

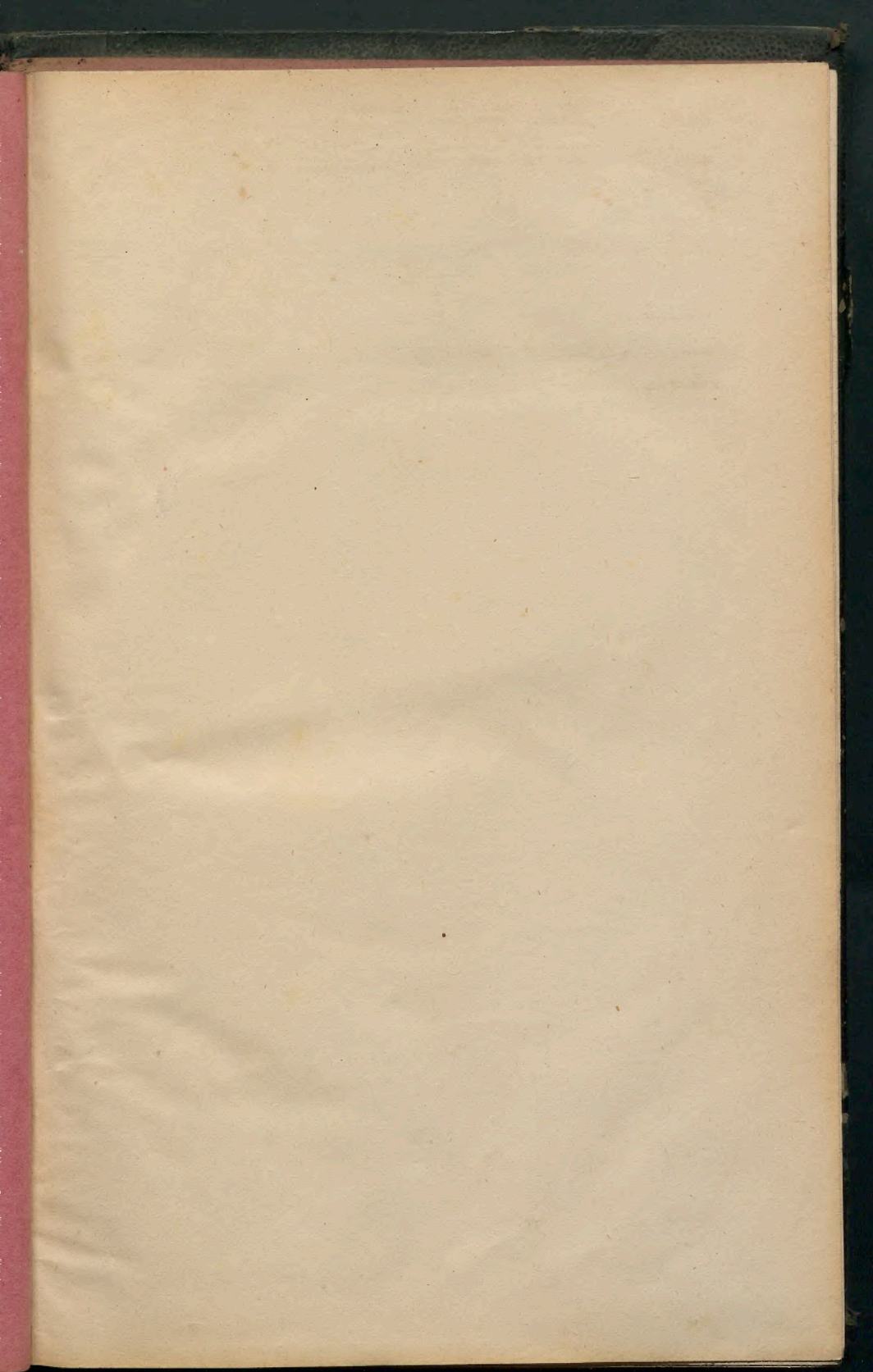
262

W. 262.

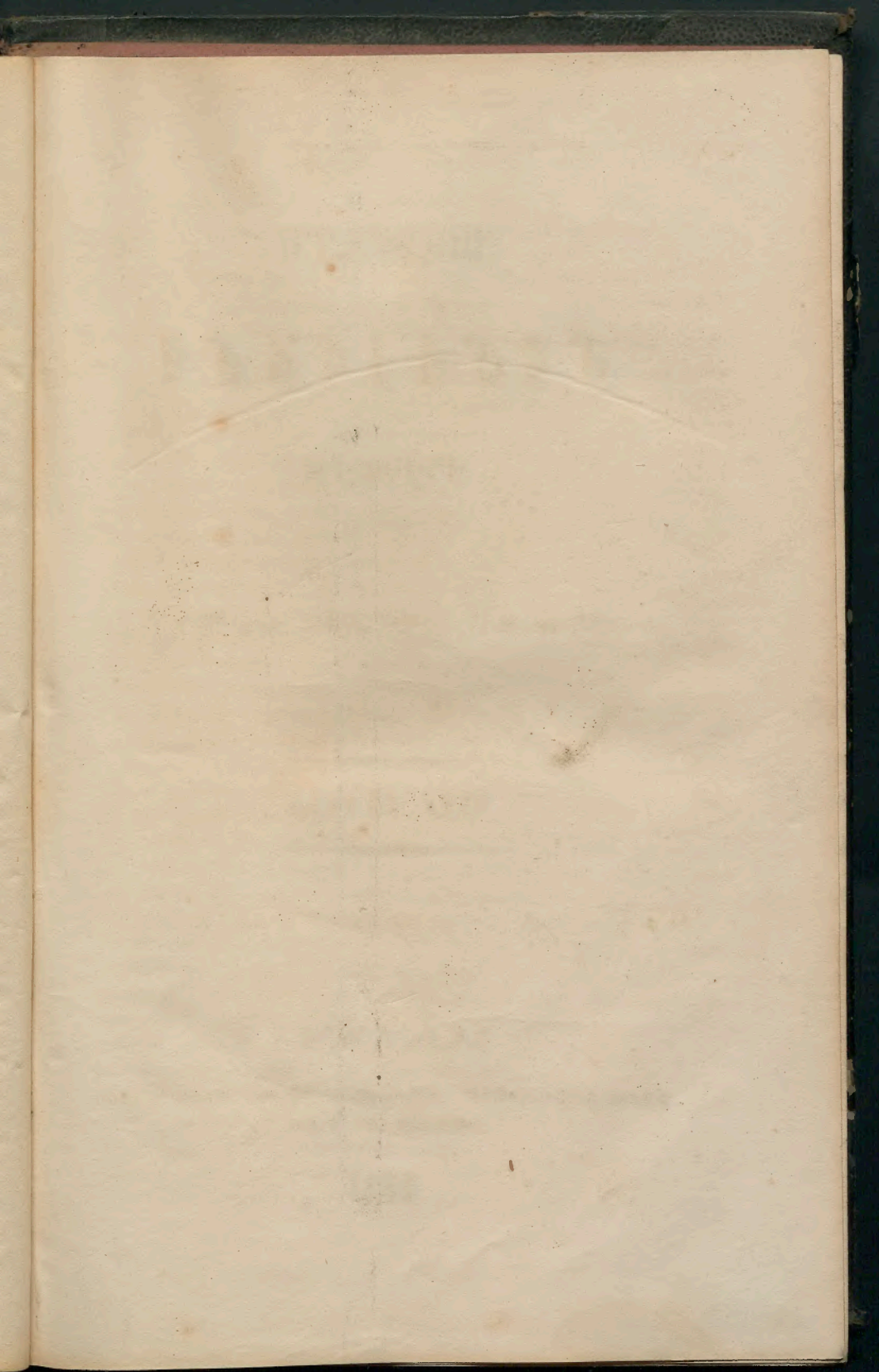
20

29

no. 262.

W. 819

U.S. DEPARTMENT OF AGRICULTURE

PLANT INDUSTRY DIVISION

PLANT INDUSTRY DIVISION

PLANT INDUSTRY DIVISION

PLANT INDUSTRY DIVISION

PLANT INDUSTRY DIVISION

PLANT INDUSTRY DIVISION

PLANT INDUSTRY DIVISION

ՄԵՏԹԻՆՈՍ

Ի Ն Ա Ի Լ Ի Ն Ի Ն

ԹԻՖՍԻՐԻ

ՎՅԵՂԵՐԸ ԲԵՏԷԼ ԷՊԻ. ՇԵՆ. Ե. 39.

Ի Ը Ի Ն Ը Ի Ն Ը Ի Ն

ՍՏԵՄԴՕԼՏԸ

ՅԱՐՈՒԹԻՒՆ Ե. ՄԻՆԱՍԵԱՆԸՆ ՊԱՍԿԱԻԱՆԷՍԻՆՏԻ
ԲԱՊ ՕԼՈՒՆՏՈՒ

1860

1850-1851

1850-1851

1850-1851

1850-1851

1850-1851

Faint, illegible text in the upper section of the page.

Faint, illegible text in the middle section of the page.

1850-1851

Faint, illegible text in the lower middle section of the page.

Faint, illegible text in the lower section of the page.

1850-1851

Faint, illegible text at the bottom of the page.

ՕԳՈՒՅԸՆԵ ԳԻՐ ԿԵՄԻՆԸԹ

Մ'զեզ Վիթապար Թեֆսիրի՝ եախօտ շերհի քիթապը՝
Մ'զեզ Վիթապ տեմեք տեյիլ տիր : Մ'զեզ Վիթապար Մե-
լահըն իշամը իլե վերիտի (Բ ՏԻՏ. Գ. 16. Բ ՊԵՊ. Ն. 21).
լաքին Թեֆսիր եա շերհ տետիյիմիզ ինսանըն՝ եազտըզ պիր շեյ
տիր, վե օլա պիլեր քի պիր ա'լիմ վե ա'զեզ առեմին եազտըզ
օլուն, լաքին Մլահըն իշամը իլե եազըլմըշ՝ եախօտ պիր եան-
դըլմազ առեմին, եազտըզ օլամազ . վե պու սեպեպտեն պիր
Թեֆսիր եազան՝ էյերջի ղայեթ հիւնեյլի վե տիգաթի ա'զիմ
սարֆ էթմիշ օլա պիլեր իսե տե, եինե եանդըլմըզարա տիւշմե-
յե միւպթեյա տըր : Իմտի պիր Թեֆսիրտեն մերամ օլունան՝ Մե-
լահըն Վեյամընըն օգունմասընը պեր Թարաֆ էթմեք տեյիլ
տիր, իլա սատեճէ մագսուտ օլունան պու տուր քի, օգույան օ-
գուտուղունու տահա էյի անկլամաղա եարտըմ օլունսուն : Ին-
սանըն պօրճու վե խեյսար խուտուտունտա օլան ա'զիմ շեյլերին
ճիւմլեսի ղայեթ աշիբեարե իշամ վե իզհար օլունուպ՝ ղայեթ գօ-
լայ անկլաշըլըր Թարղտա եազըլմըշար իսե տե, պունլար իլե պե-
րապեր Մ'զեզ Վիթապարտա՝ էքի ղեման միլեթլերի վե շե-
հրլերի վե էքի ղեմանըն նօմօլարը վե գանունլարը վե առեթ-
լերինե տայիր չօգ շեյլեր ղեքը օլունուրլար, քի օնլարտան պերու
եիւզեր վե պինլերճե սենլեր կ'շմեյիլե՝ շիմտի պիգե կիւճ անկ-
լաշըլըր շեյլեր օլուլար, քի պու շեյլեր պիգե Թա'րիֆ օլուն-
տուղու Թագտիրտե, Մ'զեզ Վիթապարտա չօգ խանլերին անկ-
լաշըլմասընա վե գուվլեթ պուլմասընա եարտըմ էտերլեր : Պուն-
տան գաթը՝ նաղար՝ Մ'զեզ Վիթապարտա պիրի պիրինին անկ-
լաշըլմասընա եարտըմ էտեն չօգ եերլեր վար տըր : Լաքին չօգ
քիմեյլեր վար քի օլ էքի միլեթլերին վե ա'ռեթլերին իւ-
զերինե չօգ քգումաղա՝ եախօտ Մ'զեզ Վիթապարըն օլ պիրի
պիրինին անկլաշըլմասընա եարտըմ էտեն եերլերինի արսլըպ պուլ-
մաղա չօգ վագթըլարը վե ֆուրսաթըլարը եօգ տուր . վե պու ճիւմ

լէ իլէ՛ Լլաճըն՝ Վեյամընը օգումասը վէ օնու տիգգաթ իլէ վէ
 տուա՛ տէ վէ մէնֆաա՛թ իլէ օգումասը էյերչի օնլարըն ֆարի-
 զէի զիմմէթի իսէ տէ , օնու իշպու ի՛լմի դրիթիգա գանուլարը-
 նըն ճիւմէսի միւճիպինճէ օգումասը՝ օնլարըն ֆարիզէի զիմմէթ-
 լերինտէն տէյիլ տիր . չիւնքի պէօյլէ էթմէնին վէսիլէլէրի վէ
 գօլայլըգլարը օնլարըն էլէրինտէ եօգ տուր : Իմտի պու միսիլիւ
 քիմնէլէրի Լ՛գիզ Վիթապլարը եազանլարըն պուլունտուգլարը
 զէմանլէրէ վէ հալ ու քէյֆիլէթլէրինէ վուգու՛ֆիլէթ քէսպ
 էթմէյէ՛ վէ օլ էսրի զէմանլէր վէ մահալլէր վէ շէյլէր խուսու-
 սունտա զիբր օլունան շէյլէրի սահա էյի անկլայա պիլմէյէ՛ վէ
 զէման զալ՝ էթմէյէրէք օլ պիրի պիրինէ մութապրգ խանէլէրի
 պուլա պիլմէյէ՛ վէ պու վէճճ իլէ քէնտիլէրին պունտան ագտեմ
 օլա պիլտիլէրի պա՛ղս եանղլըշ զիւի՛ւմլէրի՝ տօղըուլտա պիլմէյէ ,
 վէ Լլաճըն՝ Վեյամընը տահա զէյատէ տիգգաթ իլէ վէ խօշ-
 նուտլուղուլա վէ մէնֆաա՛թ իլէ օգումաղա տէյիս իշպու Մատ-
 թէոս Լ՛ետարանընըն թէֆսիր ու շէրճի եաղըլմըշ տուր : Վէ
 պունու եաղան չօգ պլարճէ Վիթապլար թէֆթիշ էթմէք վէ
 տուա՛տէ մէշղուլ օլմագ իլէ՛ իշպու մերամը իճրա էթմէյէ ճէհա
 էյլէմիշ տիր . վէ օնուն խիւլիւսի տիլտէն տուա՛սը պու տուր քի
 չօգ քիմնէլէրէ պիր պէրէքէթ օլտուն , վէ հիշ քիմնէյէ պիր զա-
 րար ու զէյանա վէսիլէ օլմասըն : Պունտա պուլունան հեր պիս
 կերչէրլիք օգույանըն գալպինէ Լ՛գիզ Բուճ իլէ՛ եա՛նի կերչէրլի-
 յին Բուճու իլէ պերապեր վասլ օլտուն : Վէ էյեր պունտա
 կերչէրլիյէ մուղալիս պիր վիւի՛ւմ տերճ օլունմուշ վար իսէ , քի
 պու պիլմէյէրէք օլմուշ տուր , օնուն թէսիրինի հինէ օլ կեր-
 քըլիյին՝ Բուճու մահվ էյլէսին : Լ՛մին :

ՄՈՒԳԵՏՏԻՄԷ

Ղևի լագըպը իլէ չաղըրան Մատթէոս ճէտ պէ ճէտ Ֆիլասըլ Եւէհուտի վէ մէշղուլ օլտուղու իշ կէօմրիւքճիւլիւք իտի: Օնուն Տագգընա Մապի. Թ. 9—13; Ժ. 3: Մաբի. Բ. 14—17; Ղաւ. Ե. 27—32; Ղաբձ. Ա. 13 տէ զիբբ օլունան մուխթասար իշարէթիւրտէն մա'տա փէք ազ շէյ պիլիւրիզ:

Եւէսսէվի զանն օլունմուշ տուր քի, օնուն իշպու Խնճիլ նագլիւթի եազըյա պլնմըշ Եւէնի Ե'հտըն իւք գըսմը տըր. վէ պունա պինսէն 'Կոր Կտակարանըն' եա'նի Եւէնի Ե'հտըն հէր պիր ճիւլինտէ' ճիւմլէ թէրճիւմէ օլունտուղու տիլէրտէ' պու Խնճիլ իւք գօնմուշ տուր: Լաքին օնուն եազըլմըշ իտիյի վագըթ սահիճիբ իլէ պիլիմիշ տէյիլ տիր: Պա'զըլարը Վրիսթիան թարիսինին 38ինճի սէնէսինտէ վէ սայիրէրի օնտան սօնկրա եազըլմըշ տըր տէրէր:

Մատթէոս օն իբիլէրին պիրի օլմասը իլէ' նագլ էյլէտիյի շէյլէրին չօղունու քէնտի կէօղէրի իլէ կէօրմիւշ տիւր, վէ պունտան պէյլէ ճիւմլէսի խուաուսունտա ինանըլմաղա լայրգ պիր շահիտ տիր: Օ Եւէհուտիտէն տէօնմէ Վրիսթիանլար իշին եազարընտան' պագի Եւէտարանիլէրտէն զիյատէ ին Կտակարանտան եա'նի Լաքի Ե'հտտան իսպաթլար կէթիլիր. վէ օլ էսքի փէյղամպերիլբլէրին Վրիստոտա նիճէ թէքթիլ օլտուգլարընը կէօսթերմէյէ սալ ու զպրիթ էտէր:

1881-1882

The first part of the report is devoted to a general
 description of the country and its resources. It
 is followed by a detailed account of the
 various industries and occupations of the
 people. The report then proceeds to a
 description of the climate and the
 diseases which are prevalent in the
 country. It concludes with a list of the
 principal towns and villages in the
 district.

The second part of the report is devoted to a
 description of the various industries and
 occupations of the people. It is followed
 by a detailed account of the various
 occupations of the people.

ՄԼՏԹԻՆՈՒՄՆ

Ի Ն ՃԻՒ Ի Ի Բ.ՉԼԵՐԻ Ն Ե

ԹԵՊՍԻՐ

ՊԱՊ Ա

1 Երրահամ օղու Գաւիթ

1. Երրահամ օղու : Օղու լուղէթինին՝ Եէհուտիէր պէյնինտէ պիր գաջ մանասը վար ըրր : Եսը մանասը՝ էրբէր էվլատ իտի . լարին թօրուն՝ հեմտէ օ սիրիլէտէն սօղմուշ՝ էվատըղա ալընմը՝ վէ փէք սէվիլիլի՝ եանի էվատ կիպի սէվիլիշ մանասընա տախի գուլանըղը իտի : Պուրատա մանասը՝ օ «իլէթի» եանի Երրահամին սիրիլէսինտէն սօղմուշ օղույօր : Մեհիա՝ Երրահամին սիրիլէսինտէն կէլէճէյիտի : Ծանր . թ. 3 : ԻՍ . 42 պագ . վէ պու խանէլէրի՝ Գա . Գ . 16 իլէ բուպար էյլէ : Իհթիմալ տըր քի , Երրահամ էվլէլա՝ մէմիւլ էտեր իտի քի , Ելլա հըն վատը՝ քէնտինին էն էտէրն օղունտա թէքմիլ օլաճաղտըր . լարին պու վատըն վուգու պուլմասը զէմանընտան աշիբար օլտու քի , Երրահամտան 42 գատար սօղու շարտան՝ եախօտ 2000 գատար սէնէլէրտէն սօնկրա թէքմիլ օլաճաղտըր : Պուլտան՝ Ելլա .

օղու Յիսուս Քրիստոսուն սիլսիրիլէսինին քիթապը տըր :

հա կիւվէնմէք տէրսինի էյրէնմէլիլ : Օ՝ եիրէքլէրիմիզին պիւթիւն իթիմատընա լարդտըր : — Գաւիթ օղու : Օ՝ Գաւիթին տախի սիրիլէսինտէն՝ եանի ծափէտարնա՝ օլաճաղտըր : Յիսուսուն Մեհիա օլտուղունա պիր Եէհուտիլի գանտըրմաղա՝ էվլէլա ծնուն Գաւիթ սիրիլէսինտէն օլտուղունու իսպաթ էթմէտիքճէ՝ միւմքիւնսիւղ իտի : Երէ՛ . ԻԳ . 5 : Սա՛ . ճԼԲ . 10 , 11 պագ , վէ Գա՛ր՝ . ԺԳ . 23 : Բ . 30 : Յ՛՛՛ . Ե . 42 : Գա՛լ . Ա . 32 իլէ բուպար էյլէ : — Յե՛տա՛՛ իպրանի պիր լուղէթ օղուպ՝ մանասը Գաւիթարնը՝ Խէլուս էգիլի տիր : — Քրիստոս՝ Եունանի լուղէթի տիր , վէ եաղլաննը՝ եախօտ Քէճ օղունա՝ մանասընա տըր . վէ պու մանատէ օլան իպրանիճէ լուղէթ՝ Մեհիա տըր : Յ՛՛՛ . Ա . 41 պագ : Եէհուտիլէր տայիմա Մեհիա՝ վէ Քրիսթիանլար ալէստէվի Քրիստոս խուսուսունտա սէյլէրլէր՝ լարին

2 Երրասամ Իսասհակը սո-
ղուրտու, վէ Իսասհակ Յակոբու
սողուրտու, վէ Յակոբ Յուդա-
յը՝ վէ օնուն գարնտաշարընը
սողուրտու.

օնլար պու պիրի պիրինստէն Ֆարգ-
լը կքի լուղէթի գուլանմալարըն-
տա՝ իքիսինին տէ Ֆէքրի պիր՝
եանի եալլանմալ տըր: Լչքի գէ-
մանտէ փատիշահար վէ քեա-
հինլէր քէնտի մեմուրիյէթլէրինէ
նասպ օլունտուգլարը գէման,
եաղ իլէ եաղանըլար ըտը:
Պ Լ. Գ. 3: Զ. 20: Եւէյ
ԻԸ. 44: ԻԹ. 7: Ա թագ. Թ.
16: Ժ. 1: ԺԵ. 4: ԺԶ. 1. 12,
13: Բ թագ. Բ. 4: Ե. 3: Գ
թագ. Ա. 34. 39. 45: Սալմ.
Բ. 6: 2Թ. 20: ՃԳ. 2: Իմ-
աի կէօրիյօրու գի, եաղա-
մագ՝ նասպ էթմէք եախօտ թագ-
տիս էթմէք տէմէք տիր. վէ պու
մինվալ իւզրէ պիր մեմուրիյէթէ
նասպ օլանլար, տէնիյօր քի,
Ելլահտան եաղանմըշար տըր:
Ա թագ. ԻԶ. 9. 11. 23: Բ թագ.
Ա. 14. 16: ԻԳ. 1: Պու ի-
սիմ՝ Պան. Թ. 25 Լչֆէնտիմիդ
Յիսուսա վէրիլիյօր: () քէն-
տի խալգլընըն Փատիշահը՝ պաշ
քեահհինի վէ փեյլամագէրի նասպ
օլունմալ տուր: Եաղ իլէ եաղ-
լամագ՝ Ե՛ղիլ Բուհուն թէսիր-
լէրինին պիր նիշանէսի տա-
խի գանն օլունույօրուտու. վէ
Վրիստոս՝ Բապպըն մախտուսէն
եաղանմըշը պու մանատա սէօյ-
լէնիյօր. զեթա Ելլահ օնա՝ Բու-

3 Վէ Յուդա թամարտան
Փարէս իլէ Օարայը սողուր-
տու, վէ Փարէս Եսրոնու սո-
ղուրտու, Եսրոն տա Երամը սո-
ղուրտու.

հու էօլջիւսիւզ վէրմիշ տիր:
Յուհ. Գ. 34: Եսայ. ԿԱ. 1:
Պարթ. Գ. 27: Ժ. 38: Վրիս-
թիանլար տախի եաղանմըշ տէ-
նիյօր: Բ Կրիլի. Ա. 21: Ա
Յուհ. Բ. 20. 27:

Լչիճէ տիգգաթ էյլէ: Վրիս-
տոս «Թէն հասէպինճէ Պա-
ւիթին զեւրրիյէթինտէն» իտի
(Հասմ. Ա. 4) տէմէսի սողուր
տուր տէյիւ՝ Ելլահ Պաւիթ
զեւրրիյէթինտէն իտի տէմէսի
տախի սողուր օլմագ իճապ էթ-
մէլ: Կէրէք Պաւիթ վէ կէրէք
Երրասամ՝ իքիսի տախի Վրիս-
տոս Լչֆէնտիմիզին պէջիւք պա-
պալարը տէնիլէ պիլիւր. լաքին
օնլար՝ Ելլահըն պէջիւք պապա-
լարը ալա տէնիլէմէզլէր: Պուն-
ճիլէյին՝ ինսան էօլեմիլու տիր
տէրիլ. լաքին ճան էօլեմիլու
տիր տէյէմէզիլ: Ելլի պու-
նուն կիպի՝ Սարիամա Վրիս-
տոսուն վալտէսի տէյէպիլիլիլիլ,
լաքին օնա՝ Ելլահըն վալտէսի
տէյէմէզիլ:

2—16. Իչպու սիլիլէ տէֆ-
թէրի խուսուսունտա տիգգաթի
մախտուսէյէ շայէսթէ պիր գաչ
շէյլէր վար:

Ա. Վրիստոս Լչֆէնտիմիզին
կէլտիլի թաթալարընտան պաճէն՝
քիմլէրին քի գարնտաշարը վար

4 Վ Է Լրամ Լճինադարը
տողուրտու, վէ Լճինադար Լա-
ասնոնու տողուրտու, վէ Լճասնն
Սաղմնոնու տողուրտու .

5 Վ Է Սաղմնն Ուսաբտան
Բոսսու տողուրտու, Բոսս տախի

խոի իսէ, կէօրիւնիւյօր .քի, գա-
րընտաշարըն էն պէջիլիւնտէն
տէյիլ, իլլա քիւզիւքիւրին պի-
րինտէն կէյիլի տիր .մէսէլա Լբ-
րահամ՝ Յակոբ՝ Յուդա՝ Ղա-
ւիթ վէ Սողոմոն՝ վէ սայիրէրի
կիպի: Պուլնճիլէյին իլք օլմագ՝
տայիմա իլք տօղմագտան իլէրի
կէլմէզ իտի . իլլա մաղոուրարը
քէնտի եիւրէքիւրիին միւլահա-
զալարը իլէ տաղըթմաղա վէ
րութպէտէ էտնա օլանլարը եիւ-
ճէլթմէյէ գատիր օլանըն (Ղ Գ. Ե. 54, 52) էլինտէն վէրիլըր
խոի:

Բ. Պուրատա տէօրթ գարը զէբը
օլունույօր. վէ օնլարըն իքիսի
եանի Ուսաբ իլէ Զուլթ՝
ասըլարընտա՝ Խրայէլին ճէ-
մաթընա եապանճը իտի-
լէր. եանի Ուսաբ Քանա-
անլը վէ Զուլթ Մովաբլը իտի:
Լաքին Յիսուս Քրիստոստա
“էքքէք եա գարը եօգ տուր”,
վէ օնտա՝ “Եհնուտի եօգ՝ եա
Երուանի” տախի “եօգ տուր”
(Ղ Գ. Գ. 28). վէ օ՝ եատ վէ
եապանճըլարը տախի աղիզէրին
հէմէհէհիլէրի օլմաղա գապուլ
էտէր:

Գ. Լյէրէի պուրատա չօգ
փատիշահար զէբը օլունուրլար

Զուլթտան Ովթթի տօղուր-
տու, վէ Ովթթ Յեսսէյի տօ-
ղուրտու .

6 Վ Է Յեսսէ Ղաւիթ փա-
տիշահար տօղուրտու, Ղաւիթ
փատիշահ տէ՝ Ուրիանըն գարը-

խոի տէ, եալընըզ Ղաւիթէ փա-
տիշահ տէնիյօր (խանէ 6) . չիւն-
քի փատիշահըլըն ա՛ջտը՝ օնուն
իլէ եափըրըշտուր, վէ Մեսիա-
նըն փատիշահըլընըն ալէքեարէ
վա՛տը իլք էվվէլ օնա վէրիլիշ
խոի (Բ Թ. Գ. Ե. 12, 13), քի
օնտան էօթիւրիւ օ՝ եանի Մե-
սիա՝ տէնտի քի պապատը Ղաւի-
թին թախթընը միրաս ալաճագ:
(Ղ Գ. Ե. 32):

Դ. Պու սիլսիլէ տէֆթէրի՝
Ղուկասըն Գ. 23—38ինքինտէն
Փարզը տըր: Լրամտան Լբ-
րահամա գատար օլանլարը եա-
լընըզ Ղուկաս զէբը էտէյօր. վէ
Լրահամտան Ղաւիթէ գատար
իքիսինին տէ վէրտիյի տէֆթէր
պիր տիր: Լաքին Ղաւիթտէն
Քրիստոսա գատար պու իքի
տէֆթէր՝ տէյիլ եալընըզ վէր-
տիքլէրի իսիմէր պիրի պիրին-
տէն Փարզը տըրլար, իլլա Ղու-
կաստա՝ Մատթէոստան զէյատէ
15 իսիմ վար:

Պու պապտէ օլան միւշքիւլ՝
Մատթէոսուն Յովսէփին սիլսի-
լէսինի վէրմէյէ մերամը՝ վէ Ղու-
կասըն Մարիամընքինի զէբը էթ-
մէյէ մուրատըր օլուուրունու միւ-
լահաղա էյլէտիյիմիզտէ, քիւլ-
լէյէն մահվ օլուր: Յովսէփի՝ Եհ-

նուան Սողոմոնու սօղութառու .

7 Ա է Սողոմոն Ռարովամը սօղութառու , Ռարովամ տախի Լըբիսյը սօղութառու , վէ Լըբիա Լասյը սօղութառու .

8 Ա է Լաս Յովսափատը սօղութառու , վէ Յովսափատ Յովրամը սօղութառու , վէ Յովրամ Ողեսյը սօղութառու .

9 Ա է Ողես Յովսթամը սօղութառու , վէ Յովսթամ Լըբաղը սօղութառու , վէ Լըբաղ Եզեկիսյը սօղութառու .

10 Ա է Եզեկիա Մանասէյի սօղութառու , վէ Մանասէ Լմոնու սօղութառու , վէ Լմոն Յովսիսյը սօղութառու .

11 Ա է Յովսիա՝ Բարիլոն

Տուտիէրտէն Յիսուսուն փետէրի զանն օլունուրուտու . վէ պունուն իչիւն՝ ընուն Գաւիթին սիլիլէսինտէն օլտուղունու աչիքիար էթմէք՝ փէք մինասիպիտի : Լաքին Յիսուս Մարիամըն՝ վէ տէյիլ Յովսէփին օլու օլտուղու իչիւն , փէք իւթիղալը խի քի , ընուն տախի Գաւիթ սիլիլէսինտէն օլտուղու աչիքիար օլունսուն : Պու սիլիլէրին տէն էօրէնիքի վէ տէֆիթէրինտէն էօրէնիքի վէ քի , Տէմ Մարիամ Տիմ Յովսէփի , իքիտի տէ Գաւիթ սիլիլէսինտէն իտիլէր . լաքին օլ սիլիլէնին Փարգը տալարընտան իտիլէր : Մատթէոս՝ ԵէՏուտիտէն տէօնմէ Վրիսթիանլարա (*) կէօսթէրիյօր քի , Յիսուս՝ եերին ճիւմէ գապիլէրի օլ զիւրրիյէթինտէ միւպարէրէնճէք օլան Լըբրահամին սիլիլէսինտէն իտի , Տէմ տէ Գաւիթին թախթընըն միրասիօրու խի : Պու-

նուն իչիւն օ՛ Լըբահամտան պալալարա՝ սիլիլէյի Յաղբա էնտիլիյօր , քի օ՛ Յովսէփին պապասը՝ վէ պունտան պէօյլէ՝ Գաւիթ թախթընըն էրէքէ միրասիօրու խի : Պ ուկաս՝ թայիֆէրտէն տէօնմէ Վրիսթիանլարա կէօսթէրիյօր քի , Վրիստոս՝ ինսան ճիւտի Փամիլէսարնըն պիւ ա՛ղասը՝ վէ Տագիդաթ « իքինճի Լըբամ » խի , վէ ԵէՏուտիլէր օլուն թալիֆէր օլուն ընա ալագա էտէ պիլիլէր : Պունուն իչիւն օ՛ սիլիլէ տէֆիթէրինի՝ Մարիամըն պապասը վէ Յովսէփին գայնաթասը օլան Լեղիտէն պալալարա (Պ Գ - Կ . Գ . 23) թա Լըբամա գատար չըգարըր : Յովսէփի քէնտիտի տախի նօմսս միւճիպինճէ Լեղիտէն էվատ տէյիւ ալընմըլ օլա պիլիլըր : Լաքին Տէր նասըլ խէ , օ՛ Լեղիլնին գըզը իլէ էվէնմիլ օլմասը իլէ , ընուն իլէ պաղատըրը պու խըսըմըք սէպէպինտէն՝ նօմօսս կէօրէ ընուն օլու սայրըլա՝ միլէթ տէֆիթէ-

(*) Մանուսրէնէյի պոթ :

սիւրհիւնը սիւրհիւնտէ Յէքոնիայը վէ ծնուն դարնտաշարընը սօղուրտու .

12 Վ է Բաբելոն սիւրհիւնը սիւրհիւնտէն սօնկրա՝ Յէքոնիա Սաղաթիէլի սօղուրտու , վէ Սաղաթիէլ Օօրաբաբէլի սօղուրտու .

13 Վ է Օօրաբաբէլ Ըբիուդու սօղուրտու , վէ Ըբիուդ Ե-

րինտէ ծնուն ատը Հեղինին օղուր կիպի գայտ օլմուշ օլա պիւլիւր , վէ տէյիլ սալթ Մարիամըն ատը իէ պէրապէր՝ իլլա օ՝ քէնտիսի տախի Տէման օՓամիլետան օլմաղըլա , ծնուն ատը՝ Մարիամըն ատը եէրինէ տախի գայտ օլմուշ օլա պիւլիւր :

Իշպու սիւրիլէ տէֆթէրլէրի խուսուսունտա պիր շէյ տաճա վար , քի օ՝ փէք պաշլըճա օլմաղըլա , ծնուն կէշմէսի լայըգ տէյիլ տիր : Յիսուս Գաւթի սիւրիլէսինտէն օլմաղըլա , ծնուն Մեսիա օլմատըղընա սիւրիլէսինտէն իսպաթ կէթիլիէ պիլմէյէճէք տէրէճէտէ ԵէՏուտիլէրի գանարըմադ իշիւն՝ Մատթէոս վէ Ղուկասա քէնտիլլէրլէրինտէն եէնի սիւրիլէ տէֆթէրլէրի իճատ էթմէք իգթիգալլմը իտի : Տաճա էյի իշէրինէ եարամաղըն իտի , քի վարըպ Ֆաթէա պէթիլլէրլէրինտէն ֆիլլէն սիւրիլէսինտէն սուրէթ ալընլար , վէ ալէմէ կէօսթէրսինլէր քի , ֆիլլէրին գայտ սիլլէրէ ֆիլլէրին

ղեակիմի սօղուրտու , Եղեակիմ տախի Ըղովու սօղուրտու .

14 Վ է Ըղովը Սաղովու սօղուրտու , վէ Սաղով Ըբինի սօղուրտու , վէ Ըբին Եղուդու սօղուրտու .

15 Վ է Եղուդ Եղեաղարը սօղուրտու , վէ Եղեաղար Մատթանը սօղուրտու , վէ Մատթան Յակոբու սօղուրտու .

Յիսուս Գաւթի սիւրիլէսինտէն իտի : Պու էյէր օլ միլլէթ տէֆթէրլէրի քիֆայէթ էտէր միգտարի սաՏիՏիլք իլէ սագլանըլ իտիլէր իսէ պուխուսուստա ԵէՏուտիլէրին ինտինտէ թէքմիլ վէՏէր Տալտէ գարար վէրիճի պիր իսպաթ սալըլա պիլիւր իտի Իմտի ծնլարըն կէրէք Փամիլէալարընըն վէ կէրէք գապիլլէրլէրին պէօյլէ տէֆթէրլէրի վար իտիլի վէ ծնլարըն օլ տէֆթէրլէրի ազիմ տիգաթ իլէ Տըֆլ էթտիլլէրի Էքքի ՄՏտոան իսպաթ օլընա պիլիւր : Տովսեփոս Մուէրրիլ տախի՝ Երուսաղէմին խարապ օլմարընտան սօնկրա՝ եաղտըղը ԵէՏուտիլէրին թէվարիլի քիթապընտա պիլլէ քէնտիլ Փամիլէալարըն սիւրիլէ տէֆթէրլէրին վէրիյօր . վէ տէյօր քի , «Պիղէ՝ պիղեմ Փամիլէանըն պու սիւրիլէ իսիմլէրինի միլլէթին սիւրիլէ տէֆթէրլէրինտէ պուխուսուստա կիպի վէրիլիմ» : Իմտի սիւալ էթմէյէ եալընըլ շու գալըր քի , աճապ Մատթէոս իլէ Ղուկաս

16 Ա է Յակոբ՝ Մարիամըն
գօճասը Յովսէփի տօղուտու,
քի օլ Մարիաման՝ Վրիստոս

պու միլէթին սիւսիլէ տէֆթէ-
րինտէն եազորգլարը սուրէթի
տօղու. եազորլար մը. եախօտ
օնլարըն պիգէ վերտիքլէրի տէֆ-
թէրլէր օ դէման սաճիճ վէ միլ-
լէթին իթիմատընա շայեսթէմի
իտիլէր: Պունա ճէվապ վէրիլէ
պիլըր քի, Վրիսթիանլըղն օլ
փէք շէտիտ տիւշմէնլէրի օլան էս-
քի գէման Եէճուտիլէրի՝ պու Խն-
ճիլն շէրիֆի եաղանլարըն վէրտի-
յի Յիսուսուն սիլսիլէ տէֆթէր-
լէրինէ պիր գուսուր պուլտուգլա-
րը մալիւմիւմիւլ տէյիլ տիր: Օն-
լարըն պիր չղու ազը քէսկին՝
ալիմ վէ իսթիտատ սաճիպի
քիմնէլէր իտի, վէ Վրիսթիան-
լըղա գարշը եաղորգլարը թէլն-
ֆաթլէրինտէն կէօրիւնիւր քի,
իշպու ա՛ղիղ նագիլէթլէրտէ է-
յէր պիր եանղըշլըք՝ եախօտ
կէօրէնէ պիր դալաթ օլսայըտը,
օնու մէյտանա չըգարմաղա Տա-
ղըր իտիլէր: Իմտի էյէր պու
սիլսիլէ տէֆթէրլէրինտէ էօյլէ
պիր շէյ օլսայըտը, օնու մէյտա-
նա չըգարմաղա օնլար Տէր վէճճ
իլէ գատիր իտիլէր. վէ էյէր
միւմքիւն օլսայըտը, օնու էտէ-
ճէք իտիքլէրինէ ալա շիւպճէ
եօգ տուր: Իմտի օնլարըն պէօյ-
լէ պիր շէյ ելիօրէիլէրէ՝ պունու
էթմէյէ դատիր օլսայըտընա
փէք գուվվէթլն պիր իսպաթտըր:
Վրիսթիանլըղա գարշը եաղան

տէնիլէն Յիսուս տօղաու: 17 Իմտի Տէփ սիլսիլէլէր
Երրաճամտան Վալիթէտէք օն

էպի ազը քէսքին փութփի-
րէսթլէր Տագգընա տախի պունու
սէօյլէյէ պիլիլրիլ: Օնլարըն ա-
րասընտա Յիսուսուն պու սիլսի-
լէ տէֆթէրլէրինին սաճիճլէյի-
նէ պիր շիւպճէ էթմիշ օլտուղու
մալիւմիւմիւլ տէյիլ տիր: Իմ-
տի պու՝ իշպու տէֆթէրլէրին
եաղըլտըղը դէման վէ եանղըշը-
նը պուլմաղա էն գօլայ օլան
վաղըթտա օնլարըն սաճիճ տէ-
յիւ գապուլ օլունտուղունա՝
գարշը գօնուլմաղ պիր իսպաթ-
տըր: Ա է պունու տախի սէօյ-
լէյէ պիլիլրիլ քի, էյէր քէնտի
սիճիլէրինի քէնտիլէրի Տըֆլ
էտիպ՝ Տէր պիր իսմի օրայա
քէնտիլէրի գայտ էտէն Եէճու-
տիլէրին՝ Մատթէոս իլէ Վու-
կասըն վէրտիքլէրի սիլսիլէ տէֆ-
թէրլէրինէ գարշը տէյէճէքլէրի
օլմատը իսէ, օնլարը սախթէ չը-
գարմասը գէմանէ ազը զարիֆ
վէ տինսիլլէրին գուտրէթլէրին-
տէն Տէր վէճճ իլէ իսարիճ պիր
շէյ տիր: Եյէր օնլարը սախթէ
չըգարմասը միւմքիւն օլսայըտը,
օնլար օնու պունտան 1800 սէնէ
էվլէլ էտէրլէր իտի. զերա օ գէ-
ման օնլարը՝ Տէր քէս միլլէթ սի-
ճիլլէրի իլէ լուպար էտէ պի-
լըր իտի:

17. Օն րէօրի սիլսիլէ: Սիլսի-
լէճէ իսիմլէրին պու թաղսիմի՝
թատգիգան տօղու տէյիլ տիր.

տէօրթ սիլսիլէ՝ վէ Դաւիթ-
տէն Բաբելոն սիւրկիւնլիւցիւնէ-
տէք օն տէօրթ սիլսիլէ՝ վէ

Բաբելոն սիւրկիւնլիւցիւնտէն
Վրիստոսատէք օն տէօրթ սիլ-
սիլէ տիր :

նիճէ քի՝ օնլարը սայմաղա Տէր
խթէյէն քիմնէ էօյլէ օլաուղու-
նու կէօրէ պիլիւր . լաքին Եէ-
հուտիլէր քէնտի սիճիլէրինի պու
թարիգտէ թուլթարլարըտը : Պու
թարիգ՝ իամլէրի խաթըրտա սագ-
լամաղա պէօյիւք պիւր գօլայլըգ
վէրիւրտի . վէ պէս պէլլի տիր
քի , պունուն իչիւն իճատ օլուն-
մուշ իտի : Կագի մէրամ օ-
լան թէվարիխտէ՝ պագիլէրին-
տէն Փարգլը իւչ զամ՝ վէ իւչ
վուգուամթ վարըտը , քի պու՝ օլ
թէվարիխի Տէր պիլի օն տէօր-
տէր Պէգարի սիլսիլէրտէն ի-
պարէթ՝ իւչ միւսամի գըթա-
լէրէ թագսիմ էտեր : Իմտի
պու՝ օլ թէվարիխի խաթըրտա
Տըֆղ էտէ պիլմէք իչիւն պիւր
ալէսսէվի գուլաղուղ օլմաղա՝
քիֆայէթ միգտարի սահիհինէ
եագըն իտի : Ըբրահամտան
Դաւիթէ գատար թէքմիլէն օն
տէօրթ սիլսիլէ իտի , վէ Յեքոնիա
իլէ օնուն դարնտաշարընա գա-
տար եինէ օլ գատար սիլսիլէ իտի
(խանէ 11) . վէ եինէ Յեքոնիա-
տան Յիսուսա գատար՝ Մարիամ
տախի Տիսապա ալընարադ՝ եինէ
օլ գատար սիլսիլէ իտի :

Պուրատա տիգգամէ շայէս-
թէ պիւր հալ վար քի , Դաւի-
թին ատր էպի զէմանլէրտէ եա-
զըլտըղը կիպի օն տէօրթ սայր-
տընը կէօսթէրի իտի , վէ մանա-

պը՝ Սահապիլէ իտի : Իմտի
պունտան պէօյլէ՝ պու մանատէ
օլան Դաւիթին իմղասը՝ Վրիս-
տոսուն սիլսիլէսիլին Տէր պիւր
գըթասը իւլէրինէ գօնուլմագ
կէրէք իտի . չիւն օ՝ փէք մու-
հապիլէ տիր :

Պու տախի տիգգամի մախու-
տէյէ շայէսթէ տիր քի , տիւնեա-
նըն թէվարիխտէ՝ տէօրթ պին-
տէն զիյատէ սէնէլէրտէն պէրու
սիլսիլէսիլին տէֆթէրի շիւպՏէ-
սիլ Տըֆղ օլունմուշղամ՝ Վրիս-
տոստան զայրի եօգ տուր : Ալ է
Ը՛գիլ Վիթապլարըն պու՝ կէօ-
րիւնիւշտէ մանասըղ սիլսիլէ
տէֆթէրէրինին Տըֆղ օլունմա-
սընըն սէպէպի պու տուր քի ,
ճիւմլէ ինսան ճիւսինտէն՝ օլ
ճիւմլէնին կէօլէրի օնա տօղրու
պագմաղա կէրէք օլան՝ օլ “օն
պինտէ մէշուր” (Եբգ . Ե . 10)
օլան Օլթ սյըրըտըն : Ը՛գիլ
Վիթապլարըն սիլսիլէ տէֆ-
թէրէրինտէն պագի ճիւմլէ սիլ-
սիլէ տալարը թէղ քէսիլիւր :
Լաքին պու սիլսիլէրտէն Ը-
գամտան Դաւիթէ գատար պիւր՝
վէ Դաւիթտէն Վրիստոսա գա-
տար իրի տալ՝ Ըլլահըն աճայրպ
մուգատտերի իլէ տիւնեանըն պու
գատար թէպտիլէրէրի՝ վէ Եէ-
հուտի միլէթիլինին Տէֆ ճէնքլէ-
րի վէ եէսիլլէրէրի արասընտա՝
թա կէլիլ Վրիստոսա թէքմիլ

18 Վէ Յիսուս Քրիստոսուն մէվուտու պէջլէ օլտու. Օնուն անասը Մարիամ Յովսէփէ եա- վուզլանմաղըա, օնլար պուլուշ- մազտան էվվէլ՝ Ա՛ղեղ Րուհտան համիլէ պուլունտու :

օլունճայէտէք պու գատար պին սէնէ հըֆը օլունտուլար : Օն- տան սօնկրա՝ պու սիլիլէ հի- սապլարը արթըգ Եէհուտիլէրին արասընտա զայպ օլտուլար. չին քի օնլարըն սագլանմասընտան պաշըճա մերամ օլունան շէյ թէքմիլ օլմուշուտու : Վէ ար- թըգ՝ զէմանէ Եէհուտիլէրի ի- չին սայիր Միսիա կէլէմէգ. չին քի օնուն Յուդա սըպլըն- տան վէ Գաւթ էվինտէն օլ- տուղու իսպաթ օլունմագ իչինն սիլիլէ տէֆթերլէրի եօգ տուր :

18. Եսէրգլանմաղըա : Եա- վուզլանմագ իլէ էվլէնմէնին պէյ- նինտէ՝ առէթա՝ պիր աղ վագթ կէչէր իտի : Օննր. ԻԳ. 55 : Բ Օրն. Ի. 7 : Գապ. ԺԳ. 7, 8 պագ : Լաքին պու ագտի ա՛հտ՝ (եախօտ պիրի պիրինէ սէօզ վէրիպ ալմագ՝) պէջլէ պիր շէյ իտի քի, իքի թարաֆըն պիրի ա՛մէ- լի Փահիշ իլէ օնու պօղտուղու թագտիրտէ զինա սայըլըրտը : Բ Օրն. ԻԲ. 23. 25. 28 պագ : — Ա՛ղեղ Րուհտան հասիլէ պուլունտու : Ա՛ղեղ Րուհտան եանի Րուհ էլ Գուտստան : Իշպու պէօյիլը միւճիղաթ՝ պու ալիմ սըրը օլան կէպէ գալ- մանըն խուսուսունտա՝ Ղ. 1 :

19 Վէ օնուն գօճաը Յով- սէփ սատըգ օլմաղըա, օնու իպ- րէթի ալէմ էթմէք իսթէմէտի- յինտէն՝ օնու կիղ իճէ պօշամա- ղա նիլէթ էթտի :

20 Ա՛մմա օ՝ պու շէյլէրի տիւ-

Ա. 26-38 պագ :

19. Մարէք : Ալլահտան գօր- գան՝ տօղու օլանը էթմէյէ իս- թէյէն՝ վէ Ալլահ մերհամէթլի օլտուղու կիպի օ տա էօյլէ մէր- համէթլի օլմաղա ճէհտ էտէն պիր առէմ տէմէք տիր : — Ի՛. Կ- ըն : Ի՛ պրէթի ալէմ իչինն ճէ- ղասընը վէրմէք : Մովսէսին նօ- մօսու միւճիպինճէ պէջլէլէր՝ թաշար իլէ էօլտիւրիլմէլի իտի : Բ Օրն. ԻԲ. 23, 24 : Յ. 45. Ը. 5 : Լ. 1 : Յայր Յովսէփ պիր տինն- եավլի՝ սէֆիհ՝ քէնտի մէնֆաա- թընը արայան՝ եիւրէյի սերթ՝ էօրքէլի պիր առէմ օլայըտը, տիւ- շինմէզտէն՝ Աբրահամըն օղու Յուդանըն էթտիլի կիպի՝ Օննր. ԼԸ. 24) գարար վէրիպ «(Օնու չըգարըն, վէ եագըրըն՝) եախօտ թաշանսըն տէյիւ պաղըրըրտը : — Իլիղլէնէ պօշամաղա : Լ. վլէնմէյէ վէրտիյի սէօզինու նէ իչինն իճ- րա էթմէտիլինն սէպէպինի սէօյ- լէմէյերէք՝ իքի շահտին հուղու- ըունտա օնա պիր թալագնամէ վէ- րիպ պօշամաղա նիլէթ էթտի : Պու սուրէթտէ՝ Մարիամըն ճէ- հիզի զայպ օլմաղտը, վէ օնուն ստը տախի քիրլէնմէզ իտի :

20. ( ) պու շէյլէրի պէշանիւր- քէն : ( ) ա՛ճէլէ իլէ ամէլ էթ-

չիւնիւրքէն, իշթէ Բաղպըն մէ-
լէյի ընդատէ օնա կէօրիւնիւրպ

տէտի. Եւ՛ Գաւիթ օլու. Յով-
սէփի դարըն Սարիամը արմաղա

մէտի: Պու՛ կերէք քէնտինէ՛
վէ կերէք դարը արմաղա սէչտի-
յի զաթա աճըպ՛ վէ թիթիպարա
փէք տօգանըը պիր շէյ խտի:
( )՝ նէ էտէճէյինի պիլմէղիտի:
( )՝ Կիւշիւնիւր. վէ տիւշիւն-
տիւրքճէ՛ օնուն շիւպհէլէրի վէ
միւշքիւլէրի արթար: ( )՝ պու
խուսուստա Մլաճըն իրատէթի
նէ՛ օլտուղունու էջրէնմէյէ խ-
թէր, վէ պէս պէլլի տիր քի՛ օ
իրատէթ Տէր նէ խէ, օնա իճ-
րա էթմէյէ արգուլէր: Լաքին
պունճիլէյին տիւշիւնէն՛ արադ
կէօնիւլլիւ՛ մաճուպ՛ խպատէթ-
քեար՛ տուս էտէն՛ միւշքիւլ
ճարտէ օլանլարըն ճիւմէսիւնէ՛ նէ
էտէճէքլէրինի Մլաճ կէօսթէ-
րի, վէ կիւրէքլէրինէ թէսէլլի
վէրիր: Սաղ. ԻՆ. 9, 10: ՂԳ.
19: ՃԹԹ. 123: Մաւ. Գ.
5, 6: Եսայ. ԻԶ. 3: Լ. 21:
— Բաղպըն ճիւնի: Սէլէք լու-
ղէթինին աղլ մա՛նաքը՛ էլչի
տիր: Պաղէն՛ ատէմէրէ սէջլէ-
նիր: Պու՛ Ի. 24: Թ. 52:
Յով. Բ. 23: Լաքին ճիւնի տէ-
յիւ՛ կքսերի՛ օլ կիւնաճա տիւշ-
մէսիշ՛ կէօրիւնմէզ՛ սաատէթլու
րուճարա սէջլէնիր, քի օնլար
կէօքտէ օլուպ՛ ալէա մէսնէտլէրի
վէ սաատէթլէրի Մլաճա խըզ-
մէթ էթմէք տիր: Պու խուսուս-
տա՛ Յովսէփէ միւճթաճ օլտու-
ղու թարիփ ու թէսէլլի վէր-
մէք խըլմէթինէ կօլանըլան՛ իճ-
թիմալ քի, Պարպարիպա՛ Պու՛

Ա. 19՛ վէ Սարիամա՛ Պու՛.
Ա. 26, 27 միւճտէ կէթիլմէյէ
կօլանըլան Տէման օ Գաբրիէլ
խտի: — Բաղպըն: Պու՛ ինսան
էլլապարընա Մլաճըն իրատէ-
թինի պիլարմէնին կալընըղ եօ-
լու տէյիլ լաքին ա՛պիւս պիր եօ-
լու խտի: Շնոր. Ի. 3: ԻԵ.
12—17: ԼԱ. 41. 24: ԼԻ. 5:
ԽԱ. 4: Թուոյ ՃԲ. 6: Գ
Թագ. Գ. 5: ՅԲ. Գ. 13—17:
ԼԳ. 15, 16: Գան. Ի. 1:
Իշպու ընդալէր՛ սաճիճան Մլ-
լաճտան օլտուղալարը նէ՛ թարզ
իլէ թաստըզ օլունտուղու մնլիւ-
միւմիւզ տէյիլ տիր: Պիղէ պիլ-
մէյէ քիփայէթ էտէն շու տուր-
քի, Մլաճ ճագիգաթ՛ պու եօ-
լու գուլանմըղ տըր, վէ պիր ջօզ
փէյղամպերլըլէր՛ Տէմ՛ տախի
Մլաճ թարափընտան սայիր խա-
պերէր ֆիլ վագի՛ պու թարիգ-
տէ վերլմիւլէր տիր: Մլաճա
ճամա ու սէնալէր օլուն, քի
շիմաի՛ պիղի դուլաղուլամադ ի-
չիւն՛ Մլաճըն Մլղիլ Բէյամը՛
եանի Իշպի վէ Ենի Մճարա-
րըն Բիթապարը կլմիղտէ տիր-
լէր. վէ Պետրոս Բէտուլ տէր
քի, Մլղիլ Բիթապարը՛ օնուն
վէ օնուն պիլէսիւնճէ պու լունան-
լարըն Խէլաս էտիճիմիղին տաղ-
տա շէրլի թէպաիլ օլտուղու ղէ-
ման իշիթտիրլէրի կէօքտէն օլան
սէստէն տաճա էյի վէ տաճա
սաճիճ տիր: Սաղ. ԺԷ. 5:
Բ Պեա. Ա. 17—19) — Եւ՛

գօրգմայասըն . զիրա օնտա սօ-
ղան՝ Լ՛ղեղ Բուհտան տրը :

Գաւթի օղտա : Մէլէք Յովսէ-
փէ՛ քէնտինին օլտուղու ալէա
գապիլէսինի Փիբբինէ կէթիրի-
յօր, քի օնու՛ Մեսիայէ օլաճագ
աճայրպ խրսըմըղը՝ վէ Մարիա-
մըն Գաւթիձէ վատ օլան միրաս-
ճընըն վալիտէսի օլմագ իհսա-
նինէ նայիլ օլմագտա օլտուղու
միւժտէսինի գապուլ էթմէյէ
հազըրլասըն : — Գաւթի՛ Մաբե-
աճը ալմաղա : Լախօտ Մարիամը
քէնտինէ գարը իչիւն ալմաղա :
Գարը սէօղու պիր էվի եա էվ-
սիղ տիշ էհլէ տէմէք տիր : Լ՛հտի
Ղ՛էտիտտէ՛ պէնիմ՝ սէնին՝ օ-
նուն՝ լուղէթէրի իլէ օլտուղու
վագըթ՝ այնի պուրատա օլտու-
ղու կիպի՛ պիրէլէ քարը մանա-
սընա տրը : Մաբե . Ե . 31, 32 :
ԺԹ . 3, 4 . 8, 9 : ԻԲ . 24, 25 :
Մաբե . Ժ . 11 : ԺԲ . 19 : Գաւթի .
ԺԴ . 26 : Գաւթի . Ե . 2 . 7 :
ԺԸ . 2 : ԻԴ . 24 : Ա կրքնի . Է .
2 : Եթեա . Ե . 25 . 28 . 31 . 33 :
— Գօրգմա : Յովսէփին՝ Մա-
րիամ իլէ էվէնմէսի խուսուսուն-
տա աղը շիւպհէտէ իտի : Լ՛ճապ
պէօլէ էթմէսի իլէ քէնտինէ
պիր քիր մի կէլեր , աճապ գա-
պահաթը՝ վէ զէմմէ միւսթա-
հաճ մը օլուր տէյիւ թէֆէք-
քիւր էտեր իտի : Սնուն պու-
միսիլիւ չօգ գօրգուլարը վարը-
տը . լաքին մէլէք օնլարըն ճիւմ-
լէսինի պիր թէք սէօլ իլէ տէֆ՛
էյլէտի . քօրգմա :

21 . Յիտա : Եանի Գուր-

21 Վէ օ՛ օղուլ տօղուրա-
ճագ , վէ օնուն ատընը Յիտու

թարըճը . Կինճի խանէնին թէֆ-
սիրինէ պագ : Պու՛ չօգ գըյ-
մէթլի մանալար իլէ տօլու պիր
խամի շէրիֆ տիր : — Գէնաթէ
խուլէնը : Հէր քէսի տէյիլ՛
սէնաթի խալգընը . վէ քէնտի
խալգը՝ օնուն ատընա ինանան-
լար՝ օնուն նօմալարընը գա-
պուլ էտէնլէր՝ էմրէրինէ ի-
թաթաթ էտէնլէր՝ սէսինի իչի-
տէնլէր՝ վէ օնուն հիւքիւմէթինէ
միւթի՛ օլանլար տրը : Լալլէ խսէ
պիզ կիւնահլարընը թէք էթ-
մէտիքճէ՛ վէ մաղըուրուղումու-
ղու՝ մէնֆաթի նէֆսիյէմիզէ
պագմայը՝ շէհվէթէրիմիզէ վէ
ֆաթիտ իթիգատլէրիմիզէ պիր
եանա աթըլ՝ քէնտիմիզէ օնուն
գուլարուղընունա՝ օնուն թա-
լիմէրինէ վէ օնուն հիւքիւմէ-
թինէ թէպիմ՝ վէ թէվէքքիւլ
էթմէտիքճէ՛ ալա օնուն գալմը՛
օնուն խալգը օլամաղը : Գիլ
վագի՛ էօլէ օլտուղումնը թագ-
տիրտէ՛ հիչ պիր շիւպհէ եօզ
տուր քի՛ պիզ օնուն խալգը
տէյիլիզ . պիզ օնուն ճէմա-
թընտան տէյիլիզ . էյէրչի օնուն
իզ տէյիւ . էքրա էտէրսէք տա-
խի , սալթ պիր գուրու իգրար .
քէար էթմէզ : — Գաւթիարաճագ
քէնտի գալմընը գուրթարաճագ :
Լաքի Լ՛հտա գուրթարմագ՝
եալընը Լալլահա մախուս պիր
շէյ կէօթէրիլլայր : Սնուն խալ-
գընըն գուրթարընը ( ) տուր :

փեյղամպերին վասիժասի իլէ

սէօյլէնիլէն թէքմիլ օլմադ իջին

Բարբիոնուն խարայ օլմադը կիւ-
պի: Եւր. Ժ. Գ. 19—22: (Բ)
Պիր շէյ սայիր պիր շէյի էվ-
վէլտէն կէօսթերմէք իջին նիշա-
նէսի վէ նումունէսի օլուպ կէօս-
թերիլէճէք օլան շէյ վուգուպուլ-
մադ: Պունճիլէյին Լպրի Լ՛ճ-
ալն նումունէլէրի վէ նիշանէլէրի
վէ դուրպանլարը Վրիստոստա
թէքմիլ օլունմուշար տէնիյօր:
Խպրանիլէրին մէքթիւպիւնին
սօգուղունճու պաշնա պադ:
(Գ) Պիր մախուս վուգուաթըն
խուսուտնտա փեյղամպերիլը-
լէր սէօյլէնիպ օլ փեյղամպեր-
լիքլէր օլ գատար եիւքսէք վէ
սօլը վէ վէնկին օլմալարը իլէ
նալընըղ օլ վուգուաթը տէյիլ
իլա օնուն էմանի պաղը սայիր
վուգուաթըլէր տախի պէյան էթ-
սիրէրինտէ՝ օնլարըն Տէր պիրի
վուգու պուլտուղը գէման Տէր
պիրինտէ օլ փեյղամպերիլը թէք-
միլ օլմուշ տէնիլէր: Մէսէլա՝
Եսայիա փեյղամպէրտէճ Օրնճը
պապտան պաշլայարադ իլէրիյէ
սօղուլ: Եճ հուտիլէրին Բարբիոն
եէսիրլիյինտէն տէօնմէլէրի փե-
շին սէօյլէնիյօր. վէ վիքր օ-
լունան Տէր պիր քէյֆիլէթ օն-
լարըն տէօնմէսի իլէ՝ այնի փեյ-
ղամպերիլքտէ սէօյլէնախի կի-
պի թէքմիլ օլմուշուտու: Լա-
քին փեյղամպերին օրատա գուլ-
լանտըղը լիսան օ գատար սօլ-
ղուն վէ եիւքսէք տիր քի, ա՛-
ղիմ միւնասիպէթ իլէ օլ Կահա
ա՛ղիմ վէ Կահա մուհիմ օլան՝

ինսան ճինսինին կիւնաճըն վէ
շէյթանըն եէսիրլիյինտէն գու-
թուլմասընը վէ Կապըլմըղ Յի-
սուս Վրիստոսուն իճրա էյլէ-
տիյի Փիտասը վասիժասի իլէ
Փիտա պուլմուշ կիւնաճքեար-
լարըն Լլաճա տէօնմէսինի տա-
խի պէյան էտէր: Մէ էյէր
պունուն կիպի պիր ճէլիլ վէ ա՛-
ղիմ վուգուաթ տաճա վաղի՝
օլմուշ օլա, պու փեյղամպեր-
լիք օնտա տախի թէքմիլ օլմուշ
տէնիլէ պիլէր: Փեյղամպերին
գուլլանտըղը լիսան օլ գատար
սօլը վէ վէնկին՝ վէ վա՛տէր օ
գատար ա՛ղիմ տիրլէր քի, պու
գուլթուլուշարըն ճիւմլէսինի ի-
ջինէ ալա պիլիք: (Գ) Պիր սէօլ
էյէրչի պիր խուսուս իջին սէօյ-
լէնտիյի էճիլտէն՝ թէքմիլ օլտու
տէնիլէ պիլիք իսէ, Տէման օ
միւնասիպէթ իլէ սայիր խուսուս-
լար իջին տախի՝ թէքմիլ օլտու
տէնիլէ պիլիք: Մէսէլա՝ թէմ-
սիլէր վէ գարպի մէսէլէր Տէր
կիւն թէքմիլ օլտույօլլար՝ վէ Տէփ
միլէթիլին արասընտա՝ պիրի
պիր ա՛ճպըպ սէօլ սէօյլէրտէ
նախօտ պիր ա՛ճպըպ ա՛մէլ ու
ճարաքէթ էտէրտէ, խալգ էքսէ-
րի օլ սէօլէ նա ա՛մէլէ մուվա-
Փըզ պիր թէմնիլ՝ նախօտ գար-
պի մէսէլ սէօյլէմէք՝ պիր առէ-
թի ումումի տիր, կէօյա քի օլ
մէսէլ օ սէօլտէ նա ա՛մէլտէ
թէքմիլ օլմուշ տուր: Պու սու-
րէթտէ՝ Կաւիթին «էյլիք էտէն
նօգտուր» (Մալ. Ժ. Գ. 3) թադ-

վագի՝ օլտու, քի տէմիշ տիր.

23 Իշթե պիբրե համիլէ օլուպ՝

րիրի՝ քի օ պիր մախսուս սը-
նըֆ եարամազարս իչինն սէօ-
լէնմիշ տիր, Պօղոս Բէսուլ-
տան (Ըսուլ. Գ. 10) սայիր
եարամազարս տախի մուվաֆըգ
կիպի իսթիխրաճ օլունույօր: Վ է
պու մինվալ իւզրէ օնու հէր
կինն իսթիխրաճ էտե պիլիրիգ,
վէ՝ Ը՛ղեղ Վիթապըն՝ «էլլեք
էտէնն եօգ տուր» տէտիլի թէք-
միլ օլտու տէյէ պիլիրիգ:

Ը իմոխ՝ միւլահաղա էթմէտե
օլտուղումուղ Մատթէնտուն Նս-
քի Ը՛հտտան էթտիլի իսթիլի-
րաճա կէլէլիմ: Յուգանըն եա-
րամաղ փատիշաճը Ըքազ՝ Իս-
րայէլ իլէ Սիւրիանըն փատի-
շաճարընըն պիլ իթթիֆագ քէն-
տի իւզէրինէ կէլիպ օնուն իլէ
ճէնք էթմէյէ գարար գըլարգ-
լարընտան թէլաշէյէ տիւշտիւ-
(Նուն՝ Եէհովայա իթիմատը
եօղուտու:) կիզլիճէ տիշարը-
տան պիր իմտատա կիւվէնիւր ի-
տի: Ըլլաճ՝ քէնտի փէյղամ-
պերի վասիթասի իլէ Ըքազա
սէօզ վէրտի քի, օնա քէնտիսի
էլպէթթէ իմտատ էտէճէք տիր.
լաքին օ ինանմատը. վէ Ըլլաճ
Ըքազա՝ իմտատ էտէճէյինէ պիր
նիշան կէօսթէրմէսինի թէքլիֆ
էթտի. լաքին Ըքազ նիշանը
տա խալլըն հուզուրունտա պիր
պէհանէ իլէ իսթէմէմ տէտի:
Իմտի փէյղամպեր օնա ճէվապ
վէրտի քի (Ըսայ. Է. 14), մէմ-
լէքէթին սէլամէթ վէ էմիլիէթ
իւզրէ գալաճաղընա չինքի սէն

Եէհովատան նիշանն իսթիօյօր-
տան, օ քէնտիսի սանա իսթէն-
մէմիշ պիր նիշան վէրէճէք. օ
քէնտիսի մէմլէքէթին հըֆղ ու-
հիմայէթ օլունաճաղընա պիր
եատիկեար վէրէճէք տիր: Վ է
օ պու տուր. ֆէք ալ զէման
իչինտէ՝ շիմտի պիբր օլան պիր
գըղ պիր երքէք էվատ սօղու-
րաճադ, վէ օլ երքէք էվատ է-
յիլի քէօթիւտէն ֆէրգ էթմէ-
յէ միգտարի պէօյիւք օլմաղա
քիֆայէթ էտէճէք զէման իչին-
տէ՝ եա՛նի տէօրթ պէշ սէնէ ի-
չինտէ սէնին գօրգտուղուն պէ-
լա տէֆ՝ օլաճադ տըր: Սէնին
իւզէրինէ ճէնք էթմէյէ իթթի-
ֆագ էտէն փատիշաճարըն իթ-
թիֆագը պօղուլաճադ, վէ իբի-
սի տէ եօգ օլաճադլար: Իշպու-
խանէնին ասըլ մա՛նասը՝ կէօ-
րինիւր քի՝ պու օլմաղ: Ըա-
քին փէյղամպեր՝ Ը՛ղեղ Բու-
հուն գուլաղուղուղու իլէ պու-
նու թա՛րիֆ էտէր իքէն, կէօրիւ-
նիւր քի, օնու էօյլէ պիր թարգ-
տա թա՛րիֆ էյլէմիշ տիր, քի օ-
նուն թա՛րիֆի՝ պունտան տահա
ա՛ղիմ վէ մուհիմ վուգուսթէ
թատպըգ օլունա պիլիսն: (Նուն
պու թա՛րիֆի էթմէյէ սէշտիլի
սէօզլէր՝ օլ զէման ալ վագթըն
իչինտէ վագի՝ օլաճադ վուգուս՝
թը պէյան էթմէյէ մուվաֆըգ
իտիլէր, լաքին օնլար՝ տահա
պէօյիւք վէ կէնիշ պիր զէմին
գափլարլարտը, վէ օլ զէման-
տէքի տիւննալի խէլաստան նի-

օղուչ սօղորածագ, վէ ատընը

Եմանուէլ գօյաճագլար, քի

Հայէթսիզ աղիմ վէ մուհիմ
 բուհանի պիր խէլասըն վագի՝ օ-
 լաճաղընա տահա զիյատէ մու-
 վաֆըզ խտիլէր: Պու սէօյլէ-
 յիշտէ՝ էօյլէ մա՛նա սօլղուչու-
 զու վար տըր քի, օլ զէմանտա
 վագի՝ օլմուչ վուգուաթտէ քիւլ-
 լիյէն թէքմիլ օլմամը շըտը . իլ-
 լա Նսայիանըն քէնտի կէօզիւ
 իլէ փէշին կէօրտիյիւ օլ աղիմ
 վուգուաթտէ՝ եա՛նի Սէսիանըն
 Գօյաճագլար թէքմիլ օլմուչ տուր:
 Փէյղամպէր՝ քէնտի ֆիքրինի օլ
 վագի՝ օլաճագ աղիմ վուգուա-
 թէ կէօթիւրէճէյիստէն զիյատէ
 միւնասիպ շէյ օլամագ: (Յնուն
 ա՛տէթի՝ նումունէլէրէ վէ պէնկ-
 զէյիշէրէ եափըշմագ խտի: Ա է
 պու փէյղամպէրտէ տայիմա ա-
 շիքեար օլտուղու վէճճ իւզըն՝
 բուպարըն գանուչարը միւճի-
 պինճէ՝ օնուն ագը պիր քիւչիւք
 շէյտէն՝ տերա՛գապ քէնտի եիւ-
 բէյիսին սօլու օլտուղու՝ վէ
 թա՛րիֆինի էթմէյէ օլ դատար
 սէվտիյի օլ տահա էյի զէման-
 լէրէ վէ տահա աղիմ վէ ճէլիլ
 վուգուաթարա ուչուպ եափը-
 շաճաղընա շիւպհէ եօզ տուր:
 (՝) պիր քիւչիւք վուգուաթ-
 տէն՝ վագի՝ օլմասը տահա ու-
 գագ՝ լըքին տահա աղիմ վէ
 մուհիմ պիր վուգուաթէ կէչ-
 մէյէ ֆուրսաթ պուլըր. վէ պու-
 նուն իչիւն օնուն թա՛րիֆիլէրի՝
 ուզագտա օլան վուգուաթէ եա-
 գընտա օլան վուգուաթտան տա-
 հա զիյատէ մուվաֆըզ կէլիր-

լէր: Պունճիլէյին՝ Աքաղա նի-
 շան տէյիւ օլաճագ օլան իշպու
 չօճուգտա՝ փէյղամպէր կէլէճէք
 զէմանտէ սօղաճագ օլան պիր
 սայիր չօճուգ կէօրիյօր, քի պու-
 շիմտիքի սօղաճագ օլան՝ օնուն
 սատէճէ պիր թէշպիհի տիր . պիր
 չօճուգ քի՝ ֆիլ վագի՝ պիր պիքիր
 գրղտան սօղաճագ, քի օնուն
 կէպէ գալմասը՝ քիւլլիյէն միւ-
 ճիգաթտան օլաճագ (՝) ու՛ . Ա .
 ՅՅ). Հէմ էօյլէ պիր չօճուգ քի,
 պիլա վասիթա Ալլահըն գուտ-
 թէթինտէն օնա պիր թէն հա-
 զըրլանաճագ (Նէք . Թ . 5). էօյ-
 լէ պիր չօճուգ քի՝ Ալլահըն եա-
 լընըզ էտէճէք օլտուղու խէլասըն
 վէ հիմայէթին Նիչանի վէ եաթի-
 կէարը վէ ֆէնի տէյիլ՝ իլլա քէն-
 տիսի պիզզաթ՝ պիր աղիմ Պուր-
 թարըճը վէ խէլաս էտիճի օլա-
 ճագ, վէ եալընըզ պիր միլլէթին
 տէյիլ՝ իլլա պիւթիւն տիւնեա-
 նըն՝ վէ եալընըզ պիր քէրրէ
 տէյիլ՝ իլլա էպէտ իւլ ապատ
 Պուրթարըճը վէ խէլաս էտի-
 ճիսի օլաճագ . պիր էվատ քի՝
 օնուն միւնասիպ ատը Եմանուէլ
 օլաճագ, վէ պու՝ Ալլահըն հու-
 գուրունու վէ իմտատընը պէյան
 էթմէք իչիւն տէյիլ՝ իլլա օ էվ-
 լատըն ալլահանի թապիաթընը
 վէ մէսնէտիսի պէյան էթմէք
 միւնասիպէթի իլլէ վէրիլէճէք
 տիր:

Իշպու եօգարրտա զէր օ-
 լունան՝ օլ իքի սընըֆ թէֆ-
 սիրճիլէրին պիր սընըֆընըն

պու թէրճիւմէ օլունուր, ԱլլաՏ պիղիմ իլէ տիր :

զիւհիւմիւ տիր , վէ Տազի-
 գաթ պիր աղ սողոռու կէօ-
 ըիւնիւր . լաքին օ պիր սընրֆըն՝
 շիմտի թարիֆէ տեճէ յիմիզ զիւ-
 իւմիւ՝ էյերչի տաՏա ազ քիմ-
 սէլէրտէն թէսասՏուպ օլունույօր
 իսէ տէ , սողոռուսու պու զանն օ-
 լունույօր : Իմտի պու զիւհիւմ
 պու միւսվալ իւզըն մուխթասար-
 ճէ թարիֆ օլունա պիլիր : Փէյ-
 դամպէր խալգըն ազլինը՝ Տու-
 դա սըպթընտան վէ Գաւիթ
 էվիւնտէն օլաճագ օլան Սեսիա-
 յէ պագմաղա սողոռուսույօր :
 Լէյերչի միլէթ շիմտիքի Տալտէ
 պիր սըգէթ իչինտէ վէ Տէլաք
 օլմագ թէՏիլքէսիւնտէ իսէ տէ ,
 ԱլլաՏ պու միլէթ իչին պէօյլէ
 պիր ափիւմ նիլթէթ Տըֆզ էթ-
 միշ պուլունտուգճա , Տէլաքի
 միւմքիւնսիւզ իտի , վէ Տէր վէճՏ
 իլէ Տէլաք օլաճաղը եօգ տուր :
 Վ է տէյիլ սալթ օ զէման Ուա-
 սին իլէ փակէէ (Նսս . է . 1 ,
 6 պագ) Երուսաղէմ իւզէրինէ
 վէ Գաւիթ էվիւնին իւզէրինէ
 գալտորտըղլարը ճէնք իլէ ծնլա-
 ըա պիր շէյ էտէմէյէճէքլէր , իլ-
 լա Տէր նէ դատար տար Տալտէ
 օլսալար , վէ տիւշմէնլէրի Տէր նէ
 գատար չօգ օլսալար տէ , թաօլ
 աճայրպլէրին աճայրպլ օլան
 վուգուա՝թ վազի՝ օլունճայա-
 տէք՝ Տըֆզ օլունաճագլար , քի
 օ զէման պէիլը գըղ պիլ էրէէ էէ-
 լար Գօղր-բաճագ : ( ) զէմանէ
 գատար Գաւիթին էվիլ Տէլաք
 օլմաղա միւմքիւնսիւզ իտի , վէ

Տէլաք օլաճաղը եօղուտու , վէ
 Ֆիլ վազի՝ Տէլաք օլմաղա տըր :
 Լաքին օլ պի էմալ վէ ափիւմ
 միւճիղաթ օլան վուգուաթ վա-
 գի՝ օլունճա , Գաւիթին փատի-
 շաՏըղը վէ էվի մաՏվ օլուու :
 ԵէՏուտիլէրին՝ Վրիստոսուն
 Ինճիլինէ գարշը կէթիրէպիլ-
 տիքլէրի Տէր պիր իսպաթըֆա-
 սիտ չըգարաճագ գարշը գօնուլ-
 մաղ ճէվապըմըզ պուտուր : Պու
 փէյղամպէրլիք իպթալ օլմաղ
 ըար . Գաւիթին փատիշաՏըղը
 վէ էվի՝ թա պու փէյղամպէր-
 լիյին թէքմիլ օլմաղընա գատար
 եօղ օլմաղըտըր՝ լաքին Գաւի-
 թին փատիշաՏըղը վէ էվի՝ չօգ-
 տան պերու մաՏվ օլուուլար .
 իմտի փէյղամպէրլիք էլպէթթէ
 չօգտան պերու թէքմիլ օլմաղ
 օլմալը . պիլիլը գըղ չօգտան պէ-
 ըու օլ էրքէք էվատը սողոռ-
 մուշ օլմալը տըր , վէ պու էրքէք
 էվատ Վրիստոս իտի :
 Լաքին սիւալ օլունա պիլիր
 քի , պու գատար եիւզ սէնէլէր-
 տէն սօնկրա վուգուա պուլաճագ
 օլան պիր վուգուաթ՝ Աքաղա
 նասըլ նիշան օլա պիլիր իտի :
 Տէվապ վէրիլիզ քի , էյերչի
 Աքաղա՝ «էրէք տերինլէրտէ՝
 կէրէք եօգարտա եիւքսէրլիք-
 տէ» (Նսս . է . 11) պիր նիշան
 Գիլէ՛Գիլէ միւսաա՝տէ օլունուլ
 ԱլլաՏ տախի ծու վէրմէյէ Տա-
 զըր իտի իսէ տէ , պու ճիւմլէ
 իլէ օ՝ եարամաղըրզ իլէ վէ ի՝
 նատ իլէ պու միւսաա՝տէյի վէ

ինայեթի ըհտտ էյլէտի : (Օ՝
 Ալլահտան նիշան իսթէմէզ ի-
 տի : (Օ՝ էօյլէ պիր փէհի՝ նէ
 արդուլէր իտի, նէ տէ դապուլ
 էթմէյէ իսթէր իտի : Աքին
 օնուն իսթէտիյի պու իտի քի,
 Եէհուվա օնուն իշինէ գարըշմա-
 սըն, օնուն իլէ նէ ալըշ՝ նէ վէ-
 ըիշ : Իմաի պէօյլէ պիր ատէմէ՝
 եագըն օլան պիր գուրթուլուշ
 իշին քէնտի իրատէթինէ գար-
 շը զօր իլէ սօղըու սօղըույա պիր
 նիշան վէրմէսի քէնտի զաթըն-
 տա՝ Ալլահըն էտէճէյի պիր իշ
 տէյիլ իտի : վէ Ալլահ թարա-
 ֆընտան ինսանըն իրատէի ճիւ-
 վիյէսինէ պէօյլէ պիր միւտախա-
 լէ օլուրուտու քի, Ա՛ղեզ Վի-
 թապլարտա էմնալի եօգ տուր :
 Աքին պէօյլէ պիր ֆուրսաթը՝
 եանի Յուգանըն փէք գօրգու-
 լու տէրէճէտէ տար հալինի՝ վէ
 օնլարըն փատիշահընըն գօրգու-
 լու իմանսըղըղընը վէ գաթը ի-
 նատընը միւնասիպ պիր վագըթ
 սայարագ՝ էլէ այմաղըյա, տին-
 եայէ՝ պունտան պէօյլէ տինեա-
 նըն ինէլասը խուսուսունտա պիր
 փէյղամպերիք իլէ պիր միգտաք
 ըշօք տահա վէրմէք՝ քիւլէիյէն
 Ալլահըն շանընա եագըշըր պիր
 շէյ՝ վէ սլահհանի իտարէյէ
 թէք միլէն մուվաֆըզ պիր մատ-
 տէ տիր : Իշթէ՝ Յուգանըն
 թէվարիսինտէ գուհը էտէն ա՝
 ճայըպլարըն աճայըպը պիրա՝
 զիմ գուհուրաթ օլաճագ : վէ
 էյէրջի օնու Ա՛քազ ինանմայօր
 իսէ տէ, եինէ Ալլահը տինիլէ-

յէնլըրին ճիւլէսինին մէնֆասա՝
 թը վէ թէսէլլիսի իշին սէօյ-
 լէնսին, վէ թարիխտէ դայա օ-
 լունսուն : «Իշթէ պիւրէ հաթիլէ
 օլուդ՝ օղըլ սօղըրսմաք, վէ սարը-
 նը Ի՛մնաուէլ քօյաճագլար» : Պու
 գուհուրաթ՝ թա թէքմիլ օլանա-
 տէք՝ Վաւիթին էվինի պադի
 հըֆը էթմէյէ քիֆայէթ էտէր :
 Աքին շիմաի օնուն հէլաքի-
 նէ իթիթիֆագ էտէն օլ իքի
 փատիշահար իսէ, իքիսի տէ
 փէք աղ վագըթըն իշինտէ՝ Ա՛մ-
 մանուէլին էօմրիւնիւն վագթը-
 նը սօղըւշունտան չօճուգլուղը-
 նա գատար պիր էօյշիւ էտէրէք՝
 եանի տէօրթ պէշ սէնէ իշին-
 տէ հէլաք օլաճագլար : Է՛մ
 տախի օլ իքի փատիշահըգլար
 պիլէ պունտան ալթմըշ պէշ սէ-
 նէնին իշինտէ խարապ օլուպ՝
 արթըգ էպէտէն պիր տահա գալ-
 գաճագլարը եօգ տուր : Աքին
 Յուգա սէլամէթտէ օլաճագ, վէ
 հէր ինանան աբըլ պունու պի-
 լիպ րահաթտա դալըն : փուլթ-
 փէրէսթ Ա՛քաղըն՝ վէ միլէթին
 խաղընտան չօղընուն ինանմա-
 յաճագլարը հալի մութլագ սա-
 յըլտըղը աշիքեար տըր, շին
 օնլարա՝ (Ծ խանէ) էյէր ինան-
 մազանըղ, էմնիլէթ իւղը օ-
 լամագընըղ տէնիյօր : Է՛մ
 տախի պու խուսուստա պու՝ օ
 պիր զիւլի՛միւ սօղըու տէյիւ
 դապուլ էթմէյէ պիղէ ապա պիր
 եարտըմ էթմէզ : շին քի պու
 պապտէ պիլ օնլարա պունու
 սիւալ էտէ պիլիւրիլ քի, պիր

24 Իմտի Յովսէփ ույգուտան
ույանընձա՝ Բագպըն մէլէյի օ-
նա էմր էթտիյի կիպի էյլէտի,

Թագիաթ իւղրէ աօղմուշ էվ-
լատ՝ Ըքաղա նէ՞ նիշան օլա պի-
լիր իտի : — Իմանուէլ : Պու-
խիմ՝ Ըլլաճըն (Պղունուն թէն
ալմասընը թէքմիլէն վէ աշի-
քեար պէյան վէ թա՛րիֆ էտէր :
Քրիստոս Տէմ Ըլլաճ Տէմ Ին-
տան օլմաղըլա, օնուն էն միւնա-
սիպ իտի Իմանուէլ էա՛նի Ըլ-
լաճ պիղիմ իլէ՛ տիր : Պագ
Սալ. ԽԶ. 7. 11 : Եւայ. Ը. 8.
10 : Թ. 5, 6 : ԺԲ. 2 : Մաթթ. ԲԸ.
20 : Յով. Ա. 44 : Պարձ. ԺԸ.
9, 10 : Էւալ. Ա. 3, 4 : Թ. 5 : Ա.
ՏԻ. Գ. 16 : Ըլլաճ՝
Թագիաթտէ կէօրիւնտիլիւ կի-
պի պիղտէն նիճայէթսիլ գիւճէ
տիր, նօմաստ կէօրիւնտիլիւ
կիպի պիւս պիւթիւն պիղէ դարը
տըր, Քրիստոստ կէօրիւնտիւ-
յիւ կիպի օ պիղիմ էանա Տալի-
միղէ էնմէյէ թէնէղըւ էթտի,
վէ Իմանուէլ Ըլլաճ պիլիմ իէ
տիր :

24. Բագպըն մէլէյի օնա էմր էթ-
տիյի կիպի էյլէտի : Մէլէք օնա
Մալիամը քէնախնէ դարը ալ-
մաղա սէյլէտի, վէ օ՛ էյլէ էյ-
լէտի : Օ՛ պունու էթմէյէ Տիւ
կէճիքմէտի : Եւայ տախի Ըլլա-
ճըն սէյլէտիլիւն պունճիլէյի
իթա՛աթ էյլէտի : Մանր. 2.
22 : Ի. 5 : Ըլլաճամ տա էյ-
լէ էյլէտի : Մանր. ԻԲ. 2, 3 :
Մովսէս աախի էյլէ էյլէտի :

վէ գարընըր ալար .

25 Ս է օնու պիլմէլ իտի, թա
քի իլք սօղմուշ օղունու սօ-

Եւայ Խ. 16. 19. 25. 27. 29 :
Միւրեանի Եկեման տա պէյլէ
էյլէտի : Գ թագ. Ե. 14 : Ը-
նանիա տա պէյլէ էյլէտի :
Պարձ. Թ. 13 — 17 : Պօղոս
տա պէյլէ էյլէտի : Պարձ. ԻԶ.
19 : Էմ տախի Յով. Բ. 5
— 8 : ԺԵ. 14 : Եքր. ԺԱ. 7,
8. 24 — 31 : Յով. Բ. 21 —
26 պագ : «Իշթէ իթա՛աթ գուր-
պանտան՝ վէ տինկէմէք դօլա-
ըն էաղընտան էյի տիր» : Ա
թագ. ԺԵ. 22 :

25. Օնա պիլմէլ էտի : Պու-
րատա աշիքեարէ սէյլէնմիշ տիր
քի, Յովսէփ էյէրչի թէքմիլէն
էվէնմիշ իտի իսէ տէ, Մարիամ
իլէ՛ թա իլք օղունու սօղուր-
տուգտան սնիլրայտի՛ գէվճիլէթ
վէճճի իւղրէ պուլուշմալար : Մա-
րիամըն Յիսուսու սօղըրմաղ-
տան էվվէլ պիլիր օլմասը՛ Մ՛զիլ
Քիթապըրտա աշիքեարէ իլ-
Տամ օղունմուշ պիր թա՛լիմաթ օ-
լուպ ինանըրմար Փարզ տըր : Օ-
նու Տէր պիր րէտտ էտէն քիմնէ՛
Եկնի Ը՛ճարն Տիւքմ ու նու-
Փուղունու գապուլ էթմիշ օլա-
մաղ : Լաքին Մարիամըն Յի-
սուսուն սօղմասընտան սօնկրա
տախի պիլիր գալարը՛ Ը՛զիլ
Քիթապըրն Տիւ պիր մաճա-
լինտէ զէքր օլունմայօր. Տէմ օն-
լարըն Տիւ պիր մաճալինտէ պու-
միսիլիւ պիր մա՛նա չըգարա-

զուրտու, վէ օնուն ատընը Յի-

սուս դօտու:

Ճագ իշարէթե պենկզէր պիր շէյ
 պիլէ պուլունմայօր: Իլլա պէր
 աբս՝ Եննի Լ՛Տտա պու խու-
 սուստա վէրիլէն թա՛րիֆլէրին
 ճիւմէսի՛ էյերջի մութլագա ա-
 չըգ վէ աշիքեար վէ պէօյլէ օլ-
 տուղու սահի՛Տ պիր թարզ իլէ
 տէյիլ խէ տէ, Տէր պիր պիլա-
 րալ օգոյսանս՝ Մարիամին
 Յիսուսու տօղուրտուգտան սօնկ-
 րա սայիր էվլատլարը տախի օլ-
 տուղունու թահմին էթմէյէ սէ-
 պէպ վէրիլէր: Մարթ. ԺԳ.
 55, 56 շէրճինէ պագ: —
 Թա քէ: Իշպու Ե՛օս էյօ՝ Եու-
 նանի լուղէթի՛ Եննի Լ՛Տտա
 չօգ քէրրէ պուլունուր, վէ տա-
 յիմա պիր շէյին՝ սայիր պիր
 շէյին վագթընա գատար տէ-
 վամընը պէյան էթմէք իչին
 գուլանըլըր: Պունուն պիր գաչ
 էօրնէքլէրինէ՛ Մարթ. Բ. 13.
 15: Ե. 26: ԺԷ. 9: ԻԳ. 31:
 Մարթ. Ը. 39: ԺԳ. 19: Պ. 32:
 ԺԳ. 35: ԺԸ. 16: ԻԱ. 32:
 Յովն. ԺԳ. 38: Ղարթ. ԻԳ.
 12. 14. 21 պագ: Իմտի Մատ-
 թէոսուն պու թէֆթիշ էթտի-
 յիմիգ խանէտէ գուլանտըղը լի-
 սանըն անկլաթմաղա մերամը
 պու տուր քի, Յիսուսուն աօղ-
 մասընտան սօնկրո՝ Մարիամին
 Յովսէփ իլէ դարը գօճա կիպի
 նէ իչին կէչինէմէյէճէքլէրինէ
 աօրա պիր սէպէպ պիլմէզ իտի:
 Իշյեր օնս՝ պունուն վըտտը մա՛-
 լիւմ օլպըտր, եախօտ էյեր օ-
 նուն մերամը պունուն զըտտընը

եա՛նի պիւթիւն էօմլիլէրինտէ
 գարը գօճա կիպի եաշամատըգ-
 լարընը անկլաթմագ օլմուշ օ-
 լպըտը, Փիքրինի պաշգա պիր
 թարզ իլէ պէյան էթմէզմի ի-
 տի. եա Տիչ տէյիլ խէ, ԹԱ. ԲԻ՛
 սէօզինիւ սէօյլէտիրտէն սօնկ-
 րա, Մարթ. ԻԳ. 21, վէ Մարթ.
 ԺԳ. 19 տա պուլուղունուզ
 կիպի՛ վէ ՕՆՏԱՆ ՍՕՆԿՐԱ
 ԱՍԱՎ զամ՝ էթմէզմի իտի:
 Լպքին՝ Մարիամ օնտան սօնկ-
 րա տայիմա պիքիր գալմը՛՛ եա-
 խօտ գալմամը՛ խուսուսունտա՛
 պու գատար տէյէպիլիլիլքի,
 Լ՛զիզ Քրիթապլարտա իճամ
 օլունմուշ օլմայան պիր շէյ՝ ի-
 մանըն պիր Փարզը օլամազ, վէ
 խէլաս խուսուսունտա իթթիզա-
 լը պիր շէյ տէյիլ տիր: Տէյէ-
 լիմ՝ քի, րայիմա պիքիր գալտը.
 պիզէ՛ նէ, օնտան նէ՛ չըգար:
 Եախօտ տէյէլիմ՝ քի, օնտան
 սօնկրա էվլատլար տօղուրտու.
 էինէ պիզէ՛ նէ, օնտան նէ՛ չը-
 գար: Ինճիլի Քրիսթիանլար
 ինտինտէ՛ օնլար Տէր Տանկը
 միլէթտէն օլուրլարսա օլուն-
 լար՝ պու պիր միւճատէլէ մատ-
 տէսի օլամազ. չինքի Տագիգաթ
 պունտան՝ ա՛մէլէ աօգանան պիր
 Փայիտէ չըգմազ: Օնլարըն
 Ղուրթարըճըր Քրիստոս՝ վէ
 եալընը Ղուրթարըճըրը օ
 տուր. վէ Յիսուսուն տօղմասըն-
 տան սօնկրա Մարիամ իլէ Յով-
 սէփ պիրի պիրի իլէ Տէր նէ
 տէրէճէ՛ եագընըգ իլէ եաշատը-

Պ Ա Պ Ի

1 Վէ Յիսուս՝ Եւհուստիս-
Թաննն Ռեթէհէմ Զհրինտէ՝

լար իսէ, պունա ալա սօգան-
մաղ. իլա օնլարն էպէտէն
Ղուրթարըճըր եինէ Վրիստոս
տուր: — Իլ րօղոհ: Ին պէօ-
յիւք օղու, եախօտ նօմա միւ-
ճիպինճէ իլք սողմագ. հագգը-
նա մալիք օլան: Իչպու լուղէթ՝
Իչքի Մ՛հտա փէք չօգ գուլ-
լանլըր պիր լուղէթ տիր. վէ
տայիմա՝ սեօյլէնտիյի վագրթ
սայիր էվլատլար տախի օլմագ
Թահմինի կեօսթէրիր, լքքին
մոթլալա պեօյլէ օլտուղունու.
Իսպաթ էթմէլ: Պուրատա պու
լուղէթին մախսուսէն գուլանլը-
մասը խոսուսունտա՝ Եւէյ ԺԳ.
2: ԻԲ. 29: Ղ ր-ի. Բ. 7. 23:
Հ-ր-ի. Ը. 29: Կ-ր. Ա. 15.
18 պագ: — Յիսուս: Պու իսիմ՝
Եւհուսն էմիր իլէ վերիմիշ իտի
(խանէ 21), վէ օնա՝ սիւննէթ
օլտուղու կիւն օլան սէքիպինճի
կիւնտէ վերիտի (Ղ ր-ի. Բ. 21):
Եւ միւպարէք Յիսուս՝ քեաշքի
սէնի պու փէք գըլմէթլի իսիմ-
տէ պիլքէք, քեաշքի պու իամի
հէր պիր իշխթտիյիմիզ՝ եա սէնի
օնուն իլէ չաղըրտըղմըլ վա-
գըթտա՝ 21ինճի խանէտէ մէլէ-
յին օնու Թէֆսիր էթտիյինէ
կէօրէ՝ մանասը խաթրմըլա
կէլին:

4. Եւհուստիսանն Ռեթէհէմ
Զհրինտէ: Ռեթէհէմ լուղէթի
է-թէ-է-է տէմէք տիր. փէք իհ-
թիմալ տըր քի, պու իսիմ օլ

Հերովդէս փատիշահն կիւնլէ-
րինտէ սօղտուղունտա, իշթէ
կիւնտօղուսունտան Երուսաղէ-

մահալէ ղայէթ մահսուլտար օլ-
տուղու իշէն վերիլիշ տիր:
(Սնա՝ Եւրախ տախի տէնիլիւր
խաի: Մանր. ԼԵ. 19: Հ-ր-ի.
Գ. 11: Ս-ր-ի. ՃԼԲ. 6: Ս-ի-
Ե. 1: Օլանն օլունույօր քի,
պու լուղէթ տախի մահսուլ-
տարըլ մանասընա տըր: Ղու-
կաստա՝ Բ. 4. 11 Ղաւիթին
չէհրի տէնիյօր. չիւնքի օ՝ օրա-
տա սօղմուղուտու: Ա Թափ.
Ժ2. 1: Ժ-ի. 58: Երուսաղէ-
մին պաթը լօտօս Թարաֆընտա
օլուպ՝ ալթը միլ գատար օնտան
ուղագ տըր. վէ օնու Ղալիլեա-
տա օլան պիր սայիր Ռեթէ-
հէմտէն (Յիս. ԺԹ. 15) Փէրգ
էթմէք իշէն՝ օնա Եւհուստիս-
Թանն Ռեթէհէմի տէնիլիւր տիր:
— Հերովդէս փատիշահ: Հերով-
դէս՝ աքը Երոփմուր իտի, լա-
քին Եւհուստի մէլհէպինէ՝ պիր
տէօնմէ իտի. վէ փատիշահըլը՝
չօգ ճէնքլէրտէն վէ գանլար
տէօքիլտիլքտէն սօնկրա՝ Հուլ-
մալըլարըն վասիթասի իլէ իլէ
կէթիտի: (Ս՝ էյերչի Հուլ-
մա Խմիլեթթօրունա խարաճ
վէրիր իտի իսէ տէ, րայէթէն՝
փատիշահ չաղըլմաղա օնա միւ-
սա՝տտէ օլունմուղուտու. լքքին
օ՝ Ղաւիթ Թասիթընն իւզէ-
րինտէ պու իսմ իլէ հիւքիւմէթ
սիւրէնլէրին սօնու իտի. վէ հալա
օթուլ պէշ սէնէ միգտարի փա-
տիշահըլ սիւրմիւշ օլմասը իլէ,

մէ անձինքը կէտիս տեսիլքը .

2 Ե՛տ հուտիլքին սողմուշ փա-

հիւքիւմէթ Յուդատան պրըլ-
 մագ մէքքեզինէ եւթիշմիշ՝ վէ
 Շիծնուն կէլմեսի դէմանը թէք-
 միլէն կէլմիշ խի : Ծանդ . ԽԹ .
 10 պագ : — Տօղրուարանդա :
 Յիսուսուն սողմասը խուսու-
 սունտա տահա ուզուն պիր թա-
 րիՖ իչին՝ Պ . Բ . 1—10
 պագ : — Կէն քօղրուտան քան :
 Փարսիսթան՝ Մէսօփօթամիա՝
 եա՛նի ճէզիլքիթ իւ ա՛րապ՝ վէ
 Մրապիսթան՝ ճիւմէսի Ե՛տ հու-
 տիսթանըն կիւնսօղրուսու թա-
 րաՖրնա տիւշէրէր : Ըրրա-
 համրն Քէտուրատան սօղան
 էվաւտարը՝ Կէն քօղրուտան թա-
 րաՖրնա կէտնտերիլմիշլէր խի :
 Ծանդ . ԽԵ . 6 : Բաղաամ՝
 Կէն քօղրուտան քաղաքընդան խի :
 Թուոց ԻԳ . 7 : Յոբ՝ «ճիւմ-
 է Կէն քօղրուտան սօղրուարրնտան
 պէջիւք խի» : Յոբ . Ա . 3 :
 — Ըլէմիէր : Պու քիմնէլէր՝
 Ֆէյէսօֆլար՝ քեահինլէր՝ միւ-
 նէճիմլէր խիլէր : Օնլար կիւն
 սօղրուսու մէմլէքէթլէրինին իւ-
 լէմասրնտան վէ պիլլիճլէրինտէն
 խիլէր, քի ի՛լմի հիլէթ վէ ի՛լ-
 մի էտէպ (քնկան վէ բարօյա-
 կան) Ֆէյէսօֆլուրա մէշղուլէր
 օլուպ՝ ա՛լէլուսուսու միւնէճիմ-
 լիք՝ մէզճէպ՝ ի՛լմի թըպ (հէքիմ-
 լիք)՝ վէ պոնուն կիպի ի՛լմիէ-
 րին խօճալարը խիլէր : Օնլար
 պաշըճա՝ Փարսիսթան իլէ Ը-
 րապիսթանտա սաքին օլուրա-
 րար . վէ Փարսիսթան սէրպ-

տիշահը նէրէտէ տիր . զիրա

կիւնսօղրուսունտա օնուն երլար-

լարընտա՝ Բարիլոնուն էպի փա-
 տիշահլարընն հէմ Մըսըրտա
 Փարաւոնլարըն ի՛նտինտէ ա՛ղիմ՝
 ի՛թիպարլարը վար խի : Պագ
 Ծանդ . ԽԱ . 8 : Գ լմաթ . Գ .
 30 : Գան . Ե . 11, 12, Լայլն :

2. Ե՛տ հուտիլքին սողմուշ փա-
 տիշահը նէրէտէ տիր : Օլ զէման-
 տէ Ե՛տ հուտիլքը՝ աջդ կէօզլէր
 իլէ՝ Մեսիանըն կէլմեսի կէօ-
 զէտիրէր խի : Գանիլէ վիէյ-
 դամպերին զէքը կթտիլի վագթը
 (Գան . Թ . 25—27) հիսապ
 էթմէյիլէ, Մեսիանըն զուհը
 էտէճէք օլուղու վագթըն եալ-
 լաշտըղըն պիլտիլէր : Օնլարըն
 պու զիւի՛ւմի՛ թապիաթը իլէ
 սայիր մէմլէքէթլէրտէ տախի
 տաղըլմիշ օլմալը խի : Լաքին
 հէր նասըլ խէ, օ վագըլթարտա
 կիւն սօղրուսու մէմլէքէթլէրինտէ
 ա՛լէստէվէ պիր զիւի՛ւմ վար խի
 քի, եագըն պիր զէմանտէ Ե՛տ-
 հուտիսթան մէմլէքէթինտէ ա՛-
 ճայրպ պիր զաթ զուհը էտէ-
 ճէք, վէ ճիւմլէ միլլէթլէրի
 հիւքմիւ ալթընա ալաճագ : Պու
 զիւի՛ւմ՝ օլ թարիլէրտէ եաշա-
 յան պա՛ղը Լոոմա մաւէրրիլ-
 լէրինտէն զէքը օլունմուշ տուր :
 Գապիլ տիր քի պու զիւի՛ւմ
 միւն փէյտա օլմասը՝ օլ թայի-
 Ֆէլէրին էպիլ փէյդամպերլիք-
 լէր քիթապլարընա պա՛ղը մէր-
 թէպէ աշնա օլմալէրինտէն եա-
 խօտ Ե՛տ հուտիլքին օլ մէմլէ-
 քէթլէրին ճիւմլէսինէ չօդ տա-

ղընը կէօրտիւք, վէ օնա սէճտէ գըլմաղա կէլտիք:

ղըլմաղարնտան՝ եախօտ Պանի-
էլ վէ Եսթեր կիպի զաթլարըն
ա՛յէա մէսնէտլէրէ եիւճէլմէլէ-
րինտէն՝ եախօտ եարամաղ Բա-
ղամըն թագրիւր էթմէյէ մէճ-
պուր օլտուղու փէյղամպէրիք-
տէն՝ եա պուշլարըն ճիւմէսինին
պիր եէրէ կէլմէսինտէն օլմու-
շուտու: — Անսոյոդոստանսոյոս
... երլուլ: Պու կիւնտօղուտու
տիյարընըն ա՛լիմէրի՝ ԵէՏու-
տիսթանա տօղու պագան պա-
թրտա պիր ա՛տէթտէն խարիճ
միւնէվվէր շէյ կէօրտիւլէր. վէ
եա Բաղամըն թագրիւր 17
տէ զիքր օլունան “Տակօրտան
պիր երլուր զուՏր էտէճէք”
տէյիւ վէրտիյի փէյղամպէրիւ-
յի խաթըրլարընա կէթիրմէլէրի
իլէ, եախօտ տիւշտէ թապիաթ-
տէն խարիճ պիր եօլտա՝ եա պիր
պաշգա թարիպտէ օնլարա խի-
թապ կէլմէյիլէ, սաՏիՏ պիր
թարզ իլէ անկատըլար քի, օլ
չօգտան պէրու պէքլէնէն փա-
տիշաՏ տօղմուշ տուր. վէ օնլար
տէր ա՛գապ վարդպ օնա պիյաթ
էթմէք՝ վէ օնու քէնտիլէրինէ
փատիշաՏ տէյիւ գապուլ էթ-
մէք մէրամը իլէ պիր ուղուն վէ
մասրաթը սէֆէր էթմէյէ գա-
րար գըլարար: — Օնան երլ-
ուլըն: Օնլար երլուրը՝ օնուն
եըլուրը տէրլէր. չիւնքի օնլար
թաՏմին էթտիլէր քի, օ եըլուրը
օնուն տօղմասընըն զէմանընը վէ
մաՏարինի կէօսթէրի: Եըլուրը

3 Իմտի Էերօղէս փատիշաՏ
իշիտինճէ սարսըլար, պիւթիւն

լար՝ ատէմէրի փութիէրէսթիլէյ
գուլաղուզլամաղա ալէթ օլուն-
մուշարըտը. լաքին շիմտի օնլար
ատէմէրի՝ Քրիստոսա գուլաղուզ-
լայօրլար: Պունճիլէյին ԵլլաՏըն
Տէփ մախլուզաթլարը՝ ճանլը օլ-
տուն ճանսըղ օլուն՝ ի՛պատէթ
էտէճէք շէյլէր օլունուպ Ֆէնա-
յէ գուլանըրլաճագ եէրտէ, օն-
լար էյիլէ գուլանըրլաճաղըլա՝ ին-
սանլարը օլ ա՛ղիմ վէ ի՛պատէ-
թէ եալընըղ լայրզ օլան Օլա-
թըն ի՛պատէթինէ գուլաղուզլա-
սընլար:

3. Իշիտինճէ: Օլա՛ղիմ քիմ-
սէլէր՝ ԵէՏուտիսթանըն պաշ
շէՏրի օլան Երուսաղէմէ կէլտի-
լէր. զիրա ԵէՏուտիլէրին փա-
տիշաՏընը պուլմաղա օնտան
ղարի նէրէյէ կիթմէլի խալլէր:
Օնլար՝ Տալի իլէ մէմիւլ էտէր-
լէր իտի քի, օնու պիր սէրպյ-
տա՝ վէ Երուսաղէմին պիւթիւն
խալզը օնուն Տուղուրունտա
եիւզիւ գօյուն գափանմըլ պու-
լաճագլար: Լաքին օրատա օ-
նուն Տագգընա Տիչ քիմնէ պիր
շէյ պիլմէղ իտի: ԵլլաՏ քի՝
Տէր պիր տէՏրտէ պու գատար
քիշի պուլունսյօր քի, օնլար
պիզի Քրիստոսա գուլաղուզլա-
մաղա իճապ էտէր իքէն, քէն-
տիլէրի օնու ապա թանրմաղ-
լար: Պու՝ թապիֆէլէրտէն օլան
գապալը քիմնէլէր՝ Քրիստոսուն
Տագգընա Երուսաղէմտէքի քի-
լիսէնին Տէփ պաշարընտան չօգ

Նրուսադէմ տախի օնուն իլէ պերպպեր:

ղեյատէ պիլիբլեր իտի: ( ) նուն Տագղընտա պիլիբլ օ շէհրտէ պիր իիթիար քիմնէ (1) 1-1. Բ. 25—32) վէ պիր իիթիար գարը (1) 1-1. Բ. 36—38) վէ քէօյլիւքտէ պիր գաջ Փաղըօ չօպանլար (1) 1-1. Բ. 8—20) վար իտի, վէ օ եապանձը ալիմլերէ Վրիստոս խուսուսունտա պիր շէյ եաղընրղ օնլար սէօյլէյէ պիլիբլ իտի: Լաքին պու գատար աղիմ վէ նիհայէթսիզ մուհիմ մատտէլեր խուսուսունտա օնլարտան նասիհաթ ալմադ իչիւն՝ քիմփօն աղընտան պիլիէ կէզեր: Նիհայէթի՝ պու շէյլերին խապերի փատիշահնն գուլաղարընա եէթիշտի: ( )՝ պու եապանձըլարըն կէլտիլինի՝ օնլարըն կէլմէլերինի մերամ ու մագուսուսուն՝ օնլարըն թէֆթիլ ու սիւալէրինի՝ օլ կէօրտիւքլերի աճայլպ երլտղը իշիթտի: — Սարըլտը: ( )՝ իւրքտիւ, վէ եիւրէյինին րահաթը գաչտը: ( )՝ փատիշահըղը գան իլէ գաղանմըլտը, վէ օնու եիւնէ պու զալըմ թարղ իլէ թու թարըտը. օնուն սիւրտիլիւ հիւքիւմէթ՝ էն քէօթիւ գուլուլար իլէ լէքէլէնմիլ իտի: Ս է շիմտի օ՝ էյերչի իիթիարլանմիլ իտի իսէ տէ, եինէ եիւրէյի մէսնէտ ու փայէ սէվտաքնտան վէ հասէտտէն էվլէլքի կիպի սօլու՝ վէ եինէ ալընտան կիպի հէր պիր զալըմ վէ մէրհամէթսիզ

է Ս է օ՝ հէփ պաշ քեահնիւլերի վէ գալմին քեաթիպլերի-

հարաքէթի իճրա էթմէյէ հաղըր իտի: Ս՝ եսիանըն փատիշահըղընըն թապիթընը անկլամամասը սէպէպինտէն՝ «սօղմուշ փատիշահ» սէօղիւնիւ իշիթտիլի կիպի՝ եիւրէյինէ պիր իրշթ սափանտը: ( )՝ ումնաղա պաշլամըլտը քի, Ղաւիթ էվինէ օլան Ղլահնն վատլերի՝ էպէտէն պօշա չըգտըլար, վէ շիմտի օնլարըն Ֆիլ վաղիթէքմիլ օլմագտա օլտուգլերինի իշիթմէք՝ օնուն իւզէրինէ պիր երլտըրըմ կիպի կէլտի, վէ թէքմիլէն շաշմը գալմըլտը: — Պէթիւն Նրուսադէմ: կէօրիւնիւր քի, պու արաղը Նրուսադէմ էհալիսի՝ պէօյիւք գարըլըղըլ օլուպ չօք գան տէօքիւլիւր տէյիւ գօրգարլարըրը, վէ պուսուն իչիւն՝ Ս՝ եսիանըն հիչ կէլմէմէսինի՝ օնուն կէլիպ տէ՝ օնլար օնուն սէպէպինտէն պիր սերէնձամա վէ սըգընթըյա օղրամագտան զեյատէ արղուլերլեր իտի: Չօք քիմնէլեր վար քի, Վրիստոսուն կէրչէքլիլինի վէ փատիշահըղընըն կէլմէսինտէն զեյատէ գօրգտուղարը շէյ եօգտուր: վէ օնլար շերօլդէսի պիւթիւն զուլմու իլէ պերպպեր՝ Ղլահնն էվլատըրընըն աղատըղընտան քէնտիլերինէ խալըլը սայարլար:

է. Պաշ Էսահնլերի: Պաշ քեահնիլերի, եանիտէյիլ սալթ խախամ՝ պաշը իլէ օնուն վէքի-

նի ճէմ՝ էտիպ՝ սնլարտան
Վրիստոսուն ներէտէ տօղաճա-
ղընը սօրար ըտը :

5 Սէ օնլար օնա տէտիլէր .
Եէհուտիսթաննն Ռեթլէհէմ

լինի , իլա Ղաւիթին քեահին-
էր Ֆամիւեալարընը այրօտըղ
իլիոմի տէօրթ նէվպէթին հէփ-
ուլուլարընը եախոտ պաշարընը :
Պու այրօմագ հաղգընն՝ Ա
Սուայ . ԻԳ . 6 : ԻԳ . 1—18 :
Բ Սուայ . Ը . 14 : 1, 2 . 14 :
Եւր . Ը . 26 : 26 : 26 : 26 : —
Վեախիպէրի : Պունլար նօմօստա
մահիր օլուպ՝ օնուն մա՛նաքընը
վերմէք քէնտի խըղմէթլէրի ի-
տի : Եղոսա եաղըճը եա՛նի քեա-
թիպ իտի : Եւր . Ե . 6 : Ղա-
ւիթին ամուճասը քեաթիպ ի-
տի : Ա Սուայ . ԻԵ . 32 : (Ն-
լարա պու իսիմ՝ միլէթ տէֆ-
թէրլէրինի եազորգլարը իչիւն
վերիմիշ իտի : Մէհքէմէլէրին
սիճիլէրինի՝ վէ միլէթին գայտ
տէֆթէրլէրինի պունլար թու-
թարլարտը , վէ հէօճէթլէրի
թէմսիւքլէրի՝ թալազնամէլէ-
րի վէ պու միսիլու հէր կէօնա
սէնէտի՝ օնլար եազարլարտը :
(Նլար քէնտիլէրինի՝ նօմօսու
պիլտիլէրի իչիւն չօգ պէօյիւք
սայարլարտը : Օնլար նօմօսու
մէշք էտէրլէր իտի , օնու թէֆ-
սիր էտէրլէր իտի . իլմին անախ-
թարընը թութարլարտը : Ղ . Գ .
ԺԱ . 52 : Մովսէսին սէտիրին-
տէ օթուրուլարտը , Մ . Գ .
ԻԳ . 2 . վէ նօմօսիլէր՝ հէմ նօ-

չէրինտէ . զերա փէյղամպէրին
վաթիթասի իլէ պէօյլէ եազըլ-
մըշ տըր .

6 Սէն տախի՝ եա՛ Ռեթլէհէմ
Յուգաննն տիյարը՝ Յուգաննն

մօս խօճալարը տէնիլիլէր իտի ,
Ղ . Գ . Ե . 17 , վէ՛ Ժ . 25 :
(Նլար պիր Փըրգայը մախու-
սէտէն տէյիլէր իտի , իլա Վա-
րիսեցիլէրտէն տէ օլա պիլիլէր
իտի , Սաղուկեցիլէրտէն տէ օլա
պիլիլէր իտի , շուրա միլէ-
թին ա՛ղիմ՝ շուրա մէճիլիսին
ազալարը իտիլէր : Պու մահալ-
տէ զիքը օլունան պաշ քեա-
հինլէր վէ քեաթիպլէր՝ իհթի-
մալ քի եէթմիշ իքի քիշիտէն
միւրէթթէպ օլան՝ եէթմիշլէր
տէնիլէն մէճիս իտի , քի պու
մէճիս միլէթին հէր պիր մաս-
լահաթընը կէօրիւրիտու : —
(Նլար . . . սօրարտը : Օնլար
փէյղամպէրլէրլէրի պիլիլը պէլ-
լէնմիշլէր իտի , վէ օնուն մէրա-
մը՝ Մեսիաննն նէրէտէ տօղոու-
ղունու օնլարտան էօյրէնմէք ի-
տի . շէօյլէ քի՛ իսթէտիյի կի-
պի օնու էօյտիւրէ պիլիին :

5 Ռեթլէհէմ շէհրինաթէ : Եթթ-
միշլէր մէճիլիսի՝ պու սիւալէ պիր
շիւպհէսիղ ճէփապ վէրմէյէ հա-
զըր իտի . զերա փէյղամպէրիլը
պու մատտէյէ գարար վէրմիշ
իտի : Օնլար Մեսիաննն կէլ-
մէսի խուսուսունտա՝ Յ . Գ . Ե .
42 : տէ տախի՝ պունուն կիպի սա-
հէհլէք իլէ սէօյլէրլէր :
6 Սէն գախի՝ և այլն : Պու

վալիւրինտէ ասլա քիւչիւք տե-
 յիլին . զերա սէնտէն պիր վա-
 լն չըգաճագ, քի օ՝ գալմրմ իս-
 րայելի կիւտէճէք տիր :

7 Օլ զէման շերովդէս ա-

փէյղամպերլիք՝ Մի + . Ե . 1 տե
 պուրունուր : Պուրատա իսթիխ-
 րաճ օլունան՝ փէյղամպերլիքտե
 պուրունան սէօզէրտէն պիր ազ
 ֆարդ վար : լաքին մա՛նասը՝ վէ
 խուսուսա փէշին խապէր վէրմէ-
 յէ մէրամ օլան մատտե՝ եա՛նի
 Մեսիաննն արդնասննն մահալէ՝ պու
 իսթիխրաճտա մէվճիւտ տիր :
 Լաքին պունու տիրգաթ էթմէ-
 լնյիլ քի , իսթիխրաճը էտէն
 Մատթէոս տէյիլ տիր , իլլա
 եէթմիշէր մէճիսի էտէյօր . վէ
 Մատթէոս՝ սալթ ընլարըն շե-
 րովդէսէ պէօյլէ ճէվապ վէր-
 տիքլէրինի նագէտէյօր : — Վա-
 լէկէր : Միքիատա պնէր : Պա-
 պիլէր՝ ֆամիլեալարա թագ-
 սիմ օլունուրլարըտը , վէ պին-
 լէրճէ սայըլըլարըտը : Իմտի
 եէթմիշէր ճէմաաթը պուրատա՝
 իլլի քէլամ միւճիպինճէ Ֆիս-
 նիֆա թա՛պիր օլունան պիր սու-
 րէթ իլէ՝ օլ ֆամիլեալարըն՝ եա-
 խօտ սաքին օլուուգլարը շէճիր-
 լէրին դալարընը սէօյլէմիշէր : —
 Կի + Կէ + : Օնլարըն իւղէրինէ
 զուլմ իլէ Տիւքիւմէթ սիւրմէ-
 յէճէք . իլլա պիր չօպան քէն-
 տի սիւրիւսիւնիւ սատագաթ վէ
 տիրգաթ իլէ պէսէտիլի կիպի
 քի + Կէ + տիր :

7 . Կիւլէն : ( )՝ պու խու-

լիմէրի կիլիճէ չաղըրըպ՝ օն-
 լարտան օլ կէօրիւնէն երլուրըն
 վագթընը թաասի՛՛հ էթտի :

8 Լնտէն օնլարը իւթէճէհե-
 մէ կէօնտերիպ տէտի . Կիտիպ՝

սուստա թէլաշէտէ օլուուղունու
 աշիքէար էթմէյէ իսթէմէզ ի-
 տի : ( )՝ գօրգուուղունու խալ-
 դըն պիլտիյինի ասլա իսթէմէզ
 խտի : Օլ գուրուղուն նիյէթի
 ֆասիտինին պիր էսէրի պիլէ
 կէօրիւնմէյէ ճէճտ էյլէտի :
 Լնիմէր իլէ կէօրիւշաիւ , վէ
 ընլարտան միւմքինի մէրթէպէ
 Տէր պիր քէյֆիլէթի թէքմիլ
 էօյրէնտի . լաքին ճիւմէսինի
 փէք կիլի պիր թարզ իլէ էյ-
 լէտի , շէօյլէ քի՝ պու շէյին
 խապէրի տիշարըյա չըգմասըն ,
 վէ Տէր նէ գատար միւմքին ի-
 սէ , թէզ Պաւիթին էլի խու-
 սուսունսա Տէր պիր միւղաքէրէ
 վէ սէօյլէմէք պիթսին : Պու
 Տիլէպազ տիւլմէն՝ քէնտինին
 գօրգուու վէ ֆիթնէսի Տէր լի-
 սանտա ա՛լէմէ չալ օլաճաղընը
 տիւշիւնմէտի :

8 . Տէքթալէ թէթիւլ էրն :
 շերովդէս՝ Մեսիաննն սօղա-
 ճագ օլուուղուն մահալէ՝ վէ պէլ-
 քի չօճուղուն եալըն էօյրէն-
 տիքտէն սօնկրա՝ օնուն Տանկը
 ֆաթիլէսոս սաքին օլուուղունու
 էօյրէնմէյէ խտէյօր : Իմտի
 պու խուսուս իլիւն՝ ալիմ քիմ-
 սէլէրի՝ ընլարըն խապէրի օլմա-
 յարագ՝ ճասուարուղա կէօնտէ-
 րիւր . վէ ընլարը պու նիլէթի ի-

չօճուգտան էօթիւրիւ տիգդաթ-
լէ թէֆթիշ էտին, վէ պուլտու-
ղունուզ զէման՝ պանա խապէր
էտին, քի պէն տախի կէլիպ՝ օ-
նա սէճտէ գըլայրմ:

9 Իմտի օնլար փատիշահը
տինկէտիրտէն սօնկրա՝ կիթտի-

լէ կէօնտէրտիտի սըրը գալըպ
պիլինմէմէք իչին՝ քէնտինին
Փասրգ մէրամընը տինտարլըգ
փէրտէսի իլէ էօրթիւպ՝ օնլարը
դանտըրտը քի, պունու՝ վարըպ
օնլար կիպի եէնի տօղմուշ փա-
տիշահա պիյաթ էթմէք իչին
էտէյօր: Պունտան էջրէնի-
րիզ քի, Ա. Եարամազ քիմ-
սէլէր՝ քէնտի մէրամի Փասիտ-
լէրինի տինտարլըգ փէրտէսի ի-
լէ էօրթմէք եէնի պիր շէյ տէ-
յիլ տիր: Բ. Եարամազ քիմ-
սէլէր՝ էյի տտէմէրի՝ քէնտի-
լէրին տէ Տէման օ Փիքիրտէ օլ-
տուղունա դանտըրմաղա չալը-
շըպ՝ օնլարը՝ քէնտի Փասիտ մէ-
րամալարընը իճրա էթմէք իչին
այլթ տէյու գուլանմազ եէնի
պիր շէյ տէյիլ տիր: Հերով-
դէս վէ Եքիտողմ (Բ իմպ. ԺԵ.
7—11 պագ) կիպի տտէմ-
լէր՝ քէնտի մէրամի Փասիտլէ-
րինի իճրա էթմէք իչին՝ էթ-
մէյէճէքլէրի եօգ տուր:

9. Կէնտիօղտանտան կէօրպիտ-
լէրի ելարը: Ե իմտի օ երլորը
օնլարա թէքրար կէօրիւնտիւ.
վէ պու՝ քէնտի վիլայէթլէրին-
տէ Տէման օ կէօրաիւքլէրի երլ-
տըղ խաի:— Իւղէրինպէ գուրպու:

լէր. վէ իշթէ կիւնտօղտունտա
կէօրաիւքլէրի երլտըղ էօնլէրին-
ճէ կիտէր իտի, թա քի կէլիպ
չօճուղուն օլտուղու եէրին իւզէ-
րինտէ տուրտու:

10 Ս է օնլար երլորըզ կէօ-
րիւնճէ, զայլթ պէջիւք շազ-

Պէս պէլլի տիր քի, պուրատա
երլտըզ թա՛պիր օլունան շէյ՝
ասըլ երլտըզ տէյիլ խաի. իլլա
կէճէլէրտէ Տափա աչըգ օլտու-
ղու զէման կէօքտէն երլտըզ
կիպի եէրէ տիւշէն միւնէվլէր
շէյլէր նէվինտէնիտի, քի էնիպ
մախտուս օ եէրի կէօսթէրտի:

10. Եղ օլտուար: Եա՛նի
փէք չօգ սէվինտիլէր: Պունտան
էջրէնիլիլ քի, Ա. Ելլահ՝ Տէփ
Վրիստոսու պուլմաղա արայան-
լարը գուլաղուղայաճագ: Բ.
Վրիստոսա վարանլար՝ իշպու-
թայիֆէլէրտէն օլան քիմնէլէր
կիպի՝ “պէյիւք շազըզ իլէ
շազ” օլմաղա սէպէպ պուլուր-
լար: Պ. Բ. 10, 11. 20:
Պ. Բ. Ժ. Գ. 46—48: Հ. Բ. Ժ.
Ժ. 9—13: Ս. Բ. Ժ. 3:
Գ. Ելլահըն օղունա կէօթիւ-
րէն Տէր պիր գուլաղուղուգ գա-
պուլ օլունուպ՝ ալլար կէօնիւլ
իլէ վէ միւթէշէքքիւր եիւրէք
իլէ օնուն արտընճա կիտիլմէ-
լի տիր: Գ. Վրիստոսա կէօ-
թիւրէն շէյլէրին Տիչ պիրիսի՝
Վրիստոսուն եէրիննէ գօնուլմալը
տէյիլ տիր: Պու ա՛լիմ՝ քիմնէ-
լէր՝ պու երլորըգ՝ օնլարը Սէ-
սիպէ գուլաղուղայօր տէյիւ՝

ըզ իլէ շաղ օլտուլար :

11 Իմտի օնլար էվէ կելիպ՝ չօ-
ճուղու անասը Մարիամ իլէ
կէօրտիւլէր , վէ տիւշիւպ՝ օնա

սէճտէ էթմէտիլէր :

11. ()նա օնօրէ քըլուլար :
(Նու պիր սարայտա պուլմա-
տըլար . լաքին եինէ օնա սէճ-
տէ գըլտըլար : ()նու փէք ֆա-
գիր պիր Տալտէ պուլտուլար .
լաքին եինէ օնա սէճտէ գըլտը-
լար : () կէօրտիւլէրի երտըզ՝
էյէրչի պունտան էվիլէլ օնլարա
պու գատար եազըն էնմէմիշ ի-
տի իսէ տէ , վէ պու գատար
ա՛ղիմ զիյա իլէ կէօրիւնմէմիշ
իտի իսէ տէ , օնլար օնու շիմ-
տի ունութտուլար : Չօճուղուն
միւպարէք պիքիր վալիտէսի՝ է-
յէրչի օնու գուճաղընտա թուլթ-
մուշ իտի իսէ տէ՝ օնլար չօճու-
ղա պագարագ՝ վալիտէյի ու-
նուլթմուշ կիպի կէօրիւնիւլէր :
(Նլար երէ գափանդա զօնդա
օնօրէ քըլուլար : Ա է Եհհոլա
“ իլք տօղմուշու տիւնեպա իտ-
լալ էթտիյի զէման” (էյէրչի
պէօյլէ պիր ալչագ վէ էտնա Տալ-
տէ իսէ տախի) “տեր . Ա է օնա
Ելլահն Տէփի մէլէքլէրի սէճտէ
էթտիլէր” : (Եքր . Ա . 6 :) —
Խաշիւնէլէրնէ : ()նա կէթիր-
տիքլէրի փէշքէշլէրին սանտըզ-
լարընը վէ տէնքլէրինիւ . — Բէն-
լէ + : Պու՝ Երապիսթանտա
Տասըլ օլուր՝ պիր աղաճտան չը-
գան զամգ նէվիտէն պէյաղ
պիր շէյ տիր , քի աղաճըն դա-

սէճտէ գըլտըլար . վէ խաղնէ-
լէրինի աչըպ՝ օնա ալթուն վէ
քիւնլիւք վէ միւրրի սաֆի՝ Տէ-
տիյէլէր սունտուլար :

պուղունու չըգարլար , վէ զամգ
տիշարը ագար , անտէն օնու
թօփլարլար : Պու՝ աթէշտէ եան-
տըղը վագըթ փէք կիւլէլ պիր
րաիՏա չըգարըր : Եհհոտիլէր
ի՛պատէթլէրինտէ՝ պունու չօգ
գուլլանըլարրաթ : Պ . Ե . Բ .
1 , վէ 2 . 15 պագ : — Մե-
րէ սաֆի : Պու տախի Երապիս-
թանըն պիր մաՏուլու իտի , վէ
պունու տախի քիւնլիւք կիպի
պիր աղաճտան ալըլարլար :
Պու փէք աճը իտի . նիճէ քի
ատը Ի՛պրանիճտէ աճըլըգ մա՝
նասընա տըր . լաքին Մըպըտա
վէ Պաղեստինտէ չօգ գուլլա-
նըլը իտի , վէ ա՛լէլիտուսուէօ-
լիւլէրի կէօմիէքտէ գուլլանըլար
իտի : (է) . 15 . ԺԲ . 39 :) Պու
ա՛լիմլէրին իշպու փէշքէշլէրի՝
եա՛նի ալթուն վէ քիւնլիւք վէ
միւրրի սաֆի՝ մէմլէքէթլէրինին
Տասըլաթընըն էն ա՛լէասը իտի :
(Նլար՝ մալիք օլտուլարը շէյ-
լէրին էն էյիսինի կէթիրտիլէր :
Ա է օնլար էվիլէլա Կիւնլիւքնէ՛
վէ օնտան սօնկրա փէշքէշլէրնէ՛
սունտուլար : Իմտի պունտան՝
պու տէրպլէրի ալլամ . Ա . Բ . Բիս-
տոտուն խըզմէթինէ քէնտիլէրի-
միզի՝ ճանլարընըզ վէ թէնլէ-
րիմիզի սունալամ : (է) . 15 . ԺԲ .
1 :) Բ . Մալիք օլտուղունու
Տէր շէյի օնա վագֆ էտէլիմ :

12 Ա է ըիւյստէ օնլարա՝ Հե-
րովդէսէ տէօնմէմէյէ իլհամ օ-
լունմաղըլա՝ քէնտի վաթանլա-
լընա զայրի եօլտան կիթտիլէր :
13 Ա է օնլար կիթտիքաէն
սօնկրա, իշթէ Բապպըն մէյէյի
ըիւյստէ Յովսէփէ կէօրիւնիւպ

Հիչ պիր շէյ եօգ տուր քի,
փէք գըյմէթըլ օլտուղու իշին
օնա սունուլամարն : ( ) Էն
ա՛լէա շէյէ լայըգ՝ հէփիսինէ
լայըգ տըր :

12. Բէյա : Մաթի. Բ. 13.
19. 22, վէ Ա. 20 շէրհինէ
պագ : — Ղայրի եօլտան կիթտիլէր :
( ) Նլար Հերովդէսէ տէյիլ իլ-
լա Լլահա իթա՛աթ էթտիլէր :
Պունուն կիպի եօրնէքլէր իշին՝
Ելէյ Ա. 17. 21 : Գործ. Գ.
19 : Ե. 29 պագ : Հերովդէսին
գուրտուղու Փէնտլէր՝ սըրը իտի .
վէ օ փէք սագընարագ տալրա-
նըր իտի . օ՝ պիր եանղըշըք օլ-
մարն տէյիլ՝ էլտէն կէյէն հէփի
թէֆթիշ վէ թէֆէհհիւսիւ էյ-
լէտի, վէ ճիւմլէսինի տին եօր-
թիւսիւ իլէ եօրթտիւ, շէօյլէ քի՝
քիմնէ շիւպհէյէ վարմասըն :
Լաքին Լլահ՝ քի օնտան հիչ
պիր շէյ կիլէնէմէզ՝ եարամաղ-
լարն Փէնտլէրին պօշա չըգար-
մաղա գատիր տիր : (Ա Կորնթ. Գ.
9. 19 : Յոթ. Ե. 13 :)

13. Գալէթ : Մէլէք՝ զայըմ
գօվալայըճըրը վուրուպ եօլտիւր-
մէյօր . վէ Բապպըն եաղանմը-
շը իղէրինէ գալըան էլի գու-
րութմայօր . վէ չօճուղու քէ-

տէտի . Գալըրպ չօճուղու վէ
անասընը ալ, վէ Մըլըրա գաչ .
վէ թա պէն սանա սէօյլէյէնէ-
տէք՝ օրատա օլ . զիրա Հերով-
դէս չօճուղու արայաճագ տըր,
քի օնու հէլաք էտէ :

14 Իմտի օ գալըրպ՝ կէճէ Ի-

տէրտէն հըֆղ էթմէք իշին է-
լինտէ պիր եալըն գըլըճ իլէ
տուրմայօր : Իլլա օ՝ սատէճէ
Յովսէփէ պէլատէն սագընմանըն
ա՛տէթա եօլունու կէօսթէրիյօր :

— Գալ : Եղիա կիպի՝ օնլարը
թէլէֆ էթմէք իշին կէօքտէն
աթէշ էնտիթմէ, իլլա հալ :
Մաթի. Ժ. 23 պագ : — Հե-
լա+եդէ : Գէնտինին Տինճի խա-
նէտէ եօրինտիւր կիպի սէճտէ
գըլմաղա տէյիլ, իլլա հէլաք էթ-
մէյէ : Լլահըն ինսան հագ-
գընա վէրտիյի թա՛րիֆ ինսա-
նըն քէնտի հագգընա վէրտիյի
թա՛րիֆտէն չօգ ֆարգը տըր :

14. Կէճէ իլէ : Հէման օ կէ-
ճէ : ( ) օ սաաթ գալըրպ՝ սա-
պահ ըլըղը կէօրիւնմէզտէն՝ գա-
րանլըղըն եօլա տիւշտիւ : Ա է
շիմտի՝ օ ա՛ղիմլէրին կէթիթտիյի
ալթուն՝ չօգ իշէ եարայա պի-
լիրտի : Չիւն քի, կէրէք եօլ-
տա՝ վէ կէրէք օլ եապանճըլար
արասըն վարտըգալը տիյարի
ղուրպէթտէ՝ չօճուղ իշին վէ
օնուն վալիտէսի իշին իգթիւ-
ղալը օլան լէվաղնմաթը օլ ալ-
թուն իլէ էլէ կէթիրն պիլիր Ի-
տի : — Մըլըրա : Գուրթարը-
ճըմըղըն՝ վա՛տին տիյարը օլան

լէ չօճուղու վէ ծնուն անասընը
այտը , վէ Մըսրոս կիթտի .

45 Ս է թա Հերովդէսին էօ-
լիւմիւնէտէք օրատա խտի , թա
քի Րապպտան փէյղամպէրին

Պաղեստին մէմէքէթինտէն տի-
շարը պուլունտուղու՝ եալընըզ
պու տէֆա՛ տըր : Ս է պունտա՛
տիգգաթէ շայէսթէ քէյֆիյէթ
շու տուր քի , Իսրայէլէ եէսիր-
լիք էփի օլուպ՝ քէնաիլէրինէ գօ-
վալպըշ վէ էփատլարընըն էօլ-
տիւրիւլմէսինէ պայիս օյան մէմ-
լէքէթ (Պարթ . Է . 19)՝ Բեթ-
լէճէմիլ չօճուղուն սրղընաճագ
վէ սէլամէթ պուլաճագ եէրի
օլմուշ տուր :

15. Հերովդէսին էօլի-փի-նէ-
րէ+ : Թարիխիլէրին էն էյիլէրին-
տէն կէօրիւնիւր քի , օ՛ Քրիս-
տոսուն տօղմասընտան սօնկ-
րա՛ իքիտէն տէօրտէ գատար սէ-
նէլէրին պէյնիտէ էօլմիւշ տիւր .
լաքին մութլագա Տանկը սէնէ-
տէ էօլտիյիլ՝ շիմտի մա՛լիւմ
տէյիլ տիր : — Թիէփիւ օլա :
Մարի . Ա . 22, 23 շէրճէ պագ :
— Մըսրոսան զաղըրրոս՝ : Պու՛
Ուլէէ . ԺԱ . 4 տէ պուլունտուր .
վէ Ալլաճըն՝ քէնտի դավմընը
Մովսէսին վասիթասի իլէ Մը-
սրոտան չըգարմասը Տագգընա
սէօլլէնիլ : Մեսիանըն Տագգը-
նա պիլ փէյղամպէրլիք տէյիլ
խտի : Լաքին Մատթէոս պու-
նու՛ Քրիստոսուն նագլիյէթին-
տէ պու վուգուա՛թը փէք ույ-
ղուն պիլ թարլ իլէ թա՛րիֆ

վասիթասի իլէ տէնիլէն թէքմիլ
օլա , քի տէմիշ տիր . (Պլուամու
Մըսրոտան չաղըրտըմ :

16 (Ս) գէման Հերովդէս՝ ա՛-
լիւմէրտէն զէվգլէնիլտիյիլնի կէօ-

էյլէտիյի իշխն՝ գուլլանմըշ տըր :
Հագիգաթ պու՛ իճթիմալ քի
խայգըն արասընտա պիլը զարպի
մէսէլ օլմուշտուու . վէ պուն-
տան պէօլլէ՛ թէքմիլ օլտու տէ-
յի՛ միւնասիպ օյան Տէր պիլը
խուսուստա սէօլլէնէպիլիլը խտի :
Հէր նասըլ իսէ , պիլիլիլ քի ,
Քրիստոս՝ Ալլաճտան տա՛վէթ
օլունարագ՝ Իսրայէլ միլլէթի-
նին չըգտըղը մաճատէն չըգտը .
վէ էյէր Իսրայէլ Ալլաճըն օղ-
լու՛ վէ փէք սէփիլիլու օղլու
(Եւէյ Գ . 22) խտի իսէ , Քրիս-
տոս ծնտան զիյատէ սէփիլիլու
(Պլու խտի :

16. Պայիլիլէ զաղապլէնիլ : (՝
զանն էթտի քի , գուրտուղու
տուղագլար գապի խտի . վէ Տէ-
ման պիլը ճէլատ կէօնտէրիպ՝
եէնի տօղմուշ փատիշաճը էպէ-
տէն Տէլաք էթմէտէն գօլայ պիլը
շէյ էօղլուու : Լաքին ա՛լիւմէ-
րին ծնա տէօնմէտիլքէրինի կէօ-
րիւնճէ , քէնտի ի՛թիպարընը ին-
ճինմիլ սայմաղըլա , Տասէտտէն
վէ տարղընըգտան տօլուպ՝ մէ-
րամընը իճրա էտէմէտիյի իշխն
օլ գատար զաղապը թուլթուշ-
տու քի , գուտուրմուշա տէօն-
տիլ : — Բէնիլիլիլէնի վէ ծնան հէֆ
սինօլլալընիլա : Հերովդէս աքէր-
լէրէ վէրտիյի էմրտէ՛ Բեթլէ-

բիւնձէ, դպէթլէ դազապլէնտի, վէ կէօնտերիպ' ԻւթթլէՏէմտէ

վէ օնուն Տէփ սինօրլարնտա օւլան իբի եաշընտան աշաղա ճիւմ

Տէմին էթրաֆընտա օլան Տէր պիր մաՏալի եա'նի Տէփ չիֆթ-լիբլերի վէ չերկէլերի վէ օպալարը վէ քեջլէրի իչերի գօմուշուտու, շէջլէ քի արատըղ Տէր վէճՏ իլէ էօլիւմանէ գաջամարն: — Իսի եաշընտան աշաղա: Յիսուս պու վագրթտա իՏթիմալ տըր քի պիր եաշընտան ղէյադէ տէյիլ իտի. լաքին էրովգէս' իբի եաշընտան աշաղա օւլանլարըն ճիւմլէսինի ֆերմանընըն իչինէ ալար: Պու Տէլաք էթմէյէ իսթէտիյի չօճուգ տալի պերապէր օլ ա'լէսսէվի գըրղընըն իչինտէ օլտուղու թագատիրտէ, նէ գատար պիտուջ նուֆուս գըրըլաճաղը' օնուն վաղիֆէի Տալի տէյիլ տիր: — Շի'օլէ չօճուգլարը: Երանանիճէտէ' ճիւմլէ էրէէ չօճուգլարը եաղըլմըշ տըր. Էրլարը տալի էօլտիրմէյէ պիր սէպէպ էօղուտու: — Օլօմանա կերէ: Իրանէ 7 պագ: ( ) ԹաՏմին էթտի քի, չօճուղուն եաշընը պիլեր իտի. լաքին վէրտիյի էմրտէ' օլ եաշըն այնի Երպալարը սէջլէմէյէ վաղիֆէսի տէյիլ տիր: Վէլլի տիր քի, օնուն մերամը' վէրտիյի էմրին ղէմինինի պէօլիւթմէք իտի. շէջլէ քի' արատըղ չօճուգ տալի շիւպՏէսիղ իչինտէ պուլընտուն: Պու չօճուգլարըն Տէլաքի' ԵէՏուտիլերին թէվարիլինի եաղան Յովսեփոստան զիբը օլունմա-

մըշ տըր. վէ պունուն իչինէ պա'ղըլարը Մատթէոսուն պու նագլինի րէտտ էտերլէր: Լաքին' Ա. Լշէր պիր տէՏրին Տէփ թարիլս եաղանլարնըր րուպար էտերսէք, պուլաճաղըղ քի, պիլի պիր վուգուաթ նագլ էտէր, քի օ պիլի օնու ալաղիբը էթմէմիշ տիր. վէ պու թագատիրտէ պիրինին սիւքիւթ էթմէսի' օ պիրինին աշիբերէ էթտիյի շէՏատէթէ գարը իսպաթ օլամաղ: Բ. Նիճին Մատթէոս' Տիջ տէյիլ իսէ Յովսեփոս գատար ինանըլմաղա շալէսթէ օլմայաճաղը պապընտա Տիջ պիր սէպէպ կէօսթէրիլէմէղ: Գ. Յովսեփոս էրովգէսին Տագգընա չօգ շէյլէր նագլ էտէյօր, քի օնլարը Մատթէոս զիբը էթմէյօր. լաքին պիղ պունուն իչինէ օնլարըր էտտ էթմէյօրուգ: Դ. Յովսեփոս ԵէՏուտի իտի. վէ Մատթէոստան սօնկրա եաղաղընտան' Քրիսթիանըղըն սաՏիՏլիյինէ իսպաթ օլաճագ պիր շէյիլ թաՏըրի էտէճէյի' իՏթիմալ տէյիլ տիր: ( ) նուն' պունա գարը սէջլէմէտիլի' սաՏիՏ օլտուղունա փէք գուվլէթիլ պիր իսպաթ տըր: Ե. Յովսեփոս' պունու իսաթըրնա սագլայաճագ գատար սինէ էրմիշ տէյիլ իտի. եա'նի պու շէյ' վուգու' պուլտուղունտա, օ' փէք քիւչիւք իտի. վէ

է չօճուգլարը՝ ա՛լիմէրտէն

էյէր Յովսեփոս պունու՝ Հե-
րովդէսին էօմրիւնիւն նադիլէ-
թինի եազմաղա գուլլանտըը՝
Հերովդէսին միւտաճանէճի մու-
էրրիկի Տըմըչլը Աիգօլաօսուն
Թարիկիստէ պուլլատը իսէ, օ-
նու քէնտիսի գէբը էտէճէյի իճ-
թիմալ տէյիլ տիր: Զ. Բեթ-
լէճէմ պիր քիւչիւք դաստպա
իտի: վէ Հերովդէսին պու գա-
տար աչըգ եարամազըըգլարը վէ
ա՛լէսսէվի զուլումլարը արասըն-
տա՝ պիր գաչ մասուճ չօճուգ-
լարըն գաթլինին խապէրի՝ Բեթ-
լէճէմին վարօշլարընտան տիշա-
րը եէթիշմէմիշ կիպի պիր շէյ
իտի: Պիւթիւն միլլէթին նա-
զարընտա Հերովդէս պիր մէք-
րուճ վէ գանլը՝ վէ զալիմ զա-
պիթ իտի: Յովսեփոսուն նազլ
էթտիյի Հերովդէսին նէֆրէթ
կէթիթէն ա՛մէլլէրինտէն՝ պիր
էօրնէք իչիւն՝ պիր գաչընը գէբը
էտէրիգ: ( ) գարըսը Մարիան-
նանըն գարընտաշը Արիսթովու-
լոսու՝ Արուսաղէմ խազը օնա
պիր մուճապպէթ կէօսթէրտիք-
լէրի իչիւն՝ օն սէքիզ եաշընտա
իքէն էօլտիւրտիւ: Փատիշաճ-
ըղընըն եէտիւնճի երլընտա՝ քէն-
տի գարըսը Մարիաննանըն պէօ-
յիւք պապասը Հերգանսու՝
սէքսէն եաշընտա փիր իսթիար
իքէն էօլտիւրտիւ: Պու Հեր-
գանոս՝ պունտան էվվէլ Հերով-
դէսի էօլիւմտէն գուրթարմըշ
ըտը վէ Թալէի՛ն Տէր պիր կէօս-
թիթարիյի ա՛քսի Տալտէ՝ պիր

Թասճիճ էթտիյի զէմանա կէօ

մաղըմ վէ եավաշ ախլէազ
կէօսթէրտի: Հերովդէս՝ քէն-
տի էմրի իլէ՝ քէնտիսին կիւզէլ
գարըսը Մարիաննայը շէճրին
մէյտանընտա գաթլ էթտիրտի.
վէ պիրազտան սօնկրա՝ օնուն
անասը Ալէքսանտրայը տախի
էօլտիւրթտի: Վէնտիսին ի-
քի օղու Ալէքսանտրոս իլէ Ա-
րիսթովուլոսու քեամիլ սինտէ՝
վէ էվլէնմիշ Տէմ չօրուգ չօճուգ
սաճիպլէրի իքէն՝ ասըլըզ վէ
պօշ շիւպճէլէր վէսիլէսի իլէ
Տապտա պօղտուրտու: Վէն-
տիսին սօնկ խասթալըղընտա՝ վէ
էօլմէսինտէն եալընըզ պէշ կիւն
էվվէլ՝ էն պէօյիւք օղու Անտի-
պատրոսուն գաթլ օլունմասընա
էմր էյլէտի: Ալօլմէսինտէն ազ
էվվէլ պիւթիւն ԱէՏուտիսթա-
նա ֆէրմանլար կէօնտէրիպ՝ միլ-
լէթին Տէփ պէօյիւքլէրինին կէլ-
մէսինի էմր էյլէտի: ( )նլար
պու էմրէ իթաա՛թ էտիպ կէլ-
տիլէր. զերա կէլմէյէնլէր իչիւն
ճէգա՝ էօլիւմիւ Թալիյի էյլէմիշ
իտի: Իմտի օնլար կէլինճէ,
ճիւմիլէսինի պիր մաճալէ գափա-
տը. վէ գըզ գարընտաշը Մալօ-
միյի Տէմ օնուն գօճասը Ալէք-
սէսի չաղըրըպ՝ օնլարա տէտի
քի, «Տալէա պէնիմ՝ է՛օմրիւ-
միւն կիւնլէրի Թէրմիլ օլույօր.
վէ պիլիլիմ՝ քի, ԱէՏուտի միլ-
լէթիսին՝ պէնիմ՝ էօլիւմիւմտէն
զիյատէ Տաղզ էթտիյի շէյ եօգ
տուր: Իմտի մէմլէքէթտէ պու-
լունան Տէփ պէօյիւք ատէմլէր

րէ՛ գրորտը :

17 ( ) Ղ զէման Երեմիա փեյ-
ղամպերտէն տէնիլէն Թէքմիլ
օլտու , քի տէմիշ տիր .

շիմտի մահայուս օյարագ սիզին
էլինիդտէ տիր : Պէնիմ ճէսէ-
տիմտէն սօնկ նէֆէս չըգտըը
անտէ՛ էօլիւմիւմ խալգա մա՛-
լիւմ օլմալտան՝ ա՛սքէրլէրի պու
մահայուս քիմնէլէրին իւզէրինէ
սալը վէրին , վէ օնլարըն ճիւմ-
լէսինի գաթլ էտին . օ զէման
պիւթիւն Եէճուտիսթան վէ Տէր
պիր Փամիլեա՛ էյէրչի իսթէ-
մէէէրէք իսէ տէ՛ վէֆաթըմտա
աղայրպ էաս չէքէճէքլէր” : —
Ճոպսեփոս տէր քի , օ՛ կէօզէ-
րինտէն եաշար ագարագ օնլա-
րա՛ քէնտինէ օլան մուհապ-
պէթլէրինէ՛ վէ Լլաճ աշգընա
անտ վէրտիրմիշ իտի , քի օնա
պու իՏասնը էթմէքտէն կէրի
գալմասընլար : Իմտի պէս պէլ-
լի տիր քի , պէօյլէ պիր ատէմին
էթմէէէճէյի գուլմ՝ ու զատը վէ
քէօթիւլիւք էօղուտու : Ա է
շիւպճէսիգ՝ օնուն Տէփի գօրգու-
լու եարամազըզլարը՝ Լլաճըն
զէքը տէֆթէրինտէն մա՛տա սա-
յիր մահայտէ գայտ օլմուշ տէ-
սիլէր :

17. Թէտֆիլ օլտու : Պուրա-
տա պու “Թէտֆիլ օլտու” սէօղիւ՛
պէս պէլի տիր քի , պու մա՛նա
իլէ գուլանըլմը՛ տըր քի , Ե-
րիմիա փէյղամպէրին սէօյլէտի-
յի սէօզէր՝ Մատթէսուունալլ
էթտիյի վուգուա՛թա մուվաֆըզ

18 Ուամատա սէս՝ ֆիղան վէ
աղայրը վէ չօգ սըզայրը իշի-
տիլտի , Ուաքէլ չօճուգլարընը
աղարըրը՛ , վէ Թէսէլի գա-

կէլըլէր անկլատըյօր : Մապի .
Ա . 22, 23, վէ Բ . 15 շէրճի-
նէ պագ :

18. Ուամա՛ : Պու՛ Բնթլէճէմ-
տէն փէք ուզագ տէյիլ՛ Բննի-
ամին սըպթընտա քիւչիւք պիր
գասապա իտի , քի Տակոբ նա-
ճապետին գարըսը Ուաքէլ օ-
րատա կէօմիւլիւշիւտիւ : —
Աէ . . . էլիպիլի : Իշպու իս-
թիլիւրաճ՝ Երէ՛ . ԼԱ . 15 տէն
ալընմըշ տըր : Պու փէյղամ-
պէրլիյին ասըլ իլք մէրամը՛
Սեզեկիա փատիշաճըն եէնիլմէ-
սինտէն սօնկրա՛ խալգըն եէսիր-
լիյէ կիթմէսինին գասալէթի
վուգուա՛թընը Թա՛րիֆ էթմէք
իտի : Եալուզարգան սէրա՛ս-
քէր Եէճուտիլէրտէն Տէփի
թութտուղու խալգը՛ եէսիր տէ-
յիւ Ուամայա կէօթիւրտիւ , վէ
Երեմիա քէնտիսի տալսի օնլար
իլէ պէրապէր զինճիրպէնա ի-
տի : Երէ՛ . Բ . 1—5 : Ը էճըն
Տէլաքինտէն գուրթուլա պիլէն-
լէրին Տալինասըլ օլաճաղը Տագ-
գընտա գարար վէրմէք՝ օլ զա-
լիպ օլան զալիմին էլինտէ իտի :
Ի՛ճալ քիպարլար գաթլ օլուն-
տու . փատիշաճըն օղուլարը էօլ-
տիւրիւլտիւ , վէ օնուն կէօզէ-
րի օյուլտու , վէ պագըր զինճիր-
լէրէ վուրուլտու . վէ Թութու-
լան խալգ՝ պու տիննատա քէն-

պուլ էթմեղ խոի . զերս եօգ ի- սիլէր :

19 Ս է Լերովդէս էօլիւնճէ ,

տիլէրինէ գըյմէթլի օյան Տէր շէյի կերիյէ պրաղըպ՝ եախօտ տաՏա տօղըուսու՝ պիւթիւն պիւ- թիւնէ դայպ էտիպ՝ եհսիրլիյէ սիւրիւլմէք իչիւն մէգքիւր գա- սապատէն եօլա չըգարըլար : Աիւրէյի դասավէթ իլէ տօլտու- րան պու միսիլու պիր սէյրա- նը՝ փէյղամպերին սէօղլէրի էյի թա՛րիֆ էտէրլէր : Այաթէլ : Պու՝ Յակօր նաՏապէտօին սէվկիւլիւ գարըլար՝ վէ Յովսէփ իլէ Բե- նիամինին վալիտէսի խոի : ( ) էվատ էտինմէք արղուսունա տիւշմիւշ խոի : Իարայէլ իլէ Յուգանըն իւգէրինէ կէլէն խա- րապըզլար՝ օնուն էվատարընը թէլէֆ էյլէտիլէր : Ս է փէյ- ղամպեր պուրատա՝ իլմի շի՛րէ մախսուս պիր սուրէթ իլէ օնու զիքր էտէյօր . կէօյա քի՝ Աա- քէլ մէգարտան գալգըպ էթրա- ֆընա պագար , վէ էվատարըն- տան Տիչ պիրինի կէօրէմէմէյի- լէ՝ օնլարը քիւլիյէն թէլէֆ օլմուշ թաՏմին էտէյօր . վէ պու սէպէպտէն աղլայարագ ֆիղան էտիպ թէսէլի օլմասընը իսթէ- մէյօր : Իշպու՝ մէղարը պու գա- տար եագըն օյան չօգտան պէ- ժու էօլմիւշ չօճուգլարընը փէք սէվէն պիր վալիտէնին մէղար- տան գալգըպ էվատարընըն Տէ- լաք օլտուգլարընը կէօրմէյիլէ օնլարըն պէլարը իչիւն ֆերեատ ու ֆիղան էթմէք միսալի պիր

իլթէ Բապպըն մէլէյի Մըլըր- տա Յովսէփէ բիւյատէ կէօրիւ- նիւպ տէտի .

թէշպիՏտէն զիյատէ՝ պու վու- գուա՛թէ ինսանըն տիգգաթընը ճէլպ էտէն թէշպիՏ օլամաղ : Լէմ տախի Տէման պու սէօղ- լէր՝ ԲեթլէՏէմ վալիտէլէրինին Լերովդէս էվատարընը Տէլաք էթտիյի զէման տէրա ու քէտէր վէ գասավէթլէրինի տէ փէք կիւպէլ պիր թարղ իլէ թա՛րիֆ էտէր : ( ) վալիտէլէրտէն պիր չօղու՝ էլպէթթէ Աաքէլին սիւ- սիլէսինտէն իտիլէր . վէ էլպէթ- թէ օ գանը վուգու՛աթտէ Տէր պիր ֆամիլեատա եաս վէ ֆի- ղան վար խոի : Ս է պու «ֆի- ղան վէ աղլայըլ վէ չօգ սըղ- լայըլ՝՝ ԲեթլէՏէմտէն Աամայա- տէք իշխալմիւշ թա՛րիֆ օլու- նույօր , վէ օնլարըն պէջիւք վալիտէլէրի օլան Աաքէլ՝ օնուն սէպէպի իլէ մէղարընտան ու- յանմըլ՝ վէ օնլարըն ֆերեատ- լարընտա էօն այագ վէ եաս ու գասավէթլէրինտէ իլք օլմագ ի- չիւն գալգմըլ կէօսթէրիլէյօր :

19. Լերովդէս էօլիւնճէ : Պագ 15 խանէնին շէրՏինէ . ԱլլաՏըն ինթիգամը՝ թէղ վէ գօրպուլու պիր թարղ իլէ եթիլտի : Լե- րովդէս էօրտիւ . վէ Յովսէփու- սուն օնուն էօլիւմիւ Տագգընա վէրտիյի նագլիյէթ փէք գօր- դուլու տուր : ( ) նուն մա՛րաղը փէք աճը վէ մէքրուՏ խոի . վէ օնուն ղապթ օլու՛նմաղ խըօսը օնու՛ Տէմ քէնտօինէ պիր պէս-

20 Գալղբդ չօճուղու հեմա- նասընը ալ, վէ Իսրայէլ տիյա- ըրնա կիթ . զիրա չօճուղուն ճա- նընը արայանլար էօլմիւշէր տիր :

21 Իմտի օ գալղբպ՝ չօճուղու հեմ օնուն անասընը ալտը , վէ

Իսրայէլ տիյարընա կէլտի :

22 Լաբին Եհհուտիթանտա Լըքեղայոսուն՝ պապասը Հե- ըովդէս եէրինէ փատիշաճըդ սիւրտիւյունիւ իշիթմէք իլէ , օ- ըայա վարմաղա գօրգտու . վէ

յիւք իսքէնձէ՝ հեմ տէ էթըա- Փընտա օյանլարա պիր պէլա էթմիշ իտի :

20. Ելօլէ-շէք : Եա սալթ Հե- ըովդէս՝ եախօտ Ենտիպատրոս տախի . քի պու Ենտիպատրոս Հերովդէսին պէօլիւք օղու օլ- մաղըլա , Յիսուսուն էօլեմիւնէ պապասընըն գուրտուղու գաստ ու նիյէթի ճան ու տիրտէն իճրա էթմէյէ իսթէտիյի թահմին օ- ըունա պիլըր իտի : (Ելար էօլ- տիւէր . լաբին չօճուղ եաշայօր : Հերովդէսէր էպէտէն եաշա- մաղլար . Քրիստոսու վէ օնուն Քիլիսէսինի գօվալայանլար տա- խի էլպէթթէ էօլմէլի՝ վէ շերա՝ ալթա վարմաղ տըրլար : (Գործ . ծԲ . 23 , 24 : Եսայ . ԾԱ . 12 : Գա՛ն . Ը . 25 :)

22. Երեղայոս : Հերովդէս իւչ էքէք էվլատ պրագմըշտը , վէ փատիշաճըղը օնլարա թագ- սիմ օլընտու : Երքեղայոսա Եհհուտիթան վէ Իդումէա վէ Սամարիա մէմէքէթէրի՝ փի- լիպոսա Խաուրիա իլէ Տրաքո- նիթիս սէմթէրի (Գա՛ն . Գ . 1)՝ վէ Հերովդէս տէնիլէն՝ Յով- հաննէս վաֆթիղ էտիճիյի գաթլ էտէն Ենթիպասա Գա- լիլեա մէմէքէթի տիւշտիւ : —

Գօրգտու : Երքեղայոս զալթմ վէ մէրհամէթսիղ ալիլէադէ մալիք պիր քիմնէ իտի , վէ ալնի պա- պասընա պէնկզէր իտի . պունուն իշին Յովսէփի գօրգտու քի , օ- նուն հիւքիւմէթ սիւրտիյիւ մէմէքէթտէ էմին օլամաղ : Պու քիմնէ՝ հիւքիւմէթ էլինէ կէչ- տիյի կիպի՝ իւչ պին Եհհու- տիյի պիրտէն հէյքէլին իշինտէ գաթլ էլլէտի : Տօգուղ սէնէ- տէն սօնկրա օ՝ քէնտի ֆէնա- քեար վէ զալթմ օլտուղու ի- շին՝ Հոովմա Իմիէրաթօրուն- տան շիմտի Քրանսա տէնիլէն մէմէքէթ թարաֆլարընա սիւ- ըիւլտիւ : — Իլհամ օլունմաղլար : (Եա Ելլահ թարաֆընտան մախսուսէն պիր իսպեր կէլիպ՝ մէմէքէթին պիր ախէր սէմթի- նէ վարմաղտ թալիյի օլընտու : Իմտի պիղ տախի Ելլահը հէր էօլըմուզտա իգրար էթտիյիսիղ թագտիրտէ , աճապա օնտան գուլաղուղուդ վէ պիղէ էօլ կէօսթէրիւր աէյիւ իւմիտ էաէ՝ մէզմիյիղ : Սա՛մ . ԽԸ . 14 : 2Գ . 24 : ՃԵ . 6 , 7 : ՃԽԱ . 8 : Ե- սայ . Գ . 6 : Եսայ . Լ . 21 : ԽԸ . 17 : — Գալթէլա : Յովսէփի « Իս- ըայէլ տիյարընա՝ կիթմէյէ տէն- միշ իտի (իսմնէ 20) . վէ կէրէք

ընկատե իշամ՝ օլունմաղըլա
 Վալիլեա սէմթլէրինէ կիթտի :
 23 Վէ վարըպ՝ Վազարէթ
 տէնիլէն շէհրտե սաքին օլտու .
 շէօյլէ քի փէյղամպէրլէրտէն՝

Եւհուտիսթան կերէք Վալիլեա
 օ տիյարըն իշինտէ իտի : Իմտի
 օ՝ պու սօնկրաքինէ եա՛նի Վա-
 լիլեայէ վարմաղա միւնասիպ
 կէօրտիւ . շինքի օրատա հիւ-
 քիւմէթ սիւրէն Մնթիպաս՝ դա-
 րընտաղընա ըուպար օլունարագ՝
 միւլայիմ պիր հիւքիւմտար իտի .
 վէ օնուն հիւքիւ ալթընտա րա-
 Տաթ օլա պիլիր իտի :

23. Վազարէթ : Պու Վալիլեա-
 տա՝ Վափառնալումուն պտթը
 թարաֆընտա պիր քիւշիւք գա-
 սապա օլուպ՝ Մարիամըն պուն-
 տան ագտէմ սաքին օլտուղու
 մաՏալ իտի : (Պ Կ. Ն. 26, 27) :
 — Փէյղամպէրլէրտէն : Պապ Ն .
 22, վէ Բ . 5 . 15 կիպի պիրմախ-
 սուս փէյղամպէրլէրտէն տէյիլ :
 Պէս պէլի տիր քի , Մատթե-
 ոս պուրատա՝ Վրիստոսուն հագ-
 գընա փէյղամպէրլէրլէրինին ա-
 լէսսէվի բուհու վէ պալլէն փե-
 բաճըն տէմէք իսթէյօր : (Նուն
 պու տիւնեատէ Փուգարատէն օ-
 լաճաղընը թաՏգիր վէ ըէտտ օ-
 լաճաղընը՝ վէ ա՛ղիմ խօրըւգ
 իլէ պագըլաճաղընը Վալիթ
 փէյղամպէր փէշին սէօյլէմիշ
 իտի : Սալմ . ԻԲ . 6—21 : ԿԲ .
 7—9 իլէ՝ Յոմէ . Է . 3—5 :
 Զալմ . ԺԵ . 3 ըուպար էյլէ .
 վէ Նսայիատան տախի՝ ԾԳ .
 2 , 3 . 7 . 9 . 12 , վէ սայիր

Վազարէթըն չաղըրաճագ տէ-
 յիւ սէօյլէնէն թէքմիլ օլա :

Պ Ա Պ Գ

1 Վէ օլ կիւնլէրտէ վաֆ-
 թիլ էտիճի Յովհաննէս կէլիպ՝

փէյղամպէրլէրտէն փէշին սէօյ-
 լէնմիշ իտի : Վազարէթ՝ եարա-
 մաղըք վէ ճէհալէթ խուսու-
 սունտա ղայէթ մէշհուր պիր
 մաՏալ իտի , վէ օլատան օլ-
 մագ՝ էտնա սիլիլէտէն սայըլ-
 մագ վէ խալգըն նաղարընտա
 ալլագ վէ թաՏգիր օլունմագ ի-
 լէ պէրապէր իտի , Յոմէ . Ն .
 47 : Է . 52 : Վէ Վրիստոսուն
 հագգընտա փէյղամպէրլէրին
 փէշին սէօյլէտիլլէրի հալ Տէման
 պու իտի : Իմտի օնուն պուն-
 ճիլէյին պիր ալլագ վէ էտնա
 վէ եարամաղ վէ մէմէքէթին
 պիր քէօշէսինտէ օլան պիր մա-
 Տալին միւթէմէքիւնլէրինտէն օ-
 լուպ՝ պէօյլէ մաՏալին սաքինի
 օլտուղու իշին սիթէմ վէ հա-
 գարէթ իլէ խալգտան թաՏգիր
 օլմասը՝ փէյղամպէրլէրլէրին
 թէքմիլ օլմուշ օլմասը սայըլըր :
 “Վազարէթըն Յիսուս” իսմիլ-
 լէ տէնիլտի Տեր պիր վագըթ-
 տա (Յոմէ . ԺԸ . 5 . 7 : ԺԹ .
 19)՝ պու փէյղամպէրլէր թէք-
 միլ օլուրուտու :

1 . Օլ կիւնլէրտէ : Մնտէն ,
 օլ վագըթտա՝ եա՛նի շէրով-
 դէս Վալիլեանըն տաՏա ըուպ՝
 պաղըր իքէն , (Պ Կ. Գ . 1 , 2 ,)
 վէ Յիսուս տաՏա Վալիլեատա
 սաքին օլուպ՝ ումումի խըղմէթի-
 նէ տաՏա կիրմէլտէն : — Վ Կ

Ե՛հՏուտիսԹան չէօրհնտէ վա՛ղ

էտիպ՝ տէր իտի .

Ի՛նչ էփե՛նի Յ՛ովհաննէս : Պու ա՛՝
 ճայրպ վէ մէշՏուր զաթ՝ օլ զա-
 յէթ տինտար քիմնէլէր օլան
 Չաբարիա քեաՏին իլէ Եղե՛-
 սարէթին օլու իտի . վէ Վրիս-
 տոսուն հօնիւնճէ կիտէնի իտի :
 Օնուն սիսիլէսինին վէ տօլմա-
 սընըն ա՛ճայրպ էՏվալի իուսու-
 սունտա , Պ . Ե . Ն . 3—25 ,
 57—80 պագ : Օնա վա՛նիլ
 էփե՛ն տէնտի . չիւնքի օ՛ պու տի-
 շարքի այլն օլան վա՛ֆթիղ ի-
 լէ Ե՛հՏուտիլէրտէն պիր չօգ
 իայգը՝ կիւնաՏլարընը թէրք է-
 տիպ Մեսիայը դապուլ էթմէյէ
 Տաղըր օլմուշ օլմասընը իգրար
 էտէնլէրին սայրսընա դապուլ
 էյլէտի : Ա՛ վա՛ֆթիղ՝ ային նա-
 փաղըղընտան պիր փաքէնմէ-
 նին նիշանէսի կիպի՛ օլ գէման
 Ե՛հՏուտիլէրէ մա՛լիւմ իտի :
 Օնլար՝ փու՛թիէրէսթլէրտէն
 քէնտի տինլէրինէ գապուլ էթ-
 տիքլէրի Տէր պիր քիմնէյի տա-
 իի Տէմ սիւննէթ էտէրլէր իտի
 Տէմ տէ վա՛ֆթիղ էտէրլէր իտի
 (Նրուսաղէմ թալմուսունա
 պագ) : Աքին ՅոլՏաննէսին
 վա՛ֆթիղի՛ Ե՛հՏուտիլէրինքինտէն
 պիր տէրէճէ իլէրի օլարագ՝
 Փարգը իտի . չիւնքի պու եա-
 լընը պիր տինին սատէճէ պիր
 ային նիշանէսի տէյիլ իտի . իլ-
 լա ծու դապուլ էտէնլէրտէն՝
 թէվպէյէ լլլըգ մէյվէլէր իլէ
 պէյան օլունան պիր է՛օմիւր
 թէպտիլլի մաթուպ օլունուր
 իտի : Աքին Տէրնէ իսէ , Յոլ-

Տաննէս՛՛ղիլ թէսլիս (Իւչպիր-
 լիք) իամի շէրի՛ֆի իլէ վա՛ֆթիղ
 էթմէգ իտի . վէ ծուն շայիրտլէ-
 րինտէն պա՛ղըլարը՝ ԵլլաՏըն պիր
 մախտուս իւչիւնճիւ Սըֆաթը
 վար օլտուղունու պիլէ պիլմէգ-
 լէր իտի : (Պ . Ե . Ժ . 1—5
 պագ) : Օնուն վա՛ֆթիղի՛ Ելլ-
 աՏըն էպի իլէ եէնի թանղը-
 մաթընըն զինճիրինտէ պիր փէք
 մուՏիմ՝ վէ իգթիղալը Տալգա
 իտի : Ոսկերեբանտէր քի . “օ՛
 պիր քէօփրիւ միսալի իտի , քի
 Ե՛հՏուտիլէրին վա՛ֆթիղիլնտէն
 Վրիստոսունքինէ պիր եօլ ի-
 տի . վէ էվլէլքինտէն իւսթիւն՝
 լլլքին սօնկրաքինտէն էտնա ի-
 տի” : — Ե՛հհոփիսիան չէօլէս :
 Պու՛ Երուսաղէմին կիւնտօղու-
 սու թարաֆընտա՛ Յորդանան
 իլէ Լօլմիւշ տէնիլէն տէնիլին
 պէյնինտէ օլ տաղիսԹան վէ
 թաշըք վէ էՏալիսի աղ օլան
 մաՏալ իտի : — Ա՛ պ էփե՛պ փեր
 էփէ : Պու սէօղ Երուսանիճէտէ
 օլտուղու կիպի՛ պիր տէլլալ կի-
 պի պիր շէյ իչիւն չաղըրմագ
 մա՛նասընա տըր : Ե՛հնի Ե՛Տու-
 տա պու սէօղիւն մա՛նասը՛ պիր
 պէօիւք կէրէքըլլի իալգա իլան
 վէ պէյան էթմէք տիր : Յոլ-
 Տաննէս պիր տէլլալ կիպի՛ Մե-
 սիանըն կէլմէսինին եաղաշտը-
 ղընը նիտա էտէր իտի : Օ՛ Ե-
 Տարոն Փափըրասընտան պիր
 քեաՏին իտի . լլլքին Տէյքէլտէ
 իրըմէթ էտէճէք եէրինէ՛ չէօլտէ
 վա՛ղ էտէյօր : Մափի . ԺԱ . 7 :

2 Թեկտե էտին . զերա կեօբ-

լերին փատիշահըղը եազաշ-

2. Թեկտե էտին : Կիւնահ
 իչին դասավէթ չէքիպ՝ օնու
 թէրք էտին : Պուլուղէթ՝ Կու-
 նանիճէտէ օլտուղու կիպի՝ Լէ-
 լահ վէ ըուհանի մատտէլէր
 խուսուսունտա պիր քէօթիւ իշ
 իչին ա՛գլ վէ նիյէթ վէ ա՛-
 մէլ ու հարաքէթ աէյիշտիրմէք
 պէյան էտէր . վէ էլպէթթէ
 պունուն իլէ՛ կէզմիշ կիւնահլար
 իչին պիր ա՛ղիմ դասավէթ՝ վէ
 հէր տիրըլու պինամուսրուգտան
 աէօնմէք տախի անկլաշըլըր : Գ
 թուգ . Ը . 47, 48 : Յոբ . ԻԲ .
 6 : Եղէկ . ԺԸ . 30 — 32 : Մարի .
 Գ . 17 : ԺԱ . 20 : ԺԲ . 41 իլէ ,
 Յոբան . Գ . 5 — 10 : Մարի .
 ԻԱ . 29 — 32 : Մարի . Ա . 4 .
 15 : Զ . 12 : Գոհ . ԺԳ . 3 .
 5 : ԺԵ . 10 : ԻԴ . 47 : Գործ .
 Բ . 38 : Գ . 19 : ԺԱ . 18 : ԺԻ .
 30 : Ի . 21 : ԻԶ . 20 : Բ Կորնթ .
 Է . 10 : Բ Տէմ . Բ . 28 : Բ Պէր .
 Գ . 9 : Յայր . Բ . 5 . 21 ըու-
 պար օրունա : Յովհաննէս քէն-
 աի խրղմէթինի պաշատըղը վէ-
 ման՝ Եէհուտի միլէթիսին պիւ-
 թիւնիւ զայէթ պօղուգ վէ եա-
 ըամազ իտի , վէ թեկտեսիգ՝ եա-
 իօտ պիւթիւն եիւրէքլէրինի վէ
 է՛օմիւրլէրինի թէքմիլէն էյիյէ
 թէպտիլ էթմէտիքճէ , Մեսիա-
 յը գապուլ էթմէյէ վէ օնուն
 պիտէագընը անկլամաղա վէ կէլ-
 մէսինին մէրամընը ֆէրգ էթմէ-
 յէ՛ եաիօտ օնուն փատիշահը-
 ղընըն պէրէքէթլէրինին սէֆա-
 սընը սիւրմէյէ վէ լէղղէթինի

ալմաղա քիւլիյէն հազըր տէ-
 յիլէր իտի : — Կեօթլերին խորի-
 շահլըլը : Մատթէոս՝ Քրիս-
 թիանըգ թանղըմաթընա էք-
 սէրի պու իսմի վէրիր : Մար-
 կոս՝ Գ ուկաս վէ Յովհաննէս
 օնա՝ “ Ելլահն խորիշահլըլը ”
 տերլէր : Լաքին օնլարըն ճիւմ-
 լէսի պիր շէյի՛ եա՛նի քիլիսէտե
 եէրտէ պաշայըպ՝ կեօբտէ թէք-
 միլ օլան Քրիստոսուն ըուհանի
 փատիշահըղընը անկլաթմաղա
 մէրամ էտէրլէր : Պու միսիլիւ
 պիր փատիշահըղըն խապէրի՛
 Լաքի Ե՛հտտա փէյղամպէրլէր-
 տէն եա՛նի՝ Ելաթան՝ Գաւթիթ՝
 Եսայի՛ Երեմիա վէ սայիր-
 լէրտէն ալընմըլ տըք , վէ ա՛-
 լէխուսու Գանիէլ Բ . 44 , 45 :
 Է . 13 , 14 տէն : Եէհուտիլէ-
 րին՝ Մեսիանըն փատիշահըղը
 խուսուսունտա էքսէրի ալազ վէ
 ճիսմանի վիւի՛ւմլէրի վարըտը .
 վէ օնուն էօնիւնճէ կիտէնի եա՛-
 նի Յովհաննէս՝ օնուն հագգը-
 նա տօղըու զիւլի՛ւմ ու ի՛թի-
 գատլէր էջրէտիյօք : ( ) սօլ-
 թատըր ճէմ՝ էտիպ՝ ա՛յքէրլէր
 եաղաճագ եէրինէ՛ խաղը սի-
 լահանմաղա՝ վէ մէյտանա սի-
 լահանմըլ չըղըպ ա՛ղիմ թա-
 լիմլէր էթմէյէ տա՛վէթ էտէճէք
 եէրինէ , օնլարը՝ կիւնահլարընը
 թէրք էթմէյիլէ պիր փաքըգ
 փատիշահըղը իչին հազըրլան-
 մաղա չաղըրըյօք : Ելլահն փա-
 տիշահըգ սիւրմէսի՛ աղ պիր վա-
 գըթ իչինտէ պաշայաճագ տըք :

մըչ տըր :

Իշի օյմագ իլէ օնուն իչին հազըրլաննն : Սեսիանըն փատիշաչըղը փէք եագըն տըր . կինահայրընըղտան թէվպէ էտիպ՝ օնու գապուլ էթմէյէ հազըր օլուն : ( ) Կէօլէրն փատիշաչըղը տըր , վէ օնուն հէփ թէպա՛ասը վէ ըայալէրի՝ սէմավի ա՛գըլտա օյմալտորըլար : ( ) պիր բուհանի փատիշաչըղ տըր . վէ հէր քիմ՝ քի բուհտան տօղմա մըչ իսէ , օ փատիշաչըղըն թէպա՛ասընտան տէյիլ տիր : ( ) պիր էյլէյին փատիշաչըղ տըր . վէ հէր քիմ՝ քի հէփ պինամուսղուգլարընը թէրք էթմէյէ՝ վէ Ալլահը արամաղա պաշամաղա , օնուն սա՛ատէթլու սինօրլարընա եագլաշմաղա պաշլամաղ : ( ) պիր նուր փատիշաչըղ տըր . վէ հէր քիմ՝ քի գարանըղը սէվէր իսէ , օլ տաշիմ՝ կէնիշ նուրու իլէ տօլումահայլին իչինտէ եաշայամաղ : ( ) պիր կէրչէքլիք փատիշաչըղ տըր . վէ եալան ու եանըլըլըն օնտա պիր եէրի օլամաղ : ( ) պիր ա՛տալէթ փատիշաչըղ տըր . վէ զուլմ ու բէնճիտէ՛ օնտա պիրնմիշ շէյլէրտէն տէյիլ տիր : ( ) պիր ա՛ղեղլիք փատիշաչըղ տըր . վէ օրատա նափաքլայան հիչ պիր շէյ կիրէմէղ : ( ) սէլամէթին փատիշաչըղը վէ իսյրաթըն փատիշաչըղ տըր . վէ ճիւմլէ հասէտ վէ նիզա՛ հէփ մէնֆա՛աթի նէֆսիյէ վէ ախէրին քէօթիւլիւլիւ-

3 Օհրա Եսայի փէյղամ

նիւ արղուլէմէք խըրսարը իլէ պէրապէր՝ օնտան ուղազ սիւրիւլիւշ տիր : Փատիշաչքէնտիսի՝ Պիղատոսուն տիվանընտա տուրուր իքէն՝ «Պէնիմ՝ փատիշաչըղմ՝ պու տինեատան տէյիլ տիր» (Յ՝Է . ԺԸ . 36 , 37) տէտի , քի պունտան՝ «պէնիմ՝ փատիշաչըղմ՝ սէմավի տիր . վէ կէրչէքլիքտէն օյան հէր պիր ատէմ՝ օ փատիշաչըղտան տըր» անկլաշլըր : Մ՝արլ . Գ . 17 : Ե . 3 . 10 . 19 , 20 : Զ . 10 . 33 : Ժ . 7 : ԺԱ . 11 , 12 : ԺԳ . 11 . 24 . 31 . 33 . 44 . 45 . 47 . 52 : ԺԶ . 19 : ԺԸ . 1—4 . 23 : ԺԹ . 14 : Ի . 1 : ԻԱ . 43 : ԻԲ . 2 : ԻԳ . 13 : ԻԵ . 1 : Մ՝արլ . Ա . 14 , 15 : Գ . 11 . 26 : Ը . 39 : Թ . 46 : Ժ . 14 , 15 . 23—25 : ԺԲ . 34 : ԺԵ . 43 : Ղ՝ուլ . Գ . 44 : Զ . 20 : Ի . 28 : Ը . 1 . 10 : Թ . 2 . 11 . 27 . 60 . 62 : Ժ . 9—11 : ԺԱ . 20 : ԺԲ . 31 : ԺԳ . 18 . 20 . 28 , 29 : ԺԴ . 15 : ԺԶ . 16 : ԺԵ . 20 , 21 : ԺԸ . 16 , 17 . 24 , 25 . 29 : ԺԹ . 11 : ԻԱ . 31 : Յ՝Է . Գ . 3 . 5 : Գ՝արթ . Ա . 3 : Լ՝ուլ . ԺԳ . 17 : Կ՝ուլ . Ա . 13 : Յ՝այ . ԺԲ . 10 պագ : 3. Եսայի : Եսայ . Խ . 3—5 : Մ՝արլ . Ա . 3 : Ղ՝ուլ . Գ . 4—6 պագ : — Սէսի : Օսքարիա տիրիլիք իլէ վուրուլուպ օնուն սէսի ալընտը . (Ղ՝ուլ . Ա . 20 . 22 .) լաքին օնուն օղլու Յոլհաննէս՝ վէօլտէ Լուլլա՛նըն՝ Կէսի օլտու : Սէս՝ սէօյլէյէնին

պերտէն՝ Չէօլտէ չաղըրանըն սէսի՝ Բապպըն եօլունու հաղըրլայըն, օնուն Թարիգլէրինի

Ֆիքրինի տինկլէյէնլէրին Ֆիքրինէ գատար կէօթիւրիւր, վէ անտէն մահլ օլուր: Յովհաննէս՝ քէնտինին եայլնըզ պիր սէստէն դայրի օլմատըղընը իգրար էյլէտի (Յովհ. Ա. 23): Յովհաննէս՝ Ալլահըն քէնտի Օղու հագգընտա Ֆիքրինի Թագրիր էյլէտի. վէ անտէն սօնիրա օնուն գըսսա խըզմէթի Թէքմիլ օլտու: Յովհաննէս՝ Քրիստոսու տինեանըն Գուր-Թարըճըսը վէ Ալլահըն Օղու օլտուղունու կէօսթէրտի. (Յովհ. Ա. 29—34, վէ Գ. 27—36.) վէ արթըգ իշի պիթիպ օրթատան չըգտը: — Բապպըն: Ի պրանիճէ՛ Եհնձանըն: Մեսիանըն Ալլահըղընա՛ սայիր իսպաթլարտան մա՛տա՛ պու տախի պիր իսպաթ տըր: — Եօլունու հաղըրլայըն: Գալտըրըմլար տէօշէյին, քէօիրիւլէր եափըն, հէր պիր էնկէլի օրթատան գալտըրըն: Պու՛ կիւնտօղունու Թաթիլարընըն ուլու փատիշահարընըն էօնիւնճէ ըէսմէն նիտա օլունան ըուսումաթտէն իտի, քի օնլար իչիւն եօլար աչըլըպ հաղըր օլտուն: (Նլար՝ պիր եօլ սէֆէրինէ կիտէճէք՝ եախօտ պիր շէօլ մէմլէքէթտէն կէչէճէք օլտուղլարը վագըթ, վարաճագ մահալլէրտէ հէր շէյի հաղըրլամագ իչիւն միհմանտարլար՝ վէ կէչէճէք օլտուղլարը

տօղըու էյլէյին տէյէրէք՝ սէօլէնիլէն պու տուր:

4 Ա չ պու Յովհաննէս՝ տէ-

եօլարը կէչիտլէրի աչարագ՝ օրմանլարը քէսէրէք՝ գայալարը գըրըպ չուգուր եէրլէրի աօլտուրարագ՝ վէ պայըրլարը տիւղէտէրէք հաղըրլամագ իչիւն էօնլէրինճէ ատմլէր եօլարլարըտը: Պու փէյղամպէրլէյին՝ Յովհաննէսէ Թաթպըգ օլունսուղը Թագտիրտէ, մանասը պու օլույօր քի, օ՛ Մեսիպը գապուլ էթմէք իչիւն խաղըն ա՛գլ ու Ֆիգրինի հաղըրլամաղա կէօնտէրիտի: Օնլարըն Ֆիքրիլէրինտէ վէ ա՛մլլէրինտէ՛ Մեսիանըն, քէնտի արալարընտա ճան ու տիլտէն իգապուլ օլունմաղա էնկէլ օլաճագ հէր պիր շէՅտէֆ՝ օլունմալը. եա՛նի օնլարըն տաղլար կիպի մաղըուրուղլարը ալչագլանմալը, օնլարըն քէնտիլէրի հագգընտա Թաշըտըզլարը եիւքսէք զիւր՛ամլէր վէ եիւքսէք պագըշար էնտիրլմէլի, օնլարըն ալչագ վէ եէրէ սիւրիւնիւր ճիսմանի Ֆիքրիլէրի եիւքսէքլէնմէլի, չօրլագ պինլէրէ վէ քէնտի Ֆաղիլէթիլէրինէ իթիմատլէրի քէսիլմէլի, օնլարըն պաթըլ զիւր՛ամլէրի վէ պօշ գուրունթուլարը քէօքտէն սէօքիլմէլի, վէ օնլարըն հէփ էյրի եօլարը վէ էյրի Ֆիքրիլէրի տօղըուցմալը: Լ՛յլվահ՛ Քրիստոս իչիւն ինսանըն եիւրէյինէ պիր եօլ հաղըրլամագ վէ օնու ճան ու տիլտէն գապուլ

վէ թիւյիւնստէն էսվապ կիյին-
միշ իտի, վէ պէլինէ գայրը
գուշանմըը ըոր. վէ օնուն թա-
ա՛մը՝ չէքիրկէլէր վէ եապան պա-

էթմէյէ հազըր պուլունմագ ի-
չին՝ նէ գատար չօգ շէյ եա-
փըլմաղա իգթիգալը տըր:

Կ. Տէվէ Բէյէ: (Նունն կիյ-
տիյի էսվապլար՝ էն գապա վէ
էն գայըն վէ էն ուճուղ ա՛պա-
տան իտի: — Գոյըլ էոշունճըլ:
(Նունն պու թիւյիւն վէ գապա
էսվապը՝ պէլինին իւզէրինտէ
պիր սիփիլէնմէմիշ չէյ տէրի-
տէն գայրը փարչասը իլէ պաղ-
լանմըըտըր: Պէլքի փէյղամ-
պէլէրին ալէսսէվի կիյիմի պու
իտի: Գ թափ. Ա. 8: Օտ.
ԺԳ. 4: — Չէրէրէր: Ա՛հ հու-
տիլէրէ՛ օնլարը եէմէյէ ըուխսաթ
վարըտը (Պ Լա. ԺԱ. 22). Լա-
քին խալգըն էն էտնա վէ Ֆու-
գարա սընըֆընըն թաա՛մը իտի:
— Եապան պալը: Ինսան թի-

մարը ալթընտա օլմայան արը-
լարտան եափըլմը պալ քի,
տաղարտա վէ գըրլարտա՝ էքըի
աղաճ քիթիւքէրի գօվուգլա-
ընտա վէ գայալար տէլէքլէրին-
տէ պուլունըուրուտու: Բ (Օրն.
ԼԲ. 13: Ա թափ. ԺԳ. 25—
27: Սաթ. 2Ա. 16: Պաղես-
տին մէմլէքէթիտէ չօգ պալ օ-
լըուրուտու. վէ չօգ եէրտէ տե-
նիօր քի, օ տիյարտա պալ ա-
գարըտը: ԱԼէ Գ. 8. 17,
վէ սայիր չօգ մահալէրէ պագ:
Յովհաննէսին իշի՛ եօլ աչան-

լը իտի:

Յ ՕԼ զէման Արուսաղէմ վէ
պիւթիւն Ա՛հ հուտիսթման հէմ
Յորգանանըն հէփ էթրաֆ ճի-

լարըն վէ օրման քէսէնլէրին վէ
մատէնճիլէրին իշի կիպի զօր վէ
գապա իտի. վէ օ՛ Ալլահըն մու-
գատտէրի օնու գօտուղու հալէ
կէօրէ հարաքէթ էյլէտի: Օ-
նուն թաա՛մը վէ էսվապը՝ քէն-
տիսին Ֆագիրիյիլինի վէ էտնա
հալինի՛ վէ օնուն տիւնեա սե-
ֆաա՛թլէրինէ էօլմիւշ օլմասը-
նը՝ վէ խալգըն իչինտէ պիր թէք-
միլ ախլէագ ու մէշըէպ եէնի-
լէնմէսի իգթիգալը օլտուղունու
եիւրէյի տույտուղունու վէ օն-
լարը կիւնահալարընը թէրք էթ-
մէյէ տավէթ էթմէսիստէ գօր-
գուտուղուղունու վէ ճէսարէ-
թինի կէօթէրտի: Օ կէլիպ՝ նէ
եէրիտի նէտէ իչէրիսի (Մաթ.
ԺԱ. 18). վէ նազըք էսվապլար
իլէ կիյինմիշ տէյիլ իտի: Մաթ.
ԺԱ. 8:

Յ. Արուսաղէմ: Արուսաղէմին
սաքինլէրի: — Պէ-Բէ-ն Ա՛հ հու-
տիսան: Օ մէմլէքէթին էհալի-
սինին հէր պիրի տէյիլ իլլա
մէմլէքէթին հէր պիր թարա-
ֆընտան պիր չօգ խալգ: ՕԼ
զէմանտէ խալգըն ալէսսէվի զիւ-
րիմիւ պու իտի քի, Ալլահըն
փատիշահըղը թէղ կէլէճէք
տիր: Պ Լա. ԺԹ. 11: Չօգ
քիմնէլէր ինանըրարըտը քի,
Յովհաննէս՝ հէման Սեսիա
քէնտիսի տիր: Պ Լա. Գ. 15:

վարը օնա չըդարար ըտը :

6 Ա է կիւնաճարընը ի'թի-
րաֆ էտիպ' Յորդանանտա օն-

Միլէթին պիւթիւնիւ՝ ույանըդ
տուրուպ Տէր տագիգա Մեսիա-
նըն զուհրունու կէօզէտիր իտի .
իմտի Տէր տէրէճէ Տէմ Տէր Փըր-
գատան խալգ՝ ճիւմճիւրլէրճէ
Յորդանանա սէյիրտէճէքլէրի'
վէ ճէմաա'թլարճէ կէօքլէրին
փատիշաճըղընա Տիւճիւմ էտե-
ճէքլէրի (Պ' . 1 . ԺԶ . 16) ա-
ճայրպ տէյիլ տիր :

6. Ի'նիւթէտիպ : Ա' զիղ Քի-
թապլարտա ի'թիրաֆ լուղէթի'
պիր քիմնէ քէնտի կիւնաճար-
ընըն իգրար էթմէք մա'նասընա
գուլանըրը : Պագ Ղ Լ . ԺԶ .
21 : ԻԶ . 40 : Յէ . Է . 19 :
Նշ . Թ . 6 — 13 : Ժ . 1 : Նէեճ .
Ա . 6 : Թ . 2 : Յ'թ . ԼԳ . 27 ,
28 : Ս'ս . ԼԲ . 5 : Մ'ա . ԻԷ .
13 : Ղ . ան . Թ . 4 . 20 : Մ'արի .
Ա . 5 : Ղ . 1 . ԺԵ . 18 — 21 :
Ղ . ԻԶ . ԺԹ . 18 : Յ'ա . Ե . 16 :
Ա Յ'ա . Ա . 9 : Յոյճաննէ-
սին վա'ղը իէ ինսանլարըն ագ-
ընա պիր ալլաճանի թէսիր կէ-
լէրէք՝ չօգ քիմնէլէր քէնտիլէ-
րին կիւնաճար Գալնի կէօր-
մէյէ ույանմըլարըտը . վէ օնլար՝
քէնտի կիւնաճարը իչիւն է'օ-
զիւր տիլէյ'ճէք կէրիննէ քէն-
տիլէրինի թէօճմէթլի սայմադ
Տաիին կէլտիլէրի վաղըթ , կա' -
նի օնլար թէվպէ էտերէք՝ գա-
պաճաթը օլուպ ա'ֆվէ մուճ-
թաճ՝ մուրտար օլուպ թէմիզ-
լէնմէյէ մու Տթաճ օլուպլարը-

տան վաֆթիղ օլուրլար ըտը :

7 Ա է Գարիսեցիլէրտէն Տէմ
Սագուկեցիլէրտէն չօգ քիմնէ-

նը՝ կիւնաճ իլէ քէնտիլէրինի
խարապ վէ պէրպատ էտիպ՝ պիր
Ղուրթարըճըյա մուճթաճ օլ-
տուպլարընը իգրար վէ ի'թիրաֆ
էթտիլէրի թագտիրտէ , Տէմ
տալի քէնտի եարամաղ եօլա-
ընը վէ եարամաղ Փէքիլէրի-
նի թէրք էտիպ՝ վէք եագրն պիր
զէմանտէ կէլէճէք օլան Մեսի-
անըն թալիմաթլէրիննէ վէ գու-
լաղուզուղունա քէնտիլէրինի
թա'պի էտէճէքլէրինի իգրար
էթտիլէրի թագտիրտէ , օ զէ-
ման Յոյճաննէտէն վաֆթիղ
օլուրլարըտը , վէ պու մինվալ
իւղէ Ալլաճըն վէ ինսանլարըն
Տուղուրունտա՝ Քրիստոսու Տէփ
թա'լիմաթլէրի վէ նիղամ ու շու-
րութլարը վէ նօմսլարըլէ գա-
պուլ էթմէյէ քէնտիլէրինի պօրճ
ալթընա գօրլարըտը : Իմտի կէօ-
րիյօրուղ քի , օնլարըն պու ի-
թիրաֆը՝ օլպաճըլարընտան սրըր
եա'նի խորհուրդ սայրըպ՝ իոս-
րոմաննէ՝ թա'պիր օլունան
ի'թիրաֆ ու իգրարտան վէք
Փարզը պիր շէյ իտի : — Ա' ֆ-
թիլ : Պագ Գ . 1 շէր Տիինն :

7. Փարիսեցիլէրտէն կէճ Սա-
րոմեցիլէրտէն : Սլ վաղըթլար-
տա Նէճուտիլէր իւլ պէջիլէք
Փըրգալարա պլըրըլարըտը ,
քի օնլար՝ Փարիսեցիլէր՝ Սա-
ղուկեցիլէր վէ Սաթնիլէր Փըր-
գալարը իտի : Սաթնիլէր՝ Նէ-
ճուտիլէրին լուճպանլարը՝ կա' -

լէրին զուռն վափթիզինս կել-

տիքլէրինի կէօրիւնձէ , զնյարս

նի արեղայէրի վէ ճգնաւոր-
լէրի խոյէր , քի զնյար եքսերի
թէրքի տիւննա էտիպ՝ է'օմրլէ-
րինի էտնա հալտէ կէշիրիլէր
խոի : ( )նյարըն իսի Նէնի
Լ՛հտտա հիչ զիքր օլունմայօր .
վէ Լ՛ֆէնտիմիզին զնյարս րասթ
կէլտիյի ասլա կէօրիւնմէյօր :
Պու Ֆըրգա փէք պէօյիւք տէ-
յիլ խոի : Յոփսեփոս տէյօր քի ,
զնյար տէօրթ պին միգտարի նու-
ֆուստէն ի պարէթ խոի , վէ
ճիւմէսինին էշեա ու էմարլէ-
րի պիր եէրտէ օլուպ՝ այրը սէ-
շն շէյլէրի հօղւտու , վէ ճիւմ-
լէսի պէքեար խոիլէր , վէ ասլա
էվէնմէզլէր խոի :

Փարիսեցիլէրին Ֆըրգար՝ էն
զէնկինի վէ էն պէօյիւյիւ խոի :
( )նյարըն խոիմի՝ այրմագ մա՛-
նասընա օլան Իպրանիձէտէ պիր
լուղէթտէն արնմիշտօր . շուն
զնյար քէնտիլէրինի միլէթին
պագի խաղգընտան՝ տինէ տա-
յիր կէօղէթտիլէրի մախտուս
պիր տիգգաթ իլէ՝ այրմիշտօր
ըար : ( )նյարըն իշպուայրըմա-
լարը վէ տիգգաթը՝ թաա՛մ վէ
է՛սփապ վէ պա՛ղը տին այինլէ-
րի վէ կէօղէթտիլէրի շէյլէր
խուտուտունտա քէնտիլէրինս
մախտուս կէօսթերտիլէրի պիր
Փարգոտան ի պարէթ խոի : Պու
Ֆըրգանըն ասլը՝ Մարուկեցիլէ-
րինքի կիպի՝ Քրիսթիան թա-
րիկինտէն 26) սէնէ միգտարի
էվվէլ զուհըր էթմիշ խոի : Պու
զէմանլէրտէ՝ սրիարըշէր նօմօ-

տունուն նուֆուլու իլէ՝ էաղըլ-
մըշ նօմօսուն թա՛յին էյլէտի-
յինտէն աշըրը նէֆօսի ինքեար
էթմէք վէ ի պատէթլէ մէշղուշ
օլմագ վէ սատագա վէրսէք մի-
սիլլիւ արթիյէ ա՛մէլլէր իճատ
օլունմուշուտու . վէ պունձիլէ-
յին դապա սօֆուլուգ՝ էա՛նի ա-
ւեքրդապաշտուլիւնատին մագ-
րուրլուղունա՝ պաթըլ իձիգա-
տա՝ վէ միւրայըլըղա պիր կէնիշ
գափու աշըլմիշտօր : Իշպու Ֆըր-
գանըն պաշլըճա թա՛յիմաթլէրի
պունլար խոի , քի Լ՛լլահտան
Մոփսէսէ Մէթրաթօն նամ
մէլէյին վափթափ իլէ աղղ-
տան վէրիլիպ էաղըյա արնմա-
միշ լարին սիլիլէտէն սիլիլէ-
յէ կէշմիշ օլան սրիարըշտօր
նօմօսունուն հիւրմ՝ ու նուֆու-
զու՝ Լ՛ղիղ Վիթապարտա եա-
ղըլմիշ օլան նօմօսունքինս պէ-
րապէր խոի . քի պիր ատէմ
պու իքի նօմօսու կէօղէթմէյիլէ
տէյիլ սալթ Լ՛լլահըն հօղու-
րունտա ա՛տալէթ դազանա պի-
լէր , իլա իւճրէթէ լայրգ ար-
թիյէ խայրը ա՛մէլլէրէ պիլէ մա-
լէք օլա պիլիւր . քի օլուճլար՝
սատագա վէրմէլէր՝ կայգանմու-
լար՝ վէ կիւնահ իգրար էթմէ-
լէր՝ կիւնտահ քէֆարէթ տէյիւ
քիֆայէ՛թ էտէրլէր . քի Ֆիքիւր-
լէր վէ արգուլէր՝ ա՛մէլ իլէ իճ-
րա օլունմագաղճա՛ կիւնահ տէ-
յիլէր . քի տիւնեա պիր թա-
լիհտէն՝ կախօտ Լ՛լլահըն պիր
սապիթ օլունմուշ դանունուն-

տետի . Եւ Ենկերէք եւսնը եվ-

տան խտարէ օրունոյօր . քի կէ-
 րէք էյի վէ կերէք քէօթիւ մե-
 լէքէր վար տըր . քի ինսանլա-
 րն ճանլարը բուհլար վէ էօ-
 լիւմնիւլէր օլուպ' էօլիւմտէն
 սօնկրա' եա էպէտի սաա'տէթ'
 եա էպէտի ա'ղապ իշինտէ օլա-
 ճագլար . քի Բլլահ Եէհուտի-
 լէրէ' օնլարն ալլէագ ու մէշ-
 րէպլէրի էյի տէ օլսա քէօթիւ
 տէ օլսա իհասնլէր վէ ի'նայէթ-
 լէր էթմէյէ պօրճլու տուր . վէ
 քի օնլար' Բբրահամըն լայըդ-
 լըդարը իլէ ա'տալէթէ նայիլ
 օլուրլար : Կայսրէ վէ Հերով-
 դէսէ իթաա'թ եէմիին վէրմէյէ
 իմթինա' էտէրլէր իտի : (Նլար
 մաղուր' Փօսուլ վէ քէնտի ա'-
 տալէթինի պէյէնմիշ քիմնէլէր
 իտիլէր . վէ պայաղը խալգա ա'-
 զիմ հագարէթ իլէ ոլագարլար
 ըար : Յօվ . Ե . ԷԳ) : Բէնտի-
 լէրին սըփարըշարա տիգգաթը
 թա'ղիմէրի վէ կէօրիւնիւշտէ
 իլհար օլան իտիլէրինին ա'ղիղ-
 լիլինին սէպէպինտէն' պայաղը
 խալգ էքսէրի օնլարն թարա-
 Ֆընը թուլթարլարը . քիպար-
 ար իտէ օնլարն հիլլէ վէ ուս-
 թաղըլարընտան դօրգմալարը ի-
 լէ' չօգ քէրրէ օնլարն լուլթ-
 Փունու գաղանմաղա չալըշըրլար
 ըար : Պունուն իշին օնլար' չօգ
 . տէֆա' կէրէք տէվէթին վէ կէ-
 էք քերահինլիլին էն պէյիւք
 մանսուպլարընը ալըրլարըր :
 Յովսեփոսուն իիլայէթինէ կէօ-
 րէ' օնլար պա'ղը տէֆա' տէվ-

լատարը' կէլէճէք զաղապտան

լէթէ օլ գատար սըգընթը վէ-
 ըրիլէր իտի քի , փէք աղըր վէ
 շէտիտ թէքտիր ու թէտիպլէր
 ալթընա տիւշէրլէր իտի : (Ն-
 արըն Ֆըրգասընա մախուս օ-
 լան ա'տալէթլէր' վէ ալլիսու-
 սուս օնլարն սըփարըշարը կէօ-
 զէթմէքտէ օլան ա'ղլմ տիգ-
 գաթիլէրի եայգանմաղար վէ օ-
 բուճ թուլթմաղար խուսուսուն-
 տա թա'լիմէրինին գալիլէյի' Բ-
 ւետարանիչէրտէն գուլվէթ իլէ
 իղհար օլունոյօր , վէ օնլարն
 էքմէք եէմէգտէն էվվէլ էլլէրի
 եայգամայը' վէ փէրշէմպէ կիւ-
 նիւ իլէ փաղար էրթէսի կիւնիւ
 քէնտի զիւի'մլէրինճէ Մովսէ-
 սին Սինայ տաղըն փէրշէմպէ
 կիւնիւ չքքոյ փաղար էրթէսի
 կիւնիւ էնմիշ օլմասընըն վէքրի
 իշին օրուճ թուլթմայը տին
 պօրճլարը էթմէրի' օնլարն
 ուղուն վէ կիւնտէ չօգ քէրրէ
 տէյիլ սալթ սինակոկլարտա վէ
 հէյ.քէլտէ իլլա մէյտանլարտա
 վէ սօգաղարտա տալի տուա'
 վէ ի'պատէթ էթմէլէրի էսվապ-
 արընըն էթէքլէրինին կէնիշ-
 լիլի վէ նօմօտան պա'ղը սէօգ-
 լէր եաղըլմը օլան համայլիլէ-
 րի' օնլարն ինսանլարը տահա
 էյի էթմէք տէյիլ իլլա տահա
 գալըն գաֆալը տէօնմէլէր էթ-
 մէք իշին զայրէթլէրի' վէ հէփ
 պու զայրէթ ու տինտարըգ սու-
 րէթի ալթընտա կիլղի օլան օն-
 արըն թէհամիւլ օլունմաղ
 քիպիլիլի վէ ֆասըղըլը' ֆա-

գազմասընը սիղէ քիմ կէօս-

Թէրտի :

Տիշիւի՛ պէյան օլույօր , քի պու սէպէպտէն Լփէնտիմիզ օնլարը շիտտէթ իլէ Թա՛-
 վեր էյլէաի : (Նլար էքսէ-
 րի՛ պիր Թադրմ՝ Փասիտ՝ միւ-
 րայր՝ մանսուպ արայան՝ տիւն-
 եափի՛ Փօտուլ քիմնէլէրտէն ի՛-
 պարէթ պիր սընըֆ իտի : Լէ-
 Տուտիլէրին լծալմուտ քիթապ-
 լարը պիլէ օնլարն Տագգընտա
 տէրլէր քի , օնլար՝ գապա սօ-
 Փուլուգ վէ էն պաթըլ վէ պօշ
 Իթիգատլէրէ տալմըշար իտի :
 Լաքին օնլարն արասընտան
 պա՛ղը էյի առէմլէր տէ չըգմըշ
 տըր : Գ. 1 : Գ. 1 : Գ. 1 : Ե .
 34 : Մէ օնլար՝ Թէնին տիրի-
 լէճէյինէ վէ ըուՏլարն վարը-
 ղնա ինանտըգլարը էճիլտէն ,
 էօլիւլէրտէն տիրիլիշ Գուր-
 Թարըճը Թա՛լիմաթընա՛ Սագու-
 կեցիլէր գատար զըտտ տէյիլէր
 իտի : Գ. 1 : Ի 9 . 6—8 : Իմ-
 տի որունտան պէօյլէ պուլույօ-
 ըուլ քի , ԼէՏուտիլէրտէն Թան-
 զիմ օլունան քիլիսէնին ա՛գա-
 լարը՝ չօղունճէ պու Փըրգատան
 կէլիշ քիմնէլէր իտի . վէ պու
 քիլիսէ ա՛գալարը էյէրչի սը-
 փարըշարը Թէրք էթմիշէր իտի
 իսէ տէ , Սոփէսին նօմսուևուևն
 սագլանմար իգթիգալը օլմագ
 իտտիտարնտա իտիլէր : Գ. 1 : Թ .
 Թ . 5 : ԻԱ . 21 : Լագիգաթ՝
 Փարիսեցի իսի շիմաի օրթա-
 տան գալգմըշ տըր , լաքին Գա-
 ճաիլէրտէն մատա օ Փըրգատան
 օլմայան ԼէՏուտի նատիր պու-

լունուր :

Սագուկեցիլէր՝ իսիմլէրինի
 Վրիստոտան 260 սէնէ միգ-
 տարի էվվէլ Տայաթտէ օլան
 Սագովկ նամ պիր քիմնէտէն
 ալմըշար զանն օլունույօր : Պու
 քիմնէ՛ Լնտիգոնոս Սքէօս ա-
 տընտա Սանքէտրիմ՝ եանիմիլ-
 լէթին պաշ մէճլիսինին ըէիսի
 օլան պիր ա՛լիմին շայիրտի իտի ,
 քի օնուև վէրտիյի Թա՛լիմ պու
 իտի քի , ինսան ԼլաՏա՛ քէն-
 տինէ պիր Փայտա մէմուլ էթ-
 մէյէրէք՝ ի՛գատէթ էթմէյէ
 պօրճու տուր . եանի ինսանըն
 ԼլաՏա սունտուղու ի՛պատէթ՝
 իւճրէթ իւմիտի իլէ եախօտ ա՛-
 զապ գօրգուտու իլէ սունուլմալը
 տէյիլ տիր : Իմտի Սագովկ՝
 քէնտի խօճասընըն Թա՛լիմաթը-
 նը էյի անկալայամատընտան՝ օն-
 տան պու նէթիճէյի չըգարտը
 քի , իւճրէթ եախօտ ա՛զապ վէ-
 ըիլէճէք պիր ախրէթ եօգ տուր :
 Լնճամը՝ Սագուկեցիլէր պէօյլէ
 ինանըօլար իտի քի , ինսանըն
 էօլիւմնիւլ ճանը եօգ տուր .
 վէ օնլարն զիւլիւմլէրինճէ՛ ըուՏ-
 լար՝ մէլէքլէրին կէօրիւնմէլէրի՛
 վէ Թէնին տիրիլմէսի եանի գը-
 յամէթ՝ ճիւմլէսի պօշ իսիլեա-
 լար տըր : Գ. 1 : Ի 9 . 8 : Ս . 1 :
 Ի Բ . 23 : Ս . 1 : Թ . 18 : Գ . 1 :
 Ի . 27 : (Նլար տայիմա Փարի-
 սեցիլէրէ զըտտ իտիլէր . վէ օնլա-
 րն Տէփ սըփարըշարընը՝ Թէֆ-
 սիրլէրինի զամլարընը՝ շէրՏ-
 լէրինի տէյիլտիրմէլէրինի վէ

ույտուրմալարընը ըէտտ էտեր-
 ւէր իտի : Սնլար սալթ եազը-
 ւը օլանա եաիըշորչար իաի, վէ
 եալընըզ Լաքի Մ՛հտըն քիթապ-
 լարընը գապուլ էթմէք իգրար
 էտերլէր իտի . լաքին Ֆիլ վա-
 գի՛ օլ ^{հինգուսուրըն} հիչ պիւրինէ
 պագմաղար իտի : Յովսէփոսուն
 նադլինէ կէօրէ ծնլար՝ Փարիսե-
 ցիլէրին իգրար էթտիյի թալիհ
 թա՛լիմաթընը ըէտտ էտերլէր
 իտի . վէ նիհայէթիմտէ պու գա-
 տարատէք վարտըլար քի, Սա-
 րաորձընըն մազատէրինի ին-
 քեար էտիպ՝ ծնուն քէնտի ել-
 լէրի իլէ եարաթտըզը մախու-
 գաթլարընըն իտարէսինտէ հիչ
 պիւր ալագասը եօգ տուր տեր-
 լէր իտի : Ֆիլ վագի՛ ծնլար օլ
 զէմանըն տինի զէվգէալան տին-
 սիլլէրի օլուպ՝ ծնլարըն էն էյի-
 սի իմանսըզ՝ վէ պա՛զըլարը ա-
 տուածեան վէ անասուած Փէյ-
 լէսօճլար իտիլէր : Սնլար՝ Փա-
 րիսեցիլէրտէն չօգ ազ իտիլէր .
 լաքին ծնլարըն սայըսընըն կէ-
 րինի պա՛զը մերթէպէ ծնլարըն
 զէնկիլնլի վէ իսարբ արասընտա
 ալէա մէանէպէրի տօլտուրուր
 իտի : Սնլարտան պիւր գաչը՝
 պաշ քեահինլիը մանսուպուեա
 էրմիլէր իտի : Յովսէփոս պիզէ
 նազլ էտէյօր քի, Մակարա-
 յեցուց սիլսիլէսինտէն օլուպ՝ պաշ
 քեահին վէ տէվէթ թարաֆըն-
 տան միլլէթին զապիթի օլան
 Յովհաննէս Հիւրկանոս նամ
 քիմնէ՛ աչըգ աչըքեար քէնտի-
 նի Փարիսեցիլէր Փըրգասընտան

այրըլպ Սաղուկեցիլէրին քինէ
 կիրմիշ իտի : Պու՛ Քրիստոս-
 տան 120 սէնէ միգտարի էվ-
 վէլ ղուհը էթմիշ իտի : Րիվա-
 յէթ օլունույօր քի, պու քիմ-
 սէ՛ շիտտէթի պիւր էմը սատըր
 էթմիշ իտի , քի հէփ Եէհու-
 տիլէր պու Փըրգանըն ղիւլէմ-
 լէրինի վէ ըէյլէրինի գապուլ
 էյլէսինլէր . վէ ծնուն էօլմէսին-
 տէն սօնկրա պիլէ՛ պիւր վագըթ՝
 Սանքէտըրիմ՝ մէճիլսինի սայ քի
 հէփ ա՛ղլարը պու Փըրգատան
 օլան աաեմլերտէն իտիլէր : Լ-
 Ֆէնտիմիղին էօլիւմիւնէ հիւքմ՝
 էտէն Ապիափա պաշքեահին՝
 կէօրիւնիւր քի՛ պու Փըրգատան
 իտի : Գարձ . Գ . 1 , 2 : Վէ
 Յովսէփոս տեր քի, “Յեսու-
 սուն գարընտաչը Յակոբոսու
 էօլտիւրէն պաշքեահին Լնա-
 նիա՛ Սաղուկեցի իտի” : — Լն-
 կիւրէ՛ ելլանը էլլարալը : Ելլան
 սէօղիւ՝ Ֆիլմնէպաղլոգ վէ եա-
 րամաղլոգ պէյան էթմէք իչիւն
 գուլանըլըր . լաքին եկիւրէ՛ տա-
 յիմա եարամաղլոգըն վէ էն զէ-
 հիրլի քէօթիւլիլիւն նիշանէսի
 տիւր : Ելլանլարըն էն զէհիրլի-
 սի՛ էնկէրէք տիւր . վէ ծնուն սօգ-
 մասը՝ շեպհէսիղ վէ թէզ էօ-
 լիւմ կէթիլիւր զանն օլունուր
 իտի : Գարձ . ԻԸ . 3—6 : Փա-
 րիսեցիլէր վէ Սաղուկեցիլէր՝ է-
 յերչն Լարահամըն էվատարը
 օլմագ իստիա՛օր իլէ իֆթիսար
 էտիպ՝ պիւր թագըմը քէնտիլէ-
 րին ա՛ղիմ ա՛ղիւղ կըլէրինէ՛ վէ
 օ պիւր թագըմը քէնտիլէրին

8 Իմոսի թեկուպէյէ լայրգ մէյ-
վէ հասըլ էտին :

ա՛գլ ու Փէհմէրինէ էօյլունիւր-
լէր իտի իսէ տէ , Յովհաննէս
ա՛ղիմ ճէսարէթ իլէ օնլարըն
հազգընտա՛ փէք զէհըլի ախ-
լէագ ու ա՛մէլ սահիպի քիմ-
սէլէրէ կիպի սէօյլէտի , վէ ա-
շիքեարէ՛ էպի երլանըն էվլատ-
լարը օլտուգլարընը թագրիլ էյ-
լէտի : Օնլարըն պու մագուլէ
քիմնէլէր օլտուղունու Իֆէն-
տիսիլ տախի սէօյլէտի : Սափն.
ԺԲ. 34 : ԻԳ. 33 : Յուլ. Ը.
44 իլէ՛ Յունր. Գ. 1—5 : Սաղ.
ԾԸ. 3—5 : Եսայ. ԾԷ. 3,
4 : Ա Յուլ. Գ. 10. 12 :
Յայտ. ԺԲ. 9 : Ի. 2 բուպար
օլունա : — Վլէ՛ կեօթերոբի :
Յովհաննէս՝ օլ միսիլիւ տին-
սիլլէրին վէ պէօյիւք միւրայը-
լարըն՝ կիւնահքեարլարըն հազ-
գընտա կէլէճէք օլան Լլլահըն
ղպպալը խուսուսունտա ա՛գլլ
սարֆ էտէճէքլէրինէ ա՛ղիմ թա-
ճիւպ կէօթէրիլօր : Վէ օն-
լարըն օրայա խալգըն գալապա-
լըլը իլէ օնուն վաֆթիղինէ
վարմալարը՝ կիւնահըն քէօթիւ-
լիւիլինին սատէճէ պիր կէլիլ
կէլէր տույուշունտան մը՝ եօի-
սա խալգըն արասընտա ի՛թի-
պարլարընը հըֆիլ էթմէք մի՛
եախօտ սալթ պիր սէյր ու թա-
մաշա էթմէք իչին մի իտի ,
պէլի աէյիլ տիր . լաքին պու
աշիքեար տըք քի , օ՛ օնլարըն
չօղունու՝ մէրամ՝ ու մագուստ-
լարընտա տիւնեալի պէլլէյիպ՝

9 Վէ քէնտի քէնտինիլտէ՛
փէտէրիմիլ Լբրահամ տը-

սայիրլէրտէն ղիյատէ գուվլէթ-
լի վէ շէտիտ պիր վա՛ղա մուհ-
թաճ սայար :

8. Թեկուպէյէ լայրգ մէյլէ հա-
սըլ էտին : Կէօրիւյօրուլ քի ,
Ա. Յովհաննէսին գըլթընտա պիր
տիշարըտան թեկուպէ իրգարը՝
եիւրէքտէն սահիլիք օլմատըլ-
ճա՛ հիչտէն սայըլօր : Բ. Կիւ-
նահլարընը իշիմէքտէ տէվամ
էտէնլէր՝ կիւնահլարընտան թեկ-
պէ էթմիշ տէյիլէր տիր : Գ.
Սահիլ թեկուպէնիւ եալընըլ իս-
պաթը՝ պիր ա՛ղիլ էօմիւր տիր :
Դ. Պու իսպաթ օլմատըլճա ,
եա՛նի ալքազ կէօնիլլիւք՝ հա-
լիմիլը՝ իման՝ մուհապպէթ՝ կեր-
չէքլիք՝ մէրհամէթ վէ հեր կէօ-
նա էյի ա՛մէլլէր իլէ տօնանմըշ
օլմատըլճա , Իսրայէլին արա-
սընտա պէօյիւք՝ զէնկին՝ ա՛լիմ
ու օղումունշ՝ խօճալար վէ մու-
ա՛լիմէր օլանլարըն տախի՛ ալ-
լահանի սըրլարըն իլհազըղընա
պայաղը խալգտան ղիյատէ հի-
սէլէրի վէ հագլարը կօգ տուր :
Պագ՝ Եսայ. Ա. 16, 17 : Ե-
բե՛. Է. 3—7 : Լօ. 3 : Գառ.
Դ. 27 : Գործ. ԻԳ. 20 : Գաղ.
Ե. 22 , 23 : Եփե՛. Ե. 9 :
Փիլէպ. Ա. 11 :

9. Փէտէրիմիլ Լբրահամ պըր :
Պագ՝ Պառ. ԺԶ. 24. Յուլ.
Ը. 33. 39, 40 : Եհնուտիլ-
րին թալմուտ քիթապը տէր
քի , “Լբրահամ՝ ճէհէննէմ
գափուլարընըն եանընտա օթու-

մէյէ տիւշիւնմէն . զերա սիրէ տերիմ քի՛ Մլաճ Աբրահամ շու թաշարտան էվլատար գալ-

տրմաղա գատիր տիր : 10 Հեմ շիմաի տախի պալ- թա աղաճլարն քեօքիւնտէ եա-

րուր, վէ Տիչ պիր եարամալ Խարայէլիյի ճէճէննէմէ էնմէ- յէ գօյվէրմէվ՛ : Յովճաննէս տէր քի, Աբրահամ՝ իլէ խը- սըմլըղընը սիրի թէվպէսիղ գուրթարաճագ տէյիւ մէմիւլ էթմէյին : Միղին տինտար ա- թալարընը՝ տինտար թէրպիյէ- նիղ՝ վէ նայիլ օլտուղունուղ տին նիյմէթէրի՛ եա՛նի սիւննէթ օլ- մանըղ վէ ա՛ճտն էվլատարը պուլունտուղունուլ՝ սիղ կիւ- նաճարընըտան թէվպէ իլէ պիւթիւն պիւթիւնէ սյըրմա- տրգճա՝ սիղէ սայա պիր ֆայտէ էթմէյէճէք տիր : Յիլ վա՛գի՛ խէլասըն կօլունու՝ տիշարըքի պիւնէրէ ի՛թիմատ էթմէք գա- տար գափայան շէյ եօգ աուր : — Հո խաշարբան : Իլք ա- թալարըմըղ տիւշտիւքէրի վա- գըթ, Մլաճ օնլարը ճէլք օլ- մաղա թէրք էտէ պիլիր իտի, վէ եինէ թօփրագտան եա թաշ- արտան՝ ինսանըն ա՛ղընա սըղ- մազ պիր գօլայըղըլա՝ պիր սա- յիր Աբամ վէ պիր սայիր Ե- ւայ եարատա պիլիր իտի : Իշպու- մաճարտէ՝ պու խանէնին էն ա- չըգ վէ աշիքեար մա՛նասը՝ կէօ- թիւնիւր քի՛՝ պու օլմալը տըր . Մլաճ սիրի կիպի՛ Աբրահամ եապըշմազ միւրայը վէ մաղուր օլան էվլատարընտան Ս՛եսիա- նըն փատիշաճըղը իշիւն լայըգ րա՛յալար ճաղըլամագտան խէ՛

տաճա ա՛ղեմ գօլայըգ իլէ Յոր- գանանըն թաշարընտան էջլէ քիմնէլէր գալտըրա պիլիր քի, օնլար իմանտա վէ իթաա՛թտա Աբրահամ պէնկզէմէլէրի ճա- սէպիյլէ՝ օնուն տինտարըղընա եագըջըր էվլատարը օլա պիլիր- լէր : Յովճաննէս պունու սէջ- լէտիյի զէման՝ պէլքի աղընա՝ Եսայ . ԾԱ . 1, 2 խանէլէրինի կէթիրմիշ իտի . քի օրատա Աբ- րահամ իլէ Սարա իխթիար օլ- մայէրի իլէ՝ Եէճուտիլէր միլէ- թիւնին թաշար միսալի քէսիլմիշ օլտուղլարը գայայէ թէշպի՛ճ կի- պի կէօթէրիլէյօր . վէ պուսու- ըլէթտէ պու խանէնին մա՛նասը պու օլա պիլիր քի , օ զէման էջլէ պիր ա՛ճայըպ շէյ գըլան Մլաճ՝ էյեր իգթիզա էտէրսէ եինէ էտէ պիլիր . վէ էյեր Եէ- ճուտիլէր տիւշէրլէրսէ , օնլարըն եէրինէ թայիֆէլէր աշանա- ճագլար : Հոմ . ԺԱ . 12, 19, 20 : Մարթ . Ը . 11, 12 : ԻԱ . 43 : Ղուկ . ԺԹ . 40 : Գործ . ԺԵ . 14 : Հոմ . Գ . 17 : Ա կորնթ . Ա . 27, 28 : Գալ . Գ . 27—29 : Եփես . Բ . 12, 13 : 10 . Պալթա աղաճլարն 4ե- 4եանտէ եա՛նայօր : Պու պիր զար- պի մէսէլ տիր . վէ ա՛ղեմ ճեմ ճաղըրտա օլան պիր թէճլէքէ պէյան էտէր : Եալընըղ պիր տալ պուտամագ եա պիր ֆիլիս քէսմէք տէյիլ տիր , իլա օ-

Թայօր. իմո՞ի հեր էյի մէյվէ
վերմէյեն աղաճ քէսիլըր, վէ

աթէշէ աթըլըր :

44 Ահլընդէ պէն սիդի Թէվպէյէ

տունճու՛ պիւթիւն աղաճը քէ-
սիպ եհրէ տիւշիւրմէյէ հաղըր
տուրույօր : իմէֆթիշ փէք գըր-
սա օլաճագ . վէ պօշ կէշլրիլիպ
ղշյ օլաճագ տագիպէ եօգ տուր :
Մեսիանըն փատիշահլըղընտա՛
իթիգատ վէ ախլէագ ու մէշընպ
տիգգաթիւն Թէֆթիշ օլունա-
ճագլար . վէ ատէմլէր՝ քէնտի
ախլէագ ու մէշընպլէրի խուսու-
սունտա սօրուլաճագլար , վէ
քէնտիլէրինսօղուշարը վէ կէօս-
թէրիշտէ էթաիքլէրի իգրարլա-
րը խուսուսունտա Թէֆթիշ օ-
լունմայաճագլար : Սիպ հալա
հէլաք իչիւն իշարէթ օլունմուշ-
սունուլ, վէ օնտան՝ եալընըղ
պիր Թէգ վէ խիւլիւսանէ Թէվ-
պէ իլէ գուրթուլա պիլըրսինիլ :
Ղ . 1 . Գ . 9 : ԻԳ . 31 : Մ .
Գ . 1—3 : Դ . 1 : ԵՔ .
Բ . 1—3 : Ժ . 28—31 : ԺԲ .
25 : — Բէ՛տէ՛էր : Ալլահըն պաղ-
ճէսինտէ աղաճ օլմագտան րէտտ
օլունուր, վէ Ալլահըն զաղապը-
նըն աթէշիւնէ աթըլըր , քի մէյ-
վէսիլ աղաճլարըն էն միւնասիպ
մահալի օ տուր : Մ . Գ . Ի .
19 : ԻԱ . 19 : Ղ . 1 . ԺԳ . 6—
9 : Ե . 15 . ԺԵ . 6 : ԵՔ . 2 .
8 : Ե . 2—7 : Ահլընդէ
վէ վերմէյեն աղաճլար քէսիլիպ
աթէշէ աթըլմագ՝ Ալլահըն
տիւնեայէ իտարէ էթմէսինին
պիր գանունու տուր . վէ պու
Թէք Թէք ատէմ խուսուսունտա

տա՛ ֆամիլեալար՝ ճէմնա՛թլար՝
շէհիրլէր՝ միլէթլէր՝ վէ տիւն-
եալար խուսուսունտա տա եինէ
էօյլէ տիր : Մոգոմ՝ վէ Գոմար
էօյլէ պիր հալտէ խտի . վէ Զոլվ-
հաննէս վաֆթիլ էտիճիւնին
վաղթընտա՛ Արուսաղէմին վէ
պիւթիւն Աշհուսիսթանըն է-
հալիսի միլէթճէ էօյլէ պիր հալ-
տէ օլուպ հէլաք մերքէպլնէ ե-
թիշմիշ խտի : Աշհուսի միլէ-
թիւնին պիւթիւնիւ՛ն Թէքմիլէն
մէյվէսիլ օլուպ՝ ա՛յնի Աշքէն-
տիմիղին պէտտուա՛ էյլէտիլի
մէյվէսիւր ինճիր աղաճը կիպի
օլմուշուտու . վէ Առօմալըլար
օնու՛ հալէա պիր օտունճու կի-
պի՛ պիր եաղաճագ օտուն աե-
լիւ սէշմիշլէր խտի : Օնլար հա-
լըր տուրուպ օնու կէօյլէտիրլէր
խտի , քի Ալլահ օնլարա օնու
քէսմէյէ րուխասաթ վէրտիլի կի-
պի՛ պալթայը գափըպ օնու քէս-
սինլէր :

11. Թէվպէյէ առ իլէ վաֆթիլ :
Մ . Գ . Ա . 4 . 8 : Ղ . 1 . Գ .
3 . 16 : Ե . 15 . Ա . 26 : Գ . Ժ .
ԺԳ . 24 : ԺԺ . 4 է պագ :
Յոլհաննէսին վաֆթիլիլ Թէվ-
պէ հասըլ էթմէլ խտի . իլլա օ-
նու գապուլ էտէնլէրին ճիւմ-
լէսինտէն Թէվպէյէր՝ վաֆթիլիլ
լայըգ օլմագ իչիւն պիր շարթի
մութլագ տէլիւ մաթըլուպ վէ
մէմիւլ էտէր խտի : Օնլար՝ Թէվ-
պէ էթաիքլէրիւնէ իթիմատ օ

սու իլէ վաֆթիզ էտերիմ. ամ
մա արտրմճա կէլէն՝ պէնտէն
գուզվէթլի տիր, քի պէն օնուն

լունաճագ իգրար վերտիբլերի
թագտիրտէ՝ վաֆթիզ օլունուր-
լարրար:— Մ. 17: Յ. 15. 26, 27.
30, 31: Գ. 23—36:— Մ. 17:
Գ. 17: Պու՝ պէօյիւք ալազ կէօ-
նիւլիւք պէյան էտէն պիր թագ-
րիր տիր: Մ. 17: Գ. 17: Գ. 17:
տօղանլարտա Յովհաննէստէն
պէօյիւք եօղիտի իսէ տէ, օ. քէն-
տիննի՝ Վրիստոսուն էն ալազ
խրզմէթինտէ գուլանրմաղա լա-
յրգօրղ սայայօր: Մ. 17: Գ. 17:
7: Պ. 17: Ե. 6, 7: Գ. 17: Գ. 17:
Ժ. 25: Ե. 17: Գ. 8: Ա.
Պ. 17: Ե. 17:— Մ. 17: Գ. 17:
նիւնտէ Մ. 17: Գ. 17: Գ. 17:
էր իւզէրնէն աթէշտէն տիւ-
լէր պէնզէյիլնտէ էնմէսի՝ պու
փէյղամպէրլիյին պիր ալազ վէ
աշէքեար թէքմիլ օլմասը իտի
Մ. 17: Գ. 17: Գ. 17: Գ. 17:
պիր գաշ քիլէյիլ վէրլիլէն ա-
տէթտէն իսարիճ վէ միւճիղաթ-
տէն իպարէթ օլան Մ. 17: Գ. 17:
պախշիլէրինտէն զիյատէ՝ օլ
ալազանի թէսիրաթլէրինի տա-
խի պէյան էտէր. քի, փաքլէյի-
ճիսուլար կիպի՝ Տիսապսըլ քիմ-
սէլէրին տերունլէրինին մուր-
տարըղընը կայգայաճաղըտը, վէ
պիր գալ էտիճի աթէշ կիպի՝
օնլարրն փասընը կազաճաղըտը,
վէ տերունլէրինտէ՝ պիր ա՛ղիմ՝

այագ գապլարընը թաշլմաղա
լայրգ տէյիլիմ. օ սիլի Մ. 17:
Բուճ վէ աթէշ իլէ վաֆթիզ

մուհապպէթ վէ զայրէթ ա՛լէվի
թուլմուշտուրաճաղըտը, վէ օն-
լարը պիր սէմալի ի՛լմ իլէ ըլըզ-
լանտըրաճաղըտը, վէ օնլարրն
ճանլարընը էրիտիպ՝ քէնտիննի
փաք վէ ա՛ղիլ թապիլաթլնա
չէվիրէճէյիտի: Մ. 17: Գ. 17:
17: 3: Ե. 17: Ե. 17: 20,
21: Ե. 17: 25: Գ. 17:
Ժ. 9: Մ. 17: Գ. 17: 2—4:
Մ. 17: Ա. 8: Գ. 17: Գ. 17:
Յ. 17: Ա. 33: Ե. 17: 38, 39: Ժ. 9:
7—14: Գ. 17: Ա. 5: Բ. 2—
4: Ժ. 13: Գ. 17: Գ. 17: 27, 28:
Ժ. 13: Գ. 17: Գ. 17: Գ. 17:
21: Մ. 17: Գ. 17: Գ. 17: Գ. 17:
տախի պիր թէշպիճի օլմաղըլա
(Մ. 17: Գ. 17: 24: Գ. 17: 24), պու-
րտա փէք աշէքեար տըր քի,
Վրիստոսուն ինքեար էտէնլէրէ
օլաճագ զայրէթ Տիսապլէլու ճէ-
ղա վէ ա՛ղապ տախի պէյան օ-
լունույօր: (Մ. 17: Գ. 17: Գ. 17:
ա՛լէմէ թագտիրտէ թէմէքտէ իսըլ-
մէթի՝ զայրէթ թէշթիլ էտիճի
վէ սյըրըլը վէ թէճրիւպէ է-
տիճի օլաճագ, Մ. 17: Գ. 17:
րաթլէրի զանիմէթ իլէ վէրլիլէ-
ճէք, փէք չօգ քիմնէլէր Մ. 17:
Տա տէսիւպ ինլապ պուլաճագ-
լար. թէճրիւպէյէ տայանմաղա
գատիր օլմայանլար իսէ, էպէտի
աթէշէն աթըլաճագլար: Վրիս-
տոսուն՝ քէնտի ինայրէթինիսօր
կէօրէնլէրէ վէրէճէյի ա՛ղապ-

էտէճէք տիր.

12 Վի օնուն ետփասը էլին-
տէ օլուպ՝ քէնտի խարմանընը
թէմիլլէյէճէք տիր, վէ պուղ-
տայընը անպարա ճէմ՝ էտէճէք,
ամմա սամանը սէջիւնմէկ ա-

լարտան զիյատէ Տիյպէթըի ա՝
զապար օլամազ: — Ս փիւնը
էրէճէտ րի: Պէն սիղէ եալը-
նըլ նիշանէյի վէրէ պիլիւրիմ.
լաքին օնիշանէտէն պէյան էթ-
մէյէ մէրամ օլունան աըլ շէյի
վէրմէք՝ Վրիստոսա մախտուս
տուր: Յովհաննէս՝ էյէրջի Ե-
ղիանըն ըուհու իլէ կէլմիշ իտի
իսէ տէ, Վրիստոսուն գուվվէթ
ու Տիւքիւմէթի օնունքինտէն
տէրէճէսիկ ա՛ղիմ իտի:

12. Օնուն ետփասը: Ետփա՝
խարման սավուրտուգլարը տիշ-
լի քիւրէյէ տէրէր: Պու տա-
խի՝ պունտան աբտէմքի խանէ-
տէ թագտիմ օլունան՝ սա-
տըգլար իլէ եարամազլարըն պի-
րի պիլիւնտէն պըրլաճագլարը-
նը պէյան էտէն պիր թէշպիճ
տիր: Վրիստոս՝ քէնտիւնին
տիւնեա իւզէրինտէ կէօրիւնէն
քիլիսէտիւնէ՝ շիֆթճիւնին եա-
փասը էլինտէ խարմանտան շէ-
քիլմիշ Տէնուզ սամանը տաճա
պըրլամալը պուղտայ երզընընա
կէտիլի կիպի կէլիյօրուտու. վէ
շիֆթճի՝ էլինտէքի ետփա իլէ
երզընը սավուրմասը իլէ պուղ-
տայը սամանտան պըրաբըլը կի-
պի՝ Վրիստոս տախի ա՛յնի պու-
նուն կիպի՝ քէնտիւնին եիւրէք

թէշ իլէ եաղաճագ սըր:

13 Օլ զէման Յիտուս Պա-
լիլուտան Յորդանանա Յով-
հաննէսէ կէտի, քի օնտան վաֆ-
թիկ օլունա:

14 Լմմա Յովհաննէս՝ Պէն

թէֆթիշ էտիճի թա՛լլամթիւրի
իլէ՝ քէնտիւնին իլզամ էտիճի
Բուհու իլէ՝ Տէր շէյի պիլմէք
գուտրէթի իլէ՝ ալաճանի թան-
զիմաթիւրի իլէ՝ մուվիւլէր եա՝
նի ինանանկար իլէ ինանմայան-
լարըն պէյնիւնտէ պըրըճը պիլ
ջըլը շէքէճէք, քի սանկ մաճ-
շէր վէ շէրաա՛թ կիւնիւնտէ
պիլի պիլիւնտէն պըրտ օլուն-
լար: Մարթ. Ժ. Գ. 30. 41 —
43. 49, 50: Մարթ. Թ. 43 —
47: Ղ. 1. Գ. 17: Յ. 15.
Ժ. 2: Յ. Բ. 18: Մարթ. Ա.
4: Լ. 5: Ե. 31: Կ. 2.
24: Եղի. Ի. 47, 48: Ուր.
Ժ. 3: Լ. Գ. Թ. 9: Մարտ.
Գ. 2, 3: Գ. 1:

13. Պալլեւտան: Պու վա-
գըթա գատար՝ կէօրիւնիւր քի՝
Վրիստոս Վալիլեատա սաքին
օլուպ՝ խալզըն էտնա սայըլան
սըրասընտան օլարագ՝ ալէմէ փէք
մա՛լիւմ տէյիլ իտի: Մարթ. Բ. 23:
Մարթ. Ա. 9: Ղ. 1. Բ. 51:

14. Մեզմաճ էլէն: Սէնին
պէնտէն սատէճէ պիր սու իլէ
վաֆթիկ օլմանտան պէնիմսէն-
տէն Եղիկ Բուհ իլէ վաֆթիկ
օլմամ տաճա՝ միւնասիպ տիր:
Յ. 15. Ա. 16: Գ. 3 — 7:
Ղ. 1. Ա. 5 — 8: Պէն աճիլ

սէնտէն վաճթիւղ օլունմաղա միւհթաճ իքէն՝ սէն մի պանա կէլիւսին տէյերէք՝ օնու մէն՝ էտէրիտի :

15 Յիսուս իսէ ճէվապ էտիպ՝

վէ մուհթաճ պիր զաթ իմ. լա. քին սէն հէր խուսուստա թէք. միլ պիր Օլաթի շէրիքսին. իմ. տի — Սէն Ֆի պանա կէլիւսին. տիննանըն կիւնահընը տէՓ՝ էտէն Մլաճըն անիլ Գուզու. սու՝ պիր կիւնահընար ատէմ. տէն վաճթիւղ օլմաղամը կէլի. յոր : — Օնու մէն՝ էտէր էտի : Գ. 1. Ս. 43 : Յ. 15. Ժ. 7. 6 — 8 :

15. Հէր սարգաթիւր իե+միւ էիմէ+ : Մլաճըն թալին էյլէ. տի յի հէր շուրութա ի՛թիպար էթմէ.ք՝ վէ Մլաճըն հէփ թէն. պիհէրի վէ էմի էթտիլի Ֆարզ. լէրի միւճիպինճէ եիւրիւմէ.ք կէրէք տիր : Պաշ քեահինլէր՝ մանսուպլարընա նասպ օլուն. սուդլարը վագըթ՝ էվվէլա սու իլէ հայգանըրլար վէ եաղ իլէ եաղլանըրլար : Ելէն յ. 12 — 15 : Մլաճ էվինին պաշ. քեահինի օլաճագ օլան Վրիս. սոս՝ պու շուրութու թէք.միլ էտիպ սու իլէ վաճթիւղ՝ վէ Մ. ղիլ Բուճ իլէ մէսճ օլունսու : — Պիօյէ կէրէ+ տիր : Սիւնա. սիպ վէ ուլղուն տուր : Սէն՝ էյերէն քէնտինի պունա լւյլը. սըլ սայայօր իսէն տէ, պունուն իճրա օլմասը միւնասիպ տիր : Սաղ. յ. 7, 8 : Ե. 10. 10. 10. 10.

օնա տէտի. Հալա գօյվէր. զե. րա պիլէ՝ հէր սատագաթը թէք. միլ էթմէ.յէ՝ պէօյէ կէրէք տիր. օ պէման օնու գօյվէրտի :

16 Սէ Յիսուս վաճթիւղ օ.

21 : Գ. 1. Ս. 6 : Յ. 15. Գ. 34. Ը. 29 : Փիւլէ. Բ. 7, 8 : Ե. 26. Ս. Յ. 15. Բ. 6 :

16. կէտէր օնա ուլըւրըւր՝ Պու՝ Վրիսոսս տուա՝ էտէրէն օլմուշուսու : Գ. 1. Գ. 21 : կէօք՝ շիմէք չագարը վագըթ պուլութլար ի.քիյէ եարըլպ. րալարը աչգ կէօրիւնտիլի կիպի կէօրիւնտիւ. վէ օնա՝ կէօրիւնտիւ թապիաթ գանուլարը միւճի. պինճէ կէօրէ պիլէճէյինտէն նիհայէթսիլ էթմէ.յէ կէօրէ. րին իլինէ պագմաղա միւսասէ օլունսու : Պունուն կիպի պիր շէյ Ստեփաննոսուն շէհիտ օլ. սուղու վագըթտա տալի զու. հուր էթմիշ իտի : Գ. 1. Բ. 53, 56 : Ելէն կիլէլ փէյլամ. պէրէ տէ պու միսիլիւ պիր սէյրան իհասն օլունմուշուսու : Ելէ. Ս. 1 : Սէ սէվկիւլիւ շա. յիւտին Յայանութիւնտա կէօր. տիլի Յայ. Գ. 1՝ պունտան փէք Ֆարդը պիր սէյրան տէ. յիլ իտի : — Մլաճըն՝ Բ. 1 : Պաղ. Ե. 1 : Ս. 1 : Ս. 31 — 34 : Գ. 34 : Գ. 1. Բ. 38 : Կ. 1. Ս. 18 — 20 : Վրիս. սոսուն իւղէրիսէ Միլըլ Բու. հուն պու կէօղ իլէ կէօրիւնէն էնմէ.տի՝ օնուն շէֆաաթ իրը.

ընձա , տէր ա՛գապ սուտան չըգտը . վէ իշթէ կէօքլէր օնա աչըրտըար , վէ Մլաճըն Ռուհունուն կէօյէրճին կիպի էնտի-

մէթի իչին օնա ինսան կիպի Տէր պիր խուսուստա լիյադէթ վէրմէր իչին Ռուհուն թէսիրաթլէրի օնա էօյչիւսիւղ վէրիմիշ օլտուղունուն պիր նիշանէսի վէ Մլաճ թարաֆընտան՝ օնուն խալըրնա Քիլիսէսինն պաջը նասպ օլտուղունու պէյան էթմէսի իչին խի : Պու՛ օնուն Սեսիա մանսուպունա նասպ օլմասընըն պիր նիշանը խի : Օնուն խըղմէթինն մադպուլ օլտուղունուն՝ կէօքտէն Մլաճ թարաֆընտան պիր աչըգ շէհատէթի խի : — Աեօյեթն կիպի : Պիր գարթալ՝ պիր գափըճը գուշ կիպի տէյիլ : Ըիւպճէսիղ տիր քի , կէօյէրճինն շէքլի սէչիմէքտէն մէրամ՝ օլ գուշ փաքըղըն վէ պարըշըղըն վէ ալչագ կէօնիւլիւյին նիշանէսի օլմաղըլա , Վուրթարըճըմըղըն պիսուչուղունա վէ հալիմլիյինէ վէ եիւրէյինն եուճապըղընա թէշպիճ օլմադ տըր : — Աեօրաի : Յովհաննէս կէօքտիւ : Պու՛ Յովհաննէսէ վէրիլիշ պիր շէհատէթ խի քի , պու Օլմի աղիգ՝ Սեսիա տըր :

17 . Աեօլէրաի : Մլաճ թարաֆընտան : — Աեվիւլիւլիւ (Օլու՛) : Պու՛ մուհասպպէթ վէ օնուն Մլաճա երգըն պիր թալիւգա-

յինի՛ վէ օնուն իւղէրինէ կէլտիյինի կէօքտիւ :

17 Ա է իշթէ կէօքլէրաէն՝ Աեվիւլիւ Օղըւմ պու տուր՝

թը օլտուղունու՛ վէ օնուն մէսնէտինի վէ Մլաճ իլէ պէրապէր օլմասընը պէյան էտէն պիր թագրիր տիր : Սաղ՛ . Բ . 7 : Աքք . Ա . 1 . 5 — 8 : — Օնան բալի օլտու՛ : Օնուն գաթընտան՝ ալիւզագ ու մէշըէպինտէն՝ ա՛տալէթինտէն վէ շէֆաթընտան թէքմիլէն խօշնուտում : Ասպ . խԲ . 1 . 21 : Փէտէրուլլա՛՛ ալիւլի Տուղըրունտա իշպու չօգ թամիմ պէրու տիւնեանըն Վուրթարըճըսը կիպի պէքլէնէն Սեսիա օլմասընա բիզա վէրիյօր : Սամտի՛ Մլաճըն սէվիւլիւսիւլ պիղիմ տէ սէվիւլիւլիւսիւլ օլմասըն մը . վէ Փէտէրուլլաճա պու գատար խօշ կէօրինէն օնուն խըղմէթի՛ պիպէ տախի՛ վէ ալիլիսուսու օլ խըղմէթի քէնտի իւղէրինէ պիպիմ մէնֆաթթըմըղ իչին ալմըշ իքէն՝ խօշ կէօրինմէսին մի : — Պիք օլտու՛ : Ի՛ճթիմալ քի՛ պու օրատա հաղըր պուլունան չօգ խալըրն ճիւմլէսինտէն իշիտիլմիշ խի : վէ պու օնլարա՛ Յիսուսուն Սեսիա օլտուղունա պիր ռ՛մուլի խապէր խի : Պու սէս՝ Քրիստոսուն տաղտա թէպտիլի շէքլ օլտուղու վագրթ տախի իշիտիտի : Սաղ՛ . Ժ . 1 .

քի ծնտան բազի օլտուժ տէյիւ

պիր սէս օլտու :

5 : Մարտի . Թ . 6 : Ղ . 1 . Թ . 35 , 36 : Բ Պէր . Ա . 17 , 18 : Վրիստոսուն վէֆաթ էթմէսինտէն ազ էփէլ տասի կէօքսէն պիր սէս իշիտիլտի , վէ չօք քիմսէլէրտէն պիր կէօք կիւրիւթիւսիւ զանն օլունտու : Յօվ . ԺԲ . 28 — 30 :

Յիտու լփէնտիմիզին վաֆթիզինտէ Միզ իմէսլիս (Նրորդուժիւն) թալիմաթընըն պիր փէք աշիքեար պէյան օլունմասըն կէօրիւրիւզ : Ա . Սայիր մահալէրտէ Մլահ իլէ պէրապէր տէյիւ թագրիր օլունան Յիտու Վրիստոս (Յօվ . Ա . 4 . 14 : Ժ . 30 — 33 : ԺԲ . 7 : Փէլի . Բ . 6) պուրատա իտի : Բ . Մլահ օլան Միզ իւհ պուրատա Վրիստոսուն իւզըրինէ կէօյէրձին շէքլինտէ էնտի : Գ . Փէտէրուլահ պուրատա սէսի իշիտիլիւ պիր թարղ իլէ Յիտուտու օլ զէման էյէրշի պիր էտնահ Տալտէ իտի իստէ քէնտինէ սէփկիւլիւ Օղուլ թագրիր էյէտի : Իշպու վուգուաթէ Մլահլեզ թապիաթընտա՝ ինսանըն խէլասը մատտէսինտէ Տէր պիրինին պիր մուհիմ խըզէթի օլան իւչ միւսովի վէ պէրապէր իւգնիւմ (անձն) օլտուղունու իգրար էթմէտիքձէ՝ պիր մանահ վէրիլէմէզ :

Իւքին Նէնի Մհարն իշպու իլք իւչ պապընտա՝ նէ՛ գատար չօք կէրլէքլէքլէր վէ

վուգուաթէր պուլուրուզ : Պիզէ թալիթիլինի պաշլատըզ օլաթի շէրիֆ Տագրընտա աղիմ շէյլէր մէփիւլ էթմէյէ վէ տիգաթըմըզը ընահ ճէլպ էթտիրմէյէ նէ՛ գատար միւնասիպ վէ ույղուն տուր : ( ) նուն սիլիլէսինին տէֆթէրի Պաւիթէ վէ Մարահադա գատար մէփձուտ օլմասը՝ ընուն միւձիւզաթ իլէ անահ ըահմինէ կէլմէսի՝ տէֆա՝ տէֆա՝ մէլէքլէր կէօրիւնմէսի՝ պու վուգուաթէլին վազի՝ օլտուղու մահալէ օլ ալիմ քիմսէլէրին պիր երլտըզ վասիթասի իլէ գուլարուզլանմասը՝ Տէր պիր վուգուաթտէ փէղամուզըլիլէրին թէքմիլ օլմասը՝ փէյլամպէրլէրինտէն փէշին սէօլէնմիշ Քապուլն իօլունու Տաղըրլայաձագ պիր զաթըն կէլիպ օլ իօլու Տաղըրլանմասը՝ վէ նիՏայէթի ընուն վաֆթիզինտէ ընուն Մլահլըն ( )ղու օլտուղունու խապէր վէրէրէք միւձիլաթ իլէ կէօքտէն կէօրիւնէն վէ իշիտիլէն շէյլէր՝ պունլարըն ճիւմլէսի՝ ինսանըն ագընահ նէ՛ պէօլիւք պիր թէսիր էթմէյէ վէսիլէ օլա պիլէն շէյլէր տիր : Ա էպու ճիւմլէ իլէ կէօրիւնիւյօր քի , խաղանըն մէրամը՝ օգույանըն ագըլը ճէլպ էթմէք տէյիլ իտի , իլլա խալընրղ թէվարիտէ խաղըլմաղալալըգ սատէ կէրչէք վուգուաթլարը թահրիր էթմէք իտի :

ՊԼՊ Գ

1 ՕԼ զէման Յիսուս Բուհ-

1. Բուհոսան : Լ'ղիզ Բուհ-
տան : Ղ. 1 : 1 : Նֆէնտի-
միլ' ալ վագթըն իշինտէ պաշ-
լայաճագ օլտուղու քէնտինին
ուսմուսի խրպմէթիննէ հազորլան-
մագ իշին' պիր թէնհա մա-
հայէ չէքիլիպ մախֆի տուստէ
վէ ուրուճտա պիր վագթըմ կէ-
չիրմէսինի' քէնտիլիսինտէն տէ
էթմիշ օլա պիրլիտի : 1 աքին
պիղէ տէնմիշ տիր քի, Լ'ղիզ
Բուհտան մախտուսէն կէօթիւ-
րիւսիւշ իտի քի, պիղեմ պէօ-
յիւք տիւշմանմիզ օլան շէյ-
թան իլէ ճէնքիւշսին, քի օ'
պու գատար զէմանտան պէրու'
"Սաղ Լլահըն ասքերէրիննէ
մէյտան օգուրուտու", վէ օնուն
հէփ հիլէրիննէ գարջը տուր-
մաղա գատիր օլաճագ պիր թէք
աղիզ ատէմ' պուլմամըշտը : —
Չէօլէ : Պաղը քիմնէլէր' պիր
եանղըշ իթիգատ իլէ' թէճ-
րիւպէ վէ իղվատան սագընմագ
իշին պիր շէօլէ' եախտ պիր
մանասթըրա չէքիլիլէր : 1 ա-
քին պու տիւնեատա իղվատան
խալի հիշ պիր մահալ եօզ
տուր : Քրիստոս 1 Նֆէնտիմիլ
չէօլտէ' իղվալարըն էն պէօյիւք-
լէրիննէ օղբամըշտը : 2 էր նէ-
րէտէ պուլունուրսագ, օրատա
իղվա տախի հալըր տըր : 1 շէր
էն եիւքսէք տաղըն թէփէսիննէ
չըղաճագ օլտագ, օ' օրատա տըր :
1 շէր էն տէրին մաղարանըն
իշիննէ գաչագ, օ' օրատա տըր :

տան չէօլէ կէօթիւրիւլտիւ, քի
չէյթանտան թէճրիւպէ օլունա :

1 շէր էն իղսիզ չէօլէ կիտիպ'
օրատա օթլար վէ եախրագլար
եէյէրէք էօմիւր սիւրսէք, օ' օ-
րատա տըր : Ս է էյէր գուր-
թարըճըմիլ կիպի' գըրգ կիւն
գըրգ կէճէ պիր շէյ եէմէյէրէք
պիր միւճիղաթ իլէ հըֆիլ օ-
լունսագ պիլէ' եինն պուլաճա-
ղըղ քի, պիղ տէ օնուն կիպի'
եարամաղըն իւղէրիմիղէ հիւ-
ճիւմ էթմէլէրինտէն աղատ տէ-
յիլիլ : Պիլ տայիմա վէ հէր
մահալտէ իղվալէր իշինտէ պու-
լունուրուզ : Տիշարլտան կէօ-
րիւնէն հալիմիլ հէր նասըլ ի-
սէ, շէյթան օնու տայիմա քէն-
տիննէ պիր ալէթ էտիպ' էօնիւ-
միւղէ կիւնահարա եօլար ա-
չար, վէ պիղի Լլահտան ու-
ղագ չէքմէյէ վէ պորճումուղու-
էտա էթմէքտէն մէն' էթմէյէ
չալըշըր : 1 աքին շէյթանը եէնէն
'Քրիստոս իլէ' օնուն շէրրինտէն
էմինիլ : — Թէճրիւպէ' օլունա :
Եանի իղվա չէքէ : Քրիստոս
"իգթիգա իտի քի' օնա հէր շէյ-
տէ գարնտաչարա պէնկղէր օ-
լա" : Նքր . Բ . 17 : () քէնտի-
սի' պու իղվալէրի չէքտի, վէ
պէօլէճէ' իղվա չէքէնլէրին հա-
լինտէն անկլար, վէ օնլարըն
իմտատընա եէթիշմէօսինի պի-
լըր : Նքր . Բ . 18 : Գ . 15 :
Պիլ թէճրիւպէյէ կէլմէմէյէ
տուա' էթմէլէլիլ : Սաքի . Զ .
13 : Ղ . 1 . ԻԲ . 40 . 46 : Ս է
էյէր Լլահ պիղի' սրնամագ ի-

2 Ս է գրող կին համ գրող
կէճէ օրուճ թոթուպ' սօնկրա

աճրդտը :

3 Ս է թէճրիւպէ էտէն' ընա

չին թէճրիւպէյէ սալաճադ օ-
լուրսա, տուա' էթմէյիյիզ քի,
օ' պիղէ ընտան գուրթուլմադ
իչին տախի պիր եօլ աչարն,
վէ ընուն ինայէթի վէ գուվվէ-
թի իլէ ընու եհնէլմ: Ա կարնի.
Ժ. 13:

2. Գլուրէ կէն հէ՛ գլուրէ կէ-
նէ: Ելից ԻԴ. 18: ԼԴ. 28:
Բ Օրն. Թ. 9. 18. 25:
Գ թուր. ԺԹ. 8: Գ Կ. 1.
Դ. 2: — Լճըգր: Վրիստոս
էյերչի Լլաճ իտի իսէ տէ' ին-
սան տախի օլուղու իչին սա-
լիր ատէվյեր կիպի թամմա վէ
րահաթէ միւհթաճ իտի: Մարն.
ԻԱ. 18: Մարն. ԺԱ. 12:
Յ. 6. Դ. 6: Եթր. Բ. 14 —
18: Մարն. Ը. 24: Գ Կ. 1.
ԻԲ. 43: Եթր. Ե. 7. 8
տախի պագ:

3. Լյեր Լլաճըն Օլուր- Ե-
նէ: Լյեր սէնին տիւչինտիւ-
յին սահիճ օլուպ սէն Մեսիա
իսէն, սէն պիր միւճիղաթ իշ-
լէյէ պլիւրսին վէ իշտէ սանա'
պունու էյլէմէյէ պիր էյի
ֆուրսաթ վար: " Լյեր" նա:
Շ էյթանըն սէյլէտիյի պու
իլք քիւչիւճիւք " էյեր" լու-
ղէթի նէ պիր եարամալ
" էյեր" իտի: Օնուն մերամը'
Վրիստոսուն աղընա' Լլաճի-
լէ օլան ալագասը խուսուսուն-
տա պիր վէսվէսէ պրաղպ ընու
կինահա տիւչիւրմէք իտի: " Սէն
վաֆթիլ օլուր իքէն կէօրտէն

Սէվկիւլիւ. Օլուրմ պու տուր
տէյիւ պիր սէս իշիթմիշսին
զանն էթտիյին կէրչէքմի: Խա-
յըր. պու հէփ պիր պօշ խէ-
յալ տըր: Օ վագըթ սանա'
պիր պէյիւք կիւրէք հարաքէ-
թի վէ աղիմ իւմիւտ զէմանը
իտի, վէ օլ էսնատէ նէ օլուու-
ղունու վէ նէ սէյլէտիյինի
հիչ պիլմէղսին տէսէմ ճայիլ
տիր: Լյեր ֆիլ վագի' Լլաճ
սէնին ֆէտէրին' հէմտէ սէնին
իչին սալա վապիֆէսի օլալը-
տը, սէնին պու տէրէճէ սըղըն-
թըլար իչինէ տիւչմէն միւմթիւն-
միւ իտի": Օննը. Գ. 1 — 5
պագ: — Սէյլէ Կ' պու իալ-
լար էտէտ օլալը: Թէճրիւպէ է-
տէնին ֆէնտ ու հիլէսի պունտան
աշիքեսար օլույօր քի, Վրիս-
տոսու' պիր պէյիւք զէյա-
ֆէթ եարաթմաղա զօրլամայօր.
իլա' եալընը շիմտիքի միւհ-
թաճըղը իչին թաշը էքմէյէ
չէվիւրմէյէ իղվա վէրիյօր: Նէ՛.
սէն Լլաճըն Օլուրմուսուն,
վէ կինէտէ ֆէտէրին սէնի
պունճիլէյին աճըգտան հէլաք
օյմաղա թէրք էտէյօր: Երթըգ
ընու պէրլէմէ, իլա քէնտի
գուվվէթինի գուլան, վէ ընա
մուհթաճ օլմագտան ազատ օլ:
Պէս պէլի տիր քի, ընուն մէ-
րամը Վրիստոսու' ֆէտէրինին
էյիլիյինտէն իթիմատընը գալ-
տըրմաղա' ֆէտէրինին եարտը-
մընտան իւմիտիին քէսմէյէ վէ

եազաշղպ տէտի . Եւյեր Ալա-
Տըն Օղլու իսէն , սէջլէ քի՝

քէնտինէ իգթիլա էտէն շէյ-
լէրի ասլա ԱլաՏա պագմայա-
րագ քէնտի քէյֆինէ կէօրէ
թէտարիք էթմէյէ գանտըրմագ
իտի : Ա է պու՝ Փուգարալարըն
վէ միհնէթտէ օլանլարըն չօգ
քէրրէ տիւշմէյէ միւպթէլա օլ-
տուգալարը իղվա տէյիլ մի :
Պէջլէ քիմնէլէր Վրիստոսուն
իպրէթինի խաթըրալարընա կէ-
թիլիսիլէր , վէ ԱլաՏըն հագ-
գընա եիւրէքլէրինտէ քէօթիւ
միւլաՏազալարա եեր վէրէրէք՝
օնուն մուգատտէրինին քէրէ-
մինտէն վէ ինայէթիւտէն իթի-
մապէրինի քէսէճէք եերինէ ,
քէնտի եիւրէքլէրինտէ գանա-
աթսըղըղըն իլք հարաքէթլէ-
րինի զապթ էթսինլէր , վէ սը-
գընթըլարընը քէօթիւ սէպէպ-
լէր իլէ տէֆ՝ էթմէյէ գալպ-
լէրինէ տօղան հէման իլք մէ-
յիլէրի՝ իգրաՏըգ իլէ րէտտ
էթսինլէր : Ա.գուրուն (Ա.ա.կ .
Լ . 8 , 9) Փագիւրլէյէ գարշը
տուա էթմէսինէ սէպէպ՝ Փա-
գիւրլէյին սըգլէթ ու հագարէթ
օլտուղունու տէյիլ՝ իլա իղվա
վէ թէճըրիւպէ օլտուղունու կէօս-
թէրիյօր : “ Օլթոյ ” քի ֆագիւր-
լէնէ՝ երուշէլէք էրէյի ” : Աճ-
լըգտան էօլմէսի՝ եաշայրպ կիւ-
նաՏ իլէ զէնկինլէնմէք վէ մալ
էտինմէքտէն՝ խայըրը տըր :
Շունդ . Իե . 32 — 34 : Ալէյ
ԺՁ . 3 : թուոյ ժԱ . 4 — 6 :
Առդ . 4Ը . 17 — 20 : Ալէր . ԺԲ .

պու թաշար էքմէք օլալար :
և Ամմա օ՝ ճէվապ վէրիպ

16 , 17 :
4 . Աշուշէլ ԴԷԲ : Բ Օրէն .
Ը . 3 : Վրիստոս Աղիղ Վի-
թապլարտան շէհատէթ կէթի-
րիյօր . պիղ տախի էջլէ էթ-
մէլիլիղ : Առդ . ԺԵ . 4 : Ա-
լէն . Զ . 17 : — Աշուշէլ է+
Ք+ էլէ : Ինսան՝ է՛օմրիւնին
հըֆղ օլունմաը իշին թաամա
տէյիլ՝ իլա ԱլաՏա կիւվէն-
մէլի տիր . վէ ալէլ խուսուս
պիր նէվի՝ մախտուսէ թաամա
ասլա կիւվէնմէլի տէյիլ տիր :
ԱլաՏ է՛օմրիւ՝ պիւթիւն պիւ-
թիւնէ թաամըղ հըֆղ էտէ
պիլեր . լաքին հիշ պիր նէվ՝
թաամ՝ ԱլաՏարդ՝ է՛օմրիւ հըֆղ
էտէմէլ : Օնուն էմինլիլինէ
կիւվէնմէք՝ է՛օմրիւլէրիմիղին
հըֆղընը օնա սըիարըլ էթմէք՝
վէ օնուն էմիլէրինէ աՍը օլ-
մագտան եախօտ օնուն սէօլիւնէ
իթաամթ էթմէմէքտէն իսէ հեր
տիւրլիւ սըղընթըրը վէ սըգ-
լէթի շէքմէք՝ պիղիմ պօրճու-
մուղ վէ սէպէպի սաամէթի-
միղ տիր : Ա է էյեր իսթէտի-
յիմիղ տիւնեա նիյմէթլէրինին
ճիւմէսինէ մալիք օլամաղ ի-
սէք տէ , օնլարըղ տախի կէ-
շինէ պիլիլիղ : Ինսանըն է՛օմ-
րիւ վէ սաամէթի պու շէյէրէ
մէրպութ տէյիլ տիր : Ա . ա . կ .
ԺԲ . 15 : Ալէքլէրտէ օլան վիւ-
տէրիմիլ՝ պիղէ էն Փայտալը օ-
լան շէյէրի պիլեր . վէ էյեր
օ՝ պիղի քէնտինին սէչէլիշ

տէտի . Ազգըմըչ տըր . Ատէմ
եալընըզ էքմէք իլէ եաշամազ ,

իլա ԱլաՏըն աղընտան չըզան
Տէր սեօղ իլէ :

Խալգընը չէօյտէ թէճըրուպէ եթ-
տիյի կիպի թէճըրուպէ եթմէյէ
միւնասիպ կէօրուբսէ , պիղ տա-
խի ընլար կիպի մըրըլտայըր
գամՏը եթմէլիմիյիզ : Օլ գէն-
կին քիմնէ՝ նիյմէթէրինի պու-
տիւննատա ալմըչըտը , Ղ աղա-
բոս իսէ ընլարը անրէթտէ ալ-
մըչըտը : Ղ Գ . ԺԶ . 23 : Սի-
րասըմըրը արմագ իչիւն պիրազ
վազըթ սապը ետէմէղմիյիզ : —
՚էր սեօղ իլէ : ԱլաՏըն քէնտի
մուգատտէրի իլէ թայլն էտէ-
ճէյի Տէր շէյ իլէ : Ա՛յ ԺԶ .
8 . 15 . 35 : ԻԳ . 15 : Գ թափ .
ԺԷ . 4 — 7 . 12 — 16 : ԺԹ .
5 — 8 : Գ թափ . Գ . 1 — 7 .
42 — 44 : Ի . 1 , 2 : Ա՛յ Գ . Բ .
15 — 19 : Սալա . Գ . 9 — 11 :
Սալա . ԺԳ . 16 — 21 : Սալա .
Զ . 38 — 44 : Ը . 4 — 9 : Յ . 15 .
Զ . 5 — 13 . 31 . 33 :

Ապին Վրիստոս՝ սայիր
քիմնէլէրին մուՏթաճըղընա իմ
տատ եթմէք իչիւն միւճիղաթ-
լէր իչէտի իսէ , ընուն քէնտի-
նին մուՏթաճ օլտուղու շէյլէրի
տախի պու մինվալ իւղըն թէ-
տարիք եթմէսի նէ՝ իչիւն միւ-
նասիպ օլմասըն : Պունա՝ ճէ-
վապըմըզ պուտուր քի : Ա . Պիր
փէյղամպէրին եա Րէսուլուն
պու միսիլիւ պիր սըգլէթին ի-
չիւնտէ պուլունտուղու Տալտէ՝
աշիքեարէ պօրճու պու օլու-
րուտու քի , իմուտտ իչիւն Ա՛լ-
լաՏա պագսըն , վէ քէնտի սը-

գընթըսընը տէՓ՝ եթմէք իչիւն
պիր միւճիլղաթ իչէմէսին ,
մէյեր քի , պէօյլէ եթմէյէ Ա՛լ-
լաՏան մախտուս պիր էմրի օլ-
մուչ օլա : Իմտի Վրիստոս՝
պիպիմ արչագ վէ էտնա Տալի-
միլէ կիրմէյէ իրթիքեայ իթ-
մէսի՝ վէ պիլիմ պէօյիւք գարըն-
տաշըմըզ կիպի օլմասը իլէ , քէն-
տի խալգընա տախի՝ Տէման օլ
Տալտէ պուլունտուղարը վա-
զըթ՝ եթմէյէ միւնասիպ օլմա-
յան պիր շէյ Տիչ պիր վէճՏ
իլէ եթմէլիտի : Ա է՝ Բ . Վրիս-
տոս տայիմա միւճիլղաթլա-
րընը՝ սալթ քէնտի մէմուրի-
յէթինի իսպաթ եթմէք՝ վէր-
տիյի թալիմաթլէրի սապիթ
եթմէք՝ ինսանլարա էյիք եթ-
մէք՝ նէ պէօյիւք պերէքթեթ-
լէր իՏսան էտէճէլինի ընլարա
անկլաթմագ՝ վէ փէտէրինին
չան ու ճէլալինի արթըմագ
իչիւն իչէր իտի , վէ քէնտիսի
իլէ Պետրոս իչիւն վէրկիյի է-
տա եթմէք իչիւն (Սալա . ԺԻ .
26) պիր քերրէտէն մատա Կն-
դինէ պնէճա լալը՝ եա իքիլա-
լը օլա շէյն էլէ իլիլիլիլիլ իլիլի-
ալալիլիլիլ օլիլիլիլիլ իլիլիլիլիլիլիլիլիլիլ
իթ : Ա է՝ ալիլիլիլիլ իլէ մէն-
Փաաթի նէՓսիյէյի արամագ-
լըղըն պէյնիտտէ օլան պէօյիւք
Փարգ պունտա տըր : Այլեր
պիր եարամալ քիմնէնին է-
լինտէ պէօյլէ պիր գուվիլթ օլ-
սայրտը , ընու պիլթիւն պիւ-

5 Օլ վեման շէյթան օնու
ազիզ շէհրէ կեօթիւրսիւ , վէ

օնու Տէյքէլին գուպպէսինտէ
աուրաուրաու :

Թիւնէ՛ պիցիւճիւ Սիմնուն
էթմէյէ խթէտիյի կիպի (Վործ.
Ը. 18, 19)՝ քէնտի րաճաթը-
նը՝ շանընը վէ պէջիւք վէ
զէնկին օլմասընը էյէ կէթիր-
մէք իչիւն գուլանըրորը : Ին-
սուլէր պու գուվվէթի՛ քէն-
տիէրին Բապպը վէ Լյֆէն-
տիսի գուլանտըղը թարղաա
գուլանտըլար , եանի տայիմա
օնու Ըլլաճըն շանը իչիւն գուլ-
լանտըլար , վէ օնու Տիչապա պիր
մախտուս քէնտիլէլին մէնՓաա-
թի նէֆարէյէլեր իչիւն գուլ-
լանմատըլար : Պորոս Իեսուլ՝
տայիլլէրինի սրգլէթտէն գուր-
թարմադ իչիւն նէ՛ գատար միւ-
ճիւղաթլար իլլէմիշ խոի Գործ.
ԺԹ. 11, 12. վէ եհնէտէ
քէնտիսի նէ՛ գատար սրգրն-
թըլար չէքմիշ խոի : Բ Կորնթ.
ԺԱ. 23—27 : ( )՝ քէնտիսին
արգատաշը վէ խըղմէթտէ օր-
թաղը օլան Տրոիիմոսու պիլէ
Սելլատոսա խասթա պրադ-
մըշտը : Բ Տի՛. Գ.՝ 20 : Իչ-
պու՛ կերէք թէնին վէ կերէք ագ-
լըն գուվվէթլէրինի վէ գուտրէթ-
լէրինի վէ թալանթլարընը՝ Ըլ-
լաճըն մատաճաթընտան ալլը
օլան պիր նէֆասնի խուտուս ի-
չիւն Տէր քիմ գուլանըբսա ,
օ՛ Վրիտոոսա վէ օնուն ա՛զիզ-
լէրինէ պէնկզէմէղ : « Մու-
ճապպէթ . . . քէնտի Փայտե-
սինի արամաղ՛ : Ա Կորնթ. ԺԳ.
է—5 :

5. Ը. շէլ շէհրէ : Երուսա-
ղէմ շէհրինէ քի ա՛զիզ տէնիլ-
մէսի՛ Տէյքէլին օրատա օլմասը
վէ տին այինլէրինին օրատա
իճրա օլմասը սէպէպինտէն ի-
տի : Լէեթ. ԺԱ. 1 : Երայ.
ԽԸ. 2 : ԾԲ. 4 : Գաւն. Թ. 16 :
Մարթ. ԻԵ. 53 : — Կեօթիւր-
տի : Օ օր իլլէ՛ վէ Յիսուսուն
իրատէթինէ գարջը տէյիլ : Պու՛
տնմէք տիր քի , պէրապէրինճէ
ալար՝ գուպղուղատը՝ կիթմէյէ
թէքլիֆ էթմոի՛ եախոս կիթմէյէ
գանտըրար : Պուլուլէթին պու
մա՛նատա գուլանմասը պապրն-
տա՛ Մարթ. ԺԷ. 1 : Ի. 17 :
ԻԶ. 37 : Մարթ. Ե. 40 պագ :
— շէյտէլէ : Պու՛ Սողոմոնտան
պինա օլունմուշ (Գ իմպ. Զ.
1 : Ը. 20) վէ եէսիլլիքտէն օնկ-
լա թէքրար պինա օլունմուշ
(Ելլ. Գ. 10 — 13 : Զ. 14,
15)՝ վէ սօնկրա պէջիւք շէ-
րովգէստէն պէջիւտիւլմիշ վէ
չօգ զէյնէթլէր իլլէ կիւզլլէն-
միշ պիր պինա խոի , քի մախ-
տուսէն Ըլլաճըն Իպատէթինէ
թախսիս օլունմուշուտու : —
Գուպպէսինտէ : Պէլլէլի՛ Տէյ-
քէլին գըպլէ թարաֆընտան եա-
նա գուպպէսինին իւզէրինտէ՛
քի փէք տէրին պիր տէրէնին
ուչըումիւր եարը իւզէրինտէ պի-
նա օլունմուշուտու , քի օնուն
թէփէսինտէն տէրէնին ախպին-
տէք 311 միգտարի արջըն տէրին
խոի : Յովսէփոս տէր քի , օնուն

6 Վէ օնա տէտի . 1 յէր
Մլաճըն (Ղու իսէն) , քէնտի-
նի աշաղա աթ . զիրա եազը-

Թէփէսինտէն աշաղա պագանըն
կէօղէրի գարարմամար սայքի
միւմքիւնսիւղ խտի :

6. 1 յէր Մլաճըն (Ղու-
տէն : Մարշ . Իէ . 40 : Ղու-
Իֆ . 39 . վէ խանէ 3 շէրճինէ
պագ : — Քէնտինի աշաղա աթ :
Ը էյթան օնու աշաղա աթա-
մազըտը : ( ) օնու եալընըղ
Թէճըրուպէ վէ իղվայէ սալա պի-
լըր խտի , քի Յիսուս քէնտի
քէնտինի աշաղա աթսըն : ( )
պիր քիման յի խըրսըլըզ էթմէ-
յէ՝ եալան սեօյէմէյէ՝ սէրիօշ
օլմաղա՝ քիւֆըր էթմէյէ՝ վէ Մլ-
լաճըն Թէնպիճէրինտէն Թէճա-
վուղ էթմէյէ՝ սալթ ալարտըպ
ապտըրա պիլըր , վէ գանտըրա
պիլըր , լաքին զօրսլայամաղ ,
եանի կիւնաճը զօր իլէ էթ-
տիրէմէղ : Հէր առէմ՝ քէն-
տի եիւրէյինին շէճվէթին-
տէն շէքիլտի զէման՝ իղվայէ
տիւշէր . վէ զը իլէ տէյիլ իլլա
ալրանմալըլ տիւշէր : Յա՛ . Ն .
14 : — Եալըլըլ զըր : Ը էյ-
թան՝ Մ՛ղն Քիթապլարտան
սեօյէյէ պիլըր . վէ պունուն
կիպի եարամաղ առէմէր տա-
խի՝ եիւրէքլէրի Թէքմիլէն Մ-
զիզ Քիթապլարա զըտտ վէ
օնլարա տիւշման իքէն՝ օնլար-
տան սեօյէրլէր . լաքին սայի-
մա օնլարտան եանղըլ իսթիի-
րաճէտերլէր , վէ օնլարա Թէրս
մա՛նա վէրիլէր : Մ՛ղն Քի-

մըլ տըր քի , Քէնտի մէլէք-
լէրինէ սէնտէն էօթիւրիւ Թէն-
պիճ էտէճէք , վէ սէնի էլէր

Թապլար՝ կիւնաճա մէյտան վէր-
մէք վէ եանղըլ իթիգատ սա-
պիթ էթմէք իշին շէճատէթէ
կէթիլիլտի զէման , սայիմա
օնլարա Թէրս մա՛նա վէրիլմիշ՝
վէ օնլար ֆէնայէ գուլանըլըլ
օլուր : Իշպու մաճալտէ՝ շէյ-
թան Տիլէսինտէն նաշի՝ ա՛ղիմ
ուսթալըզ իլէ պիր փարչասընը
Թէրք էտէյօր , եանի՝ « Սէնէ
էթէ Եօլլարըլու ապլայալըլ » փար-
չասընը վէքըր էթմէյօր : « Պու-
Մաղ՝ . զԱ . 11 , 12 խանէլէ-
րինտէ պունունըր : « Պիզ՝ Տէր
նէ զէման եօլլարըլըլտան սա-
փար տէ շէյթանըքիլէրինի
ԹուԹարսագ , Մլաճըն վա՛տ-
լէրինտէն վէ Տիմայէթինտէն
քէնտիմիլ տիշարը պարալըրը :
— Սէնէ էլէր էպէրնէ էուլը-
րաճալըլ : Ը էյթան Քիթապլար-
տա՝ քէնտինի աշաղա աթմաղա
իղվա էյլէտի . շին քի օնա Տի-
մայէթ օլունաճագ տէյիւ պիր
վա՛տ վարրտը . վէ էյէրօ՝ Սե-
սիա խտի իսէ , աշաղա տիւշմէսի
օնա Տիլ պիր քէտեր կէթիլմէղ
խտի , վէ շինքիօ՝ Մլաճա կիւ-
վէնմէյէ մայիլ խտի , պէօյլէ
պիր Տարաքէթ՝ օնուն Մլաճըն
էմին օլմասընա իթիմասա էթ-
տիլինին էն ա՛ղիմ պիր իսպա-
թը սլուրուտու . վէ պիր տէ՝
պիւթիւն Նրուսաղէմ էճալիսի-
նէ՝ օնուն ա՛ճսըն մէլէյի օլ-
տուղունա պիր գարը սեօյլէն-

իւզէրինն գալարածագլար քի՛
այազընը թաշա չարիմնայասըն :

մէշ պուրճան վէ իսպաթ օլուր
ուտու , օլ ա՛՛տըն մէլէյի քի՛
Մաղաքիա փեյղամպերտէն (Կ .
1) քէնտի խայգընա ափանսրդ
կէլէճէք տէյիւ խայկեր վէրիլ-
միշ խտի . վէ իշթէ օ՛ շիմոփ
իւք տէֆա՛տէ Տէյքէլին գուպ-
պէսինտէ գուճը էաիպ՛ օնտան
պիր սըչարայըլիլէ աշաղայա սէյը
էտէն խայգըն գալապաղըզ օր-
թաարնա էնիպ՛ պիր թէք ճէ-
սուրանն ա՛մէլ իլէ՛ քէնտինին
Մեսիաղընա Եէճուտիլէրի
գանտըրմանըն զաճմէթլի խըզ-
մէթինի գըսսաեօլաա պիթիրսին :

7. Ելնէ եաղըլը րըբ : Չօգ
քիմնէլէր պուլունուր քի , Ել-
լաճըն Վէլամընը գուլանմա-
յալմ տէյիւ պիլի գանտըրմա-
ղա չալըջըլար . վէ կէօսթէր-
տիրքլէրի սէպէպ՛ եարամաղա-
րըն օնու Ֆէնայէ գուլանա պիլ-
տիրքլէրի տիր : Լաքին Վրիս-
տոս Լփէնտիմիզ՛ քէնտի ա՛-
ղեզ ի՛ պրէթի իլէ պիլի պիր
պաշգա վէ պունտան Ֆարգլը
տէրս վէրիյօր : Մաթ . ԻԱ .
16 . 42 : ԻԲ . 31 , 32 : Եսայ .
Ը . 20 տախի պագ : Ելյթան
Եղեզ Վիթապլարը թէրս
անկատըյօր տէյիւ՛ Վրիստոս
Լփէնտիմիզ պունուն իշին օն-
լարը գուլանմագտան Ֆարիղ
կէմէյօր : Լաքին օ՛ շէյթանըն
Եղեզ Վիթապլարա թէրս մա՛-
նա վէրիպ՛ Ֆէնայէ գուլանմա-
սընը՛ Եղեզ Վիթապլարա տօղ-

7 Յիսուս օնա տէտի . Ելնէ
եաղըլըլ տըր . Ելլաճըն Բապ-

րու մա՛նա վէրմէյիլէ վէ տօղ-
րու եէրինտէ գուլանմաղըլա
գարըբ գօյօր : — Ելլաճըն Մաթ-
ղը Եէճըրիպէ Ելնէյէսին : Պու՛
Բ (Օ) ին . Զ . 16 տա պուլունուր :
Պունուն մա՛նասը պու տուր քի ,
սէն՛ Ելլաճըն գուվվէթինի՛
կէրչէքլէյինի՛ էմինյէյինի վէ
մուճապպէթինի՛ օնա նէ էթ-
մէք կէրէք օլտուղունու սէն
սէօյլէմէյիլէ՛ եախօտ իգթիպա-
սրդ քէնտինի թէճլէքէյէ տիւ-
շիւրիւպ օնտան միւնասիպէթ-
սիղ մաթլուպլար թալապ էտէ-
րէք՛ վէ վա՛տ օլունմամըլ իմ-
տատլէր ումարագ գաստ իլէ
թէճրիւպէյէ ալմայասըն : Էա-
գիգաթ Ելլաճ՛ քէնտի խալ-
գընտան ալաճանի մուգատտէր
իլէ թէճլէքէյէ տիւշէնլէրէ իմ-
տատ եէթիշտիրի . Լաքին քէն-
տիրքլէրինն օնուն եարտըմ վա՛-
տինի պէճաննէ թութարագ՛ օ-
նուն ալաճանի մուգատտէրի
օնլարը տա՛վէթ էթմէտիյի մոս-
լաճաթ ու եէրլէրէ քէնտիլըք-
լէրինտէն սէյիրտիպ թէճլէքէ-
յէ տիւշէնլէրէ տախի օնուն
վատլէրինին Տիւքմիւ վար գանն
էթմէք՛ պաթըլ պիր ի՛թիգատ
տըր : Պիր քիմնէ քէնտինի էմը
օլունմամըլ թէճլէքէլէր ի-
շինն քէնտի իրատէթի իլէ սալ-
մագ՛ անտէն Ելլաճըն վա՛տլէ-
րինի զըքը էաէրէք օնտան իմ-
տատ իսթիտա՛ էթմէք՛ Ելլա-
ճըն վա՛տլէրինի թաճգիր էթ-

պը թէճրիւպէ էթմէյեսին :

8 Թեքրար շէյթան սնու

մէք տիր : Իշպու թէճրիւպէ՝
 քէնտի պաթընտա պունտան էվ-
 վէլքի թէճրիւպէնին զըտոր
 տըր : (Նտա շէյթան՝ Վրիս-
 տոսա փէտէրինին էյլլէյինտէն
 Խոթիլնի Կետիլքէյէ շալըշոր .
 պունտա՝ սնուն փէտէրինին էյ-
 լլէյինէ գարը սնա ճէտարէի իլէ
 ա՛մէլ էթտիրմէյէ ճէճտ էյլէ-
 տի : Իլ է պու՝ ինտան գըսմընտա
 փէք չօգ վուգու՝ պուլան պիր
 իղվա տըր : Էէր քիմ՝ քի Մւ-
 լաճըն ի՛նայէթինի էտէպտիղի-
 յէ թէպտիլ էտէրսէ (է՛յո-դ . 4),
 ճէր քիմ՝ քի ի՛նայէթ չօղալա
 տէյիւ կիւնաճիլէրսէ (Է-տ՛մ .
 2 . 1), Մւլաճ մէրճամէթլի տիր
 տէյիւ ճէր քիմ՝ քի է՛օմրիւնիւ
 գայտօրղըրգտա՝ տիւննապիլիքտէ
 ի՛պատէթսիղիլքտէ կէչիրիքտէ,
 ճէր քիմ՝ քի կիւնաճըն իչինէ
 տէյիրտիպ՝ սնու պիր թարիդտէ
 Մւլաճըն ի՛նայէթի կիւնաճտան
 չըգարմաղա պէքլէյէրէք իրա-
 տէթի իլէ կիւնաճտա գալըրսա,
 ճէր քիմ՝ քի՝ Վրիստոս նօմ-
 սու պօզմանըն գօրգուլու ճէ-
 գասընտան պիղի խէլա էթմէք
 իչին էօլտիւ տէյիւ՝ Մւլաճըն
 նօմսունու պօզմադտա եաշա-
 մաղա ճէտարէթլէնիրսէ , ճէր
 քիմ՝ քի՝ սատէճէ՝ « աղիլ շէճը-
 տէ » պուլունտուլու՝ եա քի-
 լիսէտէ պիր եիւճէ վէ ա՛լէա
 մանտուպու եա չօգ ի՛թիպարը
 վար տէյիւ . « Տէյրէլին դուպ-
 պէսինտէ » տուրտուլու իչին

պիր փէք եիւքսէք տաղա կէօ-
 թիւրտիւ , վէ սնա տիւննանըն

քէնտինի Մւլաճըն խասս տօս-
 թու սայայօր խտ , օլ քիմսէ
 շէյթանըն Վրիստոսա իլլէթ-
 մէք իչին իղվա վէրմէ քաէ օլ-
 տուլու կիւնաճը իլլէմէտէ տիր :

8. Պէր քէտ էիտէտ դաղա :
 Եյէր Մւլիլ Վրիթապարը ի՛լ-
 մի գրիթիգա միւճիւպինճէ թէթ-
 թիլ էտէն պա՛ղը ա՛լիմլէրին՝
 Մուրի . Ա . 13տէն թաճմին էթ-
 տիլէրինէ կէօրէ՝ Վրիստոս
 պու իւլ թէճրիւպէ վազթընըն
 ճիւմլէսինտէ շէօլտէ իտի խտ ,
 օլ զէման պու՝ վէ պունտան
 էվվէլքիտի շէյթանըն սնուն
 փիքրինէ իճօրտ էթտիլի միւ-
 լաճազալար տէյիւ անկլաջըլ-
 մալըտօրլար . վէ պու թադտիր-
 տէ պունուն մա՛նաք պու օ-
 լուր քի , պունուն ճիւմլէտի օ-
 նուն խայալընըն ճուգուրունա օ
 գատար գուվլէթ իլէ կէ-
 թիլիլտի քի , սնա՝ սայքի պիր
 տաղըն իւթիւնտէ տուրուպ
 պունյարըն ճիւմլէսինի կէօլլէ-
 րի իլէ կէօրիլօր կիպի կէլըր
 իտի : « Կէօյիւք Մղէքսանգրո-
 սուն վէ Վափօլէօն » Սնափար-
 թըն տախի խայալընէ պու
 թարղ իլէ իճղար օլունմուշու-
 տու : Վ պլին էյէր՝ էքսէրի էճ-
 լի գրիթիգանըն ի՛թիգատինէ
 կէօրէ Վրիստոս Փիլ վագի պիր
 տաղա չըգմըլ իտի խտ , պու՝
 եա Տրոգանանըն՝ պաթը թա-
 րաՓընտա պիր փէք եիւքսէք
 թէփէ օլմալը իտի , եախօտ իրա-

Տէփ փատիշա Տրագարընը՝ վէ օն-
լարըն ի՛ղլէթինի կէօսթէրօի .

բաւ տաղը օլմալը իտի բի , Սով-
սէս օնուն թէփէսինստէն վա՛տ
օլունմուշ տիյարըն պու գատար
կիւզէլ պիր նաղարէթինի սէյր
էթմիշ իտի : Բ ( )բն . ԼԳ .
4 — 4 : — Տեանեանն հեփ փ-
տի՛ննէթարըն : Եւյեր Եւփէն-
տի՛ննիսլին թէճրկպէլէրի խու-
տուտունտա թագաթիմ՝ օլունան
իքի շէրճէրին եվլէլքիսի գա-
պուլ օլունաճագ օլսա , օլ զէ-
ման Վրիստոսուն ա՛գլնա իճ-
զար օլունան տիւնեա եիւզիւն-
տէ պուլունան Տէփ փատիշաճ-
րագարը գապթ էթմէսի միւլա-
ճաղար օլմագ կէօրիւնիւյօր :
Եւքին սօնկրաքի շէրճ գապուլ
օլունտուղու թագաթիստէ , պէօ-
յիւք Էրոփէթիսին փատիշաճ-
րագընն թագսիմ՝ օլտուղու օլ
տէօրթ պէօյիւք մէմէքէթէր-
տէն (Գ . Գ . 1) զիյատտէ
պիր շէյ թաճմին էթմէյէ ճա-
ճէթ էթմէլ : Եւյեր օ՛ պունլա-
րը գապթ էտէպիլէճէք օլսա-
յըսը , օլ զէման ֆիլ վագի՛
Դաւիթին թաճարը իւզէրինտէ
թուրմուշ օլուրուտու : “ Տիւն-
եա ” լուղէթի՛ իշպու տար մա՛-
նատա Է . Գ . 13 տէ տա-
լի գուլանիլըյօր . քի օրատա՛
սալթ վա՛տ օլունմուշ տիյար
մա՛նաքնա օլտուղու աշիքեար
արը : Գ . Գ . Բ . 1 : ԻԱ . 26 :
Դ . Գ . ԺԱ . 28 շէրճինէ
տալիս պագ : — Ա՛է օնլարըն
Է . Գ . Բ . 1 : Եւնի Տէփ նաճի-

9 Ա է օնա տէտի . Եւյեր
տիւշիւպ պանա սէճտէ գըլար-

յէլէրի՛ շէճրէրի՛ գասապալա-
րը քէօյլէրի՛ շիֆթլիքլէրի՛ թար-
լալարը՛ պաղ պաղչէլէրի՛ սիւրիւ-
լէրի՛ մալարը վէ զանիմէթլէրի՛
վէ իճիշամը՛ վէ ֆիլ վագի՛
պիր տիւնեավի ա՛գլէ՛ մագպուլ
վէ արգուլու կէօրիւնէճէք Տէր
շէյի :

9 . Եւյեր Դիւշիւպ պանա սէճ-
տէ քըլարտա : Եւյեր պանա պի-
յա՛թ էտիպ՛ օրան գուլուգ
իգրար էտէրստէն : — Պոնլարըն
հեփի՛նի : Պու ի՛ղլէթ ու իճ-
թիշամըն վէ մալ ու զանիմէ-
թին ճիւմլէսինի՛ Տէփ խիլա՛թ-
լէրի վէ թաճլէրի վէ թալթ-
լէրի իլէ պէրապէր ճիւմլէ պու
ա՛ղիմ սէրալարը՛ պու աթլարը
վէ Տինթօֆլարը վէ ա՛քերլէրի
վէ խասէքիլէրի վէ ա՛լեա էս-
վապէր իլէ կիյինմիշ իչ աղա-
լարընը՛ պու ա՛ղիմ պինալարը
վէ փէք կիւզէլ պաղչէլէրի՛
ճիւմլէ պու ա՛ղամէթի վէ դա-
նիմէթի՛ Տէփ պու տէվլէթ ու
սաա՛տէթի՛ — Սանա Քըլէյի՛ :
Վէնպունլարըն ճիւմլէսինիղապթ
էթմէյէ կէլմիշսին . լաքին
սէն Փագիր՛ վէ սիլաճարը սըն .
սէնին էթպաան խօգ՛ ա՛քէր
ու սօյտաթլարըն խօգ՛ նուֆու-
ղուն խօգ տուր : Ա՛է Ելլաճ
տալիս սէնի եիւզտէն պըրագմըշ
արը : Վէն գըրգ կիւն ուրուճ
վէ տուա՛ էյլէտին , լաքին նէ՛
Փայտէ կէօրտիւն : Վէն արթըզ
նի՛լուն Սապա պաղաարըն : Վէն

սան , պունյարն հեփիսինի սա- նա վերեճէյիմ :

պու եօլտա հիչ պիր շէյ էլէ կէթիրեմէզսին : Եյեր Բապպա պագաճագ օլսան , պէլքի Խ- րայեւլիլեր կիպի գրոգ երլ շէօլ- տէ ավարե կեզէճէքսին : Պէնի տինկլէ . Պէ սանա սէօյլէտիյիմ կիպի էթ , վէ աղ զէման իչին- տէ Ղաւիթին թախթը իւզէ- րինտէ օթուրուրսուն :

Եյթան Վրիստոսու պէօյ- լէ թէճրիւպէլերէ վէ իղվալերէ սալար . վէ հեր պիր ասեմի պէօյլէ թէճրիւպէլերէ վէ իղ- վալերէ սալար : ( ) տեր քի , պունճիլէյին՝ Մլաճըն էմրլէ- րինի տիգգաթլէ կեօղէթմէյիլէ հիչ զէնկին օլաճաղըն եօգ տուր : Պաճը պաճը եալան սէօյ- լէմէլիսին , պաճը պաճը հիլէ էթմէլիսին : Պէօյլէ էթմէյին- ճէ՝ պու տինեատէ կէչինմէսի միւմքիւնսիւղ տիւք : Էրքէս պէօյլէ էտէյօր . վէ տինտար վէ աճիզ քիմնէլերին էն էյիսի պի- լէ տինտարլըզըն խալիս թարի- գինտէն պիր աղ տէօնմէլի՝ վէ տինեանըն ա՛տէթլերինէ վէ թարիգլէրինէ պիր աղ ույմալը տըրլար : Կէօմրիւքտէն մալ գա- չըր , գալպազանլըգ էթ , եախօտ ուճուզ ուճուզ գալպ ազճէ թօփլա վէ տօլու պահասը իլէ կէչիր : Վեարըն իչիւն էլին- տէն կէլտիլի վագրթ՝ գարշըն- տաքինի ալտաթ , վէ իգթիզա էթտիլի վագրթ՝ եալան եէմին էյլէ . վէ օ զէման պու արզու-

10 ( ) զէման Յիսուս օնա տէ- տի . Մլտրմա կիթ՝ եա՛ շէյթման .

լանաճագ շէյլերին ճիւմլէսի սէնին օլուր : Օլ զէման տիւն- եատէ իչին րասթ կիտեր : Մլ վագթըն իչինտէ պու ալէա մանսուպու էլէ կէթիրիւսին , եախօտ շու կիւզէլ էվի՝ օնա միւթալիք օլան ալէա պաղէ- սի իլէ սաթուն ալմաղա գատիր օլուրսուն : Եպին պու շէյլէ- րի էլէ կէթիրմէք իչին Մլա- ճըն կէօնլիւնիւ էթմէյէ պա- գաճագ օլսան , քէնտիսի մէ- զարըն իչինտէ պուլունճայատէք պէլքի պէքլէքսին : Եյթան՝ պունճիլէյին Յուգայէ տէտի քի , էյեր Վրիստոսու էլէ վէ- րիսէ , քէնտի էլինէ օթուզ գրթա կիւմիւլ կիրեճէք տիր : Յո՛վ . ԺԳ . 2 . 27 : Ղ . 1 . ԻԲ . 3 — 5 : Մ . Խ . ԻԶ . 14 , 15 : Ս է օ՝ Եւայէ տէտի քի , էյեր օլ եասագ օլան մէյվէտէն եէր- սէ , փէք ալիմ վէ աճըլը օ- լաճագ տըր : Շ . Գ . 5 : Ենանիա իլէ գարըր Սափիրա- յէ տախի տէտի քի , աղաճըգ հիլէ վէ ուսթալըգ իլէ՝ հէմ պէօյիւք աճիղէր տէյիւ նամ ու շէօհրէթ գալանաճագլար , հէմ տէ քէսէլէրինէ պէօյիւք պիր զարար կէլմէյէճէք տիր : Ղ . Ժ . Ե . 1 — 4 :

10. Մլաճըն կիլ : Իշպու սօնկրաքի իղվա՝ Մլաճըն հիւքմ ու նուֆուզունա վէ շան ու ճէլալինէ տօս տօղու պիր հիւ- ճիւմ՝ վէ Խեքաս էտիճիմիգին

ղերս եազըմբը տըր . Ալլահըն

տինտարըղընա պիր էօրիւմ վուրուշու իտի . վէ օ՛ պու միւլահազալար ա՛գընտա պիր սանիյէ պիլէ թէհամմիւլ էտէմէտի :

Պէնտէն ուզագ օյուուն : Արտըմա կիթ՝ եա՛ շէյթան : Պունտան էվվէլքի իբի միւլահազալարը՝ դապիլ տիր քի , էյի տտէմէր պիլէ թագտիմ էտէրէր , չիւն քի սնլար իլք նալարտէ օգատար մա՛գուլ վէ մագպուլ կէօրինիւր իտի : Աքիւն պու սօնկրաքի՛ եալընըզ շէյթանըն սէօյէյէճէյի պիր շէյ իտի . վէ պունուն իչիւն տէր ա՛գապ պիր հագգ տարընըզ վէ ղայէթ գուվէթիլ իգրահալըգ իլէ ըտտ օլունտու : Պիղէ պիր պէլի կիւնահ իղվալը թագտիմ՝ օլունտուղու գէման՝ անտէ գուլագլարըմիլը գաիամալըլը , վէ միւլահազալարնա պիլէ ա՛գըմըղտա եէր վէրմէմէքսէ փէք գալի օլմալըլը : —

Եւլընը յըր . Ալլահըն Բապաս յէնքէ գըլալըն : Պու՛ Բ Օրէն . Զ . 13, 14 տէն իսթիսրաճ օլունմուշ տուր : — Եւլընը օնն ի՛յասէթ էպէպին : Սէճտէ վէ ի՛պատէթ օլունաճագ ղաթ՝ եալընը Ալլահ տըր : Օնուն իլէ պագի եարատըմը հէր պիր մախլուգուն պէյնիտէ օլան ֆարգ նիհայէթսիլ տիր :

Պու նագլէյէթին պիլթիւնիւ՛ չօգ իգթիլալը նասիհաթ ու տէրպէրտէն տօլու տուր :

1 . Վրիստոս՝ իշպու իղվա

Բապաս սէճտէ գըլալըն , վէ

վէ թէճրիւպէնին իչիւնտէ իբէն , իպթիտատէն սօնունա դատար՝ «Վուհուն գըլըճը օլան Ալլահըն Վրէլամընտան՝՝ մա՛տա պիր սիրահ գուլանմատը . վէ իղվալէ գարչը տուրմագտա՝ սնուն ի՛պրէթինճէ ա՛մէլ էտէնլէրտէն էյի ղալիպ կէլէն օլամալ : Եգէն . Զ . 17 : Եքր . Դ . 12 : Աքիւն էյեր Ալլահըն Վրէլամը պիղտէ պուլունմագսա , վէ օնու օգումալը վէ անկլամալ իսէք , օնու նա՛սըլ գուլանա պիլըլիլ :

2 . Թէճրիւպէ ու իղվայէ տիւշմէք՝ կիւնահ իլէմէք տէյիլ տիր : Վրիստոս թէճրիւպէյէ տիւշտիւ : Օ՛ թէճրիւպէտէ էղիյէթ տախի չէքտի : Եքր . Բ . 18 : Օ՛ հէր պիր խուսուտա պիղիմ կիպի թէճրիւպէ չէքտի (Եքր . Դ . 15) . ղերա պու իւշ թէճրիւպէնին իչիւնտէ՛ թէնին շէհվէթի՛ կէօլէրին շէհվէթի վէ է՛օմրիւն ֆօտօլուղու (Ե Յօվէ . Բ . 16) մէվճուտ պուլունուր : Աքիւն Վրիստոս՝ էյերչի շէյթանտան ղայէթ շէտիտ թէճրիւպէյէ սալընտը իսէ՛ կիւնահ իլէմէտի : Թէճրիւպէյէ տիւշմէք՝ կիւնահ տէյիլ տիր . լաքին թէճրիւպէյէ միւսա՛տէ էտիպ մէյտան վէրմէք՝ կիւնահ տըր :

3 . Թէճրիւպէճի՛ եա՛նի շէյթան՝ ա՛ղիմ սանաա՛թ վէ ուսթալըգ գուլանըր : Օ՛ իղվալէրինի վագթ ու հալէ՛ մահա-

Եւրընը օնա ի՛ պատէթ էաէ- սին :

լէ վէ հազըրտա պուլունան
 քէյֆիյէթլէրէ ույտուրուր :
 Ի՛ Տթիմալ քի՛ իւք նազարտա
 տինտարըզա պէնկղէյէլէր : Օն-
 լար Լ՛ զիգ Վ՛ իթապարտան՝
 հագիգաթ Եանդըշ մա՛նա վէ-
 ըիլիշ լաքին ա՛ղիմ՝ ուսթալըգ
 իէ իհզար օլունմուշ խանէլէր
 իսթիլարաճէլի իլէ տօշրու կի-
 պի կէօսթէրիլմիշ օլա պիլիբ :
 ( ) ինսանլարը կիւնասա տիւ-
 շիւրմէք իշին՝ « պու կիւնաս
 տըր » տէյէրէք աչըգ ճէսարէթ
 իլէ ապա կէլմէլ : Պու եօլ օ-
 նուն իշինէ կէլմէլ, զիբա ինսան-
 լարա՝ քէնտիլէրինի սագընտըր-
 մազա կէօզէրինի աչտըրըր . վէ
 պունուն իշին օ՛ մէրամընը իճ-
 րա էտէմէլ : Պու սէպէպտէն
 օ՛ ուսթալըգ իլէ վէ ճիլէ իլէ
 պաշար . վէ օնուն ասըլ մէրա-
 մը՝ թա ինսանլըն ա՛գընը օնու
 գապուլ էթմէյէ հազըրլայըն-
 ճայատէք՝ պէլլի տէյիլ տիբ :
 Հէր պիբ իղվա ու թէճրիւպէ-
 նին կէլտիյի եօլ պու տուր :
 Հէշ պիբ ֆասըլգ վէ Եարա-
 մազ առէմ՝ պիբ ախէրինի քիւ-
 ֆիւրպալ եա պէքրի եա տին-
 սիլ՝ եախօտ վինաքեար էթմէք
 իշին պիբտէն պիբէ իղվայէ
 տիւշիւրէմէլ : Լ՛ վիլէլա օնուն
 ախէագ ու մէշրէպի պօլըւլուր՝
 ի՛ թիմատը գաղանըլըր, մէյլէրի
 վէ արղուլէրի ճէլը օլունուր ,
 վէ անտէն սօնկրա ազար ազար
 օնա կիւնասըն լէզլէթի իհզար

օլունուր, թա քի՛ էնճամը պու
 հալէ կիլիֆթար օլան պիւարե
 քիմնէ տուզազա տիւշէր : Հէր
 քէս՝ Եարամազըն իլք պուհու-
 ըինտէ քէնտիլի նէ՛ գատար
 սագընտըրմալը տըր :
 4. Ը էյթմանըն գուվլէթի
 վէ թէսիբաթը՝ հիյպէթու պիբ
 թարղ իլէ պէջիւք տիւր : Օ-
 նա՛ պու տիւնեանըն ալաշը տէ-
 նիլը . վէ իթաա՛թ՝ կէրէլիլք
 վէ ա՛տալէթ էլլատարընտան
 մա՛տա՝ պիւթիւն ճի՛նտիլը օ-
 նուն թէպա՛սը վէ րա՛յսար տըր
 կիպի՛ վէ օնուն պուվլէթի վէ
 նուֆուլու ալթընտատըր կիպի
 թա՛րիֆ օլունույօր : Բ Կրնի .
 Դ . 4 : Եֆե . Բ . 1 , 2 : Բ
 Տի . Բ . 23 , 26 : Ա Օւէ .
 Ե . 49 :
 5. Ղիւմէմիլէ՛ « Դ է դիւշ
 թէճրիւպէյէ կէլիւթէ , իււ դիւշ
 էարամազան քուրթար » (Մորթ .
 2 . 43) տուա՛սը նէ՛ գատար
 իղթիղալը տըր :
 Իէթիճէի քէլամ՝ Վրիս-
 տոս իէնմի՛շիտիբ . էջլէ իսէ
 օէն տախի՛ եա՛ քիւշիք սիւրիւ
 էյէրէի քէնտի՛ քէնտիլիլիմտէ
 զայի՛ֆ իսէնտէ՛ օնուն ի՛նայէթ
 ու քէրէմի վէ գուվլէթի մա-
 սիթասի իլէ զալիպ օլմաղըզը
 քէսպ էտէճէքսին : « Դ է սէ-
 լամէթին Լ՛ աշը թէկիլէ՛ շէյ-
 թանը պապարընըզըն ալթըն-
 տա էզէ՛ » ճէքտիբ : Լուֆ . Թ 2 .
 20 :

11 Օ գէման շէյթան օնու
բոջկերտի , վէ իշթէ մէկքէր
կէլիպ օնա խըղմթ էտերէր
խի :

11 . Օնո- բոջկերտի : Պ . 1 .
Դ . 13 : ԻԲ . 53 : Յ . 15 . ԺԴ .
30 շէրճէրինէ պագ : — Մէլէ-
ւէր կէլի : (Նըլար օնա՝ զալիպ
օլտուղու իչևն թէճնիյէ էթ-
մէյէ՝ վէ օնու բաճաթլանտը-
մաղա՝ վէ օնա ի՛ղգէթ ու իբ-
րամ էթմէյէ՝ վէ մուճթաճ օլ-
տուղու շէյթրի թէտարիք էթ-
մէյէ կէլիլէր : Պագ Սորճ .
ՂԱ . 11 , 12 : Մորթ . ԻԶ .
53 : ԻԶ . 2 — 5 : Մորթ . Ա .
13 : Պ . 1 . ԻԲ . 43 : Ա ՏԵՍ .
Գ . 16 : ԵԲԵ . Ա . 6 : Յայր .
Ե . 11 , 12 :

12 . Յոճաննէսն եւ վերի-
տիկնի : Յոճաննէսին պու թու-
թուլմարխուսուսունտա՝ Մորթ .
ԺԴ . 3 — 12 պագ : — Վալիլէայա
կէլի : Մատթէոս քէնտիսի
Վալիլէատա սարին օլմաղօլա ,
Քրիստոսուն իւք ումուկի իրը-
մէթիննէ կիրմէսինն նաղլէյէ-
թիննի օրատան պաշայօր : Լա-
քին թէճըրիւպէտէն սօնկրա
Քրիստոսուն ճագգընտա պիգէ
վերիլէն իւք նաղլիլէթ՝ կէօ-
րիւնիւր քի , Յոճ . Ա . 29 —
51 տէ պուլունուր : Օնտան
սօնկրա օ՝ Վալիլէա կանսարն-
տարի տիւյիւննէ կիթտի (Յոճ .
Բ . 1 — 12) , օնտան սօնկրա
պասէք պայրամնտա Ե-
րուսաղէմէ շագտը (Յոճ . Բ .
13 — 25) , Վիկտրեմա իլէ

12 Վէ Յիսուս Յոճաննէ-
սին էլէ վէրիլիլիլի իշտինճէ՝
Վալիլէայա կիթտի :

13 Վէ Վաղարէթի պրագ-
սէջլէշտի (Յոճ . Գ պագ)
Մամարիալը գարը էլէ սէջլէշ-
տի (Յոճ . Գ պագ) , վէ օն-
տան սօնկրա Յոճաննէսին թու-
թուլտուղունու իշիթմէսի էլէ
Նէճուտիսթանը պրաղըպ՝ Վա-
լիլէայա վարտը , քի տաճա զե-
յատէսի օրատա սաքին օլտուն :
Նէճուտիսթան՝ Եաղըճըլարըն
վէ փարիսեցիլէրին վէ քեա-
ճինլէրին օլ գատար թէտիր ու
ճիւքմիւ ալթընտա խոի քի , Լ-
Ֆէնտիսիլ օրալարտա՝ վէ ա-
լիլիսուսուս Երուսաղէմ՝ ճիվա-
րընտա՝ բուպարէն՝ փէք ալ
վաղթ էյլէննէ պիլտի : Պուն-
տան գաթը՝ նաղար՝ Յոճան-
նէսին վա՛ղը Վալիլէատա խալ-
գա ա՛ղիմ թէտիր էթմիշ խոի ,
վէ պիլի օրայա վարրալ թէվպէ
վէ Մաճա տէօնմէք ա՛մէլինի
իլէրի կէօթիւրմէսի միւնասիպ
խոի : Լաքին օ՝ էյեր իպթի-
տատէն օրատա սաքին օլալտը ,
խալգըն ալը պու իքի շէյին ա-
րասընտա պուլանըր խոի : Պի-
րի պէն Յոճաննէսին՝ վէ օ-
պիլի պէն Յիսուսունուճ տէ-
մէլէրի գապիլ խոի : Յոճան-
նէս Քրիստոսուն միւթտնէճիսի
օլմալը , օնուն պերապէրի օլմա-
լը տէյիլ տիր :

13 . Վաղարէթի պրագսէջլէշտի :
Չիւն քի օնուն ճէմէճիլիլի օ-
նու գօվտուլար , վէ բէտա էթ-

մաղղլայ վարըպ՝ Օարուղոն ի-
լէ Նեփթաղեմ՝ սինորլարընտա
տէնիղ եանընտա օլան կափառ-
նայումտա սաքին օլտու :

14 թա քի Եսայի փէյղամ-
պէրին վասիթասի իլէ սէյլէ-

տիլէր : Վ . 1 . 7 . 16 — 31 :
12 պիշարէ Նազարէթ՝ սէն է-
պէտէն մուպարէք օլա պիլերի-
տին : — Տէնիղ եանընտա : կա-
փառնայում շէհրի՝ Օարուղոն
իլէ Նեփթաղեմ սրպթլարընա
գուր՝ա իլէ տիւշէն իքի հիստէ-
նին արասընտա օլան Տիբերիա
տէնիղինին փորեաստան եանա
պաթը քէնարընտա օլուպ՝ Նեփ-
թաղեմին թօփրաղընտա իտի .
վէ Օարուղոն պաթը սի-
նորու մէզքիւր տէնիլին զըպ-
լէ եաղսը իտի : — կափա-
ռայումտա սաքին օլտու : Քրիս-
տոս՝ ումուփ խըզմէթինին
իւչ սէնէսինին պիր շօղ զէ-
մանընը պու շէհրտէ վէ օ-
նուն ճիվարընտա կէշիրտի . վէ
պունուն իշիւն պու օնուն շէհ-
րի տէնիյօր : Մարթ . Թ . 1 :
Լփէնտիմիղ պուրատա օ ըի-
ճայտան օլան քիմնէնին օղու-
նու (Յ . 15 . 7 . 46 — 53)՝ եիւզ
պաշընըն խըզմէթեարընը
(Մարթ . Ը . 5 — 13)՝ պետ-
րոսուն գայնանասընը (Մարթ .
Ը . 14 , 15)՝ քէօթրիւմիւ
(Մարթ . Թ . 2 — 7)՝ վիւճիւ-
հիւն զըզընը (Մարթ . Թ . 23
— 25)՝ վէ շօղ խասթալարը վէ
ճիննլէրի սաղալթար : Մարթ

նիլէն թէքմիլ օլա , քի տէտի .

15 Յորգանանըն էօթէ եա-
գասընտա թայիֆէլէրին կա-
լըլեասը՝ տէնիղ եօրունտա Օա-
րուղոն տիյարը վէ Նեփթաղեմ
տիյարը .

Ը . 16 : Հադիգամթ կափառ-
նայումա շօղ քէրէմ վէ իՏան-
լէր օլմուշուտու . Քրիստոսուն
փատիշահըղընըն ճիսմանի մէն-
ֆաա՛թլէրինէ՝ օրատա նէշէնէ-
շէ քիմնէլէր նայիլ օլմուշարը-
սը . լաքին՝ էյվահ՝ օնուն բու-
հանի պերէքէթլէրի իօր կէօ-
րիւմիւշէր իտի : Մարթ . Թ .
23 . 24 :

14. Եսայի : Եսայ . Ը . 23 :
Թ . 1 պաղ : Պու իսթիկիրաճ
Խպրանիճէ Լաքի Լ՛Տտան
կէթիլիւմիշ տիր . լաքին պու
Փարը իլէ քի՝ օրատա օլան «ի-
լէն» եէրինէ՝ պուրատա «օ-
նուրան» գօմուշ , հէմ տէ
Մատթէոսուն իսպաթընա իզ-
թիղա էթմէյէն պիր գաչ սէօղ
ղէքը օլունմամըլ տըր :

15. Թայիֆէլէրին կալըլեասը :
Եէհուտիլէրտէն մա՛տա պապի
հէփ միլէթլէրէ թայիֆէլէր տէ-
նիր իտի . վէ պու սէօղ Եէ-
հուտիլէրին արասընտա՝ փո-
թէրէթ ֆլէթլէր մա՛նասընա ի-
տի : կալըլեա մէմէքէթի իքի-
յէ՝ եանի եօզարը քի վէ աշա-
ղաքի կալըլեայէ թազօսիմ օ-
լունուրուտու . վէ եօզարըքինէ՝
Տիւրոս վէ Սիդոնուն ճիվա-
րընտա օլուպ փուլթիէրէթ միլ-

16 Գարանը գտա օթուրան
խաղ պէջիւք ըջգ կէօրտիւ,

վէ եօլեմին վաթանը վէ քէօլ-
կէսինտէ օթուրանը արա ըջգ

լէթէր տիյարընա սինօրաշմա-
սը իլէ, օնա Խալիֆէր Գալէ-
եառ տէնիր իտի: Խալիֆէր
ջօգ քէրրէ օնուն իչինէ հիւ-
ճիւմ էթմիլէր իտի. վէ օնուն
փուլփէրէթ օլան էքրէ հա-
լիսնտէն պիր չօղու օնուն ի-
չինտէ թէրք օլունմուշուտու. վէ
օնուն իչինտէ իտիմի շէհր Սո-
ղմօնտան Տիւրու փատիշահընա
վէրիմիլ իտի: Գ. Թագ. Թ. 11:

սիւրէն գարա պիր քէօլլէ եպ-
մը՝ վէ ճահիլլիսին գապահաթ
ու թէօհմէթին՝ վէ պէլա ու
միւսիպէթին թէշպիհի օլմուշ
թա՛րիֆ օլունուջօր: Օլ մա-
հալտէ ճէհալէթ վէ նատանըգ
վէ էտէպ (բարոյական) էօլլեմին՝
էօլլեյրին եաթարը մէղարա-
լըն իչինտէ հիւլա օլունան սօ-
ղուղուգ վէ նէմիլք վէ հիւ-
պէթէր կիպի հիւլիւմէթ սիւ-
րէր: Պու թա՛րիֆ Եէհուտի-
լէրին արասընտա ա՛լէստէվի՝ վէ
հէրքէսին անկլայա պիլէճէյի
պիր թա՛րիֆ իտի: Յ. Բ. Գ. 5:
Ժ. 21, 22: Ժ. 2. 16: Լ. 7.
22: Ս. Գ. Ի. 4: Խ. 7. 19:
Ճ. 10. 14: Ե. Բ. 6: Ժ. 9.
16: Ը. 1. 6: 8: Գալիլեայը-

16. Գարանը գտա օթուրան
Խալիֆ: Իշպու սէօղէր իլէ ա՛-
ղիմ ճահիլլիք վէ եարամաղըգ
վէ ա՛լլիսուտու գուլթուլուշ
եօլունու պիլմէմէլէք թա՛րիֆ
օլունուջօր: — Իլլեմին փախնը
վէ Էթիէօ: Սնլարըն միւսի-
պէթ հալինի թա՛րիֆ էթմէք
իչին՝ պունտան գուլվէթի
սէօղէր օլամաղըտը: Եէհու-
տիլէրին մէղարըրը չօգ քէրրէ
գապարտա օլուրուրըրտը.
վէ օնտան սօնկրա օնլարըն աղ-
լը էօլլէ գափանըր վէ միւհիւր-
լէնիր իտի քի, օնլարըն իչինէ
կիւնէշն պիր թէք շա՛լէսի կիր-
մէյէ միւլքիւնսիւղ իտի: Պու
թագտիրտէ էօլլեմին վաթանը
ղայէթ հիյպէթու գօյու գա-
րանըգ իտի: Եախտա պու սէօղ-
լէր պու Փիքիրտէ տախի ալընա
պիլլը քի, կէօյա էօլլեմ պիր
գարա ճիսիմ կիպի կէլու կիւ-
նէշ իլէ եհրին արասընտա սուր-
մուշ վէ մէմէքէթին իւղերինէ
պիր գօյու վէ սօղուգ վէ չօգ

լար՝ հիւլիւմէթին փայլթախթ
շէհրտէն վէ հէքէլտէն ուղադ
իտիլէր. վէ տիսին քէրէմ ու
իհսանլէրինտէն բուպարէն փէք
աղընա մալլը իտիլէր. օնլար
փուլփէրէթսթէր արասընտա
պուլունուրըրտը. օնլար թէր-
պիյէսիղ՝ վէ խոյ վէ մէշրէպտէ
խօրեաթ վէ ալլադ իտիլէր.
հէմ տէ ճէհալէթ ու նատան-
ըգտա վէ պաթըլ իթիգատտա
վէ էտէպիղիքտէ մէշհուր ի-
տիլէր: Յ. Բ. Ս. 47: Ե. 52
պագ: Սնլարըն թէլաֆիլը
վէ սէօլլէյիլի պիլէ գապա վէ
էճնէպի սէօլլէյիլի իտի: Ս. Բ. Գ.
Ի. 2. 73: Ս. Բ. Գ. 70:
— Բ. 2. 4: Բ. 2. 4՝ շաղըղըն վէ

տօղտու :

47 ՕԼ զէմանտան Յիսուս վա'ղ էթմէյէ վէ' թէվպէ էտին, զերա կէօքլէրին փատիշաճըզը եազլաշմըշ տրք տէմէյէ պաշատր :

խէլասըն վէ սաա'տէթին վէ իլմին վէ ա'լէլխուսուս խէլաս հօլունու պիլմէնին նիշանէսի վէ թէշպիհի իտի : Պունճիլէյին ճէճալէթի տէֆ' էտէն թա'լիմէ ըջոգ տէնիր : Ա'զիմ ըջոզն փունկարը վէ սատագաթըն կիւնէշի Վրիստոս' օլ սէմթիլէրէ տօղմուշ իտի : Վրիստոս տիւնէանըն ըջոզ տրք (Յօճ . Ը . 12 : ԺԲ . 46), վէ օ' Տէր Տանկը եերէ վարըսա, եախօտ Տէր նէրէյէ Խնճիլինի կէօնտէրիտէ, օրանըն գարանըզընը տէֆ' էտիպ' կիւն ըջոզընը կէթիլիր : Ղ . Կ . Ա . 78, 79 : Բ . 32 : Յօճ . Ա . 9 : Գ . 19 : Ա Յօճ . Բ . 8 : Ե . 10 . Ե . 6, 7 : Տիւնեանըն պիր չօգ մաճալի տաճա' Օաբուզոն վէ Նեփիթազիմ տիլարլարընըն օլ պուլունմուշ իտիլէրի գարանըզտան էքսիք գարանըզ իչինտէ տէյիլէր տիր . վէ Տէփ' պիր վազըթ քէնտիլէրի տախի գարանըզ օլուպ շիմի Ռապգտա ըջոգ օլանլար (Եփե . Ե . 8) տէյիլ եալընըզ պուլունտուզլար տայիրէլէրտէ ըջոզլարընը վէրմէլի տիրէր , իլա թէշէքքիւր իլէ' էլէրինն տիւշէն Տիշ պիր Փուրսաթը կէշիրմէյիպ :

18 Ա Է Յիսուս Վալիլեա տէնիզինին եանընտա կէզէր իքէն , իքի գարնտաշարը' Պետրոս տէնիլէն Սիմոնու վէ օնուն գարընտաշը Անդրէասը կէօրտիւ , քի տէնիզէ աղ աթարլարըտր . զի-

էօմրիւն ըջոզընը' օնտան մաճրում օլանլարա կէօնտէրմէյէ ղայրէթ էթմէլի տիրէր : Ա . քին էյէր ըջոզ օլմայանլարըն Տալի պէօյլէ Փէնա իսէ , քէնտի էթրափլարընտա պու գատար աջոգ վէ միւնէվվէր ըջոգ փարլար իքէն' շէյթանըն Տիւքմի ալթընտա պուլունուպ քէօր քէօրունա ճէճալէթտէ վէ կիւնաճտա տէվամ' էտէրէք գարանըզ իչինտէ սաքին օլանլարըն Տալի նէ' գատար տաճա զիյատէ Փէնա օլմալը տրք : Բ Վրնի . Գ . 4 :

17. Թէվպէ էտի : Ա Փէնտիմիզ' Յովճաննէսին տախի վա'ղ էյլէտիլի թա'լիմաթը վա'ղ էթտի . վէ Տէման օնուն վէրտիլի նատիճաթը վէրտի : Պազ Մաթ . Գ . 2 շէրճիննէ :

18. Վալիլեա տէնիլէ : Ղ . Կ . Ե . 1 տէ պունա Վեննեսարէթ տէնիլի' վէ Յօճ . 2 . 1, վէ ԻԱ . 1 տէ Տիւրերիա տէնիլի տէնիյօր : Ապի Ա'ճտոտա պունա' Վեններէթ տէնիլի տէնիյօր : Պազ Թա . Ե . 1Գ . 11 : Բ Օրն . Գ . 17 : Յե . ԺԲ . 3 : Օն պէշ միլ գատար ուզունլուզոլ' վէ ալթըտան տօգուզ միլէ գատար էնլիլի վար :

րա պալըզ ամենը խտիչը :

19 Ս է օնլար տետի . Լը-տրմճա կէին , վէ սիզի ատեմ՝ ամենը էտէյիմ :

Պիր գէման մամուր վէ խարգ իլէ տօլու օլան Տիբերիանըն Ինթսայիգա՝ կախունայում՝ վէ Վորպին շէհրէրի՝ օնուն նալը քէնարընտա տուրուրլար ըտը : Յորգանան ըրմաղը՝ դորեսա թարաֆընտան գըպլէյէ տօղու ագարագ՝ պու կէօլին օրթասընտան կէչէր : — Պեդրս րէնիլն Սէննա : Պիտրոս իլէ կեփաս խիմիլէրին իքիսին տէ մանասը պիր սիր : Պագ Մաթի . Թ. 2 . 18 , վէ Յու . Ա . 42 շէրհինէ :

19. Երբճա կէլն : Պէնիմ շայրտլէրիմ օլուն : — Երեմ ամենը : Եանի Ինճիլ խըղմէթճիլէրի վէ վաղճըրարը քի , պիւթիւն իշինիլ կիւճիւնիլ Վրիստոս ճանլար գաղանմագ օլաճագ : Իպթիտա Վրիստոս վարըպ օնուն շայրտլէրի օլմասան վէ օնտան էջրէնմէյէն քիմէլէր՝ Վրիստոսու վա՛ղ էթմէյէ քիւլիլէն միւնասիպ տէյիլ սիրէր :

20. Տեր ո՛գադ : Օնլարըն ինաա՛թը չափուգ՝ վէ ճան ու տիլտէն իտի , նիճէքի Վրիստոս պիզի չաղըտըղը վագըթ՝ պիղիմքի տակի պէօյլէ օլմալը տըր : Օնլար՝ շիմտի վագթըմըղ կօգ տուր , գուվլէթիլիլ կօգտուր . իշիմիլն կիւճիւմիւզիւ՝ նախօտ ագրապալարըմըղը վէ տօսթլա-

20 Ս է օնլար տեր ա՛գապ աղ-լարը պրաղըպ՝ օնուն արտընճա կիթտիլէր :

21 Ս է օրատան իլէրի վարըպ՝

ըրմըղը թէրը էտէմէզիլ տէմէտիլէր : Օնլար՝ պու խուտուստա տիւշիւնմէք իշիւն նախօտ քէնտիլէրին գօնշուլարը եա քիլիսէլէրի նէ տէյէճէյինի անկլամագ իշիւն՝ նախօտ Վրիստոսուն արտընճա վարմաղա հազըլըզ թէտարիքի կէօրմէք իշիւն պիր հաֆթա եա պիր կիւն եա պիր սաա՛թ պիլէ էյլէնմէտիլէր : Օնլար՝ պիրտէն ինաա՛թ էթտիլէր : — Լըւրը պրուր : Օնլարըն կէչիւնէճէյի աղարընտան իտի . վէ իՏէթիմալ քի՝ օնլարըն հէփ մալու միւլքէրի պու իտի : Մաթի . Թ. 27 : Մաթի . Թ . 28—30 :

21. Երբճա Պրիմիլ երբէլէր իտի : Պու տէօրթ քիմէլէրին հէփիսի տէ՛ իշտէ պուլունտուլար . օնլարտան էվլէլա զէրը օլունան իքիսի՝ պալըզ թուլթարլար իտի , վէ սօնկրաքիլէր աղարընը մէրէմէթ էտէրլէր իտի . պունուն էմալի սայիր էօրնէրլէր իշիւն՝ պագ Մաթի . Թ . 9 : Գ թագ . Թ. 16 . 19 : Պաթ . 2 . 41 — 16 : Ելէյ Գ . 1 — 10 : Ա թագ . Թ. 2 . 11 — 13 : Պաթ . Բ . 8 — 14 : Մուգայէտլէք իլէ իշտէ մէշղուլ օլմագ՝ Լըւհա մագպուլ պիր շէյ տիր : Պու՝ պօրճունուզու էտա էթմէք էօրունտա պուլունմագ սըր . վէ Լըզիլ Վրիթապ-

իբի զայրի գարնտաշար՝ Օւ-
բերդէսուն օղու Յակորոսու վե
ծնուն գարնտաշը Յովհաննէսի
կէօրտիւ, քի պապայարը Օւ-

բերդէսու իւն գայրդտա աղարընը
մերեմէթ էտերէր իտի . վէ օն-
լարը չաղըտոր :

22 Վ է օնլար տեր ա՛գապ

լարտա թահրի օլունմուշ Մ-
լահնը լուժֆ ու քերէմինէ վէ
մաստուս ի՛նպէթինէ նսսիլ օ-
լանլարըն էքսերիսի՝ իշտէ պու-
լունմուշարըտը : Թէնպէլ վէ
պօշ կեզէնլէր՝ Մլահնը խըզ-
մէթինէ տա՛վէթ օլունմագտան
շէյթանըն խըզմէթինէ տա՛վէթ
օլունաճագլարը տահա ի՛ճի-
մալ տըր : — Օւրը Է՛րըրը :
Օնլար օնու չաղըրմատըլար իլ-
լա օ օնլարը չաղըրտը : Օնլար
օնուն իշին տիւշինմեղէր իտի ,
իլա օ օնլար իշին տիւշինիւրիւ-
տիւ : Խէլաս էտիճիմիղ տէյօր
քի , “Միզ պէնի սէշմտինիզ ,
լաքին պէն սիզի սէշտիմ” : Յովհ.
ԺԵ . 16 : Օ՛ ճահիլէրի սէշ-
տի , քի ա՛լիմլէրի շաշըրթսն .
զայի՛ֆլէրի սէշտի , քի գուվ-
վէթիլէրի շաշըրթտն . Ֆուգարա
պալըզճըլարը սէշտի քի , տիւն-
էայը քէնտինէ տէծնտէրսին :
Պունճիլէյին զայի՛ֆ ալէթիլէրի
սէշմէտի աշիքտարէ կէօսթէրտի
քի , Վրիսթիան տինի Մլահ-
տան տըր , վէ միլլէթիլէրի տէծ-
տերէն վէ ինսանլարըն եիւրէք-
լէրինի եէնիլէտէն գուվվէթ՝ ալ-
լահանի գուվվէթ օլուպ ինսանի
տէյիլ իտի :

մեղեղ . լաքին վալիտէլէրի Մ-
ղովմէ՛ Վրիստոսուն պիր տա-
յիմ թա՛պիսի օլտու : Պու իբի
գարնտաշար՝ Պետրոս իլէ Մնգ-
րէաս կիպի՛ Տէփ շէյլէրինի
թէրք էթտիլէր : Օնլար՝ Պօ-
ղոս կիպի թէնէ վէ գանա տա-
նըշմատըլար : Պապ . Ա . 16 :
Հէմ Մարի . Ժ . 37 : Մարի .
Ա . 20 : Պապ . Թ . 59 , 60 :
ԺԳ . 26 . 33 : Բ Վրիլ . Ե .
16 խանէլէրինէ տախի պագ :
Իմտի պիզ տախի կիտիպ պէօյ-
լէ էթմէյէլիմիլ : Օնլարը չա-
ղըրան՝ Տէման օ Պուրթարըճը
պիզի տախի չաղըրըյօր , քի օ-
նուն շայրտլէրի օլալըմ : Հա-
պիգաթ օ՛ ճիւմէմիզի իշիմիլի
կիւճիմիւղիւ թէրք էտիպվազ-
ճըլար օլմաղա չաղըրմամըլ օ-
լա պիլըր . լաքին օ՛ ճիւմէմիզի
չաղըրըր քի . օնուն սահիճ շա-
յիրտլէրի օլմագտան պիզի մէն՝
էտէն Տէր պիր շէյի՛ կիւնահ-
քեար եօլարըմըզ՝ եարամազ
թարիպլէրիմիզի՛ Փասըզ արգա-
տաշարըմըզ՝ Փէնա տիլիմիզի՛
մաղուր Ֆիքրլէրիմիզի՛ քէնտի
նէ Ֆսիմիզի սէվմէմիզի՛ տիւնեա-
վիլէյիմիզի՛ թէվպէսիլլէյիմիզի՛
վէ քէնտի սասաղաթ ու ա՛տա-
լէթիմիզի կիւվէմէմիզի թէրք
էտէլիմ : Վ է պիլի չաղըրըյօր
քի , պունու՛ տէյիլ կէլէճէք
Տաֆթա՛ եա կէլէճէք սէնէ՛ եա

22. Պայրըր հի՛ գապայարը-
նը պրտըր : Պունլարըն պապա-
լարը Տագգրնա՛ պունտան սօնկ-
րա արթըզ Տիւ պիր շէյ իշիթ-

գայրը Տէմ պապալարընը պը-
րաղըպ' օնուն արտընճա կիթ-
տիլէր :

Փէր իկթիար օլտուղունուղ վա-
գըթտա՝ եախօտ էօլլում եագ-
լաշտըղը զէմանտէ՝ իլլա շէփո՝
պէր ա՛հապ՝ անփո՛ պէր րափէփէ
կէլէրփեղըն՝ էրէլլէմ :

23. Պեռնէն Վալիէպը :
Յովսեփոս տէր քի, Վալիերա-
տա իքի երկղտէն զեյատէ շէՏը-
լէր վէ գասապալար վարըրը :
— Տօլաշար : Օ՝ ատէմլէրին
քէնտինէ կէլմէսինի պէրլէմէղ
իտի : օնլարա քէնտիսի կիտէր
իտի : Օ՝ զայպ օլմուշու ա-
րամաղա կէրտի : Օ՝ շէՏրտէն
շէՏրէ կէօյուն փատիշաՏըղը-
նըն միւժտէսինի կէօթիւրմէյէ
սօլաշար : Պագ Սափ . թ . 35 :
Սափ . 2 . 6 : Ղափ . Ը . 4 :
Վափ . Ժ . 38 :— Ղեփյէթի երլէ-
րինո՛ : Եունանիճէտէ՝ Սինակոկ-
լարընտա , քի պու կիւնէ գատար
ԵէՏուտիլէր՝ ի պատէթ իչիւն
օլան պու ճէմփյէթ եէրլէրինի
պու իսիմ իլէ թէսմիլյէ էտէր-
լէր : Պունլար Երուսաղէմտէ-
քի Տէյքէլին րէսմիտէ եա-
փըլմըլ պինալար իտի . լաքին
նէ վագըթ իճատ օլտուղլարը՝
մա՛լլում տէյիլ տիր : Վուրպան-
լար՝ եալընըլ շէՏատէթ չա-
տըրընտա՝ վէ օնտան սօնկրա
Երուսաղէմին Տէյքէլինտէ սու-
նուլա պիլիւրիտի . լաքին տինին
պագի ային ու իրզմէթլէրի սա-
լիր Տէր պիր մաՏալտէ իճրա
օլունա պիլիւրլէր իտի : Ղեիլի-

23 Վէ Յիսուս պիւթիւն
Վալիէպը սօլաշար՝ օնլարըն
ճէմփյէթ եէրլէրինտէ էօյրէտիր

լէր՝ իպթիտատէն պէրու Խորա-
յէլին ճիւմէ սըպթլարը արա-
սընա տաղըլմըլալարըր , քի օն-
լարա ՎլաՏըն նօմսոււնու թա-
լլմ էթսիլլէր . վէ շիւպՏէ եօգ
տուր քի , օնլար պունու իալ-
գը պիր նիզամ ու թէրթիպ
իւզըէ պիր եէրէ ճէմ՝ էտէրէք՝
էտէրլէր իտի : շէմ տալի պու-
լոյօրուղ քի , փէյղամպէրլէր
մէտրէսէսինտէ ՎլաՏա Տամտ
ու սէնա իլաՏիլլէրի օգունու-
րուտու . վէ պու ի պատէթէ՝
օլ մէտրէսէլէրտէն օլմայան ա-
խէր քիմնէլէր տալի իլՏագ օ-
լա պիլիլլէր իտի : Ս թափ . Ժ .
5 — 11 . Ժ . 20 : Վէ կէօ-
րիւնիւյօր քի , օն սըպթըն Վա-
լիթ էվինէ ա՛սը օլմալէրինտէն
վէ Ղեիլիլլէրին օնլարըն արա-
սընտան կիթմէլէրինտէն սօնկ-
րա , տինտար օլան քիմնէլէր
շաբթ վէ այպաշը կիւնլէրին-
տէ՝ ի պատէթ իչիւն փէյղամ-
պէրլէրէ վարմաղա ա՛տէթ էթ-
միլլէր իտի : Գ թափ . Գ . 23 :
շէմ Սափ . 2Գ . 8 տէն տալի
պէլի տիր քի , Սինակոկլար՝
եախօտ ի պատէթ իչիւն պիւ
կէօնա ճէփյէթ եէրլէրի օլ
մէմլէքէթլին Տէր թարափընտա
Խաբիլոն եէսիրլիլիտէն էվվէլ
մէվճիւտ պուլունուրլար իտի :
շէր նասըլ իսէ պունու պիլի-
րիլ քի , սօնկրալարտա՝ վէ ա՛-
լէլխուսուս Մակաբայէցիլլէր զէ-

իտի, վէ փատիշա Տըղըն միւժ-
տէսինի վա՛ղ էտէր իտի, հէմ

մանընտա օնլար հէր եէրտէ
պուրունուրլարրաը : (Նլար)՝ ով-
սեփոստան՝ Եֆէնտիմիդեն կէլ-
մէսինաէն չօգ էվկէլ մէվճիւտ
իմիշ կիսի զէբր օլունուրլար :
(Նլար)՝ օն քիշի պիր մաճալտէ
պուրունուպ՝ պու խուսուստա
իթթիֆագ էթտիքլէրի վէ մա-
սարուֆունու չէքմէյէ բազի օլ-
տուգլէրի թաղտիրաէ , օլ մա-
ճալտէ պիր Մինակոկ պինա է-
տէպիլիլիլէր իտի . վէ պիր ա-
տէմէ՝ քէնտիսի պիւթիւն մա-
սարուֆունու չէքէրէք պիր Մի-
նակոկ պինա էթմէք՝ ա՛ղիմ
տինտարլոգ սայրլըրաը : Գ . Գ .
Է . 5 : Ծէման իլէ օնլար օ
գատաք չօղալըլարրաը քի ,
տէնիյօր քի՝ սալթ Երուսաղէմ
տէ տէօրթ եիւղ սէքսէն Մի-
նակոկլար վարրաը : Կէօրիւնիւ-
յօր քի օրատա հէր պիր էս-
նաֆըն քէնտիսին մաստուս պիր
Մինակոկու վարրաը : Գ . Գ .
Զ . 9 :

Մինակոկուն ի՛պատէթ խըղ-
մէթլէրի՝ քեսհինլէրէ մաստուս
տէյիլիտի . իլա հէր իլմի իլէ
քէնտիսինի պու խըղմէթէ գա-
տիր էթմիլ օլան քիսնէ՝ հէր
հանկը սըպթտան օլուրսա օլ-
տուն՝ ի՛պատէթտէ գուլազուղ
օլա պիլիլի իտի : Ի՛պատէթ
տուա՛տան վէ Լ՛ղիլ Կ՛իթապ-
լարը օգումագ վէ օնլարըն իւ-
ղէրինէ թէֆսիր վէրմէք՝ եա-
լսօս վա՛ղ վէրմէքտէն ի՛պա-

խաղտա հէր խաթմալըղ վէ
հէր զայի՛Քիլիի սաղալաըր իտի :

րէթ իտի : Մինակոկուն մէմուր-
լէրի՝ քէնտիլէրտէն սէշիլիլ իւ-
տի . վէ հէր պիր Մինակոկ քէն-
տի պաշընա օլուպ՝ ախէրլէրինէ
պաղըր տէյիլիլտի : Գու մէմուր-
լէրին պիլիլինէ՝ ճէմիլէթ պաշը
տէնիլի իտի : Մ . Գ . Ե . 22 .
35 , 36 . 38 : Գ . Գ . Ը . 49 :
Ժ . Գ . 14 : Գ . Գ . Ժ . 15 :
Ժ . Ը . 8 . 17 : Պիրինէ տախի
խըղմէթքէար տէնիլի իտի : Գ . Գ .
Գ . 20 : Լէմ տախի կէօնա
կէօն մասյաճաթ ու իշլէրի կէօր-
մէք իչիւն նազիլլէր տախի վար-
րաը : Գու մէմուրլէրին սայր-
աը վէ խըղմէթլէրի՝ վագթ ու
ճալէ կէօրէ Փարգը իտիլէր :
Լէր պիր Մինակոկտա՝ խաղըն
իւղէրինտէ օթուրաճագ իքքէմ-
լէլէր՝ դանտիլլէր վէ էշեայը
սագլայաճագ օտալար՝ հէմ տա-
խի պիրէր մէմպէր (աճ-
պիոն)՝ վէ նօժօս քիթապընը
խըֆղ էաէճէք պիր սանտղգ
վարրաը : ( ) թուրաճագ պաշ
եէրլէր (Մ . Գ . Ե . 6)՝ մէմ-
պէրէ էն եազըն օլանլար իտի :
Մովսէսին պէշ քիթապլարը՝
վէ փէյղամպէրլէրտէն պիր միգ-
տարի (Գ . Գ . Ժ . 27 : Ժ . Ե .
21)՝ սէնէտէ պիր տէֆա՝ օգու-
նուպ տէվը օլունուրուտու : Լ՛-
տէթ պու իտի քի , օգույան ա-
յադաա տուրուրուտու , վէ թէֆ-
սիր ու նասիճաթ վէրէն օթու-
րուրուտու . վէ Եֆէնտիմիլ
Կաղարէթտէ պու ա՛տէթէ կէօ-

24 Ս է օնուն խապերի պիւ-
թիւն Սիւրիայա եայլտը . վէ

րէ ա՛մէլ էլլէտի : Ղ ու Կ . Գ .
16 . 20 : Պունճիլէյին՝ խալգա
սէջլէրքէն օթուրտու : Ս աթի .
Ե . 1 : ԺԳ . 1 , 2 : Սինակո-
կուն սուա՛լէրի՝ ի՛ պատէթտէ
գուլաղուզ օլան քիմնէտէն սու-
նուլուրուտու : ԹէՖսիբ եախօտ
վա՛զը տախի օ՛ եախօտ եինէ
օնուն Թէքլիֆի իլէ հաղըր պու-
լունանլարտան ախեր պիր ա՛լլւմ
քիմնէ վէրիր խի : Լ շֆէնտիմիզ
վէ օնուն շայիրտլէրի՛ քէնտի
միլէթլէրինէ սէջլէշմէքտէ՛ չօգ
տէՖա՛ պու ա՛տէթտէն իլէրի
կէլէն Փուրսաթը էյի գուլան-
սըլար : Ս աթի . ԺԳ . 54 :
Ս աթի . Ս . 39 : 2 : Ղ ու Կ .
Գ . 16 — 20 . 44 : ԺԳ . 10 :
Յի . ԺԸ . 20 : Ղ աթ . Թ .
20 : ԺԳ . 5 . 15 . 44 : ԺԳ .
1 . 21 : ԺԵ . 1 — 4 . 10 — 12 .
17 : ԺԸ . 4 . 26 : ԺԹ . 8 :

Կէօրիւնիւր քի, Սինակոկ-
լարը՝ շերաա՛թ կէօրմէք իչիւն
մէհքէմէլէր կիպի տախի գուլ-
լանրըրլարտը . վէ օգուրուզ
քի, օրատա առտէմէր տէջիւլ-
տիւլէր : Ս աթի . Ժ . 17 : ԻԳ .
34 : Ս աթի . ԺԳ . 9 : Ղ աթ .
ԻԲ . 19 : ԻԶ . 11 : — էէր
եաթաւուլէ վէ կեր շայի՛ Ֆիլ-
յի աալաբըրըր : Պու խապա-
լըգլար վէ մա՛րազլար՝ շէտիս
օլտուն՝ երլլանմըշ օլտուն՝ վէ
ինսանլարն օնկուլմազ տէտիք-
լէրի օլտուն , օ՛ հէփիսինի տէՖի
էտեր խտի , վէ պիլա Ֆէրզ

օնա կէօնակէօն խապալըգլար
վէ իսքէնճէլէր իլէ ԹուԹուլմուշ-

խապալարա շիֆա վէրիր խտի :
Պիր Թէք սէօզ՝ ազաճրգ սօ-
գանմազ՝ Թէքմիլ սաղլըզ վէր-
մէյէ քիֆայէթ էտերիտի : Լ շ-
լահանի գուլվէթին պու ա՛ճա-
յըպ պէյան օլունմասը՝ օնուն
Թա՛լիմաթընա պիր տիգգաթ
ճէլպ էթմէյէ՛ վէ օնուն կէլմէ-
սինին մերհամէթբեանի՛ վէ ի՛-
նայէթտէն ի՛ պարէթ օլան մէ-
րամընը պէյան էթմէյէ միւ-
նասիպ խտի :

24 . Ս աթի : Պու պիր փէք
պէջիւք մէմէքբէթ խտի : Ս էմին
էն քիւչիւք օղու Լ րամտան՝
պու տիյարըն ատընա Լ րամ՝
տէնիլտի : Չիւնքի պունուն էվ-
լատլարը՝ կիւն սօղուտունա սօղ-
րու Ֆէրաթը րոմաղը իլէ՛ կիւն-
պաթըրընա սօղրու Լ գ տէնիզին
մապէյիսինտէ օլան կէնիշ վէ
պէջիւք մէմէքբէթտէ սաթին օ-
լան պիր չօգ միլէթլէրին վէ գա-
պիլէլէրին պապալարը օլմուշար
խտի : Լ շֆէնտիմիզին վապթըն-
տա՛ Սիւրիա ատը իլէ անկաշը-
լան մէմէքբէթին սահիհան հու-
տուտունու անկամասը գօլայ պիր
իշ տէյիլ տիր : Լ աքին պու
մա՛լլւմ տիւր քի՛ Պաղեստի-
նին փօրեսա թարաֆընա՛ վէ
կիլիկիանըն գըպլէ թարաֆը-
նա սօղրու օլան տիյար խտի :
Պ ուկաստան էջրէնիլիզ քի
(Բ . 2) պունուն վալիսի կիւ-
րենիոս խտի : Ե իմաի Սիւրիա
տէնիլէն մէմէքբէթ՝ Պաղեստինի

լարը վէ ճիննիւէրի վէ թուծա-
լողալարը վէ քեօթրիւմէրի՝

ի չինէ արմը տըր : — (Նոան Խո-
ղեթի պե-նի-ն Սե-րեայ տայլարը :
Վաշիլեանըն պիր թարաֆը՝
Սիրիա սինօրունա տայանըր ի-
տի , վէ Վ-րիստոսուն՝ պունճի-
լէյին աճայըպ միւճիւզաթլար
իշէմէսի գուվվէթինին նամը՝
թապիաթը իլէ պիւթիւն օլ
սէմթլէրէ եայլըաճաղը՝ վէ թա-
պիաթը իլէ ճիւմէսինին՝ կերէք
կէնճիւլէրին կերէք իխթիարլարըն՝
գէնկինլէրին վէ կերէք Փուգա-
րալարըն սէսյէշէճէյի մատտէ
օլաճաղը աշիքեար տըր : — Կէօն
կէօն Խաթալաթլար : Մէսէլա՝
քէօրլիւք՝ Տիւմնա՝ ըսթըսգա՝
իսհալ՝ վէրէմ՝ ճիւտամ՝ սարա՝
քէօթրիւմ՝ չարիբըմագ՝ թօփալ-
լեզ վէ պունուն կիպի սայիր
մա՛րաղար : — Ո՞րն էր : Ը Ե-
թանա՝ օլ գէմանտէ ինսանլարըն
թէնլէրի վէ ճանլարը իւգէրինէ
ա՛գիւմ գուվվէթի օլմաղա միւ-
սա՛տէ օլմուշուտու . վէ ծնուն
գապթ էթմիշ իտիյի քիմնէնին
գուվվէթ ու հարաքէթլէրինի
թէքմիլէն իսթէտիյի կիպի գուլ-
լանըրտը . վէ ծնլարը չօգ քէր-
րէ՝ քէնաի գօնշուլարընա հիյ-
պէթլու՝ վէ քէնտի է՛օմիւրլէ-
րինի քէնտիլէրինէ ա՛ղապ ու
էգիյէթտէն ի՛պարէթ էտիպ՝ օն-
լարտա մերագ՝ աիվանէլըք վէ
սարա կիպի խասթալըզ ու մա-
րաղար հասըլ էտէրիտի : Կէօ-
րիւնիյօր քի , օնա օ ղէման պու
գուվվէթէ ա՛տէթտէն խարիճ

հէփ ի՛լլէթլի օլանլարը կէթի-
րիլլէր իտի , վէ ծնլարա շիֆա

պիր տէրէճէտէ մալիք օլմաղա
պունսուն իչիւն միւսա՛տէ օլմուշ-
իտի քի , Վ-րիստոսուն խէլար
տահա աշիքեար վէ տահա ար-
ղուլու կէօրիւնսիւն . հէմ աշի-
քեարէ պէյան օլունսուն քի ,
օ պու տիւնեայէ շէյթանըն ա՛-
մէլլէրինի պօզմաղա կէլտի , վէ
պիլի «նաիաք ըուհուն» գուվ-
վէթինտէն՝ օլ հիյպէթլու գուվ-
վէթինտէն վէ փատիշահլըղըն-
տան վէ հիւքմ ու թէսիրինտէն
թէքմիլէն գուլթարմաղա գատիր
տիր : — Թաթալաթլար : Կու-
պիր մա՛րաղա վէրիլմիշ պիր իսիմ
իտի քի , օլ մարալ այըն տօզմա-
սընտան եա էքսիլմէսինտէն հա-
սըլ օլուր զանն օլունուրուտու :
Ինճիլլէրտէ պու մա՛րաղ իլէ
գիքը օլունմուշ տէրտլի՝ եալը-
նըլ Մարի . Թէ . 14 տէ պու-
լունույօր . վէ օրատա պու խաս-
թալըք՝ սարայէ պէնկղէր պիր
մարաղ կէօրիւնիյօր : Կու՛
ճիննիլ տէրտի տախի իտի : Մարի .
Թ . 16—26 : Կու՛ . Թ . 38—
42 : — Ինթօրիւմէր : Իշպու ա-
լէստէվն քէօթրիւմ իսմի իլէ
տամա ի՛լլէթին տիւրլիւ տիր-
լիւ շէքիլլէրի անկաշըլա պիլլըր :
Մէսէլա , 1 . Տամանըն պիւ-
թիւն վիւճիւտիւ վուրուպ խաս-
թալը թէքմիլ քէօթրիւմ էթ-
մէսի : 2 . Ինսանըն եալընըզ
պիր եանընը թէփէտէն թըրնա-
ղա գատար վուրումսը . քի պու՛
օլ ի՛լլէթին էն չօգ վուգու պուլ-

Քերիւր իտի :

25 Ա է Գալիլեատան Տէմ
Պեկապօլիստէն վէ Երուսա-
ղէմտէն Տէմ Եւհոնտիսթան-

տուղու շէքլի իտի : 3. Ա իւճիւ-
տիւ պօղապտան աշաղասընը վուր-
մասը : 4. Ա իւճիւտիւն պիր ա-
զասընը վուրմասը . քի պու փէք
ԹէՏըքէլի պիր մա'րազ իտի :
Պու ի'լէթտէն պիր ատէմին է-
լի եա պյազը՝ եախօտ պիր ա-
խէր ա'զասը վուրուլտուղու վա-
գըթ՝ Տէման պուլունտուղու կի-
պի գալըր : Մէսէլա էյէր էլի
ուզանմըլ օլտուղու ղէման վու-
րուլուրսա , օնու արթըգ կէրի
շէքէմէղ . վէ էյէր ուզանմըլ
տէյիլ իսէ , օնու արթըգ ուզա-
տամազ : Ա է օլ վուրուլմուշ
օլան ա'զա քիւշիւլմիւշ վէ գու-
րումուշ կիպի կէօրիւնիւր : Ա է
պունուն իշիւն գո'րո'մուշ էլ
տէնիլիւր : Մարի . Ժ. Բ. 10 —
13 : 5. Ա իւճիւտ Թութուլմա-
պընը տախի անկըայա պիլիւրիզ
քի , պու՝ փէք քօրդուլու պիր
ի'լէթտիւր : Ե'զալար պու ի'լ-
էթտէն Թութուլտուլարը ղէ-
ման , քիւլէյէն գըմըլտանմաղ
գալըրլար . վէ օլ քիմնէնին
Տալի՝ իսքէնձէ ա'զապընը շէ-
քէն քիմնէլէր կիպի տիր : ԻՏ-
Թիմալ քի՝ էիւզպաշընըն խըզ-
ձէթեարը (Մարի . Ը . 6 :
Ղուկ . Է . 2) պու ի'լէթտէն
խասթա իտի : — Ա է ժնար
շէֆ՝ Վեիւ իտի : Օնլարը սա-
զալարը ըտը : Վէ՝ մէրՏամէթ-

տան վէ Օրդանանըն էօ-
Թէ եազասընտան օնուն ար-
տընձա չօգ դալապալըգ կիթ-
տի :

քեանի միւճիւլգթլէր՝ նէ՝ ա-
ճալըպ շիֆ ալէր : Օնլարըն Տիւ
պիրիսի՝ մա'րազը շիֆա պա-
պընտա Տէր նէ գատար իւմիտ-
տէն խարիճ իտի իսէտէ՝ պօշ
տէօնմիւշ տէյիլ իտի : Իմօի
Քրիստոստան քէնտի վիւճիւտ-
լէրինէ շիֆա ալմագ իշիւն էթ-
րաֆ մէմէքէթլէրտէն կէլէն նէ-
չէ օնպիւնէրձէ քիմնէլէրտէն
պիրազը՝ քէնտի ճանլարընըն
սէլամէթ ու խէլասընը տախի
պուլտուգլարընը՝ օլ Փագիր
Աիւրիալըլարըն պա'զըսը Վէե-
ման (Գ թագ . Ե . 1 — 15)
կիպի՝ Քրիստոսա վիւճիւտէ-
րի սաղալմագ իշիւն վարմըլար
իքէն՝ ԵլլաՏա տէօնիւպ խէլաս
պուլտուգլարընը ումմաղա սէ-
պէպիմիզ եօ'գմու :

25. Պեկապօլիս : Պու Օրդ-
դանանըն էօթէ եազասընտա
կիւնտօղուտէնա աօղըու՝ Մա-
նասէնին եարըսըպթընըն Թօի-
րաղընտա օն շէՏրտէն ի'պարէթ
պիր տիյար իտի . նիձէ քի պու
Եունանի իսմինին մա'նասը պէ-
յան էտէր : — Երթընա լէ
էալուրուլէ ինիտի : Մարի . Ե .
1 : Ը . 1 : Ժ. Բ. 15 : Ժ. Բ. 2 :
Մարի . Գ . 7 , 8 . 20 : Ղուկ .
2 . 17 . 19 : — Երթընա ինիտի :
Լարին էյվաՏ՝ օնլարըն չօղու-
նուն վարմասը՝ սալթ էքմէլէր

Պ Ա Պ Ե

1 Ղ է գալապալըզ կէօրտիւք-տէ՛ տաղա չըգտը . վէ քէնտիսի

վէ պալըզար իչինն (Յովն . Զ . 26) իտի : (Նլար՝ օնուն տինն-եազին նիյմէթէրինի գապուլ էթտիլէր . լաքին օնլար՝ հէր պիր գէմանտէ ինսան գրամընըն էքսէրիսի կիպի՛ օնուն էն էյի օլան ըուհանի պախշիչէրինի ըէտտ էթտիլէր : (Նլար օնուն էլլէրի տօլու օլուպ՝ մախտուսէն ճապա վէրմէյէ կէլմիշ իտիյի էպէտի պէրէքէթլէրի խօր կէօր-տիւլէր . վէ քէնտի կիւնահալա-րը իչինտէ էօլտիւլէր : Լ՛ճվահ՛ օնլար քեաշքի ա՛լիմ վէ ա՛-րըլը օլալարըտը :

1. Գալապալըզը : Պու գա-լապալըզ՝ պունտան իլէրիքի պապըն սօնկ խանէսինտէ զիքր օլունմուշ պուլտուղումուղ գա-լապալըզ տըր : — Տաղա չըգտը : ( ) Գալիլէանըն Սինակոկա-րընտա վա՛ղ էթմիշ իտի : Լա-քին շիմտի օնուն եանընա ճէմ՝ օլան խալքըն պէօյիւք ճէմիյէ-թի՛ հիչ պիր Սինակոկա սըղա-մազըտը : — Օնուրուննա : թահ-մին օլունա պիլիր քի , օ՛ երիւք-սէքճէ պիր եէր սէչմիշ օլմա-լը . քի օրատա օթուրուպ գա-լապալըզա ըահաթ սէօյիլէյէ պիլ-սին : Եէհուտի խօճալարը թա՛-լիմ վէրտիլէրի զէման՝ ա՛լէսսէ-վիյէ օթուրուրարտը : Մաթի . Դ . 23 շէրհինէ պագ : Է՛մ տախի՛ Ղ . 1 . Դ . 20 : Յովն . Ը . 2 : Գաթ . Ժ . 13 : —

օթուրունճա՛ շայիրտլէրի օնուն եանընա կէլտիլէր :

2 Ղ է աղզընը աջըպ՛ օնլարա

Եւրոպէրէ : (Նուն՝ տայիմա պէրապէրինճէ օլմաղա չաղըր-տըղը քիմնէլէր հէմ՝ օնլարըն տօսթլարը՝ թապիա՛թը իլէ օնա էն եազըն օթուրանլար ըտը . վէ պապիլէրի տահա ուղագ : (Նուն վա՛ղզընը պիր զէման տինկէլիպ օնուն արտընճա վա-րանլարա՛ ճիւմիլէսի Վրիսթիան տէյիլէր իտի իսէ տէ , (Յովն . Զ . 65 ,) օլ զէմանտէ օնուն շայիրտլէրի տէնիր իտի :

2. Եւրոպէրէ : Պու թա՛-պիր՝ կէօրիւնիւյօր քի , օնուն սէօյիլէմէսինին մախտուս թարղ ու ուտուլինի՛ վէ վէրտիլի նա-սիհաթլէրին իգթիղասընը պէ-յան էտէյօր : “ Վեաթիպլէր վէ Փարիսեցիլէր՝ Մովսէսին սէտիրինտէ օթուրսունլար ” . լաքին Վրիսթիան թա՛լիմի էօյ-րէնմէյէ իսթէյէնլէր՝ էյէր իգ-թիղա էտէրսէ՛ տաղա կիտիպ՝ Եւրահըն սէվկիւլիւ (Ղղու իլէ պէրապէր գայալարըն իւզէրին-տէ օթուրսունլար : — Օնլարա էօյրէտէրէ : Եւրէտէրէք : Պուն-տան իլէրքի պապտա կէօրտիւք քի , գալապալըզ՝ մա՛րապլար վէ իլլէթլէրինտէն խէլաս պուլ-մագ իչինն օնուն էթրաֆընը ալմըշար ըտը : Պուրատա օնու պուլույօրուղ քի , օնլարա քէն-տի էթրաֆընտա էօյրէնմէք ի-չինն թօփլանմաղա պիր Փուր-սաթ վէրիյօր : Պիր թէք աճը

էջրէտէրէք տէր իտի՛

ի՛լաճ վերմէգտէն եա պիր եա-
 րայա վէ պէրէյէ պիր նէշթէր
 վուրմաղտան օնլարըն հէփմա՛-
 րաղլարընա վէ տէրտլէրինէ հէր
 նէ գատար աղըր վէ շէտիտ իտի
 իսէլէրտէ՛ տէրման վէրիպ օն-
 լարա պունճիլէյին թէքմիլ շի-
 ֆա վէրմէյէ գատիր օլան պիր
 քիմնէնին՝ Մեսիա փատիշահ
 տէյիւ իսթիգպալինէ վարմագա
 հազըրլանմըշ օլտուգլարը աշի-
 քեար տըր : Լաքին օնուն փա-
 տիշահըլը խուսուսուսուտա օն-
 լարըն զի՛ւիւմէրի պիւթիւն
 պիւթիւնէ եանըրշ իտի՛ վէ
 շիմտի օ՛ օնլարա ըեսմէն պիր
 իսթապը իլէ՛ պու պապտէ օն-
 լարը սօղըուլթմաղա վարըյօր :
 Իշ պու իսթամըն մէֆհուսու
 պիգէ՛ Ղու՛ . 2. 20 — 49 տէ
 տախի վէրիլէյօր . վէ վիէք իհ-
 թիմալ տըր քի , օնուն պա՛ղը
 փարչալարը՛ սայիր վագթլարտա
 տախի սէջլէնմիշէր տիր :

3. 'Աէ՛ մութու : Լաքի Մ՛հտ
 գօրգու վէրիճի պիր լա՛նէթ ի-
 լէ թէքմիլ օյույօր (Մաղ . Դ .
 6) . Լաքին Լէնի Մ՛հտ՛ պէ-
 ըէքէթլէր թագրիրէտէրէք պաշ-
 լայօր : — Բոհոս ֆաթիլէրէ :
 Տիւնեա՛ նէ մութու զէնկին-
 լէրէ տէր : Լէհուսիլէրին ում-
 տուգլարը պու իտի քի , Մե-
 սիանըն վագթլանտա հէփիսի
 զէնկին օլաճագլար : Ըիմաի
 պու գալսպալըք օնուն արտըն-
 ճա պունուն իջիւն կիտէյօր
 քի , օ՛ օնլարըն հէփ ճիսմանի

3 'Աէ՛ մութու ըուհտա Փա-

մուհթաճըգլարընը տէֆ՛ էյլէ-
 սին : Լաքին օ՛ աղլընը աչըպ՛
 թագրիր էտէյօր քի , օնուն
 փատիշահըլընըն սա՛ատէթու
 զաթլարը՛ "ըուհտա Փագիր" օ-
 լանլար տըր : Տէյիլ մութուգա
 պու տիւնեա էհվալինտէ Փա-
 գիր օլանլար , էյէրչի օնլարըն
 հալիֆիլ վագի՛ ըուպարէն տա-
 հա սա՛ատէթու իսէ տէ . շիւն
 քի՛ կէջիւն փատիշահըլընա
 կիրմէյէ տայիր օնլարըն զէնկին-
 լէրտէն տահա զիյատէ գօլայ-
 լըգլարը վար : Պաք Մաթի .
 ԺԹ . 23, 24 շէրհինէ : Ղու՛ .
 ԺԸ . 24 : Յա՛ . Բ . 5 : Հէմ
 տախի տէնմիշ տիր քի , միւթ-
 տէ՛ Փագիրլէրէ վա՛ղ օլունու-
 յօր : Մաթի . ԺԱ . 5 : Ղու՛ .
 Դ . 18 : Հէմ փէյղամպէրլէր-
 տէն իապէր վէրիլմիշ տիր քի ,
 Մեսիա Փագիրլէրէ վա՛ղ էտէ-
 ճէք տիր : Եսայ . ԿԱ . 1 : Փա-
 գիրլէք վէ սըգընթը էջլէ պիր
 հալ տըր քի , Փիլ վագի՛ էք-
 սերի օնտա պուլունանլար Խն-
 ճիլին միւթտէսինի տինկլէմէյէ
 վէ տինին թէսէլիլէրինի արա-
 մաղա էն հազըր քիմնէլէր տիր :
 Լաքին պու ճիւմէ իլէ պու
 սընըֆտան չօգ քիմնէլէր պու-
 լունուր քի , սա՛ատէթու վէ
 մութու օլաճագլարը եերինէ՛
 մէլո՛ւն տուրլար : (Նլար սա-
 պըրըլ մաղըուր՛ քիւֆիւրպաղ՛
 եարամաղ՛ հիլէքեար՛ ըէզիլ
 վէ սաա՛տէթու օլմագտան փէք
 ուղագ գալըրլար : Աէ՛ օ պիր

գիրքէ, զիրա կեօքէրին փա-
տիշաՏըզը օնլարն տըր :

Թարափտան զենկինլէրտէ չօգ-
լար պուլունուր քի, ալչադ կեօ-
նիւլիւ վէ ա՛ղիզ վէ սաա՛տէթ-
լու օլա պիւրլէր : “ Բուհտա
Փագիր” օլմագ՝ քէնտիմիզ հագ-
գընտա պիր էտնա ըէյիմիզ օլ-
մագ՝ եա՛նի քէնտիմիզի ալչագ-
տան սայմագ տըր : ‘Ե՛ տէրէ-
ճէ ֓ագիր՝ մուհթաճ՝ Թօփ-
րագտան եափըմը՝ կիւնահ-
քեար վէ լյարգարզ օլտուղու-
մուղու պիւմէք տիր : Պէյիւք
կիւնահքեարլար՝ ա՛ղիզիքտէն
վէ ի՛լմտէն վէ ա՛տալէթտէն վէ
հէր պիր գուվվէթտէն չըփլագ՝
մուրտար՝ գապահաթը՝ ա՛ղա-
պէ հիւքմ օլունմու՝ հէր շէյե
մուհթաճ պիշարէլէր՝ պօրճ ի-
չինտէ պաթմըլ վէ էօտէմէյե
հիչ պիր գուտրէթլէրի վէ վէ-
րէճէք շէյէրի օլմայան սէֆիլ-
լէր օլտուղումուղու եիւրէքտէն
տոյմագ տըր : (Ո) կիւմիւք-
ճիւնիւն քէնտի նէֆսի հագ-
գընտա զիւի՛միւ պու իտի :
Պ՛՛՛. ժԸ. 13, 14 : Պ՛ուի-
թին տախի ԾԱինճի Սաղմոսու
եաղտըզ վագըթ քէնտի նէֆսի
հագգընտա զիւի՛միւ պու իտի :
Յօք (ԽԲ. 6 տա) վէ Յովսիա
փատիշահ (Բ Մ՛՛. 27)
տախի կէօրիւնտիյիւ կիպի
քէնտի նէֆսիլէրի հագգընտա
պու զիւի՛մտէ իտիլէր : Իշպու
աշաղաքի խանէլէրտէ տախի պու
րուհ Փագիրլէյի պէյան օլու-
նույօր : Պ՛՛՛. ԻԶ. 40 — 42 :

4 ‘Ե՛ մութլու եաա չէքէնլէ-
րէ, զիրա օնլար թէսէլի պու-

Ս՛՛՛. ԼԳ. 18 : ԾԱ. 17 : Լ-
՛՛՛. ժԶ. 19 : ԻԲ. 23 : Ե-
՛՛՛. ԾԵ. 15 : ԿԱ. 1 : ԿԶ. 2 :
Երէ՛. ԼԱ. 18 — 20 : Ս՛՛՛. ԹԱ.
25 : ԺԸ. 1 — 3 : Պ՛՛՛. Գ.
18 : Զ. 20 : ԺԸ. 14 :
Յ՛՛՛. Ա. 9, 10 : Գ. 9, 10 :
Պ՛՛՛. ԺԸ. 11, 12 տէ զիքր
օլունան Փարիսեցի ըուհտա Փա-
գիր տէյիլտի. վէ Յայր. Գ.
17, 18 տէ զիքր օլունան Լ՛ա-
ւոգիկիլէր տախի տէյիլէր
իտի : — Կեօտիլէն փատիշաՏըզ
օնլարն տըր : (Ո)լար օնու շալ-
լըղըլա գապուլ էտէրլէր . վէ
օլ փատիշաՏըզն հէփ իւմիւտ-
լէրի վէ շալլըգարը վէ իլլէթ-
լէրի վէ ըահաթլըգարը վէ նի՛-
մէթլէրի վէ պէրէքէթլէրի՝ է-
պէտէն օնլարն օլաճագար :
4. ‘Ե՛ մութլու եաա չէքէն-
լէրէ : Տիւնեա՝ “ ‘Ե՛ մութլու
էհլի քէյֆ ու կիւլէր օյնար՝
վէ զէվգ ու սէֆա իչինտէ պու-
լունան քիմնէլէրէ” տէր : Լէ-
հուտիլէր՝ Ս՛եսիանըն փատի-
շաՏըզը ալթընտա եալընըզ զի-
յաֆէթ՝ զէվգ ու սէֆա վէ
ճիւմանի շալլըզ մէմիւլ էտէր-
լէր իտի : (՛) օնլարն զիւի՛ւ-
միւնճէ օնլարա տէյիլ սալթ օն
տէօրթ կիւն Սողմոն կիպի պիր
պէյիւք զիյաֆէթ էտէճէք ի-
տի . իլա սէնէնին հէր պիր
կիւնիւնտէ տախի օնլարա եէ-
տիրիպ իչիւրէճէլիտի : Լ՛պին
Ս՛եսիա կէլիպ՝ քէնտիտի՝ “ տէրա

լաճագլար :

սահիպի վէ մա'րազլարա աշնա" (Եւայ. ԾԳ. 3) պիր զաթալըր , վէ " Նէ' մութլու եաս չէքէնլէրէ" սեր : Պուրատա' էլպէթթէ Տէր կէծնա եաս չէքմէք անկլաշլամազ . զիրա " տիննեանըն գասավէթի' էօլիւմ հասիլ էտէր" : Բ Կորնթ. Է. 10 : 2օգ քիմնէլէր վար սըր քի , գասավէթ իչինտէ եիրեքլէրի գաթլըանըր , վէ էօմիւրլէրինի տէրտ ու քէտէր վէ մըրըտանմագ իչինտէ կէչիրլուէր , վէ էլէմ իլէ էօլիւրլէր : Լպքին " Լլաճաճըն իսթէտիլիննէ կէօրէ" պիր եաս չէքմէք վար , քի օատէմի սա'ատէթէ էրմէյէ հազըրլար : Բ Կորնթ. Է. 9 , 10 : Պիլ կիւնաճքեարլարըլ . վէ պունուն իչինն գասավէթ չէքմէլիլիլ : Ե՛է հուտիլէր' թէվպէյէ վէ խէլասէ կէթիրմէք իչինն օնլարըն իւզէրիննէ Լ'զեղ Բուճ տէօքիւլտիլիլիլ գէման' եաս չէքէճէքլէր : Օւտ . ԺԲ. 10 — 14 : Դաւիթ' քէնտի կիւնաճլարը իչինն եաս չէքտիլիլիլ գէման' Լլաճ օնա թէսէլլի վէրտի : Պետրոս եաս չէքտիլինտէ Բրիստոս օնա թէսէլլի վէրտի : Պինտէկոստէ կիւնիւնտէ օլ իւչ պին քիլի եաս չէքտիլէրինտէ , էպէտի թէսէլլի ալտըլար : Բրիստոս " կիւնաճքեարլարը թէվպէյէ տա'վէթէթմէյէ կէլտի" : Լպքին քէնտի կիւնաճլարընտան թէվպէէտէն Տէր քիմնէ' օ եաս չէ-

Յ Նէ' մութլու մաճճուպլարա ,

քէր . վէ պունճիլէլին եաս չէքէնլէրին ճիւմլէսիննէ' նէ մութլու տէնմիշ տիր : (Նլարըն կէօզ եաշլէրի վէ աճ ու զարլէրի' շիմտի պիլէ պիր Ֆէրասլըգ վէ շազլըգ իլէ գարըշըգ սըրլար : (Նլար' պու տիննեատա պիլէ պիր ա'Ֆլ տույղուտու իլէ' վէ Բրիստոսա ինանանըն հէվի սէլամէթի' իւմիտի վէ շազլըղ իլէ ա'զիւմ թէսէլլի պուլուրլար . վէ ալ վագթըն իչինտէ օլ էպէտի ճէօշղուն թէսէլլի փունկարընա կէլէճէքլէր , վէ օնլարըն եաս չէքմէլէրինին զէմանը էպէտէն թէքմիլ օյաճագ : Պ . 1 . 2 . 21 . 25 : Է . 38 . 50 : Ժ . 2 . 25 : Յ . 14 — 17 : Ի . 4 : Սաղմ . ԼԲ . 3 — 7 : Խ . 1 — 3 : ՃԺ . 2 . 3 — 7 : ՃԺ . 5 , 6 : Ե . 11 , 12 : ԾԷ . 18 : ԿԱ . 3 : ԿԶ . 10 : Ելէի . Բ . 4 : 5 . Մաննուպլարա : (Նտան սօնկրաքի մութլուլուգ մաճճուպլարըն սըր : Ե՛է հուտիլէրին զիւի'ւմիւ պու իտի քի , Մեսիանըն գէմանընտա' օնլար քէնտիպաշլարընըտիւլմանլարընընքինտէն եիւքսէք գալտըրըպ' օնլարտան փէք պէջիւբ պիր ինթիգամ ալաճագլար : Տիւնեա տէր քի , ինթիգամ թաթլը սըր , վէ նէ մութլու օլ քիմսէյէ քի , ախէրլէրտէն կէօրտիլիլ Տէր պիր քէտէրին ինթիգամընը ալըր : Բրիստոս " նէ' մութլու մաճճուպլարա"

զերս օնլար եւրի միրաս ալա-

ճագլար :

տէր : Ալլահ "ինժիգամ պէ-
 նիմ տիր ճէգալը պէն վէրի-
 ըիմ" (Ալ-Բ. Ժ. 19) տէր :
 Աէր պիր ա'գըլը պուպա տա-
 խի չօճուգլարընա պէօյլէ տէր ,
 Տէօյմէք պանա մախուս տուր ,
 սիզ տէօյէմէզսինիզ : Մ'աՏ-
 ճուպուգ' ախէրլէրտէն պիզէ
 օլան զարարլարը սապր իլէ շէք-
 մէք տիր : Ալլագլըգ եախօտ
 գօրգազըգ' եա Տագգըմըղըիգ-
 թիզասըզ եէրտէ պրագմագ տէ-
 յիլ տիր . իլա ափանսըզ էօր-
 քէլէնմէնին վէ քէօթիւլիւք
 էթմէնին վէ քէն սագլամանն
 զըտտը տըր : Վրիստոս' քէնտի
 Տագգընն իսթիՏգագընա սա-
 պիթ գատէմ տուրտու : Ալ-Բ.
 Ժ. 23 : Պօղոս' քէնտի Տագ-
 գընը թագրիր էյլէտի : Վրժ .
 Ժ. 37 : Ի. 25 : Վէ պու
 ճիւմլէ իլէ Պօղոս մաՏճուպ ի-
 տի : Օ' էօրքէլէնմէտի . քէօ-
 թիւլիւք էթմէյէ իսթէմէտի .
 քէն սագլամա'տըր : Օ' պիր թէք
 զարարըն էօճիւնիւ ալմագտան'
 պին տանէսինի ա'ֆվ էթմէյէ
 տաՏա չօգ զէյատէ Տագըր ի-
 տի : Ալքին օնուն' նօմօտան
 Տիմայէթ օլունմաղա Տագըր
 վարըտը . վէ պիր իքի քէրրէ
 պու Տագգընը թագրիր էյլէ-
 տի : — Աէրի ճիրա' ալմագլար :
 ՓատիշաՏլար' զապիթլէր' վէ
 ա'լէսսէվէ Տէփ ատէմլէր պու
 ի'թիգատտէ տիրլէր քի , նու-
 Փուզ ու գուտրէթ վէ մալ վէ
 տէվէթ ու իգպալ քէսպ էթ-

մէնին վէ թութմաննն եօլու .
 շէտիտ ինժիգամ' ալմաղըա օն-
 լարա գարըջ սուրանլարըն ճիւմ-
 լէսինէ Տիյպէթլու կէօրիւնմէք
 տիր : Ալքին Վրիստոսուն վա-
 տի պու տուր քի , պու միսիլ-
 լիւ լուՏու ըէտտ էտիպ օնտան
 կէրի տուրանլար' Տըֆլ օլու-
 նաճագլար , ամմա մաղըուրզա-
 լըմլար վէ Փօտուլ զատտարլար'
 վէ էօրքէլի Տէմ սուլՏա եաթ-
 մաղ միզաճըլ' վէ քէնտիլէրին
 սէօղիւնէ գարըջ սէօյլէնտիլի
 թագտիրտէ սապրըզ օլուպ'
 " քէօթիւլիւյէ պէտէլ քէօթիւ-
 լիւք վէ սիթէմէ պէտէլ սի-
 թէմ" տէօնտէրմէյէ Տաղըր օ-
 լան քիմնէլէր' Տէլաք օլաճագ-
 լար : Պունճիլէյի էօրքէլի վէ
 ինժիգամ' ալմաղա սուսամըջ
 օլան Մաուղ փատիշաՏ' ճիւմ-
 լէ էվլատը իլէ Տէլաք օլուու .
 լաքին մաղոււմ վէ Տալիմ' վէ
 սապրը վէ թէՏամիլիլ Տէմ'
 ա'ֆվ էտիճի օլան Վաւիթէ'
 քէնտիստէն սօնկրա էվլատլարը
 իլէ պէրապէր պիր էպէտիա Տա
 իլէ փատիշաՏլըգ վէրիլտի : Վէ
 Տէր կիւն' Տէր կէօնա Տալտէ
 պուլլունան ատէմլէրին պէյնին-
 տէ վուգո' . պուլան կէօրտիւ-
 յիւմիւլ պու տէյիլ' մի տիր
 քի , պիր մաՏճուպ' սապրըլ'
 միւլայըմ' նիգա'տան գա-
 չար աաէմին իշի ըաթմ կիտեր .
 ամմա սապրըզ' զալլաճը նի-
 գալարը վէ ինժիգամը սէվէն
 քիմնէլէր' քէնտիլէրինէ տիւշ-

6 Եւ մութիւն սատազարմաւ ճրգրայ սուսայանլարա, գիրս օն-

ման գաղանքըրս : Պու միգաճ-
տէ օրան պիր քիմնէ՛ վագթընը
միւթէպէր պիր թարիգ իլէ
քէնտի իշինտէ կիւճիւնտէ սարֆ
էտէճէք կէրինէ՛ օնու միւճա-
տէլէրտէ վէ դավղարտա կէ-
չիրրի . վէ էքտէրի՛ էթմէյէ
գուրտուղու իշէրտէ եօրուլուր,
սրգընթըլարա տիւշէր, վէ էն-
ճամը պօշունա չըգար . վէ չօզ
քէրրէ մալընը՝ իթիպարընը՝ ա-
գատըղընը վէ է՛օմիւնիւ պիլէ
դայ էտէր : “ Տինտարըգ՝ հէր
շէյէ ֆայիտէլի տիր . չիւն քի
օնտա՛ շիմտիքի հէմ կէլէճէք էօմ
բիւն վա՛տի վար” : Ա Տէ՛ . Գ .
8 : Առակ . ԺԵ . 1 : ԻԲ . 24,
25 . վէ ԻԵ . 8, 15 ինճիյէ տա-
լի պագ :

1 պրին ‘Կաճապետէրէ՛ օն-
լարըն զիւրիյէթի՛ Քանաան
տիյարընը միրաս ալաճագ տէ-
յիւ վա՛տ օրունմուշուտու : (Օն-
լար՝ պիր չօզ զէման՝ արզու
իլէ օնու ալմաղա պէքէտիլէր :
Օրնը . ԺԵ . 7, 8 : Ալէն ԼԲ .
13 : Բ (Օրն) . Ա . 38 : ԺԶ .
20 : (Օնլար՝ պունա պիր պէօ-
յիւք նի՛մէթ նազարը իլէ պա-
գարլարըտը : Իմտի եէրի՛ եա՛նի
օլ տիյարը միրաս ալմագ՝ պիր
ա՛ղիմ նի՛մէթի՛ վէ պէլէի հէփ
նի՛մէթիւրին եէքիւնիւնիւ պէ-
յան էթմէք զըմնընտա՛ օնլարըն
արասընտա պիր զարպի մէսէլ
օրմուշուտու : Սալ՛ . ԼԷ . 10,
11 : Ասայ . Կ . 21 : Քանա-
ան տիյարը Աէհուտիլէրին ի՛ն-

տինտէ՛ կէօյիւն պիր նիշանէսի՛
հէմ տալի Սեփանըն փատի-
շահլըղընըն ճիւմիէ պէրէքէթ-
լէրինին պիր թէշպիհիտի : Լ-
Ֆէնտիմիլին պուրատա անկլաթ-
մաղա իսթէտիյի պու տուր քի,
մաղումլար քէնտի փատիշահ-
լըղընըն թէպա՛պընտան տըրլար .
վէ կէրէք պու տիւնետէ կէ-
րէք տիրէթտէ օնուն հէփ նի՛-
մէթիլէրինէ վէ պէրէքէթլէրինէ
նայիլ օլաճագլար տըր : Քրիս-
տոս Լ. Ֆէնտիմիլ քէնտիսի՛
մաղում՝ վէ մաճճուպ իտի :
Սալ . ԺԱ . 29 : ԻԱ . 5 :
Օ. ա. Բ . 9 : Ալմ թուտոյ ԺԲ .
3 : Սալ . ԻԵ . 9 : Գալ . Ե .
22 : Ալէն . Գ . 2 : Ալ . Գ . 12 :
Ա Տէ՛ . Զ . 41 : Տէ . Գ . 2 :
Յալ . Ա . 21 : Գ . 13 : Ա Պէ .
Բ . 19 — 23 : Գ . 4 . 15 :

6. Խասապիս : Տէյիլտիւն-
եանըն արատըղը մալ ու դանի-
մէթ վէ շան ու շեօհրէթ վէ
զէվգ ու սէֆայա՛ իլա խէրա-
պն պէրէքէթլէրինէ : Սատա-
գաթ՝ չօզ քէրրէ հէփ բուհանի
պէրէքէթլէր եէրինէ գօնուր :
Սալ՛ . ԻԲ . 5 : Սալ . 9 .
33 : Ա է պիլիմ իշիւն պու պէրէ-
քէթլէր՝ Քրիստոսուն ստատա-
գաթը վասիթաօի իլէ գաղա-
նըմիշլար տըր : Իշպու պէրէ-
քէթլէրի ճան ու տիլտէն ար-
զուլէմէսի՛ օնլարա աճըպպ սու-
սամագ վէ օնլար էլիւն չալըշ-
մագ թէշպիհիլէրի իլէ պէյան
օրմուշոյր : Սալ՛ . ԻԲ . 1, 2 :

Լար սոյաճագլար :

49. 1 : 27. 2 : 3. 2. 26 : — Ընդհանրապէս : Պու՛միւմքիւնիւ մերթէպէ գուվ վէթլու օլան արդույու պէյան էթմէք իշիւն պիր թէշպի՛ճ տիր : Տիւնեա՛ « նէ մուժլու սոյ, մուշլարա՛ » տէր : Եէհուտիլէր իւմիտ էտէրլէր իտի քի, Սե- սիա կէլիպ՛ Տէման զիյաֆէթ- լէր վէ պօլուգ կէթիրէճէք տիր : Միսիա կէլտի, վէ ընլարն իւ- միտլէրինէ մուլպիր՛ տէյիլ թօգլարն՛ իլլա աճըգմըշլարն իւզէրինէ պիր պէրէքէթ օգուր : — Օնլար սոյաճագլար : Աիւնա- ճըն քէթիլիւնիւնիւ Տէփիւի- րէքտէն տոյանլար՛ քէնտիլէրին սատագաթէ մուճթաճ օլմալէրի սէպէպինտէն Տէլաք օլմագտէ օլտուգլարնը պիլիպ՛ ա՛ֆվա վէ էպէտի է՛օմիւրէ արզու չէքէն- լէր՛ վէ աճ Տէմ սուտուգլարն էքմէյի վէ սույու արզուլատրգ- լարը կիպի՛ ըուճանի թա՛ամա Տէփ աճըգ վէ սուտուգլարնը տոյանլար՛ էպէտէն տօ- յաճագլար տրը : Քրիստոսուն Խնճիրինտէ՛ օնուն պէրէքէթլէ- րինի Տէփ արայանլարն ար- զուլարնը էպէտէն սոյուրաճագ զանի նի՛մէթլէր վար : Եսայ. ԾԵ. 4 : ԿԵ. 13 : ԽԹ. 10 : ԻԵ. 6 : ԽԱ. 47, 48 : ԽԴ. 3 : Սաղ. Դ. 6, 7 : ԺԵ. 13 : ԿԳ. 5 : ԿԵ. 4 : ՃԻ. 9 : Երէ. Ե. 1 : Ղ. 1. 5. 53 — 55 : 3. 2. Դ. 14 : 2. 33, 50, 51 : Է. 37, 38 : 3. 1. 46, 47 :

7 Վէ մուժլու մերհամէթի-

7. Մերհամէթիլէրէ : Եէ- հուտիլէրին ումուղու պու ի- տի քի, քէնտի տիւշմանլարնա սէրթ՛ մերհամէթսիլ վէ զալմ օլաճագլար. վէ զիւի՛ւմլէրի պու իտի քի, քէնտիլէրին Սեսի- աւը՛ տիւշմանլարնը սոյագլարը ալթընտա սօգադ շամուրու կի- պի շիյնէյիպ՛ թա պիւթիւն տիւնեպը ալթ էտէնէ դատար գաթի նէֆս վէ խարապըզ վէ պիշարէլը ա՛մլէրի իլէ մէշլու օլանլարտան Տաղլ էտէրէք օն- լարն իւզէրինէ պէրէքէթ օ- գույաճագ տրը : Ապին Քրիս- տոս քէնտի պէրէքէթիւնի պու միսիլիւ քիմնէլէրէ վէրիյօր քի, օնլար՛ ախըրէրինէ պիր քէտէր էտէճէք էախօտ ար- զուլպաճագ վէ կէօքտէն ա- թէշ էնտիրմէյէ (Ղ. 1. Թ. 54) իսթէյէճէք եէրինէ՛ օնլա- ըը աճըլու օնլարա մերհամէթ էտէրլէր : Մերհամէթլէրլէր՛ Ըլ- լաճագէնկղէրլէր : Մերհամէթ՛ օնուն իլք վէ էն մագպուլ սի- ֆաթլէրինին պիրի տիր : Եւնճ ԼԴ. 6 : Պիզիմ կիպի միւճրիւմ՛ կիւնաճ.քիարլարա՛ պիզիմ կիպի պիշարէ՛ էօլիւ.յիւ վէ էպէտի միւսիպէթէ միւպթէլա զաթլա- րա՛ պիզիմ իւզէրիմիզէ Տիւքմի զաղապ թագրիբ էթմէք իշիւն տէյիլ վէ պիրի պիրիմիզէ էթ- տիյիմիլ կիպի՛ պիզի Տապսա վէ էօլիւմէ կէօնտէրմէք իշիւն տէյիլ՛ իլլա պիզիմ պէտէլիմի- զէ քէնտիսի էօլիւպ պիզի ա-

էրէ, զերա օնլար մերհամէթ պուլաճագլար :

Ճրարն վէ խէլաս էթսին տէյիւ քէնտի ( ) զլունու կէօնտէրմէսի իլէ՛ քէնտիսին զայէթ աճալար մերհամէթինի կէօսթէրտի : Ս՝օմրիւմիւզիւն հէր պիր կիւնիւնտէ՛ հէր յա՛ւթընտա՛ հէր պիր տագրգասընտա՛ պիլ լայրդ տէյիլ իքէն՛ Մլահըն մերհամէթինէ նայիլ օլույօրուզ : Պիգիմ՝ ետիմիգտէ պուլունան ճիւմլէ նի՛մէթլէր՝ ճիւմլէ պէրէքէթլէր՛ Մլահըն մերհամէթինին իսպաթլարը տըր : Սմտի Փուգարալարա՛ պիշարէլէրէ՛ միւճրիւմլէրէ վէ ալէլսուսուս քէնտիլէրինէ քէտեր վերմիշ օլանլարա՛ եսխօտ պիր վէճհիլէ քէնտիլէրինէ զըտտ օլանլարա մերհամէթ կէօսթէրէնլէր՛ Մլահա պէնկզէմիշ օլուրլար : Ս՝օրն. Ե. 45 : Տիւնեա գապահաթտան վէ միւսիպէթտէն տօրու տուր. վէ մերհամէթլի օլմաղա հէր կիւն Փուրսաթըմիզ օլուր : — Ս՝երհամէն պուլաճագլար : ( ) նլար սայիր քիմսէլէրի աճրօլար, վէ օնլարը տալի աճըլյանլար օլաճագ : ( ) նլար ա՛ֆվ էտէրլէր՝ վէ օնլարա տալի ա՛ֆվ օլունաճագ : ( ) նլար մերհամէթ կէօսթէրիլէր, վէ մերհամէթի քէնտիլէրի տալի պուլաճագլար : ( ) նլար՝ « Բապպըն ի՛նպէթի՛ էզէլտէն էպէտէտէք » (Ս՝օրն. ճԳ. 17) քէնտի իւղէրլէրինտէ օլան քիմսէլէր տիր : Պուսուն կիպի պիր

8 Վէ մութլու երեքէյի փաքլէրէ, զերա օնլար Մլահը կէօ-

ալիւէագ խուսուսունտա՛ Մլալ Վիթապլարըն պու մահապլէրինտէ տալի սէօյլէնիյօր : Ս՝օրն. Զ. 14, 15 : Ժ. 42 : ԺԸ. 33 — 35 : ԻԵ. 34 — 36 : Բ. 104. ԻԲ. 26 : Յիք ԼԱ. 16 — 22 : Ս՝օրն. ԼԵ. 26 : ԽԱ. 1, 2 : ՔԺԲ. 4, 5. 9 : Մալ. ԺԱ. 17 : ԺԴ. 21 : ԺԹ. 17 : Երայ. ԾԸ. 6 — 12 : Ղա. Գ. 27 : Ս՝օրն. ԺԱ. 25, 26 : Ղա. Զ. 35, 36 : Երէ. Գ. 32 : Ե. 1, 2 : Կր. Գ. 12 : Յի. Գ. 17 :

8. Երեքէյի փաքլէր : Փարիսեցիլէր՛ տիշարըտան պիր թէմիլիք կէօսթէրմէք իտտիալընտա իտիլէր. երեքէրի իսէ Ֆէսատ ու մուրտարըզ իլէ տօլու իտի : Մլահ երեքէյի պագար : Ա. 104. ԺԶ. 7 : Էմ՝ տալի պագ Ս՝օրն. ԻԳ. 25 — 28 : Ա. Ս՝օրն. ԻԹ. 17 — 19 : Ս՝օրն. ԻԴ. 3, 4 : ԾԱ. 6. 10 : ԷԳ. 4 : Մալ. ԻԲ. 11 : Երէ. ԼԶ. 25 — 27 : Ղա. ԺԱ. 17 : ԺԶ. 15 : Ղա. ԺԵ. ԺԵ. 9 : Բ. Կրէն. Ի. 1 : Եր. Թ. 14 : Ժ. 22 : Յի. Գ. 17 : Գ. 8 : Ա. Պէր. Ա. 22 : — Փաքլէրէ՛ Տիւնեալի առէմլէր՛ օլ միսիլիւ քիմէլէրի սա՛ատէթլու սալարլար քի, քէնտիլէրին հէպի Փօտուլ՝ թամաքեար եսխօտ ճիսմանի արզուլէրինի գանտըրմաղա գատիր օլուրլար : Ս՝ է

րէճէքէր :

9 Նէ մուժլու պարըջըդ է-

ճիսմանի Ահհուտիլերին պէք-
լէտիլի պու խտի քի, Մեօխա-
նըն փատիշահըզը էյամընսա
տիւքէնէնզ զէփդ ու սէֆալէրէ
նայիլ օլածագլար : Այնի պու-
նուն կիպի պու կիւնքի կիւն-
տէ՝ Քրիսթիան ատը իլէ ան-
կըլան չօդ քիմսէլէր վար սըր
քի, Քրիսթիան եօրթուլարը-
նը Ֆէնայէ գուլանարադ՝ գանն
էտերլէր քի, քէնտի թէնլէրի-
նին Տէփ Տէփսպէրինի գանարո-
մադ՝ վէ Տէր պիր ճիսմանի սէ-
ֆաւաթէ տալմադա թէքիլ լուխ-
տաթլարը վար, Աքին Քրիս-
տոս պու միսիլիւ քիմսէլէրին
իւզէրինէ պերէքէթ օգույօր քի՝
կիւնսհքեար նէֆսլէրինի եէն-
միշէր, վէ ա՛գըլարը Տէմ մի-
լատըլարը վէ մէշտէպլէրի վար
սըր : — (Սըլը Աւանը կէօրէ-
ճէտէր : Տէյիլ հագիմն հու-
զուրունտա թէօհմէթիլէր կիպի
(Յայ . Ա . 7) իլա պիր է-
ֆէնտինին գուրունա իհսան էթ-
տիլի պիր ի՛զլէթ ու իքրամէ
նայիլ օրմուշար կիպի : Պիր փա-
տիշահըն հուզուրունա չըզմադ
պու տիւնեատա ա՛ղիմ՝ շան ու
ի՛զլէթ սայլըր : Աւան . ԻԲ .
29 : Եփ . Ա . 14 : Փատիշա-
հըն կիւտիւնիւ՝ եալընըլ մու-
սահպլէր վէ օնուն սէփտիլի
քիմսէլէր կէօրէ պիլըր : Հա-
ման՝ փատիշահըն ի՛թիպարըն-
տան տիւշտիլիւ անկաշըլըրը
անտէ՝ օնուն եիւզիւ եօրթիւլ-

տէնլէրէ, պիրա օնլար Աւահըն
օղուլարը չաղըրլաճագլար :

տիւ : Եփ . Է . 8 : Հէմ Սանը .
ԽԳ . 26 : Բ թմագ . Գ . 13 :
ԺԳ . 24 . 28 . 32 յէ տախի
պագ : Պունուն կիպի պուրա-
տա տախի՝ Աւահը կէօրմէք՝ օ-
նուն տօթմու վէ սէփտիլի օլ-
մադ՝ վէ օնուն պիլէսինճէ կէօր-
տէ սաքին օրմադ տէմէր տիր :
Յայ . ԻԲ . 4 : Հէմ Ա կրնն .
ԺԳ . 12 : Կէր . ԺԲ . 14 : Ա
Յօն . Գ . 2 յէ տախի պագ :

9. Պարըլը՝ երէնլէրէ : Ահ-
հուտիլէր պիր Մեօխա կէօզէ-
տիրլէր խտի քի, օնլարա ճէնըսա-
նաւաթընը էօյրէթսին, վէ օն-
լարը ճէնկէ չըգարըպ՝ օնլարա
ինթիգամ ալտըրըն, վէ տիւշ-
մէնլէրինի օնլարա եէնտիրսին,
վէ օնլարա պիր փատիշահըդ
վէրսին : Այլմ՝ պէօյիւք Աղէք-
սանդրոս վէ Նափօթօն կիպի
ա՛ղիմ Փաթիհլէրի՝ էյերչի օն-
լար շան ու շէօհրէթ խրըպարը
սէօդէպինտէն տիւնեայը խա-
րապըդ վէ միհնէթլէր իլէ տօլ-
տուրմուշար խտէ տէ՝ տայիմա
միլէթէպեր վէ սա՛ատէթլու տէ-
լիւ մէտհ էտերէք օնլարա թա՛-
ղիմ էտերլէր : Աքին Քրիս-
տոսուն ախէագ ու մէշրէպի
քիւլ իյէն պւնլարընքինտէն
Փարգլ սըր : ( ) ա՛ղիմ սէլա-
մէթ վէ պարըջըդ էտիճի տիր :
Կէն . Բ . 14 — 16 : ( ) «Ան-
լամէթ Աքպէրի» չաղըլըյօր :
Ասայ . Թ . 5 : Ա է օ՛լ քիմ-
սէլէրէ նէ մուժլու տէյօր քի ,

10 Կէ՛ մուծուռ սատագամի չին զօվարանմըշարա, զիրա

կեօքէրին փատիշահըղը ճնլա-
րն տըր:

նիղար՝ զավղար վէ ճէնք-
էր փեյտա էտեճէքէրի ներ-
տէ՛ ֆամիլեարըն վէ մահա-
լէլէրին՝ քեյ ու շէհրէրին վէ
մէմէքէթլէրին վէ միլէթլէրին
օրթասընտան՝ պու միւսիպէթ-
լէրի տէ՛Փ՝ էթմէյէ ճէհա է-
սէրլէր: Պ ու խուուստա հէր
քէս պիր միգտար՝ վէ մալ ու
էմլաք վէ նուֆուղ սահրպի քիմ-
սէլէր պիր ջօգ իշ կէօրէ պի-
լիլէր: Չօգ քէրրէ՛ իպթիտա-
սընտա տօսթանէ վէ թամլը պիր
թարղ իլէ աղ պիր արայա կիր-
մէք ուլուն վէ գամթի նէֆսէ
սէպէպ օլան աճր մա՛րաղարը
տէ՛Փ՝ էտէ պիլիլ: Պունտան
գամթը՛ նաղար՝ ճիւմիէ ստէմիէր
թապիամթանէ Մլլահա՛ օնուն
կէրէքէրիսնէ վէ նօմնունս
տիւշմէնէր տիր, վէ նէ մութ-
լու օլ քիմսէյէ քի, քէնսիսի
կիպի եարատըմիշ օլան մախ-
լուգամթարտան պա՛ղըլարընը
քէնսի Եարատըճըլարը իլէ պա-
րըլարըմաղա ալէթ օլուր: Լ՛-
լէսսէվի պու մատտէ իւզէրինէ
պագ Սառ՛. ԼԴ. 12—14: ՃԻ. 6,
7: ՃԻԲ. 6—9: Սառի. Թ. 49:
Վարշ. Բ. 26: Նառի. ԹԲ. 48
ԹԴ. 1—7. 17—19 Ա կարնի. Զ.
6—8: Բ կարնի. Ե. 20: ԹԳ. 11:
Վար. Ե. 22: Եթէ. Դ. 1—3:
Փէլէ. Բ. 1—3: Դ. 2: կար. Գ.
13—15: Բ Տէ. Բ. 22—24:
Եթ. ԹԲ. 14: Յալ.

Ա. 19, 20: Գ. 16—18: Գ. 1:
— Ալլահն օղաւարէ աւրը-
լանէլար: Օնլար Ալլահս պէնկ-
ղէրլէր օնլար օնունքի կիպի պիր
յուհ կէօսթ էրիլէր. օնլար օնուն
թասթիլիի թաշըլար. օնլար օ-
նուն ի՛պրէթինէ ուլարլար. օն-
լար օնուն ֆամիլեարնտան տըր-
լար: Օ՛ պարըլըգ ու սէլամէթին
փունկարը տըր: Ա կարնի. ԹԴ.
33: Օ՛ սէլամէթին Մլլահը տըր:
Նառի. ԹԲ. 33: ԹԶ. 20: Նէմ
տէ Փէլէ. Դ. 9: Ա թէ. Ե. 23:
Եթ. ԹԳ. 20: Վ է հէփ
պարըլըգ էտէնլէր՝ օնտան փէք
սէվիլէճէքէր, վէ օնուն մահապ-
պէթլու էվատըլարը կիպի սայը-
լաճագլար: Եթիլէրէ՛ “Մլլահըն
էվատըլարը” տէնիլմէսի փէք ա-
լէսսէվի պիր սէօլէյիշտիր. վէ
էյիլէրաէն մէմուլ օլունուր քի,
օլատը իլէ շաղըրըլարը. Օ՛ ա-
թա պէնկղէյէճէքէր: Սառի. Ե.
45: Վար. Զ. 35: Բ. 36:
Եթէ. Ե. 1, 2 Փէլէ. Բ. 15:
Ա Պէ. Ա. 14—16:

10. Կէ՛ մուծուռ: Սատա-
գամ իչին զօվարանմըշարա
նէ մուծուռ. չին քի (1) Վրիս-
տոս իչին սըգընթըլ չէքմէք՝
պիր շան ու ի՛ղղէթ՝ վէ ա՛ղիմ
նի՛մէթ տիր: Վարշ. Ե. 44: Փէլ-
լէ. Ա. 29: (2) Օնլար Վրիս-
տոս իլէ պիր տիրէր: Օնլա-
րն զօվարայըճըլարը Վրիստո-
սուն զօվարայըճըլարը տըրլար.
վէ օնլարա հէր տօգանան՝ օնուն

11 Պէնիմ իչին սիղէ սիթէմ
 էթսիքէրի՛ վէ գովալատրզա-
 կէօղիւնին պէպէյինէ սօգանրօ :
 Օ. 4. Բ. 8 : Պորթ . Թ . 5 : (3)
 (Ն)լարըն Վրիստոսուն քիւչիւք
 սիւրիւսինտէն օլուպ օնուն մէ-
 րա՛սընըն գօյունլարընտան օլ-
 տուգլարընա էօյլէ պիր իսպաթ-
 լարը վար : Վօյունլար՝ երթթ-
 մազ, վէ փարալամազ, վէ եէ-
 մէզ . պունու սալթ գուրթլար վէ
 երթթըճը ճանաւարար էօյլէ է-
 տեր : Վօյուն օլմասը՛ պու սօնկ-
 րաքի վէքը օլունան սընըՓ հայ-
 վանլարտան օլմասընտան տէրէ-
 ճէսիզ խայրը տըր : (4) Կէօք-
 լերին փատիշահըղը օնլարըն տըրօ
 (Ն)լարըն եէտիստէ հալա օնուն
 պիր սէնէտի վար, վէ եիւրէքէ-
 րինտէ՛ հալա օնուն փէհինի տու-
 յարար : Յ. 1. Ա. 12 : Հ. 17 : Բ. Տէ. Բ. 11, 12 :
 Սարգիսի իւն : Տէյիլ տէլի-
 լիք իչին , եանղըլ իթի-
 գատ՝ եա մաղըրըրուգ՝ միւրայը-
 րըգ՝ ա՛սըրըգ՝ եարամաղըրգ սէպէ-
 պինտէն տէյիլ՝ իլա կէրչէքիք
 իչին՝ Վրիստոս վէ օնուն ին-
 ճիլի իչին : Ա Պէր Գ. 14. 16 :
 Գ. 12—16 : Սաղ. 48. 9—
 12 : — Վօլալանըլարա : Եէհու-
 տիլերին Փիքրինտէ՛ Սեսիանըն
 թէպօսը պիր գօվալայըլ վէ
 զուլմ չէքէճէք միւլահաղասըն-
 տան ուզապ պիր միւլահաղա եօ-
 զուտու : (Ն)լար օնուն ալթընտա
 եալընըլ ի՛զղէթ ու մէսնէտ մէ-
 միւլէտէրլէրիտի : (Ն)լարը քիմ-
 սէ սօգանամպաճաղըտը . հիչ

ըր՝ վէ եալան սէօյլէյէրէք՝ սիզէ
 գարըլ հէր կէօնէ քէօթիւ սէօլ
 քիմնէ օնլարա Ֆէնա սէօյլէմէ-
 յէճէյիտի , վէ հիչ քիմնէ պիր
 քէտէր էտէմէյէճէյիտի : Լաքին
 իչթէ Սեսիա կէլտի, վէ օ քէն-
 տիսի գօվալայըլա կիրիթթար օլ-
 տու, վէ հէմ տէյօր քի, քէնտի-
 նին թէպօսը տախի էօյլէ օլա-
 ճաղար : Սար. Ժ. 22, 23 :
 Սար. Ժ. 30 : Պ. 1. 2. 22,
 23 : ԻԱ. 12 : Յ. 15. ԺԵ. 20, 21 :
 ԺԶ. 2 : Հէմ՝ Բ Տէ. Գ. 12 Ա
 Յ. 15. Գ. 12, 13է տախի պագ :
 11. Պէնիմ իւն : Չիւնքի
 սիղ պէնտէն էօյրէնտիսիլ՝ վէ
 առէմէրաէն տէյիլ. վէ օնլարըն
 թա՛լմէրինի տէյիլ՝ իլա պէնիմ-
 քիլերինի գապուլ էտէրսինիլ :
 — Եալան սէօյլէյէրէ : Լ. յէր պի-
 զէ գարըլ սէօյլէնէն քէօթիւ
 սէօլէր կէրչէք իսէ, Լ. Ֆէնտի-
 միլին պու օգուտուղը մուլթըլ-
 լուգտան հիչ պիր հիստէփիլ եօգ-
 տուր : Լաքին հէփիսի եալան վէ
 պուհէթան իսէ, օլ զէման նէ
 մուլթըլ պիզէ քի, միւլարէք
 գուրթարըճըլ Ֆէնտիմիլին եիւ-
 րիւմիւլ իտիյի եօլուն իղլէրինտէ
 պուլունուրուլ : (Ն)ա՛ հէման
 պէօյլէ էթմիլէրիտի. վէ օնուն
 ճիւմէ էն էյի տօսթլարընա տա-
 խի հէման պէօյլէ էյէտիլէր :
 Սար. Ժ. 25 : ԺԱ. 18, 19 :
 ԺԲ. 24 : ԻԶ. 59 : ԻԵ. 39. 63 :
 Սար. Գ. 30 : Պ. 1. ԻԳ. 2.
 5 : Յ. 15. Ի. 20 : Ը. 48. 52 :
 Թ. 16 : Ժ. 20 : Ա Պէր . Բ .
 23 : Սաղ. 15. 11 : Չօգ քէր-

սէ շը՛տիքէրի զէման՝ նէ մոլթ-
լու սիզէ :

րէ Վրիսթիանլար տիւշմէնլեր-
տէն՝ եալան եերէ էն պեջիւբ
գապահա՛թլար իլէ թէշքքի օ-
լունուրլար : (Նլարը՝ ալէմէ
փութփէրէսթլերտէն պէթէր
կէօսթէրիլէր . վէ չօգ տէֆա՛ օն-
լարըն ալէջհինէ էն ալապ իֆ-
թիրալարը աթարլար , վէ օնլա-
րա էն ըեզիլ վէ միւթթէհիմատ-
լարը վէրիլէր . վէ պու վէք չօգ
տէֆա՛ Վրիսթիանլըղըն աչըգ
վէ աչէքիար տիւշմէնլերինտէն
տէյիլ իլա օնուն տօսթլարը օլ-
մագ իգրար էտէնլէրտէն օլուր :
Վրիլիսէ՛ (վէ պուրատա քիլիսէ-
յի զէքը էթտիյիմիղին սէպէպի
պու տուր քի՛ էյէր Վրիսթի-
անլարը տիւննա պինլերձէ գօ-
վալամըշ իսէ , քիլիսէ օնլարը օն-
պինլերձէ գօվալամըշ տըր՝) քի-
լիսէ էյի տտէմլէրի գօվալամագ :
Հաշա քի օ պէջլէ պիր Ֆէնա
իշ կէօրսիւն . հաշա : (՝) իպթի-
տա օնլարը ալէմէ Ֆէնա կէօս-
թէրիր , ատլարընը քիրլէտիր ,
օնլարը՝ Հերետիկոս՝ գապա սօ-
ֆու՛ միւրայը՝ պիցիւճիւ՛ քիւ-
ֆիւր էտիճի՛ ա՛մմէնին ըահա-
թընը պօղանլար՝ ա՛սը՝ զապիթ-
լէրէ իթա՛աթթըգ քիմնէլէր՝ վէ
պունուն կիպիտայիր թէօհմէթ-
լէր իլէ միւթթէհիմ թագրիր է-
տէր , վէ անտէն սօնկրա օնա
կէօրէ ճէգալարընը վէրիր : Լա-
քին քիլիսէնին՝ քէօթիւ ատէմ-
լէրին պիլէ ճէգասընը վէրմէյէ
նէ՛ հապըր վար : Պու՛ տէվլէթ

12 Սէվհնին , վէ մէսրուր օ-
լուն . զիրա էճրինիզ կէօրլէրտէ

հիւքմիւնէ մախուս տուր , քի-
լիսէ հիւքմիւնէ մախուս տէյիլ
տիր : Եէնի Լ՛հա քիլիսէյէ՛
քէնտի ա՛գալարընըն իւզէրինէ
պիլէ՛ պիր լիսան թա՛զլերինտէն
պիր զէմանի պըրմատան վէ ըտտ
էթմէքտէն զիյատէ հիւքիւմէթ
վէրմէյ : Պապ ժԸ . 17 շէրհինէ
պագ : — Սիզէ : Պունտան ագ-
տէմքիլիսանէլէրտէ կիպի՛ ալէստէ-
վի սալթ սայիրլէրէ տէյիլ , լաքին
սիզէ՛ մախուսէննէ՛ մոլթլու սի-
զէ . սիզէ քի՛ շիմտի սէօզլէրիմի
իշիտիյօրտունուգ . սիզէ քի պէ-
նիմ մախուս շայրտլէրիմ վէ
պանա թապիլէրսինիզ : Սիզէ՛
եարամազլարըն սիթէմլէրի վէ
լա՛նէթլէրի խայր տուա՛լէր օլա-
ճագլար :

12 . Սէվհնին , վէ մէսրուր օ-
լուն : Պագ Պ աւի . 23 : Պարթ .
Ե . 41 : Ժ 2 . 23 : Հրով . Ե .
3 : Բ կրթն . Ա . 3 : Գ . 17 :
ԺԲ . 10 : Փիլէպ . Բ . 17 , 18 :
կող . Ա . 24 : Յալ . Ա . 2 : Ա Պեդ .
Գ . 13 : Դաւ . Գ . 25 : Դօվա-
լայը ալթընտա սապըլը օլմագ՝
քիֆպէթ էթմէզ . լաքին պիզ
մէսրուր ու շատ տախի օլուպի-
լիրիզ , վէ էյլէ էթմէլիյիլ :
Վրիստա իշին էզիլէթ չէքմէք-
տէն հասըլ օլան իթիպար՝ սէ-
ֆաա՛թ՝ մէնֆաա՛թ՝ վէ էճր ու
ի՛վազ՝ չէքիլէն հապարէթ վէ
աղըր վէ զիյանտան տէրէճէսիզ
պէջիւբ սուր : Վրիստա իշին
էզիլէթ չէքէնլէրէ զայէթ ա՛-

չօգ տուր . շինն սիգտեն եվկէլ
օլան փէյղամպերէրի պէյլէ

ղեմ էճր ու ի վաղ վերիլը : Շ է-
հիտ օլանլարըն թաճը՝ տայիմա
խէլաս պուլմուշարըն կէյէճէյի
թաճլարըն էն միւնէվկերի զանն
օլունմուշտուր . վէ պունտան
պէյլէ՝ զայէթ չօգ քիմնէլէր
Քրիստոսուն ապր իշինն էօլմէք
իւմիտիտէ իքէն՝ երկրէքլէրինին
տույտուղու սէվինճ վէ շաղըղըն
աղամէթիմտէն միւթէհայիր օլ-
տուլար : Իշպու հայտէ պուլու-
նան քիմնէլէր՝ պունուն իշինն
տախի շաղըղ վէ ֆերրահըգ ի-
լէ տօլա պիլիլէր քի , քէնտի-
լէրին հղէլէթ ու իսքէնճէլէրին-
աէ կէօսթէրտիքլէրի սապր ու
ալլազ կէօնիւլլուքտէն՝ չօգ քիմ-
սէլէր Քրիստոսուն ինճիլինին
կերէքլէրինն վէ ալլաղըղնախ-
քեաթ օլարաթ՝ քէնտիլէրին հէ-
նուղ հէլար էթմէյէ չալըշաղը-
լարը տինի գապուլ էթմէյէ գու-
լաղուղանըղաթ : Պու վէճհիլէ՝
էօքի գէմանտէն պէրու . “ Շ է-
հիտլէրին քանը Քրիստոսին թօնու-
մա պար ” սէյիւ օլան զարպի
մէսէյ փէք աօղու տուր : —
Սէպեն էվկէլ օլան ինչաօրէլէ-
րի : Իպթիտաքիլէր սիլ տէյիլ-
սինիլ : Իշլէլէթ կօլու՝ Մլա-
հըն հէի աօսթլարընըն իշինտէ
եիւրիյէճէքլէրի կօլ տուր : Մա-
արդ Մքէլտէն պէրու՝ ճիւմլէ
սիւսիլէլէրին իշինտէ պուլուն-
մուշ օլան էն աղիլ վէ էն էյի
առէմլէր ընտա եիւրիւտիլէր :
Գ թափ . ԺԸ . 4 . 13 : ԺԹ . 2 .

գօվալատուլար :
13 Սիլ եերին թուղու տու-
10 . 14 : ԻԲ . 8 . 26 , 27 : Գ
թափ . Ա . 9 , 12 : Բ Սիլ . ԺԶ .
10 : ԻԳ . 20—22 : ԼԶ . 16 :
Սէէ . Թ . 26 : Երէ . Բ . 30 : ԻԶ .
8 , 9 . 21—23 : ԼԲ . 2 , 3 : ԼԸ .
6 : Գան . Գ . 19—21 . 2 . 16 :
Մաթ . ԻԱ . 34—38 : ԻԳ .
31—37 : Գ . 47—51 :
ԺԳ . 34 : Գաթ . Ի . 52 : Ա .
թե . Բ . 15 : Եբ . ԺԱ . 35—
38 : Յալ . Ե . 10 : Ա . Յալ . Գ .
12 :
13 . Երէն թուղու : թուղ
տայիմա թաճամա լէղղէթ վէր-
մէք իշինն գուլանըլըր վէ չօգ
չէյլէրի՝ ալլէլտուտա էթնէվիլ-
նի շիւրիւմքտէն հըֆիլ էտէր :
Պու շէյլէ աղիմ պիր նիմէթ
տիր քի , է՝օմիւրէ իգթիղաղը օ-
լան շէյլէրին պիրի սպըլըր : Ա է
իշֆէնտիմիլ տէյօր քի , շայիրու-
լէրի՝ էյերչի էքրահ օլունուր վէ
գօվալանըյարար իտէ տէ , տիւն-
եայա աղիմ պիր նիմէթ օլա-
ճաղար : (Նլար) թուղ կիպի
տիւնեանըն իւղէրինտէ տաղըլա-
ճաղար , քի ընու ո՛ւմումի ֆէ-
սատտէն վէ էտէպ պօղուղու-
յունտան հէմ քիւլի ֆաթ ու
ֆիւճիւրտէն հըֆիլ էտէլէր :
(Նլար) քէնտի թաճամաթլէրի՝
սէօհպէթլէրի՝ իպրէթլէրի էմէք
ու զայրէթլէրի վէ տուալարը իլէ
Մլահըն քէրէմինի ճիւլպ էտէ-
րէք՝ կիւնահըն չօղալմապընըմէք
էտէրլէր , վէ ինտանըլըն աղլ
ու ֆէքիլէրինի Մլահըն լու թ-

նուզ . իման էյեր թուզ թամ-
արզանրսա , նե՞ իլէ թուզա-

նա . արթոր հիչ պիր շէյէ եա-
րամաղ , իլա քի՞ տիշարըյա ա-

Փու իլէ թուզարար : (Նյա-
րըն քենտիլերինտէ թուզու վար
(Մարի . Թ . 49) , վէ սնու ախէր
քիմսէլերին արասընա տաղարը-
լար : (Նյարըն միւլա հաղալարը՝
սէօզլերի վէ ա՛մէլերի սնուն ի-
լէ թուզանմըլ օլուր : Ա . Ղ . Գ .
Յ . 9 և . Բ . 43 : Էյեր պու
թուզտան Սողոմտա անձազ սն
պուղտայ միգտարի պուլունսպը-
տը , օ՛ հէլար օլմաղարը : Ծանր .
ԺԸ . 32 — Էյեր իւր իսիարը-
լանրսա : Էյեր պիր շօգ զէման
կիւնէլտէ եա եարմալրտա տուր-
մաղըլա , եախտ ախէր պիր սէ-
պէպտէն պօզուլուրսա : — Դե՞
նէ իւր լան : Թուզ՝ ախէր շէյ-
լերի թուզար . լաքին թուզու՝
հա՛նկը շէյ թուզայա պիլեր :
(Սուն մախտուսիլէթի զամի-
յեսի պիր քերրէ լա՛յ օլտուգ-
տան սօնկըա՝ արթոր կերի կե-
լմէլ : (Ս պօղըլտուգտան սօնկ-
ըա՝ եինէ թուզ կիպի կէօրիւնէ
պիլեր , վէ ձա հիլ առեմէր սնա
եինէ թուզ տէյէ պիլրլեր . լա-
քին սնտա՝ արթոր թուզուն
մախտուսիլէթլերինտէն հիչ պի-
րիսի եօգտուր , վէ քիւլիլէն հիչ
պիր իլէ եարամաղ : Մէկպէլէյէ
ամթըմաղա պիլէ եարամաղ
(Ղ . Գ . Ժ . 33) , զերա կիւպ-
րէյի պօղուպ՝ մա հաուլ վէրիճի
էաէճէք եերինէ , եերի պօղուճու
էաէր : Պունտան պէօլլէ՝ տիւր-
լերինէ Փայտաղ օլմազ իլինէ
պիլ քենտիլիլ էյի օլմաղըլը :

Էյեր Վրիսթիանըլար՝ թալի-
մաթէ տայիր եանըլըլ իթի-
գատլեր գապուլ էաէրլեր իտէ ,
էյեր էօմիւրլերինտէ ա՛ղիլլէր-
տէն ուղազ՝ կէշինմէլերինտէ պա-
թըլ վէտիւնեազի օլուրըլար իտէ ,
սնլար քենտի տինլերինն իթի-
պարինէ զիւլ վէ Վրիսթիան
աարնա հաղարէթ կէթիրլեր .
ատեմէրէ կերէլէլէ տիւլմէն
օլմաղա սէպէպ վէրիլրլեր . սնլա-
րը եանըլըլըլա տիւլմէյէ իլ-
Փալ էաէրլեր , վէ պու վէճհիլէ
սնլար՝ ինտան ճիւսիլինն էն իլէ
եարամաղըլար օլուրըլար : Ա է
պու հալլերին պիրինէ եազըն օլ-
մաղը՝ հէր պիր Վրիսթիանը՝ եա
Վրիսթիան Ս ա՛ղըլար եախտ
Վրիսթիան Վրիսթիանիսի՝ «եւ-
րին թուզու» օլմազտան միւնա-
սիպէթսիլ էաէր : Էյեր պիր
Վրիսթիան Վրիսթիանըլուն հէպ-
րուհունու զայպ էթմիլ իտէ , օ՛
հիչ պիր խուսուստա տիւնեպէ
պիր պէրէքէթ տէյիլ տիր : (Ս
Եթհուտիլեր ձէմա՝ամը կիպի
քիւլիլէն րէտտ օլունմազտան
մա՛տա ախէր շէյէ լայըլ աէյիլ
տիր : (Սնու տօղրուտաձազ հա՛ն-
կը շէյլեր վէտիլէ օլա պիլեր :
Վրիսթիանըլըլ հա՛նկը շէյ
Վրիսթիան էթմէյէ գաաիր օլա
պիլեր : Գուլմիլերէթմիլրէ իւ-
ճիլ կէօթիլրիլէ պիլեր , վէ օ՛
սնլարա էօմիւր վէրիլ : Ա արին
պու միսիլ իւ պիր Վրիսթիանէ՞
կէօթիլրիլէ պիլեր : Պայ Զ .

Թըլա, վէ ատէմլէրտէն պասըլա :
14 Սիդ տիւնեանըն ըջըզ սը-

նըզ . տաղ իւսթիւնտէ գուրուլ-
մուշ շէհր կիզէնէմէղ .

23 շէրհինէ պագ : ( ) Ինճիլէ մալք տիր, վէ օնու՝ Եէհուտի-
լէրին քէնտի Վիթապլարընը
չօգ քէրրէ էթտիքլէրի կիպի՝
ղայէթ շիտտէթլի վէհիրէ Թէպ-
տիլ էյլէմիշ տիր . վէ օնա՝ « Էօ-
լիւմ իշիւն էօլիւմ ըպիհասը » (Բ
Սիւրէի . Բ . 16) օլտու : Պու մի-
սիլիւ պիր քիմսէնին՝ պէօյլէ
պիր Վիթիսէնին հալի փութփէ-
րէսթլէր հալինտէն չօգ պէթէր
տիր : Եքր . 2 . 4—8 : Բ Պի .
Բ . 20 , 21 : Պիր Ֆէնա ատէմ՝
հէփ մալուգաթլարըն քէօթիւ-
սիւ տիր : Պիր Ֆէնա Վրիսթի-
ան՝ հէփ ատէմլէրին քէօթիւսիւ
տիր . վէ պիր քէօթիւ Ինճիլ
խըղմէթճիսի՝ Վրիսթիանլարըն
Ֆէնասը տըր : ( ) « աշաղա ա-
թըլաճագ , վէ ատէմլէրին ա-
յագլարը ալթընտա՝ պասըլա-
ճագ տըր » : ( ) նուն հալի՝ տիւն-
եա իւզէրինտէ պուլունան հէփ
կիւնահքեարլարըն հալինտէն
պէթէր օլաճագ :

14. Տէնէնէնըն ըջըզ : Պու
խանէտէ տալի՝ պունտան էվ-
վէլքինտէքի նասիհաթէ պէնկ-
զէր նասիհաթ վէրիլիյօր . լաքին
պունտա՝ պիր ախէր Թէշպիհի-
լէ Թագտիմ օլունույօր : Բ շըգ՝
Թապիաթտէն տիւնեայէ պիր
ա՛ղիմ նի՛մէթ զտուղու կիպի՝
էտէպ ու էրքեան խուսուսունտա
տալիս Վրիստոսուն շպիրտլէրի
օնուն կիպի տիրլէր : Տիւնեա գա-

րանլըգտա իտի . վէ Վրիստոս
օնա շպիրտլէրինին հէր պիրինի
պիր ըջըգ կիպի կէօնտէրտի , քի
օնուն իշինտէ ըջըգ վէրսինլէր :
Բ շըգ սէօղիւ՝ չօգ քէրրէ տին
խօճալարընը պէյան էթմէք ի-
շիւն գուլանըլըր : Պագ՝ Սիւրի .
Գ . 16 , վէ օնուն շէրհինէ , քի
օրատա մախսուսէն Լ՛զիմ Խօ-
ճա օլան Վրիստոսա պէօյլէ տէ-
նիյօր . վէ Պի . Բ . 32 : Յիւ .
Ա . 4 . 9 : Ը . 12 : Եսայ . Խթ .
6 : Լաքին Բէսուլէր՝ Լ՛ւն-
տարանիչլէր՝ խօճալար վէ Ֆիլ
վագի՝ պիզլաթ ախէր հէփ Վր-
րիսթիանլար տալիս պիր սուրէթ-
տէ՝ տիւնեանըն ըջըգլարը տէ-
նիլէ պիրլէր . զիրա օնլարի՛պ-
րէթլէրի վէ նասիհաթլէրի իլէ՝
ա՛ղիմ գարանլըղըն՝ ճահիլիլին
վէ եարամազլըղըն օրթասընտա
նուրլար կիպի փարլարլար , վէ
խէլասըն վէ կերչէքլիլին ըջըզընը
ա՛լէմէ եայարլար : Յիւ . Ե . 35 :
Եքր . Ե . 8—11 : Փիլի . Բ .
15 : Ա թի . Ե . 5 : Յայ . Ա .
20 : — Տաղ իւսթիւնտէ գուրուլ-
մուշ շէհր Ե՛ : Ի՛ճիմալ քի , Լ՛-
Ֆէնտիմիզ պունու սէօյլէրիքէն ,
պիր տաղըն եա Թէփէօնտէ եա
էթէյինտէ պինա օլունմուշ՝ վէ
օնուն օլտուղու մահալտէն ու-
զագտան կէօրիւնէն պիր շէհիրի
կէօսթէրմիշ օլուպ շպիրտլէրինէ
պէօյլէ օլաճագսընը տէմիշ օլ-
տուն : ( ) նլարըն հէփիսի՝ պէլի

15 Հեմ չիրաղը երազայ՝ շինիք արթնա գոմաղար , իլա շէմտան իւզերինէ քօրւար , վէ

պիլինմիշ ատէմէր օլաճագլարըտը . օնլար փարմագ իլէ կէօսթէրիլէճէքլէր իտի . տիւնեանըն կէօզլէրի օնլարըն իւզերինտէօլաճաղտը : Վուրթարըճըմըզըն հագգընա տէնմիշ տիր քի օքէնտինի կիղէտէմէզիտի : Մարկ . Ե . 24 : ( ) ըրողըն ա՛ղիմ շէշմէսի՝ սատագաթըն կիւնէշի իտի . վէ կիւնէշ ըրզգ վէրտիյի վագըթ՝ տիւնեայը օնու կէօրմէքտէն նէ՞ մէն՝ էտէ պիլիր : Պօղոս՝ քէնտի վէ սայիր ՚Էսուլլէրին հագգընա տեր քի , օնլար տիւնեայա՝ պիր սէյրան կիպի օլտուլար : Ա Վորձի . Գ . 9 : Ա է օնլարըն նագիլյէթլէրինտէն էյորէնիրիզ քի , օնլար պիր եէրէ վարտըզարը վագըթ՝ պիր սա՛աթ կէճմէզտէն տիշարտա պիլնմէմէսի փէք նատիր իտի : Պիր գարանըզ կէճէտէ՝ պիր մաճալտէ ըրզգ վէրէն սալթ պիր գաչ ըրզգլար օլտուղու վագըթ՝ հէր վէճհիլէ կէօրիւնիւրլէր . օնլարըն կէօրիւնմէմէսի միւմքիւնսիւզ տիւր : Իմտի Վրիստոսուն շայիրտլէրի՝ նէ՞ դատար ա՛ղիզ՝ հէր նափաքըզտան պէրի՝ վէ զարարըզ օլմալտտըլար : ( ) Նլար հէր պիր տէհրտէ՝ հագգլարընտա սէօյլէնիր վէ թա՛ճիւպ օլուուր ատէմլէր տիր : ( ) Նլարըն իպրէթի՝ ա՛մլէրի՝ ի՛թիգատ ու զիւ՛իւմլէրի՝ վէ օնլարըն է՛օմրիւնիւն հէփ թափուրու պա-

կմտէ հէփ օլանլարա պտընըզ վէրիր :

16 Բ՛շըղնըզ ատէմլէրին էօ

գի ատէմլէրինքիտէն Փարզըտըր :

15. Ե ինչ + լուրնա : Պագ Մարկ . Գ . 21 , 22 : Պ ա - ի . Ը . 16 , 17 : ԺԱ . 33 : Վրիստոսուն մէրամը պու իտի քի , շայիրտլէրի կէօրիւնսիւնլէր վէ պիլինսինլէր : ( ) նուն օնլարը միւնէվվէր էթմէսինտէն ասըլ մէրամը՝ ախէրլէրինէ ըրզգ օլմալէրի իտի : Իմտի Վրիստոսուն հիչ պիրշայիրտի՝ քէնտինին նէ օլտուղունու ա՛լէմտէն կիղէմէսին : շիչ քիմնէ՛ կիղլի Վրիսթիան օլուրտա՝ է՛օմրիւնիւ եալընըզ քէնտի նէֆսի իչիւն կէչիւրէ պիլիր խիւլեապընտա օլմասըն : Պիր քիմնէ պէօյլէ էթմէք իղվասընա տիւշէճէք օլուրսա , քէնտինէ իշպու փէք գօլայ սիւալի սօրսուն . Մտէմլէր՝ ըրողը նէ՞ իչիւն եագարլար : Ա է հէր քէս՝ տիգգաթ էյլէսին քի , քէնտի ըրողը՝ տէյիլ եալընըզ կիղլիտէ գալմասըն՝ իլա եանղը ըրզգտան՝ ինսան սըփարըշարընտան՝ եախօտ պիր տիւնեափի է՛օմիւր սիւրմէքտէն տալի՝ հիչ պիր վէճհիլէ ապա քէօյկէլէնմէսին :

16. Բ՛շըղնըզ ատէմլէրին էօնիւնտէ պէօյլէ պարընըզ վէրտին : Տէյիլ քի սիզ՝ ըրողընըզ կէօսթէրմէք իչիւն՝ քէնտինիղի իլէրի սիւրիւպ չապալամաղա մուհթաճարնըզ . զիրա ըրզգ՝ հիչ պիր ճէհտ էթմէզտէն քէնտիլիլիւն-

նիւնտէ պէտքէ այտընըդ վեր- սին, թա քի սիզին էյի ամէլ-

լերինիզ կտօրէլեր, վէ կտօրէլեր- տէ օլան փետէրինիզ շիքը է-

տէն փարլայրդ կտօրինիւր: Եւ քին օնու՝ փարլամատան սալթ մէն՝ էթմէն: Էւր պիր էնկէլի օրթմատան տէՖ՝ էտին, վէ ըշը- ղընըղ էլպէթթէ կտօրինէճէք վէ այտընըդ վերէճէք: Սաղ- ըուրուղու տէՖ՝ էտին, վէ ալ- շազ կէօնիւլիւր կտօրինէճէք տիր: Եւ օմիւնիւրդ ա՛ղիզ՝ վէ կէշինմէնիզ փաք օլուռն: Տա- յիմա՝ Տէր քիմէրին արարնտա պուրունուրսանըղ՝ Տէր պիր մաս- լաճաթընըղա՝ էփտէ վէ տիշա- ըրտա՝ իքպալ ու սա՛ատէթ վէ տէրտ ու մէշազգաթ վագթընտա՝ սիզին Վրիստոտուն ալշազ կէօ- նիւլիւր վէ խաթի շայիրտէրի օլ- տուղունուղ կէօրինմէլի տիր: Եւ քի ԺԲ. 8: Կ. 1—3: Էւ քի ԺԳ. 11—14: Եւ քի Ե. 8 փիւլի. Բ. 13: Եւ քի Ե. Բ. 42: Ե. 5—8: Եւ քի Գ. 13: Եւ քի Գ. Բ. 9: Եւ քի Ե. 5—7: — Թաթի սիւն էնէ Կէլէրինիւր կտօրէլեր: Պունու՝ կէօթէրիշ իշին էթմէլի տէյիլսինիղ. նէ տէ ատէմէր կտօրիւպսիզի էջ- սիւնլեր տէյիւր էթմէլիսինիղ (Սաղ. Զ. 1—5. 16: ԻԳ. 5.) իլա ատէմէրին Փայիտար վէ մա՛մուր օլմալէրի իշին օլ- մալը տըր Գ. Բ. 36: Եւ քի Բ. 10: Եւ քի Տ. Բ. 10: Ե. 10. 25: Զ. 18: Տ. Բ. 7. 14: Գ. 1. 8. 14: Եւ քի Ժ. 24: Եւ քի Բ. 12: Գ. 1. 16: — կէօթէրի օլան փետէրինիզ

շիքը էտէլեր: Տէյիլ սիզէ՛ իլա « փետէրինիզ »: Եւ քիմէր՝ Եւ ճիլին սիզտէ պէյան օլաուղու վէճճ իւղոք՝ ալէպըղընը կէօր- մէյիլէ, օնլար տաթի օնու դա- պուլ էտէրէք Վրիսթիան օլ- տունլար, վէ Ելլաճա՝ ղայպ օլ- մուշ տիւնուայա մէրճամէթի ի- շին՝ էդէտէն Տամու ու սէնա էթմէլիլեր: Էւր պիր շէյտէ մէ- ըամ ու մագսուտումուլ՝ Ելլա- ճին շանը օլմալը տըր: Եւ քի ԺԵ. 8: Եւ քի Բ. ԺԳ. 25: Բ. Կ. Բ. Բ. 13: Գ. Ե. 24: Բ. Թ. Ե. 40—42: Եւ քի Գ. Գ. 11. 14:

Իշպու խանէլերտէն էջրէնի- ըրիղ քի, Ե. Սաճիճ տին՝ էյէր վար իօէ, կիզէնէմէղ: Բ. ( )՝ է՛օմիւրտէ պէյան օլմատըղը թագաիրտէ Տիշ Եօք տուր: Գ. Եւ քի տտէմէր կիպի է՛օմիւր սիւրէն սալթ իսմ իլէ Վրիսթի- ան օլանլար՝ փէք աշիքտար կէօ- թէրիլեր քի՛ օնլարըն տինի պաթըլ տըր: Գ. Վէնափ Վը- ըրիսթիան մա՛լիւմաթընըղ վէ թէճրիւպէմիզ սաղլամաղա ե- խօտ կիզէմէյէ ճէճա էթմէք՝ պիզ սըփաըղը օլան էմանէթէ խըյանէթիլը էթմէք վէ Վրիս- տոտուն մասլաճաթընա զարար վէթէք վէ քէնափ է՛օմիւրէրիսիզ Փայտարը էթմէք տիր: Ե. Եւ քի Ե. Ե. 12: Գ. 1. 16: — կէօթէրի օլան փետէրինիզ

տէլէր :

էթմէյէ անէր պիր թարիգիմիզ
 եօլ իսէ , մէսէլա՝ էյէր ֆուգա-
 րա՝ հա ի՛լմ խուսուսունտա ճա-
 ճիլ վէ տիւնեալի հայտէ էանա
 իսէք , պու ճիւմէ իլէ՝ էյի էօ-
 միւր սիւրմէմիզ վէ ի՛պրէթիմիզ
 իլէ էյլէք էտէ պիլըրիզ : Եւ յի
 իշէր՝ կէօրիւնիւրէր • ա՛ղիզ
 է՛օմիւր՝ կէօրիւնիւր : Գարան .
 լըդտա՝ ըջըղն էն աղը պիլէ կէօ-
 րիւնիւր , վէ իշէ եարար : Պիր
 քիւչիւճիւք շամա՝ ըջղոնը նէ
 դատար ուղաղա կէօնտէրիր : Պիր
 էյի ա՛մէլ տախի ֆէնա տիւն-
 եանըն իչինտէ ա՛նի պէօլէ փար-
 լար : — Եւ՝ միւսպարէք (Յիսուս՝
 պունյար ֆիլ վագի՛ սէնին սէօզ-
 լէրի՞ն մի տիր , վէ ֆիլ վագի՛
 պիլ՝ եէրին թուղու՝ վէ տիւն-
 եանըն ըջըղմըլըլ : Եւ յիլ իսէ՝
 քէրէմ՝ գըլ , գալլէրիմիլի կէ-
 րէյի կիպի ալլահանի լու՛մֆուն
 թուղու իլէ թէրպիլէ էյլէ : Էմ
 տախի պիղիմ՝ գանտիլլէրիմիլէ՝
 սէնին լու՛մֆունուն գըլմէթիլի
 եաղընտան տահա զիյատէ զա-
 նիմէթ իլէ տօլտուր : շէշլէքի՛
 ընլարըն ալէվէրի տահա զիյատէ
 փարլասըն , վէ ընլարըն փար-
 լագըղընտան նէչէ նէչէ ճանլար
 ույանսընլար , քի " կէօլլէրտէ օ-
 լան փէրտէրիլէ ի՛զլէն վէրտի-
 լէր" :

17. Օ անն էթիւն քի՛ նօմօսու-
 եա ֆէյլա՛յէրլէրլէր պօզմաղա կէլուիմ :
 Եւ ֆէնտիլիլիլի վէրտիլի թա՛լի-
 մաթիլէր՝ միլլէթին պէօրիւք խօ-
 ճալարը օլան քեաթիպլէրին

17 Օ անն էթմէն քի՛ նօմօսու

վէ փարիսեցիլէրին վէրալլէրլէրի
 թա՛լիմաթիլէր թապանը թա-
 պանընա զըտօլտուգլարը իչին՝
 ընլար փէք շափուք ընտան՝ սօնկ-
 րա Ստեփաննոս իլէ Պօղոսա
 տախի (Գաղթ . 2 . 13 : ԺԸ . 13 :
 ԻԱ . 28) պու՛Տթան վէ իֆիլիրա
 էթմիլլէրի կիպի եսօսու պօզ-
 մաղա վէ ընլարըն տիլիլի նէսիս
 էթմէյէ հա՛նի գալտըրմաղա մէ-
 րամը վար տէյիւ շէքվա էթմէյէ
 պաշլատըլար : Եւ՛ է պու՛ պա՛ղը-
 լարընը ընտան իքրահ էթմէյէ
 վէ անէրլէրիլի տօղըու եօլտան
 սափըթմաղա վէսիլէ օլա պիլիլը :
 Եւ քին քէնտի լըլահընըն նօմօ-
 սունա մուհասպէթի օլան հէր
 պիր տինտար Եւհուտիլին ապա
 պիր գօրդուսու օլմասըն քի՛ պէն
 ընու պօզաճաղըմ՝ վէ օ պիր թա-
 րաֆտան տա՝ քէնտիֆասիտ եիւ-
 րէյիլին մուրտար շէհվէթ ու
 արղուլարընտա զարգ օլմաղա
 սերպէսթիլիք արոյան տախի՛ ընու
 Լըլահըն էմիլի շէրիֆիլնէ իթա՛-
 աթ էթմէրտէն աղատ էտէճէյիմ՝
 տէյիւ սանմասըն : — Եւ՛նօմօս :
 Սոփէսին պէշ քիթապլարընա՝
 Եւ՛մօս տէնիլ իաի : — Փէյլա՛-
 պէրլէրլէր : Փէյլա՛մպէրլէրին եաղ-
 տըգլարը քիթապլարը : Եւ յու-
 իլի գըսմ՝ եանի " Եւ՛մօս վէ
 փէյլա՛պէրլէրլէր " իլէ՛ պուրտան պէս
 պէլի տիր քի՛ Եւքի լըլահըն Տէփ
 Վիթմապլարը անկլաշըլմաղըր .
 վէ Յիսուս տէյօր քի , օ՛ ընլարը
 գալտըրմաղա՛ եախատ նու՛ֆուզ-
 լարընը զախիֆըլթմաղա կէլմէ-

եա փեղամպերէրի պօղմաղա

կէլտիմ. օնւարբ պօղմաղա կէլմէ

տի : Պագ՝ Սարթ. ԻԲ. 37—40 :
 Վ. 17 : Հ. 17 : Գ. 31 : Ժ. 4 : ԺԳ. 9 : — Իւլ-
 թեփլ էրեյեթ : Եանի՝ օնլարըն
 մէրամընը եէրինէ կէթիրէյիմ,
 օնլարտա փեշին սեյլէնէնիտօլ-
 տուրայրմ, վէ օնլարըն թալապ
 էթտիյինի թէքմիլէն իճրա է-
 տէյիմ : Պագ Սարթ. Խ. 6—8 :
 Եայ. ԽԲ. 21 : Սարթ. Գ. 15 :
 Հ. 3, 4 : Ղաղ. Գ. 4, 5 :
 Վր. Բ. 16, 17 : Նքբ. Ժ. 3—12 :
 “ փեղամպերէր ” քի-
 թապլարընտա՝ Սեսիանըն կէլ-
 մեսի վէ էօյմեսի խուսուսունտա
 փեշին սեյլէնմիշ չօգ շէյէր
 վարըտը, վէ պունլարըն ճիւմէ-
 տի՝ Յիսուսուն մի՛ւճիգաթլարը
 վէ եղէյէթ ու իսքէնճէլէրինտէ
 “ թէքմիլ ” օլտուլար, վէ թէքմի-
 լէն վուգո՛ւ պուտուլար : — Վօ-
 մա՝ իքիյէ թագսիմ օլունուրու-
 տու. քի պիր գըամը՝ այն ու ա՛-
 րեթէ՛ վէ օ պիրի երեան ու երե-
 պէ տայիր իտի : Վօմօսուն այն
 ու ա՛տէթէ տայիր օլան գըամը
 Սեսիայէ թէշպի՛ճ օլան կէօնա
 կէօն այինլէրտէն վէ գուրպան-
 լարտան իպարէթ օլուպ (պագ
 Նքբ. պապ թ) Յիսուս կէլիպ
 քէնտինի տիւնեանըն կիւնաճ-
 լարը իչիւն գուրպան սունտու-
 ղունտա օնու “ թէքմիլ ” էյլէտի :
 Նրեան ու երեպէ տայիր օլան
 գըամը՝ իճմալէն օն թէնպի՛ճլէ-
 րին իչինտէ մեվճուտ իտի. քի
 օնլարըն տէյիշիլմէղ՝ վէ տայիմ
 օլտուգլարը պէյան օլունմագ ի-

չիւն՝ Վլաճըն փարմաղը իլէ
 թաշ լէվճալէրի իւզէրինէ եա-
 ղըլմըշարըտը : Վօմօսուն պու
 գըամը՝ Վրիստոսուն իպրէթի վէ
 թա՛լիմաթլարը իլէ ըէ՛Փ՝ վէ նէսիս
 օլունաճաղընա՝ եանի գալտը-
 րըլաճաղընա պէտէլ՝ Վրիստոս
 օնու թա՛ղիմ էյլէտի, վէ օնու
 սապիթ էթտի, վէ օնուն բու-
 ճանիլէյինի վէ Տիւքմ ու նու-
 Ֆուգունու՝ օնտան եվվէլ սալա
 օլմամըշ օլան պիր թարղ իլէ
 շէրճ վէ պէյան էյլէտի. վէ ին-
 սանլարըն եիւրէքլէրի իւզէրին-
 տէ եաղըլմասը՝ վէ պունտան
 պէսյէ էպէտէն սէվիլիպ՝ իթա՛-
 աթ օլունմասը պապընտա՝ եան-
 ղըլմաղ պիր թարիգ Տաղըլա-
 տը : ( ) քէնտիսի Տիչ պիր քէր-
 րէ նօմօսու կէրէք այն ու ա՛տէթ
 վէ կէրէք էրքեան ու էտէպ խու-
 սուսունտա՝ պօղտուղու օլտո՛ւմօն :
 ( ) Սոփսէսին նօմօսու մաթ-
 լուպ էթտիյի գատար՝ աթալա-
 րընա ի՛գպէթ էյլէտի, շաբաթը
 թէքմիլ ա՛ղիլէտի, պասեքի վէ
 ախէր պայրամալարը էյի թու՛թ-
 տու : ( ) տուա՛ վէ ի՛պատէթ էյ-
 լէտի, սատագա վէրտի, Տէյքէ-
 լին իւզմէթի իչիւն սէնէվի վէր-
 կիյի էտա էյլէտի, ԵՃ. ԵՃ. ԵՃ.
 վէ պունլարըն ճիւմէթինի՛ նօ-
 մօս վէ փեղամպերէր մաթլուպ
 էթտիլէրի գատար թէքմիլ իճ-
 րա էյլէտի : Վիւլասէի քէլամ,
 օ՛ ախէր Տիչ պիր քիմնէնին աս-
 լա էթմէտիյինի էյլէտի, եանի՛
 Վօմօսա՛ հէր պէր Խոստատա թէ+

տիմ, իլլա թէքմիլ էտէյիմ :
18. Օյրա կերչէք տերիմ սի-

զէ, կէօք իլէ եէր կէչինձէյէ-
տէք՝ նօմօստան պիր եօթա եա

Ֆիլն ին՝ աթ էյլէրի : ( ) քէնտի-
սի՝ քէնտինին գուտուրմուշ տիւշ-
մանլարընըն էօնիւնտէ տուրուպ՝
եիւզլէրի էօնիւնտէ օնլարա՝
“ Սիլտէն քի՞մ պէնտէ կիւնաճ
իսպաթ էտէ պիլիք ” (Յ՛՛՛՛՛ . Ը .
46) տէյիւ մէյտան օգուամաղա
գատիր իտի :

քիւչիւք եազըսը իտի : — Ես
պիր նօգնիս : Ի՛ւրանի էլիֆպէնին
Տարֆլարընտա՝ նօգթալար վա-
րըտը . վէ պունլարըն պիրինի
թէքըք էթմէսի եա տէյիւշտիրմէ-
սի՝ էյէր մա՛նայը տէյիլ իսէ՛ Տիէ
օլմաղսա սէսի տէյիւշտիրի իտի :
Պունուն իչիւն Ե՛էՏուտիլէր Լ՛՛-
զիդ Քիթապլարը եազըզլարը
զէման՝ պիր նօգթանըն պիլէ
տէյիւշիլմէսինի՝ օլ եազըլան քի-
թապըն պիւթիւնիւնիւն Տէլաք
օլունմասընա քիֆայէթ էտէր պիր
սէպէպ սայարլարըտը : Իշպու

18. Կերչէք : Պու Եունանի-
ձէտէ Լ՛՛՛՛՛ն օլուպ՝ Ի՛ւրանի պիր
լուղէթ տիր . վէ մա՛նսար՝ սէօյ-
լէնիլէնի միւմքիւնիւ մէրթէպէ
թատիգ էթմէք՝ եախօտ ղայէթ
աղըր պիր թագրիր պէյան էթ-
մէք տիր : Իշֆէնտիմիղ օնու շօգ
քէրրէ գուլանըրըտը . վէ պա՛ղլ
տէֆա՝ սէօյլէտիյինին սահիՏի-
յինէ տահա ղիյտտէ գուպլէթ
վէրմէք իչիւն պունու իքի քէրրէ
սէօյլէր իտի : Յ՛՛՛՛՛ . Գ . 3 : —
Կիօ՛ իլէ եէր իէլինձէյէրի : Լ՛՛սէր
Տէր պիր շէյ տէյիւշիլէձէք : Ա
Պէր . Ա . 24 , 25 : Եէր վէ կէօք
պիլէ կէչէձէք , վէ Տէլաք օլա-
ձագլար : Եսայ . ԾԱ . 6 : Ե՛՛՛ր .
Ա . 40 , 41 , 12 : Բ Պէր . Գ .
10 — 12 : Յայր . Ի . 11 : Լաքին
Լ՛լլաՏըն նօմօսու՝ թա օնտան մէ-
րամ օլունանըն ճիւմէսի թէքմիլ
օլունձայատէք՝ Տէլաք օլմայաձագ
տըր : Քրիստոս Իշֆէնտիմիղ
քէնտինին օլաձագ տէյիւ փէ-
չին սէօյլէտիյի շէյլէրին իու-
տուտունտա տալիս պէօյլէ տէմիշ
տիր : Մ՛՛՛՛՛ . ԻԴ . 35 : — Եօ-
մօստան պիր էօնիս : Պիր եօթա քի՛
պու Ի՛ւրանիձէ էլիֆպէնին էն

“ պիր էօնիս ես՝ պիր նօգնիս ” սէօ-
զիւ՝ արալարընտա պիր ղարպի
մէսէլ օլմուշուտու : Պուրատա
պունուն մա՛նսար պու տուր քի ,
նօմօսուն էն քիւչիւք պիր թա-
րաֆը պիլէ Տէլաք օլունմալը
տէյիլ տիր : Ինսանլարըն նօմօս-
լարը՝ թէքմիլ իքտէն օլ գատար
ուզագ տըրլար քի , օնլարըն Տագ-
գընտա՝ “ Եօմօսուն էն քիւչիւք
նօգթալարը նօմօս տէյիլ տիր ”
տէյիւ սէօյլէնիլէն ղարպի մէսէլ
Տագգ տըր : Լաքին Լ՛լլաՏըն նօ-
մօսու էօյլէ տէյիլ տիր : Օնուն
Տէր պիր եօթասը վէ նօգթասը՝
Իշֆէնտիմիղ ղայէթ աղըր պիր
թարղ իլէ թատիգ էտէրէք
թագրիր էթտիյի կիպի՝ Տըֆղ
օլունմալը տըր : — Կիւչիւք , Լ՛՛՛՛՛
հէֆիսէ ինէֆիլ օլունմայատէք : Եօ-
գարըտա կէօրտիւլէմիւղ կիպի՝
Քրիստոսուն կէլմէսի իլէ՛ նօմօ-
սուն այն ու՝ աթէնէ տայիր գըս-

պիր նօղթա կէշմէզ, թա քի
Տէփիտի թէքմիլ օլունճայատէք :

19 Իմտի Տէր քիմ' պու էն
քիւշուք թէնպիՏէրին պիրինի

մը թէքմիլ օլունշուտու : (Ա . ադ
պու պապըն Ղնճի խանէսինին
շէրՏինէ :) ԹէշպիՏէր' կէօս-
թէրտիքլէրի ա'ղիմ . Օլթըն դու-
հուրու իլէ թէքմիլ օլտուլար .
նիշան ու նուսուսէլէր' պէյան
էթտիքլէրի շէյին դուհուրու իլէ
եկըլէրինի պուրուլար . վէքէօլ-
կէլէր վիւճիւտտէ' ա'յնի կէճէնին
եղապողարը կիւնիւն փարլագ ը-
շըղընտա զայպ օլտուղլարը կիպի'
վէ " պէօյիւք ըշըգ " օլան կիւնէշ
ախէր Տէր պիր ըշըղը իգթիզա-
սըղ էտիպ ախէր Տէր պիր ըշը-
ղըն իշինի տօլտուրտուղու կի-
պի' զայպ օլտու : Լաքին Տէր
նէ իսէ' պու " պի ու ա'պէլէ " տա-
յիր նօմսուն գրուլ' ԼաւաՏըն
իլճամընըն պիր թարաֆը սըր :
Օ' Լ' զիզ Քիթապլարըն իշին-
տէն իկրաճ օլունճամըլը տըր . վէ
շիմտի տախի էվվէլքի կիպի Լա-
ւաՏ Քէլաւնըն պիր թարաֆը
տըր , քի օնու' քէնտի մէնֆա-
աթըմըլ իշին տուա' էտէրէք
մէշգ էթմէլէլիլ . վէ օ' ա'լէլտու-
տու օնու անկրամաղա Այօղոս
Քէսուլունի' պրամիլէրէ մէքթու-
պուն և քէնտիփիլէ եարտըմ'
թութարագ' հնսանըն քէֆարէթ
դանը իլէ խէլա պուրմասը խու-
տուտու իւլէրինէ ա'ղիմ մա'լու-
մաթ վէրիր : ' Ղնսունն " էրթէն
" էրթէ " տայիր դըամը իսէ , տէ-
յիլ տալթ թէպտիլ օլունճիլ տըր ,
իլա թէպտիլ օլմասը տախի միւմ

քիւնսիւլ տիր : Օ' ԼաւաՏըն
քէնտի թապի'աթը կիպի թէպ-
աիլ օլունճագ տըր : Ղն պուտիւն-
եատէ վէ նէ տէ օ պիր տիւնեա-
տա հնսանլար' ԼաւաՏը պիւթիւն
եիւրէքլէրինտէն վէ գօնշուլա-
ընը քէնտիլէրի կիպի սէվմէնին
էպէտի պօրճունտան ազատ օլա
պիլիլէր : ' Ղնսունն պու դըամը'
հնսանլարըն ճանլարը վարըգտա
օլտուգճա' մէվճուտ օլաճագ տըր :
Օ' Տէմ' հնսանլարա Տէմ' մէլէք-
լէրէ պիր տիր :

Պունտան էօյրէնիլիլ քի ,
Լաքի Լ' Տաա էճմալըղըլա նա-
պար էտէրէք' օնու օղունճագ
Քրիսթիանլարա իգթիզա էթ-
մէզ տէյէնլէրին' պու պապտէ
Քրիստոսունքիւնտէն փէք Ֆարգ-
լը ըէյ ու ի'թիգասալարը վար :

19. Էր քի՛ս պու էն քիւշուք
թէնպիՏէրին պիրինի պու էն
պիՏէրի պօղմագ խուտուսունտա'
Բ Օրն . Իք . 26 : Ղն . ՃԹԹ .
6 . 128 : Ղն . Բ . 10 , 11 պագ :
— Լն քիւշուք թէնպիՏէրին պի-
լէնի : Քիթապլարը վէ փարիսե-
ցիլէր' պու կիւնքի կիւնտէ Քը-
րիսթիան Քրիստէսինտէ պա'ղը
խօճարար էօլախրիւճիւ վէ էօլ-
ախրիւճիւ օլմայան կիւնաՏ տէ-
յիւ կիւնաՏլարըն արասընտա
պիր Ֆարգ էթտիքլէրի կիպի'
թէնպիՏէրին արասընտա պէօ-
յիւք վէ քիւշուք թէնպիՏ տէ-
յիւ պիր Ֆարգ էտէրէր իտի :

պօղար տա՝ ատեմէրէ պէօյլէ
էօյրէտիրսէ, կէօքլէրին փատի-
շահլըղնտա էն քիւչիւք չաղ-
ըրլաճագ. ամմա հէր քիմ ա՝

մէլ էտէր վէ էօյրէտիրսէ, օ՝
կէօքլէրին փատիշահլըղնտա
պէօյիւք չաղըրլաճագ տըր :
20 Օլրա սիզէ տէրիմ քի՝

Թէնպիհլէրին էն պէօյիւքիւ
հանկըր տըր տէյիւ՝ արալարըն-
տա պիր պէօյիւք միււճատէլէմատ-
տէսի իտի : Ա է Մապի. ԻԲ .
35, 36տէ զիքր օլան օլ հիլէլի
սիւալ՝ պոռնտան իճագ էտէյօր :
(Ս)նարտան պա՛ղըլարը տէրլէր
իտի քի՝ գուրպանրարա տայիր օ-
լան նօմօս էն պէօյիւքիւ տիր .
վէ սայիրլէրի սիւննէթ խուսու-
տունտա՝ վէ ակիւրլէրի փաքլէն-
մէլէր վէ հայգանմալար պապըն-
տա օլան նօմօս էն պէօյիւքիւ տիր
տէրլէր իտի : — Լաճիւքէ պէօյլէ
էօյրէտիրսէ : Վրեաթիպլէրին վէ
Փարիսիցիլէրին էօյրէթտիրլէ-
րինին պիր նուճուննէսի իշիւն
Մապի. ԹԵ . 3—6 : ԻԳ . 16—
23 : Մապի. Ե . 1—13 պագ :
Լլաշըն նօմօսլարընտան պիր
ջօղունու՝ օնլար քէնտի սրիա-
րըլարը՝ հէր իճատ էթտիրլէրի
պօշ Փարգլարը իլէ իպթալ էթ-
միշէր իտի : — Են Իււլէտ Էտ-
ըլաճագ : Պէօյլէ պիր քիմնէնին՝
Վրիսիթիանլըգ թանգիմաթընըն
հիւքմիւ ալթընտա ալա ի՛թի-
պարը օլմայաճագ : Օ՝ ատեմ-
լէր արապընտա հէր նէ գատար
ա՛լէր մէրթէպէյէ մալիք իսէտէ,
Վրիստոս թագրիւ էտէյօր քի,
օ՝ Վրիսիթիան Վիլիսէսիսին պիր
խօճարը՝ նախօտ պիր ա՛ղաղ պի-
լէ օլմաղա լայըգ աէյիլ տիր : 13

յէր օ՝ Փիլ վագի՝ պիր շայրա
իսէ պիլէ՝ շայրալէրին էն զա-
յիֆլէրինտէն վէ միւնասիպէթ-
սիզլէրինտէն պիրի տիր : Իմտի
պոռնու թէքրալ պիր տահա զիքր
էտէլիմ, քի հէր քիմ քի՝ քէնտի
ա՛մէլ ու հարաքէթիսին թարղը՝
սէօյլէյիլի՝ հախօտ Լլաշըն Վէ-
լամընը թէֆսիր էթմէտի իլէ քէն-
տիսինի հախօտ ախէրլէրինի Լլ-
լաշըն ա՛ղիլ թէնպիհլէրինէ ի՛-
թա՛լթարըլ ըգ էթմէյէ զայրէթ-
լէնտիրլը իտէ, հէր քիմ քի՝ Լլ-
լաշըն էմըլէրինտէն պիրինի իպ-
թալ էտէրսէ, օ՝ հէր քիմ օլուր-
սա օլտուն՝ իսթէր Եշհուտիլէրին
պաշ քեաշինի օլտուն՝ իսթէր
Իմանըն Լըք Եպիսոպոսու օլ-
տուն՝ Վրիստոսուն ի՛նտինտէ
պու տիւնեատա քէնտի Վիլի-
սէսինէ աղա՝ վէ ակիւրէթտէ օնուն
ի՛զլէթ ու ճէլալինէ հիսսէտար
օլմաղա քիւլիյէն լայըգսըգ սա-
յըլըր : — Ետէլէնի փարլընլը-
ղնտա : Մապի. Գ . 2 շէրհինէ
պագ : — Պէօյիւք Էտըլաճագ : Օ՝
ինտանլարըն ի՛նտինտէ հէր նէ
գատար էտնա օլա տա՝ կէօքլէ-
րին ա՛ղիմ Փատիշահլը՝ օնտան
րազի օլուպ՝ օնու գապուլ էտէ-
ճէք տիր :
20 Օլրա : Իշուլ Եօգա-
րըտա սէօյլէնէնլէր իլէ աշաղա-
տա սէօյլէնէճէքլէրի պիրի պիրի-

էյեր սատագաթընը զքեաթիպ-
լէրին վէ փարիսեցիլէրինքինտէն

զիյատէ օլմալսա , կէօքլէրին
փատիշաճըլընա ասլա կիրմէյէ-

նէ պաղայան քիւչիւք սէօզ՝
կէօթէրիր քի , Վրիստոս եօ-
գալըտարի սէօզլէրի սէօյլէրքէն ,
էյերչի օնլարը իսմիլէ զիքը էթ-
մէտի իսէ տէ՝ ֆիքրի քեաթիպլէ-
րին վէ փարիսեցիլէրին էյրէթ-
տիքլէրինէ պագարտը : — Սէն
րէրի : Պէն սիզէ սէօյլէյէն՝ օլ
« էմին վէ կերէք շահտ իմ » ,
վէ նէ սէօյլէտիլիմի պիլիբիմ :
— Եյեր սատագաթընը քեաթիպ-
լէրին վէ փարիսեցիլէրին տինտէ էն ա՝
լէա վէ էն էյի սայան քիմնէլէ-
րէ՝ պու փէք ա՝ ճայըպ պիր թա՝
լիմաթ իտի : Եէճուտիլէրին ա-
րաւընտա պիր մէսէլ վարըտը քի ,
էյեր կէօյէ՝ սալթ իքի ատէմ
կիրմէյէ նայիլ օլաճագ օլսա ,
պիրիսի պիր քեաթիպ՝ վէ օպիրի-
սի պիր փարիսեցի օլաճագ տըր :
Եքին օնլարըն սատագաթըն նէ
օլտուգու պայրնտա՝ Մարի .
Ի Գ . 2—3 . 23—23 : Պ . 1 .
ԺԱ . 39 , 40 . 44 : ԺԲ . 1 : ԺԶ .
14 , 15 : ԺԷ . 10—14 : Ի . 46 ,
47 : Էմ Մարի . Գ . 7 նին
տախի շէրճինէ պագ Պիլիմ
սատագաթընը օնլարընքինտէն
նէ իուսուտա զիյատէ արթմա-
լը տըր : Օնլար ճաֆթատա իքի
քերրէ ուրուճ թուլթալլարտը ,
պիլ իւչ կա տէօրթ քերրէ մի
ուրուճ թուլթմալլը . օնլար
քէնտի մալլէրինին օն փայընըն

պիր փայընը սատագա վէ իսոյ-
րաթ իչիւն վէրիլէր իտի , պիլ
կարըսընը մը վէլմէլիլ . օնլար
ուզուն տուալար էտէրլէր իտի ,
պիլ տահա՞ ուզուն մու էթմէլի-
լիլ . օնլար էքմէք եէմէզտէն
էվիլէլ՝ էլլէրինի կայգարլարտը ,
պիլ պագալարըմըլ՝ տախի մի
կայգամալլըլլ : Իսայլը . պու-
նուն կիրի սատագաթըն ճէր նէ
տէրէճէ արթըրաճագ օլսագ ,
Վրիստոսուն պիլտէն մաթըուպ
էթտիլի սատագաթա ասլա եա-
գըն կէլէմէլիլ : իլլա պիլ ա՝ քս՝
օնտան կիթտիքէ տահա ուզագ
օլուրուլ : Պիլիմ սատագաթընը
պուստան պիլիւն պիլիւն ֆարգ-
լը օլմալլըր : Օնլարընքի եիւ-
րէքտէն տէյիլ իլլա սատէ տի-
շարըտան կէօրիւնէն պիր շէյ
իտի : Օնլար օնու՝ Ելլաճըն կէօ-
ղիւ կէօրսիւն տէյիւ տէյիլ իլլա
ինսանըն կէօղիւ կէօրսիւն տէյիւ
էտէրլէր իտի : Օնլարընքինին
մէքամը՝ Ելլաճըն շան ու ճէլա-
լի տէյիլ իտի , իլլա կա միւրա-
լըլըգ՝ կախօտ մուճագպլէթի
նէֆտիլէ իտի : Օնլարըն էն է-
յիսի իէլլա իչիւն տիշարտան
կէօրիւնիւր պիլիլէրին սագլան-
մասըն տայանմըլտը , վէ քէն-
տինին իլլէտիլի ա՝ մէլէրէ կիւ-
վէնիլչիտի : Պագ՝ Էմ . Թ .
30—32 : Ժ . 2 , 3 : Պիլիմ
սատագաթընը՝ Երրահամըն՝
Պատիլիլին վէ Պոզտուն սատա-

Ճէքսինիզ :

գաթընըն նէվինտէն օլմայը տըր : Պագ Զաւր . Գ . 3—12 : Փիւլ . Գ . 9 : Խաչըն իւզէրինտէ էօլէն օ թէվզէքեար խրոսըղըն . քի կիպի օլմայը տըր : Պագ Ի . Գ . 39—43 : Իշպու Տարափնին պիւթիւն է'օմրիւ' էյերչին անկլաշըլանա կէօրէ' քիւլէրին նաՏագըղգտա վէ կիւնաՏտա կէշմիշ իտի խէ տէ , պու ճիւմիէ իլէ օ' սօնկ տէմիտէ տիւնեանըն իպթիտասընտան պէրու շիմտիյէաէք կէլմիշ կէլմիշ ճիւմիէքեաթիպլէրին վէ Փարիսեցիլէրին սատագաթընտան նիՏայէթսիզ տաՏա էյի պիր սատագաթ քէսպ էյլէտի : Օ' իման վէ թէվզէյէ մայլը օլտու : Օ' ԼաւաՏա տէսնմիւշ պիր եիրէյէ մայլը օլտու : Օ' խէլաը իլիւն Վրիստոսա թէքմիլէն իթիմատ էթմիշիտի : Օ' Վրիստոսուն սատագաթը իլէ կիլինտիրիլմիշիտի : — Լաւ կիւթիէթէսինիզ : Պու սէջլէյիշ փէք գուվլէթլի տիր : Կէրէք Լաքը վէ կէրէք Եհնի Լ'Տարն Տիւքմիւ ալթընտա' փէյղամպէրլէրին ղէմանընտաքի ԵէՏուտի Վիլիսէսի կիպի (պագ Եպա . Ս . 11—15) , վէ Լաուրիկիատաքի Վրիսթիան Վիլիսէսի կիպի (պագ Եպա . Գ . 17) օլան պէջլէ քէնտի ա'տալէթիլի կիւվէնմիշ քիմնէյէր Վրիստոսա մու Տիւաճ օլտուգլարընը թանըմաղլար , վէ օնուն իլէ ա'լագալարը եօգ աուր : Օնլար' օնուն փատիշա Տըղընըն թէվապիլէրի

21 Իշիթտինիզ քի' գատիմէ-

տէյիլ տիր : Ս է օնլար պու Տալտէ էօլուրլէրտէ , շիւպՏէսիզ էպէտէն սէֆիլ' վէ միւսիպէթ իշինտէ օլաճագլար : Վրիստոսաթագրիր էթմիշ տիր քի' օնլարըն խէլաը միւթիւնսիւզ տիր :

21 . Պալէ էթիլէսին : Լ'տէմ էօլտիրմէյէսին : Նաւա . Թ . 5, 6 : Ելէյ Ի . 13 : Բ ( ) ըն . Ե . 17 : — Շ էթէթէ դօրէն օլաճագ : Ելէյ ԻԱ . 12—14 : Պալ . Բ . 21 : Թաւալ ԼԵ . 42 . 16—21 . 30—34 : Բ ( ) ըն . ԻԱ . 4—9 : Գ թաւ . Բ . 5, 6 . 31 , 32 :

Իշպու վէ պունտան սօնկրաքի խանէլէրտէ' Իֆէնտիմիզ քեաթիպլէրին վէ Փարիսեցիլէրին վէրտիքլէրի թէֆսիրի շէրՏ էթմէյէ' վէ օնլարըն տինէ տայիր Տէվի ղիւլիլմէրի նէ գատար պօշ վէ պաթըլ օլտուղունու կէօսթէրմէյէ իգտամէտէր : Օ' նօմօտու թէֆսիր էտէր , վէ օնու' օնլարըն օնա վէրտիքլէրի Փասիտ մա'նալէրտէն քիւլէրին փաք կէօսթէրիր . վէ պունու էթմէսի իլէ , պուրատա տախի' ախէր Տէր պիր եէրտէ պէյան էյլէտիլի կիպի կէօսթէրիր քի , օ' Սոլսէսին նօմօտունա ապա դարըն տէյիլ տիր , իլա օնլարըն օնա վէրտիքլէրի Փասիտ մա'նալարընա դարըն տըր : Օնլարըն ալթընձը թէնպիՏէ վէրտիքլէրի պաթըլ թէֆսիրլէրի' պու խտի քի , պու թէնպիՏ սալթ տիշարըտան կէօրիւնէն ա'մէլէ պագար իտի . վէ Ֆիլ վա-

րէ տէնիլտի, Կաթիլ էթմէյէ- սին. վէ քիմ քի գաթլ էտէր- սէ, շէրաաթէ միւսթաճադ օ- լաճադ :

գի՛ գաթլտէն զայրի պիր շէյ ետատգ էթմէյիտի. վէ ինսանա պու թէնպիճի սագլաւաղա սէ- պէպ՝ ստատէճէ օնուն ճէզար օ- լան էօրիւմ գօրգուսու քիճպէթ էտէր իտի : Օնչար՝ պու մա- նալարը իլէ թէնպիճին պիւթիւն ըուհունու մաճլ էտէրլէր իտի, վէ խաղը՝ օլ թէնպիճի Տէր կիւն ա՛գլ ու Փիքը իլէ պողմալարնա գարըջ օլան Լլաճըն Տիյպէթ- լուլա՛նէթիւնէ պագմամալա գու- լաղուլլայօրլարըտը : Իմտի Լճ- Փէնտիմիլ օնուն ա՛գիմ ըուհա- նի մանասընը աչարագ կէօս- թէրիք քի, օ՛ Տէր նէ գատար տիշարըքի ա՛մէլէ պագար իսէ, օգատար տախի եիւրէյին կիղի տուլուշարընա վէ միւրատլարը- նա տա պագար : Ա՛ է պու մին- վալ իւղէ Լճփէնտիմիլ պուրա- տա՛ Դ՛նճի խանէտէ՛ «Վօմս» . . . պօղաղա կէլէտի՛ իլա ինտիլ էտէյի՛» տէյիւ սէօլէտիյինի սա- պիթ էտէր :

22. Լ՛մնա պէն սիգէ տէրիմ՝ Պէն քի ա՛ղիմ նօմսս վէրիճի վէ Տաքիմ իմ, պէն քի նօմսուն թէքիիլ մա՛նասընը վէ Տէր պիր թէնպիճին պիւթիւն գուվվէթի- նի պիլիթիմ : — Էէր ին՛ գարըն- արընա սէպէպիլ զաղապլանըրսա : «Կարընալ» լուղէթիւնին մա՛ նասը՝ պուրատա միւմքիւնիւ մէր-

22 Լ՛մնա պէն սիգէ տէրիմ՝ քի՛ Տէր քիմ՝ քի գարնտաշընա սէ- պէպիլ զաղապլանըրսա, շէ- րաաթէ միւսթաճադ օլաճադ,

թէպէ կէնիշտիր. վէ պունուն իլէ՛ տէյիլ սալթ Տէման պիր Փա- միւտատան՝ պիր քիլիսէտէն՝ վէ պիր միլլէթտէն օլան պիր առէմ, իլլա ինսան ճիւսիստէն՝ ա՛լէա օլուն էտնա եա պէրապէրիմիլ օլուն՝ քիւշիւք չօճուգ եա խըզ- մէթքեար եա աղա օլուն՝ պիր արգատաշ եա գօնշու եա պիր եապանճը օլուն Տէր պիր քիմնէյիանկլամալըյըլ : — Ա՛ պէպիլ : Կաղապ եախօտ տա- րըմապ՝ պիր եարամաղ ա՛մէլէ րիգա վէրմէմէք պէյան էթմէք օլուղու թագտիրտէ՛ կիւնաճ տէյիլ տիր : Պու մինվալ իւղէ Լճփէնտիմիլ տախի միւրայը փա- րիսեցիլէրէ «զաղապ՝ իլէ պագ- տը : Ա՛արլ. Գ. 5 : Պունճիլէյին պիլգէ տախի էօրքէլէնմէյէ՛ ա՛մ- մա կիւնաճ իլէմէմէյէ էմր օ- լունուր : Ա՛քի. Գ. 26 : Լաքին Տատտէն զիյատէ օլան Տէրտիր- լիւ զաղապ՝ «սէպէպիլ» օլուպ կիւնաճ օլուր : Ինթիգամ ար- զուսու սօղուրան Տէր տիւրլիւ զաղապ՝ եախօտ մուհապպէթ գանունլարընա գարը՛ սէօլէր վէ ա՛մէլէր Տասըլէտիպ՝ գապա- Տաթլընըն տէյիլ սօղուլմասընա իլլա թէքտիրինէ արզու սօղու- րան Տէր կէօնա զաղապ՝ «սէ- պէպիլ» վէ պունսան պէօլէ պիլ կիւնաճ տըր : Ա՛ է պու մի-

վէ քիմ՝ քի գարընտաշընա՝ Բ՛ա՛-

գա տէրսէ, ճէմաա՝ թէ մուծա-

սիլլի զաղապ Իէ Էօրբէլէնէն
 Տէր պիր.քիմնէնին իւղէրինէ՝ օլ
 ա զիմ նօմս վէրիճինին թարա-
 Փընտան՝ տիւնեա մէ Տ.քէմէլէրի
 ճանիպինտէն պիր գաթիլ քիմ-
 սէնին իւղէրինէ թագրիր օլու-
 նան Տիւքմիւ զաղապ գատար
 Տիլպէթլու պիր Տիւքմիւ զա-
 ղապ թագրիր օլուճնուշ տուր
 Օլ քիմնէնին իւղէրինէ գա-
 թիլ տէյիւ Տիւքմ օլուճնուշ:
 Ստա՝ գաթիլ ատէմ եիւ-
 ըէյի վար: Լշյեր օ՛ եիւրէ-
 յինտէ օլանը թէքմիլէն իճրա
 էտէճէք օլա, ատէմ գաթիլ է-
 տէճէք: Ա Յ՞մէ. Գ. 15 —
 Բ՛ա՛գա: Պու՛ խօրուգ պէյան է-
 տէն Սիւրբանի եախօտ Վիլտա-
 նի պիր թա՛պիր տիր: Պիր քիմ-
 սէյի պու մախլաս իլէ չաղըմագ՝
 օնա սիթէմ էթմէք՝ վէ օնուն
 Ի՛թիպարընա զիւլ կէթիրմէք
 տիր: Պու միսիլլի սէյլէյիշէր
 Տագգընա՝ Ս՞աթի. ԺԱ. 18, 19:
 ԺԲ. 24: Յ՞մէ. Է. 20: Ը. 48:
 Գ՞աթ. ԺԵ. 18: Ա թա՛գ. Ի.
 30: Բ թա՛գ. Զ. 20: ԺԶ. 7
 պագ: Գուրթարըճըմըզ էօրէ-
 տիյօր քի, պէյլէ սէյլէյիշէր
 գուլանմագ՝ աթրնճը թէնպիճի
 պօղմագ՝ վէ պուճտան պէյլէ ա-
 տէմ գաթիլ էթմէք տիր: — Ղ՛ե-
 մա՛թէ: Լշփէնտիմիլ պուճտան
 էվվէլ «Չրա՛թի» տէտիյի՛ Տէր
 պիր շէճիրտէ պուլուճուպ էքօէ-
 րի եէտի աճատան Ի՛պարէթ օ-
 լան մէ Տ.քէմէ տիվանլարը
 անկ-
 Լաշլըր: Իշպու ճէմաա՛թ տախի՛

եթմիշ իքի ա՛ղալարտան Ի՛-
 պարէթ օլան միլլէթին պէյիւք
 շուրա մէճլիսի անկլաշօլր:
 Պու մէճլիսին ըէյիսի՛ պաշ քեաճին
 եա՛նի միլլէթին խախամ պաշըսը
 իտի: Ա է պու «ճէմաա՛թ» եա-
 խօտ մէճլիս՝ Ս՞աթի. Ժ. 17:
 ԻԶ. 59: Ս՞աթի. ԺԳ. 55: ԺԵ.
 1: Յ՞մէ. ԺԱ. 47: Գ՞աթ. Ե.
 27 տէ զէքր օլուճույօր: — Լ՛ի-
 մագ: Պու սէօլ՝ Լշքի Լ՛ճարն
 զէմանընտա փութփէրէսթլէր՝
 տինսիլլէր՝ վէ պէյիւք ճիւրմ
 ու գապաճաթ սաճիպի քիմնէլէ-
 ըէ սէյլէնիրիտի: Պու սէպէպ-
 տէն պու՛ տէյիլ սաթ յաճիմ
 խօլլուգ պէյան էտէն պիր քէ-
 լամ՝ իլա սէյլէնտիյի քիմնտէ
 պէյիւք եարամագ քեարըր թա՛-
 ըիֆ էտէր պիր թա՛պիր իտի:
 Ի՛ճթիմալ քի, պու Քէճթա՛ պէ-
 յան Էթէր պիր թա՛պիր տէնիլէ
 պիլի. չիւն քի փութփէրէսթ-
 լէրին վէ սպիր պու միսիլլիւ
 քիմնէլէրին գաթիլ կէշմիշ՝ եա՛նի
 գաթլէ մուծաճագ սալլուրլա-
 ըրտը: — Ղ՛եճէնէճ՝ աթիլիէ:
 Ղ՛եճէնէճ լուղէթի՛ Ի՛պրանիճէ
 իքի լուղէթտէն միւրէքքէպ պիր
 լուղէթ տիր. քի օնլարըն պիրի՛
 «Ղ՛է» օլուպ՝ մա՛նասը տէրէ եա
 վատի տիր. վէ օպիրի՛ խափ ա-
 տէմ օլան «՛իմնոմ՝» տուր: Պու
 թագտիրտէ՛ պու լուղէթին մա՛-
 նասը՝ ՛իմնոմ տէրէսի օլուր:
 Պու վատի՛ եախօտ տէրէ Լշ-
 ըուսաղէմին Խանընտա իտի. վէ
 էքքի զէմանտէ կիւզէլ պիր վատ

Տադ օլաճադ, վե քիմ քի՛ ՄՏ-

իտի : Ի պքին փութիէրէսթ Նէ-
 Տուտիլէր օնու՝ Մ՛օլօս փութու-
 նուն ի՛ պատէթինէ վագֆ էթ-
 միշէրիտի : Բ Մ՛նայ . ԻԸ . 3 :
 ԼԳ 6 : Նբե՛ . Է . 31 , 32 : ԺԹ .
 2—6 Լ՛սքի ՆէՏուտի մուէլ-
 լիֆէրտէն էջրէնիրիզ քի , պու
 Մ՛օլօս փութու պագըրտան եա-
 փըմըշ օլուպ պաշը ՚իատիշաՏ
 թաճը իլէ տօնանմըշ էզբիւղ
 պաշը շէքլինտէ իտի , վէ պիր
 քիմնէյի գուճագլայաճադ կիպի
 գօլարընը աշմըշտը : (Նա չօ-
 ճուգլար գուրպան սունտուգլա-
 րը վագըթ՝ փութու աթէշ ի-
 լէ գըվի գըրմըղը օլունճայատէք
 գը փտըրըրըրըր , վէ օլ պիշարէ
 չօճուգլարը օնուն գուճաղնա
 աթարըրըր . վէ օնըրըն պա-
 ղըրտըգլարը իշիտիլմսին տէյիւ՝
 օլ փութուն էթրաֆընտտ տա-
 վուր կիպի ալէթէր իլէ պէյիւք
 շամաթա էտէրլէր իտի , քի օլ
 ալէթլէրին իսիմլէրինէ ԲօՖ տէր-
 լէր իտի : Պունտան օլ մաՏալին
 ալէսսէվէյէ պիր իսմի տալի
 իմօֆէթ օլմուշուտու : Ի պքին
 ՆէՏուտիլէրին եէսիրլէրտէն
 տէօմէլէրինտէն սօնկրա , օլ մա-
 Տալ պու գատար մէքրուՏ սա-
 յըլըր քի , օնըր՝ տինտար փա-
 տիշաՏ Տոլսիանըն ի՛ պրէթինճէ
 (Գ իմօգ . ԻԳ . 10) ա՛մէլ էտէ-
 րէք՝ պիւթիւն շէՏրին մուրտար-
 լափըրընը վէ նաիաքըրգլարընը՝
 վէ Լէշէրի աթաճադ պիր մաՏալ
 էթտիլէր . վէ չօգ քէրրէ՛ եա-
 րամազ քեաղըրըն տալի գաթլ

մա՛դ տէրսէ , ճէՏէննէմ աթէշի-

օլունաճաղը մաՏալ օլմուշուտու :
 Իմտի պու Տէր պիր էյի Նէ-
 Տուտիին ի՛նտինտէ ղայէթ մէք-
 րուՏ վէ մուրտար վէ տիթսինէ-
 ճէք պիր մաՏալ սայըմըշտը .
 վէ օնու կէօրմէսի՛ օնուն եիւրէ-
 յինի գօրգու վէ Տիլպէթ իլէ
 տօլտուրուտու : (Ոլ տէրէ-
 նին Տափար՝ թա՛ֆիւն իլէ տօ-
 լու վէ մուՏիլք իտի . վէ օլ տէ-
 րէճէ պօլուգ իտի քի՛ օնու պա՛-
 ղը մէրթէպէ փագ սագլամադ ի-
 չիւն՝ իղթիլա էտէր՝ իտի քի ,
 կէճէ վէ կիւնտիւղ օրատա եա-
 նար աթէշէր սագլասընըր : Իմ-
 տի օ մաՏալին պի տէրէճէ մէք-
 րուՏուրու մուրտարըլը վէ չիւ-
 րիւքլիյիւ վէ Տէվասընըն թա՛-
 ֆիւն ու սագիլիլի վէ օրատա
 կէճէ վէ կիւնտիւղ եանան տիւ-
 մանը աթէշէր՝ օնու պիր Նէ-
 Տուտիին կէօրիւնէ օնուն պիլ-
 տիյի շէյլէրին ճիւմլէսինտէն իւր-
 քիւլէճէք թիւր շէյ էտէր իտի :
 Օնա՛ ճ՛էՏէննէմ աթէշի թէս-
 միյէ օլունմուշուտու : Ս է պուն-
 տան՝ պու մաՏալ պիլինմիշ մա-
 Տալլէրին էն մուրտարը վէ մէք-
 րուՏու վէ մէրընու օլտուրու ի-
 չիւն՝ էօլմիւշ մէրըն քիմնէլէ-
 րին մաՏալինէ պիր թէշպիՏ օլ-
 մուշուտու : Սօնկ ա՛ղպըր պէր
 յան էթմէք իչիւն՝ Ղուրթարը-
 ճըմըղըն գուլլանտըլը սէօլ պու
 տուր : Մ՛արթ . Ե . 29 , 30 : Ժ .
 28 : ԺԸ . 9 : Մ՛արթ . Թ . 42—47 :
 Ղ . 1—4 . ԺԶ . 23 , 24 :
 Իշպու իանէնին պիւթիւնիւ-

նէ միւսթահագ օլաճագ :

23 Իմտի էյեր հէտիյէնի մէլ- պահըն իւղէրինէ կէթիրիրսէն, վէ օրատա՝ գարնըտաշընըն սանա

գարշը պիր շէյի վար խտիյինի խաթըրնա կէթիրիրսէն,

24 Հէտիյէնի օրատա՝ մէլ- պահըն էօնիւնէ պրագ, վէ կիթ

նիւն մանասը՝ պունճիլէյին թա- րիֆ օլունա պիրիր . ճարիսեցի- լէր՝ ալթընճը թէնպիհ սալի պէր գապահան՝ եանի ա՛նլ իլէ արեօ՝ էօտի-բօյէնէ պօզըլուր զիւրիւ- միւնտէ տիրլէր : 1 արին Ղուր- թարըճըմը պիղէ թահգիգ է- տէր քի, թէնպիհին գուվլէթի՝ պունտան չօգ պէօյիւք տիր . վէ սատէճէ տիշարտան կէօրիւնէն ա՛մէլէ տէյիլ իլլա սէօղէրէ վէ եիւրէյին հարաքէթլէրինէ տա- խի եէթիշիր : 1 էօ՝ պու թէն- պիհին պօղըլմասընըն իւշ սիւ- րէթիին կէօլթէրիր, քի (1) եիւ- րէքտէնահագ զաղապ՝ (2) քէօ- թիւ սէօղէր իլէ պէրապէր օլան զաղապ՝ (3) թէհտիտ ու գօրգու վէրմէքլէր իլէ պէրապէր օլան զաղապ արը : Եէհուտիլէրին ի՛ն- տին սէ իւշ տէրէճէ հիւքմի զա- զապ վար իտի, քի օնլարըն պի- րի “շէրիա՛թ” իլէ՝ վէ պիրի “ձէ- մա՛ աթ” իլէ՝ վէ ա՛տէթտէն խա- րիճ՝ մատտէլէրտէ Հիննօ՝ վարի- ոյնպէ եաքմագ իլէ օլուրուտու : Պու խանէտէ Լ՝Ֆէնտիմիլին գուլլանտըղը թա՛պիրլէր՝ Լ՝է- հուտիլէրին ա՛տէթլէրինտէն ա- լընմըշար, վէ օ՝ օնլարը ալթըն- ճը թէնպիհի պօզանլարըն ախ- րէթտէ՝ օլ հագգ վէ ճէզա տիւն- եասընտա չէքէճէքլէրի ա՛ղապա թաթպըգ էյլէմիշ տիր :

23 Հէտիյէնի : Սէնին Ղլլա- հա փէշքէշ տէյիւ սունմագտա օլտուղուն՝ օնա վագֆ օլունմիւշ շէյի : Մարթ . Ը . 4 : Բ (Օ)էն . ԺԶ . 16, 17 : — Մէղպահըն : Մէղպահ հէյլքէլին էօնիւնտէ օլուպ՝ գուրպանլարըն գօնտու- ղու մահալ իտի : Մէղպահ հէ- տիյէ կէթիրմէք՝ Ղլլահա ի՛պա- տէթ էթմէք տէմէք իտի : Պու սէօլէյիլ՝ էպի ղէմանտէ ի՛պա- տէթ էքմէք թարղընտան ալըն- մըշտըր . լաքին շիմտի տախի վէ հէր ղէման Ղլլահա ի՛պատէթ էթմէնին հէր պիր սուրէթի խու- սուսունտա գուլլանըլա պիրիր : — 1 է օրատա գարնըտաշընըն : Ինսան ճինսինտէն պիրի՝ վէ խու- սուսա սէնին իլէ պէրապէր ի- պատէթ էտէնլէրին պիրի : — Սան գարշը պէր շէյի : Սէնտէն ինճինմիշ՝ եախօտ օնուն քէնտի Ֆիքրինճէ պիր եօլտա սէնտէն պիր զարար կէօրմիւշ : — Խալի- բնա կէթիրիրսէն : Ղլլահա ի՛պա- տէթ էթմէք իչիւն օնուն հու- ղուրունա վարտըղմըլ ղէման , տայիմա էվվէլա օլ խուսուստա էյի տիւշիւնմէլէյիլ, վէ քէն- տիմիլէ էյի թէֆթիշ էթմէլի- յիլ, վէ կիւնահարըմըլ խաթ- րմըլա կէթիրմէլիյիլ : Ա Վրնի . ԺԱ . 28 :

24 Լ՝վէլա գարնըտաշըն իլէ

էվվէլա գարընտաշըն իլէ պարըշ,

վէ օ զէման կէլնոյ հէտիյէնի

դարըշ : Արանըզտա օլան նիլա-
 յա պիր նիհայէթ վէլո. գապա-
 Տաթը մուսթահազընճա իգրար
 էյլէ : Ծանոթ. Ծ. 15 — 18 :
 Հի. Ե. 16 : Լէյեր օնա զատր
 էթտին իսէ, զարարընը օնա կէ-
 ըրի էօտէ : Վ. Ի. Թ. 8 : Վ. Լ. Գ.
 2. 2—6 : Լէյեր օնա շիմտի
 էօտէնէճէք պիր պօրճուեն վար
 իսէ, օնու էօտէ : Լ. Ի. Թ. 4.
 8 : Լէյեր օնուենի՝ թիպարընը գը-
 րաճագ պիր շէյ էթտին իսէ, օ-
 նու իգրար էյլէ, վէ օնտան
 օ՜ֆվլըգ տիլէ : Լէյեր օ՜ ասլը օլ-
 մայարագ սէնտէն պիր քէտէրէ
 օղրամըշ խիւլրասընտա իսէ, սէ-
 նին տախի տավրանըշըն օնուեն
 պու խիւլտատա օլմասընա սէ-
 պէպ վէրիյօր իսէ, Փիլհազիգէ
 մասլահաթըն նասըլ օլտուղուենու
 անկլամասընա օնա զայրէթ կէօս-
 թէր Արանըզտա օլան նիլա-
 նըն տէֆ՝ օլմասընա՝ սէնին է-
 լինտէն հէփ կէլէնի՝ վէ սանա
 էթմէյէ հէփ մուսթահազ օլա-
 նը էյլէ : Լ. Ի. Թ. 17, 18 :
 Վուրպանընը սուենմաղտան՝ Բի-
 լիսէյէ կիթմէղտէն՝ սուա՝ էթ-
 մէյէ պաշլամաղտան՝ Վ՝ զիլ Վի-
 թապլարը օբուամաղա՝ թա՜ամ
 եէմէյէ եա սու իլմէյէ՝ եա ու-
 յուամաղա եախօտ ախէր պիր ի-
 շէ էլ սուենմաղտան էվվէլ, վա-
 րըպ պիր ինճինմիշ եա զատր
 կէօրմիւշ գարընտաշընա օլան
 պօրճուենու էտա էթմէլիսին . եօղ
 իսէ՝ սէնին ի՜ պատէթ ու տուա՜ն
 պիր իբրահիմ օլուր : Վ. Լ. Գ.

Թ. 8 : Ի. Ա. 27 : Ի. Ը. 9 : Վու
 տախի Վուրթարըճըմըզըն ալ-
 թընճը թէնպիհին իւզէրինէ վէր-
 տիյի շէրհ ու թէֆտիլտէն տիր .
 վէ օ՜ պուենտա կէօսթէրիյօր քի,
 փարիսեցիլէր, վէ քեաթիպլըր
 « Վ՝ օմօսու վէ Փէյլապէրլէրի՞ »
 պօղար իքէն, քէնախի օնլարը
 թէքմիլ էտէյօրուտու : (Նլար՝
 սատէճէ պիշարթի ա՜մլէլէրէ պա-
 գարլար իտի : Լէյեր պիր ատէմ
 տուա՜յա կիտէրսէ իտի, էյեր օ-
 բուճլարը վէ եօրթուլարը սագ-
 լարսայրտը, թա՜յին օլուենմուշ
 գուրպանլարը սուենարսա իտի վէ
 օնուեն քիլիսէսի օնա էօրլէթտի-
 յի այն ու ա՜տէթլէրի էտա է-
 տէրսէ իտի, օլ քիմնէ քէնտի
 երուրէ յինին տէրուեննտէ հէր նէ
 գատար հասէտ՝ քէն վէ իբրա-
 հիյէթ սագլարսայրտը, հիւշ զա-
 րարը եօգ՝ օ՜ օնլարըն թա՜լիմաթ-
 լէրինէ կէօրէ էյի էթմիշ օլուր
 իտի : (Նլարըն ի՜ նտինտէ տի-
 շարտան կէօրիւնէն ա՜մլէլէր՝
 հէր շէյ իտի, վէ երուրէյին հա-
 լի հիւշ պիր շէյ տէյիլ իտի : (Ոլ
 քիմնէ՝ պիր պէքրի՝ քիլփիւրպազ՝
 գուամարպազ՝ եալանճը՝ կէօս-
 ըրիւքտէն մալ գաշըրըճը վէ ա-
 իսէր աշըգ կիւնահլէրէ միւպթէ-
 լա պիր ատէմ՝ օլա պիլիր իտի . վէ
 էյեր օ՜ Վիլիսէնին այն ու ա՜-
 տէթլէրինի իճրա էտէրսէ իտի,
 օնլարըն պու շէյլէրտէն ասլա
 վազիֆէլէրի օլմազտըր : Վաքին
 էյեր օ՜ պու այինլէրին իճրասը-
 նա պա՜ղը մարթէպէ պիր իճմալ

տուն :

կեօսթերէձէք օլսայլսը , օ՛ Տէր
 նէ գատար երւբէյի փար վէ ա՛-
 մէլ ու Տարաքէթի թէմիլ օլսա-
 յըրը , օնլարըն ի՛նտինտե ալբա
 Փարգը հօղուտու . օնլար օնու՛
 ալբա միւսա՛տէ կթմէյերէք՝ ա՛-
 զիմ շիտտէթ իլէ գօվալարլար
 խոի : ( ) Ելարըն սատագաթը՛ նէ
 գատար պիւթիւն պիւթիւնէ էք-
 սիք վէ գուտար խոի : Պու պա-
 պըն 20 խանէսինէ պագ : Դա-
 քին Վուրթարը՛ծրըլ պիղէ էջ-
 րէտիր քի , իշպու տըշարքի այն
 ու ա՛տէթլէրի իճրա էթմէտէն
 իսէ՛ երւբէյի փար վէ ա՛մէլ ու
 Տարաքէթի լէքէսիլ սալլամասը
 տերէձէսիլ տահա էյի տիր : Դա-
 քին նօմօս տախի Տէման պու
 շէյի էջրէ՛թմէյօրմու : Ա թասգ .
 ԺԵ . 22 : Ասայ . Ա . 10—17 :
 Ու . 2 . 6 : Լ՛՛՛՛՛՛ . 21—24 :
 Կերէք Ե՛էՏուտի քիլիսէսինին
 վէ կերէք Քրիսթիան քիլիսէսի-
 նին տայիմա մէյի պու խոի քի ,
 նահագլըղա՛ վէ էրքնան ու էտէ-
 պէ մուղայիր ա՛մէլ ու Տարաքէ-
 թէ պիր պէտէլ տէյիւ այն ու
 ա՛տէթէ օլան ա՛զիմ տիրգաթի
 քեափի սայսըն : Ա է կէրէք օն-
 տա կերէք պունտա՛ տիւնեալի
 քիլիսէ խտտէմէլէրի փէք չօգ
 քերքէ պու զիւրիւմիւն իլթի՛Տար
 պուլմասընա ա՛զիմ եարտըմ էթմ-
 տիլէր . շին քի՛ օնլարըն տիւն-
 եալի մէնֆա՛աթմընա չօգ եարար
 պիր շէյ տիր : Դաքին Յիսուս
 Ի՛ֆէստիսիղին՝ երւբէյի թէֆ-
 թիլ էտէն թա՛լիմաթլէրի նէ՛

Կ Ի

25 Խասմին իլէ՛ օնուն պերա-

գատար Փարգը տըր : Խմոի պու՛
 էվէրին տամլարը իւզէրինտե
 նիտա օլտուն քի՛ օնուն վէրաիյի
 թա՛լիմաթլարա կէօրէ՛ երւբէյի
 քէն ու իքրահիլէթ իլէ տօլու
 օլուպ քէնտի գօնշուտունա նա-
 Տագլըղ իլէ մուա՛մէլէ էտէր ի-
 քէն՝ տինին այն ու ա՛տէթլէրի-
 նէ կագլոշան Տէր պիր քիմնէ՛
 քէնտինէ՛ տէյիլ սատըղա վէրի-
 լէն պերէքէթի՛ իլլա միւրայրլէ
 մուսթահագ օլան լա՛նէթի ա-
 լըր : Իշպու խանէյի՛ էվէլէրի
 խանէ իլէ պիրէշտիքն օլ քիւ-
 շիւք լուղէթ “ Խօք ” ալլիքեա-
 րէ կեօսթերիք քի՛ էջլէ պիր քիմ-
 սէ՛ օլ ալտանմասը միւմքիւնիւլ
 վէ զէվէլէնիլմէղ օլան Օլմըն
 նաղարընտա գաթիլ տիր :

25 . Խասմին էլէ : Խասմիլու-
 ղէթի պուրատա՛ պիր ալաճագ
 սահիպի՛ եախօտ շէրի՛աթէ չը-
 գաճագ պիր տա՛վաճը մա՛նասը-
 նա տըր : Ի՛ֆէնտիմիլ էջրէտի-
 յօր քի , սուլՏա եաթմաղա՛ Տագ-
 գը Տագգ էթմէյէ եախօտ պիր
 ալաճագլընըն Տագգ օլան մաթ-
 լուպունու վէրմէյէ՛ եա նիղա՛-
 լարը տէֆ՛ էթմէյէ խթմէմէք՛
 վէ Տէր ի՛նտա՛ ալթընճը թէն-
 պի՛Տի պօղմագ տըր : Տա՛վայէ
 գալըլմագ՛ տայիմա՛ մասրաֆը
 վէ վարարը պիր շէյ տիր . վէ
 պիր թարաֆըն՝ եա օ պիր թա-
 ռաֆըն՝ մուՏագպէթիւն՝ ա՛զիմ
 նօմսունա մուղայիր ա՛մէլ էթ-
 մէսինէ պայիս օլուր : Էէր կիւնքի
 թէճըրիւպէտէն էջրէնիլիլ քի ,

պէրինձէ տաճա եօլտա իբէն՝
Թէզ սուլճ օլ. օլմայա քի՛ խա-

պիր տա՛վամըզ օլտուղու վագըթ
զապիթ հուզուրունն սէյիրթ-
մէքտէն՝ պիզէ հէր նէ գատար
աղըր վէ լարարը կէօրիւնիւր
խէ տէ՛ օնու պէյնիփիլտէ սուլճ
օլարագ պիթիլմէսի՛ հագգըմըզա
սաճա խայրըզ վէ տաճա մա-
գուլտուր: Ա Վրճի. 2. 6, 7,
8: — (Ս)ունն պէրպէրինձէ տահա
եօլտա իէն: (Ն)ունն իլէ զապիթէ
կիտէրքէն՝ եօլտա իբէն պիլէ՛ օ-
նունն իլէ մասլաճաթա պիր թէմ-
շիյէթ վէրմէյէ պագ, վէ մաս-
լաճաթը՝ զապիթ հուզուրունն
վարմաղա գօյվէրմէ, շէօյլէ քի
սէնին տա՛վաճըն սէնին ի՛նատըն-
տան խըրսլանարագ՝ զապիթէ
վարմաղտան իրատէթի իլէ սա-
նա էթմէյէ իրաղի օլտուղու միւ-
սա՛տէի տախի կէրի չէքէրէք՝
սէնի շէրիաթըն շիտտէթինն
Թէսլիմ էթմէսին: — Թէզ սուլճ
օլ: Պագ Օննը. ԼԲ. 3—8.
13—22: ԼԳ. 3—11: Ա թմագ.
ԻԵ. 17—35: Լ՝աւի. 2. 4—5:
ԻԵ. 8: Պագ. ԺԲ. 58: ԺԴ.
31, 32: Պու տախի եօգարը-
տա զիբը օլունտուղու կիպի ալ-
թընճը Թէնպիհին ԹէՓսիբին-
տէն տիր: — Օլմայա քի խաթի՛
սէնի գատըյա իէպիթ էպէ, էն:
Պու սէօյլէյիլ՝ օլ զէմանլէրտէ
մէհքէմէլէրտէ գուլանըլան սէօյ-
լէյիլշէրտէն այլնմըլ տըր. վէ
պունտան անկլաթմաղա մէրամ
օլուննան պուտուր քի՛ շէր վէճճ
իլէ հաքիմ հուզուրունն չէգ-

սիմ սէնի գատըյա Թէսլիմ է-
տէ, վէ գատը սէնի միւհլըրէ

մազտան՝ մասլաճաթը պիթիր.
եօղիտէ օնու պիթիթէմէյէճէքսին,
վէ շէրիաթըն թալին էյլէտիլի
ճէզպըլ՝ Թէքմիլէն չէքէճէքսին:
Լաքին կէօրիւնիւր քի, պու
Թա՛պիր՝ ՉՉնճիխանն կիպիտա-
ճա կէնիլ պիր մա՛նայա տախի
այլնարագ՝ պունտան սօն ա՛-
զիմ շէրիաթ կիւնիւնիւննկլա-
յա պիլիլիլ. վէ պու վէճճիլէ
պու օլ ա՛զիմ կէրչէքլիլի տախի
պէյան էտէր քի, Վլլաճ ա՛տա-
լէթ իլէ՛ քէնտիլէրի կիպի օլան
ինսանլար իլէ նիլա՛լարընա խի-
թա՛մ վէրիպ պարըշմաղա լաղի
օլմամաղըլա գարընտաղարը իլէ
պարըշմամըլ պիր հալտէ իբէն
էօլէնլէրին ճիւմլէսինն ալթընճը
Թէնպիհի պօզմուշ քիմնէլը կի-
պի ա՛զապ էտէճէք: շէր նա-
սըլ խէ, պու միսիլիլ պիր հալ՝
հէր նէ գատար ատէմլէրին սա՛-
ատէթինն զըտտիտէ, օ գատար
տա Վլլաճըն նօմսունն զըտտ
տըր. վէ պունունն իչիւն պիլ Վլլ-
լաճ իլէ տէ ինսանլար իլէ տէ՛
Թէզ պարըշմաղա սոյ էթ-
մէլիլիլ: Պիլ պու է՛օմիւրտէ
իբէն, “եօլտա” յըզ. Լաքին էօլ-
տիլիլմիւզ վագըթ՝ արթըգ պու-
նու էթմէնին վագըթ կէշմիլ օ-
լուր: Ե՛օմիւր գըսաս տըր: Պիլ
“եօլտա” օլուպ՝ շէրիաթա վա-
րըյօրուզ: Ը իմտի պիզէ Վլլ-
լաճտան պիր պարըշմագ եօլու
իլճամ օլունմուշ տուր: Լաքին
էյէր օնու գապուլ էթմէյէ իհ-

Թէսլիմ՝ էտէ, վէ զընտանա ա-
թըլասըն :

մալ էտէրսէք , մապաճաթ մա-
քիմ՝ հուզուրունա վարաճագ ,
վէ գապաճաթըննն իւզէրինն
հիւքմ օրունուպ՝ հիւքմիւ իճրա
էտէնլէրին էլինն թէսլիմ օ-
րունմաղըլա , ճէհէննէմէ աթը-
լաճագ տըր : Յոք ԻԲ . 20 : ԼՅ-
այ . ԾԵ . 6 , 7 : Ղ Դ . ԺԳ .
24 , 25 : Բ Կրնն . 9 . 2 : ԼՅքր .
Գ . 7 . 13 : ԺԲ . 17 :

26. Կերէ՛ք քերթի՛ : Պունու
պէն թագրիւր էտէրիմ . պէն քի՛
Լլաճըն (Ղըու իմ . պէն քի՛
սէօյլէտիլիմ շէյտէ ապա միւ-
պալիղա գուլանմամ . պէն քի՛
պէնիմ սէօյլէրիմ էպէտի կեր-
չէքըլ տիր . պէն քի՛ ճիւմլէ ա՛-
լէմլէրին ճաքիմի իմ , վէ էօլիւ-
միւն հէմ ճէհէննէմին անտիւ-
թարլարը էլլիմտէ տիր , վէ սօ-
նու էվլէլտէն կէօրիւրիւմ : —
Թա սօն մանկըրը էօտէյինճէյէտէ ,
օրատան ապա չըգմայամպըն : Պիր
պօրճըլունուն՝ էօտէմէյէ գուտ-
րէթի՛ եախօտ օնա եարտըմ էթ-
մէյէ տօսթլարը վար իսէ , չօգ
վագըթ հապտա գալմազ . լա-
քին էյէր օնուն էտա էթմէյէ
չարէսի վէ եարտըմ ալաճագ
տօսթլարը կօղիսէ , օնուն էպէ-
տէն՝ գուրթուլմաղա իւմիտի կօզ
տուր : Օ՛իրա օ՛ իլք մանկըրը
էտա էթմէյէ գատիր տէյիլ ի-
քէն , “սօն մանկըրը” նա՛սըլ
էտա էտէ պիլէճէք տիր : Ա՛ է
պու վէճէ իւզըն Փիքրիմիլի պիր
քերրէ օլ սօն շէրիաթէ կէօ-

26 Կերէք տէրիմ՝ սանա՛ թա
սօն մանկըրը էօտէյինճէյէ-

թիւրէլիմ . օլ զէման ճէհէն-
նէմ՝ հապտնա հէր պիր աթըլան
քիմնէ՛ Լլաճըն ա՛տալէթիմնէ
մուսթաճագ օլան պէտէլի էտա
էթմէյէ գատիր օլաճաղը եէրի-
նէ՛ օլ ա՛սը մէլէքլէր կիպի հէր
պիր տագիղա քէնտի կիւնաճ-
լարընըն գարա տէֆթէրի էսա-
մէսինն զամմ էթմէքտէ օլուպ՝
տէրէճէսիլ գօրպուլաճագ պիր
թարղ իլէ քէնտի պօրճունու է-
պէտէն արթըրմագտա օլաճագ
տըր : Լալ օնա՛ կիւնաճքեար-
լարըն հօսթու եարտըմ սունա-
յօր . լաքին օ զէման վագթը կէչ-
միշ օլաճագ տըր , վէ քէնտինն
եարտըմ էտէճէք պիր տօսթ՝ վէ
Լլաճըն հէվի եարաթտըղը ա՛-
լէմլէրտէ պիլէ տիլինի սէրինլէ-
տէճէք պիր տասլա սու պուլմա-
յաճագ տըր : Ղ Դ . ԺԳ . 24 :
Ա՛ է պէօյլէ պիր քիմնէյէ “Թա
սօն մանկըրը էօտէյինճէյէտէք
օրատան ապա չըգմայամպըն”
տէմէսի՛ “Խէ՛ օրատան էպէր է-
լապա չըգմայամպըն” տէմէք տիր :
Պու՛ իւմիտ վէրիւր պիր սէօյլէ-
յիշ տէյիլ տիր . իլա իւմիտի
գաթ էտէր պիր սէօյլէյիշ տիր :
Մապ . ԺԸ . 34 , 35 : ԻԵ . 41 .
46 : Ղ Դ . ԺԲ . 59 : ԺԶ . 26 :
Բ Թէ . Ա . 9 : Յալ . Բ . 13 :
Իշպու իքի խանէտէ թադտիմ
օլունան կերչէքլիյին ա՛լէստէվի
մա՛նասընըն պիր նումա՛նէսի՛
պունտան պիր գաչ սէնն էվլէլ
Լլաման մէմլէքէթիմտէ քէպին

տէք, օրատան ասլա չըդմայա-
նագորն :

Աթուհարս շէհրինտէ վուգու
պուլան պիր վուգուաթտէ աշի-
քիտրէ պէյան օլունուր : Եւ-
րամագ պիր գօճա վէ պիր գարը-
նըն պէյնինտէ՝ պիր զէմանտէն
պէրու Տիպէթլու պիր նիզա՝
վար ըմբը : Գարը էօլիւմ տէրէ-
ձէսինէ խասթա օլուու : Փափաս
պունա՝ գօճասընը չաղըսըն,
վէ օնուն իլէ պարըշմբը պիր հալ-
տէ պուրունարագ էօլսիւն տէյիւ-
խպրամ էտէր իտի : Աքին գա-
րը իսթէմէպիտի . վէ տէտի քի,
օնուն իլէ տա՛վասընը շէրիսթ
կիւնիւնտէ կէօրէձէք : Լնտէն
փափաս օնուն գօճասընը պուլ-
տու, վէ օնա եալվարար քի,
վարսըն, վէ էօլիւմ տէրէձէսին-
տէ խասթա օլան գարըրընը կէօր-
սիւն, վէ պիրի պիրինտէն ա՛ֆվ-
լըգ տիլէյիւ պարըշսընլար : Ա-
քին օ տա իսթէմէտի . վէ տէտի
քի, գարըսընա հիչ ասլա ա՛ֆվ
էթմէյէձէք . վէ պէյնիլըինտէ
օլան տա՛վանըն կէօրիւմէսինի
ոն կիւնտէ շէրիսթ թախթը-
նըն հուղուրունա պրագմըշտըր :
( ) ախշամ գարը էօլտի : Ար-
թէտի սասպահ գօճասը՝ տէօշէք-
տէն սաղ սէլիմ դալգտը . էօվապ-
լարընը կիյնտի, վէ տիւշտիւ
էօլտի : ( ) նլարըն իքիսինի եան
եանա գալորտուլար, վէ կէօ-
թիւրիւպ՝ իքիսինի պիր մէգարա
գօտուլար : Աքին օ Փամիլեա-
նըն՝ վէ գօճալարըն իւղէրինէ
պիր պէօլիւք գօրգու տիւշտիւ :

27 Իշիթտինիլ քի գատիմէ-
րէ տէնիլտի . Օլնա էթմէյէ-

Ղիւմէսինին եիւրէյի տույտու
քի, օնլարըն էօլիւմիւ փէք հիւ-
պէթլիւ օլուու : Իմտի պունու
օղույանլարտան՝ քէնտի կիպի
ինսանլարըն պիրի իլէ տարըն վէ
նիզա՛տա օլան հէք պիրի՝ օնուն
իլէ իէլ սուլի օլուն . օլմայա քի՝
Փուրսաթ էլտէն կիթտին, էօ-
միւր տիւքէնտին, վէ նիզա՛ ու
տարընլըգ էպէտի գալըն : Օլի-
րա օլ էպէտի իւքէնձէ՝ վէ էպէ-
տի զալլա վէ նիզա՛ վէ իթթի-
Փագորղըր տիւնեասընտա՛ նէ՝
նիզա՛լար վէ հա՛նլը զալլալար
տէֆ՝ օլուուղու եա օլաճաղը վար :

27. Օլնա էթմէյէպի : Ելիչ
Բ. 14 : Դ. Լ. Բ. 10 : Բ (Յ) Բ.
Ե. 18 : Բ. 22—24 : Լ. Ե. Ե.
2. 32 : Իշէհուտի թէֆտիւրձի-
լէր՝ պու թէնպիհի տալտի ալ-
թընձը թէնպիհի թէֆտիւր էթ-
տիլէրի կիպի թէֆտիւր էտէրլէր
իտի, եա՛նի եալընը տիշարըքի
ա՛միլէ պագար տէրլէր իտի : Ա-
փաք Փիքիլէր վէ մուրտար իլիւ-
եալար՝ օնլարըն ի՛նտինտէ հիչ
սայրըրլարըրալ : ( ) նլարըն թա՛-
լնանթը պու իտի քի, “ Այէր
պիր քիսնէ քէնտի գարըսընտան
զիյտտէ սէվտիյի պիր գարը կէօ-
րիւրտէ, քէնտի գարըսընը պօ-
շասըն, վէ օնու արըն ” : Իշթէ
“ քեաթիպլէրին վէ Փարիսեցի-
լէրին սատաղաթը ” նէ՝ գատար
քէօրտէն չիւրիւք օլուուղունու
(կոսնէ 20)՝ վէ “ Ամսուր եա
փէյլամպիլէրլէրի ” պօլան (խանէ

մին :

28 Լ՛մմա պէն սիզէ տէրիմ
քի՛ Տէր քիմ գարբյա շէ՛Տվէմ իլէ

17) տէյիլ Վրիստոսուն՝ իլլա
ծնլարն թա՛լիմաթը օլտուղունու
կէօսթէրէն պիր նումունէ տախի
պու աուր :

28. Հէր թի՛ գարբյա շէ՛Տվէ
իլ գարբյա : Պուրատա՛ Վուր-
թարըճըմըզն կէտինճի թէնպի-
ճին իւզէրինէ վէրտիյի թէ՛Փսիր
տիր . վէ կէօրիւրիւզ քի , օ՛ ալ-
թընճը թէնպիճի պիղիմ՝ կիւ-
նաճքեար խըրջարըմըզն եասագ
էտէր կէօսթէրտիյի կիպի՛ քէ-
զալիք պունու տախի պիղիմ՝ կիւ-
նաճքեար ա՛լջարըմըզն եասագ
էտէր կէօսթէրիր : Լ՛ճէնտիմիզ՝
մալիք օլտուղու ա՛ղիմ՝ Վոմս
Ս էրիճինին Տէփ Տիւրմ ունու
Փուղու իլէ պիզէ թասգիզ է-
տէր քի , պու թէնպիճ՝ սալթ
տիշարըքի ա՛մէլէ տէյիլ՝ իլլա
գալպին սըրըլարընա վէ կէօզէ-
րին թէփրէնիշէրինէ տախի պա-
գար . վէ եալընըզ պիր ախէր
քիմնէնին գարըբ իլէ զինա եթ-
մէյի տէյիլ՝ իլլա Տէր կէսնա ճիս-
մանի մուրտարըզը՝ Փասիշէլէր
իլէ փիս մուս՛մէլէյի՛ լու՛թիլիյի՛
շէ՛Տվէթի ոչյանտըրան փիս թաս-
վիլէրի վէ փիս Տարաքէթիլէրի՛
փիս սէօզէրի վէ փիս Փիքր ու
խիւլեալարը տախի եասագ էտէր :
Լ՛լլաճ հիւրէյէ պագար : Ելու-
րէք է՛օմրին փունկարը սըր : Լ՛-
ուսի . Գ . 23 : Փիս Փիքրիլէրին՝ փիս
սէօճպէթիլէրին՝ վէ փիս էօ՛մրին

պագարսա , եիւրէյինտէ օնուն
իլէ Տալա զինա եթմիշ տիր :

29 Լ՛մտի էյէր սաղ կէսզին

եալընըզ փունկարը Փիքր ու եիւ-
րէք տիր , վէ օնլար տօղըու տօղ-
րույա օնտան Տասըլ օլուրլար :
Լ՛յէր Փիքրիլէր փաքլէնիրսէ ,
ատէմ՝ տախի փաք օլուր : Փիս
խիւլեալարը Փիքրտէ պէսլէմէք-
տէն մուճաթարալը շէյ եօզ տէ-
սէք՝ եէրի վար : Վաւիթին ա՛-
ղիմ վէ Տիւլպէթու թէօճմէթի՛
Փիքրտէքէօթիւ արղուլար պէս-
լէմէքտէ՛ վէ կէօզէրլէ Լյըրգօրը
Տարաքէթտէ նէ գատար թէ՛Տիլ-
քէ օլտուղունու էյի կէօսթէրիր :
Բ թագ . ԺԱ . 2 : Հէմ տախի՛
Վանք . ԼԹ . 7 : Ելէյ Ի . 17 :
Յոք ԼԱ . 1 . 9 : Լ՛ուսի . Զ . 25 :
Յու . Ա . 14 , 15 : Բ Պէր . Բ .
14 : Ա Յոք . Բ . 16 պագ : Լ՛լ-
լաճըն նօմսու՛ Փիլ վագի՛ պու
տէրէճէ զայէթ սըգը վէ կէնիշ
վէ բուճանի տիր : Սուր՝ ճԺԹ .
96 : Հ՛ուսի . Ի . 7 , 8 . 14 :

29, 30. Սաղ Կէսիլէն — սաղ
էլն : Պու՛ կէօրիւրիւր քի՛ զար-
պի մէսէլ կիպի պիր թա՛պիր օլ-
մալը . շին քի՛ Վուրթարըճըմըզ՝
օնու պու կիւնաճ խուտուտունտա
գուլլանտըզը կիպի՛ սայիր կիւ-
նաճլար խուտուտունտա տախի
գուլլանըյօր : Ս՛ուրի . ԺԸ . 8 ,
9 : Ս՛ուրի . Թ . 42—48 : — Սի-
նի աղբըրըս : Սէնի սիւրջտիւ-
րիւրսէ , թէօքպէ օղըատըրսա ,
կիւնաճա տիւշիւրիւր՝ եախօտ
տիւշմէյէ վէսիլէ օլուրսա : Պագ՝

սէնի ազտըրըրսա, օնու չըգար, վէ սէնաէն աթ. զիրա սանա՝ ա՛ղալարընըն պիրինին հէլըբ օլմասը՝ պիւթիւն թէնինին ճէհէննէմէ աթըմասընտան խայըրըլը տըր :

30 Վէ էյէր սէնի սաղ էլին ազտըրըրսա, օնու քէս, վէ սէնտէն աթ. զիրա սանա՝ ա՛ղալարընըն պիրինին հէլըբ օլմասը՝ պիւթիւն թէնինին ճէհէննէմէ աթըմասընտան խայըրըլը տըր :

Մարտի. ԺԱ. 6 : ԺԳ. 21 : ԺԶ. 23 : ԺԸ. 6, 7 : ԻԶ. 31 : Ղ. 1 : ԺԵ. 2 : Հ. 1 : Թ. 33 : ԺԳ. 21 : Ա կորնի. Ը. 13 : Ղ. 1 : Ե. 11 : Ա Պէր. Բ. 8 — Օնու չըգար — օնու չէս, վէ սէնաէն աթ : Օլմասըմ իշթաճ եա խըրս՝ հէր նէ գատար գուվ վէթըլ վէ շիտտէթըլ օլըրսա օլտուն, պիլ օնու տէֆ՝ էթմէլիյիլ : Իշպու միսիլիւ պիր մէյլ ու արզույու ալթ էթմէքտէ՝ իճթիմալ քի շէյլէ պիր ճէհտ ու զայրէթ իգթիգա էտէր քի, պիր սաղ կէօղիւ չըգարմագ՝ եա պիր սաղ էլին քէսմէք գատար աճը վէրիր օլտուն : Գուրթարըմըլ պու մասլահաթըն պիթիւրմէսի հագգընտա օյալանմաղա ասլա միւսա՛տէ էթմէղ. վէ տէմէղ քի, պու հարտէ պիլ՝ տօղրուլմաղա եա եէնմէյէ ճէհտ էթմէլիյիլ իլա պիր տագիգա պէքէմէյէրէք՝ օնու չըգարմալըլը, քէսիպ աթմալըլը, էօլտիւրմէլիյիլ, խաչլամալըլը տէր : Հ. 1 : Թ. 33 : Ղ. 1 : Ե. 11 : Ա կորնի. Թ. 27 : Ղ. 1 : Բ. 19 : Ե. 24 : կոր. Գ. 5 : — Պէրինի թէնինին ճէհէննէմէ աթըմասընտան : Իյէր թէնիմիլին գայըրըր իսէք, օնու մուգատ-

տէսլէքտէ վէ ի՛ղգէթտէ քէսպ էտէլիմ՝, վէ ճիսմանի շէհվէթէրտէ տէյիլ : Ա թ. 1 : Գ. 4, 5 : Պիւթիւն պիր ատէմ ճէհէննէմէ աթըմագ՝ նէ հիյպէթու միւլահաղա տըր : Վէ հիյպէթի տէրէճէսիլ արթըրան՝ պու տուր քի, օ՛ օրատա պէրապէրինճէ՝ քէնտինին հէի եէնիլմէմիշ օլան շիտտէթըլ խըրսլարընը՝ հէի սէյիւնմէմիշ եարամաղ իշթահալարընըն աթէշինի՛ հէր պիր Փէնա վէ խքէնճէ՝ վէրէն ալթ օլմամըլ խայըրընըլապթ օլտունմամըլ հէի շէհվէթիինի՛ վէ պուլարըր գանտըրմաղա էպէտէն միւթիւն օլմատըղընտան իլէրի կէլէն իմիտսիլիյի կէթիւրէճէք : Պիր ատէմ խիւեա էյլէ, քի օ՛ հէր պիր ճէհէննէմի խըրտան՝ եա՛նի մաղըրըրուգտան՝ էօրքէտէն՝ քէն ու ինթիգամտէն՝ նիֆագտէն՝ թա՛մատէն՝ գըղգանճըրգտան հաստտէն վէ ճիսմանի արզուլէր ու շէհվէթէրտէն տօլու օլուպ՝ օնլարըր գանտըրաճաղընա էպէտէն պիր իւմիտի եօգ տուր : Օնա եալընըլ պու՝ քէնտիլիյինտէ պիր էպէտի ճէհէննէմ՝ ա՛ղապը օլմաղա քիֆայէթ էտէր : Եա՛ սէն ճիւմլէյէ գատիր Ը՛ղիլ Բուճ պիգէ՛

31 Հեմ ահնիտի քի՛ գարը- սընը պօշայն՝ օնա թալագնա- մէ վէրսին :

32 Լ՛մնա պէն սիլէ տերիմ՝ քի՛ գարըսընը հէր քիմ՝ ղինատան ղայրի պիւ սէպէպ իլէ պօշարտա,

վագթ էլտէ իքէն՝ պու աթէշէ- րի կէջիւլէրիմիզտէն շիմտի սէօ- յիւնտիւրմէյէ եարողըմ էյլէ, օլմայա քի էպէտէն եանար թու- թուշուր գալալար : — Սաա . . . Խայրըլը բըր : Պագ Սաաթի . Ժ. 26 : Սաաթի . Ը. 36 : Ղ Դ. Բ. 24, 25 : Լաաթի . Ե. 8—14 : Պիր ատէմ՝ հէր նէ գատար պէօ- յիւք ա՛գապա տիւշտէ՛ եա քէ- տէրէ օղրասա, օնա պու ճէհէն- նէմէ աթըլմագտան տէրէճէսիզ տաճա էյի տիր : Լ՛յէր ատէմ- լէր՝ է՛օմիւրլէրիսին գուրթարմագ իշիւն քէնտի ա՛ղալարընտան պա- ղըսընը ղա՛յ էթմէյէ գայիլ օ- լուրլար իսէ, քէնտիլէրին ճանը- նին խէլասընա շարէ օլաճագ պիր շէյտէն՝ օ հէր նէ օլուրսա օլ- սուն՝ կէրի շէքիլմէլն՝ միտիրլէր : Պագիր օլուպ ճէննէթէ կիթմէ- սի ղէնկին օլուպ ճէհէննէմէ կիթ- մէքտէն տաճա էյի տիր : Լ՛յտնա վէ ալաագ օլուպ տէ խէլաս պուլ- մասը՝ շան ու շէօՏրէթ սաճիպի օլուպ տէ ղա՛յ օլմագտէն տէրէ- ճէսիզ տաճա էյի տիր :

31. Տէնիտի : Սոփսէստէն : Բ Օրէն . Ի. Գ. 1—4 : Լըբե՛. Գ. 1 : Սաաթի . Ժ. Բ. 7 : Սաաթի . Ժ. 2—4 : — Թաալագնա մէ վէրսին : Պիր քիմնէ գարըսընը պօշայաճագ օլուրղու վագըթ՝ օնտան մաթ- լուպ օլուրնուրուտու քի, գարըլա՛ քէնտիսին գարըսը օլուպ նիքեա-

հընտան պօշատըղընա օնուն է- լինէ պիր սէնէտ վէրսին : Սոփ- սէս՝ խալգըն օնտան էվվէլ էթ- տիքլէրի կիպի՛ պիր քիմնէ գա- րըսընը էօրքէ իւսթիւնտէ իքէն եալընըզ պիր սէօլ իլէ պօշամա- ղա իղին վէրմէմիշ իտի : ( ) գա- րըսընը պօշայաճագ օլան քիմ- սէտէն թալապ էտէր իտի քի, էվվէլա պու մատտէ իղէրինէ տիւշիւնմէյէ վագթըր օլուպ պիր հէօճէթի շէրի հագըրլայսին Պու՛ պա՛ղը մէրթէպէ՛ խրըս իլէ օլան նիքեաճ պօզմալարընա մանի՛ օ- լուրուտու : Սոփսէս խալգը՝ պու գատար տէհըրէրտէն պէրու դա- րըլը պօշամագ ա՛տէթիւնէ ալըշ- միշ՝ վէ խուսուսա պու գատար ալաագլանմըշ վէ եիւրէյի սէրթ- լէնմիշ վէ գարըլարընա ղալըմ՝ պուլմոշուտու քի, օնլարա պու պօշամա ա՛տէթիւնէ տէվամէթ- մէյէ միւսա՛տէ էյլէտի . Լըքին օ՛ պու խուսուստա իշպու նիգամը իլավէ էյլէտի, շէջլէ քի՛ պու- նա պիր կիւճիւք սէպէպի սլունն, վէ միւրքիսի մէրթէպէ նատիր պիր շէյ օլսուն : ( ) պունտա՛ Լ՛յ- Ֆէնտիմիզին Յալէ . Ժ. 2. 12 տէ ա՛մէլ էթտիյի գանուն միւճէ- պինճէ ա՛մէլ էյլէտի :

32. Պէն սիլէ տերիմ՝ քի՛ գարըսընը սէպէպ իլէ պօշարտա, Պու՛ պա՛ղը մէրթէպէ՛ խրըս իլէ օլան նիքեաճ պօզմալարընա մանի՛ օ- լուրուտու : Սոփսէս խալգը՝ պու գատար տէհըրէրտէն պէրու դա- րըլը պօշամագ ա՛տէթիւնէ ալըշ- միշ՝ վէ խուսուսա պու գատար ալաագլանմըշ վէ եիւրէյի սէրթ- լէնմիշ վէ գարըլարընա ղալըմ՝ պուլմոշուտու քի, օնլարա պու պօշամա ա՛տէթիւնէ տէվամէթ- մէյէ միւսա՛տէ էյլէտի . Լըքին օ՛ պու խուսուստա իշպու նիգամը իլավէ էյլէտի, շէջլէ քի՛ պու- նա պիր կիւճիւք սէպէպի սլունն, վէ միւրքիսի մէրթէպէ նատիր պիր շէյ օլսուն : ( ) պունտա՛ Լ՛յ- Ֆէնտիմիզին Յալէ . Ժ. 2. 12 տէ ա՛մէլ էթտիյի գանուն միւճէ- պինճէ ա՛մէլ էյլէտի :

32. Պէն սիլէ տերիմ՝ քի՛ գարըսընը սէպէպ իլէ պօշարտա, Պու՛ պա՛ղը մէրթէպէ՛ խրըս իլէ օլան նիքեաճ պօզմալարընա մանի՛ օ- լուրուտու : Սոփսէս խալգը՝ պու գատար տէհըրէրտէն պէրու դա- րըլը պօշամագ ա՛տէթիւնէ ալըշ- միշ՝ վէ խուսուսա պու գատար ալաագլանմըշ վէ եիւրէյի սէրթ- լէնմիշ վէ գարըլարընա ղալըմ՝ պուլմոշուտու քի, օնլարա պու պօշամա ա՛տէթիւնէ տէվամէթ- մէյէ միւսա՛տէ էյլէտի . Լըքին օ՛ պու խուսուստա իշպու նիգամը իլավէ էյլէտի, շէջլէ քի՛ պու- նա պիր կիւճիւք սէպէպի սլունն, վէ միւրքիսի մէրթէպէ նատիր պիր շէյ օլսուն : ( ) պունտա՛ Լ՛յ- Ֆէնտիմիզին Յալէ . Ժ. 2. 12 տէ ա՛մէլ էթտիյի գանուն միւճէ- պինճէ ա՛մէլ էյլէտի :

ունս զինսս եթտիրիր, վէ պօ-
շանմը իլէ էվէնէն՝ զինսս է-
տէր :

23 : — Վարընը հէր ին՝ շին-
րան զայրէ պիր սեպէպ իլէ պօշարս :
Եւ Տուտիլէրին խօճալարը վէ օ-
գուժուշարը՝ Սոփսէսին Բասա՝
Բէսին պիր Բէնպէն էթտիլէր, վէ
օնուն մանասըն՝ էն ալբագ շէյ-
լէրէ գատար ուղաթտըլար. շէյ-
լէ քի պիր ճիսմանի ատէս՝ պուն-
տան զիյատէ միւսա՝տէ իսթէ-
յէմէզըտի : Վէ պունտան պէջ-
լէ պիր գարը իւսթիւնէ պիր տա-
հասընը ալմագ ա՛տէթի պարիտ
օլուպ՝ գարը գըսմընս պունտան
պէթէրի օլու. զիրա օնլարը՝
պու նօմսուն էօրթիւսիւ ալ-
թընտա տիւրլիւ տիւրլիւ պէ-
հանէլէր իլէ քէյֆէտիինճէ
պիրի պիրի արտըրըս պօշարպ
եւրինէ պէյէնտիլէրինի ալըր-
լարըտը : Վէ Լփէնտիմիզին՝
գարըլը պօշամագ խուսուսունտա
գարը գարը իւսթիւնէ ալմագ
խուսուսունտան զիյատէ սէջլէ-
մէսինին սէպէպի պու տուր : Չօգ
գարը ալմագ ա՛տէթի պարիտ օլ-
մուշուտու. լաքին պիր գարըլը
պօշարպ ախէրինի ալմագ՝ օլ
վագըթ վէմանէնին ա՛լէսսէվի
կիւնսհը խի : Պու «քէաթիպ-
լէրին վէ Փարիսեցիլէրին սատա-
գաթընըն» գօրգուլու պիր թարզ
իլէ նագս օլմասընըն (պագ խա-
նէ 20)՝ վէ Սոփսէսին գարը պօ-
շամագ ա՛տէթիին մասուսէն
գուվէթիին գըրմագ՝ վէ օնտան

33 Երինէ իշիթտինիլ քի գա-
տիմէրէ տէնիլտի. Եւ մինի պօլ-
մայասըն, իլա եէմինլէրինի՝ ապ-

սօնկրա քիւլիլէն պօղմագ նի-
յէթի իլէ « թալագ նամէյի »
թալին էթմէսինի՝ օնլարըն պու
պօշամագ ա՛տէթիին տէվամընս
եարտըմ վէ պիր նօմս էթ-
մէլէրի իլէ Վ՛յնզ Քիթապլարը
գօրգուլու պիր թարզ իլէ պօղ-
մայարընըն պիր նուժունէսի տա-
հա սըր : Քրիստոս՝ « նօմսու
եա վիւյամպէրլէրի » պօղմագ
տէյիլ իլա թէքմիլ էթմէյէ կէլ-
տի (պագ խանէ 17). վէ պունուն
իշիւն օ՝ էվէնսէք թանըրմընը
տօղըու տօղըոյս օնուն իլք մէ-
րամընս՝ վէ գուրուլմասընտան ա-
սըլ օլան միւրատընս կէօթիւրիւր :
Մարթ. ԺԹ. 8, 9 : Մարթ. Ժ.
3—12 : Պաւլ. ԺԶ. 18 : Ա
Կորնթ. Է. 4. 10, 11 : Մարթ.
Բ. 14—16 : Օ՝ թագրիր էտէր
քի, օնուն փատիշահըլընըն նօ-
մսու՝ Վլահըն իսթիտատէն օ-
լան նօմսու իլէ պիր տիր : Վէ
հիշասլա պիր կէօնս ինսան նօ-
մսլարը՝ Վլահըն նօմսլարընը
պասըպ չիյնէյէմէզէր. եախօտ
օնուն էյրէ տէտիյի շէյի Գօլբոս
էտէմէզէր : Պօշամագ խուսուսու՝
սալթ զինս թէօհմէթի իլէ հագգ
օլա պիլըր :

33. Երինէ պօղմայասըն : Ե-
լէյ Ի. 7 : Պաւլ. ԺԹ. 12 :
Թիմոթ. Լ. 2 : Բ Օրէն. Ե. 11 :
ԻԳ. 21—23 : Լիւթիարըլըն
սըրիարընս կէօրէ՝ իշիւնճիւ

պա ետա էտէսին :

34 Ամնա պէն սիղէ տերիմ՝

Թէնպիճ սալթ պէջիւք մատտէ-
 լերոտե եալան եէրէ եէմին էթ-
 մէյի՝ վէ խուսուսա Ալլահա վա՛տ
 օլմուշ առագլարը իճրա էթմէ-
 մէսինի եասագ էտէր խտի, լաքին
 ա՛լէսսէվն սէօՏպէթտէ եէմին
 էթմէյէ՛ վէ էօյէ եէմինլէրի պօզ-
 մաղա միւսա՛տէ էտէր խտի : Պու
 Թագտիրոտ օնլար՝ եարատըմըշ
 շէյլէր իլէ եէմին էտէրլէր խտի .
 մէսէլա՛ Տէյքէլ իլէ՛ Երուսաղէմ
 իլէ՛ մկղպաճ իլէ՛ կէօք իլէ՛ եէր
 իլէ՛ պաշարը եա կէօղլէրի իլէ
 եէմին էտէրլէր խտի : Սըլարէօյ-
 ըտիրլէր խտի քի, Եարասանըն
 քէնտի առը իլէ եէմին էթմէքտէն
 կէրի տուրտուգճա՛ վէ օնուն ա-
 տը իլէ Տաքիմ Տուղուրունտա եա
 ա՛մնէնին էօնիւնտէ էթտիքլէրի
 եէմինլէրի պօզմատըգճա՛ պագի
 եէմինլէրի խթէտիքլէրի կիպի
 էտէ պիլիլլէր, վէ պօզապիլլէր-
 լէր : Սըլարըն՝ եէմինլէր արա-
 սընտա էթտիքլէրի պա՛ղը տիվա-
 նէճէ ալչագ ֆարգլարը՝ եէմի-
 նին պիւթիւն պիւթիւնէ գուվ-
 վէթիւնի պօզմաղա՛ վէ խալգը
 դօրգուլաճագ տէրէճէտէ սիսս
 աղղըլը էթմէյէ պայիս օլուրու-
 տու : Պունուն էօրնէքլէրի իշիւն՝
 պագ Մարթ. ԻԳ. 16—22 :

34. Ալլա եէմին էթմէյէսինիլ :
 Քրիստոս Եթէնտիմիլ պունտա՛
 շէրիաթտա Տաքիմ Տուղուրուն-
 տա օլան եէմին իշիւն սէօյլէ-
 մէզ . վերա պու միսիլլիլ եէմին-

քի՛ սալա եէմին էթմէյէսինիլ .
 նէ՛ կէօք իլէ , վերա Ալլահըն

լէր՝ տէյիլ սալթ միւսա՛տէ՛ իլլա
 Մոգսէսին նօմօսունտան մաթ-
 լուպտախիօլունուրարըտը : Պագ
 Ելէյ ԻԲ. 11 : ՊԼ. Ե. 1 :
 Թ. 12. 14 : Պէ օ քէնտիտի՛
 եէթմիշլէր մէճիսինին Տուղու-
 րունտա պաշքիւսհինին Թարա-
 ֆրնտան քէնտիլէ վէրիլէն եէմի-
 նի ըէտա էթմէպի : Մարթ. Ի. օ .
 63, 64 : Պունճիլէյին Պօզօս
 Ի՛էսուլ տախի չօդ քէրրէ Ել-
 լահը շէՏատէթէ շաղըտը : Մար-
 թ. 9 : Թ. 1 : Բ Կրնի .
 Ա. 23 : ԺԱ. 31 : Պաղ. Ա.
 20 : Ա թէս . Բ. 5 : Էէմ Եթր .
 Զ. 16 տախի պագ : Լ աքին Ի-
 ֆէնտիմիլլէն դապաՏաթմ սայար-
 ղը՝ օնլարըն ալէսսէվն սէօՏպէթ-
 լէրտէ՛ տիւշիւնմէյէրէք եարա-
 տըմըշ շէյլէր իլէ եէմին էթ-
 մէյէ ա՛տէթլէրի տիր : Ս տէ-
 յօր քի՛ եարատըմըշ շէյլէրին
 Եարասանլարը իլէ փէք սըղը
 Թա՛լիւգաթլէրի վար . վէ օնլա-
 րա պու պագտէ Տիւրմէթտիլ-
 լիք կէօսթէրմէք՝ օնա Տիւրմէթ-
 սիլլէր կէօսթէրմէք տիր : Ս-
 նուն խախ շէրիֆի Տէր նէ դա-
 տար օնուն խտ , կէօք տախի օ
 գատար օնուն տուր . օ գատար
 տա եէր օնուն տուր, Երուսա-
 դէմ՝ օնուն տուր . վէ պաշ տա
 օնուն տուր, վէ օ գատար օ-
 նուն Տիւրմիւ ալթընտա տըր
 քի, պիղ՝ օնուն պիլը դըլընը պի-

Թախար տըր .

35 'Նէ' տե եէր իլէ , զերա օնուն այադլարընըն պասամաղը տըր . նէ Երուսաղէմ իլէ , զերա պէջիւբ փատիշահըն շէհրի տիր :

լէ ադ եա գարա էտէմէզիլ : Իմ տի պունըր իլէ եէմին էթմէք' օնա՝ վէ քէնտի իչին եարատըլան շէյլէրէ հիւրմէթսիլիք կէօսթմէք տիր : Օնլարըն ճիւմէթի՝ քէնտի աար գատար օնուն տուր . օնլար օնուն միւլքիւ տիւր , վէ պիզեմ՝ միւլքիւ միւլ տէյիլէր տիր . վէ օնլարը պիր եէմին իլէ էմանէթէ վէրմէք՝ պու խուտու իչին օնուն աարըր աախի գուլանմաղըլա պիր տիր : — Եւլաճը՝ Բաիւն Կըր : Եւայ . 32 . 4 : Մարթի . 14 . 22 :

35. Եյադլարընըն պասամաղըրըր : Մաղ . 14 . 1 : Ծ . 12 26 . 11 : Ղ . 5 : — Պէօյի-+ քարէնըն շէհրէ պէր : Բ Սաայ . 2 . 6 : Մաղ . 10 . 2 : ՃԼԲ . 13 , 44 : Յայր . ԻԱ . 2 . 10 :

36. 'Նէ' տե պաշըն իլէ եէմին էտէսին . զերա պիր դըլ ադ եա գարա էյլէմէյե գատիր տէյիլ օին :

36 'Նէ' տե պաշըն իլէ եէմին էտէսին . զերա պիր դըլ ադ եա գարա էյլէմէյե գատիր տէյիլ օին :

37 Լաքին սէօղինիւլ՝ Պէլի՝ պէլի , Եօ՛գ՝ եօղ օլունն , վէ օնլա

լահ տըր , վէ պունուն իչին է՛օմր իլէ եէմին էթմէք՝ Եւլահիլէ եէմին էթմէք տիր :

37. Պէ՛լէ՛ պէլէ , Եօ՛գ՛ եօղ : Սէօղէրինիլ՝ կէրչէքիլէ մուվաճըր օլունն . վէ օնլարա հիչ պիր եէմին դաթմաղտան իգար օլունաճագ շէյի սատէճէ իգար՝ վէ ինքեար օլունաճագ շէյի սատէճէ ինքեար էտին : Յա՛լ . Ե . 12 : — Եյաթամաղըրն Կըր : Եա՛նի պիր եարամաղ եիւրէքտէն՝ եախօտ եարամաղ օլան շէյթանտան տըր . Սահիճ Քրիսթիան օլուլ՝ Քրիսթիան է՛օմրիւ սիւրէն պիր ատեմ՝ պիր շէյի թաստըդ եա ինքեար էյլէտիլի զեման , սէօյլէտիլին ինանտըրմագ իչին՝ քէնտի սատէ սէօղիւ քիֆայէթ էտեր , վէ եէմինէ աղա մուճթաճ տէյիլ տիր : Լաքին պեր ա՛քս՝ եէմին էթմէյի քէնտինէ ա՛տէթ էթմիշ օլան քիմսէ՝ օնուն եէմինէրի ճեր նէ գատար չօգիսէ , օնա կէօրէ օնուն սէօյլէտիլինէ տախի շիւղհէ օլունուր : Օ իրա պու վէճհիլէ եէմին էթմէյե դօրգմայան եալան տախի սէօյլէմէյե դօրգմաղ : Իւչինճիւ թէնպիհի պունճիլէյին պօզան՝ տօղուլունճու թէնպիհի տէ պօզմաղա վաղիճէսն

լարտան զհյատեսի՝ եարամադ-
տան արք :

օլմազ : Պօշունա եկմին էթմէք՝
տայիմա պիր Փասիտ եիւրէյե
նիշանէ տիր : Ա է խուսուսա՝ էլ-
լէրիմիզէ՝ հեօղէրիմիզէ՝ վէ ճան-
լարմորգա՝ եախօտ ախերլէրին
թէնլէրինն վէ ճանլարնա անտ
վէ եէմին վէ պէտտուա՝ էթմէք
տէ պէօյլէ տիր : Պու եէմինլէր՝
ղայէթ քօրգուլու պիր տէրէճէ
եարամաղ նիյաղլար՝ եա՝նի պէտ-
տուա՝լար տրք : Օնլար՝ Մլլաճըն
նաղարնտա զայէթ մէքրուճ
տուր : Երթ՝ Ի Գ . 10 : Իմաի
Մլլաճ էյէր պիզի՝ քէնտի իւզէ-
քիմիզէ՝ օնուն ինթիգամ՝ ու
ղաղապընր իսթիտա՝ էթտիյիմիզ
զէման սէսպիւմիւզտէ թութա-
րաք՝ տէր ա՛գապ պիզի՝ ճէ հէն-
նէմէ կէօնտէրէճէք օլսա, ճէր
վէճճիլէ ճագգ տէյի՛լմի : Լէ-
լաճ՝ Բապպ՝ Քրիստոս՝ վէ Լէ-
լաճ թա՛ալանըն պագի իամի շէ-
րիֆլէրինին ճիւզ պիրինի՝ սէօյ-
լէտիյիմիզ շէյլէրի ա՛ղեմ կէօս-
թէրմէք՝ եա քէնտիմիզ՝ եախօտ
ախերլէրին իւզլէրինն պիր պէլա
ու միսիպէթ իսթիտա էթմէք
իչիւն ասլա գուլլանմալը տէյիլ
իզ : “ (Նուն ատր մուգատտէս
վէ Տիպէթիւն տիր ” (Մաղ՝
ՃԹԱ . 9) . վէ պիղ օնու՝ կէրէք
տուա՛տա վէ կէրէք սէօճպէթ
արասնտա՝ ա՛ղեմ թէվաղո՛ւ
վէ թա՛ղեմ իլէ զիւր էթմէլի-
յիլ : “ Ինշալլաճ ”, “ մաշալ-
լաճ ” “ Մլլաճա սըղընտրք ” “ Մլլ-
լաճ իրազ էյլէսին ”, “ Մլլաճա

38 Իշիթտինիզ քի՛ կէօղ պէ-
տէլինն կէօղ, վէ տիշ պէտէլի-

եմանէթ ”, վէ պունուն կիպի
սայիր թա՛պիլլէրի սէօճպէթ ա-
րասնտա՝ սատէճէ եիւրէք փար-
լըղը վէ ա՛ղեմ թէվաղո՛ւ իլէ
սէօյլէմէլիյիլ : Ա քիին աղը-
միղտան չըգանը Փիւր էթմէյե-
րէք՝ պու թա՛պիլլէրի՝ ճէման
նասլլ օլուրսա օլուն պօշ եէրէ
գուլլանտըղմըղ վագըթ՝ Մլլա-
ճըն ա՛ղեմ իամին թաճգիլ է-
տէրիլ, վէ իւչիւնճիւ թէնպի-
ճի պօղմուշ օլուրուլ : Ա է ա՛-
ղեմ նօմա վէրիճիլինն պու թէն-
պիճէ վէրտիյի թէՓսիլրէ կէօրէ՝
“ պաճթըմա իֆթիխարէտէրիմ ”,
“ ուղուր աղալըղմա թէշէքքիւր
էտէրիմ ”, վէ պունուն կիպի
թա՛պիլլէր մէմնո՛ւ տուր :

38. կէօղ պէտէլինն կէօղ : Պու
գանուն՝ Ելէյ ԻԱ . 18 . 19 . 22
— 27 : Ղ Լ . Ի Գ . 18 — 20 :
Բ ( ) րէն . Թ . Թ . 19 — 21 պու-
լունուր : Պու գանուն՝ զապիթ-
լէրէ միսխուս վէրիլմիշտի, քի
տա՛վալարը տինկլէյիպ Փասլ
էթտիքտէն սօնկրա՝ միւճրիւմիւն
իւզլէրինն գապաճաթընա կէօրէ
Տիւքմ էթտիլլէր, վէ ճէղասընը
վէրմէքտէ՝ պունտան աշըր կիթ-
մէսիլլէր : Ա է պու գանուն՝
պիր քեամիլ սիճիլ սայլարագ՝
րուճունճա վէ ա՛ղեսաէվն մա՛-
նասընճա ճէփ Քրիսթիան նօ-
մա վէրիճիլէրինտէն՝ Տաթիմէրէ
տա՛վա կէօրմէքտէ պիր գանուն
տէյիւ գապուլ օլունմուշ տուր :
Ա քիին քեաթիպէր օնու սատէ-

նէ տիշ տէնիլտի :

39 Լ՛մնա պէն սիղէ տէրիմ

Ճէ վասիթիւրին հէօքիւմէթինէ պիր շէրիաթ գանունու պրազաճադլարը եէրինէ, օնա էջլէ պիր մանա վէրտիլէր քի, կէջա օ՛ ինսանա քէնտի իջին ինթիգամ ալմաղա՝ վէ պիրինսէն պիր քէտէր կէօրտիլի վագըթ օնու կէրի տէօնտէրմէյէ ըուխսաթ վէրիլ : ( ) Նլարըն էջրէթտիլի պու իտի քի, էյէր պիր առէմ սէնի վուրուրսա, սէն տէ օնու վուր . էյէր սանա պիր զարար էտէրսէ, սէն տէ օնա պիր զարար էյլէ : Պու՛ նօմօսուն մա՛նասընը վէ մէրամընը՝ պիր գապա թարզ իլէ թէրս անկլաթմագտը . վէ կէօսթէրիյօր քի, պէօսիւք մուա՛լիմէրին՝ վէ նուֆուղ սահիպի ո՛ւմումի տին խօճալարընըն վէրտիլի թէֆտիլէրի տալիմա թէֆթիշ օլունմայընճա գապուլ օլունմալը տէյիլ տիրէր :

39. Լ՛մնա պէն սիղէ տէրիմ : Սոփուէտին նօմօսու տախի պէջլէ տէմէզմի : Լյաքի Լ՛ճտ տախի՝ Լէնի Լ՛ճտ գատար էօճ ու ինթիգամա զըտտըր : Պագ՝ Պ Լա . ԺԹ . 18 : Ա թա . ԻԳ . 10—13 : ԻԵ . 31—34 : ԻԶ . 8—10 : Յաք 1Ա . 29—31 : Լաաի . Ի . 22 : ԻԳ . 29 : ԻԵ . 21, 22 : Լաաի . ԺԲ . 17—21 : Ա թե . Ե . 15 : Յաի . Ե . 6 : Ա Պե . Գ . 9 : — Լարամաղա քարշը պրաճադլարըն : — էր պիր ա՛գըլը պապա տախի քէնտի էվլատլա-

քի՛ Խարամաղա գարշը տուրմայասընը . Լաքին սաղ Խանա-

բընա պէջլէ տէր, վէ հէր պիր ա՛գըլը խօճա տախի քէնտի շա՛յիրտլէրինէ պէջլէ տէր : ( ) օնլարը՝ պիրի պիրինէ վուրմաղա դջվէրմէյ . Լաքին օնլարա էմը էտէր քի, էյէր պէր պէրնէն պիր շէքլալէրի օլուրսա, քէնաինէ կէլիպ սէջլէսինլէր : Լյէր պիր թէքտիր Խա թաղիր իգթիգա էտէրսէ, օ տէր քի, ( ) Նու պէն էտէճէյիմ : Լէհօվանըն տէտիլի տախի պու սուր . « Ինթիգամ պէնիմ աիր . ճէվալը պէն վէրէճէյիմ : » Լէք . Ժ . 30 : — Սալ Խանաղըն վարանա : Պուրթարըճըմըլըն պուրատա պիղէ վէրտիլի վէ Լ՛ճտի Լ՛թըզըն Խանի Լյաքի Լ՛ճտըն թէքմիլէն էջրէթտիլի գանուն պու սուր քի, Խարամաղա գարշը տուրմամալըլը, Խանի պիղէ քէօթիլիլէք էտէն Խարամաղ քիմսէլէր իլէ զըտլաշմայըպ թէհամմիլ ու սապը էթմէլիլիլ : Լաքին պու ա՛լէստէվն գանուն պիլէ՛ քէնտի աշիքեարէ մանասընտան աշըրը թէֆտիր օլունմալը տէյիլ տիր : Օիրա թապիա՛թըն նօմօսու՛ վէ Լլահանի հէմիինսանի նօմօսլարըն ճիւմլէտի պիր գաթիլ քիմէնին էլինտէն էօմրիւմիւզ թէհիքէտէ օլտուղու զէման օնու հըֆղ էթմէք իջին գարշը տուրմամաղա հագգ վէրիլէր : Լյէր պիր խըսըզըն էօմրիւմիւ գալարըմաղ պա՛ղը քէրրէ հագգ օլա պիլի-

դէնս վուրանս՝ օպիրինի տէ օնս տէ օնտեր :

40 Ա Է սէնինէ տաւլա՝ էտիպ

յօր իսէ , (պագ Եւրօ ԻԲ . 2 , 3) , պիր գաթիլին է՛օմրիւնիւ գալտորմասր նէ գատար տահա վէյատէ հագդ օլմալը տըր : Վրիստոս քէնտիսի՛ պու սէջլէտիքլէրինի՛ քիւչիւք մատտէլէր՝ վէ բուպարէն մէհէլսիզ շէյլէր խոստուսունտա սէջլէյօր . վէ պիղէ էօյրէտիյօր քի , պու շէյլէրտէ՛ ինթիգամ՝ ալաճաղըմըզա եախօտ նիլա՝ վէ տա՛վալարա գալգըշաճաղըմըզա պէտէլ՝ զլւյանս սապը ու թէհհամիւլ էթմէյէ պօրծըլոյուղ : Պուրատա էլք զեբը էթտիյի՛ պիղէ սիլլէ վուրանյար իչլեն տիւր : Պիպէ վուրանս պիլ տախի վուրաճալըմըզա՝ զավղա վէ նիլա էտէճէյիմիղէ՝ օպիր եանագտան պիր շամար տահա եէմէսինէ սապը ու թէհհամիւլ էթմէսինի տահա իսյըլը սայմալըյը : Գ թափ . ԻԲ . 24 , 25 : Յօք ԺԶ . 10 : Վշտայ . Ծ . 6 : Ուլք . Գ . 25—32 : Մարթ . ԻԶ . 67 , 68 : Պուլ . ԻԲ . 64 : Ա Պեա . Բ . 20—22 : Լաքին Լ՝Ֆէնտիմիլ պուրատա պիղի՛ քէնտիմիղէ օլան զարար ու քէտէրին նահագ օլուղունու սէջլէմէսինի՛ վէ շէրիաթ ու զապիթին հիմայէսինի իսթիտա՛ էթմէսինի մէն՝ էթմէյօր : Պու Լ՝Ֆէնտիմիլին քէնտի ի՛պրէթինտէն (Յօլի . ԺԸ . 22 , 23) , վէ Պօղոս Ի՛սուղուն էօրնէ-

սէնին գաթիթանըր ալմագ իսթէյէնէ՛ Ֆէրաճէնի տէ օնս պրագ :

յինտէն (Պուրթ . ԻԲ . 25) պէյան օլունուր :

40 . Յերամէնէ՛ տէ օնս պրագ : Պուլ . Զ . 29 : Պունտան էվվէլքի խանէտէ Լ՝Ֆէնտիմիլին սէջլէտիյի՛ րէզալէթ ու րիւսվալըգ պապընտա օլուպ՝ ա՛լէլ խոստուս ի՛թիպարա պագար : Պուրատաքի տախի օնուն կիպի է՛օմիւրէ պագար պիր շէյ տէյիլ տիր . իլա եալընըլ մալա տօգանըր պիր շէյ տիր : Պիր միւղէվիր քիմնէ՛ մասալհամըն օնս վէրտիյի գօլալըղը՝ եա շէրիաթտէն անկատըղընը քէնտիսնէ ֆուրսաթ սայարագ՝ թահհամին օլունուրքի , պիղիմ իլէ տա՛վայա գալգըպ՝ պիլի չօգ սըգընթըլարա վէ քիւլլ իլէթի մասալըլֆարա կիրիթթար էթմէք սէվտասընտա տըր , Օլա պիլիր քի օ՛ հաքիմէ րիւշվէթ եէտիրսին , վէ օլա պիլիր քի՛ պիլ Վրիսթիան օլուղունուզ իչլեն՝ պիղէ ա՛տալէթ օլաճաղընս՝ սայքի մէմիւլ՝ էտէմէլ կիպի օլալըմ : Էեր նէ իսէ , հէփ պու միսիլլիւ մատտէլէրտէ՛ Լ՝Ֆէնտիմիլ պիղէ նասիհատ էտէրքի , պիր ինթիգամ՝ ալըճը բուհ իլէ մէհքէմէլէրտէ վէ գափուլարտա սիւրիւրլէնէրէք ուճու կէլմէլ տա՛վալարա վէ նիլալարա մէշղուլ օլաճաղըմըզա , քէտէր ու զարար շէքմէյէ բողի օլմալը-

41 Սէսանա պիր միլ ննէյե
անկարեա էտէն քիմնէ իլէ՛ ի-

յըլ : Պօղոս ՚Իսուլ տախի
պէօյլէ նասիհատ վերիյօր : Ա
կրնէ . 2 . 7 : Լֆէնտիմիղին
պուրատա վէրտիյի՛ նասիհատ՝
աշիբեարէ պու տուր քի, պիդէ
պոնոն զբորնը էնէյե ֆարչ օլ
մարչը Նաֆրիբէ՛ նիզա՛ վէ խու-
սումէթ օլմասն տէյիլ՝ զարար
ու քէտէր չէքմէյէ բազի օլմալը-
յըլ, վէ մասլահատ ըմըղը Ալլա-
հա հավալէ էթմէյիլիլ : Իսա-
հակ պէօյլէ էյլէտի : Օննոր .
Ի2 . 19—22 : Լյսբի Վրիսթի-
անլար պէօյլէ էյլէտիլէր : Նքր .
Ժ . 34 :

41 . Ընկարեա : Պո՛ւ էսբի
Ֆարիսի պիր լուղէթ տիր . վէ
Ֆարսիսթանըն պիր էյի պիլին-
միշ ա՛տէթինի պէյան էտէր :
Փատիշահըն էմր ու Ֆէրմանլա-
րընը մէմէքէթին հէր պիր թա-
րաֆընա էմնիյէթ իլէ՛ վէ շա-
փուգ եէթիշտիրմէք իչիւն՝ կիւ-
րոս փատիշահ մէմէքէթին հէփ
ճատտէեօլլարընտա պիրի պիրին-
տէն իգթիզա էթտիյի գատար
ուզադ մէնզիլխանէլէր գուրմուշ
խտի : Իմտի կէօթիւրիւլէճէք
խապէրի՛ պունլարըն պիրինտէն
օպիրինէ թէպլեմ՝ օլունարագ՝ վա-
րաճաղը եէրէ սաղ սէյիմ վէ թէզ
եէթիշիրիտի : Պու մահալէրտէ
տուրան զապիթէր՝ հէր ատէմի՛
աթը՛ եա պէկիրի՛ արապայը՛ գա-
յըղը վէ կէմիյի՛ պու խուսուս
իչիւն զօր իլէ անկարեայէ թուլթա
պիլիբէրիտի, շէօյլէ քի՛ փատի-

քի իւ կիթ :
42 Սէստէն տիլէյէնէ վէր, վէ

շահըն էմըլէրինի եէրինէ թէզ
կէօթիւրմէյէ գատիր օլունլար :
Լֆէնտիմիղին պուրատա անկ-
լաթմաղա իօթէտիյի՛ պու ա՛տէ-
թին իճրասր խուսուսունտա տրր :
Օ՛ տէյօր , սէնտէն՝ պիր միգտար
եօլ կիթմէյիլէ եարտրմ՝ մաթ-
լուպ էտէն մէմէքէթ Տիւրիւմէ-
թինէ գարչը տուրաճաղընա՛տա-
հա էյի տիր քի , իքի քէրրէ օլ
գատար միգտար եօլ կիտիպ՝ օլ
մաթլուպու իճրա էյլէյէսին :
Հէր պիր էյի բայա՛ տէվէթին
պու միսիլիւ պիր էմրինէ՛ քէն-
տի հագգընտա նահագ կէօրիւն-
սէ պիլէ՛ Տիչ պիր շէյ սէօյլէմէղ-
տէն իթա՛աթ էտէր : Օ՛ իրա օ-
նա հէր իթա՛աթտըղըգ էտէն՝
մահպուս օլմաղա՛ ճէրիմէ վէր-
մէյէ վէ էօլտիւրիւլմէյէ պիլէ՛
քէնտի էօնիւնէ պիր եօլ աչար :
Իշպու անկարեա ա՛տէթի՛ Հուով-
մա տէվէթինտէ տախի վար
ըրր . վէ պունճիլէյին՝ Վրիստո-
սուն օլ իլգէրինէ խաչլանաճագ
օլտուղու խաչը գալտըրմաղա՛
կիւրենալը Սիմոն անկարեա օ-
լունտու : Մարթի . ԻԵ . 32 : Մարթի .
ԺԵ . 21 : Հաղըր պուլունան
Տիւրիւմէթէրէ իթա՛աթ էթմէք
մատտէսի խուսուսունտա՛ պագ
Հուով : ԺԳ . 1—7 :

42 . Սէնտէն րիլէյէնէ վէր :
Պո՛ւ ա՛լէսսէվի պիր գանուն
տուր . վէ հէմ նօմօս վէ փէյ-
ղամպէրլէր՝ հէմ տախի Ինճիլ՝
պունուն հըֆղ օլունմասընը

սէնտէն էօտիւնճ ալմադ իսթէ-
յէնտէն եիւզ չէվիրմէ :

պիղտէն թալապ էտէրլէր : Բ Օ-
րին . ԺԵ . 7—14 : Յ . Բ ԼԱ . 16
—22 : Ս . Դ . ԼԵ . 21 . 26 : ՃԺԲ .
5 . 9 : Լ . Դ . Գ . 27 , 28 : ԺԱ .
24—26 : ԺԹ . 47 : Ժ . Դ . ԺԱ .
1 , 2 . 6 : Լ . Դ . Ե . 6—11 :
Պ . Դ . Գ . 27 : Ս . Դ . Բ . ԻԵ . 35
—45 : Պ . Դ . Զ . 30—36 : ԺԱ .
44 : ԺԳ . 12—14 : Ա ՏԻՏ . 2 .
17—19 : ՅԲԲ . 2 . 40 : ԺԳ .
2 . 16 : Յ . Դ . Ա . 27 : Բ . 45 ,
16 : Ա ՅԻՅ . Գ . 16—18 : Սա-
տագայա լայրգ օլմայան պիր
քիմնէյէ պա՛ղը քէրրէ վէրմէսի
սահիհան մուհթաճ օլանը պօշ
կէօնտէրմէքտէն էյիտիր : Ս էր-
մէյի քէնտիմիղէ ա՛տէն էթմէք՝
էյի շէյ տիր : Լ . Երլէրին մուհ-
թաճ օլուղլարընը պիրտիյիմիղ
ղէման՝ եալընըլ տիղէտիքլէրի
վագըթ տէյիլ իլլա սէմափի Փէ-
տէրիմիղ կիպի՝ օնլարա տիլէմէղ-
տէն վէրմէլիյիղ : Ս է պուճիւմ-
լէ իլէ պու ա՛լէսսէփի գանու՛նա
պէօյլէմա՛նա վէրլիմէլի տիր . քի ,
Փամիլեայարըմըղա օլան պօրճ-
լարըմըգա վէ հագղա վէ խայ-
րաթա տայիր ախէր խուսուպա-
րա զատտ կէլմէմէլի տիր : Ա ՏԻՏ .
Ե . 8 : Իշ իշլէմէյէ գատիր օլան
քիմնէլէրէ վէրմէք՝ թէնպէլիյէ
ղայրէթ ու բուխասթ վէրմէք
տիր : Բ թէ՛ . Գ . 10—13 : ԲԷ-
զալէք հէր պիր լայրգսըղ առէմէ
ապչէ էօտիւնճ վէրմէք՝ մալը եա-
պանա աթմադ վէ իշտիղլիյէ
ղայրէթ ու բուխասթ վէրմէք վէ

էՅ Իշիթտինիղ քի՛ տէնիլտի-
Գօնշունու սէվէսին , վէ տիւշ-

միւսրիւֆլիյէ հէմ գապահաթ
եօլունա եարտըմ եէթիշտիրմէք
վէ Փամիլեայարըմըղ հէլար եօ-
լունա սիւրիւքլէմէք տիր : Լ քքին
սըգլէթտէ օլան պիր ագրապայա
եա տօսթա եա գօնշույա՛ պիղ-
տէն էօտիւնճ թալապ էթտիյի
վագըթ՝ էլիմիղտէն կէլտիյի գա-
տար եօղ տէմէլի տէյիլիղ : (Են-
լար պու վէճճիլէ պիղէ կէլտիք-
լէրիղէման , տայիմա օնլարը գա-
պուլ էթմէլիյիղ . վէ Փայրպսըղ՝
հէմ էմանէթ ու բէհին ալմադա
պիր շօղ զօրլամայարադ (ԱԼԵՅ
ԻԲ . 25—27)՝ օնլարա էօտիւնճ
վէրմէյէ հազըր օլմալարը :

էՅ . Գօնշունու սէվէսին : Պ Լ . Գ .
ԺԹ . 18 : Ս . Դ . Բ . ԺԹ . 19 :
ԻԲ . 39 , 40 : Ս . Դ . ԺԲ . 31—
34 : Պ . Դ . Ժ . 27—29 : Լ . Դ . Գ .
ԺԳ . 8—10 : Պ . Դ . Ե . 13 , 14 :
Յ . Դ . Բ . 8 : — Ս է պիւլիսին-
տէն իտրա՛ն էտէսին : Գօնշույա-
րընը սէվմէք թէնպիհիսին՝ քեա-
թիպլէր վէ Փարիսեցիլէր եա-
լընըլ քէնտի միլլէթլիլիսին՝ քէն-
տի Փըրգալարընա՛ քէնտի խը-
սըմ ու ագրապալարընա՛ վէ քէն-
տի տօսթլարընա պագար տէյիւ
մա՛նա վէրլիլէր իտի . վէ օնլար
օլ թէնպիհի՛սին պուսու տախի՛ եա-
նի «տիւշմէնիստէն իքրահէտէ-
սին՝ի զամ՝ էթտիլէր , քի կէօ-
յա պու տա՛ Սոփէսին թէն-
պիհիլէրիտէն տիր կիպի : Լ՛նճագ
պու գանու՛ն էյէրչիլ Նէհուտի
րապպիլիլիսին թէլիթաթլարըն-

մէնինտէն իբրահէմէն :

Կէ Լ՛մմա պէն սիզէ տերիմ՝

տա պիր չօգ պուլունուր՝ վէ չօգ
 եերէրտէ պիր դանուն տէյիւ
 շէհատէթէ կէթիրիլէյօր իսէ
 տէ, Լ՛սքի Լ՛հտըն հիշ պիր մա-
 հալինտէ պուլունմազ • վէ Ֆիլ
 վապի՝ օնուն ըուհունմազէ եաղը-
 սընա զըտ տըր : Ը ադա՝ Լ՛լլահ
 պա՛ղը իուլթիէրէսթ՝ վէ գօրգու-
 լու տերէճէտէ եարամազ միլ-
 լէթլէրի հէլաք էթմէյէ նիյէ-
 թինի թագրիր էյլէյիպ՝ Խորա-
 յէլ էվլատարընը քէնտինին
 հիւքմի զաղապ էյլէտիյի եարա-
 մաղարըն ճէղասընըթէրթիպ վէ
 իճրա էթմէյէ սէշմիշ վէ թա՛յին
 էթմիշ՝ վէ օնլարա տէֆա՝ պէ
 տէֆա՝ պու խըզմէթլէրինի սա-
 արգանէ իճրա էթմէյէ՝ վէ օլ
 միլլէթլէրիլէ հիշ պիր ա՛հտ էթ-
 մէմէյէ թէնպիէ էյլէմիշիտի •
 օնլարըն կէօղլէրիմէրհամէթ էթ-
 մէմէյէ՝ վէ էլլէրի էսիրկէմէմէյէ
 էմր օլունմուշարըտը : Լ՛աքին
 պու քէյֆիյէթտէն՝ տիւշմէն-
 լէրինտէն իբրահէմէն վէ
 խուսուսա իսթէտիլլէրինի տիւշ-
 մէն սայմաղա ըուխասթլարըվար
 տէյիւ տախի՝ օլ վուգուա՛թլէր-
 տէն Լ՛էհուտիլլէրին հահամ՝ ու
 խօճալարընըն չըգարտըղընէթի-
 ճէ վէր եարամազ իտի : (Նլար՝
 զիւլթիէրէսթլէրին էլքեսան ու
 էտէպ խօճալարը կիպի՝ ինսան
 եիւրէյինին քէօթիլլէրիննէ ա՛-
 զըմ միւսա՛տէլէր էտէրլէրիտի •
 վէ պունտա՛ պունտան ազտէմ
 պիր դաշ տէֆա՝ զիբը էթտիյի-

քի՛ տիւշմէնլէրինիպիսէվին , սի-
 զէ պէտ տուա՛ էտէնլէրէ խօյը

միղ կիպի՝ քէնտիլլէրին սատա-
 գաթըննէ դատար նագըս ու ալ-
 չագ օլտուղունու պէյան էթտի-
 լէր : Պապ՝ 20յէ, վէ 21. 27
 խանէլլէրին շէրհինն :

Կէ . Պէն օիզէ տէրի՛ : Մուլ-
 սէսէ զըտտ սէյլէմէյօրու՛մ, իլլա
 քեաթիլլէրին վէ Փարիսեցիլէ-
 րին թալիմաթլարընա զըտտ սէյ-
 լէրիմ : — Տիւշմէնլէրինի սէվին :
 Լ՛սքի Լ՛հտտէն վէ Լ՛էնի Լ՛հտ-
 տէն կէթիրտիյիմիլ իշպու ա-
 շաղատաքի իսթիրաշլէր կէօս-
 թէրիլլէր քի, իքիսինին տախի
 ըուհու պիր տիր : Լ՛լլէր ԻԳ • 4,
 5 : Դ թապ . 2. 22 : Բ Մապ .
 ԻԸ . 9—15 : Յապ ԼԱ . 29 , 30 :
 Սապ . Բ . 4 : ԼԱ . 13 , 14 : Լ-
 ապ . ԻԳ . 17 , 18 : ԻԲ . 21 ,
 22 : Պապ . 2 . 27 , 28 : ԻԳ .
 34 : Պապ . Բ . 59 : Լապ . ԺԲ .
 14 . 20 , 21 : Ա կապ . Դ . 12 ,
 13 : ԺԳ . 4—8 : Ա Պապ . Գ . 9 :

Պիզէ սէյէն՝ պիզէ քիւֆը է-
 տէն՝ մաղմըղա վէ ի՛թիպարմը-
 զա վէնէֆսիմիզէ քէտեր վէրէն
 պիր ատէմին ա՛մէլ ու հարաքէ-
 թինի սէվմէտի միւմքիւնսիւլ
 տիւր . վէ օնու սէվմէլէ տէյիլ
 իլ : Պիլ ա՛քս՝ պու միսիլլա ա՛-
 մէլ ու հարաքէթտէն իբրահէմէ-
 մէրիլլա : Լ՛աքին քէօթիլլէրիյէ
 պէտէլ քէօթիլլէրի քէօթիլլէրի
 տէնտէրմէ . պիլ կիւնն օլ քիմ-
 սէնին նէֆսի իշմէն էյիտէն զայ-
 րի շէյարըու էթմէմէլլէրիլ . պիլ
 օնուն տիվանէլլէրինն վէ տէլլէ-

տուա՝ էտին, սիլտէն իբրահէ-
տէնէրէ էյլը էտին, վէ սիլը
ինձիտէնէրէ հէմ սիլի դովալա-
յանլար իչին տուա՝ էտին.

յինէ պագարագ՝ ընու աճըմալը-
յըղ, միհնէթ ու սրգէթ վագ-
թընտա ընա եարտըմ էթմէյէ
ճէհա էթմէյէյիղ, վէ ընա պու
տիւննատա էյլը էթմէյէ վէ
տիրէթ իչին ընուն սէլամէթի-
նի ընա քեսպ էթտիրմէյէ արա-
մալըյըղ: Ինձիլին բուհու պու
միսիլլի տիւր, վէ նոմոսուն հէմ
փէյղամայէրէրին տախի բուհու
պու միսիլլի տիւր: Վ է պուն-
ձիլէյին պիղէ ինձիտէնէրէ վէ
սէյէնէրէ իչին տուա՝ էթմէք՝
վէ պունձիլէյին պիղիմ՝ ճէհէն-
նէմէ կիթմէմիլլի իսթէյէնէրէ ի-
չին կէօյէ կիթմէյէրինի թալապ
էթմէք՝ նէ ա՛լէա շէյ տիր: Պու
պիր տին տիր քի, վաթանի ա՛ս-
լիյէսի օլան կէօք կիպի կիւզէլ
էպէտի փունկարը կիպի փոք՝
սէմավի Պաշը կիպի մէրհամէթ-
քեանի վէ միւրիւվվէթու՝ սա-
պահըն շէհի կիպի թագէ վէ սէ-
րին՝ կիւնէչին շա՛լէյէրի կիպի
պէրագ վէ հէր նէրէ եպըրըր՝
վէ Մլահըն Օլլունուն սինէ-
սինտէն սատըր օլան սէօլէր վէ
տուլուշար կիպի ա՛գիլ տիր:
Պունուն ձիւմէթիսինի իճրասընը
էթմէյէ գատիր օլան՝ էպէտի
է՛օմրին եօլունտա պուլունտու-
ղունա սալա հիչ պիր շիւպհէտի
օլմասըն:

45. Փէտէրէնէն օլուլարը
Ի 16

45 Թա քի կէօքէլտէ օլան
փէտէրինիլին օլուլարը օլարը-
նըղ. զիրա օ՝ կիւնէչինի ֆէնա-
լարըն վէ էյլիլէրին իւղէրինէ

օլասընըղ: Պիղ՝ տիւշմէնէրիմիլլի
սէվմէլլիյիղ քի Մլահ կիպի օ-
լալըմ: Պու միսիլլի ա՛մէլ ու
հարաքէթտէն՝ օ մախսուս պիր
թարղ իլէ հազղ էտեր. օ հա-
րաքէթ պիլի ընա փէք եագըն
կէթիլրի. պիլը՝ ընուն կիպի
էթտիրի. վէ օ պիլը՝ քէնտի
միւպարէք ֆամիլեսարըն ա՛լա-
լարընտան սայըլմաղա լալըղ է-
տեր: Պիղ՝ ընուն ի՛պրէթինէ
կէօրէ ա՛մէլ ու հարաքէթ էտէ-
րէք ընա պէնկղէրիղ, ա՛յնի պու-
նուն կիպի նիձէ չօճուգար ա-
թալարընըն բուհունու եիւրէք-
լէրինէ ախ ու գապղ էտիպ՝ ըն-
լարըն ի՛պրէթինէ կէօրէ ա՛մէլ
ու հարաքէթ էտէրէր, վէ ըն-
լարա պէնկղէրէր: Պագ՝ Մարի.
Ե. 9: Պուհ. 2. 35: Եֆես.
Ե. 1: Ա Յուձ. 9, 10: —
կիւնէչինէ ֆէնալարըն վէ ելէլէնի
իւղէրինէ օօգորտար, հէ՛մ հաք
ֆէնապր փժեթիլլին իւղէրինէ եաղ-
մար եաղըրըր: Յիք ԵԵ. 3:
Սաղմ. ճիսե. 9: Գուրթ. ԺԵ.
16: Մլահ սալթ պիր քէրրէ
քէնտի կիւնէչինէ էմր էյլէտի,
քի եարամաղ Մըսըրըլարտան
ըշըղընը կէրի թուլթուն, իս-
բայէլլիլէրին մէսքեանլարընտա
իսէ ըրդ վարըար: Պու՝ պիրի
պիրի արարըրա իւչ կիւն սիւր-
տի: Ելլէյ Ժ. 21—23: 1 ա-

տօղտուրուր, հեմ հագ վէ նա-
հագ քիմնէլէրին իւղէրինն եաղ-
մուր եաղաբոր :

քին Մլահ սատրղար իլէ նա-
հագլարըն պէյնինտէ պու ֆեր-
գի՝ հեր կիւն էտէ պլիւր. վէ
պէօյլէ իքէն տէ՝ ա՛յլմ՝ մէրհա-
մէթի իլէ էթմէօր : (Նուն ա՛-
զիմ՝ թէհամիւլիւ վէ էյլիյի
սէպէպինտէն՝ ինսանլարըն էն
եարամազլարը՝ օնուն մուգատ-
տէրինին նի՛յմէթէրինտէն ա-
խէրլէրի իլէ պիրլիքտէ միւսապի
հիստէտար օլուրլար : Պունտան
էօրլէնիլիլ, 1 Տիշարտան կէօ-
րիւնէն հալ՛ ինսանըն ա՛յարընըն
մէհէնկի տէյիլ տիբ : 2 Սատրղ-
լար՝ էն էյի նի՛յմէթէրինի պու
տիւնեատա ալմայօրլար ՝ լաքին
օնլար քէնտի միրասլարը իչիւն
պէքլէմէլի տիրլէր : 3 “Պէնա-
լար” վէ “նահագլար” կէլէճէք
ա՛զապ ու ճէղա իչիւն սագլա-
նըլար : Պու թէճրիւպէ տիւն-
եատընտա պուլունտուգճա՝ օնլար
կիւնէշ ըշղընա վէ եաղմուրա
վէ էօմրիւն հէպի նի՛յմէթէրինն
Մլահըն էն էյի տօսթլարը իլէ
պէրապէր պիրլիքտէ հիստէտար
տրղար ՝ լաքին պունտան չըգ-
տըգլարը կիլիլ՝ անիտէ օլ էպէ-
տի ֆէրք աշիքեար օլուր ՝ վէ
պու հէլարան պին նի՛յմէթէրին
հիչ պիրլինի արթըգ պիր տա-
հա էպէտէն կէօրէճէքլէրի եօգ
տուր :

46. Ղէ՛ էքրիէղ օլուր : 1-
յերտիլքեաթիպլէրինիղին թա՛-

46. Օլորա էյեր սիղի սէվէն-
լէրի սէվէրսէնիլ, նէ՛ էճրինիլ
օլուր, կէօմրիւքճիւլէրտաթի հէ-

լիմաթընա կէօրէ՛ եալընըղ սիղի
սէվէնլէրի սէվէրսէնիլ, սիլ՛ պի-
ղարալ ու պիթարաֆ տէյիլիւի-
նիլ ՝ իլլա պիւթիւն պիւթիւնն
մէնֆաա՛թի նէֆսիյէնիղի արա-
յանլարսընըղ : Սիլիկն՝ ինսանա
սահիհ մուհագպէթիլիլ եօգ
տուր ՝ իլլա եալընըղ մէնֆաա՛-
թէ պագարսընըղ ՝ պունուն ի-
չիւն մէտհէ լայըգ տէյիլիւնիլ :
Սիլէ էյլիք էտէնլէրէ էյլիք էթ-
մէք՝ սատէճէ պիր պայաղը ինսա-
նիյէթտէն ի՛պարէթ տիր, քի
պունա տէմէյիմ հայվանլար ա-
րասընտա՛ ինսանլարըն էն ֆէնտ-
լարը արասընտա պիլէ պիր չօգ
էօրնէքլէր կէօրիւրիւլ : Մաքին
Վարիսթիանըղ պայաղը ինսանի-
յէթտէն նի՛հայէթսիլ իւթիւն
պիր շէյտիր : Ղ. 1. 2. 32—35 :
Ս. Պի. Բ. 20—23 : — կէօմ-
րիւթիլէր : Ս. էրիլի թահսիլտար-
լարը : Նէհուտիսթան՝ և ուլմա
իմիլերաթօրլարընըն հիւքմիւ ալ-
թընտա պիր էյալէթ իտի : Նէ-
հուտիլէր իլպու էճնէպի հիւ-
քիւմէթին պօյունտուրուղունու
ա՛զիմ սապըսըղըրգ իլէ չէքեր-
լէրիտի, վէ վէրկիլէրի փէք պէօ-
յիւք կէօնիւլիւղիւք իլէ վէ
նաչարի էտա էտէրլէր իտի : Պու-
նուն իչիւն պու վէրկիլէրի թահ-
սիլ էթմէյէ մէմուր օլանլարա՛
պէօյիւք իքրահըգ իլէ նաղար
էտէրլէրիտի, վէ պու միսիլիւ

ման պուճուս էթմէղէ՞ր մի :

47 Ա է էյէր եալընըղ գարըն- տաշարընըղա սէլամ վէրիւսէնիւլ նէ՞ զըյատէ էտէրսինիւլ կէօմրիւք-

պիր մէքրուհ իշէ՛ ճիպիլէթի ալ- չագ վէ գափըճը վէ զալըմ՝ վէ է՛օմրիւ Փէնա քիմնէլէրտէն մա՛- տա փէք աղ առէմ՝ էլ գօր իտի : Պուճար Եէհուտիլէրին ի՛նտին- տէ՛ խրօրղարըն՝ զինպքեարլա- րըն՝ քիւֆիւրպաղարըն՝ վէ էն ֆասիա քիմնէլէրին ագրանը սա- յըլըրար : Մ . Թ . 10, 11 : ԺԱ . 19 : ԺԸ . 17 : ԻԱ . 31, 32 : Ղ . 1 . ԺԵ . 1 : ԺԸ . 11 : ԺԹ . 2 . 7 : Լ . 7 : սատագաթըմըղ՝ քեաթիպլէրին վէ փարիսեցիլէ- րին սատագաթընտան իւսթիւն օլմաղա ֆարղ իսէ (պագ խանէ 20), կէօմրիւքճիւլէրին սատա- գաթընտան նէ՛ գատար տահա զըյատէ իւսթիւն օլմալը տըր :

47 . Նէ՛ շէպտէ էտէրսինիւլ : փարիսեցիլէր՝ քէնտի գարընտաշ ու տօթթարընա սէլամ՝ վէրիւ- լէրիտի՝ լաքին կէօմրիւքճիւլէր տէ էյլէ էտէրլէր իտի, վէ փուլթ- փէրէսթէր տէ էյլէ էտէրլէր : Խմտի պիւլ տայիմա քէնտիմիլէ սիւալ էթմէլիլիւլ քի օնլարտան նէ՞ զըյատէ էտէյօրուլ . տիւն- եալի գօնշուլարըմըղան զըյա- տէ նէ՞ էտէյօրուլ : Պիլ օնլար- տան զըյատէ պիլիլիլ, զըյատէ սէյլէրիլ, զըյատէ իգըրար էտէ- րիլ, լաքին զըյատէ նէ՞ էտէ- րիլ : Օնլար՝ էյլէյէ պէտէլ էյ- լըք էտէրլէր . իմտի պիլ՝ քէօ-

ճիւլէր տախի էյլէ էթմէղէ՞ր մի :

48 Խմտի՛ կէօքլէրտէքի Փէ- տէրինիլ քեամիլ օլտուղու կի- պի՛ քեամիլ օլուն :

Թիւլիւք պէտէլինէ էյլըք է- տէրմիլիլ : Օնլար քէնտի տօթթ- լարընա խաթըրշնալ վէ չէլէպի տիր . պիլ՝ տիւլմանլարըմըղա պէյլէ՛միլիլ : Ա է պու վէճճիլէ՛ օլ ճէլիլ . Օլթի ա՛ղիլէ պէնկ- զէ՞րմիլիլ քի , պիլղ տահա տիւլ- մանլար իքէն , պիլի օ գատար սէվտի քի , քէնտինին եալընըղ տօղուլ Օղլունու պիլէ պէտէլ էղէյէթ չէքմէյէ վէ էօլմէյէ վէրտի :

48 . Վէտիլ օլուն : Պագ՝ Ծանդ . ԺԵ . 1 : Ղ . Լ . ԺԱ . 44 : ԺԹ . 2 : Ի . 26 : Բ Օրն . ԺԸ . 13 : Յ . Բ Ա . 1 : Բ . 3 : Ս . Բ . ԼԵ . 37 : Ղ . 1 . Զ . 36 : Բ Կրնի . Ե . 1 : ԺԳ . 9 . 11 : Լ . Բ . Ե . 1, 2 : փիլի . Գ . 12—15 : Կ . Բ . Ա . 28 : Դ . 12 : Յ . Կ . Ա . 4 : Ս Պէ . Ա . 15 : Վէամիլ լու- ղէթի իլէ թէրճիւմէ օլան Խու- նանիճէ լուղէթիինին մանասը՝ թէմամ օլմուլ՝ պիլթիլ՝ Տէր պիր խուսուստա թէքմիլ՝ փաք՝ ա՛ղիլ տիր : Պիր իլ խուսուստանտա սէյլէնտիլի զէման , Տէր պիր թարաֆը պիլթիլ վէ եափըլա- ճագ եէրի գալմամըլ անկաշը- լըր : Խնան խուսուստանտա սէյ- լէնտիլի զէման՝ տինինտէ գու- սուր եօղ անկաշըլըր : Պունճի- լէյին Տըրուն տինտարըղը թէք- միլ վէ գուսուրուլ՝ վէ Տիլ պիր

Պ Ա Պ Զ

1 Սագընըն սատադանըզը ա-

Թարաֆընտա եքսիքլէյի եօղ
 խտի : ( ) տինտարըզընը՝ պիր պէյ
 կիպի՝ պիր պապա կիպի՝ պիր է-
 ֆէնտի կիպի՝ ֆուգարալարա պիր
 վէլէյի նի՛մէթ կիպի՝ վէ պայա-
 ղը պիր առէմ կիպի իճրա ետեր-
 խտի : ( ) եալընըլ պիր մաճալ-
 տէ՝ պիր խուսուստա՝ պիր սուրէթ-
 տէ տինտար տէյիլխտի . իլա Տէր
 եէրտէ Տէր պիր խուսուստա՝ վէ
 Տէր պիր սուրէթտէ՝ կէրէք ա՛-
 լէմ իլէ ա՛լազալէրինտէ վէ կէ-
 րէք քէնտի նէֆսինէ տայիր Տա-
 րաքէթլէրինտէ տինտար խտի :
 Պունճիլէյին Իֆէնտիմիլ՝ քէն-
 տի վա՛ղ ու խիթապընըն պու
 թարաֆընտա խիթամ՝ վէրտիյին-
 տէ՝ քէնտի շայիրալէրինէ նասի-
 Տաթ էտէր քի , քեամիլ օլտուն-
 լար , քէնտիլէրին քեամիլ օլան
 Փէտերլէրինին ի՛պրէթինճէ ա՛-
 մէլ ու Տարաքէթ էթսինլէր ,
 տինլէրի նիգամը օլտուն , վէ Տէր
 պիր թարաֆընտա թէքմիլ օլուպ՝
 կէրէք քիւչիւք վէ կէրէք պէօ-
 յիւք շէյլէրտէ ծնտա ապա պիր
 նօգասնըզ վէ էքսիքլիք օլմասըն ,
 վէ եալընըլ քէնտի տօսթլարընը
 սէվմէքտէ տէյիլ՝ իլա տիւշման-
 լարընը տախի սէվմէքտէ աշիքեար
 օլտուն : Տիւշմանլարա ա՛ֆվ՝ վէ
 եարամաղ ու նամքէօրլէրէ էյ-
 լիք էթմէք՝ Լլաճըն քէմալիյէթ
 սըֆաթը տըր . վէ պիղ տէ պէօյ-
 լէ էթտիյիմիլ սուրէթտէ՝ պիղ
 տէ ծնուն կիպի օլուրուզ : Իմտի
 պիլ՝ Տէր նի՛մէթիմիլ իչիւն պու

տէմլէրին էօնիւնտէ՝ օնլարտան
 կէօրիւնմէք իչիւն՝ էթմէյէսի-

սըֆաթէ պօրճլու օլմաղըլա , պու
 սըֆաթ իլէ ա՛մէլ ու Տարաքէթ
 էթմէյէլիլ : Վրիստոս իլէ Վոստօսին գու-
 ղիմ գանուճուճուղ տուր . վէ
 քեամիլ Լլաճ՝ Փէտերիմիլ տիր :
 Վէ պունուն ճիւմլէսի՝ նօմօ-
 սու վէ փէյլամպէրլէրի պօլմագ
 տէյիլ իլա թէքմիլ էթմէք տիր :
 Պագ 17 խանէյէ : Պունուն
 ճիւմլէսի՝ քեամիլպէրլին վէ փա-
 րիսեցիլէրին սատադաթընտան
 նիճայէթսիլ պիր աէրէճէ իւս-
 թիւն օլմագ տըր : Պագ 20 խա-
 նէյէ :

1. Սագընըն : Պունտան էվ-
 վէլքի Պապտա կէօրաիւք քի ,
 Վրիստոս իլէ Վոստօսին գու-
 նունլարը պիր տիր . լաքին քեա-
 թիպլէրին վէ փարիսեցիլէրինըլ-
 լէր՝ պիւթիւն պիւթիւնէ օնլար-
 տան ֆարղը տըրլար : Իշպու
 Պապտա կէօրէճէյիլ քի , Վրիս-
 տոսուն տինի քեամիլպէրլին վէ
 փարիսեցիլէրլինքինտէն՝ գանուն
 ու գապայտի թարաֆընտան
 նէ գատար ֆարղը խտի խտ ,
 մէրամ ու մագսուտլարը թա-
 րաֆընտան տախի օ գատար
 ֆարղը տըր : Օնլարըն գանուն
 ու գապայտլէրի նէ գատար պօ՛շ
 նագըս վէ եանղըշ օլտուղու՝
 Տալա պէյան օլունտու . վէ շիմ
 տի՝ օնլարըն մէրամ ու մագսուտ-
 լարընըն նէ գատար պիւթիւն
 պիւթիւնէ ֆասիտ օլտուղունու
 կէօրէճէյիլ : Օնլարըն՝ եիւրէք
 կիւնաճլարընտան սագընմագտա

նիզ . եօխսս կէօքլէրտէ օլան
Փէտէրիսիդին ի՛նտինտէ էճրի-

.քիւլլի պիգայտորլըզլարընը
կէօրմէյէ Փուրսամբմբղ օլտու .
վէ շիմտի օնլարըն՝ եի-բէ+ պիննէ
գօրդուլու վէ եարամնզ տիգ-
դամսըլըզլարընը կէօրմէյէ
մէճպուր օլաճաղըզ : Պունտան
էվվէլքի Պապտա Պուրթարը-
ճըմբղ՝ Մոխէսին նօմօսու խու-
սուսունտա սէօյլէմիշ իտի . վէ
փէք աշիքեար կէօսթէրտի քի ,
օ՝ « օնլարը պօղմաղա կէլմէտի ,
իլլա թէքմիլ էլմմէյէ » : Պապ
Ե . 17 պագ : Պունտա՝ տին
պօրճլարը խուսուսունտա սէօյ-
լէր , վէ կէօսթէրի քի , էյէր
օնուն փատիշաճըղընտա պիրմի-
րասըմլը օլմասընը իսթէրսէք ,
սատագա վէրմէքտէ՝ վէ ուրուճ
վէ տուա՝ էլթմէքտէ « սատագա-
թըմբղ քեամթիպլէրին վէ փա-
րիսեցիլէրինքինի կէլմէլի՝ » սիր :
Պագ . Ե . 20 : — Մարտիանը :
Պուրթարըճըմբղ՝ քէնտի շա-
յիրտլէրինին Փագիլլէրէ վէ
մուճթաճլէրէ եարտըմ էլթմէյէ
տայիմա ճաղըր օլաճագլարընը
ճալի մութըրգտէն սայարագ՝օն-
լարա սալթ նասըլ էլթմէյէ կէ-
րէք օլտուզլարընը թա՛րիֆ է-
տէր : Պիր սաճիճ Վրիսթիան՝
էմլլէրէ պէքլէմէլ . իլլա սալթ
Փուրսամա պագար : Պաղ . Բ .
10 : Յո՛ւ . Ա . 27 : Պո՛ւ . ԺԹ .
8 : — Ըրթիմէրին էօնիանտէ՝ օն-
լարտան կէօրիանտէ+ իլլան : Մարթ .
ԻԳ . 5 . 14 . 28—30 : Պո՛ւ .
ԺԶ . 15 : Յո՛ւ . Ե . 44 : ԺԲ .

նիզ օլմաղ :

2 Իմտի սատագա վէրտիյին-

43 : Պաղ . Զ . 12, 13 : Գ թափ .
Ժ . 16 . 31 : Լըլէլ . ԼԳ . 31 :
Օա . Է . 5, 6 . ԺԳ . 4 : Լը-
Փէնտիմիլ պիգէ՝ սայիր առէմ-
լէրին էօնիւնտէ սատագա վէր-
մէյի եասագ էլթմէյօր . իլլա մէտճ
գաղանալըմ՝ տէյիւ « առէմլէր-
տէն կէօրիւնմէք՝ » մէրամըլլա
վէրմէյի մէն՝ էտէր : Պիր առէմ՝
էյի նիյէլթ իլէ պիր էյի ա՛մէլ
էլթմէյէ մէրամ էլթտիյի գէման՝
օնու ա՛լէմին էօնիւնտէ տէ էյ-
լէտէ , մախֆիտէ տէ էյլէտէ ,
մասլաճամտա փէք աղ Փարգ
վար : Լըյի իլլէրիմիլլին առէմ-
լէրտէն կէօրիւնմէսինի արղուլա-
նաճագ պիր շէյ էտէն՝ եալընըլ
պու տուր քի , օնլարըն վասիթա-
սի իլէ Փէտէրիմիլլէ շիւքըր օլուն-
սուն : Պագ Ե . 16 : — Լըթիսա :
Լըյեր օնու էլթմէյէ օլան եա-
լընըլ մէրամ ու մագսուտունուլ
առէմլէրտէն կէօրիւմէքիսէ , Լը-
լաճ սիլլէ միւքեաֆամ վէրմէլ :
Պու կէօսթէրի քի , խայրամը
էյի մէրամ իլէ էտէնլէրէ՝ իււ-
րէլթ ու միւքեաֆամ ճաղըրլան-
միլլ տըր : Պագ Մարթ . ԽԱ . 1,
2 : ՃԺԲ . 9 : Ըրթի . ԺԱ . 24,
25 : ԺԹ . 17 : ԻԸ . 27 : Մարթ .
Ժ . 41 , 42 : ԺԶ . 27 : ԻԵ . 40 :
Պո՛ւ . ԺԳ . 13 , 14 : Պիր ա-
ռէմ սատագա ու խայրամ իլլին
վէրտիյի շէյ՝ տէնիլէ պիլլըր քի՝
օնուն էպէտէն մալիք օլաճաղը
եալընըլ օտուր : Պիր պէօյիւք
խայրամ սաճիպի քիմնէնին մէ-

տէ, էօնիւնճէ պօրու չալմայա-
սըն, միւրայրլէրին ճէմիյէթլէր-
տէ վէ սօգազարտա՝ առէմլէր-
տէն շան գաղանմագ իչիւն էթ-

զար թաշը իւղէրինտէ պու սէօզ-
լէր եաղըլըլըտը. “ ( ) սատա-
գա ու խայրաթլարը իլէ քէնտի
մալընը կէօյէ ինթիգալ էթտի,
վէ շիմտի օրայա օնուն սէֆասընը
սիւրմէյէ կիթտի” :

2. Սատագա վէրմէք՝ Լ՛ղեզ՝ Բիթապ-
լարտա զայէթ մուհիմ վէ իգ-
թիգալը սալըրը պիր պէօյիւք
պօրճ տուր : Յ՛ք ԼԱ . 16—22 :
Ս՛ւր . ԼԵ . 21 : Ժ՛ու . ԺԱ . 2 :
Լ՛այ . ԾԸ . 7 . 10 : Ղ՛ու . ԺԱ .
41 : ԺԲ . 33 : Յ՛լ . ԺԳ . 29 :
Գ՛րք . Թ . 36 : Ժ . 2 . 4 : ԺԱ .
29 : ԻԳ . 17 : Բ Կ՛րն . Թ . 6—
15 : Լ՛իւ . Գ . 28 : Ա Տ՛ի . 2 .
18 : Փէլ . 7 : Լ՛ք . ԺԳ . 16 :
Յ՛լ . Բ . 15 , 16 : Ա Յ՛լ . Գ .
17 , 18 : — Պ՛րու չալմայասըն :
Պոնտան անկաշըլըր քի, եա
Փարիսեցիլէր՝ ֆապիրլէրի պիր
եէրէ ճէմ՝ էթմէք պէհանէսի
իլէ՝ լաքին սահիհի՝ խայրաթլա-
րընը ա՛լէմէ չալ էթմէք մէրա-
մը իլէ ֆիլ վապի՝ պօրու չալար-
լարտը . եախօտ պու՝ ա՛լէսէվի
պիր զարպի մէսէլ իտի : Ա է է-
յէր զարպի մէսէլ իտէ, մա՛նասը
պու տուր քի, խայրաթլը՝ պօրու
չալար կիպի ա՛ղիմ շամաթա ի-
լէ էթմէլի տէյիլիլ : Լ՛ու . Ի .
6 : — Ս՛իւրայլէր : Պու լուղէթ՝
Լ՛ունանիճէտէ պուլունտու զու-

տիրլէրի կիպի . կերչէք տէրիմ
սիղէ, օնլար իւճրէթիին ալըր-
լար :

3 Սէն իսէ՝ սատագա էթտիյին-

կիպի՝ թէամբօլարտա օյնայան-
լարա տէնիրիտի, քի օնլար՝ քէն-
տի եիւրէքլէրինին սույուշա-
րընը վէ քէնտի ֆիքիլլէրինի վէ
միւլաճաղարընը տէյիլ՝ իլա
ախէրլէրին միւլաճաղարընը
վէ ֆիքիլլէրինի սէօյլէրլէր իտի :
( )նլար՝ եիւլէրինէ եախմա սու-
րէթլէր կիյիլ՝ քէնտիլէրին օլ-
մայլայ՝ օյուն պիթտիքտէն սօնկ-
րա ագրապալարը վէ աշնալարը
արասընտա կէօսթէրմէտիրլէրի՝
ախէր քիմնէլէրէ մախսուօ օյան
ախլէագ ու մէշրէպին թագլի-
տիին էտէրլէրիտի : ( )նլար պու-
նու՝ քեար՝ եա շան ու շէօհրէթ
իչիւն էտէրլէր իտի : Ա է տինտէ
միւրայրլար տախի հէման պու
մէրամ իլէ՝ քէնտիլէրին օլմայան
ախլէագ ու մէշրէպ թագլիտի է-
տէրլէր : ( )նլար՝ տայիմ շան ու
շէօհրէթ՝ եա մալ արարլար :
Ա է Գուրթարըճըմըն գէմա-
նընտա պու՝ Փարիսեցիլէրին աճ-
մէյէ մա՛լիմ ճիւնհալարը իտի,
օնլար՝ կիղլիտէ պու դատար ֆա-
սիա իքէն՝ կէօրիւնիւշտէ էզլէ
ա՛ղիմ պիր ա՛ղիլ իք կէօսթէ-
րիլլէր իտի քի : Ա շֆէնտիմիլ օն-
լարա չօգ տէֆա՝ միւրայրլար տէր
իտի : Ս՛ար . Է . 5 : ԺԵ . 7 . ԺԶ .
3 : ԻԲ . 18 : ԻԳ . 13—29 :
Ղ՛ու . ԺԳ . 15 : — Ղ՛իւ . ԺԳ .
լէրլէ : Անանիոկարտա : Ս՛ար .

տէ, սօյէլին՝ սէնին սաղ էլի-
նին էթտիյինի տույմասըն :

4 Թա քի սատազան կիզլիտէ

Գ . 23 շէր Տինէ պագ : — Օնար
Է-հրէնին՝ ուլըւար : Օնար՝ արա-
տըզարը ալէմին մէտ Տինէ էլէ կէ-
թիւրիւրէր : Օնար՝ խոյրաթ սա-
Տիպլէրի տէյիւ ինսանլարըն պէյ-
նինտէ նամ՝ դազանըրլար : Պու՝
շմտիքի պիր իւճրէթ տիր . վէ
օնլար օնու շմտի ալըրլար , վէ
պունտան սօնկրա պիր իւճրէթ
մէմիւլ էթմէլի տէյիլ տիրլէր :
Սալնէլէր իսէ՝ պու է՝օմիւրտէ
իւճրէթլէրինին սալթ պիրազընը
ալըրլար , պու տիւնեա օնլարա՝
սալթ եօլ թէտարիքի կէօրէճէք՝
սալթ ադչէ խարձ էտէճէք մա-
Տալ տըր : Սաքին պու տիւնեա
միւրպըլէրէ թէքմիլ իւճրէթ-
լէրինի ալաճագ մաՏալ՝ օնլարըն
Տիստէսի տիր : Պու . Ժ . 25 :

3. Սօյ էլին՝ սէնին սաղ էլինին
էթտիյինի տույմասըն : Պու՝ պիր
զարպի մէսէլ թա՝պիրի տիր . վէ
մա՝նասը պու տուր քի՝ պիր խայ-
րաթ էթտիյիմիպտէ , օնու՝ միււ-
քիւնի մէրթէպէ կիզլի էթմէյէ
սայ՝ ու տիպգաթ էթմէլիլիլ :
Պիր էյի սէպէպ օլմատըգճա՝ օ-
նու էն եագըն տօթու՝նա սէյ-
լէմէ (Նու՝ քէնտիտէն պիլէ
կիլէ . եա՝նի՝ օնուն իւլէրինէ
չօգ տիւշիւնմէ : Սօլ էլ՝ պիլիմ
քէնտիւմիլին պիր թարաֆը տըր :
Պիլ՝ քէնտիւմիլին պէյէնմէլի վէ
մէտճ էթմէլի տէյիլ իլ : Սաղ
էլիմիլի Փուգարայէ եարտըմ՝
էթմէյէ՝ օնլարը դալըրըմաղա՝

օլա , վէ կիզլիտէ կէօրէն Վէտէ-
րին՝ սանա աշիքեարէտէ էօտէյէ :

5 Սէ տուա՝ էթտիյինտէ ,

օնլար իշիւն եազը եազմաղա՝
օնլարա թա՝ամ՝ վէ է՝սվապ կէօ-
թիւրմէյէ՝ վէ պունուն կիպի շէյ-
լէրէ՝ դուլանարըլըղ զէման ,
պունու՝ պիր էյի ա՝մէլ օլտուղու
իշիւն էթմէլիլիլ , վէ պիլէ ա՝
լէմտէ նամ՝ դազանտըրաճագ
տէյիւ էթմէլի տէյիլիլ : Վէն-
տի խայրաթլարըմիլա իֆթիխար
էտէճէք եէրինէ՝ պիլէ կէրէք
տիր քի , օնլարը իշէտիյիմիլին
տույմամը կիպի օլալմ : Օլ
քիմնէլէրին էյի ա՝մէլլէրի քէն-
տի շանլարընա զէրը օլունմուշ
տուր քի , օնլար՝ քէնտիլէրի օն-
լարը ունու թմուշլարըտըր : Սապ .
ԻԵ . 37—40 :

4. Անլէտէ կէօրէն Վէտէրին :
(Նտան Տիւ պիր շէյ կիլէն-
միլ տէյիլ տիր : Սալ . Ժ . 3 :
ԽԳ . 21 : ՃԼԹ . 1—3 . 12 : Ե-
րԺ . ԺԵ . 10 : ԻԳ . 21 : Սապ .
Զ . 6 . 18 : ԵՔԲ . Գ . 13 : Յայ .
Բ . 23 : ԵլլաՏըն կիզլիտէ կէօր-
մէսի միւրպըլէ Տէր նասըլ Տիւ-
պէթլիւ պիր շէյ իսէ , խիւլիւսի
փաք Վրիսթիւնա տախի էյլէ
պիր թէսէլի տիր : ԵլլաՏ՝ պի-
լէ օլան Ֆէնալըզարը քէնտի-
միլ իշիթմէլ իքէն՝ Տէր նասըլ
իշիտիյօր իսէ (Սալ . ԼԸ . 13—
15) , էթտիյիմիլ էյիլի տախի
էյլէ քէնտիւմիլ կէօրմէլ իքէն
օ կէօրիւր : — Սաա աշիէտարէ-
րէ էօրէյէ : Աննին իւճրէթիինի
վէրէն՝ Վէտէրին քէնտիսի օլա-

միւրայրէր կիպի օյմայարն . զերա
ոսն յար' ատէմլէրէ կէօրիւնմէք
իչիւն' ճէմիյէթ եկրլէրինտէ

Ճագ : Վ է օ սաննա' գուլունա
սատեճէ իւճրէթինի' վէ օնտան
զեյատէ պիր շէյ վերմեզ աղա
կիպի տէյիլ' իլլա քէնտի եիրէ-
յինին ա'ղամէթինէ վէ էլլէրի-
նին զանիմէթինէ կէօրէ' օղու-
նա մուսթաճագ օլտուղունտան
չօգ զեյատէ իճսան էտէն փե-
տեր կիպի իւճրէթ վէրէճէք : Օ
պունու' " աչիքեարէ" օլ ա'զիմ
կիւնտէ պիր եերէ ճէմ օլմուշ
ա'լէմլէրին էօնիւնտէ էտէճէք
տիր : Վ է օ զէման' զայէթ ա-
չգ աչիքեարէ' Տէր պիր ալլագ
կէօնիւլիւ Վրիսթիան' Մլա-
Տըն մէտՏինէ նայիլ օլաճագ : Ա
կրքի . Գ . 5 :

5. Տոա' երպիլնաթ : Պի-
րինճի խանէտէ Տէփ Վրիսթի-
անլարըն սատագա վէրէճէքլէրի
Տայի մութլագտէն սայրլորղը
կիպի' պուրատա տախի օնլարըն
ճիւմլէսինին տուա' էթմէլէրի
Տայի մութլագտէն սայրլոր : Մէ-
ֆէսի օլմայան եաշայան պիր ա-
տէմ պուլպպիլիր իսէն , տուա'
էթմեզ պիր եաշայան Վրիսթի-
ան տախի պուլպպիլիրսին : Հէր
պիր պինամաղ քիմնէ' պիրութֆ
ու պիի'նայէթ ատէմ տիր : Պօ-
ղոս' Մլաճա սէօնտիւյիւ կիպի'
" իլթէ տուա' էտէյօր" տէյիւ'
" կիզլիտէ կէօրէնտէն" շէճա-
տէթ օլունմուշ տուր : Գարձ . թ .
11 : Տուա' պօրճու' իչպու խա-
նէլէրտէ էմր օլունույօր : Սաթի .

վէ մէյտանլարըն քէօշէլէրինտէ
տուրուպ' տուա' էթմէլի սէվեր-
լէր . կերչէք տէրիմ սիլէ քի'

Ե . 7, 8 : Թ . 38 : Ղ . 1 . ԺԸ .
1 : Յ . 15 . ԺԶ . 24 : Ն . 15 . Զ .
18 : Կ . 2 . Գ . 2, 3 : Ա . թ . Ե .
17 : Յ . Ե . 14 — 16 : — Մի-
րայրէր կիպի օլմայարն : Պագ' ԻԳ .
14 : Ղ . 1 . ԺԸ . 11, 12 : Ն . 15 .
Ա . 13 — 15 : — Միւթլէրէ կէօ-
րինտէ' իլիւն : Սնլար Մլաճ
իչիւն գայտ էթմէզլէրիտի . լա-
քին գայտ ու վաղիֆէլէրի ին-
սանլար իչիւն խտի : Սնլար չօգ
սէօլէր սէօլլէրլէր խտի . լաքին
իչիթսին տէյիլ' Մլաճ իչիւն
Տիչ պիր սէօլ սէօլլէմէզլէրիտի :
(Սնլար' օնա Տիչ սէօլլէմէզլէր
խտի : (Սնլար' օնա օնլարըն Ֆիր-
րինտէ տէյիլ խտի : (Սնլար' օնա
տօղու Տիչ պագմաղլարըտը :
(Սնլարըն պիր թէք միւլաճագա-
լարը պիլէ եօգարըյա տօղու
վարմաղըտը : Տուա'նըն մուա'յըն
վագթը սաա'թը կէլախի կիպի'
օնլար էն գալպաղըղը եերլէր-
տէ պուլունմաղա սայ' էտէրլէր
խտի . վէ տուա'նըն վագթը օլ-
մագ' վէ պու Ֆարզըն թէլլէր' եա-
խօտ ախէր պիր զէմանէ պուղըլ-
մաը միւթլիւնսիւզ օլմագ պէ-
ճանէսի իլէ' քէնտիլէրին ի'պա-
տէթի մախտուսէի զաթիլլէլէրի-
նի էն գալպաղըղը եերլէրտէ'
վէ միւթլիւնի մէրթէպէ կէօրիւ-
նէճէք պիր թարզտէ էտէրլէրի-
տի , վէ տուա' վագթընը միւմ-
քիւնի մէրթէպէ ուղաթմագ ի-
չիւն ուղուն սուա'լէր էտէրլէր

օնլարիւ ճրէթինի ալըրլար :

6 Ան իսէ տուա՝ էթտիլին-

խտի : Տուտան զաթընտան հազդ էթմէլէրիտի . լաքին պունճիլէ- յին շէօհրէթ վէ մէտհ գազան- մազա օնլարա Փուրսաթ վերտի- յի՝ օնլարա տուլարըն վէ էօք- սիւլլէրին ի՛թիմատընը վէ օնուն իլէ պերպէր օնլարըն մալլարը- նը կէթիրտիլի թագտիրտէ՝ (ղե- րա պու միսիլիւ ի՛պատէթքեար քիմէլէրէ քէնտի ումուր ու մասլահաթլարընըն թէսվիյէսի- նի թէսլիմ էթմէլէ քի՛մ ի՛թի- մատ էթմէլ) ա՛ , օ ղէման օն- լար տուա՝ էթմէլի սէվէրլէր ի- տի : ԻԳ . 14 : — Ղէֆէթի եր- շըրիտի : Եանի ի՛պատէթխա- նէլրտէ , Աինակոկարտա : Ե- Ֆէնտիմիզ պուրատա՝ ի՛պատէթ- խանէլրտէ օլան ճէմնաթ իլէ տուալը ըէտտ էթմէլէ մերամ էթմէլյօրուտու : Տէլէպիլիլիզ քի , օնուն մերամլը՝ օլ մահալ- լէրտէ ա՛լէմէ կէօրիւնմէք իւլէն օլան տուալարը ըէտտ էթմէլէ ի- տի , քի օնլարը էտէնլէր՝ Թիթի ին ինլէ տուալը քիւլ իլյէն թէրք էտէրլէր իտի . եախօտ քիշինին մախտուսէն Թիթի զաթընա Փարզ օլան՝ վէ պունտան պէօլլէ կիզ- լիտէ սունուլմասը լազըմ կէ- լէն տուալարը վարըպ օրա- տա սունմասընը ըէտտ էտէ- յօրուտու : Ելաքին պու լուղէթ խալցըն հէր նէ իշին օլուրսա օլուն թօփլանտըլարը հէր կէօ- նէ մահալ , մէսէլա խանլար՝ չարըը փաղար եերլէրի՝ զպիլիթ գա- փուլարը՝ համամլար՝ սէլիլ եէր-

լէրի՝ փանայրըլար միսիլիւ եէր- լէր մանասընա տախի օլա պի- լիլ , վէ պուրատա Եֆէնտիմիզ օնու՝ պու մանատա գուլլանմըլ օլա պիլիլ : — ( ) Ելար Ե- ճիթիլիլիլէ ալլար : ( ) Ելար՝ քէնտի արա- տըլլարըմէտհի՛ արատըլլարը շան ու շէօհրէթի՝ էլէ կէթիրիլիլը : ( ) Ելարըն հէփ տիլէտիլլէրի պու տուր , վէ օնու ալըրլար , վէ հէփ ալտըլլարը սալթ պու տուր : Ելա- քին պու՝ նէ՛ էտնա վէ ալլապ պիլը միւքեաֆաթ վէ ի՛վալ տըր : Ելահա՛ գուրպանտան իբրահէթ- տիլի թագտիրտէ ինսան մէահէ- ըինին աւազընէ գատար խօր կէօ- ըիւլէճէք պիլը շէյ տիր : Ա՛ է՛ էյ- վահ՝ հէր կիւն տիլլէրի իւղէրին- տէ նէչէ նէչէ ստաթլար ի՛պա- տէթ ուտուայէ սարֆ էտիպ սէ՛ էօմիլէրինտէ սալ սահիհ տուա՝ էթմէ միշ քիմէլէրին հալի՛ օպիլը տիւնեատա նէ՛ գատար գօրգու- լու վէ հիլպէթլու օլմալը տըր . քի օնլար՝ քէնտիլէրին էյլլը- քեանի Եարատըճըլարը իլէ հիչ սէօլլէլմատիլէր . ստաթլարճէ օ- նուն իլէ սէօհպէթ էտէր իտտի- ա՛րնտա իսէլէր տէ՛ օնտան պիլը թէք շէյ սալա թալապ էթմէտի- լէր : Պու տիւնեանըն պիլը փա- տիլահալընըն հուզուրունա պու թարը իլէ չօգմալա քի՛մ ճէ- սարէթ էտէ պիլիլ : Ա՛ է պիլը ճիւմիլէ ա՛լէմէրին փատիլահալար փատիլահալընը քէօր՝ վէ սաղըր՝ վէ գուրտէթտիլիլ մի զանն էտէ- ըիլ , քի օնուն հուզուրի շէրի-

տէ , օտանա կիր , վէ գափունու
գափայլոյ՝ կիզլիտէ օլան Փէ-

Ֆինէ չըգտըղըմըզ գէման՝ պու
միսիլիւ նալայրգ հարաքէթտէ
պուլունայլմ :

6. Ան իւ գոռա՝ էնդիյնդէ :
Պու՝ փէք դուվլէթլի՝ վէ մա՝
նասը կէնիշ պիր թա՝պիր տիր :
Ան՝ հէր քիմ իսէն , Եէհուտի
եա թայիֆէլէրտէն՝ էրքէք եա
գարը՝ իսթիար եա կէնճ՝ հէր
քիմ իսէն : — ( ) րանա կէր : Պու-
րատա էմր օլունան տուա՝ Լէ-
լաճ իլէ ճանըն արասընտա պիր
կիզլի կէօրիւշմէք վէ սէջլէշմէք
տիր : Պունուն իշիւն արգատաշ
ու ահպապլարընտան սյրըլ : Եւ-
լընըզ գալ : ( ) րատա Լըլաճտան
ղայրի քիմնէ եօգ տուր . վէ օ՝
հալա սէնին իլէ կէօրիւշմէյէ վէ
սէնի միւպարէքլէմէյէ պէքլէ-
յօր : Գափունու տիւննանըն վէ
օնուն հէփի էշլալէրինին վէ մաս-
լաճաթլարընըն իւղէրինէ գա-
փա . զիրա սէն՝ էպէտիլիյէ սա-
յիր մասլաճաթ իլէ մէշղուօլա-
ճագսըն : Իշպու ա՛ղիմ՝ ա՛ղիզ
խըզմէթտէ պիր թարաֆա եա-
լընըզ չէքիլմէսի՝ ա՛լէմին կէօղիւ-
նէ կէօրիւնմէքտէն սագընմագ՝
վէ ա՛գը տալընոյ փէրուշան օլ-
մագտէն հըթիլ էթմէք իշիւն զա-
յէթ իպթիգալը տըր : Ա՛ է պու
շէյի պուպապիլտիյիմիլ հէր մա-
հալ՝ տուա՛յէ միւնասիպ տիր :
Էօգ քէրրէ պիր պաղէ՝ պիր
պաղ՝ պիր թարլա՝ պիր տաղ՝ պիր
տառ գատար մախֆի պիր եէր օ-
լա պիլըր : Գաախթ տէյօր քի ,

տէրինէ տուա՝ էյլէ , վէ կիզլի-
տէ կէօրէն Փէտէրին՝ սանա ա-

“Տէօնէլէրննէլն” իւղէրինտէ եիւ-
րէքլէրինիլ իլէ սէջլէշն” :
Մալ՝ Գ . 5 : Եղն կիա փատիշաճ՝
եիւզիւնիւ տիվարա տէօնտէրաի :
Գ իմաֆ . Ի . 2 : Իսահակ՝ գըրա
չըգտըր : Շանդ . ԻԳ . 63 : Պեա-
րոս՝ տամա չըգտըր : Գադ . Ժ .
9 : Եղիա իլէ Եղիսէ՝ քէնտի օ-
տալարըն չէքիլիլէր իտի : Գ
իմաֆ . ԺԻ . 19 — 22 : Գ իմաֆ .
Գ . 32 , 33 : Յակոբ՝ Յարոկ
լըմաղընըն քէնարլարընտա դալ-
տըր : Շանդ . ԼԲ . 24 — 30 : Իրիս-
տոս Եշֆէնտիմիլ՝ պիր տաղըն
իւղէրինէ վարտըր : Մալ . ԺԻ .
23 . պիր իսիլ վէ պէեապան
մահալէ վարտըր : Մալ . Ը . 35 .
վէ պիր պաղէնին քէնարընաչէ-
քիլտի : Մալ . ԻԶ . 36 — 39 :
— Աիւլթէ օլան Փէրէրնէ գոռա՝
էյլէ : Լըլաճը արատըղըմըլը Լը-
լաճտան զայրի պիր զաթ պիլմէ-
մէք , սահլահան օնուն քէնտիսի-
նի արատըղըմըլա պիր նիշանէ
տիր : Մախֆի օտատա՝ “Փէտէ-
րիմիգտէն” զայրի պիր զաթ եօգ
տուր : ( ) րատա՝ “Փէտէրիմիլ-
տէն” զայրի զաթ պիլի կէօրմէլ ,
պիլի իշիթմէլ : Լ՛գլ ու ֆիլքրի-
միլի վէ եիւրէքլէրիմիլին տու-
յուշարընը օնտան զայրի զաթ
պիլմէլ : ( ) րատա պիլի՝ Եւ-
րատըրճըմըլ իլէ թէնհա սէօհ-
պէթ էթմէյէ միւսա՝տէ օլունուր
տէսէք ճայիլ տիր : Գաախթ օ-
նուն իլէ եալընըզ գալտըր : Բ
իմաֆ . Է . 18 — 29 : Մալտէս օ-

չի քնարէտէ կօտէյէ :

7 Ա է տուա՛ եթտիյինիդտէ ,

Յունն իլէ եալընըզ գալտը : ԱԼԵԿ
 19. 15—18 : Աբրահամ օնունն
 իլէ եալընըզ գալտը : Կանք .
 ԺԸ. 22—33 : Յոբ օնունն իլէ
 եալընըզ գալտը : Յոբ ԽԲ. 5, 6 :
 Ղանիէլ՝ քէնտինին մագպուչ
 ատէմ օլտուղունունն խապէրինի
 սլտըզը ղէման՝ օնունն իլէ եալը-
 նըզ իտի : Ղան. Ժ. 11, 12, 18,
 19 : Պետրոս օնունն իլէ եալընըզ
 գալտը : Ղործ . Թ. 40 : Խիւ-
 լասէի քէլամ Ալլահն Տէփ
 տօսթլարը՝ օնունն մուհասպէթի-
 նին էն ա՛ղիմ շէհաստէթլերինի՝
 վէ լուծֆ ու քէրէմինին էն դա-
 նի պերէքէթլերինի ալտըզլարը
 գէմանլերտէ՝ օնունն իլէ եալը-
 նըզ իտիլէր : Իմտի էյ օգույան
 տօսթուս՝ Տէր քիմ՝ իսէն՝ սէնի
 Արարտան՝ քէնտիտի իլէ թէնհա
 սէջլէշմէյէ սէնի տա՛վէթ էտէ-
 յօր : Պունու էտէրմիսին : Լյ-
 յէր սէնին փատիշահն սէնի չա-
 զորայլտը, սէվինձ իլէ Փուրսա-
 թը գաչըրմազ իտին : Պա՛ղը
 քիմնէլէր՝ պիր տիւնեա փատի-
 շահը իլէ թէնհա կէօրիւշմէք ի-
 չիւննէ՝ վէրմէղէր : Ա՛Տ. փա-
 տիշահ օնլարը սալթ օնպէշ տա-
 գիգաճըգ տինկէյէյիտի , օնլար
 պունու նէ՝ պէջիւք իֆթիխար
 սայարլարտը : Լաքին պու իֆ-
 թիխարը փատիշահլար փատի-
 շահնըն թարաֆընտան Տէրքէս՝
 Տէր կիւն՝ պէլի՛ կիւնտէ եէտի
 քէրրէ՝ կիւնտէ եէթմիշ տէֆա՛
 եէտի քէրրէ պլապլիլըր : Ա է օ-
 նա՛ պու խուսուս իչիւն չէօլտէ

կէզմէյէ՛ եա ուղագտա օյան պիր
 տաղըն թէփէսինէ չըգմաղա՛ եա-
 խօտ Արուսաղէմ հաճըլըղնա
 վարմաղա հաճէթ եօգ տուր :
 ( ) Տէման օտասընա կիրսին , վէ
 գափույու գափասըն . վէ Ալլահ
 օրատա տըր : ( ) քիմնէնին օտա-
 սը՝ կէզըլէրին կէօյիւնտէ քէն-
 տիտի իչիւն մխտուսէն պըրլըր
 պիր հալվէթ օտաաը տըր , քի Տէր
 իսթէտիյի վազըթ օրատա թէն-
 հա չէքիլիպ՝ Արարտանը իլէ
 կէօրիւշաին , վէ արղուլարտըզ
 պիր շէյ վար իսէ օնա կիլի սէօյ-
 լէսին : — Ալլահիէ կէօրէն : ( )
 Ասթանայէի ինճիր աղաճընըն
 ալթընտա իքէն կէօրտիւ : Յո՛վէ.
 Ա. 48, 49 : ( ) Յունանը պա-
 լըղըն գարնընտա կէօրտիւ վէ
 իչիթտի : Յո՛վ . Բ. 1—10 : —
 Աչիւսիւրէտէ : Փարիսեցիլէր՝ քէն-
 տի էճը ու ի՛վազլէրինի պիւթիւն
 շէհիրին խաղընըն հուզըրուն-
 տա ալըրլարտը , վէ օ՛ ըիւզ-
 կէարտան ի՛պարէթ պիր շէյ ի-
 տի : Քրիսթիանլար՝ քէնտի ի՛-
 վազլէրինի՝ ճէմ՝ օլունմուչ պիւ-
 թիւն ա՛լէմին հուզըրունտա ա-
 լաճագլար . վէ օ՛ ՛՛ղպէթ ա՛ղիմ
 վէ էպէտի ի՛զզէթ աղըրըզ օ-
 լաճագ՛ : — Լօթէյէ : Տիւնմէք-
 տէ՛ նէ՞ լալըզըզ օլապլիլըր : Ա է
 պու ճիւմիլ իլէ կէօրտէքի փէ-
 տէրիմիղն էյլէյի օլ տէրէճէ ա-
 ճայըզ տըր քի , օ պիզէ՛ տէյիլ
 սալթ տիլէտիյիմիղի՛ վէ տիլէտի-
 յիմիգտէն ղէյատէ վէրիր , իլլա
 տիլէտիյիմիլ իչիւն պիլէ պիլէ

Թայիֆէլէր կիպի չօգ սեօյէմէն .
զիրա ընլար զանն էտէրլէր քի՝

ի՛վազ իհսան էտէր :

7. Չօգ սեօյէմէն : Երուսա-
նիճէտէ պու սէօզ՝ պիր շա՛իրին
ատընտան ալընմըշ տրր , քի օ-
նուն պէյթ ու շի՛րլէրի՝ օգու-
յանը օսանտըրըլարըտը . չինն
քի ընլար պօշ Թէքրարլամալար-
տան վէ մա՛նասըղ քէլաւլարտան
սօլուհտիլէր : Փարիսեցիլէրտէր-
լէր իտի քի , պիր առէմ՝ կինն
տէ 18 քէրրէ տուա՛ էթմէլի տիր ,
վէ տուա՛նըն մագպուլուղու՛ ու-
ղունլուղունա վէ սէօղլէրինին
չօգլուղունա կէօրէ տիր : Վէ-
ղալէք՝ քէնտիլէրինի Վրիսթի-
ան Թա՛պիր էտէնլէրին պա՛ղը-
սը տախի զանն էտէրլէր քի , Ել-
լաճ Թա՛ալէանըն իսմի շէրիֆի-
նի՛ եախօտ Տէր ողորմեա՛ եա
Բապպըն տուա՛սընը պիր քաչ
քէրրէ Թէքրարլամալարտա քէրա-
մէթ վար : Ելաքին Եփէնտիսի-
ղին պու նասի՛հաթը՝ հէփ պեօյ-
լէ Թէքրարլամալարը եասագ է-
տէր : Երա . Ե . 2 , 3 . 7 : —
Օլըն օնլար : Թայիֆէլէր : Բա-
աղըն փէյղամպէրլէրինին նէ
էթտիլէրլինէ պագ 9 Թա՛պ . ԺԸ .
26—29 : Պունլարտան տէօրթ
եիւզ էլլի քիշի՛ ալթը սաա՛թ
գատար՝ պիրի պիրի արտընճա՛
« Եա՛ Բաաղ պիպէ ճէվապ վէր »
տէյիւ պաղըրըլարըտը : Եփե-
ստսըլուլարըն տախի իքի սաա՛թ
գատար նէ էթտիլէրլինէ պագ
Գարթ . ԺԹ . 34 : — Օանն է-
տէրլէր ի՛ 19 օգ սեօյէմէն էլէնն

չօգ սեօյէտիլէրի իչինն իշտի-
լէճէրլէր :

Ելէտիլէճէլէր : Պիր առէմ՝ եիւ-
րէյի Թաշղըն օլուպ տէրտի վէ
սեօյլէյէճէյի չօգ իսէ , ուղուն
տուա՛ էտէպիլիք : Վրիստոս Ե-
փէնտիսիղ պա՛ղը տէֆա՛ պիւ-
թինն կէճէլէրի տուա՛տա կէչիւ-
տի : Սողոմոն տախի հէյքիլին
Թէպրիլինտէ ուղուն տուա՛ սուն-
տու : Ելաքին կէրէք օ՛ վէ կէ-
րէք Եփէնտիսիղ՝ պունու՛ չօգ
սեօյլէտիլէրի իչինն տինկլէնէ-
ճէքլէր տէյիւ էթմէտիլէր : Ե-
յէր պիղ՝ սահիհան տուա՛ էտէր
իսէք , Ելլաճ պիղիմ էն ուղուն
տուա՛լարըմըղ տինկլէմէքտէն օ-
սանմաղ . վէ սալթ կիւնտէ օն սէ-
քիղ քէրրէ տէյիլ իլլա էօմրիւ-
միւղին հէփ կիւնլէրլինի ա՛ղլը-
մըղ իլէ տուա՛ էթմէքտէ կէչի-
րէպիլիլիղ : Ելաքին տուա՛տա
չօգ սեօղլէր սեօյլէյիպ տէ՛ օն-
լարըն հիչ պիրի Ելլաճ սեօյ-
լէնմէմիշ օլսա , չօգ քէլամլէր
հա՛վոյա տէօքիւպ տէ՛ օնլարըն
հիչ պիրի Օնուն դուլաղընա եէ-
թիլմէք իչինն օլմասա , պու պիր
իսթիհգա՛ եա՛նի գէվքէնմէքտէն
իպարէթ տիր : Վէպալէք տուա՛-
տա՛ հէման օ սեօղլէր՝ էյէր իս-
թէտիյիսիղը պէյան էտէրլէր ի-
սէ , չօգ քէրրէ Թէքրարլանա
պիլիլէր , վէ պու ճիւմլէ իլէ
պու՛ չօգ սեօյլէմէք սայըմաղ :
Ելիւրէք պէրապէր օլտուգտան
սօնկրա՛ սեօյլէրլին ալ եա չօգ
քէրրէ սեօյլէնմէլէրինտէ պիր շէյ
եօգ տուր : Տուա՛ հէր նէ գա-

8 Իմոի օնլար կիպի օլման . զիրա փետեքրինիղ միւհմաճ օլտուղունուղ շէյլերի սիզ օնտան

աար ուղուն օլա , վէ թէքրարլամալար հէր նէ գատար չօզ օլսա , եիւրէք սէօզլեր իլէ պերապեր օլտուգտան սօնկրա՝ օնուն հէփիսի տուա՝ տրը : Պունճիլէյին Պուրթարըճարը Վեթանմանի պաղչէսինտէ՝ «իւչինճիւքերրէ հէման օ սէօզիւ սէօյլէյերէք տուա՝ էյլէտի» : Մարի . ԻԶ . 39 . 42 . 44 : 1 աքին պիզ կէօյա Մլաճ իշիթմէզ կիպի հէման օ սէօզլերի տէֆա՝ պէ տէֆա՝ թէքրարլամալար տէյիլիզ . վէ ճէմաաթ իլէ ի պատեթլերտէ՝ տուա՝լար ա՛լէսսէվի գրսսա օլմալը տրըլար :

8. Օխրա փետեքրինիղ : Մլաճ ա՛ղիմ ուշան հաղըեթլերի ա՛ղ ու Փիքրէ մալը պիր Օաթի ճէլի տիր , վէ օնա ա՛ղ ու Փիքրէ մուվաֆրզ պիր թարղ իլէ ի պատեթ օլունմալը տրը : Պիզ կէօքտէքի փետեքրինիղ լուծփիւրեթթլերին ալաճարը կիպի . քի կէօյա իլմտէ վէ էյլէքտէ վէ գուտրէթ ու գուվիլէթտէ նօգսան՝ քի օ ույուր՝ եա պիր եօճուլուգտա պուլունուր՝ եա իսթէտիքլերիմիզի անկլամագ իչին ույանտրըրմալա մուհմաճ տրը (Գթար . ԺԸ . 27) կիպի՝ սայմալը տէյիլիզ : Պիզիմ փետեքրինիղ հէր եէրտէ հաղըր նաղըր տրը , հէր շէյի պիլեր , ճիւմլէյէ գատիր տիր , վէ նիհայէթսիղ միւրիւվիլէթքիտանի վէ մերհամեթլի

տիլէմէզտէն պիլեր :

9 Իմոի սիզ պէօյլէ տուա՝ էտին . Եա՛ կէօքլերտէ օլան փետեքրինիղ տիր : Պագ՝ Ղ ուլ . ԺԱ . 13 : ԺԲ . 30 : փէլի . Դ . 6 : Սաղ՝ . 1Ը . 9 : Կթ . 19 : Եսայ . ԿԵ . 24 :

9 . Պիզլէ : Պու թարղ իլէ : Իմոի Եփէնաթիզ պիզի տուա՝ տէ հէման պու սէօզլերի թըպըր թըպըրյա գուլլանմալա մէճպուր էթմէյէ մերամ՝ էթմէմիշ տիր . զիրա քէնտիսի տախի՝ հէժ քէնտի Բեսուլլերի պու տուա՛նըն այնիսինի գուլլանմատրըլար : Պագ Մարի . ԺԱ . 25 : Ղ ուլ . ԻԲ . 42 : ԻԳ . 34 . 46 : Ը . ԺԱ . 41 , 42 : ԺԵ . 1—26 : Ղարթ . Ա . 24 : Դ . 24—30 : 1 աքին պիզ՝ էյերչի տայիմա հէման պու սէօզլեր իլէ տուա՝ էթմէլի տէյիլ իսէք տէ , տայիմա «պէօյլէ» եախօտ պու մինվալ իւզըէ տուա՝ էթմէլէյիզ . եա՛նի Մլաճա ա՛րղ էթմէյէ միւնասիպ օլան նիյաղլարըմըլըն թէմէլլերի պունլար տրը : — Կէօքրտէ օլան : Մլաճ թաա՛լէա հաղըեթլերի՝ կէօրինմէզ՝ ա՛լէա՝ վէ նիհայէթսիզ եիւճէ՝ վէ պի տերեճէ քեաֆի Օաթի ճէլի տիր . վէ պիզ օնա հէր նէ գատար ի՛թիմատ իլէ՝ օ գատար տախի թէվաղը . վէ գօրգու իլէ եագլաշմալըլըլ : Եիւրէքլերիմիզ տույմալըտրըլար քի , օ հէր նէ գատար էյի իսէ , օ գատար տախի ա՛ղիմ վէ ճէլի տիր . վէ մուհմաճ օլտուղունուղ շէյլերի պիզէ իհսան էթմէյէ հէր նէ գատար բալի իսէ , օ գատար

տըն ա՛զիզ օլսուն .

տախի գատիր տիր : Պազ՝ Սափ .
 Ի Գ . 9 : Սաղ . ԺԺԵ . 3 : Լսա .
 ԾԵ . 13 : ԿԶ . 1 : — Փեփեքե-
 թի : Պուրատա էօյրէնիրիզ քի ,
 տուա՛լարըմըզ տէյիլ ա՛զիզէրէ
 վէ մէլայիքէրէ՛ իլլա Լլլաճա
 սունմաղա պօրճուլուզ : Պունու
 տախի էօյրէնիրիզ քի , ընա նէ
 ի՛ննվան վէրմէյիլիզ , եա՛նի օ-
 նուն հօւղուրունա տուա՛ իլէ
 վարտըզմըզ զէման ի՛թիմատը-
 մըզ օլսուն տէյիլ՝ ընուն ա՛զա-
 մէթիսի տէյիլ իլլա ընուն էյլ-
 յի՛ն պէյան էտէն պիր ի՛ննվան
 իլէ ընա նիտա էթմէյէ պիզէ իհ-
 սան օլունույօր : Տուա՛տա պիր
 հաքիմին եա վայինին եա փա-
 տիշաճին հուլուրունա վարմա-
 յօրուզ , իլլա պիր “Փէտէրին”
 էօնիւնէ վարըյօրուզ : Սէ
 տուա՛մըզն իչինտէ ինսան ճին-
 սինին պէօյիւք Փամիլեստընըն
 ա՛զալարը օլան հէփ գարընտաշ-
 արըմըզը ունութմամագ իչինն՝
 ճիւմէսինին փէտէրի էօնիւնէ
 վարըյօրուզ : Օ՛իրա՛ “հէփի-
 միզին Պապասը պիր տէյիլ մի” :
 Սաղ . Բ . 10 : Բէպիրեա օլան
 ԼլլաճԹաա՛լէա հազըէթլէրինէ՛
 “Փեփեքեթի” կիպի եազլաշմաղա
 պիզէ վէրիլէն բուխասթ՝ իմթի-
 ազաթլարըմըզն էն ա՛ճայրպըն-
 տան տըր : Տինի իսլամ թէփա-
 պիսի՝ Լլլաճ ա՛ղիմ ուշանէ
 տօգսան տօգուզ իսիմ վէրիրլէր ,
 վէ ճիւմէսինին ա՛լէա մա՛նալարը
 վար . լաքին ընլարըն ճիւմէսինին
 իչինտէ՛ իշպու “Փէտէրիմիզ” իս-

մի եօգ տուր : ‘Լլաճապետէր
 վէ փէյլամպէրլէր՝ տուա՛լարընը
 ճիւմէյէ գատիր Լլլաճ Լէհհո-
 վայա սունարլարըտը . վէ ընլարըն
 Լլլաճա՛ “Փէտէրիմիզ” տէյէճէք
 էվատ ի՛թիմատը իլէ պիր վագըթ
 եազլաշմաղա գատիր օլտուգլարը
 մա՛լիւմիւմիւզ տէյիլ տիր : Լա-
 քին միւպարէք Վուրթարըճըմըզ՝
 քէնտինին ա՛տէթա սէօճպէթլէ-
 րինտէ պիլէ՛ պունտան զայրի պիր
 թա՛պիր գուլանտըզը եօգ կիպի
 տիր : Ինճիլի շէրիֆին տէօրթ
 քիթապընտա եիւզ տէֆա՛տէն
 զէյատէ “Փէտէր” , “Փէտէրիմ” ,
 “Փէտէրինիզ” թա՛պիրլէրինի
 գուլանտըզընը պուլուրուզ : Սէ
 օ՛ իսթէր իտի քի , պիր տախի օլ
 ա՛զիզ Փամիլեստըն ա՛զալարըն-
 տան օլալըմ , վէ հէման օ սեր-
 պէսթիլէթէ վէ ճէտարէթէ մա-
 լիք օլալըմ : “Տուա՛ էթտիլինիզ
 զէման՝ տէյին . Լա՛ կէօրլէրտէ
 օլան Փեփեքեթի” : Սաղ . ԺԱ .
 2 : Սէ հէփ տէրտու միհնէթլէ-
 րիմիզ զէմանընտա ի՛թիմատ իլէ՛
 էյէր “Փէտէրիմիզ” տէյիլ իսէ ,
 քիմէ՞ վարալըմ : Լէյեր պիզէ՛
 “Փէտէրիմիզ” տէյիլ իսէ , քի՛մ
 գապուլէտէճէք , քի՛մ տինկէ-
 յէճէք , վէ պայի՛ֆիլքէրիմիզ
 քի՛մ թէհամիւլէտէճէք : Լէյեր
 պիւթիւն տիւնեա պիզէ էքմէք
 եէրինէ թաշ վէրիբսէ , էլպէթթէ
 “Փէտէրիմիզ” պէօյլէ էթմէզ : Լէ-
 յեր տիւնեանըն հէփ տէվէթլէ-
 րի եիւզիւմիւլիւ կէօրմէյէ՛ եա
 ա՛րզըհալարըմըզը գապուլ էթ-

մէյէ իմձինս՝ էտերլէրսէ, էլ պէժձէ «Փէտէրիմիզ» էժմէզ : Սատեճէ պու «Փէտէրիմիզ» իսմի՝ հիւրէյիմիզի իձիմատ իլէ տօլ տուրմաղա վէ պիղէ ա՛ղմ՝ թէ սէլի վէրմէյէ քիժայէթ էտէր : Ը . 15 :

Լաքին Տէփ առէմլէր հագի գամ Տալ իւզրէ Լլաճա «Փէտէր» տէյէ պիլըրլէ՛րմի : Բիւժիւր պապար՝ պէրի ու սէրխօշար՝ էտէպիպլէր՝ զինաքեարլար՝ խըսըղար՝ գամիլէր Լլաճա «Փէտէրիմիզ» տէյէ պիլըրլէ՛րմի : Լլաճ պու միսիլիւ քիմնէլէրին խըսըմըղանտան իպու էժմէ՛զմի . օնլարա՝ «Վիզ պապանըղ շէյ-թանտանսընըղ՝ տէմէ՛զմի : Ը . 44 : Մ . 6 : Վէջլէ քիմնէլէր՝ հագիգամ եա՛ ճէճէննէմտէ՛ օլան փէտէրիմիզ տէյէ պիլըրլէր, լաքին՝ «Կէօքլէրտէ օլան փէտէրիմիզ» տէմէյէ հաղարը եօգ տուր : Իմտի իշպու տուա՛յը գուլանան հէր պիր առտէմտիգգամ էժմսին քի, օլմայա օնուն էն իլք սէօղլէրինի թէլաժիլիւ էտէրքէն, պիր պէջիւք եալան սէջլէր պուլունսուն : Օ՝ Լլաճա պիր էվլատ բուհու՝ էվլատ օլմաղըգ բուհու իլէ պաղմաղըճա, Լլաճ օնա պիր փէտէր նաղարը իլէ պաղաճաղընը՝ օնու էվլատ սայաճաղընը մէմիւլ էժմէսին : — Մ . 7 : Ել շառն : Օ՝ ն թէնպիճէրտէնիլք տէօրտիւ Լլաճա օլան պօրճու մուղու՝ վէ պագըլարը ինսանա օլան պօրճու մուղու պիղէ էօյրէթտիլէրի մի-

սայի՝ պու տուա՛տա տախի օնուն կիպի իլք իւշ իսթիտալէր Լլաճա տայիր վէ պագիլէրի քէնտիմիլէ տայիր տիր : Պունճիլէյին կէրէք՝ օմօս վէ կէրէք Վնճիլի շէրիժ պիղէ՝ «Վպթիտա Լլաճըն փատիշաճըրընը վէ օնուն սատագամընը արամաղա՝» էօյրէտիրլէր : Տուա՛լարըմըղտա տիլէյէճէյիմիզ իլք շէյ եա՛նի հէր շէյաէն զիյատէ արզուլէյէճէյիմիզ պու օլմաղ տըր քի, Լլաճ հէր պիր եէրտէ միւմբիւնիւ մէրթէպէ պէջիւք թա՛ղմ ու թէքլիմ՝ վէ իձիպարտէ օլուն : Պիղիմ նափաք իսիմլէրիմիզէ նէ օլուրա օլուն զարարը եօգ, լաքին «Փէտէրիմիզին» իսմի շէրիժի էն պէօյիւք թա՛ղմ ու թէքրիմտէ թուլթուլուն : Վ պիւթիւն ալէմտէ պունճիլէյին ի՛ղլէթ ու իրըրամ՝ էյէր «Փէտէրիմիզին» ատընա տէյիլ խէ, քիմի՛ն ատընա վէրիլմէսինի իսթէմէլէյիլ : Լլաճալարընը սէվէն էվլատլար՝ քէնտիլէրին ա՛գըլը վէ քեամիլ փէտէրլէրինին ատընը քէնտի Տուղուրարընտա պիր կէօնա խօրլըր իլէ զիքը օլունմասընա միւսա՛տէ էժմէղլէր, դա՛նտէ գալար քի՛ օնլար քէնտիլէրի օնա պիր հագարէթ կէօթէրսիլլէր : Մնար փէտէրլէրինին՝ նէժսինէ իձիմատ օլունմաղ՝ եա սէօղիւ տինկլէնմէյէ լաղըգսըղ՝ եա պիր սէրթ վէ գալիմ առտէմ տէյիւ զէմմ օլունտուղունա ըիղա վէրմէղլէր : Իմտի պիղիմ՝ «Կէօքլէրտէ օլան փէտէրիմիզ» ալէսին նէ կէօնէ

10 փատիշաՏըզըն կէլսին . ի-

րատէթին օլսուն , նիճէ կէզրտէ՝

մուա՛մէլէ էյլէտիյի վաղիճէմիդ
 օլմասընմը : Պիլ՝ օնուն իսմի շէ-
 րիճինին էպէտէն համո ու սէնա
 խըզմէթինտէ մէշղու օլմաղա իւ-
 միտիմիդ վար տա՛ օնուն ա՛ղիդ ա-
 տը շիմոի սինէլէրիմիդտէ պիր ա՛շգ
 ու մուհապպէթ թու՛թուշտուր-
 մալը տէյի՛լմի : ( )նա իսմի շէրի-
 ճինի է՛օմիլումիւզին հէր պիր
 կիւնիւնտէ նափաքլայարագ՝ պօ-
 շունա աղըմըզա ալմըշ պուլու-
 նուրիքէն՝ «Լ՝որն աղեղ օլտան» տէ-
 յիւ նիճէ տուա՛ էտէ պիլիբիդ :
 Պագ Պ Լոր . Ժ . 3 : Գ թափ . Ը .
 43 : Ա Ս՝նայ . ԺԲ . 21 . 24 : Կէէճ .
 Թ . 5 : Սոր՝ . 2Բ . 17-19 : ԿԳ . 20
 —22 : ԿԺԳ . 1—3 : Լ՝այ . 2 . 3 :
 ԼԷ . 20 : ԼԶ . 23 : ԼԸ . 23 :
 Լ՝Գ . 14 : Բ . 14 : Գ . 9 :
 Սոր՝ . 11 . 14 : Պ . 14 : Բ .
 14 : ԺԱ . 2 : Ա ՏԷճ . 2 . 16 : Յայր .
 Գ . 11 : Ե . 12—14 :

10. փատիշաՏըզըն կէլսին : Պի-
 զիմ փէտէրիմիդ փատիշաՏ տըր .
 վէ պու իսթիտա՛ օնուն հէր պիր
 մահալտէ փատիշաՏըզ սիւրմէ-
 սինէ՛վէ օնուն նօմսու՛նուն ճիւմ-
 լէ ա՛լէմտէ իթաա՛թ օլունմասընա
 պիր արդու կէօսթէրիր : Ա է է-
 յեր «Փէտէրիմիդին» տէյիլ իսէ ,
 քիմի՛ն փատիշաՏըզընն կէլմէ-
 սինի վէ թէղ կէլմէսինի արդու-
 լէմէլիյիլ : Պիր զօրպանըն՝ պիր
 զալմըն՝ պիր եապանճընըն փա-
 տիշաՏըզը տէյիլ տիր , իլա քէն-
 տի «Փէտէրիմիդին» փատիշաՏ-
 ըզը տըր : Ա է էյեր «Փէտէրի-
 միդին» տէյիլ իսէ , քիմի՛ն հիւք-

միւ ալթընտա քէնտիմիդն նիհա-
 յէթսիդ իթիմատ իլէ թապի է-
 տէլիմ : Վիմի՛ն նօմօսլարը՝ «Փէ-
 տէրիմիդին» նօմօսլարը կիպի ա՛-
 լիմ՝ վէ էյի վէ պիլթիւն ա՛լէմին
 սէլամէթինի վէ սաա՛տէթինի սա-
 պիթ էթմէյէ ոյղուն տուր : Ա ա-
 քին պու փատիշաՏըզը պիլդ քէն-
 տի գալպէրիմիդին իչինտէ գա-
 պուլէթմէտիքճէ՛ օնուն տիշարը-
 տա կէլիդ հիւքմ էթմէսինն խիւ-
 լիւսի փաք իլէ նիճէ տուա՛ էտէ
 պիլիբիդ : Պիլ՝ օնուն փատիշաՏ-
 ըզընըն կէլմէսի իչին էարտըմ
 էթմէքտէ պիր փարմաղմըզը պի-
 լէ թէփրէթմէտիյիմիդ՝ եա պիր
 փարա պիլէ վէրմէտիյիմիդ թագ-
 տիրտէ , նա՛սըլ՝ «ՓատիշաՏըզըն
 կէլսին» տէյիւ տուա՛ էտէ պիլի-
 բիդ . վէ Փիլ վագի՛ օնուն կէլմէ-
 սինն մանի՛օլմաղ իչինէլիմիդտէն
 հէփ կէլէնի էթտիյիմիդտէ՛ պու
 սէօզլէրի աղըմըզա նա՛սըլ ալա
 պիլիբիդ : Այեր օնու տուտագ-
 լարըմըզ իլէ սէօլէր տէ իւրիք-
 լէրիմիդ իլէ խօր կէօրիւքտէր , էօ-
 միւրլէրիմիդ իլէ զըտտ տուրուր-
 սագ , վէ հէփ միւլա հաղալարըմը-
 զը վէ ա՛մէլ ու հարաքէթլէրիմիդն
 օնուն ա՛ղիդ նօմօսլարընա թաա-
 պըզ էթմէյէ իմթինա՛ էտէրտէր ,
 Նարատանըմըզ գէվքլէնմէք
 թէօճմէթի իլէ գապաճաթը օ-
 լուրուզ :

Պանիէլ փէյլամպէրտէն սէօյ-
 լէնէն փատիշաՏըզ պու տուր :
 Պան . Բ . 13 , 14 : Յով-
 հաննէս վաճիթիդ էտիճինին վա՛ղ

ներ իւզէրինտէ տասի .

11 Հէր կիւնքի էքմէյիսիկ

էթտիյի վէ թէվաէսիզ գապուչ
 օլունամաղ տէյիւ անկլաթտըզ
 փատիշաՏըզ պու տուր : Մարի .
 Գ . 2 : Պու՝ Սեփանըն փատի-
 շաՏըզտըզ , վէ պիր աաէմթէք-
 բար տօղմատըգձա՝ օնու կէօրէ-
 մէզ : Յո՛վ . Գ . 3 : Պու կէրչէք-
 լիյին փատիշաՏըզտըզ , վէ եա-
 լընըզ կէրչէքլիյի գապուչ էտէն-
 լէր՝ օնուն թէպա՛սը տըզ : Յո՛վ .
 ԺԸ . 37 : Պու պիրբուհանի փա-
 տիշաՏըզտըզ , վէ Նուհտան տօ-
 զան քիման բուհանի օլմաղըլա ,
 օնուն միւպարէք Տիւքմիւնիւն ի-
 շինտէ տիր : Պապ Գ . 2 ՀէրՏինէ
 պագ : Յո՛վ . Գ . 6 , 7 : Ի աքին
 ճիւմէ՛ ճիւմանի՛ մաղըրը՝ տիւն-
 եալի վէ քէնտիլէրինի սատըգ սա-
 յանլար՝ շէյթանըն փատիշաՏըզ-
 զը վէ նօմօսլարը ալթընտա եա-
 շարար : Վ է իշպու իսթիտա՛տէ
 նիյազ էտէրիլ քի , օնուն փատի-
 շաՏըզը Տէլաք օլտուն , Փըսգ ու
 Փիւճիւրիւն՝ զուլմուն՝ գարանը-
 զըն վէ ձէհալէթին՝ մէնՓաա՛թի
 նէՓսիյէ իրըսընըն վէ մուրտար-
 լըզըն Տիւքիւմէթի էպէտէն մաՏվ
 օլտուն , վէ բըզըն՝ փաբըզըն կէր-
 չէքլիյին՝ էյլէքքեանիլիյին՝ սա-
 տագաթըն՝ սէլամէթին վէ խէլա-
 սըն փատիշաՏըզընըն Տիւքիւմէ-
 թի պիւթիւն ալճմաէ պաշլասըն :
 Մարի . Գ . 2 : Գ . 17 : ԺԶ . 28 :
 Մարի . Բ . 6 — 12 : Կոսյ . Բ . 2 —
 4 : Երեմ . ԻԳ . 5 , 6 : Ղաւն . Բ .
 44 : Ի . 43 , 14 . 27 : Օստ . Բ .
 9 : Մարի . ԺԱ . 40 : Ղաւն . ԺԲ .
 11 . 38 : Յո՛վ . Գ . 3 : Կոստ . Ա .

13 : Յոսյ . ԺԱ . 15 : ԺԲ . 10 :
 ԺԲ . 6 : Ի . 4 : — Իբարէլի՛ն օչ-
 տուն : Ի՛ւշիւք չօճուղուն պիրի
 պիր քէրրէ՛ պապասընըն արտը-
 սըրա Նապարն տուա՛սընը սէջ-
 լէքքէն՝ “իրատէթին” սէօզիւնէ
 կէլտիլէլի վաղըթ՝ “իրատէթին”
 տէմէսինի իսթէմէղլտի , իլա “ի-
 բատէթիմ օլտուն” տէրիտի : Իշ-
 Ֆէնտիմիզ՝ էյէր չէքթիյի էզը-
 յէթ ու իպէնճէլէր օնու էօլիւ-
 միւն աղզընա գատար կէթիրմիշ-
 լէրիտի իսէտէ , օ՛ եինէ , “Տէյիլ
 պէնիմ իրատէթիմ” իլա սէնին
 իրատէթին օլտուն” տէյիւ տուա՛
 էտէրիտի : Իմտի պիղլմ իրատէ-
 թիմիզ՝ ԼըլաՏըն իրատէթինէ տէ-
 բունի տիլաէն թապլի՛ օլմասընմը :
 Պիզ՝ նի՛շիւն թէքս չօճուղար
 կիպի քէնտիմիզին տիվանէ իրա-
 տէթինի՝ “վէտէրիմիղին” պինի-
 Տայէ ալլմ վէ քեամիլ իրատէ-
 թինտէն զէյատէ իսթէյէլիմ :
 Պիզ օնտան տաՏա ալլմ վէ տա-
 Տա էյիմիյիզ : Պիզէ՛ ԼըլաՏըն
 Տադգըմրդա խայրըզ սայտըզը շէ-
 յի քէօթիւ տէմէյէ միւնասի՛պ-
 միտիր : Չօճուղարըմըզ՝ պէջլէ
 էթմէյէ գօյվէլի՛րիլիլ : Կէգը-
 լէրտէ պուլունան օլ ա՛ղմ Փա-
 միլետատա պուճիւնիլիյին ա՛մէլ ու
 Տարաքէթ ապա պիլինմի՛շմի :
 ԼըլաՏըն իրատէթինին օլտու-
 ղունու իսթէմէլիլիլ . վէ ԼըլաՏըն
 իրատէթինի իճրա էթմէլիլիլ :
 Իշֆէնտիմիզ տէրքի , “Պէն քէն-
 տի իրատէթիմի էթմէյէ կէլմէ-
 ալմ , իլա պէնի կէօնտէրէնին ի-

պիղէ պու կիւն վէր .

րատէթինի էթմէյէ կէտիմ" :
 Իմտի Ալլահն սէվկիւլիւ ( ) ղու
 պիլէ քէնտի իրատէթինի էթմէյէ
 կէօնտէրիլմէմիշիքէն, պիլ քէնտի
 իրատէթիմիգի մի էթմէյէ կէօն-
 տէրիլմիշիլ : Պիլ քէնտի խղզ-
 մէթքեարարըմըզա՝ եախօտ քէն-
 տի էվլատարըմըզա պիլէ քէն-
 տի խթէտիլքէրիսի էթմէյէ՝ եա
 պիլիմ՝ իշէրիմիգէ միւտախալէ
 էթմէյէ ըուխաթ մէրի՛րմիլիլ :
 Խալըր . էյէր պիլ ա՛գըլը վէ
 քէնտի իշիմիգի պիլիբ քիմնէլը
 իսէք , օնլարա ապա էջլէ պիլ
 ըուխաթ մէրմէղիլ : ( ) նլարտան
 Տէր հանկըսը պիլիմ իրատէթի-
 միգէ միւթիւ՝ օլմադա, Փամիլ-
 եամըղն պիլ ա՛գաը օլմագտան
 Փարիլ օլմալըտըր՝ ղըրա " Ի՛կէն-
 տինն գարջը թագսիմ՝ օլունան
 պիլ էվտիւշէր" : Իմտի ա՛մէլ ու
 հարաքէթիմիղին գանու՛նու՝ էյէր
 "Վէտէրիմիղին" իրատէթի տէ-
 յիլ իսէ՝ քիմի՛ն իրատէթի օլմա-
 լը տըր : Պու իրատէթ՝ նօմնս վէ
 գանու՛ն տուր . վէ ճիւմլէ ա՛լէմին
 նօմնսու վէ գանու՛նու տուր : Ա է
 պիւթիւն ա՛լէմտէ սայիր հէր պիլ
 զաթըն իրատէթինէ մուղայիր օլ-
 սա պիլէ՝ " ( ) նուն իրատէթի օլ-
 սուն" : Սադ . Է . 21 : ԺԲ . 50 :
 ԻԶ . 39 . 42 : Սադ . Խ . 8 : Սադ .
 Գ . 35 : Յիլ . Գ . 34 : Զ . 38 :
 Գադ . ԺԳ . 22 : ԻԱ . 14 : Հադ .
 ԺԲ . 2 : Ելի . Զ . 6 : Կա . Ա .
 9 : Ա թի . Գ . 3 : Ե . 18 : Եբ .
 ԺԳ . 21 : Ա Պե . Բ . 15 : Գ .
 2 : — Ելի . կէօտէ : Եա՛նի կէօք-

12 Ա է պիղէ պօրճարըմըզ

տէ օլտուղու կիպի : Ալլահս կէօք-
 տէ օլան իթաա՛թ շաղըգ իլէ
 տիր , տէր ա՛գապ օլուր , ու՛մու-
 մի տիր , միւթէֆիլգ էրրէյ՝ եա՛նի
 ճիւմլէսինին կէօնիւլ պիլըլիլ իլէ
 տիր , վէ թէքմիլ վէ գուտըսուղ
 տուր : — Ելի : Ելիլիստէ
 պէջլէ օլսուն : Տէհէննէմտէ օլ-
 տուղու կիպի տէյիլ , Սոդոմ կի-
 պի պա՛ղը եարամաղ եէրէրտէ օլ-
 տուղու կիպի տէյիլ , Ալլահս պիլ-
 մէյէն՝ վէ օնուն իօլարընըն պիլ-
 կիսինի արղուլէմէյէն փութիւ-
 ըսթլէրին արասընտա օլտուղու
 կիպի տէյիլ , խըսըղլարըն՝ եան-
 քէսէճիլէրին՝ քիւֆիւրպաղա-
 ըրն՝ սէրիսջարըն՝ վէ գաթիլէ-
 րին արասընտա օլտուղու կիպի
 տէյիլ , իլլա թէքմիլէրին՝ էլլըք-
 քեանիլէրին՝ ճիւմլէ ա՛լէմտէ էն
 էյիլէրին արասընտա օլտուղու
 կիպի՝ ըլըզն իլք օտղմուշ օղուլ-
 լարընըն արասընտա օլտուղու կի-
 պի՝ կէօտէ օլտուղու կիպի : Ելի .
 Բ . 6 : Սադ . ԶԳ . 19—21 : Գան .
 Գ . 35 : Եբ . Ա . 14 :
 11 . Հիլիլիստէ էօնիլիլի պի-
 ղէ պիլիլիլ վէր : Իշպու իսթիտա՛
 պիղէ էջրէտիր քի , (1) Տիւն-
 եալի մուհթաճըլգարըմըզ՝ տուա՛
 մատտէսի տիր : Գադ . ԺԱ . 3 :
 Քիլիլիլ . Գ . 6 : Սադ . ԼԳ . 18 ,
 19 : ԼԳ . 10 : (2) Պիղէ՝ Ալլա-
 համուհթաճօլտուղու մուղու էօ-
 րէտիր : Ելի պիղէ էքմէյի Ալ-
 լահս վէրմէղէ , օնու էլէ կէթիլը-
 մէյէ հէլի՛ճէ հտէրիմիլ պօշ տուր :

օղաղըշա, պիղ տախի պերճուլա

ըմըգա պաղըշատըղըմըզ կիպի .

Սաղ. ճեհ. 1, 2: (3) Պիղէ՝ իշէ կիւնէ մէշղուլ օլմաղա ճէհա ու ղայրէթ կթմէյի վէ խարէյի էօյրէտիր: Սամլուպ օլունան՝ թէն պէլիք էքմէյի եախօտ հիլէ եա պտատըճըրըգ էքմէյի եա սայիր քիմնէլէրին էքմէյի տէյիլ տիր. իլա «Պիղիմ՝ էքմէյիմիլ» տիր, օլ էքմէք քի պիղ շէրի, պիր թաւրիդ իլէ օնու էլէ կթիմէյի ճէհա էտէրիդ: Բ թեա . Գ. 10—12: Ասալ . ԼԱ . 27: (4) Պիղէ՝ Փուգարայէ սատագա վէրմէք էօյրէտիր: Տէյիլ պանա՝ իլա «Պիղէ վէր» տիր. վէ տէյիլ էքմէյիմիլ իլա «Լէքմէյիմիլ» տիր: Պիղ ախէրէրի իչին տախի տիւշին մէլէյիդ: Բ Օրն . ԺԵ . 11 . 14 : ՅԻԹ . 11—16: ԼԱ . 16—22: (5) Պիղէ՝ արղուարըմըգտա ինսափը օլմագ էօյրէտիր: Պիր երլըդ եա պիր այլըգ եա պիր հափթալըգ՝ եախօտ եարընքի կիւնիւն պիլէ թէտարիքին տիլէ մէյօրուլ . իլա սալթ «պու կիւնքի» իչին եալվարըրըզ: Ի Տթիմալ քի՝ եարըն սալա հաճէթիմիլ օլմաթն: Պունճիլէյին եինէ՝ սէփաա՝ թէ տպիր շէյլէր՝ եա՛նի նէփիս թա՝ մալար ալիէ մէյօրուլ. իլա սալթ էքմէք՝ եա՛նի ղէմանի հաճէթիմիլ տէփ՝ էտէճէք սատէճէ պայաղը շէյի տիլէրիդ: Սաղ. Գ . 4 : Ա ՏԻՏ . Զ . 7, 8 : Ալեյ ԺԶ . 16—35: Բուհանի նի՝ մէթլէրի՝ պիւթիւն էպէտիլըք իչին տիլէյէպիլըրիդ . լաքին տիւննալն նի՝ մէթլէրի՝ կիւնտէն

կիւնէ սալթ պուկիւնքիլէրի տիլէյէ պիլըրիդ: Ա կուրուն օլ տուա՛նը՝ նէ կիւլէլ տուա՛ իտի: Ասալ . Լ . 7—9: Ալէ՝ գատար աճայրպ տըր քի, Մալպըն տուա՛ սընը հիչ կէօրմէյէն՝ վէ Լէնի Ա՛հտան պու գատար սէնէ էվ վէլ տիւննա իւլէրինտէ եաշալան պիր ատէմ՝ պունուն կիպի պիր տուա՛ սունսըն: Շ իմօրի ղէմանիլատէ ղէն կիլիլէյէ գարշը օնուն կիպի տուա՛ էտէն քիմտիր:

12. Ս է պիղէ պորնարըմըգ պաղըշա՛, պիղ պախի պորնարըմըգ պաղըշա պաղըշալէ պիլ: Իշպու իսթիտա՝ պունտան իլէրիքի իլէ՝ «վէ՛ լուղէթի վասիմասի իլէ պիրլէշմիշ տիր, շէօյլէ քի էքմէք եէրինէ եալընըզ «թիքէնլէրէ՛ վէ խաշաղլարա՛» մուսթահագ օլ տուղումուղու՝ վէ կիւնաշարըմըզ ա՛ֆիլ օլմատըգճա՛ պիղէ իհսան օլունան հէր «կիւնքի էքմէլէյիմիլ» պէրէքէթ եէրինէ պիղէ պիր լա՛նէթ օլաճաղընը խաթըրմըգա կէթիլիսին: Պու իսթիտա՛ պիղէ էօյրէտիր քի, (1) Պիղիմ ճիւմէմիլ ա՛ֆիլ օլունմաղա մուհթաճ իլ: Լշէր ճիհանտէ՛ կիւնաշարը պիր թէք ատէմ պուլունուրսա, հէր հանլը միլէթտէն՝ սինտէն՝ վէ հալտէն օլուրսա օլ սուն, պու տուա՛յը սէօյլէմասին, ղերա պու տուա՛ կիւնա՛ իլէմիշ վէ ա՛ֆիլըգա մուհթաճ օլանլարա մախտուս տուր: (2) Պիղէ էօյրէտիր քի, «Փէտէրիմիլ» ա՛ֆիլ էտիճի Ալլահ տըր: Ալեյ ԼԳ . 6,

13 Վ է պիղե թէճրիւպէյէ կէ-

թիրմէ , իլլա պիղի եարամաղտան

7 : Գ թափ . Ը . 30 . 34 . 39 . 50 :

Սաղ . ԼԲ . 1 , 2 : ՃԼ . 3 , 4 : Ե-

այ . Ս . 18 : ԾԵ . 15 : Ղ . Գ . ԺԵ .

20—24 : Գ . Գ . ԺԳ . 38 : Ե-

ՔԵ . Ս . 7 : Ս (3) 15 . Ս . 7—9 :

(3) Պիղէ՝ իշպու ի՛նայէթի նէ

րուհ իլէ տիլէմէք կէրէք օլտու-

ղունու էջրէտիր . եա՛նի «պօրճ-

լուլարմըգա պաղըշատրղըմըլ

կիպի՛» : Պու իսթիտանէ Ե-

րատրճրմըլտան պիղէ՝ քէնտիմի-

զին ախէլլէրինէ ա՛ֆվ էտիճի

օլտուղումուղտան զէյատէ ա՛ֆվ

էտիճի օլմասընը տիլէմէյօրուլ :

Խմտի էյէր պիղ՛ պիր քիմնէնին

հազզընտա՝ Պէն օնու սալաա՛ֆվ

էթմէյէճէյիմ տէրսէք , պու տու-

ա՛յը սունտուղումուղ զէման ֆիլ

վադի՛ թալապէտէրիլ քի , Ե-

լահ պիլի սալա ա՛ֆվ էթմէսին :

Վ է պու ճիւմէ իլէ՝ ա՛ճապա

գա՛ջ օնպին քիմնէլէր վար քի ,

հէր կիւն պու տուա՛յը Ելլահա՛

եիւրէքլէրի քէն վէ խուսումէթ

իլէ տօլու իքէն սունարլար :

Սաղ . Ը . 14 , 15 : ԺԸ . 21—

35 : ԵլէԵ . Ե . 12 , 13 : Սաղ .

ԺԸ . 25 , 26 : Սաղ . ԺԱ . 25 ,

26 : Ղ . Գ . Ը . 37 : ԺԷ . 3 , 4 :

ԵՔԵ . Գ . 32 : Կ . Գ . 13 :

Եյէրէ պիղէ օլան թէա՛տի

վէ րէնճիտէ՛ վէ զարար ու զիյան

վէ քէտէրտէն՝ չօգ քէրրէ՝ պու-

ղունտուղումուղ մէմէքէթինգա-

նուն ու գամպի՛տինէ վէ գապի-

թանընա իլթիճա էտէրէք ի՛հգա-

գի հազգ թալապ էթմէսի միւ-

նասիպ վէ ճայիլ իսէ տէ (3) 15 .

ԺԸ . 23 : Գ . Գ . ԺԳ . 35—40 :

ԵԲ . 25) , պու միսիլիւ թէա՛-

տիյաթը՝ օնլարը պէջիւթմէք ի-

չիւն ա՛գլ ու ֆիքրիմիլտէ սագ-

լայարագ հէնտիսէ էթմէլի տէյիլ

իլ , իլլա պէր ա՛քս՝ օնլարը միւմ-

քին օլտուղու գատար թէլ ա՛գ-

լըմիլտան տէֆ՝ էտիպ ունութ-

մալըլըլ : Պիղ՛ չօգ քէրրէ թէ-

համիւլ էթմէլիլիլ . տայիմա

ա՛ֆվ էթմէլիլիլ :

Եպին պիլ քէնտիմիլին ա՛ֆվ-

լըղնա նայիլ օլտուղումուղ՝ ա-

խէլլէրինի ա՛ֆվ էթտիյիմիլ

սէպէպիտէն տէյիլ տիր : Ե՛ֆվ

օլմամըղն ա՛յիմ սէպէպի պու

տէյիլ տիր , իլլա սասեճէ պիր

շարթ ա հանուն տուր : Ե՛ է հա-

գիգաթ՝ էյէր եիւրէքլէրիմիլ՝

գարընտաշմըգա քէն սագլայըլ

թէրքին օլմաղսա , Ե՛ղիլ Բու-

հուն վասիթասի իլէ պիղտէ ալ-

չազ կէօնիլիլիլիւն վէ թէվիլէ-

նին պէջիւր ա՛մէլի տահա իշլէն-

մէտիլինտէ՛ վէ Բրիստոսա ի-

նանըպ օնուն վասիթասի իլէ խէ-

լաս վէ էպէտի է՛օմիւր ալանլա-

լըն ա՛խէտգ ու մէշրէպլէրինէ

տահա մալիք օլմատրղըմըգա պիր

սահիհ նիշան տըր :

13 . Պիղէ իէճիլ-պէյէ կէլլէրի :

Տէլիլ քի՛լլահապիր քիմնէյի կիւ-

նահ իշլէսին տէյիւ թէճրիւպէյէ

կէթիլիլ . հաշա : Գ . Ս . 13 , 14 :

Եպին օ՛ ճիւմէլէ տտէմէլի թէճ-

րիւպէ էտէր . վէ չօգ քէրրէ օն-

լարը՝ պիր ա՛յիմ թէճրիւպէ հա-

լի իչինէ գօր : Ելլահ պունճիլէ-

գուրթար. զերա փատիշաչըզ վէ գուտրէթ վէ համո էպէտ

յին թէճրիւպէ էյլէտի Յոր՝
 Լբրահամ (Նննդ. ԻԲ. 1)
 Յովսէփ (Սալ. ճԵ. 19)՝ Մով-
 սէս՝ Գաւիթ՝ վէ Գանիէլի :
 Վրիտոսուն Կանրնտան գասա-
 վէթ իլէ այրըլան օլ Ինճիլտէքի
 կէնճի (Մաթթ. ԺԹ. 21, 22)
 պունճիլէյին թէճրիւպէ էյլէտի :
 Փարաւոնու պունճիլէյին թէճ-
 րիւպէ էյլէտի, վէ թէճրիւպէ
 իլէ օնուն Երեւելի գաթըլանտը :
 Վրէնտի ճէմա՛աթընը չէօլտէ
 պունճիլէյին թէճրիւպէ էյլէտի :
 Բ (Օրն. Ը. 2. 16 : Տինտար
 Եզնկիա փատիշաչը պունճիլէ-
 յին թէճրիւպէ էյլէտի : Բ Սաթ. Գ.
 1. 31 : Պունտան գաթըլ՝ նա-
 տար՝ Լլահ զպ՛ղը քերքէ պու-
 տրէճէ տարընըղա կէթիլիլիլը
 քի, առէմլէրի՝ քէնտիլէրին սէչ-
 տիլի Ֆէնա Եօլարընտա պրա-
 ղըր, վէ քէնտի լութփունուն վէ
 մուգատտէրինին ա՛տէթա հըֆղ
 էթմէյէ գուլանտըղ վէսիլէլէ-
 րի օնլարտան կերի թութար :
 Սալ. 2Ա. 11, 12 : Եսայ. 9.
 9, 10 : Մաթթ. ԺԳ. 14, 15 :
 Յոն. ԺԲ. 39—41 : Գործ. ԻԸ.
 26, 27 : Բ թեա. Բ. 11, 12 :
 Պու միսիլիւ առէմլէրին հալի
 փէք գօրգուլու տուր :

Ըապպլն տուա՛սընտա իչպու
 իսթիտա՛ խաթըրմըզա կէթիլմէ-
 լն քի (1) պիլ՝ թէճիլքէ իչինտէ
 իլ : Էէր նէրէյէ կիտէճէք օլ-
 սագ, թէճիլքէ Եօնիլմիլգաէ հա-
 ղըր տըր : Իլը Լտեմ՝ պիր պաղ-
 չէտէ թէճրիւպէ օլունտու : Ի-

քինճի Լտեմ կէօրտէն օլան
 Ըապպլ չէօլտէ թէճրիւպէ օլուն-
 տու : Պապ Գ. 1 շէրհինէ պագ :
 Պիլ էյէր տիւնեատան պիր մա-
 նաթըրա Եա տաղա Եա իսիլ
 պիր մահալէ չէքիլէճէք օլսագ
 տէ՝ քէնտի նէֆսիլիլգտէն ուզագ
 չէքիլէմէյիլ. իլլա օրպա քէն-
 տիլիլիլտաիլպերապէր կէթիլ-
 րիլըլը : (2) Պիլ զայի՛ֆ իլ,
 վէ Երեւելէրտէն Եարտըմ վէ
 գուվվէթ ալմաղա մուհթաճըլ :
 Պալ. ԻԲ. 40. 46 : Ա Կորնթ.
 Ժ. 13 : Բ Պետ. Բ. 9 : Յայր.
 Գ. 10 : Սալ. ԺԹ. 13 : ճԺԹ.
 117 : ճԵԱ. 4 : Լաւ. Լ. 8, 9 :
 (3) Պիլ՝ քէնտիմըլ թէճրիւպէ
 վէ իլվտ Եօլունա աթմալը տէյլ
 իլ : Զօգ քիմնէլէրին էթտիլի
 կիպի՛ իլվտտէն հըֆղ օլունմագ
 իչին տուա՛ Ետիպ տէ՛ օնուն օր-
 թատընա սէյիլթմէք՝ սաղըզ ու-
 շիֆա իչին տուա՛ Ետիպ տէ գէ-
 ճիր իչմէյէ՛ Եախօտ Լլահըն հի-
 մայէթինի թալապ Ետիպ տէ քէն-
 տիլիլիլ աթէչին Եա սուլուն իչի-
 նէ աթմաղա պէնկպէր : Պու մի-
 սիլիւ տուա՛լէրին հէփիսի Լլ-
 րահըն ի՛նտիստէ մէքրու հ տուր :
 (4) Պիլ՝ քէնտի ի՛պրէթիլիլ վէ
 թէյլէրիլիլ իլէ՛ ախէրէրինի իլ-
 վայէ սալմադտան սագընմալը-
 յըլ : (5) Ըապպըմըզ քէնտիսի
 իլվա չէքաի : (Նու ՊԵարոս՝
 Էրովգէսիլէր՝ Փարիսեցիլէր՝
 վէ շէյթան իլվայէ տիլչուրէճէք
 օլտուլար : Իլվա օնա՛ չէօլտէ՛ պիր
 տաղոա՛ ա՛ղիլ շէճիրտէ՛ ճէյթէ-

իւր ապատ սէնին տիր. Մին :

ին գուպպէսինսէ կէտի : ( ) ած-
 լոք վէ սուսուզլուգ՝ սօղուգ վէ
 եօրղուհուգ իլէ իղվա վէ թէճ-
 րիւպէ օլունտու . տուա՛ վէ օրու-
 ճուն օրթասընտա իքէն իղվա ու
 թէճըրիւպէ օլունտու . Տէր պիր
 խուսուստա պիզիմ՝ կիպի իղվա
 չէքտի . իղվա իլէ էզիյէթ չէքտի .
 իմտի իղվա ու թէճըրիւպէտէ օլան
 քէնտինին Տէի խալլընա եար-
 տըմ էթմէյէ գատիր տիր : Պ . 1 .
 ԻԲ . 28 : Եքբ . Գ . 17 , 18 : Գ .
 15 : Եթիճէյի քէլամ , իղվայէ
 գարչը գուվէթէ մնլիք օլալէր
 տէյիւ ապա տուա՛ էթմէյէնլէր՝
 էլպէթտէ իղվատէն եհնիլէճէք-
 լէր , վէ ախէրլէրինի տախի իղվա-
 յէ սալմաղա սէպէպ օլաճագլար :
 Էէի պինամալ քիմսէլէր՝ Տէմ
 քէնտիլէրի իղվայէ տիւչէրլէր ,
 Տէմ ախէրլէրինի տախի տիւչիւ-
 րիւրլէր : Իշպու իղվա մէլարը՝ օն-
 լարըն ճիւմլէսի իչիւն աի աչըգ
 տուրուր , վէ օնլարըն ճիւմլէսի
 օնուն իչինէ տիւչէրլէր . վէ ճիւմ-
 լէսի տախի պիրի պիրինէ՛ պու-
 նուն կիպի աչըգ մէզարտըրլար :
 Վ է օնլարըն աշաղա եուվարան-
 մալարը թէկ մէքս օլմաղսա , էպէ-
 տէն Տէլար եօլունտան գուրթու-
 լաճագլարը եօգ տուր : — Պիւն
 եարամալարան գուրթար : Եարամալ
 լուղէթի Ելունանիճէտէ օլտուղու
 կիպի թաճին օլունուր քի , շէյ-
 թան մա՛նասընա օլմալը : Պագ
 Սարթ . ԺԳ . 10 . 38 : Յուլ . ԺԵ .
 15 : Ա Յուլ . Բ . 13 , 14 : Գ .
 12 : Ե . 18 : Ե՛ղիլ Բուճ լաճը

14 Օլորա էյեր առէմլէրէ

իլէ՛ պա՛ղը տէՓա՛ պիր ա՛լէստէ-
 վի սէպլէյի շիւթիա՛րէսի իլէ Տէի
 էյի վէ արղուլանաճագ օլան շէյ-
 լէր պէյան օլունտուղու կիպի՛
 քէզալիք եարամալ վէ նախաք
 լուճտախի կէօրիւնիւր քի , Տէր
 իքրաճ օլունաճագ շէյի պէյան
 էթմէք իչիւն գուլանըլուր : ( ) ն-
 տան գուրթուլմագ Տէի պէլա-
 լարըն էն պէօյիպիւնտէն՝ վէ
 Տէի պէլարըն փունկարընտան
 գուրթուլմագ տէմէք տիր :] ա-
 քին էթրաճըմըղը պան Տէի
 պէլարըր տախի պիրէր պիրէր՝
 եա՛նի աուլարըրը՝ մի՛ճնէթլէրի՛
 մուսիպէթլէրի՛ ա՛ղապ ու էզի-
 յէթլէրի՛ գօրղուլարը՛ վէ գասա-
 վէթլէրի՛ զիքր էթմէյէ պիզէ
 լուխասթ վար : Սարթ . ՃԵԱ . 7 ,
 8 : Եքբ . ԺԵ . 21 : Գալ .
 Ա . 4 : Ա թիւ . Ա . 9 , 10 :
 Բ Տի . Գ . 17 , 18 : Եքբ . Բ .
 15 : Յայ . ԲԱ . 4 : — Փարթ-
 լահլէք : Սարթ . Ձ . 40 : Ելի
 ԺԵ . 18 : Ա Սարթ . ԻԹ . 41 ,
 42 : Սարթ . Ժ . 16 : Իլ . 2 . 7 , 8 :
 ՃԵԱ . 10 — 13 : Գալ . Գ . 23 .
 34 , 35 : Է . 44 . 18 : Ա Տի . Ա .
 47 : Ձ . 45 , 16 : Յայ . ԺԱ . 45 :
 Պու՛ «Փատիշաճըղան կէտին»
 տէյիւնէ իչիւն տուա՛ էթմէլի ի-
 տիյիմիլէ պիր էյի սէպէպ տիր .
 չիւն քի՛ փատիշաճըգ տէտի-
 յիմիլ պիր էպէտի ճագդ իւղը
 օնուն միւլքիւ տիւր : — Վ է
 գուրթի : Տուա՛լարըմըղտա աի-
 լէտիյիմիլ ա՛ղիմ՝ շէյլէրին պիզէ
 իճսան օլունաճաղընա նէ իչիւն

սուշարընը ա՛ֆվ էտերսէնիզ ,

կէզըլէրտէքի փէտերինիզ տա-

մէմիւլ էթմէլի օլտուզումուզա
 պիր էյի սէպէպ պու տուր քի՛
 “ փէտերիմիզ” օնլարը վէրմէյէ
 դատիր տիր : Ղիւմլէ գուտրէթ
 օնունտուր : (Յնուն ի՛նտինտէ Տէր
 շէյ միւմբիւն տիր : Սաթի . ԺԹ .
 26 . Սաթ . ԿԲ . 11 : Եթէ . Գ .
 20 : Յայր . Գ . 41 : Ե . 12 , 13 :
 Ե . 12 : ԺԱ . 17 : ԺԹ . 4 : —
 Վէ հասօր : (Յնտան պիղէ էթմէ-
 յէ Տէփ տիէտիյիմիզ շէյլէր ի-
 չիւն Տամո ու սէնայը օնա վէրէ-
 լիմ : Պիղէ թալապ էթմէյէ կէ-
 րէք օլան պիղիմ տէյիլ իլլա օնուն
 շան ու ճէլալի տիր : Յիմ . ԺԲ .
 28 : Յէ . Ե . 9 : Սաթ . ԻԵ . 11 .
 Լըրե . ԺԳ . 7 . 21 : Գան . Թ .
 19 : — Լաթիթ Լապար սէնին րէր :
 Թարաթըմըգտան ԼլաՏա իշպու
 Տամո ու սէնա վէ գուտրէթ իգ-
 րար էթմէք՝ էպէտէն օլաճադ . օ՛
 էպէտէն օնա մուսթաՏադ օլա-
 ճադ տըր , վէ պիղի՛ օլ Տամո ու
 սէնայը էպէտէն օնա սուենադ
 իրզմէթիմտէ պուլունմաղա նա-
 յիլ էյլէյէ : — Լիմ : Պու ի՛պ-
 րանի պիր լուղէթ տիր , վէ պիր
 շէյտէ դայէթ գուվվէթիլ պիր
 րիղա վէրմէք՝ եանի՛ “ պէօյլէ օլ-
 սուն” միսիլիւ պիր թա՛ պիր պէ-
 սան էտեր : ԼլաՏա պիր շէյ իչիւն՝
 “ Լիմ” տերսէ , օ շէյ էլպէթթէ
 էօյլէ օլաճադ տըր : Պու սէօլիւ
 պիղ գուլանտըղըմիզ վագրթ՝
 ճիւմլէ արզումուզու պիր սէօլ իլէ
 պէյան էթմէնին պիր մուսթա-
 սար եօլու տուր : Էէր պիր սէօլ-
 լէտիյիմիզ խուսուսլարը նէքիւն

էտիպ՝ ճիւմլէսինին իւղէրինէ
պիրտէն իմյամըղը վէ միւ Տիւրիւ-
միւզիւ գօմադ տըր :

Իմտի պու՛ նէ՛ կիւզէլ պիր
 տուա՛ էօրնէյի տիր քի , պիղէ օ-
 նու քէնաի Լիֆէնտիմիզ վէրմիշ
 տիր : Յնուն պիւթիւն րուՏու նէ՛
 գատար սէվկիլիւ տիր : Յնտան
 պիր էվաա րուՏու սէտասը չը-
 գար , “ փէտէք” . պիր ու՛ մումիլէք
 րուՏու սէտասը՝ “ փէտերիմիզ” .
 պիր թէվաղը՛ րուՏու՝ “ատըն ա՛-
 զիզ օլուն” . պիր վա՛ղճլլըզ րու-
 Տու՝ “ փատիշա Տըղըն կէլսին” . պիր
 միւթիւլիւք վէ իթա՛ աթ րուՏու՝
 “ Իրատէթիւն օլուն” . պիր մուՏ-
 թաճըղը թանըմազըզ րուՏու՝
 “ Տէր կիւնքի էքմէյիմիզ պիղէ . . .
 վէր” . պիր ա՛ֆվլըզ րուՏու՝ “ պիղէ
 պօրճլարըմըղ պաղըշա , պիղ տա-
 խիպօրճլուլարըմըզա պաղըշատը-
 ղըմիղ կիպի” . պիր իՏթիլըզ րու-
 Տու՝ “ պիղի թէճրիւպէյէ կէթիլմէ՛
 վէ խիւլասէի քէլամ՝ Տամո ու սէնա
 րուՏու սէտասը կէլըր , “ գիրա փա-
 տիշա Տըզ վէ գուտրէթ վէ Տամո
 էպէտ իւլ ապատ սէնին տիր” :

14 . Իյեր Կոթիլէր սուլարը-
 նը ա՛ֆվ էտերսէնիզ : Իշպու Պա-
 պըն Ի՛ Չնճի խանէտինին շէրՏինէ
 պազ : Իյեր պիր առէմ՝ պիղտէն
 ա՛ֆվլըզ տիլէրսէ , պիղ ճան ու
 տիլտէն օնու ա՛ֆվ էթմէլիլիզ .
 վէ պունու՝ օ տիլէմէզտէն պիլէ
 պիղ էթմէյէ Տաղըր օլմալըյըզ :
 Վ է օ՛ սուչունու իգրար էթսէ տէ
 էթմէսէ տէ՛ պիղ օնա էյլըք կէօս-
 թէրմէլիլիլ Է . ԺԲ . 19-21 :

Խի սիղէ ա'Ֆվ էտեճէք :

15 Ըմնա էյեր ատեմէրէ սուչ-
լարընը ա'Ֆվ էթմէյտէնիզ, կէօք-
լէրտէքի Փէտէրինիզ տասի սի-
ղին սուչարընըզ ա'Ֆվ էթմէ-
յէճէք :

16 Ս է օրուճ թուժտուղու-

Ստորի. Է. 44, 45: Ըտ. ԻԵ. 21:

15. Ըմն էյեր տեճէրէ տուչ-
լարընը ա'Ֆվ էթմէյտէնիզ : Եյեր
պիզ քէնտիմիզ մէրճամէթ պուչ-
մասընը արղու էտէրսէք, քէնտի-
միզ ախէրէրէ մէրճամէթ կէօս-
թէրմէյլիզ : Եյեր եիւրէյիմիզ
տարղընըզ իլէ տօլու օլարագ
տուա' էտէրսէք, Ըլլաճըն պիղէ'
տարղընըզ իլէ ճէվապ վէրէճէյի-
նի մէմիւլ էթմէյէ սէպէպիմիզ
վար : Ա Տէճ. Բ. 8 : Գալ. Բ. 13 :
Հէմ Ստորի. Ե. 23, 24 շէր-
ճինէ պագ :

16. Օրուճ թուժտուղու
զէմն : Օրուճ թուժմագ' եաս
ու գասապէթ չէքմէնին թապիա'
թի նիշանէսի տիր : Ը էտիտ գա-
սապէթ իշթաճը պիւթիւն պիւ-
թիւնէ քէսէր' վէ օլ ճալտէ պու-
լունան աղղընա թաա'մ ալամագ :
Պունուն իշին օրուճ' էլէմ ու
քէտէր էգիյէթ' ու սրղլէթ' կիւ-
նաճ իշին շէտիտ փիւշմանըզ' վէ
գասապէթ կէթիւրմէյէ պայիս օ-
լան ճէր պիր ճալ զէմանընտա'
Քիլիսէնին ալագ վէ փէրուշան
ճալտէ պուլունտուղու' եախօտ
Ըլլաճ թարաճընտան ճէնք եա
թաու'ն եա գըթըզ կիպի կէլէն
պէլարար զէմանընտա' թապիա'

նուզ զէման' միւրայըր կիպի
չէճրէսի պօզուգ օլման. զերա
օնլար' ատեմէրէ օրուճ թուժ-
տուպլարընը կէօսմէյումք իշին
չէճրէյէրինի պօզարլար. կէրչէք
տէրիմ սիղէ քի' օնլար իւճրէ-
թինի ալըրլար :

Թը իլէ փէք միւնասիպ տիր : Օ-
րուճ պիզն ալագլաթ մագալ' պիզն
Ըլլաճըն իմտատընա մուճթմաճօլ-
տուղու մուղու տույուրաճագ միւ-
լաճաղալարա կէթիւրմէյէ վէ ագլ
ու Ֆիքրիմիզ պու տիւնեանըն
մասլաճաթլարընտա փէրուշան
օլմագտան օպիր տիւնեանըն սա-
անէթիինէ տէօնտէրմէյէ պիր վէ-
սիլէ գուլանըլա պիլիր : Օրուճ
պիղէ Ֆայտալը եախօտ Ըլլաճա
մագպուլ օլմագ իշին' տայիմա
քէնտի եիւրէյիմիզն սաճիճտու-
յուշարընը պէյան էտէն պիր
չէյ օլմալը տըր : Պա'ղը օրուճ
էօրնէքլէրի իշին' պագ Ստորի.
26 : Ա թուժ. Է. 6 : Բ թուժ. ԺԲ.
16 : Բ Ստոր. Ի. 3 : Ալը. Ը. 21 :
Մէթ. Ա. 4 : Բ. 4 : Ստ. Գ. 3.
16 : Արթ. Լ. 9 : Պան. Բ. 3 :
Յիլ. Ա. 14 : Բ. 15, 16 : Յիլ-
նան Գ. 5—9 : Պարթ. ԺԳ. 2,
3 : ԺԳ. 22 : — Ստորայըրէ կէ-
պի : Պագ Ստոր. Զ. 2 շէրճինէ :
Օլարըն օրուճ թուժմալարը-
նըն թարղընա նումուննէ տէյի'
Ըտայ. Ծ. 3—5 : Օտ. Է. 5 :
Պալ. ԺԸ. 12յէ պագ : Պիր
եա պիր գաչ կիւնիւր մասրաճը
գաղանմագ մէրամը իլէ օրուճ
թուժանլար' միւրայըր տըրլար :

17 Լճմա սէն օրուճ թուժար
իրէն՝ պաշնըր եաղա . վէ երկրի-
նիւ եայգա .

Պու վէճՏիլէ արժան՝ Փուգարայէ
վէրիլմէլի տիր : Եւայ . ԾԸ . 6 ,
7 : — Չեհրեհ պօղոբ : Եւանի
եքչի սուրաթլը՝ ա՛լէմին կեօղէ-
րինէ կէօրիւնմէք իչիւն մախսու-
սէն եախմա պօղուգ սուրաթլը .
քի պու՝ երկեքտէ օլմայան եախ-
մա պիւր գասավէթ կէօսթէրիր :
— Չեհրեհրեհ պօղուբ : Սու-
րաթլարըն ալիւր չիւրքին շէքիլ
վէրմէք իլէ , եա օնու եայգամա-
յարագ վէ սաչարըրը սագալլա-
րընը թարամայարագ եա թօփ-
րագ վէ քիւլ իլէ սրլպարագ օնա
պիր պէա լէճէ վէրմէլիլէ : Օն-
լարըն օրուճլարը՝ ճիսիմնիդ
քէօղկէ՝ վէսալթ պիր կէօսթէրիչ-
տէն ի՛ պարէթ իտի : Օնլարըն
եհիւրէլինտէ Լլլաճա մագպուլ
գասավէթ եօղուտու . վէ պունուն
իչիւն թէվպէրեար կէօրիւնմէյէ
իսթէտիրլէրի վէման՝ պու միսիլ-
լիւ եախմա տիշարըտան կէօրիւ-
նիւր շէյլէր էտէրլէր իտի : Օն-
լար չօգ օրուճլար էտէրլէր իտի .
լաքին ճիւմլէտի միւրպլըղգտան
ի՛ պարէթ իտի : Օնլար քէնտիլէ-
րի իչիւն տէյիլ իլլա ախէրլէրտէն
կէօրիւնմէք իչիւն օրուճ թու-
ժարըրըր : Օնու քէնտի Փայ-
տալարը իչիւն տէյիլ իլլա ախէր-
լէրտէն տինտարըղգլարը իչիւն
նամ՝ գազանմագ մէրամը իլէ է-
տէրլէր իտի : — Օնլար Եւանի
Մլլըրըր : Պագ Սաաթի . 2 . 2 . 5
շէրճիւնէ :

Ի 19

18 Եօյլէքի ատեմլէրէ օրուճ
թուժտուղունու կէօսթէրմէյէ-
սին , իլլա կիլլիտէ կէօրէն Ֆէտէ-

17. Լճմա սէն : Պուրատա զիբր
օլունան օրուճ ու՛մնմի տէյիլ՝
իլլա Տէրքէսէ մախսուս քէնտինին
թուժտաճաղը օրուճ տուր կիպի
կէօրիւնիւյօր : Նիքէնտիմիչ պիլգէ՝
նէ վէման՝ եախօտ նէ գատար
վէմանտա պիր՝ օրուճ թուժուլ-
մալը օլտուղունու սէօյլէմէյօր :
Սէ օնուն թա՛րիֆ էթտիյի եօլ
ատեմլէրին չադ քէրլէ թա՛րիֆ
էթտիքլէրի եօլտան միէք Փարպ
տըր : — Պաշնըր եաղա : Եւանի
պաշնըր թէմիլլէ , վէ օնա ա՛տէ-
թա վէրտիյին տիւղէնի վէր : Պու
խուսուս իչիւն՝ օ՛ ախիլէրտէ մախ-
սուս եախիլմըր պիր եաղ գուլլա-
նըրլարըր : Եւան . ԺԲ . 3 : Պա .
Է . 37 , 38 . 46 : Լա . 9 . 3 :
Բ թա . ԺԴ . 2 : Սա . Ի . 5 :
Սա . Թ . 8 : Պա . Ժ . 3 : Սա .
2 . 15 : — Սէ եիլլէնի եայգա :
Վէնտի Տիլէթինի եա քիսվէ-
թինի տէյիլտիրմէ , վէ սաչնըր
սագալլընը թարամամըրը գօմա .
իլլա ա՛լէմէ Տէր կիւնքի Տիլէթին
իլէ կէօրիւն : Մէն օրուճ վէ իպա-
տէթ ա՛մէլինտէ պուլուստուղու-
նու ա՛լէմէ նի՛չիւն չալ էտէսին :

18. Եօյլէքի ատեմլէրէ օրուճ
Եւանի պաշնըր կէօսթէրմէյէն :
(Օրուճ խուսուսունտա օլան իչ-
պունտաթիւթըն պիւթիւնիւնիւն
մա՛նտար պու տուր քի , «Վէն օ-
րուճ թուժմայը քէնտինէ Փարպ
օլտուղունու սայտըղըն վէման ,
պու ա՛մէլի՛ ա՛լէմէ ա՛տէթա կէօ-

րինէ. վէ կիզկտէ օլան փառարին՝
սանա աշիբարետէ հօտէ յէճէք :

19 Եւր իւզէրինտէ քէնտիէ-

րինտիւյին քիսվէթտէ վէ հի-
յէթտէ էյլէ. պիր ետփման սու-
րաթ պօղլունլուղու վէ թիթիզ-
լիք կէտթէրմէ. օնու քէնտի եիւ-
րէ յինին ԼլաՏա օլան օղիղ տու-
յուչարլն պիր պէյանի կիպի էյ-
լէ վէ անլէմին տիզգաթլնր քէն-
տինէ ճէլլ էթմէք իչինն՝ ետփօտ
քէնտի տինտարղընր ա՛մմէյէ
կէտթէրմէք իչինն էյլէմէ” :

Պու մինվալ իւզրէ կէօրիւյօ-
րուղ քի՛ կէրէք սատագա վէ
տուա՛ վէ օրուճտա՛ վէ կէրէք
պունտան ագտէմքի Պապտա պիքր
օլունան օ պիր խուտուլարտա՛ է-
յէր ա՛տալէթ ու սատագաթլմը
քեաթիպլէրին վէ Փարիսեցիլէ-
րինքինտէն ղիյատէ օլմաղսա,
Վրիստոտուն փատիշաՏլըղնտա
հիստէմիլ օլմագ իւմիտինտէ օլա-
մաղըղ : Պագ՝ Մաթի. Ե. 20, ԸՁ,
վէ Զ. 1, ԸՁ շէրհինէ :

19. Եւր իւզէրինտէ քէնտիէ-
րինտէ խաղնէլէր եղընն : Փարի-
սեցիլէրին մէրամը եալընրլ տին-
տարղըլարը հագգընտա նամ
գաղանմագ տէյիլտի, իլլա օնուն
վասիթասի իլէ քէնտի թամա՛-
քեալըղլարլընր տօլուրմագ՝ վէ
մալ ելըղմագ խոի : Մաթի. ԺԲ.
40 : Իւքին Վրիստոտուն շա-
յիրտլէրի՛ քիւլէյէն պունտան
Փարղը օլմալը տըլար, եօղիսէ
օնուն փատիշաՏլըղընր թէպա՛-
սընտան օլմաղար : Վէ Բապ-
պըմըղն պու պիղէ վէրտիյի նէ

խաղնէլէր եղըման, օ-
րատա քի կիւվէ հէմ փաս պօ-
ղալ, վէ օրատա քի՛ խըսըղար

միւպարէք պիր թէնպիհ տիր :
Ղիւմիէ վագթըմըղը վէ գուվվէ-
թիմիպի վէ Փիքրիմիլն՝ հէլաք օ-
լաճագ պիր շէյէ սարֆ էթմէյէ
պիղտէն մաթլուպ օլմատըղընա՛
նէ՛ գատար միւթէչէքքիւր օլմա-
լըսըղ : Սաման՝ ԼլաՏտան մու-
հապպէթի գալտըրըր, ախէրին
պէրիօրտար օլմապնա հասէտ
տօղուրուր, մալ էտինմէք իչինն՝
հիլէյէ՛ եալանա վէ գապահաթա
գուլաղուղար, վէ ճանը ղայէթ
ալաագ պիր հալէ տիւշիւրիւր :
Ինսան՝ թօիրագտան օլան էլեա
վէ մալ ու ալթուն երղմագ իչինն
տէյիլ իլլա տահա ա՛լէա վէ ճէ-
լիլ խըղմէթլէր իլէ մէշղուլ օլմագ
իչինն եարատըրլըտըր : Օնուն
էօ՛միլէ՛ էպէտիլէք իչինն սարֆ
օլունմալը, քի օրատա պու տին-
եա խաղնէլէրի իգթիղալը տէ-
յիլէր, վէ ալթուն հէմ՝ կիւմիւլ
կէչմէղ. վէ օլ էպէտիլէք եագըն
տըր : Պագ՝ Յոթ ԼԱ. 24, 25 :
Մաթի. ԼԹ. 6 : ԿԲ. 10 : Լաթի.
ԺԱ. 4 : ԺԶ. 16 : ԻԳ. 4, 5 :
Դալ. Ե. 10—14 : Մաթի. Ա.
18 : Պաթի. ԺԲ. 15—21 : ԺԸ.
24, 25 : ԱՏի. Զ. 8—10 : Եթր.
ԺԳ. 5 : Յոթի. Ե. 2, 3 : ԱՏի.
Բ. 15, 16, — Ալիւլէ : Լապապ-
լարը եէյէն պիր քիւշիւք պէօ-
ճէք տիր : — Փաս : Մա՛տէնլէրին
խաթիւնէ թօլլանը պիր շիւրիւ-
տիւճիւ շէյ տիր քի, օնլարը հէ-
լաք էտէր :

տէլիբ աշարլար վէ չալարլար :
20) Իլլա քէնտինիղէ կէօքտէ
խաղինէլէր երղըն, օրատա քի՝

20. Կէօքտէ Խաղինէլէր : Միղն
խաղինէլէրինիղ սէմավի շէյլէր
օլտուն , վէ տէյիլ տիննեավի շէյ-
լէր : Միգ՝ միլեօնլարձա սէնէլէր
զէնկին վէ մի՛ւթէպէր օլա պիլիբ
իքէն, նի՛ջիւն սալթ իյիրմի եա
օթուղ սէնէ իջիւն զէնկին վէ
մի՛ւթէպէր օլմաղա Տէփ գուվվէ-
թինիղի սարֆէ տէսինիղ : Ս է
սալթ միլեօնլարձա սէնէլէր տէ-
յիլ իլլա էպէտ իւլ ապատ զէն-
կին վէ մի՛ւթէպէր օլա պիլիբսի-
նիղ : Պոնուն իջիւն պաշլըձա
զայրէթինիղ էպէտիլիք իջիւն Տա-
զըրլանմաղա սարֆ օլունմալը
տըր : Պազըն քի , էպէտի սաա՛-
տէթինիղ իջիւն թէտարիք կէօր-
միւշ պուլունասընըլ : Կէօքտէ
խաղինէլէր երղմագ պու սուր քի,
կէօյիւն փաքըղը վէ սէֆաա՛թ-
լարը սիղին օլաձաղընա սաՏիՏ
մալիւմաթ՝ վէ "պիր չիւրիւմէզ վէ
փաք վէ սօլմաղ միրասա" վէ Մ-
լաՏըն միրասիօրլարը վէ Վրիս-
տոտուն միրաստաշարը օլտուղու-
նուպա պիր իսպաթ քէսպ էտէ-
ձէքսինիղ : — Կէ կէ-վէ նէ տէ գա :
Խաղինէլէրինիղ կէօքտէ երղ-
մագ իջիւն՝ օրատը էմին պիր մա-
Տալ օլտուղու պիղէ ա՛ղիմ զայ-
րէթ վէրմէլի տիր : Օրատա Տիչ
պիր պօզան՝ Տիչ պիր չիւրիւտէն՝
Տիչ պիրիփրատան շէյ եօգ տուր .
օրատա իրօրը չալամաղ , աթէշ
թէլէֆ էտէմէզ , էօյիւմ պյըրա-
մազ : Պապ՝ Մաթ . Ժ . Ժ . 21 :

նէ՛ կիւվէ նէ՛ տէ փաս պօզար,
վէ օրատա քի՛ իրօրըլար տէլիբ
աչմաղար, վէ չալմաղար :

Պ . Ժ . Ժ . 33 : Ժ . 9 : Յ . Ժ .
27 : Ա . Տ . 2 . 17 — 19 : Ե . Ժ .
Ժ . 34 : Ժ . 26 : Յ . Ժ . Ե . 2 :
Ա . Պ . Ա . 3 , 4 :

Ի՛յ օգույան ա՛ղիղիմ , պու
տիննեատան մա՛տա ախր պիր
եէրտէ խաղինէն վա՛ր մը : Էքսէ-
րի ինսան գըսմը՝ սալթ պու տին-
եա իջիւն չալըձմաղա՛ ՄլաՏը ու-
նութմաղա՛ վէ էպէտէն Փագիր
վէ սէֆիլ օլմաղա էմր օլունմուշ-
րար կիպի ա՛մէլ ու Տարաքէթ է-
տէրլէր : Լաքին պու միսիլիւ
պիր էմր պիր ա՛ղիմ լա՛նէթ օ-
լուպ՝ մուՏապէթ օլան ՄլաՏ-
տան կէլմէսի միւլիւնսիւղ տիւր :
( ) նուն իօմի շէրիֆինէ Տամու ու
սէնալէր օլտուն քի , պիղտէն՝
տիննեավի մալաՏաթլարըմըլտա
իշքիւզար օլտուղումուզու թա-
լապ էտէր , քի պու պիղիմ զէ-
մանի րաՏաթըմըպ վէ խաթա-
լըզ վագթընտա վէ իսթիարըզ-
տա Փայտալը տըր , Տէմ տախի
մուՏթաձ օլանլարա վէրմէյէ դա-
տիր օլալըմ (Ե . Ժ . Գ . 28 : Ա
Ժ . Գ . 11 , 12 : Բ . Ժ . Գ .
7 — 12) . Լաքին մէքՏամէթի իլէ
պիղէ րուխսաթ վէրիբ , վէ նիՏա-
լէթսիղ քէրէմի իլէ պիղէ էմր
էտէր քի , չիւրիւմէզ պիր միրաս-
տան քէնտիմիղէ պիր Տիսէ էտի-
նէլիմ , էպէտիլիք իջիւն թէտա-
րիք կէօրէլիմ , վէ էպէտէն միւ-
պարէք վէ սաա՛տէթլու օլալըմ :
21. Երէնէնիղ տա՛նի օրատա

21 Օ իրա խաղիննիզ ներետե
խսէ, եիւրէյինիզ տախի օրատա
օլաճագ տըր :

Յաճաք գըր : Պ ագ . Վ յ — Է . Ժ Բ .
Յ 4 : Բ Վ յ — Բ . Գ . 18 : Փ ի լ լ յ .
Գ . 19, 20 : Վ յ — Գ . 1 — 4 :
Ք լ է ն ս ի վ ա թ ա ն յ ա ղ ը ն ը վ է է վ է -
ր ի ն ի ս է վ է ն ք ի մ ն է լ է ը ք ը ա ղ ը ը
ի չ ի ն տ ի յ ա ղ ի ղ ու ը ը պ է թ է չ ը զ -
տ ը ղ լ ա ը ը վ է մ ա ն է ք ս է ը ի պ ու լ ու ն -
տ ու գ լ ա ը ը կ ա տ տ ի յ ա ղ լ ա ը ը տ ա
պ ու լ ու ն ա ն շ է յ լ է ը ի ն Տ ի չ պ ի ը ի
իւ զ է ը ի ն է ե իւ ը է ք է չ ի ն ի գ ո մ ա ղ -
լ ա ը : (Ն լ ա ղ ը ն մ է ը ա մ ը ' տ ա յ ի մ ա
օ լ կ ա տ մ է մ լ է ք է թ է լ է ը ը տ է գ ա լ մ ա ղ
տ է յ ի տ ի ը : վ է վ ա գ ը թ տ ա ն վ ա -
գ ը մ ա ' գ ա ղ ա ն տ ը ղ լ ա ը ը ն ը ք է ն տ ի
մ է մ լ է ք է թ է լ է ը ը ի ն է կ է օ ն տ է ը ի ը ը :
(Ն լ ա ղ ը ն խ ը ը ը մ ու ա գ ը ա պ ա լ ա -
ը ը ' մ ա լ ու մ իւ լ ք է ը ի ' վ է ը ա Տ ա թ
է տ է ճ է ք մ ա Տ ա ղ ը ի օ ղ ա տ ա տ ը ը :
(Ն լ ա ղ ' օ ղ ա տ ա ն ի ա պ է ը ը է ը օ ղ -
ը է ն մ է ս ի ն ի չ ը գ ս է վ է ը ը է ը ' զ ի ը ա
օ ն լ ա ղ ը ն ե իւ ը է ք է ը ի օ ղ ա տ ա տ ը ը :
(Ն լ ա ղ ' թ է ղ օ ղ ա յ ա վ ա ը մ ա ղ ա
մ է մ իւ լ է տ է ը ը ը : Պ ի ը ա տ է մ ի ն
ի ա ղ ի ն է ս ի պ ի ը մ ա Տ ա լ տ է օ ղ ա տ -
ը ը ղ է մ ա ն ' ք է ն տ ի վ իւ ճ իւ տ իւ
Տ ա տ ա է լ ի ղ թ ի ղ ա օ ղ մ ա Տ ա լ տ է ն
Տ է ը ' ն է գ ա տ ա ը ու զ ա գ օ ղ ա տ է
օ ն ու ն ե իւ ը է ը ի օ ղ ա տ ա օ ղ ը ը :
Պ ի ը ք ի մ ն է ն ի ն վ է ք ս է վ է իւ լ իւ
ի ա ղ ի ն է ս ի Վ ղ ը օ ի ա տ ա ' լ ' ս ի ա -
տ ա ' լ ' Ֆ ը ղ գ ա տ ա ' կ ա լ ' մ է ը ի գ ա -
տ ա , կ ա ի ս ու տ ի ղ ը ի ը տ է կ ա
կ է օ ղ տ է օ ղ ա , օ ն ու ն ե իւ ը է ը ի տ է
օ ղ ա տ ա օ ղ ը ը . օ ' Տ է ը ' ն է ը է տ է օ -
լ ու ը ս ա օ ղ ա ու ն , օ ն ու ն ե իւ ը է ը ի '

22 Թ Է ն ի ն չ ի ը ա ղ ը կ է օ ղ տ ի ը ,
ի մ տ ի է լ է ը կ է օ ղ ի ն ն ո ա Ֆ ի ս է ,
պ իւ լ թ իւ ն թ է ն ի ն մ իւ ն է վ է ը օ ղ ը ը :

մ գ լ ու Ֆ ի ը ը ի ' ա ը ղ ու լ ա ը ը ' տ ա ի ի
օ ղ ա տ ա օ ղ ը ը , վ է օ ն լ ա ը ը օ ղ ա տ ա ն
չ է վ ի ը մ է լ է գ ու ա ը է թ ի կ օ գ տ ու ը :
Ի մ տ ի ե իւ ը է ը ի ն ի ղ ա մ տ ա թ ու լ թ -
մ ա ղ ա գ ա տ ի ը օ ղ մ ա գ ի չ ի ն կ է ը է ք
տ ի ը ք ի , ի ա ղ ի ն է լ է ը ի մ ի ղ ի ն մ իւ -
ն ա ս ի պ մ ա Տ ա լ տ է օ ղ ա տ ը ը ն ա ' վ է
ս է վ ա ի ը ի մ ի ղ շ է յ լ է ը ս է վ է ը մ է լ է
մ իւ ն ա ս ի պ օ ղ ա ն շ է յ լ է ը օ ղ մ ա ը ն ա
տ ի ղ գ ա լ թ է տ է ը ի մ :

23 Թ Է ն ի ն չ ի ը ա ղ ը կ է օ ղ տ ի ը :
Պ ու ն տ ա ն ի ը ը ը ի ս է օ ղ ի ն ի ը ն կ է ը -
չ է ք ի ը ը ը ' պ ի ը ղ ա յ է թ ո ղ ը ը ն
է օ ղ ը ն է ք ի ը պ ու ը ը ա տ ա շ է ը օ ղ ը -
ն ու ը : Վ իւ ճ իւ տ իւ ն ա ' մ է լ ու Տ ա -
լ ա ք է թ է ը ը ի ն է ն ի ղ ա մ վ է ը է ն '
կ է օ ղ ի ն ը ը ղ ը տ ը : Վ է օ ղ թ է -
մ ի ղ օ ղ ա ղ ' շ է յ լ է ը ի ս ա Տ ի Տ ա ն օ ղ -
տ ու գ լ ա ը ը կ ի պ ի Ֆ է ը ղ է թ տ ի ը ի
վ է մ ա ն , վ իւ ճ իւ տ իւ ն պ իւ լ թ իւ ն իւ
ը ը ղ ա մ ա լ ը ը տ ի ը , վ է օ ղ ա տ է մ
է մ ի ն օ ղ ա ը ա գ Տ ա ղ ա ք է թ է տ է ը ,
վ է ք է տ է ը է օ ղ ը ա մ ա ղ : Վ ք ի ն
կ է օ ղ ' շ է յ լ է ը ի գ ա ը մ ա գ ա ը ը ը ղ
կ է օ ղ տ ի ը իւ ղ ղ է մ ա ն ' ա տ է մ թ է օ -
ք է ղ ի պ տ իւ շ մ է լ է ' ե ա ի ս ու տ ս ա յ ի ը
պ ի ը ք է տ է ը է օ ղ ը ա մ ա ղ ա մ իւ պ լ թ է -
լ ա տ ը ը : — Վ յ է ը կ է օ ղ ի ն ա Ֆ ի -
ս է : Ն ա ' ն ի ս ա ղ ա մ կ ա գ ա վ ի ի -
ս է , կ է օ ղ տ ի ը իւ ղ շ է յ լ է ը ի թ է ք կ է օ -
ր իւ ը ի ս է , շ է յ լ է ը ի չ ի Ֆ լ թ կ է օ ղ է ն
պ ա շ ը տ է օ ն է ն ս է ը ս է մ ք ի մ ն է ը ը ի ն
կ է օ ղ է ը ի կ ի պ ի տ է յ ի լ ի ս է : Վ ա -
տ ա գ ա ' տ ու ա ' վ է ու ը ու ճ լ ա ը ը մ ը ղ -
տ ա ' Տ է վ ի տ ի ն պ ը ը ճ լ ա ը ը մ ը ղ տ ա '
ա ' գ ը ը մ ը ղ ը ն կ է օ ղ է ը ի ս ա տ է օ ղ մ ա -

23 Լճմն էյեր կեօղին քեօ-
թիւ իսէ, պիւթիւն թէնին դա-

լն տըլար : Ինսանլարտան մէտՏ
օյունմաղա պագաճաղմըգա՝ եա-
լննրդ ԼլաՏըն ի՛ղղէթինէ պագ-
մալըյըգ : Վէգալիք խաղինէմի-
ղի կէօրտէ երղմագ խուսուսուն,
տա տախի՝ ա՛գըմըղըն կէօղինիւ
եալննրդ պու. պիրա՛ղիմ՝ մատտէ-
նին իւղէրինէ տօղըուլնու շթութ-
մալըյըգ : Հէր պիր պօրճուն իճ-
րասընտա՝ կիրէյիմիլ պիր ֆի-
քիրտէ վէ սաֆի օլմալը : Պարժ .
Բ . 46 : Բ Կրնի . ԺԱ . 3 : Եթե .
Ջ . 5 : Կր . Գ . 22 : Պիր իփ եա
տիրէք իւթիւնտէ եիրիւյէրէք
պիր տերէտէն կէչէճէք օլան պիր
ատէմ՝ կէօղէրինի սյագլարընըն
պասաճագ եէրինտէն սայա գը-
մըլտաթմալ : Եյեր օ՝ աշաղա
տօղըու՝ կիւրլէյէն սույուն իւղէ-
րինէ պագաճագ օլսա, պաշը տէօ-
նիւ պաշաղա տիւչէր : ( ) տօս տօղ-
րու էօնիւնէ պագմալը, վէ կէօղ-
լէրինի՝ սալա թէփրէթմէյէրէք
սա՛տէճէ օ պիր շէյին իւղէրինէ
տիքմէլի տիր : Վէգալիք պիլ տա-
խի սալթ պիր շէյէ՝ եա՛նի Լլա-
Տըն շան ու ի՛ղղէթինէ պագմա-
լըյըգ . զիրա եօյուճուղ՝ զայէթ
տար՝ կիւճ վէ թէՏըլքէլի տիր :

23. Եյեր կեօղինն Ժօթիւն իսէ :
Սարի . Ի . 15 : Սարի . Է . 22 :
Բ ( ) ըն . Ժ . 9 : Լարի . ԻԳ . 6 ,
7 : — Պիւթիւնն թէնին գարանլէթ
օլար : ԿիւնաՏ ինսանըն ա՛ղ ու
ֆիքրինի գարարտար : Իմանսըղ-
լըգ թմամա՝ տիւնեա մուՏապպէ-
թի՛ վէ պունուն կիպի շէյէր՝

րանլըգ օլուր . իմտի սէնտէ օլան
ըշըգ՝ գարանլըգ իսէ, գարանլըգ

ճանտա ըշըղ սէօյիւնտիւրիւր-
լէր : Եարամաղար գարանլըգտա
կէղէրէր : Սար . 2Բ . 5 : Եար .
Խը . 18—20 : Ծթ . 10 : Երե .
Գ . 22 : Եթե . Գ . 18 : Ե . 8 : Ա
Տի . Բ . 11 : — Գարանլէթ նէ՛
գարար օլմագ : Եյեր ճան՝ կէօյէ
տայիր շէյէրէ պաղանաճաղը-
նա պէտէլ պիւթիւն պիւթիւնէ
տիւնեալի շէյէր էշալինէ պագ-
մաղա ալազլանըրտա, օնուն դա-
րանլըղ՝ վիւճիւտիւն կէօղիւ գա-
րանլըղնտան նէ՛ գատար զիյա-
տէ Տիյպէթլու օլմալը տըր : Եյեր
կիւնաՏ սէպէպիտէն ա՛ղ ու
ֆիքրին կէօղիւ տիւմանլանըրտա,
էյեր ֆէՏմ ու գամիր գարարըր-
տա, օլքիմնէնին անկայըընեան զ-
լըշ օլուր, վէ ի՛լմ ու ա՛գըլ՝ գանն
էթտիյի շէյ՝ տէլիլք վէ տիվա-
նէլիք տիր : Ա՛ է էյեր ճանըն իլք
գանունու եանղըլը իսէ, Տէփ
գարանլըգ տըր . վէ օ գարանլըգ
նէ՛ գատար պէօյիւք վէ նէ՛ գա-
տար միւՏըլք օլմալը տըր : Եյեր
պիրատէմ՝ ԼլաՏան ըշըգ գանն
էթտիյի շէյ պիր պաթըլ խայալ
իսէ, օնուն ըշըղ՝ տիպսիլ չու-
գուրտան կէլմէ գարանլըգտան
ղայրի պիր շէյ տէլիլ տիր : ( ) նուն
Տէման սինի՝ քէնտինէ լա՛նէթ
տիր . զիրա օնու՝ կերչէրլիյին ը-
լըղնտան կիթտիքճէ ուզազլա-
տըր, վէ օնու պաթըլըղա՝ եանղ-
լըլ սօֆուլուղա՝ Փօտուլուղա՝ վէ
շէյթմանըն տուղաղընա՝ կիթտիք-
ճէ տաՏա տէրին պաթըրըր . Պու

նէ՛ գատար օլաճագ :

24 Էիչ քիմնէ իբի աղայա գուլ-
լուդ էթմէյէ գատիր տէյիլ տիր .
զիրա եա պիրինտէն իբրա՛հ է-

ղայէթ հիյպէթլու՛ լաքին փէք
ա՛լէսսէվի պիր վուգուա՛թ տըր :
Եփէնտիմիզին զէմանընտա պիւ-
թիւն Եէհուտի Քիլիսէսիմին
հալի պու խոի : Պապ Ե . 13 շէր-
հինէ պագ : Իմտիանկլաշլըր քի ,
քէնտի տին գանուկարըմըզը Եւ-
լաճըն Քիլիսիլ իլէ ըուպար ու-
թէֆթիշ էթմէսի՛ տէրէճէսիզ
իզթիզլը տըր : Եայ . Ը . 20 : Ե .
20, 21 : Եայ . Ի . 2 : 3 : 4 :
Թ . 40, 41 : Եայ . Ե . 22 : Ե
Կարն . Ե . 18—20 : Բ . 14 : Գ .
18, 19 : Եայ . Գ . 17, 18 :

24. Էիչ քիմնէ իբի աղայա գուլ-
լուդ էթմէյէ գատիր տէյիլ տիր : Իքի
աղայա խըզմէթ էթմէք՝ պիզիմ
պիր թէք կէօզէ մալիք օլմամըզա
զըտտ տըր . զիրա գուլուն կէօզիւ
տայիմա քէնտիմին պիր աղասը-
նըն էլինէ տօղըու պագար : Սայ .
ձի . 2 : Քրիստոս Եփէնտիմիզ
խազինէմիզի կէօքտէ եըզմանըն
ճէհտ էթմէյէ իզթիզլը օլտու-
ղունա՛ հէր քէսին էյի պիլտիյի
իբի աղայա պիրտէն խըզմէթ օ-
լունմասը միւմքիւնսիւզ օլտու-
ղունու խապաթ կէթիրիր : Չիւն
քիէջլէ պիր քիմնէնին մուհապ-
պէթի վէ իթաա՛թը իբիյէ պէօ-
լիւնմէլի . վէ պօրճունու իճրա
էթմէքտէ՛ եա պիրինէ եա օպի-
րինէ՛ գուսուրտա պուլունաճագ :
Կէօրիւնիւր քի , պու՛ Եփէնտի-

տէճէք՝ վէ օպիրինի սէվէճէք , եա-
խօտ պիրինէ թապի՛ օլաճագ՝ վէ
օպիրինի թաճգիր էտէճէք՝ Եւ-
լաճա հէմ՝ Մամնայա գուլուգ

միզին վագթընտա պիր զարպի մէ-
սէլ խաի : Էէր նասըլ իսէ , ինսան
թապիաթընըն պիրնօմսուտուր :
Եիւրէյին ա՛շըր՝ սալթ պիր շէ-
յին իւկէրինէ եափըշա պիլըր :
Էիչ քիմնէ՛ թապիաթտէն պիրի
պիրինէ թապանը թապանընա
զըտտ օլան իբի շէյէ եա իբի քի-
շիյէ ճան ու տիլտէն թապի՛ օլա-
մագ : (Ը) քիմնէ պօրճունու իճ-
րա էթմէք ճէհտիստէ իբէն , պի-
րինին մէնֆաթը օպիրինիքինէ
պու տէրէճէ զըտտ կէլէճէք քի ,
օնլարըն պիրինի՛ մութլագան
օպիրինին խաթըրը իչիւն թէքք
էթմէյէ իճապ էտէճէք : Սայ .
Գ . 10 : Եայ . Ի . 15, 19, 20 :
Եթ . Ե . 3 : Գ . Թ . 21 :
Պ . Ժ . 13 : Եայ . Զ . 16
— 22 : Գ . Ե . 10 : Ե Տէ . Զ .
9, 10, 17 : Եայ . Գ . 4 : Ե Տէ .
Բ . 15, 16 : — Մամնա : Պու
Սիւրիանի պիրլուղէթ օլուպ՛մալ
ու զանիմէթ ալլաճընըն իսմի ի-
տի : թամա՛քեար քիմնէ (Եփ .
Ե . Յտէ) իութիէրէսթ տէնի-
յօր : (Ը) քէնտիմին հէի վագ-
թընը՛ գուվէթիին՛ վէ ա՛ղլ ու
Ֆիլրինի Մամնա նամ՝ պաթըլ
ալլաճ իչիւն սարֆ էտէր : Սէ
պունու էտէն հէր պիր քիմնէ քէն-
տիին պիլթիւն պիլթիւնէ հագդ
Ելլաճըն խըզմէթինէ փուլ փէ-
րէսթլէրին էտէ պիլէճէյիտէն

էթմէյէ դատիր տէյիլ սինիզ :
 25 Պունտան էօթիւրիւ սիզէ
 տերիմ . Եւֆսինիզ իչիւն՝նէ՛ եէ-
 յէսինիզ վէնէ՛ իչէսինիզ , հէմ՝

տախի թէնինիզ իչիւն՝նէ՛ կիյէ-
 սինիզ գայղու չէքմէն . նէֆսթա-
 մ՝մտան՝ վէ թէն էսվապտան զէ-
 յատէ տէյիլ մի :

զիյատէ վագֆ էտէմէզ : — Ըւ-
 լահաէթ՝ Ս՝ամնայա Կուլտֆէթի-
 յէ Գապիբ Կէյիլնիլ : Եւֆէնտիմիզ՝
 սիզէ պունու էթմէյէ լազլմ տէ-
 յիլ՝ կէրէք տէյիլ՝ էյի տէյիլ՝ միւ-
 նասիպէթսիզ՝ ույղունսուզ՝ ա՛-
 գրսրլըլզ՝ նամքէօրուզ՝ եարա-
 մազլըլզ տըր տէմէյօր , իլլա էթ-
 մէյէ դատիր տէյիլսինիլ՝ տէյօր :
 Պու՛ միւնքիւնսիւզէրտէն պիր
 շէյ տիր : Էիչ օլտուղու՛ վէ օլա-
 ճաղը եօգ տուր : Օ՛սլար՝ ոլիրի
 պիրինտէն Փարգը իբի աղա տըր-
 լար , վէ օնլարըն էմըլէրի թապա-
 նը թապանընա պիրի պիրինտէն
 զըտտ տըրլար : Մէսէլա՛ Ըլլա՛՛՛՛՛՛՛
 պիզիմ հէր պիրիմիզէ տեր քի ,
 Եիւրէյինի պանա վէր . Մ՝ամն-
 նա տէր քի , Եօգ , օնու պանա
 վէր . Ըլլա՛՛՛՛՛՛՛ տէր քի , Խազինէ-
 լէրինիզի կէօթաէ երզըն . Մ՝ամն-
 նա տէր քի , Եօգ , եէրտէ եը-
 զըն : Ըլլա՛՛՛՛՛՛՛ տէր քի , Գ՝օնշունու
 քէնտին կիպի սէվէսին . Մ՝ամն-
 նա տէր քի , Վ՛րէնտինի տաճա
 զիյատէ սէվ : Ըլլա՛՛՛՛՛՛՛ տէր քի ,
 Վ՛րէնտի նէֆսինի ինքեար էյլէ ,
 վէ լազընը եիւքլէն . Մ՝ամնա
 տէր քի , Եօգ , քէյֆինէ պագ ,
 րաճաթ օլ , եէ , իչ , շէն օլ : Ս՛ է
 պիզ Մ՝ամնանըն տէտիյինի էթ-
 մէյէ հէր նէ զէման մէյլ էտէր-
 սէք , Ըլլա՛՛՛՛՛՛՛ քէնտի հիւքմ՝ ու
 նուֆուղունու եօլումուղուն էօ-

նիւնէ գջուպ՝ օնտա պիր ատրմ
 իլէրի կիթմէքտէն պիզի մէն՝ է-
 տեր : Խմտի էօյլէ օլտուղու սու-
 րէթտէ՛ իքի աղայա նա՛սըլ խըզ-
 մէթ էտէ պիլիւրիզ :
 25 . Սիլէ Կէրիմ : Սիզէ՛ պէն
 սիզին Պուրթարընըրլ թէսէլ-
 լի վէրիճինիզ՝ եարտըմճընըլ՝ է-
 պէտի տօսթ ունուղ՝ վէ սիլի Տըֆղ
 ու հիմայէթ էտէն քէնտիմ տէր-
 իմ , քի սիզէ՛ պանա թէքմիլ Լի-
 թիմատ էթմէք կէրէք տիր : Սի-
 զէ տէրիմ . լաքին տէտիյինէ՛ տիր :
 — Եւֆսինիզ իչիւն՝ նէ՛ եէյէսինիզ
 վէնէ՛ իչէսինիզ , հէմ՝ Գապի Եէնինիզ
 իչիւն՝նէ՛ կէյիլնիլ գայղու չէքմէն :
 Օ՛՛՛՛՛՛՛՛ եարըն իչիւն իլէմէն , էքիպ
 պիչմէն , պիր իշ Տազըրլաման տէ-
 մէյօր . լաքին՝ “գայղու չէքմէն”
 տէյօր : Ս՛ է պու՛ տէմէք տիր քի ,
 եիւրէյինիզ պու պապտէ տէրտ
 ու քէտէր էթմէսին , եօլտուղ շէյ-
 լէր տիւշիւնմէն՝ պու տիւնեա՛
 կէօյա պու է՛օմրիւն պաշ շէյի
 տիր կիպի՛ սիլին մուճապպէթի-
 նիլի վէ վագթընըզ ճէլպ էթմէ-
 սին : Մ՝արի . Զ . 31 . 34 : Ժ . 19 :
 ԺԳ . 22 : Մ՝արի . Դ . 18 , 19 :
 Պ՝ոհ . Ը . 14 Ժ . 40-42 : ԺԲ .
 22 . 23 , 26 . 29 : ԲԱ . 34 : Փիւ-
 լիպ . Դ . 6 : Բ Տէմ . Բ . 4 : Եքր .
 ԺԳ . 5 , 6 : Ա Պիտ . Ե . 7 : Սուլ .
 ԾԵ . 22 : Պիզ էյերի քէնտի
 իշիմիզէ կիւճիւմիզէ մուղայէտ՝

26 Կէօյիւն գուշարունա՛ պա-
զըն՝ թի էքմզընը վէ պիւմէզընը,
վէ սնպարարա ճէմ՝ էթմէզընը,

վէ իրատլարըմըզը մասարուֆլա-
րըմըզա ուշտուրմնգտա ա՛գըլը
օլմաղա պիղէ լալըմ՝ իսէ տէ, պու-
տիւնեայէ տայիր օլան գայըուլա-
րըն ճիւմէսինտէն սագընմալը-
յըլ : Լ՛շյէր պու տիւննայէ տա-
յիր շէյէրտէ օլան գայըումուղ
տայիմա պիղի ըաճաթսըլ էտէր՝
վէ երւէքտէ քէտէր կէթիրիսէ,
խաղինէլէրիմիղին եէր իւղէրին-
տէ օլտուղունա՛ կէօղիւմիւղ Փէ-
նա օլտուղունա՛ Մամնայա խըղ-
մէթ էթմէքտէ օլտուղու մուղա՛ վէ
Լլաճըն մուղատտէրինին իլմինէ
վէ էյլէյինէ իթիմատըմըզ օլմա-
արըզնա պիր սաճիճ նիշանէ տիր-
— Լէթս իտա՛մորան՝ վէ ինն էփաղ-
որան գլխարէ րէյն՝ մի : Գուրթա-
րըճըմըզն պիղի տիւնեալի գայ-
ղու կէթիրէն իմանսըլ միւլաճա-
զալարտան սագընտըրմագ իչիւն
պիղէ վէրտիյի տէօրթ սէպէպլէ-
րին իլթի պու տուր : Լլաճ պիղէ
է՛օմիւր վէրտի, թի պու՛ թաա՛մ
թէտարիքինտէն պինիճայէ պէօ-
յիւք տիւր : ( ) թէնի եարաթտը .
թի պու՛ օնուն իչիւն է՛ պապ թէ-
տարիքինտէն նիյաճէթսիզ պէօ-
յիւք տիւր : Իմտի պիղէ տաճա
պէօյիւք նիմէթի իճսան էտէն՝
տաճա քիւչիւցիւնիւ վէրմէյէ իս-
թէքսիզ օլա պիլի՛րմի : Լ՛շօ՛միւր
վէրմէք գատար ա՛ղիմ պիր իճսա-
նը վէրէն՝ օլ էօ՛միւր ճըֆզ է-
տիճի տաճա քիւչիւք իճսան օլան
թաա մը տաիւր վէ՛րմէյէճէքմի :

վէ կէօքտէքի Վէտէրինիղ օնլա-
րը պէսլէր . սիղ օնլարտան չօք
Ֆարգը տէյն՛ը մի սինիլ :

Պու գատարա՛ճայըպ վէ Տիքմէթ-
տէն ի՛պարէթ օլան թէնի եարա-
արպ տէ՛ պունճիլէյին քէնտի ի՛լ-
մինի վէ էյլէյինի վէ գուտրէթի-
նի իղճար էտէն՝ պու իճսան էյ-
լէտիյի նիմէթի տէվաճընը քէ-
սիպ թէնին լալըզը իլէ կիլինտիյի
վէ ճըֆզ օլունտուղու խուսու-
սունա տալի տիգգաթ է՛թմէյէ-
ճէքմի : Գ . Թ . Բ . 23 : Լ . 32 :

26. Կէօյիւն գուշարունա պա-
զըն : Լլաճըն մուղատտէրինտէ
իթիմատ էթմէք պապընսա պու
իքինճի պուրճան տըր : Լ՛շպու ա-
ղիմ տէրտի էօյրէնմէք իչիւն՝ Լ՛շ-
Ֆէնտիմիլ պիղի՛ նօմօտուն պէօ-
յիւք խօճալարընա՛ վէ ա՛ղիմ
միւտէրիսլէր օլան ըապպիլէրին
մէքթէպլէրինէ կէօնտէրմէյօր .
իլա «կէօյիւն գուշարունա՛» կէօն-
տէրիյօր : Լլաճ՝ Ֆիլ վազի՛ պի-
ղի օնլարտան ա՛ղիմ եարաթմըշ
տըր . լաքին կիւնաճ պիղի՛ օլ գա-
տար տաճա աճմագ էյլէմիշ տիր
թի , օնլարտան շէյ էօյրէնմէք ի-
չիւն՝ օնլարա վարմազա մաւճթաճ
իլ : Ա՛ է ճէր պիր էլպէք վէ գա-
լը վէ չօճուգ՝ խօճալըգ իւճրէթի
իչիւն Տիւ պիր շէյ վէրմէյէրէք՝
ճէր կիւն օնլարտան շէյ էօյրէն-
սին : — Լիօտրէի Փէրէրինիղ օն-
լարը պէսլէր : Ծանօր . Ե . 29, 30 :
Յ . Բ . ԼԸ . 41 : Ս . Գ . Գ . 11, 12 .
27, 28 : Ճիւե . 15, 16 : Ճիւե .
8 : Ղիւմէյէ ա՛լէմին փէրվէրտի-

27 Վէ սկզբն՝ քի՞մ գայրու

չէքմէք իլէ պօյունա պիր արչնն

կեար վէ պէսէլիճիսի ելէրինի աչար , վէ ճիւղէ մախլու գաթլար ընը քէնտի մուգատէրինն զաւեր նի՛մէթէրի իլէ տօյուրուր :

Պուշար ասլա պիր գայրու չէքմէսկէն՝ քէնտինաֆագալարնն թէտարիքի կէօրիւլիք : ( ) Նլար Տէր սապահ վէ Տէր ախլամ կիւզէլ սէսէլի իլէ էօթէրէք . կէլէճէք վէման իչիւն Տիչ պիր թէտարիք կէօրմէլլէք , եարընքի կիւն իչիւն ասլա պիր գայրու չէքմէզէք . վէ պէսլէ իքէն տէ՛ կիւնտէն կիւնէ մուճթաճօլտու գլարնը պուրուրլար , վէ քէնտիլէրին պիչարէեալլուրուրնտան պիլէ աճլըգտան էօլէնի փէք նատիր տիր : Վէգալէք գրըն ճանավարարը վէ տէնիլին պալլգլարը տախի էօյլէ տիր : Վամտի Վլլահնն եարաթարը Տէփ մախլուգաթլարնտան՝ եարնն իչիւն եարնըլ ատէմի՛ն եիւրէյիփի գայրու վէ տէրտ ու քէտեր իլէ տօլու օլուն : — Սէյ ծնարասն ԿԳ ֆուէլը Դէյի լիփիփիլ : ՅԻՔ ԼԵ . 11 : Սասի . Ժ . 29 — 31 . Գ ուկ . ԺԲ . 6 , 7 . 24 : Վլլահ օնլարնն եարատըճար լաքին սիլին փէտէրինիլ տիր : ( ) նուն ի՛նտինտէ՛ սիլ օնլարտան նիճայէթսիլ զիյատէ գըլմէթլիսինիլ : ( ) սիլլէ՛ օնլարա կէօթէրտիլինտէն տէրէճէսիլ զիյատէ մուճապպէթ կէօթէրմիլ տիր : Վամտի սէմավի փէտէրինիլէ ի՛թիմաս էտին : Պուշարը պէսէլէն՝ ելպէթթէ քէնտի էվատարընը աճլըգտան էօլտիւրմէլ :

27. Սէյրէն՝ ԿԳ գայրու չէքմէք իլէ պօյունա պիր արչնն զամ՝ էթիչէ գաթիք տիք : Վւչիւնճիւ պուրՏան պիլլիմ գայի՛ ֆլիլիլիլտէն վէ պիլչարէլիլիլիլտէն արնմըլ տրո :

Պիլ պու սոյա՝ պիլլիմ քէնտի գայրուլարմըլ՝ տիւչիւնիւպ գուրտուղումուլ թէրթիպլէրին վասիթասի իլէ եէթիլմէտիք . իլլա Վլլահնն մուգատէրի իլէ եէթիլտիք : Պիր արչնն պօյունտա պիր չօճուգ՝ պէօյիլիլպ իւչ արչնն պօյունտա պիր ատէմ օլուր :

Վաքին պու իքի արչնն՝ ալար ալար օնուն պօյունա նա՛սըլ զամմ օլունմուչ տուր : ( ) նուն պիր գուրտուղու թէրթիպ իլէ տէլիլ իլլա Վլլահնն մուգատէրի իլէ օլմուչ տուր : Պիլտէն Տանկըմըլ օլ խուսուստա չէքտիլի Տէփ գայրու վէ զայրէթլէրի իլէ քէնտի պօյունա պիր արչնն գաթապիլիլ : Վլլահ պիլլիմ պօյումուղուն մըլտարինի թա՛յին էթմիլ տիր . վէ օնու օնտան զիյատէ արթըմալա պիլլիմ Տէփ գուլվէթիմիլ վէ թէրթիպլէրիմիլ պօլ տուր : Վէգալիք Վլլահնն մուգատէրի էօմրիւմիւղին Տէր պիր խուսուսունու թա՛յին էտեր , վէ էքմէլիմիլ Տէմ էսվապըմըլ վէ իլիմիլին իլէրի կիթմէսի իչիւն օնուն եարտըմնա մուճթաճ իլ : Վամտի էէր պիր ատէմ՝ ուլգուսունու զայպ էտիպ կէճէ կիւնտիլ պօյունու նի՛ճէ ուգատապիլիլիլմ տէլիւ մուղայրա չէքմէսի աճմալլըգ վէ եարամալլըգ իսէ ,

զամմ էթմէյէ դատիր տիր :

28 Այսպապիչիւն տախի նիճէ դայդու չէքէր սինիզ . թարլանըն զանպագալարընս տիգդաթ էտին, նիճէ պէջիւրլէր . զաճմէթ չէքմէղլէր , հէմ էյիրմէղլէր :

պունուն կիպի՝ Ալլաճըն մուգատտեբրի՝ քէնտի տիւնեպվի հալինե նէ սուրէթ վէրէճէյի հագգընտա տախի քէնտինի մուգայգայէ սալմատր աճմագըդ վէ եարամաղըրգտըր : ( ) քէնտինին պուլունտուղու հալտէն՝ քէնտի պոյունտան օլտուղու կիպի՝ խօշնուտ օլմալըտըր . վէ ա՛ղիմ՝ զանիմէթ ու զէնկիլիյէ՝ ուղուն պոյա էթտիյինտէն զիյատէ (թամա) էթմէյի տէյիլ տիր : Մող՝ 1Ը . 6 : Ժող . 9 . 14 : Մող . Ե . 36 : Ղող . ԺԲ . 25 , 26 : Ա կողմ . ԺԲ . 18 :

28 . թարլանըն զանպագալարընս գիգիթի ետին : Տէօրտիւնճիւ իսպաթ՝ զանպագ չիչէյինտէն ալընմիշ տըր : Պագըն օ՝ քէնտիսի պիր զաճմէթ վէ մուգայգա չէքմէղտէն՝ նա՛սըլ կէճէ կիւնտիւզ պէջիւրիւպ՝ քէնտի կիւզէլլիյինի մէյտանա չըգարըր : ( ) Ֆիլիսյէնիւր , վէ տիւնիւնըն էն ա՛ղամէթըլու փատիշաճըն կիյինէմէտիյի ա՛ղամէթ իլէ աչուրը , վէ հալպըր զայէթ խօշ րայիհա իլէ տօլտուրուր , վէ ճիսի կէօղէ զայէթ շիւրին կէօրիւնիւր : Աքին պուճիւմէ իլէ ծնուն կիւզէլլիյի աղվագըթ տայանըր : ( ) թէղ սօլար , վէ սնտան սօնկրա քէսիլիպ աթէչէ աթըլմագտան զայրի էլէ

29 Աքին սիլէ տէրիմ քի՝ Սողմոն պիլէ պիւթիւն տարաթը իլէ ծնլարըն պիրի կիպի կիյինմէգիտի :

30 Ալէ էյեր պու կիւն մէվճիւտ օլուպ՝ եարըն ֆուրունա ա-

եարամազ : Ալլաճտիշարըր կիւզէլլիյէ օլ գատար ալ ի՛թիպար էտէր քի, էն ա՛ղիմ զիյնէթ ու կիւզէլլիյի թէղ սօլուպ հէլաք օլաճագ պիր շէյէ պիլէ վէրիւ : Իմտի օ՝ թէղ հէլաք օլաճագ օլան պիր զանպագ չիչէյինի պուգատար կիւզէլլիյի իլէ կիյինտիբրիսէ , քէնտի էվլատարընը ունուտա պիլը՛ր մի : ( ) նլար՝ ծնուն էիւրէյինէ պու գատար գըլմէթըլ՝ վէ էօլլումիւզ իւր իլէ մուզէյէն իբէն՝ քէնտիլէրինէ միւնասիպ օլան շէյտէն մաճրում գալաճաղլար՝ մը : ( ) նլար՝ թարլանըն զանպագընը պիլէ տօնատան Ալլաճա պօշունա՛մը ի՛թիմատէտէճէքլէր : Ղող . ԺԲ . 27 :

29 . Սողմոն պիլէ պիւթիւն տարաթիլ էլէ : 9 . թող . Ժ . 5 — 7 : Բ Սող . Թ . 1 — 7 . 20 — 22 : Երգ իգլիմէրինին փատիշաճարը՝ ա՛տէթա կիյտիքլէրի խիլա՛թլէր էլըղաման րէնկիւնտէ իտի . լաքին պաղը տէֆա՝ պէյաղ տախի կիյերլէր իտի : Աղ . Ը . 15 : Ղող . Ե . 9 : Իսրայէլին էն զէնկիւն վէ սալթանաթ ու ա՛ղամէթ սաճիպի օլան փատիշաճը Սողմոն պիլէ՛ տէրէլէրտէ պիլէն զանպագ գատար խալիս պէյաղ խիլա՛թ կիյնմէտի :

Թրլան թարլաննն օժոնու ԼլաՏ
պէօյլէ կիյինտիրիսէ , տէյիլ մի
քի սիզի սաՏա զիյատէ՝ էյ ազ
իմանլըլար :

30. Պարտնա : Պաղեստինտէ
Փուրունլար էքսէրի եէրտէ աչըլ-
մըշ տէլըքէրտէն ի պարէթ շէյլէր
տիր . վէ օնլարը գըզտըրմագ իչիւն
գուլլանտըլարը՝ օտու նտան մա՝
տա գուրու չալը՝ օթ չիչէքէր վէ
պունուն կիպի շէյլէր տիր : —
Թարլաննն օնա : Պունուն կիյիմի
օլ գատար կիզէլ իսէտ է , էօ՛մ-
րիւ փէք ալ արը : Սա՛մ . Գ .
5, 6 : ԳԲ . 7 : Լաա . Խ . 6—8 :
Պա՛ն . ԺԲ . 28 : Յա՛ն . Ա . 10,
11 : Ա Պե՛ա . Ա . 24 : — Լա՛յ
ալ ի՛ննլըլար : Պու է՛օմիւր-
տէ՝ Տէփ միւնասիպէթսիլ գայ-
ղու վէ թէլաշըմըզն փունկարը՝
իմանըմըզն զայի՛Փլէյի տիր :
Վրիստոս Լա՛Փէնտիմիզ . քէնտի
շայիրայէրինի իմանըլըլգ պա-
պընտա չօգ քէրրէ թէքտիր էյլէ-
տի : Սա՛րի . Ը . 26 : ԺԳ . 31 :
ԺԶ . 8 : Սա՛րի . Գ . 40 : Յո՛ւն
Ի . 27 : Պու կիւնաստան փէքսա-
գընմալըլըգ : Լէբ . Գ . 12 :

31 . Կէ՞ եէյէլէ՛ , վէ նէ՞ իչե-
լէ՛ , վէ նէ՞ նննէլէ՛ տէյերէ՛ գայ-
ղու չէ՛տէն : Սա՛րի . Գ . 4 : ԺԻ .
33 : Պա՛ն . ԺԲ . 29 : Պա՛ր . ԻԵ .
20—22 : Բ Սա՛յ . ԻԵ . 9 : Սա՛մ .
ՀԸ . 18—31 :

32. Էէ֛ պունտըլ Բայի՛Փէլէր ա-
բար : Լա՛գու Ֆիքրի տիւնեա իւզէ-
րինէ վէրմէք՝ փութիէրէսթլէրէ
մախտուս պիր Տալ տըր : Թապի-
Փէլէր՝ պու տիւնեայէ պիր խըրս

31 Խմտի՛ Կէ՞ եէյէլէ՛մ , վէ նէ՞
իչէլէ՛մ , վէ նէ՞ կիյինէլի՛մ տէյէ-
րէք՝ գայղու չէքմէն :

32 Օխրա Տէփ պունլարը թա-
կիէ եափըշըլար . չիւնքի օպի-
րինտէն խապէրլէրի եօգ տուր :
(Նլար պու շէյլէրի էտինմէք ի-
չիւն չօգ գայղու վէ թէլաշէտեր-
լէր , չիւնքի սաՏա էյի պիր Տիս-
սէ պէքրէմէղէր : Լաքին կէօք-
լէրտէ պիր Փէտերէ մալըք օլան
Վրիսթիանլարա՝ պու շէյլէր ի-
չիւն գայղու չէքմէք՝ վէ օնլար պիր
տաՏա էյի վաթման արար իքէն
տիւնեա թէլաշէրի իչինտէ օլմագ՝
պէօյիւք ա՛յըպ տըր : Օնլարա՛
Թայի՛Փէլէրին եիւրիւտիւյիւ եօլ-
տա եիւրիւմէք՝ վէ քէնտի սէմա-
վի Փէտէրլէրինէ՛ փութիէրէսթ-
լէրին քէնտի պաթըլ փութլա-
րընա էթտիքլէրի թիթիմատան
զիյատէ թիթիմատ էթմէմէք՝ ա՛-
յըպլար ա՛յըպը տըր : Պա՛ն . ԺԲ .
30 : Լա՛յե . Գ . 17 : Ա թի՛ա . Գ .
5 : — կէօտէ՛տի Փէտէրինն զպուն-
լարըն Էէ֛իպին Գե՛ննա՛ն օլպուղու-
նուղու պիլէր : (Նէյէ միւնՏթա՛ծ
օլտուղումուղու պիզտէն էյի պի-
լիւր : Լա՛յեր օ կէօքտէ վէ էվատ-
լարը եէրտէ իսէ տէ , օնլարըն էն
Փագիրի պիլէ նէյէ միւնՏթա՛ծ օլ-
տուղունու տիգգաթ էտէր : Օէ-
րուրէթա՛ն օլտուղուն գէման տիւ-
չիւնիւրսիւն քի , էյէր սէնին շու՛
եա պու տօսթուն սէնին գէրու-
րէթիինէ աշնա օլպըլտըր , օնու սէն-
տէն տէ՛Փ՝ էաէրիտի : Լաքին սէ-
նին ԼլաՏըն օնու պիլիւր , վէ օ
սէնին Փէտէրին տիր , վէ սէնի սէ-

յիֆէլէր արար զերա կէօքտէքի
Փէտէրինիզ պունլարըն հէփի-
սինէ միւհթտճ օլտուղունուղու
պիլիր :

33 Լաքին էվվէլա Լլահըն
փատիշահլըղընը վէ օնուն սատա-

վէր, վէ աճըր, վէ սանա եարտըմ
էթմէյէ հազըր արը : Լամի սէնի
րահաթարզ էտէն հէփի էֆքեարը
տէֆ էյլէ : Լալինի քէնտի Փէ-
տէրինէ իֆատէ էյլէ : ( ) հէր կիւն
կէլիպ՝ պիղէ՝ « Լյչօճուգլար՝ պիր
եէյէճէյինիզ վարմը » (Յօվէ .
ԻԱ . 5) տէյիւ սիւալ էտէր : Լչ-
յէր սէնին վար իսէ , եա եօղիսէ ,
օնա սէօյլէ . զերա օ՝ սէնին միւհ-
թտճ օլտուղունու՝ օլմատըղընը
պիլիր իսէ տէ , սէնին աղղընաան
իշիթմէսինի իսթէր : Մարթ . 9 .
8 : Ի . 7 — 11 : Գ . 11 — 11 —
13 : ԺԲ . 30 : Սար . 49 . 13 :

33. Լչվէլա : Գ թադ . Գ .
11 — 13 : ԺԷ . 13 : Բ Սար . Ա .
7 — 12 : Ա . 20 , 21 : Բար . Բ .
1 — 9 : Գ . 9 , 10 : Լչ . Ա . 2 —
11 : Գ . 11 . ԺԲ . 31 : Յօվէ . 9 .
27 : — Լլալընը փարշահլըղընը :
Մարթ . Գ . 2 : Գ . 17 : ԺԳ . 41
— 46 : Գար . Ի . 25 : ԻԸ . 31 :
Լարթ . ԺԳ . 17 : Կող . Ա . 13 ,
14 : Բ թա . Ա . 5 : Բ Պէ . Ա .
11 : — ( ) նուն սարսարնընը տէ-
լինի : Մարթ . Ե . 6 : Լար . ԻԵ .
24 : Լարթ . ԻԳ . 6 : Լարթ . Ա .
17 : Գ . 21 , 22 : Ժ . 3 : Ա Կող .
Ա . 30 : Բ Կող . Ե . 21 : Փէլի .
Գ . 9 : Բ Պէ . Ա . 1 : — Պուն-
լարըն հէփիսի սիղէ զամ՝ օլունամագ :

զամերնը՝ տիւէյին , վէ սունլարըն
հէփիսի սիղէ զամ՝ օլունամագ
արը :

34 Լամի՝ եարընքի կիւն իշիւն
գայղու շէքմէն . շիւն եարընքի
կիւն քէնտի շէյլէրի իշիւն գայ-

Մարթ . ԺԲ . 29 : Սար . ԼԳ . 9 ,
10 : ԼԷ . 3 . 18 , 19 . 25 : 2Գ .
11 , 12 : Սար . Ժ . 29 , 30 :
Գող . ԺԸ . 29 , 30 : Լարթ . Ը .
31 , 32 : Ա Կող . Գ . 22 : Ա
Տի . Գ . 8 :

Գուրթարընը իշպու խա-
նէտէտիւնեա գայղուտունա գար-
ըն պիր իքի դամը պուհան գուլ-
լանըյօր , քի պու սուր . Սիզին
տիւշիւնէճէք տահա պէօյիւք շէյ-
լէրինիզ՝ եանի էպէտի սամտէ-
թինիզ վար : Լպթիտա սատը
օլմաղա՝ Քրիստոսուն փատիշահ-
լըղընըն պիր աղար օլմաղա վէ օ-
նուն քէրէմ ու իհանընա նայլ
օլմաղա պարն : Պունլար՝ իլք ա-
րանամագ շէյլէր տիր . սօնղոպա
պրաղըլամագ շէյլէր տէյիլ տիր :
( ) նլար իլք մուհապէթ էտէ-
ճէյիմիզ՝ իլք էլէ կէթիրմէյէ շա-
լըշամաղըմը՝ հէր սապահ եիւրէ-
յիմիզ վէ միւրատըղը վէ նի-
յէթիմիզ հէր պիր հարտէ եա-
փըշտըրամաղըմը իլք շէյլէր
տիր : Ա է պու՝ աճըգտան էօլ-
մէնին եօլու տէյիլ տիր . իլլա Փէ-
տէրիմիլն տիգգամթ ու ինայէթի
մախուսէսինի գազանմանըն եօ-
լու սուր : Ա է իշպու ուսուլ ու
նիկամըն աքսիսինէ ա՛մէլ ու հա-
րաքէթ էտիպ՝ պու շէյլէրի սօնկ-

ըու չէք ճէք տիր . կիւնիւն տեր-
տի . քէնտինն եւ թէր :

ըայա պրաղանչար եքսերի պու
տինն ատե՛ վէ տայիմա ատրեթ-
տէ . քէնտիւէրինի խարապ ու պեր-
պատ էտերլէր :

ՅԿ . Եւրընէն կէնն էլէնն Գայ-
ըու Վէնէն : Բապպըն տուա՛սըն-
տա (խանէ 11 պագ) պիղէ նասի-
հատ վէրիտի . քի , սալթ «պու
կիւնքի էքմէյի» տիլէյէլիմ : ԵՏ-
թիմալ . քի , եարընը հիչ կէօր-
մէյէճէյիզ . վէ էյէր կէօրիւրսէր
տէ «Վիտէրիմիլ» եարըն տալի
պու կիւն օլուուղու գատար զանի
օլաճագ : Պիղ . քէնտի չօճուղլա-
ըըմըլա պիր հաթթալըզ կէչնէ-
ճէք զախրէյի պիրտէն վէրմէզ
իլ , լաքին օնլար պիղէ ի՛թիմատ
էթմէյէ պօրճլու տուր . շիւն քի
կիւնտէն կիւնէ օնլարա իզթիզա
էտէնի վէրէրէք պէօյիւտիւրիւզ :
Ելլաճ տախի . քէնտի ճէմատ՛թը-
նա չէօլտէ պէօյէ թա՛լիմ էյէ-
տի : Ելլէյ . ԺԶ . 16-26 : — Եւ-
րընէն կէնն + էնտի շէյէրէն էլէնն Գայ-
ըու Վէնէն + տի : Բ ( ) ըն . 19 .
25 : Գ թապ . ԺԷ . 4 — 6 . 14 —
16 : Դ թապ . Է . 1 , 2 : Ողբ Գ .
22 , 23 : Ղ . 1 . ԺԱ . 3 : Եքր .
ԺԳ . 5 , 6 : — Ելլէնէն տէրտի + էն-
տիէն էէրէր : շէր պիր կիւն . քէն-
տիտինն կէլմէսի իլէ՛ տէրտէրի-
նի տէ պէրապէր կէթիլիլի , վէ
օնլար հէրպիր կիւն իչիւն քիՓա-
յէթ էտէր . վէ պիղէ . քէնտի իւ-
զէրիմիլէ իքի գաթընը եիւքէն-
մէյէ հաճէթ իօզ տուր : Ելլէր
Ելլաճ պիղէ պիր եարըն վէրիլ-

1 . շիւրմ՛ էթմէն , քի սիղէ

տէ , պիղէ՛ պիր եարընլըզ գուվ-
վէթ տախի վէ՛րմէյէճէք մի , քի
եարընլըզ իշի իշէյէլիմ՛ վէ եա-
րընլըզ եիւքլէրէ թէհամիւլ է-
տէլիմ : Եմտի պիղ՛ նիչիւն ճիւմ-
լէսինի պուկիւն եիւքլէնմէյիլէ
քէնտիմիլի օնլարըն ալթընտա է-
զէլիմ : Պու՛ պիր իզթիզարը
եիւք տիր . էմր օլունմամըչ եիւք
տիր . եասագ օլունմուչ՛ վէ կիւ-
նահ օլան պիր եիւք տիր : Եա՛
միւ պարէք Յիսուս՛ տէնին հէփ
էմիլէրին նէ՛ գըլմէթլի տիր , վէ
սէնին հէփ նասիհատըրըն նէ՛
գատար ալէա տր :

1 . շէնտ՛ էթմէն : Եա՛նի . քէն-
տի . քէնտիսիլէ՛ Ֆարիղէի զեմմէ-
թիսիլ տէյիլ իքէն ասէր . քիմ-
սէյէրին շէրաա՛թճիլէրի օլման :
Շաքիմ եա զապիթլէրէ շէրա-
ա՛թ կէօրիւզ պիր տա՛վա իւղէ-
րինէ հիւքմ էթմէք՛ շէրի՛ վէ իզ-
թիզալը տր : Ե է տախի ատէր
քիմնէլէրին՛ ա՛մէլ ու հարաքէ-
թիսնէ պագարագ՛ հալու մէշրէպ-
լէրի հագգընտա պիր ըէյէ գա-
րար գըլմասը մէշրո՛ւ տուր : Ե է
հագիգաթ պուսու էթմէմէսի
միւքիւնսիւլ տիր . զիրա հէր
պիր աղաճ . քէնտի մէյվէսինտէն
թանըլըր : շէր պիր . Բիլիստէնին
տախի . քէնտի իհճագըղընտան ի-
մանսըլարը՛ էտէպսիլ ու ըէզիլ-
լէրի՛ վէ . քէնտի տինլէրինէ զիւլ
ու ալըպ կէթիլիլէրին ճիւմէլ-
սինի ըէտտ էթմէյէ վէ թէրպիլէ
դապուլ էտէնլէրի թէրպիլէ էթ-

Տիրքմ օրունմայա :

2 Օտրա Տիրքմ էթտիյինիդ
Տիրքմ իլէ սիզէ Տիրքմ օրունա-

մէյէ հագգը վար . վէ պէշլէլէրի
սահիհ Վարիսթիան տէյիւ գա-
պուլ էթմէյէ պորճու տէյիլ
տիր : 1 արին Վարթարըմըմըն
իշպու նասիհաթը կերէք մէմէ-
քէթ վէ կերէք Վիլիսէ հաքիմ
ու զապիթլէրի հագգընտա սէջ-
լէնմէմիշ տիր . իլլա ա'լէսսէվի
հէր պիր աստէմէ քէնտի զաթը
խոսուսունտա անկլաշըմագ մէ-
րամը իլէ սէջլէնմիշ , վէ ասէր-
լէրին սէօղլէրինտէ վէ ամէլուհա-
րաքէթլէրինտէ զարազընա գա-
պահաթ պուլմագ՝ վէ օնլարըն թ-
թիպարընը իթթիրպէր իլէ գըր-
մագ սէվտասընտան պիզն սապըն-
տըրըր : Վարիսթիլէրէ պութէօհ-
մէթ՝ պիր ա'տէթի գատիմի օլմուշ
իտի : ( ) Նլար ա'գիմ մաղըուր-
լուգ իլէ քէնտիլէրինի տայիմա
փաքա չըգարըլարըտը , վէ ա-
խէրլէրտէ գապահաթլար պուլ-
մագա՝ վէ օնլարը պէջիլէթմէյէ
հաղըր իտիլէր : 1 արին պիզ օն-
լար կիպի օլմալը տէյիլիզ . օնլար
կիպի՝ սէօղլէմիւզիւ ետխօտ րէ-
յիմիզն ասխէրլէրէ նօմօս էթմէք
սէվտասընտա օլմալը տէյիլիզ . վէ
զարագ իլէ տիւշիւնմէյէրէք՝ վէ
հագգընը վապիթէ էտինմէյէրէք՝
հէփ պիզիմ Փըրգամըլտան օլ-
մայանլարըն ետխօտ պիզիմ գա-
նուսումուզա թէքմիլէն ույ-
մայանլարըն իւզէրինէ գապա-
հաթլըտէյիւ շիտտէթ իլէ հէօքմ
էթմէլի տէյիլիզ : 1700 . 42 . 5 :

ճագ , վէ էօլապիլիւնիւզ էօլէք
իլէ սիզէ էօլիւլէճէք տիր :

3 Վէ նիշիւն գարնտաշընըն

Ելէի . ԺԶ . 52-56 : Գ . 1 . 2 .
37 : Լ . 1 . Բ . 1-3 : ԺԴ . 3 ,
4 . 10-13 : Ա . 1 . Գ . 3-5 :
Յալ . Գ . 1 : Դ . 11 , 12 :

2 . Օտրա հիւտէ էթիլիլիւզ
հիւտէ իլէ սիզէ հիւտէ օլունաճագ :
Պու՝ Ետհուտիլէրին պէյնիտէ
պիրզարպի մէսէլ իտի . վէ Վարիս-
տոս Եթէնտիմիզ օնու . քէնտի-
նին ինանտըզ վէ անկլաթմաղա
խաթէտիյի շէյի պէյան էթտիյի
իշիւն պուրատա զէքը էտէյօր :
Վէ պու պիզէ՝ քէնտիմիզ ա-
տէմէրտէն նէ թարղ իլէ Տիրքմ
օրունմաղա՝ վէ Լլաշըն պիզիմ
իլէ մուա'մէլէլէրինտէ նէ գանուն
իւզըէ ա'մէլ վէ հարաքէթ էտէ-
ճէյինի մէմիւլ էթմէյէ կերէք
օլտուղուսու կէօսթէրիր : Գ . 1 .
Ա . 6 , 7 : Խ . ԺԸ . 25 , 26 : Ե-
րէ . ԾԱ . 24 : Գ . 1 . 2 . 38 :
Յալ . Բ . 13 : Յայ . ԺԳ . 10 :
ԺԸ . 6 :

3 . Չէօթի - : Եունանիճէտէ
իշպու լուղէթ՝ զայէթ ուֆագ վէ
հաֆիֆ պիր շէյ՝ պիր զէրրէ՝ պիր
թօլ տանտի պէյան էտէր : —
Մէրլէյի : Պու տախի պիր պէօ-
յիւք տիրէք մանասընտըր : Պու՝
Ետհուտիլէրին արասընտա ալէս-
սէվի գուլանըրը պիր զարպի մէ-
սէլ իտի . վէ սէօղլէրտէ ազ պիր
ֆարգ իլէ հալէա թալմուա քիւ
թապլարընտա պուլունուր : Էէ-
ման պու Փիքիրտէ պիր զարպի
մէսէլ էպրի Եունանիլէրին արա-

կէօղիւնտէ օլան չէօիիւ կէօրիւր սիւն, վէ սէնին կէօղիւնտէ օլան մէրթէյի տույմալըն :

Է Նախօտ նի՞ճէ գարնտաշընա տէյէ պիլիւր սին. Վօյվէր, կէօ-

սընտա տախի վարըտը. վէ իճթիւ մալ տըր քի պու Ֆիքրի՝ պիրսուրէթատէ եա պիր զայրի տուրէթատէ Տէփ լիսանլարտա պուլունուր : Ա Է մա՛նասը պու տուր քի , պիպ՝ քէնտիմիղատ պիր պէօյիւք գապաճաթը կէօրմէք վէ անկլամպտան՝ ակերլէրտէ պիր փէք քիւչիւյիւնիւ կէօրմէք վէ Տիւքմ՝ էթմէյէ տաճա զիյատէ աչոզ կէօլ վէ ա՛գըլըրըլ : Լչս. քի զէմանըն Ֆէյէսօֆարը պու Ֆիքրի իչպու թարզ իլէ պէյան էտէրէք՝ Էք պիր ատէմին ու մուզունտա պիր Տէյպէսի վար, քի էօնիւնտէքի թօրպասընա էլին գապաճաթլարընը՝ վէ արգասընտաքի թօրպասընա քէնտինին գապաճաթլարընը աթար՝ տէրլէրտի : Խմտի պու վէճճիլէ քէնտի գապաճաթլարը արգասընտա գալըպ օնլարը Տիչ կէօրէմէմէյիլէ, ազ վագթըն իչնտէ պիւթիւն պիւթիւնէ քէնտի խաթըրնտան չըգարլար. լքքին էլին. քիլէր տայիմա օնուն կէօղէրի էօնիւնտէ օրմաղըլ՝ օնլարխաթըրնտա գարըլար : Խմտի Տէր պիր ա՛գըլ սաճիպի օլան քիմնէյէ կէրէք տիր քի՝ քէնտի ումուզունտա օլան Տէյպէյի չէփիւրսին, վէ քէնտի թագսիրաթլարընը կէօղէրինին էօնիւնէ կէթիւրսին, շէօլէ

ղիւնտէն չէօիիւ չըգարայըմ, վէ իչթէ՛ մէրթէք սէնին կէօղիւնտէ տիր :

Տ Նա՛ միւրայը՝ էվվէլա քէնտի կէօղիւնտէն մէրթէյի չըգար, վէ

քի օնլարը կէօրմէյիլէ մաղըուրլուղու գրըրըլն. վէ գարնտաշընընքիլէրի իւզէրինէ մուճապպէթ էօրթիւսիւնիւ աթարազ կէօղէրինին էօնիւնտէն տէՓ՝ էյլէսին : Փէք աճալըպ տըր քի, պալը քիմսէլէր քէնտիլէրինի Տագըլ չըգարմագտա զայէթ մաղըուր վէ Ֆօտուլ օլուպ՝ ախէրլէրի Տիւքմ՝ էթտիլէրի զէման՝ զայէթ շէտիտ վէ մէրճամէթսիզ պիր ըուճ իլէ տօլուտուրլար : Պ ունճիլէյին Փարիսեցիլէր՝ քէնտիլէրի ատէմէրէ՛ք քէնտիլէրին իխթիար աթալարընա նաֆագա վէրմէյերէք օնլարըն գաթիլէրի օլմաղա միւսատէ էտէր իքէն , Լչֆէնտիմիղին շաթիրալէրինէ եայգանամալը էլլէր իլէ էքմէք եէյօլլար տէյիւ գապաճաթ պուլուրլարըտը : Պագ՝ Սաբի. Է. 1—13 : Էէմ տախի պագ՝ Բ թաբ. ԺԲ. 5—7 : Բ Սապ. ԻԸ. 9, 10 : Սադ. Ծ. 16—21 : Վ ապ. Զ. 41, 42 : ԺԸ. 11 : Տիմ. Ը. 7—9 : Վաղ. Զ. 1 : 5. Նա՛ միւրայը : Էք քէնտի թագսիրաթլարընը մաղըուր սալըպ՝ ակերլէրինքի իչնն սերթճարաքէթ էտէն քիմնէ՛ միւրայը տըր : Լչյեր օ՛ սաճիճան կիւնաստան իքրաճ էտէրսէ, կիւնաճը Տէփիսինտէն էվվէլ քէնտի նէֆսինտէ իքրաճ էթմէլի տիր : —

օ ղէման գարնտաշնըն կէօղեն-տէն չէօփիւ չըդարմաղա կէօրէ-ձէք սին :

6 Ա՛ղեղ շէյի.քէօփէքէրէ վէր-մէն, վէ ինձիլէրինիղև տօնկուղ-

1 Վէլէլ +էնրի կէօրէնրէն յերկէյէ չըգար: Ինտան գրսմընրիսլա Տէթ-մէնին սաՏիՏ թարիգի պու տուր քի, Տէր քէսէվվէլա քէնտի Տա-լինէ պագսըն, վէ իլք էվվէլ քէն-տի նէֆսինի իսլաՏ էթսին : Ա՛-տէմ էվվէլա քէնտինէֆսինի իս-լաՏ էթմէլի քի, օնտան սօնկրա գարընտաշնըր տախի իսլաՏ էթ-մէյէ իւմիտ էյլէսին : Պաւիթ՝ քէնտի տուա՛սընտա պէօյլէ նի-յազ էտէր : Սա՛մ. ԾԱ. 9—13 : Խրքմէթի «Թագըր վէ թէքտիր էթմէք» օլան պիր իխթիար՝ «էյի շէՏատէթէ» մալըր օլմալը : Ա Տէ՛. Գ. 2. 7 : Հէյքէլին Ֆիթիլ մադասլարը՝ իտիս ալթուճտան իտի : Ելէյ Լէ. 23 : Բ Սա՛յ. Գ. 22 :

6. Հէր պիր ատէմ թա՛ղիրէ-տիճի օլմաղա միւնասիպ օլմատըղը կիպի՛ Տէր պիր ատէմ տախի քէ-զալըթ՝ թա՛ղիր գապուլ էթմէյէ միւնասիպ տէյիլ տիր : — Ա՛ղեղ շէյ : Տինէ տպիր օլան Տէր պիր շէյ՝ մէսէլա, նասի Տաթ՝ գանուճ՝ թա՛ղիմաթ՝ սըրըլար : — Վէօ-ֆէտէրէ : Վէօփէքէր օնլարատէ-նիլէ պիրըր քի, ա՛ղեղ թա՛ղիմա-թէ գարըլ տուրուրլար, օնա քիւֆրէտէրլէր, վէ օնա Փէնա սէօյլէրլէր. վէ իըրթըլ ճանա-վարըր կիպի ԱլլաՏըն ճէմաա՛-թընըր երթթարլար : Պուճիլէյին

լարըն էօնիւնէ աթման. օլմայա քի օնլարըր պագլարըր իլէ չիյնէ-յէլէր, վէ տէօնիւպ՝ սիղի եըր-թալար :

7 Տիլէյին՝ վէ սիղէ վէրիլէճէք,

Հերովգէս՝ ԲեթլէՏէմին մա՛-սումլարընը Տէլար էյլէտի. վէ պիր ախէր Հերովգէս՝ ՏոզՏան-նէս Ա՛ աֆթիղ էտիճիլի գաթը էյլէտի : Պու միսիլիւ քիմնէլէր իլէ նէ կէօնա ա՛մէլ ու Տարաքէթ օլուճմաղա կէրէք օլտուղու Տագ-գընա՛ պագ Սա՛մ. Թ. 14, 15. 17 : Պա՛ր. Թ. 45—47 : Թ. 6, 7 : Թ. 8, 9 : Փիլէյ. Գ. 2 : Բ Տէ՛. Գ. 15 : Բ Սա՛յ. Ի. 15, 16 : — Ինձիլէր : Պու՛ Ինձիլին էն գըյմէթլի կէրչէքլէքլի վէ իՏ-սան ու ի՛նայէթլէրի մա՛նասընա օլա պիրըր : — Տօկու՛լարըն : Պու՛ օլ քիմնէլէր տէմէք օլա պիրըր քի, քէնտիլէրինի Տէր տիւրիւ նա-փաքըղա՛ մուրտարըղա վէ ճիս-մանիլէյէ վէրիլէր, քի օնլար տօնկուղար կիպի՛ կիւնաՏըն չա-մուրու իչինտէ եուվարլանըրլար : Պագ, Բ Պե՛. Բ. 22 : Տայ. Ի. 15 : Ա՛ալ. Ի. 2. 11 : Ա՛ աֆ-թիղ վէ Վապպըն ախա՛մ թաա՛-մընըն սըրըլարը՝ վէ Ինձիլին ա-խէրիՏան ու ի՛նայէթլէրի պու միսիլիւ քիմնէլէր իչիւն տէյիլ-լէր տիր. վէ Վրիստոսուճ Վի-լիսէսի օնլարըր քէնտի իչինէ գա-պուլ էթմէլի տէյիլ տիր. վէ օն-լարա էքմէքտէն վէ շէրապտան իլՏագ օլմաղա իլլին վէրմէլի տէ-յիլ տիր :

7. Տիլէյն... պա՛յըն... գա՛-

արայրն՝ վէ պուլաճագորնըղ, չալըն՝ վէ սիղէ աչըլաճագ :

8. Օխրա հէր տիլէյէն ալըր,

լէն : Պուրատա՝ պիրի պիրինտէն ֆարգըլը իւշ թարզտա պիր թէնպիհ թագրիր օլունմուշ տուր : Տիլէյին, արայրն, չալըն : Պուլթա՝ պիրլէր՝ խիւլուսի տէրուն՝ մուգայէտըլը՝ վէ տեղամ պէյան էտէրլէր : Պիղ պիր տիլէնճինին սատագա տիլէնտիյի կիպի տիլէմէլիլը : Պիր չօգ գըլմէթլի շէյի զայպ օլան քիմնէնին՝ օնու աւրատըղ կիպի արամալըյըլ : Տիւշարտա գալմըլ վէ մուլթագա եա իչէրի կիրմէլի, եախօտ հէլաք օլմալը օլտուլունու պիլիպ աէ չալան քիմնէնին չալտըղ կիպի չալմալըյըլ : — Աիղէ ֆէրէլէճէ+ . . .

պուլաճագորնըղ . . . սիղէ աչըլաճագ : Սա՝ տ թէնպիհէ մուլաֆիր օլունպ՝ օ տախի պիրի պիրինտէն ֆարգըլը իւշ թարզտա թագրիր օլունմուշ տուր, շէօլէ քիլ քէնտի մաթլուպարըմըլը Սլաճա իֆատէ էթմէյէ պիղէ վէրիլէն նիճայէթսիղ լուխտաթ պիլա շիւպհէ աշիբարէ պէյան օլուն : Պունտան տաճա զիյատէ ճէսարէթ վէ երուրէր վէրիճի իսպաթլար իսթէրմիտին իչպուլ սանէլէրէ պագ : Գ թաճ . Գ . 5 : Սալ . Ժ . 17 : Ծ . 15 : 2Ա . 10 : 2Զ . 5 : Ճիտ . 18, 19 : Սալ . Ը . 17 : Եսայ . ԾԵ . 6, 7 : Երեմ . ԻԹ . 12, 13 : ԼԳ . 3 : Բաճ . Ե . 4 : Գալ . ԺԸ . 4 : Յիւլ . Գ . 10 : ԺԳ . 13, 14 : ԺԵ . 16 : ԺԶ . 23, 24 : Եբր . ԺԱ . 6 : Յիւլ . Ա . 5, 6 : Ա Յիւլ .

վէ արայան պուլըր, վէ չալանա աչըլաճագ :

9. Եախօտ սիղաէն հա՞նկը ա-

Գ . 22 : Ե . 14, 15 :

8. Էր պիլէյէն ալըր, վէ արայան պուլըր, վէ չալանա աչըլաճագ : Պուրատա պուլըլուլ քի, էյէրչի թէնպիհ իւշ տուրէթատ խտի իսէ տէ, տուա՞նէ իչխտիլէճէյիպիլ միւլթիւնի մէրթէպէ շիւպհէտիլ դալմագ իչիւն՝ վա՞տ պուլ քիլ սանէտէ ալթըրգաթտըլը : Էճա՝ պունու տախի պուլըրուլ քիլ վէրիլէճէր իճսան՝ հալի հալըրտա թագրիր օլունմուշ տուր . քի պուլ կէլէճէր զէման իչիւն թագրիր օլմուշ օլմագտան չօգ գուլվէթլի տիր : Ելաճագ՝ վէ պուլաճագ տէնմէյօր . իլա՝ “ալըր” վէ “պուլըր” տէնիյօր : Իշ պուլվա՞տըլը պուլ գատար շիւպհէտիլ վէ սաճիհ տիրլէր քիլ ֆիլվագի՝ հալըր գալանըլմըլը սայըլա պիլիլըլէր . վէ տիրի իմանը օլան քիմնէ՝ անիտէ վա՞տ օլմուշ ի՞նչպէլթլէրի գապուլ էտիպ՝ օնուլըլը քէնտի մալի սայա պիլիլը : Էէր : Սալթ սիղ պէնիմ շայիրալէրիմ տէյիլ իլա “հէր տիլէյէն”, հէր քիմ՝ օլուրսա օլուն, Եէհտի օլուն՝ թայիֆէլէրտէն օլուն, կէնճ օլուն՝ իլիթիար օլուն, գուլ օլուն՝ աղա օլուն, բիճալ քիպար օլուն՝ էսնու պիր քիմնէ օլուն, զէնկին օլուն՝ ֆագիր օլուն . զիրա Սլաճիալ թրոա պագմալ : Սալ . ԺԵ . 21 - 28 Գալ . ԻԳ . 42, 43 : Գալ . Թ . 11 : Բ Սալ . ԼԳ . 12, 13 :

աւմ վար քի՛ օղլու օնտան էքմէք տիլէրսէ, օնա թա՞ջ մը վերէճէք :

10 Մ է էյեր պարգ տիլէրսէ ,

9, 10. Վրիստոս Լ՝Ֆէնտիմիդ պիղի՛ պապալարըն՝ էվատալարընա էթտիքլէրինի կէօսթէրէրէք տախի՛ տուա՛ էթմէյէ զայրէթլէնտիրի : Լ՝վատընա էքմէք եերինէ թա՞ջ եա պէսլէյիճի պիր շէյ եերինէ պիր զէհիրլի շէյ վերէն՝ պիր պապայա՛ պապա առլ՝ վէ ինսան աոր պիղէ՛ եագըլմազ : Խմտի պիղիմ՝ էյլէքքեանի սէմալի Փէտերիմիդ պունճիլէյին պիղի պօջ կէօնտերի՛ր մի : Պ . Գ . Թ . 11, 12 :

Լաքին էյեր պիր չօճուգ՝ ճահիլլէյիտէն վէ պիլմէտիյի սէպէպտէն պապասընտան պիր երլան՝ պիր զէհիրլի շէյ՛ եա է՛օմրիւնիւ եախօտ պիր ա՛ղասընը թէհլէքէյէ գօյաճագ ուսթուրա կիպի պիր շէյ տիլէյերէք աղլար տուրուրսա, պիր էյլէքքեանի վէ ա՛գըլը պապա օլ խուսուստա քէնտի ա՛գըլընը գուլանըր , վէ չօճուղա պիր շէյ վերէճէք օլսա՛ օնուն իսթէտիյինտէն տահա էյի պիր շէյ վերիւր : Պունճիլէյին պիղ տախի տիւնեալի նի՛ մէթլէր տիլէտիյիմիզ զէման՝ էյիսինի պիլէմէտիյիմիզ իչիւն պիղէ զարար վերէճէք պիր շէյ տիլէյէ պիլիլիլիզ : Պունուն իչիւն տայիմապունմիսիլիւ տուալարտա պիղէ կերէք տիր քի՛ «Պէնիմ իրատէթիմ տէյիլ՝ իլլա սէնին իրատէթիին օլսուն» սէօղլերինի դաթալմ : Պիլէ խայրօլը նէ օլ-

օնա երլա՛ն մը վերէճէք :

11 Խմտի էյեր սիզ՛ եարամազ իքէն՝ էվատալարընըզա էյի պախ-

տուղունու պիղ պիլմէզիզ . լաքին «պիղիմ Փէտերիմիզ» պիլիլ . վէ պունուն իչիւն ճան ու տիլտէն օնա համո ու սէնալէր գըլմալըյըլ քի՛, պիղէ տայիմա հէման օլ տիլէտիյիմիզ շէյլէրի վերէճէք եերինէ՛ օնլարը պիղէ եա վերմէզ՛ եա օնլարա պէտէլ պիղէ օնլարտան տահա էյի շէյլէր վերիւր : Բ . Պ . Գ . Թ . 7—9 :

Լաքին «կէօքտէքի Փէտերիմիզ» պու է՛օմիւրտէ իգթիզալը օլան հէպ շէյլէրի պիղէ վերմէյէ՛ կիւնահլարըմիզլ էթմէյէ՛ ճանլարըմիզլ խէլաս էթմէյէ՛ միհնէթ ու մէշագգաթ վագթընտա պիղէ տօսթ վէ եարտրմ՛ճը օլմաղա՛ էօլլեմտէ պիղէ թէսէլի վերմէյէ՛ Վրիլիսէսինի միւպարէքլէմէյէ՛ վէ Խնճիլի պիլմիւն ա՛լէմտէ եայմաղա հազըր տըր : Խմտի պիղ՛ պունլարտան տահա ա՛լէա վէ տահա ա՛ղիմ՝ վէ տահա էյի նէ՛ շէյլէր տիլէյէ պիլիլիլ : Մ է Մլլահտան պունլարը վէ պունլար կիպի շէյլէրի տիլէյէ պիլտիյիմիզ թագտիրտէ , պիր մախլուգուն քէնտի Եարատըրըլ թարաֆընտան մալէք օլմաղա արլուլէտիյի բուլսսաթըն միւմքինի մէրթէպէ էն պէօլլիւյիւնէ մալիք իլ :

11. Եարամազ իէն : Պիլիլմիսիմիզին ալլէագ ու մէշրէպի պու տուր : Օննդ . 2 . 5 : Ը . 21 : Յ . Թ . 16 : Երե . Թ .

շիշէր վերմէյի պիլիբսէնիզ , կէօքլէրտէ օլան ժէտէրիսիզ նէ՞

9: Հւո՞ւմ. Գ. 9—19: Երեմ. Բ. 1—3: Տե՞ր. Գ. 3: —Կեօքլէրտէ օլան ժէտէրիսիզ նէ՞ Գառար շէյաթէ: Պազ Բ. Թափ. Ե. 49: Սաղ. 2Գ. 44: 2Ե. 12: 2Զ. 5. 15: ԶԳ. 11—13: Երեմ. Երեմ. 14—16: ԾԵ. 8, 9: ԿԶ. 13: Ու. ԺԱ. 8, 9: Սէ. Ե. 18: Երեմ. Գ. 16: Հւո՞ւմ. Ե. 8—10: Ը. 32 Երեմ. Բ. 4, 5: Տե՞ր. Գ. 4—7: Երեմ. Գ. 1: Գ. 10:

Հա՞նկը չօճուգ քէնտի միւրիւ վէթիլն պտպասընըն՝ եա ա նասընըն՝ օնուն Տարգընտա էն էյի շէյի վէրէճէյիսէն շիւպչէ էտէ պիլիբ: Երաքիլ Երաքիլ տիւն եատա պուլունան էն միւրիւ վէթիլն անտան վէ պապատան՝ վէրմէյէ տաճա զիյատէ իսթէքլի տիր: Յիլ վագի՛ Երեմիսիզին պու խուսուստա էօրնէք իչիւն կէթիլտիլի ըուպարտէ՝ պէնկզ յիշտէն տաճա զիյատէ զըտուլգ վար: Երեմ տիւնեա վիլն թալար՝ եարամազար իքէն վէրիլէր իստէ, էյի օլան կէօքտէքի ժէտէրիսիզ նէ՞ գատար տաճա զիյատէ վէրէճէք: Երեմ մէնֆաա՛թի նէֆսիլէրիսի աբայան տիւն եա վիլն թալարըմըլ պիլգէ քէրէմիլէր էտէրիլրտէ, էյիլքքեանի օլան կէօքտէքի ժէտէրիսիզ նէ՞ գատար տաճա զիյատէ էտէճէք: Երեմ թարաֆիլիլ՝ քէօր վէ չօգ քէրրէ խըսըլ օլան տիւնեա վիլն թալարըմըլ պիլգէ խայր էտէրէրսէ, պու միսիլիլն թագօրթաթ

գատար զիյատէ՝ օնտան տիլէյէն լէրէ նի՛ մէթլէր վէրէճէք:

Լէրտէն քիւլիլէյէն արի վէ փաք օլան կէօքտէքի ժէտէրիսիզ նէ՞ գատար տաճա զիյատէ էտէճէք: Երեմ քէնտի մալէրիսէն տօգան մայարագ՝ վէ չօգ քէրրէ քէնտիլէրիսի սըղընթըյա սալմայարագ՝ վէ չօգ եա ազ տարըլգ տիւլմէյէրէք պիլգէ վէրմէյէ գատար օլմայան տիւնեա վիլն թալարըմըլ պիլգէ վէրիլէր իստէ, քէնտիսիս վէրտիլի պախշիշէր քէնտի մալ ու էմլաքիսէն ապա նօգասնըլգ վէրմէյ՝ վէ օնլարը նի՛ Տարթիլիլ գօլայըլգ իլէ ի՛նչսան էթմէյէ գատար օլան՝ վէ տայիմա կէօյա ինսան ճիսիստէն Տիլ պիլ քիմնէյէ պիլնի նի՛ մէթ վէրտիլի եօգ կիլ պիլ նի՛ մէթ ու պէրէքէթլէրտէ զանի օլան՝ վէ օնլարը պիլգէ ի՛նչսան էյլէտիլի վագըթ ախէրլէրիսէն տախի ի՛նչսան էթմէքտէ գուտրէթի եա իրատէթի ապա էքսիլմէլ օլան կէօքտէքի ժէտէրիսիզ տաճա զիյատէ էյլէ էթմէյէճէք մի: — Տե՞րէնէլէրէ: Երեմիսիզ օնուն էվատարը օլանլարա տէմէյօր. շէյլէ քիլֆաքիլ կիւնաճ քարարտան պիլ չօղու՝ քէնտիլէրիսի պու վա՛տտէն տիլարը պրազըմըլ զանն էթմէսիլէրէ: Երաքիլ օ՛ «տիլէյէն լէրէ» տէտի, շէյլէ քիլ՛ Տէման տիլէմէնին ա՛մէլն մոթլագա տիսկլէնէճէք վէ ի՛նչայէթի ալաճագ օլմանըն պիլ փէ՛նի օլուն: Պու՛ փէք ա՛ճայըլ պիլ վա՛տ տըր:

12. Երեմ: Երաքու գանունու

12 Իմոսի ատեմէր սիղէ հէր նէ
խթէրոտէնիլ քի էտուէր, սիղ տէ

գուլլէթընտիրմէր իշին գուլ-
լանըլան ա'ղիմ' պուրհան' կեօ-
րիւնիւր քի, Մլահըն պիղէ
պէօյիւր ի'նայէթինին' վէ պիղն
ա'ֆիլ էթմէյէ վէ միւպարէքէ-
մէյէ հազըր օլմասընըն ի' պրէթի
տիր: Պունտան իլէքքի խանէլէ-
րէ պագ: — Լ'աթէր «իզէ հէր նէ
խթէրոտէնիլ քէ էտուէր: Պու ա'տե-
թա' շֆէնտիմիղին Մլթուն Պա-
նունու տէնիլ, չիւն քի գըյմէ-
թի զպէթ ա'ղիմ տիր: Լ'իտէր
ատեմէրէ հէփ օնու էյլէ քի' սէն
տախի հէման օ հալտէ պուլուն-
տուլուն թագտիրտէ օնլարտան
մէմիւլ վէ արզու էթմէյէ հագ-
գըն վար: Պու դանուն փէք զօլայ
իճլա օլունա պիլիլ, վէ օլ գատար
գօլայ տրքի' օնու շօճուղլար պի-
լէ անկըպա պիլիլըլէր. վէ հէփ ա-
տեմէր օնուն զպէթ ա'լէա վէ
կիւզէլ օլտուղունու իքրար էթ-
մէյէ մէճպուր տուրլար: Բիվա-
յէթ օլունուր քի, Հոոմա իմ-
փէրաթօրու Մղէքսանգրոս Սէ-
րէրոս' փուլթիլէրէսթ իքէն' պու
գանունու օլ գատար կիւզէլ վէ
էյի սպարտըր քի' օնու քէնտի
տասընըն տիվարլարը իւղէրինէ
կազտըրմըլտըր. վէ պունտան
էօթիլըրիւ Քրիսթիանլարա էյի
կէօղ իլէ պագարտըր: Լ'աքին
մուհապպէթի նէֆսիյէ պու գա-
նունա քիւլլիյէն զըտտ վէ գարըլ
տըր. վէ պունուն իշին' եիւրէ-
յի Մլահա վէ պիլթիւն ինսան
ճինսինէ մուհապպէթ իլէ տօլու

օնլարա էօյլէ էյլէյին. զիրա նօ-
մօս վէ փէյղամպէրլէր պու տուր:

օլան քիմնէլէրտէն մա'տա' պու
գանունուն կէրէք կազտընը վէ
կէրէք բուհունու իճրա էտէն կօգ
տուր: Լ'աքին էյէր պիլ Քրիս-
տոսուն կօգարըտաքի փաաիչահ-
ըղընտա պիրի պիրիմիզի սէվմէ-
յիլէ սաա'տէթըլու օլմագ իւմի-
տինտէ իսէք, նի'չիւն պունու'
Քրիստոսուն աշաղատաքի փա-
տիշահըղընտա էթմէյէ պաշա-
մայարմ: — «Ի՛մօս վէ փէյղամպէր-
լէր պոս րոս: Պու գանուն տէ-
յիլ սալթ նօմօստա էմր օլունտու,
իլլանօմօսուն քէնտիսի պու տուր.
Եա'նի նօմօստա վէ փէյղամպէր-
լէրտէ' գօնշումուզա օլան պօր-
ճումուղ հագգընտա հէփ սէօյ-
լէնիլէնին իսիւլասաար վէ եէքիւ-
նիւ տիր: Լ'տեմէրի' իշպու ա'-
տիլ վէ կիւզէլ մէշուէ պէ կէթիւր-
մէյէ մէրամը օլան պիլթիւն նօ-
մօսուն ա'ղիլ լէվճարնըն կէ-
քիւնիւ տիր: Պ' Լ'աք. ԺԲ. 18:
Լ'ապ. Ա. 17: Լ'բէժ. Ե. 5, 6:
Լ'բէհ. ԺԸ. 7, 8. 21: Լ'ժու. Ե.
14, 15: Ս'է+. Զ. 8: Օ'ա+. Ե.
9, 10: Ը. 46, 47: Ս'առ. Գ.
5: Ս'ապ'ի. ԻԲ. 39, 40: Ս'աբ'ի.
ԺԲ. 29—34: Հ'ալ. ԺԳ. 8—
11: Պ'առ. Ե. 13, 14: Ա. Տ'էժ.
Ա. 5: Պուրատա' Քրիստոսուն
նօմօսու վէ փէյղամպէրլէրի պօղ-
մաղա տէյիլ' իլլա թէքմիլ էթ-
մէյէ կէլտիյինէ' պիր իսպաթը-
մըղ տահա վար: Պ'ագ' Ս'ապ'ի.
Ե. 47, 48 շէրհինէ:

13. Հ'էլաէ կէօթիւրէն գափո-

13 Տար գափուտան կիրին. զե-
րա հելաբէ կեօթիւրէն գափու-
էնել՝ վէ եօլ կէնիշ տիր, վէ օն-
էնէ՛ վէ եօլ կէնիշ տիր, վէ օնոան
կէրէնէր Եփ Կոոր: Եջօլիւմ եօլու
աչոգ՝ կէնիշ՝ վէ գալապալոգլը
տըր: (Օ) պիր պէօյիւբ ճատտէ
եօլու տուր, վէ օնտա զայէթ չօգ
գալապալոգ պուլունուր: (Յ) նլար
օնա զաճմէթսիլ՝ սօրմապտան՝
տիւշիւնմէգտէն՝ դօլայ կիրիւրէր.
զիրա օ՛ Լ՛գամին հէփ էվլատալ-
ընը պօլ պօլ սըղաճագ տէրէճէ-
տէ կէնիշ տիր: (Յ) նլար օնա հէփ
արզուլարը վէ շէճվէթլէրի իլէ
կիրէ պիլիլէր, վէ օնտա՝ քիւլի-
յէն սըղընթըսըլ՝ էնկէլսիլ՝ հէմ
օնա կիրմէյէ վէ օնտա եիրիւ-
մէյէ պիր թէրթիպ տիւշիւնմէյէ
մէճպուր օլմայարագ՝ եիրէքլէ-
րինին իսթէտիլինէ վէ կէօղէ-
րինին կէօրտիլիւնէ կէօրէ երւ-
րիւրէր: Հէփ թամա՛քեարլար՝
սէրիւջար վէ քիւֆիւրպաղար
օնտա պուլունուր. իմանսըլ՝ մուր-
տար վէ միւրայը քիմնէլէր օնտա
տըր. ֆօտուլուգ ու մաղուրլու-
ղուն՝ միւսրիւֆ ու սէֆի՛հլիլին
վէ քիպիլիլին օղուլարը օնտա
տըր. պու տիւննանըն՝ զէնկիւնլէ-
րինին՝ ա՛լիմէրինին վէ միւ՛թէ-
պէրլէրինին չօղու՛ զէվլ ու սէ-
ֆաա՛թը սէվէնլէր՝ նէֆսլէրինի
սէվէնլէր՝ ա՛ղիմ՝ խէլասը իճմալ
էտէնլէր՝ Լ՛լլաճըն լու՛թֆ ու ի՛-
նայէթի իլէ այագլարը է՛օմիւր
եօլունա հէփ տէօնմէյէնլէր օն-
տա տըր: Ծանոթ. Զ. Յ. 12:
Սոգ՝. ԺԴ. 2, 3: Հոգ՝. Գ.

տան կիրէնլէր չօղ տուր:
14 Օ՛խրա հայաթէ կէօթիւրէն
գափու տար՝ վէ եօլ էնսիղ տիր,
9—19: Ա կիրնի. Ա. 26: Բ
կիրնի. Դ. 4: Եփ. Բ. 2, 3: Ա
Յոգ՝. Ե. 19: Յոյո. ԺԳ. 8:
14. Հոյոթի կէօթիւրէն գափու-
տար՝ վէ եօլ էնսիղ տիր, վէ օնո-
պուլունուր ալ ուր: կիրէճէք եա-
լընըղ իքի գափու՝ վէ երիւրիյէ-
ճէք եալընըղ իքի եօլ՝ վէ վարա-
ճագ եալընըղ իքի մաճալ վար.
վէ պիւթիւն ինտան ճինսիպու ի-
քի եօլուն պիրինտէ պուլունուպ՝
եա էպէտի հէլաքըղա աօղըն՝
եախօտ էպէտի է՛օմիւրէ վէ սա-
ա՛տէթէ աօղըն երիւրիւմէտէ տիր-
լէր: Պիր օլթա եօլ՝ վէ վարա-
ճագ պիր իւշիւնճիւ. մաճալ եօգ
տուր: Ե՛օմիւրէ կէօթիւրէն տար
եօլա՛ հիւ. քիմնէ ա՛ղիմ՝ ճէճտ ու
ղայրէթ սարֆ էթմէզտէն կիրէ-
մէղ. վէ պու ճէճտ ու զայրէթի
էթմէյէն քիմնէ հէլաք եօլունտա
պուլունտուղունա՛ շէյթան ա-
ղընթընը քիւրէքսիղ վէ եէ-
տէքսիղ պիր գայըղըն կէչէմէտի-
լինին սաճիճ օլտուղու գատար
սաճիճ տիր: Տար եօլ՝ թէվպէ՛
իման վէ ա՛ղիլիք եօլու տուր.
նէֆսի ինքեար էթմէք վէ նէֆսի
գըրմագ եօլու տուր, սիթէմ՝ ու
թաճգիր վէ թարտ ու գօվալարը
եօլու տուր: (Օ) օլ գատար տար՝
իսսիլ՝ շէնլիքսիղ վէ մախֆի պիր
եօլ տուր քի, նէչէ նէչէ քիմնէ-
լէր՝ պիւթիւն է՛օմիւրլէրինի կէչի-
րիւրէր տէ՛ օ օնլարըն կէօղիւնէ
պիլէ իլիշմէղ: Ղ. Բ. ԺԶ. 24,

վէ օնու պուլունլար ալ տըր :

15 Վէ եալան փէյղամպէր-
էրտէն սագընըն, քի օնլար սիլէ

25 : Սարի . Ը . 34 : Յօվ . Գ .
3 . ԺԳ . 6 : ԺԵ . 18 — 20 : Գարշ .
ԺԳ . 22 : Բ Կարնի . Զ . 17 : Գաղ .
Ե . 24 : Ելաքին դափու՝ Տիչ պիր
քիմէ տիւնեա օնուն եիւրէ-
յինտէ իբէն օնտան կիրէմէդ տէ-
րէճէտէ տար իսէ տախի՝ պու-
ճիւմէ իլէ Լճաճըն ճիւմէ եվ-
լատարը Էյէր տիւնեայը ինքեար
վէ կիւնաճլարընը թէրք էտէճէք
օլալար՝ Լլաճա ճամու ու սէնա-
լէր օլտուն քի օնլարըն ճիւմէսի-
նի պիրտէն եան եանա կիրմէյէ
սրդաճադ գատար կէնիշ տիր :

15. Եալան փէյղամպէրէր : Փէյ-
ղամպէր լուղէթինին ասըլ մա՝-
նասը՝ կէլէճէք շէյլէրի փէշին խա-
պէր վէրէն տիր : Ելաքին փէյ-
ղամպէրէր՝ տին մատտէսի իւղէ-
րինէ ո՛ւմնամի խոճալար սայըլտը-
ղը իչիւն՝ պու լուղէթ տին խո-
ճասը մա՛նասընա գուլլանմաղա
պաշլանտը : Իմտի եալան փէյ-
ղամպէր տէմէք՝ եա եալան տին
թա՛լիմաթլարըէցրէտէն՝ եախօտ
եալան վէ նաճագ եէրէ Լլաճ
իլճամընա մալըք օլմադ խտտիա՝-
սընտա օլան պիր քիմնէ տէմէք
օլուր : — Գայրանլար լիպասը : Գօ-
յուն՝ սուչսուզուզ վէ խիւլիւս վէ
զարարսըլըզ նիշանէսի տիր :
Իմտի գօյուն կիլիմինտէ կէլմէք՝
եիւրէք ֆէնա վէ մէրամ եարա-
մազ իբէն ա՛ղեղիք վէ պիսուչ-
լուզ սուրէթի կէօսթէրմէք տիր :
— Գափընը քուրպուր : Պու եա-

գօյունլար լիպասը իլէ կէլիլէր ,
ամմա իչէրտէն գափընը գուրտ-
լար տըր :

լան խոճալար ճագընտա սէօյ-
լէնտիյի սուրէթտէ տէմէք օլու-
յօր քի, օնլար ա՛ղեղիք սուրէ-
թինէ կիրտիլէր՝ քի, պու վէճճիլէ
խալգըն մալ ու էմլաքինի տաճա
գօլայ գափա պիրտիլէր : Օնլար՝
գափըլ վէ գուլմ իլէ տօլու խտի-
լէր : Սարի . ԻԳ . 25 :

Բարիստոս Եֆէնտիմիդին կէլ-
մէսինտէն եվվէլ եալան փէյղամ-
պէրէր կէրէքըլէյէ գարշը տու-
րան քիմնէլէր օլտուղու կիպի՝
քէղալէք օնուն կէլտիյինտէն պէ-
լու տախի եալան խոճալար Խն-
ճիլէ գարշը տուրան քիմնէլէր
տիր . վէ կէրէք Ելաքի Լճա կէրէք
Եէնի Լճա իչինտէ պիղէ՝ պու
միսիլիւ քիմնէլէրտէն սագըն-
մազ պապընտա չօդ նասիճաթլէր
պուլունուր : Բ (Օ)րն . ԺԳ . 1—
3 : Եսայ . Թ . 14—16 : ԾԶ . 10,
11 : Երէմ . ԺԳ . 14—16 : ԻԳ .
13—16 : ԻԸ . 15—17 : ԻԹ . 21,
31, 32 : Եշի . ԺԳ . 15, 16,
22, 23 : ԻԲ . 25 : ԼԴ . 1—11 .
ԵՃ : Սփն . Գ . 3, 4 : Օտ . ԺԳ .
4 : Սարի . ԻԳ . 4, 5 . 11 . 24,
25 : Սարի . ԺԲ . 38—40 : ԺԳ .
22, 23 : Գարշ . Ի . 29—31 :
Լուս . ԺԶ . 17, 18 : Բ Կարնի .
ԺԱ . 13—15 : Գաղ . Բ . 4 : Ե-
փե . Դ . 14 : Ե . 6 : Կաղ . Բ . 8 :
Ա Տէմ . Դ . 1—3 : Բ Տէմ . Գ . 5—
9 . 13 : Դ . 3, 4 : Բ Պեթ . Բ . 1—
3 . 18, 19 : Ա Յօվ . Դ . 1 :
Յօր . 4 : Յայ . Բ . 2 : ԺԹ . 20 :

16 (Ն)լարը մէյվէլէրինտէն թանրյաճազսընըղ . տիքէնլէրտէն իւղիւմ՝ եա տեմիր տիքէնլէրինտէն ինճիր տէվշէրիլէր մի :

17 Պէօյլէճէ հեր էյի աղաճ էյի մէյվէ վէրիր , վէ ֆէնա աղաճ ֆէնա մէյվէ վէրիր :

18 Դյոյի աղաճ ֆէնա մէյվէ վէրմէյէ՝ վէ ֆէնա աղաճ էյի մէյվէ վէրմէյէ դատիր տէյիլ տիր :

19 Հեր էյի մէյվէ վէրմէյէն աղաճ քէսիրիր , վէ աթէշէ աթըլըր :

20 Իմտի օնլարը մէյվէլէրին-

16. (Ն)լարը մէյվէլէրինտէն իւղիւմաճազսընըղ : Պուրատա՝ եալան խօճալարըն թանրյաճազ պիր նիշանը կէօսթէրիլիօթ : (Ն)լար՝ նաճըլ է՝օմիր կէշէրիլէր ինսանլարըն մէտհինի սէվէրլէր մի . թամա՛քեար՝ մաղըուր՝ տիւնեալի վէ պունլար կիպի ախէազլէրէ մալիքմի տիրլէր : ԲՊԵԳ. Բ. 10 — 18 : Յո՛դ . 10 — 19 : (Ն)լարըն թա՛լիմաթլարը նէյէ մէյլէտէրլէր . մաղըուրուղա՛մը , եօսսա ալչազ կէօնիւլիւլիւյէմի . տիւնեալիլիւյէմի , եօսսա բուհանիլիւյէմի . քէնտի ֆայտալարընա՛մը , եօսսա Մլահըն շանընամը : Պօղըս՝ քէնտի սէօղիւնիւ իսպաթսըղ դապուլ օլունմասընը հիչ քիմնէտէն մաթլուպ էթմէտի : Պո՛րթ . ԺԵ . 11 : Վրիստոս տախի պունու հիչ քիմնէտէն մաթլուպ էթմէտի : Յո՛վ . Ե . 31 — 37 . 39 : Ժ . 37 , 38 : — թիւնլէրքէնիւնէմ : Սաթի . Ե . 20 : ԺԲ . 33 — 35 : Ղո՛ւ . 2 . 43 — 45 : Յո՛ւ . 9 . 12 :

17. Դյոյի աղաճ : Սաթի . Ա . 3 : ՂԲ . 13 , 14 : Երե՛մ . ԺԵ . 7 , 8 : Սաթի . ԺԲ . 35 — 37 : Պա՛ղ . Ե . 22 — 24 : Երե՛ս . Ե . 9 : փիւլո՛ . Ա . 14 : Պա՛ղ . Ա . 10 : Յո՛ւ :

Գ . 17 , 18 : — Պէնա աղաճ : Եալանի ֆայտասըղ պիր աղաճ , թամպիաթընըն իպթիղասընտան ֆայտալը պիր շէյ հասիլ էթմէյէն՝ եախօտ զարալը պիր շէյ հասիլ էտէն պիր աղաճ : Սաթի . ԺԲ . 34 , 35 : Յո՛դ . 12 , 13 :

18. Դյոյի աղաճ ֆէնա մէյվէ լէ : Պիր տինտարատէմին տայիմ ա՛մէլ ու հարաքէթի էյի՝ վէ օնուն ի՛պրէթինին վէ էօյրէթտիյի շէյլէրին մէյլի ֆայտալը օլմալը տըր . լաքին Մլահա տէօնմէմիչ քիմսէնին իշէրինին մէյլի եարամաղ վէ սիւրտիւյիւ է՝օմիրին ի՛պրէթի վէ օնուն թա՛լիմաթլէրի ֆասիտ վէ հէլաք էտիճի տիր : Ա Յո՛վ . Գ . 9 , 10 :

19. Հեր էյի մէյվէ վէրմէյէն աղաճ՝ հէմ ֆէնա մէյվէ վէրէն աղաճ իքիսիտէ քէսիրիպ աթէշէտէ եանմալը տըր : Եալ . Ե . 3 — 7 : ԻԵ . 10 , 11 : Երե՛ւ . ԺԵ . 2 — 6 : Սաթի . Գ . 10 : ԻԱ . 19 : Ղո՛ւ . Գ . 9 : ԺԳ . 6 — 9 : Յո՛վ . ԺԵ . 2 — 6 : Երե՛ . 2 . 8 :

20. (Ն)լարը մէյվէլէրինտէն իւղիւմաճազսընըղ : Իշպու Պապըն 16նճը խանէսինին շէրհինէ պագ : Պու կէրչէքըլք՝ փէր միւհիմ օլ-

տէն թանրյաճագ սընը :

21 Պանա հէր՝ եա՛ Ռապպ՝ եա՛ Ռապպ տէյէն՝ կէօքլէրին փատի-

տուղու իչին պուրատա թէք-
րարլանտը : Ինսանըն ակլէագ ու-
մէշըէպինին մէհէնկի պու տուր :
Լ՛տէմլէր պիր աղաճըն էյիլէյինի
եա քէօթիւլէյիւնիւ՝ եափրագ-
լարընտան եա տալլարընտան եա
գապուղունտան եա չիչէյինտէն
տէյիլ՝ իլլա կէթիրտի ժէյվէլէ-
րինտէն պիլըրլէր : (Նուն չիչէք-
լէրի կիւղէլ վէ էյի գօգուլու՝
եափրագլարը սըգ վէ եէշիլ օլա
պիլըր . լաքին օնլար՝ սալթ պիր
հիւան վէ զիյնէթտէն ի՛պարէթ
տիր : Պիլըմ՝ պագտըղմըղ՝ մէյ-
վէ տիր . վէ աղաճըն գըյմէթինի
օնա կէօրէ պիչէրիլ , վէ թապի-
ա՛թընը օնտան անկլարըղ : Ս է
պունու՝ պիր ա՛լըմ՝ վէ ա՛գըլը
ատէմինէտէ պիլտիյի գատար՝ պիր
ճահիլ ատէմ՝ տախի էտէ պիլըր :
Վ՛էպլը պին իտտիա՛լէրի պա-
պընտա տախի պէօլէ օլուպ՝ հէր
քէս՝ վէ պախուսուս հէր պիրտին
խօճասը՝ պու գանունա կէօրէ
թէճրիւպէ օլունսուն : Ս է պու
խուսուստա եալընըղ գանուն պու
տուր : Իգրար՝ էյի օլա պիլըր .
լաքին մէշըէպ ու թապիա՛թը
կէօսթէրէն՝ ա՛մէլ ու հարաքէթ՝
եա՛նի մէյվէ տիր :

21. Պանա հէր՝ եա՛ Ռապպ՝ եա՛
Ռապպ տէյէն՝ կէօքլէրին փատի-
ղըն՝ կիւղէլ տէյիլ տիր : Լ՛շփէն-
տիմիղ զպէթ գուվէթլի վէ ա՛-
ղամէթլի իսթիլահիլէ՝ քէլամըն-
տա տէլամ էտէրէք թագրիր է-

շահլըղընա կիրէճէք տէյիլ տիր ,
իլլա կէօքլէրտէ օլան Փէտէրիմին
իրատէթինի իճրա էյլէյէն :

տէյօր քի , տինտէ՛ սատէճէ տի-
շարրտան կէօրիւնիւր պիր իգրար .
քիֆայէթ էթմէլ . վէ հիչ քիմ՝
սէ պուլունտուղու ահլալի իչլուն՝
եա՛նի օ՝ փէյլամպէրլը խըղմէ-
թինտէ՛ հա պիր Վ՛րիսթիան
Վ՛րիսէսիին ա՛գասը՝ եախօտ
Վ՛րիսէստէ պիր պէօլիւր վէ միւ՝
թէպէր մէմուրիյէթ վէ մանսուպ
սահիղի պուլունտուղու իչին խէ-
լաս պուլաճագ տէյիլ տիր : Լ՛շ-
փէնտիմիղին սէօլէրինտէն՝ քէն-
տինի Ռապպ տէյիլ թանրմայան-
լար կէօք իօլունտա օլմագ իգրա-
րընտա պիլէ օլմատըղլարը անկ-
լաշըլըր իքէն , օ՛ աղըր պիր թարլ
իլէ թագրիր էտէր քի , օնու ա՛-
լէմին հուղուրունտա իգրար է-
տէնլէրտէն պիլէ պիր չօլունու
րէտտ էտէճէք : Ելուրէյի թէֆ-
թիշ էտէնին նազարընտա՛ սա-
տէճէ եիւղտէն իգրարլար վէ միւ-
տահանէլէր նէյէ՛ հարար : Ե-
պ . Իթ . 13, 14 : ԽԸ . 1 : Ելիլ .
ԼԳ . 31, 32 : Մաթ . ԺԵ . 8 :
ԻԵ . 11, 12 : Պալ . Զ . 46 : ԺԳ .
25 : Լաւ . Բ . 13 : Տի . Ե .
16 : Յալ . Բ . 19, 20 : — Ելիւ-
լէրտէ օլան Փէտէրիմին իրա-
տէթի շէրիֆինի եալընըղ պիլմէ-
լի տէյիլ՝ իլլա օնու իճրա տախի
էթմէլէյիլ : (Նուն իրատէթի
պու տուր քի , կիւնահտան իք-
րահ վէ թէվպէ էտիպ՝ օնու թէքք
էտէլմ . օնուն Օլընա ինանա-

22 Օլ կիւնտէ պանա չօգ քիւմ
սէլէր տէյէճէքլէր • Եւ՛ Բապպ՛
եւ՛ Բապպ՛ սէնին աւորն իլէ փէյ-

լլմ՛ իմաւ՛ իմ էտէյիմ վէ օնու
սէվէլիմ • քէնտի նէֆսիմիզի ին-
քեար էտէլիմ՛, պիրի պիրիմիզի
սէվէլիմ՛, պիր ա՛ղիզ է՛ օմիւր սիւ-
րէլիմ՛ վէ ճիւմէ օնուն ա՛ղիզ
Թէնպի Տէրինէ կէօրէ եիւքիւյէ-
լիմ՛: Մաթ. Ժ. 50: ԻՍ. 28-
31: Մաթ. Գ. 35: Գ. 17: Գ.
8: ԺՍ. 28: Յ. 2. 40: Ի.
17: Լուս. Ժ. 2: Ելէս. 2.
5-8: Ա թե. Գ. 3: Ա Պե. Բ.
15: Գ. 2: Ա Յ. Գ. 23:
Յայ. Ի. 14:

22. ՕԼ կիւնտէ: Եւնի սօնի՛
մա՛ Տէր վէ շերաւ՛ ի կիւնիւնտէ,
քի ոլ զէման Տէփ եիւրէքլէրին
սրբորը պէյան օլունաճադ, վէ
Տէփ տինտարը պգրար էտէնլէ-
րին եիւրէքլէրի Թէֆթիշ օլա-
ճադ: Երաւ՛ կիւնիւնէ չօգ
տէֆա՛ «օլ կիւն՛» տէնիյօր: Գ. 17.
Ժ. 12: Ա թե. Ե. 4: Բ թե. Ե.
Ա. 10: Բ Տէ. Ա. 12. 18: Գ. 8:
— Զօգլը: Վրիստոս յֆէն-
տիմիլ՛ պա՛ղլար եա պիր գաչ
քիմսէլէր տէմէյօր, իլլա՛ «Զօգ-
լար՛» տէյօր: Լ՛յ օգոյան՛ սէն
տէ օ չօղլարն պիրիմիսին: —
Սէնն սորն էլէ ինչոսմէրէ Ե՛ թե-
ֆոյի Ժ. . . Տէնլէր Լուս. Բ. 17.
Ժ. . . Եթ Բու՛մէնէ Ելէր Երա՛
Ե՛ թեֆոյի Ժ: Օնլար չօգ շէյէր
էթտիլէր, լաքին Մլա՛ Տէրն իրա-
տէթի շէրիֆինի էթմէտիլէր:
«Զօգ քիմսէլէր՛» քէնտի տին իգ-
րարըրնը՛ մէսնէա ու բու՛մ պէ-
ի 22

ղամպերլիք Է՛ թմէտիք մի, վէ ա-
տըն իլէ ճիննլէր չօգա՛րմատըք
մը, Տէմ՛ աւորն իլէ չօգ գու՛վէթ-

լէրինի՛ պախշիշէրինի՛ խըղմէթ-
լէրինի վէ միւ՛ճիգաթլարըրնը՛ ոլ
կիւնտէ Տաքիմին Տուգուրունտա
նաֆիլէյէ վէք: էտէճէքլէր: Մէշ-
Տուր ու ա՛ղիմ՛ իսթի՛ տատ՛ Վի-
լիսէտէ պիր պէօյիլք մանսուպ ու
մէսնէա՛ միւ՛ճիգաթ իլէմէնին
գու՛վէթի վէ պունուն կիպի ա-
խէր պախշիշէր, տինտարըղապիր
շիւպ՛ Տէսիզ իսպաթ տէյիլ տիր-
լէր: Պիր եարամազ Տէքրմէ խաս-
թայը սաղալթմազ գու՛վէթիսի
վէրմէյէ Մլա՛ Տէր նէ գատար
գօլայ իսէ, օնա՛ պիր եարամազ
ատէմէ տախի էօլիլիւ տիրիլթմէք
գու՛վէթիսի վէրմիսի օ. գատար
գօլայ տըր: Միւ՛ճիգաթ՛ Մլա-
Տէրն քէնտի գու՛վէթիսին պիր ա-
խէր զաթըն վասիթասի իլէ իլ Տար
օլմաոր տըր. վէ խասթայը սա-
ղալթմազ տախի Մլա՛ Տէրն գու՛վ-
վէթիսին պիր ախէր զաթըն վա-
սիթասի իլէ պէյան օլունաճադ
տըր: Մէ պունլարըն նէ պիրի
նէ օպիրի՛ ա՛մէլի իլէմէյէ վասի-
թա օլան զաթըն ախէպ ու մէշ-
րէպի վաթիլիսինի կէօթէրէն
եանղըլմազ նիշան տըր: Մլա՛ Տէ
եարամազ Բաղամըն աղլընը
գուլանար: (Թուոյ Ի. 7-12.
18-26: Ի. 1-24: Բ Պե. Բ.
Բ. 15, 16: Յուր. 11: Վեգա-
լիք օ՛ Բաղամըն մէքէպիսին
կէօղլէրինի վէ աղլընը գուլան-
ար (Թուոյ Ի. 22-33). լաքին
պունտան էթիլըրի ոլ մէքէպ

լի իշէր իճրա էթմէ տիբ մի :

23 Լճմա օլ զէման օնլարա իգ-

ա՛ղի՞ զ մի իտի : Պունճիլէյին Տէ-
լարըգ էվլատը օլան՝ Լճէնտիմի-
զի էլէ վէրէն Լսկարիովուլու Յու-
գայը տախի վա՛զ վէրմէյէ վէ միւ՛-
ճիզաթլար իշէմէյէ գուլլանտը :
Մարթի. Ժ. 5—8 : Քէզալըք՝
Քրիստոս Լճէնտիմիզին ա՛ղիմ
տիւշմէնի օլան պաշքեա Տին Լա-
շիախայը տախի գուլլանտը Յուլի-
Ժ. 50—52 : Վէ քէզալըք եա-
լամաղ վէ գօվայայըճը օլան Սա-
ւուղ՝ փէյլաամպէրէրին արտսըն-
տա պուլունտա : Ա թար. ԺԹ. 18—
24 : Էէմ տախի Պոնի. ԺԳ. 25—
30 : Ա Լորնի. ԺԳ. 4—3 պագ :

23. Օնլարա իբրար էրէճէյիմ :
Պէն ա՛յան աշիքեար պիւթիւն
ճէմ՝ օլմուշ ա՛լէմին Տուգուրուն-
տա աղըր պիր թարղ իլէ թագ-
րիր էտէճէյիմ քի՛ — Սիշ ասլա
պէլէպիմ : Մարթի. ԻԵ. 12 : Պէն
սիզի՛ տօսթլարըմ կիպի Տիչ պիր
վագրթ սէվմէտիմ , վէ սիղտէն
բագի օլմատըմ , վէ սիզի գապուլ
էթմէտիմ : Սիղ Տիչ պիր վագրթ
պէնիմ տէյիլիտիսիլ : Սիղին
պանա ասլա իթիմատ էթտիյի-
նիլ Խօղուտու : Սիլ Տէփ իտտի-
ա՛լէրինիլ վէ իթթիսար էթտի-
յինիլ խըզմէթ ու իպատէթլէ-
րինիլ իլէ Տիչ ասլա պէնիմ թե-
վապիմտէն օլմատընըլ : Սիլ
շիմտի պիլէ պէնիմ լիյագաթլէ-
րիմէ սըզընմայօրսունուլ , իլլա
քէնտի ա՛մլէրինիլ զիբը էտէ-
յօրսունուլ : Սիլ պէնիմ տիւն-

բար էտէճէյիմ քի՛ Սիզի ասլա
պիլմէտիմ , պէնտէն ուղագ օլուն՝

եայը խէլաս էթմէք իշիւն իշէ-
տիյիմ շէյլէր խուտուտունտա Տիչ
պիր շէյ սէօյլէմէյօրսունուլ ,
իլլա քէնտի իշէրինիլ նագլ
էտէյօրսունուլ : Լճվաճ. մէն-
պէրտէ փէյլամպէրէր կիպի կէօ-
րիւնէն նէ՛ գատար վա՛ղճըլար
վար , վէ իլլէրի վէ ճէճալէրի
միւճիզաթլ տէրէճէսինտէ ա՛ճա-
յըպնէ գատար մուէլլիֆլէր վար
քի , օնլար պիլէ քէրամէթ ու ա՛-
ղիմ Փաղիլէթ սաճիպլէրի կէօ-
րիւնիւր . վէ պու ճիւմլէ իլէ օնլար
Լլլաճըն նագարընտա Տիչ կիպի
վէ պէլքի Տիչտէն տէ պէթէր
կէօրիւնիւրէր , շիւնքի օնլար՝
Լլլաճըն իրատէթիսի տէյիլ իլլա
քէնտի իրատէթլէրինի իճրա է-
տէրէր : Քրիստոս Լճէնտիմի-
զին սաճիճգուլարը՝ քէնտիլէրին
Փագիր՝ վէ Տիչ պիր շէյէ եարա-
մագ օլան իըզմէթլէրինի քէնտի
խէլասարընըն թէմէյի տիր տէ-
յիւ զիբը էթմէք ա՛գըլարընտան
պիլէ կէշմէլ : Մարթի. ԻԵ. 37—
39 : — Պէն պէն ուղագ օլուն : Պ ու՛
նէ՛ Տիլպէթլու պիր այրըլըշտըր :
Քրիստոս իլէ պիրէշմէք՝ Տէր
շէյի ճէննէթ էտէր . օնտան պ-
րըլմագ՝ Տէր շէյի ճէճէննէմ է-
տէր : Շնտան այրըլըլ ուղագ օլ-
մագ՝ ճիւմլէ է՛օսիւրտէն՝ ըըզգ-
տան՝ թէսէլլիտէն իւմիտէն վէ
սաա՛տէթտէն ուղագ օլմագ տըր :
Շ իմտի օ՛ ճիւմլէյի օնա կէլմէյէ
տա՛ վէթ էտէր . օղէման օնա Տէփ
ասլա կէլմէյէնլէրի՛ էպէտէն օն-

է՛յ պինամուսուրդ իշէյէնէր :
 24 Իմոի պու սեօզէրինի Տէր
 իշիտիպ օնլարը իճրա էտէնի՝ շօլ
 ա՛գրըը ատեմէ պէնկզէտէճէյիմ՝
 քի՛ էվինի գայա իւզէրինտէ պի-
 նա էթտի .
 25 Ս է եաղմուր էնիպ՝ ըրմագ-
 լար կէլտիէր , վէ ըիւզկեարլար

տան ուղագ օլմաղա տէյիւ դօվա-
 ճագ տըր : Ս՝ ԽԻ . Կ1 : Գ՝ ԽԻ .
 ԺԳ . 27 : Ս՝ ԽԻ . Կ6 : — Պէ-
 նամուսուրդը իշէյէնէր : Վրիս-
 տոսուն օնլարը թուծտուղու ա՛-
 յար՝ քէնտի քէնտիէրինի թուծ-
 տուգլարը ա՛յարտան նէ՛ գատար
 աշաղա տըր : ( ) Նլար քէնտիէրի-
 նի՛ զայէթ պէջիւք ա՛ղղէր սա-
 յարլար , լաքին օ օնլարը՝ զայէթ
 պէջիւք կիւնաճքեարլար սայար :
 ( ) Նլար՝ Ինճիլտէ զեք օլունան
 փարիսեցի կիպի (Գ՝ ԽԻ . ԺԸ . 11 ,
 12) քէնտի էյի ա՛մէլէրի իշիւն
 էջիւնիւրէր . լաքին օ օնլարը՝
 սատէճէ եարամուղըզ իշէյէն-
 լէր տէյիւ պիլիը : Էնան ճէն-
 նէթին գաիւնսունտան ճէճէն-
 նէմէ կիթմէսի՛ նէ՛ գատար Տիյ-
 պէթլու պիը շէյ աիը : Ս՝ Գդու-
 յան տօսթում՝ Ի՛նսուլուն (Ի
 Լ՝ ԽԻ . Ժ . 18) սէջլէտիլի սէօզ-
 լէրինի խաթըննա կէթիը :
 24-27 : Պագ՝ Գ՝ ԽԻ . Զ . Կ7-ԿԹ :
 Իշպու Ե . Զ . Ե Պապլարտատա
 թագտիմ՝ օլունան տիւրիւ տիւր-
 լիւ աղըը վէ մու Տիմ ու իգթիղա-
 լը կէրէքիլքէրէ՛ վէ ա՛լէլու-
 սուս պունտան ագտէլքի խանէ-
 տէ իպրապ օլունան Տիյպէթլու

էստիլէր , վէ օլ էվէ չարիտըլար ,
 լաքին տիւշմէտի . զերա գայա իւ-
 զէրինտէ թէմէլէնմիշ իտի :
 26 Ս է պու սեօզէրինի Տէր ի-
 շիտիպ օնլարը իճրա էթմէյէն՝ է-
 վինի գոււմ իւզէրինտէ պինա էթ-
 միշ աճմագ ատեմէ պէնկզէյէճէք .
 27 Վրի եաղմուր էնտի , վէ ըր-

Տէլաքըզա՛ Տէր պիր ատէմին ա՛գլ
 ու Ֆիքրի իւզէրինէ զայէթ ա՛ղմ
 վէ գուվվէլէլի պիր թէսիր վեր-
 տիրմէք իշիւն՝ Գուրթարըճըրըզ
 Տաղ իւզէրինտէ վա՛ղ թա՛պիր
 օլունան պու քէլաճնա պիր կիւ-
 զէլ վէ եիւրէյի ույանտըրան
 թէմնիլ իլէ թիթամ վէրիյօր : ( )
 պիղէ էջրէտիր քի , օնուն քէլամ-
 լարընը սալթ պիր իշիթմէք քի-
 Ֆայէթ էթմէզ . օնլարա իթա՛-
 աթ էթմէլէլիլ : Ս՝ Ֆէնտիլիլ՝ օ-
 նուն սեօզէրինի իշիտիպ աէ օն-
 լարա իթաա՛թ էտէն քիմնէյի՛
 պիր ա՛գրըը ատեմէ պէնկզէտի-
 յօր , քի օ՝ քէնտի էվինի պիր գա-
 յա իւզէրինտէ պինա էտեր : Պա-
 դիստին մէմէքէթիտէ չօգ տաղ-
 լար վէ թէփէլէր վար տըր , վէ
 պունտան էօթիւրիւ պու միսիլ-
 լիւ մէվզալէրտէ տայիմա օլուն-
 ղու կիպի՛ ափանսըզ կէլէն շէ-
 աիտ եաղմուրլարա վէ ըրմաղըր
 ու սէլէր ճէօջմէլէրինէ վիւպ-
 թէլա տըր : Պաշըճա ըրմաղը օ-
 լան Յորդանան՝ Տէր սէնէ վա-
 Ֆիրճէ ճէօջէր՝ վէ ազընթըսը
 Տըզը վէ շէաիտ օլուր . վէ տաղ-
 լարըն արայարընտա ագան չայ-
 լար՝ էյերջի սէնէտէ պիր գաչ պ

մագլար կէլտիլէր, վէ ըիւզկեար-

լար էստիլէր, վէ օլ էվէ վուրտու-

գուրու գալըրլար իսէ տախի' եաղ-
մուրու հափալարտա ափանսըզ
ճէօշիւպ' հըզ իլէ աշաղատա օ-
լան օվալարա տօղըու երիւիւմէյ-
իլէ օնլարը պասարլար : Ղէօ-
շէն պու սէլլէր' էօնլէրինէ կէլէն
հէր շէյի սիւրիւպ կէօթիւրիւր-
լէր : Վ է պու սուլար ճէօշըուն-
լուղունուն եօլունտա պիր էվ տա-
խի' վէ ա'լէլիտուսու գում եա
թօփրազ եա մէօհքեմ' օլմայան
թէմէլլէր իւզէրինէ պինա օլուն-
մուշ պուլունտուղու թագտիրտէ'
տայանամալ : Ղէօշէն սէլլէր օ-
նու թէմէլլինտէն սարսար, վէ հըզ
իլէ կէլէն ազընթը ազար ազար
օնուն թէմէլլէրինի սէօքէր . վէ
էնճամը աշաղա տիւշիւպ' սու օ-
նու սիլէր սիւրիւրիւր : Պու մին-
վալ իւզրէ չօգ քէրրէ թարտ ու
գօվալայըլըն վէ տէրտ ու էլէմին
գասըրղալարը վէ ֆուրթունալա-
րը էթրաֆըմըզ չարիարլար :
Ի՛հթիմալ քի , ումնատըղըմըզ
պիր տագիգէտէ' վիւճիւտ սաղ-
լըզը' մալ ու էմաք' ըա հաթըզ վէ
հէփ տիւնեափի նի' մէթըլէր պիզի
թէզը էտէլլէր : Իմտի գասըրղա-
նըն տօգանամայաճաղը պիր շէ-
յի մալիք օլմաը' նէ' գատար է-
յի վէ խալըրը տըր : Պու միօիլ-
լիւ շէյ' Վրիտոսս Վ ֆէնտիմիզէ
թապի' օլմաը' օնուն սէօզլէրինի
տինկիլէմէք' վա'տլէրինէ կիւվէն-
մէք' օնուն հիմայէթինէ սըղընըպ
ի' թիմատ էթմէք' վէ դանը վասի-
թասի իլէ կէօյիւ գալանմաղա իւ-
միտ էթմէք տիր : Տիւնեանըն

տէրտ ու պէլալարը պունլարա
տօգանամալար . վէ տինտարը-
ղա մալիք օլտուղըմուզ թագ-
տիրտէ , պու է'օմիլուն հէփ գա-
սըրղալարը վէ ֆուրթունալարը
էթրաֆըմըզ հէր'նէ գատար շիտ-
տէթ իլէ վուրտալար տէ , պիլէ
ասալ պիր քէտէր վէրէմէղլէր :
Պունուն կիպի' Վլաճըն ինթի-
գամընըն գասըրղալարը տախի' հէր
վէճհիլէ կէլէնճէքլէր տիր : Վ է
գում' իւզէրինտէ պինա օլունմուշ
օլան էվ' եաղմուրլարտան վէ սէլ-
լէրտէն տէօյիւլտիւյիւ կիպի օնուն
թէմէլլէրի ազար ազար իպրանըպ
սէօքիւլտիւյիւ կիպի , վէ տիւշիւպ
սուլարտան կէօթիւրիւմէյիլէ
հէլաք օլտուղու կիպի , հէր պիր
կիւնա հքեար ալնի պունուն կի-
պի հէլաք օլաճագ տըր : (Նուն
պինասը հէր նէ գատար կիւզէլ
օլա տէ' թէմէլլի գում' տուր . վէ
Վլաճըն զաղապընըն պիր շէտիտ
գասըրղասը օնուն իւզէրինէ
թէզը հիւճիւմ' էտիպ չարիա-
ճագ , վէ օ' պիւթիւն իւմիտլէրի
իլէ պէրապէր զայէթ հիւպէթըու
պիր տիւշիւշ իլէ էպէտէն տիւ-
շէճէք : Պու հալտէ պուլունան
քիմնէ' չօճուգըղըունտան պէրու
Վրիտոսուն պու սէօզլէրինի ի-
շիթմիշ օլա պիլըր , օ Վրապի
մէքթէպլէրինտէ վէ ախէր եէր-
լէրտէ օնլարը սայիւրլէրինէ էօյ-
րէթմիշ օլա պիլըր , օ ախէրլէրին
ճէննէթ իչիւն գուրտուգլարը
պինանըն թէմէլլէրինի գօմուշ
օլա պիլըր , լաքըն քէնտիսի իչիւն

լար, վէ տիւշտիւ, վէ օնուն տիւշտիւ պէջիւք խտի :

պիր սաղամ թէմէլ գօմամըշ տրը, վէ աղ վաղթըն իշինտէ՝ օնուն չըխլադ ճանընըն էթրաֆընը պիր էպէտի գասըրղա տէջէ՝ ճէք : Վ է օնուն տիւշտիւ նէ՝ գատար պէջիւք վէ հիյպէթլու օլաճագ . վէ օ՝ պու տիւշտիւ իլէ՝ Մլա հըն հէփի ետրամաղլարըն իւղէրինէ տուգագլար՝ աթէշ՝ քիպրիթ վէ հիյպէթլու գասըրղա եաղըրըր զէման (Սաղ. ԺԱ. 6)՝ հէփ քէնտի իւմիտէրի իլէ պէրապէր էպէտէն զարգ օլաճագ :

Իմտի կէջիւ գաղանմագ պապընտա իւմիտէրիմիզին ճիւմէտի՝ պիր սաղամ թէմէլին իւղէրինտէ պինա օլունմասը նէ՝ գատար իգթիզլը տրը : Քրիստոս՝ տէհչիւրին (Իսայսը տրը . վէ օնտան զայրի հէր շէյ գում տուր : Ա Սաղ. Գ. 11 : Եփէս . Բ. 20 : Ա Պէր . Բ. 6 : Իշպու թէմէլին իւղէրինէ գուրուլմուշ օլան պիր պինայը՝ թարա ու գօվալայըշըն վէ պէլալարըն գասըրղասը հէր նէ գատար տէջտէլէր, նաֆիլէ տիր : Պու միտիլի թէմէլէր իւղէրինտէ գուրուլմուշ իւմիտէրի՝ հիչ պիր շէյ պօղամալ . օնլար էօլումիւն հիյպէթ ու գօրգուլարընտան սարսըրմաղլար , վէ միւճրիւմ ու գապահաթլըլարը տէջէճէք օլան զաղապըն գասըրղասընտան պիլի եմին սագլարլար :

Իշ օգույան տօթում՝ սէն Քրիստոսուն սէօղէրինի իշիթ-

28 Վ է օլուու քի՝ Յիսուս պու սէօղէրի թէքմիլէթտիյի վէման,

տին . օնլարը իճրա էտէյօրմուսուն, եօխաս տէյիլ մի : Իշէր օնլարը իճրա էթմէյօր իսէն, օլտիվանէ քիմանէ օէնսին, վէ սէնին գուրտուղուն պինա տիւշէճէք տիր : Վ է գուրտուղունու պինանըն թէմէլի գում օլուուղունու ֆուրսաթ էլտէն կիթտիյի զէման անկլամաընէ՝ գատար հիյպէթլու պիր շէյ տիր : Իշվիմիզին սարսըրղընը վէ տիւշիւ պէլալար օլմագ մէքէղնտէ օլուուղունու կէօրմէտի սէլէրին գումու սիլիպ կէօթիլըրաիւյիւնիւ՝ վէ էնճամը պիւթիւն պինանըն տիպսիլ տէրին սուլարըն իշինտէ տիւշիւ պիր տահա արթըր չըգմալաճագ պիր տէրէճէ զարգ օլուուղունու կէօրմէտի՝ նէ՝ գատար հիյպէթլու վէ գօրգուլու պիր շէյ տիր : Քրիստոս Իշֆէնտիմիզին պու սէօղէրինի պիր տահա տիգգաթ իլէ օգու . վէ օնտան սօնկրա քէնտինէ իշպու աղըր սիւլալի սօր . Պու սէօղէրի սալթ իշիտիյօրմույում, եօխաս օնլարը իճրա տախի մի էտէյօրում . զէրա էօլմուշէր իքէն՝ քէնտիլէրին եաշայան տէյիւ անկլարըլարը սալթ պիր իսմէ կիւվէնէրէք պու սէօղէրին սալթ իշիտիլէրի օլուպ իճրա էտիճիլէրի օլմայան հէփ քիմանէրին սօնկ հալի հէլաքըրգ՝ էպէտի հէլաքըրգ տրը :

28. Իսաղ. ԺԱ. 6 : Եփէս . Բ. 20 : Ա Պէր . Բ. 6 : Իշպու թէմէլին իւղէրինէ գուրուլմուշ օլան պիր պինայը՝ թարա ու գօվալայըշըն վէ պէլալարըն գասըրղասը հէր նէ գատար տէջտէլէր, նաֆիլէ տիր : Պու միտիլի թէմէլէր իւղէրինտէ գուրուլմուշ իւմիտէրի՝ հիչ պիր շէյ պօղամալ . օնլար էօլումիւն հիյպէթ ու գօրգուլարընտան սարսըրմաղլար , վէ միւճրիւմ ու գապահաթլըլարը տէջէճէք օլան զաղապըն գասըրղասընտան պիլի եմին սագլարլար :

խաղօ օնուն թա՛լիմինէ հէյրան
գալըլար խտի :

Պ . 15 . 46 : Սաղ . ԽԵ . 2 : Պու
խաղօն չօղու՛ հէր պիր տէհրտէ
պայաղը խաղօն էթտիյի կիպի՛
պունճիլէյին կիւզէլ վա՛գտան չօգ
խօշանըրտը , լաքին կերէքլիյի
ճան ու տիլտէն գապուլ էտիպ տէ
Վրիստոսուն շպիրտէրի օլմազ
լարրտը : (Սյար՛ հայրէթ իլէ սօ-
լարրար խտի , լաքին իմանսրզլըգ-
տա գալըրլարրտը . օնլար օնուն
թա՛լիմինէ շաշարլարրտը , լաքին
կերէքլիքտէն ա՛լիլլէնմէլլէր ի-
տի : (Սյար՛ օնուն նասիհաթլէրի-
նին ա՛լիմիլլիյին վէ գուվլէթինէ
գարշը տուրամազլարրտը . օնտան
էվվէլ պունճիլէյին վա՛զ իշիթ-
միշ տէյիլլէր խտի . հէր պիր շէյ
օ գատար աչօգ՛ հէր պիր շէյ
օլ գատար տերէճէտիզ իգթիզա-
լը խտի քի , օնուն նասիհաթլարր
օնլարրն ա՛գլընա եեր էտէրիտի ,
օնու անկլարլարրտը , գամիրէրի-
նէ վէ եիւրէքլէրինէ սօգանըր
ըաը , վէ գօր իլէ գանմաղա վէ
օնու պէյէնմէյէ մէճպուր օլուր-
լարրտը : լաքին օնլարրն չօղու՛
սէօզիւն սալթ իշիտիճիլէրի խտի-
լէր , վէ իճրա էտիճիլէրի տէյիլ-
լէր խտի . վէ գօրգամաղա սէպէ-
պիմիղ վար քի , թէվպէտիլլիք-
տէ վէ իմանսրզլըգտա էօլտիւ-
լէր , վէ էօլիւմիւն վէ էպէտիլի-
յին գասըրլարր՛ օնլարր էպէ-
տէն հէլաքլըղա սիւրիւքլէտի :

29. Ըիւր օնլարրն : Վեր-
չէքլիք՛ ճանլը , գուտրէթլի վէ

29. Օ իրա օնլարրա՛ հիւքիւմէթ
սահիպի կիպի թա՛լիմ էտէրիտի ,

գուվլէթլի պիր շէյ տիր : Վրիս-
տոս լ՛ճէնտիմիլլ քէնտի վազա-
րընտա՛ պիր հաքիմին պիր տա՛-
վանըն իւզէրինէ հիւքիւնիւ
թագրիր էթտիյի կիպի սէօլլէր-
խտի : (Նուն աերսլէրի նօմօս ու
գանունլար սէօզլէրի էմր ու Ֆեր-
մանլար խտի : Վրիստոս լ՛լլահ-
տան կէլմիշ պիր խօճանըն պիւ-
թիւն նուֆուզու՛ քէնտի մասլա-
հաթլըն թէքլիլէն անկլայան՛ վէ
նէ սէօլլէտիյին էյի պիլէն պիր
էֆէնտինին նուֆուզու իլէ՛ « Պէն
սիզէ տէրիս՛ » տէտի , քի օ՛ հէման
պու հիւքմ ու նուֆուզ իլէ տա-
խի տէտի՛ « Վ՛յալըլգ օլտուն , վէ
այտընլըգ օլտու՛ » : Պազ՛ Սաղ .
Ե . 20 . 28 . 32 . 44 : ԻԱ . 23—
27 : ԻԸ . 18—20 : Պ . 15 . ԻԱ .
15 : Բ . Օրբն՛ ժԸ . 18 , 19 : Գ . օրճ .
9 . 22 . 23 : Զ . 10 : Իքր . Գ .
12 , 13 : Ժալ . Ը . 4 : Եսայ . Ծ .
4 : Երեմ . ԻԳ . 28 , 29 : Սէ .
Գ . 8 : — Բնտիլլէր : Սաղ .
Բ . 4 շէրհինէ պազ : Վրիստոս
լ՛ճէնտիմիլլ տաղըն իւզէրինտէ՛
քէտիթիպլէրին Սոլիտսին քիւր-
սիւտիւնտէ սէօլլէտիքլէրի նու-
ֆուզտան պէօլիւք նուֆուզ իլէ
սէօլլէյօր : (Սյարրն վէրտիյի
նասիհաթլէրինին պիր էօրնէյի
իշիւն՛ պազ Սաղ . ԺԵ . 1—9 :
ԻԳ . 2—6 . 15—24 : Սաղ . Ե .
5—13 : Պ . 15 . Ի . 7 . 46 , 47 :
(Սյարրն վա՛ղը՛ սատէճէ սազա-
նաճազ ային ու ստէթլէր վէ կէօ-
րիւնէճէք պօրճլար վէ իլսթիար-

Վէ տէյիլ քեաթիպէր կիպի :

լարըն սրիարըշարընտան ի պարէթ իտի . վէ օնլարըն տիւքէնմէղ վէ էտնա ֆարգլարընտան՝ վէ մէհէլիղ շէյէր խուսուսունտա միւճատէլէրինտէն ալազ շէյ օլամաղըտը : (Նլարըն նօմօս իւզերինէ վէրտիքէրի սողուզ վէ չիքքին վէ չօճուգճա թէֆսիրլէրի՝ Վֆէնտիմիղին աղըր վէ բուհանի վէ եիւրէյէ կէշէն կէրչէրլէրլէրի վէ վա՛ղարը իլէ՛ պիր աթմէշ պէօճէյինին կիւնէշ իլէ բուպար օլունա պիտիյինտէն զիւյատէ բուպար օլամաղլարըտը :

Իմտի պիղիմ՝ Վֆէնտիմիղէ՛ իշպու տաղ իւզէրինտէքի վա՛ղը իչնն նէ գատար միւթէշէքքիւր օլմաղա պօրճույուղ : Փաքլըգասա՛ կէրչէրլէքտէ՛ ա՛ղամէթտէ վէ կիւզէլիքտէ պունա բուպար օլունաճագ հիչ պիրլիսանտէ պիր վա՛ղ ու քէլամ պուլունմաղ : Պուրատա՛ Մլլահըն փատիշահլըղը նէ տիր , տուա՛ նէ տիր , Ըլլահըն էտէպ ու էրքեանէ տայիր նօմօսու նէ գատար բուհանի տիր , վէ Վրիստոսուն հէի շայիրտիլէրինէ գատար ա՛կիղ քեամիլ՝ սէմալի վէ ֆայտալը օլմաղա օնլարտան մաթբուպ օլունուր տէյիւ պիղէ թա՛լիմ վէրիլըր : Պուրատա՛ այն ու ա՛տէթ վէ բուսումմաթիէ տայիր հիչ պիր շէյ եօզ տուր • հէր պիր շէյ բուհանի տիր • հէր պիր շէյ եիւրէյէ գատար կէչէր • հէր պիր շէյ եպէտիլէյէ գատար եէթիշըր : Իյէր Վրիստոսուն Ըլլահտան

կէօնտէրիլիշ օլտուղունա սայիր պիր շէհատէթ ու իսպաթ օլմասայրտը պիլէ՛ պու եէթէր իտի • պու վա՛ղ եալընլը՝ օնուն սէմալիլիլմէ մալէք օլտուղունու իսպաթ էթմէյէ քիֆայէթ էտէր իտի : Իյէր պու թա՛լիմաթլարա ինսանլար իթասա՛թ էթսէլէրվէ օնլարը սէվտէլէր իտի , պու տիւննա նէ՛րահաթ ու սէլամէթ իչննտէ վէ փաքլըզ վէ սասա՛տէթ իլէ տուլու օլաճաղըտը , միւրայրլըզ նէ՛ գատար ալազլանըր վէ թահզիլր օլունուրուտու , մուրապրլըզ ու նափաքլըզ քէնտի պաշընը նէ՛ գատար կիղլէր իտի , հէր պիր էվտէ վէ հէր պիր մէյիէքէթտէ էմնիյէթ ու սէլամէթ նէ՛ գատար հիւքիւմէթ սիւրէր իտի , էօրքէ ու զազապ՝ վէ մէնֆօսա՛թինէֆօսիյէյի արամապ՝ վէ գանաա՛թսրլըզ նէ՛ գատար գաշար իտի • վէ պիւթիւն ինսան ճինսի՛ ատէմ էվլատլարընըն զայպ օլմուշ վէ գարանլըգտա գալմիշ հէի գապիլէյէրի՛ ֆուգաբալար վէ մուհլամճլար վէ գասալէթ ու դամ՝ իչինտէ օլանլար ճիւմլէսի հէիիսինին ալէսսէվի օլան ֆէտէրինին հուղուրունտա սիղ չէգքիւպ մէրհամէթլի վէ էմին օլան Ըլլահտան սէլամէթ վէ էպէտի էօմիւր թալապ էթմէյէնէ՛ գատար իթթիֆապ էտէրլէր իտի : Իշպու շէրհ ու թէֆսիրի եազան՝ Վ՛մին՝ տէր • վէ Վրիստոս Վֆէնտիմիղին իշպու սէօղլէրինի օլույան վէ տինկէյէն՝ Վ՛մին՝ ախսին :

Պ Ա Պ Ը

1 Ա Վ Է օնուն տաղտան էնտի յին-

Վ է նի յաղ օյունուր քի, կերէք եաղան վէ կերէք օգոյան վէ տին կէյէնէր՝ անտայէթ իլէ օնուն երևիւնիւ անրէթտէ կէօրմէյէ նայիլ օլալէր, վէ էպէտէն օնտան տէրս ալալէր: Մօին վէ Մօմին:

1. Չօք խալէ: Չօգ գալապալըգ: Պունլարուն չօղու՝ շիւպհէսիզ՝ օնուն արտրնճա տաղա վարանլար խաի: Պագ Մօրի. Գ. 25: Ե. 1: Ի. 28: Խալը՝ չօգ քէրրէ օնուն արտրնճա կիթմիշ խաի: Մօրի. Ը. 18: ԺԲ. 15: ԺԵ. 30: ԺԹ. 2: Ի. 29: Մօրի. Գ. 7, 8: Ղ. 1. Ե. 15: ԺԴ. 25: Իշպու գալապալըգտան՝ կէօրիւնիւր քի ի Ֆէնտիմիզ պիզղալթ քէնտի վաճղ էթմէսի գէմանընտա՝ փէք ալ քիմնէ օնուն շաշիրտէրի օլմուշուտու: Լաքին իւմիտ օլունա պիլիւր քի, ի Ֆէնտիմիզին Մլաճըն Օղղու վէ Մլաճ թարաֆընտան կէօնտէրիւմիշ Մեսիտ օլտուղունու Պենտէկոստէ կիւնիւնտէ՝ վէ օնտան սօնկրա տախի՝ գապուլ էտէնլէրին արասընտա պունլարտան չօգ քիմնէլէր պուլունուր: Օխրա օգուրուղ քի (Պօրթ. Գ. 33), Իէտուլէր Մապու Յիսուսուն էօլիւլէրտէն տիրիլմէսինի ա՛ղիմ գուվվէթ իլէ շէճատէթ էտէրլէր խաի. վէ էնճամը՝ Նէճուտիլէրին արասընտան իման կէթիւրմիշ չօգ պին քիմնէլէր վարըտը: Պօրթ. ԻԱ. 20:

տէ՝ արտրնճա չօղխալը կիթտի:

2 Ա է իշթէ պիր ճիւտամը կէ-

2. Պիր ճիւտամը: Պագ Մօրի. Ա. 40: Ղ. 1. Ե. 12:

Շիւտամ ի՛լլէթի՛ զայէթ քէօթիւ վէ մէքրուճ պիր ի՛լլէթ տիր: Եվրօբատա՝ պունտան ագտէմ՝ ճիւտամ թա՛պիր օլունուր պիր ի՛լլէթ վարըտը, քի ինսանտան ինսանա զայէթլէ եափըջըր պիր ի՛լլէթ խոի: Պու ի՛լլէթտէն թուլթուլմուշ օլան քիմնէլէրէ՝ Լազարըտ տէրլէր խաի. վէ պունտան՝ օնլար ախէր ատէմլէր իլէ ա՛լազա էթմէքտէն սյըրը գալմագ իշիւն՝ օնլարա մախսուս եափըլմիշ իշինաէ օթուրտուղըտը խասթախանէլէրէ Լազարէթօ թա՛պիր օլունտու: Պիր վազըթ օլտու քի, պունլարտան Եվրօբանըն պու Լազարէթօ խասթախանէլէրինտէ 9,000 միգտարի նուֆուս վարըտը: Լաքին 200 սէնէտէն պէրու պու խասթալըգ Եվրօբա մէմէքէթլէրինտէն սայքի մաճվ օլմուշ կիպի տիր:

Պու ի՛լլէթ իպթիտա ինսանըն տէրիսի իւզէրինտէ կէօրիւնիւր. վէ պիրաղ՝ պիր ի՛յնէ իլէ օլան տէլիյէ պէնկզէր, վէ էքսէրի՝ ափանսըղ մէյտանա չօգար: Լաքին ի՛լլէթ էյէրշի իպթիտա տէրիտէ կէօրիւնիւր խաէ տէ՛ վիւճիւտիւն քէմիլըքըրինտէ վէ իլիւլիմտէ եուվալանմըշ վէ եափըլմիշ տըր: Պու ի՛լլէթէ միւպթէլա օլան ատէմ՝ օնու տօղտուղու վէման գազանմըշ խաէ, իլիւրմի եա օթուղ եախսու էլի սէնէ պի-

ժոյ՝ Եւ՝ Բապոյ՝ Էյէր իսթէր-

սեն, պենի փարքէմէյէ գատիր սին

լէ եաշայա պիլիր . լաքին պուն-
 լար թա՛պիր օլունմաղ տէրա ու
 մէշագգաթ սենէլէրի տիր : Ի՛լ-
 լէթ եափաշ եափաշ՝ տէրէճէ տէ-
 րէճէ շիւպհէսիղ հէլաքըդ մէր-
 քէպնէ եիւրիւր : Ի շլէրին վէ ա-
 յագլարնն օյնագլարը քէնտի
 գուվէթլէրինի պայդ էտէրլէր .
 վէ վիւճիւտ պիւզիւր, վէ վիւք
 շիրքին վէ գօրդուլու պիր շէքիլէ
 կիրէր : Ա իւճիւտին ուճլարնն-
 տա պաշլատըրը վէման, օյնագ-
 լար պիրի պիրինտէն պըրըրլար,
 էլլէրին վէ պագլարնն փարմագ-
 լարը վէ վիւճիւտինն սայիր ազա-
 լարը պիրէր պիրէր տիւշէրլէր, վէ
 պուվէճհիլէ իլլէթ Էօմիւն թախ-
 թընա եանի եիւրէյէ եէթիշիր, վէ
 պու իլլէթտէն խաթմա օլան պի-
 շարէ՝ քէնտինին փարջա փարջա
 օլարադ էօլտիւյիւնիւ կէօրիւր :

Պուլլէթ ճէր նէրէտէ պու-
 լունուրա , պիր աաէմտէն պիր
 ախէրինէ եափըշարադ փէք գօ-
 լայ սիրաա՛թ էտէր : Ի վլատասն
 էվլատա՛ իւչիւնճիւ վէ տէօր-
 տիւնճիւ սիլիլէյէ գատար կէ-
 շէր : Պիր սիլիլէտէ պիթտիլի
 դէման՝ օնա միւպթէլա օլան ա-
 տէմէրտէ էքսէրի տիլլէրին շիւ-
 րիւմտի՛ պէս գօրդուլու նէֆէս
 վէ խաթմա առէմ՝ շէհրէսի նի-
 շանէլէրի իլէ կէօրիւնիւր :

Իշէհուտիլէր արապնտա ճիւ-
 տամ իլլէթի Վլա հըն տարղըն-
 լըղընըն մախաուս պիրնիշանը սա-
 յըրըրտը : Պունուն իշիւն պու-
 լուրուլ քի, Մարիամ (Թառայ

ԺԲ . 10)՝ Պէեղի (Դ թափ . Ե .
 27)՝ վէ Ոզիա (Բ Մա . ԻԶ .
 19)՝ մախաուս պիր կիւնաճ իշիւն
 ճիւտամ իլլէթիլլէ վուրուլու-
 լար : Իմտի Յիսուս էֆէնտիմիլ
 ճիւտամ իլլէթինէ միւպթէլա օ-
 լան քիմնէյի սաղաթմասը իլէ
 կէօթթէրտի քի , օ՛ Վլա հըն տար-
 զընըղընը թէսքին էթմէյէ կէլ-
 միշտի : Պու իլլէթի՛ եալընըլ
 Վլաճ կէօնտէրէ պիլիր տէյիւ-
 զանն օլունտուղու կիպի՛ օնու տէֆ
 էտիպ սաղըրգ վէրմէսի տախի եա-
 լընըլ Վլա համախաուս պիր քէյ-
 Փիլիթ զանն օլունուրուտու : Ա է
 օնուն պիր էտլապ իւլլէրինտէ
 (Պ Եր . Ժ . Գ . Ե 7 ԵՃ) Էաէվին տի-
 վարընտա (Պ Եր . Ժ . Գ . 3 Կ ԵՃ)՝ օլա
 պիլտիլիտէն կէօրիւնիւր քի, պու՛
 թապիա՛թտան խարիճ վէ Վլա-
 հըն մախաուսէն կէօնտէրտիլի պիր
 շէյ իտի . վէ պունճիլէյին՝ պա՛ղը
 խուսուտա պու իսիմ իլէ պիղէ
 մալիւ՛ օլան իլլէթտէն Փարզը
 պիր մա՛րազ օլուղըննա շիւպհէ
 եօգ տուր : Պունա սաղա իլլաճ
 վէրիլմէլ իտի, վէ օնու տէֆ էթմ-
 մէյէ հիչ պիր եօլարանմաղըտը .
 լաքին տայիմա պիր քիմնէտէզու-
 հուր էթտիլի վէման՝ Բապպըն
 իրզմէթմիլէրի օլան քեա հինլէ-
 րին նաղարէթինէ սըլաբըլ օ-
 լունուրուտու . վէ պու՛ իլլաճ էթմ-
 մէք իշիւն տէյիլ իլա Վլա հըն
 նէ էտէճէյինի պէքլէյիպ կէօր-
 մէք իշիւն օլուր իտի : Պարայէլ
 փատիշասը . . . Պէն էօլտիւրիւր
 վէ էօմի վէրիւր աղա՛ճ մը իմ

տէյերէք՝ օնա սէճտէ էտէր իտի :

3 Վ Է Հիսուս էլինի ուղատրպ՝

քի պու պաննա՝ ճիւտամբնտան սաղալթմաղա ասեմ կէճնտերիր՝ տէտի : Գ (Սաբ. Ե. 7 : 1) արին Վրիստոս Լֆէնտիմիլ պու իլլէթտէն չօգ քիմնէր իտէրաս էթտի , վէ շայիրտլերինէ տախի քէնտի իսմինտէ պունու էտէպիլմէյէ գուվվէթ վէ Տէօքիւմէթ վէրտի . վէ պէօյէճճէ՝ քէնտինտէ օլլան Մլլաս գուվվէթի օլտուղունու պէյան էթտի : — Լյեբ իօլերտէն : Պու՝ պիր պէօյիւք իման նիշաննտի իտի . պիր իման քի՝ Վրիստոս Լֆէնտիմիլէ շան կէթիւր իտի . Տէմ տախի շիֆա պուլմագ իչիւն Վրիստոս Լֆէնտիմիլին իրատէթինէ պագմաղա մուՏթամ օլտուղունու պիր իրարը իտի : Իմտի Տէր պիր կիւնա Տքերա պէօյէ կէլին : Պիլ օլ ճիւտամլը կիպի՝ Վրիստոսուն շիֆա վէրմէյէ գատիր օլտուղունու իկերքտէն տոյմալըյըլ : Պիլ օլ ճիւտամլը կիպի՝ Վրիստոստան պիր շէյ թալպա էթմէքտէ օնուն իւղերինտէ պիր Տագգրմիլ Էօգ տուր . լաքին ճիւլէտի՝ օնուն իրատէթինտէն ասըլըր . վէ պիլ օլ ճիւտամլը կիպի՝ օնուն պագլարուն գախիմամալըյըլ : Լաքին պիլ Լֆէնտիմիլին ճանլարըմիլը գուլթարմաղա իսթէտիյինէ՝ օլ ֆագիր ճիւտամլընքն քէնտի վիւճիւտիւն իլլէթինի տէֆ՝ էտիպ օնա շիֆա վէրմէյէ մալըք օլտուղուն շէՏատէթտէն տաՏա չօգ զիւյատէ շէՏատէթէ մալըք օլտուղունուլ իչիւն , ԻՅՅԻՐ իսթէր-

սէն՝ տէմէտի՝ պէլքի պիլտէ Էարամաղըրդ սայրլա պիլիր : Օլիրա էյէր պիլ շիֆա պուլմաղա իսթէր իտէք , օնուն իսթէտիյինէ ասլա շիւպ Տէօք տուր : Իսթէքտէ գուտուր՝ օնտա տէյիլ պիլտէ տիր : — Պէննի ֆալէննի Գալիբի : Ղիւտամ՝ իլլէթի՝ պիր մուրտար վէ իլլէննէճէր մա՛րաղ սայրլըր իտի , վէ օնտան փաքլէնմէք՝ օնտան շիֆա պուլմագ տէմէք օլտուրուտու : Պունուն կիպի կիւնաՏ տախի մէքրուՏ վէ նապաք պիր մա՛րաղ տըր : Լյիրէյին իչիւնտէ տէրինտէ Էուվալանմիլ տըր , վէ տիշարը վուրուպ է՝ միւրտէ կէօքիւնիւր : ( ) էտէպ ու էքքրանըն (Էարդականըն) Տարաքէթ վէ գուվվէթինին Տէփ օյնադ պաղարընը շէօղէր , վէ ճիւլէ տինիլէրինի շիւրիւտիւր . վէ պիլթիւն ճանը գապիւլայրպ՝ էպէտի էօլիւմտէ իսթամ պուլուր : ( ) տէՏրտէն տէՏրէ կէչէր Մտէմի՝ Վրիստոսուն Վրիլիստիւնտէն տիշարը պրաղըր , վէ օնու կէօքտէ Տէփ ա՛ղիլէրին վէ փաքլէրին րէֆիլլիյինտէն ուղագ գօվար : Պրայա՝ իպթիտա ճանը գուղունուն գանը իլլէ Էայգանմիլ վէ փաքլէնմիլ օլմայան Տիշ քիմնէ կիլթմէլ : — ( ) Էճճի Էտիլիլի : Ղիլլէր վէ մէլէքլէր՝ պու միսիլլիւ սէճտէտէն իպա էթտիլեր (Ղաբճ . Ժ . 23 , 26 : Ղապ . ԺԹ . 10 : ԻԲ . 8 , 9) . լաքին Հիսուսուն՝ քէնտոյէ օլլան սէճտէյէ իսթինա՝ Էախտ

խոթէրիմ, փառքէն տէյերէք՝ օ-
նա տօգանաը. վէ տեր ազապ օ-
նուն ճիւտամը փառքէնտի:

4 Ա Է Յիսուս օնա տէտի. Պայգ՝

գապուլ էթմէղլը ասլա կէօս-
թերմէտի: Մարի. ԺԳ. 33:
ԺԵ. 25: ԻԸ. 9. 17: Ղ. 1. ԻԳ.
52: Յ. 15. Բ. 38:

3. Իօթերիմ, քաղէն: Իշպու
թիսէօլլերտէ՝ նէ՛ ազամէթ վար:
Պագ՝ Սանը. Ա. 3: Սար՝. ԼԳ.
9: Մարի. Գ. 39: Ե. 41: Ե. 34,
35: Բ. 24: Ղ. 1. Գ. 32. 39:
Ե. 14: Յ. 15. Ե. 21: ԺԱ. 43:

— Օնա օթեանք: Ղիւտամ իլ-
լէթինտէն մա՛րազլը օլան պիր
քիմնէյէ տօգանմաը՝ ատէմինա-
փաք էտէրիտի: Ի պէին Քրիս-
տոս՝ կիւնաՏքեարար իջինտէ
եաշար՝ վէ “կիւնաՏ թէնինին
շէքլիւտէ” (Շար՝. Ը. 3) իբէն,
“կիւնաՏքեարարտան այրըմը
իտի” (Եթր՝ Ե. 26): (Յնուն
ճիւտամըյա տօգանմաը՝ օնա
սալթ շիֆա վէրմէյէ իսթէքլի օլ-
տուղունա պիր նիշանէ տէյիլ
իլլա օնուն Տալէա շիֆա պուլտու-
ղունա պիրտէլալէթ իտի: Վրեաշ-
քի օնուն ա՛գիլ էլի ճիւմլէմիզին
իւզէրինէ ուզանսլլտը, քի Տէ-
փիմիզի՝ քէնտիմիզին էտէպ ու
էրբեանէ տայիր նափաքըղը-
մըգտան՝ փառքէյէյիտի:— Ա Է
տեր ա՛գապ օնուն ճիւտամը քա-
ղէնտի: (Թապիտի՛մ) իշինի եա-
վաշ եավաշ վէ աղըր ա-
ղըր կէօրիւր. լաքին թապիտի՛մը
եարատան Մլա՛Տ էտէճէյինիտէր
ա՛գապ՝ վէ անիտէ իճրա էտէր:

քիմ ճիւտէ սէօլլէմէյէսին, լաքին
կիթ, քէնտինի քեաՏինէ կէօս-
թէր, վէ օնլարա շէՏատէթ իշին՝
Մովսէսին էմը էթտիյի Տէտի-
լէփ օ շիւրիւմիւշ եարալար ա-
նիտէ սաղալտըլար:

4. Պագ՝ քիմնէյէ սէօլլէմէյէսին:
Չիւն քի պունու ա՛լէմէ չալ էթ-
մէտի՝ քեաթիպլէրին վէ Փարիսե-
ցիլէրին շէտիտ խուսուլմէթ ու
ա՛տալէթլէրի՛նի Տարաքէթէ կէ-
թիլիլիտի. վէ Քրիստոսուն
խալպա էյլըր էտէ պիլմէսինէ ա՛-
զիմ էնկէլ օլուրուտու: Պագ՝
Մարի. Ա. 43—45: Մարի.
Զ. 1: Բ. 30: ԺԲ. 16
—19: ԺԶ. 28: ԺԷ. 9:
Մարի. Է. 36: Յ. 15. Ե. 41: Ե.
18: Ը. 50: Ժ. 39, 40: ԺԱ.
53, 54: — Կէթ: Իշպու ճիւ-
տամընըն շիֆա պուլտուղու մա-
Տալ՝ Պալիլեա իտի, քի Երու-
սազէմտէն գըրգ եա էլլի միլգա-
տար ուղազ իտի. վէ պու ատէ-
մին պօրճու իտի քի, Երուսաղէ-
մէ թէղ վարըպ՝ քեաՏինտէն
քէնտինին սաՏիՏէն շիֆա պուլ-
տուպունուն թագրիլիլի ալըն:
( ) տուրուպ տա՛ պու խուսուս-
աա շունուն իլէ վէ պունուն իլէ
սէօՏպէթ էթմէքտէ վազթընը
սարֆ էտէրէք օյալանմաը տէյիլ
տիր. լաքին քէնտինէ իլք պօրճ՝
պու պապտէ օլան Մլա՛Տըն նօմօ-
սունու իճրա էթմէյի սոյամաը
տըր, վէ մաթըլուպ օլան Տէտիյէ-
յի օնա սունմաղըլա, լալըմ օլան
թէշէքքիւրիւ էթմէլի տիր: Էճմ
տալի պունուն իշին թէղ կիթ-

յէյի թագաբն էյլէ :

Յ 11 ք օնուն կափառնայումա

սին քի՛ օլմայա քեաճին պու վուգուա՛լթը իշխոյա տէ՛ Յիսուսա սագլատըը զարազընտան էօթիւրիւ՛ պունու պիր ճիլէ թագըրի Էտէրէք՛ օնուն սաղալորընս իգթիզա Էտէն շէճատէթնամէյի վէրմէյէ իմթինս՝ էյլէսին : — Վրէնքինի Գեանէնէ կէօթէր : Աու՛ 11 Լու. Ժ. Գ. վէ Ժ. Գինճի Այապարտա իպրազ օլունան թէնպիճէ կէօրէ տիր : Վրիստոս Լ. ֆէնտի միկնօմօսա խալզը իթաա՛լթ էթտիրմէյէ տայիմա տիգըաթ էտէր իտի : Աուր. Գ. 15 : Ե. 17 : Եւայ. ԽԲ. 24 : Ա. Ժ. Ժ. 44 : — Օլարա շէպթէթ իլէն : Աէն քէնտի միլէթինէ վէ տօթլարընս՝ օնլարիլէ ըէֆիգլէք էտէ պիլտիյինէ՛ վէ երինէ Ռապալըն ճէմաս թընս գապուլ օլունս պիլտիյինէ պիր խալաթ իշին՝ քեաճինին շէճատէթինի ալ : Աու՛ պունս տախի պիր իսպաթ օլուր իտի քի , արալարընտա՛ պաշքեաճինին իշէյէմէտիյի շէյլէրի իշէյէն պիր ատէմ՛ պուլունուրուտու : Գ. Թագ. Է. 7 , 8 :

Յ. Կափառնայում : Աագ՛ Գ. 13 շէրճինէ : — Աիբ եկապալը : Լուսմա տէվէթինին պիր ա՛սքէր զապիթի : Աու քիմնէ՛ անատան սօղմա պիր փութփէրէսթ իտի . լարին զէնկին վէ քիպար Փամիլէտատան իտի . չին քի պու մէսնէտտէ պիր զապիթ՛ խալզըն պայաղը Փուգարա թագըմընտան ալընմաղտըր . իլլա միւթէպէր

կիրտիյինտէ , օնա եպլարարադ՝ Էանընս պիր եիւլ պաշը կէլտի .

քիմնէլէրտէն ալընրըտըր : Օլ ա՛սիրտէ՛ Նէճուտիթան Լուսմա տէվէթի ալթընտա պիր էյալէթ օլուպ՛ Այսէրէ խարաճ վէրրի իտի . վէ Այսէրին Երուսաղէմտէ պիր վալիսի՛ վէ խալզը իթաա՛լթտէ թուլմապ իշին էյալէթին պիր պաչ մաճալիտէ գալէլէրի վարըտըր : Աուր. Բ. Է. 54 : Աուր. Ժ. Ե. 39 : Աուր. Ժ. 1 : ԽԲ. 25 : ԽԳ. 47 . 23 : ԻՆ. 11 . 31 . 43 : — Եանընս . . . կէլդի : Աուկասըն պու վուգուա՛լթէ տայիր՝ վէրաթիյի նագլէյէթտէն կէօրիւնիւր քի , պու եիւլպաշը՝ քէնտիին լարըգսրը սպարադ՛ Լ. ֆէնտի միլէ քէնտիսի՛ եա ճիլտէտիլ իսէ կլք տէֆատէ քէնտիսի վարմամըտըր . իլլա քէնտի Տալինի օնա անկլաթմադ իշին Նէճուտիլէրտէն զայէթ միւթէպէր ատէմէր կէօնտէրմիլտի . վէ Յիսուս Լ. ֆէնտի միլէ ֆիլ վագի՛ քէնտիին կէլտիյինի իշխթտիյի կիպի՛ պու գատար թէնէղզիւլինէ զայէթիլ թա՛ճիլպ էյլէտի , վէ պա՛ղը տօթլարընը կէօնտէրտի քի , քէնտիին ճիլ պիր վէճճիլէ պու գատար սրգընթըր վէրմէյէն Եիյաղ էյլէսինլէր : Աէ կէօրիւնիւր քի , օնտան սօնկրա քէնտիսի տախի չըզբպ սէյիթտի : Աէտպլի տիր քի , Աատթէոս նագլինի՛ իճմալ էթմէյէ մերամ՛ Էթմիլ տիր : Օնուն Ֆիքրի՛ պու խասթանըն շիֆա պուլմասընըն պաշըլըճա վուգու-

6 Վէ տէտի . Եւ՛ Բապպ՛ ուշադրմ՛ էվտէ քէօթըրիւմ՛ եւ- թըպ՛ աղըր իսքէնձէ չէքէյօր :

ա՛թլարընը ի՛լան էթմէք օլուպ՛ Տէր պիր աճվայինի թատգիգան պիր պիր նազլ էյլէմէյէ էյլէն- մէտի : ( ) Եալընըզ տէյօր քի , պու երևզպաշը մաթըուպ էյլէտի , վէ մաթըուպունա նայիլ օլտու . լաքին պունու քէնտիտի պիզզաթ մը եօխսա պիր վէքիլ վասնիթասի իլէ մի էյլէտի տէմէյօր : Աէրէք Աէհուտիլէրին վէ կէրէք թայի- ֆէլէրին պէյնինտէ տայինա պիր դապուլ օլունմուշ դանուն իտի քի , Տէր քէս՛ ախէր պիր քիմնէ- նին վասիթասի իլէ էթտիլինի՛ Բնայիտի էթիլ օլուր իտի : Յո՛ւն . Գ . 1 : Ժ . Թ . 4 : Վարձ . Է . 47 : Ղուկասպու վուգուա՛թըն նազ- լինի տահա մուֆասսալ էտիպ՛ պունա տայիլ՛ երևէյէ թէտիր է- տէր պիր չօդ աճվայլի թատգիգան զէր էտէր : Պազ՛ Պ . Է . 2—10 :

6 . Ուշադրմ՛ : Եւ՛նի խըզ- մէթքեարըմ՛ : Չօգ քիմնէլէր Վրիստոսա քէնտիլէրի իչիւն եւ- խօտ էվաաղարը իչիւն կէլիլէր իտի . լաքին պու քիմնէ քէնտի խըզմէթքեարը իչիւն կէլտի : Պու խըզմէթքեարը՛ «օնուն գըյմէթ- լիտիտի» : Պ . Է . 2 : Եւպ- Տէտիլ օ՛ պիր էմին գուլ օլմալը իտի , վէ աղաը օնու խասթալը- զը զէմանընտա թէրը էթմէտի : Աթա . Լ . 11—13 : Յո՛ւն ԼԱ . 13—15 : Վարձ . Ժ . 7 : Վար . Գ . 41 : Գ . 1 : Ա Տի՛ . Զ . 2 : Փիլի՛ .

7 Վէ Յիսուսնա տէտի . Պէն կէլիպ՛ օնու սաղալտալըմ՛ :

8 Վէ երևզ պաշը ճէվապ վէ-

16 : — Վէթօրի՛ . Պազ Պապ . Գ . 24 շէրհինէ . Տէմ Մարի . Թ . 2 : Մարի . Բ . 3 : Վարձ . Ը . 7 : Թ . 33 : — Լաքըր իտի՛նէ վէտէյօր : Խասթալըզ օնուն իւղէրինէ օլ դատար շէտիտ կէլիլը իտի քի , է՛օմրիւ թէհլիքէտէ իտի :

7 . Պէն կէլիպ՛ օնու սաղալտա- յըմ՛ : Վրիստոս՛ ըրիճալտան օլան օլ քիմնէնին չօճուղընու կէօր- մէք իչիւն՛ ըրիճալըն էվիննէ՛ օ՛նու տա՛վէթ էթմիլը իտի իտտէ՛ կիթ- մէյէ իսթէմէղիտի : Յո՛ւն . Գ . 46—53 : Իճթիմալ քի օրայա կիթմէյէ իսթէմէտիլինն սէպէ- պի՛ օլ քիմնէնին զէնկին վէ գուվ- վէթլի օլտուղու իչիւն կիթտի սէօլէնմէսին տէյիւ օլտուն : Պու- րատա՛ երևզպաշը Վրիստոսա կէլ տէմէյօր . լաքին օ քէնտիտի պէն կէլիլիմ՛ տէյօր : Էնչ պիր վա- զըթ տէնիլէմէյէճէք քի , խասթա օլան՛ պիր էվատ տէյիլ տէ՛ պիր խըզմէթքեար՛ աղաըր տախի Աէ- հուտի տէյիլ տէ թայիֆէլէրտէն օլտուղու իչիւն կիթմէյէ իսթէ- մէտի : Վրիստոս՛ թայիֆէլէրի ըզգլանտըրաճագ պիր նուր օլա- ճաղըտը : Պ . Է . Բ . 32 :

8 . Լաքըր «էնիլի՛» : ( ) պէ- նիմ խըզմէթքեարըմ՛ եախօտ օ- նուն եաթտըղը օտա սէնի դա- պուլ էթմէյէ լալըզ տէյիլ տիր տէմէյօր . իլա «պէն լալըզ տէ- յիլ իմ՛» տէյօր : Աէհուտիլէր՛ «( ) լալըզ տըր՛» տէտիլէր (Պ . Է .

րիպ տէտի Եւր Բապպ լայրգ տէյիլ իմ քի տամըմըն ալթընա կիրէսին Փագաթ պիրսէօղ սէօյլէ, վէ ուշաղըմ շիֆա պուլաճագ :

Է . 4) . լաքին քէնտիսի " տէյիլիմ " տէտի : Պու պիր էյի նիշան իտի : Լուսի . ԻԷ . 2 : Լյէր քէնտիսի լայրգ իմ տէսէ իտի տէ գօնշուլարը տէյիլ տիր տէսէյէր իտի , պու պիր Ֆէնտ նիշան օլուր իտի : Պօգոս քէնտիսի ախէրլէրի օնու շիւպհէսիզ ա՛ղիզէրին էն պէօյիլիւ սայարլար իքէն՝ քէնտիսի " մուգատտէսլէրին էն էտնասը " սայարլար : Լյէն . Գ . 8 : Եճուտիլէրին օլ ա՛տիրտէրա՛յմ վէ եիւզպաշընըն Տիւքիւմէթ սաճիւլի պիր զապիթ , վէ ողէնկին՝ Յիսուսիս պաշընրաւայաճագ պիր մաճալի օլմայան Ֆուգարա պիր Եճուտի կիպի կէօրիւնտիլիւնիւ , եիւզպաշընըն Տէմէճըրիլէրի ա՛լէսսէվի Եճուտիլէր միլլէթիսի թաճգիր էյիլէտիլէրին՝ վէ Յիսուսուս քէնտի միլլէթիստէն թաճգիր օլունտուղունու միւլաճագ էյիլտիլիմիլ թագտիրտէ , կէօրէճէյիլ քի պու եիւզպաշընըն ալազ կէօնիլիլիւ ա՛տէթտէն իսարիճ պիր շէյտիր : ( ) քէնտիսին կիւնաճքեար վէ լայրգարը օլտուղունու տոյարըտը վէ Գուրթարըճընըն մէսնէտի՛ գուվլէթի վէ լայրգըղը Տագգընտա աօղու Փիքրի վար իտի : ( ) Բրիստոսա օ գատար պէնկղէմէլ իտի , վէ ա՛ղիլ լիքտէ

9 . Օլորա պէն տախի Տիւքիւմէթ ալթընտա պիր ատէմ իմ , Տէմ ալթըմտա ա՛պէրիլէր վար . վէ պիրինէ՛ կիթ տէրիմ , վէ կիտեր , վէ օպիրինէ՛ կէլ , վէ կէլիւր , վէ

օնտան օլ գատար ուզագ իտի քի , Ելլաճըն Օղընու քէնտի մէսքեանընա կէթիլթիլէ մուսթաճագ տէյիլտի : Էնէր պիր ալազ կէօնիլիւ թէվպէքեար գալպինտէ պէօյլէ տոյար : Պապ Գ . 11 . 14 : ԺԵ . 26 , 27 : Պ . Ե . 8 : Է . 6 , 7 : ԺԵ . 49 : Յիլ . Ա . 27 : Նիլ . Լ . 10 : Բ թագ . Է . 18 - 22 : — Պիլ սէօլ սէօյլէ : ( ) պիր իլաճ կէօնտեր , եախօտ՝ պիր Տամայիլի եաղ , եա պիր տուա՛ սէօյլէ տէմէյօր , իլլա՛ պէր սէօլ սէօյլէ տէյօր . Պապ Ը . 3 : Մուլ . Ա . 25 . 27 : Գ . 39 : Նիլ . Ա . 3 : Թուօյ Ի . 8 : Սուլ . ԼԳ . 9 : ՃԷ . 20 :

9 . Պէն գաթի երեթմէլ ալթընտա պիր ապէմ իմ Է : ( ) վէք էյի գանմըլ իտի քի , Բրիստոսա օնուն էվիսէ կիթմէյէ ալա իղթիլա եօղուտու , զերա խասթալը՝ ուզագտա սէօյլէտիլի պիր սէօլ իլէ սաղալտապիլիլի իտի . վէ պունու՛ զայէթ ա՛գիլանէ պիր թարը իլէ քէնտիսին Տալինի էօրնէք կէթիլէրէք ալիքեար կէօսութերտի : Բէնտիսի՛ ախէրլէրին Տիւքիւմէթի ալթընտա իտի , վէ իթաա՛թ էթմէք նէ օլտուղունու պիլիլի իտի : Էմ տախի քէնտի Տիւքիւմէթի ալթընտա պիր պէօլիւք ա՛պէր վարըտը . վէ քէնտի-

խորդմէթքեարըմա՝ Շ ունու էյ-
լէ՛, վէ էտէր :

սի էյերչէ պիր քիւչիւք զապիթ
իտի իսէ տէ, օնլար տայիմա օնուն
էմիլերինի՝ պիրզաթ Տուզուրլա-
րընտա վէրիլտիլքէրի վէման տէ՝
ուզադտան կէօնտէրիլտիլքէրի
վազըթտա տէ իճրա էթմէյէ հա-
զըր իտիլէր : Վէզալիք քէնտի
խորդմէթքեարը տախի պիր վասի-
թա իլէ կէօնտէրիլէն էմիլերինի
իճրա էտէր իտի : (Յուն սատէ
սէօղիւ պիր նօմօս իտի . վէ անի-
տէ իթաա՛թ ճէլպ էտէր իտի :
Իմտի իասթալըզ ու մա՛րաղար
Վրիստոսուն էմիլինէնէ՞ գատար
տաճա թէզ իթաա՛թ էթմէլի-
տիլքէր քի, օ՛ ճիւմէնին Քապ-
պը օյուպ՝ քէնտիմտէն պէօյիւք
պիր զաթ պիլմէլտի : (Յնլարըն
ճիւմէթօի օնուն հիւքիւմէթի ալ-
թընտա օյուպ՝ օնուն էմիլինէ իմ-
թիսալէն կէլիլքէր վէ կիտէրէր :
Վրիստոս պիլիհայէ հիւքիւմէ-
թէ մալիք պիր զաթ կիպի օնուն
գուվվէթիլնէ պունտան պէօյիւք
ի՛թիմատ պէյան էտէն սէօղէր՝
ա՛գըմըզ եէթիլմէզ տէսէք մու-
պալիզա էթմիլ օլմաղըզ : Երա՛նի
«էյեր պէն՝ ախերէրին հիւքիւ-
մէթի ալթընտա իքէն, պանա
թապի՛ օլանլերին իւլէրինէ՛ պէ-
նիմ էմիլմէ տէր ա՛գապ իթաա՛թ
էթմէք միսիլիւ հիւքիւմէթիմ
վար իսէ, սէն հիւլ քիմէնին հիւ-
քիւմէթի ալթընտա տէյիլ իքէն՝
էմիլն իլէ հէր պիր թալապ էյլէ-
տիլին շէյնէ գատար տաճա զի-
յատէ իճրա օլունմալը տըր :

10 Վէ Յիսուս իշիտինճէ՛
թա՛ճճիւպ էթտի, վէ ալտընճա

Խասթալըզար՝ գատըրղալար վէ
Փուրթոււնալար վէ տէնիլքէր՝
ճիւմէթսիսէնինսէօղիւնէ պադար-
լար՝ : Յօք . ԼԸ . 34, 35 : Սօղ .
ճի . 25—29 : Ճօթ . 91 . ճիւլ .
8 : Նքէ . ԽԷ . 6, 7 : Նքէ . ԺԳ .
17—21 : Սօրէ . Գ . 39—41 :
Պ . 1 . Գ . 35, 36 . 39 : Է . 8 :

10 . Թա՛ճճիւպ էթտի : Վրիս-
տոս՝ պա՛ղը քիմէլէրին իման-
սըղը ըղընա թա՛ճճիւպ էյլէտի
(Սօրէ . Զ . 5, 6) . լաքին պու-
ատէմին իմանընր տիգգաթէ շա-
յէսթէ սայտը : Կէօրտէ՛ Վրիս-
տոսա օլան ի՛թիմատ թէքմիլ տիր .
լաքին պու իմանա կէլմէզ տիւն-
եատէ՛ իման օլ գատար նատիր
պիր շէյտիր քի, օ՛ թա՛ճճիւպ օ-
լունուր : — Խորայէլ ալտընտա
պաթի պո՛ր գատար իման պոլմաղը՛ :
Լէֆէնտիմիլ կիւզպալընըն մէշ-
րէպիստէ շօգ շէյլէր՝ մէսէլա օ-
նուն ալլապ կէօնիւլիլիւնիւ
(խանէ 8)՝ վէ օնուն էյլիք իսթէ-
տիլինի (Պ . 1 . Է . 5) մէտճ էտէ
պիլիլիտի : Լաքին օ՛ մասսուսէն
օնուն իմանընր մէտճ էտէյօր :
Վրիստոս թաղէր էյլէտի քի,
պիւթիւն Պաղեստին մէմէքէ-
թիտէ Լլաճըն խալըր արասըն-
տա պու միսիլիւ գուվվէթիլ ի-
ման կէօսթէրմիլ ճիւլ պիր քիմ-
սէ կէօրմէտի . խայըր, մէմիւլ օ-
լունա պիլտիլիէն միւնաախիլ քիմ-
սէլէրին՝ եա՛նի քէնտի շայիրտ-
լէրինին արասընտա պիլէ կէօր-
մէտի : Իման՝ Լլաճա շան կէթի-

կիտէնէրէ տէտի. կերչէք տէ-
րիմ սիղէ, Խարացէլ արասընտա
տախի պու գատար իման պուչ-
մատրմ:

11 Հէմ սիղէ տէրիմ քի՛ կիւն
սօղուսունտան վէ կիւն պաթը-

րիւր . իմանսրղըգ՝ օնու եալանճը
կէօթէրիւր : Ա Յի՛ն . Ե . 10 :
Նոյ՝ կէմիլի իման իլէ պինա ելլէ-
տի : Լըրա համ՝ օղունու իման
իլէ սունտու : Պիղ իման իլէ խէ-
լաս պուլուրուղ : Իման օրնատրգ-
ճա՝ Ալլահա մագպուլ օրնա-
սը միւմքիւնսիւղ տիւր : Նքր .
ԺԱ . 6 :

11. կընարդարտանտան վէ կիւն պա-
թընտան : Պու թիւ պիրտէն պիւ-
թիւն տիւնեա՝ եախօտ կէօք ալ-
թընտա պուլունան հէր պիր միլ-
լէթ անկաշըլըր : Նոյ . ԽԵ . 6 :
ԾԹ . 19 : Զօք Կիւնիլէ Կիւնիլէր :
Իշպու Հոռմալը քիմնէնիւն տէօն-
մէսի՛ թէքտէն պիր շէյ օլաճագ
տէյիլ տիր . իլլա հէր պիր միլ-
լէթտէն վէ գապիլէտէն վէ սօլ-
տան վէ տիլտէն հիսապօրղ քիմ
տէլէր Ինճիլէ տէօնէճէքլէր , վէ
պունճիլէյին Լըրահամըն զիւր-
րիլէթի օլաճագլար , վէ էպէ-
տէն խէլաս պուլաճագլար սըր :
Ծանդ . ԺԲ . 3 : ԻԲ . 18 : ԻԸ . 14 :
ԽԹ . 10 : Սալ . Բ . 8 : ԻԲ . 27 :
ՂԸ . 3 : Նոյ . Բ . 2—4 : ԺԱ .
10 : ԽԹ . 6 : ԾԲ . 10 : Կ . 1—6 :
Նքր . ԺԶ . 19 : Պաճ . Բ . 44 :
ՄԷ . Գ . 1—4 : Օլտ . Ը . 20—
23 : Սալ . Ա . 11 : Սալ . ԻԳ .
31 : Պալ . ԺԳ . 29 : Պալ . ԺԶ .

սընտան չօդ քիմնէլէր կէլէճէք-
լէր , վէ Լըրահամ վէ Խասհակ
հէմ Յակօր իլէ կէօքլէրին փա-
տիշահըղընտա օթուրաճագլար :

12 Ամնա փատիշահըղըն օղուլ-
լարը տիշարըքի գարանըղա ա-

ԺԱ . 18 : Հոռմ . ԺԵ . 9 : Պալ .
Գ . 28, 29 : Նքր . Բ . 11—14 :
Գ . 6 : Պալ . Գ . 41 : Յոյր . Ե .
9 : — Լքրահամ վէ Խասհակ հէմ
Յակօր իլէ : Պու մէշհուր ա՛ղիլ-
լէր իլէ պէրապէր օթուրմագ՝
Նէհուտիլէրին գըթընտա էն
պէօյիւր շան ու իղլէթ վէ աղըն
էրէպիլալի էն պէօյիւր սասա՛-
տէթ խտի : — կիօտլէրն փապիլադ-
լալընտա օթուրաճագլար : Պուրա-
տա օթուրաճագ թէքիլմէ օլու-
նան լուլլէթ՝ Նունանիճէտէ սօֆ-
րատա օթուրմագ մա՛նասընա օ-
լան պիր լուլլէթ տիր : Իմտի պու-
րատա կէօյիւն սէֆաա՛թի՛ սայիր
չօդ եէրլէրտէ օլունտուղու կիպի՛
պիր զիլաֆէթ թէմնիլ իլէ պէ-
յան օլունուլօր : Պապ՝ ԻԶ . 29 :
Պալ . ԺԳ . 29 :

12. Փապիլադլալըն օղուլարը :
Պունլար Նէհուտիլէր խտի : Փա-
տիշահըղը պէրլէյէնլէր պունլար
խտի . վէ օ՛ յնլարա մախտուս ի-
տի : Պալ . Գ . 25 : Հոռմ . Թ .
4 , 5 : Լալին յնլար խիլէա է-
տէրլէր խտի քի , քէնալլէրի Լք-
րահամըն սիլալէսինտէն օլուպ՝
օնուն էվատլարը օլունուլարը ի-
չիւն՝ Լըրահամ մախտուսէն սէվ-
կիլիլլէրի խտիլէր , վէ սօղուլ-
հագղը հասէպի իլէ Սիսիանըն

Թըրաճագլար . աղայրը վէ տիշ
գըճըրտայրը օրատա օլաճագ :
13 Ընտէն Յիսուս եիւլ պա-

փատիշահըղընըն թէպատ'սը օ-
լուպ' ախէր թայիֆէլէր օնտան
խարիճ իտիլէր : Աքին Պուր-
թարըճըմըլ թարրիր էաէյօր
քի, փուժ փէրէսթ թայիֆէլէր-
տէն չօղ քիմնէլէր խէլաս պուլա-
ճագ իքէն, Ե՛հՏուտիլէրտէն չօղ
քիմնէլէր Տէլքը օլաճագ տրո :
Պագ' Պայ Գ. 9, 10. Է. 22,
23 : ԻԱ. 43 : Հուլ' Ժ. 20,
21 : ԺԱ. 20 : — Տիւրքէի գա-
րանըլըն Ե՛ : Պու' կէլէճէք օլան
ճէ Տէննէմ' աղպընըն պիր թաս-
վիրի տիր : Ա' է պու թասվիր' եէր
պլթընտա օլուպ' գարանըղ վէ
նէմլար վէ մի թէա' ֆիւն վէ փիս
օլան զընտանլարտան աընմըլ
տըր : Երէ՛. ԼԸ. 6. 11—13 :
Հոռոմաղլարըն' քէօլէլէրի իշիւն
պէօլէ զընտանլարը վար իտի : Պի-
չարէ մահպուս' օրատա կիւնլէ-
րինի' եափ եաղընըլ վէ Տէր կէօ-
նա թէսէլիտէն մահրում կէճէ
կիւնտիւղ աղայարագ վէ էլէմ'
չէքէրէք վէ պօշունա տիշլէրինի
գըճըրտայարագ կէշլիրիտի : Ե-
պէտի պէլանըն պու նէ՛ թէսիրլի
պիր թասվիրի տիր : Եարամաղ-
լար' կէօրտէն վէ ըահաթըղ ու
սէլամէթտէն վէ իւմիտտէն էպէ-
տէն կէրի գալաճագլար, պիր
սիմնիյահ գարանըղ իշինն գա-
փանաճագլար, իւմիտտիլ պիր
գասավէթ իլէ աղայաճագլար,

շըյա տէտի. Եիթ, վէ սանա'
ինանտըղըն կիպի օլուսն. վէ օ
սաս'թ ուշաղը շիֆա պուլլուս :

խըրս իլէ Ըլլահա գարըն տիշլէ-
րինի գըճըրտատաճագլար, վէ
Ըլլահըն հագանիյէթիննէ գարըն
մըրըրտանաճագլար : Պայ ԺԳ.
42. 50 : ԻԲ. 13 : ԻԳ. 51 : ԻԵ.
30 : Բ Պէ. Բ. 4. 17 : Յուր.
13 : Ղ'իւմլէ Խարայէլին ախրէթ-
տէ պիր միրասը օլաճագ, լաքին
Տէփ թայիֆէլէր' ճէ Տէննէմ' ա-
թէշինի պէսլէյէճէք օտուս օլա-
ճագ տէլէն Ե՛հՏուտիլէրէ պու
նէ՛ գօրգուլու պիր իւմիտ քէսիլը-
լիյի օլաճագ : Ա' է Տէման Ե՛հ-
Տուտիլէրինքի կիպի ճիմանի վէ
մաղըուր ֆիքը ու միւլահաղայար
պէսլէր քէնտիլէրինէ Բրիսթի-
ան իսմինի վէրէն նէչէ նէչէ մի-
լիօն քիմնէլէրէ տասիս պու նէ՛
գօրգուլու իւմիտ քէսիլըլիյի օ-
լաճագ տըր :

13 Ա՛ի : Ըիմտի Յիսուս
եիւլպաղընըն քէնտիսինն սէօյ-
լէր, քի օ' էյէր էվվէլտէն տէ-
յիլ իսէ, շիմտի պէլի տիր քի,
քէնտիսի պիղլատ լչֆէնտիմիլին
հուլուրուստա իտի : — Ինանըլ-
ըն Եիւն : Պայ Բ. 29 : ԺԷ.
28 : Մարի. Բ. 22, 23 : Ժ.
52 : Պ. Է. 20 : Է. 50 : —
( ) սաս'թ ուշաղը շիֆա պուլ-
լուս : Պու' Յիսուսուն Տէման'
"Պանա ինանտըղըն կիպի օլուսն"
տէտիյի տագիգատէ վալի' օլուս :
Յուլ. Գ. 52, 53 :

14. Ա է Յիսուս Աետրոսուն է-
վինէ կէրիպ՝ օնուն գայնանասը-

նը կէօրտիւ թի՛ սըթմատան թու-
թուլուպ եաթմըշ խոի:

14. Աետրոսուն էվնէ: Աետրոսուն պիր էվի վարրար, էյէր-
չի քէնտի Բապպը վէ Եֆէն-
տիսինին պիր էվի եօղ խաի իսե
տէ: Մարի. Ա. 29տան էյրէ-
նիրիղ թի, օնուն գարնտաշը
Անդրէաս օնուն իլէ պերապէր
սաքին օլուր խոի: (Նլար էվ-
վէլտէն՝ Գնթապիգատա միւթէ-
մէքին խոիլէր (Յ. 45).
լաքին Վրիստոս՝ Ապիանայում
տա չօգ էյլէնտիլի էշին՝ կէօ-
րիւնիւր թի, Աետրոս էվինի օ-
րպայ կէօշիւրտիւ: Պու էվտէ՛ օլ
իքի գարնտաշ շիւպՏէսիգ՝ Վրիս-
տոսու չօգ քերրէ միւսաֆիր գա-
պուլ էվտիլէր: (Նուն՝ տիւնեա
իւղէրինտէ քէնտի էվի եօղուտու
(2Սնճի խանէնին շէրՏինէ պագ),
վէ պիրիմ կէօրտէ էվինիղ եօգ
տուր լաքին էյէր պիղ օնու պու-
րատա գապուլ էտերսէք, օտա-
խի պիղի օրատա գապուլ էտէ-
ճէք տիր: Այնանասը: Պուն-
տան էյրէնիրիղ թի, էվէնմէք՝
Փաղիլէթէ պիր էնկէլ տէյիլ
տիր. շինքի՛ Աետրոս Աաք-
եալնն պիր գարըսը վար խոի:
Ա է պունու տա պիլիւրիղ թի, օ-
պիր Աաքեալարոսան տախի պա-
զուրսըննն գարըարը վարրար
(Ա Արիւթ. Թ. 5). վէ թէվա-
րիստէ՛ եիւրէյէ թէսիր էտէր
պիր նագիլէթ պուլունուր թի,
Ղոմետիանոս Ապստերին կիւն-
լէրինտէ պիր Աոմա մէՏքէմէ.

սինին տիվանընա Յակոբոս Ա-
ուսքեալնն գարնտաշը Յուգա
Աաքեալնն իքի թօրնուունն իՏ-
զար օրունտուպարընը պէյան է-
տէր: Եվէնմէք՝ ԱլլաՏ թէա՛-
լէանըն թանգըմ էյլէտիլի էն
իլք գանուկարընն պիրի տիր.
Տէմ ԱլլաՏըն պիր էմըի տիր թի,
իճրատը վաճիպ տիր. շին օ՛թազ-
րիւր էյլէտի թի, էվէնմէք էյի
տէյիլ տիր: Դան. Բ. 18:
Աէքեար գալմանըն էվէնմէքտէն
խալըրը օլմաղ խտտիա՛ սընտա օ-
լանլար՝ քէնտիլէրին Աարատը-
ճըսընը թաՏգիր էտերլէր: Ա
ՏԻ. Գ. 2: Գ. 3: ԱԲԲ. Ժ. Գ.
Կ: ԱլլաՏոսն Բաթմալուպ էաթ-
մըշ խոի: Մարիոս տէյօր թի, օ-
նուն Տաղգընտա անիտէ օնա խա-
պէր վէրտիլէր (Ա. 30): Պու-
կաս տէյօր թի, օնուն Տաղգըն-
տա օնա եալվարտըլար (Գ 38):
Պունունն կիպի պիրիմ՝ տախի
տօսթլարըմըլ վէ ագրապալա-
րըմըլ խասթա օլուուգլարը վա-
ղըթ՝ տէր ա՛գապ Եֆէնտիսիլէ
խապէր վէրմէյիլիլ, վէ օնլարըն
Տաղգընտա օնա եալվարմալը-
յըլ: (Նսուղ՝ Տէքիմէր Տիշ
պիր շէյ էտէմէլէր: Պա՛ղ տէ-
Փա՛ տէրիլ թի, կէօրիւնիւր թի
Տէքիմ խասթալըղ անկլամատը:
Ապին Պէյիւք Աէքիմ՝ տա-
յիմա անկլար, վէ տայիմա գա-
տավէթ ու տէրալէրիմիլտէ՛ պի-
ղէ թէսէլի վէրէ պիլիւր, վէ

15 Ա է օնուն էլինէ աօգան-
ար , վէ սրթմա օնու պրագար .
վէ գալգըպ' օնլարա խըզմէթ է-
տերխի :

խասթամըղա շիֆա վէրմէյէ մի-
նասիպ կէօրմէտիյի վագըթաա
պիլէ' պիզի թէսէլլիսիղ գօմա-
մաղա գատիր տիր :

15. Օնուն էլինէ ասօնարդ :
Պունու' օնուն նապզընա պագ-
մագ իչինէ է'թմէտի, իլլա' շիֆա
վէրէն գուզվէթ օնա քէնտինտէն
կիթմիշ օլտուղունու կէօսթէրթէր
իշին էյլէտի : Պագ Ը . 3 : Թ .
20 . 29 : Ժ . 7 . 36 : Ի . 34 :
Մարէ . Է . 33 , 34 : Ը . 23 :
Ղ . 1 . Ը . 54 : Յ . 15 : Թ . 6 : Ե-
այ . 2 . 7 : Ղուկաս աէյօր քի
(Դ . 39) , օ' սրթմայը ազար-
լատը : Արթմա շէտիտ իտի
(Ղ . 1 . Դ . 38) , վէ իՏթիմալ
քի' խասթա ա'զմ թէՏիլքէտէ
իտի : Ա է Վրիստոս' բուխ-
ասթարը ետիտ թէնպիՏէ մու-
ղայիր Տարաքէթ էտէն պիր գուլ
կիպի թուլմուշմուշ սրթմայա'
օնու պույուրան պիր Լ . Ֆէնտի
միտալի թա'զիր էյլէտի : Օ' ա'յ-
նի պունուն կիպի սերթ րիւզ-
կեարարը վէ տալղալարը վէ
գուտուրմուշ շէյթմանլարը տա-
րի ազարլարը թա'զիր էյլէտի :
— Ալէմ օնու գրագրը : Մար-
կոս (Ա . 31) տէյօր քի , օնու
" տէր ա'գապ " սալը վէրտի :
Միւ' ճիղաթ' թէզ վէ թէքմիլ
իտի : խասթա' անիտէ շիֆա
պուլտու : — Ղաւէրը' օնլար

16 Ա է ախլա՛ օլունճա , օ-
նա չօգ ճիննլի քիմնէլէր կէ-
թիրտիլէր . վէ օլ բուՏլարը Տէ-
ման սէօղ իլէ չըգարտը , վէ Տէի

իքլիլի ետերիտի : Եանի Վրիս-
տոսա վէ օնուն պիլէսինճէ օլան
տօսթլարընա խըզմէթ էտերխի :
Օնուն ինչաա էթմիյի քիմնէ-
լէրէ' օնուն է' օմիւր' սաղլըգ'
գուզվէթ' քէնտի լուլթ ու ինա-
յէթիմի վէ ԲուՏունու վէրտիյի
քիմնէլէրէ Փարզ տըր քի , քէն-
տիլէրիմի տէր ա'գապ' թէքմի-
լէն օնուն խըզմէթիմէ վագֆ
էթսիլէր :

16. Ախլա՛ օլունճա : ԵՏՏու-
տիլէրին ա'տէթիմէ կէօրէ' շա-
բաթ' ճիւմա' կիւնիւ ախլամըն-
տան պաշալըպ' շաբաթ կիւնիւ
ախլամընտա թէքմիլ օլուրուտու :
Ղ . 1 . Ի . 32 : Մոսէսին
' Լ . օմսու' օլ կիւնտէ խասթա-
լարընը սաղալթմագա կէօթիւր-
մէյի' պիր իզթիլզալը վէ մէր-
Տամթ ու սատագա իշի օլտու-
ղու թագաիտէ' օնլարա եասագ
էթմիշ տէյիլ իտի . լաքին իս-
թիարլարըն որփարըլարը' օնու
մէմուա'թաէն էթմիշիտի : Պագ'
Պագ Ժ . Բ . 1—12 շէրՏինէ :
— Օնա ԿԵ ճիննլի քիմնէլէր կէ-
թիրտիլէր : Պէտրոսուն գայնա-
նասընըն սաղալմասը' Վրիս-
տոսուն եանընա թիւրլիւ թիւր-
լիւ խասթալըգարտան վէ մա-
րաղլարտան չօգ ա'լիլ քիմնէլէր
կէթիրտի : Մարէ . Ա . 32—34 :
Ղ . 1 . Դ . 40 , 41 : Օնլար

Իլէթի օլանլարը սաղալթտը .

17 Թա քի Եսայի փէյղամ

պիլ թապի՛, ( ) օ գարըյը սաղալթտը, նի՛չին պէնի տէ սաղալթմայաճագ . օ՛ գօնչուլարը մըդտան պիրինին ինթիար խըսըմընը սաղալթտը, նի՛չին պիղիմ տախի ա՛լիլ խըսըմ՝ վէ տօսթլարըմըը սաղալթմայաճագ տըր տէյերէք՝ աղ զէման իչինտէ «պիլթիւն շէ՛հր գալու նուն էօնիւնտէ ճէմ՝ օլմուշ իտի՛» : Մարի . Ա . 33 : Վ է սէն՝ է՛յ օգույան՝ Վրիստոսուն կիւնա՛քեարարըր խէլաս էթտիյինի իշի՛թմախին մի, վէ սէն տախի ծնտան խէլաս պուլամագմըսըն : ( ) նուն՝ կիւնա՛հտա դարդ օլմուշ կորնթոսլարըր խէլաս էյլէտիյինի (Ա կորնթ . 2 . 9-11) իշիթտին, վէ սէնի տախի՛ ծնա կէլտիյին սուրէթտէ խէլաս էթմէյէճէք մի : Ղին՛նէ քիսիւն խուսուսունտա՛ Պապ Գ . 22 շէրհինէ պագ : — Բոհլարը հէման օեօլ իէ Ղեգարուր : Պապ ԺԲ . 22 : Մարի . Ա . 25—27 : Ե . 8 : Թ . 24, 25 : Վրիստոս Լաֆէնտիմիլ շէյթանըն ա՛մէլլէրինի հէլար էթմէյէ՛ վէ էսիրլէրի գուրթարմաղա կէլտի : Ա Յու՛ն . Գ . 8 : Վարձ . Ժ . 38 : — Վ է հէփ ի՛լէթի օլանլարը սաղալթտը : ( ) նլարըն ճիւլէսինէ՛ կէրէք ինթիար վէ կէրէք կէնճ՝ կէրէք զէնկին վէ կէրէք Փուգարա՛ խասթալըդ ու մարագլարը հէր նէ գատար Փէնա ի-

պէր վասիթասի իլէ տէնիլէն թէքմիլ օլա , քի տէմիշ տիր .

տի խտ տէ՛ հէփիսինէ շիֆտ վէրտի : Լաֆէնտիմիլ՝ քէնտի կօրդունլուղունտան՝ եախօտ վագթըն ույղուն օլմատըղընտան՝ եա օնլարըն պաթըլ ի՛թիգատլէրինտէն պիր շէքվա էթմէտի . կլա կէթիլիլէն հէր պիր ճիւնլու քիմնէյի քէնտի տէրտիտէն խէլաս էյլէտի , վէ հէր պիր խասթայը սաղալթտը : Պու՛ իքի շէյէ՛ եա՛նի պիր օնուն ալլա՛հանի էյլըքքեանիլիյինէ՛ վէ պիր տէ օնուն Լալա՛հ թարաֆընտան կէօնտէրիլիշ օլտուղունա խալաթ տըր :

17 . Օտ՛ թէլէլէրիթիլէ իգէշնէ՛ տըլ, վէ խաթալէլտըրըրէ իթիլիթի : Եսայ . ԺԳ . 4 : ( ) էյերչի չօդ տէֆա՛ աճ՝ տուսուղ՝ կօրդուն՝ ճանր տէրտ ու միհնէթիլէ տօլու վէ գասալէթիլի իտի, լարին քէնտի հալի վէրա՛հաթը իչին հիչ ալա տիւշիւնմէյերէք չալըջըր իտի , վէ պիղէ պէտէլ պիղիմ հէփ դայգուլարըմըղը խասթալըգլարըմըղ վէ կիւնա՛հլարըմըղը քէնտի իւղէրինէ նիլըլէնիրիտի : ( ) պիլիմ կէրէք ճանլարըմըղ վէ կէրէք թէնլէրիմիլ հագգընտա մէրհամէթ վէ շէֆագաթ իլէ տօլու տուր : ( ) հէր պիր տէրտիմիլիլէ պիղէ տէրտաշ (Նէր . Բ . 17, 18 : Գ . 15) տըր . վէ պիլիմ տէրտ ու գասալէթիլէրիմիլիլէ թէքքին՝ վէ հագիգաթ

Օ՝ անփնդրելի միջև է-գէրնէ աւար , վէ խասթաղը գլարմըը երեքէնտի :

18 Ս է Յիսուս էթրաֆընտա

Օնլարը քիւլիյէն տէֆ՝ ու ըէֆ՝ էթմէք խուսուսուստա ույրուն թէտարիք կէօրմիւշ տիւր : ( ) սրունու՝ քէնտի թա՛լիմաթլարը՝ ի պրէթի՛ խասթաղը վագթընտա վերտիյի թէտէլիսի՛ վէ էօլիւմ վագթընտա ի Տասն էյլէտիյի գուվվէթընտիյի իւմիտլէրն՝ վէ քէֆարէթի՛ վասիթասի իլէ Տէփ տէրտ ու գասաւ վէթընտիյի սէպէպիւնի հա՛նի կէնտի պէրթարաֆ էթմէսի իլէ իճրա էտէր : Ա Պէտ . Բ . 24 :

18. Ի՛նչ էրէք է՛ էօթէ եաբայս կէնտէր : Ստադաթ կիւնէշնին թէտարաթը պիր մահալտէ աղըգօմաղը տէյիլ՝ իլլա պիւթիւն մէմէքէթի շէրաֆընտա հա . յըրմաղ տըրլար : Ի՛ֆէնտիմիղին՝ գալապաղը պու զէման պրագաղը իշիւն վէրտիյի սէպէպ Տագընտա՝ պագ Ս . 33—39, վէ Պ . 42, 43 : Ի՛քին Վուրթարընտընտըն՝ պա՛ղը տէֆա՛ գալապաղը պրագմագ իշիւն՝ պու վերտիյի սէպէպտէն զայրի ախէր սէպէպըրի տաթի վարըտը : թա՛հմին էտէ պիլիլիզ քի , պաղը տէֆա՛ Օնլար Օնուն նասիճաթլարընը գապուլ վէ Տագմ վէ Փայիտէսինի թահսիլ էտէ պիլէճէք միգտարի իշիթմիլէրիտի . վէ պա՛ղը քէրրէ Օնուն

չօգ խալգ կէօրիւնճէ , էմը էթտի քի՛ էօթէ եագայա կէչէլէր :

19 Ս է պիր քեսթիպ հագլաշըպ՝ Օնա տէտի . Եա՛ խօճա՛

էթրաֆընա չօգ թէնպէլլէր՝ Օնուն նասիճաթլարինտէն ապա պիր Փայիտէ թահսիլ էթմէյէնէր՝ վէ պիր չօգ ագըլլարը ոլ տէրէճէ տիւննավի վէ ամէլ ու Տարաքէթլէրի ույրունտուղ քիմնէլէր թօփլանըլար իտի քի , Տէր վէճճիլէ Օնու տէվէթ ու զապիթան թարաֆընտան պիր սըգընթըյա օղրատաճագլարընա շիւպճէ գամաղըտը : Պապ ԺԳ . 36 շէրճինէ պագ . Յովն . 2 . 15, 26 : — Ի՛նչ էրէք : Վրիտոս Ի՛ֆէնտիմիզ շիմտի Վափառնայուճտա՝ Վալիլեա տէնիլիւնիս երտըղ պաթը թարաֆընտա օլուպ՝ ոլ տէնիլիւն կիւնտօղուտ թարաֆընտա օլան Վերգեպլիլէր տիյարընա կէչէճէլիտի : Վափառնայուճուն էճալտի Ի՛ֆէնտիմիզին միւճիղաթլարընտան վէ նասիճաթլարընտան պիր չօգ Փայիտէ թահսիլ էթմէտիլլէրինէ՝ Պապ ԺԱ . 23, 24 տէ քի՛ֆայէթ միգտարի իսպաթըմըղ վար :

19. Վրեթիպ : Պագ Պապ Բ . 4 շէրճինէ : — Երբընճա կէլէճէյէ : Ինսան՝ քէնտի թապիաթլը Տիւրմիւնտէն զանն էտէր քի , Տէր շէյէ մուղթէտիլ տիր . լաքին Ելլաճ թարաֆընտան էօլրէնմիլ օլան քիմսէ՛ պիլիլ վէ

հեր ներէյէ կիտերսէն, արտըն-
ճա կէլէճէյիմ:

գալլինտէ տոյար քի, օնու
գուզվէթլէնտիրէն Քրիստոսուն
վասիթատի իլէ օլմատրգճա՝ քէն-
տիլլյինտէն հիչ պիր շէյ էտե-
մէլ: Քրիստոսուն արտընճա
կիթմէք՝ պէջիւք պիր շէյ տիր:
Բուհանի օլմատրգճա՝ վէ ևօ-
գարրտան եարտըն օլմատրգճա՝
օնու քի՛մ էտէ պիլիր: Վ՝ Կ-
ԺԳ. 23—27. 33: ԻԲ. 33,
34: Յ՝ Գ. ԺԳ. 36 — 38:
Իշպու եազըճընըն իգրարլարը
էյի խի. լաքին Էջֆէնտիմիլին
ճէվապընտան անկարրղ քի, օ-
նուն մէմիւլ էթտիլի շէյլէր՝
տիւնեավի օլմալը խի: ( )
Քրիստոսուն միւ՛ճիլաթլարընը
կէօրտիւ, վէ նասիհաթլարընը
տինկէտի. վէ զանն էթտի քի,
օնուն արտընճա կիթմէյիլէ՛ պիր
տիւնեավի մէնֆաա՛թ թահսիլ
էտէ պիլիր: Մ՛հսէլա՛ խասթա-
լըլարընտան սաղալան քիմնէ-
լէրտէն մալ ու զանիմէթ գաղա-
նա պիլիր. եախօտ էյէր Յի-
սուս՝ Փիլ վագի՛ պէքլէնիլէն
Մեոիա վէ Խրայէլին փատի-
շաճը չըգարսա, օ՛ օնուն փա-
տիշաճըլընըն վէղիրի եա պաշ
վէքիլի օլմաղա՛ օնուն օնիքի ճա-
հիլ պալըգճը շայրտլէրինտէն
տահա միւնասիլ օլաճադ: Պու-
նուն իչիւն օ քէնտինի պու եհնի
հարաքէթին պաշընա գօմաղա
խթմէրիտի. վէ հիչ շիւպհէսի
եօղուտու քի, էյէր քէնտինի պու

20 Վ է Յիսուս օնա տէտի.
Թիւքիլէրին ինլէրի՛ վէ կէօ-

Փրոգայա տունարսա, շաղլըղ ի-
լէ գապուլ օլունաճագ տրը:
20. Թիւքիլէրին Էլէրի՛ վէ կէօ-
նիւն գաշարընըն եաթալարը շար:
Էջֆէնտիմիլ ճէվապընտա՛ քէն-
տի ֆագիրլլիլինի թագրիր էյ-
լէյիլ՝ օլ մէսնէտ խրարը ի-
լէ եիւրէյի տօլու թամա՛քեար
տիւնեավի եազըճընըն իւմիտէ-
րինին ճիւմէլտինի պիրտէն հա-
վայա սափուրսու: ( ) տէյօր
քի, թիւքիլէրին վէ գուշարըն
պիլէ պիր լահաթլանաճագ մա-
հալէրի վար, լաքին քէնտինին
եօգ տուր: ( ) քէնտի տիւն-
եասընտա պիր եապանճը տրը:
( ) նուն՝ քէնտի թէվապի՛ տինէ
իհսան էտէճէք տիւնեավի ի՛վաղ-
լէր՝ պու ճիհանըն մանսուպա-
րը եօգ տուր: ( ) պիր այագ
թօփրաղա՛ պիր թէք էվէ՛ պիր
պաշ հայվանա պիլէ մալիք վէ
մալթեսարըֆ տէյիլ տիր. վէ
իւղէրինէ պաշընը գօմադ իչիւն
պիր եասարը պիլէ եօգ տուր:
( ) նուն օլ իչինտէ տօղտուղու
ախըր՝ հայվանալըն տրը: ( )-
նուն պինտիլի կէմի՛ պիր քէր-
լէ լաքիլ օլտուղու մէրքէպ՛ օլ
իչինտէ Պասեքի եէտիլի օտա
վէ օլ իչինտէ կէօմիւլտիլիւ մէ-
ղար պիլէ ախեր քիմնէլէրին ի-
տիլէր: Ինճիլ՝ տէյիլ սալթ
պիր տիւնեավի ի՛վաղ իւմիտ
էթմէյէրէք գապուլ էթմէյէ՛
իլլա օնուն խաթըր իչիւն տիւն-

յինն գուշարընն եռվարը

վար, լարին տտեմ՝ Օղունուն՝

եաննն պիզ սունտուղու հեր կեճնա մենֆաա՛թը թեքը էթմէյէ հաղըր օլմալըլըլ: Այիլ Վուրթարըճըլը՝ ծնուն իչին ֆուգարալըղա վէ տէրտ ու մէշագգաթա կիրիֆթար օլսագ վէ էղիյէթ չէքսէք պիլէ՛ սեվմէլն, վէ արգասընճա վարմալըլըլ. չինն քի օ՛ պունա հեր վէճհիլէ լայրդ տըր:

Այ օգոյան՝ սէն Ալահտան գօրգան պիլ ֆագիր քիմնէմիսին. փէք կիւզէլ, իմտի սէն՝ Բազզ Աիտուսա պու գատար եաղըն պէնկիլէտիյինտէն նէ աղիմ՝ թեհէլի թահիլ էտէպիլըլտին: Վուգարատան օլմաղ, ի՛թիլարա գիւ պիլ շէյ աէյիլ տիր: Ալահըն սէվկիլըլ Օղըլը՛ ֆագիր իտի: Այէր սէնի Արարտան՝ սէնին հիսէնի ֆուգարանըն իչինէ աթմաղա միւնասիպ կէօրտիւ իսէ, էյէր օ՛ պիր խաթալըղ եա պիր պէլա իլէ սէնին էմէլինին մէյվէլէրինի մահվ էտէրսէ, էյէր օ սէնի էսքի վէ գապա էսվապար իլէ կիլինտիրլոյր իսէ, վէ էյէր օ՛ րիւզիւտըլարա սէնին էթրաֆը աչըզ վէ րահաթըզ վէրմէլ էվինէ չարմաղա բուխաթ վէրիյօր իսէ, խաթըրնա կէթիր քի, ինսան ճինսինն Վուրթարըճըր տախի օ եօլտան կէչտի, վէ ծնա պէնկիլէմէսի՛ ի՛թիլարէ գիւլ տէյիլ տիր: — Ատէ՛՛ Օղըլը: Աֆէնտիմիլ քէնտի հագգընտա սէօյլէտիլի վազըթ՝ սայքի տա-

յիմա քէնտինի Ատէմ Օղըլ թէսալիյէ էտէր: Պու ի՛նվան՝ տէօրթ ինճիլլէրտէ ՅԱ քէրրէ զըրը օլունոյօր օ վէ պունարըն հեր պիրինտէ Աֆէնտիմիլն քէնտիսինտէն գուլանըլըլօր, վէ ախէր հիչ պիր քիմնէտէն գուլանըլըղը եօզ տուր: Ա է պիւթիւն Աշէնի Ա՛հտաա՛ ախէր քիմնէլէրտէն Աֆէնտիմիլէ պու ի՛նվան՝ սալթ իւչ քէրրէ վէրիլլօր: Վուրթ. Է. 56: Օրոյ. Ա. 13: Ժ. 14: Ախէլլէրտէն սնա պու գատար չօզ քէրրէ վէրիլէն Ալահըն Օղըլ ի՛նվանի՛ ծնուն Ալահ իլէ ալազասընը վէ իլհագըղըրը վէ պիր օլմասընը պէյան էտէր: Ա է քէնտինտէն պու գատար չօզ քէրրէ գուլանըլան՝ Ատէմ Օղըլը թա՛պիրի՛ ծնուն կիպի ինսան ճինսի իլէ օլան ալազաի մախսուսէսինի պէյան էտէր: Պու՛ ծնուն սահիհան ինսան օլուպ պիլղիմ էն էտնա ահվալիմիլէ էնէրէք՝ քէնտինի պիր ալազ հալէ կիրիֆթար էթմէյէ թէնէզղիլինի պէյան էտէր: Արոյ. Կ. 2, 3: Ատէ. Ը. 4, 5: Խ. 17: Տիգգաթի մախսուսէյէ շայէսթէ պիր հալ տըր քի, միւպարէք Աֆէնտիմիլ՝ քէնտինն ալաթմէթինի՛ Ալահա եազըն օլմասընը պէյան էտէն թապիրի գուլանաճաղընա՛ տայիմա ծնուն էտնա հալինի՛ պիզէ եազըն օլմասընը պէյան էտէն թապիրի գուլանմըլ տըր: Պու

ուաշընը տայայաճագ եերի եօդ տուր :

վէճճիլէ օ՛ պիղէ օլան՝ քէմի- յիմիզտէն քէմիք վէ էթիմիզ- տէն էթ կիպի՛ ա՛լաբասընը՝ պի- զէ օլան պէօյիւք մուհապպէթ ու տօսթըու. զունու՝ վէ պիղիմ ճինսիմիզին էն էյի մէնֆաաթ- լէրինէ քէնտինի վագֆի էթմէ- յէ խթէտիյինի իզհար էտէր : Լագիգաթ՝ կէօրիւնիւր քի, օ՛ պիղէ քէնտի Մլաշլըզնա իս- պաթլէր կէօսթէրմէքտէն՝ ին- տանլըզնա իսպաթլէր կէօսթէր- մէսինէ տահա չօք զեյատէ տիգ- գաթ էթմէքտէ խտի, շէօյլէքի՛ օնա գօրգուտուղ կազլաշա պի- լէլիմ՝ վէ օնուն շէֆաաթճըլը- զնըր վէ միանճըլըզնը՛ միւսքիւ- նի մէրթէպէ ա՛յլիմ ի՛թիմատ ի- լէ դուլանալըմ՝ : Երբ . Բ . 11 — 18 : Գ . 15, 16 : Մ . Գ . Բ . Գ . 24 վէ Ժ . Գ . 23 շէրճինէ պադ :

Ձ1. Երբ արեւմտեան պիւր դոյ- ղիտ՝ Վեաթիպ՝ Վրիստոսա կէլմէյէ քէնտիլիյինտէն վար- տըլը զէման (խանէ 19)՝ օնուն խօշնուտըուզըւլա գապուլ օլուն- մատըլը՝ պա՛գըլարընա ա՛ճայիպ կէօրիւնէ պիլըր . զիւր լծահին օլունա պ լիւր քի, օնուն կիպի պիր լծէք խօճա՛ հէր նէ մաս- լահաթմա օլուրսա օլունն՝ նէչէ նէչէ պալըգճըլարտան չօք զի- յատէ ի՛թիպար կէթիլրէ պիլըր : Մաքին Վրիստոս՝ հիչ պիր քիմ- սէյի քէնտինէ շայրտ գապուլ էթմէզ քի, օ՛ օթուրուպ էվ- վէլա մասարուժու հիսապ էթ-

Ձ1 Ա է շայրտէրինտէն պիր զպրիտի օնա տէտի . Եա՛ Մապպ՛

մէզ, վէ օնուն խաթըրը իլին հէր պիր տիւնեալի մէնֆաաթը լծէրը էթմէյէ խթէմ. զ : Վշ- պու. Ձ1 ինճի խանէտէ՛ պիղէ օպի- ըինտէն Փարզը մշըրէպտէ պիր ատէմ կէօսթէրիլիյօր . պիր ա- տէմ քի՛ դուվվէթէ վէ ճէսա- ըէթէ մուհմաճ խտի : ( ) հա- լա Վրիստոսուն լծէվապի՛սին- տէն վէ պիր սահիհ շայրտի ի- տի . լաքին օնուն՝ իլէրիյէ վար- մաղա զօրլանմաղա՝ վէ տահա դալի վէ սապիթ օլունմաղա իհ- լիաճըր վարըր : Վ ուկաս Թ . 59, 60 տան կէօրիւնիւր քի, Վրիստոս օնու քէնտի խըլմէ- լիինէ դուլանմաղա՝ վէ օնու- ինճիլի վա՛ղ էթմէյէ կէօնաէր- մէյէ մըրամ էթտի : Վապիլ տիր քի, պու՛ Վ ա կաս Ժ . 1 — 20 յէտէք զէքր օլունան եէթ- միլէրին պիրի խտի : — Պանա կնն վէր ԵՁ : ( ) նուն սէօյլէտի- յինտէն պու անկաշըլըր քի, օնուն պապասը հալա էօրմիւշ խտի, վէ օ՛ խթէրիտի քի, սալթ վարըպ՛ օնուն կէօմիւլմէսի խըլ- մէթիտէ պուլուսուն : Մաքին էյէր պապասը էօլիյօր՝ կախօտ հալա էօրմիւշ խտի խտէ, օնու՛ կէօրիւնտիլիլինէ կէօրէ պու գա- տար սէվէն օլըւ՛ գալապալը- զըն աբասընտա պուլունաճալը- նա պէտէլ էվտէ օլմալը տէյիլ- մի խտի : Ա է Վրիստոսու՛ պա- պասընը տիրիլթմէյէ՛ կա հիչ տէյիլ խտէ ճէնալէտէ պուլուն-

պանա ի՛նչն վեր , եվկէլա կիտիպ՝
պապամը կեօմէյիմ :

մաղա տա՛վէթ եթմէ՞ղմի իտի :
Խմտի կէօրիւնիւր քի , մաստե-
նին թապիա՛թընա տաճա միւ-
նասիպ թաճմին էտինճէ , օնուն
էօղիւրիւ պունուն կիպի պիր
շէյ օլմաը տըր : Մէսէլա՛ պե-
նիմ պապամ իխթիար տըր .
պէնի պրագ քի , օնուն եանրն-
տա տուրուպ՝ օնուն հաճէթէ-
րինէ խրզմէթ էտէյիմ : ( )՝ պու
եէնի թա՛ լիմաթէ զը՛ա տըր , պե-
նի՛ օնուն տէլաը օլմաղըլա՛ օլ
իխթիարըն գասավէթէ զարդ օ-
լուպ էօմրիւնիւն կիւնէրինի
գըստաթմաղա սէպէպ էթտիր-
մէ : ( )՝ աղ վագթըն իչնտէ
էօլիւր կիտէր . վէ օ զէման պիւ-
թիւն պիւթիւնէ սէնին խրզմէ-
թիւնէ եափըշմաղա հիչ պիրէն-
կէլիմ գալմաղ : Խնսան գըսմը
տայիմա պունուն կիպի էօղիւր-
լէր տիլէրլէր : Պիրի տէր քի ,
էվկէլա շու իչի պիթիթէյիմ՝ եա
շու միւլքիւ ելէ կէթիթէյիմ .
օպիրի տէր քի , էվկէլա շու զըտտ
տուրան ատէմտէն գուրթուլա-
յրմ . վէ պիր տիլէրի տէր քի ,
էվկէլա շու առէմ մանսուպտան
չըգարն՝ եա էօլիւն՝ եախօտ
քէնտիսի Վրիսթիան օլուն , վէ
օղէման պէն տէ մէյտանա չը-
գըպ Վասպըն թարաֆընասան
օլտուզումուն ճէսարէթ իլէ աշի-
քեար էտէրիմ : Ապրին իշպու
«էվկէլա՛» պիր շէյ էթմէք՝ նէ-
չէ նէչէ պինէրճէ քիմսէլէրին
հէլաքինէ պայիս օլմուշ տուր :

ի 25

22 Ամնա (Իսուս օնա տէտի
Լ՛րտը՛մճա կէլ , վէ էօլիւրլէրի

Իշէր պիլիմ պու կիւն Վրիս-
տոսա վարմատըլըմըլ իչնն պիր
էօղիւրիւմիւղ վար իսէ , դօր-
գուլուր քի՛ աղղըմըղտա պիր
էօղիւր իլէ էօլէճէյիլ :

22. Երբեմն կէլ : Պապ Գ
18—22 : Թ . 9 : Յիւն . Ա . 44
պագ . վէ պու խանէլէրտէ զըբր
օլունան շայիրտլէր՝ Վրիստո-
տուն արտընճա վարմաղա տա՛-
վէթ օլունտուղարը զէման ,
Ա՛ աղթըմըլ էօր տուր , էվկէ-
լա պապամըլը կէօմէլիմ միսիւ-
լիւ էօղիւրլէր տիլէմէտիլէր , իլ-
լա օնլար պիրտէն պապալարընը՝
աղարընը վէ գայըգլարընը պը-
րագտըլար , վէ անիտէ օնուն ար-
տընճա կիթտիլէր : — Իլլիւն-
վէր պրագ մէ Կէնպի էօլիւրլէրի կէօմէ-
լէր : Իլք էօլիւրլէր լուղէթի՛ խ-
թիարէ իլէ գուլլանըլմըլ տըր
(Պ . Գ . Գ . 32 : Եվէ . Բ . 1 .
5 : Ե . 14 : Վր . Բ . 43 : Ա ՏԻ՛ .
Ե . 6 կիպի) , վէ սօնկրաքի էօ-
լիւրլէր լուղէթի ասըլ մա՛նասը
իլէ գուլլանըլմըլ տըր : Գուր-
թարըմըլ պու առէմտէ՛ օնու
թա՛յին էյլէտիլի խրզմէթտէն
պիր չէքինմէք քէշֆ էյլէտի ,
քի պու՛ օնուն պապասընը կէօմ-
մէյէ կիտիպ քէնտիսին տինն-
եալի աղրապասը իլէ գօնուշմա-
սը իլէ արթմաճաղըլ : (Նլար՝
օնու զէվքէ ալաճագլարըլար .
եախօտ օնուն թութտուղու եօ-
լա զըտտ տուրաճագլարըլար . եա
հիչ տէյիլ իսէ՛ օնուն թէլը

պրահ գի՛ քէնտի հօրկէրինի
կէօմէր :

կերի Վրիստոս վարմաղա գար-
շը՝ քէնտինն Փարիլեստնա օ-
լան մեշագգաթը պիր կէօրի-
նիր միւնասիպ սէպէպ սունա-
ճագլարըտը : Իմտի ճէնագէյի
կէօմէք խըղմէթի՛ կերէք Տա-
ղըրտա՛ վէ կերէք կէլէճէք պէ-
մանտէ իճրա օլունաճագ պիր
վուգուա՛թ օլտա ըտը պիլէ՛
Վրիստոս Լ՝Փէնտիմիդ օնա էմը
էյլէտի քի՛ , մասլաճաթը օնլա-
րա պրագըն : Օնլար՝ հօլիւ-
յիւ կէօմէյէ իգթիլա էտէն լէ-
վաղիմաթըն լմէտարիքինի կէօ-
րէպիլիլիլիլիտի , վէ կէօրէճէք-
լէր իտի . չիւն քի պու միսիլ-
լիւ մատտէլէրտէ՛ օնլար եաշար-
լար իտի : Լաքին կիւնաճ-
տա էօլմիւշ օլտուգլարը իչիւն
Վրիստոսուն իչինտէն Տաղղ էթ-
մէլլէր իտի , վէ օնուն փատի-
շաճըղընըն Տիչ պիր բուճանի
խըղմէթիտէն իչէ եարամազ-
լարըտը : Օնուն տա՛վէթ օ-
լունաուգու՛ վէ Ալլաճըն լութ-
ֆու օնու Տաղըրլամատա իտիյի
խըղմէթ՝ Տէր պիր տիւնեալի
խըղմէթտէն մուճիմ վէ ա՛ղիմ
իտի . վէ օ՛ քէնտի ա՛գրապա-
սընը կն եիւրէյի ճէլլա էտէր վէ
միճնէթիլ վագրթտա պիլէ թէրք
էթմէյէ իսթէրլի օլմալը տըր :
(՝) Վրիստոստան տա՛վէթ օ-
լունտու , վէ էթ Տէմ գան իլէ
միւշավէրէ (Վալ . Ա . 16) էթ-
մէլլ տէյիլ տիր . Տէմ ա՛ղիլ
խըղմէթլէրտէ գուլանըլմաղա

23 Վէ օ՛ գայըղա կիրին-
ճէ , շայիրտլէրի օնուն արտընճա

միւնասիպ օլմայան քիմնէլէրտէն
իճրա օլունա պիլէն շէյլէր՝ օ-
նու անի վաճիտտէ Վրիստոսա
իթաա՛թ էթմէքտէն քէնտինի
կերի թութմաղա պրագմալը տէ-
յիլ տիր : Լ՝յէրչի աթալարա
ի՛ղլէթ ու իգրամ՝ էթմէք՝ տէրտ
ու մեշագգաթտէ օնլարա միւ-
րիւվիլէթ կէօլմէրմէք՝ վէ հօլ-
տիւքլէրի վագրթ օնլարա միւ-
նասիպ բաղլէթ իգճար էթմէք
էվլատարա Փարիլէի զիմնէթ-
տէն իսէտէ , պու ճիւլէ իլէ՛
տօսթ ու ագրապայէ՛ բաճաթա՛
վէ է՛օմիւրէ պիլէ պագմագ՝ Ին-
ճիլէ բուպարէն սանկրաքի շէյ-
լէր օլմալը տըր : Պիլ պուն-
լարըն ճիւլէտինի՛ Ալլաճ պիլ-
տէն թալապ էյլէտիլի զէման՝
Աբրաճամ քէնտի օլլունու էյ-
լէտիլի կիլի՛ գուրպան տունա-
ղա Տաղըր օլմալըտը : Պագ՝
Նընը . ԻԲ . 4 — 12 . Պ Լ . ԻԱ .
11 , 12 : Թա . 2 . 6 , 7 : Բ
Օրն . ԼԳ . 9 : Մաթ . Ժ . 37 :
Պ . Ժ . ԺԳ . 26 :

23 . Գայըղա կիրինճէ : Պագ՝
Մաթ . Գ . 36 : Պ . Լ . 22 :
— Շայիրտլէրի օնուն արտընճա
վարըլար : Աալունըլ օն իքիլէր
տէյիլ՝ իլլա տաճա չօգ քիմնէ-
լէր տախի . զերա՛ Մաթ . Գ . 36
տան էօյրէնիլիլիլ քի՛ օլ գըլը-
տան օնուն գայըղընտան մա՛տա՛
պաշգա գայըրլար տախի աջըլ-
արլար : Ամապիլիլիլիլ քի՛ ,
պունտան ագտէմքի իքի խանէ-

վարտըլար :

24 Ա է իշթէ տէնիգտէ պէօ-
յիւք ֆուրթուննա օլտու , շէօյէ
քի՛ գայրգ տաղալարտան էօր-

լէրտէ զէրօ օլունան եէնի վա՛ղ-
ճը՛ օնլարըն պիրինտէ իտի :

24. Պէօյէ+ ֆուրթուննա : Պու.
տէնիգին էթրաֆը՛ եիւքսէք
տաղար տրօ , վէ օնտա ափան-
սըզ ֆուրթուննալար վագի՛ օ-
լուր : Պորդանան ըրմալը՛ պու
տէնիգին եըլտըզա տօղրու ու-
ճունտան գըպլէյէ տօղրու ու-
ճունա պաշտան պաշա պիր շէ-
տիտ ագընթը իլէ ագար . վէ
ըիւզիեար պու ագընթըյա գար-
շը էստիյի վագըթ՛ տէնիզ գա-
պարըպ պէօյիւք տաղալար օ-
լուր : Պու տէնիգին խուսու-
սունտա տաճա թէքմիլ պիր
թա՛րիֆ իչիւն՛ պագ Պապ Գ .

18 շէրճինէ : — Պայրն Գայրա-
լարտան էօրթիւլէր իտի : Ֆուր-
թունա փէք պէօյիւք իտի , տալ-
ղալար՛ տաղար կիպի կէլըրլէր
իտի , գայրգ՛ ճէման տէնիգին
տիպինէ պաթաճագ կիպի կէօ-
րիւնիւրիտի , վէ մուխաթարա ու
թէճլէքէ զայէթ պէօյիւք իտի :
Վէմիլէր իլէ տէնիգէ էնէնլէր
(Սա՛մ . ճԵ . 23)՝ խաթըլարընա
կէթիրսինլէր քի , Քրիստոս ի-
ֆէնտիմիլ տախի էօյլէ էյլէտի ,
վէ օ՛ տէնիգին ճէի թէճլէքէ-
լէրինի պիլիք : Ա է ճէփ Քրիս-
տոս իլէ պերապեր պիր կէմի ի-
լէ տէնիգտէ պուլունանլար՛ պու
տիւնեատա տէյիլ լիմանըզլար՛
իլա ֆուրթուննալար պէքլէսին-

թիւլիւր իտի , լաքին քէնախի
ույուր իտի :

25 Ա է շայիրտլէրի եանը-
նա կէլիպ՛ Եա՛ Բապպ՛ պի-

լէր : — Քէնախի ույուր իտի :
Օ եօրուլմաշուտու , վէ եօր-
դունլուգ ալմաղա իճթիաճը վար
լար : Օլ տէնիգտէ՛ կէմիլէր
եօղուտու . վէ իճթիմալ քի՛ պու
պիր պալըգճը գայրղը իտի . վէ
պու՛ ույուլմաղա ճէր նէ գատար
րաճաթարը պիր մաճալ իտի ի-
սէ տէ , օ՛ տէօշէքսիլ վէ պաշը
ալթընտա պիր պալըգճը գայր-
ղընտա պուլունա պիլէն պիրեա-
տըգ իլէ ույուրուտու : Մա՛րի .

Գ . 38 : Օ՛ ճէր նէ գատար
Լալաճ իտի իսէտէ՛ ինսան տախի
իտի . վէ ինսանըն թապիաթը
րաճաթըլըզա՛ թաա՛մա՛ ույգու-
յա վէ պունուն կիպի տիւեր
շէյլէրէ մուճթաճ տրօ : Պուն-
լար օլմատըգճա՛ ինսան եաշա-
յամաղ , մէյէր քի՛ պիր միւ-
ճիպթ իլէ օլուն . Քրիստոս
Իֆէնտիմիլին խուսուսունտա
տախի պէօյլէ տիր , եօղիսէ՛ օ-
նուն ալտըղը պիպիմ թապիա՛-
թըմըլ տէյիլ իտի . շիւնքի պի-
զիմ թապիաթըմըզա պունլա-
րըն ճիւմլէտի ճէր վէճճիլէ իգ-
թիզալը տրօլար :

25. Պիլի Գայրա-
լէր՛ էյէրչի օնլարըն պա՛ղարը
պալըգճը օլուպ էքսէրի վագըթ-
լարընը տէնիզ իւզէրինտէ կէ-
չիրմիլ աաէմլէր իտիլէր իսէ տէ ,
զայէթիլէ գօրգտուլար : (Նլար՛
օնտան էվիլէլ պունուն կիպի

զի դուրժար, հեշաք օլույօ-
րուղ տէյէրէք՝ ընու ույանտըր-
տըլար :

պիր Ֆուրժունա կեօթախւքէրի
եօղուտու : Օնլար Վրիստոսա
կէլախիէր, ընու ույանտըրտըլար,
ընու չաղըրտըլար, ընա եալ-
վարտըլար. ընա՝ Պիլի գուր-
թար, պիղ քէնտիմիղի գուր-
թարամաղ իղ, հեշաք օլույօր-
ուղ տէյիւ Ֆէրեատ էթախիէր :
Պունուն կիպի չօգ քէրրէ կեօ-
րինիւր քի, կիւնաճլարըմըղ
վէ տէրալէրիմիղ պիղի սըգըն-
թըյա սալարար, վէ եիւրէյի-
միղի գասալէթ իլէ տօլտուրուր-
լար. վէ պիղի եալննըղ գուրթա-
րա պիլէն Վրիստոս տուր : Պի-
լիմ միհնէթէրիմիգտէն թաճ-
սիլ հտէճէյիսիղ պիր Փայտա
պու տուր քի, քէնտիմիղին զա-
յի՛ֆիլը ու պիչարէլիյիմիղի՝ վէ
Վրիստոսուն գուզվէթ ու գուտ-
րէթիսի եօրէնէլիմ : Իման ի-
լէ պիլ ընա եագլաղըրըղ. վէ
տուա՝ իլէ ընու ույանտըրըրըղ :
(Յնուղ՝ պիգտէ հէր պիր էյի
օլան շէյ հեշաք օլուր : Օնուղ՝
հէր աագիգա շիւպհէսիղ հե-
շաք օլմաղ թէհլիքէսինտէ իղ :
(Յնուղ՝ տէրտ ու միհնէթիսի
տալըլալարը՝ վէ թարտ ու գօ-
վալայըշնն գասըրղալարը պիլի
շիւպհէսիղ զարգ հտէճէրէր :
Իմտի իշպու գըտա տուա՝ պիղէ
նէ՛ գատար միւնասիպ՝ վէ ընա
նէ՛ գատար ալըշմըշ օլմալըյըղ.
Պա՛ Բապպ՝ պիղի դուրթար,
հեշաք օլույօրուղ՝ : Բ Ս՝ապ :

26 Վ է օ ընլարա տէտի . Ի՛ճ
աղ իմանըլար՝ նի՛շին գօրգագ
սընըղ . օլ զէման գալգըպ՝ ըիւղ-

Ժ.Գ. 11 : Ի. 12 : Ե.ապ. ԾԱ.
9, 10 :

26. 15՝ ալ իմանըլար : Պագ
Զ. 30 շէրհինէ : — Ին՛նն գօր-
գագալննը : Գայըղն իչինտէ Լ՛ւ-
լաճըն (Ղըու սիղին իլէ պէրա-
պէր տէյի՛լմի : Օնուն հէֆ
գուզվէթիսի վէ էյլէյիսի ու-
նութտունն՝օլգմու : (Յնուն եա-
նընտա հէր քէտէլտէն էմին
տէյի՛լմիսինիղ : (՝ ընլարը՝
քէնտիսիէ նիյաղալար իլէ սը-
գընթը վէրտիքէրի իչին տէ-
յի՛լ իլա քէնտիլէրիսի գօրգու-
լարը իլէ սըգընթըյա սալարգ-
լարը իչինն աղարար : Վրիս-
թիանլար՝ թարտ ու գօվալայը՛շ
թէհլիքէ՛ խասթալըգ՝ եախօտ
եօլիւմ գօրգուլարը իլէ քէնտի-
լէրիսի սըգընթը վէրմէլի տէյիլ-
լէր տիր : Օնլար՝ Վրիստոս ի-
լէ էմին տիրէր : Հէր պիր գա-
սըրգա վէ Ֆուրժունատա օ ըն-
լարըն պիլէսիննէ տիր : Օնլար
ընուն իլէ՛ էն սըղը պաղար իլէ
պիրլէշմիշ տիրլէր. վէ ընուն մէն-
ֆաա՛թլէրի հեշաք օլմալարգճա՛
ընլարընքի հեշաք օլմաղա գա-
պիլ տէյիլ տիր : Օ եաշատըղը
իչինն՝ ընլար տախի եաշայաճագ-
լար : Յ՝գն. ժ.Գ. 19 : Ե.ապ.
ԽԱ. 10—14 : — Բիւղէնարարա
վէ պնիլէ Բա՛ղի էյլէպի : (՝
իպթիտա շայիլտլէրի ալարալար,
վէ անտէն սօնկրա գուտուրմուշ
օլան անասըրարա թա՛ղի էյ-

կեարդարա վէ տէնիզէ թա՛ղիր
էյէտի, վէ պէջիւք լիմանըդ
օյտու :

Լէտի : Օ՛րիւզկեարդարա վէ
տէնիզէ թէսքին օյմաղա՛ պիր է-
Ֆէնտինին նիղամարդ գուլարը-
նա էմը էյէտիյի կիպի՛ էմը
էյէտի : Օ՛ ոյուր իբէն, քէն-
տինին ինսանլղղընը պէյան էյ-
լէտի . ոյանտըղը վագըթ՝ քէն-
տինին էպէտի ալլաճըղընըն թա-
զէ նիշանէլէրի իյճար օյունտու :
Յոբ . 1Ը . 8—11 : Սար՝ . Կե . 7 :
2Թ . 9 : ՂԳ . 3, 4 : ՃԴ . 6—9 :
ՃԵ . 25—30 : ՃԹԴ . 3—7 :
Լուս . Ը . 28—30 : Լուս . Ծ .
2, 3 : ԿԳ . 12, 13 : Լուս . Ա .
4 : Լճբալ . Գ . 8 : Սար՝ . ԺԴ .
24—33 : Սար՝ . Գ . 39 : Զ .
48—51 : Ղու . Ը . 24 : Յայո .
Ժ . 2 : — Ս է պէյի — լիմանըդ օյ-
տու : Յնուն սէօղիւ Ֆուրթու-
նայը գօրգութտու : Իրիւզկեար-
լար տինտիլէր , վէ տէնիզ ա-
նիտէ չայգանմագտան վէ քէօ-
փիւրմէքտէն տուրտու , վէ պիր
տագիգէնին իջինտէ տիւմտիւզ
օյտու : Պունասն ձէլիլ պիր
գուլվէթ ու գուտրէթ կէօսթէր-
մէսինին թարիֆի ճիշ պիր եէր-
տէ պուլունմազ . վէ Յիսուսուն
Լլաճըն Օղու օյտուղունա
պունտան ձէլիլ պիր իսպաթ օ-
լամաղ :

27. Օլարեմէր իսճիւր կոնի :
Պագ՝ Պապ ԺԴ . 33 : ԺԵ . 31 :
Սար՝ . Ա . 27 : Զ . 54 : Ե . 37 :
Օնլարըն պա՛ղըսը՛ էյէրջի էօմը-
լէրինի տէնիզտէ կէչիւրճիլէր ի-

27 Ա է օլ առեմէր թա՛ճ-
ճիւպէտիպ տէտիլէր . Պու նա՛-
սըլ քիմնէ տիր , քի ճէմ ըիւզ-

տի իսէտէ , պունտան ագտեմ
պունուն կիպի պիր շէյ կէօր-
տիւքլէրի եօղուտու : Օնլար՝
օնտան էվվէլ ըիւզկեարըն ճէ-
ման դասըղանըն օրթասընտա
պու դատար ախանսըլ տինտի-
լինի կէօրտիւքլէրի եօղուտու :
Օնլար՝ պունտան էվվէլ գու-
տուրմուշ տէնիզին պիրտէն տիւմ-
տիւզ օյտուղունու կէօրտիւքլէ-
րի եօղուտու . զերա ըիւզկեար
տինտիքտէն սոնկրա տայիմա տէ-
նիզ պիր դաչ սասա՛թ տաճա
դապարմը շայրանըր տուրուր :
Շայիրտլէր՝ շիւպճէտիզ պու
Ֆուրթունա իջին չօգ քէրրէ
Լլաճա ճամա ու սէնա գըլտը-
լար : Պունուն սէպէպինտէն՝
օնլարըն Բրիստոսուն թանրմա-
լարը՝ օնա օլան ի՛թիմապլէրի՛
վէ օնուն ախէագ ու մէշրէպի-
նին կիւղէլիլինէ ճէյրան գալ-
մալէրի չօգ արթմըլ ռմալը ի-
տի : Պիղէ Բրիստոսուն գուվ-
վէթինի վէ էմինլիլինի թէճրիւ-
պէ իլէ անկրամաղա վէսիլէ օլան
թարա ու դօվալայը շըն իսաթա-
լղըն՝ եախօտ տէրա ու մէշագ-
գաթըն ճէր պիր դասըղասը
միւպարէք օյտուն : — Պու նա՛-
սըլ քիմնէ տիր : Լլսէր առեմէրըն
ճիւմէսինտէն նէ՛ դատար Ֆարգ-
լը տըր : Լլսէր ճէփ էօլիւմէ
միւպթէլա օլանլարտան նէ՛ դա-
տար չօգ զէյատէ ա՛լէա վէ եիւ-
ձէ տիր : Յիսուս Ա՛Ֆէնտիմիլին

կեարար Տէմ տէնիզ օնա իւ
թաա'թ էտէրէր :

28 Ա է էօթէ եագայա 'Կեր-

իշպու գուվէթինին կէօսթէրի-
շինտէն ա'ղամէթու սէյրան օ-
լամալ : Կէճէնին գարանլըզը՝
տալղալարն Տարաքէթ ու շա-
մաթասը՝ ըիւզկեարարն կիւ-
րիւթիւսիւ՝ գայրղն տալղալա-
րն իչինէ պաթըպ չոգմասը՝
գօրգմուշ օլան աաէմլէրին Տիյ-
պէթու Ֆէրեատլէրի՝ ճիւմլէսի
պիր տագիգէ իչինտէ Կիսու
Լաֆէնտիմիզին պիր սէօզիւ իլէ
թէսքին օլուու : Պունուն կի-
պի ույանմըշ կիւնաՏքեարարն
պաշը իւզէրինէ գաօրղալար սա-
վուրուպ շիտտէթլէնիր : Պունուն
կիպի օնլար՝ անիտէ կէլէճէք օ-
լան պիր Տիյպէթու Տէլաքըզ
էօնիւնտէ տիթրէրէր : Ա է
պունուն կիպի՝ օնլարն գուլազ-
լարնա պօզուուգլարը ԼաւՏըն
նօմօսունուն կիւթիւթիւսիւ շա-
մաթա էտեր՝ վէ աշաղտատն ճէ-
Տէննէմ օնլարը զարգ էթալէյէ
թէՏտիտ էաէր իքէն , օնլար
տիթրէրէրէք Վուրթարըճըյա
որղընըլար : ( ) Փուրթունայը
թէքտիր էաէր , վէ օնլար Տէր
քէտէրտէն էփն օլուրլար : Լ-
նիտէ օնլարն էանը պիր թա-
պիր օլունմաղ բաՏաթըզ վէ
սէլամէթ իլէ տօլար , վէ օնլար՝
պիր լիմանըզ տէնիզ իւզէրինտէ
լիմանա՝ էպէտի սէլամէթ ու բա-
Տաթըզ կիրէրէր : ԼաւՏ. Ե. 1 :

28. Կերգէսիւեր վիայէիինէ :
Մարի. Ե. 1 վէ Վ. Ե. 26տա՝

գեալիլէր վիլայէթինէ կէլինճէ ,
օնու մէգարարտան չոգմըշ իքի
ճիննլի քիմսէլէր գարշուլար , Է

Կարարարըլարն տիյարը տէնի-
լիյօր : Կարարա՝ կէօլին կիւն-
տօղուսու էախօտ գըպլէ կիւնտօ-
ղուսու գըյըսընտա օլան օն շէՏ-
րին պիրիսի՝ վէ Կերգէստէ օլ
շէՏրէրին պիր տիկէրիտի : Պագ
Պապ Կ. 25 շէրՏիննէ : Պու միւ-
ճիղաթ Կարարաննն էաննտա
իճրա օլունտու : Լաքին պու օն
շէՏրէրին Տէվիսիտէ էսքի՝ Կեր-
գէսիլէրին վիլայէթի իչինտէ ի-
տիլէր : Ծանդ. Ժ. 16 : Ժ. Ե.
21 : Բ. Օրն. Ե. 1 : Պու՝ Մա-
նասէնին էարը սըպլընա Տիստէ
տէյիւ վէրիլէն մէմլէքէթ իտի ,
վէ Լաֆէնտիմիզին վագլընտա՝
Կերգէսիլէրին տիյարը տէնիլ
իտի : — Մէգարարտան չոգմըշ :
Մարիոս (Ե. 3) տէյօր քի , օն-
լարն մէքեանը մէգարարն ա-
րատնտա իտի : Լաքի զէմանտէ՝
մէգարար գայալարտա օլուլուշ
ինլէր վէ տաղլարն գօվուգա-
րնտա իտիլէր : Ա է պունտան
պէօլէ պու ճիննլու քիմսէլէր
օրատա սըղընաճաղ կէր՝ վէ քէն-
տիլէրինի Տըֆը էտէճէք մաՏալ
պուլուրլար : ( ) Նլար պու գա-
րանըզ վէ էաախուս օլան մա-
Տալլէրտէն՝ քէնտիլէրին ա'գլ ու
Փիլըրէրիննն Տալիննէ մուվաֆըզ
օլուուղունտան՝ Տազզ էտէրլէրի-
տի : ԼէՏուտիլէրին նօմօս ու գա-
նունլարը միւճիպինճէ՝ պիր մէ-
գարա տօգանան Տէր պիր աաէմ՝
էէտի կիւն նախաք սայըլըր իտի :

շայեթ ազըն իտիէր, շէօյէ քի՝

◦ Եօլտան քիմնէ կէշմէյէ դա-

Թուոց ԺԹ. 16 : Ղափաք բուճ
 պունլարը թէքքիլէն զապթ էթ-
 միշ օյմաղըլա՝ օնլար նափաք ի-
 տիէր, օնլար նափաքլարբն արա-
 սընտա սաքին օլուրլարըտը, վէ
 ա՛ղիղէր ճէմաթ իլէ գօնուշ-
 մաղա լայրգ տէյիլէր իտի : — Ի-
 վէ ճէննէն վէմէլէր : Մարկոս իլէ
 Ղուկաս՝ Եալմնրգ պիլրինի ղիքը
 էտէյօրչար : Մարկ. Ե. 2 : Ղուկ.
 Ը. 27 : Պիլիսի՝ օլ շէհերաէն
 իտի : ◦ մա՛լիմ վէ մէշճուր պիլր
 քիմնէ օլուպ՝ օրատա էվի վէ Ֆա-
 միլետաը վար իտի, վէ պէլքի պիլր
 ղէնկին վէ միւթէպէր քիմնէ իտի.
 վէ էնճամը՝ օլ գարանլըգ իլէ
 գափլանմըշ մէմէքէթտէ վա՛գճը
 օլտու : Ղուկ. Ը. 27. 39 :
 Մարկոս վէ Ղուկաս օնուճ Տագ-
 գընտա ղայէթ էյի վիւիւ՛մտէ ի-
 տիէր : Պիլքի օնլար օնուճ իլէ
 պիլղաթ քէնտիլէրի սէօյէշմիշ՝
 վէ օնա վագի՝ օլանը քէնտի աղ-
 ղընտան իշնթմիշլէր իտի. վէ պու-
 նուճ իշնէն օնլար Եալմնրգ օնուճ
 Տագգընտա սէօյէտիլէր : Ղաքին
 Մատթէոստան Եօրէնիլիլ քի,
 օնլար իքի քիշէ իտի : Օպիլրի
 պէլքի օլ գատար պիլր պէլլի
 քիմնէտէյիլ իտի, վէ օնուճ Տագ-
 գընտա չօր տիւշիւնէն օլմատը :
 — Օ Եօլտան քիմնէ իշնէնէ գատիք
 տէնն իտի : Օնլար ղայէթլէ գու-
 տուրմուշ վէ զապթ օլունմաղ
 պիլր Տալտէ իտիլէր. վէ նէ պու-
 գաղուլէր նէ տէ ղիւճիլէր օնլա-
 ըր թուլթա պիլրիլէր իտի : Մարկ.
 Ե. 3, 4 : Ղուկ. Ը. 29 : (Ն)

լար՝ պիւթիւն օլ մէմէքէթի գօր-
 գուլթմուշլար իտի : Օ սէմթտէն՝
 տէյիլ Եալմնրգ գարըլար վէ չօ-
 ճուգլար՝ իլլա գօրու գուվվէթլի
 ատէմէլէր պիլէ կէշէմէղ իտի : Ղ
 օնլար Եալմնրգ ախէրլէրինէ տէ-
 յիլ իլլա քէնտիլէրինէ տախի՝
 կէճէ կիւնտիւղ պաղըրարագ՝ վէ
 վիւճիւտէրինի թաշլար իլէ փա-
 րալայարագ (Մարկ. Ե. 5)՝ պէօ-
 յիւք իսքէնճէ վէ սըգլէթ վէրիլ-
 լէր իտի : Շ էյթմանըն գուվվէ-
 թի ալթքէտա օլմասը՝ Տիլպէթ-
 լու պիլր շէյ տիլր : Ղլլա Տմուճ Տապ-
 պէթ տիլր, վէ պիլղիմ սաա՛տէ-
 թիմիգաէն Տագղ էտէր : Շ էյ-
 թան պիլտէն իքրաճ էտէր, վէ
 պիլղի իսքէնճէյէ վէ տէրա ու
 պէլպյէ սալմագտան իւօլանըր :
 Իպէտէն շէյթմանըն Տիւրիւմէթի
 վէ գուվվէթի ալթընտա օլմասը՝
 նէ գատար Տիլպէթլու պիլր շէյ
 օլաճագտըր : Պու քիմնէլէր ղա-
 յէթ սէֆիլ վէ պիլչարէ իտիլէր,
 վէ էլլէրինտէն կէլտիլի գատար՝
 ախէրլէրինի տախի սէֆիլ վէ պի-
 չարէ էթմէյէ չալըշըրլար իտի.
 վէ շէյթմանըն փատիշաճլըղընտա՝
 էպէտէն պէօյէ օլաճագ տըր :
 Ղլլա Տըն սէսի պիլղէ՝ Քէնտինէ
 պիլր զարար ու ղիյան վէրուճ, սա-
 ա՛տէթլու օլ, վէ ախէրլէրինի
 տախի սաա՛տէթլու էյլէ, էյի օլ,
 վէ ախէրլէրինի տախի էյի էթ-
 մէյէ չալը՝ տէր : Շ էյթման
 տէր քի, Եալան սէօյլէ՝ գաթլ
 էյլէ, իքրսըղլըգ էյլէ, կէրէք
 քէնտինէ վէ կէրէք ախէր քիմ-

տիր տէրիւ իտի :

29 Ս է իշմէ չաղըրդ տէտիւ-
էր . Եւ ԼլաՏըն Օղու Յի-
տուս՝ արամիզտա նէ՞ վար , պու-

սէլերին ճիւմիտինէ՛ ճանա վէ
թէնէ էլինտէն միւմբիւնիւ մեր-
թէպէ կէլտիլի զարար ու զիյա-
նը իճրա էյէ : Գ իւոգ . ԺԸ .
28 : Յոբ . Բ . 7 : Յոգ . Ը . 44 :

29. Եւ ԼլաՏըն Օղու Յի-
տուս : Ե էյթման չէօլտէ՛ Յի-
տուսուն ԼլաՏըն Օղու օլտու-
ղունու պիլմէմէք իտսիտ'օրնտա
իտի : Մարի . Գ 3 : 6 : Լաբին
շիմաի օնու պիլիյօր . զերա օ-
նուն գալէ՛լերինին պաղըսը եը-
գըլար , վէ պիչարէ էսիրէրի ա-
գատ օլտուլար : Շ) գայրգտան
չեգտըղը կիպի օնու ուզագտան
պիլտի , վէ պէլքի օնտան էվվէլ
պիլէ օնու պիլտի . վէ սէյիրտիպ
օնուն հուղուրունա գապանաը ,
վէ օնուն գուվիլթ ու գուտրէ-
թինի իգրար էյէտի : Մարի .
Ե . 6 : Ե էյթմանլար օնու պի-
լիրէր , լաբին օնու սէվմէղէր :
(Ն)լար օնուն գուվիլթինտէն
գօրգուպ տիթրերէր : Մարի .
Ա . 24 : Գ . 44 : Գ յոյ . Գ . 41 :
Գործ . ԺԶ . 17 : Յոյ . Բ . 19 :
Մարի . ԿԶ . 3 : 2Բ . 9 : — Լ-
րամիլդա նէ՞ վար : Բ իւոգ . ԺԶ .
10 : ԺԹ . 22 : Ող . ԺԳ . 8 : Յո-
գ . Գ . 4 : Մարի . Ա . 24 : Ե .
7 : Գ յոյ . Գ . 34 : Ը . 28 : Յոգ .
Բ . 4 : Ե էյթման իսթէմէղ . քի
Քրիստոս օնա սըգընթը վէր-
սին , վէ իշինտէն ալըդօսուն .
լաբին իսթէր . քի , օնու պրազըպ՝

րայա՛ զէմանտան էվվէլ պիզի
խքէնճէյէ՞ սալմաղա մը կէլ-
տին :

30 Ս է օնլարտան իրագ՝ օթ-

օնտան ուղադ օլտուն : Ս է շէյ-
թմանտան զապթ օլունուպ՝ օնուն
իրատէթինէ էսիր օլանլարըն
ճիւմիտի՛ Քրիստոսուն վէ օ-
նուն նօմսլարընըն օնլարտան
ուղադ օլտուգլարընը իսթէրէր :
— Օէմանտան էվվէլ պիլէ իւտէն-
ճէյէ՞ սալմաղա : Պուրատա վիքը
օլունան «զէման» մաՏէր ու շէ-
րաաթ կիւնիւ տէմէք տիր : Ս՝-
զիզ Քրիթապլարտան էյօրէնի-
րիզ քի , եարամազ բուՏլար
շիմաի՛ օլ կիւնտէն սօնկրա օլա-
ճագ օլտուգլարը միսիլիւ պաղ-
լը տէյիլէր տիր , վէ շիմաի ին-
սանլարա իղվա վէ էղէլթմ վէր-
մէյէ բուխասթլարը վար . լաբին
շէրաաթ կիւնիւնտէ՛ օնլարըն
իւզէրինէ հիւքմի զագապ թագ-
րիր օլունպ՝ էպէտի ա՛ղապէ թէս-
լիմ օլունաճագլար : Բ Պիտ .
Բ . 4 : Յոբ . 6 : Ա Վոյնի . Զ .
3 : Մարի . ԵԵ . 44 : Օնլար՝
քէնտիլէրի իգրար էտէրէր , քի
քէնտիլէրին սէթիլ հալն սապիթ
օլունշտուր , լաբին ա՛ղապլարը-
նըն ասըլ պաշայաճագ կիւնիւն-
տէն իՏթիրաղ էտէրէր , վէ օն-
լարըն քէթիլիլէք էթմէքտէն
մէն՝ ու մէքս օլմալէրի քէնտի-
լէրինէ պիր պէօյիւք պէլա սայար
կիպի՛ տաՏա քէթիլիլէք էթմէ-
յէ սէրպէսթիլք վէ ազատըգ
արղուլէրէր :

30. Զօգ Կօնիւղ պիլիւտի :

լանըր պիր չօդ տօնկուղ սիւրիւ-
սիւ վար խտի :

31 Ս է ճինկէր օնա եալ-
վարըպ տէրէր խտի . Լ յէր պի-

Ոնտա 2,000 գատար տօնկուղ
վարըր : Մ րէ . Ե . 13 : Տօն-
կուղար՝ Ե՛հՏուտիէրէ նափաք
հայվանըարտան սայըլըրարըրտը՝
վէ օնլարնն էթինի եեմէսի՝ օն-
լարնն նօմօտունա մուղայիր օլուպ՝
տօնկուղ լէշինէ սօգանան քիմ-
սէ նափաքանըրտը : Վ Լ ր . Ժ . Ս .
7, 8 : Բ Օրէն . Ժ . Գ . 8 : Երայ .
ՎԵ . 4 : ՎԶ . 3 : Պունուն իշին
օնլարը սագվամաը՝ է յէրչի Մուվ-
սէսին նօմօտունտա մուվլազա
մէմնո՛ւ օլտուղու վէբը օլմամը
խտի խէ տէ , օնլարնն քէնտի
նօմօսլարննաան մէմնո՛ւ խտի , վէ
թիճարէթի պիլէ քէնտիլէրինն
եասագ խտի : Խմտի՛ եա օնլար
քէնտի նօմօսլարնըր պօղմուշար
խտի , եախօտ պու տօնկուղար
փութփէրէսթ միլլէթլէրին մարը
խտի : Օ մէմէքէթ մինօր պաշը
օլտուղունտան՝ Ի՛Տթիմալ քի , է-
հայխտի Ե՛հՏուտիլէր իլէ փութ-
փէրէսթլէրտէն գարըշոգ խտի-
լէր : Պադ՝ Պապ Գ . 16 շէր-
Տինէ :

31 . Ղինկէր օնա եալվարըպ :
Օնլար՝ տայիմա քէսթիւլիւք
էթմէյէ արարար . լաքին վէրի-
լէն բուխասթտան զիյատէ էտէ-
մէվէր : Օնլար՝ մէմէքէթի
թէրք էթմէյէ իսթէմէվէր խտի :
Օ՝ պիր գարանլոգ՝ Ճասիլ՝ եա-
րամաղ եապանի պիր մէմէքէթ

զի չօդարըրտան , պիլզէ՝ տօնկուղ-
լարնն սիւրիւսիւնն կիթմէյէ իլլն
վէր :

32 Ս է օ օնլարա տէտի . Վի-

խտի . վէ օրատա տուրմագտան
հաղղ էտէրլէր խտի : — Վիլէ՛
տօնկուղլարնն սիւրիւտիւնն կիթմէյէ
իլլն վէր : Ե լէթմանլար՝ մէմէ-
քէթին էհայխտինն Քրիստոսու
Փէնա կէօսթէրմէք՝ վէ օնուն
թա՛լիմաթըր գապուլ էթմէյէ-
յէ օնլարը գընտըրմագ իլլին՝
հիլէլէրինտէն նաշի պու մաթ-
լուպու տիլէտիլէր :

32 . Վի րէն : Պունճիլէյին
Բապպ տախի շէլթանա հօբու
խքէնճէյէ սալմաղա բուխասթ
վէրտի : Յ ր . Ա . 12 : Բ . 6 :
Պունճիլէյին պիր եարամաղ բու-
հա տախի՛ վարըպ Լ՛քաաք փա-
տիշաՏը իղվայէ սալմաղա բուխ-
ասթ վէրտի : Գ Թ . Գ . ԻԲ . 22 :
Պունճիլէյին օ՝ Ե՛հՏուտիէրէ
տախի ճէլալին Բապպըր խաչա
չոգարմաղա բուխասթ վէրտի :
Գ ր . Բ . 23 : Գ . 28 : Պուն-
ճիլէյին օ՝ հեր կիւն ատէմէրէ ,
չալմաղա՝ գաթլ էթմէյէ՝ գօվա-
լամաղա՝ պիրի պիրինի իղվայէ
տիւշիւրմէյէ բուխասթ վէրիր :
Քրիստոս Լ ՛Փէնտիմիլ էյէր պա-
ղ տէՓա՛ քէնտի էվաալարնն
մաթլուպունու վէրմէյէ իմթի-
նա՛ էտէր իսէ տէ , շիմտի պու-
րատա շէլթանլարնն թալապ էյ-
լէտիլլէրինի վէրիյօր : Լ աքին
պիլզէ՛ մաթլուպունուղուն մէր-
համէթէն վէրիլլէմէսի՛ հիւրմիւ

տին. վէ օնլար չըգըպ՝ տօնկուղ-
լարն սիւրիւսիւնէ կիթտիլէր .

վէ իշմէ տօնկուղլարն պիւ-
թիւն սիւրիւսիւն՝ ուչըու մտան

ղաղապ իլէ վէրիլմէ սինտէն նի-
հայեթսիլ խայրը արք : —
Իշմէ՛ տօնկուղլարն պիւթիւն սի-
րիւսիւն՝ ուչըու մտան պիւթիլէ
քիւթիւն ի թոյի : (Էյթմանլար՝
էյէր ճիւմիլէյէ գատիր գուվ-
վէթտէն կէճէ կիւնտիւղ մէքս
օլունմասալարըտը, տօնկուղլարը
հէլաք էթտիլէրի կիպի՝ օլ կքի
ճիւննու քիմնէլէրի հէլաք էտէր-
լէր խոի : Յիտու խեղաս էթ-
մէք իչիւն կէլտի . լաքին օնլար՝
հէլաք էթմէքտէն ղայլի պիւ շէյ
իչիւն կէլմէտիլէր : Յօթ . Ա . 13
— 19 : Բ . 7, 8 : Ս . ալ . Ե . 13 :
Ղ . ալ . Ը . 33 : Լաքին Յիտու
Լաֆէնտիլի՞ պու գատար մալն
հէլաքինէ նի՛ չիւն բուխսամ վէր-
սին : Տիւսիլէր տէրլէր քի,
պու՝ հէր քէսին քէնտի մալինէ
օլան հագգընա գարը՝ Վրիս-
տու թարաֆընտան պիւր զալմ
վէ իգթիլաարղ մուտախալէ ի-
տի : Պունա ճէվապ վէրիլի քի,
(1) Վրիստոտուն իշէտիլի միւ՛-
ճիլաթլար արասընտա՝ օնուն լա-
նէթ էյլէտիլի ինճիւր աղաճըն-
տան մա՛տա՛ էյլիք քեանիլիք
կէսթէլմէզ տէյիւ խտիա՛ է-
տէ պիլտիլէրի պունտան ղայրի
պիւր միւ՛ճիլաթլարն Եօգ տուր : Լա-
քին օ՛ քէնտիլի Լլաճ թարա-
ֆընտան կէօնտէրիլմիլ օլտու-
ղունու էյլիք քեանիլիյէ տայիր
միւ՛ճիլաթլար իլէ իսպաթ էյ-
լէտիլի գատար՝ հիւրմի ղապպէ

տայիր միւ՛ճիլաթլար իլէ տալի
իսպաթ էտէ պիլիլիտի . վէ միւ՛-
ճիլաթլարընն ճիւմիլտի տէ է-
յէր օ իսթէտէ խոի, տէյիլ խե-
ղաս իչիւն՝ իլա Ս՝ ովտէստէն Ս՝ը-
պըտա իճրա օլունանլար կիպի
հէլաք իչիւն օլա պիլիլիլէրիտի :
Պազ Պապ ԻԱ . 18, 19 շէրհի-
նէ : (2) Վրիստու ինսան օլ-
տուղու կիպի՛ Լլաճ տալի օլ-
տուղունտան՝ Լլաճ ղըզը հասէպի
իլէ օլ մալն իւղէրինէ ղաթի
պիւր հագգը վարըտը , վէ օնու
իսթէտիլի կիպի գուլանա պի-
լիլիտի : Սալ . Ծ . 10 — 12 :
Էյէր օ՛ օլ տօնկուղլարը խաս-
թալըզ իլէ՛ Երտըրմ իլէ՛ ղէլ-
զէլէ իլէ՛ աթէշ իլէ՛ Եալսու պիւ
թուֆան իլէ ղըզայրտը , հիչ
քիմնէ շիքեպիլէթ էթմէյէ ճէ-
սարէթ էտէ պիլիլը մի խոի : ( )
պա՛ղը քէրրէ՛ պիւր պիւթիւն շէհ-
րի պիւր ղէլզէլէ իլէ ալթիւսթ
էթմէյիլէ՛ պունտան օնպին քեր-
րէ ղէլատէ մալ թէլէֆ էթմէզ
մի . վէ օնուն՝ հէլաք էթմէքտէ՛
հէր պէյէնտիլի վէսիլէյի գուլ-
լանմաղա հագգը Եօգ մու :
(3) Էյէր պու մալ՝ Լէհուտի
մալը խոի իսէ , օնլար քէնտի՛նօ-
մօսլարընա մուղայիր օնա մալիք
օլմուչլարըտը , վէ օնլար թէօհ-
մէթլի խոիլէր . վէ էյէր օ՛ փուլթ-
փէրէթմ միլէթլէրին մալը խոի
իսէ , օնլար պիլիլիլէր խոի քի ,
պու՛ քէնտիլէրին մէմէքէթին .

տէնիզէ՛ եհլրիւյիւշ էթտի , վէ

սուլարտա էօրտիւլէր :

տէ պուլունտուլարը միլէթին նօմօսունա մուղայիր՝ օնլարը իղ-վայէ տիւշերէճէր վէ կէօղէ-րինէ մէքրուճ կէօրիւնիւր պիր շէյ իտի : (4) (Է) Էթի առէմ-լէրին շիֆա պուլուպ շէյթանըն էլլէրինտէն խելաս պուլմասը պիւթիւն տիւնեանըն Տէպ մալ-լարընտան դըյմէթլի պիր շէյ ի-տի : «Վտէմ՝ ճանընա պէտէլ նէ՞ վէրէպիրը» : (5) Վրիստոս Լաֆէնտիմիզ՝ օլ տօնկուզարը պէսլէյէնէրէ վէ Տէպ Վադա-րալլարա պուրատա էօյրէտիր քի , էյէր օնուն շէյթանլարը մէքս էտէն գուվիլէթի օլմասայը-տը , շէյթանլար տօնկուզարը Տէրնէ գատար զօլայ Տէլաք էթ-տիլէր իսէ , օնլարը տախի օդա-տար գօլայլըգ իլէ թէլէֆ է-տէրլէր իտի , վէ օնլար Տէր շէյ իչին՝ օնուն մէրՏամէթինէ վէ Տիմայէթինէ պօրճլու իտիլէր : Լճվաճ . շէյթանըն վէ եարա-մաղ առէմլէրին Վրիսթիանլըգ-տան ֆուրսաթ ալըպ էթտիլէրի քէօթիւլիւլէրլէր իչին Վրիս-թիանլըղա գապաճաթ պուլան-լար՝ նէ՞ գատար աղ տիւշիւնիւր-լէր քի , էյէր օնուն եարամաղ-լըղ մէն՝ ու մէքս էտէն գուվ-վէթի օլմասայլարը , օնլար՝ փէք չօգ սաճա զլլատէ քէօթիւ-լիւլէրէ օղբարլար իտի : (6) Սա-գուկիցիլէր (պապ՝ Պապ Գ . 7 շէրճինէ) Տէր կէօնա ըուճարըն վարըղընը ինքեար էտէրլէր իտի , վէ ճիննլէրտէն զապղ օլմուշա-

րա՝ պիր տիւրիւլ իլլէթէ եա մա՛րաղա միւպթէլա տէրլէրի-տի : Լաքին Վրիստոս Լաֆէնտի-միզ ճիննլուլէրտէն շէյթանլարըն լէգէօնունու եանի պէօլիւլէրի-նի չըգարըպ՝ օնլարը տօնկուզ-լարա կիրմէյէ ըուխսաթ վէրմէ-սի իլէ՝ եարամաղ ըուճարըն վարըղընը՝ չօգլուղունու՝ գուվ-վէթինի վէ եարամաղըղընը՝ միւլքիւնի մէրթէպէ կէօղէ կէօ-րիւնիւր պիր իսպաթ իլէ պէյան էյլէտի : Լճյէր Սագուկիցիլէր վէ Տէր պիր տէճրին իմանարըլ-րը շիմտի իքքեաթ օլուպ գան-մաղլար իսէ , էպէտէն է՛օղիւր-սիւզ գալաճաղլար : (7) Եշպու-մալըն պայէթիինի՝ Յիսուստան սիւալ էթմէյէ Տիչ քիմնէնին Տագըը կօգ սուր : (8) շէյթան-լարա օլ առէմլէրտէն չըգաղա էմր էյլէտի (Սաքի . Ե . 8) . Լա-քին օնլարա տօնկուզարա կիր-մէյէ էմր էթմէտի , իլլա սալթ ըուխսաթ վէրտի : (9) պունուն կիպի՝ պիւթիւն տիւնեաա օլան քէօթիւլիւլէր ըուխսաթ վէրիր : (10) պիր քէօթիւլ տտէմէ՝ պիր ա-խէր առէմին ճէֆաինէ եա մալի-նէ քէտէր վէրմէյէ ըուխսաթ վէրիր : (11) եարամաղարա՝ է-յի քիմնէլէրէ քէտէր վէրմէյէ ըուխսաթ վէրիր : (12) պիր ֆէ-նա առէմէ ըուխսաթ վէրիր քի , պիր կօլճուլու սօյսուն , պիր էվ պասըն , վէ խըրօղ լըգ էթսին , պիր շէճրի աթէշէ վուրսուն տա՝ Վադարատա օլանտան չօգ վիյա-

33 Ա է օնլարը կիւտէնէր գաչ-
տըլար, վէ շէհրէ վարըպ Տէփի-
սինի՝ ճիննիւէրին մատտէսինի

տէ պիրտէն մալ թէլէֆ էթսին :
Իմտի օնուն՝ պիր ֆէնա առէմէ
վէրէպիլտոյի կիպի՝ պիր ֆէնա
բուհա տախի զարար ու զէյան
իլէմէյէ բուխաթ վէրէ պիլէ-
մէզ մի : Օ՝ առէմէր լիվալէրի-
նէ՝ միլէթէր խարապ էթմէյէ
վէ շէհրիւէրի գան ու լէշէրտէն
վէ վիրանլըգտան տօլտուրմազա
բուխաթ վէրէ պիլէր տէ, պիր
լիվա շէյթանլարա՝ պիր սիւրիւ
աօնկուզարը թէլէֆ էթմէյէ
բուխաթ վէրէմէզ մի :

33. Օնլարը կիւտէնէր գաչա-
լար : Օնլար՝ շիւպՏէսիզ տօն-
կուզարը մէքս էթմէյէ չալըշ-
տըլար. վէ օնլարըն պա՛ղըսընըն
տէնիլէ եիւրիւտիւքէրինի կէօր-
տիւքիւրի գէման՝ պագիւրինի
կէրի թութմազա չալըշտըլար :
Լաքին նաֆիլէ : Օնլար պուն-
տան էվվէլ պունուն էմալինի
կէօրմիւշ տէյիլէր իտի : Ե իւպ-
Տէսիզ՝ օնլար քէնտիլէրին տօն-
կուզ սագլարըգլարը ֆէնա պիր
շէյ օլտուղունու պիլիւրէր իտի .
վէ շինտի պունու՝ Ալահտան պիր
ղազապ սայտըլար : Օնլարը փէք
պէօյիւք գօրգու գապիլատը, վէ
գաչտըլար, վէ շէհրէ օնտան
էվվէլ իշտիլմէմիշ զայէթ ա՛-
ճայլպ պիր խապէր կէօթիւր-
տիւքեր : Մարի . Ե . 44—16 :
Պարի . Ը . 34—36 : Գարշ .
Թթ . 15—17 :

34. Պէնէն շէհր Տիստու-

տախի խապէր վէրտիլէր :

34 Ա է իլթէ պիւթիւն շէհր
Տիստու գարըլամաղա չըգտը .

գարըլամաղա չըգտը : Պու քիմ
սէլէրին պա՛ղըսը՝ իՏթիմալ քի՛
նէ օլտուղունու կէօրմէյէ, վէ
պա՛ղըլարը տա՝ “ գարըլամաղա ”
լուղէթինտէն անկաշըլա պիլտի-
յինէ կէօրէ՝ քէնտի մալարընա
օլան զէյան իջուն Տիստու գար-
շը ֆէնա նիլէթ իլէ չըգմըլար
իտի . լաքին օնուն նախհաթլա-
րընը գապուլ էթմէք՝ եախօտ
եարտըմընը տիլմէք իջուն չը-
գան օլմատը : — Ալալարըսը Կե՛
օնլարըն պիւրըլընտան կիտի : Օն-
լար օնուն հուղուրունտա գօր-
գու իլէ տօլտուլար, վէ իւղէրինէ
հիւճիւմ էթմէյէ ճէսարէթ է-
տէմէտիլէր . լաքին Տէփիսի պիր-
լէշիպ՝ մէմէքէթտէն չըգմազա
օնա եալվարըլարտը : Օնու
հիչ պիրի՛ գալմաղա վէ օնլա-
րըն խասթալարընա շիֆա վէր-
մէյէ՝ վէ օնլարը կիւնահըն վէ
շէյթանըն Տիլպէթիւր էսիր-
լիյինտէն խէյաս էթմէյէ տա՛-
վէթ էթմէտի : Օնա ճիւմիէսի
եալվարտըլար քի՛ օրատան կիթ-
սին, այնի նիճէ շէյթանլար տա-
խի եալվարտըլար իսէ քի՛ օն-
լարը օրատա տուրմաղա սալը
վէրսին : Մարի . Ե . 40 : Էր
նէրէտէ խալը Քրիստոսուն կիթ-
տիյինի իսթէրտէ, շէյթան օ-
րատա գալմազ իսթէր . զիւր օ՝
օրատա փատիշահըգ սիւրէր, վէ
հր քէսին ա՛ղը իւղէրինէ ա՛-
ղիւ՝ թէսիրի վար : Գաղարա-

վէ ընլար ընու կէօրիւնձէ, եալ- լարնտան կիտէ : վարտըլար քի՛ ընլարն սինօր-

նրն էհալիսի՛ Վրիստոսու գա- պուլ էտէպիլըրլէրիտի . վէ պու մինվալ իւզրէ՛ ընուն իլէ պերա- պեր ըջօգ՝ կերչէրլը՝ աղատըգ՝ սաս՝տէթ վէ խէլաս քէսպ էտէ պիլըրլէր իտի , վէ պէօյլէձէ՛ է- պէտէն ընուն մուպարէք փատի- շահըղընտա եաշայա պիլըրլէր իտի : Լաքին ընլար՝ ընտա հիչ պիր հիւան ու կիւզէլլիք կէօր- մէտիլէր քի ընու արղուէսինլէր , վէ պիր էվէ պիլէ կիրմէյէ ընու տա՛վէթ էթմէտիլէր : Օնլար տէյիլ Վրիստոս թարաֆընտան շէյթանլարա գարշը՝ իլլա շէյ- թանլար թարաֆընտան եանա տուրուպ Վրիստոսա գարշը կէլ- տիլէր : Օնլար ընա՛ հէփ շէյ- թանլարը մէմէքէթտէն տիշարը գօվմարա տէյիլ՝ իլլա քէնտիսի մէմէքէթտէն տիշարը չըգմարա եալվարտըլար : ( )րտաա՛ չօգ չօձուգլար վարտըր . լաքին ըն- լարա խայրը աուա՛ էթմէյէ հիչ պիր տանէսինի պիլէ կէթիլմէ- տիլէր : ( )րտաա քէօրլէր՝ թօ- փալար՝ խասթալար վէ էօլիւմ տերէձէսինտէ պուլունանլար վար րտը . լաքին շիֆա պուլմագ ի- չիւն ընա՛ հիչ պիր տանէսինի կէթիլմէտիլէր : Ելլահըն փա- տիշահըղը եանլարընա կէլմիշ իտի . լաքին ընլար ընուն օրատա նասպ օլունտուղունու խթէմէղ- լէր իտի . ընլար շէյթաննրն սալ- թանաթընտան տահա զիյատէ հազզ էտերլէրիտի :

Եարամաղ առէմլէր վէ քէօ- թիւ ըուհլար՝ ապիմա Վրիս- տոսուն վէ ընուն գուլարընրն քէնտիլէրինտէն ուզագ օլտու- դունու խթէրլէր . վէ ընլարը՝ քէնտի հուղուր ու ըահաթըղ- լարընը պօզանլար սայտըլար : Գ թիւ . ԹԸ . 17 : ԻԱ . 20 : ԻԲ . 8 : ՅԲ . ԻԱ . 14 : ԻԲ . 17 : Մարի . Ե . 17 : Ղ . Է . 28 . 37 : Գարծ . ԹԶ . 39 : Ինսան ձինսի պէյնինտէ՛ Վրիստոսուն քէն- տիլէրտէն ուզագ օլտուղունու արղուէմէք՝ նատիր վուգուաթ- լէրտէն տէյիլ տիր : Լքսերի էն ալչապ իշ՝ էն քէօթիւ կիւնահ- լար՝ էն մէքրուհ սէֆիշիլըլէր՝ էն ազղըն արգատաշար՝ էն սէ- ֆիլ վէ էտնա ահվալէր՝ Վրիս- տոսուն տիտարընտան վէ ընուն խէլասընըն տիւննազի վէ էպէտի պէրէքէթլէրինտէն տահա մագ- պուլ սայարլար : Ղ է նէ գա- տար չօգ օլուր քի , Վրիստոս առէմլէրի՛ պու Գադարալըլարա էյլէտիյի կիպի՛ քէնտի սէօզէ- րինտէ վէ իզրարլէրինտէ թու- թար : Օնլար ընուն կիթտի- յինի խթէր , վէ օ ընլարը պը- ըաղըր կիտէր : Օնլար ընուն կիթտիյինի կէօրիւպ ա՛հ էթ- մէղլէր : Օ՝ ընլարտան քէնտի իուհունու չէքէր ալըր , ընլարը քէնտիլէրին տիւննազի միւլա- հազա ու խիւլեալարընա վէ մաս- լահաթլարընա՛ մագըուրըուլա- րընա՛ վէ իմանըլըզըլարընա վէ

Պ Ա Պ Թ

1 Ս է գայրդա կիրիս' հօթէ
հագայա կէչտի, վէ քէնտի շէ՛՛-

Տէր պիր կիւնահարընա թէսլիմ
էտէր, օնլարը իսթէտիքլէրի կի-
պի եարամաղլոգ ու ֆասըգլըղն
չամուրունտա եուվարլանմաղա
թէրք էտէր, վէ օնլար պիր գաչ
սէնէ կիւնահ իշինտէ հաշատրգ-
տան սօնկրա' կիւնահ իշինտէ է-
պէտէն Տէլար օլուրլար :

1 Պայրա կիրիս : Պու խանէ'
ասըլ պունտան իլէրիքի Պայ-
տան տըր, չիւնքի' ճիննլուլարըն
նագլիյէթիին խիթամը տըր :
Պ . 1 . Ը . 37 : — Իջօնէ եաբա-
յա կէտի : Վրիստոս Իջօնտի-
միզ' օ սէֆիլ քիմնէլէրի թէրք
էյլէտի : Էագիգաթ օ ղաղապէ
կէլիս շէյթանլարա' աօնկուզ-
լարը ղապթ էթմէյէ բուխաթ
վէրտիյի կիպի' օնլարը վէ օն-
լարըն Տէի մալ ու էմլաքինի
ղապթ էթմէյէ բուխաթ վէր-
մէտի . լաքին օնլարը' քէնտի տի-
վանէլլէրիինտէն Տասիլ օլա պի-
լէն վուգուա' թէրէ պրագտը, վէ
օնլարը միւպարէրլէմէյէ վէ խէ-
լաս էթմէյէ տէյիւ արթըգ պիր
տահա օրայա տէօնտիյիւ մա-
լիւմ տէյիլ տիր : Պայ Ե . 6 :
Յայ . ԻԲ . 11 : — Վէնտի շէն-
րինէ : Պագ' Պայ Դ . 13 շէր-
Տինէ :

2 . Վէնտի շէն : Պագ' Պայ
Դ . 24 շէրՏինէ : — Վէնտի շէն :
Մարկոս տէյօր քի, պու քիմ-

րինէ կէլտի :

2 Ս է իշթէ օնա' տէօշէքտէ
եաթմըչ պիր քէթթիւմ կէ-

սէյի տէօրթ . քիշի գալտըրարագ
կէթիւրտիլէր, վէ Տէմ օ' Տէմ
Պ ուկաս պու մի' ճիգաթը տա-
Տա թաֆսիլէն նալլ էտէրլէր :
Մար . Բ . 1—12 : Պ . 1 . Ե .
17—26 : Պու ֆագիր քէթթ-
րիւմ' Վրիստոս եարտըմըղ
կիտէմէյօրուտու : (Նու ախէր-
լէրի կէթիւրտիլէր, վէ պու-
նու չոգ էմէք վէ ղաՏմէթ իլէ
էյլէտիլէր : Ս է էթրաֆըմըղտա'
Վրիստոս քէնտիլլէրիինտէն
կէլէմէյէն չօգ քիմնէլէր պու-
լունմա' գ' մը : (Նլար քէթթ ատըր-
լար, վէ եօլու կէօրէմէլէր : (Ն-
լար սաղըր արըլար, վէ օնուն
տա' վէթ էտիճի սէսինի իշիթմէ-
յօրլար : (Նլար' աղընը գաչըր-
մըշլար տըր, վէ պուլու' նտուգլա-
ըլ Տալի պիլմէլէր . օնլար կիւ-
նահտա էօլմիւշէր տիր, վէ օնա
տօղըու քէնտիլլէրիինտէն Տիչ
պիր ա' ղուլարընը ասլա գըմըլ-
տա առմաղլար : (Նլար Մլահըն
էվինէ' ախէրլէրաէն կէթիւրիլ-
մէլի տիրլէր, վէ Տիսուսա' ի-
մանըն վէ աուա' ու նիլաղըն
գուճաղընտա կէթիւրիլմէլի
տիրլէր : Իմտի է' օմը ու գուվ-
վէթէ մալիք օլանլար' մալիք օլ-
մայանլարա եայրտըմ էթսինլէր :
— Յետոս օնլարըն իմանըն կէ-
թիւնէ : Նլարընը խասթաատէ-
մին իմանընը տէյիլ իլա պախու-
սուս օնու կէթիւրէնլէրին իմա-

Թիրտիլէր . վէ Յիսուս օնլարն

նընը : Իման՝ Վրիստոսս ի թիպար
 կէթիրի . վէ Վրիստոս տախի
 իմանն ի թիպար էտէր : Պապ Ը .
 10 շէրՏի իլէ՝ ԺԵ . 28 պագ :
 Սաբի . Բ . 5 : Պապ . Ե . 20 :
 Յիսուս . Բ . 25 : Պապ . ԺԳ . 9 :
 Յիսուս . Բ . 18 : — Օրոն : Ին-
 սանլար՝ քէնտի մէսնէտլէրինտէն
 էտնա փայէտէ պուլունան քիմ-
 սէլէրէ սէջլէտիքլէրի գէման՝ չօգ
 քէրրէ պուլ ետաօս պուլունն կի-
 պի պիր ախէր իւնվանը գուլ-
 լանըլար . քի օնլարա մուհապ-
 պէթ կէօսթէրսիլէր , վէ օնլա-
 րա ի թիմատ էթմէյէ ճէսարէթ-
 լէնտիրսիլէր : Սաբի . Ե . 34 :
 Յիսուս . Բ . 5 : Յիսուս . Բ . 19 :
 Պիչարէ քէօթրիմ՝ Թափան-
 տան աշաղա տօստօղոս Յիսու-
 սուն վէ Երուսաղէմին պէջիւք
 խօճալարնըն էօնիւնէ էնտի-
 րիլինճէ (Պապ . Ե . 17—19)
 օնուն սէօսպէթիսի քէսիպ՝ Տա-
 զըր պուլունան ճիւմէ քիմնէլէ-
 րին տիգրաթընը վէ կէօղէրի-
 նի քէնտիսնէ ճէլպ էթմէսի իլէ,
 Թապիա՝թը իլէ իւրքիւպ սրգըլ-
 մըջ օլմալը իտի : ( )՝ քէնտիսի
 Տիչ պիր սէօղ սէջլէմէտի . լա-
 քին օնուն Տազգընա քէնտի Տա-
 լի սէջլէր իտի : Վէ Յիսուս
 անիտէ օնա՝ մուհապպէթ կէօս-
 Թէրէն վէ ճէսարէթ վէրէն պիր
 սէօղ սէջլէտի : — Սիւնահլարն
 սանա ա՛թլ օլունտոն : Սաբի . ԼԲ .
 1, 2 : Երայ . Խ . 1 , 2 : ԽԳ . 22 :
 Երեմ . ԼԱ . 33 , 34 : Պապ . Ե .
 47—50 : Պապ . ԺԳ . 38 , 39 :

Իմանընը կէօրիւնճէ , քէօթրիւմէ

Սաբի . Գ . 6—8 : Սաբի . Ա . 12
 — 14 : Լաքին պուլ ատէմ Եա-
 լընըղ խասթալըղընտան շիֆա
 պուլմագ իչիւն կէլմիշ իքէն ,
 Յիսուս Լիֆէնտիմիղ նիչիւն էվ-
 վէլա օնուն կիւնաՏլարընը ա՛թլ
 օլունմուշ Թագրիը էյլէսին :
 (1) Վրիստոս Լիֆէնտիմիղ՝ օ-
 նուն ճանընը վիւճիւտիստէն տա-
 Տա գըլմէթիլ սայար լար . վէ
 օնա՝ իպթիտա տաՏա պէջիւք
 օլան իՏասնը քէրէմ էյլէտի :
 (2) ԻՏթիմուղ քի՝ պուլ քիմնէ
 պիր մէշուր Փէնաքէտար իտի ,
 վէ պուլ իլէթի՝ էօրքէ Եա ճիւ-
 մանի կիւնաՏլար սէպէպիստէն
 գաղանմըջտըր : ( )՝ պուլուն պիլ-
 մէյիլէ , կէօղէրի ա՛ղիլ Պուր-
 Թարընըն սէմալի էիւղիւնէ
 պա՛գտըղ կիպի՝ իՏթիմալ քի
 տիթրէմէյէ վէ գօրգմաղա՝ վէ
 քէնտիսին կիւնաՏլար վէ լա-
 յըգտըղ օլտուղու քէնտիսնէ՝ իլ-
 լէթիստէն տաՏա չօգ սըղլէթ
 վէրմէյէ պաշամըջ օլտուն : (3)
 ԵէՏուտիլէր իլէթէ՝ պիր մախ-
 սուս կիւնաՏտան կէլէն պիր շէյ
 կիպի պագարլարտըր : Յիսու-
 թ . 2 : Յիսուս . Ե . 14 , 15 : Վէ
 Տագիգաթ՝ տիւնտատա պուլուն-
 նան Տէփ Թապիա՝թ տէրա ու
 քէօթիլիլիլիւնիւն սէպէպի կիւ-
 նաՏ տըր . վէ Տէր պիր խասթա-
 լըղըմըղտա՝ տէրա ու պէլալարն
 ա՛ղիմփունկարը կիպի օնա պագ-
 մալըլըղ : Վէ պուլ տախի սա-
 ՏիՏ տիր քի , կիւնաՏ իլէ տէր-
 տին՝ չօգ քէրրէ՝ կէօրիւնիւր պիր

տէտի . Եւ յօղու՛ երեւելէն , կիւնա՛հարըն սանա ա՛ֆվ օյունստու :

սրգը ա՛լագալէրի վար , մէսէլա՛ շեշպօղաղըգտա՛ պէբրիլքտէ ճիսմանի մուրտար կիւնա՛հարտա օլտուղու կիպի : Ի՛հձիմալ տըր քի Յիսուս Եւֆէնտիմիգ՝ սէյիլիւէրէրին ա՛գընը մաստուսէն պունա ճէլպ էթտիրմէյէ մէրամ էթմիշ օլտուն , քի ծնլարա կիւնա՛հարն նէ իշէտիյինին պիր աշիքեար նուսունէտինի կէօսւթէրմէյիլէ , ծնլարը ծնտան իքրա՛հ էթմէյէ վէ ծնու թէրք էյլէմէյէ գուլաղուղասըն : Էմ տախի տէրու ու մա՛րաղ պաղը տէֆա՛ Մլլահըն տօղու տօղըոյա կէօստէրտիյի Տիւքմի զաղապը տըր (Ա . Կորնթ . Ե . 3—5 : ԺԱ . 30 : Բ թաֆ . ԻԳ . 10—14) . վէ ի՛հձիմալ քի Եւֆէնտիմիգ պու կէրէքըլէյէ՛ ճիւմիէ օրատա հաղըր պուրունա՛լարըն ա՛գը ու զի՛հնէրինտէ եէր էթտիրմէյէ իսթէրիտի : (4) Պէլէտիր քի , Յիսուս՝ քէնտինին կիւնա՛հ ա՛ֆվ էթմէյէ գուլվէթէ մալիք օլտուղունու իսպաթ էթմէյէ պու Ֆուրսաթը կլէ ալտը : Եւյէր օ՛ պունու սատէճէ պիր սէօյլէսէ իտի , Եւհուտիլէրինանմաղլար իտի . վէ պէլքի շպիրալէրի պիլէ վէսվէսէյէտիւշէրէր իտի : (5) սէօյլէտիյինի իսպաթ էթմէք իշիւն պիր միւ՛ճիգաթ իշէտի . վէ պունուն իշիւն՝ ծնուն պու գուլվէթէ մալիք օլտուղունա հիշ քիմսէ պիր շիւպհէ էտէմէզ իտի : Պու

3 Վ է իշթէ . քեաթիպլէրտէն պա՛ղըսը քէնտիլէրինտէ տէտի-

միւ՛ճիղաթը՝ մանտուսէն՝ քէնտինին կիւնա՛հ ա՛ֆվ էթմէյէ գուլվէթի օլտուղունու իսպաթ էթմէք իշիւն իշէտի . վէ ծնտան մէրամը պու օլտուղունու քէնտիտի տախի սէօյլէյօր : Յիսուստա օ գուլվէթի մէվճուտ օլտուղունա տախի՛ Մլլահ թարաֆընտան օ միւ՛ճիղաթ պիր թաստըղնիշանի իտի : Վ է է՛յօղոյան՝ էյէր օ՛ օլ գուլվէթէ օ զէման մալիք իտի իսէ , շիմտի տախի մալիք տիր : « Իմանսըղ օլմա , լաքին իմանը օլ » :

3 . Վեթիպլէր : Պապ Բ . 4 շէրհինէ պագ : — Պու՛ իւֆր էտէյօր : Պ . Լ . ԻԳ . 14 . 15 , 16 : Մ . Կորնթ . ԻԶ . 65 : Պ . Ե . ԻԲ . 65 : Յու՛ն . Ժ . 33—36 : Վ . Կորնթ . Զ . 11—13 : Պուրատա քիւֆր էթմէք թէրճիւմէ օլունան լուղէթին՝ Եունանիճէտէ պուլունտուղու կիպի՛ ասըլ մանսար՝ պիր քիմսէնին հագգընտա Ֆէնա սէօյլէմէք՝ նամ ու շանընը գըրաճագ սէօյլէր տաղըթմապ՝ օնու նահագ եէրէ քէօթիւ կէօսւթէրմէք՝ իֆիթիար ու պուհտան էթմէք տիր : Մլլահըն հագգընտա սէօյլէնտիյի վագըթ մանսար՝ Մլլահը գապահաթը չըգարմագ՝ ծնուն հագգընտա միւնասիպէթիգ նահագ՝ եախօտ Փասըգ՝ վէ շան ու ճէլալինէ զիւլ կէթիրէճէ սէօյլէր սէօյլէմէք՝ ծնուն իշէմէտիյի իլլա ծնլարտան վաք վէ պէրի օլտուղու ա՛մէլէ-

քեր. Պու՛ք թիւֆոր էտէյօր:

4 Ա է Յիսուս օնլարն տիւ-

րի վէ օնա մախտուս օլմայան սի-
 ֆաթլարը օնա վէրմէր՝ եախօտ
 պէօյէ անկլաշըլաճագ սէօյլէր
 գուլանմագ՝ վէ պուրատա տախի
 պուրունտուղը կիպի եալընըլ
 Ալլաճըն էտէ՛ եախօտ սէօյլէյէ
 պիէճէյի շէյի էթմէք ի՛տտիա-
 սընտա օլմագ վէ սէօյլէմէք տիր:
 Պուրատա Վրիստոստան շէքվա
 օլունոյօր քի, քէնտի իսմինտէ
 պիր շէյ սէօյլտի, եա էթմէյէ
 էլ գօտու, քի օ շէյ՝ գաթիստէն
 Ալլաճա մախտուս իտի, վէ պու
 միւվալ իւզրէ Ալլաճըն եէրինէ
 կէչիպ՝ Աճալանըն սիֆաթի
 մախտուսէրինի քէնտի իւզէ-
 րինէ ալըյօր: Վրեաթիպէր՝
 «Ալլաճտան զայրի՛ կիւնաճար
 ա՛ֆլ էթմէյէ քիմ գատիր տիր»
 (Մարի. Բ. 7: Ղուկ. Ե. 21)
 տէտիլէր. վէ էյէր Վրիստոս՝
 ինսան օլտուղը կիպի Ալլաճ տա-
 խի օլմասայլարը, օնլարն պու
 միսիլիւ միւլաճապա էթմէյէ
 ճագգլարը օլուրուտու: Այէր
 պիրի՛ պանա պիր քէտէր ուզի-
 յան վէրիքսէ, օնու՛ պէնտէն
 զայրի քիմ՝ ա՛ֆլ էտէ պիլըր:
 Այէր պիր քիմսէ՛ փատիշաճա
 պիր գապաճաթ իշէրսէ, օնու՛
 փատիշաճտան զայրի քիմ՝ ա՛ֆլ
 էտէ պիլըր: Ա է էյէր պիր
 քիմսէ Ալլաճա կիւնաճ իշէրսէ,
 ա՛ֆլ լըդ էէ կէթ իրիլըր պիր շէյ
 օլաճագ օլտա, Ալլաճ թարա-
 ֆընտան կէլմէլ տիր: Ասայ.
 ԽԳ. 25: Ա է Մովսէսին՝ նէ

շիւնտիւքլէրինի կէօրմէք իլէ՛
 տէտի. Ա շիւն եհիւքլէրինիլ-

տէ փէյղամպէրէրտէն պիր սայ-
 րիսինին՝ կիւնաճ ա՛ֆլ էթտիք-
 լէրի վագի՛ օլմուշուտու. վէ Յի-
 սուս Աֆէնտիմիլըն պունու էթ-
 մէսինտէն անկլաշըլար քի, օ՛
 Ալլաճ օլտուղունու պունունլէ
 թագրիրու պէյան էյլէմէյէ մե-
 րամ էյլէտի. վէ պու միւ՛ճիգա-
 թը մախտուսէն պունուն իշիւն
 էթմէսի իլէ, ճիւմլէ խազըն
 ա՛գլ ու Ֆիքրլէրի իւզէրինէ պիր
 թէսիր պրագտը, քի օնտա՛ Ալ-
 լաճա մախտուս պիր գուվէթ
 վարըտը, վէ Ալլաճըն պէրապէրի
 օլտուղունա պիր իսպաթ կէօս-
 թէրտի:

Կ. Տիւնտիւտիլէրնէ կէօրմէ
 էլէ: Աիւրէյին տէրունիին կէօրէ-
 պիլմէք՝ Ալլաճա մախտուս տուր:
 Գ թաթ. Ը. 33: Ա Մաթ. Ի. Ը. 9:
 Մաթ. Է. 9: ԽԳ. 21: ՃԼԹ.
 2, 3: Արեթի թի. 9, 10: Ալ-
 լաճ. Ը. 27: Ար. Գ. 13:
 Յիսուս Աֆէնտիմիլ պուրատա՛
 վէ ախէր մաճալտէ՛ առէմլէրին
 Ֆիքրինի պիլտիլինի կէօսթէր-
 մէսի իլէ, քէնտիսին ճիւմլէյի
 պիլմէսինին ալըգ աշքեթար պիր
 իսպաթընը վէրմիշ տիր: Պապ
 թ. Բ. 25: Մարի. Բ. 8: Ժ. 15:
 Ղուկ. Զ. 8: Է. 39, 40: Թ.
 46, 47: ԺԱ. 17: Յովհ. Բ.
 24, 25: Զ. 61. 64: ԺԶ. 19.
 30: ԻԱ. 17: Ղորթ. Ա. 24:
 Յայր. Բ. 23: — Աիւրէմլէրն
 նիզրէ ճէնա շէյլէր պիւնտիւր-
 ապաթալ: Վրիստոս չօր քէրոթ

տէ ֆէնա շէյէր սիւշիւնիւր սիւնիւղ :

Յ ճին ըի հա՞նկըս տահա գօլայ տըր, կիւնահարըն ա՞փլ օլունտու տէմէսի մի, եօխսա՛

ինսանլար քէնտի եիւրէքէրին տէ՛ օնա վէ օնուն Ինճիլնէ գարըջ աջըգտան սէօյլէմէյէ ու թանտըգլարը շէյէր սէօյլէտիքէրինի իշտիր. լաքին օնուն՝ օնլարըն եարամազ սէօլէրինտէն եօթիւրիւ օնլարտան հիսապ խթեյէճէյի հէր նէ գատար սահիհ խէ, ֆէնա ֆիքիլէրի իջիւն տախի օնլարտան հիսապ խթեյէճէյի օ գատար սահիհ վէ մուգարէր սիր: Իշպու քեաթիպէր՝ հիշ պիր սէօլ սէօյլէմէտիէր, լաքին օնլարըն ֆիրէրի կիւնահ իլէ տօլու խտի: Ա է պիր առեմ եիւրէյինտէ նիճէ սիւշիւնիւր խէ, օ էօյլէ սիր: Մասի. Ե. Գ. 7: Եիւրէք թէմիղլէնմէսի իգթիզալը օլան պէօլիւր փունկար տըր: Շանդ. Ձ. 3: Ը. 21: Մասի. Ե. 21 — 23: Վարժ. Ե. 3, 4: Ը. 21, 22: Է էլթան՝ դօր իլէ աղըմըլը աջըպ քէօթիր. սէօլէր պիղէ սէօլէտէմէղ. լաքին էյէր եիւրէքէրիմիղէ խթէտիյի կիպի սէրպէտթ կիրիպ չըգապիլըր տէ՛ փունկար պաշմըր վէ հիրլէրտէ, օլ վէման պիղ օնուն էսիրէրի՛ վէ պիւթիւն պիւթիւնէ օնուն հիւքիւմէթի ալթընտայրղ :

Յ. Լ. ա՞նկըս քահա գօլայ տըր: Պիգիմ ի՛նտիմիղտէ՛ սէօյլէմէք

Դալգ, վէ կեղ տէմէսի մի:

6 Ամա Ատեմ Օղընուն եեր իւղէրինտէ կիւնահար ա՞փլ էթմէյէ հիւքիւմէթի վար խտի յինի պիլէսինիղ տէյիւ, Ըլ վէ-

իլէ իճըս էթմէք՝ պիրի պիրին տէն փէք ֆարգը շէյէր տիր. լաքին Վրիստուս ի՛նտիւնտէ հէփիսի պիր տիր: Պիգիմ գըթըմըլտա՛ պիր շէյի էթմէսի պիր ախէր շէյի էթմէքտէն գօլայ օլապիլըր. լաքին Վրիստուս գըթընտա՛ հէփիսի պիր՝ վէ հէփիսի գօլայ տըր: Օնա՛ սէօլէմէք հէր նէ գատար գօլայ խտի խէ, միւճիզաթ իշէմէսի տախի օ գատար գօլայ խտի: Մասի. Բ. 9—12: Դ. Բ. Ե. 23—25: Շաս. Լ. Ե. 5, 6: Դ. Բ. Ե. 21—23: Ժ. Գ. 41—43: Ե. Գ. Ե. 8, 9, 17, 18: Ինսանլարըն գըթընտա միւմիլէնսիւղ օլան շէյէր՝ օնուն գըթընտա նիհայէթիղ գօլայ տըր:

6. Ատեմ Օղընուն եեր իւղէրինտէ կիւնահար ա՞փլ էթմէյէ կիւքիւմէթի վար: Պէնիմ՝ եալընըլ Ալլահըն էթմէյէ գատիր օլտուղու շէյէր եափմաղա գուտրէթիմ վար: Վրիստոս Իշֆէնտիմիղ պուրատա՛ լութի ու ի՛նտայէթին փատիշահըլընտա սիտօրտուղ գուվէթիմ մալըր օլտուղունու թաստըգ ու պէյան էտէր: Պունու՛ ա՛սիլէրտէ ա՞փլ պաղըշամաղ գուվէթիւնտէն զեյատէ՛ պիր շէյ խպաթէ էտէմէղ խտի. զըրա օնուն էպէտի նօսօ-

ման քեօթրիւմէ տէտի,] Գալ-
զըս տէօշէյնի գալարը, վէ է-

սունու պօղանլարա նէ էթմէլի
իտիյինի՝ Ալլահտան զայրի քիմ
թագրիբ հտէպիլիբ : Պագ Խապ .
ԽԳ . 25 : ԽԳ . 22 : Մի + . Է .
18, 19 : Մարի . Բ . 7—10 :
Պ . Կ . Ե . 21 . 24 : Յոֆ . Ե .
21—23 : Ժ . 28 . 30 : ԺԷ . 2 :
Գործ . Ե . 31 : Է . 59 , 60 :
Քէմիքլէրիմիգտէն քէմիք վէ է-
թիմիլգտէն էթ օյան Ալլահըն
Օղլունուն էլինտէ կիւնահաճափլ
էթմէնին գուվլէթի պուլուն-
տուղու՝ պիչարէ կիւնահաքերա-
լարա թէվլլէ էթմէյէ նէ պէօ-
յիւք ճէսարէթ վերիճի կէրչէք-
լլէ տիր : — Գալէրոյ Կէօշէյնի
Գալարը, վէ էլինէ ինի : Քրիս-
տոս Իֆէնտիմիլ Ալլահըդ տա-
վար էթտիյինի՝ պու միւճիգա-
թը իլլէմէյէ գուտրէթի օլտու-
ղունահ մերպութ էտէյօր, վէ պու
միւնվալ իւղը՝ պու պաստէ քէն-
տիսի իլլէ քեսթիպլէրին պէյ-
նինտէքի միւճատէլէ մատտէսի-
նի պիլոտէն պիր նէթիճէ խիթա-
մընահ կէթիլիլյօր : Ալլէ պու
միւճիգաթը իլլէմէյէ գուտրէ-
թիսի կիւնահալար ա՛ֆլ էթմէ-
յէ մալլք օլտուղու գուվլէթիսի
պաղլամասընտա տախի պիր մու-
վաֆըգըդ վար . զերա էյէր օն-
տա՝ պիր սէօղ իլլէ կիւնահըն
Տիյպէթուլ նէթիճէլէրինի տէֆ
էթմէյէ գուվլէթ վար իտի իսէ,
շիւպՏէսիլ կիւնահըն քէնտիսի
տախի տէֆ էթմէյէ գուվլէթի
վար օլմալը իտի : ( ) կիւնահա

վինէ կիթ :

7 Ալլէ օ գալզըպ՝ էվինէ

Ալլահ թարաֆընտան թալին օ-
լունմուշ ա՛ղապը անիտէ վէ
Տիւքիւմէթ իլլէ տէֆ՝ էտէյօր .
վէ պունուն իլլէ՝ Ալլահըն թէր-
թիպ էթտիյի գայի՛տէ միւճի-
պինճէ կիւնահըն տէֆ էթմէնին
գուվլէթի տախի օնուն թէքմի-
լէն Տիւքիւմէթի ալլմընահ գօն-
տուղունու իսպաթ էտէյօր :

7. Ալլէ օ գալզըպ՝ էվինէ ինի-
Կի : Մարկոս վէ Պուկաս պի-
լլէ խասէր վէրլյօրլար, քի պու
առէմ՝ եսթաղընը տախի գալ-
տըրոպ կէօթիւրտիւ : ( ) Պլլ-
Ֆէնտիմ՝ էտէմէմ, պու պանահ
միւլքիւնսիւղ ալար, պու գատար
սէնէտէն պէրու պիր աորմ եօլ
եիւրիւմէտիմ, պէն քէնտի վիւ-
ճիւտիւմիւ պիլլէ տէօշէյնի ի-
շինտէ պիր եանտան օպիլը եանահ
տէօնտէրէմէմ, պու միւնվլլա պիր
շէյ՝ միւլքիւնահ թայլիքէսինտէն
խարիճ տիր, պէօլլէ պիր էմր
նամահ գուլտուր, պիր սաղ առէմ
օնու իճըրա էտէ պիլիբ, լաքին
պիր խասթահ քէօթրիւմ՝ օնու
ասլահ էտէմէլ՝ տէյէրէք տուրուպ
էօղիւրլէր տիլլէմտի : Ալլին
պունու էտէճէյինէ՝ օ պիլտէն
ալլահանի էմրէ իթաաթ էթմէ-
յէ ճէՏո էյլէտի, վէ պուլտու-
քի, ալլահանի էմր իլլէ պէրա-
պէր՝ պիր շիֆահ վէ գուտրէթ վէ
սաղըդ վէրիճի գուվլէթի կէլի-
յօր : Իմտի Տէր կիւնահաքերա
պունտան ի՛պրէթ ալըն, վէ
քէնտի գուտրէթիսիլլիլինի պէ-

կիթտի :

8 Սէ խաղ կէօրիւնճէ՛ թա՛ճճիւայ կիթտիլէր , վէ առեմ-
լէրէ պէօյլէ Տիւքիւմէթ վէրէն

Հանէ վէ է՛օղիւր հտէճէ՛յինէ՛ ա-
նիտէ Ալլահըն Օղլունուն սէսի-
նի տինկէտին , վէ ճան խասթա-
լըղընտան շիֆա վէ Հայաթ պուլ-
սուն : — Ի Վէնէ Անի : Ֆրամիլ-
եաաընա պիր եիւր օլմադ իչիւն
տէյիլ՝ իլլա պիր պէրէքէթ օլ-
մադ իչիւն . վէ պիր ույանմըշ
ղամիրին վէրտիյի Տիլպէթու
գօրգուլարըն այթընտա արթըգ
չապալայարադ տէյիլ՝ իլլա շիֆա
պուլմուշ վիւճիւտիւնտէ քէնտի-
նին կիւնաչարընըն ա՛ֆվ օլ-
տուղունա պիր թէքմիլ իսպաթէ
մալթը օլարադ էվինէ տէօնտիւ :

8. Ալլահ համր էյէրէլէր :
Պագ՝ Մարի . Բ . 12 : Ղուի .
Ե . 25, 26 : Հում՝ Մարի . Ժ . Ե .
31 : Ղուի . Ե . 16 տախի պագ :
Խաղընն ա՛գընա օլան թէսիր՝
ղայէթ ա՛ղիմ իտի , վէ յնլար՝
պուլունն իչիւն Ալլահա Համա ու
սէնա վէրտիլէր : Իմտի յնլար՝
պու ա՛ճայրպ վիւճիղաթը քէն-
տի տօսթլարընա վէ գօնշուլա-
ընա նագլ էթտիլէրի՝ եախօտ
օնու քէնտիլէրի խաթըլարընա
կէթիրտիլէրի վագըթ՝ օնուն ի-
լէ պէրապէր՝ Յիսուսուն կիւ-
նաչար ա՛ֆվ էթմէյէ գուտրէ-
թէ մալթը օլտուղունու տախի
խաթըլարընա կէթիրմէղէր՝ մի
խտի : Արնաչար ա՛ֆվըղը :
Պուլնէ թաթը վէ սէվինճ կէ-

Ալլահա Համա էյլէտիլէր :

9 Սէ Յիսուս օրատան իլէ-
րի կէչիլ՝ կէօմիրիւքտէ օթուր-
մուշ Մատթէոս տէնիլէն պիր

Թիրիր պիր սէտա տրը : Իմտի
Հալա պիւթիւն մէմէքէթ՝ Քրիս-
տոսուն արտընճա վարըպ՝ օնուն
այագըլարընա գափա՛նմայաճագ
մը : Սէ սէն՝ եա՛ օրոյան՝
քէնտի եիւրէյինի վէ սէսինի օ-
նա տօղու եօգարը գալըրմա-
յաճարմըսըն : Ի պրին էյվահ՝
էյվահ . պիղիմ՝ Պապէրիմիլէ
քի՛մ ինանար : Եայ . Ծ . Գ . 1 :

9. Անօրիւտէր օրոյանա :
Մատթէոս՝ Հոռոմա տէվէթի-
նին կէօմիրիւք վէրէլիսի թահօսիլ-
տարըլարընտան իտի . վէ օ՝ պիր
տիւնեալի էտէյ ու էրքեանէ
տայիր տիգաթմարը զէվգ ու սէ-
ֆաթի ի արայան վէ միւսրիւֆ
պիր կէնճ օլմուշ օլմալըլար .
եօղիսէ օ՝ Եհհուտի իքէն՝ պիր
կէօմիրիւքճիւ օլմաղար : Պագ՝
Պայ Ե . 46 շէրճինէ : ( ) Պօ-
ղոս կիպի՝ տէօնմէղտէն էվվէլ
նէ օլտուղունու (Մ. Տ. Ա . 13)
իզար էաէյօր : Անօմիրիւքճիւ
Մատթէոս Ալլահըն լութի ու
քէրէմի վէ ի՛նայէթի իլէ՛ Մատ-
թէոս Բէսուլ օրոյօր , վէ քէն-
տի իտի իլէ մէշուր օլան Ին-
ճիլի եաղմագտա Աղիլ Ռուհուն
քեաթիլպի օլմադ քէրէմ ու շա-
նընա նայիլ օրոյօր : — Մար-
Բէոս : Մարի . Բ . 14 տէ՛ վէ
Ղուի . Ե . 27 տէ օնա Ղուի տէ-
նիյօր : Պիր գաչ իսմիլէր իլէ

ատէմ կէօրօիւ , վէ օնա տէտի .
Արտրմճա կէլ . վէ օ դալզըպ
օնուն արտրնճա կիթտի :

10 Ա է օլտու քի օ՝ էվտե օ-
Թուրուր իքէն , իշթէ չօգ կէօմ-
րիւքձիւլէր վէ կիւնաՏքեարար

անկըլմագ՝ ա՛լէսսէվի պիր ատէթ
իտի : ( ) քէնտիսինէ Մատ-
թէնս՝ տէր , վէ Մարկոս իլէ
Պ ուկաս օնու Պ Լի իամի իլէ
անկմարնտան՝ անկլաջըլապիլէր
քի , տաճա միւթէպէրի՝ Պ Լի
իամի օլմուշ օլմալը սոր : Մար-
կոս պիլէ պունու տախի իապէր
վէրիօր քի , օ՝ Ալիէսուն օլ-
լու իտի . լաքին օ՝ “Ալիէնս օլ-
լու Տակոբսուն դարնտալը”
(Պապ Ժ . 3) մը իտի տէլիլմի
իտի պիլմէզիլ : — Արտրմճա իէլ :
Իպթիտա Մատթէնս Վրիստո-
սա սէօլէմէտի , իլլա Վրիստոս
իպթիտա Մատթէնս սէօլէտի :
Պապ՝ Մարթ . Գ . 21 շէրճինէ :
— Ա է օ Գալիլէայ : ‘Ե՛տ մութ-
լու Մատթէնս կիպի Վրիստո-
սուն իլք տա՛վէթինէ Տէփի ի-
թաա՛թ էտէնլէթէ : Պու պապ-
տէ կէձիքմէսի՝ տերէձէսիլը եա-
րամալ վէ ԹէՏիքէլի պիր Տա-
րաքէթ տիր : Ա է էլէր ա՛գի-
պէթ Ալլաճա տէօնմէք վազի՝
օլսա պիլէ՝ նէ՝ դատար սաա՝
տէթ վէ էլլիք էթմէք Փուրսա-
թը՝ պու կէձիքմէք սէպէպինտէն
զալ օլուր : Պապ՝ Մարթ . Գ .
20 շէրճինէ : — ( ) օնա արտրնճա
իէլի : Պապ՝ Մարթ . Գ . 18—
22 : Գ . Թապ . ԺԹ . 19—21 :
Գալ . Ս . 16 : Վրիստոս Լ-
Փէնտիսիլին սէօղիւ իլէ պէրա-
պէր՝ քէօթրիւմէ շիֆա ու սաղ-

լըգ վէրմէքտէ կէլէն ալլաճանի
գուտրէթ՝ Մատթէնսուն տէօն-
մէսինտէ տախի Տէման օ գուտ-
րէթ օնուն սէօղիւ իլէ պէրապէր
կիթմիշիտի : Պու “Արտրմճա իէլ”
իքի լուղէթտէ նէ՝ գուվէթ օլ-
մալը իտի : Պունտա Վրիստոսուն
Տէր շէլի պիլմէք գուտրէթինի
տախի տիգաթ էլլէ քի , պու
իքի լուղէթին՝ Մատթէնսուն՝ Տէր
շէլի պրաղըպ քէնտի արտրնճա
կէլմէյէ գանտրոմաղա քիֆայէթ
էտէձէլինի պիլիլ իտի : Ես
Բապպ՝ պու իքի լուղէթի եիւրէ-
յիմիլին տէրունինէ սէօլէմէյէ
լազի օլ . վէ պիլ տախի Տէր
շէլի պրաղըպ սէնին արտրնճա
կէլէձէլիլ : Պիլլ Վրիստոս-
տան կէրի Թութաճագ պու մի-
սիլլիւ Տէփի տիւնեա մուճապպէ-
թի ուղագ օլտուն : Պապ՝ Մարթ .
Գ . 22 շէրճինէ :

10. ( ) էվտե օթուրուր իդէն :
Մատթէնս պէնիմ էվիմտէ տէ-
մէյօր . լաքին՝ սայիր Աւետարա-
նիչէրտէն էյրէնտիյիմիլէ կէօ-
րէ՝ Վրիստոս շիմտի օնուն էվին-
տէ իտի : Մարթ . Բ . 15 : Ա է
Պ ուկաս (Ե . 29) տէյօր քի ,
Մատթէնս Վրիստոսա՝ քէնտի
էվինտէ պիր պէօլիւք զիյաֆէթ
էլլէտի . Տէմ պունու տախի տէ-
յօր քի , Մատթէնս Վրիստո-
սուն արտրնճա կիթմէք իչիւն՝
“Տէր շէլի Թէրք էլլէտի” : Մատ-

կելիպ՝ Յիսուս իլէ վէ օնուն շա-
 յիրտէրի իլէ օթուրուրլար իտի:
 11 Ս է փարիսեցիլէր կէօ-
 րիւնձէ՝ օնուն շայիրտէրիլնէ տէ-

տիլէր . Խօճանըղ նի՛չիւն կէօմ-
 րիւքճիւլէր վէ կիւնահքեարլար
 իլէ եէր :
 12 Ս է Յիսուս իշիտինձէ՝ օն-

թէնս քէնտիսի իչիւն պու շէյ-
 լէրին հիչ պիրինի զիքր էթմէլ:
 Լ. ա. Ի. Ե. 2: Օ՝ միւրայըլար
 կիպի քէնտի էյլիյինի ա՛լէմէ
 չավ էթմէքտէն (Մ. ա. Բ. 2. 1
 — 4) նէ՛ գատար ուղագ տըր:
 — 2օգ կիօրիւ-տիւլէր վէ կիւնահ-
 քեարլար: Կէօրիւնիւր քի, Մատ-
 թէնս քէնտի էվինտէ պու զի-
 յաֆէթի՛ Քրիստոս իլէ քէնտի-
 նին էվիլէր քի տիւնէազի տօսթ-
 լարընա աշնալըգ էթտիրմէք մէ-
 րամը իլէ էթտի: Օ՝ իսթէրիտի
 քի, օնլար օնու թանըրնլար .
 վէ պունու իճրա էթմէք իչիւն՝
 մախտուսէն պիր զայրէթ սարֆ
 էթտի: Ընդրէաս իլէ փիլիպ-
 պոս տախի էջլէ էյլէտիլէր:
 Յ. Գ. Ա. 41—46: Սամարիա-
 լը գարը տա էջլէ էյլէտի: Յ. Գ.
 Գ. 28—30: Տիւնեա օնու
 պիլմէլ. լաքին է՛յ պունու օ-
 գոյան սէվկիւլիւ տօսթում, սէն
 օնու պիլիւրմիսին. վէ օնու ա-
 խէրլէրինէ տախի թանըթմաղա
 ձէհտ ու զայրէթ սարֆ էտէրմի-
 սին: — Յիսուս իլէ վէ օնուն շա-
 յիրտէրի էլէ օթուրուրլար իտի:
 Մատթէնս Քրիստոսա՝ զիյա-
 ֆէթին սէպէպինի՝ վէ օրատա
 միւսաֆիրլէր պուլունաճաղընը՝
 շիւպհէսիլ՝ խապէր վէրմիշ իտի:
 Լաքին օ՝ վարըպ միւսաֆիրլէր
 իլէ պերապէր օթուրտու, վէ

ևէյիպ իշտի, վէ օնլար իլէ սէօհ-
 պէթ էյլէտի: Օ՝ կիւնահքեար-
 լար իլէ պերապէր օթուրտու,
 քի օնլարը Ըլլահա տէնտէր-
 սին: Տէօնմիւշլէր իլէ գօնուշ-
 տու, քի օնլարը իմանտա գուվ-
 վէթլէնտիրտին վէ օնլարա թա-
 լիմ վէրսին. ֆուգարալէր իլէ
 սէօհպէթ էթտի, քի օնլարը
 պէսլէսին. զէնկիւնլէր իլէ կէօ-
 րիւշտիւ, քի օնլարը իմանտա
 զէնկին էյլէտին: Օ՝ քիմի՛ն
 սօֆրասընա օթուրտու տա՝ օնա
 իգրամ էտէնէ պիր պէջլըք մէն-
 ֆաս՛թ պրագմատը:
 11. Փարիսեցիլէր: Պաք Լ. ա. Գ.
 Կ. 5: Ս է Մ. ա. Բ. Գ. 7, վէ
 Ե. 20 շէրհինէ: — Խօճանըղ
 նի՛չիւն կիօրիւ-տիւլէր վէ կիւնահ-
 քեարլար իլէ եէր: Փարիսեցիլէր
 իշպու սիւալ իլէ փաք վէ ա՛ղիլ
 Յիսուսու էն եարամաղ վէ Ֆէ-
 նա քիմնէլէրին իւլֆէթիլնի ա-
 րայօր՝ վէ օնլարըն ահպապ ու
 տօսթու վէ արգատաշը օրոյօր
 տէյիւ գապահաթմը վէ միւթէ-
 հիմ կէօսթէրմէյէ չաղըշտըլար:
 Մ. ա. Բ. ԺԱ. 19: Մ. ա. Բ. Բ. 16:
 Պ. ա. Բ. 30: Ե. 39: ԺԵ. 4,
 2: ԺԹ. 7:
 12. Սաղլար հէտիօ Ժիւնահ պէ-
 յիւլէր, էլու է՛լէթլէ օնլար: Լ-
 ֆէնտիմիլ՝ հէր քէսին փէր գօ-
 լայ անկղայա պիլէճէյի պիր թէմ-

լարա տէտի . Սաղար հէքիմէ միւհթաճ տէտիլէր , իլա իլէթի օլանլար :

13 Լմնա վարրպ՝ Մէրհամէթ իսթերիմ վէ տէտիլ գուրպան նէ օլտուղունու էջրէնին . զիրա

սիլ գուլանըյօր : Պիր էյի հէքիմ՝ չաղըլլաղը եերլէրէ կիտեր . վէ հէքիմի չաղըրանլար՝ սաղ սէլիմ քիմսէլէր տէտիլտիր , իլա քէյֆի պօղուլմուշ քիմսէլէր տիր : Կիւնահ՝ փէք գօրգուլու պիր մա՛րազ տրը . վէ Լ՛ղիմ Հէքիմօլան՝ Վրիստոս՝ կիւնահճքեարլարըն իչինտէն տահա միւնասիպ հա՛նկը եէրտէ պուլունմալը իտի : ( ) մախուսէն օնլարը խէլաս էթմէք իչիւն կէլմիշտի . օնուն իշի կիւճիւ վէ մապահաթը օնլարըն արասնտա իտի : Հէքիմլէրին պուլունաճաղը միւնասիպ մահալ՝ խասթալարըն մէքեանլարը տրը . վէ Լ՛քէնտիօնիզ տաիտի՝ սէֆիլ վէ միւճրիւմ կիւնահճքեարլարըն արապընտա պուլունուրուտու : Մարի . Բ . 17 : Պ Ի . Ե . 31 : Յայ . Գ . 17 , 18 : Սաղ . Զ . 2 : ԽԱ . Կ : ՃԽԻ . 3 : Երե՛ . ԺԵ . 14 : Լ . 17 : ԼԳ . 6 : ՈԼ . ԺԳ . 4 :

Պունտան էջրէնիլիզ քի , Ա . Յիսուս Վրիստոս՝ ճանլարըն Հէքիմի տիր : Բ . Հէր պիրիմիղ՝ օնուն շիֆա վէրիճի վէ սաղաղըճը գուվիթիսնէ մուհթաճըգ : Գ . ( ) նուն վէրտիյի շիֆայա նայիլ օլմագ իչիւն ինսանլարա կէրէք տիր քի , օնա մուհթաճ օլտուղարընը պիլսինէր վէ իպրաք էթսինլէր : Գ . Լ՛օլիւմիւն տիրէնի օլան կիւնահ

ճանա սաիլանմըզ վէ օնու տէլմիշ իքէն , քէնտինի սաղ սէլիմ դանն էթմէք՝ ճանըն էն մուխաթարալը վէ թէհլիքէլի խասթալըղը տրը :

13 Վարրպ՝ Վրիստոս՝ քէնտինի տինկլէյէնլէրի՝ վէ ա՛լէլխուսուս նօմօստա իֆթիխար էտէն Փարիսեցիլէրի՝ (Լ՛ու՛ . Բ . 17—23) քէնտիլէրինէ Փարղու պօրճ օլանը էջրէնմէք իչիւն՝ չօզ տէֆա՝ Մովսէսէ վէ փէյղամպէրլէրէ կէօնտէրիր իտի : Մարի . ԺԲ . 3 . 5 . 7 : ԺԳ . 4 : ԻԱ . 42 : ԻԲ . 31 : Մարի . ԺԲ . 26 : Պ Ի . Ժ . 26 : ՅԻԷ . Ժ . 24 : — Մէրհամէթ իսթերիմ վէ տէլի գուրպան նէ օլտուղունու էջրէնին : Վրիստոս՝ Փարիսեցիլէրէ թա՛ղիր էթմէք՝ վէ քէնտի ա՛մէլ ու հարաքէթինին սօղրու օլտուղունու կէօթէրմէք իչիւն՝ Ովսէէ փէյղամպէրտէ (Զ . 6) պուլունան՝ Լ՛ղիլ Վրիստալարտան պիր խանէ թաղտիմէտէյօր , քի օնլարա՝ օնու պիլմէք կէրէք իտի : Պունուն մանասը՝ պու տէտիլ տիր քի՝ Լ՛լահ գուրպանլարա վէ կիւնահ իչիւն փէշքէշլէրէ զըտ տրը . չիւնքի օնլարը՝ օքէնտիսի թալին էթմիշտի , վէ օնլարտան խօշնուտ օլտուղունու՝ չօզ քէրրէ պէյան էթմիշ իտի : Լ՛աքին պունուն մանասը պու սուր քի ,

սատրղւարը տէյիլ՝ իլլա կիւնահ-

քեարլարը թէվպէյէ տա՛վէթ

Ալլահ խայրաթ ու Հասանաթ-
տան վէ էյլիքքեանիլիքտէն՝
սալթ տիշարրտան կէօրիւնէն
այն ու ա՛տէթլէրտէն զիյատէ
խօշլանըր : Աէհուտիլէրին իպ-
տէթի՛ օ գատար չօգ գուրպան-
լարտան իպարէթիտի քի, գուր-
պան տէմէք՝ ա՛լէսսէվի ի՛պա-
տէթին տիշարրտան կէօրիւնէն
թարաֆը տէմէք անկաշըլըր ի-
տի : Փարիսեցիլէր՝ քէնտիլէրին
տիշարրտան կէօրիւնէն պօրճլա-
ըննա վէք տիգգաթլը օլլուպ՝ այն
ու ա՛տէթէ տայիր օլան պօրճ-
լարը՝ էրքեան ու էտէպէ տայիր
օլանլարտան էվլա վէ պէօյիւք
սայարլարըր : 1 արին Ալլահ՝
չօգ քէրրէ թագրիր էյլէտի քի,
նօմսուն էրքեան ու էտէպէ
տայիր Փարը ու պօրճլարը՝ ի-
պատէթին բուսումնաթտէն ի-
պարէթ օլան այրնլարրնտան՝
պունլար Ալլահ թարաֆընտան
թալին օլունմուշար իսէ տէ՛
հէր խուսուստա իլէրի սայրլմա-
լը տըրլար՝ գանտէ գալտը քի՛
օնլարինսան պուլուշարը օլուգ-
լարը զէման : Ա թաֆ. ժ. Ե. 22 :
Ա. 11. 3 : Ա. 3. 44—
17 : Ա. 2. 6 : Ա. 4. 6
— 8 : Ա. 11. 23 : — Ա.
12. 1. 11 : Փարիսեցիլէր՝
էյլերչի քէնտիլէրի սատրղ օլ-
մագ իտտի՛սարնտա իտիլէր իսէ
աէ, իլք աթալարըմըլըն տիւշ-
մէսինտէն պէրու՝ քէնտիլիլին-
տէն սատրղ օլմուշ հիչ պիր ա-
տէմ օլմատը : Ա շ էլէր ատէմ

օղուլարրնրն արասնտա սատրղ
պիր քիմնէ պուլունսայրտը, օլ
քիմնէ՛ Քրիստոս Յիսուստա օ-
լան սատագաթա միւհթաճ օլ-
մաղըտը, վէ էյլեր պիր քիմնէ
տախի մաղըուրըլունտան քէն-
տինի սատրղ զանն էթսէ իտի,
օլ սատագաթը գապուլ էթմէղ
իտի : Իմաի պու միտիլիլ քիմ-
սէլէր իլէ Քրիստոսուն ապա
պիր իշի էօղըտու : ( ) պիղիմ
պու գատար էյի օլուղըմուղ
իչիւն կէլմէտի . իլլա օ գատար
ֆէնա օլուղըմուղ իչիւն կէլ-
տի : Մ. 11. 17 : Ա. 11—13 :
Ա. 17. 17 : Ա. 17. 32 :
Ժ. 3—10 : Ժ. 9—14 : Ժ. 10 :
Ա. 10—24 : Ա.
11. 9—11 : Ա. 8. 11—16 :

Այ մերհամէթլի Գուրթա-
ըրճը, սէն ճանլարրն Ալլամ էէ-
քիմի կիպի՛ իրատէթին իլէ էօյ-
լէ քիմնէլէր իլէ կէօրիւշտին
վէ սէօյլէշտին քի՛ օնլար սէնին
գիւք վէ ա՛ղեղ թապիաթընա
վէք մէքրուհ օլմալ իտիլէր : Իմ-
տի պիղ տախի սէնին կիպի՛ էն
ալլագ վէ քէօթիւ քիմնէլէր ի-
լէ՛ օնլարը էօլարըրնրն քէօթիւ-
լիյիւնաէն տէօնտերմէք իչիւն
կէօրիւշմէյէ թէնէզղըլ էթմէ-
յիլիմ մի, վէ սէնին կիպի՛ էյ-
լիքքեանի պիր գալպին սէօյլէ-
տիլինէ կէօրէ՛ վէ տէյիլ մաղ-
րուր՝ տիւննալի վէ քէնտիլէ-
րինի ա՛տիլ սայան ատէմէրին
գանունլարընա կէօրէ ա՛մէլ վէ

էթմէյէ կէլտիմ :

14 Օլ զէման Յովհաննէսին շայիրայէրն օնուն եանընա կէլիպ տէտիլէր . Վի՛չիւն պիզ հէմ Փարիսեցիլէր չօգ օրու՛ճ

հարաքէթ էթմէյէլիմ մի :

14. Յիւնիստէն շայիրայէրն : Մատթ. ԺԱ. 2 : ԺԴ. 12 : Յովհ. Ա. 35 : Գ. 25 : Գ. 1 : — Վի՛չիւն պիզ հէմ Փարիսեցիլէր Թ : Մատթ. Բ. 18, վէ Պատկ. Ե. 30—33 խանէլերտէն կէօրիւնիլօր քի, պու՛ Փարիսեցիլէրն էլի իլէ օլտու, վէ շիւպհսիլօ՛ սպիրլէրնի պաղա գալարօանլար օնլար խի : (Նլար հէնուլ՝ Քրիստոսուն շայիրայէրնին՝ քէնտի խօճալարընտան կէօմիլիւքճիլէր վէ կիւնաճքեարլար իլէ պէրապէր էքմէք եեր տէյիւ շիբեայէթ էթմիլէր խի . վէ շիմտի տէօնիւպ Քրիստոսա՛ շայիրայէրնիտէն՝ սալթ եէտիլէրնի իլիւն շիբեայէթ էտէյօրլար : (Նլար օնա՛ շայիրայէրնինն էթտիլի շէյ իւչիւն սիթէմ էթտիլէր . վէ օնլարա՛ խօճալարընըն էթտիլի շէյ իլիւն սիթէմ էթտիլէր : (Նլար իսթէտիլէր քի, Քրիստոս իլէ շայիրայէրնինն արասընա պիր մուխալիֆէթ պրագսընլար, վէ Յովհաննէսին շայիրայէրնի իլէ՛ օնլարըն ճիւմլէսինն արասընա պիր մուխալիֆէթ պրագսընլար : Սէ Մատթ. ԺԱ. 18, 19 տան էօրէնիլիլ քի, օնլար՝ Քրիստոսուն տա Յովհաննէսին տէ շայիրայէրնի օյմամագ իլիւն՝ հէր

թուլթարլլ, սէնին շայիրայէրն խսէ օրու՛ճ թուլթաղլար :

15 Սէ Յիսուս օնլարա տէտի . Միւմքի՛ն մի քի տիլլուն՝ ճիլէր՝ կիւվէյի եանլարընտա օլ-

շէյտէ պիր պէհանէ պուլմաղա հաղըր խտիլէր :

Միլլէթճէ օլան ա՛ղիմ օրու՛ճ կիւնիւնտէն մա՛տա՛ Փարիսեցիլէր տայիմա հաֆթատա իքի կիւն օրու՛ճ թուլթարլարըր , (Պատկ. ԺԸ. 12,) վէ օնու «աւտէմլէրտէն կէօրիւնմէք իւլիւն» էտէրլէր խի : Քրիստոս շայիրայէրնին էօրէթտիլ քի, «օնլար կիպի օյմաւընլար» : Մատթ. Զ. 16—18 շէրհինէ պագ : Յովհաննէս քէնտիլնի՛ միլլէթին օրու՛ճ խուսուսունտա սապիլի՛ օլմուշ ա՛տէթիլնի տէյիլտիրմէյէ հիւքիւմէթէ մալէք սայմաղըտը : Սէ պունտան գաթը՛ նաղար՝ օնուն պիլթիւն է՛օմիլիւ՛ պիր փէրհիլքեարլըգտան ի՛պարէթ խի : Պագ Մատթ. Գ. 4, վէ ԺԱ. 8, 18 շէրհինէ :

15. Սէ Յիսուս օնլարա տէտի : Փարիսեցիլէր զանն էթտիլէր քի, շիմտի Յիսուսու տար եէրտէ գըստըրտըլար, վէ եա քէնտի շայիրայէրնինն էթտիլիլնի՛ եախօտ Յովհաննէսին շայիրայէրնինն էթտիլիլնի Ֆէնա օլմագ թագրիլ էտէճէք տիր . լաքին օնա պէտէլ՝ օ պու Փուրսաթըր էլէ պըր, վէ իւլ էօրնէքլէր իլէ պիլլէ՛ էթտիլիլիլ շէյլէրտէ միւնասիպէթ վէ եագըրըրլըպ

տուրձա՝ եսս չէքսինլէր՝ ամնն
կիւնլէր կէլէճէք տիր քի՛ կիւ-
վէյի օնլարտան ալընաճագ, վէ

օ զէման օրուճ թու թաճագլար :
16 Էմ Տիչ քիմնէ եէնի պէլ
փարչասընը էսկի էսվապա եամն

կէօգէթմէյէ կէրէք օլտուղունու
կէօսթէրէրէք՝ պիր էյի նասի-
Տամ վէրիր :— Մէմէն փ ք
տիւյիւնիւնլէր . . . եսս վէրինլէր :
(Օրուճ՝ երբէք դըրղընըղը վէ
քէտէրի՛ վէ աիւլիւն երբէք
ՔէրրաՏըղը վէ սէվինճի նիշա-
նէլէրի տիր : Իմտի կիւվէյինին
աՏպապ ու արգատաշլարը տիւ-
յիւն զիյաՖէթինտէ օրուճ թու-
թարագ դասավէթ կէօսթէրմէք՝
պիւս պիւթիւն ա՛պէս վէ միւ-
նասիպէթիպ պիր շէյ տիր :
Մարթ. ԻԲ. 2 : Ղաար. ԺԳ.
10. 12 : Յովն. Գ. 29 : Յար.
ԺԹ. 9 : ԻՍ. 2 : Ուղմ. ԻԵ. 14,
15 : Լաքին տիւյիւն էսնասըն-
տա կիւվէյի պիր պէլայէ օղը-
յըպ օրատան գալտըրըլաճագ օլ-
տա, օնուն աՏպապլարընըն սէ-
վինճի դասավէթէ՛ վէ զիյա-
Ֆէթլէրի եսս ու տէրտէ տէօ-
նէք : ՅովՏաննէս Տալա Տապս-
տէ տիր . իմտի օնուն շայիրտիւ-
րինէ՛ շիմտի տէրտ ու քէտէր
վագթը տըր, վէ օնլարա օրուճ
թու թմագ փէք միւնասիպ տիր :
Լաքին պէն՝ շայիրալէրիմն եա-
նընտայըմ : (Նլար պէնիմ միւ-
նիգաթլարըմը կէօրիւյօրլար, վէ
նասիՏաթլարըմը իշիտիյօրլար,
վէ օնլարա շիմտի պիր սէվինճ
վէ ՔէրրաՏըղը վագթը տըր : Իմ-
տի օնլար՝ օրուճ թու թմաղըն
նէ՛ իշիւն էլէմ՝ ու քէտէրին նի-

շանլէրինի պէյան էթսինլէր :
ԼՅՖէնտիտիլ իշպու նասիՏաթ-
տա՛ քէնտիինին խուսուսունտա
ՅովՏաննէսին՝ Քիլիսէնինկիւ-
վէյիտի տիր տէյիւ վէրտիյի շէ-
Տատէթի (Յովն. Գ. 27—36)
զիքը էտէյօր : Ալ է պունու
սէօյլէր իքէն՝ շիւպՏէսիլ Նէ-
Տուտիլէրին զիւրմիւ տախի օ-
նուն խաթըրնտա իտի, քի օնլար՝
Մեսիանըն վագթընտա Տէփ օ-
րուճ կիւնլէրի պայրամ կիւն-
լէրինէ թէպաթիլ օլաճագ ի՛թի-
գաթընտա իտիլէր : Պագ. Օ. Գ.
Ը. 19 : Ալ է Մարթ. Ե. 4 շէր-
Տինէ :

16. Եէնի պէլ փարչասը : Եու-
նանիճէտէ պու՛ պիր դասարըլ-
մամը շ պէլ փարչասը անկլա-
շըլըր : Պէօյլէ պէլ՝ ըսլանտըղը
վագթը շէքիլիպ պիւզիւլիւր . վէ
էյէր օնուն պիր փարչասը՝ պիր
էքի վէ էօղիւ կիթմիշ է՛սվա-
պըն իւզէրինէ եամն տիքիլըր-
սէ, պիւզիւլիւլիւ վագթը էլ-
պէթթէ օլ տիքիշ եէրլէրինի
չէքէր եըթար, վէ տէլիյի գա-
փայաճագ եէրինէ տաՏա պէօ-
յիւք աչար : Իմտի Քրիստոս
տէյօր քի, պէնիմ եէնի թա՛-
լիմաթլարըմ՝ տախի՛ պունճիլէ-
յին՝ Փարիսեցիլէրին էքի այն
ու ա՛տէթլէրինէ մութապըղ կէլ-
մէլէր : (Նլար պիր եէրտէ իթ-
թիՖագ էաէմէլ : (Նլարըն էս-

գօմաղ . զիրա եամա՝ էսվապտան՝
էարչա գօվարըր , վէ երթժըղը
տահա պէթէր օլուր :

17 Վ է եէնի շարապը եսքի
Թուլումլարա գօմաղլար . եօխսա՝

քի Թա՛լիմաթլարը՝ օրուճ Թա-
լապ էտերլէր . զիրա զիւիւ՛մլէ-
րինճէ առէմլէր՝ ա՛մէլէր վա-
սիթմասի իլէ խէլաս պուլուլար :
Վաքին պէնիմ՝ Թա՛լիմաթլարմա
կէօրէ՛ օրուճ՝ խէլաս պուլմադ
Թէրթիպինին Տիչ պիր Թարա-
ֆը տէյիլ տիր . զիրա առէմլէր՝
իման իլէ՛ նօմօսուն ա՛մէլէրի-
նին Տիչ պիր ա՛լադարը եօղիքէն
խէլաս պուլուլար : Պու կիւն-
քի կիւնէ գատար Տէիի Նէհու-
տիլէր Վրիստոսու ըէտտ էտեր-
լէր , վէ Վարսիսցիլէրին պու էս-
քի Թա՛լիմաթլարընա կիւվէ-
նիլլէր : ՊուԹփիերէսթլէր տա-
խի էօյլէ էտերլէր : Վ է Փիլ
վադի՛ պիւթիւն տիւնեա իքի
գըսմէ Թագսիմ՝ օլուր , քի պիր
գըսմը խէլաս իչիւն քէնտիլէրին
իչէտիլլէրի ա՛մէլէրինէ կիւվէ-
նիլլէր , վէ օ պիր գըսմը՝ խէլաս
օլմալէրի իչիւն Վրիստոսուն սա-
տագաթընա կիւվէնէնլէր տիր ,
վէ պունլարըն իքիսինին արասըն-
տա օրթա եօլ եօղ տուր : Էէր
քիմ՝ քի՛ քիւլլիյէն Վրիստո-
սուն վասիթմասի իլէ խէլաս պուլ-
մադսա , Տիչ սալա խէլաս պուլ-
մաղ : Վ՛տէմլէրին լայրգլղգլարը-
նըն էն ա՛լէասը՝ կիւնահտանի-
պարէթ տիր , վէ սնու Վրիստո-
սուն լայրգլղգլարը իլէ գարըշ-

Թուլումլար երթժըլըր , վէ շա-
րապ տէօքիւլիւր , վէ Թուլումլար
Թէլէֆ օլուր . ամմա եէնի շա-
րապը եէնի Թուլումլարա գօր-
լար , վէ իքիսի աէ Տըֆղ օլուր :

տըրմադ՝ աիվանէլիյին պէօյիւյիւ-
տիւր : Վրիստոսուն՝ կերէք աին
մատտէլէրինաէ վէ կերէք ախէր
Տէր պիր շէյտէ առէմլէր պիր
միւնասիպէթ վէ մուԹապըղլադ
կէօղէթմէյէ լաղըմ՝ օլուր . զունու
կէօթթէրմէք իչիւն՝ պու կէթիլը-
տիյի իքիսի՛ն էօրնէք տիր : Տին
ա՛ղլէ զըտ տէյիլ տիր :

17. Եէնի շարապը եսի Թու-
լումլարա : Վայնամաթը շիրապը
էսքի Թուլումլարա գօմաղ պէօ-
յիւք աճմագլղգ տըր : Ճիւնքի
իքիսինին տէ դա՛յ օլաճաղընա պիր
շիւպՏէ եօգ տուր : Պունուն կի-
պի տէյօր Վրիստոս Վֆէնտի-
միլ՝ պէնիմ՝ եէնի Թա՛լիմաթ-
լարըմ՝ էսքիլէրէ գարըշտըրըսա ,
Տիչ պիր շէյէ եարամաղ օլուր-
լար : (Նիլար՝ քէնտիլէրին պիւ-
թիւն գուվիլէթիսի դայպ էտեր-
լէր , վէ նէ էսքիլէրինի Տըֆղ
էտէպիլլիլլէր , նէ աէ քէնտիլէ-
րինի սագլայա պիլլիլլէր : Վսքի-
լէր պիր եանա աթըրըն , Տէի
էսքի պիլլիլլէր վէ ա՛տէթլէր պա-
թալ օլտուն , պէնիմ՝ եէնի Թա՛-
լիմաթլարըմա՝ եէնի գանունլար
տախի իգթիղա էտէր : Վրիս-
թիանլըգ՝ Նէհուտիլիյին ա՛-
տէթլէրինտէն փաք գայըն .
փուԹփիերէսթլիյին՝ եա Տէր կէօ-
նա տիւնեապի մէնֆասա՛թ միւլա-

18 Օնկարա պունկարը սէջ-
էր իքէն, իշթէ պիր վիւճիւհ
կէլիպ՝ օնա սէճտէ էտէրէք տէ-
տի քի՝ Ղարզամ հալա էօլտիւ,
լարին կէլիպ՝ էլինի իւզէրինէ

հազար չիքքէֆինտէն փար վէ
թէմիզ գալարն : Ղարթ . Թ . Ե .
4 . 24 : Ղար . Ե . 1-6 : Նքր .
Ը . 13 :

19 օգոյան տօսթում, էյէր
սէն իքի պյաղըն իլէ պիր գայա-
նըն իւզէրինտէ տուրոյօր իսէն,
էյէրչէն ա՛ղիմ տալլալար օնուն
իւզէրինէ պիւթիւն հըզարը իլէ
վուրոյօրլար իսէ տէ, սէն պիր
էմին եէրտէսին, վէ աւլա պիր
գօրգուն օլամաղ : Աքին էյէր
պյաղընըն պիրինի տէնիզտէ եիւ-
ղէն սաղ ու չէօիլլիքէրին իւ-
զէրինէ գօր տա՛ վիւճիւտիւնիւն
աղըրըղընը ճիւզիւճէ օնուն իւ-
զէրինէ վէրիտէն, տէնկինի զպպ
էտիպ տէնիլէ տիւչէճէյինէ
շիւպհէ եօգ տուր : Պունկարըն
պիրի պիրինէ միւնասիպէթի վէ
ոպղունըղըն եօգ տուր : Պիրազ
պիրինին՝ վէ պիրազ օպիրինին
վասիթատի իլէ գուրթուլմագ
իւմիտինտէ օլմագ՝ ահմաղլուգ
տրր :

18. Պիւ Էլէճիւհ : Օնուն ա-
տը Յայրոս իտի վէ օ՛ Նէհու-
տիէր սինաղոկասընըն վէ օրատա
օնա ի՛պատէթին նազիրի օլան
իւթիարլարըն պիրի իտի : Մարի .
Ե . 22 : Ղար . Ը . 41 : Հէմ՝
Ղար . Թ . 14 : Ղարթ . Թ . 15
պագ : Ա Է Մարի . Գ . 23 շէր չինէ

գօ, վէ հաշայաճագ տրր :

19 Իմտի Յիսուս գալըրպ՝ շա-
յիրտլէրի իլէ օնուն արարնճա
կիթտի :

20 Ա Է իշթէ օն իքի եըլ գա-

տախի պագ : — Ղարզամ հալա էօլ-
տիւ : Օ՛ օնուն եաղընըլ էվ-
լատը իտի, վէ օնիքի եաղընտա ի-
տի : Պու վուզուա՛թը տահա մու-
ֆասալճէ նաղլ էտէն Սարիոս
վէ Ղ ուկաստան կէօրիւնիւր քի,
օ գըզ՝ պապասը էվտէն չըպտը-
ղը վաղըթ տահա էօլմէմիշ ի-
տի : Աքին՝ պու միսիլլիւ գա-
սավէթ ու թէկաշ իլինտէ պու-
լունան պիր պապա՛ ա՛գըլ տալ-
ղընըղընտան սէօլէտիլի շէյտէ
փէք տիգգաթը օլմամասը եմիի
մուգարէր տիր . վէ պիր տաղի-
գէտէ՝ “էօլտիւ”, վէ օպիր տա-
ղիգէտէ՝ “էվտէն չըգարքէն էօ-
լիւյօր իտի, վէ շիմտի պէլքի
էօլմիւշ տիւր” տէյէ պիլլիրտի :
Մարի . Ե . 23 . 35 : Ղար . Ը .
42 . 49 : — Ալլինի է-գէրինէ գօ :
Նէհուտիլէրին փէյլամպէրլէ-
րինին վէ սայիր ա՛ղիզ ատէմէ-
րին ա՛տէթի իտի քի, պիր քիմ-
սէյէ պիր քէրէմ էթտիլլէրի՛
եա էյլլիլի իլինն տուա՛ էթտիլլ-
լէրի զէման՝ օնուն իւզէրինէ ե-
լինի գօտուկար :

19. Յիսուս գալըրպ : Յիսուս
տա աւլա կէճիքմէք եօգ տուր :
Օ՛ տպիմա պունճիլէյին հա-
ղըր օլուպ՝ սալթ պիգիմ իմա-
նըմըղըն տա՛վէթիւնէ պագար :
20. Ղանը ահան պիր քարը : Պու

նը ազան պիր դարը՝ արգաթա-
րափընտան եազաշըզ պ Էսվա-
պընըն ԷթԷյինէ սոգանտը :

21 Օլրա քէնտի քէնտին

մա՛րապ՝ ընու զայի՛ֆլէտիր իտի,
վէ վիւճիւտիւնիւն սաղըզընը
գրարագ՝ Էօմիւնիւն զըստալմա-
սընա պայիս օլուրուտու . Տէմ
տախի ընու՝ պինձէ նախաք Է-
տէրիտի : Ղ Լա . ԺԵ . 25 : Օ՝
խորմլարը վէ տսթլարը իլէ օ-
թուրուպ գալգամազտը . վէ
ՆլաՏըն Էվինին գափուտունտան
իչէրի կիրմէյէ ըուխաթը Էօլ
իտի : Էէի վարիյէթինի Տէ-
քինՆիչ պիր Ֆայտա կէօրմէյիպ՝
տաՏա պէթէր օլուու : Մարի .
Ե . 26 : Ղ Լա . Ը . 43 : — Եւ-
վայընըն Է՛նէյնէ Գօգանրը : Ղազ
Մարի . ԺԴ . 36 : Մարի . Ե . 27,
28 : Զ . 56 : Ղ Լա . Ը . 44 :
Ե՛էՏուտիլէրէ Էմը օլունմուշ ի-
տի.քի, Էճնէպի թայիֆէլէրտէն
ֆէրգ օլունմագ իչիւն՝ գաֆ-
թանլարընըն Էթրաֆընտա պիր
սաչագ օլուու : Թուոյ ԺԵ .
38, 39 : Բ Օրն . ԻԲ . 12 : Պու
գարընըն սօգանտըղը՝ օ սաչագ
իտի : Փէք իՏթիմալ տըր քի
օ՝ Էվվէլա Էլնի սույա պաթըր-
մը շտը (Ղ Լա . ԺԵ . 44) . Էօլ-
իսէ օ՝ պու սաչաղա պիլէ սօգա-
նամազտը , չիւն սօգանտըղը
շէյ՝ պինձէ նախաք սայըլըրտը :

21 . Բէնպէ վնպիւրէ . . . Գէր
Էրի : Մարկոս տէյօր քի , օ՝
Յիսուսուն Տագգընտա իշիթմիշ

տէ՛ Եյէր անձագ Էսվապընա
սօգանսամ , գուրթուլաճաղըմ
տէր իտի :

22 Սէ Յիսուս տէօնիւպ՝ օ

իտի : «Նման՝ իշիթմէքտէն կէ-
լեր» : Էրոմ . Ժ . 17 : Եյէր օ՝
ասլա Յիսուսուն Տագգընտա ի-
շիթմիշ օլմասպըտը , օ՝ քէնտի
քէնտինտէ իշպու ընա Էագլաշ-
մագ գարարընը գըլմալըտը : Օ-
նա Վրիստոսուն գուտրէթին-
տէն վէ ի՛նայէթինտէն իլք խա-
պէրի Տէր քիմ վէրմիշ իտի ի-
սէ , ընա Էյլքքէրին Էն պէջիւ-
յիւնիւ Էթմիշ օլուու : Եմտի
ձէՏա Էտէլմա՛քի , ախէրէրինէ
պունճիլէյին Էյլք Էթմէք Էօ-
լունտա պուլունալմա՛ :

22 . Յիսուս տէօնիւպ : Պու
պիչարէ գարը գալապալըղն ի-
չինտէ՛ Վրիստոսա արգասըն-
տան կիղ իճէ Էագլաշտը . չիւնքի
քէնտինին իլլէթինին նախաք
սայըլտըղը սէպէպինտէն , գօր-
գար իտի քի , Էյէր Յիսուսուն
Էսվապընըն Էթէյինէ պիլէ սօ-
գանտըղը մա՛լիւմ օլաճագ օլա
իտի , ընուն կիւճիւնէ կէլէճէյի-
տի : Օ՝ պու իշի օլ տէրէճէ
տիգգաթ իլէ Էյլէտի քի , ընու՝
ինսան կէօղիւ կէօրմէմիշ իտի :
Շագիգաթ օ գարը՝ Յիսուս
Եյֆէնտիմիլէ տույուրմայարագ՝
օնտան պիր շիֆա չալմագ իւ-
միտինտէ օլան կիպի՛ Էախօտ օ-
նուն Էսվապընտա Էֆուսուն մի-
սալի պիր գուվէթ օլուպ իսթէր
իսթէմէղ քէնտինէ շիֆա վէ-

նու կէօրիւնձէ տէտի՝ Աիւրէք-
լէն՝ եւ՛ գրզըմ, իմանն սէնի
գուրթարտը, վէ գարը օլ սա-

րէճէք միւլահաղասընտա օլան
կիպի ա՛մէլ վէ հարաքէթ էյլէ-
տի: Աքբին ընուն իմանընտա
հէր նէ գատար զայի՛ֆլէք վար
իտի իսէտէ, մէրհամէթլի Վուր-
թարըճը ընուն ճիւմլէսինի մա՛-
լուր պոչուրուպ՝ ընուն իմանը-
նը մէտհ էյլէտի: — Աիւրէքլէն:
Իշպուր Պապըն Չնձի խանէսինտէ
զէքը օլունան քիմնէյէ Աֆէն-
տիմիլ «Այ օղու՛ կիւրէքլէն»
տէտի. պուրատա զէքը օլունան
գարըյա տա՝ «Աիւրէքլէն՝ եւ՛
գրզըմ» տէյօր, քի շիւպհէ էթ-
մէ, ճէսարէթլէն, կէօրիւն այ-
տըն, իսթէտիյին օլաճագ, միւ-
րատընա էրէճէքսին տէմէք տիր:
Պու նէ՛ գըյմէթլու ճէվապլար
տըր. նէ՛ լաթիֆ սէօզէր տիր:
Պէլի եւ՛ Րապպ՝ սէնին ա՛ֆվ-
լըգ վէրմէն՝ ֆէրրահլըգ ու շաղ-
լըգ կէթիլիբ. սէնին շիֆա վէր-
մէն՝ ա՛ղիմ րահաթլըգ պաղըշ-
լար, վէ եիւրէքլէնտիրիբ. սէնին
Վէլամըն՝ պիղէ պուճու թաս-
տըգ էտէր. վէ սէնին Րուհուն՝
ընու կիւրէքլէրիմիգտէ պիղէ
սէօյլէր. վէ պիղ՝ պուտիւննատա
տէ՛ ախրէթտէ տէ էպէտէն սա-
ա՛տէթլու օլուրուգ: — Իմանըն
սէնի գուրթարտը: Պապ թ. 29:
Մարի. Ժ. 52: Ղ. 1. Ե. 50:
ԺԵ. 19: ԺԸ. 42: Պարթ. Ժ. Գ.
9: Եբբ. Դ. 2: Օնա շիֆա
ու սաղլըգ վէրէն՝ Յիսուսուն
գուվվէթի իտի. լաքին պու շի-

ա՛թտան գուրթուրու:

23 Իմաի Յիսուս օլ վիւճիւ-
հիւն էվինէ կէլինձէ, վէ նէյ-

Փա իչիւն ընու Վրիստոսա կէ-
թիրէն՝ իման իտի. իմանըպըպ
իսէ՛ ընու պու շիֆատան կէրի
պրաղըրտը: Աիւնահաքարըն
խէլասը խուսուսունտա տաիի
պու պէօյլէ տիր: Իման կէթիլ-
մէյէնյէրին հիչ պիրի խէլաս
պուլամաղ. լաքին իման՝ խէլաս
էտէն գուվվէթ տէյիլ՝ ալէթ
տիր: Իհթիմալ քի իման՝ պու
գարընընքի կիպի՛ թէքմիլ օլ-
մամըշ օլուն. լաքին օ՛ ինսա-
նը հէր հալտէ թէքմիլ օլան պիր
Օլաթի ալէպյէ կէթիրիբ: —
Ա ի գարը օլ սաալիսան գուրթու-
րու: Պապ Մարի. Ե. 25-34,
վէ Ղ. 1. Ը. 44-48, քի օ-
րատա պու նագլէթ՝ տահա
մուֆասալ վէ թատգիգ պիր
թարղ իլէ վէրիլէյօր:

23. Աիւրէքլէն հէ՛մ լամալա ե-
տէն գուրթարտը: ( ) զէմանըն
ա՛տէթի պու իտի քի, պիր քիմ-
սէ էօլտիյիւ կիպի՛ խըսըմ ագ-
րապասը՝ վէ ալէլիսուսուս օլ Փա-
միլանըն տիշ էհլիլէրի ա՛ղիմ
պիր սէս իլէ պիր Փիղանէ պաշ-
լարլարըտը, քի սէտասը՝ ուղագ
մահալէրէ վարըրտը: Պէօյիւք
քիմնէլէրին էվէրիտէ՛ ընլարըն
Փաղիլէթլէրինի վէ պէօյիւք իշ-
լէրինի կէրէք մագամը սէս իլէ
վէ կէրէք թարպն ախէր իլէ զէքը
էթմէյէ՛ վէ պուճտան պէօյլէ է-
նըն շիտտէթիինի արթըրմաղա՛

զանլարը հէմ շամամա էտէն
գալապալըը կէօրիւնձէ,

իւճրէթ իլէ մախսուէն ատէմ
լէր թութարլարըտը: Չօգ տէ-
ֆա՝ սահիճ վէ իւճրէթ իլէ
թութուլմուշ ֆիղան ու ֆէրեատ
էտիճիլէրին սէտասընտան հափա
սոլարըտը: Բ Մ^ա Ե. ԼԵ. 25:
Երե՛ Թ. 47: Բ^ա Ե. Ե. 16:
Մ^ա Ե. ԺԱ. 17: Մ^ա Ե. Ե. 38:
Ե՛հուտիլէրէ՛ կօլիլէր իչիւն
մաթէմլէրինտէ փութփէրէսթ-
լէրին էթտիլի կիպի՛ սաչ ու սա-
գալլարընը եօլմասը վէ վիւճիւտ-
լէրինի եարալամասը եասագ օլ-
մուշուտու (Պ Ե. ԺԲ. 28: Բ
Օրն. ԺԳ. 1, 2) լաքին պու
ճիւմլէ իլէ պու պապտէ օնլարըն
ա՛տէթլէրինին պա՛ղըսը՝ փութ-
փէրէսթլէրտէն այլնմըշ իտի:
Լաքին պու միսիլիւ զօր ու շիտ-
տէթ իլէ ֆէրեատ ու ֆիղան է-
տէրէք էլէմ վէ գասափէթի պէ-
յան էթմէք տայիմա ֆայտասըղ՝
վէ հէր հալտէ կիւնաս տըր:
Պէտլէ վագըթլարտա զպէթ
ֆայտայը վէ միւնասիպ օլան՝
սիւքիւթ վէ րահաթ տուրմագ՝
վուգուա՛թի ըիղա իլէ գապուլ՝
վէ օնուն իւզէրինէ թէֆէր-
քիւր էթմէք տիր: Մ^ա Ե. ԼԹ. 9:
Ա թիւ. Գ. 43: Մ^ա Ե. ԺԳ. 42:

24. Կէպն: Յիսուս Քրիս-
տոս կէլտիլի վագըթ՝ եիւրէք
զըրղընըըը վէ գասափէթ կիթ-
սին. վէ ճիւմլէ ճէնաղէլէրիմիղ-
տէ՛ եիւրէքլէրիմիղտէ օնա պիր
եէր հաղըրլայալմ՝. օնա քի՛

24 (Ն)լարա տէտի. Կիտին,
զիրա գըղ էօլմէտի, իլլա ոյու-

“գըյամէթ վէ էօմիւր” քէնտի-
սի տիր: — Գըլ էօլէրի, ԵԼԼ
“յոյոյօր: Լֆէնտիմիլին պու
սէօղլէրի” “Ղէնաղէլի գալարը-
մաղա եարտըմընըղա հաճէթ եօգ
տուր, չիւնքի պէն օնու ույգու-
տան կիպի ույանտըմաղա կէլ-
տիմ” տէմէք տիր: Քրիստոսա՛
ույգուտան ույանտըմաղա հէր
նէ գատար գօլպ իտի իսէ, էօ-
լիւլէրտէն գալտըմաղա տախի
օյգատար գօլպ իտի. վէ պու-
ճիլէլին գուլփէթ սահիպի օլան
պիր քիմնէ “մէվճիւտ օլմայան
շէյլէրի՛ մէվճիւտլէր կիպի չա-
ղըրըր” իտի: Մ^ա Ե. Գ. 17:

Լաքին իհթիմալ տըր քի,
Յայրոս վէ օնուն տօսթլարը՝
րուհ թէն իլէ պէրապէր հէլաք
օլուր, վէ էօլիւլէր գըյամէթի
եօգ տուր ինանան Սաղուկեցի-
լէր իտի. վէ պէլի տիր քի՛ Լֆ-
ֆէնտիմիղ “ույույօր” լուղէթի-
նի՛ պու միսիլիւ էօլմէյէ գաը-
շը գուլանմըշ տըր: Պունուն
կիպի՛ Լֆֆէնտիմիղ Սաղուկեցի-
լէրէ՛ Մ^ա Ե. ԻԲ. 32տէ վէր-
տիլի ճէվապընտա տախի՛ Լը-
րահամ՝ Իսահակ վէ Յակոբ
էօլմէտիլէր, իլլա հայաթտա տըր-
լար տէյիւ թաստրգ էյլէտի: Օ՝
քէնտի տօսթու Պ աղարոս հագ-
գընտա տախի հէման պու սէօղ-
լէրի գուլանմըշտը: Յ^ա Ե. ԺԱ. 41:
Քէղալիլ Վիղ Քրիստոս
լարը եաղանլար՝ չօգ քէրրէ էօ-
լիւլէր հագգընտա ույուրլար կի-

յօր. վէ օնա կիւրէրէր իտի:

25 Խմտի գալապալըգ չըգա-
րըլորգտա, քէնտիսի իչերի վա-

տի սէօյէրըլէր: Գ. Կ. Ե. 60:
Ա. Կ. Բ. Ժ. Ե. 6. 18: Ա. Թ. Ե. Գ.
Գ. 13—15: Բ. Գ. Գ. Գ. 4:
Մ. Կ. Բ. Ե. 52: Գ. Թ. Ե. Բ. Գ.
10: Գ. Ե. Ժ. Բ. 2: Այգու. պիր
գրոսա հօլիւմ՝ վէ հօլիւմ ու-
ղուն պիր ոյգու կիպի տիր: Սա-
տըղն հօլիւմիւ պիր Թարղի
մախսուէ իլէ ոյգու նաղարը
իլէ պագըմալըտը: Ա. Կ. Բ. Ե. Գ.
4: 2: — (Օ) նա կէ-լէրէր իտի:
Լ. պէտի կէրչէրէր՝ սէօյէտիլի
վագըթ՝ պիւթիւն տիւնեա օնուն
այաղնատա սիւքիւթ օթուրուպ՝
օնտան տէրս այլըն: Լ. պիւն էյ-
վաճ՝ ալլահանի իլմ՝ ճիւմանի
ա՛գիէ տէրիլը կէլիւր՝ վէ օ՛ Մ. Լ-
լահն ճիւմիլէ Թագտիրէրիւնի
ղէվիլէնիպ՝ խօր կէօրիւր:

25. Իւլէրէ վալըպ: Մ. Կ. Բ. Ե.
37—40 տա հօյրէնիլը քի, գը-
ղըն օլտուղու եէրէ կիրմէյէ՝ եա-
լընըղ օնուն պապասընա վէ ա-
նասընա՝ վէ շայիրտէրիւնտէն իւչ
քիմնէյէ ըուխսաթ վէրմիշ իտի:
Միւլճիլաթը կէօրէճէք շահիտ-
լէր հաղըր պուլունմաղա իգ-
թիղալը իտի, վէ վուգուիւնի սա-
պիթ հաէճէք միգտարի ատէմէր
սէչմիշիտի: Պիր օտանըն իչիւտէ
պուլտան չօգ քիմնէլէր պուլու-
նաճագ օլտալըտը, չօգ շամաթա
վէ կիւրիւթիւ հասըլ օլուր՝ վէ
հիւչ քիմնէնէ օլտուղունու կէօր-
մէյէ վէ նէ սէօյէնտիլիւնի ի-
չիլմէյէ գատիր օլամաղըտը:

ըրպ օնուն էլիւնի Թութտու, վէ
գըղ գալըտը:

26 Ա շէ պու խապեր պիւթիւն

Պէշ ա՛գը պաշնտա շահիտ-
լէր՝ տայիմա պիր կիւրիւթիւ-
լիւ գալապալըգտան չօգ էյի
տիր: — Ա շէ կըղ Կալէրը: (Օ)
Թէքրար հայաթ պուլուպ եա-
շատը. վէ օնուն Թէքրար եա-
շալըպ հէր պիր խասթալըգտան
սաղալմասը՝ անիտէ վէ Թէքրմի-
լէն իճրա օլունտու: (Օ)՝ եիւ-
րիւտիւ, Եէտի վէ է՛օմիլիւն
հէր պիր խըղմէթիւնի էտէ պիւ-
տի: Մ. Կ. Բ. Ե. 41—43: Ա շէ
պունճիլէյիս վիւճիւտէ Թէքրար
է՛օմիլը վէրէպիլիլէն պիր զաթ՝
կիւնահնէն հօլիւմիւնտէն ճանա
տախի ըուհանի հայաթ վէրէ-
պիլիւր: Պամիլեալարըմըղ վէ
պուլունտուղունու մահալէրիւն
իչիւտէ օլան ըուհանիճէ էօլմիւշ-
լէրիւն ճիւմիլէսիւնէ կպէտի է՛օմիլը
վէրմէյէ՝ օնուն պիր Թէքր սէօղիւ-
քիՓայէթ էտէր: Խմտի պու չօ-
ճուղուն պապասը կիպի (խանէ
18)՝ քէնտի չօճուգլարը իչիւն
Վրիստոսա կէլիւպ՝ օնլարըն իւ-
ղէրիւնէ էլիւրիւնի գօմաղա քի օն-
լար էպէտի է՛օմիլը պուլունլար
տէյիւ եալվարաճագ պիր քիմ-
սէ էօ՛գմու:

26. Ա շէ պու խապեր պիւթիւն
օլ պիպար եայլըտը: Թաշմիւն է-
տէ պիլիլիլը քի, պու՝ պիւթիւն
օ տիլարտա հէր քէսիւն սէօյէլ-
տիլի մատտէ օլմուշուտու. վէ
պիր գաչ հաթթա՝ իխթիարա-
ըրն վէ կէնճիլէրիւն սէօյէլշտիլի

օլ տիյարա կայրլոր :

27 Սէ Յիսուս օրատան ի-
ւերի կիտեր իքէն, օնուն արտըն-

մատտէ պու խոխի : Եւ վաճ հոյ-
լէ իսէ նի՛շխն օնլարըն հէփիսի
օնա ինանմատրար, վէ պու մին-
վալ իւղրէ օնուն փատիշահը-
ղընտա էպէտէն սատտէթլու օլ-
մաղա նայիլ օրմատրար :

27. Իսի էօրէր : Եւ պու միւ-
ճիղաթ՝ օտիր Լէետարանիչէր-
տէն զիքր օլունմայօր : — Պաշ-
բարէր րէրէր իսի : Կէօրիւնիւր
քի, օնլար օնա՝ օլ սէրվէրին
էվինտէն չգտողը կիպի ըստթ
կէլաիլէր՝ վէ փէք իհմիմալ
տըր քի, օնուն հէնուղ իչէմիշ
իտիյի օլ միւ՛ճիգաթ՝ օնլարըն
կէօղէրինին նուրունա մայիք օլ-
մագ պապընտա իւմիտրինի ա-
ճայրպ պիր թարղ իլէ գուվ-
վէթլէնտիրմիշխաի : Եւ նէր կիւ-
նահքեարլարա կէօսթէրտիյի ի-
շիթտիյիսիղ մէրհամէթտէն պիգ
տախի ճէսարէթ պալըմ՝, քի
օնսան՝ ըուհանի տէրտիսիգէ
տէրման թալապ էտէլիմ : — Պի-
լէ Ֆրէհօթի էլլէ : Բէնտի գը-
ղընտան էօմիւրիւ՝ օլ Բանան-
լը գարը պէօյլէ նիյաղ էլլէ-
տի : Մաթթ. ԺԵ. 22 : (Ոլ սըգ-
լէթտէ օլան պապա տախի օնուն
սէֆիլ օղու իչիւն՝ պէօյլէ նի-
յաղ էլլէտի : Մաթթ. ԺԵ. 15 :
Երիբօվաքի քէօր (Պապ Ի.
30) վէ օլ օն ճիւտամը քիմ-
սէլէր (Պաթթ. ԺԵ. 13) տախի
պէօյլէ նիյաղ էթտիլէր : Պի-
ղիմ ճիւմէմիգ՝ Բրիստոսուն

29 է

ճա իքի քէօրէր կիտիպ՝ պաղը-
րարագ տէրլէր խոխի • Պիղէ մէր-
համէթ էլլէ՛ կա՛ Պաւիթ օղու :

մէրհամէթինէ մուհմաճըղ . վէ
օնուն մէրհամէթի օլաճաղը՝
փէյղամիգէրլէր վասիթասի իլէ
փէշին խապէր վէրիլմիշխաի :
Մաթթ. ԷԲ. 12, 13 : Պուտիգ-
գաթէ լսյըգ պիր շէյ տիր քի,
պու քէօրլէրին հէր պիրի պաշ-
ղա պաշղա քէնտի նէֆտի իչիւն՝
Պանա մէրհամէթ էլլէ տէյիւ
նիյաղ էթմէյօրլար . իլա իքիսի
պիր աղըղտան՝ Պիղէ մէրհամէթ
էլլէ տէյիւ էալվարըյօրլար :
(Օնլարընտուսը՝ պիրիքտէսու-
նուլան պիր տուա՛ խոխի : Տէրտ-
լէրի պիր օլան պիր թագըմ՝
ատէմ՝ պիրլէշիպ պիր տուա՛ տա-
տի էթմէլի տիրլէր : Տէրտտէ ար-
գատաշ օլանլար՝ մէրհամէթին
թախթընա արգուհալ սունմագ-
տա տախի արգատաշ օլմալը տըր-
լար : — Պաթթ. օղու : Բրիստոս
Եւֆէնտիսիգէ պու իւնվան օ-
նուն տօղմասընտան էվվէլ Պաբ-
րիէլ մէլէքտէն վէրիլաիյինտէն
մա՛տա (Պաթթ. Ա. 32)՝ ախէ-
րինտէն վէրիլաիյինի՛ շիմտի իլք
տէֆա՛ իշտիյօրուղ : Պու քէօր-
լէր պու իւնվան իլէ օնուն Մի-
սիս օլտուղունու իգրար էտէ-
յօրլար . զիրա հէփ Եշհուտի-
լէր պիլ իթթիֆագ՝ Մեսիանըն
շան ու շէօհրէթ հաստպի իլէ
Պաւիթին օղու օլաճագ իթի-
գաթինտա խոխիլէր : Մաթթ. Բ.
6 : Մաթթ. Ա. 1 : ԺԲ. 23 :
ԺԵ. 22 : Ի. 30, 31 : ԻԱ. 9 .

28 Ս Է օ՛ եվէ կիրինճէ, քէօր-
 լէր օնուն եանընա կելտիլէր, վէ
 Յիսուս օնլարա տէտի. «Կունու
 էթմէյէ գատիր օլտուղումա ի-
 նանըրմըսընը. օնլար օնա տէ-
 տիլէր. Պէլի՛ եա՛ Րասպս :

15 : ԻԲ. 42 : Յ. 42 :
 Վ. 3 : Թ. 5 : Յ. 7.
 ԻԲ. 16 : Իշուու քէօրլէր կա-
 փառնայոււմ սօգազարընտա,
 Մեախանըն կելտիլինի նիաա է-
 աէյօրլար : Օնլար էյէրչի քէօր
 իտի իսէլէր տէ, Քրիստոսուն
 շան ու ճէլալինին ֆարգընա վա-
 րասպիլիյօրլար. օնլար՝ թէն կէօղ-
 լէրի իլէ օնուն նէ քէնտիսինի
 նէ աէ օնուն միւ՛ճիղաթլարընը
 կէօրտիլէրի վար իտի. լաքին
 « իման իշիթմէքտէն » օլուր :
 Վ. 17 :

28. Ս Է օ՛ եվէ կիրինճէ : Ի-
 ֆէնտիմիղ տաճա կափառնա-
 յոււմտա օլտուղու իշինն՝ իճթի-
 մալ սրօ քի՛ պուէվ Մնգրէաս
 իլէ « Կեսրոսունէվի իտի : Մարի.
 Ը. 44 : Ժ. 25 : Մարի. Վ.
 29 : Օ՛ սօգաղըն կիւրիւթիւ-
 սինտէն՝ էվէ չէքիլտի. զերա օ
 կիւնիւն միւ՛ճիղաթլարը սէպէ-
 պինտէն գաղապալը Գայէթ ա՛-
 զիմ Տարաքէթէ կելմիշ օլմալը
 իտի. — Ինանըրմընը : Քրիս-
 տոսուն իճսան ու քէրէվիլէրէ նա-
 յիլ օլմալըլըն եալընըլ շար-
 թը իման սրօ : Մարի. Ժ. 4.
 58 : Ժ. 28 : Մարի. Թ. 22 :
 Յ. 45 : Ժ. 26 : 40 :
 29. Ինանընա կէրէ : Օն.

29 Օլ զէման օնլարըն կէօղ-
 լէրինն տօգանըլ տէտի. Սիլէ՛
 իմանընըլա կէօրէ օլտուն :

30 Ս Է օնլարըն կէօղլէրի ա-
 չըլար. վէ Յիսուս օնլարա սրգը
 թէնպիճ էյլէյիպ՝ տէտի. Պա՛-

լարա՛ պանա պէտէլինի վէլմէյէ
 գուտրէթինիլէ կէօրէ՛ եա պանա
 խըղմէթ էթմէյէ գուլվէթինիլէ
 կէօրէ՛ նախօտ ա՛լիմիլիլիլէ՛
 զէն կիւնիլիլիլէ մէսնէտ ռըրութ-
 պէնիլէ՛ սատագաթ ու խարա՛-
 մէլլէրինիլէ վէ լալըլըլընըլա
 կէօրէ աէմէյօր. իլա « Իմանը-
 նըլա կէօրէ » սիլէ օլտուն տէ-
 յօր : Օ՛ իպիթիտա օնլարտան՝
 քէնտինին օնլարըն կէօղլէրինի
 աչմաղա գուտրէթի վար օլտու-
 ղունա պիլ իգրար ալըյօր, վէ
 օնտան սանկրա օնլարըն ճան ու
 տիլտէն ումտուգլարընը իճրա է-
 տէյօր : Իման Մալաճըն խալգը-
 նա եիւրէք վէ ճէտարէթ կելմէք
 իշինն՝ ճիւմէ ա՛լէման չալ օլ-
 տուն, քի Քրիստոս՝ քէնտի խալ-
 գընըն իման իլէ օլան իւմիտէ-
 րինի ճիչ ալա պօշա չըգարար-
 ղը եօգ տուր : Օնլար աղըլա-
 րընը աչընլար, վէ օ՛ օնլարը
 տօլտուրաճադտրօ : Մարի. 2Ա. 10 :
 30. Կէօղլէրէ՛ ուլալը : Մարի.
 ճիւճ. 8 : Մարի. Լե. 5 : ԻԲ.
 7. — Սեթը Բէնպիէն էյլէնիլ : Օն-
 լարա՛ գաթմ պէ գաթմ թէնպիճ
 էյլէտի, աղըր պիլ թարղ իլէ
 շխատէթլի պիլ էմը վէրտի, վէ
 իթասաթըլըգ էտէճէք օլտուգ-
 լարը սուրէթտէ տարըլաճադ տէ-

դըն, քիմնէ պիլմէսին :

31 ( ) նլար իսէ չոգըպ՝ պիւ-
թիւնն ու տիյարտա օնու չալ
էթտիէր :

յիւ՝ օնլարա թէհտիտ էյիէտի :
( ) պիլըրիտի քի՝ օնուն սեօյէ-
տիյինի իճրա էթմէք զայէթ մու-
հիմ՝ վէ իգթիգալը իտի : Այա-
փառնայում էհտիտի օնուն հա-
լա չօգ միւ՛ճիգաթլարընը կէօր-
միւշէր իտի (Պապ Ը . 6—16 :
Մարի՛ Ե . 21—27 : Յո՛վն . Գ .
46—52) , լաքին օնլար թէվ-
պէ էթմէտիէր : Խմտի օնլար՝
արթըգ նի՛չինն պաշպա միւ՛ճի-
գաթլար տահա կէօրիւնիէր .
օնլարա նէ՞ Ֆայիտէ օրուրուտու :
( ) նլարըն կէօղէրի տահա զիյա-
տէ քէօրլէնէճէյիտի , վէ եիւ-
րէքլէրի տահա զիյատէ սէրթ-
լէնէճէյիտի , օնլարըն ա՛գլը՝
տահա ճիսմանի՛ իւմիտլէրի տա-
հա տիւնեապի՛ կէրչէքլէյէ վէ
էյլէյէ տիւշմէնլէքլէրի տահա
զօրու՛ վէ օնլարըն հիւքմի զա-
զապը էնճամը տահա հիյպէթ-
լու օլաճաղըտը : Մարի՛ . ԺԵ .
23, 24 :

31. Պիւթիւնն ու պիւրտա օ-
նու չալ էթտիէր : ( ) նլար՝ օնուն
շէտիտ թէնպիհիմնէ իթմա՛թիտը
օլտուլար : Ելլահա եէնի տէօն-
միւշ չօգ քիմնէլէր կիպի՛ օնլա-
րըն հէրարէթի ա՛գլ ու Ֆէրա-
սէթլէրինտէն զիյատէ իտի : ( ) ն-
լար քէնտիլէրինի՛ խօճալարըն-
տան ա՛գլըլը գանն էթտիլէր :
Վէ էյէրչի օնլարըն մէրամ՝ ու
մագսուտու՛ պէլքի էյի իտի ի-

32 Վէ օնլար չոգար իքէն ,
իշթէ օնա պիր տիլիղ ճիմնի
ատէմ կէթիրտիլէր :

33 Վէ ճիմն չոգարըմաղ ի-

սէ տէ , շիւպհէսիղ՝ Վրիստո-
տուն իշինէ չօգ զիյան կէթիր-
տիլէր : Մարի՛ Ե . 44, 45 :

32. Պիւր տիւնը ճիմնէ : Աէօ-
րիւնիւր քի , պու ատէմին տիլ-
սիլլէրի՛ պիր լմապիտի՛թ գու-
սուրունտան կէլմիշ պիր իլէթ
տէյիլ՝ իլլա պիր եարամաղ բու-
հուն իշի իտի : Մարի՛ . ԺԲ . 22 :
Մարի՛ . Թ . 16—24 : Ղա՛ւ .
ԺԵ . 14 : Վրիստոտուն՝ շէյ-
թանըն իշէրինի հէլաք էթմէ-
յէ վէ պիլի օնուն հիյպէթի
գուվէթիմտէն խէլաս էթմէյէ
կէլտիյինէ (Ա Յո՛վն . Գ . 8) նէ՛-
գատար միւթէշէքքիւր օլմալը
իղ : Ելլման շիմտի՛ օ զէման
էթմէյէ օնա բուխսաթ օլտուլու
կիպի՛ ատէմլէրին վիւճիւտիւնէ
կիրէմէղ . լաքին օ՛ շիմտի տա-
իտի օնլարըն ա՛գլ ու Ֆիքրինէ
վէ եիւրէքլէրինէ պիր զայէթ
մուրաարլայըճը վէ գօրգուլու
թէսիր էտէ պիլըր . վէ օնլար՝
պու էսիրլէքտէն Վրիստոտուն
վասիթասի իլէ խէլաս պուլմա-
տըգճա , օ՛ ճանը վէ թէնի զապթ
էտիպ՝ էպէտէն ճէհէննէմտէ է-
զիյէթ ու խքէնճէլէրտէ սագ-
լայաճագ տըր : Մարի՛ . Գ . 24 ,
վէ Ը . 28 շէրհէրինէ պագ :

33. Տիւնը սեօյէպի : Վրիս-
տոս Եփէնտիմիղ՝ իշէյէնի տէՓ ,
էթմէյիլէ , իշի մասվ էլլէտի :
Ելլմանըն գուվէթի գըրըլ-

լէ, տիրիզ սեօյլէտի . վէ խալբ՝
Թա՛ճճիւղ հտիպ տերլէր իտի
քի՛ Խարայէլ արասընտա հիւ
պիր զեման պեօյլէ շէյ կեօ-

րիւնմէտի :

34 Լմմա Փարիսեցիլէր տեր-
լէր իտի : Ղիննլէրին սերվերի
վասիթասի իլէ ճիննլէրի չըգա-

տըղը կիպի՛ օլ ատէմին տիլն ա-
ջըլտը : Թապիա՛թտէն ճիւմլէ-
միզ շէյթանըն գուզվէթի ալ-
թընտայըղ . վէ Վրիստոսա՛ հէմ
օնուն աղիմ՝ վէ զիյգըյմէթ
խեյլարնա տայիր տիրիզիւ : Հիւ
պիր սեօյլէյէճէք սեօղիւմիւղ
եօգ տուր : Փարիսեցի Սօղոս՝
չօգ վէ ուղուն տուա՛լար էյլէ-
տի իսէ տէ՛ Լլաճա հիւ պիր շէյ
սեօյլէմէմիշիտի : Լաքին օ՛ Լլ-
լաճա տէօնտիյիւ կիպի արթըր
տիրիզ տէյիլ իտի . վէ օնուն
հազըրնտա Լլաճա քէնտիսի՛
՛Պշթէ տուա՛՝ էտէյօր՛՛ (Խորճ .
Թ . 11) տէտի : — Խարայէլ արա-
սընտա էիւ պիր զեման պեօյլէ շէյ
կեօրիւնտիքի : Խարայէլտէ՛ պեօյիւք
շէյլէր կեօրիւնտիլէր : Գ թապ .
Ե . 8 : Սաղմ . 49 . 1 : Երեմ .
1Բ . 20 , 21 : Մովսէս՝ Եղևա՛
Եղևտէ վէ փեյլամիլէր ալ-
ճայրպ իշէր իշէմիլէր իտի . Լա-
քին Վրիստոս՝ պու խուսուստա
օնլարըն հէփիսինտէն իւսթիւն
օլտու : Օնլար՝ պու իշէրի ա-
րալըգ արալըգ իշէրլէր իտի .
Լաքին Վրիստոս հեր վագըթ
իշէրիտի : Մէսէլա՛ Եղևա՛ պիւ-
թիւն միւտտէթի էօմրիւնտէ
եօյլէ փէք ազ իշ իշէտի . Լա-
քին Վրիստոս պիր եարթմ կիւն-
տէ չօգ իշէտի : Իշպու Պապը
պիր քէրրէ կեօղտէն կեչիւր տէ՛

պագ պիր կիւնտէ Վրիստոս Լա-
ֆէնտիմիղ նէ՛ դատար չօգ ալ-
ճայրպ իշէր իշէտի : Պու Պա-
պըն՝ Չնճի՛ Գունճու՛ 18ինճի՛
20նճի՛ 21նճի՛ վէ 32նճի՛ խա-
նէլէրինի օրու , վէ պագ քի , օ՛
նիճէ տայիմա ճանա վէ թէնէ
տայիր էյլէք էթմէքտէ մէշըուլ
իտի : Հիւ պիր փեյլամիլէրին՝
քէօր տտէմ կեօղիւ ալա աչ-
տըղը վագի՛ օլմատը : Հիւ պիր
փեյլամիլէրին՝ սաղըր քիմնէ
գուլաղընը աշտըղ՝ եախօտիլ-
սիզ քիմնէ տիրինի շեօղտիյիւ
ալա վագի՛ օլմատը : Հիւ պիր
փեյլամիլէրին՝ քէօթրիւմատէմ
սաղաթտըղ ալա վագի՛ օլմա-
տը : Պու՛ Մեսիայէ մախուս
պիր իշ իտի : Եսայ . 1Բ . 4 :
Լե . 5 , 6 : Մաթի . ԺԵ . 30 ,
31 : Մաթի . Է . 32—37 : Յով .
Թ . 32 . 39 :

34. Ղիննլէրին սերվերի : Լա-
նի շէյթանընտըն պաշը Բէեղ-
ղեբուղ : Փարիսեցիլէր՝ միւ՛ճի-
զաթըն սահիճիլինի ինքեար
էթմէյէ դատիր օլմամաղըլա ,
խալբ Յիսուսուն Մեսիա օլ-
տուղունա իքքեաթ օլուր տէյիւ
դօրգտուղլարը իչիւն՝ պեօյլէ
թագրիւր էյլէտիլէր քի՛ Յիսու-
սուն շէյթան իլէ իւլֆէթի վար ,
վէ օնուն հիւքմ ու նուֆուղու
իլէ ա՛մէլ վէ հարաքէթ էտէյօր :

ըրտօր :

35 Իմտի Յիսուս՝ հէփ շէՏը-
լէրի վէ քէօյլէրի՝ օնլարըն ճէ-
միյէթ եէրլէրինտէ թա՛լիմ է-
տէրէք վէ փատիշաՏըղըն միւժ-

Պու զայէթ գօրգուլու պիր քիւ-
ֆիւր իտի : Վրիստոս Լ:Փէն-
տիմիլին պունա՛ նէ ճէվապ վէր-
տիյինի պիլմէղեղ , լաբին օ
պունտան սօնկրա՛ պունուն
պուհթան վէ իֆթիրա օլտու-
ղունու թէքմիլէն աշիքեար էյ-
լէտի : Մաթի . ԺԲ . 24 և շէրհ-
լէրինէ պագ :

35. Յիսուս՝ հէփ շէՏըլէրէ վէ
էօյլէրէ . . . Գօլաշըր էրի : Լ:Փէն-
տիմիլ՝ սալթ պէօյիւք շէՏըլէրի
տէյիլ՝ իլա էն քիւչիւք վէ Փու-
գարա քէօյլէրի տախի զէյարէթ
էտերիտի : Պու՛ օնուն Վալիլ-
եատա էյլէտիյի իւչիւնճիւ տէվ-
րի իտի : Լ:լէրի՛ Պապ Գ . 23 տէ՛
վէ իքինճիսի՛ Պ . 4 . Ը . 1—3
տէ զէքր օլունան իտի : Վիլ
վագի՛ օ կէօրիւնիւր քի՛ տայի-
մա էօթէ պերի կէզմէքտէ իտի :
Օ՛ օթուրուպ րահաթընա պագ-
մաղ իտի : Օ՛ Փուգարա քէօյ-
լէրէ՛ Փուգարա առէմլէրէ՛ վէ
Փուգարա էվէրէ կիտեր իտի :
Օ՛ քէնտիինն իհասնլէրինի
գապուլ էթմէյէ հէփ իսթէ-
յէնլէրէ էյլէք էթմէք իչիւն
տօլաշըրըղ : Մաթի . Զ . 6 . 36 :
Պ . 4 . Գ . 43 , 44 : ԺԳ . 22 :
Վաթ . Ժ . 38 : Վէ հէր պիր
կիթտիյի եէրտէ՛ քէնտի պյապ-
լարընըն իղլէրինի կէրի պրագ .

տէսինի վա՛ղ էտերէք վէ խաղ-
տա հէր խասթալըղ վէ հէր
զայի՛ֆլիյի սաղալտարագ տօլա-
շըր իտի :

36 Վէ գալապալըղ կէօրիւն-

մըլ իտի : Օնուն կէրիտէ պը-
րագտըղը էտերլէր՝ Պօնափար-
թըն կէտիյի եօլ կիպի տայի-
մա գաթլ օլմուշ առէմլէր վէ
խարապ ու վիրան օլմուշ վէ
եանմըլ քէօյլէր վէ շէՏըլէր վէ
գասապալարտան պէլի օլուրտէ-
յիլ՝ լաբին պիր կիւղլ վէ էթ-
րաֆընը մահալալար էտիպ չա-
յըր չիմէնլէր վէ աղաճլէր վէ
պաղլէլէր իլէ տօլու պիր օվա-
նըն իչինտէն կէչէն օւղագտան
կէօրիւնիւր պիր ըրմաղըն եօլու
կիպի իտի : Պիւթիւն օլ տա-
ղիսթան մէմլէքէթտէ՛ վէ օնուն
հէփ օվալարընտա վէ հէփ վա-
տիլէրինտէ Վրիստոսուն կէչ-
տիյի եօլ՝ էօլմիւշլէրին պէյաղ-
լանմըլ քէմիլէրի իլէ գափլան-
մըլ օլաճագ եէրինէ՛ ըշըպ վէ
է՛օմիւր վէ սաա՛տէթ իլէ տօլու
իտի : — ՓատիշաՏըղըն Քի-ժորէ-
օինէ վա՛ղ էտերէ : Պագ՝ Պապ
Գ . 2 շէրհլինէ :

36. Օնուրը աճըրը : Մաթի .
ԺԳ . 14 : ԺԵ . 32 : Մաթի . Զ .
34 : Եբր . Գ . 15 : Ե . 2 :
Վրիստոս՝ հէլաք օլմագտէ օլան
պիչարէ ճանլար իչիւն մէրհամէթ
իլէ տօլու օլուպ օնլարը աճըր :
Օնու կէօքտէն եէրէ կէթիւրէն՝
օնլարա օլան մէրհամէթի իտի :
Վէ օնու շէՏըտէն շէՏըրէ վէ

ձէ՛ օնլարը աճբար . զիրա չօ-

քէօյտէն քէօյէ օնլարա թա՛լիմ վէրմէք իչինն աճ՛ սուսուղ վէ հօրղուն սօլաշարրան՝ օնլարա օլան մէրհամէթի հտի : ( ) նու Գեթսեմանի պաղէսինէ՛ պաշքեահինին գօնաղընա՛ Պիղատոսուն տիվանընա՛ վէ Գողգօթի խաչընա կէօթիւրէն՝ օնլարա օլան մէրհամէթի հտի : Սէ հէլաք օլմագտա օլան սէֆիլ ճանլարը պունճիլէյին էն չօգ աճբյան՝ Քրիստոսա էն չօգ պէնկզէյէն օ սուր : — Չօղանց օլմայան քօյունլար : Եէհուտիւթան՝ տավար սիւրիւլէրի իլէ սօլու պիր մէմէքէթ հտի . վէ սատրգ չօպան՝ կէճէ կիւնտիզ քէնտի սիւրիւսիւնիւն կանընտա հտի : Ծանո . ԼՅ . 39 , 40 : ( ) օնլարը կէօղէտիրիտի , վէ օնլարը էն էյի մէրալարա վէ էն սերին սուլարըն եանընա կէօթիւրիւր հտի : Չօպանըն տիգգաթ ու դայրէթի վէ նազարէթի ալթընտան այրըտրգլարը կիպի՛ եօլու շաշըրզպ դայպ օլուրլարըտը , եախօտ օնլարը երթթըճը ճանավարլար հէլաք էտերէր հտի : ( ) նլար պու հալտէ՛ կիւնէշին շէտիտ սրճագլըղը ալթընտա հէրարէթտէն սղըզլէրի քէօփիւրէրէք սօլաշարլարի հտի , վէ սերին կէօլկէնին եախօտ հէրարէթի սէօյիւնտիւրէն սերին սուլարըն նէրէտէ օլտուղունու պիմկպէր հտի : Իմտի Գուրթարըճըմըղըն պուրատա գուլանտըղը թէշպիհ՛ փէք կիւ-

պանը օլմայան գօյունլար կիպի զէլ հտի . պու՛ փէք չօգ գուլլանըլըրտը , վէ օնու հէրքէս էյի անկլարըտը : Սաաթ . Ժ . 6 : ԺԵ . 24 : Թուոյ ԻԵ . 17 : Գ Թուգ . ԻԲ . 17 : Բ Սուոյ . ԺԸ . 16 : Սաղ . ԻԳ . 1 և : ՃԺԹ . 176 : Օստ . Ժ . 2 : ԺԱ . 16 , 17 : Վրիստոս Լքէնտիմիզ խալգը կէօրտիւ , քի իխթիարլարըն սրփարըշլարը վէ Փարիսեցիլէրին թա՛լիմաթիւրիլէ եիւքլիւ՛ քէնտիլէրին ճահիլէյի վէ պաթըլ զիւ՛իւմլէրի ալթընտա եկլիլյօրուտու , վէ օնլարա խօճա օլուպ՛ տօղու թա՛լիմաթ էօյրէտէճէք քիմնէլէր՝ օնլարը պօշ պրագմիշ վէ տահա ֆէնասը՛ օնլարը պօզմաշուտու : ( ) նլարըն՝ քէնտիլէրինի պէսլէյէճէք քիմնէսի եօղուտու , գուլաղուլարը օլտաճագ քիմնէսի եօղուտու , երթթըճը ճանավարլարտան կէօղէտէճէք քիմնէսի եօղուտու : ( ) նլար եօրղուն՝ պայղըն վէ փէրուշան իտիլէր . լաքին օնլարը ձէ՛մ՛ էտէճէք՝ եախօտ օնլար իչինն գայրաճագ քիմնէ եօղուտու : Եապանի ճանավարլար օնլարը փարալայրպ եկրլէր հտի , վէ գուրթարան եօղուտու : ( ) նլարըն քէնտի չօպանլարը պիլէ օնլարը հէլաք ու թէլէֆ էտերլէր հտի : Եշի . ԼԳ . 1 և : Երեթ . ԻԳ . 1 և : Ծ . 6 : Եսայ . ԾԶ . 10 , 11 : Իմտի մէրհամէթու Գուրթարըճընըն եիւրէյի օնլարը աճբարըղը աճայիպ տէյիլ տիր :

եօրդուն վէ փերիշան խտիւէր :
37 ՕԼ ղէման շայրտէրի-
նէ տէտի . կէրչն պիչեւճէք

էքին չօգ՝ ամմա իշճիւէր ալ
տըր :
38 Իմտի պիչինին Սահպինէ

37. Կերէն րիւլեճեւ եւն ղեք՝
ամն էճիւն ալ : Վրիստոսուն
եանընա փէք չօգ քիմնէլէր կէ-
լիւլէրիտի : Օնլար՝ Սեփայը
պէքլէրէրիտի , վէ էլպէթթէ՝
օնուն կէլտիյինի կէօրմէյէ հա-
ղըր խտիւէր : Լաքին օնլարա՝ օ-
նուն հազգընտա իգթիղալը օլան
թա՛րիֆլէրի վէրեճէք փէք ալ
քիմնէլէր վարտըր : Օնլարըն
րուհանի գուլաղուղարը օնլարը
օնա կէօթիւրեճէք եէրինէ՝ օն-
տան ուղագ սիւրէրլէրիտի : Իմ-
տի օնլար՝ ղայէթ աճընաճագ
պիր հալտէ խտիւէր : Օնլար՝
մահտուլ իլէ տօլու վէ հալէա
եէթիւրմիշ վէ պիչին իչինն հա-
ղըր օլմուշ պիր պուղտայ թար-
լասը կիպի խտի , քի օնու պիչէ-
ճէք քիմնէ եօգ՝ վէ իճթիմալ
խտի քի՝ հէփիտի թէլէֆ օլաճագ
խտի : Վ . 1 . Ժ . 2 : Է . 15 . Գ . 35 :

38. Պիւլինն Սահպինէ : Թար-
լա՝ տիւնեա տըր՝ վէ պիչինի՝
Վրիստոս Էֆէնտիմիղին վագ-
թընտա հէր նէ գատար ղանի
խտի խէ , շիմտի տախի օգատար
ղանի տիր . վէ քէնտի իչինն իշ-
ճիւլէր գալտըրմաղա վէ հաղըր-
լամաղա վէ թային էլմէյէ եա-
լընըղ օ գատիր տիր : Ս . 1 .
Ժ . 1 : ԻԸ . 19 : Ս . 1 . Գ . 13
— 15 : 2 . 7 . 30 : Ժ . 2 . 15 :
Ղ . 1 . 2 . 13 : Թ . 1 , 2 : Ժ .
1 — 3 : ԻԴ . 47 : Է . 15 . ԺԵ .

16 : Ի . 21 : Գ . 1 . Ժ . 2 . 9 ,
10 : Ժ . 9 , 10 : Ե կր . 1 . Ժ . Ժ .
28 : Բ կր . 1 . Գ . 5 , 6 : Ե . 1 .
Գ . 11 : Ե . 3 . Ե . 12 : Ս . 1 .
ԿԸ . 11 : Երե . Ե . 5 : Գ . 15 :
— Վեյալ երի : Տիւնեանըն
իւղերինտէ հալէա ալթը եիւլ
միլիօնտան ղեյատէ նուֆու
վար , քի ինճիլէ մալըք տէյլլէր ,
վէ Լլլահ թաա՛լէանըն մու-
գատտէրի իլէ՝ պու պապտէ ա՛-
ճայըպ թէտարիքլէր կէօրին-
մէքտէ տիր . վէ օնու օնլարա
կէօթիւրմէյէ ա՛ղիմ գօլայըգ-
լար վար . Լաքին օնլարա կիթ-
մէյէ հաղըր օլանլարըն սայըրը
փէք ալ տըր : Իմտի պիղ պօրճ-
լու իղ քի՝ տուրմայըպ տուա՝
էտէլմ , քի Լլլահ ա՛ղիմ մէր-
համէթի իլէ թայիֆէլէրի աճը-
սըն , վէ էմին ատէմլէր գալտը-
րըպ օնլարա կէօնտէրսին , քի
օնլարա էօլմիւշ վէ տիրլմիշ
Վուրթարըճըտան խապէր վէր-
տինլէր : Լլլահ քէնտի խալ-
գընը պու խուսուստա տուա էթ-
մէյէ հարաքէթէ կէթիւրտիյին-
տէ՝ պիր նիշան տըր քի , տիւն-
եայա պիր մախտուս ի՛նսայէթ
կէօնտէրմէք իւղէրէ տիր : Վ է
Ինճիլին տիւնեատա եայըլմասը
իչինն տուա՝ էտէնլէրէ կէրէք
տիր քի՝ օնուն եայըլմասընըն
իղըմէթինտէ գուլանըլմաղա
հաղըր օլտունլար : Օնլար՝ փէյ-

նիյազ էտին քի՛ քենտի պիշի-
նինէ իշճիլէր շոգարա :

զամպեր իլէ պերապեր Աճա՛
Բապպ «իշթէ պէն՝ պէնի կէօն-
տէր» (Մատթ. 2. 8), երևոտ
«իշթէ մալ ու էմլաքիմ վէ հէր
նէմ վար իսէ՛ օնլարը գուլան»
տէմէլի տիրլէր : Պուշտան սօնկ-
րաքի Պապըն իլք իանէսինտէն
էջրէնիրիլ քի, Վրիստոս Ա-
Փէնտիմիլ պիշինէ իշճիլէր տէ-
յիւ՛ պուրատա պու խուսուստա
տուա՛ էթմէյէ նասիճաթ վէր-
տիյի քիմնէլէրին հէման քէն-
տիլէրինի կէօնտէրտի : ( ) Իպ-
թիտա օնլարըն եիւրէքլէրինի՛
հէլաք էջրնտա պուլունանլա-
րըն ճանլարը իշին շալըճամագ՝
օնլարա թա՛լիմ վէ վա՛ղ վէրէ-
ճէք ատէմլէր զուհուրի իշին
տուա՛ էթմէյէ գամէթլէնտիրտի,
վէ օնտան սօնկրա՛ քէնտիլէրինի
պու միւ պարէք իշէ թա՛յին էթ-
մէյիլէ օնլարըն տուա՛լարընը իս-
թիճապ էյլէտի : Պուկաս 2.
12, 13 տէն էջրէնիրիլ քի,
Վրիստոս քէնտի շայիրալէրինի
սէշտիյի կիւնտէն էվվէլ պիւ-
թիւն կէճէյի տուա՛տա կէշիւ-
տի : Ընտիոք Վրիլիսէսի՛ իլք
վա՛ղճըլարընը վա՛ղ էթմէյէ
կէօնտէրմէզտէն էվվէլ պիւր միգ-
տար կիւնլէրի օրուճ իլէ տուա՛-
տէ կէշիւմիշ իտի : Պարթ. ԺԳ.
2, 3 : Ա է պիղ տալի տուա՛
էթմէյէ պօրճլույուղ : Պու
մասլաճաթ պիղէ՛ քէնտի է՛օմի-
լէրիմիզտէն զիյատէ գըյմէթլի
օլմալը տըր՝ վէ գալպլէրիմիլ

Պ Ա Պ Ժ

1 Իմտի օն իքի շայիրալէրի-

տույմալը տըր քի, պու մատտէ-
յի զիքը էթմէյէն հէր պիւր
տուա՛ թէքմիլ տէյիլ տիր : Հէր
կիւնքի էքմէյիմիլի թալապ էթ-
մէզտէն՝ «վատիշաճըղըն կէլ-
սին» տէյիւ տուա՛ էթմէլիյիլ :
Պիւր Վրիլիսէյի՛ տաճա սաղ՝
տաճա շալըճան՝ տաճա էյլիք-
քէանի՛ տաճա բուհանի՛ տաճա
էյի հալտէ օլմաղա՛ տաճա պիւր-
լէշիլ վէ սաա՛տէթլու էտէն՝
քէնտի տուա՛լէրինտէ տայիմա
հէրարէթ իլէ Ալլաճա տէօնմէ-
միշ կիւնաճքաարլարը՛ փուլթ-
փէրէսթլէրի՛ վէ պիշարէ Աէ-
հուտիլէրի տուա՛տէ զիքը էթ-
մէքտէն՝ վէ տուա՛ իլէ պերա-
պէր ճէհա ու զպրէթ էթմէք-
տէն զիյատէ շէյ ևօլ տուր :
Պիղ՝ Բապպըն հալէա Ինճիլինի
վա՛ղ էթմէյէ կէօնտէրմիշ ի-
տիյի քիմնէլէր իշին տալի տուա՛
էթմէյէ պօրճլույուղ զիւրա օ-
նուն պէրէքէթի օլմայընճա, օն-
լար նէ՛ էտէ պիլիլէր : Բ Արբի.
Գ. 7 : Արբի. 2. 18—20 : Բ
թի. Գ. 1.

1. ( ) Եի շայիրալէրինի :
Վրիստոս քէնտիլին աղիմ իրզ-
մէթի իշին օն իքի քիշի սէշ-
տի, օն իքի քիշի ևօլատը : ( )
օնլարը սէշտիյի խուսուս իշին
պու գատար քիշի օլմասընը տա-
ճա էյի սայմըլ իտի : ( ) նլա-
րըն միգտարի՛ շէհատէթ խու-
սուսու իշին քիճայէթ էտէր
իտի. վէ օպիւր թարափտան տա՛

նի եանընա չաղըրբս՝ օնլարանա-
հաք բուհլարըն իւզերինէ հիւ-

պիրի պիրինին իշինէ մուտախա-
լէ հտէճէք՝ եախօտ գօլայլըղըլա
Ֆրբգա Ֆրբգա օլաճագ գատար
տա չօգ տէյիլէր իտի : Քրիս-
տոս պու սայրը սէչտիյինտէ,
շիւպհէսիղ Խարայէլին օն իքի
սըպթլարընը տախի գեքը կեթ-
միշ իտի : Յեւ . Գ . 8, 9 : Գ .
Թարթ . ԻԸ . 31, 32 : Մարթի .
ԺԲ . 28 : ԻԶ . 20, 47 : Յօվ .
Զ . 70 : Յոյր . ԺԲ . 1 : ԻԱ .
12 — 14 : — Եւանջալ չաղըր-
բս : Քրիստոս՝ պուճտան էվ-
վէլ՝ պու օն իքի քիմնէյի քէն-
տինէ շայիրտլէր օլմաղա տա՝
վէթ կեթմիշտի, վէ շիմտի օն-
լարը՝ քէնտինին իհոււլէրի
եանի կէօնտէրմիշէրի օլմա-
ղա տա՝վէթ հտէյօր : Պուճ-
տան էվվէլ օնլարա՝ պիչինի տէվ-
շիքէճէք իշճիլէր կէօնտէրիլմէք
իշին տուա՝ էթմէյէ նասիհաթ
հտէյօր (Պապ Թ . 38), վէ շիմ-
տի օնլարը պիչինի տէվշիլմէյէ
թա՝յին էթմէսի իլէ օնլարըն
տուա՝սընը իսթիճապ հտէյօր :
(Նլարա՝պուճտան ագտէմ քէն-
տիլէրինի՝ տտէմ ավճարը կեթ-
մէյէ վա՝տ էթմիշտի (Պապ Գ .
19), վէ շիմտի վա՝տընը իճրա
էթմէյէ պաշայօր : (Նլար իհ-
տուլէր օլմապտան՝ շայիրտլէր ի-
տի : Մարթի . Զ . 7 : Պարթ . Թ .
1, 2 : Քրիստոսուն մէքթէպի-
նէ կիրիպ՝ օնտան թա՝լիմ ալըպ
էվվէլա օնտան էօյրէնմէյինճէ,
օնուն ա՛ղիղ խըղմէթինէ կիր-

քիւմէթ վէրտի , քի օնլարը չը-
գարալար , վէ հէր խասթալը-

մէյէ հիչ քիմնէ միւնասիպ տէ-
յիլտի : Ա ՏԻ . Գ . 6 . 10 : —
Մարթի բուհլարըն իւզերինէ կի-
տի-ճի վէրտի : Ղիւմլէ գուվ-
վէթ ու հիւքիւմէթ օնուն տուր
(Պապ Զ . 13 : ԻԸ . 18, 19 :
Յօվ . Գ . 35 : ԺԲ . 2) . վէ շա-
յիրտլէրինէ օ քէնտիսի հիւքիւ-
մէթ վէրտի : Պարթ . Ժ . 19 :
ԻԱ . 15 : Լաքին օնլարա պու
վէրտիյի նա՛սըլ հիւքիւմէթ ի-
տի . օնլարա՝ տտէմլէր օնլարա
իթաա՝թ էթմէտիլէրի սուրէթ-
տէ օնլարը երքէք վէ գարը հապ-
սա գօմաղա՝ եախօտ քեար ու
քիսպլէրինտէն վէ կէչինէճէրլէ-
րի վէտիլէլէրինտէն մահրուճ պը-
րագմաղա գուտրէթ վէ հիւքիւ-
մէթ վէրտի՛մի : Խապրօ . օնուն
վէրտիյի հիւքիւմէթ՝ մերհամլէթ
վէ խապրաթ վէ խէլաս եօրունտա
իճրա օլունաճագ պիր հիւքիւ-
մէթ իտի : Մարթաք բուհլարա
գարըն տուրա պիլմէք հիւքիւ-
մէթի իտի : Պու պէօյլէ պիր
գուվվէթ իտի : Քրիստոսուն՝
քէնտի շայիրտլէրինէ քէնտի ա-
տընտա քէնտինին տախի իլշէ-
տիյի միւ՛ճիղաթլարը իլշէմէյէ՝
վէ քէնտինին տախի էյլէտիյի
կիպի շէյթանըն իլշէրինի հէլպ
հտէ պիլմէյէ գուտրէթ վէրմէ-
սի՝ օնուն գուտրէթինին նիհա-
յէթմիղ թէքմիլլէյինէ պիր շէ-
հատէթ իտի : Տիւնեայր թէքմի-
լէն վէ էպէտէն նափաք բուհ-
լարըն թէսիրաթընտան խէլաս

զը հեմ հեր զպի՛Փլնի սաղաւ-
տալար :

2 Սէ օն իքի Մառքեալա-

էթմէք՝ Ինճիլն մերամի շերի՛Փի
տիր : — Ընդ խա՛մալըը : Պու
հեր խասթալըգտան սաղալմագ՝
հեր կեօնա կիւնասըն ա՛Փվ օ-
լունա պիտիլինէ պիր նիշանն
խոի : Ինճիլտէ՝ հեր պիր եարա
իշին պիր մէհեմ վար : (Նուն
մերամը շի՛Փա վերմէք՝ վէ տիւն-
եայը խեղա էթմէք տիր : Ին
պեցիւք կիւնասքեար՝ իւմիտինի
քէսմէլն տէյիլ տիր : Ա Տե՛ճ . Ա .
15, 16 :

2. Մատեալարն : Մա-
քեալարն՝ եանի Բեսուլա-
րն : Պ . 1 . 2 . 13 : Թ . 10 :
ԵԲ . 14 : Պարձ . Ա . 26 : Ե՛Քե .
Գ . 11 : Յայր . ԺԸ . 20 : ԻԱ .
14 : Բեսուլ լուղէթին աքլ մա-
նասը՝ պիր խապեր իլէ կեօնտե-
րիլմիշ պիր քիմնէ տիր : Պու ի-
սիմ Մ՛հտի Ղ՛հտիտտէ խեղասըն
խապերին կէօթիւրմէյէ՛ վէ
կեօլէրի՛ իլէ կեօրմիւշէր կիպի
Վրիստոսուն հագգընտա շէհա-
տէթ էթմէյէ մախտուսէն սէշի-
լիպ կեօնտերիլմիշ օրան քիմնէ-
լէրէ վերիլյօր : (Նլար՝ մախ-
տուսէն Վրիստոսուն էլիլէրի
խոիլէր : Բ Վրձի . Ե . 20 : Վրիս-
տոս ի՛ճիէնտիմիղ տախի Մա-
քեալ եանի Բեսուլ տէնիլի-
յօր (Ե՛Քե . Գ . 1) , շիւնրի Փէ-
տերի թարաՓընտան կեօնտերիլ-
տի , վէ օնուն հագգընտա շէհա-
տէթ էյլէտի — Սի՛մն : Մատե .
Գ . 18 : ԺԶ . 16 — 18 : Մարի .

ըն աղարը պունլար տըր . Ի՛ճ-
վէլքի Պետրոս տէնիլէն Սի՛մն
վէ օնուն գարընտաշը Մնդրէաս՝

Ա . 16 : Գ . 16 : Պ . 1 . 2 .
14 : Ե՛Քե . Ա . 41 — 43 : Պարձ .
Ա . 13 : ԺԵ . 7 : Ա Պե՛ր . Ա .
1 : Բ Պե՛ր . Ա . 1 : Սի՛մն Պետ-
րոսուն իլք զիւր օլունմասը՝
Վրիստոսու օպիրէրտէն էվվէլ
իլք օ թանլտըղը իշին տէյիլ
տիր . զիրա օնուն գարընտաշը
Մնդրէաս՝ օնտան էվվէլ Վրիս-
տոսուն եանընա վարմըղը
(Ե՛Քե . Ա . 41 — 43) , լաքին իհ-
թիմալ տըր քի , օ՛ շայրոս օլ-
մաղա տա՛վէթ օլունշարըն իլքի՛
եախօտ իլքլէրին պիլի՛ հեմ՝ կեօ-
րիւնէնէ կեօրէ հէփիսիտտէն իխ-
թիար՝ վէ էվլի վէ վէրկի վէր-
մէսինտէն պէլի օլտուղու վէճճ
իւղքէ էվ վէ պէլքի արեք միւլք
սահպի օլտուղու իշին՝ վէ հեմ
տախի օնուն թապիաթտէն հե-
րարէթիլ բուհու քէնտինին ա-
ղիմ՝ զպրէթի վէ տինտարըղը
իլէ պերապէր օնու չալըշկան վէ
իլէրի սէյիլրաիճի վէ գարընտաշ-
լարընա պիր կեօնա դուլաղուղ
օլմաղա էթմիլի իշին աաը իլք
զիլըր օլունույօր : Ի աքին օնուն՝
օնլարըն իւղերինն հիւ պիր հիւ-
քիւմէթ իտախ՝սընտա օլտուղու՝
վէ պեցլէ պիր հիւքիւմէթ դուլ-
լանարըը ալա օլմատըր : Մատե .
ԺԸ . 1 — 3 : ԵԳ . 8 — 12 : Պարձ .
ԺԱ . 1 — 3 : ԺԵ . 13 , 16 : Բ
Վրձի . ԺԲ . 11 : Պալ . Բ . 11 :
Ա Պե՛ր . Ե . 1 : — Մնդրէաս .
Մարի . Ա . 29 : Գ . 18 : ԺԳ

Չեքեզեոսն օղու Յակոբոս
վէ օնուն գարննաաշը Յովհան-
նէս,

3 Փիլիպպոս վէ Բարթոլոմէ-
մէոս՝ Թովմաս վէ կէօմրիւքճիւ

3: Յովհ. 2. 8: ԺԲ. 22: Ղարծ. Ե. 13: — Յովհ. Գ. 21: ԺԵ. 4: Մարի. Գ. 17: Ե. 37: Ժ. 35: ԺԳ. 33: Ղարծ. Ե. 10: Յովհ. ԻԱ. 2: Ղարծ. Ե. 13: ԺԲ. 2: — Յովհաննէս: Ղարծ. ԻԲ. 8: Յովհ. ԺԳ. 23: Ի. 2: ԻԱ. 20—24: Ղարծ. Ե. 13: Գ. 1: Ե. Յովհ. Ե. 3, 4: Բ Յովհ. 1: Գ Յովհ. 1: Յայր. Ե. 1. 9: ԻԲ. 8: Յովհաննէս՝ էյրէրն սէփիւլիւ շայիրտ իտի իսէ սէ, տայիմա Յակոբոսուն գարննաաշը անկը-
լը՝ վէ օնտան սօնկրա զիրք օ-
լունուր: Պունուն սէպէպինի՝
Պետրոսուն իւք սէնիլտիյինին
սէպէպինի պլլէտիյիմիզ կիպի
պլլէպի: Պէլքի Յակոբոս
Յովհաննէստէն պէօյիւք օլտու-
ղու եախօտ թապիթտէնտա-
ճա ճէտուր վէ իշքիւզար օլտու-
ղու իշխն իտի:

3. Փիլիպպոս: Մարի. Գ. 18:
Ղարծ. 2. 14: Յովհ. Ե. 44—
47: 2. 5—7: ԺԲ. 21, 22:
ԺԳ. 8: Ղարծ. Ե. 13: — Բար-
թոլոմէոս: Մարի. Գ. 18: Ղարծ. Ե. 14:
Ղարծ. Ե. 13: Չօդ
քիմնէլէրին զիւիւժիւ պու տուր
քի, Բարթոլոմէմէոս՝ Յովհ. Ե. 46—
50 սէ զիրք օլունան Ղա-
թանայէլ տիր: (Նլար թաճ-

Մատթէոս՝ Եւփէոս օղու Յա-
կոբոս վէ լագրպը թաղէոս օ-
լան Ղարծ. Ե. 13:

4 Կանալը Սիմոն՝ վէ Իսկա-
րիովորը Յուդա՝ օլ քի օնու

մին էտէրէր քի, օնուն թէքմիլ
աաը Ղաթանայէլ պար թուղի-
մէոս՝ եանի թուղիմէոս օղու
Ղաթանայէլ իտի, շինքի պար
Սիւրեանիճէտէ օղուլ տէմք
տիր. վէ պիր սէպէպ իլէ քէն-
տիինն աարլ աաը թէքք օլունուպ՝
եալընըլ քէնտի Փաթիլեաարնըն
աաը իլէ՝ եանի Պար թուղի-
մէոս իսի իլէ անկըլըրաը: —
Թովմաս: Մարի. Գ. 18: Ղարծ. Ե. 15:
Յովհ. ԺԱ. 16: Ի. 24—29: ԻԱ. 2: Ղարծ. Ե. 13:
— Մարիէոս: Մարի. Թ. 9:
Մարի. Բ. 14: Գ. 18: Ղարծ. Ե. 13:
Ե. 27: 2. 15: Ղարծ. Ե. 13:
— Յովհ. Ե. 18: Ղարծ. 2. 15,
16: Ղարծ. Ե. 13: ԺԲ. 17:
ԺԵ. 13: ԻԱ. 18: Ղարծ. Ե. 19:
Բ. 9: Յովհ. Ե. 1: — Ղար-
թէոս: Պունա՝ թաղէոս ճէմ
Յուդա տախի տէնիրտի: Մարի. Գ. 18:
Ղարծ. 2. 16: Յովհ. ԺԳ. 22:
Ղարծ. Ե. 13:
Յար. 1:

4. Սիմոն: Մարի. Գ. 18:
Ղարծ. 2. 15: Ղարծ. Ե. 13:
— Իսկարիովորը Յուդա: Մարի. ԻԵ. 14. 25. 47: ԻԲ. 3: Մարի. Գ. 19:
ԺԳ. 10. 43: Ղարծ. 2. 16:
ԻԲ. 3. 47: Յովհ. 2. 71: ԺԲ. 4: ԺԳ. 2. 26—30:

էլէ տախի վերտի :

5 Յիսուս պու ըն իբիյի կէ ըն-

ԹԸ. 2, 3 : Գործ. Ը. 16. 20—
 25 : Իսկարիովալու Յուդա տա-
 յիմա ճիւմէսինտէն սօնկրա՝ վէ
 ատընա՝ «օնու էլէ վէրէն» գա-
 րա լէքէ եափըշմըշ օլարագ զէքը
 օլունույօր : Հալա իբի եիւզէ
 եագըն լիսան ու տիլէրէ պէօյլէ
 թէրճիւմէ վէ նէշը օլունմուշ
 աուր . վէ կէօք այլթընտա պու-
 ղունան Տէի լիսանլէրտէ պէօյլէ
 թէրճիւմէ օլունմագտա օլաճագ
 տըր . վէ ճիւմէ ալէմլէրտէ պէօյ-
 լէ նէշը օլունաճագ տըր . վէ ե-
 պէտէն պէօյլէ նէշը օլունաճագ
 տըր :

Պուրատա պիր գաշ շէյլեր
 տիգպաթ օլունուր : (1) Իշպու
 ընիքի լիսուլէրտէն պիր գաշը
 հագգընտա՝ Մ՛հտի Ղէտիտտէն
 իսմլէրտէն դայրի փէք աղ շէյ
 էօյրէնիբիզ , Օնլարըն աճէլ ու
 էմէքլէրի թաճըր օլունմամըշ
 տըր , չիւնքի ընլարտա պիղէ պիլ-
 մէյի իգթիզաղ պիր շէյ հոզ
 իտի . լաքին շիւպՏէսիզ սնլար
 էօլիւմէ գատար էպին վէ սատըգ
 օլուպ՝ պիր ճէլիլ թաճ տըմաղա
 նայիլ օլաուլար : (2) Օնլար
 չիթթ չիթթ զիքը օլունույօր . վէ
 Մորի . Զ . 7տէ էօյրէնիբիզ քի՝
 ընլար չալըմաղա չիթթ չիթթ
 կէօնաէրիլիլէր : Պու չիթթ-
 լէր՝ պա՛զէն գարընտաշլար իտի .
 մէսէլա՝ Պիտրոս վէ Միդրէաս՝
 Յակոբոս վէ Յովհաննէս՝ օպիր
 Յակոբոս վէ Ղ եբէոս : (3) Պու
 Ինճիլի եազան Մատթէոս՝ պու-

րատա թոպմաս իլէ պէրապէր
 զիքը օլունույօր , լաքին օ՝ իպ-
 թիտա թոպմասըն ատընը զիքը
 էտէյօր : Օպիր Մէտարանիշ-
 լէրտէ պիղէ վէրիլէն պու իսմլէրին
 տէՓթէրինտէ՝ իպթիտա Մատ-
 թէոս զիքը օլունույօր : Մորի .
 Գ . 18 : Ղ . 1 . Զ . 15 : Հէմ
 տախի՝ Մատթէոս քէնտինին
 մուգատէմա օլան ալաթ սանաս-
 թընը իսթըրնտա սագաճամաղը-
 լա , քէնտինի «կէօմրիւքճիւ»
 ի՛նվանը իլէ զիքը էտէյօր . լա-
 քին Մարկոս իլէ Ղ ուկաս՝ ընու
 էօյլէ ալաթ լաղըպ իլէ զիքը
 էթմէլէր :

5. Յիսուս պու ըն իտիլի կէ ըն-
 տերտի : Մորի . ԻԲ . 3 : Ղ . 1 .
 Ժ . 1 : Յորի . Ի . 21 : — թոյլ-
 քէլէլէն էօլունա՝ կէնտին : Լաքէն-
 տիմիզ ընտան սօնկրա՝ ընլարա
 վէրտիյի իրզմէթէ շիմտի գօ-
 տուղու սինօրու գալտըրտը , վէ
 ընլարա՝ պիլթիլն տիւնեայա կի-
 տին տէտի : Մորի . ԻԸ . 19 :
 Լաքին օ զէման՝ պունուն վագթը
 տահա կէլմէմիշտի : Միւնասիպ
 իտի , քի Ինճիլ էվվէլա Եէհու-
 տիլէրէ վա՛զ օլունտուն : Օնլար՝
 չօգտան պէրու զէլաթէթէ տա-
 վէթ օլունմուշլար իտի . վէ օ զէ-
 ման՝ Տէր շէյիս հագըր օլտուղու
 ընլարա խապէր վէրիլմէլն իտի :
 Ղ . 1 . Ժ . 7 . 16—24 : Օնլար՝
 Մալաճըն էսքի իսպըլ իտի , վէ
 վա՛տլէր՝ ընլարա օլունմուշլու-
 տու . Մեսիանըն հագգընտա Մէ-

տէրտի, վէ ծնլարա թէնպիհ հ-

տիպ աէտի • (Թայիֆէլէրին եօ-

լաճ թարափընտան վէրիլէն հէփ
 խաղէրէր՝ ծնլարըն եէտլէրին-
 տէ խիլէր, վէ օ՝ ծնլարըն իչին-
 տէն զուհրէտէճէյիտի • Յիտու-
 սուն Սեօհա օլտուղունու էջ-
 րէնմէյէ լազըմ՝ օլան վէսիլէլէ-
 րէ՝ Վրիստոսուն էօլիւլէրտէն
 տիրիլմէսինտէն սօնկրայէ գատար
 ծնլար՝ վէ սալթ ծնլար մալիք
 իտի • վէ ծնլար՝ թայիֆէլէրէ
 էջլէ պիր ալագ նազար իլէ պա-
 գարլար իտի (Վարձ. ԻԲ. 21—
 23: Ա. թէս. Բ. 16), քի Սե-
 սիանըն փատիշահըղընըն պէ-
 րէքէթլէրի շիմտի ծնլարա սու-
 նուլայըտը, Եէհուտիլէր ծնու
 պիրտէն վէ էպէտէն ըէտտ է-
 տէրլէրիտի • վէ ծնլարը՝ ծնուն
 քէնտիլէրին չօդատան պէրու պէք-
 լէտիլէրի փատիշահը օլտուղու-
 նա իսքեաթ էտիպ գանտըրմա-
 ղա՝ հիչ պիր կէօնա իսպաթ
 գատիր օլամաղըտը: — Կամարի-
 ւըլարըն շէհրէնէ կէրի: Սամա-
 րիալըլար՝ մուգատտէմա Նփրեմ
 սըպթընըն վէ Սանասէնին եարը
 սըպթընըն օլան տիյարտա սաքին
 իտիլէր: Պուտիյար Եէհուտիս-
 թան իլէ Վալիլեանըն պէյնին-
 տէ իտի • վէ պունուն պիրին-
 տէն օպիրինէ վարմաղա՝ Սամա-
 րիանըն իչինտէն կէչիլմէլի իտի:
 Յիլէ. Դ. 4: Պու մէմէքէթին
 պաշ շէհրի Սամարիա շէհրի ի-
 տի, վէ մուգատտէմ՝ պիր պէօ-
 յիւք վէ ալէա շէհրի իտի: Իս-
 րայէլին օլ եարամաղ փատիշա-
 հը Լմրիտէն պինա օլունմուշ

իտի : Գ (Թաֆ. ԺԶ. 24: Ե իմ-
 տի օրալարտա՝ Սամարիանըն
 Ե կքէմ իսմինտէ էպրի գասա-
 պալարընըն պիրի՝ պիր սէֆիլ
 քիւչիւք քէյտիւր • վէ օրատա
 հալէա էպրի Սամարիալըլարտան
 գալմըշ պիր գաշ քիշի պուլու-
 նուր: Յնլար՝ հալէա աթալա-
 րընըն վիւիւ՝ մ ու ի՛թիգատլէրի-
 նի թուլթարլար, վէ Եէհուտի-
 լէրտէն դայէթ իքրահ էտէրլէր:
 Յնլար՝ սալթ Սովսէսին պէշ
 քիթապալարընըն գապուլ էտէր-
 լէր, վէ Եպրի Լ՛հարըն պագի
 քիթապալարընըն ըէտտ էտէրլէր:
 Սամարիալըլարըն ապը՝ Իս-
 րայէլին ծն սըպթընտան ազ պիր
 գաշ քիմնէլէրտէն՝ պիր չօդ
 էճնէպիլէր իլէ գարըշմըշ պիր
 խալըտան օլմուշ տուր: Յն
 սըպթլար էսիրլիյէ սիւրիւլ-
 տիւքտէն սօնկրա՝ լօ տիյարտա
 փէք աղ Իսրայէլիլէր գալմըշ-
 լարտըր • վէ Լտրեստան փա-
 տիշահընըն էմրի իլէ՝ օրալարտա
 սաքին օլմագ իչիւն փուլթիլէրէսթ
 շէհրէրտէն խալգ կէթիլիլմիշի-
 տի: Պունլար էվիլէա հէր քէս
 քէնտի փուլթլարընա իպատէթ
 էտէրլէրիտի • լաքին սօնկրա գօր-
 դու սէպէպինտէն՝ քէնտի ալ-
 լահլարը սըրասընա Եհուլայը
 տախի կէչիլմէյէ՝ վէ քէնտիլէ-
 րին փուլթիլէրէսթ իպատէթ-
 լէրինէ Եէհուտիլէրին պա՛ղը ա-
 յինլէրինի գաթմաղա մէճպուր
 օլտուլար: Դ (Թաֆ. ԺԷ. 24—
 33. 41:

ընա կիժմն, վէ Սամարիալը-
լարն շէճրինէ կիրմն .

Նէճուտիւք Ռաբիոն էսիր-
լէյնտէն տէճնտիւքէրի վէման ,
Նրուսաղէմէ կէլիւ շէյ.քէլի
թէքրար պինա էթմէքտէ օլ-
տուգլարնտա , Սամարիալըլար՝
կիւրու փափաշահըն Նէճուտի-
լէրէ ինա՛մ էյլէտիյի իճանլէ-
րէ ճիսէտար օլմազ իւմիտի իլէ՝
Տէյ.քէլին պինասընն իճրասըն-
տա օնլար իլէ պիլէշմէյէ օն-
լարտան մաթլուպէթտիլէր :] ա-
քին Նէճուտիլէր՝ պու միտիլիւ
պիր եարամազ պիրլէշմէյի.քիւլ-
լիյէն ըհտտ էթտիլէր : Սամա-
րիալըլար պուստան զայէթլէ կիւ-
ճէնիւ գուտուրտուլար , վէ ի-
նատլարնտան Մճէմ տէվլէ-
թինէ կէճոմէրտիլէրի եարա-
մազ իֆիթիւրա խապէրլէրի իլէ
Մլլաճ էվինին պինասընը մէքս
էթտիրտիլէր : Նըր . Դ . 1—5 .
23, 24 :

Նիւզ սէնէտէն սօնկրա՝ Նէե-
միա Նրուսաղէմ՝ շէճրինին գա-
լէ՛սինի պինա էթտիրիւր էքէն ,
Սամարիալըլար էլլէրինտէն էէլ-
տիյի գատար օնու պու իշտէն
մէքս էթմէյէ չալըշտըլար : Նե-
եմ . 9 . 1—14 : իմէվարիխտէն
էյրէնիլիզ .քի , օնլար օնտան
սօնկրա կէրիզիմ տաղնտա.քէն-
տիլէրի իչիւն պիր Տէյ.քէլ պի-
նա էթմէյէ բուխսաթալըլար :
Օնլար իտտիա՛ էտէրլէրիտի , քի
Սօփստէն միլլէթին ի՛պատէթ
էթմէյէ մէրամ՝ օլունան տաղ
պու իտի : Յօվն . Գ . 20 : պու՝

6 Իլա Տէման Խորայէլ էվի-
նին զայպ օլմուշ գօյունլարնա

Նրուսաղէմ՝ Տէյ.քէլինէ տօղրու
տօղրույա զըտտ օլմաղըլա՛ իքի
միլլէթին պիրի պիրինտէն իքրահ
էթմէլէրինի արթըտը , վէ պի-
րի պիրինէ աղա պիւ իճագըղը
վէ իւլլէթիլիւ հօղրուտու : Յօվն . Գ .
9 : Պ . 1 . Թ . 52—54 :

Նիճայէթի՛ Սամարիա շէճրի
Նէճուտիսթմանտա Տէի ճէմա-
աթտան իքրաճօլմուշալընդան-
լը վէ գաթիլ վէ Տէր կէճոնէ ա՛-
ղիմ թէօճմէթ իշէյէնլէրին վէ
րէտտ օլունմուշալըն սըղնա-
ճազ մահալի օլուտու : Օնլար օ-
րայա գազըպ գուրթուրուրալը-
տը : Խմտի Սամարիալըլարն ա-
տը պիր Նէճուտիյէ՛ ա՛գըլ .քէ-
սէպիլտիյի գատար Փէնա կէօ-
րինտիյիւ ա՛ճայըպ տէյիլտիր :
Յօվն . Ը . 48 : շէմ տախի
Պուրթարըճըմըղն .քէնտի շա-
յիրտէրինէ էճ՛նէպի թայիֆէ-
լէրէ վարմամաղա թէնպիճէթ-
տիյի սէպէպ իչիւն՝ պունլարա
տախի վարմամաղա օնլարա թէն-
պիճ էթտիյի թա՛ճիւպ օլունա-
ճազ շէյ տէյիլ տիր : Մաքին
Տէր նէ իսէ՛ Միլլէտիմիլը .քէն-
տի շայիրտէրինի իրըմէթ սօնկ
թա՛յին էթմէսինտէ՛ Սամարիա
տախի մախտուտէն զիքր օլուն-
մուշուտու : Պարթ . Ա . 8 : Պէ
Խնճիլ օրատա Ռէսուլարն
վաղթընտա վա՛ղ օլունտու : Պարթ .
Ը . 5 . 12 . 14 . 25 : Թե . 3 :

6. շէման Խորայէլ էվինին՝
Նէճուտիլէրին Վիլիսէսի՛ Մէ

վարն :

7 Ա է վարտըղընըդտա վա՛ղ
էտիպ տէյին քի՛ Աեօքէրին փա-

լաճն էքի աղըը իտի : Օնլար՝
չօդտան պէրու Ս նսիպը պէք-
լէրէր իտի (պունտան էվվէլքի
խանէնին շէրՏինէ պագ), վէ
փէք միւնափպ իտի քի՛ Ինճիլ
ի՛պթիտա ընլարա վա՛ղ օլուն-

տուն : Մարթ . ԺԵ . 24—26 :
Պ . 1 . ԻԴ . 47 : Պարթ . Գ . 26 :
ԺԴ . 46 : ԺԸ . 6 : ԻԶ . 20 :
ԻԸ . 25—28 : — Պ այդ օրնու
ճշտանլարնա : Պայ Թ . 36 շէր-

Տինէ պագ : Օնլար քէնտի չօ-
պանլարընտան այրըըպ եօլու
շաշըրտըլար , վէ դայպ օլտու-
լար : Օնլարտան զէյատէ Ին-
ճիլէ մուճթաճ միլէթ եօղուտու :

Օնլար՝ աթալար հասէպի իլէ
սէվիլիլիւ իտիլէր : Մարթ . ԺԱ .
28 : Վրիստոս՝ պու չօպան ու-
շագլարընը կէօնտէրիյօր , քի
օնլարը պուլուպ՝ քէնտիլէրին
Չօղանը վէ ճանլարընըն՝ Նա-
ղըրնա օնլարը չէվիթիլէր :
Մարթ . ԺԺԹ . 176 : Նայ . ԾԳ .
6 : Ելէի . ԼԴ . 5 , 6 . 16 : Մարթ .
ԺԸ . 11—14 : Պ . 1 . ԺԵ . 3—
10 : Ա Պիտ . Բ . 25 :

7. Ա է վարտըղընըդտա վա՛ղ է-
րիդ րէնն : Իէտուլարա էմր
օլունտու , քի ճան ու տիրտէն ա-
յան աշիքեար՝ վաճթիլ էտիճի
Յոյճաննէսին (Պայ Գ . 2)՝
վէ Վրիստոսուն քէնտիսինին
(Պայ Դ . 16) վա՛ղ էթմիշ ի-
տիլէրի թա՛լիմաթը նիտա էթ-
սինլէր . զերա օնլարըն շիմաի

տիշաճըղը եագլաշմըլ տըր :

8 Խասթալարը սաղալարն ,
ճիւտամըլարը փարէյին , ճինն-

խրգմէթի՛ Ս նսիանըն փատի-
շաճըղընըն աչըդտան սապիթ օլ-
մասը պապընտա հաղըրըգ կէօր-
մէք իտի : — Աեօլէրին փարիշա-
լուը եափաշընը րըր : Մարթ .
Գ . 2 շէրՏինէ պագ :

8. Խասթալարը սաղալարն ին :
Վրիստոս շայիրտլէրինէ էմր էյ-
լէտի , քի օնլարա վէրտիլի միւ-
ճիլաթ իշէմէք գու՛վլէթիլին՝ էյ-
լիք էթմէք եօլունտա գուլան-
տընլար : Օ՝ օնլարա՝ Փարի-
սնցիլի քէօրիլէր իլէ՛ Սագու-
կէցիլի քէօթրիւմիլէք՝ եա պաշ
քեաՏինի ճիւտամ՝ իլլէթի իլէ
վուրուն տէյիւ էմր էյլէմէտի :

(՝) կէօրտէն աթէշ էնտիրին , վէ
Տէփ զէվվէնէնլէրի վէ զըտտ
տուրանլարը թէլէֆ էտին տէյիւ
էմր էթմէյօր . նէ տէ օնլարա՝
աղըրը տէվիլին , ըրմաղըրը
տէնիլլէրի այըըն տէյիւ էմր
էյլէտի . զերա պու միսիլիւ
միւ՛ճիլաթլար՝ էյէրչի օնլարըն
վա՛ղ էթտիրլէրի թա՛լիմաթլէ-
րինին սահիճիլինէ փէք գու՛վ-
վէթիլի իսպաթ օլուրըր իտի իսէ
տէ , ինսան ճինսինն պունտան
զէյատէ պիր Փալիտէլէրի օլմազ-
ըտը : Ա քին օնուն օնլարա էյ-
լիքքեանի էմրի՛ Շ իՓա վէրին ,
փարլէյին , է՛օմիւր վէրին , վէ
շէյլիմանըն գու՛վլէթիլտէն գուր-
թարըն իտի : (Նլար՝ Տէր պիր
վարտըղըրը մահալտէ կիննէշ
ըըղը վէ եաղմուր միպալի պէրէ-

լերի չբարրն . ճապա ալարնրդ , ճապա վերին :

9 Վրէմբերինիդտե ալթուն եա կիւմիւշ եա պագը՝

քեթ օլմալը տըրլար : (Նյար՝ կեօքլերտեքի փետերլերինին օղուլարը տըր , վե օնուն կիպի ելլեք եթմէտե օլմալը տըրլար : Ա է պու տիւնեազի պերեքեթլերին ճիւղէսի՝ Վրիստոսուն իհսան եթմէյե կելտիյի բուհանի վե էպետի պերեքեթլերին նիւշանէլերի խտի : — Տապա տըրլար , ճապա վերին : (Նյար՝ քենտիլերինե իհսան օլունան՝ խասթալարը սաղալթմազ՝ Լնճիլի վաղ եթմէք՝ վե պունուն կիպի պախիլչէրի սաթմալը տէյիլ խտիլեր : (Նյար՝ քենտիլերինե իհսան օլունան քերեմլերե՝ խասթալար սաղալթմազ շու գատարա՝ ճիննլեր չբարրմազ շու գատարա տէյիլ ֆիյաթ գօյարազ օնլարը ախղ ու իթա մատտէլերինե չէվերմէրի տէյիլ խտիլեր : Օնլար՝ հեր տիւրլե խասթալը՝ զա շիֆա վերմէք գուվլեթինե մալիք օլմալերի իլե՝ օլ գուվլեթի պեր ալեթ եթմէսի իհթիմալ կեօրիւնմէյիլե , Վրիստոս Լչֆէտիսիլ օնլարը պու միսիլ իւշէյտէն իհթիւրաղ եթտիրիյօր : Գ թադ . Ե . 15, 16 . 20—27 : Գրք . Գ . 6 : Ը . 19—23 : Ի . 33—35 :

9 . Վրէմբերինիդտե ալթուն եա կիւմիւշ եա : Լչէրչի իհսուլ-

10 Ա է եօլ իչիւն տաղարճըգ վե իքի գաֆթան վե պյազ դապլարը վե տէյնէք էտինմէն . զերա իշճի քենտի թաամլնա

լարա խալգ իլէ փաղարըգ էտիպ խայրաթը ազչէ իլէ սաթմասը եասագ վե մէմնու՝ օլունտու իտի իսետե (պունտան էվլէլերի խանէնին շերհինե պազ) , պու ճիւմլէ իլէ օնլարա՝ կերէք օղեման վե կերէք օնտան սօնկրա՝ խալգ թալարֆրնտան քենտի հալերինե միւնասիպ քեաֆի պիրմաա՝ զապուլ էթմէսի եասագ օլունմատը , վե պունուն իչիւն օնլարը՝ քենտի կէչիւմլերի իչիւն թէտարիք կեօրմէյե հաւճեթլերի եօրուտու : Գ . 14 . Գ . 7 : Ա կրք . Թ . 4—14 : Գ . 2 . 6 : Ա Տի . Ե . 17 , 18 :

10 . Այդ գաղաղը վե քենտի : Մարկոստա տէնիյօր քի՝ օնլար պիր տէյնէք ալա պիլիլեր . հեմ տախի ալաղլարընտա չարըգ կիլէ պիլիլեր : Չօգ քիմնէլերե Մատթոսուն վե Մարկոսուն պու իքի նագլլեթի պիրի պիլերինե զըտու կեօրիւնե պիլիլեր . լաքին օնլարտա սահիս պիր իլթիլաֆ եօգ տուր : Վրիստոսուն՝ շայիրտլերինե էմր եթտիյի շէյլերին բուհու Լեւտարանիլչերին իքիսինտե տէ պիր տիր : Ա է պունտան գաթընաղար՝ շիւպհէսիլ Լչֆէտիսիլ քենտի շայիրտլերինին պաղըսընա Մարկոսուն վե պաղըսընա Մատթոսուն թաճրիլ էլէտիլի շէյ-

լայրդ որը :

11 Ս է հանկը շէհրէ եա քէօ-

լերի սեօյէմիշ տիր : Օնլարըն պաղըսընըն հէմ տէնէքլէրի հէմ այագ գապլարըր օլուրուտու վէ պաղըսընըն իհիմալ քի չօգ քերրէ օյմալըտը : Մատթէոս տէմէյօր քի՝ Քրիստոս օնլարա՝ մալիք օլտուգլարը այագ գապլարընը կիյմէմէյէ էմր էյլէտի, իլլա պէրապէրլէրինձէ օնտան զիյատէ ալմասընը օնլարա մէմնո՛ւ էյլէտի տէյօր : ( ) տէմէյօր քի՝ օնլարա մալիք օլտուգլարը ա՛սալարը աթմաղա էմր էթտի, իլլա օնտան զիյատէ էտինմէսինի օնլարա եասագ էթտի տէյօր : Վիյէձէք խուսուսունտա տուրուպ տիւշիւնմէյէ վագըթ սարֆ էտերէք եօլ թէտարիքի կէօրէձէք եէրինէ՝ Մլլահըն մուգատտէրինէ թէվէքքիւլ էտերէք՝ հէման պուլունտուգլարը կիպի՝ պիրտէն իշէրինէ պաշամալը տըրար : —

Իճի Էնտի իտա՛մնա լայրէ որը : Պունտան էվիլէրի խանէնին շէրհինէ պագ : Քրիստոսուն շայիրալէրի պունտան սօնկրա՝ խրգմէթլէրի իւզէրինտէ պուլունտուգլարը վագըթ՝ Մլլահըն օնլարըն հէփ միւհիմաճ օլտուգլարը շէյլէրի օնլարա իհասան էթմէսինտէ՝ էմնիյէթինէ շահատէթ էյլէտիլէր : Պ ուլ . իբ . 35 :

11 Քի՛ լայրէ օլտուգլարընըն թէֆիշ էպին : Իհուլէր պիր մահայէ վասը օլտուգլարընտա, սօղըրուլու գտա՝ տինտարըգտա վէ

յէ կիրէրսէնիգ, օնտա քիմ՝ լայրգ օլտուգլունու թէֆիթիշ է-

միւսաֆիր գապուլ էթմէքտէ օրատա են միւ՛թէպէր քիմլէր օլտուգլունու սիւալ էթմէլի տիրլէր : Օնլար՝ պէօյիւքլէր վէ զէնկինլէր իշիւն տէյիլ՝ իլլա իպատէթքեարլար՝ ա՛ղիլէր՝ Մլլահասան գօրգանլար՝ Մղիլ Քիթապլարը թէֆիթիշ էտէնլէր վէ Միսիանըն փատիշահըլընըն կէլմէսինի պէրէյէնլէր քիմլէր օլտուգլունու սիւալ էթմէլի տիրլէր : Թահմին օլունուրուտու քի, հէփ մահայլէրտէ՝ ախէրլէրտէն զիյատէ օնլարը՝ վէ օնլարըն կէթիրտիյի խապէրի գապուլ էտէձէք պաղը ատէմլէր պուլունուրլար : Մննք . թթ . 4 — 3 : Պ ուլ . թթ . 16 — 21 : Գ՛թաթ . թի . 9 ԱԷ : Յոթ . լԱ . 32 : Պ ուլ . թ . 38 — 42 : թթ . 6 : Պ ուլ . թ . 14, 15 : թլ . 4 — 3 : ԻԷ . 7 : Եքր . թԳ . 2 : Գ ՅԷ . 5 — 8 : —

Իրքանտարէ՛ օրատա գալըն : Օնլար հայլնէ դանաա՛թ էթմէլ՝ իշիլ՝ թէնպէլ քիմնէլէր կիպի՝ սալթ քէնտի րահաթլարընը՝ էյիւէյիլ իշմէյի վէ էյի եաթըպ գալըմալը սէվիպ, էյիտէն էվէ զիյաֆէթ իշիւն կէզէն քիմնէլէր կիպի կէօրիւնմէմէլի խօրլէր . լաքին կէօթէրմէլի խօրլէր քի՝ օնլարըն իճրա էտէձէք պիր պէճիտ իշէրի վար, վէ ա՛ղ ու Ֆիքիլլէրի՝ օնուն իճրասը իւզէրինտէ տիր : Օնլարըն պիր մահայտէ տուրաճագլարը վագըթ՝

տին, վէ թա չըգանատէք՝ օրա-
տա դարձն :

12 Այ է եվէ կիրտի յինի գտնէ՝
փէք ա՛ղ իտի, վէ պունուն ի-
չիւն օնլար անիտէ ի շէրինէ պաշ-
լամալը իտիլէր : (Նյար փէյ-
ղամպերլէրի թէֆսիր էտէճէք-
լէր իտի, վէ օնուն իչիւն օնլա-
րը մէշգ էթմէլի իտիլէր : (Ն-
լար՝ չօգ ա՛քսի սիւալլէրէ ճէ-
վապ վէրէճէքլէր իտի, վէ պու-
նուն իչիւն միւսքիւնի մըթէպե
քէնտիլէրինի օգուամաղա՝ թէ-
ֆէքքիւրէ վէ տուայէ վէրմէլի
իտիլէր : Իմտի պունլարըն ճիւմ-
լէսի Իֆէնտիմիլին օնլարա՝
«Թա չըգանատէք օրատա դա-
լըն» տէմէսինէ միւնասիպ սե-
պէպլէր տիր :

12. Օնա սելամ վէրին : Օչերա-
ֆէթ վէ նէղաքէթ վէ թաթը
եհիւղիւրէք իլէ տավրանըն, դա-
պա վէ խօրեաթ օլման : Քրիս-
թիան տինի՝ գօնուշմագ վէ կեօ-
րիւշմէք պասլընտա ա՛լէսսէվի
գանունլարը պօղմաղա բուխասթ
վէրէճէյինէ պէտէլ՝ պիպէ հէր
քէս իլէ թաթըլըգ իլէ գօնուշ-
մայը՝ վէ հէր քէսէ քէնտի սի-
նինէ վէ մէնէտինէ կէօրէ ի-
թիպար ու բաղպէթ նիշանէլէ-
րինի կէօսթէրմէք թէնպիհ է-
տէր : Փիլէր . Գ . 8 : Ա Պե .
Բ . 12—23 : Գ . 8—14 : Իհ-
թիմալ տըր քի՛ պու սելամ՝ Մե-
սիանըն փատիշահ չըղը վաղթը-
րնա մասիտուս պիր սելամ իտի,
վէ Բէսուլլար պունուն իլէ օլ
էվին էհալիսինէ՝ օնլարըն արա-

օնա սելամ վէրին :
13 Ա է էյեր օ էվ լալըգ ի-
սէ, սելամընը օնուն իւզէրինէ

սընա կէօյիւն փատիշահ չըղընըն
սելամէթինէ վէ Մեսիանըն փա-
տիշահ չըղընըն հէփ պերէքէթլէ-
րինէ նայիլ օլմալարընը արգու-
լատըգլարընը վէ տուա՝ էթտիք-
լէրինի պէյան էտերլէր իտի :

13. Իյեր օ էվ լալըգ իսէ, «ե-
լամընը օնուն իւզէրինէ կէլին :
Իյեր օլ էվին էհալիսի սիզի պե-
նիմ շայիրալէրիմ՝ վէ թարա-
ֆըմտան կէօնտերիլիշ խապեր-
ճիլէր կիպի դապուլ էթմէյէ իս-
թէրսէ, օնլարա թա՛լիմ ունա-
սիհաթ վէրէրէք՝ պէրապէրլէ-
րինճէ տուա՝ էտերէք վէ օնլարը
Ինճիլին հէփ զանի պերէքէթ-
լէրինէ հիսսէտար էտերէք՝ օնլա-
րըն սելամէթինի վէ խէլասընը
արայըպ օնլարըն եանընտա գա-
լըն : Քրիստոսուն տօսթլարը
հէր նէրէտէ սաքին օլուրլար ի-
սէ՝ պիր պերէքէթ օլմալը տըր-
լար : Ծանդ . Լ . 27 : Լթ . 3—
5, 21—23 : Բ թադ . 2 . 9—12 :
Գ թադ . Ժ . 8—16 : Մարթ .
Ժ . 40, 41 : — Իյեր լալըգ րե-
յիլ էսէ : Տիւնեանըն պիզէ փէք
լալըգ տէյիւ կէօսթէրտիլի քիմ-
սէլէր թէճրիւպէ օլունտուգլարը
վաղթէ՝ էքսէրի Քրիստոսա պիւ-
թիւն պիւթիւնէ տօսթ տէյիլ՝
վէ օնուն օնլարա կէօնտերտի-
լի խապէրի վէ խապէրճիլէրինի
րէտտ էտէնլէր պուլունուրլար :
— Մեթմընը սիզէ պէճիսն : Մարթ .
Լե . 13 : Պ . Գ . Ժ . 6 : Բ Պարթ .

կէրսին . ամեն էյէր լայրգ տէ-
յիլ իսէ , սէլամննըգ սիգէ տէօն-
սիւն :

14 Ս է սիգի քիմ գապուլ
էթմէզ՝ վէ սէօղէրինիգ տինկ-

Բ. 15, 16 : Եյէր պիր քիմնէ
պիր պատշնչի գապուլ էտէրսէ ,
օնուն խայրնը կէօրիւր . լաքին
էյէր օնու ըէտտ էտէրսէ , օնուն
խայրը էլպէթտէ օնա վէրէնին
իւղէրինէ տէօնէր : Ելաքին պու
մատտէտէ պատշնչին խայրը՝ օ-
նու կէօթիւրէն կէօնտէրիլնչ
քիմնէլէրէ տէօնմէյէ վճաօ յուն-
մուչ տուր . եանի էյէր ի՛նտուլ-
լար խալտան միւրիւվէթ իլէ
գապուլ օլունուրար իտի իսէ ,
օնլարը գապուլ էտէնլէր ի՛ն-
տուլարտան էն գըյմէթլի պէրէ-
քէթլէրէ նայիլ օլաճազար ի-
տի . լաքին էյէր օնլարը ըէտտ
էտէճէք վէ գօվալայաճագ օլա-
լարըտը , օնլարն կէթիւրիլէրի՛
եախօտ Մլլաճ թարաֆընտան օն-
լար իչին մաթլուպ էթտիլէրի
Տէփ պէրէքէթլէր քէնտիլէրին
իւղէրինէ կէլէճէքլէր իտի : Ս է
պունտան մա՛տա՝ Ելֆէնտիլէրի
իչին գօվալանտըզլարննն սէ-
վապընա տախի նայիլ օլաճագ-
լար ըտը : Մարթ . Ե . 10—12 :

14 . Այտէլարննննննննննն
օնլէն : ԵլէՏուտիլէր քէնտի տի-
յարլարընա աղիլ՝ վէ էճնէպի
թայիֆէլէրին մէմէքէթլէրինէ
նափաք աէրլէրիտի : Օնլար էճ-
նէպի թայիֆէլէրին պիր մէմէ-
քէթիստէն կէլիլէրի գէման՝

լէմէղսէ , օ էվտէն եա օ շէՏր-
տէն չըգըպ՝ պաղլարընըզն թօ-
ղունու սիլքին :

15 կէրչէք տէրիմ սիգէ , շէ-
րաա՛թ կիւնիւնտէ Սոգոմ՝ վէ

պաղլարընտան թօղու սիլքեր-
լէր իտի , քի քէնտիլէրին տիյա-
րը օնուն իլէ նափաքլանմասըն :
Պու՝ փուլթիէրէսթլէյի ըէտտ
էթտիլէրիլէրինէ պիր պէօյիւք նի-
չան իտի . զիրա փուլթիէրէսթ-
լէրին թօղու պիլէ օլ գատար
մուրտարլայըճը օլտուղու վագըթ՝
օնլարըն եարամաղ Ֆիլիլլէրի
վէ սէօղէրի վէ ա՛մէլլէրի՛ վէ
Տէփ մէքրուՏ ի՛պատէթլէրի նէ՛
գատար տաՏա գիյատէ մուրտար-
լայըճը օլմալը իտի : Պունճիլէ-
յին Ինճիլը ըէտտ էտէնլէրտէն
տախի պէօյլէ կէրի տուրուլմալը
տըր . շիւնքի օնլարըն թէօՏմէ-
թի՛ Վրիստոտուն քէնտիսինտէն
փուլթիէրէսթլէրինքի կիպի սա-
յըլըյօր : Մարթ . Զ . 11 : Պարթ .
Թ . 5 : Ժ . 10, 11 . 16 : Վարթ .
ԺԳ . 51 : ԺԸ . 6 : Ի . 26 : Ա
թիւս . Դ . 8 : Գ թիւք . ԺԳ . 8 ,
9 : Վէէ . Ե . 13 : Սար . ՃԱ . 3 :
15 . Սոգոմ՝ վէ Վոտըր : Պու
շէՏրլէր՝ քէնտիլէրին ա՛ղիմ եա-
րամաղըզլարը սէպէպիստէն ա-
թէշ վէ քիպրիթ իլէ Տէլաք օ-
լունտուլար : Օննն . ԺԹ . 24 ,
25 : Ս է օնլար չօգ քէրրէ՛
Մլլաճըն ինթիգամըննն՝ վէ եա-
րամաղլար ա՛ղապարզ գալմայա-
ճագլարըննն սաՏիՏ իսպաթլարը
կիպի զիքը օլունույօր : Բ Պիտ .

Պոմոր տիտարնա օ շէհրտէն զի-
յատէ թէհամիւր օլունաճագ :
16 Նշմէ պէն սիզն գօյուն-

Բ. 6 : Յոգ . 7 : Լաքին Վրիս-
տոս Լաքէնտիմիզ զայէթ աղըր
պիր թարզ իլէ վէ հիւքիւմէթ
իլէ թագրիր էտէյօր , քի Ինճի-
լի ըտտ էտէնլէրին ա՛ղապը Սո-
ղոմ վէ Պոմորունքինտէն պէօ-
յիւք օլաճագ : Օնլարըն թէօհ-
մէթի տահապէօյիւք տիւր . չիւն-
քի օնլար տահապէօյիւք ըլըղա
վէ մուհապէթէ վէ պիլկիլէ
գարըը կիւնահ էտէրլէր : Ելա-
հըն պունճիլէյին պիր պախշի-
չինի ըտտ էթմէսի՛ . քիւչիւք շէյ
տէյիլ տիր : Պիր սարայ՝ պիր
թաճ ու թախթ՝ պիր ալթուն ու
ճէվայիր մա՛տէնի ըտտ օլունա
պիլիր , վէ Ինճիլ իլէ ըուպար օ-
լունաճագ օլա , զայէթ էտնա
պիր շէյ տիր : Լաքին Ինճիլ՝
սարայլար վէ թաճ ու թախթլար
վէ ալթուն ու ճէվահիր մա՛տէն-
լէրի կիպի տէյիլ տիր : Օ՛ նի-
հայէթսիզ գըլմէթի պէհա իլէ
հասըլա կէլվիշտիր : Օնու ըտտ
էթմէք՝ էպէտի էօմիւք պախշի-
չինի Ելահըն քէնտի եիւզիւնիւն
էօնիւնտէ հապանէ աթմագ տրը :
Վ է հա՛նկը նամքեօրլուգ՝ հա՛ն-
կը թէօհմէթ պունուն իլէ ըու-
պար օլունա պիլիր : Պունու է-
տէնլէրին ճիւմէսինին հալի՛ շէ-
րաա՛թ կիւնիւնտէ նէ՞ գատար
հիյպէթլու օլաճագ տրը : Մաթի .
ԺՆ . 20—24 : Մաթի . 2 . 11 :
Պաթի . Ժ . 11, 12 : ԺԲ . 47, 48 :
Յոգ . ԺԵ . 22—24 : Եզի . ԺԶ .

լար կիպի գուրտլար արասընա
կէօնտէրիրիմ . իմտի երանլար
կիպի ագըլը՝ վէ կէօյէրճինլէր

48 : Վ է եալընըզ օնու ըտտ
էտէնլէր տէյիլ իլլա ինսան թա՛-
լիմաթլէրի իլէ օնուն գուվլէթի-
նի հէպի պօշ էտէնլէր տախի՛
շէրաա՛թ կիւնիւնտէ քէնտիլէ-
րին իւզէրինէ թագրիր օլունա-
ճագ հիյպէթլու հիւքմիւ խա-
թըլարընա կէթիրսինլէր :

16 . Պօյալար կիպի գուրտլար
արասընա : Պիր պիլարէ զարար-
սրզ գօյունու երթմըը գուրտ-
լարըն արասընտա կէօրմէսի՛ նէ՛
գօրգուլու պիր սէյրան տրը : Պու
ա՛սի տիւնեանըն իչնտէ՛ Եքէ-
լին կիւնիւնտէն պէրու Ելահըն
հէր պիր էվատընըն հալի տա-
յիմա պէօյլէ իտի , վէ պէօյլէ
տիր : Վ է Վրիստոսուն պու-
րատա կէօսթէրտիլի՛ տօսթլարը
իլէ տիւշմանլարընըն պէյնինտէ
օյան Փարգ՝ նէ՛ գատար պիլա
թէչպիհ պէօյիւք տիւր : Տօսթ-
լարընը զարարսրզ գօյունլարա՛
վէ տիւշմէնլէրինի երթմըը ճա-
նալարլարա թէչպիհ էտէյօր :
Պաթի . Ժ . 3 : Պաթի . Ի . 29 :
Ելահըն կիպի ա՛գըլըլա : Ելաքի
Սըսըլըլար երլանը՝ քէնտիլէ-
րին նիշան եազըլարընտա՛ ա՛գը
ու իտրաք նիշանէսի տէյիւ գուլ-
լանըլարըլա : Երլան կիպի ա-
չըգկէօլ օլմագ՝ Եունանլար իլէ
Հոզմալըլարըն պէյնինտէ պիր
զարպի մէսէլ իտի : Երլան հէր
եանա տօղըու կէօրիւր , վէ պա-
լընը հըֆզ էթմէյէ ա՛ղմ տիգ-

կիպի զարարսրդ օլուն :

17 Լաքին առեմէրտէն սա-
զընըն . զերա սիզի ճէմաս' թլա-

գաթ էտէր : Վրիստոսուն շա-
յիրտէրի պունուն կիպի՝ քէն-
տիլէրինի իգթիղասրդ թէ՛՛՛՛՛՛
քէյէ սալաճագլարընա պէտէլ՝
միւնասիպինճէ քէնտիլէրինի օն-
տան սագընտորմաղա ա՛գլ ու
խորաք սարՓ էթմէլի տիրէր :—
Կէօյէրճէլէր կէտ զարարըն : Կէօ-
յէրճիլէր տաշիմա պիսուչլու-
ղուն նիշանէլէրի սայրլըլար
տրը : Վրիստոսուն շայիրտէրի՝
քէնտիլէրինի սալթ սագընտորմա-
լըտէյիլ՝ իլա պիսուչ տալի օլմա-
լըտրլար . սալթ ա՛գլըլը տէյիլ՝
իլա զարարսրդ տալի օլմալըտրը-
լար : Սլար իգթիղասրդ՝ խու-
սումէթէ սէպէ պ վէրմէմէլի տիր-
լէր . վէ Տիչ պիր քիմնէյէ՝ քէն-
տիլէրինէ գարը զաղապլէնմէյէ
Տագգ սէպէ պ վէրմէմէլի տիրէր :
Իմտի պու զարպի մէսէլին մա՛-
նասը պու տուր քի , ա՛գլըլըլըգ
պիսուչլուգսուգ՝ վէ պիսուչլուգ
ա՛գլըլըլըգսրդ քեար էթմէլ :
Հարօ . ժ . 2 . 19 : Ա կորնի . ժ . 7 .
20 : Բ կորնի . Ը . 20 : Ե քէ . Բ . 15—17 :
Փէլէ . Բ . 15 : Կ . 9 . 9 : Գ . 5 : Ա թէ . Բ . 10 :
Ե . 22 : Բ Տի . Բ . 25 :

17. Լաքիմէրտէն սագընըն : Սի .
Է . 5, 6 : Սարի . ժ . 9 : Գորն .
ժ . 5, 6 : Ժ . 13, 14 : Ի . 9 .
12—22 : Բ Տի . Գ . 15 : Լ-
տէմէրտէն սագընըն . զերա օն-
լար երթմըն ճանալարլար կի-
պի տիրէր : Փէլէ . Գ . 2 : Լ-

րա թէսիմ էտէճէլէր , վէ սի-
զի ճէմիլէթ եերլէրինտէ տէօ-
յէճէլէր :

տէմէրտէն սագընըն , զերա օն-
լար Լլաճա ա՛սը օլուպ՝ շէյ-
թան իլէ սուլճ վէ մուա՛ճիտէ
պաղաստըլար : Սլարտան՝ է-
յերչի օնլար Եճուտիլէր կիպի
Լլաճըն խասս գամլը օլմաղ իտ-
տիաւընտա իսէլէրտէ , եինէ սա-
զընըն : Վրիստոսուն շայիրտ-
լէրի՝ շէյթանըն թէսիրաթը ալ-
թընտա օլան պիր տիւնեանըն է-
լինտէն նէ՞ Տագգ վէ նէ՞ մէրճա-
մէթ մէմիւլ էտէպիլիլէր : Լ՝-
զիգ մէլէլէր՝ Սոգոմ շէճրինտէ
պիր թէք կէճէյի րաճաթ կէ-
չիրէմէտիլէր : Օնն . Ժ . Թ . 1—
14 : Լլաճըն քէնտի Օղու
պիլէ քէնտիինի սագլամաղա մէճ-
պուր օլտու : Յ . Ը . 59 : Ժ .
39, 40 : ԺԱ . 53, 54 : ԺԲ .
36 : — Ղի . Գ . 5—7 : Ե . 26, 27 :
ԻԲ . 30 : — Տէյէճէլէր : Սարի .
Ի . 34 : Սարի . ժ . 9 : Գորն .
Ե . 40 : ԻԲ . 19 : Ի . 11 : Եք ,
ԺԱ . 36, 37 : Սոլէսին նօ-
մօսունտա՝ գըրգտէն զիյատէ
վուրուլմասը աշիքնարէ եասագ
օլմուչուտու : Բ Օրն . ԻԵ . 2, 3 :
Եճուտիլէր՝ պիր քիմնէյի տէօ-
յէրքէն սայրտա պիր եանղըլ-
լըգ օլուպ գըրգտէն զիյատէ վու-
րուլմամագ իչիւն՝ իւչ գայըլը
պիր գամչը եաիմիլըսրտը , քի
պիր վուրուչտա իւչ սայրլըլտը :

18 Հէմ տախի պէնիմ ի-
 չին՝ օնլարա վէ թայիֆէլէրէ
 շէհատէթ տէյիւ՝ վալիլէր վէ
 փատիշահար էօնիւնէ կէօթիւ-
 րիւլէճէք սինիլ :

Պատահաթըլյա պունուն իլէ
 օն իւչ քէրրէ վուրուրլարըրը,
 վէ պու վէճճ իլէ օ՝ օթուղ տօ-
 փուղ տէյնէք եէմիշ օլուրու-
 տու : Պօղոս պու մինվալ իւզ-
 րէ պէշ քէրրէ տէյիւլտիւ : Բ
 Կրքն՝ Ե. Ա. 24 :

18. Ը Էնարէն պէյն՝ վալիլէր
 վէ փատիշահար էօնիւնէ կէօթիւ-
 լէճէտիւնիլ : Պարթ. Թ. Բ. 1—4 :
 Ի. Գ. 33 : Ի. Գ. 40 : Ի. Ե. 6 : Ի. Զ.
 1 : Լ՝ Տաի Ղէտիտտէն էյրէ-
 նիրիլ քի, օնլար՝ շէրովդէս՝
 փէլէքս՝ Լգրիպպաս վէ Կերոն՝
 փատիշահարըն էօնիւնէ կէօ-
 թիւրիւլտիւլէր վէ Վիլիսէ թէ-
 վարիիստէն տէ էյրէնիրիլ քի,
 օնլար սալթ շուղմանըն իմիէ-
 րաթօրլարը հուզուրունտա տէյիլ
 իլս փարթիանըն՝ Սիւլթանըն՝
 շինտին վէ սայիր փատիշահար-
 րըն տախի էօնիւնէ կէօթիւրիւլ-
 տիւլէր : Եփէտիմիլիկն պու փէյ-
 ղամպէրլիլի՝ հէր պիր հալտէ
 թէքմիլ օլմուշտուր . լաքին օլ
 զէմանլէրտէ՝ պիր գաչ Վալիլ-
 եալը պալըգճըլլարըն կիւնտօղու-
 նուն վէ կիւնպաթընըն ա՛ղա-
 մէթուլ վէ գուտրէթուլ փատի-
 շահարընըն հուզուրունտա չոգրոյ
 օնլար իլէ սէյլէշէճէքլէրի՝ նէ՝
 գատար իճթիմալտէն ուղազ կէօ-
 րիւնիւր օլմալըլտըր : Ելաքին

19 Իմտի սիզի էլէ վէրտիլլէ-
 րի զէման՝ նիճէ եա նէ սէյլէ-
 յէսինիլ գայրու չէքմէն . չին քի
 նէ սէյլէյէճէյինիլ՝ սիզէ օլ
 սաա՛թտա վէրիլլէճէք տիր :

պու՝ “շէհատէթ իչիւն” թադ-
 տիր օլունմուշ իտի . վէ օնլար
 պու մինվալ իւզրէ Ինճիլն տէ-
 յիլ եալընըլ Եշէհուտիլէրէ իլ-
 լա էճնէպի թայիֆէլէրէ ճախի՝
 տէյիլ եալընըլ թէպա՝ Հ՛ րա-
 յալարա իլս փատիշահարա վէ
 վալիլէրէ տախի վա՛ղ էտիպ՝ օ-
 նուն հագգընտա շէհատէթ է-
 տէճէքլէրիտի . վէ պունճիլէյին
 հէմ էտնա գուլիպալէրտէ հէմ
 սէրայլէրտէ Վրիստոսուն շա-
 հիալէրի օլաճաղլարըտը : Պապ
 Ի. Գ. 14 շէրհինէ պազ : Մարթ.
 Ե. Գ. 9 : Փիլիպ . Ա. 12, 13 :
 Բ. Տէմ. Ա. 8 : Գ. 16, 17 : Յայր .
 Ա. 19 : Զ. 9 : Թ. Ա. 7 :

19. Ելէ սէյլէյէճէյինիլ՝ սիզէ օլ
 սաա՛թտա վէրիլլէճէք տիր : Պապիլ
 ճահիլ վէ էտնա պալըգճըլլար՝ ա՛-
 զիմ վէ գուտրէթուլ փատիշահար
 հուզուրունտա նէ սէյլէյէ-
 ճէքլէրի՝ վէ նէ կէօնա իլթի-
 ֆաթ էտէճէքլէրի խուսուսուն-
 տա՝ թապիա՛թը իլէ տիւշիւնիւպ
 եիւրէքլէրի լահաթսըլ օլաճա-
 ղըտը : Օլ ախրիլտէ փատի-
 շահար՝ պայաղը ինսանլարտան
 օլ գատար չօգ եիւճէլմիշ սայրըր-
 լար իտի քի՝ սայ. քի Լըսհա եագ-
 լաշմըշ կիպի պագըրըրլարտը :
 Իմտի Բեսուլարա՝ կէյիւն վէ
 եերին Լըսհա օնլար իլէ պէ-

20 Օգիւր սեօյլէյէնիւր սիզ տէյիլսինիզ, իլլա սիզտէ սեօյլէյէն՝ Փէտէրինիզին Րուհու սուր:

րապեր օլուպ՝ մախտուսէն օնլարա եարարմ էտէճէք տէյիլ օլունան պու վատ նէ գատար միւնասիպ վէ նէ գատար թէսէյիլի վէրիճի իտի: Ելէց Դ. 12. 45: Երե՛. Ա. 7—9: Ղա՛. Գ. 16—18: Մա՛րչ. ԺԳ. 11: Ղա՛. 1—4. ԺԲ. 11, 12: ԻԱ. 14, 15: Ղա՛րձ. Դ. 8—14. 19, 20: Ե. 29—33: Զ. 10: ԻԶ. 2 և՛. Բ ՏԷ՛. Դ. 17:

20. Սեօյլէյէնիւր սիզ տէյիլսինիզ: (Նլար՝ կրկէլ թէլաֆֆիւզէր մէշգ էթմէլի տէյիլէր, նէ տէ նէֆիս իսթիլաշլար էյրէնմէլիտիրէր: (Նլարն մասլաշաթը ալէա իտի, վէ քէնտի ճագգընտա քէնտիսի սեօյլէյէճէք իտի: Ա է պունտան գաթը՝ նաղար՝ օնլարն թաճգիգ էտէճէք օլտուգլարը շէյլէր վէ վէրէճէքէրի ճէվապար՝ քէնտիլէրին օլաճագ տէյիլէր իտի, իլլա Մ)՝ զիզ Րուհուն օլաճաղըտըր. վէ օ՝ օնլարն տիրէրինի գուլանըպ՝ օնլարն վասիթասի իլէ սեօյլէյէճէյիտի: (Նլար՝ փէյլաճմպէրէրին մալիք օլտուգլարը իլլամ Րուհունա մալիք օլաճաղըտըր: Բ թաճ. ԻԳ. 2: Մա՛րչ. ԺԲ. 36: Ղա՛րձ. Բ. 4: Դ. 8: Ա. Պէ. Ե. Ա. 11, 12: Բ Պէ. Ե. Ա. 21: Վրիսթիանլար շիմտի իլլամ մէմիւլ էթմէլի

21 Իմտի գարընտաշ գարընտաշը՝ վէ պապա էվլատը էօլիւմէ թէսլիմ էտէճէք. վէ էվլատար աթալար իւզէրինէ գալգաճագ-

տէյիլէր, լաքին կէրչէրիք ճագգընտա չէքտիքլէրի ճէփ սըզընթը վէ սըզլէթլէրինտէ կէրէք տիր քի՝ օնլար Վրիստոսուն իլմինէ վէ եարտըմընա կիւվէնսինլէր. վէ պունու՝ քէնտիլէրին ճէփ աղըլ եօրմալէրինտէն վէ եիւրէք ըաճաթսըզլըզլարընտան տէրէճէսիզ իսայրըլ պուլաճագլար:

21. Ղարընտաշ գարընտաշը վէ պապա էվլատը էօլիւմէ թէսլիմ էտէճէք: Մէ՛. Ե. 5, 6: Մա՛րչ. Ժ. 34—36: Մա՛րչ. ԺԳ. 12: Ղա՛. 1—4. ԺԲ. 51—53: ԻԱ. 16: Ելէր պու շէյլէրին Ֆիլ վագի օլմուշ իտիքլէրի խուսուսունտա էն գանտըրըճը իսպաթլարըմըլ օլմամըլ օլսայրտը, պու միսիլիւ շէյլէրին վուգու պուլմասը միւմքիւն օլտուղունու ինանմաղըտըգ: Ղարընտաշսըրը վէ գըզգարընտաշսըրը վէ աթալարը վէ էվլատարը պիրլէյէ պաղլայան պէնտլէր փէք գավի տիրլէր, վէ ինսան գըսմընը՝ պու գավի պաղլէրին ճիւմէսինի գըրա պիլիպ տէ քէնտիլէրին էն եագըն վէ էն սէվիլիւ ագրապալէրինի էվէյէթ ու իսքէնճէլէրէ վէ ալէֆլէր ու աթէշլէրէ թէսլիմ էթմէլէրի՝ օնլարն եիւրէքլէրի Ալաճա վէ օնուն (Ղըունուն Խնճիլինէ նէ

լար, վե օնլարը էօլտիւրեճէքլէր :
22 Ա է իսմիմ իչիւն Տէփի-

սինտէն իբրաճ օլունաճագ սը-
նըզ . ամմա սօնատէք սապր է-

գատար գօրգուլու պիր թարզ
իլէ զըստ օլուղունու էյի կէօս-
թէրիբ : Ինճիլ Մլաճըն ինսա-
նա վէրտիյի ճիւմլէ շէյլէրին էն
էյիսի տիր . վէ պու ճիւմլէ ի-
լէ Գուրթարըճըմըղ պուրատա
փէյղամպէրլիք էտէյօր , քի ին-
սանլար օնտան՝ տիւնեատա իք-
րաճ էյլէտիրէրի շէյլէրին Տէ-
փիսինտէն զիյատէ իբրաճ էտէ-
ճէքլէր . օնտան՝ եալանը , խըր-
սըզըզը , սէրիսօլուղու , զինայը ,
փուրայըզը , փութփէրէսթիլի՝
եախօտ գաթիլի իբրաճ էթտիք-
լէրինտէն զիյատէ իբրաճ էտէ-
ճէքլէր . օնտան օլ տէրէճէ իք-
րաճ էտէճէքլէր , քի օնուն սէ-
պէպինտէն քէնտի էվատարը-
նը՝ պապալարընը՝ անալարընը՝
գարընտաշարընը՝ գըզգարըն-
տաշարընը՝ վէ էն եազըն վէ էն
սէվկիւլիւ տօսթլարընը էօլտիւ-
րեճէքլէր : Ա է Գուրթարըճը-
մըզըն պու փէյղամպէրլիյինին
պու տիւնեատա թէքիլ օլմասը
նէ գատար չօգ վագի՝ օլմուշ
տուր : Վրիստոսուն սաճիճ շա-
յիրայէրի՝ քէնտիլէրին էն եա-
զըն ազրապայէրի վէ էն սէվ-
կիւլիւ տօսթլարընը էլի իլէ շէք-
տիլէրի էօլիւմլէր՝ նէ գատար
չօգ տիրլիւ վէ նէ տէրէճէ Տէյ-
պէթուր օլմուշ տուր : (Նլար՝
իռաչա չըգարըլտըլար , դայնար
եաղ գազանը իչինէ աթըլտը-
լար , գազըլա պազլանըպ աթէշ-
տէ եազըլտըլար , միւլայիմ ա-

թէշ իւղէրինտէ գալուրտու-
լար , էրիմիշ գուրշուն իչիրիլ-
տիլէր , երթըճը ճանապարհարա
փարալանտըլար , զիթթէ պա-
թըրըլըպ՝ սարայ պաղչէսինէ ը-
չօգ վէրուէք իչիւն թութուշ-
տուրուլտըլար , Լ՛ , Լ՛ :

22 Իսմիմ իչիւն : Պուրատա
Վրիստոսուն իսմի՝ Վրիստո-
սուն քէնտի զաթը իչիւն վէ օ-
նա մախսուս օլան Տէր պիր շէյ
իչիւն , եա՛նի օնուն կէրէքլիլի
թա՛լիմաթլէրի՝ էմըլէրի Լ՛ , ի-
չիւն գօնմուշ տուր : Մարթ .
Ե . 11 : Ժ . 39 : Յ . Ժ . 21 :
Գարթ . Թ . 16 : Բ Կարթ . Գ . 41 :
Յայր . Բ . 3 : — Հէփիսինտէն իտ-
րան օլունաճագընը : Մարթ . ԻԳ .
10 : Մարթ . ԺԳ . 13 : Գարթ .
Զ . 22 : ԻՍ . 17 : Յ . Ժ . 18 ,
19 : ԺԵ . 14 : Ս Յ . Գ . 13 :
Վրիստոս քէնտի շայիրտլէրինէ
էվկէլտէն փէշին խապըր վէրի-
յօր , քի օնլար օնուն իչիւն ա՛-
լէսսէվի՝ տէյիլ պիր գաչ քիմը
սէտէն՝ իլա “ Տէփիսինտէն”
եա՛նի Տէմիշէնտիլէրտէն Տէմ
էճնէպի թայիթէլէրտէն՝ իսթի-
արլարտան վէ կէնճէրտէն՝ զէն-
կինլէրտէն վէ Փագիրլէրտէն իք-
րաճ օլունաճագլար : — Սօսա ԿէԷ
սապր էրէն : Եա՛նի է՝օմիլիւն սօ-
նունատէք՝ ուղուն օլուն գըսսա
օլուն՝ պիւթիւն է՝օմիւրտէ : —
Գուրթուրտէն : Մարթ . ԻԳ . 13 :
Գարթ . Զ . 9 : Եքր . Գ . 14 : Զ .
11 , 12 : Յ . Ե . 12 : Յարթ .

տէն՝ օ գուրթուլաճադ :

23 Ա է սիղի պու շէճրտէ գօվալաւորդարը զէման՝ օպիրի-

20, 21: Յայտ. Բ. 7, 40. 17. 26: Գ. 21: Իշպու թա՛պիր օւլունմաղ էղիյէթլէրին ճիւմիէ-սինի չէքիպ կերի չէքիլմէյէն վէ ա՛սը օլմայան քիմնէ՛ պանա եա-փըշարղընա պիր սահիճ իսպաթ վերմիշ օլուր. վէ օլ քիմնէ կէօ-յէ կիրէճէք, վէ «պէնիմ իլէ պերապեր թախթըմա օթուրա-ճազ»՝ :

23. Օղբերնէ գաւըն: Կերէք Յիսուսուն վէ կերէք օնուն Բէսուլէրինին նազլ ու թէվարիսինտէ պունուն չօգ էօրնէքլէրինի կէօրիրիւղ: Մարթ. Բ. 13: Ե. Բ. 31, 15: Ղ. Գ. 29—31: Յովհ. Ե. 1: Ժ. 39—42: ԺԱ. 53, 54: Պարթ. Ը. 1. 4: Թ. 21, 25: ԺԳ. 50, 51: ԺԳ. 5—7. 19, 20: ԺԵ. 10. 14: Ի. 1: Իշի զամիր իլէ թարա ու գօվալայըշտան սագընմասը՝ ա՛գըլըլըզ վէ ալչադ կէօնիւլիւք ա՛մէլի տիր: Իօմիւր՝ Մլաճըն իճսան էյլէտիյի էն պէցիւք նի՛մէթլէր ու քերէմիլէրինին պիրի տիր՝ վէ օնու՛ օլուր օլմաղ եերէ եապանա աթմալը տէյիլիղ: Ա է է՛օմիւրիւ Տէլաք էթմէյէ մերամ էտէնլէրին էլինտէն՝ մերամլա-րընը իճրա էթմէք Փուրսաթլընը՝ էրիփղտէն կէլաիյի թաղաիրաէ գաւալորմասը պիղէ պօրձ տէյիլ-մի: Իշյեր Մլաճ պիղէ պիր գաջմաղ եօրունու կէօսթէրիսէ,

նէ գաջըն՝ զերա կերէք տերիմ՝ սիղէ, թա Մտեմ Օղլու կէլին՝ ճէյէտէք՝ Խարայէլին շէճրէրի-

օնու գուլանմալըլ : Լաքին պիր կիննաճ էլչէմէյիլէ էօլիւմ տէն գուրթուլաճադտան իսէ, է՛օմ-րիւմիւղն վէրիպ՝ կիննաճը իշ-լէմէմէլէյիղ : — Մարթ. օլուր կէլինճէյէտէ: Մտեմ օղլու կէլ-մէք թա՛պիրի իլէ՛ պա՛ղը քերրէ էօլիւմ վէ մաճէր անկալալըլըր (Մարթ. ԻԵ. 13: Ղ. Գ. Ժ. Բ. 40), վէ պա՛ղը տէՓա՛՝ պէնտէ-կոստէ կիննիւնտէ Քրիստոսուն Քրիլիստէսինին իճտա օրունմասը՝ վէ օնտան իլէրի կէլմիշ օլան Խնճիլին պիւթիւն տիննեայէ եա-լըլմասը անկալալըլըր (Մարթ. ԺԶ. 28: Մարթ. Ը. 39: Ղ. Գ. Թ. 27): Լաքին պուրատա պու թա՛պիրինտէն իճթիմալ տըր քի՛ պունտան օթուղ պէշ սէնէ գա-տար սօնկրա Տիտոսուն գօման-տասը ալթընտա շոօվմա ա՛սքէ-րինին Երուսաղէմի խարապ՝ վէ Եէճուտիլիք թանղըմընը քիւլ-լիյէն Տէլաք վէ մաճլ էթմէսի (Մարթ. ԻԳ. 27—30: Ղ. Գ. ԻԱ. 21—32) անկալալըլըր: — Խարայէլին շէնլէրինն պէնիւրճէ-ճէտիլի: Շայիրայէր՝ էյերլի էօլիւմտէն գօրդմամալը իաի իսէ-լէր տախի, պու ճիւմլէ իլէ Քրիստոսուն խաթըր վէ կերլը-լիյին խաթըր իլին՝ քէնտի էօ՛միւրլէրինի ՏըՓըլ էթմէյէ ճէճա ու զայրէթ էթմէլի տիրլըր: Օն-լար շէճրտէն շէճրէ գաջմալը-

նի պիթիրմէ ճէճէք սինիզ :

24 Շայիրա խօճասրնտան՝ վէ գուլ աղասրնտան խսթիւն տեյիլ տիր :

25 Շայիրտէ խօճասր կիպի՝ վէ գուլա աղասր կիպի օլմագ

աբրլար . վէ Քրիստոս օնլարա թաճիդ խապէր վերիյօր քի՝ օնլար հէր պիր շէհրէ վարըպ՝ ճիւմիչսինի տիւքէթմէգտէն , օ՝ պիր հիյպէթու թարղ իլէ կէլիպ՝ օնլարը գօվալայանլարը հէլքը իտէճէք տիր :

24. Շայիրա խօճասրնտան . . . իտիւն տեյիլ տիր : Տիւնեա սիվէ՝ պանա էթատիյինտէն էյի պիր շէյ էտէր տեյիւ մէմիւլ էտէմէգտինիզ : Յոփ. ժ. 20, 21 : Եբր. յ. 2—4 :

25. Իեեղչէթուլ : Պու՝ Լիկարոն տէնիլէն փուլթփէրէսթ շէհրինին պաթըլ փուլթու իտի : Դ թափ . Ե . 2, 3. 6. 46 : Օնա՝ սինէք ալլահը տեյիւ իպատէթ՝ էտէրլէրիտի , վէ օնու՝ օրալարտա ղայէթ չօգ պուլունան սինէքլէրտէն՝ քէնտիլէրինն հըֆղ էտիճիսի սայարլար ըտր : Եէհուտիլէրին ինտինտէ պուլուղէթին մանասըմուրտարըղըն պաթըլ ալլահը իտի , վէ օնլար օնու փուլթփէրէսթլէրին մէղպէլէ փուլթարընըն էն ալչաղը վէ էն մէքրուհու սայարլարըտը . վէ պունտան պեօլէ՝ օնլար պու մէքրուհ իտի՝ ճէհէննէմ՝ րուհլարընըն գուլաղուղու վէ պաղը օլման վերիլէրիտի :

եէթեր . էյեր էլլ սահիպինէ Իեեղչընուլ չաղըրալար իտէ , գանտէ գալըր օնուն էլ էհալիսինէ :

26 Խմտի օնլարտան գօրգման . զերա հիչ պիր էօրթիւլիւ շէյ

(Սնլարըն պու իտի Քրիստոսուն հագգընտա զերը էթմէլէրինտէն մէրամլէրի՝ օնու միւմքիւնի մէրթէպէ հագարէթ վէ սիթէմ իղհար էթմէք իտի : Մարի . Թ . 34 : յ. 24 : Մարի . Գ . 22 : Պ . 17 . ԺԱ . 15 : Յոփ . Ը . 48 : — Պանտէ գալըր օնուն էլ էհալիսինէ : Սնլար՝ պէն սիղ Լչֆէնտիմիղ վէ խօճանըղա Իեեղչընուլ չաղըրալար , վէ սիղ պէնիմ էլ էհալիլէրիմտէն օանլարա պունտան պիր էյի լաղըպ իլէ չաղըրաճաղարընը մէմիւլ էտէրաիսինիզ :

26. Օնլարտան գօրգման : Լ . 1 . ԻԸ . 1 : ԻԹ . 25 : Եսայ . ԽԱ . 10 . 14 : ԽԳ . 4 , 2 : ԾԱ . 7 , 8 . 12 , 13 : Եբր . Ե . 8 . 17 , 18 : Եչէլ . Բ . 6 : Պարթ . Գ . 13 . 19 : Ե Պեթ . Գ . 14 : — Էլլ պիր էօրթիւլիւ շէյ եօթ րուչ թէ՛ ալիտար օլմայա : Լիտրիւնիւր քի , պու՝ պիր զարպի մէսէլ նէվի՛նտէն պիր թա՛պիր տիր . շիւն քի Լչֆէնտիմիղ օնու ախէր զէմանլէրտէ տախի գուլլանմըլ իտի : Մարի . Գ . 22 : Պ . 17 : ԺԲ . 2 , 3 : Օնուն մանասը պու տուր քի , Օլման իլէ՝ հէր պիր շէյ մէյ

եօգ տուր քի՛ աշխբեար օլմայա, վէ կիլի շէյ՛ քի պիլինմէյէ :

տանա չըգար” : Վրիստոս Եփէն- տիմիզ պուրատա քէնտի շա- յիրտլէրինի՛ Մլաճա կիւվէն- մէյէ վէ ինսանլարըն էօրքէսին- տէն գօրգմաճաղա եիւրէքլէնտի- րիյօր : Եարամազ առէմլէր օն- լարա՛ Տերտտիկոսլար՝ պիւյիւ- ճիւլէր՝ տէվլէթին տիւշմէնլէրի վէ խալըր իսթիլալէ վէրէնլէր չալըրաճաղլար. օնլարը՝ միւճ- րիւմ՝ վէ մութէՏիմ կիպի տէօ- յէճէքլէր, մաՏպուս էտէճէք- լէր վէ էօլիւմ ա՛ղապընը չէք- մէյէ սիւրիւքլէյէճէքլէր : Լա- քին նիՏայէթի Մլաճ օնլարըն պիտուչ օլտուգլարընը աշխբեար էտէճէք : ԵՏՏուտիլէր Վրիս- տոսա՛ Բեդդընուգ՝ Մամարիալը՝ եալանճը՝ շէյթման լազըպլարը իլէ չաղըրըղարաթը, լաքին օ՛ քէնտիսին վէ քէնտի մաւլաՏա- թընը Մլաճա սրփարըչ էտէր իտի (Ա Պէր. Բ. 22, 23), վէ պու կիւնքի կիւնտէ՛ ճիւմլէ ա՛լէմ օնլարըն էթտիյինէ Փասըգ վէ եարամազ թագրիւր էտէր : Վրիստոսուն պիտուչ՝ վէ օնլարըն եարամազ օլտուգլարը շիմտի ա- շխբեար օլմուշ, վէ Տեր շէյ մէյ- տանա չըգմըչ տըր : Օնլար օ- նու՛ էլինտան պիր շէյ կելմէզ՝ “Պաշգալարընը գուրթարտը, քէնտիսինի գուրթարամազ” տէ- յիւ դէվգլէնիլլէրիտի. լաքին օ- նուն գատիր՝ Ղիւմլէյէ գատիր օլտուղու պիլինմիշ տիր : Պուն- ճիլէյին Վրիստոսուն շսյիրտ-

27 Աիղէ գարանլըգտա տէ- տիյիմի՛ պտընլըգտա սէօլէյին,

լէրի՛ ա՛լէմէ պիլինմէմիշ՝ թաՏ- գիր օլունմուշ վէ ատլարը դէվգ ու մէզղագէ ալընմըչ օլմաղա րաղի օլմալը տըրլար. չիւնքի շիմտի օնլարըն շան ու շէօՏրէ- թի Տեր նէ գատար գարա կէօս- թէրիլիւր իսէ տէ, չօգ կէճմէղ- տէն օնլար՝ Վէտէրլէրինին փա- տիշաՏլըղնտա կիւնէշ կիպի միւնէվլէր օլաճաղլար : Սուք. Լէ. 5, 6 : Ա Վրիւն. Գ. 5 :

27. Մարտի 1900. “Եօլէյին : Պէն սիղէ՛ թէնՏատէ չօգ շէյլէր սէօլլէմիշիւմ, լաքին սիղ օնլարըն ճիւմլէսինի ա՛լէմէ չավ էթ- մէլիսինիլ : Պէն սիղէ չօգ քէր- րէ՛ “քիմնէյէ սէօլլէմէն” տէ- միշիտիւմ, լաքին սիղ շիմտէն սօնկրա օնլարը Տեր քէսէ սէօլ- լէյէճէքսինիլ : Պէն չօգ շէյ- լէրի՛ մէսէլլէր իլէ սէօլլէմիշ ի- սիւմ, լաքին սիղ Տէվի պու մէ- սէլլէրի թէՏիւր էտէճէքսինիլ : — Տա՛լարըն է-գընիտէ վա՛ղ է- ոյն : Սիւրիատա էվէրին տամ- լարը տիւզ տիւր. վէ Տեր քէսին կէօրէ պիլլէճէյի պիր մաՏալ օլտուղու իչիւն՝ պիր մաՏալէնին էՏալիսի էօրէնմէյէ իգթիլալը օլան շէյի՛ տէլալ պիր էվին տամը իւղէրինէ չըգըպ էքսէրի նիտա էտէրէք օնլարա օրատան խապէր վէրիւր : Իմտի Եփէն- տիմիզին պու սէօլլէյիշինտան անկալալըր քի՛ շսյիրտլէր Ին- ճիլի միւմքիւնի մէրթէպէ աշի : քեարէ վա՛ղ էթմէլիտիլլէր-

վէ գուլագտա իշխութիւննիցն՝ տամլարըն իւզէրինտէ վազ էտին :

28 Ս է թէնի էօլտիւրէնէր տէն՝ ամմա ճանը էօլտիւրմէյէ գատիր օլմայանլարտան գօրգման . լարին խուսուսա հէմ ճանը հէմ թէնի ճէհէննէմտէ հէ-

լար էթմէյէ գատիր օլանտան գօրգուն :

29 Իքի սէրչէ պիր փուլա սաթըմազ մը . վէ ծնլարըն պիրսի փէտէրինիզտէն իյնսիզ եէրէ տիւլմէզ :

30 Սիլին իսէ պաշընըզն հէփ

Մարի . ԺԶ . 15 : Ղ . 1 . 17 . 47 : Գար . 11 . 8 : Ե . 20 . 28 : ԺԵ . 17 : Ի . 27 : Հարմ . ԺԵ . 19 : Լար . 11 . 20—23 : Ը . 1—5 : Տիգրաթէ շայէսթէ պիր հալ տը քի , Բրիստոտուն մէսէլէրի՝ միւճիգաթլարը վէ թա՛լիմաթլէրի՝ էքի եիւզ միգտարի պաշա պաշգա լիսանլէրտէ նէշը օլունմուշար տըր :

28. Թէնի էօլտիւրէնէրտէն . . . գօրգման : Թէն՝ ա՛ղ պիր շէյ տիր . ճան՝ հէր շէյ տիր : Պիր թիւճճար՝ գութույու հիչ կիպի սայար , ծնուն իշինտէ օլան ճէվահիրի էսէ՝ հէր շէյ սայար : Ճիսմանի օլան զէմանի էօլիւմ՝ աղ պիր շէյ տիր . էպէտի էօլիւմ իսէ , ա՛զլըն սրղաճազտէրէճէտէն խարիճ՝ հիլպէթլուտուր : Ըզնը Բիթապարտա պիզէ չօգ քէրրէ նասիհաթ օլունույօր , քի ճանա պիր քէտէր վէրմէյէ գուտրէթի օլմայան ատէմլէրտէն գօրգմայալում , իլլա Լլահտան գօրգալում : Մարի . ԻԵ . 1 : ԽԶ . 1 , 2 : Լար . Ը . 12 , 13 : ԽԱ . 12 , 13 : Ղան . Գ . 10—18 : Ղար . ԺԲ . 4 , 5 : Գար . Գ . 18 , 19 : Ի . 23 , 24 : ԻԱ . 13 : Հարմ .

Ը . 35—39 : Բ Տի . Գ . 6—8 : Լար . ԺԱ . 35—38 : Ա Պեր . Գ . 14 : Յար . Բ . 10 : —Գարի օլունտան գօրգման : Խնանլար՝ թէնէ էտէպիլտիքլէրինի ճանա էտէմէզլէր . ծնլար՝ ծնու թէն իլէ պէրապէր հէլար էթտիրէմէզլէր . ծնու իսքէնճէ մահալինէ կէօստէրէմէզլէր : Հիչ պիր եպիսկոպոս եա փափաս եա գուտրէթ սահիպի քիմսէ պունու էտէմէզ : Խմտի “()նլարտան գօրգման” , Լարին հէր շէյէ Գատիր վէ էպէտի Լլահտն հազգ տարընըզնտան գօրգուն : () պիղի՝ ճանճա վէ թէնճէ էպէտէն սէֆիլ վէ պիչարէ էտէ պիլըր : Մարի . ԻԵ . 46 : Մարի . Թ . 43—48 : Ղար . ԺԶ . 22—26 : Բ թէն . Ա . 8—10 : Յար . Ի . 10—15 :

29. Պեր քուլա : Փուլ ագչէնին էն քիւհիլիւ խտի . վէ պու թա՛պիր՝ պահասը միւմքիւնի մէրթէպէ աշաղա օլան պիր շէյի պէյան էտէրիտի : — ()նլարն պիլիսի . . . էէրէ րէլէլ : Ղար . ԺԲ . 6 , 7 : Մարի . ԺԳ . 27—29 : — Փէրէրինիլտէն : Մարի . Զ . 26 շէրհինէ պագ : 30. Պաշընըզն էէէ էէէէ

գըլարը պիւն սայըմը տըր :

դիւն սայըմը գըր : Պու՝ զարպի մէսէլ նէվինտէն պիր թապիր խտի : Պ Դ Ի Ե . 18 : Պ Դ Ի Ե . 34 : Ա թափ . Ժ Դ . 45 : Բ թափ . Ժ Դ . 11 : Գ թափ . Ա . 52 :

31. Իմտի գորգման : Պու՝ վէ պունտան էվվէլքի պէշ խանէլէր՝ պու մինվալ իւզրէ թէպտիլն քէլամ օրունա պիլիրլէր . եանի՝ Պու եարամազ դօվալարձըլարտան գորգման . զիրա կէրէք օնլարըն եարամազըրը՝ վէ կէրէք սիզին պիսուչուղունուզ ճիւմէսի մէյտան չըդաճագ (խանէ 26) : ( ) նլարտան գորգման . զիրա պու Ինճիլ վաճ օրունամալը տըր . վէ օնու էտէճէք սիզ սինիլ , վէ խըզմէթինիլ թէքմիլ օրունճայատէք էօմրինիւլ ճըֆըլ օրունաճագ տըր (խանէ 27) : ( ) նլարտան գորգման . զիրա օնլարըն խըրսը գուվ վէթսիզ տիր . վէ օնլարըն փէք փէք էտէպիլէճէքլէրի՝ թէնի պիր էօտիւրմէք տիր (խանէ 28) : ( ) նլարտան գորգման . զիրա պիր սէրչէ գուշու պիլէ Ալլահըն իղնի օլմատըգճա եէրէ տիւշմէլ (խանէ 29) : Իմտի գըլաթի փէք ազ օլան սէրչէ գուշու իւչիւն գայըրան “Փէտէրինիլ” սիզին իչիւն գայըրմայաճագ մը : Աէրչէ գուշարը էօլլանիւլ տէձիլէր , վէ փէք ազ պիր շէյլէր սայըլըրար , վէ պու ճիւմէլիլ “Փէտէրինիլ” օնլարըն Տագգընտա ազլ սարֆ էտէր : Ա է սիզին պաշընըզա՝ օ պիլ-

31 Իմտի գորգման . սիլ չօդ

մէղտէն՝ բուխասաթ վէրմէղտէն վէ իսթէմէղտէն պիր շէյ կէլէճէյինի աճընըզ քէսէրմի : Այէր “Փէտէրինիլ” բուխասաթ օլմատըգճա պիր սէրչէ գուշու էօլմէլ իսէ , էլպէթմէ պիր ատէմ տախի օնուն իղնի օլմատըգճա էօլմէլ , գանտէ գալար սիզ պէնիմ շայիրտլէրիմ քի , միլնօնճա սէրչէ գուշարընտան չօգ իզթիւզալը՝ վէ ճանըմա չօդ գըլաթիլիսինիլ : ( ) նլարտան գորգման զիրա պաշընըզ սաչարընըն գըլարը պիլէ պիր պիր սայըմը տըր (խանէ 30) , վէ օնլարըն պիր թէքի պիլէ “Փէտէրինիլ” իղնի օլմատըգճա եէրէ տիւշմէլ : Տիւշէրսէ “Փէտէրինիլ” իսթէտիլի ղէման վէ իսթէտիլի եէրէ տիւշէր : Այ ատէմ՝ սէն օնլարտան պիր տանէսինի եա իւյիրմի տանէսինի կէչէն կիւն եա կէչէն Տաթթա ղայպ էթտինմի էթմէտինմի պիլմէղտին , վէ վազիֆէն տախի տէյիլ տիր . լաքին փէտէրին պիլիր , վէ վազիֆէ տախի էտէր : ( ) սէնին սաչարընըն գըլարը Տագգընտա տիւշիւնիւր . վէ սէնին բաՏաթըն վէ էօմրինիւն իւչիւն տիւշիւնմէղմի : Այէր օ սէնին սաչընը պէյլէ գայըրըսա , պաշընը գայըրմայաճագ մը : Այէր օ սէնին էն քիւչիւք շէյլէրինէ պագարտա , պէյիւքլէրինէ պագմայաճագ մը : Ա է պունու խաթըրնա կէթիր , բի սէնին իչիւն պէյլէճէ գայըրան պիր եապանճը՝ պիր՝ վալի՝ պիր փա-

«երջէլէրտէն Փարգըսընը :

32 Իմտի պէնի ատէմէրին էօնիւնտէ հէր քիմ իգրար էտէր-

տէ , պէն տախի օնու կէօրէրտէ օլան Փէտէրիմին էօնիւնտէ իգրար էտէճէյիմ :

տիշահ տէյիլ տիր , իլլա պիր «Փէտէր» տիր . վէ եալընըլ պիր Փէտէր տէյիլ իլլա «սէնին Փէտէրին» տիր : Միւպարէք Վուրթարըճըմըլըն պու նասիհաթլարը նէ գատար թէսէլլի իլէ տօլու՝ նէ՛ գատար չօգ եհրէքլէնտիրիճի տիրէր : Վլլահ մուգատտէրինին թալիմաթը Վլլահ խալգընըն գօրգուլարընը էպէտէն թէսքին էթմէյէ քեաֆի տիր :

32. Իմտի : Իշպու քիւչիւք լուղէթ՝ Վուրթարըճըմըլըն պունտան էվվէլ վէրտի յի նասիհաթլարընը վէ եհրէքլէնտիրմէլէրինի՛ պունտան սօնկրա հէլէն պա՛ղը իգթիղալը վէ ազըր միւլահազալար իլէ պիթիշտիրիյօր :

— Պէնի առէմէրին էօնիւնտէ հէր էի՛ իգրար էտէրտէ : Պիր Նէհուտի՛ պունտան անկլար իտի քի , օ՛րապպ Յիսուսու չօգատան պէրու պէքլէնէն Սեսիա տէյիլ գապուլ էթմէլի , օնուն թալիմաթլարընը տիյնէմէլի վէ օնլարա իթաաթ էթմէլի , վէ պիւթիւն եհրէյինի վէ էօմրիւնիւ օնուն փատիշահլըլընըն նօմօսու գանունլարը միւճէպինճէ թանցիմ օլունմաղաթէսլիմէթմէլի , վէ նէթիճէսլինէ պագմամալը արը : Պիլճէ՛ պունուն մանալը պու տուր քի , պիղ հէր պիր հալտէ վէ հէր պիր միւնասիպ թարգտէ՛ Վրիստոսս՝ օ-

նուն փատիշահլըլընա՛ ճէմաաթլընա՛ վէ օնուն հէփ թէնպիհլէրինէ վէ նասիհաթլարընա մուհապպէթիմիղն աշիքեար էթմէլիյիլ : Պիղ պունու՛ սալթ պիր թարգտէ եա պիր ամէլտէ էթմէլի տէյիլիլ . իլլա պիւթիւն էօմրիւմիւղիւն հէր պիր աճէլու հարաքէթիստէ վէ հէր պիր հալինտէ էյլէմէլիյիլ . վէ պիւղիմֆամիլեամիղ՝ Փրոգամըղ՝ եախօտ միլէթիմիղ պունա ըիղա վէրտիյինէ եախօտ վէրմէտիյինէ պագմամալըլըլ : Սալթ . ՃԹԹ . 46 : Էնօլթ . Թ . 9 , 10 : ԱՅօփ . Դ . 15 : Յայր . Բ . 13 : Խաչ իւղէրինտէ օլ իըրսըլ՝ Վրիստոսս՝ էյերչի հէփ Նէհուտիլէր վէ փութիքէսլիլէր օնու զէվվէնմէյէ վէ օնա հիւքմի զազապ էթմէյէ պիլլէշմիշլէր իտի իտէ տէ , իգրար էյլէտի՛ Պիլ . ԻԳ . 39—43 : — ( ) նո . . . իգրար էտէճէյիմ՝ : Վրիստոսս պիր տիւնեատէ՛ հէփ պու տիւնեատէ օնու թէստհիւպ էտէն՝ օնուն թէնպիհլէրինի սաղլայան՝ վէ ետրամաղ տիւնեանըն եհիւղիւնտէ օնտան դարաֆա տուրանլարը թէստհիւպ էտէճէր : ( ) օնլարը աշիքեարէ՛ քէնտի տօսթլարը կիպի՛ քէնտի գանը իլէ սաթուն սալընըլըլար կիպի՛ քէնտի Բուհունուն ա՛մէլի կիպի՛ վէ քէնտի փատիշահլըլընըն

33 Ս է պէնի ատէմէրին էօ-
ծիւնատ քիմ ինքեար էտէրսէ,
պէն տախի օնու կէօրէրտէ օ-
լան փէտէրիսին էօծիւնտէ ին-

գըյմէթլի միւճէվճէրէրի կիպի
գապուլ էտէճէք : Մարթի .
ԻԵ . 34 : Յայո . Գ . 5 : Մար-
դոս . Գ . 17 :

33. Քի՛ն ինքեար էօրէրսէ : Ին-
սանա քէնտի նէֆօսինի ինքեար
էթմէք՝ պիր պէջիւք Քրիսթիան
սօրճու տուր . լաքին Քրիստո-
սու ինքեար էթմէք՝ պիր պէօ-
յիւք վէ Տիպէթլու կիւնաՏարոս
Լյէր պիղ Քրիստոսու պիլմէղ-
լիք կէօսթէրիւքէք , էյէր օնուն
թա՛լիմաթլարընա մուՏապպէթ
կէօսթէրմէյէ ու թանրոսագ , է-
յէր մախսուսէն՝ օնուն ճէմաա՛-
թը իլէ իւլֆէթ ու իւնսիյէթի-
միղ՝ վէ մասոյՏաթ ու իշինտէ
կէօնիւմիւղ եօգ սուրէթի կէօս-
թէրիւքէք , էյէր օնու գապուլ
էթտիյիմիղ թագտիրտէ՛ տիւն-
եատէ էն գըյմէթլի օլան շէյ-
լէրիմիղ թէՏիլքէյէ տիւշէճէք
վէ իՏսան ու լութօնան պագ-
արղըմըղ քիմնէլէր պիղն թաՏ-
գիր վէ իրրաՏ էտէճէք գօրգու-
սու իլէ օնու գապուլ էթտիյի-
միղն պիլտիրմէքտէն կէրի չէքի-
լիոսէք , օլ ղէման օլ տախի պի-
ղն ա՛ղիղ մէլէրէրին էօնիւնտէ
րէտտ էտէճէք , վէ ճիւմլէ ա՛լէ-
մին ա՛ղիմ ՄլաՏը Տուղուրուն-
տա պիղիմ իլէ ալա իլՏագլըղը
օլմատըղընը թագրիլր էտէճէք :
Մարթի . Ը . 38 : Պարթի . Թ . 26 :

քեար էտէճէյիմ :
34 Օաննէթմէն քի՛ն ևէրտէ
սէլամէթ գօմաղա կէլտիմ . սէ-
լամէթ գօմաղա կէլմէտիմ , իլա

ժԲ . 8 , 9 : Բ Տի՛ . Բ . 12 :
Քրիստոսու ինքեար էթմէք թէ-
սիւֆէ վաճիպ վուգուա՛թէրին
պիլրի՛ Պետրոսուն էթտիյի իտի
(Մարթի . ԻԶ . 70—75) , լաքին
օ՛ ՄլաՏըն ի՛նայէթի իլէ թէղ
խիւլիւսանէ պիր թէվպէյէ կէ-
թիրիլիպ խէլաս պուլուու :

34. Սէլամէթ գօմաղա կէլմէտի՛մ :
Քրիստոս պունուն իլէ՛ քէնտի
կէլմէսինին ա՛ղիմ մէրամը՛ ին-
սանլար պէյնինէ նիղա՛ ու խու-
սումէթլէր սալմագ իտի տէմէք
խթմէմէյօր . ղիրա օ՛ սէլամէթին
սէրվէրի՛ վէ փատիշաՏըղը սուլՏ
ու սէլամէթին փատիշաՏըղը ի-
տի (Պարթի . Բ . 14 : Յայո . Թ .
5 , 6) , վէ օնու Տէփ գապուլ է-
տէնլէր սէլամէթին օղուլարը օ-
լուլար . չիւն քի օնլար Պօղոս
կիպի՛ երթթըճը ճանավարլար-
տան մալըրմ գուղուլարա տէօ-
նէրլէր : Յայո . ԺԱ . 6 , 7 : Մար-
թին օնուն անկլաթմաղամէրամ
էյլէտիյի շու տուր քի , օնուն
կէլմէսինտէն պու Տարըլ օլաճագ
իտի : (Նուն կէթիլմէյէ կէլ-
տիյի մուՏապպէթին վէ տուլթ-
լուղուն վէ սուլՏ ու սէլամէթին
վէ խէլասըն պէրէքէթլէրինի
րէտտ էտէնլէր՝ օնլարը գապուլ
էտէնլէրէ գարըը խուսումէթ վէ
ա՛տալէթ իլէ սօլաճագլար իտի :
Սէլամէթ գօմաղա կէլմէտիմ , իլա

գրըճ :

35 Օխրա ասեմի պապսըն, տան՝ վէ գրը անասընտան՝ վէ կելինի գայնանասընտան այրմաղա կելտիմ :

Օլ դատար սահիճ իտի քի՝ սայքի օ մախուսէն օնուն իշին կելիմը կիպի օլոյօր : Պ Գ. Գ. 49—53 : Յ. 40—52 : Վ. Գ. Գ. 45—50 : Ժ. Գ. 2. 4 : Երեմ. Ժ. 6. 10 :

35, 36. Իշպու իքի խանէ՝ Միքիա փէյղամպէրտէն պիրիսթիկարաճ տրը : Սէր. Է. 5, 6 : Մա՛նասը պու տուր քի , Ֆամիլեալար՝ Ինճիլ սեպեպինտէն գօրգուլու պիր թարգ իլէ խուսուսեթէ տիւշէճէքէր : Պիր Ֆամիլեանըն իշինտէ Վրիստոսա զըտտ օյանլար՝ օնուն ատընա իման կէթիրէնլէրէ գարըն էօլիւմ տէրէճէսինտէ ա՛տալէթտէ օլաճագլար : Վ է նէ՞ իշին . օնլարըն նէ՞ քեօթիւ դապաճաթլարը օլաճագ : (Նլար՝ զավդաճը՝ շիրրէթ՝ պէքրի՝ խըրսըղ՝ եախօտ գաթիլլէ՞ր մի օլաճագլար : Խայըր . օնլարըն էն պէօյիւք տիւշմէնլէրի տախի օնլարտա պէօյլէ եարամաղըրըն էսէրինի պիլէ պուլմաղա գատիր օլամազլար : Խչպու Պապըն Չիինճի խանէսինին շերճինէ պագ : — Երեմի Գ. 15 : Գ. 8—10 : Լէ. 17—28 : Ա թափ . Ժ. 28 : Բ թափ . Ժ. 2. 11 : Յ. Գ. Ժ. 13 —19 : Սաղ. ԽԱ. 9 : Ծ. 6. 12

36 Վ է ատեմին տիւշուէպէրի՝ քէնտի կելինին էճալիսի օլաճագ :

37 Պապայը եա անայը պէնտէն վելյատէ սեվէն՝ պանա լա

—14 : Երեմ. Ժ. 6 : Ի. 10 : Սէր. Է. 6 : Յ. Գ. Ժ. 18 : Պիր քիմնէյէ՝ պիր տիւշը միլլէթտէն եա Ֆըրգատան գօլալանտըրը վագըթ՝ բուպարէն օգատար պէօյիւք պիր շէյ տէյիլ տիր . շին քի օ՝ քէնտի քիլիսէսինին եա Ֆըրգատընըն օնու աճըմասը վէ օնա թարաֆկիր օլմասը իլէ թէսէլի վէ ճէսարէթ պուլուր : Լաքին պիր քիմնէնին քէնտի տիւշմէնլէրի՝ փաք Վրիսթիանլըգ պիր մաճարէ եէնի կիրտիյի վագըթ տայիմա օլտուղու կիպի՝ քէնտի կելինին էճալիսի վէ Ֆամիլեանընըն ալալարը՝ վէ շէքտիյի թարսու գօլալայըն քէնտի քիլիսէսի թարաֆընտան օլտուղու թագտիրտէ , պունու շէքմէսի տէրէճէսիղ տաճա կիւճ՝ վէ ա՛սըլըղա տիւշմէնին թէճիլքէսի ազլէ սըլմաղ մերթէպէ տաճա պէօյիւք տիր . շին քի օլ քիմնէնին տէրտինէ պիր թէսէլի վէրէն եա աճըյանը օլմայըպ՝ ճիւմլէ թապիա՛թ մուճապպէթի վէ Վրիլիսէ Տիւքիւմէթիին գուլլէթլի ազընթըրտա գարըն եալընըլ տուրուպ ճէնքլէշմէլի տիր :

37. Պապայը եա անայը պէնտէն շէյտէ սեվէն : Պունուն մանասը աշիքեար տրը . եա՛նի Վրիս

ջրդ տէյիլ տիր . վէ օլուլու եա գըզը պէնտէն զիյաստէ սէվէն՝ պոնա լայրդ տէյիլ տիր :

տոս՝ Թամ մուհապպէթ իլէ սէ- վիլմէլի տիր : Լյէր պիղ՝ օնուն խաթըր իչիւն հէփ տիւնեափի տօսթլարըմըզ թէրք էթմէզ՝ վէ ախէրլէրինէ իթաա՝թ էթմէսինի օնա իթաա՝թ էթմէքտէն իլէրի սայար իսէք , օնա օլան մուհապ- պէթիսիլ՝ Թամ տէյիլ իլլա էք- սիք տիր . ա՛պիղ վէ մազպուլ տէյիլ տիր , իլլա նէֆտանի վէ մէքրուհ տուր : Բ Օրն . ԼԳ . 9 : Ս . Գ . ԻԲ . 37 : Ղ . Գ . ԺԳ . 26 : Յ . Բ . Ե . 23 : ԻԱ . 15—17 : Բ Կ . ԻԲ . Ե . 14, 15 : Փիւլդ . Գ . 7—9 : — Պան լայրդ տէյիլ տիր : Պէօյլէ պիր քիմնէ պէ- նիմ շայիրտիմ սայըմալը տէ- յիլ տիր . զիւրա օ՛ պէնի տէյիլ իլլա ախէրինի սէվէր : Օ՛ պէ- նիմ Փամիլեամին պիր ա՛զասը օլմազա տիւթիւն պիւթիւնէ լա- յրդ տէյիլ տիր . զիւրա օնուն եիւրէյի օրատա տէյիլ տիր : Օ- նուն՝ Վրիսթիանըղըն խէլաս է- տիճի մէնֆաա՝թլարընտա հիս- սէսի վէ գուրասը եօգ տուր . զի- րա օ՛ քէնտի հիսսէսինի պու տիւնեատէ ալար : Մէ էյէրչի օ՛ տօլմասը հասէպի իլէ՛ տէյիլ փութփէրէսթ եա Եէհուտի՛ իլ- լա Վրիսթիան տէնիլիյօր իսէ- տէ , Վրիսթիան լուղէթիինի ինճիլտէն անկաշըլան մա՛նասը- նա կէօրէ Վրիսթիան տէյիլ տիր : Ճիւլէ պէօյլէրին հապ- գընտա Վրիստոս շէրտա՝թ կիւ-

38 Մէ խաշընը ալըպարտըմ ճա կէլմէյէն՝ պանա լայրդ տէ- յիլ տիր :

նիւնտէ՝ «Սիզի պիլմէմ» տէյէ- ճէք տիր :

38 . Խաշընը լուր : Խաշ շուովմա տէվէթի էյամըն- տա պիր էօլիւմ ալէթի օլուպ՝ պունուն իլէ էօլտիւրիւլէնլէր էն ըէղիլ վէ էզէյէթլի էօլիւ- միւ չէքէրլէրիտի : Պու՛ դապա վէ եօնուլմամը աղաճ տիրէք- լէրինտէն եափըրըրար . վէ էօ- լիւմէ հիւքմ՝ օլունմուշ օլան քիմնէ՛ էսփապարընտան սօյու- լուպ տէյնէրլէր իլէ տէօյիլ- տիւքտէն սօնկրա , պու աղաճըն իւզէրինէ կէրիլիպ՝ այագլարըն- տան վէ էլէրինտէն օնուն իւ- զէրինէ էնքսէրլէր իլէ մըլսա- նըր իտի : Ի՛նտէն սօնկրա խաշ գալտըրըլպ տիքիլիրիտի . վէ իւ- գէրինտէ մըլսը օլան սէֆիլ՝ Թա օնու էօլիւմ խէլաս էտէնէ գա- տար օնուն իւզէրինտէ աօրըր- ըտը , քի պու՛ ա՛լէսսէվի իքի իւչ կիւն սիւրէրիտի : Խաշ իւ- գէրինտէ էօլիւմ չէքմէյէ հիւքմ՝ օլմուշ օլան քիմնէլէրին չէքմէ- յէ Թա՛յին օլունտուլարը ա՛- զապլէրին պիրի տախի՛ օլ իւ- գէրինտէ էօլէճէք օլուգլա- ըլ խաշը եիւքլէնիպ սիյասէթ եէրինէ քէնտիլէրի կէօթիւր- մէք իտի : Պէօյլէճէ՛ Վրիս- տոս տախի քէնտի խաշընը կէօ- թիւրտիւ , Թա քի եօրղունլուգ- տան Թազաթը գալմայրպ օնու ալթըրդ գալտըրամազ օլուպ՝ ա՛ն-

39 Ղանընը պուլան օնուղայ էտէճէք, վէ պէնիմ իչինն ճա-

նընը զայ էտէն՝ օնու պուլաճագ տըր :

քերէր օնուն եերինէ օնուն խաչընը գալտորմաղա պիր ախեր քիմնէյի զօրլատրլար : Մարի. Իե. 32: Խաչը գալտորմաղա ղըր վէ զաճմէթը վէ ըեզալէթտէն ի պարէթ պիր շէյ՝ վէ չէքէճէք օլան քիմնէնին ա՛ղապընա պիր ի՛լալէ իտի. վէ պունտան պու թա՛պիր՝ Վրիստոսա թապի՛ օլումաղումուղտան էօթիւրի կիրիթթար օլումաղումուղ Տէր սիթէմ ու ըեզալէթի վէ թարա ու գօվալայըը՝ վէ էզիյէթ ու խքէնճէլէրի չէքմէլի իղ տէյիւ իսթիա՛րէ իլէ անկաչըլըր պիր թա՛պիր օլտու : Պիղ քէնտիլիյիմիդտէն քէնտիմիզէ խաչար եափմաղա վէ էզիյէթէր իճատ էթմէյէ ըուխաթըմըլ եօգ տուր : վէ աախի քէնտի նէֆտիմիզի խքէնճէյէ սալմաղա՝ եախօտ պիզէ խալզ ա՛տալէթ էթսին տէյիւ՝ մախտուսէն պիր շէյ էթմէլի տէյիլիզ . լաքին պիզ սալթ Վրիստոսա թապի՛ օլմալըլըլ, վէ պունտան պիզէ՝ Տէր նէ ըեզալէթ վէ Տագարէթ վէ խքէնճէ վէ էզիյէթ կէլիր իսէ, թէճամիւլ էտերէք չէքմէլիյի : Մարի. Թ. 2. 24 : Մարի. Ը. 34 : Թ. 21 : Ղ. 1. Թ. 23 : Թ. 27 : Եբր. Թ. 13 : — Ըրբոճա կէլիյէն : Ի՛ֆէնտիմիզ պու թա՛պիր իլէ՛ շիւպճէսիզ քէնտի էօլիւմիւնիւն թարղընըն ի՛պրէթիւնի անկլա.

տըլօր, վէ պիզէ էօյրէտիյօր քի, պիզ՝ կէրէք պունտա վէ կէրէք Լըլաճըն մուգատտէրի պիզի տա՛վէթ էյլէտիյի ախեր Տէր պիր Տալտէ օնուն ի՛պրէթի միւլճէպինճէ ա՛մէլ ու Տարաքէթ էթմէյէ Տաղըր օլմալըլըլ :

39. Ղանընը պուլան : Պուրատա ճան լուղէթի՛ էօ՛միւր մա՛նասընա տըր : Ս է պէս պէլլիտիր քի, պու՝ տէմէք օլույօր քի՛ պէնի ինքիար էթմէյլէ պուտիւնեատէ պիր ազ վաղըթ էօմլիւնիւ գուրթարան քիմնէ՛ էպէտի էօմլիւնիւ է՛պէտէն զայպ էտէճէք տիր . լաքին պէնիմ խաթըրմ իչինն պու տիւնեատէ էօմլիւնիւ զայպ էթմէյէ ըազի օլան քիմնէ՛ էպէտի էօմիւր պուլաճագ տըր : Մարի. Թ. 2. 25, 26 : Մարի. Ը. 35, 36 : Ղ. 1. Թ. 33 : Յ. 15. Թ. 25 : Փիլիպ. Ա. 20, 21 : Բ. Տէ. Դ. 6—8 : Յոյս. Բ. 10 :

Պունճիլէյի պիզ՝ էյեր Վրիստոսուն թէպա՛սընտանսալըմաղա իսթէրսէք, քէնտիմիզին էն եագըն վէ էն սեվկիւլիւ խքսըմ ու ագրապամըղը օնուն խաթըր իչինն թէրք էթմէյէ Տաղըր պուլունմալըլըլ (37 խանէ), քէնտի ի՛թիպալըմըղա վէ ըաճաթըմըղա (38 խանէ)՝ վէ էնճամըր քէնտի էօմլիւմիւզէ պիլէ (39 խանէ) պալմալըլըլ : Ս է էյ միւպարէք

40 Սիրը գապուլ էտէն՝ պէնի գապուլ էտէր, վէ պէնի գապուլ էտէն՝ պէնի կէօնտէրէնի գապուլ էտէր :

Յիսուս՝ սէն պունուն ճիւմէսինէ նիհայէթսիզ լայրգսըն : Ղիւմէսինի սէնին իշին թէրք էթմէսի՝ զայէթ խօշ վէ թաթը տըր : Սէնին ուղուրունա էօլմէսի պիր զարար օլաճաղընա պէտէլ էպէտի .քեար տըր :

40. Սիրը գապուլ էտէն : ( )նլարըն իշ ու ա՛մէլէրի քէնտիւլէրին տէյլ իլա Վրիստոսուն օլաճագ, վէ օնլարա հէր նէ օլունուր իսէ, խօշ պիր շէյ օլսուն վէ խօշ օլմայան պիր շէյ օլսուն՝ օ օլ շէյի քէնտինէ Վմուշ սայաճագ տըր : ( )՝ օնլարըն հէփի տօսթլարընա տօսթ օլաճագ տըր, վէ օնլարա էյլէտիքլէրի էյլէք ու խայրաթըն էճր ու ի՛վաղընը էտա էթմէսինի քէնտի իւզէրինէ ալաճագ տըր : Պիր էլչէյէ կէօսթէրիւլէն իքրամ ու ի՛ղգէթ՝ եախօտ հագարէթ ու ըէլալէթ՝ օնու կէօնտէրիշ օլան փատիշահա կէօսթէրիւլիշ սայըլըր . վէ Վրիստոսուն ինճիլ խըղմէթճիւլէրի՝ օնուն էլչիւլէրի տիր : Բ կրքի . Ե . 20 : Պ . 1 . Թ . 48 : Ժ . 17 : Յօվ . ԺԳ . 20 : Ի . 21 : Վալ . Գ . 14 : Ա թէն . Գ . 8 : — Պէնի կէօնտէրէնի գապուլ էտէր : Պունտան հասիլ օլան ի՛ղգէթ ու ճէլալ՝ կիթտիքճէ եիւճէլմէտէ տիր : Վրիստոսուն

41 Փէյլամպեր ատը իլէ փյլաճմպեր գապուլ էտէն՝ փէյլաճմպեր իւճրէթի ալաճագ . վէ սատըգ ատը իլէ սատըգ գա-

լնճիլ խըղմէթճիւլէրինէ իքրամ կէօսթէրէն՝ օնլարըն պիլէսինճէ մէլէքլէրին Վապընա՝ պէլի վէ օնուն վասիթասիլէ Վապըմըզ Յիսուս Վրիստոսուն քէնտի՛լ լաճ վէ փէտէրինէ իքրամ կէօսթէրիշ օլուր : Յօվ . Ե . 23 : ԺԲ . 44—49 : Փէլի . Բ . 10, 11 : Ա Յօվ . Բ . 22, 23 : Բ Յօվ . 9 :

41. Փէյլամպեր ատը իլէ : փէյլաճմպեր տիր տէյիւ պիր փէյլաճմպերի էվինէ գապուլ էտիպ օնա՝ մանսուպ ու մէսնէտինէ ի՛թիպարէն իքրամ էտէն քիմնէ՝ քէնտիսինի փէյլաճմպերին իշ ու մաւրահաթընա հիստէտար էթմիշ օլուր, վէ օ տախի հէման փէյլամպերին ալաճաղը էճր ու ի՛վաղը տլաճագ . եախօտ օ՛թարտ ու դօվալպըշ վէ թէհլիքէ վազթընտա էվինէ գապուլ էտիպ սըթըր էյլէտիլի քիմնէնին գըյմէթինէ կէօրէ պիր էճր ու ի՛վալ ալաճագ տըր : Գ թափ . ԺԷ . 8—16 . 20—23 : ԺԸ . 3, 4 : Գ թափ . Գ . 8—10 . 16, 17 . 32—37 : Գրք . ԺԶ . 15 : Աստ . ԺԶ . 1—4 . 23 : Բ Տէ . Ա . 16—18 : Եքր . Զ . 10 : Գ Յօվ . 5—8 : — Ստրէիճրէիլի ալաճագ : Պիր սատըգ քիմնէյի՛ տէյլ վէնկին եա ա՛լիմ եա գուտրէթ սահիպի՛ լէ-

պուլ էտէն՝ սատրգ իւճրէթի ալաճազ :

42 Ս է պու քիւչիւքէրին պիւրինէ՝ շայիրտ ստը իլէ եալընըզ

լա Վրիստոսուն թասվիրինի թաշըտըը՝ վէ օնուն խըզմէ թինէ եօլանաըը՝ վէ Վրիստոսուն խաթըը իչիւն էգիլէթ ու իըքէնձէ չէքտիլի իչիւն դապուլ էտիպ օնա իքրամ էտէն քիմնէ կէօթէրիր քի քէնտիսի տախի սատրգ տըր , վէ սատրգալարըն էճը ու ի՛վազընը ալաճազ : Մատթ. ԺԶ . 27 : ԻԵ . 34—40 : Ղուկ . ԺԳ . 13, 14 :

42. Պոս Ինչիւքէրին : Պու քիւչիւքէր թա՛պիրի՛ շիւպհետիլ՝ Ի՛եսուլար հադըրնա սէջլէնմիշ տիր : (Սըլարա քիւչիւք տէյիւ՝ մալտար՝ տիւնեալի մէսնէտ՝ իլմ ու ֆէնն՝ վէ տիւնեանըն պէջիւք տէտիլի շէյլէրին հիչ պիրինէ մալիք օլմաւորըլարընը պէյան էթմէք իչիւն սէջլէնտի : (Սըլար՝ տիւնեանըն դըթընտա վէ քէնտիլէրին տախի նաղարընտա քիւչիւք իտիլէր : Օնըլար շայիրտլէր իտի, վէ տահա խօճալար օլմամըլար իտի . վէ ատէմլէրին պէյէնիպ մէտճ էյլէտիլի շէյլէրէ մալիք օլմանըն ալա իտտիսաընտա տէյիլէր իտի : Մատթ. ԺԸ . 3—6 . 10 . 14 : Մարկ . Թ . 41 : Ղուկ . ԺԵ . 2 : Ակոս . Ը . 10—13 : — Եւալընըդդէր Գուստիւսոս : Եօրդուն վէ սուսամըշ պիր ատէմէ պիր գատէճ

պիր գատէճ սուրգ սու քիմ իչիւրիսէ , կերչէք տերիմ սիլլէ , իւճրէթինի ալա զայ էթմէյէճէք տիր :

սուրգ սու վէրմէյէ իմ թի՛նա էտէն փէք աղ աաեմ պուլունուր . վէ պու ճիւմլէ իլէ պէջլէ պիր հալտէ պուլունան պիր քիմ սէյէ պու շէյի՛ Վրիստոսուն խամինտէ՝ եանի օնուն Վրիստիան օլտուղու՝ վէ Վրիստոսուն վէ օնուն կերչէքիլիլին խաթըը իչիւն էգիլէթ չէքտիլի իչիւն վէրէճէք աաեմ աղ պուլունուր : Պունու հէր քէս՝ սալթ պիր մէրհամէթ վէ աճլմազ վէ միւրիւլվէթ վէ վէ աաեթա ինսանիլէթ տէն էտէր : Լըքին խեյլա էտիւճիլէ վէ Ինճիլին հէփ դըլմէթիլ կերչէքիլէրինէ մուհապպէթ կէօթէրմէք իչիւն էթմէլլէր : Պիր եապանճըյա պիր գատէճ սուրգ սու վէրմէքտէն գօլայ նէ վար . վէ օնու նէ մէրամ իլէ էթտիլիմիլը պիլմէքտէն գօլայ նէ վար : Ս է պու ճիւմլէ իլէ շօգ քիմնէլլէր վար քի , պու շէյի էտէրլէր տէ , օնու Վրիստոսա ի՛ղլէթ ու շան վէրմէք վէ օնուն իչիւնէ պիր մուհապպէթ կէօթէրմէք մէրամը իլէ էթմէքտէն իսէ՝ էպէտի է՛օմիլը զայպ էթմէսինէ գայիլ օլուրլար : Մարկ . Թ . 40 : — Ինճիլինի աալը շայ էթմէյէճէք քի : ԻնՓուգարտըր պիլէ ճհարէթինի զայ էթմէսին . զիրա Վրիստոսուն շայիրտլէրինէ օլունան

ՊԼՊ ԺԱ

1 Սէ օլտու քի՛ Յիսուս օն
իքի շայիրալէրինէ թէնպի՛Տ էթ-
մէյի պիթիլտիյի զէման, օրա-
տան՝ օնլարըն շէ՛Տրէրինտէ էօյ-

պիր էյի շէյ՝ էճր ու ի՛ վաղ տէթ-
թէրինէ՛ վէրիլէն պախշիշին պա-
Տասընա կէօրէ տէյիլ՝ իլլա օնու
վէրէնին երևւէյինին վէ նիյէ-
թինին միւրիւվվէթինէ կէօրէ
կէէր : Պուգարա տուլ գա-
րընըն փուլունա՛ զայէթ պէօյիւք
պաՏա գըլմէթ պիշիլմիշ տիր :
Մարի. ԺԲ. 42—44 : ԺԴ. 7,
8 : Բկրիթ. Ը. 12 :

1. Օն ի՛ քի շայիրալէրինէ ի՛ն-
պիս էթիւյէ : Պու խանէ՛ պուն-
տան էվվէլքի Պապտան տըր :
Ըղեղ Վիթապլարըն Պապլարա
վէ խանէլէրէ թագսիմ օլմասը՝
մուէլլիթիւրինտէնեաիլլմիշ տէ-
յիլ տիր . իլլա չօգ սօնկրա՛ 40-
լլալըգ իչիւն եաիլլմիշ տըր :
Պունտան էվվէլքի Պապտա՛ պի-
ղէ Վրիստոսուն շայիրալէրինի
նասպ էաիպ՝ իլք վա՛ղ սէֆէրինէ
կէօնտերմէսինին վէ օնլարա վէր-
տիյի աղըր վէ իգթիլլալը նա-
սիՏաթ ու թէնպի՛Տրէրինիննագ-
լլէյէթի վէրիլլօր : ԸլլաՏա
շիւքը օլտուն քի , ինճիլին վա՛-
ղը Բէսուլլարա սալթ բուխ-
սաթ տէյիլ՝ իլլա էմր ու թէն-
պի՛Տ իլէ ի՛Տալէ օլունմուշ տուր :
Պու՛ օնլարըն պօյնունա Փարղ
օլունմուշուտու : Ա կրիթ. Թ. 16 :
Մարի. ԻԸ. 20 : Ղարթ. Ա. 2 : — Ը էերէրինտէ էօյ-

րէթմէյէ վէ վա՛ղ վէրմէյէ կիթ-
տի :

2 Սէ ՅոլՏաննէս զընտան-
տա Վրիստոսուն ա՛մէլլէրինի
իշիտինճէ , շայիրալէրինտէն ի-

րէթիւյէ վէ վա՛ղ վէրմէյէ : Մարի .
Դ. 23 : Թ. 35 : Մարի. Ա .
38, 39 : Ղարթ. Դ. 15—21 ,
Ը. 1 : Ղարթ. Ժ. 38 : Վրիս-
տոս շայիրալէրինի կէօնտերալլի
վագըթ՝ կաիսանայումա եա
օնուն էթրաֆընտա պիր մաՏալ-
տէ իտի . վէ քէնտիսի օլ սէմ-
թին էթրաֆընտաքի շէ՛Տրէրտէ
չալըշըյօրուտու : Օնուն Տագ-
գընտա փէշին խապէր վէրիլ-
միշիտի , քի օ՛ վաղ էտէճէյիտի :
Ըսայ. ԿԱ. 1—3 : Օ՛ շայիրա-
լէրինին վա՛ղ էթմէսի իլէ , քէն-
տիսի վա՛ղ էթմէյի թէրք էթ-
մէմիշիտի : Օնլարը՛ քէնտի ի-
շինին գօլալանըպ քէնտիսի բա-
Տաթ էթմէք իշիւն տէյիլ՝ իլլա
ա՛լէմին մէնՓաաթը իշիւն չա-
լըմաղա կէօնտերմիշիտի : Պի-
շին չօգ՝ լտըին իշճիլէր աղ իտի :
Պագ՝ Մարի. Թ. 35—38
շէրՏրէրինէ :

2. Օնլարանգա : ՅոլՏաննէս՝
էրուլղէս ի՛նտիպապըն էմրի իլէ
զընտանա աթըլմըշտըր : Մարի .
ԺԴ. 3 : Պու՛ իշֆէնտիմիլին
քէնտի ա՛ղիմ խըղմէթինէ պաշ-
լատըղընտան աղ սօնկրա օլմու-
շուտու . լաքին իլք պասեր պայ-
րամընտան սօնկրայա գատար տէ-
յիլիտի : Օլի՛. Գ. 24 : Օնուն
մաՏապու օլտուղու մաՏալ՝ Յոլվ-

քիսինի կէօնտէրիպ՝ օնա տէտի .

3 Օ կէլէճէք օլան զաթ սէն

սեփոս մուկերրիսին նագլինէ կէօ-
 ըէ՝ Յորդանան ըրմաղընըն էօթէ
 եագասընտա՝ Ոուբէն սրպթը-
 նըն տիյարընտա՝ Հերովդէսին
 դափուսուետան վէ Վրիստոսուն
 Վաիլեատա չալըչտըղը մաճալ-
 լերտէն ուզագ իտի : — Քրիս-
 տոսան ա՛մբլէքննէ իշխննէ :
 Պունտան էվվէլ Վրիստոս Լյ-
 Ֆէնտիմիզ Յովճաննէսին չէք-
 տիյի էպիյէթլէրի Տագգընտա
 իշխթտի (Մատթ . Գ . 12) . շիմ-
 տի Յովճաննէս՝ Վրիստոսուն
 իշխրի Տագգընտա իշխտիյօր :
 Ա է Մլաճըն էվլատլարընա՝
 միճնէթ ու սրգլէթ վագթընտա
 Վրիստոսուն իշխրի Տագգընտա
 խապեր իշխթմէքտէն զեյատէ
 թէսէլլի վերէն նէ՝ օլա պիլիբ :
 Յովճաննէս պու իշխրի կէօրէ-
 մէգիտի . չիւնքի օ՝ պիբ փիս վէ
 գարանլըզ զընտանըն իշխտէ ի-
 տի . լաքին օնլարըն խապերինի
 իշխտէ պիլիբ իտի , վէ պու՝ օնուն
 զընտանընը քէնտիսնէ պիբ սէ-
 ըպէ տէօնտերմէյէ լէթէր ի-
 տի : — Շալիքիւրննառն իտի :
 Մատթ . Թ . 14 : Յովճ . Գ . 25 —
 28 : Գ . 1 : Գործ . ԺԹ . 1 — 3 :

3. Օ կէլէճէք օլան զաթ սէն :
 Խէճուտիլէր Մեփալը պէքլէրլէր
 իտի . օնուն կէլմէսի՝ չօգ զէման-
 տան պերու փէշին խապեր վէ-
 ըլիլիշիտի : Պունուն իշխն օ-
 նուն Տագգընտա խալը ա՛լէստէ-
 վի՝ կէլէճէք եախօտ կէլմէքտէ
 օլան տէրիտի : Պու՝ փէք աշի-

մի սին , եօխաա պաշգասընը՝ մը
պէքլէյէլիմ :

քեար պիլը թարղ իլէ օնլարըն՝
 օնուն Մլաճըն տիւնեպէ օլ
 զամանէ գատար կէլիլ իա օն-
 տան սօնկրա կէլէճէք էլչիլէրի-
 նին էն պէօյիյիւ վէ էն ար-
 զուլուսու կիպի զուճը էթմէսի-
 նէ օլան ճան ու տիլտէն պէօյիւք
 արղուլարընը պէյան էտեր :
 Մատթ . ՃԺԸ . 26 : Լյայ . ԿԲ .
 11 : Օտ . Թ . 9 : Մատթ . Գ .
 11 : Մատթ . ԺԱ . 9 , 10 : Յովճ .
 Ա . 15 . 27 : Զ . 14 :

Լաքին Յովճաննէս՝ շայիրտ-
 լէրինի Վրիստոսա պու պէօյիւք
 սիւալի սօրմաղա նիշին կէօն-
 տէրտի : Վէնտիսինին պու պապ-
 տէ շիւպճէտէ օլտուղու իշխն
 մի : Հագգաթ օլա պիլիբ քի
 էօլէ օլուն . զերա չօք քերրէ
 պէօյիւք աղիլէր պիլէ շիւպճէ
 վէ գարանլըգտա պըրաղըլըրար .
 լաքին պէօյլէ թաճմին էթմէյէ
 ճիչ պիբ վիսիլէ եօգ տուր . զե-
 րա օնուն պունտան ագտէլքի
 Վրիստոսուն Տագգընտա էլլէ-
 տիյի թէքմիլ վէ գաթը՝ շէճա-
 տէթիննէ պագ : Յովճ . Ա . 15 —
 37 : Պատթ . Գ . 15 — 18 : Լա-
 քին Յովճաննէսին շայիրտլէ-
 րինին շիւպճէլէրի վալըտը՝
 Օնլար՝ Վրիստոսուն նամ ու
 իթիպարընը տաիտի գըղգանըր-
 լարըտը : Օնլար՝ իճթիմալ քի՝
 էյէր օ Մեփա՝ վէ պունտան
 պէօյլէ սէնտէն պէօյիւք իտէ ,
 եա նիշին վաթթիլ իշխն սա-
 նա կէլիյօր . վէ սէնտէն վաթ-

4 Ս է Նիսու ճէվապ վէ-
րիպ՝ օնլարա տէտի . Ախտիպ՝

Թիզ օլմար իլէ սէնին շայիր-
տին օլան պիր քիմնէ՝ նիչին
գալըպ հերքէսի սէնին արգան-
տան չէքիպ քէնտինէ թապի՝
էյլէսին տերլէր իտի : Յօվէ . Գ .
26 : Ս է պունու տասի տի-
չինէ պիլըրլէր իտի քի , էյեր օ՝
վատ օլունան Մեհիա վէ Վուր-
թարըճը իսէ , նիչին Յովհան-
նէսի հապտան գուրթարմայօր :
Իմտի չօգ սէպէպլէր կէօրիւրի ,
քի Յովհաննէս օնլար իչին
Վրիստոսա շայիրտլէրինի կէօն-
տերտի , քի օնլար՝ օնուն Մե-
սիա օլմարընըն իսպաթլարընը
քէնտի կէօլէրի իլէ կէօրսիւն-
լէր , օնուն մէնէտինէ վէ ամէլ-
լէրինէ աշն օլունլար , վէ
Յովհաննէսին եիւրէյինին ար-
ղուտունա կէօրէ՝ քէնտիլէրի տա-
խի օնուն շայիրտլէրի օլմաղա
հաղըր օլունլար : Յօվէ . Գ .
27—36 :

4 . Ախտիպ՝ Յօվհաննէս . . .
Խապեր վէրին : Պուկաս (Ե . 21)
պիզէ խապեր վէրիյօր քի ,
Վրիստոս օլ սասաթտա Յով-
հաննէսին շայիրտլէրի էօնիւնտէ՝
խասթալարա չօգ աճայըպ շիֆա-
լար իճրա էյլէտի : Օնլարըն՝
սիւալինէ՝ տէյիլ սէօլլէր իլէ՝
իլա ամլլէր իլէ ճէվապ վէր-
տի : Եյեր օնլարա՝ Պէլի , Մե-
սիա պէն իմ տէյիւ ճէվապ վէր-
սէյիտի , օնլար՝ Եէհուտիլէրին
էյլէտիյի կիպի (Յօվէ . Ը . 13)
«Սէն քէնտին իչին շէհատէթ

Յովհաննէսէ իշիթտիյինիլ վէ
կէօրտիւյիւնիւլ շէյլէրի խա-

տէրսին՝ տէյիւ ճէվապ վէրէ-
պիլըրլէրիտի : Պիր ալտատըճը՝
քէնտինին սատէ սէօլլէնէ ի-
ման մաթլուպ էտեր : Լաքին
Վրիստոսուն պէօլլէ իման հիչ
անլա մաթլուպ էթտիյի վագի՝
օլմար . իլա օ՝ քէնտինին Մե-
սիա օլտուղունա իսպաթ տէյիւ
տայիմա քէնտինին իլէտիյի ա-
մլլէրինի կէօթէրտի : Յօվէ . Ե .
31—36 : Ժ . 25 . 37 , 38 : ԺԳ .
11 : Լաքին օ իքի քիմնէյէ՝ եա-
նի Յիսուս Լօֆէնտիլիզն օնտան
էվվէլ վէ օնտան սօնկրա պիր
տահա կէօրմէթիշ օլան Փագիր
Սամարիալը գարըյա (Յօվէ . Գ .
26) վէ անապընըն գարընտան
պերու քէօր օլան վէ պունտան
պէօլլէ Վլիզ Վրիժապլարը օ-
գոյուպ թէթթիշ էթմէյէ գա-
տիր օլմայան՝ վէ հալէա Վրիս-
տոսու իգրար էյլէտիյի իչին
Եէհուտիլէր ճէմաթթընտան
րէտտ օլունան (Յօվէ . Թ . 37)
Փագիր քիմնէյէ քէնտինին Մե-
սիա օլտուղունու թագրիր էյլէ-
տի : Լաքին քեթաթիպլէրին վէ
Փարիսնցիլէրինն էտտինտէ Մով-
սէսին վէ փէյլամպլէրին Վի-
թապլարը վարըտը , վէ օնլար օ-
գումաղա՝ վէ հէր խուտուտա
պու պապտէ քէնտիլէրի իչին
պիր գարար վէրմէյէ գատիր
իտիլէր : Օնուն սատէ սէօլլէ-
նիւ՝ պիր իսպաթ տէյիւ գա-
պուլ էթմէյէ իթթմէզլէր իտի ,
վէ էթմէյէ տախի հաճէթլէրի

պէր վերին :

Յ Քօրուէր կէօրիւրէր , վէ
Թօփալար երիւրիւրէր , ճիւ-

Եօղուտու : Չօգ ըիմսէլէր օնա՝
օնուն միւճիւղաթլարընը կէօր-
տիւքլէրինտէն սօնկըս իման կէ-
թիրտիլէր : Յօվ . Բ . 23 : Գ .
2 : Զ . 14 : ԺԱ . 45 :

5 . Քօրուէր կէօրիւրէր : Պուն-
տան եփվել Տիւ պիր փէյղամ-
պէր քէօրլէրին կէօղիւնիւ աչ-
տըղը օլմար : Յօվ . Բ . 32 :
Պունու էտէ պիլմէսի՝ Ալլահ
մահսուս խտի : Մար . ճիւճ . 8 :
Պու՝ Մեսիանըն հագգընտա
փէյղամպէրլէրտէն փէշին խա-
պէր վէրիլմիշ խտի : Եսայ . ԻԲ .
18 : ԼԵ . 4—6 : ԽԲ . 6 , 7 :
Ղ . 1 . Գ . 18 : Ս է պու փէյ-
ղամպէրլէր՝ քիՓայէթ էտէր միգ-
տարի թէքմիլ օլունմուշուտու :
Մար . Բ . 29 , 30 : ԺԵ . 30 , 31 :
Ի . 33 , 34 : Մար . Ը . 22—25 :
Ղ . 1 . Ե . 21 , 22 : Յօվ . Բ .
1—7 : — Թօփալար կէօրիւ-
րէր : Եսայ . ԼԵ . 6 : Մար .
ԺԵ . 30 , 31 : ԻԱ . 14 : Քրիս-
տոսուն հիւքիւմէթի գուտրէթի
իլէ Բէսուլար տախի էօյլէ
էթմէյէ գատիր օլտուլար :
Գար . Գ . 6—8 : ԵԳ . 8—10 :
— Ճիւղամպէր փոլմէրլէր :
Պագ՝ Մար . Ը . 2 , 3 շէրհինէ :
Ղ . 1 . ԺԵ . 12—14 : — Մա-
լաւուր էլէրիւրէր : Եսայ . ԻԲ .
18 : ԼԵ . 5 : Մար . Ե . 32—
37 : Բ . 24 : — Լօլմէր Գըստ
Էտէրլէր : Պագ՝ Մար . Բ . 23
շէրհինէ : Ղ . 1 . Ե . 14 , 15 :

տամըլար փաքլէնիւրէր , վէ սա-
ղըլար իշտիրէր , էօղիւէր գը-
յամ էտէրլէր , վէ Փագիլլէրէ

Յօվ . ԺԱ . 43 , 44 :
Հէփ պու տիւրիւ տիւրիւ
միւճիւղաթլար՝ Քրիստոսուն
ճիւմէյէ գատիր գուվվէթինին
սալթ իսպաթլարը տէյիլտի ,
իլլա օնլար՝ ինսանլարըն ճանընա
օնուն իճըս էյլէտիյի խէլասա՝
մէլինին տախի նիշանէլէրի խտի :
Աիւնահքեալար քէօր տիր :
(Նլարըն զիճնի կիւնահտան օ-
գատար գարարմիշ տըր քի , օն-
լար կէրչէքլէրին վէ խէլասըն
Եօղունու կէօրմէղէր : (Նլար
Թօփալար տըր : (Նլար Ալ-
լահըն թէնպիճլէրինին Եօլլա-
րընտա երիւրմէղէր . վէ ճէն-
նէթէ չըգան Եօղուն իշնտէ պիր
տարմ՝ պիլէ իլէրի կիլմէղէր :
(Նլար ճիւտամ իլլէթինէ միւպ-
թէլա տըրլար . օնլարըն ճանլա-
րը՝ ղայէթ մէքրուճ օլան կիւ-
նահ Իլլէթինտէն խասթա տըր .
քի օ՝ օնլարըն ճանընտա գուվ-
վէթլէնիւր , վէ ախէրլէրինէ պու-
լաշըր վէ օնլարը՝ Քրիստոսուն
գանընտան մա՝տա պիր շէյ
փաքլէյէմէզ : (Նլար սաղըր-
լար տըր . վէ Ալլահըն օնլարա
քէլամընտա՝ Մուգատէրինտէ՝
Իուհունուն երիւքլէրինէ էս-
տիյի հարաքէթլէրտէ՝ վէ քէն-
տիլէրին ղամիլլէրինին թէք-
տիլլէրինտէ օլան մէսին իլլիթ-
մէղէր : (Նլար՝ ճանըն է՝օմ-
րիւ օլան Ալլահտան պըրմիշ
օլմալէրի էլ՝ գապահաթլարտա

միւժտէ օլունուր :

6 Ա է նէ՛ մուժլու սնա քի՛

վէ կիւնահարտա եօլիւէր տիր :
 — Ա է ֆագիրէրէ փճոտէ օլու-
 նուր : Երա՛նի ինճիլ վա՛զ օլու-
 նուր : Յիսուս եօյլէ իշէր իճրա
 եյլէտի քի՛ փեյղամպէրէր օնլա-
 րը Մեսիա իճրա էտէճէք տե-
 յիւ փեշին խապէր վերմիշէր ի-
 տի, վէ օնլարը՝ եալընրզ Մեսիա
 իճրա էթմէյէ գատիր օլաճաղ-
 ըտը . վէ պունտան պեօյլէ
 Հովհաննէսին շայիրտէրի՛ օնուն
 Մեսիա օլուուղունու գօլայ անկ-
 լայա պիւրիւրէր իտի : Լաքին պու
 գատար չօգ իսպաթլարըն գուվ-
 վէթինէ՛ Փագիրէրին տախի խօր
 կէօրիւքմէսի հայլիճէ գուվվէթ
 գամմ էտէր : Օնլարը՝ Քրիս-
 տոստան եվվէլ Տիչ պիր Փէյլէ-
 սօֆ Փրոգասը նաղար էթմէյէ
 թէնէզղիւլ էթմէմիշտի : Քրիս-
 թիան տինիտէն եվվէլ Տիչ պիր
 տին լմանղըմաթը՝ օնլարըն հա-
 լինէ մուվաֆըգ օլունտուղու եօղ-
 իտի : Պագի տին թանղըմաթ-
 լարընն՝ ճիւմէսիտէ Փուգա-
 րայէր՝ պագըլմաղա լայըգսրզ
 կիպի պիր եանա պրաղըլտըլար :
 Օէնկիկիւրին խէլասը իշին Տէր
 շէյ գօլայ՝ լաքին Փուգարանըն
 խէլասը իշին Տէր շէյ կիւճ օ-
 լունտու : Քեաթիպէր վէ փա-
 րիսեցիլէր Փուգարէլէրէ թահ-
 գիր վէ գուլմ էտէրրէրիտի, օն-
 լարը թա՛լիմանիզ վէ հիմայէթսիլ
 պրաղըլարտը : Լաքին Մե-
 սիանըն հագգընտա փեյղամ-
 պէրլէրտէն փեշին սեօյլէնմիշ
 իտի , քի օ՛ եօխտուլու վէ մուհ-

թաճը պագաճագ , վէ Փագիրին
 հիմայէթճիտի օլաճագ : Սաղմ .
 ԻԲ . 26 : ԷԲ . 2 . 4 . 12—14 :
 Լքայ . ԻԲ . 19 , 20 : ԼԵ . 8 ,
 9 : ԽԲ . 7 : ԿԱ . 1—3 : ԿԶ .
 2 : Օտ . ԺԱ . 7 . 11 : Քրիս-
 տոս Փագիրէրի քէնտինէ շա-
 յիրայէր սէչտի , վէ խէլասըն
 միւժտէսիին Փագիրէրէ վէճա-
 Տիլէրէ կէօթիւրմէյէ վարտը :
 Պագ Մաթ . Դ . 16 շէրհինէ :
 Ե . 3—6 : ԺԱ . 25 : Պալ .
 Գ . 18 : Զ . 20 , 21 : Ա կրիսի .
 Ա . 26—28 : Յալ . Բ . 5 :

6. Պէնտէ փեյլէն : Պու
 սիւրչմէք լուղէթի՛ պաղըն չար-
 փրպ ինսանը տիւշուրտիլիւ եօղ
 իւզէրինտէ օլան պիր թաշ եա
 դայրի շէյ մա՛ննասընատըր : Պագ
 Մաթ . Ե . 29 շէրհինէ : Պու
 խանէ՛ պեօյլէ թէֆսիր օլունա
 պիլիւր . եա՛նի՛ « Լէ մուժլու օլ
 քիմնէյէ քի՛ պէն օնա պագ չար-
 փաճագ պիր քիւթիւք օլմամ » :
 Քրիստոսուն Փագիրիլի՛ օնուն
 կէօրիւնտիլիւ էտնա հայի՛ օ-
 նուն տէյիլ միլլէթին պեօյիւք
 մէքթէպէրինտէ իլլա Վաղա-
 րէթատ թէրպիյէ օլմասը՝ օնուն
 թէվապիսիին էտնա հայի՛ օլ
 ա՛սիրին եքսեր խալըն զիւրմ-
 լէրինէ պու գատար զըտտ օլան
 օնուն թա՛լիմաթլէրի՛ օնուն Տէֆ
 օգումուշ վէ ա՛լիմ վէ ա՛ղիմ
 քիմնէլէրտէն պիլ իթթիֆագ
 րէտտ օլունտուղու՝ վէ օնուն վէ
 Տէֆ օնուն շայիրտէրինին չէք-
 տիլի իքրահըլդ վէ հագարէթ վէ

պէնտէ սիրչմէլ :

7 Իմտի օնլար կիտինձէ, Յիսուս Յովհաննէսին Տագգընա

Թարա ու գօժալայը՝ պունլարըն ճիւմէտի օգատար այագ կիշէ՝ ձէք թէօքեղէրիտի : Ա էր հէր պիր տէհրտէ՝ նէ՝ գատար չօգ . քիմսէլէր թէօքեղնպ տիւշտիւլէր : Մարթ. Թ. 55—57 : Ե. 11, 12 : Բ. 31 . Գ . 1 . Բ . 34 : Գ . 23—29 : Յովհ . 2 . 60, 61 . 66 : Է . 3—5 : Եւայ . Ը . 13—15 : Ծ. 4 . 1—3 : Հ . 32, 33 : Ա կարթի . Ա . 22, 23 : Բ . 14 : Գ . 7 . Ե . 41 : Ա Պետ . Բ . 7, 8 :

7. Օնլար կիտինձէ : Վրիստոս Եփեսոսիմիլ Յովհաննէսին շայիրտլէրինին պու սիւալլէրինտէն Փուրսաթ ալոպ՝ Յովհաննէսին սահիճ մէսնէտինի թա՛րիֆ էթմէյէ պաշաաը : Յովհաննէս Վրիստոսուն Տագգընա շէհատէթ էյլէտի, վէ պունու էթմէքստէ քէնտիսինի ալլապաաըպ Վրիստոսու եիւձէլմիշ վէ օնա թա՛ղիմ էթմիշտի : Մարթ . Գ . 11 : Գ . 1 . Գ . 15—18 : Յովհ . Գ . 28—32 : Օ քէնտիսին հիչ պիր շէյ՝ վէ Վրիստոսու հէր պիր շէյ էյլէտի : Օ՝ իգրար էյլէտի քի՝ քէնտիսի եէրտէն իտի վէ հիչ պիր շէյ պիլմէլ իտի, վէ Վրիստոս կէօքտէն իտի վէ հէր շէյի պիլիլ իտի, վէ քէնտիսին վաֆթիղն սու իլէ օլուպ՝ Վրիստոսուքի Մըղիլ Դուճ վէ աթէշ իլէ իտի : Ա է լաքին

խաղա տէմէյէ պաշաաը :

Չէօլէ նէ՝ սէյր էթմէյէ չըգտընըլ, ըիւզկիւարուան սալանան

շիմտի Վրիստոսուն Տագգընտ օնուն շէհատէթի թէքմիլ օլմաղըլա, Վրիստոս օնուն Տագգընտա զայէթ միւթէպէր պիր շէհատէթ էտէյօր : Վէնտիլէրինի ալաղլատանլար՝ եիւձէլէձէք տիր : Վրիստոս ի՛ղգէթ վէրէնլէրէ Վրիստոս ի՛ղգէթ վէրէձէք տիր : Խաքին շու տիգգաթէ լայրգ պիր շէյ տիր քի՝ Վրիստոս քէնտիսին Յովհաննէս Տագգընտա օլան ալլապա պիւլմիւնիւ Յովհաննէսին շալիտալէրի հուլուրուտա սէօլլէմէտի . օլմայա քի օնլար պունու օնա իսպպեր վէրսիլլէր, վէ օ՛ֆօտուլուլուլա քէնտիսի եիւձէլմիսին : Խաքին օնլար կիթտիլէրի կիպի՝ Յիսուս օնուն ալիլէագ ու մէշրէպիլինն ալ վէ մուքէրրէմ օլտուլունա թէքմիլ շէհատէթ վէրտի . վէ օնա էյլէ մտաշլէր վէրտի քի, օնլար կիպիլէրի հիչ աալա պիր ինսանէ վէրիլմիշ տէյիլտի : Գ . 1 . Է . 24—30 : Տիւնեա՛ եիւզիւմիւլուն էօնիւնտէ պիղէ մուտաճանէ էտէր, վէ արգամըղտան պիլիլ Փալ էտէր : Վրիստոս պէօլլէ էթմէզ : — Չէօլէ նէ՝ սէյր էթմէյէ չըգտընըլ : Յովհաննէս շէօլտէ վա՛ղ էթմիշ իտի : Օ՝ սիղէ կէլմէտի, սիղ օնա վարտընըլ : Օնուն նամը օլ գատար պէօլիլք իտի քի՝ սիղ օնու կէօրմէյէ չըգըպ ուլաղլարա վարտընըլ :

գամը՝ մը :

8 Լաքին նէ կէօրմէյէ չըդ-տընըդ , նաղեք էսվապլար իլէ կիյինմիշ ատէմ՝մի . իշթէ նա-

պունուն իջին սիղին ինտինիդ-տէ՝ օնուն Մեսիանըն հագգըն-տա վէրտիյի շէհատէթ գըյմէթ-լի խտի : Մարթ . Գ . 1—3 . 5 : ԻԱ . 25 , 26 : Մարթ . Ա . 3—5 : Ղուկ . Գ . 2—7 : Յովն . Ա . 19—41 : Ե . 33 . 35 : —Բնշէտը-րան սալլանն գամը՝մի : Յով-հաննէսին վա՛ղ էթտիյի մահա-լին էթրաֆընը՝ հէր սէնէ Յոր-դանան ըմաղը պասարըտը , վէ օրատա չօգ դամըշար պիթէցի-տի , քի օնլար ուղուն վէ հա-ֆիֆ օլմալէրի իլէ՝ ըիւղիւար օն-լարը դօլայ սարսըտըրըտը : Յով-հաննէսին Քրիստոս սիւալէթ-մէյէ կէօնտէրմէսի՝ պա՛ղը քիմ-սէյէրի օնու պիր տուրադտըդ ա-տէմ զանն էթմէյէ դուլաղուղ-լայա պիլիբիտի , քի օ՛ պու կիւն պիր շէյ վէ եարըն պաշգա պիր շէյ սէջլէր . վէ պունուն իջին օ-նուն շէհատէթի փէքաղ հարար պիր շէյ զանն օյունա պիլիբիտի : ( ) պիր քէրբէ Յիսուսն Մե-սիա օրտուղունու իքրար էթմիշ խտի . լաքին շիմտի օ հապստէ օլուպ՝ պու իսուսուտա սապիթ վիւնիւ՝միւ կօգ՝ եսխօտ զիւիւ՝ միւնիւ տէյիշտիրմիշ՝ եա դավի տէյիլ կիպի Քրիստոս սիւալ-լէր էթմէյէ կէօնտէրիյօր : Լա-քին Յիսուս թագրիւր էաէր քի՛ պու հէր նէ գատար պէօյլէ կէօ-րիւնիւր իստէ , Յովհաննէսին

վէք կիյինմիշ քիմնէլէր՝ փատի-շահարըն խանէլէրինտէ օլուր-լար :

9 Լաքին նէ կէօրմէյէ չըգ-

ախէագ ու մէշոէպինէ պունտան ուղագ շէյ եօգ տուր :

8. Եսայիէ Եսայիլար էլէ ննէնֆշ սարթ՝ մի : Խայըր . պունու կէօր-մէյէ սիւղ չէօլէ չըգմաղսընըդ : պու միսիլիւ էսվապլար՝ շէհր-լէրտէ վէնկինլէրին արասընտա վէ փատիշահարըն սերայլարըն-տա պուլունուրլար . վէ օնլարը կիյմէսի՛ դէնկինլէք՝ սալթանաթ՝ նաղեքլէք՝ վէ ախէագ ու մէշ-րէպ դայիֆլիյին նիշանէսիտիր : Լաքին Յովհաննէս՝ պունտան Փարզը պիր ատէմ տիր : ( ) հէր տիրլիւ բահաթ ու սէֆաաթէ ալըշմիշ՝ սերայ թէրպիլիտի պիր ատէմ տէյիլ տիր : ( ) կէօրիւ-նիւշտէ գապա՛ ախէագ ու մէշ-րէպտէ գաթը՝ ֆաղկիլէթտէ գա-վի՛ վէ միհնէթ ու եօխսուլուպ չէքմէյէ ույղուն պիր ատէմ տիր : ( ) Էերովգէստէն գօրգմազ . վէ հապստէն հէմ էօյիւմտէն տախի գօրգմազ : ( ) չօճուղլու-ղունտան պերու քէնտինի ին-քեար էյլէյիպ՝ տիւնեայա վէ օնուն սալթանաթընա վէ դէֆօգ ու սէֆալարընու էօլիւշ տիր : Մարթ . Գ . 4 շէրհինէ պագ : Ղուկ . Ա . 80 : Գ թապ . Ա . 8 : Ա Վարթն . Գ . 11 , 12 : Բ Վարթն թԱ . 27 :

9. Փէշուպէր մի : Խայլգ օնա՛ փէյլամպէր նաղարը իլէ պագ-տը . վէ պու գատարա տէք տղ-

տընըզ , փեյղամպէր մի . պէլն՝ տերիմ սիզէ , փեյղամպէրտէն տէ տաՏա զիյատէ :

10 Օլորս պու տուր օլ քիմնէ քի՛ օնուն Տագգընա եազըլմը՛

բու էթտիլէր : Մատի . ԺԳ . 5 : ԺԵ . 12, 13 : ԻԱ . 24—26 : —Փեյղամպէրտէն քէ դահա պեյտտէ : Քըրիստոս Յովհաննէսի էն ա՛ զիմ վէ էն եի՛ճէ՛ փեյղամպէրտէն եիւճէ բու՛թպէտէ պիլի ա՛ տէմ կէօսթէրիյոր : Օ՛ քէնտիսի պիր փեյղամպէրլէք մատտէսի օլմուշուտու , քի պու՛ ախէր Տիչ պիր փեյղամպէրէ օլմամը՛ շատը : Եսայ . Խ . 3 : Մատ . Գ . 4 : Գ . 5, 6 : Ղաթ . Ա . 76 : Օնուն տօղմար վէ մանսուպու պիլէ պիր մէլէքտէն փեյղն խապէր վէրիլմիշտի : Ղաթ . Ա . 13—17 : Լիւերլէրի Մեսիանըն Տագգընտա կելէճէք տէսիւ խապէր վէրտիլէր . Յովհաննէս օնու՛ կէլտի տէսիւ կէօսթէրտի : Յովհ . Ա . 29 : Լիւերլէրի օնու ուզագտան վէ պիր րիւյատէ կէօրտիլէր . Յովհաննէս օնու՛ քէնտի կէօղէրի իլէ կէօրտիւ : Օնու եիւրիւրքէն կէօրտիւ , օնուն իլէ սէօլլէշտի , օնու վաճթիլ շէյլտի , վէ միլլէթէ պիլտիտի : Պունուն իչիւն օ՛ փեյղամպէրլէրին արասընտա իլք իտի . պէլն օ՛ պունտան տալի զիյատէ իտի . օ՛ Մեսիա իլէ պէրապէր տիւնեատա իտի , քի օլ զէման փեյղամպէրլէք տէտիլլէրի շէյ տաճի թէքմիլ օլմուշուտու : Ա է

տըր . Իշթէ պէն մէլէյիմի սէնին եիւզիւնիւն Էօնիւնտէն եօլլայաճաղմ , քի էօնիւնճէ սէնին եօրուու Տաղըրլայա :

11 Ահրէք տերիմ սիզէ , գա

օնուն ախէպագ ու մէշըքպիսին գալլիլիյի՛ վէ շէՏատէթիսին քիւլլիլէն քեամիլլիլի՛ օնուն մալիք օլտուղու ալէա մէսնէտիլնէ լայլգ իտի :

10. Իլլէ պն մէլէյիլի՛ պնն էիւզէնէն էօնիւնտէն եօլլայաճաղմ : Մատ . Գ . 1 : — Եօրուու եաղըրլայա : Եսայ . Խ . 3 : Մատ . Ա . 3 : Ղաթ . Ե . 27 : Յովհ . Ա . 23 : Յովհաննէս՛ ՆՏօվանըն տէլալը իտի , քի խալգա Մեսիանըն կէլմսիսին խապէր վէրմէք՛ վէ օնլարը միւնասիպ տէրս ու նասիՏաթէր իլէ օնու գապուլ էթմէյէ Տագըրլամագ իչիւն կէլմիշտի : Մատ . Գ . 2, 3 շէրՏիւնէ պագ :

11. Ա պիլիլի Էպիթի Յովհաննէսպն պեյթէտ քիմնէ զաճըր էթիլիլտէր : Քըրիստոս Իշթէնտիմիլ՛ ա՛ տէմլէրէ քէնտիլլէրին սաՏիՏ գըլլմէթիսն կէօրէ իթիպար էթմէսինի էյի պիլլիլիտի՛ վէ Յովհաննէսին Տագգընտա քէնտիլիսին մալիք օլտուղու ալէա վէ ալիմ րէ յիսի թագրիր էթմէքտէ՛ զպէթ ալիմ թմապիլլէր գուլանըյօր : Կարըլարտան տօղանլարտան՛ զու տիւնեատա պիր շօք քիմնէլէր ալիմ սալլարլար , լաքին՛ Քըրիստոս օնլարըն ճիւմէտիստէն զիյատէ Յովհաննէսի մէտՏ էյլլէտի : Օ՛

ըրարտան տօղանլարտա՝ վաֆ-
թիղ էտիճի Յովհաննէստէն

Բապպըն հուզուրունտա պէջիւք
իտի : Պ Դ-ի . Ա . 15 : ( ) թա-
ալէանըն փէյղամպէրի թէսիյէ
օլունտու : Պ Դ-ի . Ա . 76 : ( ) ա-
նասընըն ըաճմիտէն պէրու տա-
իի Ը՛ղիզ Բուհ իլէ տօլու իտի :
Պ Դ-ի . Ա . 15 : ( ) Ըլաճըն
խասս տէլար՝ վէ Քրիստոսուն
էօնիւնճէ վարանը իտի : Իսքի
փէյղամպէրէր վէ աղիզէրտէն
հիչ պիրի՝ պու գատար ի՛թիպա-
րէ նայիլ օլմատը : ( ) նլար՝ Յով-
հաննէս կիպի՝ ճէլալին փատի-
շահը իլէ պու գատար եազըն
ալէազայէ մալիք օլա պիլմէյէ՝
օնուն կիպի Ը՛ղիզ Բուհու կէօ-
յէրճին շէքլինտէ Քրիստոսուն
իւզէրինէ էնտիյինի կէօրէ պիլ-
մէյէ՝ օնուն կիպի Քրիստոսու
խալա թանըմմաղա՝ վէ օնու
օնլարա չօգտան պէրու պէքէ-
տիքլէրի ալիմ՝ փատիշահլարը
տէյիւ փարմաղըլա կէօսթէրմէ-
յէ գատիր օլմաղա՝ վէ օնուն կիպի
տիւնեայը տէօրթ պին սէնէտէն
պէրու պէքլէթտիրէն վէ ինսան-
լարըն Փիլքրինէ թէսիր էթմէքտէ
վէ գուվէթ պուլմագտա օլան
հէփ փէյղամպէրիլքէրին թէք-
միլ օլմասընը կէօզէրի իլէ կէօրէ-
պիլմէյէ՝ նէ վէրմէվէր իտի :
— Կէօտիլէն՝ փատիշահլարըն
իլ-լի-յի : Պուրատա կէօքլէրին
փատիշահլարը թա՛պիրի իլէ պէս
պէլի տիր քի՝ Քրիսթիան Քրի-
լիսէսի անկալալըմալը տըր, եա-
խօտ պու թա՛պիր՝ Քրիսթիան

պէջիւք քիմնէ զուհըր էթմէմիշ
տիր . լաքին կէօքլէրին փատի-

թանըմմալը տէմէք օլույօր :
Պագ՝ Մարի . Գ . 2 շէրհինէ :
Յովհաննէսին թանըմմալը՝ օն-
տան էվիլէլ օլան ճիւմէլ թանը-
մալթէրտէն փէք չօգ իւսթիւն ի-
տի լաքին պու ճիւմէլ իլէ՝ Քրիս-
տոսուն թանըմմալինէ եալը-
նըլ պիր մէտիսէլ իտի : Քրիս-
տոսուն հագգընտա փէյղամ-
պէրիլքէր չօղալորգճա՝ վէ օնուն
փատիշահլարընըն թազէ թաս-
վիրէրի թագտիմ՝ օլտուգճա՝ ը-
լըգ արթմագտա իտի : Պուն-
ճիլէյին Ըլարահամ՝ Երտան
չօգ պիլքրիտի, Մոլսէս Ըրրա-
համտան՝ Պաւիթ Մոլսէստէն՝
Եսայի Քաւիթտէն՝ Իանիէլ
Եսայիտէն՝ վէ Մաղաքիա
ճիւմէսինտէն զիյատէ պիլքրի-
տի . չիւնքի օ՝ օնլարըն ճիւմէ-
սինէ հէփ իլճամ՝ օլանը պիլքրի-
տի . վէ պունտան մատա մալս-
տուսէն քէնտիսէ տալի իլճամօ-
լունանը պիլքրիտի : Լաքին Յով-
հաննէս՝ պունտան տահա եիւ-
ճէ մէրթէպէտէ տուրուրուտու :
Ա ի պու ճիւմէլ իլէ՝ օնուն թան-
ըմմալը եիլնէ գուտուրու իտի :
Ա ի օլ “քիւչիւքլէր” , եանի
Պալիլեանըն Փաղիր ճահիլ պա-
լըգճըլարը՝ քի օնլարը Քրիստոս
Քրիսթիան Քրիլիսէսինին թէ-
մէլինի գօմաղա թալին էթմիշտի
օնտան պէջիւք իտիլէր : Կէօք-
լէրին փատիշահլարընըն անախ-
թարլարը օնա վէրիլմէմիշտի,
իլա օնլարա վէրիլմիշտի . օնլար

շահլըղընտա հն քիւջիւյիւ՝ օն-
տան պէջիւք տիւր :

12 Ա է վաճթիւզ էտիճի
Յովհաննէսին կիւնէրինտէն

միւճիլաթլէր իշէրլէր իտի, լա-
քին օ՝ իշէմէղէտի : Յովհ. Թ. 41 :
(Ն)լար ճիննէր չոգարըրլարըտը,
լաքին օ տէյիլ : (Ն)լար՝ Քրիստոսուն
հէփ միւճիլաթլարը-
նը կէօրտիւէր . լաքին օ՝ հիչպի-
րինի կէօրմէտի : (Ն)լար՝ Քրիստոսուն
հէփ թէմնիլէրինի իշիթ-
տիլէր . հէփ թա՛լիմնիթ ու նա-
սիճաթլէրինի տինկէտիլէր , օ-
նուն էօլիւ միւնիւտիլիլմէսինի վէ
կէօյէ չըգմասընը՝ Պինտէկոստէ
կիւնիւնտէ Մ՛ղիլ Ռուհուն տէօ-
քիւլմէսինի՝ վէ օնուն Վ՛լիսէ-
սինին կէրէք Նէհուտիլէրին վէ
կէրէք փութփէրէսթլէրին իչին-
տէ իհտաս ու պինա օլունմասը-
նը կէօրտիւէր , քի պունդարն
հիչ պիրինի Յովհաննէս կէօր-
մէմիշ իտի : (Ն)՝ Քրիստոսուն
կէլիյօր իտիլինի վէ կէլմիշ ի-
տիլինի վա՛ղ էյլէտի : Օնլար
խաչա չըգմըշ վէ ի՛ղգէթլէնմիշ
Վ՛րիստոսու վա՛ղ էթտիլէր : Մ՛-
ղիլիլքտէ՝ օնլար օնտան պէջիւք
տէյիլէրիտի, լաքին օնլար՝ օնուն-
քիւտէն տաճա եիւճէ պիր մէ-
գամ ու մէրթէպէյէ գօնտուլար :
Ա է Վ՛րիստոսու թանըմադ
խաւսուսունտա Աիրալի մէք-
թէպլէրիմիլգտէ օլան պիր քիւ-
ջիւք չօճուգ՝ այնի պիր ճիւճէ-
նին պիր եիւքսէք տաղ իւզէ-
րինտէ տէրէ իչինտէ տուրան պիր
ուղուն առէմտէն ուղազ կէօր-

շիմոնյէտէք՝ կէօրլէրին փատի-
շահլըղընա կիւթէյէ զօր էտեր-
լէր , վէ օնու զօրուլար գա-
փար :

տիւյիւ կիւլի՝ Յովհաննէստէն
տաճա ալէա վէ պէջիւք դօ-
լալըգլարա մալըք տէյիլ մի :
Եւայ . Լ . 26 : Օւտ . ԹԲ . 8 :
Ղ . 1 . Թ . 23 , 24 : Ճ . 15 . Է .
39 : Ղ . 1 . Թ . 1—7 : Լուսնի .
Թ . 2 . 25 , 26 : Ար . Ա . 26 , 27 :
Բ ՏԵ՛ . Ա . 10 : Նքր . Թ . 40 :
Ա Պի . Ա . 10—12 :

12. Օջր երէրէր : Յովհան-
նէսին հագգընտա Լ՛ջիէնտիմիլ
պունու տալի թագրիլ էտեր քի,
օնուն խըղմէթլինի Մ՛լաճ քէնտի
մասլաճաթը սայմըշտար , վէ օ-
նու՝ ա՛ճայըպանէ իլէրի եիւ-
րիւթմիւշիտի : Փէք չօգ գա-
լապալըգ՝ օնուն վա՛ղ էթտիլինի
տինկէմէյէ եիւրիւրիւտիւ , վէ
վա՛ղը՝ նէչէ նէչէ քիմնէլէրէ թէ-
սիր էտերիտի : Փարիսէցիլէր վէ
Սաղուկէցիլէր՝ ա՛քքերիլէր՝ վէ
կէօմիլէրճիլէր՝ վէ հէր մէրթէ-
պէ առէմէր օնուն օլտուղու եէ-
րէ թօփլանըրլարըտը , վէ գալա-
պալըգ չօղըղընտան հէմ հէ-
րարէթլէրինտէն պիրի պիրինի
պասարլարըտը : Մ՛ար . Գ . 3
—7 : Ղ . 1 . Գ . 10—14 : Թ . 2 .
16 : Պու՝ ա՛յնի պիր գալապա-
լըղըն թէհիլքէ էօնիւնտէն գաչ-
տըղը՝ եաթօտ Եունանիճէտէ օ-
լան լուղէթլէրին մանասընա կէօ-
րէ՝ սէճէրտէ ա՛քքերին պիր շէհ-
րի պաստըղընա պէնկղէր պիր
սէյրան իտի :

13 Օխրա Տեփ փեյղամպեր-
էր վէ նօմօս՝ Յովհաննէսէտէք

փեյղամպերէք էթօսիլեր :
14 Սէ էյեր գապուլ էթմէյէ

13. Հէփ փեյղամպերէք վէ նօ-
մօս : Մօմօս լուղէթի իլէ Մով-
սէսին պէշ քիթապը՝ վէ փեյ-
ղամպերէք լուղէթի իլէ Լյաքի
Լ՛Տօրն պագըքիթապալարը անկ-
լաշլոր : Յովհաննէսին գէմա-
նընա գատար ինան գըմը՛նեա-
ընըղ նօմօս իլէ փեյղամպեր-
էրին գուրաղուղուղունա մալըք
խօիլէր . լաքին Յովհաննէստէն՝
պիր աղ ըլըգ տաճա ալտըար :
Շ խմտի էսկի թանգըմաթ կէշ-
մէյէ վէ Եէնիսինէ Էէր վէրմէ-
յէ պաշամըշ խտի . վէ պուն-
լարըն Էքիսինի պիրլէշտիրէն
պեօյիք Տալլա՝ Յովհաննէս
խտի : Ըրթըգ պիր կէլէճէք Մե-
սիա եօգ տուր . իլա Յովհան-
նէս տուրուպ՝ օնու փարմաղը
իլէ Տէյրան գալընշ խալըն
գալապալըղընա Տալլա կէլմիշ
տէյիւ կէօսթէրիյօր : Ըլաճա
շիւքիւլլէր օլտուն , քի Լյաքի
Լ՛Տօրն փեյղամպերլէքիլէրինէ
մալիք իղ , քի օնլար՝ Եէնի
Լ՛Տօրն թաշիմաթլէրինի կէօս-
թէրսին վէ սապիթ էթօսիլէր ,
Տէմ քի Եէնի Լ՛Տօրն թալի-
մաթլէրինէ մալիք իղ , քի Լյա-
քի Լ՛Տօրն Տէփ փեյղամպեր-
լէքիլէրինի վէ թէշպի Տէրինի պե-
յան ու թարիթ էթօսիլէր :
Մարթ . Ե . 17 , 18 : Գ . 1 .
17 . 27 . 44 : Յովհ . Ե . 46 ,
47 : Գորշ . Գ . 22—24 : Ժ . Գ .
27 : Ը . 1 . Գ . 21 :

14. Լյեք քապուլ Ենիէյէ իս-

Քերօնիլ : Պու թարղ սեօյլէ-
յիշտէն անկլաշլորըրըր , քի
Քրիստոս՝ ալէստէլի գապուլ
օլունմուշ ըէյէ գարշը՝ վէ պու-
նուն իշիւն իշիտէնլէրտէն ըէտտ
օլունաճագ պիր շէյ սեօյլէյէ-
ճէյիտի : Եղէկ . Բ . 5 : Գ . 11 :
Յովհ . Ժ . 12 : Ա Վորնի . Գ .
2 : — կէլէճէլ Լըլա պո- գորք :
Մաղաքիա փեյղամպեր փէշին
խապեր վէրմիշիտի . քի օլ՝ ա-
թէշ ա՛րապապը իլէ կէօյէ ալը-
նան ճէսարէթլու վէ մէշՏուր
փեյղամպեր Եղիա (Գ թար . Բ .
11)՝ Մեօիանըն կէլմէսիմտէն
իլէրի կէօստէրիլէճէյիտի , քի
օնուն իշիւն եօլու Տալըրլարն :
Մարտ . Գ . 5 , 6 : ԵէՏուտի-
լէրէ էօյրէտիլմիշիտի քի՝ Եղիա
պիղաթ կէլէճէք տէյիւ ինան-
սընլար : Պունտան մա՛տա օն-
լար ինանըլար խտի քի՝ Լըրե-
միա եախօտ փեյղամպերլէրտէն
պիր ախերի տալի գուՏուր է-
տէճէյիտի , քի Մեօիանըն կէլ-
մէսինէ շէրէթ վէրսին : Մարթ .
Ժ . 14 : Ժ . 10 : Պունուն
իշիւն քեաճիլլէր վէ Գ Էիլիլէր՝
Սէն Եղիամիլսըն տէյիւ սիւալ
էթմէյէ կէօստէրիլտիլէրի վա-
գըթ , օ՝ Պէն տէյիլ իմ տէյիւ
ճէվապ վէրտի : Յովհ . Ա . 21 :
Եղիա կէօքտէ խտի , եէրտէ տէյիլ
խտի , վէ պու մա՛նատէ Յով-
հաննէս Եղիա տէյիլիտի : Լա-
քին օ՝ օնուն կիպի պիր ըուճա
մալիք պիր ատէմ խտի . օնուն

խթերունից՝ կէլեճէք Եղիա
պու տուր :

15 Իշխմէյէ գուլագլարը օ-
լան՝ իշխմսին :

կիպի նէֆսինի ինքեար էթմիշ՝
գորգամալ՝ ճէսարէթլու՝ վէ եա-
րամազըղը թէքտիր էթմէքտէ
Տելյպէթլու պիր զաթ իտի. վէ
պու մանատէ՝ օ Եղիա իտի:
Ղ. 17. Ա. 17. Մ. 10. Թ. 10.
10—13. Մ. 10. Թ. 10—12:
15. Իշխմէյէ գուլագլարը օլան:
Պու՝ սէյլէնէնէ զպէթ ա՛ղիմ
տիրգաթ էթմէք լազըմ օլտու-
ղունու պէյան էտէն պիր զարպի
մէսէլ իտի: Մ. 10. Թ. 9. 43:
Մ. 9. Գ. 9. 23: Է. 16:
Ղ. 8: Ե. 8: Գ. 7.
11. 17. 28. Գ. 6. 13. 22:
Յովհաննէսին Տագգընտաթի
թա՛լիմաթը՝ Քրիստոս Լիթեն-
տիմիզ զպէթ մուհիմ վէ իգ-
թիզալը սայայօր. վէ տինկէ-
յէնէրէ պունու անկլաթմագ իս-
թէյօր. քի, Տէր պիր ատէմ պունա
էյիճէ տիրգաթ վէրմէյի, վէ
խաթըրնա պունու կէթիքմէյի
տիր քի՝ էյէր վէյղամպէր վա-
սիթասի իլէ փէշին խապէր վէ-
րիլիշ Եղիա Յովհաննէս իսէ,
օգէման Մեսիանըն վագթը կէլ-
միշ տիր, վէ ա՛ղիմ Տէմ ա՛-
ճայրպ թէպտիլլըլէր վագթ՝ օլ-
մագտա օլաճագ օլտուղունու
պիմէսի ֆարզ տըր : Լի-
յէր պու րէյի դապուլ էտէր-
լէրտէ, օ՝ օնլարա Եղիա օլուպ
օնլարը կիւնաՏլարընտան տէօն-
տէրէճէք, վէ օնլարը պու ճէ-
լի փատիշաՏլըգ իշխն Տագըր-
լայաճագ. Եօղիսէ՝ Բապպըն կէլ-

մէսինին պու կիւնիւ օնլարա փէք
Տելյպէթլու օլուպ՝ օնլար թէՏ-
տիտ օլունան լանէթ իլէ վու-
րուլաճագլար : Մ. 10. Գ. 5, 6:
Պուրատա՝ Յովհաննէսին
Տագգընտա Տէփ պու ա՛ճայրպ
շէՏատէթ թէքթիլ օլուր : Օնուն
Տագգընտա Քրիստոսուն նէ
սէյլէտիյինի վէ նէ տիւշիւնտիւ-
յիւնիւ՝ Յովհաննէս պու տիւն-
եատէ սալա պիլմէտի : Օնու
պիլմէտի պէլքի օնուն էիւրէյիս
պուրունտուղու եալընըղըգ Տա-
լինտէ Տապտէ պիր ալ ղէման-
լըգ թէսէլլի վէրիրիտի : Լաքին
էիւրէյի՝ Պօղոս Բեսուլ կիպի
էն քիւշիք ա՛ղիզէրին էն քիւ-
շիպիւ օլտուղունու վէ մալիք օլ-
տուղու մէսնէտ ու մէրթէպէյէ՝
վէ օլ ղէմանտէ կէրէքլէք վէ
սատագաթ իշխն չէքտիլի էղի-
յէթ ու սէրէնճամլարա լայրդ-
սըղ օլտուղունու տույմասը՝ օնա
տաՏա խայրըլ վէ տաՏա էմին
իտի :
Յայտնութիւն քիթապընտա՝
Քրիստոսուն Լսիտապի նէտի
քիլիսէսին Տագգընտա վէրտիլի
շէՏատէթէ մալիք իզ, վէ Լն-
ճիլէրտէ՝ օնուն փարիսեյիլէր
վէ Յուգա վէ ԵէՏուտիլէրին
Տագգընտա վէրտիլի շէՏատէթէ
մալիք իզ : Լի՛յ օգոյան՝ Տէր
քիմ իսէն, Քրիստոս՝ կիւնտէն
կիւնէ սէնին Տագգընտա տալիլ
շէՏատէթ վէրիյօր. իմտի պու
շէՏատէթ նէ տիւրլիւ շէՏատէթ

16 Ըմնս պու նէսիլ քիմէ պէնդէտէյիմ շօլ չօճուգլարս պէնդէրլէր քի՛ փաղարլարտա օթուրուրլար, վէ արգատաշարնա չաղըրլա՛ տէրլէր :

17 Սիղէ տիւտիւք չալարգ, ամնա բագս էթմէտինիլ, սիղէ Ֆիղան էթտիք, ամնա տէօյլւն մէտինիլ :

18 Օխրա Յովհաննէս կէտի,

տիր տիւշիւնիւսիւն : ( ) Տէր նէ տիւրլիւ իսէ, կէօքտէ գայտ օլունույօր, վէ պիր կիւն օլաճագ քի՛ պիւթիւն ա՛լէմէ ի՛լան ու նէշը օլաճագ :

պուրատա գանաա՛թսըզ վէ ի՛նատճը՛ ա՛գըսըզ վէ ճասիլ՛ վէ արգատաշարը իլէ Տիւ պիր օլունա պիրլէշմէյէ իսթէմէզ կէօսթէրիլիլէր . օպիր թագըմը իսէ փէք միւնասիպ պիր թարգ իլէ օնլարըն պու Տարաքէթիւտէն շէքվա էտէր կէօսթէրիլիլէր : Պունլար տէրլէր քի՛ սիղին կէօնիւնիւզիւ էթմէյէ էլիմիղտէն Տէփ կէլէնի էյլէտիք, լաքին Տիւ պիր շէյ իլէ կէօնիւնիւզ օյմօյօր : Չօճուգլարտա պու միսիլիւ տիլազ ու մէշընէպ՛ զայէթ քէօթիւ տիւր, վէ Տէր վէճճ իլէ թէտիպսիլ կէշիւմէլի տէյիլ տիր : (իսուս Լշֆէնտիմիլ տէյօր քի՛ զայէթ ա՛ղիմ վէ մուՏիմ մատտէլէրտէ՛ օլ ա՛սիրին առէմլէրի ա՛յնի պունուն կիպի ա՛մէլ էյլէտիլէր :

16—19. Վրիստոս Լշֆէնտիմիլ Յովհաննէսի մէտճէթմէքտէն՝ օնուն խըզմէթիւնին պերէքէթլէրինէ միւնէստէր օլուպ՛ շիմտի Վրիստոսուն խըզմէթիւնին պերէքէթլէրինէ նայիլ օլանլարըն ելուրէք էյրիլիլինի թէքտիր էթմէյէ տէօնտիւ, վէ օնլարըն տուրագսըզ՛ ույղունսուզ՛ Տագսըզ՛ վէ եարամազ Տարաքէթլէրինի կէօսթէրէճէք պիր թէշպիճ պուլմաղա աճիլ գայմիշ կիպի կէօրիւնիւյօր : Վ Գ. Ե. 31—35 : — Փաղարլարտա : Պունլար աչըզ մէյտանլար օլմաղըլա՛ չօճուգլար էքսէրի՛ օյնամագ իշիւնօրալարա թօիլանըրլար իտի :

(Սիղէ Գի-Գի-Գ Կալընէ : Չօճուգլար աթալարընըն վէ պէօյիւքլէրինին իլէտիլի շէյլէրի էտէրլէր . վէ չօգ քէրրէ օնլար՝ ախէր քիմնէլէրին էթտիքլէրինի կէօրտիւքտէ՛ օնլարըն թագլիտինի էտէրլէր, տիլիւն զիյաֆէթի օլուն՝ ճէնազէ եասը օլուն՝ օնու օլունա չըգարըրլար : Չօճուգլար՝ ճասիլ մէշընէպի օլուր : (Սնլարըն՝ պիր թագըմըլ

— 35 : — Փաղարլարտա : Պունլար աչըզ մէյտանլար օլմաղըլա՛ չօճուգլար էքսէրի՛ օյնամագ իշիւնօրալարա թօիլանըրլար իտի : — Սիղէ Գի-Գի-Գ Կալընէ : Չօճուգլար աթալարընըն վէ պէօյիւքլէրինին իլէտիլի շէյլէրի էտէրլէր . վէ չօգ քէրրէ օնլար՝ ախէր քիմնէլէրին էթտիքլէրինի կէօրտիւքտէ՛ օնլարըն թագլիտինի էտէրլէր, տիլիւն զիյաֆէթի օլուն՝ ճէնազէ եասը օլուն՝ օնու օլունա չըգարըրլար : Չօճուգլար՝ ճասիլ մէշընէպի օլուր : (Սնլարըն՝ պիր թագըմըլ

քի եկեմզ վէ իշմեզ, վէ Ղին-
նի վար տեղւէր :

19 Մտեմ ( ) ղու կէտի, քի
եկեր Տեմ իշեր, վէ իշթէ պիր

օնլար պունու՝ օնտա պիր գէմմէ
լայրգ շէյէ շէվիրտիլէր : ( ) նլար
տեղւէր իտի, քի օ՝ պունու պիր
Փէնա բուհ իլէ հտեր իտի, քի օ
եիւզիւ կիւլմէղ՝ Տիշ պիր քիմնե-
յէ պէնկղէմէզ՝ վէ ախեր առեմ-
լէր կիպի եէյիպ իշմէյի կիւնաՏ
սայան ա՛ճայրպ պիր քիմնէ իտի :
— Վէտի, քի եեր ճե՛մ ելէր : Գ՝ ու-
Ե. 29, 30 : Է. 36 : Դ. 1 :
ԺԵ. 2 : ԺԹ. 5—7 : Մլա՛Տ
ինսանլարը թէվպէյէ կէթիր-
մէյէ տիւրլիւ տիւրլիւ եօլար
գուլանըր : (Մնուն պիղէ պա՛ղը
տէՓա՛ կէօնտերտիյի գուլարը
պիղի կիւնաՏ քիարլարըն եարա-
մաղլըղնա վէ սէՓիլլէյինէ Փի-
ղան ու Փէրեատ էտերէք՝ Բապ-
պըն Տիյպէթլու ղաղապընըն
թէՏտիտլէրի իլէ գանտըրմաղա
չալըջըրլար : վէ ախեր ղէման-
լէրտէ օնլար միւժտէլէր կէթի-
րէն խապերճիլէր կիպի կէյիպ
ապու Տայաթըն փունկարլարընա՛
էպէտի պերէթէթլէրին ղիյա-
Փէթթլէրինէ պիղի տա՛վէթ էտեր-
լէր : ՅովՏաննէս՝ պու թա-
րիդլէրին պիրինտէ կէլթիշ իտի,
վէ ինսանլար օնտան խօլանմա-
տըլար : (Մնուն իթիպարընը
գըրմաղա չալըջտըլար, շէպլէ քի՛
խալգ օնու ղէվգլէնսին, վէ օ-
նուն նասիՏաթլէրինէ գուլարգ
վէլուէսին : Բրիստոս՝ պիր պաշգա

շիշ պօղազ վէ պէքրի առեմ՝
կէօմիրիւքճիւլէրին Տեմ կիւնաՏ-
քեարլարըն տօսթու տերլէր .
ամմա իլմ՝ քէնտի էվատլարըն-

թարիգտէ կէտի ( ) է՛օմիրիւ-
նիւ տաՏա ղիյատէ՛տ՝ առեմլէրին
պէյնինտէ կէչիւրիպ՛ախեր առեմ-
լէր կիպի կէչինմէյիլէ, ՅովՏան-
նէս՝ եախօտ ախեր փէյլամպեր-
լէր միսալի (Յրե՛մ. ԺԵ. 17 : ԺԶ.
8, 9) վիւճիւտիւնէ օգատար շէ-
տիտ ղիյապէթ իլէ սըգլէթ վէր-
մէտի . իլա եիւզիւ կիւլէր կէօ-
րիւնիւպ Տէր տիւրլիւ առեմլէր
իլէ գօնուշուր՝ վէ Տաղըրլըգ իլէ
թաա՛մլարա ղիյաՓէթթլէրէ՛ վէ
տիւյիւնլէրէ տա՛վէթլէր գապուլ
էտեր իտի : Վէ պու ճիւմլէ
իլէ օնլար օնու՛ Տէման Յով-
Տաննէսի էթմէյօր տէյիւ ղէմմ
էթտիլէրի շէյի էյլէտիյի իշիւն
Փասլ էտէլլէր : (Մնու՛ չօդ եէ-
յիճի վէ պէքրի չաղըրլըլար,
վէ քէօթիւ Տէմ ալապ քիմ
սէլէր իլէ գօնուշույօր տէյիւ
օնտան շէրվա էտէլլէր : Պապ՝
Մապի՛ . Թ. 10—12 շէր Տիւնէ .
Իմաի էյէր տիւնեանըն իւզէ-
րինտէ պապ պասանլարտան եա-
լնըզ թէքմիլէն փաք օլան
Չաթի շէրիՓէ պու միսիլլիւ
եալան եէրէ գապաՏաթլը տէն-
տի իսէ, վէ օնա եարամաղանէ
Տասէտ օլուեուպ ղէմմ ու պուՏ-
թան օլուեուու իսէ, օնուն տօսթ-
լարը՝ քէնտիլէրին մերամլարընա
եանղլըշ մա՛նա վէրիլլիպ՝ քէն-
տիլէրէ դարշը եալան եէրէ Տէր

տան թատրոզ օլտու :

20 (Ն) Ղ դեման՝ շօլ իչէրինտէ
օնուն էն շօգ հիքմէթլէրի իճրա

կէօնա քէօթիւ սէօղ սէօղէն-
տիյի զէման թա՛ճիւպ էթմէ-
սինլէր : — Վ՛յճ Կէնոթ էվարըն-
պան Խասարոն օլտու : Վ՛րեա-
թիպլէր վէ փարիսեցիլէր՝ վէ օլ
տէվընն հէփ գապահաթ պու-
լուճուլարը Վ՛րիստոսուն վէ
Յովհաննէսին ա՛մէլ ու հարա-
քէթի հադգընտա հեր նէ տեր-
լէր իտի իսէ տախի՛ ի՛լմին հէփ
էվատլարը վէ շայիրտլէրի՛ եա՛-
նի հէփ ա՛լեմ վէ պիղարալ օ-
լան քիմնէլէր՝ օնլարըն ա՛մէլ
ու հարաքէթիինն սէպէպինի
անկլայաճագլար, վէ օնու պէ-
յէնէճէքլէր՝ Վ՛րիստոս՝ քէն-
տի սերպէսթլիյի վէ ա՛լեմ իլէ
գօնուշմասը յըլա՛ Յովհաննէսի
գապահաթլը չօգարմատը , վէ
Յովհաննէս տախի քէնտի սա-
գընրպ իհթիրալ էթմէսի իլէ
Վ՛րիստոսու գապահաթլը չը-
գարմատը : (Ն)լարըն՝ իքիսի-
նին տէ ա՛մէլ ու հարաքէթ-
լէրի ա՛ղիլանէ իտի, վէ հէփ
ա՛գըլը օլանլար՝ օնուն տօղ-
րուլուղունու անկլայրպ՝ օնա
հադգ վէրիլէրիտի : Պ՛ան . ԺԲ .
10 : Ս՛ար . ԴԲ . 5, 6 : Պ՛ագ
Պօղոսուն քէնտի հարաքէթի
հադգընտա վէրտիյի թա՛րիֆէ :
Ա կ՛րօն . Թ . 19—22 :

20. Սիլե՛՛ էիօնէ պաշտօրը
Վ՛րիստոս Լ՛ֆէնտիմիղ օլ սիլ-
սիլէ իչիւն ա՛լէստէվն տէտիյինէ
շիմտի մախտուսճա՛ քէնտիին

օլան շէհրլէրէ սիթէմ էթմէյէ
պաշատը , քի թէվպէ էթմէ-
տիլէր :

թա՛լիմ ու միւ՛ճիղաթլէրինն
էն շօգ իճրա օլտուղու օլ Վ՛ա-
լիլեա տէնիղինն էթրաֆընտա
օլան շէհրլէրէ թաթպըդ էտեր :
Լ՛ֆէնտիմիղ օնլարասիթէմ էթ-
մէյէ՛ եանի օնլարը շիտէթ իլէ
թէքտիլ էթմէյէ՛ եախօտ տահա
միւնտիպի օնլարըն իւղէրինն՝ Լ՛-
լահ թարաֆընտան կէլէճէք օլան
աղըր հիւքմլէրի թագրիլը էթ-
մէյէ պաշատը : (Ն)լարա ին-
ճիլի վա՛ղ էթմէյէ օնտան շօգ
էվվէլ պաշամըշտը : Ս՛ար .
Դ . 17 : (Ն)լարը իւլլասըն զի-
յաֆէթիինէ տա՛վէթ էթմիլչիտի,
լաքին օնլար կէլմէյէ իսթէմէ-
տիլէր . օնլարա Լ՛լահըն ա՛ճա-
յրդ մուհապպէթիտանն խապեր
վէրմիլչիտի , լաքին օնլար ինան-
մաղա իսթէմէտիլէր . օնլարըն
կէօղլէրի էօնիւնտէ շօգ միւ՛-
ճիղաթլէր իլչէմիլչիտի , լաքին
օնլար թէվպէսիլլիյին վէ իման-
սըղլըղըն թէսլրի ալթընտա գալ-
մըշարտը . քէօլլէրին կէօղ-
լէրինն ալմըշտը , լաքին օն-
լարըն զիհնլէրի քիւլլիյէն գա-
փանմը գալմըշտը . խաթա-
լարը սաղալթմըշտը , լաքին
օնլարըն ճանլարը շիֆա պուլմա-
տը . էօլիւլէրէ է՛օմիւր վէրիպ
տիրիլթմիլչիտի , լաքին օնլար՝
կիւնահարտա վէ թէօհմէթլէր-
տէ էօլիւ գալմըշտարտը : — Վ՛է
Ենվըն էիօնիլէր : Լ՛լահա գար-
շօ կիւնահ իլչէլիպ օնուն ա՛ղիլ

21 Վայ սանա՛ էջ Վորազին , վայ սանա՛ եա Ռեթսայիդա զերա սիզտէ իճրա օլունան Տիր-

նամսունու պօզտուգլարը իչին տէյիլ , խրօսըզլըգ՝ զինա՛ գաթլ վէ ակտեր կիւնասլար իչէտիքլէրի իչին տէյիլ , իլեա թէվպէ էթմէտիքլէրի իչին : Աիւնաս իչէմէտի Տիյպէթլու պիր շէյ տիր . լաքին թէվպէ էտիպ օնու թէրք էթմէմէտի՝ օնտան տաճա Տիյպէթլու տուր :

21. Վայ : Պու՛ գասավէթ վէ տարղընլըգ վէ կէլէճէք պիր դազապը ի՛լան էթմէք պէյան էտէն պիր թագրիր տիր : Վրիստոս միւպարէքլէմէյէ կէլտի . վէ պէրէքէթլէր օգուժագրլա պաշլատը : Մարի . Ե . 3—10 : Ապրին օնուն պերէքէթլէրինի թասգիր էտէնլէր՝ օնուն Տիյպէթլու լանէթլէրինի պաճագլար : —Քալաքի — Ռեթսայիդա : Պու իմաճալ՝ Ղալիւնա տէնիղենին փօրնաս թարափը ուճունտա՛ կափառնայումուն եանրնտա իտիլէր : Ռեթսայիդա՛ Վրիստոսուն նագրիյէթինտէ չօգքերլրէ զիքր օլունուր . վէ օնուն շայիրտլէրինտէն իւչիւ օրատա էյէնիլլէրիտի . Մարի . 2 . 45 : Ը . 22 : Ղալի . Թ . 10 : Յուլի . Ա . 45 : Ե . 21 : — Տիրու վէ Սերու՛ : Պունլարըն կրիսի տախի էսքի՛ զէնկին՝ փութիէրէսթ՝ վէ փէք եարամաղ շէճրէր իտի : Թէվարիսի պիզէ՛ օնլաքըն մաղըուրըղունու վէ եարաճաղըզընը վէ Տէլաք օլմալէրինի

մէթլէր՝ Տիրոս վէ Սիդոնտա օլմուշ օլալար իտի , չօդտան չուլ վէ քիւլտէ թէվպէ էտէր-

խապէր վէրիր : Մղեղ Վիթապլար տախի էյլէ էտէր : Մայ . Ի 9 . 1—17 : Մրէ . Ի Ե . 22 ; 26—29 : Ի Ե . 2 , 3 : Մղեղ . Ի 2 . 2—23 : Ի Ե . 2—36 : Ի Ը . 2—23 : Մարի . Ա . 9 , 10 : Օր . Թ . 3 , 4 : Սիրոն՝ տիւնեանըն էն էսքի շէճրէրինին պիրի իտի (Օննդ . Ի Թ . 13) . վէ թասմին օլունմուշ տուր . քի՛ Վամըն թօրնու Սիդոնտան պինա օլունմուշուտու . Օննդ . Ի . 15 : Մտեր սըպթընըն սինօրու իչինտէ իտի (Տէս . Ե Թ . 28 : Ղալաք . Ա . 31) . վէ ա՛ղեմ թիճարէթի Տէմ կէմիսինին չօղըղըւ իչին մէշճուր իտի : Սիդոնլուար պաթլը ալաճը՝ Մտարովթ տէտիքլէրի գարը իտի : Գ թապ . Ե . Ա . 5 , 33 : Եարամաղ Յեզաբէլ սուլթան օլ շէճրտէն իտի , վէ օ՛ Իսրայէլին արասընա Ռաճաղըն վէ Մտարովթուն իպատէթինի իտլալ էտիպ՝ մեմլէքէթ գանունու իլէ սապիթ էյլէտի : Գ թապ . Ե . 2 . 31—33 : ԹԸ . 4 , 19 : ԻԱ . 25 :

Տիրոս՝ Սիդոնուն գըպլէ թարափընտա՛ օնտան իյիրմի միլ գատար ուղագ սըր : Մքի զէմանտէ պիր միգտարի պիր քիւչիւք ատանըն իւզէրինտէ՛ վէ պիր միգտարի գարանըն իւզէրինտէ պինա օլունմուշուտու . վէ պէյիւք՛ ա՛ղամէթ վէ թիճարէթէ մալլը պիր պէյիւք շէճր իտի : Ռարիլոն փատի-

էր իտի :

22 Անճագ սիղէ տէրիմ . Ը է-
րաա՛թ կիւնիւնտէ Տիւրոս վէ

շահը Աբուգորոնոսոր օնու՝
օն իւչ սէնէլիք մուհասերէտէն
սօնկրա ֆէթճ էյլէտի : Օն-
տան սօնկրա եինէ թէքրար պի-
նա օլունտու . լաքին պէօյիւք
Աղեքսանգրոս՝ պէշ այլքդ պիր
ի՛նստղը մուհասերէտէն սօնկրա
ֆէթճ էյլէտի , վէ օնու խարապ
էթտի : Լչքի շէհրին պիր նի-
շանը գալմատը . իլլա օնուն
ճիւմըէ էվվէլքի ա՛ղամէթի վէ
գուվվէթի վէ ի՛զգէթի կիթտի :
( ) քէնտիսին ա՛ղիմ եարամաղ-
լըղը իչին խարապ օլունտու :
— Չու վէ իւլքէ : Չուլ էք-
սէրի եաս վէ մամէմ նիշանէսի
տէյիւ կիտիլիւրիտի . վէ վիւճիւ-
տիւն իւղէրինէ քիւլ սերփուէք՝
ա՛ղիմ գասավէթ ու էլէմ պէ-
յան էտէր իտի : Յոք . Բ . 12 :
ԽԲ . 6 : Երեմ . 26 : Յոք .
Գ . 5—10 : Պուրատա մա՛-
նասը պու տուր քի՛ օնլար դա-
յէթ ա՛ղիմ գասավէթ կէօս-
թերէրէք թէվպէ էտէճէքլէր-
տի : ( ) նլար՝ Աինուէլիլէր կի-
պի՛ քէնտիլէրին գապահաթլը
վէ թէհլիքէտէ օլտուգլարնը
կէօրիւպ՝ եարամաղլըգլարնտան
տէօնէճէքլէր իտի : — թէվպէ է-
տէրէրէրէ : Լչֆէնտիսիլ թագ-
րիւր էտէյօր քի՛ թէվպէյէ կէլ-
մէյէն Աշհուտիլէր՝ Տիւրոս իլէ
Աիդոնուն փութփէրէսթ էհա-
լիսինտէն տահա զիյատէ կիւ-
նահատա գաթըլանսիլլ՝ վէ օնուն

Աիդոնա սիղտէն տահա զիյատէ
թէհամիւլ օլունաճագ :

23 Ա է սէն թա՛ կէօյէտէք

թա՛լիմաթլէրինտէն վէ միւճի-
ղաթլէրինտէն թէսիւր գապուլ
էթմէյէ տահա եարամաղ օլ-
մուշարրտը : Լն եարամաղ
փութփէրէսթ շէհրլէր օնու Աշ-
հուտիլէրին շէհրլէրինտէն էյի
գապուլ էտէճէքլէր իտի : Երէկ .
Գ . 6 , 7 : Սաթի . ժԲ . 41 ,
42 : Պարթ . յԳ . 44—48 :
ԻԸ . 27 , 28 :

22 . Ը էրաա՛թ կիւնիւնտէ : Սօնկ
կիւնտէ , մահշէր վէ սօնկ հի-
սապ կիւնիւնտէ , քի օնտա ճիւմ-
լէ ա՛լէմին շէրաա՛թը կէօրիւլէ-
ճէք , քի օնտա քիթապլար ա-
շղաճագ , էօրիւլէր գալգաճագ ,
վէ ճիւմիլէսի՛ հէր քէսէ քէնտի
ա՛մէլինէ կէօրէ հիւքմ օլունա-
ճագ : Սաթի . յԲ . 36 : Բ .
Պեթ . Բ . 9 : Գ . 7 : Յայր .
Ի . 12—15 : — Տահա զիյատէ
Բեհամիւլ օլունաճագ : ( ) նլարն
գապահաթլը՝ Աշհուտիլէրինքի
գատար պէօյիւք տէյիլ իտի , վէ
օնլարն ա՛ղապը տախի օլ գա-
տար պէօյիւք օլմայաճաղտը :

Պարթ . ժԲ . 47 , 48 : Երէր . Բ .
2 , 3 : 2 . 4—8 : Ժ . 26—31 :
23 . Կէօյէրէտէ էիւտէլլէն :
Պու Ապրանիճէտէ պիր գարպի
մէսէլ իտի , քի պէօյիւք տէվէ-
թէ վէ նիյմէթլէրէ մալիք օլ-
մագ մանասընա իտի : Ապիաու-
նայում շէհրի՛ ֆիլ վագի՛ պիր
թէփէնին իւղէրինտէ տուրու-
րուտու . վէ Լչֆէնտիսիլ պու

եիւքսէքլէնէն՝ եւ՛ Կափառնա-
յոււմ՝ ճէ՛հէննէմէտք էնտիրի-

սէօղէրիսէօյէտիյի վազըթ՝ իհ-
թիմալ քի, աշաղտաքի վատի-
տէ տուրուպ՝ փարմաղը իլէ օնու
կէօսթէրիրտի : Հէմ՝ տախի
պու շէհիւր՝ էյի պիր հալտէի-
տի, վէ էյի թիճարէթէ մալէք
օլմաղըլա, դանիմէթ վէ զէն-
կինլէք իլէ տօլու իտի : Լաքին
պունլարըն ճիւմէտիստէն զէյա-
տէ՝ Բապպ Յիսուս Վրիստո-
սուն հուզուրունա՝ վա՛ղընա վէ
միւճիղաթլարընա նայիլ օլմուշ-
ուտու : Պունտան զէյատէ Խս-
ըպյէլտէ պու խուսուստա պիր
տիէր շէհիրէ ի՛ղղէթ վէրիլմէ-
միշտի : Վրիստոս օրատա տուր-
տուղու գատար հիչ պիր պաշ-
գա եէրտէ տուրմամըշտը, վէ
օրատա իլէտիյի միւճիղաթլար
գատար՝ հիչ պիր պաշգա մահալ-
տէ իլէմէմիշտի : Պագ՝ Մարթ .
Գ . 13 շէրհինէ : Տէնէ պիրի
քի՝ օ օլ շէհիրին հէփ էհալի-
սինի կէօյիւն գափուսունա գա-
տար կէօթիւրտիւ, վէ օնու աչ-
տը . Լաքին օնլար՝ կիրմէյէ իս-
թէմէտիլէր : — Շէննէմէտէ
էնտիրիլէնէն : Երայ . ԺԳ .
12—15 : Ուբ . Բ . 1, 2 . Ե-
շէլ . ԻԸ . 12—19 : Լէր . 4 :
Կափառնայոււմ՝ էվվէլտէն հէր
նէ գատար եիւճէլմիշ իտի իտէ,
օլ գատար տախի տէրինէ պա-
թաճաղըր : Պունտան պիր գաշ
սէնէ սօնկրա պու շէհիր՝ Հը-
ուսվմալլար իլէ Եհհուտիլէրին
պէյնիստէ վազի՝ օյան ճէնքլէր-

լէճէքսին . զէրա սէնտէ իճրա
օլունան հիքմէթլէր՝ Սողոմոնա

տէ պու տէրէճէ խարապ օլտու
քի՝ շիմտի օնուն մուգատտէմա
նէրէտէ օլտուղու սահիհան մա-
լիւմ տէյիլ տիր : Պու հէլաք
օլուպ արթըգ պիր շէհիր տէ-
յիլ տիր : Ելլահըն սանտըղը
տուրտուղու մահալ օլան Սիւրվ
շէհրի տախի պունուն կիպի հէ-
լաք օլմուշ տուր : Մարթ . 4Ը .
60 : Երէմ . Ի . 12—15 : ԻԶ .
6--9 : Լաքին պուրատա Լշ-
ֆէնտիմիղ էօյրէթմէյէ մէրամ
էյէտիյի կէրէքլէք պու տուր
քի, պու տիւնեատա էն ա՛ղիմ՝
իհասնլարանայիլ օլանլար՝ քէն-
տիլէրինէ վէրիլէն քէրէմլէրի
ֆէնայէ գուլանըպ գըյմէթլէրի-
նի պիլմէղէրսէ՝ ախրէթտէ ա՛-
գապլարը տահա պէօյիւք օյա-
ճագտըր : Խնճիլին իհասն էթ-
տիյի մէնֆաա՛թլար էյէր էյիյէ
գուլանըմագա, կիւնահքեար-
լարը տահա տէրին ճէհէննէմէ
պաթըրաճաղար . վէ քիշէ հէր
նէ գատար եիւքսէյէ չըգար-
սա, տիւշմէսի տախի օ գատար
տէրին վէ օ գատար հիլպէթլու
օլուր : — Մարթ : Պու՝ փէք
եարամաղ պիր մահալ իտի, վէ
Ելլահըն հագգ շէրաթլը իլէ
ղայէթ հիլպէթլու պիր թարղ
լիլէ հէլաք օլմուշուտու : Պագ՝
Մարթ . Ժ . 15 շէրհինէ,
Մանր . ԺԳ . 13 : ԺԺ . 13 .
24, 25 : Յարթ . 7 : Լաքին
Լշֆէնտիմիղ թագրիր էտէյօր
քի, Կափառնայոււմն էհալտի՛

օլմուշ օլսալար խոի , թա պու
կիւնէտէք գալըր խոի :

24 Լմնա սիղէ տէրիմ քի շէ-

Սողոմուն էհալիսինտէն պէթէր
խոի : ԼլաՏ՝ պունտան չօդ էվ-
վէլ պիւթիւն Խէհուտի միլէթի-
նին հարգընտա պունու թագրի
էլէմիշ խոի : Եւքի . Ժ . Զ . 48—
50 : Բւք . Գ . 6 : (Նլար՝ տահա
պէջիւք ըջըղա մուհապիթէ
վէ իլմէ գարը կէօղէրինի գա-
փայըպ կիւնահ իշէսիլէր : Հա-
գիգալմ՝ ԼլաՏըն մէլէքէրի
պիր պէման Սողոմու գիյարէթ
էթմիշէքխոի , լաքին Կափաու-
նայումու ԼլաՏըն Օղու քէն-
տիսի զիյարէթ էթմիշխոի : Մէ-
լէքէր Սողոմտա սալթ պիր կէ-
ճէ գայմըշլարրար . լաքին Լլա-
լաՏըն Օղու Կափաունայում-
տա հաթթալար վէ այլարճա
տուրտու : (Նլար՝ հիչ պիր
միւճիլթաթ իշէմէտիլէր . լաքին
օ չօդ ա՛ճայըպ միւճիլթալար
իշէտի : Ա է օ պուրատա թագ-
րիւր էտէյօր քի էյէր պու միւ-
ճիլթալար Սողոմտա իշէնմիշ
օլսալար խոի , օրանըն էհալիսի
թէվպէ էտէճէքէրիտի , վէ օն-
լարըն շէհրի խարապ ու հէլաք
օլմայաճաղըտը :

24 . Լմնա սիղէ տէրիմ : Պունու
սիղէ՝ պէն սէջլէրիմ . պէն քի
պիլթիւրիմ , պէն քի էօլիւլէրին
վէ տիրիլէրին հաքիվի վէ շէ-
րաա՛թճըը օլմաղա թա՛յին օ-
լունուշում , վէ շէրաա՛թըն նա-
սըլ քէսիլէճէյինի պիլթիւրիմ , սիղէ
տէրիմ : — Տահա զիյարէ Բէհա՛միւ-

րաա՛թ կիւնիւնտէ Սողոմ տի-
յարընա սէնտէն տահա զիյարտէ
թէհամմիւլ օլունաճագ :

օլունաճագ : Պու պապըն 22 խա-
նէսինին շէրհինէ պագ : ԵւլաՏ
նիչիւն Վարաղինին վէ Բեթ-
սայիդանըն վէ Կափաունայու-
մուն հէփ էհալիսի Վրիստո-
տու գապուլ էսիպ էպէտէն սա-
ա՛տէթուլ օլմատըլար : (Նլար
օնու՝ տիւնեայը պու գատար
սէվմէյիլէ՝ օնու օնուն տիւնեա-
նըն խաթըը իշիւն թէըք էտէ՝
մէտիլէրի իշիւնմիւր ըտտ էթ-
տիլէր : (Նու՝ քէնտիլէրին պէօ-
յիւքէրի ըտտ էթտիլէրի՝ վէ
օնու հէմ օնա թապի օլանլա-
ըը զէվգլէնտիլէրի վէ գօվալա-
տըղլարը իշիւնմիւր ըտտ էթտի-
լէր : Մէպէպի՛ճէր նէ իսէ , օն-
լարըն հալի շէրաա՛թ կիւնիւն-
տէ նէ՛ գատար հիլպէթուլ օլա-
ճագ տըր : Պ ուլ . Ժ . 12 : Իշ-
պու պէջիւք շէրաա՛թ կիւնիւ-
կէլիյօր , վէ էլ օգույան սէն
տախի օրատա պուլունաճագսըն :
Ա է Վարաղին՝ Բեթսայիդա վէ
Կափաունայում շէհրլէրինին ը-
ջըղ վէ քէրէմ ու իհասնլէրի
Սողոմունքիլէրինտէն պէջիւք
օլտուգլարը կիպի՛ սէնին տախի
ըջըղն վէ նայիլ օլտուղուն քէ-
րէմ ու իհասն՝ օլ մէշհուր շէ-
հրլէրինքինտէն պէջիւք տիր-
լէր : (Նլար՝ Սողոմուն մալըք
օլմատըղը նօմօսա մալըք օլտուգ-
լարը կիպի՛ սէն տախի նօմօսա՝ վէ
օլ շէհրլէրին մալըք օլմատըղա-
ըը ինճիլէ մալըք սին : Խմտի շէ-

23 ՕՂ զէման Յիսուս ճէվապ
էտիպ տէտի. Լյ իէջիւն վէ

եերին Սահպիլ փէտեր՝ սանա
շիւքը էտէրիմ, քի պու նէսնէ-

րաա՛թըն ա՛ղիմ կիւնիւնտէ վէ-
րէճէյին Տիսապ տահա պէօ-
յիւք օլաճագ տրո :

պունճիլէյին ալլազլաթմաղա վէ
Տէլաք էթմէյէ՛ վէ մահճուպլա-

25. Յիսուս ճէվապ էտիպ տէտի :
Վրիստոս Լյֆէնտիմիղին շիւքը
վէրմէտի՝ պուրատա ճէվապ վէր-
մէք անկըլըյօր , չիւնքի օնուն օլ
սաա՛թտա թագրիւր էյլէտիյի
եիւրէյի թէսիւֆ վէ գասավէթ
իլէ տօյտուրան ֆիքր ու միւլաճա-
զալարը պէօյլէ պիւր տէֆ՝ էտի-
ճի վէ թէսէլի ու սէվինճ վէրի-
ճի ճէվապ իտի քի՝ օնուն րու-
Տունու շաղըգ իլէ տօյտուրտու :
Ղ . 1 . Ժ . 21 : — Կիւնիւն վէ
եերին Սահպիլ : Վրիստոս Լյֆէն-
տիմիղ պուրատա փէտերէ՛ եա-
րատըմամը՛ վարըղը քէնտին-
տէն՝ իՏթիյաճը օլմայան՝ էօլիւմ
սիւզ՝ Տէր շէյէ գատիւր՝ կեր-
չէք վէ սաղ Լլաճա կիպի սէօյ-
լէր , քի օ քէնտի իրատէթի շէ-
րիֆինի կէօքտէ վէ եերտէ իճրա
էտէր , վէ օնուն իրատէթի շէ-
րիֆի նօմօս վէ գանուն տուր :
Պանդ . Ժ . 19 , 22 : Բ Օ-
րն . Ժ . 14 , 15 : Դ թաք . Ժ . Ժ .
15 : Եսայ . 42 . 1 : Դան . Դ .
35 : Գործ . Ժ . 24 : — Սանա
շիւքը էտէրիմ : Սէնին Տագգ շէ-
րաա՛թըն իչիւն սանա Տամո ու
սէնալէր գըլարըմ . Վորազին
վէ Լեթսայիդա վէ կափառնա-
յումտա պու մազըուր վէ քէն-
տիսի ա՛ղիզ սայան քիմնէլէրէ
թիտիյինի պէյէնտիմ , վէ օն-
տան խօշանտըմ . մազըուրլէրի

ըլ եիւճէլթմէյէ վէ խէլաս էթ-
մէյէ Տագգըն օլտուղունու պիլի-
րիմ . սէնին՝ քէնտի ալիզ Տիւքիւ-
մէթ ու նուֆուզուն իլէ՛ Տէր Տալ-
տէ իլմ ու Տագգ ու կերչէքլէք
ու մէրՏամէթ իլէ ա՛մէլ էյլէ-
տիյինի իգրար էտէրիմ : — Պո-
նէսնէլէրէ՛ ա՛լլազլաթմէ՛ վէ ա՛լլազլա-
թմէ՛ կիւնիւնտէ կէօզլէրի՝ եօգարըտա
զիքր օլունան իւչ շէՏրլէրտէքի
Խնճիլի րէտտ էտէն մազըուր-
լարա տօղըլմուշուտու : Վեա-
Տինլէր քեաթիպլէր վէ փարի-
սեցիլէր՝ նօմօս խօճալարը՝ Տէֆ
օգումուշ վէ ա՛լլազլաթմէ՛ վէ զէն-
կիսլէր վէ միւթէպլէրլէր՝ քէն-
տիլէրինի փէք ա՛լլազլաթմէ՛ վէ
Վրիստոսն ալազլարը էսնիւնտէ օ-
թուրուպ օնտան էօյրէնմէյէ
մուՏթաճ տէյիլ սայարլարըտը :
Լյսքի Լ՛՛Տտըն փէյղամպլէրլէր-
լէրի էլլէրինտէ իտի . վէ օնլա-
րըն՝ օգումաղա կէօզլէրի վէ ի-
շիթմէյէ գուղալարը վարըտը ,
վէ Վրիստոսուն միւ՛ճիլաթմ-
լարընը կէօրտիլէր , վէ նասի-
Տաթլարընը իլիթտիլէր . լաքին
մազըուրուգ օնլարըն կէօզլէրի-
նի քէօրլէթմիլիտի . վէ օնլար
Տէր նէ գատար վէյատէ կէօ-
րիւրլէր վէ իշիտիլէրտէ իտի՝ օ-
գատար տահա զիյատէ քէօր-
լէնիլլէրիտի , վէ Լլաճ օնլարը
էնճամը քէնտի Տագ շէրաա՛թը

զերի ա՛րեմէրտէն վէ ա՛րիՖէրտէն կիզէտին , վէ օնլարը մա՛տումլարա աշխբեար էթտին :

իլէ՛ Փարաւոնս էյլէտիյի կիպի .քէնտիլէրին սէչտիյի եօլա թէրը էյլէտի : Մտանմասընը սէվէնլէր՝ ալտանապիլիլէր, վէ ալտանաճագլար արը : Խմտի՛ գուտուր պուլմագ արզուսու վէ մէրամը իլէ Մղէղ Վիթագլարը օգումասը եախօտ Խնձիլին վա՛ղ օլունտուղունու տինկլէմէօի՛ դաթէթ թէչիլքէլի պիր շէյ տիր : Պիր առեմ՛ զպի՛Ֆ կէօզէք իլէ կիւնէչէ պագտըգճա՛ կէօզէրի տահա զպի՛Ֆ օլուր : Վէնտի նազարլարընտա ա՛լիմ օլանլար՛ Մլաճըն նազարընտա տիվանէլէր տիր : Եօյ . Ե . 24 . ԻԹ . 40—49 : Մօպն . ԺԳ . 41—46 : Մօրլ . Գ . 10—12 : Ը . 23 . 26 : Պօլ . ԺԹ . 41 , 42 : Եօլ . Ե . 48 , 49 : Բ . 37—41 : ԺԲ . 38—40 : Էօօօլ . Ե . 21 , 22 : ԺԵ . 8—10 : Ե կրնի . Ե . 18—29 : Բ . 6—8 , 9 . 18—20 : Բ կրնի . Գ . 3 , 4 : Բ թե . Բ . 11 , 12 : — Մատամլարա աշխբեար էթտին : Եանի ֆագիլիլէրէ վէ ճահիլլէրէ վէ էանա քիմնէլէրէ էօրէնէլէ ճագըր օլանլարա՛ սատէտիլէրէ՛ վէ ալազ կէօնիլլիլէրէ : Օլ եարամաղ շէչրլէրտէ պա՛ղը ֆագիլ պալըգճըլար Վրիտտոսա ինանտըլար , վէ խէլասէ ա՛լիմ օլտուլար : Վրիտթիանլըզն ա՛ղիմ թա՛լիմաթլէրինի էօրէնտիլէր, վէ

26 Պէլէ՛ եա՛ փէտէր՝ զիրս հուզուրունտա պէօյլէ խօչ կէօրինտիւ :

պաթըլլըզն փատիշահըզնը երզըպ՛ տիւնետտէ կէրչէքըլիին վէ սատագաթըն փատիշահըզնը գուրմանըն ա՛ղիմ խըզմէթինտէ գուլանըլտըլար : Ե թափ . Բ . 18 : Գ . 4—21 : Մօր . Ը . 2 : Եօյ . ԻԹ . 18 , 19 : Երէփ . Ե . 5—7 : Մօրն . ԺԶ . 47 : ԺԸ . 3—6 : ԻԵ . 16 : Մօրլ . Ժ . 13—16 : Բ կրնի . Գ . 7 : Մուխէս՛ քէնտիլի Խարայէլին խէլաս էտիճիսի օլմաղա միւնասիպ պիր քիմնէ սայտըզզէման Մլաճ օնա էօրէթմէլէ՛ վէ օլ խըզմէթէ գուլանմաղա միւնասիպ կէօրմէտի . Ելէյ Բ . 41—43 : (Նտան դըրգ սէնէ սօնկրա՛ օ քէնտիլին քիլլէլէն միւնասիպ օլմատըղընը տուտուղու վագըլթ , Մլաճ օնու օ իշէ տա՛վէթ էյլէտի , վէ օնա էօրէթտի : Ելէյ Գ . 10—12 :

26. Պէլէ՛ եա՛ փէտէր : Մլաճ պու շէլէրի՛ մէրճամէթի իլէ Վալիլիւանըն պալըգճըլար Պեարոսա պիլտիրտի , վէ պաշքեահին կայիտիտան կիլլէտի , վէ Վութարըըլը պունա՛ ա՛ղիմ շագըգ իլէ ըիղա վէրտի : Վէ Մլաճըն ճէփ զպէթ ա՛տիլ իշէրինէ պիլ տախի ըիղա վէրմէլի տէյիլլիլիլ : Վիլիւն պիլիմ ա՛սը ճինսիսիլ իշիւն պիր Վուրթարըըլ թէտարիգ կէօրիլլուտէ տէ ա՛սը մէլէրէր իշիւն օլմատը : Վիլիւն Խնձի-

27 փէտերիմօէն պանա հէր շէյ Թէսլիմ օլունտու վէ ( ) զուլու քիմնէ Թանրմաղ փէտեր-

տէն մա'տա . փէտերի տախի քիմնէ Թանրմաղ իլա ( ) զուլ, հէմ օլ քիմնէ քի ( ) զուլ օնա

լին ըլըղը պիր մէմէքէթէ ըլըգ վէրիր, վէ պիր ախերինտէ եօգ տուր : Վիշիւն պիր ատէմ կէնճ իքէն էօլիւր, վէ պիր ախերի եաշար վէ ինթիար օլուր : Վիշիւն պիր քիմնէնին պապասը իման սահիպի վէ իպատէթքեար վէ ախեր պիր քիմնէնին պապասը պէքրի վէ Փարգ օլուր : Պունուն կիպի պին սիւալէրէ՝ վէրէպիտիյիսիլ կարլնըլ ճէվապ «Պէլի՛ եա՛ փէտէր՛ զիրա հուզուրունտա պէօյլէ խօշ կօրիւնտիւ» տիւր : Յոթ ԼԳ . 13 : Եսայ . ԽԵ . 9 : ԽԶ . 9, 10 : Ղուկ . Դ . 25—28 : Լուկ . Բ . 18 : ԺԱ . 33—36 : Եփես . Ա . 9 . 11 : Գ . 11 : Բ ՏԵ . Ա . 9 : 27 . փէտերիմօէն պանա հէր շէյ ինթիար օլունտու : Էնէման պու Թա՛լիմաթ՝ Ենի Մ՛հտըն չօգ մահարինտէ Թա՛լիմ վէրիլիօր Մարտի . ԻԸ . 18 : Յոթ . Գ . 35 : Ե . 21—27 : ԺԳ . 3 : ԺԵ . 2 : Եփես . Ա . 20—23 : փէլեպ . Բ . 9—11 : Ա Պետ . Գ . 22 : Պունուն մա՛նասը պու տուր քի՛ Մեսիա քէնտի Քիլիսէսիսին մէնֆասա՛թը իչիւն՝ հէր շէյին իւզէրինտէ հիւքիւմէթի վար, վէ ճիւմլէ տիւնեալարտա հէր պիր շէյին իտարէսի՛ օնուն եէնի ալտըղը մէսնէտիսէ պինաէն եանի Մլա՛հ վէ հնսան վէ Միւանճը օլմասընա պինաէն մախ-

տուս պիր Թարղ իլէ օնա Թէսլիմ օլունտու տուր . շէյլէքի օ՛ քէնտի խալլընը շէյթանըն վէ կիւնահըն հիւքիւմէթիտէն իտէլաս էյլէսիս, օնլարը էպէտի ի՛ղղէթ ու ճէլալէ սաղ սէլիմ գուլաղուղլասըն, վէ օնլարա պիր էպէտի միրաս վէրսին : Մլահըն էյլիյինին վէ մէրհամէթիսին հէի փունկարլարը օնտա տըր : (Նսուլ՛ հիչ պիր մուգատտեր իճրա օլունմաղ : Պու տիւնեալէ՛ օնուն վասիթասի իլէ օլմատըգճա՛ հիչ պիր պէրէքէթ կէլմէղ : (Նսուն գուվէթի վէ լալըղըղը իլէ օլմատըգճա՛ հիչ պիր կիւնահընար խէլաս պուլմաղ : (Նսուն էլլէրի իլէ աթըլմատըգճա՛ հիչ պիր կիւնահընար ճէհէննէմէ աթըլմաղ : Ենէք սատըղլարըն վէ կէրէք կարամաղլարըն իւզէրինէ սօն հիւքմ՝ օնուն աղղը իլէ Թագրիր օլունաճագ : (՛ հէի ա՛լէմիքին Մապը տըր . վէ էպէտի տիւնեայէ կիտէնլէր՝ կաշաղ ու մէսրուր կախօտ դամ ու գասավէթ իլէ տօլու օլարագ քէնտիլէրինի պիրտէն օնուն հիւքմ էյլէտիյի մէմլէքէթին իչիտէ պուլուրար : — Օլունտու քիմնէ Թանրմաղ փէտերիմօէն մա՛նաս : Եսայ . Բ . 5, 6 : Ղուկ . Ժ . 22 : Յոթ . Ը . 19 : Մլահըն Օլունուն Թապիա՛թը պէօյլէ տիր, ինսանըղ իլէ Մլ-

պէսյան էթմէսինի միւրատ հտեր :

լաճըղն պիրըշմէլերինն սըր-
 րը պեջլէ տիր քի, օնու հիչ
 պիր էօլմէլու ատէմ անկլայա-
 մազ : Տիւնեա օնու պիլմէլ :
 Յօփ . Ա . 10 : Ա Յօփ . Գ . 2 :
 Վրիսթիանլար օնուն հագգըն-
 տա պիրաղ շէյ պիրըլէր . մէ-
 լէքլէր օնտան ղիյատէ պիրըր-
 լէր . Լաքին օնու թէքմիլէն սալթ
 Ալլահ պիրըր : Իշէր օ՛ սատէճէ
 ատէմ օլսայրտը, պունուն կիպի
 պիր սեջլէյիշ գուլանմազտը :
 Օհրա էյէր Պէտրոս եա Յով-
 հաննէս պեջլէ սեջլէսէլէր ի-
 տի, պօշ սեօզ սեջլէմիշ օլուր-
 լար իտի : — Փէպէրի րաիի քիսի
 իննմազ՝ իլլա Օլու : Զիչ պիր
 ատէմ վէ հիչ պիր մէլէր նի-
 հայէթսիղ Ալլահըն ղաթընը
 թէքմիլէն անկլամազ, վէ օնա
 ա՛գըլ էրտիրէմէզ : Յօփ . ԺԱ .
 7—9 : Ալլահըղը վէ Իւչպիր-
 լիյին սըրընը թէքմիլէն անկլա-
 մազ Ալլահա մախսուս տուր :
 Լաքին Բեթլէհէմտէ տօղան
 օնուն հէփիսինի անկլար : Օ՛
 անկլաջըմազ օլանը թէքմիլէն
 անկլար : Ասի . Ը . 22—31 :
 Յօփ . Զ . 46 : Ժ . 15 . 30 :
 — Զէմ օլ քիսի քի օլու օնա պէյան
 էլիսինի օրդուս էտեր : Վրիս-
 տոստան էջրէնմէմիշ օլան հիչ
 քիմնէ Ալլահը պիլմէլ : Պիլիմ
 մալք օլուղումնազ հէփ իլմ
 ու պիլիի իչուն՝ օնա պօրձլու-
 յուղ : Իշէր օնուն իչուն օլ-
 մասայրտը, հիչ պիր վա՛տ՝ աս-
 լա հիչ պիր ըլըգ շա՛լէսի պու

28 Եւ ճիւմէն Կորուլմուշար

տիւնեայր ղիյարէթ էթմէղիտի՝
 Յօփ . Ա . 4 . 18 : ԺԴ . 6—11 :
 ԺԵ . 6—26 : Ա Յօփ . Բ . 23 :
 Ե . 30 : Բ Յօփ . 9 : Ահհու-
 տիլէր ղանն էտէրլէրիտի քի,
 տիւնեատէ Ալլահը պիլէն միլ-
 լէթ եալընըղ օնլար իտի : Լաքին
 Իշէնտիմիղ շէհատէթ էտէյօր
 քի, օնլար՝ նէ օնու նէ տէ փէ-
 տէրուլլահը պիրըլէր իտի : Օն-
 լարըն ի՛ պատէթ էթտիքլէրի Ալ-
 լահ՝ Աբրահամըն Ալլահը տէ-
 յիլիտի : Օնլարըն տինի՛ Աբ-
 րահամըն տինինտէն օլ գատար
 Փարգը իտի քի՛ օնուն կիպի
 պիր ատէմ տիւնեայէ ղուհը է-
 տէլիտի, օնու հերետիկոս տէ-
 յիւ թաշար իլէ թաշայրպ էօլ-
 տիւրիւրլէր իտի :

28. Ղիւմէն Եօրուլմուշար վէ
 էիւլիսինիլէր : Վրիստոսա կէ-
 լիպ օնուն տինինի գապուլ էթ-
 մէյիլէ օնլար՝ (1) Ահհուտիլէրին
 տինէ տայիր այն ու ատէթլէրին-
 տէն վէ իսթիարլարըն սըլիա-
 րըշարընտան էպէտէն աղատ օւ
 լուրլարտը : Մարի . ԻԳ . 4 :
 Գարձ . ԺԵ . 10 . 28 : Գաղ .
 Ե . 4 : Միտ . Զ . 6—8 : Օն-
 լար՝ (2) ինսանըն ա՛սը օլմասըն-
 տան պէրու պէնի ատէմին եիւք-
 լէնմիշ օլուղու գայղու վէ թէ-
 լաշըն հէփ եիւքլէրինտէն գուր-
 թուլուրլարտը : Օննր . Գ .
 17—19 : Յօփ . Ե . 7 : ԺԴ . 4 :
 Մարձ . Զ . 7—10 : ՂԴ . 12,
 13 : Ժու . Ա . 2, 3, 14 :
 Բ . 22, 23 : Դ . 8 : Պու էիւք-

վէ եհարէնմիշէր՝ պանա կելին,

լերին ճիւմէսինն չեփ օնա կէ-
 լէնէր իչին Վրիստոս եհար-
 լէնտի: Ա Պեփ. Ե. 7: Օն-
 լար՝ (3) քէնտիլէրինն էպետի
 սեֆիլլէյէ պաստըրան գապա-
 ճաթ եհարինտէն գուրթուլըր-
 լարտը: Անչ պիր շիւպճէ եօգ
 տուր քի, Լփէնտիսիդին մերա-
 մը կիւնաճքեար վէ քիւլլէյէն
 լարբարը օլտուլարը քէնտի
 դամիրլէրինն աղըր պիր եհար
 օլուպ՝ քէնտի թէճլէքէլէրինն
 կէօրմէլէրի իլէ տիթրէյէրէք խե-
 լաս արայանլարա սեյլէմէք ի-
 տի: Պեյլէլէրինն ճիւմէսի պիլ-
 սինլէր քի՝ պիր ա՛ղիմ վէ դա-
 յէթ գըյմէթի խելլաս թէտարիք
 օլմուշ տուր. վէ ճէր պիր եհար-
 լիւ ճան եհարինիւ իւղէրինտէն
 տէֆ՝ էթմէք իչին թէյ Վրիս-
 տոսա վարսըն: ( ) քէնտի խալ-
 գընը կիւնաճարրնտան գուր-
 թարմագ իչին կէլտի: Պագ
 Մատթ. Ա. 21 վէ Թ. 2 շէրճլէրի-
 նէ: Անպ. Ե. 22—25: Մատթ.
 ԼԸ. 3, 4: Մատթ. Ա. 1—3:
 ԿԶ. 2:—Պանա կէլին: Պիր դե-
 ման պու տիւնեատէ պիր Փագիր
 ատեմ վարըտը. օնուն սա-
 նաթթը տիւկէր իտի. օնուն
 վալիտեսի Փագիր իտի. օնուն
 իրսըմ ու աբրապալարը Փագիր
 իտիլէր. օ՛ աճըր վէ սուսուզուպ
 վէ եօրդունըպ սըգընթըլարը
 շէրտի. պա՛ղը տէֆա՛ պիր էտնա
 գայըղն իչինտէ ույուտու. պա՛-
 ղը քէրրէ՛ պիր տաղըն իւղէ-
 րինն չըգըպ տուա՛ էյլէտի. օ՛

վէ պէն սիղէ րաճաթ վէրէյիմ:

միլլէթինտէն րէտտ օլունմուշ
 իտի. օ՛ տէրտլի վէ գասալէթիլ
 պիր ատէմ՝ իտի. վէ պու ճիւմէ
 իլէ օ՛ պու տիւնեատա տուրուպ՝
 տիւնեանըն ճէփ ուճլարընը՝
 իլմ՝ սատագաթ՝ խելլաս՝ էպետի
 սելլամէթ վէ սաա՛տէթ իչին
 քէնտինն կէլլէյէ տա՛վէթ էթ-
 մէյէ գատիր իտի: Մատթ. ԽԵ-
 22—25: ՄԵ. 1—3: Մատթ.
 Զ. 37: Ե. 37: Մատթ. ԻԲ. 16,
 17: — Անչ բանն վէրէյիմ
 Սի՛ղ՝ պու է՛օմրին սըգընթըլա-
 րընտան եհարլէնմիշ խե՛նիլ տէ՛
 գապաճաթը օլտուղունուղու
 տույմանըզան՝ եախօտ սիղին
 մէրճամէթսիլ խօճալարընըղն
 իւղէրինիլէ եհարլէթմէյէ պու
 գատար ճաղըր օլտուլարըր ային
 սաղլամանըն եհարիւ ալթընտա
 աճ շէքէյօր խե՛նիլ տախի՛ սի-
 ղին օլ ալթընտա էղիլմէտէ օլ-
 տուղունուղ ճէր տիւրլիւ աղըր
 եհարինիւպտէն ճաֆիֆիլտէճէ-
 յիմ: Պախուսուս Պուրթարը-
 ճըմըլ Վրիստոս՝ կիւնաճտան՝
 ույանմըշ պիր դամիրին թէք-
 տիրլէրինտէն՝ Լլաճըն պօղուլ-
 մուշ նօմսունուն կիւրլէմէլէրի-
 նին ճիլպէթլէրինտէն վէ էպե-
 տի էօլիւմին գօրգուլարընտան
 րաճաթըգ վէրիր: Պու միսիլ-
 լիւ րաճաթը՝ Պամասկոստա
 գօրգուսունտան տիթրէյէն Պօ-
 դոսա՛ վէ ֆիլիպպէտէ գօրգու-
 սունտան տիթրէյէն ղընտան մու-
 ճաֆըղնա՛ վէ Երուսաղէմտէ
 Պէնտէկոստէ կիւնիւնտէ գօր-

29 Պօլոնտրուղումու իւզէրի- նիզէ ալըն, վէ պէնտէն էջրէ-

գուլարնտան տիթըէյէն իւչ պին քիմնէլէրէ վէրտի: ( ) Տալէա միլեօնլարձա քիմնէլէրէ պու միսիլիւ ըաճաթը վէրմիշ տիր, վէ միլեօնլարձա քիմնէլէրէ տաճա օնու վէրմէյէ ճաղըր վէ գատիր տիր: Իմտի ճէփ ֆագիրլէր վէ մուճմաճլար՝ եօրուլմուշ վէ աղըր եիւք ալթընտա օլանլար՝ կիւննատան վէ տիւննատան պէզմիշ վէ էքրաճ էթմիշ գապաճաթը օլտուղունու պիրիպ էօլմէյէ գօրգան ճէր պիր ատէմ Վրիստոսա կէլսին վէ ճանընա էպէտի ըաճաթ վէ սէլամէթ պուլտուն: ( ) նուն պու տա՛վէթի տիւննա գատար կէնիշ տիր: Վիւչիւք չօճուգ վէ իխթիար քիմնէ՛ Լէճուտի վէ թայիֆէլէրտէն օլան՝ ճիւմլէտի Վրիստոսուէ այաղլարընտա խէլաս արասըն, վէ օնու պուլաճադ տըր: ( ) կէօքտէն պու տիւննայէ՛ կէօյիւն ճէփ էյլէքքեանիլիյի եիւրէյինտէ վէ կէօյիւն ճէփ պերէքէթլէրի էլլէրինտէ օլարադ կէլմիշ տիր, վէ պիզիմ՝ ճիւսիմիզին ճէփ ճէլաք թէճլիքէսիւնտէ օլանլարընը տա՛վէթ էտէյօր քի օնա կէլսինլէր վէ էպէտէն Եաշարնլար:

29. Պօլոնտրուղումու իւզէրի- նիզէ ալըն: Պօլոնտրուգ՝ պիր ալէթ տիր քի՝ օնու էօքիւզ պօլնունա թաղըպ օնուն վասիթասի իլէ էօքիւզիւ իթասա՛թ ալթընա գօրլար, վէ օնու պիր ֆայիտալը

նին, քի մաճճուպ վէ ալադգ կէօնիւլիւ իմ, վէ ճանլարընը-

խըզմէթէ գօշարլար: Պուճուն մա՛նասը պուրատա պու տուրքի, քէնտիլէրինիզի պէնիւմ թէրպիյէմ վէ թալիմլէրիմէ թասպի՛ էյլէյին, ճիւքմ ու նուֆուզումա միւթի օլուն, վէ տէյիլ քեաթիպլէրին իլլա պէնիմ թալիմաթիլէրիմի՛ վէ թէնպիճլէրիմի գապուլ էտին: Բ Վրնի. յ. 5: Լէք. Ե. 9: — Պէնտէն էջրէնէն: Վրիստոս պիր ա՛ղիմ խօճա տըր. օ՛ պիր թէքթիլ խօճա տըր. էջլէ պիր խօճա տըր քի՛ ճէմ էօյիւթ իլէ ճէմ ի՛ պրէթ իլէ էջրէտիր. էջլէ պիր խօճա տըր քի՛ պիզէ էջրէթմէք իչիւն ուղադ պիր մաճալտէն կէլտի. վէ պիզի օնուն շայիրտլէրի օլմաղա տա՛վէթ էտէր: Ա է պիզ՛ էյեր օնու խօճա տէյիւ գապուլ էթմէզ վէ օնուն մէքթէպինէ կիրմէզ վէ օնուն ճաճիլ գալաճաղըզ: Պագ պու Պասըն 27ինճի խանէսինին շէրճինէ: Պ ուլ. Զ. 46—49: Ը. 35: Ե. 39—42: Վրնի. Գ. 22, 23 Ե. 37: Լէք. Դ. 20, 21: Փիւլի. Բ. 5: — Մաճուպ վէ ալադ կէօնիւլիւ իմ: Թասայ Ե. Գ. 3: Լասայ. ԽԲ. 1—3: Օստ Բ. 9: Մասի. ԺԲ. 19, 20: ԻՆ. 5: Պ ուլ. Բ. 51—56: Բ Վրնի. Ե. 1: Փիւլի. Բ. 7, 8: Ա Պե. Բ. 21—23: Չօգ խօճալար վար տըր քի՛ թիթիզ՝ սապըսըլ՝ վէ սէրթ օլուրլար, վէ աղըր օլան շայիրտլէրին ճէսա-

զա րաճաթ պուլասընըզ :

ըէթինի թէզ . քէսերէր , վէ օն-
 ւարը րէտտ էտերէր : Վրիս-
 տոս էջլէ տէյիլ տիր : ( ) էջ-
 րէթտիյի շէյլէրի՝ քէնտի շա-
 յիրտլէրինին իսթիտատընա ույ-
 տուրուր : Մ . րի . Գ . 33 : Յ . 12 .
 Ժ . 2 . 12 : ( ) Փադիր ճաճիլ-
 լէրի՝ մա՛տում չօճուգլարը՝ Փա-
 գիր պայի՞ շայիրտլէրի աճըր ,
 վէ օնլարըն գայի՞ Փլէրիինի վէ ա-
 գըլ աղըրըզլարընը թէճամիլ
 էտէր : Փարիսեցիլէր սէրթ սա-
 պըրտը՞ վէ սըզլէթ վէրիճի ի-
 տիլէր . լաքին օ՛ մաճճուպ՝ եա .
 վաճ՝ էյիլէքքեանի՝ վէ միւլայիմ
 իտի , օնուն իտարեսի սատըգ վէ
 էյի՛ վէ օնուն նօմօսլարը մագուլ
 վէ խօշ իտի : — Ղանլարընըա րա-
 հան պուլասընըզ : Պու րաճաթ
 տիննատա պուլունմազ . ա՛-
 զիզլէրտէ վէ մէլէքլէրտէ պու-
 լունմազ . եալընըզ Վրիստոստա
 պուլունուր , վէ օնու օնտա ա-
 րամալըյըզ : Ղիւմիլէ մախուզ
 րաճաթ ճագընտա՛ իլմ՝ ճագ-
 գընտա սէջլէտիյի կիպի՛ Պէն-
 տէ եօգտուր՝ տէր Յ . Բ . 12
 — 23 : Վրիստոսուն պյազլա-
 րընտա օթուրուպ օնտան ճէր
 էջրէնէն քիմէ՛ պու րաճաթը
 պուլուր : Պագ՝ պու Պապըն 28
 ինճի խանէսինին շէրճինէ :
 Վէ Վրիստոս Վիճէնտիմիլ պի-
 ղէ կիւնաճըն աղըր երեքիւնտէն
 րաճաթ վէրմէսի իլէ , ճէր պիր
 պաշգա երեքտէն տախի րաճաթ
 վէրիր : Պէջիյիւն իչինտէ՛ ճէփ
 քիւչիւքլէր մէվճիւտ տիր :

30 Օլիրա պոլունտրուղում

30 . Պոյունարուղում լալիճ :
 Լ . րի . Գ . 17 : Վաղ . Ե . 1 .
 18 : Ա Յ . 12 . Ե . 3 : Պէնիմ
 մաթուպ էյլէտիյիմ խըզմէթ-
 լէր մա՛գուլ օլուպ՝ պաշգա տին-
 լէր նիզամլարը կիպի ինսանա
 երեք տէյիլ տիր : Պէնիմ՝ տի-
 նիմ՝՝ Փարիսեցիլէրին ուղուն
 տուա՛լարընը վէ չօգ օրուճլա-
 րընը մաթուպ էյլէմէզ . սին-
 նէթին գանլը այնինի մաթուպ
 էթմէզ . սիզտէն՝ սէնէտէ իւչ
 տէ՛ֆա Նըուսաղէմէ վարըպ՝ պա-
 ճալը գուրպանլար տունմալը
 թալապ էթմէզ . իլա սիզի պիր-
 տէն՝ Նէճուտիլէրին այինլէրինի
 սագլամաննն երեքիւնտէն էպէ-
 տէն գուրթարըր : Վ . Բ . Ժ . Ե .
 10 . 28 , 29 : Պէնիմ տինիմ
 սիզին իլք տօղան էվրատլարընը-
 զը՝ ճանըն կիւնաճը իչիւն վիւ-
 ճիւտիւն մէյվէսինի ճիչ ալա
 մաթուպ էթմէզ : Մի . 2 .
 6 — 8 : Փուլթիլէրէսթլէրին պու-
 յունտրուղում վէ երեքիւ փէքա-
 ղըր տըր : ( ) Նլարըն տինի՛ քէն-
 տիլէրինէ՛ չօգ ագճէ՛ չօգ զէ-
 ման՝ վէ չօգ ինսան է՛օմրիւնիւն
 թէլէ՛ֆինէ պալիլ օլուր : ( ) Ն-
 լարտան մաթուպ էտէր , քի
 իւլապ էլէ կէթիրմէք իչիւն՝ վիւ-
 ճիւտլէրինէ տիրլիւ տիրլիւ
 էյլէլէթ ու իպքէնճէլէր էյլէ-
 սինլէր . չօգ ագճէ վէ մալ վէ է-
 մէք ու զաճմէթ սարՓ էտէրէք
 փուլթար զիյարէթինէ կիթսին-
 լէր . չօճուգլարընը Վանգէս ըր-
 մաղընա աթսընլար , քի օնլար

լաթիֆ՝ վէ երեքիւմ հաֆիֆ տիր:

ՊԼՊ ԺԲ

1 ՕԼ զէման Յիսուս շա-

օրատա թիմասհար եէսինէր. տուլ գարըլար՝ էօլմիւշ գօձալարընըն թէնէրի եանտրղը աթէշ իւզէրինտէ տիրի տիրի եագսընլար. վէ պունուն կիպի տահա չօգ՝ պիր թագըմ՝ եարամազ վէ զալըմ այն ու ատէթլէր իծրա էթսինէր: Լաքին՝ Քրիստոսուն տինի պէօյլէ տէյիլ տիր: Օնուն խէլաս պագընտա աղըր շուրութ ու մաթլուպլար էթտիյի եօգ տուր: Օ՝ փաքէյի՝ ճի աթէշտէ (Քաւարանտա) պիր միգտար եաթմայը մաթլուպ էթմէզ: Օնուն մաթլուպլարը Ինան, վէ իթաա՛թ էյլէ, պագ վէ եաշա տըր: Քրիսթիանլըդ պիր երէք միւ. Լաքին պիր ասա՛ տախի էօյլէ տիր. ամմա ա՛սա չօգ քէրրէ պիղէ ա՛ղիմ եարտըմ վէ թէսէլլի՛ վէ պաղը տէֆա՛ հէր վէճճիլէ իգթիզալը տըր: Սու՛. ԻԳ. 4: Հագիգաթ Քրիսթիանլար պա՛ղը աէֆա՛ քէնտի տինլէրի իչիւն պէօյիւք գարարլարա օղտամաղա վէ ա՛ղիմ թարտ ու գօվալայըշար չէքմէյէ տավէթ օրունա պիլիւլէր՝ Լաքին օ զէման պիլէ՝ Քրիստոսուն վա՛տլէրի վէ օնուն հուզըրու վէ լութֆ ու ինայէթին գուվէթի՛ հէր պիր չէյի գօլայ վէ հաֆիֆ էտէր: Եսայ. ԽԳ. 2: ԿԳ. 9: Դան. Գ. 25: 2:

բաթ կիւնիւնտէ էքինէր արասընտան կէշէր իտի. վէ օնուն շայիրտլէրի աճըգտըլար, վէ պաշագլարը գօիարըպ եէմէյէ

22: Յօվէ. ԺԶ. 33: Բ Կորնթ. Գ. 17: ԺԲ. 9, 10: Փիլիպ. Գ. 13:

1. ՕԼ զէման: Ղուկաս (2. 1) տէյօր քի՛ պու իլք իքինճի շաբաթ իտի: Պասեք պայրամը Լապիպ՝ եա Վիսան պընըն օնտէօրտիւնճիւսիւնտէն պաշայըպ եէտի կիւն սիւրէրիտի: Եւէյ ԺԲ. 1—28: ԻԳ. 15: Պու պայրամըն իքինճի կիւնիւնտէ՛ պիչէնին թուրֆանտասը տէյիւ պիր արփա տէմէտի սունարլարըտըր: Ղ Լա * ԻԳ. 9, 10: Պու կիւնտէն Պենտէկոստէ պայրամինտէք եէտի հաֆիթա սայարլարըտըր: Եւէյ ԻԳ. 16: Ղ Լա. ԻԳ. 15, 16: Բ Օրն. ԺԶ. 9, 10: Պասեք պայրամընըն պու իքինճի կիւնիւ՛ Պենտէկոստէյէտէք զէման սայմաղա պաշատըգլարը իլք կիւն օլմաղըլա, կէլէն շաբաթլարա իքինճի լուղէթիինի գաթըպ Պենտէկոստէյէտէք եէտի շաբաթա՛ իլք իքինճի՛ իքինճի իքինճի իւչիւնճիւ իքինճի ն՛ տէրլէրիտի. վէ Լչֆէնտիմիզին էքինէր արասընտան կէշտիյի շաբաթ՝ շիւպհէսիզ՝ պու շաբաթլարըն իլք իքինճիտի իտի: — Պաշտըլըրը քօփօրըր: Պունու ալթը կիւն էթմէյէ օնլարա ճայիզ իտի (Բ Օրն. ԻԳ. 24, 25). Լաքին եէտինճի կիւնտէ տախի էթմէյէ

պաշտօրէսը :

2 Ս է Փարիսեցիէր կեօրիւնճէ, օնա տէտիլէր . Իշթէ

ճայիղ իտի : Փարիսեցիէր շէրի տէյիլ տիր տէրէրիտի . լաքին Վրիստոս շէրի տիր տէրիտի : Սոլսէսի Փարիսեցիէր անկլամալարըտը , լաքին Վրիստոս անկլարըտը : Վրիստոսուն զըտտ սէջլէտիյի ասլա Սոլսէսին նօմօսունա աէյիլ իլլա տայիմա Փարիսեցիէրին շէրճէրինէ վէ թէՖսիրէրինէ իտի : Պագ՝ Մարթ . Ե . 17—48, վէ 2 . 1—18 շէրճէրինէ :

2. Շաբաթիս : ( ) Լ կիւնտէ իշ իշէմէք մէմնո՛ւ իտի : Եւլէյ Ի . 8—11 : ԵԳ . 12 : ԼԱ . 15—17 : Թուոյն Ե . 32—36 : Եսայ . Եւ . 43 : Լաքին շայիրտէր օլ կիւն իշմի իշլէտիլէր : Խայըր . Պետրոս՝ պալըգ թութմաղա կիթմէփիշտի : Սատթէոս կէօմրիք թօփլամաղա վարմամըշ իտի . նէ տէ օպիրէրին ճիչ պիրի քէնտի սանա՛թընը իշլէմէյէ վէ տիրքքեանընը աչմաղա վարմըշըտը : ( ) Նլար՝ աճըգմըշար իտի . վէ ա՛յնի քիլէրէրինէ վարըպ գարընլարընը տօյուրմնը կիպի՛ եօլտա կէչէրքէն պուղտայ պաշաղարընը գօփարըպ եէտիլէր . վէ էվտէ եէմէսի նօմօսա գարըն օլմատըղը գատար՝ թարլատա եէմէսի տախի նօմօսա գարըն պիր իշ տէյիլիտի : Եւէհուտիլէր շաբաթ կիւնիւնտէ աթէշ եագմալը տէյիլէր իտի : Եւլէյ ԼԵ .

շայիրտէրին՝ շաբաթ կիւնիւնտէ էթմէյէ ճայիղ օլմայան շէյի էտէյօրլար :

2, 3 : Ս է աթէշն նէ՞ իշին եագաճաղարըտը : Ս՝ էսէլա տէմիրճի՛ շաբաթ կիւնիւնտէ իշլէմէյէ ըուխսաթ օլմատըղը թագտիրտէ, նիշին աթէշ եագսըն : Տէնիյօրմնօ քի՛ աթէշ եէմէք փիշիրմէյէ իգթիզալը իտի . լաքին խալլ՝ փէք աղ էթ եէրլէրիտի . վէ էքսէրի՛ պայրամլարտան մա՛տա պիր չօգ եէմէք փիշիրմէզէրիտի : Օնլարըն թամամը շիմտիյէ գատար օլտուղու կիպի սիւտ՝ եօղուրթ վէ փէյնիր՝ էքմէք՝ զէյթուն՝ պալ վէ մէյվէտէն ի՛պարէթ իտի : Ս է էյեր օնլար՝ եէմէք փիշիրմէք իշին ա՛տէթա հաթթանըն Վինճի՛ Չնճի՛ Յիւնճիւ՛ կիւնճիւ՛ Յինճի՛ վէ ճնճը կիւնլէրինտէ աթէշ եագմաղար իտի իսէ, Պնճի կիւնիւնտէ նիշին եագսընլար : Շիմտիքի ա՛սիրտէ օրալարտա պուլունան տիրլիւ տիրլիւ Վրիսթիան Ֆրոգալարը՝ Բապպըն կիւնիւնտէն վէ քէնտի եօրթուլարը կիւնլէրինտէն մատա եէմէք փիշիրմէք իշին աթէշ սայքի՛ ճիչ եագմաղար կիպի տիր : Ելլաճ էմը էյլէտի քի՛ պունու օլ ըահաթթըգ կիւնիւնտէ էթմէսիլէր . լաքին օնլար՝ օլ կիւնտէն մատա սայիր պիր կիւնտէ օնու էթտիքլէրի փէք նատիր տիր : Ս է պու միւնվալ իւղըն օնլար օլ կիւնիւ՛ զիւյաթէթ կիւնիւ էտէրլէր , վէ

3 Ամն օ՛ ծնարա տէտի .
Պաւիթին՝ կերէք քէնտիտի կէ-

Աւաճըն էմիննէ մուղայիր՝ չօդ վաղրթ թամամ հազրրլամագտա սարֆ էտէրլէր, վէ խըղմէթ-քեարլարըն օ կիւն իշէրֆ սայիր կիւնլէրին իշինտէն չօդ զէյատէ օլուր :

3. Պաւիթին . . . նէ էմիցլէ-նի : Ա թագ. ԻԱ. 3, 4. 6 : Մարի. Բ. 25, 26 : Պաւիթ Սաուղտան գաչայօրուտու, վէ եօլտա ածբար, վէ պու սըզըն-ձըտա իքէն, Աւաճըն պաշքեա-Տինի Աբիմէլէքէ կէլտի : Օրա-տա՝ հազրրուտ պայազը էքմէք պուլունմամաղըլա, Աբիմէլէք օ-նա՝ վէ օնուն պիլէսինձէ օլան-լարա՝ Պաւիթին մաթղուպու ի-լէ՛ եէմէյէ հուղուր էքմէքլէրինի վէրտի : Պու՛ նօմօսուն եա-զըսընա զըտտ իտի . լաքին բու-հունա զըտտ տէյիլտի : «Պա-զը էօլտիւրիւր, ամնա բուհ հա-յաթ վէրի» : Բ Վրնի . Գ. 6 : Հէֆի քէնտի քէնտիլէրինի սա-տրգ սայանլար՝ Պաւիթին պու էթտիյինի պիր գապահաթ սա-յաճագլարըտը . լաքին օ՛ քէն-տինի պու պապտէ գապահաթը սայտըղ օլմատը, վէ օնու պու-նուն իշէն թէքտիր էթմէյէ պիր փէյղամպէր կէօնտէրլմէ-տի : Ս է օնուն պու էյէտիյի շէյ՝ սըզլէթ վաղթընտա պիլ իղթիզա պու նօմօլար ատէմի պաղամատրգլարըն իսպաթ է-տէյօր . վէ պու պիր գանուն տուր քի՛ պու միսիլիւ նօմօլա-

րէք պիլէսինձէ օլանլար՝ ածբ-տրղը զէման նէ՛ էթտիյինի օ-

րըն ձիւմէսիննէ թմատպըգ օլունա պիլիք : Պունուն կիպի շայիրտ-լէրին տախի իգթիզալը պիր վագըթտա՝ սայիր պիր զէմանտէ էթմէսի շէրֆ՝ օլմայան պիր շէյի էթմէլէրիննէ հագգ վէրիտի :

— (Գո՛մատընուր : Պարիսեցի-լէր՝ քէնտի նօմօլարընը պիլմէզ-լէր իտի : Օնլար՝ իսթիարլարըն սըփարըշարընը պիլիքլէր իտի . լաքին նօմօսու վէ փէյղամպէր-լէրի պիլմէզլէր իտի : Օնլար՝ Մօգսէսին շայիրտլէրի իզ տէ-յիւ էօյիւնիւրլէրիտի . լաքին խէլա էտիճիմիզ շէհատէթ էյլէտի քի օնլար օնա ինանմազ-լարըտը : Յո՛ւ . Ե. 45—47 : (Օնլար՝ օնուն ատընը պիլիլլէր-իտի, լաքին թամլիմաթլարընը պիլմէզլէրիտի : Վրիսթիան-լարտան տաթի պիր չօղու պէօյլէ տիր : Օնլար՝ Պիտրոսուն վէ Պօղոսուն ատլարընը պիլիլլէր . վէ օնլարըն զէքրիննէ իթիպարէն եօրթուլար թուլթարլար . լա-քին օնլարըն վա՛յ էյլէտիլլէրի ա՛ղիմ թամլիմաթլարտէն հիչ պիր խապէրլէրի եօգ տուր : Ս է պու միսիլիւ քիմնէլէր ախէրլէ-րին խօճալարը վէ գուլաղուզա-րը օլմաղա նէ՛ գատար միւնասի-պէթսիզ քիմնէլէր տիր : Օնլար՝ էսքի զէմանըն փարիսեցիլէրի կիպի՛ քէնտի շայիրտլէրինի սա-տէձէ եանղըշղըղա վէ գարան-լըղա գուլաղուլարլար : Պագ Մարի. Բ. 13 շէրհիննէ : ԺԲ .

գովմատընը մը .

4 Նիճէ ԸլլաՏըն էվինէ կիրտի, վէ հուզուր էքմէքլէրինի եէտի, քի օնլարը եէմէք՝ օնա վէ պիլէսինճէ օլանլարա ճայիզ տէ-

4: ԻՅ. 16. 42: ԻԲ. 31: Յ. 34:

4. ԸլլաՏըն էվինէ: Հէյքէլ օ զէման տահա պինա օլունմամլըտը. լաքին ԸլլաՏըն էվի պուրատա՝ պաշքեա հինին սաքին օլտուզու մահալ՝ եախօտ տահա միւնասիպի՝ ԸլլաՏըն հուզուրունուն նիշանէսի օլան սանտըղըն պուլունտուզու չատըր տէմէք տիր: — Հուզուր է+օէ+լէրինի: Պունա պէօլէ տէնմիշիտի. չին քի տայիմա Եհովանըն հուզուրունտա գօնմալը խտի: Եւէն ԻԲ. 30: Ղ Լ. ԻԳ. 5—9: ԵԲ. Բ. 2: Պու ա՛ղիզ սալըլըրտըր. վէ ճիւմէ պու միսիլլին շէյլէրտէն եէմէսի՝ Ըհարոնա վէ օնուն օղուլարընա վէ օնլարըն ֆամիլեալարընա ըուսսաթ վէրիմիշիտի: Ըլսէր քիմնէլէրէ պունտան եէմէսի մէմն՝ վէ եասագ խտի: Ղ Լ. ԻԲ. 10—13: ԻԳ. 9: Թուոյ ժը. 9—11:

5. Վրեանէրին հէյքէլէ շաքաթը պօղուր տուրու օլտուրէլըն: Խէլաս էտիճիմիզ փարիսեցիլէրէ Ղաւիթին էթտիլինի կէօսթէրմիշիտի. շիմտի օնլարա՝ քէնտի քեա հինլէրինին էթտիլինի կէօսթէրիյօր: (Նլար հէր շաքաթ՝ գուրպան իչին հայվանլար պօղալամաղա

միլ խտի, իլլա եալընը քեահինլէրէ:

5 Եախօտ նօմօստա՝ շաքաթ կիւնլէրինտէ քեահինլէրին հէյքէլտէ շաքաթը պօղուպ սուչ-

մէշըուլ խտիլէր: Թուոյ ԻԸ. 9, 10: Նլար՝ հայվանլարը պօղալլարպ տէրիլէրինի եիւզմէլի վէ գուրպան իչին հազըրլամալը իտիլէր, վէ պիր աթէշ եազըպ օնլարը մէզպահըն իւլէրինտէ եազմալը խտիլէր: Նլար՝ շէօլէ պիր իշ իշլէրլէրիտի, քի օնուսայիր քիմնէլէր էտէճէք օլալարըտը, շաքաթը պօղմագ սալըլաճաղըտը: Նլար՝ պունտան մա՛տա պունու հէյքէլին իչինտէ էտէրլէրիտի. քի օրատա՝ նօմօս ախէր հէփ մահալլէրտէն զիյատէ Թուլթուլմալը խտի: Վէ պու ճիւմէ իլէ՝ օնլար սուչսուլլ խտիլէր. զիւրա օնլար իգթիլալը օլան՝ վէ էմր օլունմուշ պիր շէյի էտէրլէրիտի: Պու՝ տէօրտիւնճիւ Թէնպիհին եազըսընք պօղմագ խտի, ըուհունու պօղմագ տէյիլիտի: Վէեմիատա՝ Թ. Գ. 16, 17 պուլուրուլ քի՝ նօմօսուն հէմ եազըսընը հէմրուհունու պօղմագ վարրտը: Շաքաթ կիւնիւնտէ պայաղը իշ շէրի՝ տէյիլ տիր. լաքին եէմէք՝ էվտէ տէ գըրտա տա շէրի՝ տիր: Վրեահին օլմայանլարա հուզուր էքմէլինի եէմէսի շէրի՝ տէյիլիտի. լաքին Ղաւիթէ վէ օնուն պիլէսինճէ օլանլարա օնու եէմէսի շէրի՝ խտի. չինքի

սուղ օլտուգլարընը օգոմատը-
նըլ մը :

օնլար՝ աճըղլարընտան էօլիւր-
էրիտի : Շ աբաթ կիւնիւնտէ
հայվան պօղազլամատը՝ գասապա
իգթիզալը վէ շէրի՝ տէյիլիտի .
լաբին քեահնիլերէ իգթիզալը վէ
շէրի՝ խտի : Շ աբաթ կիւնիւն-
տէ չըգըպ թարլաընը պիշմէյէ՝
հիչ քիմնէյէ շէրի՝ տէյիլ տիր .
լաբին թարլատա պուլունուպ աճ
իբէն գօփարըպ եէմէսի շէրի՝
տիր : Վէզալիք պուունուն կիպի
շաբաթ կիւնիւնտէ պիր քիմնէ-
յէ կիյինմէք՝ էփտէն չըգըպ քի-
լիսէյէ կիթմէք՝ ճէմաաթ թօփ-
լանմագ իչիւն չանկը չալմագ՝ ա-
տէթտէն զլյատս պիր քիւրք կիյ-
մէք եա ըրնմագ իչիւն աթէշ
եադմագ՝ պու շէյլէրին ճիւմէ-
սի շէրի՝ տիրլէր : Շ աբաթ ըա-
հաթըղընտան մէրամ օլունան
պիպի տին պօրճլարըմըգտան մէքս
էթմէք տէյիլ իլա պիզէ եար-
տըմ էթմէք տիր : Իմտիօլ ա՝
զիզ կիւնտէ՝ էքմէքճի՝ պօյաճը՝
տէմիրճի վէ չամաշըրճը աթէշ
եադմասընլար . վէ գէնկին ատէմ
տախի օնու պիր զիյաֆէթ կիւ-
նիւ էթմէք մէրամը իլէ աթէշ
եադմասըն . լաբին իւշիւմիւշ
վէ աճըգմըշ օլանլար՝ ըուհ իլէ
վէ կերչէրիք իլէ ի՛պատէթ էթմ-
մէյէ տահա էյի գատիր օլմագ
իչիւն՝ օնու էթսինլէր :

6. Այեւտէն ա՛ւլիփ : Պու
Վրիստոս սուր, վէ օ՝ քէնտի-
նին պիհուտուտ գըլմէթի վէ ա՝
լէա մէսնէտի հագգընտա սէջ-

6 Լմնա սիզէ տէրիմ՝ քի՝
պուրատա հէյքէլտէն ա՛ղիմ պի-

լէյօր : Բ Ս՝ապ . 2. 18 : Լ՝նգ .
Բ . 7—9 : Ս՝ալա . Գ . 1 :
Ս՝աթի . Ե . 41, 42 : Յ՝նէ .
Բ . 19—21 : Ե՛ֆէ . Բ . 20—22 .
Կ՝ու . Բ . 9 : Ե՛հհուտիլէր հէյ-
քէլէ օլ գատար պէջիւք թէվա-
զու՝ ետէրլէրիտի քի՝ օնտան՝ ի-
չինտէ իպատէթ օլունան Լ՝լահ-
տան մա՛տա՝ տահա պէջիւք հիչ
պիր շէյ սայմազլարըտը : Իմտի
Վրիստոս Ե՛ֆէնտիմիզ՝ Պէն
հէյքէլտէն ա՛ղիմ իմ տէմէսի
իլէ՝ օ Ֆիլ վազի՝ պէջլէ սէջ-
լէմիշ օլոյօր . “Դ՛իւմլէ ա՛լէմէ
նօմսլար վէրմէյէ՝ վէ օնլարը
իսթէտիլիմէ կէօրէ նէսիս ու
րէֆ՝ էթմէյէ գատիր օլան՝ պէն
իմ : Շ աբաթ կիւնիւնիւ իլք
թախսիս ու թա՛յին էտէն՝ պէն
իմ . վէ օնտան՝ մէրամ ու մագ-
սուտ նէ օլտուղընու պէն պի-
լիւրիմ . վէ օնուն հագգընտա պէն
հէր նէ էմը եա եասագ էտէր-
սէմ եա ըուխսաթ վէրիրսէմ,
պիտէրէճէ հագգ վէ սօղըու վէ
էյի տիր” : Ա՛ւյքէլ՝ Ս՝եսիա-
նըն տէնիյօր : Ս՝ալ . Գ . 1 :
Վ է միւլքիւն սահիպի՝ հէր նէ
գատար միւլքտէն ա՛ղիմ իսէ ,
Վրիստոս տախի պուունուն կիպի՝
էյերչի թարլալար արասընտա
իսէ տէ՝ հէյքէլտէն ա՛ղիմ տիր :
Ե՛քր . Գ . 3 : Վրիստոստա Լ՝է
լահըն հուզուրու՝ հէյքէլտէ
օլտուղու կիպի՝ թէշպիհ իլէ սա-
քին տէյիլիտի . իլա “Վ՝լահը-
ղըն ճիւմլէ քէմալիլէթի թէն-

քի վար :

7 Աքբին էյեր՝ Մերհամէթ
խմէրին վէ տէյիլ գուրպան՝
նէ օլտուղունու պիլակէյիտինիզ,

Ճէ օնտա սաքին օլուր՝ իտի :
Կող. Բ. 9 : Իմտի հէյ.քէլին
խըզմէթի՝ քեահինին շաբաթ
կիւնիննտէ իշէտիյինի հազգ չը-
գարըը իսէ իտի, Վրիստոսուն
խըզմէթի՝ շայիրտէրին իշէտի-
յինի օնտան չօգ զիյատէ հազգ
չըգարաճազ տըր :

7. Մերհամէթ ինիբի՞ վէ րե-
նէլ գուրպան : Պագ՝ Թ. 13
չէրհինէ : Ալլահ գուրպանլար՝
վէ տիւլլիւ տիւրլիւ այն ուրու-
սումաթլէր էմը էյէմիշիտի . լա-
քին օնլար օնուն գըթընտա օլ
պէօյէ-+ վէ րեյիշէմիշ շէյէր տէ-
յիլ իտիլէր . վէ օնլար՝ պիզիմ
գըթըմըզտա տախի էօյլէ օլմաը
տըրլար : Օնլարտան պէօյիւք
շէյէր վար : Մերհամէթ տա-
հա պէօյիւք տիւր . վէ մու հապ-
պէթ տախի էօյլէ տիր : Պուն-
լար՝ հիչ պիր վագըթ պիր եա-
նա պրաղըրամաղար . լաքին օ-
պիրլէր պա՛ղէն պրաղըլա պիրլը-
լէր, նիճէ քի Պաւիթին վէ
քեահինլէրին հազգընտա վագի՛
օլմուշ տուր : Պագ պու Պա-
պրն 3—5 խանէլէրինէ : Ա
Թագ. ԺԵ. 22 : Եսայ. Ա. 11
—17 : Ու. 2. 6 : Մէ. 2.
6—8 : Մատթ. ԻԳ. 23 : —
Պիլէնիպիինիչ : Մատթ. Բ. 13.
ԻԲ. 29 : Պ. ԻԳ. 34 :
Պարթ. ԺԳ. 27 : Ա Պարթ.
Բ. 8 : Պունտան էօյրէնիրիզ

սուչսուղարը գապահաթը չը-
գարմազ իտինիզ :

8 Օլորա Ատեմ Օղու շա-
բաթըն տախի Մահիպի տիր :

քի, (1) մուհապպէթէ զըտտ օ-
լան զէմմ ու տախին՝ վէ հէ-
լաք էտիճի եանղըլըլըն սէպէ-
պի ճահիլլիք տիր : (2) Աղեղ
Վիթապլարը սաթ օգումասը
քիֆայէթ էթմէզ, լաքին «օ-
գույան անկլամաը տըր» : (3)
Անէրլէրէ էօյրէթմէյի իւզէր-
լէրինէ ալան քիմնէլէրէ՝ քէն-
տիլէրի հիչ պիր շէյ պիլմէմէօի՛
ղայէթ ալլազ վէ հիյպէթլու պիր
եարամաղըզ տըր : — Մուսուղ-
լարը գապահաթը շէյարմազ իտինիչ :
Ճահիլլիք Պօղտու Վրիսթի-
անլարըն գօվալարճըր՝ վէ Նէ-
հուտիլէրի Պուրթարճըմըլըն
խաչա չըգարըճըր էյէտի . լա-
քին պու՝ պիր եարամաղ ճա-
հիլլիք իտի : Օնլար պիլմէզ-
լէրիտի, լաքին պիլէ պիրլըլէր
իտի . օնլար՝ պիլմէնին հէփ վէ-
սիլէ վէ չարէլէրինէ մալլը ի-
տիլէր, վէ պունուն իչիւն օն-
լարըն գապահաթը զայէթ ա-
լիմ իտի :

8. Շաբաթըն տախի Մահիպի
տիր : Շաբաթըն խուսուսուն-
տա օլան նօմս՝ օնուն իտի, վէ
օ՝ քէնտի նօմսունուն մա՛նա-
սընը՝ շիւպհէսիղ թա՛րիֆ էտէ
պիրլիրտի : Օ՝ պիր ա՛ղիմ նօ-
մս վէրիճինին հիւքմ ու նու-
ֆուգու իլէ սէօյլէյէ պիրլիրտի,
վէ նէ եախըլմաը՝ վէ նէ եախըլ-
մամաը օլտուղունու՝ վէ Նէ-

Տուտիլէրին Մովսէստէն նէտէ
 ինթիլաֆ էթտիլլէրինի թա՛րիֆ
 էտէ պիլլիլիտի: Պու կիւն օ-
 նուն տուր: վէ օ՛ օնու իսթէ-
 տիլի կիպի տէյիշտիրէ պիլլի:
 Օ՛ շաբաթտան ա՛ղիմ՝ հէյ-
 քէլտէն ա՛ղիմ՝ գուրպանտան
 եախօտ սիւննէթտէն ա՛ղիմ՝
 տիր, վէ կէզթտէ հէմ եէլտէ
 հէփ գուվվէթէ մալիք տիր:
 Մառի. թ. 6: Մառի. Բ.
 28: Թ. 2—7: Ղառի. 2.
 5: Յոֆ. Ե. 17—23: Իշ
 պու կիւն իպթիտա՛ Նարատը-
 ճըմըլ Մլաճըն կիւնիւ կի-
 պի սագլանըրտը: լաքին շիմտի
 Ղուրթարըճըմըլ Մլաճըն կիւ-
 նիւ կիպիսագլանը յօր: Օղէման
 սագլանան կիւն՝ եէտինճի կիւն
 իտի. շիւն քի Նարատըճը Մլաճ
 օլ կիւնտէ րաճաթլանտը. լաքին
 շիմտի սագլանան՝ իլք կիւն
 տիւր. շիւն քի Ղուրթարըճը
 Մլաճ քէնտինին էղիյէթ ու
 էօրիւմ՝ իշինտէն օլ կիւնտէ րա-
 ճաթլանտը: Տիւնեայը եարաթ-
 մագ ա՛մէլի պէօյիւք իտի. լաքին
 օնու խէլաս էթմէք ա՛մէլի տա-
 ճա պէօյիւք իտի: Ի՛վվէլքիսի՛
 էմէքսիղ՝ զաճմէթսիղ վէ էօր-
 դունլուգտուղ օլտու. լաքին սօնկ-
 րաքի՛ չօգ զաճմէթ վէ էղիյէթ
 իլէ օլտու: Ի՛վվէլքիսի սատէ-
 ճէ պիր սէօղ իլէ իճրա օլուն-
 տու. լաքին սօնկրաքի՛ չօգ սէ-
 նէլիք իսքէնճէ ու միճնէթլէր՝
 վէ րեղիլ հէմ աճի պիր էօրիւմ
 իլէ իճրա օլունտու: Իմտի պու
 կիւնիւն եէտինճի կիւնտէն իլք
 կիւնէ թէպտիլ օլունմասընա

քիֆայէթ էտէր սէպէպլէր վար:
 Ի՛ֆէնտիմիղին պու թէպտիլլիյին
 պէօյլէ օլմասընա մախտուսէն էմը
 էթտիլի մա՛լիւմիւմիւղ տէյիլ
 տիր. վէ քէզալիք սիւննէթին
 վէ գուրպանլարըն տախի նէսի
 օլունմալէրինէ պիր էմը վէրտի-
 յինի պիլմէղիլ: Օնուն՝ շա-
 յիրտլէրինէ սէօյլէյէճէլի չօգ
 շէյլէրի վարըտը, քի օնլար օ
 զէման կէօթիւրէմէղ իտիլէր, վէ
 օնուն իշիւն օ շէյլէրին քէշֆի-
 նի՛ օնլարա կէօնտէրմէյէ վատ
 էյլէտիլի Մղիղ Բուճուն թէ-
 սիրաթ ու գուրաղուղուղունա
 պրագմըլտը: Յոֆ. Թ. 12,
 13: Հէփ պու թէպտիլլիլլէր՝
 սօնկրատան եափաշ եափաշ Բէ-
 սուլար քէնտիլէրի պու տիւր-
 լիւ տիւրլիւ մատտէլէրին իւզէ-
 րինտէ Մղիղ Բուճուն ըլըգ-
 լանտըգճա՛ թախտիս օլունտու
 լար. Ի՛ճթիմալ տըր քի՛ պիր
 չօգ զէման չօգ քիմսէլէր պու
 կիւնլէրին իքիսիսի տէթութար-
 լարտը, վէ իպթիտա՛ եէտին-
 ճի կիւնիւ իլք կիւնտէն զիյատէ
 տիգգաթ իլէ կէօղէտիրլէրիտի.
 լաքին Վրիսթիանլըգ քէնտի-
 նին եէնի գանունլարը իլէ գուվ-
 վէթ պուլտուգճա, եէտինճի կիւ-
 նիւն սագլանմասը աղար աղար
 թէլըք օլունուպ՝ իլք կիւն օնուն
 եէրինի թուլթուու. շիւնքի պու՛
 թանղըմաթըն կիրտիլի եէնի
 տուրէթէ տաճա ույղուն իտի:
 Վէ Բապպ՝ էօրիւլէրտէն տիւ-
 րիլտիրտէն սօնկրա օլ կիւնտէ
 շապիրալէրի իլէ պիր գաջ տէֆա՛
 կէօրիւշմէսի վագի՛ օլտուղու

(Մարի. 1. 2. 9 : Յ. 15. 1. 19, 26)՝ Ա՛ղեղ Րուհուն օլ կիւնտէ տէօքիւլտիւյիւ (Պարթ. Բ. 1)՝ ԻԼՔ Վրիսթիանլար ի՛ պատէթ ուտուա՛ վէ սէնա՛ վէ Րապպըն ախշամ թաա՛մընըն զիքրինի իճրա էթմէյէ օլ կիւնտէ ճէմ՛ օլ մալա ա՛տէթ էթմիշ օլտուգլարը (Պարթ. 1. 7 : Ա. Կարնի. Ժ. 2. 2)՝ վէ պու կիւն ի՛ թիպար Տասէպի իլէ Րապպըն կիւնիւ թէսմիյէ օլունտուղու (Յ. 10. Սարմ. ՃԺԸ. 22—24) սէպէպտէն՝ պու ԻԼՔ կիւն՝ պու պապտէ պիր էմր ու թէնպի՛ճ եօղ իքէն տէ՛ եէտիւնճի կիւնիւն եէրինէ կէօղէտիլմէսի մուգարէր օլտու :

Մարկոս Շաբաթ Տագգընտա պիր մուհիմ միւլաՏագա տաՏա գամմ էտէյօր. եանի՛ «Շաբաթ ապէմիլիւն օլտու, րէյիլ ապէմ շաբաթ իլիւն» : Մարի Բ. 27 : Իպթիտա ատէմ եարատրտը. վէ օ՛ Ալլահըն շան ու ի՛ պղէթի իչիւն եափըտը, լաքին օ՛ շաբաթ իչիւն եափըմատը. զիրա տաՏա օ զէման շաբաթ եօղիտի : Շաբաթ սօնկրատան թային օլտու, վէ ատէմին իսթիմալի վէ մէնֆա՛աթի իչիւն օլտու : Պունտան մէրամ՝ ատէմին սաա՛տէթիինի իլէրի կէթիրմէք իտի. վէ պու մէրամը պօղաճագ պիր թարղ իլէ օնա մանա վէրիլմէլի տէյիլ տիր : Շաբաթ (եանի. րաՏաթղգ կիւնիւ) ինսան Փամիլեասընա՛ տէյիլ պիր լա՛նէթ իլա պիր պէրէքէթ օլմագ մէրամը իլէ վէ-

րիտի : Ալլահ ա՛ղեմ մէրՏամէթի իլէ ինսանա վիւճիւտիւնիւն տինկլէնմէսի իչիւն պիր կիւն վէրմիշ տիր, քի օ՛՛ մէք ու զաՏմէթտէն վէ դայղուլարտան վէ ագըլ փէրուշանըղընտան րաՏաթլանսըն : Ինսան շաբաթ իլէ տաՏա չօգ եաշար. շաբաթսըղ տաՏա աղ եաշար : (Օ՛) պիր սէնէտէ՛ շաբաթը սագլամաղըլա տաՏա չօգ՝ շաբաթը սագլամաղըլա Տէր կիւն իլէմէյիլէ տաՏա աղ իշ կէօրմէյէ դատիր օլտու : (Օ՛) ալթը կիւն եիւրիւյիւպ շաբաթ կիւնիւնտէ րաՏաթլանմաղըլա ալթը Տաֆթանըն սօնունաա՛ Տիչ տուրմալըպ Տէր կիւն եիւրիւմէքտէն տաՏա զիյատէ եօղ ալա պիլիր : Պունլար սատէճէ ագըլ պուլուշու զիւլիւմէր տէյիլ տիր. իլա Տէքիմէրտէն վէ ախէր ա՛ղեմ քիմնէլերտէն թէճրիւպէ իլէ պուլունմաշ կէրչէքիլքէր տիր : Շաբաթ՝ իրզմէթբեարլար իչիւն տախի եափըմըլ տըր. լաքին տէյիլ քի օլ ա՛ղեղ կիւնիւ մուրտարլասընլար, վէ Տէմ ճանլարընը Տէմ թէնլերինի Տէլք էթսիլէր. իլա Տէմ ճանըն Տէմ թէնիին էյիլի վէ եօրղունըւգ ալմատը իչիւն եափըմըլ տըր : Քալալէք Տայվանլար իչիւն տախի եափըմըլ տըր, քի օնլար տախի րաՏաթլանսընլար. օնլար տախի պունուն իլէ տաՏա զիյատէ եաշարլար, վէ տաՏա չօգ իշ կէօրէ պիլիլըլէր : Ն. 129 ԻԳ. 12 : Բ (Օ)րն. Ե. 14 :

Պաղըլարը զանն էտերլէր քի՝ շաբաթ եալընըզ Ահհուտիլէր իչին տիր : Աբրին շաբաթ՝ Աքրաճամտան իքի պին սէնէ էվվէլ վարրար : Ինսան ճինսինէ պու՝ Սոփսէսէ Սինա տաղընըն իւզերինէ վէրիմէզտէն՝ իքի պին պէշ երևզ սէնէ էվվէլ վէրիմիշտի : Պու՝ Արամա տաճա ճէննէթտէ իքէն կիւնաճ կիրմէղտէն էվվէլ վէրիլտի : Ալլաճըն՝ ինսանըն ֆայիտէսի իչին թա՛յին էյլէտիյի իլք գանուն տուր : Պու թա՛յին օլտուղու վագըթ՝ Տիչ պիր պայրամ՝ պիր ուրուճ՝ պիր գուրպան տաճա թա՛յին օլմուշ իտիյի եօղուտու : Չանդ . Բ . 1—3 : Պու կիւնիւ Ալլաճ միւպարէքէտի . վէ օ՝ ինսան ճինսինէ նէ գատար աղիմ պիր պէրէքէթ օլտու : Պու կիւնտէ՝ տիւնեամըզա նէ՝ տիլ իլէ թա՛ պիր օլունմաղ պէրէքէթլէր կէլմիշ տիր : Ալ է էյերչի տիւնեա Սոփսէսին կիւնյէրինտէ պու կիւնիւ ունու թմուշար իտի , վէ օնու շիմտիտէ ունուտույօրլար իսէտէ , սէն եա՝ օգույան պու կիւնիւ աղիզ սաղլամաղա խաթրընտա սաղլամըրսն : Պու Ալլաճըն փարմաղը իլէ՝ օնուն փատիշաճըղընըն պագի սապիթ նօմօալարը իլէ պէրապէր թաշ լէվճալէր իւզերինտէ եազըլմըշտար , շէյլէ քի՝ արթըզ պիր տաճա էվվէլքի կիպի ունուտուլմասըն , Տէմ՝ տէ՝ Ահհուտիլէրին պագի պինլէրի կիպի ալա կէչէճէք վէ նէսն օլաճագ օլմատղը պէ-

յան օլտուն : Իմտի շաբաթտան Տազզ էտէլիմ (Ասայ . Ծը . 43) , վէ Ալլաճըն օնու պիզէ վէրմէսի իլէ աղիմ՝ մուճապպէթինի վէ միւրիւվվէթինի իգրար էտէլիմ (Ալէհ . Բ . 13 , 14) , վէ օնու թէնպէլլէքտէ վէ սէրլսօշուգտա վէ տիւննավիլիքտէ սարֆ էտէճէյիմիզէ պէտէլ՝ օնու տիգգաթ իլէ ճան ու թէնիմիզին մէնֆաա՛թի իչին գուլանալըմ : Պու՝ պիզիմ թուճանի մասլաճաթ կիւնիւմիւզ օլմալը տըր , պիզիմ թուճանի փաղար կիւնիւ օլմալը տըր , վէ կէօյէ խազինէլէր երղմաղա վէ էպէտիլիք իչին զէնկին օլմաղա չալըճմալըլըզ : Այեր վիւճիւտիւմիւզ իչին չալըճաղա ճաֆթատա սալթ պիր կիւնիւմիւզ օլայրար , օ կիւնտէ զիյաֆէթ տա՛վէթլէրի գապուլ էթմէզիտիք . իլա օլ կիւնիւն Տէր պիր տագիգասընը մասլաճաթլարըմըզտա գուլանմաղա ա՛գիմ՝ տիգգաթ էտէրիտիք : Արաթլարըմըզ տախի պուղայրէթ իլէ ճանըմըզն մէնֆաա՛թը իչին գուլանմալըլըզ : Ա՛ղիզ Քիթապլարը՝ վէ ախէր թուճանի քիթապլար օգույալըմ , էիւրէքէրիմիզի վէ էօմրիւմիւզիւթէֆթիշ էյլէյէլիմ , կիւնաճլարըմըղտան թէվպէ էտէլիմ , վէ խէլաս իչին Քրիստոսս վարալըմ , Ա՛ղիզ Քուճուն լութֆ ու ի՛նայէթինի թալապ էտէլիմ , կէօրիւնմէզ՝ վէ էպէտի շէյլէրէ պագալըմ՝ վէ պու միւվալ իւզըն իմանըմըզ գապիլէտէլիմ , վէ ճանլարըմըզ գուվվէթլէնտիքէ-

9 Վ է օրատան կիտիս՝ օն-
լարըն ճէմիյէթ եերինէ կիրտի :

10 Վ է իշմէ էլի գուրու պիր
ատէմ վար իտի . իմտի օնտան

լիմ . Օլ կիւնտէ քէնտիլէրի-
միդ իչիւն վէ ախէր քիմնէլէր
իչիւն տուա՝ էթմէյէ վագթըմըդ
վար . Ղլաճըն էվինէ կիթմէյէ՝
խասթայարը վէ մաճպուլարը
զիյարէթ էթմէյէ՝ չօճուլարը-
մըդա տին թա՛լիմի վէրմէյէ՝ վէ
Ղլաճ վէ Վրիստոս վէ ճէննէթ
իչիւն Տէփ պիլտիյիմիզի օնլարա
սէջլէմէյէ վագթըմըդ վար :
Լյ՛յ միւպարէք կիւն՝ եէտի կիւ-
նիւն ճիւմէսինտէն խայըլըսը :
Վ է Տէր պիր սէնէտէ Ղլաճ
քէնտի ա՛զիմ քէրէմի իլէ պի-
զէ պունճիլէյին էլլի իքի կիւն
վէրիյօր , վէ Տէր պիր եէթ-
միշ երլտա պիզէ օն երլ պէջլէ
ա՛զիզ պիր զէման վէրիր : Օն
երլտա պիր ատէմ՝ Ֆիւնիւննիւն
էն չօղունու էջրէնէ պիլիթ .
իմտի էջրէնմէյէ էլիմիգտէ պու
միսիլիւ զիգըյմէթ Ֆուրսաթ-
լարըմըդ վար իքէն , պիզտէն՝
Տէր քիմ օլուրսա օլուն՝ նի՛չիւն
տէլի էօլիւն , վէ էպէտիլիյէ
ճաճիլ վարսըն :

9. Օնլարըն ճէմիյէթ եերինէ
չէրտի : Պու՛ օնտան սօնկրա պիր
շաբաթտա օլուու : Մարի՛ Գ .
1—5 . Վ . 1—2 . 6—10 . Վրիս-
տոս Լյ՛Ֆէնտիմիդ Փարիսեցի-
լէրի թարլալարտա սիւքիւթ էթ-
տիրտի . վէ օնլար՝ օնուն շա-
բաթ խուսուսունտա սէջլէտիթ-
լէքինէ պիր ճէվապ վէրէմէտի-

շիքեայէթ էտէլէր տէյիւ՝ օնա
սօրուպ տէտիլէր . Շաբաթ
կիւնլէրինտէ սաղաթմադ ճա-
թի՛զ մի :

լէր : Շ իմտի Տէման օ մատտէ՝
մուղաքէրէ իչիւն սինաղոկատա
կինէ օրթայա սունուլույօր :

10. Լյ՛լէ էրրու : Գ թադ .
ԹԳ . 4—6 : Օւա . ԹՄ . 17 :
Յու՛ն . Ե . 3 : Լյ՛Տիմաճլ տըր
քի պու մա՛րալ՝ պիր նէվ
քէօթրիւմ իլլէթի իտի : Պադ՝
Մարի՛ . Գ . 24 շէրՏինէ :
—Շաբաթ կիւնլէրինտէ սաղաթ-
մադ ճա՛յի՛զ մի : Օնլար՝ պու մի-
սիլիւ սիւալար չօդ քէրրէ սօ-
րարլարըտը . լաքին էջրէնմէք
վէ պօրճլարընը պիլմէք իչիւն
տէյիլ՝ իլլա միւպարէք Յիսու-
սու սընամադ վէ օնու տուզաղա
սիւշիւրմէք իչիւն պունու էտեր-
լէրիտի : Մարի՛ . ԹԹ . 3 : ԻԲ .
17, 18 : Վ . 1—2 . 7 : ԹՄ .
53, 54 : ԻԳ . 2 . 14 : Յու՛ն .
Ը . 5, 6 : Խապ . ԼԲ . 6, 7 :
ԾԹ . 4 . 13, 14 : Լյ՛յէր օնլար՝
պիր Տէքիմ շաբաթ կիւնիւնտէ
խասթանըն էվինէ վարըպ իլաճ
թէրթիպի վէրմէյէ ճայիլզմի
տիր տէյիւ սօրսալարըտը , օն-
լարըն միւրայըլըզ վէ եարա-
մազլըզ պու դատար աչըզ ա-
շիքեար կէօրիւնմէզիտի : Լա-
քին Վրիստոսուն Տէփ միւ՛ճի-
զաթլարը ալաճանի գուվլէթին
պու դատար իսպաթլարը իքէն ,
օնլարըն սօրտուղու սիւալ՝ Շա-
բաթ կիւնիւնտէ Ղլաճա՛ պիզէ
կազմուր կա կիւննէլ ըլըզ կա

11 Այն օ՛ն յնարա տէտի . Սիդ տէն հա՛նկը ատէմ վար քի՛ . օնուն պիր գօյունու օլա , պու տա շաբաթ կիւնիւնտէ չուգուրա

նէֆէս արմագ իշիւն հա՛վա վէրմէյէ ճայի՛ղ մի տիր . շաբաթ կիւնիւնտէ օնա՛ պիղէ սաղլըգ վէ գուվվէթ վէ է՛ օմբըր վերմէյէ շէրի՛ մի տիր . օ՛ ըիւզկեարարը քէնտի ա՛վուճունտա թու՛թար , վէ ճիւմէ շէյէրի՛ քէնտի սէօղիւնիւն գուվվէթի իլէ զապթ էտէր , վէ օնա շաբաթ կիւնիւնտէ պէօյլէ էթմէյէ ճայի՛ղմի տէյիւ սիւալ էթմէք կիպի իտի : Յո՛ւն . Ե . 16—23 : Է . 22—24 :

11. Օնա իստոյ գալար օմբըր : Պէի՛ օրատա հազըր պուլունանլարըն Տէր պիրի պէօյլէ էտէճէյիտի : Օնլար՝ քէնտի զամիրլէրինտէ պիթըլէրիտի , քի էօյլէ էտէճէքլէրիտի : Օնլար պիլըլէրիտի , քի պէօյլէ էթմէք՝ շաբաթը պօզմագ տէյիլտի : Օնլար՝ պունու էթմէք եարընը պիր սէօղ քիֆայէթ էթմէզ իլլա վագըթ վէ ճէհա տախի լազըմ օլտուղունու պիլըր իքէն , եինէ էտէճէքլէրիտի : Պունտան էվվէլքի իսանէտէ՛ օնլար օնա սիւալ էթմիլէր . լաքին շիմտի օ օնլարա սօրայօր . վէ օնուն սիւալէրի՛ տայիմա փէք գուվվէթի վէ գանտըրըճը պուրհանլար իտի : Պ . ԺԳ . 15—17 : ԺԳ . 3—5 : Սոփսէսին նօմսու՛ շուրտան մաթըուպ էտէրիտի , քի ախէրլէրին հայվանլարընա՛ տիւշմէնլէրինինքիլէրինէ պիլէ՛ մէրհա-

տիւշէրսէ , օնու թու՛թուպ գալարըմա՛ղ մի :

12 Իմտի ատէմ՝ գօյունտան նէ՛ գատար իւսթիւն տիւր . պէօյ-

մէթիլ օլտունլար , վէ դա՛նտէ գալարը քէնտիլէրինինքիլէրինէ : Նլէց ԻԳ . 5 : Բ Օլէն . ԻԲ . 4 : Մա՛կ . ԺԲ . 10 :

12. Մտե՛ գօյունտան նէ՛ գատար իւսթիւն տիւր : Պաք՝ Մաքի . Զ . 26 , վէ Ժ . 31 շէրհէրինէ : Իքի սէրքէնին պահասը պիր փուլա տըր , վէ պիր գօյունուն պահասը տահա զէյատէ տիր . լաքին ատէմին պահասը պին թէփիլէրին իւզէրինտէ պուլունան տավարընքինտէն իւսթիւն տիւր :

Օ՛ ազլ ու ֆիքրէ մալիք տիր , էօլիւմիւզ տիւր , եաշայան ճան ետիլըր , Մլաշըն սուրէթինտէ ետիլըր , հէփ մախըուգաթլարըն պաշը գըրնտը , վէ ճիւմլէ մախըուգաթլարըն իւզէրինէ օնա հիւքիւմէթ վէրիտի : Ալլա՛ լաճ քէնտի Օղընու տիւնեայէ տէյիլ օնլարըն՝ իլլա օնուն ճինսինտէն եօլլատը : Իմտի պիղ շաբաթ կիւնիւնտէ պիր գօյունա եարտըմ էտէլլմ տէ՛ ատէմէ եարտըմ էթմէյէլլմ մի : Այլվա՛ ճիւմլէ պէօյլէ տախլ էտիճի փարիսեցիլէրին տինի նէ՛ գատար պաթըլ՝ ազըլա զըտո՛ վէ մէքրու՛ճ տուր : Այնէ նէ՛ գատար պէօյլէ օնպին քիմնէլըր պուլունուր , քի օնլար քէնտի աթլարը վէ թագըլարը իշիւն՝ Քրիստոսուն իասթա վէ սըզլէթտէ օլան տօսթլարընտան տահա զէյատ-

էճէ շարժ կիւնէրինտէ խայր
իշէմէք ճայիզ տիր:

տէ տուշիւնիւրէր: — Շաբաթ
կիւնէրինտէ խայր իշէմէք ճայիզ
տիր: Ալլաճը սէվմէք խայր իշ-
լէմէք տիր. վէ գծնշուժուղու-
քէնտիմիղ կիպի՛ վէ քէնտի
Տայվանլարըմըղտան տաճա զի-
յատէ սէվմէք խայր իշէմէք տիր:
Վ է էլիմիդտէն կէլտիյի զէման
խայր իշէմէմէք կիւնաճ տըր:
Պ աւ. 9. 9: Ճաւ. Գ. 17:
Մարկոս տէյոր (Գ. 5) քի, Վը-
րիստոս Աֆէնտիմիղ օնլարըն
էիւրէլինին փէքըլիյինէ գասա-
վէթըլէնտի: Վ է տին խուսու-
սունսա սիւալէր էտէն Տէր պիր
քիսէ՛ սագընսըն, քի օլմայա
օնուն իլէ օ տախի Ֆարիսեցիլէր
կիպի՛ Վրիստոսու գասավէթ-
լէնտիրիլ վէ կիւճէնտիրիլ պու-
լունսուն:

13. Իշլինի աւաթ: Պու՛ փէք
աճայըպ պիր էմր իտի. զերապիր
ատէմ՝ էօլմիւշ քիւթիւք կիպի
օլան պիր էյի նասըլ ուղատա
պիլիբրտի: Աքբին էմրի վէրէն
օլ գուրու էլէ էօմիւր վէ գուվ-
վէթ վէրմէյէ Տաղըրօրատա եա-
զըն աուրուրուտու: Պունճիլէ-
յին՝ պիղէ կիւնաճլարըմըղը կւ-
ղէրիմիլտէն սիլքիպ ա՛ղիլէր օլ-
մաղապիղէ էմր էտէն՝ իթաա՛թ
էթմէյէ իգթիպալը օլան գուտ-
րէթի պիղէ վէրմէյէ Տաղըր տըր:
Պագ. Մաթ. Թ. 7 շէրճինէ:
Պունսան էօրէնիրիլ քի, (1)
քէնտիլիյիմիլտէն էտէպիլէմէ-
տիլիմիլ շէ ի էթմէյէ՛ Մլաճա

13 ( ) զէման օ ատէմէ տէտի .
Իշլինի ուղաթ, վէ ուղաթտը, վէ

պիղէ էմր էթմէսի ճայիլ վէ
Տագը տըր. (2) գատիր տէյի-
լիլ տէյիւ օնուն պիղէ էմր
էթտիյինի էօղիւր տիլէմէք՝ եա-
րամալըղ տըր. զերա (3) պիղէ
գուվվէթ վէրէն Վրիստոս իլէ
Տէր շէյի էտէ պիլիբրիլ:

Իշպու Պապոսաթէֆթիլէյլէ-
տիլիմիլ էքի էօրնէքլէր՝ Մաղպուն
կիւնիւնտէ պիղէ էթմէյէ ճայիլ
վէ շէրի նէ օլտուղունու էօրէ-
տիրլէր: Իշֆէնտիմիլին իպրէթի
վէ նասիճաթլէրի պիղէ էօրէ-
տիրլէր. քի, մէրճամէթ վէ իգթի-
ղայէ տայիլ իրըվէթըրտէ մէշ-
զուլ օլմասը՝ ախէր կիւնլէրէ
մախսուս օլտուղու գատար պու
ա՛ղիլ կիւնէ տախի մախսուս
տուր: Աքբին էյէր պիլ՝ պու
էքի պօրճլարըն պիղէ վէրտիյի
րուխաթմտէն աշըրը կիտէճէք օ-
լուրօագ, օնուն իպրէթի վէ
նասիճաթլէրինին պիղէ վէրտի-
յի րուխաթմտէն աշըրը կիթմիշ
օլուրուլ, վէ պու ա՛ղիլ լաճաթ
կիւնիւնիւն ա՛ղիլիլինէ քիր կէ-
թիլմիշ օլուրուլ: Պիր ատէմ՝
էյէր իգթիպա էտէրսէ պու
կիւնտէ պիր Տէքիմ Տաղըրապի-
լիլ. Լաքին օ՛ տիւնեալի մէն-
Փա՛թը իլիւն Տէքիմ Տաղըր-
մասընը մախսուսէն պու կիւնէ
պրաղմալը տէյիլ տիր: Վ է
պիր Տէքիմ տախի պիր խաս-
թայը կէօրմէյէ պիր պաշգա
կիւնտէ տախի վարմասընա մա-
նի՛ պէճիւր պիր սէպէպ օլմա-

օտիրի կիպի սաղ օլոու :

14 Ըմմա Փարիսեցիէր չըգրպ

տըզը սուրէթտէ ա՛ղիզ կիւնտէ վարմալը տէյիլ տիր : Քրիստոս Լ՛ֆէնսիմիլ Շարաթըն տախի Սահիպի օլմասը իլէ պու խու սուստա խօշ կէօրսիւյիւնէ կէօրէ ա՛մէլ ու Հարաքէթ էթմէյէ վէ գանուկար դօմաղա Հագգը վարտը . լաքին պիզիմ՝ պէօլէ շէյ էթմէյէ Հագգըմիլ կօգ տուր . վէ պու նօմսու պյազ ալթընա ալմասը Լ՛գիլ Վիթապլարըն պիր սխէր նօմսու նու պյազ ալթընա ալմադ գատար եարամաղլը գար :

14. (Նու նիճէ էօլտիւրէլէ : Սաթի . ԻԲ . 1 : Սաթի . Գ . 6 : Յէն . Ե . 18 : Ժ . 39 : ԺԱ . 53 . 57 : Փարիսեցիէր՝ Քրիստոս օնլարըն իսպաթլարընըն զայ՛իֆլիյիսի վէ եարամաղլընը մէյտանա չըգարպ՝ օնլարը քէնտինին փէր գուվէթլի իսպաթլար իլէ սիւքիւթ էթտիյի իչիւն դուտուրտուլար : Վի . Զ . 11 : (Նլար՝ օնուն սէօզէրինէ Հիչ պիր ճէվապ վէրէմէյօրլարտը , վէ պու նուն իչիւն օնուն է՛օմիւնիւ դարտըմաղա խաթէրէրիտի , շէօլէ քի՛ արթըգ սէօյէմէսին : Օնուն թալիմաթլարը՝ օնլարըն մաղուրուգու՛նու միւրալըլընը՝ վէ ճահիլիյիսի մէյտանա չըգարտը . վէ օնուն ա՛ղիզ է՛օմրիւնիւն ի՛պրէթի՛ օնլարըն նափաքըլընը վէ եարամաղլըլընը ութանտըրը վէ թէքտիր էտէր :

օնու նիճէ էօլտիւրէլէր տէյիլ օնուն ա՛լէյՏինտէ մէշվէրէթ

խի : (Նուն շէօՏըլթ ու ի՛թիպարը խալղըն ի նախտէ արթայօրուտու , վէ օնլարընքիսի՛ թէյ թէյ ինղըրաղ պուլօյօր խի . վէ օնլար մէշվէրէթ էթտիլէր , քի ա՛ճապա նէ հօրտա օնուն է՛օմիւնիւ տահա էյի գարտըրա պիլիլէր : Սաթի . Զ . 3 տէն էօյրէնիլիլ քի , պու իսպիլ մէշվէրէթտէ՛ շերովգէօիլէր տախի Հիստար իտիլէր : շերովգէս Հէնուլ տօղմուշ Յիսուսու ԻնթիլէՏէմտէ Հէլաք էթմէյէ չալըշտը . վէ օնուն ազրապար վէ թարաֆիլիլէրի՛ Յիսուս Քրիստոսուն ա՛լէյՏինէ Հէր պիր գուրուլան եարամաղ մէշվէրէթէ Փարիսեցիէր իլէ պիրէշմէյէ Հագըր իտիլէր : Սաթի . ԻԲ . 16 : (Ու մէմէթէթտէ վէ Հէփ մէմէթէթլէրտէ՛ պու տիւնեատա վէ Հէփ տիւնեալարտա՝ օնուն կիպի պէօլէ ալիմ՝ վէ ա՛ղլլը՝ պէօլէ էյլիքքեանի՛ պէօլէ ա՛ղիլ վէ էյի գաթ եօղուտու . վէ պու ճիւմլէ իլէ՛ օնլար օնու էօլտիւրմէյէ դարար դըտըրար : Լաքին օնու էօլտիւրմէյէ պէօլէ մէշվէրէթ էտէնլէր քիմէր իտի : Լիճէվապ՝ Սիլէթին էն ա՛գըլլարը վէ օգու՛մուշարը՝ վէ էն միւթէպէրի՛ վէ Վիլիսէնին էն զայրէթլի քիմէլէրի իտիլէր : Քրիստոսուն Փագիր շայիրալէրինին ճիւմլէ դօլալայլճըրար պու՛նու իշիթսինլէր , վէ տիթմէսինլէր :

հիմտիւք ։

45 Ա լ է Յիսուս տոյմաղբլա՝

45. Օրբարան կենդանի ։ Յօվբ 1 ։ Ը ։ 59 ։ Ժ ։ 39, 40 ։ ԺԱ. 54 ։ Քրիստոս տիւնեաւնն նուրու խաի. Լաքին նուր՝ ըջղղնը կերի չէքմէլի տիր ։ Տիւնեանն Նարատըճըսը պիղիմ աքամրգտա սաքին օլմաղա էնտիւ յիստէ, քէնտիւնի կիզէմէլի տիր ։ (՝ Սողոմոս մէլէքլէր օրաննն էհալտիսին քէօրլիւք իլէ վուրտուգարը կիպի (Շանդ. ԺԹ. 10, 11)՝ օնու կէօրմէսինլէր տէյիւ՝ քէնտի տիւշմէնլէրինի քէօրլիւք իլէ վուրմատը ։ Յերոգուվալնն էլի գուրուտուղու կիպի օնլարնն էլինի գուրուլթմատը, շէօլէ քի օնու թուլթամատընլար ։ Գ. Թագ. ԺԳ. 4 ։ (Նլարը՝ մէշվէրեթ հտէմէսինլէր տէյիւ լալ էթմէտի ։ լաքին օնլարը հէլք էթմէք իչիւն օնլարա ա՛ղապ տէյիւ պիր պէլա կէօնտէրէճէք եերինէ՝ օնլարը իսլահ էթմէք նիյեթի իլէ պիր մահճուպուգ ի պրեթի իղճար էթտի ։ (Նլարա՝ օնլարը զապիթ էթմիշ օլան եարամաղ զարաղն խրօսը իլէ քէնտիսին տինի եիւրէյէ վէրտիյի եավաշ վէ սաքին վէ սուլհա մայիլ մէշլուէ պէսինտէ օլան ֆարգը ա՛մէլ իլէ կէօթէրտի ։ Պունուն իչիւն օ՝ հիչ պիր սրգըլթը էթմէյերէք օնլարնն եանընտան չէքիլտի ։ Վադ. Թ. 51 — 56 ։ Պունտան ագտէմճէ օ՝ պէօլէ էթմէյէ շայիրտլէրինէ տալի նափէհաթ էլլէտի ։ Պագ. Սաթի.

օրատան կիթտի, վէ օնուն աքատընճա չօր խալք կիթտի, վէ օն.

Ժ. 23 շէրհինէ ։ Մլահա համաու սենալէր օլտուն. քի օ՝ օլմահալտէն չէքիլտիյի վաղըթ՝ պու նամքէօր տիւնէայը պրաղըպ՝ կերի կէօլէ չէքիլմէտի ։ — (Նուն արբըճա զգ իտալ կենդանի ։ Պագ. Սաթի. Գ. 24, 25 շէրհինէ ։ — Ա լ է օնլարնն ձեօլէօլի սուլթարը ։ (՝ փարիսեցիլէրին խրօս ու գուրուրմատը էօնիւնտէն քէնտիւրահալթը վէ պէվքի իչիւն չէքիլմէտի ։ իլս տահա զիյատէ խայրաթ էթմէք իչիւն չէքիլտի ։ լշէրչի էլլէք էթտիյի իչիւն գուլալանըյօր խի խէտէ, եիսն էլլէք էթմէքտէ խաի, օնուն էլլէրի եիսն խայրաթ էթմէք իլէ իլէ՝ վէ աղը նասիհալթլէր վէ թէսէլլի սէօլէրի լլէ տօլու խաի ։ Քրիսթիանլար՝ էլլէրչի պա՛ղ տէֆա գահաղա մէճպուր իսէլէր տէ՛ էլլէք էթմէքտէ սալա ճէսարեթլէրինի քէսմէլի տէյիլլէր տիր ։ Գաղ. 2. 9 ։ Ա Պեթ. Բ. 21 ։ Պու միսվալ իւզըէ պիր մահալտէ ինճիլին ըտտ օլունմատը՝ օնուն պիր ալէր մահալտէ վա՛ղ վէ գապուլ օլունմատընն սէպէպի օլուր ։ (Նու ըտտ էթմէք՝ եերի մահալտար էտէն պիր շայը պիր քիմնէ քէնտի միւլքիւնիւն իչինտէն կէշմէսինի քէսիպ՝ օնա պիր ալէր մահալտէ տօլու եօլ վէրմէյէ պէնկղէր ։ (՝ օնու գուրուտամաղ ։ լշէ պէթթի օ չայ պիր եերէ աղմաղ տըր ։ (Ոլ քիմնէնին թարլա

լարն ճիւղնի սաղարթսր .

16 Ս է օնլար թէնպիհ էթ-
տի , քի քէնտիսինի պէյան էթ-

լարը իւղէլէրինէ նէ եաղմուր
նէ տէ շիհ կէլէն գուրու տաղ-
լար կիպի գալը . լաքին ախեր-
լէրին թարլալարը Մլաճըն ըր-
մաղը իլէ սուվարըլը պիր մահ-
սուլտար պաղէ կիպի օլաճաղ-
լար տըր :

16. Ս է օնլար թէնպիհ էթտի :
Պագ՝ Մարթ . Ը . 4 վէ Թ . 30
շէրհէրինէ : Պուրթարըճըմըլ
տիւշմէնլէրինին մերամ ու մագ-
սուտուսու պօշա չըգարըլ քէն-
տի է՝օմրիւնիւ Տըժըլ էթմէյէ
խթէրիտի , վէ Փարիսեցիլէր իլէ
մուճատէլէ էտիպ օնլարը գըղ-
տըրմագտան իՏթիրաղ էտէր-
իտի , շէջլէ քի՝ ըլըղըլա օնլարն
կէօղլէրի տահա զիյատէ քէօր-
լէնմէսին , վէ կէրէքըք իլէ՝ օն-
լարն եիւրէքլէրի տահա զիյատէ
գաթըլանմարն : (Նլար իլէ
միւճատէլէ էթմէք Փայտասըղ
կէօրիւնիւրիւտիւ . օնլարը իս-
պաթլար իլէ սիւքիւթ էթմէք՝
Փայտասըղ կէօրիւնիւրիւտիւ .
նասիհաթլար վէ միւճիպթլար՝
Տէփ Փայտասըղ կէօրիւնիւրիւ-
տիւ : (Նլարը Տիւ պիր շէյ տահա
էյի էթմէղիտի , օնլարը՝ Տէր ի՝-
լաճ տահա պէթէր էտէր իտի :
Իմտի օնլար՝ արթըղ պու խայ-
րաթլէրտէն Տիւ պիր շէյ կէօր-
մէսինլէր , պու մէրհամէթ ա՝
մէլէրինին Տիւ պիրտէն խա-
պէլլէրի օլմարն : Մլաճ սիղի
միւպարէքլէմէյէ էնմիշ տիր , լա-

մէյէլէր :

17 Թա քի Կսայի փէյղամ-
պէրին վասիթասի իլէն տէնի-

քին օնու Տիւ քիմնէյէ սէջլէ-
մէն , զիրա օնլար պէնի էօլ-
տիւրմէյէ արարլար , վէ պէնիմ՝
իչիւն սիղի տախի էօլտիւրմէլէրի
իՏթիմալ տըր : Իշպու նասի-
հաթ՝ պու պիղիմ կիւնլէրիմիղտէ
պիլէ՝ նէ գատար չօգ քէրրէ իգ-
թիզալը օլույօր : Մղիղ Ինճիլ՝
շէջլէ պիր Փամիլէտտա պուլու-
նույօր , լաքին քիմնէյէ սէջլէ-
մէն . զիրա փախաղլար օնլարը՝
օնու ըէտտ էթմէյէ էախօտուագ-
մաղա մէճպուր էտէճէքլէր : Շու-
տտէմ Մղիղ Վիթապլար օգու-
մաղա՝ ճանը իչիւն սիւշիւմէյէ՝
վէ Ինճիլին վաղընը տինկլէմէյէ
պաշտար . լաքին օնու Տիւ քիմ-
սէյէ սէջլէմէն . զիրա էյէր պու
պիլինիրսէ , օ՝ պիրտէն իչինտէն
կիւճիւնտէն գօփուլաճագ՝ վէ
ասլտ պօրճըլ օլմատըղը քիմնէ-
լէր՝ պուճտա շուգատար պաճա-
ղըմըղ վար տէյիւ մէ Տէքմէտէն
մէՏէքմէյէ սիւքիւքլէյէճէքլէր :
Պիր սէլամէթ իսպէրճիսի պիր
շէՏրէ վարտը , լաքին օնու Տիւ
քիմնէյէ սէջլէմէն , զիրա կէր-
չէքլէյին տիւշմէնլէրի օնու նար-
տընճա խապէրճիլէր կէօնտէրէ-
ճէքլէր , վէ պիր իՓթիրա իլէ
օնու հապսէ աթաճագլար :

17. Թիւթիլ օլա : Մարթ . Ը .
17 : Ժ. Գ . 35 : ԻՍ . 4 : ԻԷ . 35 :
Պ . 4 : ԻՍ . 22 : ԻԳ . 44 : Յ . 45 :
Ժ . 33 : Ժ . 38 : ԺԹ . 36 :
Պ . Գ . Ժ . 27 : Թիւքիլ օ-

լէն թէքմիլ օլա, քի տէմիշտիր.

18 Իշթէ սէւտիլիմ գուլում՝
Ճանմըն շօլ խօշանտրղը սէվ-

լաճադ պէջլէ պիր փէյղամպէր-
լիք օլմասայրտը տախի՝ Վրիս-
տոս ևինէ պէջլէ կտեճէյիտի.
զերա Վրիսթիանա եագըջըր
Ֆիրաթէթին պիր նումունէսի պու-
իտի: Ի աքին օնուն էջլէ էթ-
մէսի՝ Իսքի Ը՛հտըն փէյղամ-
պէրլիքէրի օնուն հագգընտա
պու գատար թէքմիլ թա՛րիֆ
էթտիքէրի մաճճուպ վէ ալչագ
կէօնիւլիւ մէշրէպէ մալիք օլ-
տուղունու պէյան էտէր: Եէ-
հուտիլէր՝ վէ իպթիտա շայիրտ-
լէր տախի պէքլէլլէրիտի քի՝
Մեսիա պիր պէյլիւք Փաթիճ
օլաճագ. վէ տիւշմէնլէրինին էօ-
նիւնտէն կերի չէքիլէճէք եէրինէ՝
ճիւմէսինի գուվէթ ու զօր իլէ
ալթ էտեճէք: Ս է Մատթէոս՝
Եւայ. ԽԲ. 4 — 4 խանէլէր-
տէն իսթիլարաճ էթմէսի իլէ,
կէօթէրիլօր քի՝ Մեսիանըն
հագգընտա օլան հէփ էքրի զու-
իւմլէր եանղըջ իտիլէր, վէ
էսքի փէյղամպէրլիքլէրէ մու-
թապըգ տէյիլէր իտի:

18. Իշթէ սէւտիլիմ գուլում: Ե-
ւայ. ԽԲ. 4: ԽԲ. 5, 6: ԾԲ. 43:
ԾԳ. 11: Օւտ. Գ. 8: Փիււկ. Բ. 7:
Վրիստոս՝ քէն-
տի հիւանիւ ըրղաղ իլէ ինսան՝
գուլ՛չօճուգ՛ զայի՛Փ՛ Փագիր՛ աճ՛
տուտըլ ախէրլէրին եարտըմընա
մուհթաճ՝ մէլէքլէրտէն էտնա՝
վէ ինսանլարըն էքսէրիսիտէն
էտնա օլտու: (՝) Բապպըն օ-

կիւլիւմ. Բուհումու օնուն իւղէ-
րինէ գօյաճաղըմ, վէ թայիֆէլէ-
րէ շէրաթ խապէր էտեճէք:

լան քէնտի եիւճէ մէսնէտ ու
հալինի թէքք էտիպ՝ պիր գուլ
օլտու: Ս է պիր գուլ կիպի փէ-
տէրինէ միւթիւ օլուպ՝ օնուն ի-
րատէթինի իճրա էյլէտի: —
Սէպիլի: Մաղ. 2Թ. 19, 20:
Ա Պէր. Բ. 4: Վէ ատեմ՛նէ
տէ մէլէք տիւնէայը խէլաս էթ-
մէյէ գատիր օլուրուտու. վէ ի՛լ-
մի պինիհայէ օլան Ըլաճ Վրիս-
տոսու եալընըլ միւնասիպ վէ
քեաֆի օլտուղու իչիւն պէջլէ
սէչտի: — Սէլիւլիւ: Մաղի. Գ.
17 շէրհինէ պագ: — Բու-
հումու օնուն իւղէրինէ գօյաճաղըմ՝
Եւայ. ԺԱ. 2: ԿԱ. 4: Էմ՛
տախի Մաղի. Գ. 16 շէրհինէ
պագ: (՝) Ըլաճ կիպի հիչ պիր
շէյէ մուհթաճ տէյիլիտի. լաքին
ինսան օլտու, վէ պու եէնի կիր-
տիյի հալինտէ իլմէ մուհթաճ
իտի. վէ իլմտէ արթաղ: Պ ռի. Բ.
52: Ըլաճըն Բուհունա
մուհթաճ իտի, վէ օնու ալտը:
Յօվէ. Ա. 32—34: Պ ռի. Գ. 18:
Պ ռի. Ժ. 33: (՝) քէն-
տի արդատաշարընտան զիյատէ
օնուն իլէ մէսճ օլտու: Եքր. Ա. 9:
(՛նու՛ էօյչիւտիւլ ալտը: Յօվէ. Գ. 34: — թայիֆէլէրէ
չէրաթի խապէր էտեճէք: Եէ-
րաթ լուղէթի պուրատա գա-
նուն՝ նօմս՛ էմը՛ ևճ. մա՛նա-
պընա տըր. վէ պու փէյղամպէր-
լիլին մա՛նասը պու տուր քի,
Բապպ (Յիսուս՝ փութ փէրէպթ

19 Նիղա էթմէյեճէք, վէ պա-
ղըրմայաճագ, վէ օնուն սէսինի
մէյտանլարտա քիմսէ իշիթմէ-

թայիֆէլէրէ Մլաճըն նօմօսունու
վէ իրատէթի շէրիֆինի կերչէք-
լիյին պիւթիւն թանղըմաթընը՝
վէ ա'լէլուսուսուս Ինճիլին կեր-
չէքլիյինի էջրէտէճէք: -- (Թայի-
ֆէլէրէ: Իշպու փէյղամպէրլէք
պա'ղը մէրթէպէ պու զէմանտէ
թէքմիլ օթմըշուտու. զիբա օ-
նուն եանընա կէլէն գայապալըգ՝
պիւրչօղու Եգոմ մէմէքէթիւնտէն
վէ Տիւրոս վէ Սիգոնտան վէ
Յորդանանըն էօթէ եագասըն-
տան կէլիլիշէրիտի: Մարէ. Գ. 7, 8:

19. Նիղա էթմէյեճէք: ( ) պիւր
ճէնքճի կիպի նաարա չէքմէյե-
ճէք, վէ Յէու կիպի սօգագ-
լարտա զօր ու շիտտէթ իլէ սէ-
յիւրթմէյեճէք: Գ Թայ. Թ. 20:
( ) մէյտանլարտա պիւր փէ Տիւ-
վան կիպի քէնտիսի կէօսթէր-
մէք իշիւն մաղըուրանէ պաղը-
րլպ չաղըրմայաճագ, եախօտ
պիւր էջիւնէն քիմսէ կիպի շա-
մաթա էթմէյեճէք, վէ էջիւ-
նէն շամաթաճը վէ միւճատէլէ-
ճի Փարիսեցիլէր կիպի կիւրիւլ-
թիւլիւ վէ իւրսը եախօտ թէճ-
տիտ էտիճի սէօղէր գուլլան-
մայաճագ: Խայըր. օնուն ախ-
լէագ ու մէշօէպի պունուն զըտ-
տը իտի: ( ) ա'լէմէ պիլիմէք
ա'լէմին մէտՏինի էտիմէք՝ վէ
շամաթայր արամատը: ( ) տա-
ուլ զուրնա վէ սալթանաթ վէ
աթըլը սիւաճը աքքէրլէր իլէ պիւր

յէճէք:

20 Իշպիմիշ գամիշը գըրմայա-
ճագ, վէ թիւթէն քէթէնի սէօ-

ա'րապա իւղէրինտէ կէլմէտի:
'Բէօրլէր՝ թօփալար՝ վէ փիւր
իսթիարլար՝ օնլարը պասար կէ-
չէր տէյիւ օնուն էօնիւնտէն
գաճմատըլար: Խայըր. կերչէք-
լիյին վէ սատագաթըն պէջիւք
փատիշաճը տիւնեատա իտի, վէ
տիւնեա օնու պիլմէտի: ( ) նուն
կէլիշի՝ գասըղա վէ Փուրթու-
նա կիպի տէյիլիտի. իլա քէօր-
փէ Փիտանըն իւղէրինէ գօնան
չիճ կիպի իտի: ( ) նուն սէսի՝
Տիլպէթ վէրէն պիւր մէրճամէթ-
սիղ զալիմ՝ Տաքիմին սէսի կիպի
տէյիլ իտի. իլա գօրգմուշ մա-
տուլարը ճէսարէթլէնտիւրէն վէ
եիւրէքլէրինի եէրինէ կէթիւրէն
վալիտէնին եավաշ վէ թաթըլը
սէսի կիպի իտի: Ա. Թ. 9:
Ս. Թ. Թ. 29: Գ. Թ. 20,
21: Ե. Թ. 36-38:
Բ. Թ. 1:

20. Իշպիմիշ գամիշը—իւ-
թիւթէն: Պու կէսրիւնիւր քի՝
ղարպի մէսէլ մաղուլէսինտէն
պիւր թա'պիւր իտի. վէ պուրա-
տա պունտան պիլգէ անկլաթմա-
ղա մէրամ օլունան՝ բուճանի
մատտէլէրտէ ա'ղիմ պիլիլիսիլ-
լէք վէ ճաՏիլլէք՝ զայիֆլէք վէ
պիլարլէք տիւր: Պիւր էջիլմիշ
գամիշտան զայիֆ շէյ եօղ տուր:
Ս է պիլտէն քի՝մ պիլմէղ քի՝
պիւր գանտիլին Փիթիլի իլք եան-
տըղը վագըթ՝ պիւր փէք ալ
իւֆլէմէյիլէ եա օնու սալլամա-

յիւնտիրմէյեճէք, թա շերա-
ա՛ թը զալէպէյե չըդարանատէք :

ըլլա սէօնէր : — Գլուխ 20-րդ —
տեղիւնսր քննէ՛ք : Բապպ Յի-
սուսուն՝ ի՛նչպէ՛ թ ու մերճամե-
թինին վէ սապրընըն պու՛նէ կիւ-
զէլ թարիֆի տիր : ( ) ճէսարէթի
քէսէճէք՝ գըրաճաբ՝ թէլէֆ ու
Տէլըք էտէճէք եւերինէ՛ էն զա-
յիֆէրէ գուվլէթ՝ էն խասթա-
լարա շիֆա՛ էն թէօճմէթլիլերէ
ա՛ֆվ՝ էն իւֆտսիլլերէ խէլաս
վերէճէք : Ի՛նչ քիւշիւք գըվլ-
ճըմը սէօյիւնտիրէճէք եւերինէ
օնու սաղլայաճաբ, վէ օնալութ
ու ինչպէթին եաղընը տէօքէճէք
վէ օնու եազըպ պէօյիւք ա՛-
լէվ էտէճէք : Իմտի պիղիմ
պու՛նճիլէյին մերճամէթի վէ ի-
նչպէթիլ Գուրթարըճըմը վար
իքէն, նի՛շին աղիլլերէ վէ մե-
լէքլէրէ սէյիրտէլիմ : Սուր՝ ԾԱ.
17 : ՃԽԻ. 3 : Եօյ. Խ. 11 :
ԾԷ. 15 : ԿԱ. 1—3 : Ուք. 9.
31—3է : ԵղէԿ. 17. 16 : Սուրբ.
ԺԱ. 28 : ԻԱ. 14 : — թա
շերա՛ ինչ զալէպէյե չըդարանատէ՛ք :
Պու միսիլիւ մերճամէթու վէ
եալաշ թարիլլեր իլէ վէ պու՛ն-
ճիլլէյին ալլապ կէօնիլլիւ նա-
ղարլէր իլէ՛ քէնտի գուլարընըն
երկրէքլէրինտէ ի՛նչպէթին վէ
ալապ կէօնիլլիլիւ իլ.ք զուճը
էթմէսինի պէքլէյիպ թա քէն-
տինին Տադպ իշինի պու եօլտա
Տէֆի գարըլ կէլէնէ զալիպ էտին-
ճէյէտէք՝ ա՛մէլ վէ Տարաքէթ
էտէճէք : Եսխօտ՝ Եսայիանըն
ալէթնիստէ պուլունտուղու կիպի

21 Վ է թայիֆէլէր օնուն ա-
տընա իւմիտ էտէճէքլէր :

օ «կերէքլէր իլէ սապիթ էտէ-
ճէք» . եա՛նի քէնտի իշինի իլէրի
սիրէճէք, վէ տիւնեատա օնու
գուլաղուլայաճաբ՝ թա օ՛ Տէֆի
փութիլլէրէսթլիլի եէնէնէ՛ վէ
օնուն գուվլէթի Տէր եերտէ
ղալիպ օլանատէք : ( ) նիճա-
յէթի Տէր պիր միլլէթտէ պիր
զարիպլէք քէսպ էտէճէք, վէ
ճիւմիլէսի կէօրէճէքլէր վէ իգըար
էտէճէքլէր քի օ՛ տիւնեայը
քէնտինէ եէնմիշ տիր : Սուրբ.
ՂԸ. 2, 3 : Էսայ. ԻԵ. 18,
19 : Բ. Կորնթ. Բ. 14 : Ժ. 3—
5 : Յոյ. Զ. 2 : ԺԹ. 11—
16 :

21 թայիֆէլէր . . . Եսայի Երե-
միէլէր : Պու սէօղիւ սէօղիւնէ
պիր իսթիլլաճտէյիլ տիր : Ի՛նչ
բանիճէտէ՛ ա՛լ է ատալար օնուն
նօմսու՛նու պէքլէյէճէքլէր՝ տիր :
Ետալար թայիֆէլէր եախօտ օն-
լարըն պիր միգտարի մա՛նատընա
տրը : Ծանոթ. Ժ. 5 : Իմտի կէ-
րէք մէթնին վէ կերէք իսթիլլա-
ճըն աշիքեար մա՛նատը պու տուր
քի, Ինճիլ թայիֆէլէրէ վա՛ղ
օրունաճաբ, վէ օնլար օնու գա-
պուլ էտէճէքլէր : Վ է օնլար
օնու գապուլ էթմիշէր, վէ
Վրիստոսուն ատընա իթիմատ
էյէմիշէր տիր : Էոովմալլար՝
Գաղատալլար՝ Կորնթուլլար՝
Եփեսոսուլլար՝ Փիլիպպիլլէր՝
Կոլոսուլլար՝ Թեսաղոնիկէլլէր՝
վէ Տալէա մէվճուտ օլան Տէֆի
Վրիսթիան միլլէթլէր՝ իգըար

22 Օր զէման օնա՝ քէօր հէմ
տիսիդ օլան պիր ճիննի կէթիր-
տիէր . վէ օնու սաղալթար,
շէօյէ քի՝ քէօր վէ տիսիդ՝ հէմ
սէօյէտի հէմ կէօրտիւ :

էտէրէր , քի օնուն նօմսունու
գապուէ կէտիէր , վէ օնու քէն-
տիէրինէ յուրթարըթր թանը-
տըլար : Բ Օրն . ԼԲ . 43 : Սաղ .
ԺԸ . 49 : ՃԺԷ . 1 : Եսայ . ԺԱ .
10 : ԽԹ . 6 : Երեմ . ԺԶ . 19 :
Գործ . ԺԱ . 18 . ԺԳ . 36—48 .
ԺԳ . 27 : Հաով . ԺԵ . 9—12 .
Եղեմ . Բ . 11—13 : Գ . 5—8 .
Սոդ . Ա . 27 : Յայ . Է . 9 :

22. Քէօր հէմ տիսիդ : Օ՝
քէնտիսի իտարէ կէմէյէ կէօր-
մէյէ գատիր տէյիտիսի՝ վէ ա-
խէրէրին տարտամնը թալապ
կէմէյէ սէօյէյէմէղիտի : —
Ճիննի . Պազ՝ Մարթ . Գ .
24 . Ը . 28 . Թ . 32 շէրհէրի-
նէ : — Սէ օնու սաղալթար : Օ
պունտան էվէլ պիր տիսի-
ղի սաղալթար : Պազ Թ . 33 .
Հէմ սաղոր վէ տիսիդ քիմ
սէլէր տախի սաղալթար : Մարթ .
Է . 32—37 . Թ . 24 . Ելմ
տիքի սաղալթարը քիմնէ քէօր
հէմ տիսիդ իտի : Լչէր պու
քիմնէ սաղոր տախի օլսօյլար ,
օնուն հալի նէ գատար սէֆիլ
վէ պիչարէ օլուրուտու : — Հէմ
սէօյէտի հէմ կէօրտի : Պազ՝
Մարթ . Թ . 33 շէրհինէ : Սաղ .
ԾԱ . 15 : Եսայ . ԽԹ . 18 .
ԼԲ . 3 , 4 : ԼԵ . 5 , 6 : Գործ .
ԻԶ . 48 :

23 Սէ հէի իսպգ շաշարար
վէ տէրէր իտի . Մ՛ճապա Պա-
ւիթին օղու պո՛ւ մու օլա :

24 Մ՛մնա փարիսեցիէր իշի-
տինճէ՛ տէրէր իտի . Պու քիմնէ

23. Մ՛ճապա Պաւթինն օղու-
պո՛ւ մու օլա : Պազ՝ Մարթ . Թ .
23 շէրհինէ : Սահի՛՛ ՍԵ-
սիա պու տէյիլի՛ : Հագիգաթ
պու օլմալը արը : Փէյլամպէր-
լէր տէտիլէր քի օ՛ ալնի պու
պիզիմ կէօրտիւքլէրիմիդ կիպի
միւ՛ճիգաթլէր իշէյէճէյիտի :
Պու նէթիճէյէ կէլէն՝ մաղոր
վէ ֆօտուէ փարիսեցիէր տէ-
յիլ՝ իլլա պայաղը իսպգ իտի :
Հօգ քէրրէ՛ օգումուշ օլմայան՝
լաքին եիւրէյի իսպղ վէ պիղա-
րազ օլուպ Մ՛յէղ Վիթապ-
լար օգույան քիմնէ մա՛նատընը
անկար , վէ կիւզէլէյիտի կէօ-
րիւր (Եսայ . ԼԵ . 8) . լաքին
իլմ ու ֆիւնիւնիւն մաղորու-
լուղու իլէ տօլու օլան քիմնէ
քէօրլէնիր , Պազ՝ Մարթ . ԺԱ .
25 շէրհինէ :

24. Ճիննիէրն ուլուտու ի՛ն-
եղէթուղ : Փարիսեցիէր՝ պու
միւ՛ճիգաթլէրին ինսանտա պու-
լունմայան պիր գուվէթ իլէ իշ-
լէնտիքլէրինի իզրար կէթմէյէ
մէճպուր օլտուլար : Պայաղը
իսպգրն պու պապտէ գանմա-
լէրի պու գատար գազի իտի քի՛
օնլար օնու ինքեար էտմէզլէր
իտի : Իմտի օնլար պունու ի՛ն-
եղղեբուղ էտէյօր տէտիլէր :
( )նլար պէօյէ կէթմէլէրինտէ՛

ճիննէրի չբարմաղ, իլլա ճինն-

լէրին ուլուսու Ռեեղզերուղ վա-

Ֆիլիլլէրի իբի շէյէ պագար-
 րաը. (1) օնլար խալբա՝ պիր
 միւ՛ճիլլաթ՝ եախօտ ինսան գուվ-
 վէթինին իշէյէմէյէճէյի պիր իշ
 իշէնտիյինի իգբար էթմէյէ,
 վէ (2) Վրիստոսուն իւզերիննէ
 միւմքիւնի մէրթէպէ ալլազըգ
 վէ հագարէթ աթարագ՝ օնու
 չբարտաղը շէյթանլարտան տա-
 հա պէօյիւք պիր շէյթան կէօս-
 թէրմէյէ իսթէրլէրիտի: Մարի.
 Գ. 22: Ղ. 1: ԺԱ. 15:
 Ռեեղզերուղ իսթի՛ շէյթանլարըն
 էն Ֆէնա վէ էն քէօթիւսիւնէ
 վէրիլէն միւմքիւնիւ մէրթէպէ
 մէրուհ պիր իսիմ իտի: Օնուն
 ասըլ մա՛նասը սինէքլէր վէ
 մուրտարըգ ալլահը իտի, քի
 պու՝ փութիլէրէթլէրին պիր
 ալլահը օլմաղըլա՝ Նէհուտիլէրին
 նագարընտա պիր մուրտարըգ վէ
 մէքուհըւգտան իպարէթ իտի:
 Մարի. Ժ. 25 շէրհինէ պագ:
 Փարիսեցիլէր հատտէն զէյա-
 տէ գըզմըշ օլմաղ իտիլէր: Իւալգ՝
 օնլարտան ա՛լլիմ՝ օլմաղա պաշ-
 լամըշար. վէ Մեսիանըն հագ-
 քընտա՝ հալէա՝ օնլարտան զի-
 յատէ պիլիլլէրիտի: Պունուն
 իշիւն օնլարըն շան ու շէօհրէթի՛
 կիւնտէն կիւնէ թէղ ինգըրաղ
 պուլմագտա իտի: Վ է օնլա-
 րա՝ հէմ էօյլէ պիր հալէ հէփ
 կիրիթմար օլանլէրէ՛ հարընրզ
 իբի եօլ գալմըշտը, քի օնուն
 պիրի պու իտի քի կէօքտէն կէ-
 լէն պու. ըզըզ վէ կէրէքլէյի
 գապուլ էտիպ՝ տիւննայը իսլահ

էթմէնին իշպու իշինի իլէրի
 սիւրմէքտէ էօն պագ օլտունլար,
 վէ քէնտի մաղըուրուգլարընը
 աթըպ՝ Վրիստոսու վէ օնուն
 թա՛լիմաթլէրինի գապուլ էթ-
 մէյիլէ՛ վաֆիթիղ էտիճի Յոզ-
 հաննէս կիպի խարգա՝ Հագ-
 եօլ պու տուր, չօքտան պէրու
 պէքլէնէն Մեսիա պու տուր,
 օնու գապուլ էտին տէյէրէք
 նիտա էթսինլէր: Պու թագ-
 սիրտէ օնլարըն շան ու շէօհրէ-
 թի ինգըրաղ պուլմագ էէ-
 րինէ հպէտի պիր շէյէ մէրպութ
 օլուպ՝ էպէտէն արթմագտա օ-
 լաճաղտը: Օնլար պու մին-
 վալ իւզրէ տայիմա խօճալար վէ
 գուլաղուղար վէ կէօյիւն վա-
 տիշահըղընտա պէօյիւք (Պապ
 Ե. 19 շէրհինէ պագ) օլմագտա
 տէվամ էտէճէքլէրիտի, վէ է-
 պէտէն միւպարէքլէնէճէքլէր-
 իտի: Վ է օպիր եօլ պու իտի,
 քի օնլար քէնտի կէօլէրինի ը-
 շըղա վէ գուլաղարընը կէրէք-
 լիյէ գարըզ գափասընլար, քէն-
 տի գամիլլէրինէ գարըզ ա՛մէլ ու
 հարաքէթ էթսինլէր, զտտ
 տուրսունլար, զէվգլէնսինլէր վէ
 րէտտ էթսինլէր. եայնլար իւ-
 ճատ էթսինլէր, գօլալասընլար,
 ճէհալէթտէ վէ իմանսըղըգտա
 էօլիւնլէր, վէ էպէտէն կիւնահ-
 լարընտա հէլք օլտունլար:
 Օնլարըն սէտիյի եօլ պու իտի:
 Օնլար տէտիլէր քի Վրիստոս
 շէյթանլարըն պէօյիպիւ օլմա-
 ղըլա, տահա գայի՛թ շէյթանլա-

սխմասի իկ :

25 Ա է Յիսուս օնլարն Փիրք-
լէրինի պիլմէ յիկէ՝ օնլարա տէտի .
ւէր քէնտինէ գարջը պէօլուն-
միւշ փատիշահլըդ խարապ օ-

րը չըգարըըըր : Պու պիր եա-
լան իտի , վէ եալան օլտուղու-
նու քէնտիլէրի տէ պիլլըրլէր-
խի : ( ) նլար՝ պունու զարազլա-
րընտան նաշի սէօլլէտիլէր . պու-
նուն իչին քիւֆրին էն պէօ-
լիլիւ իտի : շիչ ալլա՝ ա՛ֆի
օլունմաղ՝ Մղիզ իուհա գարջը
օլան կիւնահ պու իտի : Մարի .
Գ . 28—30 : փարիսեցիլէրին՝
ա՛ղիլ Պուրիսարըճընն իւղէ-
րինէ աժտըգլարը պու շէյ-
թանլէր իկ էլհաղըդ վէ շիր-
քէթ թէօնմէթի օնտա օլմատը-
ղնա՝ շէյթանլէր պիլէ պաղը-
րարազ շէհատէթ էտէրլէրիտի :
Մարի . Ը . 29 :

25. Յիսուս օնլարն Ֆիլիպիէնի
դիւնայիկէ : Պապ Թ . Կ շէրհի-
նէ պագ . — շէր քէնտինէ
գարջը պէօլունմիւշ փատիշահլըդ
նա : Յիսուս օնլարն օնա գար-
ջը սէօլլէտիլէրիինի պաշլարընա
կիտիրտի : շէր քէս պիլլըր քի՛
ֆըրգալարըն սօնու՝ պիր մէմ-
լէքէթտէ եա պիր շէհրտէ օլտուն՝
եա պիր ֆամիլեանըն իչինտէ օլ-
տուն տայիմա հէլալըդ վէ խա-
րապըդ տըր : Պիր մէմլէքէթ
եա պիր էվ՝ ա՛ղալարը օլանլար՝
պիր շէյ եափաճագ օլտուգլարը
վագըթ իթթիֆագտէ օլմալը
տըրլար . զիրա էյէր օնլար պիրի

լուր , վէ հէր քէնտինէ գարջը
պէօլունմիւշ շէհր եա էվ սապնի
տուրմաղ :

26 Իմտի էյէր շէյթան շէյ-
թանը չըգարըրսա , քէնտի ա՛-

պիրինէ իլսթիլաֆ էտիպ պիրինին
եափտըղընը օպիրի պաղար՝ վէ
պիրինին գուրտուղունու օպիրի
երգարսա , օ մէմլէքէթ եա էվ
թէզ վիրան օլուր . Մարի . Թ .
19 , 20 . ԺԹ . 2 , 3 : Մարի .
Գ . 23—26 : Պարի . Ե . 17 ,
18 : Պարի . Ե . 15 : Յարի . ԺԶ .
19 : ԺԷ . 16 , 17 :

26. Իյէր շէյթան շէյթանը չը-
գարըրսա : Պունտան էվվէլքի
խանէտէ թագաթմ օլունան իս-
պաթ՝ պուրատա թատալըգ օլու-
նույօր : Միզ պէնիմ սաղաթ-
տըղըմ քիմնէլէրտէ շէյթան
վար օլտուղունու իգրար էտէ-
յօրտունուղ , հէմ տէ օնլարը
սաղաթմաղա պանա շէյթան
եարտըմ էթտի տէրսինիղ : Իմ-
տի էյէր պու պէօլլէ իտէ , օ՛
քէնտինին էթտիլինի սոզմաղա
պանա եարտըմ էթմիշ տիր :
( ) պանա՝ օնա գարջը տուրմա-
ղա՝ վէ օնու հէլալը էթմէյէ
եարտըմ էթմիշ տիր : ( ) քէն-
տի փատիշահլըղընը եօգարը
գալտըրը , հէմ պանա՝ օնու
երգմաղա եարտըմ էտէր : ( )
պանա՝ քէնտինին թէսիրաթընը՝
գուվվէթիինի՝ փատիշահլըղընը՝ վէ
հէի հաղղ էյէտիլի շէյի հէ-
լալը ու խարապ էթմէյէ եար-
տըմ էտէր : Իմտի էյէր սիզին

լէյճինէ պէօլիւնմիւշ տիր . իմ տի օնուն փատիշաճըզը նի՛ճէ սուպի՛ն տուրաճագ :

27 Վ է էյէր պէն ճիննէրի Բէեղզեբուզ իլէ չըգարըրսամ :

օղուլարընըզ քիմ իլէ չըգարըրար . պունուն իչիւն շէրամթ ճըլարընըզ օնլար օլաճագլար :

28 Աքիւն էյէր պէն ճիննէրի Ալլաճըն Բուճու իլէ չըգարըր

սէօլէտիլինիլ տօղըու իսէ , Տագիգաթ շէյթան պիր չօճուգ գատար պիլէ Տիչ պիր շէյթանկլամազ . վէ օնուն փատիշաճըզը պիր սա՛ամթ տուրամազ : — ( ) նուն փատիշաճըզը : Ը էյթանըն պու տիւնեատէ փատիշաճըզը վար : ( ) պու տիւնեանըն սէրվէրի տիր : ( ) Տէփ տիւնեալին առեմլէրին իւզէրինէ փատիշաճըզ սիւրէր : ( ) Գ . Գ . 31 : Ժ . Գ . 30 : Ժ . 11 : Բ . Կ . Գ . Գ . Գ . Կ . Ե . 13 : Ե . ( ) Գ . Ե . 19 : Գ . Գ . Գ . 11 : Ժ . Գ . 9 : Բ . 2, 3 : Էէր պիր առեմ՝ եա Քրիստոսուն եա շէյթանըն փատիշաճըզընըն թապի՛սի տիր : ԼՅ օգույան՝ սէն քիմի՛ն թապի՛սի սին :

գամագ վէ թիւտիւլէմէք՝ վէ օգումագ իլէ՛ վէ պա՛ղըլարը պու խուսուտ իչիւն պէնիմ ատըմը պուլանմաղիլէ էթմէք խատիա՛սընտա տըլլար : Ս . Գ . Գ . 38, 39 : Գ . Գ . Գ . 49, 50 : Գ . Գ . Գ . 13—16 : Իմտի էյէր սէօլէտիլինիլ տօղըու իսէ , քի շէյթան չըգարան քիմ սէնին շէյթան իլէ իթթիֆագը օլմալը տըր , օ գէման սիզին քէնտի շայիրալէրինիզն տէ շէյթան իլէ իթթիֆագլէրի օլմագ իճապ էտէյօր . զիրա էյէր օնլար Տագիգաթ պու գուվլէթէ մալիք իսէլէր տէ՛ մալիք տէյիլ իսէլէր տէ , կէրէք սիլ՝ վէ կէրէք օնլար՝ ճիւմլէնիլ էօլէ խատիատա սընըզ քի օնլարտա պու գուվլէթ վար տըր : — Ը էրա՛նըլարընըզ օնլար օլաճագլար : ( ) նլար՝ սիզին Տէփ սէօլէտիլինիլ պօշ օլաուղունա եաշայան վէ գարը սէօլէնմէզ իսպաթլար տըր : ( ) նլար սիզն վէ սէօլէտիլինիլ Փասիա չըգարըյօրլար . իմտի սիզն քէնտի սէօլէրինիլ Փասիա չըգարըյօր :

27 . Օլլալարընըզ քիմ իլէ չըգարըրար : Բրիստոս Ալլաճըն տիմիլ քէնտիսինն Տագիգաթ օնլարըն սէօլէտիլինին եալընըզ միւնասիպէթսիլ օլաուղունու տէյիլ իլլա՛ մութլագա օնլարա եագըշարընըր տաիի պէյան էյիլէաի : Ալլաճըն չօճուգլարընըզ վէ շայիրալէրինիլ՝ էֆսուն օգումագ խտիա՛սընտա տըլլար . վէ սիլ օնլարա պունու էթմէյէղայրէթ ու ճէսարէթ վէրիսիւնիլ : Օնլար պունու թաա՛լէանըն իսմինէ իսթիտա՛ էթմէք եալ

28 . Ալլաճըն Բուճու իլէ : Գ ուկաա՛ Ալլաճըն փարմազը իլէ՛ տէյօր (Ժ . Ե . 20) : Մա՛նասը Ալլաճըն գուվլէթի իլէ տիր : Ալլաճըն Ե . 19 : Ս . Գ . Գ . 3 : Գու իշ շէյթ

խեմ , էջէն իսէ Ալլահն փա-
տիշահըղը իւզէրինիզէ եէ-
թիշմիշ տիր :

29 Աշխոտ պիր քիմնէ գուզ-
վէթլինին եվինէ կիրիպ՝ օնուն

էշիասընը գափմաղա նիճէ գա-
տիր օլա պիլիր , էյէր օլ գուզ-
վէթլինի եվվէլա պաղամաղսա ,
վէ օլ զէման օնուն եվլինի եաղ-
մալայաճագ :

Թանըն եարտըմը վէ գուզվէթի
իլէ օլմատըղը Թաղտիրտէ՝ Ալլա-
հն եարտըմը վէ գուզվէթի իլէ
օլմուշ օլմալը տըր . վէ պու՝ օնուն
փատիշահըղ սիւրմէսինին վադ-
թը կէլմիշ օլտուզունա իսպաթ
տըր : Ը էյթմանն փատիշահըղ
սիւրտիսիւ եէրտէ՝ Ալլահ փա-
տիշահըղ սիւրմէլ : Իմտի էյէր
Ալլահ շէյթմանն ատէմէր իւ-
ղէրինտէն փատիշահըղնը տէՓ՝
էտէյօր իսէ , պու պիր սահՅի հա-
պաթ տըր քի՝ օ՝ օրատա քէնտի-
նին բուհանի վէ եպէտի փատի-
շահըղնը գուրմուշ օլտյօր :
Վուրթարըճըմըղն սայըր միւ-
ճիպաթլարը՝ օնուն Ալլահ Թարա-
ֆընտան կէլմիշ իտիսինի իսպաթ
էտէրլէր իտի . լաքին պու՝ իսպաթ
էտէյօր քի , օ՝ Ալլահ Թարա-
ֆընտան կէօնտէրլտի , քի շէյ-
թմանն փատիշահըղնը վէ
գուզվէթինի վէ լմէսիրաթընը
եպէտէն հէլաք էյէսին , վէ եէ-
րին իւզէրինտէ քէնտինին միւ-
պարէք փատիշահըղնը պաշա-
սըն : Վադ՝ Մարթի . Գ . 2 շէր-
հինէ : Վիզտէ՝ շէյթմանը եօխ-
սա Վրիստոսմու փատիշահըղ
սիւրէյօր : Ա՛ղ ու Ֆիքրիսիզի վէ
եիւրէյիսիզի շէյթմանը զապթ
էթմիշ տիր՝ եօխսա օ՝ օրատան
Ալլահն Բուհունտան գօվուլ-

մուշմու տուր : Պիղ կինտէն
կինէ օնուն իրատէթինիմի է-
տէյօրուլ . եօխսա եիւրէյիսիզի
իլէ Ալլահն իրատէթի շէրի-
ֆինիմի էտէյօրուլ :

29. Այէր օլ հուլիսինի եվվէ-
լա պաղամաղսա : Ա՛ջէնտիսիզ
պու մատտէյի՝ պիր զայէթ գուզ-
վէթլի Թարիգ իլէ Թա՛րիֆ վէ
պէյան էտէյօր : Պիր քիմնէ՝
պիր ախէր ատէմին մալընը զօր
իլէ ալմաղա՝ էյէր օնու պաղա-
յըպ եվլինտէն չոգարմաղա գա-
տօր օնտան տահա գուզվէթլի
տէյիլ իսէ՝ գատիր օլմաղ :
Ը էյթման ինսանլարտան գուզ-
վէթլի իտի . վէ օ՝ օնլարը պիւ-
թին պիլթիւնէ զապթ էթմիշ
իտի , լաքին Վրիստոս՝ օնտան
գուզվէթլի իտի . վէ օնու զօր
իլէ ատէմէրին իշինտէն չոգար-
տը : Ը էյթմանլար օնա եալ-
վարտըլար քի , օնլարը չոգար-
մաղն . լաքին օ՝ օնլարը չոգար-
տը : Պիր ատէմտէ պիր լիվա
շէյթմանլար վարտըր . լաքին
Վուրթարըճընըն հուզուրուն-
տա ճիւմէսինի տիթրէմէ Թութ-
տու , վէ հէփիսի գաշարար :
Մարթի . Ը . 29 . Մարթի . Ա . 24 .
Գ . 27 : Ե . 7—9 : Վ . 1—3 . ԺԱ .
21 , 22 : Ա՛ջի . Գ . 8 : Դ .
4 : Յայր . ԺԲ . 3—9 : Ե . 1—

30 Պէնիմ իլէ օլմայան՝ պանա զըտտ տըր, վէ պէնիմ իլէ տէվ- շիրմէյէն՝ տաղըտըր:

3, 7—9: Եւայ. ԽԹ. 24: ԾԳ. 12:

30. Պէնիմ իլէ օլմայան: Պուն- տան էվվէլքի խանէլէրտէ Վուր- թարըճըմըզ թէքմիլէն իսպաթ էյլէտի, քի օնուն շէյթան իլէ պիր ալագասը վէ իթթիֆագը եօղըտու. իլլա Մլլահ իլէ պե- րապէր շէյթանա գարշը իտի: Հ իմտիտէ թագրիր էտէյօր քի՝ ատէմ օղըլլարընտան Տէր պի- րի՝ եա քէնտիսի իլէ պէրապէր շէյթանա գարշը՝ եա շէյթան իլէ պէրապէր քէնտիսինէ վէ Մլլահա գարշը տուրմուշ պուլունուր, Պու մատտէ օլ գատար պէյիւք եանի Քրիստոս իլէ շէյթանըն պէյնիտէ օլան Փարգըն միւսա- ֆէսի օգատար պէյիւք՝ վէ պի- րի պիրինէ օլան զըտըզ օլ գատար ա՛ղիմ տիր քի՝ պունլարըն պէյ- նինտէ ասլա պիր մուա՛Տիտէ օ- լամազ: Ղիւմլէ հնսան ճինսի պու իքիսինին պէյնինտէ թագ- սիմ օլմուշ տուր: Պիւթիւն տիւնեատէ սալթ պու իքի գը- սըմ պուլունուր, քի պիր գըսմը Քրիստոսուն թարաֆկիրլէրի՝ վէ օպիր գըսմը շէյթանըն թարաֆ- կիրլէրի տիր. վէ օրթա եօլու թութմուշ օլամազ, վէ թութ- մասը տախի միւմքիւն տէյիլ տիր: Լյէր պիր ատէմ՝ պէն պիգայտ իմ, վէ նէ պիրինէ՝ նէ տէ օպիրինէ թարաֆ օղըրում տէրսէ, օնու՝ Տէման պու պի-

31 Օնուն իչիւն սիգէ տէրիմ. շէր կիւնահ վէ քիւֆը՝ ատէմ- լէրէ ա՛Փվ օլունահագ, լաքին

գայտ օլմասը պէյան էտեր քի, օ՛ հալէա կիւնահըն վէ շէյթա- նըն էսիրի տիր: Պիր մէլէք պի- լէ պէյլէ սէյլէսէ, պու՝ օնուն շէյթան օլտուղունա պիր իս- պաթ տըր: Պէյլէ պիր քիմնէ- յի՝ Քրիստոս պէնիմ տիր տէ- մէզ, իլլա Ճիւմլէ պէյլէլէր շէյ- թանըն տըր: Հ շէյթան օնլա- րը քէնտիսին գուլլարընտան սայար, վէ քէնտի իլինտէ գուլլանըր, վէ օնլար օնուն իրա- տէթինի իճրա էտերլէր: Պագ՝ Մարի. 2. 24 շէրՏինէ: Յե. Ե. 3: ԻԳ. 15: Ա Միւյ. ԺԲ. 17, 18: Մարի. Թ. 39: Պարի. Թ. 50. ԺԱ. 23: Բ կարի. 2. 15, 16: Յայր. Գ. 45, 16: 31. Օնուն իչիւն Ե՛: Յիսուս Փարիսեցիլէրէ՝ գարշը սէյլէն- մէզ վէ միւմքիւնիւ մէրթէպէ գուվլէթիլ վէ գանտըրըն իս- պաթլէր իլէ ճէվապ վէրտիքտէն սօնկրա, շիմտի օնլարըն հալէա իլլէտիքլէրի՝ եախօտ իլլէմէյէ զայէթ ա՛ղիմ թէհլէքէտէ օլ- տուգլարը կիւնահըն թապիա՛- թընը թարիֆ էթմէյէ կէչէ- յօր: Օլ կիւնահ՝ Միւլ Քու- հա գարշը օլան կիւնահ՝ օլ ա՛Փվ օլունամազ կիւնահ իտի: Ս է պու՝ ա՛ղիլ Յիսուսու շէյ- թան իլէ իթթիֆագտէ օլմագ՝ վէ Վէրչէքլէյին քէնտիսինի եալան- լարըն պապասը իլէ պիր օլմագ՝ վէ պինիհայէ Պաքըղը մուրտար-

Բուհա օլան քիւֆր՝ ատէմէրէ
ա՛ֆիլ օլունմայաճագ տըր՝

32 Ա Է Լ տէմ (Օղունա գար-

ըղըն Փասըգ իճատ էտիճիտի իլէ
տըգը ալագատէ վէ տօսթըուգտա
վէ իլհագըղգտա օլմագ թէօհմէ-
թի իլէ գապահաթը կէօսթէր-
մէյէ շարըմագտան ի՛պարէթ
իտի : Պու Լ լաճըն Օղունուն
ալահանի թապի՛աթընա՛ վէ օ-
նուն միւ՛ճիգաթըարընը օլ մա՛-
րիֆէթի իլէ իլէտիլի Լ՛ղեղ
Բուհա դսյէթ քէօթիւ պիր սի-
թէմ իտի : Պիր սատէ դարաղ
վէ հարամաղըգ սէպէպինտէն՝
ալահանի գուվվէթին էն պէօ-
յիւք նիշանէթըրին տօղու
տօղույա շէթման մա՛րիֆէթի-
նէ վէրտիէր : Լ շֆէնտիմիզին
պուրատա սէօյլէտիլի կիւնահ
պու օլտուղու՝ Սարկոս Գ . 30
տան աշխրար տըր . "ՉԻՆ քի
օնլար՝ Օնուն նաիաք բուհու
վար տէրլէրիտի" : — Հէր իե-
նան վէ ի-ֆը ԼԷ : Լ լահա շիւ-
քիւրլէր օլուն, քի կիւնահլար՝
դսյէթ պէօյիւք վէ Ֆէնա կիւ-
նահլար պիլէ՛ ալահանի թան-
ղըմաթ մուճէպինճէ՛ ա՛ֆիլ օլու-
նա պիլըրլէր : ԵԼԿ ԼԳ . 6, 7 :
ԵԿԿ . Ե . 18 . ԾԵ . 7 : ԵԷԿ .
ԼԳ . 44 : ԳԿԿ . ԻԳ . 34 :
ԳԿԿ . Ը . 22 : Ե ԿԿԿԿ . Զ .
9—11 : Ե ՏԿԿ . Ե . 13—15 :
Ե ՅԿԿ . Ե . 9 : Բ . 1, 2 : Հէր
ինանըպ թէյպէ էտէն՝ օնուն
կիւնահլարը հէր նէ գատար
պէօյիւք վէ Ֆէնա իսէլէր տէ՛

շը սէօղ սէօյլէյէնէն ա՛ֆիլ օ-
լունաճագ . լաքին Լ՛ղեղ Բու-
հա գարշը սէօյլէյէնէ՛ կերէք

ա՛ֆիլ օլունաճագլար : (Նուն
թէվպէ էտիպ իման կէթըմէսի՛
պիր իսպաթի սահիհ տիր , քի օ՛
ախէր հէր նէ կիւնահլար իլէմիշ
իսէ տէ , Լ՛ղեղ Բուհա գարշը
օլ ա՛ֆիլ օլունմաղ կիւնահլը
իլէմէմիշ տիր : — Բուհա օլան
ի-ֆը : Պու Պապըն 322ճի խա-
նէսինին շէրհինէ պագ : ԽԿԿԿ .
Գ . 28—30 : ԳԿԿ . ԺԲ . 10 :
Ե ՅԿԿ . Ե . 16 :

32. Լ տէմ (Օղունա գարշը
սէօղ : Սարկ . Բ . 3 : ԺԱ .
19 : ԳԿԿ . Ե . 34 : ԵԿԿ . Ե .
12 : 52 : ԳԿԿ . Գ . 14, 15,
17, 19 : ԻԶ . 9—11 : Ե ՏԿԿ .
Ե . 13 . 15 : Եճհուտիլէր էք-
սերի՛ վէ ալէխուսուս Փարիսե-
ցիլէր՝ Գուրթարըճընըն էտնա
կէչինմէսինտէն սիւրչտիւլէր :
(Նլար օնա՛ հիչ պիր էյի շէյ
շըգմասը մէմիւլ օլունմաղ պիր
մահալ օլան՝ Կաղարէթտէն
ղուհը էթմիշ տէյիւ սիթէմ
էյլէտիլէր . օնտան հիչ պիր
փէյղամպէր կէլմէղ պիր մահալ
օլան Գալիլէաստան տըր տէյիւ՛
պիր քիւֆիւրպաղ՝ սիւլկէր՝
սիւլկէրին օղու՛ շիշպօղաղ պէք-
րի՛ վէ տահա պունուն կիպի սա-
յիր պէտ ախէաղլար իլէմէվուֆ
տուր տէյիւ օնա սիթէմ էյլէ-
տիլէր : Լաքին պու միսիլլու
սիթէմիլէրին ճիւմլէսի ա՛ֆիլ օլու-
նա պիլըրլէրիտի : Օնուն Փա-

պու տիւնեատա կէրէք կէլէճէք-

տէ ա'ֆվ օլուննայաճագ տրը :

գիրըխի՝ Փուգարատէն ասղմասը՝ վէ ինսան թապիա'թընըն վէ ահ- վալինին էանա օլմասը պապլնտա հադարէթ իլէ սեջլէտիքլէրի ա'ֆվ օլուննա պիլիքիտի . պիրա Յիսուս օ զէման շան ու ճեղա- լինտէ տէյիլ իտի . իլլա օ՝ էօյլէ պիր էսնա հալէ քէնաինի գո- մուշ իտի , քի քէնտինին շա- յիրալէրինէ պիլէ պա'զը տէֆա' պունտան էօթիւրիւ Ֆիւթիւր կէլիքիտի . — Մ'չիշ Բոհոս Գորշը սեջլէյենէ : Պուրաաա Մ' զիլ Բուհ էա'նի Բուհէլ գուտս՝ տէմէտէն մէրամ՝ ի'պատէթէ լայրգ ա'զիլ Իւշպիրըխին ֆէ- տեր իլէ վէ Օղուլ իլէ պիր օլան իւգնիւմի շէրիֆ տէ օլա , Քրիս- տոսուն սատէճէ օլ միւճիլաթ- լարը իլլէտիլի գուվվէթ տէ օլ- սա (28ինճի խանէնին շէրհինէ պագ) , Փարգը եօգ աուր . հեր հալտէ ֆարիսեցիլէր՝ Քրիստո- սուն ալլահանի թապիա'թը վէ գուվվէթի իւգէրինէ պիր էտէպ- սիլ քիւֆրտէն իպարէթ օլան շէրր աթմաղա խաթէտիլէր : վէ պու Մաշլըղըն էպէտի գուվ- վէթի էպէտի Բուհու վէ էպէտի կէրէքըլի վէ փարըզընա գար- շը պիլէրէք քիւֆր էթմէք իտի : Հէմ տէ պունու պիլմէյերէք էթմիշ տէյիլէրիտի . իլլա նուր վէ բըղըն թէքմիլէն շաֆգը ի- չինտէ էթմիշէրիտի : Մ է սալթ պիր տիւշիւնմէտիքլէրինտէն տա- խի էթմիշ տէյիլէրիտի . իլլա սալթ պիր Փասիտ եիւրէքտէն

սատրը օլմուշ զարաղ ու ֆէ- նալըգտան եալիւրըլարըտը : Պու՝ օնլարտա օլան՝ ինսանլա- րըն վէ շէյթանլարըն մալը օ- լա պիլտիքլէրի էն պէջիւր ա- գըլ ֆէսատընա պիր իսպաթ իտի : — կէրէ+ կէլէճէ+տէ : Այանի ախ- ըթթտէ : Եֆէնտիմիլ պունուն իլէ անկաթմագ իսթէմէյօր քի՝ ախեր կիւնահար , էյէր պու տիւնեատա ա'ֆվ օլուննապլար- սա , ախրէթտէ ա'ֆվ օլուննա- ճագլար (Մարի . ԻԵ . 46 : Մարի . Թ . 43—48 : Պու . ԺԶ . 23— 26) , իլլա օ պուրատա Աշհու- տի մուէլիլիքլէրտէ փէք ա'լէս- սէվի օլան պիր թա'պիր գուլ- լանըյօր , քի միւմքին օլտուղու տերէճէտէ գուվվէթի պիր թարղ իլէ թագրիւր էյլէսին քի՝ պու կիւնահ իլէ միւթէհիմ օլա- նըն էպէտի հալի հալէա միւ- ճիւրէնմիշ օլուպ՝ օնուն սուչու էպէտիլիլին հէի տէհրէրինտէ հիչ ա'ֆվ օլուննաճաղը եօգ տուր : Մարի . Գ . 29 : — Մ'ջի օլուննայաճագ տրը : Մաշըն է- պէտի թագաիլի տիր քի՝ օ պէջլէ պիր մաղուր վէ գօր- գուլու կիւնահը ա'ֆվ էյլէմէ- յէճէք : Սնու իլլէյէն՝ քէն- տիսինի ա'ֆվ էտիճի մէրհամէ- թին եթիլիշէ պիլմէտիլի պիր մահալէ գօր : Օ՝ շէյթանլար կիպի խէլասըն սինօլլարընտան տիշարը գալմըշ տրը : Օնուն Փօտուլ եիւրէյի՝ օնլարընքի կիպի՝ ասլա ալլագլանմագ :

33 Եւ աղաճը էյի հէմ մէյ-
վէսինի էյի էտին, ետիօտ ա-

ղաճը Ֆէնա հէմ մէյվէսինի
Ֆէնա էտին. զիրա աղաճ՝ մէյ-

Ալլահա վէ էյի օլան հէր շէյէ
գարըը տուրմագտան՝ օ օնլար կի-
պի հիչ ասլա կէրի տուրամազ:
(Նլար կիպի օ տախի՝ թէվպէյէ
վէ իմանէ ասլա կէլէմէյ: Կիւ-
նահ ա՛ֆվլըղընտան հասիլ օլան
օիւրիւր վէ սէվինճի՝ օ տախի
օնլար կիպի ասլա տատամազ:

Եբ. 2. 4—6, վէ յ. 26—29
խանէլքրտէն էջրէնիլիզ քի,
կէրէլքրէթէն մուրթատ օլանլար
տախի՝ ահվալէրի մախուսէն
քէօթիւ օլուղու թագտիրտէ՝
պու միսիլիւ իւմիստիզ վէ հիյ-
պէթլու պիր հալտէ պուլունուր-
լար: Ա է հագիգամ եալընըզ
տէրմանէ գարըը պու միսիլիւ
զարազանէ վէ նիյէթի ֆասիտէ
իլէ իլէնէն պիր կիւնահա նէ՞
իլաճ օլա պիլիբ: Իմանի կէր-
չէքլիյին հէփ գօվալաբըճըլարը՝
հէփ մուրթատլարը՝ վէ հէփ
զըտտ տուրանլարը իլիթսինլէր
վէ տիթրէսինլէր օ Իհիթիմալ
տըր քի՝ օնլար թույմալտան
հէման պու կիւնահըն սինօր-
լարը իլինտէ պուլունսունլար:

33. Եւ աղաճը էյի հէմ մէյվէ-
սինի էյի էտ: Պապ Է. 16—20
շէրհինէ պագ: Պիր աղաճ՝
էյի մի Ֆէնա մը՝ շէքլիտէն եա-
խօտ գապուղունտան եա եափրա-
ղընտան եա տալարընտան պէլլի
տէյիլ տիր. իլա օնուն մէյվէ-
սինտէն պէլլի օլուր: Ինսանլար
տախի պէյլէ անկլաջըրը, վէ
սիզ տէ պէնտէն էօթիւրիւ պոււն-

ճիլէյին տիւշիւնիւպ պէյլէ
հիւքմ էթմէլիսինիզ: Լէյեր
սիզ պէնի Ֆէնա տէրսէնիզ,
պոււնու՝ ա՛մէլէրիմ վէ էօ՛մրիւմ
Ֆէնա օլուղունու կէօսթէրէ-
րէք իսպաթ էթմէլիսինիզ: Սիլ
պէնիմ շէյթան իլէ իթթիֆա-
գըմ վար տէրսինիզ. լաքին պէ-
նիմ մէյվէլէրիմ՝ պէնիմ ա՛-
մէլէրիմ՝ սէօզլէրիմ նասիհաթ-
լէրիմ հէփիսի կէօսթէրիլէր,
քի պէն Ալլահան իմ, շէյթան-
տան տէյիլիմ: Ելլթան ա-
տէմլէրի քէօր էտէր, պէն օն-
լարըն կէօզլէրինի աշայօրում.
օ օնլարը սաղըր վէ տիլիզ վէ
սէֆիլ էտէր, պէն օնլարը սա-
զալտըրըմ. վէ Ալլահըն հիւսնիւ
նազարընա կէթիրիլիմ, վէ օն-
լարը սաա՛տէթլու էտէրիմ: Սիլ
քէնսինիզ տախի պու միսվալ
իւզըն հիւքմ օլունմալը սընըզ:
Սիլ էյիւնիւրսինիւզ քի՝ Ալ-
լահըն խալըքընըզ. լաքին էյեր
ա՛մէլէրինիզ՝ շէյթան ա՛մէլէրի՝
վէ թալիմաթլարընըզ օնուն էյ-
րէտէճէք թա՛լիմաթլէրի իսէ,
օ զէմանսիզ օնուն իւղմէթքեար-
լարը սայըմալըսընըզ՝ վէ տէ-
յիլ Ալլահըն: Ա՛մէլէրինիզ հէր
նէ իսէ՝ սիզ տէ օ սոււնուզ: Մէյվէ
էյի օլոււն, վէ օ զէման պիլ
պիլէճէյիզ քի աղաճ տախի է-
յի տիր. աղաճ էյի օլոււն, վէ
պիլէճէյիզ քի՝ օնոււն մէյվէսի
տախի էյի օլաճագ տըր. լաքին
մէյվէ քէլթիւ օլուղգճա՝ ա-

վէտէն պիլինիր :

34 ԼՅ Էնկերէք ելանը եվ լատարը՝ սիզ եարամազ իքէն՝ նիճէ էյի շէյլէր սէօլէյէ պիլիւրսինիզ . զիրա ազըզ՝ եիւրէ-

ղաճա էյի տիր տէմէն : ԼՅԷԿ . ԺԸ . 31 : ՍՊԻ . Գ . 8—10 : ԻԳ . 26 : ԴՊԷ . Զ . 43, 44 : ԺԱ . 39, 40 : ԵԿԷ . ԺԵ . 4—6 : ԵԿԷ . Գ . 12 : Գ . 8 :

34 . ԼՅ Էնկերէք ելանը եվ լատարը : Պունտան էվկէլքի խանէտէ ԼՅՖէնտիմիզ՝ շիմտի օնլարա թաղրիւր էյլէտիյի թէքտիրէ եօրու հազըլլամը իտի : (Նլար՝ պիր եարամազ ճինս քիմնէլէրիտի . վէ օնլարըն՝ էն զէ Տիրլը երլանլար կիպի Փասիտ . վէ եարամազ թաղիա՝ թէլէրի վար իտի : ԼՂաճըն քէնտիսի պիւսպիւրթիւն Ֆէնսա իտի : Պլապ Գ . 7 շէր Տինէ պագ : — ԼՅԷԷ . . . Եօյլէյէ պիլիւրսինիզ . ԼՅնկերէքլէրտէն՝ զէ Տիրլը վէ զարարը օլան շէյտէն մա՛աա՛նէ մէմիւլ օլունս պիլիր : Վէ տերունի քիւլլէյէն եարամազըզ՝ վէ քէնտիլէրի եարամազըն էվլատարը օլան սիզին կիպի քիմնէլէրտէն՝ պէնիմ հագգըմա էն հագգըզ վէ ագըլա զըտտ վէ քիւֆիւր սէօղլէրի գուլլանաճաղընըգտան մա՛տա նէ՞ մէմիւլ օլունս պիլիր : ԼՅԺԳ . ԻԳ . 13 : ՍՊԷ . Ժ . 6, 7 : ԾԲ . 1—4 : ԾԳ . 1 : ԿԳ . 3—5 : ՃԻ . 2 : ՃԻ . 1—3 : ԼՅԿ . ԼԲ . 6 : ԼՅԿԷ . Գ . 13, 14 : ԵԿԷ . Գ . 5—8 : — ԼՂաճ՝ Էիւրէյին աբլանընդտան սէօյ-

յին արթանընտան սէօյլէր :

35 ԼՅի առէմ եիւրէյին էյի խազինէսինտէն էյի շէյլէր չըգարըր , վէ եարամազ առէմ՝ եարամազ խազինէտէն եարա-

լէր : ԴՊԷ . Զ . 45 : ԼՅարամազ սէօղլէր՝ եարամազըզ բուհու իլէ տօլուպ թաշմըշ պիր եիւրէքտէն ճէօշէն շէյլէր տիր : ԼՅԷԷ . Զ . 7 :

35 . ԼՅի առէմ էն : Եիւրէք շէշմէ՝ վէ օնտան չըգան ազընթըլար սէօղլէր տիր : Եիւրէք մաղազա՝ օլ պէօյիւք մախզէն տիր , վէ սէօղլէր օնտան չըգարըլլան շէյլէր օլուպ՝ օնուն իշինտէ նէ վար իտիլինի պէյտան էտէրլէր : Խնսան՝ եիւրէյի Տէր նանսըլ իսէ՝ քէնտիսի տէ էօյլէ տիր : ԼՅի օնուն եիւրէյի էյի իսէ , օնուն սէօղլէրի՝ ա՛մէլլէրի՝ վէ հարաքէթի տախի էյի օլուր , վէ էօմիւրէ գուլազուլլար . վէ օլ քիմնէ ԼՂաճա շան ու իղղէթ կէթիրիպ՝ ինսանլարա Փայտալը օլուր : ԼՂիզ սէօղլէր վէ սատըգ ա՛մէլլէր՝ ԼՂիզ Բուհ իլէ տօլու պիր եիւրէյին թաշգընըղ սըր , քի օնտան ԼՂաճա վէ ինսանս մուհապպէթ ագար : — ԼՅարամազ առէմ էն : ԼՅի պիր առէմ տէրսէ քի՝ քէնտի սէօղլէրի քէօթիւ վէ ազըլլարը՝ վէ վսանի եարամազ վէ քիւֆիւրպազ իսէտէ՝ քէնտի եիւրէյի էյի տիր , օլ քիմնէ քէնտիսինի ալտատըր . զիրա պու միսիլիւ մուրտար սուլար ագըտան՝ զալէթ նաիւք պիր փունկար օլ-

մող շէյէր չըգարըր :

36 Լճմա սիղէ տէրիժ քի՛ ա-
տէմէր հէր սէօյլէտիքէրի պօշ

մալը տըր • Լճէր օնուն հիւրէ-
յի պու միսիլիւ նափաքլըպտան
վէ եարամաղլըգտան սօյլու վէ
ձէօշլուն օլմասայրտը, օնուն
տուտագլարընտան պունճիլէյին
սէօզլէր իշիտիլմէղէրիտի •
Մառն . ԺԵ . 18—20 :

36 : Լճմա սիղէ տէրիժ քի՛ :
Պէն քի պիլիբիմ , պէն քի՛
սիղ խօր կէօրիւրսիւնիւղ , լա-
քին տիւննանըն հաքիմ ու շէ-
րա՛թձըսը օլմաղա թա՛յին օլ-
մուշում , սիղէ պէն սէօյլէրիմ :
Պագ Մառն . ԺԵ . 20 . 26
շէրհէրինէ • — Լէր . . . պօշ
սէօզ : Ժաղ . ԺԲ . 14 : Լառն .
Բ . 16 : Լէլէ . Ե . 4—6 :
Յալ . Ե . 26 : Յադ . 15 :
Յայր . Ի . 12 : Լճէնտիմիղ
քէնտիսին եարամաղ տինկլէ-
յէնէրինէ պու սէօզլէրի աղըր
պիր թարղ իլէ թագրիր էտէ-
րէք սէօյլէյօր քի , օնլար՝ Ե-
յէրչի լիսանըն կիւնաճլարընը
հիշտէն սայարլար իտի իսէտէ ,
Լլաճ օնլարտան՝ աղըղարընտան
չըգան հէր պիր պօշ սէօզ ի-
չիւն պիլէ հիսապ իսթէյէձէք .
վէ էյէր պօշ՝ Փայտասըղ՝ ա՛-
գըրսըղ սէօզլէրի իչիւն հիսապ
տիլէյէձէք իսէ , օնլարըն Լլա-
ճըն քէնտի Մէսիհինէ գարշը
հէնուղ սէօյլէմիշ իտիլէրի զա-
յէթ եարամաղ վէ խային վէ
մէքրուճ վէ քիւֆիւր սէօզլէր ի-

սէօզ իչիւն շէրաա՛թ կիւնիւն-
տէ ձէվապ վէրէձէքլէր :

37 Օլրա սէն՝ սէօզլէրինտէն

չիւն հիսապ իսթէյէձէյի նէ՛
գատար տահա զիյատէ շիւպհէ-
սիղ օլմալը իտի : — Ը Էրառն Կե-
նիւնտէ : Մառն . ԺԵ . 22 շէր-
հինէ պագ • Մահշէր ու շէ-
րաա՛թ կիւնիւ իւղէրինէ թէ-
Փէքքիւր էթմէք՝ լիսանը հըֆղ
էտէձէք պիր պէնտ օլմալը տըր :
Ղէհէննէմտէ աղապը չէքէն՝ օլ
զէնկին քիմնէնին լիսանը իտի •
Պալ . ԺԶ . 24 : Յալ . Գ . 6 :
37. Սէօզլէրինտէն : Տէյիլ քի՛
ա՛մէլէր տախի շէրաա՛թա կէ-
թիրիլմէյէձէքլէր , իլլա մա՛նասը
պու տուրքի , պիր ատէմին սէօզ-
լէրի՛ օնուն նէ ատէմ օլտուղու-
նու պէյան էթմէյէ քիֆայէթ
էտէձէքլէր : Ինսանըն սէօզ-
լէրի օնուն ա՛մէլէրինին պիր սա-
հիճ Փիհրիսթի տիր , օնուն եիւ-
րէյինտէ նէ օլտուղունու կէօս-
թէրէն սահիճ պիր պյնէ տիր :
Իմտի օնուն սէօճպէթլէրինին
րուհու՛ օլ ա՛ղիմ կիւնտէ քէն-
տինին եարտըմնա եա քէնտի-
նին ա՛լէյհինէ քիֆայէթ էտէր
պիր իսպաթ սլաճագ տըր : Լառն .
ԺԳ . 3 : ԺԸ . 21 : Պալ . ԺԲ .
22 : Յալ . Գ . 2—12 : Բէն-
տիլէրին սէօզլէրի հագգընտա
Պալիթ կիպի տիւշիւնէն նէ՛
գատար աղ ատէմ պուլւնուր :
Սաղ . ԼԹ . 1 : ՃԼԹ . 4 : ՃԼԳ .
3 : Եւ գատար քիմնէլէր պու-
լւնուր քի՛ քէնտի սէօզլէրինի՛

Թաստրդ օլաճագսըն, վէ սէօղ-
լէրինտէն սէնին իւզէրինէ հիւքմ
օլունաճագ :

քէնտիլէրին էպէտի հալի ընլար-
տան ասըմը իքէն փարիսեցի-
լէր կիպի հիւտէն սայարլար :
Վէ գատար քիմնէլէր պուլու-
նուր քի՝ փարիսեցիլէր կիպի
քէնտի քիլիսէլէրի ուղղափառ
իմանլարը սահիճ՝ տինլէրի տօղ-
րու՝ եիւրէքլէրի ա՛տիլ՝ վէ ա-
ղաճ էլի տիր տէյիւ էջիւնիւր-
լէր. մէյվէլէրի եա՛նի ա՛մէլ
ու հարաքէթլէրի իսէ կէօթէ-
րիրլէր քի, հէվի իշրարլարը
պօշ տուր, վէ գապիլ տիր քի՝
տիննետէ խէլաստէն ուղագ
կիւնահքեարլար ընլար գատար
եօգ տուր : Յօվ. Բ. 20—26 :

38. Քեանիլէրտէն վէ փարի-
սեցիլէրտէն պա՛ղարը : Պու-
կաստան ժԱ. 16 էջրէնիրիղ
քի, պունլար՝ Չիինճի խանէտէ
Բապարն Մէսիհինէ գարըը
պունճիլէլին հիլպէթլու սէջլէ-
յէն քիմնէլէր տէյիլ իտիլէր :
Պունլար՝ օպիլլէրի գատար ֆա-
սըզըղն հիլպէթլու չիւքէֆիննէ
տալմալա ճէսարէթ էտէմէլլէր
իտի. լաքին պու ճիւմէ իլէ
պունլար տաիի Իսրայէլին Մ-
ղիղնի գէվգէ արմաղա վէ թէճ-
րիւպէ էթմէյէ ճէսարէթ էյլէ-
տիլէր : Օնլար իտտիա՛ էտէր-
լէրիտի, քի պիր նիշան կէօր-
մէք արղուսունտա իտիլէր. վէ
Պուկա տէյօր քի՝ ընլար իս-
թէրլէր իտի, քի օլ նիշան
կէօրտէն օլտուն : Օնլար Յի-

38 Օ ղէման քեանիլէրտէն
վէ փարիսեցիլէրտէն պա՛ղարը
ճէվապ վէրիպ՝ տէտիլէր. Եա՛

սուսա խօճա ի՛ւնվանի իլէ միւ-
տահանէ էտէրէք՝ ֆիքրլէրի ընու-
ալլաղլաթմադ իքէն ընա րաղ-
պէթ կէօթէրմէք իտտիա՛սընտա
իտիլէր : Մատթ. ԻԲ. 15—18 :
Լչյէր Պուրթարըճըմըղ հիւ
պիր միւճիլաթ իլէմէմիշ օլպը-
տը, ընուն Մլլահտան կէօնտէ-
րիլմիշ օլտուղունա պիր իսպաթ
տէյիւ ընտան պիր միւճիլաթ
թալապ էթմէսի ընլարա ղայէթ
միւնասիպ օլուրուտու : Յօվ. Ե.
31 : Ժ. 37 : Պէջլէ իս-
պաթը Մոսէս տաիի վէրտի
Ելէյ Դ. 8, 9 : Վէ Բապպ
Յիսուս տէ հէր սաա՛թ պէջլէ
իսպաթլար վէրմէքտէ իտի : Օ-
նուն ճիւմէ խըզմէթի՝ միւճի-
լաթլարտան ի՛պարէթ իտի. Օ՝
քէօրլէրէ կէօղլէր վէրտի, սա-
ղըրլարա գուլաղլար՝ թօիալ-
լարա այաղլար վէրտի. տիլիլլ-
լէրի սէջլէթտի, ճիւտամլարը
փաքլէտի. ճիւնլէր չըգարտը,
հէր պիր տիւրլիւ տէրա ու մա՛-
րաղա շիֆա՛ վէրտի, վէ էօլիւ-
լէրի տիրլիթտի : Պունլարն
ճիւմէսի՝ ընուն Մլլահ թարա-
ֆընտան կէօնտէրիլմիշ իտիլինէ
ղաթը՝ իսպաթլար իտի. վէ ըն-
լար լա՛նէթ մա՛գուլէսիստէն
տէյիլ իտի, իլլա ինսան ճիւնիսնէ
թա՛պիլ օլունմաղ ա՛ղիմ՝ պէ-
րէքէթլէր իտի : Մատթ. ԺԱ.
4—6 շէրճիլէրինէ պագ : Լա-
քին պու մաղըուր ճիւմանի ա-

խօճա՝ սէնտէն ա՛լամէթ կէօրմէք
խթէրիզ :

39 Սէ օ՝ ճէվապ վէրիպ օն-

տէմէր՝ պունչարա գանաա՛թ
էթմէտիլէր, վէ Վուրթարըճը-
մըղա՝ քէնտիլէրին պօշ քէյֆ-
լէրինէ կէօրէ նէ տիւրիւ միւ-
ճիգաթ իշլէմէյի թա՛րիֆ էթմէ-
սինի քէնտի իւզէրլէրինէ ալ-
մաղա ճէսարէթ էյլէտիլէր: (Սն-
լար՝ արթըգ պու տիւրիւսիւ-
նիւ կէօրմէսինի իսթէմէզլէրիտի՝
լլա պիր տաճա՝ սալթանաթըլը-
սընը կէօրմէյէ իսթէրլէրիտի :
(Սնլար՝ Լֆէնտիմիզէ տէմիշ
կիպի օլույօրլար քի՛ սէնին իշ-
լէմիշ իտիյին միւ՛ճիգաթլար՝
Տէման Ֆուգարալարա եազըշըր-
լար, վէ պիզէ եէթիշըր շէյլէր
տէյիլ տիր : Լֆէր սէն՝ պիզիմ
սէնին Մլաճ թարաֆընտան օլ-
տուղունու գապուլ էթտիյիմիպի
իսթէրսէն, միլէթիմիզին զէն-
կինլէրինտէն վէ օգումուշարըն-
տան սէյր օլունմաղա լայըգ պիր
շէյ իշլէմէլիսին : Յեսու՝ կիւ-
նէշէ տուրմաղա էմր էյլէմիշ
իտի . վէ Տայտէ պազալըմ, սէն
տէ պէօյլէ պիր շէյ էտէ պիլիւր-
միսին : Լըղա՝ էլլիպաշըյը քէն-
տինին էլլի նէֆէրի իլէ պէրա-
պէր եազմաղա կէօքտէն աթէշ
էնտիրտի : Կէլ սէնին էմրին
իլէ կէօքտէն աթէշ էնսին, վէ
մէմէքէթին իշինտէ պուլունան
Տէփ շուփմա սօլաաթլարընը
եազըպ թէլէֆ էյլէսին : Պէս
պէլլի տիր քի, սէն պունու է-

լարա տէտի . Եարամաղ վէ զի-
նպքեար նէսլ ա՛լամէթ արար,
ամմա օնա՝ Յոմնան փէյղամ-

տէմէզսին . շին քի էլլինտէն
կէլսէ իտի՛ էտէրիտին : Սե-
սիանըն էն իլք խըզմէթի՛ Րապ-
պըն խալգընը քէնտիլէրին տիւշ-
մէնլէրինին էլլինտէն գուրթար-
մազ օլմալըլուր :

39. Օրնաիւր : ԵէՏուտիլէր
միլէթինին Մլաճ իլէ միւնասի-
պէթի՛ չօգ քէրրէ պիր էվէն-
մէք եախօտ նիքեաճ կիպի թա՛-
րիֆ օլունույօր . վէ պունտան
պէօյլէ օնլարըն մուրթատ վէ
փութփէրէսթ օլմասը տախի պիր
ՓաՏիշ զինա թա՛րիֆ օլունու-
յօր : Լֆէնտիմիզին զէմանընտա
պիւթիւն ԵէՏուտի միլէթի զա-
յէթ Փասիտ վէ եարամաղ ի-
տի . վէ պապալարը կիպի՛ Մլ-
լաճընըն ա՛ճտընա խային իտի :
շէմ տախի քիֆայէթ էտէր
միգտարը իսպաթ վար տըր քի՛
օնլար Փիլ Տագիզէ պիր զինա-
քեար խալգ օլուպ՝ օնլարըն միլ-
լէթինէ պու գատար չօգ քէրրէ
վէրիլէն պու ըէղիլ լաղըպա փէք
մուսթաճագ իտիլէր : Երբ . Ա .
4 : ԾԷ . 3 : Երբ . Թ . 2 : ԻԳ .
10 : Երբ . Ժ . 15 : ՈԷ . Գ .
1 : Սրբ . Ը . 38 : Երբ . Ը .
7 : Երբ . Գ . 4 : — Երբ .
արբ : Սրբ . Ժ . 1—4 :
Սրբ . Ը . 11, 12 : Երբ . Ժ .
16 . 29 : Երբ . Բ . 18 : Ը .
30 : Ա կրնի . Ա . 22 : — (Սն
... ալմաթի վէրլէրիտէ :

պերին ա՛լամէթինտէն մա՛տա՛
ա՛լամէթ վերիվէյէճէք տիր :

պիր միւ՛ճիզաթ՝ կէօքտէն պիր
պէօյիւք միւ՛ճիզաթ արարսընըզ .
պէն սիզէ պիր միւ՛ճիզաթ՝ եէր-
տէն պիր պէօյիւք միւ՛ճիզաթ վէ-
րէճէյիմ : Պէն ա՛ղիմ տարաթ
ու սալթանաթ իլէ կէօքտէն էնէ-
ճէք տէյիլիմ , քի պէնի կէօյլէ-
րինիզ իլէ կէօրէսինիզ . լաքին
էօլիւլէր իլէ իւչ կիւն սայրարգ-
տան սնկրա՛ մէզարտան եօգարը
չըգաճաղում : Լ՛ճէնտիմիզ տէ-
մէք իսթէմէյօր , քի արթըզ
միւ՛ճիզաթ իշէմէյէճէք , իլլա
պունու անկլաթմազ իսթէյօր
քի՛ օնլարըն թալազ էթտիք-
լէրի միսիլիւ նիշան օնլարա
կէօսթէրմէյէճէք , վէ քէնտիին
էօլիւլէրտէն տիրիլմէսի՛ պու
միւ՛ճատէլէյի էպէտէն քէսէճէք
ա՛ղիմ իսպաթ օլաճագ : Վ . Գ . Զ .
Գ . 33 : Լ . Ե . Կ : Յով-
նան փէյղամզերին միւ՛ճիզաթ
իլէ սաղ սէլիմ՝ Տրֆղ օլմաթ՝
օլ եարամազ փութփէրէսթ-
լէրէ օնուն Վլլա՛ թարաֆըն-
տան օլմարնա պիր գանտըրըճը
իսպաթ օլտուղու կիպի՛ Րապպ
Ջիսուսուն էօլիւլէրտէն տիրիլ-
մէսի տախի՛ օնուն Մեսիա օլ-
տուղունա պու «Եարամազ վէ
ղնպրեար» սիլիլէյէ գանտը-
րըճը պիր իսպաթ օլմալը իտի :
Վ է Յովնանըն՝ պալըղըն գար-
նընտա ա՛ճայրպ Տրֆղ օլունմա-
սը Տասէպի իլէ օնլար օնուն Վլ-
լա՛ թարաֆընտան կէթիրտիյի
իսպէրէ ինանըպ կիւնա՛ճլարըն-

40 Ջիրա Օոլնանըն իւչ
կիւն վէ՛ իւչ կէճէ ատա պալը-

տան թէվպէ էյլէտիլէրի կիպի՛
Րապպ Յիսուս տախի էօլիւլէր-
տէն տիրիլմէսի Տասէպի իլէ
ճիւմլէ ա՛լէմտէն Վլլա՛ճըն Օղ-
լու տէյիւ գապուլ օլունմալը
իտի : Վ է պու ա՛ճայրպ միւ՛-
ճիզաթ՝ Տէր նէ գատար օնլարա
մափսուս իտի իսէ , օ գատար տա-
խի պիզէ մախուս տուր : Օ՛
Տէր նէ գատար ՆէՏուտիլէր ի-
չիւն՝ օ գատար աա թայիֆէլէր
իչիւն տիւր : Պու միւ՛ճիզաթ՝
ՆէՏուտիլէրին տին սրփարըչ-
լարընը՝ եախօա քիլիսէնին սը-
փարըչլարընը սապիթ էթմէք ի-
չիւն իշէնմէմիշ իտի , իլլա Յի-
սուսուն տա՛վարսնը վէ նասի-
Տաթիլէրինին Տագընը էպէտէն
սապիթ էթմէք իչիւն՝ իշէն-
միշտի՛ վէ պունուան ղնյատէ
պէօյիւք իսպաթ թալապ էթ-
մէյէ Տաճէթիֆիզ եօգ տուր :
Լ՛յէր պէօյիէ պիր շէյ մաթլուպ
էաէճէք օլուրապ , Քարիսեցի-
լէր կիպի՛ եախօա՛ օնլարըն իպ-
րէթի կէօղէրիմիզ էօնիւնտէ
տուրուր իքէն՝ օնլարտան պէթէր
օլմուչ օլուրուզ :

40-Իւչ կիւն վէ իւչ կէճէ : Վուր-
թարըճըմըզ մէզարտա եալընըզ
իքի թէմամ կէճէ՛ պիր պիւթիւն
կիւն վէ իքի կիւնտէն տախի պի-
րէր միգտար տուրտու : Լաքին
պու թա՛պիր՝ ՆէՏուտիլէր պէյ-
նինտէ կիւն սայմագ ա՛տէթինէ
Տէր վէճճ իլէ մուվաֆըզ տըր :
Լ՛յէր էօլէ օլմասայրաթ , օնլար

ղընըն գարնընտա օլտուղու կիպի՝
եջլէ տէ Լ՝տէմ Օղըն իւչ կիւն
վէ իւչ կէճէ եէրին տերունին
տէ օլաճագ տըր :

41 Մինուէ հհալտի շէրամթ

պունու թուժոււոյ Լ՝Ֆէնտիմիզէ
եալան փէյղամպէր իսմինի թա-
գարլարըտը . շիւն քի պու փէյ-
ղամպէրլիք օնլարա էյի մա՛լիւմ
իտի : Մ՝տի . Իէ . 63 : Լաքին
Լէհոտիլէր պէյնինտէ կիւն
սայմագ պագընտա պիր կիւնիւն
պիր միգտարի պիր պիւթիւն
կիւն սայրլմագ պիր գանուն իտի :
Շ՝ննդ . ԽԲ . 17, 18 : Բ Ս՝նայ .
Ժ . 8 . 12 : Լ՝նիւր Դ . 16 . Ե .
1 : Պունտան պէջլէ փօրիսե-
ցիլէր Պիղատոտան թալապ էթ-
տիլէր , քի մէզար՝ իւչէնճիւ
կիւնէտէք վէ տէյիլ իւչ պիւ-
թիւն կիւն պէքլէնսին : — Լ՝տ
պալլըքնն հարննոտ : Յոմանըն
քիթապընտա պաղըն աաը զեքը
օլունմայօր , իլա սատէճէ պիր
պէջիւք պալըգ տէնիյօր : Յ՝վ-
նան Ա . 17 : Ս է Լունանիճէտէ
պունուն իչիւն գուլանըլան լու-
ղէթ մութլագա պիր աոա պա-
լըղը մա՛նասընա տէյիլտիր . իլա
օնտան պիր սայիր ճինստէն հեր
պէջիւք պալըգ տախի անկլաշլա
պիրլիր : — Լ՝քէնն փէրաննիտէ : Պու-
րատա փէրանն թէրճիւմէ օլունան
լուղէթ՝ հոլըն տէմէք տիր , քի
պու լուղէթի Լէհոտիլէր հեր
շէյին իչ թարաֆընը պէյան
էթմէյէ գուլանըլարըտը : Պու-
րատա՝ մէզար մա՛նասընա տըր :
Սաղ՝ . ԿԳ . 9 : Յ՝նան . Բ . 2 :

կէննիւնի պու նէսլ իլէ պէրա-
պէր գալգաճագլար , վէ օնուն
իւղէրինէ հիւքմ էտէճէքլէր ,
շիւն քի օնլար Յոմանըն վալը
իլէ թէվպէ էթտիլէր . վէ պու-

41 . Միւնուէ եհալտի : Մինուէ
շէհրի՝ ա՛ղիւմ Լ՝սորեոտան փա-
տիշաղըղընըն փայիթալսթը ի-
տի , վէ պու՝ էն էսքի շէհրէրին
պիրի իտի : Շ՝ննդ . Ժ . 11 :
Պու՝ Ը աթ ըրմաղընըն քէնա-
ընտա՝ Բարիլուն շէհրինին փօ-
րեաա կիւնաօգուսու թարաֆըն-
տա պինա օլունմուչ զայէթ պէօ-
յիւք պիր շէհր իտի : Յ՝նան
Ա . 2 . Գ . 2 , 3 ք թէվպարիս-
տէն էջրէնիրիղ քի՝ էթրաֆը
ալթմըլ միլ իտի , վէ գալէ՛սի
գըրգ արշըն եիւքսէք վէ օլ
գատար կէնիլ իտի քի , իւս-
թիւնտէ եան նանա իւչ արա-
պա կիտէ պիլիրիտի , վէ գալէ՛-
սինտէ՝ սէքսէն արշըն եիւքսէք
պին պէշ եիւղ գուլէսի վար-
ըտը : Պու շէհր զայէթ պէօ-
յիւք օլտուղունտան մա՛տա՝ է-
հալտի տախի զայէթ չօգ իտի ,
շիւնքի օնտա՝ եիւղ իյիրմի պին
մա՛սոււմ չօճուգ վարրար : Յ՝վ-
նան Գ . 11 : Օէնկինլիքտէ
տախի պէջիւք իտի , զիրա իա-
զինէլէրին արտը ալընմաղ իտի :
Մա . Բ . 9 . Էմ տախի զա-
յէթ գուվէթի իտի . զիրա չօգ
ճէնքլէր գալանըպ եէնմիլ իտի :
Գ թափ . ԺԸ . 33—35 : Ս է
եարամաղըգտա տէ պէջիւք ի-
տի . զիրա եալանլարտան՝ իըր-
սըլըգլարտան՝ զինալարտան՝ վէ

րատա՝ իշթէ՛ Յոզնանտան պէօ- յիսիւ վար :

գաթլէրտէն տօրու խոի : Եւ . .
 Բ. 1, 2, 11 է պունտան գաթի՝
 նազար՝ ճիւղէ էհալխի փութ-
 փերէսթ խոի : — Ը էրամի կե-
 նիւտէ պոնէու էէ պերպեր Բու-
 գանգար : Եէհուտիլէրին վէ
 շումալլարըն պէյնիւտէ ա՛-
 տէթ խոի, քի շտհուլէր՝ պիր
 գապահաթլաթան էօթիւրիւ հա-
 քիմ հուզուրունտա շէքվա էթ-
 տիլլէրի՝ ետխօտ օծուէն ա՛լէյ-
 հինէ շէհատէթ վերտիլլէրի զէ-
 ման, օթուրտուգլարը եէրտէն
 գալլար պապաա տուրսունլար :
 Եւայ. Ծ. Գ. 17 : — 11 է օնու
 է-նէրինէ կէ-+՝ էրէճէ+լէր : Եի-
 նուէլիլէրին ահվալի՝ միւլքիւնի
 մէրթէպէ աչոգ պիր թարգ իլէ
 Եէհուտիլէրին գապահաթլը օլ-
 տուգլարընը աշիքեար էտէճէք :
 (Նլարըն՝ փէյղամպերին նա-
 սիհաթլարընը գապուլ էթմէք-
 տէ ա՛մէլ ու հարաքէթլէրի՝ Եէ-
 հուտիլէրին Ետիայը ըէտտէթ-
 մէլէրինտէ ա՛մէլ ու հարաքէթի
 իւղէրինէ պիր հիւքմ՝ օլաճագ :
 Ելէի. Ժ. Զ. 51, 52 : Էւ-ի. Բ.
 27 : Եբբ. Ժ. Ե. 7 : — Յոզնան
 էւ՛շէ էէ Բէէպէ էիւիլէր : Յոգ.
 Գ. 5 — 10 : (Նլար ճահիլ
 փութփերէսթլէր՝ Ե՛ղիւ պի-
 թապարը եօգ՝ վէ ղայէթ պէօ-
 յիւք կիւնահքեաղար խոի, լա-
 քին թէվպէ էթտիլէր : Եէ-
 հուտիլէր Ելլահըն խալգը օլմագ
 իգարընտա իտիլէր, վէ նօմօս
 հէմ՝ փէյղամպերլէրէ՝ վէ ախէր
 օն պին նի՛մէթ ու քէրէմլէրէ
 մալլք իտիլէր, լաքին օնլար

թէվպէ էթմէտիլէր : Ելինուէ-
 լիլէրէ կէօնտերիլէն՝ եէրտէն վէ
 թօփրադտան խոի. լաքին Եէ-
 հուտիլէրէ կէօնտերիլէն՝ կէզը-
 տէն Բապալ խոի : Յոզնան պիր
 եապանճը վէ եատ խոի, Վրիս-
 տոս քէնտիսինքիլէրինէ կէլիշ
 խոի : Յոզնան եալընը պիր՝
 վէ օ տախի փէք գըսսա վա՛ղ
 էյլէտի, վէ օնու սօգաղարտան
 կէչէրքէն սէջլէտի. Վրիստոս
 հէյ.քէլտէ՝ հէմ պինաղիտա վէ
 ախէր մահալլէրտէ հէր կիւն սա-
 պահտան ախաճամտէք վա՛ղ է-
 տերիտի : Յոզնան՝ Ելլահըն դա-
 գապընտան մատա պիր շէյ վա՛ղ
 էթմէտի. Վրիստոս՝ Ելլահըն
 մուհապպէթիսի վէ Բնայէթիսի
 տախի խապէր վէրտի. վէ ա-
 տէմլէրէ՝ կիւնահլարընը թէրք
 էթմէյ է վէ Ելլահըն մէրհամ-
 թիս տա՛վէթլէրինի գապուլ
 էթմէյէ նիհայէթսիղ ճէսարէթ
 վէրիճի թարիլէր կէօսթէրտի :
 Յոզնան՝ քէնտիսին Ելլահ թա-
 րաֆընտան կէօնտերիլիշ օլ-
 տուղունու իսպաթ էթմէք իշին
 հիչ պիր միւ՛ճիլաթ իշէմէտի,
 վէ օնլարա՝ եալընը քէնտիսին
 իթաա՛թսըղլընը վէ պալըղըն
 գարնընտա սաղ հըֆը օրընմա-
 սընը սէջլէյէ պիլիլիտի՝ լաքին
 Վրիստոսուն միւ՛ճիլաթլարը
 պու գատար չօգ իտիլէր քի՛,
 ատէմլէր թա՛պիրի իլէ սէջլէ-
 յինճէ՛ պու պապտէ եաղըլաճագ
 քիթապլար տիւնեայա պիլէ սը-
 ղամաղլարըտը : Յոգ. Ի. Ե.
 25 : Յոզնանըն խապէր վէր-

42 Վրպէ մէլիքէսի շէրաւթ
կէնիւնստ պու նէսլ իլէ պէրա-
պէր գալգաճագ, վէ օնուն իւ-
զէրինէ հիւքմ էտէճէք. զերա

օ՛ եւրին ուճլարընտան Սողոմո-
նուն ի՛լմին տինկլէմէյէ կէլտի.
վէ իշթէ պուրատա՝ Սողոմոն-
տան պէօյիւյիւ վար :

տիյի աճապլար՝ սալթ տունեալի
խտիլէր. լաքին Վրիստոսուն ա-
տէմէրէ գաջմաղա նասիհամ
էյլէտիյի աճապլար՝ էպէտի ի-
տիլէր : Յովնան Նինուէլիլէրէ
հիչ պիր մուհապպէթ՝ օնլարըն
թէվպէսի վէ խէլար իչիւն հիչ
պիր արգու կէօսթէրմէտի. լաքին
մէրհամէթի Յիսուս իսլահ գա-
պու էթմէղ օյան՝ վէ քէնտինին
օնլարա կէթիրտիյի խալըր խա-
պէլլէրի ըտտ էտէն քիմսէլէր
իչիւն աղատը : Վ է պու ճիւմ-
լէ իլէ Նինուէլիլէր թէվպէ էթ-
տիլէր, լաքին Նէհուտիլէր թէվ-
պէ էթմէտիլէր : Իմտի շէրա-
ւթ կիւնիւնտէ օնլար՝ պու գա-
տար շահալէր կիպի գալգըպ
Նէհուտիլէրին երուէյի սէրթ
վէ ֆասիտ օլտուգլարընը իսպաթ
էտէճէքլէր : — Պորապա էշիւ
Յոնանպան պէօյիւյիւ վար : Պագ՝
Գ. 17 վէ ԺԲ. 6 շէրհէրինէ :
Սապի. ԺԲ. 5 : Յովն. Ա. 14,
15 : Գ. 31 : Ը. 53—58 : Փի-
լէպ. Բ. 6, 7 : Եբր. Ա. 2—
13 : Գ. 5, 6 : Եսայ. Է. 14 :
Թ. 5, 6 :

թարաֆընտա լրապիսթանտա
պիր շէհրին իսմի խտի : — Նէրն
որճլարընպան : Պունուն ման-
սը պու տուր քի, օ՛ պիր փէք
ուզագ մէմէքէթտէն՝ օլ ղէման-
տէ տունեանըն մա՛լիւմ օյան էն
ուզագ մէմէքէթիտէն կէլմիչ
խտի : — Սողոմոնն է՛լմին պինչ-
լէպէ : Գ թաք. Գ. 9. 12 :
Գ. 29—34 : Ժ. 23, 24 : Օնու՝
կէլսին տէյիւ Սողոմոն քէնտինէ
տա՛վէթ էթմէմիչ խտի. լաքին
Նէհուտիլէրի Վրիստոս կէլսին-
լէր տէյիւ քէնտինէ ա՛ղիմ մու-
հապպէթ իլէ ճան ուտիլտէնտա՝
վէթ էյլէմիչխտի : Ի՛լմ Սողո-
մոնա վէրիլմիչխտի. լաքին Վրիս-
տոս՝ ի՛լմին քէնտիսի հէմ ի՛լմին
ա՛ղիմ վէ եալընըլ փունկարը
խտի : Առ. Բ. 3 : Օ՝ գարը ի-
տի, մէսքեանը փէք ուզագ խտի.
վէ Սողոմոնա վարմաղա՝ քէնտի-
նի ա՛ղիմ սըգընթըլար վէ մաս-
րաֆլար ալթընա գօմաղա մէճ-
պուր խտի : լաքին Նէհուտի-
լէր փէք եագըն խտիլէր, հէր
շէյ գօլայ խտի. վէ Ինճիլ հէ-
ման օնլարըն գափուլարընա կէօ-
թիւրիւլմիւչխտի : Սողոմոն Սա-
բանըն սուլթանընա քէնտի-
նին ի՛լմինի սալթ կէօսթէրէ
պիլիրիտի. օնու տահա ա՛ղիմ
էթմէյէ գատիր տէյիլտի. լա-
քին Վրիստոս ի՛լմ վէրէ պի-

43 Վէ նափաք բուճ ատէմ

տէն չըգտըը զէման՝ սուսուղ

լիբրիտի, եիւրէյի ի՛լմ՝ գապուչ
էլմէյէ աչա պիլիբրիտի, ա՛լիմ
էտէ պիլիբրիտի, վէ օնա Տէփ
կէլէնլէրէ քէնտիտի ի՛լմ՝ օլուր
իտի : Իմտի պու գարը՝ Եէ-
Տուտիլէրէ գարը պիր գուվէթ-
լիշաՏիտ գալգըպ օնլարըն թէօՏ-
մէթինի գօրգուլու պիր թարղ
իլէ այան աշիքեար էտէճէք :

43. Կարգա րուհ : Գրու-
ԺԱ. 24 : Էեր նափաքըղըն բու-
Տու պիլիմ իչիմիպտէ սաքին օլ-
մասը՝նէ գատար Տիյպէթլու պիր
միւլաՏադա տըր : — Կրեօթե՛ն
չընպըը զէման : Իչպու թա՛-
պիրտէն կէօրիւնիւր քի՛ շէյթան
զապթ էթմիշ իտիյի քիմնէլէրի
պա՛ղը տէՓա՛ թէքը էտէրիտի ,
վէ օնլարըն պիր ազ րաՏաթլը
պիր արաղըր օլուպ՝ տօսթլարը
վէ ագրապալարը օնլարըն շիՓա
պուլմուշ օլմալէրի Տագգընտա
իւմիտ էթմէյէ սէպէպլէրի օլուր
իտի : Գուրթարըճըմըղ տա-
Տա օլ եարամաղ վէ զինաքեար
սիսիլէ Տագգընտա սէօյլէյօր .
վէ օնլարըն պուլունտուղու Տիյ-
պէթլու Տալի կէօսթէրմէք իչիւն
պու բուպարը կէթիլիյօր : Եւ-
լաՏ օնլար իչիւն չօգ շէյլէր էյ-
լէմիշիտի .օնլարա՛ քէնտի փէյ-
զամպէրլէրինի կէօստէրմիշիտի ,
վէ օնլարա քէնտիսին Կ՛ղիզ
Վէլամընը վէրմիշիտի : Ա՛աֆ-
թիլգ էտիճի ՅուվՏաննէս՝ չօգ-
տան պէրու պէքլէնէն Ս՛եսիա-
նըն Տալա զուՏը էթտիյինի խա-
պէր վէրմէյէ կէլտի , վէ Վրիս-

տոս Տէմ օնուն շայիրտլէրի Եւ-
լաՏըն փատիշաՏըղընըն միւթ-
տէսինի մէմլէքէթին պիւթիւն
ուզունլուղունա վէ էնինէ կէզէ-
րէք վա՛ղ էթմիշլէրիտի : Մ՛իւ-
լէթին պիւթիւնիւ ույանտը , վէ
օնլարտան նէչէ նէչէ քիմնէ-
լէր՝ քէնտիլէրինի կիւնաՏարընը
թէքը էթմէյէ Տազըր իքրար
էտիպ՝ պիւլիւճիւ Սիմնն կիպի
վաֆթիլ օլտուլար : Կարծ . Ը .
43 : Ապքին օնլար թէզ պէօն-
տիւլէր . վէ տէօնմէլէրի փէք
Տիյպէթլու պիր շէյ օլտու : Սն-
լար՝ մէմիւլ օլտուղունա կէօրէ՛
Վրիստոտուն փատիշաՏըղընը
կէօնիւլ խօշնուտըրուղու իլէ գա-
պուլ էտէճէքլէրինէ պէտէլ՝
շէյթանըն փատիշաՏըղընը ար-
զուլէրլէր իտի , վէ պու մինվալ
իւզրէ օնլար էվէլքիմտէն պէ-
թէր տաՏա զիյատէ գօրգուլու
պիր տէրէճէտէ գաթլուննապ տա-
Տա եարամաղ օլուրլարտըր :
— Ստատըլ էրլէրդէն : Եսայ .
ԺԿ . 21 : ԼԳ . 44 : Օսայ . ԺԸ .
2 : Գու՛ եարամաղ բուՏար
Փիլ վազի՛ սուսուղ եերլէրտէ
սաքին օլուրլար տէմէք օլմայօր .
իլա ԵէՏուտիլէրին պէօյլէ պիր
զիւլի՛մլէրի վար օլտուղունու
պէյան էտէյօր : Եմնա ԵէՏու-
տիլէր պու զիւլի՛միւ փէյլամ-
պէրին սէօյլէյիչինտէն մի ալ-
մըշլարտըր , եօստա փէյլամ-
պէր մի պու սէօյլէյիլի ԵէՏու-
տիլէրին ալէսէվի զիւլի՛միւնէ
նաղար էթմիշ իտի , մա՛լիւմ

եւերէրտէն կէջիպրահաթ արար ,
ամմնս պուրմազ :

տէյիլ տիր : 1 պքին պու զիւ-
րւմ հէր նէրէտէն ալընմըշ ի-
տէ տէ ա'գլէ զըտտ պիր զիւրւմ
տէյիլ տիր : Օյրա' (1) եա-
րամազ բուհլար վար տըր : (2)
Օնլարըն էլպէթ պիր եէրտէ ոլ-
մալըտըրար : (3) Օնլարըն պու
տիւննատա պիր չօգ շէյլէր էթ-
տիքէրի' Լ'ղիզ Բիթմապլարըն
պիր աշիքեար թա'րիմաթի տիր :
(4) Իմոն կէօրիւնիւր քի , օն-
լարըն մէսքեանը պու տիւննանըն
պիր թարաֆընտա' եախտ օնա
եագըն պիր մահալտէ օլմալը
տըր : (5) Օնլարըն մէսքեանը
մախտուէլէրինի եէրին պիր ա-
խէր մահալտէն էթմէքտէն' խա-
րապ վէ վիրան վէ խալի մահալ-
լէրտէ էթմէյէ մէճպուր օլա-
ճագլարընը թահմին էթմէյէ
ա'գլէ տահա եագըն տըր : Օյի-
րա' (6) օնլարըն թապի'թը վէ
մէրամ ու մադուտու' մախտուլ-
տարըղը խարապաթա վէ վիրան-
ըղա վէ էօլիւմէ շէվիլմէք տիր :
— Լ'մն պուրմազ : Պուրատա
ֆասիտ բուհ կէօսլէրիլիյօր քի'
կիւնահքեարլարըն նափաք եիւ-
րէյիտէքի կիպի բահաթ վէ
խօշղանտըղը մէսքեան հիշ պիր
պաշգա մահալտէ պուրմազ :
Պիրինին ֆասիտլիլի' օպիրի-
նին մուրտարըղընա մութապըղ
կէլիր . վէ պունճիլէյին զարպի
մէսէլէ կէօրէ' «էմալ էմա-
լինի պուլըր» : Պու նափաք
բուհլար Պադարալըլարը պրազ-
մաղա նէ գասար կէօնիլլէրի

44 Օլ տէմ տէր . Ը ջլ չօգ-
տըղըմ էվիմէ տէօնէյիմ . վէ կէլ-

եօղուտու : Մարի . Ե . 10 : Պ . 1 .
Ը . 31 : Օնլար' մէմէքէթտէն
գօվուրմագտան խտ' պիր մուր-
տար ճանափարըն' իչինտէ սաքին
օլմալընը տահա խալըղը սպար-
լարըտը : Մարի . Ը . 31 :

44 . 1 շէթ Կեօնէյի' : Օրա-
տա շէյթան սաքին օլմուշուտու ,
վէ պունուն իչին օնուն էվի
անկըա պիլիր իտի : Օրանըն
անախթարը չօգտան պէրու օ-
նուն էլինտէ օլուպ' խթէտիլի
կիպի օրպա կիրիպ չօգա պի-
լիր իտի : Օրանըն գափուտու
Բրիտոս իչին գափանմըշ
սիւրկիւլէնմիշ իտի . լաքին շէյ-
թան իչին աչք իտի : Յոլի .
Ժ . 2 . 27 : Պարթ . Ե . 3 :
Ելի . Բ . 2 : Ա Յոլի . Գ .
4 : — Պուրմազ պուրմազ վէ
Կեօնէյիլ : Օլ էլ սիւրիւն-
թիւտէն վէ մուրտարըղտան
փաքէնտի , վէ պիր սպիր սաքին
օլմազ գաթ իչին հագըրլանտը :
Իշպու թա'պիր ատէմ հագգըն-
տա ալընընճա , տէմէք օլույօր
քի' եարամազ բուհ օնտա տէյիլ
իքէն , օնուն ա'գլը պաշընտա'
սէօղիւ եէրինտէ վէ իշնի պիլիր'
վէ քէնտինէ պունճիլէյին պիր
խքէնճէ հէմ տօսթլարընա պիր
հիլպէթ օլան շէտիտ խրոպը-
տան աղատ օլուր : Պու միլլէթ
հագգընա ալընընճա , տէմէք օ-
լույօր քի' օնլարը իմանտըլըղա-
րընտան վէ եարամազ լըղլարըն-
տան գուրթարմաղա չօգ ճէհթ
օլունմուշ տուր , վէ օնլար տէ-

տի յինտե՛ օնոս պօշանմը՛ յիւսի-
րիւսմիւս վէ տօնանմը՛ պուլուր :

45 ( ) զէման կիտիսպ՛ պիլէ-
սինճէ քէնտինտէն եարամազ

Փաա՛թիլէ սողուլմագ նիշանէլէ-
րի կէօսթէրմիշէր տիր , վէ օնլա-
րըն արասընտա չօգ տէֆա՛ էօյլէ
իսլա՛ճ օյմուշ սուրէթլէրի կէօ-
րիւնմիւսլէր տիր քի , օնլարըն
ախլէագ ու մէշրէպի սապիթ
պիր թարզ իլէ տէյիշմիշ օլտուգ-
լարը ումուլպ պիլըրիտի :

45. Վէնդնդնդն՛ եարամազ :
Պա՛զը ատէմլէր՛ ախէրլէրինտէն
եարամազ օլտուգլարը կիպի
(Պապ ԻԳ. 15) պա՛զը շէյթան-
լարըն տախի ախէր շէյթանլար-
տան պէթէր՛ տա՛ճա զօրլու՛ տա-
ճա ֆիթնէ՛ տաճա ֆէնա՛ տաճա
քէօթիւ՛ տաճա Տիյպէթլու՛ տա-
ճա եարամազ՛ տաճա մուրտար
օլտուգլարընը թա՛ճմին էթմէմէ-
յէ նէ՛ սէպէպիմիզ վար : — Եթ-
պի բոսի դահա : Եւպիպը ըու՛ճ՛
եարամազըգ էտէմէտիյի եէրտէ
սաքին օյմագտան խօշանմազ .
օ՛ զիբը օլունան քիմնէնին սա-
ա՛տէթ ու ըաճաթընա ճասէտ
էտէր , վէ տէօնիւպ օնուն իւզէ-
րինէ քէնտինին եարամազ թէ-
սիրաթընը եէտի գաթ արթըր-
մաղա գարար գըլար : Եթտի տէ-
մէքտէն՛ ճանը վէ թէնի թէք-
միլէն զապթ էտիպ օնա իպքէնճէ
վէրմէյէ քիֆայէթ էտէր պիր
միգտար անկլաշըլըր . շիւն քի
եէտի սայըր՛ Եթճուտիլէր պէյ-
նինտէ թէքմիլ վէ թէմամ՛ մա՛-
նարնա գուլանըլըր իտի : Եւա-

եէտի ըու՛ճ տաճա պըր , վէ օն-
լար կիրիսպ՛ օրատա սաքին օլուր-
լար , վէ օ ատէմին սօնու՛ էվ-
վէլքինտէն պէթէր օլուր . պու

րամազ ըու՛ճլար օլ գատար չօգ
տըրլար , քի պիր քիմնէնին ճէ-
լաքինի իճրա էթմէք իչիւն՛ էյէր
իգթիգա էտէրտէ՛ չօղու պէրապէր
պիր եէրտէ իլէրլէր : Մարի .
Ե . 9 : ԺԶ . 9 : Եթն . 2 . 11 ,
12 : — ( ) ապէմն սօնու՛ էվէլ-
քինտէն պէթէր օլուր : Պիր շէյ-
թանտէն զապթ օլունմագտան՛
եէտի շէյթանտէն զապթ օլուն-
մասը տաճա Տիյպէթլու տուր . վէ
պիր լէգէոն եա՛նի լիվա շէյթան-
լարտան զապթ օլունմասը՛ եէտի
շէյթանտան զապթ օլունմագ-
տան տաճա զէյատէ Տիյպէթ-
լու տուր : Ղիւմէն ա՛լէմին մա՛-
լիւմիւ պիր կէրէքլէք տիր քի՛
կիւնաճըն իլէրիլէմէսի ֆէնատէն
պէթէրէ տիր . Պիր միգտար
իսլա՛ճ օյմուշ պիր քիմնէ քէն-
տինին էպի եարամազ եօլլա-
րընա տէօնտիյիւ զէման՛ օլ
քիմնէ ա՛լէսսէվի տէյիլ եալը-
նըլ էսքի եարամազըգլարընը
սալթ գապիլէտիր , իլա եէնի
եարամազըգլարա տախի տիւ-
շէր : Եվվէլտէն սատէճէ պէք-
րի օլան՛ շիմտի եալանճը՛ խըր-
սըլ՛ քիլֆուրպազ՛ զինաքեար՛
գանըլ գաթիլ տախի օլուր : Եւ-
լա՛ճ օնու ա՛գըլ քէօրիլիւնէ
վէ եիւրէք փէքլէյինէ թէսլեմ՛
էտէր , վէ պու մինվալ իւզէն՛
էվվէլտէն սալթ պիր շէյթանըն՛
սաքին օլտուղու մաճալտէ՛ շիւ-

եարամազ նէօյէ տախի պէօյէ
օլաճագ տրը :

տի եհտի շէյթանն սաքին օլուր :
Պունտան գաթըր նազար օլ քիմ-
սէ ալաճանի թէսիրաթէրտէն
ուզագ գալըր , վէ տաճա թէք-
միլճէ շէյթանի թէսիրաթէրտէն
գուվվէթի ալթընա կէլիւր : Օ-
նուն ճանընը՝ վէ թէնինի մաղ-
րուրուգ՝ խըրս՝ ինաս՝ շէճվէթ՝
ճասէտ՝ գըղգանճըղ՝ գուտուր-
մագ՝ իւմիտիլլըք շէյթանլարը
թէքմիլէն զապթ էտէրէր . վէ
ճօք քէրրէ վազթման էվվէլ
ճէճէնէմ իսքէնճէսի վէրմէյէ
պաշարըր : Սուր՝ 2Ա . 11 ,
12 : Պ . 1 . Ձ . 26 : Բ թ . 1 .
Բ . 9—12 : Բ Տի . Գ . 13 :
Եք . 2 . 4—8 : Ժ . 26—31 :
Բ Պե . Բ . 20, 21 : — Պ .
Եարամազ նէսէր Գաթի պէօյէ օլ-
ճագ : Պու առէմին ճալթ՝ օլ
սիլիլէնին՝ եանի օլ տէվրին
ատէմլէրինին ճալինին նուսու-
նէսի իտի : Օնլարը խէլաս էթ-
մէյէ գուլլանըլան ճէփ շարէ-
լէրտէն սօնկրա , վէ քէնտիլէրին
պիր տիշարրտան կէօրիւնիւր վէ-
մանի իսլաճընտան սօնկրա , օն-
լարըն իմանսըլլըղը՝ վէ եարա-
մազըղա մու ճապպէթի պու գա-
տար իտի քի՝ օնլար կիթաիքճէ
պէթէր օլուրլարըր : Օնլար
Ֆէնալըգտա վէ եարամազըգտա՝
եհտի շէյթանտան տաճա զապթ
օլունմուշար կիպի արթտըլար :
Օնլար՝ Ելլաճըն էլլէրինի
րէտտ էթտիլէր , Ելլաճըն ինա-
յէթ ու քէրէմլէրինի խօր կէօր-

46 Վէ օ՝ տաճա խալգա սէօյ-
լէր իքէն իլթէ օնուն վալիտէսի՝

տիւլէր , օնուն Օլլունու խաչ-
լատըլար , վէ ճէլաքըղա ճա-
ղըրլանտըլար , վէ էնճամը Ելլաճ
օնլարը՝ քէնտիլէրին շէճրի վէ
ճէյ.քէլի վէ պիւթիւն միլլէթի
իլէ պէրապէր Հոմալըլարտան
ճէլաք օլունմաղա թէսիրմ էյլէ-
տի : Սուէրրիէ Յովսէփոսուն
նագլինէ կէօրէ՝ Եէճուտիլէրին
ախլէագ ու մէշըէպի՝ Հոմալը-
լարտան ճէլաք օլունտուզարը
ղէմանտէ ա՛գլըն էրէ պիլէճէյի
տէրէճէտէն խարիճ Փասիտ իտի .
վէ օնլար քէնտի ճէլաքլէրինէ լի-
վալէրճէ շէյթանլարտան զապթ
օլունմուշար կիպի սէյրտիլէր
իտի , վէ տէլիլիք ու տիվանէլի-
յին էն էնկին տէրեաքնատալ-
մըշարըրալ : Սուր . ԲԱ . 38—
44 : ԻԳ . 32—39 : ԻԳ . 34 :
Պ . 1 . Ձ . 49—51 : Ժ .
41—44 : Յիլ . ԺԵ . 22—25 :
Հուլ . ԺԱ . 8—10 : Ա թ .
Բ . 15, 16 :

46. ( ) Գաթա խալգա պէօյէր
էփէն : ( ) Փարիսեցիլէրէ սէօյ-
լէմէյի Ֆէրաղաթ էյլէտի . շիւն
քի օնլար՝ օնուն քէնտիլէրինի
ըլլըգլանտըրմաղա վէ խէլաս էթ-
մէյէ էյլէտիյի ճէփ սա՛յ ու
ղայրէթինէ զտտ տուրուլար
իտի , վէ սալթ տաճա քէօր վէ
տաճա եիւրէյի սէրթ օլուրլար
ըր . լաքին պայաղը խալգա
նասիճաթ վէրմէքտէն Փարիղ
օլմատը . զիրա օնլար քէնտի
կէօլլէրինտէ օգատար ա՛լիմ տէ-

վէ գարնտաշարը՝ օնուն իլէ սէջ-
լէշմէք իսթէյիպ՝ տիշարտա տու-
քուրլար իտի :

47 Ա է պիրի օնա տէտի . Իշ-
թէ վալիտէն վէ գարնտաշարըն
սէնին իլէ սէջլէշմէք իսթէյիպ՝

յիլէր իտի , վէ քէնտի եա-
րամազլըգլարընտան օ գատար
սէրթլէնսիշ տէյիլէրիտի , վէ
օնլարտան պիր չօգ քիմնէ՝ օ-
նու սէվինէրէք տինկլէրլէրիտի :
Մարի . ԹԲ . 37 : — Իշթէ օնուն
վալիտէն վէ գարնտաշարը : Մարի .
Գ . 21 վէ 31 տէն կէօրիւնիւր
քի , Յիսուսուն սրտգը վէ շէօՏ-
րէթի վէ չօգ ճէՏո ու ղայրէթի
օնուն իշպու ագրապասընա պու-
գատար բաՏաթսըզլըգ վէրմիշ՝
վէ օնուն է՝օմրիւնիւն թէՏլիքէ-
տէ օլմասը պապընտա օնլարըն
գօրգուլարընը օլ տէրէճէ թաՏ-
րիք էյլէմիշլտի , քի օնլար՝ օ-
նու իշինտէն մէքս էթմէյէ կէլ-
միշլէր իտի : Իմտի էն պէջիւք
տիւշմէնկլէրի օյան քեաթիպլէրին
վէ Փարիսեցիլէրին օնուն իշինէ
մանի՝ օլմաղա չարլըտըգլարը եէ-
թիշմէզ մի : Օնա՝ քէնտի վա-
լիտէսի վէ էն եազըն ագրապասը
տալտի մանի՝ օլմալըմը տըրլար :
Պարքիր կիւնաՏքեարլարա մի-
յանճըլար տէյիւ պէջլէ քիմ-
սէլէրի գուլանմաղա քիմի՝ն ագ-
լընտան պիլէ կէշմէլի , քի օն-
լար կիւնաՏքեարլարըն խէլասը
պապընտա եարտըմ էտէճէք
եէրինէ՝ Վրիստոսուն քէնտի-
սինի պիլէ պու իշտէն կէրի
տուրմաղա մէճպուր էթմէյէ չա-
լըջըլարըտը : Փէք ա՝ճայըպ
տըր քի՝ շիմտի Լ՝ֆէնտիմիգին

վալիտէսի պիր վագըթ եիւրէյի-
նէ գօմուշ իտիյի շէյի՝ եա՝նի
Վրիստոսուն քէնտի Փէտէրի-
նին խըղմէթինտէ օլմազ կէրէք
օլտուղունու ապա խաթրընա կէ-
թիրմէմիշլտի : Ղ . Գ . Բ . 49 .
51 : Հիչ պիր Վրիսթիան էյ-
լիք էթմէքտէ ճէՏո ու ղայրէ-
թինէ մէմիւլ էթմէտիյի թարաֆ-
լէրտէն էնկէլլէր պուլտուղու
պէման ղայրէթինի քէսմէսին :
Ե7 . Պրէն օնա տէտի : Ղալա-
պալըգ օ գատար չօգ՝ վէ Լ՝լա-
Տըն Վէլամընը տինկլէմէք ար-
ղուսու օ գատար պէջիւք իտի
քի՝ Վրիստոսուն պու ագրա-
պասը օնուն եանընա վարամազ-
լարըտը , վէ օնու իսթէտիքլէրի
կիպի թուլթամաղալարըտը (Մարի .
Գ . 21) , վէ պիլէսինճէ լարըտը
պիլէ էտէմէզլէրիտի : Իմտի օն-
լարըն թարաֆընտան՝ աղըպտան
աղըղա օնա եէթիշինճէյէտէ-
կին պիւ խապէր կէճնտէրիլտի :
— Ղարնապաշարըն : Պուլար՝
Մարիամըն էվլատարը օլուպ
տէ՝ Վրիստոսուն էօզ գարըն-
տաշարը մը՝ եօխտա Լիղնովպա
եախօտ Լ՝լիէտոուն Մարիամընըն
էվլատարը վէ պուլտան պէջլէ
է՛խտա իլէ գարնտաշ էվլատ-
լարըմը իտիլէր պիլմէսի՝ պիլէ
ապա պիր շէյ տէյիլ տիր : Պագ
Մարի . Ա . 25 շէրՏինէ : Լա-
քին պու թա՝պիրին թապիաթի՝

տիշարտա տուրույօրլար :

48 Ս է օ՝ ճէվապ վէրիպ՝ քէն-
տինէ սէօյլէյէնէ տէտի . Ս ա-

վէ աչըգ մա՛նսար պու օլմայլը-
տըր քի , պունլար վալիտէսի
Մարիամըն էվլատարը՝ վէ
պունտան պէօյլէ օնուն էօղ գա-
րընտաշարը իտիլէր : ( )նլար
ախէր գէմանլէրտէ վէ ախէրա՜՜-
վալ խուսուպէրինտէ տախի զիքր
օլունույօրլար . լաքին տայիմա
օնուն գարնտաշարը տէնիլիը-
լէր : Մարի . ԺԳ . 55, 56 :
Մարի . Զ . 3 : Յիւն . Բ . 12 :
Է . 3 . 5 . 10 : Գարձ . Ա . 14 :
Ա կարնի . Թ . 5 : Գալ . Ա . 19 :
Հէմ՝ տախի Մարի . ԺԳ . 55
շէրճինէ պագ :

48. Ս ալէպէ՛ քի՛ տի . Սաճիճ
տիր քի՛ Քրիստոս քէնտի վալի-
տէսինի թաճգիր էթմէյէ ապա
մէրամը Եօղ իտի . զիրա օնուն
պիւթիւն էօ՛մրիւ իսպաթ էտէր
քի , օ՛ էվլատէ վաճիպ օլան
աթալարընա մուճապպէթ ու
րաղպէթտէ ապա գուսուրու Եօղ
իտի (Գարձ . Բ . 51 : Յիւն .
ԺԹ . 25—27) . լաքին պու
ճիւմլէ իլէ պու թա՛պիրինտէն
մէրամը վալիտէսինին քէնտի ի-
շինէ միւտախալէ էթտիլինէ
խօշանմատըղընը օնա պէյան
էթմէք իտի : ( ) պունտան էվ-
վէլ իքի քէրրէ տաճա օնա պու
խուսուստա պու միսիլիւ սէօղ-
լէր իլէ քէնտի Ֆիքրինի անկլաթ-
մըշ իտի : Սար . Բ . 49 : Յիւն .
Բ . 3 , 4 : լաքին Քրիստոս
Լաքէնտիմղին իշպու սիւալի

լիտէմ քի՛մ տիր , վէ գարըն-
տաշարըմ քիմիլէր տիր :

49 Ս է էլինի շայիրտէրինէ

սօրմասընտան ա՛ղիմ մէրամը՝
պէս պէլլի տիր քի , քէնտինին
թագրիր էտէճէք իտիյի մուճիմ
կէրչէքլիյէ օնու տինկլէյէնլէրին
ա՛գլընա Եէր էթտիրմէք իտի :
( ) պու Փուրսաթը էլէ ալըպ՝
քէնտինէ իթաա՛թ էտէն շայիրտ-
լէրինէ օլան ա՛ղիմ վէ խուլուսի
մուճապպէթինի պէյան էտէրէք՝
պու վուգուա՛թը էյիյէ գուլ-
լանտը :

49 . Իշլէ վալէպէ՛ վէ գարըն-
տաշարըմ : Մարի . ԻԵ . 40 .
45 : ԻԸ . 10 : Մարի . Գ . 34 :
Յիւն . ԺԷ . 8 , 9 . 20 : Ի . 17 :
Եքր . Բ . 11 , 12 : Ղիւմլէ
Քրիստոսուն շայիրտէրի՛ օնա
նէ գատար Եագըն տըրլար :
( )նլար՝ օնուն Եիւրէյինէ նէ՛
գատար գըյմէթլի տիրլէր : Ս է
օնլարըն օնուն իլէ օլան ա՛լէա-
գալարը՛ նէ՛ գատար ճէլի՛ նէ՛
գատար ա՛ղիլ տիրլէր : ( )նու
վալիտէսինէ պէնտ էտէն պէնտ-
լէր ճէր նէ գատար գըյմէթլի՛
ճէր նէ գատար մուճապպէթտէն
սօլու իտի իսէլէրտէ , օնու քէն-
տի շայիրտէրի իլէ պէնտ էտէն
պէնտլէր տաճա զէյատէ մու-
ճապպէթտէն սօլու վէ տաճա
ա՛ղիլ իտիլէր : ( )նուն օնլարա
օլան մուճապպէթի՛ պիր վալի-
տէյէ օլան մուճապպէթտէն զի-
յատէ օլտուղու թագախրտէ ,
նէ՛ գատար պէօյիւք օլմալը իտի :
Ս է իշպու ի՛ղզէթ ու ի՛թիպա-

սողողու ուղատուլ՝ տէտի. Լալթէ վալիտէմ՝ վէ գարնտաշարմ:

50 Օ իրա քիմ քի կէօրլէրտէ օլան փէտէրիմին իրատէթինի է-

տէրսէ, գարնտաշարմ՝ վէ գըզգա- ըրնտաշարմ՝ վէ վալիտէմ՝ օ տուր:

ՊԱՊ ԺԳ

1 Վ է օլ կիւնտէ Յիսուս

րէ հէփ ա՛ղիզլէր մալիք տիր: Իման կէթիրէն հէփ միւթի ա՛- զիզլէր՝ պունճիլէյին Գուրթա- ըրճըյա եագըն վէ գըյմէթի տիրլէր: Օնլար՝ օնուն ատընը թաշըրլար, օնուն շէքլ ու սի- մասընտա տըրլար, օնուն թա- պիա՛թընա մալիք տիրլէր, օնուն ֆամիլեասընըն ա՛ղալարը տըր- լար, օնուն չօգ մուհասպէթի- լէրի տիրլէր, օնլար հէր պիր վագըրթտա օնուն էն եագըն իլ- հատըղընա վէ օնուն իլէ սէօհ- չէթ էթմէյէ ըուխասթէ մալիք տիրլէր, օնուն սօֆրասընա կէլ- մէյէ իղինլէրի վար, վէ օ՝ օնլար իչիւն կէրէք տիւնեալի վէ կէրէք էպէտի թէտարիքլէր կէօրմիւշ տիր: ( )՝ տիւնեայր պրագտը- ղը վագըրթ՝ օնլար իչիւն էն դանի թէրէքէլէրի միրաս պրագմըշ տըր: Վ է օ շիմտի կէօքտէ ի- քէն՝ օնլար իլէ սէօյլէշմէք տէվա- մընտա տըր: ( )Նլար՝ էյէրչի ֆապիր վէ թահգիր օյունմուշ՝ վէ գէնկին ու գուվէթիլէրին թանըմատըղը քիմնէլէր իսէ տէ, Յիսուսա վալիտէտէն վէ գարըն- տաշար վէ գըզգարնտաշար- տան վէ տիւնեալի հէր կէօնա ագրապատան տահա եագըն վէ տահա գըյմէթի տիրլէր: Վ է օնլարա սօգանան՝ օնուն կէօ- զիւնիւն պէպէյինէ սօգանըր:

50. Քէ՛ քէ կէօլէրտէ օլան փե- տէրէթն էրտէթինի էրտէրտէ: Պու- ըատա պիղէ Քրիստոսուն շա- յիրտլէրի քիմլէր օլտուղու թա՛- ըրիֆ վէ պէյան օյունուր. օնլար՝ Ըլլահըն իրատէթինի էտէնլէր տիր: Օնլար օնու տէյիլ եա- լընըզ տինկլէրլէր վէ պիլիւ- լէր վէ օնուն հագընտա սէօյ- լէրլէր, իլլա օնու իճրա տալի էտէրլէր: Լալթէնտիմիլ՝ պէնիմ իրատէթիմի էտէնլէր տէմէյօր. զիրա օնուն՝ փէտէրինքինտէն ֆարգը իրատէթի եօղուտու: ( )՝ փէտէրինի տայիմա ի՛ղ- զէթլէր իտի, օնուն իրատէթի- նի տայիմա էտէրիտի. վէ օ ա- տէմլէրին ֆիքըլլէրինի փէտէր- տէն քէնտինէ ճէլպ էտէճէք եէրինէ՝ տայիմա օնլարը քէն- տինտէն փէտէրէ սօղողու սօղ- ըուլտուրուտու: Մտրի. Ի. 21: Մտրի. Գ. 35: Պտրի. Ը. 21: ԺԱ. 27, 28: Յտրի. Զ. 40: Ա Յտրի. Բ. 17:

1. Օլ կէնտէ: Պունտան էվլէլքի Պապտա՝ օ կիւն սա- պահտան Լալթէնտիմիլին նէ գա- տար սէօյլէտիլինի վէ նէ գատար շէյլէր իլլէտիլինի կէօրէ պիլի- ըրիզ. վէ պու Պապտա եինէ օ կիւն էյլէնտէն սօնկրա նէ գա- տար վա՛ղ էյլէտիլինի կէօրէ

էվտէն չըզըպ՝ տէնիղ քէնա-
րնտա օթուրույօր իտի :

2 Ս է հանրնա չօգ խալդ պի-
րիքտի , շէօյլէ քի օ՝ գայըղա կի-

պիլըրիղ : ( ) քէնտի իշինէ
ղայէթ մուգայէտիտի , վագըթ-
լը վագըթսըղ Տաղըր իտի , վէ
րահամլանտըղը նատիր կէօ-
րիւնմիւշ տիր : Պու կիւնիւն
իլք եարը գըսմընտա օ՝ էյերչի
տիւշմէնլերինտէն զըտըգ՝ վէ
ասօթլարընտան էնկէլէր կէօր-
տիւ իտի իսէ տէ , եհնէ իշինէ
տէվամ էյլէտի : — Տէնիղն

վէնարընտա օթուրույօր իտի : Պու՝
Վալիւտա տէնիղն իտի . վէ պու-
նուն պիր միգտար թա՛րիֆինի՝
Պապ Գ . 18 շէրՏինէ պագ :
Լ՝ֆէնտիմիղ չօգ տէֆա՝ պու
տէնիպին քէնարընտա կէօրիւն .
տիր : Մարի . Բ . 13 : Գ . 1 :
Պու . Ե . 1 . 3 :

2. Չօգ խալդ : Պագ՝ Մարի .
Գ . 25 շէրՏինէ : Մարի . ԺԵ .
29 , 30 : Պու . Ը . 4 : — Վա-
լու կիւնիւն օթուրույօր : Չօգ գա-
լապալդ վարըտը : շէր քէս
օնու կէօրմէյէ վէ իշիթմէյէ՝
վէ օնա տօգանմաղա իսթէր-
իտի . վէ օնլար օնու օ գատար
սըգըշտըրմըշար իտի , քի օնա՝
պիր գայըղա կիրմէյէ իգթիղա
էյէտի : ( ) օրատան տահա
էյի կէօրիւնէ պիլըր վէ իշտիլէ
պիլըր իտի , վէ չօգ գալապալդըն
սըգըղընտան տէնիղէ սիւրիւք-
լէնմէք թէՏիլքէսինտէն էմին ի-
տի : — Պու . Ե . 1 . 3 : Պու . Ե . 1 . 3 :

րիպ օթուրտու , լարին պիւթիւն
խալդ գըլըտա տուրուր իտի :

3 Ս է օնլարա թէմնիլէր ի-
լէ չօգ շէյլէր սէօյլէյէրէք տէ-

կիւլէլ նէ՞ սէյրան օլա պիլըր ,
քի տէնիղ գըլըսընտա վէ օնուն
էնքսէսինտէ ալար աղար եհի-
ճէլմէտէ օլան պայըրղարտա տօլ-
մուշ չօգ խալդըն տուրտուղունու՝
վէ տէյլ պիր մէլէյին իլլա մէ-
լէրլէրին Վապընըն՝ Լ՝լաՏըն
քէնտի ( ) ղոււնուն օլ գալապա-
լըղա պիր գայըղըն իշինտէն է-
պէտիլիյին ա՛ղիմ՝ մատտէլէրի
խուսուսունտա սէօյլէտիյինի պիր
ատէմին կէօլէրի սէյր էյլէտին :

( ) պու միսիլիւ պիր մահալտէ
տուրուր իքէն , սէսի փէք ու-
ղաղարտա իշտիլէ պիլըրիտի :
Լ՝ֆէնտիմիղն՝ սաքին օլմագ ի-
չիւն քէնտիւնին մախտուսէն պիր
էվէ օլմատըղը միսիլիւ՝ օնուն
վա՛ղ էտէճէք տախի պիր ճէ-
միլէթ եէրի եօղուտու : Լ՝աքին
Վրիստոսուն Տուլուրու իլէ տէ-
նիղն քէնարը՝ օնուղ օլան Տէյ-
քէլտէն տահա էյի տիր :

3. Թէմնիլէր իլէ քէ շէնէր
սէօյլէյէրէ : Իշպու Պապտա՝
սէքիղ թէմնիլ թահրի օլուն-
մուշ տուր : Թէմնիլէր վէ զար-
պի մէսէլէր իլէ սէօյլէմէսի՝ Լ՝է-
Տուտիլէրին պէյնինտէ փէք ա՛-
լէսսէվի պիր շէյ իտի : Վար .
Թ . 7—13 : Բ թալ . ԺԲ . 1—
7 : Մար . ԽԹ . 4 : ՃԸ . 2 :
Լ՝լիմ Սողմնն՝ իւշ պին մէ-
սէլէր սէօյլէտի : Վէյլամպէր-
լէր չօգ քէրլէ՝ պու տիրլիւ

տի . Իշմէ էքինձի իօխում էք մէյէ չըգտը :

Նասիհատ վերմէք եօլունու սէչ միշէր իտի : Եւայ . Ե . 1—7 : Եւի . Ժ . 2 եւ . Ի Գ . 3 եւ : Պու՝ հէր պիր միլէթտէ ալէս սէվի իտի . վէ պունու սէպէպլէրինին պա՛ղլսը իշպու աշաղատա զիքը օլունաճաղար տըր : (Ա) Կերչէքըք չօգ տէֆա՛ թէմ սիլէր վասիթասի իլէ տահա գօլայ անկաշըլըր վէ տահա զիյատէ ա՛գըլտա հըֆղ օլունուր իտի . չիւնքի թագտիմ՝ օլունան պիր սուրէթին եախօտ նագլիյէթին կիւղէլիյի՛ օնու տինկլէյէնէ տահա իօշ կէօսթերիրտիտի : (Բ) Իշֆէնտիմիլ՝ տիւն եավի վէ հէր քէսէ մա՛լիւմ օլան շէլէր սուրէթիլէրինի կէօսթէրմէյիլէ՛ ճահիլ վէ ահմագ խաղըն տիգգաթընը՝ ույանտըրա պիլըր , վէ ճիսմանի վէ տիւնեավի ա՛գըլտըր՝ սէմավի շէլէրին թէֆէք քիւրիւնէ վէ օնլարանկլամագ տերէճէսինէ գալտըրա պիլըրիտի : (Գ) Իշֆէնտիմիլի՛ եալամաղ առէմլէրին եիւրէյինէ՛ օնլար տույամպտան վէ քէնտիլէրինի կերչէքլիյի հուլուրունտան սագլանմաղա գատիր օլմաղտան տօգանմաղա գատիր էտէրիտի : (Դ) (Նու՛ սէօլէրինէ թէրս մա՛նա վէրմէյէ հաղըր օլուպ՝ սէօլէրինի թուլթմաղըլա օնու էօլտիւրմէյէ արայան քիմնէլէրին քէօթիլիլիյիւնտէն էօրթիլիլիյէգատիրէտէրիտի : (Ե) չօգ քէրրէ՛ եա պու մինվալ իւզրէ սէօլէմէյէ եա

հիչ սէօլէմէմէյէ մէճպուր օլուրուտու : (Ե) Իշէրչի ալլագ կէօնիլիւ քիմնէլէր վէ էօլրէնմէյէ հաղըր օլանլարա հէր շէյ աչըգ վէ գօլայ օլունուր իտի իսէ տէ՛ մաղըուր վէ եարամաղ օլուպ՝ էօլրէնմէյէ իսթէմէյէն՝ վէ աչըգ կերչէքըքտէն սալթ եիւրէքլէրի սերթէշէճէք օլան քիմնէլէրէ՛ անկաշըլմաղ գալըրտըր : Պու մինվալ իւզրէ Իշֆէնտիմիլ չօգ քէրրէ քէնտիլշայիրտլէրինէ կերէք քէնտիլէրին մէնֆա՛աթը վէ կերէք կէլէճէք տէվլէրին մէնֆա՛աթը իչիւն զայէթ մուհիմ վէ ա՛ղիմ կերչէքըքլէր պէյան էլէտի . վէ օ պիլըր իտի , քի եարամաղ Եշհուտիլէր՝ հաղըր պուլունուպ օնլարը իշիտիրլէր իտի իսէ տէ օնլարը անկաշամպաճաղար . վէ օ՛ օնլարը օնլար իչիւն սէօլէմէյօրուտու : — Իշլէէ էպիւճի : Իհթիմալ տըր քի , Իշֆէնտիմիլ պու թէմնիլի պաշատըղ զէման՝ օրալարտան կէօրիւնիւր թարլասընտա թօխում էքէն պիր էքինձի կէօրիւնիւր իտի , քի Պուրթիարըճըլը օնու քէնտինի տինկլէյէլէրէ կէօսթէրտի : Եւքին պիր թէմնիլտէ՛ սէօլէնէն սահիհ պիր վուպուա՛թ տա օլսա , եալիմա պիր շէյ տէ օլսա , պէյիս եօգ սուր . զիւրա թէմնիլին կերչէքլիյի՛ օնու սէօլէնտիլի շէյէ տօղըու վէ մուլթապըգ կէլմէսինտէն ի՛պարէթ տիր Իշպու թէմնիլին սուրէթի՛ հէր

4 Ա է էքեր իբէն, պա՛ղըսը
եօրուն եանընա տիւշտիւ, վէ
գուշար կէլիւ օնլարը եէտի :

5 Ա է պա՛ղըսը թաշըղա
տիւշտիւ, օրատա քի չօգ թօփ-
ըագ եօլ իտի, վէ թօփրազըն
տէրինլիխ օլմատըղընտան՝ չա-
փուճագ պիթտի .

6 Լ մմա կիւնէշ տօղընճա՛
եանտը, վէ քէօքիւ օլմատըղըն-
տան՝ գուրուտու :

7 Ա է պա՛ղըսը տիքէնլէր ա-

պիր տէճրտէ ճիւմիէ ատէմլէրէ
մա՛լիւմ՝ օլան պիր սանաա՛թտէն
այընմըշ տըր . վէ պուճուն իչիւն
Տէր քէստէն անկաշըլմաղա ույ-
ղուն վէ մութապըգ տըր :

4--8. Իսանէ 19--23 շէր-
Տինէ պագ :

9. Իշիթմէյէ գուլաբլարը օլան :
Իշպու թա՛պիր՝ սէօյլէնէն թէմ-
սիլտէն վէրիլմէյէ մէրամ՝ օլու-
նան նասիճաթէ՛ Տաղըր պու-
լունուպ տինկլէյէնլէրին տիգ-
գաթընը ճէլպ էթմէյէ մուվա-
ֆըգ տէյիւ սէօյլէնմիշ տիր :
Իշպու թա՛լիւ ու նասիճաթը
տինկլէմէքտէն Տիչ քիմնէյէ՛
տինկլէմէյէ իգթիզալը օլան ա՛-
զալարըն եա՛նի գուլագլարըն
մուվըսագ էքսիք օլմատընտան
ղայրի շէյ մանի օլմատըն : Պապ
ԺԱ . 13 շէրՏինէ պագ : Իշյէր
պիլզ՝ ինսան սէսինի տինկլէյէ
պիլիր իսէք, Լ լաճընքինի տինկ-
լէ՛մէյէլիւմ մի : Իշյէր թիւրքիւ-
լէր՝ պիլմէճէլէր՝ եէնի խապէր-

րասընա տիւշտիւ, վէ տիքէնլէր
չըգըպ օնլարը պօղտուլար :

8 Ա է պա՛ղըսը էյի եէրէ
տիւշտիւ, վէ մէյվէ վէրտի,
պա՛ղըսը եիւզ վէ պա՛ղըսը ալթ-
միշ վէ պա՛ղըսը օթուզ գաթ
Վէրտի :

9 Իշիթմէյէ գուլագլարը օ-
լան՝ իշիթսին :

10 Ա է շայիրտլէր եանընա կէ-
լիպ՝ օնա տէտիլէր . Վիճիւն օն-
լարա թէմնիլէր իլէ սէօյլէրսին :

լէր տինկլէմէսինի սէվէր իսէք,
Վրիստոս Լ Ֆէնտիմիզին թէմ-
սիլէրինի վէ թա՛լիւ ու նասի-
ճաթլարընը տինկլէ՛մէյէլիւ մի :
Լարատանըմը պիլգէ գուլագլա-
րը նէ՛ իչիւն վէրտի . օնա տինկ-
լէյէլիւմ տէյի տէյիլ մի : Իշյէր
աթալարըմըղը՝ աղալարըմըղը՝
լըղմէթքեարլարըմըղը տինկլէ-
մէյէ վագթըմըզ վար իսէ,
կէօքլէրտէ օլան ֆէտէրիմիզի
տինկլէմէյէ վագթըմըզ եօգմու .
վէ էյէր օնլարը անկամաղա պիր
եօլ պուլա պիլիրիսէք, օնու
անկամաղա պիր եօլ պուլամազ-
մըյըղ :

10. Վիճիւն օնլարա թէմնիլէր
իլէ սէօյլէրտի՛ն : Իշպու թէմնիլի
իշիտէն խալգ՝ պիրտէն պիլիւ
օնուն մէֆՏուճունու անկալա-
մաղարըտը . վէ օնլարտան պիր
չօղընուն տա՛ օնու անկլատը-
լար մը անկլամատըլար մը՝ վա-
ղեֆէլէրի օլմաղըտը : Լաքին
օնլարըն Տիչ պիրի օնու ասլա

44 Այլ օ՛ ճէվապ վերիպ օն-
լարա տէտի. Չին կէօքերին

ունուտամաղ խտի. վէ շիւպճէ-
սիզ՝ օնլարտան պա՛ղըլարը օնուն
հադդընտա տահա սիւալ ու
թէֆթիշ էտէճէքէր խտի, հէմ
տէ պունուն իւպերինէ ա՛գլ ու
ֆիքը սարֆ էտէճէքէրիտի :
(Ն իքի շայիրայէր՝ տէյիլ քի
սալթ՝ նիճին Վուրթարըճըմըզ
թէմսիլէր իլէ սէօյէյօր տէյիւ-
սօրսունլար, իլա՝ Մարի . Գ .
10 տան էօյրէնիրիզ քի՛ օնլար
թէմսիլին մա՛նասընը սօրմագ
իչին տախի կէլմիշէրիտի, վէ
օնլարըն պէրապէրինճէ հէման
պու նիյէթ իլէ ախէր քիմնէլէր
տախի կէլտիլէր. էախօտ շայիրտ-
լէր՝ օլ ախէր քիմնէլէր իլէ պէ-
րապէր կէլտիլէր :

44. Ահօւլէրն փառիշահլըղընն
«բըրբըն» : Աբըր լուղէթի Մ-
ղիզ Վիթապլարտա՝ կիպէն-
միշ էախօտ հալա կիզիլ օյան պիր
շէյ մա՛նասընա տըր : Օլ շէյ
անկաշըրմազ տէմէք տէյիլ տիր.
իլա սալթ՝ օ շէյ պէյան օյուն-
մամըշ տէմէք տիր : Հոփ՝ ժԱ.
25 : ժ. 2. 25, 26 : Ա կորնի. Բ .
7 : Գ . 1 : Ժ. 51 : Եփե՝. Ա .
9 : Գ . 3—6 . 9 : Զ . 19 :
կող . Ա . 26 : Բ . 2 : Ահօքլէ-
րին փատիշահլըղընն սըրըլարը
պուրատա քէնտի դաթլարընտա
անկաշըրմազ թա՛լիմաթլար տէ-
մէք տէյիլ տիր. իլա սատէճէ՛
Մեսիանըն փատիշահլըղը խու-
սուսունտա թա՛լիմաթլար տէմէք
տիր քի, ա՛լէսսէվի՛ Եհհուտի-

փատիշահլըղընն սըրըլարընը
պիլմէսի սիգէ վէրիւիշ տիր ,

լէր օնլարը անկամամըշարըտը ,
վէ օնլարը անկամաղա վէ պա-
պուլ էթմէյէ հաղըրլանմամըշ-
լարըտը : Պու սընըֆ թա՛լի-
մաթլէրտէն պունլար խտի քի՛
Ինճիլ թայիֆէլէրէ վա՛ղ օյու-
նաճագ խտի , քի Մեսիա էօլէ-
ճէյիտի , քի օնուն փատիշահլը-
ղը պիւթիւն պիւթիւնէ բուհանի
խտի, քի օ՛ քէնտի խալընը տէ-
յիլ Հոփմամըլարըն պօյուն-
տրուղունտան՝ իլա օնլարը կիւ-
նահլարընտան խէլաս էթմէյէ
կէլտի, քի Եհհուտիլէրին թան-
ղմամթը վէ գուրպանլարը նէսի
ու ըէֆ՝ օյունաճագըտը , վէ պու-
նուն կիպի թա՛լիմաթլար : Օն
իքի շայիրայէր պիլէ պիրտէն պի-
րէ պու թա՛լիմաթլէրի գապուլ
էթմէյէ հաղըրլանմամըշարիտի :
Պապ ժ. 2. 22 : Եփե՛. ժ. 2. 12—
14 : Գորշ. ժԱ. 4—3 : (Նլար
պու խուսուսարտա՝ ազար ազար
ըղըղանտըլար : — Անէ վէրեւիշ
տիր : (Նլարըն էօյրէնմէյէ իս-
թի՛տատլէրի վարըտը , վէ իշպու
սըրըլար պիրի պիրի արտըսըրա
օնլարա պէյան օյունուպ էօյրէ-
տիլտի : Պապ ժԱ. 25 շէր-
հինէ պագ : Իշպու շէյլէրի
պիլմէսի օն իքիլէրէ մախսուսէն
իգթիղալը խտի. չին քի օնլար՝
պունլարը ախէլէրինէ էօյրէթ-
մէյէ մախսուսէն թա՛յին օյուն-
մուշար խտի Օնլար Ինճիլի
տիւնեանըն հէր պիր թարաֆընա
կէօթիւրէճէքէրիտի , վէ պու-

ամնա օնլարա վերիւմէմիշ տիր :

12 Օ իրա քիմին վար իսէ ,

նուն իչին օնլար օնու՝ հէփ ղանիմէթինճէ վէ գըյմէթինճէ անկլամալը իտիլէր : — ( )նլարա վերեմեփշ րէր : ( )նլար օ գատար գապա՝ օ գատար տիւնեպի իտիլէր , վէ Մեսիաննն փատիշահըլը հագգընտա օ գատար ճիւմանի զիւի՛մէրի վարտը քի՛ պու կերչէթիլէրին՝ օնլարա սեջլէնտիքտէն . սօնկրա պիլէ սնկլայամազլարըտը : ( )նլար՝ օնլարը վա՛ղ էթմէյէ թա՛յին օլունմամըշլար իտի , օնլարը տինկլէմէյէ հագըրլանմամըշլարըտը , վէ օնլարը ինանմայաճագլարըտը . իլլա պեր ա՛քս՝ օնլար հէմ Մեսիայը հէմ՝ օնուն թա՛լիմաթընը պիրտէն ըէտտ էտէճէթլէր իտի : Իմտի Վուրթալըճըմըզ՝ մախտուտէն պեջլէ պիր էջրէթմէք ուսուլու գուլլանտը քի , պու մաղուր քէնտինի պէյէնմիշ քիմնէլէր օնու անկլամայաճագլար իտի . սպիր թարափտան իսէ՝ քէնտինին ֆագիր վէ օգումուշ օլմայան շայիրտլերինէ պու ուսուլ հէր պիր տէհրտէ ղայէթ ֆայտալը օլաճաղըտը :

էվվէլտէն պիր շէյ վերիւմիշ իսէ տախի օնու կէրի ալընլար : Իշպու գարպի մէսէլի Վուրթարըճըմըզ պիր չօգ տէֆա՛ գուլլանտը : Պապ Իե . 29 : Մարի . Գ . 24 , 25 : Ղ . 18 : Թ . 24—26 : Պունուն մանասը պու տուր քի , ալլահանի տերտի միւնասիպ պիր ըուհ իլէ գապուլ էտէնլէրէ՝ տահա զիյատէ վերիլէճէք , օնլարա հալա վերիւմիշ ըլըլը վէ լու՛թ ու ի՛նայէթի էյիյէ գուլլանըպ արթըմաղա ճէհտ էտէնլէրէ՛ տահա զիյատէ ըլըզ վէ լու՛թ ու ի՛նայէթ վերիլէճէք տիր : Ի պին ալլահանի տերտի ըէտտ էտիպ՝ օնլարա իհսան օլունան ի՛նայէթիլէրի վէ ֆուրսաթլարը ֆայտէ իչին գուլլանմաղա իհմալ էտէնլէր՝ էվվէլքինտէն զիյատէ գարանըզա վէ ճէհալէթէթէք օլունաճագլար : Պու մին վալ իւլըէ Վրիստոս Խֆէն տիմիզին շայիրտլերի կիթտիքճէ Խնճիլ խուսուսունտա ըլըզ թահսիլ էթմէքտէ օլտուլար . օնլարն իմանը վէ մուհապպէթի վէ ի՛լի տայիմա արթմագտա օլտու . օնլար կիթտիքճէ՛ Վրիստոսուն Վիլիսեսինին վէ փատիշահըլընըն թապիտ՛թընը անկլամագտա օլտուլար . օնլար՝ Պէնտէկոտտէ կիւնիւտէ Մղիզ Մուհու ալըլար , վէ օնտան սօնկրա վագթտէն վագթէ Մղիզ Մուհտան սիւննէթ վէ պինլէր նօմսու հագ-

12. Վրիստոս վար իսէ 12 : Պու՛ պիր զարպի մէսէլ իտի . չիւն քի տայիմա ղէնկին տաէմլէրին ա՛տէթի տիր քի , ագչէլէրինի իշքիւզար վէ օնու արթըմաղա ֆուրսաթլարը էյի գուլլանա պիլէն քիմնէլէր էլէրինէ վէրտինլէր . վէ թէնպէլէրին հէմ իշէ էարամայան քիմնէլէրին էլինտէն

օնա վերիլէճէք, վէ արթըրա-
ճագ. ամմա քիմին եօղ իսէ,
նէսի վար իսէ տախի՝ օնտան ա-

գրնտա՝ թայիֆէլէրին Վիլիսէյէ
կիրմէլէրի վէ պունուն կիպի
ախէր շէյլէրին խուսուսունտա
ըզգ ալորար: Օնլարն ճիւմ-
լէսինէ Լլաճտան տէրս վէրիլ-
տի. օնլար պու տէրսի սէվէր-
լէր իտի, վէ գուվվէթտէն գուվ-
վէթէ եիւրիւյիւպ՝ իլէրիլէտի-
լէր, պիր տէրէճէ լութֆ ու ի՝
նայէթտէն պիր սայիր տէրէճէ
լութֆ ու ի՝նայէթէ իլէրի վար-
տըլար, թաքիմ թէքմիլ ըզըզն
եօգարըքի ա՛լէմինէ եէթիշտի-
լէր: Լաքին ճիւմանի վէ քէն-
տինի պէյէնմիշ Եէճուտիլէր
պէօյլէ տէյիլ. իլա օնլարն
գարանըզը վէ ճասիլլի վէ
եարամաղըզը արթմագտա օլ-
տու, օնլարն ա՛գլ ու Ֆիքրի
կիթտիքճէ գարալանտը, օնլար
Մովսէսին վէ փէյղամպէրլէրին
րուհունտան կիթտիքճէ ազ-
անկամատա օլտուլար, վէ տի-
վանէ օլտուլար: Պու վէճճիլէ
օնլարն փատիշաճըզը օնլարտան
ալընտը, օնլարն Տէյքէլի՝ քեա-
Տինլիյի՝ գուրպանլարը՝ օնլարն
մէմէքէթի՝ օնլարն իֆթիսար
էյլէտիքլէրի Տէր պիր շէյ՝ օն-
լարն Տէի եվվէլքի իմթիաղաթ
ու հուգուգլէրի՝ վէ օնլարա
օլան մէրճամէթլէր՝ Լ՛գիզ Բուճ
Լլաճըն լութֆու՝ ճիւմլէսի օն-
լարտան ալընտը, վէ թէվպէ-
սիպլէք Տէմ իմանըզըզտա Տէ-
լաք օլունմաղա՝ վէ գարա գա-

լընաճագ տըր:
13 Պունուն իչին օնլարա
թէմնիլէր իլէ սէօյլէր իմ. գերա

րանըզա վէ ճասիլլէյէ էպէտէն
պաթմաղա թէրք օլունտուլար:
Եսայ. Ե. 4—7: Մարթ. ԻԱ.
43: Մարթ. ԹԲ. 9: Ղ. 1-4.
Ե. 2. 23: Յայր. Բ. 5:
Պիղէ՝ Եէճուտիլէրտէն տախի
տաճա ա՛ղիմ ի՝նայէթլէր իճ-
սան օլունմուշ տուր. իմտի օն-
լարն տիւշիւպ Տէլաք օլմասը՝
պիղէ պիր Տիպէթլու տէրս վէ
իպրէթ օլուն:

13. Պունուն էլիւն: Լյէրչի
Լյֆէնտիմիզին Մինճի խանէտէ
սէօյլէտիյի՝ խաղա թէմնիլէր իլէ
սէօյլէտիյինէ քիֆայէթ էտէր
պիր սէպէպ կէօրիւնիւր իտի ի-
սէ տէ, օնուն պէօյլէ էթմէսինին
պէօյլէք սէպէպլինի պուրտա
պուլուրուզ: Պու՝ օնլարն պու
գատար եարամազ օլուպ՝ քէն-
տիլէրինէ իճսան օլունան հաստէ-
լէրինի վէ ի՝նայէթլէրինի Փայ-
տայէ գուլանմաղա իմթինա՝ էթ-
մէլէրի իտի: Օնլար՝ քէնտիլէ-
րին կէօղլէրինի վէ գուլազլարնը
վէ ա՛գլ ու Ֆիքրլէրինի տօղու-
եօլտա գուլանմաղալարը: Օն-
լար կէրչէքլքտէն իքրաճ է-
տէրլէրիտի, վէ օնուն իսպաթը-
նա գարըզ կէօղլէրինի գափար-
լարը: Օնլար՝ Յիսուսուն
միւ՛ճիգաթլարընր կէօրիւլէր ի-
տի, լաքին պու վէճճ իլէ օնուն
Մեսիա օլուգուր իսպաթ օլուն-
տուղունու կէօրմէյէ իսթէ-
մէղլէր իտի: Օնլար՝ օնուն

կէօրիւր իբէն կէօրմէզէր, վէ ի-
շիտիր իբէն իշիթմէզէր, վէ
անկլամագլար :

14 Ո՛հ օնլարտա Ասայինին
փէյղամպերլիյի թէքմիլ օլուր,
քի տէր • Իշիթմէքլէ իշիտէճէք

ալլահանի թա'լիմ ու տէրսլէ-
րինի իշիտիրլէրիտի, լաքին օն-
լարըն Ալլահտան օլտուգլարընը
իգրաք էթմէյէ իսթէմէզէրիտի •
Խմտի օնուն իրատէի ա'լիյէսի
իտի քի օլ քէօթիւլիւք իսթէյէն
մաղուր Փարիսեցիլէրին վէ
օնլարըն թէվապի'լէրինին չօղու-
նու եիւրէք գաթըլըզնտա վէ
իմանսըլըգտա թէլըք էյէսին :
Պունուն իջիւն Մարկոս իլէ
Պուկաս տէրլէր քի, Լեֆէնտի-
միզ օնլարա էնգաստէն թէմնիլ-
լէր իլէ սէօյլէտի, քի պու վէճհ-
իլէ օնլար ճահիլլէքտէ վէ ի-
մանսըլըգտա հէլաք օլմաղա
թէլըք օլունսունլար : Մարկ.
Դ. 11, 12 : Պ. 1. Ը. 10 :
Չիւն քի օնլար Ալլահըն օնլարա
իհասնէյլէտիյի հասսէլէրի տօղ-
րուլուգ իլէ գուլանմատըլար,
իլլա կէօզէրի օլուպ տա կէօրմէ-
յէ իսթէմէյէն վէ գուլապլարը
օլուպ տա իշիթմէյէ իսթէմէյէն
քիմնէլէր կիպի օլտուլար, օնուն
պու անկլաշըմազ թարիզ իլէ
սէօյլէտիյի հադգ տարղընլըգ վէ
ա'տիլ հիւքմ իլէ իտի, շէօյլէ
քի շիմտի օնլարըն թէօհմէթ ու
ճիւլմիւ քէնտիլէրին թէքտիր ու
ա'ղապը օլուն : Սատէ կեր-
չէքլիք օնլարը հէման գաթըլա-

սինիզ, ամմա ապա անկլամա-
յաճագսընըզ, վէ պագարագ
պագաճագ սընըզ, ամմա ապա
կէօրմէյէճէք սինիզ :

15 Օլիւրա պու գալմըն եիւ-
րէյի գաթըլանտը, վէ գուլազ-

տըրտը : Շիֆա վէրէն ի-
լաճ օնլարը հէման էօլտիրուր-
իւտիւ : (Նլարըն հալա մալըք
օլտուգլարը բըզգ օնլարը հէման
քէօրլէտիրիտի : (Նլարա նի-
ջիւն տահա զիյատէ վէրիսին :
Լաքին ալլահանի մէրհամէթին
պու վէճհիլէ թէլըք էթմէյէ լա-
յըգ կէօրտիյիւ քիմնէլէրին հա-
լի նէ գատար հիյպէթըլու տուր :
(Նլարըն Ալլահըն դաղապընը
թութուշտուրմաղա վէրտիլլէրի
սէպէպլէր նէ գատար պէօյիւք
օլմալը իտիլէր : (Նլարըն հէ-
լաքի նէ գատար մութըլազ վէ
սահիհ օլմալը իտի : Բ Օրէն.
ԻԹ. 2—4 : Սադ. 28. 11,
12 : Ասայ. ԽԲ. 18—20 : ԽԴ.
18 : Արէմ. Ե. 21. Արէն.
ԺԲ. 2 : Յոֆ. Գ. 19, 20 •
Թ. 39—41 : Բ Արէն. Դ.
3, 4 : Բ թէս. Բ. 10—12 •
Պապ ժԱ. 25 շէրհինէ պագ :
14. (Նլարտա Ասայինին Ա՛ :
Պու Ասայ. 2. 9, 10 տան ա-
լընմըշ տըր : Խալէ՛ պու փէյ-
ղամպերին զէմանընտա պիր հիյ-
պէթըլու տէրէճէտէ եարամազ
պիր հալտէ պուլունուրուտու,
վէ հէլաքըն հէման աղըլնա
կէլմիշլէրիտի. լաքին օնլար եա-
րամազըլգ ու խապիսլիյէ օլ

լարը իլէ աղըր իշիթախէր, վէ կէօզէրինի եուսուոլար, օլմայաքի կէօզէր իլէ կէօրէլէր, վէ գուլագլար իլէ իշիտէլէր, վէ

եիւրէք իլէ անկայալար, վէ տէօնէլէր, վէ օնլարա շիֆա՝ վէրէյիմ՝

16 Ամա նէ մութլու սիզին

գատար ինատ իլէ մայիլ խիլէր քի՝ Ահոմանն քէնտիլէրինէ փէյլամպէրլէրի վասիթասի իլէ կէօնտէրտիլի խապէր ու թէքիտէլէ տինկէմէյէ իսթէմէյլէր խի՝ Աքին իշպու փէյլամպէրլէր(ք)ա՝լէլուսուսկէլէճէք օլան Սէսիաննն գէմանլէրինէ պագարտը, քի օլ գէման խալգա իտէլաս եօլունու էջրէնմէյէ էջլէ զիգըյմէթ ֆուրսաթլար իհասն օլունաճաղտը, լաքին օնլար օնու անկլամաղա իպա էտէճէքլէրիտի, վէ իրատէթլէրի իլէ՝ էսքի փէյլամպէրլէքլէրին Յիսուստա թէքմիլ օլմասընը անկլամամաղա ինատ էտէճէքլէրիտի: Յոլմ. ԺԲ. 39—41: Վարձ. ԻԸ. 23—27: Հոլմ. ԺԱ. 8—10: Բ Վարձ. Գ. 14, 15:

44: Վարձ. Ե. 51. 57: Բ ՏԻ՛. Գ. 4: Աքր. Ե 11: — ( ) Եսայա + էօրէլէր էլէ էօրէլէր ԼՃ: Աքէնտիմիզ խալգա՝ անկլամասընլար տէյիւ էնգաստէն թէմ սիլլէր իլէ սէջլէտի (պագ խանէ 13 շէրհինէ) տէնտիլի միսիլիւ պուրատա տախի տէնիյօր քի՝ օնլար տէօնիւպ գուրթուլմասընլար տէյիւ էնգաստէն կէօլլէրինի գափատըլար: Օնլար կէօրմէյէ իսթէմէյլէր, չիւն քի տէօնմէյէ իսթէմէյլէր. վէ Ալլահ զաղապ իլէ տէյօր քի՝ օնլար կէօրմէսինլէր, չիւն քի տէօնմէյէճէքլէր: Պու մինվալ իւլըն ֆարաւոն պիր չօգ գէման եիւրէյինի գաթըլաթտը (Ալլէ Ը. 15. 32), վէ օնտանսօնկրա Ալլահ ա՛տիլ պիր հիւքմ՝ իլէ օնու գաթըլատը: Ալլէ Թ. 12: Ժ. 20): Ղէհէննէմոն տիշարը՝ պունտան պէթէր պիր հալ նէ օլա պիլըր: Սոլմ. 2Ա. 11, 12: Ասայ. ԻԹ. 10: ԿԶ. 4: Ոլլ. Գ. 17: Հոլմ. Ե. 21—26: Բ թէս. Բ. 40—12: Իմոն գորգալմ, օլմայա քի Ահոմտիլէր կիպի Ալլահըն զաղապընը թութուշտուրալմ, վէ պիզն հէլաք էթսին:

15. Անրէնի Գաթըլանտը "Գաթըլանտը" լուղէթի Աունանիճէտէ Եփէլլէնի տիր, վէ ա՛լէսսէվի վիւճիւտ հագգընտա սէջլէնիր: Պուրատա՝ ա՛ղ ու Ֆիքիր էքսիքլիլի վէ աղըրըղ վէ տույղուտուզըղու՝ վէ ահմագլըգ՝ վէ բուհանի մատտէլէրտէ պիր քիւլը իսթի՛տատսըլըգ մանասընա տըր: Սոլմ. ՃԺԹ. 70: Եսայ. ԻԳ. 20: — Վարձ. Եսայ. Ե. 11: Յոլմ. Ը. 43,

16. Ամա նէ մութլու ԼՃ: Վուրթարըճըմը պունտան էվ-

կեօզէրնիզէ քի կեօրիւր, վէ գուլազարընըզա քի իշիտիր :

17 Օլրա կերչէք տերիմ սիզէ քի՝ չօգ փեյղամպերլէր վէ սատրգլար սիզին կեօրտիւյունիւ-

վէլքի խանէլէրտէ հագլարըն-տա սեօյլէտիյի քիմնէլէրէ՝ օնլարըն կեօզլէր վէ գուլազլէր սաՏիպլէրի օլտուգլարը պիր պերէքէթ վէ մութլուուգ տէյիլ իտի, իլլա պէր ա՛քս պիրլա՛նէթ իտի : Վէնտի հաչգլէրինտէ՝ քէօր վէ սաղըր սաղսալար իտի՝ տաՏա խայրըլ իտի : Լալվէթ՝ Տիչ սօղմասալարտը՝ տաՏա խայրըլ իտի : Լաքին Վրիստոտուն շայիրալէրինէ պէօյլէ տէյիլ իտի : Ինճիլ օնլարա էօրիւմ տէյիլ՝ է՛օմիւր իտի : Պու ա՛ճայրպ շէյլէրի կեօրմէսի վէ իշիթմէսի օնլարա տէյիլ Տէլաք՝ իլլա խէլաս իտի : Պու օնլարա պերէքէթլէրին էն պէօյիյիւ իտի : Օնլարըն կեօզլէրի աչըլըր, ա՛ղ ու Ֆիքրլէրի ըջգլանտը, եիւրէքլէրի եօուձատը, ճանլէրի խէլաս պուլտու : Օնլարըն խօճատը պիզլաթ ԼուլաՏ քէնտիսի իտի . վէ օնլար խէլաստէ ա՛լիմ օլտուլար : Պապ յ. 2. 17 : Պ . 4 . Բ . 29, 30 : Ժ . 23 : Պ . 2 . Ի . 22, 18 : Բ Պ . 2 . Գ . 6 : Ե . 17 : 17, 18 : Վ է սէն էյ օգոյան՝ քի կեօզլէր վէ գուլազլէր սաՏիպլի սին՝ օլ ա՛ղիմ խէլաստէն պիր շէյ կեօրիւր վէ պիլիւրմիսին . եօխսա տաՏա գարանլըգտա վէ ճաՏիլլէրտէմիսին :

ղիւ կեօրմէյէ արլու չէքտիլէր, վէ կեօրմէտիլէր, վէ իշիթտիյիսիյի իշիթմէյէ՝ վէ իշիթմէտիլէր :

18 Իմտի սիզ՝ էքինճինին թէմ

17 . Չօգ փեյղամպերլէր վէ սատրգլար՝ Լազամ՝ Ենուլք՝ Լոյ՝ ԵքրաՏամ՝ Սոլսէս՝ Գաւիթ՝ Եսայի՝ Գանիէլ վէ չօգ սալիլլէրի՝ ճիւմէսի վա՛տ օլունմուշ պերէքէթլէր հագլընտա պիր միգտար շէյլէր պիլիւրլէրիտի, վէ տաՏա զեյատէ պիլմէսինի արգուլէրլէրիտի : Օնլարըն ճիւմէսի՝ Սեսիանըն վազթընը կեօրմէյէ իսթէրլէրիտի, վէ օնուն կէլմէսինի ա՛ղիմ սէվինճ իլէ պէքլէրլէրիտի : Օնլար օնու՝ տիւնեանըն իւմիպլէրի թէքմիլ օլաճադ վէ սատրգլար սաա՛տէթէ էրէճէք պիր զէման նազարը իլէ պէքլէրլէր իտի : Օնլար օնու՝ քէնտիլէրին արգուլարընըն թէքմիլ օլմասը՝ վէ էքքի փեյղամպերլէրլէրին ճիւմէսինին եերինի պուլմասընըն զէմանը արգուսու իլէ կեօզէտիրլէրիտի : Իմտի պու գատար զէմանտէն պէրու խապէր վէրիլմիշ վէ արգուլէնմիշ զէմանը կեօրէն Բէսուլլէրին կեօզլէրի՝ նէ՛ գատար մութլու իտիլէր . Պապ Ժ . 11 շէրՏինէ պապ : Պ . 4 . Բ . 25—32 . 36—38 : Յ . 45 . Ը . 56 : Ե . 4 . 5, 6 : Եքր . Ժ . 13 . 39, 40 : Ա Պ . 4 . Ե . 10—12 : 18 . Իմտի սիզ . . . քինիլէյին : Իմտի պու թէմնիլին թէֆսիրինէ՛

սիլինի տինկէյին .

19 Փատրիշաջըղըն սեօղիւնիւ

եախօտ մա՛նսարնա տիգգաթ վէրին . զերա էօյրէնմէյէ խթէյինկէրէ՛ շէյ էօյրէթմէտի խօշ աուր : Իշպու թէմնիլտէն էօյրէթմէյէ մէրամ օլունան պու աուր . քի , խալգըն Ինճիլին վա՛ղընտան Փայտա թաճսիլ էթմէսինէ էնկէլ վէ մանի՛ օլան շէյլեր հանկըր օլտուղու՛ վէ արղուլու թէսիրաթը դաչ քիմնէլերտէ իճրա էթմէքտէն կերի գալտըղը պէյան օլունտուն : Պու Ինճիլին հէր վա՛ղ օլունտուղու վագթթ՛ ա՛լէստէվի իճրա էյլէտիլի թէսիրաթըն էվվէլտէն խապեր վէրիլմիշ պիր նագլէյէթի նէվի՛նտէն տիր :

19. Փատրիշաջըղըն սեօղիւնիւ : Պապ Դ . 23 : Մարի . Դ . 14 : Ղուի . Ը . 11 : Թ . 2 : Ե . 9 : Ղարծ . Ի . 25 : ԻԸ . 23 : Հարթ . Ե . 17 : Բ . Կարթ . Դ . 2 , 3 : Եփե . Գ . 8 : Ա Պէր . Ա . 23—25 : Հէր պիր տիրլիւ վա՛ղ պու թօխումու էքմէք տէյիլ տիր : Սատէճէ էտէպ ու էրքեան վէ ի՛լմի մանթըգ պաճսլերի՛ դապա սօֆուլուգ խիւլէպէրի՛ ինտան սրփարըշարը պաթըլ թա՛լիմաթլեր վաղ էթմէք՛ պու թօխումու էքմէք տէյիլ տիր : Պու թօխումու էքմէք՛ Ալլահըն Մեսիա հաղղընտա վէ օնուն խէլատը հաղղընտա էպէտի կերչէքլէյինի վա՛ղ էթմէք տիր . վէ ինսանյարըն սրփարըշարընը վէ պաթըլ

հէր իշտիպ անկամայանըն եիւրէյինտէ էքլիէնի՛ եարամաղ

թա՛լիմաթլերինի վէ մասալարընը վա՛ղ էթմէք տէյիլ տիր : — Անկամայանըն : Արաի . Ա . 7 . 20—22 : Բ . 1—6 : Ե . 46 : Ե . Ե . 1 . 20 : Գ . 5 . Ա . 5 : Գ . 19 , 20 : Ը . 43 : ԺԸ . 38 : Ղարծ . ԺԵ . 32 : ԺԸ . 45 : ԻԴ . 25 , 26 : ԻԵ . 19 , 20 : ԻԶ . 31 , 32 : Հարթ . Ա . 28 : Բ . 8 : Բ թե . Բ . 12 : Երբ . Բ . 1 : Ա Գօն . Ե . 20 : — Եարամաղ : Մարի . Դ . 15 : Ղուի . Ը . 12 : Ա Գօն . Բ . 13 , 14 : Գ . 12 : Ե . 18 : Ալլահըն խալգը քէնտիլերինի Ալլահըն հուզուրունա իհզար էթմէյէ կէտիքլերի զէման՛ շէյթան տախի կէլըր : Գօն Ա . 6 : Բուհանի էքիմճի Ալլահըն թօխումումու էքմէյէ չըգտըղը զէման՛ շէյթան տախի պերապեր չըգար , շէօյլէ քի՛ էլինտէն կէտիլի դատար թօխումունան դալտըրսըն : Ալլահըն խըղմէթճիլերի վա՛ղ էյլէտիքլերի վագթթ՛ շէյթան ճէհտ էտէր քի՛ վա՛ղըն թէսիրաթընը պօզսուն , շէօյլէ քի տինկէյէյէլեր՛ էվվէլքի դատար ճահիլ վէ դապա ալըլը վէ եարամաղ դալտընլար : — Ալլահըն էանընտ էիլէն պու պուր : Խանէ կիւնճիւ պագ : Պունլար՛ տիգգաթսըղ օլան տինկէյէյէլեր տիր : Պունլար Ալլահըն էվինէ՛ քէնտի ճանլարընա պիր մէնֆա՛աթ թաճսիլ էթմէք պապընտա պիր խիւլէա իլէ կէլմէվեր : Օլլար օ :

կէրիպ գափար . եօրուն եանըն-
տա կըիլէն պուտուր :

Թուրուրլար , վէ ույուրլար ,
վէ Տիւ պիր շէյ անկլամաղար :
Եախտա՝ ՄլլաՏըն՝ Քէլամը օնլա-
րըն գուլագլարընտա սէտա վէ-
րիր իբէն , օնլարըն ա՛գլ ու
Ֆիբրուէրի՝ քէնտիւէրին սէվտիբ-
լէրի տիւնեալի գուրունթուլա-
րընըն վէ սէֆայարընըն միւլա-
Տաղալարը իլէ տօլու տուր : (Սն-
լարըն եիւրէյի պէօյիբ ճատտե
եօլու կիպի տիր , վէ Տէր կէօնա
տիւնեալի միւլաՏաղալար օլու-
տան րէնճիտէսիզ կէչէրլէր :
Ղատտէնին պասըլմիշ Թօփրա-
ղը՝ Թօփուումու գապուլ կթմէյէ
նէ դատար Տաղըր տէյիլ իտէ ,
պունլարըն եիւրէրլէրի տախի
կէրչէ.բլիյի գապուլ կթմէյէ օ
գատար ույղունսուզ վէ Տա-
ղըրլանմամըլ տըր : Պու մի-
սիլու պիր եօլտա պիր Թօ-
խում տիււչճէ.ք օլտուղու Թագ-
տիրտէ , իւսթիւ եօրթիւղմէյիւ
աչըգ գալըր , վէ իւ.ք կէլէն գուշ
օնու գափար ալըր : Մչըգ եաթ-
աղընտան՝ օրատան կէչէն իլ.ք
գուշ օնու կէօրիւր : Թօփրաղա
կիրմիշ տէյիլ տիր , վէ եէրէ՝
քեօբլէր վասիթասի իլէ եափըշ-
մամըլ տըր . վէ պու միւնվալ
իւղըն ուչա պուշարըն էն . քիւ-
չիւյիւ օնու փէք դօլայ գալտըրա
պիլր : Պու գուշար՝ շէյթա-
նա ԹէշպիՏ տիրլէր , վէ պէօլէ
պիր մաՏալտէ կըիլէն Թօփոււմ՝
տիգգաթսըղ տինկէյէնլէրէ
ԹէշպիՏ տիր :

20 Վէ Թաշլըրտա կըիլէն
պուտուր քի՝ սէօղիւ իշեաիպ

20 . Վէ Մաշլըրտա ետիլէն
պուտուր : Պունլար պունտան
էվկէլ.քի սընըթ տինկէյէնլէրտէն
ղիյատէ ետէրլէր : (Սնլար՝ Ին-
ճիլ վա՛ղ օլունտուղու վաղըթ
տինկէմէղլէր իտի . լաքին պուն-
լար տիգգաթ էտէրլէր , վէ
անկարլար , վէ կէրչէրլիյի պիւ
ղէմանի սէվինճ իլէ դապուլ է-
տէրլէր . լաքին պու ճիւմէն իլէ
օնլար՝ օնուն վասիթասի իլէ
Թէպտիլ օլմաղար : (Սնլարըն
ա՛գլ ու Ֆիբրի իւղէրինէ կէր-
չէրլիբ տէրին Թէսիւր կթմէլ ,
քի օնտա եափըշըն գալըն :
Պիր գայա՝ իւղէրինտէ շիթթ
սիւրիւպ էքին կըիլէճէք եէրլէ-
րին էն ույղունսուղու տուր :
Պագ խանէ 5 , 6 : Մճիւ 2 .
12 . — Մաթուճագ օնու սէվինճ
իլէ գապուլ ետիլ : Պիր գա-
յա իւղէրինտէ կըիլէն Թօփոււմ՝
Թէլ պիթէր . շին քի օրատա
տիւր եէրլէրտէն տաՏա սըճագ
տըր , վէ օլ գատար սըլ տըր
քի Ֆիլիսին եիւլէ չըգմաղա փէք
աղ եէրի վար : Պիր աղ ղէ-
ման պէլ.քի կըիլէն Թօփոււմուն
ճիւմէսինտէն էյի կէօրիւնիւր-
իտի : Պունճիլէյին Էֆէն-
տիմիղին պուրատա ԹէշպիՏինի
կէօսթէրմէյէ մէրամ էյէտիլի
քիմսէլէր կէրչէրլիյի տինկէմէ-
յէ վէ գապուլ կթմէյէ Թէլ
տիրլէր : (Սնլար օնու՝ պիր եէ-
նի վէ խօշ շէյ միսիլիւ գափար-
լար : Սնլար դօլայճէ օնա ըի-

չափուճագ օնու սեփնճ իլէ գա-
պուլ էտեր :

21 Լմմա քէնտինտէ քէօքիւ

ղա վէրիլէր , վէ օնուն իչիւն
ղայրէթիլ տօլու օլուրլար : ( )ն-
լար օնու անիտէ գապուլ էտեր-
լէր : ( )նու՝ սրնամազտան՝ թէֆ-
թիլ էթմէղտէն՝ օնտան կէլէճէք
կիւճիւքլէրի տիւչիւնմէղտէն՝
կէճիքմէղտէն՝ սեփնճ իլէ՝ լաքին
տէյիլ ֆայտէ իլէ գապուլ է-
տերլէր : ( )նլարն երւրէքլէրի՝
գայալար կիպի իչիւն իչիւնէղ
գալըրլար : Բ Մնայ . ԻԳ . 2 .
6 . 14 . 17 , 18 : Սոլ . 4 . Ը .
34—37 : ՃԶ . 12 , 13 : Եսայ .
ԾԸ . 2 : Եսէի . ԼԳ . 31 , 32 :
Սոբի . Դ . 16 , 17 : Զ . 20 :
Յոզ . Ե . 35 : Գործ . Ը . 13 :
Գաղ . Դ . 14 , 15 :

21 Լմմա քէնտինտէ քէօքիւ
օլմատրղնտան : Յոք թթ . 28 :
Լմայ . ԺԲ . 3 . 12 : Սոբի .
Է . 22 , 23 . 26 , 27 : ԻԱ . 30 :
Ղաի . Ը . 13 : Յոզ . Զ . 26 .
61—65 . 70 , 71 : ԺԵ . 6 :
Գործ . Ը . 21—23 : Գաղ . Ե .
6 . Զ . 15 : Եսէս . Գ . 11 :
Բ Պեթ . Ա . 8 , 9 : Ա Յոզ . Բ .
19 , 20 : — Լչ զէման րոտրոտր :
Պապ թ . 22 : ԻԳ . 13 : Յոք
ԻԵ . 8—10 : Ուլ . Զ . 4 : Լմայ .
Բ . 7 : Փիւլի . Ա . 6 : Ա Պեթ .
Ա . 5 : — Սեփէն էս գօվալայր
օլունտն : Պապ Ե . 10—12 : Ժ .
37—39 : ԺԶ . 24—26 : Սոբի .
Դ . 17 . Ը . 34—36 : ԺԳ . 12 ,
13 : Ղաի . Բ . 23—25 : ԺԴ .
26—33 : ԻԱ . 12—18 : Յոզ .

օլմատրղնտան՝ աղ զէման տու-
րուր , վէ սեօղ իչիւն սրգլէթ ես
գօվալայրը օլունճա , չափուճագ

ԺԲ . 25 , 26 : Գաղ . Զ . 12 :
Բ Տի . Դ . 10 : Եֆ . Ժ .
35—39 : Յոպ . Բ . 13 : — Սեփ-
էր : Պապ թԱ . 6 շէրճիւնէ
պագ . ԺԳ . 57 : ԻԳ . 9 , 10 :
ԻԶ . 31—33 : Թէճրիւպէ կիւ-
նիւ կէլէճէք տիր : Եսղմուրլար
տինէճէք , վէ կիւնէչին Տերա-
րէթի օղէման գայանըն իւլէ-
րինտէ էքիլէնի գուրուտաճագ :
Երւրէք գրըրմը՝ ալագլանմը՝
թէպտիլ օլունմուչ օլմատրղճա՝
պիր գայա կիպի տիր , վէ օնուն
երւղիւնտէ պուլունան ինճէ վէ
էյրէթի էօրթիւտէն էօթէյէ
Տիչ պիր շէյ կէչէմէղ : Իս-
քեաթ օլուպ գանմալար վէ աչգ-
լէր՝ ճիւմէսի էյրէթի տիր ,
վէ օնլարն ճիւմէսի եսվաշ
եսվաշ՝ վէ ալիլուտուս թարտ
ու գօվալայրը կիւնէչինին Տա-
րարէթի ալթընտա՝ մաճվ օլուպ
Տիչէ տէօնէճէքլէր : Տինտար-
լէր աղ՝ վէ զէվիլէնիճիլէր չօգ
օլուուգլարը զէման՝ էպէտի շէյ-
լէրէ կիւլուսի փաք իլէ եսիւ-
շանլար զէվիլէնիլիպ սիթէմ ի-
չէթտիքլէրի՝ վէ Տէփ վարիլէթ-
լէրինի զայ էթմէյէ տա՝ վէթ օ-
լունտուգլարը զէման՝ իչպու գա-
լայրգ եերլի տինկէյիճիլէր ար-
թըր տայանամազլար : ( )նլար՝
սօն պահարտա եսիւրազլար եէ-
րէ տիւչտիւքլէրի կիպի եախօտ
պիր շէտիտ րիւզկեարտան խամ
ինճիրլէր կիպի՝ եէրէ տիւչէր-

սիրչէր :

22 Սէ տիրէնէր արասընտա

լէր : (Ն)լար պիր փունկար
իլէ ա'լագասը օլմայան չայ եա-
լսօտ ամամտան այրըմը շ օլան
տալ կիպի գուրուրլար , վէ
մահվ օլուրլար :

22 . Սէ տիրէնէր արասընտա
էնէն : Ստնէ 7 : Սորի . Գ .
18 : Պ . 1 . Ը . 14 : — Պ . տիրէն-
էանըն ֆայրուտա : Պայ 2 .
24 . 25 : Ժ . 16 — 24 : Օննր .
Ժ . 10 — 13 : Յե . Բ . 20 ,
21 : Գ . Ժ . 20 — 27 :
Սորի . Ժ . 23 — 25 : Պ . 1 .
Ժ . 15 , 21 , 29 , 30 , Ի . 34 :
Պ . 1 . Ե . 1 — 11 : Ը . 18 :
Ա Տի . 2 . 9 , 10 : Բ . Պ . Բ .
14 , 15 : Ա Յ . Բ . 15 , 16 :
Յ . 11 : Տիրէնէն գայրու-
լարը վէ սըգլէթլէրի դայէթ է-
յի պիր մինասիպէթ իլէ տիրէն-
լէրէ լուպար օլունուրլար . շին-
քի օնլար կինահըն սէպէպինտէն
հասիլ օլուրլար , օնլար լանէթին
մէվլէլէրի տիր (Օննր . Գ .
17—19) , օնլար իլիշքէն վէ
սըգընթը վէրէն շէյլէր տիր .
վէ տիրէնէր էքիննէ քէօլէ վէր-
տիրէրի' վէ եէրին հէփ գուվ-
վէթինի քէնտիրէրինէ էմտիրէ-
րի միտիրի' պիղիմ տիրնեամի
գայրուլարըմը տալի պէօլէ
գուվլէթլիմիզ ճէլպ էտէր , վէ
վագթըմը ճէմ ա'գլ ու ֆիր-
րիմիլի քէնտիրէրինէ ալըրլար ,
վէ մուհապէթիմիզին հէփ
գուվլէթինի Մլահասան վէ սէ-
մամի շէյլէրտէն շէքէրլէր (Օ-

էքիլէն պու տուր քի' սէօղիւ ի-
շիտիր , լաքին պու տիրնեանըն

պիր տիրնեանըն գայրուտա՝ էյի
թօխումուն գուվլէթինի ճան-
լանտըրը . լաքին պու տիրնեա-
նըն գայրուտա՝ օնու պօղար :
Ֆիլ վագի' պու տիրնեա հագ-
գընտա պիր գայրու վար , քի
օնա մայլը օլմաը՝ հէր քէսին
պօրճու տուր : Հէր պիր ա-
տէմ շէրի' օլան պիր իշ իլէ
մէշրուլ օլմաը տըր , օնտա իշ-
կիւզարըգ իլէ չալըմաը՝ իտարէ
էթմէլի վէ քէնտիրի հէմ ֆամի-
լեսար իչին եագըրընա կէօրէ
լէվագըմաթը թէտարիք էթմէյէ
ճէհա էթմէլի տիր : Մաքին
իշպու գայրու հատորնտան ա-
շար՝ վէ պիղիմ կիպի ինսանլարա
եանի ագրանլարըմըգա՝ ճանլա-
րըմըգա՝ վէ Մլահաս օլան պօրճ-
լարըմըգա մուտախալէ էտէր իսէ ,
օղէման պիղիմ տին թարիգիմիզ
պիր միւհլը էնկէլ օլուր : Պի-
զէ պու տիրնեայը՝ օնուն իչին-
տէն կէշէր իքէն՝ գուլանմաղա
րուխսաթ՝ վէրիմիշ տիր : Աիւ-
նէշ՝ այ՝ երտըլլար՝ ըիւզկեսար՝
եէր՝ սու՝ եօլլար՝ պուղտայ՝ ագ-
չէ վէ պունուն կիպի սայիր շէյ-
լէրին ճիւմիէսինի գուլանա պի-
լիրիլ . լաքին օնլարը պիզ պէրա-
պէրիմիզէ տիրնեայա կէթիմէ-
տիք , վէ օնլարը պէրապէրիմիզ-
ճէ կէօթիւրէճէր տէլիլիլ , վէ
օնլարը՝ ֆէնայէ գուլանըր կիպի
գուլանմամալըյր : Պայ 2 . 11 .
25 — 34 շէրհլէրինէ պագ : Ա
Կ . 31 . — Օննր . Բ . 31 .

գայրուսու վէ զէնկինլիւն ալ-
տատըը սէօզիւ պօղար , վէ մէյ-
վէսիլ օլուր :

Մարտի 28 : Մարտի 7 : Կր . 10 :
Լուսի . ԺԱ . 28 : ԻԳ . 5 : ԺԱ .
Գ . 8 : Ե . 10 , 11 . 13 , 14 :
Մարտի 19 : Ղա . 1 . ԺԸ . 24 ,
25 : Ա ՏԻԿ . 2 . 17 : Մալ՝ րա-
հաթըմըգա վէ Փայտալը օլմամը-
զա վէսիլէ օլտուղու միգտարի
արղուլանաճագ պիր շէյ տիր .
լաբին պերապերինձէ զէվք ու
սէֆանըն վէ տարաթ վէ օնուն
պերապերինձէ կէլէն ախէր շէյ-
լէրին արղուսունու կէթիրիրսէ ,
օ զէման պիր պերէթէթ տէյիլ
իլլա պիր լա՛նէթ օլուր : Պու-
րատա Լճէնտիմիլ զէնկինլիւ
տէյիլ իլլա զէնկինլիւն ալտու-
տըը սէօյլէյօր տէյէն վարմը :
Լճյլէ օլուն . Լաբին պիր ալ-
տատըճը եհուրէյէ մալիք օլան-
լարտան զէնկինլիւն ալտատը-
շընտան էմին քիմ գալա պիլիր :
Պիր ատէմ՝ պու տիննանըն
շէյլէրինէ օլ տերէձէ տալըղը
թագտիրտէ , քի Լ՛գիլ Բի-
թապլարը օգույամասըն , ճա-
նըն հալի իչիւն տիւշիւնէմսին ,
Լլաճըն լութֆ ու ի՛նայէթի
իչիւն տուա՝ էտէմսին , ի՛պա-
տէթ ձէմիյէթլէրինէ վարամա-
սըն , էպէտիլիք իչիւն հազըրա-
նամասըն , օ՛ հէլաք ու խարապ
օլմուլ պիր ատէմ տիր . զէնկին
լիւն ալտատըը օնու պերպատ
էթմիլ տիր :

23 . Լճյլէ եերտէ էպիլն : Պու
գըլմէթիլ թօխուսուն պիլթիւ-

23 Ալէ էյի եերտէ էբիլէն
պու տուր քի սէօզիւ իչիտիպ
անկար . իմտի օ՛ մէյվէ վէրիլ ,

նիւ եապանա աթըմազ : Սնուն
պիր միգտարի էյի եերէ տիւշեր ,
եա՛նի էյի եիւրէյէ եէթիլեր .
պէօյլէ պիր եիւրէյէ քի՛ Լլա-
լաճըն լութֆ ու ի՛նայէթի իլէ
հազըրլանմը՛ վէ Լլաճըն իրա-
տէթիինի էօրէնմէյէ արղումէնտ
օլմուլ տուր : Պէօյլէ քիմնէլը
Լլաճըն՝ Բէլամընը տինկիլլէր ,
օնա տիգգաթ վէրիլլէր , օնու
անկարար , վէ օնաան Փայտէ
թահսիլ էտէրլէր : Ալէ օնուն
Փայտէսինի կէօրմէյէ զայրի քիմ
մէմիւլ էտէ պիլիր : Լապէչի
խատրմ՝ Փիլիպպոսուն օնա Յի-
սուսու վա՛ղ էթտիլիին տինկիլ-
տիլի վազըթ՝ Բրիստոտա իման
կէթիրտի : Աուսնէրիտուն վէ
օնուն էվ էհալիսինին իւզէրինէ՝
Լ՛գիլ Բու՛՛ օնլար պիր եերէ
ձէմ՝ օլուպ Պետրոսուն օնլարա
Խնձիլ վա՛ղ էթտիլինտէ էնտի :
Լլաճ Լիգիանըն գալպինի՛ կեր-
չէրիլի գապուլ էթմէք իչիւն
Պօղոսուն վա՛ղ էթտիլինի տինկ-
լէրէն աչոր : Լուսի . Ա . 5 ,
6 : Բ . 2—6 : Երէի . ԺԸ . 31 :
ԼԳ . 26 : Մարտի . Գ . 20 : Ժ .
15 : Ղա . 1 . Ը . 15 : Յուլի .
Ա . 11—13 . Ը . 47 : Ժ . 26 ,
27 : ԺԵ . 7 , 8 : Պարթ . ԺԳ .
14 : ԺԵ . 11 : Բ թու . Բ . 10 .
13 , 14 : Եբր . Գ . 2 . Ը . 10 :
Յուլի . Ա . 21 , 22 : Ա Պեր . Բ .
1 , 2 : Ա Յուլի . Ե . 20 : — Իմտի
օ՛ Գիլի վէրիլ : Պիր էյի մաճ-

վէ պա՛ղըսը երևզ վէ պա՛ղըսը

ալթմըշ վէ պա՛ղըսը օթուզ

սուլտար թօփրաղա, պիր երւրէ-
 յէ քի՛ Լլաճըն Բուհունուն
 եարարմը իլէ քէնտինի քիւլլե-
 յէն կերչէքլիյին թէսիրաթընա
 թապի՛ օրուր, քի տիննեավի
 դայրու վէ էֆքեարտէն ազատ
 օլուպ՝ Լլաճըն լուծֆ ու ի՛նա-
 յէթինին միւլայիմ վէ թաղէ-
 լէտիճի եաղմուրլարը վէ հայաթ
 վէրիճի կիւնէշէրի ալթընտա
 պիր կէնիշ՝ աջօգ՝ մահսուլտար
 թարլա կիպի քի սապահըն շա՛-
 լէէրինէ վէ ախշամըն չիհէրինէ
 աջօգ տըր : Ինճիլ օրատա
 քէօքլէնիւր վէ պէօյիւր, օրատա
 օնա կէնիշ եէր վար, վէ օգէման
 հէմ օրատա նէ օլուղունու վէ
 նէ հասիլ էտէ պիլտիյինի կէօս-
 թէրիր : Պապ Գ. 8. 10 : ԺԲ.
 33 : Սալմ. Ա. 1—3 : ՂԲ.
 13, 14 : Պալ. Զ. 43, 44 :
 ԺԳ. 9 : Յիմ. ԺԵ. 1—8. 16 :
 Գաղ. Ե. 22, 23 : Փիլիպ. Ա.
 11 : Գ. 17 : Կառ. Ա. 6. 10.
 Եբբ. Զ. 7 : ԺԳ. 13, 16 :
 — Պա՛ղըսը երևզ ե՛ւ : Պիր
 պաղչէտէ աղաճլարըն հէփիսի
 պիր տերէճէտէ մէյվէտար վէ
 կիւմրահ տէյիլ տիրլէր : (Սն-
 լար էյերչի՛ հէման պիր թօփ-
 րագտէ պիթիպ՝ րիւզկեարլարը
 պիր՝ հավալարը՝ եաղմուրլարը՝
 կիւնէշէրի պիր՝ վէ սահիպին-
 տէն ալտըզլարը թիմար հէման
 պիր իսէ տէ, օնլարըն ճիւմիէսի
 մալ սահիպինէ հէման պիր տէ-
 րէճէտէ ֆայտէլի տէյիլէր տիր :
 Օնլարըն պիրի՛ պիր սայրիսին՝

տէն տահա զիյատէ՛ եա տահա
 էյի մէյվէ վէրիր : Լլաճըն
 պաղչէսինտէ տախի էօյլէ տիր .
 սատագաթըն հէփ աղաճլարը
 հէման պիր տերէճէտէ մէյվէ-
 տար տէյիլէր տիր : Պա՛ղը
 Վրիսթիանլար ախերլէրինտէն
 ի՛լմտէ՛ իմանտա՛ ալչագ կէօնիւլ-
 լիւքտէ՛ դայրէթտէ վէ ֆայտէլի
 օլմագտա չօգ իւսթիւն տիրլէր :
 Ղիւմիէսի չօգ մէյվէ վէրմէ-
 լի կքէն, պա՛ղըլարը՝ էյվահ՝
 րուպարէն փէք ալ մէյվէ վէ-
 րիրլէր : Յիմ. ԺԵ. 8 : Բ
 Կառնի. Ը. 12 : Թ. 10 Ա թիւ .
 Գ. 1 : Բ Պիւ . Ա. 5—8 : Գ. 18 :
 Ա է շիմսի եա մուհապպէթ-
 լու օգուլան՝ սէնին քէնտի երև-
 րէյինէ հէփ էքիլէն թօլուամ
 նի՛ճէ օլտու : Հիշմի չադար :
 Չիֆթ սիրուպ էքէն վէ հիշ
 պիր շէյ պիշմէյէն՝ եախօտ ու
 զագ մահալէրէ զուրպէթէ կի-
 տէն վէ էլէ հիշ պիր շէյ կէ-
 թիրէմէյէն ատէմ՝ եախօտ պիր
 ախօ ու ի՛թայէ կիրիպ հիշ
 պիր շէյ գաղանամայան քիմնէ՛
 գասավէթ իլէ տօլուպ՝ տէյէճէք
 քի, հէփ էմէյինի նաֆիլէ զայ՝
 էթմիշ տիր, վէ պունուն սէպէ-
 պինի արայաճագ տըր : Իմտի
 սալթ պու սէնին ճանընըն հագ-
 գընտա սարֆ օլունան էմէ՛ք մի
 պօշունա զայ՝ օլաճագ տէ օնուն
 իչիւն զամ չէքիլմէյէճէք տիր :
 Վրէնտինէ իշպու սիւալի սօր
 Պէն՝ պու տինկլէյէնլէրին հա՛ն
 կր սընրֆընտան իմ : Ա է օնան

գաթ վերիը :

24 Շնարա պիւր զայրի թէմ :

Այլաճըն Վէլամրնտան Փայտա
Թաճսիլ էթմէյէ մանի' օլան
շէյ նէ օլտուղունու պուլտու
ղուն թագտիրտէ , օլ մանի' օլան
շէյի օրթատան կիտէր : "Չիֆթ
սիւրիւլմէմիշ եէրի նաթս էտին ,
վէ տիքէնլէր արասընտա էքմէն" :
Յրեմ . Գ . 3 : Ու . Ժ . 12 :

24 . կեօղէրն փարիշահլըլը :
Վրիստոս Լչֆէնտիմիղ փատի-
շաճըղըն Ինճիլնի վազ էյլէ-
տի , պու փատիշաճըգ խուսու-
տունտա միւժտէ վէրտի , վէ Տէր
քէսին անկլայա պիւլտի չօգ
թէշպիճէր վէ բուպարլար գուլ-
լանտը . շէյլէ քի Փագիլէր վէ
ճաճիլէր օնուն Տագընտա պա-
ղը շէյլէր էջրէնէ պիւլնիլէր :
Խանէլէր 31 . 33 . 44 , 45 . 47 :
Ի . 1 : ԻԲ . 2 : ԻԵ . 4 : Մարի
Գ . 26 . 30 : Ղ . 1 : ԺԳ .
48—20 : — թարլաւնար . . .
էսէն արեօղ պէնլէր : Լչֆէն-
տիմիղ պուրատա' Ինճիլ թան-
զմամթը տախիլինտէ վագի' օլա-
ճագ շէյի' թօխում իլէ էքիլմիշ
պիւր թարլատա թաճմինէն վու-
գու' պուլաճագ պիւր շէյ իլէ
բուպար էտէյօր . վէ պու թէմ
սիլին թէֆտիրինի' 37—43 խա-
նէլէրտէ քէնտիսի վէրիյօր :
Թարլա' Ինճիլնի վա'զ օլուն-
տուղու տիւնեայէ թէշպիճէրտիր :
Խանէ 38 : Պապ ԻԳ . 14 : ԻԸ .
18—20 : Մարի . ԺԶ . 15 , 16 :
Ղ . 1 : ԻԳ . 47 : Նարի . Ժ . 18 :
ԺԶ . 26 : կու . Ա . 6 : Յայր .

սիլ թագտիմ էտիպ տէտի .
կէքլէրին փատիշաճըղը' թար-

ԺԳ . 6 : — Լչն Բօխում : Խանէ 38 :
Սարի . ԻԲ . 30 : Լարի . ԾԳ .
10 : Ու . Բ . 23 : Օր . Ժ .
8 , 9 : Յուլ . Ա . 12 , 13 : ԺԲ .
24 : Նարի . Ը . 17 : Յուլ .
Ա . 18 : Բ . 5 : Ա Պէր . Ա .
23 : Ա Յուլ . Գ . 2 . 9 : Իշպու
էյի թօխումու էքէն' Վրիս-
տոս Լչֆէնտիմիղ քէնտիսի
տիր : Խանէ 37 : Լչէր պու
տիւնեատէ պիւր էյի թօխում
վար իսէ , օնու Վրիստոս էքմիշ
տիր : Լչէր տիւնեատէ պիւր է-
յի ասէմ վար իսէ , օնու Վրիս-
տոս էյի էթմիշ տիր : Լչէր
եիւրէքտէ պիւր լուժֆ ու ինայէթ
վար իսէ , օնու օրայա Վրիս-
տոս գօմուշ տուր : Շիւմլէ
կէրէքլըք ճիւմլէ բու Տանի իլմ
ու պիլլի' Տէփիլլիլէր վէ անգը-
լըք օնուն տուր : Նէր էյի շէյ
օնտան կէլիլ : Ինճիլ օնտան
տըր : Լիւրէրի Տագընտա'
էյի թօխումու էքէյօրլար տէ-
նիյօր իսէ պիլլէ' իշպու անկլէ-
րի օնտան կէօնտէրիլլիլէր . օն-
լարը խըղմէթէ գօշան օ տուր ,
վէ օնլարըն էմէքլէրինի միւպա-
րէքլէյէն օ տուր : Պապ Ժ .
40 : Ղ . 1 : ԺԺ . 16 : Յուլ . ԺԳ .
20 : Ի . 21 : Գարի . Ա . 8 :
Նարի . ԺԵ . 18 , 19 : Ա կարի .
Գ . 5—7 : Լէր . Ա . 1 : Բ . 3 :
Իշպու թօխումու էքմէք' վէ
Փուգարալէր Տէմ ճինտիմիղն
էն էտնասը իլէ կէօրիւշէ պիլմէք
իլլին Վրիստոս Լչֆէնտիմիղ

լասընտա էյի թօխում էքէն ա-
տէմէ պէնզէր .

ինսան օլտու : ( ) քէնտիսինի
ՅՂնճի խանէտէ “ատէմ ( ) Ղ-
լու” կիպի կէօսթէրիյօր : ( )
մէլէքէրտէն էտնա՝ եհրտէ ա՝
զիլէրին տէ չօղունտան էտնա
օլունտու , վէ պիզիմ էն էտնա
Հպիմիզէ թէնէզզիւլ էյլէտի :
Հինթօֆա վէ դօչույա պինմէ-
տի . իլա Փագիրէրի վէ ճա-
հիլէրի միւպարէքէմէյէ վէ օն-
լըրա տէրս ու թա՛լիմ վէրմէյէ
քէօյտէն քէօյէ եայան եիւրիւ-
տի : Տիքէնէրտէն եափրմըշ
պիր թաճտան մա՛տա թաճ
կիլմէտի : Պիր սէրայտա սաքին
օլմատը , իլա պիր իւսթիւ աջգ
գայրգտա՝ եախօտ աղաճլար ալ-
թընտա եախօտ գուրու թօփրագ
իւսթիւնտէ ույուտու : Եօրուլ-
տուղու վագըթ՝ պիր գույու
եանընտա օթուրտու : Տիլ
վագի՝ հէր հալտէ “ատէմ
( ) Ղլու” իտի : Քէօրլէր՝ գօրգ-
մայարագ՝ կէլիպ օնուն էլինի
թուլթա պիլիլիլէրիտի . քիւչիւք
չօճուգլար օնա կէլէ պիլիլէր-
իտի . տուլ դարըլար վէ էօք-
փուլէր օնուն իլէ սէօլէշէ պի-
լիլիլէրիտի . ինսանլարըն էն ֆա-
գիրի՝ էն զայի՛ֆի՛ էն էտնասը՝
էն ճահիլի օնա պագա պիլիլ
իտի , վէ օնտան սէմափի տէրս
ու թա՛լիմ ալա պիլիլ իտի :
Պունլար՝ Մլաճըն ( ) Ղլունտան
գօրգաճագլարրար , պիր մէլէյին
հուղուրունտան՝ օնլար սէյիլ-
տիպ դաչաճագլարրար . քէնտի-

ԿԿ Ի

25 Քի ատէմէր ույուր իքէն
օնուն տիւլմէնի կէլիպ պուղտա-

լէրին պաշքեահինի հուղուրուն-
տա՝ աղըղլարընը աջմաղա ճէ-
սարէթ էտէմէյէճէքէլէրիտի . լա-
քին օնլար “ատէմ ( ) Ղլու”
իլէ կէլիպ դայալարըն իւլէրինէ
եախօտ աղաճլարըն ալթընտա
օթուրա պիլիլը՝ վէ օնտան սէ-
մափի պէրէքէթլէր ալա պիլիլ-
լէրիտի : Իմտի հիչ ունուլթ-
մայալըմ՝ քի՛ Մլաճըն ( ) Ղլու
Քրիստոս՝ տախի “ատէմ
( ) Ղլու” տուր . վէ պու՝ պա՝-
ղըլարըն սանտըղը կիպի՝ եա-
լընըլ կէօրիւնիւշտէ տէյիլ (Ս
ՅՂՆ . Դ . Յ , վէ Բ ՅՂՆ . 7)
իլա հագիգաթ վէ կէրէքիւք
իլէ : Ս է Մլաճըղընտան ֆա-
յիտէ թաճսիլ էթմէյէ ճէհտ
էթտիյիմիղ կիպի՝ ատէմլէյին-
տէն տախի էօյլէ էթմէյէ ճէհտ
էտէլիմ . զիրա էօյլէ էթմէտիք-
ճէ՝ օնուն թէն օլուպ արամըգտա
սաքին օլտուղու պիզէ նաֆիլէ
տիր : ( ) նիչիւն քէնտիսինի պու-
գատար տէֆա՝ “ատէմ ( ) Ղ-
լու” իւնվանի իլէ թէսմիյէ
էյլէտի . պիզիմ օնուն պինի-
հայէ թէնէզզիւլիւնիւ ունու-
տուպ՝ օնուն սատէճէ ա՛ղամէ-
թինի վէ Մլաճըղընը Ֆիքը է-
տէրէք օնա սէյիլտէճէյիմիզէ
ախէր միանճըլար արայաճագ
օլտուղումուգու փէշին պիլիտի-
յինտէն տէյիլմի : Պապ Ը . 20
շէրհինէ պագ :

25 Մ . Կէմէլէր “այո”-ր էէն : կէ-
ճէ վագթընտա՝ քի օղէման հիչ

քնն արասընա տելիճէ էքտի , վէ կիթտի :

քիմնէ կէօրմէգտէն օլա պիլեր
 խտի տիւշմանըն պիրի կելիպ
 եէնի չիֆթ սիւրիւլիւպ էքիլէն
 թարլայա ֆէնա թօխում էքտի :
 Պու մինվալ իւզրէ շէյթան՝
 Վիլիսէ ույուր իքէն՝ պաթըլ
 թա՛լիմաթլէրի գարանըգտա է-
 քէր : ( ) տիւրիւ տիւրիւ
 եօղարտա՝ վէ էյի կէօրիւնէն
 խօճալար վասիթասի իլէ՝ քիմնէ
 տույմագտան Վիլիսէնին իչինէ
 միւրայըլար վէ եանղըշըզըլար
 սագար , վէ Լնճիլի սասէճէ իսմ
 իլէ գապուլ էթմիշ մէմէքէթ-
 լէրտէ պօզուգ Վարիսթիանըզ
 կէթիլիբր : Պապ ԻԵ . 5 : Ե-
 սայ . Ծ . 2 . 10 : Պարթ . Ի . 30 ,
 31 : Պար . Բ . 4 : Բ Տէ .
 Գ . 3—5 : Եքր . ԺԲ . 15 : Բ
 Պէ . Բ . 1 : Յայ . Բ . 20 :
 —Տէլիճէ կելի : Ը էյթան՝
 քի Վարիստոսուն վէ Տէփ կէր-
 շէքլէյին վէ սատագաթըն տիւշ-
 մէնի տիր , քի Լալաճըն եա-
 րաթտըղը տիւնեանըն տիւշմէնի
 տիր , քի Վարիստոսուն՝ գուր-
 թարմագ իչին ուղուրունա
 էօլտիյիւ Վիլիսէնին տիւշմէնի
 տիր : Խանէ 39 : Բ Պարթ . ԺԱ .
 3 . 11—15 : Եքէ . Բ . 2 ,
 2 . 11 , 12 : Բ թի . Բ .
 8—11 : Ա Պէ . Ե . 8 : Յայ .
 ԺԲ . 9 . ԺԳ . 14 : ԺԹ . 26 ,
 Ի . 2 , 3 . 7—10 : —Տէլիճէ է-
 տի : Տէլիճէ փէք պուղտայա
 պէնկղէր , լաքին Տիչ պիւ իշէ
 եարամաղ պիր օթ տուր : Էէր
 պիր Վիլիսէ՝ վէ Ֆիլ վագի՛

Տէր պիր մէմէքէթ շէյթանըն
 տելիճէլէրինի էքմէքտէն Տազը
 էթտիյի պէօյիւք թարլանըն պիր
 փարչաոր տըր : Իշպու տե-
 լիճէլէր՝ եարամաղըն էվաալարը
 տըր : Խանէ 38 : Օնն . Գ .
 15 : Յէ . Ը . 44 : Պարթ .
 ԺԳ . 10 : Փէլի . Գ . 18 ,
 19 : Ա Յէ . Գ . 8 . 10 :
 —Ա է կելի : Իշպու թա՛-
 պիրտէ չօգ պիր մա՛նա վար :
 Օ՝ քէնտիսի վէ քէնտի իչինի
 սագլամաղա իսթէրիտի , վէ
 օրայա վարտըղըն Տիչ քիմնէ-
 նին պիլտիյինի իսթէմէզետի .
 թօփրաղը պիլեր խտի . պիլեր-
 խտի քի թօխում պիթէճէք վէ
 քէօրլէնէճէք , վէ օնուն պու
 իշտէ էտէճէյի օնու սալթ էքմէք՝
 օնտան սօնկրա օնու քէնտի Տա-
 լինտէ պրագմագ խտի : Պուն-
 ճիլէյին շէյթան պիլեր քի ,
 եանղըշը զիւլիւմ պիր քէրրէ
 ինսանըն եիւրէյինէ էքիլտիքտէն
 սօնկրա՝ թէզիյէ գալիճէ քէօք-
 լէնիբ : ( ) րասը՝ օնուն թա-
 պիա՛թընա ույղուն թօփրագ
 տըր , վէ փէք ալ թիմարա
 մուճթաճ տըր : Լութ Ու
 ի՛նայէթ վէ կէրէքլէթ՝ շօգ
 տիգգաթէ մուճթաճ տըրլար ,
 չին քի օնլար տիյարի ախէրէ
 մախոււ Ֆիտանլար կիպի տիր .
 լաքին եանղըշը զիւլիւմ վէ
 կիւնաճ վէ միւրայըլըգ՝ ինսան
 գալպինին թապիա՛թտէ վէրտիյի
 մաճսուլար տըր , վէ օրատա
 քէնտի Տալիստէ թէքը օլուն-

26 Վ է օթ պիթիպ՝ մէյվէ կէ-
թիրտիյինտէ , տէիճէ տախի օ
ղէման կէօրիւնտիւ :

27 Իմտի էվ սաճիպինին խրղ-

տուգլարը զէման՝ Տէլաք էտիճի
պիր թարիգ իլէ քէօքլէնիպ պի-
թէրլէր :

26. Տէլէճէ Կաթի օ զէման
Կէօրիւնտիւ : Տէլիճէլէր՝ անիտէ
կէօրիւնտիւտիլէր : (Ն)լար եւ-
րին երգիւնտէ պիթիմիշ իլք
կէօրիւնտիւքլէրի վազըթ՝ պուղ-
տայա օ գատար պէնկզէրլէրիտի
քի՝ գօլայճէ օնտան Փէրգ օլու-
նամազլարտը : Լաքին մաճ-
սուլլարը աշխբար օլմաղա պաշ-
լատըղ զէման՝ տէլիճէլէր կէօ-
րիւնտէյէ պաշլատըլար օ զիրա
պունտան էվվէլ օնլար էյի
պուղտայա Տէր նէ գատար պէնկ-
զէր իտիխէլէր տէ, օնլարըն մաճ-
սուլու պուղտայընքիտէն փէք
Փարգը իտի : Պու մինվալ
իւզրէ կէրէքլիք եանղըլըլգ-
տան վէ սաճիճ ա՛ղիզէր միւ-
րայըլարտան քէնտի մէյվէլէրին-
տէն Փէրգ օլունուրլար : Լանղ-
լըլըգ՝ տայիմա պիրտէն կէօ-
րիւնտէզ : (Օ) կէրէքլիլէ օ
գատար պէնկզէր՝ վէ չօգ տէՓա՝
օնուն իլէ օ գատար գարըլըգ
օլուր՝ վէ ա՛լէլիտուտու Վի-
լիսէ դայէթիլէ ոյանըգ վէ ըու-
ճանի օլմատըղը թագտիրտէ՝ քի
գօլայըղըլա պէլի օլմազ օ Պապ
Է. 15—20 շէրճիսէ պագ :

27. Լ՛լ սանիպինին Խըղէթ-
իւարլըր : Ա Կորնթ. Գ. 5—9 :
յ. 2. 10 : Բ Կորնթ. Ե. 18—20 :

մէթքեարլարը եանընա կէլիպ՝
օնա տէտիլէր . Լ՛լ Փէնտիմ՝ թար-
լանտա էյի թօլոււմ էքմէտին մի,
իմտի տէլիճէ օնա նէրէտէն օլտու :

2. 1. 4 : Եփե . Դ . 11 , 12 :
Պունլար տէյիլ մալ սաճիպի՝
իլա խրղմէթքեարլար իտի :
Թարլա օնլարըն տէյիլ իտի ,
իլա Վրիստոսուն իտի : (Ն)լա-
րը խրղմէթէ օ թուլմուշուտու ,
օ թային էթմիշ իտի , վէ օնլար
օնտան իղինսիղ Տիչ պիր շէյ
էթմէլի տէյիլ իտիլէր : — Տէ-
լէճէ օնա նէրէքիւն օլտու : (Ն)-
լար՝ ինքեար էտիպ՝ Պուրատա
տէլիճէ Եօգ տուր , Վրիստոսուն
թարլասընտա տէլիճէ օլմաղը
միւմքիւնսիւզ տիւր տէմէտիլէր :
(Ն)լար՝ շիմտի չօգ քիմսէլէրին
սէյլէտիլի կիպի՝ Վրիստոսուն
Վիլիսէսինտէ եանղըլըլգլար
օլմազ . Բոււմ եա Լաթին Վի-
լիսէլէրինտէ եանղըլըլգլար օ-
լա պիլիւր , լաքին պիղիմքինտէ
օլմազ . զիրա սաճիճ Վիլիսէ
պիղիմքի տիր , վէ Վրիստոս
տայիմա Վիլիսէսինին պէրտպէ-
րինճէ օլմաղա վա՛տ էյլէտի տէ-
մէտիլէր : Պետրոս վէ Յակոբոս
վէ Յովճաննէս վէ Պօղոս պէյլ-
լէ սէօղէր սէյլէմտիլէր : (Ն)-
լարտան էյրէնիլիղ քի Վրիս-
տոսուն Վիլիսէսիննէ՝ օնլարըն
կիւնլէրինտէ պիլէ եանղըլըլգ-
լար կիրմիշիտի , վէ Տէր վէճճ իլէ
տաճա սայիրլէրի տէ կիրէճէք-
լէրիտի : Վարձ . Ի . 29 , 30 :
Հաւով . Ե . 17 . Ա Կորնթ .
Ա . 11—13 : ԺԵ . 12 և : Վարձ .

28 Ս է օ՝ օնլարա տէտի . Պու- նու տիւշմէն ատէմ էթմիշ տիր . վէ խրզմէթքեարլար օնա տէտի- լէր . Իմտի իսթէր մի սին քի՝

Ա . 6 : Գ . 4 — 3 : Ա ՏԻՏ . Ա . 6, 7 . Գ . 1 — 3 : Յակ . Գ . 15, 16 : Գ . 4 : Բ Պեո . Բ . 1, 2 : Ա Յակ . Գ . 1 — 3 : Սահիճ Վրիսթիանլըգ Տէր ներէտէ մէվճուտ իտի իսէ , օրատա պիր գալպ վէ թագլիտի տախի մէյ- տանա չըգտը :

28 . Իսթէրօմն Կի Կեոի : Օնլար իսթէրլէրտի քի՝ վա- րըպ տէլիճէլէրին ճիւմլէսինի սէօքսիւնլէր : Պունու էթմէյէ երիտէրլէրիտէն իսթէրլէր իտի : (Սնլարա պունու էթմէսի տօղ- րու վէ միւնասիպ կէօրիւնիւր- իտի : Լաքին Յիուս Լչֆէն- տիմիղէ սիւալ էթտիքլէրի էյի օլտու . զերա էյեր օնլար Պետրո- օս վէ Յակրօսա վէ ՅովՏան- նէսէ սիւալ էթսէլէրիտի , պաշ- քեաՏինէ սօրսալարըտը , Եպիս- կոպոսլարա վէ Փաթրիքլէրէ վէ Փապլարա սիւալ էթսէլէր իտի , օնլար՝ «Ղչվվէթ՝ վարըն օնլարըն ճիւմլէսինի Տէլաք էտին , օնլարը եազըն , տէնիղէ աթըն , մաՏվ էյլէյին» տէրլէր իտի : Պապ ԻՁ . 52 : Ղ . 1 . Թ . 54 :

29 . Ս է օ՝ օնլարա տէտի . Սոգ : Վրիստոս Լչֆէնտիմիլ քէնտիսի՝ ինսանլար է՝ օմիւլ թէլէֆ էյլէ- մէտի , վէ շայիրալէրինէ տախի պունու էթմէյէ ըուխսաթ վէր- մէտի : Ղ . 1 . Թ . 55 , 56 : Ս է

կիտիպ՝ օնլարը տէվլէրլէրիմ՝ : 29 Ս է օ տէտի . Սոգ , օլմայա քի տէլիճէյի տէվլէրիք իքէն՝ օ- նուն պիլէսինճէ պուղտայը տա-

Տէր քիմ պունու էթմէյէ իս- թէրսէ , Վրիստոստան էօյրէն- մէտի , իլլա շէյթանտան էօյրէն- տի . վէ տէյիլ սալթ Վրիստո- սուն էմրինէ մուղպլի՝ իլլա օ- նուն էմրինէ զըտտ վէ գարշը ա՛մէլ վէ Տարաթէթ էտեր : Ին- սան՝ գալպի պիլմէյ . վէ էյեր մասլաՏաթ օնա գալըրսա , վիէր իՏթիմալ տըր քի , պիլմէտիյի վէ քէնտի զիւի՛միւնէ պէյէն- տիյի սէպէպտէն՝ պուղտայը սէօ- քիւպ տէլիճէյի պէօյիմէյէ պը- րաղաճապ : (Թարտ ու գօվալա- յըշ վազթընտա էքսէրի սիւրկիւ- նէ կէօնտէրիլէն՝ ալլապ կէօ- նիւլիւլէր՝ ի պատէթքեարլար վէ ճան ու տիլտէն կէրչէքլիյին վէ սատագաթըն տօսթլարը օլան- լար տըր . կէրչէքլիքտէն իքրաՏ էտէն մաղրուր վէ պինամաղլէր իսէ քէնտի վաթանլարընտա ի՛գ- զէթ ու ի՛թիպարտէ գալըրլար : Հապսէ գօնանլար՝ ըուՏանի վէ սէմալի Ֆիքիլլի օլանլար տըր , վէ տէյիլ տիւննալի վէ պէքրի վէ զինաքեար քիմնլէր Վրիս- տոսուն տօսթլարը էօլտիւրիւ- լիւր , վէ օնուն տիւշմէնլէրի եա- շարլար : Տէյիլ գուղուլար գուրտլարը՝ իլլա գուրտլար գու- ղուլարը գօվալարլար :

Պուրատա իշարէթ օլունսուն քի՝ Վրիստոս էֆէնտիմիլ տէվ-

խի գօտարասննրդ :

30 Վօյ վէրին պիչինէտէք ի-
քսի պերագէր պէջիւսին, վէ
պիչին վագթընտա՝ պիչիճիլերն

էթ թարափընտան օլան զապիթ
ու հաքիմ հագգընտա սէջլէմէ-
յօր . զերա օ՝ "գըլըճը պօշունա
թաշըմայօր" օ՝ շօւմ . ԺԳ . 4 :
Չապիթ ու հաքիմին՝ ֆէնա-
քեարըղը իլէ քէնտի սերպէս-
թիլէթի վէ էօմրիւ իւղէրինէ
հագգընա յա՛յ էթմիշ քիմնէյի
հապսա վէ էօլիւմէ հիւքմ էթ-
մէյէ հիւքիւմէթի վար : Պու-
նուն կիպի՝ Վիլիսէ տախի քէն-
տինին հէփ նալարգ ա՛ղալարը-
նը քէնտի իլհագըղընտան վէ
շիրքթիթիստէն գօվմաղա հագգը
վար . լաքին ընլարը տիւնհատէն
գօվմաղա՝ հախօտ ա՛ղալարըն-
տան օլմայան քիմնէլէրէ մոճտա-
խալէ էթմէյէ՝ ընուն իլի տէյիլ
տիր : Պապ է . 1 շէրհինէ պապ :

30 . Պիլիէրէրէ : Լպէտի այ-
րըլմանըն վագթը կէլէճէք , վէ
օղէման Վրիստոս՝ քէնտիսինին
քիմիէր օլտուղընու վէ քիլիէր
օլմատըղընը կէօթէրէճէք :
Տիւնեանըն շերտաթընը կէօր-
մէք՝ վէ քէնտի տիւշմէնլէրինի
հէլար էթմէք՝ ընուն մատրահաթի
մախտուսէտի տիր : Վ է պու տիւն-
հանրն սօնունտա վագի՝ օլաճագ :
Խանէ 39 . 49 : Պապ Գ . 12 :
ԻԲ . 10—14 : ԻԵ . 6—13 . 32 :
Մադ . Գ . 18 . Գ . 1 : Ղ . օւ .
Գ . 17 : Ա կրթի . Գ . 3 : — Պի-
լիէրէրէ : Պունլար մէլայիբլէր

տէյիմ . Լպէլա տէլիճէլի տէվ-
շիրին , վէ ընու եագմագ իչին
տէմէտ տէմէտ պաղըլըն , պուղ-
տայր իսէ՝ անպարըմա տէվշիրին :

տիր : Խանէ 39—43 : Պապ ԻԵ .
31 : Պա . Ե . 10 : Բ թիւ . Ա .
7 . 10 : Յօր . 14 : Յօր . ԺԳ .
15, 16 : Մէլայիբլէր՝ Վրիս-
տոսուն գուլարը տըր . ընլար՝
օնուն էմրի իլէ կիտիպ կէլըրէր .
ընլար հաֆիֆ վէ թէղ՝ գուվ-
վէթի՝ վէ ընուն իրատէթիւնէ
միւթիւ տիւրէր . ընլար եարա-
մաղարա ա՛ղիղ տիւշմէն՝ վէ
հէփ ա՛ղիղէրէ էմին տօթլար
տըր : Վ է իշպու ա՛ղիմ մաս-
լահաթտա Վրիստոս ընլարը իլէ
գօշաճագ տըր : Պապ . ԻԳ . 31 :
Մադ . ԺԳ . 27 : Եք . Ա . 6 ,
7 . 14 : Յօր . Ե . 11 , 12 :
— Լպէլա տէլիճէլի տէլիշիրին :
Մէլայիբլէր՝ ճիւմէ միւրսըլա-
րը վէ իմանսըղարը՝ Ելմաճըն
խալընըն Եօլունտա թէօթէղ
վէ էնկէլ օլան հէփ ալտատը-
ճըլարը վէ հալան խօճալարը՝ վէ
հէր կէօնա հարամաղքեարլարը
Վրիլիսէնին իչինտէ օլուն ըն-
տան տիշարը օլուն՝ ճիւմէսինի
քիւլ իլէն գալարըաճագլար :
Խանէ 41 ինճիլէ՝ վէ խանէ 49
շէրհինէ տախի պապ . Պապ է :
22, 23 : ԺԸ . 7 : Ղ . օւ . ԺԳ . 26,
27 : շօւմ . Բ . 8 , 9 . 16 :
Ս . 17 , 18 : Բ Պե . Բ . 1 ,
2 : Յօր . ԻԱ . 27 : — ( ) ն-
եագմագ իլիւն : Խանէ 42 նճիլէ՝
վէ խանէ 50 շէրհինէ տախի պապ :

31 Օնլարա պիր զայրի թեմ
 սիլ թագտիմ էյլէյիպ տէտի .
 կէօբլէրին փատիշահլըղը խար-
 տալ տանէսինէ պէնպէք , քի օ-
 նու պիր ատէմ տլըպ՝ թարլա-

սընտա էքտի .

32 Վի օ՝ հեի թօխումլար-
 տան քիւչիւք տիւր . ամմա
 պէջիւտիւյիւ զէման՝ հեի սեպ-
 զէվաթտան պէջիւք օլուպ՝ ա-

Պապ Գ. 12. Իե . 41 : Մարչ .
 Թ . 43 . 45 . 47 . Ղ . 1 . Գ . 17 :
 Ս . 2 . 23 , 24 : Յ . 25 , Ս . 6 :
 Յայր . Ս . 7 . 10 : Ի . 10 . 14 , 15 :
 ԻԱ . 8 : — Տէօթր Գէօթր Գաղա-
 յըն : կիւնահա շէրիք վէ արգա-
 տաշ օլանլար՝ օզէման էպէտէն
 րէկալէթէ վէ սէֆիլլիյէ շէրիք
 ու արգատաշ օլաճագլար :
 — Պարտաշը Իե՝ անդարըմ Գէ-
 շէրին : Պապ Գ . 12 : Ղ . 1 .
 Գ . 17 : Իշպու գըյմէթլի թօ-
 խուսուսն պիր գէրրէսի զա՝յ օլ-
 մայաճագ , վէ հիչ պիր թէք տէ-
 լիճէ հըֆզ օլունմայաճագ տըր :
 Պու այրըլըգ թէքմիլ վէ էպէ-
 տի օլաճագ : Վէ օզէման սա-
 տըզլար կէօրիւնէճէքլէր՝ տէյիլ
 շիմոիքի կիպի հէր սէրտէ տէ-
 լիճէլէր վէ սաման իլէ գարըլըգ՝
 տէյիլ շիմոիքի կիպի հեի գու-
 սուրլարը վէ զայի՝ ֆիլիլէրի իլէ՝
 տէյիլ շիմոիքի կիպի սիթէմլէր
 իլէ էօրթիւլմիւշ վէ ճիւմլէնին
 սիւփրիւնթիւսիւ սայրմըշ՝ իլըս
 կէօյիւն հեի քէմալիյէթի վէ
 ճէլալի իլէ կէօրիւնէճէքլէր :
 Օնլար պուրատա՝ հէր նէ գա-
 տար էտնա հալտէ վէ պի ի՛թի-
 պար իտի իսէլէր , օրատա փէ-
 տերլէրի օլան Մլըսհըն փատի-
 շահլըղընտա կիւնէշ կիպի զէյա
 վէրէճէքլէր : Խսանէ 43 : Պապ

Իե . 34 : Գ . 2 . Ժ . 3 . Ա . կ . 2 .
 Ժ . 41 — 54 : փիլէպ . Գ . 21 :
 Յայր . ԻԱ . 3 — 5 . 22 , 23 :
 31 . Պիք շարէ Իե՝սիլ : Մար-
 կոս իլէ Ղ ուկատտան էջրէնիլիզ
 քի , Լ . ֆէնտիմիլ՝ թա՛լիմլէրինի
 քէնտի շայիրտլէրինին իսթիտա-
 տընա վէ անկլամագ գուտրէթ-
 լէրինէ օլտուրմագ իչիւն՝ չօգ
 ա՛գլ ու ֆիլիթր սարֆ էտիպ՝ չօգ
 չալըշըրտը . վէ պու խուսուս
 իչիւն էն աչըգ վէ թէսիր էտի-
 ճի թէմսիլ ու թէշպիհլէր գուլ-
 լանըրտը : Մարչ . Գ . 30 — 32 :
 Ղ . 1 . Ժ . Գ . 18 , 19 :
 32 . Վի օ՝ հեի թօխումլարտան
 փիւչիւք տիւր : Պիր խարտալ
 տանէսի օլ գատար քիւչիւք տիւր
 քի՝ պիր փէք քիւչիւք շէյ պէ-
 յան էթմէք պապընտա զարպի
 մէսէլ օլմուշուտու : Պապ Ժ . 20 :
 Ղ . 1 . Ժ . 6 : Պէջիւ-
 յիւպ պու գատար պէջիւք
 ֆիտան հասիլ էտէն հեի թօ-
 խումլարըն էն քիւչիւյիւ իտի :
 — Մլըմ օլուր : Պիր սըճագ վէ
 էյի թօփրագտա զայլէթ պէս-
 յիւք օլուր : Լէհուտի մուէլ-
 լիֆլէրի պունուս հագգընտա՝
 պա՛ղը տէֆա՛ ինճիր աղաճը իւ-
 զէրինէ պիր ատէմ չըգտըղը մի-
 սիլիւ պունուս իւզէրինէ չըգը-
 լըր պիր աղաճ օլուր կիպի սէօյ-

դաճ օլուր . շէօյէ քի կէօյիւն

գուշարը կէլեպ' օնուն տալ-

էրէր : Էէր նէ խն' օլ գէման-
 էրտէ մա' լիւմ օլան էն' քիւ-
 չիւք թօխումտան հասիլ օլան
 էն պէօյիւք Ֆիտան իտի : Պու
 խուսուտան Ինճիլին թանգը-
 մաթընա թէշպիճ օլմաղա փէք
 միւնասիպ պիր շէյ իտի : Ինճի-
 լին թանգըմաթը պաշլանկըճըն-
 տա փէք քիւչիւք պիր շէյ իտի ,
 վէ օնուն Ֆագիր' օգուսուշար-
 տան օլմայան' հիմայէթսիզ' վէ
 գօվալանմը զա' գճըլէրինէ գար-
 շը' պիւթիւն տիւնեանըն շան
 ու իզգէթի' գէնկիլիլի' ի' լմի'
 եարամաղլըլ' վէ պաթըլ տիւնի
 տուրմուշուտու . վէ պու ճիւմէ
 իլէ պու աղաճ օգատար պէօ-
 յիւտիւ քի' պիւթիւն միլէթէրի
 գափլատը , վէ էպքի փութիւ-
 րէսթիլիյն տէրին քէօքլէրինին
 ճիւմէսիւն սէօքտիւ , վէ պիրապ-
 տան սօնկրա պիւթիւն տիւն-
 եայը գափլայաճագ տըր : Իպ-
 թիտասընտա' Քրիստոսուսն պիւ-
 թիւն Քիլիսէսի պիր իւսթ օ-
 տատա ճէմ' օլա պիլերիտի , վէ
 ճիւմէ ա' գալարը եիւզ իյիրմի
 քիշիտէն ի' պարէթ իտի Պարժ .
 Ա . 13 — 15 : Լ . զ գէմանտէն
 սօնկրա օնուն ա' գալարը պիւնէր
 վէ օնպիւնէրտէն ի' պարէթ օլա-
 րագ չօղալմագտա օլտու , վէ
 տիւնեանըն սօնունա գատար չօ-
 ղալմագտա օլաճագ տըր : Սադ .
 ՀԲ . 16 — 19 : Եսայ . Բ . 2 — 4 :
 Եղէ . ԻԲ . 1 — 5 : Պաճ . Բ .
 34 , 35 . 44 : Սի . Գ . 1 — 3 :

Օ . 7 . 10 : Ը . 20 — 23 :
 ԺԳ . 7 — 9 : Պարժ . Ա . 15 :
 ԻԱ . 20 : Էսայ . ԺԵ . 18 , 19 :
 Յայ . ԺԱ . 15 : Իշպու թէմ-
 սիլ' Ինճիլին տախի թէքմիլլէք վէ
 սօղորուրագ իլէ վա' գ օլունտու-
 ղու հէր պիր մահայտէ էլլէ-
 տիյի թէսիրաթընը պէյան էտեր
 (Սուն պաշլանկըճը տայիմա
 քիւչիւք տիւր . լաքին պիրաղ
 գէմանտէն սօնկրա օնուն թէ-
 սիրաթը հէփ էթրաֆա եայը-
 լըր : Լ . տէմէր պիրի պիրի ար-
 տընճա օնա տէօնէրէր . վէ քիւ-
 չիւք օլան' պին օլուր , վէ օնլա-
 րըն պիրլէշմիշ տուա' արը վէ
 ի' պրէթի վէ ճէհտէրի' ըշօղըն
 վէ ի' լմին վէ կէրչէքլիլին հէմ
 սատագաթըն թէզ չօղալմասը-
 նա եարտըմ էտէրէր :

Իշպու թէմսիլ' պիր զաթիւն
 գալպիւնտէ ըւթմֆ ու ինայէթիւն
 արթմասընը տախի կէօսթէրի .
 (Սուն իմանը' ի' լմի' մուհապ-
 պէթի' վէ գուվլէթի էվլէլա աղ
 օլուր . լաքին Քրիստոսաքիմա' -
 սուն' էնճամը Քրիստոստա պիր
 առէմ' վէ չօղունա պիր պէրէ-
 քէթ օլուր : Խսանէ 12 շէրհինէ
 պագ : Յ . Բ . ԺԲ : 9 : Լ . Բ .
 Գ . 18 : ՈԷ . 2 . 3 : Յ . Է .
 ԺԵ . 2 : ԺԶ . 12 , 13 : Փիլ . Գ .
 Ա . 6 . 9 : Բ . 13 — 15 : Ա . ԺԵ .
 Ե . 23 , 24 : Բ . Պէ . Գ . 18 :
 Ղ'անը պու տիւնեատա չօգ Ֆայ-
 տալը օլմաղա վէ ախրէթտէ շագ-
 լըղա վէ ի' զգէթէ գուլաղուղա-

լարննտա գօնարլար :

33 ( )նլարա պիր զայրի թեմ սիլ սեօյլետի . կեօքլէրին փատի-

յան լուծֆ . ու ի'նայեթ' չօգ քերրէ սատեճէ ճէհննեմ ա' զապրնտան խելաս օլմագ արղու սու իլէ' հախօտ կերչէքլիյի պիլ մէյէ օլունմուշ պիր միւշէվէշ նիյէթ իլէ պաշլար :

33. Պիւր զայրի իննիլ : Պ . 21 : — Մայայ պենդէր : Մայայ լուղէթի Մ'ղեղ Վիթ թապլարտա պա'զը տեֆա' պա թըլ թա'րիմաթլէր վէ ֆատիտ ա'մկէր պէյան էթմէք իջին գուլանրլըր : Պապ թ. 2 . 12 : Մ . 15 : Պ . 6 : թ . 1 : Ա . 6 : 8 : Լաքին պուրատա մա'նասը' պունտան իլէրքի խանէլէրտէ միւթալաս էթտիյիմիղ կիպի' օնլարըն ա'յնի տիր — Խաշ շինի' ունն : Ու նուն մի'գտարի մախսուսէսինտէ պէյիս եօգ տուր : Պու' բուհա նի թա'լիմ էօյրէթմէք իջին սեօյլէնմէտի , իլա թէմնիլէ թէք միլլիք վէ բուհ վէրմէք իջին սեօյլէնտի . վէ պէլքի սէքիղ եա օն նուֆուստան ի'պարէթ օլան պիր ֆամիլեատա էքմէք եօղուր մագ իջին' ա'տէթա պու գա տար ուն եօղուրուլլար իտի : — Կիլէտի : Պունտան ագտեմ քի թէմնիլ պէյան էյլէտի քի , ինձիլ չօգ եայրլլպ արթաճագ . վէ պու թէմնիլ' օնուն նասըլ օլաճաղընը կեօսթէրիր . եա'նի քի պու' շամաթա վէ կեօսթէրիշ իլէ տէյիլ' զօր վէ զուլ' իլէ տէ-

շահլըղը մայայա պենդէր , քի օնու պիր գարը ալապ' իւշ շինիք ունուն իչինէ կիղլէտի , թա քի

յիլ' ֆերմանլար վէ ա'քէլլէր իլէ տէյիլ' իլա պիր սիւքիլ վէ կեօրիւնմէլ թարլ քիլ օլաճագ տըր : Մայա' խամուրուն պիւ թիւնիւնէ կէչէր . լաքին օնուն կէլտիյինի Տիշ քիմնէ կեօրէմէլ : Ալահըն լուծֆ ու ի'նայեթի տախի ինսանըն ճանընա պու վէճճ իլէ իշէր , վէ օնուն հէփ միւլաճաղարընը վէ նիյէթլէրինի' օնուն սեօղլէրինի վէ ամէլլէրինի տէյիշտիր : Մ'ղեղ Մ'ու հուն կեօրիւնմէլ թէսիրի իլէ' մաղըուր ալազ կեօնիլլիւ օլուր . պինամաղ ի'պատէթքեար' ճիսմանի բուհանի' մէնֆա'աթի նէֆսիլէսինէ պագան էյլիքքեա նի' տիւնեալի սեմալի' գօվալա յըճը օլան գօվալանմըլ քիմնէ օլուր , վէ գուրտ գուղույա տեօ նէր : Վէպլլիք Վրիսթիանլըգ տա տիւնեանըն իչինտէ պէօյլէ եիւրիւր , թա եէրին հէփ թայիֆէլէրի օնուն գուվլէթի նի տույունձէյէտէք օ ( ) բու հանի տիր , վէ օնուն կէչ տիյինի Տիշ պիր կեօլ կեօրէ մէլ . օնա էլ եափրշամաղ , օնու տիվարէր եա հապսըր' օնու հիշ պիր տիւնեա գուվլէթի պիր եէրէ գափայամաղ օ ( ) սապահըն ըջըլ կիպի տիր , կիղլիճէ գարանլըղն իչինէ եիւրիւր , վէ եավաշ եավաշ' կէճէ նին հէփ կեօլկէլէրինի տէֆ էտէր :

Տէփիսի մայալանտը :

34 Յիսուս պունկարըն Տէփիսիսի խաղա թէմնիլէր իլէ սեօյլէտի . վէ օնլարա թէմնիլսիղ սեօյլէմէղ խի :

35 Թա քի փէյղամպերին վասիթասի իլէ տէնիլէն թէքմիլ օ-

34. Պունկարըն հեփիսիսի կէ : Սէմափի շէյլէր ինսան գըսմընա՝ սալթ տիւնեափի շէյլէր վասիթասի իլէ էօրէտիլէ պիլիլ : Լյէյր Ալլահ պիղէ՝ մէլէքլէրէ սեօյլէտիլի կիպի՝ սէմափի լիսան իլէ սեօյլէսէ, Տիլ պիլ շէյլ անկլայամայաճաղղ : Վրիւճիւք ջօճուգլարա՝ ա՛լիմ քիմնէլէրէ սեօյլէտիլիսիղ կիպի սեօյլէսէք՝ նէ՛ անկլայա պիլիլիլէր : Լաքին Վրիստոս Լաֆէնտիմիղին թէմսիլէրինտէ՝ սէմափի շէյլէր քէնսիլէրինէ պիլ վիւճիւտ կիլիսիլիլէր , վէ պու վէճճիլէ օնլարը կէօրէ պիլիլիլ : Ա է սէմափի Խօճամըղա էպէտի շիւքիլիլէր օլտուն , քի պու միւսվալ իւզրէ պիլիլա՝ զայի՛ ֆիլիլիմիլէ թէնէղվիւ էյլէտի : Խանէ 3 շէրճինէ պագ : Սալէ . Դ . 33 , 34 : — Թէմնիլի կէ : Պու՝ Վրիստոս Լաֆէնտիմիղին տիւնեատէ իքէն Տէփի էօրէթտիլէրի պապընտա սեօյլէնմէմիլ տիր . իլա օլ գէմանտէ Տաղըր պուլուսանլարա մախուսէն սեօյլէտիլի շէյլէր Տագգընտա սեօյլէնմիլ տիր :

35 . Ալլալէն Թէմնիլէր էէ պաճաղղ : Սալէ՝ շէ . 2 : Պուրատա Լաֆէնտիմիղ էյլէտիլի իսթիւս 45 ի

լա , քի տէմիլ տիր . Ալլալմը թէմնիլէր իլէ աջաճաղմ, տիւնեանըն գուրուլմասընտան պերու կիլիլ շէյլէրի նութօգ էտէճէյիմ :

36 Օլ գէման խաղըր սալը վէրիպ՝ Յիսուս էվէ կէլտի . վէ շայիրտիլէրի օնուն էանընա կէ-

րաճըն տէյիլ սեօղլէրինի՛ իլա մանասընը վէրմիլ տիր . վէ տէմէք տիր քի՛ Վրիստոս Լաֆէնտիմիղ խաղա՝ Ասափ փէյղամպերին էյլէտիլի կիպի թէմնիլէր իլէ թա՛լիմ վէրտի : Ասափըն իշպու սեօղլէրի՛ փէք միւնասիպ պիր թարղ իլէ՛ Վրիստոս Լաֆէնտիմիղին թա՛լիմ վէրտիլի թարղը թա՛րիֆ էտերլէր , վէ պու էիւղտէն օնլար թէքմիլ օլտու տէնէ պիլիլ : Պապ Ա . 22 , 23 շէրճինէ պագ — Կիլէն շէյլէր : Սալէ . ԽԲ . 4 : Ասայ . ԽԲ . 9 : Ալլալ . Գ . 7 : Ալլալ . ԺԶ . 25 , 26 : Ա կարնի . Բ . 7 : Ալլալ . Գ . 5 . 9 : Ալլալ . Ա . 25 , 26 : Բ ՏԻ՝ Ա . 9 , 10 : ՏԻ՝ . Ա . 2 , 3 : Ալլալ . Ա . 1 : Ա Պէր . Ա . 11 , 12 : Վրիստոստա՝ տիւնեանըն գուրուլմասընտան պերու սագլը օլան օլ ա՛լիմ սրըրլար աշիքեար օլուստու , քի օնլարը՝ փաթիլիլէր վէ փէյղամպերլէր թէքմիլէն անկլամասըրար :

36 . Խալլէր սալը վէրիլ : Պապ Ա . 18 շէրճինէ պագ : ԺԴ . 22 : ԺԵ . 39 : Սալէ . Զ . 45 : Ը . 9 : Լաֆէնտիմիղ օնլարը գօյվէրտի , (1) շիւնքի օնուն էթրաֆընտա տայիմա պու գատար գա-

լիպ տէտիլէր . թարլանըն տէ-
լիճէսինին թէմնիլինի պիզէ թա՛-
պիր էյլէ :

37 Վ է օ՛ ճէվապ էտիպ օն-
լարա տէտի . ԼՅՅի թօխում էքէն
Լտէմ Օղըւ տուր .

38 Վ է թարլա տիւնեա տըր .
էյի թօխում իսէ՛ պունլար փա-
տիշաՏըղըն օղուլարը տըր . աւ-
մա տէլիճէ՛ եարամաղըն օղուլ-
լարը տըր :

39 Վ է օնու էքէն տիւշմէն՝
շէյթան տըր , վէ պիչին՝ տիւն-
եանըն սօնու տուր , վէ պիչիճի-

լապարգ պուլունմագ՝ տիւշմէն-
լէրինէ օնտան էօթիւրիւ Հուլ-
մա տէվէթինէ իսթիլալ վէ
ի՛սեան գաւորաճագ տէյիւ շի-
քեայէթ էթմէյէ պիր Ֆուր-
սաթ օրուրուտու : (2) Չիւն օլ
խալգ՝ քէնտիլէրինէ պիր քէրրէ
տինկէմէքտէ Փայտալը օլաճագ
միգտարի շէյլէր տինկէտիլէր :
Ը իմոի կէրէք իտի քի՛ օնլար
շամաթասրղ կիւրիւլթիւսիւզ՝
էվէրինէ , վէ իշէրինէ կիւճէրի-
նէ տէօնսիւնլէր , վէ աշիքեարէ
մէյտանաա իշիթտիլէրի շէյլէր
իւղէրինէ քէնտի քէնտիլէրինտէ
մախֆիտէ միւլաՏագա վէ թէ-
ֆէքքիւր էթսինլէր : (3) Չիւն
քի օնլարըն պիր չօղու թէնպէլ՝
վէ սալթ էմէք չէքմէգտէն պէս-
լէնսինլէր տէյիւ օնուն արտըն-
ճա վարըրլարըտը , վէ օնուն
թա՛լիլէրինտէն Տիչ պիր Փայ-
տէ թաՏսիլ էթմէզլէրիտի :

լէր՝ մէլէքլէր տիր :

40 Խմոի տէլիճէ նիճէ տէվ-
շիրիլըր վէ աթէշէ եագըրըր իսէ ,
պու տիւնեանըն սօնուտա էօյլէ
օլաճագ :

41 Լտէմ Օղըւ մէլէքլէրինի
կէօնտէրէճէք , վէ փատիշաՏը-
ղընտան Տէփ թէօքէղլէրի վէ
պինամուսըրգ իշէյէնլէրի տէվ-
շիրէճէքլէր .

42 Վ է օնլարը աթէշին քիւլ-
խանընա աթաճագլար . ալլայըշ
վէ տիշ գըճըրտայըշը օրատա
օլաճագ տըր :

Պունլար օնուն եանընտան կիթ-
տիլէրինտէ՛ օնուն եանընա կէլ-
տիլէրինտէն ա՛լիմ տէյիլ իտի-
լէր : Վ է էյլաՏ՝ պէօյլէրին
ճիւմլէսի սօն կիւնտէ էօյլէ սալը-
վէրիլէճէքլէր : Պապ Ե . 23 շէր-
Տինէ պագ : — ԼՅ՛լէ Կէտի : Պապ
Թ . 28 շէրՏինէ պագ : ԺԳ . 1 :
Մարի . Գ . 34 : — Պիզէ Խա՛պի
էյլէ : Խանէ 10 շէրՏինէ պագ :
Պապ ԺԵ . 15 : Մարի . Ե . 17 :
Յ՛վէ . Ժ . 2 . 17—20 : Վրիստոս
ԼՅՖէնտիմիզին շայրալէրի վէ
տօսթլարը՝ իՏթիմալ տըր քի
թէմնիլին ա՛լէսսէվի մէրամընը
անկլատըար , լաքին իսթէրլէր ի-
տի քի , թէնՏատէ օնուն քէնտի
վէրէճէյի թէֆտիլի տինկէսին-
լէր . Վրիստոս իլէ պունճիլէ-
յին թէնՏա կէօրիւշմլէր՝ փէք
գըյմէթլի տիրլէր , վէ նէ մութլու
Տէփ օնլարը արայան քիմսէլէրէ :
37—43 . ԼՅ՛լէ Բօհոն . Լա-

43 ( ) Լզէման սատրգլար՝ քէն-
տիլէրին փէտէրի փատիշահը-
ղնտա կիւնէշ կիլի փարլայա-
ճագլար իշխմէյէ գուլագլարը
օլան՝ իշխմսին :

նէ 24—30 շէրհլէրինէ պագ :

44 . Կիւլէնիշ խալէնէյէ :
( ) Լա պիլըր քի պու՝ Թարլանըն
սա հիպինին պիլմէտիյի պիր կիւ-
միւշ եա ալմուռն մա՝տէնի օլտուն ,
վէ օլա պիլըր քի չօգտան պերու
եերէ կէօմիւլմիւշ ագչէ վէ միւ-
ճէվհէր շէյէր օլտուն : Թա-
մա՝քեարլարըն ա՝տէթի իտի քի՝
քէնտիլէրին քէօթիւ Թարիգ իլէ
գաղանըմըշ խաղինէլէրինի եերէ
կէ սմիւնլէր . վէ ճէնք եա իւ-
թիլալ զէմանլէրինտէ՝ ախերլէ-
րի տախի էօյլէ էտերլէրիտի :
—Կիւլէտի : ( )՝ պուլտուղունու
հիչ քիմսէյէ սէօյլէմէզ , լաքին
օնուն եիւրէյի օնտան տօլու
տուր , վէ օնու էլէ կէթիրմէք
իչիւն՝ հէր նէսի վարըսա ճիւմ-
լէսինի էլտէն չօգարըր : Լաքին
օ՝ իշպու էյլէտիյի քէճֆի՝ Թար-
լանըն սա հիպինէ խապէր էթմէլի
տէյիլմի : Մուհապպէթ գա-
նունլարը օնտան պունու էթմէյէ
մաթլուպ էթմէզմի իտի : Խաղի-
նէյի օ՝ պուլտուղու իչիւն Թար-
լանըն սա հիպինտէն պիր պախ-
շիշ մէմիւլ էտէ պիլըր իտի , լա-
քին խաղինէյի պու վէճհիլէ
էլէ կէթիրմէյէ օնուն հազգը
վարմը իտի : Եշհուտիլէրին ա՝
տէթինէ կէօրէ՝ պունճիլէյին
խաղինէլէր Թարլայը սաթուն

44 Եինէ կէօրէրին փատի-
շահըղը՝ Թարլատա կիպէնիշ
խաղինէյէ պէնզէր , քի օնու
պիր ատէմ պուլուպ կիլէտի .
վէ սէվինճինտէն վարըպ՝ հէր

ալանըն իտի . լաքին տիւնեանըն
ա՝տէթլէրի չօգ քէրրէ Լշֆէն-
տիմիզին պիլգէ վէրտիյի ալթուն
գանունունա մուղայիր տիր :
Պապ է . 12 շէրհլինէ պագ : Լշ-
ֆէնտիմիզ պու ատէմին ա՝մէլ
ու հարաքէթի տօղունու էյ-
րիմի՝ տէմէզ : ( )՝ սատէճէ՝ մէն-
ֆաա՝թի նէֆտիլէրինի արայան
քիմէսնէլէր պու միսիլու վա-
գա՝լէրտէ նիճէ ա՝մէլ ու հա-
րաքէթ էթտիլէրինի սէօյլէր :
Խհթիմալ տըր քի՝ օրատա հա-
զըր պուլունանլարըն ճիւմէսինէ
մա՝լիւմ պիր քիմսէ՝ մուէխէրէն
պէօյլէ էյլէմիշտի : Թէմսիլին
կէօթէրմէյէ մերամ էյլէտիյի՝
պու ատէմին պու խուսուտա
հազգ եա նահազգ ա՝մէլ ու հա-
րաքէթի տէյիլ տիր , իլա օնուն՝
քէնտինէ պու գատար գըյմէթլի
սայտըղը շէյի էլէ կէթիրմէյէ
գայղուսու վէ ճան ու տիլտէն
չալըշմասընը վէ ճէհտ ու զայրէ-
թինի կէօթէրմէք մերամէտեր :
Խանէ 43 շէրհլինէ պագ :

Իշպու Թէմսիլտէն էօյրէնիլի
քի՝ (1) Խէլա՝ կիւնահաֆլըղը՝
Կրիստոսուն Խնճիլինին կեր-
չէքլէյի՝ Մեօիանըն փատիշահ-
ըղընըն իմթիաղաթ ու մուսա-
ա՝տաթլարը՝ հէր պիր շէյտէն
զիյատէ գըյմէթլի տիրէր : Յոք

նէսի վար իսէ սաթար , վէ օլ
թարլայը սաթուն ալըր :

ԻԸ . 15—19 : Մ . 10 . ԺԹ . 10 :
Լ . 13—18 : Ը . 10, 11 .
18, 19 : Ժ . 2 . 46 : Մ 5 (2) Իշ-
պու խաղինէ՛ չօղունտան կիզի
տիր : վէ օնու քէշֆ էտէնէր
փէք ալ տըր : ( ) լա պիլեր քի
օ՛ օնլարըն թարլարնտա քէն-
տի էվէրինտէ վէ էլէրինտէ օլ-
տուն , վէ պու ճիւմէ իլէ օնլա-
րըն օնտան Տիչ պիր խապէրի
օլմասըն : ( ) լա պիլեր քի՛ օն-
լարըն աղղընտա օլտուն , վէ
Էիւրէքլէրինտէ օլմասըն : Լ . 10 .
ԺԻ . 16 : Մ 5 (3) Կէրչէքլէք՛
Լ . 24 Տըն՝ Իշէլմընտա ղանի մա՛-
տէն տամարլարը կիպի պուլու-
նուր , վէ պիզ՛ էյէր օնու պուլ-
մաղա խթէրսէք , օնու արա-
մալըլըլ : Լ . 10 . Բ . 2—5 :
Յ . 39 : Վ . 11 . ԺԻ . 11,
12 : Ա . 9, 40 : Վ . 10 .
Բ . 3 . 9 . 16 : Մ 5 (4) պիզ պու
խուսուս իչիւն քէնտի ա՛գլ ու
Ֆիքրիմիզտէ՛ Էիւրէքլէրիմիզին
տէրունինտէ թէֆէքքիւր էթ-
մէլըլիզ . վէ պու խաղինէյի էլէ
Կէթիրէնէ գատար՝ քէնտիմիզէ
րաճաթ վէրմէյի տէյիլըլ : ( ) նու
էլէ Կէթիրէն Տէր պիր քիմնէ՛
օնու կիզիտէ էլէ Կէթիրըր :
Տիւնեա՛ օնուն Տագղընտա Տիչ
պիր շէյ պիլմէլ : Պու՛ ճան իլէ
Լ . 24 Տըն պէյնինտէ պիր մուա՛-
մէլէ տիր : Յ . 17 : Մ 5
(5) պիզ պունու էլէ Կէթիրմէք
իչիւն՝ Տէր պիր շէյիմիզի վէր-
մէյէ տիւնեանըն Տէփի իւմիտ-

45 Եննէ Կէօքլէրին փատի-
չաՏըլը՛ էյի ինճի արայան պա-

լէրինի վէ էշղալէրինի վէ սէֆա
ու զէվգլէրինի վէ քեարէ ա-
չըգ թարիգլէրինի թէրք էթ-
մէյէ Տագղըր օլմալըլըլ : Պու՛
պիւթիւն տիւնեատան տաճա
գըլմէթըլ տիր . պէլը՛ էօ՛միւր-
միւղտէն պիլէ տաճա գըլմէթըլ
տիր : Պապ Ժ . 26 : ԺԹ . 24 .
27 . 29 : Մ . 10 . 28—30 :
Պ . 10 . ԺԳ . 26 , 27 . 33 :
ԺԸ . 23 , 24 . 28—30 : ԺԹ .
6—8 : Վ . 14 : Փիւլի .
9 . 7—9 : ԵԲԲ . Ժ . 34 : ԺԱ .
24—26 : Լ . 10 . Բ . 23 :
Խանէ 42 շէրՏիւնէ պագ :

45 . Կէօքլէրին քապիշահլըրը :
Իշպու թէմնիլին մա՛նասը՛ օպի-
րինէ փէք եագըն տըր : Պիլըի
պունտան էվէլէքիտի պիզէ՛ րու-
Տանի շէյլէրի Լ՛ղիզ Քիթապ-
լարտա պիզէ թագտիմ՛ օլտուր-
լարը կիպի պէյան էտէր , վէ
պու օնլարը պիզէ Քրիստոստա
մէվճուս օլտուրլարը կիպի Կէօս-
թէրիր , քի օնլարը քէսպ էթմէք
իչիւն Լ՛ղիզ Քիթապլար պիզի
օնա Կէօնտէրիր : Վ քիւն պուն-
լարըն իքիտի տախի պիզէ՛ Ին-
ճիլէ Տէր շէյտէն գըլմէթըլ Կէօս-
թէրմէ՛ վէ օնու էլէ Կէթիրմէ-
նին ուղուրունա Տէր շէյի գուր-
պան էթմէյէ պօրճըու օլտու-
ղումուլու ա՛գղմըլա թէսիւր
էթտիրմէք մէրամընտա տըրար :
— Իչի ինճի արայան : Ինճի՛
ճիւմէյէ մա՛լիւմ՛ գըլմէթըլ-
ճէվաՏիր նէվինտէն պիր շէյ

գիրկեան ատէմէ պէնդէր .

46 Վրի օ՛ շօգ գըլմէթը պիր
ինձի պուլմազըլա , վարըպ՛ Տէր
նէսի վար իսէ սաթտը , վէ օնու

տիր , քի շինտիսթան սէմթ-
լէրինտէ ըսթրիտեանըն իշինտէ
պուլունուր : Պասասը՝ իրիլի-
օինէ վէ պէյազըղընա կէօրէ
տիր : (Յոյր . ԻԱ . 21 . — Պա-
շիքիէան տոթի՛ պէնդէր : Իշֆէն-
տիմիզ՝ քէնտինին ա՛ղիզ ըու-
հանի փատիշաՏըղընըն շէյլէ-
րինի տիւնեա՛վի ատէմլէրին , պէ-
լի՛ մէնֆաա՛թի նէֆսիյէլէրինի
արայան նահազգ եարամազ ա-
տէմլէրին ա՛մէլ ու հարաքէթինէ
նիշիւն ըուպար էյլէսին : Պուն-
տան իլէրքի եանէնին շէրհինէ
պագ : Պոսի . Ժ. Զ . 8 : Պունուն
սէպէպի պու տուր քի , տիւն-
եա՛վի մէնֆաա՛թի նէֆսիյէլէ-
րինի արայան ատէմլէր՛ պու շէյ-
լէրէ աշնա տըրլար , սէմա՛վի շէյ-
լէրէ՛ վէ Տէր հալտէ սահիհ վէ
սօղըու վէ էյի օլան հիչ պիր շէյէ
աշնա տէյիլ տիրլէր : Իմտի
Պուրթարըճըմըլ՝ օնլարա քէն-
տիլէրին էյի անկատըզլարը շէյ-
լէրի էօրնէք կէթիլէրէք՝ օնլարա
անկայամատըզլարը շէյլէրին
իգթիպալը օլմալէրինի պէյան
էտեր : Խանէ 34 շէրհինէ պագ :

46 . Ս է օնու սաթտը պուլը :
Սասա՛տէթ արայան՝ օնու եալը-
նըլ Վրիստոստա պուլաճագ
տըր : Պիզ օնուն իլէ գէնկին՝
վէ օնուզ Փագիրլէրիլ : (Յոյր .
Գ . 18 . Ա իրքնի . Գ . 21 — 23 .
Ա (Յի . Ե . 11 , 12 : Լաքին

սաթուն ալար :

47 Եինէ կէօբլէրին փատիշահ-
ըղը՝ տէնիզէ աթըլըպ՛ Տէր ճինս-
տէն ճէմ՝ էտէն աղա պէնդէր :

էյէրչի պու զիգըլմէթ ինձի
սաթուն ալընմալը իսէ տէ՛ պի-
զիմ՝ օլան հիչ պիր շէյ իլէ սա-
թուն ալընամազ . տուա՛լարըմըլ՝
օրուճլարըմըլ՝ սատագաթըմըլ՝
էյի ա՛մէլլէրիմիզ՝ օնա պէտէլ
վէրիլէմէզլէր : Պիզ՝ քէնտիմաղ-
ըուլըուղումուղու պրագմալը-
յըլ . վէ օնու ճապա պիր պախ-
շիշ կիպի գապուլէթմէյէ կէօն-
լիւմիւլ օլմալը տըր : (Յոյր . ԾԵ .
1 : Եշիւ . Բ . 8 , 9 . Տի . Գ . 5 :
Լաքին իշպու ինլասա պէտէլ
պահա տէյիւ հիչ պիր շէյ վէ-
րիլէմէլ իսէ տէ , պու ճիւմիլէ իլէ
օնուն ուղուրունա շօգ շէյլէր
թէրք օլունմալը տըր : Խանէ 44
շէրհինէ պագ : Պիզիմ իշիւն՝
ԼըլաՏըն ( )ըլու օնու պիր նի-
հայէթսիզ պահա իլէ սաթուն
ալար , վէ պիզ էյէր օնա մալիք
օլմաղա իսթէրսէք , օնուն պէ-
տէլինէ Վրիստոսա շէյ վէրմէ-
լէյիլ , Պիզ՝ օնուն զէնկինլիլի
պէտէլինէ՛ օնա Փագիրլէրիմիզի
վէրմէլլիլ , գուվվէթինէ պէ-
տէլ զայի՛ Ֆիլիյիմիլի՛ սատագա-
թըլ պէտէլինէ սուչու օլմալըլը՝
օնուն ի՛ղլէթ ու ճէլալի պէտէ-
լինէ ա՛յըպըմըլը վէրմէլլիլ :
Ս է նէ մութըլու պու վէճհիլէ
սաթուն ալանլարա :

47 Վեօլլէրին փատիշահըղը . . .
աղա պէնդէր : Իշպու եէնիթան-
ըմաթ՝ տէնիզին տիպինէ աթը-

48 Վի սուրենճա՝ օնու գը-
յըյա չըգարտըլար , վէ օթու-
րուպ էյիլէրի գապլարա տէվ-
շերտիլէր , քէօթիւլէրի իսէ տի-

լըպ սիւրիւքէնէն պիր ըղըրպ
աղընա պէնգէր , քի Տէր շէյի՝
էյի օլտուն ֆէնա օլտուն իչինէ
թօփլար իշպու թէմնիլ՝ ա՛լէս-
սէփի մանարնաօ՝ տէլիճէլէր
թէմնիլինտէն պիր չօգ ֆարգը
տէյիլ տիր : Խսանէ 25 — 30
շէրճէրինէ պագ : — Հէր ճիւ-
րէն ճէ՛՛ երէն : Չօգ քիմնէլէր
Վրիսթիանլըղըն թէօիրաթը
տասիլինէ կէթիրիլպ՝ օնուն
պինլէրճէ տիւնեափի պէրէքէթ-
լէրինէ նայիլ օլուրլար քի , պու-
ճիւմէ իլէ օնլար տիւնեափի ա-
տէմէլը օլուպ՝ օնտան խէլասէ
տայիր պիր մէնֆաա՛թ թաճսիլ
էթմէլէր : Պիւթիւն միլէթլէր
վար քի՝ Վրիսթիանլըղա մա-
լիք տիրլէր : Խըրսըղլար՝ պէք-
րիլէր՝ Վիրակիլի պօղանլար՝ զի-
նաքեարլար՝ գաթիլէր՝ աստ-
ոււսճեանլար՝ Տերնտիկոսլար՝
ճիւմէսի Վրիսթիանլըղ իգրա-
րընտա տըրլար . վէ պա՛ղը քէր-
րէ Վրիստոտուն Վրիլիստիսինին
աղլարը տըրլար . լաքին օնլա-
րըն ճիւմէսի խաչըն տիւշմէն-
լէրի տիրլէր : Պապ Ի. 9 , 10 :
Ի. 1—4 : Պ . 1—2 . 21—23 :
Օրմ . Ժ. 2 . 6 : Վրք . Ե .
1—10 : Ը . 18—22 : Ի . 30 :
Ա կրքն . Ե . 1—6 : Ժ . 1—12 :
ԺԱ . 19 : Բ կրքն . ԺԱ .
13—15 . 26 . ԺԲ . 20 , 21 :

շարը աթարլար :
49 Տիւնեանըն սօնունտա էջ-
լէ օլաճագ . մէլէքլէր չըգա-
ճագլար , վէ եարամաղլար սա-

Վալ . Բ . 4 : Բ Տի . 9 . 2—5 :
Դ . 3 , 4 : Տի . Ա . 9—11 :
Բ Պե . Բ . 1—3 . 13—22 . Ա
Օրմ . Բ . 18 , 19 : Դ . 1—6 :
Օր . 4 , 5 : Օր . Դ . 1 .
15—17 :

48 • Լյիլէրէ գաղլար տէլէր-
րիլէր : Եպիտղէր՝ Վալիլեա
կէօլիւնիւն գըյըրնտա սաքին
խտիլէր , վէ օնլարտան պա՛ղլա-
րը՝ քէնտիլէրի պալըգճը իտի-
լէր : Իմտի օնլար պունու պի-
լիլէրիտի , քի աղըն իչինտէ
տէյիլ օալթ եէնիր պալըզլար՝
իլա եէնմէլ պալըզլար տասի՝
վէ պէօճէքլէր Տէմ թաշլար վէ
մօլօս պիլէ չըգար , վէ պալըգճը-
լար՝ տիգգաթ իլէ իլէ եարա-
յանլարը քարամայանլարտան ա-
յըրըլար , վէ էյիլէրի սագլար-
լար , քէօթիւլէրի աթարլար :

49 • Եարամաղլարը սարըն-
րըն՝ որտարնտան այըրամաղլար :
Եարամաղլար իլէ սատըզլար պու-
տիւնեատէ Տէր նէ գատար ար-
գատաշլըգ վէ շիրքէթ էթսէլէր ,
օլէման պիրի պիրինտէն էպէ-
տէն այրըլաճագլար : Օնլար
շիմտի էյերջի Տէմճէճի իսէլէր՝
պիր լիսան սէօլէրլէր՝ պիր մա-
ճալէտէ վէ պիր էվտէ սաքին
օլուրլար՝ պիր սօֆրատա եէրլէր՝
պիր ֆամիլեանըն ա՛ղլարը տըր-
լար՝ պիր ի՛պատէթիսանէտէ ի՛-

տրգաբորն արտորնտան պրթա-
ճագլար .

50 Ս է օնլարը աթէչին քիւ-
լսանընա Իթմաճագլար : աղլարը
վէ տիշ գրճրոտայրը օրատա Գ-
լաճագ :

51 Յիտուս օնլարա տէտի .

պատէթ էտերլէր՝ պէլն պիր
Վիլիսէ ա՛ղալարը խէլէր տէ ,
օլէման Տիլպէթլու պիր թարղ
իլէ պիրի պիրինտէն էպէտէն
պրըլաճագլար : Խանէ 30 շէր-
Տինէ պագ : Պապ ԻԲ . 12—14 :
ԻԵ . 5—12 . 19—33 : Բ թ . Ե .
Ա . 7—10 : Յայ . Ի . 12—15 :

50. Անէշն Կիւլիսն : Իշ-
պու թա՛պիր՝ տիրի տիրի ատէմ
եագմագ ա՛տէթինի զէքրէ կէ-
թիլիթ , քիլ Դան Բ . Գ . 6 . 15 .
19—23 տէ զէքր օլունուր : Պու
սէօղէր Տարֆը Տարֆընա անկ-
լաղըմալը աէլիլտիլէր , իլա
խթիա՛րէ իլէ՛ ինսան տիլի իլէ
թա՛պիր օլունամագ պիչարէլէք
վէ իքէնճէ՛ տիրի տիրի եանմագ
միսալի Տիլպէթլու պիր ա՛ղագ
մա՛նասընա անկլաղըլմարը տրո :
Խանէ 30 շէր Տինին խթիլարաճ-
լէրինէ պագ : — Աղլարը Գ-
տիշ Ինճըրուրը : Պապ Ը . 12
շէր Տինէ պագ :

51 . Անլարը Երջը : Իշպու-
լաթիֆ սիւալ իլէ Պուրթարըճը-
մըգ քէնտինին՝ օնլարն անկլա-
մատրգլարը թագտիրտէ՛ տաճա
զիլատէ թէֆսիր վէրմէսինէ Տա-
զըր օլտուղունու կէսթէրիր :
(Նուն իրատէթի շէրիֆի տիր

Պունլարն Տէֆսինի անկլատը-
նըգ մը . օնա տէտիլէր . Պէ՛լն՝
եա՛ Բապպ :

52 Ս է օնլարա տէտի . Պու-
նուն իչիւն՝ կէօքլէրին փատի-
շաճլըղը խուուսունտա թա՛լիմ՝
օլունմուշ Տէր քեաթիպ՝ խա-

քի , օնուն Վէլամընը Տէֆ օ-
գույանլար օնու անկլարնլար :
Տէրս ու նասիճաթ անկլաղըլմա-
տրղը թագտիրտէ՛ Փայտասըղ
տրո : Իմտի պիղ տայիմա քէն-
տիլէրիսիզէ՛ կէրչէքլի ըուճա-
նիճէ անկլարմըլըգ աէլիւ սիւալ
էթմէլիլիղ : Վարժ . Ը . 30 , 31 :
Ա Յիլ . Ե . 20 . — Պէ՛լն՝ եա՛
Բապպ : Իշֆէնտիմիզին քէնտի-
նին իքի թէմնիլինէ թէֆսիր
վէրմէսի՛ շայրտլէրի շիւպէսիզ՝
օպիր թէմնիլէրի տաճա էլի
անկլամաղա գատիր էլլէտի :

52 . Էր Կեաթիպ-
լէր օգունուշ վէ ա՛լիմ ատէմ-
լէր իտի , վէ օնլարն պօրճլա-
րընտան պիրի՛ նօմօսուն մա՛նա-
սընը պէյան էթմէք իտի : Պապ
Բ . 4 շէր Տինէ պագ : Բէսուլէր՝
Վրիստոսուն՝ Վիլիսէսինին քեա-
թիպլէրի օլաճաղըտը , եա՛նի օն-
լար ըուճանի շէլլէրտէ ա՛լիմ
օլմալը , վէ Տէմ նօմօսա Տէմ
Ինճիլէ աշնա օլմալը իտիլէր :
(Նլար Տէման շիմտի՛ անկլա-
րըղ տէտիլէր , վէ Իշֆէնտիմիզ
շիմտի օնլարա պիր թէմնիլ տաճա
սէօլէր , քի օնլարա կէսթէր-
սին քի , էօրէնտիլէրի թա՛լիմ՝
ու տէրսլէրի ակերլէրին Փայի-

զինէսինսն եհնի վէ հարի շէյ-
լէր չըգարան եվ սահիպի քիմ-
սէյէ պէնդէր :

տէսի իչին գուլանմալը տըր-
լար : Պապ . Ե . 15 շէրճինէ
պագ — Եհնի վէ էսի : Վրիս-
տոս էֆէնտիմիզ Բէսուլէրինէ
իւչ երլ միգտարի տերս ու նա-
սիհասթ վէրտի . վէ օնուն հէփ
խըզմէթճիլէրի՝ պիւթիւն Բ՛ղիզ
Վրիթապլարա աշնա օլմալը տըր-
լար , վէ քէնտիլէրինի՝ պիւթիւն
պիւթիւնէ քէնտի խըզմէթլէրի-
նէ վէրմէլ տիրլէր : Ա Տէ՛. Գ .
6 . Գ . 15, 16 : Բ Տէ՛. Գ . 16,
17 : Վրիստոսուն պիր խըզ-
մէթճիսինէ սատէճէ ինսան ի՛լմի
հիչ պիր իչէ եարամազ : Պիր
ատէմ՝ Ֆէլէսօֆլուգ՝ ի՛լմի հէն-
տէսէ՝ ի՛լմի քէլամ՝ վէ ախեր
ի՛լմիլէրէ աշնա օլա պիլիլ , վէ
պու ճիւմէ իլէ կէօքլէրին փա-
տիշահլըղնա տայիր հիչ պիր շէյ
պիլմէսին : Լ քբին Բ՛ղիզ Վրի-
թապլարը տահա էյի անկլամա-
ղա՝ կերչէքլէյէ հիմայէթ՝ վէ
օնու ախերլէրինէ վա՛ղ էթմէյէ
գատիր էտէն հէր ի՛լմ՝ Վրիս-
տոսուն խըզմէթճիսինէ իգթիզա-
լը տըր : Օ՝ պիր Ֆամիլեա պա-
պատը կիպի տիր քի՝ քիլէրինտէ
հըֆղ օլունմուշ հէր էյի շէյտէն
ղանիմէթ իլէ պուլունմալը , վէ
հէր պիրինէ իգթիզասընա կէօրէ՝
վէ վագթի հալէ կէօրէ մուհթամ
օլտուղունու վէրիլ : Վրիստո-
սուն հէր խըզմէթճիսի հէմ Եհնի
հէմ՝ Եսբի Բ՛՛հալարը էյի պիւ-

53 Վէ օլտու քի՝ Սխուս պու
թէմնիլէրի պիթիլինճէ , օրա-
տան կիթտի :

մէլէ տիր . վէ տայիմա օնլարտան
կերչէքլէր իխրաճ էթմէյէ հա-
ղըր օլմալը տըր , քի պայի՝ ֆլէրի
գապիլէսին , ճահիլէրի ըզզալան-
տըրսըն , եաս շէքէնլէրէ թէ-
սէլլի վէրսին , երււէյի պայլը-
մըշլարա ճէսարէթ վէրսին , սի-
ւալ էտէնլէրի գուլաղուլասըն ,
ղաֆէթտէ օլանլարը ույանտըր-
սըն , վէ գարշը սէօլլէյէնլէրին
աղղընը թութսուն :

53 . Օրադան կիպի : Պու՝ հէփ
պու թէմնիլէրի սէօլլէտիլի կիւ-
նիւն ախաւմընտա օլտու : Օ՝
խալղը՝ իչիթտիլէրի շէյլէրին
իւզէրինէ միւլահալա վէ թէ-
ֆէքքիւր էթմէյէ պրագտը , վէ
օլտուղու կիպի աճ՝ սուսուզ վէ
եօրղուն՝ էօթէ եագայա կէչտի՝
Մաբի . Գ . 34—36 : Օլ կիւն՝
օնլարա նէ գատար թա՛լիմ վէ
նասիհասթ վէրմիշիտի : Խանէ 1
շէրճինէ պագ : Լ քբին կէօրիւ-
նիւր քի իչիթտիլէրի շէյլէր-
տէն Ֆայտէ թահսիլ էտէն փէք
աղ քիշի օլտու : Պապ Ը . 18
շէրճինէ պագ : Իմտի պիղճէսի
նա՛սը տըր : Իշպու ալլահանի
թա՛լիմ ու նասիհասթլէրին ճիւմ-
լէսինի պիղ տէ շիմտի իչիթտիլ :
Կէօղլէրիմիզ աջըլտը՛նը , երւ-
րէքլէրիմիզ եուճաւտըմը , վէ օն-
լարըն վասիթասի իլէ աղիզլէն-
տիմի . եօխսու պիզ տախի՝ օն-
լարը իւք տինկէյէնլէրին շօղու

54 Ս է վիպակներն կելիպ՝ օն-
լարն ճեմիյէթ եերինտէ օնլա-
րա թախիմ էտերիտի . շէօյլէ քի՝
օնլար շաշարլար ըոր , վէ տեր-
լէր իտի . Պու ի՛լմ վէ հիքմէթ-

կիպի՝ տաճա զեյատէ քէօր վէ
եհերէյի սերթ օլտուգ :

54 . Ս էլպեխնէ : Օնուն քէն-
տի շէհրի կախառնայոււմ շէհրի
օլուպ՝ ո՛ւմոււմի խըզմէթինէ պաշ-
լատըգտան սօնկրա օրատա հէր
եերտէն զեյատէ չալըշար (Պապ .
Թ . 1 շէրհինէ պագ) , լաքին օ-
նուն վիւպեթի՝ պէօյիւտիւյիւ
շէհրի Վաղարէթ իտի : Պապ
Բ . 23 : Օնուն հէմշէհրիւյերի
հալէա օնու ըէտտ էթմիշէր՝ վէ
օնու էօլտիւրմէյէ արամըշար-
ըտը (Պապ . Գ . 16-30) , լա-
քին օ՝ եինէ օնլարը միւպարէք-
լէմէյէ կէլտի , վէ օնլար օնու
եինէ ըէտտ էթմիլէր : Խանէ
57 : Յօվ . Ս . 11 : Օնուն Մ՝-
զեղ Ռուհու տախի պունուն կի-
պի՝ պիզէրտէն էյերչի չօգ քէր-
րէ գասավէթլէնտիլիլիլի վէ
ըէտտ օլունուր իսէ տախի , էյ-
լիլիմիզի արայարագ՝ տէֆա՝ պէ
տէֆա կէլիլ : — Շէֆէյիլէ եերն-
րէ : Սինակոկարընտա : Մար-
կոստան (Ձ . 1 , 2) էօյրէնիլիլ ,
քի պու՝ շաբաթ կիւնիւնտէ օլ-
տու : Լչֆէնտիմիզ մինակոկ-
լարտա չօգ քէրրէ սէօյլէրիտի :
Պապ Գ . 23 շէրհինէ պագ :
Օնուն պիր ո՛ւմոււմի խօճա օլա-
ճաղը՝ փէղղամպէրէրտէն փէշին
խապէր վէրիլիլիլիտի : Մալմ . ԻԲ .

լէր՝ պունա նէրէտէն օլա- :
55 Պու՝ տիւկէրին օղու տէ-
յի՛ւ մի , վալիտէսի Մարիամ՝ վէ
գարընտաշարը Յակոբոս վէ
Յովսէս վէ Սիմոն վէ Յուդա՝

22 : Խ . 9 , 10 : — Շաշարլար-
ըտը : Պապ Ե . 28 , 29 շէրհինէ
պագ : Յօվ . Ե . 15 . 46 , 47 :
Լչֆէնտիմիզ՝ օնլարն պէօյիւք
մէտրէսէլէրինտէ օլոււմտըղն-
տան՝ վէ պէօյիւք ըապպիլէրին
պագլարընտա օթուրմտըղն-
տան՝ կէօսթէրտիլի քէնտինին
ա՛տէթտէն խարիճ օլան ի՛լմիսին
վէ գուվվէթինին հէր պիր իսպա-
թը՝ քէնտինին զա՛վալը հէմշէհ-
րիլէրի գըթընտա նաֆիլէ օլտու :

55 . Պա՝ ին-լիլիլի օղու տէ-
յիլիլ : Մարկոսա կէօրէ օնլար՝
«Պա՝ . . . ին-լիլիլ ին-լիլիլ»
(Մարկ . Ձ . 3) տէյու սօրտուլար :
Շիւպհէսիլ՝ պու թա՛պիրլէրին
իքիսի տէ սէօյլէնտի , վէ Մատ-
թէոս պիրինի՝ Մարկոս տա օ-
պիրինի թաճիրը էյլէտիլէր :
Պունտան կէօրիւնիւք քի՝ Յի-
սուս օթուզ էաշընա կէլէնէտէք
պու սանաա՛թտա իլէտի : Լչ-
պէթթէ օնուն հէմշէհրիլէրի
պիլիլիլիլիտի , վէ օնլար՝ օնուն
կէշինմէք թարիլիլ պու տուր կի-
պի սէօյլէրլէր : Պիր Փայտէլի
սանաա՛թ՝ տայիմա միւթէպէր
պիր շէյ տիր : Լշէհուտիլէրին
ա՛տէթի իտի քի , չօճուգլարընա՝
զէնկին վէ օլոււմուշ վէ ա՛լիմ
քիմնէլէր պիլէ՝ պիր սանաա՛թ
էօյրէթտիլէրլէր : Պունճիլիլիլին

տէնմէ՛ղ մի :

56 Ա է օնուն հէփ գրգ գա-

Պօղոս չատրըճը խտի : Պարթ . ԺԸ . 3 :

Աքբին պու՛ նէ՛ թէնէզղիւլ վէ ալլագ կէօնիւլլիւք ի պրէթի տիր : Պու՛ պա՛ղը քիմսէլէրին իմանընը սարսըտըր , քի ԼլաՏըն ( )ղըւ պունճիլէյին էտնա պիր սանաա՛թտէ չալըչաճաղըտը : Իմանսըզ քիմնէ՛ ճիւմլէ ա՛լէմլէրի Եարատան օթուզ սէնէ պիր ֆագիր տիւկէր կիպի կէչինէճէք տէյիւ ինանանլարըն ա՛գու ֆիլըրինի զէվգլէնիք : Ա է պու ճիւմլէ իլէ հէման պու իմանսըզ քիմնէ՛ Բուսիա Իմիէրաթօրու պէջիւք Պետրոսու հատտէն զիյատէ մէտճ էտէր , քի օ՛ քէնտի փատիչահասնէ իճթիշամընը պիր եանա գջուպ՛ Ինկիլիզ տէվլէթի խըզմէթինէ պիր մարանկուս կիպի կիրտի , շէջլէ քի պիր տօնանմա պինա վէ իխտաս էթմէնին սանաա՛թընը էջրէնսին : Պետրոսուն մէրամը՛ ԼլաՏըն ( )ղըւնուն մէրամընտան տահա՛ պէջիւք մի խտի : Այլեր Պետրոս քէնտի թախթընը թաճընը պրաղըպ՛ պիր էտնա սանաա՛թէ կիրտիյի իչիւն քէնտինի տիւննանըն մէտճինէ շայէսթէ էյլէտի իսէ , օնունքինտէն նիհայէթսիզ տէրէճէ ա՛լա պիր նիյէթ ու մէրամ իլէ փատիչահասըն փատիչահը նիչիւն էջլէ էթմէսին : — Ա յալլիտէի Մարիամ . . . պենմէ՛ղ քի : Պապ Ա . 18—20 : Պարթ . Ա . 27 :

ըրնտաչարը եանըմըգտա տէյիլ մի . իմտի օնա՛ պունուն ճիւմլ

Բ . 5—7 : — Ա է գարընդաչարը Յակոբոս ԸԱ : Իշպու վէ պունտան սօնկրաքի խանէտէ զեբը օլունան զաթլար Քրիստոս Ա Ֆէնտիմիզին խասս վէ էօզ գարընտաչարը վէ գըզգարընտաչարը՞ մը խտիլէր , էօխաս օնուն սալթ խըսմլարը մը խտիլէր : Պա՛ղըլարը գըյաս էթտիլէր քի պունլար՛ Կղէովպասըն գարըսը օլան պիր սայիր Մարիամըն էվլատլարը խտիլէր : Իշպու Մարիամ՛ Յիսուս Ա Ֆէնտիմիզին վալիտէսինին պիր եագըն խըսըմը խտի , վէ օնուն օղուլարընտան իքիսինին ատլարը Յակոբոս վէ Յովսէս խտի : Պապ ԻԷ . 56 : Մարթ . ԺԵ . 40 . 47 . ԺԶ . 1 : Պարթ . ԻԴ . 10 : Յակ . ԺԹ . 25 : Աքբին պու Մարիամըն Յակոբոս վէ Յովսէս ատընտա եքի օղուլարը օլտուղը՛ Յիսուս Ա Ֆէնտիմիզին վալիտէսինն տախի պու իսիմլէրտէ իքի օղուլարը օլմատըղընա պիր իսպաթ օլամալ : Աքբին պու՛ նիչիւն պէյնիմիզտէ պիր սիւալ ու պահս մատտէսի օլտուն : Պարատա զեբը օլունան զաթլար՛ պիր Մարիամըն եա օպիր Մարիամըն օղուլարը օլտուգլարընտան պիզէ նէ՛ հասիլ օլուր : ( )նլար պիզիմ գուրթարըճըլարըմըգ տէյիլլէր տիր : — էմ օնլարըն Ա Ֆէնտիմիզէ եա օնուն վալիտէսինէ օլան խըսըմըգլարընտա տախի գուրթուլուլու

լէսի նէրէտէն օլոր :

57 Ս է օնուն հագգընա սիւր-
չէրէր իտի . ամնա Յիսուս օն-
լարա տէտի . Պիր փէյղամպեր

մուղա տօգանըր պիր շէյ եօգ
տուր : Օլ մահային խալզը՝ քի
պունու պիլմիշ օլմալը խտիէր ,
օնլարըն հագգընտա Սարիամըն
վէ Յովսէփին էվաւտարը՝ վէ
Յիսուսուն գարընտաչարը կիպի
սէջլէրլէր . վէ Սատթէոս իլէ
Սարկոս տախի օնլարըն հագ-
գընտա պէջլէ սէջլէրլէր : Պիլ
վագի՝ Մ՛հտի ճ՛էտիտին մուէլ-
լէֆլէրի պունլարըն հագգընտա՝
Տէման Պետրոս վէ Յովհաննէս
եախօտ Բարսաբանըն խըսըմլէ-
րի հագգընտա սէջլէտիլլէրի
կիպի սէջլէրլէր : Պապ Ա . 25,
վէ ԺԲ . 47 շէրհլէրինէ պագ :
Սարչ . Գ . 31 : Զ . 3 : Ղ ու-
լ . 19 : Յոֆ . Բ . 12 : Է . 3 . 5 .
10 : Գործ . Ա . 14 : Ա կորնթ .
Թ . 5 : Գալ . Ա . 19 :

57. Հագգընտ սիւրէրլէրլէրի :
Պապ ԺԱ . 6 շէրհլինէ պագ :
Եսայ . Ը . 14 : Սարչ . Զ . 3 :
Ղ ու-լ . Բ . 34 , 35 : Է . 23 :
Յոֆ . Զ . 61 : Ա կորնթ . Ա .
23 . 28 : Օնլար զայէթ մաղ-
րուր օլուպ՝ տայիմա քէնտիլէրին
պէյնիտէ է՛օմիլինիւ կէչերմիշ՝
վէ թէրպիլէսինին հէմ կէչին-
մէսինին ահվալնի արալարընտա
էն Փագիրիքիտէն իւսթիւն օլ-
մատըղընը պիտիլլէրի պիր քիմ-
սէտէն շէյ էջրէնմէյէ թէնէզ-
զիւլ էթմէզլէրիտի : Օնլարըն
զիւլի՛միւնձէ՛ օնուն օնլարա պիր

իթիպարսըզ տէյլ տիր , իլա
քէնտի վաթանընտա վէ քէնտի
խանէսինտէ :

58 Իմտի օրատա՝ օնլարըն ի-

խօճա օլմաղա՝ եախօտ Սեփա-
տան զայրի քիմնէնին էտէմէյէ-
ձէյի շէյլէրի իլէմէսինի քէն-
տի իւզէրինէ ալմաղա նէ հագ-
գը վար ըտը : Սարչ . ԻԲ . 6 :
Եսայ . ԽԹ . 7 : ԾԳ . 2 , 3 :
Ղ ու-լ . Գ . 23 : Գ . 22 : Յոֆ .
Ա . 45—47 : Զ . 42 : Է . 41 :
Ը . 29 : — Փէյլա՛մպեր Բիթար-
պը Ա : Պու՝ պիր զարպի մէսէլ
օլուպ՝ պիր ալէսսէվի կէրչէր-
լիք պէյան էտերիտի : Պիլ վա-
գի՛ պունա պա՛ղը մուղայիր
վուզուա՛թլէր օլա պիլիթ . լաքին
միւպարէք Գուրթարըճընըն
հագգընտա պու մէսէլէ մուղա-
յիր ա՛մէլ օլունմատը : Օնա՛
ախէր հէր պիր մահայտէ՛ քէն-
տի վաթանընտան վէ հէմէհ-
րիլլէրինտէն զիյատէ ի՛զզէթ վէ
իքրամ օլունտու : Սարչ . Զ . 4 :
Ղ ու-լ . Գ . 24 : Յոֆ . Գ : 44 :
Գործ . Գ . 22 , 23 : Է . 37—39 .
51 , 52 :

58 . Օնլարըն իմանըլըլըլէ
լէն : Սարչ . Զ . 5 , 6 : Ղ ու-
լ . Գ . 25—29 : Հագգընտա . ԲԱ . 20 :
Եբր . Գ . 12—19 : Գ . 6—11 :
Նաղարէթիլլէրին իմանըլըլըլըլ
Բապպըն իհասնընտան վէ լութֆ
ու ինայէթիտէն հիստէտար օլ-
մաղա օնլարա մանթ օլուու : Տէյլ
քի օնլարըն իմանը եա իման-
սըլըլըլը օնուն գուվլէթիտէն պիր
թէսիր էյլէյիպ օնու աղալթտը ,

մանսրզըզը իչինն՝ չօգ հերմէթ-
լէր իճրա էթմէտի :

իլա օնուն կէլմէսինին մերամ ու
մագսուտունա՛ օրատա տաճա
միւ՛ճիզաթլար իլէմէսի նաֆիլէ
օլուրուտու : (Նյարըն ա՛գլ ու
ֆիքրի՛ իսպաթ ֆէհմ ու ֆէրգ
էտիպ՛ իսքեաթ օլաճագ պիր
հալտէ տէյիլտի : (Նլար՛ օ-
նուն ճիննի վար , վէ տիվանէ
տիր տէյէճէքլէր իտի : (Նլար՛
օնուն տաճա միւ՛ճիզաթլարըն-
տան՛ քէօր օլաճագլարլար , գա-
թըլանաճագլարլար , վէ գու-
տուրաճագլարլար , վէ զարար
կէօրիւպ ֆայտէ կէօրմէյէճէք-
լէրտի : Իմտի օնուն միւ՛ճի-
զաթլարը օնլարա պէրէքէթ օ-
լաճագ եէրինէ լա՛նէթ օլուր-
լարը թագտիրտէ՛ նիչին օնլա-
րըն արասընտա միւ՛ճիզաթ իճրա
էյլէսին : Խանէ 13 վէ 16
չէրհէրինէ պագ : (Րատա իչ-
լէտիյի պիր գաչ միւ՛ճիզաթլար
իլէ Մլաճ թարաֆընտան կէօն-
տէրիլմիչ օլուրունա՛ վէ օնլա-
րը միւպարէքլէմէյէ վէ խէլաս
էթմէյէ հազըր վէ գատիր օլուր-
ունա քիֆայէթ էտէր իսպաթ
կէօսթէրտի , վէ անտէն էթրաֆ
քէօլէրէ չէքիլտի : Պապ ժԲ .
45 շէրհէնէ պագ : Մալի . 2 .
5 , 6 : (Նլարը՛ իմանսրզըզլա-
րը վէ ի՛նտալարը իչինն էօ՛ղիւր-
սիւզ թէրք էյլէտի , վէ օնուն
օրայա պիր տաճա տէօնտիյիւ-
նիւ հիչ պիր եէրտէ պուլմա-
զըզ : Ա՛յն օլ շէհրէ վէ օլ խալ-
գա քի Յիսուսուն Մ՛ղեղ Ռու-
հու սու մինմայ իւզըէ օնլարը

ՊԱՊ ԺԴ

1 (Ղ) գէմանտէ՛ րուպ՛ պաշը

թէրք էտէր : Խաթրըմըզտա
սագլայալըմ՛ քի՛ Վրիստոսուն
քէրամէթ ու իհսանլարընը գա-
պուլ էթմէյէ պէօյիւք էնկէլ վէ
մանի՛ օլան շէյ իմանսրզըզ
տըր : Մ՛ղեղ Ռուհա՛ էնիպ օնու
միւպարէքլէմէյէ վէ օնա թագէ
հայաթ վէրմէյէ մանի՛ օլան՛
Վրիստէնին իմանսրզըզ տըր :
Մլաճ՛ իման թալապ էտէր .
եալընըլ իման տուա՛սընըր գա-
պուլ էտէր : Ա՛ է հէր նէրէտէ
սզ իման վար իսէ , օրատա տուա՛
տայիմա սօղուգ՛ վէ սուրէթէն
օլուր . օրատա ատէմլէր կիւնաճ
վէ էօլիւմ ույգուսունու ույուր-
լար . վէ Վրիստէ օրատա Մ՛ղեղ
Ռուհուն զիյարէթինտէն վէ պէ-
րէքէթինտէն մահրոււմ վէ չօփ-
լագ գալըր : Ա՛ պրին հէր նէրէտէ
իման վար իսէ , օրատա շիֆա
վէ խէլաս վար : Պապ ժԲ . 20 :
Յ . 45 . Դ . 48 — 50 : ԺԱ . 40 :
Պարժ . ԺԴ . 9 :

1 . Ռուպ՛ պաշը շէրիլէտ :
Մալի . 2 . 14 — 16 : Ը . 15 :
Պարի . Թ . 7 — 9 : ԺԳ . 31 , 32 ,
ԻԳ . 8 — 12 : Պարժ . Դ . 27 :
Ռուպ՛ պաշը ի՛նվանի՛ ասլըն-
տան պիր մէմլէքէթին պիր բու-
պո՛ւ եա՛նի տէօրթ փայընտան
պիր փայը իւզէրինէ հիւքիւմէթ
սիւրէն պիր վալի պէյան էտէր .
լարին պիր մէմլէքէթին՛ հէր նէ
միգտարի օլուրա օլուն՛ իւչտէ
պիրի օլուն եարըսը օլուն պիր
գըթասը իւզէրինէ հիւքիւմէթ

Հերովդէս Յիսուսուն նամընը
իշխթաի :

սիւրէն պիր վալի տախի անկլա-
շելըր : Պապ Բ . 22 շէրճինէ
պագ :

Ե՛տի ճէտիտտէ վերը օլան
Հերովդէսլէրի պիրի պիրինտէն
Փէրդ էտէ պիրմէք իշինն , խաթ-
րըմըգա կէթիրմէլէլիդ քի ,
Իեթլէճէմտէ մա՛սումլարը՝ պեօ-
յիւք Հերովդէս էօլտիւրտիւ .
օնուն օղլու՝ Հերովդէս Բ՛նտի-
պա՝ վաֆթիդ էտիճի Յովճան-
նէսին պաշընը քէստի , վէ սօլ-
թատլարը իլէ Յիսուս Խֆէն .
տիմիդի զէվզլէնտի . վէ պէօյիւք
Հերովդէսին թօրնու . Հերովդէս՝
Յակորոսու գաթլ էթտի , վէ
Պետրոսու Տապաս գօտու :
— Յիսուսն նա՛նը ելնիտի :
Հալա իքի սէնէտէն զէյատէ օլ-
մուշուտու , քի Յիսուս Խֆէն-
տիմիդ քէնտինին ո՛ւմունմի խրդ-
մէթինէ պաշլամըլ իտի , վէ օ-
նուն նամը պիւթիւն մէմլէքէ-
թի տօլտուրմուշուտու : Աիւնէշ
տօղմուշ՝ վէ փէք միւնէվվէր պիր
զէյա վէրիրիտի . լաքին Հերով-
դէսին օնտան Տիշ պիր խապէրի
էօղլուտու : (Նունն ա՛գլ ու Փիք-
րի ախէր շէյլէր խուսուսունտա
իտի : Բէնտինին միւթէճիմ
զէվզ ու սէֆալարը արգասընա
տիւշմիշուտիւ , վէ քէնտինին
մանսուպունա կէօղ տիքէնլէրի
էօլտիւրմէտէ իտի : Մունն սէ-
րայընտա՝ տէվլէլ ու փօլիթի-
գայա տայիր՝ սալթանաթ ու տա-
րաթա տայիր՝ տիւնեա վէ օնուն

2 Վէ քէնտի ուշագլարընա
տէտի . Պու՝ վաֆթիդ էտիճի

Տէփ Փանի շէյլէրինէ տայիր Տէր
պիր շէյ իշխտիլէրիտի . լաքին
Յիսուսա տայիր պիր շէյ իշխթ-
մէնին եա էօրէնմէնին մաճալի
օրասը տէյիլիտի : Հագիգաթ
օնուն խըզմէթքեարլարը օնուն
ի՛շըէթ վէ զէվզ ու սէֆա մէճ-
լիպլէրի արասընտա օնա՝ իճթի-
մալ սըր քի՝ օլ Փագիր Ա՛էճու-
տինին՝ էտնա վէ սէֆիլ թագըմը
խալգըն արասընտա իճրա էյլէ-
տիյի ա՛ճայըպ կէօլ պայըճըլօդ-
լարը վէ զարայիպ էլչափուք-
ըլլարը խուսուսունտա մասալ-
լար սէօյլէյէրէք օնու էյլէնտի-
րիլէրիտի լաքին պու մասլա-
ճաթ պունտան էվվէլ օնուն տիգ-
գաթընը ճէլպ էթմէմիշիտի :
Ը իմտի կիւնէշին ըջըղ օլ տէ-
րէճէ միւնէվվէր տիր քի , Հե-
րովդէս արթըզ քէնտինին գա-
րանլըգ պուճաղընտա օնուն մէվ-
ճուտ օլմասընտան պիխապէր-
լիքտէ գալամայօր : Պունտան
ալ էվվէլ՝ Բրիստոս շայիրտլէ-
րինի՝ քէնտի ատընտա վա՛ղ էթ-
մէյէ վէ միւ՛ճիլաթլէր իշնմէյէ
կէօնտէրմիշիտի (Մարէ . 2 .
12—16 , վէ Պ . 1 . Թ . 6—9) ,
վէ շիմտի մասլաճաթըն պիւթիւ-
նիւ Հերովդէսին գուլաղլարընա՝
սաճիճան պիւյիւճիւլիւքտէն վէ
Տօգգապաղըգտան իւթիւն պիր
շէյ կիպի եէթիշըր :

2 . Պու՝ վաֆթիդ էտիճի Ը :
Բրիստոս Խֆէնտիմիդ՝ խալգ-
տան պա՛ղըլարը՝ Աղիա՝ եա Ա-

Յովհաննէս տիր . օ՛ եօլիւլէր-
տէն գալգար , վէ օնուն իչիւն
րեմիա՝ եա փէյղամպէրլէրին
պիրի տիր զիււիւմիւնտէ խտիլէր .
վէ ախէրլէրի օնու՝ վաֆթիդ է-
տիծի Յովհաննէս տիր գըյաս
էթտիլէր : Պապ Ժ. Զ . 14 :
Մարի . Զ . 14—16 Ղուի .
Թ . 7 — 9 Էրովդէս տիւշիւն-
տիւ քի՛ պու Յովհաննէս օլմալը
տըը . լաքին եինէ պու՝ օնա իՏ-
թիմալտէն խարիճ կէօրիւնիւր-
իտի , շիւն քի օ՛ օնուն պաշը-
նը քէամիշտի : ( )՝ գօրգուլար
իլէ տօլու իտի : Օլամիրի՛ քէնտի
կիւնահա ռ եարամաղքեարլըգլա-
րը իչիւն օնու թէքտիր էյլէտի :
( )նու՝ եարամաղանէ նիճէ գաթլ
էյլէտիյինի խաթրընա կէթիր-
տի : ( )՝ օնուն պաշընը քէտտի-
յի վազրթ՝ գանն էթմիշտի քի՛
փատիշահլըղընտա պուլունան
Տեր սըգընթը վէրէն՝ վէ քէն-
տինին գուրտուղու շէյլէրէ վէ
զէվգ ու սէֆալէրինէ միւտախա-
լէ էտէն քիմնէլէրին Տէփիսին-
տէն գուրթուլտու : Վաքին շիւմ-
տի տիւշիւնիւր քի՛ իշթէ Յով-
հաննէս տիրիլտի , վէ էվվէլքին-
տէն զիյատէ գուվվէթէ մալը
տիր . զերա շիմտի միււծիւլաթլէր
իշլէր . էօլիւլէրի տիրիլտիր , վէ
իՏթիմալ տըը քի՛ եաշայանլարը
տա էօլտիւրէ պիլըր . վէ քիմ
պիլըր , պէլքի շիմտի կէլըպ
պէնտէն էօլիւմիւնիւն ինթիգա-
մընը ալաճագ տըը : Էրովդէ-
սին Ֆիլքրինտէն պու միսիլըւ-
շէյլէր կէշէրլէր , վէ տիւշիւն-

օնտա Տիքմէթլէր իճրա օլունուր :
3 Չիւն քի Էրովդէս՝ գա-
տիյիւնիւ Տէմ գօրգուլարընը
քէնտի խըզմէթքեարլէրինտէն
կիզլէյէմէզ :
Պա՛ղըլարը գըյաս էտէրլէր
քի , Էրովդէս Սաղուկեցի
խտի . շիւն քի՛ Պապ Ժ. Զ . 6
տէ Սաղուկեցիլէրին մայասը
տէնիլէն շէյ՝ Մարի . Ը . 15 տէ
Էրովդէսին մայասը տէնիյօր :
Խմտի Սաղուկեցիլէր գըյամէթ՝
եա՛նի էօլիւլէրտէն տիրիլմէք օ-
լաճաղընը ինանմաղարլտը . լա-
քին Յովհաննէսին գանը եէր-
տէն պաղըրըյօր , վէ գապա-
հաթլը օլան Էրովդէս՝ Սաղու-
կեցի օլտուղունու ունուտուպ՝
տիթրէմէյէ պաշար : Մարի .
ԻԸ . 1 : Յոք . ԺԵ . 21 : Փէյղամ-
պէրլէր վէ խօճալար հապսէ ա-
թըլա պիլըրլէր , վէ էօլտիւրիւ-
լէ պիլըրլէր . լաքին օնլարըն
թագրիր էթմիշ օլտուգլարը կեր-
չէքլըք Տէլաք օլունամաղ : ( )ն-
լար՝ էպէտէն եաշամաղար . լա-
քին Մլաշըն օեօղիւ էպէտէն
եաշար , վէ օնուն Տիչ պիր գը-
թա՛սը իճրա օլունմագտան կերի
գալմաղ :
3 . Էրովդէս . . . օնու . . .
ընդաման հօտու : ( )՝ պիր եա-
րամաղքեար կիպի թութուլ-
տու , պիր զալըմ՝ զօրպաղ կիպի
պաղանտը , վէ պիր գարանլըգ
մուրտար հապսէ աթըլտը : Պապ
Ժ. Ե . 2 շէրհինէ պագ : Դ . 12 :
Մարի . Զ . 17 : Ղուի . Գ . 19 ,
20 : Յոք . Գ . 24 : Սաֆթիդ

ընտաշը Վիլիպոսուն գարբը
 Հերովդէսներն սէպէպինտէն՝
 Յովհաննէսի թուժուպ՝ օնու
 պաղատը , վէ զընտանա գօտու :
 4 . Օ՛իրա Յովհաննէս օնա

էտիճի Յովհաննէս Մեսիանըն
 Տագրընտա՝ “(Սնա պէջիւմէք՝
 ամմա պանա քիւչիւմէք կէրէք
 տիր)” տէմիշտի (Յովհ . Գ . 30),
 վէ իշմէ շմտի սապահ երտըըը
 կէօրիւնմէզ օլույօր , վէ սատա-
 գաթըն կիւնէշի քէնտի նրաֆը
 նիհար ըուշանըընա եէթի-
 շէյօր :

4 . Նոյնի տէյէլ տէր : Մով-
 սէսին նօմօսունա մուղայիր իտի ,
 թապիա՛թ գանունլարընա մու-
 ղայիր իտի , վէ էտէպ ու էրքեա-
 նէ մուղայիր իտի . փուժփէ-
 ընթիլէր պիլէ պու շէյի զէմմ՝
 էտէճէքէրիտի : 1 . շէր Յովհան-
 նէս պունու չէօլտէ՝ քէնտին-
 տէն վաֆթիղ օլունմաղա կէլէն
 խալգա կիլլիճէ սէջլէսէյիտի ,
 կէօրիւնէպիլիր իտի քի՛ կէջա օ՛
 խալգը Հերովդէսին իւղէրինէ
 գալտըմաղա իսթէրիտի . լաքին
 օ պունու՝ Հերովդէսին քէնտի-
 սինէ սէջլէտի , քի օնուն զամի-
 ըինի օնուն իւղէրինէ գալտըրպ
 օնու թէվպէյէ կէթիրսին , վէ
 պու վէճճիլէ օնու Տէլաքտէն խե-
 լաս էյլէսին : Յովհաննէս սա-
 լայտա իտի , վէ չօգ տէՓա՛ օ-
 րատա վա՛ղ էթմիշ իտի , վէ պօր-
 ճունու գօրգուսուղ իճրա էյլէ-
 տի : Հերովդէսէ ախէր խալգըն
 կիւնահլարը խուսուսունտա սէջ-

տէր իտի . Օնու ալմագ՝ սանա
 ճայիղ տէյիլ տիր :

5 Վէ օնու գաթլ էթմէք
 իսթէր իտի իսէ տէ , խալգտան
 գօրգար ըտը . զիրա օնու փէյ-

լէմէտի, իլլա օնա՝ օնուն կիւնահ-
 լարը խուսուսունտա սէջլէտի :
 Հերովդէս իսթիտա օնու տինկ-
 լէրիտի . վէ օնուն նասիհաթլա-
 րընա ի՛թիպար՝ վէ չօգտան պէ-
 ըու պէքլէնէն Մեսիայը գապուլ
 էթմէյէ իգրար էտէրիտի : 1 . աքին
 Յովհաննէս օնա՝ “Վէն Տալըր
 տէյիսին , սէն քէնտինի պլտա-
 տըյօրսուն , սէն Մեսիանըն փա-
 տիշահլօղընը գապուլ էտէմէզ-
 սին , չիւնքի սէն տահա կիւնահ-
 տա եաշայօրսուն , վէ կիւնահ-
 տան թէվպէ էթմէյօրսուն” մի-
 սիլլու շէյլէր տէտի : Պապ Գ .
 2 շէրճինէ պագ :

5 . Օնու գաթլ էթմէք
 էթի : Հերովդէս Յովհաննէսին
 պիղգաթ օնա սատրգ վա՛ղընտան
 տարըտը , վէ պու սէպէպտէն
 օնտան իքրահ էտէր իտի : Գ .
 թադ . ԻԲ . 8 . 26 , 27 : Բ
 Մնայ . Ժ . 9 . 10 : ԻԴ . 20 , 21 :
 Մառի . Ժ . 10 . 12 : Բրիս-
 տոսուն իւղմէթճիլէրինին ախէր
 Տէր պիր խուսուս իւղէրինէ վա՛ղ
 էթտիլլէրինի իսթէյիպ տէ՛
 քէնտիլլէրին զամիրինէ վա՛ղ էթ-
 տիլլէրինի իսթէմէյէն քիմնէ-
 լէր՝ միւրայիլէր տիր : — Մառի-
 րան գօրգարըն : Հերովդէս Մա-
 լահտան գօրգամալ , կիւնահտան
 գօրգամալ , էպէտի ա՛ղպատան

ղամպէր կիպի թուժարչար իտի :

6 Իմոսի Հերովդէսին մեզ լուտու տիւյիւնիւ օլուր իքէն՝ Հերովդէանըն գըզը օրթատա ըագս էթտի , վէ Հերովդէսին խօշունա կէլտի :

գօրգմազ , լաքին խարզըն արա- սընտա Փիթնէ վէ ինթիլալ գօ- փար տէյիւ գօրգար : Օ՝ հալա գալպոս պիր գաթիլ տիր , վէ քէնտինին եարամազ մերամընը իճրա էթմէքտէն օնու՝ սատէճէ պիր մէնֆաաթի նէֆտիյէ մու- հապպէթիտէն ի՛պարէթ օլան սէպէպլէր՝ եա՛նի քէնտինի խալ- գա սէվտիրմէք արզուտունտան զայրի շէյ թուժան եօգ տուր : Մաբի . ԺԴ . 1 , 2 : Վարժ . Գ . 21 : Ե . 26 : — փէյրապէր ինի թու-թարլըր իտի : Պապ ԻԱ . 26 . 32 : Մաբի . ԺԱ . 29 — 32 : Վարժ . Ի . 6 :

6 . Հերովդէսին յիւլուտո- տի-յի-նի- օլուր իէն : Օննդ . Ի . 20 : Մաբի . Զ . 21 : Տօղուշ կիւնլէրիմիզ՝ տուա՛ վէ թէֆէք- քիւր վէ թէվպէ՛ վէ տէյիլ ճիւ- մանի զէվգ ու սէֆա զէմանլէրի օլմալը տըրլար : — Հերովդէանըն քըզը օրթատա ըագս էթտի : Պու գըզ՝ անասընըն էտէպսիզ ախ- լէագլէրինտէն հիստէտար օլմուշ օլմալը իտի . չիւն քի հիչ պիր էհի էտէպ գարը սարայտա օլան պիր մէճիտտէ պու մինվալ իւզըն հարաքէթ էտէմէզիտի : Պու՝ օլ զէմանըն ա՛տէթիլէրինէ մուղայիր՝ վէ էտէպ ու էրքեանըն հէփ գա-

7 Օնուն իչիւն օնա եէմին իլէ իգրար էթտի քի՛ նէ տի- լէրսէ վէրէ :

8 Վէ օ՛ փէշին անասընտան էօյիւթլէնմիշ օլմալըլա , տէտի . Պանա պուրատա պիր թէփտի

նունլարընը պօզմագտան ի՛պա- ըէթ պիր շէյ իտի . Ալլահըն տօսթու Տօվհաննէս հապստա աճ սուտուզ վէ սօղուգտա եա- թայօր . Ալլահըն տիւշմէնի Հե- ըովդէս սարայտա եէյիպ իչէ- յօր , վէ քէյֆ էտէյօր :

7 . Եթէն իէ էգրար էթտի : Պու պիր տիվանէճէ՛ աթիզ վէ եարամազ եէմին իտի : Պիր է- տէպսիզ գըզըն խաթիրընը խօշ էթմէք իչիւն՝ Հերովդէսէպէտի Ալլահը շէհատէթէ չաղըրար քի՛ օնա փատիշահըզընըն եարրընը վէրէճէք տիր : Մաբի . Զ . 23 : Հէմ պուլուրուզ քի , օ՛ քէնտի փատիշահըզըն տախիլինտէ պու- լունան էն աղիզ գանը տէօքմէ- յէ կէօնլու վարրտը : Պու մի- սիլլու պիր եէմինի էթմէտի շէրի՛ տէյիլ իտի . վէ էթտիքտէն սօնկրա օնու հըֆղ էթմէտի շէ- ըրի՛ տէյիլ իտի : փատիշահըզ- զըն եարրընը վէրմէք զարպի մէսէլ մագուլէսինտէն պիր թա՛- պիր իտի Եթի . Ե . 3 . 6 : Ե . 2 :

8 . փէշին անասընտան էօյի- լէնմիշ օլմալըլա : Իագս էթմէսին- տէն էվվէլ տէյիլ՝ իլա մաթու- պու էթմէգտէն էվվէլ : Մաբի . Զ . 24 : Ալլահտան գօրգան պիր վալիտէ՛ քէնտի էվատարընա

իւզերինտէ վաճթիզ էտիճի
Յովհաննէսին պաշընը վէր :

պիր պէջիւք պերէքէթ տիր . լա-
քին պիր եարամազ վալիտէ՝ օն-
լարա պիր լա՛նէթ տիր : Բ Ս՝նայ .
ԻԲ . 3 : — Պանա պոբարա . . .
վաճթիզ էտիճի Յովհաննէսին պաշը-
նը վէր : Գ թուգ . ԺԸ . 4 . 13 :
ԺԹ . 2 : Դ թուգ . ԺԱ . 1 :
Լուսի . Ա . 16 : ԻԹ . 10 : Գը-
յաս էտէ պլիւր խիք քի , գըլ-
պէջլէ պիր մաթլուպու էթմէք-
տէն՝ ա՛ղիմ՝ գօրգու իլէ կէրի
տուրաճաղըս . լարգու պէր ա՛բս՝
կէօրիւնիւր քի օ պուճտան հաղզ
էթտի : Յովհաննէս՝ սատրգ վա՛-
զը իլէ պիւթիւն Փամիլեայը տա-
րըլթար . վէ պուրատա՝ պիր զը-
նաքեար վալիտէյէ վէ պիր է-
տէպսիզ գրգա քէնտիլէրին քէ-
նինի իճրա էթմէյէ ափանսըզ
պիր Փուրսաթ զուհը էթտի :
Հէմտէ պէլքի Փիքը էտէրլէր-
խտի քի՝ էնճամը Հերովդէս
Յովհաննէսին նասիհատընը
գապուլ էտիպ՝ օնլարըն իքիսի-
նի տէ գօվաճագ տըր :

9 . Փարիշահ գասաճէնէնպի :
Օնտան պիր պէջիւք փէք աշը-
քեար եարամազ քեարըզ իճրա-
սը՝ եա՛նի Լլահըն պիր մէշհուր
փէյղամպէրինին գաթիլ մաթ-
լուպ օրուտու , վէ պու՝ պիր
եարամազ գարընըն եարամազ
միւրատը իճրասը իչիւն օրուճ-
տուն : Օնուն զամիլի՝ էյէրչի
զայի՛Փ վէ ճանսըզ սէս իլէ՝ օնու
թէքտիր էյլէտի . վէ պուճուն
գատար աշիքեարէ եարամազ օլ-

9 Իմտի փատիշահ գասա-
վէթլէնտի . ամմա եէմինլէր՝ վէ

մայան վէ քէնտինի պու գա-
տար յըգընթըյա կիրիֆթար
էթմէյէճէք սայիր պիր մաթլուպ
օյսայրսը՝ տահա էյի սայաճաղ-
ըտը . չիւն քի Յովհաննէս խալ-
գըն պէյնինտէ պու գատար
նամտար խտի քի՝ Հերովդէս գօր-
գարըտը , քի օնուն գաթիլ խալ-
գըն արասընտա պիր Փիլթիէ գօ-
փարաճաղըտը : Խյանն 5 շէրհի-
նէ պագ : — Իշէփիլէր : Պիր եա-
րամազ եէմինին՝ պիր եարամազ
ա՛մլին իճրասընը հաղգ էտէ-
ճէք զանն էթմէսի՝ փէք պէջիւք
պիր եանղըշըզ տըր : Հիւ
քիմնէ քէնտինի կիւնահ իլլէ-
մէք պօրճու աթընա գօյամալ .
չիւն քի օնու Լլահ՝ օնտան էվ-
վէլ հէր վէճհիլէ կիւնահ իլլէ-
մէմէք պօրճունա պէնտ էթմիշ
տիր . Հերովդէս քէնտի եէմինի
իլէ քէնտինի գաթիլ էթմէք կիւ-
նահընը իճրա էթմէյէ պէնտ
էտէմէզիտի . չիւն քի օ՝ օնտան
էվվէլ ախէր պիր պօրճա պէնտ
օյմու շուտու , եա՛նի Լլահըն ա՛-
ղիզ վէ էպէտի նօմօսու իլէ գաթիլ
էթմէմէյէ պէնտ օյմու շուտու ,
վէ քէնտինին հիչ պիր հարաքէ-
թի վէ ա՛մլին՝ եէմին օրուն հէր
նէ օրուրսա օրուն՝ իլպու էվվէլ-
տէն օյմու շ օյան պէնտտէն չէօ-
ղէմէզիտի : Լլահ՝ օնուն եէմի-
նինի նաֆիլ սայմատը , վէ պու-
նուն իչիւն օ պօշ վէ պաթըլ
խտի . վէ պու պապտէ օնուն պօր-
ճու՝ օլ եէմինի տէյիլ իճրա էթմ-

պիլեսինձէ սօֆրատա օթուրան-
լար իջին , վերիմէյէ էմր
էյլէտի :

մէք՝ իլլա պօզմագ իտի : թուրոց
Լ . 5—8 : Պատ . ԺԱ . 30, 31.
39 : ԻԱ . 1 . 7—23 : Ա թուր .
Ե . 24 . 39—45 : ԻԵ . 22 .
32—34 : Դ թուր . Զ . 31—33 :
Պատ . ԻԳ . 12—35 : — Ս է
պիլեսինձէ օնուրանլար իլլա :
Հերովդէս քէնտինին եարամագ
արգատաշլարընըն իսթիհղալէ-
րինտէն՝ եանի օնու զէվգէ ալ-
մալարընտան գօրգարտը , վէ
կէօրիւնիւր քի՝ օնուն Յովհան-
նէսի էօլտիւրմէսինին էն պէօյիւք
սէպէպի պու իտի : Օնլար՝ օնուն
պու վէճճիլէ գրգտան թութուլ-
տուղունա գահգահա իլէ կիւ-
լէճէքլէրիտի , վէ օնուն սէօղիւ-
նիւ կերի այլպ գրգըն կէօնիւ-
նիւ էթմէյէ իմթինա՝ էթտիյի
նէ գատար էտնա պիր հարաքէթ
տիր տէյէճէքլէր իտի : — Ս էրիւ
Ֆէյէ էօր էյլէտի : Օ՝ տէյէ պիլիւր
իտի քի , Յովհաննէսին պաշը
պէնիմ տէյիլ տիր , քի օնու վէ-
րէ պիլէյիմ : Օ՝ փատիշահլար
փատիշահլընըն տըր , վէ պէնիմ
տէյիլ տիր . վէ պունուն իջին
օնա՝ իսթէտիյիմի էթմէյէ հագ-
գըմ եօգ տուր : Պունտան գա-
թը՝ նազար օ՝ պէնիմ սանա վեր-
մէյէ վա՝տ էթտիյիմ շէյտէն
գըյմէթլի տիր . չիւն քի տէյիլ
փատիշահլըղըմըն եարբար՝ իլլա
պիւթիւնիւ պիլէ՝ օ պաշ քէսիլ-
տիրտէն սօնկրա թէքրար օնու
վիճուտինէ գօմաղա գատիր տէ-

10 Ս է պիլէ կէօնէրիպ՝
զընտանտա Յովհաննէսին պա-
շընը քէստի :

յիլ տիր տէյէ պիլիւրիտի : Լ պքին
Հերովդէսին՝ քէնտինին քէյթ-
տէ օլան սէրիսօշ արգատաշլա-
րընըն շամաթալը կիւլիւշէրի վէ
քիւֆիւր լաթիֆէյէրի արասըն-
տա պունու սէօյլէմէյէ քիֆայէթ
միգտարի գավի եիւրէյի եօղ
ուտու :

10 . Օլընտանտա Յովհաննէսին
պաշընը քէստի : Պապ ԺԷ . 12 :
ԻԱ . 35, 36 : ԻԲ . 3—6 : ԻԳ .
34—36 : Ս պք . Զ . 27—29 :
Թ . 12 : Պատ . Թ . 9 : Յայր .
ԺԱ . 7 : Բ Սայր . ԼԶ . 16 :
Երեմ . Բ . 30 : Յովհաննէս հա-
քիմ հուղուրունա չըգմատը , ա-
լէյինէ շահիտլէր տինկէնմէ-
տի , իւղէրինէ պիր գապահաթ
իսպաթ օլունմատը , վէ օնուն
հագգընտա շէրիմթըն վէ հագ-
գըն ըուտումաթընտան հիչ պիրի
իճրա օլունմատը : Պու՝ Հերով-
դէսին սօղուշու կիւնիւ օլտու-
ղունտան իհթիմալ տըր քի
Յովհաննէս օլ կիւն գուրթուլ-
մասընը իւմիտ էթմիշ օլտուն .
զըրա պու միսիլիւ գէմանէրտէ՝
փատիշահլար էքսէրի մահպուս-
լարը սալը վէրիլէր : Շ իմտի
ախշամ օլտու , վէ պիւթիւն օլ
ուղուն վէ օսանձ կէթիւրէն կիւն
խէլաս միւթտէսի զուհը էթմէտի :
Իլլա ափանսըղ հապարն գափու-
տու աշըրպ՝ ճէլլատ իջերի եիւ-
րիւր , վէ գապիլ տիր քի օ՝ Յով-
հաննէսէ պիր թէք սիւալ սօր-

11 Վ է օնուն պաշը թէփսի
իւզերինստէ կէթիւրիլիւ՛ գըզա
վէրիլտի , վէ գըզ անասընա կէօ-

մաղա՛ Տիչ պիր տօսթլարընա պիր
թէք խապէր կէօնտէրմէյէ՛ Ըւլ-
լաճա պիր տուա՛ տաճա սուն-
մաղա օնա պիր տագիգա վա-
գըթ վէրմէզ . վէ օնուն էլէրին-
տէն վէ այազլարընտան զինճիր-
լէրի չըգարաճագ եէրինէ՛ վիւ-
ճիւտինանտէն պաշըը պըրըր . օ-
նու Տապստէն տիշարը չըգարա-
ճագ եէրինէ՛ օնու տիննեատան
տիշարը չըգարըր : Յովճաննէ-
սէ՛ պու տէրէճէ տիննեայէ էօլ-
միւշ խոյի խայրըը օլտու . շին
.քի էօլիւմիւ պու գատար ափան-
սըզ օլտու իսէ տէ՛ օնու դափ-
լէթտէ պուլամատը : Պապ ԺԱ .
8 շէրճինէ պագ :

11 . Պըզ անասընա Կօթիւրիւ-
Ըւալ . ԻԷ . 4 : ԻԹ . 10 : Երե՛ .
ԻԲ . 17 : Եղէլ . 1Ե . 6 : Յայր .
ԺԶ . 6 : ԺԷ . 6 : Պաշ՛ անայա
կէօթիւրիւլտիւ , քի օ՛ էմրին
իճրա օլտուգունու սաճիճ պիւ-
սին , վէ կէօզէրի իլէ Յով-
ճաննէսին էօլմիւշ խոյիսինի
կէօրմէյիլէ՛ քէնինտէն եիւրէյի
ճազզ էթսին : Մուէրրիւ Յով-
սեփոս տէր .քի , «Պու գարը՛
սալթանսթ ու տարաթ մուճապ-
պէթինտէն վէ ճասէտտէն տօլու
խոի , օնուն՛ Էերովդէսին իւզէ-
րինէ ա՛ղիմ թէսիրի վարըտը ,
վէ օնուն էթմէյէ իսթէմէտիյի
չօզ շէյլէր էթմէյէ օնու գան-
տըրմաղա գատիր իտի՛» :

12 . Օնու Կօթիւրիւ-լէր : Պաշը

Թիւրտիւ :

12 Վ է շայիրտլէրի կէլիւթէ-
նինի գալտըրտըլար , վէ օնու

Էերովդէսինն էանընտա գալ-
տը , վէ տէնիլօր .քի օ՛ տիլինի պիր
ինէ իլէ տէլէրէք քէնտինի էյլէն-
տիրրիտի : Յովճաննէսին շա-
յիրտլէրինէ՛ օնուն վիւճիւտիւ-
նիւ գալտըրտըլ կէօթիւրմէյէ՛
վէ տիգգաթ ու թէվազու՛ իլէ
Տէմ՛ մուճապպէթ կէօզիւաշէրի
իլէ կէօմիէյէ ըուլսաթ վէրիլ-
տի : Պապ ԻԷ . 58—61 : Պըժ .
Ը . 2 : (Նլար՛ չօզ քէրրէ օ-
րուճ վէ չօզ տուա՛ էտէրլէրտի :
Պապ Թ . 14 , 15 շէրճինէ պագ :
(Նլար՛ շիւպճէսիլ քէնտի խօ-
ճալարընն ճապստէն խէլասընա
չօզ ճէճտ էթտիլէր . շիմտի շու-
րիճալա վէ սօնկրա պու ըիճալա
վէ խաթըր սաճիպի . քիմնէլէրէ
սէյիրթտիլէր . վէ ա՛րըճալար-
ըճալ իւզէրինէ վէրտիլէր .լաքին
ճէճտլէրի նաֆիլէյէ չըգտը .
տուա՛լարը՛ ա՛յնի ճէման ում-
տուգլարըր թարիգտէ իսթիճապ
օլունմատը : Յովճաննէս շէճա-
տէթինի պիթիւրմիշ իտի : (Նուն
իշի՛ ճէման օթուլ պիր եա օ-
թուլ իրի եաշընտա իքէն թէքմիլ
օլտու , վէ օնուն եէրտէ Քրիստոս
իշին էտէճէյի պիր շէյի գալմա-
մըշ իտի : Կիննէշին տօղտուղու
եէրտէ եըլտըզարըն ըըըը սօ-
լար : Լաքին պունու սիւալ է-
տէլիմ .քի , Յովճաննէս շիմտի
պին սէքիլ կիւզ սէնէ գատար
նէրէտէ տիր : Էերովդէս նէրէ-
տէ տիր , գըզ նէրէտէ՛ վէ օնուն

կէօմտիւէր , վէ վարըպ՝ Յիսուսս խապէր վէրտիլէր :

13 Ս է Յիսուս իշխոհնճէ , օ-

վալտէսի նէրէտէ տիրլէր : Ս է պունու տախի սիւալ էտէլիմ քի՝ պունտան պին սէքիզ երւզ սէնէ սօնկրա պու ա՛սիրտէ Վրիստոսունն տօսթլարընը գօվայայանլար նէրէտէ օլաճագլար . վէ պիզ քէնտիմիզ նէրէտէ օլաճաղըզ : — Ս է վարըպ՝ Յիսուսս Խապէր վէրտիլէր : (Սլարըն թէսէլլիյէ վէ նասիճաթէ իճթիւաճլարը վարըտը , վէ օնու պուլ մաղա՝ քէնտի խալզընըն ա՛ղիմ թէսէլլիճի վէ նասիճաթ վէրիճիսի օլան Օլաթի շէրիՓտէն մա՛տա՝ քիմլ՞ վարմայը խտիլէր : Յովճաննէս պունտան չօգ էվ վէլ օնլարը օնա կէօնտէրիմիշ խտի . լաքին օնլար քէնտիլէրի կիտէճէքլէրի երէրինէ՝ օնա պու գատար սայիր քիմնէլէր կիթտիլինէ ճասէտ իլէ սօլտուլար : Յովճ . 9 . 26 : Իմտի օնլարըն ճագգընտա՝ քէնտիլէրին մուճասպպէթլու խօճասը պու տիւննեատան ալընտըղը խայրըղը իտի , շէջլէ քի՝ օնլար ճէմ մէմլէքէթտէ պուլունան ճիւմլէտինտար քիմնէլէր շիմտի Վրիստոսունն էթրաֆընտա ճէմ՝ օլտունլար , վէ պիրտէն՝ օնուն սասիճ թապիլէրի օլտունլար : Պիզ՝ քէնտի տօսթլարըմըղը՝ վէ ալլէլխուսուս քէնտի մուճասպպէթլին խօճալարըմըղը Վրիստոստան իլէրի գօտուղումուզ զէման , օնլար օնուն մուպարէք իշինէ ար-

րատան գայրըղա թէնճաճէ՛պիր ետպան մաճալէ վարտը . վէ խալզ իշխթմէք իլէ , շէճրէրտէն

թըզ եարտըմ տէյիլլէր , իլա էնկէլլէր տիր . վէ պիզ օղէման պէքլէյէպիլլերիզ , քի օ օնլարը՝ պիզէ ա՛ղիմ մէրճամէթի իլէ օրթատան գալտըրոճագ , թաքի պիզ՝ “ԵԱԼԵՆԸ ՅԻՍՈՒՍՈՒ” կէօրէլիմ : Պապ Թէ . 8 շէրճի՛նէ պագ :

13 . Յիսուս էլլիլինճէ : Իշպուխանէ՛ պունտան իլէրքի խանէ իլէ տէյիլ՝ իլա պու Պապըն իքինճի խանէսի իլէ պաղը տըր : Ս է Իշֆէնտիմիզին պուրատա զիքը օլունան իշխթտիլի՝ Յովճաննէսին էօլիւմիւ տէյիլ տիր , շինքի պունու՝ շիւպճէսիզ պունտան էվվէլ իշխթմիշ օլմայը տըր , լաքին շիմտի իշխթտիլի՝ շէրոպղէսին օնուն ճագգընտա ալըգտան թագրիւ էյլէտիլի զիւիւմիւ տիր , քի օ օնու՝ էօլիլէրտէն տիրիլմիշ վաֆթիզ էտիճի Յովճաննէս գըլաս էտերիտի : — Պիլ Եապան մաղալէ վարըպ : Լէտարանիլլէրին պա՛ղլարընտան էջրէնիլիզ քի՝ Բէսուլլէր քէնտիլէրին կէօնտէրիլմիշ իտիլէրի վա՛ղ սէֆէրինտէն շիմտի տէօմիլլէրիտի : Մարդ . 2 . 29 — 33 : Վ . 1 . թ . 9 — 11 : Իմտի Իշֆէնտիմիզին պիր շէօլ մաճալէ շէքիլլմէսինէ իւշ սէպէպ կէօրիւնիւր : 1 . ( ) էջրէնտի քի՝ շէրոպղէս օնուն իւզքրինէ կէօղտիքմիշխտի . իմտի թա Վրուսաղէմտէ էօլմէք կէրէք խտիլինին

եայան արտընձա կիթտիլէր :

14 Վ Է Յիսուս չըզբայ՝ չօգ խալգ կէօրտիւ , վէ օնլարա մեր- Տամէթ էթտի , վէ խասթալարը-

վագթը կէլինճէյէտէյին՝ քէնտի է՝օմրիննիւ հըֆղ էթմէյէ ճէհտ էթմէսի փէք միւնասիպ իտի : 2. Օ շիմտի հեր քէսին սէօյլէ- շէճէյի վէ տիւշիննէճէյի Յով- Տաննէսին էօլիւմիւ օլմուշ ի- քէն , խալգըն պէյնինտէ Է- րովգէսէ գարշը՝ քէնտինին սու- չու եօղիքէն պիլէ՝ պիր իխթի- լալ սէպէպի օլմաղա իսթէմէտի : Պապ ԺԲ . 13 շերհինէ պագ : 3. Օ իսթէտի քի , շայիրտլէրի իլէ պիր մահալտէ թէնհա կէօ- րիւշաին , շէօյլէ քի քէնտիսի հէմ օնլար՝ ա՛ղիմ եօրղունլուգ- լարընտան պիրաղ րահաթլան- սընլար , հէմ տէ քէնտիսի պիր Փուրսաթ պուլտու , քի օն- լարըն վա՛ղ էթմէքլէրինին պիր նաղլինի իշիթսին , վէ օնլարա մուհթաճ օլտուգլարը էօյիւթ ու նասիհաթը վէրսին : — Ե- յան արտընձա կիթտիլէր : Յիսուս իլէ շայիրտլէրի գայըղըլա կիթ- միշէրիտի . լաքին խալգ՝ օնուն նէ թարաֆա վարտըղընը կէօր- մէյիլէ՝ օնուն արգասընձա քէն- տի շէհըլէրինտէն վէ քէօյլէրին- տէն եայան կիթտիլէր : Օնլար շիմտի օնու արտընձա էվվէլ- քինտէն տահա զիյատէ գալա- պալըգլարճէ կիթմէյէ տահա զիյատէ զայրէթտէ կէօրիւնիւր- լէր : Ե խմտի Յովհաննէսին հէփ շայիրտլէրի օնա վարտըլար ,

նը սաղալթտը :

15 Վ Է ախշամ սլտուգտա՝ շա- յիրտլէրի օնուն եանընա կէլիպ տէտիլէր . Պու մահալ եայան

վէ շիւպհէսիղ՝ պէրապէրլէրին- ճէ ախէր չօգ քիմնէլէր կէթիր- միշէրիտի , շիւնքի հէմ՝ քէնտի- լէրի՝ «Պէն Վրիստոս տէյիլիմ՝ իլա քի՝ օնուն էօնիւնճէ կէօն- տէրիլմիշ իմ» , վէ «Օնա պէօ- յիւմէք՝ ամմա պանա քիւշիւլ- մէք կէրէք տիր» տէյիւ Յով- Տաննէսին շէհատէթինի խա- թըրըլարընա կէթիրտլէր , հէմ տէ ախէրլէրինէ խապէր էթտի- լէր : ՅԿ . Գ . 28 . 30 :

14. Յիսուս լալըր . Մարկոս . 2. 33 տէն էօյրէնիրիղ քի խալգ տէնիղ գըյըսընտան նախօտ տէ- նիղ իշինտէ օլան պիր տիլ կէ- շիտտէն եիւրիյէրէք գայըգտան իլէրի վարտըլար . վէ Յիսուս լալքէնտիմիղ օրայա կէլինճէ , օնլարը հալա ճէմ՝ օլմուշ՝ վէ օ- նուն կէլմէսինի կէօղէթտիլէրի- նի պուլտու : — Մէրհաթի էթտի . Պապ Թ . 36 շեր հինէ պագ :

15 . Խալգը սուլ քի : Չօգ քիմնէլէր վար քի՝ ա՛ղիլէրի քէնտիլէրինէ միյանճը թուլթար- լար . Լաքին օնլարըն՝ պիղիմ հապգըմըղա միյանճըլըգ էտէ- ճէքլէրի եէրինէ՝ պիղէ գարշը մի- յանճըլըգ էթմէյէճէքլէրինի նէ՝ պիլիլիլ : Ե շայիրտլէր լալքէն- տիմիղին եանընա՝ խալգըն հագ- գընտա օնա միյանճըլըգ էթ- մէյէ կէլմէտիլէր , իլա օնա՝ օն- լարը եանընտան գօվտուն տէյիւ

տրը , վէ հալա վագրթ կէշտի .
խաղը սալը վէր , քի քէօյլերէ
վարըւ՝ քէնտիլէրինէ եէյէճէք
սաթուն ալարար :

16 Ս է Յիսուս օնլարա տէ-

Թալապ էթմէյէ կէլտիլէր : Օն-
լար պու վէճհիլէ՝ Փիւնիկ Մտորի
գարըլը տախի եանընտան գօվ-
տուն տէյիւ օնուն եանընա կէլ-
տիլէր : Պապ յԵ . 23 : Պու
վէճհիլէ՝ չօճուզարը միւպարէք-
լէմէք իչիւն Վրիստոսս կէթի-
րէնլէրի տախի ազարլատըար :
Պապ ժԹ . 13 : Պու վէճհիլէ
Վրիստոստան իզին իսթէտիլէր,
Ֆագիր Սամարիալըլարը խէլաս
էթմէք իչիւն տէյիլ իլա կէօք-
տէն աթէլ իլէ օնլարը հէլաք
էթմէք իչիւն : Պ . Թ . 54 :
Պու վէճհիլէ օնլար Պետրոս ի-
լէ Ինճիլ թայիֆէլէրէ վա՛ղ
էթտի տէյիւ դափա կէթտիլէր :
Գ . Թ . 1—3 : Լ՛յվաճ
էյէր պիղիմ Պետրոս վէ Յա-
կոբոս վէ Յովհաննէստէն էյի
միյանճըմըլ օյմասայըտը , մեր-
համէթ աւլա պուլամազ իտիք :
Իմտի սօղոու սօղոույա Վրիս-
տոսս վարալըմ :

16. կիթմէյէ եհիլարը եօգ Գոր-
լ՛յ մերհամէթիլ խէլաս ետի-
ճիմիլ՝ սանա իշպու զիզըլմէթ
քէլամլարըն իչիւն եպէտի շիւ-
քիւրլէրօյուն : Ս է էյէր պիղիմ
“կիթմէյէ իհթիյաճըմըլ եօգ”
իսէ , հագիգաթ կիթմէզիլզ . զի-
րա սէնտէն լըյրի քիմէ՞ վարա-
լըմ : — Օնլար սիլ եէօգ վէրն :

տի . կիթմէյէ իհթիյաճըլարը եօգ
տուր . օնլարա սիլ եէմէք վէ-
րին :

17 Ս է օնլար օնա տէտիլէր .
Պուրատա պէլ էքմէք վէ իքի

Լ՛ֆէնտիմիլ օնլարըն իմանը-
նը սընայօր : Պունտան էփվէլ
օնլարըն՝ եէմէյէ վագրթլարը
եօղ իտի (պագ Ս . Թ . 2 .
31) , վէ շիմտի օնլարըն եէ-
մէյէ թաա՛մլարը օյմայօր . զիրա
օնլարըն եանընտա պուլունան
ազ շէյ՝ ախէրինէ օնտան պիր
շէյ վէրմէզտէն քէնտիլէրինէ
կիւճ իլէ եէթիշիրտի : Լաքին
Վրիստոսուն շայիրտլէրի էյ-
լիքքեանի օյմասընը էյրէնմէլի
տիրլէր . հէմ տէ Վրիստոս էմր
էյլէտիլի զէման՝ քէնտիլէրին
հէփ րահամթըլարընը թէրք
էթմէսինի վէ մալիք օլտուզարը
հէր շէյտէն այըլմասընը էյ-
րէնմէլի տիրլէր : Յ . Թ . 15 . 16 ,
17 : Մ . Թ . 24 : Ե . Թ . 2 .
2 : Պ . Թ . 9 . 11 : Յ . Թ . 1 . 9 .
29 : Բ . կ . Թ . 2 . 3 : Թ . 7 , 8 :
17 . Պէլ էօգ Ե . Պապ յԵ .
33 , 34 . Ս . Թ . 2 . 37 , 38 : Ը .
4 , 5 : Պ . Թ . 13 : Յ . Թ .
2 . 5—9 : Պուրատա շայիրտ-
լէրին պէօյիւք իմանըլըղընը
կէօրիւրիւզ : Մովսէս պունուն
ա՛յնի պիր զէմանտէ՝ պէօյլէ
պիր իմանըլըրզ կէօսթէր-
տի : Թ . Թ . 21—23 :
Եղիսէնին խըզմէթըլարը տախի
էօյլէ էյլէտի : Գ . Թ . Գ . 42—
44 : Է . Եմ պագ Գ . Թ . 1 . 1 ,

պալըդտան մա՛տա շէյիմիղ եօզ տուր :

18 Սէօ տէտիհ ( )նլարը պուրայա պանա կէթիրին :

2: Սառ՛ չը . 19, 20 : Վրիստոս Լ՜ֆէնտիմիղ պիղէ հէր նէ քի էմր էտէրսէ քի եափալըմ՝ տիւնեատէ պուլունան հէփ աճլարը պէպէյէյիմ՝ օլտուն՝ մէզարլարտան հէփ էօլիւլէրի տիրիլտէյիմ՝ օլտուն՝ եա հէփ կիւնահլարըմըը թէրք էտիպ՝ Լլաճըն ա՛ղիղ օլտուղը կիպի ա՛ղիղ օլլալըմ՝ օլտուն՝ օնուն գուվիլէթի իլէ՛ հիչ վէսպէսէ էթմէյէրէք պիրտէն էթմէլիլիղ : Պապ . ԺԲ . 13 շէրհինէ պագ :

18. ( )նլարը պուրայա պանա կէթիրին : Պիղ՝ ֆուգարայէ հէր նէ վերիը խէք, Խնճիլին տաղըլմասը իչիւն հէր նէ քի վսգֆ էտէր խէք, հէփիւրինի էվիլէա Վրիստոսա կէթիրմէլիլիղ, քի օնլարը միւպարէքլէսին : Պիղիմ՝ թաա՛մըմըզ վէ էսվապլարըմըզ վէ հէփ իշէրիմիղ՝ հէր նէ օլուրսա օլտուն՝ թէնիմիղէ տայիր օլտուն ճանըմըզա տայիր օլտուն քէնտիմիղէ եա ախէրլէրինէ տալիր օլտուն՝ ճիւլէսի Վրիստոսա կէթիրիլմէլի տիր : Պու՛ հէր շէյի Րապպա կիպի եափմագտըր (Վր՛ . Գ . 23), վէ պէրէքէթ պէքլէմէնին եալընըզ եօլու պու տուր : Րէսուլլէրին՝ էլլէրինտէ պուլունան պէշ էքմէյի վէ իքի քիւչիւք պալըզլարը պու գատար պին աճ էրքէք վէ

19 Խմտի խալգա էմր էթտի , քի օթլարըն իւզէրինտէ օթուրալար . վէ պէշ էքմէյի հէմ իքի պալըղը ալըպ՝ կէօյէ պագտը , վէ

գարը վէ չօճուզլար պէյնինտէ թագսիմ էթմէլէրի՛ էվիլէա օնլարը կէթիրիպ Վրիստոսուն էլլէրինէ գօմասալար ըտը՝ նէ՛ ֆայտէ էտէրիտի :

19. Սառ՛ էօր էլիպի , Ի . . . օլտուրալար : ( )թուրալար լուղէթի Լունանիճէտէ՛ Լէհուտիլէրին օլ ղէմանտէ թաա՛մ եեմէքտէ օթուրտուզլարը վէճհ իւղըէ՛ եան կէլմէք տիր . վէ օնլար էլլիշէր վէ եիւլէր պիր եերտէ՛ թագըմ՝ թագըմ՝ օթուրտուլար : Սառ՛ . 2 . 39, 40 : Ղ . Ի . Թ . 15 : Վրիստոս Լ՜ֆէնտիմիղ՝ պինիճայէ էլլիլի իլէ՛ օնլար իչիւն չէօլտէ սօֆրալար գուրար : Է՛մ տէ պու վէճհ իլէ օնլարըն սայըը գօլայ անկլաշըլա պիլիրիտի . եօղիսէ՛ էյէր օնլար պիր եերտէ պիրիքիպ՝ պաղըսը պյագտա վէ պա՛ղըսը օթուրուր վէ պա՛ղըսը կէզեր իսէլէր իտի , հիչ քիմնէ պիր տէրէճէ սահիճիք իլէ օնլարըն սայըսընը թատգիգան պիլէմէղ իտի : Պա՛ղը քիմնէլէր օնլարը պէշ պին՝ ախէրլէրի օնպէշ՝ եա իլիրմի՛ եա էլլի պին տէյէճէքլէրիտի :— Պիլէէլիլիլի : Լէհուտիլէրին պէյնինտէ ա՛տէթ իտի քի՛ ֆամիլեանըն պապասը թաա՛մա՛ն տահա քիմնէ ալմաղտան՝ օնաւ էլլինէ ալըպ Լլաճա

պերեքեթլէտի անտէն փա-
րէլէյիպ՝ էքմէքլէրի շայիրալէրէ
վէրտի , շայիրալէր տէ խալգա
վերտէր :

շիւքը սուճսուն : ( ) զէման Եէ-
հուտիլէրին գուլլանտըղը տուա՝
նըն սուրէթի պու տուր քի՝
" Միւպարէք սին՝ եա՛ Րապպ
Ըլլահըմը՝ տիւնեանըն Փատի-
շահը քի՛ պու թաա՛մը վէ պու
իւքիսի եհրտէն վէ ասմատան
հասիլ էյլէտին " : Հէփ նի՛-
մէթլէրիմիլ էօգարտան կէլիւ-
լէր , վէ օնլարը՝ կէօքտէքի օլան
Փեհտերիմիլին էյլիքքեանի էլի
պիպէ էօգարտան վէրիւր կիպի
գապուլ էթմէլիյիլ : Լչֆէնտի-
միլին ի՛ պրէթիւնէ կէօրէ՛ թաա՛-
մըմըլ տայիմա պերեքեթ թա-
լապ էթմէլիյիլ , վէ թէշէք-
քիւր իլէ պիգէ իհսան օլունան
ա՛ղիմ նի՛մէթլէրին գատրինի
պիլմէլի վէ խաթրմըլտա սագ-
լամալըլըլ : Պապ ժե . 36 :
Իգ . 26, 27 : Ա թափ . Թ .
13 : Մաթ . Ը . 6 : ԺԴ . 22,
23 : Պաթ . ԻԲ . 19 : ԻԳ . 30 :
Յիւն . Զ . 11, 23 : Պաթ .
ԻԲ . 35 : Հաթ . ԺԴ . 6 : Ա
Կրթի . Ժ . 46, 31 : ԺԱ . 24 :
Կաթ . Գ . 17 : Ա Տի . Դ . 4, 5 :
20 Վէ հոյրուլար : ( ) նլար
աճ օթուրտուլար , լաքին թօգ
գալըտըլար : ( ) նլար՝ պօլ պօլ
եհտիլէր , շէջլէ քի՛ արթըգ
խաթէմէլէր իտի : Տիւնեայը
Եարատան՝ թաա՛մը տա եա-
րաթար , վէ օնու պօլ էթտի :

20 Վէ հեփիսի եհտիլէր վէ
տօյտուլար , վէ փարչալարըն ար-
թանընտան օն իքի քիւֆէ տօլու
գալարըտըլար :

Վէ պու՝ տահա Քրիստոս Լչ-
ֆէնտիմիլին էլինտէ օլուպ՝ օնու
տօղար իքէն՝ եա Րեսուլէր
օնու թագսիմ էթտիլէրի վա-
գըթ՝ եօսաս պիր միգտարի՛
խալգ եհտիյի՞ զէման՝ մը օլտու
տէյիւ սիւալ էթմէսի պո՛շ վէ
պիլմէսի մէհէլիլ պիր շէյ տիր :
Պաթ Գ թափ . Ժե : 12—16 :
Դ թափ . Դ . 1—7 . 43, 44 :
—Փարչալարըն արթանընտան . . .
հալարըլար : ( ) նլարա պունու
էթմէլէ՛ Յիսուս Լչֆէնտիմիլ
էմը էյլէտի (Յիւն . Զ . 12) ,
շէջլէ քի հիւ պիր շէյ դա՛յ
օլմասըն : ( ) պիպէ իտարէ
էյրէտիր : Հիւ պիր շէյ իս-
րաֆ օլմամալը , հիւ պիր շէյ ա-
թըլմամալը տըր : Հէփ թաա՛-
մըմըլ Ըլլահտան կէլիւր , վէ
օնտա պիր նէպ՝ աղիլիք վար ,
վէ օնուն տուր կիպի հըֆը օ-
լունմալը տըր . զիրա էյեր պիլը-
տէ օ գատար չօգ իսէ , քի ճիւմ-
լէսինէ իհթիյաճըմըլ օլմասըն ,
տայիմա՛ մուհթաճ օլան չօգ ա-
խէր քիմսէլէր վար :— ( ) ն իէ
իւֆէ րօլը : Պու թաա՛մըն
արթմասը նէ գատար ա՛ճայիպ
օլմուշուտու : Պունտան էվվէլ
պունուն ճիւմէսի պիր քիւֆէ
տօյուտու տէյիլ իտի . լաքին շիմ-
տի հէր պիր շայիրտ իշին պի-
րէր օլարագ՝ օն իքի քիւֆէ

21 Սէ եէյէնէր՝ գարըւար-
տան վէ չօճուգըրտան մա՛տա՛
պէշ պին գատար էրքէք խտի :

22 Սէ տէր ա՛գապ Յիսուս
շայիրտէրինէ զօր էթտի , քի

Թա խարզը սալը վէրէնէտէք՝
օնլար դայրդա կիրիս օնտան էվ
վէշ էօթէ եագայա վարալար :

23 Սէ խարզը սալը վէրտիք-
տէն սօնկրա՛ քէնտիսի տուա՛

վար : Օնլար Վրիստոսա իթա-
ա՛թ էտիս՝ էլլէրինտէ օլանը
վէրտիլէր , վէ շիմաի օնլարըն
տահա զեյատէ դանիմէթի վար :

Պ ա ՝ Զ . 38 : Մ ա ՝ Ժ Ա . 24 :

21 . Պէշ զին գաբար էրէէ : Լ յ-
էր Տէր սօֆրատա էլլ իշէր քիշն
օթուրտու իսէ , եալընըզ էր-
քէքէրտէն ի պարէթ օլարագ
էիւզ սօֆրա օլուրուտու : Լ յը-
քէք՝ գարը վէ չօճուգ օլարագ
ճիւմիլսի սէքիզ եա օն պին ճան
օլմալը խտի : Պու նէ ա՛ղիմ պիր
մի՛ւճիլպթ խտի : Պուռնուն թէ-
սիրի խարզըն իւզէրինտէ պէջլէ
պէջիւք խտի քի՛ օնլար Վրիս-
տոսու թութմաղա վէ օնու փա-
տիշահ էթմէյէ իսթէտիլէր :
Լ աքին էյ վահ՝ օնլար սալթ
տիւնեապի նի՛մէթլէր արարլար-
ըար , վէ իսթէրլէրիտի քի՛ կէ-
չիմէրինի էմէքօիզ էլէ կէթիը-
սինլէր : (Նլար եէտիլէր , տօյ-
տուլար , վէ Վրիստոսան տիւն-
եապի նի՛մէթլէրինի գապուչ էթ-
տիլէր . լաքին օնուն օնլարա
սունտուղու բուհանի պէրէքէթ-
լէրին Տէր պիրինի բէտտ էթ-
տիլէր . վէ Վրիստոսուն եա-
նընտան՝ էպէտի մուհթաճըզ-
տա վէ սէֆիլիլքաէ Տէլար օլ-
մաղա պրըտըար : Յ ա ՝ Զ . Զ .
14 , 15 , 25 — 31 . 66 :

22 . Յիսուս շայիրտէրինէ զօր
էթտի : Յովհաննէս՝ պու ճէմի-
յէթին ա՛ճէլէ տաղըմասընա
պիր մախուս սէպէպ զէքր է-
տէյօր , քի օ՛ օնլարըն Վրիս-
տոսու փատիշահ էթմէյէ դա-
բար գըմալարը խտի : Յ ա ՝ Զ .
Զ . 15 : (շայիրտէր՝ թապիա՛-
թը իլէ՛ պու խուսուստա խարզ
իլէ իթթիֆապ էտէճէք օլուրու-
լարը իլին . Յիսուս Լ յֆէնսի-
միզ օնլարա էմր վէ իպրում է-
տէր , քի օնսուզ կիթսինլէր , վէ
տէնիզին էօթէ եագասընա կէչ-
սինլէր :

23 . Խարզը սալը վէրտիլէր
սօնկրա : Թահմին օլունա պլիկեր
քի՛ պաղցլարը շայիրտէրին տէ-
նիդտէն կիթտիքլէրինի կէօրին-
ճէ , Յիսուսու օնլարըն պլիլէ-
սինճէ սանմաղըլա չօրուգ չօ-
ճուգլարը վէ օսսթլարը իլէ կիւ-
րիւթիւսիւզ էվէրինէ տէօնէ-
ճէքլէրիտի . վէ պաշգալարը՝ օ-
նուն սէօղիւ վէ պէրէքէթ ու-
տուա՛սը իլէ կիտէճէքլէրիտի :
Լ աքին եանընտան պրըմաղա
իմթինա՛ էտէն սայլլէրինտէն՝
միւմքիւնիւ մէրթէպէ կիզիլ քէն-
տիսի պրըտը : Յ ա ՝ Զ . 15 :
— Տ ա ՝ էթիշէ իլննաճէ դագա
լէթը : Պ ապ Զ . 6 շէրհինէ պագ .
(Օրայա՛ միւնէվկեր կիւնէշին՝

էթմէյէ թէնհաճէ տաղա չոգ-
տը. վէ ախշամ օլտուգտա՝ օրա-

տա եալընըգ խտի :
24 Լամնա գայըգ հէման տե-

կէնիշ ա՛ղիմ տէնիզին էօթէ-
սինտէն պագտըղընը՝ եախօտ ա-
յըն հէփ կիւպէլլիյի իյէ սօղ-
տուղունու սէյըր ու թամաշա
էթմէյէ տէյիլ՝ իլլա տուա՛էթ-
մէյէ չոգտը : ( )՝ պիզիմ կիպի
կիւնահ.քեար տէյիլ խտի, վէ
իգրար էտէճէք կիւնահյարը եօ-
ղուտու. լաքին օ՝ զայի՛Փ վէ
մուհթեմ օլան թապիա՛թիմիզէ
մալիք խտի, վէ պիզիմ կիպի՛
նէֆէս ալմաղա հապլէ՛ եէմէք
իչիւն էքմէյէ՛ իչմէք իչիւն սու-
յա՛ վիւճիւտիւնիւ բահաթլան-
տըրմագ իչիւն ույգույա վէ եօր-
ղունլուղունու ալմաղա իհթիյա-
ճը վարտը, վէ պու շէյլէրին
ճիւմլէսի Լլլահտան կէլիւ. իմ-
տի պունլարա նայիլ օլունտու-
ղու իչիւն՝ Լլլահա թէշէք.քիւր
ա՛րը օլունմալը տըր : ( )՝ պի-
զիմ կիպի տիւշմէնլէր վէ իմթի-
հանլէր օրթասընտա խտի, վէ
իճրա էտէճէք ա՛ղիմ պիր խըզ-
մէթի՛ վէ չէքէճէք աղըր էզի-
յէթլէրի վար խտի, վէ հէր պիր
ատըրնտա՝ եիւճէլէրտէն եար-
տըմա վէ գուվլէթէ իհթիյաճը
վար խտի : Պապ Ը. 20, վէ
ձ. Գ. 24 շէրհինէ պագ : Էմ
տախի օնուն՝ քէնտինին Փագիր
վէ զայի՛Փ շայիրալէրի իչիւն ի-
մանլարը զայիլ օլմասըն տէյիւ
տուա՛ էթմէյէ՛ վէ ո՛ւմումի
Վիլիսէսի իչիւն հէր պիր տի-
յար ու մէմլէքէթտէ իհտաս ու
գայիմ օլուպ փաք սագլանսըն

տէյիւ եարտըմ պուլմասընա շէ-
ֆաա՛թ գըլմաղա՛ վէ քէնտինին
լութֆ ու ի՛նայէթինի թահգիր
էտէնլէրին հալինի Լլլահըն հու-
ղուրունտա աղլամաղա իշի խտի :
— Եւլընը չոգ : կէճէ գարան-
ըգ վէ սօղուգ օլուպ՝ օրատա
բահաթարգ խտի. լաքին օ եա-
լընըգ գալտը, տէյիլ երտըզ-
լարը սէյըր էթմէք իչիւն՝ իլլա
երտըզարը Եարատան Լլլահ
իյէ շիրքէթ ու իլհագըգ էյլէ-
սին : ( )՝ տիւնեատան վէ տիւն-
եանըն հէփ քիպրինտէն վէ ճէ-
հալէթինտէն վէ նափաբըղըն-
տան վէ զուլմունտան վէ Փէնա-
քեարըղընտան ուզաղա չէքիլիպ՝
նիհայէթսիզ փաք վէ էյի վէ
քէնտիսի մուհապպէթ օլան Լլլ-
ահ իյէ մուսահալէթ էթմէքտէն
հազը էթտի : Էփի ինսանլար-
տան մեսո՛ օլունան վէ ինսան
ի՛զգէթ ու ի՛թիպարլէրինտէ օ-
լանլար՝ տուա՛ վասիթասի իյէ
պիր չօգ՝ Լլլահ իյէ եալընը
գալընլար, քի մաղուրուգ-
տան վէ պաթըլ էպիւնմէքտէն
հըֆը օլունսունլար : Պունճի-
լէյին թէնհայէ վարուպ տուա՛
էթմէքտէն հազը էթմէյէն հէր
ատէմ՝ Վրիստոս կիպի տէյիլ
տիր :

24. Տէնիլըն օրթասընտա : Յով-
հաննէս տէյօր քի (Ձ. 19) «օն-
լար քիւրէք չէքէրէք խիլիմի պէշ
եախօտ օթուգ զէլլվէ գատար
կիտինճէ» : Ե՛տի պուչուգ միգ-

նիզին օրթասարնտա օլուպ՝ տալ-
ղալարտան չաղգանըր իտի, զերա
րիւզկեար գարջը իտի :

տարի Ենհուտի ղէլվէսի պիր
միլ օլուր, շէտլէ քի պիւթիւն
կէճէ՝ օնլար տէօրթ միլ գատար
կիթմիշէրիտի, վէ պու մինվալ
իւզըն օնլար՝ հէման տէնիզին օր-
թասարնտա իտիէր : Պապ Դ. 8
շէրհինէ պագ : — Տալալարտան
չաղգանըր երի : Պապ Ը. 24 շէր-
հինէ պագ : — Բեւշէտր գար-
ջը երի : Շալիտալէր պօրճեօ-
լունտա իտիէր, լաքին միւշքիւլ
վէ սըգընթըյա օղըստըլար :
Բիւզկեար շէտիտ վէ պիւթիւն
պիւթիւնէ գարջը իտի : ( ) Նլար
գըլըտան պըրըտըլարը վագըթ
իհթիմալ քի իքի եա իւչ սա-
աթտա գարջըքի եագայա կէ-
չէճէքլէր մէմիւլ էտէրլէր իտի .
լաքին օն եա օն պիր սաաթ
զօրու քիւրէքտէն սօնկրա՝ օնլար
սալթ եարը եօլա գատար վարա
պիլտիէր : Կէրի տէօնմէսի՝ հէր
պիր վագըթտա՝ օնլարա գօլայ
իտի . չիւնքի րիւզկեար օնլարը՝
եարըմ սաաթտա կէրի կէօթիւ-
րիւրիւտիւ : Լաքին Վրիտոս
օնլարա էօթէ եագայա կիթմէ-
յէ էմր էթմիշիտի, վէ օնլարն
պօրճու իտի, քի հէր պիր միւշ-
քիւլ վէ կիւճիւյէ գարջը ճէնք-
լէշէրէք պունու էթսինլէր : Պօր-
ճուն եօլու՝ էմնիյէթ ու սէլա-
մէթին եօլու տուր : վէ տայի .
մա՝ ճէնքլէշէճէյիմիզ Փուրթու-
նալար հէր նէ գատար հէյ-

25 Ս է կէճէնին տէօրտիւն-
ճիւ նէվպէթիւտէ՝ Յիտուս տէ-
նիզին իւզէրինտէ եիւրիւյէրէք

պէթլու օլսալար տա՝ օնտա պու-
լունմաղա ճէհտ էտէլիմ :
25 Տէօրտիւննիւ նէվպէթիւտէ :
Ենհուտիէր եպի զէմանտէ կէ-
ճէյի իւչ նէվպէթէ թագսիմ է-
տէրլէրիտի, քի հէր պիր գըմը
տէօրտէր սաաթ իտի, վէ պու
ա՛սքէր ա՛տէթլէրինտէն իտի :
Իւք նէվպէթի՝ Ուք. Բ. 19 տէ
զիքը օլունուր . օրթա նէվպէթ
Պապ. Է. 19 տէ, վէ սապահ
նէվպէթի՝ Եւլէյ. ԺԴ. 24 տէ
զիքը օլունուր : Լաքին Պուր
թարըճըմըզըն ղէմանընտա՝ կէ-
ճէ տէօրթ նէվպէթէ թագսիմ
օլունուրուտու, վէ պու ա՛տէթ
Հոովմա սօլտաթլարընտան իհ-
տաս օլունմալուտու : Պու տէօրթ
նէվպէթ՝ հէր պիրի իւչէր սա-
աթ օլուպ՝ իւքիննէ ախշամ նէվ-
պէթի՝ իքինճիսի կէճէ եարըսը
նէվպէթի՝ իւչիւնճիւսիւ խօրօս
էօթիւմիւ նէվպէթի՝ վէ տէօր-
տիւնճիւսիւ սապահ նէվպէթի
տէնիլիրիտի : Մարի : ԺԳ. 35 :
— Տէնիլն իւզէրինտէ եիւրիւյէ-
րէ : Տէնիլ իւզէրինտէ եիւ-
րիւյէն իքի պագ թասպիրի՝ եպի
Մըրըլըլարըն թասպիրի հարժ-
լէրինտէն օլուպ՝ միւքիւնսիւզ-
լիւք պէյան էտէրիտի : Տէնի-
զին տալղալարը իւզէրինտէ եիւ-
րիւմէք՝ Եւլահա մախտուս պիր
շէյ տիր : Պունու էտէ պիլէն՝
հէր շէյի էտէ պիլիր : Տէնիլ

օնլարս կիթտի :

26 Ա է շայիրտէր օնու տէ-
նիդին իւզէրինտէ եիւրիւր իքէն
կէօրտիւքէրինտէ , սարսըլու

օնուն սուր . վէ տալղալարնա
օ Տիւքիւմէթ էտէ պիլիր . վէ օ-
նուն աղղընըղընը օ թէսքին է-
տէ պիլիր : Յ. Բ. 8 : Ս. Գ. 2.
2. 3, 4 : Զ. 3 : Ս. Գ. 2.
48 : Յ. Գ. 2. 19 : Յ. Գ. Ժ.
2. 5. 8 : — ( ) Եւրա Կիտի :
Յիսուս Լ. Ֆէնտիմիզին շայիրտ-
էրինէ կիթտիյի դէման կէճէ-
նին տէօրտիւնճիւ նէվպէթինտէ՝
եա՞նի սապա՛ճ սղարմըլ իքէն
կիթտիյինտէն , կէօրիւնիւր քի՛
կէճէնին չօգ վազթընը տաղտա
եալընըղ օլուպ ի՛ պատէթտէ կէ-
լիմիշիտի : Ք. րիստոս Լ. Ֆէն-
տիմիզ շայիրտէրինէ պիր Փուր-
թունատա կիթտի : Լ. արին Վ. ր-
րիստոս Փուրթունատա կէլիր ի-
սէ , օնուղ տիւննանըն րա՛ճա-
թընտա վէ սէֆաւընտա օլմնգ-
տան՝ օնուն իլէ Փուրթունատա
պուլունմասը ճապգըմըղա նէ
գատար խայրըլ տըր :

26 Սարսըլու : Միւզկէտար սերթ
իտի , տէնիզ գապարմըլ՝ վէ կէ-
ճէ գարանըղ իտի , վէ պիր ա-
տէմին սուրէթի կէօլկէ կիպի
կէօրիւնտիւ քի , տէնիդին տաղ-
լար կիպի գապարմըլ տաղա-
լարը իւզէրինէ եիւրիւրէք օն-
լարա սօղոու կէլիյօր : Իմտի
գօրգտուղլարը ա՛ճայըպ տէլիլ
տիր : — Խէյալ Գ. Ե. Լ. քի զէ-
մանըն ատէմէրի ինանըլար ի-

տէտիլէր քի՛ Խէյալ տըր . վէ
գօրգու սէպէպինտէն պաղըր-
տըլար :

27 Յիսուս իսէ տէր ա՛գապ

տի քի՛ ինսանլար էօլտիւքտէն
սօնկրա օնլարըն րուճլարը պա՛ղը
քէրրէ՝ ճայաթտէ օյանլէրէ կէօ-
րիւնիւրէրիտի , վէ պու կիւնէ
գատար պա՛ղըլարը պու տիվա-
նէճէ կիւրիւմիւ չօճուգլարա էյ-
րէտիրլէր . Պիլիրիզ քի՛ չօգ
քէրրէ մէլէրլէր ինսանլարա կէօ-
րիւնտիւլէր : Ե պիրտէր շիւպ-
ճէսիզ վանն էթտիլէր , քի
կէօրտիւքէրի՛ օպիր տիւնեա-
տան պիր շէյ օլմնը . վէ պու
միսիլիւ կէօրիւլէր՝ կիւնաճ-
քեարլարտա տայիմա գօրգու
ճասիլ էտերլէր Ա թ. Կ. Ի. Ը.
12—14 : Յ. Գ. Գ. 13—16.
Գ. Կ. Ժ. 7, 8 : Ս. Գ. 2.
49. 50 : Պ. Կ. Ա. 41, 12 :
Ի. Գ. 5. 37 : Յ. Գ. Ա. 17.
27. Երէթիլէն : Պապ Թ.
2 : Յ. Գ. Ժ. 2. 33 : Պ. Գ. Ժ.
Ի. Գ. 14 : Լ. Եր պիր Փուր-
թունատա Վ. րիստոսուն շայիրտ-
էրի եիւրէքէնէմէլ իսէլէր ,
քի՛մ եիւրէքէնէ պիլիր — Պէն
Ի՛ : ( ) քէնտիսին ատընը վէր-
մէյօր , վէ Պօղոսա էթտիլի
կիպի՛ «Պէն Յիսուս ում» (Պ. Գ. Ժ.
Թ. 5) տէմէյօր . շիւն քի շա-
յիրտէր օնու պիլիրլէրիտի , լա-
քին Պօղոս պիւմէղիտի : Պու
թա՛պիր Խ՛ պրանիճէտէ «Միւրի-
ճու» , վէ «Միւրիճու» տիր ,
քի՛ ( ) պէն իմ տէմէք տիր , վէ

օնլարա սէջլէյիպ տէտիւ Նիւ-
րէքլէնին , պէն իմ , գօրգման :

չօգ քերրէ ՆՏօվա օնու՝ քէն-
տինին պիր իւնվանի մասսու-
սէտի տէյիւ գուլանըյօր : Ն-
այ . ԽԵ : 4 : ԽԸ . 12 : ԾԵ .
12 : Եֆէնտիմիզին՝ քէնտի-
նին տիւշմէնլէրի եերէ տիւշ-
տիւքլէրի զէման գուլանտը-
ղը պու թա՛պիր իտի : Եօֆ .
ԺԸ . 5 , 6 : Հէմ տախի Եայօ .
Ա . 17 , 18 : ՆԼէյ . Գ . 14 :
Եօֆ . Ը . 58 : — Գօրգման :
Հէփ Քրիստոսուն շայիրալէ-
րինէ պունլար փէք գըյմէթլի
սէօղլէր տիր : Օնուն ըուսա-
թը օլմատրգձա՛ն օնլարա Տիչ պիր
շէյ տօգանամաղ : Օնուն կէօն-
տերմէտիյի՛ Տիչ պիր Փուրթու-
նա օնլարը պասամաղ : Պէօ-
յիւրթլէն՝ աթէշտէ թու-
թուշմուշ իքէն , օ՛ օնուն օր-
թասրնտա իտի : ՆԼէյ . Գ . 2 :
Խւչ չօճուգլար՝ աթէշ քիւլ-
խանընըն իչինտէ իքէն , օ՛ օրա-
տա իտի : Գան . Գ . 24 , 25 :
Քրիստոս եանլարընտա օլուպ
օ օնլարըն վէ օնլար օնուն օլ-
տուգլարընը պիլէն քիմնէլէր՝
Տիչ պիր շէյտէն՝ էօլիւմտէն պիլէ
խալֆ էթմէլի տէյիլ տիրլէր :

Իշպու մաճալտէ՛ իւչ միւ-
րահազա թագտիմ՝ էտերիլ .
1 . Քրիստոս Եֆէնտիմիզ չօգ
տէֆա՛ քէնտի խալգընա՛ ֆուր-
թունատա կէլիր : Քրիստոս
չօգ քերրէ քէնտի խալգընա՛
միճնէթ ու սըգլէթ՝ Փագիրլէք՝
թարա ու գօվալայըլ՝ խասթա-

28 Պէ Պետրոս օնա ճիւլայ
վէրիպ տէտի . Նա՛ Բապպ՝ էյեր

լըգ՝ վէ պուճուն կիպի տէրալէր
վագթընտա կէլիր . 2 . Քրիս-
տոս Եֆէնտիմիզ քէնտի խալգը-
նա պու վէճՏիլէ կէլտիյի զէման՝
չօգ քերրէ օնլար գօրգու վէ
սըգլէթ իլէ սօլու տուլար .
(Նլար պուլուլթա կիրտիքձէ՛
գօրգարլար . Պ . 1 . Թ . 34 .
Օնլար քէնտիլէրինէ պիր շէյին
եագլաշարընը կէօրիւրլէր , քի
օնու փէք Տիյալէթլու պիր շէյ
գըյաս էտերլէր , վէ օնլարըն
իւգլէրինէ գօրգու վէ տիթրէմ
տիւշէր . 3 . Քրիստոս քէնտինի
օնլարա պէյան էյլէտիյի կիպի ,
օնլարըն գօրգուլարը մահլ
ուլուր , վէ եիւրէքլէրի թէսլլի
պուլուր : (Նլարըն էլէմ ու
գասավէթլէրի քէնտիլէրինէ ա՛-
զեզլէնիրլէր , վէ Եակոր կիպի՛
«Պօնլարըն ճիւլէտի պէնիմ
պաշմա կէլտի» (Շանք . ԽԲ .
36) տէյէճէքլէրի եերինէ՛ Տէփ
էլէմլէրի իչիւն Ելլահա շիւքր
էտերլէր , վէ՛ «Նէ՛ միւգարէք
տէրա ու էլէմ , նէ զէնկինլէտի-
ճի Փագիրլէք , նէ շիֆա վէրիճի
խասթալըգ , նէ՛ շաղըգ կէթի-
րիճի գօվալայըլ , նէ՛ էօմիւր վէ-
րիճի էօլիւմ , էյ էօլիւմ թիքէ-
նին հա՛նի , էյ մեզար՝ եէմէն
հա՛նի» տերլէր :

28. Պան էօր էյլէ . օ . կէլ-
յի՛ : Պետրոս՝ թագալիւթոսան՝
ճէսարէթլի՛ իլէրի սէյիրտիր՝
աթիգ՝ քէնտինէ կիւվէնիր՝ վէ
չօգ տիւշիւնմէկտէն քէնտի եիւ-

սէն իսէն , պանա էմր էյլէ քի՝ սուլարըն իւզէրինէ սանա ցէ- լէյիմ :

29 Ո՛հ օ տէտի , Ահլ . իմոի Պետրոս գայրգտան էնիս՝ սու-

րէյինտէ օլանը թէզ սէյլէմէյէ մայիլ իտի : Պու չօզ վագա՛լէր տէն աշիքեար օլուր : Պապ յ. 9. 22 : յ. 10 . 27 : Ի 9 . 33—35 . 69—74 : Պ . 1 . Ե . 8 . 10 . 33 : Ի Բ . 31—34 : Յ . 15 . Ժ Գ . 6—9 : Ժ Ը . 10 , 11 : Ի Ա . 7 : Պետրոս Վրիստոստան էյրէնտի , վէ օնուն պու թապիաթը ա՛ղեզէնտի օնուն եանդւրըրգւարը պիլէ օնա պերէքէթիէնտի վէ ա՛ղեզէնտի , վէ Բէսուլէրին էն մէշուր վէ մէմտու՜ճան պիրի օլտու :

29 . Ահլ : Վրիստոս Պետրոսուն իմանընը՝ օլ եիւզպաշընընքինի էյլէտիլի կիպի (Պապ Ը . 10) մետճ էթմէտի , վէ օնու ալսեր շայիրայերէ պիր էսրնէք տէյիւ կէօսթէրմէտի : վէ օպիր թարաֆտան տա օնու՝ աթիզլիլի վէ ա՛գրարըրըր իչիւն թէքտիր էյլէմէտի , իլա օնա պիր ֆուրսաթ տաճա պրագտըր քի՛ քէնտի զայի՛ֆիլիինի պիլին , վէ Վրիստոսուն գուզվէթիինի վէ մուճապպէթիինի տաճա էյի էյրէնտան : Պիզ՝ տա՛վէթ օլունմայըն՝ ճա՛ քէնտիմիզի թէ՛ճիքէյէ սալմայը տէյիլիզ : Ապին Վրիստոս Ա՛ֆէնտիմիզ պիզի պիր պորճուն իճրասընա տա՛վէթ էյլէտիլի թագտիրտէ , ըիւզկեար ճէր

լարըն իւզէրինտէ եիւրիտիւ , քի (Յիտուսա վարա)

30 Լմա ըիւզկեարըն շէտիտ օլտուղունաւ կէօրմէք իլէ՛ գօրգտու , վէ պաթմաղա պաշաւաղ

նէ գատար սէրթ օլա , տէնիզին տալըալարը ճէր նէ գատար պէօյիք օլա , եախտ օլ իրզմէթ ճէր նէ գատար մուխաթարալը օլա , պիզ Վրիստոսուն լութֆու ի՛նայէթինէ վէ գուզվէթիինէ ի՛թիմատ տէրէք՝ անիտէ կիթմէլէյիզ : Պիզ՝ օնուն վասը՛թատի իլէ ճէր շէյի էտէ պիլիլիզ : — Սուրըն է՛գէրինտէ եէրէտէ : Պու պիր պէ՛յիլէք շէ՛յիլիլի իտի : Վրիստոսա իման՝ պիր ատէմի՛ սոյուն իւզէրինտէ եիւրիւմէքտէն փէք վիյատէ ա՛ճայըպ շէյ էթմէյէ գատիր էտէ պիլիր : Ը . 37 : Փիլիպ . Գ . 13 : Ա Յ . 15 . Ե . 4 :

30 . Ի՛նչնարըն շէտիտ օլտու՝ Կէօրմէք իլէ : ( ) Վրիստոսուն պրաղըպ պաշա շէյլերէ պագմաղա պաշատը , վէ էօնիւնտէ օլան միւշքիւլէրի վէ թէ՛ճիլէքէլէրի՛ վէ քէնտինին էլ գոտուղու իչին միւմքիւնսիւզիլիլիւնի տիւշիւմէյէ սաֆտը : Վրիստոսուն պիր քէրրէ՛ ըիւզկեարըրը վէ տէնիզի աղարըտըղընը օնութտու (Պապ Ը . 26 , 27) , վէ օ՛ էյերէի եիւզմէսինի էյի պիլիր իտի իսէ տէ , քէնտինին ճիւնէրինի պիլէ օնութտու , վէ տալըալարտան աշաղա տըղու պաթմաղա պաշ

ըլ՝ չաղըրըպ տէտի • Եւ՝
Բապպ՝ պէնի գուրթար •

31 Ա է տեր ագապ Յիսուսէ-
լինի ուզատըպ՝ օնօս թուրթու •

լատր : Պու մինվալ իւզրէ օ՝
Վրիստոսէ ֆէնտիմիզին ա՛պէր-
լէրտէն թուրթուլուղունու կէօ-
րիւնձէ, օնուն իչիւն պիր պիւ-
թիւն պէօրիւք ա՛պէր իլէ ճէնք
էթմէյէ հազըր իտի • վէ գըլըճը-
նը սըյըրըպ՝ սաղա վէ սօյա վու-
րուպ քէսմէյէ պաշլատր : Լ ա-
քին Վրիստոսու պաղանմը՝ վէ
զէվքլէնիլտիլինի հէմ տէօրիւլ-
տիսիւնիւ կէօրիւնձէ՝ ֆուրթու-
նանըն վէ գասըրղանըն վէ թէհ-
լիքէնին չօղալըղընը վէ թիւզ-
կեարըն շիտտէթլէնտիլինի կէօ-
րիւնձէ, պիր պէսլէմէ գըզտօն
պիլէ գօրգմաղա պաշլատր, վէ
հիլպէթլու եէմինլէր վէ քիւ-
ֆիւլլէր իչինէ պաթտը • — Լ ա՛
Բապպ՝ պէնի գուրթար : Ե իմտի
Պետրոս քէնտի զայի՝ ֆլիլինի
կէօրտիւ, քէնտիսին հէլաք մէր-
քէզինտէ պուլունուպ իմտօս օւ
եարտըմա մուհթաճ օլտուղընու
տույտու, վէ արթըգ Վրիստոսա
քէնտիլլինտէն վարմաղա չա-
լըշաճագ եէրինէ՝ Վրիստոստան
իմտատ տիլէյօր • քի քէնտիսի՝
օնա կէլմէյէ գատիր էյլէօրն •
(՝) շիմտի Վրիստոսա՝ վէ եա-
լընըգ օնա պագաթը : Վէնտի է-
լինի օնա տօղըու ուզաթտը •
Վէնտի կէօզլէրինի վէ սէսինի
օնա տօղըու գալըրտըր • Վէնտի
եիւրէյինի օնուն էօնիւնէ տէօր-
տիւ : (՝) նուն պու սունտուղու՝

վէ օնա տէտի • Լ յ իմանը աղ՝
նէյէ՞ վէսվէսէլէնտին •

32 Ա է օնլար գայըղա կիրին-
ձէ, թիւզկեար տինտի •

պիր պէօրիւք տուա՝ իտի • Պապ
Ը • 25 շէրհինէ պագ •

31 • Լ յ Լ Ե՛նի ագապը : (՝)-
նուն օլ էյլիքքեանի էլի՝ նէ՝
գատար չօգ տէֆա՝ միւպարէք-
լէմէյէ վէ խէլաս էթմէյէ ու-
զանտը : Սալ՝ ճԼԸ • 7 : Սալ՝
Ս • 31 • 41 : Ե • 44 : Գալ՝
Գ • 30 : Պէօրիւք վէ եալընըգ
խէլաս էտիճի Վրիստոս տուր •
վէ օնա ֆէրեատ էտէնլէրին
ճիւմլէսինէ՝ եարտըմ էթմէք ի-
չիւն գուտրէթտէ վէ իսթէք-
լիքտէ դանի վէ հազըր պուլու-
նուր : Լ յ յ էրչի օնլարըն իմանը՝
Պետրոսունքի կիպի զայի՝ ֆ՝ վէ
օնուն կիպի թա՛ղրէ մուսթա-
հագ օլտալար տէ, Բապպըն ա-
արնա նիտա էտէճէք օլտալար,
էլպէթթէ խէլաս պուլաճագլար •
Լալ՝ Ժ • 12, 13 : — Լ յ յ է-
մանը աղ : Պապ Զ • 30, վէ Ը •
26 շէրհինէ պագ • — Լ յ էյ՞
վէսվէսէլէնտին : Լ յ յ էր Պետրո-
սուն վէսվէսէլէնմէյէ սէպէպի
եօգ իտի իսէ, գա՛նտէ գալտը
պիլ քի՝ օնուն ի՛պրէթի կէօզ-
լէրիմիզին էօնիւնտէ տիր : (՝)-
նուն թէհլիքէսի՝ աաղալարտան
տէյիլ՝ իլա քէնտի վէսվէսէլէ-
րինտէն վէ իմանսըլըղընանա
իտի :

32 • Բեղիւք Գինի : Պապ
Ը • 26 • Սալ՝ ճԻ • 28—30 :
Սալ՝ Գ • 41 : Զ • 51 : Տէ-

33 Վ Ե գայրգտտ օլանլար կե- լիպ՝ կերչքտեն Մաշըն Օղ-

յիլ սալթ ըիւկկեար տինտի, իլլա Հոլհաննեստեն (Ձ. 21) էջրէնիւրիգ քի, գայրգ տեր ա՛- գաոյ վարաճաղը մաճալէ եէ- թիշտի, (Ս)ն եախօա օն իքի սա- ա՛թաա՛ կէմի վարաճաղը մաճա- լին եալընըրգճա եօրուն եարըսը- նը ալա պիլմիշտի, լաքին եօ- լուն գալան եարըսընը հէման պիր գաչ տագիգանըն իչինտէ ալըը: Ը իմտի Վրիստոս օնլա- ըրն պիլէսինճէ իտի. վէ հէր շէյ գօլայ վէ րասթ իտի: Պու- նուն կիպի օ՛ պիգիմ՝ ճանլարը- մըգա կէլտիյի գէման՝ օրատա օն- տան էվվէլ օլան Փուրթունա թէքքին օլունուր. ըիւզկեարլար վէ գասըրղար տինէրլէր, վէ հէր շէյ՝ րաճաթըզ վէ սէլամէ- թէ տէօնէր: Եարամազլար՝ չալ- գանան աէնիզէր կիպի տիրլէր. վէ օնլար՝ Վրիստոսու քէնտի եիւրէքլէրինէ գապուլ էթմէ- տիքճէ՛ աօլա րաճաթ վէ օե- լամէթ պուլամազլար: Եսայ. ԾԵ. 20, 21:

33. ՄԱՆԵՆ Օղլտտ սուն: Իշ պու իգրարըն օլունտուղունու իլք պուրատա օգուրուզ: Օ- նուն Սեփա օլտուղունու պուն- տան էվվէլ ինանըղլարտը, լա- քին շիմտի սաճիճան պիլիւրլէր: Ը իմտի օնլար՝ օնուն գուվվէ- թիստէն վէ ճէլալինտէն տաճա չօղունու կէօրտիւլէր, քի պու գատարընը օնտան էվվէլ կէօր- միւշէր տէյիլ իտի. վէ շիմտի

լու սուն օեյերէք՝ օնա սէճտէ կթտիլէր:

օնլարն իմանը տաճա չօգ գա- վիլէնտի: Պու Փուրթունա՛ օն- լարա նէ պէջիւք պիր իճսան ու ի՛նայէթ իտի: Օնլար օնու՛ արթըզ հիչ ունութմատըլար. վէ օնլար շիւսի՛հէ եօգ տուր քի, պունուն իչինն՝ վէ պու տինն- եատա չէքթիլէրի ախէր հէր պիր Փուրթունա իչինն՝ օնու է- պէտէն միւպարէքլէյէճէքլէր: Պայ Ը. 27 շէրհինէ պագ: — (Ս)ն սէճոէ եթիլէր: Պայ ԺԵ. 25: ԻԸ. 9. 17: Ղ. 17. ԻԳ. 52: Բեսուլէր կէօրինիւր քի՛ Վրիստոսուն շիմտի իլլէ- տիյի ա՛ճայրայ իլլէրինտէն՝ էվ- վէլքի իլլէտիյի ա՛ճայրայ ա՛լա- մէթլէրտէն զիյատէ մութէսիր օլտուլար. վէ օնլար շիմտի՛ տէ- յիլ պիր գաչէ՛ իլլա ճիւմլէսի կէլիպ օնա սէճտէ գըլտըլար: Պունու էթտիլէրինին Ինճիլ- տէ իլք զիքրի պու տուր. լաքին օնլար շիմտի տուլտուլար քի, տիննեանըն Եարատըճըսը օնլա- ըրն արալարընտա տըր, վէ օնա կէջիւն վէ եէրին ա՛վիմ՝ Փա- տիշաճը կիպի սէճտէ էլլէտի- լէր: Իշէր Վրիստոս՝ սատէճէ պիր մախուգ օլտայրտը, պու միսիլիւ պիր սէճտէյի գապուլ էթմէղիտի: Վարժ. Ժ, 25, 26: Եսայ. ԺԹ. 10: ԻԲ. 8, 9: Պայ Ը. 2 շէրհինէ պագ: Իա- քին պիգիմ՝ Վրիստոսուն ին- սան օլտուղունա հէր նէ գատար իսպաթըմըզ վար իսէ, օնուն

34 Այն էօթէ եագայ կէջիպ՝
Գեննեսարէթ տիյարընա վար-
տըլար :

Ալլահ օլտուղունա տախի օ գա-
տար իսպաթըմըզ վար :

34. Գեննեսարէթ տիյարընա օ
Պուտէնիզին պաթը թարաֆըն-
տա փօրեաս ճանիպինէ տօղու-
կափառնայում իլէ Բեթսայի-
զանըն պէյնինտէ իտի . վէ տէ-
նիզ օլ թարաֆտա՝ Գեննեսա-
րէթ տէնիզի տէնիբիտի : Պ . Կ .
Ե . 1 : Տիբերիա տախի օլ թա-
րաֆտա գըպլէյէ տօղու իտի ,
վէ օրատա տէնիզ՝ Տիբերիա
տէնիզի տէնիբիտի : Յ . Կ . Ի . Ա .
1 : Պապ Գ . 18 շէրճինէ պագ օ

35. (Ն)ա Բանըլճճա : Խարզ-
տան պա՛ղըլարը՝ օնու կէօրմէ
իլէ թանըլարըտը , եախօտ Տիչ
տէյիլ իսէ նամընը իշիթմէյիլէ
պիլըրէրիտի : Պէլքի օնուն պիբ
ֆուրթունա հավասա տէնիզին
իւզէրինտէ տէնիզին եարըսընա
գատար եիւրիւտիյիւնիւն խա-
պէրի՝ օնլարըն տիգգաթընը ու-
յանտըտը : (Ն)լար շիմտի՝ օլ
մէշհուր քիմնէյի օրթալարընտա
կէօրիյօրլար : (Ն)ուն՝ օնտան
էվվէլ օրայա կիթտիյի եօղու-
տու , վէ օրատա չօգ վէման
տուրաճագ տէյիլ տիր , վէ պէլ-
քի արթըզ օրայա կէլմէյէճէք
տիր : Պունուն իշիւն օնլար՝
քէնտիլէրին Տէփ իլէրինի կիւճ-
լէրինի թէրք էտերէր , քի օ-
նա կէլիսիլէր , Տէմ տօսթլարը-
նը տա կէթիբիսիլէր : Պու պիբ
խարման վագթը կիպի իտի , վէ

35 Խմտի օ մահայլին ստէմլէ-
րի օնու թանըլընճա , պիւթիւն
օլ էթրաֆ մահայլէ կէօնտէրտի-

օնու նաֆիլէյէ կէլմէյէ պրագ-
մալը տէյիլէր տիր : Վրիստո-
տու պիլէնլէր՝ կէլտիյի զէման
տայիմա էօյլէ գապուլ էթմէլի
տիրլէր : Սալ՝ Թ . 10 : Ա-
քին էյ վահ քի՝ օնու պու գա-
տար ազ քիշի պիլըրլէր : Յ . Կ .
Ա . 10 : Տիւնեալի ստէմլէր օ-
նու պիլմէյէր : (Ն)լար թէճ-
րիւպէ իլէ՝ օնուն լութֆ ու ի-
նայէթինտէն՝ էյիլիսիտէն՝ լի-
յագաթընտէն՝ գըյմէթինտէն՝
վէ գուրթարմաղա օլան գուվլէ-
թինտէն խապէրլէրի էօգ տուր օ
(Ն)լար պէյլէրէ կիւվէնիլլէր ,
վէ տէյիլ օնա : (Ն)լար քէն-
տիլէրին իլմինէ վէ զէնկիւնի-
յինէ կիւվէնիլլէր , վէ տէյիլ
օնուն իլմինէ վէ վա՛տլէրինէ :—
Կիճօտերէլէր : (Ն)լար Վրիս-
տոտու՝ զայլէթ իլէ իշէ գօշտու-
լար , վէ իլլէմէյէ՝ օնուն էլլինէ
չօգ իշ գօտուլար օ (Ն)լար՝ եա-
գըն վէ ուղագ մահայլէրէ խա-
պէր կէօնտէրիպ՝ շիֆայէ մուհ-
թաճ օլանլարըն ճիւմլէսինի տա-
վէթ էթտիլլէր : Սարկօս տէր
քի (Ձ . 55)՝ օնլար սէյիթտի-
լէր : (Ն)լար միւմբինի մէրթէ-
պէ ա՛ճէլէ էթտիլլէր : (Ն)լար
պա՛ղըլարընը թաթը սէօզլէր ի-
լէ ճէսարէթլէնտիբէրէք՝ ախէր-
լէրինէ քէնտի էլլէրի իլէ եար-
տըմ էտերէք՝ վէ սայիլըրինի
քէնտի ումուղալընտա գալտը-
րարագ օնա կէթլըրլէրիտի

լէր, վէ հէփ Իլէթլի օլանլարը
օնա կէթիրտիլէր.

36 Ս է օնա եալվարըրլար Ի-
տի, քի եալընը օնուն էսվա-
պընըն էթէյինէ սօգանալար.

վէ էօլիւմ մէրքեղնտէ պուլու-
նան ախէրլէրինի տախի տէօ-
շէքլէր եախօտ ա'րապալար Իւ-
զէրինէ գալըրարագ կէթիրի-
լէրիտի: Վէօլլէրին վէ տիլ-
սիզլէրին՝ Թօփալարըն վէ խաս-
թալարըն հէր Թարաֆտան օնա
կէլտիքլէրինի նաղար էթմէսի՝
նէ՛ ա՛ճայրպ պիր սէյրան օլմալը
խտի: Վրիստոսու հէփ պիլէն-
լէր՝ օնու պիլմէյէնլէրէ պիլտիր-
մէյէ պունճիլէյին ճան ու տիլ-
տէն ղայրէթ էթմէյէ տայիմա
պօրճու տուրլար: (Նուն Ին-
ճիլի շէրիֆի հէր նէրէտէ վա՛զ
օլունուր իսէ, կիւնահքեարլարը
օրսոյա կիթմէյէ տա՛վէթ էթ-
մէսի պօյնումուղուն պօրճու
տուր: Պիր չալըչգան վէ ղայ-
րէթլի Վրիսթիան՝ պու մինվալ
իւզրէ տտէմլէրի Վրիստոսա
կէլմէյէ տա՛վէթ՝ վէ օնլարա
եարտըմ էթմէյիլէ՛ պիր պիւ-
թիւն մահալէյէ իա՛ղիմ պիր
պէրէքէթ օլա պիլըր:

36. Ս է օնա եալվարըրլար Իտի:
Պունլար Վրիստոսա՝ քէնտի-
լէրինտէն կիթմէյէ նիյաղ էթ-
մէզլէր իտի (Պապ Ը. 34 շէր-
հինէ պագ), իլա օնլար օնա
եալվարըրլար իտի, քի արալա-
ընտա հէփ շիֆայէ մուհթաճ
օլանլարա շիֆա վէ սաղըզ
վէրսին: — Եալընը օնուն էս-

վէ հէփ սօգանալար գուր-
թուլտուլար:

ՊԱՊ ԺԵ

1 Օլ գէման Երուսաղէմտէն
օլան քեաթիպլէր վէ Փարիսե-

վալընըն էթէյինէ սօգանալար:
Պապ Թ. 20 շէրհինէ պագ:
Օնլար Վրիստոսու օնլարասէօյ-
լէմէք՝ օնլարա սօգանամագ՝ եա-
խօտ օնլարա պագմագ պիլէ սը-
գընթըրնա սալմաղըլա եօրմա-
ղա իսթէմէղլէր: (Նլար՝ օնտա
էօլլէ պիր շիֆա գուլվէթի ճէօշ-
ղունլուղու մէվճուտ պուլուն-
տուղունա ինանըրլար քի՛ շիֆա
պուլմագ իլէն հէման օնուն է-
թէյինէ սօգանաճագ գատար
օնա եագըն կէլմէսինի քեաֆի
սայարլար: — Էթ սօգանալար
գատարլար: (Նլարըն ճիւմ-
լէսի շիֆա վէ սաղըզ պուլ-
տուլար. վէ շիֆալարը ա՛նի վա-
հիտտէ իճքա՛ վէ սաղըզլարը
թէքմիլ վէ գուսուրուզ օլտու:
(Նուն եանընա խասթա վէ էօ-
լիւմ տէրէճէսինտէ իքէն գալ-
տըրլարագ կէօթիւրիւլէնլէր՝
եիւրիւմէյէ վէ քեամիլ գուլ-
վէթ իլէ կէրի տէօնմէյէ գատիր
իտիլէր: Պիւթիւն օլ մէմլէ-
քէթտէ նէ գատար սիւրիւր վէ
սէվինճ օլմալը տըր:
Պագ Մարթ. Գ. 24, վէ Ը.
16, վէ Թ, 8, վէ 26 շէրհ-
լէրինէ:

1. Վրեաթիլէր: Պապ Բ. 4
շէրհինէ պագ: — Փարիսեցիլէր:
Պապ Գ. 7 շէրհինէ պագ: —

ցիւր Յիսուսա կէլիպ՝ տէտիւէր .

2 Արճիւն շայիրաղէրին՝ իս-

Նըր-սաղէպէն օլան : Օնլար օ- նուն տէրս ու թա՛լիմէրի՛ միւ- ճիղաթիւրի՛ եէնի թա՛լիմաթ- լէրի վէ խաղըն պէյնինտէ օ- լան իթիպարը խուսուսու՛նտա ի- շիթտիլէր, վէ կէօրիւնիւր քի՛ սէքսէն գատար միլ ուզագ մա- Տալտէն մախուսուէն կէլտիլէր, քի օնու տիգգաթիլէ կէօղէթսին- լէր, շէօյէ քի՛ օնա գարըը պիր շէյ պուլմաղա գատիր օլուն- լար : Մարի . Բ . 1 : Հէմ տա- խի Մարի . Բ . 15 : Ղ . 1 . Ե . 17 . 21 : ԺԱ . 53 , 54 :

2. Իիճիւրարըն սըփարըշնա : Մարի . Բ . 2 , 3 . Ղաղ . Ա . 14 : Կաղ . Բ . 8 . 20—23 : Ա Պեթ . Ա . 18 : ՆէՏուտիլէր զիւիւմ է- տերլէր իտի քի , Մովսէս Սի- նա տաղընըն խօզէրինտէ իքէն , օնա՛ պիրի Տալէա Ա՛Տաի Պա- տիմտէ մէվճուս օլան եաղըլմը՛ վէ օպիրի պապատան էվլատա սրփարըշ օլուպ եաղըլմամը՛ ի- քի թագըմ նօմօսլար վէրիլտի : Վէ տերլէր քի՛ իշպու եաղըլ- մամը՛ նօմօսու՛ Մովսէս վէֆաթ էթմէզտէն էվվէլ՝ Յեսոյա թէս- լիմ վէ սրփարըշ էլլէտի , վէ օ տախի գատըրա՛ վէ օնլար փէյղամպէրլէրէ սրփարըշ էտէ- րէք՝ պու մինվալ իւզրէ թաՏ- րիր օլունմամը՛ Տըֆղ օլուն- տու . Քրիստոս Նիֆէնտիմիզին մէվլուտունտէն իքի եիւղ էլլի գատար սէնէ սօնկրա՛ Ա՛ղեղ լա- զըպը իլէ Յուգա իսմինտէ պիր

թիարըրըն սրփարըշնա ա՛սը օլուրլար՝ զիրա էքմէք եէտիքլէ-

րապի իշպու սրփարըշէրին ճիւմ- լէսինի ալթը գըսըմտան իպա- րէթ պիր քիթապա թաՏրիր էլլէտի : Պունա՛ Միշնա՛ եա՛ նի իքինճի նօմօս թէսմիյէ օ- լունտու : Իշպու ալթը գըսըմ- տան իպարէթ օլան Միշնայը թէֆսիր էթմէք իջիւն՝ թալ- մուս իսմինտէ իքի քիթապ եա- զըլոր . վէ պու թալմուսու տա- խի թէֆսիր էթմէյէ՛ պիր չօգ շէրՏէր եաղըլմաղա լաղըմ կէլ- տի : թալմուսլարըն պիրի՛ 300 թարիխինտէ եաղըլա՛ պիր ճիլտ- տէն իպարէթ օլան՝ Նըրուսա- ղէմ թալմուսու տուր . վէ օ- պիրի՛ 500 թարիխի մէՏէլէ- րինտէ եաղըլան՝ Բաքիլոն թալ- մուսու տուր , քի պու՛ օնիքի ճիլտ տիր : Իշպու թալմուսլար՝ Միշնա վէ շէրՏէր ճիւմէսի պիրլէքտէ Կեմարա թէսմիյէ օ- լունուր : Միշնատա պուլունան սրփարըշար զայէթ չօգ՝ վէ փէք մէՏէլիղ շէյլէր տիր . լաքին Կեմարա՛ Միշնատան պիրըյաս տաՏա զեյատէ պիմա՛նա իքէն , Տալէա ՆէՏուտիլէրին պէյնին- տէ աղիմ իթիպարտա թութու- լուր , վէ Փիլվագի՛ ի՛նտլէրինտէ էն ա՛ղիմ Տիւքմ ու նուֆուղէ մալլը օլուպ կէրէք Մովսէստէն կէրէք փէյղամպէրլէրտէն չօգ զեյատէ մուՏիմ սայըլըր : Օն- լարճէ՛ Կեմարա Տէր շէյ տիր : Ա՛Տաի Ա՛թիգ օնա բուպարէն Տիչ պիր շէյ տէյիլ տիր : Օն-

րի զէման՝ էլէրինի եայգամազ-
լար :

լար՝ Ալլահըն տէտիլինէ պագ-
մազլար : Լաքին ատէմէրին տէ-
տիլինէ չօգ պագարլար : Պիլ
ա՛քս՝ Յիսուս իշպու ատէմ թէն-
պիճէրինի կէօղէթմէղիտի . լա-
քին նօմօսու վէ փէյղամպէրլէ-
րի ա՛ղիզ սայարլտը : Պապ Ե .
17 շէրճինէ պագ . — Էլէրինի
Եպիսկոպոս : Էլէր պիր ատէ-
մին էլէրի եայգանմաղա մուճ-
թաճ իսէլէր, ընլարը եայգամա-
սը փէք մինասիպ տիր : Պու՝
քիւլլիյէն թէմիղլիք վէ էտէ-
պէ մերպուլթ պիր շէյ տիր :
Էլաքին Փարիսեցիլէր ընու տի-
նէ մերպուլթ պիր շէյ էտէրլէր
իտի՝ վէ ընլար պու խուսուստա
պիր չօգ տիվանէճէ գանունլար
գուրմուշարրտը , մէսէլա՝ նէ
գատար սու գուլլանմագ՝ վէ օ-
նու գաչ քէրրէ տէյիշտիրմէք՝
վէ էլին ճէմ գօլուն նէրէսինէ
գատար եայգանմագ՝ սույու նէ
վէճճիլէ գուլլանմագ՝ պիրտէն
գաչ քիշի եայգանա պիլմէք կէ-
րէք միսիլլիւ շուրուլթլար թա՛-
յին էթմիշէրիտի : Պիր ատէ-
մին՝ քէնտի էլէրինի եայգա-
մաղա Տաճէթի օլսա տէ օլմասա
տէ՝ ընլար տէրլէր իտի քի՝ օ
մուլթլագա պունու էթմէլի տիր,
Եօղիսէ խէլաս պուլամաղ : Էպ-
գանմամըլ էլէր իլէ էքմէք Եէ-
մէսի՛ զինա գատար Ֆէնա պիր
շէյ սայըլըրտը : Էլէր օ՝ Ալ-
լահըն պիւթիւն նօմօսունու
թուլթմասայրտը, ընլարճէ քիւ-
շիւք պիր շէյ իտի . Լաքին օ՝ Է-
լէր ճէփ պու տիվանէլըրլէրի

լար :
սագլամասա իտի , պիր Տերետի-
կոս՝ տինսիգ՝ իմանսըգ՝ Ալլահըն
վարըղընը ինքեար էտէն՝ մէ-
լուն պիր քիմնէ սայըլըրտը :
Աբրահամ՝ Յովսէփ՝ Մովսէս՝
վէ Դաւիթ կիպի զաթլար օլ
ա՛սիրտէ պուլունասլար իտի ,
ընլար սինակոկտան րէտտ՝ Եա՛նի
աֆօրօզ օլուրլարրտը . չատը-
լարը պլթիւլթ օլունուրուտու ,
վէ գօյունլարը վէ տավարլարը
սիւրիւլիւր իտի : Աղեա վէ
Դանիէլ միսիլլիւ փէյղամպէր-
լէր օլ զէմանտէ Տայաթտա օլ-
սայար իտի , ընլար Թաշար իլէ
Էօլտիւրիւլիւրլէրիտի : Մովսէս-
տէն վէ փէյղամպէրլէրտէն տէ-
րէճէսիզ պէօյիւք պիր զաթ՝
Ալլահըն քէնտի Օղլու միսիլ-
լիւ պիր զաթի շէրիֆ կէլիպ՝
օլ զէմանտէ Փարիսեցիլէրին ա-
րասընտա Էօ՛միւր սիւրէճէք օլ-
սայըրտը , ընլար՝ “( )նու գալ-
տըր . ընու խաչա չըգար” տէ-
յիւ պաղըրըրլարրտը : Էլա-
քին էլէր պու սըփարըլէր՝
Մովսէսին նօմօսու գատարնա-
ֆըղ՝ վէ ընուն իլէ միւսապի ճիւ-
քիւմէթէ մալէք իսէլէր , նասըլ
օլույօր քի՝ Ա՛Տտի Ա՛թիգտէ
ղէքր օլունան Ա՛հՏուտիլէրին
պունճէ ա՛սըլըգլարը արասընտա
ճիչ պիր փէյղամպէրտէն պուն-
լարըն իճմալ օլունմասը տախի
ղէքր օլունմայօր , վէ ընլարըն
իւղէրինէ կէլէն պէլլարըն Է-
սիրլէրլէրին՝ իարապըլըրըն՝
վէ վիրանըլըրըն ճիչ պիրի
պու սըփարըլարըն իճմալի սէ-

3 Ս է ճէվապ վերիպ օնլարա տէտի . Նիչին սիգ տէ սիզին սը- փարըընըզ իչին Մլաճըն թէն-

պիճինէ ա'սը օզուր սունուզ : Ե . Օլիքա Մլաճ թէնպիճ է- տիպ տէտի .

պէպինտէն օնլարա կէօնտերիլ- միշ տիր ալլա տէնիլմէյօր : Նէճուտիլէրին էն ա'լիմի պու- նա պիր ճէվապ վէրէ պիլիբսէ վէրսին :

Պուրատա՝ Նէճուտիլէրին քէնտի սըփարըընը պունճի- լէյին կէօզէթտիքէրի նէ գատար կինասօլուուղունու կէօրիւրիւզ : Մաքին պունու էթմէսի՝ պիզ Քրիսթիանլար ճազգընտա տա- ճա փէք չօզ կինաս տըր : Օլի- րա (1) օնլարըն իպրէթի քէն- տի կէօզէրիսիլին էօնիւնտէ տիր : Պիզ օնլարըն տիվանէլիյինի վէ թէօճմէթիլ յուուգլարընը կէօ- րիւրիւզ . Տէմ տէ պունուն օն- լարը Քրիստոսու վէ խէլասը գապուլ էթմէյէ նիճէ մէքս էյ- լէտիյինի կէօրիւրիւզ : Օլիքա (2) պիզիմ էլիմիգտէ օլան ինճիլ օնլարըն էլինտէ օլմուշ օլան նօ- մօստան տաճա աչըզ՝ տաճա ա' լէա՝ վէ տաճա ճէլիլ տիր : Ս է էյեր օնլարա՝ սապաճ երտորը- նը ըէտտ էթմէսի պէօյիւք կի- նաճ սայրտը իսէ , պիզէ տօղան կինէշի ըէտտ էթմէսի նէ գա- տար տաճա պէօյիւք կինասօլ- մալը տըր : Ս է զերա (3) պիզիմ իւմիտ էտէճէք տաճա էյի պիր շէյիմիլ Եօզ տուր : Նէճուտի- լէր տէյէ պիլիլիլիտի քի՝ Պիզ պու նօմօսուն ճիւմէսինի անկ- լամազըզ . պիզ Մեսիանըն կէլ-

ճէսինէ գատար պէքէմէլիլիլ , վէ օ պիզէ ճիւմէսինի թէճսիր վէ պէյան էտէր : Մաքին Տալէա Մեսիա կէլմիշ՝ վէ ճիւմէսինի թէճսիր էթմիշ տիր , վէ արթըզ կէլէճէք Եօզ տուր , Տէմ վա՛զ օլունաճազ ակէր ինճիլ Եօզ՝ վէ վէլիլէճէք պաշգա Եէնի թանըզ- մաթ Եօզ տուր : Նէյեր պիզ շիմ- տի պէօյլէ պիր շէյ պէքէլէճէք օլուրսագ , էպէտ իւլ ապատ Եանղլըըրա վէ ոլաթըլըրա պէնտ օլմուշ գալաճաղըզ :

3. Սիլն սըփարըընըզ էլէն : Քէնտի սըփարըընըզ սազլա- մագ՝ Մլաճըն նօմօսունու պօզ- մագ տըր . չին քի պունլարըն իքիսի՝ պիրի պիրինէ զտտ տըր : Մլաճըն նօմօսունուն էմը էյ- լէտիյի՝ ինսանըն պօյնուա Փարզ տըր . լաքին սիզին սըփարըընըզ Փարզ տէյիլ տիր : Մլաճըն նօ- մօսու թէքմիլ վէ գուսուրսուզ տուր , վէ օնա պիր շէյ զամմ՝ Եաթօտ օնտան պիր շէյ ըմնիլ օնտան ա'լիմ իզ , Մլաճ էյի տէ- յիլ՝ պիզ օնտան էյի իզ տէմէք տիր : Բ Օրն . Գ . 2 . ԺԲ . 32 . Մատ . Լ . 6 : Յայ . ԻԲ . 18 , 19 .

4. Մլաճ թէնպիճ էտէթի- տոս պուրատա՝ օնլարըն քէնտի սըփարըընըզ իլէ Մլաճըն էն աչըզ վէ աշքիար նօմօսարը- նըն պիրինի նէտէ իպթալ էյ-

5 Պապանա վէ անանա ի՛զ-
զէթ էյլէ, հէմ՝ Պապայա եա
անայա սէօյէն՝ էլպէթթէ էօլ-

լէտիքլէրինին պիր էօրնէյինի կէ-
թիրիր, վէ պիզ՝ օնլարըն նօմն-
սու նէ շէքիլ պօզտուղունու՝ վէ
Վրիստոսուն օնու տէյիլ պօզ-
մաղա՝ իլլա թէքմիլ էթմէյէ կէլ-
տիյինի աշիքեար կէօրիւրիւզ :
Պապ Ե . 17 . վէ 21 շէրհէրինէ
պագ : Ըրօմ . 9 . 31 :

5 . Պապանա վէ անանա ի՛զէի էյլէ :
Կօմօս պէօյլէ տէր : Եւէյ . Ի .
12 : Ղ Լոր . ԺԹ . 3 : Բ Օրէն . Ե .
16 : Ըրօմ . Ի Գ . 22 : Վ է Ինճիլ
տախի էյլէ տէր : Մարի . ԺԹ .
19 : Ղ Լոր . Բ . 51 : Եփե . Զ .
4—3 : Կոր . Գ . 20 : — Սէօյէն :
Եւէյ ԻԱ . 17 : Ղ Լոր . Ի . 9 : Բ
Օրէն . ԻԱ . 18—21 : ԻԵ . 16 :
Ըրօմ . Ի . 20 : Լ . 17 : Ըրօմ-
լարմըզա ի՛զզէթ էթմէք տէմէք՝
օնլարա իթաա՛թ էթմէք՝ օնլա-
րա թաթը սէօյլէմէք՝ օնլարըն
հազգընտա էյի սէօյլէմէք վէ
էյի տիւշիւնմէք՝ վէ օնլար ֆա-
գիր՝ խասթա՛ եախօտ մուհթաճ
օլտուզլարը թագտիրտէ օնլարա
նաֆագա վէրմէք վէ օնլար ի-
չիւն գայրմագ տէմէք տիր :
Վ է օնլարը սէօյլէմէք տէմէք՝ օն-
լարա իթաա՛թ էթմէմէք՝ օնլա-
րա պէտ սէօյլէմէք՝ վէ ֆէնա ա՛-
մէլ ու հարաքէթ էթմէք՝ վէ
հազարընտա քէօթիւ սէօյլէմէք՝
վէ օնլարա պիր ֆէնալըգ էթմէք
եախօտ էթմէսինի մէրամ էթմէք
տէմէք տիր : — Իշէիինէ էօլթի-

տիւրիւլինն :
6 Ըմմա սիզ տէրսինիզ .
Վրիմ քի՛ պապայա եա անայա՛

նիւլէն : Ըլլահըն՝ գըթընտա՛
իշպու պէշինճի թէնպիհի պօզ-
մագ՝ էն պէօյիւք կիւնահլարըն
պիրի սայլըրըտը :

6 . Ըմմա սիզ տէրսինիւ : Վ է
օնլար պիր չօգ շէյլէր սէօյլէր-
լէր իտի քի՛ օնլարը Ըլլահըն հիչ
սէօյլէտիյի եօզուտու , վէ օնու
սէօյլէտիյի շէյլէրէ թապանըն :
Թապանընա գտտո իտիլէր :
— Պէնրէն քայրէիւնէճէյին շէյ
հէրիէ տիր : “Ըտիյէ” լուղէ-
թի եհրինտէ՛ Մարկոստա (Ե .
11) “գօրպան” պուլունուր . վէ
պու գօրպան Ի՛պրանիճէ պիր
լուղէթ օլուպ՝ Ըլլահըն խըզմէ-
թինէ վագֆ օլունմուշ պիր շէյ
մա՛նասընա տըր : Վ է պիւթիւն
պու թա՛պիրտէն մէրամ պունու
անկաթմագ տըր քի՛ Սիզ իալ-
գա պունու էյրէտիրտինիլ քի՛
“Ղյէր պիրէվատ քէնտի ա-
թալարընա՛ Պէնիմ մալիք օլ-
տուղում շէյլէրտէն սօնա ֆայ-
տալը եա իգթիզալը օլան հէր
պիր շէյիմի՛ միւլք եա էվ օլ-
սուն՝ էսվապ ու թաա՛մ օլսուն՝
օտա եա՛եաթագ՝ օլսուն՝ հէր նէ
օլուրսա օլսուն՝ Ըլլահա եախօտ
քիլիսէյէ եա քեահիւնէ վագֆ
էթմիշիմ տէյէճէք օլուրսա , օլ
էվատ պապաթընա եա անասընա
օլան պապա վէ անահ՝ հազգըն-
տան ազատ տըր” : Օ՝ պիր քէր-
րէ՛ գօրպան լուղէթինի պիր շէյ

Պէնսեն Ֆայտելէնէճէյին շէյ
Տէտիյէ տիր տէրսէ , օլ տէմ
պապասընա եա անասընա ասլա
իզգէթ եթմէսին : վէ սիզին սը-

Տագգընտա սէջլէտիքտէն սօնկ-
րա , էյէր պունու էօրքէլէնմիշ
իքէն սէջլէսէ տէ՝ սէջլէտիքտէն
սօնկրա նատիմ օջա տէ՝ պուպիր
քէրրէ աղընտան չըգտըգտան
սօնկրա՞նու արթըգ կէրի ալ-
մաղա պրագմազսընը . վէ օլ
քիմնէյի՝ քէնտինին ինթիար վէ
եօխսուլ աթալարընա՝ օնուօն օն-
լարա պագմատըղը սէպէպտէն
օնլար սօգագտա Տէլաք օլալար
պիլէ՝ արթըգ օնլարա պիր շէյ
էթմէյէ գօմազսընը : Մաբէ .
Է . 12 : Իմտի պու՝ Վրիստոսուն
վէրտիյի թալնմէ նաղարէն պա-
պայա վէ անայա սէջմէք մէ-
գամընտա իտի : Պու՝ օնլարը
եարամազ վէ եաշամաղա լա-
յըգսըգ սայմաղըլա պէրապէր
պիր շէյ իտի . օնլարըն՝ գանը-
նա կիրմէք կիպի պիր շէյ իտի :
— Իպուլ : Իշպու խուսուօ-
տա օնլարըն պօզտուղու՝ պէշին-
ճի թէնպիՏ իտի . լաքին օն-
լար պու մինվալ իւզըէ ՄլաՏըն
Տէփ թէնպիՏէրինի տախի պօ-
զարարըտը : Օնլար՝ թէնպիՏ-
լէրի պօզարարըտը , վէ ատէմ-
լէրէ էջլէ էպրէտիրլէրիտի :
Պապ Ե . 19—21 . 27 , 28 .
32, 33, 38 եւ շէրՏէրինէ պագ :
Օնլար՝ Մուկէսէ ինանմաղար
իտի : Հագիգաթ օնուն քի-
թապարը օնլարըն էլէրինտէ

փարըշընը սէպէպի իլէ՝ Մլա-
Տըն թէնպիՏինի իպթալ էթտի-
նիդ :

7 ԻՅ՛յ միւրայըլար՝ Եսայի

իտի , վէ օնլարը էօփիւպ օգուր-
լարըտը , վէ օգույուպ էօփէրլէր
իտի . լաքին օնլարըն իչինտէ
պուլունան Տէր պիր շէյի ըէտա
էտէրլէրիտի : Յ՛վ . Ե . 45—47 :
Մէ էյվաՏ՝ Վրիսթիանըգ իգ-
րար էտէնլէրին արասընտա նէ՝
գատար չօգ քիշի պուլունուր քի՝
ՄլաՏըն Վէլամըլը էօփէրլէր ,
լաքին օնու ասլա օգումազլար ,
վէ նէ՝ գատար չօգ քիմնէլէր
վար քի՝ օնու օգուրլար եա օ-
գունտուղունու տինկէրլէր , վէ
օնու անկլամաղար , Տէմ օնա
իթաա՛թ էթմէյէ կէօնիւլէրի
եօգ տուր :

7 ԻՅ՛յ միւրայըլար : Պապ Զ .
7 շէրՏինէ պագ : Իշպու՝ Լէ-
լաՏա իըզմէթ էթմէք պէՏանէսի
փէրտէսինին ալթընտա՛մու Տթաճ
օլան աթալարըն իՏթիաճընը
տէՓ՝ էթմէք պօրճունտան ազատ
օլմանըն ալլագ վէ Փարըգ ճէՏտի՝
միւրայըլըղըն նէ՝ Տիյպէթու-
պիր էօրնէյի տիր : Վրիստոս
Իճֆէնտիմիզ՝ ՄլաՏա էշեա վէ
մալ վագՓ էթմէք ա՛տէթիինի
նէսի վէ իպթալ էթմէյէ մերամ
էյլէմէտի . չիւն քի կէրէք նօ-
մօս վէ կէրէք Ինճիլ՝ քէնտի մա-
լըմըզտան վէ մաա՛շըմըզտան տին
իըզմէթլէրինէ վէ սատագա ա՛-
մէլլէրինէ վէրմէյի պիզտէն մաթ-
լուպ էտէրլէր : Լաքին Վրիս-

սիզին Տագգընըզա էյի փէյլամ պերլըբ հտիպ տէմիշ տիր .

8 Պու գավմ պանա աու աագլար իլէ ի՛զլէթ հտէր . աւ .

տոս Իֆէնտիմիզին զէմմ էյլէտիյի՝ Տալէա Ալլահըն՝ Քէլամը աթալարըմըզա վէրմէյէ մաթլուպ էյլէտիյի շէյլէրի Ալլահա վէրմէք ա՛տէթի՛ վէ ա՛լէլիսուսուս ընլարա օլան պորճուսնուզտան զուրթուլմագ իշին պիր ա՛սը վէ եարամագ գալպ իլէ պու ա՛տէթի քէնտիմիզէ պէհանէ էթմէք իտտի՛ասը տըր . Աթալարընա էօրքէլէնէն Տէր պիր եարամագ քիմնէ՛ ընլարը էօլտիրմէյէ մէրամ հտէճէք օլտա, պու թարիգտէ ընլարը սօգադտա Տէլաք օլմաղա թէլըբ հտէպիլըր . վէ օ՛ պիր զալամ՝ մերհամէթսիզ՝ վէ գաթիլ սայրաւճագ եէրինէ՛ սիլ ընու ա՛զիմ տինտարըզ վէ Փապլէթ օաճիպի՛ վէ Ալլահը քէնտի աթալարընտան զէյասէ սէվէն՝ վէ ի՛վազ ու իւճրէթի կէօքտէ պէյիք օլաճագ պիր ատէմ իթիպարընտա թութարընը Ե՛յլահ՝ իշպու տինտարըզ փէրտէսի ալթընտա նէ շէյթանի պիր նիլէթ ու մէրամ էօրթիլըր . — Եսայի սիլին հագգընա էյի փէյլամպերլէ Ետիպ տէփը տիր : Եսայի փէյլամպերպու միլէթին Տագգընտա քէնտի զէմանընտա նէ սէյլէտի իսէ, շիմտի տախի ընուն տէտիյի սահիհ վէ միւնասիպ տիր :

մա ընլարըն երբէյի՛ պէնտէն ցւպագ տըր .

9 Է՛մ ատէմ թէնպիհէրի թա՛լիմէրինի էջրէտէրէք՝ պա .

Պու միլէթ օ զէման Տէր նէ քտի իսէ, շիմտի տախի օ տուր : Պնուն ախէագ ու մէշըէպի շիմտի տախի՛ էվէլտէն պէրու տայիմա օլտուղու կիպի՛ միւրալըլըգտան ի՛պարէթ տիր : Ա՛ է ա՛լէլիսուսուս՝ փէյլամպէրին իշպու սէօլէրի՛ եա՛ Փարիսեցիլէր վէ Քէաթիպլէր՝ սիզին աճվալինիզէ՛ քիէք թիւնասիպ վէ ույղուն տուրլար :

8. Տագգընը իլէ . Եսայ . Իթ . 13 . Ելէ . 19 . 31 . — Ասմ ընլարըն փիլէյի : Ասմ . ԻԳ . 26 . Երեմ . ԺԲ . 2 : Պարթ . Ը . 21 : Եբր . Գ . 12 : Օնլար ի՛պատէթին ըուսուսմաթը սուրէթիլէրինէ ա՛ղիմ տիգգաթ սարփ էտէրլէրտի . Լաքին ի՛պատէթին ասըլ քէնտի էօղի՛ քէնտիլէրին Փիլըրինտէն պիլէ կէճմէզ իտի : Օնլարըն աղը պիր շէյ սէյլէր իքէն, երբէքլէրի պիր ախէր շէյ սէյլէր իտի . Լաքին ի՛պատէթիմիզտէ՛ Ալլահ երբէյէ պագար, ընա պէտէլպաշգա հիշ պիր շէյ գապուլ էթմէպ . Պապ Զ . 5 շէրհինէ պագ :

9 . Ասմ . Թէնպիհէրի : Ալլահըն ի՛պատէթի նէ օլմաղ օլտուղունու թա՛րիֆ ու պէյան էթմէք՝ եալընըզ Ալլահա մաթսուս տուր : Պիր ատէմ՝ քէնտինտէն իճատ էթտիյի եախտ

նա նաֆիլէ ի պատէթ էտերլէր :
10 Ա է խալբը Եանընա չա-

ախեր ատէմլէրտէն թա՛յին օ-
լունմուշ ի պատէթտէ հէր նէ
գատար խիւլիւսի փար վէ տէ-
րունի տիլտէն մէշղուլ օլսա տա-
խի՝ քէնտինէ հիչ պիր Ֆայտէ
էթմէզ : Ալլահըն ի պատէթ տէ-
յիւ գապուլ էտէճէյի՝ ինսանըն
իճատ էթտիյի տէյիլ՝ իլլա Ալ-
լահըն թա՛յին էյլէտիյի տիր :
Խանէ Յ շէրհինէ պագ : — Ե-
ֆիլէ : Պու միսիլիւ ի պատէթ
Ֆայտասրգ՝ վէ Ֆայտասրգտան
տախի պէթեր տիր . զերա ինսա-
նը ա՛ղիզէյէճէք եէրինէ մուր-
տարլար , խէլաս կէթիրէճէք եէ-
րինէ հէլաք կէթիրիւր , վէ Ալ-
լահա մագպուլ օլաճագ եէրի-
նէ՝ օնա պիր իքրահիյէթ տիր :
Ա է էյէր պիր ատէմին՝ մալէք
օլուղու հէփ շէյլէրինին խա-
յրըլսը օլան տինի նաֆիլէ վէ
պօշ իսէ , օնուն հէր պիր շէյի
նաֆիլէ վէ պօշ տուր : Եյէր
քէնտինին տինի՝ քէնտինին հէ-
լաք օլմասընա վէսիլէ օլուր ի-
սէ , օնուն հէլաքըլը նէ՝ գա-
տար պէջիւք օլմալը տրը : Ե-
յէր օնու՝ տէյիլ կիւնահլարը՝
իլլա քէնտինին տինի ճէհէննէ-
մէ գուլարուղար իսէ , օլ քիմ-
սէ նէ՝ վէճհիլէ կէօյէ վարա պի-
լիլ : Եյէր պիր օտա գարանլըգ
իսէ , օրայա պիր ըլըգ կէօթիւ-
րէ պիլիլիլ . լաքին ըլըլըն քէն-
տիսի գարանլըգ օլուղու հալ-
տէ , օլ գարանլըգ նէ՝ գատար
պէջիւք վէ նէ՝ գատար հիլ-

ղըրպ՝ օնլարա տէտի . Իշիտին
վէ անկլայըն :

պէթլու օլմալը տրը : Պապ Ե .
13 , վէ Զ . 23 շէրհինէ պագ :
10 . Իշիտին վէ անկլայըն : Ե-
մսուն իշպու խօճալարը՝ միլէ-
թին ա՛լիմլէրի վէ օգումուշա-
րը՝ հիչ պիր շէյ անկլամաղար
իտի : Պապ ԺԱ . 25 , վէ ԺԳ .
12—16 շէրհինէ պագ : Ա է
շիմտի քէնտի կիւնլէրիմիզտէ
պու թագըմ՝ քիմնէլէրտէ հիչ
պիր շէյ անկլամայան նէ՝ գա-
տար օնպին քիմնէլէր պուլու-
նուր : Լաքին Վրիստոս Լաֆէն-
տիմի պայաղը խալբա տէօնէր :
Ա է Փարիսեցիլէր հիչ պիր շէյ
անկլամաղ իքէն , պէլի տիր
քի՝ Պուրթարըճըմըգ խալբը
անկլամաղա գատիր սայայօրու-
տու : ( )՝ օնլարըն ճիւմլէսինի
տավէթ էտէյօր (Մ՝ աբ՛ . Ե . 14 .
16) . ա՛լիմ՝ օլմայան՝ ճահիլ՝ էր-
քէքլէրին վէ գարըլարըն ճիւմ-
լէսինի չաղըրպ՝ անկլամաղա
օնլարա էմր էտէյօր : Իմտի
պէլիտիր քի , օնլար անկլամաղա
գատիր իտիլէր , վէ էյէր անկ-
լամաղար իտի իսէ , գապա-
հաթլը օլաճագլարըտը : Պապ
ԺԳ . 9 շէրհինէ պագ : Իմտի
էյէր օնլար անկլամաղա գատիր
իտիլէր իսէ , պիր տախի գատիր
իլ : Վրիստոս՝ օնլարա անկ-
լամաղա էմր էյլէտիյի սէօղլէր
պուրատա եաղըլմըշ պուլու-
նուրլար : Վրիստոս օնլարըն
պաղըսընա տէյիլ՝ իլլա ճիւմլէ-
սինէ էմր էյլէմիշ տիր քի անկ-

11 Աղբա կիրեն՝ ատէմի մուր-
տար էթմէղ . լաքին աղբտան
չըգան՝ ատէմի մուրտար էտէն
o տուր :

ասընլա 1, 4 է o շմտիպիգիմ
պաղըլարըմըգա տէյիլ իլլա ճիւմ
լէմիգէ անկլամաղա էմը էտէյօր:
Եւր. ԾԵ . 3 : Մարի . ԺԳ .
14 : Ղ . 17 : ԻԳ . 45 : Եփե .
Ա . 17, 18 : Կող . Ա . 9 : Յայ .
Ա . 5 :

11 . Աղբա կիրեն : Իշֆէնտի-
միգ՝ մուրտարլամանըն կէլտիյի
եալընըգ փունկարը հանկըսը օլ-
տուղունու՝ եանի փարիսեցի-
լէրին տէտիյի միսիլիւ տիշար-
քի շէյլէր տէյիլ իլլա քէնտի-
լէրին եիւրէյի իտիյինի անկ-
լաթմաղա Փուրսաթը էլէ ալը-
յօր : Մարի . Ե . 15 : Ղ . 17 :
ԺԱ . 38—41 : Գործ . Ժ . 14,
15 : ԺԱ . 8, 9 : Զործ . ԺԳ .
17 : Ա Տէ . Գ . 4, 5 : Տէ .
Ա . 15 : Եբր . ԺԳ . 9 : — Աղբա
դան շըգան : Եւրտարլար՝ եէմէ-
յիլէ քէնտիլէրինի մուրտարլա-
մամըլարըտը . լաքին փարիսեցի-
լէր՝ սէօյլէմէյիլէ քէնտիլէրինի
մուրտարլամըլարըտը : Պիրֆա-
սիտ եիւրէքտէն չըգան սէօյ-
լէր մուրտարլար , լաքին աղբ-
գա ալընըպ եէնէն շէյ ատէմի
մուրտարլամաղ : Իշպու Պապըն
17—20 խանէլէրինին՝ վէ Պապ
ԺԲ . 34—37 խանէլէրինին
շէրչլէրինէ պագ : Սոր . Ժ . 7 :
ԺԲ . 2 : ԾԵ . 2—4 : ԾԸ . 3,
4 : Եւր . ԼԵ . 23 : ԾԹ . 3—

12 Օլ զէման շայիրտլէրի եա-
նընա կէլիպ՝ օնա տէտիլէր . Պի-
լի՛ր մի սին քի՛ փարիսեցիլէր պու
սէօղիւ իշիտլինձէ սիւրչտիլէր :

5 . 13—15 : Եբե . Թ . 3—
6 : Զործ . Գ . 13, 14 : Յայ .
Գ . 5—8 : Բ Պէ . Բ . 18 : —
Մուրտար էտէն : Աղբալըն նա-
զարընտա գապահաթը վէ կիւ-
նահքեար էտէն : Պիր ատէմ՝
քէնտի սաղըղընա մուղուր օլան
պիր շէյ նէմէյիլէ՝ եախօտ չօգ
եէմէք վէ չօգ իմէք հասէպի ի-
լէ քէնտի վիւճիւտինէ զարար
վէրմէյիլէ կիւնահ սահիպի օ-
լա պիլիւր . վէ պիր Եէհուտի՝
Աղբալըն նօմօտ քէնտիլէն եէ-
մէսինի եասագ էյլէտիյի շէյի
եէմէք իլէ կիւնահ իշէմիշ օ-
լա պիլիլիտի : Լաքին միւճա-
տէլէ օլունան մաստէ պու տէ-
յիլիտի . վէ պունտա պիլէ՝
մուրտարլանմաղ վէ գապահաթ-
ը օլմագ՝ թաա՛մտան տէյիլ
իլլա Աղբալըն նիմէթլէրինի Ֆէ-
նայէ գուլլանմաղ եախօտ օնուն
էմը ու թէնպիլէրինի պօզմագ-
տան պիր եարամաղ եիւրէքտէն
սատըր օլուրուտու :

12 . Պիլի՛ր մի սին : Իշպու սիւ-
ալտէն թահալին օլունա պիլիւր
քի , շայիրտլէր՝ Վուրթարըճը-
նըն խալգըն ուլուլէրինէ պու
խուսուտա պու տէրէճէ եէրին-
տէ սէօյլէտիյինէ բիղա վէրմէ-
տիլէր : — փարիսեցիլէր . Ե . Եբե .
Գ . 18 : փարիսեցիլէր՝ քէնտի-
լէրին սրիարըլարընա իշպու

13 Վ և օ՝ ճեվապ վերիպ տե-
տի • Կէօքտէքի ժետեքիմին հէր
տիքմէտիյի Փիտան՝ սէօքիւլէճէք
տիր :

վուրուշա՝ վէ քէնտիլէրին պա-
թըլըգլարնրն մէյտանա չը-
գարըլմասրնա տայանամայրպ՝
Քրիստոսուն նասիհաթլարնը
րէտտ էթմէյէ պունու պիր վէ-
սիլէ էյէտիլէր : Օնլար կէր-
չէքըլյին ըջըղնտան իքրահ է-
տիպ՝ եանղըլըղըն գարանը-
ղնտան հազկ էտէրլէրիտի :
Մատթ. ԺԱ. 6 շէրհինէ պագ :
Յ. 15. Գ. 19, 20 : Զ. 60—
66 : Քրիստոսուն կէրչէքըլյի-
նին՝ տիւնէանըն ա՛ղիմէրի օլան
ա՛ղիմ խօճալարը վէ օգուսնուշ-
լարը սիւրչտիւրմէսի՝ եէնի պիր
շէյ տէյիլ տիր :

13. Փէտէրիմն հէր տէտէտէյի
Քիտան : Կէօքիւնէն Քիլիստէտէ
Լլաշըն տիքմէտիյի՝ իլա շէյ-
թանըն տիքտիյի պիր չօգ Փի-
տանլար պուլունտուղու թա՛ճիւպ
օլունաճագ պիր շէյ տէյիլ տիր :
Պապ ԺԳ. 27 շէրհինէ պագ :
Լաքին Լլաշըն էմիի իլէ թա՛-
յին օլմամըլ ճիւմլէ պու թա՛-
լիմաթլէր իպթալ օլունմալը
տըլար , վէ հէր պիր տին խօ-
ճասընն պօրճու տուր քի՝ օն-
լարը մէյտանա չըգարսըն : Վատթ.
Ա. 10 : Պու միսիլիւ Փիտան-
լարըն ճիւմլէսի սէօքիւլմէլի
տիրլէր , շէյլէ քի օնլարըն եէ-
րինէ պուղտայ պիթսին :

14. Օնլարը քօյվերն : Փարի-
սեցիլէրին ազընըղընա թէլաշ

14 Օնլարը քօյ վերին • օնլար
քէօրլէրին՝ քէօր գուլաղուզլարը
տըր • վէ էյէր քէօր՝ քէօրէ
գուլաղուզլուգ էտէրսէ , իքիսի

էթմէն , վէ օնլարըն տօսթլու-
ղունու արաման , հէմ օնլա-
րըն տարղընըղընտան գօրգման .
լաքին քէնտինիղին՝ ստէմլէրի
գարանըգտան ըջըղա տէօնտիւր-
մէք խըզմէթինիլէ մէշղուօլուն :
— Քէօր քուլաղուզլուգ քէօր :
Պապ ԻԳ. 16—28 : Եւայ. Թ. 13,
16 : ԽԲ. 19 : ԾԶ. 10 : Օնլար հէմ
ճահիլ հէմ մաղ-
ուր տուրլար : Օնլար ագըլը-
լըգ թասլարլար , լաքին տիվա-
նէ տիրլէր : Օնլարըն խայգըն
իւզէրինէ ա՛ղիմ թէսիրաթլէրի
վար , վէ իշպու թէսիրաթըր գա-
յի՛Փլէթմէյէ սէպէպ օլա պիլէն
հէր պիր շէյտէն իքրահ էտէր-
լէր : — Իտիտի տէ . . . տիւլէնէ-
լէր : Պատթ. Զ. 39 : Երեմ. Ե. 31,
2. 13—15 : Ը. 12 : Բ
Պետ. Բ. 1. 17, 18 : Յայտ.
ԺԹ. 20 : Պիր քէօրիւ՝ քէօր
ստէմլէրէ գուլաղուզլուգ էթ-
տիյինի կէօրմէսի՝ եիւրէյէ տօ-
գանըր պիր թամաշա տըր . չիւն
քի՝ ապա շիւպհէ եօգ տուր քի,
օնլար՝ եօլարընն իւզէրինտէ
րասթ կէլէն հէր պիր չուգուրա
տիւլէնէքլէր : Փարիսեցիլէր
պունուն կիպի քէօր տուրլար .
վէ էյէր ճահիլ խայգըր գուլա-
ղուզլամաղա օնլարա պրաղըրը-
սա , էլպէթթէ հէմ օնլար հէմ
պունլար հէլաք օլաճագլար :
Իմտի պու՝ օնլարըն եանղըլը-

տէ չուգուրա տիւշէճէքէր :

15 Իմո՛ր Պէտրոս ճէվապ վէ-

ըզլարընը մէյտանա չըգարմա-
սը վէ շէյթանտան օլան պու
Փիտանյարըն Տէփիսինի սէօքմէ-
սի իգթիղպը օլտուղունուն պիր
սէպէպի տահա տըր : Ա է պու-
նու էթմէյիլէ՛ ալտանմըշ օլան
խալըր էպէտի Տէլաբտէն՝ խե-
լաս եօլունա գօյա պիլիըրիզ : Վէ՛
գատար չօգ քէրրէ վագի՛ օլու-
յօր քի՛ պիր թէք եարամալ
ատէմ՝ զէնկին՝ եա օգումուշ
վէ ա՛լիմ՝ եա գուվվէթ սահի-
պի պիր քիմնէ օյմասը իլէ՛ պիր
չօգ քիմնէլէրի Տէլաբէ գուլա-
ղուզլար : Տինսիլ Ա շլթէր
պէօյլէ պիր քիմնէ իտի : Իս-
րայիլէ կիւնահ իլէտէն՝ ա՛սը
օլան օն սըպլթըն իլք փատի-
շահը՝ Վարատ օղու Յերոբո-
վամ պէօյլէ պիր քիմնէ իտի :
Երուսաղէմտէքի պաշքեահին
պէօյլէ պիր քիմնէ իտի : Գա-
լիլեանըն պալըգճըլարը՝ Քրիս-
տոս էօլիւլէրտէն տիրիլտի տէ-
տիլէր : Երուսաղէմին պաշքեա-
հինի՛ Եօգ , տիրիլմէտի տէտի ,
վէ օլ կիւնտէն պէրու շիմտի-
յէտէկին՝ նէչէ նէչէ միլէօն-
լարճէ տիւշինմէյէն խալգ՝ պաշ-
քեահինին սէօղիւնէ ույարագ
Տէլաբ օլտուլար : Պիղ՝ հէր նէ
թա՛լիմաթ իշիտիրտէք , Ելա-
հըն Քէլամընըն մէհէնկինէ
վուրուպ՝ պագմալը իզ : Օնու
վա՛ղ էտէն հէր քիմ՝ օլուրսա
օլտուն , միլլէթիմիզտէն օլտուն՝
տիւեր միլլէթտէն պիր քիմնէ

րիպ՝ օնա տէտի • Պու թէմսիլի
պիղէ թա՛պիր էյլէ :

օլտուն , իսթէր պիր փաթրիգ
վէ Եպիսկոպոս օլտուն՝ վէ իսթէր
պիր մէլէք պիլէ օլտուն , էյէր
վա՛ղ էյլէտիյի օլ թա՛լիմաթ
Քրիստոսուն Ինճիլինէ մուղա-
յիր իսէ , օնու գապուլ էթմէ-
լի տէյիլիզ : Գաւ . Ա . 8 , 9 :
Ա Յ՝ . Գ . 1 : Բ . Յ՝ .
10 , 11 .

15 . Իմո՛ր Պէտրոս ճէվապ վէ-
րիպ : Պետրոս եալընըզ քէնտի-
սի իշիւն տէյիլ՝ իլլա պագի Րէ-
սուլարըն իամինտէ տախի սէօյ-
լէտի : Մարէ • է . 17 • — Պու-
թէմսիլի պէղէ Խա՛պէր էյլէ • Պու-
րատա էօյրէտիլէն թա՛լիմաթ՝
պիղէ փէք աշիքեար տըր . լա-
քին շալիրալէրէ ո գէման օգա-
տար աշիքեար տէյիլ իտի : Օն-
լար՝ Փարիսեցիլէրտէն չօգ շէյ-
լէր էօյրէնմիշէր իտի քի շիմ-
տի օնլարը թէրք էտիպ ու-
նութմալը տըրլար • վէ օնլար
պա՛ղը քէրրէ Մովսէսին մաթ-
լուպ էյլէտիյի շէյլէր իլէ իս-
թիարլարըն սըսիարըշլարը պէյ-
նինտէ օլան Փարգը պիլմէյի՛
միւշքիւլ պիր իշ պուլուրլար
իտի • Քէնտիլէրին ճէհալէթի
կիւնլէրինտէ՛ օնլար ճիւմէսինի
պիրլիքտէ գապուլ էթմիշէր ի-
տի : Լաքին օնլար՝ Փարիսեցի-
լէր կիպի տէյիլէր իտի • վըր
օնլարըն էօյրէնմէյէ՛ Տէվէսի վար
իտի , վէ շիմտի էօյրէնմէք իշիւն
սիւալէտէյօր : ԼՅ՛վահ՝ Քրիս-
թիան Քրիլիսէսինտէ նէ գա-

16 Վէ Յիսուս տէտի . Տա-
հա սի՞ղ տէ մի ֆէհմսիղ սինիղ .

տար քիմնէլէր պուլունուր քի՝
օնլար էյէրչի Վրիստոսուն իշ-
պու թէմսիլինի՝ քէնտինին օ-
նա վէրտիյի թէֆսիրի իլէ պէ-
րապէր պիր գաչ եիւղ տէֆա՝
օգուսուշար իսէ տէ, օնու անկ-
լամազար, վէ էջրէնմէյէ տա-
խի իսթէմէղէր: (Նլար եիւ-
րէյի պագաճագ՝ եախօտ Լլա՛հ
նէ՛ մաթըուպ էտէյօր տէյիւ սի-
ւալ էտէճէք եէրինէ, պու մի-
սիլլիւ սրփարըշարը Փարիսե-
ցիլէր թուլմուշ իտիքլէրի գա-
տար սրգը թուլթարլար, վէ եէ-
յէճէք խուսուսունտա օնլար գա-
տար ա՛ղիմ տիգգաթ էտէրլէր:

16. Տահա սի՞ղ տէ մի ֆէհմսիղ
սինիղ . Լ՛ֆէհմսիլիլ՝ քէնտի շա-
յիրտլէրինէ թա՛ղեր էտէր, վէ
օնլարը՝ քէնտիլէրին ֆէհմ ու
խորաքինէ տանըշմաղա ըմար-
լար: (Նլարըն ֆէհմ ու իտ-
րաքի քէնտիլէրէ՝ Լ՛էհուտիլէ-
րին իշպու տիվանէճէ սրփա-
րըշարընը ըէտտ էթմէյէ՝ վէ ա՛-
լէլ խուսուս պու մատտէ իւղէ-
րինէ օնուն վէրտիյի թա՛ղիլէ-
րի անկլամաղա էջրէթմէտիյի-
նէ թա՛ճիւպ կէօսթէրիր: Խա-
նէ 10 շէրհինէ պագ: Պունտան
էջրէնէ պիլիրիղ քի, (1) սա-
հի՛հ տին ա՛ղլ ու իտրաքէ մու-
վաֆըգ սոր: Էէմ տէ Լլա՛հըն
նաղարընտա՝ քէնտի ա՛ղլ ու
ֆէհմսիլի իսթիմալ էթմէյէն հիչ
պիր քիմնէ՝ սահիհան տինտար
սայըլամազ: (2) Լ՛յէր իշպու

17 Տահա անկլամազ մը սընըղ
քի՝ հէփ աղըզա կիրէն՝ գարընա

թա՛ղիմաթը անկլամամասը շա-
յիրտլէրէ ալըպ վէ կիւնահ ի-
տի իսէ, Վրիսթիանլարա՝ օ-
նու անկլամամասը տահա պէօ-
յիւք ալըպ վէ կիւնահ տըր-
չիւն քի պիղիմ էլիմիգտէ՝ իշպու-
մատտէտէ: Պուրթարըճըմըըն
պիլ իլա՛վէ վէրտիյի թէֆսիր՝
վէ քէնտի շայիրտլէրինէ անկ-
լամատըզլարը իչիւն էյլէտիյի
թա՛ղեր վար:

17]։ Վարընա կիտէր ։ Փարի-
սեցիլէրին՝ եէմէգտէն էվվէլ էլ-
լէրի եայգամամազ պիր ատէմի
մուրտարլար՝ եա՛նի կիւնահ սա-
հիպի էտէր տէյիւ էջրէթտիք-
լէրի թա՛ղիմաթ կէրչէք օլամազ .
զերա տէյիլ սալթ հէր պիր հէքիմ՝
պիլիւր, իլա՛ հէր պիր պալըզճը
վէ համալ տախի՝ էյէր պիր
տագըզա տիւշիւնէճէք օլուրսա՝
պիլէ պիլիւր քի, պիր ատէմ հէր
նէ եէրսէ, ապա օնուն ա՛ղլը-
նա եա եիւրէյինէ վարմաղ, իլ-
լա միտէսինէ վարըք . վէ պու-
նուն իչիւն օնուն ճանընա՝ օ-
նու մուրտարլամազ եա ա՛ղիղ-
լէմէք պապընտա հիչ պիր թէ-
սիրի եօգ տուր: Լ՛իւրէյէ վար-
մանըն իօլու աղըզտան տէյիլ
տիր: Մարի . Է . 18, 19 : Ա
կորնի . Զ . 13 : կու . Բ . 21,
22 : Լղըզտան հէր նէ կիրէրսէ,
տօղըու միտէյէ կիտէր . վէ վիւ-
ճիւտիւ պէպէտիքտէն սօնկրա,
թապիա՛թըն մուսային ա՛մէլի ի-
լէ իսթիլիւրաճ օլունուր : Իմտե

կիտեր, վէ խալէյէ չըգարըըր :
18 Լճմա աղըզտան չըգան
շէյլէր՝ եիւրէքտէն չըգար, վէ

եայգանմամըշ էլէր իլէ եէմէք՝
եախօտ ճուճա՝ կիւնիւ էթ եա
պունուն կիպի պիր շէյ եէմէք՝
զամիրէ եա տինէ տօգանըր պիր
շէյ եափըմալը տէյիլ տիր. զը-
րա ԼճաՏըն նազարընտա եէմէք
եախօտ եէմէմէք իլէ Փէնաեա-
խօտ էյի օլամալըզ : Լճէր պիր
ատէմ Տէր սապահ Տիչ պիր
շէյ եէմէզտէն եվվէլ պիր գա-
տէՏ սօուգ սու իչմէյի քէնտի-
նէ ա՛տէթ էթսէ, ապա պիր
շէյ տէյիլ տիր. Լաբին օ՛ է-
յէր պունու Տէր քիմ էթմէզ
խէ Վիլիսէտէն րէտտ օլունա-
ճադ տէյիլ պիր գանուն էտէ-
ճէք օլսա, օ զէման պունու էթ-
մէսի պէօյիւք կիւնահ օլուր :
Օխրա օլ քիմնէ՛ պիր շէյի
խէլսսէ իգթիզալը էտէյօր քի՛
Լճահ օնու էօյլէ էթմէմիշ տիր.
վէ կէօյէ պիր եօլ աչմագ իտ-
տիա՛սընտա տըր քի՛ օ Լճահըն
աչտըղը եօլտան Փարգլը տըր.
օ՛ Փարիսեցիլէր կիպի՛ քէնտի
իճատլարընը Լճահըն թէնպի՛Տ-
լէրի եէրինէ գօմուշ տուր :

18. Եի-բէտիւն շըգար : Փուն-
կար՝ եիւրէք տիր : Լճըզ՝ տա-
յիմա եիւրէքտէն ճէօշէն շէյ-
լէրի տէյլէր : Պազ յ. Բ. 34—
37 շէրՏիլէրինէ պազ : Տիւն-
եատէ՛ եիւրէքտէն չըգմայտն
կիւնահ եօգ տուր : Կիւնահ
իպթիտա օրատա օլուր օ Լճէր-
չի կիւնահ վիւճիւտտէն իշլէնիր

ատէմի օնլար մուրտարլար :
19 Օխրա եիւրէքտէն՝ եա-
րամագ Ֆիքրլէր՝ գաթլէր՝ զը-

խսէ տէ, իպթիտա եիւրէքտէ
տօղար : Եարամալըզ օւ թէօՏ-
մէթին եալընըզ փունկարը՝
եիւրէք տիր : Լճահ. Գ. 23.
Ձ. 14 : Երէ՛. Ե. 9 :

19. Եարամալ Ֆիքրլէր : Ելք
շէյ պու տուր : Օխրա Ֆիքրի՛
տայիմա ա՛մէլտէն իլէրի օլուր,
վէ ա՛մէլին ա՛յարը՛ Փիքրի տիր :
Վէօթիւ Փիքրլէր պիզն տա-
յիմա մուրտարլարար օ Լճէրչի
Տիչ պիր սէօզ սէօյլէմէսէք տէ,
օնլար եինէ պիզն մուրտարլար-
լար : Լճէրչի օնլարը Տիչ քիմ-
սէ կէօրմէլ՝ վէ պիզտէ օլուրգ-
լարընը շիւպՏէ պիլէ էթմէզ իսէ
տէ, օնլար եինէ պիզն մուրտար-
լարլար : Վէ օնլարը էյէրչի
թէզ քէնտիմիզտէն տէ՛Փ՛ էյլէ-
սէք տէ, եինէ կերիտէ պիր
մուրտարլըզ պրաղըրլար : Պազ՝
Պապ թ. 4 շէրՏիլէն օ՛ Ծաննր.
Ձ. 5 : Երէ՛. Գ. 14 : Գործ.
Ը. 22 : Յակ. Ա. 13—18 : —
Գաթլէր : Եա՛նի ալթընճը թէն-
պիՏէ գարըն Տէր տիւրլիւ կիւ-
նահ, քի պու միսիլիւ կիւնահ-
լար տայիմա եիւրէքտէ պաշ-
լարլար : Պապ Ե. 21, 22 շէրՏ-
լէրինէ պազ : Գարընտաշըն-
տան իբրահէն քիմնէ գա-
թիլ տիր : Ա. Յակ. Գ. 15 :
— Օխրալը՛ Ֆահիլլէիլէր օ Եէ-
տինճի թէնպիՏէ գարըն օլան
կիւնահ տայիմա իպթիտա եիւ-
րէքտէ տօղար. վէ մուրտարլա-

նալար՝ ֆասիշիւրէր՝ իրօսըզ-

յըճը իշնի իպթիտա օրատա պաշար ։ Լ՝մէլտէ աշիքեար օլունմագտան էվիլէ՛ տայիմա եհրէքտէ մէվճուա տուր ։ Պագ Պապ Ե . 27, 28 շէրհէրինէ ։
 — Խըրուլէլէր ։ շէփ ալտա-տըճըլըգ՝ իրօսըզըգ՝ եօլ քէսի-ճիլըք՝ վէ պունուս կիպի կիւ-նասլար՝ ախէր քիմնէնին մալը-նը արգուլէմէքտէն տօղար ։ Խմ տի պու պէօլէ օլունճա, պու կիւնասլար եհրէքտէն չըգար-լար, վէ իքի թէնպի՛ճ՝ եա՛նի եհրէքտէ օնունճու՝ վէ ա՛մէլ-տէ սէքիզինճի թէնպի՛ճի պօ-զարար ։ — Եալան շահիլիլիլի ։ Տօգուղունճու թէնպի՛ճի պօզ-մագ կիւնասլը՝ տայիմա՝ ախէր-լէրի գարար վէրմէնին պիր եա-րամագ մէրամնտան իլէրի կէ-լիր ։ Պու՛ պիր սէլ տիր քի՛ պիր զսյէթ եարամագ վէ Փասրգ եհրէքտին Փասիտ փունկարըն-տան չըգար ։ Ա թափ . ԻԱ . 10 ։ Մափի . ԻԶ . 59 ։ — Բի-ֆը-լէր ։ շէփ Լլլաճա գարըճ՝ օ-նուն կէրէքլիլինէ՛ նօմօտունա՛ Ինճիլինէ՛ փատիշա չըղընա՛խալ-գընա՛ օնուն մախլուգաթընա՛ իշէտիլի իշէրինէ գարըճ սէօլ-լէնէն շէլլէր՝ ճիւմլէսի տօղու տօղույա պիր եարամագ եիւ-րէքտէն կէլիլլէր ։ Մափ . ԵԳ . 1 ։ Կիւնասլարըն իշպու ուզուն էսամէսինէ՛ Մարկոստա պուն-լար տախի իլավէ օլունուր ։ Մափ . Ե . 22 ։ — Թափա՛իեար-լէլլէր ։ Եա՛նի մալ գազանմա-

լըգլար՝ եալան շահիտլիլէր՝

զա պու միսիլիւ պիր խըրս ու իշթաճ քի՛ ախէրլէրին մալ ու եմլաքինի ալմաղա նօմօսա մու-ղայիր պիր արգուլա՛ վէ օնու է-լէ կէթիրմէյէ նօմօսա մաղայիր եօլլար գուլլանմաղա գուլպուղ-լար ։ Բ Պեփ . Բ . 14 ։ — Եարա-ճալլէլլէր ։ Եա՛նի եարամագ նիլլէթ՝ քէօթիւտէն ճազզ էթ-մէք, վէ եհրէքտէն ախէրլէրին Փէնալըղընը արգուլէմէք ։ — շէլլէ ։ Եա՛նի ախէրլէրի ալտաթ-մաղա չալըճմագ վէ եարամագ նիլլէթի կիզէմէք , քի պունլար քէնտիմիզէ մէնֆօաթ էթմէք իշիւն ախէրլէրինի տօլանտըմագ արգուտունտան իլէրի կէլիլլէր ։ — Եարեպիլիլի ։ Ահօլլէրտէ եա տ՛մէլլէրտէ էտէպսիզլիք՝ ա՛ր-սըզլըգ՝ վէ սէֆի՛ճիլը քի՛ պուն-լար եհրէքտին պիր շիտտէթլի վէ զապթ օլունմամըճ շէ՛ճվէ-թիլտէն իլէրի կէլիլլէր ։ — Բէօթի-լէօլ ։ Գըզգանճըզ վէ թամա՛ իլէ տօլու պիր կէօլ ճագգընտա՛ Լափ . ԻԸ . 22 տէ սէօլլէնիր , վէ էտէպսիզ կէօլ խուսուսունտա՛ Բ Պեփ . Բ . 14 տէ զիքր օլունույօր ։ շէմ տա-խի՛ Մափի . Բ . 28 . 29 շէրհ-լէրինէ պագ ։ — Մալըրուլի-լի ։ Բէնտիմիզի քէնտի նազարը-մըզտա եիւճէլէտէրէք ախէր-լէրտէն իւթիլուն սայմագ՝ վէ օնլարա ճագարէթ իլէ նազար էթմէք՝ տայիմա պիր եարամագ եհրէքտին իշի տիր ։ — Տիլան-լիլի ։ Մահի՛ճ իլմէ մալիք օլմա-

քիւֆրէր չբար :

20 Լ'տէմի մուրտարւայան պուն-
լար տըր , ամմա եպոգանմամը
էլէր իլէ եէմէք՝ ատէմի մուր-
տար էթմէգ :

մագ : Կիւնաճլարն Տեր պի-
րինէ՝ Լ'զիզ Վիթապարտա
տիվանէլը տէնիր , վէ կիւնաճ-
քեարլարն ճիւմէսինէ տախի
տիվանէլը թէսիյէ օլունուր :
Պիր քիմնէյէ Լ'լաճա իթա-
ա'թ էթմէմէք՝ վէ պու ճիւմէ
իլէ խէլաս պուլմագ իւմիտինտէ
օլմագ՝ տիվանէլը տիր : Ինսա-
նա՝ ճէճէննէմէ կէօթիւրէն եօլ-
տա եիւրիւմէք՝ վէ պու ճիւմէ
իլէ ճէննէթէ էրմէք իւմիտինտէ
օլմագ՝ տիվանէլիյին էն պէօյիւ-
յիւ տիր : Սէ իշպու տէլիլը
օնուն ա'գընտա տէյիլ՝ իլա
եիւրէյինտէ պուլունուր :

20. Լ'տէմի մուրտարւայան պուն-
լար տըր : Պասիտ թապիա'թ՝
քէնտինի Տէպ պու թարիզլէրտէ
պէյան էտէր , վէ ատէմի պիւ-
թիւն պիւթիւնէ պուլաշորըր :
Ինսանըն եիւրէյինտէն սատըր
օլուպ՝ օնուն էօմիւրիւնտէ պէյան
օլան իշպու միսիլիւ թէօճմէթ-
լէր նէ գատար չօգ տուր : Սէ
պու կիւնաճլար պիզի՝ պիր փաք
Լ'լաճն նագարընտա նէ գատար
չիւքին՝ նէ գատար մուրտար՝ նէ
գատար մէքրուճ վէ իյրէնէճէք
էտէր օլմալ տըրլար : Չարչա-
պա եա ճումա՝ կիւնիւ էթ եէ-
մէք՝ եպոգանմամը էլէր իլէ եէ-
մէք՝ վէ ախէր պունուն կիպի շէյ-

21 Սէ Յիսուս օրատան չը-
գըպ՝ Տիւրոս վէ Սիդոն սէմթ-
լէրինէ կիթտի :

22 Սէ իշթէ օ սինօրլարտան
պիր Վանանը գարը չըգըպ՝

լէր՝ արթըգ պիր տաճա Տիչ զեբր
օլունմասըն :

21 . Յիսուս օրատան Իչքըպ :
Վեաթիպէր վէ Փարիսեցիլէր՝
օնուն վա'գ էյլէտիյի թա'լիմա-
թընտան ինճինտիլէր : 12 խա-
նէնին շէրճինէ պագ : Պունուն
իշիւն օ՝ օնլարը թէրք էյլէտի :
Լ'լաճն էքի խալգընը թէրք
էյլէտիպ էճնէպի թայիֆէլէրէ
վարտը . վէ քէնտի Վէլամընըն
տէրպլէրինի ըտտ էտէնլէրին
ճիւմէսինի Տէր քիմլէր օլուրլար
խէ օլսունլար՝ պէօյլէ թէրք է-
տէճէք տիր : Օնուն քէնտի
Վիլիսէսի՝ քէնտինին թա'յին
էյլէտիյի փափասլարը՝ քէնտի-
նին իգար էյլէտիյի խալգը՝ էյեր
օնուն թա'լիմ վէրտիյի տէրսլէ-
րին եէրինէ ինսանլարըն սըփա-
րըշարընը գապուլ էտէրլէրտէ ,
օնլարը քիւլիյէն պրաղաճագ
տըր : — Տիւրոս վէ Սիդոն : Պապ
Ս . Ս . 21 շէրճինէ պագ :

22. Պիր Վանանը գարը : Իշ-
պու գարը՝ Լ'ունանիյէ՝ Տէմ
փիւնիկ Լ'սորի տախի սէօյլէնիր :
Մ . յ . է . 26 : Իչքի զէմանտէ
օլ տիյարըն պիւթիւնիւ Վա-
նանըլարըն էլինտէ օլուպ՝ օնա
Վանան տիյարը թէսիյէ օ-
լունուրուտու : փիւնիկէլէր՝
Վանանըլարըն նէսլինտէն օ-

օնա չաղըրարագ տէտի . Եւ՛
Ղաւիթ օղլու Բապպ՛ պանա

մերհամէթ էլլէ . գըզմ՛ ճինն-
տէն պէջիւք ա՛ղապ չէքէյօր •

լուպ՛ Քանանըն պու սէմթ-
լէրինտէ սաքին օղուլար ըտը ,
վէ պունտան պուրասը փիւնիկէ
վէ Եսորի փիւնիկէ թապիր օղու-
նուրուտու : Լաքին Պուրթա-
րըճըմըզն գէմանընտան էվվէ՛
պունլարըն ճիւմէսի Եունան
չէհըլէրի օլմուշարըտը • չիւն
պէջիւք Եղեքսանդր նամ Եու-
նան փատիշահը պունլարըն ճիւմ-
լէսինի զապթ էթմիշ օլմուղըլա ,
Եունանլէրին լիսանի օրատա ա՛-
լէսսէվի սէջլէնիբիտի : Պու սէ-
պէպտէն միւնասիպէթի իլէ պու
գարը ճիւմլէ պու խիմլէր իլէ
անկըտը . վէ օնլարըն ճիւմլէսի
պունու կէօսթէրիլէր քի օլ գա-
րը ճէտ պէ ճէտ՛ Տէր վէճհիլէ
փութփէրէսթ թայիֆէլէրտէն
խտի : (՝) պիր մէլո՛ւն սօյտան իտի
(Չանդ . Թ . 25) , լաքին աղիմ՛
պէրէքէթէ նայիլ օլտու : Պու
գարընըն աթալարը՛ Կոյուն
թօրնու գէմանընտան պէրու
սէքսէն սիլսիլէ՛ պաշտան պաշա
օնլարըն ճիւմլէսի պիր տիւզիւյէ
փութփէրէսթ մի իտիլէր՛ մալիւ-
միւմիւզ տէյիլ տիր . եօխաս պին
սէնէյէ եագըն պու սէմթլէրտէ
Եղիա փէյղամպէրի՛ քէնտի միւ-
լէթիստէն ըտտ օղունտուղու
գէման՛ գապուլ էտէն օլ Փագիր
տուլ գարընըն սիլսիլէսինտէնմի
խտի՛ պիլմէզիզ : Գ թապ . ԺԵ .
9—16 : Լաքին պունու պիլի-
րիլ քի՛ Քրիստոս Լաքէնտիմիզ
չիմտի՛ աթալարը չօգ նի՛մէթ ու

պէրէքէթիլէրէ նայիլ օլան քիմ-
սէլէրտէն՛ աթալարընա ա՛ղիմ՛
լա՛նէթլէր օղունմուշ վէ քիւլլի
հէլաքէ թէսիլմ՛ օղունմուշ օլան
իշպու գարըլա տէօնէր : Սապ .
Գ . 9 , վէ Ը . 11 , 12 շէրհըրինէ
պագ : Սապ . ԽԵ . 12 : Եղիլ .
Գ . 6 : — (՝) նա զաղըրարագ Պու
գարը իպթիտա փէք եագըն կէլ-
մէտի , իլա քէնտիսինի լյըրգսըզ
սայըպ՛ օլ կէօմրիւքճիւ կիպի ու-
գագտան տուրտու : Պ ալ . ԺԸ .
13 : (՝) Ելլահըն սէչկին խալ-
գընտան տէյիլիտի , վէ եագըլա-
մաղա գօրգտու : Պապ Ը . 8 շէր-
հինէ պագ : — Եւ՛ Ղաւիթ օղլու :
Պապ Թ . 27 շէրհինէ պագ :
Երէհուտիլէրին պաշքեահինլէրի
վէ եագըճըլարը՛ Յիսուա հիչ
Ղաւիթ օղլու կիպի սէջլէմէտի-
լէր , օնու Սեփա կիպի հիչ գա-
պուլ էթմէտիլէր , օնլարըն ա-
թալարընա օլան Ելլահըն վա՛տ-
լէրի օնտա թէքմիլ օլտուգլարընը
հիչ իգրար էթմէտիլէր • լաքին
իշպու Փագիր Քանանլը գարը՛
պունլարըն ճիւմլէսինի էլլէտի :
— Պանա Տերհասթիլ էլլէ : Պու գա-
րընըն տուա՛սը պիր Փագիր կիւ-
նահքեարա փէք միւնասիպ պիր
տուա՛ իտի • պիր ալչազ կէօնիւլ-
լի՛ հէրարէթլի՛ հիճապլը՛ թա՛-
ղիմ՛ ու թէքրիմլէ տօղու՛ ա՛գը-
լանէ՛ մուտապիմ՛ իման իլէ տօ-
ղու՛ վէ Ելլահըն մերհամէթիւնէ
թէվէքքիւլտէն ի՛պարէթ պիր
տուա՛ իտի : Պու գարը՛ քէնտի

23 Լճմա օնա հիշ պիր սեօղ ճէվապ վէրմէտի . վէ շայիրալէրի

էյի ամէլէրի խուսուսունտա հիշ պիր շէյ սէօլէմէղ , լիյադաթը խուսուսունտա հիշ պիր շէյ անկմնաղ , քէնտինին փութփէրէսթ օլան գօնշուլարընտան էյի օլտուղու հագգընտա հիշ պիր շէյ տէմէղ : Լ աքին մէրհամէթ տիւլէր : Օնուն խթէտիյի եայլնըղ շէյ՝ մէրհամէթ տիր : Լ է քէնտի էվատընա օլան մէրհամէթի . քէնտի զաթընա օլմուշ մէրհամէթ սայար : Պիղիմ՝ ճիւմէմիղին տէ՝ քէնտի նէֆսիմիղ՝ էվատլարըմըղ՝ վէ տօսթլարըմըղ իչին մուհթաճ օլտուղումուղ շէյ՝ մէրհամէթ տէյիլմի : — Ղինտէն պէօյէտ ա՛ղաղ Վէտէյօր : Պապ Գ . 24 , վէ Ը . 28 շէրհէրիննէ պագ : Պու գարընըն գըղը՝ թէնի իլէ վէ ճանը իլէ շէյթանըն էլինտէ իտի , վէ օ՝ էյեր թէզ օնուն էլինտէն խէլաս օլունմայաճագ օլսայրար , օ՝ էպէտէն սէֆիլ վէ պէրպատ գալաճաղըտը : Ղինտէն թութուլմանըն տիրըլուսիւ վարըտը . վէ կէօրիւնիւր քի , պու՝ էն ֆէնա տիրըլուսիւնիւն պիրի իտի : Պապ ԺԷ . 21 շէրհիննէ պագ : Լ է էվատըն պու սէֆիլլէյի՝ վալիտէյի Քրիստոսա կէթիրտի : Լ մտի պիղիմ սէվկիլլու էվատլարըմըղտան՝ գօնշուլարըմըղտան վէ տօսթլարըմըղտան կիւնա հըն վէ շէյթանըն գուվ վէթի վէ հիւքիւմէթի ալթընտա պա՛ղը քիմնէլէր և օգմու . վէ օնլար էյեր թէզ պու հալտէն խէ-

եանընա կէլու՛ օնա եալվարա-րագ տէրլէր իտի . Օնու սալը

լաս օլունմաղէրսէ , ճան իլէ վէ թէն իլէ էպէտէն իսքէնճէ վէ էվէյէթտէ օլաճագլար տէյիլ մի : Լ է օնլարըն իշպու պիչարէ հալլի՝ քէնտիլէրի հագգընտա պիղէ Քրիստոսա կէթիրմէլլու տէյիլմի :

23 . Օնա էլէ պիր սեօղ ճէվապ վէրմէտի : Օննի . ԽԲ . 7 : Բ Օրէն . Ը . 3 : Սաղ . ԻԳ . 1 : ԻԲ . 4 , 2 : ԻԸ . 1 : ԼԸ . 1 : Ուէ . Գ . 8 . 44 : Եքր . Ե . 7 , 8 : Գուրթարըմըղ պուրատա քէնտի ախէագընա մուղայիր պիր հարաքէթտէ կիպի կէօրիւնիյօր : Օ՝ քէնտիննէ եագաշմաղա խթէլէնլէրին ճիւմէմիղին ճէսարէթլէնտիրմէյէ տայիմաննէ գատար հագըր իտի . վէ օնլարա՛ չաղըրմագտան ճէվապ վէրիը իտի , տիլէմէյտէն՝ իհասն էտէրիտի . վէ պիրիննէ՝ Պօրգմա , օպիրիննէ՝ Ելուրէրլէն , վէ պիր ախէրիննէ՝ Կիւնա հլարըն ա՛ֆվ օլունտու տէրիտի : Լ աքին շիմտի պու գարըլը կէօրմէյօր , վէ իշիթմէյօր կիպի կէօրիւնիւր : Օ՝ կէօղիւնիւ գալարըրպ օնա պիր քէրրէ պագմայօր պիլէ : Օնա հիշ պիր միւրիւվիլէթ կէօսթէրմէյօր , հիշ պիր ճէսարէթ վէրմէյօր : Պու միսիլլու տէրտիլէրէ օնուն կէօղլէրի տայիմա աչըգ իտի , լաքին շիմտի պունտա գափանմըլտըր : Օնուն եիւրէյի՝ տայիմա էյիլք քեանիլլէր իլէ ըսըճաղ իտի . լաքին շիմտի սօղուղ կէօրիւնիւ-

վեր . զերա արարմըզն պաղը- ըըյօր :

յօր : Վրիստոս Լփէնտիմիզն պու ա՛ճայիպ հարաքէթինէ՛ իբի սէպէպ վէրիլէպիլը . (1) Օլ գարընըն իմանընը սընամաղա իսթէտի : Ալլահ Աբրահամը սընատը , վէ օ՛ . քէնտիին ճիւմէ խաղընը սընար . վէ պու միսիլը լի թէճրիւպէլէր վասիթասի իլէ՛ օնլարըն իմանը գափիլէնի . ա՛յնի պուսուս կիպի՛ նիճէ պիր մէշէ աղաճը՛ . քէնտի տալլարընըն ա- ըասընտա էսէն շիտտէթլի թիւզ- կիարլար իլէ օնուս . քէօքլէրի տահա զիյատէ գուվլէթլէնէրէք տահա տէրինէ եափը շըրլար : (2) Վրիստոս՝ իգթիզասը օյմատըղը թագափրտէ՛ Եէհուտիլէրէ թէօ- քէզ վէ սիւրչէճէք պիր գայա օլ- մասընը իսթէմէղիտի : Օնուս Ինճիլի իպթիտա օնլարա մախ- տուս իտի , վէ օնուս ա՛րղ ու թագափիմ՝ օլունմալը՝ իպթիտա օնլարա օլունմալը իտի : Պլպպ թ . 5 շէրհինէ պագ : Վարժ . ԺԳ . 46 : Եւսուլ . ԺԵ . 8 : Իման ու իւմիա գափուսուսուսն թայիֆէ- լէրէ աջըլմասը՛ Եէհուտիլէրէ պէօլէ պիր սըրը իտի քի՛ օնուս գուհրինի կէօրմէյէ քիւլլիլէն հաղըլլանմամըշլարըտը : Իմտի պու գարը մէվուտ հասէպի իլէ Եէհուտի օյմատըղը՝ հէմ սա- հիհ Ալլահա ի՛պատէթ էտէն- լէրտէն տէյիլ իտիյի՛ վէ օլեիւզ- պաշը կիպի Լփէնտիմիզէ Եէ- հուտիլէրին իսթիարլարընտան տախի սըլփարըշ օլունմատըղը (Պապ Ը . 5 . 8 շէրհինէ պագ)

սէպէպտէն , փէք միւնասիպ իտի քի՛ օնուս իմանը պիր շէտիտ թէճրիւպէտէն կէչսին , շէօլէ քի՛ շայիրտլէր վէ ախէր հազըր օ- լանլարըն ճիւմէսի կէօրսիւնլէր , քի՛ օ՛ իմանը իլէ Աբրահամըն գըղը սայըլմաղա լայըլ իտի , վէ էյէրչի էճնէպի թայիֆէլէրտէն իտի իտէ տէ , Սիսիանըն փատի- շահլըղընըն նի՛մէթ ու պէրէ- քէթլէրինտէն մահրում պրա- ղըլմասը միւնասիպ տէյիլիտի : — Օնու սալը վեր : Պուրատա կէօրիւնիւր քի՛ շայիրտլէր գա- ըընըն թա՛ճիզլիլինտէն օսան- մաղըլա , օնուս հագըրնտա պիր սէօղ սէօլէմէյէ իլէրի կէլտիլէր : Ե իմտի Պետրոս վէ Էսկոփոս վէ Յովհաննէս օնուս շէֆաա՛թ- ճըլարը վէ միանճըլարը օլտուլար . վէ շիւպհէսիղ օ՛ մուրատընա նա- յիլ օլաճագ իւմիտի իլէ սէվինիլը : Վրիստոս՝ գարըյա պագմատը , լաքին էլպէթթէ շայիրտլէրինէ պագաճագ տրը : Պէլքի օլգարը տիւշիւնմէյէ պաշլամըշ տրը քի , օնլար՝ քէնտի Խօճայարընտան տահա զիյատէ մէրհամէթլի տի- լէր : Վ է պէլքի պիզ տախի պա՛- ղը տէֆա՛ սըգլէթ ու տէրտլէրի- միզ զէմանընտա՛ իղվայէ տիւ- շէրէք տիւշիւնէ պիլըրիզ քի՛ տօսթլարըմըզ պիղն Վուրթարը- ճըմըղտան տահա զիյատէ աճըր , վէ պիղէ օնտան զիյատէ միւ- թիւվլէթլիւ տիրլէր : Լաքին օն- լարըն աճըմասը նէ գատար ահ- մագանէ՛ վէ նէ գատար քէնտի

24 Վէ օ՝ ճէվապ վերիպ տէ-
տի . Պէն պաշտօնն կէօնտէ-

մէնֆաթթիւնէ մերպութ տուր,
վէ Վրիստոսուն կէճիքմէլէրի վէ
ազարլարը նէ՛ գատար ագիլանէ
վէ նէ՛ գատար իճսան ու ի՛նայէթ
իլէ տօլու տուրլար: Թաճմին օ-
լունա պիլիբ քի, պու գարը՝ շա-
յիրտլէրին արայա կիրմէլէրի իլէ
չօգ երւրէրէնտի . վէ տաճա իլէրի
վարմաղա ճէսարէթլէնտի . վէ
ա՛ղեմ սիւքիւթ իլէ կէօզլէրինի
Պուրթարըճընըն երւգիւնէ տի-
քէրէք՝ օնուն ճէվապընը իշիթ-
մէյէ պէրլէր :

24 . Պէն պաշտօնն կէօնտէ-
րիւթիմ : Պուրթարըճը Լճֆէն-
տիմիգ՝ իշպու ճէվապը եա գա-
րըյա՝ եախօտ օ իշիտիր իքէն
քէնտի շայիրտլէրինէ վէրտի .
վէ օնուն մաթլուպունու իճսան
էթմէտիլինէ վէրտիյի սէպէպ՝
օնուն ճէի իւմիտլէրինի պիրտէն
մաճվ էթմէք մէրամը իլէ վէ-
րիլիշ կիպի կէօրիւնիւրիւտի :
Իշպու ճէվապ՝ շայիրտլէրի պիւ-
թիւն պիւթիւնէ սիւքիւթ էթ-
տիրտի : ( ) նլարըն սէօյլէյէճէք
արթըգ ճիչ պիր սէօզիւ՝ վէ է-
տէճէք ճիչ պիր րէճալէրի գալ-
մատը, օնլարըն աղը գափան-
տը : ( ) գարը՝ Բապպըն խասս
գավմընտան պիրի տէյիլիտի,
վէ օ գավմէ մախտուս օլան իճ-
սանլէրտէն ճիսսէտար օլմաղա
նի՛ճէ իւմիտ էտէ պիլիբիտի :
Մեսիա օնլարըն խտի, վէ օ գա-
րընըն տէյիլիտի, վէ օնուն քէ-
րէմլէրինէ նայիլ օլմաղա նէ՛

րիմէտիմ, իլա Խարայէլ էվիւնին
ղայպ օլմուշ գօյունլարընա օ

Տագըը վարըտը : Լճյվաճ՝ շա-
յիրտլէրին պու գարընըն ճագ-
գընա սէօյլէտիքլէրի պիր գաչ
սէօզլէր՝ էն էյիսինի սէօյլէյին-
ճէ՛ նէ՛ գատար զայի՛Փ վէ սօ-
ղուգ իտիլէր : “ ( ) նո՛ւ սուլէ քէր .
չիւս արբընցա պաղըրըյօր ” :
Պապ Թ . 15 շէրճիւնէ պագ :
Լճյվաճ՝ էյէր պիղեմ Պետրոս
վէ Յակովբոս վէ Յովճաննէս-
տէն էյի շէֆաաթիճըմըգ օլմա-
սայրտը, էյէր ա՛ղեպլէրտէն վէ
մէլէքլէրտէն էյի միանճըմըգ
օլմասայրտը, կէօրտէ օլան մաս-
լաճաթըմըգ ճիչ իլէրի վարմաղ
ըտը . պիղ՝ ապա պիր իճսան
էլէ կէթիրէմէգիտիք : Շ պիրտ-
լէրին քէնտի իւզլէրլէրինէ միան-
ճը վէ շէֆաաթիճը խըզմէթիւնի
էթմէյէ ալմըշ իտիքլէրի իլք վէ
սօն տէֆա՛ պու տուր : ( ) ն-
լար շիմտի պիր չօգ էյյ էօյրէն-
տիլէր : ( ) նլար պուլտուլար քի
օնլարըն իլմի՛ պիլկիճլէյի՛ մու-
ճագպէթի՛ վէ մէրճամէթի պու
ա՛մէլին իճրասընա ճիչ պիր վէճճ
իլէ քեաֆի տէյիլ տիր : Լա-
քին Լալաճա շիւքիւրլէր օլտուն
քի պիղեմ ճէր պիր վէճճիլէ
քեաֆի պիր Շէֆաաթիճը-
մըգ վար, քի օնուն աղընը
ճիչ քիմնէ գափայամաղ, վէ
օնուն գուվլէթի վէ ի՛նայէթի
ապա տիւքէնէմէգ : — Խարայէլ
էվիւնին զայպ օլմուշ գօյունլարը-
նա : Պապ Թ . 5, 6 շէրճիւրի-
նէ պագ :

25 Լմնա հարը կելիս օնա սէճտէ էտէրէք տէրիտի օ Եւ

25. Եւ Բապայ՝ պանա իմոտա էլէն Եւ յէրջի շայիրուէր սիւ- քիւթ օլունտուլար իսէ տէ, պու գարը սիւքիւթ օլունամատը : Օ՝ ճէսարէթինի քէսմէտի, վէ էօրքէլէնմէտի օ Տէմ տէ Բապայ Յիսուսա՝ օնա կէօսթէրտիլի սօ- ղուգ հարաքէթի իչինն՝ գապա- հաթ պուլմատը : Եւ քին օնուն իմանը՝ թէճրիւպէտէն՝ տահա զէյատէ գուվվէթլէնիը կէօրիւ- նիւյօր : Գարը՝ տահա կազըն կէլիը : Յիսուս Եւֆէնտիմիլէ՝ տահա զէյատէ ի՛զգէթ էտէր, վէ շիմտի օնուն պաղընա գա- փանըպ՝ օնա սէճտէ գըլար : Յիսուսուն պաղարընա տիւշ- տիլիւնիւն իլք տէֆա՛սը պու տուր : Օնուն եիւրէյի փէք ալլազ տըր : Օնուն իճթիաճը ղայէթ զօրլու տուր : Եւ օ՝ տա- հա զիյատէ սըտգ իլէ նիյազ էտէր, վէ գայպինի իշպու՝ «Եւ Բապայ՝ պանա իմոտա էլէն» սէօզէրի իլէ պէյան էտէր : Պու փէք գըստա պիր տուա՝ տըր : Լաքին Բապայ Յիսուսուն իմոտա ու եարտըմընա մուճթաճ օլան Տէր պիր Փագիր կիւնահըբարա ղայէթ ույղուն վէ միւնասիպ տիր : Եւ պու գարընըն իմոտաէ իճթիաճը վարըտը, վէ օ՝ Բ. րիս- տոսուն օնա իմոտա էթմէյէ գատիր օլտուզունու՝ վէ էյեր- չի Եբրահամ էվալարընտան տէյիլ իլլա պիր Փագիր փութ- փէրէսթ վէ Լարգարը իսէ տա-

Բապայ՝ պանա իմոտա էլէն : 26 Եւ օ՝ ճէվապ վէրիպ տէ-

սի՝ օնա իմոտա էթմէյէ իս- թէյէճէյինի ինանըյօր : Եւ յ- վաճ՝ պու գարընըն ճէսարէթի- նի քէսէճէք նէ՝ գատար վէսի- լէլէր վար : Լաքին օ՝ օնլարըն Տէփիսինի եէնէր, վէ կելիպ Յիսուսուն պաղարընա տիւ- շէր : Եւ օրատա ապա պիր կիւնահըբարըն Տէլաք օլտուզու վար մը : Խայըր . Տիչ պիրի էօգ տուր :

26. Եւ օ՝ ճէվապ վէրիպ : Եւ է էյիլքքէանի Յիսուս՝ նէ՝ ճէվապ վէրտի՝ Ինանըլա պիլի՛րմի քի, օնուն պու իքինճի ճէվապը՝ իլ- քինտէն սէրթ վէ տահա զէյա- տէ եիւրէյի գըրար պիր ճէվապ իտի : — Չօնուգարըն է+օէյնի՝ — Լալ ԼԸ : Օ՝ Փամիլտատան տէ- յիլ իքէն, չօճուգարըն էքմէ- յինտէն էլէ կէթիրմէսինի մէմիւլ էթմէյէ նէ՝ հագգը վար : Բէօ- փէքլէրի պէսլէմէք իչինն չօ- ճուգարը քէնտի էքմէքլէրին- տէն մահրում գօմալըմը : Օլ զէմանլէրտէ Տէփ թայիֆէլէր՝ Եէհուտիլէրին ինտինտէ՝ շիմ տիրի զէմանլէրտէ ա՛յնի Եէհու- տիլէր թայիֆէլէրին ինտինտէ սայըտըզլարը կիպի՝ քէօփէք միսալի սայըլըլարըտը : Էագի- գաթ Պուրթարըճըմըզ պու գա- րըյա օլ նագար իլէ պագմաղ իտի . Լաքին օնուն հագգընտա՝ օլ զէմանլէրտէ պէյն էննաս գուլանըլա կէլէն թա՛պիրի գուլանտը : Եւանի՝ «Պէն Եէ-

տի . Չօճուգարըն էքմէյինի ա-
 Տուտի իմ . սէն մուրտար փուծ-
 փերէսմէյէրտէնսին : Ա՛հ հուտի-
 լէր՝ Ալլահըն սեչիլմիշ խալգը
 տրը . վէ օնտան ա՛ղիզ չաղըր-
 ւըյօրլար . լաքին էճ՛նէպի թա-
 յիֆէլէրի օ րէտտ էթմիշ տիր ,
 վէ օնլար օնուն նազարընտա
 մէքրուհ տուր : Ա՛հ հուտիլէր
 սիզի քեօփէք չաղըրըլար , վէ
 պէն՝ սիզի էօյէ չաղըրանլարըն
 միլէթինտէն իմ : Պէն օ միլ-
 լէթտէն իմ քի , Ալլահըն հէփ
 իհսան ու քէրէմլէրի եալընըզ
 քէնտիլէրինէ մախտուս տուր
 գանն էտէրլէր : Պէն օ միլէթ-
 տէն իմ քի , Ալլահըն նօմօսու
 օնլարա վէրիլմիշ տիր , փէյ-
 դամպէրլէրի օնլարա կէօնտէ-
 ըրլմիշ տիր , վէ Մ՛եսիա խու-
 սուսունտա վա՛տլէր օնլարա օ-
 լունմուշ տուր : Իմտի սէն պիր
 րէտտ օլունմուշ էճ՛նէպի թա-
 յիֆէլէրտէն իքէն , պու խասս
 պէրէքէթլէրտէն պիր հիստէ ալ-
 մագ իչիւն կէլմէյէ նէ՛ հազգըն
 վար” : Գաթ . Իբ . 21 , 22 :
 Հաթ . Իբ . 4 , 5 : Գաթ . Բ .
 15 : Ափե . Բ . 12 : Ափէնտի-
 միզ պուրատա՝ պիր պէօյիւք
 քէրէմ իհսան էթմէք իւզէրին-
 տէ իտի , վէ պունուն իչիւն իս-
 թէտի քի , պու գարը՝ հաղըր
 պուլունուպ իշիտէնլէրին ճիւմ-
 լէսինին հուզուրունտա օնուն
 պունու էթտիլինէ պիր էյի սե-
 պէպ կէօսթէրսին , վէ ա՛ղիմ
 ալչազ կէօնիւլլիպլէ քէնտիլին
 օլ իհսանէ լայրգսըզ օլտուղու-

լըպ՝ քեօփէքլէրէ աթմագ էյի
 նու իգրար էյլէսին :
 Աքին պու Ա՛նանլը գա-
 ըր՝ էյեր պիր ալչազ կէօնիւ-
 լիւ կէրէքտէն իմանէ կէլմիշ
 գարը օլմասայրը , իշպու շէյ-
 լէրին երիզ փայընըն պիր փա-
 յընա տպանամազ իտի : Աման-
 սըզ պիր գարը օլսայրը , ա-
 նիտէ խըրսանըպ Փէնա սէօլ-
 լէր սէօյլէմէյէ վէ քիւֆըր էթ-
 մէյէ պաշայըպ՝ տէյէճէյիտի .
 “Ա՛հ . տրենանըն՝ պու գատար
 մէրհամէթի՝ հալմիլէյի վէ մազ-
 ըւմլուղու վէ էյլէքքեանիլլի
 վէ իշէտիլլի խայրաթլարը խու-
 սուսունտա սէօյլէտիլլի հիտուս
 պո՛ւմու տուր : Պէնի պիւթիւն
 էօ՛մրիւմտէ պու գատար սերթ-
 լիք վէ գապա սէօլլէր իլէ թահ-
 գիր էթմիշ պիր ատէմ կէօր-
 մէտիմ : Այէր օնուն կէօնիւ
 օլսայրը , պանա տախի ախեր-
 լէրինէ էյլէտիլլի գատար էտէր
 իտի : Ա է էյեր պանա պիր է-
 լիք էթմէյէ կէօնիւ եօլ իտի
 իսէ , հագիգաթ պէնիմ սօյու-
 մու երիզիւմէ վուրուպ՝ պու վէճհ
 իլէ պանա սիթէմ էթմէյէ օնա
 հաճէթ տէյիլլտի : Պուրայա օ-
 նուն այաղըն կէլիպ ա՛լէմին
 հուղուրունտա քեօփէք չաղըր-
 մատան իսէ , էվիմտէ տուրպի-
 տիմ՝ տահա էյի իտի : Պէն տէ
 Ա՛հ հուտիլէր գատար էյի իմ .
 վէ էյեր օլմասամ պիլլէ՛ էճ-
 նէպի թայիֆէլէրտէն սօղտու-
 ղումուն գապահաթը՝ պէնիմ
 տէյիլտիր” : Այէր օ՝ պիր տրեն-

տէյիլ տիր :

27 Ա է օ՝ տէտի . Պէլի՛ եա՛

եալի վէ իմանսրդ մաղըուր
 գարը օլալարը , պու միսիլիւ՛
 վէ խրըսընտան տահա պէթէր
 սէօղէր սէօլէր իտի : Ա պրին օ-
 նուն երւրէյի ալազ իտի . օ՝
 Րուհտան տօղմուշ իտի , վէ
 տէօնիւպ պիր չօճուգ կիպի օլ-
 մուշուտու : Վէնտի նազարըն-
 տա քէնտիտի քիւ չիւք վէ Վրիս-
 տոս պէօյիւք՝ վէ քէնտիտի ղա-
 յէթ լարգարդ վէ Վրիստոս
 ղայէթ լարգ իտի : Օ՝ Փիլը-
 րինտէ պէօյէ տէմիշիտի , «Պէն
 էճնէպի թայիֆէլէրտէն պիր
 ֆազիր կիւնահքեար գարըյըմ՝
 վէ՛ օնուն հէի տէտիյի փէք
 սահիհ տիր : Պունու քէնտիմ
 տուլայօրում՝ երւրէյիմ էօյլէ
 շէհատէթ՝ էտէր , վէ պէն տէ
 իգրար էտէրիմ՝ : Վանանլը
 գարընըն տույուշարը պու իտի .
 վէ էյէր Վրիստոտուն էլինտէն
 խէլասէ տայիր իհասնլէր պմաղա
 արգուլէր իսէք , պիղ տախի երւ-
 րէյիմիղտէ պէօյլէ տույմալըյըլ :
 27 . Պէլէ՛ եա՛ Րապպ : Պու
 գարընըն իգրարը՝ Յակոբունքի
 կիպի (Պանդ . ԼԲ . 10)՝ Պա-
 ՚ւիթիքի կիպի (Սաղ . 29 . 22)
 Լգուրունքի կիպի (Լաւ . Լ .
 2)՝ Պանիէլիքի կիպի (Պան .
 Թ . 18)՝ Երուզղաշընընքի կիպի
 (Պան . Է . 6 , 7)՝ միւսրիւֆ
 էվատընքի կիպի (Պան . ԺԵ .
 18 , 19)՝ կէօմրիւքճիւնիւնքի
 կիպի (Պան . ԺԸ . 13) թէվ-
 պէքեար խրըսընըն սօնի տէմին

Րապպ՝ չիւն քի քէօփէլէր
տախի՛ աղալարընըն սօֆրասըն-

տէքի կիպի (Պան . ԻԳ . 40—
 42)՝ Պօղոտունքի կիպի (Ս Կանթ
 ԺԵ . 8 , 9 : Ս ՏԷ՛ . Ս . 15) պիր
 իգրար իտի : Օնուն իմանը Լը-
 րահամընքի կիպի գապի՛ վէ
 տիւնեայը եէնէն պիր իման ի-
 տի : Օ՝ փուլթիէրէսլթ աթա-
 լարտան տօղմուշուտու , լարին
 իման իլէ Լըրահամըն գրգը օլ-
 տու : Վաղ . Գ . 7 . 9 : Վրիս-
 տոս Աշհուտիլէրի՛ Լըլահըն սէվ-
 կիւլիւ էվատարը կիպի՛ սօֆ-
 րասընըն էթրաֆընա գօմուշ-
 ուտու , վէ էճնէպի թայիֆէ-
 լէրի օնուն ալթընա պրագմըշ-
 րար . վէ օ՝ պունուն միւնա-
 սիպէթիինի ինքեար էտէճէք եէ-
 րինէ՛ իգրար էտէյօր . վէ իշպու
 միւլահազայը էլէ ալապ՝ քէնտի
 մէնֆաա՛թը իչիւն գուլանըյօր .
 վէ պէօյլէ սէօյլէմիշ կիպի օլու-
 յօր քի՛ Պահիհ տիր՝ եա՛ Րապպ
 քի պէն էճնէպի թայիֆէլէրտէն
 պիր եարամաղ կիւնահքեար իմ ,
 վէ սէնին էվատըն տէնիլմէյ
 լարըգ տէյիլիմ : Պահիհ տիր
 քի՛ պէն սէնին հուգուրի շէրի-
 ֆինտէ պիր հայվան կիպի օ-
 լուպ՝ սէնին խալգընըն մուսա՛-
 տաթ ու հուգուգէրինէ նայիլ
 օլմաղա պիր հազգրմ՝ եօզ տուր :
 Պահիհ տիր քի՛ քէօփէլէրի
 պէպէմէք իչիւն չօճուգարըն էօ-
 նիւնտէն էքմէք պընմալը տէյիլ
 տիր : Ա պրին՝ սօֆրատան տիւ-
 շէն էքմէք գրընթըլարը քէօ-
 փէլէրին տէյիլի :

տան տիւշէն ուֆանթըւորան
եւերէր :

մախտուսէն սօֆրա ալթընտա
պիր եէր վէրիլմէտիւի, քի օրա-
տա՝ տիւշէն ուֆանթըւորը թօփ-
լասընլար: Չօճուգլարըն պա-
պասը՝ քէօփէքլէրլն տախիսա-
հիպի տէյիլմի: Չօճուգլար հէր
նիճէ օնուն իսէլէր, էօյլէճէ
քէօփէքլէր տախի օնուն տուր,
վէ թա՛ամլարընը օնտան պէք-
լէրլէր, լաքին պէքլէտիքլէրի՝
էվլատ թաա՛մը տէյիլ՝ իլլա քէօ-
փէք թաա՛մը տըր: Պէն պիր
պիւլթիւն էքմէք՝ եախօտ պիր
տիլլմ պիլէ՝ տիլէմէյօրոււմ, լա-
քին տիլէտիյիմ՝ գըրընթըւար՝
սատէճէ սօֆրատան տիւշէն պիր
թէք ուֆանթը տըր: Քէօ-
փէքլէր՝ չօճուգլարըն եէյէճէ-
յինէ ալլա պիր ինգըրաղ վէր-
մէյէրէք՝ զանի սօֆրատան եէ-
րէ տիւշէն ուֆանթըւորը եէր-
լէր. վէ սէնին գուտրէթին վէ
մէրհամէթին օլ տէրէճէ զանի՝
վէ նի՛մէթ ու պէրէքէթլէրին
օլ գատար չօգ տուր քի՝ սէնին
սէչիլմիշ լաալգըն Խարպէլի պիր
թէք նի՛մէթ ու պէրէքէթտէն
մահրոււմ գօմայարագ՝ պէնիմ
գըրգմա շիֆա՝ վէրէպիլիբոսին:
Խմտի՝ էօյլէ օլսուն. թաա՛մըն
էն էյիսի չօճուգլարա՝ վէրիլսին:
Լէօյլէ օլսուն: Սեփանըն փա-
տիշահըղընըն պաշըճա նի՛մէթ
ու պէրէքէթլէրի Եէհուտիլէրին
օլսուն: Լէօյլէ օլսուն, պէն պիր
քէօփէք՝ պիր էճնէպի թայի-
ֆէ՝ պիր փուլթիէրէսթ՝ վէ իշ-

28 () զէման Յիսուս ճէպ
վէրիպ՝ օնա տէտի. Եա՛ գ

պու ա՛ղիմ նի՛մէթ ու պէրէ-
քէթլէրէ լայըգսըղ օլայըմ:
Ֆազաթ՝ պանա շու գատարճըգ
րուլսաթ վէրիլսին քի՝ սօֆրա-
նըն ալթընտա եաթայըմ, վէ
սատէճէ պիր գըրընթը ալայըմ
վէ թահգիր օլունմուշ պիր
փուլթիէրէսթ վալիտէնին թահ-
գիր օլունմուշ գըրգ՝ եաշայա-
ճագ վէ Սեփանըն իսմինէ պէ-
րէքէթ օգույաճագ տըր՝:

Լ՛ճայըպ. պուրատանէ գատար
ա՛ղիմ ալազ կէօնիլլիւք վէնէ՝
ա՛ղիմ իման գուլվէթի իղհար
օլունույօր: Պուրատա՝ պիր գա-
ըր կէօրիւրիւղ քի՝ տէյիլ կէօ-
րիւշ իլէ, իլլա իման իլէ եիւրիւր
իտի: Օ՝ Քրիստոս Լաֆէտի-
միղին էն ճէսարէթ քէսէն ճէ-
վապլարընը՝ ճէսարէթ գազան-
մագ լուսուսուսնտա գուլլանտը:

() օնու՝ պիր տէյնէք իլէ կիպի
քէնտինտէն ուզագ թուլթմաղա
իսթէտի. լաքին գարը տէյնէյի
թուլթուպ՝ օնու օնա եագլաշ-
մագ իչիւն գուլլանտը: Պուն-
ճիլէյին օ՝ հէր պիր էնկէլ ու
միւշքիւլիւ սէօքիւպ քէնտինէ
եօլ աշար, վէ կէլլպ էպէտի
գուտրէթի սըգը սըգըյա թուլթ-
տու, վէ Յակըր իլէ՝ «Պանա
պիր պէրէքէթ վէրմէյինճէ՝ սէ-
նի պրագմամ՝» տէտի: Մննք՝
ԼԲ. 26—28:

28 ՝ Իմանը պէօյե+ Գիւր:
Օնուն ալազ կէօնիլլիւլիւ
պէօյիւք իտի: Օնուն գըրգընա

իմաննն պէօյիւք տիւր , սանա՛
խմեմտիյին կիպի օլուն , վէ
զըզը օ սաա՛թտան շիֆա պուլ-
տու :

մուհապպէթի՛ տուա՛տէ միւտա-
վեմէթի՛ վէ խիւլիւս փարըզը
պէօյիւք խոի . լաքին Վրիստոս
Խֆէնտիմիլին խուսուսա մէտճ
էյէտիյի՛ օնուն իմանը խոի :
Պապ Ը . 10 շէրճինէ պագ :
— Սանա՛ խիւլիւսն կիպի օլուն :
Պէն սէնտէն ճիշ պիր շէյի է-
սիրկէյէմէմ : Սէն պիր պէյ կի-
պի Ղլաճ հիէ կիւրէշտին , վէ
եհէտին : Կաննք . ԼԲ . 28 : ՍԺ .
ԺԲ . 4 , 5 : Էէր նէ խմէրսէն
տիլէ , վէ սանա վէրիլէճէք տիր :
Պէն երկուսիս՝ սէնտէն պիր
տագիդէ կիլէտիմ . լաքին սանա
պիր եպետի ի՛նայէթ ու շէֆա-
պաթ իլէ մէրճամէթ հտէճէյիմ :
Եսայ . ԾԳ . 7 , 8 : — Կալ . . .
շիֆա պուլտու : Էէր պիր շէյ-
տէ՛ իշպու ֆիւնիկ Մտրի գա-
րը պիր ֆաթիհտէն զիյատէ օլ-
տու , եա՛նի պիլքիւլլիյէ եհն-
տի : Էսայ . Ը . 37 : Օնուն
տուա՛սը խմիճապ օլունտու :
Վըզը՛ շէյթաննն գուլվէթին-
տէն գուրթուլտու : Ս է էյեր
պիլ՛ կէօյէ կիթմէյէ նայիլ օրուր-
սագ . շիւպճէ եօգ տուր քի , օ-
րատա իշպու վալիտէյի վէ օնուն
գըզընը կէօրէճէյիլ , քի իքիսի-
նին տախի էլէրինտէ Ղլաճըն
թանպուրլարը վար , վէ օնլարըն
եպապլարը Վուզունուն գանըն-
տա եպգանմըշ պէյաղ օլուն

29 Ս է Յիսու օրատան կի-
տիպ՛ Վալիլէա տէնիզինն քէ-
նարընա կէլտի . վէ տաղա չըզըպ՛
օրատա օթուրտու :

մուշտուր : Լշլաճ . պիր տուա՛
եաէն վալտէ՛ էվլատարընանէ
թա՛պիր օլունմաղ պիր պէրէ-
քէթ տիր : Իշպու փուգուա՛թը
օգույան վէ տինկէյէն ճէր պիր
վալտէ՛ վարըպ քէնտի էվլատ-
լարը իչինն ճան ու տիլտէն
տուա՛ էյէտին :

29 . Յիսու օրատան կիպի .
(Օրատան եա՛նի Սիգոնուն տէ-
նիլ գըյըսը մաճալէրինտէն :
(Օրայա թէնճա պիր մաճալէ
չէրիլպ՛ եալընըզ գալմագ իչինն
կիթտի (Ս . Բ . 24) , լաքին
կիւնէշի քիմ կիլէյէ պիլիր .
Լշէր օ՛ օրատա գալաճագ օլա-
յըսը , էճնէպի թայիֆէլէրտէն
օլանլար՛ խասթալըզլարտան շի-
ֆա պուլմագ իչինն ճէր թա-
րաֆտան պէօյիւք պէօյիւք եիւ-
րիւյիւպ կէլէճէքլէր խոի . վէ
պու՛ օնուն ալէյճինէ Լէճու-
տիլէրին խուսումէթինի տաճա
զիյատէ արթըրաճաղըտը : Օ-
նուն էճնէպի թայիֆէլէրէ իզ-
ճար օլունմասընն զեմանը՝ տա-
ճա թէրմիլէն կէլմէմիշխաի : Պապ
Ժ . 5 , վէ իշպու Պապըն 23իւնճիւ
խանէսինին շէրճլէրինէ պագ :
Պունուն իչինն օ՛ տեր աճապ
Վալիլէայա տէօնէր : Լաքին
Բապպա ճամո ու սէնայէր օլ-
տուն քի , օ՛ էճնէպի թայիֆէլէրէ
իշպու գըսա պիյարէթի էյէտի

30 Ա է օնա պերապերլերինձէ
 թօփալար՝ քէօրլէր՝ տիւրիղլէր՝
 սաղաթլար վէ չօգ պաշգալարը
 օլան՝ չօգ խալդ կէլտի, վէ օնլա-
 րը Յիսուսուն այագլարընա աթ-
 տըլար, վէ օնլարը սաղաթլար .

31 Ա է օյլէ քի՛ խալդ տիւրիղ-
 լէրին սէօյլէտիլինի՛ սաղաթլա-
 րըն սաղալարղընը՝ թօփալարըն

վէ իշպու պիր թէք գըրընթը-
 նըն՝ քէնտի դանի սօփրասընտան
 տիւշմէսինէ պիր ֆուրսաթ վէր-
 տի : — էմ տախի օնուն ի՛սմի
 շէրիֆի միւպարէք օլուն , քի
 պու գարընըն իմանընը՝ օնուն
 քէնտի մէնֆաաթը՝ վէ շայիրտ-
 լէրին մէնֆաաթը՝ վէ օնտան
 սօնկրա կէլէն վէ կէլէձէք օլան
 ճիւմլէ սիլիլէլէրին էլլէլի իշին
 սընտար : իշպու գարընըն պու-
 րատա թագտիմ՝ օլունտան գըսսա
 նագլլէթիմտէն պիղլիմ ճիւմլէ-
 միղ նէ գատար չօգ տէրս էօյ-
 րէնէպիլիլիղ :

30. թօփալար՝ քէօրլէր՝ տիւրիղ-
 լէր՝ սաղաթլար : Պագ՝ էյ օղու-
 յան՝ կիւնաս ճէր եէրտէ նէ
 իլլէր իլլէտի : Պիւթիւն տիւն-
 եպը պիր պէօյիք խաթախա-
 նէյէ տէնտէրմիշ տիր : — Չօգ
 խալէ կէլի : Պագ Գ . 25 :
 Ը . 1 : ԺԳ . 2 : ԺԴ . 35 , 36
 շէրճէլրինէ պագ :

31 . Տիւրիղլէրն օօյլէտիլինի :
 Պագ . Թ . 33 : Մարի . Է .
 32—37 : Եսայ . ԼԵ . 5 : — Ս-
 քաթիւրըն սաղալարընը : Միւպա-

երիւտիլիւնիւ՝ վէ քէօրլէրին
 կէօրտիլիւնիւ կէօրիւնձէ շաշ-
 տըլար , վէ Խարայէլին Վլասընա
 շիւքը կթտիլէր :

32 Ա է Յիսուս շայիրտլէրինի
 եանընա չաղըրըպ տէտի . Խալդը
 աճըրըմ , քի շիմտի իւչ կիւն
 պիլէմձէ տուրուլար , վէ եէյէ-
 ձէք շէյլէրի եօգ տուր . վէ օն-

րէք իշֆէնտիմիղ՝ իշպու կլէրի-
 նի վէ այագլարընը վէ ախէր ա՛-
 զալարընը զայպ կթմիշ օլան
 քիմնէլէրէ՝ եէնիտէն էլ՝ այագ
 վէ ախէր ա՛ղալար եարաթտը . վէ
 պու եէնիտէն եարաթտըմիշ օլան
 ա՛ղալար՝ շիւսճէտիլ օլ տօլտուր-
 մագ իշին եափըմիշ իտիլլէրի
 մասալէ օյղուն կէլտիլէր : Պուն-
 լար՝ իշֆէնտիմիղին մալիք օլ-
 տուղու եարաթմագ գուտրէթի-
 նին զայէթ ա՛ղիմ ա՛մէլլէրի օ-
 լուպ՝ օնուն էն րուշան վէ ա՛ճա-
 յըպ միւ՛ճիլգաթլարընտան իտի-
 լէր : — Խարայէլին Վլասընա շիւք
 եթիլէր : Պագ Թ . 8 շէրճինէ
 պագ : Տիւրիլլէրի՛ պու ա՛մէլլէր
 Խարայէլին Վլասընըն գուտրէթի
 իլէ իլլէնմիշ մէրճամէթ իլլէրի
 օլտուղունու՝ վէ էօյլէ ա՛մէլլէր
 քի՛ ճիշ պիր ալտատըճը եախօտ
 փուլթիլէրէսթլէրին ալլասըլը-
 նըն իլլէյէմէյէձէլինի՛ իղար
 կթտիլէր :

32. Ա է եէյէձէ + շէյլէր եօգ տուր :
 Պու՝ օլ խալդըն օ իւչ կիւնտէ
 մաթլագա ճիշ պիր շէյ յէյէ-
 ձէքլէրի եօղուտու տէլիւ անկ-

լարը աճ սարը վերմէք խթեմեմ, օբնայս քի եօլտա թագաթլարը քէտիլէ :

33 Վ է շայիրալէրի օնա տէտիլէր . Չէօլտէ՝ պու գատար խալգ տօյմաղա՝ պիղէ պու գատար էքմէք նէրէտէն պուլու :

34 Վ է Յիսուս օնլարա տէտի . Պաճ էքմէյինիզ վար . վէ

լաշարմաղա հաճէթ տէյիլ տիր . իլլա օնլարըն քէնտիլէրի իլէ հէփ կէթիրէ պիլտիլէրի՝ ետխօտ օլ մաճալտէ հէփ պուլա պիլտիլէրի եէյէճէք տիւքէնտի տէ անկլաշըլը , շէօյլէ քի իւչիւնճիւ կիւնտէ հիչ պիր շէյլէրի գալմամըլ օլտուն :

33. Պիղէ պու գատար էտեմ նէրէտէն պուլու : Պուրատա՝ իշարու իքինճի տէֆա՝ շայիրալէրին իմանսըլըղընը կէօրիւրիւլ . վէ օնու պու գատար թէզլ թէքըրաք կէօրտիւյիւմիւղէ թաճիւպ էտէրիզ : Պապ յ. 9 . 15—17 շէրհիւնէ պագ : ՆՅՎաճ՝ Քրիստոսուն գուտրէթիւնէ վէ ի՛նայէթիւնէ ի՛թիմատ էթմէսի պիղէ նէ գատար կիւճ տիւր : Պաճ տէֆա՝ գայի Փիլիյիմիզ վէ իմանպիլըղըմիգտա՝ քէնտիլիզ վէ չօճուգլարըմըլ իչիւն էքմէք նէրէտէն էլէ կէթիրէ պիլիլիզ տէյիւ սիւալ էտէրիզ , ետխօտ՝ պու էթրաֆըմըլտա պուլունան պու գատար քիշինին նաֆագաւընը նաւըլ խտարէ էտէճէյիզ

օնլար տէտիլէր . Նէտի էտեմ վէ պիր գաչ քիւչիւք պալըգ լաւ :

35 Իմտի խալգա եէրին իւղէրինտէ օթուրմաղա էմր էթտի :

36 Վ է եէտի էքմէյի հէմպալըգլարը ալըպ՝ շիւքը էթտիքտէն սօնկրա՝ փարէլէտի , վէ շայիրալէրինէ վէրտի , շայիրալէր տէ խալգա Պէրիլէր :

37 Վ է հէփիտի եէտիլէր , վէ

տէյիւ շաշար գալըրըլ : Պիզ՝ տօղալըտան պէրու շիմտիյէ տէկին նաֆագամըլը վէ կիյէճէք էսմապլարըմըլը վէրէն՝ վէ եէրին իւղէրինտէ վէ հէմատա վէ տէնիզ ու ակէր սուլարտա պուլունան հիսապա կէլմէզ միլէօնլարճէ ճանալարըլար վէ գուշար վէ պալըգլարտան մա՛տա՝ պին միլէօնտան զիյատէ նուֆուս պէնի տտէմէ հէր կիւն նաֆագաւընը վէրէն քիմ՝ օլտուլունու ու նուտուրուլ :

34. Պաճ էտեյինիզ վար : Պունտան ագտեմ պունուն էմնալի օլան պիր վուգուա՛թտէ իւֆէնտիմիզ շայիրալէրինէ ելինէ հէման պու սիւալի սօլտուգաան սօնկրա , օնլարա՝ «Յիտին վէ պագըն» տէտի : Մաթի . 2 . 38 . Օ՝ իսթէտի քի՝ օնլար քէնտիլէրին օլտէմ պուլունսուղու մուհթաճ հալին նէ՝ տէրէճէ օլտուլունու սահիհան վէ թատգիգան պիլիլիլէր , շէօյլէ քի՝ քէնտիլէրին մէնֆաա՛թր իչիւն տայիմա խաթըլարընտա սաղլամաղա՝ վէ

սոյտուլար, վէ փարչալարն ար-
թանընտան եհտի զէնպիլ սօլու
գալարտուլար :

38 Մ է եէյէնէր՝ գարըլար-
տան վէ չօճուգլարտան մա՛տա՛
տէօրթ պին էրքէք իտի :

կէլէճէք սիլիլէլէրին ֆայիտե-
լէնմէսի իչիւն ա՛յնի ա՛յնինճէ օ-
նու թահրիր ու նագլ էթմէյե
գատիր օլունլար :

35—37 : Իշպու միւ՛ճիլաթըն
ճեր պիւր քէյֆիյէթի՛ պունտան
էվէլէլքի Պապտա թահրիր օլու
նան միւ՛ճիլաթըն քէյֆիյէթ-
լէրինէ չօգ պէնկզէր : Պապ՝
Պապ Գ. 18—21 :

38. Տէօրթ պին էրէն էրի :
Պունտան էվէլէլքի միւ՛ճիլաթ-
տէքի էրքէլէրին՝ գարըլարտան
վէ չօճուգլարտան մա՛տա՛ սա-
լըր պէշ պին նուֆուս իտի,
լաքին շիմտի տէօրթ պին նու-
ֆուս տուր : Օլ զէման էքմէք-
լէրին սայըր պէշ իտի, լաքին
շիմտի եհտի տիր : Օլ զէման
իքի պալըգ վարսուր, լաքին շիմ-
տի պիր գաչ տանէ վար : Օլ
զէման օն իքի սէփէթ ետիօտ
քիւֆէ փարչա արթմըլըտը, լա-
քին շիմտի եհտի զէնպիլ արթ-
տը :

39. Խալէբ սալը վէրիպ : Պապ
Ժ. Գ. 36 շէրճինէ պապ : Իշ-
ֆէնտիմիլ օնլարը իքի քէրէ
պէպէտի, լաքին օնլարը միւ՛ճի-
լաթլար վասիթասի իլէ կէչին-
մէք ումուտունտա օլմաղա պը-
րօգմատը : — Մարտաղա պի՛օր-

39 Մ է խալբ սալը վէրիպ՝
գայըղա պինտի, վէ Մարգաղա
սինօրլարընա կէլտի :

ՊԱՊ Ժ. Զ

1 Մ է փարիսեցիլէր ճեմ
Սարուկեցիլէր եանընա վարպ

լարնա : Մարկոս տեր (Ը .
10) քի՛ Իշֆէնտիմիլ շիմտի
« Կաղմանութա սէմթլէրինէ
կէլտի » : Իշպու մահալէրին ի-
քիսի տախի Գալիլեա տէնի-
զինին պամը գըլըլընտա օ-
լուպ՝ պիրի պիրիսաէն ուղագ
տէլիլէրիտի : Պու Լւեոտարա-
նիչլէրին ճիչ պիլի տէմէյօր քի
օ՛ օլ շէհրլէրին պիրինէ եա օ
պիրինէ կիթտի . իլլա օլ սէմթլ-
լէրէ սօղըու կիթտի տէյօրլար :
Մուպարէք Կուրթմարըճըրը
Լլաճըն փատիշահըղընըն միւ՛ճ-
տէսինի վաղ էթմէյէ՛ գարան-
լըգտա օլանլարա ըլըգ վէրմէյէ՛
էլէմ շէքէնլէրի սէփէնտիրմէյէ՛
վէ եաս չէքէնլէրէ թէսէլի իճ-
սան էթմէյէ չօգ մահալէրէ
վարսը :

1. փարիսեցիլէր . . . Մարտա-
ղա : Պապ Գ. 7 շէրճինէ պապ :
Իշպու իքի Փրօգա՛ պիրի պիրի-
նէ ղայէթ ղըտօ իտիլէր . Լա-
քին Իրիստոս Իշֆէնտիմիլ
զէվգըլէնմէքտէ վէ թէճրիւպէ
էթմէքտէ՛ շէրօլգէս իլէ Պի-
ղատոսուն ա՛յնի էթտիլէրի կի-
պի՛ պունլար տախի պիրլէշիպ
իթթիֆագ էտէ պիրլէրիտի :
Պ. Գ. 12. — թէճրիւպէ

Թեճրուպէ հտերէք՝ օնտան թա-
 լապ հտերէք իտի քի՝ օնլարա
 կէօքաէն ա՛լամէթ կէօսթերէ :
 2 Ա է օ՝ ճէվապ էտիպ օն-
 լարա տէտի . Մխշամ՝ օլունճա՝

հտերէ : Պապ 2 . 13 շէրճինէ
 պագ : Պապ ԺԹ . 3 : ԻԲ . 48 .
 34 , 35 : Ղ . 1 . Ժ . 25 : ԺԱ .
 16 . 53 , 54 : Ը . 45 . Ը . 6 : —
 Աօտօն ա՛լամէթ : (Սնլար՝ քրիս-
 տոսա՝ օնտան էօրէնմէյէ կէլ-
 մէտիլէր , իլլա օնա՝ էտէճէք պիր
 շէյ պոյուրմաղա կէլտիլէր . վէ
 մէրամլարր՝ օնուն թա՛լիմաթը-
 նը վէ խէլասընը դապուլ էթ-
 մէյէ տէյիլ՝ իլլա օնուն գուգ-
 վէթինի վէ իլմինի սընամաղա
 իտի : Օնլար՝ օնուն Մհտիա
 օլուղունա պիր իսպաթ կէօր-
 մէյէ սուրէթէն պիր արդու
 կէօսթէրտիլէր . լաքին քէնտի-
 լէրին ասը սաճիճ արդուսու
 պու իտի քի , օ՝ պիր պէօյիւք
 միւ՛ճիպաթ իլլէմէյէ էլ գօսուն
 տէ իճրա էտէմէսին , վէ օնլար
 պունու քէնտիլէրինէ պիր փուր-
 սաթ էտիպ՝ օնու պէրպատ էթ-
 սինլէր : Օնլար տէմիշ օլույօր-
 լար քի , Մուլէս պիղէ գըրգ
 երլ կէօքաէն էքմէք վէրտի ,
 լաքին սէն պիղէ պունու՝ պիր
 երլ՝ նէ տէ պիր այ՝ եա պիր
 ճաֆթա պիղէ էթմէտին . Օնու
 եալընը իքի քէրրէճիք էյլէ-
 տին : Աէն պիղէ՛ պունտան ա՛-
 լէա վէ ճէլիլ պիր շէյ կէօս-
 թէրմէտիքճէ՛ պիղ սէնի Մհ-
 տիա տէյիւ նաթը դապուլ է-

տերսինիլ . շափա կիւզէլ օլ-
 նաթ . զիրա կէօք գըրղլ տըր :
 3 Ա է օապաճ՝ Պու կիւն ճա-
 վա արղուգ օլունաթ , զիրա կէօք
 գըրղարըպ՝ փուս օլույօր պէրսի-

տէլիմ : Աիւնէշէ սէօյլէ քի՝ օ-
 նուն սալարղը ճէր պիր շա՛լէսի
 պիղէ խասս ալթունա տէօնսին :
 Եախօտ պուլութլարա էմր էյ-
 լէ քի , պիղէ՛ տէյիլ եալընը
 էքմէք՝ իլլա ճէր կէօնա նէֆիս
 թաա՛մ՝ վէ տէյիլ սալթ իքի
 քէրրէճիք՝ իլլա է՛օմիւմիւղ օլ-
 սուգճէ ճէր սապաճ վէ ճէր սա-
 շամ եաղտըսընլար : Ա է օղէ-
 ման սանա ինանրըրղ , վէ սէն
 պիղիմ՝ փաաիշաճըմիլ օլուրսուն
 վէ սէնի պիրտէն Մհտիա տէ-
 յիւ իքրար էտէրիլ , վէ պիւ-
 թիւն տիւնեա վէլիպ սանա թա-
 պի՝ օլուր : Պապ ԺԲ . 38 շէր-
 ճինէ պագ :

2. Աօտ քըլալ պըր : Պու ճա-
 վանըն նաթը օլաճաղընըն պիր
 նիշանէսի իտի , քի օնու ճիւմ-
 լէսի անկլարըտը :

3. Աօտ քըլալ պըր փաս օլույօր :
 Ղ . 1 . ԺԲ . 54—56 : Օնլար
 տիւնեափի շէյլէրի թէղ անկ-
 լարար իտի : (Սնլար՝ քէնտի-
 լէրին տիւնեափի մէնֆաաթլա-
 րընա տօգանան ճէր պիր շէյէ
 ա՛ղիմ՝ տիգգաթ էտէրլէրիտի :
 Իիւզիտարը վէ ճալօյը՝ եաղ-
 մուրու վէ սօփուղու վէ սըճա-
 զը՝ իփէյին վէ պուղտայըն պա-
 ճաթընը՝ տիրլիւ տիրլիւ մա-
 իտա՛լէրին թաճիինէն պաճատա

Ինչ . է՛յ միւրայլուար՝ կէջիւն
Երւզիւնիւ Փարգ էթմէսինի պի-

լերսինիզ , վէ վագթլարըն ա՛լա-
մէթլերինի պիլմէ՞զ մի սինիզ :

չոգաճաղընը եա էնէճէյինի՝
ճիւմլէ պունլարը վէ պունուն
կիպի շէյլէրի անկլամագտա մա-
հիր խոյլէր : (Նլարըն կէօզլէ-
րի վէ գուլագլարը վարըտը ,
վէ օնլարը գուլանըրոյարտը :
Լաքին ըուհանի շէյլէրտէ՝ օն-
լար հիչ պիր շէյ պիլմէզլէրի-
տի : (Նլարըն պու խուսուստա
կէօզլէրի վարըտը , լաքին օնլա-
րը գուլանմագլար խոի : Քրիս-
տոս հէր կիւն օնլարըն կէօզլէ-
րի էօնիւնտէ էօյլէ ա՛ճայըպ իշ-
լէր իշէյօրուտու քի՛ պիւթիւն
մէմլէքէթ օնուն միւ՛ճիզաթլա-
րընտան սոյմուշ խոի , լաքին
պունլար՝ շէօյտէ քէնտի պա-
պալարը կիպի (Նշնց . ԺԷ . 7)
արալարընտա պուլունան Վ՛զի-
պին պիր ա՛լամէթինի Փարգ է-
տէմէզլէր խոի : — Ե՛յ ֆիւրայը-
լուր : Ելլաճըն՝ քէնտի նիհա-
յէթիսիզ իլմի իլէ օնլար իշիւն
թա՛յին էյլէտիյի ա՛լամէթլէրի
ըէտտ էտիպ տէ՛ . քէնտիլէրինին
քէյֆլէրինճէ պէյէնտիլքլէրի ա-
խէր ա՛լամէթլէր թալապ էթմէք՝
քէնտիլէրին ա՛ղիւմ միւրայլըզ-
լարընըն պիր պէօյիւք իսպաթը
խոի : Պու՛ օնլարըն ինանմազա
խոթէմէյիպ իմանըզըզլարընա
պիր է՛օզիւք արատըզլարընա
թէքըմիլ պիր իսպաթ խոի : Պապ
ԺԷ . 7 շէրհինէ պագ . — Ս
էլլարըն ա՛լամէթլէրինի պիլմէզլէ-
րինի : Պէնիւմ միւ՛ճիզաթլա-

րըմ՝ վէ Ե՛հհուսթան մէմ
լէքէթինին պուլունտուլու հալ
ու հիյէթ՝ իշպու վագթլարըն
անկաշըլմասը հագըլնտա ա՛լա-
մէթլէր տէյիլ մի : ՍԵտիանըն
կէլմիշ օլմալը օլտուղունու անկ-
լայամայօրմուսունուղ : Պանիէ-
լին Եթմիշ հաթթալարը շիմ
տի պիլմէք իւզրէ օլտուղունու
հիսապ էտէ՛մէյօրմուսունուղ :
Պան . Թ . 24—27 : Աէօրմէ-
յօրմուսունուղ քի՛ պէն սօզ-
տուգտան սօնկրա Ե՛հհուսա-
տան հիւքիւմէթ կիթմիշ տիր :
Նանն . ԽԹ . 10 : Աէօրմէ-
յօրմուսունուղ քի՛ հէֆի փէյ-
ղամպէրիլքլէր շիմտի պէնտէ
թէքըմիլ օլմագ իւզրէ տիրդէր ,
վէ պէն՝ ՍԵտիանըն էտէճէք
խոիյի հէֆի միւ՛ճիզաթլարը կիւն
պէ կիւն իճըր էտէյօրում :
Լաքին իշպու միւրայլար՝ կէօզ-
լէրինի աշըպ պունլարը կէօրէ-
ճէքլէրի Եէրինէ՛ կէօզլէրինի
մախուսէն գափայըլարըտը ,
շէօյլէ քի կէօրմէսինլէր : Ա՛է
շիմտի տախի ա՛յնի պունուն կի-
պի՛ հալէա պիպիւմ հայաթտէ
օլտուղունու վագթլարըն ա՛-
լամէթլէրինի Փարգ էտէմէյէն
նէ՛ գատար քիմնլէր պուլու-
նուր : Պու՛ տիլգաթէ շայես-
թէ պիր ա՛սըր տըր : Ե՛զիլ
Քրիթապար թէքըմիւմ վէ նէշը
օլունույօրլար . մէքթէպլէր աշը-
լըյօրլար . հէր մէմլէքէթէ վագ-

4 Եւ Եւրամաղ վե զինաքեար
նէսլ ա՛լամէթ արար, ամնա օնա՛
ճօլնան փեյղամպերին ա՛լամե-
թինստէն մա՛տա՛ ա՛լամէթ վե-

ճրար կեօնտերիւթօրլար. Չի-
նիմաջին մէմէքէթինին պու գա-
տար տեհրէրտէն պերու գա-
փալը օլան ա՛ղիմ տիվարլարը-
նըն դափուլարը աջըլլօր, վե
լեկարն միւթտեճիլէրի իչերի
կիրէյօրլար. գարանլըգ գաչա-
յօր, վե սահիճ ըլըգ՛ հէր եե-
րէ զեյա վերմէյե պաշայօր.
Ելլահն Բուհու տեօքիւլիյօր,
վե կինահքեարլար՝ Ելլահա
տեօնէյօրլար. Ելլահ՝ միլէթիլ-
րի ալթիւսթ էտէյօր, վե Վրիս-
տտուն փատիշահլըղ գուվվէթ
իլէ կէլիյօր, վե օնուն կերչէք-
լէյի զալիպ օլուպ եհնէյօր:
Ելլահն նէ գատար խալգ պու-
լունուր քի՛ փարիսեցիլէր վե
Սադուկեցիլէր կիպի հիչ պիր
չէյ կեօրմէղէր, վե հիչ պիր
չէյ անկամազլար:

4. Օ ինտեար: Պապ ԺԲ. 39
չէրհինէ պագ: — Օնա՛ Յոգնոն
փեյղամպերին ա՛լամէթինստէն մա՛տա
ն: Պապ ԺԲ. 39 շէրհինէ
պագ: Մարիոս տէյօր քի (Ը.
12), Վրիստոս Էփէնտիմիզ
պու հանատէ “Ճանընտա աճ”
էթտի: Պու ճէվալը օնլարա՛
ա՛ղիմ եիւրէք աճըր վե գա-
սալէթ իլէ վէրտի: Օնլարըն
միւրայլըղը վե կարամաղլըղը
օնուն էլիլքքեանի գալպինէ
քէսքին աճը վէրտի: — Օնլա-
րը պաղլա՛ կիտէ: Էյէր օնլար

րիլմէյեճէք տիր. անտէն օնլա-
րը պրաղըպ՝ կիթտի:

5 Ա՛է շայիրալէրի էօթէ եա-
գայա կէլտիքլէրինտէ, էքմէք

տինկլէմէյե կէօնիւլլէրի օլա-
յրար, Վրիստոս Էփէնտիմիզ
ա՛ղիմ խօշուտլուղիլէ օթու-
րուպ՝ պիւթիւն կիւն օնլարա
թա՛ղիմ վէրիրտի: Ելլահն օն-
լարըն ա՛ղ ու Փիքրի շէյլէ
պիր հալտէ իտի քի՛ տեր ա՛գապ
օնլարըն եանընտան շէքիլմէյե
վե իսլահլարը շարէսիզ կիպի
օնլարը թէրք էթմէյե մէճպուր
օլտու: Վրիստոս՝ միւրայլըա-
րըն վե թէճրիւպէ էտէնէրին
եանընտա չօգ տուրմաղ. վե օ՛
պիր քէրրէ տարըլըպ կիթտիք-
տէն սօնկրա, պիր տահա կէ-
լէճէյինի քիմ՝ պիլիր: Օնլար.
Ը. 3: Ոգ. Դ. 17: Թ. 12:
Վարձ. ԺԸ. 6:

5. Էօթէ եագայա: Օնլար՝
Գալիլեանըն պաթը թարափըն-
տաքի Սագգաղա գըյըրնտան
(Պապ ԺԲ. 39 շէրհինէ պագ)՝
կիւն տօղրուսու փօրեասա տօղ-
րու փիլիպպոս կեսարիասընա
տօղրու վարըղարըրտը: Խանէ
13 շէրհինէ պագ: Էփէնտիմիզ
վե օնուն շայիրալէրի պու տե-
նիգտէն նէ գատար չօգ քէր-
րէ վե նէ՛ գատար չօգ թարա-
փա տօղրու կէճմիշլէրտի —
Էփէնտիմիզ ալմաղա ունտիմաղլարըր:
Օնլար ա՛տէթմա՛ քէնտիլէրինէ
էքմէք թէտարիքի կեօրիւլլէրի-
տի. Ելլահն շիմտի պերապէրլէ-
րինճէ գալըգտա սալթ պիլք էք-

ալմաղա ունուծմուշար խոի :

6 Ա է Յիսուս օնլարա տե-
տի . Պագրն , վէ Փարիսեցիլէ-
րն Տեմ Սագուկեցիլէրին մա-

մէքլէրի վար խոի : Մարի . Ը .
14 : կէօրիւնիւյօր քի , օլ միւ-
րայլւարը թէզ պրաղոյ՝ ախան-
քըզ գայլղա պինտիլէր , վէ օ-
րատան կիթտիլէր :

6. Փարիսեցիլէրն կեմ Սարո-
ւէցիլէրն մայաւնոտն սագընն :
Եւհուտիլէրէ՝ քէնտի գօր-
պանլարընտա խամուր սունմա-
ւը սայիմա մէմնու վէ եասագ
խոի , վէ Պասեք պայրամրնտա՝
օնու եէմէսի պիլէ օնլարա եա-
սագ խոի : Եւն . ԺԲ . 15—
20 : ԺԳ . 6, 7 : ԻԳ . 15 :
ԼԳ . 18 : Պ ԼԳ . Բ . 11 : ԻԳ .
6 : Թարոյ ԻԸ . 17 : Բ Օրն .
ԺԶ . 3 . 8 :

7. Վէնա՛ն Կէնտիլէրնոն տի-
շիւնիւյ : Մայա՛ կքմէք եախ-
մագ իշիւն գուլանըրը : Օ՛
եօղուլմուշ ունուն իշիւն իշէ-
յիպ օնու մայալար , վէ օնու
գապարտրայ կքմէյի Տաֆիֆ է-
տեր : Օնուն իշէմէսի սէստիզ
վէ կիղլի՛ լաքին սահի՛ճ վէ
մուխլագ օլուր : Օնուն նասլը
իշէտիլինն Տիչ քիմնէ կէօրէ-
մէզ : Պագ ԺԳ . 33 շէրՏինէ
պագ : Փարիսեցիլէրին թա՛լի-
մախլէրի տախի ա՛յնի պունուն
կիպի խոի : Օնլար՛ շամաթա-
սըզ՝ մա՛րիֆէթ իլէ՛ վէ կեր-
չէք սուրէթինտէ կէշիլիլէրլէր
խոի : Օնլարըն սահի՛ճ թէսի-
րի՛ պիրտէն պիրէ տույուլմազ

յարնտան սագընն :

7 Ամն օնլար քէնտի քէն-
տիլէրինտէ տիւշիւնիւյ՝ տերլէր
խոի . Վի կքմէք ալմատրզ :

խոի : Օնլարըն իծրասը եալաշ՝
լաքին սահի՛ճ վէ մուխլագ սըր ,
վէ կնճամը ճանը պիւթիւն
պիւթիւնէ դապթ էտիպ՝ օնուն
Տէր պիր գուվէթինի քէնտի-
լէրին Տիւրմիւ ալթընա գօր-
լարըտը : Աքին շայրտլէր՝ ի՛ճ-
թիմալ սըր քի՛ պունտան էվ-
վէլ մայա լուղէթինն՝ թա՛լի-
մաթ մա՛նասընա գուլանըրը-
ղընը իշիթմիշ օլուղլէրի եօղ-
ուտու : Աքին Տէր Տալտէ՛
օնլար Եւհուտիլէրին մայա խու-
սուտուտա կքմէք եախմաղա
գուլանըլմասը իւղէրինէ չօգ
գանուլարը օլուղուտու՝ վէ
չօգ քիմնէլէրին էճնէպի թա-
յիֆէլէրտէն եախլան կքմէյի
եէմէսի շէրիա՛թ մուղայիւր սայ-
տրգլարընը պիլիլէր խոի : Ա է
պունուն իշիւն կէօրիւնիւր քի՛
օնլար պուրատա՛ պէօյլէ անկ-
լամըշար խոի , քի կէօյա միւպա-
րէք Վուրթարըճը օնլարա՛ օն-
տան սօնկրա օլ փութիլէրէսթ կի-
պի երաամազ Փարիսեցիլէր վէ
Սագուկեցիլէրտէն կքմէք ալմա-
սընլար տէյիւ նասի՛ճաթ էտէ-
յօր : Պիղիմ՝ Տէր պիրիմիղն
թապիա՛թընա իշպու շայրտ-
լէրին էյլէտիլի կիպի՛ Վրիստոս
Լչֆէնտիմիղն քէլամլարընըն
լուՏանի մա՛նասընա պագմա-
լոյ՛ Տէր պիր շէյի պիր ճիւ-
մանի թարիգտէ անկլամասը նէ

8 Լաքին Յիսուս անկամաղըլա՝ օնլարա տէտի . Միջին քէնտի քէնտինիզտէ՝ էյ ազ իմանլըլար՝ էքմէք ալմատըզընըզ տիւշիւնիւր սիւնիւզ :

9 Պէշ պինին պէշ էքմէքինի վէ գաչ քիւֆէ ալտըզընըզ՝

10 Հէմ տէօրթ պինին եէտի

էքմէքինի վէ գաչ զէնպիլ ալտըզընըզ՝ տաշա անկամաղ վէ խաթըրնըզա կէթիթըմզ մի սինիզ :

11 Միջին անկամաղսընըզ քի՝ սիզէ էքմէք իջին տէմէտիմ, քի Փարիսեցիլէրին վէ Սաղուկեցիլէրին մայասընտան սագընասընըզ :

գատար ույղուն վէ մուվաֆըզ կէլըր : Մէ գատար քիմսէլէր պուշունուր քի, ա՛գլ ու Ֆիքըլէրի ըուհանի օլաճագ եէրինէ՝ օնլար սալթ էքմէք՝ վէ ճիսմանի պինլէր իւզէրինէ տիւշիւնիւրլէր :

8. Յիսուս անկամաղըլա : Քրիստոս Լաքինտիմիզ՝ քէնտինէ թապի՝ օլանլարըն ճասիլէլիլինի տայիմա կէօրիւր, վէ օնլարըն տիվանէճէ վէ նաշագ Ֆիքըլէրինին հէվիսինի պիլըր : — Լէյ ալ իմանլըլար : Պապ Զ. 30. վէ Ը. 26 շէրհէրինէ պագ :

9. Պէշ պինին պէշ էքմէքինի վէ : Պապ ԺԴ. 17—21 շէրհէրինէ պագ :

10. Տէօրթ պինին եէտի էքմէքինի վէ : Պապ ԺԵ. 34—38 շէրհէրինէ պագ : — Տահա անկամաղըլա . միսինիլ : Պապ ԺԵ. 15—17 շէրհէրինէ պագ : Սուրբ Ը. 17—21 : Պ. 1. ԻԴ. 25 :

11. Միջին անկամաղսընըզ : Պէն շիմտի սիզէ՝ նէ եէյէճէլինիզ խուսուսունտամը գայըու շէքմէք էմը էտէրիմ տիւշիւնիւրսիւնիւզ . պունու՝ պիր տագիգա պիլէ օլուն՝ խաթըր-

նըզա գօյա պիլըրմիսինիզ : Իշպուու իքի քէրրէ իշէտիլիմ միւ՝ ճիզաթլար՝ քի օնլարըն վասիթասի իլէ պու գատար չօգ խալգը պէսլէտիմ՝ սիզին զէմանի հաճէթլէրինիզ քէնտինիզ հիչ պիր իգթիզասըզ գայըու շէքմէքտէն՝ պէն տէֆ՝ էթմէյէ գատիր օլտուղումա քիֆայէթ էտէր պուրհան ու խապաթլէր տէյիլլէրմի : Պապ Զ. 25 շէրհէրինէ պագ : Լաքին էյէր Քրիստոսուն շայիրտլէրի տաշա զիյատէ ըուհանի՝ վէ տաշա ազ ճիսմանի օլալար իտի, էյէր օնլար տաշա զիյատէ էպէտիլլէր վէ տաշա ազ պու զէման՝ վէ տաշա զիյատէ ճան վէ տաշա ազ թէն խուսուսունտա տիւշիւնիւր օլալար իտի, Քրիստոսուն նասիհաթլարընը նէ գատար տաշա էյի անկայաճագլարըտը : Իմտի ճիւմիլէմիզ քէնտի ա՛գլըմըզըն աղըրըզը իջին ութանալըմ : Հիչ պիր ատէմ քի պաշըճա գայըուսու վէ տիւշիւնճէտի նէ եէյէճէք, վէ նէ իչէճէք, վէ նէ կիյէճէք հագգընտա օլուր, Ինճիլին մանապընը տօղըու անկայամաղ : Ա

12 Օ զէման անկատրար քի՛ տեմէտի քի էքմէք մայասընտան՝ իլլա Փարիսեցիէրին վէ Սա- դուկեցիէրին թա՛լիմինտէն սա-

գընալար :

13 Ա է Յիսուս Փիլիպպոս կե- սարիասը սէմթէրինէ կէլինճէ, շայիրտէրինէ սիւալ էտիպ տէ-

կորնի. Բ. 14, 15 :

12. Օ զէման անկատրար : 13- Փէնտիմիզ օնլարա՛ քէնտի սէջ- լէտիյինին մա՛նասը նէ օլտու- ղունու անկաթմատը . լաշին օ- նուն թա՛ղերի՛ օնլարըն ա՛գլ ու Փիբբիինի ճիմանի շէյլէրտէն բուճանի շէյլէրէ ճէլպ էյլէտի վէ օ զէման օնլար օնուն նէ անկաթմագ իսթէտիյինի պիր- տէն անկատրար : — Փարիսեցի- լէրին վէ Սարոսիսեցիէրին իա՛լե- մինտէն : Պապ ԺԵ . 1—7 շէր- Տինէ պագ : ԻԳ . 13 ա՛ : Գործ . ԻԳ . 8 : Օնլարն թա՛լիմաթ- լէրի՛ մաղըուրուղուն վէ միւ- րայըլըըն թէշպի՛ճ ու նիշանէ- սի օլան մայա կիպի իտի . օն- լար՝ գապարըպ Տէր շէյի էք- շիտէն մայա կիպի իտի : Օնլա- րը Տէր քիմ գապուլ էտէրսէ, մաղըուր վէ միւրայը օլուր : Պապ . ԺԲ . 1 : Ա կորնի . Ե . 6—8 : Պապ . Ե . 9 :

նէ Փանիուժ տէնիր իտի : 13- քին պեջիւք Հերոզգէսին օղ- լու Փիլիպպոս օնու թէքրար պինա էտիպ Հուովմա Խմիէրա- թօրունուն շանընա ըաղպէթէն՝ օնուն աաընա կեսարիա գօտու , վէ ագ տէնիզ գըյըլարընտա պուլունան պիր պաշգա կեսարիա շէճրինտէն պունու Փարոգ էթմէք իշիւն օնա քէնտի իսմինի տալիի իլավէ էյլէտի : — Շայիրտէրինէ սիւալ էտիպ : Մարկոս տէր (Ը . 27) քի՛ պու միւզաքէրէ՛ օն- լար Եօլտա իբէն օլմուշուտու . վէ Պուկաս տէր (Թ . 18) քի՛ Վրիստոս տուա՛ էտէրքէն օլ- մուշուտու : Իճթիմալ աըը քի , մէմէքէթին իշպու ուճունա վարմասընըն պիր սէպէպի՛ շա- յիրտէրի իլէ սէջլէշմէյէ վէ տուա՛ էթմէյէ՛ վէ օնուն Մեսիա օլտուղունա օնլարըն մախտուս տիգգաթընը ճէլպ էթմէյէ պիր թէնճա պուլմագ օլտուն : Իշպու- կէրէքըլէյէ օնլարըն թէքմիլէն ինանմասը վէ վուգուՓ օլմասը ղայէթ իգթիզալը իտի : Իմտի վաճիպ իտի քի , օ՛ պու պապտէ օնլարըն վելիւ՛միւնիւ էյի անկ- լասըն , շէյլէ քի՛ օնլարը սօղըու օլտուգլարը խուսուսլարտա գա- վիլէսին , վէ Եանղըշ օլտուգ- լարը շէյլէրտէ սօղըուլթտուն : Ա է օնլարա՛ քէնտիինին խուսու-

13. Փիլիպպոս կեսարիասը : Պու՛ կէպիթաղիմ սըպթընըն Տիս- սէսինտէ պիր շէճիր իտի : Ա է Խարայէլ օղուլարընա վա՛տ օ- լունմուշ տիյարըն փօրեաս թա- ըաֆընըն ուճունտա՛ Հերմոն տաղընըն էթէյինտէ Յորգանան ըրմաղընըն չըգտըըը փունկարլա- րըն Եանընտա պինա օլունմուշ- ուտու , վէ էսքի զէմանտէ իսմի-

տի . Ըտեմէր Պէն Ըտեմ ( ) զ-
լու իչինն քիմ իմ տերէր :

14 Սէ օնլար տետիէր . Պա՛-
ղըսը վաՖթիղ էտիճի Յովհանն-

սունտա խալգըն պէյնինտէ ճարի
օլան ալէսսէվի խապէր նէ օլտու-
ղու պապընտա սօրմաղա պաշ-
լատը : — Ըտեմէր քիմ քիմ տերէր :
Պուրթարըճըմըճ վարիսեցիէր
նէ տէյօրլար տէյիւ սիւալ էթ-
մէյօր . զիրա օնլար հալէա օնու
շէյթան իլէ օրթագ վէ շէրիք
թագրիւր էթմիշէր խոի : Պապ
թ . 34 , վէ ժ . 24 : Լաքին օ՛
խալգ օնուն հապընտա նէ տէ-
յօր տէյիւ սիւալ էտէյօր : Պապ
թ . 18 : ( ) պու խուսուստա
խալգըն ալէսսէվի զիւհամիւնիւ
պիլմէյէ իսթէտի : ( ) օնլարա
թա՛լիմ ու նասիհաթ էտերիտի :
Պապ ժ . 10 շէրհինէ պագ :
Միւճիղաթարըճ օնլարըն ա-
րասընտա իշէնմիշ խոի : ( ) նուն
շայիրտլէրի վէ օնա թապի՛ օլան-
լար՝ վէ օնուն արարնճա վարան
գալապալըգլար՝ օնլարըն արա-
սընտան խոի : ( ) նլար պիր շէյ
էյրէնիյօրլարմը խոի : ( ) նլար
պիր չօգ շէյէր կէօրմիւշէր վէ
իշիթմիշէր խոի . իմտի օնլար
քէնտի կէօղէրինի վէ գուլագ-
լարընը վէ Ֆէհմիշէրինի սօղըու
գուլանըյօրլարմը խոի : Պու-
նուն կիպի հէր պիր վաճըր տախի
քէնտի էմէքէրինին մէյվէլէրի
նէ գատար օլտուղունու էյրէն-
մէյէ ճէհտ էթմէլի տիր . հէմ
հէր պիր տինկլէյէն տախի քէն-
տինի թէֆթիշ էտիպ՝ պիր Փա-

նէս՝ վէ սայիրէրի Եղիա՛ վէ
պաշգալարը Երեմիա եախօտ
իէյղամպէրլէրին պիր սին տէր-
ւէր :

յիտէ թահսիլ էտէյօրմու տէ-
յիւ պիլմէլիտիր : — Ըտեմ օլ-
լու : Պապ ը . 20 , վէ յ . 24
շէրհինէ պագ :

14 . Սաֆնիւ էտիճի Յովհաննէս :
Պապ ժ . 2 : — Եղիա : Մապ .
Գ . 5 : Մապ . Զ . 15 : Յովհ .
Զ . 14 : Ե . 40 : — Երեմիա : Պու
էն պէյիւք փէյղամպէրլէրին
պիրի խոի . վէ թագրիւր էյլէտի-
յի փէյղամպէրլէրինին չօ-
ղունուն թէքմիլ օլմասընա գա-
տար եաշատը : — Փէյղամպէրլէրին
պիրի : Մէսէլա՛ Ենուք՝ Եղիսէ՛
Եսայի՛ վէ պունուն կիպի :
Պապ յ . 14 շէրհինէ պագ :
Կէօրիւյօրուգ քի , խալգըն զիւ-
իւմիլէրի տիւրլու տիւրլու խոի :
Կէրէքլէք պիր տիր . լաքին կէր-
շէքլէյէ մուխալիֆ օլանլար՝ հէր
նէ գատար աղ մուխալիֆ իսէլէր
տէ՛ էքսէրի պիրի պիրի իլէ տախի
իթթիֆագտէ օլամալպար : Հէփ
պու քիմնէլէրին պաշգա պաշգա
զիւիւմիլէրի էիւճէ խոի . վէ պու
ճիւմիլէ իլէ օնլարըն հիւ պիրի
իգթիգա էթտիյի գատար էիւճէ
տէյիլ խոի : Պունլարըն զիւիւմ-
լէրի՛ Քրիստոսուն տիւշմէնլէրի-
նին զիւիւմիլէրի կիպի եանղլըշ
վէ իթիպարուլ տէյիլէր խոի .
վէ պու ճիւմիլէ իլէ՛ պիւթիւն
պիւթիւնէ սօղըու վէ միւթէ-
պէր տէյիլ խոիլէր : ( ) նլարըն
հէփիսի պիրիհայէ էանա խոի-

15 Օնլարա տէտի . Նա սիզ

լէր . Պու քիմնէլէրին ճիւմլէսի Վրիստոսուն Տագգընտա զանն էտէրլէր քի , քէնտիլէրի կիպի պիր պայաղը առէմ տէյիլ իլլա էօրիւլէրտէն տիրիւմիշ պիր առտէմ տիր . վէ պու ճիւմլէ իլէ օնուն «Աէօքտէն Րապպ» օլտուղունու Տիշ քիմնէ զանն էթմէզ : Օնլարըն զիւիւմլէրի՝ նէ գատար նագըս վէ գուտուր իտիլէր : Օնլար Յովհաննէսին թա՛ղիմաթ ու նասիհատլարընը ունութմուշար իտի . էլլէրինէ տիւշէն Փուրսաթլարը էյիյէ գուլլանմամըշար իտի : Օնլար՝ կէօրիւնիւր քի՝ Վրիստոսուն սիլսիլէսի խուսուսունտա Տիշ պիր շէյ պիլմէյօրլար , օնուն տօղմասընըն մաճալի վէ աճվալինտէն՝ չօպանլարընիշիթտիյի մէլէքլէրին թէշէքքիւր իլաՏիսինտէն՝ Լախօտ ա՛լիւմ քիմնէլէրին Նէհուտիլէրէ տօղան փատիշասը պիլյա՛թ էթմէք իշիւն զիւյարէթիստէն խապէրլէրի Եօղուտու :

15 . Նա սիզ պէնիմ իւլէնն պէ՛մ իմ պէրսինիզ . Րապպ Աշֆէնտիմիզ շիմտի քէնտի շայիրտլէրինէ՝ քէնտինին խուսուսունտա օնլարըն քէնտի զիւիւմլէրի՝ նէ՛ տիր տէյիւ սօրայօր : Միզ պանա պու պապտէ ախէրլէրին նէ տիւշիւնտիւյիւնիւ սէօյլէտինիզ . Լաքին շիմտի սիզ քէնտինիզ նէ տիւշիւնիւրսինիւզ սէօյլէյին : Միզ ախէրլէրին կէօրտիւյիւ վէ իշիթտիյի շէյլէրտէն զիւյատէ շէյլէր կէօրտիւնիւզ վէ իշիթտինիզ .

պէնիմ իշիւն քիմ իմ տէրսինիզ .

էօրէնմէյէ սիզին էլլէրինիզէ տիւշէն Փուրսաթլար՝ օնլարըն էլլէրինէ տիւշէն Փուրսաթլարտան չօգ օլտու . իմտի օնլարտան տաճա չօգ էօրէնտինիզքի : Պապ յ . 9 . 11 շէրՏիսնէ պագ : Ալտէրլէրինէ էօրէթմէյէ ԱլլաՏտան տա՛վէթ օլունան քիմնէլէր՝ տիւգաթ էթմէլտիլլէր քի՝ քէնտիլէրի տայիմա էօրէնմէքտէ օսունլար : Օնլար տայիմա քէնտի գալպլէրինի թէֆթիշ էթմէքտէ օլտունլար , վէ քէնտիլէրինէ՝ Պուրթարըճընըն շայիրտլէրինէ իշպու էթտիյի սիւալի սօրսունլար . սօրսունլար քի՝ «Աքին սիզ՝ Վրիստոսուն Տագգընտա սիզ նէ՛ տէրսինիզ , վէ քէնտի Եիւրէյինիզ նէ՛ տույար : Միզ օնու՝ օլտուղու կիպի սաճիհան պիլիմփսինիզ . Օնուն ա՛լէա գատրինի վէ ճէլալինի վէ գըյմէթինի ՓէՏմ էտէյօրմուսունուզ : Օ՝ սիզին ճանընըլա գըյմէթի՛մի . վէ օնուն ա՛շգը սիզի իլլամ էտէյօրմու» : Միւալին պէօյիւյիւ՝ քէնտի միլէթիմիզ՝ քիլիսէմիզ՝ Եախօտ պիրի պիրիմիզ Տագգընտա նէ զիւիւմիւմիզ վար տէյիւ տէյիլ տիր , իլլա Վրիստոս Տագգընտա նէ՛ տիւշիւնիւրիւզ : Օ՝ Կմանըմըլտա չօգ քիմնէլէր՝ Րապպըմըլըն վալտէսի Մարիամ Տագգընտա նէ՛ տիւշիւնիւրսին , Եախօտ ա՛ղիպլէր Տագգընտա նէ՛ զիւիւմիւն վար տէյիւ սիւալ էտէրլէր : Աքին Պուրթարըճըմըն-

16 Վ և Միսնն Պետրոս ճէվապ
էտիպ' տէտի . Մէն տիրի Լլա-

Տըն Օղլու շոլ Վրիստոս սուն :
17 Վ և Յիսուս ճէվապ վէ-

զըն՝ ասլա պէջլէ սիւաղէր սօր-
տուղու օլմատը :

պէյան էյլէտի Լլետր քիմնէ-
լէր՝ պու պապտէ պաշգտ զիւ-

16. Միսն Պետրոս ճէվապ էտիպ :
Վրիստոս ճիւմէսինէ սիւալ
էյլէտի, վէ Պետրոս՝ օնլարըն
ճիւմէսինին թարաֆընտան ճէ-
վապ վէրտի . Պա՛զը տէֆա՛
թովմաս՝ փիլիպպոս՝ վէ Յու-
ղա տախի պու մինվալ իւզրէ
ճիւմէսինին թարաֆընտան սէօյ-
լէտիլէր (Յ՞՛՛՛՛ Ժ. Գ. 5. 8.
22). լաքին էրքերի պունու՝
քէնտիինն ա՛թիգ մէշրէպի իլէ
Պետրոս էտէր : Պապ Ժ. 2
շէրճինէ պագ : — Մէն րէրէ Լլ-
լանն (Ղլլ-՛՛՛՛) Պետրոսուն
ճէվապը գըսսա՛ լաքին պիւթիւն
պիւթիւնէ կէրէքը վէ տօլու վէ
թէքմիլ իտի : Վրիստոս Իշ-
ֆէնտիմիզ սիւալն սօրտուղուն-
տա՛ քէնտիինն ատէմ (Ղլլու
տէտի . լաքին Պետրոս օնա ճէ-
վապ վէրմէսինտէ՛ Լլաճըն (Ղլ-
լու տէտի : Խալը օնու՝ էօլիւլէր-
տէն տիրիլէն պիր քիմնէ սանտը-
լար . լաքին Պետրոս օնու՝ Խա-
շայանըն (Ղլլու տէյիւ թագրիր
էյլէտի, քի տայիմա եաշար ի-
տի, վէ քէնտիինտէ տայիմա էօ՛-
միւրէ մալիք իտի, վէ ախերլէ-
րին ճիւմէսիննէ էօ՛միւրին ա՛յիմ
փունկարը իտի : Իշպու ճէլիլ
իգրար իլէ Պետրոս քէնտիինն
վէ գարընտաշարընըն՝ Յիսու-
սուն չօգտան պերու պէքլէնէն
Մեսիա օլտուղունա թէքմիլէն
իման կէթիւմիշ օլտուղլարընը

իւ՛միլէր իգճար էյլէտիլէր . լա-
քին օ՛ վէ օնուն շայիրտաաշա-
րը թէքմիլէն ինանտըար, վէ
իմանլարընը իգրար էթմէյէ
ութանմազլար : — Տիւր Լլլա-
նն : Տիրի Լլլաճ թա՛պիրի
Լլաճըն ճագգընտա՛ օնու լալ
վէ էօլիւ վէ տուլղուու օլմա-
յան թաշ վէ աղաճ վէ պու-
նուն կիպի շէյլէրտէն եափըլ-
մըշ օլան փուլթլարտան Փարգ
օլունմագ իշիւն գուղանըրը-
րտը : Բ (Ղլլ. Ե. 26 : Յե .
Գ. 40 : Ա թա՛գ . Ժէ . 26 :
36 : Սաղ՛ . ԽԲ . 2 : Երէ՛ . Ժ .
9—16 : Գան . Զ . 26 : Պար՛ .
ԺԴ . 14 : Ա թա՛ն . Ա . 9 : —
Վրիստոս : Լանի Մեսիա :
Պագ՝ Պապ Ա . 1 շէրճինէ : —
Լլլանն (Ղլլ-՛՛՛՛) Պու՛ Մեսիա-
նըն իսիմլէրինտէն պիրի իտի :
Պապ . Գ . 17 շէրճինէ պագ : Ը .
29 : ԺԴ . 33 : ԻԶ . 63 : ԻԷ .
40 . 54 : Սաղ՛ . Բ . 6 , 7 . Գան .
Գ . 25 : Յ՞՛՛՛՛ . Ա . 49 : Զ . 70 :
Ա . 27 : ԺԹ . 7 : Ի . 31 :
Պար՛ . Ը . 37 : Թ . 20 : Զաղ՛ .
Ա . 4 : Եր . Ա . 5 : Ա Յ՞՛՛՛՛ .
Դ . 15 : Ե . 5 . 20 :

17 . Յոնան օլլու : Յ՞՛՛՛՛ . Ա .
42 : ԻԱ . 15—17 : — թա՛ն Ք
գան : Պու թա՛պիր՝ ատէմ վէ
ատէմէ մախուս օլմն ճէք շէյ
տէմէք տիր : Յ՞՛՛՛՛ . Ա . 13 :
Պաղ . Ա . 11 , 12 . 16 Ե՛՛՛՛ .

րիս' օնա տէտի. 'Կէ' մուծու
սաննա' եւ' Յովնան օղու Սիմոն

Զ. 12: Պօղոսուն' «Վեկնէ վէ
գաննա տանըժմատրս'» (Պ.ա. Ս.
16) տէմէսինին մա'նասը պու
տուր քի, օ' Տիչ պիր ատէմէ
տանըժմատր. եա'նի պապասը-
նա վէ անասընա' խըսըմյարընա
վէ տօսթլարընա' ուսթալարընա
վէ խօճալարընա տանըժմատր,
պու տիւնեատա քէնտի րահա-
թընա վէ գօլայլըղընա վէ ի'թի-
պարընա պագմատր, պիր տիւն-
եա'վի շէյի պունա սէպէպ էթ-
մէտի, վէ պէօյլէ պիր շէյիւճ-
րէթ մէմիւլիւ իլէ թահրիբ օլ-
մատր: Իմտի պու սուրէթտէ
Լաֆէնտիմիզ Պետրոսա տէմիշ
օրայօր քի' պունու սաննա ինսան
էօրէթմէտի: Սէն պունու'
պաշքեահինլէրտէն վէ Փարի-
սեցիլէրտէն էօրէնմէտին: ( )-
նու թաթալարընտան վէ խօճա-
լարընտան էօրէնմէտին: ( )-
նու' պէնիմ' ինսանի թապիա'
թըմտան' վէ կէօրիւնէն էտնա
ահվալիմտէն էօրէնմէտին. զի-
րա պէն' պէօյիւք զայի' Փիլիքտէ
վէ Փագիլիլքտէ զուհը' էթմի-
շիմ', վէ պու տիւնեայէ' սիզին
մէմիւլ էթմէտէ իտիյինիլ տա-
րաթ ու իճթիշամ հայինտէ ա-
լա կէօրիւնմէմիշիմ': Լաքին
պէնիմ' Սեօիա օլտուղումուն
ա'ղիմ կէրչէքլիյինի' պիւթիւն
տիւնեա'վի թա'լիմաթ ու տէրս-
լէրին վէ պէնիմ' էտնա հալիմին
նիսպէթիւնէ էօրէնտին: — Իւլա
կէօլէքրտէ օլան' Վե'տէրէթ': Իշպու

քի սաննա պունու' թէն վէ գան
աշիքեար էթմէտի, իլա կէօք-

ա'ղիմ կէրչէքլիյի սաննա Լալահ
էօրէթմիշ տիր: Պապ յ.Ս. 25
— 27, վէ յ.Գ. 11, 12 շէր-
ճինէ պագ: Ե.ա. Ե.Գ. 13:
Յ.Վ. Ս. 12, 13: Զ. 45:
Ժ. 6—8: Ա Վրէ'ն. Բ. 9—
12: Պ.ա. Ս. 16: Ե.Վ. Ս. 17—
19 Բ. 8: Գ. 5. 18,
19: Վ. Ս. 26, 27: Ա Յ.Վ. Ե.
20: Պետրոս Տէր պիր խու-
տուտա գուտուրուզ վէ Տէր
պիր խուտուտա թէքմիլ տէյիլ-
իտի, Լաքին օ' Լալահտան տօղ-
մուշուտու, վէ պիր իսթէքլի
էիւրէք իլէ Վրիսթիանլըղըն
տէրպէրինի էօրէնմէտէ պաշա-
մըշտր: Ս է պէօյլէլէրին ճիւմ-
լէսի' միւպարէք' սաա'տէթլու'
Լալահ մագպուլ տուրլար, վէ
օնուն ա'ղիմ վէ էյի Փամիւե-
սընըն ա'ղալարը օլմուշար տր:
Օնլարըն կէօղլէրի վէ գուլագ-
լարը պիլէ միւպարէք տէնիլէ
պիլիբ: Պապ յ.Գ. 16, 17:
Պ.ա. Ժ. 23, 24: Իմտի Տէր
քէս' Լալահտան Վրիստոսուն
հագգընտա պիր շէյ էօրէնտի-
մի, վէ Վրիստոստան Լալահըն
հագգընտա պիր շէյ էօրէնտի-
մի տէյիւ քէնտինի թէֆթիշ
էյլէսին: Լալահ պիլ' սատէճէ
վաֆթիլ իլէ' թէնին իրատէ-
թիւտէն վէ ինսանըն իրատէ-
թիւտէն էօթիւրիւ (Յ.Վ. Ս.
13) Վրիսթիան իսէք, նէ Փայ-
տէ: Սիւպին պէօյիլիւ պու-
տուր քի' պիլ տախի Պետրոս

լերտէ օղան փէտերիմ :

18 Իմտի պէն տախի սանա

կիպի Ալլահտան էօյրէնտիքմի . Ալլահ քէնտիտի պիղիմ խօծա մըզ օլմոնշմու . վէ կիւնտէն կիւ նէ ծնուն մէտրէսէսինտէ էօյրէնտիքմիսյուլ :

18. Ան Պետրոս սուն : փէթրա Աունանիձէ միւէննէս պիր լու ղէթ օլուպ՝ գայա մանասընա տըր . Պապ է . 24 : Իէ . 51 : Վէ փէթրոս լուղէթի՝ ծնուն միւղէքքերի օլուպ՝ պունտան ագտէմ Լֆէնտիմիղին Սիմոնա վերտիտի խիմ խտի : Յ՝Վ . Ա . 42 : Վրիֆաս՝ Սիւրեանիձէ պիր լուղէթ տիր . վէ փէթրոս իլէ մանասը պիր տիր : — Քէլիսա ղ . . . պնա էրէնէյի՝ : Վրիսա Պետրոսուն տէյիլ, իլա Վրիստոսուն տուր . վէ ծնու պինա էտէն Պետրոս տէյիլ՝ Վրիստոս տուր : Պետրոսա՝ ծնու սէն պինա էտէնէք սին տէմէտի . իլա պէն «պինա էտէնէյիմ» տէտի : Լա քին իշպու Վրիստանն պինա օլունմասընտա՝ եօգարրտա սէօյլէնտիտի կիպի՝ Վրիստոս Պետրոսու իլէ գուլլանտը . ամմա պու ճիւլէ իլէ Պետրոս քէնտիտի տախի Տէպի պագի Վրիստիանլարըն պիրի կիպի պու պինանըն սատէձէ պիր եաշայան թաշը խտի : Ա Պետ . Բ . 4—6 : — Պոտայանն էրէնէյի : Պունուն Աունանիձէսի՝ «Ան փէթրոս սուն, վէ փէթրանըն իւղէրինէ Վրիսամը պինա էտէնէյիմ» տիր . Վրիստոս քէնտիտի տախի «փէթ

տերիմ քի՝ Ան Պետրոս սուն , վէ քէլիսամը պու գայանըն իւ

րա» տէնիյօր (Ա Պետ . Բ . 7) , լաքին փէթրոս տէնիլտիտի եօգտուր : վէ Սիմոնա՝ փէթրոս տէնիլտի , լաքին ծնա՝ փէթրա սալա տէնիլտի օլմատը : Իշպու թա՝ պիրին մանասը՝ պու մինվալ իւղրէ շէրճ օլունա պիլիբ . «Ան պէնի Ալլահըն () ղու տէյիւ իգրար էթմէյիլէ , պէնիմ Տալիմէ միւնասիպ՝ վէ զաթըմը պէյան էտէն պիր խիմ պանա վերմիշսին , վէ պէն տէ սանա՝ սէնին զաթընըն ալպէագընը պէյան էտէն պիր խիմ վերմիշսիմ : Այօրիյօրում քի սէն՝ սանա վերտիտիմ իսմէ միւսթասագսըն : Ան գալիլիտին վէ մէօճքէմիլիտին իլէ՝ Վրիստիան տինինին պիր մէշուր թէսասՏիւպ էտիճիսի օլաճագսըն . վէ չօգ Վրիստիան քէլիսալէրինին թէմէլինի պրաղաճագսըն , վէ կէրէք ԱէՏուտիլէրին՝ կէրէք էճնէպի թայիֆէլէրին պէյնինտէ քէլիսանըն իլք թէմէլ թաշընը սէն պրաղաճագսըն» : (Իմտի՝ պունուն ճիւլէսի՝ սասիՏան վուգու՝ պուլան քէյֆիյէթլէրէ մուվաֆըզ տըր . զերա Պետրոս՝ ղայէթ մէշուր պիր վաճըր օլմուշուտու : Ա է՝ Պետ . Բ . 14—40 խանէլէրտէն էօյրէնիլիղ քի , Պետրոս՝ Պենտէկոստէ կիւնիւնտէ ԱէՏուտիլէրէ Ինճիլի վաճէթմէքտէ ղայէթ ա՛ղմ ղայէթ կէօսթէրտի . վէ պունտան պէօլէ Արուսաղէմտէ Վրիստիան

զերինէ պինս էտէճէյիմ, վէ

ճէ՛հննէֆն գափուլարը օնուն

Վէլիսասընն թէմէլինի պրագ-
մագտա իւք օլտու օ շէմ տախի
Վարդ . Ժ . Է — 48 , վէ Ժ . 7
տէն էջրէնիրիզ քի , էճնէպի
Թայիֆէլէրէ տախի Խնճիլն իւք
վա՛ղ էտէն օ օլուպ՝ վաֆթիզ
վասիթասի իլէ օնլարը Վրիստու-
սուն Վէլիսասընա իւք կիրմէ-
յէ թուխսաթ վէրէն օ իտի : Պու
օնա պիր ա՛ղիմ ի՛թիպար իտի :
Վրիստու Լ՝ֆէնտիմիզ քէնտի
Վէլիսասընը ի՛հտաս էթմէքտէ
Պետրոսուն էմէքլէրինի՝ օնուն
վա՛ղ էլէտիլի թալիմաթլարը
վէ էլէտիլի իգրարլարը պիր չօգ
գուլանտը օ Լաքին Վէլիսանըն
սահի՛հան թէմէլն՝ Պետրոս քէն-
տիսի տէլիլտի , իլլա օնուն վա՛ղ
էլէտիլի թա՛լիմաթլէր իտի :
Իշպու թա՛լիմաթլէրի գալտը ,
վէ Վէլիսա երգըլըր : Պետրո-
սու օրթատան գալտըր , օ՝ քէն-
տի Րապպ Լ՝ֆէնտիսինի ինքեար
էլէսին (Պապ ԻԶ . 70) , եախօտ
Խնճիլն մուղպիր ա՛մէլ ու հա-
րաքէթ էլէսին (Վարդ . Բ .
11 — 14) , Վէլիսա երգըմազ :
( ) էօլսէ տէ՛ Վէլիսա սաղ գա-
լըր : Լաքին օնուն էլէտիլի իգ-
րարը՝ վէ օնուն Վրիստու հագ-
գընտա վա՛ղ էլէտիլի օլ ա՛ղիմ
թա՛լիմաթլէրի օրթատան գալ-
տը , վէ Վէլիսա պիրտէն եր-
գըլըր :

Պունու տախի ունութմալը
տէլիլիզ քի՛ Րապպ Լ՝ֆէնտի-
միզ՝ Պետրոսու գուլանտըլը
խուսուլարտա՝ պագի Րէ-

սուլէրին ճիւմէսինի տախի
գուլանտըլըտը օ ( ) հէր նէ
էթտի իտէ , օնլար տախի էթտի-
լէր : ( ) նլարըն ճիւմէսի՝ տին-
եանըն ախէր մա՛հալէրինտէ
Վրիսթիան Վէլիսալէրի տիքմէք
լըրգմէթինտէ մէշղուլ օլտուլար ,
վէ պունտան պէօլլէ՝ Պետրոսուն
թէմէլ տէնիլտիլի միսիլիւ՝ օն-
լար տախի թէմէլլէր տէնիլտիլէր :
Եֆէ . Բ . 20 : Յայ . ԻԱ .
14 : Լաքին պու թէմէլ օլան՝
օնլարըն էլլէրի՝ կէօզէրի՝ պագ-
լարը՝ եախօտ ճանը թէնիտէն
պըր եախօտ ճանը թէնի իլէ
պէրապէր տէլիլ իտի , իլլա
օնլարըն հէր եէրտէ Վրիստու-
սուն վէ խէլասըն խուսուսունտա
վա՛ղ էլէտիլլէրի պու ա՛ղիմ
թա՛լիմաթլէր իտի : Եայ . ԻԸ .
16 : Վարդ . Գ . 12 : յ. Գ . 38 ,
39 : Ա Վրնի . Գ . 10 , 11 .
Եֆէ . Բ . 19 — 22 : — Պէ-
ննէֆն գափուլարը : Լաքի զէ-
մանտէ՛ հալէա շէրգ թարաֆ-
լարընտա կէօրիւնտիլի կիպի՝
շէհրլէրին էթրաֆը տիվար իլէ
չէվըրիլիլ իտի , վէ օնլարա կի-
րիլէն գափուլարըն իչ թա-
րաֆը պիր աչըգ մէյտան օլուպ՝
մէմէքէթ մասլահաթլէրի օրա-
տա կէօրիլիլ իտի , վէ հէր պիր
իւմիւմի ումուր իչիւն սէօլլէ-
շիպ միւզաքէրէ էթմէք՝ վէ կէօնա
կէօն մասլահաթլէր թուլիէթ էթ-
մէք՝ վէ շէրաա՛թ մահ. քէմլէրի
պուրմագ իչիւն խալգ էքսէրի օ-
րատա ճէմ՝ օլուրուսու : Մննք .

Իւզէրինէ զալիպ օլնայաճագ-
լար .

ԻԳ. 10 : ԼԴ. 20 . 24 : Բ
Օրն. ԺԵ. 5 : ԻԱ. 19 : ԻԲ.
24 : ԻԵ. 7 : Հ. 1 . Գ. 1,
2 : Ա թառ. Գ. 18 : Բ թառ.
ԺԸ. 4. 24. 33 : ԺԹ. 8 :
ԵԿԲ. Ե. 13 : ՅԻԲ. Ե. 4 :
ԻԹ. 7 : Սառ. ԿԹ. 12 : ՃԻԵ.
5 : Լառ. ԻԲ. 22 : ԼԱ. 23 :
Եսայ. ԻԹ. 21 : Երեմ. ԼԶ. 10 :
ԼԸ. 7 : ԼԹ. 3 : Ուր. Ե. 14 :
Պառ. Բ. 49 : Լ. Ե. 10 .
12 . 15 : Օ. Բ. 16 : Պու.
մեմբէթատէ պու թա'պիր շիմ.
տիյէ գատար գուլանըլըյօր :
Խաղբ Ի'ւմիւմի մասլաճաթլարն
րոպիէթ ու թէսպիէթի իչիւն՝
հէր կիւն Գափույա վարըլար :
Լ. Տ. քեամի ա'տիլյէ շուրասընն
մէճիթի օրատա գուրուլուր,
տէվէթէ տայիր հէր պիր մաս-
լաճաթ օրատա կէօրիւլուր,
մէմբէթին հէր պիր ումուրու
օրատա թէսպիլյէ օլունուր, վէ
գուվէթին՝ ա'լիմիլիին՝ վէ մէշ-
վէթին սատըր օլուրու մա-
ճալ Գափու սուր : Իմոի պու
թա'պիրին՝ հա'նի . " Ղէճէննէմ
գափուլար" սէօղէրինին մա'
նասր պուրատա՝ Եարամուղ նի-
յէթլէր՝ քէօթիւ մէրամ ու
մագսուտլէր՝ կիլլիճէ սուի գաստ
էթմէք՝ շէյթանըն վէ օնուն Ի-
լէպէրապէր ճէճէննէմ գափու-
լարննն իչ թարափընտա հէփ
սաքին օլանլարն՝ Եա'նի Վէ-
լիսանըն հէփ տիւշմէյէրինին
Ֆէնտլէրի վէ խուսումէթլէրի
տիր : — Պառ. օլնայաճագլար :

54 Ի

Ղէճէննէմ գափուլարննն իչ
թարափընտա օթուրանլար հէր
նէ գատար գուվէթիլ օլուրար
խէ օլուն , Վրիստոս տաճա
գուվէթիլ տիր . վէ օնլար հէր
նէ գատար ա'լիմ օլուրարսա
օլուն , Վրիստոս տաճա ա'լիմ
տիր : Վէլիսա հէր նէ գատար
զայի՛Ք՝ ի հէր նէ գատար Ֆու-
գարա օլուրոս օլուն , օնուն
Գուրթարըճըր Հէր շէյէ գա-
տիր տիր : Խէլյա Ետիճիին իչ
պու վա'տը՝ զայէթ ա'ճայըլ պիր
թարղ իլէ թէքմիլ օլմուշտուր .
վէ պիղ՝ տայիմա Եիւրէյիմիլ
րաճաթ թուրմամըլըլ , շիւն
քի օ տայա հիչ պիր քէրրէ պօշա
չօգմայաճագ տըր : Վէլիսա հէր
ճարտէ Էմին տիր . օ՝ պիր գա-
յա իւզէրինտէ թէմէլէնիլ
տիր : Պապ Ե. 25 : Սառ. ՃԻԵ. 1,
2 : Եսայ. ԾԴ. 17 : Յովն. Ժ.
28 : Հ. 1 . Բ. 33—39 : Լա-
քին պու վէճհիլէ Էմին օլան
ճա'նիլլ քէլիսա տըր : Բօմա
քէլիսասըմը, Լ'նթաթիա քէլիսա-
սըմը , Եօխաա Խնկիլիլ՝ Եախօտ
շու Եա պո'ւ միլլէթին Եա մէմ-
լէթէթին քէլիսասը մը տըր :
Խայըր . Էմին օլան՝ հէր նէրէ-
տէ պուլունուրսա պուլունսուն՝
Վրիստոսուն Վէլիսասը տըր :
Վէ իչպու վա'տըն մա'նասը՝
կէօրիւնիւր Վէլիսանըն իչինէ
Եանղըլըլ կիրմէյէճէքմի ա'նկ-
լաշըլմալը տըր : Խայըր . զերա
օնուն իչինէ Եանղըլըլ կիրմիլ
տիր : Օնուն Էն պէջիւք գըմը

19 Ա է սանա կէօքէր փատի-

շահլղընըն անախթարարընը

իչինէ հերտիկոսլուգլար եա. յըլաղընը՝ պունուն շօգ տէ-
 ֆա՝ պէջլէ օլտուղունու քիմ
 պիմէգ : Կանոն Հաւատոյ քի-
 թապընըն 144—148 . 284—
 300 սահիֆէլէրինէ պագ : Պու
 վա՝ տ՝ Վէլիսանըն եանղըմաղ
 գալաճաղընը թահգիգ էթմէղ,
 իլա օնուն տիւնեատա տայիմ
 գալաճաղընը թահգիգ էտէր,
 վէ վուգո՛ւ պուլան ֆասըգլըգ
 ու խապիսիք վէ հերտիկոս-
 լուգլարընըն թուֆանը իչինտէ
 շիմտիյէտէկին հըֆղ օլմուշ
 գալմը տըր, վէ հալէա եաշա-
 միգրտա վէ պէջիւմէքտէ վէ
 սըհհէթ ու ա՛ֆիյէթ պուլագ-
 տա տըր : “Ղէհհննէմ գափու-
 լարը” սէօզլէրինէ՝ վէ ճիւմլէ
 պու խանէյէ՝ եքի Հայրա-
 պետէրին վէրտիքլէրի մա՛նա
 պապընտա՝ Կանոն Հաւատոյ
 քիթապընըն 150—161 սահի-
 ֆէլէրինէ պագ :

19. Կէօքէր փատիշահլղընըն
 անախթարարընը : Լ՛նախթար՝ գա-
 փուլու աշաճագ պիր ալէթ տիր :
 Լ՛նախթար հէր քիմին էլինտէ
 իսէ, էվէ կիրմէնին հիւքիւմէ-
 թի՛ վէ էքսէրի օ էվին իտարէ-
 սի վէ գաղղուտու վէ նազարէ-
 թի օնուն էլինտէ տիր : Խմտի
 անախթար՝ նաղարէթ վէ գուվ.
 վէթ վէ հիւքիւմէթ նիշանէսի
 տիր : Եւայ . ԻԲ . 22 : Յայ .
 Ա . 18 : Գ . 7 : Թ . 1 : Ի . 1
 —3 : Պիր շէհրին անախթար-
 արը՝ վալիսիսին էլինէ թէսլիմ

օլունուր , քի օ՛ օնուն իւգէրի-
 նէ հիւքիւմէթ սիւրմէյէ նասպ
 օլունմուշ տուր : Պիր էվին սա-
 հիպի՛ անախթարարը քէնտի
 քէտիսիւտաարըն էլինէ թէսլիմ՝
 էտէր : Յովէսի՛ փարաւնուն
 էվինին քէտիսիւտաար նասպ օ-
 լունմուշուտու , վէ օրատա հէր
 պիր շէյէ՛ օնուն սէօզիւնէ կէօ-
 րէ նիլամ վէրիլըր իտի : Ը-
 սուլէրին ճիւմլէսի՛ Վրիս-
 տոսուն վէրիլսարճլէրի եախօտ
 քէտիսիւտալէրի իտիլէր : Ա
 Կրնի . Գ . 1, 2 : “Կէօքէր
 փատիշահլղըն” թա՛պիլի իլէ՛
 շիւպհէսիղ պուրատա՝ եէր իւ-
 գէրինտէ Վրիստոսուն Վէլի-
 սասը անկաշալըր : Պայ . Գ .
 2 շէրհինէ պագ : Լ՛օրիմիւն
 վէ ճէհհննէմին անախթարա-
 րը՝ ապա Պետրոսուն էլլէրինէ
 վէրիլմէտիլէր , իլա տայիմա
 Վրիստոսուն էլլէրինտէ օլմուշ-
 լար տըր : Յայ . Ա . 18 : Խմ-
 տի պիղ շիմտի՛ Պետրոսա նէ՛
 անախթարար վէրիլտի տէյիւ
 սիւալ էթմէյէ հաղըր օլմուշ-
 ուգ : Ա է (1)՝ օնա պէլլիսին տ-
 նախթարը վէրիլտի : (Նուն) Լ՛ւ-
 լաշըն Վէլամընը թէֆսիր ու
 պէյան էթմէյէ՛ վէ Վրիսթի-
 անլղըն թա՛լիմաթլարընը էջ-
 րէթմէյէ հիւքիւմէթի վար ի-
 տի : Իշպու անախթար՝ պուն-
 տան ագտէմ՝ փարիսեցիլէրին
 վէ քեաթիպլէրին էլլէրինտէ ի-
 տի : Լ՛աքին օնլար՝ քէնտիլէրի-
 նէ հէվալէ օլան էմանէթէ իս-

վերէճէ յիմ՝ վէ եւր իւղերինստ

յանէթ էտիպ՝ աչաճագլարը եւ-
րինէ՝ գափամըջար իտի։ Պապ
Իգ. 13։ Պ. 1. Ժ. 52։ Իշ-
պու մանսուպու՝ Վրիստոս Լ-
Ֆէնտիմիզ շիմտի Պետրոսս վէ
պագի Բեսուլէրէ վէրիյոր։
Պապ ԻԸ. 19, 20։ (1) նլարըն
ճիւմլէսի օլ մանսուպտա միւսա-
վի տերէճէտէ խրզմէթ էթտի-
լէր։ (2) նլարըն ճիւմլէսի խելա-
սըն շարթլարընը պիլտիրմէյէ՝
էպքի փէյղամպէրիլքէրի քէշֆ
ու պէյան էթմէյէ՝ վէ էպքի
նիշանէյէրին վէ էօրնէքլէրին
մանասընը պիզէ խապէր էթմէ-
յէ մէշղուլ օլտուլար։ (2) (1)-
նա՝ Վէլիսանըն Բերպէյէսի անախ-
Բարը վերիլի։ (3) նուն՝ Վրիս-
տոսուն Վէլիսասընս ատէմլէր
գապուլ էթմէյէ՝ վէ նէ ակ-
լէագ ու մէշրէպտէ քիմնէլէր
գապուլ օլունաճաղընը թագրիլ
էթմէյէ Տիւքիւմէթի վար իտի։
(4) նուն՝ քէզալէք Վրիստո-
սուն Վէլիսասընտան ատէմլէր
տիշարը դօմաղա՝ վէ նէ ակլէագ
ու մէշրէպտէ քիմնէլէր տի-
շարը թէրք օլունմաղա կերէք
օլտուղունու թագրիլ էթմէյէ
Տիւքիւմէթի վար իտի։ Ա՛ է
պունտան գաթը՝ նազար՝ օնուն
թէքրար կերի Վէլիսայա ա-
տէմլէր արմաղա՝ վէ նէ ակլէագ
ու մէշրէպտէ քիմնէլէր Վէլի-
սայա թէքրար կերի արմնմաղա
կերէք օլտուղունու թագրիլ էթ-
մէյէ Տիւքիւմէթի վար իտի.
վէ իշպու Տիւքիւմէթի Բեսուլ-
լէրին ճիւմլէսի տախի՝ օնուն

պաղատողըն՝ կէօքլէրտէ պաղ-

կիպի մալիք իտիլէր։ Պապ ԺԳ.
18։ Իշպու անախթարը՝ Պետ-
րոսուն գուլանտղը կիպի՝ Պօ-
ղոս տախի գուլանտը։ Պարթ.
Ը. 21։ Ա կորնի. Ե. 3—5։ Բ
կորնի. Բ. 7, 8։ Ա ՏԷՏ. Ա.
20։ Լաքին՝ (3) Պետրոս՝ պիլ
թարղի մախտուէ իլէ տիւնեա-
յէ՝ իլք Եէհուտիլէրէ վէ օն-
տան սօնկրա էճնէպի թայիֆէ-
լէրէ իմանըն գափուսունու աչ-
մաղա այլէթ օլունմուշուսու. վէ
պու խուսուստա՝ վէ եալընըզ
պունտա՝ ակլէրլէրտէն իլէրի ի-
տի։ 18ինճի խանէնին շէրհինէ
պագ. — Պաղատողըն՝ Պաղա-
մագ վէ վէօղէր՝ Եէհուտիլէրտէն
գուլանտըր պիլ թա՝ պիլ օլուպ՝
մանասը եասագ էթմէք վէ
րուխասթ վէրմէք իտի։ Պիլ
շէյի պաղամագ տէմէք օնու
եասագ էթմէք՝ վէ պիլ շէյի
չէօղմէք օնուն իշին ըուխասթ
վէրմէք անկաշլըր իտի։ Պուն-
տան պէօլէ՝ պիլ միւճատէլէ օ-
լունան մատտէ իւղերինէ օնլար
“ Եամմէինին մէտրէսէսի պու
շէյի պաղար, եանի եասագ է-
տէր, վէ իլլէլին մէտրէսէսի
պու շէյի չէօղէր, եանի պու
շէյի ըուխասթ վէրիլ” տէրլէր
իտի։ Եախօտ “ Եամմէի մէտ-
րէսէսի չէօղէր վէ իլլէլ մէտ-
րէսէսի պաղար” տէրլէրիտի։
Յիսուս Լաքինախիլ Պետրոսս
պու գուլվէթի վէրախիլ զէման
մէրամը պու իտի քի, օ քէն-
տիսի՝ Վէլիսատէ հէր նէ եա-
սագ էտէճէք՝ եա ըուխասթ վէ-

լանմը՝ օլաճագ , վէ եէր իւզէ- ըրնստէ չէօզտիյիւն՝ կէօքլէրտէ

րէճէք՝ եախօտ էմր էտէճէք օ- լուրսա խտի, ալլահանի Տիւքիւ- մէթ ու նուֆուզէ մալիք՝ եախօտ Մլաճտան մագպուզ վէ մուգար- րէր օլմուշ պիր շէյ սայրլըն :

Պուրատա տիգպաթէ շայես- թէ պիր հալ տախի պու տուր քի, Լփէնտիմիզին պուրատա գուլանարղը պաղամագ վէ չէօզմէք սէօզլէրի՝ Եունանիճէ- տէ շէյ պաղամագ վէ չէօզմէք անկլաշղըր , ատէմ անկլաշղը- մագ . եա՛նի «էէր նէ» տէմէք տիր, վէ հէր քիմի տէմէք տէյիլ տիր : Խմտի աշիքեար տըր քի, պու՝ Քրիսթիան Քէլիսասընըն այն ու գանունլարը խուտուտուն- տա սէօյլէնտի : Եհհուտիլէրին այն ու գանունլարընտան Ռէ- սուգլէր եասագ էտէճէք օլ- տուգլարը այն ու գանունլար՝ մէնու՝ վէ եասագ օլաճագլար խտի , վէ իճրասընա ըուխսաթ վէրէճէք օլտուգլարը՝ մէրխուս վէ մէզուն՝ եա՛նի օլ շէյէ ըուխ- սաթ վէ իզին վէրիմիշ օլա- ճազիտի : Ի՛թիպարէն՝ նօմօս պաղալըրճըր թա՛պիր օլունան (Թառոյ . ԻԱ . 18) Մոզլէսին պաղատողընը՝ չէօզմէյէ Ռէ- սուլէրին Տիւքիւմէթլէրի վար խտի, վէ իշպու Տիւքիւմէթի ա՛- մէլէրի իլէ իճրա էտէրլէր խտի : Պարթ . ԵԵ . 1—21 : (Նյար Քէլիսայը գուրուլար , վէ օ- նուն այինլէրինի Մլաճըն Տիւքմ ու նուֆուզու իլէ թա՛յին էյլէ- տիլէր : Քէլիսանիգամընը թէր-

թիպ էյլէտիլէրինտէ, օնլար Քրիստոսուն թա՛լմիլէրի իլէ՝ հէմ Մլգեղ Ռուհուն թա՛լմիլէրի իլէ գուլաղուլանտըղլարը իչին եանղլըշըղ խտիլէր : Պարթ . ԺԵ . 28 : Ա կրթի . ԺԱ . 23 :

Քրիստոս Լփէնտիմիզին Ռօմա քէլիսասընըն տէտի- յինէ կէօքէ Պետրոս Ռէսու- լի պագի Ռէսուլէրտէն իւս- թիւն եիւճէլլմէյէ մերամը օլ- մատըղ՝ զայէթ աշիքեար տըր : Չիւն քի՝ (1) պուրատա Պետ- ըրոս վէրիլէն գուվլէթ ու հիւ- քիւմէթ՝ ախէր մահալտէ պա- գի Ռէսուլէրէ տախի վէրիլտի : Պապ ԺԸ . 18 : ԻԸ . 19, 20 : Յօվէ . Ի . 21—23 : Պետրոս ճիւմիլէսինին իսմինտէ ճէվապ վէրմիշտի (խանէ 16 շէրհինէ պագ), վէ Քրիստոս Լփէնտի- միզին պու սէօզլէրի տօղըու տօղըույա օնա սէօյլէնտիլէր ի- տի իսէ տէ , ճիւմիլէ Ռէսուլ- լէր իչին մերամ օլունմուշ ի- տի : Պետրոսուն հէր նէ էթ- մէյէ Տիւքիւմէթի վար խտի ի- սէ , Յակոբոսուն վէ Յովհան- նէսին վէ ճիւմիլէ պագի Ռէ- սուլէրին տախի օնու էթմէ- յէ Տիւքիւմէթի վար խտի : (Ն) իքիլէրտէն պիրի օլմայան՝ վէ պու վուգուա՛թտէ շիմտի հա- զըր պուլունմայան Պօղոս պիլլէ՛ թագրիր էտէյօր քի, քէնտի- սի Ռէսուլէրին էն պէօյիյիւն- տէն աշաղա տէյիլ խտի : Բ կրթի . ԺԱ . 5 : ԺԲ . 11 :

(2) Վրբիստոս Լ՝Ֆէնտիմիզին իշպու սեօզէրինտէն՝ կէրէք Պետրոս վէ կէրէք պագի Բէսուլէր Պետրոսուն քէնտիլէրին իւզէրինէ պաշ օլաճաղընը ապա անկլամամըշարրտը. զիրա պունտան սօնկրա՝ օնլարըն արասընտա՝ օնլարըն պէջիւյիւ քիմ ուլըր տէյիւ պիր իքի քէրրէ միւճատէլէ օլտու. Պապ ժԸ. 1: Մարի. Թ. 33: Ղ. 1. Թ. 46: ԻԲ. 24: (3) Բէսուլէրին իշպու մատտէ իւզէրինէ օլան միւճատէլէլէրինէ Վրբիստոս Լ՝Ֆէնտիմիզին վէրտիյի Տիւքմ ու գարար թէրմիլ պիր իսպաթ տըր քի՝ իշպու 18 վէ 19 խանէլէրտէ գուլանտըը սէօզէրտէն Պետրոս օնլարըն իւզէրինէ պաշ օլտուղունու եա օլաճաղընը անկլամամաղա մէրամ էյլէմէտի, զիրա օնլարա՝ «ՏաՏա անկլամամընը, փատիշասլըղըմըն անախթարլարընը պէն Պետրոսա վէրմէտիմի, օնու պէնիմ Վէլիսամըն մախտուսէն օլ իւզէրինտէ պինա օլունաճագ գայասը տըր տէյիւ թագրիր էթմէտիմի, Պետրոսուն՝ իշպու եէնի թանզըմաթըն պաշ օլաճաղընը նասըլ անկլամայօրտունուղ» տէմէտի: Լաքին խէլաս էտիճիմիլ օնլարա՝ պիլ ա՛գա՝ պիր գաշ քէրրէ թէքիտ իլէ թագրիր էյլէտի. քի՝ քէնտիին իատիշասլըղընտա պու միսիլիւ պիր պաշ օլմայաճագ տըր, վէ Տէր քիմ. քի պէջլէ պիր խիւլէատէ օլուրաս, օ փատիշաճըղա կիրմէյէ պիլէ գատիր

օլմայաճագ տըր: Պապ ժԸ. 3: Ի. 25—27: ԻԳ. 6—12: Մարի. Թ. 34—36: Ղ. 1. Թ. 47, 48: ԻԲ. 24—26: (4) Պէնտէկոստէ կիւնիւնտէ Լ՝զիւլ ԲուՏ վէրիտիբտէն սօնկրա՝ Տէմ Պետրոս Տէմ օնուն արգատաշարը պագի Բէսուլէրին ճիւմէտի պիր չօգ ըըղլանաղլար, վէ օլ գէման՝ էվվէտէն քէնտիլէրինէ գարանըգ օլան չօգ շէյլէր անկլամաղա պաշլատըր. լաքին օնլարըն ա՛մէլէրինտէն աշիքերար տըր քի, օնլարըն Տիւ քիմէտի Լ՝զիւլ ԲուՏտան էջրէնմէմիշտիր քի՝ Պետրոս պագիլէրտէն պէջիւք իտի: Պարձ. Ը. 14: ԺԱ. 2, 3: ԺԵ. 13—19: Բ. Լ. Թ. ԺԱ. 5: ԺԲ. 11: Պաղ. Բ. 11: (5) Մարկոս՝ Ղ ուկա՝ վէ ՅովՏաննէս՝ Վրբիստոս Լ՝Ֆէնտիմիզին Պետրոսա պու սէօզէրինի Տիւ պիրտի թաՏրիր էյլէմէտիլէր, Տէմ տախի Բօմա քէլիսասընըն իտտիա՝ էյլէտիյի միսիլիւ՝ Պետրոսուն պունճիլէյին պիր գուվվէթէ մալիք օլտուղունու Տիւ պիր եէրաէ թաՏրիր էյլէմէտիլէր: Ա է պու ճիւմէլիլէ օնլարըն Տէր պիրի՝ պիրի պիրինէ պագմայարագ՝ վէՍ՝ատթէոսա տա պագմայարագ՝ ինանրմաղա խէլաս իլիւն Փարղ սայտըղլարը Տէր պիր շէյի եաղտըր. իմտի էյլէր օնլար պունու՝ մուՏիմմ վէ իգթիզպը պիր շէյ սայաղար իտի, օնու եաղմաղամըլ իտի: Տիգգաթէ շայան պիր քէյֆիլէթ տիր քի,

չէօզիւմիւ շղթադ :

Պետրոսուն՝ քէնտի Մէքթուպ-
 լէրինտէ գուլանտըը սէօյլէյի՛
 փափանըն գուլանտըը աղըզ-
 տան փէք Փարզը տըր : Լաքին
 տէյէլիմ քի , Պետրոս Րէ-
 սուլ՝ Վէլիսանըն պաշը թա՛յին
 օյմուշ խտի , փափանըն՝ օնուն
 պու խուսուստա խալիֆէսի պը-
 րաղըլտըղըն պիզէ քիմ խապէր
 վէրմիշ տիր : Ենթաքիա փիսգո-
 ղոսու՝ Պետրոսուն խալիֆէսի
 օլմագ խուսուսունտա՝ Րօմա
 փիսգոբոսունուն էտէ պիլտիյին-
 տէն զիյատէ իտտիա՝ սէպէպ-
 լէրի կէօսթէրէմէզմի : Լաքին
 իշպու մատտէնին տաճա թաֆ-
 սիլէն թէֆթիչինի կէօրմէյէ իս-
 թէյէնլէր՝ «Փափանըն իրոփա՛լէ-
 ռի՛» նամ ըիսալէյէ միւրաճա-
 ա՛թ պույուրոսունլար :

Լաքին պու ճիւմէտէն սօնկ-
 րա՛ էյեր պիր քիմնէ 18ինճի վէ
 19ունճու խանէլէրտէ տէրճ օ-
 լունան սէօզլէրի փէք գուվէթի
 սայաճադ օլուրսա , Լըրեմիանըն
 Ա . 40 , 18 , 19 օգուսուն . վէ
 օրտաա՝ պու փէյղամպերէ տա-
 ճա զիյատէ գուվէթի սէօզլէր
 իլէ սէօյլէնտիյինի պուլաճադ
 տըր : Հէմ տախի՛ Բ Կրօնի .
 Ժ օ 8 : Ա թիտ . Դ . 8 : Երայ .
 ԺԱ . 6 :

Ըլաճա ճամա ու սէնալէր օլ-
 սուն քի՛ Վէլիսանըն պաշը էպէ-
 տէն Վրիստոս տուր : Ըլաճա
 ճամա ու սէնալէր օլսուն քի՛
 Վէլիսանըն գուրուլմասընտա
 Պետրոսու վէ օ պիր Րէսուլ-

20 Օլ զէման շայիրալէրինէ

լէրի օ գուլաղուլատը , շէօյլէ
 քի՛ պիզ օնլարըն թա՛լիմլէրինի
 վէ գանունլարընը Ըլաճա թէք-
 միլէն մագպուլ օլմուշ կիպի գա-
 պուլ էտէ խիլէլիմ : Վ է վայ օլ
 քէլիսայա քի՛ օնլարըն պաղա-
 տըղընը շէօզմէյէ՛ եախօտ շէօզ-
 տիւյիւնիւ պաղամաղա՝ եախօտ
 օնլարըն իգթիզալը վէ Փարզ
 տէյիւ թագրիր էթմէտիքլէրի
 շէյի իգթիզալը վէ Փարզ տէյիւ
 թագրիր էթմէյէ ճէսարէթէտեր :

20 . Երայրէրինէ է՛ր էլիտի :
 Պապ Թ . 30 , 31 , վէ ԺԲ . 16
 շէրճլէրինէ պագ : Պապ ԺԷ .
 9 . Մարի . Ը . 30 : Թ . 8 :
 Ղ Դ . Թ . 21 . 36 : Մարկոս
 իլէ Ղուկաս տէրլէր քի , օ՛ օն-
 լարա շիտտէթիլ թէնպիճ էյ-
 լէտի : (Նուն ի՛նտինտէ փէք
 իգթիզալը իտի քի՛ օնլար քէն-
 տինին օնլարա էմնիլէթէն սէօյ-
 լէտիյինի տաճա ալմէն աշիքեար
 էթմէսինլէր : Վ է պունա՝ պիր
 գաչ սէպէպ վար իտի :^ա (1)
 (Նուն Մեսիա օլտուղունա՝ օ-
 նուն սատէ սէօզիւ պիր իսպաթ
 տէյիւ ալընմալը տէյիլիտի :
 2օգ քիմնէլէր՝ «Պէն Մեսիա
 իմ՛» տէյերէք կէլիլընը իտի ,
 լաքին օնլար եալանճըլար իտի-
 լէր : Իսպաթ իգթիզա էտեր-
 իտի : Պապ ԺԱ . 4 շէրճինէ
 պագ : Ե . Ե . 31 : (2) Լ-
 յէր պիր քիմնէ օնուն Մեսիա
 օլտուղունու՝ եալընը քէնտինին
 էօյլէ սէօյլէտիյի իչիւն ինա-
 նըրսա իտի , օնուն իմանը էօլի-

էմբ Էթտի քի՝ օնուն Վրիս-

տոս օլտուղունու քիմնէյէ սէջ-

պիր իման օլուր իտի . չիւն քի օնուն քէօքիւ եօգ՝ վէ մէյվէսիզ տիր : Էէր քէս՝ քէնտիտի թէֆթիշ էտիպ կէօրմէլի տիր : Փէյղամպէրլըրէր՝ պու պապտէ իսպաթլար իտի . վէ օնլար՝ տիգգաթ իլէ մէշգ օլունմալը սըրլար : (3) փ . Ե . 39 : ( ) - նուն քէնտի ա՛մէլէրի իսպաթլար իտիլէր . վէ օնլար տէ տիգգաթ իլէ թէֆթիշ օլունմալը սըրլար : (3) փ . Ե . 36 : Ժ . 25 . 37 , 38 : Ս . աֆթիլ էտիճի (3) օլճաննէս՝ օնա շէճատէթ էյլէտի : Պապ ԺԱ . 17 շէրճինէ պագ : Փէտէրուլլաճ քէնտիտի՝ օնուն ճագգընտա օնուն սօղմասընտան էվվէլ՝ սօղմասը գէմանընտա՝ վէ վաֆթիլիկնտէ շէճատէթ էյլէտի . վէ օնլարըն ֆարիգէի զիմէթի իտի քի՝ իշպու շէճատէթի թէֆթիշ էյլէյէլէր . Լշէր պիր քիմնէ պիր տիտի թէֆթիշ էթմէգտէն՝ սատէճէ օնու քէնտի աթալարը եասօտ քէնտի Վէլիսասը գագուլ էյլէմիշ իտիյի իչիւն գապուլ էտէրսէ , օնա օ տին Տիշ պիր ֆայիտէ էթմէղ : (5) ու՝ պիր ախէր քիմնէնին սէօղիւ իլէ գապուլ էտէճէք եէրինէ՝ օնու քէնտի քէնտինէ պիլմէլի տիր : ( ) - նու Լլլաճտան էջրէնմէլիտիր , վէ պու մինվալ իւզրէ օնտա քէօրլէնսին վէ սապիթ օլտուն : (3) Ը պիրտլէր՝ իշպու ա՛գիմ կէրէքլիլի պիւթիւն ա՛լէմէնէշր էտէճէքլէր իտի , լաքին

օլ գէման տաճա գու իշէ ճազըրլանմամըշլար իտի : ( ) նլարա՝ տաճա չօղ շէյլէր էջրէնմէք կէրէք իտի : (5) նլար՝ տաճա Սեսիանըն էօլմէյէ իգթիլա էթտիլինի պիլմէղլէր իտի : (5) նլար տաճա շայիրտլէր օլմալը՝ վէ խօճալար օլմալը աէյիլէր տիր : Լյանէ 22 շէրճինէ պագ : (4) Լյալգ՝ իշպու ա՛գիմ կէրէքլիլի իշիթմէյէ տաճա ճագըրլանմամըշ իտի : (5) նլար տաճա քէնտի քէնտիլըրէրինտէն (3) տուտուն Սեսիա օլտուղունա գարար գըրմամըշլար իտի : Լյանէ 14 շէրճինէ պագ : Իսպաթլար՝ կիւնտէն կիւնէ չօղալմատա իտի . լաքին օնլարըն էն պէջիլիւ՝ եա՛նի օնուն էօլիւլէրտէն տիրիլմէսի՝ տաճա վէրիլմիշ տէյիլ իտի : Պապ ԺԲ . 39 շէրճինէ պագ : ( ) գէման՝ իսպաթլար գարշը սէջլէնմէղ քէյֆիլիթիթիթի սլաճագլար իտի , վէ Տիշ քիմնէ՝ Փարաւոն կիպի իրատէթի իլէ քէօրլէնմէաթէճէ՝ եախօտ Տիւքմի իլաճի իլէ եիւրէյի գաթըլանմատըգճա՝ օնլարա գարշը տուրմաղա գատիր օլամայաճաղըտը : Լամտի իշպու թա՛լիմաթը չալ էթմէնին՝ վէ իսպաթը իալգըն եիւրէյինէ գուվվէթ իլէ թէսիր էթտիրմէնին միւնասիպ գէմանը օ օլաճաղըտը : (5) Լշէր օնլար՝ պունու պիրաէն պիրէ ա՛լէմէ չալ էտէճէք օլալար իտի , պաշքեաճինլէր վէ Փարիսիցիլէր՝ տեր ա՛-

լէմէսինէր :

21 Օլ զէմանտան Յիսուս՝ օնուն Երուսաղէմէ կիթմէք՝ վէ իխթիարարտան Տէմ պաշքեա- Տինլերտէն վէ քեաթիպլերտէն

գապ օնու էօլտիւրիւրլէր իտի , վէ օնուն՝ Մեսիա օլտուղունուն Տէփ իսպաթարունը տիննայա աշիքեար էթմէյէ վագթը օլմաղ- տան՝ օնլար օնու պիր ալտատըճը պիտիրիպ Տէլաք էտերլէր իտի :

21 . Հայիրալէր՝ Տալէա Յիսուս իլէ պէրապէր իքի սէ- նէտէն զիյատէ օլմուչլար իտի , վէ օնուն Տէփ էօյրէթտիյինի ի- շիթմիլէր՝ Տէմ օնուն Տէփ միւ- ճիլաթլարունը կէօրմիւլէր իտի : Օնլար բիւզկիւարլարն վէ տէ- նիզին օնա իթաաթ էթտիյինի՝ էօլիւլէրին օնուն սէսինի իշե- տիպ էաշատըզլարնը՝ շէյթան- լարն օնուն Տուղուրունտան գաշաղընը՝ կէօրմիւլէր իտի : Վէ Պետրոսուն իգրարը իլէ՝ Յիսուս Լաֆէնտիմիղ՝ քէնտինին Մեսիա օլտուղունա օնլարն գանմըշ իտիրլէրինի կէօրտիւ : Իմտի օ՝ քէնտինին էօնիւնտէ օլան Տիյպէթլու վուգուաթէ օնլարն աղընը Տաղըլմաղա պաշաթօր : Օնուն իշպու զալըմ թտարլ իլէ էօլէճէք օլտուղունու օնլարա աշիքեարէ իպթիտա շիմ- տի սէօյլէտի : Լաքին պունտան սօնկրա արթըգ աշիքեարէ վէ թէքմիլէն պունու օնլարա սէօյ- լէրիտի : Պապ Ժ. 21, 22, Ի. 17

չօգ շէյլէր չէքմէք վէ էօլտիւ- ըրիւմէք վէ իւչիւնճիւ կիւնտէ գըլամ էթմէք կէրէք իտիյի- նի՝ շայիրալէրինէ կէօլմէրմէյէ պաշաթօր :

—19. 28. Ի. Զ. 2 : Մարի. Ը. 31 : Թ. 30, 31 : Ժ. 32—34. 1) օ-ի. Թ. 22. 31. 44, 45. Ժը. 34—34 : Ի. Գ. 6, 7. 26, 27. 46 : Բրիտոս Լաֆէնտիմիղ օն- լարա պունուն ճիւմլէտիլնի՝ օնլա- ըր շաղըրտըրը զէման՝ սէօյլէմիղ օլպըտը, օնլար օնուն արտընճա վարմաղար իտի : Օնլար պու միսիլիւ խապէրի գապուլ էթմէ- յէ ալլա Տաղըր տէյիլլէր իտի . իլլա օնլար պիրտէն տէյէճէքլէր իտի քի , «Պու Յիսուս Մեսիա օլմամալը տըր : Մեսիա տէտի- յիմիղ էաշամալը տըր , վէ էօլմէ- լի տէյիլ տիւ . վէ քէնտի տիւլմէնլէրինտէն Տէլաք օլու- նաճագ էերինէ՝ տիւլմէնլէրինի օ Տէլաք էտէճէք տիր» : Պունուն իչիւն Յիսուս Լաֆէնտիմիղ իպ- թիտա գավի վէ աշիքեար իս- պաթլար իլէ օնլարը քէնտինին Մեսիա օլտուղունա սաՏիՏան գանտըրտը , վէ օնտան սօնկրա օնլարն Մեսիա Տագգընտա էանղըշ խիւլեալարնը տօղ- ըրուլթմաղա պաշաթօր : Օնլար՝ քեաթիպլերտէն էօյրէնմիլլէրիտի քի՝ Մեսիա պիր ՓաթիՏ փա- տիշաՏ օլաճագ իտի , լաքին օ- նուն պիր քէֆարէթ էտիճիլքեա- Տին օլաճագ օլտուղունու էօյ- ընմէմիլլէր իտի : Պապ Ժ. Գ. 11,

22 Ո՛ր է Պետրոս ծնու եանը-
նա պտը , վէ ծնու ա՛ղարկամա-
ղա պաշայրպ՝ տէտի . Հաշա՛ եա՛

12, վէ ԺԵ . 15 շէր Տէրինէ պագ :
22. Պետրոս ծնու եանընա ալ-
րը : Պունուն մա՛նասը՝ իքի
տիրըն անկլաշըպ պիլըր . պի-
րի պու քի՛ Լճֆէնտիմիզ սէջ-
լէքէն Պետրոս ծնուն սէօզիւ-
նիւ քէստի . վէ պիրի՛ Պետրոս
ծնու թէնՏայէ չէքիպ՝ ծնա նա-
սիՏաթ էյէտի : Բապարմըզ
շիմտի թէմնիլէր իլէ սէջլէմէ-
տի . իլլա էջլէ աշըգ սէօզլէր
իլէ սէջլէտի քի՛ ծնու անկլա-
մամասը միւմքիւնսիւզ իտի : ( )
քէնտի էօլիւմիւնիւն աՏվալինի
թատղիպան թա՛րիՓ էյլէտի .
եանի պու գալիմ էօլիւմիւ-
նէ՛միւնիւ կէչիւմիշ իտիյի
խօրեաթ Պալիւնալըլարն ա-
րասընտա տէյիլ իլլա պիւթիւն
եէրին ՖէրրաՏըղը օլան ա՛ղիզ
չէՏիր Երուսաղէմին իչինտէ չէ-
քէճէյիտի , վէ պու շէյլէրի՛
ճաՏիլ քիմնէլէրտէն տէյիլ իլ-
լա Տէփ ատէմէրին ի՛նտինտէ
ա՛լիմ սայըլան քիմնէլէր էլին-
տէն չէքէճէյիտի : Պու շէյլէ-
րին ճիւմէսինի՛ իմանսըղար վէ
Փասըղար վէ եարամազքեար-
լար վէ փութիւրէսթլէրտէն
տէյիլ իլլա միլէթին էն պէօյիւք-
լէրինին՝ էն էյի սայըլանլարն՝
նօմսու թէՓսիւր էտէնլէրին Տէյ-
քէլ ի՛պատէթինտէ ալլաՏանի
նուՓուզ իլէ միւտիւր թա՛յին
օլանլարն՝ գուրպանլարընը սու-
նանլարն՝ սօգազլարընտա տուա՛

Բապպ՝ պու սանա ապա օլմա-
սըն :

23 Լճմնա օ տէճնիւպ Պետրոսա

էտէնլէրին՝ սինակոկարընտա
վա՛ղ ու նասիՏաթ վէրէնլէրին է-
լինտէն չէքէճէյիտի : Պու՛ Պետ-
րոսուն Ֆիքրինէ վէ մէմիլ էթ-
տիյինէ պու գատար մուղայր
իտի քի՛ ծնու միւմքիւնսիւզ պիր
չէյ սայտը . վէ Տէրարէթլի լա-
քին ճաՏիլ Վճրիթիմանլարն
էյլէտիյի կիպի՛ միւմքիւնի մէր-
թէպէ իշթաՏ իլէ էջրէնմէյէ
մայիլ՝ օլաճագ եէրինէ՛ քէնտի-
նին խամ գիւիւ՛մլէրինի իլէրի
սիւրմէյէ ա՛թիդիզ կէօսթէրտի :
— Լճարլամապ պաշլայր : Պետ-
րոս Տիսուս Լճֆէնտիմիզին սըզ-
լէթտէ օլուպ՝ եիւրէյի գըրըգ
օլտուղունու իսթէմէղ իտի :
( ) նա տէմէք իսթէտի քի , Պճ-
յեր Հերովդէն սանա խուսու-
մէթ էտէր իսէ , ծնտան նէ՛ օ-
լուր . եախօտ էյեր Տէփ պաշ-
քեաՏինլեր սէնին տիւշմանլա-
րն իսէ , ծնտան նէ՛ չըգար :
Խալգըն ճիւմէսի սէնտէն թա-
րաՓա տըր . վէ ծնլարն եիւզ-
լէրճէ պինի՛ սէնին իչիւն ճէնք
էտէճէքլէր տիր : Սէնին խաթ-
ընտան կէչէն միսիլիւ շէյլէր
օլամազ , վէ օլմայաճագ տըր :
Նիչիւն էօլտիւրիւլէճէքսին տէ-
յիւ սէջլէրսին : Սէն պիլըրսին
քի՛ քէնտինի պիր միւճիլաթ
իլէ գուրթարա պիլըրսին” :

23. Լճարլամապ կէն էա՛ շէնէն :
Պապ Գ . 10 : Մարէ . Ը . 33 :
Պ . 1 . Գ . 8 : Պետրոսուն պու

տէտի . Բարձրմա կիթ՝ եւ շէյ-
 միւտախալէսի զայէթ միւնասի-
 պէթսիղ վէ եարամաղ խտի ,
 վէ Բապպ Յիսուս օնտան՝ ղե-
 յատէսի իլէ հազզ էթմէտիյի-
 նի պէյան էյլէտի : Պունտան
 աբտէմքի խանէլէրտէ Լփէն-
 տիմիղ Պետրոսա՝ օնուն օլ ճէ-
 լել իգարը իչին՝ զայէթ միւ-
 թէպէր պիր՝ մախլաս վէրմիշի-
 տի . լաբին շիմտի օնա՝ օնուն
 զայէթ . քէօթիւ հարաքէթի ի-
 չուն՝ փէք Փէնա պիր ըպպապ
 սէօյլէյօր : Օնու զայէթ . երբ-
 օնոյ գալորորը կիպի՝ շիմտի
 օնու եհնէ էօյլէ՝ փէք ալաղա
 էնտիրիյօր : Ա է էյէր Լփէն-
 տիմիղն՝ Էվվէրքի՝ սէօյլէրի իլէ
 Պետրոս Քէլխանըն պաշը օլ-
 մուշ անկաշըլմաղա լազըմ՝ կէ-
 լիրսէ , շիմտիքի սէօյլէրի իլէ՝ օ
 ճիւմլէսինն էանասը վէ ալա-
 ղը՝ եախօտ օնուն Քէլխաստէ
 ասլա ա՛լազասը վէ Տիսէսի եօգ
 տուր անկաշըլմաղ տրը : —
 Ը էյնա՝ : Իշպու սէօլ Լպրա-
 նիճէ պիր լուղէթ օլուպ՝ ասըլ
 մա՛նասըլ խասիմ՝ եախօտ պի-
 զէ՝ մերամըմըզ իճրա էթմէյէ
 ղըտտ տուրան տրը . վէ Բ թափ .
 ԺԹ . 22 , վէ Գ թափ . ԺԱ .
 14 . 23 . 25 տէ պու մա՛նատա
 գուլանըլըյօր : Ա է Իպլես՝
 Ըլաճըն վէ ինսանլարըն էն ա՛-
 վիմ խասիմի օլտուղու իչին՝
 զայէթ միւնասիպ պիր թարղ
 իլէ՝ օնուն պաշըճա խիմլէրի-
 նին պիրի պու օլմուշ տուր : Ա
 Մապ . ԻԱ . 1 : Օպ . Գ . 1 ,

Թան , պանա թէօքէլ օն . ղերա
 2 : Յայ . ԺԲ . 9 , 10 : Քրիս-
 տոս Լփէնտիմիղ Յուգանըն
 հագգընտա՝ տէմիշ խտի , քի օ՝
 շէյթան տրը : Ա է պու տէմէք
 տիր քի՝ օ շէյթանըն էվլատը
 վէ գուլու խտի , վէ պիւթիւն
 պիւթիւնէ շէյթանա վէրլիմիշ
 խտի : Յայ . ԺԳ . 2 . 27 : Ը էյ-
 թան Պետրոսուն երբէյինէ՝
 Յուգանըն երբէյինէ էյլէտի-
 յի կիպի՝ կիրմիշ տէյիլ խտի .
 լաբին օ՝ օրայա պիր ըշօգ մէ-
 լէյի կիպի կէլմիշտի : Բ Կապ .
 ԺԱ . 14 : Օ՝ Պետրոսա՝ Յու-
 գայա էյլէտիյի կիպի իղլա է-
 տէմէլ խտի . ղերա Պետրոս
 քէնտի խօճասըն սէվէր խտի ,
 լաբին Յուգա սէվմէլ խտի :
 Ը էյթան՝ Յուգանըն պիլի-
 սինի վէ թամաընը՝ գուլանտը ,
 լաբին օ՝ Պետրոսուն ճաճիլի-
 յինի վէ մուհապլէթինի վէ
 զայրէթինի՝ գուլանտը : Ա է օ՝
 Քրիստոսուն մասլահաթընա
 ղիւլ վէ Իթիպար պօղան պիր
 շէյ կէթիրմէք իչին՝ նէ գա-
 տարի՝ չօգ քէրրէ տիւշիւմէյէն
 զայի՛Փ Քրիսթիանլարըն զայ-
 րէթ ու՝ հերարէթինի քէնտինէ
 այլէթ էտիպ գուլանըն : — Թե-
 տէլ : Պապ թԸ . 7 : Լապ . Ը .
 14 : Լապ . ԺԳ . 13 : Ա Պեթ .
 Բ . 7 : Քրիստոս պու տիւնեա-
 յէ՝ քէնտի էօմրիւնիւ վէրմէք
 իչին կէլմիշ խտի . լաբին Պե-
 տրոս օնու՝ Քրիստոսա ճըլփլ
 էթտիրմէյէ չալըտը : Քրիստոս
 էօմրիւնիւ չօգլար իչին պիր

Լլաճըն շէյէրին տիւշինմէդ-
սին, իլա առեմէրին շէյէրին:

քէֆարէթ վերմէյէ կէլտի, լա-
քին Պետրոս խթէտի քի՝ օ
է՛օմրիւնիւ Տրֆիլ էյէսին, վէ
քէնտի լաճաթընը վէ ի՛թի-
պարընը արասըն: (՝) պիղիմ
խէյասըմըզըն ա՛ղիմ՝ ա՛մէլինի
թէքմիլ էյէմէյէ կէլտի. լա-
քին Պետրոս՝ պունա գարշը
սուրմաղա գալլըրը՝ պու օլա-
մաղ, վէ օլմամաղը տըր տէտի:
Լյէր Պետրոսուն խթէտիյի-
նէ վէ օնուն զեւի՛ւմէրինն ու-
յուլաշըտը, Վրիստոս Լյֆէն-
տիմիղին մախուսէն իճրա էթ-
մէք իչին պու տիննէպէ կէլ-
տիյի իշ կէրի գալըր իտի: Լյյ-
վաճ՝ նէ գատար չօգ քէրրէ
գայի՛ֆ Վրիսթիանլար՝ քէնտի-
լէրին վեւի՛ւմէրինն մաղըուրլա-
նարագ՝ Վրիստոսա սալթ էն-
կէլ օլուպ՝ օնուն ա՛մէլի կէրի
գալմաղա վէսիլէ օլուրլար: Իմ-
տի Տէփ թագէ Վրիսթիանլար՝
էյէր քէնտի գարարըղըղլարը
իլէ Վրիստոսա գասապէթ վէր-
մէյէ՝ վէ օնուն ա՛մէլինն էնկէլ
օլմաղա խթէմէղէր իսէ, իշնթ-
մէյէ թէզ՝ սէօյէմէյէ աղըր՝
վէ էօյրէնմէյէ Տաղըր օլուն-
լար: Պետրոս պունտան սօնկ-
րա պու մատտէյէ տաճա էյի
վուգուֆ օլուու. վէ օ՛՝ Յիսու-
սուն էղիյէթ չէքմէք վէ էօլմէք
իչինն Երուսաղէմէ չըգտըղընա՛
Լլաճա էպէտէն շիւրր էտէ-
ճէք տիր: — Լլաճըն շէյէրինն
տիւշինմէղընն ին: Լլաճըն. Բ.

24 (՝) զէմանն Յիսուս շայրա-
լէրինն տէտի. Լյէր պիր քիմ-

5—8: Ա Կորնթ. Բ. 14, 15:
Փիլեպ. Գ. 19: Կոր. Գ. 2:
Սէն Լլաճըն Փիքըր էթմէյօրսուն, իլա
ինսանլարըն Փիքըր էթտիյի կի-
պի Փիքըր էտէյօրսուն: Լլա-
ճըն ի՛նտինտէ՛ պէնիմ էօլմէմ
տաճա էյի կէօրիւնիյօր. սէն՝
շէյէրի օնտան էյիմի անկար-
սըն: Իմտի կէօրիւրիւզ քի՛
Վրիստոս իչինն եա Վրիստոս
իլէ էլէմ չէքմէքտէն չէքիւմէսի՛
ինսանլարտան օլան շէյէրէ մա-
յիլ: օլմագտան ի՛պարէթ տիր:
Վրիստոս իչինն սիթէմ չէք-
մէքտէն՝ տիննեա լաճաթընը՝
սէֆաաթը՝ ի՛թիպարը վէ մաղ
տաճա էյի սայմագ՝ ճիմանի
ատէմէր կիպի օլմագ տըր:

24. Պիր Ժիմէ աբրամն կէլէ+
Խիւրէտէ: Պիր շայրտ օլ տուր
քի, Վրիստոսուն արարնճա կի-
տէր, օնտան էօյրէնիլ, վէ օնա
իթաա՛թ էտէր. վէ Պետրոս կի-
պի՛ օնա էօյրէտէն՝ գարշը սէօյ-
լէյէն՝ վէ օնու ա՛գարլայան շա-
յիրտ տէյիլ տիր: — Վրիսթի-
նէտար էլիսն: Պետրոս Վրիս-
տոսա նասիճաթ էյէտի քի՛
քէնտիսի էսիրկէսին. լաքին
Վրիստոս օնլարա տէյօր քի՛
օնլար՝ քէնտիլէրինն պիլէ է-
սիրկէմէլի տէյիլէր տիր: (՝)
օնլարա տէմիշիտի քի՛ քէնտիսի
էղիյէթ չէքսէ կէրէք տիր. վէ
շիմտի օնլարա տէր քի, օնլար՝
քէնտիլէրի տէ էղիյէթ չէքմէ-

սէ արտըմճա կէլմէք իսթէրսէ, ճա կէլին :

քէնտինի ինքեար էթսին, վէ
խաչընը գալտըրըն, վէ արտըմ-

25. Օլորա քիմ քի ճանընը

գուրթարմազ իսթէրսէ, օնու

յէ հաղըր օլմալտըրըլար : Ա
Պէր. Գ. 1, 2 : Պուրատա
պիղէ՛ շպիրտ օլմանըն ի՛ւմիւմի
գանուուն վէրիլիյօր : Վրիս-
տոտուն հէր պիր շպիրտի՛ հէր
քիմ օլուրսա օլուն՝ հէր նե-
րետէ պուլունուրսա պուլունսուն
տիննանըն հէր հանկը տէհ-
լինտէ եաշարսա եաշարն՝
քէնտինի՛ ճանը վէ թէնի իլէ՛
քէնտինին հէի իրատէթինի վէ
ա՛գլընը վէ մուհապէթինի
Վրիստոսա թէսլիմ էթմէլի
տիր. վէ էն ա՛լէա շէյ տէյիւ
քէնտի սաա՛տէթ ու տէվէթի-
նի արայաճագ եէրինէ՛ Վրիս-
տոս իչիւն հէր պիր շէյտէն՝
քէնտի էօ՛միւնտէն պիլէ վաղ
կէչմէյէ հաղըր օլմալը տըր,
Պապ ժ. 37, 38 շէրհինէ պագ :

25. Օլորա : Խաչը գալտըրըպ
Վրիստոսուն արտընճա կիթմէ-
նին՝ պուրատա պիղէ իլք սէպէ-
պի վէրիլիյօր : — Վի՛մ է՛ն ճանընը
հորթարմազ իսթէրսէ : Շան լու-
ղէթի պուրատա իբի մա՛նայա
գուլանըմըլ տըր : Պապ ժ. 39
շէրհինէ պագ : — ( ) նու զայ՛ երե-
ճէ : Պու էօ՛միւր գըսսա տըր, վէ
օ՛ պիր գաչ կիւն ուղանսա տէ
գըսսարս տէ Փարդը փէք աղ
տըր : Լաքին օ պիր էօ՛միւր է-
պէտի տիր, վէ օնու զայ՛ էթմէ-
սի՛ զայէթ հիյպէթլու պիր շէյ
տիր : ( ) նու զայ՛ էթմէտէն իսէ՛

տօղմամըլ օլմասը տահա խայըր-
լըտըր : — Վի՛մ է՛ն ճանընը զայ՛
եպէրսէ : Երե՛ր. Գ. 16 : Մարի.
Ը. 35 : Պապ ժ. 33 : Օլմ.
Եր. 25 : Վարժ. Ի. 23, 24 :
Յայր. ժ. 11 : — Պէնի՛մ է՛ն :
Մարկոս (Ը. 35) «Պէնիմ ի-
չիւն վէ Խնճիլ իչիւն» տէր : Խչ-
պու Խնճիլ՝ Վրիստոսուն կեր-
չէքլիյի տիր, վէ հիչ պիր Վէլի-
սայը մտխոստէնին թա՛լիմաթլէ-
րի վէ պաթըլ ի՛թիգատլէրի տէ-
յիլ տիր : Հէր քիմ քի՛ քէնտի
ճանընը Վրիստոսուն պու Խն-
ճիլ ուղուրունա Փէտա էտեր-
սէ, Վրիստոսուն ուղուրունա
օնու Փէտա էթմիշ օլուր : Լաքին
հէր քիմ քի պու Խնճիլի գա-
պուլ էթմէլ՝ վէ օնու օգումազ
իսէ, հէմ օնու սէվմէզ վէ օնա
կէօրէ ա՛մէլ վէ հարաքէթ էթ-
մէզ իսէ, Վրիստոսու գապուլ
էթմէմիշ օլուր : ( ) քիմնէ՛
Վրիստոսուն իսմինի գապուլ
էթմիշ իբէն, օլա պիլիր քի՛ օ-
նուն գըլմէթլի կերչէքլիյինի՛
վէ պունտան պէօյլէ օնուն քէն-
տինինի տախի գապուլ էթմէմիշ
օլուն : ( ) քէնտի քէլիսասընըն
ուղուրունա էօլմէյէ հաղըր օլա
պիլիր. վէ պու ճիւմիլէ իլէ Վրիս-
տոսուն եաշայան Վրէլիսասընըն
հէր պիր ա՛գասընը էօլիւմէ գա-
տար գօվայամաղա տախի հաղըր
օլուն : Խմտի գօվայանմաղա

զայ՝ էտեճէք, վէ քիմ՝ քի պէ-
նիմ իչիւն ճանընը զայ՝ էտէրսէ,
օնու պուլաճագ տըր ։

26 Օխրա պիր ատեմ պիւ-
թիւն տիւնուպը գազանըր տա՝
ճանընը զայ՝ էտէրսէ, նէ՛ ֆայի-

տա՝վէթ օլունան հէր պիր քիմնէ
քէնտինէ՝ չէքտիյի սահիհան
Վրիստոսուն վէ օնուն կերչէք-
լէյինն՝ ուղուրունամը՝ եօղիսէ
սատեճէ քէնտի վիւի՛ւմէրի վէ
պաթըլ ի՛թիգատլերի ուղուրու-
նա մը տըր տէյիւ սիւալ էյլէսին։

Պապ Ե . 10 շէրհինէ պագ :

26 . Օխրա : Իշպու խանէտե
պիղէ՛ խաչը գալտըրուպ Վրիստո-
սուն արտընճա կիթմէնին իքինճի
սէպէպի վէրիլիր : — Ըտե՛ . . .
նէ՛ ֆայիտէ ետէր : Պապ Ե . 29
շէրհինէ պագ : — Ղաննը զայ՝
ետէրսէ : Յո՛ք ԻԵ . 8 : Պ . 1 .
ԺԲ . 20 : ԺԶ . 25 : Ղան օլ
ղէման զայ՝ օլուր՝ իքի հէփ էյի
օլան շէյտէն պըրըպ՝ հէր քեօ-
թիւ օլան շէյի գապուլ էտէրսէ :
հէփ ֆէրրահլըզ ու սիւրիւրտէն
ղամ ու գասավէթէ՛ ճիւմէ ըշըգ-
տան թէքմիլ գարանլըղա վէ պի-
չարէլէյ տալար , վէ եօ՛միւրիւն
վէ իւմիտին վէ սաա՛տէթին
փունկարը օլան Ըլլահտան խյ-
րըլըպ՝ իսքէնճէ իչինտէ օլան վէ
իսքէնճէ վէրէն՝ հէմ հէլըք օլ-
մուշ վէ հէլըք էտիճի օլան շէյ-
թանա վարըր : Խիւլասէի քե-
լամ . ճանը զայ՝ էթմէք՝ ճէն-
նէթտէն գօփուլուպ ճէհէննէմէ
սիւրիւլմէք տիր : — Ղաննը պէ-
տէլ նը : Սաղմ . ԻԲ . 6—8 :
Սաղմ . Ը . 37 : Իշֆէտիմիղին
պու սէօզլէրի պիղէ իւչ շէյ

էտրէտիրլէր : (1) Ղան՝ տիւն-
եանըն հէփ պթունունտան վէ
կիւմիւշիւնտէն վէ հէփ ճէվա-
հիրլէրինտէն վէ մալէրինտէն
ղէյատէ գըյմէթլի տիր : (2)

Վրիստոսուն ուղուրունա տիւն-
եայը թէրք էթմէյէ իսթէմէյէն
քիմնէլէր՝ ճանլարընը էպէտէն
զայ՝ էտեճէքլէրի հէր վէճհիլէ
մուգարըր տիր : (3) Ղան պիր

քէրրէ զայ՝ օլտուգտան սունկ-
րա , արթըզ խէլաս պուլմանըն
չարէսի եօգ տուր : ( ) նուն պէ-
տէլի տէյիւ հիչ պիր շէյ վէրի-
լէմէղ : Պուրտաա պիղէ քէֆա-

րէթ օլմագ իչիւն Վրիստոսուն
գանը քիֆայէթ էտէր . լաքին
ճէհէննէմտէ՛ Վրիստոսուն գա-
նը եօգ տուր : Իշյվահ՝ տիւն-

եափի ատէմլէր նէ՛ տիւխնէ քիմ-
սէլէր տիր : Օնլար՝ չէքտիլէրի
ճիւմէ էղիլէթլէր վէ մէշագ-
գաթլարը իլէ՛ պու տիւնեանըն՝
շէյլէրինտէն փէք աղ պիր շէյ

էլէ կէթիրէ պիլիրլէր , վէ օնուն
տախի սէֆասընը սալթ պիր գաչ
կիւն սիւրէ պիլիրլէր : Խասթա-
լըզ կէլիր , վէ օնլար օնու քէն-

տիլէրինտէն իրագ թուլթամագ-
լար : Իշլիւմ կէլիր , վէ օնլար
օնու պիրաղ պէքլէսին տէյիւ
րիշվէթ իլէ թուլթամագլար :
Իպէտիլիք հէման էօնլէրինտէ
տուրուր . լաքին օնլարըն՝ օնտա
էմլաքի եօգ տուր : Իշյվահ . նէ՛

տէ հտէր . ետխօտ ատէմ՝ ճա-
նընա պէտեղ նէ՞ վէրէճէք :

27 Օ իրա Մտէմ ( ) զլու՝ քէն-

գատար քիմնէլէր պուլունուր քի,
Պեմաս կիպի պու տիւնեայը օլ
գատար սէվէրլէր քի , օնուն
խաթըր իչին Վրիստոսուն
Թարտ ու գօվալայըլ չէքէն շա-
յիրտլէրինտէն այըլըրլար : Բ
Տէ՛ . Դ . 10 : Պեմաս շիմտի նէ-
րէտէ տիր : Պին սէքիզ եիւզ սե-
նէտէն պէրու օ նէրէտէ օլմուշ
տուր : Ա չ օ՝ պին սէքիզ եիւզ
սէնէտէն սօնկրա՝ պին սէքիզ
եիւզ միլեօն երլտան սօնկրա նէ-
րէտէ օլաճագ տըր : Ա չ պունու՝
եալընըզ զէնկին տիւնեալի քիմ-
սէլէր տիւշիւնմէսին , իլլա չօզ
քէրրէ սալթ պիր փարչա էքմէք
իչին Վրիստոսու Թէրք էտիպ՝
ճանլարըն զպ՝ էտէն Փուգա-
րալար տանի տիւշիւնսիւնլէր :

27 . Օ իրա : Պուրթարըճըմըզ
պուրատա՝ քէնտիմիղի ինքեար
էտիպ՝ օնուն ուղուրունա էզիյէթ
չէքմէյէ չազըր օլմաղա պիզէ
կէրէք իտիյինէ պիր սէպէպ տա-
չա վէրիր : — Մտէ՛ ( ) զլու՝ Լ՛ :
Պապ ԻԴ . 30 : ԻԵ . 31 : ԻԶ .
64 : Մտէ՛ . Ը . 38 : ԺԴ . 62 :
Պապ . Բ . 26 : ԻԱ . 27 : ԻԲ .
69 : Ա թ . Դ . 13 : Բապպ
( ) իսուս պու տիւնեայէ եինէ կէ-
լէճէք , քի օնուն շէրասթընը
կէօրսիւն : — Մէլէ՛վէրէ ելէ : Ը իմ-
տիքի կիպի սալթ՝ Ի՛լմի վէ զէն-
կինլէյի վէ շան ու շէօճրէթի
օլմայան օն իքի պալըզճըլար իլէ
տէյիլ իլլա Տէփ օլ գուվլէթ սա-

տի մէլէքլէրի իլէ Փէտէրինին
ճէլալինտէ կէլէճէք , վէ օ զէ-
ման Տէր քէսէ ա՛մէլինէ կէօրէ

Տիպլէրի օլան ա՛ղիզ մէլէքլէր
իլէ : Պապ ԻԴ . 30 շէրՏինէ
պագ : Պապ . Ե . 10 : Ա թ . Ե .
Ա . 7 — 10 : Յոպ . 14 : — Փե-
րէրնին ճէլալէնտէ : Օղէման օ՝
շիմտիքի կիպի՝ Լ՛եթէճէմտէրի
մա՛տու՛մ կիպի՝ էլի՝ պաղը վէ
կէօղիւ պաղանմըլ վէ պաշքեա-
Տինին սերայընտա սէօյիւմիւշ
վէ էղիյէթ չէքմիշ պիր քիմնէ
կիպի՝ զայի՛Փլէքտէ վէ Փագիր-
լէքտէ վէ Տագարէթտէ կէլէճէք
տէ յիլ տիր . իլլա կէօքլէրին Տէփ
ա՛ղամէթ ու ճէլալի իլէ՛ ՅՏո-
վանըն Վրէնտիսինէ եալըլըր
պիր Թարզ իլէ կէլէճէք տիր :
( ) նուն պիր զէման աղամաղտան
գարարմըլ օլան կէօղլէրի՛ շիմտի
“աթէշ ա՛լէվի կիպի” փարա-
յաճագլար , վէ Պիղատոսուն Տու-
զուրունտա սիւքիւթ օլմուշ օլան
օնուն սէսի՝ “չօզ սուլարըն շա-
մաթասը կիպի” կիւրլէյէճէք
տիր : — ( ) զէման հէր Ի՛սէ ա՛թե-
լինէ կէօրէ էօրէյէճէ : Վրիստոս
օ զէման՝ քէնտիսինին Թէվապի՛-
սինէ օնուն ուղուրունա չէքմիշ
իտիքլէրի Տէփ գասալէթ ու է-
լէմիլէրի վէ րէզպէթլէրինին էճ-
րինի վէրէճէք . լարին պունլարը
գօվալամըլ օլան օնուն Տէփ
տիւշմէնլէրինէ՛ “Պապըն վէ
օնուն գուվլէթի ճէլալինին Տու-
զուրունտան էպէտի Տէլազըզ
իլէ” ա՛ղապ էտէճէք տիր . Է՛ր
պիր ատէմ՝ իլլէտիյի ա՛մէլէրի-

էօտէյէճէք :

28 կերչէք տերիմ սիղէ , պու-

նէ կէօրէ՛ էճր եա ճէզա ալա-
 ճագ տրո : ( )նուն ա՛մէլէրի՛ օ-
 նուն մէշօեպինին պիր սաճիճ
 ա՛յարը օլաճագ տրո : Պապ յ .
 41 , 42 շէրճինէ պագ : Յօք .
 17 . 11 : Սալ . 46 . 12 :
 Մալ . 17 . 12 : Եսայ . 4 . 10 ,
 11 : Երեմ . ԺԷ . 10 : ԼԲ . 19 :
 Եղեհ . Է . 27 : Հաճ . Բ . 6 : Բ
 կրնի . Ե . 10 : Եգե . 2 . 8 :
 Ա Պէր . Ա . 17 : Յայր . Բ . 23 :
 ԻԲ . 12—15 . Եջլէ հսէ , պու՛
 քէնտիմիղի ինքեար էտիպ խա-
 չըմզը գալորըմաղա վէ Վրիս-
 տոսուն արտընճա կիթմէյէ պիր
 գուվէթի սէպէպ օլմաը տրո :
 Իշպու միւլաճաղայր էօնիմիւզէ
 օ քէնտիսի գօյօր , վէ պունուն
 իչին Տէր կիւն պունու էօնիւ-
 միւզէ գօյուպ՝ օնա կէօրէ ա՛մէլ
 ու Տարաքէթ էթմէլէյիղ : Ե իմ-
 տի իշպու սաճիթէյէրէ պագան
 Տէման պու կէօղէրիմիղ՝ պիրազ-
 տան սօնկրա տիրիլէրին վէ էօ-
 լիւլէրին օլ ա՛ղիմ Տաքիմինին
 եիւզիւնէ պագաճագլար . վէ
 պիղիմ՝ պու . գուլադլարըմըլ՝
 “պաշ մէլէյին վէ Մլաճըն պօ-
 ղուսունուն սէսինի” իշտէճէք-
 շէր . պու այագլարըմըլ՝ “Վրիս-
 տոսուն շէրաա՛թ քիւրսիւ-
 սիւնիւն Տուգուրունտա” տու-
 րաճագլար : Իմտի օնուն իլէ վէ
 օնուն իչին էգիյէթ չէքմէյէ
 Տազըր օլալմ , շէջլէ քի՛ օնուն
 էպէտի փատիշաճըղը վէ ճէլա-
 լինէ օնուն պիլէսինճէ նայիլ

րատա տուրանլարտան պա՛զը
քիմնէլէր վար , քի թա Մտեմ՝

օլալմ : Հաճ . Ը . 17 : Բ Տէմ .
Բ . 44 , 12 :

28. կերչէք տերիմ սիղէ : Եջլէն-
 տիմիղ պուրատա քէնտի շայիրտ-
 լէրինի պիր տէօրտիւնճիւ միւ-
 լաճալա իլէ ճէսարէթլէնտիրի-
 յօր : “կերչէք” լուղէթի իշպու
 մաճալտէ գուլանըլան թա՛պի-
 րէ ա՛ղիմ՝ գուվէթի վէրմէք ի-
 չին իսթիմալ օլունմուշ տուր :
 Պապ Ե . 18 շէրճինէ պագ :

— Պուրատա գուրանլարտան պա՛զը
 քիմնէլէր : Մարի . Ը . 39 : Պալ .
 Թ . 27 : — Մտեմ՝ օլալա փարթ-
 շահըլէնա կէլիլէնի Ե : Մտեմ՝
 ( )ղլունուն կէլտիյի թա՛պիրի-
 նին մա՛նասը իչին , Պապ յ .
 23 շէրճինէ պագ : Վրիստոս
 պուրատա ազըր պիր թարղ իլէ
 շայիրալէրինէ թաճգիգան պիւ-
 տիրիր քի՛ էյէրչի օ՛ շիմտի թաճ-
 գիր օլունույօր իտի իսէ տէ , պիր
 ազտէն սօնկրա ի՛ղլէթլէնէճէք
 տիր . վէ օնուն փատիշաճըղը
 էյէրչի շիմտի քիւլիւք վէ նա-
 մա՛լիւմ՝ Տէմ տէ զայի՛թ վէ խօր-
 լանմըշ կէօրիւնիւր իտի իսէ տէ՛
 ալ վաղթըն իչինտէ ա՛ղիմ գուվ-
 վէթ իլէ գայիմ օլաճագ , վէ օնլար
 պունու քէնտի կէօղէրի իլէ կէօ-
 րէճէքլէր : ( )նլար՝ Պէնտէկոստէ
 կիւնիւնիւն ա՛ճայրալարըմը՝ պիր
 փէք ազ զէման իչինտէ զայէթ
 չօգ քիմնէլէր Վրիստոսուն Վէ-
 լիսաընա զամ՝ օլտուղունու՝ վէ
 քեաճինլէրին պիր պէջիւք պէօ-
 լիւյիւ իմանա իթա՛աթ էյլէտի-

Չղու փատիշաՏըղընա կէտի-
յինի կէօրէնէտէք՝ ասլա էօլիւմ
Թաթմայաճագլար :

յինի կէօղէրի իլէ կէօրտիւլէր :
Պարթ . Բ . 44 . 47 : Գ . 4 : Ե .
14 : Զ . 7 : ԻԱ . 20 : Յակոբոս՝
Վրիստոստան փէք ազ զէման
սօնկրա էօլտիւ (Պարթ . ԺԲ . 2) .
լաքին պապիլէրին չօղու՝ եախօտ
ճիււղէտի՝ Ինճիլին Լ՛վրօփանըն
վէ Լ՛օփանըն վէ Լ՛ֆրիգանըն
ղայէթ չօգ մաՏալլէրինտէ եա-
յըլաղընը՝ վէ օլ զէմանլէրտէ
տիւննանըն մա՛ղիւմ օլան զայէթ
չօգ մաՏալլէրինտէ Վրէլիսալէր
սապիթ օլտուղունու կէօրտիւլէր .
վէ ՅոլՏաննէս՝ Լըրուսաղէմին
խարապ օլտուղունու՝ օլ միւրայը
վէ գօվալայըճը փարիսեցիլէր
վէ քնաթիպլէր միլլէթիինին պիւ-
թիւն տիւննայէ փերուչան օլ-
տուղունու՝ օլ ա՛ղիւմ Տէյքէլին
պիր էպէտի վիլրաննէ գալաղընը՝
վէ ԼէՏուտիլէրին գուրպանլա-
րընըն էպէտէն րէՓ՝ օլտուղունու
կէօրտիւ : Իմտի Վրիստոսուն
չայիրալէրի ճէսարէթիլէնսինլէր .
զիւրա օնլար՝ պօշունա էմէք ու
էզիլէթ չէքմէյէճէրլէր : Վրիս-
տոսուն իսմի շէրիՓի փէք
թէղ՝ ախէր Տէր պիր իսիմտէն
իւսթիւն զայէթ ա՛ղիւմ վէ գըյ-
մէթի օլաճագ տըր . վէ օնուն
փատիշաՏըղը՝ ախէր Տէր պիր
փատիշաՏըղգտան ա՛ղիւմ վէ ճէ-
լիլ օլաճագ տըր :

Վրիստոսուն փատիշաՏըղընըն
իպթիտասը Տէր պիր մաՏալտէ՝

ՊԱՊ ԺԻ

1 Սէ ալթը կիւնտէն սօնկրա՝
Յիսուս Պետրոսու վէ Յակոբո-

տայիմա քիւչիւք օլուր . վէ օնա
գարչը տայիմա ալ չօք կիւճիւք՝
զըտալըգ՝ վէ գօվալայըլ օլուր .
լաքին օնա գարչը էնկէլ օլան
Տէր պիր շէյ՝ թէզ օլտուն կէճ
օլտուն՝ եօլ իւզէրինտէն գալաղ-
րըլաճագ, եիւքսէք եերլէր ալ-
չագլանտըրըլաճագլար, վէ տիւզ
օլմայան մաՏալլէր տիւզէլէճէք-
լէր : Լ՛յ մուՏապպէթլու՝ իշ-
պու սաթըրալըր օգուլան՝ սուս-
թոււմ՝ խու փատիշաՏըղ Տէր
պիր մաՏալտէ զալիւզ օլաճագ,
վէ օնուն չօղալմասընըն սօնու
վէ նիՏայէթի օլմայաճագ տըր .
վէ էյէր սէնին էն ա՛ղիւմ մագ-
տուտուն օնու իլլէրիլէթմէք իսէ,
նէ մութլու սանա : — Լ՛օլիւմ
Խախիմայաճագլար : Լ՛օլիւմ կէօր-
մէք վէ էօլիւմ Թաթմադ Թա՛-
պիրի Տէման էօլմէք մա՛նասընա
տըր : Պարթ . Բ . 26 : Յօվէ :
Ը . 51, 52 : Լէք . Բ . 9 :

1 . Լ՛ուլիւ կէնտէն սօնկրա : Լ՛ա՛-
նի պունտան էվլէլէրի Պապտա
նագլ օլունան սէօՏպէթտէն
սօնկրա ալթը կիւն կէչինճէ :
Պ ուկաս տէյօր քի (Թ . 28) ,
«Պու սէօղէրտէն սէքիզ կիւն
գատար սօնկրա» : Լ՛յէր իլք վէ
սօն կիւն Տիսապա ալընըրսա ,
սէքիզ կիւն օլուր . լաքին կէօ-
րիւնիւյօր քի Ս՛ատթէնս իլէ
Ս՛արկոս իշպու զիքր օլունան

սու վէ ծնուն գարրնտաշը Յոզ-
Տաննէսի պերապեր ալըպ' օնլա-

րը թէնՏաճէ պիր երիքսէք տա-
ղա կէօթիւրսիւ :

սէօՏպէթ իլէ Վրիստոս ԼՅՖէն-
տիմիզին թէպտիլի սուրէթ օ-
լունմասը պէյնինտէ կէչէն եա-
լընըզ ալթը կիւնիւ հիսապէթ-
աիլէր : Պունտան գաթըն'նազար
Պ ուկաս կիւնլէրին ա'յնէն թէք-
միլէն սայըսընը զէքը կթմէք
իտտիա'սընտա տէյիլ տիր . զերա
հէման սողոու սողոույա սէքիզ
կիւն տէմէյօր , իլլա "Սէքիզ
կիւն գատար" տէյօր : — Պե-
րոս — Վ Յախրոսոս — Վ . . . Յու-
հաննէսի : Պունտան էվվէլ Պե-
րոսուն' Վրիստոսուն Երուսա-
ղէմէ եղլլէթ չէքմէք վէ էօլմէք
իչիւն չըգաճագ օլտուղունու ի-
չիտինճէ' զպէթ ճաճընտըղընը
կէօրտիւք : վէ շիւսհէսիղ օպիր
շայիրալէրէ տախի պու պիր ա-
լըր շէյ կէօրիւնմիւշ օլմալը
տրը : Պապ ԺԶ . 21 — 23 շէր-
հինէ պագ : Խմտի ԼՅՖէնտիմիզ
ծնտան սօնկրա օնլարա խապէր
վէրտի քի , օնլար քէնտիլէրի
տախի էվլլէթ չէքմէյէ վէ էօլ-
մէյէ հազըր օլմալը տրըլար .
Պապ ԺԶ . 24 շէրհինէ պագ :
Պունտան սօնկրա' օնլարա թէ-
սէլլի վէ ճէսարէթ վէրմէք ի-
չիւն' օնլարըն հուզուրունա պա-
լը զպէթ միւգթագի միւլաՏա-
լալար գօտու : Պապ ԺԶ . 25 —
28 շէրհինէ պագ : Լաքին
շիմտի' պիր տէրէճէ տաՏա ի-
լէրի վարըյօր , վէ օնլարըն գա-
մաշմըշ շաշմըշ կէօլլէրինէ' Փէ-
տէրինին գըթընտա պիր զէման

մալըք իտիյի վէ եինէ թէքրա-
րէն ալաճագ օլտուղու ճէլալին
պիր միգտարինի Ֆիլվագի' պէ-
յան էտէյօր : ԼՅպու ճէլալի
միւլաՏիտէ էթմէյէ վէ կէօրմէ-
յէ ախէրլէրինտէն պու իւչ շա-
յիրտի նիչիւն սէչտիյինի պիլ-
մէզիզ . լաքին պունու պիլըրիզ
քի , պու իւչ շայիրտ' պագի
արգատաշարընտան Փարգ օլ-
մուշ' վէ պէլլէնմիշ իտիլէր' վէ
Վուրթարըճըմըզ օնլարը' պա-
գիլէրտէն զիյատէ օնլարա ի-
թիմատ էթմէսի իլէ' իզգէթ-
լէմիշ իտի : ( ) Յայրոսուն դը-
լընը տիրիլթատիյի զէման' պէ-
րապէրինճէ պուլունմաղա պու
իւչիւ սէչմիշ իտի : Մարի . Ե .
37 : Վեթսեմանի պաղչէսինտէ
չէքտիյի ճան սըգընթըպընա
շահտէր օլմագ իչիւն տախի'
պէրապէրինճէ պու իւչիւ կէօ-
թիւրմիւշիւտիւ : Մարի . ԺԳ .
33 : Ա Պեք . Ե . 1 : — Իչիւ-
սէ + պալա : ԼՅպու տաղ Վալիլ-
եատա իտի , վէ ա'լէսէվի ինա-
նըլըյօր քի , իժաբօր տաղը ի-
տի : Պու տաղըն իւզէրինտէ
Պետրոսուն կէօրտիյիւ սէյրան
քէնտի ա'դընա օլ գատար ա'-
լըմ' թէսիր էլլէմիշ իտի քի ,
օնու "Վ'զիզ տաղ" տէյօր : Բ
Պեք . Ա . 18 : Պ ուկաս տէյօր
(Թ . 28) քի' ԼՅՖէնտիմիզ օ-
րայա տուա' էթմէք իչիւն չըգ-
մըշ իտի : ( ) չոգ քէրրէ կիզ-
լիտէ օլան Փէտէրինէ տուա'

2 Ա է օնլարըն՝ էօնիւնտէ
Թէպտիլի սուրէթ օլտու, վէ եիւ-
զիւ կիւնէշ կիպի փարլատը, վէ

օնուն էպլապարը նուր կիպի
պէյազ օլտու :

3 Ա է իշթէ օնլարա՝ Սով-

էթմէյէ ԹէնՏա պիր մահայէ
չէքիլտի : Պապ Զ. 6, վէ Կ. Գ.

23 շէրՏիլէրինէ պագ :

2. Թէպտիլէ սուրէթ օլտու :
Պուկաս տէյօր (Թ. 29) քի,
պու՝ ԼՅՖէնտիմիզ տուա՝ էտէր-
քէն փուգո՛ւ պուլտու : — Են-
շի- կննէշ կննէ փարլարը : Պապ
ԻԸ. 3 : Վան. Ժ. 5—7 : Վարժ.
ԻԶ. 13—15 : Յայր. Ա. 13
—18 : Ժ. 1 : ԺԹ. 12, 13 :
Ի. 11 : — Օնուն էպլապարը նուր
կննէ պէյազ օլտու : Սարի. Թ.
2 : Սարժ. ճԳ. 2 : ԼլաՏ նուր
տուր (Յ. Գ. Ա. 5), վէ նուր
կիլինմիշ տիր (Սարժ. ճԳ. 2),
վէ եագլաշլմազ նուրտա սաքին
օլուր (Ա ՏԻ՛. Զ. 16) : Քրիս-
տոս ԼՅՖէնտիմիզ տուա՛տէ ը-
շոգլարըն փէտէրի օլան Լլա-
Տա փէք եագլաշլմըշ իտի : Սով-
սէս գրոգ կիւն տաղտա ԼլաՏ
իլէ օլտուըու վէման, օնուն եիւ-
զիւնիւն տէրիսի ղայէթ միւնէվ-
վէր կէօրիւնտիւ, վէ օ՝ օնու
էօրթմէք իշիւն եիւզիւնէ պիր
էօրթիւ գօտու : Լաքին Քրիս-
տոս ԼՅՖէնտիմիզին եիւզիւ՝
շիմտի կիւնէշ կիպի փարլապ ի-
տի, վէ օնու՝ Տիշ պիր էօրթիւ
կիզէյէմէզ իտի : Ա է տէյիլ
սալթ օնուն եիւզիւ՝ իլա օնուն
պիւթիւն վիւճիւտիւ տալիս պէօյ-
լէ միւնէվվէր օլտու. վէ կիյ-
տիյի էպլապար՝ նուրու կիզէ-

յէճէք եէրինէ՝ պիր փարլապ
նուրա Թէպտիլ օլունմուշ կէօ-
րիւնիւր իտի : Պու տէֆա՝
Քրիստոս ԼՅՖէնտիմիզ՝ սահի-
Տան սատագաթըն Վիւնէշի՝
տիւնեանըն ըշոզը կիպի կէօրիւ-
նիւր իտի : Օնուն շայիրտլէրի
օնուն ղայի՛Ֆ Տալինի՛ վէ էանա
օլմասընտա (Փիւլէպ. Բ. 7) օնու
աճ՝ սուսուգ՝ եօրղուն՝ իղվայէ
սալընմըշ Թահգիլը վէ ըէտտ օ-
լունմուշ կէօրմիւշլէրիտի, վէ
քէնտիւնին եագլաշլմտա օլան
Նրուսաղէմտէ իսքէնճէ շէք-
մէսի վէ էօլմէսի խուսուսունտա
սէօյլէտիլինի իշիթմիշլէր իտի,
լաքին շիմտի օնլարա՝ օնուն Լէ-
լաՏանի ճէլալինին պիր աղընը
կէօրմէյէ ըուստաթ վէրիլմիշի-
տի : Յ. Գ. Ա. 14, ԺԵ. 5
24 : ՆՔԵ. Ա. 3 : Բ Պէր. 5
Ա. 16—18 :

3. Սովէտ էլէ Եղէա : Սով-
սէս՝ ԼլաՏըն պիր մէշՏուր գու-
լու իտի : Վօմօս օնուն վասի-
թասի իլէ վէրիլմիշիտի, վէ օ-
նուն գուրտուըու թանցըմաթըն
Տէր պիր խուսուսու՝ Ս՛եսիա-
նըն պիր էօրնէյի վէ նումունէ-
սի իտի : Պ. Գ. ԻԳ. 27. ԿԿ :
ՆՔԵ. Ժ. 1 : ԼլաՏըն պու գու-
լու՝ Խարայէլ օղուլարընա՝ կէ-
լէճէք վէ օնլարա Թալիմ՝ վէ-
րէճէք օլան՝ վէ Տէր պիր շէյ-
տէ օնլարըն իթա՛աթ էթմէյէ

սէս իլէ Աղիա կէօրիւնտիւլէր , քի օնուն իլէ սէօյլէշիրլէր իտի :

լազըմ կէլէճէք օլան փէյ-
ղամպէրի ա'ղիմտէն խապէր
վէրմիշտի : Բ Օրն . ԺԸ . 18 ,
19 : Խմտի օնուն շիմտի կէօ-
րիւնէճէյի ի Տիմալի զալիպ ի-
տի . չիւնքի օնուն Տէփի փէյ-
ղամպէրիքլէրի վէ նիշան ու
նուսնունէլէրի թէքիլ օլմագ
իւզրէ իտիլէր , վէ դուրսուղու
այն ու ա'տէթլէրի նէսի ու րէֆ'
օլունմագ իւզրէ իտիլէր , վէ լա-
զըմ իտի քի' իշպու ա'ղիմ
փէյղամպէրի Տէփի էօյրէտէճէք
վէ իլէյէճէք իտիյի շէյլէրէ
Սոլիսէսին Տուզուրու մուգար-
րէր էյլէսին :

Աղիա' Խորայէլին էն ճէսուր
վէ էն ա'ղիմ' փէյղամպէրիքլի-
նին պիրի իտի , վէ էօլմէքսիլին
կէօյէ ալընմըշ իտի : Գ թափ .
Բ . 11 : Խմտի պու փէյղամ-
պէր' պու մինվալ իւզրէ կէօյէ
ալընմասը' Տէմ տախի Սեսիա-
նըն Տուզուրունտա եախօտ էօ-
նիւնճէ կէլիպ էօլունու Տաղըր-
լայաճագ օլան զաթըն (Սաղ .
Գ . 1 վէ Գ . 5 , 6) նիշան ու
նուսնունէսի օլմասը իլէ , ա'ղիմ
շան ու ի'զգէթէ նայիլ օլմուշ
իտի : Աճէճուտիլէր' օնուն
պիզլաթ տիւնեայէ կէլիպ եա-
շամասընր պէքլէրլէր իտի : Պապ
ԺԱ . 14 շէրհինէ պագ : Օ'
Տալէա վիւճիւտիւ իլէ կէօքտէ
օլալը պին սէնէ միգտարի օլ-
մուշ իտի . վէ Սոլիսէսին վիւ-
ճիւտիւ կէօյէ վարմասընտան

պէրու պին պէշ եիւլ սէնէ
միգտարի օլմուշ իտի : Ա իմտի
օնլարըն իքիսի պիր եէրէ կէլ-
տիլէր , օնլար պիրի պիրիսի պի-
լիլէր իտի . պիրի պիրի իլէ
սէօյլէշիրլէր իտի , վէ իքիսի տէ
Տիսուա իլէ սէօյլէշտիլէր : Պ ու-
կաս աէյօր (Թ . 31) քի' օնլար
" ճէլալ իլէ կէօրիւնտիւլէր " :
Օնլար քաւարանտա եա'նի
փաքլէյիճի աթէշտէ եախօտ
խաքէնճէլէր վէ էգիյէթլէր ի-
չինտէ տէյիլ իլա " ճէլալ ի-
լէ " եա'նի ա'ղիլէրին կէօք-
լէրտէ մալիք օլտուգլարը ճէ-
լալ իլէ կէօրիւնտիւլէր : Պ ու-
կաս պունու տախի տէր քի ,
օնլար Վրիստոս իլէ' օնուն Աշ-
րուսաղէմտէ իճրա էտէճէյի
վէֆաթընր սէօյլէյօրլարըտը :
Պունտան ալթը կիւն էվիլ
Պիտրոսուն իշիթմէյէ թէՏամ
միւլ էտէմէտիյի Վրիստոսուն
էօրիւմիւ (Պապ ԺԶ . 22)՝ զա-
յէթ ա'ճայըպ պիր վուգուաթ
օլուպ' տիւնեայէ պիր էօմիւր
փունկարը օլաճագ իտի : Պօ-
ղոս Բէսուլ քէնտի վա'ղըն-
տա' պունտան զայրի Տիշ պիր
շէյ պիլմէյէ իսթէմէզ իտի (Ա
Պրնթ . Բ . 2) . տէյիլ Վրիստո-
սուն գուվիլթիսի ի'լմիսի' ճէլա-
լինի' էօմիւնիւ եա ի'պրէթիսի ,
իլա սալթ էօրիւմիւնիւ պիլմէյէ
իսթէրիտի : Պունուն կիպի' իշ-
պու ի'ղլէթ իլէ կէօրիւնէն ա'-
ղիլէր' օնուն սալթ էօրիւմիւ ի-

4 Ա Է Պետրոս ճէվապ էտիպ

Յիսուսա տէտի . Ե՛՛ Բապպ

չին սեօյլէշիրլէրիտի : (Նյւ-
րա տախի պու՝ ա՛յնի պիղէ օլ-
տուղու կիպի՝ վուգուա՛թլարըն
էն միւհիմի վէ ա՛ղիմի իտի :
(Նյւր տախի պիղիմ՝ կիպի՝
Վրիստոսուն էօլիւմիւ վասի-
թասի իլէ խէլաս պուլմուշար
իտի : (Նյւր տախի օնա՝ Տէման
օլ եիւրէք վէ իման վէ թէվ-
պէ վէ իւմիտ վէ սէվինճ իլէ
պէքլէյերէք՝ նազար էտէրլէր
իտի քի , շիմտի պիղ օնա նա-
զար էտէրիղ : (Նյւրըն գուր-
պանլարը՝ օնուն թէնիինն վէ
գանընըն նիշան ու նումունէլէ-
րի իտի , վէ Բապպըն սօֆրա-
սընտա եէտիյիմիղ վէ իշտիյի-
միղ էքմէք վէ շարապ տախի
օնլարըն նիշանէլէրի տիր : (Ն-
լարըն սունտուգլարը գուրպան-
լար՝ օնուն սաՏիՏան թէնի տէ-
յիլէր իտի , իլլա սատէճէ օնուն
նիշանէլէրի վէ նումունէլէրի ի-
տիլէր . պունուն կիպի պիղիմ՝
տէ եէտիյիմիղ՝ Բապպ ախշամ
թաս՝մընըն էքմէյի՝ Վրիստո-
սուն սաՏիՏան թէնի տէյիլ տիր ,
իլլա սատէճէ օնուն պիր նիշան
ու նումունէտի տիր : Պապ ԻՉ .
26 . 28 շէրՏլէրինէ պագ :

Պ ուկա՝ պու էօլիւմիւ խու-
սուսունտա օնու «թէքմիլ էտէ-
ճէք» տէյօր . վէ պու պէօյլէ
պիր թա՛պիր տիր քի , ախէք
պիր քիմնէ խուսուսունտա միւ-
նասիպէթ իլէ գուլանըլամաղ :
| աքին Վրիստոս | շֆէնտիմի-
վին պէօյիւք իշի էօլմէք իտի :

(Նուն մաստուսէն էթմէք իշին
կէլտիյի՝ պու իտի . վէ պու
թէքմիլ օլտուգտան սօնկրա ,
օնուն պէօյիւք իշի պիթմիշ օ-
լուրուտու . պէօյիւք գուրպան
սունուլմուշ՝ վէ տիննեանըն կիւ-
նաՏլարը իշին օլան պէօյիւք
քէֆարէթ թէմամ օլմուշ ի-
տի . Յ . 15 . Ժ . Թ . 30 : իմտի
Վրիստոսուն էօլիւմիւ՝ Մով-
սէսէ վէ Լղիւայա օլտուղուգա-
տար՝ պիղէ տախի գըլմէթլի օլ-
մալը տէյիլմի : Պիրի պիրիմիղ
իլէ օնուն խուսուսունտա տայի-
մա սէօյլէշմէլի տէյիլմիլիղ : Ա Է
պիղ տախի մնլար կիպի օնուն
խուսուսունտա Վրիստոս իլէ
սէօյլէշմէլի տէյիլմիլիղ : (Ն-
լար՝ օնուն Տագգընտա սէօյլէշ-
մէք իշին կէօքտէն պէրու կէլ-
տիլէր : Ա Է Ա ՊԵՊ . Ա . 12
տէն էօյրէնիրիղ քի , մէլէքլէր
պիլէ օնա նազար էթմէյէ ար-
ղու էտէրլէր : Իշպու մատտէ
պու գատար ա՛ղիմ՝ պու գա-
տար տէրինլիլի էօլէլիւլմէղ տիր :

4 . Պետրոս ճէվապ էտիպ : Պ ու-
կաս տէյօր (Թ . 32) քի՝ Պետ-
րոս վէ օնուն պիլէսինճէ օլան-
լար՝ պիր աղըր ոյյուլայ տալ-
միշար իտի : Աէօրինիւր քի ,
պու՝ կէճէտէ օլմուշ օլուպ Յի-
սուս տուա՛տա իտի , վէ օնուն
եօրղուն շայիրտլէրի ոյյուլայ
գալմիշլար իտի , վէ օնլարը ու-
յանտըրան՝ ախանսըղ էթրաֆ-
լարընա փարլայան ա՛ղիմ՝ նու-
լուն ըլըը իտի : — Պիլէ պո-

պիղէ պուրատա օլմագ էյի տիր . էյեր խթէրսէն , պուրատա իւչ

բարս օլմագ էյի տիր : Վրիստոս քէնտի ճէլալնի կէօսթէրտիլի եէրտէ օլմասը էյի տիր : Պիր սօղուգ տաղ թէփէսինտէ օլուն , եա պիր ըաճաթարղ Տապստէ օլուն , էյեր Վրիստոս օլմասը էյի տիր : Ա է էյեր պու ֆանի տիւնեանըն իւղէրինտէ Վրիստոս իլէ օլմասը պէօյլէ միւպարէք պիր շէյ իսէ , օնուն իլէ կէօքտէ օլուպ օնուն ճէլալնի կէօրմէսի նէ գատար միւպարէք պիր շէյ օլմալը տըր : Եւէօ ԼԳ . 15 . 18 , 19 : Սադ . Գ . 6 , 7 : ԺԶ . 11 : ԻԷ . 4 : ԿԳ . 1—3 : ԶԳ . 28 : 2Գ . 2 . 40 : Եսայ . ԼԳ . 17 : Յիւն . ԺԳ . 8 , 9 : ԺԷ . 24 : Փիւլա . Ա . 23 : Ա Յիւն . Գ . 2 : Յայ . ԻԱ . 3 , 4 . 23 : ԻԲ . 3—5 :
 Պուրատա իւչ պարը եսիւլը : Պուկաս տէյօր (Թ . 33) քի՛ Պետրոս պունու Սոլսէս իլէ Եղիա կիթմէտէ իքէն սէօյլէտի : ( ) խթէտի քի , պու լաթիֆ միւսաճիպէթ քէսիլմէյիպ տաճա ուղանսըն , վէ օրատա գալսընլար : Ա է Վրիստոսա պունուն ա՛րղ էյլէտի քի , օլ տաղը պիր կէօնա ճէննէթ էյլէտի , վէ Վրիստոսա՝ Տէմ օնուն կէօքտէն կէլէն միւսաֆիրէրինէ պիրէր չատըր գուրսունլար , քէնտիսի վէ արգատաշարը օլան շայիրուլէր իսէ՝ աջըգտա՝ սօղուգ թօփուրաղըն իւղէրինտէ կալսընլար :

( ) էյեր օ տաղտան աշաղա ենէճէք օլուրսա , քէնտի սէվկիւլիւ խօճասընը ըէտտ օլունմուշ վէ խաչա չըգարըլմը կէօրմէլի տիր . վէ օրատա տուրուպ՝ օնու ի՛ղղէթ ու ճէլալտէ կէօրմէսի օնա տաճա էյի կէօրիւնիւր : Եյեր աշաղա էնէրսէ , օ՝ քէնտի նէֆսինի ինքեար էթմէլի , խաչընը եիւքլէնմէլի , վէ Վրիստոսուն ուղուրունա է՝ օմրիւնիւ վէրմէլի տիր . վէ օնա տաճա էյի կէօրիւնիւր քի , օրատա գալսպ՝ օլ սէմալի սէյրանըն սէֆասընը սիւրմէքտէ էօլսիւն , վէ օնու Ելաճ կէօմնիւն , Սոլսէսի տալի կէօմտիլի կիպի (Բ Օրն . ԼԳ . 6) , եա Եղիա կիպի՝ էօլմէքսիլին օրատան տօղրու տօղրույա կէօյէ կիթսին :
 Սարկոս տէյօր (Թ . 5) քի՛ Պետրոս նէ սէօյլէյէճէյիտի պիլմէղիտի . վէ Պուկաս տէյօր (Թ . 33) քի՛ սէօյլէտիլինէ պիլմէպ իտի : Պետրոս Տէմ օնուն արգատաշարը՝ գօրգու վէ Տայրէթ վէ սէվինճ իլէ տօլմուշար իտի (Պապ ԻԸ . 8 շէր Տինէ պագ) , վէ օլ տագիգատէ պուլունտուղու Տայրէթինտէ՝ չատըրլար գուրուպ օրատա գալմագ մատտէսինի թադտիմ էյլէտի : Ա քէն տաճիճ տիր քի , սէօյլէտիլինէ պիլմէյօրուտու . վերա Ելաճտան՝ էլ իլէ եաիլըմամըշ էվ՝ կէօքլէրտէ էպէտի պիր պինպէ մալք օլան քիմնէլէր (Բ Վորնի . Ե . 1) :

չատրը ետիալըմ՝ պիր սաննա՝
պիր տէ Մովսէսէ՝ վէ պիր Ե-

իչինտէ սաքին օլմադ իչինն ին-
սանն ետիուտու չատրըլարա մուհ-
թա՞ ճմը տրըլար : Ս է պունտան
գաթը՝ նազար՝ տաճա էյի տէ-
յիլմի իտի քի , Վրիստոս աշա-
ղա էնսին , վէ իպթիտա իճրասը
իչինն մախտուէն կէջիւ պը-
րագմը իտիյի իչն՝ ետնի ին-
սաննարըն կիւնաճլարը իչինն
էօլմէյի թէքմիլ էյլէսին : Հէմ
տէ տաճա էյի տէյիլմի իտի քի՝
Պետրոս վէ ընուն արգատաշա-
ըը աշաղա էնսինը , վէ Վրիս-
տոս իչինն հէմ ինսանլարըն
ճանլարը իչինն իչէսինը , վէ
էղիյէթ չէքսինը :

Լյէր պիղիմ ի՛ պատէթ ճէ-
միյէթէրիմիղտէ՝ պիղէ Վրիս-
տոս վէ կէօք փէք եագըն վէ փէք
գըլմէթիլ կէօրիւնիւրէր իսէ
տէ , օրատա չօգ գալմալը տէյիլ
իլ : Պու տիւննատա էտա էտէ-
ճէք չօգ վէ տիւրիւ տիւրիւ
պօրճլարըմը վար , վէ ընլարը
էտա էթմէյէ տէճնմէլէյիլ :
Հիչ պիր Վրիսթիան պիր չօգ
գէման եալընըղճա պիր տաղտոս
եա պիր չէօլտէ գալմալը տէյիլ
տիր , վէ քէնտինի պիր մանաս-
թըրտա տախի գափամալը տէ-
յիլ տիր : Ս է էյէր պիր քիմ-
սէ՝ “օրատա օլմասը էյի տիր ,
վէ օրատա տուրմալը տըր” տէր-
սէ , օ՛ նէ տէտիյինի պիլմէյօր .
վերա հիչ քիմնէ քէնտիսի ի-
չինն եաշամալը տէյիլ տիր :
Լյէր Լյֆէնտիմիլ օ տաղտոս

ղեայա :

5 ( ) տաճա սէջլէր իքէն ,

գալմը շլապըտը , պիւթիւն ին-
սանն ճինսի հէլքը օլուրուտու :
Լյէր Պետրոս վէ Յակոբոս վէ
Յովհաննէս օրատա գալալար
իտի , օնլար տիւննանըն ըլըղը՝
վէ եէրին թուզու օլմալար իտի :
Նա՞ միւպարէք Յիսուս՝ սանն
թէչէք քիւր էտէրիլ քի , Պետ-
րոսուն մաթլուպունու իհասն
էյլմէտին :

5 . Պէր փնէվէր պուլուլն :
Պիր պուլուլթ՝ Լյհովանըն հու-
գուրունուն նիշանէսի իտի :
Պունուն կիպի Լլաճ՝ Խարայէլ
օղուլարընըն էճնիւնճէ պիր
պուլուլթ տիրէյինտէ կիտէր ի-
տի , քի կիւնտիւղիւն գարա՝ վէ
կէճէ փնէվէր իտի (Եւէյ ԹԳ .
19 , 20 . օ՛ Սինա տաղմտա ա-
թէլ իլէ փարլամը պիր պու-
լուլթտա կէօրիւնտիւ (Եւէյ ԹԳ .
15—17) . վէ Լլաճըն հուգու-
րունուն նիշանէսի օյան պիր
պուլուլթ՝ հէյքէլտէ օյան ա՛ղիլ-
լէր ա՛ղիղի տէնիլէն մաճալտէ
տայիմա հազըր իտի : Գ թա՛ Է .
Ը . 10 , 11 : Հէմ տախի պագ
Եւէյ ԹԳ . 21 , 22 : Թ . 9 .
16—22 : Խ . 34 , 35 : Թոոոյ
ԹԱ . 25 : ԹԲ . 5 : Սալմ . ԹԸ .
9—11 : Եւէյ . Ա . 4 : Թ . 4 :
Պոն . Թ . 34 : Վոք . Ա . 9 :
Յոյո . Ա . 7 : — Օնլարը քախտը
Պուկաս տէյօր (Թ . 34) քի՝
“օնլար պուլուլթա կիրտիլէրին-
տէ գօրգտուլար” : Ս է Լլաճ
քէնտի խալգընա՝ թալմա՛ ու

իշմէ պիր միւնէվվէր պուլուծ
օնլարը գաիլաար , վէ իշմէ

նասիհաթ վէ պէրէքէթ վէրմէյէ
եագաշտըը զէման՝ չօգ քէրրէ
օնլարա սրգէթ ու գօվալայըըն
գարանըգ պուլուծլարընտա կէ-
լը , վէ օնլարըն եիւրէքէրի
ղայէթ պէօյիւք գօրգուլար իլէ
տօլար : Լաքին էյէր Քրիստոս
օնլարըն պիլէսինձէ օլուրա , էն
գարա պուլուծլար ըըղա թէպ-
տիլ օլուր , վէ էն քօրգուլու կէօ-
րիւնմիւշ օլան շէյ էն աղիմ
նասիհաթը վէ թէսէլլէյի վէրէն
շէյէ թէպտիլ օլուր : Նէ գա-
սար չօգ քէրրէ օլուր քի՝ օնլար
գարանըգ պուլուծ իշինտէ ի-
քէն , պիր սէս իշտիրլէր վէ պիր
տէրս էօյրէնիրլէր , քի օ՝ շա-
յիրտէրին պուլուծիթի վէ էօյ-
րէնտիլի շէյ քէնտիլէրինէ էյ-
լէտիլի կիպի՝ օնլարա պիր էպէ-
տի սէվինձ վէ սիւրիւք վէրիլը :
Պապ Ը . 27 : վէ ԺԳ . 27 շէրհ-
լէրինէ պագ : — Պաւլուսի...
նէր սէս : Եպիտուլէր պուլ պու-
լուծու կէօրտիւքլէրինտէ , օն-
լարա կէրէք իտի քի՝ Լաւհըն
սէսինի իշիթմէյէ հաղըրանըը
օլուռնլար : Բ Օրէն . Գ . 11, 12 :
Ե . 22 : Յօթ ԼԸ . 4 : Սաղ .
2Ա . 7 : Յօթ . Ե . 37 : ԺԲ .
28—30 : — Սէլիւ-Լէ-Օլուր
դոս պոսք : Պու՝ Եհօվանըն
քէնտի սէսի իտի , վէ օլ ձէլլի
նուրուն իշինտէն կէլտի : Լաւ-
հըն ինսանլարըն գուլաղլարը ի-
շտիրիքէն՝ իշպու միւհիմ թագ-
լիլի էյլէտիլի պուլ իքինձի տէ-

պուլուծտան՝ Սէվիլիւ (Ղ-
լուժ պու տուր՝ քի օնտան
Ֆա՛սը իտի : Պապ Գ . 17 շէր-
հինէ պագ : Յօթ . Գ . 16 . 35 :
Ե . 20—23 : Եփե . Ա . 6 : Կաղ .
Ա . 13 : Բ Պէ . Ա . 16 , 17 :
— Լաւշ երէրի՝ : Սովսէս իլէ
Եղիա՝ սատէձէ գուլար իտիլէր .
Լաքին Քրիստոս (Ղուլ իտի :
Եքր . Գ . 5 , 6 : Օնլար՝ Լաւ-
հըն՝ ի՛նտիստէ լուծֆ պուլմուշ
գուլար իտի լաքին Լաւհ օն-
լարտան՝ տայիմա հաղ կէմէք-
տէ օլմամըը իտի . շիւն քի Սով-
սէս քէնտի տուտաղլարը իլէ
պիթէտպիր սէօյէմիշ իտի (Սաղ .
ՃԶ . 33 : Թաւոյ Ի . 12 :
ԻԷ . 14 : Բ Օրէն . Ա . 37 : ԼԲ .
51 , վէ Եղիա պիղիմ կիպի թա-
պիա՛թ զայի՛Փիլքլէրինէ միւպ-
թէլա պիր ատէմ իտի Յօ . Ե .
17 : Լաքին Քրիստոստան Լաւհ
տայիմա հաղ էտէրիտի , վէ տա-
յիմա թէքմիլէն հաղ էտէրիտի :
Պապ Գ . 17 , վէ ԺԲ . 18 շէրհ-
լէրինէ պագ : Յօթ . Ը . 29 :
ԺԵ . 9 , 10 : Սովսէս իլէ Եղիա
պա՛ղը տէՓա՛ Լաւհ իլէ Խ-
րայէլին պէյնինտէ սուլհ ալէթ-
լէրի օլմուշար իտի : Սովսէս
պիր պէօյիւք միանձը՝ վէ Եղիա
պիր պէօյիւք իսլահ էտիձի օլ-
մուշար իտի : Վաքին Լաւհ
Քրիստոստա՛ պիլիթիւն՝ «տիւն-
եայը քէնտիսի իլէ սուլհ էթ-
տիրտի» (Բ Կաղ . Ե . 19) .
վէ Քրիստոսուն շէՓաա՛թը՝
Սովսէսիլէրինտէն պիլնի հայէ վի-
յատէ գուլվէթլի տիր . վէ օնուն

Հազգ էտերիմ, օնու տինկէյին տէյիւ պիր սէս օյաու :

6 Ա է շայիրտէր իշխոնճէ՛

իւլահը Եղիանընքինտէն տերէ- ճէսիզ զիյատէ պէցիւք իտի : — ( ) րիստոսա՝ Սուխստէ վէ Եղիայէ էթտիքլէրինտէն զիյա- տէ թա՛ղիմ էթմէշխտիրլէր , վէ հէփիսինտէն զիյատէ օնու տինկ- լէմէլի տիրլէր : Պունա՝ նոմօ- սուն վէ փէյղամպէրլէրին իքի ա՛ղիմ՝ վէքիլլէրի հազըր պուրուն- մայլերի իլէ՝ քէնտիլէրին թէք- միլ ըրիպայլէրինի վէրմիշլէր տիր : Պու անէ գատար՝ “ ( ) նլարը տինկէսինլէր ” (Ա յի . յի . 2 . 29) տէնիր իտի . լաքին շիմտի՝ հէր քէս օնու տինկէսին : Ելլահըն ֆիլքրինի վէ իրատէթինի էջրէն- մէյէ հէր քիմ իսթէրսէ , շիմտի՝ շիմտէն սօնկրա՛ վէ էպէտէն՝ Յի- սուսու տինկէմէլի տիր : Հէմ Եէհուտիլէր հէմ էճնէպի թա- յիֆէլէր օնու տինկէմէլի տիր- լէր : Ելլահ՝ քէնտի ( ) ղունու տինկէյէնլէրին ճիւմէսինտէն հազգ էտէր , պագի քիմնէլէրին ճիւմէսինի իսէ հէլաք էտէճէք տիր : Բ ( ) ռէն . յի . 15 . 18 , 19 : Պարձ . Գ . 22 , 23 : Եֆր . Ե . 1 — 3 : Բ . 1 — 3 : Ժ . 28 , 29 : Ժ . 25 , 26 :

6. Եթէ-ըն էջրան գափանդը- լար՝ ( ) նլար՝ Ելլահըն հուզու- ըրունտան ղայէթլէ գորգտուլար : ( ) նլար՝ օնուն եիւզիւնիւ կէօր- մէմիշլէր իտի . զիրա օնուն եիւ-

եիւզիւ դոյուն գափանտըլար , վէ ղայէթլէ գորգտուլար :

7 Ա է Յիսուս եագըն կէլիպ՝

զիւնիւ կէօրիւպ տէ եաշայա- պիլէն հիշ քիմսէ օլամալ (Ե- լէյ ԼԳ . 20) . լաքին օնուն սէ- սինի իշխտիլէր , վէ օնուն սէ- սի գուվէթլի՝ վէ ա՛ղամէթտէն սոյու սուր : Պարձ . Իթ . 4 , 5 . 7 , 8 : Ելլահըն խալգը՝ Ելլահ օնլարա եագլաշտըղը վէ օնլար օնուն հուզուրունուն նիշանլա- ըրնը կէօրտիլէրի վէման՝ տա- յիմա եէրէ գափանտըլար : Պար . Թ . 24 : Պար . ԺԳ . 20 . 22 : Ե Սի . Գ . 16 : Ելլ . Գ . 23 : ԻԳ . 3 : Պար . Ը . 17 : Ժ . 7 — 9 . 16 , 17 : Պարձ . ԻԲ . 7 : ԻԶ . 14 : Յար . Ե . 17 :

7. ( ) նլարա դօթանդը : Պար . Ը . 18 : Թ . 24 : Ժ . 10 . 18 , 19 : Յար . Ե . 17 : ( ) լ պու գատար քէրրէ ակէրլէրինէ շի- ֆա՛ վէրմէք վէ գուրթարմագ ի- շիւն ուզանան էլ՝ շիմտի քէնտի շայիրտէրինէ թէսէլլի վէ գուվ- վէթ վէրմէյէ ուզատըլը :

— Պարձման : ( ) նլարըն գորգու- լարընը տէֆ՝ էթմէյէ գատիր օ- լան սալթ քէնտի սէվկիլիւ խօ- ճալարընը սէսի տիր : ( ) նլարա՝ օնու տինկէմէյէ կէօքտէն մախ- սուսէն թէնպիհ օյունմուշ իտի՝ վէ պունտան սօնկրա օնուն աղ- զընտան իշխտիլէրի իլք սէօլ՝ “ ( ) օրգման ” իտի . վէ պու պիր սահիհ նիշան իտի քի , օնուն թա՛լմէլի գորգու կէթիրէճէք-

օնլարա սօգանտը , վէ տէտի .
Պալպըն , վէ քօրգման :

8 Ս է օնլար կէօղէրիինի գալ-

տըրնճա , եալընըզ Յիսուստան
ղայրի՝ քիմնէյի կէօրմէտիլէր :

9 Ս է օնլար տաղտան էնէր

լէր տէյիլ իտի , իլա սէլամէթ
վէ րահաթըզ փունկարլարը օ-
լաճագլար իտի :

8 . Յետոսպան զայրի՝ քիմնէյի
կէօրմէտիլէր ՄՆՏ , պու նէ միւ-
պարէք սէյրան իտի : Մովէս
իլէ Նղիա կիթտիլէր : Օնլար՝
գուլար կիպի կէօրիւնտիլէր ,
լաքին Յիսուս օնլարըն Քապպը
վէ Նֆէնտիսի իտի : Օնլար Տիչ
պիր շէյ տէյիլէր իտի , լաքին օ՝
Տէր շէյ իտի : Ս է էյեր Մով-
սէս վէ Նղիա Տիչ պիր շէյ տէ-
յիլէր իտի իսէ , էլպէթթէ խէ-
լասըմըզն յատտէսինտէ ա՛ղիլ-
լէրին ճիւմէսի Տիչ պիր շէյ տէ-
յիլէր տիր : Մաքին Յիսուս Տէր
շէյտէ Տէր շէյ տիր . օ՝ Ալֆա վէ
Օմէղա՝ խէլասըմըզն պաշայը-
ճըսը վէ թէքմիլ էտիճիսի՝ վէ
տիւն վէ պու կիւն վէ էպէտէն
Տէման օ տուր : Իմտի պիզ՝ օն-
տան զայրի քիմնէ՞ վարալըմ ,
"ԵԱԼԸՆԸՁ ՅԻՍՈՒՍՏԱՆ ՂԱՅ-
ՐԻ" : ՄՆՏ , շայիրտէր պուրատա
նէ տէրսլէր էյորէնտիլէր . վէ պիղ
տախի Տէման օ տէրսլէրի էյ-
րէ՛նմէյէլիմմի : Կիւնահալարըմըզ
պիղն իւրքիւտիւպ գօրգուլթ-
սուզարը վագըթ՝ "ԵԱԼԸՆԸՁ
ՅԻՍՈՒՍՏԱՆ ՂԱՅՐԻ" քիմնէյի
պագմայալըմ : Խզէրիմիգտէն կէ-
չէն Տէր պիր գարանըզ պու-
լըթունտա՝ քեաշքի օնուն սէ-
սինի իշիտէլիմ , քի պիղէ

"ԳՕՐԳՄԱՆ" տէսին : Մու-
գատտէրին Տէր պիր վուգուա՝-
թընտա՝ քեաշքի "ԵԱԼԸՆԸՁ
ՅԻՍՈՒՍՈՒ" կէօրէլիմ : շէր պիր
գօրգուտա՝ Տէր պիր հաճէթտէ՝
քեաշքի կէօղէրիմիլ "ԵԱԼԸ-
ՆԸՁ ՅԻՍՈՒՍԱ" սօղոու պապ-
սըն : Էյեր օ պիղիմ իլէ օլուր-
սա , էօղիւմ՝ քէօղէսինին տէ-
րէսինտէ էմին կէզէ պիլըրիլ ,
չէրաա՛թ կիւնիւնիւն Տիլպէթ
ու գօրգուլարը օրթասընտա ի՝-
թիմատ ու շաղըզ իլէ կէզէ
պիլըրիլ , վէ սիւրիւր ու ֆէր-
րահալըզ իլէ ՆՏօվանըն հուզու-
րունուն թէքմիլ նուրլարընտա
էպէտէն սաքին օլա պիլըրիլ :
Մաքին Քրիստոսուլ՝ "ՄՆՏ
թէլէթ էտէն աթէշ տիր" :

9 . Տարտան էնէր իքէն : Ալա հըն
էվինտէ Քրիստոսուն ճէլալինի
կէօրտիւքտէն՝ վէ օնուն գըյմէ-
թի վէ մէգատիրի իուսուսոււն-
տա պա՛ղը եէնի շէյլէր էյրէն-
տիքտէն սօնկրա՝ օրատան տէօն-
տիպիւմիւզ զէման , կէօրտիւ-
յիւմիւզ վէ իշիթտիյիմիլ շէյ-
լէր իուսուսոււնտա պիրի պիրի-
միլ իլէ սէյլէշմէլէյիլ : Լա-
քին էյերչի պիղէ՝ Պեարոս կի-
պի՝ էմալիմիլ օլան ատէմէրէ
պօրճլարըմըզ էտա էթմէք իշիւն
իշպու լաթիֆ տաղարտան էն-
մէք իգթիլայի հալտէն իսէ տէ ,
պու ճիւմէլէ իլէ օնուն կիպի չօգ

իբէն, Յիսուս օնլարա թէնպիհ՝
էտիպ տէտի թաւ Լաւմ (Ղ-
լու էօրիւլէրտէն գըլամ էտէ-

նէտէք՝ պու կէօրիւշիւ քիմնէյէ
սէօյլէմէյէսինիլ :

10 Ա է շայիրտլէրի օնա սիւալ

վագըթ կէշմէլտէն կէօքտէքի
Սիօն տաղարընտա օլաճաղըզ,
վէ օրատան էնէճէք եէրինէ՝
ի՛ղլէթտէն ի՛ղլէթէ կիթտիքճէ
եիւքտէյէ չրգմագտա օլաճաղըզ :
— թաւ սոթի (Ղլւ- էօլէ-էր-
տէն գըլամ էտէնէտէ) : Սար-
կոստան էօյրէնիրիլ (Թ. 9)
քի. շայիրտլէր պու սէօյլէրտէն
Լաճէնտիմիլ նէ տէմէք մերամ
էթտիյինի անկլամատըլար : (Յն-
լար՝ էօրիւլէրին տիրիլմէսինէ ի-
նանըլար իտի. լաքին քէնտի-
լէրին զիւիւ՛միւնճէ ասլա էօլ-
մէյէճէք օլան Վրիստոսուն էօ-
լիւլէրտէն տիրիլմէսի նէ տէմէք
օլտուղունու անկլայամաղլար ի-
տի : Լաճէրլէ Տէնուլ տաղըն
իւզէրինտէ օլան սէօճպէթիին
մատտէսի Վրիստոսուն էօրիւ-
միւ օլտու իտի իսէ տէ (3 խա-
նէնին շէրճինէ պագ), վէ է-
յէրլէ պուլտան ալթը կին
էվվէ օ օնլարա քէնտինին էօ-
լիւմիւ վէ թէքրար տիրիլմէսի
խուսուսունտա մախուսէն խա-
պեր վէրմիշ իտի իսէ տէ (Պագ
ԺՁ 22 շէրճինէ պագ) պու
ճիւմէ իլէ օնլար պու պապտէ
տաճա քիւլիյէն գարանլըգտա
տըլար : Լաճվաճ՝ օնլար կէօր-
տիւքլէրի վէ իշիթտիքլէրի խու-
սուսունտա՝ քէնտիլէրի օնու
տաճա էյի անկլայանտէք՝ սէօյ-
լէմէյէ նէ գատար միւնասիպ

տէյիլէր իտի : Պուլտան էօյ-
րէնիրիլ քի՝ Վրիստոսուն մէք-
թէպինտէ եէնի պաշայան շա-
յիրտլէր՝ կէրլէքլիյի էյի անկ-
լամաղա գատիր օլմագ իշիւն չօգ
քէրրէ՝ ինան օլան խօճալար-
տան օնտան էվվէ էօյրէնտիք-
լէրի շէյլէրտէն չօրունու եախտ
ճիւմէսինի թէրք էթմէլի տիր-
լէր : Ա է պու միսիլիւ քիմ
սէլէր՝ էյէրլէ Պետրոս վէ Յա-
կորոս վէ Յովճաննէս կիպի
Վրիստոսուն մէքթէպինտէ իքի
իւշ սէնէ էթմիլլէր իսէ տէ,
էյի էօյրէնմէլտէն թալիւմ վէր-
մէյէ՝ վէ նէ սէօյլէյէճէք-
լէրինի էյի պիլմէլտէն սէօյլէ-
մէյէ իլէրի ալթըմատընլար :
Պագ ԺԵ 15, 16 շէրճինէ
պագ : — Պա- կէօրիւշիւ-
տէյէ սէյլէպէյէսինիլ : Իշպու-
մատտէյի ալլէմ շալ էթմէ-
նին վագթը տաճա կէլմէմիշ իտի
(Օնլար՝ օպիր շայիրտլէրէ պիլէ
օնու սէօյլէմէմէլի տիրլէր. զիւ-
րա օնլար՝ օնու իշիթմէյէ տա-
ճա ճազըրլանմամըլար իտի :
Ա է պու իւշիւ պիլէ՝ էյէրլէի-
լէմիլլէր իտի իսէ տէ, օնլար նէ
տէյէճէքլէրինի վէ նէ տիւշիւ-
նէճէքլէրինի պիլմէլտէր իտի :
Պագ. ԺՁ. 20 շէրճինէ պագ :
10. Լաճվաճ՝ Լաճվաճ՝ կէ-
րէտէ : Պու իւշ շայիրտլէր Ե-

էտիպ տէտիէր . Իմտի նի՞չիւն
քեաթիպէր տերլէր քի՛ էվվէլա
Եղեա կէլմէք կէրէք :

11 Վ Ե Յիսուս ճէվապ վերիպ՝
օնլարա տէտի . կէրչի Եղեա
էվվէլա կէլիպ՝ հէր շէյի եէրի-
նէ կէթիրիր :

զիպը տաղտա կէօրմիւշէր իտի :
Լաքին Վրիստոս Լճֆէնտիմիզ
օնլարա տէմիշ իտի քի, օնու Տիչ
քիմսէյէ սէօյէմէսիւնէր : ( )-
նուն կէլմէսի՛ կիզլիմի սագլան-
մալը իտի : ( )նլարըն փէյղամ-
պէրլէրինին էն սօնու (Պ՝ադ. Գ .
5) տէմիշ իտի քի, Եղեա՝ Սե-
սիանըն կէլմէսի էօնիւնճէ կէ-
լէճէք . վէ քեաթիպէր տախի
պէօյէ էօյրէտիրլէր իտի, վէ հէր
քէս պունու՝ էյի պիլինմիշ պիր
շէյ ինանըր իտի : Լաքին օ՝
սալթ պի՛ր կէճէմի տուրպճա-
ղտը, վէ օնու եալընըլ իւշ
քիշիմի կէօրէճէյիտի, վէ օն-
լար տէ օնու զայէթլէ սը՛րմը
սագլայաճագլարըտը : ( )նուն
կէլմէսինտէն մէրամ հէման հէփ
պո՛ւ մու իտի

11 . կէրւէ Եղեա էվվէլա կէ-
լիւ : Եղեանըն Սեսիա էօ-
նիւնճէ կէլէճէյինին թա՛լիմա-
թը սահիճ տիր . վէ Սաղա-
քիա փէյղամպէրին խապէրի՛
թէքմիլ օլմասընտան կէրի գալ-
մայաճագ տըր : — Էիք շէյի եէ-
րինէ կէիէրէր : ( )՝ հէր շէյի էօ-
լունա գօյաճագ, վէ փատիշահ
Սեսիանըն կէլմէսի իչիւն էօ-
լու հազըրլայաճագ տըր : Խալ-

12 Լճմն սիզէ տէրիմ՝ քի՛ Ե-
ղեա հալա կէլմիշ տիր , վէ օնու
թանըմատըլար , լաքին օնա՝ հէր
նէ իսթէտիլէր իսէ , էյլէտիլէր .
պէօյէճէ Լճտէմ ( )ղու տախի
օնլարտան իսքէնճէ չէքէճէք :

13 ( )լ գէման շայիրալէր անկ-

գըն զիւի՛ւմլէրի զայէթ էանը-
լըշ իտիլէր, օնլարըն պէքլէ-
տիքլէրի շէյլէր տիւննապի իտի-
լէր, վէ օնլարըն ա՛մէլ ու հա-
րաքէթլէրի զայէթ Ֆասիտ ի-
տի : Վաթիթիլ էտիճի ( )ոլ-
հաննէս՝ Եղեանըն բուհու վէ
գուվվէթի իլէ հալա կէլմիշ
իտի (Պ՝ալ . Ա . 16, 17), վէ
չօգ պաթըլ զիւի՛ւմլէրինի սօղ-
րուլթտու, վէ ա՛ղիմ իսլահըն
ալէթի օլտու : Պապ Գ . 2,
3 շէրհիննէ պագ :

12 . Եղեա հալա կէլիւ տիր :
Վեաթիպէր՝ օ կէլէճէք տեր-
լէր : Պէն՝ օ կէլտի տէրիմ : Պապ
ԺԱ . 14 շէրհիննէ պագ : — ( )-
նա՛ հէր նէ իսիէտիլէր իսէ , էյլէտի-
լէր : ( )նու պաղատըլար, հապ-
սէ աթտըլար, վէ պաշընը քէս-
տիլէր : Պապ ԺԳ . 3—18
շէրհլէրիննէ պագ : — Պէօյլէճէ
Լճտէմ ( )ղու՝ րոտի լէ : Գուր-
թարըճըմըլ էինէ Ֆուրսաթը
էլէ ալըպ՝ քէնտի էօլիւմիւնին
միւհիմ մատտէսինէ օնլարըն
Ֆիքրինի չէվիլիօր : Պապ ԺԶ .
21, վէ ԺԷ . 9 շէրհլէրիննէ պագ :

13 . ( )լ գէման շայիրալէր անկ-
լարալէր : Յիսուս Լճֆէնտիմիզ
չիմտի շայիրալէրիննէ ( )ոլպաս-

լատրար քի՛ օնլարա վաֆթիզ
էտիճի Յովհաննէս իչիւն սէջ-
լէտի :

նէսին ատընը զիրը էյլէմէտի .
լաքին օնլարա՝ օնուն էջլէ պիր
թա՛րիֆինի էյլէտի քի՛ օնուն
օնտան էվվէլ օնլարա Յովհան-
նէս հագգընտա սէջլէտի յինի ի-
շիթտիքլէրինի խաթըրլարընա
կէթիրտիլէր : Պապ ԺԱ . 7—
15 շէրհէրինէ պագ :

14. (Նլար խալէն էանընա ի-
լնէ : Պու՝ օնուն թէպտիլի
սուրէթ օյմասընըն էրթէտի կիւ-
նիւ վագի՛ օլտու : Պու՝ Թ .
37 : Սովսէս տաղտան խորա-
յէլին օրտուսուն էնտիյի վէ-
ման Եւլէյ ԼԲ . 7—20)՝ հէր
պիր շէյի զայէթ ա՛ղիմ նի-
զամըղլըգտա պուլտու . վէ
Սարկոտան (Թ . 13—15)
էջրէնիւրիզ քի՛ Յիսուս Ե-
ֆէնտիմիզ շիմտի էնտիյինտէ՛
խալգը զայէթ պիրի պիրինէ
կէչիշ՝ վէ կէրիտէ թէրք էթ-
միշ իտիյի սօգուզ շայիրտլէրի
նէ՛ էտէճէքլէրինի շաշըրմըշ
պուլտու : Ստէմին պիրի շա-
յիրտլէրէ՛ սաղալթմագ իչիւն
պիր խասթա չօճուգ կէթիր-
միշ իտի , քի օնուն սարա՛սը
թուլթար՝ վէ ճիննի վար իտի :
Լաքին քեսթիպլէր՝ օնլար իլէ
Մեսիանըն հագգընտա միւճա-
տէլէ էտէրլէր իտի , վէ կէօ-
րիւնտիպիւնէ կէօրէ Յիսուսուն
հագգընտա՝ պէլքի օնուն սօ-
ղուշունա՝ ֆամիլեասընա՝ հա-
լնէ՛ թա՛լիմաթլէրինէ՛ վէ թէ-

14 Վ է օնլար խալգըն էանը-
նա կէլինճէ , օնուն էանընա պիր
ատէմ վարպա՛ օնա տիզ չէօք-

վապի՛սինէ տայիր՝ վէ պունուն
կիպի ա՛գլ ու ֆիքրի պուլան-
տըրըր պիր չօգ սիւալէր սօ-
րարլար իտի , վէ պու մինվալ
իւզըէ՛ իճթիմալ տըր քի՛ օն-
լարըն ա՛ղլնա Յիսուսուն Մե-
սիա օյմասը պապընտա պիր չօգ
վէպէսէրլէր վէ շիւպհէլէր իլգ-
էյլէտիլէր , շէջլէ քի՛ օնլարըն
օնա օլան ի՛թիմատը չօգ վա-
յի՛ֆլէնտի , վէ օլ չօճուղու
սաղալտամատըլար : (Նլար՝ չօ-
ճուղու սաղալթմալա եա չա-
լըշտըրար տէ էտէմէտիլէր , եա-
խօտ չալըշմալա գօրգուպ՝ պու
պապտէ ապա պիր շէյ էթմէ-
տիլէր : (Նլար ութմանտըլար
վէ մահճուպ տիւշտիլէր , քես-
թիպլէր տահա զիյատէ ճէ-
սարէթլէնտիլէր . Վրիստոսուն
տիւշմէնլէրի սէվինտիլէր , վէ
օնուն տօսթլարըր գասավէթլէն-
տիլէր վէ ճէսարէթլէրի քէսիլ-
տի : — (Ղու՛մա Ֆրէհաթի՛ կըլէ :
Պուկաս տէյօր (Թ . 38) քի՛
պու պիրիճիք էվատ իտի , վէ
օ՛ էլպէթթէ չօգ սէվիւլիւ օլ-
մալը իտի : Պիղտէ աթալար
օլանլար՝ չօճուլլարըրիզ իչիւն
պու պապա կիպի Վրիստոսուն
մէրհամէթինի թալապ էթմէլի-
յիզ : (Նլարտան պա՛ղըլարը
փէք քիւչիւք օլուպ՝ քէնտիլէ-
րի իչիւն տուա՛ էտէմէվլէր .
լաքին օնլար շէյթմանըն փա-
տիշահլըղընտա սօղմուշար տըր ,

տիւ , վէ տէտի . Եւ՛ Բապպ՛
օղլումա մէրհամէթ էյլէ , քի
թուլթարըպը տըր , վէ պէջիւք
իպքէնճէ չէքէր . զերա չօգ տէ-

վէ օնլար՝ օնուն հիւքիւմէթին-
տէն վէ թէսիրաթընտէն խէլաս
օլմատրքճա՛ կպէտէն հէլաք օ-
լաճագլար : (Նլարտան պա՛ղը-
սը՝ իհթիմալ տըր քի՛ հալա
փէք հարամաղ օլուպ՝ օնտան
էօթիւրիւ քէնտիլէրի իչիւնտուա՛)
էթմէյէ խթէմէղէր : Պէլքի
հալա պէլլի օլմուշ տուր քի,
օնլար ա՛յլիղ թէսիր ալթընտա
օլաճագլարը եէրինէ՛ Ֆըսպ ու
Ֆէսատտէ պուլունուրլար , վէ
օնլարըն տիլինին՝ կէօղլէրինին՝
գուլագլարընըն՝ էլէրինին՝ վէ
պագլարընըն ի՛սթիմալի տէյիլ
Վրիստոուն՝ իլլա թէքմիլէն
շէյթանըն էլինտէ տիր : Իմտի
պիղ տախի պու վէճհիլէ տուա՛
էթմէլլիյի . Եւ՛ Բապպ՛ օղլու-
մա մէրհամէթ էյլէ , զերա օն-
տա պիր իթտա՛թսըղըգ՝ տիւն-
եալիլիք՝ մաղըուրուգ՝ էօրքէ՛
իմանսըղըգ՝ նախաքըգ՝ քիւ-
ֆիրպաղըգ՝ տինտարըղըգ
րուհու վար . էյվա՛հ սէն եա՛
Բապպ՛ օնուն եիւրէյինտէն կիւ-
նահըն գուվվէթինի գըր , վէ
օնու շէյթանըն հիւքիւմէթին-
տէն կպէտէն խէլաս էյլէ : Պապ
ԺԵ . 22 շէրհինէ պագ : — Վժ
Բո՛ւթարէէր արբ : Եւ՛նի սա-
րա՛սը վար : Պապ Դ . 24 շէր-
հինէ պագ : Էւ՛մ տախի օնտա
պիր ճինն օլուպ՝ փէք Փէնա
պիր հալտէ խտի : Մարի . Թ .

Ֆա՛ աթէշէ վէ չօգ տէֆա՛ սույա
տիւշէր :

15 Վ է օնու սէնին՝ շայիրտէ-
րինէ կէթիրտիմ՝ վէ օնու սա-

17—23 : Պ . 1 . Թ . 39—42 :
Օլա պիլեր քի , իշպու մա՛րա-
զը՝ Ելլահըն ի լուխասթը իլէ
շէյթան կէթիրմիշ խտի . Յոք .
Բ . 6 , 7 : — Չօգ արե՛ֆա՛ արե-
շէ . . . արե՛շէր : Ե շէյթան՝ չօ-
ճուղուն էօ՛մրիւնիւ թէյէֆ էթ-
մէյէ խթէրիտի , վէ պու խու-
տուս իչիւն օնուն խասթալըղընը
ալէթ էտէրէք օնու աթէշ եա
տու հանընա վարմաղա գընտը-
րըր խտի , շէյլէ քի իչինէ տիւ-
շիւպ հէլաք օլուն : (՝ մէգար-
ըգտա օլան օլ ճիննլու քիմնէ-
յէ տախի պու մինվալ իւզրէ՛
քէնտինի հէլաք էթտիրմէյէ խ-
թէրիտի : Մարի . Ե . 5 : Էւ՛մ
Վագարալլարըն տօնկուզարը-
նը տախի պու մինվալ իւզրէ հէլաք
էյլէտի , վէ էյէր Յիտուս Լչ-
Փէնտիմիղ օնլարա լուխասթ
վէրսէյիտի , տօնկուզարըն հէփ
սահպլէրինի՛ վէ օլ մէմլէքէ-
թին դապա վէ խօրեաթ էհա-
լիսինին ճիւմլէսինի պու մինվալ
իւզրէ հէլաք էտէճէք խտի : Պապ
Ը . 31 , 32 շէրհինէ պագ :
Լպէտէն շէյթանըն գուվվէթի
ալթընտա օլմասը՛ նէ դատար
հիպէթըլու պիր շէյ օլմալը տըր :
Պապ Ը . 28 շէրհինէ պագ :

15 . (Նո՛ւ սէնն շայիրտէրինէ
կէթիրտի՛ : Պ ուկաստան էօյրէ-
նիրիլ (Թ . 40) քի՛ պու քիմնէ
շայիրտէրէ (եալվարմըշ խտի քի

ղայթմաղա գատիր օլմատըլար : 16 Ա է ճիսուս ճէվապ վէրիպ տէտի : 13 յ իմանսըղ վէ

թէրս նէսլ նիչէյէտէք սիզին իլէ օլաճաղըմ , նիչէյէտէք սիզէ թէճամիւլ էտէճէյիմ :

չօճուղու սաղայթսընլար : - Գա-
րիբ օլմատըլար : Մարկոստան
էջրէնիւրիլ քի՛ պուճուճն խաս-
թալըղը չօգտան պէրու խտի ,
վէ պիւթիւն էօմիւնտէ չօ-
ճուգտա մէվճուտ խտի , վէ զա-
յէթ զիյատէսի իլէ ի՛նատճը
պիր մա՛րապ խտի : ( ) չօճուգ
ղայէթ Տիպէթըլու պիր չալտէ
խտի . վէ շայիրտլէր օնու տիլսիլ
վէ սաղըր՝ վիւճիւտիւ էրիմէտէ՛
քէնտիսի փարալամատա՛ աղղը
քէօփիւրմէտէ՛ եէրէ չարփրնմա-
տա վէ գօրգուլու պիր թարղ
իլէ սինիլէրի պիւզիւլմէտէ օլ-
տուղունու կէօրիւնճէ , օնու
սաղալտապիլմէք իւմիտիսի քէս-
տիլէր : ( ) նլար՝ պու խուսու-
տա իգթիզալը օլան իմանտա
նօգսան խտիլէր . չիւն էօգար-
տա կէօրտիւք քի՛ օնլարըն իմա-
նը՝ Տիլէպազ քեաթիպլէր իլէ
միւզաքէրէլէրինտէն տօլալը վա-
յի՛ֆլէնմիշ օլմալը խտի : Խա-
նէ 14 շէրՏիսնէ պագ : Վրիս-
տոս 13 Ֆէնտիմիզ օնլարա՛ նա-
փաք րու չար չըգարմաղա՛ վէ
Տէր կէօնա խասթալըղը սաղայթ-
մաղա գուվլէթ վէրմիշ խտի :
1 աքին քեաթիպլէր օնլարըն
ա՛ղ ու Ֆիքրինի Վրիստոստան՝
քէնտիլէրին օնլարա սունտուգ-
լարը սիւալէրէ վէ վէսվէսէլէրէ
տէօնտէրտիլէր : Խանէ 20 շէր-
Տիսնէ պագ :

16. 13 յ իմանսըղ վէ թէրս նէսլ :
Իշպու խուսուտա կէրէք չօ-
ճուղուն պապասը վէ կէրէք շա-
յիրտլէր՝ զէմնէ շայէսմէ պիր
տէրէճէ իմանսըղը կէօսթէր-
տիլէր . լաքին Վուրթարըճըղըն
թա՛ղերի պուրատա կէօրիւնիւ-
յօր քի՛ խալգա՛ վէ խուսուսա
քեաթիպլէրէ գարը թագրի օ-
լունույօր , քի օնլար շայիրտլէ-
րին գայի՛ֆիլիսին վէ պու խաս-
թա չօճուղու սաղալտամատըգ-
լարընը վէվգլէնիլէր վէ թէքէպ-
պիւր էտէրէր խտի : ( ) նլարըն
ա՛մէլ ու Տարաքէթի տօղու-
լուգտան տէօմիւլ՝ վէ օնլարըն
րէյ ու զիւրմիլէրի կէրէքիւք-
տէն չէվթիլմիշ օլուպ՝ քէնտիլէ-
րինտէ իմանը օլմայան չօճուգ-
լար օլմուշարխտի : Բ ( ) ըն . 1 Բ .
20 : Վրիստոս քէնտիսի պիլէ՛
իմանսըղը Տիքիւմէթ սիւրէն
պիր մա՛ճալտէ չօգ ա՛ղըմ իշլէր
իլլէյէմէղ խտի : Պապ ժ Գ . 58
շէրՏիսնէ պագ : — Ելէյէթ րէտ րէ-
զէ թէհոմթիւ էրէճէյէթ : Թուսոյ
Ժ Գ . 11 . 27 : Երէթ . Գ . 14 :
Վրիստոս 13 Ֆէնտիմիզին՝ Պու-
Փագիլլիսի՛ պու զէմմ ու սի-
թէմիլէրի՛ պու վիւճիւտ իքէն-
ճէլէրինի՛ պու գամըլանմալարը՛
թիւքրիւլմէլէրի՛ վէ խալըն ճան
աճըլարընը նիչէյէտէք թէ-
ճամիւլ էտէճէյիմ տէտիլինի
իշիթմէտիք : 1 աքին իշիտիլիլ

օնու պուրայա պանա կեթիրին :
17 Ա է Հիսուս օնու ա՛ղար-

քի՛ պու իմանը օլմայան քիմ-
սէլէրին արասընտա նիչէյէ գա-
տար օլաճաղըմ տէյօր : Ինսան-
լարըն՝ Ալլահ շէհատեթինի գա-
պուլ էթմէքտէ աղըր օլտուգա-
ըլ՝ օնուն ճանընա աղըր վէրիբ
իտի : Իմտի օ՛ պիգտէ տախի
իմանսըղըգ կէօրմէյօրմու . վէ
պիղիմտախի հագգըմըղա՝ Պուն-
լարըն արասընտա նիչէյէտէք
սաքին օլաճաղըմ տէմէյօրմու :
Աիննահլարըն էն պէջիյիւ՛ ի-
մանսըղըգ տըր : — ( )նու պո-
րայա պանա կեթիրին : Լ՛վվէթ՝ էա՛
միւպարէք Վուրթարըճը , պիղ
չօճուգլարըմըղը սանա կեթիրէ-
ճէյիղ . զիրա սէնտէն զայրի օն-
լարը սաղալթմաղա վէ խելաս
էթմէյէ քիմ գատիր տիր :

17. Իշպուս վուգուա՛թըն նագ-
ըլէթինի Մատթէոս իճմալէն
վէրիյօր , վէ Մարկոստա տահա
մուֆասսալ տըր : Մարկ թ . 19
տէն վէ Ղ . 42 տէն
էջրէնիրիղ քի՛ չօճուղու կեթի-
րիր իքէն , օնտա օլան նախաք
րուհ Հիսուսու կէօրտիքլէյին ,
զավալը խասթայը զօր ու շիտ-
տեթ իլէ եէրէ չարփըպ օնու
երթտըր : Հէմ տախի կէօրիւ-
նիւր քի , րուհ օնու թուրթու-
ղու վագըթ՝ օնա էջլէ իսքէնճէ
վէրիր իտի քի , օնուն Ֆերեսա-
լարը՝ ատէմին եիւրէյինի էղէր
իտի : Ղ . 39 : Ա է
Մարկ . 20 , 21 տէն էջրէ-
նիրիղ քի՛ չօճուղուն պապասը

լատը , վէ ճինն օնտան չըգտը , վէ
ուշագ օլ սաա՛թտան սաղալտըր :

քէնտի էվլատընըն հիյպէթլու
վէ հէման իւմիտսիղ հալինին
հէր պիր քէյֆիյէթինի Լ՛ֆէն-
տիմիլէ նագլ էթտիքտէն սօնկ-
րա՝ “Լ՛յէր պիր շէյ էթմէյէ
գատիր իսէն , պիղէ մէրհամէթ է-
տիպ՝ պիղէ եարտըմ էյլէ” տէ-
տի : Իշպուս քիւչիւք սէօղ օլան
“էյէր” լուղէթինտէ՛ նէ գա-
տար կիննահլ վէ իմանսըղըգ
պուլունուր : Վրիստոս Լ՛ֆէն-
տիմիլ քէնտիսի ճէվապընտա
(Մարկ թ . 22) տէր քի՛ Լ՛յէր
սէնին իմանընտան խարիճ տէյիլ
իսէ , պէնիմ գուվվէթիտէն
խարիճ տէյիլ տիր : Լ՛յէր սէ-
նին չօճուղուն սաղալմաղա ,
պէնիմ գուվվէթիմին էքսիքլե-
յինտէն օլաճաղ տէյիլ տիր , իլ-
լա սէնին իման էքսիքլէյինտէն
օլաճաղ տըր : Պէնիմ իչիւն հիչ
պիր գօրգուն օլմասըն . եալընըլ
քէնտին իչիւն գօրգ . Մարկ թ
23 տէ՛ պապանըն տիգգաթէ
շայան ճէվապընը կէօրիւրիւղ :
Պու քիմնէ սայքի ինանմաղ
տէրէճէտէ իմանը զայի՛ֆ իքէն ,
պու ճիւմլէ իլէ եինէ ինանըր
իտի : ( )նտա պիրաղ իման վար
իտի . լաքին օ տույար իտի քի ,
քէնտի եիւրէյինտէ պիր միգտար
իմանսըղըգ տախի վար իտի : ( )՝
կէօրաիւ քի , շիմտի հէր շէյ
օնուն քէնտինտէն ասըլըր :
Վրիստոստա քիֆայէթ էտէր
միգտարի գուվվէթ վար իտի .
վէ էյէր օնտա տախի քիֆայէթ

18 Օլ զէման շայիրտէր թէն-
Տաճէ Յիսուսուն եանընա կե-
լիպ՝ տէտիլէր . Միջին պիզ օնու

էտէր միգտարի իման վար իսէ
իտի , օնուն չօճուղու սաղալա-
ճաղըտր . եօղիսէ օ՛ էպէտէն շէյ-
թանըն գուվիէթի ալթընտա գա-
լաճաղըտր : Օնուն եիւրէյի սօլ-
տու , վէ աղլատը , վէ տուա՝ էյ-
լէտի , վէ պու խուսուստա օնա
եարարմ՝ էթմէյէ Վրիստոսա
րէճա վէ նիյալ էյլէտի : Պու
պիր իսպաթ տըր քի , պու քիմ-
սէ Յիսուսուն Մեսիա օլտու-
ղունա Տալա ինանմըլ իտի . զերա
քէնտիսին իմանսրզլըղընա եար-
տըմ էյլէտին տէյիւ պիր փէյ-
ղամպէրէ եա պիր Վէսուլէ
տուա էթմէք՝ քիմի՛ն ա՛գլըն-
տան կէջմիշ իտիյի վար իտի :

Ը իմտի խալգ հէր թարաֆ-
տան՝ պունուն ուճու նէրէյէ
վարաճաղընը՝ վէ էքիսինտէն
Վրիստոս մը՝ եօղիսէ շէյթան մը
գուվիէթի չըգաճաղընը կէօր-
մէյէ սէյիրտիրէր իտի . վէ չա-
փուճազ օլ գատար գալապա-
լըգ թօփլանաճաղըտը քի , հիչ
քիմնէ նէ օլտուղունու վէ նէ
սէօյլէնտիյինի կէօրմէյէ վէ ի-
շիթմէյէ գատիր օլմայաճաղըտը :
Օտուն իչինն Վրիստոս Լչֆէն-
տիմիզ շէյթանա՝ հիւքմ ու
նուֆուլ իլէ թէքտիր էտէրէք
սէօյլէտի : Մաբի . Թ . 24 :
Ը էյթան՝ եախօտ ճինն՝ աղ-
ղընլըգ վէ գուտուրուշ իլէ սօլ-
տու , վէ զալիպ օլմագ իչինն

չըգարմագա գատիր օլմատըգ :
19 Վ է Յիսուս օնլարա տէտի .
Իմանսրզլըղընը իչինն . զերա

պիւթին գուվիէթի իլէ պիր
քէրրէ տաճա չապալատը . վէ
չօճուղու հիյպէթլու պիր զօր
իլէ եէրէ չարփըպ՝ օնու էօլ-
տիւրմէյէ շալըշար : Լպին
Յիսուս եէնտի , վէ չօճուգ էպէ-
տէն խէլաս օլտու : Մաբի . Թ .
25 , 26 :

18 . Թիւնհաճէ : Մարկոս Թ .
27 տէն էօյրէնիբիզ քի , պու
տէֆա՝ Յիսուս Լչֆէնտիմիզին
վէ շայիրտէրինին չէքիլտիյի մա-
Տալ պիր էվ իտի : Միջին
պիւթին չըգաճաղընը գատար օլմա-
տըգ : Վրիստոս Լչֆէնտիմիզին
խըզմէթճիլէրի պիր իշի պէճէրէ
պիլտիքլէրինի տէ՝ պէճէրէմէ-
տիքլէրինի տէ՝ օնա խապէր վէր-
մէլիտիրէր : Մաբի . Զ . 30 :
(Նլար՝ քէնտի եիւրէքլէրինի
թէֆթիշ էթմէլիտիրէր , վէ
էօյրէնմէլի տիրէր քի՝ քէնտի-
լէրին տուալարը նիչինն գապուլ
օլունմայօր , քէնտիլէրին վա՛զ-
լէրինէ՝ նիչինն տաճա զէլատէ
պէրէքէթ վէրիլմէյօր , վէ օնլա-
րը տինկէյէնլէրին պու գատար
չօղու՝ շէյթանըն վէ կիւնաճըն
հիյպէթլու թէսիրի վէ հիւ-
քիւմէթի ալթընտա էպէտի հէ-
լըգ եօլունտա նիչինն պուլու-
նուեօր :

19 . Իմանսրզլըղընը իչինն :
Վրիստոս Լչֆէնտիմիզ խալգա
սէօյլէտիյի զէման (պագ խանէ

կերէք տէրիմ սիղէ՛ էյէր խար.

16նձը շէրհինէ՛) պիւթիւն գապահածը օնլարըն իւզէրինէ ամտը : Չօճուղուն պապասընս սեօյլէտիյի վագըթ (պագ խանէ 17նձի շէրհինէ)՝ հէփ գապահածը օնուն իւզէրինէ ամտը : Ա՛ է շիմտի օ՛ քէնտի շայիրտլէրինի՛ աներլէրին գապահածը իչիւն տէրիլ իլլա քէնտիլէրին գապահածը իչիւն թէքտիր էտէյօր : Պիղէ՛ գօնշուլարմիղըն գուսուր ու եանղլըջըգարընը տինկէմէքաէն իւսէ , քէնտիլէրինի թիլէրինի տինկէմէսի տահա խայրըլ վէ տահա իգթիզալը տըր : Էէր պիր ասէմին տիգգաթը՝ ա՛լէլխուսուս քէնտի երկրէյինին հայինէ սարփ օլունսուն : — Խարթուր ասնէսի գապար : Պէք քիչիւք պիր շէյ պէյան էթմէք իչիւն՝ պու պիր զարպի մեսէլ խտի : Պապ ժ. Գ. 32 շէրհինէ պագ : Պէլքի Վուրթաբըճըմիղ տախի շայիրտլէրինէ եօրէթմէյէ իսթէր խտի քի , խարաալ տանէսի պէօյիլիւպ օթլարըն ճիւմէսինին էն պէօյիլիւ օլուղու կիպի՛ օնլարըն՝ Քրիստոսս իմանլարր տախի օնուն կիպի օնլարըն կէօզլէրի էօնիւնտէ օլան ա՛ճայրպ գուվ վէթիինին էօրնէյինէ կէօրէ՛ պէօյիլիւպ արթարն : Ա՛ է օլ տէմ օնլար՝ էթմէյէ տա՛վէթ օլունսուղարըն էն կիւճ շէյլէրի իճրա էթմէքտէ ա՛ճիղ գալմալ յաճագլար տըր : — Պարթար :

տալ տանեսի գատար թիմանընը

օրպա կէն : Տաղար երիւթմէք՝ քէօրլէրին կէօզլէրինի աշմագ՝ գուրումուշ գօրու սաղաթմագ՝ էօրիլէրի՛ տիրիլթմէք՝ տէնիլլէրի եարմագ՝ պիր տիննեա եարաթմագ վէ պիր տիննեա հէլաք էթմէք՝ հէփիսի պիր տիր՝ եա՛նի պունլարըն ճիւմէսի ինսան գըթընտա եաիրմասը միւմքիւնսիւզ շէյլէրտէն տիր , լաքին Մլահըն գըթընտա հէր շէյ հէր վէճհ իլէ միւմքիւն տիր : Պիր տաղը երիւթմէք՝ միւմքիւնսիւզ պիր շէյ պէյան էտէր պիր զարպի մեսէլ խտի : Խմտի պունտան անկաշըլըր քի , շայիրտլէր Քրիստոսուն իսմինի գուլանըպ օնուն գուվ վէթիինէ կիւվէնմէլէրի իլէ՛ միւմքիւնսիւզ շէյլէր էտէպիլէճէքլէր խտի : Օնլար՝ քէնտի գուվ վէթլէրի իլէ՛ պու շէյլէրին հիչ պիրինի էտէմէզլէր խտի , լաքին օնուն գուվ վէթի իլէ՛ օնլար էն ա՛ղիմ գօլլալըք իլէ՛ օնուն օնլարա էթմէյէ հէր պիր էմր էթտիյի շէյի էտէ պիլէճէքլէր : Պապ ԽԱ . 21 : Սօրի . Թ . 22 : Պ . 37 : Ժ . 6 : Վարժ . Գ . 12 , 16 : Իշպու մատտէ իւզէրինէ՛ պուրատա իշարէթ օլունան շէյլէրէ տիգգաթ օլունա :

Ա . Պուրատա սեօյլէնիլէն իման՝ խէլաս կէթիրէն իման տէյիլ տիր . լաքին միւ՛ճիզաթ իշլէմէք իմանը տըր : Պու՛ պիզի Քրիստոսս կէթիրէն՝ երկրէյի թէմիղլէյէն՝ վէ տիննայը եէնէն

օլուրսա , պու տաղա՝ Պուրա-

իման տէյիլ տիր . իլա օլ իման տըր քի , օնա մալիք օլան՝ միւ՝ ճիզաթլար իշէյէճէյիտի : Պու միսիլիւ իմանն Յուդա մալիք իտի . լաքին օպիր տիրլիւսիւնէ մալիք տէյիլ իտի : Օնտա՝ խէլաս կէթիլէն իման եօղուտու . լաքին օնտա տախի օպիր շայիրտլէրտէ օյան ճիննլէր չըգարմագ վէ հէր տիրլիւ խասթալըգլարը սաղաթմագ իմանը վար ըտր : Պօղոսուն Ա կրքնի . ժգ . 2 տէ սէյլէտիյի պու տիրլիւ իման իտի . Ալա՛՛՛ էյէր իսթէրսէ , պիր եարամազ ատէմէ միւ՛՛՛ճիզաթ իշէտէ պիլիւր . զերա միւ՛՛՛ճիզաթը իշէյէն՝ ատէմ՝ տէյիլ տիր , իլա օնու իշէմէք իշիւն ատէմի գուլանան Ալա՛՛՛ տըր : Պունճիլէյին Ալա՛՛՛ Քաղաւմըն կէօյլէրինի՝ վէ Քաղաւմըն էշէյիսին աղզընը աշտը (Ստեփ . ԻԲ . 28 . 31) , լաքին պիրի՝ փէք եարամազ պիր ատէմ՝ վէ օպիրի տիրլիգ պիր հայվան իտի :

Բ . Միւ՛՛՛ճիզաթ իշէմէնին գուվվէթի իպթիտա եալընըզ Քեսուլէրէ տէյիլ իլա չօգ ախէր քիմնէլէրէ տախի զանիմէթ իլէ վէրիլիշ իտի . շէյլէ քի՝ տիրնեա Քրիստոսուն ատընըն գուվվէթիսի պիլիսին , վէ Ալա՛՛՛ Տըն՝ քէնտի գավմընը զէյարէթ էթմէք իշիւն հագիգաթ փէք եագըն կէլտիյինի տույտուն : Միւ՛՛՛ճիզաթլէր՝ ինսանըն ա՛գլընը ույանտըրը՝ վէ օնլարա Խնճիլին կերէքլէյիսի իսպաթ վէ

տան օրայա կիթ տէսէնիզ , կիտապիթ էտէր իտի : Օնլար՝ Ալա՛՛՛ Տըն՝ քէնտի թալէ Քիլիս՝ : սինէ իհասն էյլէտիյի պախշիշլէր իտի , վէ քէնտինին մէրամի ա՛լիյէսիննէ կէօրէ օնուն ա՛ղալարընա թագսիմ օլունուրլար իտի : Ա կրքնի . ժԲ . 4—11 . 28—30 : Լաքին Քրիստոսուն Խնճիլի՝ քի՛՛՛Փայէթ միգտարի սապիթ օլունճա , պու միւ՛՛՛ճիզաթլար եավաշ եավաշ դալգմաղա պաշատըրար , վէ արթըգ իգթիգասը գալմատըղնտան պիւթիւն պիւթիւննէ քէսիլտիլէր :

Գ . Քեսուլէր քէնտիլէրի իշիւն եա պիրի պիրի իշիւն միւ՛՛՛ճիզաթլէր իշէմէզէր իտի : Պու խուտուս իշիւն օնլարա հիչ պիր գուվվէթ ու հիւքիւմէթ վէրիլմէտի : Խմոի Պօղոսա՝ Տրօփիմոսու Մեղիտոստա խասթա պրագտըղը դապահաթ սայըւմազ : Բ Տէ՛՛ . Դ . 20 : Լշէր օ՛՛ պու պապտէ պիր միւ՛՛՛ճիզաթ իշէյէ իտի , պու Խնճիլին կերէքլէյիսին տիրնեայէ պիր իսպաթ օլամազ իտի : Օնրա տէնիլէ պիլիւր իտի քի , պու խասթալըգ սէօզ պիրլէյի իլէ եալանտան եափըլըշ իտի , վէ պու միւ՛՛՛ճիզաթ պիր ալտատըճըլըգ իտի : Պունուն կիպի՛ Պօղոսուն Տիմոթէոսու տախի պիր միւ՛՛՛ճիզաթ իլէ սաղաթմաղա պօրճու տէյիլ իտի : Օ էյէր չալըշաճագ օլսայըտը , պօշա չըգար իտի : Խմոի օնա՛

տեճէք տիր , վէ սիզէ Տիչ պիր

շէյ միւմքինսիզ օլմայաճագ :

Եփեսոստաքի խասթաշարա էյլէտիյի կիպի քէնտի ճէսէտինտէն պիր մախրամա կէօնտէրէճէք եէրինէ (Գործ. ԺԹ. 11, 12) իլաճ տէյիւ աղաճրգ շարապ գուլանմասընը սրփաըըՂ էտէր . Ա ՏԻ՛. Ե . 23 :

Գ . Ելիտէրէրէ պու տէՓա՛ կէթիրիլէն խասթա չօճուղու սաղալտամատրգլարը՛ քէնտիլէրինէ պիր թէօճմէթ իտի : Վրիստոս Եփէնտիմիզ օնլարա պու նու կէթմէյէ գուվվէթ ու Տիւքիւմէթ վէրմիշ իտի , վէ օնու կէթմէյէ կ՛օզիւրլէրի եօղուտու : ( ) օնլարա՛ Տէփ եօլիւլէրի տիրիլթմէյէ գուվվէթ ու Տիւքիւմէթ վէրմիշ օլայրտը , օնլար տէր ա՛գապ պաշլայրա՛ իճրասընը կէթմէլի իտիլէր : Եյէր օնլարա՛ տէնիղի եարմաղա տէնսէ իտի , օնլար Սոփսէս կիպի օնու պիրտէն կէթմէլի իտիլէր : Եյէր օնլարա՛ վարըպ Տէր պիր տաղը թէմէլինտէն տէվիրմէյէ էմը օլունսայրտը , օնլար անիտէ վարըպ օնուն էմրինի՛ Տիչ իշքիլ կէթմէյէրէք իճրա կէթմէլի իտիլէր :

Ե . Եյէր միւ՛ճիգաթլէր իմանը՛ պէջիւք շէյէր իճրա էյլէտի իսէ , խշաս կէթիրէն իման տաճա պէջիւք վէ պիզիմ իչիւն տաճա միւ Տիմմ վէ իգթիւղաը շէյէր իճրա էտէր . զերա պու իման՛ ա՛գլ ու Փիքրին գաւրանլըղընը՛ ճանըն ճիւտամ մա՛ւրազընը՛ վէ պիւթիւն թէօճմէթ

ու կիւնաճ տաղլարընը վալտըրըպ տէՓ՛ էտէր : Ելպու իման՛ տիւնեայը վէ թէնի վէ շէյթաւնը եէնէր : Ա՛ է պուրաճրգտա՛ աղաճրգ տուրուպ միւլաճաղա էտէլիմ քի , շայիրտլէրտէն՛ Տագիւպթ պիր տաղը տէվիրիպ տէնիպէ աթմագտան չօգ զիյատէ կիւճ պիր շէյ կէթմէյէ մաթլուպ օլունտու : Եյէր Վրիստոս Եփէնտիմիզ օնլարտան՛ պունու կէթմէյէ մաթլուպ էյլէսէ իտի , օնլար օնուն ատընտա վէ օնուն գուվվէթի իլէ էմէքսիզ զաճմէթսիզ պիր սանիյէ իչինտէ էտէ պիլիւրլէր իտի : Ելքին օնլարտան՛ պունտան՛ նիճայէթսիզ զիյատէ պէջիւք շէյէր կէթմէյէ մաթլուպ օլունտու : ( ) Օնլար ագչէսիզ փուլտուլ՛ տիւնեալի գուվվէթսիզ՛ վէ ա՛քէրսիզ վէ նուՓուղսուլ չըգըպ՛ Վրիստոսուն կերչէքլիյինէ գարըը օլան գուտրէթլու Տիւքիւմտարլարըն վէ գուվվէթլէրին ճիւմլէսինին գարըըտընա՛ ճէնկէ տիղիլմէլի տիրլէր : օնլար՛ վա՛ղըն տիվանէլիյի իլէ պիւթիւն փութփէրէթթլիյի՛ տէյիլ սալթ տիւնեանըն իչինտէն՛ իլլա ինսանլարըն՛ եիւրէքլէրի տէրունինտէն տալտի քէօքտէն սէօքմէլի տիրլէր . օնլար կէօքալթրնտա պուլունան Տէր պիր միլէթին Տէյքէլէրինին վէ մէգպաճարընըն՛ ճիւմլէսինի երգմալը տըրլար , վէ Տէփ օնլարտա ի՛պատէթ էտէնլէրին՛ ճիւմ

20 Լճմնս պու ճինս չըզմաղ , իլլս սուև՝ վէ օրուճ իլէ :

լէսինի Տիւսնիւ ըրզալէրի իլէ
 կէթիրի պ՝ սաղ վէ հապգ Լճ-
 ւահա ի՛ պատէթ էթտիրմէլի-
 տիրլէր : Պու՛ դայէթ կիւճ պիր
 շէյ իտի : Տիւնեայը եարաթ-
 մագ՝ գօլայ պիր շէյ իտի . օ՛
 սայթ պիր սէօզ իլէ օրուու :
 Օնու Քիտաւ ու իւելաս էթմէք՝
 փէք կիւճ իտի . պիր հաֆ-
 թանըն՝ պիր այըն՝ պիր սէնէնին
 իշի տէյիլ իտի : Պու՛ Լճահըն
 Օլլունուն չօգ սէնէլէք էմէք
 Օլլունուն չօգ սէնէլէք էմէք
 ըրնտէ պիր իսքէնճէլի էօլիւմ
 սարֆ էթմէսի իլէ հուսուլէ
 կէլտի : Պունճիլէյին շայիրտ-
 լէրէ տախի պիր տաղը տէնիզէ
 տէվիրմէսի գօլայ իտի . լաքին
 շէյթանըն պիր էսիրինի կէ-
 թիրիպ Լճահ էվլատը էթմէսի՛
 վէ պախուսուս պիւթիւն միլէթ-
 լէր կէրիյէ Լճահա շէվիրմէսի՛
 կիւճ իտի : Լաքին օնլար՝ ճիւմ-
 լէ կիւճիւքլէրտէն իւսթիւն
 գալըզմաղ տըրլար , վէ պէյիւք
 հէմ ա՛ճայրպ շէյլէր իճրա էթ-
 մէյէ հազըր օլմաղ տըրլար :
 Եփե՛ . 2 . 12 :

20. Պու՛ ճինս : Ղինս ճինս
 եարամաղ ըուհլար վար , վէ
 պա՛զըլարը ախէրլէրինտէն տա-
 հա գուվվէթլի վէ եարամաղ
 տըրլար : Օնլարըն պիրինէ Բէ-
 եղզեբուղ՝ շէյթան՝ իպլիա՛ էսքի
 երլան՝ աժտէրհա վէ պիւթիւն
 տիւնեանըն ալտատըճար տէ-
 նիր . վէ կէօրիւնիւր քի , պու՛
 պագիլէրին ճիւմէսինին գուլա-

ղուղու եախտա պաշը տըր : Պապ
 ԺԲ . 24 վէ 45 շէրհլէրինէ պապ :
 Իե . 41 . Մարի . 9 . 22 :
 (Յոյր . ԺԲ . 9 . Ի . 2 : Պու
 չօճուղու թուլթմուշ օլան էն
 գուվվէթլի վէ էն Ֆէնատընըն
 պիրի իտի . օնու՛ չօգտան պէ-
 ըու թուլթմուշ իտի , վէ օնու
 պրապմամաղա մէրամ էյլէտի :
 — Տու՛ վէ օրու՛ : Պունճիլէ-
 յին հիյպէթլու հալտէ պու-
 ըունան ճիննլուլէրտէն պէյլէ
 ի՛նատըր ճիննլէրի չըգարմաղա՛
 էն եիւճէ տէրէճէ իման իգ-
 թիզալը իտի : Լաքին պու մի-
 սիլլիւ իման՝ իէմէք վէ իշ-
 մէք՝ Փօտուլ քեաթիպլէր
 իլէ միւճատէլէ էթմէք՝ վէ
 տիւնեալի ատէմլէր իլէ զէվդ
 ու սէֆա էթմէք իլէ կէլմէղ . իլ-
 ւա թէնհատէ շէքիլիպ թէֆէք-
 քիւր էթմէք՝ օրուճ թուլթմագ՝
 վէ չօգ ի՛ պատէթ էթմէք իլէ
 հասըլ օլուր , վէ սաղ սապլա-
 նըր : Եղիա՛ օլ տուլ գարընըն
 օղունու տիրիլթտիյի վագըթ՝
 պունճիլէյին տուև՝ էյլէտի : Գ
 թապ . ԺԷ . 19—21 : Եղիա
 օրուճ թուլթմատը . զերա օնուն
 պիւթիւն էօմրիւ՛ օրուճտան վէ
 քէնտի նէֆսինի ինքեար էթ-
 մէքտէն ի՛ պարէթ պիր էօմր
 իտի . վէ օնուն հէր կիւնքի թէ-
 Ֆէքքիւրի՛ տէյիլ տիւնեալի՛ իլ-
 ւա սէմալի շէյլէր իւղէրինէ ի-
 տի , վէ կիւնտէն կիւնէ Լճա-
 արըն սէրայընտա զէվդ ու սէ-
 ֆա էթմէքտէ տէյիլ իտի , իլլա

21 Ա է օնլար Վախիքատա վէ իւչիւնճիւ կիւնտէ գալգա-
տօլաչըր իքէն , Յիսուս օնլարա ճագ տըր . իմտի օնլար զայէթէ
տէտի . Ըտէմ՝ Օղըւ՝ ատէմլէր
էլինն թէսլիմ՝ օլունաճագ .

22 Ա է օնու եօլտիւրեճէքլէր ,

օլ Փազըր տուլ գարը իլէ պիր
ափուճ ուն վէ աղաճըգ զէյ-
թուն եաղը իլէ կէչինիր իտի :
Օ՝ Վանիէլ կիպի սարայտա օա-
քին օլարագ՝ տայիմա տիւնեափի
ատէմլէր իլէ գօնուչուպ՝ քէնտի
ա՛գլը տէփէթին ա՛ղիմ մասլա-
հաթլարը իլէ մէշղուլ օլմուշ օլ-
սայրտը , օնուն իմանընըն գա-
փլէնմէսի իչիւն օրուճ՝ Վանի-
էլէ իգթիլլալը օլտուղու գատար
օնա օա իգթիլլալը օլուր իտի :
Վաճ . Թ . 3 : Տիւնեա իլէ գօ-
նուչմագ՝ իմանըմըղը զայի՛Փ է-
տէր . Ըլաճ իլէ գօնուչմագ՝ օ-
նու գափլէտիր :

21 . թիւնճ՝ օլունաճագ : Պապ :
յ . 4 շէրճինն պագ :

22 . Օնու եօլտիւրեճէքլէր :
Քրիտոս Լճէնտիմիլ շայիրտ-
լէրինն պունու սէօլէմէյէ էփ-
վէլտէն պաչամըշ իտի , լաքին
օնլար օնու անկլայամազլար իտի .
վէ պէօլլէ պիր շէյի իչիթմէյէ
տայանամազլար իտի , վէ Պետ-
րոս օնա՝ ա՛ղընտան պէօլլէ շէյ-
լէր կէչիրտիյի իչիւն թա՛ղիր էյ-
լէտի . Պապ ԺԵ . 21 , 22 շէր-
ճինն պագ : Պու շէյի՛ Յիսուս
Լճէնտիմիլ պուրատա եինն
թէքրարլատը , վէ Մարկոսուն
թաճրիր էյլէտիյինն կէօրէ (Թ .
30) պու խուտուտա օնլարա

ճագ տըր . իմտի օնլար զայէթէ
գասափէթլէնտիլէր :

23 Ա է օնլար կափառնայու-
մա կէլինճէ , տիրճէմ իքիլլալէ-

թա՛ղիմ վէրտի : Լաքին Մար-
կոս պիղէ խապէր վէրիյօր քի
(Թ . 31) , օնլար տաճա անկլա-
մայօրլար իտի , վէ պունտան պիր
գաչ կիւն էփլէլ տաղըն իւղէ-
րինտէ Մովսէս իլէ Լղիպը պու-
խուտուտա միւզաքէրէ էտէրքէն
իչիտէն օլ իւչ շայիրտլէր պիլէ
անկլամայօրլար իտի : Իւչիւն-
ճիւ խանէնին շէրճինն պագ :
— Օնլար զայէթէ գասափէթլէնտի-
լէր : Օնուն Փիլվագի՛ էօլէճէք
օլտուղունու օնլարա ինանտըր-
մասը միւզիլինսիւղ իտի իսէ տէ ,
շուգատարընը անկլատըրար քի՛
զայէթ գօրգուլու վէ Տիլպէթ-
լու պիր շէյ վուգու՝ պուլաճագ
լար : Յոլի . ԺԵ . 6 :

23 . կափառնայու՝ : Պապ Գ .
13 շէրճինն պագ : — Տիրճէմ է-
թիւնն : Պու վէրկի՛ Րօմա
տէփէթի իչիւն Րօմալ վէրկի
ճէմ՝ էտիճիլէրէ տէյիլ՝ իլա Տէյ-
քէլին ումուրու իչիւն՝ մեսէլա
օտուն՝ եաղ՝ ուն՝ թուղ՝ քիւն-
լիւք՝ գուղուլար վէ Տէր կիւնքի
գուրպանլար՝ վէ պունուն կիպի
նէչէ նէչէ ախէր շէյլէր սաթուն
այլընըպ՝ սարփ օլունմագ իչիւն՝
Լէճուտի վէրկի ճէմ՝ էտիճիլէրէ
թէսլիմ՝ օլունուրուտու : Վէե-
միանըն վագթընտա պու՝ պիր
մըգալըն իւչ փայընըն պիր փայը

րինի ալանլար Պետրոսա կեղտի-
լէր, վէ տեաիլէր . Խօճանըլ
տիրՏեմ իքիլքըլ:րինի էօաէ-
մէզ մի :

24 Պէլի տէտի . վէ օ՝ էվէ
կիրտիքտէ , Յիսուս օնուն էօ-

նիւնիւ ալըպ տէտի . Եւ՛ Սի-
մոն՝ րէյին նէ՛ տիր . եէրին փա-
տիշա՛լարը խարաճը եախօտ
վէրկիլի քիմլէրտէ՛ն ալըլար՝
օղուլլարընտա՛ն մը եօխաս եա-
պանճըլարտան մը :

իտի (Եւե՛. Ժ . 32 : 33) , լաքին
ապընտա՛ եարըմ՝ մըսգալ՝ եախօտ
ալթը զուրուշ գատար իտի , վէ
սայըլան քիմնէլէրտէն վէրիլը
իտի : Եւէյ Լ . 13 : ԼԸ . 26 :
Յովսէփոս պիզէ խապէր վէրիը
քի , օնուն վէմանընտա՛ իյիրմի
եաղընտան եօգարը օլանլարըն
ճիւմլէսինտան վէրիլը իտի :
— Խօճանըլ րիրհէ՛ է+էլէ+լէրնէ՛
էօրէմէ՛ր Ֆ : ԽՏթիմալ տըր քի ,
օնլար՝ զանն էթտիլէր քի՛ Տէյ-
քէլին իըզմէթի մասարուֆու
իչիւն Լ՝ֆէնտիմիզ Տիչ պիր շէյ
վէրմէյէճէր տիր . շիւն քի օ՝
Տալա օնտա իճրա օլունան միւ-
նասիպէթսիղիլէրէ վէ Փէսատ-
լէրէ շէտիտ ինֆաալինի պէյան
էյլէմիշ իտի Յօվ՛ . Բ . 14—16 :
Լաքին օ՝ էյէր պու վէրկիլի
էտա էթմէյէ իմթինա էյլէյէ-
իտի , օնլար օնու Տէյ.քէլին՝ Սոլ-
սէսին՝ վէ ճիւմլէ նօմօսուն տիւշ-
մէնի թապիր էտէճէքլէր իտի :

24. Պէլի : Պետրոսուն իշպու
Տազըր ճէվապընտան աշիքեար
օլոյօր քի , Քրիստոս Լ՝ֆէն-
տիմիզ տալիմա Տէր քէսէ վա-
ճիպ օլանը էտա էտէր իտի . վէր-
կի վաճիպ օլանա վէրկիլի , խա-
րաճ վաճիպ օլանա խարաճը էտա

՛տէր իտի : ( )՝ նօմօս ալթընտա
օլոու (Պաա . Գ . 4) . Տէմտէ
ճիւմլէ սատագալթը թէքմիլ էյ-
լէտի : Պապ Գ . 15 շէրՏինէ
պագ : Խմտի Տիչ պիր Քրիս-
թիան քէնտիլի խարաճ ու վէր-
կիտէն՝ վէ մէմլէքէթին գայիմ
օլան Տիւքիւմտարլէրինէ ի՛լլլէթ
ու րաղպէթ էթմէքտէն ապատ
զանն էթմէսին : Պապ Ի. Բ . 21 :
— Եւ՛ . Ժ . Գ . 6 , 7 : ԵլլաՏըն էվ-
լատլարը՝ պուլունտուգարը մէմ-
լէքէթին Տէի նօմօս ու գանուն-
լէրինի՛ պու նօմօսլար կիւնաՏ
օլան պիր շէյի քէնտիլէրինտէն
մաթուպ էթմէտիքճէ՛ սագա-
մաղա պօրճու տուրլար : — Յի-
սուս օնուն էօնէնի՛ւ ալըլ : Յի-
սուս Լ՝ֆէնտիմիզ օնտան էվվէլ
սէօյլէտի . վէ պունտան պէօյլէ՛
էյէրչի քէնտիսի Պետրոսուն
վէրկի ճէմ՝ էտէնլէր իլէ սէօյլէշ-
տիլինտէ պէրապէրլէրինճէ տէ-
յիլ իտի իսէ տէ , օրատա Տէփ
սէօյլէնէնի պիլըր իտիլինէ պիր
խապաթ վէրտի : — ( ) րուլլարը՛-
րա՛ն ճը : Պիր փատիշա՛՝ քէն-
տինէ մալ էտիլնմէք իչիւն քէնտի
ֆամիլէասընտան՝ քէնտի օղուլ-
լարընտան վէ գըզլարընտան Տիչ
խարաճ եա վէրկի ալը՛մը :

25 Պետրոս օնա տէտի • Եւ-
պանճրարտան • Յիսուս օնա
տէտի • Եւյլէ իսէ՛ օղուլար մու-
ա՛Ֆ տըրար :

26 Լ՛մմա օնլարա թէօքէզ օլ-

25 • Եւպանճրարտան : Փա-
տիշաճար թէքլիՖ ու վ՛րկիյի
քէնտի էվլատարընտան տէյիլ՝
իլլա քէնտի Ֆամիլալարընտան
օլմայան քիմնէլէրտէն ալըրլար :
— Եւյլէ իսէ՛ օղուլար մու-
րբլար : Եւրգի փատիշաճա-
րըն էվլատարըն՝ տայիմա ճէր
կէօնա թէքլիՖ ու վէրկիտէն
մուա՛Ֆ տըրլար . վէ օնլարտան
մա՛տա՛ փէք ազ պա՛ղը ախէր
քիմնէլէր տախի՛ քէնտիլէրինէ
մախտուսէն վէրիմիշ պէրաթ-
լէր իլէ մուա՛Ֆ տըր : Ա թափ .
ԺԵ . 25 : Եւֆէնտիմիզին սէօղ-
լէրինին մա՛նսար պու տուր քի,
փատիշաճար քէնտի էվլատա-
րընտան վէրկի ալմազլար, պէ-
նիմ Փէտէրի ա՛ղիզիմ պիր փա-
տիշաճի ա՛ղիմ տիր . վէ պու
վէրկի՛ մախտուսէն օնուն էվինին
խըզմէթի մասարուֆու իշինն ա-
լընըր, իմտի պէն՝ պու Փատի-
շաճըն մուճապպէթու (Ղու-
իքէն՝ նիջին պէնտէն վէրկի
մաթուլպ օլունտուն :

26 • (Ն)արա ՌեօԷզ օլմայալը՛
րէյի : Իշպու վէրկիյի ճէմ՛ է-
տէն քիմնէլէր՝ պիւթիւն տիւն-
եանըն ո՛ւմուսի ա՛տէթիւնէ կէօ-
րէ էյէրջի պէնտէն վէրկի մաթ-
ուլպ էթմէյէ ճազգլէրի եօղ
իսէ տէ , օնլար պէնի պիրմէզ-
լէր, վէ պունուն իշինն օնու է-

մույալըմ տէյիւ՝ տէնիզէ կիտի՛յ
օլթա աթ , վէ իլք չըգան պա-
լըղը գալտըր , վէ օնուն աղընը
աւընճա , պիր տէօրթիւք պու-
լաճագ սըն . օնու ալըպ՛ օնլարա

տա էթմէսի խալըրը տըր • օլ-
մայա օնլարա Ֆուրսաթ վէրէ-
լիմ՝ քի տէսիլէր քի՛ պիզ
ճէյքէլի՛ վէ թա՛յին օլմուշ
գուրպանլարը թաճգիր էտէրիզ,
վէ իգթիզասըզ եէրտէ քէն-
տիմիզէ խուտուսէթ ույանտըրա-
լըմ : — Տէնիզէ կէրէպ : Կափաու-
նայում շէճրի՛ Գալիլեա տէ-
նիզինին քէնարընտա պինա օ-
լունմուշուտու , վէ Պետրոս պա-
լըզճը իտի : — Պալըղը քալըր :
Եւֆէնտիմիզ զայէթ Ֆուգարա օ-
լուպ՛ պու վէրկիյի վէրմէյէ ազ-
չէսի եօղուտու լաքին պու ազչէ-
յի պիր մէլէյին էլինտէն ալաճա-
ղընա՛ օնու պիր պալըղըն աղ-
ղընտան ալտը : Տէնիզին ճէփ
պալըզլարը՝ ճալմանըն գուշա-
րը՛ վէ եէրին ճալմանլարը օ-
նուն տուր : Ծանր • Ա . 28 :
Գ թափ . ԺԵ . 4 : Սարճ . Ը .
6—8 : Յոգ . Ա . 47 : Բ . 10 :
Եբր . Բ . 7 , 8 : Եւր վէ օնուն
սօլուլուղու օնուն տուր (Սարճ .
ԻԴ . 1) , վէ ճիւմէսի օնուն
խըզմէթինէ գուլանըմալը տըր :
Պիզ քէնսի թիզ՝ օնուն խըզմէ-
թինէ վազֆ օլունմալը իզ , վէ
ճէր պիր իշիմիզ վէ էշղալիմիզ
իլէ օնա խըզմէթ էթմէլէյիզ : —
Պիբ րէօրթիւք : Եւա՛նի քէն-
տինէ իգթիզա էտէն ազչէնին
սալթ իքի գաթը : — Պիւնի՛ է-

պէնիմ իչին հէմ սէնին իչին

վեր :

չէն հէմ սէնին իչին վեր : Պէջ-
 լէճէ Պետրոսուն տախի քէնտի
 վերկիսինի վերէճէք ագչէսի օլ-
 տու : Ս է օ՝ էյէր Քրիստո-
 սուն վերկիսինի հտա էթտիք-
 տէն սօնկրա , գալանրն պիր
 միգաարընը եախօա հէփիսինի
 ճէպինէ գօյուպ՝ օնուն իլէ
 քէնտիսէն եէմիշ եա շարապ
 եա թիւթիւն սաթուն ալմաղա
 խարճ էտէյտի , նէ գատար
 խապիս պիր ա՛մէլ օլուրու-
 տու : Ս է էյէր օ՝ տէօրթիւ-
 յին պիւթիւնիւնիւ պու մին-
 վալ իւզրէ խարճ էթմիշ օլայը-
 տը , նէ գատար տաճա զիյա-
 տէ խապիս պիր ա՛մէլ օլուր ի-
 տի : Ս է պու ճիւմիլէ իլէ՝ նէ
 գատար չօգ քիմնէլէր պուրու-
 նուր քի , Քրիստոսուն՝ օնլա-
 րըն ելլէրին վերտիյի հէփ ագ-
 չէյի պու մինվալ իւզրէ խարճ
 էտէրլէր :

ետա էթմէյէ պօրճու օլմատը-
 ղընը աշիբեարէ պէյան էյլէտի .
 զերա պու . միւ՛ճիգաթա հէր նէ
 եիւզտէն նազար օլունուրսա ,
 ճիւուսուն ալաճանի փիթաթ-
 լէրէ մալլք օլաուղունա պիր
 խապաթ իտի : Պու ագչէյի
 պալըլըն աղղընա քէնտի էլի՛մի
 գօմուշուտա : Ս օլլէ իտէ՝ ալ-
 լաճանի պիր էլ օլմալը իտի :
 Օնու՛ քէնտի գուարէթի՛մի եա-
 րաթտը : Ս օլլէ իտէ՝ օ՛ ճիւմիլէյէ
 գատիր պիր գուարէթ օլմալը ի-
 տի : Օնուն օրատա օլտուղու-
 նու կէօղի՛մի կէօրտի : Ս օլլէ
 իտէ՝ օ կէօլ՝ հէր շէյի կէօրէն
 կէօղ օլմալը իտի : Օ՝ տէնիզտէ
 գաչ պարզ պուրունսուղունու՛
 օլթայը իլքին օնլարտան հան-
 կըսը եուտաճաղընը՝ ագչէնի՛ն
 հանկը պալըղըն աղղընտա օլ-
 տուղունու՛ օ նէ ճինս պալըզ
 իտիյինի՛ գըլըյա նէ գատար
 եագըն պուրունսուղունու՛ վէ օ-
 նուն աղղընտա օլան ագչէ գը-
 թատը գաչըզ օլտուղունու պի-
 լիր իտի . վէ պունուն ճիւմիլէսի՛
 օնուն ալաճանի պիր Օ՛աթ օլ-
 տուղունա խապաթ տէյիլլի՛ :
 Պունուն ճիւմիլէսինի պիլէն
 Օ՛աթ՝ պիզիմ հէր պիր հալիմի-
 զի՛ իճթիյաճըմըզ՝ վէ կիւնաճ-
 արըմըզ պիլըր օլմալը տըր :
 Օ՝ պիզիմ էլիմիզէ կէլէն ագ-
 չէնին հէր պիր գըթատընը կէօ-
 րիւր , վէ օրայա նատը կէլտիյինի՛
 վէ պիզ օնու նատը խարճ էթ-
 տիյիմիզի պիլըր : Ս էյէր օրայա

Պիլէ մալիւմ օլտուղու գա-
 տար՝ քէնտի իճթիյաճընը տէֆ՝
 էթմէք իչին Ս՝ քէնտիմիպին իչ-
 լէտիյի եալընըզ միւ՛ճիգաթ
 պու իտի (Պապ Գ . է շէրհինէ
 պագ) . վէ պու տախի քէնտի
 իճթիյաճընը տէֆ՝ էթմէք իչին
 օ գատար տէյիլ իլլա տաճա զի-
 յատէ՛ տին խրպմէթլէրինին մաօ-
 րաֆընա եարտրմ էթմէք՝ վէ
 քէնտի ճէլալինին աշիբեար օլ-
 մար իչին իճրա օլունմուշ իտի
 իչպու միւ՛ճիգաթ իլէ օ՛ իտտիա՛
 էթտիյինի՛ եա՛նի յաա՛լէանըն
 Օ՛ղու օլտուղունու՛ վէ վերկիյի

ՊԼՊ ԺԸ
1 ( ) Լ սաա'թտա' շայիրտլէր

պիր Տագգ թարիգ իլէ կէլիւր իսէ, օնուն էլլըքքեհանի էլի իլէ կէլ- տիլինի իդրար էտիպ' միւթէ- շէքքիւր օլմալըլըլ, վէ օնու' օ- նուն ճէլալ ու շանընա խարճ էթմէլիլիլ : Էէր քիմ' քի' տին խուսուսլարընա քէնտինէ Տագգ իւզըն իսապէթ էտէն Տիսսէսինի վէրմէյէ իմ'թինա' էտէրսէ , օլ քիմնէ Տիչ պիր վէճՏ իլէ ասլա Վրիստոսս պէնկպէմէլ :

1 . ( ) Լ սաա'թտա : ( ) պիր Լւեաարանիչլէրտէն էօյրէնիլիլ քի , պու "սաա'թ" եաիստ վէ- ման' Վրիստոս Լ՛Ֆէնտիմիլին շայիրտլէրինէ քէնտինին չէքէ- ճէք օլտուղու իսքէնճէլէրի վէ էօլիւմիւնիւ սէօյլէտիքտէն սօնկ- րա տէր ա'գապ իտի : Մարի . Թ . 32 : Ղ . 1 . Թ . 46 : Պուն- տան սօնկրա իբի քէրրէ տաՏա' իշպու գասապէթ ու էլէմ' կէթի- րէն մատտէ իլէ պէրապէր' պու սօրուշ տա սիւալ օլունտու : Պապ Ի . 19—21 : Ղ . 1 . ԻԲ . 22—24 : — Պէօյի-+ ԻՖՏ տիք : Մարկոս վէ Ղ ուկասըն վէրտիլի նագլիլէթտէն կէօրիւնիւր քի , Վրիստոս Լ՛Ֆէնտիմիլ իպթիտա շայիրտլէրինէ էօլտա նէ իւզէ- րինէ միւճատէլէ էթտիքլէրինի սիւալ էլլէմիշ իտի , վէ օնլար' մատտէյի անկլաթմաղա գօրգ- մաղըլա , եաիստ ութանմաղըլա , պիր զէման սիւքիւթ գալմըլլար իտի : Լ քքին օնլար' օնուն օն-

Յիսուսուն եանընա կէլիպ տէ- տիլէր . Լ՛ճապա' կէօքլէրին փա- լարըն Ֆիքրլէրինի պիլալիլինի անկլամալարը իլէ , օնա աչըգ- տան աչըղա սօրտուլար քի , քէն- տինին իՏաաս էտէճէք օլտուղու փատիշաՏլըգտա պէօյիւք քիմ' օլաճագ տըր : Վրիստոս Լ՛Ֆէնտիմիլ խաչ խուսուսունտա սէօյլէմիշ իտի . լաքին օնլարըն ա'գլը ֆիքրի' սալթ թաճ ու թախթտա իտի : ( ) օնլարա սիթէմլէր վէ իսքէնճէլէր խու- սուսունտա սէօյլէմիշ իտի , լա- քին օնլարըն ա'գլը ֆիքրի' ար- տըրրա կէլէճէք օլան սալթ շան ու ի'գզէթտէ իտի . վէ պունու քէնտիլէրինէ' էն պէօյիւք ման- սուպլարը էլէ կէթիլրմէք իչիւն պիր միւնտիպ Փուրսաթ սա- յարլարըր : Պետրոս' անախ- թարլարը ալմիշ օլտուղունտան սասր ա'գամ' օլմալա' վէ Յու- գա Տալա քէսէ էլինտէ օլտու- ղունտան մալիլէ փաշասր օլմա- ղա իւմիտ էտէ պիլիլիտի . Միմն վէ Յուգա վէ քիւչիւք Յակոբոս Վրիստոսուն խլարմլարը' վէ պունտան պէօյլէ փատիշաՏըն ագրապասընտան պէլլէր օլ- տուլարը իչիւն' ախէրլէրին ճիւմլէսինտէն իլէրի սայրմաղա մէմիւլ էտէ պիլիլրլէրիտի . Յով- Տաննէս' փատիշաՏըն մախսուսէն սէվկիլիւսիւ օլմաղըլա , մասլա- Տաթըն թապիա'թընտան' մէմիւլ էտէ պիլիլրիտի քի , մանսուպլա- րըն էն ա'լէասը քէնտինէ վէ- րիլէճէք տիր . Յակոբոս տայիմա

տիշահաղորդեալ պէջիւք քիմ տիր :

2 Վէ Յիսուս պիր չօճուգ չաղբըրպ' օնու օնլարնն օրթա-

Յովհաննէստէն իլերի զերբ օլունտու զունտան՝ վէ օնա հէմ գարընտաշընա պագան պիր էյի վախտէյէ մալիք օլտուղունտան՝ պիր էյի մանսուպ ումա պիլերիտի։ Մատթէոս ասընտան կէօմ իւքճիւ օլուպ՝ պունուն իչիւն իշ պիլեր վէ մասլահաթմտան անկլար օլտուղու իչիւն՝ պէջիւք մասլահաթլար իւղերինէ նասպ օլունմասընը մէմիւլ էտէ պիլերիտի։ Մնդրէաս հէփիսիսիտէն էվ վէլ չաղբըրտըղը իչիւն՝ ումա պիլերիտի քի , իպթիտա մանսուպա կէչմէնին հագգը քէնտիսնէ մախուս օլունն . վէ պագիլերին հէր պիրի՝ շիւպհէսիւ քէնտիսնէ մախուս պիր հագգիտտիտարնը թագտիմ էթմիշ օլա պիլիլլէրիտի : 1 յվահ : Մեօիանըն փատիշահաղորդ հագգընտա շայիրայէրին փարիսեցիլերտէն էօյրէնմիշ նէ գատար պաթըլ վէ գապա ճիսմանի խիլեալարը վարիտի : Պապ Ի . 20 , 21 շերհինէ պագ :

Պուրատա իշարէթ օլունա պիլեր քի , (1) 1 յեր Վրիստոս 1 շֆէնտիմիլին՝ Պետրոսու Վրիլիսէնին իւղերինէ պիր վէճհ իլէ պաշ տիքմէյէ մերամը օլապրտը , պունու՝ միւճատէյէ կէօթիւրմէղ պիր վէճհ իլէ թագրիւր էտիպ՝ պու խուսուսա շիւպհէտէն խարիճ պիր գարար վերմէսիսին վագթը շիմտի իտի : Պապ Ի . 2 . 18

շերհինէ պագ : (2) Վրիստոս 1 շֆէնտիմիլ իւթիւն օլմագ պապընտա էթտիլիմիլ հէփի միւճատէլէլերի՝ վէ տիւնեալին պէօյիւք խուսուսունտա էիւրէքլէրիսիլին հէփ տիվանէճէ արղուլէրինի պիլեր : (3) Տն իքի շայիրայէրին արասընտա սալթ պու պէջիւք խուսուսունտան զայրի պաշգա մատտէ իւղերինէ միւճատէլէ օլտուղու մա՛լիւմիւմիւղ տէյիլտիր : Պու՝ տիւնեանըն ըուհու տուր : Տիւնեա պունտան տօլու տուր , վէ Վրիստոսուն Վրիլիսէսի իչիւնէ զալիպ կէլտիյի զէման , օնու շէյթանըն տիւնակոկունա չէվիլեր : Հէր պիր Պիտորեփէս՝ Վրիլիսէյէ պիր պէջիւք լա՛նէթ տիր : Գ Յ . 9 :

2. Պիւր զճո-գ չաղբըրպ : Փէյղամպէլլէր չօգ քէրրէ՝ խալգա անկլաթմաղա մերամ էթտիլլէրինի նիշանլար իլէ պէյան էտէրլէրիտի . վէ 1 շֆէնտիմիլ տախի պուրատա օ ուսուլի գուլլանտը : Պու՝ պիր շէյի ա՛ղլա թէտիր էթտիրէճէր զայէթ գուվ վէթլի պիր ուսուլ իտի , վէ շայիրայէր իշթաիլլէրի շէյի պիր տահա ունութմաղա գատիր օլամազլար իտի : Շիլար՝ հէր կիթտիլլէրի եերտէ չօճուգլար կէօրէճէքլէր իտի վէ պիր քիւչիւք չօճուգ հէր նէրէտէ կէօրիւրլէր իտի իսէ , Վրիստոս 1 շ-

սընտա սուրսուրուպ՝ տէտի .

3 Կերչէք տերիմ սիղէ , էյէր

Ֆէնտիմիղն պու զայէթ միւհիմմ էջիւթ ու տէրսլէրինի խաթրլարնա կէթիրէճէքլէրիտի : Ա է ճիւմէմիղ տախի ընլարը հէման պու վէճճ իլէ տայիմա խաթրլարմըգա կէթիրէլիմ :

3. Կերչէք տէրիմ սիղէ : Պապ Ե . 18 շէրհիւնէ պագ : Պու սիղէ սէջլէյէճէլիմ շէյ զայէթ կերչէք վէ իգթիղալը տրո : Պէն թի՝ տէյիլ սալթ կերչէքլէրի սէջլէմէյէ իսթէրիմ , իլլա կերչէքլէրի թէնտիսի տախի պէն իմ , պէն թի՝ “ Լ՝մին՝ կերչէք շահիտ իմ ” , պէն թի՝ կէօքտէն կէլտիմ վէ օրայա կիրմէյէ թիմ գապուլ օրունաճաղընը թէքմիլէն էյի պիլիբիմ , պէն թի՝ կէօքլէրին փատիշասլըղընն ա նախթարլարընը թութարըմ , վէ նէ ախլէգտէ թիմնէլէրի օրայա կիրմէյէ պրաղաճաղըմը եա պրագմայաճաղըմը պիլիբիմ , պէն “ տերիմ սիղէ ” — Լյէր տէժմէղնէնիլ : Ելլարպլէրին տիւշիւնտիւքլէրի վէ ումուղլարը շէյլէր տօղրու տէյիլ իտիլէր , վէ Վրիստոսուն փատիշասլըղընն թապիաթընա հիչ պիր վէճճ իլէ մուվաֆրգ տէյիլ իտիլէր , վէ օլ խուսուս իւզէրինէ թէնտիլէրին հէփ Ֆիբրլէրի տէյիլմէլի տիրլէր : (Նլար՝ հէփ օլ եիւքսէք վէ պէօյիւքլիւյէ պագան Ֆիբրլէրտէն տէժմէլի վէ մանսուպ ու մէսնէտէ վէ գուվ վէթ ու հիւքիւմէթէ սալիք օլ

տէժմէղնէնիլ վէ չօճուղլար կիպի օլմազանըգ , կէօքլէրին փա

մագ արղուլարընն ճիւմէսինի պիրտէն էպէտէն թէրք էթմէլի տիրլէր , եօղիսէ ընլար՝ ընուն փատիշասլըղընտա էն պէօյիւք օլմասը շէջլէ տուրսուն՝ օրայա ալար կիրմէյէճէքլէր , եախօտ ընտա ալար պիր հիստէլէրի օլաւայաճագ տրո : — Չօնգլար կիպի օլմազանը : Վիւքիւք չօճուղլար՝ օլ տէրէճէ էջլէրնմէյէ մայիլ տիրլէր թի , ընլարըն պու ախլէգը զարպի մէսէլ օլմուշ տուր . հէմ ընլար սատէ տիլ՝ միւթիւ՝ հիլլէ վէ թէօթիւքլէր էթմէք խրոսընտան արի՝ պապա վէանալարընն սէջլէտիլինէ ինանմաղա հաղըր՝ ալլէմէ կէօքիւնէճէք մէսնէտ ու հիւքիւմէթէ մայիք օլմաղա պիր չօգրաղպէթ էթմէլ՝ վէ պէօյիւտիւքլէրի զէման՝ է՝օմը ու հարաքէթլէրինտէ իւզար օրունան հէփ օլ խրոս վէ մաղրուրուգտան ազատ տրըլար : Պիր թիւքիւք չօճուղուն պաշընա պիր թաճ գօ , վէ օ՝ ընու պաշընտան ալըպ՝ օլունճագ միսիլլիւ թօփի կիպի եերին իւզէրինէ եուվարլայաճագ : Վրիստոսուն շալիտլէրի պէօյլէ օլմայը տրըլար : Սաղմ . ճԼԱ . 1 , 2 : Լըսուվ . ԺԲ . 10 : Փիլիպ . Բ . 3 : Ա Պէր . Բ . 1 , 2 : Ե . 5 : — Կէօյլէրնէնիլ փատիշասլըղընտա ալար կիպի կէօքլէրնէնիլ շէփ պէօյլէ հիւքիւմտարլըգ արսայանլար վէ պէօյիւքիւք սէվէնլէրին իւզէրինէ

տիշահըղընս ասլա կիրմէյէ. ճէք սինիզ :

Կ իմտի հէր քիմ քէնտինի պու չօճուգ կիպի ալչագլատրո-

գափույու գափայան Վրիստոս քէնտիսի տիր, վէ օնուն գափասըղընը քիմ աչա պիլիր : Յայ. Գ. 7 : Լյէր պու մաղրուրլուգ բուհունու պիղ էօլտիրմէզսէք, օ պիպի էօլտիրմէք տիր :

Կ. Վէնիպինն . . . ալչագլատրոս : Պապ ԻԳ. 12 : Պապ ԺԳ. 11 : Յայ. ԾԷ : 15 : Վէնտիմիղի ալչագլատրոմագ քէնտիմիղէ Լլաշըն պիղէ նազար գըլտըլը ի՛թիպարտէ նազար էթմէք տիր : Պու՛ քէնտիմիղի սահիհան օլտուղումուղ տէրէճէտէն էտնա սայմագ տէյիլ՝ իլա Ֆիլվագի՝ օլտուղումուղ բութպէտէ սայմագ տըր : — Պէօյէ օ քոբ : Պէօյէ պիր քիմնէ՛ Վրիսթիանըղըն սահիհ բուհունա մայլք տիր : Պէօյլէ պիր ատէմ՝ ճիւմլէտէն գէյատէ Վրիստոս պէնկղէր, վէ օնա պիր թարզի մախուս իլէ գըյմէթլի տիր : Պապ Ի. 26—28 : Մալ. Ժ. 43—45 : Պապ Թ. 48 : Յայ. Գ. 6 :

5. Պէօյէ պիր քոբ : Պու՛ իքինճի խանէտէ զեքր օլունան չօճուգ իչիւն սէօյլէնմիշ օլա պիլիր՝ լաքին տահա գէյատէ չօգ միւնասիպէթ իլէ՛ թէպտիլ օլուպ պիր քիւչիւք չօճուգ կիպի օլուշ քիմնէ անկաշըլա

սա, կէօբլէրին փատիշահըղընտա պէօյիւք օ տուր :

5 Վ է պէնիմատրմտա պէօյլէ պիր չօճուգ քիմ գապուլ է-

պիլիր : — Պէնիմատրոս : Եանի պէնիմ խաթրըմ իչիւն՝ պանա ի՛թիպարէն, կէրէք պէն օնու եարաթտըլըմ իչիւն՝ խէլաս ու Ֆիտա էթտիյիմ իչիւն՝ օնուն ուղուրունա էօլտիւյիւմ իչիւն, կէրէք խուսուսա օ քիմ սէ պէնիմ՝ օլտուղու իչիւն՝ պէնի սէփտիյի իչիւն՝ պանա պէնկղէտիյի իչիւն՝ վէ պէնիմ՝ շափրտիմ օլտուղու իչիւն : — Պէնի հարու էքեր : Պապ Ժ. 40—42, վէ ԻԵ. 40. 45 շէրհէրինէ պագ : Պու տրւնեանըն ա՛լիմ վէ մաղըուր միւճատէլէ էտիճիլէրի՝ պու միսիլիւ քիւչիւքլէրի կօր կէօրիւլէր : Լյէր օնլար քիթապլար եա րէսալէլէր եազարլար եա մէգալէլէր սէօյլէրլէր իսէ, օնլարը պու քիւչիւքլէր օգուսունլար եա անկապընլար տէյիւ էթմէղէր, իլա օնլարը ա՛լիմլէր պէյէնտինլէր, վէ քէնտիլէրինէ ա՛ֆէրին տէսինլէր. օնլարը չօճուգլարըն վէ Վրիստոսուն ճահիլ շայրտլէրինին թա՛լիմի վէ մէնֆաաթը իչիւն եազմալար, իլա քէնտիլէրին իլմ ու հիւնէրլէրինի կէօթէրմէք իչիւն եազարլար : Պիր քէրրէ շափրտլէր պիլլէ՛ կէօրիւնտիւյիւնէ կէօրէ՛ Վրիստոսուն չօճուգլարը գապուլ էտիպ միւ-

տերսէ , պէնի գապուլ էտեր :

6 Ա է պանա ինանան պու
քիւչիւքլէրին պիրինի քիւ՛

պարէքլէմէքտէ վագթընը կէ-
չիրմէք ետրինէ՛ քեաթիպլէր վէ
Փարիսեցիլէր իլէ սէօյլէմէսին-
տէ տէվամ՝ էտերէք ընլարը
քէնտինին սիւալէրի վէ ճէվապ-
լէրի իլէ շաշարապ լալ էթտի-
յինի իսթէմէլէրի իլէ՛ իշպու-
քիւչիւքլէրի խօր կէօրմէք թէօ՛՛՛-
մէթինէ տիւշիւշէր իտի : Պապ
Յ . Թ . 13 շէրճինէ պագ : Մաբի .
Յ . 13—16 : Հէփ քիւչիւք
չօճուգլար կիպի օյմուշ օյանլար՝
Վրիստոս կիպի Տալիմ՝ վէ ալ-
չագ կէօնիւլիւ օլմուշար տրը :
Ա է ընլար Տէր նէ գատար Փա-
գիր վէ ճասիլ օլալար պիլէ՛
պիլ օնլարը Վրիստոսուն խաթ-
րը իշիւն գապուլ էթմէյի՛ սեվ-
մէլի՛ եարտըմ՝ էթմէլի՛ գուվ-
վէթլէնտիրմէլի՛ վէ ընլարաթէ-
սէլի վէրմէլիլիլ : ( )նուն Տէփ
գապուլ էթտիքլէրինի՛ պիլ տա-
խի գապուլ էթմէլիլիլ : Իմտի
Վրիստոսուն գապուլ էթտիք-
լէրի քիւիլէր տիր : Պապ Ե .
3—6 վէ ԺԱ . 29 վէ ԺԲ . 19,
20 շէրճլէրինէ պագ : Ղ . 1—
Ա . 53 : Եսայ . Խ . 29 :

6. Պանա ինանան պու էիւլէտ-
լէրին : Ե պիրտլէր գօրգա պի-
լիլիլիտի քի , էլէր քիւչիւք
չօճուգլար կիպի օլաճագ օլուր-
լար իսէ , Տիչ պիր քիման օն-
լարը գապուլ էթմէլէճէք , եա-
խօս օնլարա ըաղպէթ ու ի՛-
թիպար էթմէլէճէլիտի : Լաքին

սիւրչտիւրիւրսէ , օնա Ֆայտաը
տրը քի՛ պօյնունա պիր մէրքէպ
տէլիրմէնի թաշը ասըա , վէ

Վրիստոս՝ պունտան իլէրիքի
խանէտէ՛ ընլարը գապուլ էթ-
մէլի՛ քէնտինի գապուլ էթմէ-
յիլէ պերապեր էտէյօր : Հէմ
տախի Տէր քէս ընլարը ինճիտիր
տէյիւ գօրգա պիլիլիլէր իտի .
լաքին Վրիստոս պու խանէտէ
Տէր քէսէ՛ ընլարա ըննճիտէ էթ-
մէքտէն սագընմաղա էօյիւթ վէ-
րիլյօր : ( )նլար տիննանըն ին-
տինտէ Տէր նէ գատար Փագիր՝
ղայի՛Փ՝ քիւչիւք՝ վէ էտնա կէօ-
րիւնիւրլէր իսէ տէ , Վրիստո-
սուն ինտինտէ զայէթ գըյմէթ-
լի տիրլէր : ( )նլարըն Տէր պիր
քէտերլի իլէ քէնտիսի քէտեր-
լէնիլ : Օնլարըն Տէփ չէքտիք-
լէրի էգլիլէթի քէնտիսի տէ չէ-
քեր , վէ ընլարը գօլալայան՝ օ-
նու տախի գօլալամըլ օլուր :
Պաբ . Թ . 4 , 5 : Մաբ . ճԵ .
15 : Եսայ . ԿԳ . 9 : Օտ . Բ .
8 : Պու քիւչիւքլէրին պիրինի
իճմալ էթմէսի պիլլէ՛ էպէտի
ա՛ղապ Տիւքմիւ ալթընա պրա-
ղան պիր կիւնաս տրը : Պապ
ԻԵ . 45 : Ա է էլէր սատէճէ իճ-
մալ թէօճմէթի էպէտի աթէլ
ա՛ղապընա տիւշիւքիւր իսէ , օն-
լարը սիւրչտիւրմէք՝ ինճիթմէք՝
վէ գօլալամագ թէօճմէթլէ-
րի՛ ատէմի նէ Տիլպէթլու ա՛-
ղապլարա միւսթասագգ էթմէ-
լի տիրլէր : Մաբի . Թ . 41 :
Ղ . 1—2 . ԺԵ . 1 , 2 :— Սիւրչ-
տիւրիւրսէ : ( )նլարա ըննճիտէ

տէնիզին տիպինէ զարգ օլունա:

7 Վայ տիւնեայա՝ թէօքեղ-

էտերսէ, օնլարըն ըստաթընը պօզարսա, օնլարը կիւնաճա սօ-
 գարսա, օնլարը տօղրու եօլտան
 սափրտըրսա, եախօտ օնլարըն
 տինտարըգտա եա Փայիտէլի օլ-
 մադտա իլէրիլէմէքտէն օնլարա
 էնիլէ ու թէօքեղ օլմադ իչիւն
 եօլլարը իւղէրինէ պիր շէյ գօր-
 սա: Պապ Ե. 29 շէրճինէ պագ:
 — Մերեդդ Գեղեղեմի Եւրը:
 Լչքի զէմանլէրտէ տէյիրմէնլէր
 եա ինսան էլէրի իլէ՝ եախօտ
 ճայվանլար վասիթասի իլէ չէվ-
 ըրիլլէր իտի: Ինսան էլի իլէ
 չէվլիլէն տէյիրմէնլէրին թաշ-
 արը քիւչիւք՝ վէ ճայվանլա-
 րըն չէվլիրտիլլէրինքիլլէրինին
 թաշարը տաճա պէջիւք իտի-
 լէր: Պուրատա ԼչՖէնտիմիզին
 սէջլէտիլի՝ կէօրիւնիւր քի՝
 պէջիւք թաշար նէվի՝ տիր:
 Պիր քիմնէնին պօղազընա պիր
 պէջիւք թաշ պաղալըպ օնու
 տէնիլէ աթմագ՝ Լոււնանլարըն՝
 Թօմալըլարըն՝ Վիւրեանիլլէրին՝
 վէ օլ էթրաֆտա պուրունան ա-
 խէր միլէթիլլէրին արասընտա էօ-
 լիւմէ ճիւքմ օլունմուշ եարա-
 մալքիարլարըն ճէզասընը թէր-
 թիպ էթմէք իչիւն ա՝տէթ օլմուշ
 թարիգլէրին պիրի իտի: Պու-
 րատա պու թա՝պիրին մա՛նասը
 պու տուր քի, Պիր քիմնէյէ՝
 պու կիւնաճա տիւշմէքտէն ի-
 սէ, ճէր վէճճ իլէ էօլմէսի օնա
 տաճա խալըրը տըր: Պիր տէ-
 յիրմէն թաշը զայէթ աղըր պիր
 շէյ տիր. լաքին կիւնաճ՝ օնտան

տաճա աղըր տըր: Պյնոււնտա
 պիր տէյիրմէն թաշը իլէ տէ-
 նիլէ պաթմասը ֆէնա պիր շէյ
 տիր. լաքին սէջիւնիլէ աթէ-
 շին տիպսիլ տէնիլլէնէ աթըլ-
 մասը՝ պոււնտան պինիճայէ պէ-
 թէր տիր: Իմտի ճէր քէս տիգ-
 գաթ էյլէսին, քի Վիլիսէնին
 ըստաթընը պօզմասըն, եախօտ
 օնու զայի՛Փ ա՛ղալարընա ընէ-
 ճիտէ էթմէսին, եա օնլարը
 եանղըլըլըպ վէ կիւնաճա գու-
 լաղուզլամասըն. չիւն քի պու
 պիր ճիւպէթըլու կիւնաճ տըր,
 վէ օնու աղապ ու ճէզասը՝
 ճիւպէթըլու պիր թարգ իլէ
 թէրթիպ վէ իճրա օլունաճագ
 տըր:

7. Թէօքեղէր սէպէպնտէն:
 Թէօքեղ՝ առէմլէրի էյի օլան
 շէյտէն կէրի պրագան վէ պու
 վէճճ իլէ թէօճմէթ ու գապա-
 ճաթա տիւշիւրէն՝ եախօտ սա-
 արգլարըն եիւրէյինէ գասապէթ
 ու աճըլըգ սէպէպի օլան շէյ
 տիր: Պոււնտան ագտէմքի խա-
 նէնին շէրճինէ պագ: — Թէօ-
 քեղէր կէլէ+ լաւը՝ Գըր: Ինսան
 թապիա՝թընըն Փասիալիլի վէ
 ինսանըն պօլուգըլու պէջլէ
 տիր քի, ըստաթըլ պօզանլար՝
 սըգընթըլար կէթիրէնլէր՝ Ֆէ-
 սատ գօփարանլար՝ ճաճիլլէրի
 պաշտան չըգարանլար՝ Վրիս-
 թիանլարը կիւնաճա սօգանլար՝
 եախօտ կիւնաճա սօգմաղա չա-
 ըլանլար տայիմա էքսիք օլաճագ
 տէյիլլէր տիր: Նճնը . յ. Գ. 7:

էր սէպէպինտէն . զիրա թէօ .
քէօզէր կէլմէք լազմ տրը ,
ամնա վայ օլ ատէմէ քի՛ թէօ .

քէպէր օնուն վասիթասի իլէ
կէլիր :

8 Սէ էյէր էլին եա պաղըն

Ա թափ . Բ . 17 . 22—25 : Բ
թափ . ԺԲ . 14 : Պալ . ԺԲ . 4 :
Հաւմ . Բ . 23, 24 : Ա Տէ . Ե .
14, 15 : Զ . 4 : Տէ . Բ . 5 . 8 :
խանէլէրինն շէրհինէ պագ :
Պապ ԻԳ . 13 : ԻԶ . 24 : Յ . 15 :
ԺԲ . 12 : Պաթ . Ա . 18—20 :
Բ Պէ . Բ . 3 . 15—17 : Յա .
11—13 : Յայ . Բ . 14, 15 .
20—23 : ԺԲ . 20, 21 : Վրիս-
տոս Խֆէնտիմիլ պուրատա՝ Վի-
լիսէնին րահաթընը պօզմաղա
եախօտ օնուն փաքըղընը մուր-
տարլամաղա չալըչան՝ եախօտ
քէնտի մալինի եա իլմինի եա
քէնտի գուվլէթինի Ալաճըն
կպէտի կէրչէքլիյինտէն ինսան .
լարը կէրի շէքմէյէ գուլանան
քիմնէնին իւղէրինէ պիր հիյ-
պէթլու «վայ» թագրիր էտէյօր :
Պօղոս՝ Վրիսթիանըղա տէօն-
մէպտէն էվլէլ պու գապահաթ
իլէ թէօճմէթլի իտի : Պաթ .
ԻԶ . 10, 11 : Ս օլթէր՝ նէ գա-
տար օնպինլէրճէ քիմնէլէրի
տինսիլ վէ իմանսըղ վէ Ալաճ-
սըղ էյլէտի : «Կաբատ օղլու
Յերոբովամ՝ Խարայէլտէն նէ
գատար միլեօնլարճա քիմնէլէ-
րի Եճօվանըն ի պատէթիստէն
պուկաղըլար ի պատէթիստէն չէ-
վիրտի : Գ թափ . ԺԲ . 28 : ԺԵ .
25, 26 . 34 : ԺԶ . 19 . 26 : ԻԲ .
53 : Դ թափ . Գ . 3 : Ժ . 29 :
ԺԳ . 2 . 6 . 11 : ԺԴ . 24 : ԺԵ .

9 . 18 . 24 . 28 : Յերոբովամ
պիր գաիու աչմըչ իտի քի , աբ-
թըգ գափանմատը , իլլա մէվլէ-
քէթինէ սօգտուղու կիւնաճ՝ օն-
տան սօնկրա կէլէն փատիշահ-
լարըն կիւնլէրինտէ 265 սէնէ
տէվամ էյլէտի , թաքի պիւթիւն
միլլէթի վէ փատիշահըղը էպէ-
տէն խարապ էյլէտի : Վէղա-
լիք Վրիստոսուն Վրիլիսէսին-
տէ տախի՝ պիր քիմնէ քէնտի
ի պրէթի իլէ եա վա՛ղ էթտի-
յի թա՛լիմաթէր իլէ միլեօն-
լարճա քիմնէլէրին՝ քէնտիսի
էօլտիւքտէն սօնկրա՝ Տէլաքլէրի-
նէ սէպէպ օլա պիլիր :

8 . Խէր էլին եա պաղըն :
Պունտան էվլէլքի խանէտէ
Վրիստոս Խֆէնտիմիլ՝ պիլի
կիւնահա գուլաղուղլայաճագ օ-
լան քիմնէնին իւղէրինէ պիր
հիյպէթլու «վայ» թագրիր էյլէ-
տի . լաքին շիմտի տէօնիւպ՝ պիլի
պիր աղըր էօյիւթ վէրիբ , քի
քէնտի նէֆսիմիլիճէ՝ քէնտի կէօզ-
լէրիմիլիճէ՝ էլլէրիմիլիճէ՝ վէ պագ-
լարմըղա՝ մէշղուլ օլտուղումուլ
իլլէրէ վէ զէվգլէրէ էյի տիգ-
գաթ էտէլիմ , քի օլմայա պուն-
լար էօլումուղուն էօնիւնտէ պիր
թէօքէղ օլուպ՝ պիլի կիւնահա
տիւշիւրսիւնլէր : Պիր ատէմէ՝
պիլի կիւնահա տիւշիւրմէքտէն
խէ , տէնիլիճէ տիւշմէսի տահա
խայրըլ տրը . (Ննճը խանէնին

սէնի սիւրջտիւրիւրսէ , օնլարը քէս , վէ սէնտէն աթ . սանա՝ հայաթա թօփալ եա սագաթ կիրմէսի՝ իքի էլին եա իքի պաղըն օլուպ էպէտի աթէշէ աթըմասընտան էլի տիր :

Գ շէմ էյեր սէնի կէօզիւն

շէրհինէ պագ). լաքին էյեր պու- նա՝ պիղիմ քէնտի մէշղուլ օլ- տուգումուլ իշէր՝ եա ա՛ղալարը- մըլ . Բ. պէպ օլուր իսէ , նէ ֆարգ վար : Պէշնու էթմէսի՝ պիր ա- խէր քիմէսին տիլի հագգընտա ֆէնա օլտուղու գատար՝ պիղիմ պագլարըմըլ հագգընտա տախի ֆէնա տէյիլմի : — ( ) Կարը Բ : Պապ Ե . 29 շէրհինէ պագ : Բ ( ) Բն . ԺԳ . 6—8 : Եսայ . Բ . 20, 21 : Լ . 22 : Եզէի . Ը . 31 : Եսայ . Բ . 42—47 : Գ . ԺԳ . 26, 27 . 33 : ԺԸ . 22 , 23 : Եա պիզ կիւնաճարըմըլը էօլ- տիրմէլիյիզ , եօղիսէ օնլար պիզի էօլտիրէճէքլէր տիր : Եա պիզ էն սէվկիւլիւ կիւնաճարըմըլը թէքք էթմէլիյիզ , եօղիսէ օնլար պիզի ճէհէնէմին աթէշի իշինէ սիւրիւքլէյէճէքլէր տիր : Վ է սատէճէ՝ էլէրիմիլտէն վէ պագ- լարըմըլտան վազ կէշմէլն տէ- յիլիլ , իլա էսքի եիւրէքլէրի- միզտէն տախի վազ կէշմէլիյիզ , էսքի ատէմի իւզէրիմիզտէն աթ- մալըլըլ , վէ թէնի խաչամա- լըլըլ : Զ . 6 : Ը . 13 : ԺԳ . 12 : Ե Կարնի . Բ . 27 : Գ . Բ . 20 : Ե . 24 : փէլի . Գ . 7, 8 : Կալ Գ . 5 . 9 : — թօ-

սիւրջտիւրիւրսէ , օնու չըգար , վէ սէնտէն աթ . սանա՝ հայաթա պիր կէօզիլ կիրմէսի՝ իքի կէօ- զիւն օլուպ ճէհէնէմին աթէ- շինէ աթըմասընտան էլի տիր : 10 Պագըն՝ պու քիւշիւքլէրին պիրինի թաճպիր էթմէյէսինիլ .

Իսլ եա սագաթ : Պու թա՛պիր իլէ՝ գըլամէթ կիւնիւնտէ վի- ճիւտ էօլիւքլէրտէն տիրիլտիլի զէման սագաթ օլաճագ տէյիւ- անկլամալը տէյիլիլ . զիւր Պօ- ղոս Բէսուլ պիզէ էջրէտիյօր քի , վիճիւտ օլ զէման սաղ վէ թէքմիլ օլաճագ սոր : Ե Կարնի . ԺԵ . 42—44 : Իլա պու շէյ- լէր՝ պուրատա գուլանըլան թէշ- պիհ ու թէմիսիլ թէքմիլ օլտուն տէյիւ սէօլէնտի . վէ պունուն մա՛նասը պու տուր քի , պու տիրենատա պիր գաչ կիւնիւք զէվզ ու սէֆա սիւրիւպ տէ օն- տան սօնկրա էպէտէն ա՛ղապ ու էղիյէթ չէքմէքտէն իսէ , կիւնա- ճա սօգան պու միսիլիւ զէվզ ու սէֆալարը թէքք ու թաճպիր էտիպ տէ ճէնէթէ կիթմէսի խաչըլըլ տըր : Պապ ԺԶ . 26 : 9 . ( ) Կարնի : Պունտան էվվէլքի խանէնին շէրհինէ պագ՝ Երրահամ՝ Ելաճըն էմիլ իւզ- ըն քէնտի օլու՝ քէնտինին սէվ- տիլի եալընըլ օլու Խասահը գուրպան էթմէյէ կիթտիլի վէ- ման՝ պիր կէօզ չըգարմագտան տահա կիւճ վէ տահա աղըլ օլան պիր շէյ էյլէմիշտի : 10 . Պագըն՝ Ե : Իշպու Պա-

զիրա սիպէ տերիմ՝ քի՛ ընլարն
մէլքէրի կեօքէրտէ՛ կեօքէր-

տէ ոչան ժէտերիմին երւզիւնիւ
տայիմա կեօրիւլէր :

պնն ճինճի վէ ճնճը խանէլէրինին
շէր ճէրինէ պագ : Լուսն . ԺԴ .
1 . 10 . 21 : ԺԵ . 1 : Ա կորնի .
Ը . 9 . 41 , 12 : Ա թե՛ Դ . 8 :
“Պու քիւչիւքէր” տիւնեանն
նազարնտա հէր նէ գատար
ղայի՛Փ վէ տիվանէ պիլէ սայը-
լըլըր իսէ , Ալլաճն նազարն-
տա պեօյիւք վէ ա՛լիմ սայըլըր-
լար : — Օ՛խրա : “Պու քիւչիւք-
լէրի” Թաճգիր էթմէքտէն պիլի
կէրի ԹուԹմագ իշիւն Լ՛ճէն-
տիմիղին վէրտիյի իւչ փէք գուվ-
վէթի սէպէպլէրին իլքի պիլզէ
պուրատա Թագտիմ՝ ոլունոյօր :
— Սիլէ րէրի՛ : Պէն սիլզէ տէ-
րիմ՝ քի՛ ոլ մէլքէրէր տիւնեա-
սընտան կէլիշիմ , վէ օրատա նէ
օլտուլունու պիլիւրիմ : — ( )՛ւ-
րն Ֆէլէլէրի : Պա՛ղըլարը՝ պուն-
տան գըլաս էլլէտիլէր քի , ա՛-
ղիլլէրին հէր պիրինին՝ քէնտինէ
մախտուս պիր պէքճի մէլէյի վար
տըր , քի ընու պէքէր . լաքին
պեօյլէ պիր շէյ գըլաս էթմէ-
յէ սայա հաճէթ եօգ տուր .
չնըքի պիլիւրիլ քի՛ հէր պիր
ա՛ղիլլին՝ իգթիլա էլլէտիլի վէ-
ման ընու պէքէլմէյէ վէ հըՓլ
էթմէյէ պիր պէօլիւք մէլքէրի
վար : Օ՛ննք . ԼԲ . 1 , 2 : Դ
Թագ . Զ . 15—17 : Պիչարէ վէ
խօր կեօրիւլիւշ Փագիր Պա-
զարտու կէօյէ կեօթիւրէն պիր
մէլք տէյիլ իլա մէլքէրէր իտի :
Պա՛ւ . ԺԶ . 22 : Պիլիւրիլ քի
պիլզի խարապ վէ պէրպատ էթ-

մէք իշիւն չօգ Ֆէնա ըուհլար
իթթիՓագ էտէրլէր : Մագդա-
ղենալը Մարիամա եէտի ճինն
վարըտը : Մա՛րի . ԺԶ . 9 : Պա՛ւ .
Ը . 2 Մէլարըգ իշիւնտէ օթու-
րան քիմնէտէ պիր լիվա՛ եա՛նի
պէշ պին գատարը վարըտը
Մա՛րի . Ե . 9 : Լիչ շիւպհէ եօգ
տուր քի՛ պիր եարամալ քիմ-
սէնին էթրաՓընտա տայիմա
շէյթանլար պուլունուր , քի ընու
իղվալարը իլէ կիւնահա տիւշիւ-
սիւնլէր : ( )՛ ընլարն Թէսիրա-
թըր ալթընտա պուլունուր , վէ
պէլքի ընա կիւնտէ երւզիւ եա-
խօա պինի՛ իսթէտիլքէրի կիպի
կիտիպ կէլէպիլիլէր : Իմտի
Ալլաճ էյէր եարամալ ըուհլա-
րա քէօթիւ քիշիլէրին եօլլա-
րընտա պու վէճհ իլէ պուլուն-
մաղա ըուխաթ վէրիյօր իսէ ,
ընուն քէնտի խարընն էթրա-
Փընտա՝ ընլարն հըՓլ ու հի-
մայէթի իշիւն էյի մէլքէրիին
պուլունաճաղընը Թաճմին էթ-
մէսի ա՛ղլէ եազըն պիր շէյ տէ-
յիլի : Ալլաճ՝ “պու քիւչիւք-
լէրին” հէր պիրի իշիւն պա՛ղը
քէրրէ պիր մէլէյի՛ վէ ախէր
զէմանտէ պիր սայիր մէլէյի՛ վէ
պա՛ղը տէՓա՛ պիր չօգ մէլք-
լէրի պիրտէն գուլանա պիլիլ :
Մա՛րի . ԼԴ . 7 : ՂԱ . 41 : Լճէր .
Ա . 14 : Յոլսէփէ պիր գաշ
քէրրէ կեօրիւնէն մէլք (Մա՛րի .
Ա . 20 վէ Բ . 13 . 19)՝ հէման
օ մէլք մի իտի , եօխաա հէր պիր

11 Օխրա Լտեմ Օղու զայս

տեֆա՝ կէօրիւնէն պիր պաշգա մէլէքմի խտի պիլմէզ իզ . լաքին պունու պիլիբիզ քի՛ Ղանիէէ կքի քէրրէ՝ վէ Օպքարիայա հէմ Մարիամա պիրէք քէրրէ կէօրիւնէն հէման օ պիր մէլէք իտի : Ղան . Ը . 16 : Թ . 21 : Ղան . Ա . 19 . 26, 27 : Հէփ մէլէքլէր Վրիստոսուն տուր . վէ օնլարը՝ հէփ սէչիլմիլէրիւնի փատիշաճլըղնա տէվչիբմէյէ (Պապ ԹԳ . 31)՝ հէմ եարամազլըղը հէփ իլչէյէնլէրի փատիշաճլըղնն իչիստէն տէվչիբմէյէ (Պապ ԹԳ . 41, 42) գուլլանաճաբ տրը : — Կէօլէրտէ օլան Փէրթիթի՛ն եհպէնիս րոյնիս կէօրիւնլէր : «Իր փատիշաճլն հուգուրունտա տուրմագ՝ վէ փատիշաճլն եհլընիւնիւ կէօրմէք միւտա՛տէ վէ իհանլէրին էն ա՛ղիմի սայլըլըտը : Բ թապ . ԹԳ . 28 : Գ թապ . Թ . 8 : Եփ . Ա . 14 : Ղան . Ա . 19 : Իմտի կէօրիւյօրուզ քի՛ Լլաճ «պու քիւլչիւքլէրին պիրի՛» սայլընտան օլանլարը պու տէրէճէ սէվէր քի , քէնտիինն գուտրէթլու մէլէքլէրինին էն ա՛ղիլ վէ էն գուլվէթի վէ էն ա՛լասընը օնլարա խըզմէթ էթմէք իչիւն գուլանըր . վէ պիլ՝ օնլարը խօր կէօրիլի՛մփ : Սօգազլարտա կէզէն տիլէնճիլէրին էն ֆագըրընը՝ հիմայէթ վէ թէսաճհիւպ էտիճիսի փատիշաճլն սէրայնտա պուլունան էն ա՛ղիմ վէ էն գուլվէթի աղալար օլտուղու թագ-

օլմուշու գուրթարմաղա կէլտի :

տիրտէ՝ քիմ՝ ինճիտէ պիլիլը , լաքին պունտան պիլ մէլէքլէրէ ի՛պատէթ էթմէլի՛ եախօա սատէճէ Լլաճա մախտուս օլան թա՛ղիմ ու թէքրիմլէրի մէլէքլէրէ տախի վէրմէլիլ նէթիճէսի չըգմազ . Բապ քէնտի մէլէլիին Պետրոսու Հերովէսին էլինտէն գուրթարմաղա կէօնտէրտիլի վէման (Ղարթ . ԹԲ . 11) , վէ Լլաճն մէլէլի՛ հէփ Բէսուլլէրի հապտան գուրթարտը վագըթ (Ղարթ . Ե . 19)՝ օնլար տուա՛ թէլէքքիւրիւնիւ մէլէքլէրին Լլաճնա թագաթիմ էթտիլէր , լաքին մէլէքլէրին քէնտիլէրինէ սալա պիր տուա՛ թէլէքքիւրիւ սունտուգլարը օլմաար : Յովհաննէս իքի տէֆա՛ պիր մէլէյէ սէճտէ գըմաղա չալըչար . լաքին իքիսինտէ տախի պու իշտէն մէն՝ օլունտու : Յայր ԹԹ . 10 : ԻԲ . 8 , 9 :

11 . Օխրա : Իշպու խանէտէ՛ «պու քիւլչիւքլէրին պիրինի՛» թաճգիլ էթմէմէնին պիղէ իքիւնճի սէպէպի վէրիլիլ . եա՛նի քի՛ օնլար Վրիստոսուն նագարընտա զայէթ գըյմէթի տիրլէր : Վրիստոս օնլարը պու տէրէճէ գըյմէթի սայլար քի , մախտուսէն օնլարը խէլաս էթմէք իչիւն թա կէօքտէն պերի կէլտի : (Նլար զայս օլմուշար իտի , վէ օնլարը պուլմագ իչիւն հէր կէօնա էմէք ու զաճմէթի չէքմէյէ ըաղի օլտու : Ելէր պիր

12 Սիդէ նիճէ կէօրիւնիւր • էյէր պիր ատէմին եիւղ գօյու- նու օլուր տա՝ օնլարտան պիրի

եօլու շաշըրըրտա , օ՝ տօգանն տօգուգու պրաղըպ՝ վարըր տաղ- լարտա եօլու շաշըրմըշը արա-

վատիշաՏ՝ էն պէօյիւք վէ էն է- յի գուլարընը դայպ օլմուշ պիր շէյի արայըպ պուլմաղա կէօնտէ- րէճէք օլուրտա , պիրիւրիղ քի , օլ շէյ՝ քէնտինին վիէք գըլ- մէթլի սայտըղը պիր շէյ օլմալը տըր : 1 յէր պու քէնտի գուլ- լարընը եօլլամասընտան մա՝տա՝ քէնտինին պիրիճիք էվլատընը տախի կէօնտէրիր՝ եախօտ քէն- տիսի տէ կիտէճէք օլուրտա , պուճու տախի էթտիյինտէ սա- լայընը պրաղըպ եաղմուրտա վէ սօուգտա կէպմէյէ՝ էն գապա շէյլէրի եէմէյէ՝ վէ կէճէրէրտէ եապանի Տայվանլար արասընտա գայալարըն վէ աղաճլարըն գօ- վուգլարընտա եաթմանղա գաթ- լանըր օլուրտա , անկլամամըմըղը պի , օնուճ արատըղը քէնտինին ի՛նտինտէ էն պաՏալը ճէվաՏիր- տէն զէյատէ գըլմէթլի սայըըր պիր շէյ օլմալը տըր : Քրիստոս 1 շֆէնտիմիղ պէօյլէ էյլէտի : (՝) "պու քիւշիւքլէրի" արամա- ղա վէ գուրթարմաղա կէլտի • վէ օնլարըն ուղուրուճա քէնտի էօ՛մրիւնիւ ֆիտա էյլէտի : Իմտի օնուճ պու տէրէճէ ա՛ղըմ գըլմէթտէ սայտըղը շէյին գըլ- մէթլինի պիղ գըրալը՛մը : Իտա- յըր • օնլարը պուլմագ իչիւն պու գատար էյլէյէթ շէքտիյի՝ վէ օնլարը իւէլաս էթմէք իչիւն պու տէրէճէ Տիսապա կէլմէղ

մասրաֆ էթտիյի միւլՏաղասը իլէ , օնուճ խաթըր իչիւն օնլարը՝ վէ օնլարըն էն դայի՛ֆինի պիլէ սէվէլիմ : (՝) նլարը թաՏգիր է- տէճէյիմիղ եէրինէ՝ օնլարըն րա- Տաթը՝ վէ տինտէ մա՛մուր օլմա- լարը իչիւն քէնտիմիլի ինքեար էտէլիմ , վէ օնլար Տէր նէ գա- տար զէյատէ դայի՛ֆ իսէլէր , պիղ օնլարը օգատար զէյատէ գայըրալըմ : Լուգմ . Ժ . 15 : Ա կրնի . Ը . 12 : — Լուգմ . Օլ- լու : Պապ Ը . 20 , վէ Ժ . 24 շէրՏլէրինէ պագ :

12 . Սիդէ նիճէ կէօրիւնիւր • Քրիստոս 1 շֆէնտիմիղ պուրա- տա մատէյի օնլարըն ա՛ղ ու խորաքինէ Տալալէ էտէր : Պապ Ժ . 16 , վէ ԻԱ . 28 շէրՏլէրի- նէ պագ : Ա կրնի . Ժ . 15 : — 1 յէր պիր ատէմին եիւղ գօյու- նու օլուր տա : Պապ Ժ . 11 : Գ թուգ . ԻԲ . 47 : Սաղ . ճԺԺ . 176 : ԼՏայ . ԾԳ . 6 : Երէճ . Ծ . 6 : Ելէլ . ԼԴ . 6 . 12 . 16 . 28 : Պ . Գ . Ժ . 4 : Տիգմ . Ժ . 11 , Ը : Ա Պեթ . Բ . 25 : "Պու քիւշիւքլէրի" թաՏգիր էթմէմէք իչիւն՝ 1 շֆէնտիմիղ պիլղէ իւ- չ սէպէպ կէօսթէրիր : (1) ԼլաՏըն էն գուտրէթլու մէլայիլէրի օն- լարա խըղմէթ էտէրէր (խանէ 10) : (2) ԼլաՏըն քէնտի սէվ- կիւլիւ (՝) ղու՛ մախտուէն օնլարը գուրթարմագ իչիւն տիւնեայէ

մանց մը :

13 Ս է էյէր օնու պուլաճագ օլուրսա , կէրչէք տէրիմ սիղէ քի՛ օնուն իւղէրինէ՛ եօլու շա- շըրմամըլ տօգսան տօգուղտան

կէլտի (խանէ 11) : (3) Ըլլաճ օն- լարըն էյլէյի իչիւն մախտուսէն քէնտիսի գայղու չէքէր (խանէ 12, 13, 14) : Ս էլէքլէր օնլա- րըն խըղմէթճիլէրի տիր , Վրիս- տոս օնլարըն Գուրթարըճըսը տըր , վէ Ըլլաճ օնլարըն էն էյի տօսթու տուր : Տիւնեպը սէ- վէն վէ պունուն իչիւն Օղունու կէճտէրէն՝ Ըլլաճ խտի : Իշպու էպէտի քէրէմ ու մէրճամէթլէ- րին ճիւղէսինին չըգըպ ագտը- ղը փունկար պաշըսը՝ Ըլլաճըն մուճապպէթի խտի :

13 . Օնու էպէրինէ . . . շէյարտէ տէլիւնի : Պու՛ թապիա՛թա մու- վաֆըգ՝ վէ հէր կիւն քէնտիլէ- րիմիպտէ տույտուղըմուղ վէ ախէրլէրինտէ կէօրտիյիւմիւղ պիր շէյ տիր : Իշպու գանուն միւճիպինճէ պիղ՝ խասթա օլուպ սաղալտըղըմըղ գէման սաղըղը- մըղ իչիւն տաճա զիյատէ սէ- վինիրիղ չօճուգլարըմըղ իչիւն՝ պիր մուխաթարատան գուր- թուլտուգլարը վագըթ՝ հիչ պիր թէճիլքէյէ կիրիֆթար օլմամըլ իտիլքէրի զէմանտէն տաճա զի- յատէ սէվինիրիղ , վէ ֆուր- թունայա օղըամըլ սաղ սէլիմ կէլէն պիր կէմի իչիւն՝ լիման ի- չինտէ էմիյէթտէ տուրան ճիւմ- լէ կէմիլէրտէն զիյատէ սէվինի-

զիյատէ սէվինիր :

14 Պէօյլէճէ կէօքլէրտէ օ- լան փէտէրինիղին հուղուրուն- տա ըիպա եօգ տուր քի՛ պու քիւչեքլէրին պիրի ղայպ օլա :

րիղ : Ս է Վրիստոս Լչֆէնտի- միւղ պու թէմնիլ իլէ՛ պիր ղայպ օլմուշ կիւնաճքեարըն գաղա- նըտըղընտա նիճէ սէվինտիյինի՛ պիղէ պէօյլէ գէմանլէրտէ վագի՛ օլան սէվինճէ ըուպար էտէրէք անկլատըյօր : Սաղ . ճիւն . 11 : Եսայ . ԾԳ . 11 : ԿԲ . 5 : Երէմ . ԼԲ . 37—41 : Սի . Ե . 18, 19 : Սի . Գ . 17 : Պու . ԺԵ . 5—10 . 22—24 : Յովն . Գ . 34—36 : Յով . Բ . 13 : — Տօգսան տօգուղտան շէյարտէ : Պու . ԺԵ . 7 : Յայանու թիւն Ե . 9—12 խանէլէրտէն էօյրէնիրիղ քի՛ Յովճաննէ- սին՝ Ըլլաճըն թախթը եանըն- տա էն եազըն օլտուղընու կէօրտիյիւ քիմնէլէր ֆիտա օլ- մուշ կիւնաճքեարլար խտի , վէ մէլէքլէր՝ օնլարտան սօնկրա պիր տայիրէ չէվիրիպ տուրուլար իտի :

14 . Աբօտլէրտէ օլան փէտէրինի- ղին հուղուրունտա ըիպա եօգ տուր : Պու . ԺԵ . 32 : Յովն . Զ . 39, 40 : Ժ . 27—30 : ԺԵ . 12 : Էսայ . Ը . 28—39 : Երէմ . Ա . 5—7 : Ա Պէ . Ա . 3—5 : — Պու . Կէլէտլէրին ղիւն ԵՃ : Եսայ . Խ . 11 : Ա Կրի . Ը . 11—13 : Բ Տի . Բ . 40 : Եր . ԺԲ . 13 : Պունճիլէրին՝ Գուր-

15 Վ և էյէր գարընտաշըն սա- նա խաթա էտերսէ, կիթ, վէ օ- նու՝ սէնին իլէ օնուն պէյնինտէ

թէնհամա թա՛ղեր էյլէ . էյէր սէնի տինկլէրսէ , գարընտաշընը գազանտըն :

Թարըճըմըզըն պու թէմնիլին- տէն՝ Փէտերին քէնտի խալդը- նըն էն զայլ՝Փլէրինի նէ գատար սէվտիյինի վէնէ գատար գայըր- տըղընը էջրէնիբիզ : Վ և էյէր ՄլլաՏ օնլարը պէօյլէ կէօզ պէ- պէյի կիպի սէվէր վէ գօրուրսա , օնլարը Տիչ քիմնէ խօրլամասըն : Վ և Բէսուլէր Տէմ Տէփ Լնճիլ խըզմէթճիլէրի՝ «պու քուչիւքէ- րէ» խըզմէթ էթմէքտէ մէլէքէ- րին վէ ՄլլաՏըն ( ) ղըլունուն վէ Փէտերին քէնտիսինին էօրնէ- յինտէն ի՛պրէթ ալընլար , վէ տէյլ մաղուր փարիսեցիլէրին- քինտէն քի օնլար իլք սէտիր- լէրի վէ շան ու ի՛զլէթ վէ ման- սուպլար էլէ կէթիրմէք իչիւն Փուգարայր այագ ալթընա ա- լըրլար : Պիզիմ՝ մուգայէտլիյի- միզ եա թէրթիպիմիզ իլէ դուր- թուլա պիլըր օլան պիր քիմնէ- նին՝ Տէր նէ գատար էտնա վէ ալչագ քիմնէ օլուրսա օլտուն՝ ղայպ օլտուղունու ՄլլաՏ Տիչ պիր վէճՏ իլէ իսթէմէզ . վէ օ պիրզէ էջրէտիր քի , պիր քիմնէ Տէր նէ գատար զիյատէ ղայլ՝Փ իսէ , օնուն խէլասը իչիւն պիզիմ՝ մուգայէտլիյիմիզ օլ գատար զի- յատէ օլմաը տըր :

15 . Լյէր գարընտաշըն : Վրիս- տոս ԼչՓէնտիմիզին պու գա- նունլարը՝ քէնտիսին Վրիլիսէ- սինին թէրպիլէսինէ մախսուս

տուրլար . վէ օնուն պու մատտէ իւզէրինէ վէրտիյի մախսուս գա- նունլար եալընըզ պուլնլար տըր : Վարընտաշ լուղէթի պուրատա՝ Վրիստոսուն Վրիլիսէսինին սէ- նին կիպի պիր ա՛ղասը տէմէք տիր : Վրիսթիանլարա՝ գա- րընտաշլար տէնիյօր , շիւն քի օնլարըն Փէտերի պիր՝ Վուր- թարըճըսը պիր՝ վէ թէսէլիճի- սի վէ Մլլազլէյիճիսի պիր տիր . օնլար Տէման պիր ա՛ղիմ վէ ա՛- զիզ Փամիլէանըն ա՛ղասը տըր , օնլար՝ Վրիսթիան մուհապլէ- թի վէ տօսթլուղունուն էն սըզը պէնտլէրի իլէ պաղանմըշլար տըր , վէ օնլարըն արղուլարը պիր՝ իւմիտլէրի պիր՝ վէ մերամ՝ ու մագսուտլէրի պիր տիր : — Սանա իսիւս էրէրէ : Սանա պիր վէճՏ իլէ՝ մալընա՝ զաթընա՝ եա իթիպարընա պիր քէտէր կէթիրիբսէ : Վ Լա . 2 . 2—7 : Վ Լա . 3 , 4 : Ա Կրնի . 2 . 6—8 : Ը . 12 : Բ Կրնի . Է . 12 : Կալ . Գ . 13 : Ա թիւս . Գ . 6 : — Կիլ , վէ օնու՝ 12 : Պու՝ Սոլսէսին նօմօսունտան մաթլուպ օլունուրուտու : Վ Լա . ԺԲ . 17 : Սաղմ . ճիւս . 5 . Լաալ . Իե . 9 , 10 : Կիթ վէ օնուն պու հարաքէթիսին սէպէ- պինի էթրաֆը իլէ օնտան սի-ւալ էյլէ , վէ օնա՝ տօսթանէ պիր թարղ իլէ մասլա հաթըն սա-

16 Ըմնա էյեր տինկլեմեզսէ ,
քէնտին իլէ պերայկեր պիր՝ եա-
խօտ իքի քիշի տաճա ալ , թա

քի իքի եա իււ շաճիտին աղ-
զընտան Տեր սէօղ սապիթ օ-
լունա :

նա նիճէ կէօրիւնիւր իտիյինի
սէօյլէ : Մատի . ԺԵ . 1 : ԻԵ . 15 :
Պունու՝ սէն օնուն իլէ եայը-
նըլ էյլէ . վէ պունուն սէպէպ-
լէրի պունլար տըր : (1) ()՝ սէ-
նին օնուն տօսթու օլտուղունու
կէօրսին , քի էյեր օնտան քէ-
տէր կէօրմիւշ տէյիւ սանըր ի-
սէն տէ , օնուն ի՛թիպարընը
գըրմաղա պիր Ֆուրսաթ արա-
մայօրսուն : Պիր քիմնէ՝ քէն-
տինի պիր ախէրինտէն ինճին-
միշ զանն էթտիյինտէ , օնուն
իլէ կէօրիւշիւպ տէ պիր միգ-
տար տօսթանէ միւղաքէրէ էթ-
տիյի սուրէթտէ , սայքի տա-
յիմա մատտէ պիրտէն սըրասընա
կիրիպ պարըըգ իճրա օլունուր :
(2) () քիմնէ՝ մատտէնին նիճէ
օլտուղունուն թա՛րիֆինէ տա-
ճա էյի Ֆուրսաթը օլուն , վէ
էյեր Ֆէնա էթտի իսէ , օնու
իգրար էտէ պիլսին : Վապիլ
տիր քի , օնուն Ֆիքրի Ֆէնա՝
եախօտ զանն էթտիյին գատար
Ֆէնա օլմամըշ օլուն . Տէմ
տէ գապիլ տիր քի , օ՝ սէնին
պու օնա վարմա իլէ օնա վէրտիյի
Ֆուրսաթը արղուլէմէտէ օլուն .
քի սէնին կէօնիւնիւ խօշ էյ-
լէսին , վէ քէնտինին մէրամ ու
մագսուտունու անկլաթսըն՝ վէ
պունտան սօնկրաքի Տարաքէթի
պապընտա սէնի գանտըրսըն :
(3) Վրիսթիանըղա՝ օնուն թէ-
վապիսինին գուսուրլարընը ա՛-

լէմէ չալ էթմէյիլէ զեւլ կէլմէ-
սին , վէ սիթէմ՝ օլունմասըն :
Տիւնեա՝ Վրիստոտուն շայրտ-
լէրի Տագընտա պէօյլէ շէյլէր
իշիթմէսինի սէվէր , վէ Վրիս-
տոս՝ քէնտի տօսթունուն էվինտէ
եարալանըր : — Վարընդըն
գապուրն : ()նու՝ պիր Վրիս-
թիան գարընտաշ կիպի գազան-
տըն . եախօտ՝ օնու կիւնաճտան
սագընտըրտըն . եախօտ՝ օնու
պօրճունուն իճրասընա վէ Ֆա-
յիտէլի օլմա գ թարգիսնէ կէրի
կէթիրտին : Մատի . ԺԵ . 30 :
Մատի . ԺԲ . 21 : Ա կիրնի . Բ .
19—21 : Մատի . Ե . 19 , 20 : Ա
Պեր . Գ . 1 :

16 . Վրենտինիլէ պերայկեր պիր՝
եախօտ իտի տէն տաճա ալ : ()ն-
լար՝ ա՛գըլլը վէ միւթէպէր
քիմնէլէր՝ վէ իքի թարաֆըն տա
էյի պիլինմիշ տօսթլարը օլմալը
տըրլար , շէօյլէ քի իքի թարաֆ-
տան տա օնլարա ի՛թիմատ օ-
լունսուն : Մէմիւլ օլունմալը
տըր քի օնլար՝ պու մատտէյի
զարար չէքմիշ օլան գարընտաշ-
տան տաճա ա՛ գիլանէ վէ տաճա
պիղարազանէ Փապ էտէճէքէր ,
վէ զարարը վէրէն գարընտաշ
օնլարըն նասիճաթլէրիինի տինկ-
լէյէճէք տիր : Ա է էյեր օ՝
ի նատընտա տուրուպ նասիճաթ
գապուլ էթմէզսէ , պու քիմնէ-
լէրին շէճատէթի՛ մատտէ Վրի-
լիսէնին Տուղուրունա կէթիրիւ-

17 Վէ էյեր օնլարը տինկէ-
մէզսէ , ճէմիյէթի սէօյէ , վէ

տիյի զէման՝ հեր վէճճ իլէ ի-
թիլարը տրը : Մովսէսին նօ-
մօսու՝ իբի եա իւչ շահիտլէր
թալապ էտերիտի : Բ Օրն .
ԺԹ . 15 : Յո՛ն . Ը . 17 : Բ
կրնի . ԺԴ . 1 : Եբբ . Ժ . 28 :

17. Ղեփէթի սէօյէ : Վրիս-
թիանլարըն ճէմիյէթիսէ՛ եա՛նի
Վրիխէյէ մատտէյի իՓատէ
էյէ , քի գապահաթը տախի
պու Վրիխէսինն ա՛ղալարընտան
պիրի տիր , վէ աշիքեարէ օնու
գանուն ու գաւախտիննի գապու
էյէմիշ տիր : Մատտէ Վրիխ-
սէսինն հուզուրունա կէլէճէք
թարղ՝ օլ քիլիսէի մասսուսէսինն
քէնտիսի իչիւն թայի՛ն էյէ-
տիյի գանունլար միւճիպինճէ
օլմաը տրը , եա՛նի՛ եա օլ քի-
լիսէսինն պիւթիւնն ա՛ղալարը
ճէմ՝ օլմուչ ճէմաա՛թը հու-
զուրունա՛ եա քիլիսէսինն մախ-
սուսէն մասպահաթարընըն ըու-
յէթ ու թէսվիյէսի իչիւն սէչ-
տիյի Նպիսկոպոսլար վէ սարկա-
ւազլար եախօտ մուրախաալար
ճէմիյէթիսինն հուզուրունա կէ-
թիլիմէլի տիր . զերա պու մի-
սիլլիւ մախսուսէն Վրիխէստէն
սէչիմիշ Վրիխէսինն իշ էրոպապ-
լարընըն մէճիսի հեր նէ քէսեր-
սէ , Վրիխէսինն գանունլարընա
մուլայիր օլմատըղը սուրէթտէ՛
Վրիխէսինն քէնտիսինտէն իճրա
օլունմուչ սայըլըր : Պիր մատ-
սէյի պու վէճճ իլէ թանղըմ՝ օ-
լունմուչ Վրիխէս մուրախաալար

էյեր ճէմիյէթի տախի տինկ-
լէմէզսէ , օնու էճնէպի թա-

րընա սէօյլէմէք՝ ուսուլ ու էր-
քեան իւզրէ «Վրիխէսէյէ սէօյ-
լէմէք» տէմէք տիր : Նէհու-
տիլէրին սինակոկունտա՛ պու մի-
սիլլիւ մասպահաթարը կէօրէն
տայիմա պիր իխթիարլար ճէմի-
յէթի վարըտը : — իմայիՓէրէն .
ԻմայիՓէ լուղէթի իլէ Նէհուտի-
լէր՝ քէնտիլէրինտէն մա՛տա պա-
գի միլլէթիլէրին ճիւմիէսինն թա՛-
պիր էտերլէրիտի , վէ էյերչի
օնլար իլէ ախզ ու ի՛թա էտեր-
լէր իտի իսէ տէ , օնլար իլէ
տինն իլհազըղը էթմէզլէր իտի ,
վէ օնլար իլէ միւմքիւննի մերթէ-
պէ իիէք ազ գօնուչուլարըրաբ :
— կիտիբէ-տէն : Պապ Ե . 46
չէրճինէ պագ : Պուրատա Վրիս-
տոս Նիճէնտիմիլլին էմր էյէ-
տիյի՛ օնու հապսա աթմագ՝ սիւր-
կիւնէ Խօլլամագ՝ տիւքքեանը-
նը գափաթմագ՝ էքմէյիսի եա
սույունու քէսմէք՝ եախօտ ին-
սանիյէթի պօրճ օլան խրզմէթ-
լէրի օնա էտա էթմէմէք տէ-
յիլտիր , չիւն քի պիզտէն՝ տիւչ-
մէնլէրիմիպէ պիլէ էյլըք էթմէք
մաթլուպ օլունույօր : Նաքին
էմր օլունան պու տուր քի ,
օնու ի՛նատճը՝ ա՛ղընը պէլէն-
միշ՝ գապահաթը՝ տիւնեալի՛
եէնիտէն տօղմամը՝ վէ տէյիլ
Վրիստոսուն , իլլա շէյթանըն
գուլու տէյիւ սայալըմ : ( ) Վրի-
լիսէսինն սըրըլարընա՛ էմին օլան
Վրիխէս ա՛ղալարընըն պէրասպէ-
րինճէ իլհազ օլմագտան ըէտտ

յիֆէտէն՝ վէ կէօմրիւքճիւ կիւ պի սայ :

օյունսուն , վէ Վրիլսէնին ա՛-
զալարը՝ օնուն իլէ գօնուշմա-
տան՝ հէր նէ գատար միւմքիւն
իսէ՛ չէքիլսինլէր , շէօյլէ քի՛ կիւ-
նահընտան ութանսըն , վէ կիւ-
նահը օնլարա տա թէսիր էթ-
մէսին , վէ ա՛լէմին նազարընտա՛
քէնտիլէրի օնտան փաք օլ-
տուգլարը աշիքեար օյունն : Օն-
լարըն հէփ իլհագըգ վէ իւլ-
ֆէթլէրի՛ Վրիլսէնին գայիմ՝
ա՛զալարը իլէ օյունն , վէ օնա
ա՛սը օյուպ՝ օնտան րէտտ օյան-
լար իլէ օյմասըն :

Վրիլսէ իպթիտա պիր մատ-
տէնին աղըրըղընը թէֆթիշ վէ
թէֆէհհիւս էթմէլի տիր . վէ
գապահաթլըլը թէքտիր էթմէ-
լի , օնա նասիհատ վէրմէլի ,
օնու թէվպէյէ տա՛վէթ էթմէլի ,
վէ օնու իսլահ էթմէյէ չալըշմա-
լը՝ վէ էվվէլա՛ իշպու թէրթիպ-
լէրին ճիւմլէսի իճրա օյունմա-
լընճա՛ օնու հիչ պիր վէճհ իլէ
իլհագըղընտան րէտտ էթմէլի
տէյիլ տիր . լաքին պունլարըն
ճիւմլէսի քեար էթմէտիքլէրի
թագտիրտէ , օղէման պիլ իգթի-
զա Վրիլսէտէն րէտտ օյունմագ
խուսուսու իճրա օյունմալը տըր :
Պու խուսուսուն եալընըղ տօղ-
րու եօլու պու տուր : Վրիլսէ-
սինին ի՛թիպարընը սագլամագ՝
վէ սէլամէթինի հէմ փաքըղընը
հըֆղ էթմէք՝ վէ Վրիսթիան-
լըզա զիւլ օյան քիմնէլէրէ գա-
պահաթլը օլտուգլարընը պիլ-
տիրմէք՝ վէ իսլահ օյա պիլմէք

իչիւն՝ Վրիստոս Լճֆէնտիմիզին
պիզղաթ թա՛յին էլլէտիյի ուսուլ
պու տուր : Լա՛մ . Թ . Զ . 17 : Ա
Կրնի . Ե . 4 , 5 . 9 — 13 : Բ թ . Է .
Գ . 6 . 14 , 15 : Ա Տի՛ . Զ . 5 :
Պուրատա՛ շու իշարէթ օ-
լունմալը տըր քի՛ Վրիստոս Լճ-
ֆէնտիմիզ պու մահպատէ մախ-
տուսէն պիր առէմ իլէ պիր սա-
յիր առէմին պէյնինտէ վուգո՛ւ
պուլան զաթիյէ թէօհմէթլէր
խուսուսունտա սէօյլէյօր , վէ
ո՛ւմումի վէ ա՛լէսսէվի օյան գա-
պահաթլար խուսուսունտա նէ
էտիլմէք կէրէք օլտուղունու
սէօյլէմէյօր : Վիլ վադի՛ պիլ՝
իշպու գանունուն ա՛լէսսէվի
հիւքմիւնիւ վէ րուհունու հէր
նէվ՝ գապահաթ ու թէօհմէթ-
լէրէ իլթիլամ էթմէլիյիլ . լա-
քին էյէր Վրիլսէ ա՛զալարըն-
տան պիրի աջըգ աշիքեար ու՛-
մումի քիւֆիւրպազ եա պէքրի՛
եա էտէպ ու երքեանէ մուլպիր
օյան ախէր պիր կիւնահ իլէ-
մէյի քէնտինէ ա՛տէթ էտէճէք
օլուրսա , իշպու գանունտա
տէրճ օլունան ուսուլի թուլթ-
մաղա պօրճու տէյիլիլ . իլա
Վրիլսէ պիրտէն մատտէնին
թէֆթիշինի էլէ ալմալը տըր . վէ
պու թագտիրտէ մախլի իգրապ
եա կէօրիւնիչլէ պիր թէվպէ՛
Վրիլսէնին թէտիպին մէն՝ էթ-
մէյէ գատիր օլամալ : Վրիլ-
սէնին մէնֆաա՛թը՝ վէ Վրիս-
տոսուն շան ու ի՛ղէթի իչիւն՝
գապահաթլը օյան քիմնէ սըրը-

վէ կէօժրիւք ճիւ կիպի սայ :

18 Կէրէջք տէրիմ սիզէ , եէր իւղէրինտէ հէր նէ քի պաղ-

լարն իյնազըղընտան քէսիլմէլի տիր , եախօտ Վրիլիսէտէն ըտտօ օլունմալը տրօ . վէ պու միսիլլիւ քիմնէլէրին էտէճէքլէրի իգրար տայիմա ո՛ւմնուի վէ աշեքեար օլմալը տրօ :

18. Կէրէջ րէրի՛ սիզէ : Վրիստոս Եփէնտիմիզ հէման պու շէյի պունտան էվվէլ Պետրոսա սէօյլէմիշ իտի (Պապ ԺԶ . 19) , լաքին պուրատա՛ պու սէօյլէրի Բէսուլէրին ճիւմէլէսինէ տէ սէօյլէյօր : Վրիստոս Եփէնտիմիզ պունտան ագտէմքի իւշ խանէլէրտէ՛ Վրիլիսէ թէտիպի իւղէրինէ հէր պիր զէմանէ վէ հէր պիր մաճալէ թաթպըգ օլունապիլլիւր պա՛ղք ա՛լէսսէվի դանունլար վէրտիքտէն սօնկրա , իշպու Վրիլիսէ թէտիպի մատտէսինտէն տէր ա՛գապ Բէսուլէրէ տէօնէր , վէ օնլարա խապէր վէրիւր քի , քէնտի Վրիլիսէսի իշիւն գանունլար վէ նօմսլար եափմագ՝ վէ օնուն հէր պիր մաճալաթընը թէրթիպ ու նիղամէ դօմագ պօրճու՛ օնլարն իւղէրինէ դօնաճագ տրօ . վէ օնլարա թաճգիգէն պիլտիրիյօր քի , օնլարն պու միսիլլիւ դանուն ու գափտէլէրի՛ կէօքտէ մագպուլ սայրլու պուրէրէր օլունաճագլար : Իմտի իշպու մատտէ խուսուսունտա Բէսուլէրին Եփէլէրինտէ վէ Եփէլիպլէրտէ հէր նէ պուլուր իսէք , սահիհան

լարանըլ՝ կէօքտէ պաղանմըշ օլաճագ , վէ եէր իւղէրինտէ հէր նէ քի չէօգէրսէնիլ՝ կէօքտէ

պիլմէլի իլ քի , օնու Վրիստոս մուգարրէր էյլէմիշ տիր . շիւնքի Բէսուլէր՝ օնուն Վրիլիսէսինին իտարէսի վէ թէտիպի վէ նիղամընը թէրթիպ էթմէքտէ օնլարա օնուն եանղըլմագ Բուհու եարտըմ էթմիշ իտի : Իմտի Եփէնի Եփէլէրն նուսունէսի միւճիպինճէ թանղըմ օլմայան հէր պիր քիլիսէ՛ քէնտի իւղէրինէ Բէսուլէրին չէօգտիլիւնիւ պաղամանըն վէ օնլարն պաղլատըգլարնը չէօղմէնին հիյպէթլու թէօճմէթ ու գապահաթընը եիւքլէնմիշ տիր , վէ օքիլիսէ՛ Բէսուլէրէ զըտտ՝ վէ Վրիստոսա զըտտ տրօ , վէ Վրիլիսէնին ա՛ղիմ՝ Պաշընըն մագպուլ սայրլու մուգարրէր էյլէտիլի շէյէ գարշը տուրուր : — Էր նէ էի պուլարսանըլ Ե՛ : Պապ ԺԶ . 19 շէրհինէ պագ : Եփին իշպու սէօյլէր էյրէրի էվվէլա Պետրոսա վէ սօնկրա հէի Բէսուլէրէ սէօյլէնտիլէր իսէ տէ , պունլարտան էվվէլքի վէ սօնկրաքի խանէլէրտէ սէօյլէնէն շէյլէրտէն՝ պու սէօյլէր Վրիլիսէնին հէր պիր տէհրտէ իտարէսի վէ թէտիպի խուսուսունտա սէօյլէնտիլէրինէ գարար վէրմէմէսի միւմքիւնսիլ տիր : Վրիստոսուն պիր Վրիլիսէսի հէր նէ քի էտէրսէ , Վրիստոսուն գանունլարնա մուվաֆըգ օլուղըլ թագտիրտէ՛ կէօքլէրտէ մուգար-

չէօգիւլմիւշ օլաճագ :

19 Եննէ սիղէ տերիմ՝ քի՝ սիղտէն իքի քիչի եւեր իւղէրին-

րէր օլունուր :

19 . Եննէ սիղէ տերիմ՝ +ի : Իշ-պու խանէտէ տասի Տէմանն օ մատտէյէ տէվամ՝ օլունույօր , վէ պուրատա պիր եէնի մատտէ-յէ պաշլանմայօր : Ա է թագ-տիմ՝ օլունանն պուրՏանն պու տուր ԱիւննաՏ իշէյէնն վէ թէվպէ էթմէյէնն քիմնէ՝ Քիլիսէտէնն քէսիլմէլի տիր (խանէ 17) . Քիլիսէտէնն նաղարէթի՝ օնու իխտաս վէ թանղըմ էթմէնին գուվվէթի՝ օնուն իշինէ աղալար գապուլ՝ վէ իշինտէնն աղալար րէտտ էթմէք վէ խէլարնն Տէմ՝ Քիլիսէյէ աղա օլմաննն շու-րուձլարընը թագրիր էթմէք Տիւքիւմէթի Իեսուլէրէ սը-փարըշ օլունմուշ տուր (խանէ 18) . իշպու խուսուս իշինն՝ օնլար ԵլլաՏ թարաֆընտան իլմ ու եարտրմա միւՏթաճ օլաճագ-լար , վէ օնլար տուա՝ իլէ ըլըգ թալապ էթմէլի տիրլէր , վէ օնլարա լաղըմ օլանն Տէփ եար-տըմը ալաճագլար տըր — Սէշ-տէնն էի էիշէ . . . Եննէֆաէ է-տէրէ+ : Իեսուլէր՝ Յուգաննն եէրինէ պիր Իեսուլ տիքմէյէ իսթէտիրլէրի գէմանն՝ պիլ իթ-թիֆագ պունու պիր տուա՝ մատտէսի էյլէտիրլէր : Վարժ . Ա . 13—26 : Լաքին պու-րասա Քարիտտո Իեսուլէրէ անկլատըյօր քի , Քիլիսէ-նին աղէսսէվի մալաՏաթլարընը

տէ իթթիֆագ էտերէք Տեր նէ շէյ իշինն տիրլէրլէրսէ , օնլարա կէօքլէրտէ օլանն Փէտէրիմտէն

նիղամա գօյաճագ օլուուգլարը գէմանն աղա տէճէքլէրի գա-րարէ նուժուլ վէրմէք իշինն ճիւմէսի պիր եէրէ ճէմ՝ օլ-մաղա Տաճէթ էթմէյէճէք , լա-քին պիր մալաՏաթմըն իւղէրի-նէ օնլարտան իքիսի՝ քիմլէր օ-լուրա օլունն՝ իթթիֆագ էտէ-ճէք օլուուգլարը վէմանն՝ օլ մատտէնին Տագգընտա եօգա-րտան ըլըգ վէ իլմ՝ թալապ էտէրէք տուա՝ էթտիրքտէն սօնկ-րա՝ Տիւքմ իլէ աճէլ ու Տա-րաքէթ էտէ պիլիլլէր , վէ սիւն-նէթ՝ գուրպանլար՝ Պասնք՝ վէ պունուն կիպի էսքի նօմօսուն սպիր աշինլէրինտէ պիր թէպ-տիրլէք էտէ պիլիլլէր , վէ Ել-լաՏ օնլարնն տուա՝ սընը իշտիպ գապուլ էտէճէյինն վէ եանղ-լըլըգտան Տրֆըլ էտէճէյինն էմին օլունլար : Պետրոս իլէ ՅովՏաննէս Սամարիտա պիր-լիքտէ աճէլ էյլէտիրլէր (Վարժ . Ա . 14) . Տէմ Պօղոս իլէ Ռա-նաբաս տասի թայիֆէլէրին ա-րասընտա էյլէ էթտիրլէր : Վարժ . ԺԳ . 2 : ԺԴ . 23 : Վար . Բ . 9 : Պօղոս՝ չօգ քեր-րէ քէնտի պաշլնա իշ կէօր-տիւ . վէ Պետրոս տասի էյլէ էյլէտի , վէ պազի Իեսուլէր տէ՝ շիւպՏէսիվ՝ պէօյլէ էյլէ-տիրլէր : Լաքին Տեր պիր շիւպ-Տէլի մատտէտէ՝ օնլարնն իքիսի միւշավէրէ էյլէյիպ պիրլիքտէ

օլաճագ տրը :

20 Օ իրա պէնիմ իսիմ իլէ

տուա՛ կթսինլէր , վէ հէվի իգ-
 թիղալը օլան ըըդդ ու իլմ՝ օն-
 լարա վէրիլէճէք տիր : Լստէ-
 ճէքլէրի շէյ նաֆըղ օլուն տէ-
 յի՛ իքիսինին պիրի Պերտրոս
 օլմաղա հաճէթ հող իտի . լա-
 քին օնլարտան " իքի քիշի"՝
 հէր քիմլէր օլուրսա օլուն՝
 քիֆպէթ էտէր իտի : Պօղոս ի-
 լէ Բաւնարաս սիւննէթ մէսէ-
 լէսի իլէ Բէսուլլէրէ Երու-
 սաղէմէ չըգորդլարը գէման ,
 պունու՛ քէնտիլէրին մատտէտէ
 պիր շիւպհէլէրի օլտուղու իչիւն
 տէյիլ իլլա Վիլիսէնին սէլա-
 մէթի վէ իթթիֆագը իչիւն էյ-
 լէտիլէր : Վարժ . ԺԵ . 1—29 :
 Լաքին իչպու խանէ՛ պունտան
 էվվէլքիտի կիպի՛ միւղաքէրէ օ-
 լունմաղտա օլան մատտէնին
 պիւթիւնիւ իլէ պէրապէր ալը-
 նընճա՛ աշիբերաք տրը քի՛
 Վրիստոսուն Վիլիսէսինէ հէր
 պիր տէհրտէ մախսուս տուր :
 Պու Վիլիսէ պա՛ղը մահալլէր-
 տէ հէր նէ գատար քիւչիւք
 վէ դայի՛ֆ օլսա տա , իման վէ
 տուա՛ վասիթասի իլէ՛ Վիլի-
 սէսինին Պաշը օլան Վրիստոս
 իլէ պիր սահհի՛ ալազասը
 վար , վէ օնուն հուղուրունա
 կէթիրիլէն պիր թէտիպ խու-
 սուսունտա հիւքմիւնիւ իճրա
 էթմէյէ քօրգմայը տէյիլ տիր :
 — Օնլար . . . օլաճագ տրը :
 Պուրատա օլունան վա՛տ՝ կէօ-
 րիւնիւր քի՛ միւղաքէրէ օլուն-

իքի եա իւչ քիշի հէր նէրէտէ
ճէմ՝ օլմուշար իսէ , օրատա օն-

մաղտա օլան մատտէյէ՛ եա՛նի
 Վիլիսէ իտարէսինէ վէ թէ-
 տիպինէ մախսուս օլմուշ տուր :
 Լաքին պու՛ էյէրչի պու մատ-
 տէյէ մախսուս կէօրիւնիւր իսէ
 տէ , ինանանլարա օլմուշ ախէր
 վա՛տլէր վար քի , օլ գատար
 մախսուս տէյիլլէր՝ վէ իգթիղա
 էթտիյի գատար ճէսարէթ վէ-
 րէ պիլիլլէր : Պապ Ե . 7—11
 շէրհինէ պագ :

20 . Պէնի՛մ իսի՛մ իլէ : Եա՛նի
 պէնիմ՝ հիւքմ ու նուֆուղում
 իլէ՛ եախոտ պէնիմ՝ Վիլի-
 սէմտէ պէնիմ իչիւն ա՛մէլ ու
 հարաքէթ էթմէյիլլէ : Ա Վարժ .
 Ե . 4 : Լաքին պու՛ մախսու-
 սէն Բէսուլլէր իչիւն սէօյ-
 լէնմէմիշ օլմաղըլա , մա՛նասը՛
 պէնիմ էմրիմէ իթասա՛թ էտէ-
 րէք՛ տուա՛ վէ թէշէքքիւր մա-
 հալինտէ՛ պէնիմ խըղմէթիմ վէ
 ի՛պատէթիմ իչիւն՝ վէ շան ու
 ճէլալիմի իլէրլէմէք վէ իղհար
 էթմէք իչիւն ճէմ՝ օլմաղըլա
 տրը : — Իտէ եա՛ էւլ էիշի հէր
 ճէրէպէ : Պու՛ Վրիստոսուն
 քէնտի Բէսուլլէրինէ պուն-
 տան իլէրքի խանէտէ վէրիլէն
 վա՛տի մախսուսէսինի գուվէթ-
 լէնտիրմէք իչիւն պիր ա՛լէսսէ-
 վի թաղրիր տիր : " Իքի եա
 իւչ քիշի"՝ հէր քիմլէր օլուր-
 սա օլուն , Բէսուլլէր օլուն՝
 ախէր քիմնէլլէր օլուն : Օ ի-
 րա պէնիմ իլէ պէնիմ թէվա-
 պիլլէրիմ պէնինտէ օլան իլ-

հազըզ վէ ա՛լագա պէօյէ տիր քի, օնլար պէնիմ աորմ տա հէր հանկը մահալտէ ճէմ՝ օյուլլարսա, օնլար հէր նէ գատար զայի՛Փ վէ ալ օլուլլարսա օլուլլար՝ օնլարն տուա՛լարընը գապուլ էթմէք՝ վէ օնլարն քելիսէ հագըրնտա գըլտըզլարը գարալլարը մուգարրէր վէ նաֆըզ էթմէք՝ վէ օնլարն էթմիքըլլի շէյլէրէ՛ կէօքտէ վէ եէրտէ մուա՛ղզամ սայըլան նուֆուզու վէ գուվվէթի վէրմէք իչիւն՝ օնլար իլէ պէրապէր իմ: Պապ ԻԸ. 18—20: Իմտի Վրիստոս Լփէնտիմիզին իչպու միւպարէք թագրիրի սահիհան ա՛լէսսէվի ճիւմիլէ խալը իչիւն իսէ, էլպէթթէ սահիհան Բէսուլէրի իչիւն տախի էօյլէ օլմալը տըր. քի օնլար օնու՛ն Վրիստէսինն մասլահաթլարը խուսուսուսուստա ճէմիլէթտէ օթուրտուգլարը զէման իմտատա միւհթա՛մ օլտուգլարընտա վէ օնու թալապ էթտիքըլլինտէ էլպէթթէ ալաճագլար տըր: — (Օրատոս . . . իմ: Պապ ԻԸ. 20: Եղէց Ի. 24: Օլտ. Բ. 5: Հիմէ. Ը. 58: Ի. 19. 26: Հիպո. Ա. 11—13: Բ. 1: ԻԱ. 3: Պու՛ «Պէն օրատա օլաճաղըմ՝՝ միսիլիւ պիր վա՛տ տէյիլ տիր. իլլա հէփ ճէմ՝՝ օլաճագ օլանլար՝ քէնտիլէրինէ խօշ կէտինիզ տէմէք՝ վէ օնլարը միւպարէքլէմէք իչիւն հէփիսինտէն էվվէլ կէլմիշ օնու հալէա օրատա պուլաճագլար միսիլիւ՛ «Պէն օրատա իմ՝՝

տէյիլ՝ պիր գուվվէթի թագրիր տիր: Վրիստոսուն հէր եէրտէ հազըր նաղըր՝ վէ տուա՛ տինկէյիճի վէ գապուլ էտիճի վէ պէօյէ Լլահ օլտուղունու պունտան զէյատէ պիր շէյ իսպաթ էտէմէզ: Աէր կիւն հէր սաա՛թ վէ պէլքի հէր տագիգա՛ Ինկիլթէրատա՛ Լմէրիգատա՛ Լպրոփատա՛ Լսիատա՛ վէ Լֆրիգատա՛ տէնիլին ուզագ առալարընտա վէ տիւնեանըն հէր թարաֆընտա «իքի եա իւչ քիշի՛» օնու՛ն իսմիստէ ճէմ՝՝ օլմուշ պուլունուր, վէ օնլարն հէփիսինն օրթասընտա Խեղաս էտիճի Հիսուս պուլունուր: Մէլէքըլլէր պունճիլէյին հէր եէրտէ պիր զէմանտէ պուլունամաղար. զիրա Լլահ օնլարը պիր մահալտէն պիր զայրի մահալտէ կէօնտէրիր: Պանիէլ օրուճ թուլթուպ տուա՛ էյլէտիյի զէման՝ Պաբրիէլ մէլէք օնա վարմաղա սապահալըն չըգմըշ իքէն՝ իքինտիյին օնու՛ն եանընա եէթիշտի: Պան. Թ. 24—23: Ժ. 12, 13: Իմտի Պաբրիէլ վէ Միքայէլ միսիլիւ գուարէթու մէլէքըլլէր պիր զէմանտէ հէր պիր մահալտէ պուլունամաղար իսէ, ա՛ղեզլէրին հէր եէրտէ հազըր օլամա՛յաճագլարընա շիւպհէ Եօգտուր: Լաքին միլեօնլարճա Վրիսթիանլար եէրին միլեօնլարճա մահալլէրինտէ հէման պիր զէմանտէ պիրտէն՝ Վրիստոսուն աորնտա ճէմ՝՝ օլմուշ

լարն օրթասրնտա իմ :

21 Օլ զէման Պետրոս օնուն
եանրնա կէլիպ տէտի . Եւ
Բապպ գարննտաշըմ գաջ քէր-
րէ պանա խաթա էտերսէ օնա

լար իքէն , օնլարն ճիւմէսի պիր
զէմանտէ Վրիստոսու օրթալա-
րնտա պուլա պիլըրէր : Իմտի
հազըր պուլունան պիր Պուր-
թարըճըտան եււզ շէվերիպ
հազըր պուլունմայան պիր ա'պի-
զէ եա պիր մէլէյէ ի'պատէթ
էթմէսի նէ գատար տիվանէլը'
նէ գատար եարամազ պիր շէյ
տիր :

21 . Եւթի' Թերէյէթէ : Պուր-
թարըճըմը պունտան եվվէլ
շայիրտէրինէ' ակէր քիմնէլէրէ
ա'ֆվ էթմէք կէրէք իտիքլէրի-
նի վէ պունու հէր տուա' էթ-
մէքտէ էթմէլի օլտուգլարընը'
վէ պունուն տուա'տան պիղէ
իգթիպալը օլտուղունու էջրէթ-
միշիտի : Պապ Ե . 23 , 24 , վէ
2 . 12 . 14 , 15 շէրհէրինէ
պագ : Ը իմտի օնլարն հու-
զուրունա' Վրիստէտէ սուլհ ու
րահաթըզ վէ իթթիֆագ սագ-
լամագ իչիւն ճէհտ էթմէնին
պօրճունու թագտիմ էլէտի ,
վէ պունուն իչիւն օնլարա' պիր
գարննտաշըն գուսուրունու ա'-
լէմէ չավ էթմէմէյէ իլա իպթի-
տա թէնհաճէ օնա վարըպ սուլհ
օլմազա թալապ էթմէյէ նասի-
հաթ էլէտի : 15 խանէյէ
պագ : Պետրոս շիմտի սօրայօր
քի , օնա' գաջ քէրրէ ա'ֆվ

ա'ֆվ էտէյիմ , եէտի քէրրէ-
յէտէք մի :

22 Յիտու օնա տէտի . Սան
տէմէմ եէտի քէրրէյէտէք , իլա
եէթմիշ քէրրէ եէտիյէտէք :

էթմէլի տիր : Մէսէլա' տէյէլիմ'
քի պիր գարննտաշ' հէր պիր
գապահաթ իշէտիյինտէ գապա-
հաթընը իգրար էտիպ պիր
թէվպէ ըուհու կէօսթէրի :
Պետրոս օնա "գաջ քէրրէյէ
գատար ա'ֆվ եթմիլի տիր . եէ-
տի քէրրէյէտէք" էլվէրիմի :
Փարիսեցիլէր էջրէտիրլէր իտի
քի , առէմ' իւշ քէրրէ ա'ֆվ
էթմէլի , լաքին տէօրթ քէրրէ
էթմէլի տէյիլ տիր : Պետրոս
իւշ իլէ տէօրտիւ պիր եէրէ գօր ,
քի պու' շիւպհէսիպ Փարիսեցի-
լէրին սատագաթընտան զիյատէ
տիր (Պապ Ե 20 շէրհինէ
պագ) , վէ սօրար քի , պու-
եէթիշիմի : Օնուն մէրամը'
կիւնտէ եէտի քէրրէ տէյիլ'
իլա պիւթիւն է'օմրինտէ եէտի
քէրրէ տէմէք իտի . վէ իհթիմալ
տըք քի , քէնտի Փիքրինէ պիր
սատըգ քիմնէնին եէտի քէրրէ
տիւշիւպ եինէ գալգամարնը
խաթրընա կէթիւրմիշ օլտուն :
Լուսի . ԻԴ . 16 :

22 . Եւթի' Թերէ եէթիէթէ :
Պիր առէմ' իսթէտիյի գատար
տիգգաթ իլէ արասըն , վէ պու-
լաճապ քի , քէնտի գարննտաշ-
լարընըն պիրինտէն' վէ պէլքի
գարննտաշլարընըն ճիւմէսիւ-
տէն պիրտէն պիւթիւն միւտտէ-

23 Օնուն իչին կեօրլերին
փատիշահըը՝ պիր փատիշահ

Թի է՛օմրիւնտէ «եւթմիշ քերրէ
եւտի»՝ եա՛նի տէօրթ եիւզ սօգ-
սան տէֆա՛ գաստ իլէ զարար ու
քէտէրէ օղրամամըշ տըր : Ա-
քին պու թա՛պիրտէն մերամ՝
հուտուտուսւզ վէ նիհայեթսիզ
քէրրէ անկլաթմագ տըր : Պիր
գարընտաշ պիզէ՛ հէր պիր ին-
ճիթտիյի եա գարար ու քէտէրէ
օղրաթտըղը թագտիրտէ՛ թէվպէ
էտիպ պիզտէն ա՛ֆվլըզ տիլէր-
սէ , հէր գաշ քէրրէ օլուրսա
օլուուն , պօրճոււմուզ տուր քի ,
օնա ա՛ֆվ էթտիյիմիղի վէ
մասլահաթըն էօրթիւլիւպ ու-
նուտուլաճաղընը թագրիւր էտէ-
լմ : Պիղ՝ օնու ա՛ֆվ էթմէյէ՛
քէնտիսի պիզտէն ա՛ֆվլըզ տիլէ-
մէզտէն էվվէլ՝ հաղըր օլմալըյըզ :
Ա է օ՛ ա՛ֆվլըզ տիլէմէզսէ վէ
գասպահաթընը իզլար էթմէզսէ
պիլէ՛ պիզ գալպիմիզտէ քէն վէ
եարամազ գաստ հըֆզ էթմէլի
տէյիլիզ . իլա օնա էյլիք իլէ
պագմալըյըզ , վէ օնուն իչին
տուա՛ էթմէլիյիլ , վէ օնուն
էյլիյինի արամալըյըզ : Աֆէն-
տիմիզ պունտան սօնկրա պիր
վսգա՛տա քէնտի շայիրտլէրինէ
էօրէթտի քի , օնլար՝ թէվպէ
էտէն պիր գարընտաշա՛ տէյիլ
Պետրոսուն զանն էթտիյի կիպի
պիւթիւն էօ՛մրիւնտէ եւտի
քէրրէ՛ իլա կիւնտէ եւտի քէրրէ
ա՛ֆվ էթմէլի տիրլէր (Ղուկ .
ԺԲ . 3 , 4) , քի պու՛ սէնէսէ
իբիպին պէշ եիւզ քէրրէ էտէր ,

պէնզէտիտի , քի գուլարը իլէ
հիսապ կէօրմէք իսթէտի :

վէ պունուն պէլլի մա՛նասը պու
տուր քի , պունու էթմէյէ տա-
յիմա հաղըր օլմալըտըրլար :
Պիր ատէմին հէր նէ գատար
քէրրէ պիր ալազ կէօնիլլիւք
րուհու՛ թէվպէ րուհու՛ տուա՛
վէ ի՛պատէթ րուհու՛ իման րու-
հու վար իսէ , օ գատար քէրրէ
տախի օնուն ա՛ֆվ էթմէք րու-
հու օլմալը , վէ պու տէմէք օլու-
յօր քի , օնա՛ է՛օմրիւնիւն հէր
պիր տագիգասընտա պու րուհա
մալիք օլմազ ֆարղ տըր : Ա-
տէմ՝ Ալահտան հէր պիր տա-
գիգատա ա՛ֆվլըզ ալմաղա միւհ-
թաճ օլտուղու կիպի՛ քէնտիսի
տախի հէր տագիգատա ա՛ֆվ
էթմէյէ հաղըր օլմալը տըր :
Ատէմ՝ օնուզ տուա՛ էտէմէզ ,
վէ օնուզ՝ էքմէք եւմէլի տէյիլ
տիր : Պիզի ինճիտէնլէրէ ա՛ֆվ
էթմէքտէն էյի իշտէ մէշղուօ-
լամաղըզ . վէ Ալահըն իշէրինէ
պունտան զեյատէ պէնկզէր պիր
իշտէ պուլունամաղըզ : Պասպ
Ե . 23 , 24 . 44 , 45 . 48 . 2 .
12 . 14 , 15 : Սուր . 89 . 12 :
Եսայ . ԾԵ . 7 : Սի . Է . 18 . 19 :
Սուր . ԺԱ . 23 , 26 : Ասայ .
ԺԲ . 18—21 : Եսէ . Դ . 31 ,
32 : Ե . 1 , 2 : Սուր . Դ . 13 :
23 . Օնուն իչին : Իշպու
թէմիլի Աֆէնտիմիզ՝ ա՛ֆվ էթ-
մէք պօրճոււնու կէօսթէրմէք՝ վէ
պու պաստէ քէնտիսին էօ-
րէթմէտէ իտիյի կէրլէքլիյի
էյի անկլաթմագ՝ վէ տինկէյէն-

24 Վ է օ՝ Տիսապա պաշայրն-
ճա , օնա՝ օն պին թալանթ
պորճու պիր քիմնէ կէթիրիլտի :

լէրէ թէսիր էթտիրմէք իչիւն
սէօյլէտի : Պու՝ իՏթիմալ տրո
քի՝ օլ զէմանլէրէ եազըն պիր
վազըթտա սաՏիՏան վուգու
պուլմուշ պիր վագա՛նըն նագ-
լիյէթի տալտի օլտուն : Պապ
ժ. Գ. 3 շէրՏինէ պագ : — Կէօ-
լէրն փառիշահլըլը : Պապ Գ. 2
շէրՏինէ պագ : — Պեր փառիշահ
պենդէտիլտի : Քրիստոսուն Քի-
լիսէսինտէ՝ պու փատիշաՏըն
գափուսունտա օլտուղու կիպի
օլաճագ , եախօտ ԱլլաՏ՝ Քիլի-
սէսինին ա՛ղալարը իլէ՝ պու փա-
տիշաՏըն քէնտի գուլարը իլէ
մուա՛մէլէ էյլէտիլի կիպի էտէ-
ճէք տիր : — Գուլարը էլէ հիսապ
կէօրէտ : Սնուն պու գուլարը՝
քէնտինին սէրայընտա խըզմէթ
էտէն գուլարընտան տէյիլ էլլա
մէմէրէթ խըզմէթինտէ գուլ-
լանըլան վալիլէր վէ Տաքիմլէր
վէ վէրկիլէր մուՏաստիլէրի մի-
սիլիւ քիմնէլէր իտիլէր : Իմաի
ունութմայալըմ քի ԱլլաՏ ճիւմ-
լէ ա՛լէմին Տաքիմի տիր , վէ
ճիւմլէմիզին Տիսապ կիւնիւ կէ-
լէճէք տիր : — Գուլ . Ժ. Գ. 12 :
Բ. Կրնի . Ե . 10 :

24. ( ) ն պն թալանթ : Պիր
կիւմիւշ թալանթը 1519 23 | 100
տիրէքլի ըիալ՝ եա՛նի 36,464
ղուրուշ գատար իտի . վէ օն
պին թալանթ՝ պու Տիսապտա
15,192,300 տիրէքլի ըիալ՝ եա՛նի

25 Վ է օնուն էօտէմէյէ Տալի
օլմատը ղընտան , օնուն էֆէնտի-
սի էմր էթտի , քի օ՝ Տէմ գա-

36 4,640,000 ղուրուշ գատար
օլմալը տրո : 1 պքին պիր ալ-
թուն թալանթ՝ 243,098 88 | 100
տիրէքլի ըիալ օլուպ՝ պու սու-
րէթտէ օն պին թալանթ՝ 2,430,
988,800 տիրէքլի ըիալ՝ վէ պու
Տիսապտա 58,341,731,200 ղու-
րուշ գատար օլմալը տրո : Եու-
նանիլէրին ի՛լմի ըագամը իլէ՝
օն պին թալանթտան զեյատէ
իշարէթ օլունմազար . վէ
Լճէնտիմիլին պու սայըլը
գուլանմասընտան մագսուտու՝
պիզէ կիւնաՏլարըմըլըն սայը-
սըզ Տիսապսըզ՝ վէ ԱլլաՏ
պորճու օլմամըզ ա՛գըլտան խա-
րիճ օլտուղունու անկլաթմագ
տրո : Եւր . Թ . 6 : Յոք ԻԲ . 5 :
Սաղ . ԼԸ . 4 : Խ . 12 : ՃԼ . 3 :

25 . Լճէնտիլտի էօր էթտի , քի
օ՝ . . . սալըլա ԼԸ : Պորճ-
լուլարը՝ գարըլարը իլէ վէ չօ-
ճուգլարը իլէ էսիրլիյէ սաթ-
մասը՝ չօգ միլէթլէրին արա-
սընտա պիր ա՛տէթ իտի : Մով-
սէսին նօմսու՝ պորճուլար պու
վէճՏ իլէ քէնտիլէրինի սաթա
պիլիլէր տէյիւ իՏթիմալ սա-
յարըտը , լաքին մաթըլուպ էտեր
իտի քի՝ օնլար Տիշպիր վէճՏ իլէ
էսիրլէր կիպի գուլանըմասըն :
Ղ . Լ . ԻԵ . 39 ԼԸ : Գ . Թագ .
Գ . 1 : Լէէմ . Ե . 1 — 13 :
Լ . Ժ . Ը . 6 : Լճէր ԱլլաՏ պի-
զիմ իլէ Տէման միւսթաՏագըմը-

ընք վէ չօճուզլարը վէ հէր նէ- սի վար իսէ սաթըւա , վէ պօրճո- էօտէնէ :

26 Իմտի օ գուլ տիւշիււ' օնա սէճտէ էտէրէք տէտի . Նա' է-

զա կէօրէ մուա' մէլէ էտէճէք օ- լուրսա , պիպիմ' իւզէրիմիզէ պօրճունու էօտէյէմէզ միւֆ- լիւսէր կիպի հիւքմ' թագրիւր օլունմայ իճապ էտէճէք տիր : Պիզ' պիր նիհայէթսիզ պօրճ ալթընա կիրմիշիւ , վէ էօտէ- մէյէ հիչ պիր շէյիմիզ եօգ տուր : Պինտէ պիրինէ ճէվապ վէրէմէզիզ : Յ՞ք Թ . 3 : Պիզ' կիւնաճարըմըլըն էն քիւզիւ- յիւնիւն պիրի իչիւն քէֆարէթ էտէմէզիզ . Մլաճըն ա'տիլ նօ- մօսու պիպիմ' իւզէրիմիզէ հիւքմի զազապ թագրիւր էտէր : Մնուն ա'տալէթի' պօրճըլ օլտուղու- մուզ հէր պիր հապպէնին էտա- սընը մաթըլուզ էտէր . լաքին պիզ' պիր թէքինի պիլէ էօտէ- յէմէզիզ :

26. Մէճաթէ էտէրէ+ : Պու քիմնէ' շէրզ մէմէքէթինտէ խալգ պիր փատիշաճըն հուզըրոււնա չըզ- տրզլարընտա եէրէ գափանմաղա օլան օլ վագթիւն ա'տէթի միւճի- պինճէ' աղասընըն էօնիւնտէ գա- փանտը , վէ զայէթ ա'զիմ ալչապ կէօնիւլիւք վէ իճթիրամ իլէ օնա ետալարտը քի , օնա սապր էյ- լէսին , վէ պօրճունուն հէփիսի- նի' հէր նէ գատար պէօյիւք իտի իսէ տէ' իգրար էյլէտի , վէ էյէր էֆէնտիսի օնա վա'տէ վէ-

ֆէնտիմ' պանա սապր էյլէ , վէ սանա հէփիսիսին էօտէյիմ' :

27 Ս է օ գուլուն էֆէնտիսի օնա մէրհամէթ էթմէք իլէ , օնու սալը վէրտի , հէմ' օնա պօրճու-

րէճէք օլսա , օնու էօտէմէյէ թէա'հիւտ էյլէտի : Պիզ տա- խի պունզն կիպի' քէնտի պօր- ճումուզըն ճիւմէտիսին Մլաճա իգրար էտիպ' օնուն պիր միգ- տարինի ինքեար էթմէյէ չա- լըշմալը տէյիլիզ : Սաքին պիզ' "հէփիսիսին էօտէմէյէ" թէա'հիւտ էտէմէզիզ . չիւն քի' օնուն հիչ պիր միգտարինի պիլէ էօտէյէ- մէզիզ : Պիզ' ֆագըր' պիւարէ' հէլաք օլմուշ կիւնաճքեարըլը իլ , վէ քէնտիմիզի Մլաճըն հուզըրոււնտա ալչապալթմալը' վէ պիզէ մէրհամէթ վէ ա'ֆվ էթսին տէյիւ եալվարմալըլըլ : Պիզ' եա քէնտիմիզի Քրիստո- սուն վասիթասի իլէ Մլաճըն մէրհամէթի իւզէրինէ պրագմա- լըլըլ , եա էպէտէն հէլաք օլ- մալըլըլ :

27. Մէրհաթի էիտէ+ էէ : Պու փատիշաճ քէնտի գուլունուն փէրուշան հալինի կէօրտիւ , վէ օնու հէմ' օնուն ֆամիլեասընը աճըտը , վէ պիւլթիւն պօրճունու օնա պաղըշատը : Պու Մլա- ճըն կիւնաճքեարա կէօսթէրտի- յի նիհայէթսիզ մէրհամէթինի իզճար էտէր : Մլաճ պիպիմ' պի- չարէ հալիմիզ կէօրտիւ , վէ քէնտիսին նիհայէթսիզ ի'նայէ- թի վէ մէրհամէթի իլէ' քէնտի

նու պաղըշատը :

28 Լ՛մմա օ գուլ չըգրպ՝ քէնտինէ եիւղ տինար պօրճու օլան պիր գուլտաշընը պուլտու , վէ օնու թուլթուպ՝ պօղարագ տէտի . Պանա՝ նէ քի պօրճու իսէն՝ էտա էյլէ :

մուհապպէթլու Օղլունու կէօնտէրտի , քի պիւթիւն ինսան ճինսինին հատորղ հիսապուղ պօրճարընը էօտէտին : Վէ շիմտի հէր քիմ՝ քի կիւնահլարընը իգրար էտէր՝ վէ քէնտինի Քրիստոսուն վասիթասի իլէ Լլաշըն մէրհամէթինէ պրաղըրա , ա՛ֆվ օլունաճագ տըր : Պու թարղ իլէ՝ կիւնահլարըն էն պէթէրլէրի պիլէ՝ Լլաշ թարաֆընտան թէքմիլ ա՛ֆվըգ պուլա պիլըրէր : Օնուն այագլարընտա՝ հէր աղըր եիւթէնմիշ կիւնահլարա՝ րահամ վէ թէսէլլի պուլա պիլըր :

28. Լէ-դ տինար : ( )ն տէօրթ տիրէլլի րիալ՝ էանի 336 ղուրուշ գատար : Պու պօրճօն պին թալանթ պօրճունա րուպար օլունարագ հիչտէն սայըլապիլըր : Խանէ 24 շէրհինէ պագ : Պիղիմ էմնալիմիգ ինսանլար պիղէ գարշը իշէտիքլէրի թագօտիթլար՝ պիղիմ Լլահա գարշը իշէտիլիմիգ գապահամլարա րուպարէն փէք՝ քիւչիւք շէյլէր սալըլա պիլըր . վէ շիւն քի Լլահ պիլէ՝ պիղիմ՝ օնա գարշը իշէտիլիմիլ նիհայէթսիլ գապահամլարըմըղը ա՛ֆվ էտէյօր ,

29 Խմտի օնուն գուլտաշը՝ պաղընա տիւշիւպ՝ օնա եպլարարագ տէտի . Պանա սապր էյլէ , վէ սանա հէփիսինի էօտէյիմ :

30 Լ՛մմա օ իսթէմէտի . իլա վարըպ՝ օնու թա պօրճու օլ-

պիլ տէ պօրճու իլ քի , ախէրլէրին պիղէ էթտիքլէրի փէք քիւչիւք օլան գապահամլարը ա՛ֆվ էտէլիմ : — ( )նա Խա-Խա-պ՝ պօղարագ : Պու ատէմ՝ օլ քիմնէյի պու գապա վէ զալըմ՝ թարղ իլէ նիճիւն թուլթուն : ( )նա՝ պու հարաքէթի էթմէսի տահա պէօյիւք թէօճմէթ իտի , շիւն քի քէնտիսինին էֆէնտիսի՝ օնուն պօղաղընա սարըլը պ օնու պօղմագա չաղըաճագ եէրինէ՝ օնա ա՛ղիմ միւրիւվէթ վէ մէրհամէթ կէօսթէրմիշ իտի : Լաքին քէնտիսի մէրհամէթսիլ վէ զալըմ իտի , վէ քէնտինէ նօմա միւճիպինճէ էթմէյէ հագգ օլանտան աշըրը վարար : Բ Օրէն . Ժ . 2 : Կէէ՛ . Ե . 7 . 10 , 11 : Ժ . 31 : Լապ : ԾԸ . 3 : Լշէլ . ԽԵ . 9 :

29 . Օնուն գուլտաշը : Պու պօրճու էյէրչի օնուն գափու եօյտաշը՝ վէ օլան պօրճու ալ իտի իսէ տէ , օնուն հուղըրունտա քէնտինի ալազլատը , վէ մնտան՝ օնուն տալի էֆէնտիսինէ եպլարարըղը ինայէթի թալապ էթտի :

30 . Հապա ախըր : Պու քիմնէ՝ նէ գատար եիւրէյի սէրթ վէ

տուղունու էօտէյէնէտէք Տապ-
սա աթար :

31 Սէ օնուն գուտաշարը՝
օլան նէանէլէրի կէօրիւնճէ՝ ղա-
յէթլէ գասավէթլէնտիլէր , վէ
վարըպ՝ էֆէնտիլէրինէ Տէփ օ-
լանլարը իֆատէ էթտիլէր :

զալըմ իտի : (Նուն աղասը քէն-
տինէ աղըմ միւրիւվէթ վէ ի-
նայէթ կէօսթէրմիշտի . լաքին
քէնտիսի՝ քէնտինին գափու եօլ-
տաղնա ղայէթ սէրթ վէ վալըմ
իտի : Սէ պունտա՝ պիր պինէ
իչինտէ կիպի Տէփիմիզ քէնտի
սիֆաթլէրմիզի կէօրէմէզմիլիզ :
(Նտա՝ ՄլլաՏ պիզէ նէ՝ գատար
թէՏամիւլ էթտիլինի՝ վէ կիւ-
նաՏլարըմը՝ օնլար Տէր նէ գա-
տար Տատուն ղէյատէ իսէլէր տէ՝
ա՛ֆվ էթմէյէ Տաղըր օլտուղու-
նու՝ վէ պու ճիւմէ իլէ պիզիմ
պիրի պիրիմիզի նէ գատար ազ
չէքտիլիմիզի՝ վէ պիզէ գարչը
պիր թագսիրաթ իշէյէնէլէրէ
նէ՝ գատար սէրթ ժլտուղումու-
ղու կէօրէմէզմիլիզ : Պապ Զ .
12 շէրՏինէ պազ :

31 . Պայէթլէ գասավէթլէնտիլէր :
Պու՝ թէմնիլի պիր միւնասիպ
նագլէյէթ էթմէք՝ վէ օնու կիւ-
ղէլ վէ խօզ վէ թէսիրլի էթմէք
իչին իտիալ օլունտու : Պու
թէմնիլտէն անկլաթմաղա մէ-
րամ օլունան՝ Քրիսթիանլար
քէնտիլէրին պիր տինտաշարը
պիր Ֆէնա Տարաթէթտէ պու-
լունտուղու վագըթ աճը շէքէր-
լէր վէ գասավէթլէնտիլէր տէ-

32 Օլ ղէման էֆէնտիլի օնու
չաղըրըպ՝ օնա տէտի . ԼՅԵ եա-
րամազ գուլ՝ պանա եալլարտը-
ղն իչին՝ սանա Տէփ օ պօր-
ճու պաղըչլատըմ :

33 Սէն տալի գուտաշնա՝
պէնիմ սանա մէրՏամէթ էթ-

յիւ տէյիլ տիր . իլա իշու-
պիր թէք կէրչէքլէյի՝ եա՛նի
գարընտաշարըմըզա ա՛ֆվ էթ-
մէմէնին աղըմ գապաՏաթ օլ-
տուղունու աշիքեարէ անկլաթ-
մագ տըր : Լաքին պու տալի
սաՏիՏ տիր քի , պունճիլէյին
սէրթ եիւրէրլի մէրՏամէթսիլ-
լիք՝ Քրիստոսուն պիր շայիրտի
օլմաղա իգրար էտէն պիր քիմնէ-
տէ՝ Քրիսթիան իսմինէ ղիւլ
տիր , վէ սաՏիՏ Քրիսթիան-
լարա՝ տիւնեալի ատէմլէրին Տէփ
պէյիլք եարամաղըղնտան տա-
Տա ղէյատէ էլէմ ու գասավէթ
վէրիլ : — ԼՅԵնտիլէրինէ . . .
էֆտի էլիլէր : Պիզէ գասա-
վէթ սէպէպի օլան Տէր պիր շէյ՝
տուա՝ էթմէյէ պիր վէսիլէ տա-
լի օլմալը տըր :

32 . ԼՅԵ եարամազ գուլ : Պու
քիմնէ նամքեօր՝ մէրՏամէթսիլ
նէֆսի սէվիճի՝ սէրթ եիւրէրլի՝
ինթիգամ ալըճը ու քէն սագլա-
յըճը՝ վէ օնուն ա՛մէլ ու Տարա-
քէթի ղայէթ եարամաղ իտի :

33 . Պէնի՛ սանա մէրՏամէթ էթ-
տիլէ՛ կէտէ : ՄլլաՏըն պիզէ պէօ-
յիւք էյիլինտէն՝ ատէրլէրի-
նէ էյի վէ միւրիւվէթլի օլմա-
ղա էյրէնմէլիլ . վէ օնլարա՝

տիյիմ կիպի՝ մերճամէթ էթ-
մէլի տէյիլ մի խտին :

34 Մ է էֆէնտիսի զազէպէ
կէլիպ՝ օնու խաբէնձէ էտիճիլէրէ
վէրտի, թա քէնտիսնէ Տէփ պօր-
ճունու էօտէյէնէտէր :

ԱլլաՏըն պիղէ Տէր նիճէ էթ-
մէսինի խթէրսէք՝ վէ Ֆիլ վազի՝
օնուն պիղէ էթտիյի կիպի՝ էթ-
մէլիյիլ : Պիղ՝ պու խուսուս-
տա ԱլլաՏա պէնկղէմէլիյիլ :
Պապ Ե . 44 , 45 : Պ — է . 2 .
35 , 36 : Եթէ . Գ . 32 : Ե .
1 , 2 : Կու . Գ . 43 :

34. Խոտէնէ էտիճիլէրէ վէրտի :
Հապս ու զընտանլարն պէք-
ճիլէրի՝ էքսէրի օրատա մաՏ-
պուս օլանլարն խաբէնձէ էտի-
ճիլէրի խոիլէր : Պու քիմնէլէր՝
օնլարա ըսճաթըզ էօլլարը
պուլմաղա չալըչաճաղարը եէ-
րինէ՝ օնլարն սրգընթըլարընը
արթըրմաղա էօլլար տուչիւ-
նիւրլէրտի , վէ պու Տիյպէթ-
լու խըզմէթ՝ էքսէրի օնլարն
պօրճլարընըն պիրի օլուրուտու :
Խաբին էյէրչի զընտանճը՝ զա-
թը պիր մերճամէթիլի ատէմ
օլսայրաը պիլէ՝ օ մաՏալ՝ օ գա-
րանլըզ՝ օ Տափա՝ օ մուրտար-
լըզ՝ օ պէօճէքլէր՝ օ արգա-
տաշար՝ օ թաա՛մլար՝ օ ըս-
ճաթըզլըզ՝ օրատա օլանլարա
պու գատար խաբէնձէ էտիճիլէր
օլուրլարըտը : Լէֆէնտիսիզին
սէօղլէրիսին մա՛նասը պու տուր
քի , օլ « Եարամազ գուլ » կիպի
օլան՝ նամքէօր վէ զալմ՝ ճանա-

35 Կէօքտէ օլան փէտէրիմ
տախի սիղէ էօլլէ էտէճէք տիր ,
էյէր Տէր պիրինիլ զարընտաշ-
լարընըզա օնլարն գապաՏաթ-
լարընը էիւրէքլէրինիզտէն ա՛ֆվ
էթմէպէնիլ :

վար միսիլիւ քիմնէլէրին ճիւմ-
լէսի ճէՏէննէմին խաբէնձէլէրի-
նին ա՛ղապընը չէքէճէքլէր տիր :
Բ թիւ . Ա . 8 , 9 : Տայր . ԺԳ .
10 , 41 : — Թա քէնտիսնէ՝ հէֆ
պօրճանու էօտէյէնէտէր : Պիլիմ
ԱլլաՏա օլան պօրճլարըմը Տիւ
պիր վէճՏիլէ սուլՏ օլունամաղ-
լար : Օնլարն եա ճիւմլէսի
պիղէ պաղըչանմալը՝ եա ճիւմ-
լէսի էտա օլունմալը տըրլար :
Խաբին օնլարն պիր Տապպէ-
սինի էտա էթմէյէ գատիր օլ-
մայան քիմնէ՝ վէ ա՛լլէլ խուսուս
օլ քիմնէ կիւնտէն կիւնէ պօր-
ճունու արթըրտըզ թագտիրտէ՝
ճիւմլէսինի նիճէ էտա էտէ պի-
լիր : Պապ Ե 26 շէրՏիսնէ պագ :
35. Փէտէրի՛ տիսի սիլէ էօլլէ
էտէճէ՛ տիր : Պու խանէ իշ պու
թէմնիլին անախթարը տըր , վէ
օնուն մա՛նասընըն ճիւմլէսինի
աչար : Մ է պուրատա Դուր-
թարըճըմըզըն էօյրէթտիյի կէր-
չէքլիք՝ եա՛նի ախէրլէրինէ ա՛ֆվ
էթմէք պօրճու Տագգընտա էօյ-
րէտիր քի , (1) ԱլլաՏա գարը
օլան կիւնաՏլարըմը զայէթ
պէօյիւք՝ վէ օնլարը պէտէլ իլէ
րէսիթ էթմէսի պիղէ քիւլի-
յէն միւմքիւնսիւզ տիր : (2) Ալ-
լաՏ օնլարն ճիւմլէսինի ճապա

ՊԱՊ ԺԹ

1 Այլ օլուու քի՛ն Յիսուս պու սեօղլէրի թէքմիլ էտինձէ, Վա-

ա՛ֆվ էտէր , վէ օնլարը պիղ- տէն՝ կիւն սողուսու կիւն պա- թըսնտան ուղագ օլտուղու դա- տար իրագ էտէր : (3) Պիզիմ կիպի ինսան օլան ատէմլէրին պիզէ օլան գապահաթլարը՝ պի- զիմ Ալլահա օլան գապահաթ- լարըմըզա բուպարէն փէք քիւ- չիւք՝ վէ պիբը օլունմաղա շա- յեսթէ տէյիլէր տիր : (4) Պիզ՝ ինսանլարա ճապա ա՛ֆվ էթմէ- լէյիլ : (5) Այլ պիզ պէօլլէ էթմէզսէք, Ալլահ պիզէ հագգ իւզրէ զպապ էտիպ՝ էպէտէն ա՛ղապ էտէձէք տիր : Պապ Զ. 12. 14, 15 շէրհէրինէ պագ : Պ. 1. Զ. 37 : Յ. 1. Բ. 13 : — Եթէրէրէրիդէն : Սալթ սեօղ իլէ տէյիլ՝ իլլա ա՛մէլ իլէ վէ կէրհէքլէք իլէ՝ վէ եիւրէյիմիլ- տէն սատըր օլան հէր պիլը մէ- բամ ու մագսուտումուզ՝ վէ տույուշումուզ իլէ : Իմտի հէր պիրիմիլ քէնտինէ՝ Պէն քիմէ պէնկզէրիմ տէյիւ սիւալ էյլէ- սին , Ալլահա՞ մը՝ եօխսա պու “ եարամաղ գուլա մը ” պէնկ- զէրիմ . քիմի՛ն էօրնէք ու ի՛պ- րէթինէ ույարմ, Ալլահը՞ն մը եօխսա պու “ եարամաղ գու- լուն ” մու :

4. Պալլիւստան գալլէր : Մարի. 1. 4 : Յովհ. Ժ. 40 : Այլ քէնտիմիլ Պալլիւստա է՛օմ- բիւնիւն էն չօգ զէմանընը կէ-

լիւստան գալլէրպ՝ Յորդանա- նըն էթէ եագասընտա Աշհու- տիստան սինօրլարընա կէլտի :

չիրմիշիտի , մի՛ւճիղաթլարընըն էն չօղունու օրատա իշ- լէմիշիտի վէ վա՛ղարընըն էն չօղունու օրատա վա՛ղ էթմիշ- իտի : Վէնտինին օն իքի շա- յիրտէրինին չօղունու եախստ ճիւմլէսինի տալի օրատա սէչ- միշ իտի : Աքին օնուն խըզ- մէթի՛ շիմտի օրատա թէքմիլ օլուու : (6) Ընուն՝ կիւնահաքեարա- տէմլէր արասընտա է՛օմիւր սիւր- մէյէ եալընըզ ալթը պյ միգ- տարի՝ վագթը գալլը . վէ պունուն իչիւն շիմտի Վափաու- նայումուն՝ Նեթասյիդայը՝ Վո- բազինի վէ Վագարէթի թէքք էտէր , վէ Վեննեսարէթ կէօ- լիւնիւն էթրաֆընտա պիր չօգ գասապալարըն վէ քէօլլէրին ճիւմլէսինի՝ վէ պիւթիւն Վա- լիլէա մէմլէքէթիւնին իւզէրինէ եպըլմըշ խալգ իլէ տօլու պիր չօգ գասապա վէ քէօլլէրին հէ- փիսինի պրաղըր , վէ օնլար ար- թըգ օրատա օնուն եիւզիւնիւ պիր տահա կէօրմէյէձէքլէր , վէ օնուն աղղընտան է՛օմիւր վէ մուհապպէթին սեօղլէրինի ի- շիթմէյէձէքլէր տիր . չիւն քի օ՛ շիմտի Արուսաղէմէ չըգայօր , քի քէնտինի տիւնեանըն կիւ- նահալարը իչիւն գուրպան սուն- սուն : — Աէհոստիստան սինօրլա- րընա կէլտի : Յիսուս Այլէնտի- միլ Արուսաղէմէ՛ տօղուու տօղ- բույա Սամարիանըն իչինտէն

2 Ու է օնուն արտընճա չօգ խալզ վարտը, վէ օնլարը օրատա սաղալթար:

3 Ու է Փարիսեցիէր՝ օնու

թէճրիւպէ էթմէք իչիւն եանընա կէլիպ՝ օնա տէտիլէր . Մտէմէ՝ Տէր սէպէպ իչիւն գարըսընը պօշամագ ճայից մի :

կէչէրէք կիթմէտի. իլլա Յորգանան ըրմալընտան կէչիպ՝ մուգատտէմա Ուուբէն վէ Ղադ վէ Մանասէնին եարը սրպթընըն մէմէքէթի օլան գարանլըգտա զարգ օլմուշ պիր չօգ մաճալի տօլաշարագ կիթտի: Լաքին իշ պու տօլաշմատա՝ պա՛ղը քէլրէ Յորգանանըն պիր թարաֆընտա վէ պա՛ղը քէրրէ օպիր թարաֆընտա եա՛նի Նէհ Տուտիստան թարաֆընտա օլան գըլսընտա պուլունմաղա մէճ պուր օլտուղու իչիւն՝ զայէթ միւնասիպէթի իլէ “Նէհ Տուտիստան սինօրլարընա կէլտի” տէնիլտի:

2. ()նուն արտընճա չօգ խալզ վարտը: Լաքին էլ վաճ՝ օնլարըն չօղու՝ Ղալիլէատաքիլէր կիպի՝ ճիսմանի վէ տէյիլ ըուհանի կէօպէրինին աջըլմասը իչիւն՝ վիւճիւտ սաղլըղը վէ տէյիլ ըուհ շիֆա՛սը պուլմագ իչիւն՝ տիւնեապի շէյլէր վէ տէյիլ ըուհանի պէրէքէթիլէր ալմագ իչիւն կէլտիլէր: — ()նլարը օրատա օղլալարը: Մատթէոստա զեքը օլունմամը՝ օրատա էյլէտիլի վէ սէյլէտիլի պա՛ղը շէյլէրին զեքըրի իչիւն՝ Պագ Ղուէ. ԺԳ. 10—35: ԺԴ. 1—35: ԺԵ. 1—32: ԺԶ. 1—31: ԺԷ. 1—10. 20—37: ԺԸ. 1—14: 3. ()նուն իճէրիւպէ էթմէք է-

չիւն: Պագ ժԶ. 1 շէրհինէ պագ: Փարիսեցիլէր Յիսուսու պիր տուզաղա պրագմաղա խութէրլէր խտի, վէ պու սէպէպտէն եօթիւրիւ օնլարըն սօրուշլարը զայէթ ուսթալըգլը խտի. չիւնքի օնլարըն փէք մէշուր կքի մէտրէսէլէրի՝ եա՛նի շիլլէլին վէ Շամմիւնին ի՛լմի իլլաճի վէ ի՛լմի ֆէյլէսօֆըլուգ մէքթէպլէրի գարը պօշամագ խուսուսունտա պիրի պիրին տէն ֆարգլը զիւիւ՛մլէր էջրէտի ըլէր խտի: Խմտի Փարիսեցիլէր զանն էթտիլէր քի, Յիսուս՝ եա պիրինէ եա օպիրինէ գարը զըտտ սէյլէմէյէ մէճպուր օլաճագ տըր, վէ պու վէճճ իլէ օնլար օնու՝ պու Փըրգալարըն պիրինին եա օպիրինին՝ վէ պէլքի Մովսէսին պիլէ տիւշմէնի կէօսթէրէ պիլէճէքլէր տիր: — շէր Կէպէպ իչիւն: Խալզ ա՛լէսսէվի շիլլէլին զիւիւ՛միւ միւճիւպին՝ ճէ ա՛մէլ վէ հարաքէթ էտէրլէր խտի, քի օնա կէօրէ՛ պիր ատէմ քէնտի գարըսընը Տէր պիր սէպէպ իչիւն՝ Տէր նէ գատար մէհէլիլ պիր շէյ օլուրսա օլուն՝ պօշայա պիլիլ խտի: Միւէրրիլ Յովսէփոս իրար էտէր քի, քէնտիսի քէնտի գարըսընը՝ օնա իւշ չօճուգ տօղուրտուգտան սօնկրա՝ օնուն հարաքէթինտէն

4 Ա է ճէվապ վերիպ օնլարա տէտի . ( ) գո՛ւմատընը մը քի՛ իպթիտատէն եարատան՝ օնլա-

լը երբէք վէ տիշի եարաթտը .

5 Ա է տէտի . Պու սէպէպտէն՝ առէմ պապասընը վէ անասընը

Տազը կթմէտիյի իշիւն պօշատը : Համմէինին մէտրէսէսի պու պապտէ՛ տաՏա տիգգաթը զիւ- իւ՛մէր էօյրէտիրիտի : Քրիստոս Լչֆէնտիմիզ պու խուսուստա քէնտի ըէյինի՛ չօգտան էվ վէլ Պալելեատա թագրիր էյլէմիշ իտի : Պապ Ե. 31 , 32 շէրՏէրինէ պագ :

4 . ( ) Գո՛ւմատընը մը : Լօմօսուն պու ա՛ղիմ՝ օգույուճուլարընա վէ մաՏիր թէֆտիր էտիճիլէրինէ պու սիւալ՝ դայէթ ալապատըճը վէ ճէվապ վէրիլմէզ կէրմիշ օլմալը իտի : Պապ Թ. 13 : ԺԲ. 3 շէրՏէրինէ պագ : — Խալիպու- րէն եարատոն : Քրիստոս Լչֆէնտիմիզ օնլարա՛ նէ շիլէլտէն նէ տէ Համմէիտէն՝ նէ տախի Մովսէսին գանուելարընտան պիլէ ճէվապ վէրտի . իլա քէնտիսի՛ Մովսէսին վագթընտան չօգ իլէրի վարըպ՝ ինսանըն եարատըմասը զէմանընտա էվլէնմէնին թա՛յին օլունմասը մերամընը օնլարա կէօթէրտի , վէ պու մինվալ իւզրէ օնլարըն եարամազ գաստլէրինի պօղտու , վէ օնլարըն նիյէթլէրինի պօշա չըգարտը : Պիր շէյին էյի եա քէօթիւ օլմասը՝ շիլէլին եա Համմէինին եա Լուսաւորիշին եա Լուսերին եա Կալվինին էյի եա քէօթիւ թագրիր էյ-

լէտիյինտէն տէյիլ՝ իլա ԵՏու վանըն օնու էօյէ թագրիր էթտիյինտէն տիր : — ( ) Եւրը երեք + վէ րիշի եարատու : Օննի . Ա. 27 : Բ. 21—23 : Ե. 2 : ԵլլաՏ իպթիտա պիր երբէք վէ պիր գարը եարաթտը , վէ պու՛ պու խուսուստա օնուն մերամընը աշիքեարէ պէյան էտէր : Օիրա՛ էյէր երբէյէ՛ պիր տանէտէն զիյատէ գարը ալմաղա իգթիղալը՝ եախօտ օնու տէյիշտիրմէյէ լաղըմը իտի իսէ, նիշիւն պիր տանէտէն զիյատէ գարը եարաթմատը : ԵլլաՏ չօգ գարըլար եարատա՞պիլիր իւքէն , նի՛շիւն սալթ պիր տանէ եարաթտը . պէր տանէսինի եթթիշիր սայտրղընտան տէյիլ մի : Իշ պու սիւալ Մաղաքիա 3 Բ. 13 տէ սիւալ օլունուպ՝ օրատա ճէվապը տախի վէրիլիյօր :

5. Պապուընը վէ անասըն իւրեք + էրի : ( ) քէնտիսինի գարըսընա՛ քէնտի պապասընա վէ անասընա պէնտ օլմուշ իտիյինտէն սըգը պէնտ էտէճէք տիր : Իշ պու պէնտ՝ էվլատ իլէ աթա պէն տինտէն մուՏապպէթը վէ ա՛ղիլ տիր վէ տաՏա սըգը պէնտ օլմալ . վէ էյէր էվլատ իլէ աթա պէյնինտէ օլան պէնտ Տէր քէսին քէյֆինէ կէօրէ չէօղիւլէ՛ պիլէմէզ իսէ , գա՛նտէ գալտը գօճա

Թէրք էտիպ գարըսընա եափը-
շաճագ , վէ իքիտի պիր Թէն
օլաճագլար :

Իլէ գարընըն պէնտի չէօղել-
սիւն : Լ՛դամ փէտէրիմիլ՝ քէն-
տի վիւճիւտիւնիւն պիր փար-
չասընը քէնտիտէն այրըմայա-
րագ՝ քէնտի գարըսը Եւատան
նաճըլ պրըլա պիլիւրիտի , չիւն
քի օ՝ օնուն քէմիլիտէն քէ-
միք՝ վէ Թէնիտէն Թէն իտի :
Օննր . Բ . 23, 24 : ( ) Լ զէման
աթա իլէ էվատըն միւնասիպէ-
Թի տաճա գուհուրէ կէլմէմիշ
օլմաղըլա , Լ՛դամ փէտէրիմիլ՝
պու սէօղէրի սէօյլէյէն էյէր օ
իտի իտէ՝ տիւնեանըն սօնունա
գատար ճիւմլէ էվատըլը իչիւն
Լ՛լաճըն իլճամը վէ նուֆուգու
իլէ սէօյլէմիշ օլմաղտըր : Մ . Բ .
Ժ . 6—9 : Պօղոս Բէսուլ Վրիս-
տոս իլէ Վրիլիսէնիս պէյիտէ
օլան չէօղիւլմէզ պաղը պէյան
էթմէք իչիւն պու սէօղէրի գուլ-
լանմըլ տըր : Լ՛դե . Ե . 30—32 :
Պարընա էաիլընաիլափրըմագ
տէմէք՝ իքի շէյ պիրի պիրի իլէ
պիրլէշմէք տէմէք տիր : Ս է
պունճիլէյիս էյի եափըշմըշ շէ-
յի՝ Տիչ պիր շէյ պիրի պիրիւ-
տէն այրըմաղ . նիճէ քի ԹուԹ-
գալ իլէ եափըշմըշ իքի փարչա
պիր աղաճ՝ պաշգա եէրիտէն
գըրըլըր տա էք եէրիտէն գը-
րըմաղ : Իշ պու կիւզէլ էօրնէք
կէօսթէրիր քի գարը իլէ գօ-
ճայը պիրի պիրիտէն՝ էօլիւմ-
տէն զայրի շէյ այրըմաղ տէյիլ
տիր : — Պիւ Բէն օլաճագլար : ( ) ն-

6 Ը էօյլէ քի՝ արթըգ իքի
տէյիլէր , իլլա պիր Թէն . իմտի
Լ՛լաճըն չիթիթէտիյիսի առէմ

լար հեր պիր հալտէ պիրլէշմիշ
օլմաղ տըրլար , վէ էօլիւնճէյէ
գատար արգուլարընտա վէ իգ-
րահ էթտիքլէրի շէյլէրտէ՝ իւ-
միտլէրիտէ վէ գօրգուլարընտա՝
սէվիւնճիլէրիտէ վէ գասապէԹ-
լէրիտէ՝ լաճաթլարընտա վէ
աղըր ու էղիլէթլէրիտէ Թէք-
միլէն օրթագ օլմաղ տըրլար :

6 . Լ՛րթէք էիթի Կէյիլէր Եճ : ( ) ն-
լար նօմօսճա՝ մուհապպէթճէ՝ վէ
մէրամ ու մագսուտճա պիր տիր-
լէր : Ս է պիր առէմ քէնտի
էլիսի եա կէօղիւնիւ եա այաղընը
քէնտի վիւճիւտիւնտէն այրըմա-
ղա տիւշիւնմէտիյի կիպի՝ քէնտի
գարըսընը քէնտիտէն այրը-
մաղա՝ տիւշիւնմէմէլի տիր :
Լ՛տէմ քէնտի գարըսընը՝ քէն-
տի վիւճիւտիւնիւ սէվտիլի վէ
սագլատըղը կիպի սէվմէլի վէ
կէօղէԹմէլի տիր : Լ՛դե . Ե . 28,
29 : — Լ՛տէմ այրըմաղն : Լ՛յէր
պիր քիմնէ քէնտի վիւճիւտիւն-
տէն էլիսի եա սայիր պիր ա՛ղա-
սընը այրըրոսա , օ՝ կիւնահ իշ-
լէր . զիրա Լ՛լաճ օնա վէրտիլի
շէյի պէօյլէ աթմաղա օնուն՝
հագգըր եօգ տուր : Ս իւճիւտիւ-
նիւ խէլաա էթմէք իչիւն՝ պիր
հէքիմիս եէտի իլէ պիր ա՛ղասը-
նը վիւճիւտիւնտէն այրըա պիլիւր .
լաքիս Թարղի ախէր իլէ պէօյ-
լէ էտէմէզ : Պունճիլէյիս պիր
քիմնէնիս գարըսը՝ քէնտի վիւ-
ճիւտիւնիւն ա՛ղալարընտան պի-

այրմասրն :

7 Նա տեսիլէր . Իմոհ նի-
չին Մովսէս՝ թալազնամէ
վէրիպ տէ օնու պօշամագ թէն-
պի՛Տ էթտի :

րի օլմաղ իլէ, օնու քէնտինտէն
այրմաղա Տիւքիւմէթի եօգ
տուր : Ըլա՛Տըն պու վէճ՛Տ իլէ
պիլլէ՛շթիտիլիսի՛ ինսանըն ա-
յրմաղա Տագգը՝ եօգ տուր :
Պունու էթմէնին Տագգը՝ եալը-
նըլ Ըլա՛Տա մախտուս տուր . վէ
Տէր օլունտուղու վագըթ՝ Ըլ-
լա՛Տըն եա մուգատտէրի եա էմիի՛
եախօտ օնուն նուֆուլ ու Տիւ-
քիւմէթի իլէ օլունմալը տըր :

Ըլա՛Տ . Բ . 17 : Մաղա՛ . Բ . 14 .
16 : Մաբի՛ . Ժ . 9 : Հա՛րթ . Ի . 2 :
7 . Ըլա՛Տըն Մովսէս . . . Ին-
պէն էթի : Մովսէս օնլարա՛
գարըլարընը պօշամաղա էմի էյ-
լէմէտի . օ օնլարա՛ սատէճէ պու-
նու էմի էթտի քի՛ գարըլարը-
նը պօշատըլարը զէման օնլա-
րա թալազնամէ վէրսինէր : Ըլա-
քին Մովսէս՝ գարըլը պօշա-
մաղա նիչինն ըուխտաթ վէրսին .
օ՛ նիչինն պունու Տէր վէճ՛Տ ի-
լէ եասագ էյլէմէսին : Պունուն
սէպէպինի՛ պունտան սօնկրպքի
խանէտէ պուլուրուլ, վէ պու
սէպէպ՝ Ե՛Տուտի միլլէթինէ
շան ու իթիպար կէթիրէն պիր
շէյ տէյիլ իլլա զիւլ վէ այրպ
կէթիրէն պիր շէյ տիր :

8. Մովսէս . . . Ինչ վերտի : Պապ
Ե . 31, 32 շէրՏէրինէ պագ :
Յիտուս Ըլա՛Տնտիսիլ իգրար է-
տէյօր քի՛ գարըլը պօշամագ՝

8 Նլարա տէտի . Մովսէս
սիղին սէրթ եիւրէքլիլիսինիլ ի-
չին սիղէ իզն վէրտի, քի գա-
րըլարընըլը պօշայասընըլ . ամ-
մա իպթիտատէն պէօլլէ օլմատը :

Մովսէստէն ըուխտաթ վէրիլմիշ
իտի . լարին կէօսթէրիյօր քի,
էվլէնմէնին ասըլ մէրամ ու
մագտուտու պու տէյիլիտի :
Մովսէսին վագթընտան էվլէլ՝
փութիէրէսթ ա՛տէթլէրինտէն
օլան գարըլը պօշամագ ա՛տէ-
թի ո՛ւմումի օլմուշուտու : Պու
ղայէթ քիւչիւք պիր սէպէպ ի-
չին իճրա օլունուր իտի : Ըլօր-
քէ գըզընիլըղնտա՛ վէ պիր տա-
գիգա պիլէ տիւչինմէգտէն՝ իճ-
րա օլունուրուտու . վէ էրքէք՝
էյէրչի տէր ա՛գապ փիւշման
օլսայտը պիլէ՛ սէօզինիւ կերի
ալըպ՝ Տէնուլ պօշատըլը գարը-
լը թէքրար պլամագըտը : Իս-
րայէլ միլլէթի Մըօրտա է-
սիրիքլէրի զէմանընտա՛ գօրգու-
լու պիր թարզ իլէ ալապլա-
նըպ՝ պու եարամաղ ա՛տէթէ
գուլ օլմուշարըտը : Մովսէս օն-
լարը՝ տիվանէլիլէ վէ եարամաղ
րէզիլլէյէ տէրին տալմը՝ վէ
պու տէրէճէ եիւրէյի գաթը-
լանմըլ վէ զալըմ՝ պուլմուշ ի-
տի քի, էյէր գարըլարընը պօ-
շամաղա ըուխտաթլարը օլմասա-
յրտը, օնլարա էղիլէթ վէրմէ-
յէ վէ էօլտիւրմէյէ պիլէ Տաղըր
իտիլէր : Իմոհ Տալի քէյֆիլէթ
պէօ է իքէն, Մովսէս՝ պու ա՛-
տէթի Տէր վէճ՛Տ իլէ եասագ է-
սէճէյի եէրինէ՛ պունու միւմ-

քիւնիւ մերթէպէ ազարթմագ մերամը իլէ՛ պունա տայիր դանունլար թա՛յին էյլէտի: Վա՛ճալարա՛ շիմոխէ գատար ա՛մէլ էթմէյէ ճարի օլան ա՛տէթէ կէօրէ՛ գարըլարընը էօրքէ իւզէրինտէ պիր տագիրգա իչինտէ սէօյլէնմիշ պիր սէօզ իլէ պօշամաղա բուխսաթ վերէճէյի եէրինէ՛ օնլարտան մաթըուպ էտեր իտի քի՛ մատտէյի տիւշիւնմէյէ վագըթ սարֆ էյլէսինլէր. օթուրուպ քեաղտ վէ գալէմ Տէմ՝ միւրէքքէպ ալընլար, վէ պիր եազըլը սէնէտ Տագըրլարընլար, քի կէօրիւնտիւշիւնէ կէօրէ պու սէնէտ նօմօս միւճիպինճէ վէ աշընարէ պիր քեսթիպին սիճիլլէրինտէ գայտ օլունարագ նաֆըզ օլունմագ կէրէք իտի: Վունուն ճիւմլէսինի էթմէտէ, գօճայա՛ նէ էտէյօր իտիյինի էյիճէ միւլաճաղա էթմէյէ, վէ գարընըն ագրապասընա՛ արայա կիրիպ գօճա իլէ գարըյը պարըշարբումաղա ճէճտ էթմէյէ քիֆայէթ էտեր վագըթ օլուրուտու: Խմտի Մովսէսին գարը պօշամագ պապընտա ա՛գտ էյլէտիյի գանունլար պու ա՛տէթէ գօլայըզլար վերմէք իչիւն տէյիլլէր իտի, իլլա արայա պէսիւք էնիլլէր պըրագմաղըլա օնու կիւճ էթմէք մերամը իլէ իտիլլէր, քի պու մինվալ իւզրէ էնճամը պիւթիւն պիւթիւնէ պու ա՛տէթ նէսիս ուրէֆ՝ օլունսուն: Մովսէսին պու պապտէ ա՛մէլէ՛ Տէմ՝ Քրիստո-

սուն էօրէթտիյի թա՛յիմաթէ Տէմ տէ Խարայէլին սօնկ վէյղամպէրլէրինին էօրէթտիքլէրինէ մուվաֆըզ իտի: Մապտ. Բ. 16: Պօղոս՝ պէս պէլլի տիր քի Մովսէսին պու խոսուտաա եազարընը պու մինվալ իւզրէ անկարրտը: Հ. 1, 2: Ա. Կորնթ. Ի. 39: — Պէօյէ օլմարը: Խանէ կ շէրճինէ պագ: Տիգգաթէ լայըզ պիր Տալտըր քի, գարը պօշամաղա գարըլը օլան սէպէպլէրին ճիւմլէսի՛ չօգ գարը ալմագ ա՛տէթինէ գարըն տախի սէօյլէնէպիրիլլէր: Պիր գարըտան զեյատէ գարըլար նիքեաճ իլէ սագլամագ՝ պիր գարըյը պօշայըպ պիր սայրիսինի ալմագ գատար էվլէնմէսին ասըլ՛ մերամ ու մագսուտունա մուղայիր վէ զըտտ պիր շէյտիր: Լաճաճ՝ էյէր պիր ատէմ իչիւն պիր տանէտէն զեյատէ գարը իպթիղալը իտի իտէ, նիշիւն սալթ պիր տանէ եարաթտը: Լաճամ՝ փէտէրիմիղին սալթ պիր գարըլը վարըտը. վէ՛ Վոյ իլէ օնուն իւչ օղուլլարը՝ քէնտիլլէրին պուլունտուգլարը Տալի մախսուտէտէ պիլէ սալթ պիրէր գարըլարը վարըտը: Կայէնին իմանալը էվլատըլարընտան պա՛զըլարընըն պիր տանէտէն զեյատէ գարըլարը վարըտը (Օննք. Դ. 19. 23). Լաքին Կայէնին զեւրիլէթինտէն օլանլարըն ճիւմլէսի սու թուֆանընտա Տէլաք օլուլլար: Պիր գարըտան զեյատէ գարը նիքեաճ իլէ սագլայան՝ քէնտի

9 Մէ սիգէ տէրիմ՝ քի՛ հէր քիմ գարըսընը զինատան զայրի պիր սէպէպ իլէ պօշար տա՛ պաշգասը իլէ էվէնիրսէ, զինա

էտէր . հէմ պօշանմըզ գարը իլէ էվէնէն՝ զինա էտէր :

10 Շայիրտէրի օնա տէտիլէր . Իշէր ատէմին՝ գարը խու-

գարընտաշընա նահապըզ էթմիշ օլուր . զերա Մլահ էրքէքտէն զեյատէ գարը եարաթմամտըը իչինն՝ օնուն գարընտաշը պու խուսուստա մահրում գալմալը տըր : Մ՛ղեղ Վիթապլարըն պաշտան սօնունա գատար պիր էրքէյէ պիր գարըտան զեյատէ ալմաղա էմիր օլունտուղու սալա պուլունմայօր : Մ՛ղեղ Վիթապլար՝ « Մէ էրքիսի պիր թէնն օլաճագլար՝ » տէր, իւչիւ եա տէօրտիւ տէմէլ : Մլահըն իպթիտատան պէրու գուրտուղու նօմօս պու տուր . վէ օնու հէր քիմ պօզարսա , ա՛յիմ սրգընթըլարա կիրիթթար օլուր փութիէրէսթըլըին օրթասընտա տօղուպ՝ օնլարըն ա՛տէթէրինի քիւլլէյէն ունութմայան՝ վէ տանըշմաղա Մ՛ղեղ Վիթապլարը օլմայան Մքրահամ՝ պու նօմօսա մուղայիր հարաքէթ էյլէտի, վէ պու սէպէպտէն Փամիլեասը իչինտէն սրգընթըլար շէքտի : Յակօր հէմ Ղաւիթ տախի էյլէ էյլէտիլէր . վէ օնլարըն Փամիլեալարը արասընտան զուհր էտէն սրգընթըլար հիյպէթու վէ պէյիւք իտի : Պու ա՛ղըլէրի Մլահ պու խուսուս իչինն թէքտիր էյլէտի էյլէմէտի պիլմէղեղ : Լաքին օնլարըն Փամիլեալարը արասընտա

օլան սրգընթըլար՝ օնլարըն պու կինահընը շօգ քերրէ խաթըլարընա կէթիրմիշ օլմալը . վէ օնլարըն զամիրէրի՛ Մլահըն սէսի կիպի քէնտիլէրէ ա՛ղեմ թա՛ղերէր էթմիշ օլմալը : Իշէր պիր քիմնէյէ նիքնահ իլէ շօգ գարըլար սապլամաղա լուխատթօլա , էլպէթթէ փատիշահըլարա օլմալը տըր . լաքին փատիշահըլարա պէյլէ պիր շէյի էթմէսի մախուսէն եասագ օլունմուշ տուր : Բ Օլէն . ԺԷ . 17 :

9. Միգէ րէրէ՛ : Յխուս Իշփէնտիմիզ քէնտի լէյինի սէյլէտիյի զէման՝ պիր նօմօս դօյանըն թէքմիլ հիւքիւմէթի իլէ սէյլէր : Պէն քի իպթիտատա Մլահ իլէ իտիմ , վէ օնուն իրատէթի վէ նօմօսու՝ վէ ինսանա խայըրը նէ օլտուղունու պիրիթիմ , պէն թագրիր էտէրիմ՝ քի , Մլահըն պու նօմօսու՝ հալա գուվվէթի ասլիյէսի իլէ մէվճուտ տուր , վէ փատիշահըլմտա ա՛մէլ օլունահազ եալընըղ նօմօս պու տուր : Պապ ԺԸ . 3 շէրհինէ պագ : — Օլէնպան զայրի : Պապ Ե . 32 շէրհինէ պագ : Մարի . Ժ . 11, 12 : Ղ . 1 . ԺԶ . 18 : Ս Վրէնի . Է . 10 -- 13 . 39 :

10. Իշէննէ՛տ իայըլը րէրի : Շայիրտէրին ֆիրի Մլահըն

սուսունտա հալի պէօյէ իսէ , եվլէնմէք խայրօլը տէյիլ :

Ֆիբրինտէն փէք Փարգլը իտի :
 Ծանր . Բ . 18 : Լ . 1 . ԺԸ . 22 :
 Օնլար՝ Լէհուտի զևիւմլէրի
 իլէ սօլու իտիլէր , քի օնլարը
 տէյիլ Լլահըն՝ Քէլամընտան՝
 իլլա Փարիսեցիլէրտէն էօյրէն-
 միլէրիտի : Օնլար զանն էտէր-
 լէր իտի քի , պիր գարըը՝ զավ-
 զաճը ետստա գօճասընը ըա-
 հաթարղ էտէր սայիր պիր խու-
 յու օլտուղու թագտիրաէ՝ պօ-
 շայպիլմէսի ա՛ղիմ պիր իհ-
 սան սըր . վէ պու հալտէ իքէն
 տայիմա օ գարը իլէ եաշամա-
 զա մէճպուր օլուպ՝ օնու պօշա-
 յամամասը պիր պէօյիւք պէլա
 սըր : Աէօրիւնիւր քի , օլ զէ-
 մանլէրտէ խալգ՝ ա՛լէսսէվի չօգ
 տիւշիւնմէզտէն վէ ալաճադ ի-
 տիքլէրի գարընըն , եա գօճանըն
 ախլապ ու խույու իուսուսուն-
 տա չօգ պիր թէֆթիլ էթմէզ-
 տէն եվլէնիլլէրիտի : Լշվէնմէք
 զայէթ սէվիլիւիւ պիր ա՛լապա
 վէ սըզը պիր պէնտ օլուպ՝ օնու
 էօլիւմտէն զայրի պիր շէյ չէօզէ-
 մէյէճէք պիր շէյ օլաճապ եէրի-
 նէ՝ հէր կիւնիւք պիր մասլահաթ
 վէ զայէթ մէհէլիլ պիր մատտէ
 օլմուշուտու : Օնլար՝ պիր կիւն
 եվլէնիլլէր՝ վէ էրթէսի կիւն
 գարըլարընը պօշարլարըտը :
 Իգրար էտէրիլ քի՝ եվլիլի-
 յին տախի թէճրիւպէլէրի վէ
 կիւճիլիւքլէրի վար . լաքին թէճ-
 ըւպէ իլէ պուրունմուշ տուր
 քի , պէքեարըղըն թէճրիւպէ-
 լէրի վէ կիւճիլիւքլէրի՝ պուն-

տան փէք չօգ զէյատէ տիրլէր :
 Լաքին էօրիւմտէն զայրի պիր
 շէյ պօզամալ օլան պիր պէնտ
 իլէ պաղլանմաղտան եվլէլ կէ-
 րէք տիր քի , պէօյիւք տիգգաթ
 վէ տուա՝ իլէ ա՛մէլ վէ հարա-
 քէթ էտէլմ , վէ պու պապտէ
 Լլահըն՝ իրատէթիւնէ վէ Քէ-
 լամընա տիգգաթ իլէ տանը-
 շալմ , վէ օնուն շան ու ի՛ղլէ-
 թիւնի վէ պէրէքէթիւնի տիլէյէ-
 լիմ Զիւն քի պու մատտէ պիւ-
 թիւն է՛օմիւմիւլիւն սասա՛տէթ
 ու ըահաթընա ա՛ղիմ թէսիրի
 օլուպ՝ էպէտիլիլէ պիլէ սօ-
 գանըր պիր քէյֆիլէթ տիր ,
 պու պիրլէշմէք էյի օլմապ ի-
 չիւն մաթթուպ օլունան շէյլէ-
 րին պիր գաշընը զէքր էտէլիմ :
 Ա . Մէշրէպ վէ մէյիլ ույուլու-
 լուլու : Բ . Մէսնէտ ու ըութ-
 պէ պէրապէրլէյի : Ա է Գ . Եաշ
 վէ իլմ ու պիլիլի պէրապէրլէյի :
 Հէմ տախի տինէ տայիր զև-
 իւմլէր վէ տույուշլար պիրլէյի
 լազըմ սըր : (1) . Զիւն քի տին՝
 հէր շէյտէն զէյատէ միւհիմ վէ
 իգթիզալը սըր : (2) . Զիւն քի
 տին՝ հէր շէյտէն զէատէ սասա՛-
 տէթ ու ըահաթըղ վէրիւր : (3) .
 Զիւն քի տին՝ հէր շէյտէն զէ-
 յատէ պիրլէշմէնիս պէնտիսի գա-
 վիլէտիր : (4) . Զիւն քի սալթ
 պիրիսի տինտար օլտուղու զէ-
 ման՝ ա՛ղիմ թէհլէքէ վար քի
 օպիրի օնուն տինտարըղընա էն-
 կէլ օլուն , վէ տինի Փամիլեա-
 ճա զայէթ էտնա մէրթէպէյէ

11 Ս է օ՝ օնլարս տէտի . Պու
էօզիւ՝ Տէփիսի գապուլ էթ-
մէզլէր , իլլա քիմէրէ քի վէ-
րիլմիշ տիր :

12 Օ իրա խատրմլար վար քի՝

էսսին : (5) . Օ իրա էպէտի այ-
րըլմագ միւլահաղասընտան զի-
յատէ աճը միւլահաղա եօզ
տուր : (6) Չիւն քի էօյիւմ եա-
գըն տըր , վէ այրըլմանըն աճը-
սընը թէքին էտէն՝ սատրգլա-
րըն գըլամէթինտէ եինէ պիր-
էշմէք իւմիտինտէն զայրի թէս-
քին էտէն շէյ սօզ տուր : (7) .
Չիւն քի տինսիլ վէ տուա՝
էթմէզ Փամիլեանըն իւզէրինէ
Ալլահըն լա՛նէթի վար :

11. Հէփիէ գաղու էնէշէր :
Պու՝ Ալլահըն պիր իհասնի
մախուսէսի տիր , քի պա՛ղըսընա
վէրիլըր վէ պա՛ղըսընա վէրիլ-
մէզ : Պա՛ղը հալէրտէ՝ թարտ
ու գօվալայըշ զէմանլէրինտէ՝
եախօա Խնճիլի ուղագ վէ պիրի
պիրինտէն այրը մահալէրէ կէօ-
թիւրէ պիրմէք իչիւն՝ պա՛ղըլա-
րընա Պօղոսուն էթտիյի կիպի
էվլէնմէմիշ դալմասը տահա էյի
օլապիլեր : Ապքին հիչ քիմնէ
պու խուսուստա քէնտի թա-
պիլյաթընա զուլմ էթմէսին : Ս է
հեր քէս քէնտի հագգընտա հեր
նէ էթմէյի սէչէրսէ , ախէրէ-
րին իւզէրինէ զօր իլէ պու պապ-
տէ գանուսլար թա՛յին էյլէմէ-
սին : Ա կրքի . է . 1 , 2 . 7 . 9 .
17 . 26 . 35 : Պետրոսուն՝ Պօ-
ղոսա էվլէնմէյի եասագ էթմէյի

անա լահմինտէն պէօյլէ սօլ-
տուլար , վէ խատրմլար վար քի՝
ատէմէրտէն խատրմ օլունմուշ
լար , վէ խատրմլար վար քի՝
կէօքլէրին փատիշահըղը իչիւն

հագգը եօլուտու , վէ պունու՝
պիւթիւն Քիլիսէնին պիլէ էթ-
մէյէ հագգը եօղուտու (Ա կրքի .
թ . 5) . վէ օ պիր թարաֆտան՝
Պօղոսուն տախի Պետրոսու՝ պու
պապտէ քէնտինին էյլէտիյի
կիպի էթմէյէ զօրլամաղա հագ-
գը եօղուտու : Յնլարըն հեր
պիրի՝ պու խուսուստա խթէտի-
յինի էթմէյէ աղատ խտի : Պի-
զիմ Բապպմըզ վէ Աշֆէնտի-
միզ՝ հիչ պիրիմիզէ վօր էյլէմէտի ,
վէ պիլ՝ պիրի պիրիմիլը զօրլա-
մաղա նիճէ ճէսարէթ էտէպի-
լերիլ :

12. Պէօյլէ քօղուտու : ( ) ն-
լարըն թապիլթտան մէշընպ-
լէրի պէօյլէ տիր քի , էվլէնմէք
հալինէ կիրմէյէ արղու շէք-
մէզլէր : — Արեփէրտէն խաղը՝
օլունմուշլար : Պունլար՝ ատէմ-
լէրին զալմըղը վասիթասի իլէ՝
էվլէնմէքտէն մէրամ օլունան
մագսուտլարըն էն պէօյիյիւնին
պիրինէ եարամալ օլուլար :
Ասայ . Աթ . 7 : Ծ . 2 . 3 , 4 :
Պու միսիլիւ քիմնէլը պաշը-
ճա փատիշահլարըն վէ պէյլէ-
րին հարէմէրինտէ խըզմէթ էթ-
մէյէ դուլանըլըլարըտը . վէ
չօգ քէրրէ օնլար պէօյիւք մէս-
նէալէրէ էրիպ՝ տէվլէթին պէօ-
յիւք մանսուպլարընա կէչէրլէր-

քէնտիլերինն խատրմ էթտիլէր .

խտի : Պունտան՝ խատրմ լուղէ-
 թի՝ պիր մանսուպ սահիպի մա՝
 նասընա անկլաջըմաղա պաշլա-
 մաղըրա՝ չօգ քերրէ պու հայտէ
 օլմայան մանսուպ սահիպինէ տէ
 խատրմ տէնիր խտի : Վարձ . Բ .
 27 : — Կէօ+լէրէն՝ փարիշակլը
 իւէն : Պու՝ օնլար քէնտի վիւ-
 ճիւտլերինն ա՛ղալարընտան
 պիրինն քէնտիլէր տէյիւ անկ-
 լաջըմալը տէյիւտիր , իլլա՝ քէն-
 տիլէրինն Վրիստոսուն խրզմէ-
 թինէ տահա թէքմիլ պիր թարլ
 իլէ վերմէք իչիւն էվէնմէքտէն
 կէրի տուրտուլար տէմէք տիր :
 Պօղոս պէջլէ խտի . վէ թահմի-
 նէն՝ Վ աֆթիղ էտիճի Յուլ-
 հանէս տախի էջլէ խտի : Պուն-
 լար պիր մանասթըրա կիրմէտի-
 լէր . իլլա իքիտի տախի Վրիս-
 տոսուն փատիշահլըղընա տայիր
 պիր պէօյիւք վէ մաստուս իրզ-
 մէթէ մէշղուլ օլտու , վէ էվէն-
 մէք հագգընտա տիւշիւնմէյէ
 պիլէ վագըթլարը եօղուտու :
 Լաքին օնլար պիլէ հիչ էվէն-
 մէմէյէ քէնտիլերինն պիր ա՛հտ
 եա եէմին իլէ պաղամըշ տէյիւ-
 լէր խտի . վերա պու՝ Ըլլահը
 թէճրիւպէ էթմէք օլուր խտի :
 Պիր քիմնէնին՝ պու կիւն րա-
 հաթ վէ փաք զամիր իլէ պէ-
 քեար պիր էօմիր սիրէ պիլ-
 տիյի՝ օնուն եարըն տախի էջ-
 լէ էտէպիլէճէյինէ պիր իսպաթ
 օլա պիլնրմի : Լախօտ օնուն
 մաստուսէն պուլունտուղու խրզ-
 մէթի վէ հալի իգթիգասընտան՝

պապուլ էթմէյէ գատիր օլան՝

օլ ղէմաննի մաստուսէտէ օնա
 էվէնմէմէսի վաճիպ տիր տէյիւ՝
 պու խրզմէթ վէ հալ ու ղէմաննի
 մաստուսէ կէչտիյի թապտիրտէ
 տախի էվէնմէմէսի օնա վաճիպ
 օլտուղունա պիր իսպաթ օլապի-
 լնրմի : Պիղիմ պիր հալտէն պիր
 հալէ կէչմէմիղի վէ հէր պիր ահ-
 վալնմիպի թէրթիպ էտէն Ըլ-
 լահ տըր . վէ հէր պիրմիղէ՝ օ-
 նուն մուգատտէրինէ միւթի
 օլմաղա եէմին եա ա՛հտ իլէ
 պէնտէթմէսի՝ Փասըղըգ վէ եա-
 լամապըգ տըր :
 Պա՛ղըլարը գըյաս էտէրլէր
 քի , Լչֆէնտիմիղ պուրատա՝ օ
 ղէմանըն Փասիտ Լչէհուտիլերին
 Ֆըրգալարընտան պիրի օլան
 Լչասէնի Ֆըրգասընա նագարէն
 սէջլէյօր : Պու Լչասէնիլէր՝
 տիւնեանըն Ֆէսատլարընտան
 չէքիլիպ՝ գարըյա եագլաշմագ-
 տան իհթիրաղ էտէրլէրտի , վէ
 ումարլարտը քի , պունուն իլէ
 պիր տահա եիւճէ մերթէպէ
 փաքըղա մալիք օլուպ՝ եագ-
 լաշմագտա օլան Մեսիանըն փա-
 տիշահլըղ իչիւն հագըրլանա-
 ճագլար տըր : Պունլարըն՝ քէն-
 տի էվատլարը եօղուտու , լաքին
 քէնտի Ֆըրգալարըն՝ ախերլէ-
 րին չօճուղարընը քէնտիլերինէ
 ալըպ էվատ էթմէք իլէ հըֆզ
 էտէրլէրտի : Պապ Գ . 7 շէրհի-
 նէ պագ : — Վարդու էթմէյէ
 փարիշ օլան Ը : Խանէ 11 շէր-
 հինէ պագ :

գապուլ էթսին :

13 Օլ զէման օնա չօճուգլար կէթիրիտի , քի օնլարըն իւղէ-

13. Օն չօճուգլար կէթիրիտի : Պապ թ. 2—5 : Ա թ. 24 . 28 : Սաղ . ճԹԵ . 14 , 15 : Երեմ . ԼԲ . 39 : Մարի . Ժ . 13 : Ղուկ . Ը . 15 : Ղարթ . Բ . 39 : Ա Ղարթ . Ե . 14 : — Օնլարըն իւղէրինէ եւլէրինէ քօյ : Պապ թ . 18 շէրհինէ պագ : — Տոս' երե : Եւսեր քիմնէլէր քէնտի չօճուգլարընը Վրիստոսա' օնլարը սաղալթմագ իչին կէթիրմիշէրիտի . լաքին պու աթալար քէնտիլէրինքինի' խէլաս պուլմագ իչին կէթիրտիլէր : Չօճուգլարընը վիւճիւտիլէրինին սաղաղը իչին տէյիլ' իլա ճանլարընըն սէլամէթի իչին կէթիրտիլէր : Պու քիմնէլէր' չօճուգլարըն իչին Վրիստոսուն պէրէքէթիլէրինի արգուլէրլէր իտի , վէ օնլար իսթէրլէր իտի քի' քէնտիլէրին չօճուգլարըն Երաճամըն' իսաճակըն' վէ Յակոբուն լայրգէվատարըն օյմաղա տուա' էյլէսին : Պունլար' քէնտիլէրինի Վրիստոսա թէպիւմ' էթմիշէրիտի , վէ իսթէրլէր իտի քի էվատարըն տախի օնա թէպիւմ օլտունլար , վէ չին քի' քէնտիլէրի Վրիստոսուն թէվապիլէրի սէֆթէրինէ եազըլմըշար իտի , իսթէրլէր իտի քի էվատարըն տախի եազըլարնլար : Պու մինվալ իւղէն Յովսէփ' քէնտիին Սըսըրտա սօղան իքի էվատարընը

րինէ էլլէրինի պոյա , վէ տուա' էտէ . վէ շայիրտլէր օնլարըն ա' գարլատարըն :

վէտէրի Յակոբա կէթիրտի , քի օնլար իչին տուա' էյլէսին , վէ օնլարըն միւպարէքլէսին : Օննդ . ԽԸ . 1 . 9 . 20 : Յովսէփ' քէնտիսի' պապալարընա օյան վա'տլէրէ ինանըրտը , վէ իսթէրիտի քի էվատարըն տախի օնլարա ինանընլար : Վէնտիսի իսթէրիտի , քի տէյիլ Մըսըրլէրարըն' իլա Խարայէլլիլէրին արասընտա սայրլըն , վէ չօճուգլարընըն տախի պու վէճճ իլէ սայլըրղընըն արգուլէր իտի : — Շայիրտլէր օնլարըն " շարտարըն : Շայիրտլէր' տէյիլ չօճուգլարըն' իլա օնլարըն կէթիրէնլէրի ա'գարլատարըն : Մարի . Ժ . 13 : Չօճուգլար' քէնտիլէրինտէն կէլմէմիշէրիտի . չին քի քէնտիլէրի վէք քիւչիք օլուպ' պունու քէնտիլէրինտէն էտէպիլմէսի միւմքինսիւլ իտի : Պու ա'մէլ օնլարըն տէյիլ իտի , իլա աթալարընըն իտի , օնլար կէթիրիմիշէր իտի , վէ օլ գատար քիւչիք իտիլէր քի' Վրիստոսա Էթէնտիմիլ օնլարըն գուճաղընա ալար : Մարի . Ժ . 16 : Էլաքին շայիրտլէր' քէնտի չօճուգլարընըն իսէլաս էտիճիլէ պունճիլէրին կէթիրէն քիմնէլէրի նիճին ա'գարլատարըն : Օլա պիլեր քի , (1) Վրիստոսա եօրուլմուշ օլուպ տիյնէնմէյէ մուլթաճ օլմաղըլա' օնլարըն պու շէյ քէնտիին սրգընթը վէ-

14 Լճմա Յիսուս տէտի Զօ-
ճուգլարը գոյ վէրին, վէ օնլարը

րէճէք զանն էթտիքլէրի իչին, ետիօտ (2) օնլարըն պունու պէլ-
քի իգթիզարըգ սայտըգլարը իչին տէր քի էջլէ էթտիլէր : Օնլար տիւչինտիւլէր քի , պու չօ-
ճուգլար օլ գատար քիւչիւք ի-
քէն օնլարա նէ՛ Փայիտէ էտէ-
ճէյիտի . օնլար նէ՛ անկրայաճա-
ղար : Լաքին շայիրտլէր՝ չօ-
ճուգլարըն սէբիլ կիւնլիւք ի-
քէն սիւննէթ օլունտուղունու պիլմէկլէրմի իտի . պու՛ օնլարա նէ՛ Փայիտէ էտէպիլիբիտի : Օնլար պունտան պիր շէյ անկ-
րայա պիլլըրլէրմի իտի . շիւպհէ-
սիլ ճիչ պիր շէյ անկրայամագ-
լարտը . իլա պունու Լլլաճ էմր էյլէ միչտիտի , վէ ամալարա պունճիլէյին քէնտի էվլատա-
րընը Լլլաճա վագֆ էտէպիլմէ-
սի միւպարէք պիր շէյ իտի : Լաքին (3) կէօրիւնիւր քի , էն իճթիմալ սէպէպ պու օլմալը տըր քի՛ Վրիստոս Եֆէնտիմիլ փարիսեցիլէրին թէճնիս վէ ճիլ-
լէլի սիւալէրինէ ճէվապ վէ-
րիյօրուտու , վէ շայիրտլէր՝ շիւպհէսիլ՝ օնուն ճէվապլէրի վէ թալիմաթլէրի իլէ օնլարը շա-
չըրտըղընը կէօրմէյէ ճաղ է-
տէրէք սէվիլիլըրէրիտի , վէ զանն էթտիլէր քի , չօճուգլարըն շիմտի պու վէճճիլէ օնուն եանը-
նա կէթիլիլիպ արայա սօգուլ-
մալարը՝ էլտէ օլան մասլաճաթա իգթիզարըգ պիր պէջիւք էն-
կէլ օլաճագ : Պապ ԺԸ . 5

պանա կէլմէքտէն մէն՝ էթմէն .
զիրա կէօրլէրին փատիշաճըղը

շէրճինէ պաղ : Պունճիլէյին կէօրիւրիւլ քի՛ տօղու վէ տա-
ճա էյի նէ օլտուղունու՛ Վրիս-
տոս շայիրտլէրտէն տաճա է-
յի պիլիլըր : Լյէր պու ամա-
լար Վրիստոս վարմաղտան շայիրտլէրէ վարմըլ օլալար
իտի , էյվաճ՝ օնլարը օնա վար-
մաղա ճիչ գօմայաճալարտըր : Լյքսէրի՛ մաղուր փարիսեցիլէր
իլէ միւճատիլէ էթմէքտէն՝ չօ-
ճուգլար իչին տուա՛ էթմէսի
նէ՛ գատար խայրըլը տըր :

14. Լճմա Յիսուս տէտի : Մար-
կոստան Ժ . 14 էջրէնիլիլ քի,
Վրիստոս Եֆէնտիմիլ շայիրտ-
լէրինին պու ամէլ ու ճարա-
քէթինտէն "տարըլըր" : Էճի-
սուս Եֆէնտիմիլ գէվգլէնիլտի-
յի թիւքրիւտիլիւ քիւֆր օ-
լունտուղու՛ տէջիւլտիլիւ վէ
խաչանտըղը զէման՝ պունա՛ "տա-
րըլըր" տէյի . օգունազըլ : Պաշ քեաճինէ՛ Պիղատոսա՛
շերովգէսէ՛ ա՛քէր նէֆէրլէրի-
նէ՛ ետիօտ գաճր իլէ օնուն իւղէ-
րինէ էլ գօյան Եէճուտիլէրէ
"տարըլըր" տէյիւ օգունազըլ : Լաքին օ՛ պուրատա շայիրտլէ-
րինէ տարըլըյօր : Օնլարըն՝
գուղուլարը պէջիւք վէ էյի
Զօպանա կէլմէքտէն պունճիլէ-
յին մէն՝ էթմէլէրի՛ օնա ա՛ղիմ
գասալէթ վէրտի : Եֆէնտիմի-
լին՝ օնլարա տարըլմաղա տաճա
զիյատէ սէպէպի վար իտի . շին
քի պունտան աղ էվլէլ օնլարըն

պէջելէրին տիր :

15 Վէ էլէրինի օնլարն իւ-

օրթասընա պիր քիւչիւք չօ-
 ճուգ գօյուպ՝ օնլարա օնուն կի-
 պի օլմաղա նասիհաթ էլլէմիշ-
 իտի : 1 յՎաճ՝ օնլարն ֆիքրի
 օնուն ֆիքրինտէն նէ գատար
 ֆարգը իտի : Պապ ժ. Ա. 25, վէ
 ժ. Ը. 3—5 շէրհէրինէ պագ :
 Պէլլի տիր քի շայիրտէր՝ պեօ-
 յիւք քիմնէլէրին՝ հիւքիւմէթ
 սահիպի վէ զէնկին օլանլարն՝
 քեաթիպէրին վէ փարիսեցիլէ-
 րին՝ Վրիստոսուն փատիշահը-
 ղընա կէտիքլէրինի իսթէրլէրի-
 տի, շէյլէքի՝ իհիշամը վէ
 սալթանաթը կէօրիւնսիւն . լա-
 քին չօճուգլար՝ գարըլար՝ ֆու-
 գարալար՝ վէ ճահիլէր նէ պի-
 լըլէրիտի . եախօտ նէ շան ու
 շէօհրէթ կէթիրէպիլըլէրիտի :
 — 2 օնուգլարը քօյվէրին : Պու-
 լպքի Մճտա մուվաֆըգ սոր :
 Օննք . ժ. Է. 7, 8. 24—26 :
 Ի Ա. 4 : Վարժ . Բ . 39 : Ա
 կարնի . Է . 14 : — ( ) նլարը . . .
 յն՝ էնիւն : ( ) նլարը ի պրէթի-
 միլ իլէ՝ լթա՛լիմիլէրիմիլ իլէ՝
 տիւնեապիլիլիմիլ իլէ՝ իմանսըղ-
 լըղըմըլ իլէ եախօտ վաղիֆէսիլ-
 լիլիմիլ իլէ Վրիստոսա վար-
 մագտան մէքս էթմէլի տէլիլիլ,
 իլլա սուա՛լարըմըլ իլէ՝ էօրնէ-
 յիմիլ իլէ՝ իմանըմըլ իլէ՝ զայ-
 րէթիմիլ իլէ՝ վէ նասիհաթիլէ-
 րիմիլ իլէ պու եօլտա օնլարա
 եարտըմ էթմէլիլիլ : ( ) նլարա
 Վրիստոսա վարմաղա՛ ճէր պիր
 վէճհիլէ եարտըմ էթմէլիլիլ :

ղէրինէ գօտուգտան սօնկրա
օրաւան կիթտի :

( ) նլարը՝ օնլար քէնտիլիլիւնտէն
 կէլմէյէ գատիր օլմագտան էվ-
 վէլ պիլ կէթիրմէլիլիլ : 1 շէհու-
 տիլէրին չօճուգլարը՝ տայիմա
 սէքիլ կիւնլիւք իքէն Մլլահըն
 հուգուրունա կէթիրիլըլէրիտի :
 Վրիստէնին իսթիպալթ վէ մու-
 սաա՛տաթէրին ճիւմիլէսի՝ օնլա-
 րն իտի : Մճտըն միւհիւրիւ օ-
 լան սիւննէթ՝ օնլարն իտի :
 Ը իմտի ա՛հտըն միւհիւրիւ
 վաթիթիլ տիր . վէ պու տախի
 օնլարն տէլիլիլ : Պիլլիմ՝ չօ-
 ճուգլարըմըլ տախի՝ 1 շէհուտի-
 լէրին չօճուգլարը մուհթաճ ի-
 տիլէրի գատար՝ պու եարտըմ-
 լարա վէ իսթիպալթ ու մուսա-
 ա՛տաթլարա մուհթաճ տէլիլ-
 լէրմի : 1 յՎաճ, քէնտի էվաու-
 լարըն՝ օնուն պէրէթէթիլիլիլ ալ-
 մաղ իչիւն Վրիստոսա կէթիր-
 մէյէ՝ եախօտ օնլար պէօյիւ-
 տիւքճէ քէնտի ի պրէթլէրի վէ
 էօրէթտիլէրի շէյլէր իլէ օն-
 լարըն Վրիստոսա վարմասընա
 մանի՝ օլան աթալար նէ գա-
 տար գապահաթը սորլար : —
 կեօպէրնէ փարիշահըլը պէօյլէ-
 րն տիր : Պապ ժ. Ը. 3, 4 շէրհ-
 լէրինէ պագ : Ա Պեք Բ . 1, 2 :
 15 . 1 շէլէրնի օնլարն ի պրէթի-
 քօտուգտան սօնկրա : 1 յՎալի օն-
 լար քէնտիլէրին քիւչիւք էլ-
 լէրինի օնա ուղտամաղար ի-
 տի իսէ տէ, օ՛ քէնտի էլլէրինի
 օնլարն իւղէրինէ գօյապիլիլ
 իտի : Մարկոստան ժ. 16 էյ-

16 Վէ իշթե պիրի նանննա կէրիպ' օնա տէտի . Եւմ էյի
 րէնիրիղ քի , Լճֆէնտիմիղ օն-
 արըն իւղէրինէ պիր պէրէքէթ
 թագրիր էյլէտի , եախօտ թա-
 ւայ էյլէտի : Վուրթարճըյր'
 քէնտիղէրին էվատարընը պուն-
 ճիղէյին գուճաղընա այլպ' օն-
 արը Մ'եսիանըն վա'տ օրուն-
 մուշ հէփ պէրէքէթիքի իլէ
 միւպարէքէտիյինի կէօրմէսի' օլ
 տինտար աթալարա նէ գատար
 խօշ կէօրիւնմիւշ օլմալը տըր :
 Լաքին թաճմին էտէլիմ' քի'
 պու աթալար չօճուգլարը իլէ
 Քրիստոսուն պիլէսինճէ' կէօյէ
 չըգտըը զէմանտա' զէյթուն
 տաղը իւղէրինտէ իտիլէր , վէ
 թաճմին էտէլիմ' քի' օ եօգա-
 րըյա չըգարիքէն , օնլարըն չօ-
 ճուգլարընըն պիրինի գուճաղը-
 նա այլպ' պէրապէրինճէ կէօյէ
 կէօթիւրիւր իտի , օնլար օ զէ-
 ման հազղ էտիպ սէվինիրէրմի
 իտի . եօխսա տղայրպ սըզար-
 արմը իտի : Օնլար' օնու տիւ-
 շիւրիւր եախօտ աճ եա իւշիւ-
 մէյէ պրաղըր տէյիւ գօրգ-
 մալլարմը իտի . վէ Օնու կէրի
 վէր , օնու կէրի վէր , աճ' չօ-
 ճուղումու պանա կէրի վէր տէ-
 յիւ պաղըրմազըմըն իտի : Լճ'
 վաճ , պիղ շիմտի էյէրչի չօ-
 ճուգլարըմըը Քրիստոսա վէր-
 միշիղ տէյիւ իբարա էտէյօր ի-
 սէք տէ , օ կէլիպ օնլարը քէնտի
 կէօյիւնէ կէօթիւրմէք իջիւն ա-
 լաճազ օրոուղու զէման' պա'զը
 տէֆա' օնուն ա'ղիղ իրատէթի-

խօճա' նէ էյի շէյ էտէյիմ ,
 քի էպէտի հայաթա մալըք օ-
 նէ միւթի' օլմասընը դայէթ կիւճ
 պուլուրուղ , վէ եիւրէքէրիմիղ
 թէսէլի իլէ տօլաճազ եէրինէ'
 գասալէթ ու քէտէր իլէ տօլար :
 — Օրատան Կէրի : Պու քիւ-
 շիւրէրի միւպարէքէտիքտէն' վէ
 օնլարըն քէնտի սիւրիսիւնիւն
 գուղուլարընտան սայըմաղա
 հազգը օլտուղունու թագրիր
 էթտիքտէն սօնկրա , օ մաճալտէ
 օնուն ա'ղիմ իշի թէքմիլ օլտու ,
 վէ արթըզ օրատա տուրմալ :
 16 . Պէրէ' եանննա կէլիպ : Պու'
 պիր կէնճ.քիմնէ իտի (խանէ 20),
 հէմ տէ փէք զէնկին (խանէ
 22)' վէ մանտուղ սաճիպի խաթ-
 րըսայըրը պիրատէմ իտի : Պ' ու-
 ժ.Ը. 18 : Մարկոս ժ. 17տէն
 էօյրէնիրիղ քի , պու քիմնէ պու
 տինէ տայիր սիւալէրինի սըտգ
 իլէ էյլէտի , շիւնքի սէյիրտէ-
 րէք կէլտի . վէ Տիսուս Լճֆէն-
 տիմիլէ' պիր տին խօճասը իթի-
 պարի իլէ ա'ղիմ բաղպէթ կէօս-
 թէրտի , շիւն քի օնուն հուղու-
 րունտա տիղ իւթիւնէ տիւշ-
 տիւ : — Լճյէ իօճա : Պու' Եէ-
 հուտիղէրին բապիլէրինին քէն-
 տիլէրինէ ալարգլարը իւնվան ի-
 տի , վէ շիմտի Փափալարա' Ե-
 պիսկոպոսլարա' վէ Փաթրիլէրէ
 վէրիլէն' "Վ այէթ ա'ղիղ" եա'
 նի Սրբազան իւնվանը միօիլիւ
 պիր շէյ իտի : — Եւ' էյի շէյ է-
 տէյի' : Պու քիմնէ' տինին տի-
 շարտան կէօրիւնէն հէփ այն ու
 ա'տէթլէրինի տիգգաթ իլէ իճ-

լալում :

17 Վ է օ՝ օնա տէտի . Պանա նիչին էյի տէրսին , պիր Լէ-

րա էյլէմիշտի , վէ նօմնու՝
 բեաթիպէրին թէփսիրինէ կէօրէ
 Տըֆղ էյլէմիշտի : Լաբին օ
 կէօրիւյօր քի , Քրիստուուն
 թալիմաթլէրի՝ պիւթիւն պիւ-
 թիւնէ օնլարնքինսան ֆարգը
 տըրար , վէ օնուն էօմրիւ տա-
 Տա փաք՝ վէ նիյէթլէրի տաՏա
 ա՛ղեղ տիրլէր . վէ էօյրէնուէյէ
 իսթէյօր քի , Յիսուս օնա՝ փարի-
 սեցիլէրին քէնտինէ խէչաս ի-
 չին իթթիպալը աէտիլէրի շէյ-
 տէն պիյասէ պիր շէյ թա՛րիֆ
 էտէճէք մի : Է՛մ պէլքի քէն-
 տինին ա՛տէթատէն իւսթիւն օ-
 լան ա՛լէալըը իչին Լաֆէնտի-
 միլ թարաֆրնասան պիր մէաՏ
 մէմիլ էթմիշ օլտուն : Լաբին
 օնուն մէրամը Տէր նէ իտի իսէ
 տէ , սօրտուլու սիւալ զայէթ
 իթթիպալը իտի : Պու զընտան
 պէքճիսինին սօրտուլու սիւալ ի-
 տի : Պարթ . Բ . 2 . 30 : Լաբին
 օնուն՝ իչպու քիմնէնինքինտէն
 նէ գատար ֆարգը մէրամ՝ ու
 մագսուտու վարրտը : Օլն-
 տանճը՝ քէնտինի պիր պէրպատ
 օլմուշ կիւնասքեար պէլէմիշի-
 տի . պու քիմնէ՝ քէնտինի էյ-
 լէ պէլէմէմիշտի : Օլնտանճը
 նըն՝ քէնտինտէ Տիչ պիր իւմիտի
 եօղուտու . պու քիմնէ իւմիտ ի-
 լէ տօլու իտի : Օլնտանճը քէն-
 տինի ֆապիր՝ պիչարէ՝ վէ Տէր
 շէյէ միւՏթաճ սայարըտը , պու
 քիմնէ՝ քէնտի ի՛նտինտէ քէն-

լաՏասն դայրի՝ Տիչ քիմնէ էյի
տէյիլ տիր . աճմն էյէր Տայա-
թա կիրմէք իսթէրսէն , թէն-

տինի զէնկին վէ նի՛մէթլէրի
 արթմիշ վէ ախէրինէ Տիչ պիր
 իՏթիյաճը եօգ սայարրտը : Պու-
 նուն իչին զընտանճը Խնճիլք
 գապուլ էթմէյէ Տազըր իտի .
 լաբին պու՝ օնու լէտա էթմէյէ
 Տազըր իտի : — Լաբիի հայտնա :
 կէյիւն սաա՛աէթիւնէ Լալըղ
 Քիթապարտա էպէտի Տայաթ
 աէնիք . չին քի սաՏիՏան պիր
 Տայաթ տըր , պիր էպէտի կա .
 շամագ տըր , վէ Տայաթըն Տէր
 պիր քէյֆիլէթ ու մագսուտու
 օնտա մէվճիւտ տիր : Վ է ճէ-
 Տէննէմին իպէնճէլէրինէ Էօ-
 լում տէնիր . զիրա եաշամագտան
 մագսուտ օլան շէյ պու տիւն-
 ետատ քէսպ օլունմատը , վէ օն-
 տա քիւլիլէն եօգ տուր . օ՛ ի-
 քինճի էօլում՝ էպէտի էօլում
 տիր , քի պու տիւնեա էօլիւ-
 միւ օնուն փէք զայի՛ֆ պիր
 թապիրի տիր :

17. Պանա նիչին էյի տէրսին :
 Պանա՝ նիչին եալընըղ Լէ-
 լաՏա մախուս օլան պիր իւն-
 վան վէրիսին : Ինսան էյի
 տէյիլ տիր . իլա Ֆէնա տըր :
 Սէն պէնի սալթ պայաղը առէմ
 սայարըն , վէ պու ճիւմիէ իլէ
 միւտաՏանէ վէ խաթըրա միւ-
 րաճաթ թօլունտա՝ պանա եա-
 լընըղ ԼալաՏըն քէնտիսինէ մախ-
 սուս օլան պիր իւնվան վէրի-
 սին : Լէլայ ԼԳ . 6 : Ս թաթ .
 Բ . 2 : Սալթ ԾԲ . 1 : Ճիւն .

պիճերի սագրա :

18 (՝) օնա տէտի . Զանկը-
լարը . վէ Յիսուս տէտի . Պուն-

7—9 : Յի . Ա . 17 : Ա Յովն .
Գ . 8—10 . 16 : Պու վէճճիլէ
Քրիստոս ԼճՖէտիմիզ՝ պու ա-
տէմի պիր ա՛տէթ իշխն թա՛ղեր
էյէտի . քի՛ օ Տէր պիր տէճտտէ
ճարի տիր : Ե՛տճու տիլէրին րապ-
պիլէրի՛ Խօճա՛ պապա՛ էյի Եճ
տէնիլմէրտէն Տազզ էտէրլէր-
իտի , նիճէքի շիմտի Փափալար՝
Փաթրիլէր՝ վէ Եպիսկոպոսլար
պունուն կիպի ի՛նվանլարտան
Տազզ էտէրլէր : Պունտան էվ-
վէլքի խանէնին շերճինէ պագ ,
վէ Պապ ԻԳ . 7—10 : Լճյէր
պու կէնճ՝ իշպու ի՛նվանի
Քրիստոսուն նիճայէթսիզ քէ-
մալիլէթի վէ Ելլաճըզընը պէ-
յան էթմէք իշխն գուլանմըշ
օլսայըտը , օնու տօղրու գուլ-
լանմըշ օլուրուտու . լաքին օ
պունու ա՛տէթա միւտաՏանէ վէ
խաթրա միւրաճաաթ եօղունտա
գուլանմըշարը : Պեարուս՝ եա-
խօտ Պօղոս՝ եա ի՛էտուլէրտէն
պիր սայրիսի քէնտիլէրինէ եա
պիրի պիրինէ պու միսիլլու
սալթանաթը ինվանլար իլէ
ճիչ պիր չաղըրթարզլարը օլ-
տոճու : — Թէնպիլէրի սագրա :
Ելլաճ Տէր նէ էմը էթտի իսէ ,
օնու էլլէ : Պունու Տէր քիմ
էտէրսէ , կիւնաՏքեար տէյիլ
տիր . իլլա օլ քիմնէ մէլէքլէր
կիպի ա՛գըլ տիր , վէ օնլար կի-
պի ա՛ղապտէն էմին տիր :

18. Զանկըլարը : ԼճՖէտիմիզ

լարը . Վաթլ էթմէյէտին , զինա
էթմէյէտին , խըտըզլազ էթմէ-
յէտին , եալան շէճատէթ էթ-

պու կէնճին սիւպինէ ճէվապ ի-
շխն՝ օնա իրինճի լէվՏանըն
ալթը թէնպիճէրինի կէտմէր-
տի : Ելլաճ Ի . 12—17 : Բ
(Օրն) . Ե , 16—21 : Զագի-
գաթ ԼճՖէտիմիզ օնունու
թէնպիճի աչըգտան իսթիլարաճ
էթմէյօր , լաքին Գունու իաննէ-
տէ թագտիմ՝ էյլէտիլի՛ վէ
“գօնշունու քէնտին կիպի սէվէ-
տին” սէօլլէրինին իշինտէ մէվ-
ճուտ սուր : Զանկը . ԺԳ .
8—10 : Պապ . Ե . 14 : Պիլ
վագի՛ պու սօնկըաքի ալթը
թէնպիճ՝ գօնշունուլու քէնտի-
միզ կիպի սէվմէքտէ իճրա օ-
լունուլար , նիճէքի իլք տէօրթ
թէնպիճէր տատի Ելլաճը պիւ-
թիւն կիւրէյիմիղտէն սէվտի-
լիմիզ թագտիրտէ իճրա օլու-
նուլար : Պապ ԻԲ . 37—40
շէրճինէ պագ , քի օրատա Լճ-
Ֆէտիմիզ՝ կէրէք իլք վէ կէրէք
իքինճի լէվՏանըն թէնպիճէրի-
նին խիւլասարը վէ եէքիւնիւ-
նէ օլտուզընու պէյան էտէր :
Մէլէքլէր Ելլաճըն թէնպիճէ-
րինի ՏըՓղ էտէրլէր , վէ օնլար
Տէլաք . օլամազլար : Ելլամ՝ օն-
լարը պիր զէման սագլատը , վէ
օ զէման խէլաս էտիճիյէ միւճ-
թաճ տէյիլտի : Կիւնաճքեար-
լար իշխն՝ պիր խէլաս էտիճի
թէտարիքի կէօրիւնտիւ : Պու
կէնճ՝ թէնպիճէրի սագլատը
ղանն էթտի , վէ խէլասը իշխն՝

մէյէսին .

19 Պապանա վէ անանա ի՛ղ-
զէթ էյլէ , վէ գօնշունու քէն-
տին կիպի սէվէսին :

օնլարը սագլամը շ իտիյինէ կիւ-
վէնտի : Նաքին էյեր՝ օնուն
զանն էթտիյինէ կէօրէ՝ օնլարը
թէքմիլէն սագլամը շ իտի իսէ ,
“նէ՞ էյի շէյ էտէյիմ” Ը՛. տէյիւ
սիւալ էթմէյէ հաճէթի եօղու-
տու : Մէլէքէր՝ Տիշ պէօյլէ պիր
սիւալ սօրմաղար : Մ. դամ պա-
պամրզ սուչուզուգ հայինտէ
իքէն , պէօյլէ պիր սիւալ ասլա
սօրմաղար , վէ սօրմաղա տա հա-
ճէթի եօղուտու : Մ. լլա՛՛՛ օնտան
քէնտի թէնպի հէլէրինի սագլամագ-
տան ղայլի պիր շէյ թալապ էթ-
մէտի , վէ մէլէքէրտէն տէ՛ օնտան
ղայրի պիր շէյ թալապ էթմէլ :
Նաքին Նաֆէնտիմիլ պու կէն-
ճէ նիչիւն իշպու իքինճի լէվ-
հանըն թէնպի հէլէրինի թագտիմ
էյլէյօր : Ը իւպհէտիլ պունուն
իչիւն քի՛ պու կէնճ զանն էտէր
իտի քի՛ օ պունլարըն հագգըն-
տա թէքմիլ վէ գուսուրսուզ ի-
տի . Նաքին Նաֆէնտիմիլ նիչիւն
օնուն տիգգաթընը պիր վէճ՛՛՛ ի-
լէ նօմօսա սօղըուլթսուն : Պու-
նուն իշիւն քի՛ նօմօսուն վասի-
թասի իլէ կիւնահ պիլինիր :
Մ. լլա՛՛՛ . Գ . 20 : Բ . 7 : Պառ .
Գ . 24 : “Նօմօսու հէր քիմ անկ-
լարսա , Ննճիլտէն ուզագ տէ-
յիլ տիր : Մ . րի՛ . ԺԲ . 28—34 :
Պու կէնճ՛՛՛ քեաթիլպէրտէն էօյ-
րէնմէյիլէ , նօմօսու էօյրէնմէ-
միշտի : Պապ Ե . 21 , 22 . 27 ,

20 ՍԼ կէնճ քիմսէ օնա տէ-
տի . Պունլարըն ճէմիսինի կէնճ-
լլիմտէն պերու սագլատըմ՝ .
տահա նէ՛ էքսիյիմ վար :

28, վէ ԺԵ Կ—6 շէրհէլէրինէ
պագ Նաքին քէնտիսի ալտա-
տըյօրուտու , վէ իգթիզա էտէր-
իտի քի , նօմօսու սագլամատըղը-
նը՝ վէ պունտան պէօյլէ օնուն
վասիթասի իլէ սատագաթ պու-
լամալ իտիյինի պիլիսին : “Նօմօս
գապահաթըլարըն իւզէրինէ
հիւքմ թագրիր էտէր , վէ օնլա-
րը ասլա սատըգ չըգարմաղ : Մ .
դամ պապամրզ կիւնահ իլէ-
տիքտէն սօնիրա՛՛ նօմօս օնուն
իւզէրինէ հիւքմ թագրիր էյլէ-
տի , վէ օնտան սօնկրա օնու
արթըգ սատըգ չըգարմաղ : Մ .
լա՛՛՛ շնօմօսուն գապահաթըլ
օլանլարըն հէր հանկըր նօմօ-
սուն լա՛՛նէթիստէն խէլաս պու-
լաճագ օլուր իսէ , ա՛՛ֆիլ էտէն
ի՛՛նայէթ վասիթասի իլէ խէլաս
պուլմաղ տըր , վէ տէյիլ հիւքմի
ղաղապ էտէն նօմօսուն վասի-
թասի իլէ : Մ . լլա՛՛՛ . Գ . 20 . 28 :
Պառ . Բ . 16 : Գ . 10 , 11 :
Նիչի . Բ . 9 : Յակ . Բ . 10 , 11 :
Ս է տիւնեա մահքէմէլէրինտէ
տաիսի պէօյլէ տէյիլ մի : Վէն-
տի մէմլէքէթիսին նօմօսլարընը
յօզըուպ առէմ էօյտիւրէն պիր
քիմսէ՛՛ պուկիւն տէ գաթիլ եա-
րըն տա գաթիլ՝ էպտէն տէ
գաթիլ տիր . վէ օնուն յօզտու-
ղու նօմօսլար՝ օնու հիլ սատըգ
վէ սուչուզ չըգարմաղար , իլլա
տայիմա օնուն իւզէրինէ գա-

21 Յիսուս ընա տէտի . Եւ յէր
Թէքմիլ ոլմազ խմէրսէն , կիթ
վարիյէթինի սաթ վէ ֆագիր-

լէրէ վէր , վէ կեօքտէ խազինէ
էտի էսին . վէ կէլ պանա Թա-
պի՛ ոլ :

պահաթը կիպի Տիւբմ Թագրիւր
էտէրլէր :

20. Պունլարըն ճէթիսինի նն :
Եւ յվահ՛ պու կէնճ՛ Ըլլահն
մաթըուէլ էլէտիյի սատագաթ-
տան նէ գատար չըտիլազ՛ վէ նէ
գատար պիսապէր խի : Պագ
Պագ Ե . 20 շէրՏինէ : Եւ յէր
օ՛ Ըլլահն նօմսու նէ գատար
աղիլ վէ նէ գատար կէնիշ վէ
նէ գատար բուհանի ոլուղու-
նու պիլէտիտի , « Պունլարըն
ճէթիսինի սալաթըմ » տէյէճէք
նէրինէ , « Պունլարըն ճէթիսինի
Էօմիլուսին Տէր պիւր կիւնիւնտէ
պօզուուս , վէ նօմսուն գապա-
հաթըլարա գարըն Թագրիւր էլ-
լէտիյի լա նէթտէն նիճէ խէ-
լաս պուլա պիլէճէլիս » տէյէ-
ճէլիտի : — Տահա նէ էտիյի՛ վար :
Պու կէնճին էքսիլլիյի Պու-
ղոս Բէսուլտէ Բրիսթիանըղա
տէօմէզտէն էվէլ ոլան էքսիլ-
լիք խի : Ըստի՛ Ե . 9 . 10 :
Փիլէպ . Գ . 5—7 . Պունճիլէ-
յին շիմտի պա՛ղը քէրրէ պիւր
Եւհուտի կէլիպ Բրիսթիան ոլ-
մասընը խմէր , վէ ընուն էլի-
նէ Ըլլատի Ղէտիտի վէրիպ՛
Պունու օգու քի Բրիսթի-
անըղը էօյրէնէսին տէտիյին
ղէման , սանա ճէվապ վէրիւր
քի , Պէն պունու պիլիլիս , ընու
նէ իջին Թէքրար օգուլայրմ ,
« Պէն ընուն ճէթիսինի պիլիլիս » :

Եւ պին սահիճի պու տուր քի ,
օ՛ նէ նօմսու նէ Ինճիլի պի-
լիւր . նէ Եւքի Ըլլատը նէ տէ
Եւնի Ըլլատը պիլիլի : Ըրրա-
համ՛ Սոլսէս՛ Գաւիթ՛ Եսա-
յի՛ Գանիլէ՛ վէ Պողոս ընլա-
րըն իքիսինի տէ պիլիլլէր խի ,
լարին փարիսեցիլէր ընլարըն
Տիչ պիլիլի պիլմէզլէր խի . Տէր
պիւր տէհրտէ Եւհուտիլէրին չօ-
ղու ընլարըն Տիչ պիլիլի պիլ-
մէզլէրիտի . վէ փէք չօգ Բրիս-
թիանըղ իգրար էտէն քիմսէ-
լէր տախի ա՛յնի պունուն կիպի
տիր : Ըստի՛ Ժ . 2—4 :

21 . Եւ յէր Բէթիլ օլմազ խմէր-
նէ : Պագ Ե . 19 , 20 . 48 :
Ծանր . 2 . 9 : ԺԵ . 1 : Յոք Ա .
1 : Սոլմ . ԼԵ . 37 : Պուլ . 2 .
40 : Փիլէպ . Գ . 12—15 : —
Կին լարէնիսինի սաթ նն : Պուլ .
ԺԲ . 33 : ԺԳ . 9 : Ա Տի՛ 2 .
17 , 18 : Եքր . Ժ . 34 : Պու
կէնճ՛ տիւնեայը սէվէրիտի , վէ
Փէտէրին մուհապպէթի ընտա
կօ՛ղուտու : (Նուն խազինէսի
կէրտէ խի , կեօքտէ տէ յիլիտի :
(Նուն Տէի ա՛ղ ու Փիլիլի վէ
կէօղէթտիյի Տէմ արղուլտիյի
շէլլէր պուրատա խի , կեօքտէ
տէ յիլիտի : Տիւնեա ընա պիւր
լանէթ խի , պէրէքէթ տէյիլ
խի . ընու Տէլարէ գուլաղուզ-
լայօրուտու , վէ օ՛ ընու սալը
վէրմէլի՛ սաղ կէօղիւնիւչըղար-

22 Իմոհի օ կէնճ՝ պու սեօզիւ
իշիտինճէ , գասավէթլէնէրէք

մալը՝ վէ թէնի պիլէ խաչամա-
լը՝ վէ քէնտինին հէփի Փասիտ
արգուլարընը էօլտիւրմէլի խոի :
Պայպ ծԸ . 9 շէրհինէ պագ :
Խեչլաս էտիճիինն պու կէնճտէն
մաթըուպ էյլէտիյի պու շէյ
փէք կիւճմի կէօրիւնիւր : Պ . Գ .
Ե . 26 տէն էօյրէնիրիլ քի
Բայպ Յիսուս հէր պիրիմիլտէն
պոււտան կիւճ շէյ թալպ է-
տէր : Գ . թաք . Ե . 10—16
խանէլէրտէն էօյրէնիրիլ քի
Սարեփիթալը տուլ գարրտան
մաթըուպ օլոււտու քի , էյերչի
քէնտիսի օղու իլէ պէրապէր
աճլըգտան էօյմէթլ թէհլէքէսին-
տէ խոի խտէ տէ , էլինտէ պուլու-
նան լոգմայը Եհոփանըն փէյ-
ղամպէրինն վէրսին : Ս . Ե .
Ծանդ . ԻԲ Պայպընտան էօյրէնիրիլ քի ,
Ելլաշըն Եբրահամտան մաթ-
ըուպ էթաիշ իտիյի շէյ՝ ստէմ
էվլատլարը արասընտա սայիր
քիմսէտէն տիլէտիյի հէր պիր
շէյտէն շօգ կիւճ խոի : Պու
կէնճ՝ Եբրահամըն էթաիյինի
եախօտ օլ տուլ գարընըն էթաի-
յինի էտէճէյինէ ազլընըզ քէ-
սէրմի : Խայըր . օ՝ միւմքինի մէր-
թէպէ պոււտան ուղպգ խոի :

22. Գասափէլիւնէրէ Կէնտի :
Եբրահամ պէօյլէ էթմէտի . իլ-
լա պիլ ա՛քս փէք էրքէն գալգ-
ալը , վէ իթաաթ էթմէյէ ա՛-
ճէլէ էյլէտի : Ծանդ . ԻԲ . 3 :
Սատթէոս պիրտէն գալգըպ՝
հէր շէյի Վրիստոս իչիւն

կիթտի . զերա շօգ վարիյէթի
վար խոի :

թէրք էյլէտի : Պայպ Թ . 9՝
վէ Դ . 20—22 շէրհլէրինէ
պագ : Պօղոս՝ Վրիստոսուն
խաթըր իչիւն հէր շէյի զայպ
էթմէսինի սէվինճ իլէ շէքտի :
Փէլէպ . Գ . 8 . Սուլես՝ հէր
պիր շէյի՝ հէր նէ գատար գըյ-
մէթլի վէ արգուլու խոի խտէ
թէրք էթմէյէ հազըր խոի :
Եքր . Ե . 24—26 : Պուլա-
րըն ճիւմլէսինտէ իման վար ի-
տի , լաքին պու կէնճտէ եօղի-
տի : Պուլարըն ճիւմլէսի Ել-
լաշը հէր շէյտէն զի խտէ մագ-
պուլ սայտըլարընա թէքմիլ
խապթ կէօսմէրտիլէր լաքին
պու հէր շէյտէն զի խտէ տինւ-
եայը սէվտիյինէ թէքմիլ խապթ
կէօսմէրտի : Պու քիմնէ՝ էյեր
իգրար էթտիյինէ կէօրէ դօն-
շուսոււնու քէնտիսի կիպի սէվ-
սէ խոի , Պօղոս կիպի՝ ԵլլաՏօ-
նու տա՛վէթ էյլէտիյի տէմտէ՝
տէյիլ սալթ քէնտի վարիյէ-
թինի՝ իլլա հէփի տօսթարընը՝
հէփի նամ ու շէօհրէթինի՝ վագ-
թընը վէ իսթիտատ ու մարի-
ֆէթինի վէ քէնտի նէֆսինի
պիլէ օնլարըն խէլասը ուղու-
րոււնա վէրիրիտի : — Չօք վ-
րէնիլ վարըր : փէք կիւլէլ-
լաքին պու կէնճ շիմաի նէրէտէ
տիր : Ե իմաի 1800 սէնէ դա-
տար օլույօր քի՝ քէնտիինն պու
գատար սէվտիյի վարիյէթինտէն
այրըլտը , վէ պիր տահա օնա
գափուշամայաճագ տըր : Ե՛յ-

23 Վ Ե Յիսուս շայրալէրինէ տեսի . Վերջէք տերիմ սիզէ , քի ղենկին՝ կէօրլէրին փատիշահ- լըղնա կիւճիւք իլէ կիրէճէք :

վահ՝ նէ՛ գատար տիվանէլէր սիր օլ քիմնէլէր քի՛ քէնտի- լէրինի տիւնեատան վէ հէլաք- տէն այրոաճաբարը կէրինէ՛ Վրիստոտան վէ էպէտի էօ՛- միւրտէն այրըրլար : Պապ ԺԶ . 26 շէրՏինէ պագ :

23. Վերէ՛ գերէ՛ սիզէ : Պապ ԺԸ . 3 շէրՏինէ պագ : — Վեօ- լերն՝ փաթիշահլըղնա լն : Պիր ղենկին՝ ատէմ կիւճիւք իլէ խէլատ պուլաճագ : Օ՛էնկին պիր քիմնէլէ բուհանի օլմասը փէք կիւճ տիւր : Օ՛էնկին քիշի՛ պիր չօգ ճէհտ ու ղայրէթ էթմէլի տիր , եօղիտէ հէլաք օլաճագ : Օնուն իղվալէրի վէ թէճրիւ- պէլէրի չօգ տուր վէ օ՛ ղայէթ աճղիմ՝ թէճիլքէտէ պուրունուր քի տիւնեավի գայրուլարտան օլ տերէճէ գափրըսն քի՛ Մէ- լահը ունուլթաուն , վէ ճանընը էպէտէն ղայ՛ էթսին Պապ ԺԳ .

22 : Բ Օրն : Զ . 10—12 : Ը . 10—14 . 17 , 18 : Յօք ԼԱ . 24 , 25 : Սաբ . ԽԹ . 6 , 7 . 16—19 : Լաւի . ԺԱ . 28 : Մաբի . Ժ . 23 : Պաւի . ԺԲ . 15—21 : ԺԶ . 13 , 14 . 19— 28 : ԺԸ . 24 : Ա Կաթի . Ա . 26 : Ա Տի . Ա . 9 , 10 : Յաի . Ա . 9—12 : Բ . 6 : Ե . 1—4 : Լաքին էլէրչի ղենկինլիք պու գատար թէճիլքէլի իսէ տէ՛ օնա գարըջ տուա՛ էտէն պիր քիմնէ

24 Լէմ՝ եինէ սիզէ տերիմ՝ . Տէվէնին իյնէ տէլեյինտէն կէչ- մէսի՛ ղենկինին Վլահըն փատի- շահլըղնա կիրմէսինտէն տահա

օլտուղունու քիմն՝ իշիթտիյի վար : Պու մէմլէքէթին պիր պա- շընտան օպիր պաշընա գատար պունճիլէյին գա՛չ քիշի պու- լունուր զանն էտերսին : Պու տիւնեատա պիր վագրթ պէօյլէ պիր ատէմ վարըր . լաքին օ՛ պինլէրճէ սէնէլէրտէն էվվէլ պու տիւնեատա իտի : Լաւի . Լ . 8 , 9 : Պու քիմնէնին էլէր- չի Նէնի Մ՛հաը հիչ եօղուտու՛ վէ Լաքի Մ՛հատան փէք աղ պիր միգտարինն մալէք իտի ի- սէ տէ , Փագըրըգտան գօրգ- տուղու գատար , ղենկինլիքտէն տախի գօրգարըր : Իմտի սէն տախի՛ եա՛ օգույան՝ ղենկինլիք- տէն պու գատար գօրգարըրն : Պու քիմնէ՛ ղենկին օլմամալա տուա՛ էտերիտի . սէնին ասլա պէօյլէ էթտիյին վա՛ր մը : Պապ Զ . 11 շէրՏինէ պագ :

24. Լէմ՝ եինէ : Իշպու կեր- չէքլիք օլ տերէճէ միւհիմ վէ իգթիպալը տըր քի , Վրիստոս Լաֆէնտիմիլ օնու թէքրարը- յօր : Պուրթարըճըմըլ իսթէ- յօր քի , հէր քէս օնու երևե- յինէ գօտուն , վէ օնու հիչ ու- նուլթամարն . վէ օնու ատէմլէ- րին երևեյինն թէսիր էթտիր- մէք իչին՝ պիր փէք գուվլէթ- լի թէմնիլ վէրլոյօր : — Տէվէնն լն : Պու թէմնիլ՝ հէր վէճճ իլէ միւմբիւնսիւլ՝ եախօտ միւմ-

բօլայ տըր :

25 Ս է օնուն շախրալէրի ի-
չխտինձէ, զայեթլէ հէյրան օ-
լուդ տետիէր . Խմտի քիմ
գուրթուլա պիլիւր :

քինսիւղ կէօրիւնէճէք տերէ-
ճէտե փէք կիւճ պիր շէյ պէ-
յան էթմէք իչիւն գուլանըլօր-
ըտը : Երեւ. ԺԳ. 23 : Մարի.
Ժ. 24, 25 : Պարի. ԺԸ. 25 :
Յոգի. Ե. 44 : — Օէնկինն :
Մարկոս (Ժ. 24) տէյօր քի,
“ Օէնկինիլէ կիւվէնէնէր” :
Օէնկինիլէ կիւվէնէնէք՝ ետսօտ
ատմ՝ հէր շէյտէն զիյատե զէն-
կինիլի արզուլէմէք՝ օնու քէն-
տինէ պիր փութ էթմէք տիր .
վէ պէջլէ պիր ատեմէ Լլաւհը
սէվմէսի նիճէ միւմքիւն օյա պի-
լիւր : Պապ Զ. 24 շէրհինէ
պագ : Լաքին պիլ պուրատա
էջրէնիլիլ քի, տէյիլ սալթ
զէնկինիլի արզուլէմէսի իլա օ-
նա եալընըլ մալիք օլմասը պիլէ
մալիք օյան քիմնէնին ճանընա
մուկսաթարալը տըր : Ս է պու-
նուն սէպէպլէրինտէն պա՛ղըսը
պունլար տըր եա՛նի (1) . Օէն-
կինիլք՝ ա՛լէսսէվի՝ ինսանըն մու-
հասպէթինի տիւնեալի վէ գա-
պա շէյլէրէ ճէլպ էտէր : (2) Խն-
սան գըսմը՝ զէնկինիլէ էն էյի
շէյ նապարը իլէ պապմաղա՝ վէ
սալթ օնու էլէ կէթիլմէսինի
տիւչիւնմէյէ մայիլ տիրէր : (3)
Խնսան գըսմը՝ քէնտի զէնկին-
իլքէրինէ մաղըուլանմաղա՝ վէ
Յիսուսուն Փազիլ վէ թահգիր

26 Ս է Յիսուս նազար էտիպ՝
օնլարա տէտի . Պու՛ առէմքերին
ի՛նտինտէ միւքիւնսիլ տիր , լա-
քին Լլաւհըն ի՛նտինտէ հէր
շէյ միւմքին տիր :

օլունմուշ թէվապիսինտէն սայը-
մասընտան ա՛ր էթմէյէ մայիլ
տիրէր : (4) Օէնկինիլք ինսա-
նըն ա՛ղ ու Ֆիքրինի ճէլպ է-
տիպ՝ օնու գայդուլար վէ թէ-
լաշէր իլէ սօյտուլուր : վէ պու
վէճհիլէ ինսանըն զէմանընտան՝
Լլաւհ իչիւն վէ ճան իչիւն սարթ
օլունմաղա փէք աղ պրաղըր :
(5) Օէնկինիլք՝ թապիաթը իլէ
զէվգ ու սէֆա վէ ի՛շըթ վէ իս-
րաֆ հասըլա կէթիլիլ : (6) Մալ
ու զանիւթ ճիլէսիլ վէ թա-
մա՛սըլ , վէ գուլումսուղ վէ ա-
խէր պիր կիւնասըսըլ բօլայ էլէ
կէթիլիլմէլ : Պապ Ե. 3 շէր-
հինէ պագ :
25 . Պայէնէն հէյրան օլուր :
էէր քէս զէնկին օլուրսա , եա-
խօտ զէնկին օլմաղա արզուլէր-
սէ (քի պու տա օ տէմէք տիր ,)
կէօյէ քիմ՝ կիրէ պիլիւր :
26 . Լլաւհըն ի՛նտինտէ հէր շէյ
Ժ-Ժի՛ն տիր : Լապպ Լչֆէնտի-
միլ իգրար էտէյօր քի , զէն-
կին պիր քիմնէյի տիւնեպէ
պէնտ էտէն զինճիլլէրի հիւ պիր
ինսան գուվէթի գըրամաղ , լա-
քին պիլէ էջրէտիլլօր քի , Լլա-
ւհ հէր շէյէ գատիր տիր , վէ
օնուն քէրէմ ու ի՛նայէթիլ իլէ
պիր զէնկին ատէմ՝ պիլէ գուր-
թուլապիլիւր : Լլաւհ զէնկինիլէ-

րի տիւնեամբ իրերէրինտէ տէյիլ իլլա տիւնեամբ իրերէրինտէն խե-
 լաս էտէ պիլիր: Զագիգաթ
 պիր առեմին փէք ազ մալը օլա
 պիր տէ՛ երինէ օ փէք ազ մա-
 լը ԼլաՏտան զիյատէ սէվսին,
 վէ Տէմ տէ պիր առեմին չօգ
 մալը օլա պիր տէ՛ երինէ Լլ-
 լաՏը ճիւմլէ մալընտան զիյատէ
 սէվսին: ԼլրրաՏամ վէ ԽասՏակ
 զայէթ զէնկին իտիլէր. Լաքին
 քէնտի երւթէրէրինի տիւնեայա
 վէրիպ՝ քէնտիլէրինէ պինալար
 եափաճագ՝ վէ Պ Կ-ի. Ժ. Բ.
 16—21 տէ զիքր օլան տիվանէ
 զէնկին առեմ կիպի ա՛մէլ ու
 Տարաքէթ էտէճէրէրի եէրինէ,
 սնլար տիւնեանն իւզէրինտէ
 եապանճը վէ եօճուլար կիպի
 է՛օմրէրինի չատրղարտա կէչի-
 տիլէր, վէ խաղինէլէրի Տէմ երւ-
 րէրէրի կէօքտէ իտի: ԼլաՏըն
 գուվէթինէ վէ ի՛նայէթինէ
 քիմ Տուտուտ գօյա պիլիր:
 Օճնգ. Ժ. Ը. 14: Թուոոո. Ժ. Ը.
 23: Գ. Բ. Խ. 2: Սուր. Գ. 8:
 Կ. 11: Երեմ. Լ. Բ. 27: Եզեի
 Լ. 11, 12: Օւո. Ը. 6, 7:
 Սուրի. Ժ. 27: Պ Կ-ի. Ը. 37:
 Ժ. Ը. 27:

Լաքին էյեր պիր զէնկին
 պէօլէ պիր թէճիքէտէ իսէ,
 վէ ծնուն խէլարը եօլունտա պու-
 գատար պէօյիւք վէ չօգ կիւճ-
 լիւքէր պիր իսէ, իչինի կիւ-
 ճիւնիւ թէքը էտիպ պօշ կէզ-
 մէսի՝ օնա իչկիւզար օլմագտան
 տաՏա էյի տէյիլ մի: Խալար
 Տիչ պիր վէճՏիլէ տէյիլ տիր.

զիրա թէնպէլիյին թէճիքէ-
 լէրի վէ իղվա վէ թէճրիւպէլէ-
 րի զէնկինլիյինքինտէն տաՏա
 չօգ տուր: Զէր պիր պօշ կէ-
 զէն թէնպէլ առեմ՝ շէյթանըն
 էսիրի տիր, վէ շէյթանըն խըզ-
 մէթինտէ պուլունուր: ԼլաՏ
 պիլզէ՛ զէնկին օլմալը ասլա եա-
 սագ էթմէմիշ տիր. Լաքին տէ-
 Փա՛ պէտէՓա՛ թէնպէլ օլմասը-
 նը պիղէ եասագ էյէտի: Զէր
 պիր առեմ պիր Տագգ իշ եա
 սանտա՛թտա Տամարաթլըզ իլէ
 չալըճմալը տըր վէ ույանըզ
 տուրմալը տըր քի՛ ԼլաՏըն օ-
 նա մալ գազանմաղա վէրտիյի
 Տէր պիր Փուրսաթը պօշունա
 կէչիւթմէսին. Լաքին ծնուն ասլը
 մէրամ ու մագուտու՝ զէնկին
 օլմասը օլմամալը տըր, զիրա
 ԼլաՏ ծնու պունուն իչին եա-
 րաթմըշ տէյիլ տիր: «Պու է՛օ-
 միւրտէ եաշամագտան մէրամը՝
 ԼլաՏըն ծնու եարաթմագտան
 մէրամը Տէր նէ իտի իսէ՝ օ օլ-
 մալը տըր: Պիղիմ՝ սանաա՛թը-
 մըզ վէ մասլաՏաթմըզ Տէր նէ
 օլուր իսէ օլուն՝ իչիմիզ կիւ-
 ճիւմիւզ ԼլաՏըն խըզմէթի օլ-
 մալը տըր: ԼլաՏը մասլաՏաթը-
 մըզ պէօյիւք վէ մալըմըզ ար-
 թարսա, պիզ օլ գատար տա-
 Տա զիյատէ տուա՛ էթմէլի վէ
 օլ գատար տաՏա վիյատէ խայ-
 րաթ իշէյիճի օլմալըլըզ. եօլ
 իսէ պիլիմ՝ իչիմիլին րաթ
 կէլմէսի՛ Տագգըմըղա տէյիլ պիր
 պէրէքէթ իլլա պիր լա՛նէթ օ-
 լաճագ տըր: Պունու խաթըր-

27 Օլ զէման Պետրոս ճէվապ էտիպ՝ օնա տէտի . Իշթէ պիզ

մըզտա սագլամալըյըզ թի , զէնկին օյմադա պիղէ էմի օլունմամըլ տըր . պինլըրճէ վէ միլեօնլարճա քիմնէլէր զէնկին օլմասընը սէվտիքլէրի իչիւն ճանլարընը զայպ էթտիլէր . վէ զէնկինլիյին վասիթասի իլէ խէլաս պուլմուշ Տիչ քիմնէ օլմատը : Խիւլասէի քէլամ՝ պիզ Վրիստոս իչիւն չալըշմալըյըզ : Օնուն իչիւն մալ էտիմէլիյիզ , տէյիլ թի էօլտիւքտէն սօնկրա օնա պրադալըմ , իլա եաշատըգճա կիւնտէն կիւնէ օնուն իչիւն գուլլանալըմ : Պիզ օնուն իլ , չօճուգլարըմըզ վէ ֆամիլեալարըմըզ օնուն տուր , վէ պիզէ նաֆագա վէ էսվապ լազըմ տըր . լաքին պունու Տիչ ունութմալը տէյիլիզ թի , պիզտէ պուլունան Տէր պիր շէյ ԼալաՏըն տըր , վէ օնուն շանընա գուլլանըմալը տըր : Պապ Զ . 11 . 19 , 20 շէրՏիլէրինէ պագ :

27. Հէր շէյի Բէր+Էրեպ : Օնլարըն թէրք էտէճէք Ոփիր ալթունու եա փատիշաՏ սէրայլարը եօզուտու , լաքին Տէր նէյէ մալքը իսէլէր իտի՝ եա՛նի իշլէրինի կիւճլէրինի՝ աղլարընը՝ գայրգլարընը՝ տօսթլարընը՝ խանէլէրինի ճիւմլէսիինի շազըզ իլէ թէրք էթտիլէր : Պապ Դ . 20 — 22 : Թ . 9 : Մարի . Ե . 17 — 20 : Բ . 14 : Ի . 28 : Ղ . 1 . Ե . 11 . 27 , 28 : Ի . 28 — Լ . 1 .

Տէր շէյի թէրք էտիպ՝ արտընճա կէլտիք . իմտի պիզէ նէ օլա

րքնճա կէլտի+ : Վրիստոսուն արտընճա կիթմէքսիզին Տէր շէյի թէրք էթմէք՝ տաղարա վէ մանասթըրլարա չէքիլէն ըուՏպանլարըն չօրունուն՝ տէրվիշլէրին վէ փուլթիքէթմ ֆէյլէսօֆլարըն վէ սօֆուլարըն էյլէտիյի շէյ տիր : Վրիստոսուն արտընճա կիթմէք իրպարը իլէ օնուն իչիւն Տէր շէյի թէրք էթմէմէք՝ ա՛լէսսէվի Վրիսթիւան տէնիլէնլէրին պուլունտուղու Տալ տըր : Օնլարա Վրիսթիւանլար տէնիլիլ . լաքին օնլար Վրիսթիւանա եազըշըր էօֆուր սիւրմէղլէր : Օնլար՝ Վրիստոսուն իսմինտէ վաֆիթիզ օլմուշլար տըր , լաքին գալպլէրինի տինեայա վէրիլէր , վէ Վրիստոս իչիւն Տիչ պիր շէյ թէրք էթմէզլէր : Լաքին Տէր շէյի թէրք էտիպ տէ Վրիստոսուն արտընճա կիթմէք՝ ասըլ սասիՏ Վրիսթիւան օլմագ օ տուր : Պապ Դ . 22 : Ղ . 1 . Ժ . Գ . 33 : Փիլիպ . Գ . 8 : — Պիզէ նէ օլաճագ րըր . Եա՛ ինանան՝ սանա Վրիստոսուն Տէրի վա՛տ էյլէտիյի շէյլէր վէրիլէճէք . վէ օնուն վա՛տլէրի նիՏայէթսիպ տիր : Գուրթարըճը՝ քէնտի տօսթլարընա՝ տէյիլ քէնտիլէրին լալըգազըզլարընա՝ իլա քէնտիւնին նիՏայէթսիզ մուՏապպէթիւնէ վէ պիղայէ գուլվէթիւնէ կէօրէ իւճրէթ վէրիլ :

ճագ տրո :

28 Սէ Յիսուս օնլարա տէ-
տի . կերչէք տերիմ սիզէ քի՝
Սիզ քի պէնիմ արտրմճա կել-
տինիզ՝ թէքրար սողուշտա ա-

28 . կերչէ+ րերի՝ սիզէ :
Պապ ԺԸ . 3 շէրճինէ պագ :
— Թեւրար րօղոշտա : Իշպու
Թա՛պիրին ա՛լէսէվի մա՛նսար
կէնիտէն սողմագ տրո : Տե՛ր .
Գ . 5 : Էւմ պիր էսքի շէյի
Թէքրար երրինէ կէթիրմէք եա-
խօտ տաճա էյի էթմէք տա-
խի անկլաշըլըր : Պունճիլէյին
մուէրրին Յովսէփոս Եէճուտի-
լէրին էսիրլիքաէն կերի կելմէ-
լէրինէ եննիտէն րօղմագ Թա՛պիր
էտէյօր : Լաքին պուրատա օ-
նուն մա՛նսար՝ Քրիստոս Իշ-
ֆէնտիմիզին իքինճի կելմէսի
անկլաշըլմալը , քի օ ղէման ճեր
շէյ կէնի օլաճագ տրո : Եսայ .
ԿԵ . 17 : ԿԶ . 22 : Պարժ . Գ .
21 : Բ Պեդ . Ա . 4 . 13 : Եսայ .
ԻԱ . 5 : — Տե՛ր Լիւնին ԽաիԽնո
օնուրաճողը ղէման : Օլ ղէմանտէ
Քրիստոս Իշֆէնտիմիզին ճալի
էտնա իտի . Լաքին վագըթ կէ-
լիյօրուտուէ քի օ՝ վէտէրին
սաղ թարաֆրնա եիւճէլէճէ-
յիտի , քի պու Ելլաճըն ճիւմլէ
ա՛լէմինտէ էն պայէա մեգամ
տրո , վէ օ՝ ա՛ղիմ ճէլալ ու
սալթանաթ իլէ՛ տիննեանըն շէ-
րաա՛թընը կէօրմէք իչիւն կելի-
յօր իքէն կէօրիւնէճէյիտի :
— Սիշ րօտի օն իի թաիԽլար
Ե-չէրնէ օնուրաճող : Պուրատա

տէմ Օղու ճէլալինին Թախ-
Թընտա օթուրաճողը ղէման ,
սիզ տախի օն իքի ԹախԹլար
իւզերինէ օթուրուպ՝ Իսրայէլին
օն իքի սրպթլարընըն շէրաա՛-

Քրիստոս Իշֆէնտիմիզ Պետ-
րոսուն սիւալինէ ճէվապ վէրի-
յօր , վէ օնա՝ քէնտինին վէ
արդատաշարը օլան պագի շա-
յիրտլէրին պաճագ իտիքլէրի
ի՛զգէթ վէ իւճրէթլէրի պէյան
էտէյօր : (Նլար շիմոի Քրիս-
տոս իլէ էզիլէթ շէքէյօրլար ,
վէ օ ղէման՝ օնուն իլէ փատի-
շաճլոգ սիւրէճէքլէր տիր . օն-
լար շիմոի օնուն էտնա ճալին-
տէ՝ Փագիրլիլինտէ՝ իԹիպար-
սըզըղընտա՝ օնուն պէրապէրին-
ճէ իտիլէր , վէ օ ղէման օնուն
շան ու ի՛զգէթինտէ վէ եիւճէ-
լէնմէսինտէ պէրապէրինճէ օլա-
ճագլար տրո : Բ Տե՛ր . Բ . 11 , 12 :
— Իսրայէլին օն իի սրպԽլարընըն
շէրաա՛թընը կէօրէճէտինիլ : Եէ-
ճուտիլէր շիմոի օնլարըն շէ-
րաա՛թլարընը կէօրիւպ՝ իսթէ-
տիքլէրի կիպի օնլարըն իւզէրի-
նէ Տիւքմ էտէրլէր իտի , օնլարը
տէօյերլէր իտի , ճապսա աթար-
լարըտը , էօլտիւրիւրլէրիտի :
Լաքին շէրաա՛թ կիւնիւնտէ
կէօրիւնէճէյիտի քի՝ իշպու աղ-
ղըն գօվալալըլարըն ճիւմլէսինի
պու շէքէն վէ պունճէ նաճագդ-
ըգլարա կիրիֆթար օլան քիմ-
սէլէր՝ Քրիստոս իլէ պէրապէր
օնուն ԹախԹընտա օթուրմաղա՝
վէ օնուն փատիշաճլըղընըն ճէպի

Թընը կէօրէճէքսինիդ :

29 Հէմ հէր քիմ՝ պէնիմ

մանսուպարընըն շանը ու իզ-
 զէթի իլէ իհթիշամ պուլմաղա
 հէմ՝ զալըմ՝ գօվալայըճըլարըն
 իւզէրինէ թագրիր էտէճէյի
 հագգ հիւքմիւ զազաւա ըէյ
 ու ըիզա վէրմէյէ լըյըզ կէօ-
 ըրիւէճէքլէր : Պ՝՝. ԻԲ. 28—
 30 : Ա Վորնի. 2, 2, 3 : Յայո.
 Բ. 26, 27 : Գ. 21 : Պան. Է. 18 :
 Պու. Թա՛պիր՝ հարժը հար-
 ժընա անկլաջըլմալը տէյիլտիր .
 իլլա տէմէք տիր քի, պու տիւն-
 ետտա պիր հաքիմ՝ քէնտինին
 էն ա՛ղիզ տօսթլարընա՛ պիր
 շէրաա՛թաա վէրտիյի հիւքմիւ-
 նիւ թաատըզ էթպինէր տէյիւ
 էթրաժընտա օթուրմաղըլա իք-
 ըամ էյլէտիյի միսիլիւ՝ Բէսուլ-
 լէրէ պու վէճհիլէ շէրաա՛թ
 կիւնիւնտէ պիւթիւն ա՛լէմին
 հուզուրունտա ի՛ղլէթ ու իքրամ
 օլունաճագ տըր : (Նլար՝ կէօ-
 յիւն պէօյիւք փատիշահընըն
 ահպապ ու տօսթլարը կիպի
 կէօրիւնէճէքլէր վէ պիլինէճէք-
 լէր :

29. Հէր քիմ : Մարէ. Ժ. 29, 30 : Պ՝՝. ԺԸ. 29, 30
 Պու՝ Քրիստոս Լ՝Ֆէնտիմիղին
 Պետրոսա վէրտիյի ճէվապընըն
 պիր միգտարի տիր . լաքին պու-
 ըատա պուլունան միւպարէք
 վա՛տ՝ սալթ Բէսուլլէրէ մախ-
 սուս տէյիլ տիր, իլլա ճիւմէ
 Քրիսթիանկարը շամիլ տիր,
 հէր քիմլէր օլուրսա օլունկար .
 Բէսուլլէր օլունկար ես օլմա-

խմիմ իչիւն էվէր ես գարըն-
տաշար ես գըզ գարընտաշար

տընլար՝ Ենհուտիլէր օլուն
 թնայիֆէլէրտէն օլուն՝ իխթի-
 յար ես կէնճ՝ զէնկին ես Փու.
 գարա՝ քիմլէր օլուրսա օլուն-
 լար : — Պէնիմ Իաֆ Էնն :
 Պապ Ե. 11, վէ Թ. 22 շէր-
 հինէ պապ : Պա՛ղը քիմնէլէր
 քէնտի տօսթ ու ագրապալարը-
 նը՝ մաղուրըլզ ես իքրս ես
 ի՛նտա ես իթաա՛թալըլզ ես-
 իտա եանկլըզ պիւիւ՛մլէր վէ լա-
 յըգսլը մէրամլար սէպէպիւնէն
 թէրք էտէրլէր . լաքին պու մի-
 սիլ իւ քիմնէլէր պուրատա վա՛տ
 օլունան իւճրէթտէն հիստէ ում-
 մատընլար Պիլ տօսթ ու ագ-
 րապալար վէ տիւնեալի նիմէթ-
 լէր վէ ըահաթըլզար թէրք էյ-
 լէտիյիմիղ զէման՝ պու Քրիս-
 տոսուն կերչէքլիյի վէ Լնճիլի
 վէ փատիշահըլը մաթըլզ էթ-
 տիյի իչիւն օլմալը տըր : — Լ՛ն-
 լէր ես գարընտաշար Են : Պապ
 Ը. 21, 22 : Ժ. 37, 38 :
 Պ՝՝. ԺԻ. 26 : Բ. Վորնի .
 Ե. 16 : Փէլէր. Գ. 8. — Են-
 քալընը : Պուրատա Լ՝Ֆէնտիմիղ
 վա՛տ էտէյօր քի՛ տէյիլ սալթ
 զայպ էթտիյիմիղ գատար՝ իլլա
 եիւզ քէրրէ օնուն գատար
 վէրսին Պիլ՝ քէնտիմիղին ին-
 քեար էթմէմիլ՝ վէ Քրիստո-
 սուն լաթըր իչիւն շէյ զա՛յ
 էթմէմիղ հասէպի իլէ՛ սէլամէ-
 թիմիղ՝ ըահաթըլզ վէ ըուհա-
 նի թէսէլիմիղ եիւզ գաթ
 տահա զէյատէ օլաճագ տըր :

ևս պապա ես անս ես գարը
ևս էվլատլար ես թարլարար

ևս'նի օնտան ալաճաղըմրգ շէյ' օնուն ուղուրունա գայ' էթտի- յիմիղ շէյտէն եիւղ գաթ տա- Տա զիյատէ օլաճագ : Ա է իշ- պու քեարըն ճիւմէսինի պու էօմիւրտէ ալաճաղըլ : Մարի . Ժ . 29, 30 տէն պունու տախի էջրէնիրիղ քի . իշպու իւճրէթ պա'զը տէֆա' պիլիմ' հէմ' օ թէրք էթմիշ իտիյիմիզ 'նէվ' տէն' ես'նի էվլէր սոսթլար ևճ օլաճագ : Ա է հիսապա կէլմէլ քէրրէ պէջլէ օլմուշ տուր : Մէսէլա Պետրոսուն' շիւպհէ- սիզ Գետրոսայիգասա պիր գաշ սոսթու ռմուշ օլմալը տըր . իտի օ' Վրիստոսուն արտընճա կիթմէք իչիւն օնլարը թէրք էթմիշիտի , վէ պէլքի օնլարտան պիր չօղու օնուն տիւշմէնլէրի օլմուշ օլմալը տըրլար . լաքին օ օլ զայպ էթտիյի սոսթլար գա- տար տէյիլ սալթ եիւղ գաթ' իլլա օն պին քէրրէ պին օ գա- տար սոսթ գազանտը : ( )նուն թէրք էթմիշ իտիյի սոսթլարը տիւնեալի վէ քէնտի մէնֆա' աթընը արայան քիմնէլէր իտի- լէր' լաքին գազանմըլ իտիյի սահիճ սոսթլար' օպիրլէրին ճիւմէսինտէն տահա եագըն վէ տահա գըլմէթի' եէրին իւզէ- րինտէ պուլունան էն ա'զիղէր վէ էն էյիլէր' Ալաճըն սէվտի- յի' վէ մէլէքլէրին խըղմէթ էյ- լէտիյի' էպէտէն իաշայաճագ օլան քիմնէլէր իտի : Հէմ'

թէրք էթտի իսէ, եիւղ գաթընը
ալաճագ , հէմ' էպէտի հոյաթ

Պետրոսուն քէնտի պիր էվի վարըտը , եախօտ քիրա իլէ պիր էվ թուլթմուշ օթուրոյօրուտու , վէ օնու Վրիստոսուն ուղու- րունա թէրք էյլէտի . լաքին օ հէր նէրէյէ վարտը իսէ , օնուն իչիւն հաղըր տօնանմըլ էվլէր վարտը : Վէնտի մէմէքէթին- տէ' օնուն իչիւն պիր գափու աշըլըր իտի . լաքին Վրիստո- սուն շայիրտի օլտուգտան սօնկ- րա օնուն իչիւն հէր մէմէքէթ- տէ եիւզլէրճէ վէ պինլէրճէ գա- փուլար աշըգ իտի : Օ էմանէ- միղտէ տախի պէջլէ տէյիլմի : Վրիստոս իչիւն գօվալարըլ չէք- մէյէ տա'վէթ օլանլար քի օն- լարըն սոսթլարը քէնտիլէրին էն շէտիտ տիւշմանլարը օլուր- լար' օլ զայպ էթտիլէրի սոսթ- լարտան օնպին քէրրէ տահա չօլ վէ տահա էյի սոսթլար գազանըլար : Ավլէտէն օնլա- րըն սաքին օլտուգլարը մահա- լէտէն տիշարը պիլինմէյէն ատ- լարը' տիւնեանըն տէօրթ թա- րաֆընտա մա'լիւմ օլուր , վէ Ալաճըն միլեօնլարճա խաղը- նըն մուհապպէթի' օնլարը աճը- մալարը' տուա'լէրի' վէ թէլէք- քիւրլէրի օնլարըն հագըրնտա պիրտէն ույանըպ մէյտանա չը- գար : — Այդէտի հոյաթ : Վրիս- տոսուն ուղուրունա էղիյէթ չէ- քէն հէր պիր քիմնէ' տէյիլ սալթ պու տիւնեատա եիւղ գաթ էճը ու ի'վաղ ալաճագ ,

միրաս ալաճագ տրր :

30 Լմնա չօգ էվվէլքիւէր սօնկրաքի՝ վէ սօնկրաքիւէր էվ-վէլքի օլաճագ տրր :

իլլա ծնտան մա՛տա էպէտի էօ՝ միւրէ տախի նայիլ օլաճագ տրր : Իմտի Պլետրոս վէ Պօղոս՝ վէ միլեօնլարճա տաճա սայրիւէրի՝ ա՛գըլլը տէյիլլէրմի իտի : Ա է պու զէնկին կէնճ՝ տիվանէ տէ-յիլլի իտի : Լչվէթ էօյլէ իտի . վէ Վրիստոսու գապուլ էթմէ-յէ Տաղըր օլմայան ախերլէրին ճիւմլէսի տախի տիվանէ տիր-լէր : Վրիստոս իչիւն զարարա օղումանըն քեարը նէ գատար չօգ տուր Իմտի ծնուն ուղու-րունա էթմէյէ Տիչ պիր շէյի՛ փէք չօդ՝ ծնուն ուղուրունա չէքմէյէ Տիչ պիր շէյի՛ փէք կիւճ՝ ծնուն ուղուրունա թէրք էթմէյէ Տիչ պիր շէյի՛ փէք Կըլմէթլի սայմայալմ՝ :

30 . Չօգ էվվէլքիւէր նն : Պու՝ Լչֆէնտիմիզին չօգ քերրէ գուլ-լանտըղը պիր զարպի մէսէլ ի-տի : (Նու պուրատա՝ ծնուն արտընճա կիտէնլէրէ վէրիլէճէք օլան իւճրէթլէր Տաղգընտա՝ եախօտ պու զէնկին կէնճին Տաղգընտա գուլանըյօր քի : սէյիրտէրէք Վրիստոսա կելտի , ծնուն էօնիւնէ տիղ չէգտիւ , վէ ախերլէրին Տէփիսինտէն զի-յատէ՝ ծնուն շայիրտի օլմաղա Տաղըր կէօրիւնիւրիւտիւ , լաքին ծնուն եանընտան գասավէթլէ-նէրէք կիթտի , վէ Տէփիսինին սօնու օլտու : Լաքին իչպու

ՊԱՊ Ի

1 Օլրա կէօքլէրին փատի-չաճըղը՝ պիր էվ սաճիպի ա-տէմէ պէնզէր քի՝ սապաճայըն

զարպի մէսէլ ԼչէՏուտիլէրին վէ էճնէպի թայիֆէլէրին Տաղգըն-տա տախի սաճիճ իտի : Պապ Ը . 41 , 42 : Պ . 29 , 30 : Լ . 30—33 : փարիսեցիլէր վէ կէօմիւքճիւ-լէր Տաղգընտա տախի սաճիճ ի-տի . Պապ ԻԱ . 31 , 32 : Պ . 3 . Ե . 13 , 14 : Լէմ տախի պու զարպի մէսէլ քէնտիլէրինի իլք զանն էտիպ Մոլլէսին քիւրսիսիւ իւղէրինտէ օթուրան պաշքեաճիւլէրին վէ քեաթիպ-լէրին եէրինէ՝ Վրիստոսուն իըզմէթէ գուլանտըղը Փագիր վէ օգումուշ օլմայան շայիրտ-լէրին Տաղգընտա սաճիճ իտի : Պապ ԺԱ . 25 շէրճիւնէ պագ :

1 . Օլրա : Գուրթարըճը-մըղ Տէնուղ գուլանմըղ իտիյի զարպի մէսէլի էյի՛ անկլաթմագ իչիւն պիր թէմիլ կէթիրիյօր . վէ պու վէճճիլէ քէնտի փատի-չաճըղընտանէ օլաճաղընր կէօս-թէրմէյէ պունու պիր Փուրսա՛թ էտէյօր : (Ո փատիչաճըգտա՝ պու տիւնեատարի կիպի՝ քիչինին տօղուշունա՝ շան ու շէօՏրէ-թինէ՝ մէսնէտիւնէ՝ սինինէ՝ վէ Փամիլեատընըն պէօյիւքլիւյիւնէ եա քիւչիւքլիւյիւնէ ի՛թիպար օլունմաղ : Լքէլ Վայէնտէն՝ Յակօք Նաստան վէ Յօվէփ քէնտիգարընտաշարընտան քիւ-

պաղընա իւճրեթ իլէ իշճիլէր թուլթմաղա չըգար :

2 Սէ իշճիլէր իլէ կիւնտէ պիրէր տինարա գաւլէ էտիպ' օնլարը պաղընա կէօնտէրտի :

3 Սէ սաա'թ իւչ մէճէլինսէ չըգրպ' փաղարտա պաշգա

չիւք իտի : Մ'ովէս' գարընտաշը Մճարոնտան քիւչիւք իտի , լաքին օնտան տաՏա մի'թէպէր սայլուր . Ղաւիթ վէ Սողմոն' աթալարընըն պէջիւք Փամիլեալարընըն էն քիւչիւքլէրի իտիլէր , լաքին փատիշաՏ օլուլար . վէ Պօղոս' վագըթսըղ սօղմուչ պիր էվատ կիպի իտի , լաքին օ' Րէսուլէրին էն պէջիլիւնտէն զէրրէ գատար նօգսանըղը եօգ պիր զաթ օլուու . — կիօսլէլին փարիշահլըլէ : Պապ Գ . 2 շէրճինէ պագ : — Սապահլըլըն : Երեճ . ԻԵ . 3 , 4 : — Պաղընա : Պապ Թ . 37 , 38 : ԻԱ . 33—34 : Երբ . Ը . 11 , 12 : Եսայ . Ե . 1 , 2 : Յոճ . ԺԵ . 1 : — Իճրէթ իլէ իշճիլէր Բոնմաղա : Մարի . ԺԳ . 34 : Ա կորնթ . ԺԵ . 58 : Եբբ . ԺԳ . 24 : Բ Պետ . Ա . 5—10 :

2 . Պերբեր րնարա : Տինար տէտիլէրի Բօմա տէվլէթիինին պիր սիքքէսի իտի (Պապ ԻԲ . 19 Ե՛) , վէ պիր ա'քքէր նէՓէրինին կիւնտէ պիր տինար իւ'լիւֆէսի փարրտը : Պոնտան պէշ էիւլ սէնէ էվվէլ Ինկիլթէրրա . տա տախի պիր րէնչպէրին կիւնտէլիլի պու գատար' եա'նի օն

պօշ տուրան իշճիլէր կէօրտի :

4 Օնլարա տախի' Սիլ տէ պաղա կիտին , վէ Տագգ նէ իսէ' սիլէ վէրէլիմ' տէտի :

5 Սէ օնլար կիթտիլէր . սաա'թ ալթը վէ սօգուլ մէճէլլէրինտէ եինէ չըգրպ' պու միւն

սէքիլ փարա միգտարի իտի : Օլ զէմանլէրտէ զախիրէ փէք ուճուլ իտի : — Պաղընա կիօնտէրի : Պա'ղը քիմնէլէր իմանա' էօ'մըլէրինին փէք էլքէն զէմանընտա տա'վէթ օլունմաղա նայիլ օլուլար : Ա թափ . Բ . 18 . 26 : Գ . 4 . 21 : Դ . 2 . 11 , 12 : Գ թափ . Գ . 6—11 : ԺԸ . 12 : Բ Մապ . ԼԳ . 3 : ԺԱ . ԺԲ . 1 : Ղ . Դ . Ա . 15 : Բ Տէճ . Գ . 15 :

4 . Սիլ տէ պաղա կիտին : Պապ Թ . 9 : ԻԱ . 31 : Ղ . Դ . ԺԹ . 7—10 : Ա կորնթ . Զ . 1 : Ա Տէճ . Ա . 12 , 13 : Ա Պետ . Գ . 2 , 3 : — Սէ հագգ նէ իսէ : Իլք եօլանըլանլար իլէ գաւլէ ու գալար օլունմուչուտու . լաքին պունլար իլէ Տիչ պիր փնզարըգ օլունմամըլ իտի . վէ օնլարա վէրիլէճէք իւճրէթ օնլարը թուլթան քիմնէնին ինսաֆընա վէ Տիւնիւ րիզասընա մէրպուլթ իտի :

5 . Պոնմաղա էւլրէ էյլէտի : Պա'ղը քիմնէլէր էօ'մըլէրինին զէմանը օրթասընտա տա'վէթ օլունուլար : Օննար . ԺԲ . 1—4 : Յեա . ԻԳ . 2 . 4 : Բ Մապ . ԼԳ . 12—19 : Եբբ . ԺԱ . 24

վալ իւզրէ էյլէտի :

6 Ս է սաաթ օն պիր մէ-
հէլինտէ չըզըպ՝ զայրի պօշ
տուրան ինիլէր պուրտու , վէ
օնյարա տէտի . Վիչիւն պուրա-
տա պիւթիւն կիւն պօշ տու-
րույօրսունուզ :

7 (Նա տէտիլէր . Չիւնքի
պիղի քիմնէ իւճրէթ իլէ թութ-
մատը . օնյարա տէտի . Սիլ տա-

—26 :

6. Ս է սաաթ օնյիլէր : Կիւնիւն
իլէնէճէք սաաթ պիր սաաթը
գալըլըտը : Ժ. 10 : 10 :
Պ. 11 : Ի. 40—43 : Յ. 15 :
Թ. 4 : (Ն իքինճի սաաթտա
հիչ պիր չաղըլըլըլէր եօգ տուր .
լաքին էօմիւր վար իքէն , իւ-
միտ տախի վար տըր :

7. Պիլէր քիմնէ իւճրէթ իլէ թութ-
մատը : Գ. 15, 16 : Ժ. 30, 31 :
Լ. 14—17 : Ժ. 25, 26 : Լ. 11, 12 :
Գ. 5, 6 : Կ. 26 : — Սիլ քիմնէ
պաղապ . 9, 10 : Գ. 11 : Ի. 21—
23 : — Ս է հազի նէ
իւն : Լ. 8 : Լ. 8 : Լ. 10 :

8. Լիւնք օլունճա : Պապ Ժ. 39,
40 : Ի. 19 : 31 : Լ. 6—11 : Բ. 10 :
Յ. 11, 12 : — Վէտիւնտա
եախօտ քէհա՝ պիր էֆէնտի-
նին էն իթիմատ էթտիլի խըզ-
մէթըեարը օլուր : Կ. 17 :

խի պաղա կիտին , վէ հազի նէ
խսէ՝ ալաճազընըլ :

8 Ս է ախաւմ օլունճա , պա-
ղըն սահիպի քէնտի քէտիսիւ-
տասընա տէտի . Իչճիլէրի չա-
ղըր , վէ սօնկրաքիլէրտէն պօշ-
լայըպ էվիլէրէրէ վարընճա-
յատէք օնյարըն իւճրէթիւնի վեր :

9 Ս է սաաթ օն պիր մէհէ-
լինտէ ալընճաք կէլիպ պիրէր

2 : Լ. 4—6 : Ի. 19 : Գ. 11 :
Ժ. 42 : Ժ. 1, 2 : Ե. 17 : Գ. 1, 2 :
— Սիւնիլէրտէն պաշ-
լայըպ : Իւճրէթ վէրմէյէ նէրէ-
տէն պաշլայաճաղընտա հիչ պիր
Փարգ եօղըտու . լաքին էյլէր
էվիլէր իլէ թութտուղու քիմ-
սէլէրին իւճրէթիւնի վէրմիշ օ-
լայըպը , օնյար րաղի օլուպ կի-
տէճէքլէր իտի . վէ օնյարըն
եիւրէքլէրինիւն հիլպէթլունէֆ-
սանիլէթի պէլլի օլմայաճաղըտը :

9 : Պիլէր քիմնէ ալընճաք :
Լ. վ սահիպի օնյարա օ գատար
վէրմէյէ մէճպուր տէյիլ իտի .
ղերա օնյար իլէ պիր գալլի եա
փաղարըղը եօգ իտի . լաքին
գապիլ տիր քի օ՝ օնյար զայ-
րէթիլէրի իլէ պու գատար ալ-
չէլէք իշ իլէտիլէր գըյաս էթ-
սին . եախօտ տահա իճթիւնալի
օյան պու տուր քի՝ օնյարա վէ
օնյարըն աճըգ չէքէն ֆամիլ-
եալարընա մէրհամէթ էթմէտի
իլէ՝ օնյարա պիր պախիշը վէր-
մէյէ իսթէտի , քի պիւթիւն
կիւն իլէմէյէ իսթէտիլէր իտի

տինար ալորար :

10 Ա է եվկէլք'լէր կէշինճէ ,
զանն էթտիլէր քի' տահա չօգ
ալաճագար . վէ ծնլար տա պի-
րէր տինար ալորար :

11 Ա է ալընճա , եվ սահիպի-

խէ տէ' իշ պուլամատորար , վէ
պու վեճճ իլէ օլ կիւնիւն վա-
րարընը չըգարընլար : Աքին
պիլ' պունտան քէնտիմիլ Մէ-
լահըն էն պեցիւք կիւնահ-
քեարլարա օլան դանի մէրհա-
մէթինի էօյրէնէպիլիբիլ : Պ . 1-
ԻԿ . 43 : Հ . 11 : Գ . 3 — 10 :
Ե . 20, 21 : Երբ . Ե . 6 — 8
Բ . 8 — 10 : Ա ՏԻՏ . Ա . 14 — 16 :

10. Օանն էիպիլէր քի' էն :
Օնլար' օ պիրլէրտէն չօգ դէման
իշէտիլէր , վէ քէնտի պըյաս-
լէրինէ կէօրէ օ պիրլէրտէն տա
հա վիյատէ իւճրէթէ լայըգ ի-
տիլէր : Պուլար օպիրլէր կիպի
պիր պախշիշ ալմաղա իսթէտիք-
լէրի ևօղուտու . իսպըր . իլլա
ծնլար իւճրէթի քէնտի տէյէր-
լէրի կիպի մաթլուպ էտէրլէր-
իտի :

11. Մըրըլտանարագ' Պ . 1-
Ե . 30 . ԺԵ . 2 . 28 — 30 :
ԺԹ . 7 : Պ . 1-Գ . ԺԱ . 2, 3 :
ԺԳ . 45 : ԻԲ . 21, 22 : Ա
ԹԵ . Բ . 16 : Յ . 16 :
Երհուտիլէր' իգարարըր միւ-
ճիպինճէ գատիմտէն պէրու շիմ-
տիյէ գատար Ալլահըն իսպըր
իտիլէր . վէ շիմտի թայիֆէլէ-
րին մէյտանա չըգըպ քէնտի-
լէրին նայիլ իտիլէրի հէփի պէ-

նէ գարը մըրըլտանարագ' տէ-
տիլէր քի'

12 Պու սօնիրաքիլէր պիր սա-
ա'թ իշէտիլէր , վէ ծնլարը պիղ
կիւնիւն աղըրըղընը վէ հէրարէ-
թինի չէքէնլէր իլէ պէրապէր

րէքէթլէրի վէ հուգուգ ու իմ-
թիաղաթարը թ'քիլէն էլէ կէ-
թիւրէճ'ք օլտուգլարը' քէնտի-
լէրինէ ա'զիմ' եիւրէք սրգըն-
թըսը օլտու : Ալլահըն ա'հար'
թայիֆէլէր իլէ տէյիլ' իլլա ծն-
լար իլէ օլմուշուտու : Աքին
Ալլահ պու պապտէ Երհուտի-
լէրէ ապա պիր նահագըրգ էթ-
տիմի : Ալլահ ծնլար իլէ օլան
ա'հարընը իճրա էթմէտիմի . վէ
ծնլար ծնու պու գատար չօգ
քէրրէ տարըլթարըսը իսէ տէ ,
ծնլարա վա'ա էյիլէտիլի շէյիլ-
րին ճիւմէտիլի իհսան էյիլէմէ-
տիմի : Ա է ծնլար պիլարէ թա-
յիֆէլէրին' իսէլասըն պէրէք'թ-
լէրինէ շիմտի հիստէտար օլմա-
ղա տա'վէ'թ օլունտուգլարընա
չաղ ու մէսրուր օլմալը տէյիլ-
լէրմի իտի :

12 Օնլարը պիլ . . . էրէլէ պէ-
րապէր էյիլէրին : Պ . 1-Գ . ԺԳ . 10,
11 : Հ . 11 : Գ . 22 — 24 . 27
— 30 : Երբ . Գ . 6 : — Կի-
նիւն ալըրըղընը էն : Փէք աշի-
քեար տըր քի' , ծնլար Ալլահ
սըղմէթ էթմէյի քէնտիլէրին' :
տէյիլ պիր բուխասթ ու իհսան'
իլլա պիր անկարեա վէ եիւք
սայարլարըր : Ապ . ԾԸ . 2,
3 : Օ . 11 : Ե . 3 — 5 : Մ . 11 : Ի

էլլէտին :

13 Ս է օ՝ ճէվապ վերիպ օն-
լարըն պիրինէ տէտի . Եւ
տօսմ՝ սանա նաճագլըզ էթ-
մէյօրում . սէն պէնիմ իլէ պիր
տինարա գապլ էթմէտին մի :

14 Հագգընը ալ , վէ կիթ .

Ա . 13 : Գ . 14 : Ղ . 1 : Ժ . 6 .
29 , 30 : Ժ . 11 , 12 : Հ . 1 :
Թ . 30—32 : Ժ . 1—3 : Ժ . 5 .
5—7 :

13 . Սան նահապլըէ էնիե-
յօրում : Ծանգ . Ժ . 25 : Յ . 1
Լ . 10—12 : Լ . 2 : Խ . 8 :
Հ . 1 : Թ . 14 , 15 . 20 : Կիւ-
նաճար մէլէքլէրին՝ Ելլաճըն
կիւնաճքեար քիմնէլէրի ա՛ֆլ
էթտիլի՝ վէ օնլարը կէօյէ գա-
պուլ վէ քէնտիլէրի իլէ պերա-
պեր էլլէտիլինէ կիւճէնիպ շէք-
վա էթտիլէրի օլտոմու :

14 . Հագգընը ալ : Պապ 2 .
2 . 5 շէրճինէ պագ Դ թագ .
Ժ . 16 . 30 , 31 : Ե . 1 : Ի . 10 .
18—20 : Ղ . 1 : Ժ . 2 . 25 :
Հ . 1 : Դ . 4 . 5 :

15 . Ելլէամ էլէ ինիեպիէֆ լե :
Պապ Ժ . 25 , 26 : Ե . 19 . 19 :
Բ Օրն . Է . 6—8 : Ա Ս . 1 :
Ի . 4 , 5 : Երե . Ի . 5—7 :
Յ . 1 : Ժ . 2 : Հ . 1 : Թ . 15 .
24 : Ժ . 5 , 6 : Ա կրն . Դ . 7 .
7 : Երե . Ա . 11 : Բ . 1 . 5 :
Յ . 1 . Ա . 18 : Ելլէր պիր ատե-
մին էլլէասը եա էմլաքի վար ի-
սէ , օնու իսթէտիլի կիպի գուլ-
լանմաղա ճագգը վար : ( ) պէ-
յէնտիլի քիմնէլէ մերճամէթ

պէն պու սօնկրաքինէ տախի սա-
նա վերոյնէ՝ կիպի վերմէք իս-
թէրիմ :

15 Ելլէամ իլէ իսթէտիլիմի
էթմէք պանա ճայիլ տէյլ մի .
եօխսա՝ պէն էյի օլտուլում ի-
չիւն սէնին կէօղիւն եարամաղ

էտէ պիրի : Վէնտի մալինտէն
ճեր նէ գատար սատագա վէ-
րէճէք օլա , եախօտ գուլլարը-
նըն պիրինի քէնտինէ միրաս .
խօր էտիպ տէ պագիլէրինն
սատէճէ քէնտիլէրին ճագգը-
նը վերսէ , օնլարըն ճիչ պիր
շէյ սէօյլէմէյէ ճագգլէրի օլ-
մաղ : Ելլաճ՝ լայլագաղ կիւ-
նաճքեարարա մերճամէթ էյ-
լէտի տէյի՝ մէլէքլէր անիտէ
իւճրէթլէրինի արթորմաղա գալ-
գըշարագ՝ Սէն պու կիւնաճ-
քեարլարը պիլ ճիչ կիւնաճ
իլլէմէմիլլէր իլէ պերապեր էթ-
տին տէյի շէքվա էթտիլլէր
մի : Ելլաճ թաա՛լէա Սամոնա
պու գատար գուվիլէթ՝ եախօտ
Սողմոնա պու գատար իլմ
վէրտիլի զէման՝ ճիւմլէ պագի
ինսանլարա պէօյլէսինի վերմէ-
մէյիլէ պիր նաճագլըզ էթտիլ
մի : Պետրոս իլէ Յո՛ճաննէս
Բապպըն պաղընտա իլլէմէյէ
Պօղոստան պիր միգտար սէնէ-
լէր իլէրի տա՛վէթ օլունտուգ-
լարը իչիւն՝ օնլարա նաճագ-
լըզ օլտու տէյի շէքվա էթ-
մէլլիմի տիրլէր : Վրիսթիան-
լարտան պա՛ղըն՝ ախէրլէրտէն
տաճա զէյատէ մալ ու էմլաքէ

մը տըր :

եա ի՛նք ու Ֆէհմէ՛ եախօտ սաղ-
 ք ու գուտրէթէ մայիք տիր-
 ւէր . իմտի ծնլարը պու խուսուս-
 ւարտա ախերլէրտէն ֆարգլը է-
 տէն՝ նահապլըգ մը էտեր :
 Պա՛զը քիմնէլէր պիր ուզուն
 էօմիւր կէջերիլէր, վէ ախեր-
 վերին վագթը գրսսա օլուր :
 Յակորոս Րէսու՛ թէզ տա-
 վէթ օլունտու, քի ի՛վալ ու
 իւճրէթինի ալսըն (Վարձ . ԺԲ .
 2), լաքին օնուն գարընտաշը
 Յովհաննէս՝ Վրիստոս իշին
 չալըշմաղա վէ իսքէնձէ չէքմէյէ
 պիր ուզուն էօ՛միւր սիւրտիւ :
 Վրիսթիանլըզն իւք շէհտի
 Ստեփաննոս փէք ազ եաշատը :
 Վուլարընը քէնտի խըզմէթ-
 վերինէ նասպ ու թա՛յին էտէն
 Վրիստոս տուր, վէ օնլարը ազ
 եա չօգ վագթթ իշտէ սագլայան օ
 տուր : Լ՜ֆէնտիմիլ՝ Պօղոս, Լ ու-
 սաւտրիշ, Լ ուտեր, Լյալվին լա՛ .
 կիպի զաթլարը տիւնեա իւզէ-
 րինտէ մէշհուր մէգամլէրէ վէ
 ախերլէրտէն ֆայտալը օլմանըն
 եիւձէ տէրէձէլէրինէ գալտըրըր,
 վէ օլապիլիւր քի՛ կէօքտէ օն-
 լարա ա՛զիմ ի՛վազլար իհասն
 էտեր . լաքին պունու էթմէսի
 իլէ՛ էօ՛մրիւն էտնա հալլերին-
 տէ պուլունուպ տահա ազ ֆայ-
 տալը օլան վէ տահա ալ ի՛վա-
 զա նայիլ օլան նէչէ նէչէ հի-
 սապարզ Վրիսթիանլարա պիր
 նահապլըգ էթմիշ օլմաղ : —
 Լ՜յի՛ օլուրդո՛մ իլինն : Պէն էյ-
 լիքքեանի օլուպ էյլիք էթմէյէ

16 Պէօյլէձէ սօնկրաքիլէր էվ-

խթէտիյիմ իշինն՝ սէնին կէօ-
 զինն գըզգանձլըգ վէ հասէտ մի
 կէօսթէրիր : Յո՛ւն . Դ . 1—
 11 : Վարձ . ԺԳ . 45 : — Կէօ-
 շինն էարամա՛ղ ին : Պապ Զ .
 23 : Բ Օրէն . ԺԵ . 9, 10 :
 ԻԸ . 54 : Լուսի . ԻԳ . 6 : ԻԸ .
 22 : Մարի . Է . 22 :
 16. Պէօյլէձէ սօնկրաքիլէր լա՛ :
 Պուրատա Վրիստոս Լ՜ֆէնտի-
 միզ եինէ պու զարպի մէսէլի
 թէքրարլար, շէյլէ քի օնու՛
 վէ օնու գուլլանմըշ իտիյի քէյ-
 ֆիյէթի ունութմայալմ : Պապ
 ԺԹ . 30 շէրհինէ պագ . — Տա՛-
 վիլէլէր լա՛ լա՛ : Պու տախի պիր
 զարպի մէսէլ տիր քի՛ Լ՜ֆէն-
 տիմիզ օնու չօգ քէրրէ գուլ-
 լանտը, վէ պունտան իլէրքիսի
 կիպի մա՛նասը կէնիշ տիր, վէ
 չօգ շէյլէր խուսուսունտա գուլ-
 լանլա պիլիւր : Լ՜յէր պուրատա
 սատէձէ Վրիստոսուն քէնտի
 թէվապի՛սինէ վէրէձէյի իւճրէթ
 ու ի՛վազլար խուսուսունտա ի-
 սէ, մա՛նասը պու . օլապիլիւր
 քի՛ Պէնիմ փատիշաշլըզմա
 չօգ քիմնէլէր տա՛վէթ օլու-
 նույօր, օնլար կէլիլէր, վէ էմր
 էթտիյիմ կիպի չալըշըրլար,
 օնլար ըուպարէն՝ էտնա վէ
 չօգլարըն՝ պիլմէտիյի քիմնէլէր
 տիր . լաքին պու ճիւմլէ իլէ օն-
 լար սահի՛ճ Վրիսթիանլար տըր .
 վէ սատըզլարըն իւճրէթ ու ի՛-
 վազընը ալաճագլար : Լ՜լ՛ պիր
 գաչ քիմնէլէրի պէն Վրիստէ-
 տէ ա՛լէա մերթէպէլէր իշին

վէլքի՝ վէ էվվէլքիլէր սօնկրաքի
օլաճագլար . զիրա տա՛վէթիլէր
չօգ՝ ամնա սէչիլմիշէր ալ տըր :

սէչտիմ՝ վէ օնլարա տաճա
պէջիւք պախշիշէր՝ տաճա եիւ-
ճէ խթի՛տատղէր վէ տաճա զի-
յատէ ֆայտալը օլմագ իճսան-
լէրինի վէրտիմ : ( ) նլար պաղտա
ախէրլէրի գատար վագըթ սարֆ
էթմէմիշ օլա պիլիլըէր , լաքին
պէն պէյէնտիյիմի սէչմէյէ վէ
օնու . ախէրլէրինտէն ֆարգլը
էթմէյէ ճագգըմ վար . վէ պէջ-
լէ էթմէմ իլէ ճիչ քիմնէյէ
պիր զիյան էթմէմ :

Տիյիւն զեյաֆէթի թէմի-
լինտէ Վրիստոս Լճֆէնտիմիլ
պու զարպի մէսէլի պիր ախէր
մնտտէ խուսուսուճտա՝ վէ զայրի
կէօնա ֆարգլար խուսուսուճտա
գուլլանըյօր : Պապ ԻԲ . 14
չէրճինէ պագ :

17 . Երրասպէօն շըքար իտէն :
Լճֆէնտիմիլ Երուսաղէմէ չը-
գայօրուտու , վէ օրայա՝ տիւն-
եանըն կիւնաճլարը իչիւն էօլ-
մէյէ չըգայօրուտու : Պապ ԹԹ .
1 շէրճինէ պագ : — ( ) իտէ
շաճրքլէրէ Բէնհաճէ պէրպէր ու-
լըր : Վօմստան մաթլուպ օլու-
նուրուտու քի՛ էրքէրլէրին ճիւմ-
լէսի պայրամաա Երուսաղէմէ
չըգաընլար , վէ գարըլարտան
տախի պիր չօղու չըգար իտի :
Պիր քէջ եա գասապատան կի-
տէնլէր՝ էքսէրի պէրապէր եօլա
չըգարլարըր , վէ եօլտա կիտէր
իքէն թապիա՛թը իլէ սայիր շէ-
ճիլլէրտէն վէ քէջլէրտէն տախի

17 Վէ Յիսուս Երուսաղէմէ
չըգար իքէն , եօլտա օն իքի շա-
յիրալէրի թէնճաճէ պէրապէր

կիտէնլէր րասթ կէլիլլէրիտի ,
վէ պու վէճճ իլէ օնլար Երուսա-
ղէմէ եէթիլմէղտէն պիր պէջիւք
քեարպան օլուրլարըրտը : Յիսուս
Լճֆէնտիմիլ քէնտի շայիրտլէ-
րինի պուճլարըն եանընտան պիր
թէնճայէ չէքտի . չիւն քի օնլա-
րա սէջլէյէճէր իտիյիմի ախէր-
լէրին իչիթտիյիմի իսթմէմիլտի :

Մարկոս պիղէ խապէր վէ-
րիյօր քի (Թ . 32) , Յիսուս
Լճֆէնտիմիլ օնլարտան իլէրի
կիթտի , վէ “օնլար” ճէյրան
օլուրլարըրտը վէ . . . գօրգար-
լարըրտը” : Լճֆէնտիմիլ քէնտի-
սի՛ ճիչ պիր տէրէճէ գօրգագ-
լըգ՝ եա կէրի տէօնմէյէ պիր
մէյիլ եա իճթիրաղ կէօսթէր-
մէտի . իլա պիլ աճք՝ միւմքիւնի
մէրթէպէ ճէտարէթ վէ սէյինճ
իլէ իլէրի վարտը : Յիսուս Լճ-
ֆէնտիմիլ շայիրալէրինէ ճալէա
պուճտան էվվէլ միւմքիւնի մէր-
թէպէ աչըգ պիր թարղ իլէ
Երուսաղէմտէ իքքէնճէ չէքիպ
էօլէճէյիմի իքի քէրրէ սէջլէմիշ
իտի (Պապ Թ.Չ. 21 վէ Թէ . 22 ,
23) . վէ օնլար էյէրչի օնու անկ-
լամաղլար իտի իսէ տէ , պիր զա-
յէթ ճիյպէթլու պէլա կէլէճէր
տէյիւ գօրգարլարըրտը : Վէ ի-
չիւն օ շիմոի օնլար իլէ պէրա-
պէր՝ տայիմա էյլէտիյի կիպի՛
թէլալ էթմէյէրէք եիւրիւմէ-
յօր , նիչիւն Երուսաղէմէ եէ-
թիլմէյէ ա՛ճէլէ ետէր կիպի ի-

ալըպ՝ օնլարա տէտի .

18 1/2 լձԹ Երուսաղէմէ չըգա-
յօրուզ , վէ ատէմ (Ղըու պաշ
քեա հինդէրէ ք վէ քեա թիպէրէ

լէրի սէյիրտիյօր տէյիւ տիւ-
չիւնիւրէրիտի : Ղ ր-է . Ի . Բ . 40 :

18 . 1/2 ԼԻ ԼԸ : Քրիստոս 1/2-
Ֆէնտիմիդին քէնտի շայիրալէ-
րինէ՝ էօլիւմիւ հագգընտա խա-
պէր վէրմէսինին պու իւչիւնճիւ
տէֆա՛սը տըր . լաքին օ՛ օնլարա
պու խուսուստա շիմտի էվվէլ.քի
տէֆա՛լարտան զէյատէ թատգը-
գան խապէր վէրիյօր . վէ պուն-
տան գաթը՛ նապար օնլար շիմտի
անկլամըլ օլմաը տըրլար քի ,
պունուն ճիւմէսի՛ Տէր նէ իսէ
օնուն շիմտի պու Երուսաղէմէ
վարմասընտա վազի՛ օլաճագ :
— (Նոո էօլիւմէ հիւմ՛ էտէճէ-
լէր : Սանհէտրիմ թա՛պիր օլու-
նան Ե՛հհուտիլէրին ա՛ղիմ շու-
րա մէճիսինին՝ օլ զէման ար-
թըգ պիր թէօհմէթիլի էօլիւմէ
հիւքմ՛ էթմէյէ հիւքիւմէթի եօ-
ղուտու . չիւն քի Ռօմալըլար օ
մէճիստէն պու հիւքիւմէթի ալ-
միշարըտը . լաքին մէճիսին՝ օնուն
թէօհմէթի խուսուսունտա քէն-
տի րէյլ՛ րինի սէօյէմէյէ՛ վէ օ-
նու էօլտիրմէք իչիւն Ռօմա-
լըլարա թէպիմ՛ էթմէյէ տահա
րուխտաթլարը վարըտը . վէ 1/2-
Ֆէնտիմիդ Երուսաղէմէ հագգըն-
տա օնլարըն էյլէտիլի պու իտի :
Պապ Ի. Զ . 66 : ԻԷ . 1 , 2 .
Մաքի . Ժ . Գ . 64 , 65 : ԺԵ . 1 .
Յօվէ . ԺԸ . 30 , 31 :

Թէպիմ՛ օլունաճագ , վէ օնու
էօլիւմէ հիւքմ՛ էտէճէրլէր .

19 Վ է օնու թայիֆէլէրէ թէպ-
լիմ էտէճէրլէր , քի օնու զէվգ-

19 . թայիֆէլէրէ : թայիֆէլէր
լուղէթի իլէ պուրատա Պոնտոս .

լու Պիղատոս իլէ Ռօմալը սօլ-
տաթլար անկլաշըլըր : — Օ՛էվէ-
լէնէլէր : Պապ ԻԷ . 27—31 :
Սաք . ԻԲ . 7 , 8 : Մաքի . ԺԵ .
16—20 . 29—36 : Ղ ր-է . ԻԳ .
11 : Յօվէ . ԺԹ . 2 , 3 : — Տէօ-
յէլէր : Պապ ԻԷ . 26 : Մաքի .
ԺԵ . 15 : Յօվէ . ԺԹ . 1 :
Ռօմալըլարըն գապահաթլըլարը
տէօյտիւրլէրի գամչըգ՛ գաթը
գալըշտան եափրմիշըտը , քի օ-
նուն իլէ վէրիլէն ա՛ղապ հիւ-
պէթլու օլունն : Խաչա չըգա-
րըլաճագ օլան գապահաթլըլար
էքսէրի դայէթ հիւպէթլու պիր
թարգ իլէ գամչըգ իլէ տէօյիւ-
լիւրլէր իտի : — Խաչա շէֆաթ-
լու Պապ Ժ . 38 շէրհինէ պագ :
Խնսան ա՛ղիլ իլէ տիւչիւնիւլէ-
ճէք օլապըտը , Երուս 1/2 Ֆէն-
տիմիդին իւղէրինէ պու վէճհիլէ
րէսմէն գաթլինէ ի՛լամ օլուպ
մէյտանա խաչանմաղա թէպիմ՛
օլունմագտան իսէ , էտնա խալգ
գալապալըղըն հիւճիւմիւնտէն՝
պիր գաչ քէրրէ էթմէյէ էլ գօ-
տուգլարը վէճհ իւղըէ թաշան-
մասը եախօթ թարգի ախէր իլէ
խալգտան էօլտիրմէքմէսի՛ վիէք
ի՛թիմալ կէօրիւնիւր իտի : Լա-
քին Քրիթապլարըն խապէր վէր-
տիլէրի թէլքմիլ օլմագ կէրէք

լէնելէր , վէ տէօյէլէր , վէ խաչա
չըգարալար . ամմա օ՝ իւչիւնձիւ

խոի : — Մատ օ՝ իւչիւնձիւ կիւն
րէ եւ : Պապ ԹԲ . 40 շէրճի
նէ պագ :

Պուրատա իշարէթ օլունա
պիլիր քի , պու էմնալըղ իս
քէնձէ վէ էղիյէթլէրին ճիւմ
լէսի՝ թատգիգան վէ թէքմիլէն
Վրիստոս Լֆէնտիմիղին ա՛գլ
ու Ֆիլերինէ իՏգար օլմուշ օլ
մալը իտիլէր . լաքին օ՝ օնլար
տան իւրքիւպ կէրի չէքիլէճէյի
եէրինէ , օնլարը գարշըլամաղա
վէ չէքմէյէ իլէրի սէյիրթտի :
Պ . Բ . 30 : Պունու տա
խի իշարէթ էտէպիլիրիղ քի ,
էյէրչի պու սէյրանլարլին ճիւմ
լէսի Լֆէնտիմիղին քէնտիսին
տէն թատգիգան էվէլտէն խա
պէր վրիլմիշ իտի իսէլէր տէ ,
օնլարտա էլ գօյանլարըն ճիւմ
էսի՝ մէսէլա Յուգա , Պիղատոս ,
պաշքիւսհինլէր վէ սայիրլէրի
պու խուսուստա էթտիքլէրինի՝
էվէլտէն խապէր վէրիլմէմիշ վէ
ԼըլաՏ թարաֆընտան թագրիր
օլունմամըլ գատար՝ քէնտի
Տիւննիւ իրատէթլէրի վէ ըիզա
լէրի իլէ ա՛մէլ վէ Տարաքէթ
էթտիլէր : Պ . Բ . 23 :

Պուկաստան (ԹԼ . 34) էօյ
րէնիրիղ քի , շայիրպլէր պու
շէյլէրտէն՝ էյէրչի օնլարա ա
չըգ աչըղա սէօյլէնտիլէր իտի ի
սէ տէ , Տիչ պիր շէյ անկա
մատըլար : Ս է նիճիւն անկա
մատըլար . պունուն իչիւն քի ,
օնլար քէնտիլէրին էսքի զիւիւմ

կիւնտէ տիրիլէճէք տիր :
20 (Ղ զէման Օ էքեղէնս օ

լէրինէ պու գատար զըտտ կէ
լէն պիր քէյֆիյէթի Տիչ պիր
վէճՏ իլէ ինանմաղա իսթէմէզէր
խոի : Պապ ԹԶ . 21 վէ Ի . 20
շէրճինէ պագ :

20 . Օ էքեղէնս օլուլարընն
անալ : Պունլար՝ Յակոբոս վէ
ՅովՏաննէս իտի : Պունլարըն
պապար Օ էքեղէնս Վրիստոս
Լֆէնտիմիղին շայիրտի օլտումու
օլմատըմը պիլմէզիղ . Պապ Գ .
22 շէրճինէ պագ : Պունլարըն
վալիտէսի՝ Վրիստոսա իման
կէթիրէնլէրին մէՏուլլէրինտէն
պիրի իտի , վէ իՏթիմալ տըր
քի պու՝ Պուկաստա զիքր օլու
նան (Ը . 2, 3) օլ էյի գարը
լարտան պիրի իտի քի , Վրիս
տոսուն արտընձա տէյիլ էքմէք
լէր վէ պալըզար իչիւն իլլա օ
նա իրզմէթ վէ եարտըմ էթմէք
իչիւն կիտէրլէրիտի : Վըյաս
օլունուր քի՝ օնուն ատը Սող
մէ իտի : Մարի . Իէ . 56 իլէ՝
Մարի . ԹԶ . 40 ըուպար էյլէ :
Մարի . ԹԶ . 1 տէ՝ երինէ օնուն
զիքր օլունտուղունու պուլու
րուլ :

Մարկոս (Թ . 35) , տէյօր քի՝
չիմտի Վրիստոս Լֆէնտիմիղէ
կէլէն Յակոբոս իլէ ՅովՏաննէս
իտի , վէ վալիտէլէրինին Տագ
գընտա Տիչ պիր շէյ տէմէյօր :
Կէօրիւնիւր քի օնլար՝ պու իշ
տէ վալիտէլէրինի իլէրի սիւր
տիլէր : Ս վալիտէլէրի՝ օնլար ի
լէ պէրապէր կէլտի , վէ օնլա

զուլարընըն անասը՝ օղուլարը
իլէ սէճտէ էտերէք վէ օնտան
պիր շէյ տիլէյերէք՝ եանընա

կէլտի :

21 Վէ օ օնա՝ Նէ խթերսին
տէտի . օնա տէտի . Սէյլէ քի՝

ընն իսմի իլէ վէ մաթրուպու իլէ
օնյարըն ա՛րզըճալինի թագտիմ՝
էյլէտի : (Յիսուս Լ՝Ֆէնտիմիզ
պու մատտէնին իւղէրինէ հէման
պունտան փէք ազ էվվէլ պու
գատար գուվվէթ իլէ քէնտի
զիւր՛միւնիւ թագրիր էյլէմիշ
իտի (Պապ ԺԸ . 2, 3 շէրճինէ
պագ) քի՛ կէօրիւնտիյիւնէ կէօ-
րէ՛ օնլար պու խուսուստա թէք-
րարէն սէօյլէմէյէ ութանտրար,
վէ պունուն իչինն քէնտիլէրին
եէրինէ սէօյլէմէյէ՝ վալտէլէ-
րինի իլէրի սիւրտիլէր : Պու ի-
քի շայիրալէրի Վրիստոս Լ՝
Ֆէնտիմիզ փէք սէվէր իտի :
Պունլար Պետրոս իլէ՝ շայիրտ-
լէրին էն մէշուր վէ միւթէ-
պէրլէրինտէն իտիլէր . վէ պու
ճիւմլէ իլէ կէօրիւօյրուզ քի
պունլարըն իւչիննէ Լ՝Ֆէնտի-
միզ՝ օպիրլէրտէն տաճա սրգ վէ
տաճա չօգ թէքտիր էտեր իտի :
“Պէն հէփ սէվտիյիմ քիմնէլէ-
րի թէտիպ էտերիմ” : Յայր .
Գ . 19 : Յակոբոսուն վէ Յով-
ճաննէսին իմանլարը վարըտը :
(Նլար ինանըլար իտի , քի
Յիսուս՝ Սեսիա փատիշաճ ի-
տի , վէ օ՛ էյերջի շիմոնի պու
գատար էտնա վէ ալչագ պիր
ճալտէ պուլունուրսա իտի տա-
խի՛ ալ գէման իչինտէ եիւճէ-
լէճէյիտի : ( )՝ օնլարա հէնուլ
քէնտիլինն չէքէճէք օլտուզու
եազլաշան իսքէնճէ ու էղիլէթ-

լէրի վէ էօլիւմիւ վէ տիրլմէսի
խուսուսունտա սէօյլէտի , քի օն-
լար կէօրիւնիւր քի՛ պու պաշ
քեաճինլէրին վէ Տօմալը սօլ-
տաթլարըն թարաֆընտան պիր
հիյպէթրու հիւճիւմ վէ զտտ-
լըգ տէմէք օյմալը անկլատրար ,
քի օ՛ իւշ կիւն սիւրէճէք տիր .
վէ իւշ կիւն շէտիտ ճէնք ու
նիգա՛տան սօնկրա՛ (Յիսուս
տիւշմէնլէրինի եէնէճէք , վէ
փէտերի Ղաւթիթին թախթը իւ-
ղէրինէ օթուրուպ եիւճէլէճէք ,
վէ Նրուսաղէմտէ ա՛ղիւմ գուվ-
վէթ վէ շան ու իճթիշամ իլէ
սալթանաթ սիւրէճէք տիր :
Շայիրալէրին Փարիսեցիլէրտէն
վէ քեաթիպլէրտէն հէփ էօյ-
րէնտիլէրի եանղլըշ իտի , վէ
փէյղամպէրլէրի՛ հէմ Վրիս-
տոս Լ՝Ֆէնտիմիզինն ա՛յան վէ
գօլայ տէրսլէրինի անկլամագ-
տան օնլարը մէն՝ ու մէքս էտէն
պու իտի : Պապ ԺԵ . 15 վէ
ԺԸ . 1 շէրճինէ պագ :
21 . Նէ խթերսին : Գ թւ . 4 .
Գ . 5 : Ե . 3 : Ս . 22 : Ժ . 36 . 51 : Ղ . 41 :
ԺԸ . 41 : Յայն . ԺԵ . 7 :
— Սէյլէ քի՛ լէ՛ Պապ ԺԸ .
1 : ԺԹ . 28 : Երէ՛ . ԽԵ . 5 :
Ս . 37 : Ղ . 10 : ԻԲ .
24 : Լ . 10 : ԺԲ . 10 : Փէլէպ .
Բ . 3 : — Պէրէ սալընա՛ լէ՛ :
(Նլարըն տիլէյէպիլէճէքլէրի էն
պէօյիւր ի՛զլէթ պու իտի :

պու իբի օղուլարըմ սենին փա-
տիշաՏըղընտա պիրի սաղընտա վէ

պիրի սօղունտա օթուրալար :
22 Վ է Յիսուս ճէվապ էտիպ

Ա թադ . Ի . 25 : Գ թադ . Բ .
19 : Սաղ . Խե . 9 : ՃԺ . 1 :
Սաղ . Ժ . 2 . 19 : Լաղ . Ը .
34 : Կող . Գ . 1 : Ա Պեր . Գ
22 : Սնլար մէմիւլ էտէրէր ի-
տի քի Վրիստոս եէր իւզէ-
րինտէ ա՛ղիմ հաշմէթ վէ տա-
լաթ իլէ փատիշաՏըգ սիւրէ-
ճէք , վէ օնլար օնուն փատի-
շաՏըղընն էն ա՛ղիմ մանսուպ-
լարընը տիլէրէրիտի : Վապիլ
տիր քի՝ օնլար Հովսէփին Մը-
սըրտա վէ Վանիէլին Լաբելոն-
տա էն պէջիւք մանսուպլարա
եիւճէլտիքէրինի խաթրուարընա
կէթիրմիշ օլալար : Վրիստոս
Լաֆէնտիմիլ շայիրտլէրէ վա՛տ
էթմիշտի քի, օն իբի քիւրսիւ-
լէր եալսօտ թախթիլէր իւզէրինէ
օթուրաճաղար (Պապ ԺԹ .
28) , վէ Յակօրտս իլէ Յով-
հանէս իբի էն միւթէպէր քիւր-
սիւլէրի քէնտիլէրինէ վէրիլմէ-
սինի իսթէտիլէր : ԼՅլվաՏ .
Վրիստոսուն շայիրտլէրինն
տէյիլ խրզմէթ՝ իլլա մէսնէտ ու
մէրթէպէ արամասընը կէօրմէք՝
մէլէքէրի աղլսթմաղա քիֆայէթ
էտէր պիր սէյրան տրօ : Սն-
լար եիւճէ քիւրսիւլէրի փա-
րիսեցիլէրէ (Պապ ԻԳ . 7)՝ վէ
մէսնէտ ու մէրթէպէլէրի Վիոտ-
րիփէսէ (Գ Յով . 9) թէրք էթ-
մէսինի՝ վէ քէնտիլէրի էն աշա-
ղաքի մաՏալի թութմասընը նէ՝
զէման էջրէնէճէքլէր : Պապ

ԺԸ . 1 շէրհինէ պագ
22 . Նէ պիւրէննիլիլ ղիլէր-
պիլիլ Սաղ . Ժ . 38 : Լաղ .
Ը . 26 : Յալ . Գ . 2 : Սնլար
պիր փատիշաՏըգ արարլարըտը,
լաքին քէնտիլէրին օրթասընտա
օլտուղունու՝ վէ պու տինեա-
տան օլմատըղընը պիլմէլէր ի-
տի : Սնլար թաճլար արղուլէր-
լէր իտի, լաքին պիլմէլէր իտի քի,
օնլարըն ճիւլէսի թիքէնլէրտէն
օլաճաղլարըտը : Սնլար իլէ-
րիլիք տիլէտիլէր , լաքին պիլ-
մէլէր իտի քի պու՝ ֆաքիլիքթէ՝
հագարէթտէ՝ թարտ ու դօվա-
լալըշտա՝ վէ Վրիստոս իշուն իս-
քէնճէ վէ էլլիլէթ շէքմէքտէ՝
վէ թէնի արղուլարը վէ շէՏ-
վէթլէրի իլէ պէրապէր խաղա-
մագտա պիր իլէրիլիք իտի : Վ է
էյեր Յակօրտս իլէ Յովհանէս
վալիտէլէրի իլէ պէրապէր նէ
տիլէտիլէրինի պիլմէլէր իտի ի-
սէ, դապիլսիլ մի տիր քի, պիլ
տախի պիլթիւն պիլթիւնէ մի-
նասիպէթսիլ շէյլէր տիլէմիշ
օլալըմ : Պապ . Թ . 55 : — Վա-
պիլիլ էլլէյէ : Պու Լգիլ Վի-
թապլարտա չօգ պուլունուր պիր
թա՛պիր տիր . վէ պա՛ղը քէր-
րէ մա՛նասը ա՛ղիմ սաա՛տէթ
վէ պէրէքէթ տիր . լաքին տա-
հա ղիյատէսի՝ ա՛ղիմ օրղլէթ՝
վէ շէտիտ թէքտիր ու ա՛ղապ
մա՛նասընա տրօ : Պապ ԻԶ .
39 , 42 : Սաղ . Էն . 8 : Լապ .

տէտի. Վէ տիլէտիյնիդի պիլմէզ-
սինիզ. պէնիմ իչէճէլիմ գատէ-

ԾԱ. 17, 22: Երեմ. ԻԵ. 13
ԷՋ: Սարի. ԺԳ. 36: Ղ. 1-
ԻԲ. 42: Զոհ. ԺԸ. 11:
— Ղ. ֆիլիպ. օլմադ: Պու տախի
պունտան իլէրքի թա'պիր կիպի
ա'ղիմ վէ գալպտէ ճօշղուն
տէրտ ու քէտէր մա'նասրնա տըր:
Սարի. Ժ. 38: Ղ. 1- ժԲ. 50:
Սըզլէթ ու գասալլէթլէր' ճօգ
քէրրէ սուլար թուֆանը իչին-
տէ պաթմազ' վէ էնկին տէր-
եալարտա զարգ օլմադ թա'պիր-
լէրի իլէ իզհար օլունուր: Սարժ.
ԿԹ. 2: ՃԻԳ. 4, 5: Երեմ.
ԻԳ. 2: Ուրբ. Գ. 54: Իմոի
Խեղաս էտիճի Լֆէնտիմիզ պու-
իքի շայիրտլէրինէ սօրտուղու
պու տուր. Սիզ պէնիմ իլէ պէ-
րուպեր եղիլէթ ու իսքէնճէ չէք-
մէյէ' Տէփ ճօշղուն սուլար կի-
պի փէք ալ զէմանտէն սօնկրա
պէնի գալպարաճազ օլան միճ-
նէթլէր ու աղըլարը վէ Տիյ-
պէթլու թարտ ու գօփալարը-
լարը չէքմէյէ գատիրմիտիիլ:
Սիզ տէ պէնիմ կիպի' փատի-
շաճըղըմը իՏտաս ու պինա էթ-
մէյէ ճէՏտ էթմէքտէ' գան իլէ
վաֆթիզ օլմազա գատիրմիտի-
նիլ: Պու վէճճ իլէ Քրիստոս
Լֆէնտիմիզ օնլարա' պունտան
սօնկրա Պօղոսա տախի էլլէտի-
յի կիպի (Ղ. ԺԺ. Թ. 16) օնուն
ուղուրունա նէ պէօյիւք շէյ-
լէր չէքմէք կէրէք օլտուգլարընը
կէօսթէրի: — Ղ. Կարէ էլ: Օն-
լար Տէր նասըլ պունտան էլ-

Տի իչմէյէ' վէ պէնիմ' վաֆթիզ
օլաճաղըմ' վաֆթիզ իլէ վաֆ-
վէլ նէ տիլէտիլէրինի պիլմէզ-
լէր իտի իսէ, շիմաի տախի նէ
ճէվապ վէրիյօր իտիլէրինի
պիլմէյօրլար: (Նլար' իՏթի-
մալ տըր քի' պու միՏնէթ Տէ-
ման իւչ կիւն սիւրէճէք (խանէ
20 շէրՏինէ պազ), վէ քէնտի
էֆէնտիլէրինէ իւչ կիւն ճէնք-
լէշէրէք փատիշաճըղընը էլէ
կէթիլմէքտէ եարտըմ' էթմէյէ
քէնտիլէրինի Տալըր պիլտիլէր:
(Նլար' տէմէլի իտիլէր քի, պիլզ
քէնտիլէրիմիզտէն գուարէթսիլ
իլ, զպի'ֆ իլ վէ քէնտի գուվ-
վէթիմիլ Եօգ տուր. պիլ' Եօ-
նիւմիւզտէ նէ միւշքիլէր վէ
միՏնէթ ու մէշազգաթլէր վար
իտիյնի պիլմէյիլ, լաքին սէ-
նին լուլթ ու ինայէթին վէ
եարտըմըն իլէ Տէր շէյի էթմէ-
յէ գատիր օլուրուլ: Պապ ԻԶ.
35. 36: Երեմ. ԺԶ. 18:
Զոհ. ԺԵ. 5: Բ. Կարմ. Գ.
5: ԺԲ. 9: Փիլիպ. Գ. 13:
Իմոի ճիւլլէմիլ օնլարըն ի'պ-
րէթինտէն վէ թէճրիւպէսինտէն
ա'լլ ու ֆիքրիմիզէ վէ գուտ-
րէթիմիզէ կիւվէնմէմէյի, վէ
քէնտիմիլին Տազգընտա լայը-
ղընտան իւսթիւն զիւլ'մտէ օլ-
մամայը էյրէնէլիմ: — Ղ. Կարմ.
ԻԲ. 3: Սէլ լուլտուսու
Քրիստոսա եէնի տէօնմիւշքիմ-
սէլէր էյրէնտիլէր քի' քէնտի-
լէրինի Քրիստոսուն Քիլիսէ-
սինտէ իլէրի սիւրմէսինլէր, Տէփ
իլզլէթ ու ի'թիպարը արամա-

Թիզ օլմաղա գատրր մի սինիզ .
օնա տէտիէր . Գատրիզ :
23 Վ Է օ՝ օնլարա տէտի .

սընլար , վէ չօգ սեօյէմէյի սէվ-
մէսինլէր . իլլա պունու էօյրէն-
սինլէր քի , քէնտիլէրինի զապթ
էթսինլէր , վէ խօճալար օլմաղա .
տան իսէ շայիրալէր օլմասընը
արղուլէմէյէ էօյրէնսինլէր : Ա
Տի՛ . Ա . 7 : Յո՛ . Գ . 1 :

23. Կէրլէ Գատրէնի ԼՂ . Բապպ
Լչֆէնտիմիզ օնլարը՝ ճահիլլէր-
լէրի վէ միւնասիպէթսիզ հա-
րաքէթլէրի իչիւն ըէտտ էթ-
մէյօր : ( )՝ պիլլէյօր քի , օնլար
օնու հագիգաթ սէվէրլէրիտի .
վէ օնուն ուղուրունա չօգ է-
զիլէթլէր չէքմէյէ տա՛վէթ օ-
լունաճագարըտը . վէ օնլարա
պիլիթիլլօր քի , շիմտիճիք սեօյ-
լէտիլլէրի էյէրչի քէնտիլլէրի նէ
սէօյլէտիլլէրինի պիլմէզլէր իտի
իսէ տէ՛ կէրչէք օլաճաղըտը ,
եա՛նի օնլար տաիսի օնուն կիպի
ըէտտ օլունուպ՝ Թարտ ու գօ-
վալայըճ չէքէճէքլէրիտի : Բէ-
տուլլէրին ճիւմլէսինտէն էօրիւ-
միւն աճը գատէհինի իչիպ՝ գան
իլէ վաֆթիլ օլաճագ օլան իլք՝
Յակոբոս իտի : Գորձ . ԺԲ .
2 : Յովհաննէս չօգ սէնէլլէր
եաշայրպ Վրիստոսուն ուղու-
րունա էզիլէթ ու իսքէնճէլլէր
չէքտի , վէ մահպուս օլտու
(Գորձ . Գ . 3 : Ե . 48) , տէօ-
յիւլտի (Գորձ . Ե . 40) , սիւր-
կիւնէ կէօնտէրիլտի (Յայր . Ա .
9) , վէ շիւպհէսիզ՝ պագի Բէ-
տուլլէրին ճիւմլէսի կիպի չօգ

Կէրչի գատէհիմի իչէճ էք սի-
նիզ , վէ պէնիմ՝ վաֆթիլ օլ-
տուղում վաֆթիլ իլէ վաֆթիլ

քէրրէ վէ չօգ Թարգտա Թարտ
ու գօվալայըճն աճը գատէհի-
նի իչտի , վէ օնուն իսքէնճէ-
լի վաֆթիլիլ իլէ վաֆթիլ օլ-
տու : Վրիսթիանլարըն ճիւմ-
լէսի Վրիստոս իլէ վէ Վրիս-
տոսուն ուղուրունա իսքէնճէ վէ
էզիլէթ չէքմէյէ տա՛վէթ օլու-
նուլլար , վէ պունուն իչիւն զէ-
մանի ըահաթ վէ շան ու ի՛զ-
զէթ խուսուսունտա տիւչիւնէ .
ճէքլէրի եէրինէ՛ ա՛գլ ու ֆիքրլէ-
րինի քէնտի նէֆսլէրինի ինքեար
էտէճէք է՛օմիւր սիւրմէք խուսու-
սունտա սարֆ էթսինլէր : Հը-
րո՛վ . Ը . 17 : Կոր . Ա . 24 : Ա
Թիւ . Գ . 3 , 4 Բ Տի՛ . Բ 11 ,
12 : Գ . 12 : — Վ էրօ՛ւտ՝ պան
ճիտոսոս Գէյլ տի : Յիտուս Լչ-
ֆէնտիմիզ իչպու կիւզլէ Թարղ
իլէ օնլարըն ֆիքրինի պու տիւն-
եատան օպիր տիւնեայա՛ կէօրիւ-
նէնտէն կէօրիւնմէզէ՛ զէմա-
նիտէն էպէտիլլէ՛ քէնտի նէֆս-
լէրինտէն Լլաճա չէվիլլիր :
( )նլար՝ իւճրէթ ու ի՛վազ ալ-
մագ իչիւն կէօյէ վարմաղա սապր
էթսինլէր , վէ պու տիւնեատա
ալմաղա պէքլէմէսինլէր : Հան
ու ի՛զզէթ վէ փայէ ու մէսնեա
պէքլէյէճէքլէրի եէրինէ պու
տիւնեատա հագարէթ ու սիթէմ
վէ զարար ու զիյան պէքլէսին-
լէր : — Վէնիլլէր իլլան է՛ Կ-
լըրանիլլէր Գոր : «Պէն վէ փէ-
տէր պիր իլլ» : Յո՛վ . Ժ . 30 :

օրաճագսընդ . լաբին սաղմնա
վէ սօրւմնոս օթուրմասընը վէր-
մէք՝ պանա մախսուս տէյիլ տիր,
իլա փէտէրիմտէն քիմէր իչիւն
քի հաղըրլանմըլ տըր :

24 Վ է օն շայրէր իչիտին-

Պէնիմ նիյէթլերիմ պաշգա՝
վէ օնունքիլէրի պաշգա տէյիլ
տիր : (Նուն իրատէթի շէրիֆի
հէմ պէնիմ տախի իրատէթիմ
պու տուր քի՝ պէնիմ հէփ
տօսթլարըմ էպտէն իւճրէթ ու-
թիվաղէրինի ալընլար , վէ օն-
լարն իւճրէթ ու ի՛վաղը ա՛-
մէլէրինէ կէօրէ օլտուն . վէ պու
օնլար իչիւն հալէա տունեանն
գուրուլմասընտան՝ պերու հա-
ղըրլանմըլ տըր : Պապ ԻԵ . 34 :
Մարի . Ժ . 40 : Յովն . ԺԵ .
2 : Ա Վրնի . Բ . 9 : Բ ՏԵ՛ .
Դ . 8 : ԵՔր . ԺԱ . 16 : Իմտի
ֆիրը էթմէյին քի՝ պէն խա-
թըս իչիւն սիլէ պիր ի՛վաղ վէ-
րէճէյիմ քի փէտէրիմ պիլ-
մէղ , վէ օնու օ՝ հալէա սիզին
իչիւն հաղըրլանմըլ տըր : Սի-
ղին իչիւն թած ու թախթլար՝
փատիշահըլլար՝ վէ ա՛ճայըպ
շէյէր հաղըրլանմըլ տըր . վէ
օնլար՝ հաստէն զէյատէ քիֆա-
յէթ էթմէ՛ղ մի :

24. Տարբերութիւն : Պպիր շա-
յիրտէր իչպու իբի գարնտաշ-
լարն էյէտիբլէրի մաթլուպու՝
եանի օնլարն արգատաշարը-
նըն պաշը վէ իւբի՝ վէ օնլար-
տան իւսթիւն պիր մէսնէտ ար-
զուլտըգլարընը իչիթտիբլէրի

ճէ , իբի գարնտաշարա տա-
րըլարար :

25 Վ է Յիսուս օնլարը չա-
ղըրըպ տէտի . Պիլիւսինիզ քի՝
թայիֆէլէրին հիւքմտարլարը՝
օնլարն իւզէրինէ հիւքիւմէթ

զէման կիւճէնտիլէր : Իչպու իւք
օլմագըրգ արզուսու շայիրտէրին
արասընտա չօգ քէրրէ իսթի-
լաֆ վէսիլէսի օլտու . վէ օնլարն
պէյնինտէ պուստան մա՛տա պիր
իսթիլաֆ վէսիլէսի զուհըր էթ-
տիյինի օգուճաղը : Պապ ԺԸ .
1 շէրհինին 3 իշարէթինէ պագ :
Մարի . Թ . 33, 34 : Ղազ . ԻԲ .
34 : Վրնտի Վրիսթիան գա-
րնտաշարընըն արասընտա քէն-
տինի իւք գօյան հէր պիր քիմնէ՝
հէր կէօնա նիղայը վէ տարըն-
լըը ույանտըրաճաղընա շիւպ-
հէսի օլմասըն : Մարի . ԺԳ . 10 :
ԻԵ . 2 : Մարի . Ժ . 41 : Ա
Վրնի . ԺԳ . 4 , 5 : Փիլէղ . Բ .
3 : Յովն . Գ . 14—18 : Դ . 1 .
5, 6 : Ա Պէր . Ե . 5 :

25. Յիսուս օնլարը շայիրտէր : Իչ-
ֆէնտիմիզ եանընա տէյիլ սալթ
պու իբի գարնտաշը՝ իլա օն
իբիլէրին ճիւմէսինի չաղըրտը :
Օնլարն ճիւմէսի կէրիլէր , վէ
օնտան էօրէնտիլէր : Պապ ԺԱ .
29 : ԺԸ . 3 , 4 : Յովն . ԺԳ .
12—17 : — թայիֆէլէրին հի-
ւքմտարլարը : Մարի . Ժ . 42 :
Ղազ . ԻԲ . 25 : — շիւքիւմէթ
իւքիլէրին ա՛տէթի մախսուտէլէրի
Վրիսթիանլարա եագըլմաղ ի-

սիւրերը, վէ պէտիւրըրի ծնւարըն իւզէրինէ զապիթըք է-

սէ, որունուն կիպի՝ աղալըդ տախի Վրիստոսուն խրզմէթճիլէրինէ եագըշմալ : Գուծփէրէսթ տէվլէթըրի՝ Տիւպէթու պիր թարզ իլէ զալըմ իտիլէր : Օապիթըր՝ խալզ թարաֆընտան ինթիխապ օլունմաղարտը . լաքին ծնլար՝ պու մէնէտէ եա սիւիլէրէրի Տասէպի իլէ՝ եա գըլըճըլըր իլէ՝ եախօտ քէնտիլէրին թարաֆտարըլըր օլան պիր գաչ զէնկին վէ գուտրէթ սա՝ Տիպի քիմնէլէրին նուֆուզու վասիթասի իլէ էրէրէրիտի : Սնլար՝ էթտիլէրի շէյլէր իչիւն իալգա ճէվապ վէրմէյէ մէճպուր տէյիլէր իտի . իսթէտիլէրի քիմնէյի գալըրըրլըր վէ իսթէտիլէրի քիմնէյի եղգարլըրտը , քէյֆէրինէ կէօրէ Տապս վէ աղատ էտէրլըր իտի , աղալըգ սիւրմէքտէն Տաղզ էտէրլէրիտի , վէ քէնտիլէրինէ թապի՝ օլանլարըն զամիրի իւզէրինէ Տիւքիւմէթ սիւրէրլէրիտի : Ղան . Բ . 12 , 13 . 37 — 45 : Գ . 2 — 7 . 13 — 15 . 19 — 23 : Ե . 19 : ՏաՏա զիյատէ գուվէվէթի օլան՝ ծնտան զայի՝ ֆինի ալթ էտէրիտի . վէ պիրի պիրինէ Տասէա էտէն պէյլէրին վէ փատիշաՏըրըն Տէփ գուվէթի ա՛լիւլիյի՝ մա՛րիֆէթ ու Տիւնէրի վէ խաղինէլէրի՝ պիրի պիրինի Տէլաք էթմէքտէ սարֆ օլունուրուտու :

26. Սէրտէ էօյլէ օլմառն : Պապ ԻԳ . 8 — 12 . Սաբի . Ժ . 43 —

տէրէր :

26 Ղմմա սիլտէ էօյլէ օլմա-

45 : Ղ . 1 . ԺԳ . 7 — 11 : ԺԸ . 14 : Բ . Կարնի . Ժ . 3 — 5 : Գ . 3 — 45 . 9 , 10 : Պիր բուՏանի փատիշաՏըգ՝ տիւնեալի փատիշաՏըգ կիպի տէյիլ տիր . վէ պիր բուՏանի ատէմ՝ պիր ճիւմանի վէ մաղուր տիւնեալի ատէմ՝ կիպի օլմալը տէյիլ տիր : 3 — 45 . ԺԸ . 36 : 1 աքին պու՝ Վրիսթիանլար զապիթըր՝ մուշիլէր՝ վալիլէր՝ Տաքիթըր՝ վէ պունուն կիպի ախէր մանսուպ սաՏիպլէրի օլմալը տէյիլ տիրլէր տէյիլ տէմք տէյիլ տիր . զիւրա Տէփ մանսուպտա պուլունան քիմնէլէրին սաՏիՏ Վրիսթիան օլմալէրի արգուլէնէճէք՝ վէ Տադգընտա տուա՝ էտէճէք պիր շէյ տիր : 1 աքին Վրիստոսուն խրզմէթճիլէրի՝ պու մանսուպլարա կիրմէլն տէյիլէր տիր . վէ զալըմ Տիւքիւմէթ ու գուտրէթ՝ վէ մանսուպա իֆթիխար էթմէք՝ վէ պիւրլէրին զամիրլէրինէ Տիւքիւմէթ էթմէք՝ վէ ախէրլէրինի զիւլմէլիլի իչիւն գուվալամադ բուՏու՝ Վրիսթիանլարըն ճիւմէսինտէն ուղագ օլտուն : 7 իմտի պու Վրիստոսուն Վիլիսէսի նիղամըզ վէ դանունսուղ օլմալընա պիր իսպալթ օլա պիլըր՝ մի : Խալըր . նիղամ՝ ախէր Տէր պիր շէյտէ Տէր նէ գատար իգթիղալը իսէ , Վրիստոսուն Վիլիսէսինէ տախի օ գատար իգթիղալը տըր : Ա . Կարնի . ԺԳ . 40 : Վրիստո-

սրն . չաքին սիլտե քիմ պեօյիւք
օյմադ իսթէրսե , խըղմէթքեա-

սուն Վիլիսէսինտե՝ Ապիսկո-
պոսլար՝ Սարկաւապլար՝ ԵՃ .
օյմալը տըլար , վէ պունլար՝ ի՛ղ-
վէթ ու իքրամէ շայէսթէ տիր
(Ա թե . Ե . 12 , 13 : Ա Տե՛ .
Ե . 17 , 18) . չաքին օնլար՝ քէն-
տի ինտըրինտե քէնտիլէրինի
քիւչիւք սայսընլար , վէ պէօ-
յիւքլիւք թապաւմասընլար , վէ
տայիմա՝ տէյիլ մալըուրուգտա՝
իլլա ալչադ կէօնիւլիւքտէ իւս-
թիւն օյմադա ճէՏտ էթսինլէր :
Բ Արն՛ի . Ա . 24 : Ա Պե . Ե .
2—4 : Հիչ իշիտէն վարմըտըր ,
քի Պետրոս՝ եախօտ Պօղոս՝ պիր
քիմնէնին տիւնեալի մասալչա-
թընա միւտախալէ էյլէտի , օնուն
տիւք քեանընը գապիատը , օնու
տէօյտիւրտիւ , Տապսէ աթտըրտը ,
սիւրկիւնէ կէօնտէրթտի , եա-
խօտ օնու էօլտիւրթտիւ : Պապ
ԺԸ . 17 շէրճինէ պագ : Յայ .
ԺԳ . 11—17 : ԺԷ . 6 : —Խըղ-
մէթէտընը օլտուն . Պապ ԻԳ .
11 : Վրիստոսուն Վիլիսէսի-
նին նիղամընըն իտարէսի՝ տէվ-
լէթ նիղամը իտարէսինտէն փէք
Փարզը պիր շէյ տիր : Պու՝
մաղըուրուգ իւղէրինէ տէյիլ՝
իլլա ալչադ կէօնիւլիւք վէ գա-
րընտաշ մուՏապպէթի իւղէրինէ
պինա օլունմուշ տուր : Ա է
Վրիստոսուն Վիլիսէսինտե օլ
քիմնէ տաՏա մէՏՏուր վէ միւ-
թէպէր օլուր քի՝ ախէրլէրտէն
զիյատէ ալչադ կէօնիւլիւք
կէօսթէրիր , քէնտինին լայըգ-

րընըզ օլտուն :

27 Ա է սիլտե քիմ իւք օլ-

տըլ օլտուղունա ալեւաՏ օլտու-
ղունու տաՏա զիյատէ իզՏար
էտէր , վէ քէնտի գարընտաշա-
լընըն էյլիլինի իլէրի կէթիւ-
մէյէ տաՏա զիյատէ ճէՏտ ու
ղարէթ էտէր . Պապ ԺԸ . 3 , 4
շէրճինէ պագ : “Խըղմէթքեար”
լուղէթի՝ տէյիլ պիր եււճէ՝ իլլա
պիր էտնա մէրթէպէ կէօսթէ-
րիր . պու քէլամտէն՝ տէյիլ պէօ-
յիւքլիւք՝ իլլա քիւչիւքլիւք սնկ-
լաշըլըր : Վիլիսէսին իչինէ պէօ-
յիւքլիւք ըուՏու կիրմէյէ պաշ-
լատըղը կիպլի՝ Վրիսթիսնըղըն
ըուՏու օնտան գալմաղա պաշա-
տը . թա քի գարանըգ տէՏըլէր
թա՝ պիր օլունան զէմանլէրտէ
գալան՝ էյէրչի տաՏա Վիլիսէ
իսմինի թաշըյօր իտի իսէ տէ ,
արթըզ տէյիլ Վրիստոսուն՝ իլ-
լա շէյթանըն իտի . Վրիստո-
սունքիսի՝ տաղարտա վէ մաղա-
րալար Տէմ ինլէրտէ վէ օրման-
լարտա կիղլէնմիշիտի , վէ Տիրե-
տիկոպուգ տէյիւ գօվալանըր-
լտըր : Յայ . ԺԲ . 14 :

27 . Վաւըննուշ օլտուն :
Սրե՛յ . Թ . 33—35 : Պապ .
ԻԲ . 26 : Պարճ . Ի . 34 , 35 :
Հապ . Ա . 14 : Ա Արն՛ի . Թ .
19—23 : Բ Արն՛ի . Գ . 5 . ԺԱ .
23—30 : ԺԲ . 15 : “Պուլ”
լուղէթի՝ քէօլէ մա՛նասընա տըր :
Վրիստոսուն շայիտլէրի Տիչ
ունութմասընլար քի՝ օնլարըն
էն պէօյիւք ըութպէսի՝ ախէր-
լէրին էյլիլի իչիւն էն էտնա

մագ իսթէրսէ , գուրունուլ օլ- սուն :

28 Նիճէ քի ատեմ՝ Օղու

խրզմէթլէրի իճրա էթմէյի սեյվ- մէյէ թէնէզզիւլ էթմէքտէն ի- պարէթ տիր : Պօղոս՝ Տէլաք օլ- մաքտէ օլան ատեմլէրին էյլիյի իչիւն խրզմէթ էթմէյէ նէ՝ գա- տար Տապըր իտի : Ղարթ . Ի . 24 : Փիւլեղ . Բ . 17 :

28. Արեմ Օլըւ : Պապ . 20, վէ ժԳ . 24 շէրՏէրի- լի պագ : — Կէլէրի քի՝ քէնքնէ ի քի՝ օլըւնա : Քրիստոս ԼՅ- Փիւլիմիզ օնլարա՝ քէնտի ի պ- րէ : ու էօրնէյինի կէօսթէրի- յօ : Ղարթ . ԻԲ . 27 : Յօվ . ԺԳ . 14, 15 : Օ՝ կէօքտէ Ալ- լաՏի սիմասընտա իտի . լաքին եերթի իւլէրինէ գուլ սիմասը- տա է՝ տի : Փիւլեղ . Բ . 4—7 : Օ՝ ս . օլիւք ըիճալէրին Տէփ էթպա՝ վէ սէֆաա՝թը իլէ կէլմէտի իլլա պիր պայաղը ատեմ կիպի կ՝ տի : Յիլ վագի՝ օնա խրզմէթ յունտու , լաքին պու տիւնեանն ըրիճալ քիպարլէրի վէ մաղըր ղարընա օլունտուղու կիպի տէյ . իլլա պիր Փագիր վէ միւՏթ . Ք քիմնէյէ կիպի օ- լունտու : Պապ ը . 20 շէրՏինէ պագ : Ղարթ ը . 2, 3 : Բ Կարնի . ը . 9 : — Չօթլըր պէրէլինէ : Պապ . ԻԶ . 28 : Արեմ . Ե . 15—19 : Բ Կարնի . Ե . 14, 15 : Եթր . Բ . 9, 10 : Թ . 28 : Ա Յօվ . Բ . 2 : — Վիտայէ : Յօթ . 19 . 24 : Սարթ . ԻԹ . 7 : Երայ . ԾԳ . 4—12 : Ղարթ . Բ . 24—26 :

կէլմէտի քի՝ քէնտինէ խրզմէթ օլունա , իլլա խրզմէթ էտէ , վէ ճանընը շօղլար պէտէլինէ ֆի-

Յօվ . Ժ . 15 : Արեմ . Գ . 24 —26 : Ղարթ . Գ . 13 : Եթր . Ե . 7 : Ե . 2 : Ա Տէմ . Բ . 6 : Տէր . Բ . 14 : Ա Պիտ . Ե . 18, 19 : Բ . 24 : Գ . 18 : Յար . Ե . 9 : “Վիտա” լուղէթինին մա- նասը պիր էսիրին աղատըղը իչիւն վէրիկէն պէՏա տըր : Վ է պունտան պէօլէ՝ պիպի կիւնա- Տըն էսիրլիյինտէն աղատ էթ- մէք իչիւն վէրիկէն պէՏայէ Ա- զիզ Քիթապլարտա Փիտա տե- նիյօր : Ինսան գըսմը՝ թապի- ա՝թտէն կիւնաՏըն էսիրլէրի տիրլէր . օնլար կիւնաՏա սա- թըմըլար տըր : Արեմ . Գ . 9 —20 . 23 : Բ . 14 : Ա Յօվ . Ե . 19 : Օնլար՝ նօմօսուն լա- նէթի ալթընտա տըղլար : Ղարթ . Գ . 10 : Լպէտի էօլիւմէ միւպ- թէլա տըղլար : Սարթ . Թ . 17 : ԺԱ . 6 : Սարթ . ԻԵ . 41 . 46 : Արեմ . Բ . 8, 9 : Օնլար՝ խէ- լաս օլմայէրի իչիւն պիր թարիդ թէտարիք օլմասայըտը , Տէփիսի Տէլաք օլուլարըտը . վէ պու թարիդ՝ Յիտուսուն էօլիւմիւ ի- լէ օլու : Յիտու՝ քէնտի է՝օմ ըրնիւ պիր Փիտա իչիւն վէրտի , էա՝նի օ՝ կիւնաՏընարլարըն պէ- տէլինէ իսքէնճէ ու էղիյէթ ճէ- քիպ էօլտիւ , վէ ԱլլաՏ՝ օնուն էօլիւմիւնիւն աղըրարընը՝ խէ- լաս օլմուլարըն էպէտի աղապ- լարընըն պէտէլինէ գապուլ էթ- մէյէ ըագի օլուտ : Պու միսիւ-

տայէ վերէ :

29 Ս է օնլար Երեքովտան չը-

լիւ պիր Փիտանըն իգթիզալը
 օլմարնըն սէպէպէրի պունլար
 տոր . (1) Մլաս՝ թագրիր էյլէ-
 միշ իտի քի՝ կիւնասքեարլար
 էօլէճէք տիր . վէ օնլարն ճէ-
 զասընը վէրմէք՝ տէյիլ սալթ օ-
 նուն կէրչէքլէյիստէն վէ ա՛տա-
 լէթ ու հագգանիյէթիստէն՝ իլլա
 օնուն պինիհայէ էյլէյիստէն վէ
 ճիւմիէ ա՛լէմին՝ էմնիյէթիստէն
 մաթուպ օլունուրուտու : Մլ-
 րա՝ պու վէճճ իլէ էյի օլմայան
 շէյտէն իքրաճ էթտիյիստի իլ-
 չար էթմէյիստէ՝ քէնտինին նի-
 ճէ պինիհայէ էյի օլտուզունու
 ա՛լէմէ իլչար էտէմէլ իտի : (2)
 Չիւնքի ճիւմիէսի կիւնաս իլլէ-
 միշէր իտի , էյէր պինիհայէ ա՛-
 տայէթ ու հագգանիյէթ վէ էյ-
 լիք քէնտիլէրին թապի՝ թարի-
 դինէ սիւլիք օլունսայրտը , հէ-
 փիսի տէ հէլքք օլմայլ իտիլէր :
 (3) Ինսան՝ քէնտի կիւնասլարը
 իչիւն պիր քէֆարէթ էտէմէզի-
 տի : (նուն՝ կիւնասարլ պիլէ
 օլայրտը՝ հէփ էտէ պիլէճէյի
 սալթ քէնտի պօրճունու էտա
 էթմէք իտի : Իմտի օ՝ կիւնաս-
 քեար իրէյ)՝ կէշմիշ կիւնասլա-
 րընա քէֆարէթ օլմագ իչիւն՝
 եախօտ հայէա եիւրէյիստէ պու-
 ունան կիւնասա մուհապպէթի-
 նի օնտան սէօրմէք իչիւն նէ՝ է-
 տէ պիլիք : (4) Ինսանլարըն կիւ-
 նասլարըն իչիւն հիչ պիր մէլէք
 քէֆարէթ էտէմէզիտի : Կէօր-
 տէ օլան մէլէքլէրին ճիւմիէսի՝

գար իքէն , օնուն արտընճա չօգ
 խալգ վարտը :

իճրասը միւմբիւն օլան հէր կէօ-
 նա իօքէնճէ վէ կէլյէթլէրին
 հէփիսիսի կիւնասլարըմլ իչիւն
 չէքսէլէր իտի , Մլասըն պինի-
 հայէ փարըղը վէ կիւնասա օ-
 լան նիհայէթսիղ իքրասլըլ իլ-
 չար օլունամագըտը : Պունուն
 իչիւն Մլաս սատէճէ քէնտինին
 հիւսնիւ րիզասը իլէ՝ իշպու քէ-
 ֆարէթի իճրա էթմէյէ քէնտի-
 նին պիրիճիք Օլունու թա՛յիս
 էյլէմէյէ խօշլանտը : (նա պու-
 նու էթտիրէն՝ քէնտինին հիւ-
 տիւտսիւղ պինիհայէ մուհապ-
 պէթի իտի : Պապ յ . Ը . 12
 շէրհինէ պագ : Յ . 15 . Գ .
 16 : Ա . Յ . Գ . 10 :

29 . Երեքով : Պու՝ Յորդանան
 ըրմաղըն պաթը գըլըրնտա
 պիր պէօյիք գասապա իտի . վէ
 Յետու Իարայել օղուլարը իլէ
 իշպու ըրմագտան կէչիպ Քա-
 նան տիյարընա կիրտիլէրի վէ-
 ման՝ ըրմաղըն պու մահալիստէ
 իտի : Յե . Գ . 16 : Քանան
 տիյարընտա օնլարըն ֆէթճ էթ-
 տիլէրի իլք շէհիւր պու իտի .
 վէ Յետու օնու թէմէլինտէն եեր
 իլէ եէքսան էթտիքտէն սօնկրա՝
 օնու թէքրարէն պինա էտէճէք
 օլանա լա՛նէթ օգուտու : Յե .
 Զ . 20 , 21 . 26 : Յետուտան
 պէշիւղ սէնէ գատար սօնկրա՝
 եարամալ Մքաար փատիլաճըն
 կիւնիւնտէ պու շէհիւր թէքրար
 պինա օլունտու , վէ Յետունուն
 լա՛նէթի պու շէհիւր թէքրար

30 Վ ք իշթէ եօլուն եանըն-
տա իքի քէօր օթուրուպ՝ Յի-
տուսուն կէշտիյինի իշխտինձէ,
պաղըրարապ տէտիէր: Աճ
Ղաւիթ օղու Բապպ՝ պիզէ
մէրհամէթ էյլէ:

պինա էտէն եարամաղ քիմնէնին
իւզէրինէ հարՖ պէ հարՖ թէք-
միլ օղու: Գ թափ. Ժ. 2. 34:
Սօնկրատան՝ պու շէհրտէ պիր
փէյղամպէրէր մէտրէսէսի իհ-
տաս օլունտու (Գ թափ. Բ. 5.
15. 18). վէ Նշղես փէյղամ-
պէր օրատա՝ էվիէտէն աճր վէ
Փէնա օյան սուլարը թաթը վէ
էյի էթմէյիէ՝ պիր պէօյիւք
միւճիզաթ իշէտի: Գ թափ.
Բ. 21: Իշպու շէհրէ՝ պաճը
քէրրէ խուրմալար շէհրի տէ-
նիրտի. շին քի օլ մահալտէ
վէ օնուն ճիվարընտա օլէմանլար
ջօգ խուրմա աղաճլարը պուլու-
նուրուտու: Ղապ. Ա. 16: Գ.
13: Բ Սապ. ԻԸ. 15: Սէֆիլ
շերովէսին էօլտիյիւ՝ պու
մահալտէ խտի: Պապ Բ. 15
շէրհինէ պագ: — Չօք խալփ:
Պապ Գ. 23, վէ Ը. 1, վէ ԺԲ.
15, վէ ԺԹ. 2 շէրհինէ պագ:

30. Իտէ Իտէ: Մարկոս իլէ
Ղուկաս եալընըզ պիրինի զիբր
էտէրէր, վէ Մարկոս օնուն ա-
տընա Բարտիմէոս՝ եա՛նի Տիմե-
ոսուն օղու տէր. զիրա Սիւր-
եանի լիսանընտա Պար եա՛նի
Բար՝ օղու տէմէք տիր: Սապ.
Ժ. 46: Ղապ. ԺԸ. 35: Տի-
մէոս կէօրինիւր քի՝ մէշուր

31 Վ ք խալը օնլարը ա՛ղար-
լատը, քի սուս օլալար. ամմա
օնլար տահա զիյտտէ՝ Աճ՝ Ղա-
ւիթ օղու Բապպ՝ պիզէ մէր-
համէթ էյլէ տէյիւ պաղըրը-
լար խտի:

պիր ատէմ խտի. եախտ հէր
նասըլ խտէ՝ օնուն օղու պիր
վէճհ իլէ Մարկոս իլէ՝ Ղուկասըն
տիգպաթընը ճէլպ էթմիշ խտի,
վէ օնլար՝ սալթ օնու զիբր է-
տէրէր: Պապ Ը. 28 շէրհինէ
պագ: — Իշխոննէ: Պունլար
էյերչի քէօր խտիէր խտէ տէ՝
սաղըր տէյիլէրտի: Պապ Թ.
27 շէրհինէ պագ: — Պաղըր-
ափ: (Նլար էյերչի քէօր ի-
տիլէր խտէ տէ՝ տիսիզ տէյիլ-
լէրտի: Պապ ԺԲ. 22 շէրհի-
նէ պագ: Պիլ՝ հէր նէ գատար
Փէնա հալտէ պուլունտա, օնուն
տահա պէթէրի վար, վէ պու-
նուն իշին պուլունտուղումուզ
հալտէ միւթի՝ վէ միւթէշէք-
քիւր օլմաղըլը: — Ղապիլ օղու՝
Պապ Թ. 27 շէրհինէ պագ:
— Պիլէ ժերհաթիլ էյլէ: Պապ
Թ. 27 շէրհինէ պագ:

31. Պաղըր աղարալը: Տին
խուսուսունտա սրտոզ իլէ պիր հա-
րաքէթտէ պուլունանլարըն թա՛-
զիր ու թէքտիր օլունմալարը՝
եէնի պիր շէյ տէյիլ տիր: Պիր
կիւնահաքեար՝ ըջըզ վէ խէլաս
իշին Յիսուսա Փէրեա՛տ էթ-
մէյէ պաշլատըզ զէման՝ վա-
զիֆէսիզ ու պիգայտ վէ տին-
եալի քիմնէլէր՝ օնա զլատ տա-

32 Վէ՛ Յիսուս տուրուպ' օն-

րուպ օնա թէ՛ հոտ էտերլէր , վէ՛ օնա տուս օլմաղա էմր էտերլէր : — Տահա շէպտե . . . պաղը-
 բարբառը : (Նյար' նիյաղարուն-
 տա տահա ղեյատե Ֆէրեատ է-
 տերլէրիտի : Լ՛յէր օնյարն ճէ-
 սարէթի քէսիլիպ' եախօտ օն-
 լարա օլան ա'ղարարտան գօր-
 գուպ սիւքիւթ էթսէլէրիտի ,
 կէօզէրի հիչ աչըլաճաղը եօղ
 իտի : Յիսուս Լ՛ֆէնտիմի-
 ղին օ եօլտան պունտան էվիկէ
 կէչտիյի մա'լիւմ' տէյիլ խոր .
 լաքին պունտան սօնկրա պիր
 տահա կէչմէտիյինի պիրիլի .
 վէ պու վէճճ իլէ պու քիմնէլէր
 օնտան շիմտի պիր ինայէթ ալ-
 մաալար , հիչ ալաճագլարը եօգ
 տուր : Օնյարն եաղընըլ Փուր-
 սաթը պու տուր : Սիւրատլա-
 րնա'ք եա շիմտի երմէլի' եա հիչ
 պիր զէման երէճէրլէրի եօգ
 տուր : Բ Լրնն' . 2 . 2 : Լ՛յ
 օպույան' հէր քիմ խէն , ճանըն
 հագգընտա իշպու քէօրլէրին
 քէնտի կէօզլէրի հագգընտա ա'-
 մէլ ու հարաքէթ էթտիլլէրի
 կիպի էյլէ , վէ շուպհէսիլ խէ-
 լաս պուլաճագսըն : Պապ է .
 7—11 , վէ յ. Ե . 28 շէրհինէ
 պագ : Մանր . ԼԲ . 24—30 :
 Ու . ԺԲ . 4 , 5 : Ղ . 1 . 1 . 1 . Ե .
 8—13 : ԺԸ . 39 : Կ . 2 . Դ . 2 :
 Ա թե . Ե . 17 :

32. Յիսուս տուրուպ' : Պիր
 կիւնահրեարըն նիյաղ ու տու-
 ա'սը Յիսուսու կիթմէքտէն ա-
 լըգօմաղա' նէ՛ գատար գուվ-

լարը չաղըրտը , վէ տէտի . ' ԼԷ'
 վէթի վար : — ( ) Եւրը Եւրը-
 րը : Բապպա հէր քիմ Ֆէր-
 եատ էտերսէ , սահիհ պիրսին
 քի Բապպ օնու եագըն կէլմէ-
 յէ վէ ուղղտան տուրմամա-
 ղա' թէլ կէլիպ օնուն պերէ-
 քէթ ու իհսանընը ալմաղա չա-
 ղըրաճագ տըր : Սարկոստան
 էօրէնիլիլ քի (Ժ . 50) , քէօր
 Բարտիմէոս Յիսուսուն օնու չա-
 ղըրտըղընը իշտինճէ , էպապը-
 նը իւղէրինտէն աթտը , վէ գալ-
 գըպ օնա կիթտի : Օնուն աթ-
 տըղը էպապ' պիր շէմէլ եախօտ
 պուրնուլ նէվէ'նտէն պիր էս-
 վապ իտի , քի օնու կիլէնլէր
 պիր իշէ պուլաշտըլարը վէման
 իւղէրլէրինտէն աթաըլարըրտը :
 Վէօր Բարտիմէոս օնու պիր
 եանա աթմասը իլէ՛ Յիսուսա
 կէլմէսինտէ ա'ճէլէսինի կէօս-
 թէրտի : — ' ԼԷ' իսիւր-իսիւր
 Լ՛յթէ պէն պուրատա իմ , վէ
 հալա սէօլէյին , սիգէ նէ՛ իս-
 թէրսինիլ քի էտէյիմ . վէ օնու
 էտէրիմ : Վրիտոսս Լ՛ֆէնտի-
 միլ պիրիմ հէփ հաճէթլէրիմի-
 ղն պիրիլ . լաքին միւհթաճ օլ-
 տուղումուլ շէյլէրի քէնտիտու-
 տալլարըմըղտան տինկէմէօինի
 իսթէր : Ե . 1 . 1 . 1 . 1 . 1 . 1 . 1 .
 37 : Գ . 6 : Լ՛յ օպույան' սէ-
 նին Վրիտոսստան նէ՛ մաթըլ-
 պուն վար , քի սէնին իշիւն Փա-
 միլեան իշիւն' չօճուգլարըն ի-
 շիւն' Վրիտէն իշիւն' Վրիլէ-
 սէնին չօպանը իշիւն' գօնչուն եա
 տօսթուն իշիւն' եախօտ պիւ-

խմէրսինիզ սիղէ հտէյիմ :

33 (Ն)ա տէտիլէր . Եւ Րապպ' Խնեբեղ քի կէօղէրիմիզ աչըլսըն :

Թիւն տիւնեա իչիւն էյլէսին (Ն)ա քէնտի մաթլուպունու պիլտիր :

33 . Կէօղէրեօիւ աչըլսըն : Սալ . ճԺԹ . 18 : Եփե . Ա . 17 — 19 : Օնլարըն թալապ էյլէտիլէրի կիւմիւշ եա ալթուն տէյիլ տիր , իլլա կէօրմէք տիր : Օնլարըն ա'գլ ու Փիքիլլէրի չօգ շէյլէր իւղէրինէ տաղըլմըշ տէյիլ տիր , իլլա պիր շէյին իւղէրինէ եապըշմըշ տըր :

34 . Յիսուս մերհասիեի ետիպ : Պապ թ . 36 շէրհինէ պագ : — Կէօղէրինէ աօգանար : Օնլարըն կէօղէրինէ աօգանմար' շիֆա' վէրիճի գուվլէթին օնտան չըգտըղընա օնլարա սատէճէ պիր նիշան իտի : Պապ թ . 29 : Մարի . է . 33 : Ղ . 1 . Ի . 51 : Յ . 6 , 7 : Մարկոստան (ժ . 52) վէ Ղ ուկաստան (ԺԸ . 42) էօյրէնիլիզ քի , Յիսուս Էփէնտիմիզ՝ «Պամանըն սէնի գուրթարտըր» տէտի : Իմանըն՝ քէօր կէօղէրի աչմաղա գուվլէթի եօգ տուր , լաքին աւտէմի՝ պունու էթմէյէ գուտրէթի օլան Յիսուսա գուլաղուլլար : Պապ թ . 22 . 29 շէրհէրինէ պագ : — Օնան աչըլսըն կէնեբեղ : Պապ Ը . 15 շէրհինէ պագ : Սալ . ճԺԹ . 67 . 71 : Ղ . 1 . ԺԸ . 43 : Ղորձ . 18 :

34 Ա է Յիսուս մերհասիեի տիպ՝ օնլարըն կէօղէրինէ աօգանտը . վէ տէր ա'գապ օնլա

Վէօրուն իշպու նագլիյէթինտէ՝ պիղէ կիւնահքեարլարըն հալինին պիր ղայէթ մութապըգ էօրնէյի թագտիմ օլունուր : 1) Խնսան գըսմը կիւնահ Տէպէպի իլէ քէօրլէր օլուպ՝ պիւթիւն պիւթիւնէ գարանըգտա տըղար : (2) Օնլարա՝ իշպու քէօրլէք հալինտէ իքէն՝ եարտըմ իչիւն Յիսուսա նիտա էթմէլէրի ղայէթ միւնասիպտիր : Էյէր օնլարըն կէօղէրի աչըլաճագ օլա , օնլարը աչմաղա եալընըլ օ տուր : (3) Զաղըրտա պուլունան Ֆուրսաթլար՝ իհմալ օլունմալը տէյիլ տիր : Յիսուս եազըն իքէն , օնա նիտա էթմէլէրիլ : Էյէր մասլահաթը եարընա գօրսագ , պէլքի Ֆուրսաթ էլտէն կիտէր : Եւս . ԾԵ . 6 : Եբբ . 9 . 15 : (4) Խալգ պիղէ թա'ղըր էյլէտիլլէրի վէթէհտիտ էթտիլլէրի՝ պիղէ Ղուրթարըճըյա վարմաղա մանի՝ օլմալը տէյիլ տիր : Շանլարըմըլ ղայէթ գըլմէթիլ օլուպ՝ ղալ օլունաճագ շէյլէր տէյիլ տիր : (5) Րապպա ճան ուտիլտէն նիտա էտէնլէրին ճիւլէտի խէլաս օլուրլար : Պէօյլէրին հիչ պիրինի օ՝ հէլաք օլմաղա թէրք էթմէլ : (6) Պիլ սալթ տուա՝ էտիպ մալվարմալը տէյիլ իլլա գալգըպ Յիսուսա վարմալըլլա . պիլ՝ տօղըու

ընն կեօղէրի կեօրտիւէր , վէ
օնուն արտընճա կիթտիւէր :

տօղոսյա օնա վարմալըլըլ . պիղ
քէնտիմիզին հէփ սատագաթը-
մըզը վէ պիզին օնա վարմագտան
մէն էտէն հէր շէյի կէրի աթ-
մալըլըլ : Հիչ քիմնէ օթու-
րուպ տուրուր իքէն՝ խէլաս պու-
լամալ : (7) Պու քիմնէլէրի
Քրիստոս Լ՝Ֆէնտիմիզէ կէթի-
րէն՝ իման իտի . վէ հէփ պի-
շարէ քէօր կիւնաճքեարլարը
Քրիստոսա դուլաղուզայան՝ ի-
ման արը : Լուէլասըն ճանլարը-
մըզ կէլէպիլէճէլի եալընըզ
եօլ իման տըր : (8) Իմանըն
Յիսուս Լ՝Ֆէնտիմիզէ կէթի-
տիյի քիմնէլէրին ճիւմլէսի շի-
ֆա՝ պուլաճաղլար : Օնլարըն
կեօղէրի աշըլաճազ , վէ արթըզ
գարանլըգտա օլմայաճազլար :
(9) Քրիստոսուն շիֆա՝ վէրիպ
սաղաթարըլ քիմնէլէրին ճիւմ-
լէսի արթըզ օնտան զայրի հիչ
քիմնէնին արտընճա կիթմէլի
տէյիլ տիրլէր , վէ օնա՝ տայիմա
թա՝պի օլմալը տըրլար : (Նլար՝
օնուն խուսուսունտա սեօյլէշմէ-
լի տիրլէր , ախէրլէրինի տէ օնա
կէթիրմէլի տիրլէր , վէ էպէտէն
օնու մէտճ էտիպ՝ ի՞ղղէթիլէմէլի
տիրլէր : Լ՝Յ օգոսյան տօսթում՝
Յիսուս սէնին կեօղէրինի աշ-
արմը : Լ՝շէր աշտը իսէ , պու-
նու նէ՞ զէման էյլէտի :

1 . Երոստոզէ Ետլաշըլ :
Մարչ . ԺԱ . 1 . Պ աւ . ԺԹ .
28 , 29 : Յիսուս Լ՝Ֆէնտիմիզ

ՊԼՊ ԻԱ

1 Ա է օնլար Երուսաղէմէ

պիլերիտի քի՝ միլէթին պաշա-
րը պիր զէմանտան պերու օնուն
էօլիւմիւնէ գարար գըլըլշար-
ըար , վէ օնլարըն իրշմինտան
սագընար (Յիւն . ԺԱ . 47—57) .
լաքին շիմտի օնուն սաաթը
եագլաշըյօր , վէ օ՝ արթըզ սա-
գընըզ կիպլէնմէք իսթէմէյօր :
Պու՝ Տաֆթանըն իլք կիւնիւ՝ վէ
օնուն է՝ամիւնիւն սօն Տաֆ-
թասը իտի . հէմ տէ այըն օ-
նունճու կիւնիւ իտի , վէ օն
տէօրտիւնճիւսիւնտէ էօլէճէլի-
տի : (Նուն օղէման տիւնեատա
եաշայաճաղը վէ չալըշաճաղը հէ-
ման տէօրթ պէշ կիւնիւ գալ-
մըշտը : — Օլէյիլէտի արլըն :
Պապ ԻԳ . 3 : ԻԶ . 30 : Բ
Թաէ . ԺԵ . 30 : Օ . ԺԳ . 4 :
Պ աւ . ԺԹ . 37 : ԻԱ . 37 :
Յիւն . Ը . 1 : Պարժ . Ա . 12 :
— Ինիւտիլէյ : Սարկոս իլէ
Պ ուկաս՝ հէմ Ինիւտիլէյ հէմ
տանի Ինիւտիլէյ քէօյլէրի-
նի զէքը էտէրլէր : Լ՝Ֆէնտի-
միզ շիմտի Երուսաղէմէ՝ Երի-
քովտան պերու կէլիյօրուտու , վէ
Յիւն . ԺԲ . 1—15 խանէլըրտէն
էօրէնիրիզ քի , օլէէճէ Ինիւտա-
նիտա գալար : Ինիւտիլէյ Ե-
րուսաղէմէ Ինիւտիլէյտան եա-
զըն իտի : Ինիւտիլէյ լուղէթի
Ի՞պրանիճէտէ ինճիր էվի մա-
նասընա տըր . վէ պու իսիմ իլէ
թէմիլէյ օլունմասընըն սէպէպի՝
իճթիմալ տըր քի , եա Երու-
սաղէմին տըշարըրնտա օլ պաղ-

եազաշու պէ՛տիւնիք տաղը- նըն եանընա Ռեթփագէյէ կէ լինձէ , ոչ գէման Յիսուս ի- քի շայիրտ կէօնտէրիպ՝ օնլարա տէտի .

2 Ղարշընըղտաքի քէօյէ վա-

չէլէրտէ չօգ ինձիրլէր հասիլ օլարուտու , եախօտ օրատա պիր պէօյիք ինձիր փազարը եա ին- ձիր մազազալարը վարըտը :

2 Պէր պուլլէ Բերէպ՝ եւ՛ դէլէննձէ պէր սըքս : Վրիստոս Լաֆէնտիմիզ՝ հէր պիր հայվա- նըն նէրէտէ պուլունտուղունու՝ վէ օնուն պաղանմը եա չէօ- զիւլիւշ օլտուղունու՝ վէ օնուն սահիպի քէնտիինն տօսթու եա տիւլմէնի օլտուղունու պիլլիր : Պապ ԺԷ . 26 շէրհինէ պագ : Սարկոս իլէ Ղուկաս՝ եալընըզ սրփայը զէր էտէրլէր , շին քի՛ Յիսուս Լաֆէնտիմիզին պինտիյի սրփա իտի լաքին Սատթէոս- տան էօրէնիտիզ քի (խանէ 7) Լաֆէնտիմիզէ իքիսի տէ կէ- թիրիլտի :

3. ( ) Եւր Ռոպոպ Լուլմ՝ րըր : Պապ Ը . 20 շէրհինէ պագ : Բ Կորնթ . Ը . 9 : Լ՛յ օգույան տօսթում՝ սէնին գուվվէթին՝ վազթըն վէ մային , չօճուղլարըն վէ ճանըն հէմ թէնին Րապպա լազըմ՝ տըր . վէ սէն պիւթիւն պիւթիւնէ օնուն օլմալըսըն , վէ հէր շէյինի օնուն շան ու իզ- զէթինէ վազֆ էթմէլիսին : Լա- քին էյէրչի պիր եիւզտէն պիզ ՝ ապպա լազըմ իսէք , վէ օ՛ պի-

ըն , վէ տէր ա՛գապ՝ պիր պալ- լը մէրքէպ՝ հէմ պիլէսինձէ պիր սրփա պուլաճազարնըղ . չէօ- զիւպ պանա կէթիրին :

3 Ա՛է էյէր պիր քիմնէ սի- զէ պիր շէյ սէօյլէրսէ , տէյէ-

զիմ եարտըմըմըզը թալապ էթ- մէյէ թէնէզզիւլ էտէր իսէ , օ- պիր եիւզտէն տէ օնուն պիլզէ էմր էթմէյէ պիլքիւլլիյէն հագ- զը վար . զիրա պիլ՝ օնուն իլ . վէ հէր նէմիզ վար իսէ , օնուն տուր : Ա Սոպ . ԻԹ . 14—16 : Սոպ . ԻԳ . 1 : Ծ . 10 , 11 : Լ՛նգ . Բ . 8 : Յոլ . Գ . 35 , ԺԷ . 2 : Պարթ . ԺԷ . 25 : Ա Կորնթ . Զ . 19 , 20 : — ( )՝ րէք ՝ Գոպ օնլըր կէօնտէրէնէ՛ր րէք : Պու հայվանլարըն սահիպի՝ շիւպհէսիզ Վրիստոս Լաֆէն- տիմիզին վէ օնուն միւճիլաթ- լարընըն խուտուտունտա՝ վէ ա՛- լէլխուտու Ղաղարուտ էօլիւ- լէրտէն տիրիլթտիյի պապընտա իշիթմիլ իտի . վէ օլա պիլլիր քի՛ օնու չօգտան պէրու պէքլէնէն Սեսիա տէյիւ գապուլ էթմէյէ հազըր իտի . լաքին պու ճիւմիլէ իլէ հիչ կէճիքմէգտէն հայվան- լարը կէօնտէրմէսինի օնուն եիւ- ըէյինէ գօյան ԼլլաՏ իտի : Գ թոպ . ԺԷ . 9 : Եւլ . Ա . 1 . 5 : Է . 27 : Լ՛յ օգույան սէվ- կիլիւմ՝ ԼլլաՏ սէնին եիւրէ- յինէ էյի միւլաճազալար գօ- մո՛շմուտուր , եօխսա օնու շէյ- թա՛նմը տօլտուրմոնը տուր : Սա- լիք օլտուղուն շէպէրի՛ քիմին

սինիլ քի՛ Օնլար Րապպա լա-
զըմ տըր . վէ օ՛լ տէր ա՛գապ
ծնարը կէօնտէրէճէք տիր :

4 Վէ պունուն ճիւմլէսի՛

իչիւն գուլանը յօրսուն , Վրիւ-
տոնս իչիւն մի , եօխսա քէնտի
նէֆսին վէ տիւնեա իչիւն մի :

4 . Փէյրսօպէրին վասնիստի իլէ :
Իշպու տիգգաթէ շայեսթէ՛փէյ-
ղամպէրլէք՝ Օ. Գ. Բ. 9 տէ
պուլունուր :

5 Սիօն գըղըն : Սիօն՝ շէճրի
Երուսաղէմին իւզէրինտէ պինա
օլմուշ խոխի թէփէլէրին պիրի՛
վէ թա Դաւիթին յէմանընատէք
Յէրուսղուլարըն մէթին գալէ՛սի
տուրան թէփէ խոխ : Դաւիթ
օլ գալէ՛յի Ֆէթէճ էտիպ՝ օնտա
սաքին օլտու . վէ պունտան
պէօյլէ օրասը Դաւիթին շէճրի
թէսմիյէ օլունտու : Բ թա . Բ .
Ե . 6—9 : Դաւիթ պունտան
սօնկրա Րապպըն սանտըղընը օ-
լայա կէօշիւրտիւ , վէ պունտան՝
պունա Լ՛ղիզ տաղ տէնիրիտի :
Սաղ՛ . Բ . 6 : Գ . 4 : Ե . 1 :
ԽԳ . 3 : ՂԹ . 9 : Գըզ վէ պի-
քիր լուղէթլէրի՛ կիւնտօղուսու
ճանիպլէրինտէ սաքին օլան միլ-
լէթլէրտէն շէճրէրէ տախի սէօյ-
լէնիր իտի . վէ Սիօնա տէնախի
թագտիրտէ՛ կիւզէլ պիր թարզ
իլէ Լլաճըն քէնտի խաղընա
օլան մուճապպէթլինի վէ շէ-
ֆադգաթընը պէյան էտէր :
Սաղ՛ . Բ . 14 : ԽԵ . 12 : ՃԼԷ .
8 : Եսայ . Ա . 8 : ԽԵ . 1 :
ԿԲ . 11 : Լ՛ճիւ . Ե . 2 : Ս . 4 :

փէյղամպէրին վասիթասի իլէ
տէնիլէն թէքմիլ օլմագ իչիւն
օլտու , քի տէմիշ տիր :

5 Սիօն գըղընա տէյին . Իշ-

Գ . 14 : — Փորիշտըն Պապ Գ .
2 շէրճինէ պագ : Օննր . ԽԹ .
10 : Թա . ԽԳ . 19 : Սաղ՛ .
Բ . 6—12 : ԽԵ . 1 Ե : 2Բ . 1
Ե : ՃԺ . 1—4 : Եսայ . Բ .
5 , 6 : Երէ՛ . ԽԳ . 5 , 6 : Ե-
լէլ . ԼԳ . 24 : ԼԷ . 24 : Գաւ .
Բ . 44 , 45 : Է . 13 , 14 : Սէ+ .
Ե . 2 : Օ . Գ . 2 . 12 , 13 :
Օ . Գ . Ա . 49 : ԺԹ . 14—22 :
Վրիստոս՝ Տէր շէյտէ՛ Վիլիս-
սինին պաշը տըր : Երէ՛ . Ա .
22 : Օ՛՝ օնուն Խօմս վէրիճիսի՛
օնուն Լ՛Ֆէնտիսի՛ օնուն փատի-
շաճը տըր . վէ Վիլիս օնտան
ղայրիսինէ թապի՛ օլմասըն , վէ
ղայրի քիմսէլէրին գանուն ու
գայի՛տէլէրինի գապուլ էթմէ-
սին : — Զալէ՛ : Եանի եալաշ՝
մաճճուպ : Պապ ԺԱ . 29 , վէ
ԺԲ . 19 , 20 շէրճիրինէ պագ :
— Սերէպէ . . . պն՛իշ : Պիրա-
թա պինմէք՝ ճէնքճիլէք նիշա-
նէսի իտի : Պիր մերքէպէ եա
գաթըրա պինմէք՝ պարըշ ու
սուճուն նիշանէսի իտի . վէ փա-
տիշաճար վէ պէյլէր՝ մուշիլէր
վէ գատըլար վէ փէյղամպէրլէր
պու Տայվանլարա պինսրլէրիտի :
Թա . ԽԲ . 21 : Բ ( ) Ե . ԺԵ .
16 : Դա . Ե . 10 : Ժ . 4 :
ԺԲ . 14 : Բ թա . Ժ . 2 . ԺԵ .
23 : Գ թա . Ա . 33 : ԺԳ . 13 .
23 : ՈԿ . Ա . 7 : Սէ+ . Ե . 10 :

Թէ փաստիչս չըն հալիմ՝ վէ մերքէպէ հէմ մերքէպ գուտուլու սրփայա պինսիշ սանա կէլիօր :

6 Իմտի շայիրտլէր վարըպ՝

Օտ . Թ . 9, 10 : — Կէլիօր : (Ննու մուհապպէթ վէ սէվինճ վէ իթաա՛թ իլէ գապուլ էյլէ : (Ննու իւմիտ վէ ճան ու տիլտէն պիր արգու իլէ պէքլէ : (Ննուն կէլմէսինի արգուլէ, օնուն իչիւն տուա՛ էյլէ, օնու կէօգէթ վէ օնուն իչիւն հազըր օլ : Իշպու խապէր՝ փէյլամպէրին վասիթասի իլէ Վիլիսէյէ վէրիլիօր, քի օնու գապուլ էթմէյէ հազըր օլուն :

6. Յիսուսն օնլարա Բէնպէհ ԸՃ : Յիսուս Լփէնտիսիղ օնլարա՛ վարըպ Ինճիլի վա՛ղ էթսինլէր եախօտ էօլիւլէրի տիրիլթսինլէր տէյիւ էմր էյլէմէտի, իլլա կիտիպ պիր մերքէպ կէթիրտլէր իթաա՛թ էտիպ կիթտիլէր : (Նլար՝ «Պու պիպիմ իշիմիղ տէյիլ տիր, պիղ՝ պու միսիլիւ պիր խըզմէթ իչիւն Բէտուլ օլմատրգ՝՝ տէմէտիլէր . իլլա Յիսուսուն օնլարա հէման էմր էթտիլիսի էյլէտիլէր : Պապ Ա . 24 շէրհինէ պագ : 2օգ քիմ սէլէր վար քի, կիտիպ վա՛ղ էթմէյէ հազըր տըրլար, լաքին կիտիպ պիր մերքէպի կէթիրմէյէ իսթէմէզլէր :

7. Մերքէպի հէմ սըբայը կէլիօր : Օնլար՝ քէնտիլէրինէ թա՛րիֆ օլունտուղու վէճճ իւլ-

Յիսուսուն օնլարա թէնպիհ էյլէտիլի կիպի էթմէք իլէ ,

7 Մերքէպի հէմ սրփայը կէթիրիպ՝ օնլարըն իւզէրինէ էսվապարընը գօտուլար . վէ օն-

րէ իքիսինի տէ կէթիրտիլէր . Սրփա՛ պինիճի կէօթիրմէյէ ալըշմըլ օլմատուղնտան՝ անսօր պէրապէր օլմայընճա՛ պէլքի կիւճ կէօթիրիւլէճէյիտի — (Նլարըն Էգլէրնէ Էսվապարընը գօտուլար : Պու սրփանըն իւզէրինէ տահա հիչ քիմսէ պինմէմիշ օլտուղու իչիւն (Մարկ . ԹԱ . 2, վէ Ղ Դ . 1 . ԹԹ . 30)՝ էլպէթթէ օնուն իւզէրինտէ էյլէրի օլամազըտը . վէ կէօրիւնիւր քի, իքիսի տէ էյէրսիղ իտիլէր : Յիսուս Լփէնտիսիղ՝ եալընըղ պիրինէ պինտի, լաքին շայիրտլէր՝ եա օնուն հանկարնա պինէճէյիսի պիլմէտիլէրի իչիւն՝ եախօտ օնա պիր իսթիլար վէ զայի՛ֆ քիմսէ պինմէք իչիւն՝ եա Վրիստոս սատէճէ պիր րա՛յէթ վէ իթիլար իչիւն՝ էսվապարընը օնլարըն իքիսինին տէ իւզէրինէ գօտուլար : (Նլարըն էսվապարը Բօպպա լազըմ՝ իտի . օ՛ օնլար իչիւն քէնտիսին հաշմէթ ու տարաթրնտան սօյունտու (Փիլիպ . Բ . 7), վէ շիմտի օնլար՝ օնուն իչիւն քէնտի էսվապլէրինտէն սօյունուրլար : Լ՛ղնլ Վիթապարտան (Դ թագ . Թ . 13) էօյրէնիլիզ քի՛ պու պիր իզգէթ ու կըրամ նիշանէսի իտի . զիրա Յեունուն տօսթլարը՝ օնուն ի-

լարն իւզերին տէ օթուրտու :

8 Ա է փէք չօգ խալգ քէնտի

չին տէյիլ ալթուն վէ Ֆիլ տի-
 շի իլէ՝ իլա քէնտիլէրին էս-
 վապարը իլէ պէլքի էն պահա-
 լը վէ զէյնէթլի էսվապարը ի-
 լէ՝ պիր եիւքնէք մահալտէ պիր
 թախթ եափտըլար , վէ օնու
 փատիշահ նասպ էյլէտիլէր :
 2օգլարը ալթուն թախթլար
 իւզերինտէ օթուրուրլար քի ,
 թէվապիլէրինին գալպլէրինտէ
 թախթլարը եօգ տուր : — (Յ)-
 արն է-զէրէնդէ օթուրտու : (Յ)-
 արն եանի էսվապարըն , շին
 քի օ՝ եալընրդ սրփայ պինտի :
 Մարի . ԹԱ . 7 : Պ ր-ի . ԹԹ .
 35 : Յիսուս Եփէնտիմիզ՝ եիւք
 գալտըրումաղա ալըշմամըշ սրփա-
 յա պինմէյէ րազի օլտու . վէ
 քէնտիին միւճիգաթ իլշէմէյէ
 մալէք օլտուղու գուվլէթի իլէ
 օնու՝ էյերչի գալապալըղն շա-
 մաթասը պիր ալըշմըշ հայվա-
 նը պիլէ իւքիւթմէյէ քիֆա-
 յէթ էտեր իտի իսէ տէ՝ ալըշ-
 մաղա հազըր վէ եավաշ էյլէ-
 սին : Ա է օնուն գուվլէթի
 կիւնահքեարլարըն գալպլէրինի
 թապիաթտէն մաղուր՝ ինատ-
 ձը վէ ճիամանի մուհապպէթ-
 տէն սօլու իսէլէր տէ , տիւնեա-
 նըն իղվալարը օրթասընտա քէն-
 տիինն իրատէթի շէրիֆինէ միւ-
 թիւ էթմէքտէ տախի պէյլէ
 իլէր :

8. Եսվապարըն եօլա րեօշ-
 րէլէր : «Պոնլար Բապպա լա-
 վըմ տըր» տէնէմէզ (3 խանէ-

էսվապարընը՝ եօլա տէօշտիլէր .
 վէ դայրիլէրի աղաճլարտան տալ-

նին շէրհինէ պադ) . Լաքին խալգ
 պունու քէնտիլէրին հիւսնիւ ի-
 րատէթլէրի իլէ էթտիլէր , քի
 Վրիստոս Եփէնտիմիզէ օլտն
 մուհապպէթ ու րաղպէթլէրինի
 կէօթէրսինլէր : Պո՝ օլ զէ-
 մանլէրտէ փատիշահալարա վէ
 Ֆաթիհլէրէ իղպէթ ու րաղպէթ
 կէօթէրմէնին ալէստէվէ պիր
 եօլու իտի : Միւէրրիս Յոլմս-
 փոս տէր . քի , կէրէք պէյիւք
 Եղէքսանգրոս վէ կէրէք Եգ-
 րիպաս փատիշահալար՝ Երուսա-
 ղէմէ պու մինվալ իւզրէ գա-
 պուլ օլունտուլար : Հալէա Ս-
 ճէմէրին շահը՝ քէնտիինն րի-
 ճալ ու քիպարլարընտան պիրի-
 նին էվինէ վարմաղա թէնէզ-
 զիւլ էյլէտիլի զէման՝ օնլար
 իւթիւնտէ եիւրիւմէք եախօտ
 պինմէք իլչին , էն գըյմէթլի վէ
 պահալը էսվապարը սէրէրլէր ,
 Վրիստոսու քէնտիլէրինէ փա-
 տիշահ գապուլ էտէնլէր՝ քէն-
 տիլէրին հէր նէսի վար իսէ՝ օ-
 նուն այագլարընա գօմալտըր-
 լար : — Եղանկարան րալար :
 Ղէնրտէն տէօնէն պիր Ֆաթի-
 հին՝ եախօտ մէմէքէթինէ կի-
 րէն պիր փատիշահըն եօլունու
 էսվապար՝ շիէքլէր՝ շիէքլէր-
 տէն էօրիւլիւշ թաճլար վէ
 պունուն կիպի շէյլէր իլէ սօ-
 նաթմասը՝ տայիմա սիւրիւր ու
 սէվինճ նիշանէսի իտի , վէ հա-
 լէա էօյլէ տիր : Յոլմանէս տէ-
 յօր (ԹԲ . 13) քի՝ պու տալար

լար քեսիալ՝ եօլա տեօշերլեր իտի:

9 Վ է եօնտէն վարան հէմ՝

խուրմա աղաճընտան իտիլէր :
խուրմա աղաճը՝ աղապլըգ՝ սուլճ
ու պարը՝ եէնմէքլէք՝ վէ սե-
վինճ նիշանէսի իտի : խուրմա
աղաճընըն տալլարը՝ չատըլար
պայրամընտա գուլլանըլըլար ի-
տի : Ղ Լ. Ի. 40 : Յով-
հաննէս օնլարը՝ կեօքտէ օլան
ա՛ղիլլէրին էլլէրինտէ կեօրտի :
Յայ. Ե. 9 :

9. Գալապալըգ : Պունտան
էվվէլքի խանէտէն էօյրէնիրիզ,
քի գալապալըգ փէք չօղ իտի :
Պու պայրամտա Երուսաղէմէ
չըգան խալլտան զայէթ չօգ
քիմնէլէր՝ շիմտի օնու գարշըլա-
մաղա վէ օնա խօշ կէլտին տէ-
մէյէ չըգտըլար : Յով. Ժ. Բ.
13, 13 : — Գալիլի օլլունա :
Պապ Թ. 27 շէրհինէ պագ :
— Ուլաննա : Պուլուղէթին մա՝
նար՝ “Նալէա խէլաս էյլէ”,
եախօտ՝ “Բէրէմ էտիպ խէլա՛ս
էյլէ” մա՛նարնա տըր : Սաղմ.
ՃԺԸ. 25 : Պու Սիւրեանի պիր
լուղէթ տիր, վէ Եհնուտիլէրին
պայրամ ու եօրթուլարընտա՝
սիւրիւր պէյան էտէն պիր սէօզ
կիպի նիտա օլունուրուտու : Եհ-
նուտի միւլէլիֆլէր պիզէ խա-
պէր վէրիլէր քի՛ ճԺԵ—ճԺԸ
Սաղմօսլար օգունտուղու վա-
գրթ՝ խալլգ արալըգ արալըգ՝
“Ելլուիա” եախօտ “Ուլաննա”
տէյիւ ճէվապ վէրիլէր իտի :
— Րապալըն ապընգա կէլն ԼԸ :
Պապ Ի. Գ. 39 : Ղ Լ. Ժ. Բ.

արտտան կէլէն գալապալըգ չա-
ղըրուպ տերիտի. Գաւաթ օլլու-

37, 38 : Յով. Ժ. Բ. 13 : Իշպու
սեօզէր՝ Սաղմ. ՃԺԸ. 24—26
խանէլէրտէն ալընմըշ տըր : ( )
նուն մա՛նար պու տուր .
“ Եհնուտն ատընտա կէլէն
Ս՛եսիա՝ միւլպարէք օլլուն. Ել-
լաճ Թարաֆընտան Խարայէլէ
վէրիլէն էսքի վա՛տլէր միւլճի-
պինճէ կէլէն՝ Ելլաճ Թարաֆըն-
տան Գաւաթին Թախթը իւղէ.
րինէ օթուրմաղա վէ Եհնուտն
իրատէթի շէրիֆինի իճրա էթ.
մէյէ վէ օնուն տիւլմանլարընը
հէլաք վէ խալլընը խէլաս էթ-
մէյէ Թա՛յին օլմուշ օլարաք կէ-
լէն Ս՛եսիա՝ միւլպարէք օլլուն” :
— Ին էի՛ճէլէրի Ուլաննա Պու-
նուն մա՛նար՝ եա “Ս՛եսիայա
եիւճէ մագամլար իլէ մէտհէլը
ու սէնալէր օգունտուն” տուր ,
եա “ Ին էիւճէ մէգամլէրտէ՛
էն էիւքսէք կեօքտէ՛ մէլէրլը-
տէն իւլթիւն մաճալլէրտէ սա-
քին օլանա մէտհ ու սէնալէր օ-
գունտուն” տուր . եախօտ ճիւմ-
լէսի պիր տուր՝ կիպի անկլալըլ-
մալը տըր, եա՛նի “Ե՛ս սէն թա-
ա՛լէա ազիմ՝ վէ ճէլիլ Ելլաճ՝
քէրէմ էյլէ՛ սէնին խամին իլէ՛
նուֆուզուն իլէ կէլէն Ս՛եսիա-
նըն վատիթասի իլէ խէլաս էյլէ՛ :
Նալէա օնուն փատիշաճըղը
պաշանսըն : ( ) նուն փատիշաճ-
ըղը հէփ փատիշաճըգլարըն իւ-
զէրինէ զալիպ օլլուն : ( ) նուն
խամի հէր խամտէն՝ վէ օնուն
Թախթը ճիւմլէ Թախթըլարտան

նա Ովսաննա . Բապոլըն ատըն-
տա կէլէն՝ միւթէպարէք օլտուն .

էն եիւճէլէրտէ Ովսաննա :
10 Ո է օնուն Երուսաղէմէ

իւսթիւն օլտուն : ( )նուն էլլէ-
րինին Տէի իլէրի միւյէստէր վէ
ասան օլտուն : Ին եիւճէ վէ
ալէա թարիգտէ՝ ճիւմլէմիղ օնա
Տամտ ու սէնալէր սունալըմ :
( )նուն փատիշահըղընըն միւ-
յէստէր օլմասը իլինն՝ տուալէ-
րիմիղ էպէտէն էն եիւճէ կէօք-
լէրէ չըգարն : Սալմ . ՀԲ . 15 .
17—19 :

Տամտ ու սէնալէր ԼլաՏա թագ-
տիմ՝ օլունսունլար . եախօտ էն
եիւճէ մէլէքլէր պէյնինտէ թա-
ալէա ԼլաՏա Տամտ ու սէնա-
լէր թագտիմ օլունսուն : Պ օւ .
Բ . 14 : Պու պապտէ Լլետա-
րանիլէրին պէյնինտէ իւսթիլաֆ
եօգ տուր : Պու գատար գալա-
պալըղըն իլինտէ սէվինն ու սիւ-
րիւր վէ թաղիմ նիտասը՝ Տէ-
ման ճիւմլէ խալըլն աղընտա
օլ սէօղէրտէն իպարէթ օլմա-
յաճաղը աշիքեար սըր : Պա՝
զըլարը պիր շէյ՝ վէ ախէլլէրի
սայիր պիր շէյ տէմէլէրի մու-
գարրէրտիր . վէ Լլետարանիլէ-
րին պիրի՝ պիր պէօլիլիւն , վէ
օպիրի պիր զայրի պէօլիլիւն
գուլլանտրգլարը սէօղէրի թաՏ-
րիր էլլէտիլէր : Ո է իՏթիմալ
սըր քի՝ պու էննատէ ախէր շէյ-
լէր տախի սէօլլէնտի . լաքին պի-
զէ պուրատա՝ շիւպՏէսիզ՝ սէօյ-
լէնէնլէրին մէֆՏումու վէրիլմիշ
տիր : Յո Տաննէս պիղէ պու
վազըթտա գալապալըղըն պու
գատար չօգ օլմասընըն սէպէ-
պինի զեքը էտէյօր : Յոլմ . ԻԲ
17 , 18 :

Մարկոս (ԹՎ . 10) տէր քի,
խալգ՝ “Պապամըզ Ղաւիթին
փատիշահըղը միւթէպարէք օլ-
տուն” ևն , տէյիւ պաղըրըրըլար
իտի : Եանի օլ փատիշահըզ
քի Ղաւիթէ վա՛տ օլունմուշ-
իտի , վէ շիմտի Մեսիատա
սապիթ օլուպ՝ էպէտէն գայիմ
վէ նաֆըզ գալաճագ սըր : Բ
Թադ . Է . 16 : Գ . Թադ . Բ . 4 :
Ը . 25 :

Ղ ուկաս (ԹԹ . 38) տէր քի ,
խալգ՝ “Վէօքտէ սէլամէթ վէ էն
եիւքսէքլէրտէ ի՛պլէթ օլտուն”
տախի տէրլէրտի : Ո է պու-
նուն մա՛նասը պու տուր քի ,
“Շ իմտի կէօյիւն եէր իլէ սուլՏ
ու սէլամէթի վար” . եախօտ
“Սիտիանըն կէլմէսի կէօքլէրտէ
օլանլարըն ճիւմլէսինէ սուլՏ ու
սէլամէթ՝ վէ Տամտ ու սէնալէր՝
վէ շալըզ ու մէսորուրիլէթ կէ-
թիրի” : Վիտա օլմուշարըն
մէլէքլէր սայիրէլէրինէ տախիլ
օլմալէրի իլէ՝ մէլէքլէրին սիւրիւր
ու սաա՛տէթի պիր չօգ արթա-
ճագ սըր : Իմտի էն եիւճէ

10. Պա . ԲՏ . ԳԻ : Օ՝ պիր գօ-
չու եա Տինթօֆ իլէ կէլմէյօր ,
իլա՛ պիր էյէրսիղ վէ պէլքի
եուլարսըզ վէ կէմինիլ Տայվան
իւզէրինէ պինմիշ՝ վէ քէնտի շա-
ժիրտլէրինին էավապարը իւզէ-
րինտէ օթուրարագ կէլլայօր :
( )նուն էօնիւնճէ վէ արտընճա

կիրտիյնտէ, Պու քիմ տիր տե-
յերէք՝ պիւթիւն շէճր՝ հարէ-

վէ էթրաֆ ընտա՝ դալալէրի շալ-
լըգտան ճէօշմուշ փէք չօգ գա-
լապալըգ վար : (Նլարըն ա-
րասընտա հիշ պիր փարիսեցի
եօգ տուր . լաքին քէօրլէր վէ
թօփալար օրատա պուլունուպ՝
օնուն տօգանմասընտան շիֆա
ալըրար : Լճլար իքէն պէսլէ-
տիյի՝ ճիւտամըլար իքէն փաք-
լէտիյի՝ խասթալար իքէն սա-
ղալթտըղը՝ վէ էօլիւլէր իքէն
թէքրարէն հայաթա կէթիրտիյի
քիմնէլէր օրատա օլուպ՝ կէչէ-
ճէյի եօրուն իւղէրինէ էսվապ-
լարընը եա խուրմա տալարը սե-
րերլէր , քի օ՝ օնլարըն իւղէ-
րինտէն կէչսին : Պու գատար
դալապալըղըն պիր եէրէ կէլմե-
սի՝ օնլարըն «Ովսաննա» տէյիւ
սէտալէրի՝ օնլարըն Երուսաղէ-
մին օրթասընտան կէչէն նու-
րէթ ալալարը՝ պիւթիւն շէճրի
հայրէթէ կէթիրտի : Լաքին օն-
լար՝ Գաւիթ կիպի՝ «Ճէլալին
փատիշահը քիմ տիր» : (Սող՝
ԻԳ . 9 , 10) տէյիւ սիւալէթ-
մէղլէր : չիւնքի օնլար օնտա պիր
ճէլալ կէօրմէղլէր : (Նլար՝ Գա-
փուլարը աչըն քի , ճէլալին
Բապպը Ս՝եսիա փատիշահ իչէ-
րի կիրտին տէմէղլէր : Օնլար օ-
նուն պաղընա տիւշմէյէ՝ վէ
շէճրին անախթարլարընը էլինէ
թէնիւմ էթմէյէ սէյիրտմէղլէր :
Ս է օնլար՝ օնու գապուլ էթ-
մէք իչիւն եիւրէքլէրինի տախի
աչմաղար : Խալլըր՝ օնլար եիւ-

քէթէ կէլտի :

11 Ս է խալգ տէր իտի . Պու՝

րէքլէրինին գափուլարընը օնուն
իւղէրինէ գափարլար : (Նուն
քէնսինինքիլէրի պիլէ օնու գա-
պուլ էթմէղլէր : (Յ՝ճ . Ա . 10,
11 : Լա՝ Բապպ՝ կէօրլէրիմիցի
աչ , քի օնլար կիպի քէօր գալ-
մայալըմ . իլլա սէնին գրյալէթի-
նի՝ ճէլալինի՝ ա՛ղխմ ինլասընը
կէօրէլիմ :

11 . Խալգ պէրէպի : Խչպու՝
«Պու քիմ տիր» սիւալինէ պաշ-
քեա հինլէր վէ փարիսեցիլէր
ճէվապ վէրէմէղլէր իտի . լաքին
պու Ֆուգարա խալգ՝ Եիսուսուն
հագգընտա Երուսաղէմին՝ հէփ
պէօյիւք խօճալարընտան զէյա-
տէ պիլիլիլէրտի (Պապ Բ . 3
շէրհինէ պապ) , վէ օնա ճէ-
վապ վէրմէյէ մուպաշիրէթ էթ-
տիլէր : — Գալիլէանըն՝ Լալարիի
շէրինպի : (Նլար՝ տէմէլի իտիւ-
լէր քի՝ «Գաւիթին քէօյիւ
Բեթլէճէմտէ տօղան տրը»
(Յ՝ճ . Ի . 44 , 42 . 52) , լաքին
օնլարըն պիլիլիսի գրսսա իտի , վէ
ճէվապալարը թամ տէյիլ իտի :
Պապ Թ . 2 . 13 , 14 շէրհինէ պապ :
Պուրատա իշարէթ օլունուր քի ,
(1) Բրիստոտուն հէփ տօսթլարը՝
Լ՝ղեղ Բիթապալարը օգույուպ
մէշգ էթմէլիտիրլէր , վէ օնլարա
իմանլարը խուսուստնտա սիւալ
էտէնլէրէ տայիմա տօղու ճէ-
վապ վէրմէյէ հագգըր օլմայը տրը-
լար : (2) Բրիստոտուն Բիլիսէ-
սի պու եէր իւղէրինտէ հիշաս-
լա թէքմիլ քիմնէլէրտէն ի՛պա-

Վալիլեաննն Վապարէթ շէրին տէն օլանն Յիսուս փէյղամպեր տիր :

րէթ օլուղու եօգ տուր . իլլա տայիմա օնուն ա՛ղալար՝ թէքմիլ օլմայան երթէք վէ գարըլար՝ վէ չօղունճա պու տիւնեաննն ֆագիրլէրի վէ զայի՛ ֆէրինտէն օլտու : Ա Վրթն . Վ . 26—29 : (3) «Պու քիւզիւքլէրին՝ սայըսնտան օլմար՝ օնլար ճէր նէ գատար ֆուգարա ճաճիլ վէ թէքմիլ օլմայան քիմնէլէր ինէլէր տէ ֆարիսեցիլէր վէ իմանսրզլար սայըսնտան օլմագտան ճատտէն զիյատէ խայըլը տըր . օնլար ճէր նէ գատար զէնկին ա՛գըլը ա՛լլմ վէ միւ՛թէպէր օլուլար իսէ օլունլար : (4) Լշէր պիր քիմնէ Վրիստոսուն Վրիսեպինտէ օլմաղա՝ օնուն ա՛ղալարնն քիւզիւքլիլի վէ ճաճիլլէլի վէ թագսիրաթլարը իչին կէրի տուրուրաս , օլ քիմնէ Վրիստոսուն սէվտիլի վէ ի՛թիպար էյլէտիլի քիմնէլէրի թասգիր էտէր : Պապ ժը . 5—14 շէրճինէ պագ :

12. Ալլաննն հէյտէլէն կերթ : Սալ . գ . 1 , 2 : Յիսուս Վրիստոս Լշֆէնտիմիլ ճէման ճարֆը ճարֆընա քէնտի պապար Վաւիթին թախթընտա օթուրմագ իչին սարայա կիթմէտի . չինքի օնուն փատիշասլըղը պու տիւնեատան տէյիլ իտի . իլլա օ տօղըու տօղըույա ճէյքէլէ վարտը , զիրա օնուն փատիշասլըղը բու ճանի՛ վէ իշի

12 Վ է Յիսուս Ալլաննն ճէյքէլինէ կիրտի , վէ ճէյքէլտէ ճէփ ալըշվէրիշ էտէնլէրի տը-

կիւճիւ Ալլաննն էվնտէ իտի : Աշէհուտիլէրին մուճթաճ օլտուգլարը աղատըգ վէ խէլաս՝ Բօմալըլարըն էլինտէն տէյիլ իտի . իլլա կիւնասըն վէ շէյթանըն էլինտէն խէլաս օլմաղա մուճթաճ իտիլէր : — Ալլա ֆէրէշ էրէնլէրի : Սալ . ժԱ . 15 : Պապ . ժԹ . 45 : Յուճ . Բ . 14—16 : — Չըթարթը : Սարկոստան (ժԱ . 14—15) էյրէնիլիլ քի՛ Յիսուս Լշֆէնտիմիլ թա էրթէսի կիւնէ գատար ճէյքէլի թէմիլզէմէտի , եա ճիտէյիլ խէ պու խըղմէթի օղէմանն գատար թէքմիլ էթմէտի . չին քի պունուն ճիւմէսինի իլք կիւնտէ թէքմիլ էթմէյէ վագըթ եօղ իտի : ( ) օլ կէճէ Լնթանիպա չէքիլտի . լաքին էրթէսի սապաճ էրթէնտէն գալըպ՝ ճիշ պիր շէյ եէմէգտէն իշինն սէյրթթի . վէ պու՝ օնուն պու տիւնեատա էյլէնտիլի սօն ճաֆթանըն իքինճի կիւնիւ իտի : Օնուն պիւթիւն եիւրէյի իշինտէ կիւճիւնտէ իտի . վէ շիւպճէսիլ օ կէճէ պու պապտէ չօգ տուա՛ էյլէմիշիտի : Յիսուս Լշֆէնտիմիլ պունտան իւշ սէնն էվիլէր քէնտիսինն ո՛ւմումի խըղմէթինն իլք կիրտիլի վագըթ փաքէմիշիտի : Յուճ . Բ . 14—16 : — Սալթաթլըն : Վեասնիլէր մաթլուպ էտէրլէրիտի քի , ճէյքէլին խըղմէթի իչին վէրիլէն ագչէ (Պապ

շարը շքագարտը, վէ սարրաֆլարըն փիշթախթալարընը՝ հէմ

ԺԷ . 24 շէրհինէ պագ)՝ Եհ-
հուտի սիք քէսի օլսուն . լաքին
օ զէման Եհհուտիէր Բօմալը-
լարըն րա՛յալարը օլմալէրի իլէ ,
օրթալըգտա տէ իր օլունան ագ-
չէ Բօմա սիք քէսի իտի , վէ
պունուն իշին պու սարրաֆլար
խալըն Բօմա ագչէսինի Եհ-
հուտի սիք քէսինէ թէպտիլ էտէ-
րէք՝ խալգ պիր միգտար սարրա-
ֆիյէ վէրմէյիլէ իշէրինի պի-
թիրիլէրիտի : Պու իշէյէր պու-
նուն վասիթասի իլէ զէնկին օլ-
սալար իտի պիլէ , ծնլար խալգա
հիլէլէր վէ զուլումլար էթմէ-
տիքլէրի թապտիրտէ կիւնահ պիր
շէյ օլմաղըտ . լաքին ծնու հէյ-
քէլտէ էթմէսի կիւնահ իտի :
Ետէմէր Ելլահըն էվինէ կիթ-
տիքլէրի զէման՝ օրայա Ելլահա
ի՛պատէթ վէ տէյիլ ալըշվէրիշ
էթմէք իշին կիթմէլի տիրլէր .
վէ ծնլարըն ա՛գլ ու Ֆիքրի տէ-
յիլ ագչէ խուսուսունտա՝ իլլա
Ելլահտա օլմալը տըրլար : —
կէօյէրճին սախանլարըն : Պուր-
պանա չօգ կէօյէրճինլէր թագ-
տիմ օլունուրուտու : Պ Լ . Ա .
14 . Ե . 7 : Ժ . 6 . 8 : Ժ . 7 . 22 .
30 : Ժ . 14 . 29 : Պ . 1 . Բ .
24 : կէօյէրճինլէրի ուզագ մա-
հալէրտէն կէթիրմէսի կիւճ օ-
լուրուտու . վէ խալգա բուխսաթ
վէրիլիլիտի , քի ագչէ կէթիրիպ՝
սունահագլարը շէյլէրի Երու-
սաղէմտէ սաթուն ալընլար : Բ
(Են՝ . Ժ . 7 . 24 — 26 : Պուն .

կէօյէրճին սաթանլարըն իսքէմ
լէլէրինի տէվիրտի , վէ ծնլարա

տան՝ Երուսաղէմտէ վէ ծնուն
ճիվարընտա՝ կէօյէրճինլէր՝ գու-
զուլար՝ պուղալար՝ վէ պունուն
կիպի զայրի շէյլէր եթիթիշտիր-
մէսի քեարը պիր իշ օլուրու-
տու . շին քի ծնլարը հէյքէլտէ
սունանլար՝ սաթուն ալըրլարըտը
Վ է պու քեար կիւնահ տէյիլ
իտի , լաքին ծնու Ելլահըն էվին-
տէ էթմէսի կիւնահ իտի : Լա-
գիպաթ պու ալըշվէրիշ Ե՛ղիլէր
ա՛ղիղինտէ օլմալըտը . շին քի
օրայա պաշքեահհինտէն մա՛տա՝
(վէ օ տախի ելլտա սալթ պիր
քէրրէ) քիման կիրէմէղիտի հէմ
քեահհինլէրին հէր կիւնքի գուր-
պանը սունուուղարը մահալտէ
տախի օլմաղ իտի , իլլա պէօյիք
ալուլարըն պիրինտէ՝ պէլքի
թայիֆէլէրին սալուսունտա օ-
լուրուտու : Վ է պու սուրէթ-
տէ՝ օրասը փաղար եէրի օլմուշ
իքէն՝ թայիֆէլէր նա՛սըլ ի՛պա-
տէթ էտէպիլիլիլէրիտի . հէմ
պիր Եհհուտի տախի հէյքէլէ՛
հէման ծնուն էշիլինտէ շամաթա
էտէն հայվանլար վէ ծնլարտան
տահա զիյատէ շամաթա վէ կիւ-
րիւլթիւ էտէն ծնլարը սաթան-
լար վէ սաթուն ալանլար արա-
սընտան կէչէճէք իքէն՝ պիր ա՛-
ղիլ Ելլահ իլէ պուլուլմագ ի-
շին ա՛ղիլ մահալէ վարտըղընը
եիւրէյի նա՛սըլ տոյապիլիլ
իտի : Օրատա՝ կէօյէրճինլէր
ալընրպ սաթըրմասըն , սարրաֆ-
լըգ օլունմասըն . օրատա՝ քիւն-

տեսի .

13 Երգըմբշ տըր . Եվիմ

ընք վէ ա՛ղեղ եաղ ալըշերիշն
օլմասըն , իլլա օլ գափուլարտան
հէր պիր կիրէն վէ ա՛ղեղ ավ-
լուլարտան կէչէնին ա՛գլ ու
Ֆիրբի Լլահտա վէ էպէտիլիքտէ
օլուն :

13 . Եվիմ Ը . Լլահհըն էվի
ի՛ պատէթ եհրի իտի , վէ ալըշ-
վէրիշ եհրի տէյիլիտի : Երգ .
ԾԶ . 7 : Ելօմս վէ փէյղամ
պերէր՝ տայիմա Վրիստոս Ե-
ֆէնտիմիզին թարաֆրնտան ի-
տիէր , վէ քեաթիպլէրն հ՛մ
փարիսեցիլէրին թարաֆրնտան
տէյիլէրիտի : Պա գ է 17 . 21 .

27 շէրհէրիհէ պագ : — Խըր-
ըլլար մաղարար : Ելպու սէօլէր
Երգ . ԾԶ . 7 տէն իսթիլիւրաճ
օլունմատըլար , լաքին պէլքի օն-
լար՝ Երէ՛ . է . 11 տէն ալընտը .
եախօտ Եֆէնտիմիզ օնլարը օլա
քի քէնտիլիլիտէն սէօլէմիշ
տիր , շէօլէ քի՛ հէյքէլին նէ
հէյպէթուլ պիր թարղ իլէ նա-
փարլանմագտա օլտուղունու պէ-
յան էյլէսին : ( ) ա՛տիրէրտէ
Եհհուտիսթան մէմէքէթի խըր-
սըզլարտան վէ հարամիլէրտէն
տօլու իտի , քի օնլար մաղարա-
լարտա վէ ինլէրտէ սաքին օ-
լուլարըտը : ( ) նլար՝ ֆէնա-
քեարըզլարընըն թէրթիպլէրինի
օրատա գուրարըլարտը , վէ քէն-
տիլէրին չալըզլարը շէյլէրի օ-
րայա կէօթիլիլէրէր իտի : Պուն-
տան կէօրիւնիւր քի , ա՛ղեղ
մահալ՝ տէյիլ սալթ ալըշվէրիշ

ի՛ պատէթ էվի անկըրաճագ , ամ-
մա սիզ օնու խըրսըզլար մաղա-

եհրի՛ իլլա եարամալլըզ վէ գա-
փըճըլըզ եհրի տախի օլմուշ
իտի : Իմտի պունուն ճիւմէսի՛
քեահինլէրին էլի ալթընտա օ-
լուպ՝ օնլարըն թէրթիպի իլէ իճ-
րա օլունմալը իտի : Ա է փէք
իհթիմալ տըր քի , հէփ կէօ-
յէրճիլէրի վէ ախէր հայվան-
լարը քէնտիլէրի սաթունն ալըպ՝
օնլարը ուզագ մահալլէրտէն կէ-
լէն ֆուգարալարա գուրպան
սունմագ իչինն աղըր պահա ի-
լէ սաթանլար՝ օնլար եա օնլա-
րըն վէքիլէրի իտի . վէ սար-
րաֆլար վէ քիւնլիւք հէմ՝ ա՛-
ղեղ եաղ վէ պունուն կիպի
շէյլէրի սաթանլար քէնտիլէրին
արասընտան իտիլէր : ( ) նլար պու-
վէճհ իլէ Լլահտան՝ օնուն շան
ու ճէլալինի՛ հէյքէլտէքի մահա-
լինի վէ ինտանլարըն եիւրէյն-
տէքի մահալինի գափարլար իտի :
Խալթ՝ օնլարըն տէյիլ իտի , քի
օնլարը պու մինվալ իւզըէ քէն-
տի մէնֆաա՛ թլարընա վէ քեար-
լարընա գուլանսընլար . իլլա Ել-
լահհըն խալթը իտի , վէ օնա ի-
պատէթ էթմէյէ կէլմիշլէրիտի :
Չիւն քի շիմտի Վրիսթիանլար
Լլահհըն հէյքէլի տիր (Ա Կրէ՛ն .
Գ . 16 , 17) , հէր պիր օգույան
խաթընա կէթիւրին քի , եիւ-
րէյի փաք վէ ա՛ղեղ օլմալը տըր .
վէ օրատա ֆէնա մուրաար ֆի-
քիրլէր սաքին օլմալը տէյիլ տիր :

Պա՛ղըսը սօրապիլիւր՝ քի ,
պու ալըշվէրիշ էտէն քիմսէլէր՝

րասը էթտինիդ :

14 Ս է հէյքէլտն օնուն եա- նընա քէօրէր վէ թօփալար կէլ-

նիչին Վրիստոսս իթտա՛թ էթտիլէր : օնլարա ճէվապ տէ- յիւ իշպու սեպէպլէր վէրիլէ պի- լըր : (1) Վրիստոս Լչֆէնտիմիդ օնլարա՛ հիւքմ ու նուֆուգ սա- հիպի կիպի՛ հէմ՝ էմր էթմէյէ հագգը վար կիպի սեօյէտի : (2) Վրիստոս Լչֆէնտիմիդ՝ ա՛լէս- սեվէյէ պիլր փէյլամպէր կիպի գապուլ օլունուրուտու . վէ պու միսիլիւ շէյէրտէ մուտախալէ էթմէյէ փէյլամպէրլէրին ըուխ- սաթը վարըտը : (3) Հաղըր պու- լունանլարտան չօղու՝ իճթիմալ տըր քի օնու պիլիլլէրիտի , օ- նուն միւճիլաթլարընը կէօր- միւշլէրիտի , վէ օլապիլլեր քի՛ օնլարըն սօսթլարընտան պա՛- ղըլարընը Լչֆէնտիմիդ խասթա- լըգլարընտան սաղաթմըշտը : (4) (Նլարը՝ քէնտի դամիլլէրի թէքտիր էյլէտի . չիւն քի քէն- տիլէրի պիլիլլէր իտի քի , օլ էթտիլլէրի շէյ՝ ԸլաՏըն էվինի մուրտարլամագ իտի՛ , վէ օնուն իչիւն օնլարտան հիչ պիլի գար- շը տուրմաղա ճէսարթթ էտէ- մէտի : (5) Խալգ էքսէրի Վրիս- տոս Լչֆէնտիմիդին թարաֆըն- տան օլուրլարտը . օնլար՝ օնա Մնսիա տէյիւ ինանըլարտը . օնլար հէման շիմտի պիլէ օնա՝ «Վվսաննա» պաղըրըլարտը . վէ պունուն ճիւմլէտի՛ հէյքէլ ժուրտարլայանլարըն գալպինէ ա՛ղիմ գօրգու . պրաղա պիլիլլէրիտի :

տիլէր , վէ օնլարը սաղաթտը : 15 Ս է պաշ քեաճիլլէր հէմ քեաթիպլէր իլէտիլի միւճի-

14 . Վրէօրէր վէ Թօփալար : Պապ Թ . 35 : ԺԱ . 4 , 5 : Լչայ . ԼԵ . 5 , 6 : — Ս է օնլարը սա- ղալիլլը : ԸլաՏըն էվինէ կիթ- մէտի՛ էյէր Վրիստոս օնտա պու- լունուրա , վէ շիֆա վէրիլր վէ խէլաս էտէրտէ՛ նէ միւպարթք պիլր շէյ տիր : ԸլաՏ գուրպան- տան գեյատէ մէրճամէթտէն հալղ էտէր . հէյքէլտն մէրճա- մէթ ա՛մէլլէրի իլէմէտի՛ հէյքէ- լի մուրտարլամաչ տէյիլ տիր : Պապ Թ . 13 , վէ ԺԲ . 10 շէրՏ- լէրինէ պագ : Վրիստոս՝ Լչֆէն- տիմիլլին իճրա էյլէտիլի միւճի- ղաթըլը շիֆալար՝ օնունճու իսա- նէտէ օլան՝ «Պու քի՛մ տիր» սիւ- ալին սահիճ ճէվապլէրլէրի՛ իտի : Ս է պու վէճճ իլէ՛ ինսանըն կէօղլէրիտի աչան՝ գալպինի եում- շատան՝ վէ գալպինի եէնիլէտն վէ ա՛ղիլլէյէն՝ թա՛լիմաթ՝ Ըլ- լաՏ Թաա՛լէա թարաֆընտան կէլմիշ կիպի գապուլ օլունմալը տըր : Պու թա՛լիմաթըն իսպա- թը՝ քէնտիսի իլէ պէրապէր կէ- լըր : Լպրին ինսանը՛ գարանըգ- տա վէ ճաճիլլէրտէ՛ վէ տիննա- վիլլէրտէ վէ մաղըուրուգտա վէ կիւնահտա փօյան հէր պիլր թա՛- լիմաթ՝ ԸլաՏտան տէյիլ տիր : յէ օ՛ ըտտ օլունմալը տըր : 15 . Պապ Թ . 4 շէրճիլլէր էլ : Պապ Թ . 4 շէրճիլլէր պագ : — Ուտաննա ի Խաննէ 9 շէրճիլլէր պագ : — Լչօրթէլէնտիլլէր :

զաթարը վէ չօճուգլարն հէյ-
քէլտէ չաղըրս՝ Ղաւիթին օղ-
լունա Ովսաննա տէտիբլէրինի

Ըլլահ հազգ կթտի, լաբին օն-
լար հօրքէլէնտիլէր : մէլէբլէր
սէվինտիլէր, լաբին պաշքեահին-
լէր գասավէթլէնտիլէր : Հէյ-
քէլ մուրտարլանսըն, օնլարն
վաղիֆէսի տէյիլ տիր . լաբին
Վրիստոս կէլսին վէ օնու փաք-
լէսին, օնլար օլէման հօրքէլէ-
նիլլէր : Գուգարա քէօր վէ
թօիալ քիմսէլէր կէօրմէսի՝ օն-
լարն երւրէյինէ պիր քէտէր
կէթիրմէզ . լաբին Վրիստոսուն
կէլիս օնլարը սաղալթմասընը
կէօրմէսի՝ օնլարը զաղէպէ կէ-
թիրիր : Չօճուգլարը ճահիլ
զավաճը եարամազ կէօրմէսի՝
օնլարա պիր աճը վէրմէզ . լաբին
օնլարն քէնտի փատիշահլարընը
սէվիթլէրինի վէ օնա մէտհէր
օգուլարազ՝ չօլտան պէրու վա՛տ
օլմուշ Ղաւիթ օղու իզրար
էթտիբլէրինի կէօրմէսի՝ օնլարը
հօրքէ իլէ սօլտուրուր : Օնլար
սայքի տէմիշ օլուլլար քի՝ «Պու
չօճուգլար Ղաւիթին օղու խու-
սուսուննա նէ պիլիլլէր . պիզ
քէնտիմիզ տահա օնուն շայիրտ-
լէրի օլմամըշ իքէն, պու չօճուգ-
լարն օնու գասպուլ էթմէյէ նէ՝
հագգլարը վար» :

Պունտան էօյրէնէպիլիբրիզ
քի, (1) Չօճուգլար՝ վէ բուպա-
րէն ճահիլ քիմսէլէր՝ Վրիստո-
սուն Վիլիսէսինին լայրգ ա՛գա-
լարը օլապիլիլլէր, պու տինն-
եանըն օգումուշ վէ ա՛լիմէ-

կէօրտիւբլէրինտէ, հօրքէլէնտի-
լէր :

16 Մէ օնա տէտիլէր . Պուն-

րինտէն պիր չօղու իսէ՝ օնտան
տիշարը գայաճագլար տըր : (2)
Հէր պիր մէմլէքէթտէ՝ Ֆասիտ
զէմանլէրտէ Վիլիսէսին խօշաշը-
նա մանի՝ օլաճագլար իհթիմալ
օլան քիմսէլէր՝ պաշքեահինլէր
վէ քեաթիպլէր միսիլլու քիմսէ-
լէր տիր : (3) Վրիստոս Լփէն-
տիմիզին իշլէրինտէն շիմտի խօշ-
լանմայան քիմսէլէր՝ էպէտէն
խօշանմայաճագլարընը էյի պիլ-
սինլէր . զերա Վրիստոս՝ քէնտի-
նին էյիլքքեանի իշլէրինտէն հիչ
ֆէրաղաթ էտէճէյի եօզ տուր :

16 . Պունլարն նէ սէօլէրիլլէր
նէ : Պու մալլուր քիմսէլէր
մաթուպ էյլէտիլլէր քի, Վրիս-
տոս պու քիւչիւք չօճուգլարը
սիւքիւթ էթտիրսին : Ղաւի .
ԺԹ . 39 :— Պէլի : Լփլէթ, պէն
իշիտիօրում վէ շաղ օլույօրում
(Օնլարն թէշէքքիւլլէրի երւ-
րէյիմի սէվինտիլլէր : Օնլա-
րն Ովսաննա չաղըրմաղա սէ-
պէպլէրի վար . վէ էյէր օնլար
սիւքիւթ էտէրլէրտէ, հէման պու
թաշար պաղըրաճագլար : Ղաւի .
ԺԹ . 40 : Սաղ՝ ԳՁ . 11—13 :
ԳԸ . 7 , 8 : Սաղի . ԻԷ . 51 ,
52 :— Օգումասընը իլլէ : Պու
օնլարը նէ գատար քէս պրա-
ղըր պիր սիւալ իտի : Պապ Թ .
13, վէ ԺԹ . 3, վէ ԺԹ . 4 շէրհ-
լէրինէ պագ : — Սա՛ստա՛ն
ըն . . . աղլընգան նէ : Պու .
Սաղ՝ Ը . 2 տէն ալընմըշ տըր :

լարն նէ սեօյլետիյնի իշխոթ-
յօրմուսուն . վէ Յիսուս ընլարա
տէտի . Պէլի . Տիչ պիր . քերրե
օգոճմատընըլ մը քի՛ Մա՛սում
լարն վէ մէմէ էմէնլէրին աղ-
ղընտան մէտ՛՛՛՛ սիւզտիւն :

Վաւելթ տէյօր քի , Լլաճըն
ա՛մէլէրի օլ գատար աշիքեար
վէ ճէլիլ տիրլէր . քի , փութփե-
րէսթլէրի ըհղիլ էտէրէք՝ քիւ-
չիւք չճճուղլար պիլէ անկլայա-
պիլիլլէր , քի Եճոփայա ի՛պա-
տէթ վէ թա՛ղիմ՝ օլունմագ կէ-
րէք տիր . վէ Քրիստոս Լ՛Ֆէն-
տիմիզ պուրատա տէմէք իսթէ-
յօր քի , քէնտիւնին իշլէրի ընուն
Մեսիա օլուղընու պու տէրէ-
ճէ էյի՛ իսպաթ էտէր իտի քի ,
պունու քիւչիւք չճճուղլար պի-
լէ իգրար էտէրլէրիտի : Պապ
ԺՎ . 25 շէրճինէ պագ . Սէ-
քիղինճի Սաղմոստան Ե՛էնի Լ՛Տ-
տըն սայիր իւչ մաճալինտէ
տախի իսթիլարաճլէր օլունուպ՝
Քրիստոսա թաթպըգ օլունուր
(Ա կրննի . ԺԵ . 27 Ե՛քե .
Ա . 22 : Ե՛քր . Բ . 6-9) . վէ
պու պիր իսպաթ տըր քի՛ պու
Սաղմոսուն պիւթիւնիւ Մեսիա-
նըն կէլմէսի իուուսուսունտա փէյ-
ղամպերլըթտէն ի՛պարէթ տիր :

17 . (Նլարը պրաղըր : Պապ
ԺԶ . 4 շէրճինէ պագ : — (Րու-
թա քճնարո : Պու գէմանտէ Լ՛-
ֆէնտիմիզ Եճրուսաղէմտէ միւ-
սաֆիր արմաղա իլէրի կէլմիշ պիր
քիմնէ՛ կէօրիւնիւր քի՛ օլմատըր :
էր նատըլ իսէ օ՛ Ռեթանի-
այա չէքիլմէյէ միւնասիպ կէօր-

17 Վ է ընլար պրաղըպ՝ շէճ-
րին տիշարըսընա Ռեթանիայա
չըգտը , վէ օրատա գօնուու :

18 Վ է սապաճՏլայըն շէճրե
տէօնէր իքէն , աճրգտը :

19 Վ է Եօլուն իւզէրինտէ պիր
տիւ , քի օրատա պունտան էվ-
վէլքի կէճէ Ղաղարոս վէ ընուն
գըրգարընտաշարը իլէ գալմըշ
իտի : Խանէ 12նճի շէրճինէ
պագ : կէօրիւնիւր քի , Քրիս-
տոս Լ՛Ֆէնտիմիզ է՛օմրիւնիւն
պու սօն Տաթթատընտա Եճրու-
սաղէմտէ պիր կէճէ գալմատը ,
իլլա Տէր կէճէ՛ Եա Ռեթանի-
այա՝ Եախօտ զէյթուն տաղընա՝
Եա ընա Եաղըն պիր մաճալէ
չէքիլլըրիտի (Ղ ուլ . ԻԱ . 37 ,
38) . վէ պու վէճճ իլէ պաշ-
քեաճինլէր վէ քեաթիպլէր՝
Խալգտան գօրգտուղլարը իշլւն
օնու կիւնտիւղիւն թուլմաղա
ճ՛սարէթ էտէմէտիլլէրինտէն
(Ղ ուլ . ԺԲ . 47 , 48) , ընու
կէճէ տախի էտէմէղլէր իտի , շլւն
քի օ գէման շէճրտէն տիշարը
իտի :

18 . Ը էրէ Եէօնէրէն (Րա-
տա ընուն տիւշմէնլէրի ընու
էլտիւրմէյէ արարլարըտը , Լա-
քին ընուն՝ կէօրէճէք պիր պէօ-
յիւք իշի վարըտը , վէ սապաճ-
տան էրքէնճէ Եինէ օրայա տէօն-
տիւ : Խանէ 12 շէրճինէ պագ :
— Լ՛ճէրը , Պապ Դ . 2 , վէ Ը .
24 շէրճլէրինէ պագ :

19 . Պէր շէանէ պուլմարը : Օլ
աղաճ Եափրագ իլէ տըլու օլուպ՝
ուղադտան փիւր մէյվէ կէօ-

ինձիր աղաճը կեօրիւպ՝ օնա կէլ-
տի , վէ օնտա եալընըղ եափ-
րագտան մա՛տա պիր նէսնէ
պուլմատը . վէ օնա տէտի . Աէն-
տէն արթըգ էպէտէն մէյվէ օլ-
մասըն . վէ ինձիր աղաճը անի-

րիւնիւր իտի , լաքին թէքմիլէն
մէյվէտիլ պուրուտու : Լ՛յէր
օլ աղաճ պիր էյի աղաճ օլա
իտի . ինձիր իլէ սօլու օլաճաղ
իտի . չիւն քի Մարկոստան
էօյրէնիրիլ քի , ինձիրլէրին
վազթը՝ եա՛նի ինձիրլէրի տէվ-
չիրմէնին վազթը տաճա տէյիլ
իտի . լաքին պու աղաճըն իւզէ-
րինտէ՛ եէթիշմիշ օլսուն խամ
օլսուն՝ Տիչ պիր ինձիր եօղու-
տու : Մարկ . ԺԱ . 13 : — Սէն-
պէն արիւթ էպէտէն լէ : Քրիս-
տոս Լ՛ֆէնտիմիլին Տէի մի՛ճի-
զաթլարը՝ զազապ մի՛ճիզաթլա-
րը օլա պիրլէրիտի . լաքին պու
մի՛ճիզաթտան՝ վէ տօնկուղա-
րըն մի՛ճիզաթընտան մա՛տա
պագիլէրին ճիւլէտի մէրճամէթ
վէ մուճապպէթ մի՛ճիզաթլէրի
իտիլէր : Պապ Ը . 32 շէրՏիւնէ
պագ : — Ինձիր աղաճը անիտէ գո-
րոպոս : Քրիստոս Լ՛ֆէնտիմի-
լին թէքտիր սէօլիւ՝ Տիյպէթ-
լու պիր թարլ իլէ գուրուտու-
ճու տուր . քեաշքի իւզէրիմի-
զէ Տիչ տիւլմէտին : Լ՛էՏուտի
քիլիսէտի՛ իշպու մէյվէտիլ ա-
ղաճ կիպի իտի : Բապ պ կէլիպ
օնտա մէյվէ արատը , վէ Տիչ
պուլմատը . վէ պու գուրուտու-
ճու լա՛նէթ օնուն իւզէրինէ
տիւշտիւ . վէ օլ կիւնա՛ն պու

տէ գուրուտու :
20 Ա՛է շայիրտլէր կեօրիւն-
ճէ , թա՛աճիւպ էտիպ՝ Ինձիր
աղաճը նա՛սըլ տէր ա՛գապ գու-
րուտու տէտիլէր :
21 Ա՛է Յիսուս ճէվապ վէրիպ՝

կիւնէ կէլէնէ գատար՝ օնուն
լա՛նէթի պու քիլիսէնին իւզէ-
րինէ գալմիշ տըր : Սնուն իւ-
զէրինտէ՛ օնտան պէրու Տիչ պիր
մէյվէ պիթմէտի , վէ պիր եափ-
րագ պիլէ կեօրիւնմէտի . Սնուն
տալարը սօլուպ գուրուտուլար ,
վէ պու աղաճ՝ պիրտէն Տէլաքէ
թա՛յին օլունտու Պապ Գ . 10
շէրՏիւնէ պագ : ԻԳ . 38 : Երայ .
Ե . 4—6 : Յովն . ԺԵ . 2 . 6 :
Եքր . Զ . 8 :

20 . կեօրիւնճէ : Մարկոստան
(ԺԱ . 20) էօյրէնիրիլ քի՛ պու
էրթէտի կիւնիւ՝ եա՛նի ՏաՓ-
թանըն իւչիւնճիւ կիւնիւ օլտու :
Լ՛ղաճ՝ անիտէ գուրուտու . լա-
քին շայիրտլէր օնուն՝ էրթէտի
կիւնէ գատար Փարգընա վարմա-
տըլար : Մատթէոս՝ Մարկոսուն
թա՛ֆսիլէն թաճըրի էթտիյինի՛
իճմալէն զիքր էտէյօր : Խաննէ
12 շէրՏիւնէ պագ : — Թա՛ճիւպ
էտիպ : Սնլար ինձիր աղաճընըն
պէօլէ ափանսըղ քէօրտէն գու-
րուտուզըննու կեօրտիւքլէրինտէ ,
օլ տէրէճէ Տէյրան գալտըլար
քի , պու խուտուտա պիրի պի-
րի իլէ սէօլէշտիլէր , վէ Պետ-
րոս պու շէյէ Լ՛ֆէնտիմիլին
տիգգաթընը ճէլպ էլլէտի :
Մարկ . ԺԱ . 20 , 21 :
21 . Լ՛յէր էճանընըլ օլա՝ր լէ :

օնլարա տէտի . կէրչէք տէրիմ սիզէ, էյէր իմանընըզ օլուր տա շիււզհէ էթմէլսէնիզ, տէյիլ նալընըզ պու ինճիր աղաճընըն մատտէսինի էտէճէք սինիզ . Լա . քին շու տաղա տախի՝ Գալգ վէ

Պապ Է . 20 շէրհինէ պագ : 22 . Էէր նէ Ի . . . Կիւրսէնիզ : Պու վա՛տ՝ կէօրիւնիւր քի՛ մախտուսէն Լչֆէնտիմիզին սէօյլէտիյի միւ՛ճիղաթլար խուսուտուննա պագար : Պունուն կիւպի տուա՛ էօրնէքէրի իչիւն՝ պագ Գ իմագ . ԺԷ . 20—22, վէ Դ իմագ . Դ . 33—35, վէ Գործ . Թ . 40 : — Իման էպրէէ : Իման իլէ օլմայան տուա՛՝ Լլաճամագ պուլ օլաճաղընա՛ օնա պիր իքրաճիլէթ տիր . Էէր նէ զէման վէ հէր նէ իչիւն՝ տուա՛ էտէրսէք, թէքմիլէն ինանմալըլըլ քի, կէզըլէրտէ օլան Վէտէրիմիզ՝ պիզիմ թալապ էթտիյիմիզտէն վէ Ֆիքր էթտիյիմիզտէն պիլէ չօգ զիյատէ իճան էթմէյէ հէմ իսթէր հէմտէ գատիր տիր : Պապ Է . 7—11 շէրհինէ պագ :

23 . Պաղտէտէնիլէր : Պապ Բ . Է շէրհինէ պագ : — Լանըն . . . Կէլպ : Խալգըն պու զապիթլէրի օնա թօփտան կէլիպ՝ օ թա՛լիմ՝ վէրիր իքէն օնա ըէնճիտէ էյլէտիլէր : Օնլար՝ ումարլար իտի քի, խալգըն հուլուրունտա օնու ութանտըրաճալլար , վէ արթըգ պիր տաճա սէօյլէմէյէ եհիպիւ օլմասըն : — Պանլարը նէ Էի-Ի-Էի իլէ Էճ : Բրիստոս Լչֆէնտիմիզ շէհրին գափու-

տէնիզէ պրաղըլ տէսէնիզ, օլաճագ արը :

22 Ս է տուա՛տա՛ հէր նէ քի իման էտէրէք տիլէրսէնիզ , ալաճագ սընըլ

23 Ս է օնուն հէյքէլէ կէլտունտան իչէրի Գաւիթին օղլու կիպի զաֆէր իլէ կիրտի , խալգըն Սվսաննա տէյիւ օնա թա՛ղիմ էյլէտիլէրիինի գապուլ էյլէտի , սարաֆլարըն սօֆրալարընը տէվերտի , վէ էմր էյլէտի քի՛ հէյքէլին մասլաճաթլարը էքի նիզամլարընը պուլտունլար : (Նուն թա՛լիմիլէրի՛ օնլարընքինտէն պիւթիւն պիւթիւնէ Փարլը իտիլէր : Ս է պու ճիւմէ իլէ օ՛ պիր քեաճին տէյիլտի , Լճարուն էվինտէն տէյիլտի , եէթմիլչէր մէճիլսինտէն տէյիլտի , վէ Ֆիլ վապի՛ օնլարըն նօմօլարընա վէա՛ տէթլէրինէ նաղարէն՝ նէ տէվլէթ վէնէ քիլիսէ թարաֆընտան պիր մէմուրիլէթի վար իտի : Խմտի օնլար՝ օնա մէյտան օգուտուլար քի , օնուն պու իլչէրի իլչէտիյի նուֆուղ ու հիւքիւմէթի քիմտէն ալտըղընը պէյան էյլէտին : (Նու՛ պաճքեաճինտէն մի ալտը , եէթմիլչէր մէճլիսինտէն մի ալտը , եօխա Իմփէրաթօրտա՛ն մը ալտը տէյիւ կէօսթէրօին : Լչյէր օ՛ օնլարըն պու սիւալինէ ճէվապ վէրմէյէ իմթինա՛ էթսէ իտի , օնլար օնու խալգա՛ պիր ալտատըճը տէյիւ խապէր վէրէրէք՝ օնու թուլթուպ խալգը իթթիլալէ գալ-

տիյինտէ , թա՛լիմէ մէշղուլ Ի-
քէն , եանընա պաշքեա՛հինլէր
վէ գավմըն ինթիարլարը կերև
տէտիլէր . Պունլարը նե՞ հիւ-
քիւմէթ իլէ էտէյորսուն , վէ
պու հիւքիւմէթի սանա քիմ
վէրտի :

24 Վէ Յիսուս ճէվապ վէ-
րիպ՝ օնլարա տէտի : Պէն տա-
Խի սիզէ պիր սեօզ սօրայըմ ,

աըրը պիր քիմնէ կիպի վալիյէ
թէսլիմ էտէճէքլէրտի : 12յէր
օ տէսէ իտի քի Լլա՛հտան կէօն-
տէրիմիշտի , եախօտ քի Սի-
սիա իտի , օնլար՝ քիւֆր էտէյօր
տէյիւ օնտան շիքեայէթ էտէ-
ճէքլէրտի , եախօտ օնտան՝ օն-
լարըն քէնտի քէյֆիլէրինէ կէօրէ
օնլարա կէօքտէն պիր նիշան
կէօթէթէրմէսինի թալապ էտէ-
ճէքլէրտի : Պապ ժԲ . 38 շէր-
հինէ պագ :

24 . Սեղէ դեր «եօզ սօրայըմ» :
Վրիստոս էֆէնտիմիլ օնլարըն
սիւալինէ՝ օ՛ղիմ ի՛լմ իլէ պիր
սայիր սիւալ սօրմաղըլա՝ ճէվապ
վէրիյօր . վէ օնլար էյէր օնուն
սիւալինէ ճէվապ վէրմէյէ դատիր օլ-
մալը իտիլէր : Պապ ժ . 16 :
Լ . 1 . 12 . 4 , 5 : Ղ . 1 . 2 .
9 Վալ . Գ . 6 : 12ֆէնտիմի-
ղին՝ իշպու մաղըուր քիմնէլէրէ
էյլէտիյի սիւալլէր չօպ քէրրէ
օնլարը ղայէթ Տ՛յպէթու պիր
թարղ իլէ սիւքիւթ էթտիրր
վէ ալապ կէօթէթիր իտիլէր :

էյէր օնու պանա սեօյլէրսէնիլ ,
պէն տէ սիզէ՝ պունլարը նէ
հիւքիւմէթ իլէ էյլէտիյիմի սեօյ-
լէրիմ :

25 Յովհաննէսին վաֆթիլի
նէրէտէն իտի , կէօքտէն մի՝
եօխսա ատէմլէրտէն մի . վէ օն-
լար քէնտի քէնտիլէրինտէ սիւ-
շիւնիւպ տէրլէր իտի .

26 12յէր՝ կէօքտէն տեսէք ,

Պապ Թ . 13 , վէ ժԲ . 3 , վէ ժԹ .
4 , վէ ԻԱ . 16 շէր հլէրինէ պագ :

25 . Յովհաննէսին վաֆթիլի :
Յովհաննէսին վաֆթիլի տէմէք՝
օնուն հէփ իշի վէ իրզմէթի՝
եա՛նի վա՛ղը վէ թա՛լիմաթլէ-
րի տէմէք անկլաշըմալը տըր :
— Կէօքտէն ֆ , եօխսա աթէ՛-
լէրտէն ֆ : Պու սիւալ փէք
ույղուն վէ եերինտէ իտի . վէ
օնլար պիրտէն կէօրտիւլէր քի՝
պունա հէր նէ ճէվապ վէրրի-
լէրսէ , քէնտիլէրի իւզրինէ
հիւքիմ թագրիր էտէճէքլէր :

26 . Վէ՛շէն օնա ինանաղընը :
Վրիստոսուն հագգընտա Յով-
հաննէսին շէհատէթի ղայէթ
թէքմիլ վէ գալի իտի : Պապ
Գ . 11—17 շէրհինէ պագ :
Ղ . 1 . Գ . 15—18 : Յ . 15 . Ա .
15—37 : Գ . 27—36 : Ե . 33
—36 : Ժ . 41 , 42 : Յովհան-
նէս քէնտիսի թագրիր էյլէմիշ
իտի քի , քէնտիսի Սեփա տէ-
յիլ իտի . իլա իալգըն ճիւմէ-
սինէ՝ Սեփա տէյիւ Յիսուսու
կէօթէթրտի . վէ օնու Սեփա
կիպի վաֆթիլ էյլէտի , վէ օն-

պիղէ տէյէճէք . Իմաի նիջիւն
 օնա ինանմատընը . վէ էյէր՝
 առէմբէրտէն տէսէք , խալդտան
 գորգարըզ . զերա հէփիսի Յով-
 լարը տա պուճու ինանանյար կի-
 պի վաֆթիդ էյէտի . վէ օնյար
 իշիտիր իքէն , օնա Ալլահըն
 Գուզուսու տէտի . հէմ օնյա-
 րա տէտի քի , Բուհուն էնիպ օ-
 նուն իւզէրինտէ գալարղընը
 կէօրտիւ , վէ «Պէնիմ սէվկիւ-
 լիւ (Ղում պու տուր» ևճ տէ-
 յիւ կէսքտէն օլան սէտի իշիթ-
 տի : Իմաի խալզըն պու հիւ-
 քիւմտարլարընա Յովհաննէսին
 վաֆթիդինի հադգ թանրմար՝
 Հիսուսու հադգ Մեսիա օլ-
 տուղունու վէ Ալլահանի նու-
 ֆուզ ու հիւքիւմէթ իլէ ա՛մէլ
 ու հարաքէթ էթտիյինի թա-
 նրմագտան ի՛պարէթ օլուր խի :
 Պու եա՛նի Յովհաննէսին վաֆ-
 թիդինին հադգը իլէ Հիսուսուն
 Մեսիա օլմասընըն ա՛լադասը
 փէք աշիքեսար պիր շէյ օլուպ՝
 օնու ինքեսար էթմէտի օնյարա
 գապիլիդ խտի , վէ օնյար՝ շիւպ-
 հէտիլ՝ պու սիււալի էթտիքլէրի-
 նէ փիշման օլմաղա պաշատը-
 լար : — Խալդտան գորգարըզ :
 (Նյար՝ Յովհաննէսին հէփ
 սէօյլէտիլի վէ իշէտիլի հիլէ վէ
 ալտատըճըրզ տըր տէմէքտէն՝
 գորգարլարընը քի՛ խալզըն պէյ-
 նինտէ պիր ֆիթնէ գօփուպ դան
 տէօքիւլիւրիւտի : Պ . 1 . Ի .
 6 :) Նյար գորգարըր խտի քի,
 խալզ օնյարըն իւզէրինէ թաշ-
 լար իլէ հիւճիւմ էտիպ՝ 1, 2

հաննէտի փէյլամպեր կիպի
 թուլթարլար :
 27 Վ է Հիսուսա ճէվապ վէրիպ
 տէտիլէր . Պիլմէյիլ . օ տախի
 խալզը ալտատան եարամաղլար՝
 էյէր սիլ Յովհաննէսին վաֆ-
 թիդինին պիր ինսան իճատը օլ-
 տուղունու պիլիր խտիլիլ խտ ,
 օնա՝ նիջիւն քէնտինիլ կիթտի-
 նիլ , վէ նիջիւն պիղի տէ եօլ-
 լատընը : — Հէփիսի Յովհան-
 նէսի փէյլապեր կիպի Բու-
 խալզը : Մ . 20 : Ա . 32 :
 Յովհաննէսին խալզըն պէյնին-
 տէ պու գատար ի՛թիպարը վար
 ըար քի Հերուլգէս պիլէ օնու
 էօլտիւրմէյէ գօրգարըտը : Պապ
 յ . 5 :
 27. Պիլմէյիլ : Պու մատտէ փէք
 պէօյիւք վէ գուտրէթիմիգանն
 իւսթիւն օլուպ՝ օնուն հադգըն-
 տա հիշ պիր շէյ պիլմէյիլ :
 Պու վէճճ իլէ իշպու պէօյիւք
 խօճալար՝ կիւնէշտէն ա՛յան վէ
 աշիքեսար օլան պիր շէյի իգրար
 էթմէտէն խտ՝ պիլմէմէզիլք վէ ճա-
 հիլիլ իք լթասլամասընը քէնտիլէ-
 րինէ տաճա մագպուլ սայալը-
 լար : Պապ ժ . 3 : Ի . 17 ևճ :
 Խալ . 2 . 10 : Ի . 10 -- 12 :
 Խ . 19 , 20 : Ծ . 10 , 11 :
 Երեմ . Ը . 7—9 : Մառտ . Բ .
 8 : Պ . 1 . Ի . 7 : Հովհ . Թ .
 30 : Հովհ . Ա . 21 , 22 . 28 :
 Բ Սիւրբ . Գ . 3 , 4 : Բ թե .
 Բ . 9—11 : — Պիլմէյիլ պիլէ . . .
 պէօյիլէ : Վ է օնյարա նիջիւն
 սէօյլէտին : (Նյար՝ քէնտի իդ-
 րարլարընա կէօրէ՛ պու միսիլ-

օնլարա տէտի . Պէն տէ սիդէ՝
պունլարը նէ հիւքիւմէթ իլէ
էթտիյիմի սէօյլէմէմ :

28 Ս է սիդէ նիճէ կէօրիւ-
նիւր . Պիր ատէմին իքի էվլա-
լիւ ա՛ղիմ մատտէլէրի Ֆէհմ
էթմէյէ գատիր տէյիլէրիտի :
Օնլար Յոյհաննէսին վաֆթիւ-
զի խոսուսունտա հիշ պիր շէյ
պիլմէտիքլէրինի իգրար էթտի-
լէր , վէ նիհայէթսիզ տահա
իւսթիւն օլան Վրիստոս խո-
սուսունտա պիր շէյ պիլմէսինէ
գատիր նիճէ օլա պիլիւրէրիտի :
Օնլար՝ օնա նիշիւն սօրսունլար ,
եախօտ օ՝ օնլարա նիշիւն ճէ-
վապ վէրսին : Պու միսիլիւ ա՛-
ղիմ մատտէլէրի՝ շօճուպարա
եախօտ ճահլլ քիմնէլէրէ սէօյ-
լէմէսինի ապա Ֆիքր էտէն օ-
լուրմու : Օիրա օնլար՝ պէօյլէ
շէյլէրտէն նէ՞ անկարլար :

28. Սիլէ նիճէ կէօրէնիւր :
Վրիստոս լշֆէնտիմիզ պունտան
էվվէլ խալգա՝ թա՛լիմ վէրիւ-
յօրուսու (պագ խանէ 23) , լա-
քին շիմտի օնու տինկլէյէնլէրին
արասընտա պաշքեահիսլէր վէ
իխթիյարլար վար , վէ օ շիմտի
քէնտի քէլամընը օնլարա սօղ-
րուլուր : — Պիբ արէֆն իի էվ-
լարը վարէրի : Պ ր . 11 — 32 :
Լշպու իքի էվլատ իքի սընըֆ
ատէմլէրէ՝ եա՛նի կէօմիւքճիւ-
լէր վէ կիւնահքեարլարա վէ
պաշքեահիսլէր վէ Փարիսեցի-
լէրէ թէշպիհ տիրլէր . վէ խէ-
լաս էտիճիմիզ պու թէմնիլ իլէ
կէօմէրմէյէ մերամ էտէյօր

տը վար իտի , վէ էվվէլքիսին
եանընա վարըպ տէտի . Լշյ էվ-
լատ՝ կիթ պու կիւն պաղըմ-
տա իշլէ :

29 Ս է օ՝ ճէվապ վէրիպ՝ Իս-
քի՝ Լշէհուտիլէրին պէյնինտէ էն
միւթէպէրլէրի վէ տին խոսու-
սունտա էն տիգգաթլը վէ զպ-
րէթիլէրի՝ միլլէթին էն պէր-
պատ սէֆիհլէրինտէն վէ էն եա-
րամաղ խապիսլէրինտէն զիյա-
տէ՝ կէրչէքլէրին աճը տիւշմէն-
լէրի իտիլէր : — Լշյ էվլար :
Լալաճ՝ ճիւմէնին Փէտէրի տիր .
վէ ճիւմէսինէ էմր էթմէյէ
հազգը վար . — Սի . . . էշլէ :
Պու տիւնեայա՝ հիշ քիմնէ պօշ
պօշունա իշսիզ օթուրմաղա կէօն-
տէրիլմէմիշ տիր , իլա ճիւմէ-
նին՝ կէօրէճէք պիր պէօյիւք իշ-
լէրի վար : — Պա- կէն : Տէ-
յիլ եարըն՝ իլա շիմտի կիթ .
պա՛յ օլաճագ վազըթ եօգ տուր .
կէճէ կէլիյօր : — Պաղըրա :
Տէյիլ շէյթանըն՝ իլա պէնիմ՝
պաղըմտա : Պիդէ իշլէմէյէ կէ-
րէք օլան խըզմէթ՝ Լալահըն
խըզմէթի տիր : Սարի . ԺԳ . 34 :
Ա կրնի . ԺԵ . 58 :

29. Իսիւթիս Յիք . ԻԱ . 15 :
Լշի . Դ . 17—19 : Էիփ
եարամաղարըն տէտիյի պու
տուր : Լարամաղ կէօմիւքճիւլէր
պէօյլէ տէրլէրիտի : — Փէշման
օլուր . Օ՝ ա՛ղ ու Ֆիքրինի՝
նիյէթ ու միւրատընը՝ վէ ա՛-
մէլ ու հարաքէթիսին տէյիշտիր-
տի , քէնտիսին եօլու եանղլըշ
վէ թէհլիքէլի օլտուղունու կէօր-

Թէմէմ տէտի , ամմա սօնկրա
փիշման օլուպ կիթտի :

30 Ս է օպիրինին եանընա վա-
րըպ՝ օլ մինվալ իւզըէ սէօյէտի :

տիւ , վէ օնտան տէօնտիւ :
Պապ Գ . 2 շէրՏինէ պագ : Բ
Ս . 19 . 10—19 : Ն . 10 .
Ա . 16—19 : Ծ . 6 , 7 :
Ե . 28—32 . Գ . 2—10 :
Գ . 34—37 : Գ . 2—10 :
Գ . 17 , 18 : Գ . 20 :
Ի . 20 Ա . 11 :
Ե . 1—10 : Յովհան-
նէս վաֆթիլ էտիճինն վա՛ղը
Թէտիրի իլէ՛ չօգ կէօմիւքճիւլէր
վէ կիւնաՏքեարլար՝ էն քէօթիւ
մէշօէպիլ քիմնէլէր (Պապ Ե . 46
շէրՏինէ պագ)՝ քէնտիլէրին կիւ-
նաՏլարընտան էօթիւրիւ գօրգ-
տուլար , վէ եարամազ եօլլա-
րընտան տէօնտիւլէր : — Սիւրբ :
Իթաա՛թ էյլէտի . օնա էմի օլա-
նը իճրա էյլէտի : Օնուն
Թէվպէսինին խասս մէյվէտի պու
իտի : Պապ Գ . 8 շէրՏինէ պագ :

30. Պէլէ Իֆէնտի՛ : Պու՛ սէօզ-
լէրինտէ րաղպէթ կէօթէրիւ ,
վէ իթաա՛թ էթմէյէ փէք ա՛-
ղիմ՝ Տաղըրըգ աշիքեար էտէր :
Իշպու իքինճի օլուլ՝ քեա-
թիպէրէ վէ փարիսեցիլէրէ վէ
պաշքեաՏինլէրէ ԹէշպիՏ տիր :
Օնլարըն իգրարը պու իտի քի՛
Բապըն խալը տըրլար , վէ օ-
նուն իրատէթինէ իթաա՛թ էթ-
մէյէ Տաղըր տըրլար : Օնլար
օնա տուտագլարը իլէ Թա՛ղիմ
էտէրլէրիտի , վէ Ֆիքը էտէրլէր
իտի քի՛ ՆՏովանըն եէր իւզէ-

վէ օ՛ ճէվապ վէրիպ՝ Պէլէ է-
Ֆէնտիմ տէտի , լաքին կիթմէտի :

31 Իքիսինտէն՝ պապաօրնըն
իսթէտիյինի Տա՛նկըսը իճրա

րինտէ մալիք օլուղու եա-
լընը պուլարը՝ օնուն նօմօսու-
նա իթաա՛թ էտէնլէրին հա՛ղը-
նըզ ճէմաա՛թը քէնտիլէրի ի-
տիլէր : — Սիւրբ : Ս . 13 :
Է . 36 : Ն . 13 : Ե . 13 :
Գ . 13 : Գ . 17—25 :
Տ . 16 :

31. Իֆէնտի՛ն . Օնլար Թէմի-
լին մէֆՏումունու անկլասալար-
ըտը , էվվէլքի կիպի՛ « Պիմէ-
յիլ » տէյիւ ճէվապ վէրիլէր
իտի (իտնէ 27 շէրՏինէ պագ) .
լաքին վէրտիլէրի ճէվապ իլէ
քէնտիլէրի իւզէրինէ Տիւքմ է-
տէճէքլէրինի պիրտէն կէօրէմ-
տիլէր : Է՛մ տախի օնլար՝ խալ-
ըն Տուղուրունտա պիլմէտիք-
լէրինի պիր քէրրէ տաՏա իւ-
րար էթմէյէ ութանտըլար : Ս է
պունտան գաթը՛ նազար՝ պու
տէֆա՛ տախի սիւալէ ճէվապ
վէրմէյէ իմթինա՛ էթսէլէրիտի ,
օնլարըն եէրինէ՛ Տաղըր տու-
րան խալզ ճէվապ վէրէճէյիտի :
— Սիւրբ : Օնլարըն վէր-
տիլի ճէվապ սաՏիՏ իտի : Ե . 11 .
Ա . 21—24 : Գ . 11 : — Սիւր-
բ : Գ . 2 . 3
շէրՏինէ պագ : — Սիւրբ :
Տինէ : Պու
եարամազ սէֆիՏլէր՝ Ինճիլի
գապուլ էթմէյէ սիգտէն զիյա-
տէ Տաղըր տըրլար : Օնլարտան

էլլէտի . օնա տէտիլէր . Եւ վիզէլ-
քիսի . Յիսուս օնլարա տէտի .
Կերէք տերիմ սիզէ քի՝ կեօմ-
րիւքճիւլէր վէ Փահիշէլէր Ըւ-
լահըն փատիշահըլընա սիզտէն
իլէրի կիտերլէր :

32 Օխրա Յովհաննէս սիզէ

պիր չօգ քիմնէլէր ինանտըլար ,
լաքին սիզ ինանմատընըզ : ( )ն-
լար՝ պէնի տինկլէմէյէ կէլըր-
լէր , լաքին սիզ՝ պէնի էօլտիւր-
մէյէ կէլըրսինիզ :

32. Սարգսի խաբէի էլէ : Պապ
Գ . 1—8 : Յովհաննէս՝ պիր
եարամազ ալտատըճը տէյիլիտի ,
իլլա օ՝ պիր սատըզ առէմ՝ իտի ,
վէ օ՝ սատագաթը վա՛զ վէ իճրա
էթմէյէ կէլտի . վէ իսպգա՝ սա-
տըզ օլմասըն թա՛լիմ էտերիտի ,
վէ սատագաթըն ա՛մէլէրինի իշ-
լէմէյէ էջրէտիրտի : Վուր-
թարըճըմըզա՝ Յովհաննէսին
վա՛զը կէօքտէն օլտուղունու օն-
լարա իսպաթ էթմէյէ հաճէթ
եօղուտու . չիւն օնլար՝ «Պիլմէ-
յիզ՝ տէյիւ ճէվազ վէրտիքլէրի
թագտիրտէ՝ հէր քէսէ մա՛լիւմ
իտի քի՝ եալան սէջլէմիշլէր ի-
տի . վէ պունտան գաթը՛նազար՝
Ըլլահ օնուն էմէքլէրինէ պու-
տերեճէ սահապէթըլք էտիպ
միւպարէքլէտիյի՝ քիֆայէթ է-
տեր իսպա՛թ իտի : — Ինան՝ա-
րընը : Պապ ԹՄ . 16—19 շէր-
հինէ պագ : — Կէօբէրտիլէր ԸՎ :
Ին քէօթիւ մէշօքպլի քիմնէ-
լէրտէն պա՛ղըլարը Ըլլահա
տէօնտիւլէր , վէ խէլաս պուլ-

սատագաթ թարիգի իլէ կէլտի ,
ամմա օնա ինանմատընըզ . կէօմ-
րիւքճիւլէր վէ Փահիշէլէր իսէ՝
օնա ինանտըլար . վէ սիզ կէօ-
րիւպ՝ սօնկրա փիշման օլմատը-
նըզ , չէօյլէ քի օնա ինանասընըզ :

33 Պիր Ղայրի թէմնիլ իշ-

տուլար : Իսանէ 29 շէրհինէ
պագ : Ղ . 1 . Գ . 12 : Է . 37 ԸՎ :
— Սօնկրա էէշման օլմատընըզ : ( )ն-
լարըն Ըլլահա տէօնտիւլէնիւ
կէօրտիւնիւզ , լաքին սիզ օնտան
եիւզ չէվիրտինիզ : Սիզ օնլա-
րըն՝ կիւնահլարընը թէրք էտիպ՝
էյի վէ սօղըու օլտուգլարընը
կէօրտիւնիւզ , լաքին քէնտինիզ
օնլարը իսպահ էտէն վէ գուր-
թարան կէրէքլէյի պրագտը-
նըզ : Յովհաննէսին վա՛զը վա-
սիթասի իլէ օնլարըն կէօզլէրի
աշըլտըլար , լաքին սիզինքլէր
գաիանտըլար , օնլարըն եիւ-
րէքլէրի եուճատըլար , լաքին
սիզինքլէր սերթլէշտիլէր : Սիզ
օնլարըն ի՛պրէթինտէն Փայիտէ
թահսիլ էթմէտինիզ , իլլա օնա
ույմասընը թահգիր էլլէտինիզ :
Ղ . 1 . Է . 29 , 30 : — Բէ օնա
ինանասընըզ : Պունտան էջրէ-
նիրիզ քի՛ պի՛ր թէվպէսիզ եիւ-
րէք՝ խէլաս կէթիրէն իմանըն
էօնիւնտէ պիր մքք էտիճի տի-
վար տըր : Ըլլագ կէօնիւլիւ
թէվպէքեարէ՝ իման գօլայ տըր .
լաքին թէվպէսի օլմայան քիմ
սէլէրէ՝ իման կէթիրմէսի միւմ
քիւնսիւզ տիւր : Իշպու եարա-
մազ քեահիւլէր վէ մաղըուր

տին . Պիր էվ սահիպի ատէմ նուն էթրաֆընա չիթ չէվիրտի , վար իտի , քի պաղ տիրիպ' օ . վէ իչինտէ ճէնտէրէ դազոր , վէ

Փարիսեցիլէր' թէվպէ էթմէյէ իսթէմէվլէրտի , վէ պունուն իւ չինն ինանմաղա գատիր տէյիլլէրտի : Սադ . ՉԱ . 11 , 12 : Օստ . Ե . 11 , 12 : Յոմէ . Ե . 37—40 . 44 : Եթր . Գ . 12 :

33. Պիր շայրէ իեմիլ էլեմն : Պապ ժԳ . 3 շէրճինէ պագ : Բապպ Լչֆէնտիմիզին տիւշմէնլէրինտէն սիւքիւթ օլունաճապ եէրինէ , օ օնլարըն աղզընը գա . փատըյօր . վէ օնլարըն պուլունտուգլարը կիւնաճ վէ ճէլաքըղա դարգ օլմուշ ճիյպէթլու ճալինի միւնասիպ թէմնիլէր իլէ պէյան էթմէյէ միւպաշիրէթ էտէյօր : — Լչմանիպէ : Սադ . ԺԲ . 1—12 : Պադ . Ի . 9—13 : — Պաղ տիտի : Եթէնտիս . թան տիյարընտա' դայէթ չօգ պաղլար վարըտը . չինն քի օնուն թօփրաղը : — Սունն էթրաֆընա շէն շէվիրտի : Սունն էթրաֆընը գափատը , քի ճայվանլար եախօտ օլուր օլմազ ատէմլէր իւ չինն կիրիպ օնա վարար վէրէմէսինլէր : — Սէ իւլիտէ ճէնտէրէ գապո : Պաղըն իչինտէ եէրլի պիր շարապիսանէ' եախօտ իւզիւմլէրի պասազ շիրասընը ալաճադ պիր ճափուզ եախտը : — Պաղլէ պէնա էլիտի : Պու' պաղպանլարա սաքին օլաճազ' վէ խըրսըզարտան ճէմ ճայվանլարտան պաղը կէօզէթմէք իչինն պէքճիլէրէ օթուրաճազ մաճալ օլմազ

իչինն եափրտը : — Սուն պաղճըլարա իեւլէմ էթիպ : Պու մի . սիլլիւ միւլլէրէր' չօգ քէրրէ իւճիլէրէ կէօթիւրիւ վէրիլիր իտի : — Պաղլէ իլի : Պու քիմնէ' պաղըն մէյվէտարըղընը վէ մէյվէսինի սաղա պաղլամաղա իգթիլալը սայտըղը ճէր պիր շէյի իճրա էթտիքտէն սօնկուրա , պրաղըպ ախէր մաճալ վարտը :

Փէյղամպէրլէր' չօգ քէրրէ Եթէնտի Քիլիսէսինի ճալինի վէ ճուգուգ ու իմթիալաթլարընը պէյան էթմէքտէ' պաղը թէլպիճ կէթիրիլլէրտի : Սադ . 2 . 8—16 : Եթր . Ը . 11 , 12 : Եթր . Ե . 1—7 : Եթր . Բ . 21 : Սէ Լչֆէնտիմիզին պուրատա օ թէլպիճի գուլանմասընտա շիւպ . ճէսիպ' օլ ումունէլէր իաթրընտա իտի : Ըլլաճ թաալէա ճաղըթթլէրի քէնտի Քիլիսէսի իչինն գուտրէթլու էլ իլէ' պուտիւնետա թէտարիլլէր կէօրտիւ . օնու' աղիմ տիգգաթ իլէ էթրաֆընը գափալըպ ճըֆլ էյլէտի . իէ աղիմ մուճապպէթի իլէ օնա ճիսապաղը պէրէքէթլէր վէ ճուգուգ ու իմթիալաթլէր իճան էյլէտի : Բապպըն ճիսսէսի' օնուն իալգը իտի' Բ Օլի . ԼԲ . 9) . վէ օնան չօգ մէյվէ պէքլէմէյէ ճագգը վարտը : Սնլարը Սըսըր տիյարընտան իսէլաս էթմէք իչինն' Սինա տաղընըն իւզէրինտէ օնլարա նօմօս

գուրէ պինա էթտի , վէ օնու պաղճըլարա թէսլիմ էտիպ զուրպէթէ կիթտի :

34 Ս է մահատըլարըն վաղթը

հազըլաշորգտա , խըզմէթբեարլարընը պաղճըլարա կէօնտէրտի , թի մահատըլունու ալալար ,

35 Ս է պաղճըլար օնուն խըզ

վերմէք իչինն՝ վէ վա՛տ օլմուշ տիյարը օնըլարա դապթ էթտիրմէք իչինն էնմիշ իտի : (Նըլարա քէնտիսինն Մ՛գիւլ Վ՛էլամընը վէրմէք իչինն՝ օնըլարա կէօգէտէճէք էյի նօմօսլար վէ գանունըլար թա՛յին էթմէք իչինն՝ օնըլար միւնասիպ նազիրէքէք վէ խօճալարա վէ գատըլարա վէ զապիթլէրէ մալիթ օլմաղա Տէփի իզթիղալը թէտարիքլէրի կէօրմէք իչինն՝ օնըլարա եագըն կէլտի (՛Նէէ՛. թ. 11—15. 19—25) . վէ պու վէճճ իլէ օնըլարը պրագտը , թի օնըլարա արթըզ էվվէլ.թի կիպի իլճամ իլէ կէօրիւնմէսին :

Հագգ (մահա՛լէա հագըրէթլէրի՛ պու մէմէքէթլէրտէ մուսախէրէն իհտաս օլան խնճիլի Վ՛իլիսէլէրէ պու վէճճ իլէ աշիբեար օլուու : (Նըլարը՛ գօվալայանըլարընը կլինտէն խէլաս էյլէտի . օնըլարա՛ Մլլահա քէնտի՛ զամիրլէրիննին թա՛րիֆինէ կէօրէ ի՛պատէթ էթմէյէ բըբզ վէ ազատըզ իհասան էյլէտի . վէ օնըլարա՛ Վ՛րիտոտուն Վ՛իլիսէսինն Տէփի մու՛սատաթ ու իմթիպաթըլարը իլէ պերապեր օնուն տին խըզմէթճիլէրինի վն սըրըլարընը վէրտի : Ս է շիմտի՛ պուրատա իհտաս էյլէտիլի վէ տիբտիլի պաղընտան չօգ մահատըլ պէքլէմէ գ մի : 34 . խըզէրիւնտըլարըն . . . կէօն

տերտի : Մլլահա Նէհուտիլէրի թէվպէյէ կէթիրմէք՝ վէ օնըլարա վէրտիլի նօմօսլարընըն վէ գանունըլարընըն սագլանմասընը օնըլարտան մաթըուպ էթմէք իչինն՝ վէ կէլէճէք օլան Ս՛նսիա խուսուսունտա օլան վա՛տլէրէ տիղգաթըլարընը ճէլպ էթմէք իչինն՝ օնըլարա փէյղամպէլլէր կ՛օնտէրտի . վէ պու վէճճ իլէ մէվս՛մի կէլտիլի զէման՝ մահատըլ մաթըուպ օլունուր իտի : Ղ աքին խալգըն զապիթլէրի վէ խօճալարը Տէր պիր թարիխտէ իշպու էմին միւշիթ վէ նասիճաթըլարըն ա՛լէյճինէ գուտուրուրար իտի : Գ. թ. 13, 14 : Բ Ս՛ն. 12, 15, 16 : Վէէ՛. թ. 29, 30 : Ե. թ. 3—7 : Լ. 15 : Խ. 4, 5 : Օ. 2, 3 : Գ. 2, 3 : Դ. 10 :

35. Ս է պաղճըլար : Պաղճըլուղէթի իլէ պուրատա՛ շիւպճէսիզ ա՛լէլ խուսուս պաշ քեահինըլը վէ քեաթիպլէր վէ Փարիսեցիլէր պէյան օլունմագ մերամ օլունտու , թի օնըլար խալգըն խօճալատու , թի օնըլար խալգըն խօճալարը իտի : Պապ Ի. Գ. 2 : Բ (՛)էն . Ե. 15—17 : Ժ. 18—20 : Ժ. 9, 10 : Լ. 8—10 : Ս՛ալ . Բ . 4—7 : — Վ՛իլիսէլ տէօյտիւնէր : Պու լուղէթին՝ եա՛նի տէօյմէք Պաթըլընըն Նունանիճէտէ մալաթըլընըն Նունանիճէտէ մալաթըլընըն տէրի եիւզմէք տիր . վէ

մեթքեարարընը թուժուայ՝ քի-
մինի տեօտիւէր, քիմինի տե
եօտիւրտիւէր, վէ քիմինի թաշ-
լարարար :

պունտան Նէնի Մ՛հտտա մանա-
սը օլ տերէճէ շիտտէթ իլէ տեօյ-
մէք տիր քի՛ տերի կիւզիւրիւն :
— Քիմինի տե եօտիւրտիւէր : Պա՛-
ղարար տեթէրէ իլէ պիշիտի-
ւէր, ախերէրի գըլըճ իլէ գաթը
օլունտուլար, վէ պաշգալարը՝ ա-
թէշտէ եպարմազ : լա՛ սուլարտա
պօղուլմաղը ա՛ թաշլանմաղըլա՛
աճըգտան էօլտիւրիւլմէյիլէ՛ Տէ-
լաք օլունտուլար, եախօտ գամ-
չըզ ալթընտա եա ախեր էլիլէթ
ու իւրէնճէլէր ալթընտա էօլտիւ-
ւէր : — Ս ի քիմինի թաշլարար :
Պու՛ Նէհճուտիլէրին պէյնինտէ
ա՛ղապ ու թէքտիր էթմէնին փէք
ա՛լէստէվի պիր թարզի իտի : Վ Լա-
ր. 14 : թաշլար Ժ. 35, 36 :
Բ ( ) ըն. Ժ. 4. 10 : Ժ. 5 : Յե-
Է. 25 : Մէլ խուսուս պու՛ խալզ
պապանբայ՝ գարըչըզ և 4 վագ-
թընտա օլունուրուտու : Նշից Ժ. Է.
4 : թաշլար Ժ. 10 : և թաշլ. Լ.
6 : Գ թաշլ. Ժ. 18 : Յիլ. Ը.
59 : Ժ. 31 : Գարձ. Է. 58 : Ժ. Գ.
5. 18 : Պու վէճ՛ իլէ շէրաա՛-
թը կէօրիւլմէլտէն թաշլանան
քիմնէլը Տէր գէման՝ էօ տիւ-
րիւլմէվէր իաի, իլլա պա՛ղը քեր-
րէ շիտտէթ իլէ եարալանտըգ-
տան սօնկրա գուրթուլուրլար ի-
տի : Սաբի. Ժ. Բ. 4 : Սաթմէոս՝
վուգուսմէլէրի սրրաարնճա նագլ
էթմէսինէ չօգ տիգպաթ էթմէվ.
Սարկոս իլէ Վ յուկաս պու խու-

36 թէքրար էվիլէքիւրտէն
վիյատէ՛ պաշգա իւրգմէթքեար-
լար կէօնտէրտի, վէ օնլարա տա
օլ մինվալ իւլըէ էյլէտիլէր :

սուստա տաճա վիյատէ տիգպաթ
էտէրլէր . լաքին մասլաճաթն
մէ Ֆճուսուճիւլէսինտէ պիր տիր
Սաբի. Ժ. Բ. 2—6 Վ սի. Ի.
10—13 : Միլաճ. Միլաճն փէյ-
գամիլէրինտէն նէ՛ գատարը
գալ. մլար էլի իլէ՛ վէ գաշ տէր-
լիւ թարիպէրտէ Տէլաք օլուն-
տուլար : Գ թաշլ. Ժ. Է. 13 :
Ժ. Բ. 2. 10 : Ի. 24. 27 : Բ
Սաշլ. Ժ. 2. 10 : Ի. 20—22 :
Լ. 2. 16 : Վիլէ. Բ. 26 : Նշի. Բ.
Բ. 30 : Ի. 2. 8. 20—23 Լ. Է.
15, 16 : Լ. 6—13 : Սաբի.
Է. 12 : Ի. 4. 31—35 : Վ սի.
Ժ. Գ. 34 : Գարձ. Է. 52 : և թե-
Բ. 15 : Նշի. Ժ. Է. 36, 37 :

36. Պաշլա իւլլէթիւրար :
Պունլար՝ թաշլանն թաշլանմա
կէօնտէրտիլէրի կիպի՛ էվիլէ-
քիլէրինտէն տաճա միւթէպէր
իաիլէր : թաշլար Ի. Բ. 15 : Էր
պիր կէլէն փէյլամպէր՝ օնտան
էվիլէ շէլէլէրտէն՝ Սիտիանն
ճագգընտա վէյլամպէրլէրի
տաճա աչըզ վէ տաճա աշիքեար
պէյան էտէր իտի. վէ օնլարըն
սօնու՛ եանի վաթթիլ էտ՛ճի
Յոյճաննէս՝ օնտան իլէրի կէլէն-
լէրին ճի՛ւլէսինտէն պէօյիւք ի-
տի : Պապ ս. Ե. 9—11 շէհրինէ
պագ : — ( ) Նլարա տա օլ միւլ-
էւլէ էյլէթիլէր : Պապ Ժ. Գ. 10.
Գարձ Է. 52 : Միլաճ՝ սիտիլէ-
տէն սիտիլէլէ օնլարա էյլիլէր

37 Ս է էնճամ' օնլարա' Օղ-
լու մտան ու թանաճապլար տէյէ-
րէք' քէնտի օղլունու կէօնտէրտի:

ԻՏան էյլէմէքտէ տէվամ' էտէր
խտի վէ օնլար' քէնտիլէրին Տիյ-
պէթլու հարամապլըզլարընտա
տէվամ' էտէրլէր իտի: ԼյովաՏ,
օնուն' պու մինվալ իւզրէ քէն-
տինին էն էյի' տօթլարընը օնլա-
րա պիրի պիրի արտը սըրա պու
վէճՏ իյէ գօվալանմաղա վէ էօլ-
տիւրի լմէյէ կէօնտէրմէսինտէ'
մուհապպէթի վէ թէՏամիւլու
վէ սապըր նէ' գատար աճայիպ
խտի:

37. Օղլունու ու թանաճապլար:
Պաղըն սահիպինէ' խզմէթընար-
լար կէօնտէրմէքտէն արթըզ
պիր խայրը եօղլուտու. պունուն
իչին օ' տահա պէջիւք վէ տա-
հա էյի վէ տահա ղըլատէ ի' ղ-
ղէթ ու իգրամա շայէսթէ պիր
զաթ կէօնտէրի: Ս է պու վէճՏ
իյէ ԼլաՏ ճիւմիէ փէյլամպէր-
լէրտէն պէջիւք Տէփ մէլէքլէր-
տէն իւսթիւն' ճիւմիէ Տիւքիւմէ-
թէ մալիք: է Տէփ շան ու ի' զգէ-
թէ շայէսթէ պիր զաթի շէրիֆ
կէօնտէրտի: Ս. 4. 7: 3. 15.
Ս. 1. 14. 34: Ե. 23: Լքբ. Ս.
1—14: — Օղլունու կէօնտէրտի:
Սարկոս (Ս. 6) տէյօր քի, պու
օնուն պիրիճիք օղլու խտի, վէ օ'
փէք սէվկիւլու խտի: Խմտի պու
ԼլաՏըն պիրիճիք Օղլու 3. 15-
տու Քրիստոսու ինտանլարըն
կիւնաՏլարը իչին կէօնտէրմէ-
սինտէ' ա' ղիմ' մուհապպէթինի

38 Ս է պաղճըրար օղլունու
կէօրիւնճէ, քէնտի մապէ նիլէ-
րինտէ տէտիլէր. Ս արիս պու

նէ' գատար կիւղէլ վէ նէ' գա-
տար ալէա պ' թալ զ իլէ պէ-
յան էտէր: 3. 15. 9. 46,
17: 2. 15. 2. 32: 9. 10. 7.
4: Ս 3. 15. 9. 9, 10:

38. Ս արիս պու պու: Ս ա-
րիս' էնճամը միւլքէ մալիք օյան
տըր. վէ էքտէրի պիր էվատ օ-
լուր: Պաղճըլար' իպթիւսա ար-
զուլէտիլէր' վէ օնտան սօնկրա ինտուր-
լար, վէ օնտան սօնկրա ինտուր-
լար քի, պաղըն սահիպի տէօ-
նիւպ օնլարտան Տիչ Տիսապիւ-
թէյէճէյի եօգ տուր: (Պուն
իւղլմէթընարլարըն' պիրի պիրի
արտընճա օնլար էօլտիւրտիլէր,
վէ օնլարա պիր թէքտիր օլմատը:
Ը իմտի քէնտի օղլունու կէօն-
տէրիլօր, վէ օնտան ղայրի-կէօն-
տէրէճէք քիմսէսի եօգ տուր. վէ
շիմտ' օնլար' Տէման օնու օրթա-
տան տէֆ' էտէ պիլիլէրտէ, օն-
լարըն արզուլարընա միւսախէլէ
էտէճէք' հա օնլարըն իլէր' նէ
գարըշաճազ Տ' շ քիմսէ գալիւղ.
պաղ օնլարա գալաճազ, վէ Լ-
քապ կիպի օնու քէնտի քէյթ-
լէրինէ կէօրէ գուլանա պիրի-
լէր, վէ օնտա' իսթէտիքլէրինի
էտէ պիրիլէր: 9. 10. 4. 15. 19:

Պու մինվալ իւզրէ' ԼլաՏըն
սէվկիւլու Օղլու տիւննայա կէլ-
տիլի ղէման' պիր թէք սէօղ սէջ-
լէմէլտէն պիլէ' օնուն էօ' միւլ-
գալարըլմաղա արանտը: Պաղ Բ.

տուր , կելին օնու էօլտիւրէլիմ , վէ օնուն միրասընը զապթ էտէլիմ :

39 Ո է օնու թուժուպ պաղ-

13—16 : Ո է քէնտինին ու՛ մու- մի խըզմէթինէ պաշլայըպ՝ հնսան գըմընը Լըլաճա վաճիպ օլան ի- թաա՛թը վէ մուճապպէթի վէ ի՛ղղէթի էտա էթմէյէ տա՛վէթ էյէտիյի զէման՝ իշպու եարա- մաղ պաղճըլար եա՛նի պաշ քեա- Տիւլէր վէ քեաթիպլէր զպէթլէ գուսուրտուլար . շիւնքի օնլար՝ Լըլաճա մօխսուս օ.ան Տէփ շան ու ի՛զգէթի վէ իթաա՛թը քէն- տիկերինէ վէրիլմսինի իսթէրլէր իտի : Օնլար կէօրտիւլէր քի՛ Վրիստոսուն ի՛թիպարը խալգըն գըթընտա կիւն պէ կիւն արթ- մագտա՛ վէ օնլարընքի էքսիլմէք- տէ իտի . վէ օնլար օնու էօլտիւր- մէյէ մէշվէրէթ էթտիլէր . շէօյլէ քի՛ ճիւնյէ գուվլէթ վէ ի՛թի- պար՝ վէ Տէր շէյ՛ էպէտէն օնլա- րըն էլլէրինտէ գալսըն : Օնլարըն պու գատար վէմանտէն պէրու պէքլէտիքլէրի Մեսիա՛ էյէր օն- լարըն նօմօսլարընը գարըշտըրը՝ վէ օնլարըն Տիլլէրինի վէ եա- լանճըլըզլարընը մէյտանա չըգա- րըսա , օրթատան քէնտիսի գալգսըն , վէ միլլէթ էպէտէն Մեսիասըլ գալսըն : Պապ ժ.Բ. 14 շէրՏիկէ պագ : Ի.Զ. 3, 4 : Ի.Է. 1, 2 : Սաղ. Բ. 2 : Յ.Վ. ԺԱ. 53 : Ղաթ. Բ. 27 , 28 : Պու քիմնէ քէնտինէ Լըլաճըն Օղլու աէտի . կելին օնու էօլտիւ- րէլիմ , վէ կէօրէլիմ օնուն օղլու

տան տիշարը չըգարտըլար , վէ էօլտիւրտիւլէր :

40 Վմտի պաղըն սաճիպի կէ- տիյի վէման՝ օլ պաղճըլարա նէ՛ մէսնէտինէ նէ՞ օլուր : Պապ Ի.Է. 43 : Օր.Ն.Գ. Լ.Է. 18—20 :

39 ( ) նո- խո-խո-պ : Օնու Վեթսեմանի պաղչէսինտէ՛ կէ- ճէ եարըսընտա տուա՛ էտէրքէն թուժտուլար : Օնու Տիլլէ վէ խալընըզ իլէ թուժտուլար : Յու- դա օնլարըն գուլաղուղու իտի . վէ օ մաճալէ օնլարը օ գուլա- դուղատը . եօղիսէ՛ օնու պուլա- մաղարըտը : Օնու օնլարա պիր նիշան իլէ կէօսթէրէն Յուդա ի- տի . եօղիսէ՛ , օնլար օնու՛ ախէր- լէրինտէն Փարգ էտէմէզէրիտի : Մաթ. Ժ.Գ. 48—50. 55. 57 : Մաթ. Ժ.Գ. 43—53 : Ղաթ. Ի.Բ. 52—54 : Յ.Վ. Ժ.Լ. 12, 13, 24 : —Պաղարն տիշարը չը- գարտըլար : Միւլք սաճիպինին էվլատը՝ պաղտան պիր Տիստէսի եօգ՝ օրատա պիր իշի եօգ՝ պիր խըրսըզ վէ Տարամի կիպի՛ տիշա- րը գօվուլտու : Վրիստոս Լ.Ֆէն- տիմիզ՝ Երուսաղէմ շէճրիին տի- շարըսընա՛ շէճրին պաթը թա- րաֆընտա օլան Վողգոթա պալլ- րընա չըգարըլար քի՛ օրատա խաշ- լանսըն : Պապ Ի.Է. 31—33 : Մաթ. Ժ.Բ. 20—22 : Ղաթ. Ի.Գ. 32, 33 : Յ.Վ. Ժ.Բ. 16, 17 : Լ.Գ. Ժ.Գ. 11—13 : —Լ.Է. տի-տի-լէր : Պապ Ի.Է. 20. 26 : Ղաթ. Բ. 23 : Գ. 14, 15 : Դ. 10 : Ե. 30 : Է. 52 : Յ.Վ. Ե. 6 : 40 . Պաղըն սաճիպի կէլտիյի վէ-

էտէճէք տիր :

41 Օնա տէտիլէր . ՕԼ քեօ-
թիւլէրի քեօթիւ թարզ իլէ հե-
լաք էտէճէք , վէ պաղը մահ-

ման : Պաղճըլար՝ օնուն կէլէճէք
իտիյինի ունուժտուլար , կէլմէզ
տէյիւ իւ միտ էթտիլէր , վէ օ սայ-
քի կէլմէյէճէք կիպի ա՛մէլ վէ
հարաքէթ էթտիլէր : Լաքին օ
էլպէթ՝ էլպէթ կէլէճէք տիր : —
ՕԼ պաղճըլար շէ՞ տէճէ՛ տիր : Լ-
ֆէնտիմիզին օնլարա պու սիւալի
սօրմարնտան մերամը պու իտի
քի , օնլար քէնտիլէրի իւզերինէ
պիր հիւքմ թագրիր էթտիլէր ,
վէ իւզերլէրինէ կէլէն լազապըն
հագգ օլտուղունու իգրար էյլէ-
սիլէր : Օնլար պու էվասհիպին-
տան մերամ Լլաճ՝ պաղճըլար-
քիտարլարտան մերամ փէյլամ
պերլէր՝ վէ օղուլտան մերամ
թաա՛լէանըն Օղու օլտուղու-
նու Փարգ էտէմէտիլէր , լաքին
հազըր տուրանլարտան ախէր
պա՛զը քիմնէլէր՝ իհթիմալ տըր
քի Փարգընա վարտըլար : Խանէ
31 շերհինէ պագ :

41 . Վէօթիւ- Ռարչ իլէ հէլա-
ն : Օնլարըն վէրտիյի ճէվապ
սօղու իտի : Վիլ վագի՛ մատ-
տէ օլ գատար աշիքնար իտի
քի՛ օնլար ախէր պիր ճէվապ վէ-
րէմէզէր իտի : Վրիտտու Լ-
ֆէնտիմիզ իսթէտի քի՛ օնլարա
քէնտի գապահաթը օլտուգլա-
րընը վէ օնլարըն շէհրինի վէ
հէյէթլինի վէ միլէթիլի հէլաք
էթմէքտէ՛ վէ էվվէլտէն Լէ-

սուլարը մէվսիմինտէ օնա վէ-
րէճէք օյան պաշգա պաղճըլարա
թէսիլմ էտէճէք տիր :

42 Յիտու օնլարա տէտի .

հուտիլէրին մալէք օլտուգլարը
քէրէմ ու իհսանլէրի վէ մու-
սա՛տաթիլէրի թայիֆէլէրէ իհ-
սան էթմէքտէ Լլաճըն հագգա-
նիյէթիլի կէօսթէրսին : Վրիս-
տու Լֆէնտիմիզ օնլարա պու
կէրէքըլէյի էյեր քէնտիսի սէջ-
լէմիշ օլսայրտը , օնլար գուլպ-
լարընը թուլթուպ՝ օնու քիւֆիւր
տէյէճէքըլէրտի : Լաքին պու
թէմնիլ իլէ օնլարըն գալլինի
թէմնիլին մատտէսինէ ճէլպ է-
տիպ՝ քէնտիսին սէջլէմէյէ իս-
թէտիյի կէրէքըլէյի օնլարա սէջ-
լէթտի , վէ էյերչի օնլար օ զէ-
ման իգրար էթտիլէրի շէյին
մէֆհուժունու անկլամատըլար ի-
սէ տէ , սօնկրատան սէօզլէրինի
կէրի ալմաղա գատիր տէյիլ ի-
տիլէր : — Պաղը . . . պաղճա պաղ-
ճըլար ն : Խանէ 43 շերհինէ
պագ :

42 . Յիտու օնլարա տէտի : Վրիս-
տու Լֆէնտիմիզ Լլաճ թա-
ա՛լէանըն ա՛մէլ ու հարաքէթ
էյլէտիյի գանուլարըն հագգ
օլտուղունու օնլարա իգրար էթ-
տիրտիքտէն սօնկրա , թագրիր
էտէր քի , պաղճըլարըն հագ-
գընտա օնլարըն հէման պու իգ-
րար էյլէտիլէրի շէյի՛ Լլաճ
փէյլամպէրլէրին վասիթասի ի-
լէ քէնտիլէրին հագգընտա խա-
պէր վէրմիշ տիր : Սաղ . ճԹԸ .
22 , 23 : — Լալա ուր տէֆա . . .

Լալա պիր տէֆա՛ Քիթապ-
լարտա օգո՛ւմատրնըզ մը. Ը՛ջ
եափուճիլէրին րէտտ էթտիք-

օգո՛ւմատրնըզը : Օլա պիլի՛րմի
քի՛ սիլ պու գատար ճաճիլ օ-
լարնըզ : Լաճէնտիմիցին պու
սիւալի՛ զայէթ եէրինտէ պիր
սիւալ տրը : Պապ թ. 13 վէ
ԺԲ. 3 վէ ԺԹ. 4 վէ ԻԱ. 16
շէրճէրինէ պագ : — Ետփո-
ւն րէտր էթտիլէրի : Պինայը
եափան ուսթալարն՝ կիւզէլի-
յի օլմատրըզ իջիւն եախօտ պի-
շիմսիլ կէլտիյի իջիւն պիր եա-
նա պրագտորգլարը թաշ՝ Լալա-
ճըն սէչտիյի վէ մախուսէն թէ-
տարիք էյլէտիյի (Լալա. Ի. 16)
թաշ խտի լաքին օնլար օնու
պէյէնմէյիպ՝ վէ րէտտ էտիպ
աթտարար. շիւն քի օնլարն նա-
ղարնտա՛ օնուն արգուէնէճէք
պիր շէյի հօղուտու : Լալա. ԾԳ.
2, 3 : Իշպու հափուճուլար՝
պաշքեաճինլէր վէ փարիսեցի-
լէր խտի, վէ օնլար Քրիստոսա՛
եափուտա Տիչ պիր եէր վէր-
մէզէրիտի : Օնլար գարար գը-
տըլար քի, օնուն նօմօսլարը վէ
գանտունլարը օրատա օլմատրնլար,
վէ օնու վէ օնուն թա՛լիմաթ-
լարնըր աթմըլարտըր, քի պի-
նանըն թէմէլի՛ օնլարն քէնտի
թա՛լիմաթլարը վէ սրիարըլարը
օլտուն : Պարթ. Գ. 11 : Լալա.
Թ. 33 : Ի Պէր Բ. 4-8 :
— թալ : Իշպու թէչպի՛ճ՝ պիր
եափուճուն պինա օլունմատրն-
տան ալընմըլ տրը, քի էքսէրի էն
կիւզէլ վէ գուվէթլի թաշ թէ-

լէրի թաշ՝ քէօշէ պաշը օլտու.
պու՛ Բապպտան օլտու, վէ կէօզ-
լէրիմիլտէ աճայրպ տրը :

մէլին քէօշէ պաշընա գօնու-
լուր : — Քէօշէ պաշը օլտու :
Մարի. ԺԲ. 10, 11 : Պ. 1-4.
Ի. 17 : Եթե. Բ. 20 : — Պա-
Բապպտան օլտու : Օնտա Լալա-
ճըն էլի վար : Օնու Լալաճըն
էլի եափմըլտըր, Եէրին վէ ճէ-
ճէննէմին գարըջ տուրմատրնա
նիսպէթ՝ իշպու րէտտ ու թէրք
օլմուշ թաշը Լալա՛ ճէմ Եէ-
ճուտիլէրին ճէմ թալիֆէլէրին
պիր լուճանի ճէյքէլ պինա վէ
իճտաա օլտուգլարը Քիլիսէսի.
նին թէմէլինին քէօշէ պաշը
քիւրսիւսի թաշը էյլէտի : —
Կէօշէլէրիտէ աճայրպ տրը : Եէ-
ճուտիլէրին միլլէթճէ քէնտի-
լէրին Մեսիասըրը րէտտ՝ վէ
թալիֆէլէրին Եէճուտիլէրին
րէտտ էթտիլէրինի գապուլ է-
տէճէքլէրի՛ աճայրպ տրը : թա-
լիֆէլէրին՝ օնտան պէրու շիմ-
տիյէ գատար միլլէթ միլլէթ ա-
գապընճէ օլ Մեսիայը գապուլ
էյլէտիլէրի՛ վէ Եէճուտիլէրին
օնու սիլսիլէտէն սիլսիլէյէ ճա-
լէա պու կիւնէ գատար րէտտ
էթտիլէրի՛ աճայրպ տրը : Իյիլ
վագի՛ խէլաս մատտէսինին պիւ-
թիւնիւ՛ պիր սըրըր ա՛ղիմ տիր :
Լալաճըն՝ քէնտի պիրիճիք Օլ-
լունու ինթիխապ էյլէյէճէյի՛
օնուն Օղու պու գատար էտ-
նա ճալէ թէնէզզիւլ էտէճէյի՛
թաճգիր վէ րէտտ օրաճաղը՝ վէ
էօլտիւրիւլէճէյի՛ վէ Լալաճըն օ-

43 Պունուն իշխն սիզէ տե-
րիմ քի՛ Լլւսհնն փատիշահը-
ղը սիզտէն գալտորըլայ՝ մէյվէ-
սինի կէթիրէն թայիֆէյէ վէ-

րիլէճէք :

44 Սէ պու թաշըն իւզէրինէ
տիւշէն՝ գըրըլաճագ, վէ օ՝ քի-
մին իւզէրինէ տիւշէրսէ, օնու

նու տիրիլտէճէյի՛ վէ պու թե-
մէլին իւզէրինտէ՛ էնճամը իշիննէ
հէմ Լշէհուտիլէրի հէմ թայի-
ֆէյէրի ալաճագ վէ պիւթիւն
տիւննայա հայըլաճագ վէ հէր
զէմաննէ վէ պիւթիւն էպէտիլը-
յէ էրէճէք պիր Վիլիսէ պինա
վէ իհտաս էտէճէյի՛ ա՛ղիմ
թա՛ճիւպէ շայէսթէ պիր մատ-
տէ վէ հէփ խէլաս պուլմուշ օ-
լանլարա իֆթիխար տըր : Է-
ռո՛ւֆ. ԺԱ. 23, 26. 33, 34 :
Ա Տէ՛մ. Գ. 16 :

տիւրմիւշէրիտի, վէ օնուն մու-
հապպէթլու ( )ղընու գաթլ
էթմէք իւզէրէ հտիլէր : Պունուն
իշխն օնլար րէտտ սրունաճագ-
լար, վէ օնլարն հէփ հուգուգ
ու իմթիագաթլարը օնլարտան
ալընաճագլար տըր : ( )նլար
Բապպըն Սէփհինի՛ արալա-
րընտա փատիշահըլդ սիւրմէյէ
խթէմէզէրիտի . վէ պունուն ի-
շին շէյթանա թէսլիմ օլունա-
ճագլար, քի օնլարըն իւզէրինէ
օ փատիշահըլդ սիւրսիւն , վէ
օնլար՝ գարանլուգտա՛ ճահիլիք-
տէ՛ ֆագիրիլքտէ՛ վէ զատր ու
գուլմ իշինտէ թէրք օլունաճագ-
լար տըր Պապ Ը. 14, 12 վէ
ԺԲ. 28 շէրհինն պագ : Ղործ.
ԻԸ. 28 : — Սէյլէֆինէ Կէիլէրէն
Լ՛ : Ելէյ. ԺԹ. 6 տէ Լշէհու-
տիլէրին հագգընտա սէջլէնէն
սէօզէր՝ Ա Պէր. Բ. 9 տէ
Վրիսթիանլարա թաթպըգ օ-
լունուլար :

43. Պունուն իշխն սիզէ տերիմ :
(Նլարըն՝ պու Պապըն գըրգ
պիրինճի խանէսինտէ պաղճըլա-
րըն իւզէրինէ թագրիր էյլէ-
տիլէրի հիւքմիւ Լշֆէնտիմիզ
շիմտի չէվիրիպ օնլարա ույտու-
րույօր : — Լլլա՛նըն Գորիշուլը-
լը Լ՛ : Լշէհուտիլէր Լլլահը
քէնտիլէրինէ փատիշահ իգրար
էթմիլէրիտի, օնուն նօմօսունու
ալմըլարտը, վէ օնուն խասս
ճէմաաթը օլմագ իգրարընտա
հտիլէր՝ լաքին օնլար՝ քէնտի-
լէրին փատիշահընա ա՛սը օլ-
մուշարտը, փատիշահըլը գա-
փըպ՝ քէնտիլէրի սիւրմէյէ իս-
թէրէրիտի, օնուն նօմօսլարընը
պէր թարաֆ էտիպ՝ քէնտիլէ-
րին նօմօսլարընը օրթայա սիւր-
միւշէրիտի , օնուն փէյղամ-
պէրլէրինի տէօյմիւշէր՝ վէ էօլ-

44. Վըրըլաճագ : Սեսիանըն
հագգընտա փէյղամպէրլէր թէ-
մէլ քիւրսիւսիւ մէսիլիւ սէջ-
լէտիլէրի իշինն՝ Լշֆէնտիմիզ՝
օնու պու իշէ գուլանմատըլա-
րընտան հասիլ օլան հիլպէթ-
լու նէթիճէլէրի պէյան էթմէյէ
միւպաշիրէթ էտէյօր : Պու թաշ՝
հէր քէսին Եօլու էօնիւնտէ
տուրուր , վէ հիշ քիմնէ օնուն

էզէճէք տիր :

45 Ս է պաշքեաճինլէր հեմ փարիսեցիլէր օնուն թեմսիլէ-

րինի իշխմտիքլէրինտէ , քէնտիլէր իշխն սեօյլէտիլինի անկլատու-
լար :

էթրաֆընը տօլաշամադ : (Նուն իւզէրինէ հէր պինա էթմէյէն քիմնէ՝ օնա չարփաճադ , վէ ա-
յազլարը իլիշիպ տիւշէճէք , վէ քեմիքլէրինի գըրաճադ : (Ղ քիմնէ թաշա պիր քէտէր է-
տէմէյէճէք , լաքին քէնտինի հէլաք էտէճէք տիր : Լապ . Ը . 11 . 15 : Ղ . 1 . 18 : Լապ . Բ . 33 : Ա Պէր . Բ . 7 , 8 : — (Նուն էզէճէք տիր : Պու թաշն իւզէրինէ տիւշմէ-
սի՝ հէր պիր քիմնէյէ հիյպէթ-
լու տուր . լաքին պիր քիմնէնին իւզէրինէ պու թաշն տիւշմէ-
սի՝ տաճա զիյատէ հիյպէթլու պիր շէյ տիր : Պու վուգու-
ա՝թլէրին իլքի վագի՝ օլտուգ-
տա՝ էալընըլ ա՛զալար գըրը-
լըր . լաքին սօնկրաքիսի վագի՝ օլտուգտա՝ պիւթիւն վիւճիւտ էզիլիր , փարէ փարէ օլուր : Պա՛զըլարը պու զիւիւմէ զահիպ օլաճլար քի , թաշա չարփմագ-
տան անկլաթմաղա մէրամ օլու-
նան՝ իմանսըզարըն կիւնաճը վէ հէլաքի տիր , վէ թաշն տիւշ-
մէք վագա՛րնտան թարտ ու գօվալայըլա մէշղուլ օյանլարըն՝ օնտան պէօյիւք օլան կիւնաճը-
նը վէ շէտիտ ա՛զապընը անկ-
լաթմագ մէրամ օլունույօր , քի օնլար պու թաշա ազըն տար-
ղընըզլարընըն սէպէտինտէն՝ օ-
նուն քէօշէ պաշընա գօնուլմա-

ղա երիքսէյէ գալորըլմըլ իքէն՝ օնու աշաղա չէքէրլէր , վէ օն-
լարըն պաշարը իւզէրինէ տիւ-
շէր : Լաքին հէր նասըլ իսէ , պու սահիճ տիր քի , պու թաշ՝ օնուն իւզէրինէ տիւշէնլէրին հէփիսինին իւզէրինէ տիւշէճէք տիր : Վրիստոսու ըէտտ էտիպ՝ օնուն սատագաթը իւզէրինէ պի-
նա էտէճէքլէրի եէրինէ քէն-
տիլէրին սատագաթը իւզէրինէ պինա էտէնլէրին ճիւմլէսի՝ քէն-
տիլէրինի տէյիլ սալթ էպէտի սաա՛տէթաէն տիշարը պրազըր-
լար , իլա օնուն տարղընըլընըն շէտտէթիսի տալսի էպէտէն տույ-
մագտա օլաճազլար տըր : Սալ . Բ . 9 . 12 : ԻԱ . 8 , 9 : ճԹ . 5 , 6 : Լապ . 4 . 12 : Վա . Բ . 34 , 35 . 44 , 45 :

45. Պաշքեաճինլէր ԵՃ . . . անկ-
լարըլար : Լաքինտիմիզ սէօյլէտի-
լի թեմսիլէրին իքիսինտէ տա-
լին՝ մատտէյէ գարար վէրմէք ի-
շխն՝ մասլաճաթը պաշքեաճին-
լէրէ վէ փարիսեցիլէրէ պրապ-
տը , վէ օնլար՝ իքիսինտէ տէ՝
տօղու ըէյ ու զիւիւմ թագըրի էյլէտիլէր , վէ պու վէճճ իլէ պուտալաճա քէնտիլէրի ա՛լէյ-
հինէ հիւքթ թագըրի էյլէտի-
լէր : Կիւնաճ՝ օնլարըն ա՛զլ ու ֆիքրինի պու տէրէճէ հիյպէթ-
լու պիր թարղ իլէ քէօրլէթ-
միշիտի քի , օնլար՝ իշխն սէօյ-

46 Ս է օնու թուժմաղա ա-
րարլար իտի իսէ տէ, խաղ-
տան գօրգտուլար: զիրա օնու
փէյլամպէր կիպի թուժարլար
իտի:

լէտիյիննի՝ Ասթան փէյլամպէ-
րին Ղաւթիթէ էյլէտիյի կիպի
իքիսիննի տախի ա՛յան աշխբեար
թա օնլարա քէնտիսի թաթպրգ
էտինճէյէտէք անկլայամատլար:
Բ թափ. ժ. Բ. 5—7:

46. Օնու թուժմաղա արարլար
իտի: Ղաթիթէ էթմէք կիւնաճը օն-
լարըն գալպէրինտէ իտի. վէ քէն-
տիլէրին կարամալ նիյէթլէրիննի
պիրտէն իճրա էտէճէքլէր իտի.
լաքին — խալթարա՝ գօրգտուլար:
Պաղը քիմնէլէր իտիլէրիննի
կարամալ արգուլարընը իճրա
էթմէքտէն՝ տէվէթ վապիթլէրի-
նին գօրգուտու սէպէպինտէն՝ վէ
ախէրլէրի քէնտիլէրին տօսթլա-
րընա կա իթիպարլարընա պիր
քէտէր տօգանըր տէյիւ կախօտ
ախէր պուճուճ կիպի պիր սէ-
պէպտէն էօթիւրիւ սազընըրլար
լաքին գալպէ պագան Լլաճըն
ի՛նտինտէ՝ պու քիմնէլէր թէօճ-
մէթլի տիրլէր: Եարամալլըգ օն-
լարըն իւրիւրէյիննի իչինտէ տիր.
վէ օնուճ լէքէլէրի՝ օնլարը էյէր
Ղուլոճուճ գանընտա կայգա-
մաղլար իսէ, էպէտէն օրատա
գալաճաղլար: Պապ Ե. 31, 22.
27, 28, վէ ժ. Բ. 34—37, վէ
ժ. Գ. 5, վէ յ. Ե. 18—20 շէրՏի-
նէ պագ: — Օնու փէյլամպէր Կիպի
Թուժարլար իտի: Խանէ 11, վէ

1 Ս է Յիսու ճէվապ էտիպ՝
թէքրար օնլարա թէմնիլէր իլէ
սէյլէյի սէտի.

2 կէօքլէրին փատիշաճըղը՝

Պապ ժ. Զ. 14 շէրՏլէրինէ պագ:
Պ. Ե. 16: Յ. Ե. 40:

1. Յիսու ճէվապ էտիպ: Եւ-
լէա տաճա օ կիւն տիւր, կա՛նի
Տաթթանըն իւչինճիւ կիւնիւ.
քի սալը կիւնիւ տիր (Պապ
ԻԱ. 1. 20) շէրՏլէրինէ պագ),
վէ Յիսու Եթէնտիմիլ էկէրճ
պու կիւն Տալէա չօք սէյլէմիշ
իտի իսէ տէ, պաշ քեաՏինլէրէ
վէ փարիսեցիլէրէ սէյլէմսիննէ
տաճա տէվամ՝ էտէյօր, է օն-
լարա՝ օնլարըն իմանսըլըգլարը-
նըն Տիյպէթլու նէթիճէլէրինի
գուվէթլի պիր թարլ իլէ կէօս-
թէրիյօր: — Ենն Թէմնիլէր իլէ:
Պապ յ. Գ. 3 շէրՏիննէ պագ:

2. կէօքլէրին փատիշաճըղը:
Պապ Գ. 2 շէրՏիննէ պագ: — Պէր
փատիշաճ պէնպէր: «Պէնգէր» լու-
ղէթի իչինն Պապ յ. Գ. 24. 31
շէրՏիննէ պագ: Պուճուճ մանա-
սը պու տուր քի, Լլաճ՝ քէն-
տի փատիշաճըղընըն մատտէլէ-
րի խուսուսունտա՝ պու փատի-
շաճըն տիւյիւն զէյաթէթիննէ
տա՛վէթ էյլէտիյի քիմնէլէր իլէ
մուամէլէ էյլէտիյի կիպի էտէ-
ճէք տիր: Պու թէմնիլ շիւպՏէ-
սիպ՝ ԵթՏուտիլէրին Ինճիլի րէտտ
էթմէսիննէ վէ օնա թայիթլէրին
տա՛վէթ օլուճմասընա թէլպիՏ

պիր փատիշահս պէնզէր քի՝
օղուննա տիպիւն էթտի:

3 Վէ խըզմէթքեարլարընը՝

տա՛վէթլիլէրի տիպիւնէ չաղըր-
մաղա կէճնտէրտի. վէ կէլմէք
խթէմէտիլէր:

տիր: Ինճիլ՝ պիւթիւն իմթիա-
ղաթ ու մոնսա՛տաթլարը իլէ Եէ-
հուտի միլէթիւնէ թագտիմ օղուն-
տու, լաքին ընլար՝ քէնտիլէրին
մաղըրուրուղու վէ եարամալըղը
սէպէպինտէն ընու րէտտ էթտի-
լէր. ընտան սօնկրա ընուն
հէփ պէրէքէթլէրի թայիֆէլէրէ
թագտիմ օղունտու, վէ ընլար՝
օնլարը դապուլ էլլէտիլէր: —
Տէյիւն էթի: Տիպիւնլէրտէ՝
չօգ սիւրիւր վէ սէվինճ վէ չօգ
քէրրէ ա՛ղիմ դանիմէթ վէ տա-
րաթ իղհար օղունուր խտի: Օննր.
Իթ. 22. Ղարթ. յ. 9. 10—12:
Եթէր Բ. 17, 18: Յօվ. Բ. 1—10:

Պուրատա “փատիշահ” լու-
ղէթի՛ ա՛ղիմ փատիշահ օլան
Բլլահա թէշպիհ տիր տէնէ պի-
լիւր, քի օ պիր ա՛ղիմ զեյաֆէթ
էլլէտի, եա՛նի պիւթիւն տիւն-
եա իչիւն խէլաս թէտարիքինի
կէօրտիւ: Աիւվէյի օլան՝ Ղուր-
թարըճըմըզ Վրիստոս տուր:
Յօվ. Գ. 29: Վիլիսէ՛ կէլին
տէնիլիր: Սարճ. ԽԵ. 10, 11:
Բ. Ղարթ. յ. 2. Եթէ. Ե. 25—32:
Յայր. ԺԹ. 7—9:
Լաքին պիր թէմնիլտէ՛ նագլի-
յէթի թէքմիլ էթմէք իչիւն չօգ
չէյլէր գօնուր, քի թէմնիլի կէօս-
թէրիլմէյէ մէրամ օղունան շէյ
իլէ թաթպըզ էթմէքտէ մա՛նա-
լարը եօգ տուր: Պապ ԺԳ. 33

չէրհինէ պագ:

3. Խըզմէթքեարլարընը... կէճ-
տէրտէ: Պապ Գ. 2: Ժ. 6, 7:
Սարճ. ԿԸ, 11: Բլլահ. Թ. 1—6:
Եայ. ԾԵ. 1, 2: Երեթ. ԻԵ.
4: ԼԵ. 15: Սարթ. Զ. 7. 12,
13: Ղարթ. Թ. 1—6: ԺԳ.
15—17: — Տա՛վէթլիլէրի տի-
պիւնէ չաղըրմաղա: Տա՛վէթլիլէր
Եէհուտիլէր խտի, քի ընլար չօգ
ղէմանտէն պէրու տա՛վէթ օղուն-
մոնշ խտիլէր: Սիլլէթիւն պիւ-
թիւնիւ՝ միլէթ օլալտան պէրու
տա՛վէթ օղունմոնշար խտի: Հէփ
վա՛տլէր վէ վէյղամպէրիլիլէր
օնլարըն խտիլը: Բլլահ ընլա-
րը քէնտի փատիշահլըղընա տա՛-
վէթ էթմէյէ չօգլարընը կէճն-
տէրմիշ խտի, վէ շիմտի տա-
խի՛ չօգլարընը կէճնտէրմէքտէ ի-
տի, (եօգարըքի իսթիխարաճլէրէ
պագ), լաքին ընլար — Աիւլէթ
Խիլէթիլէր: Օնլարըն կէճնիւ
օլալարը, կէլէ պիլիլէր խտի,
լաքին “խթէմէտիլէր”: Օնլա-
րըն եօղունտա՛ եալընըզ պու իս-
թէմէմէք կիւճիլիլի վարըտը, վէ
հէր կիւնահքեարըն խէլարը-
նա մա՛նի օլան շէյ եալընըզ պու
տուր: Պապ ԻԳ. 37: Սարճ. 2Ե.
10—12: Բլլահ. Ե. 24—26.
29, 30: Եայ. Լ. 15: Երեթ.
Զ. 16, 17. Ղարթ. ԺԳ. 34:
ԻԵ. 28: ԺԹ. 14. 27: Ղարթ.
ԺԳ. 45, 46: Բլլահ. Ժ. 21:

և թեքրար զայրի խրզմեթ-
քեարար կեօնտերիպ տէտի .
Տա՛վեթըլէրէ տէյին : Իշտէ

Եբբ . ԻԲ . 25 :

4. Թեքրար զայրի խրզմեթ-
քեարար կեօնտերիպ տէտի .
Տա՛վեթըլէրէ տէյին : Իշտէ
Եբբ . ԻԲ . 25 :

4. Թեքրար զայրի խրզմեթ-
քեարար կեօնտերիպ տէտի .
Տա՛վեթըլէրէ տէյին : Իշտէ
Եբբ . ԻԲ . 25 :

1—16 : ( ) նկրիւրէ վերիւն
մէմուրիյէթ՝ սօնկրա թեքրար-
լանտը , վէ պէօրիտիւտիւ : Պապ
ԻԸ . 19 , 20 : Ս՝բ . Ե . 2 . 15 :
Պ՝բ . ԻԳ . 46—48 : Պ՝բ . Ա .
8 : Պոնկրա սօնտան սօնկրա՝
Պոզոս վէ ՚Խոննարա՝ Ստե-
փաննոս՝ Փիլիպպոս՝ Տիմոթէոս՝
Տիտոս՝ Ը իղա՝ Պ ուկաս՝ վէ նէ-
չէ նէչէ աներկերի զամմ՝ օլուն-
տու : Երուսաղէմտէքի Վիլիստե-
նին պիւթիւնիւ պիլէ՝ թարտ ու
գօվարյըլ սէպէպիւնտէն էթրա-
ֆա տաղըտըղը թագտիրտէ , ա-
զարարնըն Տէր պիրի խէլասըն
միւթտէսինի վա՛զ էթմէյէ մէշ-
ղուլ օլտուլար Պ՝բ . Ը . 4 . ԻԱ .
19 , 20 : — Էբբ շէյ հաղւբ բբբ :
Ս՝տիանըն կէլմէսի Տագգընտա

կիւնտիւղ թաամը Տաղըրատըմ ,
պուղարըմ վէ պէսի տավար-
լարըմ պօղպլանմըլ , վէ Տէր

օլան Տէփ ա՛ղիմ՝ փէյլամպէր-
լէքլէր շիմտի թեքմիլ օլտուլար .
ատէմին տիւշմէսինտէն պէրու
կէօրիւլմէքտէ օլան ա՛ղիմ Տա-
ղըրըվարըն ճիւմիլէսի Տալէա թե-
մամ օլտուլար . վէ պու գատար
ղէմանտէն պէրու խապէր վէրի-
լէն վէ պէքլէնիլէն վէ արղուլէ-
նէն Ս՝տիա կէլտի . վէ տուրուպ՝
պապուլ օլունմասընը պէքլէյօր :
Պ՝բ . ԺԳ . 17 :

Ս՝տիանըն փատիշա Տըղընըն
պու պէրէքէթլէրի շիմտի պիլգէ
տունուլոյօր : Փէտէրուլա՛ճ պի-
ղի գապուլ էթմէյէ Տաղըր տըր .
( ) պիլի պիր էպէտի մու Տագ-
պէթ իլէ սէվտի . Տէլաք օլմագտա
օլան տիւնեա իչիւն պիր խէլաս
ևօլու թէտարիք էյլէտի , վէ Տիչ
քիմնէնին Տէլաք օլտուլունու իս-
թէմէլ : Եբբ . Թ . 17 : Ս՝բ .
Ա . 5 : Եբբ . ԺԸ . 31 , 32 : ԼԳ .
11 : Պ՝բ . ԻԵ . 20 : Տ՝բ . Գ .
16 : Էբբ . Ը . 32 : Ի Կ՝բ .
Զ . 2 : Ի Պ՝բ . Գ . 9 : Վրիս-
տոս՝ խէլաս էթմէյէ Տաղըր
տըր : ( ) տիւնեանըն կիւնա՛ճ-
լարը իչիւն ա՛ղիմ գուրպան
տըր , է՛օմրիւն էքմէյի տիր , վէ
պիլի խէլաս էթմէք իչիւն գա-
նընը տէօքտիւ : Եբբ . Ե . 1 :
Տ՝բ . Զ . 50—58 : Ա Կ՝բ .
Ե . 7 , 8 : Ե՛ղիլ Բու՛ճ՝ պի-
ղէ ըլլգ վէրմէյէ՝ երկրէքլէրիմի-
լի եումուշաթմաղա՝ փաբլէմէ-

չէյ հազար տըր. տիպիւնէ կէլին :
5 Ըմնա օնլար իհմալ էտիպ՝
քիմի քէնտի թարլասընա վէ

յէ՛ վէ ա՛ղիզէմէյէ՛ վէ Վրիս-
տոսա գուլաղուզլամաղա՛ վէ օ-
նուն գըլմէթինի վէ ճէլալինի
կէօսթէրմէյէ հազըր տըր : Կէօք-
տէ մէլէքէր վէ ա՛ղիզէր վէ օն-
տա հէմ՝ եէր իւզէրինտէ օլան
պիւթիւն Վրիխէ հազըր տըր :
377. ԻԲ. 17 : Ը՛ֆվլըգ՛ լութֆ
ու ի՛նայէթ՛ վէ սէլամէթ ու խէ-
լաս հազըր տըր : պիւթիւն կէօք
հազըր տըր. պիղ տէ հազըրմըրլըգ :
5. Օնլար իհմալ էտիպ : Օնլար
պունու՛ ղայէթ միւհիմմ՛ վէ իգ-
թիզալը պիր շէյ սայաճագլարը
եէրինէ՛ մահայըրը պիր շէյ սայ-
տըլար : Օնլար՝ ախէր հէր պիր
չէյի պունտան իւսթիւն սայըպ՛
պունուն ուղուրունա հէր պիր
չէյի թէրք էթմէք միւլահազա-
սընը ղէվլէնտիլէր : Հէփ ին-
սան գըսմընըն հէր պիր տէհրտէ
լուհանի վէ էպէտի մատտէլէ-
րին խուսուսունտա ա՛մէլ ու հա-
րաքէթիինին թըպգը նու.մունէսի
ա՛ղէսսէվլէյէ պու տէյլլի :
Մանդ . ԺԹ . 14 : ԻԵ . 34 :
Սաղ . ճԶ . 24 : Լուսի . Ա . 7 :
Գարշ . Բ . 13 : ԻԳ . 25 : Հը-
ւոփ . Բ . 4 : Լէք . Բ . 3 : —
Վէփ Կէնտի Խորլաղն : Պապ
ԺԳ . 22 : ԻԳ . 38 , 39 :
Ղալ . ԵԳ . 18 . 20 : Հուփ .
Ը . 6 : Ա Տէ . 2 . 9 , 10 : Բ
Տէ . Գ . 4 : Ա Յոփ . Բ . 15,
16 : Ինսանլար՝ թարլալարնա
վէ ախլ ու ի՛թալարընա պագ-

քիմի թիճարէթինէ կիթտի :
6 Վէ գալանլարը օնուն խըզ-
մէթքեարլարընը թութուպէօյ-

մալը տըրլար . լաքին հէր շէյ
պունլար տըր, վէ էպէտի շէյ-
լէր հիչ պիր շէյ տէյիլ տիր
կիպի պագմալը տէյիլ տիրէր .
զիրա կէօքտէ պիր խաղինէ՛ ա-
խէր հէր պիր շէյտէն փէք չօգ
գըլմէթլի տիր : Պապ Զ . 20
չէրհինէ պագ :
6 Գալանլարըն : Պիր թագը-
մը՛ եա՛նի շիֆթճիլէր վէ թիւճ-
ճարլար վէ սանաաթ սահիպ-
լէրի՛ պու տա՛վէթի թահիլը
էթտիլէր , վէ սայքի Լլահհօգ՛
ճէննէթ ճէհէննէմ՛ հօգ՛ Գուր-
թարըճը հօգ՛ վէ դուրթուլաճագ
ճան հօգ կիպի վաղիֆէսիզճէ
իլէրինէ կիթտիլէր : Պագիլէրի
եա՛նի քեահինլէր՛ փափասլար
վէ փարիսեցիլէր վէ հիւքիւմէթ
սահիպլէրի՛ սատեճէ տա՛վէթի
թահիլը էթմէք իլէ գանաաթ
էթմէտիլէր , իլա պունլար՝ օնա
եիւրէքլէրինտէ օլան եարամալ
մէրամը տախի կէօսթէրտիլէր ,
վէ օնա աշիքեարէ զօր ու շիտ-
տէթ իլէ վէ աճը ա՛տավէթ ի-
լէ գարշը տուրտուլար : Օնլար
փատիշահտան վէ օնուն նօմա-
լարընտան վէ հիւքիւմէթինտէն
վէ օնուն իսմի իլէ հէփ կէլէն-
լէրտէն պու տէրէճէ իքրահ է-
տէրլէրիտի քի , օնլարը սէօյ-
տիլէր , տէօյտիլէր , գօվալա-
տըլար վէ էօյտիւրտիլէր : Պապ
Ե . 10—12 : Ժ . 16—18 . 22
— 25 : ԻԱ . 35—39 , ԻԳ . 34 :

տիւէր, վէ եօղաւորտիւէր :

7 Իմտի փատիշահ իշխտինճէ՝ զազապէ կէլտի . վէ ա՛սքէրլէրինի կէօնտերիպ՝ օլ գաթիլէրի

Յո՛վհ . ԺԵ . 19, 20 : ԺԶ . 2, 3 : Պարթ . Գ . 3 : Ե . 40, 41 : Է . 57 : Ը . 1 : Ա թե . Բ . 14, 15 :

7. Լ՛ստերլէրնի քեօտերի : Պապ ԻԱ . 40—44 շէրհինէ պագ : Լ՛լլահ թաա՛լէա հաղրէթէրի քէնտինին հագգ զազէպի իլէ պիւթիւն Ե՛հհուտի միլէթինի հէլաբ՝ վէ օնլարըն շէհրինի վէ հէլքէլինի խարապ էթմէք իշխն Լ՛օնա տէվէթինին ա՛սքէրլէրինի կէօնտերմէք իւզերէ իտի : Իշպու կէլէն ա՛սքէրլէր՝ Լ՛լլահըն ա՛սքէրլէրի իտիլէր . օնլարը օ պագլանտըտը, օ կէօնտերտի, օնլար օնուն իտիլէր, վէ օնուն միւրատի շէրիֆինի իճրա էթմէք իշխն օնլարը քէնտի խրղմէթինէ գօշտու : Բ ( ) լէն ԻԸ 49 և՛ : Լ՛սայ . Ժ . 5—7 . ԺԳ . 2—3 : Լ՛րե՛՛ . ԾԱ . 20—23 : Պա . Թ . 26 : Յօվէլ Բ . 11 . 25 : Գ . 2 : Պա . ԺԹ . 42—44 : ԻԱ . 21—24 : Ա թե . Բ . 16 :— ( ) Լ Գաթիլէրնի : ( ) Լ գաթիլէր՝ սայլթ ալթընճը խանէտէ զերը օլունան եարամազ գօվալայըճըլար տէյիլ տիր, իլլա պէշինճի խանէտէ զերը օլունան՝ օլ թահգիր վէ իհմալ էտիճիլէր պիլէ՛ շէրգ մէմէքէթլէրին ա՛տէթլէրինէ կէօրէ գաթիլ սալլըրլար . զերա պիր փատիշա .

հէլաբ էթտի, վէ օնլարըն շէհրինի եագտը :

8 ( ) Լ վէման խրղմէթեարլարընա տէտի . Լէրշի տիյիւն

հըն տա՛վէթինի գապուլ էթմէմէք՝ ասըլգ գատար պէջիւք պիր եարամազըգ սայլըր : ( ) Կսմանը տէվէթինտէ Թաթը Ըահանէ հաղրէթլէրի տիւյիւն եափտըղընտա հէփ ըիճալ ու քիպարլարընը վէ փաշալարընը տա՛վէթ էյլէր : Լ՛շէր տա՛վէթ օլունանլարտան պիրի՛ տա՛վէթի թահգիր էտերէք կէլմէյէ իմթինա՛ էթստ, տէվէթէ ա՛սը օլմուշ սայլըր : Չիւն քի պու միսիլիւ պիր տա՛վէթ՝ պիր էմը ու Ֆերմանըն պերապերի սայլըր, վէ օնու գապուլ էթմէմէտի Ֆերմանա ա՛սը օլմագտան ի՛պարէթ օլուր : Իմտի հէր օգույան միւլահաղա էյլէտին, քի կէօրլէրին ա՛լլմ՝ փատիշահընտան օնա օլան տա՛վէթի գապուլ էթտիմի, եօղստ օնու թահգիր վէ իհմալ՝ եա աշըգտան աշըղա ըէտտ մի էյլէտի :

8. Տիւյիւն հաղըր պըր : Խանէ 4 շէրհինէ պագ :— Լ՛սայ Գ . 37, 38 : Էէփ ճինճի վէ ճնճը խանէլէրտէ զերը օլունան թահգիր էտիճիլէր վէ իհմալ էտիճիլէր վէ գօվալայըճըլար լսըրգ տէյիլ իտիլէր : Յիլ վագի՛ Ե՛հհուտիլէր միլէթճէ լսըրգ տէյիլ իտիլէր : Պարթ . ԺԳ . 46 : ԻԸ . 25—28 :

Տաղար տըր, ամմա տա՛վէթիւէր
լայրգ տէյիլ խոի :

9 Իմտի եօլ կէչիտլէրինէ վա.

9. Եօլ: Պունուն իլէ՛ թա-
յիֆէլէրին տա՛վէթի պէյան օ-
լունոյօր : Ե՛է հուտիլէր՝ պուն-
լարը տիշարը պրաղըլմը Փու-
գարալար՝ վէ եօլարտա վէ սօ-
գագալարտա սաքին թա՛հգիր օ-
լունմուշ քիմնէլէր մագուլէսի
սայարլարիտի : Լաքին պուգա-
րանըգտա օլան ճա՛հիլ միլէթ-
լէր՝ շիմտի Ինճիլին պերէքէթ-
լէրինէ վէ հուգուգ ու իմթիա-
լաթարընա նայիլ օլմագ իւ-
ղէրէ տիրլէր : Մաբի. ժ. 2. 15,
16 : Գաբ. Ե. 8 : ժ. 47 :
Եփես. 4. 8 : — Էփ. Գաբ. Ե.
լարբըլըլ : Ե. 20—23 :
Ե. 1—5 : Թ. 4—6 : Եփ. Ե.
Թ. 1—3 : 6, 7 : Եփ. Ե. Բ.
17 : Քրիստոս Եփեսոսիցին
Խըզմէթճիլէրի՛ հէփ րասթ կէլ-
տիլլէրի քիմնէլէրի հէր հանկը
միլէթտէն վէ ախլէագ ու մէշ-
րէպտէն քիմնէլէր օլուրլարսա
օլունլար՝ ճիւմլէսինի տա՛վէթ
էթմէյէ հիւքիւմէթլէրի վար :
Պու րասթ կէլտիլլէրի քիմնէ-
լէր՝ կէօմրիւքճիւլէր վէ կիւնա՛հ-
քիարլար՝ խըրըզլար վէ գա-
թիլլէր՝ փութիւքէթիլլիյին հէփ
նափաքըզլարը վէ մէքրուհուգ-
լարը իչինտէ դարգ օլմուշ քիմ-
սէլէր տախի օլսալար՝ Քրիստո-
սուն խըզմէթճիլէրի օնլարըն
ճիւմլէսինի մախուսէն վէ խիւ-
լիւսանէ՛ Լլա՛հըն կվատլարընըն
հէփ հուգուգ ու մուսա՛տաթ-

րըն, վէ հէփ պուլտուգլարընը-
զը տիւյիւնէ տա՛վէթ էտին :

10 Սէօ խըզմէթքեարլար եօ-

լարընը կէլիպ ալմաղա տա՛վէթ
էթմէյէ թէքմիլ հիւքիւմէթլէրի
վար : Լաքին՝ թա՛հմին էտէլիմ
քի՛ Ինճիլին իլք վա՛ղճրարը
տէսէլէր խոի քի, «Պիղ՝ մէսէ-
լա սէնին եիւզիւնէ թիւքիւրէն՝
պաշընա թիքէնտէն թա՛ճը գօ-
յան՝ սէնի խաշըն իւղէրինտէ
մըխլայան վէ եօլիւր իքէն չէք-
տիյին շիտտէթլի կղիյէթլէրի
վէվգլէնէն եարամաղարըն պա՛-
ղընա րասթ կէլէ՛ճէք օլսագ,
օնլարը տա՛վէթ էտէլիմ մի՛» :
Մէրհամէթլի վէ ա՛ֆլ էտիճի
հիսուս Եփեսոսիցի «Եփէթ,
տա՛վէթ էտին. իսթիտա օնլա-
րը տա՛վէթ էտին. պէնիմ հէ-
մուն չու խաշա չըգարըտըղըմ
մա՛հալ օլան Երուսաղէմունէն
պաշայըն՝ տէրիտի : Սաբ. Ե. Բ.
47 :

10. Էփ. Գաբ. Ե. 20 : Սաբ. Ե. Բ. 19 :
Կրէտ եօրա՛ղլարը կրէտ էյէլէրի՛
Եյի լուղէթի պուրատա հէր
հայտէ էյի տէմէք տէյիլ տիր
(Սաբ. Ե. Բ. 3), զերա պու՛
եալընըլ Լլա՛հըն հագգընտա
սէօլէնէ պիլիբ (Պապ ժ. Թ. 17)
իլա աչքեար տըր քի՛ միւրա-

լա չըզբայ՝ հէփ պուտուգլարը- նը՝ կէրէք ետրամաղարը կէրէք էյիլէրի՝ ճէմ՝ էթտիլէր . վէ տիւյիւն՝ սօֆրատա օթուրան-

յը օլմայան՝ Վրիստոսա միւհ- թաճօլտուգլարընը պիլէն՝ օնուն սատագաթընա կիւվէնէն՝ վէ քէնտիլէրին կիւնահլարընտան վաղ կէչէն քիմնէլէր տէմէք տիր : Թայիֆէլէրին արասընտան հէր նէրէտէ Վրիլիսէլէր ճէմ՝ վէ իհտաս օլունուլար իսէ, օ- րատա տէյիլ սալթ էյիլէր՝ իլա ետրամաղար տախի պուլունուր- լար : Պապ ԺԳ . 47—49 շէր- հինէ պագ : ԻԵ . 1, 2 : Ա կրնի . 2 . 9—11 : Բ կրնի . ԺԻ . 21 : Ա Յիւն . Ի . 19 : Յայր . Բ . 14, 15 . 20—23 : — Տէյիւն սօֆրատա օթուրան- լարան րօլտու : Լյէրէի Եէ- հուտիլէր կէլմէյէ իմթինա՝ էթ- տիլէր իսէ տէ, պու ճիւմլէ իլէ տիւյիւն օլտու, վէ կէլէնլէր՝ հէր մէմլէքէթ ու տիլարտան վէ միլէթտէն վէ լիսանտան իտի- լէր : Պապ ԻԵ . 10 : Յայր . Ե . 9 : Է . 9 : ԺԲ . 6—9 :

11 . Բատիշահ սօֆրատա ն : Թայիֆէլէրին պէյնինտէ Ինճի- լին վա՛ղը իլէ Վրիլիսէլէր իհտաս օլունուլար , վէ օնլարտա չօգ ճէմնաթլար ճէմ՝ օլտուլար : Ա է իշպու ալթուն շամ՝ տանլարըն օրթասընտա Վրիստոս Լյֆէն- տիմիզ քէնտիսի կէղէր, վէ քէն- տի Վրիլիսէսինին հէր պիր ա՛- զասընըն գալպինի պիլիր : Յայր .

լարտան տօլտու :

11 Ա է փատիշահ սօֆրատա օթուրանլարը կէօրմէյէ կիրին . ճէ, օրատա՝ տիւյիւն լիպասընը

Ի . 1, 2 : Ա է քէնտիսի՝ իար- մանընը թէքմիլէն փաքլէյէճէք տիր : Պապ Գ . 12 : ( ) էմրէտէ- ճէք քի՝ տէլիճէլէրի եագսընլար, վէ պուղտայը ամպարընա ճէմ՝ էթտիլէր : Պապ ԺԳ . 30 : — Էր պիր միւրայըյը՝ օնուն սաքին օլ- տուլու մահալի՝ ատընը՝ մէշ- ղուլ օլտուղու իշի՝ Ֆիքրինտէ հէփ օլան շէյլէրի՝ վէ ճիւմլէ ա՛մէլլէրինի օ պիլիր , օնուն հէր շէյի կէօրէն կէօղիւ՝ օնուն տէրունինտէ օլան հէր պիր շէ- յի կէօրիւր (Յայր . Ի . 23), վէ օնու էնճամըն Լլաշըն էվ լատլարընըն արգատաշղղընտան վէ սաա՛տէթինտէն էպէտէն ա- յըբաճագ տըր : Պապ ԻԵ . 32 :

— Տէյիւն լիպաս կէնիմիշ : Լյսքի զէմանտէ՝ փատիշահլար սա՛վէթ էթտիլլէրի քիմնէլէ- րէ պիրէր գաֆթան կիլտիրի- լէր իտի : Ա է պունտան պիր միւտտէթ ագտէմ՝ պու մէմլէ- քէթտէ պիլէ փատիշահըն հու- ղուրունա չըգանլար՝ պիր մախ- սուս էսվապ կիլմէյէ մէճպուր ի- տիլէր . վէ ախէր տէվէթլէր թա- րաֆընտան կէլէն էլ շիլլէրէ պիլէ փատիշահըն հուղուրունտա խի- լաթ կիլտիրիլլէր իտի : ( ) Վ վագթլէրտէ՝ Ինկիլիզ էլ շիտի Լօրտ Լյլին նամ զաթա սէրա- յը հիւմայիւնտա սատըր ա՛ղամ՝

կիյնմէ միշտ պիր ատէմ կէօրտիւ :
12 Ա է օնա տէտի . Եւ տօսթ՝

Թարաֆընտան զէյաֆէթ օյուն-
տուղունտա , կէրէք Լ օրտ Լ շկի-
նէ վէ կէրէք Թէվապիսինէ
քիւլքէր կիյտիրիտի : Լ յճէմ
շաշլարընըն պէջիւք խազինէ օ-
տալարընտա՝ հէտիյէ օյունմագ
իչին տայիմա երկզէրճէ էսվապ-
լար հազըր պուղունուրլար : Պու
սէօլէրին ասը մա՛նասը պու հ-
տի քի , վատիշահըն հուզուրու-
նա քէնտի էսվապը իյէ չըգմա-
ղա քիմնէ լայըգ տէյիլ խտի :
Խմտի պու էսվապը րէտտ էթմէ-
սի՝ խօրուղուն էն պէյիւյիւ սա-
յըլըր խտի . վէ տէվէթին էն
պէջիւք րիճալի վէ մանսուպ սա-
հիպիսի օնու րէտտ էթսէ խտի ,
գաթլ օյունուրուտու : Խչպու խի-
լա՛թ կիյտիրմէք ա՛տէթի՛ կէօ-
րինիւր քի՛ փէք էսքի պիր ա՛-
տէթ խտի : Դ լաֆ . Ժ . 22 :
Եթ . Ը . 15 : Աս . Ե . 7 , 8 :
Եունանի միւէլիֆէրին էն էս .
քիլէրինտէն օյան շումերոս վէ
Գիողորոս պու ա՛տէթի զէքը է-
տէրլէր : Պուրատա զէքը օյունան
տիւյին էսվապարը՝ հէք պիր
իման կէթիրէն քէնտիսին չըփ-
լագըղընը էօրթմէք իչին իւզէ-
րինէ ալտըղը Բրիստոս Լ շֆէն-
տիմիզին սատագաթընա թէշպիհ
տիր : Պու էսվապ օնտա օյմատը-
ղը թագաթրտէ , օ՛ մուրատար վէ
մէքրուհ տուր (Եսայ . 47 . 6) .
լաքին օ՛ օլ էսվապը կիյինմիշ ի-
քէն , զայէթ կիւզէլ վէ մագպուլ
տուր : Աս . ԽԵ . 13 , 14 :

տիւյին լիպասըն եօղ իքէն՝
պուրայա նիճէ կիրտին . վէ օ-

Եսայ . ԾԻ . 1 : ԿԵ . 10 : Օստ .
Գ . 3 , 4 : Ղ . 1 . ԺԵ . 22 :
Շ . 1 . Գ . 22 : ԵԳ . 14 :
Գաղ . Գ . 27 : Եթ . Գ . 24 :
Փիւլի . Գ . 9 : Յայ . Գ . 4 ,
5 , 18 : Դ . 2 . 15 : Եթ . 8 :
12 . Պուրայա նիճէ կիրտին :
Պապ Ե . 20 : Գործ . Ե . 1—
11 : Ը . 20—23 : Աս . Ծ . 16 :
Եսայ . Ե . 12 : — Օնուննալի-
գոն խախտուր : Երէ . Բ . 26 :
Շ . 1 . Գ . 19 : Տիր . Գ . 11 :
Օնուն՝ տիլէյէճէք հիչ պիր
էօղիւրիւ եօղուտու . Քապիր իմ՝
վէ էսվապը սաթուն ալաճագ
աղէն՝ եօգ տուր , տէյէմէլ ի-
տի , չին քի օնու՝ փատիշահ օ-
նա ճա՛րա վէրմիշ խտի . Լաթի-
զալը օյուղունու պիլմէտիմ տա-
խի տէյէմէլ խտի . չին քի փա-
տիշահըն խրզմէթճիլէրի օնա՝
պունու տէֆա՛ պէ տէֆա՛ խա-
պէր վէրմիշէր , վէ պու էսվա-
պը կիյինմէմիշ իքէն օրատա
կէօրիւնտիւյի . Թագտիրտէ՛ գա-
պուլ օլաճաղը եէրինէ թէքաիր
օլաճաղըն օնա ս՛ օյլէմիշէր ի-
տի . Օնու պուլմաղա գատիր օ-
լամատըմ տէյէմէլ խտի , չին-
քի կէթիրիւյի օնա վէրիտի ,
վէ օնու գապուլ էթմէյէ միւմ-
քիւնի մէրթէպէ օնա խարամ
օյունտու : Լաքին օ՛ օնու պիր
եանա աթըլ՝ քէնտի սատագա-
թընա կիւվէնէրէք իչէրի կիր-
տի : Լչվա՛հ գօրգուրըր քի
Բրիստոսուն Բիլիսէսինտէ պու

նուն նութու թուծուլտու :

13 (Ո) զէման փատիշահ խրզ մեթճիւէրէ տէտի . (Նունն ա- յադարընը վէ էլէրինի պաղ- լայրս՝ օնու գալորըն, վէ տը-

ատէմ կիպի նէ՞ գատար քիմնէ- լէր վար : 12՝ օգույան մուհապ- պեթուու տօսթուս՝ սէնին սատա- գաթըն փարիսցիլէրին վէ քեա- թիպլէրինքինտէն իւսթիւն՝ մի : Պապ Ե . 20 շէրհինէ պագ Սէն՝ Պօղոսն կիյինտիյի կիպի կի- յինմի՞շմիսին : Փէլէր . Գ . 9 :

13. Պաղլայր : Պապ ԹԳ . 30 : Ղա՛ն . Գ . 20 : — Տէշարէթի քարանըււ լէհարըն : Պապ Ը . 12 շէրհինէ պագ : Փատիշահա՛ օ- նունն օղըննա՛ վէ կէլինինէ՛ վէ տիւյիւն մէճիսինտէ օլան պագի ճիւմէսին՛ : պու միսիլլե պիր խօրուգ կէօսթէրէն պիր քիմնէ- նին պու վէճճ իլէ շիտտեթլէ թէքտիր օլունաճաղը ա՛ճայիպ տէյիլ տիր : — Մաղլայր Ը : Պու թա՛պիր՝ միւմքիւնի մէրթէպէ ա- զիմ ա՛ղպապ պէյան էտէր : Պապ ԻԳ . 42 . 50 ԻԳ . 51 : Էր պիր միւրայր Տէլաք օլաճագ տըր :

( ) էպէտէն գարանըգտա՛ ա՛- զապտա՛ վէ աղլամապտա օլաճագ տըր : Փատիշահըն՝ պիղիմ ճիւմ- լէմիզի արաշորըաճաղը վէ ճիւմ- լէմիզի աշեքեար էտէճէյի կիւն եագալընօր . վէ օլ զէման պիւ- թիւն ա՛լէմ՝ քէնտի սատագա- թըմիլըն մուրտար փասլարը ի- լէ մի՛ եօղիսէ խէլաս ու Քիտա էտիճի Լ՛ֆէնտիպիլին լէքէսիգ

շարըքի գարանըգա չըգարըն . աղլայրը վէ տիշ գըճըրտայընը օրատա օլաճագ :

14. Օ իրա տա՛վէթիլէր չօգ՝ ամմա սէչիլմիշէր ալ տըր :

սատագաթընըն ճէլիլ խիլա՛թլա- ըր իլէ մի կիյինմիշիգ կէօրէճէք տիր :

14. Տա՛վէթիլէր չօգ Ը : Պապ Ի . 16 շէրհինէ պագ : Լէհուտի- լէրին ճիւմէսի տա՛վէթ օլուն- մուշարըտը . լաքին օնլարտան՝ Լլաճըն սէչիլմիշ խասս խալը՛ րուպարէն՝ փէք ալ քիմնէլէր ի- տի : Է . Թ . 6—13 : Միլլէ- թիւն էն պէջիւք փայը՛ Տէր պիր զէմանտէ եարամաղար օլուպ՛ փէյլամպէրլ՛րի րէտտ էյլէտի- լէր . վէ պու վէճճ իլէ՛ Լլաճըն տէյիլ սէչիլմիշ՝ իլա րէտտ օլուն- մուշ խալը օ տուղընու ա՛մէլ- լէրի իլէ կէօսթէրտիլէր՝ թայի- Փէլէր տախի խէլաս օլունմաղա տա՛վէթ օլունտուլար : ԼԳ . ԻԵ . 22 : Միլլէթ միլլէթ արտընճա տա՛վէթ օլունտու , վէ պիրի պիրի արտընճա Վրիսթիլանըղը իգ- րայր էյլէտիլէր . վէ պու ճիւմէ իլէ՛ օնլարտան տախի՛ ա՛մէլ ու հարաքէթիլէրի իլէ՛ սահիհան Վրիստոսուն օլտուգլարընը նէ՛ գատար աղը կէօսթէրտիլէր : (Ն- լարա՛ էյէրչի Վրիսթիլան տէնի- լիյօր իսէ , վէ էյէրչի Վապարն սօֆրաքընտա պուլունուրլար իսէ տէ , էյէր թէվպէսիլ վէ իման- սըղ իսէլէր . Լլաճըն սէչիլմիշ խալը տէյիլէր տիր . շիւնքի օ-

15 Օղ զհման փարիսեցիէր վարըպ' նիճէ օնու սէօլ իլէ

տուգազա աթալար տէյիւ՝ մէշ վէրէթ էթտիլէր

նուն հէի սէչիլմիշէրի՝ թէվպէ էտէրլէր վէ ինանլօլար, վէ եիւրէքճէ հէմ էօ՝ միւրճէ ա՛ղիզ օլուրլար: Խաթրրտա սագլանսընքի՝ տա՛վէթ օլանլարըն ճիւմիէ սինտէն զիյաֆէթին սահիպինտէն տիւյին էսվապընը գապուլ էթմէյէ իմթինա էտէնլէրին հիչ պիրի՝ Գուզունուն տիւյին զիյաֆէթինէ օթուրմազա սէչիլմիշ տէյիլ տիր: Խյվաճ քի՝ տա՛վէթ օլունանլարըն էն ա՛ղիմ գըսմը՝ պու վէճճ իլէ Լլաճըն մէրհամէթինի ըէտտ էտէրլէր:

Խյ օգույան մուհապպէթու տօսթու՛մ՝ սէն տախի տա՛վէթ օլունմուշարըն սայըրնտան սըն, Լաքին սէչիլմիշէրտէ՛ն մի՛ եօլիւսէ ըէտտ օլունմուշարտան մը սըն: Խյէր սէն՝ ֆիլհագըգաթ՝ Վրիստոսու սէչմիշ իսէն, պու իպթիտա օ սէնի սէչտիյինտէն տիր: Պապ. Գ. 21 շէրհինէ պագ: Զոփ. ԺԵ. 16: Խյէր սէնսահիճան Լլաճը սէվէր իսէն, պու՛ իպթիտա օ սէնի սէվտիյինտէն տիր: Ա. Զոփ. Գ. 9, 10:

15 փարիսեցիէր: Պապ Գ. 7 շէրհինէ պագ: — Աէօլ էլէ րուզա աթալար: Վրիստոս Խֆէն տիմիպին տիւշմանլարընա՝ օնու թէլէֆ էթմէք իչիւն եալընըզ իքի եօլ վարըսը, քի պիրի ճէպը ու գուլմ՝ վէ օպիրի նօմօս միւճիպինճէ շէրա՛ն իտի: Պունու շէրա՛ն էթմէք իչիւն՝ իգթիզա էտէր իտի քի օնու Ռօմալը վալի-

յէ միւթթէ հիմ կէօսթէրսինլէր, վէ ճէպը ու գուլմ իլէ էթմէք իչիւն՝ իգթիզա էտէր իտի քի օնու խալազա միւթթէ հիմ՝ կէօսթէրսինլէր: (Նլար կէօրմիւշէր իտի, քի օ՝ քէնտի ըէյ ու զիւի՛ւմլէրինտէ գալի վէ սապիթ իտի, վէ ի՛թիգատընը ա՛ղիմ ճէսարէթ վէ սէրպէսթլըք իլէ սէօլլէր իտի. վէ պու էճիլտէն օնլար պէօլիք ուսթալըզ իլէ պիր զէմին գուրտուլար քի, օնա պազը շէյլէր սէօլլէթսինլէր, քի օնլար՝ եա Ռօմալը վալինին նազարընտա եա Լէհհուտիլէր խալընա միւթթէ հիմ կէօսթէրէպիլիսինլէր: Պու միլէթ՝ պունտան էվլէլ պու իչի հէմ՝ Գաւիթ հէմ Լըրեմիա մէյուղամպէրլէրէ էթմէյէ չարըչոր: Սոփ. ԽԱ. 6: ԾԹ. 5, 6: ԾԵ. 6: ԾԹ. 3: Լըբ. Ի. 10: — Մէլլէրէի երպիլէր Սոփ. Բ. 2: Սոփ. ԺԲ. 13—17: Պոփ. Ի. 20—26: (Նլար՝ Սոսիայա նէ՞ վէճճ իլէ ի՛զգէթ ու իգրամ էտէպիլիլլէր տէյիւ տէյիլ՝ իլա օնա նէ՞ վէճճ իլէ պիր ըէզալէթ էտէպիլիլլէր տէյիւ. օնուն փատիշաճըզընը նէ՞ եօլ իլէ իլէրիլէտէ պիլիլլէր տէյիւ տէյիլ՝ իլա նէ՞ եօլտա օնու կէրիլէտէպիլիլլէր վէ օնու թէլէֆ էտէպիլիլլէր տէյիւ. վէ ճիւմիէ ատէմլիլլի օնու գապուլ էթմէք իչիւն օնա նի՛ճէ կէթիլիլլէրլէր տէյիւ տէյիլ՝ իլա օնու գապուլ էթմէքտէն հէր քէսի նի՛ճէ

16 Պ է քէնտի շայիրտէրինի
ձերովդէսանլար իլէ պերապեր
ձնա կէօնտերիպ տէտիլէր . 1Յ

ալըգոյապիլերէր տէյիւ մէշվէ-
րէթ էլլէտիլէր :

16. Քէնտի շայիրտէրինի : Օն-
լար քէնտիլէրի կիտէճէքէրի եւ-
րինէ՛ շայիրտէրինէ էջիւթ վէր-
տիլէր քի , սուրէթա պիր պէջիւք
ալչագ կէօնիւլիւք կէօսթե-
րէրէք միւճատէլէ էտէնէր կիպի
տէյիլ իլլա շէյ էջրէնմէյէ իս-
թէյէն քիմնէլէր կիպի կիթսին-
լէր : - Ձերովդէսանլար իլէ : Պուն-
լար՝ 1Յ հոտիսթան փատիշահ-
լըղնը Ռօմալըլարըն վասիթա-
սի իլէ էլէ կէթիրէն պէջիւք
ձերովդէսին թարաֆկիրլէրի ի-
տի : Պապ Բ . 1 շէրհինէ պագ :
Օնլար՝ ձերովդէս էօլտիւքտէն
սօնկրա՝ Ռօմալըլարա թապի՝ օ-
լուպ իարաճ վէրմէսի հագգ օլ-
տուղունու ինանաճագլարը մու-
գարէր իտի . վէ ձնլար տալի ձե-
րովդէս կիպի մէմէքէթի դապթ
էթմիշ օլանլարըն տին պինլէրի-
նէ ույմասընը միւնասիպ պիր շէյ
սայաճագլարըն գգէ մուղայիր պիր
շէյ տէյիլ տիր : Ձերովդէսին մա-
յար սէօղէրի իլէ անկլաթմաղա
մերամ օլունան՝ ի հթիմայէն պու
օլմալը տըր : Սալի . Ը . 15 : Փա-
րիսեցիլէր՝ ձերովդէսեանլարա
իչպու մատտէլէր խուսուսունաա
ա՛ղիմ խուսուսմէթ իլէ զըտտ ի-
տիլէր . լաքին Քրիստոս 1Յ Ֆէն-
տիմիլէ գարջը տուրմադ իչիւն՝
պունտան էվիլ տալի ձնլար իլէ
մէշվէրէթ էթտիլէր (Պապ ԺԲ .

խօճա՝ պիլերիդ քի կերչէք սին ,
վէ 1 լաճըն էօլունու կերչէքլիք
իլէ էջրէտիրսին , վէ քիմնէտէն

14 շէրհինէ պագ) , վէ Պիղա-
տոս իլէ ձերովդէս կիպի (Պապ .
ԻԳ . 12) պու խուսուստա ձնլար
իլէ պիրլէշմէյէ տայիմա հազըր
իտիլէր . — Խօճա : Սէն ա՛ղիմ
խօճա սըն , պիլ շայիրտէր իլ .
սէն՝ մաշալաճ՝ հէր շէյի պիլիւ-
սին , պիլ հիչ պիր շէյ պիլմէյիլ :
— Կերչէ՛ սին : Պունուն ճիւմլէսի
միւտահանէ վէ էսնա միւրայը-
լըգ իտի . վէ ձնլար պունու սէջ-
լէտիլէր քի՛ քէնտիլէրին ալչագ
մերամընը կիլլէսինլէր . վէ Յի-
տուս 1Յ Ֆէնտիմիլի տէքտէն աթ-
սընլար : Սալի . Ե . 9 : ԺԲ . 2 :
ԾԵ . 21 : Լապ . ԻԹ . 5 : Լըրեօ .
Թ . 3 -- 5 : Լըլէլ . ԼԳ . 30 -- 32 :
— Լըլալըն էօլունու կերչէլէլ էլէ
էջրէտիրսին : Լըլահա համու ուսէ-
նալէր օլուն քի՛ ձնլար ալչագ
միւտահանէ իլէ սէջլէտիլէրինի՛
պիլ թէքմիլէն կերչէք օլուղու-
նու պիլերիլ : Խմտի ձնուն թա՛-
լիմաթլէրինի գապուլ էտէլիմ :
Սալի . Բ . 6 : Յիլ . Ե . 18 :
ԻԳ . 6 : ԺԸ . 37 : Բ Կըրչի . Բ .
17 : Գ . 2 : Ա Յիլ . Ե . 20 : —
Քիմնէտէն էօթիւրիւ լալլէթէն օլ-
մալ : Սէն պիղարաղ սըն . սէն պիր
տա՛վայա Սովսէսին հիւքմ էյ-
լէտիլի կիպի հագգը միւճիպինճէ
հիւքմ էտէրսին . վէ պիլիմ հէ-
ման իսթէտիլիմիլ պու տուր :
Պու վէճճ իլէ պունլար՝ Քրիս-
տոսու Յուդա կիպի պիր էօ-
փիւշիլէ էլէ վէրմէյէ իսթէր-

էօթիւրիւ վազիֆէն օլմազ . զի-
րա առէմլէրին խաթրընա պազ-
մազըն .

17 Խմտի պիղէ սէջլէ , սանա
նիճէ կէօրիւնիւր , Ապսրէ խա-

լէր խտի : — Ըրեմիէրին խաթրընա
պաթմազըն : Բ Օրէն . ԼԳ . 9 : Ա
Թաթ . ԻԲ . 14 : Յ . Բ . ԼԲ . 21 ,
22 : Մադ . Բ . 9 : Մարի . Ե . Բ .
14 : Ղ . Ի . Բ . 21 : Գադ . Ա . 10 :
Բ . 6 : Ա Թեա . Բ . 4 :

17. Սան նիճէ կէօրիւնիւր :
Իշպու մատտէ խոստուտունտա
պէյնիմիղտէ ինթիլաֆ վար . լա-
քին սէն քի պիլըրսին՝ քերէմէյ-
լէ՝ տօղըուտու նէ տիր սէջլէ : Ա-
րէմ . ԻԲ . 2 , 3 . 20 : — Ապսրէ
Ղադ . Բ . 4 : Յաֆ . Ե . Բ . 12 .
15 : Գարթ . ԺԵ . 7 : ԻԵ . 8—
12 : ԻԸ . 49 : “Ապսր” լուղէ-
թի իպթիտա Բօմատա պիր
Փամիլանըն լազապը խտի . լա-
քին օլ Փամիէտատան պիր գաչ
զաթ իմքերաթօրլուգ մէնէտի-
նէ էրմէյիլէ , սօնկրատան Յու-
լիտուն զէմանընտա՝ Մըսըր փա-
տիշաչլարընա փարաւոն վէ Ըլի
(Սման փատիշաչլարընա Սուլ-
թան տէնտիյի միսիլիւ՝ Բօ-
մա իմիէրաթօրլարընա Ապսր
Թէսմիյէ օրունտու : (Ղ զէման-
տա Թախթտա օթուրան Ապսր՝
Տիբերիոս խտի : — Խարաճ ԼԷ :
Փարիսեցիլէր՝ քէնտիլէրինէ էճ-
նէպիտէն պիր քիմնէյի փատի-
շաչ նասպ էթմէտի շէրի՝ օլմա-
տըղը իչիւն (Բ Օրէն . ԺԵ . 14,
15)՝ պու զիւլիմոտէ իտիլէր քի ,
քէնտիլէրինի եէնմէք իլէ Իզէր-

րաճ վէրմէք ճայիլ յի , Խօստա
տէյիլ մի :

18 Ա է Յիտուս օնլարըն Խա-
րամազլըղընը անկիամազըլա , տէ-
տի . Պէնի նիճիւն Թէճըրիւպէ է .

լէրինէ փատիշաչ օլան քէնտի-
լէրին օնա Թապի՝ օլմաղա եէմին
էթտիլէրի պիր էճնէպիտէն օ-
լան փատիշաչա խարաճ վէրմէ-
յէ գայիլ օլմասը տախի շէրի՝
տէյիլ տիր : Օնլար՝ էյէրշի Մը-
սըր տիյարընտա գուլուգ էթմիշ-
լէր՝ վէ եէթմիշ սէնէ Մաքիլընտա
էտիր օլմուշար խտի իտէ տէ (Բ
Օրէն . ԺԵ . 15 : Արէմ . Բ . 36 ,
37 : Արէմ . ԻԵ . 12—14) , մազ-
րուլուգլարընտան վէ Փօտուլ-
լուղլարընտան “ Հիչ պիր փա-
զըթ քիմնէյէ գուլ օլմամըրը ”
տէրլէրիտի : Յաֆ . Ը . 33 :

18. Օնլարըն Խարամազլըղընը
անկիամազըլա : Մարկոս պունա
“ միւրալըղ ” տէյօր : Մարի .
Ե . Բ . 15 : Յիտուս Լչֆէնտիմիղ
Տէր ինսանըն գալպիտէ պու-
լունան Խարամազլըղը վէ միւ-
րալըղը պիլըր : Պապ Թ . 4
շէրճինէ պագ : — Պէնի նիճիւն
Թէճըրիւպէ Խարիսեցիլէ : Պապ ԺԲ .
38 , վէ ԺԳ . 1 , վէ ԺԹ . 3 շէրճ-
լէրինէ պագ : — Լչ Պարսլէր :
Վրիտտու Լչֆէնտիմիղ օնլարը
Տագգ իւզըն “ միւրալըր ” չա-
ղըրըյօր (Ղադ . Ի . 20) . զերա
էյեր Ապսրէ խարաճ վէրմէտի
Տագգ վէ շէրի՝ տիր տէնէյիտի ,
օնու՝ քէնտիլէրին պապալարը
Լչրիմիա փէյղամպէրէ էթտիլը-
լէրի կիպի (Արէմ . ԼԵ . 13 , 14 :

տէրսինիզ՝ էյ միւրայլէր :

19 Պանն վէրկինին սիքքէ-
սինի կէօսթէրին վէ ընլար ընա
պիր տինար կէթիրտիլէր :

20 Ս է ընլարա տէտի. Պու

ԼԸ. 1—6) միլլէթլէրինէ տիւշ-
մէն տիր տէյիւ ընտան շէքվա
էտէրլէր իտի , վէ խալգը՝ ընու
թաշամաղա պաղա գալտըրըր-
լարտըր : Ս է էյեր նաՏադգ վէ
շէրէ՛ մուղայիր տիր տէսէյիտի,
ընլար տօստօղըու Պիղատոսա
վարըպ՝ ընուն Տագգընտա՝ Բօ-
մա տէվէթինէ ղայէթ թէՏլի-
քէլի ա՛սը պիր քիմնէ տիր տէ-
յիւ շէքեայէթ էտէրլէր իտի :

19. Ս էրկինն սիտէտինն շէյ-
քէլին խըղմէթի իչինն վերտիք-
լէրի վէրկիյի տայիմա ՆէՏուտի
ազէսի ղարագ վէրիրլէրիտի
(Պապ ԻԱ. 12 շէրՏինն պագ).
լաքին կայսրէ վէրտիքլէրի խա-
րաճը՝ տայիմա Բօմա սիքքէսի
ղարագ վէրմէլի իտիլէր : — Պեր
դինար : Պապ Ի. 2 շէրՏինն
պագ : Պու ազէյի Յիտու Ն-
ֆէնտիմիղէ կէթիրէն՝ պու միւ-
րայըլարըն քէնտիլէրի իտիլէր .
ընլար ընու՝ եանլարընտա թա-
շըրլարտըր : Պու սիքքէտէն օ-
լան ազէ՛ ընլարըն էվլէրինտէ՝
էլլէրինտէ՝ գօյունլարընտա՝ վէ
ճէպլէրինտէ՝ վէ քէսէլէրինտէ
պուլունուրուտու , վէ ընու տա-
յիմա վէ Տէր կիւն գուլանըր-
լարտըր : Իմտի ընլարա՝ ընու է-
յեր ախէրլէրինէ վէրմէսի շէրի՝
իտի իսէ, կայսրէ վէրմէսի նի-

թասվիր Տէմ՝ իւսթեաղսըր քի-
մի՛ն տիր :

21 Օնա տէտիլէր . կայսրըն .
օ զէման ընլարա տէտի . Իմտի
կայսրէ միւթա՛լիգ օլանը կայս-

չինն շէրի՝ օլմասըն :

20 . թասվէր : Լ. գէչինն իւզէ-
րինն՝ շիմտի ըրալ վէ ախէր
տիւվէլ սիքքէսինտէ օլտուղու կի-
պի՝ թախթտա օթուրան փատի-
շաՏըն սուրէթի պասըմըշ իտի :
— Իստի ետըսը : Լ. գէչինն իւ-
զէրինն՝ իմքէրաթօրլարըն իսիմ-
լէրի վէ ի՛ւնվանլէրի տախի պա-
սըմըշ իտի :

21 . կայսրըն : Լ. գէչինն իւզէ-
րինտէ սիքքէ օլունմուշ կայս-
րըն սիւրէթի վէ իսմ ու ի՛ւն-
վանի պիր իսպաթ իտի քի , օ-
նա միւթա՛լիք պիր շէյ իտի .
վէ պու քիմնէլէր պունու թագ-
րիր էթտիքլէրի սուրէթտէ՝ Տէր
վէճՏ իլէ իգրար էթմիշ օլուր-
լարտըր քի , քէնտիլէրին իւզէ-
րինն Տիւքիւմէթ սիւրէն կայսր
իտի : Իշպու իգրարլարը՝ Տիւ-
քիւմէթ ա՛սասը Յուգատան
Տալէա կիթտիյինն՝ վէ պուն-
տան պէօյլէ Մնեսիանըն կէլմի
օլմալը օլտուղունա պիր իսպաթ
իտի : Օննդ . Խթ . 10 — Ի՛ւ-
դի կայսրէ սիւթա՛լիք օլանը նն :
կայսրէ միւթա՛լիք օլան Տէր
շէյ՝ ընու իսթէտիյի զէման՝ ընա
վէրիլմէլի տիր : Սիղ իգրար է-
տէրսինիզ քի , պու սիղէ տէյիլ՝
իլլա ընա միւթա՛լիգ տիր , իմտի
օնա վէրիլմէլի տիր : Եյեր քէ-

րէ՛ վէ Լլաճա միւթա՛լիզ օլա-
նը Լլաճա էտա էլէլին :

սէնիզն Կայսր սօյսուրոյօր ի-
սէ, քէսէնիզէ հիւքիւմէթ սիւր-
մէսի Կայսրնն ճագգը տըր : Վ է
սիզ ճալէա օնուն ըա՛յալարը վէ
մէմէքէթինիզ օնուն տէվէթի-
նին պիր էյալէթի օլմուշ իքէն
օնա խարաճ վէրմէնին խուսու-
սունտա միւճատէլէ էթմէսի պօշ
պիր շէյ տիր : Լուճճ . ԺԳ . 1,
2 . 5—7 : Ա Պեթ . Բ . 13—
17 : — Վ է Լլաճա միւթա՛լիզ
օլա՛նը ԼԼ : (Նլար՝ Կայսրէ պօրճ-
լու օլտուգլարնը էտա էթմէ-
սիլէ, Լլաճա օլան պօրճլա-
րննտան ալատ օլմաղլարըտը :
(Նլար Կայսրէ խարաճ էտա
էթմէսիլէ՛ օնուն կիպի փութ-
փէրէսթ օլմաղ լալլամ կէլմէզ ի-
տի : Պու պօրճու էտա էթտիք-
տէն սօնկրա ճէյքէլին խըզմէ-
թի իչին տախի քէնտիլէրինէ
վաճիպ օլան վէրկիլի՛ Լճէն-
տիմիլ տախի էթտիլի կիպի
(Պապ ԺԷ . 24—26 շէրճինէ
պագ) էտա էթմէյէ պօրճլու ի-
տիլէր : (Նլար՝ քէնտիլէրին
դալլպլէրինի՛ էօ՛միւրլէրինի՛ ճէր
մալիք օլտուգլարը շէյի՛ Լլաճա
վագֆ էթմէլի իտիլէր : Լճէր-
չի Կայսրնն օնլարտան խարաճ
ալմաղա ճագգը վար իտի իսէ
տէ, օնլարնն զամիրլէրինէ տօ-
գանմաղա ճագգը եօղուտու :
Լճէր օնլարնն քէսէլէրինտէ օ-
լան ագչէ օնա միւթա՛լիզ պիր
շէյ իտի իսէ տէ՛ օնլարնն գալլա-
լէրի Լլաճա միւթա՛լիզ շէյլէր

22 Վ է իչիտինճէ՛ թա՛ճճիւպ
էթտիլէր, վէ օնու թէրք էտիպ

խտի : Պապ ԻԲ . 37 : Ղարճ .
Գ . 19 : Ե . 29 : Ղան . Գ . 16
—18 : Զ . 10, 11 . 20—23 :
Մարտ . Ա . 6 :

22. Թա՛ճճիւպ էթտիլէր : Պապ
ԻԲ . 46 : Լուճ . ԻԶ . 4, 5 .
Ղարճ . Ի . 26 : Ա Կարճի . Ա .
19 : Գ . 19 : (Յիսուս Լճէն-
տիմիլին վէրտիլի ճէվապ ճէմ
Փարիսեցիլէրի վէ ճէմ Լեղով-
զէսեանլարը շաջըթտը . վէ օ-
նու՛ մերամ էթտիլէրի եարա-
մաղ խուսուսա գուլանմագտան
մէն՛ էյլէտի : (Նլար՝ պիր ճէ-
վապ վէրմէյէ ճէսարէթ էտէ-
մէտիլէր, իլլա ըզիլ օլուպ՛ կէ-
րի շէքիլտիլէր : Պիր քիմնէ գը-
յաս էտէ պիլիր քի՛ օնլար թա՛ճ-
ճիւպ էտիպ՛ օնուն արտընճա վա-
րաճագլար իտի . լաքին էջլէ
տէյիլ, օնլար թա՛ճճիւպ էտիպ՛
օնու թէրք էթտիլէր, վէ սա-
վուշտուլար :

(Յիսուս Լճէնտիմիլին իշպու-
ճէվապընտա՛ պիր ա՛ղլամ կէր-
չէքիք վար տըր, քի ճէր պիր
ղէմանա վէ ճէր պիր մաճալէ
թաթպըգ օլունա պիլիր : Պուն-
տան էջրէնիլիզ քի, վէրկիսի-
նի էտա էթմէյէ ճէր իմթինա՛
էտէն քիմնէ՛ միւրայը Փարիսե-
ցիլէր կիպի պիր քիմնէ տիր . վէ
Վրիսթիլյան օլմայան պիր տէվ-
լէթ ալթընտա պիր ա՛ղիլ էօ՛-
միւր սիւրէմէմ տէյէն ճէր պիր
ատէմ՝ տիւնեալի եարամաղ
Լեղովզէսեանլար կիպի պիր ա-

կիթտիէր :

23 Օլ կիւնտէ օնուն եանընա՝ գըյամէթ եօգ տուր տէյէն Սադուկեցիլէր կէտիլէր , վէ օնա սօրուպ տէտիլէր :

24 Եւ խօճա՝ Սովսէս տէտի . Եյէր պիր քիմնէ էվլատլարը եօղ իքէն էօլուրսէ , օնուն գարընը գարընտաշը ալսըն , վէ

տէմ տիր : 16 վէ 17 խանէլէրին շէրՏինէ պագ :

23. Օլ կէնտէ : Տաճա Տաճ . Թանըն իւչիւնճիւ կիւնիւ տիւր : Պապ Իւ . 1 . 20 , վէ ԴԲ . 1 շէրՏինէ պագ : — Սարսիցիլէր : Պապ Գ . 7 շէրՏինէ պագ :

24 . Խօճա : Խանէ 16 շէրՏինէ պագ : Պ . 2 . 2 . 46 : — Սովսէս տէտէ : Պու Բ Օրէն . ԻԵ . 5 - 10 աէ պուլունուր : Իշպու նօմօս գանունունուն մէրամը՝ Իսրայէլ ֆամիլեալարընը թա Քանան տիյարընը թէքմիլէն ֆէթՏ ու զապթ էտէնէտէք վէ թա Սեսիա կէլէնէտէք՝ պիրի պիրինտէն այրը սագլամագ իտի : — Վարընտաշըն շէրքէնէն Գարընտաշըն : Պունտան իլք տօզան՝ էօլէն գարընտաշըն սիլսիլէսիստէն սայրլաճաղտը , վէ օնուն էմլաքիսնէ միրասիսօր օլաճաղտը : Սիլէթիսն Տէր պիր մէմլէքթ մասլաճաթլարընտա Տէման էօլէնիսն օղու սայրլաճաղտը , վէ վա՛տ օլմուշ տիյարըն թագսիսիստէ՝ էօլէնէ տիւչէճէք օլան Տիսսէյէ միրասիսօր օլաճաղտը : Կէօրիւնիւր քի , պու՝

գարընտաշընա զիւրրիյէթ գալտըսըն :

25 Իմտի պիպտէ եէտի գարընտաշ վար իտի . վէ իլքի էվլէնտիքտէն սօնկրա էօլտիւ , վէ զիւրրիյէթի օլմամաղ իլէ , գարընընը գարընտաշընա պրագտը :

26 Իքիւնճիսի վէ իւչիւնճիւսիւ տախի պունուն կիպի օլտու՝ թա

պունտան չօգ էվլէլ պիր ա՛տէթ իտի (Մանգ . ԼԸ . 8 . 11) , լաքին շիմտի նօմօս օլտու : — Ի . 11 — 13 : Պարընտաշ օլմատըը թագսիստէ , կէօրիւնիւր քի՝ իշպու պօրճ էն եագըն օլան իւրսըմա տիւչէր իտի : — Ի . Գ . 12 , 13 : Գ . — 10 :

25 . Ետէ գարընտաշ : Սադուկեցիլէր՝ թագտիմ էյլէտիլէրի մէսէլէ՝ եա՛նի նօմօս սիւալի՝ մէրամ էթտիլէր քի , միւմքիւնի մէրթէպէ գարընըգ տօլաշըգ վէ կիւճ օլտուն , շէօյէ քի քէնտիլէրին գըյամէթ թա՛լիմաթընը ինքեար էթմէլէրի՝ տաճա զիւյատէ ա՛գլէ ույղուն կէօրիւնսիւն :

26 . Ետէյէտէ : ԻՏթիմալքի՝ պունուն ճիւմլէսի վուգու՝ պուլմուշ օլտուն , լաքին պու՝ կէրչէքտէն օլմուշ պիր վուգուա՛թ տա օլա՛ թէմսիլէն թաճմիսն օլունմուշ պիր մատտէ աէ օլա՛ ֆարըը եօգ տուր . չիւն քի իքիսիստէ տախի Տէման օ մէրամ պէյան օլունուր :

27 . Էթիսիստէն սօնկրա : Իշպու եէտի գարընտաշլարըն Տէպիսի

եւտիյէտէք :

27 Ս է հէ փիսիստէն սօնկրա
գարը տախի էշտիւ :

տէ գարըտան էվվէլ էօլտիւլէր .
լաքին ճիւմէլի եէնէն պէօյիւք
եէնիճի էօլիւմ՝ հէր եէրտէ
փատիշաՏըգ սիւրէր . վէ պիր
աղ էվվէլ եա պիր աղ սօնկրա
ճիւմէսի օնուն գարըը տուրուլ-
մազ գուվիէթի ալթընա մութ-
լագա տիւշմէլի տիրէր :

28. Հաճեալնն գարըը օլմադ :
Սաղուկեցիլէրէ միւշքիւլ կէօ-
րիւնէն պու իտի քի , օնլար
թաՏմին էտէրլէրիտի քի , էյէր
գըյամէթ սահիՏ իսէ , օպիր
տիւննատա հէր պիր շէյին հա-
լի պու տիւննատա օլտուղու կի-
պի օլմաղ տըր , վէ պու տիւն-
նատա գարը գօճա օլանլարըն
ճիւմէսի՝ օրատա տախի գարը
գօճա օլաճագլար , վէ պունուն
նասըլ օլա պիլէճէյինէ օնլարըն
ա՛գըլլարը էրմէլ իտի : Ս է պու
խուսուստա վարիսեցիլէրին տա-
խի զիւի՛մէլէրի օ գատար գապա
վէ ճիսմանի իտի քի , իշպու
սիւալէ ա՛գլի գանտըրաճագ ճէ-
վապ վէրէմէղէր իտի : ( )նլար՝
պիլմէղէրիտի քի պիզիմ հէփ
շիմտիքի պիրի պիրիմիղէ ա՛լէա-
գալարըմըզ սալթ պու տիւն-
նատա վարըղըմըզ իչիւն թէր-
թիպ օլունմուշար սըր : Ս արին
կէրէք զէմանի գատիմտէ վէ կէ-
րէք սօնկրաքի ա՛սիրլէրտէ գը-
յամէթ թա՛լիմաթընը՝ նասըլ
օլաճաղընը անկալյամատըրգլարը

28 իմտի գըյամէթպէ՛ եէտի .
տէն հաճեալնն գարըըլ օլա-
ճագ . շիւնքի օնու հէփիտի տէ

իչիւն՝ ինքեար էթմիշ նէ՛ գա-
տար չօգ քիմսէլէր վար : Վարճ .
Ժէ . 32 : Ի.Ձ . 8 : Ա կընի .
ԺԵ . 12 . 33 : Բ Տի . Բ . 18 :
Ս իճիւտլ՝րիմիղ թօփրագ թօզ
օլուր , վէ օլ թօզ տէօրթրիւզ-
կեարլարա տաղըլըր , վէ պիր
տաՏա նասըլ պիր եէրէ թօփ-
լանապիլիր : թէնլէրիմիղ պա-
լըգլար վէ սայիր հայվանլար
եէր , վէ առէմէր օլ հայվան-
լարը եէրլէր : վէ վիճիւտլէրի-
միղ նիճէ գըյամ էտէպիլիր :
թէնլէրիմիղ շիւրիւլիւպ թօփ-
րագ օլուր . վէ օ թօփրագտան
աղաճլար վէ ախէր սէպլէվաթ-
լար օլուր , քի օնլարը պէօճէք-
լ՛ր վէ սայիր հայվանլար եէր .
վէ պունլարը եինէ պաշգա հայ-
վանլար եէր , վէ օնլարը տա
պաշգալարը եէր . իմտի նասըլ
թէնին գըյամէթի օլա պիլիր :
Լշէր գըյամէթ մատտէսի պի-
զէ գալսալտըր , էլպէթթէ գը-
յամէթ օլամաղըտը . լաքին պու
ՄլաՏա մախուս պիր շէյ տիր .
վէ օ հէր շէյի էտէ պիլիր : Լշ-
էր ՄլաՏ պու իշի պիզէ սըլիա-
րըլ էթսէ , օ զէման նասըլ օլա
պիլիր տէյիւ սօրմաղա պիզէ ճա-
լիզ օլուր : Ս արին ՄլաՏ պի-
զէ՛ պու իշի նէ սըլիարըլ էտէր ,
նէ տէ օնուն հագգընտա պիլէ
տանըլըր . վէ պունտա պիլէ էթ-
մէյէ գալան իշ՝ սատէճէ օնուն

Թուժտու :

29 Ա է Յիսուս ճեվապ վէ-
րիպ՝ օնլարա տէտի • Վիթապ-
լարը վէ ԼլաՏըն գուտրէթինի

սէօղիւնէ ինանմագ սոր :

29. Վիթապլարը . . . Կէլէտի-
նին մանասը պուրատա՝ Լպքի
Լ՛Տտ սոր : Կէլէճէք էօ՛միւր
Տապգընտա Լպքի Լ՛Տտըն Տէր
պիր ԹարաՓընտա սէօյլէնիր . վէ
գըյամէթ իուսուսու օրատա Եէ-
նի Լ՛Տտա թէքմիլէն թա՛յիմ
վէրիտիյի կիպի էօյրէտիլմէյօր
խէ տէ , չօգ եերէրտէ պէյան օ-
լունուր , եախօտ մութլագա մա՛-
լիւմ պիր շէյ կիպի սէօյլէնիր :
ՅԻԲ . ԻԹ . 25—27 : Սալ՛ . ԻԶ .
9—11 . ԺԵ . 15 : ԻԹ . 14 , 15 :
ՀԳ . 25 , 26 : Եսայ . ԻԵ . 8 :
ԻԶ . 19 : ԵԻ . 1 , 2 : Եղէ՛ . ԼԻ .
1—13 : Գան . ԺԲ . 2 , 3 : Ուն .
ԺԳ . 14 : Գորճ . ԻԳ . 15 : Պու
վէճՏ իլէ Լպքի Լ՛Տտ էօյրէտիր
խի թի՛ Վրիստոս էօլիւլէրտէն
տիրիլէճէյիտի • Պ . ԻԳ . ԻԳ . 44
—46 : ՅԻԲ . Ի . Գ : Ա Կորնթ .
ԺԵ . 3 , 4 : — Ա է ԼլաՏըն գու-
րիլէնէն Լ՛ : Ինսան ա՛գընը Լլա-
Տըն իլՏամ օլմուշ քէյամը իւզէ-
րինէ գալարըրպ՝ ԿիՏայէթսիզ
Գուկվէթ պիր քերրէ թէրթիպ
էտիպ եախօրըը վիճիւտիւ պիր
տաՏա թէքրար թէրթիպ էտէ-
մէզ՝ եախօտ իպթիտա Տիչտէն
գալարըրըը պիր վիճիւտիւ՝
Թօիրագ օլտուգտան սօնկրա օ-
նու թօփրաղընտան պիր տաՏա
գալարըրամազ տէմէք՝ նէ՛ պէօ-

պիլմէտիյինիգտէն՝ ալտանըյօր-
տունուլ :

30 Օխրա գըյամէթտէնէ էվ-
լէնիրէր՝ նէ տէ էվլէնտիրիլըր-

յիւք տիվանէլըք տիր : Պիր շէյ
ինսանըն զայի՛Փ գուկվէթինտէն
իւթիւն օլտուղու իլչիւն՝ Ղիւմ-
լէյէ գատիր ԼլաՏըն գուտրէ-
թինտէ՞ն տէ իւթիւնմիւ օլմագ
իճապ էտեր : Պունտան ագտէմ-
քի խանէնին շէրՏինէ պագ :
Յանր . ԻԸ . 14 : Թուսայ ԺԱ .
21—23 : Երէ՛ . ԼԲ . 17 : Պ . Ի-
Ա . 37 : Գորճ . ԻԶ . 8 : ՓէլէԿ .
Գ . 21 : — ԼլաՏըն յօրտանուշ :
Եանղըշըղըն սէպէպի ճաՏիլ-
լըք եանի պիլմէմէյ լըք տիր : Տին
խուսուսունտա եանըղլան եախօտ
ալտանան՝ Լ՛ղըզ Վիթապլարը
եա ըէտտ էտեր , եա օնլարը պիլ-
մէգ : Իմտի Լ՛ղըզ Վիթապլարըն՝
տիգգաթ վէ տուա՛ իլէ՛ վէ Լ՛-
ղըզ ԲուՏտան ճիւմէլէ կերէքըլէյէ
գուլաղուզանմագ արգուսու իլէ՛
օգումասընը Տէր իՏմալ էտէն
քիմնէ՛ եանղըշըգտա գալմա-
սընը իսթէմէզ տէյիլ , վէ քէնտի
ճանընըն Տէլաքի իլչիւն պիր պէօ-
յիւք կիւնաՏ իլչէմէքտէ օլուր :
Լտէմիլերի՛ Լ՛ղըզ Վիթապլարը
օգումագտան մէն՝ ու մէքս էտէն
Տէր քիմ՝ օլուրսա օլուն , օնլարը
եանղըշըգտա սագլամաղա ճէՏա
էտեր , վէ Տէմ՝ քէնտի ճանընը
Տէմ՝ օնլարընքինի ա՛ղիմ թէՏիլ-
քէյէ սալար :

30. Ե է վլէնիրէր Լ՛ : Պու՛
Սաղուկեցիլերին ըէտտի ճէվապ-
լարընա դարըը պիր թէքմիլ ճէ-

էր . իլա Մլաճըն կեօքտէ մէ-

վապ իտի : Պուրատա՝ տօղմագ վէ ծնուն արտընձա էսվմէք վար , լաքին օրատա պու շէյլէր եօգ տուր . վէ պուճուն իչիւն էվէնմէք պուրատա իգթիզալը տըր , լաքին օրատա տէյիլ տիր : Եվէնմէք՝ պու տիւնեայա մախրուս տուր . լաքին օրատա պիլինմիշ շէյ տէյիլ տիր : Սագուկեցիէր պու թալիմաթը՝ Տէման Մլաճտան իլՏամ՝ օլունտուղու կիպի ինսանալը իտիլէր . վէ օնա՝ փութփերէսթլէրին զիւիւ՝մլէրինտէն օլան՝ ինսանլար ախրէթտէ պու տիւնեատէ եաշատրգլարը կիպի եաշայաճագլար զիւիւ՝միւնիւ գաթըպ՝ օնու ա՛գլէ զըտտ տէմէրի տէյիլ իտիլէր : — Մէլէլէրէ կէպէ : Ինսան եարատրըղը զէման՝ մէլէքլէրտէն ալ էտնա եափըլըր (Մաճ . Ը . 5) , լաքին գըյամէթտէ՝ օնլար կիպի օլաճագ տըր : Պ ուկաս տէյօր (Ի . 34—36) քի ինսանլար մէլէքլէրին պերապէրի օլաճագլար : Պու՝ տէմէք տէյիլ տիր քի ինսանլար ա՛գլ ու իտրագտա՝ դուտրէթտէ վէ օնլարըն մէվճուտ օլմալէրինին Տէր պիրքէյֆիյէթինտէ օնլարըն պերապէրի օլաճագլար . լաքին տէմէք տիր քի՝ օնլար էվէնմէք խուսուսունտա՝ եախօտ պիրի պիրլէրիննէ ա՛լեագալէրինտէ մէլէքլէր կիպի օլաճագլար տըր : Էեմ տախի մէլէքլէր կիպի էօլիւմիւղ կիւնաճարը՝ վէրուճանի օլաճագլար : Ինսանլար շիմոի թէնէ վէ գանա թապի՝ տիրլէր , շէօյլէ քի՝

լէքլէրի կիպի տիրլէր :

օնլարըն ձանը պիլէ ճիսմանի տէնիյօր . լաքին օ զէման օնլար՝ օլ տէրէճէ թէքքիլէն րուճա թապի՝ օլաճագլար , վէ օնլարըն եէնիլէնմիշ վիճիւտիւ օլ տէրէճէ րուճանի ա՛լէմէ մուվաֆըրգ օլաճագ քի՝ օնլարըն թէնլէրի պիլէրուճանի տէնէճէքլէր տիր : Ա Պարնի . Ժ . Կ . Կ . Կ : (Նլար մէլէքլէր կիպի եօրուլմագըրզն վէ ա՛գլ ու ֆիքը տաղընրըղը՝ նա միւպթէլա օլմագըրզն Մլաճա իպատէթ էտէճէքլէր . վէ օնլար կիպի նէ ույգույա նէ տէ թաա՛մա միւճա թաճ օլաճագլար :) Նլարըն վիճիւտիւ շիմոի քէնտիլէրիննէ չօգ քէրրէ պիր էնկէլ տիր . լաքին օ զէման սալթ պիր եարտըմ՝ օլաճագ : (Նլար՝ մէլէքլէր կիպի տայիմա Մլաճըն եիւզիւնիւ կէօրէճէքլէր . վէ օնլար կիպի՝ տայիմա միւնէվ՛ր վէ սաա՛տէթրու օլաճագլար : Մաթն . Ժ . Գ . Կ : Մէլէքլէր վէ ա՛ղիզլէր Մլաճըն իպատէթինտէ վէ խըզմէթինտէ արգատաշլար օլաճագլար : Տայր . Ե . 9—11 : Ժ . Թ . 10 :

Լաքին էյէր ա՛ղիզլէր մէլէքլէր կիպի օլաճագլար իսէ , միւրայըլար վէ իմանսըղար շէյթանլար կիպի օլաճագլար : (Նլար՝ շիմոի շէյթանլար կիպի կիւնաճտա վէ Մլաճա գարջը տուրմագտա տըրլար . վէ օ զէման տա օնլար կիպի գարանըգտա՝ աթէլտէ՝ վէ էղիյէթտէ՝ կիւնաճտա՝ մուրտարըղգտա՝ սէֆիլլէքտէ՝ քիւֆիւրտէ՝ վէ Մլաճտան Տէմ պի-

31 Լ՝մնա Էօլիւլէրին գըյա-
մէթի խոստուտունտա՝ Լ՝լաճտան
սիգէ սէօյլէնէնի օգո՞ւմատընըզ

մը , քի տէմիշ տիր՝
32 Պէն Լ՝բրահամըն Լ՝լաճը
վէ Խասհակըն Լ՝լաճը վէ Յա-

րի պիրինտէն իբրահ Էթմէքտէ
Էպէտէն օլաճագլար տըր :

31. Լ՝օլէ-լէրէն՝ Էբրահիմի Խո-
ստունտա : Յիսուս Լ՝ֆէնտիմիզ՝
օնլարըն գըյամէթ Տագգընտա
եանղըշ զիւրմէրինի տօղ-
րուլթտուգտան սօնկրա՝ շիմօի
տէօնիւպ՝ պու թա՛լիմաթ իչին
պիր իսպաթ կէթիրիյօր : — Սէ-
շէ սէօյլէնէնի : Պու՝ Մովսէս
սէօյլէնմիշիտի . լաքին Մովսէս
սէօյլէնէնի Սադուկեցիլէրէ տէ
ճիւմէզ առէմէրէ տէ սէօյլէնմիշ
օլուր : Լ՝ուլ՝ ԺԵ . Կ : — ( ) Գո-
մարընըջ : Իշպու միւճատէլէճի
մաղուր քիմսէլէրէ՝ պու նէ ալ-
չագլատըճը սիւալ իտի : Պապ
Թ . 13 վէ ԺԻ . 3 , վէ ԺԹ . Կ , վէ
ԻԱ . 16 շէր Տէրինէն պագ :

32. Պէն Լ՝բրահամըն Լ՝լաճը
վէ , Պու՝ Մովսէս եանան պէօ-
յիւրթիւնտէ սէօյլէնմիշիտի : Լ՝-
ւէյ Գ . 6 . 16 : Մարի . ԺԲ . 26 :
Ղ . Գ . Ի . 37 : Պարշ . Է . 30 — 32 :
Լ՝լաճ պուճու Մովսէս սէօյլէ-
տիյի զէման՝ Լ՝բրահամըն վէ-
Փաթընտան իւշ եիւզ իյիրմի տօ-
գուղ սէնէ՝ Խասհակըն վէՓա-
թընտան իքի եիւզ իյիրմի տօօրթ
սէնէ՝ վէ Յակոբուճ վէՓաթըն-
տան եիւզ տօգսան սէքիզ սէնէ
կէճիշիտի , վէ եինէ Լ՝լաճ քէն-
տինի օնլարըն Լ՝լաճը տէյօր :
Խմօի պու պիր իսպաթ տըր քի՝
օնլար պիր մահալտէ տահա սաղ

օլմալը տըրլար : Լ՝պէտի օլան
Լ՝լաճ՝ քէնտի խալընա պիր Է-
պէտի նիյմէթ տիր : Լ՝աքին պու
ա՛ղիզ պաշ փէտէրլէր՝ պու տիւն-
եատա ախէր առէմէրտէն զի-
յատէ նէ՞ պէօյիւք շէյլէր սա-
ճիպի օլտուլար : Օնլար Տիչ պիր
Էվէ՝ վէ պիր մէզարըզտան մա՛-
տա Տիչ պիր գարըշ եերէ մաղիք
օլմատըլար : օնլար եերտէ մի-
սաՓիր վէ եապանճըլար կիպի օ-
լուպ՝ չատըրլարտա օթուրուրլար
իտի , գըթըզ չէքէրլէր իտի , վէ
եերտէն եերէ կէօշ Էտէրլէր ի-
տի : Լ՝լաճ՝ քէնտիլէրին Լ՝լա-
ճը՝ օնլարըն Էվալտարընա վա՛տ
օլունան տիյարտա պիլէ օնլա-
րա միրաս վէրմէտի : Պարշ .
Է . 5 : Խմօի Լ՝լաճ օնլարըն
Լ՝լաճը տըր տէմէնին մա՛նայի
մախտուսէսի նէ՞ տիր : Պուն-
տան պէս պէլի շու անկալըլ-
մալը տըր քի , Լ՝լաճ օնլար ի-
չին պիր Էպէտի շէճիր Տագըր-
լայաճաղըտը . օնլարա պիր Էպէ-
տի միրաս վէրէճէյիտի . վէ օն-
լարը Էպէտէն միւպարէքլէյէճէ-
յիտի : Լ՝յէր պու Էպէտի Էճը ու
ի՛վաղ օլմասայըտը , Լ՝լաճ քէն-
տինի օնլարըն Լ՝լաճը տէմէ-
յէ ութանաճաղըտը . չիւնքի պու
թա՛պիր՝ մա՛նաօրջ լաՓտէն ի՛-
պարէթ պիր շէյ օլուրուտու , վէ
լաքին շիմօի մա՛նա իլէ տօղու
տուր : Լ՝բր . ԺԱ . 16 : — Լ՝լաճ՝

կողմուն Լլաճը իմ. Լլաճ՝ էօ-

էօլէ-էր Լաւաճը Գէյէլ Լլաճ՝ Տի-
չին Լլաճը եախօտ մէ՛յճիւտ օլ-
մայան մահվ օլան վարըղը սէօ-
յիւնմիւշ շէյին Լլաճը տըր տէ-
մէքտէն տիվանէ սէօզ օլապիլըր
մի: — Իլլա Եալայանլարըն Գըր:
Լչէր Լարաճամ էօլտիյիւ կի-
պի մահվ օլայըտը, օնուն Լլ-
լաճ իլէ օլան ալէադասը տախի
պիլ իգթիղա մահվ օլուրուտու.
զիրա եաշայան Լլաճ՝ սալթ եա-
շայանլարըն Լլաճը տըր տէնէ-
պիլըր: Իմտի իշպու պաշ փէ.
տէրլէր օպիլ տիւնեատա Տա-
յաթտա օլմալը տըրօլար: Գ ու-
կա տէյօր (Ի. 38) քի Տէ-
փիսի օնտա եաշարլար, եա՛նի
էօլիւն սատըղլարըն ճիւմլէ-
սի կէօքտէ Լլաճ իլէ եաշար-
լար, վէ օնուն Տուղուրի շէրի-
ֆինտէ վէ ճէլալինտէ էպէտէն
սաա՛տէթլու տուրլար:

Լաքին սիւալ օլունա պիլըր քի,
պունուն պէյլէ օլմասը գըյամէ-
թէ նանըլպիլ իսպաթ օլապիլըր:
Պունա ճէվապ վէրիլէպիլըր քի,
(1) Պու փէք աշիքեարէ ճանըն
էօլիւմիւղ օլտուղունա պիլ իօ.
պաթ տըր. վէ Սադուկեցիլէրին
ինքեար էյլէտիլըրի պէօյիւք շէյ
պու իտի: (Սլար զիւլիւմ է-
տէրլէր իտի քի, թէն իլէ ճանըն
պիլըլէշմէսի պէօլլէ պիլը շէյ ի-
տի քի թէն էօլտիյիւ զէման ճան
տախի պիլ իգթիղա Տէլաք օլմադ
իճապ էտէր իտի, վէ էյէք ճան
մէվճիւտ օլմագտան գալըրսա ի-
տի, էլլաթթէ թէն գըյամ է-

լիւլէր Լլաճը տէյիլ իլլա եա-

տէմէղ իտի. չիւնքի ճանսըղ
պիլը թէն նէյէ՛ եարար: Լաքին
Վարիտտո Լչֆէնտիմիլ իսպաթ
էտէր քի, էյէրչի պիլը նասըլ օլ-
տուղունու պիլմէղ իսէք տէ՛ ճան
եաշար. իմտի էյէր պիլը նասըլ օ-
լաճաղընը պիլմէղ իսէք տէ նի՞-
չիւն թէն գալըրպ էինէ ճան իլլէ
պէրապէր եաշամասըն, էէր ճան
քէնտի թէնինի սէվէր, վէ օնու
արզուլէր. վէ պու մուճապպէթ
թապի՛աթա մուլաֆըզ տըր.
վէ պու արզու Լլաճըն քէնտին-
տէն վէրիլմիշ տիր: Վէնտի ճան-
լարընա էպէտի սաա՛տէթէ վա-
րիս օլմանըն թէքմիլ իւմիտի իլլէ
վէֆաթ էտէն պաշ փէտէրլէր
պիլլէ քէնտի թէնիլըրին ունութ-
մատըլար. իլլա քէնտիլէրին քէ-
միլըրի Տապընտա վասիյէթլէր
վէ թէնպիճէր պրագտըլար:
Գանդ. Խթ. 29—31, 137. Թւ.
22: Լաքին (2) Լլաճ սալթ ըուճ-
լարըն Լլաճը տէյիլ տիր, իլլա
վիճիւտ վէ ըուճ սաճիպի օլան-
լարըն տախի Լլաճը տըր. Լա-
րաճամ Խասճակ վէ Տակու տա-
ճա վիճիւտտէ իքէն, Լլաճ
քէնտինի օնլարըն Լլաճը տէտի.
վէ Մուսէսին զէմանընտա օնլա-
րըն վիճիւտի էյէրչի թօփրաղա
տէօնմիւշ իտի իսէ տէ, Լլաճ
քէնտինի օնլարըն Լլաճը տէ-
մէյէ ութամմատ. չիւնքի օն-
լարըն վիճիւտինիւ թօփրադ-
տան գալըրրաճաղըտը:

Գուրթարըն ճըմըլ՝ Գաւիթ-
տէն, Գանիէլտէն վէ փէյղամ-

չայանլարն տր :

33 Ս է խաղ իշխոնձէ , օնուն թա՛րխնստէն հէյրան օլուրլար իտի :

34 Ս է Վարիսեցիլէր՝ օնուն

պերլէրտէն իսպաթ կէթիրէպիւլի իտի : լաքին պու Սո՛խէստէն կէթիրտի Սադուկեցիլէր իշխն քիֆայթ էտեր իտի : Պու թէքմիլէն օնլարն աղղընը գափատը , վէ օնլարը ութանտրտը : Օնլար օնու քէնտիլէրին ազլ ու Ֆիքրինին հալինէ նէ գատար ույդուն օլտուղունու էյի անկլատրլար , վէ օնա գարշը ձէվապ վէրէմէտիլէր : Օնլարն սէօյլէյէձէք արթըգ հիչ պիր սէօզիւ գալմատը . վէ շաշըշ գալմըշ չէքիտիլէր :

35. Հէյրան օլուրլարը : Պու նէվ՛ իսպաթ՝ օնլարն պունտան էվէլ իշիթտի շէյ տէյիլէտի , վէ օնլարն ա՛գընա եէնի միւլահաղալար գօտու , վէ ումուլուր քի , օնլարտան պա՛ղըսը Մլահըն Վէլա՛մընտա եէնի կիւզէլիք վէ եէնի ա՛լէալըգ վէ եէնի ձէլալ կէօրտիլէր : Պապ Ե . 28 , 29 շէրճէրինէ պագ : Պու վէձճ իլէ Մլահ պա՛ղը տէֆա՛ պա՛ղը քիմնէլէրին իմանսըղըղընը՝ ախէրլէրինի գուվէթլէնտիրմէք իշխն գուլանըր . վէ կերչէքլէքտէն իքրահ էտէնլէրին խուսուլէթիւնի աղիւմ էյլլէյէ թագտիր էտէր : Վէրչէքլէրին պիր պէօյիւք թէմէլի վար , վէ օնա խուսուլէթ օլունմաղըլա տիւշէձէյի

Սադուկեցիլէրի սիւքիւթէթտիրտիյինի իշիթտիքլէրինտէ , պիրլիքտէ ձէմ՝ օլտուլար :

35 Ս է օնլարտան պիրի՛ պիր նօմօս խօձասը՝ սիւալ էտիպ օ-

կերինէ՛ տայիմա գաղանըր , վէ եէնէր . լաքին վայ՛ օնա խուսուլէթ էտէն քիմնէլէրէ :

34. Պերլէտէ ճէմ՝ օլուրլար : Օնլար պիր եէրէ՛ Վուրթարըձը Մշֆէնտիմիզէ օնլարա վէրտիյի միւպարէք նասիհաթլարը իշխն պիրլիքտէ թէշէքքիւր էթմէք իշխն կէլմէտիլէր , իլա օնու քէնտիլէրին ա՛գը շաշըրը սիւալլէրի իլէ տուզաղա պրտօսընլար : Օնլար ումարլարըրքի , հալէա հէմ Հերովդէսեանլարն հէմ Սադուկեցիլէրին աղղընը գափայան զաթը՝ սիւքիւթ էթտիրէձէքլէր . վէ պու խուսուս իշխն օնա՛ օլասիրին էն պէօյիւք խօձալարն մապէյնինտէ միւձատէլէ օլմագտա օլան՝ քէնտիլէրին զիւիւմիւնձէ էն միւշքիւլ մէսէլէյի թագտիւմ էյլէտիլէր :

35. Պեր նօմօս խօձալար : Պ ու . Ե . 30 : Ժ . 25 : ԺԱ . 45 , 46 : 52 : ԺԳ . 3 : Տէր . 9 . 13 : Սարկոս տէր (ԺԲ . 28) քի , պու քիմնէ՛ քեաթիպլէրին պիր իտի : Վեաթիպլէր նօմօստա մախսուսէն մահիլ օլմալարը իլէ՛ պու սէպէպտէն օնլարա չօգ տէֆա՛ նօմօս խօձալարը տէնիրտի : Պապ Բ . 4 շէրճինէ պագ : — Օնա ինթիւղէ էրէրէտ : Վարիսեցիլէր Վրիստոս

նու թէճրիւպէ էտերէք տէտի .

36 Եւ խօճա՛ նոմօտա հա՛ն-
կը թէնպի՛հ պեջիւք տիւր :

Եւ Ֆէնտիմիղն թէճրիւպէ էթ-
մէյէ վէ օնու պիր տուգաղա
տիւշիւրմէյէ իսթէրլէրիտի, վէ
պու խուսուս իջիւն իշպու ատէ-
մի պեջիւք օգուսուշուղու ի-
ջիւն կէօնտէրտիլէր . լաքին
Մարկոստան (ԺԲ . 28—34)
կէօրիւնիւր քի, օնուն նիյէթի
օնլարընքի կիպի քէօթիւ տէ-
սիլիտի . իլլա պեր ա՛քս խիւլի-
սի փաք խոի, վէ կերչէքլէյի
էջրէնմէյէ վէ Գապուլ էթմէ-
յէ իսթէրիտի :

36. Հա՛նկը ինչպէ՛ս պեջիւ-
տիւր : Սիւննէթ խուսուսունտա՛
եօղիս շաքաթ՝ եա գուրպան-
լար՝ եա փաքլէմէլէր՝ եա օրուճ
վէ պայրամլար՝ եա ախէր պուն-
ճա շէյլէր խուսուսունտա օլան
թէնպի՛հ՛նէրին հանկըսը պեջիւք
օլտուղունու՝ պեջիւք խօճալա-
րըն հիչ պիրի պու մէսէլէյէ պիր
գարար վէրմէյէ գատիր տէյիլ
իտի : Պապ Ե . 19 շէրհինէ
պագ :

37. Եւ Լա՛նը իւրա՛ղ . . . սեվ-
թի : Բ ( )բն . 2 . 5 . Ժ . 12 :
Լ . 6 : Պունուն մա՛նասը պու
տուր քի, Եւսհը հէր շէյտէն
զէյատէ վէ միւթիսի մէրթէպէ
սըտգ ու զայրէթ իլէ սէվմէլի-
յիլ : — Պիւթիւն էիւրէյնպէն :
Եւսհ մուհապպէթիմիղն՝ ար-
զուսուղու՝ վէ իթիմատըմըզ
պըմալը տըր . եիւրէքլէրիմիղ օ-
նա վէրիլմէլի տիր, վէ մուհապ-

37 Պ է ( )խուս օնա տէտի .

Եւսհըն իւրապը պիւթիւն եիւ-
րէյինտէն վէ պիւթիւն ճանըն-

պէթիմիղ հէր շէյտէն զէյա-
տէ օնտա սապիթ օլմալը տըր :
— Պիւթիւն էիւրէյնպէն : Պիւ-
թիւն է՛օմրիւմիւզիւ օնա թէս-
լիմ էթմէլէյիլ, ճիւմիսիսի օ-
նուն խըզմէթիստէ սարֆ էթմէ-
լէյիլ, վէ օնու՝ օնուն ուղու-
րունա գուրպան էթմէյէ՝ վէ
էմրի իլէ էօլմէյէ հաղըր օլմա-
լըյը : — Պիւթիւն ֆիւրէյնպէն :
Վէնտի ա՛ղ ու իտրաքըմըզ՝
օնուն թա՛լիմիլէ թապի՛ էթմէ-
լէյիլ, Ֆիքրիմիղն՝ քէնտիսին
իլհամ օլմուշ իրատէթի շէրի-
ֆիսին գուրաղուղունա թէս-
լիմ էթմէլէյիլ, վէ օնուն եան-
ղըմալ սէօլիւնիւն արտընճա
կիտիպ՝ քէնտի ա՛ղըմըզն ըշ-
ղընը օնա թապի՛ էթմէլէյիլ՝
էէր պիր միւլահալա՝ Վրիս-
տոսուն իթաա՛թընըն էսիրլիլի-
նէ կէլմէլի տիր : Բ Վրի . Ժ .
5 : Ե՛ղ ու Ֆիքրիմիղտէ սագ-
լատըղըմըզ հէփ միւլահաղալար՝
օնուն պէյէնտիլի միւլահաղա-
լարտան օլմալը տըր : Մարկոս-
տա (ԺԲ . 30) պունա "Պ է
պիւթիւն էիւրէյնպէն" տալի
տէնիյօր : Վրի պունուն մա՛-
նասը պու տուր քի՛ թէնիմիղն
վէ ճանըմըզն վէ բուհուսուղուն
ճիւմիլէ գուլվէթի վէ գուտրէ-
թի վէ իսթիտատը իլէ պիւ-
թիւն պիւթիւնէ Եւսհըն օլ-
մալըյը : ( )նա մուհապպէթի-
միղ պիւթիւն՝ թէքմիլ հէր շէյ-

տան վէ պիւթիւն Ֆիքրինտէն սեվէսին :

38 Իւք վէ պեջիւք թէնպի՛Տ

տէն զիյատէ՛ վէ քեամիլ օլմալը տըր : Պիլ՝ օնուն Տէփ քեմալիյէթիքրինի սեվմէլիյիլ, օնուն կերչէքիլիյինի՛ Տագգանիյէթիինի՛ ալիլիլիյինի՛ գուվվէթիինի՛ էլլիլիլիյինի՛ վէ ճիւմլէ պագի սիֆաթի ճէլիլէլէրինի սեվմէլիյիլ : (Նու՛ անատան՝ պապատան՝ դարընտալ ու զրլլ գարընտալտան՝ գարըտան եախօտ չօճուգլարտան՝ վէ է՛օմիլմիւլտէն պիլէ զիյատէ սեվմէլիյիլ, չիւն քի պունուն ճիւմլէսինէ օ՛ վէ կալընրլլ օ լայրլլ տըր : Պապ ժ. 37—39 շերճէրինէ պագ :

Պուրատա իշարէթ օլունտուն քի իշպու թէնպի՛Տ պիլտէն՝ Լլաճը պիւթիւն գալպիսիլտէն՝ ճանըմըգտան վէ գուվվէթիմիլտէն զիյատէ սեվմէյէ մաթլուպ էթմէյօր. չիւն քի պունու Տիչ քիմնէ էթմէյէ գատիր տէյիլ տիր : Մէսէլա՛ պու թէնպի՛Տ պիր չօճուգտան՝ Լլաճը պիր պեջիւմիլ շատէմին պիւթիւն Ֆիքրի վէ գուվվէթի իլէ սեվմէյէ մաթլուպ էթմէյօր. վէ պիր պեջիւք ատէմտէն տէ՛ Լլաճը՛ պիր մէլիյին պիւթիւն Ֆիքրի վէ գուվվէթի իլէ սեվմէյէ մաթլուպ էթմէյօր. իլլա Տէր պիր մէլէքտէն վէ ատէմտէն վէ չօճուգտան պունու թալպ էտէյօր քի՛ Տէր քէս՛ քէնափնին մալիք օլտուղու Տէփ գուվվէթի վէ գուտրէթի իլէ սեվսին : Էր քէսին՝ Տէփ ախէր

պու տուր :

39 Վ է պունուն միսալի իքինճի : Պօնշունու քէնափն

շէյլէրտէն պիյատէ սեվտիյի պիր շէյի վար , վէ օ շէյ Լլաճ օլտուն :

38. Իւք վէ պեջիւք Բենպէն պոպոք : Լլաճ մուճապպէթ տիր, վէ մուճապպէթին ա՛ղիմ՝ փունկարը օ տուր. վէ օնուն պու թէնպի՛Տի ախէր Տէփ թէնպի՛Տլէրին ա՛ղիմ՝ փունկարը տըր : Պու թէնպի՛Տ՝ Լլաճըն նօմօսունուն էտէպ ու էրքեանէ տալիր օլան իլք նօմօս լէվճասընըն ճիւմլէ խիլասասը տըր : Պապ ժ.թ. 18 շերճինէ պագ : Լլայեր պու թէնպի՛Տ Տըֆլ օլունուրատ , ախէր թէնպի՛Տ պօղուլամալ : Լլայեր Լլաճը տօղրու թարլ իլէ սեվէրսէք , ախէր Տէր պիր գաթա վէ շէյէ օլան մուճապպէթիմիլ տօղրու օլաճագ տըր :

39. Պունուն ժաւլէ իքինճի : Պու իքինճի թէնպի՛Տ պեջիւքլիւքտէ վէ փաքըգտա վէ Փայտալը օլմագտա պունտան էվվէլքինէ պէնկղէր. չիւն քի պու տախի՛ Լլաճըն նօմօսունուն էտէպ ու էրքեանա տայիր օլան իքինճի նօմօս լէվճասընըն ճիւմլէ խիլասասը տըր : Պապ ժ.թ. 18 շերճինէ պագ : — Պօնշունու Բենպէն իլպէ սեվսին : Պ Լար. ժ.թ. 18 : Էսալ՛. ժ.թ. 8—10 : Պալ. Ե. 14 : Յալ. Բ. 8 : Պիլ՝ քէնափմիլի նի՛չիւն ախէրլէրինի սեվտիյիմիլտէն զիյատէ սեվէլիմ՝ : Լլաճ պիլի՛

կիպի սեվէսին :

40 Պիւթիւն նօմօս հէմ փեյ-
ղամպերլէր պու իքի թէնպիհ-

ախէր քիմնէլէրի սեվտիյինտէն
զէյատէ սեվմէզ . լաքին օ՛ պիզի
տէ՛ ախէր քիմնէլէրի տէ՛ կե-
րէք օլտուղու գատար սեվէր,
վէ օնտան նէ արթըգ նէ էք-
սիք սեվէր . վէ իշպու քեամիլ
մուհապպէթ գանուհու պիզիմ՝
տախի օլմալը տըր :

40. Պիւթիւն նօմօս հէմ փեյղամ-
պերլէր Է՛ : Ինսանտան մաթըուպ
օլունանըն ճիւմէսինին խիւլա-
սասը վէ եէքիւնիւ պու տուր :
Ալլահա վէ ինսանա մուհապ-
պէթ էթմէսին իչինտէ ճիւմէ-
տին մէվճուտ տուր : Պապ է .
12, վէ ԺԹ . 18 շէրհէլէրինէ
պագ : Մէ . 2 . 8 : Ա Տէ . Ա .
Յ : Ա Յ . 15 . Գ . 7—11 . 16 .

Մարկոս տէյօր քի (ԺԲ . 32
—34) օլ քեամիպ Վրիստոս
Էթէնտիմիզին հէփ սեյլէտիյի-
նին հապգ օլտուղունու իգրար
էյլէտի : Պունտան պէլի օլուր
քի՛ պու քիմնէ նօմօսու՛ : Մով-
սէս վէ Ղաւթ վէ փեյղամ-
պերլէրին վէ հէփ սատրգլարըն
անկատրդլարը կիպի անկամըշ
խաի . վէ պունտան պէօյլէ Ին-
ճիլին թա՛ լիմաթլարընը գա-
պուլ էտէճէք հալինտէ պիր ա՛գլ
ու Փիքրի վարըտը : Աօմօսու
հէր քիմ՝ քի ատղու անկարսա,
Ինճիլի անկամաղա հաղըրան-
մըշ տըր . պիրա նօմօս պիզի
Վրիստոս կէթիրմէյէ պիզիմ՝
մէթմէպ խօճամըգ տըր : Ղապ .

տէն ասըլըր :

41 Վ է Փարիսեցիլէր ճէմ՝ օլ-
մուշ իքէն, Յիսուս օնլարա սօ-

Գ . 24 : Լաքին պու մատտէ
խուսուսունտա իշպու րէյ ու ի՛-
թիգատ՝ Փարիսեցիլէրինքիտէն
նէ՛ գատար Փարգը խաի : Շն-
լար՝ սատէճէ՛ այն ու ա՛տէթէ
տայիր օլան շէյլէրի՛ էտէպ ու
էրքեանէ տայիր էպէտի օլան
շէյլէրտէն պիհատտ իլէրի գօ-
մուշլարըտը , վէ քէնտիլէրին
արփարըշէրինի պիլէ Ալլահըն
այան աշիքեար օլան նօմօսու-
տան իլէրի գօմուշլարըտը : Պապ
Թ . 13, վէ ԺԵ 2—11 շէրհ-
էրինէ պագ : Պու վէճճ Ի-
լէ՛ Վրիսթիան Վիլիսէսին-
տէ տախի նէչէ նէչէ քիմ՝
սէլէր վար տըր քի, սուտան
վաթիթիպ օլունմագ իւզէրինէ՛
Թուհտան սօղմագ իւզէրինտէն
տահա զէյատէ՛ վէ ինսանլար-
տան թա՛յին օլունմուշ եօրթու-
լարըն վէ փէրհիզլէրին իւզէրի-
նէ Ալլահըն թէնպիհ էյլէտիյի
սէրիսօշուգտան վէ զինատան
սագընմագ իւզէրինէ տիւշիւնմէ-
տէն զէյատէ տիւշիւնիւրլէր :

41. Յիսուս օնլարա սօրոպ :
(Նլարըն հէփ պէօյիք Փըրգա-
լարը՝ Էբրովգէսեանլէր՝ Սարու-
կեցիլէր՝ վէ Փարիսեցիլէր՝ օնա
սիւալէր սօրմուշլարըտը , վէ օ
ճէվապլարը իլէ օնլարըն ճիւմ-
լէսինի շաշըրպ արըզլարընը գա-
վաթտը : Ը իմտի օ աախի տէօ-
նիւպ օնլարա զայլէթ իզթիպը
սիւալէր թագտիմէտիպ օնլարըն

րուպ տէտի :

42 Վրիստոսուն հագգընտա սիզէ նէ կէօրիւնիւր , քիմի ն օղ-

Ճիւմէ տի պիր եերտէ իբէն օնլա-
րա սօրար քի (1) (Օնլար քէն-
տի փէյլամպէրլէրինին եալտրգ-
լարընտան նէ գատար պիխապէր
օլտուգլարընը կէօրսիւնէր , քի
օնլարըն ճիւմէտինին արասընտա
պիր ճէվապ վէրէճէք քիմնէ եօղ
իտի : (2) Օրատա հաղըր պու-
լունան խալգ կէօրսիւնէր քի ,
քէնտիլէրին խօճալարը օլան
քիմնէլէր՝ քէնտիլէրի տախի էջ-
րէնմէյէ միւհթաճ իտիլէր : (3)
Օնլարըն ա՛գլ ու Ֆիքրլէրինի
էյի գանտըրսըն քի՝ Սեփանըն
ա՛ճայիպ պիր թարպ իլէ սըրը պիր
ախլէապ ու մէշընպի օլաճաղըտը :

42. Վրիստոսուն հագգընտ սի-
զէ նէ կէօրիւնիւր : Պուրատա օ-
լան սիւալ՝ եալընըզ օնուն սիլսի-
լէտի խուսուսունա պագար իտի .
լաքին պիզ՝ Վրիստոս ի Ֆէնտի-
միզին ճիւմէտ ախլէապ ու մէշըն-
պի վէ իշի խուսուսունտա քէնտի
ճանլարըմըզա Տէր կիւն պու սի-
ւալի սօրմալըյլղ : Պիքիր Սա-
րիամըն՝ եա ա՛ղիզլէրին՝ եախօտ
մէլէքլէրին խուսուսունտա տէ-
յիլ իլլա Վրիստոս խուսուսուն-
տա նէ տիւշիւնիւրիւզ տէյիւ .
օնուն իսմի ճանլարըմըզա գըյ-
մէթիմի տիր տէյիւ քէնտիլէրի-
միզէ սիւալ էթմէլէյիզ : Վաւի-
լին : Վրիստոս Ղաւիթին օղու
օլտուղու՝ ճիւմէտէն իգրար օ-
լունուր իտի • վէ հէր քէս՝ սօ-
գագտաքի քէօր (Պապ Թ . 27)

լու տուր . օնա՝ Ղաւիթին տէ-
տիլէր :

43 Օնլարա տէտի . Իմտի Ղա-

Ֆագիր Վրանանլը գարը (Պապ
ԺԵ . 22)՝ վէ հէյքէլտէ քիւ-
շիւք չօճուգլար (Պապ ԻԱ . 15)
պունու պիլիլիլէրիտի : Վէյ-
ղամպէրլէր պու մատտէ իւզլէրի-
նէ ղայէթ աչըգ աշիքեար սէջ-
լէմիշլէր իտի : Սալ՝ 2Թ . 35,
36 : Եսայ : Թ . 5 , 6 : ԺԱ . 1—4 :
Երեմ . ԻԳ . 5 , 6 : Եզէկ . ԼԴ .
23 , 24 : Լուսի . Թ . 11 : Սալ .
Ա . 1 : Ղաւի . Ա . 69 , 70 : Յովէ .
Ե . 41 , 42 : Վարձ . ԺԳ . 22 , 23 :
Պունուն ճիւմէտի գավի իսպաթ
տըր քի , Սեփա կէլմիշ օլմալը .
չիւնքի միլէթին ճիւմէտ սիլսիլէ
թահրիւրաթը տէֆիթէրլէրի չօգ-
տան պերու քիւլլէյէն էջլէ հէ-
լաք օլմուշար տըր քի , շիմտի հիշ
քիմնէ հանկը սիլսիլէտէն օլտու-
ղունու պիլմէյէ գատիր տէյիլ
տիր : Պապ Ա . 17 շէրհինն պագ :

43. Բուն էլէ : Ղաւիթ Բու-
հուն վասիթասի իլէ սէջլէտի .
եախօտ տահա սահիհի՝ օնուն
վասիթասի իլէ Բուհ սէջլէտի ,
եա՛նի օնուն լիսանընը վէ գալէ-
մինի գուլլանտը : Բ . Թաֆ . ԻԳ .
2 : Սալ . ԺԲ . 36 : Ղաւի . Բ .
26 , 27 : Վարձ . Ա . 16 : Բ . 30 ,
31 : Ա կարնի . ԺԲ . 3 : Եքր . Գ .
7 : Բ Պե . Ա . 21 : — Օն-
Բապ շաւուր : Եզլը Բուհ վա-
սիթասի իլէ սէջլէյէնլէրին ճիւմ-
լէտի՝ միւնասիպէթ իլէ սէջլէր-
լէր . լաքին Ղաւիթ Վրիստոսա՝
քէնտիսի օնտան պու գատար սէ-

ւիթ՝ Բուհ իլէ նի՞ճէ օնու Բապպ
չաղըրոպ տէր .

Կէ Բապպ՝ Բապպրմն տէտի .

նէ էվլէլ էօլմուշ իքէն՝ նէ՞ մի-
նասիպէթ իլէ քէնտի Բապպր
տէյէպիլիւրիտի : Դաւիթին փե-
տէրի Յեսսէ՛ քէնտի օղու Դա-
ւիթէ՛ քէնտի հայաթտա իքէն՝
ա՛ղիմ փատիշահ Օլտուղու թագ-
տիրտէ Բապպ եախօտ Եֆէնտիմ
տէսէ՛ մինասիպ օլուրուտու . լա-
քին Յակոբ եա Յուդա եախօտ
Բոոս Դաւիթէ նէ՞ մինասիպէթ
իլէ Բապպ եա Եֆէնտիմ տէյէ-
պիլիւրէր իտի . չինքի օնլար՝ օ-
նուն փատիշահ Տըգ սիւրմէսի վագ-
թընտա հայաթտա տէյիլէր ի-
տի : Եննի պունուն կիպի Քրիս-
տոս տախի՛ ինսան օլտուղու մի-
սիլիւ Ելլահ տախի օլմասայրտը՝
Դաւիթին օնա Բապպրմ տէմէ-
սի մինասիպէթսիլ օլուրուտու :

Կէ . Բապպ՝ Բապպրմն ԵՃ : Պու՝
Սաղ՝ ճԺ . 4 տէն ալընմըշ տրը ,
վէ Ե՛հտի Ղէտիտտէ չօգ քէրրէ
ղէրր օլունույօր : Գորձ . Բ . 34
— 36 : Ա կորնի . ԺԵ . 25 : Եբբ .
Ա . 13 : Ժ . 12, 13 : ԺԲ . 2 :
Պուրատա էօրէնիւրիլ քի , իշ-
պու Սաղմոսու եազան Դաւիթ
իտի , վէ օնու Ե՛ղիլ Բուհ վա-
սիթասի իլէ եազմըշ իտի , վէ օ-
նուն եազտըղը Սեսիանըն հագ-
զընտա փէշին վէրիլիշ պիր խա-
պէր իտի : Օլ ղէմանէրտէ պու-
նու՝ Եէհուտիլէրին ճիւմէսի իգ-
րար էտէրլէրիտի , վէ պունուն ի-
չիւն Եֆէնտիմիլին սիւպինտէն՝
շաշըրմըշ գալմըշ իտիլէր : Օ՛է-

Սաղմոնա օթուր , թապէն սէ-
նին տիւշմէնլէրինի՛ պագլարը-
նա պասամագ դօյունճայատէք :

մանէ Եէհուտիլէրի իշպու Սաղ-
մոսուն մա՛նասը խուսուսունտա
իսթիլաֆտա տրըլար . լաքին
պունտան հասիլ օլան միւշքիւլ-
տէն գուրթուլմագ իչիւն պա՛ղը-
լարը պու Սաղմոսու Դաւիթ
եազտըղընը ինքեար էտէրլէր , վէ
ախէրլէրի՛ Սեսիանըն խուսու-
սունտա սէօյլէտիլինի ինքեարէ-
տէրլէր : — Սաղմոնա : Սորի .
Ժ. 2 . 19 : Գորձ . Բ . 55 : Եբբ .
Ը . 34 : Եբբ . Ա . 20, 21 : Գե-
լի . Բ . 9—11 : Եբբ . Ա . 3 :
Ը . 1 : Ժ . 12 : Եբբի փատի-
շահարըն հիչ պիրի՛ հուղու-
րունտա քիմնէյէ օթուրմաղա
րուխսամ վէրմէգ , դանտօ՞ գալ-
տը քի՛ օնուն սաղ եանընտա քիմ-
սէ օթուրուն : Ելլահըն սաղ եա-
նընտա հիչ պիր մէլէք՝ վէ նէ տէ
պաշ մէլէք պիլէ օթուրտուղու
վար : Պու՛ ճիւմէլ քեայինամտա
էն ալէա մագամ տրը : — Տեւշ-
ճենլէրինի՛ պագլարընա պասամագ :
Եսքի ղէմանտա ա՛տէթ իտի քի,
եէնէնլէր՝ պագլարընը եէնիլիշ
տիւշմէնին պօյնու իւղէրինէ գօր-
լար իտի : Յե . Ժ . 24 . 25 : Վէ
պուրատա էօրէնիւրիլ քի՛ Քրիս-
տոս Եֆէնտիմիլ քէնտի տիւշ-
մէնլէրինի քիւլլիլէն եէնէճէք
տիր , վէ քէնտինէ գալըջ հէփ
գալգանը շաղապ տիւշիւրիւպ է-
պէտէն հէլաք էտէճէք տիր :
Դանն . Գ . 15 : Սաղ . Բ . 9—12 :
ԵԱ . 9 : Եսայ . ԿԳ . 1—6 : Պու՛-

45 Իմտի Դաւիթ օնու Րապպ չաղըրըրսա, նի՛ճէ օնուն օղլու օղլուր :

ժ. 27 : Ա. Կորնթ. Ժ. 25 : Եբր. Ժ. 13 : Յայր. Ժ. 19 — 21 : Բ. 1 — 3. 11 — 15 :

45. Ղե՛ճն օնուն օղլու օղլուր : Լչէր օ՛ Դաւիթին Լչֆէնտիտի՛ վէ պղնտան պէջլէ օնուն պէօյիցիւ վէ իլէրիտի իտի իտէ, օնուն եվլատը նա՛սըլ օլապիլիլիտի Պու սիւալին եալընըլ ճէվապը պու տուր քի, ( ) Դաւիթին Տէմ Քէօքիւ Տէմ տէ տալը իտի : Յայր. Բ. 16 : Պիր եիւզտէն՝ Դաւիթտէն իլէրի մէվճուտ իտի, վէ Դաւիթի իալգ. էտէն իտի. վէ պունու պիլմէսի ղայէթ միւճիմմ իտի. վէ պիր եիւզտէն տէ՛ Դաւիթտէն սնկրա վէճիւտէ կէլմիշ՝ վէ Դաւիթին սիլսիլէսինտէն իտի, քի պունու տա պիլմէք ղայէթ միւճիմմ իտի, եանի օ՛ Տէմ Լլաճ Տէմ ինսան իտի : Յովհ. Ը. 58 : Հու՛մ. Ա. 3, 4 : Բ. 5 : Փիլիպ. Բ. 6 — 8 : Ա. Տէմ. Գ. 16 : Եբր. Բ. 14 : Պունու տախի տէյէ՛մէգմիլիլ քի, Քրիստոս Լչֆէնտիտիլ օպիր սիւնեատա ճիւմիլէ դուվվէթ ու Տիւքիւմէթէ մա՛լիլ օլուպ՝ պուրատա կիպի օրատա տախի փատիշաճըգ սիւրէր, վէ Դաւիթ օրատա օնուն ո՛ւմնումի վէ էպէտի Տիւքիւմէթի ալթընտա տըր :

46. Բիմնէ օնա պիր սէօղ ճէվապ վիւթիէ գատիր տէյիլ իտի. Տէմ օլ կիւնտէն՝ օնա սիւ

46 Ալ է քիմնէ օնա պիր սէօղ ճէվապ վէրմէյէ գատիր տէյիլ իտի. Տէմ օլ կիւնտէն՝ օնա սիւ

քիմնէ պուլունմատը. Լաքին շիմտի պիր քիւչիւք չօճուգ պիլէ՛ Յիտուս Տէմ Լլաճ Տէմ ինսանտըր տէմէյիլէ ճէվապ վէրէպիլիլը. Լաքին պու սիւալէ՛ Տիչ պիր ախէր թարիգտէ ճէվապ վէրիլէմէլ : — Օլ կիւնտէն՝ օնա սիւալ էիւթիլէ արիւթ Լ՛՛ : Լչֆէնտիտիլ պունտան էվվէլ օնլարըն պա՛ղլարընը սիւքիւթ էթտիրտի (Ղու՛. Ժ. Գ. 17 : Ժ. Գ. 6), Լաքին շիմտի օնլարըն ճիւմէսինի՛ Հերովդէսեանլարը՝ Սագուկեցիլէրի՛ փարիսեցիլէրի՛ քեաթիպլէրի՛ իսթիարլարը՝ պաշ քեաճիւլէրի՛ վէ օնլարըն Տէփ ֆրոգալարընը վէ Տէփ մէտրէսէլէրինի սիւքիւթ էթտիրրի : Օնլար սիւքիւթ օլունտուլար, Լաքին իթաա՛թա կէթիլիլմէտիլէր : Օնլար օնա չօգ սիւալար սօրմուլարըտը. Լաքին պէօյիւք սիւալի՛ եա՛նի՛ «Ղէ՛ էտէյիմ՝ քի իտէլաս պուլայըմ՝՝ սիւալինի սօրմատըլար : Օնլար՝ օնուն իլէ միւճատէլէ էթտիլէր. Լաքին օնտան Տիչ պիր շէյ էթրէնմէտիլէր : Օնուն սիւալէրի օնլարը ութանտըրտը. վէ օնլար օնուն իլէ արթըգ միւճատէլէյէ կիրմէյէ ճէսարէթ էտէմէղլէր իտի : Օնլար՝ քէնտիլէրին միւսսիպէթսիլ սիւալէրի իլէ օնա արթըգ սրգընթը վէրմէղլէր : Օնլարըն Տէփ պիլտիլէրի ախէքէնտի. վէ օնլար շիմտի արթըգ նէ եօլտան Տէր Տալտէ էօլտիւր-

ւալ էթմէյէ արթրդ քիմնէ ճէ- սարէթ էթմէտի :

ՊԱՊ ԻԳ

1 ՕԼ զէման Յիսուս խալգա Տէմ շայիրալէրինէ սեօյլէյիպ տէտի .

տէպիլիլրէր տէյիւ ա'գըւ սարժ էթմէյէ պաշատըւար : Պապ ԻԲ . 14 շէրՏիսնէ պագ :

1. ( )Լ զէման Յիսուս : ՏաՏա Տաժթմանըն իւշիւնճիւ կիւնիւ ի- տի . վէ Յիսուս Լ շֆէնտիմիզ' է- յերջի Տալէա չօգ սեօյլէմիշ իտի իսէ տէ' տաՏա չօգ սեօյլէյէճէյի վար : Պապ ԻԲ . 1 . 23 շէրՏիսնէ պագ : — Խալգա : Լ շֆէնտիմիզ' քեաթիպլէրտէն վէ Փարիսեցի- լէրտէն վէ ախերլէրտէն տէօնիւպ խալգա սեօյլէր : Պապ ԺԵ 10 : շէրՏիսնէ պագ : Մարի . Ե . 14 : Պ . Ի . ԺԻ . 1 : Օնուն Տէփ տիւշ- մէնլէրի սիւքիւթ օլունտու : Ա է օ շիմտի սեօյլէր իքէն' սեօղիւնիւ քէսէճէք քիմնէ եօգ տուր : Պուն- տան էվվէր քի Պապտա օնուն սեօյլէտիյի' խալգ իշտիր իքէն' Փարիսեցիլէրէ վէ քեաթիպլէրէ վէ ախեր օնլար կիպի քիմնէլէրէ իտի . շիմտի օ' օնլար իշտիր ի- քէն խալգա սեօյլէր , վէ օնլարըն Տիպէթլու եարամալլըղընր մէյ- տանա չըգարըր : Փէք իգթիգալը իտի քի' օնուն շայիրտլէրի վէ պայաղը խալգ' իշպու պաթըլ գուլաղուպարըն սաՏիՏ ախէազ ու մէշըէպլէրինի անկլասընլար , վէ պիլսինլէր քի' էյերջի օնլարը

2 Վեաթիպլէր վէ Փարիսեցի- լէր' Մովսէսին սէտիրինտէ օ- թուրտուլար :

3 Իմտի սիղէ Տէր նէ սեօյլէր- լէրսէ քի սագլայաւընը , սագ- լայըն վէ իճրա էյլէյին , ամմա

խալգըն ի'նտինտէ ա'ղիմ իթի- պար ու շէօՏրէթ սաՏիպլէրի ի- տի իսէլէր տէ , օնուն ի'նտինտէ վէ փատիշաՏլըղընտա Տիշ կիպի սայլըրլարըրտը : Պապ Ե . 19 , 20 շէրՏիսնէ պագ :

2. Մովսէսին սէտիրինտէ օթու- րտուլար : Մովսէս խալգա' նօմօ- սու վէրմէյիլէ թա'լիմ վէրտիյի միսիլիւ' պունլար տախի նօմօսու թէժտիր էթմէյիլէ թա'լիմ վէ- րիլլէր իտի : լէէՏ . Ը . 4—8 : Օնլար սինալոկտա նօմօսու օ- գուտուգլարը վագըթ տայիմա ա- յագտա տուրուրարըրտը , լաքին թէժտիր էյլէտիլլէրի վագըթ' օ- թուրուրարըրտը : Պապ Գ . 23 շէրՏիսնէ պագ : " ( )թուրմագ " պուրատա' նօմօսու թա'լիմ վէր- մէք Տիւքիւմէթինէ մալլը օլմագ տէմէք տիր . վէ պու Տիւքիւմէթ' ա'լէլ խուսուս քեաթիպլէրին ի- տի : Պապ Ի . 4 , վէ Գ , 1 շէրՏ- լէրինէ պագ :

3. Մուլայըն վէ Էբա էյլէյին : Օնլար' օգումուշ վէ ա'լիմ քիմ- սէլէր իտի . միլլէթին լիսանընը վէ թէվարիխինի վէ ա'տէթլէրի- նի էյի պիլիլրէր իտի . օնլար' նէ զէման վէ նէ գուրպանլար սու- նուլմաղա' նէ զէման վէ նէ պայ- րամլար սագլանմաղա' վէ նէ զէ-

օնլարն ամէլէրինէ կէօրէ էթմէն . զերա սեջլէրէր , վէ էթմէղէր :

ման վէ նէ փաբլէնմէլէր իճրա օլունմաղա լազամ կէլտիյինի խապէր վէրէպիլիւրլէրիտի . Տէմտախի մալ ու էմլաք վէ էօմիւր վէ ախէր շէյլէր խոստուսունտա միւճատէլէյէ տայիր չօգ միւշքիւլ վէ կիւճ պահս ու մէսէլէրէրէ գարար վէրէպիլիւրլէր իտի : Բ Օրն . ԺԵ . 8—12 : Մ ալա . Բ 7 : Հ ալա . ԺԳ . 1 : — Լ օրէլէրնէ կէօրէ էթմէն : (Օնլարն ի պրէթ ու էօրնէյի զայէթ ֆասիտ տիր , վէ սիզ օնա ույմալ տէյիլիւրիլ : (Օնլար քէնտի սրփարըշարընտան պիր չօղունու Մովսէսին նօմօսու իլէ պու տէրէճէ գարըշարըտըրար քի՛ օնլարը Փարզ էթմէսի սիզէ զայէթ կիւճ օլուր . լաքին օնլարն ամէլէրի պու տէրէճէ աշիքեար եարամազ տրքի , օնլարա Տէր քիմ ույարսա , միւթթէՏիմ վէ գապահաթիլ օլուր : Լաքին օնլարն նօմօս ու գանունլարընտան պաղըլարը Մովսէսին նօմօսունա օլ տէրէճէ մուղայիր իտի քի՛ օնլար պիրտէն ըէտտ օլունմալ իտիլէր : Պապ Ե . 21 , վէ ԺԵ . 1—4 , վէ ԺԶ . 7—12 շէրՏիլէրինէ պագ : Գործ . Ե . 29 . — Սէյլէրէր , վէ էթմէլէր : Պապ ԻԱ . 30 շէրՏիլէր պագ : Ս ալա . Ծ . 16—21 : Հ ալա . Բ . 17—24 : Բ Տէ . Գ . 5 : Տէ . Ա . 16 :

4. Լալար . . . էթմէր : Լալար շի ԵէՏուտիլէրին տին իճրասը-

4. Օլորա աղըր վէ կիւճ կէօթիւրիւրիւր եիւքլէր պաղըլարը , վէ ատէմէրին ումուզարը իւզէնա չօգ զէման վէ էմէք՝ վէ պէՏալը գուրպանլար տունուլմասը իզթիզա էտէր իտի իսէ տէ՛ տինտար ԵէՏուտիլէր պունու Տիչ պիր զէման պիր եիւք սայտըղլարը եօղուտու : Լաքին ԵէՏուտիլէրին այն ու ատէթլէրի՛ Փարիսեցիլէրին վէ քեաթիպլէրին քէնտի սրփարըշարը իւզէրէ օլուն թա՛րիֆլէրի վէ ինճէ ինճէ Փարզարը իլէ պերապէր խալգըն իւզէրինէ Փարզ էթմիլէրինէ կէօրէ՛ զայէթ չօգ՝ վէ Տատտէն աշըր՝ վէ աղըր եիւքաէն ի պարէթ շէյլէր օլմուշարըրը : Երուսաղէմտէ ճէմ՝ օլան Սինագոս պէյլէ թա՛րիֆ էյլէտի : Գործ . ԺԵ . 10 . 28 : Ս է իշպուխօճալար՝ տէյիլ սալթ նօմօսուն Տէփ այինլէրինին կէօզէտիլմէսինի Մովսէսին քէնտի թալապ էթմիլիլնտէն (Պապ Թ . 13 շէրՏիլնէ պագ) զիյատէ շիտէթ իլէ խալգա Փարզ էտէրլէրիտի , իլա օնլարա՝ քէնտիլէրին տիւքէնմէզ սրփարըշարընը տախի զամմ էտէրլէր իտի , վէ զայէթ շէտիտ թէքտիլլէր թէՏտիտի իլէ խալգըն պօյնունա քէնտիլէրին սօնու կէլմէզ իճատլարընը պօրճ էտէրլէր իտի : Խսանէ 23 շէրՏիլնէ պագ : — Ս ալալարը Եթմէրնէ Գօրլար : (Օնլարն կէօղէրի խալգըն Տարաքէթլէրի իւզէրինէ զայէթ աշըզ օլուպ՝ կէրէք նօմօսուն վէ կէրէք քէնտի սրփարըշ-

րինէ գօրլար . ամմա օնլարը՝
փարմազարը իլէ տէփրէթմէք
խթէմէղէր :

լարընն մաթլուպ էլլէտիյի այն
ու ա՛տէթլէրին՝ օնլարըն հալի
հէր նէ գատար մա՛զուր իտի իսէ
տէ (Պապ ԺԻ . 1—3 շէրհինէ
պագ) հէր վէճհ իլէ կէօգէթմէ-
լէրինէ՝ վէ հէր նէ գատար տա
Փագիր իտիլէր իսէ տէ ճիւմիէ
ի՛ւշիւրիւն վէ վէրկինին հէր պիր
ագչէսինի վէ հապպէսինի էտա
էթմէլէրինէ տիգգաթ իլէ պա-
գարլարըտը . քէնտիլէրի իսէ՝
միւմքիւնի մէրթէպէ ազ վէրմէ-
յէ տիգգաթ էտէրլէր իտի : Վառ .
2 . 13 : — Վարմաբլէրի էլէ : (Ն-
լար հիչ պիր քիմնէյէ՝ օնտան
մաթլուպ էլլէտիլէրի գուրպա-
նը տունմաղա եախօտ այն ու ա՛-
տէթի իճրա էթմէյէ հէր նէ գա-
տար Փագիր վէ գուտրէթսիզ օյսա
իտի տախի՝ ապա եարտըմ էթ-
մէզլէր իտի : Վառ . 1 . 11 . 46 :
Պունա գարշը՝ Քրիստոս Լճէն-
տիմիղին պոյունտուրուղու նէ՝
գատար խաֆիֆ վէ նէ գատար
լաթիֆ իտի : Պապ ԺԱ . 28-30
շէրհինէ պագ : Լաքին Վրիս-
թիանլըգ պիլէ հիյպէթլու պիր
թարզ իլէ պօզուլուպ՝ օնա տիւ-
քէնմէզ ինսան իճատլարը վէ պա-
թլլ պիլիլէր իլավէ օլունտուլար :
Սէ էլլաճ Ֆուգարալար գուրու
էրմէք վէ սու իլէ կէչինէրէք
փերհիզ թուլթմագտա իրէն , օ-
նուն հըրֆղ օյմաքնա պու գա-
տար տիգգաթլը օլանլար՝ էնվաի
լէզիզ թաա՛մլար վէ շարապ ի-

5 Սէ ճիւմիէ ա՛մէլլէրինի՝ ա-
տէմիլէրի կէօրիւնմէք իչիւն է-
տէրլէր . հէմ համայիլլէրինի կէ-

լէ փերհիզ թուլթուգլարընտան
մա՛տա՝ գէնկինլէրտէն ըիւշվէթ
ալըպ՝ օնլարա իսթէտիլլէրինի
էթմէյէ բուխսաթ վէրիլլէր :

5 . ՂԻ՛յէ ա՛մէլլէրինի : (Ն-
լար սատագալարընը՝ տուա՛ ու ի-
պատէթլէրինի՝ վէ օրուճլարը-
նը՝ վէ հէփ իշլէտիլլէրի վէ սէյ-
լէտիլլէրի շէյլէրի ա՛լէմէ կէօս-
թէրմէք իչիւն էտէրլէրիտի : Պապ
2 . 1 , 2 . 5 . 16 : Գ . 1 . 11 . 47 :
16 : Վառ . 1 . 1 . 15 : Ի . 47 :
3 . 15 . 6 . 44 : ԺԻ . 43 : Բ .
10 . Բ . 4 : — Համայնլէրինի :
Պունլար թիրիշէտէն եախօտ գա-
լըշտան իափըմըշ շէյլէր օլուպ՝
ա՛լէսսէվի պիր փարմագ միգտա-
րի կէնիշ վէ օն իքի փարմագ
միգտարի ուղուն իտիլէր . պուն-
լարըն իւղէրինէ Լաքի Լ՛ճտ-
տան պա՛ղը սէօզլէր եազըլմըշ
իտի . վէ օնլարը գօլլարընա սա-
լարլարըտը , եախօտ պաշարը-
նա պաղլարլարըտը՝ փարիսե-
ցիլէր պունլարը՝ իւղէրլէրինէ
տաճա չօր շէյլէր եազմագ եա-
խօտ եաղըլարը տաճա պէօյիւք
էթմէք պէճանէսի իլէ լա-
քին սաճիճան նօմօսա ասէրլէր-
տէն տաճա դայրէթիլ վէ օպիւր-
լէրտէն տաճա ա՛ղիչ կէօրիւն-
մէք մէրամը իլէ խալիքիլլէրին-
տէն կէնիշ էտէրլէր իտի Խարա-
յէլ օլուլլարընա պունու էթմէյէ
օլան թա՛րիֆ (Ելլէ . ԺԳ . 9 :
Բ . 10 . 2 . 8 : ԺԱ . 18) հար-

նիշէտիրէր, վէ եսլապարընն էթէբէրինի պէօյիտիրէր :

Փը հարփընա անկաջըլմաղա հա- ճէթ տէյիլ տիր . իլա օնուն էմ- սալի ակէր խանէլէր կիւի (Պազ Լ. 1. 2. 20—23, Է. 3) մե- ճաղ իէ անկաջըլպիլի . Ելէց թ. 1—16 : Բ (Օրն. 2. 4— 9, Ի. 13—21, — Լապալա- բնն էրէւլէրնի . Իշպու թէն- պիհ հարփը հարփընա կէօսթէր- տիրի մա՛նասա՛ն մա՛տա՛ ակէր պիր մա՛նա իլէ անկաջըլմաղ : Պապ Թ. 20 շէրհինէ պագ : Թ. 37—40 : Բ (Օրն. Ի. 12 : Պունտան մերամ պու օրու- յօր իտի քի, Խորայէլ օրուլարը ակէր փուլթիբէրէսթ թպիթէ- լէրտէն ֆարգ օրունսուն, վէ քէն- տիրէրինի Ռապ Մլլահըն թէն- պիհէրինի խաթըլարընտա օագ- լասընլար, վէ օնլարը իճրա էյլէ- սինլէր : Լաքին փարիսցիլէր քէնտիրէրինի ակէրլէ- րինքիլէրինտէն էնիլ էթմէլէրին- տէն մերամլարը , քէնտիրէրինի տէյիլ փուլթիբէրէսթլէրտէն՝ իլ- լա՛ քէնտի գարընտաշարընտան ֆարգը էթմէք իտի : (Նլար Ռապպըն նօմօսունու ակէրլէր- տէն զիյատէ սէվմէզլէրտի, լա- քին ակէրլէրտէն զիյատէ սէվէր կէօրիւնմէսինի իսթէրլէր իտի : (Նլարըն գալպլէրի ակէրլէրին- քիլէրինտէն կէնիշ տէյիլ իտի . իլլա պէր՝ ա՛գա՛ օլ տէրէճէ տա- րալմըլ իտի քի՛ Լլլահըն մու- հապպէթի օնա կիրէմէզ իտի :

6. Պաշ փօսիլարը : Սօֆրանըն

6 Լլլահամ թաա՛մլարընտա տա- խի պաշ փօսթլարը վէ ճէմիյէթ

պաշընտաքի օրթատա օլան մին- տէր՝ էպի զէմանլէրտէ էն աղիմ իբրամըն մահալի սայըլըրտր :— Պաշ տէրլէրնի : Պապ Գ. 23 շէր- հինէ պագ : Պունլար հէր պիր մահալտէ՛ կէրէք զիյաթէթլէր- տէ վէ կէրէք քիլիսէտէ առէմ- լէրտէն ի՛զգէթ ու իբրամ թա- լապ էտէրէք՝ քէնտիրէրինի էն պաշ օլան վէ իսթիյարլար հէմ էն միւլթէպէր զսթլարա մախուս օլան Երէրէրէ սիւ- րէրլէրտի : Ա է իբրամ քէսպ էթմէք խըոսը իլէ էտէպ ու էր- քէանըն գանունլարընը պօղուպ՝ մինասիպ օլմայան հարաքէթլէր էտէրլէր իտի : Սալի . Թ. 38, 39 : Պալ . Թ. 43 : Ի. 46 : Գ Զ. 15 : Թ : Լլլիմ Սողոմոն օնլա- րա տահա էյի հարաքէթլէր թա- լիմ վէրտի : Լ. 1. 1. Ի. 6, 7 : Արէք սօֆրատա վէ կէրէք քի- լիսէտէ հարաքէթիմիզէ պագան Պուրթարըճըմըլ՝ օնլարը իշպու- խուսուստա էտէպ ու էրքէան- տէն արի օլան հարաքէթլէրի իչիւն թէքտիր էյլէտի . Պալ . Թ. 7—11 : Վրիսթիանլըգ՝ ինսանլարա սահիհան էհլի էտէպ ու էրքէան օլմաղա էօրէտիր : Լ. 1. 1. Թ. 10 : Փէլի . Ի. 3 : Ա Պէր . Ե. 5 : — Փալարըր- րա, Լն չօգ խալգըն ճէմ՝ օլ- տուղու մահալլէրտէ (Պապ 2. 5 շէրհինէ պագ), քի ճիւմէ- նին կէօզլէրի օնլարըն իւզերին- տէ օլուն, վէ հէր քէս՝ ինսան-

եւրէրինտե պաշ սէտիրլէրի՝ վէ
փազարլարտա սէլամլարլ՝ հէմ

ատէմլէրտէն՝

7 Րապպի Րապպի չաղըլմա-

լար պէյնինտե օնլարըն նէ ա՛-
զիմ ի՛թիպարը օլտուղունու
կէօրսին :

7. Րապպի : Պու Րապանիճէ
պիր լուղէթ օլուպ՝ մա՛նասը՝
չօգ պէօյիւք՝ գուվվէթլի տիր .
վէ Լէհուտիլէր սօնկրատան պու
լուղէթի պիր ճէմաա՛թըն պաջը
եախօտ սէրտարը մա՛նասընա
գուլլանըլարրար . Երէ՛ . ԾԲ .
12 : Ղա՛ն . Ա . 3 : Լաքին թա
Պուրթարըճըմըղն ղէմանը էս-
նասընա գատար՝ հիչ պիր քիմ-
սէ իէ պիր մէսնէտ ու թիւթպէ
իւ՛նվանը կիպի վէրիլմտի :
Մէշճուր Էիլէլին օլլու Սի-
մոն՝ քի պապասընտան սօնկրա
Սանհէտրիմ մէճիսինին ըէյիսի
օլմուշուտու՝ Լէհուտիլէրին իւք
րապպիսի օլտու . Պունտան սօնկ-
րա պու իւ՛նվան՝ ա՛զիմ ըուտում
իճրասը իլէ՛ էն օգուճուշարա
վէրիլիրիտի : Լ՛զիմ մէտրէսէ-
լէրտէ պիրի տէրպէրինի պիթի-
րիպ Րապպի՝ եախօտ տահամիւ՛-
թէպէր օլան Րապպի՝ եախօտ
ճիւմլէսինտէն ա՛լէա սայըլան
Րապպունի չաղըլմաղա լարգ
սայըլտըղը ղէման՝ պիր սանտա-
լիյէ իւղէրինէ օթուրտուլուպ
ճիւմլէտէն եիւքսէյէ գալտըրը-
ըրտը , վէ Սանհէտրիմ մէճի-
ի թարաֆընտան օրատա պու-
ունան պաղը վէքիլէր եէտի ի-
լէ օնուճ էլինէ պիր անախթար
վէ պիր քիթապ վէրիլիրիտի ,

քի անախթար ախէրլէրինէ տէրս
ու թա՛լիմ վէրմէք հիւքիւմէ-
թինի ալտըղնա՛ վէք քիթապ՝ օ-
գուճագ ու մէշգլէրինտէ տիգ-
գաթլէ տէվլամընա նիշանէ իտի-
լէր : (Նտան սօնկրա օնուճ իւ-
ղէրինէ էլէր գօնուպ՝ օնուճ իւ՛ն-
վանի նիտա օլունուրուտու :
Պունտան սօնկրա օ՛ անախթա-
ըլ պիր իֆթիխար նիշանը կիպի
իւսթիւնտէ թաշըրտը , վէ էօլ-
տիւյիւ ղէման օնու պէրապէրին-
ճէ կէօմէրլէրիտի : Լ՛ֆէնտիմի-
ղին ղէմանընտա իշպու Րապպի
իւնվանը ղայէթ ա՛լէասէվի օլ-
մուշուտու , վէ հէր քէստէն ար-
ղուլու իտի : Պապ Ռթ . 16 ,
17 տէ՛ «էյէ» սէօղիւնիւն շէր-
հինէ պագ :

Վրիստոս Լ՛ֆէնտիմիղ պու
խանէլէրտէ պիղէ հէր պիր թա-
րիտտէ պիր չօգ պաթըլ խօճա-
լարըն ախլէագլարընըն նուճու-
նէսինի վէրմիշ տիր : (Նլար՝
վա՛ղ էթտիքլէրի վէճՅ իւղըէ
էօ՛միւր սիւրմէղլէր , իլա մէլէք-
լէր կիպի սէօլլէրլէր վէ շէյ-
թանլար կիպի էօ՛միւր սիւրէր-
լէր : (Նլար ախէրլէրինէ ղայէթ
շէտիտ վէ սէրթ՝ քէնտիլէրինէ
խսէ ղայէթ միւլպըմ վէ եափաշ
օլուպ՝ ախէրլէրինէ կէօյիւն էն
տար եօլունու կէօսթէրիլլէր քի
օնտա եիւրիւսիւնլէր , քէնտի-
լէրի իսէ՛ էն կէնիշ եօլտա եիւ-
րիւրլէր : (Նլար պա՛ղը այիւլէ-

յը սեվերէր :

8 Սիզ իսէ՛ Բապպի չաղբըմա-
յասընըզ . զերա սիզին միւտեր-

րի ա՛ղիմ տիգգաթ իլէ կէօզէ-
տիրլէր , էն աղբը շէյլէրի իսէ
թէրք էտերլէր . վէ սատրգ կէօ-
րիւնմէյէ ա՛ղիմ զահմէթլէր չէ-
քէրլէր , Լլահճըն մուհապպէթի
իսէ օնլարտա եօգ տուր : Օն-
լար տիւնեալի զիյաֆէթլէրի սէ-
վէրլէր , վէ Վիլիսէ մանսուպ-
լարը արարլար : Օնլար մախֆի
եէրլէրտէ եալընըզ օլմագտան
իսէ՛ գալապաղզըլը եէրլէրի սէ-
չէրլէր , քէնտիլէրի իչիւն պէօ-
յիւք իւնվանլար արգուլէրլէր ,
վէ ինսանլարըն մէտճինի՛ Լլահ-
ճըն մէտճինտէն զիյատէ սէ-
վէրլէր :

8. Սէշ իսէ՛ Բապպի չաղբը-
մայասընըշ : Լյէրչի Բեսուլլէր՝
տիւնեատա կէօրիւնմիւշ առէմ-
լէրին էն ա՛լէա մէսնէտ ու մեր-
թէպէյէ էրմիշլէրիտի իսէ տէ՛
վէ օնլարըն եազտրգլարը շէյլէր
կէօք ալթընտա օլան ճիւմլէ լի-
սանլարա թէրճիւմէ օլունաճագ
վէ ճեր քէստէն վէ ճեր Փամիլ-
եատան օգունաճագ՝ վէ իման ու
ա՛մէլին եալընըզ գանուն ու
գայի՛տէսի օլաճագ իտի իսէ տէ՛
պու ճիւմլէ իլէ՛ օնլարա էմր օ-
լունմուշ իտի քի , իֆթիխար
իւնվանլարը արամասընլար , վէ
գապուլ էթմէսինլէր : Ինսան
մէտճինի արամագ՝ եախօտ րապպ
վէ էֆէնտիլք էթմէք՝ օնլարտան
ուլագ օլուն : Խսանէ 10 շէր-

րիսինիզ պիր՝ Վրիստոս տուր .
վէ սիզ ճէփինիզ գարընտաշլար
սընըզ :

Տինէ պագ : Բ Կրնի . Ա . 24 ;
Դ . 5 : Յալ . Գ . 1 : Ա Պէք .
Ե . 2 , 3 : — Սէտրքիտիւշ
պիր : Եա՛նի խօճանըզ պիր տիր .
Բէսուլլէր՝ Վրիստոս Լյֆէնտի-
միզին օնլարըն վէ ճիւմլէ առէմ
ճինսինին խօճասը օլմաղա հագ-
գը մութլագընա տօգանան կէօ-
րիւնիւր պիր իւնվան ալմալը
տէյիլէր իտի : Օնլար՝ օնտան
ղայրի խօճա թանըմալը տէյիլ-
լէրիտի : Օնլար օնտան զայրի
քիմէնին այագլարընտա օլուր-
մալը տէյիլլէրիտի : Պօղոս՝ եա
Լյպղոս՝ եա Կեփաս՝ եա Լու-
սաւորիչ՝ եա Ոսկերբան՝ եա
Լուտեր՝ եա Կալվին՝ քիմ տիր :
Պապ ԺԵ . 5 շէրՏինէ պագ :
Յիւլ . Ա . 38 , 49 : Գ . 2 , 26 ;
Զ . 25 : ԺԳ . 13 : Ի . 16 : Լե-
ուլ . ԺԴ . 10 , 11 : Ա Կրնի .
Ա . 12 , 13 : Գ . 3—5 : — Սէշ
հէփինիզ գարընտաշլար սընըշ : Յի-
սուս Լյֆէնտիմիզ՝ Պետրոսուն
ախէրլէրին իւզէրինէ պէյիւք-
լիւյիւ վէ ճիւքիւմէթի հագգըն-
տա ճիւշ պիր շէյ սէյլէմէզ , իւ-
լա պէր արք՝ օնլարըն ճիւմլէ-
սինի պիր ա՛յարտա օլմագ թագ-
րիւր էտէյօր , վէ օնլարա՛ պիրինի
օպիրինտէն պէյիւք կէօսթէրէ-
ճէք եախօտ արալարընտա հասէտ
թահրիք էտէճէք ճեր պիր կէօ-
նա մէսնէտ ու լուծպէ թալապ
էթմէսինի եասագ էտէյօր : Պապ

9 Վէտեր իւղէրինստ քէնտի- նիզէ փետեր քիսէնչ չաղըրմայա- սընըզ. զերա փետերինիզ պիր՝ կէօքէրտէ օլան տըր :

Ժ. 2. 19, վէ յ. 1. 4, վէ Ի. 20—28 շէր Տէրինէ պագ :

9. Փետեր (քիսէնչ) չաղըր- մայաւնըզ : Պունտան՝ ասըլ պապամըզը պու լաֆզ իլէ չա- ղըրմալը տէյի իզ տէյիւ՝ եախօտ իխթիյար վէ ֆաղիլէթլու վէ էյի քիմնէլէրէ ըաղպէթ վէ ի՝ թիպար էթմէլի տէյիլիզ տէյիւ անկաշարմագ մերամ տէյիլ տիր : Պապ Ի. Բ. 4 : Եւր. Ի. 12 : Գ լուգ. Բ. 12 : 2. 21 : Ժ. Գ. 14 : Գ. Բ. Բ. 1 : Ա. Կ. Բ. Գ. 13 : Եւր. 2. 1—3 : Ա Տէ. Ե. 1, 2 : Եւր. Ժ. Բ. 9 : Հէմ տախի պու՝ տէվլէթ թարաֆընտան ման- սուպարա թալին օլունմուշ Տիւ- քիւմէթ սաՏիպի քիմնէլէրէ միւ- նասիպ իւն՝ անլար վէրմէսինի վէ ըաղպէթ ու ի թիպար կէօսթէր- մէսինի տէ եասագ էթմէյօր : Պապ Ի. Բ. 21 : Հ. Գ. Ժ. Գ. 7 : Ա Պէ. Ժ. 13, 14, 17 : Լա- քին պիր ատէմէ «փետեր» չա- ղըրմագտան պուրատա Լաֆէն- տիմիզին անկաթմաղա մերամը աշէքեար տըր քի՝ տին ու իմանա տայիր մատտէլէրտէ ինսան Տիւ- քիւմէթ ու նուֆուզունա պագ- մագ տըր : — Փետերինչ պէր : Պապ 2. 9 շէր Տիւնէ պագ : Մա- ղա. Ա. 6 : Հ. Գ. Բ. Բ. 14—17 : Բ Կ. Բ. Բ. 2. 18 : Ա. Գ. Բ. Գ. 1 : Կէօքաէքի Փետերիմիզին՝ վէ

10 Հէմ տախի միւտերրիսլըր չաղըրմայասընըզ. զերա սիզին միւտերրիսինիզ՝ պիր՝ Քրիստոս տուր :

Եալընըզ օնուն նիՏայէթսիզ Տիւ- քիւմէթ ու նուֆուզու վար : Ին- սան ճինսինէ նոմօսլար վէրմէյէ վէ օնլարըն զամիրլէրինի պաղա- մաղա՝ վէ օնլարըն ըէյ ու ի՛թի- գատլարընա վէ ա՛մէլ ու Տարա- քէթլէրինէ Տիւքիւմէթ սիւրմէյէ՝ վէ ի՛թաաթսըլլըզ իչին թէք. տիր ու ա՛ղպ էթմէյէ օնուն վէ Եալընըզ օնուն Տագըր վար. վէ օնուն էպէտի Տուգուգունա միւ- տախէլէ էթմէյէ քի՛մ ճէսարէթ էտէպիլիր :

10. Հէմ տախի քիսէնչ չաղըրմայաւնըզ : Միւտերրիսլըր Եա՛նի ֆըրդա պաշարը՝ վէ ին- սանլարըն զամիրլէրինէ Տիւքիւ- մէթ սիւրմէք գու վլէթինէ մալըր օլմագ խտո՛խարնտա օլանլար : Պու՝ ԼէՏուտիլէրին խօճալարը- նա վէրիլիր պիր ի՛ւնվան իտի. լաքին օ՝ Եալընըզ Քրիստոս Լա- ֆէնտիմիզէ մախտուա իտի, վէ օ- նու քէնտիինէ ալմաղա՝ Տիչ քիմ- սէյէ ըուխսաթ վէրմէտի : Լաֆէն- տիմիզ քէնտի շայիրտլէրինէ իչ պու՝ վէ պունտան էվլէլքի խա- նէլէրտէ տէրճ օլունան թէքըար պէ թէքըար էյլէտիյի թէնպիՏ ու թէքիտլէրի իլէ անկատըյօր քի, քէնտի Քրիստէսինին պա- շը՝ օնու տէյիլ սալթ Տըֆզ է- տիպ օնա Տիմայէթ էթմէք իչին՝ իլլա օնու իլլաա էթմէք վէ գու-

11 Ս է սիղին պէջիցիւնիւզ՝
Երզնէթճիւնիզ օլա :

12 Ս է քիմ՝ քի քէնտինի եււ-
ճէլտիւսէ՝ ալչազլանաճագ, հէմ
քիմ՝ քի քէնտինի ալչազլատոր-

լաղուզլամագ իչիւն տախի՝ եա-
լընըլ քէնտինի տիր, վէ Պիտ-
րոսա՝ եախօտ օնլարտան պիր ա-
խէրինէ՝ քէնտինիստէն սօնկրա
իքինճիսի պիլէ օլտուն բուխասթ
վէրմէյէճէք, իլլա արալարնտա՝
թէքմիլ պէրապէրլիք օլաճագ .
վէ Միթա հէմ Օմէղա՝ էպէ-
տէն օ քէնտինի օլաճագ : Խա-
նէ 8 շէրհինէ պագ :

11. Պիտրոսի յիշուլ : Պապ Ի .
26—28 : Սարգի . Ժ . 43—45 :
Ղառ . Ի . Բ . 26, 27 : Յոսէ . Ժ . Գ .
14, 15 : Ա կորնթ . Բ . 19 : Բ
կորնթ . Դ . 5 : ԺԱ . 23 : Ղառ .
Ե . 13 : Փիլիպ . Բ . 5—8 :

12. Մաթթիանոսի : Սաղմ .
ՃԼԸ . 6 : Մաթ . ԺԶ . 18 : ԻԹ .
23 : Ղառ . Դ . 37 : Ղառ . Ա .
51, 52 : ԺԳ . 44 : ԺԸ . 14 : Յոսի .
Դ . 6 : Ա Պիտ . Ե . 5 : Քէն-
տիւրինի եււճէլտէն քիմնէլէր՝
տէյիլ սալթ քէնտի էմնալէրի օ-
լան ատէմլէրին կէօլլէրինէ՝ քէն-
տիւրինի պէտ կէօսթէրիլէր,
իլլա պիր թարզի մախսուսէ իլէ
Բապպ թաա՝լէպայ իքրա հիյէթ
օլուրլար՝ վէ օնլարը Բապպ տիւ-
շիւրէճէք, վէ ըեղիլ էտէճէք տիր :
Պու վէճճ իլէ մաղուր Մա-
բուգոդոնոտոր ճանափարա տէն-
տիւ (Ղառ . Դ . 32; 33), վէ
Փոտուլ շերովդէս գուրթլարա
եէմ օլտու : Ղառթ , ԺԲ . 23 :

սա՝ եււճէլէճէք տիր :

13 Մամա վալ սիղէ՝ էյ միւրա-
յը քեաթիպլէր վէ Փարիսեցի-
լէր, քի ատէմլէրին էօնիւնտէ
կէօբլէրին փատիշա հլըղընը պա-

— Եււճէլէճէք տիր : Ղուրթա-
րըճը Եւֆէնտիմիղ պու զարպի
մէսէլի չօգ գուլանըրորը, վէ
պիղէ էջրէտիր քի, ալչագ կէօ-
նիւլիւք Մալահրն նաղարընտա
փէք դըյմէթլի տիր . վէ օ՝ էն
ալչագ կէօնիւլիւ օլանլարա էն
աղիմ իղլէթի վէրէճէք տիր :
Պապ ԺԸ . 3, 4 շէրհինէ պագ :
Մաղուր վէ Քրիսթիան՝ պիրի
պիրինէ զըտո իքի լուղէթ տիր :
Պիր մաղուր պաղրիլեան՝ եա
հէքիմ՝ եա գօնշու՝ եա ախէր
պիր քիմնէ տէյէպիլիլիլ, լա-
քին պիր մաղուր Քրիսթիան
տէյէմէղիլ . զիրա հէր քիմ՝ քի
Քրիստոսաան էջրէնտի իսէ,
ալչագ կէօնիւլիւ օլուր :

13. Սալմի սիղէ : Իշպու հիյ-
պէթուր քէլամ՝ Եւֆէնտիմիղին
մէյտանտա տէյլէտիլի սօն ո՛ւ-
մուսի քէլամը իտի, վէ զայէթ
հիյպէթլու պիր թարզ իլէ պու
եարամագ վէ միւրայը օլան ա-
տէմլէրէ օնուն հէյի տէյլէմիշ
իտիլի վէ տէյլէյէճէք օլտուղու-
շէյլէրին ճիւմլէսինին պիր ա-
ղըր իճմալի իտի : Պու՝ օնուն
տէյլէմէյէ սօն Փուրսաթը իտի,
վէ օ՝ քէնտինի արթըգ թու-
թամաղաղ . լաքին հէյքէլտէ՝
խալըն հուղուրունտա՝ վէ եււ-
րէքլէրի թէֆթիշ էտէն կիպի՝
հիչ սաղընմայարաք՝ քեաթիպ-

փարսընըզ . չիւնքի սիւ կիրմէզ-

սինիզ, կիրէնէրի տախի կիրմէ-

էրին վէ փարիսեցիէրին Տէյ-
պէթլու եարամալըղընը աշի-
քեար էթմէյէ՛ վէ օնլարա զա-
յէթ Տէյպէթլու թէքտիր ու
ա՛ղապ կէլէճէյինի կէօթէրմէ-
յէ միւպաշիրէթ էտէր: Օնլա-
րըն ա՛լէյՏինէ պու Պապտա
թագրիր օլունան սէքիզ «վայ-
լար» օնլարա՛ Մինա տաղընտան
կէլիր սէքիզ նէվպէթ կէօք կի-
րիւթիւսիւ եախօտ փալլազ շիւ-
շէք փարլամալէրի կիպի կէլիշ
օլմալը խօի: Վուրթարըճըմըզ
Տէր պիր վայ իչիւն՝ օնլարա էյ-
լէտիյի թա՛գիրին Տագգ օլտու-
ղոֆա պիր թէօՏմէթ վէսիլէ
կէօթէրիյօր: Պագ 14, 15.
16. 23. 25. 27. 29 խանէլէրէ:
1շէր նօմօսուն վայլարը Տէյ-
պէթլու օլուրսա, Խնճիլ պիզի
խէլաս էտէպիլիր . լաքին Խն-
ճիլին վայլարընտան՝ պիզի Տա՛ն-
կը շէյ խէլաս էտէպիլիր: Լա-
րիմիլին վէ եափաշըղըն քէն-
տիսի վէ Տէր պէրէքէթին փուն-
կարը օլան Վրիստոո 1շֆէնտի-
միպտէն կէլէն պիր վայ՝ չարէսիզ
պիր շէյ օլմալը տըր: Պապ յ.Ս.
21 շէրՏինէ պագ: — Մէ-րայը:
Պապ 2: 2, վէ է. 5, վէ
Ե. 7, վէ ժ. 3, վէ Ի. 18
շէրՏլէրինէ պագ: — Քե-
թիլէր վէ Փարէեյիլէր: Պապ Բ.
4, վէ Գ. 7 շէրՏլէրինէ պագ:
— կեօւլէրին խօթիշահլընը:
Պապ Գ. 2 շէրՏինէ պագ: —
Վոֆորընը: Մեսիանըն Տագ-
գընտա օլան էսքի փէյլամպէր-

լէքէրի թէֆտիր էթմէսի՛ օնլա-
րըն իշի խօի, լաքին օնլար՝ սող-
րու թէֆտիր վէրէճէքլէրի եէրի-
նէ՛ օնլարա եանղլը մա՛նա
վէրտիլէր, վէ պու վէճՏ իլէ ա-
չաճագ եէրինէ՛ օնլար դափա-
տըլար: Պապ յ. 2. 19 շէրՏինէ
պագ: Օնլար՝ էլէրինտէն կէլ-
տիլինի էյլէտիլէր քի, խալա
Յիսուսուն շայիրալէրի օլմալա
մա՛նի օլունէլար: Օնլար խալ-
գը ՄլաՏըն նօմօսունտան կէրի
տէօնտէրտիլէր, վէ օնլարը քէն-
տիլէրին պաթըլ սրփարըլչարընա
պաղատըլար: Օնլար՝ էսքի Վի-
թապլարը էյի պիլմէք խտփա՛-
սընտա խօիլէր . լաքին Մեսիա
Տագգընտա Տէր եէրտէ պաթըլ
թա՛ղիմաթլար էջրէտիրլէրիտի:
Օնլար Յիսուսա՛ ալտատըճը՝
Տիլէպաղ՝ Սամարիալը՝ վէ շէյ-
թան տէրլէրիտի . վէ օնու չօգ-
տան պէրու պէքլէնէն քէնտիլէ-
րին ՓատիշաՏը վէ Վուրթարը-
ճըսը տէյիւ գապուլ էթմէյէ
կէօնլիւ օլանլարը դօրգուտուր-
լար վէ գօվալարլար խօի: Պապ
Թ. 36, վէ ԺԲ. 24 շէրՏլէրինէ
պագ: Պ. Ի. ԺԱ. 52: Յ. 45.
Ե. 46—52: Թ. 22. 24. 34:
Վ. 17, 18: Ե. 28. 40:
Ը. 1. ԺԳ. 8: Ա. Թ. Բ. 15, 16:
Բ. ՏԵ. Գ. 8. Գ. 15: — Մէ-
շէր լէր-
Ժգ. Ի. ԼԱ: Վրէնտիմիզի Վրիս-
տոստան կէրի թութմասը Տէյ-
պէթլու տուր, լաքին ախէրլէրինի
տախի օնտան կէրի թութմասը
տաՏա Տէյպէթլու պիր շէյ տիր:

յէ գոյ վէրմէզսինից :

14 Ա շայ սիզէ : Էյ միւրայր քեաթիպէր վէ փարսեսցիլէր , քի տուլ գարըլարըն էվէրինի ետրսինից , վէ պէհանն էլէ ու-

14. Ա շայ սիզէ : Պուստան իւլէրքի խանէնին շէրհիննէ պագ : — Տուլ գարըլարըն էվէրինի : Պուրատա “ էվէր ” լուղէթի՝ հէր կէննա մալ ու էմաք մա՛նասընա սոր : — Ետրսինի : Օնլար պուստու իքի թարիգտէ էտէրլէր իտի . (1) (Սըլար նոսնուս զայէթ էտի պիլմէք՝ վէ ճէհայէթտէ հէմ տէրտ ու միհնէթտէ օլանլարա զայէթ ա՛յլիմ տոսթ օլմագ իտտիա՛սընտա իտիլէր , վէ պուվէճճ էլէ տուլ գարըլարը վէ էօրսիւլէրի քէնտիլէրին մալ ու էմալարինի օնլարա՛ ա՛յլիմ վէլիլէր վէ գատիր միտիրլէր կիպի սրփարըլ էթմէյէ գընտըրըրլարըտը , վէ օնտան սնկրա օնլարըն պիլմէզլիլինի քէնտիլէրիննէ ֆուրսաթ սայարագ՝ մալը ետրլէրիտի : (2) (Սըլար ուզուն տուա՛լէրի էլէ՛ իւզէրլէրիննէ ա՛զիլիլէր սուրէթինի ալըրլարըտը , վէ պուվէճճ էլէ չօգ զայի՛ֆ քիմնէլէրի վէ ա՛լէլիսուսուս գարըլարը՝ մալլարընը տիննէ տայիր մատտէլէրէ գուլանըմագ իտտիա՛սը էլէ օնլարա թէպիմ՝ էթմէյէ գընտըրըրլարըտը : Ե՛յ վահ , պու քիմսէլէրին գապահաթ ու թէօհմէթինին աղըրըղընը քի՛մֆէհէմ էտէպիլըր : Ե՛ւյ իբ . 22 — 24 : Ե՛րք . իբ . 9 : ԼԱ . 16 — 20 : Ե՛րք . Ժ . 1 , 2 : Ս՝րէ : Ժբ .

զուն տուա՛ էտէրսինից . պուստան իչինն տահա զիյատէ ա՛ղապ ալաճագսընըլ :

15 Ա շայ սիզէ՛ Էյ միւրայր քեաթիպէր վէ փարսեսցիլէր ,

40 : Պ . Ի . 47 : Բ Տէ՛ . Գ . 6 : Տէ՛ . Ե . 40 , 14 : Բ Պէ՛ . Բ . 11 , 15 : — Պէհանն էլէ : (Սըլար պուստու պիր եարամագ նիլէթ էլէ էտէրլէր իտի , քի սատէտիլ քիմնէլէրի տահա գօլայ ալտատապիլիլիլէր : Պապ Զ . 5 շէրհիննէ պագ : Վրիթիման քիլիսէսինտէ տախի էջլէ տիր . նէ՛ գատար փախալար վար քի՛ էօլիլէրին ճանլարընա ֆայիտէ էթմէք պէհաննէսի էլէ էօլիլէր իչինն պատարալար օգուլուպ տուլ գարըլարըն վէ եթիմիլէրին էվէրինի ետրլէր , վէ քէնտիլէրինի գէնկինլէտիրլէր : — Ուղա՛րք : Պապ Զ . 7 շէրհիննէ պագ . — Տահա զէրքէ ա՛ղալ Տիւնեատա պիրի պիրինտէն ֆարգըլ չօգ տէրէճէ թէօհմէթ ու գապահաթլար օլտուղու միսիլիւ՛ ախրէթտէ տախի պուստան կիպի պիրի պիրինտէն ֆարգըլ չօգ տէրէճէ թէքտիր ու ա՛ղապլար օլաճագ սոր : Պապ ԺԵ . 22 շէրհիննէ պագ : Պ . Ի . Ժբ . 17 , 18 : Պուրթարըճը Ե՛ֆէնտիմիլին պուրատա կէօսթէրտիլի կիւնահա հիչ պիր էօ՛ղիւր օլամաղըտը . վէ հիլպէթլու պիր թարզ էլէ պէցիւք իտի , վէ օնուս թէքտիր ու ա՛ղապը օնա կէօրէ օլաճաղըտը : Խաննէ 33 շէրհիննէ պագ : 15. Ա շայ սիզէ : Խաննէ 13

քի պիր ատեմի տինէ կեթիրմէք
իչիւն տէնիղի վէ գարայր սօլա-

շերսընրզ, վէ կեղինձէ օնու քէն-
տինիղտէն իքի գաթ զիյատէ ձէ-

շէրհինէ պագ : — Պէր արեմի
տինէ կեթիրմէք իչիւն : Եւսեր մի-
լեթտէն տինտէն՝ երաօտ Փըր-
գատան օնլարըն տինինէ տէօնէն
պիր քիմնէ : Եւ. Ը. 17 :
Պարթ. Բ. 10 : 2. 5 : ԺԳ. 43 :
Եւհուտիլէր պէյնինտէ պուն-
ձիլէյին իւչ տիրլիւ տէօնմէ-
լէր վարրտը : (1) Սատագաթ
տէօնմէլէրի : Պունլար՝ Եւհու-
տի տինինի թէքմիլէն գապու-
կտերլէրիտի, վէ օնուն հէփ ա-
յինլէրինի իճրա էտերլէրիտի,
վէ պունլար՝ հէմ սիւննէթ հէմ
տէ վաթթիղ օրունուրլարտը :
Պապ Գ. 1 շէրհինէ պագ : (2)
Գափու տէօնմէլէրի : Պունլար՝
փութփէրէթիլի թէքք՝ վէ
Եւհուտի տինինի պէյնմէք իգ-
րարընտա օլուպ՝ Եւհուտիլէրին
պաղի պինլէրինի իճրա էտեր-
լէրիտի • լաքին սիւննէթ օլմալ-
լարտը : (3) Քեար տէօնմէլէ-
րի : Պունլար՝ պիր վէման քեար
ու ֆայիտէ իչիւն սատէձէ սիւն-
նէթ օլուրլարտը, լաքին Մոլ-
սէսին նօմօտունու թութմազա-
րտը : — Տէնիլ վէ քարայր քօ-
լաշարըն : Միղ հէր պիր ուս-
թաղը գուլանըսընրզ, վէ հիչ
պիր էմէք էսիրկէմգսինիղ : —
Քէնարմիլտէն : Պուրատա էջրէ-
նիրիղ քի, Փարիսեցիլէր Քի-
լիս իչիւն կէօթէրտիլէրի պիւ-
թիւն զայրէթլէրի՝ վէ ախերլէ-
րինի տէօնտերմէյէ հէփ ձէհու-
լէրի իլէ՝ եհիսէ շէյթանըն օլու-

լարը՝ վէ ձէհէննէմին միրաս-
խօրլարը իտիլէր : — Իսի գաթ
չէյարտէ : Քեարթիպլէր վէ վա-
րիսեցիլէր՝ քէնտիլէրին ախեր-
լէրինքինտէն իւսթիւն օլան նօ-
մօս մա՛ իւմաթլէրի հասէպի իլէ
պու տէօնմէլէրին իւղէրինէ ա-
խերլէրտէն զիյատէ թէսիրլէրի
օլմալը իտի, լաքին օնլարըն՝
պու քիմնէլէրէ թա՛լիմ վէրմէ-
յէ վէ տահա էյի էթմէյէ վեր-
րէ գատար էմէք շէրտիլէրի
կէօրիւնմէզ. վէ օնլարը տին-
լէրինէ շէվիլմէքտէն՝ կէօրիւնիւր
քի՝ քէնար՝ մալլէրինի օնլարըն
վասիթասի իլէ արթըրմագատան
զայրի մերամլարը եօզուտու :
Պու քիմնէլէր՝ պունտան էվվէլ
քէնտի տինլէրի հասէպի իլէ՝
հէր նէ գատար պաթըլ իտի ի-
սէ տէ պաղը քէթթիլիլիլլէրտէն
սագընըրլարտը. լաքին շիմոթ
օնու րէտտ էտիպ՝ Փարիսեցի-
լէրտէն օնուն եէրինէ օնտան է-
յի պիր շէյ ալմատըզլարը ի-
չիւն՝ չօզ քէրրէ օնլար քէն-
տիլէրինի՝ էնկէլաթ քէնտի շէհ-
վէթլէրինէ վէրիլլէրիտի : Եւ-
հուտի միւլլիլլէրին քէնտիլէ-
րի պիլէ տերլէր քի, տէօնմէլէր՝
“Գարայէլին լէքէլէրի” իտիլէր,
վէ եարամաղլըզլարը իլէ “Մե-
սիանըն կէլմէսինէ մա՛նի օլուր-
լարտը” : Միւսիլմանլար տալի՝
Քրիսթիանլըգատան տինլէրինէ
տէօնէն քիմնէլէր իչիւն պէյլէ
տերլէր : — Ղեկնիլ օլու :

Տէննէմ օղու էտէրսինից :

16 Վայ սիզէ՛ շէյքէլ իլէ
եէմին էտէն պիր շէյ տէյիլ ,
ամնա Տէյքէլին ալթունու իլէ
եէմին էտէն պորճլու օղուր՝ տէ-

յէն քէօր գուլաղուլար :

17 Լշյ տիվանէլէր վէ քէօրէր .
զերա Տա՛նկըսր պէօյիւք տիւր ,
ալթուն մը , եօխաս ալթունու
ա՛ղիզ էտէն Տէյքէլ մի :

Պու՛ Ի՛պրանիճէ պիր թա՛պիր
օղուպ՝ պիւթիւն պիւթիւնէ ճէ-
Տէննէմէ միւսթասագ տէմէք
տիր . պէօյլէճէ էօլիւմ՝ օղու՛
էօլիւմէ միւսթասագ տէմէք տիր :

Բ թագ . ժԲ . 5 :
16 . Վայ սիզէ՛ Խ : Իշպու
խանէտէ՛ Լ՛Ֆէնտիմիզին պու
քիմնէլէրին ա՛լէյճինէ թագրիւր
էյլէտիյի վայլարըն տէօրտիւն-
ճիւսիւ իպրազ օղունուր : Խա-
նէ 13 շէրճինէ պագ : — շէյտէլ
իլէ եէֆն էպէն : Պապ Ե . 33 ,
34 շէրճինէ պագ : — Պեր շէյ
տէյիլ : Երանի պու միսիլիւ պիր
եէմինի ատէմ՝ Տէմ էտէպիլեր
Տէմ տէ քէյֆինէ կէօրէ պօղա
պիլեր : — շէյտէլն Լ՛ննն
իլէ : Պունուն մա՛նասը՝ եա Տէյ-
քէլին գափուլարընտա վէ ախէր
եէրէրինտէ գափիլ օլան ալթու-
նա՛ եա Տէյքէլին ալթուն գապ-
լարընա՛ եախօտ տաճա իճթի-
մալի՛ խաղինէյէ աթըլան լը-
թունա տրը : Խանէ 19 շէրճի-
նէ պագ : — Պորճլու օղուր :
Երանի եէմինինի թութմաղա
պորճլու տուր , վէ օնու պօղար-
սա , կիւնաճ իլէր : — Բէօր
քուլաղուլար : Պագ 17 . 19 .
24 , վէ 26 խանէլէրէ , վէ Պապ
ԺԳ . 13 — 16 , վէ ԺԵ . 14 շէրճ-
լէրինէ : Սուր՝ . ՂԴ . 8 : Երան :

ԾԶ . 10 , 11 . Յոյն . Թ . 39
— 41 :

17 . Տէվանէլէր վէ քէօրէր :
Պունտան էվվէլքի խանէնին
շէրճինէ պագ : Լ՛շյի աշէքիար
օլան շէյի անկլայամայան՝ վէ շէյ-
լէրի կիւնաճ օլմաղա եախօտ կիւ-
նաճ օլմամաղա քէնտիլէրին Փա-
սիտ միւրատլարընճա էտէն քիմ-
սէլէր՝ տինտէ գուլաղուլար օլ-
մաղա նէ՛ գատար ուղղունսուլար
տրը : Երանիսթիզ Իլմին՝ «Տի-
վանէլէր վէ քէօրէր» օլմագ
թագրիւր էյլէտիյի քիմնէլէր ին-
սանլար պէյնինտէ ի՛թիպարը վէ
շէօճրէթի Տէր նէ գատար պէօ-
յիւք իսէտէ , Բիլիսէ գուլա-
ղուլարը օլմաղա նէ՛ գատար ուղ-
ղունսուլ տուրլար : Պիր քէօրէ
պիզէ գուլաղուլ օլմաղա՛ եախօտ
պիր տէլիյէ պիզէ խօճարզ էթ-
մէյէ եալընըզ Բիլիսէտէ պէօ-
յիւք մանսուպ սաճիպի՛ վէ զայ-
րէթի քէնտի քէօրիւլիւնէ վէ
ճաճիլլիլինէ կէօրէ չօգ եա ալ
օլտուղու իլէն ըուխասթ վէրէ-
լի՛մ մի : — Լ՛նննննննննննննն
նէյտէլի : Լ՛թունուն զաթընտա
օնա Տէյքէլտէն կէլէնտէն մա՛-
տա Տիչ ասլա պիր ա՛ղիլլիք եօ-
ղուտու : Երան պիր մաճալտէ օլ-
սայլարը , սայիր ալթունտան զի-
յատէ պիր ա՛ղիլլիլի օլմաղարը :

18 Հէմ՝ Մեղպահ իլէ եէմին
էտէն պիր շէյ տէյիլ , ամմա օ-
նուն իւզէրինտէ օլան Տէտիյէ
իլէ եէմին էտէն պօրճլու օլուր
տէրօնիլ :

19 Ի՛յ տիվանէլէր վէ քէօր-

(Սնտա օլան ճիւմլէ ա՛ղիզ լիյի
Տէյքէլտէն այան ալթունա՛ Տէյ-
քէլին քէնտիսինտէն տահա ա՛-
ղիզ տիր տէմէլէրի՛ քէնտիլէրին
պիւթիւն պիւթիւնէ քէօր վէ
ահմազ օլմալարընըն նէ՛ Տէյ-
պէթլու պիր իսպաթըր իտի :

18. Մեղպահ իլէ : Մեղպահ
պագըրտան եափրմը՛ վէ իյիրմի
արշըն միգտարի ուզուն Տէմ էն-
լի՛ վէ օն արշըն գատար եիւք-
սէք իտի : Բ Մնայ . Գ . 1 : —
Պիւ շէյ տէյիլ : Խանէ 16 շէրՏի-
նէ պագ : — (Նոն իւզէրինտէ
օլան հէտիյէ իլէ : Հէտիյէ պու-
րտատ՝ Տէյքէլէ կէթիրիլիպ իշ-
պու մեղպահըն իւզէրինտէ գուր-
պան օլունան Տայվանլար տէմէք
տիր : Պպպ Ե . 23 շէրՏինէ պագ :

19. Ի՛յ տիվանէլէր վէ քէօրլէր :
Խանէ 17 շէրՏինէ պագ : — Հէ-
տիյէյի ա՛ղիլ էտէն մեղպահ՝ օլ :
Մեղպահ Մլաճըն իտի . վէ
գուրպանա՛ մալիք օլտուղու Տէփ
գըլմէթի վէ ի՛թիպարը օ վէ-
րիրտի . իմտի պունուն իքիսին-
տէն պէօյիպի . օ օլմալը տէյիլ-
մի : Ելէյ ԻԹ . 37 : Լ արին փա-
րիսեցիլէր՝ ալթունու Տէյքէլտէն
վէ գուրպանը մեղպահտան պէօ-
յիւք սայարլարը . քի պու
վէճճ իլէ խալըր չօգ ալթուն վէ

լէր . զիրա հա՛նկըսը պէօյիւք
տիր , Տէտիյէ՛ մի , եօխսա Տէ-
տիյէյի ա՛ղիլ էտէն մեղպահմը .

20 Խմտի մեղպահ իլէ եէմին
էտէն , օնուն իլէ վէ օնուն իւ-
զէրինտէ Տէփ օլանլար իլէ եէ-

պօլ Տէտիյէլէր կէթիրմէյէ ճէ-
սարէթլէնտիրսինլէր , շէօյլէ քի՛
քէնտիլէրի տիւնեալի մէնֆաա՛-
թընը թահսիլ էթմէյէ գատիր
օլունլար :

Խէլաս իչիւն Վրիտտուն
սատագաթընն պէտէլ քէնտի-
լէրին խայր ա՛մլէրիննէ Տէփ կիւ-
վէնէն քիմնէլէր՝ փարիսեցիլէր
կիպի Տէտիյէյի մեղպահտան ի-
լէրի սայմագտան զայրի նէ՛ է-
տէրլէր :

20. Խմտի մեղպահ իլէ եէմին
էտէն քիմնէլէր՝ « մեղպահ պա-
գըրտան զայրի պիր շէյ տէյիլ
տիր » տէյերէք՝ եէմինլէրինի պօզ-
մազ խաթըրլարընտան կէլմէսին .
զիրա մեղպահ Մլաճըն իտի , վէ
օնա եագլաշան՝ Մլաճըն քէն-
տիսինէ եագլաշըր իտի : Մալ՝
ԽԳ . 4 : ԻԶ . 6 : Ելէմինին՝ էյեր
պիր մա՛նասը վար իտի իսէ ,
Մլաճը շէհատէթէ չաղըրմագ ի-
տի . վէ օնլարըն Տէյքէլ իլէ տէ՛
ալթուն իլէ տէ՛ մեղպահ իլէ տէ՛
օնուն իւզէրինտէ օլան Տէտիյէ
իլէ տէ եէմին էթտիքլէրի՛ պիլ
իգթիգա տէմէք օլուրուտու քի՛ ,
Տէյքէլին՝ ալթունուն՝ մեղպահըն՝
եա Տէտիյէնին Մլաճը հաղըր ի-
տի , քի եէմինի իլիթսին , վէ օ-

մին էտէր :

21 Ս է հէյքէլ իլէ եէմին էտէն , օնոն իլէ վէ օնտա սաքին օլան իլէ եէմին էտէր :

22 Ս է կեօք իլէ եէմին էտէն , լըլաճըն թախթը իլէ հէմ օնոն իւզէրինտէ օթուրան իլէ եէմին էտէր :

Նու պօզմագ թէօճմէթինին ճէզասընը վէրսին : Փարիսեցիլէրին էթտիլէրի իշպու ալապ վէ տիվանէճէ Փարգլարը՝ վէ օնտան իլէրի կէլէն նափաք լուսան գուլանմանըն հէյպէթլու կիւնասը խուսուսունտա՝ Լըֆէնտիմիլ պունտան ագաէմ շէտիտ թէքտիրլէր թագրիլ էյլէտի : Պապ Ե. 33—37 շէրճինէ պագ :

21. Հէյքէլ իլէ եէմին էտէն : Պունտան ագտէմի խանէնին շէրճինէ պագ : — Օնպա սաթին օլան իլէ եէմին էտէր : Հէյքէլ լըլաճըն էվի խոխ , վէ քէնտիտ օրատա՝ Քերթէլէրին արասընտա սաքին խոխ : Գ. Թագ . Ը . 10 — 13 : Սաղմ . Իճ . 8 : 2 . 1 : ՃԼԲ . 13 , 14 :

22. Կեօք իլէ եէմին էտէն : Խանէ 20 շէրճինէ պագ : — Լուհան Խաթիլ իլէ : Սաղմ . ԺԱ . 4 : Լոպ . ԿՁ . 1 : Հայր . Գ . 2 , 3 :

23. Ս ալ սիզէ : Պագ 13 վէ 16 խանէլէրին շէրճինէ : — Լուհանէն վէ անխօսուն վէ Կիսմունտ : Պունչարըն ճիւմլէսի օթլար՝ վէ թաա՛մա ազ եարար շէյլէրիտի վէ ճիւմլի պունչար նօմօսաա զիբր օլունմամբչար խոխ , պուն-

23 Ս ալ սիզէ՝ էյ միւրայը քեաթիպլէր վէ Փարիսեցիլէր , քի նա՛նէ՛նին վէ անխօսուն վէ քիմնօնուն իւշըրնիւ վէրիրսինիլ , ամմա նօմօսուն տաճա աղըր շէյլէրինի՛ շէրաա՛թը վէ մէրճամէթի վէ իմանը թէրք էթտինիլ . պունչարը էթմէլի վէ օնլա-

լարտան տախի իւշը ալունմալըմը տէյիւ Լէհուտիլէր պէյնինտէ պիր մէսէլէ խոխ : Փարիսեցիլէր նօմօսա թէֆտիր վէրմէլէրինին հէր շէյի ինճէ ինճէ արամալարը իլէ՛ պունչարտան տախի իւշը ալունմալը տէյիւ խոտիա՛ էտէրլէր խոխ . վէ պու ճիւմլէ իլէ՛ պունտան նիհայէթտիլ ա՛ղիմ՝ վէ միւհիմմ՝ շէյլէրա՛է՝ քի նօմօս տախի օնլարըն հագգընտա աշիքեարէ սէօյլէմիշտի , պիւթիւն պիւթիւնէ պիգայտ խոխլէր : Պ . Ի . ԺԱ . 42 : — Իւշըրնիւ վէրսինիլ : Լէհուտիլէրտէն նօմօս միւճիպինճէ մաթլուպ օլունուրուտու քի՛ էմլաքլէրինտէն օն փայընըն պիր փայընը Պ Լիլիլէրին կէշինմէսինէ վագֆ էթտինլէր : Թաա՛ց ԺԸ . 21—24 : Ս է պունտան մա՛տա օնտա պիրինի տախի հէյքէին խըզմէթինէ վէրմէյէ մաթլուպ օլունուրլարլար : Բ Օրին . ԺԳ . 22 , 23 : Ս է օնտան մա՛տա հէր իւշ երլտա պիր՝ պիր օն փայըն պիրինի տախի ֆուգարալարա վէրմէյէ մաթլուպ օլունուրլար խոխ : Բ Օրին . ԺԳ . 28 , 29 : Պու վէճհիլէ օն-

ըը պրագմամալը խոինիզ :

24 Եւ սիվըի սինէյի սիւզիւպ՝ տէվէյի եուտան քէօր գուլա-

լարըն մալընըն իւչ փայընտան պիր փայը միգտարի տինէ վէ սատագայա տայիր շէյլէրէ սարֆ օլընուրուտու . վէ պունուն ճիւմէսի քէնտի Տիւսնիւ իրա- տէթլէրի իլէ վէրտիքլէրի՝ վէ նօմօսուն օնլարտան մուպի'ն զէ- մանլէրտէ վէրմէյէ մաթլուպ էթտիյինտէն մա'տա օլուր խոի : — Ը էրաա'նը վէ Բերաա'նի վէ Ի- մանը : Ինսանլարա Տագգ վէ մէրՏամէթ՝ վէ ԼլաՏա իման՝ նօմօսուն Տէփ աղըր շէյլէրինէ շամիլ տիրէր : Պապ Թ. 13, վէ յ. 7, վէ ԻԲ. 37—40 շէրՏ- լէրինէ պագ : Ա Թ. 1. 1. 22 : Լ. 1. 3 : Երեմ. ԻԲ. 15, 16 : Ուլ. 2. 6 : Մե. 2. 6—8 : — Պաալարը էրեւլ : Պիլ՝ ԼլաՏըն նօմօսունուն էն քիւչիւք շէյլէրինէ պիլէ տիգ- գաթ էթմէլիյիզ . լաքին փա- րիսեցիլէր կիպի էն քիւչիւք շէյլէրտէ՝ վէ պա'զը մէրթէպէ գարանլըզ վէ շիւպՏէլի օլան խուպուպարտա պու գատար ին- ճէ օլմագ՝ վէ օ պիր թարաֆ- տան էն աշլըքար օլան ա'ղիմ վէ միւՏիմ մատտէլէրտէն պա- զըսընտա գամիրսիզ օլմագ՝ Տիյ- պէթլու պիր թարղ իլէ միւրայը վէ եարամազ պիր եիւրէք պե- յան էտէր :

24. Անէր սինէյի սիւզիւպ ևւ : Պու՝ պիր զարպի մէսէլ խոի : Ա է Լ. րապլարըն պէնինտէ՝

ղուզար :

25 Ա ա'յ սիզէ՝ էյ միւրայը քեաթիպլէր վէ փարիսեցիլէր ,

պէօյիւք շէյլէրտէ պիգայտ օ- լուպ՝ քիւչիւք շէյլէրտէ ա'ղիմ գայղու կէօսթէրէն պիր ատէմն աՏմագլըղըն պէյան էթմէք ի- շին՝ ա'յնի պունուն կիպի "Վի- լի եուտար , լաքին փիրէ իլէ պօղուլուր" տէյիւ պիր զարպի մէսէլ վար : Լաքին կիւնաՏ Տէր նէ գատար քիւչիւք կէօրիւնիւր իսէ տէ , օնտան Տէր վէճՏ իլէ սագընմագ կէրէք . լաքին փա- րիսեցիլէր՝ փէրՏիլ զէմանընտա սիրքէնին իլինտէ պուլունան զա- յէթ քիւչիւք պէօճէքլէրի սիւ- զէն քիմնէ կիպի՝ այն ու ա'տէթէ տայիր սատէճէ եիւզտէն կէօ- րիւնէն էն քիւչիւք շէյլէր իլիւն զայէթ ա'ղիմ զաՏմէթլէրէ գաթլանըրլարըտը , վէ պու ճիւմ- լէ իլէ՝ պիր պիւթին տէվէյի եուտան ատէմ՝ կիպի՝ միւրայը- լըղըն՝ Տիլլէնին՝ վէ ալտատըճը- լըղըն՝ պէտ լիսանըն՝ զուլմուն՝ վէ գաթլին պէօյիւք կիւնաՏլա- րընտան սագընմազա Տիչ պիր վապիֆէլէրի օլմաղըտը : Պապ ԻԷ. 6—8 : Յ. 1. 28. 40. Էմ Պապ Ե. 27. 32, վէ Ե : 4, վէ ԻԵ. 2—7 շէրՏէլէրինէ տախի պագ : — Բէօր Գու- ղուլար : Պագ 16 վէ 17 խանէ- լէրին շէրՏինէ :

25. Ա ա'յ սիզէ՝ Պագ 13 վէ 16 խանէլէրին շէրՏինէ : — Պապէնին ... Բէօր լէրինէ ( ) նլար՝ քէնտի- լէրին սրիարըրլարընտան մաթ-

քի գատեհին վե չանաղըն տիշ
եանընը թեմիզէր սինիզ , ամնա
օնլարըն իչի՛ գալըշ վե զուլմ
իլէ տօլու տուր :

լուպ օլունան ճիւմիէ տիշարը քի
փաքլէմէլէրի վե եայգամայարը
սազլամաղա փեք տիգգաթըլը ի-
տիլէր , լաքին ԸլլաՏըն պագտը-
ղը փունկար օլան գալպին մի-
լաՏազալարընա վե մերամլարը-
նա Տիչ պագամալարըտը : Պապ
ԺԵ . 17 — 20 շերՏլէրինէ պագ :
Սորի : Է . 4 : Պորի : ԺԱ . 39,
40 : — Վափըլ վե զուլմ իլէ տօլու-
տուր : (Նլար՝ էլլէրինի եայգա-
մաղա տիգգաթըլը իտիլէր , լաքին
գալպլէրի՛ Տէր մուրտարըզ իլէ
տօլու իտի : (Նլարըն գատեհլէ-
րի՛ տիշարտան Տէր նէ գատար
թեմիզ վե եազըղըլը կէօրիւ-
նիւրլէր իտի իսէ տէ , իչէրիտէն՝
տէյիլ Տագգ քեարըն վե էմէյին
մէյվէսինտէն՝ իլլա խըրըղըզ
վե զուլմուն գաղանճը իլէ տօլու-
տուր , քի տուլ դարըլարըն վե
էօքսիւլէրին էլլէրինտէն գա-
լըլմըշ իտի : Պագ 14 խանե-
նին շերՏինէ :

26. 13. քէօր փարիսեցի : Տիգ-
գաթի մախուսէյէ շայէսթէ տիր
քի , Վուրթարըճըմըզ պու ա-
տեմլէրէ իշպու Պապտա նէ գա-
տար չօգ քէրրէ քէօր տէյօր
Պագ 16 , 17 . 19 , վե 24 խա-
նէլէրին շերՏլէրինէ : (Նլար՝
կէօրմէյէ գատիր օլան եաղընըզ
քիմնէլէր քէնտիլէրինի զանն է-
տերլէր իտի . լաքին Տէր շէյի
կէօրէ պիլէն Վրիստոսուն Ին .

26 13. քէօր փարիսեցի՝ եվ
վելա գատեհին վե չանաղըն ի-
չինի թեմիզէ , շէյլէ քի օնլարըն
տիշ եանը տա թեմիզ օլա :

տինտէ՛ քէօր իտիլէր : Վէ պու
տախի տիգգաթէ շայէսթէ տիր
քի , 13 Ֆէնտիմիզ պու քէրրէ
օնլարա ճէմիսինէ պիրտէն սէյ-
լէյէճէք եէրինէ՛ պիր պիր սէյ-
լէյիպ՝ “ 13 քէօր փարիսեցի ”
տէյօր , շէյլէքի Տէր պիրի պու
սէօղիւ քէնտի իւղէրինէ ալըն :
Իմտի Տէր պիր օգույան՝ քէն-
տի եիւրէյինի թեֆթիշ էյլէ-
սին , վե Վրիստոսուն օնուն
գալպինէ պագտըղընը տույա-
րագ՝ քէնտիսի իչին՝ եա Րապպ՝
պէն տէ քէօրմիլիմ տէյիւ սի-
լալ էյլէսին : — Վափէնի վե
զանաղըն իչինի թեմիզէ : Ը՛ : 13-
յէր խըզմէթքեարըմըզ պիր գա-
տեհին՝ կէօրիւնէճէք օլան տիշ
թարաֆընը թեմիզ եայգասա տա՝
գուլանաճաղըմըզ օլան իչ եա-
նընը փիս գօսա , օնու պիր թե-
միզ քիմնէ սայարմըլըլ : 13. յէր
քէնտիսինի ա՛գլ ու խորագը՝ օնա
տաՏա էյի Տարաքէթ էջրէթ-
մէզսէ , օնա թագըր էթմէզմիլիլ ,
եախօտ օնու գօվմազմըլըլ :
Վուլանըրաճագ պիր գատեհին
իչ թարաֆընը եայգամաղա տիգ-
գաթ էտէն քիմնէ , օնուն տիշ
թարաֆընը տախի քիրիլ պրագ-
մազ . չիւն քի օլ քիմնէ՛ սաՏիՏ
փաքըղըն գանունլարը իլէ ա՛մէլ
ու Տարաքէթ էթմէյէ էջրէն-
միշ տիր : Պու մինվալ իւղէ
գալպինի կիւնաՏտան փագլէ-

27 Սույ սիդէ՝ էյ միւրայր քեաթիպէր վէ փարիսեցիէր , քի պատանա օյմուշ տիշարտան կիւղէլ կէօրիւնիւպ՝ իչէրիտէն էօրու քեմիքլէրի վէ հէր մուրտարլըգ իլէ տօլու օլան մէղարարա պէնդէր սինիլ :

28 Սիլ տախի պէօյլէճէ՝ տտէմէրէ տիշարտան սատըգ կէօրիւնիւր սիւնիւղ , ամմա իչէրիտէն միւրայրլըգ վէ պինամուսուգ իլէ տօլու սունուլ :

29 Սույ սիդէ՝ էյ միւրայր քեաթիպէր վէ փարիսեցիէր ,

մէյէ էօյրէնմիշ օլան քիմնէ տախի՝ էօմրիւնիւն փաք վէ ա՛ղիղ օյմասընա տա սիգգաթ էտէճէք տիր : Խմտի իլք պօրճումուլ փունկարա վարըպ դալպիմիղն փաքլէմէք տիր : Պապ թ.՝ 33. 35, վէ թ.՝ 11. 17—20 շէրճէրինէ պագ : Եւսյ. ԾԵ. 7 : Երեւ. Գ. 3, 4. 14 : Ելէի. ԵԸ. 31. Ղ.՝ 1. 2. 45 : ԺԱ. 41 : Բ. Կորնի. Ե. 1 : Եբբ. Ժ. 22 : Յայ. Գ. 8 :

խտի . լաքին իչէրինտէ՝ էօլմիւշէրին չիւրիւմիւշ թէնլէրի եաթըրտը :

27. Սույ սիդէ՝ Պապ 13 վէ 16 խանէլէրին շէրճինէ : — Պապանա օլմուշ . . . Տեղարարա : Եւհուտիլէրին այնի միւճիպինճէ պիր մէղարա՝ եախօտ էօրիւրէ մախտու օլան պիր շէյէ տօգանան հէր պիր քիմնէ՝ մուրտարլանմըշ սայրըրտը : Թուսյ թ.՝ 16. Խմտի մէղարլարը հէր սէնէ պատանա էտէրլէր խտի , քի գօլայ կէօրիւնսիւնլէր . վէ պու՝ էքսէրի Պասեր պայրամընտան էվիլէ եափըրըրտը , շէօյլէ քի՝ ախէր եէրլէրտէն պայրամա կէլէն եապանճըլար՝ դաֆիլտէն ծնլարա եազլաշմագտան վէ պունտան պէօյլէ նափաքլանմագտան հըֆղ օլունտունլար : Պու մէղարլար՝ եէնի պատանալանտրղլարը ղէման՝ փէք կիւղէլ կէօրիւնիւրլէր-

28. Սէլ Գաթի պէօյլէճէ . . . Գաթըրա : Պունլար՝ քէնտիլէրին տիշարտան կէօրիւնիւր հարաքէթլէրինտէ այն ու ա՛տէթլէրինի կէօզէթմէքտէ փէք տիպգաթըլ վէ սօֆու կէօրիւնիւպ՝ ա՛ղիմ տինտարլըգ թասլարլարըր : Պապ 5 վէ 14 խանէլէրին շէրճինէ : Եւսյ. ԾԸ. 1—4 : Ղ.՝ 1. ԺԶ. 15 : Պարթ. ԻԳ. 3 : — Եւսյ իլէրիտէն ԵՃ : Օնլարըն եիւրէքլէրի միւրայրլըգ՝ հասէտ՝ մաղուրուլ՝ շէհվէթ՝ եարամաղըգ՝ գաթիլ վէ հէր մուրտար վէ մէքրուճ շէյ իլէ տօլու խտիլէր , քի ծնլարա՝ պիր պատանալանմըշ մէղար ղօյլէթ մինասիպ պիր թէշպիճ իտի : Պապ թ.՝ 34, վէ թ.՝ 18—20, հէմ տէ 25ինճի խանէնին շէրճլէրինէ պագ : Երեւ. ԺԵ. 9, 10 :

29. Սույ սիդէ՝ Պու՝ Պուրթարըճը Եւֆէնտիմիղն միւրայր վէ իսլաշը միւլքինսիղ քեաթիպէրին վէ փարիսեցիլէրինալէյճինէ պու Պապտա թագրիր էլլէտիլի սէքիղ վայլարըն սնուտուր : Պապ 13 վէ 16 խանէլէ-

քի փէյղամպերլերին մեզարւարնը պինա էտերսինիլ, վէ սատրղարն թիւրպէլերինի տոնատրոսընը .

30 Վէ տերսինիլ . Լչէր պապալարըմըն կինլերինտէ օլայրըդ , փէյղամպերլերին գանընա օնլար իլէ իլհադ օլ-

րին շէրհլերինէ : — Փէյղամպերլերն մեզարւարնըն էն : Զօգ միլէթլերին պէյնինտէ պիր ստէթ վար քի , նահագգ եէրէ էօլտիւրիւլիւ Քիմսէլերին՝ եախօտ մէմէքէթին էյլիյի իշին պէօյիւք իշէր կէօրմիւշ Քիմսէլերին զերի՝ իշին էտերլէր պինա էթսինլէր : Պու ա՛տէթ՝ Լչէհուսիլերին պէյնինտէ տախի ա՛լէսսէվի իտի : (Նլար՝ փէյղամպերլեր իշին մեզարւար վէ թիւրպէլեր պինա էտերլէր իտի . եախօտ հալէա պինա օլունմուշ մէզարւարը զէյնէթու շէյլեր իլէ տօնատրըլար իտի . վէ պու վէճհ իլէ օնլարն ա՛մէլ ու հարաքէթլերինէ ա՛ղիմ՝ րաղպէթ վէ իսթիհասն կէօսթէրմէք իգրարնտա իտիլէր : Աէօրինիւր քի՝ քեաթիպլէր վէ Փարսեցիլէր պու մատտէտէ չօգ սոյ ու զայրէթ կէօսթէրիլէր իտի , շէօյլէքի Յիսուս Լչֆէնտիմիլէ օլան ա՛ղիմ խուսուսթլերինի խալլըն կէօղէրինտէն տահա էյի սագըլայապիլիլէր : Պու վէճհ իլէ շէրոլլէս տախի՝ Ղաւիթին մէզարւընը սօյտուգտան սօնկրա՝ օնուն իւղէրինէ պէյաղ մէրմէրտէն պիր թիւրպէ պինա էթտի . վէ պու մինվալ իւզրէ պիր թարաֆտան եարամազանէ խըրսըլլըգ էյլէտի , վէ օպիր թարաֆտան միւրայրըգ իլէ սօյտու-

ղու շէյլէ րաղպէթ ու իթիպար կէօսթէրտի :

30 . Լչէր պապալարըմըն կինլերինտէ էն : Պու վէճհ իլէ օնլար՝ ա՛լէմին էօնինտէ աղըր պիր թարղ իլէ՝ օլ ա՛ղիլ ստէմիլերին գաթիլ նահագգ օլուպ քէնտիլերին օնտան իլհազըղը օլմատըղընը իգրար էտերլէրիտի . վէ քէնտիլերինի ալաղլարալ միլէթլերինին կինահընը իգրար էտերէք՝ փէյղամպերլին էյլէտիյի կիպի՝ « Լիւնահ իլէտիլք » էն . (Ղան Թ . 3—7) տէյէճէքլերի եէրինէ , քէնտիլերինի հագգ վէ ախէլլերինի նահագգ թագրիւր էտերլէրիտի : Օնլար տերլէրիտի քի՝ պապալարընըն եէրինտէ օլայարըտը , Լչրեմիա փէյղամպերի գոյոյա աթմազարըտը , Օաքարիա փէյղամպերի թաշլամազարըտը , եախօտ ախէլլերինի գօվալամազար վէ էօլտիւրմէղլէր իտի . Պապ ԻԱ . 34—36 շէրհինէ պագ : Ըապպ Լչֆէնտիմիլ օնլարա կէօսթէրտի քի , օնլարն՝ քէնտիլերի խուսուսունտա էյլէտիլլէրի հէի պու տինտարըգ իգրարը գուրու պիր իտտիա իտի : Խանէ Ահ շէրհինէ պագ : (Նլար՝ հէի էօլմիւշ օլան փէյղամպերլէրէ ի՛ղլէթ ու րաղպէթ կէօսթէրիլլէր իտի , լաքլին հայաթտա պուլունանլարտան՝ էյլէրլի փէյղամպերլերտէն տէ

մագ ըտրդ :

31 Պու վէճՏ իլէ՝ փեյղամ

պէօյիւք զամլար իտիլէր իսէ տէ
 իգրահ էտէրլէր իտի, վէ գօվա-
 ւարլարրտը : Պունլար՝ օլ իման-
 տան այրըմըջ օլան քիլիսէլէր կի-
 պի իսթէրլէրիտի քի՝ ըուզնամե-
 լէրի ա՛ղիլէր իլէ սօլու օլտուն .
 լաքին օնլարըն ճիւմիէսի՝ տէ-
 յիլ հայաթտա՝ իլլա էօլմիւշ
 ա՛ղիլէր օլտուն : Պու միսիլ իւ
 քիլիսէլէրին՝ կէչմիշ ա՛ղիլէրին
 վէ շէհիտէրլին զերրինէ եօրթու-
 ւար թա՛յին էթմէլէրի՝ զէ իսմիէ-
 րինէ մահալէր վագֆ էթմէլէրի՝
 վէ քէմիքլէրինէ եա ախէր էսէր-
 լէրինէ ի՛ղլէթ էթմէլէրի իլէ
 կէօսթէրտիքլէրի հատտէն զիյա-
 տէ ըաղպէթլէրի՝ վէ օպիր թա-
 ըաֆտան քէնտիլէրին կիւն-
 լէրինտէ եէր իւզէրինտէ պու-
 լունան ա՛ղիլէրին գանը իլէ
 քէնտիլէրինի սէրխօշ էթմէլէրի՝
 ճիւմիէսի պիր աշիքեար իսպաթ
 տըր քի , օնլար՝ փեյղամպէրլէ-
 րին մէկարլարընը պինա էտէն
 լաքին օնլարըն թա՛լիմաթլէրին-
 տէն իգրահ էտէն քեաթիպլէրին
 վէ Վարիսեցիլէրին գալպ վէ միւ-
 ըայի տինլէրինին խասս խպէֆէ-
 լէրի՝ եա՛նի օնլարըն եէրինէ կէ-
 լէնլէրի տիրլէր : Պետրոսուն վէ
 Պօղոսուն եօրթուլարընը թուլթ-
 մայան՝ պիր իմանտըղ սայըլպ
 քիլիսէտէն տըշարը աթըլըր . հէմ
 տէ՝ օնլարըն թա՛լիմաթլէրինի
 սագլպան եա վա՛ղ էտէն՝ հերե-
 տիկոս տէյիւ էօլիւմէ հիւքմ՝ օ-
 լունուր :

պէրլէրի էօլտիւրէնլէրին օղու-
 ւարը օլտուղունուզա քէնտինիլ

31 . Փէյղամպէրլէրի էօլտիւրէնլէ-
 րին Թ : ( )նլար քէնտի իգրարլա-
 րընճա՝ օլ գաթիլէրին էվլատլա-
 րը իտիլէր : ( )նլար՝ եարամպ-
 ւար՝ գաթիլէր թօխումու իտի-
 լէր . վէ տէյիլ սալթ թէննճէ՝ իլլա
 տահա զիյատէ թապիաթճա վէ
 մէշընպճէ օնլարըն սիլիլիսէսինտէն
 իտիլէր : (թ . 14 : 17 . 15 .
 Ա . 4 : Պ . 15 : Ե . 52 : Ա թ . 15 :
 ( )նլար պապալարընա
 պէնկղէրլէր իտի , օնլարըն ախ-
 լէագ ու մէշընպինէ միրասիօր օլ-
 մուշարտը , վէ կիւնահարընը
 իշէմէքտէ իտիլէր . վէ ա՛մկ ու
 հարպքէթլէրի իլէ կէօսթէրիթ-
 լէրիտի քի , պապալարընըն հէփ
 էթտիլինի ճան ու տիլտէն մագ-
 պուլ սայարլարտըր : — Վէնտի-
 նիլ շէհաթէթ էտէրլէրին : ( )ն . 17 .
 22 : ( )թ . Թ . 5 , 6 : Սալ . 17 .
 8 : Պ . 15 . Թ . 22 : Պու լուզէթ-
 լէրին գուվլէթի՝ կէօրիւնիւր քի ,
 “քէնտինիլ” լուզէթինտէ տիր ,
 շիւնքի Վրիստոս լչֆէնտիմիլ
 պուրատա՝ մատտէյի օնլարըն
 քէնտի զամիլլէրինէ հէվալէ է-
 տէյօր : ( )նլար զամիլլէրինտէ
 պիլիլլէրիտի քի՝ ախտարըզա
 հէփ իտաիալէրի՝ վէ փեյղամ-
 պէրլէրինին զերրինէ հատտէն տ-
 շօրը ի՛ղլէթ ու ըաղպէթ իգրար-
 լէրինին ճիւմիէսի՝ միւրայըլըն
 էն ալչաղնտան ի՛պարէթ պիր
 շէյ իտի : ( )նլար պիլիլլէր իտի
 քի՝ պունուն ճիւմիէսի՝ խալզըն
 կէօզլէրինի թուլթմագ իշիւն եա-

չէ՛հատէ՛ծ էտէրսինի :

փրզըրտը . չիւնքի օնլար հէման օ զէմանտա ճիւմէ փէյղամպերէրին չէ՛հատէ՛ծ է՛ծմիշ իտիքէրի օ՛ւաթըն աէյճհնէ խըյանէ՛ծիք գուրմագտա իտիլէր :

32 . Միգ Կաթի՛ պապալարընընննն : Քրիստոս Լ՛ֆէնտիմիզ պիւլիրիտի քի, օնլար շիմտի օնուն էօրիւմիւնէ կիզլե թէրթիւլէր գուրմագտա իտիլէր , վէ իւչ կիւնտէ՛ պունուն իճրասընը էտէ՛ճէքէրիտի . վէ օնլարա՛ Նուգայա տախի տէտիյի կիպի՛ “Լ՛տէ՛ճէյինի թէզ էյլէ” տէյօր : Նուգ . ԺԳ . 27 : “Լ՛ջլչիւ” լուղէ՛ծիին մանասը պուրատա կիւնաճըն գուսուր գալմայըրպ թէքմիլ օլմասը տըր : Օննգ . ԺԵ . 16 : (Նլար Քրիստոսու էօլտիւրմէլէրի իլէ՛ծա էօլչիւ թէքմիլ տօլանատէք՛ թա միլէ՛ծին գապաճաթը թէքմիլ օլանատէք՛ թա Լ՛լլաճըն թէհամմիւլ էտէպիլէ՛ճէյի գատար կիւնաճ իճրա օլանատէք՛ պապալարընընն եալամաղլըզլարընտա վէ գապաճաթլարընտա գուսուր գալանը թէքմիլ էտէ՛ճէքէրիտի , շէջլէքի՛ ճիւմէտի օլսիլսիլէտէն մաթլուպ օլունտուն . Խանէ 34—36 շէրճէրինէ պագ : Պուրատա էջրէնիրիզ քի, (1) օ՛ւաթլար՛ ֆամիլէալէր՛ Քիլիսէլէր՛ եախօտ միլէ՛ծի իւզէրինէ չարէսիզ վէքիւլի հէլաք կէլմէլտէն էվվէլ՛ տօլաճագ եախօտ թէքմիլ օլաճագ պիր գապաճաթ էօլչիւսիւ վար : (2) Լ՛վատլար՛ աթալարը-

32 Միգ տախի՛ պապալարը-

նըն խապիս ա՛մէլլէրինէ ույտուգլարը հէմ տէ օնլարը արթըրտըրլարը զէման՛ աթալարընըն կիւնաճլարընըն էօլչիւսիւսիւ տօլտուրուլար , վէ օնլարըն չօգտան պէրու երղըլմագտա օլան թէօճմէ՛ծ ու գապաճաթընըն պիւլիւն եիւքիւնիւ իրատէ՛ծլէրի իլէ իւզէրլէրինէ ալըրլար : Պիր միլէ՛ծին իւզէրինէ միլէ՛ծին հէլաքըղընը վէ խարապըղընը կէ՛ծիլէն միլէ՛ծ գապաճաթը՛ կէքսերի՛ պիր գաչ սիլսիլէնին կիւնաճլարը իլէ թէքմիլ օլուր . քի օլ սիլսիլէլէր՛ պիրի պիրի արտըրրա օլ կիւնաճա վարիս օլուպ՛ օնտան էվվէլ օլան սիլսիլէնին կիւնաճընա հագգ վէրէրէք՛ օնուն հէփ թէօճմէ՛ծիին պջնունա ալըր , վէ հալէա մէվճուտ պուլունան եէքիւնէ՛ տաճասընը զամմ՛ էտեր : (3) Ըպպըն փէյղամպերլէրինի վէ Լ՛լլաճըն մէսիճինի վէ Ըպպըն խալգրընը գօլալամագ՛ պիր կիւնաճտըր քի, պիր միլէ՛ծին գապաճաթընըն էօլչիւսիւսիւ ախէր հէր պիր կիւնաճտան թէզ տօլտուրուր : Էէմ աթալարըն հէմ էվատլարըն իւզէրինէ պէջլէ պիր զաղապ թուֆանը կէ՛ծիլէն պուկիւնաճ իտի : Բ Մնայ . Լճ . 16 : Ա լիէ . Բ . 16 : (4) Խնսան ախրէ՛ծէ կէչիպ ճէհէննէմէ կիրմէզտէն էվվէլ օլապիլտիյի հալլէրին էն քէօթիւսիւ պու տուր քի՛ կէմ ու եուլարը քէնտի պջնու իւզէրինէ պրաղըլմըչ պիր պէկիր

նրդն էօյ չի սիւնիւ սօլտու ըուն :

33 Լա՛ երանլար՝ էնկերէք էվ-

կիպի՛ . քէնտի հալինտէ պրաղը-
լեպ՛ քէնտի ֆասիտ գալպինին
շէհէթինէ թէպիմ՝ օլունսուն ,
վէ պու վէճճ իլէ օնու կերի թու-
թան օլմայարագ՛ պաշը աշաղա
հէլաքէ տիւշմէյէ գօյվէրի սին :
Պապ ժ. Բ. 43, վէ ժ. Գ. 13 շէրհ-
լրինէ պագ :

33. Լա՛ կերէ՛ էվալալը նն :
Վեաթիպէր վէ փարիսեցիլէր
ինսանլարտան՝ Բապպի՛ րապպի
չաղըրմաղա իսթէրլէրիտի . Լա-
քին Վրիստոս Լա՛ ֆէնտիմիզ օն-
լարը երանլար վէ էնկերէքէր
չաղըրըյօր . զերա՛ օ՛ միւտահա-
նէսիզ՝ հէր քէսէ քէնտինէ միւ-
նասիպ ի՛ննվանը վէրիր : Պապ
Գ. 7, վէ ժ. Բ. 34 շէրհէրինէ
պագ : — Ղեհնէնէֆն ա՛ղապընդան :
Պապ Ե. 22 “Ղեհնէնէմ ա-
թէշէ” թա՛պիրինին շէրհինէ
պագ : Իշպու թա՛պիրին մա՛-
նասը՝ ախրէթին ա՛ղապը օլտու-
ղունա շիւպհէ եօգ տուր : Խա-
նէ 14, վէ ժ. Ա. 23 շէրհէրինէ
պագ : Լեքր . Բ. 3. ժ. 29 : ժ. Բ.
25 : Պապէթ տիգգաթէ շայես-
թէ պիր հալ տըր քի , Լալաշըն
Վեյլամլնտա պուլունան էն
սերթ վէ հիյակէթու սէօղէրի էյ-
լըքքեանի Լա՛ ֆէնտիմիզ քէնտի-
սի սէօյէմիշ տիր : Իշպու խանէ-
տէ կէօրիւնիյօր քի , օ՛ քեա-
թիպլէրէ վէ փարիսեցիլէրէ գար-
շը թագրիւր էյլէտիյի սէքիզ
վայլարը եէքիւն էտէյօր : Խա-
նէ 13. 16. վէ 29 շէրհէրինէ

լատլարը , ճէհէննէմին ա՛ղապըն-
տան նի՛ճէ գաչաճագ սընըլ :

պագ : Պունտան էօյրէնի-
րիլ քի , (1) Հէփ իսլահ օլ-
մազ կիւնահքեարլարըն հիյ-
պէթու սօնու՝ ճէհէննէմ հիւք-
միւ օլաճագ տըր : (2) Կիւնահ-
քեարլարըն պա՛ղաը՝ պու հիւ-
քիւմտէն գուրթուլաճագլար :
(3) Վեաթիպէր վէ փարիսե-
ցիլէր էյրէր ճէհնէթ եօղունտա
օլմասընա թէքմիլէն ինանըլար
իտի իսէ տէ , հայէա կերի տէօն-
մէսի միւմքինսիւզ տէրէճէտէ ճէ-
հէննէմ եօղունտա իտիլէր : “Լի-
ճէ գաչաճագսընըլ՝ սիւալի միւմ-
քիւնսիւզ լիւսիւ թագրիւր էլմէ-
նին էն գուվէթիլ թարիգի տիր .
եա՛նի պու տէմէք օլուր քի ,
պունտան գուրթուլմասը՝ սիգէ
հիչ պիր վէճճ իլէ միւմքին տէ-
սիլ տիր . ճէգայի սէղանըլըն
իճրպաը մութլագ տըր Պապ
ժ. Բ. 31 , 32 շէրհէրինէ պագ :
Պու ատէմլէրին արասընտա պու-
լունան պէօյիւք եարամաղըզ վէ
պէօյիւք միւրայըլըզ պիւրլէշմէ-
սինին տահա պէօյիպիւ : օլմամըշ
ըտը : Վէ պունլարը էօրթէն
փիւրաէյի երթըպ օնլարըն նէ
օլտուղունու ալէմէ կէօթէրմէ-
յէ Վրիստոստան մա՛տա քիմնէ
գատիր տէսիլ իտի . վէ օնլարըն
ճէղասընը թագրիւր էյլէմէյէ օն-
տան մա՛տա քիմնէնին հիւքիւ-
մէթի եօղուտու : Վիլ վագի՛ դա-
յէթ ա՛ճայըպ կէօրիւնիւր քի :
օնլար՝ պիր եափմա մուհաքէմէ՛
եախօտ հիլէյի շէրի՛ իլէ օնուն

34 Օնուն իչին՝ իշթէ պէն սիզէ
 փէյլամպէրէր վէ ա՛լիմէր վէ
 քեաթիպէր կէօնտէրէճէյիմ, վէ
 օնլարտան էօլտիւրէճէքսինիզ, վէ
 խաչա չըգարաճագարնըզ, հէմ

օնլարտան ճէմիյէթ Էէրլէրի-
 նիզտէ տէօյէճէքսինիզ, վէ շէ-
 հրտէն շէհրէ գօվաճագարնըզ :
 35 Թա քի եէրին իւզէրինէ
 տէօքիւլէն սատրգ գանըն ճիւմ

շէրաաթընը կէօրմէյէ պէքլէտի-
 լէր, վէ պիրտէն օնուն իւզէրինէ
 հիւճիւմ էտիպ էօլտիւրմէտիլէր :
 Լաքին օնուն սաաթը տահա
 կէլմէմիշտի, վէ օնլար՝ խաչա-
 տան գօրգամաղըլա՝ քէնտիլէրին
 շէյթանի իըրսլարընըն հէփ ազ-
 ղընլըղընա մուվաֆըզ ա՛մէլ ու
 հարաքէթ էթմէքտէն մէքս օ-
 լունտուլար :

34 Օնուն իչին : Պու թա՝
 պիր կէօրիւնիւր քի՝ իշպու խա-
 նէյի օթուլ իքինճի խանէ իլէ
 պաղլար : — Իշէ Գու սէօզ-
 տէն մէրամ՝ Լըլաշըն օնլարա
 թէքրար քէնտի էլշիլէրինտէն
 պիրինի կէօնտէրէճէյինէ թա՝
 ճիւպ պէյան էթմէք տիր : —
 Փէյլամպէրէր : Կարծ . յԱ . 27 :
 յԳ . 1 : ժԵ . 32 : Յայ . ժԱ .
 3 : — Լըլիլէր : Լուսի . յԱ . 30 :
 Ա կարնի . Բ . 6 : Գ . 10 : Կար .
 Ա . 28 : — Քէնտիլէր : Պապ
 ժԳ . 52 շէր հինէ պագ : — Կէօն-
 տէրէճէյի : Քրիստոս Լաֆէնտի-
 միզ կէօյիւն վէ եէրին ա՛ղիմ
 փատիշաճը կիպի՝ քէնտի էլշիլէ-
 րինի մէմուր էտիպ կէօնտէրիր :
 Պապ ԻԸ . 19, 20 : Պու . ժԱ .
 49 : ԻԴ . 47—49 : Յուլ . Ի . 21 :
 Կարծ . Ա . 8 : Եթէ . Դ . 8—12 :
 Պունուն մա՛նասը պու տուր քի,
 Քրիստոս Լաֆէնտիլիլին՝ քէնտի

Ինճիլի շէրիֆինի վա՛զ էթմէյէ
 մէմուր էտէճէք օլտուղու քիմնէ-
 լէր՝ Լըլիլ Բուհուն հէփ պախ-
 շիշէրինտէ վէ լութ Ու իհասն-
 լարընտա էսքի փէյլամպէրէ-
 րին՝ վէ Խարայէտէ պիլինմիշ էն
 ա՛լիմ վէ էն էյի խօճալարըն պէ-
 րապէրի օլաճագլար : — Օլուր-
 րան էօլտիւրէճէքսինիլէ : Պապ ժ .
 16, 17 շէր հինէ պագ : Յուլ .
 յԶ . 2 : Կարծ . Ե . 40 : Է . 59 :
 Թ . 1, 2 : ժԲ . 2 : ժԴ . 19 : ԻԲ .
 19—24 : Բ կարնի . յԱ . 24, 25 :

35 Սարգ քանըն հիւլէտի : Սա-
 տրգ քիմնէլէրին գանընըն տէօ-
 քիւլմէսի իչին վաճիպ օլան
 հիւքմ ու ճէղանըն ճիւմլէսի սի-
 ղին իւզէրինիզ կէլէճէք : —
 Սարգ Լէլէլին քանընտան : Օննը .
 Գ . 8 : Եթէ . յԱ . 4 : ժԲ . 24 :
 Ա Յուլ . Գ . 11, 12 : Լըլիլին
 գանը՝ տէյիլսալթ կայէնէ գար-
 շը պաղըրըր իտի (Օննը . Գ .
 10), իլա կայէնին Եօլլարընտա
 եիւրիւյէնլէրին ճիւմլէսինէ գար-
 շը պաղըրմագտա տր : Պու .
 ժԱ . 51 : — Օ տաքիանըն քանը-
 նտէ : Պու գաթ քիմ՝ օլտուղու՝
 սահիհան մա՛լիւմ տէյիլ տիր :
 Պա՛ղըլարը գըյաս էտէրէք քի՝
 Բ Սուլ . ԻԴ . 20, 21 տէ գաթ
 լի թահրիր պուլունմուշ օլան
 Օաքարիա իտի . վէ տէրլէր քի,

լէսի՝ սատրգ Մբէլին գանընտան
Հէյբէլ իլէ մէզպահըն արա-
սընտա գաթլ էթտիլինիզ Ռա-
րաբիա օղու Օթարբիանըն գա-

նընատէք՝ սիզին իւղէրինիզ կէլէ.
36 կերէք տերիմ սիզէ քի՝
պունլարըն ճիւմլէսի պու նէսլին
իւղէրինէ կէլէճէք տիր :

Յովնազա իսմի իլէ զէբր օլու-
նան ճնուն պապասընըն՝ իքի իսմի
օլապիլիբ իտի , քի պու՝ օլ զէ-
մանլարտա փէք ա՛լէսսէվի պիր
շէյ իտի : Ա է ատերլէրի՝ Իպ-
րանիլէրին սօն փէյլամպէրլէ-
րինտէն պիրի օլան Օթարբիա
փէյլամպէր տիր . շինքի օնուն
պապասընըն տար Ռարաբիա ի-
տի (Օտ . Ա . 4) , քի պու տա-
հա ի՛Յթիմալ տրը : Ա է էյերշի
Լսքի Մ՛Տտ օնուն գաթլ օլուն-
մատը հագգընտա պիր շէյ սէյ .
լէմէյօր իսէ տէ , Լփէնտիմիզին
զէմանընտա պուլունան Լէհու-
տիլէրէ օնուն էօլիւմինինն հէփ
աճվալլէրի մալիւմ օլապիլիբ ի-
տի : Պու վէճ՛՛ իլէ Ստեփաննոս
վէ Պօղոս տախի՛ էքքի փէյլամ-
պէրլէրին վէ ա՛զիլլէրին չէքտի-
յի ու՛մնմի վէ հիլպէթլու գօվա-
լայըլարը զէբր էտէրլէր , քի օն-
լարըն հագգընտա Լսքի Մ՛Տտ
հիշ պիր շէյ սէյլէմէյօր Վարձ .
Է . 52 : Եքր . ԺԱ . 37 : — Սէլին
Էպէրնիլէ կէլէ՛ Վաթիլլէրին գա-
պահաթը զայէթ հիլպէթլու պիր
թարզ իլէ պէյիւք տիր : Մանր .
Թ . 5 , 6 : Թարայ ԼԵ , 33 : Բ
Օրնի . ԻԱ . 7 , 8 : Գ թարգ . ԻԱ .
16 : ԻԳ . 4 : Երայ . ԻԶ . 21 :
Երեմ . Բ . 30 . 34 : ԻԶ . 15 . 23 :
Ուէ . Գ . 13 , 14 : Յայր . ԺԸ .
24 : Սիզ էյյէ ա՛մէլ ու հարա-
քէթ էտէրսինիզ քի , սայքի

տիւնեատա իճրա օլունմուշ գա-
թըլլէրին ճիւմլէսի իշին սիզճէ-
վապ վէրմէյէ իսթէրսինիզ Սե-
սիայը վէ օնուն էլշիլէրնի գաթլ
էթմէյիլէ , մէմէքէթին գապա-
հաթընը թէքմիլ էտէճէքսինիզ ,
Լալահըն թէհամիլիւ իսթա-
մա կէլէճէք , շէհիլիզ վէ հէյ-
քէլինիզ հէլաք օլաճագ , վէ միլ-
լէթինիզին իւղէրինէ զայէթ հիլ-
պէթլու ինթիգամ կէլէճէք տիր :
Խանէ 32 շէրհինէ պագ :

36 . կերէք՝ տերիմ սիզէ : Պապ
Ե . 18 . 26 , վէ ԺԸ . 3 շէրհինէ
պագ : — Պունլարըն ճիւմլէսի :
Պու սիլիլէ՛ հէփ պու եարա-
մազքեարլարը վէ օնլարա լա-
յրգ օլան ճէզլարը քէնտինին
պօնունա ալմըլտը , վէ շիմտի
զէ գէման իշինտէ ճիւմլէսի օն-
լարըն պաշարընա կէլէճէյիտի :
Խանէ 32 շէրհինէ պագ : Պիր
եարամազքեար՝ ատեր եարա-
մազքեարլարըն թէքտիր ու ա՛-
զապ օլտուղունու կէօրտիքտէն
սօնկրա՛նն գէման քիտէյիլ սալթ
օնլարըն էթտիլի կիպի էյլէր ,
իլլա հէր պիր խապիս եարամազ-
լըգտա օնլարը տա կէչէր իսէ՛ օ-
նուն գապահաթը օլմատը տահա
աղըր օլուր : Պու սիլիլէնին գա-
պահաթը պու վէճ՛՛ իլէ աղըրան-
մըլտը : Օնլար տիւնեատա պու-
լունան եարամազ գաթիլլէրին
ճիւմլէսինէ հիսստար օլմուշար

37 Եւ Երուսաղէմ՝ փէյ-
ղամպերէրի էօրիւրէն վէ սա-
նա կէօնտէրիլիլիլիլի թաշա-
յան Երուսաղէմ՝ գաջ տէֆա՝
սէնին էվլատարընը՝ թալուղուն

ըտը, վէ պունուն իչիւն օնլարըն
գապաճաթընա վէ ճէղալարընա
տա հագգ իւղրէ քէնտիլէրինի
հիսսէտար էթմիլէր իտի . վէ
պունտան գաթը՝ նագար՝ տիւն-
հանըն իւղէրինտէ իպթիտատան
պէրու վուգո՛ւ պուլմուշ հէփ
գաթիլէրին եէքիւնիւ՝ օնլարըն
էթմէյէ գուրմուշ օլտուգլարը
Լլլաճըն Օղունուն գաթիլինէ
րուպարէն՝ պաճրի մուհիթ եա՛-
նի տիշ տէնիղին եանընտա պիր
տամլա սուտան ազ տըր : — Պո՛-
նէալն ի-գըրնէ : Պո՛ փէք ազ
զէմանտան սօնկրա օլաճագ տըր .
հայէա հազըր պուլունանլարտան
պա՛ղըլարը օնու կէօրէճէքլէր
տիր : Պապ ժ . 23 շէրհինէ պագ :
ԻԳ . 34 : Եղէլ . ժԲ . 21 — 28 :
Մաբլ . ժԳ . 30, 31 : Պո՛նի .
ԻԱ . 32, 33 :

37. Երուսաղէմ : Եւ պու իա-
նէտէ «Երուսաղէմ» լուղէթի-
նին իբի քէրրէ սէօյլէնմէսինտէ
գուվլէթ վար, վէ Քրիստոս Եւ-
ֆէնտիմիղին օլ եարամազ շէճ-
րէ օլան շէֆագգաթ ու մէրհա-
մէթինին ճօղունլուղունու պէ-
յան էտէր : Եւ ֆէնտիմիղ՝ քէն-
տինին օլ շէճրտէ չէքէճէք օլ-
տուղու հիյպէթլու եղնյէթլէրի-
նի զէքրէթմէյօր . լաքին օնուն
պիւթիւն ճանը՝ օնլարըն գօր-
գուլու թէօճմէթի վէ իւղէրլէրի-

քէնտի փիլիճլէրինի գանատլա-
րընըն ալթընա թօփլատարը
թարղ իւղրէ՝ թօփլամաղա միւ-
րատ էթտիմ, ամմա իսթէմէ-
տինիզ :

նէ կէլմէյէ հազըր օլան հէլաքին
միւլաճագասը իլէ եէրինտէն օլ-
նատը : Պո՛նի . ԻԳ . 27 — 31
շէրհինէ պագ : Պունտան իւչ
կիւն էվլէլ՝ պու շէճիր իչիւն
աղլատը (Պո՛նի . ժԲ . 41), վէ
շիմտի ա՛լիմ շէֆագգաթ վէ
եիւրէք տէրտի իլէ օնուն իչիւն
եինէ Ֆիղան էտէյօր : Պո՛նի . ժԳ .
34 : — Պալ տէֆա՝ սէնին էվլա-
տարըն ԼԼ : Միղին միլլէթինիլէ
հիմայէթ էտէճէյիտիմ, վէ
գուրթարաճաղըտըմ : Պունու
էթմէսի եիւրէյիմին արգուլէտի-
յի շէյ իտի : Միղի էպէտէն
գանատլարընըն հիմայէսի ալթը-
նա ալմաղա վէ սիղէ թէսէլի
վէրմէյէ՝ վէ սիղի միւլպարէլէ-
մէյէ՝ նէ գատար հալըրլըզ իլէ՝
նէ գատար ճան ու տիլտէն՝ նէ
գատար չօգ քէրրէ սիլէ եարտը-
մըմը սունտում : Թալուղուն
քէնտի փիլիճլէրինի՝ րահաթլըզ
վէ հըֆղ ու հիմայէթ իչիւն
գանատլարըն ալթընտա թօփլա-
մասը թէշափհի ղայէթ կիւղէլ
պիր թէշափհ տիր, վէ Եւքի
Լ՛հտա չօգ քէրրէ՝ Եճոլանըն
քէնտի իալգընա օլան շէֆագ-
գաթլը գայղուսունու վէ հիմայէ-
թինի պէյան էթմէք իչիւն գուլ-
լանըլլօր : Բ (Րէն . ԼԲ . 10 —
12 : Լալ . Բ . 12 : Մալ . ԻԲ .
8 : ԼԳ . 7 : ԾԷ . 4 : ԿԳ . 7 : ԴԱ .

38 Իշխէ սիզէ՝ էվինիզ վե-
րան գալըր :

4: — Ընն իսթէօտննի: Սիզին
Տէլաքընըզ՝ պիւթիւն պիւթիւնէ
քէնտինիզին ինատ իմանսրղը-
ղընըզտան վէ ա՛սրըղընըզտան
օլաճագ: Պէն սիղի խէլաս էթ-
մէյէ իսթէտիմ, լաքին սիզ իս-
թէմէտինիզ: Պապ ԻԲ. 3 շէրՏի-
նէ պագ: Բ Սնայ. Լ. 2. 15, 16:
Սաղմ. 2Ը. 8 — 11: Ենայ. Ծ. 2:
Երէմ. 2. 16, 17: ԺԱ. 7, 8: ԻԵ. 3 — 7: ԼԵ. 15: ԽԳ. 4, 5:
Ու. ԺԱ. 7: Օտ. Ե. 4: Ղ. 1. ԺԳ. 17—20: ԺԵ. 28:
ԺԹ. 44, 42: Զ. Ե. 40:

38. Իշխէ՝ Պու՝ սեօյէնէճէք
օլան ա՛ճայըպ շէյէ տինկէյէ-
նին տիգգաթընը ճէլպ էտէճէք
պիր լուղէթ տիր: Խանն 34
շէրՏինէ պագ: — Իշխնի: Ե-
րուսաղէմին պաշ զինէթի՛ պա-
պալարըմը ԵՏօվայա համո ու
սէնայէր սունտուպլարը մահալ
օլան կիւղէլ Տէյթէլ: — Ս ի-
բան Գալըր: Քրիստոս Լաֆէնտի-
միզ շիմտի Տէյթէլի պրաղըպ կի-
տէյօրուտու, քի արթըզ պիր
տահա օնա կիրմէսին. վէ պու-
նուն իչիւն՝ օնուն տիվարըրը
իւզէրինէ «Իգապօտ» եազըմա-
լը իտի: Ա իտ. Գ. 21: Էէմ
շէՏիը Տէմ տէ Տէյթէլ ազ վա-
զըթտան սօնկրա Բօմայըլա-
րըն էլինէ թէսիմ օլաճագլար
լար, քի Տէլքը օլունլար. վէ
Յօվսէփոս մուէրրիսին պիզէ
նագլ էյէտիյի Տէլաքըզ նէ
գատար Տիյաէթիլու իտի: Պապ

39 Օլրա աիզէ տէրիմ. Պուն-
տան սօնկրա արթըզ պէնի կէօր-

ԻԳ. 2 շէրՏինէ պագ: Բ Սնայ.
Է. 20, 21: Սաղմ. ԿԹ. 24, 25:
Ենայ. ԿԳ. 10 — 12 Երէմ. Է.
9—14: Պան. Թ. 26, 27:
Օտ. ԺԱ. 1, 2 ԺԳ. 1, 2:
Ղ. 1. ԺԳ. 35: ԺԹ. 43, 44:
ԻԱ. 6: 20. 24:

39. Սիզէ տէրիմ: Պապ Ե.
18. 26. վէ ԺԱ. 3 շէրՏէրինէ
պագ: — Պէնէ կէօրէյէճէտննի:
Քրիստոս Լաֆէնտիմիլին՝ «միւ-
րայը քեաթիպլըր վէ Փարիսե-
ցիլէրէ» սեօյէտիյի սօն սեօզ-
լէրի՛ կէօրիւնիւր քի պունլար
իտի, Տէմ կէօրիւնիւր քի՛ Տէյ-
թէլտէ տախի սեօյէտիյի սօն
սեօզլէր պունլար իտի: Պուն-
տան էվվէլքի խանէտէ՛ աղըր
պիր թարզ իլէ օնլարըն Տէյթէ-
լին իլէ վէտալաշտը, վէ պունտա՛
աղըր պիր թարզ իլէ օնլար իլէ
վէտալաշտըյօր: Միզ կէօրմէյէ
իսթէմէզսինիզ, վէ օնուն իչիւն
կէօրմէյէճէքսինիզ. լաքին սիզին
իրատէթիինիզ իլէ օլան քէօրիւ-
յիւնիւզ Տիւքմիւ զաղապ քէօր-
լիւյիւ ա՛ղապը իլէ թէրտիր օլա-
ճագ տըր: Պապ ԺԳ. 12 — 16
շէրՏէրինէ պագ: Սիզին մեր-
Տամէթ կիւնիւնիւզ կէչտի կիթ-
տի. պէն սիզէ խէլաս սուն-
տում, լաքին սիզ օնու ըէտա
էթտինիզ, վէ շիմտի՛ արթըզ
պունտան սօնկրա պէնիմ սէսի-
մի իչիթմէյէճէքսինիւ. միւ՛ճի-
զաթլարըմ թէքմիլ օլտուլար
պէնիմ ու՛մումի իչէրիմ տիւ-

մէյեճէքսինիզ՝ թա սիզ Բապ-
պըն ատընտա կէլէն միւթէպա-
րէք օլուն տէյինճէյէտէք :

քէնտիլէր, վէ սիզ՝ միլէթճէ
երւրէք գաթըլըղընա վէ ա՛գլ ու
ֆիքիք քէօրըլէյինէ վէ ուլուն
հէմ հիյպէթլու պէլալարա թէս-
լիմ օլունաճագընըգ : Սիզին
իւզերինիզէ զայէթ գօրգուլու
հիւքմիւ զազապլար կէլէճէքլէր,
վէ պէքլէտիյինիզ Միսիա՛ սի-
զի գուրթարմաղա կէլմէյէճէք
տիր, իլա օնլարը՝ հէր նէ գա-
տար թէհամիւլ օլունմալ ի-
սէլէր տէ՛ ճիւթէսինի չէքմէլի-
սինիզ, թա սիզին մաղըուր եիւ-
րէքլէրինիզ ալազլանըպ՝ քպէնի
քէնտինիզէ Միսիա վէ Գուր-
թարըճը գապուլ էտինճէյէտէք :
Ու . Գ . 4, 5 : Յո՛ւն . Ը . 21 .
26 : ԺԳ . 19 : — Բոպպըն ու-
րընոս կէլն Է՛ : Պապ ԻԱ . 9
չէրհինէ պագ : Սո՛ւ՛ . ճժԸ .
26 : Եսայ . Խ . 9—11 : Օտ .
ԺԲ . 10 : Հո՛ւ՛ . ԺԱ . 25,
26 : Բ Կորնթ . Գ . 14—16 :
Ես՝ Բապպ՝ օլ կիւնիւ թէղ կէ-
թիք, քի Եէհուտիլէր միլէթ-
ճէ՛ աթալարընըն էօյտիւրտիւյի
Յիսուսու Միսիա տէյիւ իզրար
վէ գապուլ էտէճէքլէր, վէ օ-
նուն փատիշա հըղընըն հիւքիւ-
մէթի ալթընտա էպէտէն սաա՛-
տէթլու օլաճագլար :

1. Հէյէտէն շէքոյ : Պու
Յիսուս Լչֆէնտիմիզին հէյքէլ-
տէն սօն չըգմար իտի, վէ օնա՛

1 Սէ Յիսուս հէյքէլտէն
չըգըպ կիտէր իքէն, շայիրտէ-

պիր տահա կիրմէսի վագի՛ օլ-
մատր : Պապ ԻԳ . 38, 39 :
Եբե՛ . Զ . 8 : Եղէ՛ . Ը . 6 :
Ժ . 17—19, վէ ԺԱ . 22, 23 :
Ու . Թ . 12 : — Հէյէտէն ու-
նալընը : Մուէրրիս Յովսէ-
փոսա կէօրէ՛ իշպու պինալար
զայէթ ա՛լէա վէ կիւզէլ իտի-
լէր, վէ զայէթ մէօճքէմ պինա
օլունմուշարրտը : Պապ Գ . 5
չէրհինէ պագ : Մարկոս (ԺԳ ,
1) տէյօր քի, շայիրտէլը Լչ-
ֆէնտիմիզէ տէյիլ սայթ պինա-
լարը՝ իլա օնլարըն թաշարընը
տախի կէօսթէրտիլէր : Յովսէ-
փոս տէյօր քի, պու թաշար-
տան պա՛ղըսը՝ օթուզ իւչ միգ-
տարի արշըն ուզուն վէ ալթը
պուչուգ գատար արշըն էնլն վէ
իւչ պուչուգ արշըն միգտարի
գաղըն իտիլէր : Հէմ հէյքէլ
վագըթտան վագըթա վագֆ օ-
լունան զայէթ գըյմէթլի հէտի-
յէլէր իլէ տօնանըլ իտի :
Ղո՛ւ . ԻԱ . 5 : Յո՛ւն . Բ . 20 :
Կէօրիւնիւ քի, շայիրտէլը իս-
թէրլէրտի քի, Լչֆէնտիմիզ՝
պիւթիւն եէրին սիւրիւրիւ օլան
օլ ճէլլ վէ զայէթ կիւզէլ չէհ-
րին իւզերինէ թագրիւր էյէտի-
յի հիւքմիւ զազապը կէրի չէ-
վիրսին :

Պու քիմնէլէր՝ Գուրթարըճը
Լչֆէնտիմիզին խապէր վէրտիյի
կէլէճէք պէլալէր ու խարապը-

րի հանձնա կերտիչը քի՛ օնա հէյ.քէլին պինալարընը կէօս-

ղա տայիր միւլահազա էթմեսի- նի թէհամիւլ էտէմէլլէրիտի : Լաքին Ռապպմըղ հէյ.քէլի վէ օնլարըն սալթանաթլը այն ու ա՛տէթէր իճրասընը էպէտէն թէքը էտիսպ կիթտի . վէ պուն- տան պիր գաջ շէյ էօրէնիրիգ :

Ա. Իշպու՛ ինսանլարը թեւ- պէյէ վէ խէլասա կէթիրմէք գուվվէթինի ղայյ էտէն այն ու ա՛տէթէր՝ Լլահա արթըգ մագ- պուլ տէյիլլէր :

Բ. Լլահըն թայի՛ն էթմիշ իտիյի իշպու այինլէր՝ պիր էօլիւ եազը՝ հա՛նի ճանսըղ բուսու- մաթտան ի՛պարէթ շէյլէր օլուն- տուղու թագտիրտէ, ա՛ղիղլի- յին էօմիր վէրիճի բուհու օն- լարտա օլմատըղընտան՝ ինսան գըամընա քիւլլիյէն ֆայտասըղ վէ Լլահա հէր հալտէ մէքրուհ ատուրար : Ետայ . Ա. 11—17 :

Գ. Լլահըն Վիլիսէսինէ պիր գէման միւմքիւն օլան շէյ՝ շիմ- տի տախի Լլահըն Վիլիսէսինէ միւմքիւն տիր : Խմտի պիր Վրիսթիան Վիլիսէսինին՝ շիմ- տի կիւզէլ պինալարը վէ սալ- թանաթլը այն ու ա՛տէթէր իճ- րալարը օլա պիլիր, ա՛ղիղ Ին- ճիլէ թաղիմլէր էտէ պիլիր, օնու էօփէ պիլիր, վէ պիր անկլաշըլ- մազ տիլտէ օնու օգուլյա պիլէ- պիլիր, Ռապպըն ախշաթ թաա՛- մընըն վէ վաֆթիղին սրըլարը- նը սագլայա պիլիր, վէ Վրիս- թիան տէնիլէ պիլիր, վէ պու ճիւմլէ իլէ Լլահըն նագարըն-

տա Եէհուտիլլէրին Վիլիսէսի կիպի մէքրուհ՝ վէ ինսանլար- տան բէտտ օլունմաղա շայէսթէ օլա պիլիր : Երուսաղէմին հէյ- քէլի՛ պիւթիւն գուրպանլարը վէ այն ու ա՛տէթէրի իլէ՛ Պուր- թարըճըմըղըն պու տէֆա՛ օնտան չըգմասընտան սօնկրա օթուլ պէշ սէնէ գատար գալտը, վէ հալեա շիմտիյէ գատար Եէհուտի սի- նակօկլարը վար տըր . նօմս վէ փէյղամպէրլէրին Վիթապլարը օրատա տըրլար, վէ հէր շարաթ կիւնիւ՛ էյէրջի պիր անկլաշըլ- մազ տիլտէ իսէ տէ՛ օգունուրլար, վէ ճիւմլէ օրուճլարը վէ պայ- րամլարը սագլանըլար . Լաքին Ռապպ օրատա տէյիլ տիր, էօ՛մ- րիւն Ռուհու օրատա տէյիլ տիր, օրատա՛ հիջ պիր քիմնէ թէվ- պէյէ վէ խէլասա կէթիրիթիւլ, օրատա՛ հիջ քիմնէ կէօքլէրին փատիշաչըղընա հազըր օլուն- մազ վէ էյէր պիր քիմնէ Վրիս- տոսու վէ խէլասը պուլմաղա իսթէյէճէք օլա, օլ քիլիսէյի վէ օլ մէլլհէպի պրագմալը տըր :

Դ. Պիր քիլիսէ՛ Եէհուտի քիլիսէսի կիպի սօղուգ՝ տիւնեա- վի՛ մաղրուր՝ էօլմիւշ վէ գօվալա- յըճըր օլտուղու թագտիրտէ, հէփ բուհանի վէ ա՛ղիղ քիմնէլէրին վէ ճանլարընըն սէլամէթինի վէ խէլասընը արայանլարըն պօյնու- նա ֆարզ օլուր քի, օլ քիլիսէյի թէքը էթսինլէր : Եպիրտլէր՝ Լաֆէնտիմիղին հէյ.քէլին իւլլէրի- նէ պիր պէրէքէթ օգուլյաճագ

Թէրէրէր :

2 Վ է Յիսուս օնլարա տէ-

եէրինէ լա՛նէթ սգույոււպ օնու պրագաւորընա չօգ գասալէթլէն-տիլէր : Լ Ֆէնտիլէրի՛ նի՛ջին օլ էսքի տինի պրագսըն . նի՛ջին քէնտինի օլ էսքի Տէյթէլտէ ի՛պատէթ էտէնլէրտէն այլըսըն . նի՛ջին քիլիսէյի եա միլէթիա-յլըլը վէ պիր եէնի Ֆըրգա Ի-ճատ էտէր կիպի կէօրիւնէն պիր շէյ էյլէսին : Ա իլէթիինի սէվ-մէզմի, Տէյթէլի վէ օնուն ի՛պա-տէթիինի սէվմէզմի : Փէյլամ-պէրլէր օնու սէվէրլէրիտի , վէ Յիսուս նի՛ջին օնու սէվմէսին : Լ արին քիլիսէնին «իւթիւնի» օլ տէրէճէ Տիյպէթլու պիր թարլլ իլէ Ֆասիա օլմուշուտու՛ վէ օնուն իչինէ օ գատար ինսան իճաւարը վէ էմրլէրի կիրմիշէր իտի քի՛ իսլաՏ օլմար քիլլիյէն միւմքիւնսիւլ օլտու , վէ պու Տալէ կէլմիշտի քի՛ էսքի թան-գըմաթը պիւթիւն պիւթիւնէ թէրք օլունմատրգճա՛ Տիշ պիր պագիյէ պիլէ գուրթուլմայա-ճաղտը , իլլա Տէսիսի՛ եէնիսի վէ էսքիսի պէրապէր Տէլաք օլա-ճաղտը : Պապ Թ . 16 , 17 շէրՏ-լէրինէ պագ :

Ե . Վրիստոս Լ Ֆէնտիմիպին մէրՏամէթ իլէ տօլու օլան գալ-պի՛ թէրք էյլէտիյի քիմնէլէր Տագգընտա էլլէմ ու քէտէր իլէ տօլու իտի , վէ օնլար իչին աղ-լատը : Պապ Իգ . 37 շէրՏինէ պագ . Պ . 1 . Թ . 41 : Վ է Տէր քիմ՛ քի պիր պօղուգ վէ

տի . Պունլարըն ճիւմլէսինի կէօրմէ՛ց մի սինիզ . կէրչէք տէ-

էօլմիւշ վէ գօլալայրճը քիլիսէ-յի թէրք էթմէսինի քէնտինէ պօրճ սայար իսէ , օնու տէյլլ էօվքէ իլէ՛ իլլա տուա՛ վէ կէօլ եաշլէրի իլէ թէրք էթմէլի տիր :

2 . Պունլարըն ճիւմլէսինի կէօր-ճիւմլէսինի : Օնլար իսթէրլէրիտի քի , Վրիստոս Լ Ֆէնտիմիլ օլ կիւղէլ շէյլէրէ պագսըն . վէ օ տախի օնլար կիպի օլ շէյլէրին զէվգինի չըգարսըն : Լ արին օ՛ իսթէրիտի քի , օլ շէյլէրէ օն-լար տախի օնուն պագաւորը կէօլ իլէ պագսընլար , վէ օնլարն քիւլլիյէն Տէլաք օլմարը խու-սուսունտա՛ օնուն նէ տէյլէճէք օլտուղունա տիգաթ իթսինլէր :

— կէրլէ+ րէրի՛ տիլէ : Պապ Ե . 18 . 26 , վէ Թ . 3 շէրՏինէ պագ : — Թաշ Խաշ Իւղէրնաթ : Պու սէջլէնտիյի զէման՛ իՏթիմալ-տէն ուզագ պունտան պիր շէյ կէօրիւնէմէզիտի . չին քի պու-փէք իրի թաշլար (պունտան էվ-վէլքի Խանէնին շէրՏինէ պագ)՝ պիրի պիրինէ գուրշուն իլէ պաղ-լը օլուպ՛ տէմիր քէնիտլէր իլէ պէնտ օլունմուշարրտը : Վ է րապպիլէր եա՛նի խախամլար խալգա էջրէտիլլէր իտի քի Տէյթէլ օլ եէտի շէյլէրին պիրի իտի քի՛ տիւնեա օնլար իչին եափրլմըշտը . վէ էյէր Տէյթէլ Տէլաք օլաճագ օլա , Տէր շէյ տախի Տէլաք օլաճագ սըր . վէ պու ճիւմլէ իլէ օթուլ պէշ սէնէ միգտարի պունտան սօնկրա՛ պու-

րիմ սիղէ, պուրատա այլա թաշ թաշ իւզէրինտէ գալմա-

նուն ճիւղէսի հարֆը հարֆընա վագի՝ օլտու: Արուսաղէմ՝ Լֆէնտիմիզին թարիխինն եէթմիշ իւշիւնճիւ սէնէսինտէ Տիտտուն գօմանտաը այլթընտա օլան Րօմա ա՛սքէրլէրինտէն Ֆէթհ օլունտու: Պու շէհրին մուհասէրէսի վէ խարապը պապընտա՝ Աէհուտի մուէրրիխի Յովսէփոս պիզէ պիր մուֆասսալ նազլիյէթ վէրմիշ տիր: Պու քիմնէ՝ պիր Աէհուտի քեահին խոի, վէ մուհասէրէ ղէմանընտա Րօմալըլարըն էլինէ էսիր տիւշտիւ, վէ օրատա գալտը: Պու Աէհուտի օլտուղունտան՝ Վրիստոս Լֆէնտիմիզին վէրտիյի փէշին խապէրլէրի սահիճ չըգարմագ իւշիւն էլպէթտէ մաստուսէն պիր շէյսէօլլէմէզ իտի. վէ պու ճիւմլէ իլէ՝ օնուն Արուսաղէմին վէ հէյթէլին հագղընտա վէրտիյի պիւթիւն նազլիյէթի պու փէշին խապէրլէրին իւզէրինէ պիր թէֆսիր կիպի կէօրիւնիւր, չիւն պու խապէրլէր պու տէրէճէ թէքմիլէն իճըա օլունտուլար: Ը էհիր Ֆէթհ օլունտուգտան սօնկրա՝ Յովսէփոս տէր քի, «Տիտոս էմր էյլէտի քի՝ շիմտի շէհրի վէ հէյթէլը խարապ էթսիլէր. իւշ գուլէտէն մա՛տա՝ քի օնլարը տուրմաղա պրագտը: Լաքին գալէ՛նին պագիսինի իս՝ թէմէլինի գազանլար օնու պու տէրէճէ եէր իլէ պէրապէր էյլէտիլէր քի, օրայա կէլէնլէրէ օնտան ագտէմ՝ օրասը մէսքիւն օլտուղունու ինանտըրաճագ հիշ

պիր նիշան գալմատը՝: Աէհուտի միւլէլիֆլէրտէն Սայմոնիթէս խափնտէ պիր ախէր քիմնէ տախի թահրիր էյլէտի քի, «Տիտոսուն օրտուսու ա՛սքէրինտէն թէրէնտիոս Պուփոս նամ պիր զապիթ պիր սապան տէմիր իլէ հէյթէլին թէմէլինի սէօքտիւ»: Պու՝ Մէ+ Գ. 12տէ պուլունան փէյլաճապէրլիյի թէքմիլ օլմասը իտի: Տիտոսուն հէյթէլը խարապ էթմէյէ մէրամը եօղուտու, իլըա պէր ա՛քս՝ օնու հըֆլէլ էթմէյէ արղուսու վարիտի. վէ պու վէճ՝ իլէ օ՝ Յովսէփոսու պիր գաշ քերրէ Աէհուտիլէրէ կէօնտէրմիշ խոի, քի օնլարը թէպիմ՝ օլմաղա գանտըրալըն, վէ պունտան պէօյլէ շէհրի վէ հէյթէլ խարապ օլմագտան պուրթուլտուն: Լաքին Վուրթարըճըրղըն վէրտիյի փէշին խապէրի թագրիւր օլմուշուտու, վէ Րօմա սէրա՛սքէրինն արղուսունա վէ ճէհտիսն գարըը հէյթէլ խարապ օլմալը խոի: Աէհուտիլէր՝ իպթիտա քէնտիլէրի հէյթէլին էյլվանլարընը աթէշէ վէրտիլէր. վէ Րօմա ա՛սքէրլէրինն պիրթէմը եմր եօղիլքէն՝ եախօտ տահա սահիճ էմրէ մուղայիր հարաքէթ էտէրէք՝ եալտըղը փէնճէրէլէրին պիրրինտէն իչէրի պիր թուլթուշմուշ օտուն փարջասը աթտը, վէ չափուճագ պիմթիւն հէյթէլ ալէվէրէ պիւրիւնտիւ: Տիտոս՝ շէտիտ էմրլէր վէրտի, քի աթէշի սէօյիւնտիւրսիւլէր. Լաքին օլ կիւրիւթիւնիւն իշինտէ

յաճագ տրո՛քի երգըմայա :

3 Ս է օ՛ զԵթինյլք տաղը-
նըն իւզերինտե օթուրուր իքէն :

օնուն էմրինէ ասլա իթամթ օ-
լունմատը : Ըպքերէր Տիւճիւմ
կլէ Տէքէլէ եիւրիւտիւէր, վէ
օնլարը նէ գօրգու՛ նէ ըիճալէր՝
նէ տէ տայագ կէրի թուլթմաղա
եա զապթ էթմէյէ գատիր օլ-
տու : (Նլար ԵէՏուտիւրտէն
իքրա Տէթիքէրինտէն՝ Տէր շէ-
յի Տէլաք էթմէք զայրէթինէ
սիւշտիւէր : վէ Տովսեփոսուն
նագլինէ կէօրէ՛ պու վէճՏ կլէ
Տէքէլ՛ Սայսրն տէյիլ սալթ
իրատէթինէ՛ իլլա տէՓա՛ պէ
տէՓա՛ վէրտիյի Փէրմանընա
տախի գարը խարապ օլունտու :

3. Օ՛կէթինէ Գաղընն է-
րինտէ օթուրուր իքէն : Օ՛կէթուն
տաղը՝ Երուսաղէմին կիւնտօղու-
տու թարափընտա՛ վէ տօղրու
տօղրույա Տէքէլէ գարը իտի :
Եզեկիէլ ժՎ. 23 տէ օգուրուզ
քի, Բապարն ճէլալի Տէքէլ-
տէն կիւնտօղուտունա տօղրու օ-
լան տաղա կէօշտիւ : — Ըպիւր-
էր Բէննաճէ օնուն էանընա կէլիւ :
(Նլարն ճիւմէսի տէյիլ՛ իլլա
օպիրէրտէն այրը օնլարն տէօր-
տիւ կէլտի : Ս՛րէ. ժ. 3 : —
Պո՛ շէյէրէն նէ՛ զէման օլաճաղըն
նէ : (Նլար՛ իշպու փէշին վէրտիյի
խապէր խուսուտունտա տաՏա
էօրէնմէյէ իսթէտիլէր . զերա
շէՏրին վէ Տէքէլին խարապը
օնլարն ա՛գընտան՝ Ս՛եսիանըն
էօլիւմիւ տախի օլտուղու գատար՛
ուզագ իտի : Ս է օնլար Փուր-

շայիրտէր թէնՏաճէ օնուն եա-
նընա կէլիւ տէտիլէր . Պու շէյ-
լէրին նէ զէման օլաճաղըն՛ վէ

սաթը կլէ ալտըրա , քի օն-
լարն զիւի՛ւմիւնճէ պու մատ-
տէյէ իլՏագըղը օլան ախէր
մատտէլէր իչիւն տաՏա սիւալէր
սօրսունլար : Սիւալ էթտիքէրի՛
իշպու իւշ սիւալէր տիր : (1)
Բապարմըղն փէշին խապէր
վէրտիյի օլ շէյլէր նէ՛ զէման
վագի՛ օլաճագլար : (2) (Նուն
կէլմէսինին նիշանը նէ՛ օլաճագ :
(3) Ս է տիւնեանըն սօնու եա-
գըն օլաճաղընըն նիշանը նէ՛ օ-
լաճագ : Ի՛Տթիմալ տրո քի , պու
սիւալէրին սար մա՛նասընքէն
տիլէրի տէ անկլամաղարրտը . զի-
րա պու խուսուտարն ճիւմէ-
սինէ տայիր օնլարն զիւի՛ւմէ-
րի գարըշըգ վէ ագըլարնտա
պիր տիւման վար իտի : Իշպու
Պապտա վէ կիլիմի պէշինճի
Պապտա տախի Բապարմըզ պու
սիւալէրէ ճէվապ վէրմէսինտէ՛
քէնտի շայիրտէրինին եանղըշ
զիւի՛ւմէրինի շիմտի տօղրուլթ-
մաղա միւպաշիրէթ էտէճէյի եէ-
րինէ՛ կէօրիւնիւր քի՛ պու Փուր-
սաթը գուլանըպ՛ կէրէք Երու-
սաղէմին խարապ օլմասը վէ
կէրէք տիւնեանըն սօնու խու-
սուտունտա պա՛ղը իթիլալը
տէրսլէր վէ նասիՏաթլէր վէր-
միշ տիր : Ս է շիւնքի պու կքի
վուգուա՛թ եագըննէն իքիսի տէ
Տէման օ սէօղրէ կլէ թարիՓ օ-
լունաճագլար տըր (Պապ Ա. 22
շէրՏինին Գ . իշարէթինէ պագ) ,

սէնին կէլիշինին հէմ տիւնեա-
նրն սօնունուն ա՛լամէթի նէ ս-
լաճաղընը պիղէ սէօյլէ :

4 Ա Է (Հ)սուս ճէվապ վէ-

իշպու թա՛րիֆտէ օնլար պա՛ղը
քերրէ պիրի պիրինէ գարըշմըշ
կէօրիւնիւրլէր : Իւք օլան "Պու
նէ՞ զէման օլաճագ" սիւպինէ՛
Բապպ Լփէնտիմիզ օլ մախուս
կիւնիւ խապէր վէրմէյիլէ ճէ-
վապ վէրմէյօր (Խանէ 32—36
շէրհինէ պագ). լաքին պուրա-
տա ա՛լէսսէվի տէյէպիլիլիզ քի՛
օ էվլէլա՛ Երուսաղէմին խա-
րապ օլմասընը տէլալէթ էտէն
փէշինտէն օլաճագ ա՛լամէթ ու
նիշանլարրն խապէրինի վէրիյօր,
վէ շայիրտլէրէ՛ օլ ա՛լամէթլէր-
տէն Ի՛պրէթ ալըպ գաշմաղա հա-
զըր օլմագ պօրճունու անկատը-
յօր . վէ օնտան սօնկրա օնլարրն
մէմիւլ էթտիքլէրի միսիլլիւ պիր
փատիշաչըզ Իհտաս էթմէք
(Պապ Ի . 20 շէրհինէ պագ)
խուսուսունտա հիչ պիր շէյ սէօյ-
լէմէյէրէք՝ օնլարրն ա՛գլ ու ֆի-
քիրլէրինի քէնտիսին սօն կիւն-
տէ կէլիպ շէրաա՛թ կէօրմէսինէ՛
քէնտիսին ճէլիլ թախթընա՛քէն-
տիլէրինէ տիւնեանըն գուրուլ-
մասընտան պերու հազըրլանմըշ
էպէտի փատիշաչըղա՛ վէ սա-
տըգլար իլէ՛ եարամաղարրն պէյ-
նինտէ վագի՛ օլաճագ էպէտի պ-
րըլըշա եիւճէլտիյօր :

4. Պազըն նէ : Բապպ Լփէն-
տիմիզ շայիրտլէրինէ էվլէլա՛ ալ-
տանմագտան սագընմաղա նասի-

րիպ՝ օնլարա տէտի . Պազըն ,
սիպի քիմսէ ալտաթմասըն .

5 Օ իրա՛ Քրիստոս պէն իմ
տէյէրէք՝ պէնիմ իսմիմ իլէ չօգ

հաթ վէրէրէք՝ օնլարա խապէր
իլան էտէյօր : Երե՛. Իթ . 8 :
Սաբէ . ԺԳ . 5 : Ղալ . ԻԱ . 8 :
Երե՛ . Գ . 14 : Ե . 6 : Բ . Թե .
Բ . 3 : Բ Պե . Բ . 1—3 : Ա .
Յոն . Գ . 1 :

5. Քրիստոս պէն իմ տէյէրէք նէ,
Խանէ 44 . 24 : Երե՛ . ԺԳ . 14 :
ԻԳ . 21 . 25 , 26 : Սաբէ . ԺԳ .
6 . 22 : Յոն . Ե . 43 : Պաբ . Ե .
36 , 37 : Ը . 9 . 10 : Յայ . ԺԳ .
7 , 8 : Չօգ քիմսէլէր Սեփա
օլմագ տա՛վասը էթտիլէր . վէ օլ
կիւնլէրտէ Սեփանըն կէլմէսի
կիւնտէն կիւնէ պէրլէնմէքտէ օլ-
տուղունտան , թապիա՛թը իլէ
չօգ քիմսէլէր ալտանարագ՝ արտ-
լարրնճա վարաճագլար : Յովէ-
փոս տէր քի , " Մէմլէքէթ պիւ-
յիւճիւլէր վէ եալանճըսար վէ ալ-
տատըճըլար իլէ տօլմուշուտու ,
քի օնլար խալգտան ղայէթ չօգ
քիմսէլէրի մախֆի մահալէրէ վէ
չէօլլէրէ չէքմիշլէր իտի , քի օն-
լարա՛ Լլահըն գուտրէթի իլէ իճ-
րա էթմէյէ վա՛տ էթտիքլէրի ա՛-
լամէթլէրի վէ միւճիլաթլարը
կէսթէրսիլնլէր " : Ա Է սահիճ
փէյղամպէրլէրի էօթուրէնլէր
եալան փէյղամպէրլէրին տուլա-
ղընա տիւշմէյէ վէ սահիճ Սեփ-
այը խաչլայանլար եալան մեփա-
լարտան ալտանմաղա հագգ իւզ-
լի թէլը օրւնտուլար : Իշպու

քիմսէլէր կէլէճէք, վէ չօգ քիմսէլէրի ալտատաճաղար:

6 Էւմ ճէնքլէր՝ վէ ճէնք խապէրլէրի իշիտէճէքսինիզ. պա-

ալտատըճըլար՝ Եճհուտիլէրէ՝ Բօմա պօյուճտրուղուճտան խէլաս վա՛տ էտէրլէր խտի, վէ պու վէճճ իլէ չօգ իխթիլալէր պաղա գալտըտըլար: Պու՛ Բօմալըլարը զայէթլէ գըզտըտը, օլ ալտանմը խալգտան չօգլարը ալտատըճըլար իլէ պէրապէր Տէլաք օլտուլար. վէ Երուսաղէմին մուհասէրէսի վէ Տէլաքը պիր սաա՛թ իլէրի օլտու: Ա է չիւն քի պու ալտատըճըլար ատէմլէրին ա՛գըլարընը Վրիստոս Եճֆէնտիմիզտէն չէրէճէքլէր խտի. վէ պիր չօգ քիմսէլէրին պէջիւք խէլալըր ըէտտ էտէրէք էօլմէլէրինէ սէպէպ օլաճաղար խտի, պունտան իլէրքի խանէտէ՝ «Պագըն» սէօղիւ իլէ օլան իՏթիրաղ ու սագընմաղա ույանտըրմանըն զայէթ իգթիպալը օլտուղունու կէօրիւրիւլ:

6. Ղէն+լէր... էշէրէճէ+սինիլ: Մրէ՛. ԺԳ. 7: Ղ Ե-ի. ԻԱ. 9: Իչպու փէյղամպէրլէյին սէօյլէնտիյի գէմանտա՛ Բօմա տէվէթիինին Տէր պիր թարաֆընտա՛ զայէթ ա՛ղիմ պարը Վէ ըաճաթըզ վարըտը. Լաքին Երուսաղէմին խարապ օլմասընտան էվիլէճէ՛ Տէր պիր թարաֆընտա իխթիլալէր վէ գալըլըզգըլար վարըտը: Պիր պուչուգ սէնէ իչինստէ տէօրթ Իմ-

գըն իւրքմէյէսինիզ. զիրա ճիւմլէ պու նէսնէլէր օլմագ կէրէք, Լաքին տաճա սօն տէյիլտիր:

7 Օլիրա միլէթ միլէթ իւ-

փերաթօրլար՝ Եա՛նի Վերոն՝ Կալպա՛ ( )թթոն՝ վէ Ա իթէլլիոս նամ Իմիէրաթօրլար էօլտիւրիւլտիւլէր. վէ պունլարըն Տէր պիրինին խալգըն արասընտա թարաֆիլիլէրի վարըտը. պու էճիլտէն ա՛ղիմ իխթիլալէր վէ դանը ճէնքլէր վագի՛ օլտու: — Ղէն+ Խաղէրլէրէ: Կէրէք Յոպէփոստան վէ կէրէք Բօմա մուէրրիլէրինտէն էջրէնիւրիզ քի, օլ գէմանլէրտէ չօգ ճէնքլէր գօրգուլարը վար խտի, Եախօտ ճէնք նիտալարը օլմուչուտու քի՛ իճրա օլունմարըլար: — Տահա սօն րէյիլ րէր: Պու Եճհուտի թանպըմաթընըն սօնու տէմէք տիր: Խանէ 14: Ղան. Թ. 26, 27: Երուսաղէմին խարապ օլմասը՛ պու ա՛լէամէթլէրին Տէման ագապինճէ օլաճագ տէյիլ տիր: Իմտի պու Տիյպէթլու ճէնքլէրի իշիթտիյինիզ գէման՝ իւրքմէն. չիւն քի Երուսաղէմտէն պիր էմին մաճալէ սիղէ գաչմագ նէ գէման կէրէք օլաճաղընը՛ ախէր նիշանլէր սիղէ պիլտիրէճէք տիր:

7. Մէլէթի Բիլէթի Ե-գրէնէնէ: Պունտան իլէրքի խանէնին շէրհինէ պագ: Լէգ. Բ. 21, 22: Օ. ԺԳ. 13: Եճր. ԺԲ. 27: — Ղալլէրլար: Եգաբոստան փէշին խապէր վէ-

զէրինէ վէ փատիչաՏըգ փատի-
չաՏըգ իւզէրինէ գալգաճագ .
վէ մահալ պէ մահալ գըթըգլար
վէ թաո՛ւնլար վէ զէլզէլէլէր օ-

լաճագլար .

8 Ամա պունլարըն ճիւմէտի
աղըլարըն պաշանկըճը տըր :

9 ( ) զէման սիղի սըգլէթէ

րիլէն գըթըգ (Գ.բժ. ԺԱ. 28)
օլ գատար շիտտէթլի իտի քի ,
Յովսէփոս կէօրէ Տիչ պիր
եէյէճէքլէրի օլմատըղընտան չօգ
խալգ թէլէՔ օլտու : Կըղգիոս
Խմիէրաթօրուն զէմանընտա Ռօ-
մատա վէ Եունանիսթանտա վէ
Պաղեստինտէ տէօրթ քէրրէ
գըթըգ օլտու : Լաբին գըթ-
ըգլարըն էն Ֆէնասը՝ մուհասէ-
րէ վագթընտա Երուսաղէմտէ
օլտու . — թաո՛ւնլար : թաո՛ւն
եա՛նի եումուրճագ՝ վէ ախէր
շէտիտ խասթալըգլար էքսէրի
գըթըղըն արտընճա կէլիլէր ,
վէ դայէթ չօգ խալգը պիրտէն
սիւփիւրիւպ կէօթիւրիւրլէր :
Յովսէփոս պիր թաո՛ւն զէքը
էտէյօր քի , Լաֆէնտիմիզին թա-
րիլի 40 սէնէսինտէ Բաբիլոնտա
գուտուրմուշուտու . վէ Րօմա
մուէրրիլէրինտէն մէշուր Տա-
կիտոս նամ՝ մուէրրիլի՝ 66 սէ-
նէսինտէ Իթալիտա օլան պիր
թաո՛ւն զէքը էտէյօր : — Օ՛ւն-
լէլէլէր : Կէրէք Յովսէփոս վէ
կէրէք ախէր մուէրրիլէր՝ պու
էնատա Կիրիտ ատասընտա վէ
քիւչիւք Ասիատա վէ Իթալիա-
տա վէ Եհհուտիսթանտա վա-
գի՝ օլան պա՛ղը Տիլպէթլու զէլ-
զէլէլէր զէքը էտէրլէր : Լաու-
դիկէ՝ շէրապօլիս՝ վէ Կողոս
շէՏըլէրի՝ վէ 63 թարիլիսինտէ
մէշուր օլան փոմիէի շէՏըրի

զէլզէլէլէրտէն երգըտըլար : շէր
եէրտէ գարըղըգլըգ վէ ալթիւսթ-
լիւք վէ իսթիլալ վէ գօրգու-
լար վարտը : Եւս . ԻԳ. 19—
23 : Եւէլ . ԺԳ. 21 : Յովէ-
բ . 30, 31 : Օւս . ԺԳ. 4,
5 : Գ.բժ . ԻԱ . 11. 25, 26 :
Գ.բժ . Բ . 19, 20 :

8. Պունլարըն ճիւմէտի նձ :
Սօն կէլմէզտէն էվլէլ պունլար-
տան չօգ զիյատէ աղըր պէլա
ու տէրտլէր կէլէճէքլէր տիր :
Ղ.Լ . ԻԶ . 18—29 : Բ Օրն .
ԻԸ . 59 : Եւս . Բ . 12. 16—
20 : Ժ . 4 : Ա թի . Ե . 3 : Ա
Պե . Գ . 17, 18 :

9. Ալէլէլէլ ինտիլէտէճէլէր :
Եա՛նի հապս օլունմաղըլա՝ տէօ-
յիւլմէյիլէ՝ վէ պունուն կիպի
էզիյէթլէր իլէ սիզէ իսքէնճէ
էտէճէքլէր : Պապ Ժ . 17, 18
շէրՏիէրինէ պագ : — Անլէ էօլ-
դիլէլէլէր : Բէսուլէրին Ա՛-
մէլլէրինտէն վէ Մէքթիւպլէ-
րինտէն էօյրէնտիքլէրիսիղ շէյ-
լէրտէն մա՛տա՝ թէվարիլտէն
տախի էօյրէնտիլը քի , Երոն
Խմիէրաթօրուն եէտի իլէ՝ Քը-
րիսթիանլարա օլան թարտ ու
գօվալալըշա՝ Բէսուլէրտէն
մա՛տա նէչէ նէչէ՝ Քրիսթի-
անլար շէհիտ օլտուլար : Տէր-
տուղիանոս տէյօր քի , “Օ՛լ
Տիլպէթլու թարտ ու գօվալա-
լը՝ Քրիսթիանլըղըն Տէման

Թէսլիմ' տեճէքէր, վէ սիպի եօլ- սիւրեճէքէր : վէ իսմիմ' իչիւն Տէփ ԹայիՖէլէրտէն իքրաճ օ- լունաճագսրնը :

10 Էւմ օլ գէման չօգ քիմնէ-

ատրնա գարը պիր ճէնք իտի' — Իտրան օլ-նաճագսրնը և՛ : Պապ Ժ. 22 շէրՏինէ պագ : 10. Չօգ Իմնէքր Ի-րէճէ+լէր : (Ղ միՏնէթ ու տէրտ գէման- լարնտա չօգլար մուրթատ օ- լաճագլար : (Սլար' էյէրչի Վրիսթիանըղը իգրար էթտի- լէր վէ Վրիսթիանլար իլէ ար- գատաչըգ էթտիլէր իտի իսէ տէ, Վրիստոսուն ուղուրունա Տէր շէյի զա՛յ էթմէյէ Տա- զըլանմամըլար իտի : Պապ Ժ. 37, վէ ԺԳ. 21 շէրՏլէրինէ պագ : — Պիբէ պէրնի էլէ վէրէ- ճէ+լէր : Պապ Ժ. 21 շէրՏինէ պագ : Մարի. ԻԳ. 12 : Ղ ԻԿ. ԻԱ. 16 : Տակիտոս փութիէ- ըէսթ մուէրրիս Վերոնուն եէ- տի իլէ օլան Թարտ ու գօվա- լայը խուսուսունտա սէջլէրքէն տէր քի, «Վպթիտա պիր գա- ջը Թութուլտու քի, օնլար Վրիսթիան օլուգլարընը իգ- րար էթտիլէր, լաքին փիւշման օլուպ տէօնտիլէր, վէ օնտան սօնկրա պունլար պիր չօգ քիմ- սէլէր կէօսթէրտիլէր քի, օն- լարըն իւգ էրինէ Տիւքմ Թագրիր օլունուպ ճէգալարը Թէրթիպ օ- լունտու» : Պու տէօնէնլէր Թա- պիաթը իլէ՛ քէնտիլէրին տէօն- մէսի սաՏիճ օլուղունու իսպաթ

լէր սիւրչէճէքէր, վէ պիրի պի- րինի էլէ վէրէճէքէր, վէ պիրի պիրինտէն իքրաճ էտէճէքէր :

11 Սէ չօգ իսլան փէյլամ- պէրլէր գալգըպ՝ չօգ քիմնէլէրի

էթմէք իչիւն՝ ասէրլէրին իսմ- լէրինի խապէր վէրմէյէ՛ եա- խօտ օնլարըն կիզէնմիշ իտիք- լէրի մաՏալէրի կէօսթէրմէյէ փէք Տաղըր օլմալը իտիլէր : — Պիբէ պէրնիտէն Իտրան էտէճէ+լէր : Սուրթատլար էքսէրի՛ պիր զէ- մանտէն սօնկրա կէրչէքլէյին էն պէջիւք տիւշմանլարը օ- լուրլար, վէ օնուն արտրնճա կիտէնլէրին էն զալիմ գօվալա- յըճըլարը օլուրլար : (Սնլարըն՝ ըղըղը ԹաՏգիր էթմէլէրինին ա- զիմ ԹէօՏմէթի իչիւն ՎլաՏ օնլարտան էն գալըն ա՛գըլ գա- րանլըղնա օնլարը տիւշիւրմէսի իլէ ինթիգամ ալըր : Սէ պիւ վէճճ իլէ կէրչէքլէրտէն իքրաճ էթմէլէրի օլ գատար պէջիւք օլուր քի, խրքըմըգ վէ ագրա- պալըղն էն սըգը պէնտլէրինի գըրար, վէ օնլարըն օնտան ագ- տէմ զայէթ ա՛լիմ շէՖագգաթ իլէ սէվտիլէրի քիմնէլէրի էն Տիյպէթլու էօլիւմլէրի շէքմէք իչիւն էլէ վէրմէյէ գուլարուգ- լար : Պապ Ժ. 21 շէրՏինէ պագ :

11. Չօգ Եսլան փէյլաճիլէր և՛ : Խանէ 5, վէ 24 : Պապ Ե. 15 : Մարի. ԺԳ. 22 : Պարթ. Ի. 29, 30 : Ա Տի. Գ. 1 : Բ Պեթ. Բ. 1 : Ա Յիմ. Բ. 18.

ալտատաճադար :

12 Այլ պինամուսլուղուն չօղալամար իչին՝ չօգ քիմնէլէրին

26 : Դ . 1 : Յ . 4 : Յ . 20 : Պուրատա Պուր-
թարրձը Լփէնտիմիդ՝ իՆթիմալ
տըր քի շէհրին մուհասէրէսի
էսնայրնտա զուհր էտէճէք օլան
եղան փէյղամպէրլէրի մախ-
սուսէն անկլաթմագ մէրամ է-
տէյօր : Յովսէփոս մուէրրիս
տէյօր քի, "Օլիմ գապա սօ-
ֆուլար քի շէհրէ հիւքիւմէթ
սիւրէրլէրիտի՝ չօգ եղան փէյ-
ղամպէրլէրի գանտըրտըլար քի,
Լլահ թարաֆրնտան խալգա
իմտատ վէրիլէճէք տէյիւ նիտա
էթսինլէր : Պունու՝ օնուն իչին
էթտիլէր քի՝ խալղըն իճմալը-
լար թարաֆրնա գաշմալարընըն
էօնիւնիւ ալընլար, վէ եիւ-
րէքլէրինէ՝ կէջա Լլահա ի-
թիմատ գօսունլար" :

12. Պինամուսլուղուն չօղալամար
իչին : Յ . 1 — 4 : Ե . 1 —
6 : — Սօլայաճագ : Զէր տիւր-
լիւ եարամալղղ վէ պինամուս-
լուղուն չօղալամարնտան էօթիւ-
րիւ խրյանէթլիլին վէ նահագգ-
լղըն վէ զալըմ գօվալայըլա-
րըն չօղալամարնտան էօթիւրիւ
չօգ քիմնէլէր քի աչըգտան ա-
չըլա մուրթատ օլմայաճագլար,
տինտէ ըլըճագ օլաճագլար :
Լօլիւմ՝ վէ պիրի պիրինի էլէ
վէրմէք գօրգուսու՝ վէ պաթըլ
խօճալարըն ա՛գըլ պուլանտըրը-
ձը թէսիրլէրի՝ օնլարըն պիրի

մուհասպպէթի սօղուլաճագ տըր :
13 Լլամա սօնտաէք սապը է-
տէն՝ օ գուրթուլաճագ տըր :

պիրինէ մուհասպպէթի վէ ի-
թիմատընը աղալտաճաղըտը, վէ
չօղարըն՝ Վրիստոս Լփէնտի-
միպին մապահաթը իչին զայ-
րէթլէրինի քէսէճէյիտի : Ր Տի՛.
Ա . 15 : Լքր . Թ . 25 : Բ Պէր .
Բ . 1 — 12 : Յ . 3 — 18 :

13. Սօնտաէք սապը էտէն :
Զէի պու ա՛սըլղղլարըն վէ
թարտ ու գօվալայըլարըն իչին-
տէ պանա սատըղ վէ էմին օլ-
մագտա հէր քիմ տէվամ էտէր-
սէ, օլ հիպէթու ինթիգամ
կիւնիւնտէ էմին գալաճագ : Այլ
Լփէնտիմիզին իշպու վա՛տընա
կէօրէ՝ Վրիստէ թէվարիլիստէն
էջրէնիրիզ քի, Վրիսթիան-
լարըն ճիւմլէսի՝ Լըրուսաղէմին
վէ օնուն գապահաթը սաքլիւ-
լէրինին իւղէրինէ կէլէն հէլազ-
լղգտան խէլաս պուլուպ՝ պաշ-
լարընըն պիր գըլը պիլէ ինճին-
մէտի : Խանէ ԱՅ շէր հինէ պագ :
Պուրատա "սօն" լուղէթի՝ Ծ վէ
Ա 4 իւնճիւ խանէլէրտէ պէյան
օլունմագ մէրամ օլունան վու-
գուա՛թի՝ իշարէթ էտէր կէօրիւ-
նիւր, լաքին մութլագա սալթ
օ վուգուա՛թը պէյան էտէր
տէյիւ անկլաղըլարըն հաճէթ
եօգ տուր . չիւնքի պու թա՛պի-
րին պիւթիւնիւ՝ վարպի մէսէլ
մագուլէսինտէն իտի, վէ իշպու-
մա՛նպի մախսուսէ անկլաղըլը-
ղը գատար՝ տահա վասը՝ վէ կէ-

14 Վ է փատիշահըղըն պու միւտտէսի՝ պիւթիւն մէսքիւն

նիշ մանասը իլէ տախի անկ-
լաշըլապիլեր . Պապ ժ . 22
շէրհինէ պագ : Մարէ . ժ . 13 :
Պարէ . ԻԱ . 8 : Հարմ . Բ . 7 :
Ա կարնի . Ա . 8 : Նքր . Գ . 6 .
14 : ժ . 39 : Յայր . Բ . 10 :

14 . Փարսիշահըղըն պու միւտ-
տէսի : Եանի Ինճիլի : Պապ Գ .
2 շէրհինէ պագ : — Պիւթիւն
ճարտէսն պիւնէարս . . . վա՛ղ օլու-
նանագ : Գուրթարըճը Լշֆէն-
տիմիղին քէնտի շայրալէրինէ
սոն էմրի Ինճիլի ճիւմէ մախ-
լուգա վա՛ղ էթսինէրիտի : Պապ
ԻԸ . 19 : Մարէ . ժ . 2 . 15 : Պարէ .
ԻԳ . 47 : Գարձ . Ա . 8 : Վ է
Բէտուլէրին մէքթուպլէրինտէն
էջրէնիրիլ քի , Ինճիլ պու վէճճ
իլէ վա՛ղ օլունտու : Պօղոս տէ-
յօր քի , Ինճիլ կէօք ալթընտա
ճիւմէ մախլուգա վա՛ղ օլունտու
(Պար . Ա . 6 . 23) , վէ Բօմալըլա-
րըն իմանը պիւթիւն տիւնեատա
սէջլէնիյօրուտու (Հարմ . Ա .
8) , վէ քէնտիսի Բարապիսթան-
տա (Գար . Ա . 17) վէ Նրուսա-
ղէմոնէ Տէմ Լիւրիկէնին էթրա-
ֆընտա Ինճիլի վա՛ղ էլէտի :
Հարմ . ժ . 19 — 21 : Հէմ
Բէտուլէրին Բմէլէրի քիթա-
պընտան պունու տախի էջրէնի-
րիլ քի , Պօղոս Բէտուլ քիւշիք
Եսիա՝ Նունանիսթան՝ վէ Գըպ-
րոս վէ կիրիտ ատայարը սէմթ-
լէրինի տօլաշտը , վէ Իթալիայա՝
վէ պէլքի Սպանտօլ վէ Ֆրանս-
սա մէմէքէթլէրինէ տէ վարտը :

տիւնեատա՝ Տէփ Թայիֆէլէրէ
շէհատէթ իչիւն վա՛ղ օլունա-

Հարմ . ժ . 24 — 28 : Ժ . 25,
26 : Վ է պու էսնատէ Բէ-
տուլէրին պագիլէրի տախի պօշ
պօշունա տուրուպ պագմատըլար .
վէ թէքմիլ իսպաթլար վար քի ,
իչպու փէյղամպէրլիյի սէջլէն-
մէսինտէն օթուգ պէշ գըրօգ եըլ
իչինտէ Տէփ օլ սէմթլէրտէ Բի-
լիսէլէլի իՏտաս օլունմուշար ը-
տը : Բիլիլ Բիթապլարտա պիւ-
թիւն տիւնեա Թա՛պիլի՝ չօգ
քէրրէ Բօմա տէվէթիինին Տիւ-
քիւմէթի ալթընտա օլան մէմ-
լէքէթլէլի անկալաշըլմալ տըր :
Խանէ 30 շէրհինէ պագ : — Թա-
նէֆէլէրէ շէհարէի էլէն : Ինճիլի
պիլա Փարգ Տէփ միլէթլէրէ վա՛ղ
էթմէք՝ օնլարա Տիսուս Լշֆէն-
տիմիղին տէյիլ սալթ Նէհուտի-
լէրին իլա Թայիֆէլէրին տախի
Գուրթարըճըր օլտուղունա պիր
իսպաթ՝ եախօտ պիր շէհատէթ
իտի : Ելմտիյէ գատար՝ Բլա-
հըն եաղըլիշ իլճամընըն պէրէ-
քէթլէրի վէ կէօքտէն օլան խա-
պէրլէր՝ սալթ Նէհուտիլէրէ
մախսուս իտիլէր : Իմտի Բլաճ
Ինճիլի պագի Տէփ միլէթլէրէ
տէ կէօնտէրտիյի վէման , օնլարա
պու պիր իսպաթ օլտու քի , ար-
թըգ Նէհուտիլէր օնուն խասս
գամիլ տէյիլէր իտի , վէ Նէ-
հուտիլէք Թանպիմաթը խիթա-
մընա կէլմիշտի , վէ Նէհուտի-
լէր իլէ Թայիֆէլէրին մապէնի-
նի պըրան տիվար էպէտէն եը-
գըլար . վէ շիմտի Բլաճըն խալ-

ճագ . վէ օ զէման սօն կէլէճէք :
 15 Իմտի Գանիէլ փէյլամ
 պէրին սէջլէտիյի վերանլոգ մէք-
 րու Տլուղու ա՛ղիզ մահալտէ

տուրտուղունու կէօրտիյիւնիւղ
 զէման ,
 16 ( ) գույան անկլասըն ,) օ
 զէման Ե՛հՏուտիսթանտա օյան

գը օնլար օլաճաղարը քի՛ կիւ-
 նէշ ալթընտա Տէր միլլէթտէն
 քէնտի ( ) զուճունն Խնճիլինի եիւ-
 րէքտէն գապուլ էտէճէքլէր Խ-
 տի : Պապ ժ . 18 շէրՏինէ պագ :
 — ( ) զէման սօն կէլէճէք : Խանէ
 6 շէրՏինէ պագ :

15 . Գանիէլ քէյլամպէրին սէջլէ-
 տիյի : Գան . Թ . 27 : յ . Բ . 11 :
 — Ս իրանլէք Տէրտուղունու : Պու
 պիր Ի՛պրանի թա՛պիր տիր , քի
 մանասը՛ պիր մէքրուճ Տէլաք
 էտիճի տիր : Պիլ վագի՛ Տէփ
 թայիթէլէր՛ Ե՛հՏուտիլէրին Խ՛ն-
 տինտէ մէքրուճ սայլըրլարը-
 տը . լաքին պուրատա պու թա՛-
 պիրտէն մէրամ՝ Բօմալըլարըն
 ա՛սքէրլէրի տիր : Ղ . 1 . ԻԱ .
 20 : Բօմալըլարըն պայրաղը
 Ե՛հՏուտիլէր Խ՛նտինտէ զայէթ
 մէքրուճ խտի չիւն քի օնուն Խ-
 զէրինտէ Իմիէրաթօրուն թաս-
 վերի վէ գարթալ սուրէթլէրի
 վարտի , քի օնլարա՛ ալլաճա-
 նի թա՛պիսլէր օլունուրուտու :
 — Մ՛շէշ մահալտէ գոռօգոռու-
 նու : Պիլթիւն Երուսաղէմ
 շէՏրի վէ օնուն էթրաֆը ա՛-
 զիզ սայլըրլարը : Պապ Գ . 5
 շէրՏինէ պագ : Մարկոս (ժ . Գ .
 14) “ ճայիլ օլմայան եէրտէ
 տուրտուղունու ” տէյօր , քի պու-
 նուն մանասը օ տուր . եա՛-
 նի Բօմա ա՛սքէրլէրինին շէՏրին

էթրաֆընտա օրտու գուրտու-
 զունու՛ վէ Բօմա պայրագլա-
 րընըն Տէր եէրէ տի՛քիլտիյինի
 կէօրտիյիւնիւղ զէման տէմէք
 տիր : Յոփսէփոս մուէրրիս տէյօր
 քի՛ Բօմալըլար շէՏրի Փէթճ
 էյլէտիլլէրի վագլթ՛ փուլթա-
 րընը կէթիրտիլէր , վէ Տէյքէլ-
 տէ կիւնտօղուտու գափուտունու
 իւզէրինէ գօտուլար , վէ օրատա
 օնլարա գուրպանլար օնունտու-
 լար : — ( ) Գույան անկլասըն : Պու
 կէօրիւնիւր քի , եա Վրիստոս
 Ե՛հՏուտիմիլտէն եախստ Ս՛ատ-
 թէնտան թագտիմ՝ օլունմուշ
 պիր իշարէթ տիր , քի օլույա-
 նըն տիգղաթի մախտուսէսինի
 պու ա՛ճայլպ փէյլամպէրլէրին
 մանասընա ճէլպ էյլէսին , շէյ-
 լէ քի՛ օլ զուճուրաթտա նէ
 վէճճ իլէ ա՛մէլ ու Տարաքէթ է-
 տէճէյինի պիլտին : Խանէ 16
 շէրՏինէ պագ :

16 . Ե՛հՏուտիսթանտա օյանլար Ե՛ն :
 Մարկ . յ . Գ . 14 , Ղ . 1 . ԻԱ .
 21 : Ելլաճ թա՛աալէանըն մու-
 գատտէրի մախտուսէսի իլէ Բօ-
 մալըլար Երուսաղէմ շէՏրի-
 նէ տօղու իլք եիւրիյիւլէրինի
 էթտիլլէրինտէն սօնկրա՛ ափան-
 սըլ՝ վէ Տիչ պիր սէպէպ կէօ-
 րիւնմէլ իքէն՝ կէրի շէքիլտիլէր :
 Յոփսէփոս պունա թա՛ճիւպ
 կէօթէրլէրիսր . չիւն քի օզէման

լար՝ տաղլարա գաչարնլար .

17 Տամոա օլան՝ քէնտի է-
վինտէն պիր շէյ ալմաղա էն-
մէսին .

շէհիր փէք դօլայ ֆէթհ օլունա
պիլիբրտի : Երբն իշպու վէսի-
լէ իլէ՝ օդույուպ անկալյան Վր-
րիսթիանլար Փուրսաթ պուլտու-
լար քի , շէհրի թէղք էտիոյ՝
Հորդանանյն էօթէ եադասըն-
տա օլան փէլլա շէհրինէ վէ ա-
խեր տաղիսթան սեմ թլէրէ չէ-
քիլիսինէր , քի օրատա սէլամէթ
պուլտուլար : Տէնիյօր քի՝ կէ-
րէք շէհրաէ վէ կէրէք քէօյ-
լիւքաէ պուլունան Տէր պիր
Վրիսթիան՝ Գուրթարըճը Լ-
ֆէնտիսիպին անկաթմաղա մէ-
րամ էյլէտիյի նիշան ու ալա-
մէթի (խանէ 15 շէրհինէ պագ)
անկատը , վէ պիր երգըան էվ-
տէն եա տէնիգէ պաթան պիր
կէմիտէն դաչար կիպի՝ շէհրի վէ
մէմէքէթի թէրք էյլէտի դաչար :

17. Տամոա : Պաղեստինտէ վէ
պա՛ղը ախեր տիյարլէրտէ էվ-
լէրին տամլարընը իւսթիւ տիւղ
եափարլար : Պապ ձ . 27 շէր-
հինէ պագ : — Պէր շէյ ալմաղա
էնմէսին : Պու՝ դարպի մէսէլ մա-
գուլէսինտէն պիր թա՛պիր իտի ,
քի թէ՛հլէքէնին ա՛ղամէթինի՝ վէ
օնտան գաչմանըն միւմքինի մեր-
թէպէ թէզ տավրանմանըն իգ-
թիպարընը պէյան էտէրիտի :

18 . թարլարա օլան և՛ : Պու
տախի պունտան էվվէլ քի խա-
նէտէքի կիպի՝ զարպի մէսէլ մա-
գուլէսինտէն պիր թա՛պիր իտի ,

18 Ո՛ւ է թարլատա՛ օլան՝ էս-
վապլարընը ալմաղա կէրի տէօն-
մէսին :

19 Ո՛ւ է օլ կիւնլէրտէ՛ վայ՛ Տա-

վէ մա՛նասը պու տուր քի , Տիչ
քիմնէ էշեստընտան պիր շէյ
գուրթարմագ իշին կէճիքմէ-
սին , օլմայա քի օ՛ պու սէպէպ-
տէն էօմիւնիւ թէ՛հլէքէյէ սալ-
մըշ օլուն : Էիչ քիմնէ մալ ու
էշեստընա եա մէմէքէթիէ եա
տօսթլարընա պագարագ օյալան-
մասըն , իլլա Տէր քէս քէնտի
նէֆսինի խէլաս էթմէք իշին՝
Ղ ովտուն Սողոմոան դաչարըլլ
կիպի գաչարն : Ղ . 1 . ԺԷ .
29—32 :

19 . Օլ կիւնլէրտէ՛ վայ՛ և՛ :
Լֆէնտիմիղ պիր թարաֆտան
պէլարարըն կէլէճէյնի փէշին
խապէր վէրիւր իքէն , օպիր թա-
րաֆտան ա՛ղիմ մերհամէթ իլէ
վալիտէլէրէ օլաճագ սէֆիլ Տալէ
քէտէրլէնիյօր : Հովսէփոսուն՝
վալիտէլէրին չէքտիքլէրի սըգըն-
թը վէ էգէյէթլէր Տագգընտա
վէրտիյի նագլիթ ղայէթ հիյ-
պէթլու տուր : Թա՛ուն վէ իւ-
թիլալ վէ աճլըգ սէպէպինտէն
պիւթիւն թապիսթ մուհապպէ-
թի մաճվ օլտու , վէ ղայէթ
միւթէպէր դարըլար պիլէ էվ-
լատարընը եէմէք իշին փիշիւր-
տիլէր : Բ Օրն . ԻԸ . 53—57 :
Բ թապ . Դ . 4 : Դ թապ . 2 .
24—29 : ԺԵ . 16 : Ուք . Դ .
3 , 4 . 10 : Ու . ԺԳ . 16 :
Սարի . ԺԳ . 17 : Ղ . 1 . ԻԱ .
23 , 24 : ԻԳ . 28—30 :

միլէ վէ էմղբըլի օլան գարըլարա :

20 Ա է տուա՝ էտին քի՛ գաչ-մանըլ գըշտա՝ եա շւ բաթ կիւ-

20. Տո՛ւա՝ էքին ճ : Արուսա-ղէմին խարապըղը՝ մուծլագա կէլէճէյիտի • վէ օնլար՝ կէլմէսին տէյիւ տուա՝ էթմէլի տէյիլէր իտի : Աքքին պու պէլանըն՝ քէյ-Փիլէթի քէնտիլէրին հագգընտա միւսըլինի մէրթէպէ խաֆիֆ օլ-մագ իչիւն տուա՝ էթմէսի ոյղուն վէ մինասիպ իտի : Պու վէճճ իլէ՝ էօլէճէյիփիլի պիլիբիլ, վէ էօլմէյէլիմ տէյիւ տուա՝ էթ-մէսի մինասիպ տէյիլ տիր : Աքքին աղըլարըմըլ վէ տէրտ-լէրիմիլ խաֆիֆըլնմէք՝ վէ էօ-լիւմիւմիղին հէփ քէյֆիլէթ-լէրի հագգըմըլա խալըլը օլմագ վէ մէրհամէթ ու ի՛նայէթ իլէ թէրթիպ օլունմագ իչիւն տուա՝ էթմէսի մինասիպ վէ տօղրու տուր : — Պալլա : Աճ՛նի գը-շըն Փուրթունալարը վէ սօղուգ-լարը էյամընտա գաչմաղա՝ վէ պէօյլէ վագըրթլարտա սօղուգ վէ նէմ գայալար դօլուգլարընտա վէ տաղլարըն ինլէրինա՛է վէ մա-ղարալարընտա օթուրմաղա մէճ-պուր օլմայասընըլ . չիւն քի պու՝ իքի գաթըլ պիր պէլա օ-լաճագ : Ա է պունտան գաթը՝ նաղար պէօյլէ էյամլարտա չայ-լար ճօղըն օլուր , վէ սիղին հաչմանըլա մանի՛ եախօտ պէօ-յիւք էնկէլ օլուր : — Աճ՛ շ-բա՛ն կէնէնաթէ : Այէրչի եօլա կիթմէսի շաբաթ կիւնիւնտէ եա-սագ օլմուշ իտի իսէ տէ (Ալլի

նիւնտէ օլմայա :

21 Օլիւա օ զէման շէօյլէ պէօյիւք սըգիլթ օլաճագ տըր

ձ . 29)՝ պու իգթիղալը վէ մէր-համէթէ տայր պիր խուսուս սայըլաճաղընա շիւպճէ եօգ տուր : Պապ Ռ . Բ . 2—13 շէրհէրինէ պագ : Աքքին մինասիպ իտի քի՛ օնլար պու շէյ իգթիղա օլ-մասըն տէյիւ տուա՝ էթմէսիլէր : Սուլտէսին նօմսու՝ պիր քիմնէ-նին շաբաթ կիւնիւնտէ նէ գա-տար ուզագ կիթմէսի շէրի՛ օլ-տուղունու սէօյլէմէմիշիտի . լա-քին Աէհուտիլէր պու պիւլմ-տէ իտիլէր քի՛ հիչ պիւ վէճճ իլէ՝ պիր միլ միգտարի եօլտան ուզագ շաբաթ կիւնիւնտէ կիթ-մէսի շէրի՛ տէյիլիտի (Պալլա . Ա . 12), վէ հիչ քիմնէյէ՝ հէր նէ գատար իգթիղալար աճիմ վէ սէպէպի հէր նէ օլուր իսէ օլ-սայըտը , պունտան ուզագ կիթ-մէյէ բուխսաթ վէրմէղէրիտի : Սու եօլտա էօլտիւրէճէքլէր ի-տի . վէ պունտան գաթը՝ նաղար՝ շաբաթ կիւնիւնտէ շէհըլէրին գափուլարը գափալը օլուրուտու , վէ օլ կիւնտէ գաչմասը՝ միւմ-քիսիլ մագուլէսինտէն պիր շէյ օլաճաղըլը : Ալլի . ԺԳ . 19—22 :

21. Պիտիւս + պէլէն : Սալլի . ԺԳ . 19 : Պալլա . ԺԳ . 43, 44 : ԻԱ . 24 : Ա թիւ . Բ . 16 : Աքքի . Ժ . 26—29 : Սալլի . ԿԹ . 22—28 : Ասայ . ԿԹ . 12—16 : ԿԶ . 15, 16 : Պալլա . Թ . 26 : ԺԲ . 1 : Յալլա . Ա . 2 : Բ . 2 :

քի՝ օնուն կիպի տիւնեանն ի պ-
թիտասընտան շիմոիյէտէք օլ-
մամըշ տըր , հէմ ապա օլաճագ

Օտ. ԺԱ. 8, 9 : ԺԴ. 2, 3 :
Մարտ. Դ. 1 : — Օնուն կիպի
տիւնեանն ի պիտասընտան եւ :
Յովսէփոս մուէրրիկն՝ պու պե-
լալարը նագլ էտէրէք տէր քի,
“Եւ յէր ճիւղէնին պէլալարը՝
տիւնեանն ի պիտասընտան պե-
րու՝ Եւ հուտիլէրին շիմոիքի չէք-
տիքլէրի պէլալարա րուպար օ-
լունսա , քիւչիւք կէօրիւնեճէք-
լէր” : Փեշին խապէր վէրիլիշ-
իտի (Ղ Դ. ԻԱ. 24) քի՝ “Եւ-
լըճ աղղընա տիւչէճէքլէր” :
Մ է Յովսէփոս տէր քի, “Պիւ-
թիւն շէհրին իջնտէ գան ա-
գար խտի , շէջլէ քի՝ աթէշէ
թութուշմուշ օլան չօգ շէյլէր
գան իլէ սեջիւնտիւրիւտիւլէր :
(Ղ շէհրտէ՝ պիւր միլեօն երիւզ
պին նուֆուս ատէմտէն էքսիք
վէ քեջլիւքլէրինտէ՝ իքի երիւզ
էլի պինտէն էքսիք նուֆուս
հէլաք օլունմատը , քի ճիւղէ-
տի պիւր միլեօն իւչ երիւզ էլի
պին ատէմ էօրտիւրիւտիւ տե-
մէք օլույօր” : “Չօգ քիմնէլէրի
խաչաւարըրա : Յովսէփոս տէր
քի, “Չօգ երիւզ քիմնէլէրի՝
ի պիտիտա տէջտիւլէր , օնտան
սօնկրա տիւրլիւ տիւրլիւ իքքէն-
ճէլէր իլէ եղիյէթէ գօտուլար ,
վէ նիհայէթի Բօմա սօլտաթ-
լարը օնլարը՝ օլուն օյնար կիպի
պիւրի պիւրի արտըրըրա պիւրի պի-
րի արտըրըրա խաչն իւզէրինէ
մըլսլատըրար , վէ թա խաչ եւա-

տէյիլ տիւր :
22 Մ է էյէր օլ կիւնէր գըս-
սալմասայրտըրար՝ հիչ պիւր թէն

փաճագ աղաճ գալմայանատէք
վէ օնլարը տիքէճէք եէր գալ-
մայանատէք խաչաւարըրար” : Փե-
շին խապէր վէրիլիշիտի (Ղ Դ. ԻԱ.
24) քի՝ օնլար “հէփթա-
յիֆէլէրէ էտիւր սիւրիւլէճէք-
լէր” : Մ է Յովսէփոս տէր քի ,
“Եւ սիւրլէր տօգասն եէտի պին
նուֆուս խտի , վէ հիտոս էն
ուզուն պօլու վէ կիւզէլ կէնճ
իյիտլէրի սէլիլիշիտի քի՝ Բօմա-
յա կիրմէսինին զաֆէր ալարնա
զէյնէթ վէրսին , վէ պաղիլէրին
չօղու գուլ օլմագ իշիւն սաթը-
տըրար , վէ չօղու՝ Մըրըրտա
տէվլէթին իշէրինտէ խղղմէթ
էթսինլէր՝ տէյիւ կէօնտէրիլտի-
լէր , վէ չօղու Բօմա տէվլէթի-
նին ճիւղէ էյալէթլէրինէ կէօն-
տէրիլտիլէր քի՝ մէյտան օլուն-
լարընտա երըթըճը ճանալար-
լարտան փարալանսընլար” :

22. Եւ օլ կիւնէր գըսասալ-
մասայրտըրար եւ : Մարտ. ԺԴ. 20 :
Եւ յէր մուհասէրէնին պէլալա-
րը տահա ուզանայրտըրար , մի-
լէթտէն սաղ ատէմ գալմագըրտըր :
Ճէնք՝ գըթըլզ վէ թա՛ուն վէ
հիյպէթըլու իլսթիլալէր՝ ճիւմ-
լէսինի քիւլէլէյն թէլէֆ էտէր
իտի : — Մէլէլէլէր էլէն : Եւ-
լահ թաալէանն միւրատի շէ-
րիֆի Եւ հուտիլէրի՝ օնլարտան
էվլէլ ախէր միլէթլէրի էթաի-
յի կիպի՝ միլէթ օլմագտան
պիւթիւն պիւթիւնէ հէլաք էթ-

գուրթուլմազ խոտի . ամեն սէ-
չեմիչէր իչեւն՝ օլ կիւնլէր գըս-
ւալաճագլար տըր :

23 Օլ զէման էյէր պիրի սի-
զէ տերսէ . իշթէ Քրիստոս շու-

մէք տէյիլիտի . չիւնքի օնլարըն
պէյնինտէ չօգլարը էպէտի է՝օ-
միւրէ վարիս օլմաղա թա՛յին
ճիւմիլէսի էնճամը Քրիսթիանլը-
զը գապուլ էտէճէրլէրտի : Եւայ .
2. 13 : ԿԵ . 8, 9 : Օւտ . ԺԳ . 8, 9 :
Նաւի . ԺԱ . 5 . 25—31 : Բ
Տի . Բ . 10 : — Օլ կիւնլէր գըս-
ւալաճագլար տըր : Յովսէփոս մու-
էրրիս տէյօր քի՛ Տիտոս նիյէթ
էթտի քի շէճրի աճլըգ իլէ
տարա կէթիրմէյիլէ Ֆէթճ էթ-
սին , վէ պունուն իչեւն իչէրի-
յէ գախիրէ կիթմէսին վէ խալգ-
տան քիմնէ տիշարը չըգըպ գաչ-
մաւըն տէյիւ՝ շէճրին չէփ չէվ-
րէսինէ տիվար չէվերտի : Լա-
քին ԵճՏուտիլէր տայիմա շէճր-
տէն չըգըպ Ռօմալըլարըն իւզէ-
րինէ Տիւճիւմ էթմէքտէ օլմալէ-
րի իլէ՛ Ռօմալըլարը գըղտըտը-
լար , վէ շէճրէ եիւրիւյիւշ էթ-
տիլէր : Էէմ՝ Ռօմա տէվլէթի-
նին մասլաճաթլարը տախի Տի-
տոսուն Ռօմայա տէօնմէսինի իգ-
թիղալը էթմէյէ պաշամըլարը-
տը . վէ պու սէպէպտէն Տիտոս
քէնտինին իւք նիյէթինէ վէ
քէնտինին ա՛քէր զապիթլէրի-
նին ըէյինէ մուղայիր Տարաքէթ
էտէրէք՝ մուճասէրէյի սըգըլա-
տը , վէ շէճրի եիւրիւյիւշ իլէ
Ֆէթճ էյլէտի : Պիւ վէճճ իլէ՛

րատա՛ եա պուրատա տըր , ի-
նանմայատընը :

24 Օլիւա եալան քրիստոս-
լար վէ եալան վէշղամպէրլէր
գալգաճագլար , վէ պէջիւք ա՛-

Մլաճըն մուգատտէրի իլէ զէ-
ման գըսապտը , վէ խալգտան
պիր պագիլէյէ խէլաս օլտու :

23. Քրիստոս շըրտոս է՛ : Խա-
նէ 5, վէ 11 շէրճէրինէ պագ :
Մարի . ԺԳ . 21 : Ղոնի . ԺԵ .
23 : ԻԱ . 8 : Յոն . Ե . 43 : —
Ինանմայատընը : Պիլիրոսիւղ քի՛
Սեսիա Տալէա կէլիշ տիր . վէ
սիղ արթըգ պաշղա քիմնէլէ-
րին արալընճա՛ իտտիալէրի Տէր
նէ գատար աօլըու՝ կէօրիւնիւր-
լէր իսէ տէ , կիթմէյէսինիլ :
Սիղ պունու տա պիլիրոսիւղ
քի՛ ըչպու ալտատըճըլարըն վա՛տ
էթտիլէրի Ռօմալըլարըն էլին-
տէն սիղի խէլաս էթմէք միսիլ-
լիւ պիր շէյ մէմիլ օլունմաճ .
վէ պունուն իչեւն սլտանմամա-
լըսընը :

24. Եալան քրիստոսլար է՛ :
Խանէ 5, վէ 11 շէրճէրինէ
պագ : Մարի . ԺԳ . 22 : —
Պիլիւրոս ա՛լտատընլէր վէ աճալը
էլէր : Յովսէփոս իչպու ալտա-
տըճըլարը՝ միւ՛ճիլաթ իլէմէք
գուվլէթինէ մալիք օլմագ իտ-
տիալընտա օլան՝ վէ չօգ քիմ-
սէլէրի ալտատըպ աղտըան պիւ-
յիւճիւ վէ էֆտունճու տէյիւ
խապէր վէրիյօր : Եյէրչի օն-
լարըն մաղըուրանէ կէօսթէր-
տիլէրի՛ եախօտ կէօսթէրմէյէ
էօյիւնտիլըլէրի ա՛լէամէթլէր վէ

լամեթլեր վէ տճայրայ իշէր է-
տեճէքլէր շէջլէ քի՛ գապիլ օլ-
սա՛ սէչիլմիշէրի տախի ալտա-
տալար :

ա՛ճայրայ շէյլէր՝ Վրիստոս Լ՝
Ֆէնտիմիզին վէ օնուն Բէսուլ-
լէրինին գարջ սէջլէնմէզ վէ
էջիւնմէքսիզին իճրա օլունան
մի՛ճիզամլարը իլէ ռուպար օ-
լամաղլարըրը իսէ տէ, վէ օն-
լարըն Տագգընտա եայլան խա-
պէր վէ օլան թէվամըր կէր-
չէքլէքտէն փէք չօգ աջըրը իտի
իսէ տէ, պու ճիւմլէ իլէ Տալա
Մեսիանըն կէլմէսինի տաՏա
պէքլէյէնլէր՝ վէ Բօմաղլարտան
խէլաս ումանլար՝ օնլարը պէօ-
յիւք Տաղըրըգ իլէ գապուլ է-
տէճէքլէրիտի : Բ թէն . Բ . 9 —
12 : Եայր . ԺԳ . 13, 14 : ԺԲ .
20 : Լ աքին Վրիսթիանլար՝ քի
պուրատա «սէչիլնլէր» թէսմիյէ
օլունույօր, Մեսիա Յիսուս Լ՝
Ֆէնտիմիզ օլուղունու ինան-
մաղտա պէօյլէ մէօՏքէմ սա-
պիթ օյմուշլար իտի, վէ պուն-
տան պէօյլէ արթըգ պաշգա խէ-
լաս օլմատըրընը էջլէ էյի պի-
լիլըլէրիտի քի, օնլար ալտանա-
մաղար իտի : Իմտի Տէր պիւր
Վրիսթիան՝ կէրչէքլէքտէ թէք-
միլէն սապիթ օլուն, շէջլէ քի
թալիմամթըն Տէր պիւր ըիւզ-
կեարը վէ ատէմլէրին ուսթաղ-
ղը վէ Տիլէպաղլըը իլէ սիւրիւ-
լիւպ կէօթիւրիւլմէսին . չիւնքի
տօղրու եօլու շաշըրմագտան օ-
նու պունտան զայրի շէյ թու-
թամազ : Ե՛քն . Գ . 13—15 :

25 Իշթէ ւիղէ փէշին սէջլէ-
միշ իմ :

26 Իմտի էյէր սիզէ տէրլէր-
սէ . Իշթէ չէօլտէ տիր , չըգ-

25. Սիզէ քէշէն սէօլէճիշէ՛ :
Վրիստոս Լ՝Ֆէնտիմիզին պու-
նու պու գատար քէրրէ թէք-
րարլամասընըն սէպէպի պու ի-
տի քի , օնլարը ուլանտըրսըն քի
պու խուսուստա տիգգաթ իլէ
սագընսընլար, վէ պու ալտա-
տըճըլարա՛ օնլարըն եալան վէ
պաթըրը ալլէամէթլէրի Տէր նէ
գատար պէօյիւք կէօրիւնսէ տէ՛
զէրրէ գատար մուսա՛տէ էթմէ-
սինլէր : Բ Օրն . ԺԳ . 1—3 :

26. Չէօլտէ պիւր : Վրիմ : Պու
թա պիւր զայէթ գուվվէթլի տիր .
չիւն կէօթէրիւր քի , Մեսիա
օլ գատար զէմանտան պէրու
պէքլէնիօրուտու , վէ օնուն
Տագգընտա օլ գատար սէջլէն-
մէքտէ իտի քի , աաղ զիքը օ-
լունմաղտան քիմին իչիւն սէջ-
լէնտիլինի Տէր քէս անկլարըրը :
— Չէօլտէ : Եայր . Խ . 3 : Գորթ .
Խ . 38 : Յուլսէփոս մուէրրիւ-
տէն էջրէնիլիլ քի , պու ալ-
տատըճըլարըն չօղու քէնտի թէ-
վապիլլէրինի շէօլէ կէօթիւրիւր-
լէր իտի , եախօտ քէնտիլլէրի
օրատա գուՏը էտէրլէրիտի : —
Օրատարտա : Եա՛նի էվլէրին ի-
չինտէ պիւր կիղիլ օտատա սագ-
լանմըշ : Յուլսէփոս մուէրրիլս
իշպու եալան մեսիալարըն պիլի-
նի զիքը էտէյօր , քի Երուսա-
ղէմ էՏալիսինէ Բօմաղլար շէՏ-
րին իչինէ կիրտիքտէն սօնկրա

մայասընրդ . վե՛ Իշմէ օտալար . տա , ինանմայասընրդ :

27 . Օ իրա նիճէ շիմշէք կիւն . տօղուտունտան չըգըպ տա կիւն . պաթըսընատէք կէօրիւնիւրսէ ,

պիլէ՛ պիր պաթըլ խապէր վէր . տի քի՛ Լըլաճ օնլարա էմի է . տէյօր քի ճէյ քէլին պինա . լարընտան օնլարա սէօյլէնէն պիրինէ վարսընլար , վէ օրատա օնլարըն թէղ խէլաս օլաճագ օլտուգլարընըն ա՛լէամէթիէրինի կէօրսիւնիէր : Պու վէճճ իլէ պիր թագըմ էրքէքլէր վէ դա . ըրլար վէ չօճուգլար՝ պիր պէօ . յիւք ճիւմճիւր՝ օրայա եիւրիւ . տիւլէր . լաքին խէլաս օլաճագ . լարընա պէտէլ՝ Բօմալըլար օլ պինայը աթէշէ թութուշտուր . տուլար , վէ ալթը պին նուֆուս ա՛լէվլէր իշինտէ եախօտ ա՛լէվլէրտէն գաշմաղա չաըըըրքէն՝ ճէլաք օլտուլար : — Ինանմայասընըն : Պունտան էվվէլքի խանէ . լէրտէ Լշֆէնտիմիղին՝ սագըն . տըրմագ իշին սէօյլէտիյինէ՛ վէ խանէ 23 վէ 24 շէրճինէ պագ :

27 . Օ իրա նիճէ շիմշէք կիւն : Յօթ . Լէ . 3 : Ե . 30 : Օ . 14 : Պ . 14 : Թ . 24 : Ե . 14 : յիրտլէր՝ Քրիստոսու պուլմագ իշին չէօլէ եախօտ պիր էվ օ . տասընա վարմաղա ալտանմասըն . լար . զերա օնուն կէլմէսի կիղ լի եա պիր մաճալէ մախօսու օլա . ճաղը եէրինէ՛ շիմշէք կիպի ա . փանսըղ՝ ճիյպէթլու վէ ճէր թա . րաֆը ըըգ իլէ տօլտուրուր օլա .

ատէմ Օղլունուն զուճուրու տա . խի էօյլէ օլաճագ տըր :

28 . Օ իրա լէշ նէրէտէ խէ , գարթալլար օրայա ճէմ՝ օլա . ճագլար :

ճագ , քի օնու ճիչ պիր շէյ կիւ . լէմէյէ գատիր օլմայաճագ տըր : Պունուն մա՛նասը պու տուր քի՛ . Քրիստոս Լշֆէնտիմիղ՝ ճիյպէթլու ափանսըղ պիր կէլիշ վէ դա . յէթ աշքեար վէ գարը տու . րուլմաղ պիր գուվլէթ իլէ պիւ . թիւն մէմէքէթի վէրան էտէ . ճէք : Բօմալը ա՛սքէրլէր քէն . տիլէրին զալիպ վէ խարապ էտի . ճի խըրսարընըր զայէթ ա՛ղիմ վէ ճիյպէթլու չափուգլուգ իլէ իճ . րա էթտիլէր , վէ ճէփ պու ա՛ս . քէրլէրէ գըրաղուգ օլան՝ Քրիս . տոս քէնտիսի խտի : Պայ իթ . 7 շէրճինէ պագ : — Լ . 14 : 23 , վէ Թ . 28 շէրճէրինէ պագ : Մ . 14 : Գ . 2 : Գ . 5 : Յ . 14 : Ե . 8 :

28 . Օ իրա Իշպու քիւշիւք լուղէթ՝ պու խանէյի պունտան էվվէլքի խանէ իլէ պաղար . վէ օրատա՛ատէմ (յղլունուն մութ . լագ շէճրի ճէլաք էթմէյէ վէ ճիյպէթլու չափուգլուգ իլէ կէլ . մէսինէ տայիր սէօյլէնէնլէրին սէ . պէպինի կէօսթէրիր : — Լէշն . րէտէ իօէ լէ : Պունուն մա՛նասը պու տուր քի , Քրիստոս Լշֆէն . տիմիղ Պօմալըլարըն ա՛սքէր . լէրի վասիթասի իլէ օլ գատար ափանսըղ վէ պէքէնմէմիշ օլա . րագ մութլագա կէլէճէյիտի քի ,

29 Ս է տէր ա'գապ օլ կիւն-
էրին սրգընթըսընտան սօնկրա'
կիւնէշ գարարաճագ , վէ այ

քէնտի ըջըընը վէրմէյէճէք, վէ
երւտըլար կէօքտէն տիւշէճէք-
լէր , վէ կէօքլէրին գուվէթլէ-

նիճէ պիւթիւն պէօլիւք գար-
թալար վէ գուզղունլար պիր լէ-
շին եաթտըլը եէրէ ափանսըզ
զուհր էտէրլէր : Պու գուշար'
լէշի ուզագտան կէօրիւրլէր . վէ
օնլար' էյէրշի օրատա էվվէլա
հիչ կէօրիւնմէզլէր իսէ տէ , չա-
փուճագ պէօլիւք պէօլիւք ճէմ'
օրուրլար : Երուսաղէմ վէ պիւ-
թիւն Եէհուտի միլլէթի պիր էօլ-
միւշ լէշ կիպի օլմուշուտու , վէ
օնուն Տայաթը կիթմիշ' վէ օլ
էրթթըճը գուշարտան փարա-
լանմաղա վէ եէնմէյէ հազըր
եաթմըշար : Բ ( ) րէն . ԻԸ . 49 :
Յօք Լ . 27—30 : Լ'սնփ . Թ . 1
—4 : Ղ . ս . 1 . ԺԵ . 37 :

մահվ օլմասընը' օնլարըն պէյ-
լէրինէ վէ քեահինլէրինէ իհսան
օրունան նուֆուզ ու հիւքիւմէ-
թիւնին զօր ու շիտէթ իլէ թէք-
միլէն նէսի օլմասընը' հէփ քի-
պարարընըն վէ պիւթիւն միլ-
լէթին տիւշէճէյի պիշարէ վէ սէ-
ֆիլ հալի' վէ օնլարըն տիւնեա-
նըն հէք պիր թարաֆընտա տիւ-
շէճէք օլտուգլարը հիլպէթլու
գարանըլը վէ քէօրլիւսիւ վէ ճա-
հիլէյի կէօսթէրիւր : Պու միւ-
լէթ' շիմտի պու գատար երուզ սէ-
նէ մէմլէքէթօիզ' պէյսիլ' հէյ-
քէլիզ' քեահինսիզ' մէզպահարզ'
գուրպանսըզ' փէյղամպերսիզ'
եախօտ պիր գուրթարըճըլարը եա
տօղրու եօլա գուլարղուզլարը օլ-
մայարագ' վէ քէնտիլէրինէ մախ-
սուս պիր վաթանլարը' վէ պիր
սէմավի ա'ղիզ խէլաս էտիճի թէ-
սիրլէրի օլմայարագ հէք պիր իհ-
սանտան մահրու պրաղըլըշար :

29 . Տէր ա'գապ և՛ : Եյէր պիր
պէլա կէչէրսէ , կէրիտէ կէլէճէք
տահա պէօլիւքլէրի վար : Խանէ
8 շէրհինէ պագ : Մ . րէն . ԺԳ .
24, 25 :— կիւնէշ գարարաճագ և՛ .
կիւնէշին վէ այըն գարարմալարը'
երւտըլարըն տիւշմէլէրի վէ կէս-
յիւն գուվվէթլէրիւնին սարսը-
մալարը' Ըլլահըն Եէհուտի միլ-
լէթինէ իհսան էտիպ' նայիլ օլ-
տուգլարը ըջօզ վէ շան ու ճէլալ
վէ հուգուզ ու մուսա'տաթլարըն
ճիւմլէսիւնին քիւլլիլէն սէօլիւ-
նէճէյիսի պէյան էտէն պիր թէշ-
պիհ տիր . վէ պու թէշպիհ օնլա-
րըն կէրէք տիւնէ վէ կէրէք տէվ-
լէթ ու մէմլէքէթճէ թանղըմա-
թընն պիւթիւն պիւթիւնէ

Ը'գիզ Վիթմալարըն միւ-
էլլիլիլէրի չօգ քէրրէ վէ ա'լէլ-
խուսուս շէհրլէր վէ մէմլէքէթլէր
խարապընը պէյան էթմէք իշին'
պուրատա տէրճ օլունան թէշ-
պիհլէր կիպի գուլանըլար . Ե-
սայ . ԺԳ . 9—11 : ԼԴ . 3, 4 : Ե-
րեճ . Գ . 23—28 : Եւէլ . ԼԲ . 7,
8 : Յփէլ Բ . 30, 31 : Գ . 15 :
Սփն . Ս . 14, 15 : Ղ . ս . 1 . ԻԸ .
25, 26 : Ղ . ր . Բ . 19, 20 :
Յայ . Զ . 12—14 :

րի սարսրւածազլար :

30 Վ է օլ զէման ատէմ Օղլունուն ա'լամէթի կէօքտէ կէօրիւնէճէք . վէ օլտէմ եէրին

30 . Արե՛՛ Օղլունան ա'լամէթի
 և՛ : Պուրատա "ա'լամէթ" լու-
 զէթիինին մա'նասը՝ Վրիստո-
 սուն հագիգաթ կէօքտէ փատի-
 շահ օլտուղունուն վէ շիմտիքէն-
 տի տիւշմէնլէրինի հէլաք էթմէ-
 յէ վէ շէհրի հէմ հէլքէլի ալթ-
 իւաթ էթմէյէ վէ օլ թանղիմա-
 թը էպէտէն նէսի էթմէյէ կէլ-
 մէսինին թէքմիլ իսպաթը աըր :
 Պու՛ խաթրտան ջըգմսը տէյիլ
 աիւր քի , Յովսէփոս մուէրրիկ'
 օլ զէմանտա կէօքտէ կէօրիւն-
 միւշ պա'ղը գօրգուլու ալէամէթ-
 լէր վէ ա'ճայլպ հիյպէթլու նի-
 շանլէր զեբը էտէյօր : — Երբն
 հէ՛ է քա'նէլէրէ : Իշպու թա'րի-
 Փին պիւթիւնիւ՝ Վրիստոս Լշ-
 Փէնտիմիզին մահէր վէ շէրա-
 աթ կիւնիւնտէ կէլմէսինէ թաթ-
 պըգ օլունապիլիբ իսէ տէ , պու
 ճիւմէ իլէ սեյլէյիշին սըօասը՝
 վէ ալէլսուսուս Յէ իւնճիւ խա-
 նէտէն աշիբեար տըր քի՛ իշպու
 փէյլամպէրլիք մախտուտէն Ե-
 րուսաղէմին խարապընը պէյան
 էտէյօր : "Տիւնեա" վէ "եէր"
 լուղէթլէրի Լ'զիզ Վրիթապլար-
 տա էքսէրի Լ'օմա տէվէթի
 ալթընտա օլան մէմէքէթլէր՝ վէ
 պա'ղը քէրրէ սալթ Եէհուտիս-
 թան մա'նասընա աըր : Պապ
 Դ . 8 , վէ Ե . 5 շէրհլէրինէ պապ .
 Պ'ու . 1 . 1 : Պ'արժ . ԺԱ :

հէփ գապիլէլէրի տէօյիւնէճէք-
 լէր , վէ ատէմ Օղլունուն գուլ-
 վէթ հէմ ա'ղիմ՝ ճէլալ իլէ՛ կէօ-
 յիւն պուլթըլարը իւղէրինտէ

28 : Եէհուտիսթանըն հէփ սա-
 քիւլէրի հէր հանկը գապիլէ-
 տէն օլուրլարսա օլտունլար՝ օլ
 քեաթիպլէր վէ փարիսեցիլէր՝
 օլ պաշքեահիւլէր վէ Սագու-
 կեցիլէր՝ Վրիստոսու ր'տտ է-
 տէն վէ խաշլայն օլ մաղըուր-
 լէրին ճիւմէլիսի՝ օլ խալանմը-
 շըն գուհուրու իլէ գուլմէթիինի
 կէօրտիւքլէրինտէ՛ վէ սնուն հիյ-
 պէթլու տարղընլըղընըն շիտաէ-
 թիինի տույտուգլարընտա՝ Փէր-
 եատ էտիպ տէօյիւնմէյէ ջօգ
 սէպէպլէրի օլաճպ աըր : Պ'ու .
 ԻԳ . 28 : Յայր . Զ . 15 — 17 :
 — Պ'ուլուլար է-էրընի Երբն-
 յինի և՛ : Իշպու ա'ղամէթլու
 թէշպիհի՛ Եէհուտիլէրին փէյ-
 զամպէրլէրի ջօգ գուլանըրլար
 իտի , վէ մա'նասը՝ ա'ղիմ սալ-
 թանաթ վէ գուլմէթ վէ գօր-
 գուլու հաշմէթ վէ հիյպէթ ի-
 լէ կէլմէք տիր : Պապ Ժ . 9 . 27 ,
 28 շէրհիւնէ պապ : Ի . 9 . 64 :
 Ս'րէ . ԺԳ . 26 : ԺԳ . 62 :
 Պ'ու . ԻԱ . 27 : Յայր . Ա . 7 :
 Ալլահըն էլի քէնտիինին տիւշ-
 մէնլէրինին ափանսըղ վէ գար-
 շը տուրուլմաղ հէլաքըղընտա
 հէր նէրէտէ իղհար օլունուրսա
 Լ'զիզ Վրիթապլարտա իշպու-
 նէվ՝ թէշպիհիլէր իլէ կէօթէ-
 րիլէր : Սագ' . ԺԸ . 8 — 14 : Ծ .
 3 , 4 : Գէ . 2 — 4 : Եայր . ԺԺ .

կէտիցինի կէօրեճէքլէր :

31 Վ Է օ՝ մէլէքլէրինի երևք-

1 : 42 . 15 :

31 . Սէլէրէրէնի : Սէլէք լու-
 զէթի՛ եքսէրի օլ լուհանի կիւ-
 նահարզ զաթլարը պէյան էթմէք
 իչիւն գուլանըլըյօր . քի՛ օնլար Լէ-
 րահն հուգուրու շէրիֆինտէտու-
 լուրլար . լաքին պու լուգէթ՝ էլ-
 չի հէմ տախի Քրիստոսուն խըզ-
 մէթճիլէրինի տէ պէյան էթմէք
 իչիւն գուլանըլըյօր : Ղ . 1 . 1 . 2 .
 24 . Թ . 52 : 3 . 1 . Բ . 25 : 3 . 1 .
 Ա . 20 : Բ . 1 . 8 . 12 . 18 : 9 . 1 .
 7 . 14 : Ժ . 6 — 9 : — Լ շէրէք գը-
 յամէթտէ էօլլպէրի գալարմագ
 իչիւն պօրու չալընաճաղըսա տա
 (Ա . Լ . 1 . 1 . Ժ . 52 : Ա . Թ . 16) ,
 պուրատա օլ վուգու-
 աթ անկաշըլմալը տէյիլ տիր :
 Պիլրիլ քի , Խարայէլին հէփ
 պէջիւք ճէմիլէթլէրի պօրու ի-
 լէ տա՛վէթ օլունուլարըլը , վէ
 պիր թէհլէքէ՛ օլտուղու զէման
 պօրու սէտասը իլէ խապէր վէրի-
 լըր խաի . հէմ տէ ազատըղըն
 միւպարէք սէնէսի օլան Յորէլ-
 նան երլը պօրուլար չալընմա-
 ղըլա պաշանըրըլը , վէ պունլա-
 րըն ճիւլէսի Խնճիլին վա՛ղընա
 թէշպիհ խաի : Ղ . Լ . 1 . Բ . 24 :
 Ի . 9 : Թ . 1 . 2 — 10 : Ղ . 1 . 1 .
 Գ . 27 : Ս . 1 . 2 . 3 : Լ . 1 . 1 .
 Ի . 13 : Ե . 1 : Լ . 1 . 2 . 17 :
 Լ . 1 . 1 . 3 — 6 : Լ . 1 . 1 . Ժ .
 18 : — Սէլէրէրէնի : Լ շալու խա-
 նէնին թա՛պիրլէրի տախի պուն-
 տան էվլէլքի խանէնինքիլէրի

սէք սէտալը պօրու իլէ կէօնտէ-
րէճէք , վէ քէնտի սէչիլմիլչէ-

կիպի մահշէր կիւնիւնէ մութա-
 պըզ կէօրիւնիւրլէր : Վ Է Րէ-
 սուլէրին՝ « Սէնին կէլմէնին վէ
 տիւնեանըն սօնունուն նիշանը
 նէ՞ օլաճագ՝ տէյու (խանէ 3)
 սօրուչարընտա պու իքի սիւալ
 պէրապէր օլտուղու իչիւն՝ կէօ-
 րիւնիւր քի , Գուրթարըճըմըզ
 էնգաստէն իքիսինէ տախի ոչար
 սէօզէր գուլանըլըյօր : Լ շէր խա-
 նէյէ եալընըլ նաղար օլունսա ,
 պէլքի էն կէնիշ մա՛նասը իլէ
 թէֆսիր օլունապիլըր . լաքին պու
 ճիւլէ իլէ եօգարըտան աշաղա
 սէջլէնէն շէյլէրէ նաղարէն՝ ա-
 շիքեար տըր քի , էջլէ թէֆսի-
 րէ թէհամիլիւ եօգ տուր : Վ Է
 պունտան գաթըլ նաղար պուտա-
 խի տիգգաթա շայէսթէ պիր հալ
 տըր քի , Լ շէր Քրիստապարըն
 ախէր մահալլէրինտէ Քրիստոս
 Լ շէնտիսիլըն՝ մէլէքլէրի շէրա-
 աթ կիւնիւ խըզմէթինէ դօշտու-
 ղունտա՛ տէյիլ « Սէլիլիլէրի
 տէօրթ ըիւզկեարտան տէվչըրմէք
 իչիւն՝ իլա քէնտի « փատիշահ-
 լըղընտան հէփ եարամազարը
 թօփլամագ՝ իչիւն գուլանաճագ
 քի օնլարը հէլաք էթսին տէնի-
 յօր : Պապ Բ . Գ . 41 — 43 . 49 ,
 50 : Ի . 31 — 33 : Բ . Թ . 1 . 1 .
 7 — 9 : — Սէլէրէրէնի . . . րէլ-
 շէրէնէլէր : Սօն կէլմէղտէն էվ-
 վէլ (խանէ 6 . 43 , 14 շէրհլէրի-
 նէ պագ) Քրիստոս Լ շէնտի-
 միլ խէլասըն միւթտէճիլէրինի
 հէր թարաֆա տօղու կէօնտէր-

րինի՝ կէօքլէրին ուճլարընտան
 թաօպիր ուճլարընտէք՝ տէօրթ
 րիւզկեարտան տէվշիրէճէքլէր :
 32 Վ է թէմսիլի ինճիր աղա-
 ճընտան էօյրէնին . օնուն տալը

տի , քի Ռապպըն մագպոււ սէ-
 նէսինի նիտա էթսինյէր , վէ հէփ
 սէչիւմիչլէրի՝ էպէտի էօ՛միւրէ
 հէփ թագտիր օլմուշարը (Պարձ .
 յ. Գ . 48) քէնտի մանտրասընա
 թօիլասընյար : Պապ ԻԸ . 18—
 20 : Մարի . Ե. Զ . 15, 16 : Պարի .
 Ի. Գ . 47 : Պարձ . Ի. Զ . 19, 20 :
 Վ է պուռտան գաթընազար “մէ-
 լէք” լուղէթի պա՛ղը քէրրէ ճան-
 սըզ շէյլէր՝ եախօտ Մլլասըն
 քէնտի խաղզընը պիր պէլատան
 եա թէՏիթէտէն գուրթարմաղա
 գուլլանտըղը հէր պիր շէյին մա-
 նասընա օլտուղու կիպի , Վրիս-
 տոս Լճֆէնտիմիզ տախի քէնտի-
 նին իշպու սէչիւմիչլէրինին ճիւմ-
 լէսինի՝ էյէրչի օնյար չօգ քէրրէ
 օն պին նուֆուտտան իպարէթ ի-
 տիլէր իսէ տէ (Պարձ . ԻԱ . 20)
 օնյարըն հիչ պիրի հարամազ Լճէ-
 հուտիլէր իլէ պէրապէր հէլաք
 օլմասըն տէյիւ պիր էմին վէ սէլա-
 մէթ մահալէ ճէմ՝ էթմէք իչիւն
 տիւրլիւ տիւրլիւ ալէթլէր՝ մէսէ-
 լա նիշանլէր՝ աճայրպ ա՛լամէթ-
 լէր՝ ինսանյար արասընտան խա-
 պէրճիլէր՝ վէ շիւպհէսիզ ազիզ
 մէլէքլէր (Լճր . Ա . 24) պիլէ գուլ-
 լանմըշ տըր : խանէ 16 շէրհինէ
 պագ : — Տէօրթ րիւլէտրտան :
 Իշպու թա՛պիր իլէ Լճհուտիլէր՝
 տիւնեանըն հէր պիր թարաֆըն-

արթըգ եումուշագ օլուր տա՛
 եափրագլարը պիթէրսէ , եազըն
 եագըն օլտուղունու անկարսը-
 նըզ :
 33 Վէզալիք սիզ տախի պուն-

տան տօղու՝ եա՛նի կիւն տօղու-
 սունտան վէ կիւն պաթընտան՝
 վէ գըպլէ ճանիպինտէն հէմփօր-
 եաս ճանիպինտէն տօղու անկ-
 լարլարտը : Լար . Ի. Գ . 5, 6 :
 Լճի . Լ. Ե . 9 :
 32. Թէմսիլի ինճիր աղաճընտան Լճ :
 Մարի . Ե. Գ . 28, 29 : Պարի . ԻԱ .
 29—31 : Լճֆէնտիմիզ պունտա՛
 վէ պունտան սօնկրաքի խանէ-
 լէրտէ՛ շայիրտլէրին օնա իւչիւն-
 ճիւ խանէտէ իշպու հիլպէթու
 հէլաքըղըն կէլէճէյի գէման
 հագգընտա սիւալ էյլէտիլլէրի
 իւչ սիւալին մախուսէն իքիսի-
 նէ տայիր սէօյլէյօր : Լաքին օ՛
 օնյարա գէմանը թատգիգան սէօյ-
 լէյէճէք եէրինէ՛ ինճիր աղա-
 ճընտան պու պապտէ ի՛պրէթ ալ-
 մաղա օնյարա նասիհաթ էտէր .
 չիւնքի եազըն եազըն օլմասը՛
 ինճիր աղաճընըն գապարըպ զօն-
 շէլէր սալտըղընտան պիլինտիլի
 կիպի՛ իշպու խարապըղըն եագ-
 լաշտըղը տախի՛ քէզալիք քէնտի-
 նին փէչին խապէր վէրտիլի
 տիւրիւ տիւրլիւ նիշան ու ա՛լա-
 մէթլէրտէն սահիհան մալլամ՝
 օյաճագ տըր :
 33. Պարլարըն հիւլէտիլի : Պու՛
 պունտան էվվէլքի խանէլէրտէ
 զիքր օլունան նիշան ու ա՛լամէթ-
 լէր տէմէք տիր : — Լաքըն սըր :

լարըն ճիւմէսինի կեօրտիւյիւնիւզտէ , անկալըն քի եազըն տըր՝ գափուլարտա արը :

34 կերչէք տէրիմ սիզէ , պու սիլսիլէ մուծլագա կէչմէյէճէք տիր , թա պունլարըն ճիւմէսի

Եազըն օլան նէ՞ տիր : Եօգարըն օա սէօյլէնէնէրտէն պէլի օլույօր քի՛ ատեմ ( ) ղըւնուն կէլմէսինի (Եքր . Ժ . 37 : Յոյ . Ե . 8 , 9) վէ օնուն փատիշահլըղընըն տահա թէքմիլ պիր թարզիլէ եէր իւզէրնտէ սապիթ օլմասընը անկամալըլը : Պապ Ժ. 2 . 28 շէրՏինէ պագ : Պ . 1 . 15 . 28 — 31 : ԵէՏուտիլէք՝ Վրիսթիանլըղա գարըը միւմքինի մէրթէպէ շէտիտ իուսուուէթ վէ ատավէթ իլէ տուրտուղու միսիլիւ՝ ԵէՏուտիլէրն միլլէթճէ թանղըմաթը Տէլար օլտուղու թագտիրտէ Վրիսթիանլըղ տահա զիյատէ սէրպէսթլիք վէ գուվվէթ պուլուպ՝ տահա զիյատէ եպրարը :

34. կերչէ+ արբէ՛ արչէ : Պապ Ե . 18 . 26 , վէ ԺԸ . 3 շէրՏիլէրնէ պագ : — Պոս սիլլիլէ մուլլաբո կէլիլէճէ+ : Պունուն մանապը՝ Լ. Ֆէնտիմիլ պունու Տէման սէօյլէտիլի զէման Տայաթտա մէվճուտ պուլունան ատէմլէր տիր : Պապ Ժ . 23 : ԺԲ . 45 : ԺԶ . 28 : ԻԳ . 36 : Ս . րբի . ԺԳ . 30 , 31 : Պ . 1 . 1 . ԺԱ . 50 : ԻԱ . 32 , 33 : — Թա պունլարըն ճիւմէսիլէնէ ԼԸ : Բօմալըլարըն՝ քէնտիլէրինտէն թահրիր օլունան պիր

վագի՛ օլանատէք :

35 կեօր Տէմ եէր կէչէճէքլէր , ամմա պէնիմ սէօղլէրիմաւլա կէչմէյէճէք տիր :

36 Լմմա օլ կիւնտէն վէ սաւաթտան եօթիւրիւ Տիչ քիմնէ՛

գաչ թէվարիլէրի , ԵէՏուտիլէրին՝ քէնտիլէրին միլլէթինտէն օլան պիր քիմնէտէն թէլիՖ օլունան թէվարիլի , վէ զաֆէր ու նուսրէթ տիքիլի թաշար վէ քէմէրլէրի վէ սիք քէլլէրի վէ միտալլարը վէ տիւրլու տիւրլու ախէր էսէրլէրի՛ քի պու վուգուաթըն զիքրի իչիւն պինա օլունմուշար ըտը՝ ճիւմէսի աշիքեար վէ գարշսէօյլէնմէլ իսպաթլար տըր քի՛ Լ. Ֆէնտիմիլին փէչին իսպէր վէրմիշ իտիլի պու վուգուաթլար օլ սիլսիլէտէ Տարֆը-Տարֆընա թէքմիլէն վուգու պուլտուլար :

35. կեօ+ Կե՛ եէր կէչէճէ+լէր : Պապ Ե . 18 շէրՏինէ պագ : — Պէնէ՛ սէօղլէրի՛ ԼԸ : Խարապ ու Տէլարըղ թագտիր օլունմուշարտու , վէ օնու Տիչ պիր շէյ կէրի շէվիլէմէգիտի : Խաննէ 20 շէրՏինէ պագ : Թոսոյ ԻԳ . 19 : Լ . 1 . 3 : Եսայ . Ի . 8 : ԾԵ . 11 : Տի . Ա . 2 : Ա Պի . Ա . 25 : Յայ . Գ . 14 :

36. Լիւ քիմնէ : Օլ զէմանըն ալնի ալնիմնէ նէ վագլթ օլաճաղը՝ ինսանա պէյան օլունմամիշ տըր : Ս . րբի . ԺԳ . 32 , 33 : Պ . րբ . Ա . 7 : Ա . Թի . Ե . 2 : Յայ . Գ . 3 : ԺԶ . 15 : — կեօ+

կեօքլէրին մէլէքլէրի պիլէ՝ պիլ-
մէզ, իլլա եալընըզ Փէտէր պիլէր :

37 Սէ՛ Նոյուն կիւնէրի նի-
ճէ օլտու իսէ, աստէմ Օղունուն
տախի զուհուրու պէօյլէ օլա-
ճագ :

Վերն՝ Գեւելէն ունէ պիլէր : Մէ-
լէքլէրին տախի պիլիխի նիհա-
յէթսիզ տէյիլ տիր, վէ Մլա-
հըն նէ էթմէյէ մերամ էյլէտի-
յիսի՝ օնլարա պէյան էթմէյէ
միւնասիպ կէօրտիյիւնտէն զի-
յատէ պիլմէզլէր : Օնլար տախի
ինսանլար կիպի՝ հէփ կէլէճէք զէ-
մանտէ օլաճագ շէյլէր իչիւն Մլ-
լահա ի՛թիմատ էթմէլի տիրլէր :
Ա Պէր . Ա . 12 : Իշպու թա՛-
պիրլէր՝ Մարկոստա (ՎԳ . 32)
տախի պուլունուր . վէ օրատա
"նէ տէ օղուլ" սէօզլէրի տախի
իլավէ օլունույօր . եանի Օղուլ
տախի պիլմէզ : Քրիստոս Լշ-
Ֆէնտիմիղին՝ տէյիլ սալթ ինսան
թէնի՝ իլլա ինսան ճանը տախի
վարըտը . վէ պունուն իչիւն տէ-
նիլէպիլիր իտի քի, պօյտա արթ-
տըղը կիպի՝ ի՛լմտէ տախի արթար
ըտը : Պ . Գ . 52 : Իմտի հէման
օնուն հագգընտա աճըգտը՝ սու-
սատը՝ ույուտուլ աղատը՝ էզիյէթ
չէքաի՝ վէ էօյտիւ տէնիլէպիլտի-
յի վէճհ իլէ՝ պիլմէզլտի տախի
տէնիլէպիլիր : Պապ Դ . 2, վէ
Ը . 24, վէ ՎԲ . 18 շէրհէրիննէ
պագ :

37 . Նոյուն կիւնէրի : Պու պէ-
լա՝ սու թուֆանը ափանսըզ վէ

38 Օլորա նիճէ քի թուֆան-
տան էվվէլ օլան կիւնէրտէ՝
թա Նոյուն կէմլոյէ կիրտիյի
կիւնէտէք՝ եէրլէր իտի, հէմ ի-
չէրլէր իտի, վէ էվլէնիլլէր իտի,
հէմ էվլէնտիրլէր իտի :

պէքլէնմէզ իքէն կէլտիյի կիպի՝
ափանսըզ կէլէճէք տիր . վէ
պունճէ նասիհաթլէր վէ նիշան-
լէր վէրմիշ իքէն տախի՝ շիմտի
տէ օ զէման կիպի սայ քի հէփի-
սի հէլաք օլաճագլար : Օննր .
Զ . 7 : Յ . Բ . 15—17 :
Պ . Գ . 26, 27 : Լէր . ԹԱ .
7 : Ա Պէր . Գ . 20 : Բ Պէր .
Բ . 5 : Գ . 6 :

38 . Երբէրիսն : Պուրատա
զիքը օլունան պու քիմնէլէրին
էյլէտիրլէրի շէյլէր՝ հատտէն ա-
շըրը օլմատըզլարը թագտիրտէ
հէփիսի շէրի շէյլէր իտի (Պապ
Բ . 5 շէրհիննէ պագ) . լաքին
Պ . Գ . ԲԱ . 34, 35 տէ պուլտու-
ղունուլ աղըր նասիհաթ՝ թա-
պիա՛թը իլէ պիզէ գըյաս էթմէ-
յէ վէսիլէ օլուր քի, պունլարգա-
պա ճիւմանիլիյէ տիւշփիւշլէրի-
տի : Էէր նասըլ իսէ, օնլար Մլ-
լահըն թէհտիտ էթտիյի շէյլէրի
թահգիր էթտիլէր . շիւնքի օնլա-
րըն հագգընտա սէօյլէնէն շէյ-
լէրտէն անկլաշըլըր քի, օնլար
հէլաքըղըն աղընտա իքէն՝ քէն-
տիլէրիսի թէքմիլ էմիլիէթ վէ
սէլամէթտէ սայարագ՝ էօ՛միլին
իւրզմէթլէրի վէ զէվզ ու սէֆա-
ա՛թլարը արարնճա պիգայտըզ

39 Վէ՛ թուֆան կելիպ հե-
փիսինի գալորընճայատէք տույ-
մատըլար . առէմ՝ Օղլունուն
զուհուրու տախի էջլէ՛ օլաճագ
տըր :

իլէ տիւշմիւշլեր իտի : Ա թուֆ .
ԻԵ . 36—38 : Լ . 16, 17 : Ե . 12—14 :
Ե . 12—14 : Ե . 12—14 : Ե . 12—14 :
50 : Ե . 12—14 : Ե . 12—14 : Ե . 12—14 :
Ե . 12—14 : Ե . 12—14 : Ե . 12—14 :
Ե . 12—14 : Ե . 12—14 : Ե . 12—14 :
Ե . 12—14 : Ե . 12—14 : Ե . 12—14 :
Ե . 12—14 : Ե . 12—14 : Ե . 12—14 :

39. Տոյմարըլար : Օնլար պի-
լէպիլըլէր իտի , լաքին պիլմե-
յէ իսթէմէզլէրիտի : Օնլար՝ Եր-
տուն վերտիլի խապէրտէն Փայ-
տեմէնտ օլմաղա իսթէմէտիլէր :
Երջ օնլարա եիւզ իլիրմի սե-
նէ նասիհաթ վերմէքտէ օլտու ,
լաքին օնլար հէր պիր վէճճ իլէ
պիգայտ իտիլէր , վէ թուֆան
օնլարն իւզէրինէ ղայէթ հէյ-
պէթլու վէ հէլաք էտիճի ափան-
սըզլըզ իլէ կէլտի : Պապ ԺԳ .
13—15 : Ե . 12 : ԻԲ . 7 : Ե . 19 :
7 : Ե . 19 : ԻԲ . 25 : ԻԳ . 18,
19 : Պ . 12 : ԻԲ . 44 : Յ . 20 :
Գ . 20 : Պ . 12 : ԻԲ . 44 : Ե . 28 :
Բ . 9 : Գ . 5 :
— Ե . 28 : Օղլունուն ղուհուրու
նէ : Յոսէփոս մուկրիխ տէր
քի , Տիտոս ա՛սքերլէրի իլէ կէ-
լիպ Երուսաղէմ շէհրինին էթ-
րաֆընը սարտըզ ղէման՝ Պա-
սեք պայրամընըն կիւնիւ իտի .
վէ պու՛ ղայէթ ումուլմազ վէ
ափանսըզ պիր վազուաթ իտի :

40 Օլ ղէման թարլատա օ-
լան իքի քիշինին պիրի ալընա-
ճագ , վէ օպիրի պրաղըլաճագ :
41 Տէյիրմէնտէ էջիւտէն ի-
քի գարընըն պիրի ալընաճագ ,

Եթրաֆտա օլան էյալէթլէրտէն
պայրամը իճրա էթմէք իշիւն
ղայէթ շօգ խալգ կէլմիշիտի ,
վէ շէհիր՝ տիւնեանըն հէր պիր
թարաֆընտան օրայա կէլմիշ միւ-
սաֆիրլէր իլէ վէք տօլու իտի :
Էէր պիր մէմլէքէթտէն պիւ-
թիւն միլէթ Երուսաղէմէ ճէմ՝
օլմուշուտու . վէ պու վէճճ իլէ
ումուլմատըզը պիր տագիգէտէ
ճիւմլէտի պիր հապսա գափան-
մըշ կիպի գափանտըլար , վէ
պէլա ճիւմլէտիին իւզէրինէ պիր
սաչմա աղ կիպի կէլտի : Պ . 12 .
ԻԱ . 35 : Էէմ տախի պու Պա-
պըն 27 նճի խանէսինին շէր-
հինէ պագ :

40. Պիլի տընմագ վէ օպիրի
պրաղըլաճագ : Էէլաքլըզ վէ պէ-
լա օնլարն իւզէրինէ պունճի-
լէյին ափանսըզ վէ պու տե-
րէճէ ո՛ւմուլմի օլաճագ տըր քի,
պիր իւզմէթտէ պէրապէր պու-
լունան իքի քիշի՛ կիսի տէ
գուրթուլմայաճագ : Պ . 12 .
ԻԲ . 34—37 :

41. Տէյիրմէնտէ էջիւտէն իքի
էրբ : Պու պիր էլ տէյիրմէնի
իտի , քի իքի թաշտան օլուպ՝
ալթ թաշը գայիմ տուրուրու-
տու , վէ իւսթ թաշընը իքի
քիշի շէվերլէրիտի . վէ պու
իշի՛ էքսերի գարըլար եախօտ

վէ օպիրի պրաղլաճագ :

42 Իմտի ույանըգ տուրուն .
զերա Լփէնտինիզին հանկը սա-
աթտա կէլէճէյինի պիլվեզսինիլ :

գուլար պիրի պիրինէ գարշը օ-
թուրուպ իշէրլէրիտի : Աւեյ .
ԺԱ . 5 : Գար . ԺԶ . 21 : Յոք .
ԱԱ . 10 : Ասայ . ԽԷ . 2 : — Պի-
րէ ալլանճագ Լճ : Պու պէլա օլ
տէրէճէ հիլպէթլու վէ ափան-
սըղ օլաճաղտը քի , պիրի պի-
րինին եանընտա օթուրան իքի
զաթտան սալթ պիրի գաշա պի-
լէճէք տիր . վէ պու՝ Ալաշըն
մախտուս պիր թագտիրի իլէ օ-
լա պիլէճէք : Յոք . Ա . 15—17 .
19 : Բ . Եր . Բ . 5 . 7—9 :

42. Իմտի ույանըգ տուրուն :
Օնուն կէլմտինի պէքլէյին :
Պունու պիր եագըն՝ պէջիւք՝
վէ ափանսըղ վուգուաթ կիպի
պէքլէյին : Իմտի ալէամէթ ու-
նիշանլէրի կէօղէտիպ՝ հազըր
օլուն : Մարի . ԺԳ . 33—37 :
Պուլ . ԻԱ . 34—36 : Ա թե .
Ե . 6 : Յար . Գ . 3 : ԺԶ . 15 :
— Պիլէզնիլ : Խանէ 36նճը
շէրհինէ պագ :

Պալը թէֆսիրճիլէր պու
զիւիւճտէ օլտուլար քի , Լփէն-
տիմիզին ճէվապը՝ Արուսաղէմին
խարապըղը խուտուտունտա պա-
գան գըամը և Վինճի խանէտէ
թէքմիլ օլուր , վէ օնտան սօնկ-
րա օլան՝ օնուն սօն կէլմտինէ
պագար : Աքին պու և Չնճի
խանէ՝ պէս պէլի տիր քի պուն-
տան էվվէլքի խանէլէր իլէ (36
—41) միւհագ սըր . վէ Մարկոս

43 Ամնա պունու պիլին քի՝
էյեր էվ սահիպի խըրըզըն հան-
կը նէվպէթտէ կէլտիյինի պիլսէ
խտի , ույանըգ տուրուր իտի . վէ

իլէ Պ ուկաստա օլան պու խա-
նէլէրին էմսալլէրինտէն կէօրիւ-
նիւր քի , պու տախի եինէ հէ-
ման օ մատտէ իւզէրինէ տիր .
լաքին պուրատա՝ և Չնճի խանէ-
յէ գատար Մարկոս իլէ Պ ու-
կաստա վէրիլէն խապէրլէր իի-
թամ պուլուր , վէ պունտան
սօնկրա Չնճը Պապէ գատար
սէջլէնէն շէյլէր Մատթէոսա
մախտուս տուր : Իյիրմի պէշն-
ճի Պապտա՝ տէյիլ Աշհուտի
միլլէթի իւզէրինէ կէլէճէք օլան
սէրէնճամլէր՝ իլա էօրիւմիւն վէ
մահշէր ու շէրաաթ մատտէլէ-
րի տէրճ օլունուլար . վէ իշպու
ՉՅիւնճիւ Պապըն սօն խանէ-
լէրինտէ Լփէնտիմիլ կէօրիւ-
նիւր քի՝ պու իքի մատտէլէրին
պիրինտէն ահէսթէ ահէսթէ վէ
եալաշ եալաշ իքիսինէ տախի
ոյղուն վէ միւնասիպ թապիր .
լէր գուլանարագ օպիրինէ կէլէր՝

43. Անկը նէվպէթտէ : Պապ
ԺԳ . 25 շէրհինէ պագ : —
Ույանըգ տուրուն : Պիր
ատէմ խըրըզըն կէճէտէ կէլէ-
ճէյի սաաթը պիլսէյիտի օլ
սաաթտա հազըր պուլունու-
րուտու . լաքին էյեր խըրըզըն
մութլագա օլ կէճէ կէլէճէյի-
նի պիլիպ տէ՝ հանկը սաաթտա
կէլէճէյինի պիլվեզ իտէ , տէլի
վէ տիվանէ տէյիլ իտէ , էլ-
պէթթէ պիւթիւն կէճէ պէքլէ-

էվլինի տէլինմէյէ գօյ վէրմէզ
խտի :

44 Պունուն իչիւն սիզ տէ հա-
զըր օլուն, զիրա զանն էթմէ-
տի յինիլ սաաթտա առէմ ( ) ղ-
լու կէլիր :

յէճէք տիր :

Հէման պու թա'պիրի Լփէն-
տիմիզ պունտան էվվէլ էօլիւմ
վէ մահչէր ու շէրաաթ կիւնիւն-
տէ կէլմէսի հագգընտա տախի
գուլանար (Պ ուլ . ԺԲ . 39),
լաքին տէյիլ սալթ օնուն պու
վէճճ իլէ կէլմէսինէ՝ իլլա շիմտի
սէօյլմէքտէ օլտուղու վէճճ իլէ
տախի կէլմէսինէ օլ տէրէճէ միւ-
նասիպ վէ ույղուն պիր թա'պիր
տիր քի, օնու պուրատա թէք-
րար գուլանար : Խանէ 30 վէ
33 շէրչէրինէ պագ :

44 . Սէշ տէ հուլըր օլուն : Խանէ
42, վէ Պապ ԻԵ . 10 . 13 շէրչ-
լէրինէ պագ : Պ ուլ . ԺԲ . 40 :
էյոյ . ԺԹ . 7 : — Լ'տէմ ( ) ղ-
լու կէլիր : Պապ Ժ . 23 շէրչի-
նէ պագ : Լ'տէմին ( ) ղլու մութ-
լագա կէլէճէք, վէ փէշին խա-
պէր վէրմէզտէն՝ խրօսըզ կիպի
ափանսըզ կէլէճէք տիր : Ա
ԹԻ . Ե . 2, 3 : Բ ՊԵ . Գ . 10 :

45. Լ'ճէպա . . . Իճ տէր : Իշ-
պու 45ինճի խանէտէն 51ինճի
խանէյէտէք տէրճ օլունան թէշ-
պիճ՝ պիր թէմսիլ թէսմիյէ օ-
լունմայօր իսէ տէ, ֆիլ հագի-
գաթ պիր թէմսիլ տիր : Պուն-
տան կեսթէրիլմէյէ մէրամ օ-
լունան պու տուր քի, Բրիս-

45 Լ'ճէպա շօլ էմին վէ ա-
գըլը գուլ քիմ տիր քի՝ օնուն
էֆէնտիսի օնու քէնտի էվ է-
հալիսի իւզէրինէ նասպ էթտի,
քի օնլարա՝ վագթընճա էէյէ-
ճէյի վէրէ :

տոս Լփէնտիմիզին շայիրտլէրի՝
տայիմա էօյլէ պիր թարիգտէ ա՝
մէլ ու հարաքէթ էթմէլի տիր-
լէր քի, սայքի հէր պիր տա-
գիգա օնուն կէլմէսինի պէքլէր-
լէր . վէ պու՝ թապիաթը իլէ
ա'գլ ու ֆիրրիմիպի էօլումիւն
վէ մահչէր ու շէրաաթըն վու-
գուաթլէրինէ կէթիւրիւր, քի
շիմտի 25ինճի Պապըն սօնունա
գադար Լփէնտիմիզին սէօյլէ-
մէսինին պէօյիւք մատտէսի պու
տուր : — Ե օլ էֆն վէ ա'գլ
Գիր էմին գուլուն ա'մէլ
ու հարաքէթի իլէ Լփէնտիմիզ
պիր էմին Բրիսթիան՝ եախօտ
տահա զեյատէ պէլքի պիր էմին
Ինճիլ խրզմէթճիսի պէյան էթ-
մէսինի մէրամ էտէյօր : Պ ուլ .
ԺԲ . 41—43 : ԺՁ . 10—12 :
ԺԹ . 17 : Պ ուլ . Ի . 28 : Ա
Կրնթ . Գ . 1, 2 : Ա ՏԷ . Ա .
12 : Բ ՏԷ . Բ . 2 : ԱԲԲ . Գ .
5 : Ա ՊԵ . Գ . 10, 11 : էյոյ .
Բ . 13 : — Լփէնտի : Պու՝ օլ
խրզմէթքեարըն էֆէնտիսի տէ-
մէք տիր . լաքին թէմսիլին ղու-
հանի մա'նասընա կէօրէ՝ Բրիս-
տոս Լփէնտիմիզ անկլաջըլմալը
տըր, քի քէնտի Բրիստէսինէ
խօճալար թա'յին էյլէտի, վէ
օնլարըն Բապպը վէ Լփէնտիսի

46 'Այն մուծուլու օ գուլա քի' էֆէնտիսի կէլտիյնտէ, օնու պէօյլէ էթմէքտէ պուլուր :

տիր : Յոմ. ԺԳ. 13, 14 : — Լալ էհուլտի էպէրիէ : Պունուն մա'նասը' էֆէնտիսին գուլարը վէ խրգմէթքեարարը իւզէրինէ վէ էվինին հէփ մասլահաթլարը իւզէրինէ ալէսէվի պիր նազիր վէ քէհայա սոր : Պու վէճհիլէ Վրիսթիան խօճալարը' Վրիստոս Լաֆէնտիսիին Փամիլեասը օղոս Վրիստիսին իւզէրինէ թալին օղունուլար : Ա կորնի . Գ. 5 : Գ. 1, 2 : ԺԲ. 28 : Ա թիե . Ե. 12, 13 : — Ա պիլիքնէն էէյէէյ : Օնուն մանսուպու թալի'նի թէվիլէ' էտէն իտի . վէ օնուն խրգմէթի վէ պորճու պու իտի քի' թալի'նիլերի միւնասիպ միգտարճա վէ վագթընճա թէվիլէ' էթսին : Պու' Վրիսթիան խօճալարինա թաթպըգ օղունտուղու թագտիրտէ մա'նասը պու օղոյօր քի, օնլար Ալլահըն սիւրիւսիւնիւ պէսլէմէլի տիրլէր, օնուն գօյունլարընըն իհթիաճլըգլարընա խրգմէթ էթմէլի տիրլէր, վէ պունու վագթընճա վէ մուհթաճ օլուգլարը զէման էթմէլի տիրլէր : Պապ ԺԳ. 52 շէրհինէ պագ : Երեհ. Գ. 15 : Երեհ. ԼԳ. 2 : Յոմ. ԻԱ. 15 — 17 : Գործ. Ի. 28 : Ա կորնի . Գ. 1, 2 : Երեհ. Գ. 11 — 13 : Ա Պե . Ե. 1 — 3 :

46. 'Այն մուծուլու օ գուլա քի' : Վրիստոսուն հէր պիր խրգմէթճիսի վէ հէր պիր շայիրտի տիգ-

47 կէրչէք տերիմ' սիղէ քի' Օնու հէփ էշեսարնըն իւզէրինէ նասպ էտէճէք տիր :

գաթ էլլէսին քի' Լաֆէնտիսի կէլտիյի զէման տէլիլ սալթ էթմէքտէ' իլլա "պէօյլէ էթմէքտէ" տախի պուլունսուն . շէօյլէ քի էմին պուլուն իշպու մութլուլուղու օնուն օղուն : Պապ ԻԵ. 34 : Պ . Գ. ԺԲ. 37. 43 : Փիւլի . Ա. 21 — 23 : Բ Տի . Գ. 6 — 8 : Բ Պե . Ա. 13 — 15 : Յայ . Բ. 19 : ԺԶ. 15 : 47. կէրչէք տերի' սիլէ : Պապ Ե. 18. 26 վէ ժը. 3 շէրհինէ պագ : — Էէէ էէսունըն էպէրիէն նասպ էպէէ : Օլ քիմսէ պիր պայաղը գուլ իքէն, էֆէնտիսի թարաֆընտան վէքիլխարճ վէ խաղնատար մանսուպունա նասպ օղունաճագ, վէ տէլիլ սալթ քէնտի էֆէնտիսիսին էվ էհայիսիսին իւզէրինէ' իլլա էֆէնտիսիսին հէփ մասլահաթլարընըն իւզէրինէ նազիր վէ քէհայա օլաճագ : Վրիստոս Լաֆէնտիսիին էմին գուլարը տախի պու մինվալ իւզրէ ի'զգէթլէնէճէքլէր, վէ էճր ու ի'վալ ալաճագլար : Լաքին Րեսուլէրին հիշ պիրինէ վէ սայիր էմին Խնճիլ խըլմէթճիլէրինէ' Վրիստոս Լաֆէնտիսիին Երուսաղէմի հէլաք էթմէյէ կէլտիյի զէման հիշ պիր մախսուս ի'զգէթ ու իքրամ վէ էճր ու ի'վալ իհսան օղունմատըղընտան անկլաշլըր քի' պու թէմնիլ օլ վուգուաթ իչիւն

48 Լամն էյեր օ քէօթիւ գուլ եիւրէյինտէ՝

49 Իշֆէնտիմ կէճիքիր տէյիպ տէ՝ քէնտի գուլտաշարուն վուր-

սէօյլէնմէտի, իլլա մահշէր ու շէրաա՛թ կիւնիւ իշիւն սէօյլէն վիշ տիր: Պապ ԻԵ. 21. 23: Ղ. 1. ԺԲ. 3. Ղ. 1. ԺԲ. 37. 44: ԺԲ. 17. 19: ԻԲ. 29, 30: Յ. 12: Ե. Պէ. Բ. 4: Յ. 21: ԻԱ. 7:

48. Օ Իթիւն գուլ Իշֆէն իւ վէրինտէ պու միւհիմ մանսու պունու թուձան խրղմէթեար էյեր էմին վէ սատրգ օլաճագ եերինէ եարամաղ վէ Փասրգ օլուրսա: Պապ ԺԵ. 32: ԻԵ. 26: Ղ. 1. ԺԲ. 22: — Երէնտէ . . . Կէնտէ: Իշէրչի պու քիմնէնի սէօյլէտիյի գալպինտէ կիղլի վէ սալթ քէնտիին պիւտիյի պիր շէյ իտի իսէ տէ, օնուն գալպի եարամաղ իտի, վէ ծնտան սօնկրաքի ա՛մէլ ու Տարաքէթի ծնա մուլափրգ իտի: Պապ ԺԵ. 19 շէրհինէ պագ: Բ Օրէն Բ. 4: ԺԵ. 9: Ե. 11. Ե. 6: Ս. 21: Ղ. 1. ԺԲ. 45: Յ. 1. ԺԲ. 2: Ղ. 1. ԺԲ. 3: Ե. 22: — կէճիէք: Երանի էֆէնտիմ պու եագընտա կէլմէղ, վէ պէլքի՛ հիշ կէլէճէյի եօգ տուր: Ժ. 11: Ե. 11: ԻԲ. 22: 27: Բ Պէ. Գ. 3—5:

49. Ղ. 1. ԺԲ. 22: 27: Բ Պէ. Գ. 3—5: Իշպու եարամաղ գուլ՝ քէնտիին եագըն գէմանտա վէ պէլքի՛ հիշ պիր վագըթ հիսապա

մաղա վէ սերսօշար իլէ եէյիպ իշմէյէ պաշարսա,

50 ( ) Լ գուլուն էֆէնտիսի՛ օնուն պէրլէմէտիյի կիւնտէ՛ վէ

չաղորմայաճագ տէյիւ գանտրմաղըլա (Պապ ԻԱ. 38 շէրհինէ պագ), քէնտիին գուլմա վէ սէֆիհիյէ վէրտի: Վէ ա՛յնի պու վէճհ իլէ Վրիստոսուն թէղ կէլմէսինի ինանմայրպ ծնա կէօրէ ա՛մէլ էթմէք՝ Վրիստոսուն Վրիստէսինտէ պունուն կիպի պէտ մուլմէլէլէր հասիլ էտեր: Վրիստիան իսմի իլէ չաղըլան Վրիստէլէրտէ՝ Վրիստոսուն խրղմէթիլէրի ի՛նվանինէ մալէք օլան առէմլէր՝ նէ՛ գատար չօգ քէրրէ օլուր քի սապրաղ՝ խրոսը վէ գօվալայըճը օլուրլար, վէ պու վէճհ իլէ քէնտի հիւքիւմէթիլէրի Ֆէնայա գուլլանըլար: Երէ. Ի. 1, 2: Ե Պէ. Բ. 3: Գ Յ. 9, 10: Յ. 7: ԺԲ. 6: ԺԲ. 2: Պունլար՝ նէ՛ գատար չօգ քէրրէ օլուր քի, քէնտիլէրինի սերսօշուղա վէ ետէպիղլիյէ թէրք էտերլէր: Պապ Ե. 15 շէրհինէ պագ: Ե Ե. 13—16. 29: Ե. 12. 14: Ե. 17. 3: Ե. 5: Ե. 18: Ե. 19: Տ. 11, 12: Բ Պէ. Բ. 13, 14: Յ. 14:

50. Օ Լ գուլուն էֆէնտիսի՛ . . . կէլէճէ: Իշէրչի պու գուլ՝ էֆէնտիսին կէլէճէյինի պիւթիւն իպիւթիւնէ ա՛գլ ու Ֆիքրինտէն տէֆ՝ էթմիշ իտի իսէ

պիլմէտիյի սաա'թտա կէլէճէք ,
51 Ս է օնու իբի փարչա է-
տիպ' օնուն Տիսէսինի միւրայը-
լէր իլէ գօյաճագ . աղայըլ վէ

տէ , պու' օնուն կէլմէսինէ մա-
նի' օլմատը , նէ տէ օնու կէճիք-
տիրմէյէ պիր վէսիլէ օլտու : —
Պէտէֆոյիէ կնտէ կն : Խաննէ
42—44 շէրՏլէրինէ պագ : Ը-
սսի . ԻԹ . 1 : Ա Թիս . Ե . 2 ,
3 . Յայո . Գ . 3 :

51. Իտի փարչա էտիպ կն : Պու'
ղայէթ Տիլպէթու պիր ճէպա ու
ա'ղապ իտի , վէ էքսէրի գըլըճ
իլէ եա պալթա իլէ եաթօտ տէս-
թէրէ իլէ իճրա օլունուրուտու :
Պաս . Ա . 6 , 7 : Ա Թագ . Ե . 33 ,
34 . Բ Թագ . Ե . 31 : Գ Թագ . Գ . 25 ,
26 : Պաս . Բ . 5 : Եբր . Ե . 37 :
Պու ճէղայա Տիւքմ' օլունան քիմ
սէնին պաղը . քէրրէ սալթ պիր է-
լինի եա պաղընը' եաթօտ պիր
էլինի վէ պիր պաղընը' եա իբի
էլինի եաթօտ իբի պաղընը' վէ
պա'ղը տէֆա' Տէմ' իբի էլինի
Տէմ' իբի պաղընը . քէսէրլէրիտի :
Պու Թա'պիրին մա'նասը պուրա-
տա' պու օլա պիլիբ քի , եարա-
մազ գուլ' զայէթ Տիլպէթու
պիր Թարղ իլէ վիճիւտինին
ա'ղալարը փարալանաճագ , վէ
ա'ղիմ շիտտէթ իլէ տէօյիւլէ-
ճէք , վէ էն եարամազ Ֆնա-
քեարլար իլէ Տապսն էն Ֆե-
նասրնա աթըլաճագ . — Մի-րա-
յուէր էն : Զօգ քէրրէ միւրա-
յըլէր Տագըրնտա' առէմլէրին էն
քէթիլիլէրի կիպի սէշլէնիյօր :
Պապ Զ . 2 . 5 . 16 : Թե . 7 :

տիշ գըճըրտայըլը օրատա օլա-
ճագ :

ՊԱՊ ԻԵ

1 Օլ զէման կէօրլէրին փա-

Ժ . 2 . 3 : ԻԲ . 18 : ԻԳ . 13—
15 . 23 . 25 . 29 : Պու սէօղ
Պ . 1 . Ե . 46 տէ "փմանարզ-
լար" տըր : Միւրայըլէրին վէ
իմանըղարըն էպէտի մէպեանը
ճէՏէննէմ' օլաճագ : — Ըլլա-
յու վէ տիշ գըճըրտայըլը կն : Պապ
Ը . 12 վէ ԻԲ . 13 շէրՏլէրինէ
պագ : Իշպու Թէմսիլտէն էօյ-
րէնիլիղ քի , տիւնեապի' իա-
յըն' եարամազ վէ զօվայըլըճը
վէ եիւրէրլէրինտէ մաՏէր ու
շէրաա'թ գօրգուու օլմայան
Քիլիսէ խատէմլէրի' ճէՏէն-
նէմոնէ կիւնաՏքեարլարա օլա-
ճագ էն շիտտէթի ճէպա ու ա'
ղապը չէքէճէրլէր :

1. Օլ զէման : Պու սէօղ'
պունտան էվլէլի Պապըն սօն
խանէլէրինտէ գէքր օլունան վու-
գուա'թլէրի իշարէթ էտէր : —
Կէօտլէրին փարչաէլլը : Պապ
Գ . 2 շէրՏինէ պագ : Ե . Գ . 21 .
31 . 33 . 44 , 45 . 47 : ԺԸ .
23 : Ի . 1 : ԻԲ . 2 . — Օն տի-
շի գըլլար : Պունլար' Քրիս-
տոսուն Քիլիսէսինէ ԹէլպիՏ
տիր . վէ փաք' ա'ղիլ' վէ զայէթ
սէվկիւլիւ օլտուղու իչիւն օնա
պիլիբ իսի վէրլիլիշ տիր : Պապ
ԻԲ . 2 շէրՏինէ պագ : Սալ .
ԻԵ . 10—15 : Եբր Ա . 3 : Զ .
8 , 9 : Ուբ . Ա . 15 : Բ . 13 :
Բ Կրնի . Ե . 2 : Եբր . Ե .

տիշահըզը օն պիքիր գըզարա պէնպէյեճէք, քի օնլար ֆէնէր-լէրինի աըպ՝ կիւվէյիյի գար-

25—32: Յոյր . ԺԳ . 4 : ԺԹ . 7, 8 : ԻԱ . 2 . 9 : — Պէնդէյեճէ : Լտէմին Օղու սօն շէրաա՛թ կիւնիւնտէ կէլտիյի զէման՝ օն պիքիր գըզարըն պիր տիւյիւնէ վարտըվարը կիպի պիր քէյֆիյեթ օլաճագ : Իշպու թէմնիլին աճվալի՝ ԵէՏուտիլէրին էվէնմէքտէ էթմէյէ ա՛տէթլէրի օլան տիւյիւն աճվալինտէն աընմըշ տըր : — Կէ-Վէյեյէ Գուշուճագ : Կիքեաճ րուսուճաթը թէքըմիլ օլուճագտան սօնկրա կէլինին պապաար էվինտէ պիր զիյաֆէթ օլուրուտու . վէ պու՝ պիր գաչ կիւն սիրէրիտի : Պու տախի թէքըմիլ օլուճըու էսնալէրտէ՝ կիւվէյի ա՛ղեմ՝ ալայ վէ տարաթ իլէ՝ կէլինին էվինէ կէօթիւրիւլըրիտի . վէ պու՝ կէճէ իլէ օլուրուտու : Խըքըմ ու ագրապասընտան չօգլարը կէլինին էվինտէն կիտէրիտի, վէ պիր թագըմ տա կիւվէյիինն էվինտէն օնլարըն իսթիգպալինէ չըգարլարըտը, վէ պուշլարըն աըրասընտա կիւվէյիինն տիշ էՏիլ իըքըմ ու ագրապալարը տախի չըգար իտի, քի օնու վէ օնուն կէթիրտիյի կէլինի գարշըլասընլար, վէ եէնի էվինէ խօշ կէլտին տէսինլէր : Պուշլար՝ ալայըն Տանկը սաա՛թտա կէլէճէյինի թատգիդան պիլմէտիլլէրի թագտիրտէ, թապիա՛թը իլէ՝ իլէրտէն վարըպ՝ օնուն զուՏրու-

շըլամաղա չըգարլար :

2 Վէ օնլարտան պէշի ա՛գըլը վէ պէշի աճմագ իտի .

նու պէքէրլէրիտի :
2. Լ՛՛ԵԼԼԵ . . . աճագ : «Վգըլը» վէ «աճագ» լուղէթլէրի գըզարըն եաղ ալմագ եա ալմամագ խուսուսունտա ա՛մէլ ու Տարաքէթլէրի պապընտա սէօյլէնտի : Խաղ ալանլար՝ ա՛գիլանէ Տարաքէթ էթտիլէր, վէ եաղ ալմասընը իՏմալ էտէնլէր՝ աճմագճա Տարաքէթ էթտիլէր : Լ՛գըլըլար պուրաստա՝ սաՏիՏ իմանը տէյիլ սալթ իգրար էտիպ՝ իլա օնա մալիք տախի օլուպ՝ պուշտան պէօյլէ՝ Կ՛րիստոսուն կէլմէպինէ Տաղըր օլանլարա՝ վէ աճմագլար Կ՛րիսթիանլըգ իգրար էտիպ սաՏիՏ լութֆտան չըվիլագ՝ վէ պուշտան պէօյլէ էօլիւմ վէ մաՏէր ու շէրաա՛թ իշիւն Տաղըր օլմայանլարա թէշպիՏ տիրլէր : Պապ է . 24—27 : ԺԳ . 19—23 . 38—43 . 47, 48 : ԻԲ . 10—12 : Երե՛ . ԻԳ . 2 : Ա Կրն՛ի . Ժ . 1—5 : Ա Յո՛վ . Բ . 19 : Յոյր . 5 : Պու իքի թագըմըն տախի սալըսը պէրապէր օլուճըունտան՝ անկլամաը տէյիլիլ քի , տինտարըգ իգրար էտէնլէրին Տէման եարըսը սաՏիՏ տինտար տըր, վէ Տէման օնլարըն եարըսը միւրայլէր տիր . զերա պիր թէմնիլտէ պու միսիլլիւ քէյֆիյեթլէր՝ սալթ նագիլյէթի շուրութունտա թուլթմագ իշիւն գուլանլըլըլար, վէ սիներ

3 Վրի օլ ահմագլար Ֆէնէր-
էրինի ալըպ՝ պերապերէրինձէ
եաղ ալմատըլար :

4 Լաբին ա՛գըլըլար՝ քէն-
տի Ֆէնէրէրի իլէ՝ գապլարընտա

պիր շէյ իչիւն տէյիլէր տիր՝
Պապ ժ. Գ. 33, վէ Ի. Բ. 2 շէրՏ-
էրինէ պագ : Պիղէ պաշլըձա՝
եախօտ պիւթիւն պիւթիւնէ
տիգգաթ էթմէյէ կերէք օլան
թէմսիլին մէֆՏում ու մերամը
տըր : վէ իշպու թէմսիլին մէֆ-
Տում ու մերամը պու տուր քի,
պիղէ էջրէթսին քի, հազըր-
լանմագտա օլուպ՝ էպէտիլէք ի-
չիւն հազըրլանմանըն պէջիւք
ամէլին կերի գոմայալմ :

3. Պերապերէրինէ եաղ ալ-
մատըլար : Պապ Ի. Գ. 25, 26 :
Լապ. ԽԸ. 1, 2 : Երէկ. 1Գ. 31 :
Բ. Տէ. Գ. 5 : Յոյ. Գ. 1. 15, 16 :
Պունլարըն տախի
Ֆէնէրէրի՝ ա՛գըլըլարընքիլէր
գատար փարլագ իտի . լաբին
օնլար եաղ իլէ տօլու թութմագ
իչիւն թէտարիք կէօրմէտիլէր .
վէ եաղըղ գանտիլ նէյէ եա-
րար :

4. Ը՛հրըլըլար . . . եաղ ալ-
մատըլար : (Ն)լար կիւվէյինին կէ-
լէձէյի վագըթ մա՛լիւմ օլմա-
տըղընը պիլիբլէրիտի, վէ պու-
նուն իչիւն պերապերէրինձէ
եաղ ալմըլարըտը, շէջլէ քի՝
կիւվէյի կէձիքէձէք օլտուղու
թագտիրտէ Ֆէնէրէրինին եաղը
տիւքէնիրտէ, օնլարը իինէ տօլ-
տուրտունլար : Էփնտիսթանտա՝
պիր էլտէ պիր չիրաղ վէ օպիր

եաղ ալմատըլար :

5 Վէ կիւվէյի կէձիքմէք ի-
լէ, հէփիսինին ույգուտու կէլ-
տի, վէ ույուտուլար :

6 Վէ կէձէ եարըսընտա՝ Իշ-

էլտէ պիր գապ եաղ կէօթիւ-
րիւրէր, քի վագըթտան վա-
գըթա իգթիղա էթտիքձէ՝ շի-
րաղըն իւզէրինէ տէօքսիւնլէր :
Օ. Գ. 2, 3 : Յոյ. Ե. 16 :
Է. Գ. 9, Բ. Կ. Եր. Ե. Ե.
22 : Ղ. Ե. Ե. 22. 23 : Ե. Յոյ. Ե.
Բ. 20. 27 : Յոյ. 20.

5. Կիւվէյի կէձիքմէք իլէ, Խա-
նէ 19 : Պապ Ի. Գ. 48 : Լ. Գ.
Բ. 3 : Ղ. Ե. Ե. 45 : Ի. Գ.
Եր. Ե. 36, 37 : Բ. Պ. Գ. Գ.
4—9 : Յոյ. Գ. 25 : — Է-
փնինին ույգուտու իլտի, վէ ու-
յուտուլար : Կիւվէ եարըսընա
գատար պէքլէտիքլէրինտէն, իւ-
թիտա ույուգլամաղա՝ վէ օնտան
սօնկրա ույումաղա պաշլատըլար :
Իշպու քէյֆիլէթին տերձ օ-
լունմասընտան մերամ՝ Վրիս-
թիանլարըն ճիւմլէտի էֆէնտի-
միլին կէլտիլի գէմանտա ույ-
գույա վարըպ սօղուգ վէ պիգայտ
պուլունաձագլար տէյիւ կէօս-
թէրմէք տէյիլ տիր, իլլա սա-
տէձէ շիմտի հազըր օլմագ պօր-
ձունու աշիքեար կէօթէրմէք
տիր : Պապ Ի. Գ. 42, վէ Ի. Ե.
13 շէրՏէրինէ պագ :

6. Կիւվէ եարըսընտա : Ղիւմ-
լէսինին ույգըտա օլուպ՝ պէք-
լէմէքտէ օլմատըլարը պիր վա-
գըթ իտի : Պապ Ի. Գ. 44 :
Ս. Եր. Ե. Գ. 32—37 : Ղ. Ե. Ե.

Թէ կրավէյի կէլիյօր, օնու գար-
շըլամաղա չըզըն տէյիւ՝ պիր
չաղըրըշ օլուու :

7 Օլ գէման օ պիրբիր գըզ-
լարըն Տէփիսի գալըպ՝ Ֆէնէր-
լէրիսի տօնաթտըլար :

ԺԲ. 20. 38—40. 46: Ա
ԹԻԵ. Ե. 2, 3: Յոյր. ԺԶ.
15: — Պէր զալըրըշ օլուու :
Ս օրտ նամ Ինճիլ վա՛ղճըրը
Հինտիսթան էհալիսինին ա՛-
տէթլէրինին նազլինտէ տէր քի,
“Պիր տիւյիւն սէյը էթտիմ:
կէճէ եարըսընա եագըն պէք-
լէտիքտէն սօնկրա, ալանսըղ՝
սայքի Մ՛զիզ Վիթապլարըն
սէօղլէրի իլէ խապէր վէրիլտի քի,
“Պլէթէ կէ-վէյի կէլիյօր, օնու գար-
շըլամաղա չըզըն” : վէ անխտէ
ճիւմլէսի Ֆէնէրլէրիսի եագտը-
լար, վէ օնլարը պըպ ալայտա
եէրլէրիսի թուլթամաղա սէյիլթ-
տիլէր: Լ աքին օնլարտան պա՛-
ղըսը՝ ըըզլարընը զայպ էտիպ
Տաղըր տէյիլ իտիլէր. վէ օ զէ-
ման օնլարը արամաղա վազըթ
եօղուտու. չիւն քի՛ ալայ պիր
տաղիգա պիլէ պէքլէմէյերէք ի-
լէրի կիտէյօրուտու : Թիւֆէք
Թապանճալար վէ Ֆիշէքլէր ա-
թըլըրըլար. վէ եանմըշ մաշա՛-
լայարըն չօգլուզու վէ չալկըւ-
րըն սէտասընտան՝ պու սէյրան
Թա՛րիֆտէն Թէճափուզ ա՛ղիմ
օլուրուտու” : — Օնու գարշըլ-
ամաղա չըզըն : Եա՛ Րապպ՝ լուլթ
ու իհասն գըլ, քի պու սէօղ-
լէրի Տէր օգույան վէ իշիտէն՝

8 Ս է ահմագլար ա՛գըլը-
լարա տէտիլէր. Պիզէ եաղը-
նըղտան վէրին. զերա Ֆէնէր-
լէրիմիզ սէյիւնիյօր :

9 Մամա ա՛գըլըլար ճէվապ
վէրիպ տէտիլէր. Օլմայա քի՛

սէնին իսթիգապլինէ չըգմաղա
վէ սէնին կէլմէն իշիւն շաղ օլ-
մաղա Տաղըր պուլունսուս : Եոյոյ.
ԻԵ. 9: Բ ՊԵՊ. Գ. 12, 13:

7. Ֆէնէրլէրիսի պօնալար :
Պիր գանտիլ եարը կէճէյէ գա-
տար եանտըղը սուրէթտէ ըը-
ղը զայիֆլէնիր, վէ Թազէ եաղ
գօնմաղա միւհթաճ օլուր : Խա-
նէ 4 շէրհինէ պագ : Պու գըզ-
լար կիպի՛ ճիւմլէմիզ գալգալմ
վէ ճանլարըմըղըն հալինէ պա-
գալմ : Պ ու՛. ԺԲ. 35: Բ
ՊԵՊ. Գ. 14: Յոյր. Բ. 5:
Գ. 2. 19, 20:

8. Պիզէ եաղընըղտան վէրին :
Պու՛ չօգ քիմնէլէրին էօլիւմ
եագլաշտըղը գէման էթտիլլէրի
հարէքէթիսի էյի կէօսթէրի :
Օնլար օ զէման ույանմաղա վէ
իւրքմէյէ՛ վէ ախէրլէրտէն իմ-
տատ տիլէմէյէ պաշարլար : Լ ա-
քին էյվա՛հ իշ իշտէն կէչտի .
օ զէման օնլարա Տիչ քիմնէ
եարտըմ էտէմէղ : Պապ Գ. 9
շէրհինէ պագ : Պ ու՛. ԺԶ. 24 :
Գոյթ. Ը, 24 : — Ֆէնէրլէրիմիզ
տէյիւնիյօր : Յոյր. Ը. 13, 14 :
ԺԸ. 5: ԻԱ. 17 : Լ ու՛. Դ.
18, 19. ԺԳ. 9 : Ի. 20 :
Պ ու՛. Ը. 18 : Եքր. Դ. 1 :
9, Օլմայա քի՛ պիզէ կէ՛ս պիզէ

պիղէ հէմ սիղէ եկեղիշմէյէ . տահաս էյի քի՛ սամանլարա վարրպ քէնտինիղ իչին սամունն ալասընրղ :

Եկեղիշմէյէ : Պու՛ վերեմետիքլէրի շէյի մամլուպ էտէնլէրէ իմթինա՛ էթմէնին նապիքանէ պիր գամթը՛ ճէվապը խտի : Լաքին պիղ պունտան պունու էջրէնմէլիյիղ քի, էն չօգ լուծֆա մալիք օլանլար պիլէ՛ հիչ ախէրլէրինէ վերեճէք լուծֆարը եօգ տուր : Էեր խէլաս պուլմաղա խոթէյէն քիմնէ՛ քէնտիսի լուծֆա մալիք օլմալը սըր . չին քի հէր քէս՛ քէնտիսի իչին հիսապ վերեճէք տիր : Սաղ՛. ԽԹ . 7 — 9 : Երե՛. ԺԵ . 1 : Ելի՛. ԺԴ . 14 — 16 . 20 . Ղ . 1 — 1 . ԺԶ . 24 — 26 : — Տահա էյի Գ՛ սախալարա վարրղ : Լուծֆ ու ի՛նա . յեթ վէ խէլասա մուհթամճ օլտուղարընան հէլաք մերքէղինտէ օլանլար՛ լուծֆ ու ի՛նա . յեթին վէ խէլասըն տիւքէնմէղ խաղինտինէ մալիք օլան Օաթի ճէլիտէն մա՛տա քիմտէ՛ն վարրպ տիլէնտինլէր : Եսայ . ԾԵ . 1 — 3 . 6 , 7 : Գորճ . Ը . 22 : Եսայ . Գ . 17 , 18 : Բեաշքի ճիւմէմիղ՝ իշ իշտէն կէշմէղտէն էվվէլ՛ վարրպ օնտան տիլէնէլիմ :

10 . Օնլար . . . Կրէր իտէն : Թէվպէնին վէ իմանըն ա՛ղիմ իչինի էօլիւմ սաա՛թընա գասար կերի գօյանլար՛ զպէթ գօրգուլու պիլը հալտէ վէ հիլպէթ իչինտէ օլաճագլարընը :

10 Վ՛ է օնլար սամունն ալասղա կիտէր իքէն՛ կիւվէյի կէլտի, վէ հաղըր օլան գըղլար օնուն իլէ տիւյունէ կիրտիլէր , վէ գա-

պէրլէսինլէր : Լօլիւմ կէլիը , վէ պիչարէ կիւնաճքեարլարըննէ էտէճէքլէրինի տիւչինմէյէ վագթը հէման օլմալտան քէնտիլէրինի Բրիստոս Լօֆէտիմիլին տիվանը հուգուրունսա պուլուրլար : Ժա . Թ . 10 : ԺԵ . 3 : Եսայ . ԻԲ . 11 — Կէ-Վէյէ կէտի : Եսայ . Ե . 7 : ԻԲ . 12 . 20 : — Էսայ օլան գըղլար ի՛նէ թէմսիլին պուրասընը՛ էօլիւմ վագթընտա հաղըր պուլունանլարըն ճէննէթէ կիրմէլէրինին իշարէթ էթտիլինէ շիւպհէ եօգ տուր : Վ՛ է ճիւմլէ օնլար հաղըր սըրլար քի, կիւնաճլարընտան թէվպէ էտէրլէր , Բապպ Եհուուս Լօֆէտիմիլիլէ իման կէթիլիլլէր , պիր ա՛ղիղ է՛օմիւր Գէչիլիլլէր , վէ քէնտիլէրին Բապպընըն կէլմէսինի պէրլէմէրտէ օլուրլար : Խանէ 20 — 23 : Սաղ . ԺԶ . 16 : Ղ . 1 — 1 . ԺԸ . 36 , 37 : Եսայ . Ե . 24 : Գորճ . Գ . 19 : Ե Տի՛ . Զ . 17 — 19 : Բ Տի՛ . Գ . 6 — 8 : Ե Պե . Ե , 13 : Բ Պե . Գ . 11 , 12 : Եսայ . ԻԲ . 14 : — Գաֆոս գոթանոր : Լչէրիտէ օլանլար էպէտէն սէլամէթ ու էմիլլէթտէ օլաճագլար . վէ տիշարլտա գալանլար՛ էպէտէն տիշարլտա պըրաղըլաճագլար սըր : Եսայ . Ե . 16 : Թա . ԺԴ . 28 — 34 : Սաղ . ԴԵ . 11 : Ղ . 1 — 1 . ԺԳ . 25 : Եր . Գ .

իու գափանսոր :

11 Ա է սանկրա՝ գալան պի-
քեր գըզար տախի կելիպ՝ տե-
տիլէր : Եւ սահիպ՝ եւ սահիպ՝
պիզէ աշ :

12 Ա է օ՝ ճէվապ վէրիպ տե-

18, 19 : Յայ . ԻԲ . 11 . 15 :

11. Եւ Սահիպ՝ պիզէ աշ : Պապ
Է . 21, 22 շէրճէրինէ պապ :
Եքր . ԺԲ . 16, 17 :

12. Կերէ՛ տերէ՛ պիզէ : Պապ
Ե . 18. 26 վէ ԺԸ . 3 շէրճ-
լէրինէ պապ : — Անշէ պիզէ :
Իապպ՝ քէնտինքիլէր քիմլէր
օլտուղունու վէ քիմլէր օլմա-
սըզընը պիլիւր : Պապ Է . 23
շէրճինէ պապ : Սալ . Ա . 6 :
Ե . 5 : Լ . Բ . Ա . 13 : Ղ . Գ .
ԺԳ . 25—27 : Յ . Գ . Ժ . 14 .
27 : Ա . Կ . Բ . Է . 3 : Ղ . Գ .
Գ . 9 : Բ . ՏԷ . Բ . 19 :

13. Իմո՛ր ունանք օլուն : Ի-
Ֆէնտիմիզին էօյրէթմէյէ իսթէ-
տիլի կերչէքիք պու իտի, վէ
պունուն իչիւն պու թէմնիլին
մէրամ ու մաքսուտու պու տուր :
Պիլ՝ առէմին Օղունուն կե-
լէճէյի կիւնիւ վէ սաաթը պիլ-
մէտիլիմիլ իչիւն՝ Տէր կիւն վէ
Տէր սաաթ Տազըր պուլունմա-
լըլը . վէ սէնէնին Տիշ պիր
կիւնիւնտէ՝ եւ կիւնիւն Տիշ պիր
սաաթընտա պէքլէմէմիլ թէրը
էթմէմէլի՝ եախտ կէրիյէ գօ-
մամալըլը : Պապ ԻԳ . 42—
44 շէրճէրինէ պապ :

14. Կիւն պիլ ոտէ՛ զորպիւն
իւնիւն : Եւ շէր իչիւն : Պունտան էվ-
վէլէի թէմնիլ պիզէ՝ Տազըր-

տի . Կերչէք տէրիմ սիզէ, սի-
զի պիլմէմ :

13 Իմո՛ր ունանք օլուն . զի-
րա առէմ ( ) զունուն կէլէճէյի
կիւնիւ վէ սաաթը պիլմէքսինիլ :

14 Օլորա նիճէ պիր առէմ

լըգսա վէ պէքլէմէքտէ օլմամըլ
պիզէ վաճիպ օլտուղունու էօյ-
րէթտի . վէ պու թէմնիլ պիզէ՝
իշ կէօրմէքտէ վէ իշլէմէքտէ օլ-
մալը օլտուղունունու էօյրէտիր :
( ) Լ թէմնիլ պիզէ՝ ճանլարըմըլ
Տազըրնտա տիգգաթտէ օլմալը
պիզէ վաճիպ օլտուղունու կէօս-
թէրտի . վէ պու պիզէ՝ Վրիս-
տոտուն իրզմէթիւտէ իշլիւլար
օլմալը օլտուղունունու պիզէ
պէյան էտէր : Լլաճը՝ Լլաճըն
օլան թէնլէրի վէ բուՏլարը իլէ
իլզէթէյէնլէր (Ա Կրնի . 2 .
20)՝ իվալ ալաճաղար . վէ Լլ-
լաճըն վէրտիլի գուտրէթլէրինի
օնուն իրզմէթիւնէ վէ շան ու
ճէլալինէ գուլանմայանլար՝ ճե-
զալարընը պուլաճաղար : Պապ
ԻԱ . 33 : Սալ . ԺԳ . 34 :
Ղ . Գ . ԺԺ . 12, 13 : Ի . 9 :
— Վրէտի բուլարըն : Ինսան-
լարըն ճիւմէտի Լլաճըն գուլ-
լարը տըր, վէ ճիւմէտի պիլի-
Տայէ տէրէճէտէ պօրճ ալթըն-
տա տըրար : ( ) Նլարըն պաղը-
սընա Լլաճ սաղլըզ վէ գուվ-
վէթ՝ վէ պաղըսընա իլմ եւ
զէնկիւնլէք՝ ախէրլէրինէ մէսնէտ
վէ իլզէթ վէ Տիւքիւմէթ վէ
Իթիպար՝ վէ ճիւմէտիւնէ էօ-
միւր վէ նէֆէս՝ ճիւմէտիւնէ պիր
էօլիւմիլը ճան վէրտի : Լա-

ղուրպէթէ կիթմէք իւրէ իքէն ,
քէնտի գուլարընը չաղըրըպ՝
վարիյէթիսի օնլարա թէսլիմ
էթտի :

15 Ս է քիսինէ պէշ՝ քիսինէ

քին Վրիստոսուն Վիլիսէսի-
նին ա՛գալարը վէ ա՛լէլ խու-
տուս խըզմէթճիլէրի՝ տաճա զի-
յատէ մինասիպէթ իլէ օնուն
“քէնտի գուլարը” տըրլար . վէ օ-
նուն զուրպէթէ կիթմէսինին մա-
նասը պուրատա Րապպըն . կէօ-
յէ չըգմասը , վէ քէնտի Վիլի-
սէսինէ ճիւմլէ իգթիլալը պախ-
չիչէրի վէ լուձֆ ու ի՛նայէթի
նօձօսլարը վէ գաննունլարը վեր-
մէսի օլա պիլիբ : Հօօփ՝ յ . 6—8 : Ա Վրբն . Գ . 5 : Դ .
1, 2 : ԺԲ . 7—28 : Եփե . Դ .
8 . 41, 42 : Ա Պէր . Դ . 10,
11 : — Ս արեկէնի : Ղիւմլէ
մալիք օլտուղումուզ շէյլեր
Վրիստոսուն տուր , վէ օնլարը՝
օնուն շան ու ճէլալի ուղուրու-
նա գուլանմալըյըլ . շիւն քի՛
մինէ՛ զ վար քի օնու պիլիզ
Վրիստոս վէրմէմիշ տիր : Ա
Վրբն . Դ . 7 :

15. Պէշ ան . թալանի : թա-
լանթ լուղէթի ագչէ միգտարի
պէյան էտէն լուղէթիլէրին էն
պէօյիւլի տիւր (Պապ ժը . 24
չէրճինէ պագ) . վէ պու թա՛-
պիր պուրատա՝ ինսանլարա վէ-
րիլէն էն ա՛ղիմ իսթիտա՛թլարը՝
եախօտ Վիլիսէտէ եա տէվլէթ-
տէ էն պէօյիւք մանսուպլարը՝
եախօտ էյլիք էթմէսին եա էյլի-

տէ իքի՛ քիմինէ իտէ պիր թա-
լանթ՝ ճէր պիրինէ քէնտի գուտ-
րէթիսնէ կէօրէ վէրտի , վէ տէր
ա՛գապ զուրպէթէ կիթտի :

16 Ս է պէշ թալան թը ալան

յէ նայիլ օլմանըն էն պէօյիւք
Ֆուրսաթլարը անկաշըլապիլիբ :
— Հէր պիլիսէ ան : Եանի ճէր
քէսէ՝ ագչէյի էն էյի վէ Ֆայ-
տալը վէճճ իլէ գուլանմաղա
գուտրէթիսնէ կէօրէ վէրտի : Ս է
պու վէճճ իլէ էօյրէնիլիզ քի ,
ճէր քէսէ Լլաճտան Վիլիսէ-
տէ եա ա՛լէմ իլինտէ պուրու-
մաղա մէրամ օլունան մէրթէպէ
վէ մէսնէտիսնէ ույղուն վէ մի-
նասիպ՝ վէ օնու տօղուու վէ էն
Ֆայտալը վէճճ իլէ գուլանտըլը
թագտիրտէ քէնտիսինի միւթէպէր
վէ Ֆայտալը վէ Լլաճա մագ-
պուլ գուլ էթմէյէ քիՖայէթ է-
տէճէք իսթիտատ ու իգթիտար
վէրիլմիշ տիր : Հօօփ՝ յ . 6 :
Ա . Վրբն . ԺԲ . 4—28 : Եփե .
Դ . 11 :

16. Ս արըպ՝ օնլար իլէ էշ կէօր-
ի : Պու քիմնէ՛ պիր էմին գուլ
կիպի քէնտիսնէ էմանէթէն վէ-
րիլէն էֆէնտիսինին ագչէսինի՛
տէր ա՛գապ վարըպ իլէթմէյէ
պաշատը : Օ իրա պիլիբ իտի քի՛
քէնտիսնէ էմանէթէն չօգ վէրիլ-
միշտի , վէ օնտան չօգ թալապ
օլունաճաղըտը , վէ օնա կէօրէ
ա՛մէլ ու ճարաքէթ էյլէտի : Պու
վէճճ իլէ՛ Լլաճըն պիր թարիգ-
տէ ախէրէրտէն Ֆարըլը էթ-
տիյի քիմսէլէր՝ տիրգաթ էթ-

վարրպ՝ օնյար իլէ իշ կէօրտիւ,
վէ պէշ թալանթ տաճա գա-
զանտը :

17 Պու մինվալ իւզոէ իքիյի

մէլիտիրլէր քի՛ քէնտիլէրինէ իՏ-
սան օլունան ա՛ղիմ՝ մուսա՛տաթմ-
լարը վէ ֆուրսաթլարը էն ֆայ-
տալը թար՛գտէ գուլանսընլար :
Ի թափ . Է . 1—3 : Ա Ս՚ապ .
ԺԳ . 4—3 . ԺԵ . 1—28 : ԻԸ .
1 ԷՃ : ԻԹ . 1—20 : Բ Ս՚ապ .
Ա . 8—10 : ԺԵ . 8—18 : ԺԷ .
3—9 : ԺԹ . 4—11 : ԱԱ . 20,
21 : ԱԳ . 15, 16 : ԱԴ . 19—21,
29—33 : ԱԵ . 16—19 : ԱԿԵՏ .
Ե . 14—19 : Ա՚ապ . ԻԳ . 18 :
ԽԹ . 23 : Կ . 5—16 : Ա՚ապ .
ԺԵ . 18, 19 : Ա . Ա՚ապ . Բ . 16
—23 : ԺԵ . 10 : Ա Տ՚Ե . Զ .
17, 18 : Բ Տ՚Ե . Բ . 6 : Դ . 5—
8 : ՓԷԼԵ . 6 , 7 . Գ . Ա՚ապ . 5—
8 :

17. Ի՛րի րահա գազանտը :

Պու գուլ տախի պունտան էվ-
վէլքիտի կիպի՛ քէնտի էֆէնտի-
ս՛նին ագէսինի ալըվէրիշտէ
սատըգանէ գուլանրպ՝ օնու քէն-
տի էֆէնտիտի կէլինճէյէտէք իքի
գաթ արթըտը : Ալլահ պէշ
թալանթ վէրտիյի քիմնէլէրտէն
պէշին քեարընը մաթլուպ է-
տեր . լաքին սաթ իքի թալանթ
վէրտիյի քիմնէլէրտէն՝ Տէման
իքի թալանթըն քեարընը թա-
լապ էտէր : Պապ ԻԲ . 37 շէր-
Տինէ պապ : Մանր . ԺԸ . 19
Ա թափ . ԺԹ . 4, 5 : Ի . 4 : ԻԳ .
16, 17 : Բ թափ . ԺԹ . 32 : Գ .
Թափ . ԻԸ . 3, 4 : Դ . Թափ . Դ .

ալան տախի՛ իքի տաճա գա-
զանտը :

18 Ա՛մնա պիրի ալան՝ վարրպ
եէրի գազտը, վէ էֆէնտիտինին

8—10 : Ա՚ապ ԻԹ . 11—17 :
ԱԱ . 16—22 : Ա՚ապ . Գ . 9, 10 :
ԺԱ . ԺԱ . 1—6 : Ս՚ապ . ԺԴ .
3—8 : Պապ . Թ . 36—39 : Ժ .
2 : ԺԱ . 29, 30 : ԺԸ . 24—28 :
Բ Ա՚ապ . Ը . 12 : Թ . 11—14 :
Պապ . Զ . 9, 10 : Ա՚ապ . Ե . 16 :
Ա՚ապ . Դ . 17 : Ա Տ՚Ե . Ե . 10 : Բ
Տ՚Ե . Ա . 16—18 : Ա՚ապ . Զ . 10,
11 : Ա . Պապ . Դ . 10 :

18. Ա՛ֆէնտիտին ալէպիլի վէշ-
էրի : Ա՚ապ . ԺԸ . 9 : ԻԶ . 13—
16 : Պապ . ԺԹ . 20 : Ա՚ապ
քէնտիտինին օլապըտը , իսթէտի-
յի կիպի գուլանսապիլի իտի :
Ապքին օ՛ պիր զայէթ էմիյէ-
թէ խային՝ թէնպէլ՝ վէ ֆայտու-
տիլ գուլ իտի : Ա՛ է Տա՛նկը
թիւճճար՝ քէնտի մալաճաթլա-
րընը էլինէ թէպիմ՝ էթտիյի
պէպլէ Տարաքէթտէ պուլունան
իշկիւզարընը եա քեաթիպինի
շիտտէթ իլէ թէքտիր էթմէյէ-
ճէք : Իշպու գուլ Ալլահըն քէն-
տիլէրինէ վէրտիյի գուտրէթ ու
իսթի՛տատընը օնուն շան ու ճէ-
լալինէ գուլանմարընը էՏմալ է-
տէնպէրէ թէշպիՏ տիր : Պու մի-
սիլլիւ քիմնէլէր չօգ տէֆա՛ պու-
նու էօ՛ղիւր թուլտարար քի , օն-
լար ախէրլէրի կիպի եիճէ լիւթ-
պէլէրէ մալը տէյիլէր , եախօտ
ախէրլէրի կիպի պէպիւք իսթի-
տատ վէ գուտրէթ սաճիպլէրի
տէյիլէր , եախօտ Ալլահ օնլարա

ազգեսինի կիզէտի :

19 Խմտի չօգ զէմանտէն սօնկ-

ախերլէրին պա՛ղըսընա վէրտիյի
 գատար սաղլըգ եա մալ եա ի՛լմ՝
 վէրմէտի : 1 աքին պու միսիլլի-
 պէ հանէլէրին ճիւմիէտի ասըլալ
 տըր . չիւնքի , (1) Բլա՛հ ալ իս-
 թի՛տատը օլան քիմնէլէրտէն չօգ
 իսթի՛տատ ու իգթիտարի օլան
 քիմնէլէր գատար իշ կէօրմէլէ-
 րինի մաթըլուպ էթմէզ : 1) ալթ
 պիր թալանթը օլան ատէմտէն՝
 օն թալանթ իլէ այըշվէրիշ էթմ-
 մէսի մաթըլուպ օլունմալօր : Պուն-
 տան էվվէլքի խանէյէ պագ : Բ .
 Կր՛նթ . Ը . 12 : (2) Բլա՛հըն պի-
 զի գօտուղու մէրթէպէսէ՝ ահ-
 վալիմիզ Տէր նէ գատար էտնա
 օլաա , Ֆայտալը օլապիլիլիզ , վէ
 էօյէ օլմալըլըզ : Ա . Կր՛նթ . ԺԲ .
 11--30 : 1) է (3) 1) ահի՛հ վու-
 գուա՛թիլէրտէն տիր քի , չօգ քէր-
 րէ իսթի՛տատ ու գուտրէթի ալ
 վէ վագթի հալէրի տար օլան
 քիմնէլէր՝ իսթի՛տատ ու գուտրէ-
 թի չօգ վէ վագթի հալի կէնիշ
 օլան քիմնէլէրտէն տիւնեատա
 տահա զիյատէ էյլիք էտէրլէր :
 2) օգ տէֆա՛ չօգ էտնա հալտէ
 օլան պիր քիմնէ տիւնեատա՛
 քէնտի էօ՛միլիլիլէ՛ ի պրէթի ի-
 լէ՛ վէ ամէլ ու հարաքէթի իլէ՛
 էն ա՛ղիմ մէսնէտ ու մէրթէպէ-
 լէրէ եիւճէլիշ վէ էն ա՛ղիմ իս-
 թի՛տատ ու գուտրէթէ մալիք
 քիմնէլէրտէն զիյատէ էյլիք վէ
 խայրը էտէր : Խմտի զանն էթմէ-
 լի տէյիլիլիլ քի , եալընըզ իսթի՛-
 տատ ու գուտրէթի ալ օլան քիմ-

րա՛ օլ գուլարըն էֆէնտիսի
կէլտի , վէ օնլար իլէ հիսապա

սէլէր քէնտի պօրճլարընըն էտա-
 սընը իհմալ էտէրլէր . չիւն պու
 թէմնիլին մէրամը՛ պունու կէօս-
 թէրմէք տէյիլ իտի , վէ սահի-
 հան պիլիլիլիլ քի , պէշ եա օն
 թալանթ ալանլար չօգ քէրրէ՛
 վարըպ ճիւմիէտինի եէրէ կէօմէր-
 լէր : 1 աքին պիր թալանթը ա-
 լան՝ օնու եէրէ կէօմտիլիլի ի-
 չիւն էյէր թէքաիր օլունտու ի .
 սէ , պէշ եա օն թալանթ ալըպ
 տա օնլարը կէօմէնլէր՛ տահա զի-
 յատէ շիտտէթ իլէ թէքաիր օ-
 լունմալաճաղար մը : 1) ալ . ԺԲ .
 47, 48 : 1) է էյէր պիրատէմ՝ «է-
 ֆէնտիսինին ազգէսինի՛» սալթ ա-
 լըպ կիլլէտիլի վէ իշէթմէտիլի
 իլիւն թէքաիր օլունմաճաղ իսէ ,
 «էֆէնտիսինին ազգէսինի՛» ֆէ-
 նա եէրէ իարճ էտէն՝ ֆէնայա
 գուլանան՝ իարաֆ էտէն՝ եա չա-
 լան քիմնէնէ գատար չօգ զիյա-
 տէ թէքաիր ու ա՛ղապէ լայրգ
 ապրլաճաղ տըր :

19 . 2) օգ զէմանտէն սօնկրա :
 Պապ ԻԲ . 48 . 50 շէրհլէրինէ
 պագ : — (1) Ելար էլէ հիսապ օ-
 լունտու : 1) ֆէնտիլէրի օնլարըն
 ա՛մէլ ու հարաքէթինի թէֆթիշ
 էյլէտի , քի օնլարա՛ քէնտիլէ-
 րին էմիլիլիլիլիլ եա էմիլիլիլիլ
 սիզ օլունգալարըն կէօրէ էճր ու
 ի՛վաղ վէրսին , եա ճէլա ու ա՛-
 զապ էյլէտին : 2) իւմիլիլիլիլիլիլ
 հիսապ վագթը կիլլէլօր : Պապ
 ԻԸ . 23 , 24 : 1) ալ . ԻԲ . 1 , 2 :
 Կր՛նթ . ԺԲ . 31 : 1) ալ . ԺԲ .

օթուրտու :

ՀՅ Ս է պէշ թալանթ ալան կէլիպ պէշ թալանթ տահա կէ- թիրտի, վէ տետի. Եւմ էֆէն- տիմ պանա պէշ թալանթ թէս- լիմ էթտին, իշթէ ընլարըն իւ-

7—12: Բ Կորնթ. Ե. 10: 20. Վաղանորմ: Խանէ 16 շէրհինէ պագ: Ղ Ե. ԺԹ. 16: Վորթ. Ի. 24: Ա Կորնթ. ԺԵ. 10: Կոչ. Ա. 29: Բ Տէմ. Դ. 1, 2. 5—8: Յ. 1: Բ. 18:

21. Լշֆն օլտուն էն: ԻՆթի- մալ քի, պու գուրու՝ մասլահա- թա փէք սրգը պագար տէյիւ ղէվզէ ալմըշլարտը. լաքին շիմ- սի օ՝ քէնտիսինէ հէր շէյտէն գըյմէթի օլան էֆէնտիսինին քէնտիստէն րազի օլմասընը վէ խօշանմասընը էլէ կէթիտի: Բ Սաղ. ԱՄ. 20, 21: Ղ Ե. ԺԶ. 10: Եւմ. Բ. 29: Ա Կորնթ. Գ. 5: Բ Կորնթ. Ե. 9: Ժ. 18: Ա Պետ. Ա. 7: — Սէնի ցֆ շէյ- լէր Իւզէրնէ էն: Սէնի տահա ա՝ զիմ ի՛ղզէթ ու ի՛թիպար սահի- պի էտէճէյիմ, վէ տահա ա՛զիմ մէմուրիյէթիլէր իւզէրինէ նասպ էտէճէյիմ: Խանէ 34—40: Ժ. 40—42: ԻԳ. 47: Ղ Ե. ԺԲ. 44: ԺԹ. 17—19: ԻԲ. 28—30: Յայր. Բ. 10. 26, 27: Գ. 21: ԻԱ. 7: — Բէնտի էֆէնտինն շաղ- ԼԵԼԵՆ Ին: Սէրայըն ճիւմէ ղէվզ ու սէֆալէրինէ՝ վէ իշպու շաղ- լըզ էյամի իչիւն հազըրլանմըշ օլան ա՛զիմ վէ ղանի զիյաֆէ- թին նիմէթիլէրինէ հիսսետար օլ

զէրինէ պէշ թալանթ տահա գաղանտըմ:

21 Լշֆնտիսի օնա տետի. Ե- ֆէրին՝ եւմ էյի վէ էմին գուլ, ազտա էմին օլտուն, սէնի շօգ շէյլէր իւզէրինէ թային էտէ-

Սաղ. ԺԶ. 10, 11: Յ. 15. ԺԲ. 26: ԺԴ. 3: ԺԵ. 24: Փեւեղ. Ա. 23: Բ Տէմ. Բ. 12: Եբբ. ԺԲ. 2: Ա Պետ. Ա. 8: Յայր. Է. 17: Տիւնեանըն ղէվզ ու սէ- ֆայարը ինսանը փէք նասիր տոյուրուրլար. վէ տոյուրուրգ- արը ղէման տա՛ պրթգընլըզ վէ օսանմասլըզ կէթիլիլէր: (Ն- լար՝ վիճիտի ղայի՛ֆլէտիլէր, վէ ճանը կէվշէտիլէր: (Նլար իլէ պերապեր ֆէսաթ վէ րէզա- լէթ գարըշըզ տըր. վէ խըւլը պիր աըզու իլէ պաշարլար, ա- մա փիւշմանլըզ իլէ տիւքէնի- լէր: (Նլար իշպու շիմտիլէր հա- լիմիզէ՝ պա՛ղը խուտուսլարա եա- րամագ իչիւն վէրիմիշ տիր. լա- քին պիղ օնլարըն արտընճա՝ օլ ֆայիտէմիլ իչիւն մէրամ օլտուգ- լարը խուտուսլարտան աշըրը տիւ- շէրիլ, վէ թէճմէթիլ օլու. Կ շա- շըրըրըզ, վէ հէլաքէ կիրիֆթար օլուրուզ: Լաքին կէօյիւն սաա՛- տէթի՛ մէլէքէլէր սաա՛տէթի տիր. պէյլէ պիր սաա՛տէթ քի՛ Մլա- հըն հուլուրունտա ութանմայա- րագ մալիք օլապիլիլիլ, վէ էօլէ պիր սաա՛տէթ քի՛ ճան եէնիլէն- միշ վէ ճիւմէ գուտրէթիլէրինտէ գուվէթիլէնմիշ վէ հէվի իսթի- տատլէրինտէ նէշվ ու նիւմա

ճէյիմ. քէնտի էֆէնտինին շաղ-
լըղընա կիր :

22 Ս է իբի թալանթը ալան
տախի կէլիպ տէտի. Եւ էֆէն-
տիմ՝ պանա իբի թալանթ վեր-
տին, իշթէ օնլարըն իւզէրինէ
իբի թալանթ տաճա գազանտըմ :

23 Եֆէնտիսի օնա տէտի. Ե-
ֆէրին՝ եւ էյի վէ էմին գուլ,
ազաա էմին օլտուն, սէնի չօդ

պուլմուշ իբէն սէֆասընը սիւրէ-
պիլըր : Կէօյիւն սէֆալարը՝ ճա-
նըն գուլվէթլէրինի զայի՝ ֆլէտէ-
ճէրլէրի եէրինէ, օնլարըն ճիւմ-
լէսինէ պիր թաղէլիք վէրիւրէր .
վէ օնլար օ գատար չօդ վէ ճէ-
լիլ վէ տիւքէնմէզ օլաճազլար
քի՝ սէֆասը սիւրիւլէճէք շէյլէր
տախի տիւքէնմէզ վէ նիճայէթ-
սիղ տիրլէր :

22. Իս. Եւանթի գանա գաղան-
բըմ : Խանէ 17 շէրճինէ պապ :
Ղ. 1-ի. ԺԹ. 18. Լ. 1-ի. ԺԲ. 6-8 :
Բ. 1-ի. Բ. 1-3. 7, 8. 12 :

23. Եւանթի օլտուն էն :
Խանէ 21 շէրճինէ պապ : Մ. 1-ի.
ԺԲ. 41-44 : ԺԴ. 8, 9 :

24. Եւ էֆէնտիմ : Պապ Ե. 21 :
Ղ. 1-ի. Զ. 46 : — Եւ էֆէնտիմ եէր-
բէն էն : Պիլիբիտիմ քի սէն՝ պիր
թամաքեար վէ խասիս ատէմ
օլուպ ալ պիր իւճրէթ իլէ եւ
ճիչ իւճրէթ վէրմէզտէն ֆագիր
քիմսէլէրէ քէնտի քեարըն ի-
չիւն չիֆթ սիւրտիւրիւպ էքին
էքտիրիբին : Եւարամազ ատէմ

շէյլէր իւզէրինէ թալին էտէ-
ճէյիմ. քէնտի էֆէնտինին շաղ-
լըղընա կիր :

24 Ս է պիր թալանթը ալան
տախի կէլիպ տէտի. Եւ էֆէն-
տիմ, սէնին՝ էքմէտիյին եէրտէն
պիչէն՝ վէ սաճմատըղըն եէրտէն
աէվշերէն պիր սէրթ ատէմ
օլտուղունու պիլտիմ :

25 Ս է գօրգտուղունտան՝ վա-

լէր ու՛մուճն Եւանթ թալանթ-
նըն ճագգընտա պու միսիլիւ
ֆասիտ զիւիմլէրտէ օլուրլար,
վէ օնտան էօթիւրիւ պիր զա-
լմ՝ աղա կիպի շէքվա էտեր-
լէր : Պապ Ի. 11, 12 շէրճէ-
րինէ պապ : Գ. 1-ի. ԻԱ. 14,
15 : Եւանթ. ԾԸ. 3 : Երեմ.
ԻԴ. 16-18 : Եւանթ. ԺԸ. 25
— 29 : Մ. 1-ի. Ե. 12, 13 Դ.
14, 15 : Ղ. 1-ի. ԺԲ. 29 : ԺԲ.
20, 21 : Լ. 1-ի. Է. 7 : Բ.
20 : — Սէրլէր արեմ : Պիլիբի-
տիմ, քի սէն նէքէս վէ թէրս
վէ ֆուգարա քիմսէլէրէ զալմ՝
պիր քիմսէ սին :

25. Գօրգտուղունտան : Պու
քիմսէտէ՝ տէյիլ էվատ՝ իլլա
գուլ ըուճու վարըտը վէ Եւ
լաճա եագըղմազ վէ պիլիմ օնա
պօրճուճուլու էտա էթմէմիգտէն
մէն՝ էտիճի պու էսիրլէրէ մախ-
սուս օլան գօրգուտան զիյատէ
շէյ օլամազ Լ. 1-ի. Է. 15 :
Բ. ՏԷ. Ե. 7 : Եւանթ. ԻԱ. 8 :
— Մ. 1-ի. Ե. 1-ի. Ե. 1-ի. Ե. 1-ի.
եւ վի ատէմին գալպիինն տու-

ըրպ սէնին թալանթընը եերտե կիզէտիմ. իշթե մալընը ալտրն :

26 Ս է եֆէնտիսի ճէվապ վէրիպ' օնա տէտի. 137 եարամազ վէ թէնպէլ գուլ' պէնիմ

յուշարընըն թագրիրի տիր : Պու միսիլիւ քիմնէլէր' տէյիլ Բլլաճ իչիւն իլլա քէնտիլէրի Իչիւն հաշարար. վէ օնյար էյեր Բլլաճ իչիւն պիր քիչիւք շէյ էտէճէք օլսալար հախօտ օնուն մասլահաթընըն իլէրիլէմէտի իչիւն ալ պիր շէյ վէրէճէք օլսալար, պունու կէօնիւլ սիւզիւք իէ վէ օնա պիր քիւսթա հլըգ իէ էտերլէր. վէ տերլէր քի, օնուն օնլարտան թալապ էթմէյէ հազգը օլան' հեման օ ալ շէյ տիր : Պունլար' պա'ղը սայիր քիմնէլէր գատար թէրքէ : էտէպ օլմատըղլարը' վէ ախէր պա'ղը քիմնէլէր միսիլիւ քէնտի վագթլարընը վէ մալլարընը տօղըու տօղըոյա եարամազ հօլարտա սարֆ էթմէտիքլէրի իչիւն' քէնտիլէրին թէն. պէլիլիյինի' նէֆտի սէվմէլէրինի վէ մէյէտիլիլէրինի զարարըղ պիր շէյ սայարլար :

26. 137 եարամազ : (Յնա քէնտի էֆէնտիսինն հազգընտա պէյլէ ֆէնա ֆիքրիլէրտէ օլմաւը' փէք ֆէնա պիր շէյ իտի. վէ էֆէնտիսինն մալընը ալըպ տա' օնու էֆէնտիսինն մէնֆաաթը իչիւն գուլլանմամարը' քիւլլիլէն էմիլիլէթե մուղայիր պիր հարաքէթ իտի : Իմտի օնուն

էքմէտիլիմ' եերտէն պիչտիլիմի վէ սաչմատըղըմ եերտէն տէվչիրտիլիմի պիլիր իտին .

27 Իմտի սանա վաճիպ իտի քի' ազչէմի սարրաֆլարա վէրէ-

եարամազ տէնմէսի' զայէթ միւնասիպ իտի : Պապ Ե. 32 : — Թէնպէլ : Պու քիմնէ' հիշ պիր շէյ էթմիշ տէյիլտի վէ հազգ իտի քի, հեմ խըզմէթ տէն գօվուլուն, հեմ թէքտիր օլունսուն : Ս է պու թէմնիլ պիզէ էցրէտիր քի, Բլլաճ աւտէմէրի տէյիլ սալթ եարամազըլըգ իշէտիքլէրի իչիւն' իլլա էյլլէք իշէմէտիքլէրի իչիւն տախի թէքտիր ու ա'զապ էտէճէք տիր : Խանէ 45 շէրհինէ պագ : — Իշտէտիլիմ' եերտէն Ը : Պու էֆէնտի' գուլունուն քէնտինի թարիֆ էյլէտիլի պէտ ախէազատա պիր քիմնէ օլտուղունու իզրար էթմէք մերամ էթմէյօր, իլլա մերամը պու տուր քի, թէնպէլ գուլուն' քէնտի պօրճունուն էտարնա տահա տիգգաթըլը օլմայըլ' թէհօհմէթըլի սալլամաղա հազգ սէպէպ վերտիլիլի աշիքեար էյլէսին : Պ Ե. Ե. 22 : 3045. Ե. 6 :

27. Սարրաֆլար : Պապ ԻԵ. 42 շէրհինէ պագ : Իշպու սարրաֆլար' տէյիլ սալթ Բօմա աղչէսինի Եէհուտի ազչէինէ վէ Եէհուտի ազչէսինի Բօմա ազչէսինէ պիր միգտար սարրաֆիլէ ալարագ թէպաիլ էտերլէրտի, իլլա ալ ֆայըղ իէ ազչէ տախի

սին, վէ կէլտիյիմոտէ՝ պէն մալի ֆայիզ իլէ ալըր իտիմ:

28 Իմոտի օնտան թալանթը ալըն, վէ օն թալանթը օլտնա վէրին:

29 Օլիրա հեր քիմին վար իսէ, օնա վէրիլէճէք, վէ արթը-

լաճագ. ամնա քիմին եօղ իսէ, օնտա օլան տախի օնտան ալընաճագ տըր:

30 Ա է օ ֆայիտէսիզ գոլու տիշարըքի գարանլըզ չոգարն. աղլայըզ վէ տիշ գըճըրտայըջը օրատա օլաճագ տըր:

էօտիւնճ ալըրար, վէ չօզ ֆալըզ իլէ էօտիւնճ վէրիլըքիտի: Լաքին պու գուլա վէրիլէն թալանթ՝ օնու ֆայըզա վէրիպ պու միսիլիւ թէնպէլ պիր թարիգտէ արթըրմագ իչիւն տէյիլ իլէ լա հագպ թարիգտէ չալըշարագ ախլ ու ի՛թա իլէ արթըրմագ իչիւն վէրիլըքիտի. լաքին օ պու տէրէճէ թէնպէլ օլուպ պունու էթմտի իսէ, հիչ տէյիլ իսէ օլ ագչէյի սարրաֆա ֆայիզ իլէ վէրմէլի իտի, քի էֆէնտիսի պարի օնտան պիր ֆայիտէ կէօրսիւն:

28. Իմոտի օնտան թալանթը ալըն է: Պու էֆէնտի իպթիտա՝ ագչէյի պիր մալսա հիպի կիպի վէրտի. լաքին օ շիմոտի օնու պիր հաքիմ կիպի վէրիյօր: Լագչէյի էմնիյէթսիզ գուլտան ալըր քի օնու թէքտիր էյլէսին, վէ էմին գուլա վէրիր, քի օնա իվագ ու իւճըթ օլտուն: Ա է պուլ քէնտի մալա հաթլարընը կէօրմէք վէ թէպլիյէ էթմէք իչիւն հեր պիր պաղիրիեան վէ միւլք սահիպի թալանթն էյլէտիյի վէքիլէրինէ վէ իչկիւզարլարընա էտէճէյի հարաքէթէ հեր հալ-

տէ մուվաֆըզ տըր: Խանէ 18 շէրհինէ պագ:

29. Իլիմի վար իսէ է: Պապ յ. 9. 12, վէ իւ. 41. 43 շէրհէրինէ պագ:

30. Պայիտէսիզ գուլու պիշարէթ է: Պապ ը. 12, վէ իւ. 13 շէրհէրինէ պագ: Ա է էյեր թալանթը պիւթիւն սագլայըզ օնա պիր վէյան էթմէյէն վէ օնու էֆէնտիսիսէ ալտըզ կիպի կէրի թէսլիմ էտէն քիմնէ՝ պու վէճհ իլէ շիտաէթլէ մու հաքէմ օլուպ թէքտիր ու աղպա օլունտու իսէ, քէնտիլէրին թալանթլարընը ֆէնա թարիգտէ գուլանան՝ վէ Լալաշըն օնլարա իհսան էյլէտիյի գուլվէթլէրի վէ իսթիտատալարը սէրիօջըուզ վէ սէֆիհէր էօրունտա հէլաք էտէն՝ վէ ֆուգարալարա եարտըմ էթմէք վէ էտէպ ու էրքեանըն վէ տիւտարըզըն իլէրիլէմէսի էօրունտա սարֆ օլունմաղա վաճիպ օլան մալլէրինի վէ վագթլարընը շէյթանըն վէ կիւնահըն էօլունտա խարճ էտէն քիմնէլէրին հալի նիճէ օլաճագ տըր: Խանէ 18 շէրհինին սօն իշարէթինէ պագ:

31 Ա է ատեմ Օղու՝ ճէլարի
կէ հէփ ա՛ղիզ մէկէքէր պիլէ-
սինձէ օլարագ՝ կէլարխնտէ , օ
զէման ճէլարինին թախթը իւզէ-
րինէ օթո րաճագ .

32 Ա է հէփ թայիֆէլէր օ .

31. Ըտէ՛ (Ղըւ-նն : Պուն-
տան էվէլ շայիրալէր տիւննա-
նըն սօնու խուսուսունտա սօր-
մուշարարըր (Պայ ԻԳ . 3) , վէ
պուրատա Գուրթարըրը Լփէն-
տիմիզ՝ օղէման վագի՛ օլաճագ
օլան սօն շէրաա՛թըն պիր մախ-
սուս վէ զայէթ ա՛լէա թա՛րի-
ֆինի վէրիօր : Վէնտիսի շիմ-
տի էյերչի փէք էտնա վէ թա՛հ-
զիր օլունմուշ պիր հալտէ իսէ
տէ , ճիւմէ ա՛լէմին ա՛ղիմ շա-
քիմի օլաճագ : Յփն . Ե . 27—29 :
Գործ . ԺԵ . 31 : — ՂԵլուլէ
է . . . իւրիյնէտէ : Պայ ԺԶ . 27,
վէ ԺԹ . 28 շէրհէրինէ պագ :
ԻԶ . 64 : Սորի . Ը . 38 : ԺԴ . 62 :
Ղ . 26 : ԻԻ . 69 : Ա թԻ .
Գ . 16 : Բ ԹԻ . Ա . 7 , 8 : Յայ .
Ա . 7 : — ՂԵլուլէն իտիւն նն :
Սոր . Բ . 7 : Եք . Ա . 8 : Յայ .
Ի . 11 :

32. Ա է Թայիֆէլէր օնան հո-
ղարունա նն : Լէհուտիլէր վէ
էճնէպի թայիֆէլէր եէրին ճիւմ-
լէ միլէթիլի վէ գապիլէլէրի վէ
ֆամիլեալարը՝ ճիւմէտի՛ Վրիս-
տա Լփէնտիմիլին շէրաա՛թ
թախթընըն էթրաֆընտա ճէմ՝
օլունաճագլար սըր : Ղ . 12 . 16 :
ԺԴ . 10—12 : Բ .
Կորնի . Ե . 10 : Յայ . Ի . 12—

նուն հուզուրունտա ճէմ՝ օլու-
նաճագ . վէ օնլարը պիրի պի-
րինտէն՝ չօպանըն գօյունլարը
քէշիլէրտէն պրորտըը կիպի ա-
յըրաճագ :

33 Ա է գօյունլարը սաղընտա՛

15 : — Չօյունըն հօյունլարը նն :
Պիզ պազը քէրրէ ինսանլարըն
ախլէագ ու մէշրէպինի եանղըշ
անկարըզ . վէ պա՛զը քէրրէ՛ պիր
քիմէ հագգընտա սահհհ՛Վրիս-
թիան մը տէյիլ մի պըյաս էթ-
մէքտէ ա՛ճիզ գալըրըզ : Լ պքին
Վրիստոս Լփէնտիմիլէ էջլէ
պիր կիւճիւք ա՛րիզ օլմազ : Պիր
չօպան գօյունու վէ քէշիլի հէր
նէ գատար գօլալըղըլա պիմէյէ
գատիր իսէ՛ Լփէնտիմիլ ինսան-
լարըն հէր պիրինի զաթէն օ
գատար գօլալըղըլա պիլիլ : Յփն
Ժ . 14 . 27 : — Ըտէ՛մտ : Իշ-
պու պըրմագ՝ միլէթճէ եա քի-
լիսէճէ պիր պըրլմագ տէյիլ
տիր , իլա հէր քէսին քէնտի ախ-
լէագ ու մէշրէպի մասսուսէսի
միւճիպինձէ օլաճագ սըր : Ա է
պու միսիլ իւ պըրլմայը՝ հէր շէ-
յի թէքմիլէն պիլէնտէն զայրի
քի՛մ էտէպիլիլ , վէ իճրասընը
Ղիւմէյէ գատիրտէն զայրի
քի՛մ էտէպիլիլ : Պայ ԺԳ . 30 .
49 շէրհէրինէ պագ : Սոր . Ա .
4 , 5 : Ծ . 3—6 : Ելի . ԼԴ .
17—22 : Սոր . Գ . 18 : Ա .
Կորնի . Գ . 5 :

33. Գօյունլարը : Գօյուն՝ սուչ-
սուզըւզ վէ գարարսըղըզ թէշ-
պիհի տիր . վէ պու սէպէպտէն

քեչիւերի իսէ սօլ եանրնտա
տուրտուրաճապ :

34 () զէման փատիշահ սաղ

պու իամ սատրգլարա վերիւտի :
Սաղ. 27. 1 : 2թ. 13 : ՂԵ. 7 :
Ճ. 3 : Յոգ. Ժ. 7. 14—16. 27 :
ԻԱ. 15—17 — Սաղ. 27 : Սաղ
Թարաֆ՝ ի՛ղզէթ ու իբրամ Թա-
րաֆը տրը , վէ պուրատա մա՛նա-
սը՝ գապուլ օլմապ՝ մագպուլա
կէչմէք՝ ա՛լէա տէրէճէյէ եոմէք՝
վէ ի՛վաղ ու իւճրէթէ նայիլ օլ-
մապ տրը : Տա՛նդ. ԽԸ. 13, 14. 17
— 19 : Գ. Թա՛գ. Բ. 49 : Սաղ.
ԽԵ. 9 : ՃԺ. 1 : Սաղ. Ժ. 2. 19 :
Գործ. Բ. 34, 35 : Եթե՛. Ա.
20 Եթե՛. Ա. 3 : — Բէչիւերի :
Բէչիւ՛ գօյունտան էտնա վէ տա-
հա չիբքին վէ իթաա՛թսրղ օ-
լուպ եարամազլարա թէչպի՛հ
տիր : Եթե՛. ԼԳ. 17 : Լաբին
պուրատա՛ օնլարըն պիր Ֆէնա
խոյլարը օլտուղու իչիւն տէյի՛լ
իլա քեչիւեր իլէ գօյունլարըն
պէյնինտէ պու գատար պէօյիւք
պիր Փարգ օլտուղու իչիւն եա-
րամազլարա թէչպի՛հ օլունույօր ,
չիւնքի՛ պիրի պիրինտէն փէք գօ-
լայ Փարգ օլունուլար զիրա օն-
լար էյէրչի ճիւմիէսի պիր չայրը-
տա օթլանըլար իսէ տէ , պիր
քիւչիւք չօճուգ պիլէ օնլարը պի-
րի պիրինտէն Ֆէրգ էտէպիլիք :
— Սաղ. Եանը՛րա : Պու՛ ի՛թիպար
էքսիքիլինին մահալի իտի . վէ
մագպուլ օլմամապ՝ վէ ըէտտ ու
հիւքիւ զազապ օլմապ տուրէթի-
նի պ՛յան էտէն պիր մահալ ի-
տի : Ի՛օմալլարըն ի՛նտինտէ սաղ

եանրնտա օլանլարա տէյէճէք .
Կէլին՛ է՛յ փէտէրիմին միւպա-
րէքլէրի՛ տիւնեանըն գուրուլտու-

վէ սօլ Թարաֆլարը տիւքէնմեղ
տէվէթ ու սաա՛տէթ՝ վէ սէֆիլ-
լիք ու հագարէթ թէչպի՛հերի ի-
տի :

34. Գապիւշահ : Իչպու շիմսի
պու գատար Թահգիլ օլունմուշ
Յիտու՛ օլէման ճիւմիէ կէօրիւ-
նիւր վէ կէօրիւնմեղ տիւնեա-
լարըն ա՛ղիմ փատիշահը կիպի
գուհը էտէճէք տիր : Յոյո. ԺԵ.
14 : ԺԹ. 11—16 : — Կէլին՛ :
Խանէ 21 շէրհինէ պագ : Գու-
տիշահըլմա կէլին , սէրայլմա՛ փա-
տիշահըլմա կէլին : Կէլին պէ-
նիմ իլէ թախթըմա օթուրուն
վէ տիւնեանըն եարատըլմասըն-
տան էվվէլ փէտէրիմին ի՛նտին-
տէ մալիք իտիյիմ ճէլալ ու
շանա նաղար էյլէյին : Կէլին,
էպէտիլիյին հէփ սաա՛տէթլէրի-
նէ վէ ի՛վապէրինէ կէլին հիւ-
սէտար օլուն : — Ե՛յ փէտէրիմին
Փա՛պրէիլիք : Սիլ՛ փէտէրիմին
սէչքիւնլէրի՛ Ֆիտա օլմուշարը՝
թէքրար տօղմուշարը՝ էվլատը-
ղա գապուլ օլմուշարը՝ վէ սէվ-
կիլիւ էվլատարը սընըլ , քի
սիզի էպէտէն զայթթ միւպա-
րէք վէ սաա՛տէթլու էթմէյէ
գարար գըլմըլ տրը : Պապ Ի.
23 շէրհինէ պագ : Սաղ. ՃԺԵ.
13—15 : Եթե՛. Ա. 3, 4 : —
Տէնէտըն գորալուղունըանէ :
Սաղ. Ե. 40 : Յոգ. ԺԳ. 2,
3 : Ա. Կորնթ. Բ. 9 : Եթե՛. ԺԱ.
16 : Ա. Պու. Ա. 19, 20 :

դունտան պերու սիզին իչին հա-
զըրլանմը զատիշահը զմիբաս
այլն :

Յայր . ժգ . 8 . Փետերինիցն
պիր եհնի նիյեթի եօգ տուր
(Վարժ . ժն . 18) , իլլա տայի-
մա գարար էթմիշ իտի քի՛ փա-
տիշահը սիզե իհասն էյլէսին ,
վէ օնու իհասն էտեճէք տիր .
վէ պունու էթմէյէ՛ օնա հիչ
պիր շէյ մանի՛ օլամայաճադ տրր :
Սէ էյեր Մլլահա՛ . քէնտի տօսթ-
լարընա ի՛վազ վէրմէսի հագգ
իսէ , օնու էթմէյէ գարար գըլ-
մասը տտիսի հագգ տէյիլի :
Օ իրա պու՛ տինեհանն եարա-
տըմասընտան էվիլէլ հագգ օ-
լանը էթմէյէ գարար գըլմագտան
ղայրի նէ տիր : Մղեզ Վի-
թապարտա՛ իեչաս վէրմէք Մլ-
լահա մախտուս պիր շէյ թա՛րիֆ
օլունտօյօր , քի օ՛ Մլլահըն մէր-
համէթի իլէ քէնտիինն հիւսնի
իրատէթինն էտօրէ պիր էպէտի
թագտիր միւճիպինճէ լայրգ-
արղ օլան զաթլարա իհասն ու-
լունուր : Մալմ . Ը . 28—30 :
Եթե . Ա . 4—6 : Բ թե . Բ .
13 : Ա Պե . Ա . 2 : Յալմ . 2 .
37 : Սէ հէլար օլան քիմնե-
լէր՛ քէնտիլէրինտէն լայրի քիմ-
սէյէ գապահաթ պուլամազլար .
չին քի էօլումէ կէօթիւրէն եօ-
լու քէնտիլէրի սէչտիլէր . վէ
եալնըզ Գուրթարըճընն եէ-
տի իլէ իեչաս պուլմասընը իս-
թէմէտիլէր : Յալմ . Ե . 40 :
Սալմ . ժգ . 13 , 16 : — Փա-
րիշահընն զիրա ալն : Պու փա-

35 . Օ իրա աճրգտրմ՛ , վէ պա-
նա եէմէք վէրտինիզ . տուստըմ՛ ,
վէ պանա իչիրտինիզ . զարիպ ի-

տիշահը՛ միրաս իւզրէ օնլա-
րըն տըր , զիրա օնլար Մլլահըն
էվլատլարը օլմաղըլա , Մլլահըն
միրասճըլարը տըրլար : Պապ Ե .
3 : Մալմ . Ը . 17 : Ա Պարնի .
2 . 9 : Վալ . Գ . 6 , 7 : Ե .
21 : Եթե . Ե . 5 : Ա Պե . Ա .
3—5 : Ա Յալմ . Գ . 2 : Յայր . Գ .
21 : Նլար շիմտի տիլէնճիլէր
պիլէ օլսա , օգէման փատիշահ-
լար օլուպ սօլմազ թաճլար կի-
յէճէքլէր : Պապ ժն . 28 շէր-
հինէ պագ : Բ . Գ . 43 : Պալ .
ժն . 32 : Պալ . Ե . 18 . 27 :
ժն . 3 : Բ Տլմ . Բ . 12 : Գ .
8 : Յալ . Բ . 5 : Յայր . Գ . 21 :

35 . Մեթարմ : Իշպու սատըզ-
լար՛ իմանլարընը քէնտի ա՛մէլ-
լէրի իլէ կէօսթէրմիշլէր իտի :
Նլարըն իշէմիշ իտիլէրի՛վէ
պուրատա թա՛րիֆ օլունան է-
յի ա՛մէլլէրի՛ իսպաթ իտիլէր
քի՛ (1) Նլար տինեհայր Փէ-
նայա գուլանմազ կիպի գուլ-
լանտըլար , վէ Մլլահըն օնլարա
վէրտիյի վէսիլէլէրի քէնտիլէ-
րին պէջիւրիւրիւնիւ : է ի՛ղղէ-
թինն արթըրմագ իչին տէյիլ՛
իլլա ախէրլէրինն էյլլէք էթմէք
վէ միւհթաճլարա եարտրմ էթ-
մէք իչին գուլանտըլար : (2)
Նլար՛ Վրիսթիան գարըն-
տաչարընը ճան ու տիլտէն սէ-
վէրլէրիտի , վէ օնլարա՛ հէփ
գօվլայըլլարընտա վէ տերտ-
լէրինտէ տերտտաշ իտիլէր : (3)

տիմ, վէ պէնի գապուլ էթտի- նիդ.

36 Չրիլագ Իոնճ, վէ պէնի կի- յնտիրտինիդ. խասթալանտրմ, վէ պէնի զեյարեթ էթտինիդ.

Օնլար Տէի էթտիրէրինի՝ Աւ- լահըն էմրինէ տիգգաթլէրի վէ Վրիստոսա մուհապպէթլէրի Ի- շին էտէրէրտի: Պապ ժ. 40 —42 շէրՏէրինէ պագ: Բ Օ- ըն. ժ. 7—14: Գ թուգ. ժ. 10—15: Դ թուգ. Դ. 8—11: Յ. Բ. 13—16: Ա. 16 —21: Ս. 24, 25: Ժ. 21. 31: Ժ. 17: Ի. 9: Ժ. 4, 2: Ե. 7— 11: Ե. 7: Դ. 41: Ժ. 12—14: Յ. 29: Գ. 32: Բ. 36—39: Ժ. 31: Ժ. 29: Բ. 1—4: 7—9: Բ. 7—14: Ե. 28: Ա. 17—19: Վ. 7: Ե. 10: Ժ. 9, 10: Ա. 16—18: —Պ. 10, 11: Ե. 21: Ե. 20: — Գ. 1—8: Ժ. 1—3: Դ. 34: Դ. 9—11, Գ. 15: Ե. 23: Ա. 10: Ե. 1—3: Գ. 5—8:

36. Պէնի կիյնտիրտինի: Յ. Ա. 49, 20: Ե. 7:

հապտա Իտիմ, վէ պանա կէլտի- նիդ:

37 Օ զէման սատրգլար օնա ճէվապ վէրիպ տէյէճէրէր. Եա՛ Բապպ՝ սէնի նէ՞ զէման աճ

Յ. Բ. 14—16: — Խ. Բ. 35: Բ. 8, 9: Յ. 27: Ե. 14, 15: — Ե. 16: Գ թուգ. Ժ. 4: Վ. 10 —16: Բ. 8. 16—18: Ե. 34: Ժ. 3:

37. Օ զէման սատրգլար օնա ճէվապ Ա: Յնլարըն ճէվապըն- տան էյրէնիրիդ քի, սատրգ- լար՝ Խէլաս Իշին քէնտի ա՛մէլ- լէրինէ՝ Տէր նէ գատար չօգ Իշ- լէսէլէր տէ, հիշ Ի՛թիմատ գօ- մապար: Պու քիմնէլէր՝ օնլա- ըն Իշէտիքլէրի Իշէ Եարամազ ա՛մէլլէրի միտիլ Խ խրպէթլէր զէրր օրոնտուգլարընը ա՛ղիմ թա՛ճիւպ էթտիլէր, վէ քէնտի- լէրինի օնլարա օլան մէտհէ քիւլլէյէն լայրգսրզ տոյտու- լար: Եարամազ քիմնէլէր՝ քէն- տիլէրին Խայր ա՛մէլլէրինէ կի- վէնիլլէր, վէ օնլար Տէր նէ գատար ազ Խէլէր տէ, օնլա- րա տայանըլար. սատրգլար Ի- սէ՛ ա՛մէլլէրի Տէր նէ գատար չօգ օլապար տա՛ օնլարը պէր թարաֆ էտէրէր: Սատրգլար Իլէ Եարամազլարըն պէյնիտտէ նէ՛ գատար պէջիւք Փարգ վար: Պապ Զ. 3 շէրՏինէ պագ: Ե. 10—12: Ա. 10—12: Ա. 10—12:

կէօրտիւք , վէ պէսլէտիք . եւս-
խօտ սուսամը՛ վէ իշիրտիք .

38 շէմ նէ՞ զէման սէնի զարիպ
կէօրտիւք , վէ գապուլ էթտիք .
եւս չըպլագ՝ վէ կիյինտիրտիք .

39 Ս է նէ՞ զէման սէնի խաս-
թա եւս հապստա կէօրտիւք , վէ
սանա կէտիք :

ԻԹ . 14 : Լ . 1 . 6 : Ե . 33 : Ե-
այ . 47 . 6 : Ա կրնն . ԺԵ .
10 : Ա ՊԵ . Ե . 5 , 6 :

40 . Փարտիշահ ճեւաղ վերեպ : Լ .
այ . ԻԵ . 6 , 7 : — շէր նէ գա-
րուր Է : Բ Թաթ . Թ . 1 . 7 :
Յովհ . Ե . 26 , 27 : ԻԱ . 15—
17 : Բ կրնն . Գ . 5 : Ե . 14 ,
15 : Գաղ . Ե . 6 . 13 . 22 : Ա
Թաթ . Գ . 9 , 10 : Ա ՊԵ . Ա . 22 :
Ա Յովհ . Գ . 14—18 : Գ . 7—
12 . 20 , 21 : Ե . 1 , 2 : — Պա-
նի գարնուր շարքըն պիւնի :
Պապ . ԺԸ . 5 , 6 . 10 : ԻԸ . 10 :
Սարգ . Գ . 34 , 35 : Յովհ . Ի . 17 :
Եբբ . Բ . 11—14 : — Պան էն-
պիւնի : Պունսան էօյրէնիբիդ
քի՛ Քրիստոս Լ շէնտիմիդ պի-
զիմ Ֆէհմ ու իտրաք էթտիյի-
միդտէն զիյատէ արամըղտա տըր :
( ) պիզիմ արամըղա՝ պիր Փա-
գիր եւս իասթա եւս տերալի եւս
գօվալանմը՛ քիմնէ սուրէթիմտէ
կէլըր , վէ պու վէճճ իլէ պիզիմ
օնա հէր կիւն պիր իըզմէթ էտիպ
միւրիւվիէթ կէօսթէրմէյէ Ֆուր-
սաթըմիդ օլապիլի . վէ հէր նէ քի
էտէրս՛ք , օնուն ուղուրունա էտէ-
պիլիբիդ վէ էթմէլիյիլ : շէմ
տախի էօյրէնիբիդ քի , Քրիստոս

40 Ս է փատիշահ ճեւապ վէ-
րիպ՝ օնլարա աէյէճէք . կէրչէք
տէրիմ սիզէ , հէր նէ գաուար
պու էն քիւչիւք գարընտաշա-
րըմըն պիրնն էթտիմիլ իսէ ,
պանա էթտիմիլ :

41 Օ զէման սօլ եանընտա օ-
լանլարա տախի տէյէճէք . Պէն-

իլէ քէնտի իալպընըն պէյնիմտէ
օլան պիրլէշմէք՝ միւմքիւնի մէր-
թէպէ հէր պիր ախէր ալէագա-
տան սըպը վէ էն մուհիպ վէ էն
գըյմէթը տիր : Պապ Ժ . 40—
42 , վէ ԺԲ . 49 շէր շէրիմէ
պագ : Եբբ . Ե . 30 . 32 : Յովհ .
ԺԵ . 4—7 : Ա կրնն . Զ . 15 :
Եայ . 49 . 9 : Բ Օրն . ԼԲ . 10 :
Օաթ . Բ . 8 Գարթ . Թ . 4 , 5 :

41 Ս : Եւս էանընտա : Խանէ 33
շէր շիմէ պագ : — Պէնպի իբիւն :
Պապ Ե . 23 շէր շիմէ պագ : —
Լ յ Ֆուրնիլ : ( ) նլար տէյիլ
սալթ Քրիստոստան կիթմէլի իլ-
լա օնուն լա՛նէթի իլէ վէ տէյիլ
պէրէքէթի իլէ կիթմէլի տիրէր :
Լ ա՛նէթ օլմագ՝ հէլաքա թէպիմ
օլունմագ տէմէք տիր : Բ Օրն .
ԻԵ . 15—26 : ԻԸ . 16 . Է : Սարգ .
Ճ . Ե . 21 : Եբբ . ԺԵ . 5 , 6 :
Գաղ . Գ . 10—13 : Եբբ . Զ . 8 :
— Ե յ լանա վէ օնուն Ֆէլէթիմէ
Է : Ե յ թան՝ եարամագ րուհ-
լարըն սէրտարը տըր . վէ իշպու
ա՛ղապ մահալի՛ Լ լա հա սաի օլ-
տուղու գէման օնուն իշիւն՝ վէ օ-
նուն Լ լա հըն տօսթըղունտան
պարթտըղը վէ քէնտիմին եւս
րամալ մերամլարընը իճրա էթ-

տէն կհտին՝ է՛յ մէլո՛ւնլէր՝ շէյ-
թանա վէ օնուն մէլէքլէրինէ
Տաղըրլանմըշ շոլ էպէտի աթէ-
շէ :

մէյէ գուլլանտըղը քիմնէլէր ի-
չիւն Տաղըրլանմըշ տըր : Բ Պէր .
Բ . 4 : Ըրր . 6 : Ըրր . Թ . 7
— 9 : Սաղըրլարա տէնտի (խա-
նէ 34) քի՛ փատիշաՏըգ օնլար
իչիւն Տաղըրլանմըշ տըր . լաքին
եարամաղլարա տէնիյօր քի՛ պու
էպէտի աթէշէ՛ տէյիլ օնլար ի-
չիւն՝ իլլա պիր սայիր ծինս մախ-
լուգաթլար իչիւն Տաղըրլանմըշ
տըր : (Նլար պու աթէշէ՛ տէ-
յիլ իպթիտատան օնլար իչիւն
Տաղըրլանտըղը իչիւն՝ իլլա օնլար
շէյթանըն էվլատլարը օլմալէրի
իլէ՛ վէ օնուն մալիք օլտուղու
եարամաղ րուՏա վէ ախէագ ու
մէշըէպէ մալիք օլմալէրի իլէ Տէր
Տալաէ օնուն իչիւն Տաղըրլան-
տըրլարը իչիւն վարիս օլաճագ-
լար : Ըրր . Ը . 44 : Ըրր . Թ .
22 : Ն ըրր . Գ . 10 : — 1 պէր
պէլէ : Պապ Թ . 50 շէրՏինէ
պապ : Գ . 12 : Թ . 42 : Սրբի
Թ . 42—47 : Բ թէս . Ն . 9 :
Ըրր . Թ . 40 , 11 : Բ . 40—
45 : Բ . 8 :

42. Պանա ետէ՛ վերպիտիլ :
(Նլարըն իւզէրինէ թագրիր օ-
լունան Տիւքմի զաղապ իչիւն վէ-
րիլէն սէպէպ՝ օնլարըն պիր էթ-
տիքլէրի ֆէնա շէյ իչիւն տէյիլ
իլլա օնլարա էթմէյէ վաճիպ օ-
լան շէյի էթմէյէ իՏմալէթտիք-
լէրի իչիւն տիր : Պունճիլէյին
օլ թէնպէլ գուլ տախի տէյիլ է-

42. Օ իրա աճըգտըմ՝ վէ պա-
նա ետէք վերմտիսիլ . սուսա-
տըմ՝ վէ պանա իչիւնտիսիլ .

43. Գ արիպ խոխմ՝ վէ պէնի

Ֆ՛նտիսինին ագչէսինի իսրաֆ
էթտիյի իչիւն՝ իլլա օնու ելրէ
կէօմտիյիլ իչիւն թէքտիր օլուն-
տու : Պապ 18. 25, 26. 30 խանէ-
լէրին շէրՏլէրինէ : — Պանա իւլ-
թիտիլ : Սաղըրլարըն իւզէրինէ
պէրէքէթլէր՝ օնլար քէնտիլէրի
էպիլէթ վէ գօվալայըշ շէքտիք-
լէրի իչիւն տէյիլ իլլա շէքիլէ-
րէ Տիստտար օլտուգալը իչիւն
(35 , 36 խանէլէր) թագրիր օ-
լունտու տէնտիլի միսիլլու՝ եա-
րամաղարըն իւզէրինէ Տիւքմի
զաղապ տախի՛ տէյիլ քի՛ օնլար
ֆիլ վազի՛ Վրիստուուն ֆազիր
շայիրտլէրինի գօվալատըրլար ի-
չիւն , իլլա օնլարա պու վէճՏ իլէ
շէքտիքլէրի գէման տէրտաշըգ
վէ միւրիւվլէթ կէօթէրմէյէ
մուգալէա օլմատըրլարը իչիւն
թագրիր օլունտու տէնտիլօր : (Ն-
լարա Տաքիմ տէմէյօր քի , պէն
աճ վէ սուտուզ դալտըմ , չիւնքի
սիլ եէյէճէյիմի վէ իչէճէյիմի
էլիմտէն գախարընը . եսա ու եա-
պանճը օլտում , չիւնքի պէնի
մէմլէքէթլիմտէն սիւրտիւնիւլ .
չըփլապ օլտում , չիւնքի պէնի օլ-
տունուլ . Տապտա խոխմ , չիւն-
քի պէնի օրայ սիլ աթտընը .
իլլա օնլարտան էթտիյի շէքվա
սատէճէ պու տուր քի , տէրտ ու-
միՏնէթտէ խոխմ , վէ պէնի ա-
ճըմատընը . սիլ Տէման քէնաի
գէվգիւնիլգ վէ րաՏաթընըլա

գապուլ էթմէտինիզ . չըփլագ Ի-
փիճ, վէ պէնի կիյինտիրմէտինիզ .
խասթա վէ Հապստա Իփիճ, վէ
պէնի գիյարէթ էթմէտինիզ :

ԿԿ ( ) Ը զէման օնլար տա օնա
ճէվայ վէրիպ տէյէճէքէր . Նա՛
Ի՛ապպ՛ սէնի նէ՞ զէման աճ՛ եա

պագտընըզ , եալընըզ քէնտի-
նիզ վէ տօսթլարընըզ իչիւն եա-
շատընըզ , վէ պէնիմ՛ իչիւն եա
փատիշաՏըղըմ՛ իչիւն՛ եա սը-
գընթրտա օլան խալգըմ՛ իչիւն
Տիչ վազիֆէնիզ օլմատը : Պայ
Ժ . 37 . վէ ԺԲ . 30 շէրՏիքրինէ
պագ : Ը՛ . 6 : Յ՛ . 6 : Ե .
23 : Ը . 42 — ԿԿ : Ա Կ՛ . Ժ . Ժ .
22 : Բ ԹԵ՛ . Ա . 8 : Յ՛ . Բ .
15 — 24 : Ա Յ՛ . Գ . 14 — 17 :
Դ . 20 :

ԿԿ . ՍԷ՛ Ի՛ նէ՛ զէ՛ման աճ լէ՛ :
( ) Նլարըն՛ Տէման պու սիւալի
կէօսթէրիք քի , օնլար տիւնեա-
տա Վրիստոսուզ եաշատըլար ,
վէ օնուն վիճիւտինին ա՛գա-
լարընըն շէքտիյի էզիյէթի ի-
չիւն օնա տէրտտաշ օլմատըլար :
( ) Նլար կէօրիւնիւրէրքի Վրիս-
տոսուն պու տիւնեատա պիր Ի-
չի եօզ խիւլէասընտա իտիլէր ,
վէ քէնտիլէրինի Հագգ չըգար-
մագ միւլաՏաղասը իյէ օնլար-
տան շէքվա օլունան կիւնաՏլա-
րըն Տա՛նիլը պիրփի իյէ ԹէօՏ-
մէթի օլուզլարը վար տէյիւ
պիր ճէսարէթ իյէ սիւալ էթտի-
լէր : Պայ Է . 22 վէ ԻԵ . 18 .
25 շէրՏիքրինէ պագ : Ա ԹԵ՛ .
ԺԵ . 13 — 15 . 20 , 21 : Երէճ .

սուսամը՛ն եա ղարիպ՛ եա չըպլագ՛
եա խասթա՛ եա Հապստա կէօր-
տիւք , վէ սանա խըզմէթ էթմէ-
տիք :

ԿԿ ( ) Ը տէմ օնլարա ճէվայ
վէրիպ տէյէճէք . Կէրչէք տէ-
րիմ սիզէ , Տէր նէ դատար պու

Բ . 23 . 35 : Մ՛ . Ա . 6 : Բ .
17 : Գ . 13 : Պ՛ . Ժ . 29 :
Ժ . 2 . 15 :

ԿԿ . Է՛ Ի՛ նէ գապստա պու էն Ի՛-
չիւն լէ՛ն : Պունլար Վրիս-
տոսուն Թէվապիլէրի իյէ պիր
օլմամալարը իյէ՛ Վրիստոս իյէ
պիր օլմատըզլարընը պէյան էյ-
լէտիլէր . վէ օնլարա էյլիք էթ-
մէմլէրի իյէ՛ օնա մուՏապպէթ-
լէրի օ մատըղընը վէ պիւթիւն
պիւթիւնէ օնա պէնկզմէտիք-
լէրինի վէ քիւլէիլէն օնուն սէ-
մալի փատիշաՏըղը իչիւն Հա-
ղըրանմամըշ օլուզլարընը պէ-
յան էյլէտիլէր : Խանն ԿԹ , վէ
ԺԲ . 30 շէրՏիքրինէ պագ : Բ
( ) Ե՛ . ԻԳ . 3 , 4 : Երէճ . ԺԳ .
1 , 2 : Ը՛ . 13 ԻԳ .
11 , 12 : Ա Յ՛ . Գ . 14 . 17 :
Պուրատա իշարէթ օլունուր քի ,
պու քիմնէլէրին իւզէրինն Տիւք-
մի ղաղապ Թապրի օլմասընա
պէյիւք վէ աշիքեար սէպէպ՛
Վրիստոս իյէ վէ օնուն խալգը
իյէ պիրլէշմիշ օլմատըզլարը կէօս-
թէրիլէյօր Խան տէ , օնլարտան
պիր չօղու պունտան մա՛տա
պէքրի՛ եալանճը՛ . զինաքեար՛
խըօրը՛ գաթիլ՛ ղալըմ՛՛ գապըճը
վէ պունուն կիպի աշիքեար կիւ-

էն քիւչիւքլէրին պիրինէ էթմէ- տինիզ իսէ, պանա տախի էթմէ- տինիզ :

46 Ա է պունլար էպէտի ա՛ղա- պա՛ սատրզլար իսէ էպէտի հա- յաթա կ՛տէճէքլէր :

նահբեար քիմնէլէր տիր : Պու տախի տիգգաթ օլունսուն քի, էյէր սատէճէ Վրիստոսուն գօ- վալանմը խալգընտան կէրի տուրանլարըն ա՛ղապը պու տէ- րէճէ հիյպէթլու օլաճագ իսէ, օնլարը գօվալայան քիմնէլէրին հալի նիճէ օլաճագ տրը : (Ն- լարըն՝ թաա՛մտան վէ հսվապ- տան մահրու՛մ գօյուպ հապսա աթտրզլարը վէ սիւրկիւնէ կէօն- տերտիքլէրի վէ ախէր տիւրիւ թարլար իլէ էգիյէթ էթտիք- լէրի՛ տէյիլ պիր թագըմ ֆու- գարա՛ գա՛յիֆ՝ էտնա՛ թահգիր օլունմաղա լայրգ սօֆու քիմնէ- լէր՝ իլլա Վրիստոս քէնտիսի տիր : Չադ . Բ . 8 : Յիւ . ԺԵ . 18, 19 : Գար . Թ . 4, 5 :

46. Իպէտի ա՛ղապ : Եարա- մալարըն հալի էպէտէն տէյիլ- մէզ օլաճագ . օնլարըն սէֆիլ- լէյի չարէսիզ վէ նիհայէթսիզ օլաճագ տրը : Ե իթան քէն- տիսի վէ օնուն մէլէքլէրի պիլէ օլ հապստա էպէտէն պաղը օ- լաճագ տրը, վէ եերին պիր գուրթու օնտան գուրթու լմաղա մէմուլէտէ պիլի՛ր մի : Իտանէ 41, վէ Պապ . ԻԳ . 50 շէրհէրինէ պագ : Եայ . ԼԳ . 14 : Գան . ԺԲ . 2 : Մարի . Թ . 42—47 : Ղուի . ԺԶ . 26 : Յիւ . Ե . 29 : Բ թիս . Ա . 9 : Յայ . ԺԳ . 40 :

ՊԱՊ ԻԶ

1 Ա է օլուո քի՛ (Յիսուս հէփ պու սէօզլէրի թէքմիլ էտինճէ, շայիրտլէրինէ տէտի .

2 Պիլիրսինիզ քի՛ իքի կիւն- տէն սօնկրա պասէք օլաճագ . վէ

11 : Ի . 10 . 15 : ԻԱ . 8 : — Ի- պէտի հայախ : Սատրզլարըն տա- խի հալի էպէտէն տէյիլիմէզ օ- լաճագ : (Նլարըն էօ՛մրիւ էպէ- տի՛ վէ էպէտէն սաա՛տէթիլ օ- լաճագ : (Նու նիհայէթէ կէ- թիրէճէք էօլիւ՛մ օլմայաճագ . օ- նու աճը էտէճէք տէրտ ու միհ- նէթ՛ շաղըզ ու ֆերահլըղընը քէսէճէք իխթարըզ զայի՛ֆիլք- լէրի՛ օնու իր լա՛նէթէ թէպ- տիլ էտէճէք կիւնահ օլմայաճագ տրը : Պապ . ԺԳ . 43 : Մար . ԺԶ . 10, 11 : Գան . ԺԲ . 3 : Յիւ . Գ . 15, 16 . 36 : Ժ . 28 : Ե . Բ . 7 : Ե . 21 . 2 . 23 : Ա Յիւ . Բ . 25 : Ե . 41, 12 : Յար . 21 : Յայ . ԻԲ . 3, 4 :

1. Յիսուս հէփ պու սէօզլէրի նէ : Էէփ ԻԳ՛ ԻԳ՛ վէ ԻԵին- ճի Պապլարտա պուլտուղումուլ հաֆթանըն իւչիւնճիւ կիւնիւն- տէ սէօլէնտի վէ եափըտը : Պապ ԻԳ . 1 շէրհինէ պագ : Էմ՛ Մարի . ԺԲ . 41—44, վէ Յիւ . ԺԲ . 25—50 տէ տախի թահգիր օլունմուլ շէյլէր օլգէմանէ մախ- սուս տուր :

2. Պիլիրսինիզ նէ : Մարի . ԺԳ . 1 նէ : Պարի . ԻԲ . 1 . նէ : — Իտէ կէնտէն օնիլա : Ե իմտի հաֆ- թանըն տէօրտիւնճիւ կիւնիւ ի- տի , վէ ալթընճը կիւնիւնտէ

ատէմ (Օղու խաչա չըգարըմա-

ղա թէսլիմ օրունաճագ :

Վրիստոս Լշֆէնտիմիզ էօլէճէ-
 յիտի : Պայպ ԻԵ . 1 : — Պսեե
 օլանաբ : Պու պայրամ՝ Լշէհու-
 տիլէրին պէյնինտէ օնլարըն Սը-
 սըր տիլարընտա էսիրլիքէրին
 գուրթուլմայարընըն վէ օլ ա՛-
 զիմ վուգուա՛թտա Սըսըրըլա-
 րըն իլք սօղմուշ էվլատարը գը-
 րըլըր իքէն՝ օնլարըն իլք սօ-
 ղուշարընըն գուրթուլմայարընըն
 զիքրի Տըֆղ օրունաճ իչիւն
 թուրթուլուրուտու : Ելէյ ժԲ .
 1—30 . 43—51 : Պասեք լու-
 ղէթի Ի՛պրանիճէտէն ալընմա
 տըր , վէ օնուն մա՛նասը կէշմէք
 տիր՝ շիւնքի Ըլա՛Տ Սըսըրըլա-
 րըն իլք սօղուշարընը Տէլաք
 էթմէք իչիւն էվլէրինէ կիրտիյի
 զէման՝ Լշէհուտիլէրինքինի կէշ-
 տի : Ելէյ ժԲ . 13 : Պու պայ-
 րամ՝ Ըպիպ վէ պա՛ղը քէրրէ՛
 Կիսան տէտիքէրի այըն 15 ինճի
 կիւնիւնտէն 21 ինճիսինէ գատար
 եէտի կիւն թուրթուլուրուտու .
 եա՛նի տայիմա Սարթ այըն 20
 նճի կիւնիւնտէն սնկրա օլան
 այըն օնպէշինտէ պաշարըտը :
 Ելէյ ժԲ . 15—30 : ԻԳ . 13 :
 Խշպու եէտի կիւնտէ խալգ խա-
 մուրուղ եքրէր իտի . վէ պու-
 նուն իչիւն պա՛ղը քէրրէ օնա
 խամուրուղ պայրամը տէնիր ի-
 տի : Ելէյ ժԲ . 18 : Պ Լա . ԻԳ .
 6 : Սաբլ . ժԳ . 12 : Պ Լա . ԻԲ .
 1 . 7 : (Ն տէօրտիւնճիւ կէնիւն
 ախշամընտա՛ էվտէ պուլունան
 խամուրուն եա մայանըն ճիւմ-
 լէսի տիգգաթ իլէ էվտէն չըգա-

րըլըրտը . վէ պու պիր քէյֆի-
 յէթ տիր քի , Լէսուլ օնու
 Վրիսթիանլարա վէրտիյի նա-
 սիճաթլարընտա ի՛պրէթէն Փայ-
 տալարը իչիւն գուլանըյօր : Ա
 կրնի . Ե . 7 , 8 : Ըյըն օնուն-
 ճու կիւնիւնտէ խանէ սահիպի
 օլան քիշի՛ աղըլտան պիր եըլ-
 րգ պիր գուղու եա պիր քէշի
 սէչէրիտի (Ելէյ ժԲ . 1—6) ,
 քի օնու այըն օնտէօրտիւնտէ
 մէզպահըն էօնիւնտէ պօղազար-
 րտը : Բ Օրն . ժԶ . 2 . 5 , 6 :
 Գուղու էքսէրի՛ էջլէտէն սնկ-
 րա սաա՛թ սօգուղ մէճէլէրին-
 տէ պօղազանըրտը . վէ Սըսըր-
 տա՛ գանը էվ գափուլարընըն է-
 շէքէրինէ սերփտիլէր : Ելէյ ժԲ .
 7 : Գուղու իքի շիշէ՛ պիրտի
 ուղունունա վէ պիրտի էնինէ
 տէօշ թարաֆընըն եանընտան
 պիրիպիրինէ Տաշվարի սաի-
 լանըգ՝ շէջլէ քի Տայվան Տաշ-
 լանմըշ կիպի օլարագ՝ փիրեան
 օրունուրուտու : Նուն Տիշ պիր
 քէմիյի գըրըմալը տէյիլտի :
 Ելէյ ժԲ . 46 : Նի . ժԲ . 36 :
 փիրեան օրունճա , եապանի վէ
 աճը օթլար իլէ եէնիրիտի , վէ օ-
 նու եէյէճէք քիշիլէրին սայըր՝
 օն քիշիտէն էքսիք՝ վէ իյիրմի-
 տէն զիյաաէ օլմամալը իտի Իս-
 րայէլ օղուլարը Սըսըրտա պու-
 նու՛ պէլէրի գուշանմըշ՝ պագ-
 լարընտա չարըզլար կիլմիշ՝ վէ
 եօլա չըգմագ իչիւն Տէր խու-
 սուտա Տալըրլանմըշ իճրա էթ-
 մէրի իտիլէր : Ա Է պունուն մա՛-

3 Ու զէման պաշ քեաճին-
լէր վէ քեաթիպլէր վէ գազմըն

նասը՝ օնլարըն էսիրլիք չէքտիք-
լէրի մէմէքէթտէն չըգաճագ օլ-
տուգլարը չափուգլուղու իշա-
րէթ էթմէք իտի : Խանէ 19, 20
չէրճէրինէ պագ : — Խաչա շը-
ֆարըմաղա : Եֆէնտիմիզ՝ քէնտի-
նին էօլէճէյի եագըն օլտուղու-
նու շայիրտլէրինէ պիր գաշ տէ-
ֆա՝ խապէր վէրմիշտի , լաքին
չիմտիյէ գատար օնլարա կիւնիւ
սէօլէմէմիշտի : Պապ Ի . 17—
19 չէրճէրինէ պագ : — Թէն-
լի՞ օլտանաճագ : Խանէ 2 : 45 :
Պապ Ժ . 4 չէրճինէ պագ :

3 . Ու զէման պաշ քեաճին-
լէր . . . ճէ՞՞՞՞ օլտուղար Պու Սան-
ճէտրիմ թա՛պիր էլլէտիքլէրի
միլլէթ մէճիսինին ճէմ՞՞ օլմասը
իտի : Պապ Ե . 22 տէ՛ ճէմա-
ա՛թ՞՞ լուղէթինին շէրճինէ պագ :
ԻԱ . 45, 46 : Սաղ՞ . Բ . 1, 2 :
ԾԶ . 6 : ԿԳ . 4—6 : ՂԴ . 21 :
ՅԳ . ԻԱ . 47—53 . 57 : ԳԻՐԺ .
Դ . 25—28 : — Կայտիա : Խա-
նէ 57 : ՅԳ . ԺԱ . 49 : ԺԸ . 13,
14 . 24 : ԳԻՐԺ . Գ . 5, 6 : —
Պաշ քեաճինլէր : Պաշ քեաճինլէր
իպթիտա Ե՛ճարոնս վէրիլմիշ օ-
լան մանսուպու թութարար ի-
տի : Ելէյ ԻԸ . 4—18 : Պու ման-
սուպ իպթիտա պապատան էվ-
լաաա կէչէր իտի , վէ ա՛լէսսէվի
էն պէօյիւք օղուլա վէրիլիւր իտի :
Ընտիրոս Ե՛զիփանէս Ե՛ճհու-
տիստանը ֆէթճ էթտիյինտէ
(Եֆէնտիմիզին թարիխինտէն
160 սէնէ էվվէլ) , պու մանսու-

իսթիարըլարը՝ Կայտիա տէնի-
լէն պաշ քեաճինին ավուսունա

պու էն չօգ ագչէյի վէրէնէ
սաթար : Եֆէնտիմիզին թարի-
խինտէն 152 սէնէ էվվէլ Սի-
րիանըն փատիշաճը Ե՛քքսանդ-
րոս պու մանսուպու Յօվնաթման
նամ քիմսէյէ վէրտի , քի օ-
նուն գարընտաղ : Սիմոն օնտան
սօնկրա Ե՛ճհուտիլէրին եէտի ի-
լէ ճէմ պաշքեաճին ճէմ փատի-
շաճ նասպ օլտու . վէ պուստան
սօնկրա պու մանսուպլարըն իքի-
սի պիր զաթա վէրիլէրէք՝ թա
պէօյիւք Էրոզէքսին զէմանը-
նատէք օնուն Փատիլեսարնտա
գալտըլար : Պէօյիւք Էրոզէքս
փատիշաճ մանսուպունու քէն-
տիսինէ Տրֆլ էտիպ՝ պաշ քեա-
ճինլիք մանսուպունու ախէրինէ
վէրտի , վէ պաշքեաճինի իսթէ-
տիյի կիպի տէյիշթիլմէքտէ օլ-
տու : (Նտան սօնկրա Բօմալըլար
տախի պաշքեաճինի իսթէտիք-
լէրի կիպի տէյիշթիլմէք մուսա-
տէսինի իճրա էթմէքտէ օլտու-
լար : Կուլթարըճը Եֆէնտիմի-
զին զէմանընտա վէ օնտան սօնկ-
րա՝ պաշքեաճինլէր թէպ թէզ
տէյիշթիլմէքտէ օլտուլար :
Պու սէպէպտէն ՅԳ . ԻԱ . 49 .
51 տէ տէնիյօր քի՛ Կայտիա օլ-
երըն պաշքեաճինի իտի . ճէմ
տէ Պօլոսուն պաշքեաճին քիմ
օլտուղունու պիլլմէտիյի պունտան
իտի : ԳԻՐԺ . ԻԳ . 5 : Պու ման-
սուպտան ա՛ղ օլանլար տախի
պաշքեաճին ի՛ւնվանի իլէ զիքը
օլունուրլարար . վէ պունտան

ճէմ՝ օլոուլար .

4 Ա է Հիսուսու Ֆէնտ իլէ թուժմաղա վէ էօլտիւրմէյէ մէշ- վէրէթ էթտիլէր :

տըր քի՝ պա՛ղը քէրրէ պիրտէն զէյատէ պաշքեաճինլէր զէքր օ- լունույօր :

4. Գիենք իլէ : ( )նու աչըգ- տան աչըղա էօլտիւրմէյէ ճէ- սարէթ էթմէլլէրիտի , քի օլ- մայա խալգ գալգըպ օնու էլլէ- րինտէն արլնլար : Իմտի օնլար էսքի երլաննն խասս էվաւարը կիպի Ֆէնտ ու Տիլէ գուլան- մայլտըրլար : Պապ Գ. 7 : ԺԻ . 34 : ԻԳ . 33 : Ծանր . Գ . 1 : Գործ . Է . 19 : ԺԳ . 10 : Բ . Կորնի . ԺԱ . 3 :

3 Պայրամոս օլմարն : Մէշնուր եարամաղքեարլարն ճէղալա- րը թէրթիպ օլտուղու զէման ի՛պրէթի ա՛մմէյէ տաճա զէյա- տէ թէսիր էթմէք իչիւն՝ էք- սէրի պու պայրամ էյամլէրի ի- տի . լաքին Սանճէտրիմ մէճլի- սի՝ քէնտիլէրին իւչ միւսօն Տէմշէ Տրիլէրինին էօնիւնտէ Հի- սուս ի Ֆէնտիմիղին իւղէրինէ եարամաղ էլլէր գօմաղա գօրգ- մաղըլա , ֆարդ մէրամլարնն իճրասընը պայրամնն եէտի կիւ- նիւնտէն սօնկրա պրագմաղա գա- րար գըլտըր : Լաքին Հուգաննն սոււսուղու եարարմ՝ օնլարն գալպինէ օլ տէրէճէ խօշ կէլ- տի քի , օնու գաչըրմամաղա պիրտէն գարար գըլտըլար . վէ պու վէճճ իլէ Ըլաճըն մու-

3 Ըմնա տէրլէր իտի . Պայ- րամտա օլմարն , շէօլէ քի խալգ- տա վէլլէլլէ օլմայա :

6 Ա է Հիսուս Ինթանիա-

գատտերինին իճրասընա վէսիլէ օլտուլար , քի սաճիճ Պասնք Գուլուսու օյան Քրիստոս՝ միւմքիւննի մէրթէպէ ա՛մմէնին Տուղուրունտա պայրամտա գուր- պան օլաճաղտըր : Մարի . ԺԳ . 2 : Սաղ . 29 . 10 : Ըսալ . ԺԹ . 21 : ԻԱ . 30 : Գործ . Գ . 28 :

6. Ինթանիաս : Պապ ԻԱ . 17 շէրճինէ պագ : — Ղիւրաճ ԼԸ Սիմոնն : Մարի . ԺԳ . 3 Ղիւտամ իլլէթի՛ զայթմ մէք- րուճ վէ սաղալմաղ պիր իլլէթի իտի (Պապ Ը . 2 շէրճինէ պագ) , վէ պու իլլէթէ միւպթէլա օ- լան քիմնէ իլէ պէրապեր թա- մամ եէմէսի շէրի՛ տէյիլիտի : Պու Սիմոն՝ իճթիմալ տըր քի՛ ի Ֆէնտիմիղին եէտի իլէ միւ- ճիղաթըլ պիր թարղ իլէ շիֆա պուլմուշուտու . լաքին տաճա ճիւտամլը Սիմոն տէնիլիլիտի , նիճէ Սատթէոս տախի կէօմ- րիւքճիւ չաղըրըրըրա : Պապ Ժ . 3 : Հովճաննէս ԺԲ . 2 տէն էօրէնիլիղ քի , պու զէյա- Ֆէթտէ՝ Ղազարոս տախի թա- ա՛մտա պուլունանլարըն պիրի ի- տի , վէ Սարթա խըղմէթ է- տէրիտի : Պալլըլարը գըլտա էյ- լէտիլէր քի Սիմոն իլէ Ղազա- րոս խըլըմ իտիլէր , եախօտ ի- քիսի պիր էվտէ սաքին օլուր- լարըրա : Լաքին պու Տէր նա-

տա՝ ճիւղամիջը Սիմոնուն էվին-
տէ իբէն , օնուն եանընա՝

7 Սու մէրմէրի գապընտա ա-

սըլ խէ , եախօտ զի յաֆէթ Տէր
նէրէտէ Տազարլանտը իսէ , էօ-
լիւլէրտէն Տէնուզ տիրիլմիշ օ-
լան Ղազարոսուն սօֆրատա
պուլունաճաղը՝ վէ Մարթատա
խի օրատա օլուպ խըզմէթ էթ-
մէքտէ զպէթ իլէրտէ օլաճաղը
փէք միւնասիպ կէօրիւնիւր :
Պա՛ղըլարը՝ Յօվէ . յԲ , 1 , 2
տէն անկլատըլար քի , իշպու-
խուսուս՝ Պասեքտէն աթը կիւն
իլէրի վագի՝ օլմուշ օլմալը .
լաքին էյէրչի ՅովՏաննէս՝ պէլ-
քի Բեթանիատա վագի՝ օլան
շէյլէրին խուսուսունտա սէջլէ-
մէյէ մէրամ էյլէտիյի ճիւմլէ-
սինի թէքմիլ էթմէք իչիւն՝
պունու օլ զէմանտա վուզո՛ւ
պուլան պա՛ղը սայիր վագա՛լէր
իլէ պէրապէր նապլ էտէյօրի-
սէ տէ , Մատթէոս իլէ Մար-
կոսուն պունու նապլ էյլէտիք-
լէրի նիզամ՝ էն ույղունու կէօ-
րիւնիւյօր . վէ ա՛լէլխուսուս Յու-
զանըն՝ Բապպ Լփէնտիմիզին
օնա էյլէտիյի թա՛գիրտէն ին-
ճինէրէք՝ կէօրիւնտիւյիւ կիպի
(Խանէ 14)՝ անիտէ պաշքեա-
Տինէրէ վարտը վէ օնու էէ
վէրմէյէ օնլարա վա՛տ էյլէտի :
Յուզա պու խուսուստա ա՛ճէ-
լէ վէ տիւշիւնմէյէրէք վէ տար-
ղանըք խըոպը իլէ Տարաքէթ
էյլէտիյի՝ օնտան սօնկրաքի
փիւշմանըղընտան վէ քէնտինի
գաթլ էթմէսինտէն թաճմին օ-

ղըր պաճաղը եաղ իլէ՝ պր գարը
կէլտի , վէ սօֆրատա օթուրուր
իբէն՝ օնուն պաշընա տէօքտիւ :

լունա պիլիր :

7 . Ըշըր պահալը Եաղ Լյաքի
զէման տտէմլէրի միսք եաղա-
րը գուլանմասընըր ա՛տէթ էթ-
միւլ՝ իտի : Սալմ . ՃԼԳ . 2 : Վաղ
Բ . 8 : Լըբ . Ա . 3 : Լըսայ ԾԵ . 9 :
Ղա՛լ . Ե . 37 , 38 . 46 : Ը իմտի
պուրատա զիքը օլունան՝ նարտին
իլէ եափըմըշտը (Մաթի . յԳ .
3 : Յօվէ . ԺԲ . 3) , քի պու շին-
տիսթանտա պիթէն պիր Ֆիտան
օլուպ՝ պունտան եափըլան միսք
եաղը սայիրլէրին ճիւմլէսինտէն
չօգ գըյմէթի վէ խօշ գօգուսու
տաճա լաթիֆ իտի : Լըբ . Ա .
42 : — Պիբ քարը : Պու՛ Ղապա-
րոս իլէ Մարթանըն գըպպարըն-
տաշը Մարիամ իտի : Յօվէ . յԲ .
3 : — Օնան պաշընա տէօքտիւ :
Պաշ իւզլէրինէ եաղ տէօքիւպ
սաչը եաղամագ՝ ա՛լէտէվի պիր
շէյ իտի : Լյաքին Յովճաննէս-
տէն էյրլէնտի յիմիզէ կէօրէ Մա-
րիամին էյլէտիյի կիպի աչազա-
րա սիւրմէք՝ նատիր պիր շէյ
իտի . վէ պունտան պէսլէ քէն-
տինին ալազ կէօնիւլիւյիւնիւն
վէ մուճապպէթիւնին վէ միւթե-
չէքքիւր օլմասընըն պէօյիւքիւ-
յիւնիւ կէօսթէրիրիտի Յովճան-
նէս քէնտի Խնճիլինի օպիլլէրտէն
չօգ սօնկրա եազըրը տը , վէ պու-
նուն իչիւն օնլարըն թէքը էթ-
միշ իտիրլէրի չօգ շէյլէր թաճրիր
էյլէտի Մատթէոս իլէ Մար-
կոս ճիւղամիջը Սիմոնունքիտէն

8 Ս է շայիրտէրի կէօրին-
ձէ, տարրուպ տէտիլէր . Պու
Թէէէֆ նի՞չին օլտուն .

ղայրի իսիմ զլէր էթմէզէր . Լա-
քին Յովհաննէս պունուն իսմի-
նի Թէրք էտիպ՝ Ղ ազարոսուն վէ
օնուն իքի գըզգարնտաշարընըն
վէ Յուգանըն տախի իսիմէրինի
զլէր էտէյօր :

8. Տարրուպ : Յովհաննէստէն
Ժ.Բ. Կ—6 էօրէնիբիղ քի, տար-
ղընդընը պէյան էտէն Յուգա
իտի, էյէրչի օպիրէրտէն տախի
պա՛ղըլարը կէօրինիւր քի պու-
նու մինասիպ կէօրմէտիլէր : Սա-
րիամա՝ քէնտիսին խայր ա՛մէլն
պու վէճճ իլէ Վրիստոսուն քէն-
տի շայիրտէրինտէն մինասի-
պէթսիղ սայըլմագ, ա՛ղիմ մաՅ-
զունըլագ վէ ձէսարէթ քէսիքլի-
յի վէրիւր պիր շ՛յ խտի . վէ Տէր
Տալտէ օնլարըն պու Տարաքէթի
Վրիստոսա իթիպարսըլ գ էթ-
մէք իսի : — Պո— Բէլէֆ Նէ՛լէն
օլտուն : Լըլահա Տէր նէ վագֆ օ-
լունուրսա, պա՛ղը քիմնէլէրտէն
Թէէէֆ սայըլըր : Յե . Ե . 20,
21 : Ա Թուգ ԺԵ . 9, 21 : Դ
Թուգ . Ե . 20 Լ՛, Բ . Ը . 5 : Լ՛նգ .
Ա . 2—Կ : Սաղտ . Ա . 7—10 .
13 : Բ Պեր Բ . 15 :

9. Չօղա սաթըլուպ : Պու եաղ
պիր լիթրա՝ եա՛նի եիւղ օթուղ
տիրՏէմ միգտարր իտի, վէ պիւ-
թինն էվ՝ րայիՏարնտան սօլ-
տու : Յե . Ժ . 3 : Յուգա
Թագրիր էյլէտի քի, պու եաղ
իւչ եիւղ տինարա՝ եա՛նի սօգուղ
եիւղ ալթմըլ գատար ղուրուշա

9 Օ իրա գապիլ խտի քի՛պու
հաղ չօղա սաթըլուպ Փագիլէրէ
վէրիէ :

սաթըլապիլիրիտի : Սաթ . Ժ . Գ .
5 : Յե . Ժ . 5 : Լ աքին պու՝
Սարիամըն մալը իտի, Յուգա-
նըն մալը տէյիլիտի, վէ Սարի-
ամ օնու՝ իսթէտիյի կիպի գուլ-
լանապիլիրիտի . վէ էյէր օնուն
գըյասընձա՝ Վրիստոսուն ու-
ղուրունա գուլանմագ իչինն՝ Տիչ
պիր շէյ Տատտէն աշարը գըյ-
մէթլն օլամագ իտի իսէ, օնուն
գըյասը ղայէթ սօղըու իտի :
Վիւնտօղուսունտան Վրիստոսուն
մէվլուտունտա կէլէն ա՛լիմէրին
տախի գըյասը պու իտի (Պապ
Բ . 11 շէրՏիսն պագ), վէ միլ-
եօնլարձա Ֆիտա օլմուչ էօրլում-
սիւղ ձանլարըն տա գըյասը պու
տուր : — Իսթիլէրէ Թէրէլէ : Պու-
նու սէօյլէյէն Յուգա իտի . վէ
Յե . Ժ . 6 տէն էօրէնիբիղ
քի, օ պունու Փագիլէր իչին
պիր վագիֆէսի օլտուղունտան
տէյիլ իլլա մէրամլարըն էն քէօ-
թիսիւնտէն սէօյլէմիշ իտի :
Վրիստոս իլէ շայիրտէրինն
պէյնինտէ այրուէչի օլմայըպ՝
Տէրնէլէրի վար իտի իսէ, օրթա-
յա գօյուպ պէրապէր գուլա-
նըրլարըտը, վէ կէօրինիւր քի
օնլարըն օրթա քէսէսի՝ տինտար
խարզըն փէշքէշլէրինտէն սօլար
իտի : Պապ ԲԷ . 55 : Պաթ . Ը .
3 : Յուգա՝ պէլքի քէնտիսինն
մաթըլուպու իլէ՝ օնլարըն վէքիլ-
խարձը եախօտ խապնատարը իտի
(Յե . Ժ . 29) . վէ օ՝ ղայէթ

10 Լճմն Յիսուս անկլամաղը-
 լա, օնլարա տէտի. «Լի՛ջիւն գա-
 րըյա զահմէթ վերիւրսինիզ, շիւն
 քի պանա պիր խայրօլը իշ իշ-

թամա՛քեար օլմաղըլա, թէզի-
 յէ խըրսըլ օլտու : Լճէրջի՛
 կէօրիւնէնէ կէօրէ քէնտի ար-
 գատաշարը օնտան պիր շիւպ-
 Տէ էթմիճիշէր իտի իսէ տէ,
 օնլարն ճիւմէսի իշիւն «էրիլ-
 միշ սյան շէյլէրտէն ալըպ՛
 քէնտի նէֆսինին իսթի՛մալի ի-
 շիւն Տըֆղ էթմէյէ քէնտինէ
 ա՛տէթ էթմիշիտի : Պու սէ-
 պէպտէն իտի քի՛ քէնտինին
 գըլմէթլի եաղըն խուսուսունտա
 թէլէֆ տէտիյի շէյ իշիւն տա-
 րըտը : Յուդա՛ պու տախի քէն-
 տինէ թէսլիմ՝ օլմատըլընա գըլ-
 տը. զիրա կէօրիւնիւր քի, շիմ-
 տի օ՛ քէնտինի ալչագ վէ եա-
 րամաղ թարղ իլէ զէնկինլէթ-
 մէք իշիւն Տիշ պիր ֆուրսաթը
 կէշիքմէյէ ճէՏո ու զայրէթ
 էթմէյէ տիւշմիւշ իտի : Լճվա՛Տ՝
 Յուդա խաղինէտար մանսու-
 պունու ալըղը զէման՝ նէ՛
 գատար աղ տիւշիւնտիւ քի,
 պու՛ քէնտի թապիա՛թընտա օ-
 լան եիւրէյինին մէյլինի մէյ-
 տանա չըգարաճագ, վէ օնու՛
 քեար խաթըր իշիւն իպթիտա
 խըօրղըգ էթմէյէ վէ սօնկրա
 քէնտի Լճֆէնտիսինի էլէ վէր-
 մէյէ վէ սաթմաղա գուլաղուզ-
 լայաճագ տըր :

10. «Լի՛ջիւն գարըյա զահմէթ
 վերիւրսինի : Յ՛ք. թ. 7 : Մ՛քի
 Թ. 6 : Պ՛քի. է. 44—50,

լէտի :

11 Չիրա ֆագիլէր տայիմա
 սիղին իլէ տիր, ամմա պէն տա-
 յիմա սիղին իլէ տէյիլիմ :

Պաղ. Ա. 7 : Ե. 12 : Զ. 17 :
 — Պանա պիր Խայրըլը էշ էշէ-
 րի : Պու գարը պունու՛ պանա
 պիր մուՏապպէթ վէ թէշէք-
 քիւր իլէ տօլու եիւրէք իլէ էյ-
 լէտի. վէ սերթ սէօլէրինիզ ի-
 լէ օնուն ա՛ղընը պուլանտըր-
 մանըլ եարամաղ պիր իշ տիր :
 Պապ ժը. 6 շէրՏիւն պագ :
 Խանէ 12 տէն էյօրէնրիզ քի,
 պու գարընըն իշի՛ Քրիստոսուն
 կէօմիւլմէսինէ պիր Տալըրըգ
 կիպի տախի պիր էյի իշ իտի :
 Շիւմէմիլ էյի ա՛մէլէրտէ զա-
 նի օլալըմ. վէ էյեր տիւնեա
 պիղի զէմմ էտէրսէ պիլէ՛ Քրիս-
 տոս Լճֆէնտիմիզ ըաղի օլաճագ
 տըր : Բ. Կ՛քի. Թ. 8 : Լճքի.
 Բ. 10 : Կ՛ք. Ա. 10 : Բ. թէն.
 Բ. 17 : Ա. Տի՛ք. Ե. 10 : Բ. Տի՛ք.
 Բ. 21 : Տի՛ք. Ա. 16 : Բ. 14 :
 Գ. 1 : 8 : 14 : Լճքի. թ. 21 :
 Ա. Պէք. Բ. 12 :

11. Պա՛գիլէր տայիմա սիլին է-
 լէ տիր : Յուգարալարա եարտըմ՛
 էթմէյէ տայիմա ֆուրսաթըրը
 օլաճաղըտը, վէ օնլարը տայիմա
 գուլանմալը իտիէր : Պապ ԻԵ.
 35—40. 42—45 : Բ. Օրէն.
 Թ. 11 : Մ՛քի. թ. 7 : Յ՛ք.
 Թ. 8 : Պաղ. Բ. 10 : Ա. Յ՛ք.
 Գ. 17 : — Պէն տայիմա սիլին
 իլէ տայիլէ՛ : Քրիստոս Լճֆէն-
 տիմիլ՝ կէօյէ տէօնմէք իւզրէ ի-
 տի վէ Մ՛արիամըն՝ զաթէն օ-

12 Օ իրա պու գարը՝ պու եա-
ղը թէնիսին իւզերինէ տէօքմէք
իլէ, պէնիմ կէօմիւլմէմ իշէւն
էյլէտի :

նա խըզմէթ էթմէյէ նայիլ օլա-
ճաղընըն պու սօն ֆուրսաթը
իտի : Յօփ . ԺԳ . 33 : ԺԴ .
49 : ԺԵ . 5 . 28 : ԺԶ . 44 :
Գործ . Գ . 21 :

12. Պէնիմ կէօմիւլմէմ իշէւն էյ-
լէտի : Ի Տթիմալ տէյիլ տիր քի՝
Մարիամ փէք ալ զէմանտան
սօնկրա Վրիստոս էօլէճէք ի-
տիյինի թէքմիլէն անկլատը .
չիւն քի պսւնու շայիրալէք քէն-
տիլէրի պիլէ անկլամամըչարը-
տը : Լաքին Բապա Լչֆէնտի-
միլ՝ քի քէնտի խաղընըն գու-
սուլլու օլան խըզմէթլէրինի տա-
յիմա էն էյի ֆիքիր վէ էն է-
յի թարզ իլէ գապուլ էտէր՝
Մարիամըն պու ա՛մլինէ պու
մանայը վէրմէյէ բազի օլտու : ( )
տէտիքի, պու քէնտի կէօմիւլմէ-
տի իշէւն մինասիպ պիր հաղըր-
ըգ իտի : ( )նուն էօլիմիւնէ
Սանհէտրիմ մէճիսի հալէա գա-
րար գըլմըչ իտի . վէ օնուն թէնի
չիմտի էօլմիւլ կիպի սայը պիլիլը
իտի . չիւնքի իքի կիւնտէն սանկրա
մէզարտա օլաճաղըտը . իմտի
Մարիամըն պու իշի թէմամ
վազթընտա իտի : ( )լ մէմլէ-
քէթիւն ա՛տէթիսէ կէօրէ՝ ին-
սան էօլտիքտէն սօնկրա թէնի
մէզարա կէօմիւլմէք իշէւն եաղ-
լանըր վէ փէլէտէնլէնիլ իտի .
վէ պու վէճճ իլէ խարճ օլու-

13 կէրչէք տէրիմ սիզէ , Պու
Ինճիլ՝ պիւթիւն տիւնետատ հէր
նէրէտէ վա՛ղ օլունուրսա , պու
գարընըն էթտիյի տաիլ՝ օնուն

նան՝ մասրաֆ վէ թէլէֆ սայը-
մաղըտը : Բ Սոյ . ԺԶ . 14 :
Սորի՝ ԺԴ . 8 : ԺԵ . 1 : Ղ . 1 .
ԻԳ . 56 : ԻԴ . 1 : Յօփ . ԺԻ .
7 : ԺԹ . 39 , 40 :

13. կէրչէք տէրիմ սիզէ : Պապ
Ե . 18 . 26, վէ ԺԸ . 3 շէրհ-
լէրինէ պապ : — Պու Ինճիլ՝
պիւթիւն պիւնէտա ԵՃ : Պապ
ԻԸ . 49 : Սորի՝ ԺԶ . 15 .
Ղ . 1 . ԻԴ . 47 : Յայր . ԺԴ .
6 : — ( )նուն զիտի իշէւն : Իշ-
պու գարընըն զէքրի՝ օնա պիր
քիլիսէ վազֆ էթմէք իլէ տէյիլ՝
եախօտ օնա սէնէտէ պիր եօր-
թու թութմաղըլա՝ եա օնուն
գըրտըղը գապըն պիր փարչա-
տընը ա՛զիլ էսէր կիպի սազա-
մաղըլա տէյիլ՝ իլա օնուն իմա-
նընը վէ մուհապէթիսի ախէր-
լէրինէ պիր Բպրէթ իշէւն ան-
կլամաղըլա հըֆղ օլունաճաղը-
տը : Ինճիլ՝ հէր հանկը լիսան-
տա թէրճիւմէ օլունաճաղ օլուր
իսէ, պու հիքեայէթ թէրճիւմէ
օլունաճաղըտը . վէ Վրիստոսուն
Ինճիլի տիւնետանըն հէր հանկը
թարաֆընտա վաղ օլունաճաղ
օլուր իսէ, Մարիամըն պու հի-
քեայէթի՝ օնուն շանընա վէ թի-
պարընա վէ միլիօնլարճա ախէր
քիմնէլէրին ճէտարէթ պուլմա-
լարընա մէպի սէօյլէնէճէյի-
տի : Մարիամ՝ քէնտիսին ա-

գիբրի իշիւն՝ սեօյլէնէճէք տիր :

14 ( ) զէման օն իբիլէրին պի-

տը վէ իշէտիյի կէօք ալթընտա
հէր միլէթտէ սեօյլէնէճէյինի
վէ հէր ֆամիլեատա օգունա-
ճաղընը՝ նէ գատար ազ տիւ-
շիւնմիւշ իտի : Ա իւտ. Բ. 30.
Սաւ. Ճ. Բ. 6 : Սաւ. Ժ. Գ.
9 : Բ. Կարճի. Ժ. 18 : Եբր.
Ձ. 10. 12 :

14. ( ) զէման : Խանէ 6 շէր-
հինէ պագ : Իճթիմալ տէյիլ
տիր քի՝ Յուդա մէմիւլ էթսին ,
քի քէնտինին խըյանէթիլին-
տէն պիր ա՛գիւմ պէլա սատրը օ-
լաճաղըտը . իլա գապիլ տիր քի ,
օ մէմիւլ էտէր իտի քի Վրիս-
տոս Լճֆէնտիմիլ քէնտինի պիր
միւ՛ճիլաթ : Է տիւլմէնյէրինին
էլինտէն գուրթարաճաղըտը :
Վուրթարըճըմը քէնտի շա-
յիրպէրինէ քէնտինին եագաշ
մագտա օլան էլիյէթ ու իպէն-
ճէլէրի վէ էօլիւմիւ վէ տիրիլմէսի
խուսուսունտա պիր գաշ քէրրէ
սեօյլէմիշիտի . լաքին օնլարըն
ճիւմլէսի՝ օնու պիր թէշպիհ եա
թէմնիլ սեօյլէյօր տէյու անկլա-
տըտը : Պապ Ի . 20 շէրհ նէ
պագ : Չիւնքի պու միւշքիւլ
վուգուա՛թ՝ հէր նէ օլուրսա օլ-
սուն՝ հէման օ պայրամտա (Պապ
Ի . 18 շէրհինէ պագ)՝ վէ օնուն
հէման պաշանկըճընտա (Խանէ
2) վագի՝ օլաճաղըտը . գապիլ
տիր քի՝ Յուդա օլ վուգուա՛թ-
տան միւմքիւնի մէրթէպէ մէն-
ֆաա՛թ թաճսիլ էթմէյէ վէ օ-
նու քէնտի մէնֆաա՛թի նէֆսի-
յէսինէ աէօնտէրմէյէ գարար

գըլմըշ օլսուն : Յուդայա թէսիր
էտէն՝ ախէր պիր մէրամտա օլա-
պիլիր : Յուդա Վրիստոս Լճ-
ֆէնտիմիլէ թապի՝ օլմագտան
էլպէթ մէմիւլ էտէրիտի քի , շան
ու ի՛ղլէթ վէ շօգ մալ ու ղանի-
մէթ էտինէճէք տիր (Պապ ԺԸ .
1 շէրհինէ պագ) , լաքին իշթէ
իւշ երլ կէչտի , վէ օ՛ շէրտիլի
էմէքլէրինէ պէտէլ պիր սու մէր-
մէրի գապը միօք եաղընըն պա-
հասը գատար շէյ գազանամա-
տը (Խանէ՝ 9 շէրհինէ պագ) , վէ
պիր մալ ու ղանիմէթ վէ շան ու
ի՛ղլէթ կէթիլէճէք մէմնէտ ու
րութպէյէ եիւճէլմէսինին իւմիտ
եէրի՝ կիւնտէն կիւնէ ազալմագ-
տա տրը : Իմտի օլապիլիր քի ,
օ գարար գըլմըշ իտի քի , Վրիս-
տոս Լճֆէնտիմիլէ սեօյլէ պիր հա-
լէ տիւլուրտիւն քի , եա քէնտի-
նին Խ՛եսիա օլմագ իտտիա՛սընը
Սան հէտրիմ մէճլիսինին հուղու-
րունտա իսթէր իսթմէլ իսպաթ
էտէրէք պիրտէն Վաւիթին
թախթը իւղէրինէ կէչիպ օթուր-
սուն , եախտ պունու էտէմէտի-
յի թագտիրտէ՛ պէճէրէմէմէսի-
նին նէթիճէլէրինի շէքսին : Լա-
քին օնուն սահիհ մէրամ ու
մագսուտու հէր նէ՛ եախտ հէր
նէ գատար գարըլը գիտի իտէ ,
պէս պէլլի տիր քի՝ օնուն էթըա-
ֆընը գուշատան կիւնաճ թամա-
քեարըլը գիտի . վէ քէնտինին
ղպէթ քէօթիւ նիյէթ իլէ ա-
լըգ աշիքար պէօյլէ շիտտէթ ի-
լէ զէմմ՝ էլլէտիլի գարըլը Լճ-

րի Իսկարիովորու տէնիլէն Յուգա՛ պաշքեաճինլէրէ վարրպ , տէտի .

Փէնտիմիզին մէտճ էլէտիլինէ գըզմաղըլա՛ , շէյթան օնուն պուլունտուլու ա՛գլ ու Ֆիքրինին Տալինտէն Փուրսաթ պուլարագ՛ օնու շիմտի ափանսըղ տիւշիւն տիլյու՛ եախօտ էվլէտէն տիւշիւնէրէր գուրտուլու մագսուտունու թէզ իճրա էթմէյէ գընտըրաբ : — (Ն) էտէլէն պըրէ : Սաբէ . ժԳ . 10 , 11 : Ղաւն . ԻԲ . 3 — 6 : Յալէ . ժԳ . 2 : — Իսկարիովորու Յուգա՛ : Պապ ժ . 4 : Յալէ . Զ . 70 , 71 : — Պաշքեաթեթէ վարրա : Յուգա՛ Տէմ մանսուպտա օլան պաշքեաճինէ Տէմ մա՛ղուլ պաշքեաճինլէրէ՛ Տէմ տէ իլիլիմտէօրթ նէվպէթլէրին պաշարընա վարտը : Խանէ 3 վէ Պապ Բ . 4 շէրճլէրինէ պագ : (՝) Թապիտա՛թը իլէ ՍանՏէտրիմ՝ մէճիտիսին Տէփ պաշատէվէրինէ կիտէճէյիտի , վէ Ղուկաս (ԻԲ . 4) տէյօր քի , օ սերտարլարա տախի կիթտի : Էէյքէլի՛ ա՛ղիմ աղիզլիլի իւշիւն Տէմ տէ օնտա պուլունան չօգ մալ իշիւն՝ պէքլէմէր իգթիգա էտէրիտի : Իշպու պէքճիլէրին պաշարընա սերտարլար տէնիլիտի : Ղաբճ . Գ . 1 : Պունլար՛ էքս՛րի Ղուկիլէրտէն օլուպ քեաճինլէր իլէ փէք եագըն ա՛լէագալէրի վարրաբ . վէ ա՛ղիմ ի՛թիպար սաճիպի քիմնէլէր իտի : Իմտի Յուգա պունլարա՛ Տէմ տէ պաշքեաճինլէրէ վարտը , քի

15 Պանա նէ՞ վերմէք իսթէրտիսիլ , վէ պէն օնու սիղէ թէսլիմ էտէյիմ . վէ օնլար օնա օ

քէնտիսի օնլարա պիր էլէ վէրիճի սունսուն : Յուգա միւմբիւնի մերթէպէ չօգ ագչէ ալմագ մերամընտա օլմաղըլա , իճիմալտըր քի՛ օնլարըն Տէր պիր թագըմը իլէ պաշգա պաշգա պիր փապարըզ էթմէյէ չաղըտը :

15. Պանա նէ՞ վերմէք էթմէրտի : (Նա՛ օնլար կէրմէտիլէր . քի օնու իղվայա սալսընլար , իլլա օ օնլարա վարտը , քի օնլարը իղվայա սալսըն : (Ն)ուն արզուլէտիլի ագչէ տիր . վէ օնու էլէ կէթիլմէք իշիւն՝ քէնտի խօճասընը՛ Տէման նէ վէրիլէրտէ՛ սաթմաղա Տաղըր տըր : Խապ . ԾԶ . 11 : Ա Տէ՛ . Գ . 3 : Զ . 9 , 10 : Բ Տէ՛ . Գ . 10 : Բ Պէ՛ . Բ . 3 . 14 , 15 : — (Ն)ուլ գըլէ՛ կէթիլ : Պապ ԻԵ . 3 : Օննր . ԱԵ . 28 : Օտ . ժԱ . 12 : Պու՛ նօմօս վապիթասի իլէ սապիթ օլունմուլ պիր գուլուն պաճասընըն նարկը իտի (Ելէյ ԻԱ . 32) , վէ օն ալթը տիրէքիլ իրալ եախօտ իւշ եիւզ սէքսէն տէօրթ գուրուլ գատար իտի : Իշվաճ՛ նէ գատար քիմնէլէր պուլունուր քի՛ Քրիստոսու վէ կէօյիւ պունտան ալ ագչէ իլէ տէյիշտիրիլէր : — Ա՛ ա՛ղ էթմէլէր . Պուլարտա Եունանիճէտէ՛ պուլունան լուղէթին ասըլ մա՛նսըր տուրտուրտուլար՛ գարար գըլտըլար՛ սապիթ էթտիլէր տիր . Սարկոստա՛ “ վա՛տ էթտիլէր ” տիր

Թուզ գրթա՛ կիւմիւշ վա՛տ էթ-
տիւէր :

16 Ս է օլ զէմանտան օնու է-
լէվէրմէյէ ֆուրսաթ աբար իտի :

17 Ս է խամուրսուզ պայրամը-
նըն իւք կիւնիւնտէ՛ շայիրտէր

(ԺԳ. 14), վէ Ղ ուկաստու գաւ-
լի գարար՝ փազարլըգ էթտիւէր
տիր (ԻԲ. 5) : Իմտի Մատթէ-
ստտան գուլլանըլան լուղէթտէն
անկլաշըլապիլիւր քի, պաշքեա-
հինլէր Յուզանըն էօնիւնէ օ-
թուզ գրթա՛ կիւմիւշիւ գօտու-
լար վէ կէօրտիւ, լաքին օնա՛ թա
պու իշի պիթիրինճէյէտ՛ք ագ-
չէյի թէսլիմ էթմէտիւէր :

16. Գուրսաթ աբարլըգ : Մարի.
Ժ.Գ. 11 : Ղ ուլ. ԻԲ. 6 : Յու-
զանըն թէվպէ էթմէյէ ֆուր-
սաթը վար, լաքին օ՛ կիւնա՛ իշ-
լէմէյէ ֆուրսաթ աբարլըգ : ( )-
նուն էն պէջիւք կիւճլիւյիւ պու
իտի քի, Քրիստոսու՛ խալգա
տույուլմագտան ՚լէ վէրսին, վէ
պու վէճճ իլէ պիր պ՛ջիւք կիւ-
րիւլթիւ վէ վէլվէլէ օլմասըն :
Ի՛Տթիմալ տըր քի, պու՛ պաշ-
քեահինլէրին քէնտիսի իլէ էյ-
լէտիլլէրի փազարլըղըն մուգա-
վէլէլէրինին պիրի իտի :

17. Խամուրսուզ պայրամընըն
էլլէ կէնիւնտէ : Ը իմտի հաֆթա-
նըն պէշինճի կիւնիւ՛ վէ Լ՛ֆէն-
տիմիլին թա էօլիւլէրտէն տիրիլ-
մէսինէ գատար շայիրտէրի իլէ
սօն կէօրիւշմէսի իտի, վէ այըն
14 իւնճիւ կիւնիւ իտի : Խամնէ
2 շէրհինէ պագ : Մարի. Ժ.Գ.
12 : Ղ ուլ. ԻԲ. 8, 9 : — Ը ու-

Յիսուսուն եանընա կէրիպ՛ օնա
տէտիլէր. Պասեքի եէմէյէ՛ սէ-
նին իշիւն նէրէտէ իսթէրսին
հազարլըգ էտէլլիմ :

18 Ս է օտէտի. Ը է հրէ՛ ֆիւ-
լան քիմնէյէ կիտին, վէ օնա տէ-

յերտէր Յիսուսուն եանընա կէրիպ :
Քրիստոս Լ՛ֆէնտիմիլին՛ Պա-
սեք պայրամընըն գուլլուսունու
եէմէք իշիւն քէնտիսին պիր էվի
եօղուսու (Պապ Ը. 14. 20)
շէրհլէրինէ պագ), վէ Յուզա՛
քէնտիսին խալըն գուրունթու-
լարընը տահա էյի իճրա էտէ-
պիլլէք իշիւն Յիսուս Լ՛ֆէնտի-
միլին օ կէճէ նէրէտէ օլաճաղընը
պիլլէյէ իսթէր իքէն, օպիր շա-
յիրտէր պիլլէյէ իսթէրէր քի,
օնլարտան պա՛ղըսը երքէնտէն
վարըպ՛ պայրամըն սագլամագ ի-
շիւն իգթիպալը օլան հազարլըղը
կէօրիւնլէր : — Ը ալլըլէլէ էրէ-
լի՛ : Պապ Գ. 15 : Ժ.Ե. 24—27 :
Մարի. Ժ.Գ. 12 : Ղ ուլ. ԻԲ. 8,
9 :

18 Ը էրէ . . . կէրի : Պու
շէհիր՛ Լ՛րուսաղէմ իտի : Լ՛ֆէն-
տիմիլ շայիրտէրինին հէփիսինի
կէօնտէրմէտի, իլա օնլարըն ի-
քիսինի եօլլատը (Մարի. Ժ.Գ.
13), վէ պու իքինին պիրի Յու-
զա տէյիլտի, իլա պիրի Պետ-
րոս վէ պիրի Յովհաննէս իտի :
Ղ ուլ. ԻԲ. 8 : — Պէլան քիճէ-
յէ : Լ՛ֆէնտիմիլ պու ստէմին
իսմինի սէջլէմէտի, վէ օնուն է-
վինի տախի թա՛րիֆ էյլլէմտի,
շէջլէ քի Յուզայա պաշքեա-
հինլէրէ օնու ն. ըէտէ պուլապի-

յին . Խօճա տէյօր . Ս ագթրմ եագըն տըր , պասեքի շայրտլէ-

րիմ իլէ պերապլ ր սէնտէ էտէ- ճէյիմ :

լէճէքէրինի փէշն խապեր վէ- րէպիլմէսի միւմքինսիզ օյունն , լաքին օլ իքի շայրտլէրէ էօյլէ ինճէ ինճէ թա'րիՖլէր վերտի քի (պագ Ս աթ . ԺԳ . 13—16 : Ղ ա-ի . ԻԲ . 10—13) քէնտիսի Տէր պիր քէյՖիլէթի ինճէ ինճէ փէշն պիլիբրիտի վէ օնա հիշ պիր շէյ րասթ կէլէ վա'գի օյա- մայաճաղը իսպաթ օյունսուն : Չիւնքի օլ էյամտա շէՏրին ի- չինտէ Տէր թարաՓա տօղրու Տարաքէթտէ պուլունան պու գատար գարսպաղընն իչինտէ իՏթիմալ քի ելուլէրճէ քիմնէ- լէր սու թաշըմագտա օյուպ' պի- րիսի պու էվէ վէ օպիրիսի օ է- վէ կիրմէքտէ իտիլէր , վէ էյէր (Յիսուս Լ Ֆէնտիմիզ նիՏայէթ- սիզ ի'լ' սահիպի օյմասայրտը , պու իքի շայրտիւն Տէման օլ մախ- սուս ատէմի պուլաճագլարընը' վէ եալընըզ օ ատէմին պիր տէսթի սու կէօթիւրէճէյինի' վէ օնուն կիրէճէք իտիլի էվ պիր տօսթ քիմնէնին վէ տէյիլ տիւշմանըն օյաճաղընը' վէ օնտա պիր պէօ- յիւք' վէ տէյիլ քիւչիւք' կօքա- րլքի գաթտա վէ տէյիլ աշա- ղաքի գաթտա' տէօշէնմիշ վէ տէյիլ տէօշէնմիշ օտա օլա- ճաղընը նէ'րէտէն պիլիբրիտի : — Խօճա րէյօր : Լ ՎաՏիպի պու ի- քի շայրտի թմանըտըմը եա թա- նըմասըմը պիլմէզիւ . լաքին պէլ- լն տիր քի , “ Խօճա ” տէմէյիլէ' քիմի անկլաթմագ մերամ էյլէ-

տիլքէրինի անկլատը . չիւնքի (Յի- սուս Լ Ֆէնտիմիզ վերտիլքէրի իսիմ' շօգ քէրրէ պու իտի : Պ ապ Թ . 11 : ԺԲ . 38 : ԺԷ . 24 : ԻԲ . 16 : ԻԳ . 8 . 10 : (Յ . Գ . ԺԱ . 28 : ԺԳ . 13 : — Ս աթլէ' էաթըն րլըր : Լ Ֆէնտիմիզ շիւպՏէսիզ' էօրիւմիւ- նիւ զէքըր էտէյօր (Յ . Գ . Ը . 20 : ԺԳ . 1 : ԺԷ . 1) . չիւնքի օնուն ա'գլ ու Ֆիքրի պու մատտէտէն տօլու իտի . լաքին կէրէք շայրտ- լէրին վէ կէրէք օլ ատէմին պու- նու պէօյլէ անկլատըզլարըր իՏ- թիմալ տէյիլ տիր . չիւնքի օն- լարըն ա'գլ ու Ֆիքրի' օնունքին- տէն փէք Ֆարգլը իտի : — Շ ա- յերքլէնէ' էլէ : Քրիստոսու Տէր քիմ գապուլ էտէրսէ , օնուն շայրտլէրինի տախիգապուլ էթ- մէլի տիր : — Սէնտէ : Սէնին էվինտէ : Քրիստոս Լ Ֆէնտիմիզ քէնտիսի օրայա տա'վէթ էյլէ- տի : Ղ ա-ի . ԺԹ . 5 շէրՏինէ պագ : Պ այրամ էյամընտա' շիւպ- Տէ կօպ տուր քի Երուսաղէմին Տէվի էվլէրի միւսաՖիր գապուլ էթմէյէ աշօգ իտիլէր . լաքին Քրիստոս Լ Ֆէնտիմիզին օնլա- րըն ճիւմէսինտէ գապուլ օյու- նաճաղըր իՏթիմալ տէյիլ տիր : Ս արկոստան ԺԳ . 15 , վէ Ղ ա-ի ԻԲ , 12 տէն էօրէնիլիզ քի' պու ատէմ ճան ու տիլտէն' Տագըր տէօշէնմիշ եա'նի Տէր իգթիզա էտէն շէյ իլէ ատնանմըզ պիր օ- տա վէրտի :

19 Սէ շայիրտէր՝ Յիսուսուն
օնլարա թէնպի՛՛հ էթտիյի կիպի
էյէտիլէր . վէ պասեքի Տաղը-
լատըլար :

20 Սէ ախշամ օլունճա , օն

19 . Յիսուսուն օնլարա թէնպիհ
էթտիյի կիպի էյէտիլէր : Պապ ԻԱ .
6 շէրճինէ պագ : Յոմէ . Բ . 5 :
ԺԵ . 14 : — Պասեթի հաղըլա-
րուր : Իքի շայիրտէր՝ Պասեք
գուզուսունու սաթուն ալաճագ-
լարըտը , պօղաղանմագ վէ եր-
ղիւմէք իչին վէ գանը սեր-
փիլմէք իչին քեաճինէ կեօ-
թիւրէճէքլէրիտի . վէ օնտան
սօնկրա օնու փիրեան էտէճէքլէր
իտի , վ՛ աճը օթլարը՝ շարապը՝
խամուրուզու ևճ Տաղըլայա-
ճագլարըրտը : Խանէ 2 շէրճինէ
պագ : Բ Մապ . ԼԵ . 10, 11 :

20 . Լիշամ օլունճա : Մապ .
ԺԳ . 17 : Ղ . 1 . ԻԲ . 14 :
Ե՛ճուտիլէր իքի ախշամ Տի-
սապ էտերլէր իտի , քի պիրի՛
իքինտիտէն ախշամա գատար՝
վէ օպիրի իլք ախշամտան կե-
ճէ սաա՛լէ՛ իւչէ գատար սայր-
լըրտը : Պասեք գուզուսու՝ Իպ-
րանիճէտէ թա՛րիճ օլունտու-
ղունա կեօրէ՛ (Նլէյ ժԲ . 6)՝
իքի ախշամըն մապէյնինտէ՛ եա-
նի իքինտիտէն կիւնէշին պաթ-
մաքնա գատար՝ եախօտ ախ-
շամ իւսթիւ պօղաղանըրտը :
Պու սուրէթտէ՛ Պասեք ախշամ
թաա՛մը՝ թապիա՛թը իլէ պուն-
տան իքի եա իւչ սաա՛թ սօնկ-
րա օլուրուտու . չինքի գուզու
պօղաղանտըրգտան սօնկրա՛ փիր-

իքիլէր իլէ սօփրայա օթուրտու :
21 Իմտի օնլար եէյօրլար ի-
քէն , տետի . կերչէք տերիմ՝ սի-
ղէ քի՛ սիզտէն պիրի պէնի էլէ
վէրէճէք :

եան տախի օլմալը իտի : — Օ-
նուրտու : կէօրիւնիւր քի , Խա-
րայէլ օլուլարը իպթիտա Մը-
սըրտա Պասեքի պագտա տու-
րուր իքէն եէրլէրիտի (Նլէյ .
ԺԲ . 11) , վէ պա՛ղըլարը պու
կիւնէ գատար պիլէ օնու պու
վէճճ իլէ եէրլէր : Լաքին՝ Պուր-
թաթըճը Լ՛ճէնտիմիզ օնու շա-
յիրալէրի իլէ պերապեր օթու-
րուր իքէն եէտի : Եունանիճէ-
տէ պուրատա օլան լուղէթ կէօ-
թէրիւր քի , էպի վէմանտէ շէրգ
ճանիպլէրինտէ սօփրատա օ-
թուրմագ ա՛տէթի իւզրէ պիր
եանլարը իւզլէրինէ եաթմըլար
իտի : Օնլար սօփրատա իքէն ,
շայիրտէր պէյնլէրինտէ՛ պեօ-
միւք քիմ օլուր տէյիւ միւճա-
տէլէ էյէտիլէր (Ղ . 1 . ԻԲ .
24—30) . վէ Վրիստոս Լ՛ճ-
ճէնտիմիզ օնլարա ալագ կեօ-
նիւլիւք էյրէթմէք իչին օն-
լարըն պագլարընը եպգատըղը
պու վէմանտէ իտի : Յոմէ . ժԳ .
1—20 :

21 . Օնլար եէյօրլար իլէն ևճ :
Մապ . ԺԳ . 18 21 Ղ . 1 .
ԻԲ . 21—23 : Յոմէ . ժԳ . 21 ,
22 : — կերչէ՛ տերի՛ պէնի՛ ևճ :
Յոլճաննէտտէն էյրէնիւրիլ քի ,
Յիսուս Լ՛ճէնտիմիզ՝ ալ վէ-
մանտէն սօնկրա չէքէճէք օլ-
տուղու էլլէթ ու իսքէնճէնին

22 Ա է օնլար զայեթլէ գա- սալէթլէնիւ օնլարտան հէր պի- րի օնա տէմէյէ պաշատը . Լշա

վէ Յուգանըն իշէյէճէյի հիյ- պեթլու կիւնահըն միւլահազա- սը իլէ՛ երևէյի էլէմ ու քէ- տէր իլէ տօլու իտի : Օնլարա՛ պունտան էվվէլ օնուն էլէ վէ- րիլէճէյինի սէյլէտի . Լաքին շիմ- տի՛ ա՛ղիմ երևէք տօղունլու- զու իլէ՛ պունու էտէճէք օլան քիմնէ օնլարըն պիրի օլուղու- նու շէհատէթ էյլէտի : Յոփ . ԺԳ . 21 : Սաղ . ԾԵ . 12 — 14 : Լքբ . Դ . 13 : Յայ . Ի . 23 :

22 . Ղայեթլէ գասալէթլէնիւ : Յովհաննէս տէյօր քի , շայիրա- լէր՝ շաշմըլ գալմըլ ատէմլէր կիպի պիրի պիրինէ պագտըլար . չիւն Յուգատան մա՛տա էյլէ պիր շէյ հիչ պիրինիս՝ քէնտի գալպինտէ օլուղունա սկեահ տէյիլտի , վէ հէր պիրի քէն- տինի թէֆթիլ էթմէյէ պաշա- տը քի , ա՛ճապ միւմքիւնմիւ քի՛ պու խապիս իշի էտէճէք քէնտիսի օլուն : — Ե՛ս՝ Իսապ՛ սաղըն պէն օմալըմ : Ե՛ս շայիրալէր պիրի պիրինտէն շիւպհէլէնմէ- յէ պաշամատըլար , իլա հէր պիրի քէնտինտէն շիւպհէլէն- մէյէ պաշատը . Օնլարըն սի- ւալլէրի՛ պու միսիլլի սիւալլէ- րին պաշանմաղա կէրէք օլան մահալտէն՝ եա՛նի քէնտինէֆ- լէրինտէն պաշանտը : Ա է հէր պիր Վրիսթիան՝ քէնտի գա-

Իսապ՛ սագըն պէն օմալըմ : 23 Ա է օ ճէվապ վէրիպ տէտի . Լշինի սահանա պէնիմ իլէ պա-

ընտաշարընա պէհանէ պուլ- մաղա վէ օնլարտան շիւպհէ- լէնմէյէ հազըր օլաճաղը եէրի- նէ՛ Վրիսթիտէ պուղունան պիր քէօթիլլիլլիւն սէպէպի սագըն քէնտիսի օլմասըն տէյիւ իպ- թիտա քէնտի գալպինի թէֆ- թիլ էտիպ սօրտուն : Յուգա՛ սիւալի էտէնլէրին սօնու իտի . վէ օ՛ Վրիստոսուն օնու պիլտի- յինի կէօրմէսէյիտի , վէ սիւ- քիւթ էթմէք քէնտի արգա- տաշարընըն շիւպհէլէրինի օնուն իւզէրինէ ճէլպ էտէճէյինի կէօր- մէսէյիտի , հիչ տէ սիւալ էթ- մէպիտի :

23 . Լշինի . . . պէնիմ էլէ պա- լըրան : Սաղ . ԽԱ . 9 : Սաղ . ԺԳ . 20 : Ղ . ԻԲ . 24 : Յոփ . ԺԳ . 25 : Կէօրիւնիւր քի , Յուգա՛ Լշֆէնտիմիղին օգատար եանընտա օթուրմուշուտու քի իքիսի պիր սահանտան եէրլէր իտի : Լաքին Յովհաննէս՝ վէ շիւպհէսիզ սայիրլէրի տախի տա- հա եագըն օթուրմալարը իլէ՛ Լշֆէնտիմիղին վէրտիլի ճէվապ պու իշի էտէճէք մութլագա Յուգա օլուղունու կէօթէ- րէճէք գատար պէլլի տէյիլտի : Խմտի Սիմն Պետրոս Յովհան- նէսէ իշարէթ էթտի քի , Լշ- ֆէնտիմիղէ՛ հանկըր օլուղու- նու տահա մախուսաճա սիւալ էյլէսին . վէ Լշֆէնտիմիղ Յով-

Թրքան՝ պէնի օ էլէ վերէճէր :
24 կերչի ատէմ՝ ( ) ղու՛ մնուն

Տագգընա եազըը օլուղը կիպի
կիտէր . ամմա վա՛յ օլ ատէմէ քի՛

Տաննէտէ՛ վէ իՏԹիմալ քի տէ-
յիլ ախերլէրինէ եեմէյէ պա-
թըրըմլը լոգմայը Յուգայա
վէրմէյիլէ կէօսթէրտի : Յօվէ .
Եր . 23—28 : — Սահանա . Եէ-
հուտիլէր՝ քէնտիլէրին Սըրը
տիյարընտա աճը էսիրլըրէրի-
նին զիքրինէ՛ գուրու իւզիւմ
վէ աճը օթըր վէ սիրքէ վէ
թէրպիլէ իշիւն ախեր շէյլէր
իլէ սալթա միսալի պիր թա-
ա՛մ Տագգըրլարըրտը . վէ պու-
րատա զիքր օլունան թաա՛մ
շիւպհէսիղ պու խտի : Խանէ 2,
վէ 19 շէրհէրինէ պագ :

24 . Մարտի՛ Օղը : Պապ ը .
20 շէրհինէ պագ : — Օննն
հագգընա եազըը օլուղը կիպի :
Խանէ 54 . 56 : Մարտի . 9 . 15 :
Սարտի . ԻԲ . 1—21 : Կթ . 1—
21 : Եսայ . Ծ . 56 : ԾԳ . 2—
12 : Ղան . Թ . 26 : Օստ . ԺԲ .
10 : ԺԳ . 7 : Սարտի . Թ . 11 :
Ղան . ԻԳ . 25—27 . 46 :
Յօվէ . ԺԹ . 24 . 28 . 36 , 37 .
Գործ . ԵԳ . 27—29 : ԺԵ . 2,
3 : Իժ . 22 , 23 : ԻԸ . 23 : Ա
կործ . ԺԵ . 3 , 4 : Ա ՊԵԿ .
Ա : 11 : — կիպի : Եանի էօ-
լիւր , եախօտ էօլէճէք տիր :
Մարտի . ԺԵ . 2 . Սարտի . ԼԹ .
13 : — Մարտի զայ օլ արտէ վի՛ն :
Պապ իԵ . 3—5 : Սարտի . ԾԵ . 15 .
23 . Կթ . 24—28 : ԺԹ . 6—
20 : Սարտի . ԺԳ . 21 : Ղան .
ԻԲ . 22 : Յօվէ . ԺԵ . 12 : Գործ .

Ա . 16—20 : — ( ) արտէ՛ արդ-
մաա իպէ՛ ն : “ ( ) ատէմ ” էպէ-
տէն սէֆիլ օլաճագ տըր . օ-
նուն գապահաթը Տիյպէթըր .
վէ մնուն վարըգտա օլմար
քէնտինէ պիր պերէքէթ տէյիլ՝
իլա լա՛նէթ օլաճագ տըր :
Պունտան անկըաշըր քի , Յու-
գանըն էպէտի Տալի՛ ճէհէն-
նէմտէ պիր սնսուզ իսքէնճէ
վէ էլէյէթ օլաճագ տըր : Չիւն
քի օ՛ էյէր պիր ղէման ճէհէն-
նէմտէն ազատ օլուպ՛ էպէտի
սաա՛տէթէ Տիստտար օլաճագ
օլա , պու էպէտի սաա՛տէթ օ-
նուն էվէլտէն շէրտիլի իսքէն-
ճէլէրին ճիւմէսինտէն՝ հէր նէ
գատար շէտիտ վէ չօդ ղէման
սիրմիւշ օլալար տա՛նիՏայէթ-
սիղ պէօյիք օլաճագ : Լաքին
պու միսիլիւ խէլա՛ս՝ հիշ քիմ-
սէնին Տագգընտա միւմքիւն տէ-
յիլ տիր : Ս է պունուն իշիւն
կիւնատա էօլէնլէրին ճիւմէ-
սինէ՛ վարըգտա օլմալէրի պիր
լա՛նէթ տիր : Պապ իԵ . 41 .
46 շէրհէրինէ պագ :

Եյէր սիւալ օլունուրա քի ,
Յուգա՛ քէնտինին Տագգընտա
էթմէյէ թագտիր օլունմուշ վէ
փէշին խապէր վէրիմիշ օլա-
տան զիյատէ պիր շէյ էթմէ-
միշ իքէն , նի՛ճէ գապահաթ
իշէտի տէնիլէ պիլիւր , Ղ՛էվապ
վէրիլիզ քի , (1) շիշ պիր
կիւնատա թագտիր օլուն-

օնուն էլի իլէ ասեմ Օղու էլէ վերիլիբ . օ ասեմ տօղմասա իտի , օնա տաճա էյի իտի :

25 Վ է օնու էլէ վերէն Յու-

մամըշ պիր շէյ էտեմէզ , էյէր- շի փէշին խապէր վերիլմէմիշ իսէ տէ . քի պու՝ էզէլտէն Մէ լաճա թէքքիլէն օլ շէյ մա՛լիւմ իտի տէմէք իլէ պէրապէր տիր : Մլաճ պա՛ղը տէֆա՛ պիլտիյի- նի վագի՛ օլմագոսան՝ եա՛նի իշ- լէյէճէյինի եախօտ օլմաղա մու- սասա՛տէ էտէճէյինի փէշին խա- պէր վերիբ , լաքին պու նատիր օլուպ՝ էն չօզ շէյլէր խուսու- սունտա պիլէ խապէր վերմէզ . լաքին պունչլարըն ճիւմլէտի օլ տէրէճէ սաճիճ վէ սապիթ օլ- մուշ շէյլէր տիր քի , պիղէ փէշին խապէր վերմիշ կիպի տիր- լէր : Յուգա՛ ա՛յնի պագի եա- րամազ քիմնէլէրին էթտիյի կի- պի՛ եա՛նի քէնտի Տիւնիւ ըի- զասը վէ իրատէթի վէ տէյիլ զօր ու ճէպը իլէ ա՛մէլ վէ ճա- րաքէթ էյլէմիշ տիր : (2) Մէ- լաճըն պիր շէյի փէշին պիլմէ- սի՛ եախօտ պիր շէյի օլմաղա մուսասա՛տէ էթմէյէ փէշին մէ- րամը՝ օլ շէյին թապիա՛թընը տէյիլտիրմէզ , եախօտ կիւնաճ օլան շէյի ա՛ղիզ էթմէզ : Վ . 1 . ԻԲ . 22 : Վ . 1 . Բ . 23 : Գ . 27 , 28 : Լյէր պիր քիմնէ քէնտի Տիւնիւ իրատէթի իլէ սէնի մալ ու էմլաքիտէն մաճ- րում գօրսա , եախօտ էվլատընը չալլպ էսիր տէյիւ սաթարսա , Մլաճըն թագտիրի պէջլէ իտի

դա ճէվապ էտիպ տէտի . Լաճ խօճա՛ սագըն պէն օլմայրմ . օնա տէտի . Վէնտին սէջլէտին :

26 Վ է օնլար եէր իքէն , Յի-

տէյիւ օնու մա՛ղուր սայարմը- սըն : Պու քիմնէ ա՛յնի պու խու- սուստա Տիչ պիր ալլաճանի թագտիր վէ մէրամ օլմամըշ կիպի՛ քիւլիյէն քէնտի Տիւ- նիւ ըիզասը վէ իրատէթի իլէ ա՛մէլ ու ճարաքէթ էյլէմէտի- մի (3) Մլաճըն՝ պիղիմ եա- րամազ ա՛մէլլէրիմիզտէն խայրը ճասիլ էթտիյի իշիւն օլ ա՛մէլ- լէրին եարամազ օլմալէրի տաճա սազ օլմազ : Օ՛ննդ . Ծ . 20 : Պագ ՎրիստոնէականՄստուածարա- նութիւն , Սաճիֆէ 237—251 : 25 . Լաճ խօճա՛ սագըն պէն օլմա- յըմ : Գ . ԼԹ . Ե . 25 : Մ . 1 . Լ . 20 : Յուգանըն պու սիւալի՛ զայէթ ութանմազ վէ էտէպսիզ ճարաքէթ օլուպ՝ Վլպլէթ սէն պէնիմ ճագգրմա պունու սէջ- լէմէյօրսուն , պու իշարէթլէրին վէ սաջմա սէօզլէրին պանամը տըրլար՝ տէմէք կիպի պիր շէյ օլույօր : — Վէնտին սէջլէտին : Լպլլէթ՝ սանա տըր . սէնին տէ- տիյին կիպի տիր . օլ ատեմսէն սին , վէ էտէճէյինի թէզ էյլէ : Լիէ լիւնիւր քի՛ իշպու ճէվա- պա Յուգա զայէթ գրլար . վէ շէյթանըն իղլիսար իլէ գամէթ- լէնտիրիլիպ՝ քէնտի Տիյպէթու- մէրամի Փաստիինի իճրա էթ- մէյէ անիտէ տիշարը չըգտը : Յ . 45 . Ժ . 9 . 27—30 : 26 . ( ) Նլար եէր իքն : Ս . 1 . Է

սուս էքմէ յի ալար , վէ պերէքէթ

օգույրւպ փարէլէտի , վէ շայիրո-

ժ. Գ. 22 : Ղ Դ. Ի. Բ. 19 : Ը Խմտի
 Լ շֆէնտիմիզ՝ Պասեք գուզուսու-
 նուն եերինէ կէչէճէք օլան օլ աղիմ
 ա՛յն իու ըէսմի թախսիս էլլէտի :
 — Լ շֆէնտի ալարը : Յիսուս Լ շֆէն-
 տիմիզին ալարը՝ Տէման օ ղէման
 քէնտի էօնիւնտէ պուլունան կի-
 պի էքմէք իտի : Պասեք պայրա-
 մընտա խամուրսուզտան մա՛տա
 էքմէք գուլանըմազտար . վէ
 պունուն իչիւն պու խուսուստա
 Լ շֆէնտիմիզին գուլանտարը պու
 տիւրիւ էքմէք օլմալը իտի . լա-
 քին պելլի տիր քի , էքմէյին նէ-
 վինտէ Տիչ պիր պէյիս եօգ տուր :
 Ղ Դ. Ի. Գ. 30 : Ղ Դ. Բ. 46 :
 Ա Կ. Բ. Ժ. Ժ. 23 : — Պերէտէն
 օգույրուպ : Պուրատա պերէքէթ օ-
 գումագ լաֆըլը իլէ թէրճիւմէ օ-
 լունան Եունանի լուղէթին մա՛-
 նասը՝ էքմէյին իւղէրինէ Ըլա-
 Տըն պերէքէթինի իսթիտա էլ-
 լէտի՝ եախօտ օնուն իչիւն Ըլա-
 Տա պերէքէթ օգուսու օլապի-
 լըր . չիւնքի Ղ ուկասըն վէ Պ օ-
 դատուն պու խուսուստա գուլան-
 տարը լուղէթ շիւքը էթտի
 մա՛նասընա տըր : Ղ Դ. Ի. Բ. 19 :
 Ա Կ. Բ. Ժ. Ժ. 24 : Մատթէո-
 սուն տախի պուրատա գուլան-
 տարը լուղէթ չօգ քերրէ օ մա՛-
 նա իլէ անկաշըրը : Ղ Դ. Բ. Ժ .
 16 իլէ Յիւն Զ . 11 ըուպար
 էլլէ . Տէմ պագ Ա Կ. Բ. Ժ. Գ .
 16 : ԼէՏուտիլէր՝ թաա՛մ եէ-
 յէճէքլէրի ղէման՝ տայիմա օ-
 նու վէրին ԸլաՏա շիւքըլէր
 թագտիմ էթմէյէ ա՛տէթլէրի ի-

տի : Պապ Ժ. Գ. 19 շերՏինն պագ :
 Պու տախի տիգգաթա շայեսթէ
 պիր Տալ տըր քի Եունանիճէտէ
 պա՛ղը էքրի՛նուսխալէրտէ Մատ-
 թէոստա պուրատա “պերէքէթ օ-
 գույուպ” եերինէ “շիւքը էտիպ”
 լուղէթի պուլունույօր : — Փարէ-
 լէտի : Ղ Դ. Բ. 46 : Ի . 7 : Ա
 Կ. Բ. Ժ. Ժ. 16 : Լ շֆէնտի փարէլէ-
 մէք՝ աղիմ միւնասիպէթ իլէ Յի-
 սուս Լ շֆէնտիմիզին կիւնաՏա քէ-
 Փարէթ էթմէք իչիւն եարալան-
 մագ՝ սաիլանմագ վէ էղիւմէք իւզ-
 ըէ օլան թէնինէ թէշպի՛Տ իտի : Ա
 Կ. Բ. Ժ. Ժ. 24 . Ըլապ . Ծ. Գ. 5 :
 — Պու իւնի՛տի : Պուրատա
 “տիր” լուղէթի սատէճէ թէշպի՛Տ
 ու պէնկղէմէք մա՛նասընա տըր :
 Պու Ը՛ղիւ Բիթապլարըն միւ-
 էլլիֆլէրի պէյինտաէ ղայէթ ա՛-
 լէստէվի պիր թա՛պիր տիր : Պապ
 Ժ. Գ. 37 : Ծանոթ . ԻԱ . 26, 27 :
 Յիւն Ժ. Բ. 1 . 5 : Եղի . Ե . 4 ,
 5 : Ա Կ. Բ. Ժ. Ժ. 4 : Ղ Դ. Բ .
 24, 25 : Պու վէճՏ իլէ շայիրո-
 լէրին Տալէա եէմիշ իտիլէրի
 ախշամ թաա՛մընա , Պասեք տէ-
 նիր իտի . օնլար Պասեքի պօլազ-
 լատըլար , Տազըրլատըլար վէ
 եէտիլէր : Լ քին Պասեք՝ Ըապ-
 պըն Մըրըտա Խարայէլլիլէրին
 էվլէրինտէն կէչմէք իտի . վէ շա-
 յիրտլէր՝ պու էվտէ՛ն կէչմէյի մի
 պօլազլատըլար , Տազըրլատըլար
 վէ եէտիլէր : Խայըր . օնլար .
 գուզույու պօլազլատըլար . Տա-
 զըրլատըլար , վէ եէտիլէր քի , օլ
 Մըրըտա վագի՛ օլան պու էվ-

լերէ վերիւ պ տէտի . Լլնն , եէյին , պու թէնիմ տիր :

տէն կէչմէք խուսուսունու խաթ-
րա կէթիրիւր խտի : Իմտի Բապպ
Լխշամ Թաա՛մընըն թա՛յին ու
թախսիսինտէ գուլլանըլան սէօզ-
լէրտէ՛ Լֆէնտիմիզ տէմիշ կիպի
օլույօր քի , “ Ը իմտիյէ գատար
Լէհուտի քիլխսէսինտէ Պասեքի՛
եա՛նի պու ա՛ղիմ վուգուա՛թը
խաթրա կէթիրէն գուգույու էէ-
մէքտէ օլուսունուզ , լաքին շիմտէն
սօնկրա Վրիսթիան քիլխսէսին-
տէ պէնիմ թէնիմի՛ եա՛նի պէ-
նիմ թէնիմէ թէշպի՛Տ օլան էք-
մէյի եէյէճէքսինիլ : Իշպու
սօղըանմըշ էքմէք՛ սիզին կիւ-
նաշլարընըլ իչիւն եարալանան
վէ էզիկէն թէնիմի պէյան էտէն
թէսիլլի պիր թէշպի՛Տ օլաճագ ,
վէ սիզէ՛ պէնիմ էօլիւմտէ
չէքտիյիմ իսքէնճէ՛ վէ էզիյէթ-
լէրի խաթրա կէթիրմէյէ պիր
եարտըմ՝ օլաճագ տըր” : Պու՛
Լէհուտիլէրին պէյնիստէ սէօյ-
լէմէնին ա՛լէսսէվի պիր թարզը
խտի . վէ Սոլսէստէն պէրու օլ
զէմանա գատար սիլսիլէ պէ սիլ-
սիլէ Պասեքին խուսուսունտա
գուլլանտրգլարը սէօյլէյիշ պու
խտի : Ելէյ . ԺԲ . 5—11 . 21 :
Պ Լ . ԻԳ . 3 : Թաա՛ւոյ ԻԸ . 16 :
Բ Օրէն . ԺԶ . 5 , 6 : Բ Սաա՛ւոյ .
Լ . 15 : ԼԵ . 1 . 11 . 13 : Ելէր .
Զ . 20 : Սաա՛ւի . ԻԶ . 17 . 19 :
Սաա՛ւի . ԺԳ . 12 . 16 : Պ Լ . ԻԲ .
7 , 8 . 11 . 13 . 15 : Ելէն . ԺԸ .
28 : Ա կառնի . Ե . 7 : Պուսլար
կերէք Լաքի Լ՛հտտան վէ կերէք

Լ՛հտի ճ՛տիտտէն կէթիրիլէ-
պիլէն չօգ իսպաթլարտան Լա-
լընըզ պա՛գըսը տըր : Լաքին
պուսլար՝ Վրիստոս Լֆէնտի-
միզին պուրատա գուլլանտը-
ղը սէօզլէրի տէյիլ պիր ա՛-
տէթտէն խարիճ մա՛նատա՛ իլլա
խարզըն ա՛տէթա անկլայպպիլ-
տիքլէրի մա՛նատա գուլլանտըղը-
նը կէօսթէրմէյէ քիֆայէթ է-
տերլէր : Հիշ պիր Լէհուտի պու
գատար աճմագ տէյիլ խտի քի ,
գուգունուն էթի՛ Տէր հալտէ
Բապպըն Սըսըր տիլարընտա
էվլէրտէն կէչմէսինէ տէօնտիւ ,
վէ քէնտինին եէտիլի՛ գուգու է-
թի տէյիլ խտի , իլլա պու թէպ-
տիլի պաթ՛ եա՛նի Սըսըրտա էվ-
լէրտէն կէչմէք խտի տէյիւ անկ-
լասըն Իմտի կերէք Փափայա
թապի՛ օլան վէ կերէք՝ սայիր
պա՛ղը քիլխսէլէրին՝ Բապպ Լխ-
շամ Թաա՛մընըն էքմէյի վէ շա-
րապը Բապպըն սա՛հի՛Տ թէնիսնէ
վէ գանընա թէպտիլ օլուր տէ-
յիւ էօյրէթտիքլէրի թալիմաթ-
տան ա՛ղլ ու իտրաքա զըտտ շէյ
նէ՛ օլապիլիր : Լաքին իշպու հի-
րետիկոսըուզ խուսուսունտա օլան
պու մատտէյի տա՛հա մուֆասսալ
թէֆթիշ էթմէյէ իսթէյէնլէր
Պատասի . ճ՛առ . Հաղորդ . րի-
սալէսինէ , վէ Վրիստոն . Լստ-
ուաճարանու . քիթապընըն 294
— 295 սա՛հիֆէլէրինէ , վէ կանոն
հաւատոյ րիսալէսինէ միւրաճա-
ա՛թ պույուրսունլար :

27 Վէ գատե՛հի ալըպ՝ շիւքք
էթտիքտէն սօնկրա , օնլարա վե-
րիպ տէտի . շէփինիզ պունտան

27. Ղարտէն ուլըպ : Մարի :
Ռ. Գ. 23, 24 : Ղարտէն . Ի. Բ. 20 :
Մատթէոս իլէ Մարկոսուն թա-
րիֆէրինէ կէօրէ էքմէք՝ օնլար
տաճա Պասեք գուղուսունու եէ-
տիքէրի վագըթ ալընտը , վէ
Ղուկասըն թա՛րիֆինէ կէօրէ
շէրապ՝ թաա՛մտան սօնկրա ա-
լընտը : Մարին ճէր նասըլ իսէ
պունտա տախի՛ գուլանաճաղը-
մըզ էքմէյին նէվինտէ կիպի պիր
պէյիս եօգ տուր : — Շէտք է-
րիճէ : Պունտան էվվէլքի խանէ-
նին վէ Պապ Ռ. Գ. 19 շէրճէրի-
նէ պագ : Միւպարէք Լաֆէնտի-
միպ՝ թաա՛մըն պաշանկըճընտա
տախի շէրապը էօլէշտիրտիյին-
տէ՛ պու վէճճ իլէ շիւքք վէրտի
(Ղարտէն . Ի. Բ. 17). շիւնքի պու
Պասեք զեյաֆէթինին ա՛յն ու
ա՛տէթլէրի տայիմա սու իլէ գա-
րըշմըշ պիր գատե՛հ շէրապա պե-
րէքէթ օգույուպ եա՛նի օնունի-
շիւն Լալաճա շիւքք վէրիպ իշտիք-
տէն սօնկրա պաշարըտը : Բապպ
Լաֆէնտիմիզին շիմտի ալըպ սըր-
րանի էյլէտիյի գատե՛հ՝ ախշամ
թաա՛մընտան սօնկրա օլ ա՛սիրին
ա՛տէթինէ կէօրէ ալընմագտա օ-
լան գատե՛հ իտի : Լալալէ շիմտի
օնա՛ գատե՛հ իտի իսէ
տէ , օնու ալըրընտա շիւքք էյ-
լէտի . էյերլէ շիմտի քէնտի գա-
նընըն տէօքիւլէճէյինի կէօս-
թէրմէք իշիւն իտի իսէ տէ , եինէ
շիւքք էյլէտի . էյերլէ պու գա-

իշին .
28 Օխրա պու՛ գանըմ՝ սըր ,
շօլ եէնի ա՛ճտըն գա՛նը քի՛ շօգ-

տե՛հ օնուն գանըլ էօլիւմիւնիւ
տօղըու տօղըույա կէօսթէրիյօր
իտի իսէ , վէ օլ էօլիւմիւն ճիյ-
պէթու աճըլարընը աշըգտան ա-
շըղա օնու ա՛պլ ու ֆիքրինին էօ-
նիւնէ կէթիրտի իտի իսէ տէ , Լալ-
լաճա ճամու ու սէնալէրօլուոն քի՛
օնու ալըպ շիւքքիւլէր վէրտի :
Պու պիզէ ինչասըն գատե՛հի տիր
վէ պիզ օնու շալըզ իլէ ալըպ՝
Լալաճա պիւթիւն գապիմիդտէն
ճամու ու սէնալէր վէրմէյէլիմ
մի : — շէփինիզ պունտան իշին :
Մարտ . Ճ. Բ. 13 : Լըրէ . Ե . 1 :
Է . 9 : Լարայ . Ի. Ե . 6 : ԾԵ . 4 :
Ա Կարնի . Ժ . 4 . 16 : ԺԱ . 28 :
Լաֆէնտիմիզ նի՛շիւն գատե՛հտէն
ճէփիտի իշտիւլէր տէյիւ մախ-
սուսէն էմր էյլէտի : Պէս պէլլի
պունուն իշիւն քի՛ սօնկրաքի
տէճըրտէ փափայա թապի՛ օ-
լան քիլիսէլէրտէ գատե՛հի խալ-
գա վէրմէյէ իմթինա՛ էտիպ՝ օն-
ան իշմէյէ եալընըզ փափա-
լարա վէրիլէճէյինի փէշին պիլլի
իտի :

28. Պունտան գանըմ՝ սըր : Պունուն
մա՛նասը պու տուր քի , «Պու
գատե՛հ՝ կիւնաճարըն ա՛ֆլ-
լըզ իշիւն տէօքիւլէն գանըմըն
թէշպի՛հ ու նումունէպի տիր՝ :
Պունտան էվվէլքի խանէնին
շէրճինէ պագ : Քրիտտու Լա-
ֆէնտիմիզ սույու շէրապա տէօն-
տէրտիյի զէման (է)՝ Է . Բ . 7
— 10)՝ օնուն րէնկի՛ տատը՝ գօ-

լար իչին կիւնաչար ա՛ֆվլըղը-

նա տեօբիւլիւր :

գուտու՝ թապիա՛թը՝ վէ թէսի-
 րաթլէրի՝ ճիւմէսի թէպտիլ օլ-
 տուլար, վէ պու միւճի՛ղաթ՝
 հաստէլէրէ եա՛նի կէօզէ՛ պու-
 րունա՛ աղղա ԼԾ ախէր միւճի-
 զաթլարըն ճիւմէսինտէ տախի
 աշիքեարէ օլտուղու կիպի՛) ա-
 շիքեարէ օլտու : Ա է էյէր փա-
 փայա թապի՛ օլանլարըն վէ պա-
 զը խայիլլէրին տէտիյի կիպի՛
 Բապպ Լխշամ թաա՛մընըն շէ-
 րապը միւճիզաթլը պիր թարզ
 իլէ սահի՛հ գանա թէպտիլ օ-
 լույօր իսէ, պաշգա միւճիզաթ-
 լէր՝ կիպի հաստէլէրէ աշիքեար
 օլմալը տըր, շիւնքի շէրապ իլէ
 գանըն Փարզը պէօյիւք տիւր :
 Հիչ ձիր քիմնէ պու պապտէ
 ալտանամազ, զիրա գան իլէ շէ-
 րապըն՝ տատը Փարզը՝ գօգու-
 տու Փարզը՝ վէ բէնկի հէր նէ
 գատար պիրազ պէնկղէր իսէ
 տէ հիչ քիմնէնին ալտանամա-
 ճազ տէրէճէտէ Փարզը տըր .
 վէ պիրի սէրիսօշ էտէր, օպիրի
 էթմէլ : — Ելէնի ա՛նոըն : Մաբի .
 ԺԴ . 24 : Ղաի . ԻԲ . 20 : Ա
 Կրնի . ԺԱ . 29 : Լսքի գէ-
 մանտէ լ՛արար եախօտ ա՛զիմ
 մատտէլէր իւզէրինէ օլան մու-
 գապէլէլէր՝ պիր հայվան պօղապ-
 լամաղըլա պաղլանըրտըր, վէ պու
 վէճ՛ իլէ պուստան պէյան օ-
 լունուրուտու քի, իքի թարա-
 Փըն հէր հանկըսը ա՛հար պօզա-
 ճազ օլուրսա, պէօյէ պիր հա-
 լէ կիրիՓթար օլմաղա միւսթա-
 հապգ օլաճապ տըր : Լսքի ա՛հտ

եախօտ Լլահըն Իսրայէլ օղուլ-
 արը իլէ քէսիշտիյի ա՛հտ՝ պու
 մինվալ իւզրէ հայվանլար պօ-
 զաղլանմաը իլէ պաղլանտը .
 լաքին Լլահըն սօնկրատան էթ-
 մէյէ խօշ կէօրտիյիւ Ելէնի
 ա՛հտ՝ քէնտի Օղունուն գանը
 իլէ պաղլանտը : Ելէնի ա՛հտըն
 հէփ պէրէքէթլէրի վէ հուգուգ
 ու իմթիաղաթլարը՝ Քրիստոսուն
 էօլիւմիւնին հասըլաթլարը տըր-
 ւար : Ելէյ . ԻԴ . 7, 8 : Երեմ .
 ԼԱ . 31 : Եբբ . Թ . 14—22 :
 Ժ . 4 . 14 : ԺԳ . 10 : — Չօգ-
 ւար իլէն կէնաղլար ա՛ֆվլըղըն
 ԼԾ : Բապպ Լշֆէնտիմիզ գանը-
 նը տէգըմէսի իլէ քէնտի է՛օմ
 բիւնիւ՛ եա՛նի քէնտիին ա՛ֆվ-
 լըղըմըլըն վէ խէլասըմըլըն ու-
 զուրունա վէրտի : Պապ Ի . 28
 շէրհինէ պապ : Ծանո . Թ .
 4 : Ղա . ԺԵ . 11 . 14 : Երեմ .
 Ա . 29 : Լաի . Ե . 19 : Ելէն .
 Ա . 7 : Ե . 2 : Կա . Ա . 14 .
 20 : Եբբ . Թ . 22 . 28 : Ա Երեմ .
 Բ . 2 : Երայ . Ե . 9 : Ե . 9 .
 14 : Երայ . ԾԳ . 4 — 10 : Իմ-
 տի պիզ՝ իշպու այն ու բէամի
 իճրա էթմէյէլիմ՝ մի, վէ ընու
 ընուն հէման էմը էլլէտիյի խու-
 տուս իչին՝ եա՛նի ընուն զբբի
 իչին էթմէյէլիմ մի : Ղաի .
 ԻԲ . 19 : Ա Կրնի . ԺԱ . 24—
 26 : Կէօքտէքի ազիկլէր պու այ-
 նէ իհթիաճլէրի եօգ տուր .
 շիւն քի ընլար քէնտիլէրինի
 գանը իլէ սաթուն ալան Օա-
 թի ճէլիլի հիչ ունութմաղլար :

29 Ս է սիզէ տէրիմ քի՛ շիմ-
տէն սօնկրա արթըզ ասմանըն

Լաքին եեր իւզէրինտէ պուլու-
նան ա՛գիզէրին օնա ի՛Տթիաճ-
լէրի վար, քի օնլարըն ունու-
տուճու օլան ա՛գլ ու Ֆիքրլէ-
րինի Խէլաս էտիճիլէրինին նի-
Տայէթսիզ մուՏայպէթինին վէ
խէլասարը իչիւն էօտէտիտի նի-
Տայէթսիզ գըլմէթինին զերրի
իլէ թազէլէսին: (Նլար պու
այնէ միւՏթաճ տըրլար. քի օն-
լարըն խաթըրընա կէթիրսին, քի
օնլարըն Տէփ էօ՛մրիւ օնուն էօ-
լիւմիւնտէն կէլիւր, վէ Տէփ իզ-
զէթլէրի օնուն չէքտիտի ըզա-
լէթտէն Տասիլ օլուր, վէ քէն-
տինին խաչ իւզէրինտէ էօլիւ-
միւ իլէ՛ օնլարը էպէտի էօլիւմ
տէն գուրթարար, վէ ԼլլաՏ՛
օնուն թա՛պիր օլունմազ կզի-
լէթ ու իսքէնճէլէրինի՛ պիզիմ
ճիւմլէմիզին չէքմէլէ միւսթա-
Տագգ օլտուղումուզ ճէՏէննէմ
ա՛գապընըն եերինէ գապուլ էթ-
մէլէ ըազի օլտու: Պիզ ինա-
նանլարա՛ պու վէճՏ իլէ Բապ-
պըմըզըն էօլիւմիւնիւ զիքը էթ-
մէսի պիզէ նէ՛ գատար էլլէք է-
տէր: Ս է նէ գատար ա՛ճայրպ
տըր քի, օնուն սօՓրասընտա՛
մախսուսէն տէլիլ օնուն տօղմա-
սընը՛ իլլա օնուն էօլիւմիւնիւ,
տէլիլ օնուն տիրիլտիտի՛նի՛ իլլա
օնուն էօլտիլիւնիւ. անկմալըլըզ
(Նուն էօլիւմիւնիւ զիքը էթմէ-
սի պիզէ էօ՛մրիւ տիւր. վէ օնուն
էօլիւմիւնիւ ունութմասը՛ ճանը-
մըզա էօլիւմ տիւր:

պու. մաՏուլունտան իչմէլէճէ-
լիմ, թա օլ կիւնէտէք քի՛ օնու

29. Լ՛սմանըն պու մահտուլունտան :
Լճանի շէրապտան. չիւն քի աս-
մանըն մաՏուլու իւզիւմ տիւր,
վէ օնտան ետիրըն իչ.քի շէ-
րապ տըր: Լճէնտիմիզ պուն-
տան էվլէլ՛ «Պու գանըմ՛ տըր՛»
տէլիւ պիր թէշպիՏ գուլլանտը,
վէ շիմտի «Լ՛սմանըն մաՏուլու՛»
տէլիւ պիր թէշպիՏ տաՏա գուլ-
լանըլօր: — Խւչիլէճէլէ՛: Մ՛արլ.
ԺԳ. 25: Ղ՛ ուլ. ԻԲ. 15—18:
Պունուն ճիւմլէսի Պասեք ախ-
շամ թաա՛մը վագթընտա վա-
գի՛ օլտու. վէ պունտա Լճէն-
տիմիզ տէմիշ կիպի օլուլօր քի,
«Պէն պիր տաՏա պու պայրա-
մը թութմայաճաղըմ՛: Պէն ազ
վագըթտան սօնկրա էօլէճէլիմ՛,
վէ Պասեք պայրամը Տէմ կէ-
լէճէք օլան պէրէքէթլէրին թէշ-
պիլէրի օլան Տէփ այինլէրպու-
րատա թէքմիլ օլուրլար: (Ն-
լարըն ճիւմլէսինտէն մէրամ օ-
լունան ա՛գիմ շէ՛լ՛ եերինի պուլ-
մագ իւզըն տիր, վէ պունուն ի-
չիւն սիզին իլէ պէրապէր օն-
լարտան Տիսէտար օլտուղումուն
պու սօն տէՓա՛սը տըր՛»: — թա
օլ իննէտէ: Պա՛զըլարը պու-
նա՛ Լճէնտիմիզին տիրիլտիքտէն
սօնկրա շայրտլէրի իլէ եէլիպ
իչմէսի վէ օնլարըն եիրէքլէրի-
նէ թէսէլի վէրմէսի իլէ (Ղ՛արժ.
Ա. 3: Ժ. 41), մա՛նա վէրիւ-
լէր, լաքին տաՏա զըլտտէ մի-
նասիպ կէօրիւնիւր քի՛ օնլարըն
կէօյէ ալընմասը զէմանը մա՛նա-

Փէտէրիմին փատիշահըղընտա սիզին իլէ եհնի իէճէճիմ:

30 Լ՛նտէն օնլար իլահի օգու-

սը իլէ անկաշըլսըն: — Փէտէ-
րիմին փատիշահըղընտա: Պապ յ. Գ.
43: ԻԵ. 34: Ղ ա-ի: յ. Բ. 32:
ԻԲ. 29, 30: Յայ. Ե. 17: —
Սէշն իէ եհնի իէճէճիմ: Ը Էրապ
շաղըղըն թէշպիճի տիր (Սաղմ.
Գ. 7: ՃԳ. 15). վէ կերէք
Պասեր քայրամընտա կերէք Եհ-
հուսիլերին աներ ճէփ պայ-
րամարընտա գուլանըլըրտը:
Ղէննէթին շաղըղը չօգ քեր-
րէ պիր զեյաֆէթ թէշպիճի ի-
լէ պէյան օլունուր: Պապ Ը.
11 շէրճինէ պագ: Պուրատա
պունուն մա՛նասը պու տուր քի,
Քրիստոս Լ՛ֆէնտիմիզ շայիրտ-
լերի իլէ պէրապէր կեօքտէ շաղ
օլաճագլար: "Եհնի" լուղէթի-
նին մա՛նասը եհնի եա՛նի պիր
բուճանի թարղ իլէ օլա պիլի:
Օնլար "եհնի կեօքտէ" վէ "եհ-
նի Երուսաղէմտէ" (Յայ. ԻԱ.
1, 2) "եհնի իլահի" (Յայ.
Ե. 9. ԺԳ. 3) օգույաճագլար
քի օրատա Քրիստոս քէնտիսի
"ճէր շէյի եհնի էտէճէք": Յայ.
ԻԱ. 5:

30. Օնլար իլանի օգույոսպ:
Սաղմ. 2Ա 1—4: Սաղմ. յ. Գ.
26: Պասեր պայրամընտա մա-
գամ իլէ օգունան Սաղմուլար
ճյԳ, ճյԴ, ճյԵ, ճյԶ,
ճյԷ. վէ ճյԸ իտի. վէ
պունլարտան ճյԳ իլէ ճյԴ
իւնճիւ Սաղմուլար պայրամ էս-
նասընտա՝ վէ պագըր պայրա-

յուպ՝ զէթիսիլիզ տաղընա չօգ-
տըլար:

31 Օլ զէման Յիսուս օնլարա

մըն սօնունտա օգունուրուտու:
Ը իմտի Պուրթարըճըմըզ իլէ
օնուն շայիրտղէրինին օգուտուզ-
լարը իլահի՝ շիւպճէսիզ պու
Սաղմուլարըն պա՛ղըր իտի:
Եունանիճէտէ "իլահի" լուղէ-
թի կօգ տուր. լաքին օնտա օ-
լան լուղէթին մա՛նասը "մագամ"
իլէ օգուտուլար" տըր: Լ՛ֆէն-
տիմիղին շայիրտղէրի իլէ օլ զէրը
օլունմաղա լայրգ սէջլէշմէսի՝
վէ օնլարըն ճագգընտա սուն-
տուղու օլ զէրը օլունմաղա շա-
յէսթէ տուա՛յը սունմասը պու
զէմանտա վագի՝ օլտու, քի օն-
լար Յովճաննէսին ԺԳ—ԺԷ
Պապարընտա զէրը օլունուր-
լար: — Օնլար իլանի օգույոսպ
պըլար: Ղ ա-ի. ԻԱ. 37: ԻԲ.
39: Յայ. յ. Գ. 31: յ. Ը.
1, 2:

31. Օլ զէման Յիսուս օնլարա
րէտի: Սաղմ. յ. Գ. 27—31:
Ղ ա-ի. ԻԲ. 31—34: Յայ.
ԺԳ. 36—38: Յովճաննէստէն
կէօրիւնիւր քի, պու՝ օնլար
տաճա Պասեր գուղուսունու եհ-
տիրլէրի իւթ օտատա իքէն վա-
գի՝ օլտու, վէ ա՛լէսսէվի թահ-
մին օլունուր քի՝ տաճա սօֆ-
րատա իքէն օլմուշ տուր: —
Ղէմէնի. . . պէրլէճէտիլի:
Պապ յ. Ը. 6 շէրճինէ պագ:
Եա՛նի օնլար՝ Յիսուսուն քէն-
տի խօճալարը օլտուղունու իգ-
րար էթմէյէ ութանաճագլար

տէտի . Սիղին ճիւմլէնից պու կէ-
 ճէ հագգրմտա սիւրչէճէքսինից .
 զերա եազըլմը տրը . Չօպանը
 վուրաճաղըմ , վէ սիւրիւնիւն գօ-
 յունչարը տաղըլաճագ տրը :

իտի , քէնտիլէրին օնուն շայիրտ-
 լէրի օլտուգլարընը իգրար էթ-
 մէյէ գօրգաճագլարըտը , օնուն
 սասիհան Սեսիա օլտուղունա
 շիւպհէ էտէճէքլէրիտի , վէ հէ-
 փիսի օնու թէրը էտէճէքլէրի-
 տի : Խանէ 56 վէ 70 : Յոմէ .
 ԺԶ . 32 : Ղ ուի . ԻԲ . 21 . —
 Եաղըլմը տրը : Օւտ . ԺԳ . 7 :
 — Չօպանը : Յոմէ . Ժ . 14 .
 14 : — Ս աւրաճաղըմ : Պու՝ Փէ-
 տերուլաճըն սեօզլէրի տիր , վէ
 մաճասը՝ եա Օղղունու վուրուլ-
 մաղա վէրէճէք , եա օնու քէն-
 տիսի վուրաճագ օլմալը տրը :
 Լ աքին Ֆիլ վագի՝ պունչարըն
 իրիսի տախի օլտու . շիւնքի ՄԷ-
 լաճ քէնտի Օղղունու Եէհու-
 տիլէրին վէ Բօմալըլարըն էլինէ
 թէտիմ՝ էյլէտի , քի տիւնեա-
 նըն կիւնաճլարը իչիւն վուրուլ-
 տուն (3)ոմէ . ԺԹ . 11 . Ղ ուրժ .
 Բ . 23 : Լ ում . Ը . 32) . վէ
 քէնտիսի տախի ճիւմլէնին գա-
 պաճաթլարընը օնուն իւզէրինէ
 գօտու , վէ օնու հիյպէթիւ վէ
 աղըր էլէմլէրէ պաթմաղա՝ վէ
 տիւնեանըն Ֆիտասը՝ տէրտի ա՝-
 զիմինի եաղընը շէքմէյէ թէրը
 էյլէտի : Եապ . ԾԳ . 6 . 10 :
 Ղ ուի . ԻԲ . 44 : Մարի . ԺԵ .
 34 : — Սէրբէնիւն քօյոնլարըն :
 Վրիսաղտուն հէտի թապիլէրի-

32 Լ մմա պէն գըլամ՝ էթտիք-
 տէն սօնկրա , սիզտէն իլէրի Վա-
 լիլեայա վարաճաղըմ :

33 Ս է Պետրոս ճէվապ էտիպ՝
 օնա տէտի . Լչէր հէփիսի սէ-

նէ գօյունլար տէնիր . լաքին
 պու մաճալտէ մախաուէն (Իէ-
 սուլէր անկաշըլըր , քի Վրիս-
 տոտու թէրը էտիպ (Խանէ 56)
 գաչտըլար :

32 . Վըլամ էթրիտիւն օնկրա :
 Պու՝ օնլարա պիր գաչ քէրրէ
 սէտլէնմիշ իտի , քի իւչիւնճի
 կիւնտէ օլաճաղըտը : Պապ ԺԶ .
 21 : Ի . 19 : ԻԷ . 63 , 64 : Ղ ուի .
 ԺԸ . 33 : — Սէրբէնիւն Վալիլե-
 եայա Վարաճաղըմ : Բապպ Լչֆէն-
 տիմիզ էյէր օնպիր շայիրտէ վէ
 պաճը սայիրլէրինէ Երուսաղէմ-
 տէ կէօրիւնտիւ իսէ տէ , օնլար
 իլէ օլան պէտլիւք ճէմմաթ
 Վալիլեատա օլտու : Պապ ԻԸ .
 7 . 16 : Մարի . ԺԶ . 7 : Ա կրնի .
 ԺԵ . 6 :

33 . Լչէր հէփիսի նա : Մարի .
 ԺԳ . 29 : Ղ ուի . ԻԲ . 33 : Յոմէ .
 ԺԳ . 36—38 : ԻԱ . 45 : — Պէն
 հէլ ղիւր դէրէ նա : Պետրոսա տա-
 ճա խայրըլը իտի քի , քէնտինէ
 պու գատար իթիմատ էտէրէք
 սէտլէյէճէյի եէրինէ՝ եարտըմ
 վէ գուվլէթ թալապ էտէրէք նի-
 յաղ էյլէտին : Սաղմ . ԺԷ . 5 :
 ճԺԹ . 116 , 117 : Լ ուի . ԺԶ .
 18 , 19 : Ի . 6 : ԻԸ . 25 , 26 Ե-
 թի . ԺԷ . 9 : Լ ում . ԺԲ . 40 .
 16 : Ա կրնի . Ժ . 12 : Փիլիպ-
 Բ . 3 : Ա Պեա . Ե . 5 : Պետրոս՝

նին հազգընտա սիւրբսէրեր պիւ-
լէ, պէն հիչ պիր քերրէ սիւրբ-
մէյէճէյիմ :

34 Հիսուս օնա տէտի . կերչէք

Խիւլիւսիւ փաք իլէ խօճասընը
սէվէր իտի . լաքին քէնտինէ վիւ-
վէնմիշտի . վէ օնուն պու հարա-
քէթի պիղէ էյրէտիր քի , (1)
Պիղ հէր նէ գատար Վրիստո-
սու սէվէր խէք տէ , քէնտիմիգի
ախէրէրի իլէ ըուպար էտէրէք
ախէր քիմնտէն տահա էյի ա՛-
մէլ ու հարաքէթ էթմէյէ վա՛տ
էթմէլի տէյիլիլ : (2) Լչմին օլ-
մագ խուսուտունտա Վրիստոսա
էյէտիյիմիղ հէի վա՛տէրիմիլի
ալազգ կէօնիւլիւք իլէ էյլէմէ-
լիյիլ , վէ պիղէ եարաըմ էթմէ-
յէ օնուն լութ ռու ի՛նայէթիհնէ
վէ գուվլէթիհնէ կիւվէնմէլիլիլ :
(3) Պիղ թէճրիւպէ վէ իղվայա
տիւչիւնճէյէտէք՝ գայի՛Փիլիյիմի-
ղի փէք ալ պիլիլիլ : (4) Վրիս-
թիանլար՝ օնլարա քէնտիլէրին
պէտիւք գայի՛Փիլիլէրինի էյ-
րէթմէք իչիւն՝ պա՛ղը տէՓա ա՛-
ղիմ կիւնահարա տիւշմէյէ թէրը
օլունուլար :

34 . կերչէ՛ր քէրի՛ սանա : Պապ
Ե . 18 . 26 , վէ յ . 3 շէրչլէրի-
նէ պագ : — Պապ իհնէ : Մարի .
Ե . 30 : Պապ . Ի . 34 : Հիսուս .
Ե . 38 : — Խօրօս էօնիւկայէն :
Մարկոս իլէ Ղուկաս տէրլէր
քի՛ « Խօրօս իքի քերրէ էօթ-
մէզտէն » : Լչքի զէմանտէ առէմ-
լէր՝ իքի խօրօս էօթմէսի սայար-
լար ըտը , քի պիրի կէճէ եարըը՝
վէ օպիրի սապահա եագըն իտի

տէրիմ սանա քի՛ պու կէճէ խօ-
րօս էօթմէզտէն էվվէլ՝ պէնի
իւչ քերրէ ինքեար էտէճէք-
սին :

վէ պու սօնկրաքիսի՛ կքսէրի էյի
պիլինմիշ խօրօս էօթմէսի վագթը
միսիլլիւ սէյլէնիրիտի (Մարի .
Ե . 35) , վէ պունուն իչիւն
Մատթէոս իլէ Հովհաննէսին
պէյան էթմէյէ մէրա էթտիք-
լէրի պու իտի : Մարկոս իլէ
Ղուկասա կէօրէ՛ Մապ լչՖէն-
տիմիլ խօրօս էօթմէսինն պու
իքի վագթընը տախի զիլը էթ-
միշ օլույօր . լաքին Մետարա-
նիչէրին ճիւմէսի տէ պու վա-
գա՛նըն նիհայէթի տէյիւ կէօս-
թէրմէյէ մէրամ էթտիքլէրի վա-
գըմ՝ պու սօնկրաքի տիր : — Պե-
նի էւլ էրրէ ինտար էտէճէտին :
Վրիստոս լչՖէնտիմիլ պիլիլ՝
քէնտիմիգտէն էյի պիլիլ : Պետ-
րոս ախէրլէրտէն էյի ա՛մէլ ու
հարաքէթ էթմէյէ վա՛տ էյլէ-
տի , լաքին Ղուկասընըմը՝
ղայէթ աղըր պիր թարլ իլէ օ-
նա թահգիլ պիլիլիլիլ քի , օ՛ ա-
խէրլէրին հէփիսինտէն Ֆէնա
հարաքէթտէ պուլուսաճագ , վէ
քէնտի խօճասընը տէյիլ սալթ
թէրք էտէճէք , իլա օնուն իլէ
պիր վէճհ իլէ պիր ա՛լէագաւ-
օլտուղունու վէ օնու պիլիլիլիլի
պիլէ ինքեար էտէճէք տիր . վէ
պունու՛ տէյիլ սալթ պիր քերրէ
իլա իւչ տէՓա՛ էտէճէք տիր . վէ
պունուն ճիւմէսինի պիր գաչ
սաա՛թըն իչիւնտէ՛ սապահ օմաղ-
տան էտէճէք տիր :

35 Պետրոս օնա տէտի. 1, 2, 3
պանա սէնին իլէ էօլմէք տախի
լազըմ կէլսէ, սէնի ապա ինքեար

35. Պանա սէնին իլէ էօլմէք
իլէ լալլէ կէլսէ : Պապ Ի . 22,
23 : Պետրոս " 1, 2, 3 Տէփիսի
սէնին իչիւն սիւրջսէլէր պիլէ՝
պէն Տիչ պիր քէրրէ սիւրջմէյէ-
ճէյիմ" տէտիյի զէման (Խանէ
33), ԹաՏմին էյլէտի քի, իղ-
վա ու թէճրիւպէ փէք գուվլէթ-
լի օլաճագ . լաքին պուրատա օ-
նու՝ տաՏա գուվլէթլի ԹաՏմին
էտէրէք՝ քէնտի էօ՛մրիւնիւ թէՏ-
լիքէյէ սալըպ " Պանա սէնին ի-
լէ էօլմէք տախի լազըմ կէլսէ"
տէյօր : Ը իւպՏէ եօգ տուր քի՝
Պետրոս գալպիստէ օլանը սէօյ-
լէտի . լաքին օնուն պու գատար
մութլապ պիր թարղ վէ գուվ-
լէթլի սէօզլէր ի է սէօյլէմէսինին
պիր սէպէպի՝ իՏթիմալ տրը քի,
պու օլտուն քի, Վրիստոս 1, 2-
Փէնտիմիգ պունտան փէք ալ
էվլէլ օնլարա քէնտիլէրին ա-
րատընտան պիրի օնու էլէ վէ-
րէճէք խոյիլի խապէր վէրմէ-
սի իլէ ճիւմլէսինի ղպէթ գա-
սալէթլէնտիլիպ տէրտէ սալ-
տը, վէ Պետրոս շիմտի սանտը
քի, Տալէա քէնտիլի Տէր պիր
շիւպՏէտէն աղատ՝ վէ Վրիս-
տոս օլան մուՏապպէթիլի
միւմքիլի մէրթէպէ գուվլէթ-
լի սէօզլէր իլէ կէօսթէրմէյէ
Թամամ վաթթի կէլմիշ տիր :
— Ըիլ շախրալէր Գալիլէ
Գալիլէ : (Նլար՝ Պետրոստան
կէլի պրաղըլտըղլարը-ը՝ սթէ-

էթմէյէճէյիմ. Տէփ շախրալէր
տախի՝ պէօյլէ տէտիլէր :

36 ( ) զէման Տիսու օնլար ի-

մտիլէր (Պապ Ի . 24), վէ
չիւնքի 1, 2 Փէնտիմիգ՝ պիրիսի օ-
նու էլէ վէրէճէք՝ Պետրոս ին-
քեար էտէճէք՝ վէ Տէփիսի
օնուն իչիւն սիւրջէճէքլէր ,
եա՛նի եիւրէքլէրի պուլանըպ օ-
նուն Մետիա օլմաը Տագգընտա
վէսվէսէլէրէ սիւրջէճէքլէր տէմիշ
իտի, օնլար արթըգ՝ ալլապ կէօ-
նիւլիւք իլէ " 1, 2 Վապ սա-
գըն պէն օ՛լմալըմ" տէյիւ սի-
ւալ էթմէլլէր (Խանէ 22), լա-
քին օնլարըն ճիւմլէսի շիմտի՝
Տէր պիրի քէնտիլի Տէր շիւպ-
Տէտէն փաք չոգալմաղա՝ վէ
քէնտիլիլի պէօյլէ պիր իշ իլէ
գապաՏաթլը օլմաղա միւմքիլի-
սիգ պիր շէյ օլտուղունու կէօս-
թէրմէյէ չաղըտըլար : Ը . 14 : ԻԹ . 23 : Ը . 15 :
ԹԱ . 20 : Ա Կրիթ . Ժ . 12 :
Փէլլէ . Բ . 12 : Ա Պէր . Ա . 17 :
36 . ( ) զէման Տիսու օնլար ի-
լէ պիլթիշտիլիլիլի տիր : 31 ին-
ճի խանէնին շէրՏիլիլէ պադ :
Պունտան պիր միգտար զէման
էվլէլ կէճէ խոյ (Տիլ . Ժ . 9 .
30), վէ Տիսու 1, 2 Փէնտիմիգ
շախրալէրի իլէ Ըլալմ թաա՛-
մընը եէտիլի իսթ օ.ոպը պը-
րաղըպ՝ Կեգրոն տէրէսիլի կէ-
չէրէք զէլթուն տաղընա վար-
տըղը զէման ախալմ կէլմիշ օլ-
մալ խոյ : Տիլ . Ժ . 1 :
Վէլիտէմիլիլի : 1, 2 պու լուղէթ իքի

լէ Ղեթնսմանի տէնիլէն պիր մահալէ կէտի , վէ շայիրտլէրէ տէտի . Պէն վարրպ օրատա տուա՝ էտէնէտէք՝ պուրատա օթուրուն :

37 Վէ Պիտրոսու հէմ օտ-

Ի պրանի լուղէթ էրտէն եափու մըշ օլուպ՝ մա՛նասը գէյթուն եաղը ճէնտէրէսի տիր : — Պէր մահալէ : Սարէ . ԺԳ . 32 : ( ) նարրն կէտիքլէրի մահալ՝ օտէյթուն տաղընըն պաթը եանը իտի : Յովհաննէս պուրասընը պիր պաղչէ տէյօր . վէ առընըն մանասընտան անկաշըլա պիլըր քի՝ տէյիլ սէպղէվաթ պօսթանը՝ կլլա պիր աղաճլար պաղչէսի օլմաը իտի : Պունա եագըն էվլէր վար մը իտի եօգմու իտի պիլմէղի . լաքին շիւպհէսիղ չօգ գէյթուն վէ ախէր աղաճլար վէ իհթիմալ քի՝ պիր սու չէշմէսի տախի վար իտի : Պու միսիլ իւ պիր մահալ՝ օլ ըսսըճագ իգլթմէլրտէ զայէթ միւֆէրրիհ պիր մահալ օլմաը իտի , վէ Լեւտարանիչէրտէն էյրէնիլիղ քի , Յիսուս Լչֆէնտիմիղին՝ օրայա չէքիլմէյէ սէվտիյի պիր մահալ իտի : Ղոհ . ԻԲ . 39 : Յովհ . ԺԸ . 2 : ( ) րատա կէճէնին սիւքիլթիւնտէ՝ տիւնեանըն շամաթա վէ սրղըլթըլարնտան ուզագ՝ վէ օրատաքի մէշղուլիյէթլէրինէ մանի օլաճագ թէհլիքէլէրտէն ուզագ՝ Յիսուս Լչֆէնտիմիղին շայիրտլէրի իլէ շիւպհէսիղ պիրլիքտէ

բեղէոսուն իքի օղուլարընը պէրապէր աըպ՝ գասալթէթէնմէյէ վէ լիէք թասալանմաղա պաշլատը :

38 ( ) լտէմ օնլարա տէտի . Ղանըմ էօլիւմ տէրէճէսիստէ

թաթը միւսահիպէթլէր էթմէսի՝ վէ «կիղլիտէ օլան լիտէրլէրինէ՝՝ տուա՛լէր սունմալէրի վագի՝ օլմուշ տուր : — Պէն Լարը օրատա քոսա՝ էրէնէրէ : Խանէ 39 . 42 . 44 : Սաղ . ԻԲ . 1 , 2 : Կթ . 1—3 . 13—15 : Եքր . Ե . 7 : — Պորոսոս օխորուն : Իհթիմալ տըր քի , պու՝ պաղչէնին իպթիսա կէտիքլէրի մահալի օլուն :

37. Պէրոսոս հէմ օլէքէրէտուն իի օղուլարընը : Իքի սալիր վուգուաթտա տախի՝ Յիսուս Լչֆէնտիմիղ պիլէսինճէ պուլունմաղա պու շայիրտլէրի սէշմիշիտի Պապ ԺԷ . 1 չէրհինէ պաղ : — Ղասալթիլէնմէյէ լէ : Սարէ . ԺԳ . 33 : Սարկոս ըլէ Սատթէոսուն գուլանտըլարը սէօղլէր՝ աղիմ՝ մուզայիգա վէ ճան սըղլէթի վէ ա՛գլ ու ֆիքը իւրքիւնթիւսիւ պէյան էտէրլէր :

38. Ղանըմ լէ : Վրիստոս Լչֆէնտիմիղ տէրտ ու էլէվլէր իլէ էթրաֆը չէվիլիլի՝ միհնէթլէրտէ զարգ օլմուշ՝ վէ քէտերտէն հէման եուտուլմուշ կիպի պիր քիմնէ իտի : Սաղ . 2Ը . 1 —7 . 14—16 : ՃԺԶ . 3 : Երայ . ԾԳ . 3 . 10 : Ղոհ . ԻԲ . 44 : Յովհ . ԺԲ . 27 : Լարմ .

փէք գասալէթի տիր . պուրատա
գալըն , վէ պիլէմճէ ույանըգ
տուրուն :

39 Ա յ պիր ալ իլերի վարըպ

Ը . 32 : Բ Արթի . Ե . 21 : Գ . 13 : Դ . 13 : Ե . 24 : Զ . 18 : — Լ յ Լեմ րէրէճէսինրէ : Պու սէօղէրին մա՛նասը՛ եա էօ՛մրիւ օլտուգճա պու տէրտ ու մի՛հնէթլէրի սիւրէճէք՛ եախօտ ինսան թապիա՛թընըն չէքէ պիլէճէյինտէն փէք պէօյիւք օլմալէրի իլէ՛ օնու էօլիւմ տէրէճէսինէ էգտիլէր օլմալը սրը : — Պարտա գալըն Լ՛ յ վաճ , Գուրթարըճը Լ յ Ֆէնտիմիզ՛ քէնտի Փագիր շայիրտլէրինին տուա՛լարընը մաթուլ էտէրէք նիյալ էլէտիլի զէման՛ հարտըմ ու հիմայէթտէննէ գատար մաճրում գալըլ օլմալը իտի : Լ յ Ֆէնտիմիզ շայիրտլէրինէ եալվարտը քի , Լ յ լաճըն հիմայէթ ու եարտըմընը տիլէմէք իչիւն օնուն իլէ պէրապէր տուա՛տա պիրլէշինլէր , վէ եազընտա պուլունուպ ույանըգ տուրտունլար , քի էյէր պայըլըր վէ եէրէ տիւչէրսէ , օնու գալտըրմաղա եարտըմ էթմսինլէր .

39. Պարտա իլերի էարը : Յիտուա Լ յ Ֆէնտիմիզ՛ մուղայիգայա տարըլ պիր քիմսէ կիպի կէօրիւնիւր : Ե պիրտլէրինտէն պիր թէսէլի ալամատը . վէ օնլարըն եանընտան պիր թաշ աթըմը գատար ուզաղա վարտը (Ղ . 1 . Ի . 41) , քի քէնտիմի հալընըգճա , Վէտէրինին հուզուրու-

եիւզիւ գօյուն գափանտը , վէ տուա՛ էտէրէք տէտի . Եա՛ Վէտէրիմ՛ էյէր միւմքին իսէ , պու գատէճ պէնտէն կէչսին . լաքին

նա աթարն : — Լ յ Ելեմ գօյուն գափանտը : Լ յ Ֆէնտիմիզ էվլէլա տիղ չէօքտիւ (Ղ . 1 . Ի . 41) վէ օնտան սօնկրա՛ եա ա՛ղիմ զայի՛Ֆլիլի սէպէպինտէն եախօտ տուա՛սընըն հէրարէթինտէն վէ գալպինին սըղլէթինին պէօյիւքլիլինտէն՛ եիւզիւ գօյուն եէրէ գափանտը : Պու՛ ա՛ղիմ թէճլէքէ՛ էլէմ ու քէտէր՛ եախօտ գալլ ճէրարէթի զէմանլէրինտէ չօք քէրրէ՛ տուա՛ էթմէքտէ տուրմանըն պիր թարըլ իտի . Երնդ . Ի . 3 (մուրաց Ժ . 2 . 22 : Ե Ս . 16 : Բ Ս . 18 : Ե . 18 : Ե . 20 : Ե . 28 : — Տուա՛ էտէրէ : Ս . 35 , 36 : Ղ . 1 . Ի . 41 , 42 : — Եա՛ Վէտէրիմ՛ : Պապ 2 . 9 չէրհինտէ “Վէտէրիմիլ” լուղէթինին թէՓսիրինէ պագ : Լ յ Ֆէնտիմիզ շիմտի պիւրիւլէն պուլութ հէր նէ գատար գարա՛ վէ Բապպըն օնու վուրմաղա խօշ կէօրտիլիւ վուրուլար հէր նէ գատար հէլպէթիլ իտի իսէլէր տէ՛ օ եինէ Լ յ լաճա քէնտի Վէտէրի նազարը իլէ պագարտը : Յօլէ . Ի . 27 , 28 : — Լ յ Եր Ֆէնտիմիզ : Գուրթարըճը Լ յ Ֆէնտիմիզ զայէթ շէտիտ իսքէնճէլէրինին պիր միգտարինի խափիլէթմէյէ եախօտ գալտըրմաղա՛ Լ յ լա-

պէնիմ խմեւտիցիմ կիպի տե-
սիլ իլա սէնին խմեւտիցին կի-
պի օլուռն :

Տըն եպետի կերչքելիցինէ վէ
Տագգանիէթինէ վէ ա՛ղիզի-
ցինէ մուվաֆրոգ օրայրուր, Տի-
սուս Լփէնտիմիղէ պուռու խ-
թէմէսի՛ պիղէ տախի պու մի-
սիլիւ պիր Տալտէ պուլունտու-
ղու մուգ թագտիրտէ եօլէ շէ-
ցի խմեւտիցի Տեր նէ գատար
Տագգ վէ մունասիպ խե, Տագգ
վէ մունասիպ խի : Տիսուս Լփ-
ֆէնտիմիղին ալմըշ խիցի՛ պի-
ղիմ թագտիաթմըլ խի . վէ
պիղիմ թագտիաթմըլ՝ Տիսու-
սուն օլ զման շէքտիցի միսիլ-
լիւ սրգէթ ու տերտտէն քիւլ-
լիցին նէֆրէթ էտեր : Պապ Գ.
2 տէ՝ “աճրգտը”, վէ Ը. 24
տէ՝ “ույուրուտու”, վէ ԺԳ. 23
տէ՝ “տուա՛ էթմէյէ . . . տաղա
չըգտը” Ըւղէթլէրինին շէրՏի-
րինէ պագ : — Պապ Գ. 17 :
— Պէնիմ խմեւտիցի կիպի :
Տիսուս Լփէնտիմիղին խմեւտ
ու իրատեթի եօգ տուր, վէ
ԸլաՏըն խմեւտ ու իրատեթին-
տէն զայրի իրատեթի օլմասըն
տէյիւ տուա՛ էտեր : Վէ պու
պագտա տէրտ ու միՏնէթլէրի-

40 Վէ շայրտլէրէ կելտի,
վէ օնլարը ույուր պուլտու . իմ
տի Պետրոսա տէտի . Պիր սա-

միղտէ պիղէ պիր ի՛ պրէթ պրագ-
մըշ տըր : ԸլաՏըն Տագգ իրա-
տեթի օյուռն, վէ օնուռն Տէփ
ա՛լէա վէ ա՛ղիզ մերամ ու մագ-
սուտլարը իճրա օյուռն . վէ Տեր
պիր խուսուտա՛ Վուրթարըճը-
մըլ կիպի շալըգ իլէ օնուռն
նիՏայէթսիղ ալիմ վէ Տագգ
մուգատտէրինէ միթի՛ օլալմ :
Պապ Զ. 10 տէ՝ “իրատեթին
օլտուռն” սէօլէրինին շէրՏինէ
պագ : Բ թագ. ԺԵ. 26 : ՏիՏ.
Ե. 30 : Զ. 38 : ԺԲ. 28 : ԺԳ.
31 : Ը. 17 : ԺԵ. 3 : Փիլիպ.
Բ. 8 :

40. Շայրտլէրէ կելտի : Սիւ-
պարէք Վուրթարըճըմըլ ճանը-
նըն շէքտիցի շէտիտ սրգէթին-
տէն խաֆիֆիլը պուլմայըլ շէօք-
մէք տերեճէլէրինէ վարմըլ ի-
քէն շայրտլէրինէ տէսնէր . քի
օնլար իլէ տէրտլէշսին, վէ օն-
լարտան եարտըմ՝ պուլտուն : —

Վէ օնլարը ույուր պուլտու :
Սարի. ԺԳ. 37 : Պապ. ԻԲ.
45 : Շայրտլէր խօճալարընըն
տէրտ ու միՏնէթինտէ օնա
եարտըմ էթմէյէ Տագըր օլմագ
իչիւն օնուռն պիղէսինճէ ույանըգ
տուրաճագլարը եերինէ, ույգու-
յա վարտըլար . վէ օնլար օնուռն
իչիւն տուա՛ էթմէքտէ օլաճաղ-
լարը եերինէ՛ օնուռն օնլար իչիւն
տուա՛ էթմէսինէ միՏնէթմտըլ-
լար : Լաքին օնլարըն սէվկիւլիւ
խօճալարը պուռնիլէլին միՏնէթ

ա' թ պէնիմ' իլէ ույանըգ տուր-
մաղա պուննճիլէյին գատիր օ-
լամատընըլ մը :

ու սըգլէթ իչինտէ պուլունուպ'
օնլարա ույանըգ տուրմաղա վէ
օնա եարտըմ' էթմէյէ եարվար-
տըղը վագըթ' օնլարա ույումա-
ղա նի'ճէ միւմքին խտի : Պ ու-
կաստան կէօրիւնիւյօր քի , օն-
լարըն ույումասը պիւթիւն պիւ-
թիւնէ պիգայտըգլարընտան տէ-
յիլ խտի . իլլա օնլարըն գասա-
վէթ ու քէտէրի' իւգէրլէրինէ
ույգու կէթիրտի : Սնլարա պուն-
տան էվվէլ պու գատար քէրրէ
հէման օլ կէճէ չէքէճէք օլտուգ-
լարը ա'ղիմ' թէհիքէլէր վէ սը-
գընթըար խապեր վէրիլմիչտի ,
վէ հարէա քէնտիլէրին մուհապ-
պէթու խօճալարընըն' պու թէհ-
լիքէ ու սըգընթըարըն կէլմէսի
միւլահազասը իլէ' պու տէրէճէ
պարըտըղըն վէ չէգթիւյիւնիւ
կէօրմէլէրի իլէ' ա'գլ ու ֆիքրլէրի
եօրուլտու , վէ թապիա'թընճա
պու միսիլիւ հալտէ պուլունան
քիմնէլէրէ վագի' օլտուղու մի-
սիլիւ' իւգէրլէրինէ ույգու
կէլտի : — Պէրրոս աեռի : Բապպ
Լչֆէնտիմիլ' մախտուտէն Պետ-
րոսա սէօյլէտի , չիւնքի օ' պուն-
տան ազ էվվէլ քէնտի գուվվէ-
թի հագգընտա էօյիւնմիւլ խտի :
33—35 խանէլէրին շէրհլէրինէ
պագ : Լչյէր Պիտրոս վէ պագի
շայրտլէր Լչֆէնտիմիլ իլէ պիր
սաա'թ ույանըգ տուրմաղա վէ
տուա' էթմէյէ գատիր օլամա-
տըլար խտէ , օնուն հէփ չէքէճէ-

41 Ույանըգ տուրուն, վէ տուա'
էյլէյ'ն , քի թէճըիւպէյէ տիւշ-
մէյէսինիլ . կերչի բուհ հազըր'

յի ղէվգլ'նիշլէր վէ տէօյիւլմէ-
լէրինտէ վէ օլ զալըմ' խաչ էօ-
լիւմիւնտէ պէրապէրինճէ տուր-
մաղա նի'ճէ գատիր օլապիլէճէք-
լէրիտի : Պապ . Թ . 38 : Ա թապ .
ԻՁ . 15, 16 : Գ թապ . Ի . 44 :

41 . Ույանըգ տուրուն , վէ
տուա' էյլէյն : Պապ ԻԳ . 42 :
ԻԵ . 13 : Մապ . ԺԳ . 33—37 :
ԺԳ . 38 : Պ ա'լ . ԻԱ . 36 : ԻԻ .
40 . 46 : Ա կիւնթ . ԺՁ . 13 : Ե-
փե . Ձ . 18 : Ա Պեա . Գ . 7 : Ե .
8 : Յայ . ԺՁ . 15 : — թէհիլ-
դիյէ եւ Պապ Ձ . 13 շէրհլինէ
պագ : Պ ա'լ . Ը . 13 : ԺԱ . 4 :
Ա կիւնթ . Ի . 13 : Բ Պեա . Բ . 9 :
Յայ . Գ . 10 : Լչյէր օնլար
Բապպ Յիտուս իլէ տուա' էթմէ-
յէ ույանըգ տուրմաղալար խտէ ,
հիչ տէյիլ խտէ ույանըգ տու-
րուպ' քէնտիլէրի իչիւն տուա'
էթմէյէ չալըշտըլար : Մէրսեմ-
լիյէ տիւշմէք իչիւն տուա' էյ-
լէսինլէր : Ղ'ան ու տիլտէն Լլ-
լահտան եարտըմ' տիլէսինլէր ,
քի էթարֆլարընը չէվիլմէքտէ
օլան պէլարըն վէ կէլմէքտէ օ-
լան թէհիլէրին օրթատընտա
տուրմաղա գատիր օլունլար :
Վէնտիլէրին խօճալարընըն
րէտա օլունտուղունու' գէվգլէ-
նիլտիլինի' շէրաա'թա կէօթիւ-
րիւլիւպ մուհաքէմէ օլունտու-
ղունու' խաչամտըղընը' վէ էօլ-
տիւյիւնիւ կէօրտիւքլէրինտէ' օն-
լար օնուն' պունլարըն ճիւմլէսի-

ամնա թէն զայի՛Ք տիր :

42 Թեքբար իբինճի քերրէ վարար , վէ տուա՛ ետիպ տէտի . Եւ՛ փէտերիմ՛ պու գա-

նէ՛ քէնտինի գուրթարմաղա գուվվէթի օրմայան պիր քիմնէ կիպի պօյնունու էյերէք՛ կիրիՓթար օլուուզունու կէօրտիւքէրինտէ՛ օնլարն ճանլարընըն իղվասը սաաթ օ օլաճաղըտը : Իմտի օնլար՛ շիմտի ճան ու տիլտէն Լլաճա նիյաղ էթսինէր , վէ գալ լէրինտէն եալվարսնլար , քի քէնտի խօճալարնը՛ Տէմ՛ հնսանլարտան Տէմ Լլաճտան թէրը օլունմուշ կէօրիւնտիյիւ վէման՛ թէրը վէ ինքեար էթմէսինէր : — Կերլէ բուհ հուրը Լ՛ : Սուր՛ ճթ. 5. 25. 32 35—37. 145—147. 173, 174. Եսայ. Իգ. 8, 9 : Զուր՛. Ե. 48—25 : Ը. 3 : Ա կրի՛. Թ. 27 : Գու. Ե. 16. 17. 24 : Փիլիպ. Գ. 12—14 : Կէօրիւնմէյօր քի շաիրտլէր՛ էօ՛ղիւր պապընտա պիր սէօզ սէօյլէտիլէր . վէ Լ՛ֆէնտիմիլին պու սէօղլէրի կէչմիշ շէյլէր պապընտա պիր էօ՛ղիւր տէյիլ իլա վազի՛ օլաճադ շէյլէր պապընտա օնլարը սազընտըրմադ իչիւն սէօյլէնմիշ կէօրիւնիւրլէր : Լ՛ֆէնտիմիլ օնլարա տէմիշ կիպի օլույօր քի , էյերչի սիղին գա ին իմանընըզ վար , վէ պէնի Տիչ ինքեար էթմէյէճէքսիսիլ տէյիւ հնանըյօր իսէնիլ տէ , պու ճիւմէ իլէ հնսան թապիաթը վայի՛Ք տիր , վէ թէճիքէտէն նէֆրէթ էտէր .

տէճի պէն իչմէզսէմ , պէնտէն կէչմէք միւմքին տէյիլ իսէ , իրատէթին օլունն :

43 Ա է կէլիպ եինէ օնլարը

վէ պունուն իչիւն Տաճէթ վագթընտա սիպէ եարտըմ էթմէք իչիւն՛ եօգարըտան գուվվէթ վէ իմտաթթարապ էթմէլիսիսիլ :

42. Թեքբար իբինճի քերրէ վարար : Եսանէ 39 շերճինէ պագ : — Տուա՛ ետիպ : Սուր՛. ԻԲ. 1, 2 : Կթ. 1—3. 17—20 : 2Ը. 1—3 : Սուր՛. Ե. 7, 8 : — Պու գուրիսէ Լ՛ : Իշպու իբինճի տուա՛տա Լ՛ֆէնտիմիլ էվվէլքի կիպի գատէճին Տէր վէճճ իլէ կիտէրիլմէսինի թալապ էթմէյօր . լաքին օնուն մուզայիգասը էյերչի էվվէլքի կիպի շէտիտ վէ աղըր իսէ տէ , քէնտինի թաթլը պիր թարզ իլէ Փէտէրինին իրատէթինէ թէպիւմ էտէր : Թաճմին էթմէյէ սէպէպիմիլ վար տըր քի՛ պիր չօզ վազըթ տուա՛ էթմիշ իտի . չիւն քի շաիրտլէրինէ կէլտիյինտէ օնլարը եինէ ույգուտա պուլմուշուտու . լաքին Տէր նէ գատար չօզ սէօյլէտի վէ չօզ սըզընթըտա օլուու իսէ տէ , պիւթիւն տուա՛ ու նիյազընըն խիւլասասը՛ Լլաճըն ա՛ղիլ վէ միւպարէք իրատէթի օլունն տէյիւ իտի :

43. Օնլարը քերրէ պարար : Գաւիթ Տէման պու . Օլէյթուն տաղընըն իւզէրինտէ աղլատըղը զէման , օնուն պիլէսինճէ օլանլարն ճիւմէսի պէրապէրինճէ

ույուր պուլտու . զերա կեօզերի աղըրլաշմը խոի :

աղատըլար (Բ թուգ . Ե . 30) . լաքին Ղաւաիթին ( ) ղլու օրատա միհնէթ ու քետեր ճօշղունյուղու իլէ աղատըղը ղէման , օնուն պերապերինճէ օրանլարն ճիւմ լէսի ույգուտա խոիլէր : ( ) նուն տիւշմէնլէրի ույանըգ խոիլէր (խանէ 47) , լաքին քէնտի շա . յիրտլէրի վէ էն էյի տօսթլարը ույուրլար խոի : — Կէօշլէրի ու ղըրլաշմըլար : Լ . ա . Գ . Ի . 34 : 3 . 5 . 6 : Ս . ա . Գ . Ի . 40 : Գ . ա . Գ . Ի . 32 : Գ . ա . Գ . Ի . 9 : Լ . ա . Գ . Ի . 11 : Ե թու . Ե . 6 — 8 :

44. Ս է օնլարը պրաղըլ : Լէփիսի՝ Տիւ պիր իշէ եարամաղ եարտրմճըլար վէ թէսէլիճիլէր խոի : Ս . ա . Գ . Ի . 40 տէն կէօրիւնիւր քի , էղիլէթ շէքմէքտէ օլան Յիսուս Լաֆէնտիմիլ պու տէֆա՝ տախի էփլէլքի տէֆա՝ կիպի շայրտլէրի ույանսըրտը , վէ օնլար ույուգլատըգլարը իշիւն էօ՝ զիւր տիլէմէյէ գատիր տէյիլ խոիլէր : Վէնտիսի՝ եէրէ պերապեր շէօքիւլ էղիլիշ իքէն , օնլար տիթրէյէն ա՝գալարնա տալագ օլմալար , օնու աճրմալէրի իլէ օնա թէսէլի վէրմէղլէր , վէ տուալէրի իլէ տախի օնա եարտրմ էթմէղլէր : Պիր քիմնէ պէօյիւր տէրտ ու միհնէթ իշինտէ օլտուղու ղէման՝ էյեր էթրաֆընտա օլանլար տիգգաթսըղ վէ պիգայտ կէօրիւնիւրլէրսէ , տապրըղըգ վէ սերթլիք իլէ

44 Ս է օնլարը պրաղըլ թէքրար վարտը , վէ իւշիւնճիւ

սէօյլէմէյէ մէյիլի տիր : Լաքին Տալիմ՝ վէ էղիլէթ ու իքէնճէտէ օլան Յիսուս Լաֆէնտիմիլ էօյլէ տէյիլ խոի . շիւնքի քէնտիսին էն պէօյիւր սըգլէթ ու ճան աճըսընտա պիլէ քէնտի շայրտլէրինէ՝ տայիմա օլտուղու կիպի՝ սապրը տըր : — Իւշիւն . Գ . ա . Գ . Ի . 18 : Գ . ա . Գ . Ի . 19 : Գ . ա . Գ . Ի . 1 : Բ իւրնի . Ժ . 8 : Լաֆէնտիմիլին տուա՝սընըն խիւլաստը եինէ օտուր լաքին տաճա ղիյատէ Տէրալէթ իլէ տուա՝ էտէր . վէ շիւպհէսիլ « գուփլէթիլ սէն վէ կէօղ եաշլարը իլէ նիյաղլէր վէ թիճալէր սունտուղու » ղէման՝ պու խոի : Ե . Գ . Ի . 7 : Գ ուկաստան էօյրէնիլիլ քի (Ի . Բ . 44) , օնուն սըգլէթ ու ճան աճըսը ղալէթ Տիւպէթիլ խոի : Թապիւա՝ թ թէգ թէգ շէօքմէքտէ խոի . վէ իմտատ կէլմէյէճէք օլտա իւտի , շօգ տայանամաղըտը : Խաւնէ 39 « էյեր միւմքին իսէ » սէօղլէրինին շէրհինէ պագ : Օլ կէճէ ղայլէթ սօուգ խոի (3 . 4 . Ժ . 18) , վէ պու ճիւմլէ իլէ օնուն թէրի սէլ կիպի ագար խոի , վէ օնուն իլէ պերապեր դան գարըլըգ խոի , վէ իլի իլի տամլար օլուպ եէրին իւղէրինէ ագարըտը : Լաքին Լալաճա շիւքիւրլէր օլուն քի , իւրքիւպ օրօրտուղու շէյ խուսուսունտանիյաղը (Ե . Գ . Ի . 7) գապուլ օլտու , վէ իսէլա-

քերրէ հէման օ սէօղիւ սէօլէ-

յերէք տուա՛ էյլէտի :

սըն միրափորարընա խըզմէթ
 էտէն ա՛ղըզ զաթլարըն պիրի
 (Լէբ . Ա . 14)՝ օնա խըզմէթ
 էթմէյէ վէ օնու գուզվէթլէն-
 տիրմէյէ կէլտի : Պ . 1 . Բ . 43

Լաքին Յիսուս Լաֆէնտիմի-
 զին գօրգտուղու էզիյէթ նէ՞ ի-
 տի , վէ նէ՞ խուսուստա քէնտի-
 սի գուզվէթլէնտիրիլտի . եա-
 խօտ Վուրթարըճըմըզըն պու-
 ղայէթ աղըր տէրտ ու քէտէ-
 րինին սէպէպի նէ՞ իտի : Պուն-
 ճիլէյին՝ խաչ իւզէրինտէ ղայէթ
 աճը պիր էօրիւմիւ էօլմէյէ նէֆ-
 րէ՛թ մի էտէր իտի : Խայըր .
 չիւնքի Բէսուլ տէյօր քի
 (Լէբ . Ե . 7)՝ գօրգտուղու շէյ
 խուսուսուստա իշիտիլտի , եա՛նի
 օ խուսուստա տուա՛սը գապուլ օ-
 լունտու . լաքին օ՛ խաչըն իւզէրի-
 նէ էօլմէքտէն խէլաս օյմատը ,
 վէ պունտան պէօլլէ՛ գօրգտու-
 ղու շէյ պու օյմամաղըտը : Վ է
 պունտան գաթը՛ նաղար պինլէր-
 ձէ շէհիտլէր՝ վէ ղայի՛ֆ գարը-
 լար վէ չօճուզլար պիլլէ՛ ղայէթ
 հիլպէթլու էօլիւմիլէրի ճէսարէ-
 թի ա՛ղիւմ իլէ շէքտիլէր , վէ
 Վուրթարըճըմըզը քիւլլիյէն
 գափիլայան տէրտ ու ք՛տէր մի-
 սիլիւ պիր շէյ կէօսթէրմէտի-
 լէր : Լաֆէնտիմիզին պու սա-
 ա՛թտա չէքտիլ էզիյէթլէրի՛
 օնլարընքինտէն Փարզլը իտի :
 (Նուն էզիյէթլէրի լուհ էզի-
 յէթլէրի իտի , օնլարընքի թէն
 էզիյէթլէրի իտի . օնլարընքիլէր
 ատէմլէրտէն իտի , օնունքիլէր

Լլահտան իտի : Լլահ օնլարա
 քէնտի ճէմալինին նուրունու
 կէօսթէրտի , լաքին Վրիստոս
 Լաֆէնտիմիզտէն երւզիւնիւ կիզ-
 լէմիշիտի : Լլահ օնլարա իմ-
 տատ էյլէտի վէ թէսէլլի վէր-
 տի , լաքին Յիսուս Լաֆէնտի-
 միլի թէրք էյլէմիշիտի : Պիլ
 ա՛քս՝ Բապպա խօշ կէօրիւն-
 տիւ քի օնու էզսին , ճիւմլէմի-
 զին պինամուսպու գլարընը օնուն
 իւզէրինէ գօսուն , վէ օնուն ճա-
 նընը կիւնահ իշիւն պիր գուր-
 պան էյլէտին : Վ է Լլահըն
 կիւնահա օլան ղազապընըն պու-
 միսիլիւ պիր տույուշու օնուն
 տէրունի ճանընա օլ տէրէճէ
 սըպլէթ վէրմիշ օյմալը տըր քի՛
 ինսան ա՛ղը խիւլեա էտէմէզ ,
 վէ տիլ թա՛պիր էտէմէզ . զիրա
 Յիսուս պիլիւմ կիւնահլարըմը-
 ղը երւքլէնտի , վէ Լլահըն քէն-
 տի էլինտէն պիլիւմ եէրիմիլէ
 էզիյէթ չէքտի : Խանէ 31 տէ
 «պուրահաղըմ» լուղէթինին շէր-
 հինէ պագ : Լ . 1 . Գ . 6 .
 10 , 11 : Օ . 1 . Ժ . 7 : Լ .
 1 . Ը . 32 : Ա . Պ . 1 . Բ . 24 :
 Լաֆէնտիմիզին հագգընտա՛ թէն
 էզիյէթլէրի իշիւն պիր շէքվա
 էթտիլինի օգումաղըզ . լաքին՝
 «Լլահըմ Լլահըմ» պէնի նի-
 չիւն թէրք էյլէտին՝ տէյիւ օլ
 գասավէթլի սէօղլէրի ֆերեատ
 էթտիլինտէ՛ ճանը նէ գատար
 պէօլիւք սըպլէթտէ օյմալը իտի :
 Պապ Ի . 46 : Լէմ շիւսհէ-
 սիլ տիր քի , Յիսուս Լաֆէն-

տիմիզ շիմտի շէյթան իղվա-
սընտան տախի չօգ եզեյեթ շէք-
միշ օլմալը տըր : Եբբ . Բ . 18 :
Ը էյթանը՝ պունտան եվվէլ
եհնմիշիտի , վէ շէյթան պիր
զէման օնուն եանընտան կիթ-
միշիտի (Գ . 13) , լաքին
օ շիմտի տէօնտիւ , վէ ճ : նկինի
օն գաթ զօր ու շիտտէթ իլէ
թէբբար պաշատը : Գ . 1 . ԻԲ .
53 : 3 . 4 . ԺԳ . 30 : Ը իմտի
ճէնկին պէօյիյիւ՝ վէ մասլա-
ճաթը պիթիթէճէք օլանը օլա-
ճաղըտը (3 . 4 . ԺԲ . 31) , վէ
շէյթանըն պիր սօն վէ Տիյպէթ-
ըու Տիւճիւմ էտէճէյի մուգար-
բէր խտի : Ը իւպՏէսիլ՝ շէյ-
թան՝ Յիսուս Ի՛ֆէնտիմիզին
ա՛լ ու Ֆիբրինէ Տէր կէօնա
Տիյպէթըու վէ եարամաղ միւ-
գուսղալարը կէթիտի . վէ Տէվ
բնավէթինի գուլանտը քի , օ-
նուն Ֆիբրինէ սաՏիՏ եախտ
իւլեավի գօրպուլար վէ թէՏ-
լիքէլէր իՏգար էյէսին , քի օ-
նուն ճանընըն գավիլիյինի սար-
սըթսըն , վէ էթմէյէ պաշատը-
ղը պէօյիւք ա՛մէլտէն օնու շէ-
վիրսին : Յիսուս՝ պիւթիւն միլ-
լէթ օնու ըէտտ էտիպ խաշա-
մագ իւզէրէ իքէն , նաճըլ Մի-
սիա օլա պիլիբիտի : Պապ Գ .
4 — 10 շէրՏինէ պաղ : Ի պքին
գօրգտուղը շէյ խուսուսունտա
էյլէտիյի նիյալը իշիտիլտի .
չիւն քի սապրըղըգտան՝ էօր-
քէտէն՝ Լլաճա լայրգ օլմայան
միւլաճազալարտան՝ կէրէբիլի
ախէրէրտէն սագլամագտան՝ վէ

շէյթանըն օնա էթմէյէ իղվա
էյլէտիյի Տէր պիր կիւնաճտան
ՏըՖոլ օլընտու (Ա Պի . Բ .
22 , 23 : Ա Տի . Զ . 13 : 3 . 4 .
ԺԸ . 36 , 37) . Տէմ տախի օնա
պիր մէլէք վասիթասի իլէ էօյէ
իմտատ իՏսան օլընտու քի՝ ա՛-
զիւմ տէրտ ու սրգլէթինտէն
Գեթսեմանի պաղէսինտէ շէօ-
քիւպ էօլմէտի , իլ ա օլ իմտա-
տըն գուսղլթի իլէ խաշա եէ-
թիլմէյէ վէ օրատա տիւնեանըն
կիւնաճարը իշիւն էօլիւպ քէ-
ֆարէթ էթմէյէ գատիր ստու :
Ի պքին Վրիստոս Ի՛ֆէնտի-
միզին իշպու էմնալըղ էզեյեթ
ու սրգընթըլարըն նէ օլտուղը-
նու Լ՛ղիլ Վիթապլար շիւնքի
պիղէ խապէր վէրմէյօլըար , պու
պապտէ ինսան զիւիւմ ու ըէյ-
լէրինէ թամ ի՛թիմատ էթմէյէ
ճայիլ տէյիլ տիր : Ի՛ֆէնտի-
միզին շիմտիքի տէրտ ու սրգըն-
թըլարը՝ պա՛ղըլարընըն զիւիւ-
միւնէ կէօրէ՝ օ գատար եալընըղ
պիր թէք շէյտէն տէյիլ իլա
չօգ շէյլէրին պիր եէրէ կէլմէ-
սինտէն օլա պիլիբ : (Նուն պու-
լընտուղու Տալի մախտուէսի
օնուն շայիրտլէրինտէն պիրի
եէտի իլէ էլէ վէրիլմէսի՝ պիր
ախէրինտէն ինքեար օլընմասը՝
պապիլէրտէն թէրք օլընմասը՝
վէ միլլէթին պիւթիւնիւնտէն
ըէտտ օլընմասը՝ օնուն Տիյ-
պէթըու էզեյեթ ու իպքէնճէ
չէքիպ խաշանճագ օլմասընըն
եագլաշտըղընըն միւլաճազալար
շէյթանըն մէբրուճ իղվալարը

45 Օլ զէման շայիրտլերինէ կէլտի, վէ օնլարա տէտի. Մ. Թրգ ույուլուն վէ րահաթլաննն, իշթէ սաս'թ եագլաշոր, վէ ա-

վէ Մլլահհըն պիւթիւն տիւնեանն կիւնահարընա օլան հիյպեթլու զազապր քի շիմտի ճէզասր քէնտի իւզերինէ թէրթիպ օլունմագտա իտի, պունլարըն ճիւմէտի պիրտէն հէր թարաֆտան օնուն ճանր իւզերինէ հիւճիւմ էթմէյիլէ' ինսան թապիա'թընըն չէքէ պիլէճէյինտէն զիյատէ պիր սըգէթ ու քէտէր կէթիրէճէքլէրի աշիքեար տըր:

Լաքին' հիչ ունուտուլմասըն քի էյեր նօժօսուն լանէթինի էքըմտի սուչուզ օլան Յիսուս Լաֆէնտիմիլին հագգընտա օլ տէրէճէ հիյպեթլու իտի իսէ, իմանսըզ օլան քիմնէ' քէնտինին հէփ թէտօճմէթ ու գապահաթլարը քէնտինէ գարշը իւքէն' վէ օնա իմտատ կէթիրէճէք իւսիտ օնա էպէտէն պիր տամյա րահաթլուզ վէրէճէք հիչ պիր միւրիւվէթլու մէլէք կէլէճէյի եօղ իքէն' նօժօսուն պուլանէթինի էպէտ իւլ աչատ նասըլ չէքէպիլէճէք:

45. Մ. Բ. Ե. Գ. Պ. Պ. Պ. Պ. Պ. Պ. Ժ. Գ. Կ. Լ. Պա'զը թէֆտիւրճիլէրին զիւլէմիւ պու տուր քի, պու սէօզլեր քէնայէ եօլունտա թէքտիր ու թա'զիրտէն ի'պարէթտիր, լաքին պունու գըյաս էթմէտի տահա միւնասիպ կէօրիւնիւր քի, Յիսուս Լաֆէնտիմիլ պիր միգտար իմտատ պուլուպ

տէմ Օղլու կիւնահարընն էլինէ թէպլիմ օլունույօր:

46 Պալգըն կիտէլիմ. իշթէ պէնի էլէ վէրէն եագլաշոր:

մէլէյին վասիթասի իլէ տախի գուվվէթլէնտիրիլմէյիլէ, շալիրտլերինին օնուն պիլէտինճէ ույանըգ տուրմալարը արթրգ օգատար իգթիլալը տէյիլտի վէ պունուն իչիւն Լաֆէնտիմիլ իհսանը իլէ' տիւլմէնլէրինին կէլմէսինէ գատար կէչէն ալ զէմանտա օնլարը ույումաղա պրագտը:

— Սաս'թ եագլաշոր: Պու' պիլ իպթիլա Յուգա վէ օնուն սիլահլանմըլ արգատաշարը կէօրիւնտիւլէր տէմէք օլմայօր. լաքին մանասը սատէճէ պու օլապիլիր քի' շիմտի օնլարըն կէլմէսինին վագթը եագլաշմըլ տըր, վէ հէր տագիգա' կէօրիւնմէլէրի իհթիմալ տըր: Յիւն Ժ. Գ. Լ. Ժ. Ե. Լ.

Յիսուս Լաֆէնտիմիլ ույանըգ օլմասը իլէ' պէլքի օնլարըն Լուսաղէմ գափուսունտան տիւշարը չրգըպ կէլմէքտէ օլուգլարընը տույսուն, լաքին եինէ շալիրտլերինի' պիր գաչ տագիգա տահա րահաթ ույումաղա պրազըր, քի պէլքի օնտան սօնկրա պիր գաչ կիւն ույանըգ տուրմաղա մէճպուր օլաճագլար: — Թէպլիմ օլունույօր: Խանէ 2, 14—16. 21. 23—25:

46. Պալգըն կիտէլիմ: Սաս'թ. Ժ. Գ. Կ. Լ. Լէման պիր գաչ տագիգա կէչմիշ օլմալըլտըր, վէ տիւլմանլար մաշալալարը վէ ֆէնէրլէրի իլէ (Յիւն. Ժ. Ե. 3)

նու թուժուն :

49 Ս է չարուճազ Յիսուսա
եագլաչըպ՝ Սէլամ սանա եա՝
խօճա՝ տէտի . վէ օնու էօիտի :

տէ պու . վէճճ իլէ օնուն տիգ-
գաթընը ճէլպ էտիպ սօլաթ-
լարա էթրաֆընը չէվիբիպ օնու
թուժմաղա վագըթ վէրսին : —
Վրիֆի Գի . Բ թուգ . Գ . 27 : Ի .
9 , 10 : Սուր . ԻԼ . 3 : ԾԵ .
20 , 21 : — ( ) Գուր : ԻՏթի-
մալ սրը քի , Յուգա Յիսուս
Լճէնտիմիգտէն վէ շայիրայէր-
տէն՝ քէնտինին իշպու եարա-
մաղ իշտէն պիր իսպպերի օլտու-
ղունու սագլամաղա մերամ էյ-
լէմիշ իտի (խանէ Ա քերճինէ
պագ) , վէ պու սեպէպտէն կէլ-
տիրէրինտէ , սիլաՇլանմըշ օլան
գալապաղղա պիր շէյ սեօյլէ-
մէր իգթիգաւրնա կիրիֆթար
օլմամագ իչլին՝ փէչինճէ օնլա-
լա սեօյլէտի քի . քէնտինին պիր
տօթ կիպի սէլամ վէրէճէք վէ
էօփէճէք օլտուղու քիմնէյի
թուժուպ պաղասընլար , վէ
սիւրիւպ կէօթիւրսիւնլէր :

49. Սէլամ սանա եա՝ խօճա :
Սուրի . ԺԳ . 45 : Յուգա՝ խօ-
ճասընը պուրուպ եինէ օնուն ի-
լէ պերապեր օլտուղունա չօգ
շաղլըգ սուրէթի կէօթէրիյօր :
— Ս է օնու էօփտի : Ծանդ ,
ԻԵ . 26 : Լուսի . ԻԵ . 6 : Պուի .
Ե . 45 : Ա թու : Ե . 26 : Յի-
սուս Լճէնտիմիգ իլէրի վարըպ՝
իւզերինէ կէլնլէրէ արատըգ-
լարը քիմնէ Տէման քէնտիսի

50 Ս է Յիսուս օնա տէտի .
Եա՝ տօթ՝ նէ՞ իչլին կէլտին .
օ գէման օնլար եագլաչըպ՝ էլէ-
րինի Յիսուսուն իւզերինէ սալ-

օլտուղունու օնլարա սեօյլէմիշ
իքէն (Յուգ . ԺԸ . 4—8) , Յու-
գայա օնու օնլարա քէնտի նի-
շանը իլէ կէօթէրմէյէ Տաճէթ
գալմատը . լաքին օլ նիշան իւ-
զերինէ գալլի գարար գըլըշ-
լարըտը , վէ օ՝ սեօյլէնտէ տուր-
տու :

50. Եա՝ Գուր : Իշպու լուղէթ
Լշունանիճէտէ ասը աճպպտան
օլան պիր քիմնէյէ սեօյլէնիլէն
լուղէթ տէյիլ տիր , իլլա պու՝
եատ քիմնէյէր եախօտ պայա-
ղըճա րասթ կէլն՝ քիմնէյէրէ
սեօյլէնիւր պիր սեօլ իտի : Պապ
Ի . 13 : ԻԲ . 12 : Բ թուգ .
ԺԶ . 17 : Սուր . ԽԱ . 9 : ԾԵ .
13 , 14 : Յիսուս Լճէնտիմիգ
Յուգայա չարիքըն՝ խայրն՝ շէյ-
թան էվլատը՝ վէ պուժուն կիպի
ախէր պիր սերթ սեօլ սեօյլէ-
մէտի . վէ պու պիղէ՝ ախէրէրի
թարաֆընտան քէտէրլէնտիյի-
միլ գէմանտէ ա՛ցիմ Տալիմիք
վէ թէճամիլ կէօթէրէրէք
պիր կէօնա ֆէնա սեօլ սեօյ-
լէմէքտէն իՏթիրաղ էթմէյի
էօրէթմէյի տիր : — Սէ՞ իչլին
իլտին : Պուկասա կէօրէ (ԻԲ .
48) Յիսուս Լճէնտիմիլ՝ «Եա՝
Յուգա՝ ատէմին Օլլունու էօփ-
մէք իլէ մի էլէ վէրիբիսին՝ տէ-
յի սիւալ տախի էթտի : Պու՝
ատէմի իւրբիւտիւր պիր սիւալ

տրւար , վէ օնու թու.թտուլար :
51 Վ է իշթէ Յիսուս իլէ օ-
լանլարըն պիրի էլինի ուզատրպ՝

պրչաղընը չէքտի , վէ պաշքեա-
հինին գուլունու վուրուպ՝ օնուն
գուլաղընը տիւշիւրտիւ :

իտի , վէ Յուդայը՝ քէնտի Լ-
Ֆէնտիսինէ խայրնլըգ էտիպ էլէ
վէրտիյի իշիւն՝ քէնտիսինէ էթ-
տիյի հիյպէթուլու թէօհմէթինի
տուլմադա ուլանտորմալը իտի :
Լ՛ՅՎաՏ՝ նէ գատար քիմնէլէր
պուլունուր քի՝ Վրիստոսուն
Վրիստէսինի սէվմէք պէհանէսի
իլէ օնուն քէօքլէրինի սէօքմէյէ
չալըջըլար : — Լ՛ՆԵՐԷՆԻ՛ Յիսու-
սուն իւղէրէնէ սալալար : Պու
քիմնէլէր՝ Յիսուս Լ՛Ֆէնտիսի-
ղի թու.թտուգլարը ղէման՝ ա՝
տէթա պու միսիլիւ վուգուա՛թ-
լէրտէ էթմէքտէ օլտուգլարը
չէյլէրտէն ղիյատէ օնա պիր շէյ
էթմէմիշ օլտալար պիլլէ՝ օնա չօգ
րէնճիտէ էյլէտիքլէրինէ շիւպ՛հէ
եօգ տուր : Յուդա օնլարա՝
“(Յուլ թու.թուն)” (խանէ 48)
տէտի , վէ օնլար օնու պաղա-
տըլար : Յ՛Վ՛. Ե.Ը. 12 : ( )-
նուն էլլէրինի՝ իհթիմալ տրո քի
արգասընա էջլէ սըգը պաղա-
տըլար քի , օնա ա՛ղիմ սըգըն-
թը վէրրիտի , վէ էլլէրինտէն
գաչմադա շալըջմասըն տէյի՝
հէմտէ քէնտիլէրին իյիթլիյի-
նի կէօսթէրմէք իշիւն օնու տէօ-
յէրէք վէ գաղարագ վէ թէհ-
տիտ էտէրէք պաղալարըլարտը :

51. Յիսուս իլէ օլանլարըն պիրի :
Յոլճաննէստէն էջրէնիւրիւ.քի,
պու՝ Պետրոս իտի : Յ՛Վ՛. Ե.Ը.
10 : ( )պիր Լ՛ւետարանիչէր

Պետրոս տահա հայաթտա իքէն
եազտրգլարընտան՝ օնուն էօ՛մ-
րիւնիւ թէհլիքէյէ սալմասըն-
լար տէյիւ ատընը ղիքը էթմէ-
տիլէր : — Պըչաղընը չէտի :
Պետրոս պունտան ալ էվվէլ
Լ՛Ֆէնտիսի իշիւն էօլմէյէ հա-
ղըր օլտուղունա տիվանէճէ էօ-
յիւնտիւ (խանէ 35), վէ շիմ-
տի գըլըճ էլինտէ եիւրիւտի ,
վէ Լ՛Ֆէնտիսիինի թու.թմադա կէ-
լէնլէրին իւղէրինէ ճէսարէթ ի-
լէ հիւճիւմ էթտի : Մ՛Վ՛. Ե.Գ.
47 : Պ՛՛. Ե. 54 : ԻԲ. 49,
50 : Յ՛Վ՛. Ե.Ը. 10 : Աէօրիւ-
նիւր քի՝ օ ղէմանտէ շիմտիքի
կիպի՝ տիւրիւ տիւրիւ իշէրէ
գուլանմագ իշիւն խալպ պէլ-
լէրինտէ պէօյիւք պրչաղլար թա-
շըլարտը . վէ պու միսիլիւ
պրչաղլար ա՛լէլտուտուս եօճու-
լարա իգթիլալը իտի , քի օնլարը
կէրէք եապանի հայվանլարտան
վէ կէրէք օլ ղէմանլէրտէ մէմլէ-
քէթին պիւթիւնիւ տօլու օլտու-
ղու եօլ քէսիճիլէրտէն քէնտիլէ-
րինի հըՓլ էթմէքտէ գուլան-
մագ իշիւն իւղէրլէրինտէ պու-
լունսուն : Յոլմսիօս տեր քի ,
խալպ Լ՛րուսաղէմէ չըգտրգլարը
ղէման պու միսիլիւ սիւհալար
թաշմադա ա՛տէթլէրի իտի :
Պ՛՛. Ե. Ե. 30 , վէ ԻԲ. 36—
38 շէրճլէրինէ պագ : Յոլճան-
նէս տեր քի պու գուլաղը քէ-

52 () զէման Յիսուս օնա տե-
տի . Պրչազընը եերինէ տօն-
տէր . զերա Տէփ պրչագ չէբէն-

սիլէն խրզմէ թքիարըն ատը ( ) աղ-
քոս խտի . վէ Ղուկաս տէր քի
Լ շֆէնտիմիզ օնուն գուլաղընա
տօգանտը , վէ օնու սաղալթ-
տը : Ղուրթարըճը Լ շֆէնտիմիզ
պու վէճՏ իլէ քէնտի էօ՛միլու-
նիւ արայանլարա էյլթքէանի-
լիյինի կէօսթէրտի , վէ օնլարա
իսպաթ կէօսթէրտի քի՛ օնլար
քէնտիլէրինէ էյլթ էթմէք ի-
չիւն կէօքտէն կէլէն Օ՛աթի
ա՛ղիմին իւղէրինէ Տիւճիւմ է-
տէյօրլար :

52. Պրչազընը եերինէ տօն-
տէր : Յիսուս Լ շֆէնտիմիզ՝ պր-
չագլարընը օնուն իւղէրինէ չէ-
քէն սօլտաթլարա օնլարը եէր-
լէրինէ տէօնտէրմէյէ էմը էթ-
մէյօր , իլլա օնլարը Լ լլաՏըն
չերա՛թընա պրաղըր , քի տի-
չարտան օլանլարըն չերա՛թը-
նը օ կէօրիւր (Ա Վրնն . Ե . 13) .
լաքին Պետրոսա՛ գրլըճընը եէ-
րինէ գօմաղա էմը էյլէտի , քի
օ՛ պրչազընը Վրիստոսու Տըֆղ
էթմէք իչիւն չէքմիչիտի . վէ
Վրիստոս պու էմի՛ շիմտիյէ
գատար նէսս էթմէտի : Պապ
Ե . 39 : Ղ ա-ի : Թ . 55 : Լը-
առ՛ի . Ժ . 19 : Ա Վրնն . Գ .
11 , 12 : Բ Վրնն . Ժ . 4 : Ա
Թեա . Ե . 15 : Ա Պեդ . Բ . 2
— 23 : Գ . 9 : — Լե՛ի պրչագ
չէ՛վնէր լէ : Պու՛ զարպի մէսէլ
մագուլէսինտէն պիր թա՛պիր
օլմագ կէօրիւնիւր , վէ մա՛նասը

լէր՝ պրչագ իլէ Տէլաք օլաճագ-
լար :

53 Եօսսա գատիր տէյիլ ժի

պու տուր քի , ճէնքլէր իլէ մէշ-
ղուլ օլանլար՝ էքսէրի գաթլ օ-
լունուրլար : Պա՛ղըլարը գըյաս
էթտիլէր քի , պունուն մա՛նա-
սը պու տուր քի , Լ լլաՏըն իշ-
պու տիւշմէնլէրինին ճէղասընը
վէրմէք իչիւն՝ Պետրոսա գըլը-
ճընը չէքմէյէ Տաճէթ եօգ տուր .
չիւն քի ազ գէմանտան սօնկ-
րա օնլարըն ճէղասընը Լ լլաՏ
քէնտիտի վէրէճէք տիր : Օն-
լար Վրիստոսու թուլմաղա
Թօմալըլարըն գրլըճընը գուլան-
տըգլարը միսիլիւ՛ օնլարըն մէմ-
լէքէթի վէ միլէթի տախի պու
վէճՏ իլէ ազ գէմանտան սօնկ-
րա Թօմալըլարըն գրլըճը իլէ Տէ-
լաք վէ խարապ օլունաճագ տըր :
Լ աքին պունուն մա՛նասը կէօ-
րիւնիւր քի՛ պու օլմալը տըր
քի , Պետրոս քէնտիմի Տըֆղ
էթմէք իչիւն պու միսիլիւ ա-
լէթլէր ապա գուլանմալը տէ-
յիլ տիր . չիւն քի պու միսիլ-
լիւ աթիգլիք՝ էպէթթէ քէն-
տիմին վէ արգատաշլարընըն իւ-
զէրինէ պէլա վէ Տէլազըգ կէ-
թիրէճէք տիր :

53 . Օ՛ան էրերին թի լէ :
Բապպ Լ շֆէնտիմիզին Պետրոսա
գրլըճընը գընընա տէօնտէրմէյէ
էմը էթմէտիսին իքինճի սէպէպի
պու տուր . Պետրոսուն Լ լլա-
Տա ի՛թիմատը եօ՛գմոյուտու :
Պետրոս՝ Լ լլաՏ ի՛աալէանըն
Տիմայէթի մախտուսէսի ալթըն-

իմ զանն էտերսին քի՛ շիմտի
փէտէրիմէ եարկարայրմ տա՛ օ
պանա օն իքի աշայտան զիյա-

տէ մէլէբլէր եէթիշտիրէ :
Յ4 Իմտի պէօյլէ օլմադ վաճիպ
տիր տէյիւ՝ Վիթապլար նի՛ճէ

տա օլան՝ վէ պիր սանիյէ իչին-
տէ կէօյլուն Տէփի ա՛քբէրլէրինի
քէնտի խրզմէթինէ ճէմ՝ էտէ
պիլլէն պիր Օւաթի ա՛ղիմ իչին
պու թարիգտէ նի՛չին ճէնք
էթսին : Պապ Իե . 31 : Դ թ . 104 .
Զ . 16, 17 : Դ . 10 : Բ
թ . 5 . 7 : Յ . 14 : —
(Ն իէ սլայ : Բօմա սօլտաթլա-
րընըն պիր ալայը 5,000 սօլտաթ
միգտարի իտի : Պապ ԺԸ . 10
չէրՏինէ պագ : (Ն իքի սայը-
սը՝ Իսրայէլին օն իքի սըպթ-
լարընա՛ եախօտ օն իքի Բէսուլ-
լէրէ թէշպիՏ զիքը օլունմուշ
օլա պիլլեր : Պապ Ժ . 1 շէրՏի-
նէ պագ : Լագիգաթ Յուդա
արթըգ օն արըն պիլլէսինճէ տէ-
յիլիտի, լաքին շիմտի Տըֆղ օ-
լունաճաղըն օն իքինճիսի՛ Յի-
սուս քէնտիսի օլաճաղըտը, վէ
էյեր պիր մէլէք 185,000 ճէնք-
ճի Տէլաք էտէ պիլլեր իտի իսէ
(Դ թ . 104 . Ժ . 35), Տագիգաթ
60,000 տէն զիյատէ մէլէբլէր
իչպու իոսուստա զիյատէսինճէ
քիֆայէթ էտերլէր իտի :

Յ4 . Վիթապլար նի՛ճէ Բէտիլ օ-
լունաճագ : Խանէ 24 : Սալմ .
ԻԲ . վէ Կթ : Եսայ . ԾԳ :
Դան . Թ . 24—26 : Օւա . ԺԳ .
7 : Դ . 104 . ԻԳ . 44—46 : Յ . 15 .
Ժ . 35 : Դ . 104 . Ե . 16 : Վրիս-
տոս Լյֆէնտիմիզին էզիյէթ չէ-
քէճէք զէմանը կէլմիշտի : Ե-

Տովանըն գըլըճը շիմտի օնուն
իւզէրինէ չէքիլմիշտի (Օւա .
ԺԳ . 7), վէ Պետրոսա շիմտի
օնուն ուղուրունա պըչագ չէք-
մէք՝ պունտան էվվէլ պիր քէր-
րէ պու պապտէ միւտախէլէ
էթմէսի կիպի միւնասիպէթսիզ
իտի : Պապ ԺԶ . 22, 23 շէրՏ-
լէրինէ պագ : Լյէր Վրիստոս
Լյֆէնտիմիզ քէնտի շայիրտլէ-
րինէ օնուն ուղուրունա ճէնք
էթմէյէ րուխսաթ վէրսէյիտի,
պիր գուզու կիպի՛ գարջ տուր-
մայարագ՝ պօղազանմաղա կէօ-
թիւրիւլմէյէճէյիտի : Իմտի միւ-
պարէք Յիսուս Պետրոսա կէօս-
թէրտիյի սէպէպ՝ պու՝ եա՛նի
քիթապլարըն թէքմիլ օլմասը
կէրէք օլտուղու իտի : Վրիս-
տոսուն գուլաղուղու Լլաճըն
Վէլամը իտի . վէ պիլլիմ տա-
խի գուլաղուղումուզ՝ սըգընթը-
լար վէ տէրտ ու մէշագգաթլա-
րմըզ Տէր նէ գատար չօգ վէ
պէօյիւք օլալէր տէ՛ Լլաճըն
Վէլամը օլուն : Լյվլէթ՝ պի-
ղէ Տէր նէ վագի՛ օլուրսա օլ-
տուն, Լլաճըն ա՛ղիզ Վէլամը
թէքմիլ՝ վէ իրատէթի շէրիֆի
իճրա օլուն : Յիսուս Լյֆէն-
տիմիզ շայիրտլէրինէ պունուտա-
խի էյորէթմէյէ մէրամ էյլէտի
քի, օնուն էօլիւմիւ քէնտինէ
իւմիտ քէսէճէք վէ թա՛ճիւպ
գալաճագ պիր վուգուա՛թ տէ-

Թէքմիլ օլունաճագ :

55 ( ) Լ սաս'թտա Յիսուս գա-
լապալըզա տէտի . Պէնի թուժ-
մաղա՝ խրօր՞զ իւղէրինէ կիպի
մի պրչագլար վէ օտունլար իլէ
չքգտընըզ . Տէր կիւն՝ Տէյքէլտէ
Թա՛լիմ էտէրէք եանընըզտա օ-

յիլիտի , վէ օնլարա տախի էջ-
լէ օլմալը տըր :

55 . Յիսուս հալապալըզա տէտի .
Մարի . ԺԳ . 48—50 : Ղ . 11 :
ԻԲ : 52, 53 : — Խըքքը՛ն ի-
չէրինէ կիպի Քի : Յիսուս Լ Ֆէն-
տիմիզ պիր մէչՏուր պէջիւք
Տարամի կիպի թուժուլուպ պաղ-
լանտը , վէ սայքի էն քէօթիւ
վէ եարամաղ եօլ քէսիճի կի-
պի օնունլէ մուամէլէ օլունտու
քի՝ օ սայքի Տագգա վէ մէմ-
լէքէթ նօմօտունա տայիմա գար-
չը տուրմագտա իտի : — Հէր
կիւն . . . Եանընըզա օնուրուր է-
տի՛ : ( ) Նլարըն օնու՝ պունճի-
լէյին Տագգ շէրաս'թտան գա-
չան պիր քիմնէ կիպի կէճէ իլէ
կէլիպ արամաղա Տաճէթլէրի
եօղուտու . չիւն քի օ Տէր կիւն
Տէյքէլտէ ա՛յան աշէքեար օ-
թուրուպ՝ վա՛ղ էթմէքտէ պու-
լունուրուտու : Ղ . 11 . ԻԱ . 37,
38 : Յո՛ւն . ԺԸ . 20, 21 :

56 . Պունուն ճիւմլէսի . . . օլ-
տու : Պա՛ղըլարը իշպու թա՛-
պիրի Լ . ետարանիչ սէօլէտի
տէրլէր : Լ աքին Մարի . ԺԳ .
49 տէն կէօրիւնիւր քի , պունու
Բապպ Լ Ֆէնտիմիզ սէօլէտի :
— Վիւնաղըրը ե՛ : Լ յէրչի

Թուրուր իտիմ , վէ պէնի թուժ-
մատընըզ :

56 Վ է պունուն ճիւմլէսի՝
վէյլամպէրլէրին քիթապլարը
Թէքմիլ օլմագ իչիւն օլուու . օլ
ղէման շայիրտլէրին Տէվիտի օ-
նու պրաղըպ գաչտըրար :

Վրիստոսուն տիւճմէնլէրինին՝
էթտիքլէրի շէյլէրտէ Վիթապ-
լարա պիր նազարը եօղ իտի ի-
սէ տէ , օնլարըն թէքմիլ օլմա-
սընա ալէթլէր իտիլէր : Պարժ .
ԺԳ . 27 . 29 : Յիսուս Լ Ֆէն-
տիմիզ իշպու քիթապլարա նա-
զար էտէրիտի , վէ Լ լաճըն ի-
րատէթի շէրիֆինէ թէղ մի-
թի՛ւ օլուր իտի : Իմաի օնուն
խալըր տախի քէնտիլէրին Տէր
մի՛Տնէթ ու մէչագգաթլարընտա
վէ թարտ ու գօվալանըչլարըն-
տա պէօլլէ էթտինլէր : Խանէ
54 շէրճինէ պագ : Ա թե . Գ .
3 . 4 : — Եայերուլէրին հէգիտի օ-
նու պրաղըպ հալապալըզա : Խանէ
31 : Մարի . ԺԳ . 50—52 :
Յո՛ւն . ԺԶ . 32 : ( ) Նլար քէն-
տի Լ Ֆէնտիլէրինին պաղանըպ
պիր իապիս քիմնէ կիպի կէօ-
թիւրիւլտիլիւնիւ կէօրիւպ՝ քէն-
տիլէրին օնու պրագմամաղա օ-
լան վա՛տլարընը ունուժմալարը
իլէ՝ ճիւմլէսի Վուրթաարճըլը
եալընըզ կիթմէյէ թէքք էթ-
տիլէր : Լ յվաճ , էյեր օնլար
Բապպ Յիսուսուն խաթըրնա
կէթիրտիլի քիթապլարը խաթը-
լարընա կէթիրտէլէր իտի , օն-
լարըն ճանը նէ գատար գայիմ

57 Ս է օնլար Յիսուսու թու-
թուպ՝ պաշքեաճին կայիափա-
յա կէօթիւրտիւէր, օրատա քի՝
քեաթիպլէր վէ իսթիյարլար

վէ օնլարըն ա՛մէլ ու հարաքէ-
թի նէ՛ գատար ույղուն վէ միւ-
նասիպ օլուրուտու :

57. Յիսուս . . . կօթիւրտի-
ւէր : Ս՝որէ . ԺԴ . 53 : Ղ՝որէ .
ԻԲ . 54 : Յ՝որէ . ԺԱ . 49, 50 :
ԺԸ . 12—14 . 24 : — կայիա-
փայա Յովհաննէս տէյօր քի,
օնու իպթիտա Մ՛ննայա կէօ-
թիւրտիւէր, քի օ՛ պունտան
ագտէմ՝ պաշքեաճին իտի, հէմ՝
տէ կայիափանըն գային աթա-
սը իտի : Իշպու հալէա մէղարա
կիրմէյէ եագլաշիրշ օլան իս-
թիար քիմնէ՛ պու եարամաղ
մասլահաթտա դայէթ զայրէթլի
վէ իրէրի օլմուշ օլմալը իտի .
չիւնքի շիմտի հալէա կէճէ եա-
րըսը մէհէլէրի օլմուշ իքէն ,
պու քիմնէ Յիսուսուն պաղ-
լանմըշ օլտուղունու կէօրմէյէ
վէ օնու թութանլարա իսյր
տուա՛ կթմէյէ հալէա օթուր-
մուշ իտի : — Վեաթիպլէր վէ էի-
թիարլար : Պունլար Սանհէտրիմ
մէճլիսի՛ եախօտ միլէթին պէօ-
յիւք շուրասը իտի : Պապ Ե .
22 տէ «ճէմաաթ» լուղէթիինին
շէրհինէ պագ : Իշպու մէճլիսին
Յիսուս Իշֆէնտիմիղ Մ՛ննանըն
գափուսունտա այը գօնմուշ ի-
քէն՝ կայիափանըն սէրայընտա
ճէմ՝ օլմաղա վագթը օլուր ի-
տի : Պիչարէ Մ՛ննա՛ պաղլը օ-

ճէմ՝ օլտուլար :

58 Ս է Պետրոս՝ թա պաշ-
քեաճինին ալլուսունասէք՝ ու-
ղագտան օնուն արտընճա կիտէր

լանը չէօղէճէյի եերինէ՛ էյէր-
չի օնուն պաղլարը պէլքի կթ-
լէրինի քէսէճէք տէրէճէլէրտէ
սրգը իսէլէր տէ՛ օնու էօյլէ պաղ-
լը քէնտիինին տամատընա կէօն-
տէրտի, վէ պու վէճճ իլէ քէն-
տիինին նուֆուգունուն գուվվէ-
թիինի սուշուղ Յիսուսուն էօ-
լիւմէ հիւքմ՝ օլունմասընը սա-
պիթ էթմէյէ գաթտը :

58. Պետրոս . . . ուղագտան
օնուն արտընճա կիտէր էտի : Վրիս-
տոսուն արտընճա ուղագտան
կիթմէսի՛ տայիմա թէհլէրէլի
պիր շէյ տիր . չիւնքի պու՛ ա-
ղար աղար կէրի գալմաղա վէ
սօն ատըմը օնու ինքեար էթմէ-
յէ սէպէպ օլուր : — Ս է էիքէ
էիքի : Պետրոսա իչէրի կիրմէյէ՛
ա՛լէսսէվի Յովհաննէս գըյաս
օլունուպ պաշքեաճինէ մա՛լիւմ
օլան պիր ախէր շայիրտին վա-
սիթասի իլէ ըուխսաթ վէրիտի :
Յ՝որէ . ԺԸ . 15, 16 : — Մե-
հայէթիէ կէօրթի+ էլէն : Մա՛նի
շէրաաթըն սօնունու կէօրսիւն :
Իհթիմալ տըք քի , Պետրոս՝
Յիսուս Իշֆէնտիմիղ քէնտիին
պիր միւճիլաթ իլէ գուրթապա-
ճագ զանն էտէր իտի : Պէլքի
տիւչիւնիւր իտի քի , օնուն օլ
օնու թութամաղա կէլէնլէրի եէ-
րէ չարփան գուտրէթլի սէօղիւ
(Յ՝որէ . ԺԸ . 6)՝ շիմտի օնուն

իտի . վէ իշերի կիրիպ' նիհայե-
թինի կէօրմէք իշին' խրզմէթ-
քեարլար իլէ օթուրուր իտի :

59 Վ է պաշ քեահինէր վէ

շէրամթընը կէօրմէյէ օթուրան-
լարը վուրուպ հէլար էտէճէք
տիր , վէ սապահ օլմագտան' քի' մ'
պիլըր պէլքի օ 'Ղաւիթին թախ-
թը իւզէրինէ փատիշահլըգ սիր
մէյէ օթուրաճագ տըր : Վաքին
Պետրոսա տահա խպըրը իտի
քի , պիր քէօշէյէ չէքիլիպ' թէճ-
րիւպէյէ տիւշմէսին տէյիւ տուա
էյլէտին , շին կէօրիւնիւր քի ,
69 վէ 70 խանէլէրտէ զիքր օ .
լունան օնուն 'Քրիստոսու իլք
ինքեար էթմէսի պու զէմանտա
վէ պու մահալտէ վագի' օլտու :
Պագ Ղաւի : Ի : 54—57 , վէ
(3) 15 . Ժը : 15—18 : — խըշ-
օնէստըր էլ օնտըր էտի : Իհ-
թիմալ քի , Պետրոս' Քրիստո-
սուն շայիրտլէրինտէն պիրի կի-
պի թանրաճաղը եէրինէ' օլ
կէճէ պաշքեահինին իւճրէթի-
լէրինին պիրի զանն օլունաճագ
գըլաս էթսին : (3) 15 . Ժը . 18 .
25 :

59 . Խաւն շէհաթիէն արուր
էտի : Աէօրիւնիւր քի օնլար քէն-
տիլէրի' եալան շահիտլէրի հա-
զըրամամըշար իտի . շիւքի պու-
նու էթմիշ օլալար իտի , օնլա-
րա' քէնտիլէրինտէն պիլէ ըէտտ
օլունմագ տէրէճէսինտէ եալանը
աշէքեար օլմագտան էյի էօյրէ-
տիրլէր իտի . լաքին տօղըուսու'
մասլահաթըն պիւթիւնիւ օլ տէ-

իւթիյարլար վէ պիւթիւն ճէմա-
ա' թ Յիսուսա գարշը' օնու էօլ-
տիւրմէք իշին եալան շէհատէթ
արարլար իտի ,

րէճէ թէղ վէ գարըշըգլըգ իլէ
իճրա օլունտու քի , օնլարըն շա-
հիտլէր պուլուպ օնլարա նէ շէ-
հատէթ էտէճէքլէրինի էօյրէթ-
մէյէ վագըթլարը օլմատը : Հէմ'
տախի թահմին օլունամագ քի .
օնլար շահիտլէրին ֆիլ վագի'
եալան օլտուղունու իսթէրլէրի-
տի , իլա պու թահմին օլունա
պիլըր քի , օնլար' տօղըու շէ-
հատէթ հիշ պիր վէճճ իլէ պու-
լունմատըղը թագտիրտէ եալան
շէհատէթի տախի տինկէմէյէ
կէօնիլէրի վար իտի : Յովհան-
նէստէն էօյրէնիլիլ քի (ԹԸ .
19—23) , շահիտլէր չաղըլ-
մագտան էվէլ' Յիսուս լաֆէն-
տիմիլի պաշքեահին քէնտիսի'
շայիրտլէրի վէ թալիմաթլէրի
խուսուսունտա թէֆթիշ էյլէտի .
վէ ումարըտը քի , պու էսնատէ
Յիսուսա էօյրէլքէն քէնտիսի գա-
պահաթը կէօսթէրէճէք , վէ պու
վէճճ իլէ շէհատէթէ հաճէթ
գալմայաճագ տըր : — ( ) Ե-
տիւրօն էլէն : ( ) նու էօլտիւր-
մէյէ գարար գըլըրլար իտի , վէ
օնուն սուշուպըղըու հագգըն-
տա հէր պիր շէհատէթի ըէտտ
էտէճէքլէր իտի , վէ օնուն ա'
լէյհինէ օլան հէր պիր շէհա-
տէթի' հէր նէ գատար եալան
իտի իսէ տէ' գապուլ էթմէյէ
հաղըր օլաճագլար իտի : Բ ( ) քի .

62 Վ է պաշ քեաճին դալգըպ՝
օնա տէտի . շիչ ձէվապ վերմէզ
մի սին , պունլար սանա գարշը նէ
շէհատէթ էտէյօրլար :

տէյիւ տէտիքլէրի սէօղլէրտէն
օնուն հէյ քէլին հագգընտա հա-
գարէթ իլէ սէյլէտիյի՛ պիր
վէճճ իլէ իսպաթ օլունամաղըտը .
իլա պէր ա՛քս՝ էյէր հէյ քէլ
խարապ օլաճագ օլապըտը , Յի-
սուս օնու թէքրար պինա էթ-
մէյէ թէա՛հիւտ էթմիշիտի :
Իմտի պու շէհատէթ՝ էյէրչի
կէօրիւնտիյիւնէ կէօրէ՛ օնյա-
րըն պուլա պիլտիքլէրինին էն է-
յիսի իտի իսէ տէ , իշէ եարա-
մազ տէյիւ պիր եանա պրա-
ղըլըր :

62 . Պաշ Էաւին Գալգըպ : Օ է-
ման թէզ կէչմէքտէ իտի , վէ
շիմտիյէ գատար՝ հալէա հիչ
պիր շէյ էթտիքլէրի եօղուտու ,
քի օնլարըն մէրամընըն իճրա-
սընա պիր եարտըմ՝ օլունն :
Ե իմտի կէրչի Յիսուս օնլարըն
էլլէրինտէ իտի . լաքին թէզ
սապահճ օլաճաղըտը , վէ խալգ
կէլիպ օնու օնլարըն էլլէրինտէն
ալմայարը իճթիմալ իտի : Իմ-
տի պաշքեաճին ա՛յլմ՝ գըղ-
ղնըգ՝ վէ մահպուս օլան Յիս-
սուսու իւքիւթմէք իչիւն հիյ-
պէթլու պիր ա՛յլմէթ իլէ գալգ-
տը , վէ սայքի հէր պիր շէյ
կէրէյի կիպի իսպաթ օլմուզ կի-
պի՛ պաղըրտը — շիւ ճէվապ վեր-
մէզմին : Ս՝աբի . ԺԴ . 60 : Ի-
շիթ եա՛ հաքիմլէր հուլուրուն-
տա տուրան մահպուս՝ պու շա .

63 Լամա Յիսուս սիւքիւթ է-
տէր իտի . վէ պաշ քեաճին ձէ-
վապ էտիպ՝ օնա տէտի . Սանա
տիրի Լաւհ հագգը իչիւն անտ

հիտլէրին սէնին ա՛լէյհինէ նէ
ա՛ղիմ թէօհմէթլէր հագգընտա
եէմին էյլէտիքլէրինի իշիթ :
Պունլարա գարշը սէյլէյէճէք
հիչ պիր ձէվապըն եօ՞գմուտուր :
Պունլարըն ճիւմիէսինին աօղու-
օլտուղունու իգրար էտէրմիսին :
Նօղիսէ , քէնտինի գուրթար-
մագ իչիւն նէ՛ տէյէ պիլըրսին ,
վէ քէնտինի հագգ չըգարմագ
իչիւն նէ՛ ձէվապ վէրէ պիլըր-
սին :

63 . Յիսուս Ե-Ի-Ն երբեքի :
Յիսուս Լ՝Ֆէնտիմիգին ձէվապ
վէրմէմէսի՛ գապահաթըր օլտու-
ղունտան եախօտ գապահաթըր
թմանըյըպ ձէվապը գալմատը-
ղընտան տէյիլիտի . լաքին օ
պիլըրիտի քի , տինկէնէն շէ-
հատէթ սուրէթա պիլէ պիր շէյ
սայըլամաղըտը , վէ պունունն ի-
չիւն օնա հիչ պիր ձէվապ իգ-
թիպա էթմէպիտի : Վ է պուն-
տան գաթը՛ նագար՝ քէնտիսի
պունտան էվիլէ պիր գապի աղըր
պիր թարզ իլէ քէնտի հագ-
գընըն իհագպ օլունմասընա իգ-
տամ էյլէտի : Յ՝վն . ԺԸ . 19
— 23 : Պու վէճճ իլէ պաշքեա-
ճինին եինէ օնուն իչիւն գուր-
տուղու տուզաղընտան իմիտի
քէսիլտի : — Պաշ Էաւին ճէվապ
երբեքի՛ օնա երբեքի : Նէյէ՛ ձէվապ
էթտի . պէս պէլի տիր քի ,
Յիսուս Լ՝Ֆէնտիմիգին սիւքիւ-

վերրիմ քի էյեր ԱլաՏըն Օղլու Վրիստոս սէն իսէն, պիզէ սէջլէյէսին :

64 Յիսուս օնա տէտի . Վէն-

թիւնէ : «Վայլէ՛մի . Տիշ պիր շէյ սէջլէ-Պզտին Տէ , շիմոի կէօրիւրիւզ» կիպի պիր շէյ սէջլէտի : — Սնա պիբէ ԱլաՏի Խ : Պու՛ անտ ու եէմին վէրմէսին էն աղւր թարզը իտի (Պ Լ . Ե . 1 : թ . 19—21 : Գ թ . 16), վէ Յիսուս Լ շֆէնտիմիզէ՛ զայէթ եարամաղ վէ Տիլէն պիր նիյէթ իլէ վէրիտի . շին քի , էյեր Լ շֆէնտիմիզ՝ օնա պու վէճՏ իլէ անտ վէրիտիքտէ շիմոի ճէվապ վերմէյէ իմթինա՛ էտէճէք օլսայըտը , օնուն իւզէրինէ ԱլաՏըն միւպարէք իմինէ Տագարէթ կէօսթէրտի տէյիւ՝ Տիւքմ թագրիւր էտէճէքլէրիտի . վէ էյեր «Վվէթ» տէյիւ ճէվապ վերէճէք օլսայըտը , օնուն՝ քիւֆը էթտի տէյիւ իւզէրինէ պիրտէն Տիւքմ թագրիւր էթմէյէ Տաղըր իտիլէր . վէ էյեր «Վօգ» տէյիւ ճէվապ վերէճէք օլսայըտը տախի , օնուն իւզէրինէ ալտատըճը տէյիւ Տիւքմ թագրիւր էտէճէքլէրիտի , քի Մեսիա օլմագ իտտիա՛սը իլէ խալըր պաշտան չըզարըպ աղաըըըըտը :

64 . Վէնտին սէջլէպին : Պու սէջլէնէն շէյին տօղոու օլտուղունու իգրար էթմէնին պիր սուրէթի իտի : Խանէ 25 : Պապ ԻԵ . 11 : Մարէ . Ժ . 62 : Պ . Ի . 70 : Յիւլ . Ժ . 37 : Վրիս-

տին սէջլէտին . լաքին սիզէ տէրիմ . Շ իմտէն սօնկրա առէմ (Պղունու գուտրէթին սաղընտա օթուրուր՝ վէ կէջիւն պուլութ-

տոս Լ շֆէնտիմիզ պաշքեաՏինէ պու իգրարը էթմէղտէն էվվէլ՝ օնա փէք միւնասիպէթի իլէ տէմիշ իտի քի (Պ . Ի . 67—69), օնլար պու սիււալի օնա կերչէքլիյի էջրէնմէք իշին սիււալ էթմէտիլէր շին քի օնլար գարար գըմըշարըտը քի , օնուն շէՏատէթինի գապուլ էթմէսինլէր , վէ օնլար՝ Մեսիալարը Տագրընտա պիր սիււալ սօրաճագ օլսայըտը՝ ճէվապ վերմէսինլէր , վէ քէնտինին սուշուլ օլտուղունու Տէր նէ գատար էյի պիլսէլէր իտի տախի , օնու սալը վերմէսինլէր : — Միւն : Պու կէօրիւնիւր քի , օնուն իշպուաշիքեար թարլտա քէնտինի Մեսիա թագրիւր էյէթտիլինէ օնլարըն թաՏգիրէն կիւմէլէրինէ վէ խայլն Տիւլէրինէ պիր ճէվապ իտի : (Նլար սէօլէրի իլէ եախտա ա՛մէլ ու Տարաքէթլէրի եա պագըշարը իլէ տէմիշ օլույօլար քի՝ «Պուրատա էլրէրին արգանտա պալը պիր միւճրիւմ տուրմուշ իքէն՝ նէ գատար կիւզէլ ԱլաՏըն Օղլունա պէնկզէր պիր քիմնէ սին» : Վ է պու սուրէթտէ Լ շֆէնտիմիզ ճէվապ վերիյօր քի , «Վաքին» սիլ պէնի շիմոի իշպուՏալտէ կէօրիւյօր իսէնիլ տէ , «Վաքին» պէնի պիրալտան սօնկրա պունտան փէք Փարգը պիր

լարը իւզերինստէ կէլիը կէօրէ-
ձէքսինիդ :

65 ՕԼ զէման պաշ քեաճին
էսվապլարընը երըթըպ տէտի բի՝

Տալտէ կէօրէձէքսինիդ : —
Պարտէնին սաղընաս օխորուր :
«Վուտրէթ» լուզէթինին մա՝
նասը պուրատա՝ Ղիւմէյէ գա-
տիր Լլաճ տըր : (Յնուն սաղ
եանընտա օթուրմագ տէմէք՝ էն
ա՛ղիմ ի՛թիպար վէ մէսնէտ ու
մէրթէպէյէ վէ Տաշմէթ ու ա՛-
ղամէթէ մալիք օրմագ տէմէք
տիր : Լլաճըն Տուզուրի շէրի-
ֆինտէ մէլէքլէր՝ եիւզէրի եօր-
թիւիւ տուրուլար վէ երզմէթ
էտէրլէր : Լաքին Վրիստոս Լշ-
ֆէնտիմիզ օնուն սաղ եանըն-
տա օթուրուր : Սաղ. ճԺ. 1 :
Սաղ. ԻԶ. 19 : Լքբ. Ա. 3 :
ԺԻ. 2 : — կէօյնն պուր-
բը եւզէրինն կէլէր : Սիդ պէն
Սեօիա փատիշաճը՝ սիլին շէճ-
րինիդ վէ Տէյքէլինիդ Տէլաք
ու խարապ էթմէյէ վէ տիւնեա-
նըն շէրա՛թընը կէօրմէյէ
ճիւմէ գուվէթ ու ճէլալ իլէ
կէլտիլիմի կէօրէձէքսինիդ : Պապ
ԺԶ. 27. վէ ԺԺ. 28, վէ
ԻԴ. 30 շէրճէրինն պագ : Վան.
Է. 13, 14 : Լուս. ԺԴ. 10 :
Ա թԻ. Դ. 16 : Յայ. Ա. 7 :
Ի. 11 :

65 Պաշտէնին էսվապլարընը
եւրբը : Պու՝ ա՛ղիմ գասավէթ
եա իքրաճըզ կէօսթէրմէնին ա-
տէթա պիր թարիգի խոի : Վ.
Թա. ԺԸ. 37 : ԺԺ. 1 : Լք-
բ. ԼԶ. 24 : Սաղ. ԺԴ.

Վիւֆըր էթտի , արթըզ պիզէ
շաճիտէր նէ լազըմ. իշթէ շիմ
տի քիւֆրունիւ իշթտինիդ .

66 Սիդէ նի՞ճէ կէօրունիւր .

63 : Վարժ. ԺԴ. 14 : Պաշ
քեաճինն՝ էսվապլարընը երըթ-
մասը շէրի՝ տէյիլ խոի (Վա.
Ժ. 6 : ԻԱ. 10), Լաքին օ շիմ-
տի պու Տարաքէթի էյէտի ,
քի քէնտի Տուզուրունտա պու
միսլիւ՝ քիւֆիւր կիպի Տիյ-
պէթու պիր կիւնաճ իճրա օ-
լունմասընա քէնտինին ա՛ղիմ
էլէմ ու գասավէթինի վէ տար-
զընըզընը աշքեար էյէտին :
— Վիւֆըր ելիւ : Տանի օ՝ պիր
եէմին իլէ Լլաճ մախտու օ-
լան պիր սեֆաթըր քէնտինն
ալտըր Պապ Ժ. 3 շէրճինն
պագ : Յայ. Ժ. 33 : — Լեւեթ
պիզէ շահիլէր նէ՞ լազըմ Է իմ
տի թէֆթիշ օլունաճագ միւ-
նասիպ մատտէ եալընըզ պու ի-
տի քի, Յիսու՝ Սեօիա օլ-
տուլունա պիր իսպաթ կէօս-
թէրտի մի. շիւն քի Սեօիայա՝
Սեօիա իմ տէմէտի էլպէթթէ
քիւֆըր տէյիլ խոի : Լաքին իշ-
պու պաշքեաճին պու խուսուսու
թէֆթիշ էտէձէյինն՝ Յիսու-
սուն իգրարընը քիւֆըր թագրիր
էյէտի , վէ քէնտինին պու
վէճճ իլէ եարամազանն գուր-
տուլու տուղաղա օնու տիւշիւր-
տիյիւնն իֆթիխար էյէտի :
Խանն 63 տէ՝ «անտ վէրրիմ»
լուզէթէրին շէրճինն պագ :
Սաղ. ԼԵ. 21. 25 :
66. Սիդէ նի՞ճէ կէօրէնիւր :

վէ օնլար ճէվապ վէրիպ տէ-
տիլէր . Լյօլիւմէ միւսթաճազգ
տըր :

67 Օլ գէման օնուն երեզինէ

Պաշքեաճին Սանճէտրիմ մէձ-
լիսինին ըէյիսի օլմաղըլա , օն-
լարըն ըէյինի սիւալ էթմէսի օ-
նա տիւշէրիտի , վէ պունու՝
քէնտի ըէյինի սէօյլէմէզտէն սիւ-
ալ էթմէլէյիտի . լաքին պունու
էտէճէյի եէրինէ՝ մատտէյէ ճէ-
փիսինտէն էվվէլ քէնտիսի գա-
րար վէրիպ՝ շէրաաթ ճուզու-
րունտա սուրան մաճպուսու
քիւֆիւրպազ թագրիւր էյլէտի ,
վէ պիլիւրիտի քի , քէնտինին
թագրիւր էյլէտիյի ճիւքմէ գար-
շը սէօյլէմէյէ ճիւք քիմնէ ճէ-
սարէթ էտէմէյէճէյիտի — Լյօ-
լի-օն օն-սիւսիւսի գրք : Սարկոս
տէյօր քի (ԺԳ . 64) , ճիւմէսի
պաշքեաճինին իշպու ճիւքմիւ-
նէ իթթիֆազ էյլէտիլէր : Պուն-
տան՝ օնլարըն չօղու իթթիֆազ
էթտի անկըաշըլմաղ տըր . շիւն
քի սաճիճ պիլիւրիզ քի , Լրի-
մաթիպը Յոփսէփ իթթիֆազ
էթմէմիշ իտի : Ղ . 1 . 19 . 50 ,
51 : Լաքին պու տա օլապի-
լիւր քի՝ Յոփսէփ վէ Կիկոդե-
մոս վէ Յիսուս Լյֆէնտիմիզէ
տօսթ սայըլան ասիւրլէրի մէճլի-
սէ չաղըրմատըլար : Յոփ . 1 .
50 , 51 : ԺԹ . 38—40 :

67. Լիւսիւնէ Լիւսիւրիւնէր :
Պու ճարաքէթ էն պէօյիւք խօր-
րուղուն վէ իքրաճըղըն վէ ի-
թիպարսըղըզ ու ըէզըլիլիւն նի-
շանէսի իտի : Պիւթիւն կէօյիւ

թիւքիւրտիլէր , վէ օնա եում
րուզ իլէ վուրսուլար . պա՛ղըլա-
րը տա սիլէ վուրուպ՝ տէտիլէր .

68 Պիզէ փէյլամպէրլիք էյլէ՝

նուր ու սիւրիւր վէ շաղըզ ի-
լէ տօլտուրան երեզ՝ պու վէճճ
իլէ եարամաղ ատէմլէր եէտի
իլէ նափաքըզ չէքտի : Պապ
ԻԷ . 30 : Թոոոյ ԺԲ . 14 : Բ
( ) ԻԷ . 9 : Յոք . Լ . 9—
11 : Լյոյ . Ծ . 6 : ԾԲ . 14 :
ԾԳ . 3 : Սարկ . ԺԳ . 65 : ԺԵ .
19 . Ե Կորնթ . Գ . 13 : Լքր :
ԺԲ . 2 : — Օնա եոսիւրուք էլէ
ճոսիւրուք : Խօրեաթ վէ ճայ-
վանի պիւր թարզ իլէ եում
րուզլարը իլէ օնու տէօյտիլէր :
— Պա՛շըլուրըր րա սիլէ ճոսիւրու
լէ : Գապա պիւր թարզ իլէ օ-
նուն երեզինէ վէ աղընա սիլ-
լէլէր վուրսուլար : Պու միսիւ-
լիւ ըէզըլիլէ կէլէն թարաֆը՝
տիւնեա ճիւք ա՛ֆվ էթմէզ . լա-
քին Յիսուս Լյֆէնտիմիզ պուն-
լարըն ճիւմէսիւնէ էն ա՛ղիմ
մաճճուպուզ իլէ թէճամիւլ
էյլէտի : Պապ . 39 : Գ . Թոս .
ԻԲ . 24 : Լքր . Ի . 2 : Ուք .
Գ . 30 . 45 : Սար . Գ . 14 :
Յոփ . ԺԵ . 22 : Կորնթ . ԻԳ . 2 :

68 Պիլէ փէյլամպէրլիք էյլէ :
Օնուն կէօզլէրիւնի պաղըատը-
լար , քի օնա վուրանը կէօրէ-
մէսին (Սարկ . ԺԳ . 65 : Ղ . 1 .
ԻԲ . 64) , վէ օնտան սօնկըա օ-
նա վուրան քիմ օլտուղունու
էլինտէն կէլիւսէ սէօյլէսին րէ-
յիւ օնտան մաթըլուպ էտէրլէր ի-
տի : Յիսուս Լյֆէնտիմիզ ճիւմ-

էյ Վրիստոս, սէնի վուրան քիմ սիր :

69 Վ է Պետրոս տիշարըտա ավուտա օթուրուր խի . վէ օնուն եանընտա պիր խալայըգ կէ-

ըիւ տէտի . Սէն տախի Վալիլեաը Յիսուս իլէ իտին :

70 Վ է օ՝ Տէփիսինին էօնիւն . տէ ինքեար էտիւ տէտի . Սէ սէջլէյօրսուն՝ պիլմէմ :

լէսինի թէքմիլ թէՏամնիլ իլէ չէքիւյ օնլարա ճէվապ վէրմէտի- յինտէն , օնուն Սեսիա օյմագ իտտիա՝սընը գեվգլէնիլլէրիտի : Պապ ԻԷ . 28—30 . 39—44 : Սաբի . ԺԵ . 17—19 : Ղ Գ . 1 : ԻԲ . 63—65 : Յոմէ . ԺԹ . 2, 3 :

69. Պետրոս . . . օնուրուր էրի : Խանէ 58 շերՏինէ պագ : Սաբ . Ա . 1 : Սաբի . ԺԳ . 66 , 67 : Ղ Գ . 1 : ԻԲ . 55, 56 : Յոմէ . ԺԸ . 25 : — Տէշարըտա ավուտա : Կէօրիւնիւրքի , Պետրոս՝ շերգի մէմ լէքէթլէրտէ սէջլիւր գօնագլարնն օլտուղու կիպի՝ էթրաֆընտա օտալար վէ տիվանխանէլէր օլան աըգ ավուտա տուրուր իտի : Իշպու ավուտուն պիր ուձու էքսէրի եիւքսէքճէ օլուպ՝ օրասը պիր տիվանխանէ խի , քի օնուն էօնիւ ավուտյա տօղրու աըգ յօլուպ՝ իւսթիւ էօրթիւլիլ խի : ԻՏթիմալ տըը քի , Յիսուս Լաֆէնտիմիգ մէճլիսին Տուղուրունտա՝ ճիւմիլէնին էյի կէօրէպիլիւր պիր մաՏալ օլան՝ պէօլլէ պիր եէրտէ տուրուր խի . զնրա Սարկոս տէյօր քի (ԺԳ . 66) . “ Պետրոս աշաղատա ավուտա խի ” : — ( ) օնուն էանընտա ղիւր Խալայըգ կէլիւ : ՅովՏաննէս տէյօր քի (ԺԸ . 17) , պու խալայըգ գափուձու խի : — Սէն

րաիի : Իշպու գափուձու խալայըգ ՅովՏաննէսին շայիրտ օլտուղունու պիլիւյ՝ օնուն Պետրոսու իշէրի ալմաղա մաթըլուպ էթտիյինտէն , խալայըգ թապիա՝թը իլէ Պետրոսուն տախի Յիսուս Լաֆէնտիմիգին շայիրտլէրինտէն օլտուղունու անկլատը : — Վալիլեաը Յիսուս : Խանէ 71 : Պապ Բ . 22, 23 : ԻԱ . 44 : Յոմէ . Ա . 46 : Ի . 41-52 : Եբբ . ԺԳ . 43

70. Ինտեար էրիւ : Խանէ 34, 35 . 40, 41 . 56 . 58 : Լաբի . ԻԸ . 26 : ԻԹ . 23 25 : Լապ . ԾԷ . 14 : Եբբ . ԺԲ . 9 : Լաբի . ԺԱ . 20 : Ա Կրքի . Ժ . 12 : — Սէ՝ սէջլէյօրսուն պիլմէմ : Պետրոս տէյիլ սալթ Յիսուս Լաֆէնտիմիգին շայիրտի օլտուղունու ինքեար էյլէտի , իլա օնու պիլմէմ տէյիւ տախի թագրիւր էյլէյիւյ՝ գարընըն պու վէճՏ իլէ սնա սէջլէտիյինտէն մերամը նէ օլտուղունու անկլամաղ սուրէ . թիինի կէօսթէրտի : Սաբի . ԺԳ . 68 : Ղ Գ . 1 : ԻԲ . 57 : Յոմէ . ԺԸ . 17 : Պետրոսուն իշպու կիւնաՏը՝ պունտան էվիլլէճէ քէնտիսինէ պու գատար իթիմատ էթտիյի իշիւն՝ վէ ՅովՏաննէսին օրատա Վրիստոսուն շայիրտի օլտուղու մալիւմ իքէն աշիքեար

71 Վ է օ՝ ավու գափուսունա չըգտրղընտա՝ օնու պիր զպրն՝ գըզ կէօրտիւ, վէ օրատա օլան լարա տէտի. Պու տախի՝ Վաղա րէթղի է՛խուս իլէ իտի :

72 Վ է օ՝ ( ) Լ առէմի պիլմէմ՝

պիր թէ՛՛՛՛ իքէտէ օլմատրղընը կէօրտիւյիւ իչիւն տաճա աղըր օլտու :

71. Մ. Գ. Բ. 68. Պետրոս շարմըլ գալմըլտը, վէ աթէշ պաշընտան տուրտուղու եէրի պրաղըպ տիշարը չըգտը. քի օրատա օնա քիմնէ տիգգաթ էթմէյէճէք մէմիւլ էտէր իտի : Շ իմտի կէճէ եարրըր փէք ուղազ օլմաը տէյիլտի. զիրա օնուն շիմտի պուրատա օլմասընտա իտի քի՝ էլք էօթէն խօրօտուն սէսի իշիտիլտի : Խանէ 34 շէրճիւնէ պագ : — ( ) նա պէր դարն էրը իօրպի : կէօրիւնմէյօր քի պու գըզ Պետրոսա պիր շէյ սէջլէտի, լաքին օնա պագտը, վէ անտէն օրատա օլանլարա խապէր վէրտի քի՝ օ տախի Վաղարէթղինին շայիրտլէրինտէն պիրի իտի : Ի՛ճթիմալ քի, Ղ ուկատան (ԻԲ. 58) էջրէնտիլմիզ կիպի՝ Պետրոսա պիր քիմնէ սէջլէյիպ թէքրար քէնտիմնէ ճիսուսուն շայիրտլէրինտէն օլտուղունու սէջլէմէսէյիտի՝ արթըզ ճիչ պիր շէյ սէջլէնմէզ տէյիւ իւմիտ էտէրէք սիւքիւթ էտէճէյիտի :

72. Օլ առէմի պիլմէմ՝ Ղ ուլ.

տէյիւ՝ եէմին իլէ ինքեար էթտի :

73 Վ է պիրալտան սօնկրա՝ օրատա տուրանլար եագլաշըպ՝ Պետրոսա տէտիլէր. Վէրէքտէն սէն տէ օնլարտան սըն. չիւնքի

Ի՛. 34 : ( ) նու պիլմէ՞լմիսին՝ եա՝ Պետրոս. սնուն կէօղիւնտէն սէնին իւզէրինէ նուր կիպի փարւլայան օնուն միւրիւվլէթ ու շէ՛Փադգաթընը վէ եիւզիւնին մուճապպէթ նէշը էտէն սիմասընը ունութտո՞ն մու : ( ) նուն եիւզիւնէ պագըպ տա՝ օնու պունտան էվլէլ կէօրմտիլէնէ եէմին էտէ պիլմըմիսին : Սէնին էվլինէ կէլիպ՝ սէնին գայնանանը ըսրթմատան էյի էտէն քի՞մ իտի : Պապ Ը. 14, 15 : Տէնիլին տալղալարը իչինէ սէն պաթմագտա իքէն, էլինի ուղատըպ սէնի թութան քի՞մ իտի : Պապ ԹԴ. 29—31 : Սէն օնու պիլմէյօրմուսուն : — Եւնն էլէ էնէպր ելիպի : Պետրոս չօգ գօրգտու, վէ գըղտը, վէ քէնտի Լշ՝ Փէնտիսինի իքինճի տէՓա՝ ինքեար էյլէտի : Իշպու իքինճի ինքեար՝ պիր եէմին իլէ օլուպ պունտան պէջլէ իւչիւնճիւ թէնպիճի պօզմագ իտի : Պապ Ե. 37 շէրճիւնէ պագ : Ելէջ. Ի. 7 : Լշայ. ԽԸ. 1 : Օւա Ե. 3, 4 : Ը. 17 : Մալ. Գ. 5 : Գարթ. Ե. 3, 4 :

73. Պիրալտան : Ղ ուկատան էջրէնիրիզ քի, (ԻԲ. 39) . պու պիր սաաթ գատար սօնկրա օլ-

սէջլէյիշին տախի սէնի պէյան էտէր :

74 Օ զէման օ՝ ՕԼ ատէմի պիլմէմ տէյիւ՝ լանէթօգուճաղա

տու . վէ Յուճաննէտտէն կէօրիւնիւր քի (յԸ . 25), Պետրոս եհնէ ավուտան ամէշին եանընա վարմըշտը : — Կէրէտպէն սէն րէ ծնարարան սըն : Պաշքեաճին իշտիլտի քի Յիսուս Լփէնտիմիզէ շայիրալէրի Տագրընտա սօրարտը, վէ պիր զապիթ կէօրիւնտիւ քի՝ օնա պաշքեաճինէ վէրտիլի ճէվապ իշիւն վուրտու : Յոփ . ԺԸ . 19 . 22 : Պուճարըն ճիւմիէսի՝ պիշարէ Պետրոսուն գօրգուլարընը արթըրաճագ շէյլէր իտի : Ա է կէօրիւնիւր քի, շիմտի սա՛ղը քիմնէլէր կէլտիլէր, վէ պերապերլէրինճէ Պետրոսուն օլգուլաղընը քէտտիլի Մաղքոսնամ քիմնէնին պիր խըսըմընը կէթիրտիլէր (Յոփ . ԺԸ . 26), վէ Պետրոսա մութլադ պիր թարղ իլէ օնլարտան պիրի օլտուղունու սէջլէտի, վէ օնու ինքեար էթմէսի քէնտինէ պօշ պիր շէյ իտի շիւն քի քէնտի տիլի տախի օնուն Վալիլեալը օլտուղունու կէօթէրիլիտի, վէ Մաղքոսուն պու խըսըմը շէճատէթ վէրէ պիլիլիտի քի, քէնտինին խըսըմընը էսլաիւրմէք մէրամը իլէ վուրան Տէման պու քիմնէ քէնտիտի իտի : Պու ատէմ Պետրոսա եիւղիւնէ պերապէր՝ Սէնի պաղէտէ օնուն իլէ պերապէր կէօրմէտիմ մի, ինքեար է

վէ եէմին էթմէյէ պաղատը . վէ անիտէ խօրօս էօթտիւ :

75 Ա է Պետրոս Յիսուսուն սէօղիւնիւ խաթըրնա կէթիրտի ,

տէ պիլիլիտէն, էթ պագայրմ՝ տէտի : — Սէջլէյիշին րախի սէնի պէյան էտէր : Վար . ԺԲ . 6 : Կէեմ . ԺԳ . 24 : Լէճուտի խախամլարըն թէլիթաթլարընտան էջրէնիլիլ քի, Վալիլեալըրըն սէջլէյիշի գապա . վէ խօրեաթ իտի :

74 . Լանէթօգոսմա վէ եէօրիէնէ : Պապ ԻԷ . 25 : Վար . ԺԷ . 2 : ԻԱ . 18 : Ա թափ . ԺԳ . 24—28 : Մարի . ԺԳ . 71 : Վար . ԻԳ . 12—14 : Ա Կրիմ . ԺԸ . 22 : Պետրոս զապիթ ա՛ղիմ՝ գօրգու իլէ տօլմուշ՝ Տէմ տէ տայանաճագ մէրթէպէտէն աշըրը գըղմըշտը : Իճթիմալ սըր քի, օնու Տէման օրատա էօլտիւրէճէքլէր տէյիւ մէմիւլ էտէրիտի, վէ պու սէպէպտէն օնլարը՝ եանղըշանկլամըշար տէյիւ գանտըրմաղա շալըշտը : Պետրոս սայըրլատը տուրտու . պէտտուալար վէ եէմինլէր էյլէտի, վէ ատէմի էյէր սայլթ պիլմիշ իտի իտէ պիլէ՝ Լլաճըն լանէթիւնէ օղրալըպ մէլուն օլտուն տէտի : — Լանիտէ խօրօս էօթտիւ : Մարի . ԺԳ . 30 . 68 . 72 : Պար . ԻԲ . 60 : Յոփ . ԺԸ . 27 : Պու՝ խօրօսուն իքինճի էօթմէտի՝ եախօտ սապահ աղարըր մէճէլէրիտէ իտի : Խանէ 34 շէրճինէ պապ : 75 . Պետրոս Յիսուսուն սէօ

քի օնա տէմիշ խոի • Խօրօս էօթմ

չէնի- խաբրենա Կեթերոի : Խօ-
 րօսուն իքինձի էօթմէսի օնու
 զաֆրէթինտէն ույանտրորտը :
 Պո՛ւ անէր քիմնէլէրէ Տիչ պիր
 մա՛նասը եօգ պիր վուգուա՛թ
 խոի, լաքին Պետրոսա՛ Մլջս-
 Տըն սէտասը խոի : Պո՛ւ Պետ-
 րոսուն Ֆիքրինէ Տիսուս Լչֆէն-
 տիմիղին օնա օլան իՏթիրազ
 նասիճաթընը կէթիրտի, վէ օ-
 նուն զամիրինի պիր տէրին ույ-
 գուտան կիպի ույանտրորտը :
 Պ ուկաս տէյօր քի (ԻԲ. 61),
 «Բապպ տէօնիւպ Պետրոսա
 պագտը» • վէ ա՛ճ Տիսուս Լչ-
 ֆէնտիմիղ Տէման օ պիր պա-
 գըշընտա նէ գատար չօգ շէյ
 պէյան էթմիշտի : Ը իւպՏէ-
 սիզ կէօրիւնիւր խոի քի՝ «Պէ-
 նի պիլմէյօրմուսուն էյ Պետ-
 րոս, պէն սէնի պիլերիմ, վէ
 սէնին քէնտինի պիլտիյինտէն
 չօգ էյի պիլերիմ. սէնին Տէփ
 վա՛տլէրինի՛ վէ զայի՛Ֆլիքլէրի-
 նին ձիւմէսինի պիլերիմ, վէ ի-
 մանըն զայիլ օլմասըն տէյիւ
 սէնին իչիւն տուա՛ էյլէտիմ»
 տէյօրուտու : Պ Գ-Է. ԻԲ. 31,
 32 : — Տէլուրա՛ շէլուր Է՛ :
 Պո՛ւ Պետրոսուն եիւրէյինէ
 պիր պըչափ կէշմիշ կիպի օլտու :
 Օնուն Տէփ ԹէօՏմէթի ա՛գլու
 ֆիքրինէ Տիւձիւմ էթտի. վէ
 աղլայաճափ պիր եէր արատը .
 վէ պաշքեաճինին սէրայընտան
 եիւրէյի Տիճապ վէ փիւշմանլոգ
 վէ Թէէսիւֆ իլէ տօլու գաչտը,
 «վէ տիշարըյա չըգըպ՝ աճը ա-

մէզտէն էվվէլ՝ պէնի իւչ քերրէ

ճը աղլատը՝ : Բ. Կրմն. Է. 9
— 11 :

Պետրոսուն իշպու կիւնաՏընը
 պէջիւտէն քէյֆիյէթլէր պուն-
 լար տըր քի, (1) պու կիւնաՏ
 Վրիստոս Լչֆէնտիմիղին մախ-
 սուսէն փէշին վէրտիյի իՏթի-
 րազ խապէրլէրինէ գարշը իշ-
 լէնմիշտի. (2) քէնտինին զա-
 յէթ աղըր վա՛տլէրինէ գարշը
 իշլէնմիշտի. վէ (3) Վրիստոս
 Լչֆէնտիմիղին օնա կէօսթէրմիշ
 խոիյի զայէթ ա՛ղմ մուճապ-
 պէթէ վէ օնա էյլէտիյի պէս-
 յիւք ի՛թիմատա գարշը իշլէն-
 միշտի : Պապ ԺԷ. 1 շէրՏինէ
 պագ : Լաքին Պետրոսուն կիւ-
 նաՏը անէր խուսուպարտա Տէր
 նէ գատար պէջիւք խոի խտ
 տէ, շու խաթրա կէթիրլմէլի
 տիր քի, օ օնու փէշին տիւ-
 շիւնմիւշ վէ գուրմուշ տէյիլի-
 տի : Պետրոս պաշքեաճինին
 սէրայընա մախսուսէն Վրիս-
 տոսու ինքեար էթմէք իչիւն
 կիթմէտի, նիձէ քի Տուգա օ-
 նու էլէ վէրմէք իչիւն պաղչէյէ
 կիթտի : Տուգանըն եիւրէյի՛
 օնուն էյլէտիյի շէյէ փէշին
 Թէքմիղէն եափըշմիշ խոի. լա-
 քին Պետրոսուն եիւրէյի՛ օնուն
 էյլէտիյի շէյտէն էվվէլտէն փէք
 ուգափ խոի : Օնուն աղընտան
 Տիյպէթլու սէօզլէր չըգտը. լա-
 քին օնլար պիր ափանտըզ կէլէն
 Թէձրիւպէնին Տասիլաթլարը ի-
 տի, վէ օնուն ա՛տէթա ախլէափ
 ու մէշօէպինէ՛ վէ սաՏիճան մէ-

ինքեար էտէճէքսին . վէ տիշարը-
յա չըգրպ' աճը աճը աղւատը :

րամ ու մագսուտինէ մուղայիր
չէյլէր իտի : Վաղ. Զ. 1 : Ս է
պոռնու տակի խաթրա կէթիրէ-
լիմ քի' օնուն թէվպէսի ա'գա-
պինճէ' եա'նի անիտէ օլտու ,
վէ խուլուսի տիլտէն իտի : Պեու-
րուս կիւնահընտա տէվամ էյլէ-
մէտի . վէ թա պուլունտուղու
ճէմամ'թ տաղըլանա դատար'
եախօտ քէնտի նէֆսինէ կէօ-
րիւնէն թէՏիքէ կէչէնէ գա-
տար պէքլէմէտի : Պետրոս եւ-
մէղտէն' իչմէղտէն' ուլունմագտան
սէօլէմէղտէն' կիւլմէղտէն սէ-
յիրթտի , վէ թա'պիր' թէնՏա
մահալ պուլուպ' գալլինի կիղ-
լիտէ Մլլահըն Տուգորունտա
աչանա գատար րահաթ տուր-
մատր : Սնուն դասավէթի' պի-
րիճիք պիր էվատ իչիւն կիպի'
ղայթ պէօյիւք իտի , վէ եիւ-
րէյի գասավէթա'ն փարէ փա-
րէ օլաճապ մէքքէղինտէ իտի ,
վէ փէք իՏթիմալ տըր քի ,
Պետրոս պու տիւննատա էօ'մ-
րիւ օլտուգճա' Տիչ պիր վա-
ղլթ պիր խօրօտուն էօթտիւյիւ-
նիւ իչիթմէտի , քի քէնտիսին
օլ իչէմիչ իտիյի Տիյպէթըու
կիւնահընտան էօթիւրիւ աղլա-
մատըն (Սնուն տիւլմէյէ թէրք
օլունտուղու իչպու կիւնահճ քէն-
տինէ' քէնտի' եիւրէյինի չօգ
վեյատէ տահա էյի պիլմէյէ
պիր տէրս օլտու , օնուն թա-
պիաթընտա օբան քէնտինէ կիւ-
վէնմէյի չօգ գըրտը , օնու տա-

ՊԱՊ ԻԷ

1 Ս է սապահ օլունճա , Տէփ

Տա մահճուպ վէ ալազ կէօնիւլ-
լիւ վէ ակէրլէրինէ տահա մէր-
Տամէթիլի օլմաղա վէսիլէ օլուպ'
պու վէճՏ իլէ էյիյէ թագտիր
օլունտու : Պիլ վապի' օնուն
պունտան սօնկրաքի ճիւմիլէ էօ'մ-
րիւնիւն ա'մէլ ու Տարաքէթի
կէօթմէրտի քի , ո' իչպու աճը
տէրստէն ա'պիմ մէնֆաա'թ
թահասիլ էյլէտի :

1 Սապահ օլունճա : Վաղ .
յ. Զ. 2 : Ա թաթ. յ. թ. 41 :
Մապ. Գ. 16 : Սի. Բ. 1 :
Պու Տիտու] Ֆէնտիմիլին էօ'մ-
րիւնիւն սօն սապահը տըր :
Պունտան էվվէլքի կէճէ օնա
նէ' Տիյպէթըու պիր կէճէ օլ-
մալը իտի : Մ'ճայըպ կէօրիւնիւր
քի' պու կէճէնին սապահը-
նա գատար սաղ գալապիլտի :
Պիւթիւն պու կէճէտէ ասլա
րահաթ կէօրմէղտէն , եօրղուն-
լուգ այմագտան , ուլունմագտան ,
պիր շէյ եէյիպ իչմէղտէն , պիր
թարաֆտան պիր թէսէլլի պուլ-
մագտան պաղչէտէ շէքտիյի տէրտ
ու միՏնէթտէն թուլուլուպ'
պաղլանմատընտան' վէ Տալէա օ
եօրղուն Տալինտէ շէՏրէ վէ օն-
տան շէՏրին սօգաղարընտա սիւ-
րիւքլէնմէսինտէն' վէ անտէն
պիւթիւն կէճէ սապահա գա-
տար եումրուզար վէ սիլէլէր
վէ ակէր թարզ իլէ տէօյիւ-
լիւպ էղիլէթէր շէքմէսինտէն
ճանը վիճիւտիտէ տայանտը-

պաշքեաճինէր վէ գավմին իս-
թիարարը՝ Յիսուսա գարշը՝ օ-
նու էօլտիւրմէք իչիւն մէշվէրէթ

ղը՝ վէ սաղ գալըպ օլ կիւնիւն
սապաճընը կէօրտիւլիւ աճալըպ
իտի:— Պաշ Կեանքիւր . . . ճշվէ-
րէն էնտիւր . Սաղ . Բ . 2 :
(Նլար օնու Տալէա էօլիւմէ
մուսթաճապգ թագրիւր էյլէմիշ-
լէրիտի , շիւնքի օնուն իւղէրինէ
քիւֆիւրպաղ տէյիւ ի՛լամ էյ-
լէտիւր (Պապ ԻԶ . 66) , լա-
քին օնու՝ նօմս միւճիպինճէ
քիւֆր իչիւն թա՛յին օլունան
ճէղա ի է , եա՛նի թաշլամաղը ա
էօլտիւրմէյէ ճէսարէթ էտէմէլ-
լէրիտի , շիւնքի իսալգոան գօր-
գարլարըտը , վէ պունտան գա-
թը՝ նաղար թէօճմէթ իչիւն ա-
տէմ գաթլ էթմէք Տիւքիւմէթի
օնլարտա եօղ իտի . զիւրա պու-
Տիւքիւմէթի պունտան իքի սէնէ
էվվէլ Բօմալըար ԵճՏուտիլէր-
տէն գարտըմիշլարըտը : Իմտի
օնլար մէշվէրէթ էթտիլէր , քի
օնու Բօմալը վալինին էլինէ նէ
պէճանէ իչէ թէպիւմ էթտիւնլէր ,
վէ տէվլէթէ գարշը օնուն իւ-
ղէրինէ նէ ճիւրմ աթսընլար .
քի Պիղատոս օնու գաթլ էթ-
մէյէ մէճպուր էթտիւնլէր : (Ն-
լար պիլիլէր՛տի քի , քիւֆր
թէօճմէթինէ Պիղատոս գա-
րըճմայաճաղըտը . պունուն իչիւն
օնլար ա՛սրըգ թէօճմէթինէ գա-
րար գըլըրար : Պաշ . ԻԳ . 2 :
2 . (Նա պաղալըպ : Պապ
ԻԶ . 50 . 57 շէրՏիւնէ պապ :
Նախ . ԻԲ . 9 : Սաղ . ԺԵ . 1 :

էթտիլէր :
2 Վէ օնու պաղալըպ՝ կէօ-
թիւրտիւլէր , վէ Պոնտոսյու Պի-

Տիւ . ԺԸ . 12 . 24 : Բարիտոս
Լաֆէնտիմիգ՝ եա ՍանՏէտրիմ
մէճլիտիւնին Տուգուրունտա շէօ-
վիւլիւշ իտի , վէ օնու շիմտի
եինէ պաղատըլար , եախօտ օ-
նու շիմտի տաճա սըգը պաղա-
տըլար , քի Պիղատոսուն ա՛գլ ու
Ֆիքրինէ թէտիւր էյլէսին , քի օ
պիւր պէօյիւք Ֆէնաքեար վէ դա-
յէթ թէճիլքէլի պիւր Տարամի ի-
տի :— Պոնտոսյու Պիղատոս վալինէ
Բեպլէ՛ էնտիւր : Պապ Ի . 19 շէր-
Տիւնէ պապ : Պիղատոս շիմտի օ-
րատա աթըր եա ետի սէնէ վա-
լիլէք էթմիշլտի : ( ) էքսէրի՛
Աեսարիատա սաքին օլուրուտու .
լաքին շիմտի պէօյիւք պայրամ-
տա ա՛տէթի իւղըն Երուսաղէ-
մէ կէլիլիլէտի , քի տա՛վալար կէօ-
րիւպ Տարգը Տապգ էյլէսին .
Տէմ տէ իսթիլալ վէ գարըճըգ-
ըգլար զուճը էտէրսէ , օնլարը
պաստըրսըն : Պու քիմնէ՛ զօրու
վէ ի՛նատճը պիւր ատէմ իտի , վէ
զուլմ ու թէճատիլէրի սէպէպիւն-
տէն՝ Տէմ ԵճՏուտիլէր վէ Տէմ՝
Սամարիա ըլար օնտան իքրաճ
էթտիլէր : Պաշ ԺԳ . 1 : Եճ-
Տուտի միւէրրիլի Փիլուն պունու
Տարգը սաթմաղա ա՛տէթի օլան
պիւր Տաքիմ՝ թա՛րիֆ էտէյօր ,
քի ագճէ իչիւն՝ ըիւշվէթի վէրէ-
նին քէյֆինէ կէօրէ ի՛լամ վէ-
րիրիտի . վէ պու միւէրրիլի օնուն
զուլմ ու թէճատիլէրինի՛ գա-
թըլէրինի՛ սուշուգլարա էյլէ-

ղատոս վալիյէ թէսլիմ էթտի-
լէր :

3 Ո՛ղ զէման օնու էլէ վէ-
րէն Յուգա՛ օնուն իւզէրինէ
Տիւքմ օլունսուղունու կէօրինւ-

տիյի իսքէնձէ վէ էղիյէթլէրի ,
վէ Տագգարղ շէրաս'թսրղ էօլ-
տիւրտիւյիւ քիմնէլ'րի զիքր է-
տէր : ՆիՏայէթի Վրիստոս Լ-
Ֆէնտիմիզին էօլիւմիւնտէն իւչ
եա տէօրթ սէնէ սօնկրա , օնուն
ա'լէյՏինէ Րօմայա կէօնտէ-
րիլէն շիքէայէթլէր օլգատար
չօգ՝ վէ օլգատար Ֆէնա իտիլ ր
քի , օ պիննէֆս քէնտիտի Րօմա-
յա վարրպ օնլար իչիւն ձէվապ
վէրմէյէ իպթիպա էյլէտի : Րօ-
մաստան՝ Իմիէրաթօրուն ետտի
իլէ Պրանսա սէմթլէրինէ սիւ-
րիւլտիւ . վէ տէնիյօր քի , օրա-
տա՝ քէնտի քէնտինի էօլտիւր-
մէյիլէ՛ Տէլքք օլտու :

3 . Յուգա՛ օնուն իւզէրինէ
հիւտ՝ օլունսուղունու կէօրինձէ :
Պու՛ կէօրինիւր քի՛ շունու
կէօսթէրիյօր , քի Յուգա քէն-
տի խօճասր՝ իւզէրինէ Տիւքմօ-
լունմաղա պրագմայաճագ՝ իլլա
քէնտինի միւ՛ճիզաթ իչլէյէրէք
պիր թարիգ իլէ տիւչմէնլէրինին
էլլէրինտէն խէլաս էտէձէք մէ-
միւլ էտէրիտի : Պապ ԻԶ . 14
շէրՏինէ պագ : Լ պքին պէլքի
տէ՛ երիւրէյի օլ տէրէձէ գափը-
մըջտը քի՛ քէնտի քեարըն-
տան զայրի պիր շէյ տիւչիւն-
մէզիտի : — Փիշնա՛ օնալ էլէ :
Նունանիձէտէ՛ պուրատա գուլ-

ձէ , փիշման օլմաղըլա՛ օթուզ
գըթա՛ կիւմիւչիւ պաշքեաՏին-
լէրէ վէ իիթիարլարա կէրի
տէօնտէրիպ՝ տէտի .

4 Սուչսուզ գան էլէ վէր-

լանըլան լուղէթ՝ Պապ Գ . 2 տէ
գուլանըլան լուղէթ տէյիլտիր .
վէ պունուն մա՛նասը պէս պէլ-
լի պու սուր քի , Յուգա սա-
տէձէ գապաՏաթըլ զամիրինին
թէքտիրլէրինի տույմնւ իտի :
Յուգա՛ Տայաթա կէօթիւրէն
սաՏիՏ վէ խէլաս վէրիճի գալպ-
տէն գասավէթ վէ թէվպէ տու-
յաճաղը ետրինէ՛ էօլիւմէ գու-
լաղուլպայան ումուտուղուզ վէ
հիւրէք սէրթիլլիստէն իլէրի կէ-
լէն Տիյպէթլու ա՛ղապարընըն
աճըսը սէպէպինտէն՝ սատէձէ
էթտիյինէ նատիմ՝ վէ փիշման
օլտու : Բ Կրնի . Է . 10 : — Կէրի
տէօնտէրիպ լա՛ : Յք Ի . 5 . 15
— 29 :

4 . Սուչսուզ գան էլէ վէրպէյի՛
էլիւն : Խանէ 19 . 23 . 24 . 54 :
Պ ալ . Ի Գ . 22 . 41 . 47 . Կրնի .
Ժ Գ . 28 : Եքր . Է . 26 : Ա Պէր
Ա . 19 : Յուգա՛ Վրիստոս Լ-
Ֆէնտիմիզին տայիմա պերապէ-
րինձէ օլան արգատաշարընըն
պիրի իտի , վէ օնուն Տէր պիր
էյլէտիյի վէ սէօլէտիյի շէյի
կէօրմիւլ վէ իչիթմիլլ պիր շա-
Տիտի իտի . վէ էյէր օնուն ա՛-
մէլ ու Տարաթէթիստէ ույղուն-
սուզ պիր շէյ օլայրտը , եախօտ
օնուն միւ՛ճիզաթլարը վէ տինի
ալտատըճըլըգտան ի՛պարէթ պիր

տիյիմ իչին՝ կիւնաս իշէտիմ.
վէ օնլար տէտիլէր. Պիղէ նէ.
սէն պազ :

Հէյ օրայլոր, Յուդա օնու
պիլմէլի խտի. վէ ա՛յիմ սէվինճ
իլէ օնա ետիրըրլոր, քի քէն-
տինին էյլէտիյինի հազգ չը-
գարուն: Պու թադտիրտէ Յու-
դանըն շէհատէթի փէք միւ-
թէպէր տիր. շին քի պու՝
պիր տիւշմէն շէհատէթի օլուպ՝
տօսթ շէհատէթի տէյիլ տիր:
Յուդանըն՝ քէնտի քէնտիլի-
յինտէն էյլէտիյի իզրարը՝ պի-
ղէ աշքեար կէօսթէրիր քի՝
Յիսուս Լաֆէնտիմիզ հէր կէօ-
նա թէօՏմէթ ու դապահատան
փաք՝ վէ թէօՏմէթ ու դապա-
հատ շիւպհէտիտէն պիլէ փաք
օլուպ՝ կէրէք Մովսէսին նօմօ-
տունա վէ կէրէք Ռօմա տէվէ-
թինին գանուն ու գապաիտինէ
մուղայիր պիր հարաքէթ էթմիշ
տէյիլ խտի: Վ է պագի Ռե-
սուլէր քէնտի շէհատէթէրինի
քէնտի գանլարը իլէ միւհիւր-
լէտիքէրի միտիլիւ՝ Յուդա տա-
լի՝ էյէրչի պունու պիր ախեր
թարիգտէ էյլէտի իսէ տէ՝ քէն-
տի շէհատէթինի գանը իլէ միւ-
հիւրլէտի. — Կիւնաս էլէտի՛:
Չանդ. ԽԲ. 21, 22: Եւեյ.
Թ. 27: Ե. 16, 17: ԵԲ.
31: Ա թափ. Ե. 24. 30:
Գ թափ. ԻԱ. 27: Հառիփ. Գ.
19: — Պիղէ նէ: Երանի՝ պու
սէնին պիլէճիյին իշ տիր, վէ
պիղիմ գարըռաճաղըմըլ մաս-
լահատ տէյիլ տիր: Պու քեա-

Յ Վ է օ՝ ազէյի հէյքէլին
իչինէ աթուպ կիթտի. վէ վա-
րուպ քէնտինի աստը:

հինլէր՝նէ հիպէթլու տէրէճէ-
տէ հիւրէյի գաթըլաշմըլ վէ
եարամալ օլմուշար խտի: Օն-
լարըն՝ Յուդանըն փիշմանըլը
վէ զամիրի իչին հիչ պիր վա-
զիֆէ վէ գայտ էթմէպէրտի.
վէ Յիսուս Լաֆէնտիմիզին տա-
լի սուչլու եա սուչսուլ օլաու-
ղու՝ ումուրլարը տէյիլտի: Օն-
լար՝ Յուդանըն եէտի իլէ Յի-
սուսու էլէ կէշիրտիլէր, վէ օն-
լարըն իսթէտիյի սալթ պու ի-
տի. վէ շիմտի Յուդա քէնտի
տէրտինի քէնտիսի կէօրօիւն,
վէ օնլարա՝ քէնտի զամիրի-
նին դապահատընըն հիպէթլու
գօրգուլարը իլէ սրգընթը վէր-
մէսին:

Յ. Լէպէյի . . . տիւլալ: Պաշ
քեահինլէր՝ Յուդայա վէրտի-
լէրի ազէյի կէրիյէ ալմաղա
իսթէմէպէրտի, օլմայա քի ազ-
չէ իլէ պլրապէր՝ Յուդանըն
գապահատընըն եիւքիւնի տա-
լի եիւքլէնտիլէր, վէ շիմտի
Յուդա՝ օլ ազէյի էլտէն չը-
գարմաղա՝ օնու էլէ կէթիրմէյէ
էյլէտիյի ճահտ ու ղայրէթտէն
չօգ ղիյատէ թէլաշ էտէյօր:
Յուդա սրգլէթտէ օլան ճանը-
նա՝ քէնտինին խայրնըլընտան
գաղանտըլը ազէյի կէրիյէ
աթմաղըլա լահատըլը քէսպ
էթմէյէ ղայրէթ էթտի. լաքին
ղայրէթի պօշունա չըպտը: —
Հէյէլէն էլէնէ: Յուդա՝ խառ

6 Ա է պաշ քեաճինէր ագ-
չէյի ալըպ տէտիլէր. (Նու հէյ-

Թամար՝ իլէ գազանտըղը ագչէ-
յի հէյ.քէլին հանկը ԹարաՓը-
նա աթտըղը մա՛լիւմ տէյիլ
տիր. լաքին իճթիմալ կէօրիւ-
նիւր քի, պունու՝ պաշ քեաճին-
լէրին հուզըրունտա՝ ընլարա
գարըը սուչուղ պիր քիմնէյի
էօրիւմէ հիւքմ էյլէտիքլէրինէ
չէհատէթ իչիւն էթմիչիտի: —
Ա է էրււր: Յուգա քէնտի
Թէօճմէթինի իգրար էյլէտի.
լաքին իգրարըը տէյիլ Ալլա-
հա՝ իլլա ինսանլարա էյլէտի.
հէմ տախի փիշման օլտու.
լաքին ընուն փիշմանըղը Թէվ-
պէ տէյիլիտի, իլլա տիւնեանըն
գասալէթի իտի, քի էօրիւմ
կէթիլիր: Բ Արնի. է. 10:
Իշպու հիյպէթլու պիր Թարղ
իլէ Լարամաղ օլան պաշ քեա-
ճինէրին սէրթիլի՝ ընու ու-
մուտսուղըղա տիւչիւրտիւ. վէ
օլ միւսրիւֆ էվլատ կիպի տէօ-
նիւպ՝ Լ՛՛յ փէտէր՝ կէօյէ վէ
սէնին հուզըրունա կիւնաճ իշ-
լէտիմ տէյէճէք Եէրինէ՝ քէն-
տինի էպէտի հէլաքըլդ վէ ըէ-
զալէթ իչինէ դարգ էթմէյէ սէ-
յիրթտի: — Վէնոքինէ աորը:
Պար. Թ. 54: Ա Թարգ. ԼԱ.
4, 5: Բ Թարգ. ԺԷ. 23: Գ
Թարգ. Ի. 2. 18: Պէտրոս տէ-
յօր քի (Պարգ. Ա. 18) «օ՝
Թէփէսի իւզէրինէ տիւչիւպ՝ օր-
Թարնտան չաթլատը, վէ հէփ
պաղըրսապարը տէգրիլտիւ»:
Կէօրիւնիւր քի, Յուգա հէյ-

քէլին խազինէսինէ գամպ ճա-
յիգ տէյիլ տիր. չիւն քի գան

քէլին իչինտէն պէօյիւք ա՛ճէ-
լէ վէ հիյպէթլու ա՛գլ ու Ֆի-
քիր պույանըգըղը իլէ կէչիպ
չըգտը, վէ էօլմէյէ էթտիյի ա՛-
ճէլէսի իլէ՝ հէման էլինէ կէչէն
իլք իփի ալըպ աարտը. լաքին
իփ ընու գալտըրմաղա քիֆայէթ
միգտարի գուվվէթիլ օլմամաղը-
լա, «Թէփէսի իւզէրինէ»՝ վէ
պէլքի հէյ.քէլին Լանընտա օ-
լան ուչըուվարըն պիրինտէն ա-
չաղա տիւչտիւ, վէ հիյպէթ-
լու պիր Թարղ իլէ չաթլալըպ՝
իքի գաթ էօրիւմ հիյպէթլէրի
իչինտէ էօլտիւ:

6. Հէյէլին խազինէսինէ ԼԸ:
Պաշ քեաճինէր՝ Յուգանըն իւճ.
րէթինի Փահիչէ իւճրէթի՝ վէ
Յիսուս Լ՛՛Ֆէնտիմիպին գըյմէ-
թինի քէօփէք գըյմէթի մա-
գուլէսինտէն սայտըլար, քի ըն-
լարըն պիրի տէ օպիրի տէ՝ Բապպ
էվինէ կիրմէյէ շէրի՝ տէյիլ ի-
տի: Բ ()րն. ԻԳ. 18: (Ն-
լար՝ մէմլէքէթին խայը իչիւն
տիր տէյիւ պու ագչէյի շիւպ-
հէսիզ մէմլէքէթին սանտըղըն-
տան չըգարտըլար իսէ տէ, վէ
էյէրչի սուչսուղու էօլտիւրտիւք-
լէրի վէ Միսիս օլտուղունա
Թէքմիլ իսպաթ կէօսթէրէն զա-
թը գապահաթմը չըգարտըլա-
րընա գայտ էթմէտիլէր իսէ տէ,
պու ագչէյի Թէքրարէն մէմլէ-
քէթին սանտըղընա կէրի գօ-
մաղա ճէսարէթ էտէմէտիլէր:
Պապ ԻԳ. 24 շէրհինէ պապ:

պահասը տրո :

7 Վէ օնլար մեշվերէթ էթ-տիրտէն սօնկրա՝ եապանճըլարա մեզարըդ իչին՝ օնունլա չէօլ-

Յո՛վ. յ. 28 : — Գան պահասը : Պու՛ Յիսուսուն էօ՛մբրինին սաթուն ալընտըղը պահասընրն ագգէսի տէմէք տիր, վէ օնլարըն թարաֆընտան՝ սուչուզու սաթուն ալըպ էօլիւմէ ճիւբմ էյլէտիրէրինէ պիր իգրար իտի :

7. Մէշվերէն էթրիտէն սօնկրա : Պաշ քեաճինլէր՝ պու ագգէսի նէ վէճճ իլէ սարֆ էտէճէքլէրինէ մեշվերէթ էթտիրէր : — Եապանճըլարա մեզարըդ իչին : Պու՛ եապանճըլարը կէօմմէք պապընտա կէօթէրտիրէրի զայրէթ՝ պաշ քեաճինլէրտէ ինսանիյէթ վէ խայրաթ միսիլիւ պիր շէյ կէօրիւնիւր . լաքին շիւպճէ էօդ տուր քի՛ օնլար պունուն իլէ ումարլար իտի, քի պու մէմլէքէթճէ օլան խայրաթ քէնտիրէրին եարամազըղընա պիր քէֆարէթ սայըլաճաղըտը, եախօտ Յուդա իլէ պէրապէր իլէմիշ իտիրէրի ճիւպէթու պիր թարղ իլէ եարամազ օլան իշտէն խալզըն կէօլէրինի չէվլերիպ՝ օնլարըն ա՛ղ ու ֆիրրինի վէ սէօյլէմէլէրինի պու խայրաթա տօղըու լաաճազլարտը : Պայրամտա ի՛պատէթ էթմէք իչին օլ եապանճըլարա քէնտիրէրին մեզարըդլարընա կէօմիւլմէյէ բուխսաթ վէրմէ-

մէքճինին թարլասընը սաթուն ալտըլար :

8 Պունուն իչին՝ թա պու կինէտէք օ թարլա՝ Գան թար-

տիրէրի՛ քէնտիրէրին ֆօտուլլուղունա պիր խապաթ իտի Դանի . Ի Գ . 6 : Եպայ . Կե . 5 : Ելաճա ճամտ ու սէնալէր օլտուն, քի Քրիստոսուն գանը վասիթասի իլէ Բապպտա էօլէն ճիւմիլէ եատ ու եապանճըլար իչին՝ պիր էպէտի բաճաթ թէտարիք օլունմուշ տուր : — Չէօլէմիլին խարաւըն : Պու՛ օլ զէմանտէ էյի պիլինմիշ մեշուր պիր թարլա իտի . վէ իճթիմիլտըր քի՛ օնուն թօփրաղը չէօլմէք եափըմաղըլա տիրէնմիշ օլուպ՝ էքին էքիլմէյէ եարամազ օլտուղունտան՝ ուճուղ ուճուղ սաթուն ալընտըր — Սաթուն ալտըլար : Պետրոստէյօր քի (Գործ . Ա . 18), պու թարլայը Յուդա սաթուն ալտը . լաքին պէլի տիր քի, մա՛նսըր օլ թարլանըն սաթուն ալընմասընըն ագգէսի Յուդատան կէլտի, եախօտ օնուն սաթուն ալընմասընա Յուդա սէպէ զ օլտու տուր :

8. Թա պու կէնէտէք : Եա՛նի Մատթէոսուն Ինճիլինի եաղտըղը զէմանէ գատար՝ պու թարլա օլ իտիմ իլէ անկըլըրտը . լաքին օնտան սօնկրա նէ գատար զէման տաճա էօլէ տէնիլտիյինի պիլմէլիւր - Գան խարաւըն : Ելուպճէսիղ պաշ քեաճինլէր մէմիւլ էտէրլէր իտի քի՛

լասը չաղորդըր :

9 Օլ զէման Երեմիա փէյ-
ղամպերին վասիթասի իլէ տէ-
նիլէն թէքմիլ օլտու , քի տէմիլ
տիր . Սէ Խորայէլ օղուլարն-

տան օլանլարն պահա քէստիք-
լէրի շու գըլմէթի պիլչիլմիշ
քիմսէնին պահասը օլան օթուլ
գըլթա՝ կիւմիւշիւ ալտըլար ,
10 Սէ օնլարը չէօլմէքճինին

օլ թարլատա քէնտիլէրին եա-
րամազ ա՛մէլնին ճիւմլէ վեր-
րի կէօմիւլէճէք տիր . լաքին
խալգ՝ տեր ա՛գապ պիր էպէտի
զիքը ու եատիկեար իչիւն օնա՝
Ե.քէլտամա իամինի եատիլշոր-
տըլար : Պարծ . Ա . 19 :

գալտը . վէ պու՝ օլ զէմանտա
եաղմաղա ա՛տէթլէրի օլան գըս-
սա թարիգտէ սալթ պիր հար-
Ֆըն թէպտիլի իլէ օլա պիլիբի-
տի : Ելսէրլէրի տախի զպէթ
էպքի օլան Սիւրեանիճէ թէր-
ճիւմէնին թարիգինի սէչիլէր ,
քի պու թէրճիւմէտէ՝ իսթիլարաճ
թէքմիլէն մէվճուտ իսէ տէ , օն-
տա փէյղամպերին ատը զիքը
օլունմայօր : Սէ տօղրուտու
պու օլտուղունու փէք իճթիմալ
կէօսթէրէն շէյ պու տուր քի ,
Սատթէոս պա՛ղը քէրրէ իս-
թիլարաճ էյլէտիյի փէյղամպէ-
րին իամինի զիքը էթմէզ : Պապ
Ա . 22 : Բ . 5 . 15 : — ( ) Եւ-
թընա՝ Կէ-Ֆի-շի- : Լէյերչի պու-
րատա իսթիլարաճ օլունան սէօլ-
լէր հարՖըլ հարՖընա Օպա-
րիատա պուղունան սէօղլէր տէ-
յիլ իսէ տէ , ա՛լէսսէվի մա՛նա-
սը հէման պիր տիր : Բապպ
Օպարիայը Եճուտիլէրէխալ-
գա պիր փէյղամպէր վէ չօպան
տէյիւ կէօնտէրմիշտի . լաքին
օնլար օնա՝ ախէրլէրինէ տախի
էյլէտիքլէրի կիպի պէօյիւք հա-
գարէթ իլէ պագտըլար : Օա-
քարիա օնլարտան՝ քէնտիլէրին
ի՛նտինտէ մագպուլ օլտուղունա
կէօրէ օնուն չօպանլոգ խըղմէ-
թինին գըլմէթի օլան միւքեա-

9 . Երեմիա փէյղամպերին : Պու-
րատա զիքը օլունան սէօղլէր՝
Երեմիա փէյղամպերին քիթա-
պընտա պուղունմալար . վէ պէս
պէլլի տիր քի՝ պու իսթիլարաճ՝
Օպա . Բ . Ա . 12 , 13 տէն ալըն-
միշ տըր : Պա՛ղըլարը տէտիլէր
քի , չիւն Եճուտի մուսանիՖ-
լէրէ կէօրէ էպքի զէմանտա Ե-
րեմիա՝ փէյղամպերլէրին իլքի
սայըլըրտըր , վէ օնուն քիթապըլ՝
փէյղամպէրլէրին քիթապըլարը
պաշընտա գօնուրուտու , Երե-
միատան իսթիլարաճ էթմէք տէ-
մէք՝ տէյիլ սալթ քէնտինին
եագտըղընը՝ իլա ախէր ճիւմլէ
փէյղամպէրլէրին եագտըղարը-
նը տախի շամիլ օլան քիթապ-
տան եա՛նի փէյղամպէրլէր քի-
թապընտան իսթիլարաճ էթմէք
անկաշըլըրտըր : Ելսէրլէրի գը-
յաս էյլէտիլէր քի՝ էպքի զէ-
մանտա Եճնի Եճուտը եաղան
քեաթիպլէրին պա՛ղըրը եանղ-
լըլըգ իլէ Օպարիա եերինէ
Երեմիա եալտըլար , վէ էօյլէ

Թարլաարնա վերտիլէր, Բապ-
պըն պանա էմր էթտիլի կիպի :

11 Ա է Յիսուս վալինին հու-
զուրունտա տուրտու, վէ վալի

Ֆաթընը վերսինլէր տէյիւ մաթ-
լուպ էյլէտի, վէ պու վէճճ իլէ
օնուն գըյմէթինի նէ այարտա
Թութուգլարընը կէօսթէրսին-
լէր : Եյէր օնլար օնու գըյմէթ-
լի սայարլարսա իտի, օնա՝ օնա
կէօրէ տախի միւքեաֆաթ վէ-
րէճէքլէրիտի, վէ էյէր իլէ եա-
րամազ սայարլարսա իտի, «վազ
կէլէճէքլէրիտի», եա՝նի օնա ազ
պիւր յէյ վէրէճէքլէրիտի, եա
հիչ պիւր շէյ վէրմէյէճէքլէր իտի :
Իմտի օնլար՝ օնա վէ օնուն խըզ-
մէթինէ՝ վէ օնու կէօնտէրէնէ
օլան հագարէթլէրինի կէօսթէր-
մէք իչիւն՝ օնա օթուզ գըթա՝
կիւմիւշ վէրտիլէր, քի պու պիւր
քէօլէնին սաթուն ալընաճագ
Փիյաթ ու նարիլը իտի : Ելլաճ
փէյղամպերէ էմր էյլէտի քի,
պու ագչէյի՝ օնուն իլէ թիճա-
րէթ էթմէք իչիւն տէյիլ զէն-
կին թիւճճարլարա՝ իլլա պիւր
ֆագիւր շէօյմէքճիլէ վէրսին .
եա՝նի օնու մէհէլիզ պիւր շէյ
կիպի շէօյմէքլանէյէ աթսըն :
Յիսուս Եֆէնտիմիզ տախի՝ օն-
լարըն Մնսիասը տէյիւ կէլտի .
լաքին Եհհուտիլէր օնտան իք-
րաճ՝ վէ օնու ըէտտ էթտիլէր
վէ օնա օլան հագարէթլէրինի
կէօսթէրմէք իչիւն՝ օնա պիւր
քէօթէ գըյմէթի պիչտիլէր :
Եչպու աղ ագչէ՝ հէյ քէլէ ա-
թըլար, քեա հինլէրտէն ալընտը

օնա սիւալ էտիպ տէտի . Եհ-
հուտիլէրին վատիշաճը սէօն մի
սին . վէ Յիսուս օնա տէտի .
Բէնտին սէօյլէրսին :

վէ օնուն իլէ՝ պիւր շէօյմէքճի-
նին միւլքիւ օլան պիւր Թարլա
սաթուն ալընտը, քի օլ Թարլա
խիւրանմը վէ ալ գըյմէթլի ի-
տի : Պունուն ճիւմէսի պաշտան
սօնունա գատար Ելլաճըն Օղ-
լունա նէ գատար ալ գըյմէթ
պիչմիլլէր իտիլինէ թէշպիհ
իտի :

11. Յիսուս վալինին հու-
զունտա տուրտու : Յիսուս Ե-
ֆէնտիմիզ օրատա՝ պիւր մէհհուր
հարամքար միսիլիւ պաղը
տուրտու : Խանէ 2 շէրհինէ
պագ : Ա յալի՝ քէնտինին էօ-
նիւնտէ տուրան քիմ օլտուզու
հագգընտա փէք ալ տիւշիւն-
տի : Ա յալի՝ պիւր կիւն քէնտի-
սի տախի շիմտի քէնտի հու-
զուրունտա պաղը տուրուպ քէն-
տինին գապահաթըլ տէյիւ իւ-
ղէրինէ հիւքմ էտէճէյի գաթըն
շէրաա՝թ քիւրսիւսիւնիւն հու-
զուրունտա տուրաճաղընը փէք
ալ տիւշիւնտիւ : — Եհհուտի-
լէրին քաթիլաճը սէօն մի սին : Պի-
ղատու օնա պու սիւալի՝ Եհ-
հուտիլէր օնտան՝ Վայարա գար-
շը իշպու իտտիա՛յը էյլէտի տէ-
յիւ շէքվա էթտիլէրի իչիւն
սօրտու : Ղ . 1 . Ի Գ . 2 , 3 : —
Բէնտին սէօյլէրսին : Պապ Ի Զ .
64 շէրհինէ պագ : Ա . Տի . 2 .
13 : Եֆէնտիմիզ Յիսուս Թագ-
լիւր էյլէտի քի, մասլահաթ տէ-

12 Ս է պաշքեաճինէր հեմ
իևթիյարար օնտան շիքեայեթ
հտեր իքէն, հիչ ճեվապ վեր-
մէտի:

13 Օլ զեման Պիղատոս օնա
տէտի. Սէնին ա՛լէյճինէ նէ՞

յիւ Պիղատոսուն Փիքրինճէ
իլա օնուն աղղընտան շըգան
սեօղէր միւճիպինճէ իտի. շիւն
Յ. Բ. 33—38 խանէլէր-
տէն էօրէնիրիլ քի՛ Լ. Ֆէնտի-
միլ քէնտի փատիշաճըղընն
նէ օլտուղունու Պիղատոս թա-
րիՓ էյլէտի. վէ Պիղատոս օ-
նուն ճեվապնա գանար

12. Հիւ ճեվապ վերթի: Պապ
Ի. Զ. 63 շերճինէ պագ: Սպ. Գ.
Լ. Ը. 13—15: Լ. Գ. 7: Գ. Գ. Ը.
32. Ա Պե. Բ. 23:

13. Սէնին ա՛լէյճինէ նէ՞ գատար
շէյէր շեհարէն էրէյօրըր իւ:
Պու քիմնէլէր սահիճան շա-
հիտէր տէյիլ իլա շիքեայեթ-
ճիլէր իտի. շիւն քի օնլար Հի-
տու Լ. Ֆէնտիմիլ գարշը հիչ
պիր շէճատէթ կէթիրմէտիլէր,
իլա օնտան շէքվա ու շիքեայեթ
հտերլէրիտի: Ս է պունու շա-
մաթա վէ կիւրիւլթիւ հտերէք՝
վէ շիւպճէտիլ սեյիւպ սայա-
րագ հտերլէրիտի:

14. Հիւ յեր օեօղէ պիլ՝ օնա
ճեվապ վերթի: Պապ Ի. Զ. 63 վէ
Ի. Բ. 12 շերճէրինէ պագ: Հի-
տու Լ. Ֆէնտիմիլ սիւքիւթ՝ վէ
սուչսուղ օլտուղունու էյի պիլէ-
րէք տուրուրուտու. օնուն տիւշ-

գատար շէյլէր շէճատէթ էտե-
յօրլար՝ իշիթմէ՛լ մի սին:

14 Ս է հիչ պիր սեօղէ պիլէ՛
օնա ճեվապ վերմէտի. շէյլէ
քի՛ վալն դայէթլէ թա՛ճճիւպ
էտէրիտի:

մէնլէրի օնա գարշը պիր շէճա-
տէթ կէթիրմէտիլէր. վէ օնուն
ճիւմլէ ճարաքէթի վէ կէօսթէ-
րիշի՛ գապահաթարղ օլտուղու-
նու կէօսթէրի իտի: (Յուն
գուարէթ սահիպի սասթլարը
եօղուտու. քէնտիսի Փագիր՝ եա-
լընըլ՝ վէ սիլաճարղ իտի: Օնուն
կէշիտիյի է՛օմրիւ վէ էօրէթ-
տիյի թա՛լիմաթլարը՝ ճէփիսի
ճիւմլէյէ պէյան վէ աշիքեար
իտի. վէ օնուն ա՛լէյճինէ էյ-
լէտիլէրի շիքեայեթ օլ տերէ-
ճէ ա՛ղ ու իտարքա մուղայիր ի-
տի քի՛ պիր ճագգ ճաքիմին հու-
ղուրունտա օնա ճեվապ պիլէ
գարշը սեյլէմէսի միւսթահագգ
տէյիլիտի: — Պայէթլէ թա՛ճճիւպ
էրէրթի: Պիղատոսուն թա՛ճիւպ
էյլէտիյի՛ Հիտու Լ. Ֆէնտիմի-
լըն քէնտի իսթիճգարը խուտու-
տունտա հիչ պիր ճեվապ վերմէ-
տիյի իշիւն տէյիլ իտի. շիւն քի
պունա ճաճէթ եօղուտու. իլա
պունա թա՛ճճիւպ էտէրիտի քի,
Հիտուս պունլարըն ճիւմլէսիսի
պէօլէ մահճուպուգ իլէ շէքիպ՝
սիթէմէ պէտէլ օնլար սիթէմ՝
տէօնտերմէղիտի: Ս՝ պիլ՝ պուն-
տան էվվէլ պունուն կիպի պիր
շէյ կէօրտիլիւ եօղուտու, վէ
պունուն իշիւն՝՝՝՝ պէթլէ թա՛ճճ.

15 Ս է հէր պայրամտա վա-
լինին խալգա պիր մահպուս՝
օնլար քիմի իսթէր իսէ՝ սալը
վէրմէյէ ա՛տէթի վար իտի :
16 Ս է օլ զէման օնլարըն՝

Ճիււ պէտէրիտի՝ : Սալը. ՀԱ. 7 :
Պիղատոս՝ Հիսուսուն Վալիլ-
եատան օլտուղունու իշխտիպ՝
պու սրգընթըլը տա՛վատան խէ-
լաս պուլմաղա իսթէմէսի իլէ՝ օլ
զէման պայրամտա Նըուսաղէմ-
տէ պուլունան Հերովզէսէ օ-
նու կէօնտէրմէսի պու զէման-
տա վազի՝ օլտու : Վ. 1. ԻԳ. 5-
15 շէր Նէրինէ պագ :

15. Պայրամտա... պիր մահպուս...
...լը վէրեյէ եմ : Պապ ԻԶ. 5 :
Սալը. 1. 1. 6. 8 : Վ. 1. ԻԳ. 16,
17 : Յ. 15. 1. 1. 38, 39 :
Իշպու ա՛տէթի իճատ էտէն
քիմ՝ վէ նէ զէման իճատ օլտու-
ղու մա՛լիւմ տէյիլ տիր. լաքին
օնլարըն պէօյիւք պայրամլարը-
նա պու վէճճ իլէ քէնտիլէրին
սէչտիյի պիր մահպուսուն աղատ
օլմասը իլէ ի՛ղզէթ կէօսթէրմէք
Նէհուտիլէրին խաթըլարընա
րա՛յէթ էթմէք՝ վէ կէօնիւլէրի-
նի ալմագտան ի՛ պարէթ պիր հա-
րաքէթ օլուպ՝ օնլարըն պօյունտ-
րուղունու տախի խաֆիֆ կէօս-
թէրմէք իտի : Բօմա վալիլէրի
զալըմ վէ թամաքեար քիմնէլէր
օլուպ՝ Նէհուտիլէրի Իմիէրա-
թօրա շիքեայէթ էթմէքտէն մէն՝
ու մէքս էթմէք իշիւն՝ չօգ քեր-
լէ հագգանիյէթէ մուղայիր ա-
մէլ էտէրէք օնլարըն կէօնիւլէ-

Բարաբբա տէնիլէն պիր մէշ-
հուր մահպուսլարը վար իտի :
17 Իմտի օնլար ճէմ՝ օլմուշ-
լար իքէն , Պիղատոս օնլարա
տէտի . Սիլէ՝ քիմի՞ իսթէրսի-

րինի խօշ էթմէյէ ճահտ էտէլլէր
իտի : Վարք . ԻԳ. 27 : ԻԵ . 9 :
16. Պէր Վէշուր մահպուսլարըն
Սալը. ԺԵ . 7 : Վ. 1. ԻԳ. 18,
19 25 : Յ. 15. ԺԸ . 40 : Վարք .
Գ. 14 : Բարաբբա՛ պիր պէօ-
լիւք խըսըրլէրին պէյնիստէ մէշ-
հուր պիր խըսըրլ իտի . քի օնլար
պիր Ֆիթնէ գօփարըպ՝ իխթիլա-
լըն արասընտա ատէմ գաթլ էթ-
միլէրիտի : Իճթիմալ տըր. քի պու
քիմնէ օլ խըսըրլարըն պաշը վէ
սէրկէրտէլէրի իտի :

17. Սէլէ՝ քիմի՞ Եմիլէրինէլ սա-
լը վէրեյէ՛ : Պիղատոս պիլիլիտի
քի՛ Հիսուսուն խալգ պէյնիստէ
էյլէտիյի ա՛ճալըպ շիֆալար
վէ հիքմէթլէր իշիւն ա՛ղիմ ի՛-
թիպարտէ իտի , վէ տիւշիւն-
տիւ քի , մատտէյի պաշ քեա-
հիլէրտէն գալարըրպ խալգըն
րէյինէ հավալէ էյլէսին : Ս է
պունու՝ Սանհէտրիմ մէճիսիին
խաթըրընը պօզմագ թէհիքէսի-
նէ տիւշմէյէրէք էտէպիլիլիտի .
չիւնքի պու՝ սատէճէ պիր ա՛տէ-
թի եէրինէ կէթիրմէք՝ սալթ պիր
իհսան օլաճաղար , քի վալի օ-
նու տայիմա էթմէքտէ օլմուշու-
տու : Պիղատոս Հիսուսու՝ անի
վահիտտէ՝ սուչսուղ տէյիւ ազատ
էթմէլի իտի . չիւն օնու՛ն իւղէ-
րինէ աթարըլարը գապահաթ-

նիզ սալը վէրէյիմ, Բարաբբա-
յը՞ մը՝ եօխսա Քրիստոս տէ-

լարն Տիչ պիրի իսպաթ օլու-
նամատրընտան մատա՝ Տէփիսի
տէ եալան օլտուղու աշիքեար
օլմուշուտու , վէ օնտա պիր
թէօՏմէթին էսէրի պիլէ պու-
լունմատր : Պիղատոսուն Յիսու-
սու՝ տէյիլ սալթ չէօղիւպ ազատ
էթմէյէ՝ իլլա օնու քեաՏինլէ-
րին վէ խալքտան այագ թագը-
մընըն խըշմընտան Տրֆզ էթմէք
իչին տախի՝ էյէր իթիթիզա է-
տէրսէ իտի՝ օնուն պիլէսինճէ
պիր պէօղիւք սօլտաթլար տախի
կէօնտէրմէք պօրճու իտի : Լա-
քին օնուն պունու էթմէյէ իգ-
թիզա էտէն Տագգա մուՏապ-
պէթի եօղուտու , վէ խալքըն
պէյնինտէ ի՛թիպարընըն գրօրը-
մասընտան ղայէթ սագընըր ի-
տի : Պիղատոս իսթէր իտի քի՝
մասլաՏաթը՝ էյէր միւմթին իտէ՝
քէնտի պօյնունտան սիլքսին :
(Նուն պու պապտէ մալիւմա-
թը՝ վէ տինեալի մէնՓաա՛թը
պիրի պիրինէ զըտտ կէլտիլէր .
լաքին Յիսուսուն ալատ օլմա-
սընը խալք թալապ էյլէսին , վէ
օ զէման օ՝ Տէմ՝ քեաՏինլէրին
աղզընը գափատապիլիր , Տէմ
տէ՝ քէնտինէ տաՏա գըլմէթլի
օլան՝ քէնտի ի՛թիպարընը տա
Տրֆզ էտէպիլիր : — Բարաբբա-
յը՞ : Պիղատոս քէնտի Տուզու-
րունտա պաղը տուրան սուչտուզ
քիմսէնին խէլասընը մութլագա
էլէ կէթիրմէք մէրամը իլէ՝ օնա
էլ տէյիւ պիր մէշՏուր եարա-

նիլէն Յիսուսու մու :
18. Օլորա օնու Տաւետ իչին

մազքեարը՝ վէ պաշքեաՏինլէր-
տէն նաՏագգ եէրէ Յիսուսուն
Տագգընտա շիքեայէթ օլունան
գապաՏաթ իլէ սաՏիՏան միւթ-
թէՏիմ օլան խալքը իսթիլալու
Փիթնէյէ գալտըրան պիր քիմ-
սէյի թագտիմ՝ էտէյօր : — Եօի-
սա Քրիստոս քննէն Յիսուսու-
մա : Պիղատոս Յիսուսուն՝ խալ-
քըն արասընտա քէսպ էյլէտիլի
ատընը գուլանտը . վէ պէլքի
Յիսուսուն սաՏիՏ Մեսիա օլ-
տուղու եախօտ օլմատրըը Տագ-
գընտա Տիչ տիւշինմէտի , եա-
խօտ վաղիՓէսի օլմատը : ԻՏթի-
մալ տըր քի , օ՝ տիւշինտիւ քի՝
էյէր Յիսուս օնլարա Մեսիա
կիպի թագտիմ՝ օլմունուսա ,
խալք՝ պէլքի օնուն ազատ օլ-
մասընը մաթլուպ էտէճէքլէր :
Մարի . յ . Թ տէն էօրէնիրիլ
քի , Պիղատոս օնա՝ ԵՏՏուտիլէ-
րին փատիշաՏը ատընը տախի
վէրտի : ( )լա պիլիր քի՝ Պիղա-
տոս խալքա պու սիւալի պիր գաշ
քէրրէ՝ վէ պիր գաշ տիւրլիւ
սուրէթտէ սօրսու , վէ Մատ-
թէնու սալթ պիրինի՝ Մարկոս
տա սալթ պիր ախէրինի զէքը
էտէրլէր :

18. Օնու հասկա իչին էլէ
վէրտիլէրինի Ը՞ : Մարի . յ . 10 :
Լարի . Ի . 4 : Պաշ քեաՏին-
լէրին գըղզու գուտուրտուգլարը՝
Յիսուսուն գապաՏաթը օլմա-
սընա տէյիլ՝ իլլա օնուն սուչտուզ
օլմասընա՝ տէյիլ օնուն եարա-

էլէ վերտիքէրինի պիւր խոի :
 19 Ս է օ՝ շերտա՛ծ քիւր-
 սիւսիւնտէ օթուրուր իքէն , դա-
 րըսը օնա արե՛՛ կէօնտերիպ տէ-
 տի . ( ) Լ սատրդ քիմնէ իլէ սե-
 նին իշին օլմասըն . պիրա պու
 կիւն ըիւյատա՛ օնուն իշիւն չօզ
 շէյէլը չէքտիմ :

մաղ օլմասընա իլա օնուն էյի
 օլմասընա օլտուղու՝ կիւն օլթա-
 սընտա կէօրիւնէն կիւնէշ կիպի
 աշիքեար խոի :

19 . Ղարբըը օնա արե՛՛ կէօնտե-
 ըիւ : Պիղատոսուն տիվանընտա
 պիւտիյիմիզ գատար՝ Յիսուս
 Լ Ֆէնտիմիզտէն թարաֆա սէօյ-
 լէյէն եալընըզ զաթ պիր գա-
 րը՝ վէ օ տա փութիքէսթիքը-
 տէն պիր գարը խոի . — ( ) Լ սա-
 րըք րի՛տէ ին սէնն իշին օլմա-
 սըն : Պէս պէլի տիր քի՛ պու
 գարը գօրպարըսը քի՛ էյէր գօ-
 ճասը օլ սուչսուղ վէ ա՛ղիզ
 զաթը էօրիւմէ հիւքմ էտէրսէ ,
 գօճասընըն վէ ֆամիլեասընըն
 իւզէրինէ Լ լաճըն հիւքմի զա-
 զապը տիւշէճէք տիր . — Բի-
 յարա : Պապ Ա . 20 տէ «Բիւյա՛»
 լուզէթիմինն շէրհինէ պագ :
 Ծանր . Ի . 3 : ԼԱ . 24 . 29 :
 Յի . ԼԳ . 14—17 : Ե իւպ-
 Տէսիզ՝ Պիղատոսուն գարըսը՝
 Յիսուս Լ Ֆէնտիմիզտէն նամը՝
 միւճիզաթըրը վէ ա՛ղիզ էօ՛մ-
 ըիւ հագգընտա իշիթմիշ խոի .
 հէմ՝ շիւպհէ եօզ տուր քի՛ պու
 գարը՝ պաշ քեաճիւնէրին՝ Յի-
 սուսուն իւզէրինէ հիւքմ օլուն .

20 Լ մմա պաշ քեաճիւնէլը վէ
 իսթիարըար գալապալըղը գըն-
 տըտըլար քի՛ Բարաբբայը տի-
 լէյէլը , Յիսուսու իսէ հէլաք
 էտէլէր :

21 Ս է վալի ճէվապ էտիպ՝
 օնլարա տէտի . Իքիսինտէն սի-
 զէ՛ հա՛նկըսընը իսթէրսինիզ

սուն տէյիւ էլլէրինտէն կէլտիյի
 գատար չալըշտըլարընը պիւրի-
 տի : Իստի օնուն ա՛գլու Ֆիքրի
 պու էճիլտէն իզթիրապտա օ-
 լուպ՝ զայէթ հիյայէթըլը ր՛ յա-
 լէր սէպէպիտէն ույգուսու գաշ-
 տը : Պուսուն ճիւմէսի Պիղա-
 տոսու՝ Յիսուս Լ Ֆէնտիմիզի սա-
 լըվէրմէյէ տաճա՛ զիյատէ ար-
 զուլէմէյէ էթմիշ օլմալը տըր :

20 . Ղալապալըղը էրնարբը-
 լար : Պիղատոս՝ պիր գաշ տագի-
 գա՛ գարըսընտան կէլէն ա՛ճա-
 յըպ իսպէրէ տիգաթընը վէր-
 միշ իքէն , պաշ քեաճիւնէլը է
 իսթիարըար պու էսնատէ իսալ-
 գըն կէօնիւնիւ Բարաբբանըն
 գուրթուլմասը մատտէսինէ չէ-
 վիրմէյէ չալըշտըլար : Օնլար
 պու աղ զէման ֆուրսաթընը
 քէնտիլէրինէ իպպալ ւայըպ՝
 իսալգը գանարտըլար քի՛ Բա-
 բբայը տիլէսինէլը , վէ Յի-
 սուսու էօրիւրթիսինէլը : Մարի .
 ԺԵ . 11 :

21 . Իքիսինտէն սիլէ հա՛նկըսընը
 նը . Պիղատոս՝ գարըսընտան քէն-
 տինէ՛ Յիսուսա պիր շէյ էթ-
 մէքտէն սագընսըն տէյիւ կէօն-
 տէրիլէն իսպէրէ նէ գատար

սալը վերեւիմ. վէ ընլար տե-
տիլէր. Բարաբբայը:

22 Պիղատոս ընլարա տէտի.
Իմտի Վրիստոս տէնիլէն Յի-
սուսու նէ՞ էյլէյիմ. Ճիւմէսի

տիգգաթ վերտիլինի պիլմէզիզ.
լաքին օ շիմտի խալգա տէօնիւպ
եօգարըտա զերբ օլունան իքի
մահպուսուն պիրինի սէչմէյէ
թէքլիՓ էտէր: Խանէ 17 շէր-
Տինէ պագ: — Սէ ընլար տէտե-
լէր. Բարաբբայը: Կէօրիւնիւր
քի, Պիղատոսուն խալգըն Յի-
սուսու տիլէյէճէքլէրինէ Տիչ
պիր շիւպՏէսի եօղըտու. լաքին
օնլար՝ պաշ քիտՏիլէրին Փիթ-
նէսի՝ թէսիրի ալթընտա օլմա-
լարը իլէ՝ ու՛մուճն Բարաբբայը
տիլէտիլէր: Խալգըն օլ գատար
գալապալըղը իչնիտէ՝ կէօրիւնիւր
քի՝ Յիսուսուն թարաՓընտան
Տիչ պիր սէս իչնիլմէտի:

22. Իմտի Վրիստոս տէնիլէն
Յիսուսու նէ՞ էյլէյիմ: Պիղատոս՝
կէօրիւնիւր քի՝ օնլարըն մաթ-
լուպունա շաշմըշ գալմըշ օլուպ՝
նէ տէյէճէյինի պիլմէզ կիպի
օլտու: ԿիՏայէթի օնլարա՝ Յի-
սուսու նէ՞ էյլէսին տէյիւ սօր-
տու, վէ օնլարա՝ «Ոնու պէնիմ
միւրատըմա՛մը թէրք էտէրսինիզ
սիզին պայրամընըզա՝ օնու տա-
լի սալըվէրմէյիլէ իքի գաթ ի՛զ-
վէ՛թ մի էտէյիմ» տէմիշ կիպի
օլտու: Լաքին օնլարըն Տիչ պի-
րի թարաՓընտան պու միսիլիւ
պիր արղու իզՏար օլունմատը,
իլա պէր ա՛քս՝ օնլարըն —

օնա տէտիլէր. Խաչա չըգարլը-
սըն:

23 Սէ վալի տէտի. Եա օ
նէ՞ քէօթիւլիւք իչէտի. ամմա
օնլար տահա զիյատէ պաղըրըպ՝
Ղե՛միտէ օնա տէտիլէր. Խաչա
չըգարլըն: Օնլարըն պիրիսի
տէյիլ՝ պիր դաչը տէյիլ: Իլա
«Ճիւմէսի» օնուն խաչա չըգա-
րըմասընը տիլէտիլէր:

23. Եա օ նէ՞ քէօթիւլիւք իչ-
լէտի: Պու՛ էօլիւմէ Տիքմ թագ-
րիր օլունմալտան էվվէլ սօրու-
լաճագ զայէթ միւնասիպ պիր
սիւալ իտի: «Քէրէմ էտին,
օնու նէ՞ իչն խաչա չըգարա-
լըմ տէյիւ՝ պանա սէօլլէյին.
օնուն գապահաթընը Տէման զէքը
էտին. պէն օնու թէՓթիշ էյ-
լէտիմ, վէ օնտա՝ էօլիւմէ միւս-
թահագ օլաճագ պիր շէյ սալը
պուլմատըմ»: — Ե՛մա օնլար
տահա զիյատէ պաղըրըպ: Պիղա-
տոս օնտան թարաՓա նէ գատար
սէօլլէր իտի իսէ, օնլար օ գա-
տար տահա զիյատէ «Ոնու
խաչա չըգար» տէյիւ պաղըրըր-
լար իտի: Օնուն իչէտիլի էյի
օլտուն քէօթիւ օլտուն՝ Տիչ պիր
Փարգ եօգ տուր, օ Տէման խա-
չա չըգարըրըն: Օնլարըն եա-
րամաղըղը վէ խըրսը՝ նիզամ՝ վէ
էտէպ ու էրքեան գանունլարընը
օնլարա ունութտուրտու. վէ
«պէօլիւք սէսլէր իլէ պաղըրմա-
տա տէվամ՝ էտէրլէր իտի»: Օն-
լար՝ տէյիլ սատէճէ տիլէյէրէք՝
իլա թալապ էտէրէք «Խաչա

Խաչա չըգարըսըն՝ տերէր իտի :
24 Խմտի Պիղատոս՝ Փայիտէ
էթմէտի յինի՝ իլա տաճա զի-
յատէ վէլվէլէ օլտուղունու կէօ-

չըգարըսըն՝ տէյիւ պաղարըր-
լար իտի : Ս՝արլի : ԺԵ . 12—14 :
Պ՝արլի . ԻԳ . 20—24 : Յ՝ալի .
ԺԸ . 40 : ԺԹ . 14 , 15 : Վ՝արթ .
Գ . 14 , 15 : ԺԸ . 28 :

Պ ուկաստան էօյրէնիբիլլ քի ,
Պիղատոս իւչ տէՓա՝ Եէհու-
տիլէր իլէ միւղաքէրէ էթմէյէ
ճաճտ էթտիքտէն սօնկրա՝ էն-
ճամը էմը էյլէտի , քի Յիսուս
մէյտանտա տէօյիւլսիւն : Պու
վէճՏ իլէ Պիղատոս մէմիւլ է-
տէր իտի քի , պաշ քեաՏիւնլէ-
րին կէօնիւնիւ էյլէսին , վէ նա-
ճադգ երբէ էղէյէթ չէքէնին
ճադգընտա խալգը մէրճամէթէ
կէթիրս՝ն : Լ՝յվաճ , պու միսիլ-
լիւ թարիգ իլէ տինի գօվալա-
յանլարըն կէօնիւնիւ էթմէյէ
չալըչմադ՝ սատէճէ օնլարըն խըր-
սընը վէ մաղուրուղունու ար-
թըրմաղա պիր վէսիլէ օլուր :
Պիղատոս՝ պիր ատիլ զապիթ
կիպի ա՛մէլ էթմէլի իտի . վէ
խաթըրնա կէթիրմէլի իտի քի՝
զապիթլէք էթմէքտէն մէրամ՝
զէնկին վէ գուվվէթլի քիմսէ-
լէրին զուլմլարընա խաթըրէն
նարտըմ էթմէք տէյիլ տիր , իլ-
լա օլ միսիլի զուլմլարըն էօ-
նիւնիւ ալմադ վէ զալըմլարըն
ճէղատընը վէրմէք վէ զայի՛ֆիլէրի
Տէմ՝ մաղուրմլարը օնլարըն էլլէ-
րինտէն խէլաս էթմէք տիր :
Խանէ 17 շէրՏինէ պագ :

րիւնճէ , սու ալտը , վէ խալ-
գըն էօնիւնտէ էլլէրինի եայ-
գայըպ տէտի . Պու սատըղըն
գանընտան պէն սուչտուղ իմ :

24 . Լ՝չլէրէնի էայէայըլ : Պու՝
Եէհուտիլէրին պիր ա՛տէթի ի-
տի , վէ ա՛ղիմ թէսիր էտէր
պիր ա՛մէլ իտի : Պիղատոս պու-
նու՝ խալգըն ա՛գլընա քէնտի-
նին Յիսուսուն սուչտուղուղու-
նա էյի գանմըչ օլտուղունու՝
վէ օնլարըն օնա էթմէյէ ճէպը
էյլէտիքէրի պէօյիւք կիւնաճ-
տան զայէթլէ իքրաճ էթտի-
յինի էյի թէսիր էթտիրմէքի-
չիւն էյլէտի : Բ (յ) րն . ԻԱ .
Յ , 7 : Սալ՝ . ԻԶ . 6 : — Պէն
սուչտուղ իմ էն : Լ՝աքին օնուն
սատէճէ պու էլլէրինի եայգա-
մասը վէ աղըր պիր թարգ ի-
լէ փաք օլտուղունու թագրիր
էյլէմէսի՝ քէնտինի գապաճա-
թընտան փաքլտիմի : Խալըր .
Տիչ պիր վէճՏ իլէ էթմէտի :
Պիղատոս՝ պիր զապիթ կիպի
զուլմ՝ շէքմէքտէ օլան զաթը
խէլաս էյլէմէյէ պորճըւ իտի :
Վ է շամաթա էտէն գալապա-
լըղն կիւրիւլթիսիւ Տէր նէ
գատար չօդ՝ վէ գուտուրմուչ
պաշ քեաՏիւնլէրին խըրսը Տէր
նէ գատար պէօյիւք իտի խէ
տէ , Պիղատոս՝ ա՛ղիլ Յիսու-
սու պիրտէն սալը վէրմէտիլին
վէ օնու գօվալայանլարըն խըչ-
մընը գըրմատըղընա՝ Լ՝լլաճըն
Տուղուրունտա թէօՏմէթլի ի-
տի : Խանէ 17 վէ 23 շէրՏ-
լէրինէ պագ : — Պու սատըղըն :

սիզ պագըն :

25 Ս է պիւթին խալգ ճէ-
վապ վէրիպ տէտի . ( )նուն գա-

Խանէ 4 . 19 . 54 : Ղ ու-
ԻԿ : 44 . 47 : Յ ու-
Ղ ու-
21 : Ա Պ ե ու . Գ . 18 : — Սի-
դաբն : Ղ ապա Տ աթ սիզին տիր ,
պէնիմ տէյիլ տիր : Պ աշ քեա-
Տինլէր քէնտի մապէյնլէրինտէ
գապա Տ աթը ( ) ու գաննն իւզէ-
րինէ աթմըշարրաը (խանէ 4) ,
վէ շիմտի Պ իղատոս տա օլ
վէճՏ իլէ օնու՝ օնլարըն իւզէ-
րինէ աթայօր :

25 . ( ) ու ն գանը ի-դէրէօնդտէ :
Ե ա՛նի օնուն Տ ագգընտա ճէ-
վապ վէրէճէք պիզ օլալըմ :
Պ ապ ԻԿ . 30—37 : թ ա-
Լ Ե . 33 : Բ ( ) ի ն . Ժ թ . 10 .
13 : Յ ե ու . Բ . 19 : Բ թ ա-
Գ . 28 , 29 : Դ թ ա-
3 , 4 : Ս ա-
Ե ի ն . Ի Բ . 2—4 : Ի Գ . 7—
9 : Ղ ու-
Թ ե ու . Բ . 15 , 16 : Ե Բ Բ . Ժ .
28—30 : — Ս է Ե լ ա-
ըն ի-դէրէօնդտէ : Պ ապ ԻԿ . 32
շէրՏինէ պագ : Ե լ է ն Ի . 5 :
Ե ի ն . Ժ Ը . 14 և : Ե ու ն ա-
նիլէր պէյնինտէ ա՛տէթ իտի
քի , պիր քիմնէ պիր ախէրի-
նին իւզէրինէ նա Տ ագգ Ե Երէ Ե օ-
լիւմէ միւսթա Տ ագգ պիր գապա-
Տ աթ տա՛վա էյլէտիյի սուրէթ-
տէ՝ օլ տա՛վա էտէնի էվլատ-
լարը իլէ պէրապէր Լ լ ա Տ ը ն
լըշմ ու ինթիգամընա Տ ա վ ա-
լէ Ե թ սինլէր , վէ օլ իւզէրինէ

նը իւզէրիմիզտէ՝ վէ էվլատա-
րըմըզըն իւզէրինտէ օլտուն :

26 ( ) Լ գէման օնլարա Բ ա-

տա՛վա օլունան քիմնէ սուչսուզ
չըգտըղը թագտիրտէ , օնա օ-
լունաճագ ա՛զապ ու թէքտիրի
տա՛վա էտէնէ էյլէսինլէր : Լ-
թալարըն քէօթիւ Տ ա ր ա ք է-
թինտէն Տ ա սիլ օլան նէթիճէ-
լէր՝ պու քէօթիւ Տ ա ր ա ք էթ-
լէրէ սիւշմէյի քէնտիլէր իս-
թէմէտիքլէրի Ե ախօտ մէրամյա-
ըը օլմատըղը վազըթտա պիլէ՛
աղ Ե ա չօգ՝ չօճուզլարընն տա-
խի իւզէրինէ տիւշէր . լաքին
պուրատա Ե ճ Տ ա տիլէր՝ իշպու
Տ ի յ պ էթլու ինթիգամըն մախ-
սուսէն վէ սօղըու սօղըույա
քէնտի էվլատլարը իւզէրինէ
կէլմէսինի թալապ էյլէտիլէր ,
վէ Լ լ ա Տ ը ն Տ ա գ գ շէրաա՛թը
իլէ օնլարըն իւզէրինէ կէլտի ,
վէ օնու Տ ալէա պու կիւնէ գա-
տար չէքմէքտէ տիրլէր : Պ ապ
ԻԿ . 21 վէ 29 շէրՏէրինէ
պագ : Ս է շիմտի աթմըգ՝
Բ ր ի ս ա տ ո ո ն գ ա ն ը օ ն լ ա ը ը ն
իւզէրինէ Տ էլաք օլմալարը իշիւն
տէյիլ՝ իլլա շիմտէն սօնկրա օն-
լարըն խէյաս օլմալարը իշիւն
օնլարըն իւզէրինէ սէրիիսին
տէյիւ Տ ա ն կ ը Բ ր ի ս թ ի ա ն ս ու-
ա՛ էթմէզ :

26 . ( ) Լ գէման . . . Բ ա ր ա ք է ք ո յ ը
աալը վէրտէ : Ս ա ի ն . Ժ Ե . 15 :
Ղ ու-
ԻԿ . ԻԿ . 25 : Բ ր ի ս ա տ ո ո ն
Տ ա գ գ ը ն տ ա ա ս ը տ է յիւ տ ա՛վա
օլունտու . լաքին քէնտիսի՛ սա-
Տ ի Տ ա ն միւթիւ իտի : Բ ա ր ա ք -

րաբբայը սալը վերտի. Յիսուսու
սու իսէ՛ տէօյտիւքտէն սօնկրա՛
խաչա չըգարըմաղա թէսլիմ՛
էթտի :

բա ա՛յան աշիքեար ա՛սր ի-
տի. լաբին օնու ազատ սալը
վէրտիէր : Ս է իշպու քիմնէ
օնտան սօնկրա պու վէճճ իլէ
նաճագլարըն ուղուրունա էօլէն
սատըղա իման կէթիրտի մի՛
եօխաս եարամսղըգտա տաճա
զիլատէ գաթըրլաշոր մը պիզէ
խապէր վէրիլմէտի : — Յիսու-
սու իսէ՛ տէօյտիւքտէն սօնկրա :
Բապպ Լ՛Ֆէնտիմիզ՛ պիր քէօլէ
կիպի էօլտիւրիւլմէք իւզրէ ի-
քէն՛ պիր քէօլէ կիպի տէօ-
յիւլտի : Ս է օնուն ճալէա
պուլունտուղու զայի՛Ֆ վէ թա-
գաթը քէսիլմիշ ճալի միւլա-
ճաղա օրունճա (խանէ 1 շէր-
ճինէ պագ), իշպու ճիլպէթ-
լու տայաղա տայանըպ էօլմէ-
տիլի ա՛ճայրպ կէօրիւնիւր :
Պապ Ի. 19 շէրճինէ պագ :
Եւայ. Ծ. 6 : ԾԳ. 5 : Մարի.
ԺԵ. 15 : Յիւլի. ԺԹ. 1 : Ա Պեթ.
Ի. 24 : — Խաչա շէրարըմաղա
Եւսլի՛ Ելիպի : Յիւլի. ԺԹ. 1 — 16
խանէլէրտէն կէօրիւնիւր քի՛
Պիղատոս Յիսուսու տէօյտիւք-
տէն՛ վէ օնու տիքէնլէրտէն
թաճ իլէ թաճլարդտան սօնկ-
րա, պաշտան պագլարընա գա-
տար գանլարը ագարագ՛ Բօմա-
լըլարըն ճիլպէթլու տայաղընըն
սէպէպիւնտէն էթլէրի փարա-
լանմըշ վէ ճէր պիր սինկիրի

27 () Լ տէմ՛ վալինին ա՛ս-
քէրիլէրի Յիսուսու տիվանխա-
նէյէ պըպ՛ պիւթիւն պէօլիւ-
յիւ օնուն իւզէրինէ ճէմ՛ էթ-

տիթրէր տուրուր իքէն՛, պիր
տաճա օնու գուրթարմաղա չա-
լըշար, լաբին նաֆիլէ օլտու
Պիղատոս՛ Պուչուղու՛մ ին .
տէտի (խանէ 24 շէրճինէ պագ).
լաբին էօլիւմէ ճիւքմէտէ պիլէն
քիմնէ՛ եալընըլ Պիղատոս իտի .
օնու Բօմալը սօրտաթլարըն է-
լինէ՛ Բօմալըլարա իճրասը մախ-
տուս օլան պիր ճէզա իլէ էօլ-
տիւրիւլմէյէ թէսլիմ՛ էտէ պիլէն
քիմնէ՛ եալընըլ Պիղատոս իտի .
վէ օնուն խաչը իւզէրինէ եաֆ-
թայը գօտուրան՛ Պիղատոս իտի :
Իմտի Պիղատոս տախի՛ Եէճու-
տիլէր կիպի՛ Բլաճըն՛ () զլու-
նուն դաթլի թէօճմէթի իլէ գա-
պաճաթը իտի : Խանէ 17, վէ
23 շէրճլէրինէ պագ : Խաչ իւ-
զէրինտէ էօլմէք քէյֆիլէթի
խուսուսունտա՛ Պապ Ժ. 38,
վէ Ի. 19 շէրճլէրինէ պագ :
27. Ս Եւսլի՛ն ա՛ստէրէլէրէ Յի-
սուսու . . . ալըպ : Իշպու մէր-
ճամէթսիլ գապա վէ եապանի
ատէմլէր՛ կէօրիւնիւր քի՛ քէն-
տիլէրինէ պիր եապանի օլուն
ֆուրսաթընա շալ իտիլէր : —
Պիւլիւն պէօլիւյի : Յիւլի. ԺԸ.
3 : Վարժ. Ժ. 1 : Իէ. 1 : Պիր
լիվատա օն պէօլիւք օլմաղըլա,
պիր պէօլիւքտէ պէշ եիւլ քիշի
օլմալըլտըր : Պապ ԻԶ. 53
շէրճինէ պագ : — Տէվանիւնէյէ :

տիւէր :

28 Սէ օնու սօյուպ՝ օնա գըրմըզը խիւ'աթ կիյտիրտիւէր :
29 Սէ տիքէնիւրտէն թաճ

Ս՝բէ. ԺԵ. 16 : Յ՝Ֆ. ԺԸ. 28. 33 : Ի.Թ. 9 : Վ՝բժ. ԻԳ. 35 :

28. Օնու սօյուպ : Պիւ իշպու սէյրանտա վագի՝ օլանը աղաճըգ անկլամաղա օ զէման գատիր օլա պիլըրիլ, էյէր Բօմա սօյտաթլարընըն զպլըմըղընը վէ ֆօտուլըւղունու վէ իմանսըլըգլարընը միւլաճապա էտէրսէք քի՝ շիմոի օնլար մաղլըւմ Յիսուսուն ա'լէյճինէքէնտի ճալէրինէ թէրը օլունտուլար, քի քէնտիլէրին զալըմ՝ վէ սէրթ ախլէագլէրինտէ օլաննէֆսանիյէթ ու զարաղը իսթէտիքլէրի կիպի իճրա էտիպ՝ օնուն էպիլէթէրի իլէ թա օսանընճալատէք քէնտիլէրինի էյլէնտիրսինիւէր : Պապ Ի. 19 : Սաղ. ԼԵ. 15, 16 : Կթ. 7. 19, 20 : Եսայ. ԽԹ. 7 : ԾԳ. 3 : Եբէժ. Ի. 7 : Եբէր. ԻԲ. 2, 3 : — Օնու գըրմըզը խիւ'աթ կիյտիրտիւէր : Ս՝բէ. ԻԵ. 17 : Յ՝Ֆ. ԺԹ. 2 : Պու էավապ՝ փարլագ գըրմըզը պիր գաֆթան օլուպ՝ իճթիմալ քի զապիթլէրին կիյտիյի էավապարտան էսքի վէ իփրանմըշ պիր շէյ խի : Պու՝ իմիէրաթօրլարըն կիյտիյի էրզավանի խիլա'թլարըն պիր թագլետի խի. վէ պու վէճճ իլէ սօլտաթլար Յիսուսուն փատիշաճ օլմագ միւլաճապարընը զէվգլէն

էօրիւպ օնուն պաղնա՝ վէ օնուն սաղ էլինէ պիր գամըշ գօտուլար. վէ էօնինէ տիղ չէօքիւպ՝ օնու զէվգլէնէրէք՝

տիւէր (Նլարըն ա'գլընա պունու էթմէսի՝ իճթիմալ տըր քի շերովգէսին վէ օնուն ճէնքճիլէրինին էթտիյինտէն կէլիշտիր : Պապ. ԻԳ. 11 :

29. Տէնէլէրտէն Բաճ էօրիպ : Պունու՝ Յիսուսա եալանտան պիր փատիշաճ էթմէք օլունունու թէքմիլ էթմէք իչին էյլէտիլէր : Փատիշաճլար թաճ կիյէրլէր խի. օնուն իչին պու խօրեաթ վէ զալըմ՝ քիմսէլէր՝ պիր տիքէն ֆիտանը սէօքիւպ՝ Յիսուսուն պաղնա թաճ շէքլինտէ պիր շէյ եափտըլար, վէ պու՝ օնա կիյտիրտիլէրի էսքի վէ երթթըգ խիլա'թա ույղուն պիր շէյ օլուրուտու : — (Նուն սաղ էլինէ պիր գամըշ : Պու տալի փատիշաճ ասասընա թագլետէն վէրիտի : Փատիշաճլարըն ա'սալարը ալթունտան՝ եախօ տֆիլտիշիտէն օլուրուտու : Եսայ. Գ. 11 : Ը. 4 : — Եսայիտէ տիղ էտիպ : (Նլար Յիսուսու եալանտան փատիշաճ էթտիքտէն սօնկրա, օնա եալանտան տալի պիա'թ էտէրլէր : Եյվաճ Բապ Յիսուսուն՝ պու միսիլիլ զալըմ՝ զէվգլէնիլմէյի ճիչ պիր սէօղ սէյլէմէյէրէք՝ ճիչ սապըրսըզլըգ կէօսթէրմէյէրէք վէ ճիչ պիր թէճտիտ աղղընտան չըգմայալրագ շէքմէսինտէ թէճամիլիլնէ՝ գատար պէօյիք օլմըղ խի :

տիւէր :

32 Վէ օնլար տըշարը չըգար իքէն ատը Սիմոն Կիւրեհնալը

Յ. 15. ժ. Թ. 16 :

32. Օնլար տըշարը չըգար իքէն : Գաթիկէ Տիւրքմ օրուանլար շէճրտէն տիշարը էօլտիւրիւլիւրէրիտի. վէ էն պէօյիւր գուրպանլարըն պա՛ղըսը տասիօ օրատա սունուլուրլարտը : Պ Լար Գ. 12. 21 : Թ. 11. 12. 35, 36 : Գ. Թ. 13 : Գ. Թ. 1. 58 : Լ. Բ. 1. 11, 12 : — Պիւր ասէմ պուլտուլար : Պու ատէմին ատը Սիմոն իտի, վէ կէօրիւնիւր քի՛ օնուն Փամիւտաը էյի պիլինմիշիտի. զիւրա Մարկոս օնուն իքի օղուլլարը Տագգընտա մէշուր քիմէ սէլէր կիպի սէօյէր : Մարի. Թ. 21 : Պուսուն պիրի Լա՛նի Սուրիոս՝ օլ քիմնէ օլպպիւլիւր քի՛ Պօղոս Բէսուլ Բօմալլար մէքթուպունտա (ժ. 2. 13) օնու վէ օնուն անասընը պու գատար ի՛ղլէթ իլէ զիքըր էտէյօր : — Կիւրեհնալը : Կիւրեհնէ՛ Լ. Փրիգատա օլան Լ իւէատա պիր շէճիւր իտի, վէ կէօրիւնիւր քի՛ օրատա չօգ Եէճուտիլէր սպքին օլուրլարտը : Գ. Թ. 1. 10 : 2. 9 : Թ. 20 : Թ. 1 : — Օնուն իտըլընը գալարըմաղա պուսն անկարեա էթտիլէր : ՅոլՏաննէս տէյօր քի (Թ. 1. 17), Յիսուս Լ. Փէնտիմիղ խաչընը գալարըարադ կիթտի. վէ Պ ուկաս տէյօր քի (Ի. Գ. 26), խաչը Սիմոնա երևը-

պիր ատէմ պուլտուլար . օնուն խաչընը գալարըմաղա պունա անկարեա էթտիլէր :

լէթտիլէր, քի օնու Յիսուսուն արտընճա կէօթիւրսիւն : Պուրատա՛ պու նագլիյէթիլէրին իւքիսինին պէյնինտէ սաճիճան պիր զըտտըդ Լօգ տուր . շիւն քի՛ շիւպճէ Լօգ տուր քի՛ խաչ իպթիտա Յիսուսա երևըլէտիլտի . (Պապ Թ. 38 շէրճինէ պագ). Լաքին օ՛ զպէթ Եօրուլմուշ վէ Թագաթըր քէտիլմիշ օլմաղըլա (խանէ 1 վէ 26 շէրճիլէրինէ պագ), շէճրին գափուլարընա եէթիշտիլէրի զէման՝ իճթիմալ տըր քի՛ օլ աղըր երևքիւն ալթընտա շէօքիւ, վէ պու վէճճ իլէ սօլտաթլար Տէնուլ շիֆթիլքտէն կէլմէքտէ օլան Սիմոնու Թուլտուլար , վէ օնա խաչը գալարըմաղա զօր էթտիլէր . Եալսօտ Տիչ տէյիլ իտէ՛ Պ ուկաստան կէօրիւնտիլիւ վէճճ իլզըէ (Ի. Գ. 26), քի “Յիսուսուն արտընճա” տէյօր՝ պիր ուճունու օնա գալարըթտըլար : Պու իսուսուտա իլէրի վարըպ՛ էղլիյէթ շէքմէքտէ օլան Յիսուսա քէնտի Տիւսնի ըրզասը իլէ Եարարմ էտէճէք պիր ատէմ Եօ՛գմու իտի : Խայըր, Լօգ իտի . Տիչ պիր քիլի պիլէ Լօգ իտի : Պու Սիմոն Յիսուս Լ. Փէնտիմիղին օ զէման շայիրտի մի իտի, սօնկրա մը շայիրտ օլտու՛ պիրմէղը . Լաքին օնուն՝ շիմտի էղլիյէթտէն շէօքմիւշ օլան Գուրթարըճըյա տէյիլ

33 Վ է Գողգոթա տէնիլէն՝
եա՛նի գաֆա եէրի անկըան
մահալէ կէշտիբլէրինտէ,

34 ( )նա իլմէյէ էօտ իլէ գա-

կէօնիւ իլէ՝ իլա զօր իլէ պի-
րազ եարտրմ Եյէտի : Լաքին
Պ ուկաստան էօյրէնիբիզ քի
(ԻԳ . 27 — 31), չօգ քիմսէլէր
վար իտի , քի օնու ածըրարը-
տը , վէ օնուն իչիւն աղայրու
սրղարըարըտը , վէ Բապպ Յի-
սուս օնլարըն աղատըգլարընա
նաղար գըլտը , վէ օնլարըն
ա՛գլ ու Ֆիբրէրինի քէնտին-
տէն՝ պիւթիւն միլէթին իւզէ-
րինէ կէլմէքտէ օլան Տիյպէթ-
լու Տէլքըղա տէօնտէրմէյէ
ճէՏտ էյէտի :

33. Գողգոթա : Մարի . ԺԵ .
22 : Պ ուի . ԻԳ . 33 : Յովհ .
ԺԹ . 17 : Գողգոթա լաֆըը՝
Իպրանիճէ պիր լուղէթ օ-
լուպ՝ մա՛նասը պաշքէմիյի մա-
հալի տէմէք օլույօր : ԻՏթիմալ
տըր քի պու մահալէ՝ օրատա
պուլունան գաթլ օլունմուշա-
րըն չօգ քէմիբլէրինտէն պու
խիմ վէրիլմիչիտի :

34. Լյօր իլէ գարըշըն տիրէ :
Սաղմ . ԿԹ . 21 : Մատթէու-
սուն էօտ իլէ գարըշըն սիրբէ
տէտիյի շէյէ՝ Մարկոս շէրապ
իլէ գարըշըն միւրը տէյօր :
Մարի . ԺԵ . 23 : Սիրբէ՝ էք-
շմիշ շէրապտան եափըրըր-
տը , վէ Բօմա սօլտաթլարընըն
ա՛լէստէվի իչտիբլէրի իչքի իտի ,
վէ պու վէճՏ իլէ Տէմ շէրապ՝
Տէմ տէ սիրբէ տէնիլէ պիլեր :

ըրշմըն սիրբէ վէրտիլէր . վէ
օ տաթընճա , իլմէք իսթէմէ-
տի :

35 Վ է օնլար օնու խաչա չը-

Պուրատա էօտ թէրծիւմէ օլու-
նան լուղէթ՝ ղայէթ աճը պիր
շէյ մա՛նասընա տախի՝ մէսէլա
վէլին օթու՝ եախօտ օնուն կի-
պի պիր աճը օթ՝ եա սայիր ա-
ճը պիր շէյ անկաշըլա պիլեր :
Իմտի Լյֆէնտիմիզէ սունուլան
իչքի կէօրիւնիւր քի՝ իչինէ
վէլին եա միւրը եախօտ սա-
լիր աճը պիր շէյ գարըշմըն
աճը սիրբէ իտի : — Իպէ+ Իպի-
ճեպի : Պու իչքիւնին գուվլէթի
պու իտի քի՝ ինսանը սէրսէմ-
լէթսին . վէ պունուն իչիւն Լյ-
ֆէնտիմիզ՝ օնուն նէ օլուուլու-
նու անկատարը կէպի՝ օնու իչ-
մէք իսթէմէտի : Լյֆէնտիմիզ՝
էյէրչի թէքմիլէն եօրըրուն վէ
թագաթըր քէսիլմիշ՝ վէ գուվ-
վէթ թաՏսիլէթմէյէ պիր շէյէ
միւՏթաճ իտի իսէ տէ՝ սույ-
ղուսուղուգ՝ եա սէրիսօղուգ՝
եախօտ էօրիւմ՝ աղըրարընը
սույուլմաղ էտէճէք պիր շէյ
էթմէյէ իսթէմէզիտի : Վէն-
տիսի՝ պու տիւննայէ իսքէնճէ
չէքմէյէ կէլտի , վէ քէնտինի
խաչըն ղայէթ լաճը կղիլէթլէ-
րինի շէքմէյէ թէալիմ էյլէտի :

35. ( )նա խաչա շըրարըր-
գան օնիլա : Պապ Ժ . 38 շէր-
Տինէ պապ : Մարի . ԺԵ . 24 :
Պ ուի . ԻԳ . 33 : Յովհ . ԺԹ .
18 : Ի . 20 . 25 . 27 : Գաթ .
Գ . 10 : — Գաթա՝ ախարաթ :

գարտրգտան սնկրա, օնուն էս վապարընը գուրա՝ ամթարագ՝ փայլաշորըր . թա քի փեյղանկերին տէտի թէքմիլ օլա . Լչալապարըմը արալարընտա փայլաշորըր , վէ դափ-

թանըմ՝ իւզերինէ գուրա՝ ամթարըր :

36 Վէ օթուրուպ՝ օնու օրատա կէօզէտիրէր խտի :

37 Վէ օնուն պաշը իւզերինէ՝ ՊՈՒ ԵԷՀՈՒՏԻԼԵՐԻՆՆ

Յովհաննէստէն էջրէնիրիզ քի (յ . թ . 23) , օնլարըն գուրա՝ ամթորըղ եալընըզ պիր էսվապ իչիւն խտի . պունու՝ կէօրիւնտիւյիւ կիպի՝ ճիւմլէտի պիւթիւն ալմաղա իսթէրլէր խտի , վէ օնու ելըթմաղա իսթէմէզլէր խտի , վէ արալարընտա նիղա օլմասրն տէյիւ դավլի գարար էթտիրէր քի , օլ էսվապ քիմին օլաճաղը տա՛վասընը գուրա՝ իլէ քէսսինլէր : Մարգ . ժե . 24 : Ղ . ու . ԻԳ . 34 : Յովհ . ժ . 23 , 24 : — փայլաշորըր : Յովհաննէս տէյօր քի , օնլար՝ օնուն էսվապարընը՝ Տէր պիր սօլտաթա պիրէր փայ վէրէրէք՝ տէօրթ փայա թագսիմ էյլէտիրէր : — Թէտիլ օլա : Սաղմ . ԻԲ . 18 :

36 . ( ) Խորուպ լէ : կէօրիւնիւր քի (խանէ 35 շէրՏինէ պագ)՝ Յիսուս Լչֆէնտիմիղե խաչա մըխլամաղա եալընըզ տէօրթ սօլտաթ իլէ դօշուլտու . լաքին օրատա պիր եիւզ պաշը վէ իՏթիմալ քի օնուն ճիւմլէտտէմլէրի տակի Տաղըր խտի : Խանէ 34 : Մարգ . ժե . 39 . 44 : Ղ . ու . ԻԳ . 47 : Պու սօլտաթլար՝ նէվպէթ իլէ գարաուլ պէքլէրէրտի . վէ օնլարըն պաղտըր ոյուրըր իքէն՝ ամերլէրի գուրա՝ ամթարագ՝ վէ մասալար

սէջլէյերէք՝ վէ էօլմէքտէ օլանըն իպէնճէլէրինի վէ էզիյէթլէրինի զէվզլէնէրէք՝ վէ պունուն կիպի շէյլէր իլէ էյլէնիրլէրտի :

37 . ( ) Նուն պաշը իւզերինէ . . . քօրուպ : Յովհաննէստէն էջրէնիրիզ քի (յ . թ . 19)՝ պունու էտէն՝ Պիղատոս խտի , եա՛նի օնուն էմիր իլէ օլտու : Օնու եազան՝ եախօտ եաղորդան վէ սօլտաթլարա դօտուրան օլտի : — Պու Ելէհոպիլէրին փապիւնը լէ : Պու եաղը՝ եա՛նի խաչըն իւզերինէ գօնուլան եափթանըն սէօլլէրի Լւետարանիչլէրին ճիւմլէտիստէն տէ զէրօլունույօր . լաքին Տէր պիրինտէ՝ օպիրլէրտէն ազաճըգ Փարպը պուլունուր : Մարգ . ժե . 26 : Ղ . ու . ԻԳ . 38 : Յովհ . ժ . 19 : Լաքին իշպու եափթա իւչտիտէ եաղըլմասընտան (Յովհ . յ . թ . 20)՝ փէք իՏթիմալ տըր քի՝ պու տիրլէրին Տէր պիրինտէ Փարպը եաղըլմըղտը , վէ Լւետարանիչլէրին պիրի Եունանիճէսինի՝ օպիրի տէ Խպրանիճէսինի՝ ամերի տակի Լաթինճէսինի թէքճիւմէ էտիպ՝ օպիրի տակի օնուն մա՛նասընը թաՏրիր էյլէմիշ տիր : — ( ) Նուն ճիւր՝ եափթաուըն : Եա՛նի օնուն ա՛լէյՏինէ տա՛վա էթմիշ օլտուգ-

40 Ս է տերըր իտի . ԼՅՅ
հեյ.բէլի երգըպ իւչ կիւնտե
եափան՝ քէնտինի գուրթար .

ու իսքէնծէլէրի՛ վէ օլ եզի-
յէթլէրտէ իքէն օնուն Լլաճա
մախուս օլան սապր ու թէ-
համիւլիւ՝ օնուն մէրհամէթ-
սիղ տիւշմէնլէրինին եիւրէք-
լէրինի աղա եուշատամատը ,
վէ օրատան կէչէնլէր պիլէ՛
տուրուպ քիւֆր էտէրլէր իտի .
Ս՝արչ . ԺԵ . 29 : Ս՝արժ . ԼԱ .
11—13 : ԼԵ . 15—21 : ԿԹ .
7—12 . 20 : Ա ՊԵԿ . Բ . 22
—24 :

40. Ս է տերըրիտի : Շանդ .
ԼԵ . 19 , 20 : Յայ . ԺԱ . 40 :
— ԼՅՅ հէյտէլէ երգըպ կը : ԼՅ-
յէր հաքիմլէրին քէնտիլէրինէ
պիլէ աշքեար իտի իսէ տէ՛
քի Յիսուս ԼՅՖէնտիմիզին պու-
նուն կիպի սեօլլէր սեօլլէմէսի-
նէ եանկըշ մա՛նա վէրիմիշ-
իտի (Պապ ԻԶ . 61 շէրհինէ
պագ) , պու ճիւմլէ իլէ օնլար
պուրատա օնուն եիւզիւնէ պու-
նու վուրույօրլար . ԼՅՅէր սէն
խտաիա՛ էթտիլին գուվլէթ սա-
հիպի իսէն , օնու պէյան էտէ-
ճէք վէման շիմտի տիր : ԼՅ-
յէր սէն իւչ կիւնիւն իչինտէ
հէյ.բէլի երգըպ երինէ պինա
էթմէյէ գատիր իսէն , սէնի
կէօրէլիմ , խաչը սէօք , վէ սէ-
նի օնուն իւզէրինէ մըլիլը թու-
թան էնքսէրլէրտէն վիւճիւտիւ-
նիւ ազատ էլլէ : — ԼՅՅէր Լե-
լահը՛ ( ) շու- իսէն : Պապ Գ .
3 շէրհինէ պագ : — Լուպրան

էյէր Լլաճաճըն Օղու իսէն ,
խաչտան էն :

41 Հէմ պունճիլէյին՝ պաշ

էն : Լլաճա համո ու սէնա-
լէր օլտուն քի՛ Րապպ Յիսուս
խաչտան էնմէտի , վէ քէնտի-
նին տիւշմանլարը օնտան մաթ-
լուպ էթտիլլէրի միսիլլիւ միւ-
ճիղաթլու պիր գուվլէթ իլէ
քէնտինին ՍԵսիա օրտուղունու
օնլարա իսպաթ էլլէմէտի (Պապ
ԺԲ . 38 , 39 , վէ ԺԶ . 1
շէրհլէրինէ պագ) , իլա պ՛ղիմ
սապր իլէ օնլարըն հէի սիթէմ-
լէրինի վէ վէվգէնմէլէրինի շէք-
տի , վէ օրատա՛ եա՛նի խաչըն
իւզէրինտէ տիւնեանըն կիւնաճ-
լարը իչիւն ապրմաղա վէ էօլմէ-
յէ լազի օլտու : Յիսուս՝ զա-
յի՛Ֆլէք իլէ խաչանտը : Բ Կորնթ .
ԺԳ . 4 : ԼՅՅէր ա՛ղիմ գուվ-
վէթ իլէ խաչտան էնսէ իտի ,
պիլիմ հէլաք եօրունտա օլան
ճինսիմիղ իչիւն աղա խէյաս
եօլու թէտարիք օլամազըր :

41. Օւէվգէնիւյ : Ս՝արժ . ԻԲ .
12 , 13 : ԼԵ . 16 : Ս՝արչ . ԺԵ .
31 : Պ ա-ի ԻԳ . 35 : Պու մի-
սիլլիւ իսքէնծէ վէ եզիլէթլէր
վէ զայէթ աճը էօրիւմ՝ իլէ
էօրտիւրիւմէքտէ օլարապ ճան
թէսլիմ էթմէքտէ իքէն՝ հէր
մէրթէպէ վէ մէսնէտ վէ սընթֆ
ատէմտէն զէվգէնիլմիշ վէ մաս-
գարալըղա ալընմըշ զայրի քիմ-
սէ օլտո՛ւմու : Սիլլէթին պաշ-
լարը վէ քիլիսէնին պաշլարը
օլ տէրէճէ էտէպ ու երքեանը
վէ ա՛ր նամուսու թէլք էլլէտի-

քեաՏինչը տախի քեաթիպէր վէ ինթիարլար իլէ զէվգլէնիպ տէրէր իտի .

42 Պաշգալարընը գուրթարտը, քենտինի գուրթարմաղա գա-

լէր քի՛ զէՏիրլէրինի Բապպ Յիսուսուն եիւզիւնէ թիւքիւրմէյէ էօն պազ օլտուլար Սօլտաթլար պիլէ օնու զէվգլէնտիլէր : Ղ 111 . ԻԳ . 36 , 37 : Ս է օնուն պերապերինճէ խաչլանան խըսըզլար պիլէ սայքի օ օնլարտան տերէճէսիզ զիյատէ եարամազ կիպի՛ օնա սիթէմ էթմէյէ իսթէտիլէր : Պունլար՝ ԼլաՏըն Օղընու սէջմէքտէ վէ օնա քէօթիւ սէջլէմէքտէ գալապալըզ իլէ պիրլէշմէքտէ քէնտիլէրին չէքտիլէրի եզիէթլէրինէ պիրաղ Տաֆիֆիլը պուլուր կէօրիւնիւրլէրիտի : Խանէ 44 :

42 . Քենտինի գուրթարմաղա գառիք րէյիլ րէյ : Պունլար՝ մութլապա քէնտինի գուրթարմաղ զիւիւ՛միւնտէ իտիլէր, վէ պունտան պէօյլէ ախէրլէրինի գուրթարմազ իտտիա՛սընտա օլմաւը՛ սատէճէ պիր կէօզ պայըճըլըզ վէ ալտատըճըլըզ իտի տէյիւ գըյաս էտէրլէրիտի : — Իւրայիլն քարիշանը : Լա՛նի Սեսիա : Պապ Բ . 2 : Ղ 111 . ԺԹ . 38 : Յիլէ . Ա . 50 : — Խալաան էնսին : Սարի . ԺԵ . 32 : Ղ 111 . ԻԳ . 35 : Օնու խաչա մըլը թութան էնքսերլէրուէն վիւճիւտիւնիւ սէօքսիւն, վէ օնու պէրլէյէն սօլ-

տիր տէյիլ տիր : էյեր Խորայէին փատիչաՏը իսէ, Տալախաչտան էնսին, վէ օնա ինանալըմ :

43 ԼլաՏա կիւվէնտի . Տալա

տաթլարըն էլլէրինտէն չըգսն , վէ քէնտինէ պիր դարար զիյան տօգաննապտան գուրթուլտուն , պագալըմ պունու էթմէյէ գատի՛ր մի : Խանէ 40 շէրՏինէ պագ : — Ս է օնա էնանալըմ : Խայըթ . Լ՝Ֆէնտիմիլ օնլարըն պու տէտիլինի էթսէյիտի պիլէ՛ օնլար էլպէթթէ ինանմայաճագլարըր . իլա տէյէճէրլէրիտի քի , պունուն ճիւվէսի՛ սօլտաթլարըն սէօզ պիրլէյի իլէ վէ էլ չափուգըուզու իլէ օլմուչուտու , չիւն քի սօլտաթլար օնուն էլլէրինէ վէ պագլարընա էնքսերլէրի սաՏիՏան մըլալամալըլարըր , իլլա պու պապտէ պիր Տիլէ գուլլանմըլարըր , վէ օնու պէրլէյէճէրլէրի՛ եերինէ՛ գաչըրմըլարըր տէյէճէրլէրիտի : Պապ ԻԸ . 13 շէրՏինէ պագ : Լիւսնի իրատէթլէրի իլէ իսքեաթ օլմամաղա գարար գըլան քիմնէլէրի՛ Տիլ պի՛ր իսպաթ գանտըրամաղ : Պապ ԺԲ . 38 , վէ ԺԶ . 1 շէրՏիլէրինէ պագ :

43 . ԼլաՏա կիւվէնտի : ԻչպուքեաՏինչը վէ քեաթիպէր՝ Քըրիտոս Լ՝Ֆէնտիմիլի ԼլաՏա կիւվէնտիլի իչիւն պու վէճՏ իլէ զէվգլէնտիլէրինտէ՛ քէնտիլէրին Սեսիասը Տագգընտա

օնու խեղաս էթսին , էյէր օն-
տան րազի իսէ . զիրա տէտի քի՛
Ըլլահհնն Օլուս իմ :

44 Պունճիլէյն օնուն իլէ

պիր զայէթ տիգգաթա շայէս-
թէ փէյղամպէրլէյի թէքմիլ
էթմէքտէ օլուս գլարընը փէք
ալ տիւշինտիւլէր : Սոյ՛ ԻԲ .
8 : Էմ՛ տախի Սոյ՛ . Գ : 2 :
Ե . Գ . 6 ԻԲ . 10 : ՀԱ . 11 :
Ե . 12 . 13 . 15 . 18 : ԼԵ . 10 :
— Օնոսն բուշ իտ : Պունլար՛
Յորուն տօսթլարը կիպի՛ իտ-
տիա՛ էտէրլէրիտի քի՛ էյէր
Ըլլահ օնու սէվէր վէ օնտան
րազի օլմուշ օլպըտը , օնու իշ
պու . աղիմ՛ պէլալարա կիրիֆ-
թար օլմաղա թէքք էթմէզ ի-
տի : Յոք . Գ . 7 — Ըլլահնն
Օլուս իմ : Պապ ԻԶ . 64 շէր-
հինէ պագ : Յոնն : Գ . 16 ,
17 : Ե . 17—25 : Ժ . 30 . 36 :
44 . Սուրբուր Գոնի : Խանէ
38 : Յոք . Լ . 7—9 : Սոյլ .
ԻԵ . 32 : Պէրապէր էզլէթ
չէքմէքտէ պուլունան քիմնէլէր
էքսէրի պիրի պիրինի աճըրլար .
լաքին Յիսուս) Ֆէնտիմիզէ էթ .
տիրէրի էմալարզ պալըմլըլը
թէքմիլ էթմէք իշինն՝ օնուն պի-
լէսինճէ էզլէթ չէքմէքտէ օլան
պու քիմնէլէր պիլէ սուչսուղ
Յիսուսա սիթէմ էյլէտիլէր :
Խանէ 41 շէրհինէ պագ : Լ աքին
Պ ուկաստան(ԻԳ . 39—43) էջ-
րենիրիզ քի՛ պու հիյպէթլու
թարզ իլէ գաթըլանմըլ օլան
իշպու խըրսըզարըն եալընըզ

խաչա չըգարըլան խըրսըզար
տախի օնա սիթէմ էտէրլէր ի-
տի :

45 Ս է սաաթ ալթըտան թա

պիրի իտի . եախօտ հէր նա-
սըլ իսէ , օպիրի էյէր իպթի-
տա սիթէմ էթտի իսէ տէ , փէք
չափուք թէվպէքեար օլուս . վէ
աֆվըզ պուլուպ՛ էպէտի խեղա-
սա նայիլ օլուս :
45 . Սոսթ Ելլահնն Ը Կէօ-
րինիւրքի՛ Յիսուս էֆէնտիմիզ
խաչա սաաթ իւչտէ՛ եախօտ հէր
նասըլ իսէ՛ սաաթ իւչտէն ալ-
թըյա գատար օլան վագթըն
մապէյնինտէ միլախտը : (Սունն
խաչանմասընն հազըրըզընն
թէտարիքի կէօրիւլէսի սաաթ
իւչտէ պաշայըպ (Սոյլ . ԺԵ .
25) սաաթ ալթըյա եագընա
գատար թէքմիլ օլմամըլ օլա-
պիլիւր : Յոնն . ԺԲ . 14 : Պապիլ
տիր քի՛ Յոլհաննէսին Ինճի-
լինին էպի էլեաղըլարընա պիր
եանղըլըզ կիրմիշ տախի օլ-
սունն : Ս՛ալիւմտիրքի՛ Ելլահննի-
լէր րագամարը՛ էլիֆզէ եաղ .
լարը իլէ իշարէթ էտէրլէր իտի ,
վէ իւչ պէյան էտէն եաղ փէք
գօլայ ալթը տէյիւ եանղըլ անկ-
լաշըլա պիլիւր իտի . վէ պուստան
պէջլէ իճթիմալ տրը քի՛ ֆիլ
վագի՛ եանղըլ անկլաշըլալ ալ-
թըլանն օլունտու : Պու մինվալ
իւզրէ թէվարիստէ տէնիյօր քի՛
Օթթօ՛ ալթըլ այ փատիշահըզ
սիւրտիւ . օ իսէ ֆիլ հագիգէ եա-
լընըզ իւչ այ փատիշահըզ սիւր-

սասա՛թ սօգուզա գատար՝ պիւ-

թիւն եէրին իւզէրինտէ գա-

տիւ : Պու տախի տիգգաթ օ-
 լունմայլ տրո քի՛ Յովհաննէս՝
 սասա՛թ ալթըտա տէմէյօր, իլ-
 լա "սասա՛թ ալթը մէհէլէրին-
 տէ" տէյօր : Դաքին Վրիստոս
 Իշֆէնտիմիզին խաչանմասը հէր
 հանկը սասա՛թտա ֆիլ հագիգաթ
 վագի՛ օլտու իսէ տէ՛ գարանլըգ
 օլմասը սասա՛թ ալթըտա եախօտ
 էօյլէն մէհէլէրինտէ պաշամըշ
 իտի : Մարէ ԺԵ . 33 : Պարհ .
 ԻԳ . 44 : Իշպու գարանլըգ՝ քիւ-
 սիւֆ եանի կիւն թութուլմասը
 իլէ վագի՛ օլմատրղընա շիւպհէ
 եօգ տուր . շիւնքի կիւն թու-
 թուլմասը տայիմա այլն սալթ
 իպթիտասը գէմանընտա օլապի-
 լիւր, լաքին Վրիստոս Իշֆէնտի-
 միզին խաչանմասը՝ այլն սօլու
 օլմասը գէմանընտա վագի օլ-
 մուշուտու : Կէ պունտան գա-
 թը՛ նազար՝ պիր թէքմիլ կիւն
 թութուլմասը՝ հէման օն պէշ
 տագիգա գատար սիւրէպիլիւր .
 լաքին պու գարանլըգ՝ իւչ սասա՛թ
 սիւրտիւ : Մարէ ԺԵ . 33 :
 Պարհ . ԻԳ . 44, 45 : Պարհ . Բ .
 20 : Իշպու գարանլըգ՝ պիւ թիւն
 պիւթիւնէ թապիաթ գանուչլա-
 րընտան իւթիւն պիր շէյ իտի :
 Վրիստոսուն սօղմասընտա՛թա-
 պիա՛թ գանուչլարընտան իւ-
 թիւն պիր ըշգ վագի՛ օլտու
 (Պապ Բ . 2) , վէ էօլմէսիտէ՛
 թապիաթ գանուչլարընտան
 իւթիւն պիր գարանլըգ օլտու :
 Ալլահ (Սա՛ալէա քէնտիտի՛ ա-
 նասըրարը իաչ իւզէրինտէ էզի-

յէթ չէքմէքտէ օլան ա՛ղբ . Օա-
 թը շէրիֆ իլէ տէրտտաշ էթ-
 տիրտի, վէ պու գարանլըգ՝ Աւ-
 լահըն քէնտի Օղղունուն տիւշ-
 մանլարընա գարշը օլան հիյ-
 պէթըու իըշմ ու ղազապընըն
 պիր նիշանէսի իտի : Կէ կէօրիւ-
 նիւր քի, պու ճան թէսլիմ էթ-
 մէքտէ օլան Պուրթարըճըյը
 տուրուպ գէվգլէնէն եարամաղ-
 լարը օլ տէրէճէ գօրգութտու քի՛
 աղըզարընը գափայլալ լալ օլ-
 տուլար : Հէմ տախի իշպու գա-
 րանլըգ՝ միւպարէք Պուրթարը-
 ճըմրզըն պու էսնատա գարան-
 լըղըն գուվվէթէրի իլէ էթմէք-
 տէ օլտուղու հիյպէթըու ճէն-
 կին վէ Ալլահ թարաֆընտան
 քիւլլիյէն թէսէլլիսիլ օլտու-
 ղունա միւնասիպ պիր թէշպիհ
 իտի : (Յուն ճանընը՛ պիր հիյ-
 պէթըու գարանլըգ գափիամը-
 շտը : Պապ ԻԶ . 44 շէրհինէ
 պագ : Եէր՝ օնտան պիր տամիս
 սոյու էսիրկէտիլինտէ՛ կէօք
 տախի օնտան պիր շալէ՛ ըշղը
 էսիրկէտի Ալլահ ինսանը տիւն-
 եա իւզէրինտէ եարաթտրղըն-
 տան պէրու պունուն կիպի իւչ
 սասա՛թ օլմամըշտը : Իշֆէնտի-
 միզին իշպու գարանլըգ օլան իւչ
 սասա՛թտա պիր շէյ սէօլէտիլի
 կէօրիւնմէյօր . իլլա ա՛ղիմ աղը-
 լար վէ իւքէնճէլէր չէքէրէք
 սիւքիլթ ասըլը գալտը տուրտու :
 Օնուն ճանը կիւնահ իշիւն
 գուրպան սունուլտու . վէ ինսա-
 նըն ֆիտասընըն իճրա օլունմա-

րանըզ օլտու :

46 Մէ սաա'թ սօգուղ մէ-
Տէլինտէ Յիսուս պէօյիւք սէս
իլէ չաղըրզ տէտի . Լչլէ Լչլէ'

սը զէմանը իտի : — Պի-նի-ն էե-
րն է-չէրնիտէ : Պու՝ օլ գարան-
ըզ Պաղեստին տիյարընտան
տըշարը ախէր մէմէքէթէրէ
տախի մութլագա եայըտը տէ-
յիւ անկլաշլամազ : Պապ Դ .
8, վէ ԻԴ . 30 շէրՏէրինէ պագ :

46. Սաա'թ պօգուղ զեհէլէնիտէ :
Պու իքինտի մէՏէլէրի իտի , վէ
ախչամ գուրպանընըն սունուլ-
տուղու՝ վէ պասէք գուրուսու-
նուն պօղաղանտըղը վագըթ ի-
տի : Պապ ԻԶ . 2 շէրՏէրինէ պագ :
— Յիտու պէօյիւք սէս իլէ չաղը-
րը : Սաա'թ ԺԵ . 34 : ( ) նուն պու
չօգ զէման էղիյէթ շէրէրէք սիւ-
քիւթ տուրմասընտան սօնկրա՝
պու պէօյիւք սէս իլէ պաղըրմա-
սը՝ օնուն Տիւպէթլու էղիյէթ ու
տէրտինին նիՏայէթ տէրէճէսի .
նի վէ ճանտան ա՛ղիմ Տէրարէթ
իլէ իմտատ թալապ էթմէսինի
իզՏար էտէր իտի : — Լչլէ Լչլէ՝
նէ : Սաա'թ ԻԻ . 1 : Իչպու էսթիխ-
րաճ՝ Իպրանի տիլինտէ օլմա-
տը , իլա Իպրանիճէ իլէ գարըշըզ
օլան Սիւրեանիճէ լիսանընտա
օլտու . քի իՏթիմալ տըր քի՝
Գուրթարըճըրըն ա՛լէսսէվի
սէօյլէտիյի տիլ օ իտի : — Պէնի
նէլէն թէր+ էլիտն : ԼլաՏըն
մուՏապպէթլու ( ) զուճուն աղ-
ղընտան չըզմաղա պու նէ աճա-
յրպ պիր թապիր իտի : Հագի-
գաթ՝ օնուն պուլունտուղու

լամա սապաթթանի , էա՛նի Լա՛
ԼլաՏըմ ԼլաՏըմ՝ պէնի նի՞
չին թէրք էթտին :

47 Մէ օրատա տուրանյարըն
տէրտ ու գասալէթին էմալի
ասլա քիմնէյէ վագի՝ օլմուշ
օլտուղու օլմատը : Պիլիբիղ քի
ԼլաՏ օնուն խըղմէթինտէն
խօշնուտիտի . վէ ճանընը դօ-
յունյարընըն ուղուրունա դօ-
տուղու իչին՝ ԼլաՏ օնու սէ-
վէրիտի : Լաքին Բրիստոս Լչ-
Փէնտիմիզ շիմտի կինաՏքնար-
լարըն էէրինտէ տուրույօր իտի ,
վէ պիղիմ միւսթաՏագօ օլտու-
ղումուղլանէթի էիւքլէնմիշ ի-
տի : Լապ . ԾԳ . 10 : Մէ օնուն
իչպու գասալէթլու չաղըրմատը
կէօսթէրի իտի քի՝ ԼլաՏըն
էիւղիւնիւն նուրունուն քիւլլի-
յէն օնու թէրք էթմէսի՝ վէ Լէ-
լաՏըն կինաՏա գարը Տիւ-
պէթլու զաղէպինէ օնտա օլան
տույուշու՝ վէ շէյթանըն օնա
գարըն էյլէտիյի զայէթ զօրու
Տիւճիւմլէրի՝ օնուն չէքմէքտէ
իտիյի տիւրլիւ տիւրլիւ էղիյէթ
ու իսքէնճէլէրինտէն պինիՏայէ
տաՏա զիյատէ Տիւպէթլու իտի-
լէր : Լաքին պու միսիլիւ Տիւ-
պէթլու պիր թարղ իլէ սըրր օ-
լան պիր խուսուս՝ վէ Պսթսն-
մանի պաղչէսինտէքի կիպի պիր
մատտէ պապընտա պիղ նէ՞ գա-
տար աղ պիլիբիղ : Պապ ԻԶ . 44
շէրՏէրինէ պագ :

47. Պու՝ Ելէյը չաղըրմատը :
Պունու սէօյլէյ՛նլէր՝ իՏթի-
մալ տըր քի՝ Բօմաըն սօլտաթ-

պա՛ղըսը իշխեմտիքսէ՛ տերըէր
իտի քի, Պու՛ Եղեայը չաղը-
րըյօր :

48 Ս է չափուճագ օնլարըն
պիրի սէյիրտիպ՝ պիր սիւնկէր

լար տէյիլ իտիլէր, զերա օն-
լարըն՝ Եղեատան նէ՞ խապէր-
լէրի օլա պիրիտի. լաքին պու-
նու սէօյլէյէնլէր Եէ՛հուտիլէր
օլմայը իտիլէր, քի եա Լ՛ֆէն-
տիմիզ Վ՛րիստոսուն սէօյլէտի-
յինի անկլայամատըլար, եախօտ
պիլէրէք՝ էնգաստէն վէ հարա-
մազըզլարընտան օնուն սէօյ-
լէտիյինի թէ՛ճնիս էտերէք՝ օ-
նու զէվզէնտիլէր, վէ օնու
գուրթարմագ իշխն Եղեայը
չաղըրըյօր տէյիլ՝ օնու մէզա-
գա ալտըլար : Ս է իշպու հիճվ
ու մէզագ՝ պու սէպէպտէն օլ
գատար տա՛հա աճը օլուրուտու
քի՛ ու՛մուճէն միլէթին զիւրիւ-
միւ պու իտի քի, ՄԵՍԻԱՆԸՆ
էօսիւնճէ Եղեա կէլէճէյիտի,
քի օնուն փատիչա՛հըղը իշխն
եօու հաղըլլատըն : Պապ ԺԱ .
14 շէրհինէ պագ :

48. Չափուճագ օնլարըն պի-
րի սէյիրտիպ (Սլա պիրի քի՛
Յիսուս Լ՛ֆէնտիմիզ օնլարա
պայկըն՝ վէ ճան թէսլիմ՝ էթ-
մէյէ հաղըր կէօրիւնիւրիւտիւ :
Յիսուս Լ՛ֆէնտիմիզ տախի՛
«Պուսպօրուս» տէտի : Յ՞՛ն .
ԺԹ . 28 : Է՛մ տախի պագ
Սաղ՛ . ԻԲ . 14, 15 : Խաչ-
լանմագ էգիլէթլէրինին պիրի
տախի՛ տէնիյօր քի՛ զայէթ շէ-
տիս սուսամագըզ իտի . շիւնքի
զայէթ ա՛ղմ աղըր վէ էգի-

ալտը, հէմ սիրքէ իլէ սօլտու-
րուպ՝ պիր գամըչա սարտը, վէ
օնա իշիրի իտի :

49 Ս է օպիրլէրի տերլէր ի-
տի . Պօյ վէր, պագալմ՝ Ե-

յէթտէն տիլ գուրուր գալ-
րուլուր : Ս է Յիսուս Լ՛-
ֆէնտիմիզ օնա պունտան էվ-
վէլ սունուլան սէրիսօ շտիճի
իշքիյի այմաղա իմթինա՛ էյ-
լէտի : 34 իւնճիւ խանէնին շէր-
հինէ պագ : — Պիւր սիւնկէր ալ-
ալ : Յիսուս խաչըն իւղէրինտէ
օլ գատար եիւքսէքսէ իտի քի՛
օնուն տուտապլարընա պիր ի-
չէճէք քեասէ եագլաչարմալը
կիւճ իտի, վէ քէնտիսի՛ էլլէ-
րի միլը օլմաղըլա օնու ալա-
մաղըտը : Լաքին պիր գամըչա
սարըլմը՛ սիւնկէր՝ օնուն աղ-
զընա եէթիլմէյէ գօլայ ուղա-
տըլա պիրիտիտի : Յ՞՛ն . ԺԹ .
29 : — Սէրէ էլէ րօլրօրօրօր :
Պու՛ կէօրիւնմէզ քի՛ օնա
պունտան էվվէլ սունուլան կի-
պի իտի (խանէ 34), լաքին էյ՛
վա՛հ, պիր տամլա սուուգ սու՛
նէ՛ գատար սէրինլէտիճի օլա
պիրի իտի : Սաղ՛ . ԿԹ . 21 :
Պաղ՛ . ԻԳ . 36 :

49. (Պիրլէրի տերլէրիտէ՛ Պա՛-
ղըլարը՛ էյերչի օնուն էգիլէթ-
լէրինին զէմանընը ուղաթմագ
նիլէթի իլէ օնու ճանլանտըր-
մաղա զայրէթ էտերլէր իտի ի-
սէ տէ՛ ախէրլէրի օնա՛ հէրա-
րէթինի սէօյիւնտիւրմէնին ալ
պիր թէսէլլիս իշխն՝ պիր
տամլա սու . վէրմէյէ պիլէ իմ-
թինա՛ էտերլէր իտի : — Պօյ վէր

ղեա օնու գուրթարմաղա կէ-
լի՞ր մի :

50 Վ Ե Յիսուս թէքրար պէօ-

նա : Օնուն էօրիւմիւնիւ նէ չա-
փուգ կէթիրէճէք՝ նէ տէ կէ-
ճիքտիրէճէք պիր շէյ էթմէյէ-
լիմ : Օնա՝ նէ կէօք նէ տէ եէր
պիր իմտատ էտէ պիլիւր : Օ-
նուն գաջըպ գուրթուլմասը
միւմքիւնսիւզ տիւր. օնուն պիր
գուրթուլաճագ իւմիտի օյա-
մաղ. վէ օնու քէնտի հայինէ
պրաղալմ :

50. Թեոքրար պեօյե-+ սէս ին
չալըրըպ : Մարի. Ի. 37 :
Պու՝ օնուն աղըրըրընըն նի-
հայէթ տէրէճէսինտէ օլտու-
ղունտան օլմալը իտի, վէ պէօ-
յիւք հէմ հէյպէթու պիր ին-
կիթի իլէ պիր աճ չէքմէք օլ-
մալը իտի. չիւքի շիմտի օ՝
հիւքիւմէթլէր վէ գուվէթլէր
պօղմագտա իտի : Վ. Բ. 15 :
Յոլհաննէստէն (Թ. 30) էօրէնիրիզ քի՝ Յիսուս Լփէն-
տիմիզ՝ «Թէքմիլ օլմուչ տուր»
տէմիչ իտի. վէ օլա պիլիւր քի՝
կիւնէչ հէման գօյու գարան-
լըգտան շիմտի եինէ կէօրիւն-
տիւ. վէ գօրգունուն գարան-
լըղը Յիսուս Լփէնտիմիզին ագ-
լընտան շիմտի տաղըլըր : Յի-
սուս Լփէնտիմիզ՝ «Թէքմիլ
օլմուչ տուր» պաղըրալը, վէ օ-
նու պիր եիւքէք սէս իլէ սէօյ-
լէտի : Լփվէթ, հէփ գօլալա-
յըլըր՝ զէվպէնմէլէր՝ վէ իս-
քէնճէ ու կէլյէթլէր՝ հէփիտի

յիւք սէս իլէ չաղըրըպ՝ բուհու
թէպիմ էթտի :

51 Վ Ե իշթէ հէյքէլին փէր-

«Թէքմիլ օլտու» : Ինսանըն
խէլասընըն իճրասը իչիւն Մե-
սիանըն էտէճէյի վէ չէքէճէյի
հագգընտա փէյղամպէրէրին
փէչին խապէր վէրտիքլէրի շէյ-
լէրին ճիւմլէսի «Թէքմիլ օլ-
տու» : Վ Ե շիմտի պիւթիւն
տիւնեա ա՛լէմտէ պէօյիւք սէս
իլէ նիտա օլունտուն քի՝ Փիտա
խըղմէթի «Թէքմիլ օլտու»,
հէփ թէչպիհէլէր վէ նիշանէլէր
«Թէքմիլ օլտու», կիւնահըն սօ-
նու կէտի (Ղ. 24), վէ
կէօքլէրին փատիշահըղը հէփ
ինանանլարա աչըլտըր : Մ-
հո թեուլի՝ էթտի : Ղուկաստան
(Ի. 46) էօրէնիրիզ քի՝ Յի-
սուս Լփէնտիմիզ բուհունու
Փէտէրինին էլէրինէ սրփարըչ
էյլէտի : Պունու՝ հէր քէս ի-
չիտիրքէն էյլէտի. վէ պունուն
իլէ Մլահա օլան թէքմիլ ի-
թիմաստընը՝ վէ քէնտինին գօ-
յունլարը ուղուրունա քէնտի
ճանընը գօտուղու իչիւն ա՛ղիմ
չաղըղընը իզհար վէ պէյան
էյլէտի : Պապ Ի. 28 : Լփ. 9-
12 : Ղ. 26 : Յ. 11. 15. 18 : Լփ. 14 :
Բ. 14 : Բ. 14 :

51. Էնչէլին քէրտի : Իշ-
պու փէրտէ՝ ա՛ղիզ մահայի ա-
ղիզէր ա՛ղիզ մահայինտէն ա-
յըրըրալը : Լփ. 9. 12. 31-
33 : Ղ. 26. 2. 12-

տէսի եօգարտան աշաղայա- տէք երթըրլըպ իբիյէ պեօլեւն-

15. — Եւրեւելոյ եւ : Մարի . 16 . 38 : Ղ 1 . 1 . 19 . 45 : Պու փերտէ՝ օթուզ արշընա եագըն ուզուն օլուպ՝ ղայէթ գալի վէ մեօՏքեմ պիր շէյ օլմայը խտի : Պունուն իչիւն օնուն երթըրմասը՝ օլ զէման զուհր էտէն զէլզէլէտէն օլմուշ օլամազ խտի , իլլա քէնտիլի յինտէն պու պիր միւճիգաթ օլմայը խտի : Կայիտիա վէ պաշ քեաՏինլէրին ճիւմլէսի՝ պու փերտէ երթըրլըրգտան սօնկրա օնու կէօրմիւշ օլմայը խտիլէր , վէ շիւպՏէսիզ՝ պու օլտուղու զէման պունլարտան պա՛ղսը օրօտա պուլունմուշ օլմայը յըտըլար : Փէք չօգ քիմնէլէր տախի պունու կէօրմիւշ օլմայը յըտըլար . շիւն պու Տէման ախշամ գուրպանընըն սունուլտուղու՝ վէ քեաՏինին ա՛ղիզ մաՏալտէ քիւնլիւք եագտըղը զէմանտէ վագի՝ օլտու : Ղ 1 . 1 . 11 . 9—11 : Լ՛ղիզէր ա՛ղիզի մաՏալի Տիչ պու միսիլիւ աչըզ՝ վէ Տէր քէսին նաղարընա պրաղըրը պունտան էվվէլ գայաղըր եօղուտու : Եքէ . Բ . 13—18 : Եքր . 2 . 19 , 20 : Ժ . 19—22 : — Ս է եեր սարուրը : Եքրին սարսըրմասը՝ եանի զէլզէլէ՝ էքսերի եերին իչինտէ գալմըշ վէ եերին տէլունինտէ պուլունան աթէշին վասիթասի իլէ շիւմիշ Տամա եախօտ պուխար օլմուշ սու-

տիւ , վէ եեր սարսըրը , վէ գայալար եարըլըրար .

յուն չըգմաղա եւրիւմէսի զարպը սէպէպինտէն օլուր , վէ պու սէպէպտէն օնա պիր միւճիգաթ էսերի տէնէմէզ . լաքին շիմտի եերին սարսըրմասը՝ Պապ ԻԸ . Չտէ զէքըր օլունան միսիլիւ՝ Տէր Տալտէ պիր միւճիգաթ էսերի խտի : Պու՝ Վրիստոս Լ՛ֆէնտիմիլի խաչլայանլարըն թէօՏմէթիլ օլտուղու Տիլպէթու եարամազլըղընը խպաթ էտէն պիր ա՛լէամէթ իտի : Էմ Վրիստոս Լ՛ֆէնտիմիլին Տագգան ՍԽտիա օլտուղունուն՝ վէ օնու էօրտիւրէնլէրին իւզէրինէ Լ՛լլաՏըն ղազէպի Տիլպէթու պիր թարզ իլէ ա՛ղիմ օլտուղունուն խպաթ թընա պիր ա՛լէամէթ խտի : Ս է թէշպիՏէն սէօյլէյինճէ , պունու տախի տէյէ պիլիլիլ քի , շիմտի շէյթանըն փատիշաՏլըղընա վէրիլէն պէօյիւք սարսըրմայը վէ էօլիւմիլ վուրուշու տախի պէյան էտէրիտի : — Պայալար եարըլըրար : Պիւթին թապիաթ՝ Լ՛լլաՏըն Օղունուն էղիլէթ ու իսքէնճէլէրինէ Տիսսէտար օլմուշ կէօրիւնիւր իտի : Կիւնէշ երեղինիւ սագլատը , վէ Տիլպէթու սէյրանը կէօրմէյէ իմթինա՝ էտէրիտի . եեր՝ շիմտի իւզէրինտէ եաթան թէօՏմէթին եերիւ ղայէթ աղըր օլուպ՝ օնու կէօթիւրէմէզ կիպի ինլէյէրէք սարսըրըրտը , վէ գայալար պիլէ զարպը Տա-

52 Վէ մեղարար աչքաբարձար, վէ ույուժնուչ օլան նիչէ ա՛ղեղէրին թէնլէրի գալգտըլար :

րաբէթէր իլէ չաթլարուց եաբըլըլարըտը : լաքին պաշ քեա՜հինլէրին վէ քեաթիպլէրին եիւրէքլէրի գայալարտան տա՜հա զիյատէ գաթըր օլուպ՛ օնլարա պու քեյթիյէթ աւլա պիր քեար էթմէտի :

52. Մեղարար աչքաբարձար : Լէհոտիլէրին մէ արլարը՛ էքսէրի գայալարտա օլուժնուչ իտիլէր, եախօտ գայալար արասընտա մաղարալարտա իտիլէր : Պունուն իչին՛ զէլզէլ վէ գալարըն եարըմասը՛ թապիա՛թը իլէ օնլարըն պիր չօղունու աչա կէրէք իտի : — Նիլէ ա՛ւ շէլլէրին ինլէրի : Երայ. ԻՁ. 19 : Ուլ. ԻԳ. 14 : Յիլ. Ե. 25—29 : Պու քիմնէլէրին քիմիլըր օլտուղունու՛ վէ օնտան սօնկրա օնլարա նէ օլտուղունու պիրմէզիլ : Լաքին իհթիմալ կէօրիւնիւյօր քի, պունլար ազ զէմանտան եվվէլ էօլմիւշ օլանլէրտէն օլմալը իտիլէր. շին քի էսքի ա՛ղեղէր օ զէման թանըլմայաճաղըտը, վէ Երուսաղէմին իչինտէ հայաթտա պուլունան քիմնէլէրին հիչ պիրինտէն պիլինէմէյէճէքլէրիտի : Պու սուրէթտէ շիւպհէսիլ օնլար Յիսուս լչֆէնտիմիզին էյի պիլինմիշ տօսթլարըր օլմալը իտի, վէ իքիտի՛ պիրի Միմէօն վէ օպիրի Լննա օլա պիլըր ի-

53 Վէ մեղարարտան չօքրպ՛ օնուն գըյամընտան սօնկրա՛ ա՛ղեղ շէհրէ կիրտիլէր, վէ չօգ քիմնէլէրէ կէօրիւնտիւլէր :

տի Վուհ. Բ. 25—38 : — Ույուժնուչ օլան : Պապ թ. 24 շէրհինէ պագ :

53. ()նուն գըյամընտան սօնկրա : Լչյէրչի մեղարար Վրիստոս լչֆէնտիմիզին էօլուժիլ զէմանընտա աչքաբարձար իսէ տէ, պու ա՛ղեղէրին թէնլէրի՛ օնուն տիրիլմէսինէ գատար հայաթա կէլմէտիլէր : Ա Վրնի. ԻԵ. 20. 23 : — Լննա շէհրէ կէրէք : Եա՛նի Երուսաղէմէ : Պապ Գ. 5 շէրհինէ պագ : — Չօգ տիմնէլէրէ կէօրիւնտիւլէր : Պունլար նէ թարիպտէ՛ գաշ քէրրէ՛ քէնտիլէրին. եվվէլքի աշնալարընա ա՛լէսսէվէյէ մի՛ եօխսա սայթ տօսթլարընա մը կէօրիւնտիւլէր, վէ նէ սէօյլէտիլէր հէմ՛ նէ էթտիլէր պիլլմէզիլ. լաքին շիւպհէսիլ շէհատէթ էթտիլէր քի, քէնտիլէրին իման կէթիլմիշ օլտուգլարըր գաթ՛ Մեսիա իտի, վէ իւմիտ էթմիշ իտիլէրի շէյլէրտէ՛ օ օնլարըր ալտաթմասըր : Վըյաս օլունմալը տէյիլ տիր քի՛ օնլար թէքրարէն մեղարլարընա տէօնտիւլէր, եախօտ պիր միգտար տահա եաշալուպ էօլտիւլէր. վէ թէքրար քէնտիլէրին տօսթլարըր օնլարըր կէօլտիւլէր. լաքին տահա չօգ զէյատէ իհթիմալ կէօրիւնիւր քի՛ օնլար Վրիստոս լչֆէնտիմիզ

Յ4 Ս է եիւզ պաշը՝ Տէմ օնուն պիլէսինճէ իսուսու կէօղէտէնէր վէլգէլէյի վէ օլան շէյլէ-

կի պի արթըգ էօլմէմէք իշիւն տիրիտիլէր, վէ օնուն պիլէսինճէ ի՛գգէթ ու ճէլալտէ օլմագ իշիւն կէօյէ շըգալլար :

Յ4 . 1շիւ պաշը Խ : Խանէ 36, վէ Պապ Ը . 5 շէր Տէրինէ պագ :

— Օլէլէլէյի : Խանէ 51 շէր Տինէ պագ : — Ս է օլան շէյլէ-

րէ կէօրտիւքէրինտէ : Պուրթաւրըճըմիլ օսն էգիլէթ ու իսքէնճէսինտէ ՄլլաՏա պու տէրէճէ թէքմիլ ի՛թիմատ կէօս-

թէրէճէյի՛ պու ի՛թիմատ իշիւն վէվգէ ալընտըգտան սնկրա պիլէ, կէօրիւնիւր պիր սէպէպ

եօղիքէն օնուն իւզէրինէ պու տէրէճէ Տէր Տատտէն թէճաւուղ սէօյմէք վէ սիթէմ երղը-

լաճաղը, վէ օնուն պունլարը շէքմէսինտէ սապըր վէ ՄլլաՏա մաիսուս թէճամիւլի, վէ պա-

խուսուս օնուն պու գատար թէկէօլէճէյի (Պապ Ը . 38 շէր Տինէ պագ), վէ էօլմէսինտէն փէք

աղ էվվէլ թապիա՛թըն Տէփ գուվվէթի օնտա մէվճուտ կիւպի՛ պէօյիւք սէս իլէ շաղըրա

պիլէճէյի՛ եիւզպաշընըն տիգպաթընը ճէլպ էյլէտի : Մարի . Ը . 39 :

Յիլ վագի՛ պու սէյրանըն պիւթիւնիւ ղայէթ Տիյպէթլու իտի : թապիա՛թ գա-

նունլարընտան իւսթիւն օլան գարանլըգ՝ թապիա՛թա մուղալիւր եէրին ինլէմէսի վէ գայա-

լարըն շաթլարպ եարըմասը՝ քի

րի կէօրտիւքէրինտէ, ղայէթլէ գօրգուպ տէտիլէր . Աէրէքտէն պու՝ ՄլլաՏըն (Պլու իտի :

պունլարը ճիւմլէյէ գատիր պիր գուտրէթտէն ղայրի էտէ պիլէն օլամալըտը, ճիւմլէ պու վու-

գուա՛թլէր պէրապէր՝ ինսանլարըն եիւրէյինտէ պիր գօրգու կէթիրմէյէ՛ վէ էն գալի գալպ-

լէրի պիլէ իւրքիւթմէյէ քիֆալէթ էտէր ա՛լէամէթլէր իտի :

— Պայէլիլէ քօրգո՞ր : (Նլար՝ վուգո՛ւ պուլմագտա օլան ալէամէթլէրի ՄլլաՏըն ղապապէ կէ-

տիյինէ պիր սաՏիՏ իսպաթ սայալըրա, վէ քէնտիլէրին էյլէտիրլէրի շէյլէր իշիւն ՄլլաՏըն

ինթիգամը օնլարըն իւզէրինէ տիւշէճէք տէյիւ գօրգուլար :

— Սէրէտէն պու՝ ՄլլաՏըն (Պլու իտի : թաՏմին օլունամաղ

քի՛ եիւզպաշը իլէ սօլտաթլար իշպու սէօլէրին մա՛նասընը

թէքմիլէն անկլարլարտըր լաքին շիւպ Տէսիլ՝ պիլիլէրիտի քի իս-

սուա քէնտիսինի ՄլլաՏըն (Պլու տէտիլի իշիւն քիւֆիւրպալ

տէյիւ էօլիւմէ Տիւքմ օլընտու (Պլու . ԻԲ . 70) : Յօվ . ԹԹ . 7), վէ իաշըն իւզէրինտէ պու-

նուն իլէ վէվլէնիլտիլինի իշիլթմիլշէր իտի (խանէ 40 վէ 43 շէր Տէրինէ պագ), վէ Տէփ պու

ալէամէթլէրի կէօրմէլէրի իլէ՛ իսուս 1շֆէնտիմիլին քէնտիւնին իգրար էթտիլի ղաթ օլտուղունա թէքմիլէն գանտըրար՝ (Նլարըն՝ իսուսուն սուչուղ վէ սատրգ օլտուղունու թագ-

55 Վ է օրատա՝ ուղագտան պա-
գան չօգ գարըլար վար խտի,
քի օնլար Գալիլեատան Յի-
սուսուն արտընձա՝ օնա խըզմէթ
էթմէյէ կէլտիլէր .

56 Վ ի օնլարըն արասընտա՝

րիր էթմէլէրի իլէ՝ Լլաճա Ի՛վ-
զէթ վէրտիքլէրի (Ղ Դ . ԻԳ .
47) աճայրպ տէյիլ տիր . Տէմ
օնլարըն՝ պիւթիւն թապիա՝ թըն
իգրար էթմէքաէ կէօրիւնտիւյիւ
շէյի՛ Ենի Յիսուս Լճէնտի-
միզին Լլաճըն Օղու օլուուղու-
նու իգրար էթտիքլէրի աճայրպ
տէյիլ տիր : Լճէր օնլար սիւ-
քիւթ էթսէլէր խտի , անիտէ
թաշար պաղըրաճապլարըտը :
Ղ Դ . ԻԳ . 40 :

55. (Երաս . . . ղէ քարըլար
վար իրի : Ղ Դ . ԻԳ . 27, 28 .
48, 49 : Յոմէ . ԻԲ . 25 — 27 :

— Ուղագտան պագան : Պու գա-
րըլարըն Տէվիտի պիրտէն՝ սօլ-
տաթլարըն վէ զէվգլէնէն ճիւմ-
Տիւրիւն սէպէպինտէն իՏթիմալ
տըր քի՛ խաշըն Եանընա վա-
րամաղարըտը . Լաքին . ուղագ-
տան պիր ուղըն մաճալտէն՝
Եիրէք աճըսը իլէ քէնտիլէրին
մուճապպէթլու խօճասընըն շէ-
տիտ էզիյէթլէրին սէյր էտէր-
լէրիտի : — Օնա Եըլմէթ Եթիէն :
Իշպու էյի գարըլար քէնտիլէ-
րին մալինի վէ վագթիինի Յիսուս
Լճէնտիմիզին խըզմէթիւնէ վէ
րաճաթընա վագթ էթմիլչէր խտի .
վէ Գալիլեատան պէրու սէքսէն
Եախօտ Եիւղ միլ միգտարի մա-

Մագդաղենալը Մարիամ վէ
Յակոբոսուն Տէմ Յովսէսին
անասը Մարիամ վէ Օ. Եբե-
դէոս սղուլլարընըն անասը վար
խտի :

57 Վ է ախշամ օլունձա , Լ-

Տալտէն օնուն արտընձա կէլտի .
լէր , քի պու խըզմէթի էտա էյ-
լէսինլէր , վէ օնլար սօնունա
գատար օնա Եախիշարըլար գալ-
տըլար : Ղ Դ . Ե . 2, 3 : Մարի .
ԻԵ . 40, 41 : Լճվաճ՝ պուն-
լարըն րուճու՝ Քրիստոսուն ար-
տընձա էքմէքլէր վէ պաղըլար
իչիւն կիտէնլէրինքինտէննէ՛ գա
տար Փարգլը խտի : Յոմէ . Զ .
26 :

56. Մագդաղենալը Մարիամ :
Իշպու Մագդաղա գատապա-
սընտան օլան Մարիամ Ինճիլ-
տէ չօգ տէՓա՝ անկըլպ՝ տայիմա
իզգէթ իլէ սէյլէնիյօր : Օնուն՝
Գուրթարըճըլա ա՛գիմ մու-
ճապպէթի վարըտը . վէ օնու սէվ-
մէյէ պէյիւք սէպէպի վարըտը .
զիրա օնու պիր ա՛գիմ տէրտ ու
պէլատան գուրթարմըլտըր : Լօա-
նէ 61 : Պապ ԻԵ . 1 : Մարի . ԺԵ .
40, 41 . 47 : ԺԶ . 1 . 9 : Ղ Դ .
ԻԳ . 10 : Յոմէ . Ի . 1 . 11 — 18 :
— Յակոբոսուն Եթ Յովսէսին անա-
սը : Մարի . ԻԵ . 40 . 47 : ԺԶ .
1 : Յոմէ . ԻԲ . 25 : — Օլթէ-
դէոս սղուլլարընըն անասը : Պապ Ի .
20 շէրճիսէ պագ : Պունուն իս-
մի կէօրիւնտիւր քի Սղոմէ խտի :
Մարի . ԺԵ . 40 : ԺԶ . 1 :

57 . Լաշամ օլունձա : Մարի .

րիմաթիառան ատը Յովսէփ
պիր զէնկին ատէմ կէլտի , քի՝
օ քէնտիսի տախի Յիսուսա շա-
յիրտ օլմուշ իտի :

58 Պու քիմնէ Պիղատոսուն
եանընա կէլիպ՝ Յիսուսուն թէ-
նինի տիլէտի . օլ զէման Պիղա-
տոս էմը կթտի , քի թէն վէրիլէ :

Ձ.Ե. 42 : Պունտան եվվէլ խաչ-
տա Յիսուս Լփէնտիմիզին պե-
րապէրինճէ ասըմըշ օլան խըր-
սրզարըն ինճիք քէմիքլէրի մէր-
Տամէթսիզ պիր թարիգտէ գը-
րըրտար , շէօյէ քի թէզ էօլ-
սիւնլէր , քի օնլարըն ճէսէտլէ-
րի շաբաթտան եվվէլ գալտըրըլ-
սընլար : Յփ . Ձ.Թ . 31—37 :
— Ընթմնիտան : թաճաճին օլու-
նույօր քի , պու՝ Սամուէլին օլ-
տուղու շէճիր Սամա իտի : Ա
թափ . Ա . 1 : Է . 17 : — Պեր
զէնկին ասէմ կէլտի : կէօրիւնիւր
քի՝ պու ատէմ միլլէթին պէօ-
յիւք մէճիսինին եա՛նի Սան-
Տէտրիմ մէճիսինին պիր ա՛գասը
իտի : Մարի . Ձ.Ե . 43 : Ղ . Գ .
ԻԳ . 50 , 51 : Պունուն զէնկին-
լէյի վէ միւ թէ պէր մէսնէտի պէլ-
քի պունուն իչիւն մախուսէն
զիքը օլունույօր քի՝ Լսայինին
փէյղամպերլէյինին թէքմիլ օլ-
մասը պէյան օլունսուն : Լսայ .
ԾԳ . 9 : — Յիսուս շայիր օլ-
մուշ իտի : Յովսէփ Յիսուսուն
շայիրտի օլտուղունու աչիքեարէ
իգրար էթմէմիչտի , լաքին պէլ-
լէ տիր քի , ՍանՏէտրիմ մէճ-
լիսի թարաֆընտան շիւպՏէլի պիր
քիմնէ սայըրըր իտի . վէ կէօրիւ-
նիւր քի՝ պունտան եվվէլ քի կէ-
ճէտէ՝ Յիսուս Լփէնտիմիզ էօ-
լիւմէ Տիւքմ օլունտուղու զէման՝

պու քիմնէ մէճիստէ եօղուտու :
Պապ ԻԶ . 6 շէրՏինէ պագ :
58 . Պու քիմնէ Պիղատոսուն
եանընա կէլիպ : Մարկոս տէյօր
քի (Ձ.Ե . 43)՝ պու քիմնէ ճէ-
սարէթ իլէ կիթմիշ իտի . էյէրչի
օ՝ շիմտիյէ գատար գօրգագ ի-
տի իսէ տէ , շիմտի քէնտիսի
ա՛ղիմ ճէսարէթ իլէ ճանլանմըշ
պուլտու : — Յիսուսուն ինթիլ
պիլտի : Մարի . Ծ.Ե . 43 : Ղ . Գ .
ԻԳ . 52 : Յփ . Ծ.Թ . 38 :
Ղաթլ օլունմուշ քիմնէլէրին
թէնինի գալտըրմաղա՝ վախտէն
իզին օլմատըրգճա՝ Տիչ քիմնէնին
Տագգըր եօղուտու . լաքին էքսէրի
պու իլին գօլայ ալնըրըրտը . վէ
էմը օլունուրուտու քի , ճէսէտ-
լէր տօսթլարա վէրիլտին , քի
կէօմիւլտիւնլէր : — Պիղատոս էմը
էթտի , քի ին Վէրիլէ : Մարկոս-
տան էօրէնիթիք քի (Ծ.Ե . 44 ,
45)՝ Պիղատոս Յիսուսուն Տալէա
էօլմիւշ իտիյինի իչիտինճէ թա՛-
ճիւպ էյլէտի (խանէ 54 շէրՏի-
նէ պագ) , Տէմ տէ քի՝ թէնին
թէսլիմ օլունմասընա էմը վէր-
մէկտէն եվվէլ իչպու ճէգանըն
թէրթիպ օլունմասըր իւզէրինէ
մէմուր օլան զապիթտէն պէօյիւք
տիգգաթ իլէ թէֆթիշ էյլէտի ,
քի Յիսուսուն էօլտիւյիւ սաՏիՏ
մի վէ չօգտան պէրու մի էօլտիւ
տէյիւ էօրէնսին :

Հա սաղ իբէն տէմիշ իտի, Իւչ

Ի Ֆէնտիմիղին օնլարա մախտու-
 սէն պունտան ագտէմ սէջլէ-
 միշ իտի իբի փէյղամպեր-
 լիքլերինի զիքր էյլէտիլէր: Պապ
 յ. Բ. 40: Հ. 19: Վրիս-
 տոս Ի Ֆէնտիմիղ ֆիլ վագի՝
 հայաթը զէմանընտա տէֆա՝ պէ
 տէֆա՝ իւչինձիւ կիւնտէ թէք-
 րարէն գալգաճագ տէյիւ սէջ-
 լէմիշ իտի, վէ պունու տայիմա
 չէքէճէք իտի զայլամ էօլիւմ
 իլէ պերապեր սէջլէմիշ իտի. լա-
 քին օնու տէյիլ իսպա՝ իլա
 քէնտի շայիրտլէրինէ սէջլէմիշ
 իտի: Պապ Ի. 17—19: Լա-
 քին հէր նասըլ իսէ, օնուն՝
 իւչինձիւ կիւնտէ էօլիւլէրտէն
 գալգաճաղընը աջըտան աջըղա
 պու գատար քերրէ թագրիթ
 էյլէմէտի՝ քէնտի շայիրտլէրին-
 տէն մա՛տա ախէր չօգ քիմէ-
 լէրէ տախի մա՛լիւմ օլմուշ օլ-
 մալը իտի: Պապ յ. 2. 21:
 Ժ. 23: Ի. 19: Մ. Բ. Բ. Բ.
 31: Ի. 34: Դ. Բ. Բ. 22:
 Ժ. 33: Ի. 6, 7: — ( ) լա-
 քին: Դ. Բ. Բ. 2. Հ. 12. 47:
 Ի. Բ. Բ. 2. 8: Կէրէքլիին քէնտիսի
 օլան Օ. աթի ա՛գիզէ՝ օնլար ալտա-
 տըճը տէյօլլար. վէ Պիղատո-
 սա խնկլաթմաղա մերամ էտէ-
 յօլլար քի, օնուն էօ. իւմիւ՝
 օնուն ալտատըճը օլմասընա
 թէքմիլ իսպաթ տըր: — Իւչ
 կիւնտէն սօնկրա Ը. Լ՛ճայըպ
 տըր քի՝ Փարիսեցիլէր իշպու
 մատտէ իւլէրինէ իշթմիշ օլ-

կիւնտէն սօնկրա գալգաճաղըմ՝

տուգլարը պիրազ շէյէ՝ Վրիս-
 տոս Ի Ֆէնտիմիղին քէնտի աղ-
 զընտան օլ գատար չօգ իշխտէն
 քէնտի շայիրտլէրինտէն պու գա-
 տար զիւտաէ տիգպաթ էյլէ-
 տիլէր: Լաքին իՏթիմալ տըր
 քի՝ իշպու տիւշմէնլէր՝ պունուն
 իշին տէրէճէսիլ գըզմըլարը-
 տըր քի, Հիսուսուն թէնի՝ քէն-
 տինին տօսթլարը էյինէ կէչմիշ
 իտի, վէ քէնտիլէրին իբի միւ՝
 թէպէր միւշիւրէրի՝ օնու ի՛ղ-
 զէթ ու իքրամ իլէ կէօմիւլը
 (խանէ 58 վէ 59 շէրհէրինէ
 պագ), վէ օնլարըն պու սէ-
 պէպտէն վէսվէսէ վէ գօրգու-
 լարը ույանտը. վէ պու մատ-
 տէյի՝ պիւթիւն Սանհէտրիմ՝
 մէճիսինին տիգպաթընը ճէլպ
 էտէճէք միգտարի միւհիմմ՝ սայ-
 տըլար. վէ օնլար՝ պիւթիւն՝
 եախօս պիւթիւնէ եաղըն պուն-
 տան էվվէլքի կէճէ ույանըպ
 տուրտուլար իտի իսէ տէ (Պապ
 Ի. 2. 57, վէ Ի. 2. 1 շէրհէ-
 րինէ պագ), րահաթա վարա-
 ճագլարը եէրինէ՝ ճիւմլէսի պիւ-
 տէն շաքաթլարը պաշատըգտան
 սօնկրա պիլէ Պիղատոսա վար-
 տըլար: ( ) նլար Վրիստոս Ի Ֆ-
 Ֆէնտիմիղէ՝ շաքաթ կիւնտէտէ
 էն ա՛ղիմ մէրհամէթէ տայիր
 ա՛մէլլէր էյլէտիլի իշին տարըլ-
 տըլար (Պապ Ժ. Բ. 10—14),
 վէ պու ճիւմլէ իլէ քէնտիլէրի
 օլ կիւնտէ՝ էն ա՛ղիմ եարա-
 մաղըղա տայիր պիր ա՛մէլտէ
 պուլունմաղա զայրէթ էթտիլեր:

ՅԷ Իմտի էմր էյլէ քի՛ մէզար իւշիւնճիւ կիւնէտէք գապի սագլանն . օլմայա քի՛ օնուն շա- յիրտլէրի կէճէ իլէ կէլիպ օնու շալալար . վէ խալգա՝ Լօլիւլէր- տէն տիրիլտի տէյէլէր . վէ սօնկ-

րաքի ալտատըջ՝ էվվէլէրիտէն պէթէր օլա :

65 Պիղատոս օնլարա տէտի . Միպն պէքճիլէրինիլ վարտը . կիտին , պիլտիյինիլ կիպի գա- վի սագլայըն :

64. Իօրի էօր էյլէ լն : Միլ- լէթին պու պաշարը Պիղատոս- տան մաթլուպ էյլէտիլէր քի , մէզար "իւշ կիւնէտէք գապիճէ" պէքլէնսին . վէ պու՝ օնլարըն "իւշ կիւնտէն սօնկրա" լուղէթ- լէրինին մա՛նասընը նասըլ անկ- լասողվարընը աշիքեարէ կէօս- թէրիր : Պապ ծԲ . 40 շէրՏի- նէ պագ : — ( )նայա է՛ օնուն շայիրտլէր լն : Պու քիմնէլէր Վրիտաոս Լօֆէնտիմիլին թէնի քէնտի տօսթլարընըն էլի իլէ իղղէթ ու իքրամ իլէ կէսմիւլ- տիյիւնիւ պիր Ֆէնա նիշանէ սայտըլար . վէ օնլար Պիղատո- սու Տէման գապաճաթը չըգար- մըշ կիպի օլույրլար , քի ճէսէ- տի պէօյլէ տիւշիւնմէյէլէք օ- նուն տօսթլարընըն էլինէ թէս- լիմ էյլէտի : Էէր նասըլ իսէ , օնլար Պիղատոսա անկաթմաղա մէրամ էտէյորլար քի՛ Յիսու- սուն պու շայիրտլէրի զայէթ ճէսարէթլի վէ գօրգմաղ Ֆէ- նաքեար քիմնէլէր տիր : — Վ է սօնկրաէի ալտաբըլ : Պու՝ կէօ- ըրիւնիւր քի՛ զարպի մէսէլ մա- գուլէսինտէն պիր թա՛պիր իտի (Պապ յԲ : 45), վէ պուրա- տա մա՛նասը պու տուր քի՛ է- յէր շայիրտլէր թէնի սագլար-

լար՝ վէ Յիսուս էօլիւլէրտէն գալգար տէյիւ պիր խապէր խալգա եայարլարսա , ճիւմլէ խալգ օնուն Մեսիա օլմասընը ինանմագտա սապիթ օլաճագ- լար , վէ օնլարը պու՛նուն պէօյլէ օլմատըղընա գանարըմաղա միւմ- քին օլմայաճագ , վէ թէղիյէ պիւթիւն միլլէթ պիր իխթիլալ վէ ա՛սրըլգ Տալինտէ պուլու- նաճագ տըր :

65. Պէճիլէրինիւ լար ուր : Պիղատոս պուրատա՝ Իա պէօ- յիւք պայրամլարտա ԼօէՏուտի- լէրին խըլմէթինէ թա՛յին օլու- նան Իօմա սօլտաթլարը պէօ- լիւյիւնիւ (Պապ ԻԶ . 47 շէր- Տինէ պագ) զիքր էտէյօր , Իա- խօտ Լօֆէնտիմիլին խաջանմա- սընա պագմաղա մէմուր օլան պէօլիւյիւ զիքր էտէյօր : Խա- նէ 36 շէրՏինէ պագ : — Պիւ- տիյինիլ կէպէ գա՛լէ սագլայըն : Պի- ղատոսուն սէօղլէրի՛ Տէման պիր զէվգ թարիգի իլէ սէօյլէնմիշ կիպի կէօրիւնիւրլէր : Սայքի տէմիշ կիպի օլույր քի՛ Միլ պու ատէմի էօլտիւրթաիւնիւլ . շիմտի սագլընըն , օնու գաջըր- մայասընըլ . էօլմիւշ քիմնէնին իւղէրինէ պիր գապի գարաուլ տիքին . ալըն Տէր գաջ սօլտաթ

66 Վ է օնլար վարըպ՝ թաշը պէքճիլէր իլէ միւհըլէյիպ՝ մէզա-
րը գապի սագլատըլար :

տիւշիւնիւրսէնիզ քի եէթիշեր քի գըսսա գէման օլան իւշ կիւն իչինտէ էօլմիւշ քիմնէյի մէզարտան գաշմագտան մէն՝ էթսինլէր, եախօտ օնուն օն իքի գօրգագ շայիրտլէրինի օնու կէճէ իլէ մէղարտան չալմաղա դօմասընլար :

66. Վ արըպ . . . պէտճիլէր էն : Եանի գարաուլ իլէ : Պիղատոս օնլարա հուտուտուր հիւքիւմէթ վէրտի քի իսթէտիքլէրի գատար սօլտաթլար ալըպ՝ մէզարը պէքլէմէյէ գարաուլ տիքսինլէր, վէ շիպճէ եօգ տուր քի օնլար հիւքիւմէթլէրինի իճրա էտիպ՝ մէզարը էյի պէքլէյէճէք գանմըշ օլտուգլարը միգտարի սօլտաթլար՝ պէլքի պիր եիւզպաշը պիւթիւն պէօլիպիւ իլէ տիքտիլէր : Եյէր պունուն ճիւմլէտի (Յիսուս Եֆէնտիմիզին սօսթլարը եէտի իլէ օլունմուշ օլալըտը, տէնիլէ պիլիր իտի քի՝ օնլար մէզարը հէման եալանտան պէքլէթտիլէր լաքին պունուն ճիւմլէտիսի էտէն քիմնէլէր՝ օնուն քէնտի տիւշմէնլէրի իտիլէր, վէ պու վէճճ իլէ Յոմիան փէյղամճ պէրին նիշանընը (Պապ յ. 39, 40)՝ միւճատէլէ օլունմազ պիր թարզ իլէ վէ քէնտիլէրին էպէտի ըզալէթի իլէ սապիթ Էտէնլէր քէնտիլէրի իտի : —

ՊԱՊ ԻԸ

1 Վ է շաբաթըն սօնունտա՝
հաֆթանըն իլք կիւնիւ սապաճ

Թաշը . . . Գիւրէյիպ : Մէզարընգափաղը իւզէրինտէ իփլէր կէչերիլիպ (խանէ 60)՝ տէվլէթ միւհըլիւ իլէ միւհըլէնտի, շէօլէ քի՝ միւհըլէր գըրըմագտան՝ մէղարըն իչինէ քիմնէ կիրէմէզ իտի : Նալէա պու կիւնէ գատար պիր մահալի՝ իչինէ կիրիլմէքտէն սագլամանըն եօլու պու տուր, վէ էսքի զէմանտէ տախի եօլու պու իտի : Պա. 2. 17 : — Մէղարը Էմվէ սագլարըլար : Եաքին քէնտիլէրին ըզալէթի իչին սագլատըլար : Պապ ԻԸ. 41—45 : Սադ. 42. 10 : Ե. 1. 15. 30 :

1. Եաքին սօնունտա իլ : Սաքի. յ. 2. 4, 2 : Պա. 1. 19. 56 : Ի. 1. 22 : Յ. 1. 1. — Նաֆլանըն իլէ կիւնի : Պու Բապարը կիւնիւ՝ եանի կիրակի կիւնիւ՝ վէ Քրիսթիանլարըն ըահաթ սագլատըլարը կիւն իտի : Պապ Ժ. 8 շէրհինէ պագ : Քրիստոս Եֆէնտիմիզ հաֆթանըն ալթընճը կիւնիւ եանի ճուճա՝ կիւնիւ ախշամ կէօմիլտիւ, եէտինճի՝ եանի ճուճա՝ էրթէսի կիւնիւ մէզարտա եաթտը, վէ օպիր հաֆթանըն իլք կիւնիւնտէ էօլիլէրտէն տիրիլտի : (Նուն մէզարտա եաթտըլը վէմանըն

օրուր իբէն , Մագդաղենալը Մարիամ իլէ օպիր Մարիամ մեզարը կէօրմէյէ կէլտիլէր :

Ճիւմլէսի՝ կէօրիւնիւր քի՝ օթուզ ալթը՝ եախօտ օթուզ սէքիզ սա- ա՛թ իտի : Պապ ժ.Ի. 40 շէր- Տինէ պագ : — Մագդաղենալը Մարիամ : Պապ ԻԵ. 56 շէրՏի- նէ պագ : — Օղեր Մարիամ : Պու Յիսուս Լաֆէնտիմիդին վախտէսի տէյիլ իտի , իլլա Յակորոս իլէ Յովսէսին անասը իտի : Մարչ. ժ.Զ. 1 : Պուռ- լար իլէ պերապէր Սողոմէ տա- խի վարտը , Մարչ. ժ.Զ. 1 : Սէ Ղուկաստան էօյրէնիրիդ քի՝ (ԻԴ. 40)՝ Քուզանըն գա- ըրսը ՅովՏաննա վէ պա՛ղը սայ- ըր գարըար տախի պերապէր իտիլէր : ՅովՏաննէս՝ սալթ Մագդաղենալը Մարիամը զիբը էտէյօր . վէ իՏթիմալ տըր քի՝ պուռնուն սէպէպի պու օլսուն քի , ՅովՏաննէս պու Ղարընըն էօրիւլէրտէն տիրիմիլ գուրթա- ըրճը իլէ կէօրիւլէսինին մախ. սուսէն պիր նագլիլյէթինի վէր- մէք իսթէյօր : — Մեղարը կէօր- Տէյէ : ԻՏթիմալ տըր քի՝ պու գարըլար մեզարտա պէքլէմէյէ պիր գարաուլ գօնուրուղունու պիլմէվէր իտի . վէ էրքէնտէն մեզարը վէյարէթ էթմէյէ՝ Տէմ տէ սէվկիւլիւ Լաֆէնտիլէրինին վիճիւտինի գօգուլու եաղար իլէ եաղամաղա կէլտիլէր : Մարչ. ժ.Զ. 1 : Ղուկ. ԻԴ. 1 : Պուռլար պահարըարը վէ գօգուլու եաղը ախշամտան շա-

2 Սէ իլթէ պէօյիպ զէլլէլէ օլտու . զերա Բապպըն մէլէյի կէօրտէն էնտի , վէ կէլիպ գա-

բաթ պաշլամաղտան Տաղըրա- մաղա պաշլամըշլարրար : Ղուկ. ԻԴ. 56 : Իշպու էյի գարըլար շաֆագ սէօրմէզտէն էվտէն ջըգ- տըլար , վէ Մարկոսուն թա՛- ըրիֆինէ կէօրէ՝ “տահա գարան- լըգ իբէն” եօլա տիւշտիւլէր , վէ ՅովՏաննէսէ վէօրէ մեզա- ըա եէթիշտիքլէրինտէ՝ “կիւնէշ տօղար իբէն” իտի : Սէ պու տախի օլա պիլըր քի՝ օնլարըն պա՛ղըսը ախէրլէրինտէն եօլտա ալը գօնտուլար , վէ ճիւմլէսի պերապէր կիթմէյիպ՝ պաղըսը մեզարա օպիրլէրտէն էվվէլ կէլ- տիլէր :

2. Պէօյի-+ զէլլէլէ օլտու : Պապ ԻԵ. 51 շէրՏինէ պագ : Ղուկ. ժ.Զ. 26 : — Բապպըն Տիլէյի ԼԵ : Քրիստոս Լաֆէնտի- միդին մէվլուտունտա՝ օնուն չէօլ- տէ իղվա չէքմէսինտէ՝ վէ Ղուկ. սեմանի պաղչէսինտէ սըգլէթ ու մուկայիգասը զէմանընտա օնուն խրզմէթինէ մէլէքլէր կէլտիլէր իտի . լաքին խաչ իւղէրինտէ ֆէտէրի օնու թէրը էյլէտիլի զէմանտա՝ օնա խրզմէթ էթմէ- յէ Տիչ պիր մէլէյէ մուսաա՛տէ օլունմամըլ իտի : Իմտի պու մէ- լէք՝ ճէլալին Բապպընա էօրիւ- լէրտէն գըյամընտա խրզմէթ էթմէք իշպու միւպարէք մէմու- ըրիլէթինի նէ՞ սէվինճ իլէ ալ- մըլ օլմալը իտի : — Թուշլէտ- վարրար : Պու թաշ տէվլէթին

փուտան թաղը երուվարլատը, վէ
 օնուն իւզերինտէ օթուրուր խտի :
 3 Ս է օնուն չէՏրէտի շիմչէք
 կիպի՝ վէ էսվապը գար կիպի

պէյազ խտի :

4 Ս է պէքլէյէնլէր օնուն գօր-
 գուտունտան՝ սարսըլտըլար, վէ
 էօլիւլէր կիպի օլտուլար :

միւհրիւ իլէ միւհրլէնմիշ ի-
 տի . վէ օլ միւհրիւ գըրմա-
 նըն ճէզասը՝ գըրան հէր քիմ
 օլուրսա օլտուն՝ էօլիւմ օլմալը
 խտի : Պապ ԻԷ . 66 շէրհինէ
 պագ : 1 պըին Լէհովանըն մէ-
 լէյինէ՝ տէվլէթին միւհրիւնիւ
 գըրտըղընա՝ հաճկը Լէհուտի-
 լէր Սանհէտրիմի եախտ Բօ-
 մա վալիսի պիւ սէօզ սէօյլէյէ
 պիլիբ : — Ս է օնուն է-
 օնուրոյր : Ս՝էլէք՝ ապա դայտ
 էթմէյրէք՝ Բօմա սօլտաթլա-
 րընըն էօնիւնտէ թաղըն իւզէ-
 րինտէ օթուրուր , շէօյլէ քի՝
 կէլիպ օնու եինէ մէզարըն իւ-
 ղէրինէ տէվիբլէյէ քիմին ճէ-
 սարէթի վար իսէ, կէրին պա-
 գայըմ տէյիւ՝ սայքի եէրին վէ
 ճէհէննէմին հէփ գուվլէթլէ-
 րինէ իմէյտան օգույօր խտի :

3. Օնուն վէհրէտի շիմչէք
 սալթ պիւ թա՛րղի մախտուսէ
 իլէ կիւնէշ կիպի միւնէվլէր վէ
 փարլագ (Պապ ԻԷ . 2 : Յայր . Ժ .
 1 : ԺԸ . 1) , իլա երտըրըմ կիպի
 տախի հիյպէթլու խտի : Ղան .
 Ժ . 6 : — Իստաղը գար կէպի պէ-
 յաղ էպէ : Սիյահ ընէկ՝ եաս ու
 էլէմին նիշանէսի տիր . լաքին
 պէյազ՝ սուչտուղուղուն վէ սէ-
 վինճ ու Ֆէրրահըղըն վէ սէր-
 պէսթիլը ու աղատըղըն հէմ տէ

քէմալէթին թէշպիհ ու նու-
 մունէսի տիր . վէ պունուն ի-
 շիւն սէմալի վաթլար՝ տայիմա
 պէյազ կիյինմիշ թա՛րիֆ օ-
 լունույօր : Ղան . Է . 9 : Սարի .
 Թ . 2 : ԺԶ . 5 : Ղան . ԻԳ .
 4 : Յոլէ . Ի . 12 : Ղան . Ե .
 10 : Ժ . 30 : Յայր . Գ . 4 , 5 :
 Ղ . 4 : Է . 13 , 14 : Ժ . 8 :

4. Պէլէյէնլէր : խանէ 11 . վէ
 Պապ ԻԷ . 65 , 66 շէրհինէ
 պագ : — Սարսըլտըլար : Իշպու-
 սօլտաթլար՝ պիւթիւն էօմիլէ-
 րինի ճէնք վէ գան իշինտէ կէ-
 շիւմիշէր խտի . վէ շիւպհէսիպ՝
 քէնտիլէրինի ալըշմիշ վէ գօրգ-
 մազ քիմնէլէր գըլաս էտէր-
 լէր խտի . լաքին շիմտի չէհրէլէ-
 րի՝ քիւլ ընէկինէ տէօնտիւ .
 վէ թէփիտէն թըրնաղա գատար
 տիթընմէտէ օլտուլար : Պունլար
 պիւ գաշ զայի՛ֆ եիւրէքսիլ
 շայիտլէրէ գարղը տուրմաղա
 հազըր խտիլէր . լաքին ափանսըլ՝
 իշթէ հիյպէթլու պիւ թէղլիք
 իլէ պիւ մէլէք կէլէյօր , վէ օ-
 նուն քէնտիլէրին իւզերինէ
 սօլըրուլթտուղու նաղար՝ զայէթ
 փարլագ պիւ շիմչէքտէն շըգան
 հիյպէթլու պիւ երտըրըմ կիպի
 կէլիյօր , վէ օլ շէճաա՛թլու
 քիմնէլէրին ճիւմլէսի՝ թագա-
 թը քէսիլմիշ եէրէ տիւշէր-
 լէր : Յոլ . Գ . 14 : Սար . ԻԸ .

5 Ո՛հ մէկը ճեղայ էտիպ՝
գարըլար տետի . Սիլ գորգ-
ման , զիրա պիլիբիմ քի՛ խաշա

չբգարըլըլ Յիսուսու արարը-
նըլ :
6 Պուրատա տէյիլ տիր . զի-

6 : Ղան . Ժ . 7—11 : Ղարձ .
Թ . 3—9 : — Լուսնէք կեդե
օլուսար : Յայ . Ա . 17 : Շիմ
տի կեճէ խտի . վէ ափանսըլ օ-
լան շամաթատա՝ թա : իա՝ թտան
իւսթիւն օլան նուրտա՝ թաշըն
ափանսըլ հուվարլանմարնտա՝
մէլէյին ափանսըլ կէօրիւնմե-
սինտե կ՛ իշպու էօլիւյիւ պէք-
լէմէյէ տուրտուրլան սօլտաթ-
լար՝ քէնտիլէրի էօլիւ կիպի
օլույօրլար , վէ էօլիւ հաթմըլ
օլան քիմնէ՝ ճիւմէլ ա՛լէմէ «Պէն
... Տայաթտա օլան իմ , վէ էօլ-
միւլ օլտում , վէ իշթէ էպէա
իւլ ապատ Տայաթտա օլան իմ»
(Յայ . Ա . 17, 18) տէյիւ մէյտան
օգույարագ՝ մէլարլ վէ էօլիւմիւ
նէնիպ զաֆէր պուլտու :

5 . Սէլէ+ ճեղայ էտիպ կ՛ :
Շիւպճէսիգ՝ պէքճիլէր պիրազ
քէնտիլէրինէ կէլիթլէրի կիպի
գաշուրլար , վէ կէօրիւնիւր քի՛
օնլար գարըլար կէլմէգտէն կիթ-
միշլէր խտի . չիւն քի գարըլար
մէլէյի՝ տէյիլ թաշըն իւլէրին-
տե (Խանէ Չէրճինէ պագ)՝ իւ-
լա մէլարըն իշինտե օթուրուր
պուլտուլար : Սարի . Ժ . 5 :
Ղուկաս՝ կքի մէլէք զիթր էտե-
յօր (ԻԳ . 4) , լաքին պուրատա
զէթր օլան շէյլէրի սալթ պիրի
սէյլէտիյի իշիւն՝ եախօտ ախէր
պիր սէպէպ իշիւն՝ Սատթէոս
իլէ Սարկոս սալթ պիրինի զէթր
էտէյօրլար : Պայլ Ը . 28 , վէ

Ի . 30 շէրճիլէրինէ պագ : — Ղու-
րըլար տէտի : Եթր . Ա . 14 : —
Սիլ քօրթմն : Ղարըլար թաշը
հուվարլանմըլ՝ վէ մէլարլ աշքգ
պուլտուլար , վէ թապիաթը իլէ
ա՛ճապ Յիսուսուն վիճիւտիւնէ
նէ՛ օլտու տէյիւ տիւշիւնէրէք՝
իշէրի կիրէճէքլէր խտի . վէ վի-
ճիւտիւ պուլմատրղլարը թագ-
տիրտե՝ չոգ էլէմ չէքէճէքլէր՝ վէ
օլ միւնէվիլէր զաթլարլ կէօր-
տիւքլէրինտե զայէթլէ գօրգա-
ճագլար խտի : Լաքին մէլէք օն-
լարա՝ «Սիլ գօրգման» տէտի :
Պաշ քեաճինլէր վէ քեաթիպ-
լէր գօրգսուկլար , վէ սօլտաթ-
լար «էօլիւ կիպի» օլտուկլար լա-
քին սիլին պիր գօրգաճագ սէ-
պէպինիլ կօգ տուր : Պէն սիլի
տէյիլ գօրգութմաղա՝ իլլա գօր-
գունուղու տէֆ՝ էթմէյէ կէլ-
միշ իմ : Եթր . ԼԵ . 4 : ԽԱ . 10 .
14 : Ղան . Ժ . 12 . 19 : Սարի .
Ժ . 6 : Ղարի . Ա . 13 . 30 :
Յայ . Ա . 17 : — Պիլիբիմ՝ է
կ՛ : Սէլէք օնլարա տէյօր քի՛
օնլարըն քիմի արատրղընր պիլիբ
խտի , վէ օնլարը էօլէ էրքէն օ-
րպայ կէթիրէն՝ խաշանմըլա օ-
լան մուճապպէթլէրի խտի , վէ
քէնտիսի օնլարա օնուն Տագ-
գրնտա զայէթ էյի պիր միւժտե
վէրմէյէ կէլմիշ խտի : Խանէ 6 :
Սարի . Ժ . 6 : Ղարի . ԻԳ .
5 , 6 : Սարի . ՃԵ . 3 , 4 :
6 . Պարտա տէյիլ տիր : Պէյօ-

րա տեսիլի կիսի գալգմը տըր . կէրն, Բապարն եւթմը իտի յի մահալի կէօրին :

լէ իսէ , նի՞ շին պիզ օնու ասւա պուրատա արայալըմ : 'Նի՞ շին օնու պուրմագ իշին Երուսաղէմէ սէֆէր էտէրիմ : Ղ Դ . 5 : 'Նի՞ շին Փիլիբի'ի զի' օնուն ժէտէրին սաղ եաննտա օթուրտուղու եէրէ գալորըպ' օնու օրատա արամայալըմ : — Տէրնէ կե'ն Բապարն Գալգմը : Մէլէք օնլարա Երուստուն Թէքրար պէ Թէքրար փէշին վէրմիշ իտի ի խապէրլէրի զիքր էթտիրի յօր , թի շայիրալէրի վէ Տէփ տօսթլարը պէօյլէ ա՛ճայըպ պիր Թարզ իլէ ունութմուշարտը : (Նյարըն պու օնլարա վէրիլմիշ խապէրլէրի անկամամայարը սէպէպինտէն՝ օնլարըն Թէքրիլ օլմալարընը պէքէմէպէր իտի . վէ օնլարըն Թէքրիլ օլմասընը պէքէմէտիքլէրի սէպէպտէն՝ օլ փէշին վէրիլմիշ խապէրլէրի տալի ունութմուշարտը : Պապ ԺԵ . 9 . 23 , վէ Ի . 19 , վէ ԻԶ . 32 , վէ ԻԵ . 63 շէրճէրինէ պագ . — Կէլն . . . մահալէ կէօրնն : Պագըն . վէ կէօրէճէքսի'նիզ թի վիճիւտի պունտա տէյիլ տիր : Պագըն , վէ կէօրէճէքսի'նիզ թի՝ քէֆինլէրին Տէփիսի էյիճէ տիւրիւմիշ սարըլմըշ պիր եանա գօնուլմուշտուր : Եթէ . Ի . 5—7 : Եյէր վիճիւտի չալընմըշ օլտայրտը , պու քէֆինլէր՝ Թապիա՛թը իլէ պէրապէր կէօթիւրիւլմէպէրմի ի-

7 Վէ չափուք վարըպ՝ օնուն շայիրալէրինէ սէյլէյին թի , օ՛ կօրիւլէրտէն գալգմը տըր . վէ

տի , եախօտ անճէլէ իլէ գարմագարըշըգ պրաղըլմաղա՛րմը իտի : — Բապարն Բապարն մահալէ : ԻՏիմալ տըր թի պու մէլար Եօլսէփին Փամիլէասընըն վէ Տէփ իըսըլմարընըն՝ էօլտիքլէրի գէման ճէսէտլէրինին սրղաճագ միգտարի պէօյիւք պիր մաղարա իտի : Պապ ԻԵ . 60 շէրճինէ պագ : Իմտի գարըլարը վէ մէլէքլէրի սրղաճագ վէ պէլքի տաճա զիյատէ եէր վար իտի . վէ Երուս Եթէնտիմիղին գօնտուղու մահալ՝ գայատա մէլարըն եանլարընտա օլուլմուշ օլան Տէօճէրէլէր եախօտ կէօղէրին պիրինտէ իտի :

7 . (Ունն շայիրալէրինէ սէյլէյին : Իյանէ 10 : Սաբի . ԺԶ . 7 . 10 . 13 : Ղ Դ . ԻԳ . 9 , 10 . 22—24 : Եթէ . Ի . 17 , 18 : Եթիւլէրտէն գալգմը Պուրթարըճընըն իլք միւթտէսի տէյիլ շայիրալէրէ՛ իլա պու էյի գարըլարա վէրիլտի , վէ օնլարա սրփարըշ օլունտու թի օնու շայիրալէրէ խապէր էյլէսինլէր : Պու վէճճ իլէ օնլար Բէսուլլէրին քէնտիլլէրինէ րէսուլլէր օլտուլար . եա՛նի օնլար կէօնտէրիլտիլէր թի , միւթտէյի պիւթիւն ալէմէ խապէր էթմէյէ Թա՛յին օլմուշ քիմսէլէրէ խապէր էյլէսինլէր : Պու իշպու գարըլարա՛ Երուս Եթէնտիմիղ խաչտա վէ մէլարտա իքէն օնուն

իշխէ սիպոնէն իլէրի Վալիլեայա վարաճագ, օնու օրատա կէօրէճէք սինիլ . իշխէ սիգէ սեօյլէտիմ :

8 Ս է օնլար տէր ա՛գապ գօրգու հէմ չօգ սէվինճ իլէ մէզար-

եանընտա տուրուպ օնա իրզմէթ էթմէլէրինէ պիր մինասիպ իւճրէթ ու ի՛վազ օլտու : — Սէշաթն էլէրէ Վալիլէայա վարաճագ : Պապ ԻԶ . 32 շէրհինէ պագ : Լաֆէնտիմիզ իրզմէթինի Վալիլեատա պաշամըշ իտի, վէ օնուն տօսթլարը օրատա իտի, վէ օրատա օնլար տահա զիյատէ գօլլայըըլա վէ Եհհուտիլէր թաւաֆընտան տահա ալ ըհնճիտէ իլէ ճէմ՝ օլա պիլիըլէրիտի, հէմ օրատա շէհրին շամթա վէ թէլաշէրինտէն ուզագ Լաֆէնտիմիզ օնլարա պիր ճէմիլէթ վէ մէճիլն էթմէյէ թալին էյլէտի : — Իշիէ սիլէ սեօյլէթիմ : Մէլէք օնլարա նապլ էյլէտիլի շէյլէրին սահիհ օլտուղունու աղըր պիր թարզ իլէ թահգիպ էտէյօր . վէ էյէր ինանմաղլարսա, գապահաթ օնլարըն տըր, օնուն տէյիլ տիր :

8. (Նլար րէր ա՛գապ . . . շէրհին : Մէլէք գարըլարա թէզ կիթսինլէր տէտի . վէ օնլար օլալանմայրպ սէյիրթտիլէր : Ելլահհըն էմիլինէ իթաաթ էթմէքտէ տայիմա հազըր վէ թէզ օլմալըլըլ : Սա՛ւ . ճձ . 60 : — Վօրգոն էէ՛ շէ սէլինն էլէ : Վարըլար թաշը մէզարըն գալուտունտան եուլարլանմըշ պուլտուլար , Ելլահհըն մէլէյինի

տան չըզըպ՝ օնուն շայիրտլէրինէ խապէր վէրմէյէ սէյիրթտիլէր :

9 Ս է օնուն շայիրտլէրինէ խապէր վէրմէյէ կիտէրլէր իքէն , հէման իշխէ Զիսուս գարըլա-

կէօրտիլէր, վէ օնտան խապէր ալտըլար քի օլ պալասանլամաղա կէլմիշ իտիքլէրի քիմնէ մէզարտան գալըրպ հայաթա կէլտի : Խմտի օնլարըն եիւրէքլէրինէ գօրգու վէ չօգ սէվինճ կէլէճէյի ա՛ճայըպ տէյիլ տիր : Եշր . Գ . 12 , 13 : Սաթի . ՓՁ . 8 : Ղաթի . ԻԳ . 36—41 : Զիլէ . ԵԶ . 20 . 22 . Ի . 20 :

9 . Կիտէրլէր էէն ԵՃ : Պիր միլ գատար կիտէճէք եօլարը վար իտի . վէ թահմին էտէ պիլիւրիզ քի , օնլարըն գօրգու իլէ գարըլըպ սէվինճլէրի՝ օնլարա գանատլար կիպի օլտուլար , վէ պապլարը եէրէ տէյմէզ տէրէճէտէ չարուք սէյիրտիլէրիտի, վէ օնլարըն սաչը սապահըիւպկիարընըն էսմէսինտէն պայրագ միսիլիւ ուչար իտի , վէ եիւզլէրի աղլամագտան վէ սէյիրթմէքտէն վէ ա՛գիմ թէլաշտան գըրմըզը օլմուշ իտի :

— Յետա գարըլարըն շէրհին : Յիսուս Լաֆէնտիմիզ ճիւմէ տօսթլարընըն Վալիլեատա ճէմ՝ օլմասընը պէքլէմէյօր (սանէ 7 , վէ ԻԶ . 32 շէրհինէ պագ) , իլլա պիրինէ վէ օպիրինէ Երուսաղէմտէ կէօրիւնիւյօր : Ս է իշպու էյի գարըլար տէյիլսալթ օնուն իլք միւսթտէսինի իշիթմէյէ՝ իլլա տիրլմէսինտէն սնկ-

ըննա չըզրպ՝ տէտի • Սէլամ սի-
զէ • վէ օնւար հազըն կէրիպ՝ օ-
նուն պագլարընը թու թուուլար ,
վէ օնա սէճտէ գըլտըլար :

10 Օլ գէման Յիսուս օնւա-

րա օնու իւբ էվվէլ օնւար կէօր-
մէյէ նայիլ օլուրլար : Պագ՝
Տէփ Լւենտարանլարըն վէրտիք-
լէրի միւթէֆէրիգ նագլիյէթ-
լէրինին պու Պապըն սօնունտա
օլան իթթիֆագընա : — Սէլամ
հիւ : Յիսուս Լֆէնտիմիլ օն-
լարը տայիմա ա՛տէթի օլան սէ-
լամ իլէ գարչըրպօր , վէ օնուն
հավաշ վէ միւլայիմ սուրէթի
օնւարըն գօրգուլարընը թէսքին
էթմէյէ պա՛իս օլույօր : — Լ-
յաթըրընը խոթարար : Գ թուս :
Գ . 27 . 37 : Օնւար օնու պիր-
տէն թանրալար , վէ ա՛ղիմ
սէվինճ իլէ օնուն պագլարընա
սիւշիւպ՝ օնա սէճտէ գըլտըլար :
ԻՏթիմալ տըր քի , աղըլարըն-
տան սէօլ չըգարմաղա գատիր
օլամպըլպ՝ աղատըլար :

10 . Վօրգման : Խանէ 5 : Պապ
ԺԳ . 27 : Բրիստոս Լֆէնտիմիլ
էօլիւլէրտէն տիրիլտի քի , քէն-
տի խալգընըն Տէփ գօրգուլա-
րընը էպէտէն թէսքին էյլէսին :
— Վարընտալարընա Խապէր վէ-
րն . Պապ ԻԲ . 49 , շէրճինէ
պագ : Լյէրչի Յիսուս Լֆէն-
տիմիլ շիմտի էօլիւլէրտէն տի-
րիլմիշ վէ ճէլալինէ էրմէք իւ-
զէրէ իտի իսէ տէ , եինէ քէն-
տինին Փագիր շայիրտէրինէ գա-
րընտալար թէսմիյէ էթմէքտէն
իճթիմապ էթմէյօր . վէ իշպու

րա տէտի • Վօրգման . կիտին
գարընտալարընա խապէր վէ-
րին , քի Վալիլիւպ կիտէլէր , վէ
պէնի օրատա կէօրէճէքլէր :

11 Իմտի օնւար կիտէր իքէն ,

միւրիւվվէթքեանի վէ տօսթանէ
թա՛պիր պու գարըլարըն գօր-
գուլարընը տահա զէյատէ թէս-
քին էթմէյէ վէ օնւարն եիւ-
րէյինի ի՛թիմալ իլէ տօլտուր-
մաղա սէպէպ օլուրուտու : Յի-
սուս Լֆէնտիմիլ պու սէօլիւ
նէ՛ ա՛ճայըլ իտի : Պու պիր
սօուգ ա՛լէսսէվիլթարղաա՝ Վա-
րընտալարա սէջլէյին՝ կիպի
տէնմէտի , իլլա Լֆէնտիմիլ
մուհապպէթին պիւթիւն հարա-
քէթի իլէ՝ “Վարընտալարընա
խապէր վէրին” տէյիւ՛ սէջլէ-
տի : — Վալիլիւպ կիտէլէր : Յի-
սուս Լֆէնտիմիլ մէյէյին վա-
սիթասի իլէ կէօնտէրիլմիշ օլան
խապէրի (խանէ 7) եինէ թէք-
րարլայօր , քի օնու Տիչ պիր
վէճՏ իլէ ունութմասընլար :

11 . Օնւար կիտէր էպէն իլէ , Վա-
րըլար շայիրտէրէ եիւրէքլէրինի
ա՛ղիմ սէվինճ իլէ տօլտուրա-
ճագ միւթտէլէր կէօթիւրմէյէ
կիտէրլէր իքէն , սօլտաթլար
ասիտի պաշ քեաճինլէրէ եիւզ-
լէրինի ըգալէթ իլէ տօլտու-
րաճագ օլան Տէման օ խապէր-
լէրի նապլ էտէյօրլարըտը : —
Պէթիլէրտէն գա՛լուրը : Խանէ 4,
վէ Պապ ԻԵ . 65 , 66 շէրճէրինէ
պագ : Վ ագի՛ օլան շէյլէրի կի-
տիպ միլլէթ մէմուրլէրինէ ըս-
մէն խապէր վէրմէսի՛ էլպէթթէ

իշմէ պէքճիւերտէն պա՛ղըլարը շէճրէ կէլիսի՛ Տէփ օլանլարը պաշ քեա՛հինլերէ խապէր վերտիլեր :

Երեզպաշընն իախօտ ախէր պիր զապիթին իրըզմէթի իտի, վէ պու խուսուստա իճճիմնալ տրը քի՛ օնուն պերապերինճէ ախէրլերի տախի վարտըլար : — Հէ՛ք օլանլարը : Երանի օնլար կէլիսի՛ կերչէթինի սէջլէտիլեր, պունլար Տէփ կէօրտիւքլերինի վէ իշմթաթլերինի պաշ քեա՛հինլերէ նապլ էթտիլեր, զէլլ զէլէնին՝ շէճրէսի շիմճէք փարլազըլը կիտի օլան մէլէթին՝ թաշըն իուվարըանմասընն՝ վէ իւշ կիւնտէն էվվէլ պիլերճէ ատէմլէրին էօլմիւշ կէօրտիւքլերի քիմնէնին մէզարտան չըգրպտիրիլմէսինին խուսուսունու սէջլէտիլեր : Խանէ և շէրճինէ պագ : Պա՛ղը քիմնէլեր թա՛ճիւպ էտէպիլիլեր քի, իշպու սօլտաթլար քի էխուս Բրիստոս Եփէնտիմիղին տիրիլմէսինին իլք վա՛ղճըլարը վէ պաշ քեա՛հինլեր քի օնուն իլք տինկլէթիճիլերի օլտուլար, քէնտիլերի ինանըպ տէօնմտիլեր : Երան պաշ քեա՛հինլեր քէնտիլերինի Եարամալըզ էթմէյէ Տալէա սաթմբըլարտը, վէ սօլտաթլար տա էջլէ էթմէյէ Տազըր իտիլեր (խանէ 13 շէրճինէ պագ), վէ պունուն իչիւն Ելլաճ օնլարը քէնտի Երիւքլերինին արզուլարընա թէրք էլլէտի, վէ կիւնէշ Տէր նէ գատար զիյատէ ըջըզ վերտի իսէ, օնլար օգատար զիյատէ քէօր

12 Վ է օնլար իխթարար իւլէ ճէմ՝ օլմաղ իլէ, վէ մէշվէրէթ էթմէյիլէ, ա՛քքերիլերէ

օլտուլար : — Պաշ Էփէնլերէ : Պունլար Երան վէ Կայիտիա լը իտի Պապ Իջ. 14 շէրճինէ պագ :

12. (Նլար Էփէնլարը իլէ ճէմ՝ լը : Երինէ միլէթին պէջիւք շուրա մէճլիտի ճէմ՝ օլտու, վէ շիւպճէսիլ՝ պէջիւք ա՛ճէլէ իլէ կէլտիլեր : Պու Երինէ Տէման օ մէճլիս իտի, քի էխուս Եփէնտիմիղին էօլմիւնիւ իճրա էթտիրտի (Պապ Իջ. 3, 4 : Իլ. 1, 2), վէ մէզարը պէրլէմէք իչիւն Պիղատոստան գարաուլու թալապ էտէն Տէման պու մէճլիս իտի : Պապ Իլ. 62—66 : (Նլար օնուն էօլմիւնիւ իճրա էթտիրմէք իչիւն՝ զայէթ ա՛ղիմ զաճմէթլեր շէքմիլեր իտի. վէ մէզարա՛ ճէսէտ չալընմասըն տէյիւ մախսուսէն պիր գարաուլ տիրտիլեր : Երան օնլարըն ճիւմիլէ ճէճտ ու զայրէթլերի վէ սազընմալարը քեար էթմէյիլ պէլ էխուսուն ճէսէտի զայպ օլտու, վէ սօլտաթլարըն քէնտիլերի օնուն էօլմիւնլերտէն տիրիլտիլինէ շէճատէթ էտէյօրլար : (Նլար շիմտի՛) էխուս էօլմէմիշ իտի, իլլա սաթմ պայըմըշ իտի տէյիւ իտտիա՛ էտէմէզլեր իտի. շիւն քի Պիղատոս՝ Տէմ Տէր քէս տախի պիլիլ իտի քի օ սաճիւճան էօլմիւշ իտի : (Նլ սօլտաթլըն մըլըզաղը՝ էօմիլին Տէփ փունկարարընը՝ պօլմուշ օլմալը

Վնֆիր ազն վերտիլեր .

43 Վ է տետիլեր . Տէյն քի

իտի (Յ. Գ. Ժ. 34), վէ է-
 յեր խաչատ թէքմիլէն էօլմէմիշ
 օգսայրար , պու էլպէթթէ օնու
 պիթիրմիշ իտի : Լաքին օնուն
 պէօրիւնտէն գան իլէ սու ագ-
 մագ խուսուսու՝ օնուն հայաթըն
 հէփ սրճագըղընը պայ էթմիշ
 տէրեճէտէ էօլմիշ օլտուղու-
 նու իսպաթ էյլէտի : — Լ. Գ. Գ. Գ.
 ռէլէրէ էճէրէ Գ. Գ. Գ. Գ. Գ. Գ. Գ.
 Միւշպէրէտէն սօնկրոս գարար
 գըլտըրար քի քէնտիլերինէ
 սալթ պիր եօլ գալմըշ իտի , եա-
 նի քի սօլտաթըրար՝ եալան
 սէօյլէմէք իչիւն ըիւշվէթ վեր-
 սինլեր : Օնլար Յիսուսու խի-
 յանէթըք իլէ քէնտի էլլէրի-
 նէ թէսիմ էթմէք իչիւն՝ հա-
 լէա Յուգայա ըիւշվէթ վերմիշ
 լէր իտի . վէ շիմտի սօլտաթ-
 լարա տախի ըիւշվէթ վէրմէյէ
 իսթէրլէր , քի օնա եինէ քէն-
 տիլերի խիյանէթըք էթսինլեր :
 Պու օնլարըն նէ գատար տար-
 տա պօղուլտուգլարընը կէս-
 թէրլեր : Պունլար Փարաւոն
 կիպի քէնտիլերին գուվվէթին-
 տէն իւսթիւն օլան Եհովա իլէ
 պիր սավաչա պուլաշտըրար , վէ
 պունլար տա Փարաւոն կիպի
 եէնիլտիլեր , վէ տիվանէ օլմագ
 տէրեճէսինէ խէճիլ տիւշտիլեր
 Լաքին քէնտիլերին ըեզալէթի-
 նի էօրթմէք իչիւն պիր շէյ
 էթմէյէ մէճպուր տուրլար ,
 շէօյլէ քի խալըրն ի՛նտինտէ
 իթիպարլարը գըրըմասըն : Քէն-
 տի եարամաղըրլարընը իգըար

էտիպ՝ Յիսուսա միւթիւ օլ-
 մագ՝ օնլարըն էտէպիլէճէյի շէյ
 տէյլիլ իտի : Վ է պունուն իչիւն
 Սանհէտրիմ հէփ ա՛լիմիլիյի-
 նի սարֆ էթտիքտէն սօնկրոս՝
 պունտան էյի պիր եօլ պուլա-
 մատըրար . եա՛նի՛ քի սօլտաթ-
 լարա ըիւշվէթ վէրսինլեր , քի
 քէնտիլերին պունտան էվվէլ
 նագլ էթտիլլի սահիհ վու-
 գուլաթա զըտտ սէօյլէյիպ (խա-
 նէ 11 շէրհինէ պագ)՝ օնուն
 եէրինէ ա՛ղլէ մուղայիր պիր
 եալան նէշը էթսինլեր :

13. Տէյն Գ. Գ. Պաշ քեա .
 Տինլերին սօլտաթըրարտան սէօյ-
 լէմէյէ մաթըլուպ էյլէտիլերի
 նապիլիլէթ մասխարալըգ օլուպ՝
 հիլէ օլտուղու տախի պան ա-
 շիքեար իտի : Լաքին եալանա
 ինանմագա իլթաճը օլան քիմ
 սէլէր՝ պէօյլէ պիր տիվանէճէ
 շէյի տէ էթմէյէ գատիր իտի-
 լէր : — Պիւ Գ. Գ. Գ. Գ. Գ. Գ.
 յեր օնլար ույգուտա իտիլերի-
 սէ , Յիսուսուն թէնինի շա-
 յիրտլեր չալմըշ օլտուղունու
 նա՛սըլ պիլմէյէ գատիր օլա-
 ճագլար իտի : Պէլքի օնու հիշ
 քիմնէ չալմամըշ իտի : Պէլքի
 էօլիւլէրտէն տիրիլմիշ իտի : (Ս-
 լար նէ՞ պիլիլ իտի : (Ս)լար ույ-
 գուտա իքէն , նէ վուգո՛ւ պուլ-
 տուղունու նա՛սըլ պիլմէյէ գա-
 տիր իտիլեր : Պիր աոնմ՝ պիր
 շէյին հագգընտա շէհատէթ վէ-
 ըեճէք օլտուղու գէման , էյէր
 օ շէյին վուգո՛ւ պուլտուղուն-

Պիղ ույուր իբէն՝ օնուն շայիրու-
լէրի կէճէլէյին կէլիպ՝ օնու չալ-
տըլար :

տա օ քէնտի իգրարընճա ույ-
գույա տալմը խտի իսէ , օնուն
շէհատէթի նէյէ՞ եարար : Պու
միսիլիւ պիր շէհատէթի հա՞ն-
կը մէհքէմէնին միւլթէպեր սայ-
տըղը վար :

Լաքին սօլտաթլար ույումուշ
տէյիլէրիտի : Պու ի՛օմն սօլ-
տաթընա պօրճունու էտա էթ-
մէքտէ իբէն ույումուշ պուլուն-
մագ թէօհմէթի՝ էօյիւմ՝ իլէ
ճէղասը թէրթիպ օյունուր պիր
գապահաթ սայլըրըտը : Վարժ .
ԺԲ . 19 : Ս է էյեր պաշ քեա-
հինլըրին հէմ Փարիսեցիլէրին
պղաճըգ էօյէ պիր շիւպհէլէրի
օյումուշ օրտայըտը , սօլտաթլար-
տան շէքվա էտիպ՝ օնլարըն թէր-
տիր ու ա՛ղապ չէքմէսինէ էօն
այագ օլաճագ քիմնէլէր քէնտի-
լէրի օլաճագլար իտի : Լյէր օն-
լար թէնին չալընապիլմէսինի
պիր միւմքին շէյ գըլաս էտէ-
ճէք օլտայար իտի , զապիթան
թարաֆընտան ըուխսաթ ալըպ՝
թա օնու պուլանա գատար հէր
պիր էվի արայաճագլար իտի , վէ
Ի՛եսուլլէրի միւմքինի մէրթէ-
պէ շէտիտ խըշմ ու զաղապ իլէ
հաքիմլէր հուզուրունա սիւրիւք-
լէյէճէքլէր իտի : ( )նլարըն պու-
նու էթմէյէ վագըթլարը վէ
Փուրսաթլարը վէ հիւքիւմէթ ու
գուտրէթլէրի վար իտի , վէ քէն-
տիլէրինի Յիսուսու էօլտիւր-
տիւքլէրինէ հապ չըգարմագ ի-
չին հէր վէճհ իլէ պունու էթ-

14 Ս է էյեր վարի պունու ի-
շիտիսէ , պիղ օնու դանտրըրըղ ,
վէ սիպի գայղուսուզ էտէրիղ :

մէյէ սէպէպլէրի վար իտի : Պու
խուսուստա , օնլարըն պիւթիւն
ի՛թիպարը պօղուլմագ թէհլէքէ-
սինտէ իտի : Լաքին օնլար մէ-
զարը պէքլէյէն սօլտաթլարը՝
եախօտ թէնի չալտըլար տէյիւ
սէօլլէտիքլ՝ ըի Ի՛եսուլլէրի Պի-
ղատտուն հուզուրունա մուրա-
ֆա օյմագ իչին չէքմէյէ հիչ
պիր վէճհ իլէ ճէսարէթ էտէ-
մէտիլէր : ( )նլար պու խուսու-
սու՝ էլլէրինտէն կէլտիյի գատար
րիւշվէթլէր իլէ էօրթիւպ տէ՝
օնտան սօնկրա էն ալըագ գաթլ-
վէ հիլէքեարըղ վէ եարամաղ-
լըգ թէօհմէթլէրինէ իրթիլէտայ
էթմէսինի՝ օնու թէֆթիլէ կէ-
թիւմէքտէն քէնտի հագգլարընա
տահա խայրըլը սայտըլար :

14 . Լյէր վալէ պունու 10 :
Սօլտաթլար ույուր իք ն թէնին
չալընմասը՝ Պիղատոսա խապէր
օլտուղու թագտիրտէ , օնլարըն
է՛օմրիւ թէհլէքէյէ կիրիֆթար
օլաճաղըտը Վարժ . ԺԲ . 19 :
— Պիչ օնու քանդըրըրը : Սան-
հէտրիմ պիլլերիտի քի Պիղատոս
պու խուսուսու՝ էյեր օնլար օ-
նու այաղա գալտըրմալլարսա՝
թէֆթիլէ պաճաղը իհթիմալ
տէյիլ իտի : Պունու տախի պի-
լլըլէր իտի քի Պիղատոս րիւշ-
վէթի սէվէրիտի . վէ պունուն
իչին սօլտաթլար պու պապտէ
պիր թէհլէքէյէ կէլէճէք օլտուգ-
լարը սուրէթտէ՝ մատտէյի Պի-
ղատոս իլէ թէսպիլ րէ էթմէսինի

15 Ս է օնլար ագէյի ալըպ՝ էջրէտիլտիքլէրի կիպի էյէտի-

քէնտի իւզէրլէրինէ ալտըլար : Լաքին օնլար էյէրչի սօլտաթ- լարը՝ ինսան շէրաաթը հագգա- նիյէթիսին գըլըճընտան գուր- թարա պիլըրէր իտի իսէ տէ , պու վէճճ իլէ հիւսնի իրատէթ- լէրի իլէ եալան սէյլէյէնլէրին պաշարը իւզէրինէ ասըմըջ օյան Լլաճըն շէրաաթը հագգանի- յէթիսին գըլըճընտան օնլարը քիմ գուրթարա պիլէճէք տիր : Ս է պուճիլէյին միւնէվլէրը- շըղա գարջը կիւնաճ իշէյիպ պու սօլտաթլարը քէնտիլէրին զամիրլէրինէ գարջը պէյլէ պիր աչըգ աշիքեար եալան սէյլէ- մէյէ սաթուճն ալան պու պաշ քեաճիլէր վէ իխթիարլար՝ նէ՝ գատար շէտիտ ա՛ղապա լըյըգ սայըլաճագլար տըր

15. Ս է օնլար ագէյի ալըպ : Պապ Ի. Զ. 15. Ա ՏԻ՛. Զ. 10. — Լ՛յըրէտիլտիլէրէ ինի էյէթի- լէր : Սօլտաթլար պիր եալան սէյլէտիլէրիսին պիլըրէր իտի. Լաքին պուճուճն իշիւն չօգ ագ- շէ ալմըշար իտի : Խսանէ 12 : Օնլար իճթիմալ տըր քի պու խուսուստա փէք աղ սէյ- լէտիլէր , եախօտ օնլարա սի- լալ օլուճմաարգճա՝ հիշ պիր շէյ սէյլէմէտիլէր . վէ իճթի- մալ տըր քի օնլար քէնտի զամիրլէրինի՝ պու քէնտիլէրին իշի օլմայըպ Լ՛էհուտիլէրին պիր մասալհաթը օլմաղըլա՝ պաշ քեաճիլէրին օնու իսթէտիլէ-

լէր . վէ պու սէօլ՝ թա պու կիւ- նէտէք Լ՛էհուտիլէրտէ չալ օ-

րի միւվալ իւզրէ թէսվիյէ էթ- մէյէ հագգը վար տէյիւ սիւ- շիւնէրէք՝ թէպքին էտէրլէրիտի : Լ՛յէր պու Բօմալըլարա մախ- սուս պիր մասալհաթ՝ եախօտ քէնտի տիլէրինէ տայիր պիր շէյ օլապըտը . իճթիմալ տըր քի՝ օնլար իշպու եարամաղ ի- շէ կիրիշմէղլէր իտի : — Ս է պու- սէօլալ : Բրիստոս Լ՛Ֆէնտիմիլին հագգ Ս՛եսիա օլտուղունու հէփ իպրար էթմէյէ իսթէմէյէնլէրէ՝ Բրիստոս Լ՛Ֆէնտիմիլին էօլիւ- լէրտէն տիրիլմէք իսպաթը իլէ քէնտիլէրինէ զօր վէրիլտի ի թագտիրտէ , պու՝ եանի Բրի- տոս տիրիլմէտի , իլա օնու շա- յիրտլէրի շալտըլար տէյիւ՝ պիր հագըր ճէվապ օլտու : Պու մի- սիլիւ քիմնէլէր՝ հէր պիր տէհրտէ պուլունան զպ՝ թ չօգ էմնալլէրի կիպի՝ քէնտիլէրին մէնֆաաթընա եարատըղ վէ- մանտէ՝ ա՛ղիմ աճմապըգ իլէ էն տիվանէճէ եալանը եուտա պիլըրլէրիտի , եախօտ իշպու սօլ- տաթլար կիպի Բրիստոս Լ՛- Ֆէնտիմիլին էօլիւլէրտէն տիրիլ- մէսինին էն դանտըրըճը իսպաթ- լարընը ինքեար էտէպիլըրէր իտի : Լաքին ինանըլամաղ քի , պիրարալ վէ թէֆթիշ էտիճի ա՛գլէ մայիք օյան պիր թէք Լ՛էհուտի՝ պու մասալըն պիր թէք սէօլիւնիւ ինանտը : Պու տիվանէճէ վէ հէր հալտէ աչըգ աշիքեար եալանըլարն պիրի օ-

լուստուս

լուս' օնու իճատ էտէնլէրին սրգրտըզլարը տարըգտան մա' տա պիր շէյ իսպաթ էթմէզ իտի : Պու մատտէ՛ հէման օլ վայի՛ օլտուղու զէմանտէ վէ մաճալտէ թէֆթիշ օլունմուշ իտի , վէ Բէսուլէրին շէճատէ- թինի եալան չըգարմասը միւմ- քինսիզ իտի : Օնլար Սան- հէտրիմ՝ հուզուրունտա ճէսա- րէթ իլէ իքի տէֆա՛ Լաւահ Յի- սուսու էօլիւլէրտէն գալտրտը տէյիւ թագրիր էյլէտիլէր , վէ Սանհէտրիմին պունա գարշս սէօյլէյէճէք հիշ պիր սէօղիւ եօղուտու : Վարձ . Դ . 8—10 : Ե . 30 Սէ օնլար՝ իշպու վու- գուա՛թը աշիբեարէ իսպգա իլք թագրիր էյլէտիլէրի զէման իւշ պին Ե՛ : հուտիլէր սահիճիլինէ ինանտըար : Վարձ . Բ . 4 : Պունտան պիր իքի կիւն սօնկրա պեշ պին քիմէկեր տահա՛ պու իմանըն թէսիրաթընա թէքմի- լէն թապի՛ օլտուլար : Վարձ . Դ . 4 : Սէ ալ զէման իշինտէ նէչէ նէչէ երքէրէր վէ գարը- լար Վարձ . Ե . 14՝ վէ սիր թագրմ՝ քեահինլէր պիլէ պու իմանա միւթիւ օլտուլար : Վարձ . Զ . 7 : Ֆիլ վագի՛ Վրիստոս Ե՛ֆէնտիտիլին էօրիւլէրտէն տի- րիլմէսինին իսպաթը օլ կիւն- լէրտէ՛ օնու թէքմիլէն տինկիւ- միշ քիմսէլէրէ՛ վէ քէնտի հիւս- նի րիլալէրի իլէ քէօլլէնմէ- միշ՝ նախօտ հագգ թարաֆըն- տան պիր հիւքմի զագապ իլէ

16 Սէ օն պիր շայիրտէր

եիւրէքլէրի գաթըլանմամըշա- րըն ճիւմէսինէ քեաֆի վէ թէքմիլէն գանտըրըճը իտի : Սէ պունուն իշին տէնիյօր քի՛ (Վարձ . Դ . 33)՝ «Բէսուլ- լէր՝ Բապպ Յիսուսուն տիրիլ- մէսինին շէճատէթինի՛ պէօյիւք գուվէթ իլէ վէրիլլէր իտի» : — Պա- կիւնտէ : Պապ ԻԵ . 8 շէրհինէ պագ :

16. Օնլար շայիրտէր : Ս-ւլ . 1 . Զ . 14 : Յ-վ . Զ . 70 : Վարձ . Ա . 17, 18, 23, 26 : — Վալիւ- եայ . . . Էրտըլար : Իսանէ 7, վէ Պապ ԻԶ . 32 շէրհինէ պագ : — Տաղ : Պունուն հանկը տաղ օլտուղունու պիլմէզիլ . լաքին իճթիմալ տրը քի , օնուն հա- յաթը զէմանընտա օլ իւզէրին- տէ թէպտիլի շէքը օլմուշ իտի- յի տաղ իտի (Պապ ԺԵ . 1 շէրհինէ պագ) . վէ շիւպհէսիզ՝ ճէմ՝ օլաճապարը մաճալ վէ զէման շայիրտէրէ կէրէյի կիպի պիլտիրիլմիշ իտի : Ե՛ շայիրտէր՝ օպիր Լ՛ետարանիլլէրտէն էօյ- րէնտիյիմիլի կէօրէ՛ օնու Ե՛- րուսաղէմտէ պիր գաչ տէֆա՛ կէօրմիւշէր իտի . լաքին օնու պիր տահա կէօրմէք իշին Վա- լիւեայա գատար վարմագ զահ- մէթինի շէքմէյի տէյեր պիր քէյֆիլէթ իտի , վէ պասու- սուս քի՛ օնուն իլէ օրատա կէօրիւշմէսինի քէնտիսի թալին էթմիշտի , վէ կէօրիւնտիւլիւնէ կէօրէ՛ պու պիր պէօյիւք ճէ- միլէթ օլաճաղըտը , քի օրատա

Պալիւսայ՝ Յիսուսուն օնչսրա
Թերթիւ պէթտիյի տաղա վար-
տըլար :

Կէթմիշէր՝ Տէմ օնուն Տէփ
տօսթլարը տախի պուլունաճա.
ղըտը : Ա կիւնի : ԺԵ . 6 : Խշ-
պու Պապրն սօնունտա ճիւմ
Լէ Լ՛ւնտարանիչէրին Վրիստոս
Լ՛ֆէնտիփիլին տիրիլմէսինէ տա-
յիր վէրտիքլէրի պիրի պիրինտէն
Փարպլւ կէօրինէն նազլիյէթ-
լէրինի պիրի պիրինէ Թաթպըզ
օլունմանընա պագ :

17. ( )նա սէճոէ քըլարը :
( )նուն շիմտի Տիյէթ ու սի-
մալընտա ա՛տ՝ Թտէն խարիճ պիր
շէյ վարմը խտի եօգմու խտի
պիլմէվը . լաքին Տէր նասըլ
խէ տիրիլմէսինն խպաթը՝ օ-
նուն Ղիւլ՛էյէ գատիրին ( )ղ-
լու Ս՛եսիա՝ էօ՛միւն սերլէրի՝
էօլիւմին վէ մէզարըն իւղէրի-
նէ Տիքիւմէթէ մալիք օլան՝ Օա-
թի ճէլիլ օլտուղունու գուվլէթ
իլէ ա՛գլ ու Փիքլլէրինէ կէ-
թիլմիշ խտի, վէ սնլար օնուն
Տուղորունտա սէճտէ գըլարագ
նէրէ գափանտըլար, վէ օնա
աղսճանի Թա՛գիվէր էլլէտի-
լէր : Պապ ԺԴ . 33 շէրճինէ
պագ : Սա՛մ . Բ . 12 : ԽԵ . 11
Յի՛մ . Ե . 23 — Պա՛շըն էսէ
շէ-դէն էթիլէր : Թապիա՛թը
իլէ իճթիմալ գըլյա օլունա
պիլիլ քի՛ ճէմիյէթտէն պա՛ղը
քիմէլէրին՝ իպթիտա շիւպճէ-
լէրի օլապիլլիտի : ( )իարտան
չօգ քիսէլէր՝ տիրիլմէսինտէն
սօնկրա օնու իպթիտա շիմտի

17 Ս է օնու կէօրինճէ, օնա
սէճտէ պըլարը : պա՛ղըսը խէ
շիւպճէ էթտիլէր :

կէօրտիլէր, վէ օյա պիլիլ քի,
օնու քէնտիլէրինէ եօգլաշըր
իքէն իլք կէօրտիլէրինտէ, օ
օ՛ւլնրտան պիրալ ուղագ խտի.
վէ ճէմիյէթտէն չօգլարը օնուն
Տուղորունտա կէրէ գափանըպ
սէճտէ գըլար իքէն, պա՛ղըլարը
տաճա շիւպճէտէ օլուպ՛ քէն-
տիլլէրին օլ աճնա օլտուղարը
Յիսուս սաճիճան պու մու տուր
տ՛յիւ անկլամաղա տիգպթ ի-
լէ պագըպ տուրուղար խտի : Պի-
լիլիլ քի՛ ( )տօմաա պիլլէ իպ-
( )իտա շիւպճէտէ խտի ( )պճ .
Ի . 23), վէ օնպիր շայրտին
ճիւմէսի տախի Վրիստոս Լ՛-
ֆէնտիփիլին տիրիլմէսինէ՝ գա-
պաճաթտան ի՛պարէթ օլան պիր
շէքիմէքլլէ գանտըլար : Սա՛մ .
ժ . 11 — 14 : ( )նլար՝ պու-
նուն վագի՛ օլմասընը պէքլէմէ-
տիքլլէրինտէն՝ Տէր պիր քէյ-
ֆիլլէթէ՛ օնուն իճրա օլմուշ
օլմասը Տագընա պիր մանա
վէրմէքտէ օլմատըլար . իլա պեր
ա՛քս իտա արթըզ իմիմնա՛ էթ-
մէյէ գատիր օլմայանտէք վէ
ա՛գլ ու Փիքլլէրի թէքմիլէն
խքիաթ օլմանտէք գանմաղա
իմիմնա՛ էլլէտիլլէր : ( )նլար
գալլտըղընը ինանմաղա շէքի-
նիլլէր խտի, Թա ք՛ օնուն վագի՛
օլմասընըն խպաթը օլ տէրէճէ
այան աղքեար վէ գաթի օլտու-
քի, օնու ինանմասար՛ քէն-
տիլլէրին մէվճուա օլմալարընը

18 Ս է Յիսուս եագըն կէլ տի , վէ օնլարա սեօյ էյիւյ տէտի . կէօքսէ վէ եերտէ ճիւղէ

ինանմամագ տերէճէսինտէ տի վանէլիք օլուր իտի :

18. Ս է Յիսուս եագըն կէլտէ : Յիսուս Լ յֆէնտիմիլ ուզագտան տուրմատը , իլա եանլարընա կէլիւյ՝ օնլարա քէնտի . նին ա՛տէթի օլան՝ պիր աՏպապ կիպի վէ պիր էյլիքքեանի վէ տօսթանէ թարլ իլէ սէօյլէտի . թա քի՛ օնլարըն ճիւղէտի՝ օնուն էօրիւկերտէն տիրիլիշ օլտուղունա թէքմիէն գանսընլար , վէ թա քի՛ օնուն Տէփ միլէթէրէ թա՛լիմ վէրմէք տէյիւ վէրտիյի պու էմի՛ պիւթիւն Վիլիսէյէ ֆարղ օլտուղունու տոյտունլար : Պու պիր ա՛ղիմ վէ ալոր ֆուրսամ իտի . վէ կէօրիւնիւր քի , Լ յֆէնտիմիլին օլ սէմթէրտէ քէնտիին չօլ օլան տօսթլարը իլէ պու սն կէօրիւլմէտի՝ Վալիւտատա իճրա էլլէտիյի սօն իշէ իտի : — կէօտէ վէ եերտէ էմ : Պու Տիւք ւմթիւն ճիւղէտի ալլանտան Յիսուս Վրիստոսա՛ ՄլլաՏ կիպի մախուս իտի , լարին շիմտի օնա քէնտինին քէսպ էյլէտիյի եէնի մանսուպու Միանճը կիպի վէրիւտի , վէ պու վէճՏ իլէ ՄլլաՏ վէ ինսան օլան Վրիստոսուն փատիշաՏլղը՝ ճիւղէնին իւղէրինէ Տիւքիւմէթ սիւրեր : Ս՛ն սիա մէսնէտինտէ օլան օնուն Տիւքիւմէթի՛ տէյիլ սալթ քէնտիին իալլը իւլէրինէ՛ իլա

Տիւքիւմէթ պանա վէրիտի :

19 Իմտի վարլայ՝ Տէփ թօյիլ Ֆէլէրէ թա՛լիմ էտին , օնլարը

եարամալլարըն ճիւղէտիին՝ մէլէքլէրին՝ վէ շէյթաղարըն վէ Տէփ ճիւմանի վէ լուՏանի տիւննալարըն իւղէրինէ գայիմ տիր . եա՛նի ճիւմիէտի օնուն փատիշաՏլղընըն թէպա՛սը վէ գուլլարը տըր : Պապ Ս. 27 շէրՏինէ պագ : Սալ . Բ . 6 — 9 : 2թ . 27 : ճի . 1 , 2 : Լ . սա . Թ . 5 , 6 : Վան . Է . 14 : Պ . 1 . Ե . 32 , 33 : յ . 22 : Յ . Գ . 35 : Ե . 22 — 27 : Ժ . 3 : յ . 2 : Վ . Բ . Բ . 36 : յ . 36 : Լ . Ժ . 9 : Ե Վր՛նի . Ժ . 25 — 27 : Լ . Գ . 20 — 22 : Փիլի . Բ . 9 — 11 : կ . Ե . 16 — 19 : Լ . Է . Բ . 8 և Պի . Գ . 22 : Յ . Ժ . 15 : Ժ . 14 : Ժ . 16 :

19. Իմտի վարլայ : Լէր կէունա գարչը տուրմագ նիսպէթինէ Վիլիսէմի գայիմ՝ վէ փատիշաՏլղընը՝ սապիթ էթմէյէ գատիր օլտուղում իշին (Պապ Ժ . 18 տէ՛ սէօղէրինին շէրՏինէ պագ) , ճիւղէ տօսթլարընա Տիւքիւմէթ ու սիյանէթ վէրմէյէ՛ վէ Տէփ տիւլմէնլէրիմի գաՏը ու միւղմիւՏալ էթմէյէ գուտրէթ ու Տիւքիւմէթ պանա վէրիտիյի իշին , պու սէ էպտէն Տիւք գօրգմալարա՛ պիւթիւն տիւնեայա վարըն , վէ իսալէն պայլաղընը Տէր պիր քաւէմին գա

Փետերին վէ (Ղուլուն վէ Լ՛-

փուսու էօնիւնէ տիրին : Սիղ էյէրջի զա՛յիֆ իսէնիզ տէ՛ պէն գու վէթի իմ : Եյէր սիղ զաթէն քէաֆի տէյիլ իսէնիզ տէ պէն Տէր պիրիուսուստա վէ Տէր վէճՏ իլէ քիֆայէթ էտէրիմ . վէ պէնիմ գու վէթիմ իլէ Տէր շէյի էտէպիլիբոսիսիզ . Տիւնեա պէնիմ տիր , վէ պէնիմ աորմ իլէ վէ մէտՏիմ իլէ տօլաճագ տրր : Պէն օնու ֆիտա էյլէտիմ , վէ Փէտէրիմ օնու պանա էօլիւմիւմին պահասը տէյիւ վէրտի , վէ օնուն իչինտէն շէյթանըն փատիշահլարը քիւլիլէն տէֆ՝ ու րէֆ՝ օլունաճագ տրր : Վէ սիղ՝ էյէրջի էօլիւր իսէնիզ տէ , պէն եաշարրմ . վէ թէրթիպ էյլէտիլիմ շէյ գայիմ վէ իշ թէրթիլ օլաճագ տրր : — Էէթ Եւյէթէլէրէ Եւլէ՛ էպին : Պուրատա «թայիմ էտին» տէյիւ թէրթիւմէ օլունան լուղէթին Ելունանիճէտէ ասըլ մա՛նասը՝ շայիրտէյին եախօտ շայիրտ էտին տիր : Վարըն Տէփ միլէթլէրի շայիրտէյին , եա՛նի ճիւմլէտինի՛ կերէք ԵլէՏուտիլէրի վէ կերէք թայիֆէլէրի՛ Ենճիլի գապուլ էթմէք վէ պէնիմ շայիրտէլէրիմ օլմագ թարիգինէ կէթիլին : Սուրբ . ԻԲ . 27, 28 : ԳԼ . 2, 3 : Եւյ . ԻԲ . 4 — 4 : ԻԲ . 6 : ԾԲ . 10 , 11 : 18, 19 : Սուրբ . ԺԶ . 15 : Պ . 1 . ԻԳ . 47 : Պ . 1 . Ե . 8 : ԻԳ . 46, 47 : ԻԸ . 28 : Է . 18 : Կու . Ե . 23 : — Փէտէրին Ե՛ : Փէ-

զիզ ԲուՏուն աորնա վաֆթիզ

տէրին վէ (Ղուլուն վէ Լ՛) զիզ ԲուՏուն աորնտա վաֆթիզ օլմագ՝ Փէտէրէ վէ (Ղուլա վէ Լ՛) զիզ ԲուՏա վաֆթիզ օլմագ տէմէք տիր . վէ պիրինէ՛ քիմ օլուրսա օլուն՝ վաֆթիզ օլմագ՝ օնու վէ օնուն թա՛լիմալէրինի ճիւմլէ ա՛լէմին Տուգուրունտա գապուլ էթմէք տէմէք տիր : Պու վէճՏ իլէ ԵլէՏուտիլէրին «ճիւմլէտի Սուլտէսէ վաֆթիզ օլուուլար» (Ս Կարճ . Ի . 2), եա՛նի օնլար Սուլտէտի քէնտիլէրինէ նօման վէրիճի տէյիւ գապուլ էտէրէք՝ օնուն թա՛լիմինէ միւթիւ օլուպ՝ կէօսթէրտիլի եօլու գապուլ էյլէտիլէր : Պու վէճՏ իլէ Պօղոս սօրայօր քի (Ս Կարճ . Ե . 13) , « Պօղոսուն աորնտա մը վաֆթիզ օլուունուլ » . եա՛նի քէնտինիզի Պօղոսամը թէպիմ էթտինիլ , Խայրը . օնլար Փէտէրին վէ (Ղուլուն վէ Լ՛) զիզ ԲուՏուն իւմինէ վաֆթիզ օլմուշարրտը : (Նլար Փէտէրի քէնտի Եւրատարճըարը վէ Սահպի տէյիւ գապուլ վէ իգրար էթմիլէր իտի վէ քէնտիլէրինի օնուն իրզմէթինէ վագֆ էթմիլէր իտի : (Ղուլու Սեփա վէ տիւնեանըն Խէլաս էտիճիտի տէյիւ գապուլ վէ իգրար էթտիլէր , վէ օնուն Տէփ նօմսլարընը վէ թանղըմաթընը գապուլ էթտիլէր , վէ օնուն Տիւրքիւմէթինէ՛ Փէյլամպէրէրի՛ ԵլէՏաՏիլէրի՛ վէ Փատիշահլարը տրր տէյիւ միւթիւ

օլտուլար : Ս է Լ՛ղիզ Բուհու՛
 ճիւղէն ա՛լէմին հուղուրունտա՛
 քէնտիլէրին ա՛ղիղէտիճիսի վէ
 թէսէլլի վէրիճիսի տէյիւ իզրար
 էտիպ՝ քէնտիլէրին տերունինտէ
 սաքին օլուպ հիւքիւմէթ սիւր-
 մէք իչիւն թէքսիլէն օնուն զապ-
 թընա քէնտիլէրինի թէսիւմ էյ-
 լէտիլէր : Օնլար՝ քէնտիլէրինի
 Լլւահ փէտէրէ՛ Լլահ Օղուլա
 վէ Լլահ Բուհա վէրտիլէր , քի
 թէքսիլէն վէ էպէտէն օնուն
 օլտուլար : — Ս թֆիլ էրին :
 Օնլարը վաֆթիզ վասիթասիի-
 լէ Վրիսթիան Վրիսէսիին
 պէրէքէթէրինէ նայլ էյլէյին :
 Օնլարը՝ Լ՛ղիզ Բուհուն թէ-
 սիրաթը վասիթասի իլէ Վրիս-
 թիանլըղըն փաքէլիճի նիլմէթ-
 լէրինէ թէշպիհէն սու վասի-
 թասի իլէ աղըր պիր թարզ իլէ
 Լլահա : գՊ էյլէյին : Սրի-
 ժ. 16 | Վր. 38. 41 :
 Ը. 12 — 6 : 36 — 38 : Թ. 18 :
 Ն. 47, վա 48 ժ. 15. 33
 Ն. 3 — 5 : Ը կր. Բ. Ը. 13 —
 16 : Ը Պի. Գ. 21 : Պուրատա
 շունուն աշիքեար օլտուղունու ի-
 շարէթ էթմէյէ շայան տըր քի,
 Վրիսթիանլարըն մա՛սում չօ-
 ճուգլարը իշպու Ե՛նի Լ՛հտտա
 Լլահա վաֆթիզ վասիթասիի-
 լէ՛ Լ՛սքի Լ՛հտտա սիւննէթ վա-
 սիթասի իլէ օլտուգլարը կիպի՛
 վագՊ օլունապիլիլէր : Լ՛յէր
 պու թէնպիհ " կիտին ճիւղէ
 միլէթիլէր Ե՛հուտի տիւննէ չէ-
 վերիպ՝ Խարայէլ Լլահընն ա-
 սընա օնլարը սիւննէթ էյլէյին"
 տէյիւ օլտալտը , հիւ քիմնէ

թահմին էտէմէզիտի քի : չօճուգ-
 լարը սիւննէթ այնինտէն տիշարը
 պրագըն տէյիւ էմր օլունմուշ
 իտի : Ս է պունտան պէջլէ՛
 Վրիստոս Լ՛քէնտիմիզ քէնտիսի
 եախօտ օնուն շայիրտիլէր պու-
 նու աշիքեար սէջլ՝ մէտիքճէ (վէ
 օնլարըն հիշ պէջլէ պիր շէյ
 սէջլէտիլէրի օլմատը) չօճուգ-
 լար վաֆթիզ այնինտէն տիշարը
 պրագըլաճագլարը միւլահազասը՝
 հիշ պիր Ե՛հուտիին ա՛գըն-
 տան պիլէ կէշէր շէյ տէյիլ իտի :
 Լ՛յէր տէնիրսէ քի՛ մա՛սում չօ-
 ճուգլար ինանամազ , վէ սա թ
 ինանանլար վաֆթիզ օլմալտըր .
 պունա ճէվապէն սիւալ էտէպի-
 լիլիզ քի՛ Լ՛ջլէ իսէ՛ մա՛սում .
 լար նա՛սըլ գուրթուլապիլիր .
 չիւնքի սալթ ինանանլար գուր-
 թուլաճագ տըր : Ս է օնլար նա՛-
 սըլ թաա՛մ ալապիլիր . չիւնքի
 Պօղոս տէյօր քի սալթ իլէ-
 յէնլէր եէմէլի տիր : Բ թիւ . Գ .
 10 : Ս՛մսումլար՝ պուլունտուգ-
 լարը հալին իզթիզասընտան՝ ի-
 ման իճրասընը էթմէյէ գաստիր
 տէյիլէր տիր . վէ էյէր օնլար
 իմանըն իճրասընը էթմէլտէն
 գուրթուլա պիլիլիլէր իսէ , քի
 պու օպիրինտէն տահա իլ՛րի վէ
 պէջիւք պիր շէյ տիր , էլպէթ-
 թէ օնլար իման կէթիլմէպտէն
 տախի վաֆթիզ օլա պիլիլիլէր ,
 քի պու՛ տահա քիւչիւք շէյ
 տիր : Լ՛յէր Լլահ օնլարըն
 սիննիսի սիւննէթ օլմալարընա
 մանի պիր շէյ սայմատը իսէ ,
 պիլէ մախսուսէն էմր օլունմագ-
 օրղըն՝ օնլարըն պննիսի վաֆ-

էտին ,

Թիզ օլմալարունա մանի՛ սայմաղա
 նէ՛ հագգըմը վար : Եւհոտի-
 լիբտէն իլբ Վրիսթիան օլան.
 լարըն չօճուգլարընը նէ՛ էթմէլի
 իտի : Օնլար տահա սիւննէթ
 օլուպ՝ Եւհոտի՛ կիպի մի թէր.
 պիլէ օլունմալը իտի : Խայըր .
 հիչ պիր վէճճ իլէ էօլէ օլմա-
 լը տէյիլ իտի : Օնլար յէտո ու
 թէլը օլունմուչ՝ վէ ճէմաա՛թ-
 լարըն նէ պիրինտէն նէ տէ օ-
 պիրինտէ՛ն մի օլմամալը իտիլէր :
 Խայըր . հիչ պիր վէճճ իլէ պու
 օլմալը տէյիլ իտի . չիւնքի պու
 օնլարըն հալինի էվվէլքինտէն
 տէյիլ տահա էյի՛ իլլա տահա
 պէտթէր էթմէբ օլուրուտու :
 Խայըր . պու պապտէ մախու-
 սէն պիր նէհի վէ կասապ օլմա-
 տրգճա (վէ պու միսիլիլ պիր
 կասապ իշիտիլիշ շէյ տէյ՛լ
 տիր) , թապիա՛թը իլէ օնլարըն
 ճիւմիէսի Վրիսթիան տ նինէ
 վաթթիզ՝ վէ Պօղոսուն Կորըն-
 թոսլուլարա Ա Վէթիւպիւնիւն
 է . 14 իւնտէ զիբր օլունտուղու-
 նա կէօրէ Վրիսթիան պապա-
 լարըն եա վալիտէլէրինին տի-
 նինէ թապի՛ սայրաճագլէրի մու-
 գարրէր իտի : Իշպու Պապըն
 պունտան սօնկաքի խանէսին .
 տէն էօրէնիրիլ քի՛ տէյիլ
 սալթ հալէա էօրէնմիշ վէ թա՛-
 լիմ՝ օլունմուչ քիմնէլէր՝ իլլա
 տահա էօրէնէճէբ վէ թա՛լիմ՝
 օլունմաճագ քիմնէլէր պիլէ շա-
 յիրտ իսմինին իշինէ շամիլ տիր-
 լէր :

20 վէ օնլարա՛ սիզէ հէփ

20. Սիլէ հէփ Թէնդին էրտէ-
 լիբի և՛ Պուրատա էօրէնի-
 լիլ քի, (1) հէփ վաթթիլ օ-
 լանլար՝ թա՛լիմ՝ օլունմաղա
 միւհթաճ տրըլար , վէ թա՛լիմ՝
 օլունմալը տրըլար : Օնլարըն կէօ-
 րիւնիւր Վիլիսէյէ ա՛ղա գա-
 պուլ օլունմալարը՛ օնտան զի-
 յատէ պիր շէյ իշիւն տիր :
 (Նլար Վրիստոսուն մէթմէ-
 պինէ՛ էօրէնմէբ իշիւն կկրէր-
 լէր : Վաթթիլ օլուուգլարը
 զէմանտա՛ զայէթ աղըր վէ ա՛-
 զիլ պիր թարլտա քէնտիլէրի-
 նի էօրէնմէբ պօրճու ալթընա
 գօրլար : (2) Օնլար տէյիլ պու
 սիւննանըն ա՛տէթմէրի վէ գա-
 նունլարը՛ իլլա Բապպըն էմրի
 վէ թէնպիհլէրի իւզոէ թէրպի-
 յէ օլունմալը տրըլար : Օնլար
 հէր վէճճ իլէ Վրիստոսա ի-
 թաա՛թ էթմէյէ վէ օնուն էմր-
 լէրինի քէնտիլէրինէ գանուն
 վէ եալընըլ գանուն էյլէմէյէ
 վէ օնուն էմր էյլէտիլինի վէ
 պիլա թ՛նղիլ օնուն հէփ էմր
 էյլէտիլինի կէօղէթմէյէ էօյ-
 րէնմէլի տիրլէր : Օնլար իշպու
 Վրիստոսուն էմրլէրինին նէ օլ-
 տուղունու Վիլիսէսինտէ օնուն
 խաճալար օլմաղա թա՛յին էյլէ-
 տիլի քիմնէլէրտէն էօրէնմէլի
 տիրլէր . վէ պու խաճալար քէն-
 տիլէրի տախի՛ Ըլլաճտան թա՛-
 լիմ՝ օլունմուչ օլմալը տրըլար :
 Պապ է . 24-27 : Ի Օրէն .
 Ե . 32 : Ժ . 32 : Գործ . Բ .
 42 : Ի . 20, 21 . 27 . Ա Կորնթ .

Թէնսպիճ եթտիքլերիսի կեօղեթ-

յ.Ա. 2. 23: ԺԴ. 37: Եբե. Գ. 44-47, 20 Եւ. Զ. 4-3: Լու. Ա. 28: Ա թե. Դ. 4, 2: Բ թե. Գ. 6-12: Ա Տե. Զ. 1-4: Տե. Բ. 1-10: Ա Պե. Բ. 11-19: Բ Պե. Ա. 5-11: Գ. 2: Ա Յ. Գ. 3, 4: Գ. 19-24: Յայ. ԻԲ. 14: — Իշխե դե... Կըն իէ ի՛: Պու՛ (Քրիստոս) Լ. ֆէնտիմիղին քէնտինին ֆապիր շայիրալ՝ ընէն նէ՛ միւպարեք պիր վա՛տ իտի: Պու՛ պիր Օաթի ձէլիւն վա՛տի իտի քի՛ կեշմիշ վէ հազր վէ կելէճէք զէման ճիւկէսի ծնուն ի՛նտինտէ պիր իտի: Պապ ԺԸ. 20 շէրՏն՛ պապ: Քրիստոս Լ. ֆէնտիմիղ քէնտի շայիրալ՝ ընէն տիւնեա. նըն հէր պիր թարաֆընտան շէլթանըն փատիշահըղընը երգմաղա՛ վէ ծնուն եէրինէ քէնտինիքինի տիքմէյէ կէծտէրմէք իւզրէ իտի, վէ ծնարըն քէնտի զաթլարընտա պունու էթմէյէ գուտրէթլէրի եօղուտու, հէմ տէ՛ թէնճէ արթըգ քէնտիսի ծնարըն եանընտա օլաճագ տէյիլ իտի: Աքին Քրիստոս Լ. ֆէնտիմիղ քէնտի Բուհունու կէծտէրէճէյիտի, քի ծնարա թէտէլի վէրսին, հէմ ծնարա եարտըմ էյլէտին: Ա է օ՛ քէնտիսի տէ ծնարտան հիշ պիր զէման ուզագ օլաճագ տէյիլ իտի: Իլլա պիլ ա՛քս՝ է իէր չի ծնարը թէրք էյլէտի իտ տախի՛ եինէ տէ ծնարըն պիլէ-

մէյէ եօյրտին. վէ իշթէ պէն

սինճէ՛ օլաճաղըտր. վէ էյերչի կէօրիւնմէյ պիր թարղ իլէ օլաճաղըտր իտէ տախի՛ ֆիլ վագի՛ ծնարա էվվէլքինտէն եագըն օլաճաղըտր: (Նյար իլէ պերապեր սաքին օլաճաղըտր, մէքրեանընը ծնարըն օրթմարնտա էտէճէյիտի (Յ. Գ. ԺԴ. 22, 23), հաճէթ վագթընտա տայիմա ծնարա հազր եարտըմ օլաճաղըտր, ծնարը ճիւկէ միւշքիւլաթլարընը վէ կիւճիւքլերիսի կէշմէյէ գուլաղուղլայաճաղըտր, ծնարըն պաշատըգըտր ա՛կիմ իշի ծնարա պաշա չըգարտաճաղըտր, վէ էնճամը ծնարը քէնտինին էպէտի փատիշահըղընա կէօթիւրէճէյիտի: — Տայեմ: Քրիստոս Լ. ֆէնտիմիղ քէնտի շայիրալէրի իէ տէյիլ սալթ պա՛ղը քէրը՛ իլլա հէր զէման օլաճաղըտր, տէյիլ սալթ դարտա՛ իլլա տէնիլտէ տախի՛ տ՛յիլ սալթ սարայտա եա սինսկոկտա իլլա հապտա տախի՛ տէյիլ ալթ հաֆթանըն իլք կիւնիւնտէ (Յ. Գ. Ի. 19) իլլա հէր կիւն տախի՛ տէյիլ սալթ հայաթտա իլլա էսիւմտէ տախի՛ ծնարըն պիլէսինճէ՛ օլաճաղըտր: Յիտուս Քրիստոս Լ. ֆէնտիմիղին ծնար իլէ պերապեր օլմայաճաղը կիւն եա սաա՛թ եա տագիգա օլմայաճաղըտր: Պուրատա ծնարա՛ ծնուն բուհանի հուզուրու էքսիքսիլ ծնար իլէ պերապեր օլաճաղընը ծնարա թաճպիգ էթ-

տայիմա՝ տիւնեանըն սօնունատէք

սիզին իլէ իմ: Լ.Մին:

տիրիցօր: — Տէնեանըն սօնունատէք: Պէս պէլի տիր քի՛ պունուն մանասը տէյիլ Լէ՛հուտիլէր Թանպըմաթընըն սօնուիլլա զէմանըն սօնու անկլաշ: Լմալլը տըր: Լ՛շէրէտար տըր քի՛ Վր՛ստոս Լ՛ֆէնտիմիզ՝ Բէսուլլէրին զէմանընտան չօգ ուզապ կէլէճէք զէմանլարա նազար էաէլցօր. վէ պու սնուն պիր փէք լաթիֆ վա՛տը տըր, քի քէնտինին Տէփ շայիրալէրինէ վէ խուսուսա խըզմէթճիլէրինէ՝ Թատիւնեանըն սօնունա գատար Խնճիլի տիւնեաաա եայմանըն վէ քէնտի փատիշաճըզընը մամուր էթմէնին ա՛յլիմ խըզմէթինտէ օնլարա եարտըմ էյլէսին, օնլարը գուվ էթէնտիրտսին, եօլու կէօսթէրսին, Տիմայէթ էյլէսին, վէ օնլարը միւպար՛քլէսին: — Լ.Մին: Պապ Զ. 13 «Լ.Մին» լուղէթինին շէրՏինէ պագ: Իշպու լուղէթ պուրատա՝ սատէճէ պիր սօն սէօլ օլսուն տէյիւ պիր սըֆըր կիպի գօնուլմամլը տըր. լաքին էյէր պուրատա Վրիստոս Լ՛ֆէնտիմիզ քէնտիսի օնու գուլլանմը իտի իսէ, քէնտինին Տէնուզ Թագրիր էյլէմիշ իտի յի քէնտի Վրիլիսէսինէ օլան՝ միւպարէք վա՛տը Թաստըգ վէ Թահգիպ էթմէք իշիւն դօնմուշ տուր: Պու՛ պուրատա Թագրիր էյլէտիլի վա՛տա օնուն քէնտի

իմպար՝ քէնտի Լ.Մինի տիր, քի օ՛ «Լ.Մին Լ՛մին» վէ շագգ շահիտ՝ քէնտիսի տիր (Գր. Գ. 14), վէ պ՛զէ՛ իշպու վա՛տը էթմէքտէ քէնտինին խիւլիսինի վէ Տիւնի թիպարընը վէ օլ վա՛տըն սահՏիճիլիսինի պէյան էտէր: Սէ էյէր պու սէօլ Լ՛ւետարանիշին Լ.Մինի իսէ, օնուն էօյլէ օլսուն տէյիւ ճանու տիլտէն արդուսունու վէ տուա՛սընը պէյան էտէր: (Սուն Լ.Մինի՛ Վրիստոսուն միւպարէք վա՛տընը՝ պու վէճՏ իլէ պիր Տէրարէթիլի տուա՛յա տէնտէրիր, վէ պու պապտա՛ «Լ՛ա՛ Բապպ՛ էօյլէ օլսուն» տէմիշ կիպի պուցօր: Սէ պունտան պէօյլէ՛ իշպու Թէֆտիրի եազան վէ Թէրճիւմէ էաէն տալի պուրատա Վրիստոս Լ՛ֆէնտիմիզին իշպու Թաթըլ վա՛տընա քէնտիլէրին Լ՛մինինի զամմ էթմէյէ՛ վէ օնու Տէր օգույանը տալի քէնտի Լ՛մինինի զամմ էթմէյէ գամէթէ կէթիլմէյէ արզու էտէրլէր: Ղիւմէմիզ տուա՛ էտէլիմ, քի Տէման էօյլէ օլսուն վէ Թէրմիլէն ինանալըմ, քի էօյլէ օլաճապ տըր: Լ՛ա՛ Բապպ (Իսուս՝ տայիմա պիպիմ՝ իլէ օլ վէ պիպի իշպու օնուն իւզէրինէ իւմիտէնտիրտիլի գըլմէթլի սէօղիւ (Սու՛. Ճ.Թ. 49)՝ գուլլարընըն Տագգընտա զէքր էյլէ: Լ.Մին վէ Լ.Մին:

ՎՐԻՍՏՈՍ ԼՅՖԷՆՏԻՄԻՉԻՆ

ՏԻՐԻԼՄԷՍԻՆԻՆ ՎԷ ԿԵՐԻՆԵՄԷՍԻՆԻՆ ՎԷ ԿԵՑԵ ԶԸԳՄԱՍԸՆԸՆ

ՄԻԹԷՓԷՐԻԳ ԶԱԳԼԻՑԵԹԼԵՐԻՆԻՆ

Թ Ա Թ Պ Ը Գ Ը

Խաթըրտա հրֆղ օրունմալը տըը քի , տէօրթ Մւետարանիչէր Վրիստոս ԼՅՖԷՆտիմիգին էօմրիւնիւն վէ էօլիւմիւնիւն աղիմ սահի՛՛՛՛՛ վուգուա՛՛՛՛՛թլարընըն պիրի պիրինտէն Փարգլը տէօրթ շա- հիտլէրի տիր : Օնլարըն ճիւմիէսի հէման օ շէյլէրի նագլ էթ- մէղէր . հէմ տէ շէյլէրի՛ հէփիսի պիր թէրթիպ իւղոէ նագլ էթմէղէր . վէ օնլարըն հիչ պիրի հէր շէյի նագլ էթմէք իւ- րարընտա տէյիլ տիր (ՏՊԷ . ԻԱ . 25) , վէ հիչ պիրի շէյլէրի հէման օլ վագի՛ օլտուգլարը թէրթիպ ու սրոսարնա կէօրէ նագլ էթմէք տախի իգրարընտա տէյիլ տիր : Օնլարըն պէօյիւք մագ- սուտու պէս պէլլի պու իտի քի , օլ շէյլէրի նագլ էթմսին- լէր , վէ օնլարըն վուգո՛ւ պուլմասընըն սըրասընա չօգ պագմա- տըլար : Խմոի պիր Մւետարանիչին նագլինի թէրը էյլէտիյի պիր վուգո՛ւաթըն պիր սայիր Մւետարանիչին նագլ էթմէսի՛ օնուն էալան սէօլէմիլ օլմասընա պիր իսպաթ օլամալ : Պապ Ը . 28 , վէ Ի . 30 շէրհլէրինէ պագ : Խմոի իշպու գանունլարը ասաս գըլարագ Մ- ւետարանիչէրին Վրիստոս ԼՅՖԷՆտիմիգին էօլիւլէրոտէն տիրիլմէսի կէօրիւնմէսի վէ կէօյէ չըգմասընըն խուսուտունտա վէրտիրլէրի պիրի պիրինտէն Փարգլը նագլիլէթլէրի նագլար էտէլիմ :

Ա . Վրիստոս ԼՅՖԷՆտիմիգին էօլիւլէրոտէն պիրիլմէսի :

1 . Յիսուս ԼՅՖԷՆտիմիգ մէղարա՛ ճումա՛ կիւնիւ ախշամ դօ . 98 Ի

նույ՛) Յոմսեփ իլէ Կիկոզեմնս եկտի իլէ ա՛ճէլէթէն ո՛ւտ ա-
ղաճը իլէ գարըշմըշ միւրրի սափի իլէ պիւ չարշաֆա սարըմըշ
խտի : Պապ ԻԷ . 59, 60 շէրճինէ պագ : Յօւն . ԻԹ . 39, 40 .
Սէ գարըլար տախի Տէման օ կէճէ պահարըլար հազըրլամագտա
օլտուլար . լաքին թա հաֆթանըն իլք կիւնիւնէ գատար պու
հազըրլամագտա օլտուգլարը թէրքիպի թէքմիլ էթմէմիշէրիտի :
Պապ . ԻԳ . 56 : Մաբի . ԻԶ . 1 :

2 . Հաֆթանըն իլք կիւնիւնտէ՛ գարըլար թէրքիպի՛ եա պա՛-
զը պահարըլար տահա սաթուն ալարագ՛ եախտ օնլարը տահա
էյիճէ գարըշարըրագ թէքմիլ էյլէտիլէր : Մաբի . ԺԶ . 1 :

3 . Օնլար մէզարա էրքէն կէլտիլէր . լաքին օնլար՛ իճթիմա-
լէն՛ շէհրին պիրի պիրինտէն Փարգը մահալէրինտէ սաքին օլ-
մալարը սէպէպինտէն՛ թապիաթը իլէ գըյաս օլունա պիլը քի՛
օնլարըն ճիւմէսի պերապէր կիթմէտիլէր , վէ մէզարա՛ ճիւմէսի
Տէման պիր զէմանտա եթիշմէտիլէր : Պապ ԻԸ . 1 շէրճինէ պագ :
Մաբի . ԻԶ . 2 : Պապ . ԻԳ . 1 : Յօւն . Ի . 1 :

4 . Կէլէն գարըլար՛ Մագդաղենալը Մարիամ (Մաբի . ԻԸ .
1 : Յօւն . Ի . 1)՝ Յակոբոսուն վէ Յոմսեփին վալիտէսի Մա-
րիամ (Մաբի . ԻԸ . 1 : Մաբի . ԻԶ . 1 : Պապ . ԻԳ . 10)՝
Օհրեգէոսուն գարըսը վէ Յակոբոս իլէ Յովհաննէսին վալիտէ-
սի Սողոմէ (Մաբի . ԻԶ . 1)՝ Հերովդէսին քէտիւտասը Վու-
ղանըն գարըսը Յովհաննա (Պապ . ԻԳ . 10)՝ վէ պունլարըն պի-
լէսինճէ՛ իսմիլէրի զիքը օլունմամըշ պա՛զը սայիր գարըլար տախի
խտի : Պապ . ԻԳ . 1 . 10 :

5 . Օնլար՛ (1) մէզարը կէօրմէք իչիւն (Մաբի . ԻԸ . 1)՝ վէ
(2) թէնի պալասանլամագ իչիւն (Մաբի . ԻԶ . 1 : Պապ . ԻԳ .
1) կէլտիլէր : Իճթիմալ տըր քի պահարըլարը հազըրլայանլար
մէզարա՛ օնու կէօրմէյէ կէլմէք իչիւն ա՛ճէլէ էտէնլէր գատար
թէզ եթիշմէտիլէր :

6 . Օնլար եօլտա իքէն օնլար իչիւն մէզար գափուտունտա օ-
լան թաշը քի՛մ եուվարլայաճագ տէյիւ եօլտա սօրարըլարտը :
Մաբի . ԺԶ . 3 : Կէօրիւնիւր քի օրատա գօնուլուշ օլան գա-
րուլտան խապէրլէրի եօղուտու :

7 . Օրայա կէլտիլէրինտէ թաշը եուվարլանմըշ պուլտուլար :
Մաբի . ԻԸ . 2 : Մաբի . ԺԶ . 4 :

8 . Թաշը եուվարլայան մէլէք՛ էյերչի սօլտաթլարը փէրուշան
էտէրէք օնուն իւզէրինտէ օթուրույօր իտի իսէ տէ (Մաբի . ԻԸ .
2—4) , գարըլար կէլտիլի զէման օնուն իւզէրինտէ օթուրմայօր
խտի : Վրիստոս Լիֆէնտիմիզ տիրիլմիշ իտի . սօլտաթլար գաշ-
մըշ իտի , վէ օնտան սօնկրա՛ գարըլար մէլէյի մէզարըն իչիւնտէ
կէօրտիլէր :

9. Մագդաղենայը Մարիամ թաշը եու վարանմը պուլմաղը-
լա, կէօրիւնիւր քի չօգ թէսիւֆ էյլէտի . վէ մէզարըն իչինէ
կիրմէքսիզին՝ եախօտ պէլքի օպիր գարըլարըն կէլմէսինէ պէքլէ-
մէքսիզին՝ ա՛ճէլէ իլէ շէՏրէ սէյիրթտի, քի մէզարըն աջօլտըղ-
նը շայիրտըրէ խապէր վէրսին : Յո՛վ. Ի. 1, 2 : Եւ պճէսիզ՝
իւք կէլէն՝ եախօտ «տաճա գարանլըզ իքէն» (Յո՛վ. Ի. 1) իւք
կէլէնլէրին պիրի՝ Մագդաղենայը Մարիամ խտի :

10. Մարիամ կիթմիշ իքէն, իՏթիմալ տըր քի օ պիր գա-
րըլար պաղէնին էթրաֆընա թէնի արայարագ պագտըլար, եա-
խօտ գարըլարըն Տէփիսի տախի կէլէնէտէք պէքլէտիլէր, եախօտ
պէքլէտիլէր քի՝ տաճա զիյատէ ընդ օլտուն, վէ ընտան սօնկրա
մէզարա կիրտիլէր : Մէզարա կիրտիլէրինտէ, սաղ թարաֆտան
պիր մէլէյին օթուրտուղունու կէօրտիլէր : Մա՛րի. Ժ. 2. 5 :
Կէօրիւնիւր քի, ընու իւք կէօրտիլէրի զէման, օթուրույօրու-
տու. լաքին ըլլար իչերի կիրինճէ, գալգըպ տուրտու, վէ օ զէ-
ման՝ ընուն իլէ պէրապէր տուրան պիր մէլէք տաճա կէօրտիլէր :
Պ. Ի. Ի. 4 :

11. Մէլէք ընլարա թաճիդ էյլէտի քի՝ Յիսուս Լչֆէնտի-
միզ գալգալը . վէ ընլարա տէտի քի, թէզ վարըպ շայիրտիլէրէ՝
Տէմ տէ Պետրոսա խապէր վէրսինլէր, քի Գալիլեայա վարըպ՝
օնու օրատա կէօրտիլէր : Մա՛րի. ԻԸ. 5—7 : Մա՛րի. Ժ. 2.
6, 7 : Մէլէքլէր գարըլարա՝ Յիսուս Լչֆէնտիմիզին տաճա Գա-
լիլեատա իքէն՝ ընլարա նէ տէտիյինի տախի զէքը էթտիրտիլէր :
Պ. Ի. Ի. 6, 7 :

12. Գարըլար իչպու միւժտէ իլէ ա՛ճէլէթէն շէՏրէ վարտը-
լար . լաքին ընլար՝ Մագդաղենայը Մարիամըն Պետրոս վէ Յով-
Տաննէս իլէ պէրապէր մէզարա տէօնմէսինէ թութտուղու եօլտան
պիր ախէր եօլտան կիթտիլէր, վէ պունուն իչին եօլտա պիրի
պիրինէ րասթ կէլմէտիլէր, Մա՛րի. ԻԸ. 8 : Մա՛րի. Ժ. 2. 8 :
Պ. Ի. Ի. 9, 10 : Մարկոս տէյօր քի, պու շէլէրի շայիրտ-
լէրէ խապէր վէրէնլէր՝ Մագդաղենայը Մարիամ վէ ՅովՏան-
նա վէ Յակոբոսուն վալտիսի Մարիամ խտի . լաքին ընլարը սէյ-
լէտիլէրինտէ մութլագա Տէփիսի պէրապէր խտիլէր տէյիւ տէմէ-
յօր : Պիլ վագի՝ խապէրի Տէփ պու գարըլար վէրտիլէր, լաքին
Տալէա կէօրտիլէրմիւլ կիպի՝ ճիւմլէսի պիր զէմանտա վէրմէ-
տիլէր :

13. Գարըլար կիթմիշ իքէն, Մագդաղենայը Մարիամ մէ-
զարա տէօնտիւ, վէ սէյիրտէրէ կէլէն Պետրոս իլէ ՅովՏան-
նէսին արտընճա կէլտի : Յո՛վ. Ի. 2—9 : Պունլար մէզարը ա-
րատըլար, վէ թէնին սաճիՏան օրատա օլմատըղըն կէօրտիլէր,

լաքին սէպէպիննի օնյարնն Տիչ պիւրի պիւմէգտի . շինքի մէլէյի կէօրէն օպիր գարըւարա եօլտա բասթ կէլմէտիէր , վէ Մագդաղենալը Մարիամ մեզարտան՝ մէլէք կէօրիւնիւպ օնյարա Յիսուս Լճֆէնտիմիզին գալգամարննն միւժտէսիննի վերմէգտէն կիթմիշ խի : Լաքին Յիսուս Լճֆէնտիմիզ , տիրիլտի տէյի Յովհաննէսին գալպիննէ շիմտի պիր ինանմագ շալէսի տօղտու : Յովհ . Ի . 8 , 9 :

14. Պետրոս իլէ Յովհաննէս մեզարտան պրըլըպ՝ մէպիանն լարննա վարտըւար , վէ Մագդաղենալը Մարիամ՝ օրատա եալընըգ գալտը , վէ աղլար խի : Յովհ . Ի . 10 , 11 :

15. Մարիամ՝ օրատա եալընըգ իքէն , մէզարնն իլիննէ պադըպ իքի մէլէք կէօրտի . վէ պէլքի պունլար օպիր գարըւարա տաիի կէօրիւննէլէր խի : Յովհ . Ի . 11—13 :

16. Յիսուս Լճֆէնտիմիզ Մագդաղենալը Մարիամն՝ մէզարտա եալընըգ իքէն կէօրիւնտի . Յովհ . Ի . 14—17 : Մարկոս տէյօր քի (ժ.Ձ. 9)՝ Քրիստոս Լճֆէնտիմիզին եօրիւլէրտէն գալգտըրտան սօնկրա իլք կէօրիւնմէսի՝ Մագդաղենալը Մարիամն խի :

17. Մագդաղենալը Մարիամ՝ վարըպ շայրտիլէրէ Բապպըն գալգտըրընը խապէր էյլէտի . լաքին օնյար օնա ինանմատըւար : Յովհ . Ի . 18 : Մարկ . ժ.Ձ. 10 , 11 :

18. Պունտան սօնկրա Լճֆէնտիմիզ օպիր գարըւարա կէօրիւնտի : Մարկ . Ի.Ը. Գտէն անկաշըլա պիլըր քի Լճֆէնտիմիզ իլքին պու գարըւարա կէօրիւնտի , լաքին Մատթէոս էքսէրի նագլիլէթէրինտէ փէք մուլթասար տըր . վէ տայիմա ինճէ ինճէ թարիֆլէրէ չօգլուդ կիրմէլ : Պապ Ը . Յ շէր Տիչնէ պագ : Պունուն իշիւն պա՛ղըլարը գանն էտէրլէր քի , օնյարա Փիլ վագի՝ կէօրիւնտիպիւ զէման՝ Տէման օնյար շէՏրէ տօղտու կիտէր իքէն տէյիլ խի , իլա օնյար պու իշէ կիտէր իքէն , վէ պու վէճՏ իլէ օլա պիլըր քի շէՏրտէն թէքրարէն մէզարա տէօնէրքէն խի : Պու տուրէթտէ՝ Մագդաղենալը Մարիամ՝ իքինճի տէՓա՝ կէրի շէՏրէ սէյիրթտիյինտէ իշպու գարըւարա եօլտա բասթ կէլմէտի , քի օնյարա միւժտէյի սէօյլէսին , լաքին ալաճըգ սօնկրա Յիսուս Լճֆէնտիմիզ քէնտիսի օնյարա բասթ կէլտի : Իշպու թաճմին՝ Տէր շէյի գօլալատըր : Լաքին ախէրլէրի պու զիւրմտէ տիրլէր քի , Մարկոսուն Յիսուս իպթիտա Մագդաղենալը Մարիամն կէօրիւնտի տէմէսի՝ անկաշըլմալը տըր քի , քէնտիին պիլէ նագլիննի վէրտիլի Յիսուս Լճֆէնտիմիզին տիրիլմէսիտէն սօնկրա իւչ կէօրիւնմէսինին իլքի պու խի , քի Մագդաղենալը Մարիամն կէօրիւնտի : Վէ պու զիւրմտէ տախի Տէր շէյի գօ-

լայ էտեր : Ե իւպՏե եօգ սուր քի՛ պու շէյերին ճիւմէտի՛
Լեւտարանիչեր եազորզարը զեման՝ էյի անկլաշըըըըըըը :

Բ. Յիսուս Լյֆէնտիֆէն եօլեւերտեն գալեբբբբբ օնկրա կե-
րեմեկերի :

1. Մագդաղենայը Մարիամա : Մարի . ժ. 9 : Յիւն . Ի .
14—17 :

2. Օպիր գարըլարա : Մարի . ԻԸ . 9 :

3. Պետրոսա : Պարի . ԻԳ . 34 : Ա կորնթ . ԺԵ . 5 :

4. Լյմմաուսա կիտերքէն՝ իբի շայրտլերէ : Մարի . ժ. 12 ,
13 : Պարի . ԻԴ . 13—32 :

5. Լյօլեւերտեն գայգտըը կիւնիւ ախշամ իւսթիւ՝ թոպմաս-
տան մա՛տա պագի ճիւմէ Բէսուլլերէ : Յիւն . Ի . 19—24 :
Մարի . ժ. 14 : Պարի . ԻԴ . 36 : Ա կորնթ . ԺԵ . 6 :

6. Սէրիլ կիւնտեն սօնկրա թոպմաս Տաղըր իբէն՝ Տէփ Բե-
սուլլերէ : Յիւն . Ի . 24—29 :

7. Գալիլեատա Տիւբերիա տէնիզինտե Պետրոսա՝ թոպմասա՝
Վաթմանայէլէ՝ Յակոբոսա վէ Յովհաննէսէ՝ վէ ախեր իբի քիմ-
տէյէ : Յիւն . ԻԱ . 1—14 : Պու՝ Յիսուս Լյֆէնտիֆիլին շայրա-
լէրինէ՝ եա՛նի Բէսուլլերէ պիր եերտե ճէմ՝ օլմուշար իբէն
կէօրիւնմէսինին իւշիւնճիւ տեֆա՛ւր տէնիյօր : Յիւն . ԻԱ . 14 :

8. Գալիլեատա պիր տաղտա Բէսուլլերէ՝ վէ պէշ եիւզտեն
զիյատե գարընտաշարա : Մարի . ԻԸ . 16, 17 շէրճինէ պագ :
Ա կորնթ . ԻԵ . 6 :

9. Բէսուլլերտեն պիրի օլան Յակոբոսա՝ իճթիմալ քի Արու-
սաղէմտէ : Ա կորնթ . ԻԵ . 7 :

10. Ղիւմէ Բէսուլլերէ պիր եերտե ճէմ՝ օլմուշար իբէն : Ա
կորնթ . ԺԵ . 7 : Յիսուս Լյֆէնտիֆիլ օնկարա գրօգ կիւն կեօ-
րիւնմէքտե օլտուղընտան , իճթիմալ տէյիլ տիր քի օնտեն ճիւմ-
լէ կէօրիւնմէլէրի թաճրիր օլընմուշ տուր : Գործ . Ա . 1—8 ,
Յիւն . ԻԱ . 25 :

11. Կէօյէ չըգմասընտա Բէսուլլերէ : Պարի . ԻԴ . 50, 51 :
Գործ . Ա . 9, 10 :

12. Կէօյէ չըգմասընտան սօնկրա՝ Պօղոսա : Ա կորնթ . ԻԵ .
8 : Գործ . Թ . 3—7 : ԻԲ . 8—10 :

Գ. Յիսուս Լյֆէնտիֆէն կէօյէ՝ Լըգմաը :

1. Լյֆէնտիֆիլին կէօյէ չըգմասը՝ էօլիւերտեն տիրիլմէսինտեն

գրոց կիւն սանկրա վագի՝ օլտու: Գործ. Ա. 3:

2. Յիսուս Լեֆանիանը խեթանիանըն եանընաա օլտու Գլխ-
թուն սաղընաան կեցե չըգտը: Գլխ-ի. ԻԴ. 50, 51: Գործ.
Ա. 12:

3. Նիսիէ Իհուլլերին հուգուրունաա կեցե չըգտը: Գլխ-ի.
ԻԴ. 50, 51: Գործ. Ա. 9, 10:

4. Պիր գուլութուն իչնե տընըպ՝ կեցե չըգտը: Գործ. Ա.
9. 11: Գլխ-ի. ԻԴ. 51: ԵՖե. Ա. 20—22:

1. The first part of the book is devoted to a general history of the country, and to a description of its natural resources. It is written in a clear and concise style, and is well adapted for the use of students and the general reader.

2. The second part of the book is devoted to a description of the principal cities and towns of the country, and to a history of their growth and development. It is written in a clear and concise style, and is well adapted for the use of students and the general reader.

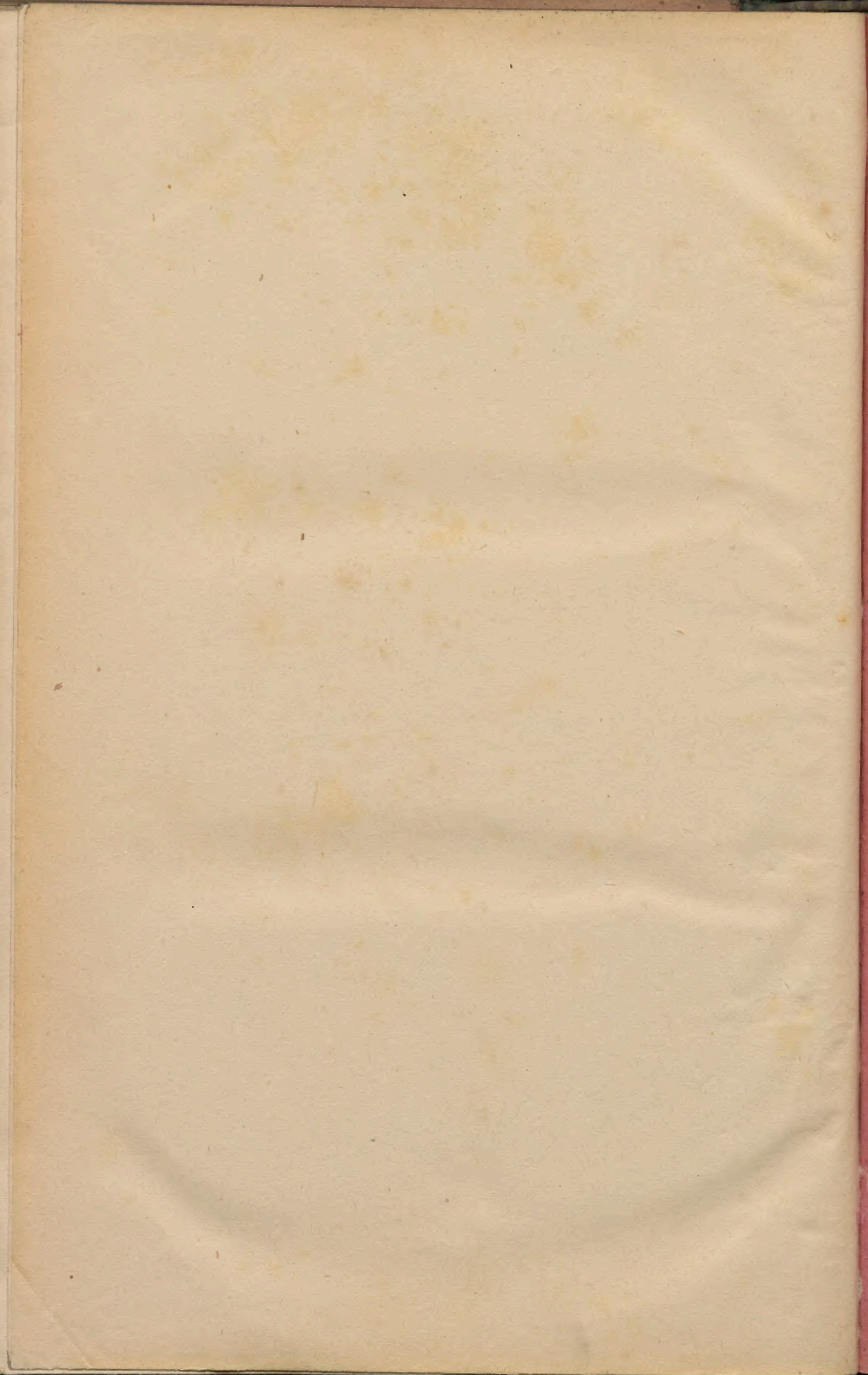
3. The third part of the book is devoted to a description of the principal industries and occupations of the country, and to a history of their growth and development. It is written in a clear and concise style, and is well adapted for the use of students and the general reader.

4. The fourth part of the book is devoted to a description of the principal educational institutions of the country, and to a history of their growth and development. It is written in a clear and concise style, and is well adapted for the use of students and the general reader.

5. The fifth part of the book is devoted to a description of the principal political institutions of the country, and to a history of their growth and development. It is written in a clear and concise style, and is well adapted for the use of students and the general reader.

2. 6. 8

2:8:0

77.

